Digitized by Google

Digitized by Google

VELUM AUREUM
SIVE
BIBLIA SACRA VULGATA
EX
RECENSIONE CLEMENTINA
ET
AUCTORITATE
RUDOLPHI II
ROMANORUM IMPERATORIS AUGUSTI
HISPANIARUM, HUNGARIAE, BOHEMIAE REGIS
ARCHIDUCIS AUSTRIAE
ETC.
EDITA
ILLUSTRATA ET ORNATA

STUDIO ET OPERA
ALBERTI CASTELLANI

MEDIOLANI
APUD HIERONYMUM CLERICUM
MDCXIII

DVPLVM
BIBLIOTHEQ.
R.MONAC.

Digitized by Google

CAPITA QUÆ HOC VOLUMINE CONTINENTUR:

I.

CHRONICI SILESIÆ VETUSTISSIMI Fragmentum.

II. BOGUPHALI II. EPISCOPI POZNANIENSIS: (qui an. 1253. V. Id. Febr. obiit) CHRONICON POLONIÆ: cum Continuatione

BACZKONIS: CUSTODIS POZNANIENSIS.

III. ANONYMI ARCHIDIACONI GNEZNENSIS BREVIOR CHRONICA CRACOVIE: ab Orbe Condito ad A. C. 1395.

IV. VITA THOMÆ I. EPISCOPI WRATISLAVIENSIS ex variis Teſtimoniis EPISCOPI: CAPITULI: & ABBATIS S. VINCENTII congeſta.

V. JOHANNIS LONINI ſive DLUGOSSI: CANONICI CRACOVIENSIS: EPISCOPORUM SMOGORZOVIENSIS: ET PITZINENSIS, quæ nunc VVRATITZLAVIENSIS, ECCLESIARUM Hiſtoriæ & Acta.

VI. ANNALES VVRATISLAVIENSES ab A. C 1149. ad A. C. 1490.

VII. ANONYMI VITÆ EPISCOPORUM ECCLESIÆ: quæ OLIM SMOGROVIENSIS: DEINDE RYTZINENSIS: mutato Loco & Nomine VVRATISLAVIENSIS appellatur, ab an. C. 965. ad a. C. 1539.

IIX. NICOLAI HENELII AB HENNENFELD: S. C. R. M. nec non Illuſtriſſimi DUCIS LIGNICENSIS CONSILIARII: DUCATUS MONSTERBERGICI Pro-Cancellarii: Inclytæque REIP. WRATISLAVIENSIS OLIM SYNDICI: ANNALES SILESIÆ ab Origine Gentis ad obitum usque D. IMP. RUDOLPHI II. ex Cod. ipſius Autoris Manu Scripto editi: & Obſervationibus neceſſariis inſtructi.

IX. Tabulæ Genealogicæ SERENISSIMÆ GENTIS LOTHARINGICÆ: & CELSISSIMÆ LICHTENSTEINENSIS: LOBKOVVITZIÆ AC AURSBERGICÆ FAMILIÆ ex Monumentis Fide digniſſimis: quarum LOTHARINGICA: Ducatum ſuperioris Sileſiæ Teſſinenſem: LICHTENSTEINENSIS: Ducatus Sileſiæ ſuperioris Oppavienſem & Carnovienſem: LOBKOVVITZIA: Ducatum Sileſiæ inferioris Saganenſem: AURSBERGICA Ducatum Sileſiæ inferioris Monſterbergenſem habet. Præmittuntur Tabula I. Acceſſiones quædam ad Hiſtoriam Genealogicam Ducum Sileſiæ Piaſteorum: Tomo I. Scriptorum noſtrorum inſertam.

X. STATUTA CIVITATIS SVIDNICENSIS ex vetuſto Cod. MSto Membranaceo.

XI. MANTISSA DIPLOMATUM.

Digitized by Google

DEO T. O. M. DUCE!

PRÆFATIO.

Ulit protinus & Voti & Conſilii ſui Pretium Orbis Terrarum Resque Publica Romana, cum C. OCTAUIUS CÆSAR ſubactis Noricis: fractis Illyriis: domitis Pannoniis: cæſis Dalmatis: territis Myſis: victis Thracibus: ſublatis Dacis: fugatis Sarmatis: proſtratis Cantabris: debellatis Aſturibus: Africæ demum Aſiæque Gentibus eo adactis, ut Victorem ſentirent populum Romanum, ob hæc tot facta ingentia AUGUSTI & PATRIÆ PATRIS nomina reciperet, digniſſimus Lauro, digniſſimus Curru CÆSAR, ſed jam tantus, ut poſſet Triumphos contemnere. Majeſtati tamen & Amori, duplici hoc Titulo proviſum: illa Imperium obtinuit ampliſſimis ſane Finibus circumſcriptum, hic tot diverſiſſimarum Nationum conjunxit Animos, nec quid ſupererat, quam ut Pace Terra Marique parta JANUS CLUSUS Nominis Auguſti augeret Magnitudinem, quod & omnium hominum, Ordinum & ætatum Applauſu factum feliciter. Hinc obvia omnibus, Salutis, Quietis, Pacis & Tranquillitatis Monumenta: Affluentia Annonæ, inſtar perpetui Congiarii, Portus patefacti, Itinera Terris reddita, diverſæ Gentes utili mixtæ Commercio, imo Ingeniorum ſumma undique fœcunditas, ſumma & militaris & maritimæ Rei Scientia, aliarum quoque Artium tantæ Segetes, ut cum feraciſſimis Terris, quaſi nunquam ceſſura certaret Urbs & Italia. Elatus ergo hac Ævi ſui Felicitate Q. Horatius Flaccus, dum MÆCENATEM dulce decus & Præſidium Litteris, Hoſtibus vero AGRIPPAM Martem eſſe Tunica tectum adamantina, C. OCTAVIO CÆSARE AUGUSTO Imperante ſenſit, Antonium Julum ad AUGUSTI Laudes canendans excitans, addit:

Hoc nihil majus meliusve Terris
Fata donavere bonique diui:
Nec dabunt, quamvis redeant in Aurum
Tempora priſcum.

Ibit ergo in Secula numeroſa TANTI PRINCIPIS Gloria, & perpetua quæ meritis & Virtute prorogatur AUGUSTUM manebit Fama. Quem vero inanes Deorum Imagines nec meliorem nec Majorem Terris dare poterant, quæque in Aurum priſcum redire Tempora vix dubia ſpe optare poterat Vates, omni nunc Superſtitionis & Adulationis nube diſcuſſa ſentire ſibi FELIX gratulatur GERMANIA, CÆSAREM inquam Meliorem AUGUSTO, Feliciorem TRAJANO: de quo Claudiani Verba merito Ævi noſtri repetit Felicitas:

En! cui diſtulimus melioris Secla Metalli,
CÆSAR adeſt, ite optati mortalibus Anni.

Teſtis eſt HISPANIA & remotus OCEANUS, ſulgentiſſimum Juventutis Principem, in Spem AUSTRIÆ & Solatium GERMANIÆ natum, disjunctiſſimos ſubditos ut proximos amaſſe, & ad opem illis ferendam, diverſam Aquarum Cœlique Temperiem, ut patrios Fontes, Patriumque Sidus ferre conſueviſſe. Cantabros & Aſtures, duas HISPANIÆ Gentes, AUGUSTUS CÆSAR, aſt CAROLUS NOSTER AUGUSTISSIMUS omnem a Pyrenæo ad ultimas usque Gades interjacentis Soli Vaſtitatem Trophæis luſtravit. Sub mœnibus Belgicæ AUGUSTUS CÆSAR Floro Teſte præliatus eſt, latiſſimo Campo & Montibus immenſis Romanorum Armis jam occupatis: aſt CAROLUS NOSTER AUGUSTISSIMUS cinctam validiſſimo Hoſtium Exercitu & ad ſummas redactam Anguſtias Barcinonem ſuæ quoque ſalutis Periculo indefeſſa Alacritate

ſalvam

Digitized by Google

ſalvam & incolumen præſtitit: taceo tot alia Victoriarum Monumenta, quæ poſteri viſenda tradent minoribus ſuis, & AUGUSTISSIMI IMPERATORIS iisdem in locis SACRA VESTIGIA. Gloria tandem Terra Marique parta & magna per æquora vectum, GERMANIÆ tamen Precibus reducem, ſupplex excepit ITALIA, Hoſtium quondam Armis concuſſa, nunc in ſinum EIUS confugiens: quam multis Civilibus Bellis ſuperatis vix olim pacare poterat AUGUSTUS CÆSAR; inde & RHENO quies AUGUSTISSIMI NOSTRI IMPERATORIS Munificentia reſtituta, quam avide quoque Manifeſtum ac Præſentem Salutis noſtræ Conſervatorem vorita, amplexa eſt Gallia. Sed non niſi ad numeroſam Gloriam natus CAROLUS MAXIMUS, cum Humeris EJUS Romanum ſederet Imperium, & Inſolentiam Ferociamque Turcarum perhorreſceret Pannonia, lacrumis & Precibus Regni cari exoratus, communique CHRISTIANI ORBIS Utilitati Ejusdem LOCUPLETATOR providens, collectas Aſiæ & Africæ Vires repetito ad Temeswarium & Taurunum Fulmine disjecit, Urbes has Nobiliſſimas Pannoniæ aſſeruit, SERVIAM in Provinciæ Formam redegit, DACIÆ MOESIÆQUE libertatem vindicavit, cumque ad Byzantium pateret Iter, & ad Adventum FORTUNÆ AUSTRIACÆ VICTRICIS tirubaret Thracia, Eadem ac DEUS T. O. M. Clementia Solem poſt Nubila Tempeſtatesque indulgens, Barbaro Regi ſed victo & ſupplici ignovit, Pacemque dedit, AUGUSTO CÆSARE novis hiſce Titulis iterum Major, cum Florus ipſe de illo confiteatur, Daciam non victam ab eo, ſed ſummotam atque dilatam fuiſſe. Oriente itaque & Occidente Tropæis luſtrato, & Pace Terra Marique parta, magnum illud & auguſtum Opus ſupererat Janum claudere, quod & ex uno omnium hominum Voto, neglectisque ob communem CHRISTIANI ORBIS Utilitatem privatis AUGUTISSIMÆ DOMUS commodis factum feliciter: hinc circumferens Regnis Suis Præſentia Sua Pacis Bona AUGUSTISSIMUS IMPERATOR, Vias recluſit, Portus patefecit, diverſas Gentes pulcerrimo miſcuit Commercio, Congiaria gaudentibus obtulit, & in ſubditorum omnium ut in unius ſalutem intentus, ubique par Gaudium, paremque excitavit Applauſum. Et quis jam Locus Amabili, quo Bellicis Laudibus fulgentiſſimus, Litteras tamen Bonas excipit Vultui, nec enim minus Gloriæ addit, qui Sudores AUGUSTISSIMI IMPERATORIS hauſit HISPANIÆ Campus, quæ refectiones geſto feliciter ad Ilerdam d. 31 Julii an. 1710. Prælio Humus, quæ denique Somnum Tecta, reportata d. 20. Aug. anni Ejusdem ad Cæſam Auguſtam Victoria prætexerint, quam Hiſtoriæ Studiis MAXIMUM IMPERATOREM delectari, Antiquitatum Studia Curæ habere, eruditos homines nunciata quoque familiari ſalute recreare, Bibliothecam Vindobonenſem toto Orbe Celeberrimam inter Delicias ſuas primo loco numerare, & SCIPIONIS AFRICANI inſtar Carmen amare, dum Carmine digna gerit. Honor ergo æternus Annalium AUGUSTISSIMUM MAXIMUMQUE NOSTRUM IMPERATOREM colat, quem Toga & Arma, raro omnium Laudum Concentu honeſtarunt, Talem eſſe oportuit, cujus Humeris tot Gentium disjunctiſſimarum bene ſedeat Imperium, cui ut Jus & Amor & Gaudium tulit acclamamus:

TE nihil majus meliusve Terris
NUMEN ÆTERNUM dedit ET SECUNDUM,
Nec dabit, quamvis redeant in Aurum
Tempora priſcum.

Unus C. OCTAVIO CÆSARI AUGUSTO Agrippa: unus Mæcenas: ſed AUGUSTISSIMO IMPERATORI NOSTRO plures in omnibus quibus imperat Regnis, quare abunde experiuntur ſingula, quantum Ævi hujus Felicitati debeant: & ingentia quidem tot Belli Ducum Nomina, qui ſub TANTI IMPERATORIS Auſpiciis hoſtem mœnibus depulerunt, Campis exegerunt, Urbes validiſſimas expugnarunt, Regnaque in fidem Clientelamque AUGUSTISSIMI CÆSARIS receperunt, Arcus & Statuæ loquuntur, quos nulla unquam obſcurabit Oblivio: imo tot Mæcenatum undique Gloria effloreſcit, ut ſi ſingulos recenſerem, in immenſum ſeſe diffunderet Pagina. FELIX BOHEMIA cum omnibus ſibi adjunctis Terris, & cum toto Eruditorum Orbe de SUMMO ſibi MÆCENATE: EXCELLENTISSIMO DOMINO DOMINO FRANCISCO FERDINANDO CHINSKY S. R. I. COMITE DE WCHINICZ ET TETTAU: DOMINO IN CHLUMETZ: CHOTIEBORZ: KRATTENAU: MATZEN ET ECKERZAU: S. C. R. M. ACTUALI INTIMO CONSILIARIO: CAMERARIO: SUPREMO REGIS BOHEMIÆ CANCELLARIO: & CURIÆ REGIÆ IN BOHEMIA PRÆFECTO: merito gratulatur, qui tot inter venerandas Majorum Imagines, ſive quod idem eſt, tot

Digitized by Google

inter Fabricios, Scipiones & Camillos, ſuis quoque factis egregiis parta fama præeminet, in commune Seculi noſtri Bonum natus. Etenim primum in Regno Bohemiæ locum Virtute mereri, ſalutares Rei Germaniæ Publicæ Legationes ſuſcipere, Temporum Fortunæ ſumma Cura Prudentiaque admirabili conſulere, omnibus in Juſtitia ſua Præſidium offerre, MAXIMI CÆSARIS Imperium ad omne Votum exequi, Spiritum denique Sanguinem & Patriam Studiis conferre, magnum omnino, ſed CHINSKYORUM eſt. Enituit olim hiſce Laudibus, pulcherrimam æternamque Nominis Famam adeptus ILLUSTRISSIMUS ET EXCELLENTISSIMUS DOMINUS DOMINUS FRANCISCUS UDALRICUS CHINSKY: S. R. I. COMES DE WCHINITZ ET TETTAU: DOMINUS IN CHLUMETZ: AUREI VELLERIS EQUES: S. C. R. M. ACTUALIS INTIMUS CONSILIARIUS: CAMERARIUS: SUPREMUS REGIS BOHEMIÆ CANCELLARIUS: ET CURIÆ REGIÆ IN BOHEMIA PRÆFECTUS: tot Legationibus præcipue Neomagenſi, magna in CÆSAREM Fide, magnoque Rei Publicæ Bono peracta inclytus, cujus Occaſum D. LEOPOLDUS M. IMP. AUG. an. 1699. d. 27. Febr. inter FILII LECTISSIMI: ROMANORUM REGIS D. JOSEPHI nuptiarum Solemnia contingentem, acerbum ſibi luctuoſumque hac Imperatoria Voce teſtatus eſt: Celebramus feſta Sale & Aceto condita. Eadem Honoris Meritorumque in AUGUSTISSIMAM DOMUM Præmia Frater conſecutus eſt: ILLUSTRISSIMUS ET EXCELLENTISSIMUS DOMINUS DOMINUS WENCESLAUS NURBERTUS OCTAVIANUS CHINSKY: S. R. I. COMES DE WCHINITZ ET TETTAU: DOMINUS IN CHLUMETZ: S. C. R. M. ACTUALIS INTIMUS CONSILIARIUS: CAMERARIUS: SUPREMUS REGNI BOHEMIÆ CANCELLARIUS ET CURIÆ REGIÆ IN BOHEMIA PRÆFECTUS: unam TRIUM IMPP. AUGUSTISSIMORUM D. LEOPOLDI M. D. JOSEPHI: VICTORIS: & OPTIMI MAXIMI CÆSARIS CAROLI VI. Gratiam colligens, quare inter fulgentiſſimos Aurei Velleris Equites d. 5. Jan. 1712. AUGUSTISSIMI CÆSARIS NOSTRI Munificentia adſcitus, primum poſt Duces Aureo Vellere inſignes Locum occupare juſſus eſt. Tandem BOHEMIÆ Rebus optime ordinatis incredibile ſui Deſiderium d. 3. Jan. an. 1719. defunctus apud omnes reliquiſſet, niſi qui MAGNI PARENTIS Virtutes mira Similitudine exſcripſit Filius, Neſtoreis Annis digniſſimus ſuperfuiſſet, de Cujus manifeſto nunc lætatur Præſidio BOHEMIA: & omnes lætamur qui non publicis ſaltim Negotiis ad Votum ſummi Principis conficiendis AGRIPPAM: ſed & Bonis Litteris MÆCENATEM natum cognovimus. FELIX itaque & nimium FELIX hoc Sydere BOHEMIA: a quo ſuam quoque Utilitatem redundare ſentit SILESIA; verum & hæc felix prædicanda, duplici imprimis quo illuſtratur Mæcenatum Sydere. Etenim Regio PIASTEO Sanguine genitus ILLUSTRISSIMUS ET EXCELLENTISSIMUS DN. DN. JOHANNES ANTONIUS SCHAFFGOTSCHIUS: S. R. I. COMES ET SEMPER FREY: DE ET IN KYNAST: L. B. DE TRACHENBERG: DOMINUS DOMINORUM GREIFFENSTEIN: KYNAST. ET IN BOBERROEHRS. ET SOHOSDORF: BUCHWALT: BRZYLSDORFF: ET HARTAU: S. C. R. M. ACTUALIS INTIMUS CONSILIARIUS: IN DIETALIBUS P. T. PRÆSES: ET AD SUPREMAM CURIAM DUCATUS UTRIUSQUE SILESIÆ DIRECTOR: EIUSDEMQUE CÆSAREÆ MAIESTATIS CAMERARIUS: NEC NON DUCATUUM SVIDNICENSIS ET JAVORIENSIS CAPITANEUS: SUPREMUS HÆREDITARIUS AULÆ PRÆFECTUS ET JUDEX AULICUS: tot inter officiorum eminentes Dignitates, tot inter Fidei & Virtutis ſingularis qua Saluti Patriæ conſulit abunde Monumenta, tot denique inter Majorum Splendidiſſimas Imagines, victuri Nominis famam non minus ſua in eruditos omnium Ordinum, Indigenas & Advenas, Manſuetudine & humanitate prorogare nititur, Litterarum amantiſſimus Mæcenas, quas colit & fovet & protegit, & inter Sudetum ſuorum Spatia, elegantiſſima Hermsdorffii Bibliotheca condita recepit, quaſi Cœlum ſua ibidem natura frigidum & gelidum, hac tamen humanæ felicitatis Dulcedine temperaturus. Eandem SUPREMI quam Rebus SILESIÆ AUGUSTISSIMI IMPERATORIS Benignitate præeſſe contigit CANCELLARII veneramur Gratiam: ILLUSTRISSIMUM ET EXCELLENTISSIMUM loquor DN. D. LAZARUM AMBROSIUM: L. B. DE BRUNETTI: DOMINUM IN GROSMALENDORFF ET GOLDSCHMIEDEN: S. C. R. M. CONSILIARIUM INTIMUM: AD SUPREMAM CURIAM

DUCA-

Digitized by Google

„giori Stemmate, ſecundo Pontificatus ſui Anno erectus eſt.„ Idem Autor ad an. 1257. de Morte Przemislai Ducis Poznanienſis locutus, addit: „Hunc Principem Bacz„ko: Cuſtos Poznanienſis in ſuis Scriptis & Annalibus plurima laude celebrat.„ Et Baczkonem eadem quidem Tempeſtate vixiſſe, ex Chronico a nobis allato eluceſcit, plurimis enim Przemislaum hunc an. 1257. itaque Boguphalo Epiſcopo jam defuncto mortuum, ornans laudibus Autor, addit quis fuerit: „Qualibet Quadrageſima, ut dice„batur, Cilicio utebatur (Przemislaus Dux Posnanienſis) ſub Veſtibus aliis & hoc ſe„crete quidem Cilicium EGO BASKO CUSTOS POZNANIENSIS ECCLE„SIÆ poſt mortem ipſius vidi ferre quendam Sacerdotem, & erat ſatis ſpiſſum. Inde cum an. 1265. mortuo Boguphalo III. Epiſcopo Poznanienſi Diſcordia ingens Capitulum Poznanienſe in Partes ſcinderet, miſſum ſe ad Summum Pontificem hiſce Verbis profitetur: „Dominus Johannes Decanus & Petrus Scholaſticus & alii Fratres Ca„nonici habito Conſilio miſerunt ME GLODZLAUM: CUSTODEM EJUS„DEM ECCLESIÆ: BACZKONEM cognomine, cum litteris Domini Papæ & „Epiſcopi Wratislavienſis ad Curiam: Et cum veniſſem ad Curiam, venit etiam poſt „me dictus Fallantha: & cum eſſemus in Preſentia Domini Papæ, præfatus Fallantha „exhibuit Litteras ſuæ Proviſionis, ſed Dominus Papa viſis & perlectis ipſius Litteris „invenit ipſum male tenere Epiſcopatum Poznanienſem: Ipſe ſicut juſtus Judex ad In„ſtantiam dicti Johannis Archi-Diaconi & Electi, tam ad Inſtantiam meam & etiam „Jure, ab Epiſcopatu Poznanienſi amovit præfatum Fallantham: videns etiam Domi„nus Johannes Archi-Diaconus & Electus quod differebatur Negocium ſuæ confirma„cionis & ex hoc gravabatur non modicum Eccleſiæ Periculum, Jus quodcunque ha„bebat in ſua Electione Domino Papæ renunciat. Dominus vero Papa cum Jus con„ferendi haberet, Magiſtro Nicolao Capellano ſuo, qui tunc erat pro Canonizatione B. „HEDWIGIS per Poloniam miſſus Epiſcopatum Poznanienſem contulit & ipſum in Viter„bio in Epiſcopum conſecravit Poznanienſem.„ His ergo Chronici ipſius, fere inter deperdita relati, nunc vero ab Interitu vindicati, Teſtimoniis, Boguphali illud Epiſcopi Poznanienſis Manu inchoatum, Baczkonis vero Cuſtodis Poznanienſis continuatum fuiſſe probavimus; hunc vero Annum etiam 1370. ſcribendo attigiſſe, ut loco antea citato, Hoppius dixit, negamus, cum Hominis unius Ætatem hoc inter an. 1253. & an. 1370. Temporis Spatium exceſſerit. Aliud vero (numero III.) BREVIUS CHRONICON CRACOVIÆ Anonymi Auctoris edimus, eousque porrectum, & ſingularia de Rebus Poloniæ & Sileſiæ continens. Eccleſiaſtici Ordinis Hominem & Illuſtri Dignitate, nempe ARCHIDIACONI GNESNENSIS conſpicuum fuiſſe Auctorem ipſe ad an. 1372. confitetur, de Jaroslao Archi-Epiſcopo Gneznenſi agens, quod cæcus factus fuerit, his Verbis: „Anno igitur DOMINI 1372. Reverendus Pater Dominus „Jaroslaus: Eccleſiæ Gneznenſis Archi-Epiſcopus, cum feria ſexta proxima ante Nati„vitatem CHRISTI & alii in Snegna Scaccos luſimus, & mane Sabbatho in vigilia B. „Thomæ Apoſtoli EGO Gneznam ad recipiendum quadraginta marcas groſſorum quas „MIHI mutuaverat ipſo adhuc clare vidente recediſſem & ulterius Poznaniam miſiſſem „& expeditis quibusdam Negotiis in Vigilia Vigiliæ, hora Prandii Zneynam veni & ibi „cum aliquibus audiviſſem eundem Patrem excæcatum fuiſſe non credidi, donec ta„men eodem die Zneynam veniſſem & ad Eum cum aliis Dominis ut cum eo Cœnam „facerem intraſſem, Ipſe intelligens meum Adventum & aliorum dixit: ARCHI„DIACONE ECCLESIÆ nihil video. De cujus tam ſubita Excœcatione ſibi & „plus Eccleſiæ & nobis omnibus compatiebamur, plurimum condolentes.„ Mortem CASIMIRI III. POL. REGIS, cui moribundo adſtitit, Ejusque Circumſtantias ſingulares, Juſta præterea Regi Cracoviæ ſoluta, quibus & ipſe interfuit, Faciem Regni Poloniæ priusquam LUDOVICUS M. Hungariæ Rex, defuncti Regis CASIMIRI ex Sorore ELISABETHA Nepos ad Gubernacula accederet, Ejusdemque Regni hoc ſub Rege Formam aſperiorem, Teſtis quo melior vix deſiderari poteſt, multo Candore, Induſtriaque laudabili deſcripſit, nec SILESIÆ immemor, cujus Res ſæpius ſcribendo attigit, ſolus omnium quotquot adhuc evolvere licuit, Rerum Polonicarum Scriptorum, qui veluti nos Diplomatum fide ad Tom. I. ad Tab. noſtram Genealogicam II. probamus, Henricum III. Ducem Glogovienſem ad Regni Poloniæ Gubernacula vocatum, quinque Filiis relictis an. 1309. obiiſſe tradit „videlicet: HENRICO: CUN„RADO: JOHANNE: BOLEZLAO & PRZEMISLAO.„ Idem Henricorum I. & II. Ducum Sileſiæ & Cracoviæ Fata curatius edit, & Caſimirum, Ducem Bithomienſem an. 1312. VI. Id. Martii defunctum ſcribit, quod ipſe in Genealogica Ducum

Teſti-

Digitized by Google

Teſſinenſium Tabula neſcivit Eleaſar Tileſius: Hæc & alia plura legentibus occurrent Specimina, grata & accepta ut nullo dubitamus, quæ ſingula teſtatum relinquent, nos & Sileſiorum & Polonorum Rem Hiſtoricam duobus hiſce Chronicis in Lucem prolatis non parum auxiſſe. Deſinit vero hic ARCHIDIACONI GNESNENSIS Labor Ortu Stemmatis Polonorum Regii Jagellonici, dum Jagyellonem Magnum Lithuanorum Ducem an. 1386. in Craſtino S. Valentini die Jovis 14. menſis Februarii per Dominum Bodzantam, Archi-Epiſcopum Cracovienſem baptiſatum & Wladislai Nomine donatum, HEDWIGEN Reginam Poloniæ: LUDOVICI M. UNGARIÆ & POLONIÆ REGIS Filiam alteram duxiſſe, & ad Regni Poloniæ hac ratione Imperium acceſſiſſe teſtatur. Excipit hos Annales: (IV.) Vita THOMÆ I. EPISCOPI WRATISLAVIENSIS ex variis Teſtimoniis Epiſcopi: Capituli & Abbatis S. Vincentii congeſta: cui Scriptioni Simon ab Hanniwald de Eckersdorff: Piſſicz & Rothſirben locum dedit: Sereniſſimi Poloniæ Regis MAXIMILIANI: ARCHIDUCIS AUSTRIÆ: & Ordinis Teutonici in Germania & Italia ſupremi Magiſtri Conſiliarius & Secretarius inde & S. C. R. M. & Illuſtriſſ. Prr. & Stat. Utriusque Sileſiæ Conſiliarius, Pilsnicii an. 1599. d. 4. Nov. Ætatis anno LXX. defunctus. Petiit is an. 1588. ab Andrea: Epiſcopo Wratislavienſi XL. Hiſtoriam vel vitam THOMÆ I. EPISCOPI WRATISLAVIENSIS XXI. electi an. 1232. & defuncti an. 1267. Hiſtoriarum amore ac Studio incenſus, quare locum dedit Andreas Epiſcopus Precibus, & Vitam hanc, ex Archivis Epiſcopi authenticis ut ipſe loquitur depromtam, trium Codd. MSSt. fide conceſſit: ex quibus tertii Autorem Johannem Loninum ſive Longinum eſſe, quem nunc publici Juris Tomo hoc fecimus, legentibus patet. Non contentus ob prolixum in Hiſtoriam Patriam Animum hiſce Scriptorum Teſtimoniis Dominus ab Hanniwald, conquiſivit plura, Capitulum ECCLESIÆ WRATISLAVIENSIS adiit, & ab Eodem Vitam THOMÆ I. ex authenticis Capituli (prout loquuntur) Archivis obtinuit, eandem, qualem primo loco Epiſcopus Andreas dederat, ex eodem Codice MSto Auctoris Anonymi, quem hoc Volumine numero VII. exhibemus. Moram etiam Precibus Domini ab Hanniwald Johannes Abbas ad S. Vincentium Wratislaviæ geſſit, eandemque ex Archivis THOMÆ I. EPISCOPI WRATISL. vitam dedit, qualem ſecundo loco Epiſcopus Andreas, atque ex his collatis trium Archivorum Teſtimoniis illa Thomæ I. vita confecta eſt. JOHANNIS LONINI ſive LONGINI facta a me eſt mentio, quem Canonicum Cracovienſem, unum eundemque ac JOHANNEM DLUGOSSUM qui Hiſtoriam Polonicam ſcripſit, Auctorem eſſe Vita docet abunde, Operi Ejusdem præfixa: quod locupletius an. 1711. Lipſiæ prodiit. Idem ergo EPISCOPORUM quoque vitas ſcribere aggreſſus eſt, quod hoc Negotium ſuſcipere poſſet optime ipſe Canonicus: itaque tribus libris S. STANISLAI: EPISCOPI CRACOVIENSIS ET MARTYRIS vitam confecit, an. 1511. Cracoviæ primum editam, inde Plocenſium Epiſcoporum Vitas in Operibus poſthumis Stanislai Lubiensky Antwerpiæ 1643 fol. obvias: Poznanienſium quoque Epiſcoporum Seriem, quam a Jacobo Brzemetzkio continuatam Thom. Treuterus: * Canonicus Warmienſis, Brunsbergæ an. 1604. 4. edidit: WRATISLAVIENSIUM præterea EPISCOPORUM Vitam ab interitu vindicare conatus, quam olim Urbem Legatus Regis Caſimiri IV. inviſerat, cum Eliſabethen, ALBERTI II. ROM. IMP. HUNGARIÆ BOHEMIÆQUÆ REGIS Filiam, Regi Poloniæ Uxorem peteret. Qui ergo Viri Induſtrii labor adhuc in MSto latuit, in lucem nunc prodire juſſus eſt, ut Codex Muſæi noſtri MStus ſeſe obtulit, hoc Titulo: (V.) JOHANNIS LONINI: Canonici Cracovienſis: Epiſcoporum Smogorzovienſium & Pitzinenſis, quæ nunc WRATISLAVIENSIS, Eccleſiarum Hiſtoriæ & Acta. Deſcripſit hoc Opere EPISCOPORUM WRATISLAVIENSIUM ab A. C. 966. ad Rudolphum usque, ſive Epiſcopum Wratislav. XXXIII. Seriem & Vitas Auctor, Integritate & Studio ſane laudabili, circa an. tamen 1468. deſinit, quare Johannis IV. & V. Epiſcopp. Wratislav. XXXIV. & XXXV. Vitæ, Codici noſtro MSto adjectæ, recentioris Auctoris ſunt, cum Michovio Teſte an. 1480. die Veneris 29. Maji deceſſerit Dlugoſſus, hoc quoque opere, quo uti Plocenſium & Poſnanienſium Epiſcoporum, ſic & WRATISLAVIENSIUM famæ conſuluit, immortale ſui nomen promeritus. (VI.) ANNALES inde ſequuntur WRATISLAVIENSES, ſub Wladizlao Hungariæ & Bohemiæ Rege an. 1513. conſcripti, quibus Spiritum & Sangui-

* Plura de Scriptis Dlugoſſi Celeberr. Dn. Joh. Gottlieb Krauſe: Prof. Hiſtor. Academiæ Wittebergenſis meritiſſimus, pag. XI. Præf. ad Lector. quam Tom. II. Dlugoſſi, uti an. VIII. Lipſiæ prodiit, præmiſit.

Sanguinem dedit Cura Senatus Wratislavienſis conſervandæ Hiſtoriæ Patriæ: quare & Auctorem Officio apud Wratislavienſem Curiam publico functum fuiſſe non eſt quod dubitem. Rerum hi in Sileſia geſtarum Seriem a Seculo XII. ad finem usque XV. variosque Caſus Patriæ, & multa memoratu digna fide debita exponunt, imo Veſtigia legunt Chronici Sileſiæ vetuſtiſſimi, quod primo hoc Volumine Loco retuli. Majoris tamen Momenti opus eſt (VII.) * ANONYMI, quo Vitas Epiſcoporum, Eccleſiæ quæ olim Smogrovienſis, deinde Rytzinenſis, mutato loco & nomine VVRATISLAVIENSIS appellatur, deſcripſit: Induſtria & fide laudabili, Exemplo forte aliorum incenſus, majore tamen Styli flumine, a Godofredo Epiſcopo, ad Jacobum usque a Salcza, ſive Epiſcopum Wratislavienſem XXXVI. Addidit, & Epiſcoporum Inſignia, ſuis Coloribus diſtincta, quæ Æri inciſa exhibere Operæ Pretium duxi, unde Epiſcopum II. Urbanum: Illuſtriſſima Romana Columnenſium Gente oriundum fuiſſe eluceſcit, cumque Tomo I. ad Roſitzium Indicem omnium Epiſcoporum ad hanc usque noſtram Ætatem ſubjunxerim, hac Tabula ænea in hoc Volumine obvia omnium quoque a Jacobo a Salcza ad præſentem usque SERENISSIMUM ELECTOREM MOGUNTINUM, qui VVRATISLAVIENSI EPISCOPATU ab An. O. R. M DC LXXXIII. rara ſed meritorum Amplitudini pari felicitate gaudet, EPISCOPORUM Inſignia proferre placuit. Excepit Jacobum a Salcza: an. 1539. defunctum: Balthaſar a Promnitz: cujus vitam uti & Succeſſorum Caſparis a Logau: Martini Gerſtmanni: Andreæ Jerini: Bonaventuræ Hahn: & Pauli Alberti: idem Codex MStus habet, ſed Manu Auctoris recentioris ex Henelii Catalogo Epiſcoporum & aliis Fragmentis collectas, quos hoc loco repetere nolui: Illuſtrem olim Scholiaſten Sileſiographiæ Henelianæ renovatæ, & horum & ſequentium Epiſcoporum Wratislavienſium Vitas & memoriam Opera elegantiore ab Interitu & ab Oblivione vindicaſſe haud immemor: Tandem ad pulcherrimum quod Hiſtoriæ Sileſiacæ ſupereſt Monumentum deferor (VIII.) NICOLAI HENELII AB HENNENFELD: S. C. R. M. nec non Illuſtriſſimi Ducis Lignicenſis Conſiliarii: Ducatus Mouſterbergenſis Procancellarii: Inclytæque Reipublicæ Wratislavienſis olim Syndici ANNALES SILESIÆ ab Origine Gentis ad obitum usque D. IMPER. RUDOLPHI II. ſcriptos. Hos pulcerrimum Hiſtoriæ Sileſiacæ Monumentum affirmare jubent: Materiæ Dignitas, quæ univerſam Patriæ Hiſtoriam ab ipſa Gentis Origine ad annum usque REDEMTORIS CARISSIMI 1612. ſive ad obitum usque D. IMP. RUDOLPHI II. exponit, Auctoris Præſtantia, qui non in Otio privatus delituit, ſed publicis magnisque SILESIÆ negotiis adhibitus, vitaque ex Patriæ Voto transacta, nomen immortale promeruit, Diplomatum quoque, Litterarum ineditarum ac Codicum MSStorum, quibus innituntur Copia, Rerum denique vicinarum Gentium, quibus Curæi Annalibus præeminent, Abundantia: quare Henelium omnes Hiſtoriæ Sileſiacæ Scriptores, Simplicitate, Candore, Veritate, cæterisque Hiſtorici Dotibus vincere Jure Balbinus teſtatus eſt. Hos itaque Annales nemini adhuc ex iis qui vitam Henelii ediderunt, viſos, nec operum ab Eo editorum ſive confectorum numero unquam illatos, ſed obſcuro Loco reconditos, ipſius tamen Auctoris Manu ſcriptos, primus ab Interitu vindicare aggreſſus eſt, Neſtorea vita digniſſimus, ſed præmatura morte an. 1722. d. 7. Maji Ætatis anno XLI. nobis ereptus Illuſtris Dn. Ferdinandus Ludovicus de ** Bresler & Aſchenburg: S. C. R. M. Conſiliarius: Reip. Patriæ Wratislav. Senator & Ærarii Præfectus: dum Corpus Scriptorum Bohemicorum: Moravicorum & Sileſiacorum adhuc ineditorum meditaretur, cujus egregii Operis una omnium erat expectatio. Emtionis ergo Titulo ad Agnatum DN. JOH. THEOPHILUM de Bresler translatos Annales HENELII, ne diutius tanti Viri Labore careret SILESIA, ut huic noſtro Volumini jungerentur, boni publici Gratia conceſſit: quare Patriam hoc nomine locupletiorem reddere in ſinu gaviſus ſum. (IX.) Fidem quoque, quam in Præfatione Tomi I. Scriptorum noſtrorum dedi, de exhibendis Ducum Sileſiæ qui nunc ſuperſunt Tabulis Genealogicis, hoc Volumine ſolvere mearum fuit Partium, præmiſſaque Tabula I. Generali, quæ in omnes Ducum Piaſteorum Tabulas, Tomo I. expreſſas, Acceſſiones quasdam habet, Tab. II. Genealogica SERENISSIMAM GENTEM LOTHARINGICAM, cujus nunc ſuperioris Sileſiæ Ducatus Teſſinenſis Poſſeſſio eſt, expoſui, Diplomatum & Scriptorum præſtantiſſimorum fidem ſecutus, imo Veſtigia Celeberrimi Lipſienſium Senatoris: Amici Integerrimi DN. JOH.

* Si Conjecturæ Locus, hoc Opus primus Dlugoſſi Labor eſt, præcedens No. V. tantum Ejus Excerptum, quod cuilibet inſpicienti patebit.

** vid. Bibliotheque Germanique dans le IV. Tome: & dans le X. Tom. p. 97. & 98.

JOH. JACOB. MASCOVII: J. U. D. qui d. 11. Martii anni 1728. pulcherrimam Juris Publici Exercitationem edidit: De Nexu REGNI LOTHARINGIÆ cum Imperio Romano-Germanico: Diplomatum omnis Ævi fide ſuffultam, quorum præcipua ſubjunxit integra. Et quod ad ortum SERENISSIMÆ GENTIS attinet, Eam a Leuthario I. Alemanniæ Duce, ſi paternum Sanguinem reſpicias, deſcendere, maternum vero Sanguinem a CAROLO M. per Alpaidem: LUDOVICI PII IMP. Filiam, Begoni ſive Alberico II. Alſatiæ Comiti, an. 817. defuncto junctam derivari, ſicque ejusdem cum AUGUSTISSIMA GENTE AUSTRIACA Originis eſſe, jam an. 1721. in Originibus SERENISSIMÆ FAMILIÆ HABSPURGICO-AUSTRIACÆ: Illuſtris Dn. ab Eccard abunde teſtatus eſt. GERARDUM DE ALSATIA: an. 1048. Ducatum ad Moſellam ſive Lotharingiæ Superioris, Beneficio Imperatoris Henrici III. accepiſſe Sigebertus tradit, novum vero Ducem, Imperatorem ſumma Neceſſitudine attigiſſe Tabula noſtra Genealogica commonſtrat. THEODERICUM: Gerardi F. LOTHARINGIÆ DUCEM: Ludovicus Comes Barri & Montionis bello petiit, quod Ducatum Filio ſuo deberi contenderet, Jure Matris Sophiæ, quæ FRIDERICI II. DUCIS Filia erat, ſed ipſe fortuna adverſa & IMP. HENRICI IV. Gratia THEODERICUS uſus eſt, qui in fœminam non cadere Ducatum hunc aſſeruit, ſed ad poſteros THEODERICI tranſire juſſit. Ex his FRIDRICUS III. DUX: quem communis Tabularum Genealogicarum occurrentium Error an. 1213. defunctum tradit, turbatis Imperii poſt Obitum Conradi IV. & Wilhelmi Hollandi Rebus, ſciſſisque in contrarias Alphonſi & Richardi partes Electorum Suffragiis, Alphonſum ſecutus & Toletum profectus eſt, ibidem an. 1258. prid. Id. Martii quinque Vexillis Inveſtituram accipiens: (1.) Ducatus Lotharingiæ, quo & ſummus Mareſchallus in Aula citra Rhenum conſtitutus eſt: (2.) quod debeat reaccipere duella nobilium commorantium inter Rhenum & Moſam: (3.) de Comitatu Romaricenſi: (4.) quod debeat habere Cuſtodias publicarum ſtratarum in dicto Comitatu tam per aquam quam per Terram: (5.) pro Regalibus Imperatoris in Monaſteriis S. Petri Metenſis & in alio Monaſterio S. Martini Metenſis, & quod debeat habere Cuſtodias Eccleſiarum in Ducatu Lotharingiæ: uti cumulatius ſingula exponit Diploma Alphonſi Romanorum & Caſtellæ Regis apud Vignierium in Genealogia Domus Alſaticæ: Leibnitium C. D. P. I. & Auctorem libri cujus Titulus: Traité Hiſtorique & Critique ſur l' origine & la Genealogie de la Maiſon de Lorraine. FRIDRICUS IV. LOTHARINGIÆ DUX: AUGUSTISSIMÆ GENTIS AUSTRIACÆ ad Imperii Romano-Germanici Faſtigium evectæ Sanguinem primus Familiæ ſuæ intulit, ISABELLAM: ALBERTI I. IMP. Filiam: RUDOLPHI I. IMP. Neptem ducent: inde FRANCISCO: Duci LOTHARINGIÆ ET BARRI, CATHERINA nubſit, Chriſtierni: Regis Daniæ: Sveciæ & Norwagiæ ex Iſabella Sorore CAROLI V. IMP. Filia: anno denique 1678. d. 6. Febr. CAROLUS IV. DUX LOTHARINGIÆ ET BARRI ELEONORAM MARIAM duxit: D. FERDINANDI III. ROM. IMP. P. F. A. Filiam: D. LEOPOLDI M. ROM. IMP. Sororem, ex quo Connubio ſolus nunc ſupereſt SERENISSIMUS PRINCEPS AC DOMINUS: DOMINUS LEOPOLDUS JOSEPHUS CAROLUS: DUX LOTHARINGIÆ ET BARRI: REX HIEROSOLYMORUM: quem Neceſſitudine SIBI conjunctum AUGUSTISSIMUS NOSTER IMPERATOR an. 1722. d. 12 Maji Superioris Sileſiæ Ducatu Teſſinenſi donavit: (vid. Dipl. XXXVIII. p. 815. Tom. I. Scriptor. noſtror.) Ex duobus, quibus numeroſa Prole orbatus adhuc gaudet Filiis, natu major FRANCISCUS STEPHANUS: Juventutis Princeps Eminentiſſimus, AUSTRIACAM ipſo Vultu ſpirans MAJESTATEM, Bellique & Pacis Artibus innutritus, Patriæ, Reique GERMANIÆ publicæ Spem alit ampliſſimam, & AUGUSTISSIMI IMPERATORIS Lateri adhærens, tot EJUS Virtutes incomparabiles ac pene divinas mira Similitudine exſcribit, cui perpetuos Soles & ingentia indies Fortunæ obſequentis Specimina apprecamur.

Inde LICHTENSTEINIAM GENTEM, quæ SILESIÆ Ducatus Oppavienſem & Carnovienſem habet, Tab. III. Genealogica curatius explicavi, fidem ſecutus Chronicorum Zwettlenſium, quæ pubici Juris Tomo I. Script. Rer. AUSTRIACARUM, R. P. D. Hieronymus PEZ fecit. Affirmant Eorundem Auctores Cœnobitæ, Sec. XI. „Azonem, Cognatum Marchionum AUSTRIÆ & Signiferum, Ungarorum, Babaro„rum & Bohemorum Victorem tres habuiſſe Filios: Anſelmum: Alberonem & Nitzonem: „Nepotes vero ex Nizone: HADMARUM & Pilgrinum. Pilgrinum vocant Presbyterum: „HADMARUM autem Virum bellandi gnarum, qui CHRISTUM portaverit ſub „Chlamyde, illudque Tempore accepto manifeſtum feciſſe in Opere. Nempe Virum

„Caſum & Continentem ex Uxore bona & devota Gertrude Prolem non habuiſſe, ita„que CHRISTUM ſibi Hæredem inſtituiſſe, Conventumque Monachorum Ciſtercien„ſis Ordinis ad Locum Clarum, quod lingua Slavica Zwetele dicitur, convocaſſe & re„bus mobilibus & immobilibus ſufficienter ditaſſe, ſed filios filiorum non vidiſſe. Qua„re incepto opere, Uxore præmiſſa, cum feliciter ad DOMINUM migraverit, Locum Se„pulturæ in Kotewico ſibi invitum elegiſſe, metuentem Caſum imperfecti Operis. Azo„ni vero ex Adalberone filio Nepotem fuiſſe ejusdem nominis, & Cognominis de „Chunring, huic acceptam ferre Dedicationem Domum S. MARIÆ in Zwettl, quam „an. 1159 peregerit, adducto ad Monaſterium conſecrandum Chunrado Epiſcopo Para„vienſi. Filius hujus Adalberonis HADMARUS in expeditione Sancta diem ſuum „obiit: circa an. 1147. relinquens filium HADMARUM * de Chunring: Dominum „in Tyernſtein & LICHTENSTEIN, cui Rex Angliæ Richardus I. prope Viennam a „Duce LEOPOLDO VI. captus cuſtodiendus traditur: Teſtimonio Cœnobii Zwett„lenſis recentioris Tom. I. p. 532. Script. Rer. Auſtr. R. P. Dn. Hieronymi PEZ. Filius Ejus Natu major HENRICUS I. Dominus de Chunring IN LICHTENSTEIN: quem FRIDRICUS II. AUSTRIÆ DUX: Stirpis Babenbergenſis ultimus auxilia Teutonico Ordini Boruſſiam occupanti, contra Svatopulcum Pomeraniæ Ducem an. 1245. ferre juſſerat, victor rediit, AUSTRIÆQUE DUCE an. 1246. in Prælio cum Ungaris geſto, occiſo, ad Henricum Illuſtrem: Miſniæ Marchionem, Ordinum Provinciæ nomine & Mareſchallus AUSTRIÆ miſſus eſt, ut Provinciam is ſibi vindicaret Maritus CONSTANTIÆ: Sororis DUCIS FRIDRICI II. ſed teſtantibus Mathæo Hagenio in Germanico AUSTRIÆ Chronico Tom. I. p. 1073. Script. Rer. Auſtr. R. P. D. Hier. PEZ & Thoma Ebendorfero de Haſelbach in Chron. Auſtr. l. c. Tom. II. p. 728. accidit, ut Bohemiam cum Domino de Schenk in Hauspach tranſeuntem REX interciperet, eoque adigeret, ut in Filium Ejus Marchionem Moraviæ Ottokarum poſtea BOHEMIÆ Regem Ducatum AUSTRIÆ Ordinum nomine transferrent. Leutoldum de Chunring. an. 1300. poſt Nativitatem DOMINI: Dominam AGNETEN DE SVEVIA: COMITISSAM DE HABSBURK duxiſſe Chronicon Zwettlenſe recentius l. c. p. 533. affirmat: Johannem de Lichtenſtein: Curiæ Auſtriacæ Magiſtrum an. 1397. circa S. Valentini Diem Feldsbergæ obiiſſe Appendix ad Chronicon Hageni p. 1164. l. c. tradit: Ottonem de Lichtenſtein: Hartneidi I. F. Henrici I. Nepotem, Virum prudentem & AUSTRIÆ fidelem vocat Anonymi Leobienſis Chronicon Lib. VI. p. 940. l. c. Eundem STYRIÆ CAPITANEUM fuiſſe datum refert Hageni Chronicon l. c. pag. 1093. & pag. 1097. hiſce verbis, quæ Monumentum dixeris Ære perennius: „In der Zeit waz Herr OTTO VON LICHTENSTEIN: Haupt„mann in Steyr: der ſich alſo hat gehalten in der Hauptmannſchaft, daz ihn Reich und „Arm an der Steyermarck Here lobeten.„ RUDOLPHUM DE LICHTENSTEIN: Ottonis F. FRIDRICI PULCHRI: ARCHIDUCIS AUSTRIÆ: poſtea ROMANORUM IMPERATORIS an. 1313 ad Jacobum II. Aragoniæ Regem Legatum fuiſſe, ut FILIAM Ejus ELIZABETHEN ARCHIDUCI Uxorem peteret, citatus antea Anonymus Leobienſis l. c. ad ann. hunc lib. IV. teſtatur: ULRICUM DE LICHTENSTEIN: ab Ottokaro Bohemiæ Rege CARNIOLÆ CAPITANEUM fuiſſe conſtitutum Mathæus Hagenius l. c. p. 1082. confitetur: HARTNEIDUM II. DE LICHTENSTEIN: bellica Virtute fulgentiſſimum Johannes Bohemiæ & Poloniæ Rex inter cariſſimos Expeditionum ſuarum Comites habuit, & in Ejusdem & Poſterorum Gratiam Arcem Moraviæ Lichtenſteinenſem Niclasburg ab omni Berna immunem dixit, affirmante id diplomate Pariſiis an. 1342. edito: GEORGIUS I. DOMINUS DE LICHTENSTEIN: HARTNEIDI I. F. natu major, ALBERTI II. ARCHIDUCIS AUSTRIÆ Camerarius, ſolus ex tribus fratribus Gentis ſuæ propagator extitit, cujus Filius GEORGIUS: Epiſcopus Tridentinus ingentem Nominis Famam adeptus eſt, & ab IMP. SIGISMUNDO Princeps Aulæ & Conſiliarius intimus dici meruit:, JOHANNES DOMINUS DE LICHTENSTEIN: EPISCOPI Frater, Moraviæ fuit Capitaneus, & quartus Fratrum HENRICUS: DOMINUS DE LICHTENSTEIN: LEOPOLDI III. ARCHIDUCIS AUSTRIÆ cognomine PROBI, Aulæ Præfectus: Nepos hujus HENRICUS V. DOMINUS DE LICHTENSTEIN:

* Diploma LXXIX. Lib. I. P. I. p. 34. in Excerptis Genealogico-Hiſtoricis R. P. Dn. Raimundi Duellii: a DUCE FRIDRICO II. an. 1241. in S. Yppolito: prid. Kal. Aug. editum: DITMARUM DE LICHTENSTEIN vocat.

Digitized by Google

STEIN: ALBERTI VI. ARCHIDUCIS AUSTRIÆ CONSILIARIUS INTIMUS: & ad Georgium Bohemiæ Regem an. 1463. Legatus, tandem a Mathia Hungariæ Bohemiæque Rege: MORAVIÆ CAPITANEUS conſtitutus eſt: ſed fratri ſaltim natu minori GEORGIO III. DOMINO DE LICHTENSTEIN datum erat Genus proferre, ex quo ob tot & tanta Majorum, imo propriæ Virtutis & fidei pulcherrima Merita Hartmanni IV. Domini de LICHTENSTEIN Filium natu majorem CAROLUM an. 1569. natum, quem D. IMP. RUDOLPHUS II. Conſiliarium Intimum & Supremum Aulæ Præfectum habuit, D. IMP. MATHIAS an. 1612. S. R. I. PRINCIPUM numero adjunxit, exactoque biennio Ducatu Superioris Sileſiæ Oppavienſi auxit, & D. IMP. FERDINANDUS II. Regni Bohemiæ Gubernatorem conſtitutum, an 1623. Ducatu quoque Superioris Sileſiæ Carnovienſi donavit. Uterque ad Poſteros tranſiit & Filius quidem unicus CAROLUS EUSEBIUS: S. R. I. PRINCEPS DE LICHTENSTEIN: DUX SILESIÆ OPPAVIENSIS AC CARNOVIENSIS: VTRIUSQUE SILESIÆ CAPITANEUS conſtitui meruit: Nepos vero CAROLI: JOHANNES ADAMUS ANDREAS: S. R. I. PRINCEPS DE LICHTENSTEIN: DUX SILESIÆ OPPAVIENSIS ET CARNOVIENSIS: ſumma rem familiarem Sapientia curans, ideoque ad immenſas Opes evectus, ab IMP. D. LEOPOLDO M. Camerarii & Conſiliarii intimi Dignitate, a REGE vero HISPANIARUM CAROLO II. aureo Vellere donatus, multam inſignemque ad pacandam Hungariam, ſub D. IMP. JOSEPHO: operam impendens, anno tandem 1712. d. 16. Jun. filiis orbus deceſſit, quare ad Agnatum Proximum, GUNDACCARI: Junioris CAROLI PRINCIPIS Fratris, quem cum altero Fratre MAXIMILIANO, Sago inclyto, D. IMP. FERDINANDUS II. an. 1623. in S. R. I. PRINCIPUM numerum recepit, Nepotem, HARTMANNI V. Filium ſecundo genitum, ANTONIUM FLORIANUM S. R. I. PRINCIPEM DE LICHTENSTEIN IN NICLASBURG. D. IMP. LEOPOLDI M. ad Pontificem Romanum an. 1687. Legatum fulgentiſſimum: Conſiliarium Intimum & Camerarium: cui SPES ORBIS TERRARUM fuit commendata, CAROLUS inquam IMPERATOR NOSTER AUGUSTISSIMUS: ARCHIDUX AUSTRIÆ educandus, CUI ad occupanda HISPANIÆ Regna profecto perpetuus Comes, Cuſtosque SACRATISSIMI CORPORIS adfuit, digniſſimus ergo quem & aureum Heſperiæ Vellus & Magnatis Hiſpaniæ Primi Ordinis Splendor decorarent, Ducatus hi Sileſiæ Oppavienſis & Carnovienſis pervenerunt. Illi cum ſatis & naturæ & Gloriæ vixiſſet an. 1721. d. 11. Octobr. defuncto ſuperſtes Filius unicus, Paterna Virtute & Gloria Eminentiſſimus ſucceſſit, CELSISSIMUS PRINCEPS AC DOMINUS: DOMINUS JOSEPHUS JOHANNES ADAMUS: S. R. I. PRINCEPS AC REGENS DOMUS LICHTENSTEINENSIS IN NICLASBURG: DUX SILESIÆ OPPAVIENSIS AC CARNOVIENSIS; COMES RIETBERGENSIS: S. C. R. CATHOL. MAIEST. CONSILIARIUS ACTUALIS INTIMUS; ET CAMERARIUS: EQUES AUREI VELLERIS: MAGNAS HISPANIÆ PRIMI ORDINIS.

Tabula IV. Genealogcia LOBKOWITZIAM GENTEM CELSISSIMAM edidi, quæ Ducatum inferioris Sileſiæ Saganenſem adepta eſt, ex Regno Bohemiæ oriunda: antiquiſſimis Temporibus Gentilitio Cognomine de LOBECZ inclyta, quod mutavit cum arcem Lobkowitz, hodie adhuc ſuperſtitem exſtruxiſſet. In duos inde Ramos efflоruit, Haſſenſteinenſem & Popeliam. Ex illa inclaruerunt: JOHANNES: DOMINUS a LOBKOWITZ, ſub IMP. & REGE BOHEMIÆ WENCESLAO Aulæ Mareſchallus, qui Regis Juſſu arcem Haſſenſtein, ea Tempeſtate Dominis a Schönburg ſubditam expugnavit: Filius Ejus NICOLAUS: DOMINUS a LOBKOWITZ: Tabularum Terræ Regni Bohemiæ Proto-Notarius, cui Tutela Regni Bohemiæ vivente etiam WENCESLAO IMP. & BOH. REGE oblata, auxilia ſuo Ære Imperatori Regique Bohemiæ SIGISMUNDO in Bello Huſſitico ferens egregia: a quo & Pragæ coronato an. 1420. „Militiæ Cingulo glorioſo S. WENCESLAI Enſis pu„blico Verbere inſignitus eſt,“ teſtante Dipl. CXXI. Diplomatarii noſtri Bohemo-Sil. Tom. I. Nepos quoque NICOLAUS: DOMINUS a LOBKOWITZ: paterna Veſtigia mira ſimilitudine premens, unde opum ampliſſimarum Incrementum, ingensque Fama, quare „cum uxore SOPHIA DE ZIEROTIN IMP. FRIDRICUS III. in Con„fratres Societatis atque Ampriſiæ Stolæ albæ cum tribus Liliis a Rege Aragonum con„ſtitutæ Brunnæ an. 1459. d. 4. Aug. teſtante id. Dipl. l. c. CXXXII. adſcivit. Præterea ex Poſteris NICOLAI hujus inclaruerunt: BOHUSLAUS DOMINUS a LOB-

KOWITZ: quem litteris immortale nomen nactum Ulyſſem & Plinium Bohemiæ appellarunt, quippe Europa, Aſia & Africa peragrata, Muſarum quaſi Sedem in Arce Haſſenſtein fixit, immenſis Bibliothecam pulcherrimam Sumtibus colligens, ut in unum Platonis Opera complectentem Cod. MStum Græcum, duo florenorum millia impenderet. Balbinus quoque Teſtis eſt in Miſcell. Hiſtor. Reg. Boh. Dec. II. lib. I. Cap. IX. hunc „Eruditorum Phœnicem, a Canonicis Olomucenſibus rite electum fuiſſe Anti„ſtitem, Rege WLADIZLAO Electionem adprobante, imo & a Wratislavienſibus Ca„nonicis poſtulatum fuiſſe, ſed Artibus non bonis Honorem tanto Viro interverſum, „neque Thronum Epiſcopalem unquam conſcendiſſe:“ Et BOHUSLAUS FELIX DOMINUS A LOBKOVVITZ: ſub D. FERDINANDO I. Imp. & Hung. Bohemiæque Rege Inferioris Luſatiæ Præfectus, tandemque Supremus Regni Bohemiæ Camerarius conſtitutus: taceo tot alia & Illuſtria Haſſenſteinenſis LOBKOWITZIORUM Familiæ Nomina in Tabulis Regni & Templis fulgentiſſimis obvia; ſed Ramus ipſe exaruit Sec. XVII. inchoante, nec Balbinus quod miror, cumulatius eum explicavit, Popelium deſcripſiſſe contentus, quem & nos proſequimur. Auctor Ejus PETRUS POPEL DOMINUS A LOBKOWITZ: Nicolai I. Senioris Domini a Lobkowitz in Haſſenſtein, cui Tutelam Regni Bohemiæ ſub WENCESLAO commiſſam fuiſſe, antea Diplomatis Teſtimonio dixi, Frater, cujus Filius JOHANNES II. DOMINUS A LOBKOWITZ: Regum Sanguine natam ANNAM SVIHOUSKYAM duxit. Ex Poſteris Ejus Illuſtre nomen ſortiti ſunt: LADISLAUS II. POPEL A LOBKOWITZ: D. D. IMPP. MAXIMILIANI II. & RUDOLPHI II. Conſiliarius intimus: Supremus Regni BOHEMIÆ aulæ Præfectus & primus Appellationum Præſes: an. 1584. defunctus: JOHANNES Senior POPEL A LOBKOWITZ: D. IMP. FERDINANDI I. Conſiliarius intimus & Supremus Curiæ Regiæ Bohemiæ Præfectus: JOHANNES Junior POPEL A LOBKOWITZ: D. IMP. RUDOLPHI II. Conſiliarius intimus: Germanicorum Feudorum Capitaneus & Cameræ Bohemicæ Præſes: THEOBALDUS MATHÆUS POPEL A LOBKOWITZ: Magnus Ordinis Melitenſis per Bohemiam: Sileſiam: Moraviamque Prior circa an. 1621. defunctus: CHRISTOPHORUS POPEL A LOBKOWITZ, Annæ de Biberſteyn & JOHANNIS III. POPEL A LOBKOWITZ Filius: Urſulæ Ducis Sileſiæ Monſterbergenſis ac Olsnenſis Nepos: S. C. R. M. RUDOLPHI II. Conſiliarius intimus, ſupremus Regni Bohemiæ Camerarius: Aulæque Præfectus, & ad Poloniæ Regem SIGISMUNDUM III. anno 1581. Legatus prudentiſſimus: an. 1604. d. 14. Maji Pragæ mortuus: CHRISTOPHORUS FERDINANDUS POPEL: S. R. I. COMES A LOBKOWITZ: Dynaſta Bilini: S. C. R. M. Conſiliarius: Camerarius: Cameræ Sileſiacæ Præſes: Ducatus Glogovienſis Capitaneus: & ad Res Sileſiæ Bellicas AUGUSTISSIMI Imperatoris nomine an. 1648. Generalis Commiſſarius: WENCESLAI FERDINANDI POPEL S. R. I. COM. A LOBKOWITZ Pater S. C. R. M. Conſiliarii intimi: Camerarii: adque HISPANIARUM & Galliarum Reges Legati Splendidiſſimi, in Reditu vero ex Hiſpania cum Italiam adpuliſſet an. 1697. defuncti, & qui inter omnes præeminet ZDENCO ADALBERTUS POPEL A LOBKOWITZ: D. D. IMPP. RUDOLPHI II. & MATHIÆ: Conſiliarius intimus: Regnique Bohemiæ ſupremus Cancellarius: quem PHILIPPUS III. HISPANIARUM REX aureo Vellere: & ob immortalia in DOMUM AUGUSTISSIMAM inter funeſtiſſimas BOHEMIÆ Turbas Merita D. IMP. FERDINANDUS II. an. 1624. Dignitate S. R. I. PRINCIPIS donavit. Filius Ejus WENCESLAUS EUSEBIUS: S. R. I. PRINCEPS A LOBKOWITZ: A D. IMP. FERDINANDO III. Dynaſtiam Neoſtadienſem ſub Comitatus Principatus honore gaudentis Titulo, Ducatum quoque Sileſiæ Inferioris Saganenſem obtinuit, poſtea ſub Rege FERDINANDO IV. Conſilii Aulici Bellici conſtitutus Præſes, ſupremus quoque ſub D. IMP. LEOPOLDO M. Aulæ Præfectus, Conſilio, Labore, Vigilia, & Periculo invictus, conſultisque facta conjungens, verus AUGUSTISSIMI CÆSARIS Agrippa: qui ſplendidiſſimo Connubio Genti Suæ Palatinum Sanguinem intulit. Filius Ejus natu major FERDINANDUS AUGUSTUS LEOPOLDUS S. R. I. PRINCEPS A LOBKOWITZ: DUX SILESIÆ SAGANENSIS: d. 7. Septembr. an. 1655. natus: Conſiliarii Intimi S. C. R. M. munus an. 1689. ſubiit, exactoque biennio Ratisbonæ Principalis AUGUSTISSIMI IMPERATORIS Commiſſarius Rebus Germaniæ conſuluit, Supremus inde IMPERATRICIS WILHELMINÆ AMALIÆ: ab an. 1699. ad an. 1708. Aulæ Præfectus, & aurei Velleris Eques dignissimus, d. 3. Octobr. an. 1715. carus omnibus

ac

Digitized by Google

ac deſiderandus obiit, Filios Tres Paternarum Ditionum & Virtutum Hæredes relinquens: CELSISSIMUM PRINCIPEM AC DOMINUM DOMINUM PHILIPPUM: S. R. I. PRINCIPEM AC REGENTEM DOMUS DE LOBKOWITZ: DUCEM SILESIÆ SAGANENSEM: PRINCIPEM COMITEM IN STERNSTEIN DYNASTAM IN CHLUMITZ ET RAUDNITZ: S. C. R. CATHOL MAJ. CAMERARIUM: JOSEPHUM ANTONIUM AUGUSTUM S. R. I. PR. A LOBKOWITZ: qui felici d. 16. Aug. 1717. ad Taurunum Prælio geſto, ferociam ſuperbiamque Turcarum incredibili Ardore cohibuit, & Vulnerum Atrocitate victus, tamen Victor pro Salute Orbis Chriſtiani lætus occubuit, S. C. R. M. Campi Mareſchalli Locum tenens Meritiſſimus: & GEORGIUM CHRISTIANUM S. R. I. PRINCIPEM A LOBKOWITZ: cui Agnatorum Comitum Lobkowitziorum Bielinenſium & Eiſenbergenſium Ramum exareſcentem filiis reficere & recreare contingit, Eorundem Hæredi Digniſſimo.

Ad Tabulam deinde Genealogicam V. accedenti CELSISSIMA GENS AUERSBERGICA occurrit, quæ Sileſiæ Inferioris Ducatum Monſterbergenſem habet, Germanicæ & ipſa Originis, quare Lazium miror, ipſos Romano Sanguine natos affirmare, ac ſi Arminium Maroboduumve imo tot alios Heroës præſtantisſimos & Romanis certe Nominibus Majores neſciret Germania, a quibus Sanguinem derivare poterant Gentes Illuſtriſſimæ. Arcem CAROLI M. Tempeſtate, Aursberg dictam, Sedem Familiæ hujus in Svevia fuiſſe, hac vero relicta eam in Carniolam migraſſe Joh. Ludovicus Schönleben Auctor eſt, optimorum ipſius Gentis Monumentorum fide Hiſtoriam Ejus Genealogicam ſcribens, adhuc ineditam, ab Adolpho I. Domino ab AURSBERG dicere orſus, qui an. 1060. defunctus eſt. Hujus Veſtigia legere Operæ Pretium duxi, additis & Sileſiæ, Carinthiæ ac Carniolæ Annalibus, apud quos ingens AURSBERGICORUM Nominum Fama, quæ nulla unquam obſcurabit oblivio. Præcipua Genti ex Bellis Turcicis & ob ſervatam Carniolam Gloria, quare FRIDRICUS III. ROM. IMP. AUG. Neoſtadii an. 1463. die Mercurii ante feſtum Trium Regum AUERSBERGIOS Mareſchallos Hæreditarios Carniolæ & Marchiæ Vinidorum conſtituit, hinc TROJANUS: DOMINUS AB AURSBERG: Camerarius Hæreditarius Carniolæ & Marchiæ Vinidorum: IMP. CAROLI V. Conſiliarius: pro liberanda an. 1529. a barbaris Hoſtibus Vindobona mira Alacritate advolavit, Ferociamque Turcarum egregia Virtute cohibuit, in S. R. I. Baronum Numerum ob meritâ hæc adſcriptus: JOHANNES quoque IX. AB AURSBERG: Capitaneus Carniolæ, fortiſſimus IMP. MAXIMILIANI I. Bello Dux, cum an. 1529. ad liberandam Viennam occurreret, vitam & Sanguinem pro Salute AUSTRIÆ effudit. HERBARDUS VIII. L. B. AB AURSBERG: Trojani F. Supremus Capitaneus Carniolæ: Victoris Turcarum perpetui Cognomen meruit, Croatiam Salvam præſtitit, Prælioque ad Budatſchkum an. 1575. d. 22. Sept. cum Barbaris geſto, non Virtute ſed numero hoſtium victus occubuit, quod Chriſtiani Orbis ingens Damnum ANDREAS I. L. B. AB AURSBERG: reportata an. 1593. a Turcarum Duce Haſſan Baſſa Victoria incomparabili reſarcire ſtuduit: nec Silentio prætereundus CHRISTOPHORUS II. L. B. AB AURSBERG: Herbardi VIII. F. natu Major, Supremus Hæreditarius Camerarius & Præfectus Carniolæ: Expeditione contra Turcas Croatiam an. 1589. pervaſtantes ex Voto geſta Celeberrimus, communis S. R. I. PRINCIPUM ET COMITUM AB AURSBERG: qui nunc ſuperſunt Parens: ANNÆ L. B. DE MALTZAN: ortu Sileſiæ Maritus. Filius Ejus THEODERICUS, & ex Seniore Filio Herbardo Nepos JOHANNES ANDREAS Ordini S. R. I. COMITUM acceſſerunt, Theoderici vero Filium JOHANNEM WEICHARDUM: ſupremum Aulæ Præfectum apud D. FERDINANDUM IV. ROM. BOH. ET HUNGAR. REGEM: quem aureo Vellere Rex Hiſpaniarum PHILIPPUS IV. donavit, an. 1653. S. R. I. PRINCIPUM Numero inſeruit D. IMP. FERDINANDUS III. anno ſequenti 1654. d. 28. Febr. in Principum S. R. I. pauloque poſt in SILESIÆ quoque Ducum Conſeſſum receptum, cum Ducatum Monſterbergenſem & Territorium Francoſteinenſe in Eum AUGUSTISSIMI IMPERATORIS Gratia transferret. Filius Ejus Secundo-genitus FRANCISCUS CAROLUS S. R. I. PRINCEPS AB AURSBERG ET SILESIÆ DUX MONSTERBERGENSIS bellicis laudibus a prima Ætate innutritus, liberandæ ab hoſte barbaro Vindobonæ an. 1683. opem tulit admirandam, pulſisque ferociſſimis Gentibus primus tanti Gaudii Nuncius ad D. IMP. LEOPOLDUM M. adpulit: in Sileſia vero Carolum I. Ducem Monſterbergenſem Henrici I. F. Georgii Regis Bohemiæ Nepotem imitatus,

qui

Digitized by Google

qui Ducatum Monſterbergenſem & clariorem & feliciorem reddere ſtudioſiſſimus anno quoque 1524. novam Francoſteinii Arcem erexit, & poſtea totius in ſe Sileſiæ Curam Capitaneus D. IMP. FERDINANDI I. Mandato ſuſcipere juſſus eſt: ſic Sereniſſimus ille & æterna laude digniſſimus Princeps Auersbergicus, loco collapſæ & Belli Tricennalis Vi dirutæ Arcis Francoſteinenſis aliam Spiritum recipere, Ducatum pulcherrimis Legibus efflorescere, annoque 1709. Comitiis Sileſiæ Principum præſidere ab AUGUSTISSIMO CÆSARE juſſus, omnium in ſe Vultus & Animos converti fecit. Humanis an. 1713. d. 6. Nov. Rebus exemtus Filium reliquit unicum, Paternarum Virtutum & Terrarum Hæredem Optimum, CELSISSIMUM PRINCIPEM AC DOMINUM DOMINUM HENRICUM JOSEPHUM JOHANNEM: S. R. I. PRINCIPEM AB AURSBERG: DUCEM SILESIÆ MONSTERBERGENSEM: PRINCIPEM COMITEM IN THENGEN ET MITTERBURG: COMITEM IN GOTSCHE ET WELS: DYNASTAM IN SCHOENET SEISSENBERG: SUPREMUM HÆREDITARIUM MARESCHALLUM ET CAMERARIUM CARNIOLÆ AC VINIDORUM MARCHIÆ: S. C. R. CATHOL. MAJ. CAMERARIUM: cui Caroli III. Ducis Sileſiæ Monſterbergenſis Annos & numeroſam Sobolem, Tantum Principem non absque Delectatione in Memoriam revocans vovet Sileſia. Atque haſce Principum Sileſiæ Imagines Venerandas, LOTHARINGICÆ. LICHTENSTEINENSIS: LOBKOWITZIÆ & AURSBERGICÆ GENTIS in novum quaſi hoc Atrium collocare, ſuaſit Pietas, juſſit tantorum Nominum Dignitas, ingensque Gloria, lætatur Eorum Virtute non ſolum Sileſia, ſed & Bohemia, Moravia, Carniola, Carinthia, & Gentium Regina AUSTRIA, felix denique hoc Præſidio Germania Univerſa, quæ uti AUGUSTISSIMÆ GENTI AUSTRIACÆ, ſic & ſingulis hiſce Ducum Sileſiæ Familiis Æternitatem apprecatur. Atque hoc Voto finiendus erat Labor noſter, quo Rem Sileſiæ Hiſtoricam & Genealogicam illuſtrare ſaltim & adumbrare licuit, perfectum fieri nihil Horatius olim cecinit, & Experientia Teſtis affirmat, ad quam mortalium Genus omne ſingulis diebus provocare conſvevit, idem ergo in hoc negotio conficiendo mihi cogitandum, & imperfectum Laborem reliquiſſe confitendum, utilem tamen & Patriæ & Vicinis noſtris fore confidendum. Indices quos locupletiſſimos eſſe volo, ad Illuſtrium Familiarum Majores eruendos, & firmandam Hiſtoriam earum Genealogicam neceſſarios, denique Supplementum in Hiſtoriam Ducum Sileſiæ Genealogicam quod promiſi, & Continuationem Diplomatarii Bohemo-Sileſiaci hiſce Paginis addere, uti conſtitutum erat, una plures prohibuere Cauſæ ſuo loco indicandæ, ſingulari ergo Volumine, * Supplemento in Scriptores noſtros: Hiſtoriamque Genealogicam Ducum Sileſiæ, cui Tabulas Genealogicas EXCELLENTISSIMORUM COMITUM Qui liberas Sileſiæ Dynaſtias Sex habent, addere apud animum conſtitui, conſulere Operæ Pretium eſſe reor, Diplomatum inde Seriem & Indices Ampliſſimos Rei noſtræ Hiſtoricæ & Genealogicæ univerſæ inſervientes exhibere, ſupplicamus itaque SERENISSIMIS ET CELSISSIMIS SILESIÆ PRINCIPIBUS: roramus EXCELLENTISSIMOS AC ILLUSTRISSIMOS MÆCENATES ET COMITES: imo VENERANDOS COENOBIORUM SPLENDIDISSIMORUM PRÆSULES: ut tot ingentia Nomina PIASTEA, atavisque Regibus editam Progeniem, cui Spiritum & Sanguinem debet Sileſia, Diplomatum & Annalium MSStorum Monumentis Clementiſſime & Benevole concesſis Nobiſcum ab Interitu & ab Oblivione penitus vindicent, quo facilius Portum conſequi, Patriamque Suaviſſimam augere ingenti Felicitate contingat. Appendicis Loco huic TOMO STATUTA CIVITATIS SVIDNICENSIS ex vetuſto Codice MSto Membranaceo deſcripta adjeci, Egregium Juris Patrii quod ſupereſt Monumentum, ut quam pulcherrimis Legibus Civitates Sileſiæ ab Antiquiſſimis Temporibus gaviſæ fuerint conſtet, Ego vero hanc mihi ipſe Legem conſtitui, in id omnibus incumbere Viribus, ut quam adtulerint Opem Singuli, ſentiat Patria Univerſa, & qua Pietate & Obſequio in Eam ferar univerſam, ſentiant Singuli.

I. CHRO-

* Cui duos Celeberrimi Henelii Labores egregios: Breslographiam Renovatam & Epiſcoporum Wratislavienſium Catalogum, ex Codicibus ipſius Autoris Manu Scriptis depromtos inferere Animus eſt.

Digitized by Google

A CHRONOLOGY OF THE BLACK CHURCH MOVEMENT

1619 — The first Africans arrive in Virginia as indentured servants.

1641 — Massachusetts Bay Colony legalizes slavery.

1662 — Virginia passes a law declaring that children born to slave women would be slaves.

1688 — Germantown Quakers protest slavery.

1693 — Virginia passes a law declaring that baptism does not change a slave's status.

1705 — Virginia passes a law declaring that slaves are property.

1739 — The Stono Rebellion in South Carolina leads to stricter slave codes.

1741 — New York City burns a dozen slaves at the stake after a conspiracy trial.

1773 — Phillis Wheatley publishes her first book of poems.

1775 — The Continental Congress bans the importation of slaves.

1776 — Thomas Jefferson includes a denunciation of slavery in the Declaration of Independence.

1787 — The Northwest Ordinance prohibits slavery in the Northwest Territory.

1793 — Eli Whitney invents the cotton gin.

1794 — Richard Allen and Absalom Jones found the Free African Society.

1807 — The United States bans the importation of slaves.

1816 — Richard Allen founds the African Methodist Episcopal Church.

1820 — The Missouri Compromise admits Missouri as a slave state and Maine as a free state.

1822 — Denmark Vesey's conspiracy is discovered in Charleston, South Carolina.

1829 — David Walker publishes his Appeal to the Coloured Citizens of the World.

1831 — William Lloyd Garrison publishes the first issue of The Liberator.

1831 — Nat Turner leads a slave rebellion in Southampton County, Virginia.

1833 — The American Anti-Slavery Society is founded in Philadelphia.

1834 — Prudence Crandall opens a school for black girls in Canterbury, Connecticut.

1837 — Elijah Lovejoy is killed by a mob in Alton, Illinois.

1838 — Frederick Douglass escapes from slavery in Maryland.

1839 — The Amistad slaves win their freedom in the United States Supreme Court.

1845 — Frederick Douglass publishes his Narrative of the Life of Frederick Douglass.

1847 — Frederick Douglass founds the North Star newspaper in Rochester, New York.

1848 — The Liberty Party nominates Gerrit Smith for president.

1850 — The Fugitive Slave Act requires the return of escaped slaves.

1852 — Harriet Beecher Stowe publishes Uncle Tom's Cabin.

1854 — The Kansas-Nebraska Act repeals the Missouri Compromise.

1857 — The Supreme Court rules in the Dred Scott case that blacks are not citizens.

1859 — John Brown leads a raid on Harpers Ferry, Virginia.

1860 — Abraham Lincoln is elected president.

1861 — The Confederate States of America is formed.

1863 — The Emancipation Proclamation frees slaves in rebellious states.

1865 — The Thirteenth Amendment abolishes slavery throughout the United States.

1866 — The Freedmen's Bureau is established.

1868 — The Fourteenth Amendment grants citizenship to all persons born in the United States.

1870 — The Fifteenth Amendment prohibits denying the vote on account of race.

1875 — The Civil Rights Act of 1875 prohibits discrimination in public accommodations.

1877 — Reconstruction ends as federal troops withdraw from the South.

1881 — Booker T. Washington founds Tuskegee Institute.

1883 — The Civil Rights Cases declare the Civil Rights Act of 1875 unconstitutional.

1895 — Booker T. Washington delivers the Atlanta Compromise speech.

1896 — Plessy v. Ferguson establishes the doctrine of separate but equal.

1898 — Wilmington, North Carolina, experiences a violent coup d'état.

1900 — W. E. B. Du Bois publishes The Souls of Black Folk.

1905 — The Niagara Movement is founded by W. E. B. Du Bois and others.

1909 — The National Association for the Advancement of Colored People is founded.

1910 — The Urban League is founded in New York City.

1915 — The Supreme Court rules that grandfather clauses are unconstitutional.

1917 — The East St. Louis riot kills dozens of African Americans.

1919 — The Chicago race riot kills 38 people.

1920 — Marcus Garvey founds the Universal Negro Improvement Association.

1921 — The Tulsa race riot destroys the Greenwood district.

1925 — A. Philip Randolph founds the Brotherhood of Sleeping Car Porters.

1931 — The Scottsboro Boys are arrested in Alabama.

1935 — The Supreme Court rules that the Scottsboro Boys were denied a fair trial.

1941 — A. Philip Randolph threatens a march on Washington.

1942 — The Congress of Racial Equality is founded.

1944 — Executive Order 8802 prohibits discrimination in defense industries.

1947 — Jackie Robinson breaks baseball's color line.

1948 — Executive Order 9981 desegregates the armed forces.

1954 — Brown v. Board of Education overturns Plessy v. Ferguson.

1955 — Rosa Parks refuses to give up her seat on a bus in Montgomery, Alabama.

1955 — The Montgomery Bus Boycott begins.

1956 — The Supreme Court rules that bus segregation is unconstitutional.

1957 — The Southern Christian Leadership Conference is founded.

1957 — Nine black students integrate Little Rock Central High School.

1960 — The Greensboro sit-in begins.

1960 — The Student Nonviolent Coordinating Committee is founded.

1961 — The Freedom Rides begin.

1962 — James Meredith integrates the University of Mississippi.

1963 — Martin Luther King, Jr., delivers the "I Have a Dream" speech.

1963 — Medgar Evers is assassinated in Jackson, Mississippi.

1963 — Four girls are killed in the bombing of the 16th Street Baptist Church in Birmingham.

1964 — The Civil Rights Act of 1964 prohibits discrimination in public accommodations.

1964 — Three civil rights workers are murdered in Philadelphia, Mississippi.

1965 — Malcolm X is assassinated in New York City.

1965 — The Voting Rights Act of 1965 prohibits discriminatory voting practices.

1965 — The Watts riot erupts in Los Angeles.

1966 — The Black Panther Party is founded in Oakland, California.

1967 — Thurgood Marshall is appointed to the Supreme Court.

1968 — Martin Luther King, Jr., is assassinated in Memphis, Tennessee.

1968 — The Fair Housing Act prohibits discrimination in housing.

1968 — The Kerner Commission report is published.

1969 — The Stonewall riots mark the beginning of the gay rights movement.

1970 — The Supreme Court rules that school districts must desegregate "with all deliberate speed."

1971 — The Supreme Court rules that busing is a constitutional remedy for segregation.

1972 — Shirley Chisholm runs for president.

1973 — The Supreme Court rules that abortion is a constitutional right.

1974 — The Supreme Court rules that busing is not required across district lines.

1976 — The Supreme Court rules that affirmative action is constitutional.

1978 — The Supreme Court rules that quotas are unconstitutional.

1979 — The Supreme Court rules that voluntary affirmative action is constitutional.

1980 — The Supreme Court rules that at-large voting systems are constitutional.

1982 — The Supreme Court rules that the Voting Rights Act applies to at-large voting systems.

1983 — Martin Luther King, Jr., Day is established as a federal holiday.

1984 — Jesse Jackson runs for president.

1986 — The Supreme Court rules that racial discrimination in jury selection is unconstitutional.

1987 — Thurgood Marshall retires from the Supreme Court.

1988 — Jesse Jackson runs for president.

1989 — The Supreme Court rules that affirmative action must be narrowly tailored.

1990 — The Supreme Court rules that affirmative action must be narrowly tailored.

1991 — Clarence Thomas is appointed to the Supreme Court.

1992 — The Supreme Court rules that affirmative action must be narrowly tailored.

1993 — The Supreme Court rules that affirmative action must be narrowly tailored.

1994 — The Supreme Court rules that affirmative action must be narrowly tailored.

1995 — The Supreme Court rules that affirmative action must be narrowly tailored.

1996 — The Supreme Court rules that affirmative action must be narrowly tailored.

1997 — The Supreme Court rules that affirmative action must be narrowly tailored.

1998 — The Supreme Court rules that affirmative action must be narrowly tailored.

1999 — The Supreme Court rules that affirmative action must be narrowly tailored.

2000 — The Supreme Court rules that affirmative action must be narrowly tailored.

2001 — The Supreme Court rules that affirmative action must be narrowly tailored.

2002 — The Supreme Court rules that affirmative action must be narrowly tailored.

2003 — The Supreme Court rules that affirmative action must be narrowly tailored.

2004 — The Supreme Court rules that affirmative action must be narrowly tailored.

2005 — The Supreme Court rules that affirmative action must be narrowly tailored.

2006 — The Supreme Court rules that affirmative action must be narrowly tailored.

2007 — The Supreme Court rules that affirmative action must be narrowly tailored.

2008 — The Supreme Court rules that affirmative action must be narrowly tailored.

2009 — The Supreme Court rules that affirmative action must be narrowly tailored.

2010 — The Supreme Court rules that affirmative action must be narrowly tailored.

Example 1.1.1 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.2 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 500 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 500 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.3 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 2,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 2,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.4 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,500 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,500 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.5 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.6 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.7 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.8 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.9 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.10 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.11 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.12 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.13 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.14 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.15 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.16 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.17 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.18 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.19 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.20 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.21 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.22 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.23 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.24 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.25 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.26 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.27 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.28 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.29 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.30 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.31 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.32 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.33 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.34 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.35 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.36 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.37 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.38 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.39 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.40 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.41 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.42 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.43 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.44 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.45 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.46 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.47 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.48 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.49 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.50 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.51 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.52 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.53 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.54 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.55 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.56 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.57 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.58 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.59 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.60 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.61 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.62 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.63 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.64 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.65 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.66 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed.

(b) The population is all cows in the herd. The sample is the 50 cows whose weights are measured.

(c) The population is all students in the school. The sample is the 100 students whose heights are measured.

Example 1.1.67 Identify the population and sample in each of the following examples.

(a) A survey of 1,000 people is conducted to determine the proportion of people who support a certain political candidate.

(b) A study is conducted to determine the average weight of all cows in a herd. The weights of 50 cows are measured.

(c) A researcher wants to know the average height of all students in a school. She measures the heights of 100 students.

Solution

(a) The population is all people who support the political candidate. The sample is the 1,000 people surveyed

quibus Ducibus majoris Poloniæ, præfertim de Premislo, Rege, terræ ejusdem mencionem facientes, videntur ipsius Genealogie processum obmittere, id circo ut ad ipsius genitores descendatur, necessarium est, ut progenitores ejusdem & aliorum ducum ac principum latisfimi Regni Polonie seu Lechitarum, per nomina & terras designentur. Nam quia Lechite Poloni dicuntur, scire convenit, unde hoc nomine vocentur: Scribitur enim in vetutiffimis codicibus, quod Pannonia sit mater & origo omnium Slavonicarum nacionum. Pan enim juxta Græcam & Slavorum Interpretationem dicitur totum habens; & juxta hoc dicitur Pan in Slavonia major dominus, licet alio nomine juxta diversitatem linguarum Sclavonicarum dicatur Gospodzyn Xandzi; Xandz - - - autem major est quam Pan, veluti princeps & superior Rex. Omnes enim domini Pan appellantur, duces vero exercitus VVoyewodi nominantur, & hinc Panonii a Pan dicti, a Jano nepote Japhet ortum habere dicuntur. Quorum primus Princeps ille robustus Nemroth dicitur fuisse, qui primo homines fratres suos cepit subjugare & obedientie sue subdere. Ex hiis itaque Pannoniis tres fratres, filii Pan, principis Pannoniorum, nati fuere; quorum primogenitus Lech, alter Rus, tercius Czech nomina habuerunt; & hii tres hæc tria regna Lechitarum, Ruthenorum & Czechorum, qui & Bohemi, ex se & sua gente multiplicati possederunt & in presenti possident & imposterum possidebunt, quam diu divine placuerit voluntati: quorum majoritas semper apud Lechitas & Dominii ac totius superioritatis imperii prout tam ex Chronicis quam ex gradibus apparet, habebitur. Sunt autem Slavorum multimoda genera linguarum se mutuo intelligencia; licet in quibusdam vocabulis & pronunciatione verborum aliqualiter discrepare videantur, quæ tamen ab uno patre Slavo, unde & Slavi originem habuerunt, qui & huc usque isto nomine uti non obmittunt, videlicet Thomislaus, Stanislaus, Jaroslaus, Venceslaus &c. Ab isto eciam Slavo Nemroth originem asseritur habuisse. Nemroth enim in Slavonico dicitur Nyinerza, quod in Slavonico interpretatur non pax seu non mensurans pacem; a quo servitus cepit esse in hominibus; cum alias erat omnibus inconcussa libertas, qui fratres suos subiugare sue dicioni temere attemptarit. Cuius temeritatis audacia non solum fratribus suis gentis Slavonice sed toti mundo servitutis legem induxit. Per premissa autem quatuor Regna Slavonica, videlicet Pannoniorum, Lechitarum, Ruthenorum & Zechorum seu Bohemorum designata habentur. Et quia post modum plura alia Regna & dominia Slavonice nacionis erexerunt dignum est, ut eorum nomina & interpretacio designetur. Regnum itaque Bulgarorum a Bulga fluvio nominatur; item regnum Russie a Rucz quod vestigium equorum multitudinis exercituum in unum congregatorum dicitur nominatum. Nam ex hoc Slavi multitudinem equitancium dicunt Ruczi. Item Regnum Dalmacie dicitur ab eo, quia Pannoniorum Regina filio suo partem illius maritimam donavit, ipsumque in regem coronari fecit, & creditur quod illa fuit regina Austri Saba nomine, que ad regem Salomonem venerat sapientiam ejus auditura: nam & fluvius Pannoniorum Saba dicitur, qui ab ipsa nomen sumpsisse perhibetur. Dicitur quoque Regnum Dalmacie dala macz, quasi dedit mater. Item Ram seu Rama dicitur ex eo, quia semper in conflictu hostium vociferare solebant: Ram; Ram id est: Vulnera Vulnera. Item Sorabe dicitur, a Soroban quod duplicem interpretationem designat. Nam Gallici appellant illam regionem Seruiam valente diem, quod victi per Nemroth veluti serui eius ibidem fuissent locati, quod nomen videtur racioni congruere, cum non solum illa modiciffima pericula Stirpi Slavonice sed pocius tota gens Slavonica sibi obnoxia censeretur. Verius tamen creditur, quod Sorabe a Sarb, quod & Sarban nomen accepit, sicuti a Juda Judei, inde a Lech Lechite & ceteri nominantur. Est quedam gens Slavonica, que Cassubite dicuntur & hy a longitudine & latitudine vestium, quas plicare ipsos, propter earum latitudinem & longitudinem oportebat, sunt appellati. Nam Huba in Slavonico plica seu ruga vestium dicitur. Unde Casz Hubi id est plica rugas interpretatur. Harum magister circa mare septemtrionale moratur. Sunt & alii Slavi idem qui Drewnane vocantur, has Theutonici Halczste appellant. Horum castra capitalia fuerunt Buccowecz, quod nunc Lubick dicitur: Ham quod & Hamberg ac Breme quod caput & sedes fuit eorundem. Ibidem est eciam Blesink Castrum Ducale & Civitas Czesznyma, hys prefuerunt Comites quos Henricus Imperator postquam easdem patrias Slavorum Imperiali dicioni subiugasset, in Comites asseritur creasse. Hæc autem gens a densitate Siluarum seu lignorum nomen accepit. Nam Drewnane a lignis nuncupantur. Nominantur etiam a quodam fluvio qui Trawna dicitur: unde Trawnani sunt appellati. Scire autem dignum est, quod Slavi & Theutonici

Origo Lechitarum: S. Polonorum:

Pannonia Mater Slavonicarum Nacionum.

Historiola de Lecho: Russo: & Czecho:

Quatuor Regna Gentium Slavonicarum:

Imo & alia:

Ortus Regni Bulgarie & Russie:

Dalmasie:

Rame:

Sorabie S. Serbie:

Origo Cassubitarum:

nici a duobus germanis Japhet nepotibus Jano & Kiſſz--dicuntur habuiſſe (originem,) prout Iſidorus in libro Æthimologiarum & Martinus in Chronica Romana videntur declaraſſe. Deſcribunt namque germaniam per fluvios, ut puta per Danubium, per Renum, per VVislam ſeu Vandalum, per Oderam ſeu Guttalum, & per Albeam ſeu Bab, deſignantes per hos fluvios maiores ab exitu usque ad infimum deſcenſum eorundem. Nam Renus & Danubius ſunt gentis Theutonice fluvii maiores. Vandalus vero, Odera & Albea Polonie & Bohemicze Regnorum Circa hos autem tres fluvios ultimas mediasque regiones inter eosdem obtinentes ac adhærentes eisdem olim poſſederunt & adhuc usque ad mare ſeptemtrionale poſſidere cernuntur regiones, licet Saxones terras ſuas ſtrictiſſimas & rura ſue nacionis relinquentes ad amplum ſolum Slavorum ſe transferentes perpetuas ſedes ſibi poſſederunt in eisdem. Hiis omnibus autem Slavorum nacionibus Pannonia duntaxat excepta, ſed iuncta Carintia, cuius inhabitatores Czernchane vocantur Akanita quod Canalia interpretantur ſemper Lechitarum imperio ſubiecti tributa reddebant usque ad tempora Regis Kaſimiri monachi; cuius tempore priusquam cum diſpenſatione Domini Papæ de monaſterio Cluniacenſi, in quo profeſſus fuerat, eductus plures naciones obediencie Lechitarum recedentes tributa Lechitis conſueta dare denegarunt. Item alia interpretatione germanorum dicitur Agerman quia unus alterum fraternitatis conſanguinitate attingebat. Nam Gerzmo eſt inſtrumentum, in quo duo boves ſimul juncti trahendo arattrum ſeu plauſtrum incedunt; ſic & Theutonici cum Slavis Regna contigua habentes ſimul converſatione incedunt, nec aliqua gens in mundo eſt, ſibi tam communis & familiaris, veluti Slavi & Theutonici. Sic etiam per latinos decet --- a quo Theutonici, & Slavis a quo Slavi germani qui & fratres ſunt appellati. &c.

Germania per Fluvios deſcripta:

Slavorum & Germanorum Amicitia:

Item de Hungaris, qui & ipſi Slavi ſunt, non eſt obmittendum. Hungari enim dicuntur a quodam fluvio qui Wtra nominatur, de quodam magno lacu defluens, circa quem nunc civitas Przemislaw eſt ſituata, verſus mare ſeptemtrionale; qui poſtquam Gothi ad depopulandas naciones de inſulis, quæ Stanſze & Gothlarich appellantur exiiſſent, & ipſos in eorum habitationibus moleſtaſſent, ac nimirum perturbaſſent, congregati cum uxoribus & paruulis propoſuerunt ad terram Panoniorum, unde ortum habuerunt, reducere ad habitandum perpetue in eisdem. Verum quia Deus quarundam peccata nacionum per ipſas punire decreverat, id circo non recto tramite ne ſue genti Slavonice in eundo damna & moleſtias inferrent; ſed per Theutoniam & per Burgundiam ac deinceps per Lambardiam usque ad terras Slavonie tranſitum, non ſine magna vrbium delecione, & humani ſanguinis immaniſſima effuſione valde periculoſe fecerunt. Quorum rex Thila, qui in ſcripturis Attila nominatur, veniens Pannoniam ſibi perpetuam in ea conſtituit manſionem. Et quia multe naciones Slavorum ad ipſos confluxerant, unde tunc non Wtrane, ſed Wandali ſunt appellati. Pars autem illa Slavorum, quæ a fluvio Wtra dicebatur Wtrane, quod poſtmodum a commixtione gentis Hunorum, qui de montibus Sicilie, prout Martinus in Chronica ſua Romana de iisdem plenius deſcribit, exeuntes, & Pannoniam plenius introeuntes & eam ſub dominio obtinentes Hungari a Hinis ſicut & Wtralis-ſunt appellati. Poſtquam autem Lech cum ſua progenie nemora latiſſima ubi Regnum Poloniæ conſiſtit, peragraſſet, tandem veniens ad quendam lacum ameniſſimum, agris fertiliſſimum, piſcium & ferrarum habundancia repletum, tentoria ſua fixit in eodem, ibique primam habitacionem pro ſui & ſuorum conſervacione edificare cupiens dixit: Nidificemus: unde & lacus ille usque ad preſens Gnezna, aut nidificatio appellatur.

Origo Hungarorum:

Gothorum Migrationes:

ATTILA Pannoniam occupat:

Lechus Poloniam occupat & Gneznam condit:

Quia aliqualiter a materia, de qua ſcribere intendebam, disgreſſus fueram; jam nunc ad noſtrum propoſitum redeamus; & ut breuitas ſcribendi non obſcura aditum memorie valeat commendare, ſub brevitate Reges, Principes atque Duces, ac multiplicationem eorundem tocius regni Poloniæ ſeu Lechitarum latiſſimi imperii, prout ex hyſtoriis annalibus Polonorum reperi que in diverſis diverſarum eccleſiarum conſpexi, & aliqua ex narratione ſeniorum procerum Polonie quibus actus bellici & geſta temporum non ignota primo nota fuerunt, didici & memorie commendavi ſcribere, Dei Omnipotentis adiutus auxilio, incepi.

Inſtitutum Auctoris ſcribendæ Hiſtoriæ Lechitarum:

Primo itaque, unde Reges Lechitarum proceſſerunt, videamus: tempore ſiquidem Regis Aſueri, cum Galli diverſa regna & provincias invaderent, ac invaſa occupaſſent, Lechite qui nullum Regem, ſeu principem inter ſe, tanquam fratres & ab uno patre ortum habentes, habere conſueuerant; ſed tum duodecim diſcreciores & locupleciores ex ſe eligebant, qui queſtiones inter ſe coniungentes diffiniebant, &

Origo Regum Lechitarum:

rem

rem publicam gubernabant, nulla tributa seu inuita seruicia ab aliquo exigentes, Gallorum impetum formidantes, quendam Virum strenuissimum, nomine Crak, cuius CRACUS
mansio protunc circa fluuium Wislaw fuerat, forte sibi diuinitus inter fratres suos Lechitas attributa, in eorum capitaneum seu ducem exercitus, ut verius dicam; nam iuxta Polonicam interpretacionem Dux exercitus Woyewoda appellatur, unanimiter elegerunt. Iste Crak, qui legitime Coruus dicitur, victor effectus per Lechitas est in Regem assumtus. Hic edificauit castrum, quod suo nomine Cracouia est appellatum, quod antea Wawel nomen habebat; Wawel enim quidam tumor dicitur, quem homines in montibus demorantes ex potatione Aquarum in gutture habere consueuerunt; sic & mons, ubi nunc castrum Cracouiense situm est, VVanwel dicebatur; ibi prope ab alio latere VVisle parvus monticulus consistit, in quo nunc ecclesia sancti Michaelis de Rupella est edificata; qui VVanwebnicza diminutive nomen habet; sub quo monticulo ciuitas magna & fortis fuerat edificata; quam Alexander Magnus asseritur solo straviſſe: Fertur namque duos habuisse filios & unam filiam, quorum vnus Crak CRACI progenies;
iunior vocatus, fratrem seniorem dolo ut patri in regno succederit, clandestine interfecit; solus quoque sine prole decessit, sola sorore, VVanda nomine, quæ legitime Hamus nominatur, remanente. Scribitur namque tam decora & grata aspectu fuisse, Forma WANDÆ;
quod omnes ipsam intuentes in amorem sui suo aspectu speciosissimo attrahebat; unde ex hac VVanda, id est Hamus, extitit nominata; hec prudentissime thori spernens ponsorcia, regnum Polonie iuxta vota populi saluberrime gubernabat, donec ad quendam regem Almanorum, cuius de eius pulcritudine corporis fama peruenisset &, ipsam nec donariis, nec precibus ad suum consorcium acclinare potuisset, minis hostilibus & exercituum suorum insultibus ipsam ad sua vota flecti cupiens atque sperans, congregatis nimiis exercitibus, terris Lechitarum appropinquans, easdem hostiliter Victoria VVANDÆ;
inuadere conabatur; cuius potencie Wanda regina Lechitarum predicta, cum suis occurrebat ac minime formidauit; quam rex prefatus cum suis turmis ferocissimis cernens aduenisse, in tantum amore vel indignacione consternatus ait: Wanda mari, Wanda terræ, Wanda aeri imperet, diisque immortalibus pro suis victimet, & ego pro vobis omnibus o proceres sollemnem hostiam in sacris devoveo ut tam vestra, quam vestrorum successorum perpetuitas sub fœmine senescat imperio; & mox innixus gladio vitam finivit. Wanda vero dextris Almanorum fidelitatis & omagii receptis, ad propria rediens se ipsam pro tam magnifica gloria & prosperis successibus Diis victimans in Wislam fluvium sponte saliens humane nature debitum persolvit, Mors VVANDÆ:
ad inferorum limina descendens, unde fluvius Wisla a Wanda Regina Wandalus nomen accepit; a quo Polonie & cetere Slavonice gentes eorundem dicioni adherentes Fluvius VVandalus:
non Lechite, sed VVandalite sunt appellati.

De primo Lestkone.

Post decessum igitur VVande Regine multis annis Lechitæ rege carebant; sed Quomodo LESCK ad Imperium peruenit;
tum VVoyewodam & duodecem gubernatores eligebant, usque ad tempora Regis Alexandri. Cuius tempore quendam virum fortissimum aurifabri artificio qui arte & industria plus quam fortitudine, potencie Alexandri resistens, ipsum absque omni gloria de terris Lechitarum, non sine confusione exire coegit. Ob hoc Lechite sibi nomeo Lestkim ponentes ipsum in regem elegerunt. Dicitur namque Lesck quasi dolosus; quia dolo & arte superavit invictissimum Regem Alexandrum, qui tandem sine proje decessit.

De secundo Lestkone.

Mortuo vero Lestkone inter regnicolas Lechitarum multa disturbia fuerant suscitata; quod tam proceres, quam communitas in unum diffinierunt locum conuenire, de eleccione principis tractaturi; ubi convenientes quorundam ambicionosorum sententia extitit diffinitum, ut quicunque in equo maculas habente prior ad statuam percurreret, hic Rex ab omnibus haberetur. Vnus autem ad regni gubernacula improuide ambiens, campi latitudinem, per quem ad statuam peruenire debebat, ferreis exigonis caute repleuit, una tamen semita, per quam solus incederet, vacua dimissa. Duo Quomodo LESTVS II. ad Imperium peruenerit;
iuuenes tenue conditionis pedestri cursu ad statuam currere se obligarunt, ut victus precursorem semper Regem nominaret; cumque ad palmam currere vellent, statim subsistunt ab eculeis, quos doli artifex in campo strauerat, in pedum soliis lesi: Aduenientе itaque die, quo equestres currere disponebant, ille dolosus semitam, quam designauerat, temptat, qui etiam calces equi sui bene munierat, quod ab eculeis ferreis, quos sparserat ledi minime potuisset. Equestribus autem ad statuam currentibus,

Part II

Introduction to Part II

Part II of this book is concerned with the theory of probability. Probability theory is the mathematical study of random phenomena. Historically, the theory originated in the study of games of chance, such as dice and cards, but it has since been applied to a wide variety of fields, including physics, engineering, biology, economics, and finance. The theory provides a rigorous framework for reasoning about uncertainty and for making predictions in the face of incomplete information.

The chapters in this part build on the foundations laid in Part I. We assume familiarity with the basic concepts of set theory and with the elementary properties of the real numbers. Where necessary, we will review the relevant material briefly before proceeding.

The first chapter introduces the axioms of probability and the basic rules for computing probabilities. The second chapter discusses conditional probability and independence, which are central to the theory. The third chapter introduces random variables and their distributions. The fourth chapter is devoted to expectation and variance. The fifth chapter treats limit theorems, including the law of large numbers and the central limit theorem.

Throughout, we have tried to balance rigor with intuition. Each definition is motivated by examples, and each theorem is followed by a discussion of its meaning. We have also included a large number of exercises, ranging from routine computations to more challenging problems. Solutions to selected exercises are given at the end of the book.

Ce manuscrit est un recueil de textes de différentes mains, rassemblés par un seul copiste. Il contient des sermons, des traités et des lettres. Le texte principal est écrit en gothique cursive. Les rubriques sont en rouge. Le manuscrit a appartenu à la bibliothèque de Saint-Victor de Paris.

Le texte commence par un prologue adressé à un abbé nommé Guillaume. L'auteur y explique qu'il a entrepris ce travail à la demande de ses frères. Il dit avoir rassemblé les meilleurs textes qu'il a pu trouver dans les bibliothèques de plusieurs monastères. Il espère que ce recueil sera utile à ceux qui veulent méditer sur les Écritures.

Le premier texte est un sermon sur la Nativité. L'auteur commence par citer le prophète Isaïe : « Un enfant nous est né, un fils nous est donné ». Il explique que cet enfant est le Christ. Il développe ensuite trois raisons pour lesquelles Dieu s'est fait homme. La première est la rédemption du genre humain. La deuxième est l'exemple de vie qu'il nous donne. La troisième est la gloire qu'il nous promet.

Le deuxième texte est un traité sur la patience. L'auteur définit la patience comme la vertu qui nous permet de supporter les maux sans murmurer. Il distingue trois sortes de patience : la patience envers Dieu, la patience envers le prochain et la patience envers soi-même. Il donne des exemples tirés de la vie des saints. Il cite saint Jean Chrysostome, saint Augustin et saint Grégoire le Grand.

Le troisième texte est une lettre à un moine qui a quitté son monastère. L'auteur lui reproche son départ précipité. Il lui rappelle les vœux qu'il a prononcés devant Dieu. Il l'exhorte à revenir et à faire pénitence. Il lui promet le pardon s'il se repent sincèrement.

Le quatrième texte est un sermon sur la Passion. L'auteur décrit les souffrances du Christ avec beaucoup de détails. Il insiste sur la compassion que nous devons éprouver pour lui. Il nous invite à méditer sur chaque étape de son supplice. Il conclut en disant que la croix est notre espérance.

Le cinquième texte est un traité sur la prière. L'auteur explique que la prière est un entretien avec Dieu. Il distingue la prière vocale, la prière mentale et la prière du cœur. Il donne des conseils pratiques pour bien prier. Il recommande de prier avec humilité, avec confiance et avec persévérance.

Le sixième texte est une lettre à un évêque. L'auteur lui demande son avis sur une question de discipline. Il expose les arguments pour et contre. Il se soumet au jugement de l'évêque. Il lui promet d'obéir quelle que soit sa décision.

Le septième texte est un sermon sur la Résurrection. L'auteur commence par citer saint Paul : « Si le Christ n'est pas ressuscité, notre foi est vaine ». Il explique que la Résurrection est le fondement de notre espérance. Il décrit la gloire des corps ressuscités. Il nous exhorte à vivre dans la sainteté.

Le huitième texte est un traité sur l'humilité. L'auteur définit l'humilité comme la connaissance de soi-même. Il distingue trois degrés d'humilité. Il donne des exemples tirés de la vie des saints. Il cite saint Bernard, saint François d'Assise et sainte Thérèse d'Avila.

Le neuvième texte est une lettre à un jeune homme qui hésite à entrer au monastère. L'auteur lui expose les avantages de la vie religieuse. Il lui parle de la paix du cœur, de la liberté intérieure et de la joie spirituelle. Il lui conseille de prier et de consulter un directeur de conscience.

Le dixième texte est un sermon sur la Pentecôte. L'auteur explique la venue du Saint-Esprit sur les apôtres. Il décrit les dons du Saint-Esprit : la sagesse, l'intelligence, le conseil, la force, la science, la piété et la crainte de Dieu. Il nous exhorte à demander ces dons dans la prière.

Le onzième texte est un traité sur la charité. L'auteur définit la charité comme l'amour de Dieu et du prochain. Il distingue la charité parfaite de la charité imparfaite. Il donne des exemples tirés de la vie des saints. Il cite saint Jean l'Évangéliste, qui répétait sans cesse : « Mes petits enfants, aimez-vous les uns les autres ».

Le douzième texte est une lettre à un abbé qui a été déposé de sa charge. L'auteur le console dans son épreuve. Il lui rappelle que Dieu éprouve ceux qu'il aime. Il l'exhorte à la patience et à l'humilité. Il lui promet que Dieu le relèvera en temps voulu.

Le treizième texte est un sermon sur la Toussaint. L'auteur célèbre la gloire des saints du ciel. Il explique que nous sommes appelés à la même gloire. Il décrit la vie éternelle comme une vision de Dieu face à face. Il nous exhorte à imiter les saints dans leurs vertus.

Le quatorzième texte est un traité sur la mort. L'auteur commence par citer l'Ecclésiaste : « Vanité des vanités, tout est vanité ». Il explique que la mort est le terme de notre pèlerinage. Il nous exhorte à nous préparer à la mort par une vie sainte. Il donne des conseils pour bien mourir.

Le quinzième texte est une lettre à un ami qui a perdu sa mère. L'auteur le console dans son deuil. Il lui rappelle que la mère est maintenant auprès de Dieu. Il l'exhorte à ne pas se laisser abattre par la tristesse. Il lui promet de prier pour le repos de l'âme de sa mère.

Le seizième texte est un sermon sur l'Annonciation. L'auteur commente les paroles de l'ange à Marie : « Je vous salue, pleine de grâce ». Il explique que Marie a été choisie pour être la mère du Sauveur. Il nous exhorte à imiter son humilité et son obéissance. Il cite saint Ambroise, saint Jérôme et saint Bernard.

Le dix-septième texte est un traité sur la tentation. L'auteur définit la tentation comme une épreuve envoyée par Dieu ou par le démon. Il distingue trois sortes de tentations : celles qui viennent de la chair, celles qui viennent du monde et celles qui viennent du démon. Il donne des conseils pour y résister. Il nous exhorte à la vigilance et à la prière.

Le dix-huitième texte est une lettre à un prêtre qui a commis un péché grave. L'auteur le reprend avec charité. Il lui rappelle la dignité de son sacerdoce. Il l'exhorte à la pénitence et à la confession. Il lui promet le pardon de Dieu s'il se repent sincèrement.

Le dix-neuvième texte est un sermon sur la Trinité. L'auteur explique le mystère de la Trinité : un seul Dieu en trois personnes. Il utilise des images tirées de la nature pour illustrer ce mystère. Il nous exhorte à adorer Dieu en esprit et en vérité. Il cite saint Augustin, qui a consacré un livre entier à ce sujet.

Le vingtième texte est un traité sur la pauvreté. L'auteur définit la pauvreté comme le détachement des biens de ce monde. Il distingue la pauvreté volontaire de la pauvreté involontaire. Il donne des exemples tirés de la vie des saints. Il cite saint François d'Assise, qui a épousé la pauvreté comme une dame.

Le vingt-et-unième texte est une lettre à un moine qui a été calomnié. L'auteur le console dans son épreuve. Il lui rappelle que le Christ a été calomnié lui aussi. Il l'exhorte à la patience et au pardon. Il lui promet que Dieu fera éclater son innocence.

Le vingt-deuxième texte est un sermon sur la Visitation. L'auteur commente la rencontre de Marie et d'Élisabeth. Il explique que Marie a porté le Christ à Élisabeth. Il nous exhorte à porter le Christ à nos frères par nos paroles et nos actions. Il cite saint Ambroise, saint Jérôme et saint Bernard.

Le vingt-troisième texte est un traité sur la foi. L'auteur définit la foi comme l'adhésion de l'intelligence à la vérité révélée. Il distingue la foi implicite de la foi explicite. Il donne des exemples tirés de la vie des saints. Il cite saint Augustin, qui a lutté contre les hérésies de son temps.

Le vingt-quatrième texte est une lettre à un jeune homme qui hésite à entrer au monastère. L'auteur lui expose les avantages de la vie religieuse. Il lui parle de la paix du cœur, de la liberté intérieure et de la joie spirituelle. Il lui conseille de prier et de consulter un directeur de conscience.

Le vingt-cinquième texte est un sermon sur la Pentecôte. L'auteur explique la venue du Saint-Esprit sur les apôtres. Il décrit les dons du Saint-Esprit : la sagesse, l'intelligence, le conseil, la force, la science, la piété et la crainte de Dieu. Il nous exhorte à demander ces dons dans la prière.

Le vingt-sixième texte est un traité sur la charité. L'auteur définit la charité comme l'amour de Dieu et du prochain. Il distingue la charité parfaite de la charité imparfaite. Il donne des exemples tirés de la vie des saints. Il cite saint Jean l'Évangéliste, qui répétait sans cesse : « Mes petits enfants, aimez-vous les uns les autres ».

Le vingt-septième texte est une lettre à un abbé qui a été déposé de sa charge. L'auteur le console dans son épreuve. Il lui rappelle que Dieu éprouve ceux qu'il aime. Il l'exhorte à la patience et à l'humilité. Il lui promet que Dieu le relèvera en temps voulu.

Le vingt-huitième texte est un sermon sur la Toussaint. L'auteur célèbre la gloire des saints du ciel. Il explique que nous sommes appelés à la même gloire. Il décrit la vie éternelle comme une vision de Dieu face à face. Il nous exhorte à imiter les saints dans leurs vertus.

Le vingt-neuvième texte est un traité sur la mort. L'auteur commence par citer l'Ecclésiaste : « Vanité des vanités, tout est vanité ». Il explique que la mort est le terme de notre pèlerinage. Il nous exhorte à nous préparer à la mort par une vie sainte. Il donne des conseils pour bien mourir.

Le trentième texte est une lettre à un ami qui a perdu sa mère. L'auteur le console dans son deuil. Il lui rappelle que la mère est maintenant auprès de Dieu. Il l'exhorte à ne pas se laisser abattre par la tristesse. Il lui promet de prier pour le repos de l'âme de sa mère.

Le trente-et-unième texte est un sermon sur l'Annonciation. L'auteur commente les paroles de l'ange à Marie : « Je vous salue, pleine de grâce ». Il explique que Marie a été choisie pour être la mère du Sauveur. Il nous exhorte à imiter son humilité et son obéissance. Il cite saint Ambroise, saint Jérôme et saint Bernard.

Le trente-deuxième texte est un traité sur la tentation. L'auteur définit la tentation comme une épreuve envoyée par Dieu ou par le démon. Il distingue trois sortes de tentations : celles qui viennent de la chair, celles qui viennent du monde et celles qui viennent du démon. Il donne des conseils pour y résister. Il nous exhorte à la vigilance et à la prière.

Le trente-troisième texte est une lettre à un prêtre qui a commis un péché grave. L'auteur le reprend avec charité. Il lui rappelle la dignité de son sacerdoce. Il l'exhorte à la pénitence et à la confession. Il lui promet le pardon de Dieu s'il se repent sincèrement.

Le trente-quatrième texte est un sermon sur la Trinité. L'auteur explique le mystère de la Trinité : un seul Dieu en trois personnes. Il utilise des images tirées de la nature pour illustrer ce mystère. Il nous exhorte à adorer Dieu en esprit et en vérité. Il cite saint Augustin, qui a consacré un livre entier à ce sujet.

Le trente-cinquième texte est un traité sur la pauvreté. L'auteur définit la pauvreté comme le détachement des biens de ce monde. Il distingue la pauvreté volontaire de la pauvreté involontaire. Il donne des exemples tirés de la vie des saints. Il cite saint François d'Assise, qui a épousé la pauvreté comme une dame.

Le trente-sixième texte est une lettre à un moine qui a été calomnié. L'auteur le console dans son épreuve. Il lui rappelle que le Christ a été calomnié lui aussi. Il l'exhorte à la patience et au pardon. Il lui promet que Dieu fera éclater son innocence.

Le trente-septième texte est un sermon sur la Visitation. L'auteur commente la rencontre de Marie et d'Élisabeth. Il explique que Marie a porté le Christ à Élisabeth. Il nous exhorte à porter le Christ à nos frères par nos paroles et nos actions. Il cite saint Ambroise, saint Jérôme et saint Bernard.

Le trente-huitième texte est un traité sur la foi. L'auteur définit la foi comme l'adhésion de l'intelligence à la vérité révélée. Il distingue la foi implicite de la foi explicite. Il donne des exemples tirés de la vie des saints. Il cite saint Augustin, qui a lutté contre les hérésies de son temps.

Le trente-neuvième texte est une lettre à un jeune homme qui hésite à entrer au monastère. L'auteur lui expose les avantages de la vie religieuse. Il lui parle de la paix du cœur, de la liberté intérieure et de la joie spirituelle. Il lui conseille de prier et de consulter un directeur de conscience.

Le quarantième texte est un sermon sur la Pentecôte. L'auteur explique la venue du Saint-Esprit sur les apôtres. Il décrit les dons du Saint-Esprit : la sagesse, l'intelligence, le conseil, la force, la science, la piété et la crainte de Dieu. Il nous exhorte à demander ces dons dans la prière.

Le quarante-et-unième texte est un traité sur la charité. L'auteur définit la charité comme l'amour de Dieu et du prochain. Il distingue la charité parfaite de la charité imparfaite. Il donne des exemples tirés de la vie des saints. Il cite saint Jean l'Évangéliste, qui répétait sans cesse : « Mes petits enfants, aimez-vous les uns les autres ».

Le quarante-deuxième texte est une lettre à un abbé qui a été déposé de sa charge. L'auteur le console dans son épreuve. Il lui rappelle que Dieu éprouve ceux qu'il aime. Il l'exhorte à la patience et à l'humilité. Il lui promet que Dieu le relèvera en temps voulu.

Le quarante-troisième texte est un sermon sur la Toussaint. L'auteur célèbre la gloire des saints du ciel. Il explique que nous sommes appelés à la même gloire. Il décrit la vie éternelle comme une vision de Dieu face à face. Il nous exhorte à imiter les saints dans leurs vertus.

Le quarante-quatrième texte est un traité sur la mort. L'auteur commence par citer l'Ecclésiaste : « Vanité des vanités, tout est vanité ». Il explique que la mort est le terme de notre pèlerinage. Il nous exhorte à nous préparer à la mort par une vie sainte. Il donne des conseils pour bien mourir.

Le quarante-cinquième texte est une lettre à un ami qui a perdu sa mère. L'auteur le console dans son deuil. Il lui rappelle que la mère est maintenant auprès de Dieu. Il l'exhorte à ne pas se laisser abattre par la tristesse. Il lui promet de prier pour le repos de l'âme de sa mère.

Le quarante-sixième texte est un sermon sur l'Annonciation. L'auteur commente les paroles de l'ange à Marie : « Je vous salue, pleine de grâce ». Il explique que Marie a été choisie pour être la mère du Sauveur. Il nous exhorte à imiter son humilité et son obéissance. Il cite saint Ambroise, saint Jérôme et saint Bernard.

Le quarante-septième texte est un traité sur la tentation. L'auteur définit la tentation comme une épreuve envoyée par Dieu ou par le démon. Il distingue trois sortes de tentations : celles qui viennent de la chair, celles qui viennent du monde et celles qui viennent du démon. Il donne des conseils pour y résister. Il nous exhorte à la vigilance et à la prière.

Le quarante-huitième texte est une lettre à un prêtre qui a commis un péché grave. L'auteur le reprend avec charité. Il lui rappelle la dignité de son sacerdoce. Il l'exhorte à la pénitence et à la confession. Il lui promet le pardon de Dieu s'il se repent sincèrement.

Le quarante-neuvième texte est un sermon sur la Trinité. L'auteur explique le mystère de la Trinité : un seul Dieu en trois personnes. Il utilise des images tirées de la nature pour illustrer ce mystère. Il nous exhorte à adorer Dieu en esprit et en vérité. Il cite saint Augustin, qui a consacré un livre entier à ce sujet.

Le cinquantième texte est un traité sur la pauvreté. L'auteur définit la pauvreté comme le détachement des biens de ce monde. Il distingue la pauvreté volontaire de la pauvreté involontaire. Il donne des exemples tirés de la vie des saints. Il cite saint François d'Assise, qui a épousé la pauvreté comme une dame.

Le cinquante-et-unième texte est une lettre à un moine qui a été calomnié. L'auteur le console dans son épreuve. Il lui rappelle que le Christ a été calomnié lui aussi. Il l'exhorte à la patience et au pardon. Il lui promet que Dieu fera éclater son innocence.

Le cinquante-deuxième texte est un sermon sur la Visitation. L'auteur commente la rencontre de Marie et d'Élisabeth. Il explique que Marie a porté le Christ à Élisabeth. Il nous exhorte à porter le Christ à nos frères par nos paroles et nos actions. Il cite saint Ambroise, saint Jérôme et saint Bernard.

Le cinquante-troisième texte est un traité sur la foi. L'auteur définit la foi comme l'adhésion de l'intelligence à la vérité révélée. Il distingue la foi implicite de la foi explicite. Il donne des exemples tirés de la vie des saints. Il cite saint Augustin, qui a lutté contre les hérésies de son temps.

Le cinquante-quatrième texte est une lettre à un jeune homme qui hésite à entrer au monastère. L'auteur lui expose les avantages de la vie religieuse. Il lui parle de la paix du cœur, de la liberté intérieure et de la joie spirituelle. Il lui conseille de prier et de consulter un directeur de conscience.

Le cinquante-cinquième texte est un sermon sur la Pentecôte. L'auteur explique la venue du Saint-Esprit sur les apôtres. Il décrit les dons du Saint-Esprit : la sagesse, l'intelligence, le conseil, la force, la science, la piété et la crainte de Dieu. Il nous exhorte à demander ces dons dans la prière.

Le cinquante-sixième texte est un traité sur la charité. L'auteur définit la charité comme l'amour de Dieu et du prochain. Il distingue la charité parfaite de la charité imparfaite. Il donne des exemples tirés de la vie des saints. Il cite saint Jean l'Évangéliste, qui répétait sans cesse : « Mes petits enfants, aimez-vous les uns les autres ».

Le cinquante-septième texte est une lettre à un abbé qui a été déposé de sa charge. L'auteur le console dans son épreuve. Il lui rappelle que Dieu éprouve ceux qu'il aime. Il l'exhorte à la patience et à l'humilité. Il lui promet que Dieu le relèvera en temps voulu.

Le cinquante-huitième texte est un sermon sur la Toussaint. L'auteur célèbre la gloire des saints du ciel. Il explique que nous sommes appelés à la même gloire. Il décrit la vie éternelle comme une vision de Dieu face à face. Il nous exhorte à imiter les saints dans leurs vertus.

Le cinquante-neuvième texte est un traité sur la mort. L'auteur commence par citer l'Ecclésiaste : « Vanité des vanités, tout est vanité ». Il explique que la mort est le terme de notre pèlerinage. Il nous exhorte à nous préparer à la mort par une vie sainte. Il donne des conseils pour bien mourir.

Le soixantième texte est une lettre à un ami qui a perdu sa mère. L'auteur le console dans son deuil. Il lui rappelle que la mère est maintenant auprès de Dieu. Il l'exhorte à ne pas se laisser abattre par la tristesse. Il lui promet de prier pour le repos de l'âme de sa mère.

Le soixante-et-unième texte est un sermon sur l'Annonciation. L'auteur commente les paroles de l'ange à Marie : « Je vous salue, pleine de grâce ». Il explique que Marie a été choisie pour être la mère du Sauveur. Il nous exhorte à imiter son humilité et son obéissance. Il cite saint Ambroise, saint Jérôme et saint Bernard.

Le soixante-deuxième texte est un traité sur la tentation. L'auteur définit la tentation comme une épreuve envoyée par Dieu ou par le démon. Il distingue trois sortes de tentations : celles qui viennent de la chair, celles qui viennent du monde et celles qui viennent du démon. Il donne des conseils pour y résister. Il nous exhorte à la vigilance et à la prière.

Le soixante-troisième texte est une lettre à un prêtre qui a commis un péché grave. L'auteur le reprend avec charité. Il lui rappelle la dignité de son sacerdoce. Il l'exhorte à la pénitence et à la confession. Il lui promet le pardon de Dieu s'il se repent sincèrement.

Le soixante-quatrième texte est un sermon sur la Trinité. L'auteur explique le mystère de la Trinité : un seul Dieu en trois personnes. Il utilise des images tirées de la nature pour illustrer ce mystère. Il nous exhorte à adorer Dieu en esprit et en vérité. Il cite saint Augustin, qui a consacré un livre entier à ce sujet.

Le soixante-cinquième texte est un traité sur la pauvreté. L'auteur définit la pauvreté comme le détachement des biens de ce monde. Il distingue la pauvreté volontaire de la pauvreté involontaire. Il donne des exemples tirés de la vie des saints. Il cite saint François d'Assise, qui a épousé la pauvreté comme une dame.

Le soixante-sixième texte est une lettre à un moine qui a été calomnié. L'auteur le console dans son épreuve. Il lui rappelle que le Christ a été calomnié lui aussi. Il l'exhorte à la patience et au pardon. Il lui promet que Dieu fera éclater son innocence.

Le soixante-septième texte est un sermon sur la Visitation. L'auteur commente la rencontre de Marie et d'Élisabeth. Il explique que Marie a porté le Christ à Élisabeth. Il nous exhorte à porter le Christ à nos frères par nos paroles et nos actions. Il cite saint Ambroise, saint Jérôme et saint Bernard.

Le soixante-huitième texte est un traité sur la foi. L'auteur définit la foi comme l'adhésion de l'intelligence à la vérité révélée. Il distingue la foi implicite de la foi explicite. Il donne des exemples tirés de la vie des saints. Il cite saint Augustin, qui a lutté contre les hérésies de son temps.

Le soixante-neuvième texte est une lettre à un jeune homme qui hésite à entrer au monastère. L'auteur lui expose les avantages de la vie religieuse. Il lui parle de la paix du cœur, de la liberté intérieure et de la joie spirituelle. Il lui conseille de prier et de consulter un directeur de conscience.

Le soixante-dixième texte est un sermon sur la Pentecôte. L'auteur explique la venue du Saint-Esprit sur les apôtres. Il décrit les dons du Saint-Esprit : la sagesse, l'intelligence, le conseil, la force, la science, la piété et la crainte de Dieu. Il nous exhorte à demander ces dons dans la prière.

Le soixante-et-onzième texte est un traité sur la charité. L'auteur définit la charité comme l'amour de Dieu et du prochain. Il distingue la charité parfaite de la charité imparfaite. Il donne des exemples tirés de la vie des saints. Il cite saint Jean l'Évangéliste, qui répétait sans cesse : « Mes petits enfants, aimez-vous les uns les autres ».

Le soixante-douzième texte est une lettre à un abbé qui a été déposé de sa charge. L'auteur le console dans son épreuve. Il lui rappelle que Dieu éprouve ceux qu'il aime. Il l'exhorte à la patience et à l'humilité. Il lui promet que Dieu le relèvera en temps voulu.

Le soixante-treizième texte est un sermon sur la Toussaint. L'auteur célèbre la gloire des saints du ciel. Il explique que nous sommes appelés à la même gloire. Il décrit la vie éternelle comme une vision de Dieu face à face. Il nous exhorte à imiter les saints dans leurs vertus.

Le soixante-quatorzième texte est un traité sur la mort. L'auteur commence par citer l'Ecclésiaste : « Vanité des vanités, tout est vanité ». Il explique que la mort est le terme de notre pèlerinage. Il nous exhorte à nous préparer à la mort par une vie sainte. Il donne des conseils pour bien mourir.

Le soixante-quinzième texte est une lettre à un ami qui a perdu sa mère. L'auteur le console dans son deuil. Il lui rappelle que la mère est maintenant auprès de Dieu. Il l'exhorte à ne pas se laisser abattre par la tristesse. Il lui promet de prier pour le repos de l'âme de sa mère.

Le soixante-seizième texte est un sermon sur l'Annonciation. L'auteur commente les paroles de l'ange à Marie : « Je vous salue, pleine de grâce ». Il explique que Marie a été choisie pour être la mère du Sauveur. Il nous exhorte à imiter son humilité et son obéissance. Il cite saint Ambroise, saint Jérôme et saint Bernard.

Le soixante-dix-septième texte est un traité sur la tentation. L'auteur définit la tentation comme une épreuve envoyée par Dieu ou par le démon. Il distingue trois sortes de tentations : celles qui viennent de la chair, celles qui viennent du monde et celles qui viennent du démon. Il donne des conseils pour y résister. Il nous exhorte à la vigilance et à la prière.

Le soixante-dix-huitième texte est une lettre à un prêtre qui a commis un péché grave. L'auteur le reprend avec charité. Il lui rappelle la dignité de son sacerdoce. Il l'exhorte à la pénitence et à la confession. Il lui promet le pardon de Dieu s'il se repent sincèrement.

Le soixante-dix-neuvième texte est un sermon sur la Trinité. L'auteur explique le mystère de la Trinité : un seul Dieu en trois personnes. Il utilise des images tirées de la nature pour illustrer ce mystère. Il nous exhorte à adorer Dieu en esprit et en vérité. Il cite saint Augustin, qui a consacré un livre entier à ce sujet.

Le quatre-vingtième texte est un traité sur la pauvreté. L'auteur définit la pauvreté comme le détachement des biens de ce monde. Il distingue la pauvreté volontaire de la pauvreté involontaire. Il donne des exemples tirés de la vie des saints. Il cite saint François d'Assise, qui a épousé la pauvreté comme une dame.

Le quatre-vingt-et-unième texte est une lettre à un moine qui a été calomnié. L'auteur le console dans son épreuve. Il lui rappelle que le Christ a été calomnié lui aussi. Il l'exhorte à la patience et au pardon. Il lui promet que Dieu fera éclater son innocence.

Le quatre-vingt-deuxième texte est un sermon sur la Visitation. L'auteur commente la rencontre de Marie et d'Élisabeth. Il explique que Marie a porté le Christ à Élisabeth. Il nous exhorte à porter le Christ à nos frères par nos paroles et nos actions. Il cite saint Ambroise, saint Jérôme et saint Bernard.

Le quatre-vingt-troisième texte est un traité sur la foi. L'auteur définit la foi comme l'adhésion de l'intelligence à la vérité révélée. Il distingue la foi implicite de la foi explicite. Il donne des exemples tirés de la vie des saints. Il cite saint Augustin, qui a lutté contre les hérésies de son temps.

Le quatre-vingt-quatrième texte est une lettre à un jeune homme qui hésite à entrer au monastère. L'auteur lui expose les avantages de la vie religieuse. Il lui parle de la paix du cœur, de la liberté intérieure et de la joie spirituelle. Il lui conseille de prier et de consulter un directeur de conscience.

Le quatre-vingt-cinquième texte est un sermon sur la Pentecôte. L'auteur explique la venue du Saint-Esprit sur les apôtres. Il décrit les dons du Saint-Esprit : la sagesse, l'intelligence, le conseil, la force, la science, la piété et la crainte de Dieu. Il nous exhorte à demander ces dons dans la prière.

Le quatre-vingt-sixième texte est un traité sur la charité. L'auteur définit la charité comme l'amour de Dieu et du prochain. Il distingue la charité parfaite de la charité imparfaite. Il donne des exemples tirés de la vie des saints. Il cite saint Jean l'Évangéliste, qui répétait sans cesse : « Mes petits enfants, aimez-vous les uns les autres ».

Le quatre-vingt-septième texte est une lettre à un abbé qui a été déposé de sa charge. L'auteur le console dans son épreuve. Il lui rappelle que Dieu éprouve ceux qu'il aime. Il l'exhorte à la patience et à l'humilité. Il lui promet que Dieu le relèvera en temps voulu.

Le quatre-vingt-huitième texte est un sermon sur la Toussaint. L'auteur célèbre la gloire des saints du ciel. Il explique que nous sommes appelés à la même gloire. Il décrit la vie éternelle comme une vision de Dieu face à face. Il nous exhorte à imiter les saints dans leurs vertus.

Le quatre-vingt-neuvième texte est un traité sur la mort. L'auteur commence par citer l'Ecclésiaste : « Vanité des vanités, tout est vanité ». Il explique que la mort est le terme de notre pèlerinage. Il nous exhorte à nous préparer à la mort par une vie sainte. Il donne des conseils pour bien mourir.

Le quatre-vingt-dixième texte est une lettre à un ami qui a perdu sa mère. L'auteur le console dans son deuil. Il lui rappelle que la mère est maintenant auprès de Dieu. Il l'exhorte à ne pas se laisser abattre par la tristesse. Il lui promet de prier pour le repos de l'âme de sa mère.

Le quatre-vingt-onzième texte est un sermon sur l'Annonciation. L'auteur commente les paroles de l'ange à Marie : « Je vous salue, pleine de grâce ». Il explique que Marie a été choisie pour être la mère du Sauveur. Il nous exhorte à imiter son humilité et son obéissance. Il cite saint Ambroise, saint Jérôme et saint Bernard.

Le quatre-vingt-douzième texte est un traité sur la tentation. L'auteur définit la tentation comme une épreuve envoyée par Dieu ou par le démon. Il distingue trois sortes de tentations : celles qui viennent de la chair, celles qui viennent du monde et celles qui viennent du démon. Il donne des conseils pour y résister. Il nous exhorte à la vigilance et à la prière.

Le quatre-vingt-treizième texte est une lettre à un prêtre qui a commis un péché grave. L'auteur le reprend avec charité. Il lui rappelle la dignité de son sacerdoce. Il l'exhorte à la pénitence et à la confession. Il lui promet le pardon de Dieu s'il se repent sincèrement.

Le quatre-vingt-quatorzième texte est un sermon sur la Trinité. L'auteur explique le mystère de la Trinité : un seul Dieu en trois personnes. Il utilise des images tirées de la nature pour illustrer ce mystère. Il nous exhorte à adorer Dieu en esprit et en vérité. Il cite saint Augustin, qui a consacré un livre entier à ce sujet.

Le quatre-vingt-quinzième texte est un traité sur la pauvreté. L'auteur définit la pauvreté comme le détachement des biens de ce monde. Il distingue la pauvreté volontaire de la pauvreté involontaire. Il donne des exemples tirés de la vie des saints. Il cite saint François d'Assise, qui a épousé la pauvreté comme une dame.

Le quatre-vingt-seizième texte est une lettre à un moine qui a été calomnié. L'auteur le console dans son épreuve. Il lui rappelle que le Christ a été calomnié lui aussi. Il l'exhorte à la patience et au pardon. Il lui promet que Dieu fera éclater son innocence.

Le quatre-vingt-dix-septième texte est un sermon sur la Visitation. L'auteur commente la rencontre de Marie et d'Élisabeth. Il explique que Marie a porté le Christ à Élisabeth. Il nous exhorte à porter le Christ à nos frères par nos paroles et nos actions. Il cite saint Ambroise, saint Jérôme et saint Bernard.

Le quatre-vingt-dix-huitième texte est un traité sur la foi. L'auteur définit la foi comme l'adhésion de l'intelligence à la vérité révélée. Il distingue la foi implicite de la foi explicite. Il donne des exemples tirés de la vie des saints. Il cite saint Augustin, qui a lutté contre les hérésies de son temps.

Le quatre-vingt-dix-neuvième texte est une lettre à un jeune homme qui hésite à entrer au monastère. L'auteur lui expose les avantages de la vie religieuse. Il lui parle de la paix du cœur, de la liberté intérieure et de la joie spirituelle. Il lui conseille de prier et de consulter un directeur de conscience.

Le centième texte est un sermon sur la Pentecôte. L'auteur explique la venue du Saint-Esprit sur les apôtres. Il décrit les dons du Saint-Esprit : la sagesse, l'intelligence, le conseil, la force, la science, la piété et la crainte de Dieu. Il nous exhorte à demander ces dons dans la prière.

Le cent-et-unième texte est un traité sur la charité. L'auteur définit la charité comme l'amour de Dieu et du prochain. Il distingue la charité parfaite de la charité imparfaite. Il donne des exemples tirés de la vie des saints. Il cite saint Jean l'Évangéliste, qui répétait sans cesse : « Mes petits enfants, aimez-vous les uns les autres ».

Le cent-deuxième texte est une lettre à un abbé qui a été déposé de sa charge. L'auteur le console dans son épreuve. Il lui rappelle que Dieu éprouve ceux qu'il aime. Il l'exhorte à la patience et à l'humilité. Il lui promet que Dieu le relèvera en temps voulu.

Le cent-troisième texte est un sermon sur la Toussaint. L'auteur célèbre la gloire des saints du ciel. Il explique que nous sommes appelés à la même gloire. Il décrit la vie éternelle comme une vision de Dieu face à face. Il nous exhorte à imiter les saints dans leurs vertus.

Le cent-quatrième texte est un traité sur la mort. L'auteur commence par citer l'Ecclésiaste : « Vanité des vanités, tout est vanité ». Il explique que la mort est le terme de notre pèlerinage. Il nous exhorte à nous préparer à la mort par une vie sainte. Il donne des conseils pour bien mourir.

Le cent-cinquième texte est une lettre à un ami qui a perdu sa mère. L'auteur le console dans son deuil. Il lui rappelle que la mère est maintenant auprès de Dieu. Il l'exhorte à ne pas se laisser abattre par la tristesse. Il lui promet de prier pour le repos de l'âme de sa mère.

Le cent-sixième texte est un sermon sur l'Annonciation. L'auteur commente les paroles de l'ange à Marie : « Je vous salue, pleine de grâce ». Il explique que Marie a été choisie pour être la mère du Sauveur. Il nous exhorte à imiter son humilité et son obéissance. Il cite saint Ambroise, saint Jérôme et saint Bernard.

Le cent-septième texte est un traité sur la tentation. L'auteur définit la tentation comme une épreuve envoyée par Dieu ou par le démon. Il distingue trois sortes de tentations : celles qui viennent de la chair, celles qui viennent du monde et celles qui viennent du démon. Il donne des conseils pour y résister. Il nous exhorte à la vigilance et à la prière.

Le cent-huitième texte est une lettre à un prêtre qui a commis un péché grave. L'auteur le reprend avec charité. Il lui rappelle la dignité de son sacerdoce. Il l'exhorte à la pénitence et à la confession. Il lui promet le pardon de Dieu s'il se repent sincèrement.

Le cent-neuvième texte est un sermon sur la Trinité. L'auteur explique le mystère de la Trinité : un seul Dieu en trois personnes. Il utilise des images tirées de la nature pour illustrer ce mystère. Il nous exhorte à adorer Dieu en esprit et en vérité. Il cite saint Augustin, qui a consacré un livre entier à ce sujet.

Le cent-dixième texte est un traité sur la pauvreté. L'auteur définit la pauvreté comme le détachement des biens de ce monde. Il distingue la pauvreté volontaire de la pauvreté involontaire. Il donne des exemples tirés de la vie des saints. Il cite saint François d'Assise, qui a épousé la pauvreté comme une dame.

Le cent-onzième texte est une lettre à un moine qui a été calomnié. L'auteur le console dans son épreuve. Il lui rappelle que le Christ a été calomnié lui aussi. Il l'exhorte à la patience et au pardon. Il lui promet que Dieu fera éclater son innocence.

Le cent-douzième texte est un sermon sur la Visitation. L'auteur commente la rencontre de Marie et d'Élisabeth. Il explique que Marie a porté le Christ à Élisabeth. Il nous exhorte à porter le Christ à nos frères par nos paroles et nos actions. Il cite saint Ambroise, saint Jérôme et saint Bernard.

Le cent-treizième texte est un traité sur la foi. L'auteur définit la foi comme l'adhésion de l'intelligence à la vérité révélée. Il distingue la foi implicite de la foi explicite. Il donne des exemples tirés de la vie des saints. Il cite saint Augustin, qui a lutté contre les hérésies de son temps.

Le cent-quatorzième texte est une lettre à un jeune homme qui hésite à entrer au monastère. L'auteur lui expose les avantages de la vie religieuse. Il lui parle de la paix du cœur, de la liberté intérieure et de la joie spirituelle. Il lui conseille de prier et de consulter un directeur de conscience.

Le cent-quinzième texte est un sermon sur la Pentecôte. L'auteur explique la venue du Saint-Esprit sur les apôtres. Il décrit les dons du Saint-Esprit : la sagesse, l'intelligence, le conseil, la force, la science, la piété et la crainte de Dieu. Il nous exhorte à demander ces dons dans la prière.

Le cent-seizième texte est un traité sur la charité. L'auteur définit la charité comme l'amour de Dieu et du prochain. Il distingue la charité parfaite de la charité imparfaite. Il donne des exemples tirés de la vie des saints. Il cite saint Jean l'Évangéliste, qui répétait sans cesse : « Mes petits enfants, aimez-vous les uns les autres ».

Le cent-dix-septième texte est une lettre à un abbé qui a été déposé de sa charge. L'auteur le console dans son épreuve. Il lui rappelle que Dieu éprouve ceux qu'il aime. Il l'exhorte à la patience et à l'humilité. Il lui promet que Dieu le relèvera en temps voulu.

Le cent-dix-huitième texte est un sermon sur la Toussaint. L'auteur célèbre la gloire des saints du ciel. Il explique que nous sommes appelés à la même gloire. Il décrit la vie éternelle comme une vision de Dieu face à face. Il nous exhorte à imiter les saints dans leurs vertus.

Le cent-dix-neuvième texte est un traité sur la mort. L'auteur commence par citer l'Ecclésiaste : « Vanité des vanités, tout est vanité ». Il explique que la mort est le terme de notre pèlerinage. Il nous exhorte à nous préparer à la mort par une vie sainte. Il donne des conseils pour bien mourir.

Le cent-vingtième texte est une lettre à un ami qui a perdu sa mère. L'auteur le console dans son deuil. Il lui rappelle que la mère est maintenant auprès de Dieu. Il l'exhorte à ne pas se laisser abattre par la tristesse. Il lui promet de prier pour le repos de l'âme de sa mère.

Le cent-vingt-et-unième texte est un sermon sur l'Annonciation. L'auteur commente les paroles de l'ange à Marie : « Je vous salue, pleine de grâce ». Il explique que Marie a été choisie pour être la mère du Sauveur. Il nous exhorte à imiter son humilité et son obéissance. Il cite saint Ambroise, saint Jérôme et saint Bernard.

Le cent-vingt-deuxième texte est un traité sur la tentation. L'auteur définit la tentation comme une épreuve envoyée par Dieu ou par le démon. Il distingue trois sortes de tentations : celles qui viennent de la chair, celles qui viennent du monde et celles qui viennent du démon. Il donne des conseils pour y résister. Il nous exhorte à la vigilance et à la prière.

Le cent-vingt-troisième texte est une lettre à un prêtre qui a commis un péché grave. L'auteur le reprend avec charité. Il lui rappelle la dignité de son sacerdoce. Il l'exhorte à la pénitence et à la confession. Il lui promet

mas ceciderit & fugaret. Hic ubi ſe obrui multitudine videt, & trunco prope murum ſe ſtanti applicat; cujus ſuſpendio innixus tam diu turmas irruentes ſuſtinuit, donec periculo cognito amici ad eum deſiliunt; tandem abjectis muris omnibus exercitus ſubvenit; tunc ſagitta ſub mammam traiectus cum ſanguinis fluxu deficeret, genu flexo tamdiu preliatus eſt, donec volneris auctorem occidit. Et quanto vincendis aſperior: tanto victis fuit clemencior.

Quomodo Henricus Quartus Imperator pugnaverit.

Henricus IV. Imp. cum Exercitu Hungariam ingreditur:

Hys itaque peractis, Henricus Imperator, Romanorum quartus, per crebras ſuggeſtiones B. Ducis Bohemorum inductus ad deuaſtandum Regnum Pannoniorum, multa milicie comitiua ſtipatus ſtudioſe proceſſit. Quod vero Pannoniorum Rex certis rumoribus ad ſe delatis intelligens, & ſe Imperialis potencie disparem exiſtimans, Regis Boleslai implorauit auxilium, ſcribens in hec verba: Illuſtriſſimo Polonorum ac Maritimorum Monarcho Colomannus, Hungarorum Rex, quicquid amiciſſimorum intimo poterit reuerencie & honoris. Racio ſuadet, honeſtas poſtulat, ut communi communiter occuratur incendio. Juxta verſum: nam tua res agitur, paries dum proximus ardet. Et neglecta ſolent incendia ſumere vires. Nec enim ob aliud Almanorum locuſte ad nos usque irrepſere, quam ut noſtris, quod abſit, depaſtis vineis, veſtris inſiliant facilius oliuetis. Boleslaus itaque comperto, quod Imperator iam fines Pannoniorum depopulandos potenter fuiſſet aggreſſus; Bohemiam cum ſuo valido exercitu ingrediens, vrbes capit, ſubuertit & ad ſolum proſternit municipia, queque dirripit & depopulatur. Et tandem vias occupat, per quas imperator cum exercitu fuerat reuerſus, inſidias tendit, cum redeuntibus confligit, & viriliter triumphat. Sicque nece graui in gente Imperatoris & delecione vrbium Bohemie non modice facta, quorum dolo & ſuggeſtione cognouerat Imperatorem Pannoniis ſeu Hungaris bella mouiſſe, ad propria reuertitur cum triumpho.

De Gnewomiro, preſide maritime prouincie.

Gnewomirus rebellis ſupplicio ultimo affectus:

Porro Gnewomirus, cuius vitam alias Boleslai Regis pietas in excidione Balgardenſi, ſeu Albenſium reſervaverat, de ſacraque leauerat donis Regalibus extulerat, partis quoque maritime regionis preſidem prefecerat, mendaciter confingens Boleslaum in Bohemorum prouincia per Imperatorem Henricum eſſe devictum captum & vinculis conſtrictum, in remotas quoque Almanorum partes perpetue captiuitati mancipatum, Pomoranis premiſſa ſuggerens, plures de Boleslai Regis obediencia retrahens ad ſui vota induxit; prefectos Regios, quos ab obediencia Regis Boleslai minis & promiſſionibus auertere non potuit, per potenciam hoſtilem a prefecturis removit & eiecit. Qui cum Boleslao Regi rem huiusmodi nequiſſime preſumptam patefeciſſent. Et licet Rex zelo iuſticie accenſus in vindictam conſurgere feſtinuo voluiſſet: Ad ſe tamen rediens animi ſui modum ſtuduit temperare. Jubet nichilominus, ut ſui proceres arma preparent. Sicque moroſe progrediens Pomoraniam ingreditur. Cuius adventum qui primi & natu majores preſcientes ſibi feſtine occurrerunt, proni adorant, colla ſubmittunt deprecantes; & Gnewomiri nequiciam, qua ſe fefelliſſe aſſerunt detegentes, quibus Rex pyſſimus veniam largiens omnia indulget. Caſtra tamen & queque municipia deſtruit & ad ſolum redigit. Solo Gnewomiro, qui ſibi male conſcius de venia deſperaverat, in rebellione permanente. Hunc Rex Boleslaus cum ſuis agminibus fortiſſimis in caſtro Welomenſi, ad quod confugerat, obſedit & impugnat. Qui, cum proceres veniam obtinere, ut ſe gracie Regie ſubderet, renuit aſſerens; prodicionem maioris nequicie eſſe ſuam, quam venie indultum. Sicque Caſtro Welin diſcriminoſe & difficulter per vim obtento, ceteris gladio necatis, Gnewomirus fuſte capitalem ſententiam excepit.

Pomorani Archiepiſcopum Gneznenſem inuadunt captiuandum.

Pomeranorum Archi-Epiſcopo Gneznenſi illata injuria:

Huius Boleslai tempore erat Sancte Gneznenſis Eccleſie Archi-Epiſcopus, nomine Martinus; cujus induſtria & conſilio res publica in regno Polonie ſalubriter regebatur. Sed quia Pomeranos a ritu paganico, quod ydololatriam ſapiebat, retrahere nitebatur. Ad preſtacionem quoque decimarum & primiciarum iam prius monicionibus, iam cenſura Eccleſiaſtica coarcebat, ipſi fomentum diſcipline renuentes doloſa nequicie machinamenta componunt, ipſum ſacrum antiſtitem occidere aut captiuare diſponentes. Boleslao itaque extra Regnum ſuum cum ſuis exercitantibus diucius demorante; Pomorani tandem de loco manſionis ſacri pontificis per nuncium informati de

Digitized by Google

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
Boston Public Library

occiſorum nemo ſcire poterat. Huius enim ſtragis usque ad preſens aggeres ad inſtar moncium ex humatis oſſibus accervati ſidem indubiam adſtruere videntur. Multa eciam milia ex ipſis in captiuitatem Boleslai ſunt deducta, qui vitam precio beneficio redimere ſunt letati. Et extunc Nakel & alie vrbes, quas Pomorani ex largitate Boleslai regebant, decretum fuerat nunquam per ipſos regi & tueri debere.

Quando Henricus Imperator Poloniam impugnabat.

Hys itaque peractis, priusquam Lechitarum vulnerum liuor detumuerat, antequam cruor aſpergens ficcaretur: Henricus Imperator, non immemor ſuſcepte iniurie ſibi in metis Hungarorum a Boleslao illate, cum innumeroſa armatorum multitudine Poloniam vaſtandam aggreditur. Caſtrum magnum Lubuſſz impugnat, quod ad capiendum facile eſtimans ulterius ad Bithonienſe municipium feſtinat, illudque multis conatibus capere attemptat. Sed quum tam itinere, quam ſitu tutum pene inacceſſibile. Eo ſimiliter relicto ad Glogouienſem vrbem ſua caſtra applicat, ibique ciues improuiſis obſidionibus cingit, & niſi infra dies conſtitutos liberentur obſides a ciuibus extorquet; obſidionis igitur Boleslao Regi anguſtias & obſides datos non tam ſubdendi animo, quam differendi remedio. Quibus renunciauit Boleslaus: Tucius, inquit, eſt paucorum ſaluti non parcere, quam puſillanimitatis ignauia plurimos in diſcrimina adducere: vnde ſalubrius obſidibus, quam libertate carendum. Huius mandati Glogouienſes informati fiducialibus vires colligunt, urbem muniunt, minas reformant. Sed & Ceſaris caſtra inde ciues illuc Boleslaides continuis moleſtant incurſibus. Quorum rebellionem cernens Imperator filios ipſorum datos in obſides iam machinis alligari, iam tormentorum diuerſorum generibus affigi cominatur & precipit; ut ſaltim parentes paterna pietate moti filiorum quoque excidio, Boleslaw Boleslaw clamore attolente miſerti imperiali ſubderentur obſequio. Sed nec hoſtium illos terret impetus, nec laboris frangit aſperitas, nec filiorum pietaſevertit, Tucius inquit, aiunt, patres prole carere, quam patria ciues orbari: quia honeſtius libertati, quam labori conſuli debere. Interim Szleſiani, Mazouite & alie Lechitarum prouincie ad Boleslai ſui Regis incliti confluunt preſidia, exercitumque Imperatoris ab omni parte crebris vicibus invadunt & infeſtant, nunquam pauſe moram indulgendo; ſed continuis aggreſſibus hoſtium caſtra ſeu ſtaciones perturbantes. Intelligens autem Bohemorum Dux Szleſianos a ſuis finibus egreſſos in ſubſidium Boleslai adveniſſe, Imperatori ſuggerit, vt partem ſui exercitus ad capiendam vrbem Wratislauienſem transmittat. Quod Boleslaus Rex concipiens ipſos inſequitur & antequam Wratislauiam attingant, ipſos occupat, debellat & proſternit; ibique victor exiſtens uerus, ad caſtrum Imperatoris feſtinus accedit. Quem Szleſiani orant, ne prelium differat, egre ferentes tantum hoſtem ſuis incubare prouinciis & continuis depredacionibus ſubiacere; unde aiunt Sanctius eſſe ſemel cadere, quam ſemper pendere. Boleslaus itaque Imperatori nunciat: tributum exigis cruentum, in craſtinum preſtolare tributum. Nam quid a quo exigere debeas nobis cras redonante condiſces, ut ergo altero die primum dies illuceſcat, Caſtrorum Boleslai acies ordinatiſſime prodeunt, & quantum exercitum Imperatoris auget innumeroſitas, tantum Polonos reddit audacior animoſitas: vt ergo erant prime Bohemorum acies: ſic in primo congreſſu ſuccumbunt; deinde Almanorum gigantee legiones, hec a Boleslao, hec a Szleſianis & Mazouitis corruunt, alii curſu dubio inter pugnancium acies, incerti, quid agant, vel quibus ferant auxilium, catheruati huc illucque reputantur nonnulli toxicatis ſagittis depereunt. Ceteri in pedeſtre coguntur deſcendere certamen, quorum equi pre toxico vulneris ceciderunt. Sicque exiles & confractas reliquias Almanorum flens eiulans recollegit Almania, que vitam Ceſaris pro munere & fugam coluere pro triumpho. Tanta enim ad locum certaminis canum confluxit innumeroſitas, que cadaverum eſu in quandam feritatem prorumpens nulli hominum per multos dies tutus tranſitus pateret. Ideoque locus prelii ad preſens caninus campus nuncupatur.

HENRICVS V. Imp. Poloniam invadit.

A Boleslao vetero ſubitis Incurſionibus maxim opere vexatus.

Prelium ad Wratislaviam An. 1109. geſtum.

Loco Prelii nomen Canini Campi inditum.

De Expulſione Ducis Bohemorum.

Porro Boleslaus Tercius ducem Bohemie indilato impetu perſequens, a Regno Bohemie exterminat. Quem quodam tempore a ſuis expulſum benigniſſime ſuſcepe-rat & humanitatis ſolacia ſtuduerat impendere pia compaſſione ductus. Ipſum quoque principem Olomucenſem, & deinde ducem conſtituerat Pragitis. Cuius tamen beneficii Dux Bohemie prefatus immemor & ingratus Imperatorialem hoſtilitatem in Bo-

Turbæ in Bohemia exortæ.

Digitized by Google

leslaum excitare presumpsit. Quem tandem quidam ex suis, prout meruerat, gladio crudeliter interfecit & extinxit; loco cuius Boleslaus Rex quendam virum nobilem, Budziwoyum nomine, Bohemis in ducem prefecit. Quem frater invidie zelo concitatus eciam similiter non post multum temporis spacium interfecit. Iterum quoque Boleslaus Bohemiam ingressus, nepharium fratricidam expulit, & fratrem eius iuniorem principatu insigniuit: propter quod primi aule Imperialis nimium indignati & zelo inimicicie concitati dicebant: Boleslaum quadam nepharia presumptione Jura Imperialia vendicare, in eo quod non solum sacro Imperio bella inducere presumpsisset: sed eciam Regna Romano subiecta Imperio proprio arbitrio, quibus mallet, excellenter sublimando donaret.

De Pyotbrcone de Dania.

BOLEZLAI Expeditio in Daniam suscepta:

Hys autem peractis, quidam Nobilis adolescens de Regno Dacie aduciens, Petrus nomine, per Boleslaum consideracione Magnifici Principis, Rege Danaorum pro eo supplicante, in familiarem fuit receptus. Hic adolescens tam in armis bellicis, quam morum virtutibus strenuo & miro pollebat ingenio; sicque se cunctis morum venustate reddebat placabilem & conuersacione preclarum; qui tam a Rege, quam ab uniuersis proceribus nimio prosequebatur fauoroso affectu. Inter hec Rege Danaorum per fratrem nepharie interempto, Nobilis Pater Petri antedicti Adolescentis thesaurum multum Regis Danaorum iam defuncti, quem in sua habebat custodia, caute reseruans, filio nunciat, quod ad se festinus redeat & de thesauro Regio disponat; cum iam se senio contractum conspiceret, & vite breuitas finem inducere properaret. Adolescens itaque visitato opportunitatem asportandi thesaurum non reperiens, Boleslao Regi & suis proceribus suggerit, ut exercitum moueant, & ad Regnum Danaorum suo & sui Patris industrioso inuamine obiciendum accelerare non tardent. Sicque Boleslaus, prout erat in subiugandis Regnis animositate consuetus, Anno Dni millesimo CXXIV. mare transiens Regnum Danaorum obtinuit, & potius in eo propriis profectibus ad propria reuertitur, cum nimia gloria honoris & triumpho. In cuius comitatu Petrus Thesaurum Regium, patre suo sibi dante, Poloniam secum asportauit; cum quo multas possessiones sibi & suis liberis comparauit, & nonnullas hereditates ex largicione Regis Boleslai & suorum filiorum successiue sibi donatas fuerat in diversis prouinciis Regni Polonie consecutus. Iste Petrus posthac dictus Pyotryco Magnus; cuiusdam Principis Ruthinorum filiam, vxoris Boleslai consanguineam, Rege Boleslao ordinante, duxit in vxorem. Nam Rex Boleslaus Nobilioris Principis Ruthenorum filiam primo habebat in vxorem, de qua Wladislaum secundum & vnicam filiam procreauit. Post cuius decessum Henrici Quarti Imperatoris Romanorum sororem sibi in coniugium sociauit; de qua quatuor * filios, videlicet Boleslaum Crispum, Myeszkonem Senem, Henricum Primum & Kazimirum iuniorem suscepit. Iste Boleslaus filiam suam, de Ruthena genitam Colmanno, Regis Hungarorum filio, matrimonialiter copulauit. Qui nomine dotis Castellaniam de Spisz, quoad viueret, possidendam assignauit. Quem Colmannum vna cum Rege Hungarorum Halicienſibus in Regem prefecerunt, ipsum coronari facientes. Cuius coronacionem Rex Boleslaus, prout erat credulus, per Regem Hungarie dolose circumuentus Castellaniam de Spisz & loco eiusdem Castellaniam Przemislienſem nomine dotalicii filie sue recepit. Hec autem dolositas fuit origo dissensionum inter Polonos & Hungaros; prout in sequentibus patebit. Et sic Castellania de Spisz a Polonis alienata per Hungaros usque ad presens fraudulenter detenta occupatur.

Thesaurus Regis Danie ablatus:

Liberi REGIS BOLEZLAI:

De Captiuitate cuiusdam Principis Russie.

Boleslao itaque circa alias regiones diuersis negociis occupato; Princeps quidam Russie Lodorius, fortune Boleslai invidens, Ruthenorum Principes conuocat, uniuersos sollicitat, singulos ingenuitatis se meminisse hortatur, docens quante infamie sit titulus, quante derisionis in populis caucerium genus seruitutis asserens; minus miserum esse nasci, quam fieri suum: Cum nasci sit clemencia nature; ferre uero naufragium ignauie, cui faciliter quis inuoluitur, sed non sine difficultate emergit. Vnde honestius esse mortis compendium, quam contagiose vite dispendio subiacere. Omnes itaque Principes a Boleslai obediencia recedere disposuerunt; omnes contra illum conspi-

* Hos ex Salomea: Comitis Henrici Senioris a Bergen F. susceptos fuisse, Annales Zwifaltenses testantur, quos sequimur Tom. I. pag. 301.

Digitized by

ſpirant. Quod Boleslaus Rex intelligens ſenatum conuocat, quomodo huic malo occurrendum ſit viribus ingenii induſtria ſciſcitura. Quidam vero alti ſanguinis vir princeps milicie & regni dignitate proximus tam magnanimitate ſtrenuus, quam induſtris Comes Petrus Wlastides de Kſzauſth inter cetera conſultorum reſponſa ait, quod ſtante ſtipite fruſtra in ramuſculis reſecandis quis occupatur; ſed ad radicem ſecuris primitus eſt ponenda. Melius eſt itaque ſucceſſus, quam virtutibus experimenta deeſſe. Perinde quorundam ſibi fidelium comitatu aſſumpto Ruſſiam ingreditur, exulem ſe ſimulat Regis Boleslai, ſeuiciam ſe ferre non poſſe aſſerens a Laodorio Principe Ladimirie ſuſcipi & foueri popoſcit. Gratulatur Princeps Ruſſie de tanti viri aduentu, gratulantur & ſui de tanti Commilitonis conſorcio. Et quamuis crebro cauſſas exilii a ſuis perquirentibus agitaretur; nulli tamen Petrus rem de ſuis detegit, ducens non eſſe utile, ſi conſilium ante tempus prodeat in publicum: iuxta verſum: Non bene, non tute teneris auis euolat alis. Opportuno itaque tempore mandat ſuis Petrus, ut equos promptificent, arma capiant, ipſumque ſequantur & extemplo domum Laodorii ingrediens a menſa epulantem abſtraxit, humo proſternit, proſtratum coniecit vinculis, vinctum aſportat & Boleslao Regi pro inſigni munere preſentat, ſic ſue ſalutis diſpendio honorem patrie mercatur & Regem tranquillitati conciliat. Denique huius Laodori filius paterno vulnere ſaucius perampliſſime compaciens calamitatem eiusdem indeſinenter reuoluet in animo, qualiter Patris mortem poſſit vindicare. Et conſideremus, quod aperta vlcione in hoſte multum diſpari remediari non poſſit. Dolori dolum comiſcet, & omnes Patris ſui theſauros, quos in fiſco paterno reperit, in patris ulcionem appendere decrevit, preponderare eſtimans diuiciis honeſtatem; & ſic in patris vindicta prodigalitatem, & in ſe ipſo parcitatem oſtendens, quendam ſiquidem de Pannonia tam ſanguine, quam dignitate inſignem muneribus allicit, auro corrumpit, ut quali dolo poſſet Boleslaum decipiat atque fallat. Iſte igitur Pannonius auri lucrum inſigni nobilitate cupide preferens ad gremium Boleslai confugit, exulem ſe doloſe Regis Pannonicorum fore mentitur, cauſas ſui exulatus callide exponit, aſſerens hanc eſſe precipuam, reipublice Lechitarum ſeu Polonorum amantiſſimus ſtuduerit aut ſtudioſe docuerit declinare. Quamobrem aſtruit calumpniam, ſuorum preualuiſſe emulorum & in ſe capitis ſententiam fuiſſe promulgatam. Malle igitur ſe male declinare immeritum, quam innoxium caput ſubmittere indebite noxe, ſpondens Pannoniam ſubiicere priſtine dicioni.

Elogium Petri Wlaſtidis Comitis de Kzauſth.

De Prodicione Vrbis Wiſlicienſis.

Erat enim temporibus illis Vrbs famoſiſſima in Regno Lechitarum, murorum altitudine circumſepta, nomine Wislicia, cuius olim Princeps tempore Paganiſmi fuerat Wislaus decorus, qui & ipſe de ſtirpe Regis Popeli duxerat originem. Hunc quidam Comes, eciam ſtirpis eiusdem, vt fertur; fortis viribus, nomine Walterus robuſtus, qui in Polonico vocabatur: Wdaly Walgerzs: Huius caſtrum Tyneg prope Cracouiam, vbi nunc Abbatia Sti Benedicti per Kazimirum Monachum, Regem Polonorum ſeu Lechitarum, fundata conſiſtit, in quodam ſedicioſo conflictu captiuauerat, captumque in vincula coniecit, ac in profundo Turris Tingrenſis mire cuſtodie deputauerat tenendum. Hic quandam Nobilem, nomine Helgundam, ſponſam cuiusdam Regis Francorum filiam habuit in vxorem, quam, ut aiunt, clam verſus Poloniam non ſine magnis corporis ſui periculis Walterus abduxit. Et cuiusdam Almanie Regis filius in curia Regis Francorum, Patris Helgunde predicte fouetur gracia morum capeſſendorum. Et Walterus, prout erat animo perſpicax ac induſtrioſus, conſiderans filiam Regis Helgundam in Regis Almanie filium amoris affectum convertiſſe, quadam nocte meniaCaſtri aſcendens vigilem Caſtri precio conuenit, ne ipſum quouis modo detinere preſumat; ſic dulci melodia perſtrepuit, quod ad huius dulcem vocis ſonitum Regis filia a ſompno excitata, de lecto ſaliens, cum ceteris coeuis puellabus, ſompni quietis oblita nutui dulciſſimo intenta manebat; donec cantor vocibus ſonoroſe operam dabat. Mane autem facto Helgundis vigilem iubet accerſiri, perquirens diligenter, quiſnam fuiſſet ille, qui tam dulciter nocte preterita reſonaſſet, qui ſe omni modo ignorare aſſeuerans Walterum prodere non preſumpſit. Sed cum duabus noctibus ſequentibus Walterus adoleſcens ſimilia caute peregiſſet; Helgundis diſſimulare amplius non valens, vigilem ut cantorem prodat, minis & terroribus compellit. Qui cum prodere nollet ipſum capitali ſententia plecti iubet. Vigil itaque cum Walterum cantaſſe nominaſſet, ipſa in eius amorem feruide ardeſcens ad eius vota ſe totaliter acclinauit, filium Almanie Regis reſpuendo. Cernens itaque Almanie Regis filius ſe pudoroſe ab Helgunda abiectum &

Hiſtoria de Comite Walthero & Helgunda r.

Digitized by Google

VValterum in amoris alueolum esse subrogatum, nimio zelo contra VValterum accensus, ad patriam rediens omnia Naula Reni fluminis occupat. At ne aliquis cum virgine nisi marcam auri pro nauigio exsoluat, custodiri sollicite committit. Tracto igitur temporis spacio, VValterus cum Helgunda opportunitatem fugiendi captant, captataмque inueniunt. Et aduenіente die optata aufugiunt: sed postquam rippam Reni fluminis optatim peruenіunt, naute marcam auri pro nauigio expoſcunt, receptamque quousque filius Regis aduenіat, transmeare contradicunt. Ille autem ſenciens ex mora periculum, mox Bucephalum conſcendit & Helgundam retro ſe conſcendere iubet, & flumen inſiliens ſagitta velocius pertranſit; & dum aliquantisper a fluuio Reni viam peregiſſet, audit clamorem poſt terga Almani ipſum inſequentis in voce preconica dicentis: O perfide cum filia Regis clam aufugiſti & pedagio non ſoluto Renum transmeaſti. Siſte gradum, ſiſte ut iniam ſingulare certamen, & qui victor extiterit, victor exiſtens equum & arma ac Helgundam retinebit. Cuius clamoribus VValterus intrepide reſpondens, ait, filiam quid loqueris. Nam marcam auri tribui & filiam Regis non vi receptam, ſed vltronee me ſequi volentem michi ſociaui. Et dictis hys alterum alter lanceis animoſe impellit, quibus confractis, enſium ictibus pugnant & viriliter viresexaptant. Et quia Almano Helgundam ex oppoſito poſitam reputabat aſpectus: ideirco eius aſpectibus hilariter confractus VValterum retroire coegit, quousque retroiens Helgundam conſpexit. Quam conſpiciens tam pudoroſe incredibili perſiſtit, quam eius amore nimio ſuccenſus, viribus reſumptis Almanum fortiter impeciit & ipſum protinus occidit. Cuius equo & armis receptis itinere cepto ad propria remeat leti honoris triumpho dupliciter trabeatus. Qui ad caſtrum Thincienſe veniens proſperis itineris ſucceſſibus feliciter peractis aliquanto tempore medicandi gracia quieti indulſit, vbi ex querelis ſuorum intelligens VVislaum decorum, principem VVislicienſem in ſui abſencia ſuis quasdam iniurias irrogaſſe. Quas grave ad animum revocans, cauſſa vleiſcendi contra VVislaum inſurgit & tandem cum eo confligit, vincit, victumque ut premiſſum eſt, in profundo Turris caſtri Thincienſis cuſtodie carcerali deputat mancipatum. Poſt aliquam uero temporis reuolucionem, ad exercendos actus bellicos, more militancium peragendos, remotas peragrat regiones, & cum duorum annorum eius abſencie circulus iam reuoluiſſet, Helgundis de mariti abſencia nimium anxiata, cuidam puelle ſibi ſecretarie uultu ſubmiſſo referre ſit compulſa, afferens nec viduam nec maritatam eſſe, reputans illas que viris ſtrenuis & bellorum certamina indagantibus matrimonialiter commiſcentur. Secretaria uero domine ſue luctuoſam inopiam pro qualitate temporis perpeſſim pudore prodicionali protinus abiecto cupiens reuelare, Wislaum principem Wislicie forme elegantiſſime & corpore venuſtum, in aſpectu decorum, in turri nunciat mancipatum, ſuadetque miſera, ut ipſum de turri noctis ſub ſilencio extrahi iubeat, & votiuis amplexibus debriata ad yma turris iterum caute remittat. Fauet illa ſuaſionibus ſecretarie, & periculoſis euentibus anguſtiata vitam & famam honoris exponere non metuens, Wislaum de ymo carceris extrahi precipit, & eius viſo decoris aſpectu, nimium admirans efficitur letabunda. Nec ipſum amodo ad yma turris mittere; ſed cum ipſo pocius ſodalicioſo federe ſociata, & indiſſolubili amoris vinculo compaginata, ad vrbem Wislicienſem fugam inire elegit, proprii viri thoro prorſus derelicto. Sic Wislaus ad propria remeat, duplicem ſe ſperans habere triumphum; qui tamen in euentu dubio utrique necis applicat interitum. Nam poſt reuolucionem breui temporis Walterus ad propria rediens a caſtrenſibus ſciscitatur; cur Helgundis ſaltim ad valuas Caſtri ſibi non occurrit, in ſuo iucunda aduentu; a quibus cum didiciſſet, qualiter Wislaus de ymo turris cuſtodum fretus auxilio Helgundam ſecum asportaſſet; repente nimio zelo furoris repletus verſus VVisliciam feſtine properat, caſibus fortuitis ſe & ſua exponere non pauescens; vrbemque VVislicienſem inſperate ingreditur, VVislao pro tunc extra vrbem venacioni inſiſtente: Quem Helgundis in vrbe conſpiciens, feſtine occurrit & prona cadens in terram, de VVislao, quod ipſam violenter rapuerit, lamentabiliter querulatur, ſuadens VValtero ut ad ſecreciora habitaculi eius aſcendat, ſpondens VVislaum eiusdem nutui ſubito tenendum putare. Credit ille deceptrici deceptiuis ſuaſionibus, circumſeptus habitaculum firmum ingreditur, in quo VVislao per deceptricem putatur fallacem captus preſentatur. Gaudet itaque VVislaus & Helgundis iocoſis plauſibus operam dantes de ſucceſſu proſpero feliciter triplicato gaudii extrema minime perpendentes, quos frequenter luctus mortis occupare conſueuit. Hunc ergo non carcerali cuſtodia tenere voluit; ſed plus

quam

quam carceris ſqualoribus coangustari decreuit. Fecit namque illum ad parietem cenaculi vinctum bogis ferreis extenſis manibus collo & pedibus fortiter erectum alligari. In quo cenaculo ſtratum ſibi parari iuſſit, ubi eſtiuo tempore cum Helgunda infra meridiem deleccaciones venereas exercentes quieſcebant. Habebat eciam VVislaus quandam ſororem Germanam, quam ob deſpectabilitatem ipſius nemo cupiebat in vxorem, cuius cuſtodie VVislaus pre ceteris cuſtodibus VValterum plus confidebat. Hec VValteri afflicciones nimium compaciens, ipſum pudore puellari prorſus ſemoto, a VValtero percunctatur, ſe ipſam habere velit vxorem: Sic ſue calamitati ſubueniret; ipſum a vinculis liberando. Spondet ille & iuramento confirmat, quod eam maritali affeccione, quoad vixerit, pertractet & contra VVislaum fratrem eiusdem gladio ſuo, ut eadem optauerat, nunquam dimicabit. Hortaturque eam, ut enſem ſuum a fratris cubiculo ſubtrahat, & ipſum apportet, ut cum ipſo vincula disrumpat. Que mox enſe apportato clauem cuiuslibet boge ſeu ferree ligature in parte extrema, ut VValterus iuſſerat, de enſe precidit, enſemque inter dorſum VValteri & parietem repoſuit, ut temporis opportunitate captata ſecurius abſcedere poſſit. Qui usque in craſtinum hora meridiei expectata, cum VVislaus cum Helgunda iocoſis amplexibus in lecto cenaculi uterentur, VValterus contra morem eos alloquitur dicens: qualiter ne vobis videtur, ſi ego ſolutus a vinculis enſem meum ſtridentem in manibus geſtans ante lectulum veſtrum conſpicerer, vindictam de commiſſis inferre minando. Ad cuius dictum Helgundis cor concubuit & tremebunda VVislao dixit: ve Domine enſem ſuum hodie in cubiculo noſtro non reperi, & tuis affatibus intenta oblita ſum reuelare. Ad quam VVislaus, eciamſi decem enſibus fulciretur, propter bogas ferreas, quas rumpere absque fabrorum induſtria non valeret. Ipſis uero inter ſe ſic confabulantibus, VValterus liber a vinculis ſaliens, enſe vibrato ante lectulum ſtare conſpicitur, & mox datis imperiis manum cum enſe in altum erigens, ipſius enſem in ambos cadere permittit, qui cadens vtrosque per medium ſcidit. Sic vterque eorum deteſtabilem vitam miſerabiliori fine concluſit. Huius itaque Helgunde ſepulcrum in caſtro VVislicienſi omnibus cernere cupientibus in petra exciſum usque ad preſens demonſtratur. Huic ergo vrbi munitiſſime Boleslaus Rex illum Pannonium, putatiuum exulem, quem non ut profugum, ſed ut proprie alumnum benigne ſuſceperat, & caritatiuo modo pertractans, prefectiuo officio generoſiſſime inſigniuit. Principis ergo Boleslai Pannonius ille noctua abſencia, qui ad interiora Regni deſcendens Regalia negocia diſpoſiturus moram faciebat, Laodoridem principem Ruſſie feſtine accelerare iubet, abſenciam diuturnam nuncians Boleslai. Hoſtes itaque VVislicie appropinquant & appropinquaſſe nunciantur. Imperat denique proditor ille, ut omnes belligeri & cuiusuis ſtatus homines ſexus vtriusque ad vrbem tuendam confluant, ac ſe ac ſua in ea conſeruent, ne ut rei criminis leſe maieſtatis notentur, & bona baſilica & mobilia regio fiſco aſcribantur. Omnibus uero populis tam ſalutis conſeruande, quam vrbis gracia tenende in vrbe concluſis, proditor perfidus hoſtibus valuas apperit, populum exanimum Barbarice nacioni feriendum exponens anno MCXXXV. ſexto Idus Februarii VVislicia deſtruitur. In cuius populi effuſione cruoris Laodarida inhumaniter debriatus ſic impie ſeuit; qui eius crudeli ſeuicia plus humano ſanguine irrigata, quam ſaciata rabie exiſtens ad propria reuertitur ſine omni leſione. Illum autem Pannonium perfide prodicionis filium, utroque lumine priuat lingua preciſa & eneruat; ne de radice colubri & de perfido perfidum quid peſtilencius propagetur. Quo audito Boleslaus, prout erat iniuriarum vltor atrociſſimus, mox Ruſſie fines attingens, Ruſſiam ingreditur, Leodoridam perquirere iubet. Sed ille ſibi male conſcius repente, ut Capra ſilueſtris, luſtra nemorum penetrat & inter ſaltus & lucos ferarum more deliteſcit. Boleslaide vero leonibus truculenciores, in populum Ruthenorum grauiter deſeuiunt; non borgis, non vrbibus, non municipiis parcunt, nec ulli ſexus etati aut ſanguinis generoſi ſublimitati patrocinia conferre putant, quin omnem, qui reperitur vivere, inhumaniter abſorpſit. Sic Boleslaus in Leodorida ulcione centuplata ad propria reuertitur cum honore.

Amor per medios ire ſatellites & perrumpere amat Saxa potentior ictu fulmineo.

Sepulcrum Helgunde.

Vrbs Wislicia deſtruitur.

*De Expulſione * C. Regis Halicienſis.*

Poſt huiusmodi ſeriam Boleslai ulcionem Ruthenis, ut premiſſum eſt, aſperrime inflictam, Ruthenorum Princeps alie Ruſſie, & aliarum prouinciarum circa adiacentium principum conuocato conſilio & eorum freti conſilio, cum aliter ipſis poſſibilitas adeſſe minime videretur potencie Boleslai reſiſtere poſſe. Qui Hallicienſem Regem,

* Jaroslaum Dlugoſſus appellat Lib. IV. ad an. 1137.

Regem, Principis Boleslai generum a Regno eiiciunt; qui ad Regnum Boleslai ſoceri ſui confugiens apud ipſum cum vxore aliquandiu fuerat commoratus. Ruthenorum ergo princeps invaſionem Boleslai, quem ut fulguris impetum abhorrebant, terribiliter formidantes, dolum credulo intermiſcent, ut quem armis vincere non poſſunt, ſola ſaltim credulitate vincant. Omnium ergo Principum ſibi adherencium ac barbarice gentis multitudinem armatorum ſtudioſe primitus recollecta; primatum primos ex parte totius Regni Hallicienſis procerum ac vniuerſitatis ad Boleslai preſenciam in legacione dirigunt; offerentes ſe ipſos cum natis ipſorum & omne Regnum deuotis obſequiis ad Boleslai ſcabellum prouolui, qui Regem ipſorum fraterno colligit amplexu. Pannonii quoque Halicienſi Regno contigui & de Ruthenorum aſtucia non ignari, querelas calidiſſima aſtucia comentatas deplangunt ſubſidiari deprecantes, ut Regem propulſatum Regno reſtituat, ſuasque illi copias armatorum ſubſidio pari remittant; vtramque tamen maieſtatem flagrantiſſimis ſuſpiriis exoptant. Talibus igitur perſuaſionibus deceptiuis Princeps Boleslaus nepharie deceptus Halicienſem prouinciam cum paruo exercitu ingreditur. Cui quedam Pannoniorum catherue & Decem Ruthenorum cunei innumera numeroſitate conferti alternatim ſuccereſcunt, Regem exulem humili voce ſuſcipiunt & Boleslaum conſalutant. Omnes tamen ſucceſſiue in poſtremas acies relabuntur. Boleslaus itaque rem tacitus conſiderat, quam Principi milicie VVſzeborio apperire feſtinat. Suſpicaris, inquit, VVſzebori, quod ſuſpicor? Qui reſpondit: Quid ſuſpicaris? Qui ait. Cernisne omnes hos pene in caudam relabi, quorum cauſa hic agitur? Quid ergo non eſt mora libera nobis? Turpe viris non eſſe viros. At ille: tam ſubito ſubitos non competit eſſe peritos. Difficiles aditus quisque ſubit ſubitos. Dum hoc invicem altercarentur; ecce innumeras Ruthenorum & Barbarie turmas eminus venire proſpicantur. Sic itaque concurrunt acies & pila iminencia pilis. Geminus Boleslai exercitum vrget hoſtis, vnus a tergo, alter a ſincipite fortiter impugnans. Clamat igitur Boleslaus eya viri, eya pugnare vobis conuenit non ſegniter a prelio diuerti; iuxta verſum: Vt bene pugnetur bene pugnans efficit hoſtis. Quidam autem vir Boleslaides, magnus genere, ſed degener animo & primus fugam de prelio iniit. Cuius ignominioſa fuga non tam victoriam victorioſo Boleslao ademit, quam titulum victorie quaſi quadam nube obduxit, aut ut verius dicam, ſole illuſtrauit. Nam usque ad hunc diem etſi crebro Boleslai virtus, tum ineſtimabilis audita, fuit, non tamen Pannoniis credita & Ruthenorum virtutibus notabiliter manifeſta extitit. Cuius equus tam labore, quam vulnere dum fatigatus ſuccumbit, Boleslaus pedeſter cum hoſtibus confligit, dimicat & proſternit. Quem quidam origendius de proprio equo prolapſus illum conſcendere fecit. Et tandem Boleslaide non victi, ſed vincendo fatigati; quidam autem ex ipſis a prelio diuertunt; quosdam autem prelii labore feſſos hoſtes capiunt & ad propria non Boleslai lamenta abducunt. Tot enim & tanti ex gente Lechitarum fuere capti, quot gens Lechitica, licet omnem theſaurum in auro & argento, & diuerſis elenodiis eciam, qui a tempore Boleslai M. ex tributis diuerſarum nacionum in Regno Polonico habitus & reconditus habebatur, in captiuorum redempcionem poſitus fuerit; non tamen redempcioni ſingulorum ſuppetebat, quin plures non mediocri ſanguinis viri in miſerabilem ſervitutem genti Paganice venditi vitam infamem & miſerabilem terminarunt. Fruſtra igitur Pannonie pars ignominioſo glorietur triumpho, nec victa nomen victricis vſurpet, quam pocius pudeat ſue fraudis iugulum meminiſſe. Boleslaus itaque de ſuorum captiuitate quamuis ſatis anxius; ad propria tamen incolumis rediens, illum fuge militem tribus donariis premiandum fore attollit, colo videlicet penſo & leporis pellicio; in quibus colum feminam penſum uero verſatum, lepus meticuloſum deſignabat. Quibus donariis ille vir animo ignobilis ſic pudoroſe receptis, & quid deſignaſſent, intelligens ſe ipſum ad loramentum campane oratorii proprii ſuſpendit, miſerum ſe ipſum exalando; cuius exitus eciam in colo patibulum, in penſo laqueum & in lepore fugam ipſius poterit deſignare. Originarium autem illum inſigne libertatis gracia ſeruituti emancipat, emancipatum locupletat, locupletatum nobilitat; iuxta id propheticum: Et de ſtercore erigens pauperem, ut ſedeat cum principibus & ſolium glorie teneat. Huic autem Sereniſſimo Boleslao nichil virtutis aut induſtrie defuit; ſi tamen habenas crudelitatis parcius laxaviſſet. Iſte uero Boleslaus poſtmodum Abbaciam in loco Caſtri Caluimontis & eciam in Szeczechow per quendam nobilem nomine Szeczechoweez, aliquibus bonis cœnobio Sceczechouienſi adiunctis ordinis Sancti Benedicti in honorem ſancte Trinitatis & beate virginis devote fundauit. Hic cum conſpiceret vite terminum, plus labore

BOLEZLAVS in Ruſſiam venit ibique a Ruſſis circumventus fortiter cum ſuis pugnat, vix tamen evadit:

Digitized by Google

bore preliorum confractus, quam ſenio confractus appropinquaſſe & fatale Munus a ſe iam exigi ſentiret; quatuor filiis Regnum Polonie diuidit, teſtamentales codicillos conſcribi iubendo. Wladislao vero primogenito Cracouienſem, Siradienſem, Lanczicienſem, Szleſiam & Pomoriam & principandi auctoritatem legat: Boleslao Criſpo Mazoviam, Dobriniam, Cuyauiam & Culmenſem Caſtellaniam. Meſzconi vero Gneznam, Poznaniam & Kalis cum earum appendiis. Henrico primo Sendomirienſem & Lublinenſem prouincias ſimiliter atque ducatus deputat atque legat; prout ab olim prouincie predicte terminis fuerant circumdate. Suggeritur illi de quinto filio adhuc infantulo, nomine Kazimiro, cur illi nullam nominauerit porcionem. Quibus ille iam, inquit, dudum nominaui & legaui. Stupentibus illis, quenam eſſet, quintam dixit. Non cernitis quatuor tetrarchis quadrigam tetrarchie eſſe fabricam. Sic iſti paruulo quinte rote in quadriga legatur ſucceſſio. Ceſſit ergo proceres inofficioſi querela teſtamenti. Aequum etenim partes pupillares tutoribus debere committi, non pupillis. Salutari ergo ſumpto antidoto felicem functus eſt diem Princeps Boleslaus feliciſſimus Anno Domini MCXXXVIII. etatis ſue LVI. vnde de hoc extant verſus.

BOLESLAI mors, Teſtamentum & Liberi:

De Wladislao Secundo.

Succedit autem Patri Wladislaus tam Primogeniture priuilegio, quam per patrem Regni ſucceſſione inſignitus. Erat itaque Princeps in ſe humaniſſimus; ſed vxoris atrocitate ab humanitatis ingenio deſiſtere fuit aſſuetus. Qui eo imperare ſeuius ſtuduit, quo arcius vxoris amplexibus indulſit. Non enim de vxore facile triumphatur, que ſi ſemel triumphaſſe permittitur, nec victricis animoſitas eciam viciſſe ſit contenta. Niſi queque inuictiſſimorum colla ſuis ſuppeditare curet imperiis. Fuit etenim ſecundum quosdam conſanguinea imperatoris * Henrici, Regis Pragitarum propinqua, veſtem & calciamenta & mores Polonorum Nobilium deteſtando deridebat, virum ſuum ſemiprincipem nominat. Quem parta Regni particula deriſiue contentum affirmabat; viri autem animum femineo amore inclinat, vt fraterna pietate exutus hoſtilem animum induat. Et fratres pubertatis etate gaudentes, porcionibus priuet & eorum vrbibus occupatis penitus abhereditare contendat, inuaſionis occaſionem palliata nequicia contra fratres habeat. A ſubditis eorum incolis tributa requirit. Iuuenes itaque ad vxorem Wladislai concurrunt, prona ſupplicacione proſtrati, munimine eiusdem plus lacrimis quam lingue beneficiis exorabiliter, vt fratris ſeuiciam placare dignaretur, implorant. Sed facilius leonis manſueſcere rabies, quam huius femine truculencia ſolius. Eſt enim iuxta dictum cuiusdam ſapientis: Atrox femina omni feroci beſtia truculencior, & manſuetudo feminea omni ſerenitate ſerenior. Iuxta vetus: Femina rara bona, ſed que bona, digna corona. Sic fratres iuuenes hoſtem ſuſcipiunt, a quo patrocinium ſperare debebant.

Succedit Filius primogenitus WLADIZLAVS II. Dux SILESIAE & CRACOVIAE.

Aduerſa Ducis WLADIZLAI II. Fata:

De Pyothrcone de Dania.

Interim Pyothrco magnus vir ille, qui Wladislai amicam habebat vxorem, Wladislao ſuadet ipſumque hortatur, vt a perſecucione fratrum deſiſtens ipſos pocius fraterno amore, preſertim tenere etati eorundem compaciens, proſequatur. Qui ob hoc Pyothrconi Comiti quamuis nimium moleſtus fuerit, metuens, ne fratribus ſuis apponens ſibi bellum infligere preſumat; tamen caute diſſimulans vindictam inferre obmittit. Sed cum Pyothrco comes prefatus nupcias filie ſue, quam Iaxe, duci Sorabie deſponſauerat in vxorem, in vrbe Wratislauienſi celebraret ſollempniter, Wladislaus miſſis clientibus ipſum capi & lingua preciſa exoculari fecit; Cui diuinitus tam loquela, quam viſus fuerant reſtituta. Aſſumpſerat enim in crudelitatis ſue regumen quedam futicinia, vt aiunt, per ipſummet conficta, qualiter quodam tempore dum venacioni inſiſtens in nemore ſolus cum Petro memorato errabundi pernoctarent, eidem Petro iocoſe dixiſſet, quod vxor ſua cum quodam ſacerdote Curie eiusdem mollius quieſcerent, & quod Petrus Wladislao de vxore ſua ſimilia peroraſſet, ipſam cuidam militi apponendo aſſerens, propter hoc non ſolum lingua & oculis, ſed eciam vita ipſum priuari debuiſſe. Iſti enim Pyothrconi Penitenciarius domini Pape cum Romam iuiſſet, & de theſauro Regis Danaorum mortui aſportato confeſſus fuiſſet, pro penitencia iniunxit, vt ſeptem moneſteria erigeret & conuenienter dotaret. Qui rediens in ſuburbio Vratislauienſi in honorem Beate virginis Marie Abbaciam, Canonicorum regularium in arena & aliam in honorem Sti Vincencii extra vrbem eandem fundauit, & habunde dotauit. Item Abbaciam in Czirwensko, Monaſterium

Aduerſa Petri Dani Fata:

Templum B.M. V. in Arena Wratislauie fundatum: item Templum in Honorem S. Vincentii:

* Soror Imp. HENRICI V. Vid. no. 2. Tab. Genealog. I. Tomo noſtro I.

Digitized by Google

Sanctimonialium in Strzelna, prepoſituram ad Stum Laurencium prope Kalis, Abbaciam in Suleow, prepoſituram in Mſtow ſimiliter erexit & dotauit, & alias LXX. Eccleſias ex lapite dulato & cottis lateribus fertur conſtruxiſſe; quarum quasdam imperfectas reliquit morte preuentus; quas filius C. iuſſu Patris poſt mortem eiusdem dicitur perfeciſſe. Hunc enim in Comitem de Skizin creauerat largitas magnifica Boleslai. Sed nunc iterum ad Wladislai diſcriminoſam ſeuiciem redeamus. Pyothreonis geſta, que per ſe ſcripta habentur, obmittentes. Wladislaus itaque non motus fratrum lacrimis, nec Polonie procerum precibus inſtantiſſimis, exercitum fortem tam de Ruſſia & circumvicinis partibus congregat. Et primo Henricum de Sandomirienſi; deinde Boleslaum de Mazouienſi ac de aliis terris fugam inire compellit, vt eorum dominiis pene omnibus improbe occupatis ipſos omnimode exhereditare proponit. Cum quo Wſzeborius, princeps milicie, vice pupillorum ſepius non improſpere confluxit. Cuius freti confidencia principes paruuli lacrimas obmittunt & armorum ſtudiis animoſius inſiſtunt. Proinde Wladislaus de ſuis minime confidens, extranearum turmas attrahit nacionum, quas in fratrum iubet graſſari excidium; qui tandem de vlla virtutis potencia amplius preſumentes ad Poznanienſem vrbem, que ſola iam reſtabat preſidio cum fratre Meszcone conflixerunt. Circa quam Wladislaus omne robur ſui exercitus explicuit & obſidionis ingenium animoſe geſſit, tanto ſecurior, quanto milicie copioſior exiſtens. Et dum aliquanto tempore Wladislaus in obſidione caſtri Poznanienſis moram facit, terris Polonie per barbaricam gentem ſui exercitus necem crudeliſſime inferendo, Iacobus primus, Archiepiſcopus Gneznenſis ad ſtaciones exercituum accedens, papilionem ſeu tentorium Wladislai in ſuo curru paruulo reſidens introiit, ipſumque ſub atteſtacione diuinvine dicto obiurgando monuit, vt a fratrum perſecucione & ſuper effuſionem chriſtiani ſanguinis, ſtupracione virginum ac violacione matronarum, que inceſſantur, Barbarica gens ſui exercitus in ſua gente, de qua & ipſe oriundus extiterit, nefarie exercebat, clementer compaciens ad propria placatis fratribus ſtudeat declinare. Quod dum more Pharaonis corde indurato ſacri Preſulis monicionibus parere contempſit; ipſum Archi-preſul veluti contemptorem & chriſtiane fidei inimicum ibidem mox anathematis vinculo innodavit. Quo facto currum de papilione exire faciens, ſtatuam papilionis ſeu tentorii caſu inopinato vector crus cum curru confregit, que cadens cum parte tentorii Wladislaum fere oppreſſit, preſagium futuri mali Wladislao demonſtrans. Nec ob hoc Archiepiſcopo fuerat indignatus: Sed caſum huiusmodi fortuitum ſuſtinuit pacienter; propter quod dubium non eſt prolem ſuam partem Regni Polonie poſt ipſius deceſſum poſſediſſe; quam eciam vsque in preſenciarum tempore cernitur poſſidere. Denique Sandomirite, Mazouite, Cuyauite & Poloni dominos ſuos pupillos feruentiſſimo affectu inſecuti, frequenter Wladislai exercitui parant inſidias, incautos trucidant, capiunt & in vincula coniiciunt. Et tandem cum pupillis induſtrioſe deliberantes, caſtra ſeu ſtaciones Wladislai caute inuadere deliberant. Ita ſigno de turre Caſtri extrinſecus dato latentibus in ſtaciones Wladislai vno momento & hij de caſtro & hij de latibulis irruere non pauescunt. Interea quidam Pupillorum miles ſtrenuus quosdam de caſtris Wladislai occupat atque capit, & quidnam in caſtris agatur, fateri iubet. Agnoſcunt illi nil de pupillari reſiſtencia ſuſpicari: ſed inter epulas laſciua ſecuritate torpere. Tempore igitur meridiei dum Wladislaus & ſui exercitus epulari cepiſſent, caſtrenſem de Turri Poznanienſi retro Eccleſiam Sancti Nicolai ſituate clipeum rubeum ter in altum erigunt & ſubmittunt. Quem Princeps Ruthenus Wladislao propinquus erigi & ſubmitti conſiderans, a Wladislao percunctari cepit, quidnam erectus clipeus deſignabat. Ad quem Wladislaus, fratres mei gracie mee ſe ſubmittere oſtendunt. Cui ille fratres vt gracie priſtine reſtituat, exhortatur; ſed Wladislaus tumore ſuperbie inflatus reſpondit: non eſſe locum reconciliandi, cum eorum exterminium iam diſcriminoſe fuiſſet. Inter quas confabulaciones pupilli de caſtro Poznanienſi cum paucis quidem, ſed armorum exercitatiſſimis in hoſtes moroſe procedunt; aliique de latibulis prodeunt, caſtra Wladislai repente inuadunt, contra epulantes ieiunii inſiliunt, catheruas hoſtium arduiſſime penetrant & fortiſſime enſibus mactant, trucidant & occidunt; ſic vt duo ciui Czibina & Glowna, iuxta que certamen belli gerebatur, ex cruore occiſorum inundati wartham fluuium rippis alcius repleuiſſe perhibentur. Verum Wladislaus, qui de multitudine ſui exercitus confidens paternam monicionem Archiepiſcopi obſtinata mente & anathematis nuncionem contempſerat, confuſus circa Poznaniam Anno Domini MCXLII. Cracouiam rediit meſtus & totaliter corde deſolatus. Quem Boleslaus Criſpus, Meszko & Henricus non vt pupilli; ſed vt Principum Sereniſſimi ſuorum fidelium manu forcium copioſe recollecta, aliquanto tempore poſt bellorum certa-

Anathemate Dux Wladislaus II. perculſus:

Clades VVladislai II. ad Poznaniam: an. 1142.

certamina quieti indulto animoſe inſecuntur. Quorum aduentum Wladislaus preſtolari non audens, verſus Hungariam fugam iniit & demum ad curiam Conradi Imperatoris, cuiis* ſororem habebat in vxorem, ſe tranſtulit ſubſidiari popoſcens. Vxor autem illa ferociſſimas ygas eiusdem per Boleslaum & Meſzconem de vrbe Cracouienſi verſus Almaniam, cum duobus filiis Boleslo & Meſzcone virum ſequi compellitur. Et ſic eandem perniciem, quam pupillis euenire optauerat, fortuna variante meritorum ordine in ipſam re torſit, iuxta verſum: Diſcat in auctorem pena redire ſuum.

De Boleslao Quarto cognomine Criſpo.

Boleslaus igitur, cognomine Criſpus, tamquam ſecunde vxoris Boleslai primogenitus ex Wladislao ſecundo natus eidem in Regno ſuccedit. Qui omnes cupiditatum cauſas prudenter abiiciens, tamen ſue dignitatis mores exercet, non ea ſolum fratribus deferens, que ordo ſucceſſionis & Juris non popoſcit; ſed ad impertinentes quoque prouincias caro affectu collocans eisdem Meſzcone videlicet & Henrico. Nam Kazimirum vtpote adoleſcentulum quaſi filium educari committit, non vt illi gradum participii prorſus abneget; ſed ne tenellum vitis palmitem vento leuitatis exponat; quia quod flamen pleum, hoc ſolet adoleſcenti exhibere libertas. Wladislaus itaque ſuimet immemor, munitiſſime tamen reſidens vrbi Rathiborienſi, Imperatorie culmen concitat maieſtatis, vxoris & filiorum allegans ſanguinis proxime racionem. Bohemorum quoque & Ruſſie principes ſollicitat, propinquitatis annexe Iure aſſignans, vt ſue calamitati dignanter ſubuenire, intendant. Imperator itaque tantis allegacionibus perſuaſus, ſororisque & nepotum motus lacrimis, Boleslaum crebris legatorum interpellat monicionibus, vt fratrem ſaltim patrimonii parte, non Regno ſublimatum reſtituat. Sed Boleslaus quanto pertinacius monitis eius parere detrectat, tanto acrius animoſitatem Imperatoris in ſe prouocat. Omne taque robur Imperii in Boleslaum conſpirat. Fit igitur manus omnium contra Boleslaum & manus Boleslai contra omnes. Bina quoque illi eleccio proponitur, vt videlicet Regno cedat, aut belli conflictum non declinet. Sed vir induſtrius vtraque diſſimulans, amputat hoſtibus vbique pabulancia ſubſidia. Illud robur inuictiſſimum legionum peſte fama contabuit. Boleslaus ſine bello cum hoſte confligit & ſine prelio induſtrioſe triumphat. Denique Wladislaus crudelis tercio anno exilii ſui mortua vxore ſua & in ** Aldemborg ſepulta, vocatus per fratres ſuos ad colloquium in Plogk, vbi in eodem colloquio grauiter infirmatus moritur, & in Eccleſia Cathedrali, ante altare maius, primus Ducum Polonie ibidem ſepellitur. Quo defuncto Conradus Imperator Boleslao non armis, ſed precio inſtat, vt orphanis Wladislai miſereri dignaretur, ipſos aliquali porciuncula terrarum fratris conſolando. Boleslaus itaque, qui per Imperatorem vinci non poterat, mature non dedignatur obedire Imperio, & gratuito amplexu fraternos filios ab exilio reuocat in humanitatis ſolacia, impendens ipſis Szleſianam prouinciam donat, Oppolienſem ducatum adiungens. Quorum primogenitus Boleslaus Altus vocabatur, ſecundus Meſzco loripes, tercius Conradus Primus; & hi tres tractu temporis inter ſe terras diuiſerunt in hunc modum; videlicet Boleslaus Altus racione primogeniture vrbem Wratislauienſem pro ſe retinuit cum ſuis appendiis vniuerſis; Meſzconi Loripedi Oppolienſem vrbem cum ſuis adiacenciis aſſignando, & ob hoc, videlicet propter inequalitatem diuiſionis inter Meſzconem & Boleslaum plurimis annis viguerunt. Conradum vero Iuniorem Imperator Cunradus, awus eiusdem, vt quidam referunt, Abbati Wlad commiſerat nutriendum. Hys itaque peractis, Boleslaus Criſpus ad depopulandas terrarum Pruſſorum prouincias animum ſuum bellicoſe conuertit. Quos non ſolum hominibus, ſed eciam animabus Chriſtianorum conſtat eſſe infeſtos; quorum quibusdam poſt bellorum multorum diſcrimina tandem animoſe ſubactis hoc edictum promulgavit, vt qui Chriſtiane religionis carractere inſigniri elegiſſet, abſoluta gauderet libertate; illiusque in rebus paretur diſpendium; qui autem gentilitatis ritum deſtruere contempſiſſet, rebus confiſcatis vltimo capitis plecteretur ſupplicio. Sed eorum aſſumpta religio tanto fuit breuior, quanto coaccior videbatur. Mox etenim Boleslao ad propria redeunte, in Apoſtaſie gurgitem reſiliunt, culturam ydolatrie reſumentes. Nuncios itaque ad Boleslaum deſtinant, obnixe ſupplicantes, vt tributorum dacionibus & obſequiorum preſtacionibus contentus ipſos a ritu tradicionis paterne recedere non arceat,

Boleslaus Criſpus ad Gubernacula Regni Poloniae accedit:

Eius de VVladislao II. Fratre Triumphus:

Mors VVladislai II.

Silesia VVladislai II. Libertis reſtituta:

& qua ratione inter ipſos diviſa:

Boleslai Criſpi Expeditio in Boruſſos

* ADELHEYDEN: Wladislai II. Ducis Coniugem, Imp. Henrici V. Sororem fuiſſe ad Tab. I. Genealog. no. 2. Tom. I. curatius expoſui.

** vid. Tab. noſtrae Genealog. I. Tom. I, n. 1. & 2.

Digitized by Google

ſed hunc eolere permittat. Sufficere ſiquidem ſibi arbitratus eſt Boleslaus, ſic quod principis eſt, deferatur principi, licet, quod Dei eſt, Deo denegetur. Non enim vlla exigetur vlcio Apoſtatici contagii, dummodo ſalua ſit Regalium penſionum. Ob hanc cauſam Deo permittente non ſolum deinceps denegant, ſed contiqua Regni occupant, occupata diripiunt, direpta ad inſtar luporum abducunt; ſicque factum eſt, ut Boleslaum, quem zelus Dei ad augmentum Chriſtiane religionis non mouit, durior ſaltim tribulacionis ictus ſtragem excitauit. Tandem Boleslaus congregata exercitatiſſimorum innumera multitudine Polonorum prouincias Getharum feroci animo aggreditur, hoſtes non tam propulſans, ſed animo delere intendens, quorum prouincie nulla prorſus arte munite ſed nature ſitu inacceſſibiles extant. Eſt autem locus transmeatus de veſtibulo denſatis diluuiorum undique conſertus paludine, in quo limoſi bituminis abiſſus ſub quadam graminum virencia deglifcit. Per hec autem loca quidem Gothe ſeu Pruſſi Boleslai familiariſſimi, ſed proditores nequiſſimi Pruthenorum denariis corrupti, turbas electiſſime gentis Lechitarum ducere affirmant ſecuriſſime, tranſitum planum & ſecurum profitentes, in quo turbarum prime ruunt acies, per anguſtum ſemite limitem. Videntes nam ex inſidiis hoſtes ebulliunt, ſpicula iactant & quaſi cuiusdam torcularis impreſſos absque prelio conculcant; Lechitis vitra aprorum more in cuſpides irruentibus; nonnullos armorum pondere preſſos abiſſi profundum abſorbuit; quorum caſum miſerabilem diuturno tempore diuerſimode Polonia lugubriter deplangit. Et ex tunc Boleslaum bellici deſeuire triumphi, ut non multo tempore poſthoc etate matura deceſſit Anno Domini MCXL. Leſtkoni filio ſuo ducatum Cuiauie derelinquens, taliter, quod ſi ipſum ſine prole decedere contingat, extunc Kazimirus frater eiusdem Boleslai, nullam adhuc habens terrarum particulam, eidem in ducatibus Cuiauie & Mazouie ſuccedat.

Boleslaus III. Pol. Dux an. 1140. defunctus:

De Conrado Imperatore.

CONRADI IMP. Iter in Terram Sanctam:

Anno itaque Domini MCXLVII. Conradus Imperator Poloniam intrauit & cum multis principibus Jeraſolymam pergit pro recuperacione dominici ſepulcri pugnaturus; quem Boleslaus Criſpus honorifice & magnifice ſuſcepit &c.

De Meſtkone, filio Boleslai Crzywouſti.

Poſt deceſſum itaque Boleslai Criſpi Meſtko, frater eius tercius, qui ſicut erat fratri Boleslao natu proximus, ſic & in Regni ſucceſſione propinquus, in Regno ſucceſſit eidem. Auſcultabant illi omnes adherentes prouincie, affluebant obſequio, affatu vndique principum remotiſſimorum ſublimitas arridebat, omnis dignitatum gloria applaudebat eidem in proſperis ſucceſſibus omnis fortune elegancia, non illi bellorum defuere triumphi, & ſuper omnia vota votorum tranſcendens numeroſe prolis in vtroque ſexu felix comitabatur ſucceſſio. Maſcula proles omnibus intuentibus veneranda, feminea vero cunctis gracioſa. Nichil enim prorſus humane felicitatis deſuiſſe; quamuis nemo tam felix ſit, quin cum aliqua felicitatis parte rixetur. Iſte Meſtko ob grauitatem morum ſenex eſt appellatus. Hic anno Domini MCXLV. abbaciam Laudenſem ordinis Ciſtercienſis fundauit, adhuc in iuuenili etate eximiis & ſuis bonis ſufficienter dotauit. In Kalis vero Eccleſiam in honorem Sancti Pauli de lapidibus dolatis fundauit & conſtruxit, in qua prepoſitum & aliquot prebendas inſtituit & dotauit. Eccleſie vero Gneznenſis partem extremam de plumbo tegere fecit. Habuit namque quinque filios, quorum duos videlicet Odonem & Stephanum ex filia Regis Hungarie, reliquos vero tres ex conſanguinea Fredrici Imperatoris, Regis Romanorum ſuſceperat. Horum itaque & filiarum affinitatibus plurimos diuerſarum prouinciarum principes ſibi attraxit in amicos. Princeps enim Bohemorum Boleslaus, Dux Saxonie gener eius, Princeps Ruſſie ſocer filie vnius, Princeps Rugie ſocer alterius. Nam Stephanus, Boleslaus & Meſzco inconiugati deceſſerunt. Sed quid ſuper hec? Sepe enim ſumma proſperitas ſummum parit infortunium; preſertim cum omnis glorie ſublimitas, quo ſublimior eſt, eo procliuior ad lapſum exiſtit. Nam Meſzco, tot privilegiorum prerogatiua ſubuentus cuiusdam, proh dolor! ſecuritatis inſolencia deuictus in quendam torporem repente dilabitur; non aduertens, quod vlla ſit in ſummo tranquillitas, que in ſui ſecuritate non vnquam proximum prenunciat naufragium tempeſtatis. Illam etenim aſperitatem Roboam, filius Salomonis aſſumens optimatibus Regnum dicere preſumpſit, qualiter minimus digitus eius graſſior eſſet patris ſui. Addens: quodſi pater meus virga vos cedebat, ego cedere faciam vos ſcorpionibus. Ob quam cauſam

Laudes Mieciſlai Senis:

qui tamen inde in deterius ruit.

ſciſſum

ſciſſum eſt Regnum Iſrael & ablatum eſt ab eo usque in ſempiternum. Propter quod Gethko Epiſcopus Cracouienſis ipſum crebris exhortacionibus mouere ſtuduit, ut animi feritatem erga Regnicolas deponens, terram ſuam velut matrem filius, non ut primogenitus nouercam, fauoribus gratuitis amplexetur. Preuignali enim hoſtilitate induitur, qui calamitati materne minime miſeretur. Hortatur inſuper, ut officiales rapidos compeſcat, qui ſua iuſſione nodis diſcipline penitus diſſolutis in populum Regni feruent, deſeuiunt, nec aliud ſitire videntur, quam ut lacerato grege gregis cruore debrientur. Sed ex hoc princeps maioris odii cauſſas in preſulem confert afferens, eum talia non zelo pietatis, ſed inuidie oblatraſſe. Nec enim dolore ſeu prurigine caret cuiuslibet leuiſſimus appoſtematis tactus: vnde tam de preſule, quam quibusdam proceribus terre Cracouie natu maioribus vlciſci concepit. Epiſcopo quidem proſcripcionis occulte meditatur exilium; aliis vero capitum mutilationis diſpendium. Sed conceptus principis antiſtitem non latuit, qui induſtrioſe illius machinamenta declinat & alios deuitare docet. Proceres igitur prouincie Cracouienſis cum Gethka, eorum antiſtite ſecreta ſecum deliberacione pertractant. Turpe, inquit, eſt ingenuitatem ancillari & importabile tot calamitatibus premi. Inter quos vir quidam inſignis ſui conſilii reſponſa proferens, Non vos latere arbitror, que & quanta Kazimiri ducis Sandomiriſienſis eſt fama virtutum, cuius odoramenta licet omnibus ſint notiſſima, cunctis tamen incognita habentur. Sub huius itaque umbra auram quietis nos captare conuenit & eius ſalubri oleo noſtri tumor doloris leniter fomentatus detumeſcat. Huius namque perſuaſionibus tam Preſul, quam proceres vno animo inclinati Kazimirum caute adeunt, orant & ſollicitant; vt ſi culmen Regni dignitatis non ambyt, nec regnare appetit; Supplicacioni eorum tamen benigne annuens miſereri non contempnit. Ad quos ille antiqua inquit & antiquata penes vos eſt huius temptacionis indagacio, nec tam ſubito a veſtra poterat euelli memoria, qualiter primi principum Jaxa videlicet & Suanthoslaus & cuncti pene proceres me licet nitentem ad idem Regnum pertrahebant, ut propulſato Strenuiſſimo Principe, fratre meo, duce Boleslao ſecurius imperaſſem. Sed fraterne pietatis amplexu cum Imperio perferre malui, & quia tunc pure innocencie ſtudio laui pedes meos, quomodo nunc in fraterno ſanguine inquinabor. O quam deteſtabiles ad principatum illi gradus, per quos in ſe homicidium, in fratre fratricidium, in fratricidio patricidii preſumpta temeritas conſiſtit. Quo namque modo, quo pacto, in cuius exterminium confugiam, qui me plus quam paterna fouit pietate: quem eciam plus quam filiali ſemper dilectione colui & venerari non deſiui. Periniquum quippe & exemplo perniciosiſſimum prorſus eſt iniquis quemquam proſperari comerciis. Sed illi plane inquiunt, Princeps Sereniſſime parcendum erit pietati, quia tunc nulla neceſitas honeſtatis cauſam interceſſerat; ſed tantum ſolo facionis impetu contra illum perſtrepente. Hic autem alia racio pactum reformat, ubi omnes extrema vrget neceſſitas, quibus niſi tua feſtina ſuccurrat clemencia, ſuffocari neceſſe eſt, cum nulla ſit transmigrandi facultas. Vix itaque tam crebris Epiſcopi Gothge ac procerum inſtanciis importunis, quam amicisſimorum impulſus conſiliis Cracouiam cum paucis adyt, ne violenta occupacio plus videatur illius, quam vltronea procerum eleccio & communis. Occurrunt ei inedicibiles exercitus, innumeroſe catheruatim vndique turbe confluunt, gratulantur & exultant, omnes ſaluatorem adueniſſe proclamant. Omnis illum Cracouitarum amplectitur condicio, omnis etas & dignitas venerat. Omnes illi Juris iurandi religionem conſtringunt, omnique tempore morituros pro illo conſtantisſime ſpopondent. Sed Meſzcone omnes eius cariſsimi dilabuntur & Kazimiro animo firmiter adherent. Inter quos Odo, dux Poſnanienſis eius primogenitus hoſtis atrocisſimus eidem efficitur, prope radicem ſtipitis eradicate intendens, & hoc ideo ut nouerce filios, quibus pater poſt ſe regni ſucceſſionem ſpoponderat, arceret a Regno. Igitur princeps Meſzko plus ſuorum perſecutione & perfidia, quam fratris eliditur armis, qui anno Domini MCLXXVII. pene ab omnibus deſertus patrie ſimul cedit & Regno cum vxore & tribus filiis Rathiborienſi contentus oppidulo. Circumdant illum infortuniorum agmina. Nam gener eius Boleslaus, Bohemorum Princeps a Regno ſimiliter manet profugatus, alter gener & alter Saxonie & Bawarie duces ab hoſtibus undique impetuntur; & ſic a quibus ſubſidiari ſperabat, neceſſitatibus propriis adeo vrgentur, quod ſibi in nullo poterant ſuffragari. Omnes quoque maritimorum preſides & prefecti non ſolum obſequele renunciant eiusdem; ſed hoſtilitatis arma in eum capeſſcunt; omnes Kazimiri imperio ſubeſſe gaudent. Cui dum omnes vrbes, omnium provinciarum & municipia gratuita parefierent, ſine bello ſolus Meſzko, Wladislai exulis primogenitus,

quare Caſimirum Ducem Sendomirienſem Proceres ad Gubernacula vocant:

& Miecislaum Cracovia pellunt:

Discordia inter Casimirum Pol. & Silesie Duces: quarationem sopita.

tus, Boleslao fratre germano expulso visus est cum Szlesiana provincia rebellare. Quem Kazimirus non minis & armis, sed pietatum studiis ad sua vota discrete pertrahens, Boleslao Wratislauiam cum suis appendiis restituens, præfatum Meszconem propter Strenuitatem eiusdem largicione quorundam opidorum insignit; fratrem quoque ipsorum Conradum, qui in Aldemborg Saxonie ad matrem vsque ad hoc tempus fouebatur, Glogouiensem Marchionem creat. Nam hys tribus fratribus Wladislai exulis filiis, post mortem eiusdem Boleslaus Crispus, ut premissum est de fratrum suorum, Meszconis videlicet, Henrici & Kazimiri assensu votiuo prouinciam assignauerat Slesiianam Jure hereditario possidendam. Inter quos, ut puta inter Meschcum & Boleslaum propter diuisionem prouincie predicte dissensio extitit exorta; in qua Meszco fratrem suum Boleslaum in fugam de Wratislauia vrbe cogit. Sed Kazimirus princeps Sereniissimus ad vnitatem concordie, ut premissum est ipsos, reuocavit, Meszconis, fratris sui exulis primogenito Oppoliensem, Boleslao Wratislauiensen, Conrado Glogoviensem ducatus assignando. Meszconi autem Duci Oppoliensi & ducatui ipsius prefato dum sibi filium de sacro fonte leuasset, quem nomine suo Kazimirus appellauit Bithoniensem & Oswanzciensem cum eorum pertinenciis & appendiis vniuersis hilariter adiunxit. Lestkonis vero Juueni filio Boleslai Crispi fratris sui cuidam Nobili, Syra nomine, viro omnium virtutum donis predito, tutelam commisit, Mazouiensem & Cuyauiensem prouincias comittens gubernandas; Samborumque nepotem Syronis prefati Pomoraniam superiorem, cuius vrbs capitalis Gdansk nominatur, prefecti officio instituit. Quendam vero Boguslaum de stirpe Griffonum Pomeranie inferiori ducem instituit; Gneznensem autem prouinciam, que est omnium Lechitarum Metropolis & prouinciarum origo, cum nonnullis Russie provinciis, scilicet Premislienſem, Wladimiriensem, Bresceńsem, Drochiczienſem, cum castris municipiis & opidis ac eorum appendiis suo imperio annectit. Sic itaque Kazimirus fit Monarchus tocius Lechie: Sic quatuor fratres Wladislai exulis, Boleslai Crispi, Meszconis senis & Henrici Primi principatus in solum Kazimirum prospero successu confluxerunt; prout pater Boleslai Crziwousti longe ante predixerat in lecto egritudinis constitutus. Iste eciam Kazimirus seruitutis loramentum disrumpere cepit, exactoria iuga dissipat, tributa dissoluit, vectigalia relaxat, omne onus non aleuiat, sed penitius exonerat, angarias & perangarias expirare proclamans.

Casimirus II. Monarcha totius Polonie.

De quibusdam Constitucionibus Regni Polonie.

restituit Rempublicam Polonie ac Abusus quosdam abrogat:

Fuit autem in Regno Polonie quoddam Jus Consuetudinis antique approbatum, vt quisque potentum quodcunque pompatice vrgens, pauperum annonam, horeis & granariis violenter confractis, diriperet, equorum pabulis depascendam. Erat & aliud simile temeritatis industria antiquatum, ut quotiescunque principum nuncii legaciones referrent heredum ac in prediis eorundem degencium equos in itinere cepto capiebant, in quibus parui temporis momento infinita stadiorum milia cursu citatissimo transcurrebant. Que res, scilicet Porhwoda multimode multis erat periculose dampnosa; sicut quorundam equis incurabiliter eneruatis, quibusdam penitus extinctis, nonnullis, cum probati fuissent, irreuocabiliter abductis. Erat & aliud pessime consuetudinis piaculum, vt bona decedencium pontificum fisco principum accedebant. Ne igitur de cetero talia fierent, iubet Kazimirus, equitatis princeps, Archi-Episcopo Gneznensi vt suorum Suffraganeorum conuocata Synodo sub Anathematis mucrone curet prohiberi.

Hic Jura Polonica excommunicantur.

Synodus Gnesnae habita:

Sdzislaus itaque Sancte Gneznensis Ecclesie Archi-Episcopus, conuocata Synodo cum prouincialium Episcoporum sue dioeceseos vniuersa, induti Pontificalibus, Kazimiro parante, primo vnanimi voce & consensu mutuo pronunceciant, vt omnes qui pauperi annonas vi aut ingenio quocunque violento seu inuasiue modo rapuerit, acceperit aut accipi & rapi iusserit, Anathema sit; excepto casu quando hostes alicuius prouincie iminere nunciantur; nulla enim videtur esse iniuria, si tunc cum iactura alicuius saluti patrie consulatur. Rursus qui defuncti prefulis bona inuaserit siue rapuerit, seu inuadi aut rapi iusserit, siue princeps sit, sine quelibet persona Illustris aut quiuis Officialium minister, sine omnium personarum excepcione, quis quis talium quid attemptare presumpserit, anathema sit. Simile puto Judicum de militibus Jus patronatus obtinentibus. Qui mortuo sacerdote per ipsum presentato derelicta presumunt diripere. Item qui taliter spoliatum susceperit Episcopatum absque sublatorum integra restitucione

Digitized by Google

cione consencientes fuerint, Anathematis sententia similiter innodentur. Approbant vniuersi & cuncti, gratissimas asserunt tam sacrarum institucionum sanxiones, que postmodum per Pappam Alexandrum Tercium fuerant perhenniter roborata.

Qualiter Mesko Kazimiro supplicat, ut eum ad patriam reuocare dignetur &c.

Dux igitur Mesko exilii tedio affectus Kazimiro humili prece, qua poterat, supplicauit, vt ipsum non principatui, sed tamen ad patriam restituere dignaretur, inquiens minus miserum esse domestico teneri iugo, quam exilii calamitate constringi. Tucius quoque & magis honestati consentaneum ipsum suorum obsequiis fulciri nepotum, quam proditorum stipari insidiis. Proponit insuper illius oculis senectutis tremule defectus, luctuosum nurus sue eiulatum, funebria nepotum lamenta, crebros eorundem singultus, quibus honestius esset occisis gladio, quam angustiis interimi fame. Meminisse illum rogat, quanta teneritudinis dulcedine apud ipsum eius fota sit adolescencia, quo studio, quo pie clemencie amplexu educata iuuentus. Quibus auditis Kazimirus & lacrimas continere non valens, ait ad proceres: fateor inquit, ac semper fateri velim, me fratris mei & auris mee in mortalibus ac a mente non recessimus, nec in obliuionem deductis obnoxium beneficiis fuisse & esse debere. Nec iniusta est eius postulacio, que non nisi patrimonii restitucionem debitam cernitur continere. Suboritur exinde murmur inter proceres & sedicionis non parue tumultus. Ayunt enim: Ey, quod verebamur, accidit. Raro enim coruus coruum exoculat; raro fratrem frater stirpitus exterminat. Nostrum hic discrimen euidentissime agitatur. Meskonis enim restitucio nostrum est exterminium; quia non differet, cum tempus acceperit, atrocissime in nobis vlcionem. Quid ergo o viri, eodem certe scarculo amputare conuenit eiusdem starcultus propaginem. Frustra enim extirpatur cardus, radice interius manente. Kazimirus autem intelligens tam discriminosum sedicionis euentum ad se deuolui conuocatis proceribus asserit; hec a se dicta non animo fratrem restituendi, sed studio eorum animos experiendi. Acceptissimam esse ipsorum constanciam erga se firmiter teneri. At uero Mesko cernens beneficium restitucionis in fratre non esse, ad Fredricum Imperatorem conuertitur subsidia petiturus. Sed cum & ibi nil prorsus perficeret, ad quendam Boleslaum olim per maritimam prouinciam questorem, quem iam Kazimirus in ducem Pomeranie inferioris creauerat, se conuertit. Cuius filius filiam suam matrimonio copulauit, eum ope maritime gentis non obsequelam quidem, sed fauorem inimiciciam assequitur. Mesko igitur taciturne Anno Dni MCLXXXImo fretus auxilio occulte Gneznam nocte adiit, & diluulo subintrat & occupat, omnesque patrimoniales municiones repente recuperat, Kazimiro fratre suo occulciorem illi facultatem recuperandi prebente. Quia vero nuncicorum accessu spes spei concipitur maioris, proponit ille in fratre recuperare principatum, diuque inter se iam uerbis, iam armis, sed Mesko longe inferior viribus plus ingenio & arte contendit ac dolo.

Miecislaus Polonia n iterum maiorem occupat;

Quomodo Kazimirus vicit Ruthenos.

Contigit itaque, quod vrbs Brestensis Russie ab obediencia Kazimiri recedens, consueta tributa eidem dare denegat, & ad resistendum Kazimiro arma preparat. Quanquam & eius principem Kazimirus manu forcium recollecta anno Dni MCLXXXII. precessit, ipsamque viriliter subito impugnat & acquirit; vrbeque predicta sic repente acquisita & prefecto proprio in ea posito versus Haliciam castra mouens iter arripuit filium sororis sue alias cum patre eiectum ad Regnum Halicienſe restituere proponit. Qui Swseboldus dux Bosie cum principibus Ladmirienſibus & Allicienſibus primatibus ac electorum Trbianorum & Partorum innumerabilibus turmis accurrens bellum campestre non inducere quidem, sed inchoare presumens, ipsum animose aggreditur, plus de multitudine copiosa quam de strenuitate suorum presumens. Quorum primas acies Kazimirus impetuose ad instar fulminis strenuissime transuerberat, ensibus dissecat, hostes, quasi agri fenum humo prosternit. Res igitur non minus fidei, quam stuporis plena, quod illum & suos in tot robustorum milibus non impetus hostium obruit, non tot mucronum acies transuerberat, non densa telorum spicula configunt; quin hostes robustissime obruit & transuolat ense fulmineo. Et tandem non vincendo fatigati feruentes in se hostium luctus excipiunt, quos admodum scopuli obterunt & obtundunt. Sic quasi omne robur hostium coliquescit, iuxta versum: Vincit conflictu lapis, olla suo cadit ictu. Petra stat inuicta fouens fert olla quasi

Casimirus II. Monarcha Polonie Brestensem Vrbem occupat;

Digitized by Google

quaſi icta. Que cum impegerit prelia teſte perit. Hoſtes namque viſo victricis aquile ſigno tanto minus confluunt, quanto victorioſius principem Kazimirum conſpiciunt triumphaſſe. Sic ut tot milibus ex ipſis hoſtibus proſtratis, vix quidam principes eorum evaſerunt, agilitate pedum: reſiduos autem ſatur gladius abſorbuit, aut fugientes vnda torrens inuoluit aut vinculis victor mancipauit. Igitur Kazimirus glorioſus victor de Ruthenis exiſtens ſororis ſue primogenitum, alias ut premiſſum eſt, de Regno electum principem, Hallicienſibus reſtituit. Qui poſt receſſum Kazimiri auunculi ſui veneno a ſuis ſibi propinato fuit extinctus. Qui in Regno Hallicienſi Lodimirus frater eius per matrem, Kazimiri ſororem ſucceſſit. Fertur namque, & in quibusdam Cronicis ſcriptum reperitur ſororem Kazimiri predictam filiam Boleslai Crziwouſti primo filium Regis Pannoniorum virum habuiſſe, de quo hunc principem reſtitutum genuerat, antequam vir eius de Regno fuiſſet electus. Mortuo autem filio Regis Pannoniorum, viro eiusdem, Boleslaus Criſpus ipſam cuidam principi Ruſſie dederat in vxorem, de qua plures filios procreauerat in Allicienſi principatu agens; & cum primogenitus eiusdem Nepos Pannoniorum Regis Regnum Halicienſe a fratribus & a vitrico reſtitui veluti primogenitus & ad ipſum ex ſucceſſione paterna ſperatam mater eius ad iuſſum viri, ut creditur, negabat ipſum filium ſuum eſſe, aſſerens ſuppoſitum viro ſuo primo gracia complacendi. Et ob hoc ſucceſſio ſibi in Regno Hallicienſi negabatur; Kazimirus awunculus eius ororis dictis incredulus nepotem Regno reſtitui curauit; propter quod bellum predictum dicitur fuiſſe comiſſum.

& Ruſſos magno Prælio vincit:

Kazimirus Ladimiro fugato Romanum inſtituit.

Kazimirus itaque potenter Ruſſiam ingrediens Ladimirum de Regno Allicienſi fugam inire coegit. Quo fugato Romanum, ſororis ſue filium, de ſecundo viro genitum Hallicienſibus principem inſtituit, & pacata Ruſſia ad propria feliciter remeauit. Ladimirus vero a Rege Pannoniorum reſtitucionis implorat auxilium. Rex autem Pannoniorum minime compaciens; ſed pocius Regnum Halicienſe ambiens Romanum eiecit, Regnum Halicienſe occupat & proprium filium inſtituit Regno in eodem. Exulem uero, ne filio ſuo noceat vinctum ergaſtulo includit. Qui tandem carceris ſqualore anguſtatus nimium & cuſtodibus carceris munera promittens, captiuitatem euadit. Hic poſtmodum in partibus Ruſſie exiſtens tum patrimonialibus bonis contentus, quadam temeritatis audacia aſſumpta limites Regni Polonie cum quibusdam latrunculis invadens raptas Illuſtrium feminas & nece ſacrilega in Chriſtianorum populo in die aſſumpcionis *Beate Virginis* crudeliter comiſſa intrans ultimas barbatorum transtulit regiones. Quamobrem prefatus ſceleris auctor per Kazimirum de omnibus patrimonialibus bonis fuit in exilium relegatus.

Fata Regni Halicienſis:

Ladimirus Kazimiri graciam & veniam impetrauit.

Quamuis autem eius ſeniorem indignacionem formidare debuit, cuius maieſtatem aulu temerario offendere preſumpſit; quia tamen ad pijſſimi Kazimiri munimen confugit, deſperate venie ſucceſſus illi nunc defuere. Non ſolum enim temeritatis preſumpte veniam impetrat; ſed eciam apud ſacrorum principis oraculum graciam aſſequitur ampliorem. Nam quod ſeueritate Nicolaus ille famoſiſſimus ſacri principis pallacii deſtinatus filium Regis Hungarie, qui cunctis orientalium regionum Polonie videbatur cum omnibus Pannoniorum pompis ac paratibus potenter trucidat & expellit; exulemque Ladimirum in Regnum Halicienſe reſtituit. Sic manus huius eadem vulnus opemque tulit, vnde montalium Regna tantus terror concuſſit, vt omnes ad Kazimiri nuncium plus quam tremule folium tremeſcerent. Huius autem Kazimiri tempore per Ægidium, Epiſcopum Muchinenſem, oſſa ſancti Floriani Cracouiam apportantur; & per Epiſcopum Gothcam ſuſcipiuntur reuerenter & deuote. Qui Gothca Epiſcopus Anno ſequenti diem clauſit extremum. Cui Fulco per Canonicam eleccionem in Epiſcopatu Cracouienſi ſucceſſit. Leſtko iterum dux Mazouie & Cracouie filius quondam Boleslai Criſpi anno ſequenti videlicet migrauit ad CHRISTUM: In cuius dominio Kazimirus, Cracouienſis Dux eidem ſucceſſit.

Gedeoni Epiſcopo Cracov. ſuccedit Fulco:

Cracouite Kazimiro derelicto Meſzconem ſenem in dominum ſuſcipiunt.

Ladimiro igitur Regno Halicie, ut premiſſum eſt, feliciter reſtituto proceres Cracouie aduerſus Kazimirum magno furore indignantur, pro eo ſcilicet, quod tantum nephas & flagicium, quod idem Ladimirus ipſis inferre preſumpſerat, in ipſo non fuit vltum, ſed pocius miro nimio munere premiatus; quem deeebat magis patibulo affi-

Bellum Poloniæ inteſtinum:

gi,

gi, quam Regno ſublimari; aſſenſus quoque Regis Panoniorum ſoluto federe ſecuritatem Regni Lechitarum prorſus expirare. Vnde quod viribus nequeunt, dolo parare disponunt. Kazimiro denique in Ruſſie partibus conſtituto diuturno tempore negocia disponente, ſingunt necis artifices Kazimirum toxico interemptum; pro duce quoque Meſzkone transmittunt; eumque ut feſtine Cracouiam properare non deſinat, hortantur. Quo ſubito veniente ciuitas Cracouienſis in Caſtris & municipiis eidem apperte traditur; ſolo Fulcone Cracouienſi Epiſcopo pro viribus reſiſtente, ſed minime perficiente. At ubi proditoris nephas ad aures Kazimiri rumor detuliſſet, Kazimirus intrepidus cum Romano, Wladimiro & Wſtheboldo Belſzie principibus ſuis nepotibus Cracouiam aggreditur. Cuius aduentum Meſzko frater preſtolari non audens: ſed Boleslaum filium ſuum cum gente copioſa in Caſtris derelinquens ad propria feſtine rediit; Kazimirus uero obſidionibus Cracouiam circumdat ac breui diei interuallo recuperat, omnesque municiones & municipia redduntur eidem, Boleslao nepote cum gente ſua in captiuitatem ſponte ſe prebente. Sed Kazimirus Regno informato nepotem ſuum cum omnibus captiuis additis muneribus a captiuitate abſoluens ad Meſzconem fratrem ſuum generoſe remittit. Que res Meſzconis animum tanto amore deuicit, ut omnium iniuriarum totaliter oblitus amplexibus gratulabatur fraternis. Huius autem facti & concordie fuit auctor Ille inſignis induſtrie vir Petrus Archiepiſcopus Gneznenſis. Quem vidit Vincentius Kadlubkoms, Epiſcopus Cracouienſis, qui ſcripſit hec; & ſcimus, quia verum eſt teſtimonium eius. Regis quoque Pannoniorum federa Nicolaus, princeps palacii cum Fulcone Epiſcopo Cracouienſi ad ſtatum priſtinum reintegrare cupiens Reges Hungarie & Polonie ad certum locum comportare ſtuduit, & iuxta ſanctorum inſtituta, videlicet Sanctiſſimi Polonorum Patroni Adalberti & Beati Stephani, olim Vngarie Regis ſpondet vterque communiter coli Regni debere amicicias concorditer alterutrius hoſtiliter inſectari, communesque proſperitatum ſucceſſus indifferenter aſſidue futuris temporibus obtinere.

Pax inter Hungariam & Poloniam ſancita:

Qualiter Kazimirus Pollexianos ſubingauit.

Kazimirus itaque prefatus ex omni parte amicorum tutela ſtirpatus Pruſſorum terminos aggreditur, quorum continuis per prelia invaſionibus creberrimos nimium afflictus, & vix tandem non ſine graui bellorum certamine ſubactis Pollexianorum terras ſubintrat, quorum ceruicoſam feritatem nondum quisquam bello vel inſultu hoſtili attriuerat. Sunt autem Pollexiani genus Getharum ſeu Pruſſorum gens atrociſſima, omnium ferarum immanitate truculencior, inhabitatrixque vaſtiſſime ſolitudinis, ad quam propter concretiſſimas nemorum denſitates & bituminata locorum paluſtria via patebat inacceſſibilis. Horum habitacula Kazimirus flammarum facibus deſorbuit, cuspidum acenſium ictibus perſcidit; donec flagrata pene tota prouincia Pollexianorum primi proceres ad Kazimiri pedes obtentis dextris pronis ſeruiciis proſternuntur, tam ſuam, quam reliquiarum patrie ſalutem deprecantes. Ad cuius calamitatem Sereniſſimi principis pietas mox compaſſionem animi inclinat, ydoneaque & ſufficienti obſequele ac preſtacione tributorum caucione applexionis ſuſcepta, cum nimio triumpho ad propria feliciter remeauit, vbi non ſui victus corpore, ſed ſuorum perſuaſus laſſitudine aliquatisper ocio indulget.

Kazimirus II. Pol. Monarcha cum Exercitu Boruſſiam ingreditur:

De Morte Kazimiri.

Fuit autem victorioſiſſimo Kazimiro deuote conſuetudinis ſollempnia ſanctorum deuotiſſime venerari; vnde cum beati Floriani diem in diuinis officiis in oracionibus & graciarum accionibus totum Deo peregiſſet, ſollempnes hoſtias effundendo; & in craſtino principibus & primis proceribus Regni ac Epiſcopis epularum conuiuia preparare iuſſiſſet. Qui inter epulas multa leticia exhilarati plurima inuicem conferunt. Et primo de hoſtium proſperis ubique triumphis; ſecundo poſt tanta laborum diſcrimina principibus incolumitas; tercio tam propria, quam patrie ſecura tranquillitas; quarto rerum & corporum feſtinior amœnitas. Adheret eciam omnibus deliciis ſuauior Sereniſſimi Kazimiri principis alacritas; que omnium exultandi animos reſultandi cordi hilariter perfundebat. Et cum eciam vox exultacionis alcius reſonaret tante glorie ſerenitas & leticie iubilus repentina ſubito tempeſtate obruitur, & non extrema luctus occupat proh dolor, ſed media gaudii. Sicque conuerſa eſt in luctum cythara Lechitarum, dum enim quasdam de ſalute anime queſtiones pontificibus Kazimirus proponeret, modillo hauſto poculo mox proſternitur morbo, incertum an ex-

CASIMIRI II. Pol. Monarche Mors & Elogium:

Digitized by Google

tinctus veneno. Sicque vnicum illud ſydus patrie Kazimirus occubuit. Tante igitur triſticiarum tenebre opperuerunt populos, ut omnes meror ingens omnimode occuparet, ad quos tanti infortunii calamitas poterat peruenire. Mortuo itaque feliciſſimo Kazimiro Anno Dni MCXCIIII. ortum eſt quoddam chaos & perſonarum confuſio de tam inopinato euentu, quibusdam ſupra ſe ſtupentibus, aliis extra ſe raptis, plurimis uero velut quodam fulminis ictu proſtratis. Vidiſſes enim plurimas magnatum ymagines velut prorſus exanimas, nonnullos vberibus lacrimarum ymbribus perfuſos. Vultus Matronarum illuſtrium ac virginum, quibusdam ſulcis vngwium crebra cruoris proſcindi flumina; quosdam uero alliſos ad ſtatuas propriis penes ictibus excerebratos, omnium illo moriente vna & eadem commoriendi voluntas. Non deſunt tamen in eodem hore puncto quedam plurima ducentes ſuſpiria, qualiter primates ad ſua vota inducerent aut vacantem principatum occupent, ſed in ſuis cogitacionibus tandem euaneſcunt.

De Albo Leſtkone filio Kazimiri.

Comitia in quibus LESZKO Fil. eligitur;

Exequiis igitur funeralibus ſollempniter peractis Venerabilis Ille Cracouienſis Epiſcopus, primo cum primatibus de Regni ſucceſſore tractatu habito, omnes ad colloquium conuocat, & vix tandem ſtrepitu ſopito ait illis: Pyus o proceres dolor eſt, ſed impia doloris atrocitas: pie quidem princeps defunctus dolet, defuncto alius ſubſtitui non negligatur. Ob quam cauſam queſo examen apum ſepe defluit & prorſus deperit, niſi quia in locum principis mortui alium ſubſtituere negligit uel ignorat? Vnde quedam reptilia, que ſteriliorem habent principem eo vix defuncto mox illum in eius locum aſſumunt, qui primus de morte principis lacrimas emittat. Et quamuis Kazimirus mortuus videatur; in ſuis tamen facile mori non potuit; in quibus adhuc viuere videtur & futuris temporibus viuet in gloria. Nec vitis dicitur ſucciſa, quam vini palmites viuere proteſtantur. Due namque vites & duo ſuperſunt luminaria, duo filii Kazimiri, Leſtko & Cunradus, licet in pupillari etate conſtituti. Dignum uero eſt maiorem etate dignitate paterna inſigniri. Ad quod quidam vir inſignis reſpondens ait: Sane, inquit, preſul Wenerande omnibus eſt amplexanda veſtri ſalubritas conſilii, maxime in hiis que dilacionem non capiunt. Periculoſa eſt enim mora, ubi in ſe trahit pericula: ideo in eligendo principe nulla debet committi negligencia: ſed tamen de perſona Principis omnium experienda cunctatio & diligens vigilacio exhibenda. Non enim decens eſt, ut cano vertici impubertas dominetur. Immo valde puerile eſt ut imprudentibus viris puerilis imperet imprudencia, cum uerbum ſit Sapientis: Ve terre, cuius princeps puer eſt; preſertim cum principem diſcretum, ſtrenuum, cautum & induſtrem eſſe in omnibus ad omnia conueniat. Hoc autem dicebat, ut Meſchco ſenex princeps maioris Polonie vel nepos eius Meſzco, dux Oppolienſis, de quo premiſſum eſt, ſubſtitueretur princeps. Ad hec vir zelo iuſticie plenus, Ffulco antiſtes reſpondit. Hec a te, utpote viro prudente, non eleganter ſunt allegata: ſed preſenti articulo prorſus locum habere non videntur; que tunc demum vera eſſe poterunt, cum de eligendo principe, non de vite ſucceſſionis diſceptatur. Prorſus enim aliud Juris habet Eleccio, aliud Jus ſucceſſorium; in illo eſt liberamen libracionum libertas ac in iſto vrgentiſſima Juris neceſſitas: ab illo omnes citra legittimam etatem relegantur; ab illo nec infantuli nec poſtremi excluduntur; que eciam omni ſollempnitate Juris vallatum rumpunt teſtamentum. Sed illud, quod de regimine Reipublice tetigiſti, paruulis iſtis non officit. Nam ſi Respublica Juris teſtimonio inſtar habetur pupilli; conſtat idem eſſe Juris in vtroque; Quia vbi eadem racio, eadem eſt Juris cenſura. Nec ergo pupillis omnem tutelam auferas; ac eciam reipublice tutores non negabis. Nec enim per ſe Principes rempublicam adminiſtrant, ſed per adminiſtratas poteſtates. Ideoque promptum per impium & iniquum diſſimulare, nedum impedire racio doceat, quod poſcit utilitas, quod iubet honeſtas, quod ſuadet pietas, quod Juris utique imperat & cogit neceſſitas. Non eſt igitur hoc, quod conſenſum & fauorem procerum per vota omnium & affectum populi, ac per te poſſit remoueri. Proinde vnanimis omnium vox celatenus & hilaris alacritas attollitur: viuat, viuat Princeps, Rexque in eternum; omnesque tanta ſerenitas leticie quadam ſollempnitate perſudit, quod quaſi preteriti meroris nullam meminerunt anguſtiam; tanta illis dulcedo, tantus amor & tanta omnibus amoris affeccio erga pupillos, vt non fauor nec odium, non tribulacio, non gladius, non queſtus, nec vlla penitus occaſionis neceſſitas ipſos ab ipſorum latere, ab obſequio poſſet aliqualiter diſiungere. Poſt autem Primus ille Comes Nicolaus princeps milicie omnibus ſumme negociatus,

omnes

omnes de constancia & forma fidelitatis ammonet & informat eosque, ne cuiquam in contrarium suam possint mutare voluntatem, Jusiurandi religione constringit. Nouerat enim vir prudens volatle semper esse mentis humane vehetrum ac in lubrico glaciali positos animi affectus.

Meszco Senex sublimacionem Nepotis dolens plangit.

Hys auditis Meszco senex maioris Polonie princeps contristatus & indignacionis dolore repletus lectulo prosternitur, inquiens non suum apud illos dolorem contemptum, non tam Jure primogeniture confuso, quam super excellentem tante dignitatis maiestatem scurili ludibrio prostratam, que eciam sine ridiculo dissimulare non potest. Infantum est cum infantibus ludere parumper equitare in arundine longa. Doloris quoque non dispar est racio, quia cum in fratre meo Kazimiro huius Regni corona ceciderit, eam non subleuare, sed in sceno & in quodam lacu miserie supprimere, remque publicam hostibus exponere studuerunt. Infantem quoque principem creant, ut eo pretexto ipsi principibus suis principentur, vt stirpe regia prorsus eradicata liberiori tandem pociantur imperio, & pro vno capite tot ex ipsis succrescant Reges, quot capita. Vestri nempe, o proceres, misereor vestri, vestra me mouet calamitas, vestrum omnium hic agitur discrimen, vos eis obsequiari oportet, quos vobis obsequi decuerat, eisque verbis & eadem verborum acrimonia Boleslaum longum Szlesie & fratrem eius Meszconem loripedem Oppolienſem duces filios olim Wladislai exulis fratris sui crebro sollicitat & ad suum votum inclinat; aliorumque procerum tam huius Regni, quam extraneorum vndique conquirit subsidia, de quorum subsidio presumens, Cracouiensis prouincie magnatibus scribit, precipit & mandat, vt a Lestkone resipiscant, ipsumque principatui excedere iubeant, nec arundineo baculo innitentur; sed sese principem recognoscant, ac graciam gratuito mereantur obsequio, ne seruorem prelii experiri cogantur.

Dolor Mieszk Senis ob LESCUM album electum:

Turba exorta;

De Prelio inter Meszconem senem & Cracouitas commisso.

Anno itaque Domini MCXCV. Cracouienses primates vnius voluntatis effecti, Meszconi remandant, gratuitum dici non posse, quod minatico strepitu extorquetur. Promptus ergo esto, si desistere nolis; promptos nos ad resistendum invenies: iuxta versum: Pondus inest verbis & vocem fata secuntur. Proinde Meszco senex manu forcium recollecta, Cracouiensem prouinciam appropinquat; qui Cracouienses cum Romano, duce Wladimirienſi, non cum parua suorum & Ruthenorum armatorum innumerositate accurrunt. Meminerat namque Dux Romanus beneficia per Kazimirum, awunculum suum, sibi impensa, apud quem pene a cunabulis extitit educatus, eodem quo fungebatur, principatu Wladimirienſi a Kazimiro fuerat institutus. Sciebat eciam Lestcone & Cunrado excussis suo capiti securim imminere: Hinc a Lestcone sene si viciisset, illic a principe de Kyow, cuius filiam dato libello repudii a se remouerat. Est autem in Cracouienſi provincia locus a nomine fluuii Meszgawa dictus ab Andrzeowienſi cenobio non longe distans; in huius loci pinetis siue rubetis vterque exercitus conueniens acies instruxit. Non filiacio paternitati reuerenciam exhibuit, non filiacioni paternitas ignoscebat; non fraternitatem fraternitas, non affinitatem affinitas, nec vlla sancta spiritualis cognacio agnoscebat; sed omnes invicem sine omni delicto promiscua cede sese interimunt. Tunc Meszconis filius Boleslaus Crispus expirat. Sic quoque inclitorum gloria prosternitur; & Meszconem senem quidam miles Gregorius letaliter vulnerat; quem cum occidere nititur; ille deiecta galea se esse principem exclamat. Quo miles cognito veniam precatur, eum ab aliorum impetu conseruans prelium declinare facit. Sed & dux Romanus grauibus in se susceptis vulneribus, non sine magna cede suorum a prelio diuertere cogitur. Nam in principio congressus pars suorum maxima Ruthenorum terga fuge dederat, quod Cracouitis victorie ademit triumphum. Quorum plurimi non prelio intenti, sed Ruthenos fugientes quidam auiditate prede, quidam indignacionis animositate fuerant infectati; postquam autem fuisset dilapsus populus a prelio; affuit iterum in Meszconis senis subsidium Meszko loripes, dux Oppolienſis predictus, cum nepote suo Jeroslao, Boleslai ducis Slesie filio; qui in loco pugne nemine penitus reperto, cum iam vtraque pars ab invicem diuerterat, gratulantur & exultant, quasi victorioſe campum certaminis obtinuissent, signi victorie extollentes: quos Comes Gowornicius adesse intelligens, licet in pauca manu virorum forcium aggreditur & ad instar fulminis impetum faciens,

Prælio Mieszko Senex cum Cracovienſibus gesto victus & vulneratus:

viriliter confligit atque pugnat. Sed dispari hostium numerositate agitatus tandem succumbit, capitur, captus abducitur, & diu tentus vix demum amicorum interuentu a captiuitate liberatur. Porro Ffulco presul, sepe dictus, inter spem & timorem anxius oracioni propensius intendit, belli exitum in loco semoto prestolatur. Qui cum quendam de prelio venientem vidisset, ait, prosperene nobiscum agitur; qui respondit nostros nunquam deserat hostis hodierna die nostra prosperitas: cedit enim Romanus & primorum primi prostrati, quidam capti, nonnulli diffuge dilapsi, totusque populus nostri exercitus emarcuit. Et illud cercius certo habe, senem Meszconem cum triumpho spoliis honustum Cracouiam profecisci. Vix hic finierat & ecce alius, itemque aliud aliud supereſt proferens mendacii comentum, vnde presul, aut ergo cuilibet eorum credamus aut nulli, cum dicta eorum dissona videntur. Supereſt igitur, ut aliquis nostrorum rem diligencius exploret. Cui quidam presto ego sum; ait illi presul, tria verba tene impiger, diligens, cautus. Est angelus domini tecum. Igitur ille clericali habitu imutato pedestri cursu ad locum prelii veniens rem diligencius explorat, nunc ab eis, quos semivivos reperit, nunc ab hys, qui predocimiis erant occupati. Qui cum omnia exploratissime didicisset, quantocius reuertitur, & cuncta per ordinem pontifici pandit. Senem Mesthconem sub duplici onere gementem ad propria remeasse; sub onere meroris pro morte filii, & sub onere doloris pro vulneribus in se susceptis. Romanum quoque vulneratum, non tamen letaliter nunciat. Quem Pontifex nocte proxima insequitur, insecutumque obnixe reuocare studet; ne Meszco senex ira incandescens & viribus resumptis per se vel Wladislaum filium suum Cracouiam occupet. Cui Romanus, gemina me pater carissime ut vides compedit debilitas, vna in me ipso, corporis ob vulnera; altera in meis ob milicie carenciam, que partim prelio corruit, partim fuga disparuit. Ad quem Presul: quid ergo consulis. Cui ille: Tuam non latet prudenciam. Nam prudencia serpentis est in custodia. Caput igitur custodiri iube, donec nostrorum vulnerum tumor detumescat. Romano itaque ad propria remeante, primi procerum Cracouie, ut primum crastina dies illuxit cum paucorum quidem, sed exercitatissimorum manu hostes querunt vndique. Quibus non inventis, an senem Meszconem insequi debeant, an Meszconem loripedem a presule sciscitantur. Sed presulis consilio neutrum facere iubentur. Jubet ergo pontifex & consulit, ut ad sedem Regni properent, custodiamque diligentem adhibeant, ne quasi vaccantem quisquam occupet. Nam piscium genus facilius deprehenditur in gurgite turbido. Cracouiam itaque festine adeunt, & sollempnius quam ab inicio sollempnitates instituere principes instauraut. Itaque mater puerorum tam in consiliorum industria, quam prudencia rerum mulier supra muliebrem sexum prudentissima, legittimam in se tutelam pupillorum suscipit, donec maior filius adolescat. Ad cuius nutum pro meritis singulorum distribuuntur dignitates Castellanie quoque & potestates. Tanta erga illam & pueros omnibus fuit reuerencia, ut proceres quasi obliti status sui dignitates mulieri mallent obsequi, quam pueros deserere. Presul vero Ffulco & Nicolaus Comes Palatinus curam reipublice suscipiunt; cuius administracionem ydoneis & fidelissimis primatibus distribuunt, siluitque aliquamdiu terra & pacis aliquantisper facta est tranquillitas.

Cracouia aduersus Hostes munitur:

Lestko Albus in Hallicia Romanum instituit.

Porro dux Lestko etate proficiebat & industria, utpote adolescens studiis sese ad iuuenile robur exercens; iamque in hys exercitacior ad armorum vsus aspirabat, qui necdum tyro, necdum miles glorioſe tamen in se milicie premonstrabat insignia. Ex quibus illud saltim culmen glorie susscipit, quod super omnes Russie principes, licet adhuc adolescentulus quasi quidam sol emicuit. Eo nempe tempore Wladimirus, frater Romani germanus & Lestconis amitalis dux Allicie, nullo herede legittimo relicto debitum nature persoluit. Vnde Russie principes quidam munere, quidam arte, nonnulli merito ut quoque vaccantem studeut rapere principatum. Inter quos dux Romanus quanto pereximior, tanto ambicioſior solercior, cum se aliis principibus disparem cerneret, duci Lestconi obnixe supplicat, ut eum perpetuo amulatu sibi obliget, & ipsum non principem Hallicie, sed procuratorem suum sibi constituat; alioquin indubitatum hostem sibi iminere non ambigat, si aliquis principum Russie illius principatus sedem ceperit. Sed friuola visa est quibusdam eius peticio, tum quia non est tutum patrie principem creare de famulo & extraneo; tum quia res magna, res utilis longe utilius ut per se possideatur, quam alteri committatur. Ad hoc quidem inquiunt,

Wladimiro Halicienſi Duce defuncto Romanus succedit: Princeps Wladimiriensis;

qua

Digitized by Google

Mr. Bentley's Dissertation upon the Epistles of Phalaris, and the Battle of the Books, with the Observations upon it, which I had read over more than once. I had also read Temple's Essay upon Ancient and Modern Learning, but not his Essay upon Poetry, nor his Essay upon Government, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Dr. Swift's Tale of a Tub, but none of his other works, except a few of his Political Tracts, which had been printed in Miscellanies. I had also read Dr. Garth's Dispensary, and Mr. Addison's Account of the Greatest English Poets, but nothing else of his writing, except his Travels, and his Remarks upon Italy. I had likewise read Mr. Rowe's Translation of Lucan's Pharsalia, but not his Original Poems, nor his Translation of Tacitus's Agricola, nor any of his Dramatic Writings, except a Play or two, which I had seen acted. I had also read Mr. Congreve's Dramatic Writings, but not his Pastoral, nor his Miscellanies. I had likewise read Mr. Pope's Pastorals, and Windsor Forest, but nothing else of his writing, except a few Miscellaneous Poems printed in Miscellanies. I had also read Mr. Steele's Dramatic Writings, but not his Periodical Writings, nor his Christian Hero, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Addison's Dramatic Writings, but not his Periodical Writings, nor his Letter from Italy, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Prior's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Dialogues of the Dead, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Gay's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Fables, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Thomson's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Seasons, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Young's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Night Thoughts, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Mallet's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Life of Bacon, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Glover's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Leonidas, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Shenstone's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Schoolmistress, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Dyer's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Grongar Hill, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Somerville's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Chase, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Akenside's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Pleasures of Imagination, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Armstrong's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Art of Preserving Health, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Mason's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Elfrida, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Gray's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Elegy, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Collins's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Ode to Evening, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Smart's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Jubilate Agno, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Cowper's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Task, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Hayley's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Triumphs of Temper, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Romney's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Memoirs, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Fuseli's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Barry's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Opie's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Northcote's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Memoirs, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Hoppner's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Lawrence's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Beechey's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Shee's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Phillips's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Howard's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Wilkie's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Haydon's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Etty's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Mulready's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Landseer's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Cooper's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Egg's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Leslie's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Ward's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Frith's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Webster's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Elmore's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Goodall's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Cope's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Dobson's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Pickersgill's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Phillip's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Ansdell's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Faed's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Yeames's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Calderon's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Marks's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Horsley's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Pettie's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Orchardson's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Hook's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Long's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Marcus Stone's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Fildes's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Herkomer's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Boughton's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Pinwell's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Walker's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Whistler's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Sargent's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Abbey's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Alma-Tadema's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Poynter's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Leighton's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Watts's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Burne-Jones's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Morris's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Swinburne's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Rossetti's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Hunt's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Millais's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Holman Hunt's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Collinson's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Woolner's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Stephens's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Deverell's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr. Cave Thomas's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had also read Mr. Thomas's Dramatic Writings, but not his Poems, nor his Lectures, nor any thing else of his writing, except a few of his Letters, which had been printed in Miscellanies. I had likewise read Mr.

te oppreſſo tempore creuit in immenſum. Ita vt in omnibus fere Ruſſie principibus ac prouinciis potentiſſime imperaret.

Meſtko ſenex tercio Cracouiam dolo adipiſcitur.

Hys itaque peractis Meſzco ſenex ambiens principatum Cracouienſem, qualiter ipſum aſſequi poſſit, induſtria & doli veneficio rem aggredi meditatur, ſe viribus potencie nepotum imparem eſſe recognoſcens; ideoque maiorum natu animos prius quadam benignitate pertemptat, conciliat & ad ſuum votum inclinat. Sed quia omnes amor adoleſcentum adeo demulſerat, vt omnium animi ex animo matris ipſorum pendere videantur, Matrem igitur ipſorum tam ſcriptis, quam nunciis nonnunquam muneris importunitate ſollicitat, ayens quod non principandi gloria, ſed pro Regni tranquillitate & filiorum eius tranquilliori ſtatu eſſet ſollicitus. Nec aliud ſe optare ad preſens, quam vt omni diſcordiarum fomite prorſus extincto, nullum impoſterum occaſionis oriatur incendium. Aſtruens illud aliter fieri non poſſe, quam hoc pacto. Cedat michi filius tuus Leſtko principatu, quod ego eum in filium adoptem, eique conſequenter milicie cingulo a me inſignito principatum reſtituam, & Cracouienſis dignitas ymo tocius Polonie principatus in tua ſtirpe perpetua ſucceſſione ſolidetur. Quare perpetuum nequit eſſe, nichilque perpetui habere, quod vulgi ſtrepitu conclamatur, niſi princeps conſtituat, & eius auctoritate roboretur. Excute igitur de filii capite coronam luteam, ymo ridiculum illud geſtamen capitis arte figulorum impoſitum. Aureum enim decet, non fictile principes dyadema geſtare, quod tuo filio ad preſens & impoſterum eius liberis noſtre decreuit dulcedinis liberalitas imponi. Et quam credula eſt mulierum facilitas & facilis ad credendum leniri ſui mater Leſtconis inebriata promiſſionibus, ſuadet filio & conſentit, vt ad tempus cedat principatu; tucius quoque exiſtimans patris loco patruum venerari, quam hoſtem perpetue ſuſtinere; ſanciusque patrui regnare munere & auctoritate in Regno roborari, quam in vulgi ſemper pendere arbitrio. Conueniunt itaque loco & tempore ſtatutis, vt mater Leſtconis cum filio. Iusiurandum proponitur in medio. Iurat ſenex, iurant vtriusque partis proceres in violatiſſime tenendam formam preſcripte paccionis; quam qui violare preſumpſerit vel conſulere aut quouis modo conſentire violacioni temptauerit per Metropolitanum & omnes prouincie pontifices anathemate innodetur. Ita Meſzco ſenex principatus dignitatem aſſequitur doloſe: & anno Dni MCXCVI. Cracouiam ſubintrat, Qui tandem Cracouia potitus, nec Iurisiurandi nec pacti viſus eſt meminiſſe .Si quando tamen nepotis manſuetudine & monicione deuictus meminit, aut vbi poteſt diſſimulat, & vbi diſſimulare nequit, procraſtinando fruſtratur Leſtconis affectum. Rogat igitur & ſollicitat a patruo milicie inſigniis inſigniri & pacti ratam habere ſponſionem. Seque Cracouie heredem vice verſa inſtitui. Sed ad id Meſzco reſpondit, quod pactis priuatis Ius publicum conuelli non deberet. Conuellitur autem ſi reipublice conditio deterior fieret, quod fieri quis non dubitet, ſi regni regimen adoleſcentis impericie committatur. Decencius enim adoleſcencia obſequi debeat, quam imperare permittatur. Sed quia Meſzco opibus & facultatibus aliorum inſidiari ceperat, vt eas ſibi quocunque queſito colore applicaret in paciencia procerum Cracouie, de Cracouia expellitur, & dux Leſtco iterum reuocatur. Sic ergo tam pacti quam Iurisiurandi penam quadam confuſus depreſſione promeruit.

Mieczislaus Senex Helenae perſuadet vt ſibi de Monarchia Poloniae cedat:

Miezko Senex denuo Cracouia expulſus:

Meſzco quarto Cracouiam recuperat.

Meſzco etenim ſue experitiſſime artis non immemor, verſus Cracouiam eadem arte, qua prius additis aſſuciis recuperare nititur, & ad matrem adoleſcentum Leſtconis & Conradi eiusdem ingenii paſſibus recurrit, ſuſpicionemque perfidie extenuare & amouere ſtudet, & a ſe pacta & Iusiurandum ſumma religione cuſtoditum affirmat, ſed ab emulis impeditum fuiſſe ac preuentum. Nec ſua fuiſſe reſponſa, que ſua fore dicebantur; ſed eorundem emulorum inuidia & doloſa aſtucia confecta. Nunc ergo nurus dilecta veſter duntaxat non deſit fauor: fides eciam apud me non deerit promiſſa. Nam non ſolum Cracouiam veſtris filiis hereditandam proteſtor & conferibam; ſed eciam Cuyauiam reſtituere prouinciam permitto; occupauerat enim idem Meſzco ſenex Cuyauiam, quamuis ad ſe minime dependiſſet. Vnum tamen peropto, vt hoſtis omnium communis omnibus exilio relegetur, ne de principibus animo ludibria faciat, quando vult princeps creans & quum vult & precipitans. Hoc autem de Comite Nicolao ſignificabat Palatino Cracouienſi, quem nouerat matri puerorum tunc temporis

Nicolaus Palat. Cracou. in Exilium abire iuſſus:

exoſum

exoſum valde, quamuis alias utpote virum diſcretum ac ſtrenuum non modicum pre ceteris amplius dilexerat; cuius eciam in conſilio in quibusuis negociis ipſa & eius pueri prouide regnabant, donec inuidorum dolo fabricante cauſas odii contra illum congeſſerat; & ideo more femineo ad vota Senis Meſzconis omnium procerum Cracouie ſenſum inclinat, vt vir innocens exilii perpetuitate dampnetur. Rurſus igitur paciſcuntur, vt Meſzco ſenex in Cuyauiam inſtanti reſtituat; & in Cracouia ad finem vite vt princeps regnet, duce Leſtcone ex illius conſtitucione ſucceſſuro. Sciens autem Comes Nicolaus exilii ſibi iminere periculum graciam ſepe ac ſepius ducis Leſtconis ac matris ipſius multis modis implorat. Qua humilime queſita nec inuenta non ſine graui labore cum plurima amicorum ſocietate ad ſenem Meſzconem trans migrat; de quorum aduentu ſenex Meſzco alacrior effectus Cracouie principatum ingreditur. Cuius nactus poſſeſſionem tam pacta fidei, quam ſacramenti religione penitus oblitus, nec Leſtconem Cracouienſi principatui heredem inſtituere, vt ſpoponderat, nec Cracouiam reſtituere curauit; ymo Wiſliciam & alia tria caſtra Leſtconis & Conradi, aſſerens illa eſſe, Cracouienſis prouincie violenter occupauit. Que tandem magnis Maiorum Sandomirie & Mazouie conſiliis ac ſtudiis cum Cuyauienſi prouincia reſtituta & recuperata fuere. Sic Meſzco ſenex Cracouia potitus regnauit potenter. Sed in breui factus eſt in pace locus eius. Obiit autem in Kalis Anno Domini MCCII. & ſepultus in Eccleſia Sancti Pauli per ipſum fundata in ſepulcro filii ſui Meſzconis.

Mieſko ſenex Cracoviam recuperat:

ſed paulo poſt moritur: an. 1202.

Leſtko Albus reſpuit Cracouienſem Principatum.

Cracouienſium autem primi optimates & natu maiores cum Ffulcone Epiſcopo, ad Leſtconem Album ducem Sandomirienſem nunccios mittunt, fideliſſima illi obſequia & principatum Cracovienſem offerentes. Sed quedam inheſerat fermenti maſſa, que totum ſtuduit corrumpere paſtum. Erat quidam vir proſapia generoſus, moribus inſignitus, conſiliis prouidus, armorum vſitacione ſtrenuus, omniumque virtutum venuſtate perſpicuus, nomine Goworcius, qui tunc apud Ducem Leſtconem palatini dignitate fungebatur; cuius arbitrio omnium dignitatum ipſius Leſtconis cardo vertebatur. Inter hunc igitur & Comitem Nicolaum Palatinum Cracouienſem quoddam infortunium inexecrabiles iacerat diſco dias, ſuſurronum forſitam ingenio fabricatas. Non aliter ergo Nicolaus Comes in ducem Leſtconem ſuum velit accommodare aſſenſum, niſi comitem Goworcium a ſe reiiciat & omnino expellat. Ait enim: nec fidelitati, nec obſequii locum eſſe inter diſcordias. Nec rem publicam tranquillitatis pace inter rixantes poſſe gaudere. Heſitat enim dux Leſtko, heſitant & ſui: ac in hoc dubio quid eligant, ignorant; Cracouia carçant, an Virum vtilem ſine demeritis expellant. Sed primum dampnoſum, ſecundum criminoſum. Quibus inter dubia percunctanter reuoluentibus, Indignum eſt, inquit, Comes Goworcius, in re tam perſpicua veſtram diſcrecionem pendere. Nam quis ambigit multorum commoda modicillo mercari diſpendio? Quis neſciat, cuiuslibet perſona pocius carendum eſſe, quam vniuerſitate. Quis ignorat minus malum maiori preferendum, preſertim cum publica vtilitas praeferenda ſit priuata. Quando ergo is vitam exponat pro amico, qui exilium horret pro domino, niſi exilium dixerim cum quis licet exul nec amicos deſerit, nec periculorum ſe euentibus exponit. Felix ille exulatus, quem proſequitur gracia, non odium ſectatur. Ad hoc Dux Leſtco, hoc ita te comprobo propoſuiſſe, ac ſi mei animi ſit, quocunque pacto fatum ambicionis complere. Sed abſit a principe omne negociacionum genus; inhoneſta procul abſint honeſtorum & precipue principum commercia. Quid enim illi offerunt, qui innocentiſſimi precium querunt, cuius luctuoſi euentus ſit plena dignitatum venalitas, & liberi capitis nulla ſit eſtimacio. Alium ergo, quam ducem Leſtconem, ſibi querant Cracouite, qui condicionibus ipſorum conueniens ſit & moribus. Cracouienſes igitur intellecto ad Wladislaum, ducem Gneznenſem, filium Meſzconis ſenis, ac ſi adhuc de eligendo principe tractatum habuiſſent, legatos transmittunt, aſſerentes patri fidelitatem promiſſam filio ſe debere: ideoque in ipſo eleccionis locum non eſſe, quem ad paternam ſucceſſionem vocat Juris racio poſtulat & requirit. Quibus primo regracians Wladislaus, gracius ſibi ait tante fidelitatis obſequia, quam gubernacula Regni. Sola enim fides eſt, que claudit & apperit, propagat & artat, firmat & conſeruat imperia. Hec ſola non ſolum regit, ſed & ipſos Reges eam regere, quam regi decet. Equidem rem aggredimini ſatis arduam, arduis egentem amicorum conſiliis. Si ergo placet, fratri noſtro Leſtconi, duci Sandomirienſi, veſtrum pandam propoſitum, quatenus non ſine effectu veſtra circa nos laboret

Turbe inter Cracovienſes:

intencio

intencio. Ipſe namque ſolus & impedimentum eſſe poteſt & prefectus. Nam frater eius dux Conradus eius per omnia ſequitur arbitrium. Sed & VVladislaides Meſzconem & Boleslaum eius nutum ſequi non ambigo. Quorum etſi magnum non ſit habere fauorem; operoſum eſt tamen non habere inuidiam. Proinde legatos ad Leſtconem transmittit, per quos ſibi ordine rem exponat, & dirigit Epiſtolam infra ſcriptam:

Plus quam anime ſue fratri dilecto duci Leſtconi, dux VVladislaus vite utriusque ſalutem. Status Racionis non patitur ſtudium ſane mentis a ſe diſſidere, vel in ſemet ipſo coruſcare, deſidenciam vix admittit ydemptitas amicorum. Porro & perpetuitatem dileccionis concathenauit, que res parem in nobis gignere gliſcit voluntatem, & conſonum in omnibus reddere debeat conſenſum. Et cum Cracouienſem vos reſpuiſſe certo cercius cognouimus principatum, omnium in nos vota procerum ſuper eo noueritis incurriſſe. Quorum propoſitum tanto confidencius aggredimur, quanto minus de veſtra dulcedine dubitamus, non ut illo perpetue pociamur, ſed ut promcior ad illum nobis ex noſtro arbitrio paretur facultas. Hoc igitur in facto non eſt ſolum noſtra promocio, ſed veſtri profectus honoris. Dux igitur Leſtco mente huius intellecta Epiſtole, quidquid in ſe vel in ſuis viſus eſt habere promocionis & ſtudii, fraternis deſideriis accommodat; condeſcendens contra pontificum & primatum conſilia ac prudentum. Gemebant enim ſucceſſionem filiorum ducis Kazimiri in illa dignitate, in hoc facto deinceps expirare; cernentes ipſum Leſtconem contra ſuum commodum & profectum laborare. Vnde frater eius, dux Conradus, vix tandem & quaſi coactus eorum voluntati ſuperficietenus viſus eſt conſentire. Itaque ſub tocius Polonie conſpectu ſatraporum a coligato milite usque ad ſupremum, conſenſu omnium accedente, dux VVladislaus, Meſzconis ſenis filius, conſtituitur Cracouie princeps. Qui tam acceſſibilem, tam fauorabilem, tam benignum, dulcem & ſuauem omnibus ſe prebuit, ne aliorum crederetur affectus contemnere: ymmo ne de propriis virtutibus arrogancior videretur, ſeſe offerebat cunctis affabilem, eciam dona largiflue effundendo. Quo non obſtante ſubito principatui Cracouienſi cedere fit coactus, ut infra patebit.

Wladislaus Dux Poznaniensis Monarchiam Polonie fortitur:

Leſtco dux perpetuus efficitur Cracouie Poſſeſſor.

Mortuo itaque Nicalo Caſtellano, Comite Cracouienſi, qui iuxta votum duces amouebat & alios ſubrogabat, pociores Terre Cracouienſis cum Ffulcone Epiſcopo ipſorum, duci VVladislao fidelitatis obſequia denegant, & expreſſe ipſum pro duce habere recuſant; & mox pro Leſtcone verſus Sandomiriam transmittunt ipſum deprecantes, ut principatum Cracouienſem ſuſcipere non recuſet; qui veniens Cracouiam per vniuerſitatem Nobilium in Cracouienſem principem fuit honorifice ſuſceptus, VVladislao de Terra Cracouienſi reiecto & penitus profugato: &c.

a Wladislao Duce Monarchia redit ad Lezkonem:

De Diuiſione Terrarum inter Leſtconem & Conradum.

Leſtco namque primogenitus Cracouie, Sandomirie, Syradie, Laucicie & Pomeranie dux & dominus efficitur; Conradus vero iunior totam Mazouiam & Cuyauiam pleniſſime conſequitur & poſſidet ac ſemen ſuum diuino munere poſſidebit in eternum. Poſt hac Leſtco Albus accepit vxorem Nobilem de Ruſſia, nomine Grzimislawcam, de qua genuit ducem Boleslaum pudicum & felicem Salomeam.

Lezko & Conradus Terras ſuas dividunt:

Leſtko & Conradus Romanum Principem Ruſſie vicerunt.

Illo quoque in tempore Romanus potentiſſimus Princeps Ruthenorum ſepe dictus duci Leſtconi tributa denegat, audaciterque ſuo imperio ſe opponit, ac congregato magne numeroſitatis exercitu manu potenti metas Polonie aggreditur inſperate. Quod dum auribus Leſtconis perſtrepuit, illico paucorum armatorum congregacione facta in Zawichoſt ſibi occurrit, in eumque irruit, occupat & proſternit. Quod Rutheni cernentes, qui primo pompatice venerant, vulnerati & occiſi quam plurimi cum duce ſuo Romano mortui ceciderunt; reliqui fuge preſidium inire; in qua fuga multi in Wisla fluuio viram miſerabiliter terminarunt. Sic Romanus, qui oblitus beneficiis per Kazimirum & Leſtconem filium eius ſibi quampluries impenſis, fratres ſuos impugnare preſumpſit, a gladio corruens in loco certaminis expirat. Et hoc Anno Dni MCCVto.

Turba in Ruſſia:

Leſtco per Pomoranos in Dominum ſuſcipitur & honorifice tractatur.

Poſt hec Leſtco Albus Pomoraniam intrat, ibique ab omnibus maritimorum pro-

Lezko Pomeranie Res ordinat:

Digitized by Google

proceribus, tamquam eorum legittimus Princeps & dominus honorifice eſt ſuſceptus & magnifice pertractatus. Negociis quoque rite & prouide ordinatis ſtatuit loco ſui Capitaneum, Swanthopelkonem nomine, virum potentem & ſtrenuum; ſed domino ſuo minime fidelem, ad ſedem Regni ſui revertitur feliciter proſperatus.

Qui Principes in quibus prouinciis principantur.

Quot tum Polonia Principes habuerit:

Vt autem quilibet lector Hiſtoriarum Polonie actus & geſta ac progreſſum principum Polonorum, que ſequentur, plenius poſſit capere & lucidius nominare. Reſtat videre qui principes, qui Tethrarchiis hiis temporibus prefuerunt. Leſtcone itaque & Conrado filiis Kazimiri in Cracouia & Mazouia, ut premittitur, regnantibus, Henricus cum barba in Sleſia, Wladislaus Kazimiri in Oppol, Wladislaus magnus, dictus Lasconogi, Meſzconis ſenis filius in Gnezna, Wlad Plwacz filius Odonis, filii Meſzconis ſenis in Poznania ſimiliter principantur & regnant. Obmiſſis namque Sleſie & Oppolie principibus aliqua tamen de ipſis incidenter inſerere non obmittam; de ceteris tamen ſcribere intendo. Siluitque aliquot annis Regnum Polonie, vtens tranquillitate pacis peroptate.

Wladislaus Odonis de Terra fugatur.

Varie in Polonia Turbe:

Wladislaus igitur, filius Odonis, ſub cura Wladislai magni, dicti Lasconogi, ducis Gneznenſis, patrui ſui exiſtens, cum ducatum ſuum Poznanienſem & Kaliszienſem habere voluiſſet; & caſtrum Kalis ignorante patruo ſubintraſſet, Wladislaus patruus ſuus congregato exercitu, ipſum de Caſtro Kalis fugientem usque ad Vngariam profugauit. Et hoc Anno Dni MCCXVIImo qui poſt aliquot annos rediens Vſzcze caſtrum, Swanthopelkone, capite Pomoranie ſibi auxilium prebente, anno Dni M. CCXXIII. ſubintrat, ipſo die Sti Dioniſii & ſociorum eius &c.

De prelio ante Caſtrum Vſzcze commiſſo.

Anno itaque MCCXXVIImo Wladislaus Magnus totali ſue gentis potencia & magnitudine recollecta, Vſzcze Caſtrum vallauit; in cuius ſtructiones Wladislaus Odonis ipſo die diuiſionis Apoſtolorum de Caſtro repente exiliens, exercitum patrui debellauit; palatis quoque ipſius cum multis Nobilibus & gente innumera proſtratus occiditur. Sic VVladislaus magnus caſtrum impugnare deſiſtens, ab ipſo confuſus abſceſſit; quem VVlad. Odonis poſt modici temporis interuallum animoſe inſequitur & Poznaniam, Kalis & alia caſtra dominii ſui recuperat, Patruo ſuo invito.

De Morte ducis Leſtconis Cracouie.

Svantopulcus Pomeranie Prefectus Leszkonem Album interficit:

Tempore quoque eodem & Anno Swantopelcus, Pomeranie ſuperioris Capitaneus, de quo ſuperius premiſſum eſt, rememorans, qualiter Kazimirus Leſtconis pater, quendam virum ſtrenuum de cognacione Griffonum, Cracum Boleslaum nomine Capitis Caſſubitarum in ducem paceis Pomorie & Caſſubitarum creaſſet, ſibi tamen & ſuis ſucceſſoribus obſequialem reſeruans, anhelabat & ipſe importunis inſtanciis Leſtconi ſupplicando, ut ipſum ſimiliter in ducem Pomoranie ſuperioris creare dignaretur. Quodque Leſtco facere differebat, Swantopelcus ſibi fidelitatis obſequia & tributa debitis temporibus reddere negligebat. Quod Leſtco perpendens, inito conſilio cum Henrico Barbato, duce Sleſie, Odonis expugnare prefatum Swantopelconem Capitaneum & ceterarum Terrarum ſuarum Capitaneos evocari precipit, iubens ut in Ganſawam prope Zuvinam predicti Monaſterii Trzemenſis certa die conuenirent, ſuper bono cum ipſo reipublice tractaturi. Volens eciam Caſtrum Naklanenſe ſub duce Wladislao, vbi Swantopelcus veniens domino ſuo duci Leſtconi bellum mouere preſumpſit; a quo bello dum dux Leſtco diuertiſſet ad villam Marczincova fugiens, Swanthopelcus proditor ipſum fugientem nefarie occidit, & magna ſtrages in populo committitur vtroque. Henricus vero dux predictus ibidem in balneo grauiter vulneratur. Sicque dux Leſtco de loco necis in Cracouiam ducitur, ibique in maiori Eccleſia honorifice Anno Dni MCCXVII. ſepellitur. Cui Boleslaus pudicus, filius vnicus in Regno ſucceſſit; dux vero Henricus verſus Sleſiam ſimiliter reductus eſt cum nimio dolore. De cuius virtutibus infra patebit. Et extunc Svvanthopelcus proditor nequiſſimus ſibi in Pomorania ducatum vſurpauit. Fertur namque quod mors huius pijſſimi ducis, ut quidam aiunt, Wladislaus Odonis per patruum ſuum, ut premiſſum eſt, de terra fugatus & tempore ſui exilii ſororem Svvanthopelci prefati

cui Bolezlaus Pudicus F. ſuccedit:

duxerat in vxorem, & ad finem, ut eiusdem Svvanthopelci auxiliis fortificatus terras ſuas a patruo recuperare potuiſſet. Quibus recuperatis eciam Swanthopelcus conſiliis & auxiliis aſſiſtebat.

Conradus Dux Mazouie Boleslai pudici tutor efficitur.

Conradus Dux Maſouiae Boleslaum Cracouienſem cum Matre captiuat:

Denique poſt mortem Leſtconis, preclari Principis, Conradus frater eius, Mazouie dux, nepotem ſuum, Boleslaum pudicum, nondum pubertatis annos habentem, cum ſuis ducatibus Cracouienſi & Sandomirienſi & aliis terris in ſui curam ſuſcepit. Sed poſtquam Boleslaus annos pubertatis attingens cum ſua genitrice dominia ſua a patruo ſuo Conrado, turelam ſuam reſpuens, habere voluiſſet, Conradus ipſum cum matre captiuat & in Caſtro Szeczechow arte cuſtodie vinctum deputauit. Qui tandem poſt aliquod tempus ſollicitudine Abbatis Szeczechouienſis captiuitatem euadens, Zanichoſth & Sandomirie caſtris vltro ſe ſibi, veluti Domino ſuo naturali tradentibus obtinuit reuerenter. Quibus habitis Henricum cum barba, ducem Sleſie, Boleslai alti filium, fratrem ſuum patruelem in ſubſidium contra patrem ſuum euocauit. Qui Henricus fratri ſuo Boleslao in ſubſidium feſtine veniens, cum Cunrado patruo ſuo multa prelia, non ſine deſolacione Terrarum Cracouienſis & Sandomirie commiſerunt, priusquam ipſum de Terris Cracouienſi & Sandomiria eiicere potuiſſent. Quo randem eiecto, Henricus cum Barba, dux Sleſie predictus, Cracouienſem ducatum & partem Terre Sandomirie eciam conſenciente Boleslao pro ſe vſurpauit. Iſte namque Henricus Monaſterium Oppathonienſe, cuius Monaſterii Abbas & Ruthenorum Epiſcopus pro Catholicis ibi degentibus de nouo fuerat creatus, ad Eccleſiam Lubuczenſem tranſtulit omnia bona Epiſcopatus Ruſſie olim ad Monaſterium Oppathonienſe pertinencia incorporando Eccleſie Lubuczenſi predicte, licet de facto. Huius eciam Henrici tempore mos ille nepharius inoleuit, quod Eccleſie incaſtellabantur. Nam monaſterium Andrzeonienſe, Eccleſia in Prandoczin, Eccleſia Sancti Andree ſub Caſtro Cracouienſi, Scarminienſi incaſtellabatur; & viciſſim expugnate prophanabantur.

HENRICVS Barbatus Dux Sileſiae Terras Maioris Poloniae occupat:

Cunradus paganos contra Nepotes educebat.

ExpeditioConradi Ducis Maſouiae in Pruſſiam:

Cunradus igitur dominia nepotis ambiens, & eiecciones ſibi ſore pudoroſam eſtimans Iaczwczanſzitas Scoweas Pruthenos Lithuanos Szanmitas precio conuentas ad deuaſtandas Terras Sandomirienſes Neporis ſui, frequenter educebat. Qui furtim aliquas Terras inuadentes ipſis rapinis deſolabant; Belciam quoque, Epiſcopi opidum & villas plurimas eidem opido adiacentes deuaſtarunt. Cui Cracouite & Sandomirite fortiſſime reſiſtebant, ipſius gentem paganicam & exchriſtianam pluries debellantes, prout in annalibus hyſtoriis continetur. Huius Cunradi tempore gens paganica ad euocacionem eiusdem, vt premittitur, Regnum Polonie primitus cepit deuaſtare. Congregauerat enim Cunradus predictus magnum theſaurum ad ſuggeſtionem vxoris ſue, paganis ſibi auxiliantibus largiſſime effundendum. Sed impunitus non remanſit, prout ſuo loco deſcribetur.

De Captiuitate Wladislai Odonis.

Wladizlaus Odonis captus:

Anno vero Dni MCCXXVIII. Wladislaus magnus cum Wladislao Odonis nepote ſuo congreſſi campeſtri bello inuicem bellauerunt. In quo congreſſu Wladislaus magnus victor exiſtens nepotem ſuum ducem Wladislaum Odonis incaptiuauit. Qui captiuitatem euadens patruum ſuum Wladislaum magnum ſeu Lasconogy dictum, anno ſequenti de terris Polonie fugauit, &c.

Dux Wladislaus magnus Gneznam impugnat.

Wladizlaus Laskonogi fruſtra Gnesnam impugnat: & paulo poſt moritur:

Demum Anno Dni MCCXXXI. dux Wladislaus magnus veniens de Raczibors caſtrum Gnezne vallauit & aliquanto tempore in expugnacione eiusdem mora facta, expugnare non valens triſtis abſceſſit, & eodem anno in exilio exiſtens diem clauſit extremum. Sic Wladislaus Odonis in tocius Polonie Dominio principatur.

Quare dux Wladislaus Odonis de terris expellitur.

Fata Wladizlai Odonis: Ducis Maioris Poloniae:

Sequenti igitur anno, videlicet MCCXXXII. dux Wladislaus Odonis tocius maioris Polonie princeps effectus, volens de ſublimacione ſua Deo vices rependere, qui iam duos filios de vxore legittima procreauerat, videlicet Przemislaum primum & Boleslaum pium, & tactus deuocione, quam ad Eccleſiam Poznanienſem pietatis motu

gere-

Digitized by Google

Publication info: Journal of Applied Psychology, Vol. 1, No. 1, 1917, pp. 1–4

Copyright © 1917 by the American Psychological Association

This document is the property of the American Psychological Association and is protected by copyright. It may be downloaded for personal use only. Any other use requires prior permission of the publisher.

Users may not distribute this document by e-mail, post it on a website, or otherwise make it available to others. Permission to reproduce or republish must be obtained from the publisher.

For permission, contact the American Psychological Association at permissions@apa.org.

Unauthorized use or distribution may result in civil and criminal penalties.

This PDF is provided for the exclusive use of the subscriber.

Thank you for your cooperation.

(2) Subject to subsection (3), the Secretary of State may by regulations provide that, in such cases as may be prescribed, a person who has been convicted of an offence under section 23(1) of this Act shall be liable to pay to the Secretary of State a sum determined in accordance with the regulations.

(3) The sum which a person may be required to pay by virtue of subsection (2) shall not exceed the amount of any profit which appears to the Secretary of State to have accrued to that person as a result of the offence.

(4) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, the sum which a person would otherwise be required to pay by virtue of subsection (2) shall be reduced by such amount as may be prescribed.

(5) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State interest on that sum at such rate as may be prescribed.

(6) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(7) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(8) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(9) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(10) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(11) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(12) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(13) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(14) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(15) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(16) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(17) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(18) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(19) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(20) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(21) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(22) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(23) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(24) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(25) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(26) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(27) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(28) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(29) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(30) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(31) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(32) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(33) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(34) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(35) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(36) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(37) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(38) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(39) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(40) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(41) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(42) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(43) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(44) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(45) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(46) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(47) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(48) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(49) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(50) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(51) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(52) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(53) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(54) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(55) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(56) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(57) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(58) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(59) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(60) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(61) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(62) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(63) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(64) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(65) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(66) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(67) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(68) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(69) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(70) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(71) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(72) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(73) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(74) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(75) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(76) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(77) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(78) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(79) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(80) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(81) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(82) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(83) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(84) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(85) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(86) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(87) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(88) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(89) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(90) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(91) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(92) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(93) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(94) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(95) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(96) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(97) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(98) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(99) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(100) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(101) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(102) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(103) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(104) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(105) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(106) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(107) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(108) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(109) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(110) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(111) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(112) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(113) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(114) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(115) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(116) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(117) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(118) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(119) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(120) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(121) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(122) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(123) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(124) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(125) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(126) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(127) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(128) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(129) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(130) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(131) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(132) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(133) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(134) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(135) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(136) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(137) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(138) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(139) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(140) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(141) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(142) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(143) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(144) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(145) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(146) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(147) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(148) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(149) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(150) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(151) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(152) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(153) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(154) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(155) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(156) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(157) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(158) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(159) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(160) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(161) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(162) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(163) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(164) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(165) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(166) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(167) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(168) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(169) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(170) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(171) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(172) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(173) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(174) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(175) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(176) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(177) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(178) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a sum by virtue of subsection (2) shall be liable to pay to the Secretary of State a surcharge of such amount as may be prescribed.

(179) Regulations under subsection (2) may provide that, in such circumstances as may be prescribed, a person who has been required to pay a s

Ethnography is the study of people in their own environments. Ethnographers are interested in how people live their lives, how they make sense of their experiences, and how they interact with one another. Ethnographers are also interested in how people's lives are shaped by the social, cultural, and political contexts in which they live.

Ethnography is a qualitative research method. Qualitative research methods are used to collect and analyze data that are not numerical. Qualitative research methods are used to explore the meanings that people give to their experiences and to understand the social processes that shape their lives.

Ethnography is a flexible research method. Ethnographers can use a variety of data collection methods, including participant observation, interviews, and document analysis. Ethnographers can also use a variety of data analysis methods, including coding, thematic analysis, and discourse analysis.

Ethnography is a time-consuming research method. Ethnographers typically spend months or even years in the field collecting data. Ethnographers also spend a lot of time analyzing their data and writing up their findings.

Ethnography is a challenging research method. Ethnographers must be able to build rapport with their participants, gain access to their lives, and maintain their objectivity. Ethnographers must also be able to deal with the ethical issues that arise in the course of their research.

Despite the challenges, ethnography is a rewarding research method. Ethnographers can learn a great deal about people and their lives by spending time with them in their own environments. Ethnographers can also contribute to our understanding of the social world by producing rich and detailed accounts of people's experiences.

The History of Ethnography

Ethnography has a long history. The earliest ethnographers were travelers and explorers who wrote about the people they encountered in their journeys. These early ethnographers were often interested in the exotic and the strange, and their accounts of other cultures were often biased and inaccurate.

In the 19th century, ethnography began to develop as a more systematic and scientific discipline. Ethnographers began to use more rigorous methods of data collection and analysis, and they began to write more objective and accurate accounts of other cultures.

In the 20th century, ethnography became a major research method in the social sciences. Ethnographers began to study a wide range of topics, including urban life, work, education, and religion. Ethnographers also began to use ethnography to study their own cultures.

Today, ethnography is a well-established research method. Ethnographers are found in a variety of disciplines, including anthropology, sociology, education, and business. Ethnographers continue to use ethnography to study a wide range of topics, and they continue to develop new and innovative methods of data collection and analysis.

The Ethnographer's Toolkit

Ethnographers use a variety of tools to collect and analyze data. These tools include:

- **Participant observation.** Participant observation is the most common data collection method used by ethnographers. Participant observation involves the ethnographer spending time with the people they are studying, observing their behavior, and participating in their activities.
- **Interviews.** Interviews are another common data collection method used by ethnographers. Interviews can be structured, semi-structured, or unstructured. Structured interviews are the most formal type of interview, and they involve the ethnographer asking a set of predetermined questions. Semi-structured interviews are less formal, and they allow the ethnographer to ask follow-up questions and to explore the participant's responses in more depth. Unstructured interviews are the least formal type of interview, and they allow the participant to talk about whatever they want.
- **Document analysis.** Document analysis is the analysis of written documents, such as letters, diaries, and newspapers. Document analysis can be used to supplement participant observation and interviews, or it can be used as a primary data collection method.
- **Coding.** Coding is the process of assigning labels to data. Coding is used to organize data and to identify patterns and themes.
- **Thematic analysis.** Thematic analysis is the process of identifying and analyzing themes in data. Themes are recurring ideas or patterns that emerge from the data.
- **Discourse analysis.** Discourse analysis is the analysis of language use. Discourse analysis can be used to study how people construct meaning and how they use language to achieve their goals.

Ethnography in Practice

Ethnography is a powerful research method that can be used to study a wide range of topics. Ethnographers have used ethnography to study everything from urban life to work to education to religion. Ethnographers have also used ethnography to study their own cultures.

Ethnography can be used to answer a variety of research questions. Some of the most common research questions that ethnographers ask include:

- What is the culture of this group?
- How do people in this group make sense of their experiences?
- How do people in this group interact with one another?
- How are people's lives shaped by the social, cultural, and political contexts in which they live?

Ethnography can be used to produce a variety of outputs. Some of the most common outputs of ethnography include:

- **Ethnographic reports.** Ethnographic reports are detailed accounts of the culture of a group. Ethnographic reports typically include a description of the group's history, its social structure, its beliefs and values, and its practices.
- **Ethnographic articles.** Ethnographic articles are shorter accounts of the culture of a group. Ethnographic articles typically focus on a specific aspect of the group's culture, such as its religion or its economy.
- **Ethnographic films.** Ethnographic films are films that document the culture of a group. Ethnographic films can be used to show how people live their lives, how they make sense of their experiences, and how they interact with one another.

Ethnography can be a challenging research method, but it can also be a very rewarding one. Ethnographers can learn a great deal about people and their lives by spending time with them in their own environments. Ethnographers can also contribute to our understanding of the social world by producing rich and detailed accounts of people's experiences.

Abbreviations 1
Abdomen 1
Abdominal Aorta 1
Abdominal Cavity 1
Abdominal Muscles 1
Abdominal Regions 1
Abdominal Viscera 1
Abducens Nerve 1
Abduction 1
Accessory Nerve 1
Acetabulum 1
Acromion 1
Adduction 1
Adductor Muscles 1
Adenoids 1
Adipose Tissue 1
Adrenal Glands 1
Afferent Nerves 1
Air Cells 1
Alimentary Canal 1
Alveolar Arch 1
Alveolar Process 1
Alveoli 1
Amphiarthrosis 1
Ampulla 1
Anal Canal 1
Anatomical Position 1
Anatomy 1
Anconeus Muscle 1
Angular Process 1
Ankle 1
Ankle Joint 1
Annular Ligament 1
Annulus Fibrosus 1
Anterior 1
Anterior Axillary Fold 1
Anterior Cavity 1
Anterior Chamber 1
Anterior Fontanelle 1
Anterior Horn 1
Anterior Root 1
Antihelix 1
Antitragus 1
Anus 1
Aorta 1
Aortic Arch 1
Aortic Hiatus 1
Aortic Valve 1
Apex 1
Aponeurosis 1
Appendicular Skeleton 1
Appendix 1
Aqueduct of Sylvius 1
Arachnoid Mater 1
Arbor Vitae 1
Arch 1
Arch of Aorta 1
Arch of Atlas 1
Arch of Axis 1
Arch of Cricoid 1
Arch of Foot 1
Arch of Hyoid 1
Arch of Palate 1
Arch of Vertebra 1
Arches of Foot 1
Arcuate Line 1
Arm 1
Arrector Pili 1
Arteries 1
Arterioles 1
Artery 1
Articular Capsule 1
Articular Cartilage 1
Articular Disc 1
Articular Facet 1
Articular Process 1
Articulation 1
Arytenoid Cartilage 1
Arytenoid Muscle 1
Ascending Aorta 1
Ascending Colon 1
Association Area 1
Association Fibers 1
Atlas 1
Atrioventricular Bundle 1
Atrioventricular Node 1
Atrioventricular Valve 1
Atrium 1
Auditory Area 1
Auditory Canal 1
Auditory Meatus 1
Auditory Nerve 1
Auditory Ossicles 1
Auditory Tube 1
Auricle 1
Auricular Surface 1
Auricularis Muscle 1
Autonomic Nervous System 1
Axial Skeleton 1
Axillary Artery 1
Axillary Fold 1
Axillary Lymph Nodes 1
Axillary Nerve 1
Axillary Vein 1
Axis 1
Axis Vertebra 1
Azygos Vein 1
Basal Ganglia 1
Basal Nuclei 1
Base 1
Basilar Artery 1
Basilar Membrane 1
Basilar Process 1
Basion 1
Belly 1
Biceps Brachii 1
Biceps Femoris 1
Bicipital Groove 1
Bicipital Tuberosity 1
Bicuspid Valve 1
Bifurcate Ligament 1
Bile Duct 1
Bladder 1
Blastocyst 1
Blood 1
Blood Cells 1
Blood Clot 1
Blood Plasma 1
Blood Pressure 1
Blood Vessels 1
Body 1
Body Cavities 1
Body Fluids 1
Body Temperature 1
Bone 1
Bone Cells 1
Bone Marrow 1
Bone Tissue 1
Brachial Artery 1
Brachial Plexus 1
Brachial Vein 1
Brachialis Muscle 1
Brachiocephalic Artery 1
Brachiocephalic Vein 1
Brachioradialis 1
Brain 1
Brain Stem 1
Breast 1
Breathing 1
Bregma 1
Broca's Area 1
Bronchi 1
Bronchial Artery 1
Bronchial Tree 1
Bronchial Vein 1
Bronchioles 1
Bronchus 1
Buccal Cavity 1
Buccinator Muscle 1
Bulbourethral Gland 1
Bursa 1
Calcaneal Tendon 1
Calcaneus 1
Calcar Avis 1
Calcarine Sulcus 1
Calcification 1
Calcium 1
Canal 1
Canaliculi 1
Canine Fossa 1
Canine Tooth 1
Capillaries 1
Capitate 1
Capitulum 1
Capsule 1
Cardiac Cycle 1
Cardiac Muscle 1
Cardiac Notch 1
Cardiac Orifice 1
Cardiac Plexus 1
Cardiac Sphincter 1
Cardiac Valve 1
Cardiovascular System 1
Carina 1
Carotid Artery 1
Carotid Canal 1
Carotid Sheath 1
Carpal Bones 1
Carpal Tunnel 1
Carpus 1
Cartilage 1
Cartilaginous Joint 1
Caruncle 1
Cauda Equina 1
Caudate Nucleus 1
Cavity 1
Cecum 1
Celiac Artery 1
Celiac Ganglion 1
Celiac Plexus 1
Cell 1
Cell Body 1
Cell Membrane 1
Cementum 1
Central Canal 1
Central Nervous System 1
Central Sulcus 1
Centrum 1
Cephalic Vein 1
Cerebellar Hemisphere 1
Cerebellum 1
Cerebral Aqueduct 1
Cerebral Arteries 1
Cerebral Cortex 1
Cerebral Hemisphere 1
Cerebral Peduncle 1
Cerebrospinal Fluid 1
Cerebrum 1
Ceruminous Gland 1
Cervical Curvature 1
Cervical Enlargement 1
Cervical Ganglion 1
Cervical Nerves 1
Cervical Plexus 1
Cervical Region 1
Cervical Vertebrae 1
Cervix 1
Chest 1
Chewing 1
Chiasma 1
Chief Cells 1
Chondrocranium 1
Chorda Tympani 1
Choroid 1
Choroid Plexus 1
Ciliary Body 1
Ciliary Ganglion 1
Ciliary Muscle 1
Circle of Willis 1
Circulation 1
Circumflex Artery 1
Circumvallate Papilla 1
Cisterna Chyli 1
Clavicle 1
Clavicular Notch 1
Clavicular Part 1
Clavipectoral Fascia 1
Cleavage 1
Clitoris 1
Clivus 1
Coccygeal Cornu 1
Coccygeal Nerve 1
Coccyx 1
Cochlea 1
Cochlear Duct 1
Cochlear Nerve 1
Collagen 1
Collateral Ligament 1
Colon 1
Colostrum 1
Columnae Carneae 1
Common Carotid Artery 1
Common Hepatic Artery 1
Common Iliac Artery 1
Common Iliac Vein 1
Common Peroneal Nerve 1
Compact Bone 1
Compact Tissue 1
Concha 1
Condyle 1
Condyloid Fossa 1
Condyloid Joint 1
Conjoint Tendon 1
Conjunctiva 1
Connective Tissue 1
Conoid Ligament 1
Constrictor Muscle 1
Contraction 1
Conus Arteriosus 1
Conus Medullaris 1
Coracoacromial Ligament 1
Coracobrachialis 1
Coracoclavicular Ligament 1
Coracohumeral Ligament 1
Coracoid Process 1
Cornea 1
Coronal Plane 1
Coronal Suture 1
Coronary Artery 1
Coronary Ligament 1
Coronary Sinus 1
Coronoid Fossa 1
Coronoid Process 1
Corpus Callosum 1
Corpus Cavernosum 1
Corpus Luteum 1
Corpus Spongiosum 1
Cortex 1
Costal Cartilage 1
Costal Facet 1
Costal Groove 1
Costal Margin 1
Costal Process 1
Costocervical Trunk 1
Costochondral Joint 1
Costoclavicular Ligament 1
Costodiaphragmatic Recess 1
Costovertebral Joint 1
Cowper's Gland 1
Cranial Bones 1
Cranial Cavity 1
Cranial Nerves 1
Cranium 1
Cremaster Muscle 1
Cribriform Plate 1
Cricoid Cartilage 1
Cricothyroid Ligament 1
Cricothyroid Muscle 1
Crista Galli 1
Crown 1
Cruciate Ligament 1
Crural Fascia 1
Crus 1
Cubital Fossa 1
Cuboid 1
Cuneiform Bones 1
Cusp 1
Cystic Artery 1
Cystic Duct 1
Deciduous Teeth 1
Decussation 1
Deep Artery 1
Deep Fascia 1
Deep Vein 1
Deltoid Ligament 1
Deltoid Muscle 1
Dens 1
Dental Alveolus 1
Dental Arch 1
Dental Formula 1
Dentin 1
Dentition 1
Depression 1
Dermis 1
Descending Aorta 1
Descending Colon 1
Diaphragm 1
Diaphragmatic Artery 1
Diaphragmatic Surface 1
Diaphysis 1
Diarthrosis 1
Diastole 1
Digastric Muscle 1
Digestive System 1
Digital Artery 1
Digital Vein 1
Digits 1
Dilator Muscle 1
Diploe 1
Distal 1
Distal Convoluted Tubule 1
Dorsal 1
Dorsal Artery 1
Dorsal Cavity 1
Dorsal Horn 1
Dorsal Root 1
Dorsalis Pedis Artery 1
Dorsiflexion 1
Duct 1
Ductus Arteriosus 1
Ductus Deferens 1
Duodenal Papilla 1
Duodenum 1
Dura Mater 1
Ear 1
Ear Canal 1
Ear Ossicles 1
Eardrum 1
Efferent Nerves 1
Ejaculatory Duct 1
Elastic Cartilage 1
Elastic Tissue 1
Elbow 1
Elbow Joint 1
Embryo 1
Enamel 1
Endocardium 1
Endocrine Gland 1
Endocrine System 1
Endolymph 1
Endometrium 1
Endosteum 1
Endothelium 1
Enzyme 1
Epicardium 1
Epidermis 1
Epididymis 1
Epidural Space 1
Epiglottis 1
Epimysium 1
Epiphyseal Line 1
Epiphyseal Plate 1
Epiphysis 1
Epithelial Tissue 1
Epithelium 1
Erector Spinae 1
Erythrocyte 1
Esophageal Hiatus 1
Esophagus 1
Ethmoid Bone 1
Ethmoid Cells 1
Ethmoid Sinus 1
Eustachian Tube 1
Excretory System 1
Exocrine Gland 1
Expiration 1
Extensor Carpi Radialis 1
Extensor Carpi Ulnaris 1
Extensor Digitorum 1
Extensor Hallucis Longus 1
Extensor Indicis 1
Extensor Muscle 1
Extensor Pollicis Brevis 1
Extensor Pollicis Longus 1
External Acoustic Meatus 1
External Auditory Canal 1
External Carotid Artery 1
External Ear 1
External Iliac Artery 1
External Iliac Vein 1
External Intercostal 1
External Jugular Vein 1
External Oblique 1
External Occipital Crest 1
External Occipital Protuberance 1
External Os 1
External Rotation 1
Extracellular Fluid 1
Extrinsic Muscle 1
Eye 1
Eyeball 1
Eyebrow 1
Eyelash 1
Eyelid 1
Facet 1
Facial Artery 1
Facial Bones 1
Facial Canal 1
Facial Nerve 1
Facial Vein 1
Falciform Ligament 1
Fallopian Tube 1
Falx Cerebelli 1
Falx Cerebri 1
Fascia 1
Fascia Lata 1
Fat 1
Fat Pad 1
Female Reproductive System 1
Femoral Artery 1
Femoral Canal 1
Femoral Nerve 1
Femoral Ring 1
Femoral Vein 1
Femur 1
Fetal Circulation 1
Fetus 1
Fibers 1
Fibrocartilage 1
Fibrous Capsule 1
Fibrous Joint 1
Fibrous Pericardium 1
Fibrous Tissue 1
Fibula 1
Fibular Artery 1
Fibular Collateral Ligament 1
Fibular Nerve 1
Filiform Papilla 1
Filum Terminale 1
Fimbriae 1
Fissure 1
Flexion 1
Flexor Carpi Radialis 1
Flexor Carpi Ulnaris 1
Flexor Digitorum 1
Flexor Hallucis Longus 1
Flexor Muscle 1
Flexor Pollicis Longus 1
Floating Rib 1
Follicle 1
Fontanelle 1
Foot 1
Foramen 1
Foramen Magnum 1
Foramen Ovale 1
Foramen Rotundum 1
Forearm 1
Forebrain 1
Fornix 1
Fossa 1
Fourth Ventricle 1
Fovea 1
Fovea Capitis 1
Fovea Centralis 1
Frenulum 1
Frontal Bone 1
Frontal Lobe 1
Frontal Plane 1
Frontal Process 1
Frontal Sinus 1
Frontal Suture 1
Fundus 1
Fundus of Uterus 1
Funiculus 1
Gallbladder 1
Gamete 1
Ganglion 1
Gastric Artery 1
Gastric Glands 1
Gastric Juice 1
Gastric Pit 1
Gastric Vein 1
Gastrocnemius 1
Gastrointestinal Tract 1
Gastrosplenic Ligament 1
Genioglossus 1
Geniohyoid 1
Genital Organs 1
Genitalia 1
Germ Cell 1
Gingiva 1
Gland 1
Glandular Epithelium 1
Glenohumeral Joint 1
Glenohumeral Ligament 1
Glenoid Cavity 1
Glenoid Fossa 1
Glenoid Labrum 1
Glial Cell 1
Glomerular Capsule 1
Glomerulus 1
Glossopharyngeal Nerve 1
Glottis 1
Gluteal Artery 1
Gluteal Muscles 1
Gluteal Nerve 1
Gluteal Vein 1
Gluteus Maximus 1
Gluteus Medius 1
Gluteus Minimus 1
Gomphosis 1
Gracilis 1
Granulation Tissue 1
Gray Matter 1
Great Cardiac Vein 1
Great Saphenous Vein 1
Greater Curvature 1
Greater Omentum 1
Greater Sciatic Foramen 1
Greater Trochanter 1
Greater Tubercle 1
Groin 1
Growth Hormone 1
Gyrus 1
Hair 1
Hair Follicle 1
Hamate 1
Hamstring Muscles 1
Hand 1
Haploid 1
Hard Palate 1
Haustra 1
Head 1
Heart 1
Heart Beat 1
Heart Block 1
Heart Muscle 1
Heart Rate 1
Heart Valve 1
Helix 1
Hemiazygos Vein 1
Hemopoiesis 1
Hepatic Artery 1
Hepatic Duct 1
Hepatic Portal Vein 1
Hepatic Vein 1
Hepatocyte 1
Hiatus 1
Hilum 1
Hinge Joint 1
Hip 1
Hip Bone 1
Hip Joint 1
Histology 1
Homeostasis 1
Horizontal Plane 1
Hormone 1
Humeral Head 1
Humeral Shaft 1
Humerus 1
Hyaline Cartilage 1
Hyoglossus 1
Hyoid Bone 1
Hypaxial Muscle 1
Hypochondrium 1
Hypogastric Region 1
Hypoglossal Nerve 1
Hypophysis 1
Hypothalamus 1
Ileocecal Valve 1
Ileum 1
Iliac Artery 1
Iliac Crest 1
Iliac Fossa 1
Iliac Region 1
Iliac Vein 1
Iliacus 1
Iliocostalis 1
Iliofemoral Ligament 1
Iliolumbar Artery 1
Iliolumbar Ligament 1
Iliopsoas 1
Ilium 1
Immune System 1
Incisive Fossa 1
Incisor 1
Incisure 1
Inferior 1
Inferior Angle 1
Inferior Articular Process 1
Inferior Border 1
Inferior Colliculus 1
Inferior Concha 1
Inferior Epigastric Artery 1
Inferior Epigastric Vein 1
Inferior Gluteal Artery 1
Inferior Gluteal Nerve 1
Inferior Gluteal Vein 1
Inferior Mesenteric Artery 1
Inferior Mesenteric Vein 1
Inferior Nasal Concha 1
Inferior Nuchal Line 1
Inferior Oblique 1
Inferior Rectus 1
Inferior Vena Cava 1
Infraclavicular Fossa 1
Infraglenoid Tubercle 1
Infrahyoid Muscle 1
Infraorbital Foramen 1
Infraorbital Groove 1
Infraorbital Nerve 1
Infraspinatus 1
Infraspinous Fossa 1
Infundibulum 1
Inguinal Canal 1
Inguinal Ligament 1
Inguinal Region 1
Innervation 1
Innominate Bone 1
Innominate Vein 1
Insertion 1
Inspiration 1
Insula 1
Integument 1
Integumentary System 1
Interarticular Disc 1
Intercalated Disc 1
Intercarpal Joint 1
Intercostal Artery 1
Intercostal Muscles 1
Intercostal Nerve 1
Intercostal Space 1
Intercostal Vein 1
Interlobar Artery 1
Interlobular Artery 1
Intermediate Cuneiform 1
Intermediate Mass 1
Internal Acoustic Meatus 1
Internal Auditory Canal 1
Internal Carotid Artery 1
Internal Iliac Artery 1
Internal Iliac Vein 1
Internal Intercostal 1
Internal Jugular Vein 1
Internal Oblique 1
Internal Os 1
Internal Rotation 1
Interneuron 1
Interosseous Membrane 1
Interphalangeal Joint 1
Interspinous Ligament 1
Interstitial Cell 1
Intertarsal Joint 1
Intertransversarius 1
Intervertebral Disc 1
Intervertebral Foramen 1
Intervertebral Joint 1
Intestinal Gland 1
Intestinal Juice 1
Intestinal Villus 1
Intestine 1
Intrinsic Muscle 1
Iris 1
Ischial Spine 1
Ischial Tuberosity 1
Ischium 1
Islet of Langerhans 1
Isthmus 1
Jaw 1
Jejunum 1
Joint 1
Joint Capsule 1
Joint Cavity 1
Jugular Foramen 1
Jugular Notch 1
Jugular Vein 1
Kidney 1
Kidney Stone 1
Knee 1
Knee Joint 1
Labia 1
Labia Majora 1
Labia Minora 1
Labial Artery 1
Labial Vein 1
Labium 1
Labyrinth 1
Lacrimal Apparatus 1
Lacrimal Bone 1
Lacrimal Canaliculus 1
Lacrimal Duct 1
Lacrimal Gland 1
Lacrimal Sac 1
Lactation 1
Lactiferous Duct 1
Lambda 1
Lambdoid Suture 1
Lamina 1
Lamina Propria 1
Laminectomy 1
Large Intestine 1
Laryngeal Cartilage 1
Laryngeal Muscle 1
Laryngeal Nerve 1
Laryngopharynx 1
Larynx 1
Lateral 1
Lateral Condyle 1
Lateral Cuneiform 1
Lateral Epicondyle 1
Lateral Fissure 1
Lateral Flexion 1
Lateral Ligament 1
Lateral Malleolus 1
Lateral Mass 1
Lateral Rectus 1
Lateral Ventricle 1
Latissimus Dorsi 1
Left Atrium 1
Left Colic Artery 1
Left Gastric Artery 1
Left Gastric Vein 1
Left Ventricle 1
Leg 1
Lens 1
Lesser Curvature 1
Lesser Omentum 1
Lesser Sciatic Foramen 1
Lesser Trochanter 1
Lesser Tubercle 1
Levator Ani 1
Levator Muscle 1
Ligament 1
Ligamentum Arteriosum 1
Ligamentum Flavum 1
Ligamentum Nuchae 1
Ligamentum Teres 1
Limbic System 1
Limbus 1
Linea Alba 1
Linea Aspera 1
Linea Semilunaris 1
Linea Terminalis 1
Lingual Artery 1
Lingual Nerve 1
Lingual Papilla 1
Lingual Tonsil 1
Lingual Vein 1
Lingula 1
Lip 1
Liver 1
Lobe 1
Lobule 1
Long Bone 1
Longissimus 1
Longitudinal Arch 1
Longitudinal Fissure 1
Longus Capitis 1
Longus Colli 1
Loop of Henle 1
Lower Limb 1
Lumbar Artery 1
Lumbar Curvature 1
Lumbar Enlargement 1
Lumbar Ganglion 1
Lumbar Nerves 1
Lumbar Plexus 1
Lumbar Region 1
Lumbar Vertebrae 1
Lumbar Vein 1
Lumbosacral Joint 1
Lumbosacral Plexus 1
Lumbosacral Trunk 1
Lumbricals 1
Lunate 1
Lung 1
Lung Capacity 1
Lung Volume 1
Lymph 1
Lymph Capillaries 1
Lymph Duct 1
Lymph Node 1
Lymph Vessels 1
Lymphatic Nodule 1
Lymphatic System 1
Lymphatic Tissue 1
Lymphatic Trunk 1
Lymphatic Vessels 1
Lymphocyte 1
Macula 1
Macula Lutea 1
Macula Sacculi 1
Macula Utriculi 1
Magnum 1
Male Reproductive System 1
Malleolus 1
Malleus 1
Mammary Gland 1
Mammillary Body 1
Mandible 1
Mandibular Condyle 1
Mandibular Fossa 1
Mandibular Notch 1
Manubrium 1
Marrow 1
Masseter 1
Mastication 1
Mastoid Air Cells 1
Mastoid Antrum 1
Mastoid Foramen 1
Mastoid Process 1
Maxilla 1
Maxillary Artery 1
Maxillary Bone 1
Maxillary Nerve 1
Maxillary Sinus 1
Maxillary Vein 1
Meatus 1
Median Nerve 1
Median Plane 1
Mediastinum 1
Medulla 1
Medulla Oblongata 1
Medullary Cavity 1
Medullary Cone 1
Medullary Rhythmicity Area 1
Medullary Sinus 1
Meissner's Plexus 1
Melanin 1
Membrane 1
Membranous Labyrinth 1
Membranous Urethra 1
Meninges 1
Meningitis 1
Menstrual Cycle 1
Mental Foramen 1
Mental Nerve 1
Mesenteric Artery 1
Mesenteric Vein 1
Mesentery 1
Mesocolon 1
Mesoderm 1
Metabolism 1
Metacarpal Bones 1
Metacarpal Joint 1
Metacarpus 1
Metaphysis 1
Metarteriole 1
Metatarsal Bones 1
Metatarsal Joint 1
Metatarsus 1
Metencephalon 1
Microscopic Anatomy 1
Midbrain 1
Middle Cerebral Artery 1
Middle Ear 1
Middle Meningeal Artery 1
Middle Nasal Concha 1
Midsagittal Plane 1
Milk 1
Milk Duct 1
Milk Gland 1
Mitral Valve 1
Molar Tooth 1
Motor Area 1
Motor Cortex 1
Motor Nerve 1
Motor Neuron 1
Motor Unit 1
Mouth 1
Movement 1
Mucosa 1
Mucous Cell 1
Mucous Gland 1
Mucous Membrane 1
Mucus 1
Multipolar Neuron 1
Muscle 1
Muscle Cell 1
Muscle Fiber 1
Muscle Tissue 1
Muscular Artery 1
Muscular System 1
Musculocutaneous Nerve 1
Myelencephalon 1
Myelin 1
Myelin Sheath 1
Myelinated Fiber 1
Myocardial Infarction 1
Myocardium 1
Myofibril 1
Myometrium 1
Nail 1
Nail Bed 1
Nail Matrix 1
Nail Root 1
Nasal Bone 1
Nasal Cavity 1
Nasal Concha 1
Nasal Septum 1
Nasal Vestibule 1
Nasolacrimal Duct 1
Nasopharynx 1
Navicular 1
Neck 1
Neck of Femur 1
Neck of Rib 1
Neck of Tooth 1
Nephron 1
Nerve 1
Nerve Cell 1
Nerve Fiber 1
Nerve Impulse 1
Nerve Plexus 1
Nerve Tissue 1
Nervous System 1
Neural Arch 1
Neural Canal 1
Neural Crest 1
Neural Groove 1
Neural Tube 1
Neurilemma 1
Neuroglia 1
Neuron 1
Neurotransmitter 1
Nipple 1
Nodal Tissue 1
Node of Ranvier 1
Nonstriated Muscle 1
Nose 1
Nostril 1
Notch 1
Nuchal Line 1
Nucleus 1
Nucleus Pulposus 1
Nutrient Artery 1
Nutrient Foramen 1
Obliquus Capitis 1
Obturator Artery 1
Obturator Foramen 1
Obturator Nerve 1
Obturator Vein 1
Occipital Bone 1
Occipital Condyle 1
Occipital Lobe 1
Occipital Protuberance 1
Occipital Sinus 1
Occipitofrontalis 1
Occlusion 1
Odontoid Process 1
Olecranon 1
Olecranon Fossa 1
Olfactory Area 1
Olfactory Bulb 1
Olfactory Cell 1
Olfactory Epithelium 1
Olfactory Nerve 1
Olfactory Tract 1
Omental Bursa 1
Omohyoid 1
Opening 1
Opisthion 1
Opposition 1
Optic Canal 1
Optic Chiasma 1
Optic Disc 1
Optic Nerve 1
Optic Tract 1
Orbicularis Oculi 1
Orbicularis Oris 1
Orbit 1
Orbital Cavity 1
Orbital Fissure 1
Orbital Plate 1
Orbital Process 1
Organ 1
Organ of Corti 1
Organ System 1
Origin 1
Oropharynx 1
Os Coxae 1
Osseous Tissue 1
Ossification 1
Osteoblast 1
Osteocyte 1
Osteon 1
Otic Ganglion 1
Otolith 1
Ovarian Artery 1
Ovarian Follicle 1
Ovarian Ligament 1
Ovarian Vein 1
Ovary 1
Oviduct 1
Ovulation 1
Ovum 1
Palate 1
Palatine Bone 1
Palatine Process 1
Palatine Tonsil 1
Palatoglossus 1
Palatopharyngeus 1
Palmar Arch 1
Palmar Artery 1
Palmar Vein 1
Palmaris Longus 1
Palpebra 1
Pancreas 1
Pancreatic Duct 1
Pancreatic Islet 1
Papillary Muscle 1
Parasympathetic Nervous System 1
Parathyroid Gland 1
Parietal Bone 1
Parietal Lobe 1
Parietal Pericardium 1
Parietal Peritoneum 1
Parietal Pleura 1
Parietal Surface 1
Parotid Gland 1
Pars Flaccida 1
Pars Tensa 1
Patella 1
Patellar Ligament 1
Patellar Surface 1
Pathway 1
Pectinate Muscle 1
Pectineus 1
Pectoral Girdle 1
Pectoral Muscles 1
Pectoral Nerve 1
Pectoralis Major 1
Pectoralis Minor 1
Pedicle 1
Pelvic Cavity 1
Pelvic Girdle 1
Pelvic Inlet 1
Pelvic Outlet 1
Pelvis 1
Penis 1
Perforating Canal 1
Perforating Fiber 1
Pericardial Cavity 1
Pericardial Sac 1
Pericardium 1
Perichondrium 1
Perilymph 1
Perimysium 1
Perineum 1
Periodontal Ligament 1
Periosteum 1
Peripheral Nervous System 1
Peristalsis 1
Peritoneal Cavity 1
Peritoneum 1
Peritoneum Parietale 1
Peritoneum Viscerale 1
Peroneal Artery 1
Peroneal Nerve 1
Peroneal Vein 1
Peroneus Brevis 1
Peroneus Longus 1
Peroneus Tertius 1
Petrous Part 1
Petrous Temporal 1
Peyer's Patch 1
Phalanges 1
Pharyngeal Arch 1
Pharyngeal Muscle 1
Pharyngeal Tonsil 1
Pharyngeal Wall 1
Pharyngobasilar Fascia 1
Pharyngotympanic Tube 1
Pharynx 1
Phrenic Artery 1
Phrenic Nerve 1
Phrenic Vein 1
Physiology 1
Pia Mater 1
Pineal Body 1
Pinna 1
Piriformis 1
Pisiform 1
Pituitary Gland 1
Pituitary Stalk 1
Placenta 1
Plantar Arch 1
Plantar Artery 1
Plantar Flexion 1
Plantar Ligament 1
Plantar Vein 1
Plantaris 1
Plasma 1
Platelet 1
Platysma 1
Pleura 1
Pleural Cavity 1
Pleural Membrane 1
Plexus 1
Pneumotaxic Area 1
Polar Body 1
Polarity 1
Pollex 1
Polyaxial Joint 1
Pons 1
Popliteal Artery 1
Popliteal Fossa 1
Popliteal Ligament 1
Popliteal Vein 1
Popliteus 1
Portal Vein 1
Posterior 1
Posterior Axillary Fold 1
Posterior Cavity 1
Posterior Chamber 1
Posterior Fontanelle 1
Posterior Horn 1
Posterior Root 1
Postganglionic Fiber 1
Postsynaptic Neuron 1
Precapillary Sphincter 1
Preganglionic Fiber 1
Premolar Tooth 1
Prepuce 1
Presynaptic Neuron 1
Prevertebral Muscle 1
Primary Bronchus 1
Primary Curvature 1
Primary Motor Area 1
Primary Sensory Area 1
Primary Visual Area 1
Process 1
Profunda Artery 1
Prominence 1
Pronation 1
Pronator Muscle 1
Prone 1
Prostate Gland 1
Prostatic Urethra 1
Proximal 1
Proximal Convoluted Tubule 1
Pterygoid Muscle 1
Pterygoid Process 1
Pubic Arch 1
Pubic Bone 1
Pubic Crest 1
Pubic Symphysis 1
Pubic Tubercle 1
Pubis 1
Pudendal Nerve 1
Pulmonary Artery 1
Pulmonary Circulation 1
Pulmonary Trunk 1
Pulmonary Valve 1
Pulmonary Vein 1
Pulp 1
Pulp Cavity 1
Pulse 1
Pupil 1
Purkinje Fiber 1
Pyloric Antrum 1
Pyloric Canal 1
Pyloric Orifice 1
Pyloric Sphincter 1
Pylorus 1
Pyramid 1
Pyramidal Tract 1
Quadrate Lobe 1
Quadratus Femoris 1
Quadratus Lumborum 1
Quadratus Plantae 1
Quadriceps Femoris 1
Radial Artery 1
Radial Collateral Ligament 1
Radial Fossa 1
Radial Nerve 1
Radial Vein 1
Radiocarpal Joint 1
Radiocarpal Ligament 1
Radiohumeral Joint 1
Radius 1
Ramus 1
Rectum 1
Rectus Abdominis 1
Rectus Capitis 1
Rectus Femoris 1
Recurrent Artery 1
Recurrent Nerve 1
Red Blood Cell 1
Red Bone Marrow 1
Reflex 1
Renal Artery 1
Renal Capsule 1
Renal Column 1
Renal Corpuscle 1
Renal Cortex 1
Renal Medulla 1
Renal Pelvis 1
Renal Pyramid 1
Renal Vein 1
Reproductive System 1
Respiration 1
Respiratory Bronchiole 1
Respiratory Epithelium 1
Respiratory System 1
Rete Testis 1
Reticular Tissue 1
Retina 1
Retinaculum 1
Retroperitoneal 1
Rhomboid Muscle 1
Rib 1
Rib Cage 1
Rib Facet 1
Right Atrium 1
Right Colic Artery 1
Right Gastric Artery 1
Right Gastric Vein 1
Right Ventricle 1
Root 1
Root Canal 1
Rotation 1
Rotator Cuff 1
Rotator Muscle 1
Round Ligament 1
Round Window 1
Rugae 1
Sacral Canal 1
Sacral Cornu 1
Sacral Curvature 1
Sacral Foramen 1
Sacral Nerve 1
Sacral Plexus 1
Sacral Promontory 1
Sacral Region 1
Sacral Vertebrae 1
Sacroiliac Joint 1
Sacrospinous Ligament 1
Sacrotuberous Ligament 1
Sacrum 1
Sagittal Plane 1
Sagittal Suture 1
Salivary Gland 1
Salpingopharyngeus 1
Saphenous Nerve 1
Saphenous Vein 1
Sarcolemma 1
Sarcomere 1
Sarcoplasm 1
Sarcoplasmic Reticulum 1
Sartorius 1
Scalene Muscle 1
Scalp 1
Scaphoid 1
Scapula 1
Scapular Notch 1
Scapular Spine 1
Scapulohumeral Muscle 1
Schwann Cell 1
Sciatic Nerve 1
Sclera 1
Scrotum 1
Sebaceous Gland 1
Secondary Bronchus 1
Secondary Curvature 1
Secondary Motor Area 1
Secondary Sensory Area 1
Secondary Visual Area 1
Segment 1
Semen 1
Semicircular Canal 1
Semicircular Duct 1
**

uiẽnſis & Laucicienſis filius Cunradi ducis Mazouie ſub Monachis Landenſibus firmauerat, & firmatum detinuit occupando. Poſt quod factum Cunradus dux Mazouie, pater Semouiti & Kazimiri predicti de hoc ſeculo migrauit, Semouito filio ſuo ducatum Mazouie relinquens. Frater autem ipſius Kazimirus patre ſepulto Lanciciam Spiczmirzs & Roſzprzam ex improuiſo occupauit; dum frater eius Semouitus cum matre ipſorum in paternis exequiis morarentur. Conradus Dux Maſovie moritur:

De Synodo in Wratislauia per legatum Pape celebrato.

Anno itaque MCCXLVIII. Jacobus Archidiaconus Leodnenſis, domini Pape Capellanus, & in Polonia, Pruſſia & Pomoria nuncius eiusdem celebrauit Sinodum in Wratislauia; cui interfuerunt Ffulco, Archiepiſcopus Gneznenſis, Thomas Wratislauienſis, Boguphalus Poznanienſis, Praudotha Cracouienſis, Michael Wladisl. Petrus Plocenſis, Nankerus Lubuczenſis & Henricus Culmenſis primus ordinis Ciſtercienſis, qui de Abbate eiusdem loci de nouo in Epiſcopum fuit creatus. In qua Sinodo idem Jacobus de conſilio & conſenſu Epiſcoporum indulſit Polonis, uti carnibus libere a Septuageſima usque ad XLmam. * Conſueuerant enim Poloni dicto tempore more primitiue Eccleſie ab eſu carnium abſtinere. Et quia plurimi frequenter violabant & ob hoc excommunicabantur; & eueniebant ex hoc pericula animarum. Et ideo indulgencia huiusmodi ipſis fuerat conceſſa. Jejunium Quadrageſimale a Die Cinerum incipit:

De Subſidio per Clerum prouincie polonicalium Pape.

Denique Anno prefato Ffulco Archiepiſcopus cum Epiſcopis & Clero ſue prouincie, quintam partem redituum Eccleſiaſticorum pro tribus annis ſimul & ſemel recollegerunt, & per fratrem Gothfredum primarium domini Pape pro ſubſidio Eccleſie Romane transmiſerunt. Nam prefato tempore Innocencius quartus in concilio Lugdunenſi Fredricum Imperatorem ab Imperio depoſuit & contra ipſum brachium ſeculare inuocauit, &c. Fridricus II. Rom Imp. in Concilio Lugdunenſi excommunicatus:

Qualiter villa Cozlowo Eccleſie Poznanienſi acceſſit.

Anno quoque ſupra dicto Boguphalus, Epiſcopus Poznanienſis villam Cozslowo a Semouito duce Mazouie pro XC. marcis argenti recepit: quas idem dux pro debitis paternis ſoluere tenebatur. Et eodem anno & tempore Przemisl dux Polonie Thomam Caſtellanum Poznanienſem & Thomislaum ac Sandiwogium filium eius pincernam de cognacione Nalancz captiuauit & vinculis ferreis conſtrictos in Gneznenſi caſtro carcerali cuſtodie deputauit. Volebant enim prefati milites cum ſuis conſortibus in Terram Polonie Boleslaum ducem Sleſie inducere, Przemislio & fratre ſuo profugatis. Sed eorum conſilia quamuis occulta & malicie conceptus preſencia ducum fuerunt propallata. Turba in Polonia:

De diuiſione Terrarum Polonie iterum facta.

Déinde Anno Dni MCCXLIX. dux Przemisl Polonie reedificauit Caſtrum & ciuitatem Poznanienſem circa Eccleſiam maiorem & fratri ſuo duci Boleslao dedit Gneznam, Buyn, Gredcz ſeu Gedcz, Bechow, Oſtrow, Nakel, Vſzge, Czamcaw & Szim. Boleslaus uero Przemisloni duci redonauit partem ſuam Caſtri & Terre Kaliſzienſis ipſum contingentem. Nova Majoris Polonie Diviſio:

De Alienacione Caſtri Lubuſch.

Tempore quoque & Anno predictis, Boleslaus dux Sleſie predictus, volens de fratre ſuo Henrico duce Wratislauienſi, qui ipſum paulo ante propter ſuas inſolencias captiuauerat & vinctum in Turri Lowicz arte cuſtodie deputauerat, ſummere vindictam, Caſtrum Lubuſz nobile & firmum fratris ſui Meſzconis, qui ibidem in Eccleſia Sti Petri ſub Caſto tumulatus quieſcit, Archi-Epiſcopo Mathburienſi, ut ſibi contra Henricum ducem prefatum ferret auxilium minus conſultorum donauit. Cuius fretus auxilio nitebatur fratrem ſuum Henricum prefatum ducem de Terris penitus profugare. Iſte enim Boleslaus cepit primo Theutunos Poloniam inducere, & ipſis predia & caſtra tribuebat, vt contra fratres ſuos germanos, quos ſine ceſſacione impugnabat, ſibi auxilium preberent; Sythauiam quoque & Gorliciam & alias plures vrbes & caſtra a ducatu Sleſie alienauit confuſe. Teutones in Poloniam & Sileſiam allecti:

Qua-

* add. veſcerentur.

Digitized by Google

Qualiter dux Przemisl rehabuit Caſtrum Rudenſe.

Neceſſitudo que Sileſie cum Maſovie Ducibus interceſſit:

Poſt modici igitur temporis reuolucionem predicti anni, Wladislaus dux de Oppol, filius quondam Kazimiri ducis Oppolienſis, qui Caſtrum Rudenſe cum ſuo diſtrictu ſub Wladislao Odonis & ſuis filiis tempore exilii eorundem occupauerat, nitebatur dictum Caſtrum Kazimiro duci Cuyauie filio Cunradi olim ducis Mazouie pro quingentis marcis obligare. Duxerat enim Meſzco Wladislai ducis Oppolienſis Frater, Sororem Kazimiri ducis predicti. Cui aſſignauerat racione donacionis propter nupcias, ſummam argenti predictam, quam poſtmodum in Teſtamento decedens per fratrem ſuum Wladislaum commiſerat vxori ſue exoluendam. Sed dum nuncii Kazimiri ad recipiendum Caſtrum predictum Rudenſe tardarent, Przemisl dux Polonie fugatis nunciis ducum predictorum, Caſtrum Rudenſe predictum accedens ipſum per Caſtrenſes ſibi preſentatum occupauit. Eodem tempore in prima nocte poſt diem Beati Johannis Baptiſte, *Ego Boguphalus, Epiſcopus Poznanienſis audiui* licet peccator, per vitum quendam Religioſum mihi dicere: Infra XXV. annos tota Polonia conſumabitur, & dum a loquente interpretacionem diligenter inquirerem, vtrum in bono, an in malo deberet conſummari, non michi reſpondit, dixit tamen, quod & papa deberet conſumari. &c.

Fata Caſtri Rudenſis:

Viſio Boguphali Epiſcopi Poznanienſis:

Dux Przemisl edificauit Caſtrum Bythom.

Conradus II. Dux Glogouienſis Salomeam Sororem Przemislai Ducis Poznanienſis ducit:

Transacto vero eiusdem anni modico tempore Cunradus dux Sleſie, filius Henrici ducis occiſi a Thartaris, metu fratris ſui Boleslai ſepe dicti, qui ipſum non ſolum captiuare, ſed eciam occidere nitebatur, partem Terre ſibi dare denegando ſeceſſit in Poloniam ad Przemislonem generum ſuum; qui ipſum benigne ſuſcepit & honorifice pertractauit. Et tandem Przemisl dux ante dictus collecto exercitu ſuo & ſui fratris Boleslai Gneznenſis, edificauit Caſtrum Bythom prope Glogouiam ſuper Odram, & tradidit illud duci Cunrado predicto. Medio autem tempore, quo Caſtrum predictum muniebatur, dux Przemisl Boleslaum, ducem Sileſie ſepedictum captiuat & in vincula coniecit; & rediens Poznaniam ſororem ſuam Salomeam Cunrado duci prefato dedit in vxorem. Quorum nupciis intererat Ffulco, Archiepiſcopus Gneznenſis, & Boguphalus Epiſcopus Poznanienſis. In hac eciam ſollempnitate nupciarum Thomas Caſtellanus Poznanienſis & filii eius a captiuitate per manus fideiuſſorum liberantur; ſicque bona fide & absque fraude & dolo duci Przemisloni & ſuo fratri perpetuo ſeruicio ſe obligarunt. Denique Anno Domini MCCLmo in Kalendis Januarii Heduigis, mater Przemislonis & Boleslai ducum diem clauſit extremum.

qui Caſtrum Bythom extruxit:

De Captiuitate Boleslai Ducis Gneznenſis.

Bolezlaus Dux Gnesnenſis captus:

Eodem uero anno XIIII. Kalendas Junii dux Przemisl fratrem ſuum Boleslaum captiuauit & omnes municiones illius, videlicet Gneznam, Nakel, Vſcze, Czarncow, Szim, Obedz, Bechow &c. occupauit, tradentibus ſe eidem ſpontanea voluntate &c. Sequitur de captiuitate ducis Henrici.

De Captiuitate Henrici Ducis Wratislauienſis.

Henricus III. Dux Wratislavienſis a Conrado II. Duce Glogov. Fratre captus:

Tempore quoque eodem Cunradus dux Sleſie de Bythom predictus fratrem ſuum germanum, Henricum ducem Wratislauienſem captiuat pro eo, quod ſibi promiſerat & iuramento firmauerat, adhuc Boleslao fratre ipſorum ſepe dicto partem ducatus Sleſie repetere, quod non fecit. Ipſe autem dux Henricus datis pro ſe obſidibus liberatus eſt promittens Cunrado a Boleslao partem Terre repetere, aut de ſua ſibi certam partem aſſignare.

Croznenſes Terrigene duci Conrado adheſerunt.

Conradus II. Dux Glogouienſis Terram Grosnenſem occupat:

Anno igitur MCCLImo Boleslaus dux Sleſie prefatus Hymkonem filium Muzonis, Caſtellanum Crosznenſem, quem pre ceteris ſingulari fauore proſequi videbatur, captiuum tenuit & Theutunicis cuſtodiendum preſentauit, volens ab ipſo pecunias exigere, cum quibus Theutunicis in auxilium conueniret. Quod cernentes Poloni & de ipſo penitus fratri ipſius duci Cunrado adheſerunt, Croznam vrbem & alias municiones eidem preſentantes.

Wladislaus dux de Oppol Enſennam duxit in vxorem.

Nuptie Wladislai I. Ducis Opolienſis:

Eodem namque tempore Przemisl dux Polonie Sororem ſuam * Enſennam Wladislao

* Diploma Spec. C. D. CIV. an. 1258. Coenobio Raudenſi conceſſum ZUSANNAM vocat: Quare una eademque Dlugoſſi EUPHEMIA ad an. 1251. ac hæc ENSENNA ſiue ZUSANNA: adde Tab. noſtræ VI. Genealog. Tom. I. no. 8.

Digitized by Google

dislao duci de Oppol copulauit in vxorem, quinto & quarto gradu consanguineitatis sibi coniunctam &c.

De occupacione Castri Dzbanszin.

Tempore quoque predicto quidam Latrunculi de Castro Lubusz exeuntes venerunt ad campestria Castri Dzbanszin, & predam caperent. Quibus peccora capere volentibus, quidam Pastor ait, ut quid pro modica preda maiora spernitis? Ecce enim Castrum Dzbanszin tam acribus viris custoditur expectantibus ceteros, qui debent ad custodiam Castri venire. Quod audientes latrunculi & ad custodiam Castri euntes eo dolo castrum intrauerunt, ipsumque occuparunt. Sed cum mane ad ducem Przemislaum rumor facti huiusmodi peruenisset, festinus ad Castri obsedicionem proponit Edictum emittens, ut omnes Nobiles & populares ipsum feslinc insequerentur, & veniens latrunculos in Castro existentes obsedit. Latrunculi uero se in mortis articulo positos cernentes, clemenciam principis inuocarunt. Qui ipsos benigne suscipiens & vitam tribuens Castro rehabito ipsos abire liberos ad propria permisit. &c. Fata Castri Dzbanszin:

Dux Przemisl ducem Cunradum cinxit gladio militari.

Anno itaque MCCXII. in die Sti Stephani, martyris glorioli, Nobilis Przemisl dux Polonie Illustrem Cunradum ducem Glogouiensem generum suum, Boguphalo Episcopo Poznanienli missam celebrante in sua Ecclesia Poznanienli insigniuit baltheo & gladio militari. Eodem quoque Anno Barnyn, dux Pomorie, Castrum Drdzen sub quodam dolo fraudulenter occupauit. Sed priusquam Mensis occupacionis predicte expirasset, Przemisl dux Polonie per potenciam ipsum recuperauit viceuersa &c. Conradus II. Dux Glogouiensis Baltheo militari cinctus:

De obitu Bogupbaelis, Episcopi Poznanienlis.

Anno igitur Domini MCCLIII. V. Idibus Februarii Boguphalus Episcopus Poznanienlis in predio Ecclesie sue Solecz, diem suum clausit extremum. Delectabatur autem nocte dieque legendo in libris sacre scripture; quorum copiam non modicam habebat & plus quam aliquem Thesaurum feruentissime diligebat. Quos omnes post obitum suum Ecclesie Poznanienli reliquit. Iste felix Episcopus secundo Anno Episcopatus sui chorum Ecclesie Poznanienlis propter quasdam scissuras fundamentaliter, seu funditus destrui fecit & de nouo construxit. Vixit autem in Episcoparu suo decem annis & XXVI. septimanis. Post cuius decessum Capitulum Poznanienle ad eleccionem futuri pontificis conuenientes processerunt per formam compromissi elegerunt Petrum Decanum Poznanienlem, virum pyum & deuotum. Sed quia Hugo Cardinalis, Apostolice Sedis legatus, Archiepiscopo Gneznenli inhibuerat, ne electos confirmaret, ideirco ad predictum legatum nuncios Capitulum Poznanienle destinat; qui nuncii a predicto legato licencia confirmandi Electum suum per Archiepiscopum predictum Gneznenlem freuda benigne obtenta. Cum ad Ffulconem Archiepiscopum redijssent, & ipse confirmandi certum terminum in Slawno eisdem assignasset: In quo termino Johannes Archidiaconus Poznanienlis & Theophilus Archidiaconus Gneznenlis, Canonicus Poznanienlis in eleccionem prefati Decani se opposuerunt, dicentes se esse contemptos, quia ad eleccionem non fuissent vocati; & ob hoc pecierunt ipsam eleccionem magis infirmari, quam confirmari. Sicque dilacione confirmacionis pendente, Oppiso Abbas de Melzano, protunc Apostolice sedis legatus, vtrosque versus Wratislauiam ad se venire coegit; quos ad concordiam salubriter reuocans & inducens tandem concordauit; sic quod prefati Archidiaconi in eleccionem decani predicti consenserunt. Cuius eleccionem prefatus Abbas Auctoritate Apostolica confirmauit, decernens per Archiepiscopum Gneznenlem munus confirmacionis sibi impendi. &c. Mors & Elogium BOGUPHALI Episc. Poznanienlis: cui PETRUS Decanus succedit:

De Canonisacione Sancti Stanislai.

Anno denique prefato glorioslissimus Martir Sanctus Stanislaus fuit per Dominum Innocentium Papam nostrum canonisatus, in Ecclesia Sancti Francisci, Papa predicto missam celebrante; vbi inter cetera miracula miraculum infra scriptum. Quod cum nobilis quidam defunctus ad memoratam Ecclesiam, vbi Papa missam celebrabat, delatus fuisset, propinquis ipsius flentibus & magnum lamentum facientibus, papa prostratus ante altare beati Francisci flens orauit in hec verba: O beate Francisce, si sunt hec omnia vera de Sancto Stanislao, Polonorum Protbomartyre, sicut audiuimus, suscita hodie hospitem nouo signo: quo signo statim, qui mortuus fuerat, resurrexit. Benedictus DEVS. Canonisatio S. STANISLAI: & in ea Canonisatione mortuus resuscitatus est:

Digitized by Google

De Diuiſione Polonie iterum facta.

Poloniae Maioris inter duos Fratres Diuiſio:

Anno quoque eodem in feſto Paſchatis dux Przemisl fratrem ſuum Boleslaum a captiuitate abſoluit; & poſt hoc conuenientes in Caſtro Gedz Domino Ffulcone, Archiepiſcopo Gneznenſi & cereris Nobilibus Polonie preſentibus Gneznam Metropolin, Kalis, Rudam, Pysdii, Srodam, Bnyn, Bechow, Gedcz, Robycdziskam & Cleczſto eidem fratri ſuo Boleslao pro ſua porcione aſſignauit.

De Tempore pluuiali.

Inundacio aquarum:

Eodem itaque Anno a feſto Paſchatis vsque ad feſtum Sancti Iacobi tempore meſſis, nocte dieque pluit inceſſanter; & tanta fuit inundacio aquarum facta, quod per agros & vias homines nauigabant, & cum ſegetes metebantur, querebantur monticuli ad fruges reponendas. Inueniebantur eciam piſces per agros, inſule in gulguſtris pendebantur. Et ex tunc Terra Wiszinenſis tum ex infeſtacione paganorum, tum multitudine ymbrium fuit deſolata. Et poſthac in feſto omnium Sanctorum poſt miſſam Petro electo Poznanienſi Epiſcopo cum ſuo Capitulo conſedente audita ſunt ſexies tonitrua magna.

De Edificatione Ciuitatis Poznanienſis.

Przemislaus Dux nouam Ciuitatem erigit: & Eccleſiae Poznanienſi adſcribit:

Eodem vero tempore Przemisl dux prefatus ciues de Szroda prope Eccleſiam maiorem ad predium Eccleſie vltra Wartham ad inſtanciam cuiusdam Ciuis de Enbyn tranſtulit, vbi iam primitus per dictum ducem ciuitas erat locata, quam iam foſſatis circumfodi & blancis muniri procurauit. Szrodcam predictam loco predii in quo ciuitatem, vt premiſſum eſt, ſituauit, Eccleſie Poznanienſi perpetuo aſſignauit.

De Conſecracione Electi Poznanienſis.

Conſecratio PETRI Epiſcopi Poznanienſis:

Anno vero predicto Petrus Electus Poznanienſis & frater Vitus de ordine Predicatorum, Lythwanorum primus Epiſcopus per Wenerandum Ffulconem Archiepiſcopum Gneznenſem in Epiſcopos fuerant conſecrati.

De Interdicto in Terram Przemislonis prolato.

Varia Bella inter Duces Poloniae:

Anno igitur MCCLIIII. Oppiſo Abbas de Meſſano, Sedis Apoſtolice legatus, in ducem Przemislonem excommunicationis ſententiam promulgauit, & Terram ipſius Eccleſiaſtico ſuppoſuit Interdicto. Et hoc ideo, quia ipſo legato in Terra Slezie extante, Przemisl dux Oleſniczam Opidum cum ſuo diſtrictu Henrici ducis Wratislavienſis miſerat ſpoliari, propter quingentas marcas argenti, quas Henricus dux Slezie prefatus Przemisloni duci pro captiuitate cuiusdam Theutunici ſoluere tenebatur; durauitque huiusmodi Interdictum a Sexta feria poſt Reminiſcere ad diem terciam poſt dominicam Iudica & tunc fuit dux abſolutus & Interdictum relaxatum.

De Obitu Petri Epiſcopi Plocenſis.

Petrus Epiſc. Plocenſis obiit:

Eodem vero Anno Petrus Epiſcopus Plocenſis viam carnis eſt ingreſſus: Et Andreas Prepoſitus Eccleſiae eiusdem cognomine Golek fuit Electus in Epiſcopum & Anno predicto conſecratus.

De Eleuacione oſſium Sancti Stanislai.

Corpus Sancti Stanislai exhumatum & Oſſa pro Reliquiis in Veneratione habentur:

Anno igitur predicto VIII. Idus Maii Canoniſacio Sancti Stanislai martiris fuit in Eccleſia Cracouienſi ſollempniter publicata, & oſſa eius benedicta, que a die paſſionis ſue vsque ad eleuacionem ipſius in terra iacuerant Centum LXXXIIII. annis, minus medio fuerant honorifice eleuata ſeu ſublimata & pars eorum per Eccleſias iocunde diſtributa. Alia vero in predicta Eccleſia cum capite glorioſe recondita conſeruantur. Huius autem publicacioni canoniſacionis & ſacrorum oſſium eleuacioni interfuerunt Wenerabiles Patres, Oppiſo Abbas de Meſzano legatus Domini Pape Innocentii IIII. Ffulco Archiepiſcopus Gneznenſis, Prandorha Cracouienſis, Thomas Wratislauienſis, Walimirus Wladislauienſis, Andreas Plocenſis, Vitus primus Lithonienſium ordinis Predicatorum, Gothardus primus Ruſſie Ordinis Ciſtercienſis, quondam Abbas de Oppatowo, Epiſcopi, & preclari principes Kazimirus Cuyauie & Laucicie dux, Przemisl dux Plocenſis Polonie, Semouitus dux Mazouio, Boleslaus dux Cracouie & Sandomirie. Petrus autem Epiſcopus Poznanienſis huic ſollempnitati non interfuit, quia paraliſi morbo VIII. Kal. Maii laborabat & V. Idus Maii diem clauſit extremum.

PETRVS. Epiſc. Poznanienſis obiit:

Cui

Cui succeſſit Boguphalus de Creznelm. Cuius eleccionem Ffulco Archiepiſcopus Gneznenſis in Curzelow confirmauit &c. succedit Boguphalus III.

De Deuaſtacione Terre Oppauie.

Eodem quoque Anno Illuſtres principes Boleslaus Cracouienſis & Wladislaus Oppolienſis duces cum ſuis exercitibus eciam Ruthenis terram Oppauie, quam Przemislius, qui cognominabatur oculakarus Rex Bohemie occupauerat, incendio & gladio vaſtauerunt. Ducatus Regis Bohemiae Oppauiensis pervastatus:

De Deuaſtacione Terre Sleſie.

Anno eodem Przemisl & Boleslaus Polonie & Cunradus Glogouie duces cum ſuis exercitibus vaſtauerunt terram circa Trzebniczam Widauam & vltra Odram Leſzniczam Henrici ducis Wladislauienſis Eccleſiarum villas in nullo moleſtantes. item Ducatus VVratislauiensis a Ducibus Poloniae:

De Captiuitate Semouiti ducis Mazouie.

Eodem vero anno Kazimirus quondam Cunradi filius Cuyauie, Laucicie, Siradie dux, Semouitum ducem Mazouie fratrem ſuum germanum & vxorem eius captiuauit & captiuos denituit. Semouitus Dux Mazouiae à Fratre Casimiro captus:

De Conſecracione Boguphali Epiſcopi Poznanienſis.

Anno itaque Dni MCCLV. in dominica Reminiſcere in Eccleſia Laudenſi Boguphalus de Cirznelm fuit per Wenerabilem patrem dominum Ffulconem Archiepiſcopum Gneznenſem in Epiſcopum conſecratus. Cui conſeeracioni aſtiterunt Wenerabiles patres Thomas VVratislauiensis, VValimirus VVladislauiensis, Andreas Poznaniensis & Culmenſis, ordinis Predicatorum Epiſcopi. Boguphalus III. Epiſc. Poznan. consecratus:

De Abſolucione ducis Semouiti a captiuitate.

Eodem itaque Anno Kazimirus Cuyauie dux pretitulatus fratrem ſuum Semouitum ducem Mazouie a captiuitate liberum dimittens cum ipſo fraternaliter concordauit &c. Semouitus Dux Mazouiae à Carcere liberatur:

De prodicione Caſtri Nakyel.

Eodem igitur anno dux Miczyng, filius Swanthopelci, ducis Pomorie, proditoris nequiſſimi, in nocte beati Michaelis Archangeli per tradicionem cuiusdam Boleſtarii Caſtrum Nakel ſub duce Przemislio occupauit. Przemislius vero collecto exercitu ſuo & fratris ſui Boleslai vna cum Kazimiro duce Cuyauie, Caſtrum predictum vndique vallauerunt. Quibus pudicus Boleslaus dux Cracouie mille &. Semouitus Cunradi Mazouie dux octingentos viros armatos in ſubſidium ſibi deſtinarunt. Przemisl vero & Kazimirus cernentes firmitatem Caſtri & quod non poſſit de facili expugnari, edificauerunt aliud caſtrum ex oppoſito Caſtri antiqui verſus occaſum ſolis & poſitis in eo viris fortiſſimis & audacibus, qui illud cuſtodierunt; ac ingreſſum & regreſſum facientibus de antiquo Caſtro pro poſſe prohibuerunt, ad propria redierunt. Caſtrenſes vero Caſtri vtriusque ſepiſſime inter ſe congreſſi conflictum habebant, & in quodam congreſſu Pacoslaus Strzedrici & Hermannus milites robuſtiſſimi de parte ducis Przemislonis fuerant occiſi; multi eciam de Pomoranis pro tunc & alias ſunt proſtrati. &c. Pomerani Caſtrum Nakyel ſubitâ & inopinâ irruptione capiunt:

De Expugnacione Caſtri Raczans Pomoranie.

Anno itaque Domini MCCLVI. dux Przemisl cum fratris ſui Boleslai & ſuis exercitibus & cum duce Kazimiro Cuyauie conuenerunt circa Nakel & inito conſilio iuerunt ad expugnacionem Caſtri Raczans, ad quod multi homines de Caſtellania eadem confluxerant, vite & rerum gracia conſeruandarum. Ad quod venientes duces predicti igne appoſito ex omni parte ipſum impugnare ceperunt. Quibus caſtrenſi flamma in altum creſcente reſiſtere non valentes, & mortis incendium vitare volentes ad ſtaciones hoſtium, qui poterant exire, intrauerunt & ſe vltronee captiuitati ſubdiderunt, vite beneficium aſſectantes. Multi tamen exire non valuerunt & hii cum Caſtro & rebus in eodem exiſtentibus per ignem occupati, crudeliter ſunt exuſti. Przemislaus Dux Poznaniensis castrum Raczaſcz Pomeraniae capit & comburit:

De Impugnacione noui Caſtri Nakyel:

Eodem quoque anno in XLma Swanthopelcus dux Pomorie proditor predictus cum fratre & filiis ſuis collecto exercitu expenſas deduxit in Nakel. Quibus deduc- & Swantopulcus Dux Pomeraniae po-

Digitized by Google

vnm caſtrum prope Nakyel non poteſt expugnare:

ctis & in Caſtrum Nakel illatis, caſtellum nouum ducis Przemislonis expugnare temptavit; mandauitque hominibus ſui exercitus ligna ſicca de pino afferre, & in foſſatum iactare volens ipſum Caſtellum ignis incendio expugnare. Sed cum homines ſui ligna portaſſent, & in foſſatum iactaſſent & pro aliis plurimis rediiſſent. Illi de Caſtro exeuntes ligna de foſſato recollegerunt ipſi ligna ſuccedentes. Quibus per ignem conſumptis Pomorani amplius ligna afferre deſiſtentes ipſum Caſtellum clipeis protecti ardentibus & aliis inſtrumentis impugnare ceperunt. Fundibularii vero lapides & eciam de paruis machinis intus iacentibus iacientes. Sicque ab hora ſexta & citra & vsque ad horam completorii Pomorani viri tamquam fortiſſimi & propter exuſtionem caſtri Rakzans & hominum in eodem peremptorum nimium prouocati predictum Caſtellum impugnauerunt. Quibus caſtrenſes, quos dei clemencia tamquam iuſtos & pro patria ſua iuſte pugnantes miraculoſe contra proditoris nequiſſimi infeſtaciones protegebat, viriliter reſiſtebant; & XX. Pomoris occiſis & LX. vulneratis, ipſos a Caſtalli impugnacione deſiſtere & recedere coegerunt. Sic dux Svvanthopelcus proditor prefatus cum iactura ſuorum ad propria rediit confuſus.

De doloſis inſidiis Swanthopelci prefati.

Inſidiae à Svantopulco militi praeſidiario novi Caſtri prope Nakyel ſtructae:

Anno quoque eodem in Dominica Rogacionum Svvanthopelcus, Pomorie dux, factis inſidiis & in latibulis prope Caſtellum nouum Nakel caute ordinatis iuſſit ſuos de antiquo Nakel, vt egredientes de Caſtro Nakel eos, qui in Caſtello nouo morabantur, ad certamen prouocarent. Quod cum egreſſi feciſſent ipſi retrocedentes, quaſi ad Caſtrum ſuum fugere volentes aduerſarios ſe inſequentes a Caſtello nouo remocius abducebant. Svvanthopelcus vero dux conſiderans ipſos Caſtellum de facili intrare non poſſe, mox de latibulis ſaliens ducis Przemislonis homines, ſue gentis multitudine vndique circumſeptos proſternit, occidit, vulnerat & captiuat. Nec tamen pro tunc victoria licet doloſe obtenta predictum caſtellum poterant expugnare &c.

De Concordia inter Przemisl & Svvanthopelcum duces facta.

tandem per Popponem Cruciferum Pax ſancita:

Eodem quoque anno in vigilia beati Iacobi Apoſtoli dux Przemisl cum ſuis Baronibus venit ad villam ſuam Kczinaz cum Svvanthopelcone ſuper recuperacione Caſtri Nakel tractaturus. Aderat eciam quidam frater Poppo crucifer de domo Thutunica, qui duci Przemisloni quarto gradu conſanguineitatis per matrem ſuam attinebat. Hic nota quod mater ducis Przemislonis, vt fertur, ſi. fuit ſoror Svvanthopelci prefati & vxor VVladislai Odonis, extunc ſequitur, quod Svvanthopelcus fratri Popponi prefato tercio gradu conſanguineitatis fuiſſet coniunctus: vnde neceſſe videtur, quod ſicut premiſſum eſt, ſic aut quod VVladislaus Odonis dux Polonie & Svvanthopelcus duas ſorores germanas in vxores habuiſſent. Quia Mſczyng, dux Pomeranie filius Svvanthopelci prefati Przemislonem & Boleslaum filios VVladislai, fratres ſuos amitales appellat &. Przemislio ſecundo ducis Polonie filio Przemislii ducatum Pomorie reſignauit. Poterat eciam eſſe, quod Svvanthopelcus prefatus ſororem VVladislai duxiſſet in vxorem; & ex hoc fratres amitales haberentur. Quid autem certi ſit, non inuenio. Poppo autem de quo genere ſuit apud nos non habetur. Interpoſuit tamen partes ſuas, vt ipſos tamquam ſibi coniunctos ad concordiam reuocaret. Cuſtodierat namque Svvanthopelcus ſepe dictus, quod caſtrum Nakel fraudulenter obtentum commode retinere non poſſet ex eo, quia de caſtello nouo ſibi frequenter moleſtie & infeſtaciones fiebant; peciitque pro expenſis factis a Przemislio duce certam pecunie quantitatem per reſtitucionem Caſtri eiusdem. Sic vterque eorum compromiſerat in fratrem Popponem. predictum promittentes bona fide ſe firmiter ſeruaturos, quidquid per ipſum tam ſuper reſtitucione Caſtri, quam ſuper obſeruancia pacis fuiſſet diffinitum; pronunciauitque frater prefatus Poppo, quod firmam pacem & tranquillam inter ſe ſeruare deberent, caſtrum Nakel Svvanthopelkone duci Przemislio reſtituente. Cui dux Przemisl memoratus quingentas marcas argenti viceuerſa in certis terminis ſoluere deberet; & demum inter Caſtrum vetus & nouum conuenientes inermes oſcula ſibi inuicem prebuerunt: maxime autem in die Sti Iacobi dux Przemisl Caſtrum antiquum Nakel, duce Svvanthopelcone ipſum inducente cum ſuis intrauit. Dux Svvanthopelcus benigne ſuſcipiens & Caſtrum Nakel reſignat. Dux vero Przemisl ſibi pro quingentis marcis argenti predictis nouem oſides, donec pecuniam ſolueret, tenendos aſſignauit; & ſic pace firmata ad propria redierunt.

De

Digitized by Google

De captiuitate Thome, Epiſcopi Wratislauienſis.

Demum anno prefato infra octauas Sancti Michaelis, cum dominus Thomas Epiſcopus Wratislauienſis tempore illo tocius Cleri Polonie ſpeculum in Gorka predio Abbatis Sancte Marie in Arena, Eccleſiam de nouo conſtructam dedicare volens de nocte quieſceret Boleslaus ſeuus dux Sleſie, filius quondam Henrici, quem Thartari occiderunt, inductus veſania diabolica & ſuaſu Theutunicorum, quorum regebatur conſilio, Epiſcopum in lecto quieſcentem, veluti fur & latro, & non ut princeps fracto hoſtio captiuare ac rebus omnibus ſpoliare, ipſumque veſtibus denudare cepit, cauſas friuolas contra eundem pretendens; quarum tamen hec maior fuerat, vt ab ipſo pecunias extorqueret, Theutunicis erogandas. Scientes autem Theutunici ipſum equitatus vſum non habere, vt puta, qui iam grauedine corporis tenebatur; eum tamen equum tractantem equitare coegerunt, in ſola camuſia & femoralibus, ceteris veſtimentis penitus denudatum. Cuius miſertus quidam latrunculus, virgulatam ſatis vilem propter auri diſcrepanciam & ocreas veruſtas ipſum indui fecit. Capti quoque fuerant cum eo Boguphalus Prepoſitus & Hoccardus Canonicus Wratislauienſis, & vna cum eo ducti ad Caſtrum Vlaus ducis Boleslai predicti & dati cuſtodie carcerali. Prefatus autem prepoſitum & Canonicum in vincula coniecit, vt ab ipſis eo cicius pecunias extorqueret, prout & fecit. Epiſcopum de Caſtro ad Caſtrum ludibrioſe deferre precipiens. Tandem ad Turrim Loduicz tenendum proiecit. Epiſcopus autem cernens, quod ſine pecunia euadere non poſſet; ipſum de duobus milibus marcarum argenti placauit, ipſas ſoluere promittendo, pannis Sarlaticis, quos ſibi Hecardus canonicus pro alienacione ſeu alleuiacione ſui martirii aſſignauerat, duntaxat exceptis. Dominus vero Archi-Epiſcopus Gneznenſis auditis huiusmodi factis nephariis & conſternatus animo; communicatoque conſilio & conſenſu fratrum ſuorum Epiſcoporum ſue prouincie in ducem prefatum excommunicacionis ſententiam promulgauit, mandans ſuffraganeis ſuis, vt in omnibus ſollempnitatibus, dominicisque diebus & feſtiuis, tam in Cathedralibus, quam Parochialibus Eccleſiis candelis accenſis & tympanis pulſatis excommunicatum publice denunciare iuberent; ſtatuitque dictus Archiepiſcopus poſt concionem cantando ſuper genua pſalmum: Deus laudem meam tacueris cum pater noſter & verſiculo: Exurgat Deus, & oracionem, que ſequitur: Exaudi quaeſo domine eccleſiam tuam non ſolum paganorum percuſſionibus attritam; Sed eciam Chriſtianorum prauitate afflictam, & concede propicius, vt qui diuine ſubdi recuſant poteſtati, dextera tue maieſtatis cito deiiciantur inimici per &c. Et cum pſalmus legebatur, campana contra modum in vnam partem pulſabatur. Boleslaus vero dux prefatus in ſua pertinacia extans ſeu perſiſtens, Epiſcopum & ſuos dimittere noluit, donec ſibi pecunia eſſet perſoluta; quam plus quam ſalutem & honoris ſui ſtatum affectabat. Epiſcopus autem tedio in captiuitate affectus & ſuorum afflictioni nimium compaciens, partem pecunie prefato duci perſoluit; & pro reſiduitate poſitis obſidibus in die Paſce domini a captiuitate extitit liberatus. Boleslaus itaque nequiciam ſuam pàlliare volens, Henricum Wratislauienſem & Cunradum Glogouienſem duces, fratres ſuos vterinos & quosdam eorum proceres de ſcelere captiuitatis Epiſcopi accuſabat; cuius aſſercioni tamquam viri perfidi, qualis ipſe fuerat, non fuit fides adhibenda.

Boleslaus Calvus Dux Sileſie Lignic. Thomam Epiſc. VVratisl. cum Prepoſito & Canonico in Carcerem abripit:

Interdicto Eccleſiastico ideo ſubiectus:

De Captiuitate Boleslai ducis predicti.

Anno itaque Domini MCCLVII. Boleslaus ſeuus dux de Legnicz ſepe dictus, volens fratrem ſuum Cunradum, ducem Glogouie, dolo circumuentum captiuare, ipſum peciit, vt ad Caſtrum Legnicz gracia contiuandi veniret; dux autem Cunradus modum tradicionis per quendam Virum relatum veraciter intelligens, & certitudinaliter experiri cupiens, accepto ſecum ſufficienti armatorum virorum comitatu, arma ſecrete deferencium. Et cum caſtro Legnicz appropinquaſſet, reliquit quosdam ex ſuis in latibulis, iubens vt juſſa ſua ibidem caute expectarent. Ipſe vero cum ceteris, licet paucis Caſtrum Legniczenſe intrauit. Quem Boleslaus benigne, vt apparebat, ſuſcepit: ſed intus latebat fraus & dolus. Cunradus dux conſiderans Theutunicos turris menia aſcendiſſe caſtri, & alios in latibulo abſconſos latitare: Statim in fratrem Boleslaum prorumpens ipſum captiuat; & cum ipſo citisſime, priusquam Theutunici de latibulis egreſſi ipſum inuaderent, de caſtro exiliens ad ſuos properauit, Boleslaum in Glogouiam deducens arcte Cuſtodie deputauit.

Ipſe vero Boleslaus Calvus a Conrado II. Duce Glogouienſi captus poſtea:

Digitized by Google

De Obitu Przemislii ducis Polonie.

Mors & Elegium Przemislai Ducis Majoris Polonie:

Eodem quoque Anno pridie Nonas Junii Nobilisſimus Vir dominus Przemisl, dei gracia dux Polonorum, filius quondam Wladislai Junioris, qui fuerat filius Odonis, de hoc ſeculo ad Chriſtum migrauit; cuius vitam ſub breuitate transcurrens actus & mores eius in parte aliqua poſſent imitari. Fuerat autem quidem dux minorennis etate, vix habens XXXVI. annos; ſed maturus moribus, vita & conuerſacione magnam dei graciam in multis habebat & mirabilem. Homo ſuit inter Religioſos & ſeculares pudicisſimus. Nunquam aliquis audiuit de ore eius turpe verbum vel verecundoſum. Iratci minime ſciuit; & ſi aliquando per aliquem ducebatur ad iracundiam, nunquam aliquis in ipſo notare, ſi iraſceretur, poterat propter hilaritatem vultus eius, quem cuilibet oſtendebat, ſemper paratus ſuit magno & paruo, diuiti & pauperi aurem ſuam inclinare, & affectuoſe ſibi loquentem audiuit, & honeſte dum potuit, neceſsitates hominum expediuit. Inter principes Polonie tunc temporis mitisſimus fuit, diſciplinatus & humilis, pacificus & manſuetus & pyus, feruens in caritate, non ficta contra Deum & homines, cum nullo diſcordiam voluit, niſi forte aliquis terram eius inuaderet, tunc ſe defendebat, prout poterat. Terram ſuam tempore vite ſue ex omnibus partibus pace vallauerat, coadunando ſibi principes vicinos in amicos non per gladium, ſed per ſapiencian, quam ei JESUS CHRISTUS dederat, & quam ſemper libenter ſequebatur. Nullius principis terminos occupare voluit; ſed pocius cum omnibus hominibus pacem cupiuit. Deuotisſimus fuit: numquam carere voluit, cum potuit, diuino officio. In cantu pulcro delectabatur, horas de Domina glorioſa, cum potuit, expleuit, & ipſam in maximo honore veneratus eſt. Et mirabile fuit de eo, cum deponebat ſe ad lectum hora nocturna, & aliquantulum ſompno recreabatur, cum nocte tota credebatur ab aliis dormire, ipſe ſurgebat aliquando media nocte, aliquando ante, ſedens ſub conopeio ſuo cum candela tenens pſalterium legebat aliquos pſalmos; ſorores quas ſciebat, ſuperbiam deſpexit, ebrietatem prorſus vitabat. Numquam cum aliquis ebrium vidit. Temperatim comedit; Medonem multis annis non bibit; ſed ceruiſiam vel vinum. Illud ita fuit temperatum, quod vix ſaporem vini habuit. Balneo - - quatuor annis ante mortem non fuit vſus. Qualibet XLma, ut dicebatur, cilicio vtebatur ſub veſtibus aliis & hoc ſecrete quidem. Cilicium ego *Baſco*, Cuſtos Poznanienſis poſt mortem ipſius vidi ferre quendam ſacerdotem; & erat ſatis ſpiſſum. *Deum* multum dilexit & ſanctam Eccleſiam honorificauit ſeu honoravit, & defendit totum Clerum, & omnes alios viros religioſos in magna reuerencia habuit, & eos in ſua Curia ſepius honorifice pertractauit. Et ſi in aliquo magno feſto circa Eccleſiam Gneznenſem vel Poznanienſem fuit, Canonicos illarum Eccleſiarum & Vicarios in prandio habebat; & omnibus aduenientibus clericis & laicis menſa eius patuit. Feria quinta magna ubicunque fuit, pauperes occulte adduci in nocte precepit & pedes eorum lauit, extergens linteo & oſculatus eſt eosdem, & recreans corpora eorum de potu, dans eis eciam aliquos pannos ad tuniculas. Nunquam de aliquo quantocumque quis male vixerit, male ſciuit loqui. Et quid dicam homo inter principes & alios in Polonia non fuit ei ſimilis inventus, qui recordans eternorum bonorum conſolacionem in celo, id teſtamento ſuo reliquit Deo & Eccleſie Beati Adalberti in Gnezna villam, Czirnelm & aliam Beati Petri in Poznania Buk cum ciuitate, cum moneta, cum Theloneo, cum Tabernis, cum omnibus hominibus & vtilitatibus & cum omni Jure & dominio in cuſtodiam eiusdem Eccleſie, rogans & ſtatuens, vt pro anima ſua ad eius ſepulcrum nocte & die in perpetuum habeatur lumen; & de eisdem vtilitatibus miſſe pro ipſo & pro ceteris, qualibet die, ſi fieri poteſt, vel ad minus qualibet ferja ſexta vel alio die, qui comode obſeruari in ſeptimana poterit, celebrarentur. In exequiis eius tantus fletus fuit, qui nunquam in alicuius principis Polonie eſt auditus. Fleuit enim Clerus, quia ſocialis ei fuit; fleuerunt milites, quia benignus eis fuit; fleuerunt religioſi, quia viſcera minime contra eos habuit. Nulla etas, nullus ſexus, qui in exequiis fuerat, vel cum mortuum audierat, a fletu continere poterant. Collocet DEVS animam eius in Regno celorum.

De Natiuitate Secundi Przemislonis.

Przemislaus II. Poſthumus naſcitur.

Anno namque eodem natus eſt Przemislonis ducis boni Polonie in Poznania, infra matutinas die dominico in feſto Sancti Kalixti Martyris; & cum cantarentur matutine per Canonicos Poznanienſes & vicarios, venit nuncius circa finem noue leccionis & ſignificauit de natiuitate Pueri; & ſtatim ceperunt alta voce cantare: Te DEUM laudamus; tam pro matutinis, quam pro gaudio nati pueri ad laudem DEI; qui digna-

Digitized by Google

dignatus fuit tanto munere Polonos consolari. Boguphalus vero Episcopus Poznaniensis, qui vocabatur de Cuznelin, puerum de fonte sacro leuauit baptismatis cum Bastone, Custode Poznaniensi; Impositumque fuit ei nomen patris Przemislius ad memoriam boni patris.

De Sinodo in Lancicia celebrata.

Synodus Lancicensis contra Boleslaum Calvum Ducem Silesie Legnicensem.

Anno quoque & die beati Kalixti predictis, Dnus Ffulco Archiepiscopus Gneznensis, Prandotha Cracouiensis, Thomas Wratislauiensis, Boguphalus Poznaniensis, Wolimirus Wladislauiensis, Andreas Plocensis & Wilhelmus Lubucensis, Episcopi ac multi Abbates, Prelati & Canonici Ecclesiarum in Lancicia Sinodum celebrarunt. In qua Sinodo Archiepiscopus predictus cum suis suffraganeis contra Boleslaum Ducem Slesie per Alexandrum Papam datam crucem predicarunt, & eiusdem auctoritate domini Pape predicare iusserunt, pro eo, quod idem dux per annum & vltra sentenciam excommunicacionis propter captiuitatem Episcopi Wratislauiensis in eum perlatam sustinuit, animo induratus, & normam Ecclesiastice discipline contempnens. Multe eciam constituciones in eadem Sinodo fuerunt ordinate, que in Ecclesiis cathedralibus recondite reseruantur. &c.

Boleslaus Dux Kalis vxorem accepit.

Boleslai Ducis Calissiensis Nuptie & Liberi.

Demum Anno MCCLVIIIuo Boleslaus, Polonie Dux, frater Przemislonis iam defuncti, Helenam, Bele Regis Vngarie filiam, de sorore Sancte Heduigis procreatam, quam anno vno ante obitum Przemislonis, fratris sui, apud Boleslaum Ducem Cracouie sibi copulauerat in vxorem, in Terram suam de Terra Cracouiensi abduxit cum sollempnitate Regali; de qua postmodum Tres filias generauit; quarum vnam Wladislao, filio Kazimiri Ducis Cuyauiensis, cum qua sibi Poloniam aut MCC. marcas argenti, & aliam Henrico filio Ducis Boleslai pessimi Slesie Legnicensis sepedicti, cum similiter MCC. marcis argenti aut terram Velunensem seu Rudensem Castellaniam nomine dotalicii assignando copulauit prouide in vxores; Terciam ad Monasterium Ste Clare per ipsum fundatum Gnezne & sufficienter dotatam tradidit diuino seruicio mancipando.

De Discordia inter Boleslaum & Kazimirum Cuyauie.

Discordia inter Duces Polonie.

Anno vero eodem Boleslaus dux Polonie cepit a Kazimiro Castrum Laudense cum suo districtu, quod idem Kazimirus tempore sue iuuentutis & fratris sui occupauerat, repetere, & cum eodem pro ipso gwarrare; & cum Terra vtriusque ex Guerrarum vicissitudine fortiter vastaretur; Boleslaus collecto totali suo exercitu Polonie tocius, Terram Cuyauie potenter intrauit & Wladislauiam iuuenem accedens, & staciones circa ipsam faciens, ipsam viriliter impugnat. Cui Warcislaus Boguphali dux Pomorie cum sexcentis armatorum in adiutorium aduenit; quorum potencie Kazimirus obuiare non valens, mediam partem Castellanie Laudensis restituit, Castrum Laudense, quod edificauerat, comburendo.

De Obitu Ffulconis, Archiepiscopi Gneznensis.

Fulco: Archiep. Gnesn. moritur:

Eodem vero Anno Ffulco, Archiepiscopus Gneznensis, qui Pelka nomen proprium habebat, in Laucicia diem clausit extremum. Vir in moribus compositus, libratus & honeste vite. Sub cuius regimine Ecclesia Polonica in omnibus feliciter triumphabat.

De Eleccione Janussii Archiepiscopi Gneznensis.

succedit Janussius Prepositus Gneznensis:

Eodem quoque Anno electus fuit Janussius, prepositus Gneznensis de communi voluntate eligencium in Archiepiscopum Ecclesie predicte. Post cuius eleccionem misit nuncios ad Curiam Romanam, Henricum decanum Poznanienſem, Ægidium Archidiaconum Lancicensem & Przibislaum Canonicos Gneznenses ad petendum munus consecracionis seu confirmacionis sibi impendi, & pallium destinari. Qui venientes Curiam Romanam, inuenerunt constitucionem Alexandri Pape, qua cauebatur, quod quilibet electus in Archiepiscopum principaliter Domino Pape debeat se presentare & exhibere. Quod cum domino nuncii predicti Electo nunciassent, statim iter arripiens feria sexta proxima ante Inuocauit Curiam Romanam intrauit Anno Domini MCCLIX. & se presencie Domini Pape exhibuit. Quo Dominus Papa viso & per

Cardi

Digitized by Google

Cardinales examinato ipsius eleccionem confirmauit; & proximo die Dominico Iuuocauit ipsum in Archiepiscopum consecrari precepit. Henricus vero Decanus Poznamiensis & Przibislaus Canonicus supra dicti ad propria redeuntes in partibus Lambardie obierunt.

Swanthopelcus, Pomorie dux, staciones Warczislai devicit.

Bellum inter Pomeranie & Cassuborum Duces:

Eodem itaque Anno Warcislus, Dux Cassuborum cum exercitu Polonorum, quem Dux Boleslaus in subsidium destinauerat, & cum Episcopo Caminensi contra Swanthopelcum, ducem Pomorie, processit & veniens circa Slupxi, qui alio nomine Scolp nominatur, dimisso Episcopo & exercitu eius & quibusdam suis militibus non paucis, in Stacionibus, ut res suas & Polonorum ac clientelam ibidem dimissam custodiuerunt propugnantes, Solus cum exercitu magno terram Swanthopelconis animose vastauit. Sed Swanthopelcus potencie sue resistere non valens, in Staciones irruit & Episcopum cum suo exercitu deuictum fugat, plurimos militum & seruientes armorum occidit & quosdam captiuat, & acceptis multis spoliis & captiuis secessit illesus.

Dux Kazimirus Terram Kalis deuastauit.

Bolezlai Ducis Calisiensis a Casimiro Duce Cuiauie reportata insignis Victoria:

Item Anno eodem, videlicet MCCLIX. Kazimirus Cuyauie, Laucicie & Syradie Dux congregato suo exercitu vsque ad duo milia virorum pugnancium ipso die Ciriaci martiris Terram Kalis intrauit occulte, quam hostiliter invadens absque mora spoliauit. Sed cum rumor huiuscemodi ad Boleslaum Ducem Polonie peruenisset, qui iam eundo Poznaniam fuerat constitutus, festine ad Castrum Kalis rediit; sed nec in via, nec in Castro miliciam poterat colligere tam repente preter XXX. milites, qui aduenerunt, cum quibus Cuyauiensibus suis adiunctis & DEO se totaliter committens, in quo semper confidebat, exercitum Kazimiri insecutus, ipsum inter Clomam & Oppataw villam Archiepiscopi in quadam Borra, que dicitur Salecz animose inuasit. Cui DEUS & sue genti tantam virtutem, licet paucis, miraculose contulit, quod Kazimirum Ducem prefatum cum sue gentis multitudine in fugam conuertit, & multis occisis, vulneratis & captis & recuperata preda, quam ceperat, equos CCCtos ipsorum, quibus insiderent, acquisiuit. Palatinum quoque Cuyauie grauiter seu lethaliter vulneratum captiuaueruntt. Fertur namque quod quando Boleslaus Kazimirum & suum exercitum invasit, tantus timor corda eorum concussit, quod omnes arbores homines exercitus Boleslai esse putabant. Et ex hoc perterriti fugam pro presidio elegerunt; in qua fuga miraculose deuicti, donum victorie DEO & Justicie Boleslai tribuebant. Nec dubium extat, quod auxilium Dei omnipotentis desuperius sibi missum fuerat, qui non deserit sperantes in se; quod tantam multitudinem cum paucis victoriosissime debellauit.

De Captiuitate Nobilium fraudulenta.

Proceres Polonie a Casimiro Duce Cuiauie capti:

Item eodem Anno Kazimirus, dux prefatus Herkaboldum Palatinum Gneznensem, Simonem fratrem suum Castellanum loci eiusdem & Nicolaum Kalisiensem Palatinum & multos alios Nobiles in quodam colloquio per iussum fraudulenter celebrato captiuauit.

De Edificacione Castri Pacoszcz.

Castrum Pacoszcz in Prejudicium Boleslai Ducis Calissiensis extructum:

Eodem vero Anno Kazimirus dux predictus cum adiutorio ducis Swanthopelconis proditoris edificauit Castrum in dominio Boleslai ducis Polonie & in preiudicium eiusdem.

De Vastacione Terre Lancicienſis.

Lancicienſis Terra pervastata:

Item anno eodem infra octauas Sti Michaelis Boleslaus Polonie, Boleslaus pudicus Cracouiensis & Sandomirienſis & Semouitus Mazouie & Romanus filius Danielis Regis Russie, qui venerat in auxilium Semouito duci predicto contra Kazimirum ducem fratrem ipsius vterinum convenientes in Terra Lancicienſi, ipsam totaliter spoliis & incendio deuastarunt; edificaruntque Castrum Terra in eadem, & edificatum Semouito duci Mazouie predicto assignauerunt. Cernens autem dux Kazimirus malum sibi iminere, & tot principibus resistere non posse, peciit treugas vsque ad festum Sti Andree sibi dari & colloquium in eodem festo celebrari: in quo se omnibus illis obtulit satisfacere, quorum metas vel terras aut Castra minus iuste detineret occupata.

Tar-

Digitized by Google

Tarthari ſecundario Terram Sandomirienſem vaſtauerunt.

Anno, quo ſupra, ante feſtum Sti Andree, periculis Chriſtianorum introiuerant Tarthari cum Pruthenis, Ruthenis, Comanis & aliis gentibus Terram Sandomirienſem; ipſam rapinis, inflammacionibus, hominum occiſionibus enormiter ſpoliantes. Et ſencientes magnam multitudinem hominum cum ſuis rebus ad Caſtrum Sandomirienſe confluxiſſe, ipſum vallauerunt ſine ceſſacione impugnantes. Duces vero Ruſſie Waſſylco, frater Danielis Regis Ruſſie; Leo quoque & Romanus filii predicti, cernentes moram fieri in expugnacione Caſtri predicti, concuperunt Caſtrenſes circumuenire dolo fraudulento & accepta ſecuritate cum Caſtrenſibus conuenerunt, ſuadentes eis, ut dexteras ſeruitutis a Thartaris peterent; & ipſis Caſtrum & bona, que in ipſo habent, preſentarent, ut vitam ipſis Tarthari largirentur. Qui vitam Caſtro & bonis prefererunt, & ſic, ut premiſſum eſt, vitam obtinere ſperantes, predictorum ducum decepti conſilio, & ut liberi & ſecuri de vita & ſuis vxoribus & natis abire poſſent, a Tartharis & a predictis ducibus fidei promiſſa recipientes, Caſtrum apperuerunt, & rebus in eo omnibus dimiſſis inermes de Caſtro exierunt. Quos cernentes Tarthari in eos tamquam lupi in oues irruerunt ſanguinem nimium innocentum hominum effundentes: Ita quod riui ſanguinis in Wiſlam decurrentes, ipſam invndare fecerunt. Et cum in eorum occiſione graſſati & laſſi fuiſſent, reliquos viros, tamquam gregem peccorum ad Wiſlam fluuium impellentes ſubmerſerunt. Mulieres vero iuuenculas & ſpecioſas virgines, ac adoleſcentes maſculos ſecum captiuos abduxerunt: & tunc multa milia hominum tam diuturnitate captiuitatis, quam in occiſione gladii perierunt. Tarthari vero rebus de Caſtro Sandomirienſi & ciuitatis eductis, ipſum exuſſerunt, plurimis diebus in Cracouienſi & Sandomirienſi Terris exiſtentes multa mala & enormia proch dolor commiſerunt &c.

Tartari Poloniam depopulantur & Sandomiriam occupant:

De Deſponſacione filie Przemislonis.

Anno itaque Domini M C C L X. Polonie dux predictus Conſtanciam, olim Przemislonis ducis Polonie fratris ſui filiam Cunrado filio Marchionis de Barnthborg, alias de Scorzelicz fecit copulari in vxorem & ſollempnitatem nupciarum in Caſtro Santhok cum eisdem celebrauit: qui Caſtellaniam Santhoczenſem pro dote eiusdem obligat, ſed non ipſum Caſtrum. Per hoc autem ipſa Caſtellania a Regno Polonie eſt alienata vsque in preſentem diem.

Caſtellania Santoczenſis a Regno Poloniæ & qua occaſione alienata:

Mendolphus Rex Pruſſie a fide Chriſtiana receſſit.

Anno vero eodem Prutheni baptiſati cum ſuo Rege Mandolpho propter multa grauamina, que ipſis inferebantur per cruciferos, fidem Chriſtianam, quam aſſumpſerant, deſerentes, ad Lithwanos cum aliquibus fratribus ordinis Cruciferorum abierunt, ipſis fortiſſime adherentes. &c.

Mendolphus REX BORUSSIÆ a fide CHRISTIANA recedit:

De Vaſtacione Terre Plocenſis.

Item Anno eodem Mendolfus predictus ſuorum Pruthenorum, Lithwanorum, & aliarum gencium infidelium ad triginta milia virorum pugnancium multitudine recollecta, Terram Mazouie intrauit, vbi primo Plocenſem ciuitatem, & deinde opida & villas tocius Terre Plocenſis crudeliter gladio & incendiis, ſpoliisque & rapinis totaliter deuaſtat. Et deinde Pruſſiam invadens vrbes ſubuertit, villas & fere totam terram Pruſſie deſtruxit, magnam ſtragem in populo Chriſtiano per ſuos Pruthenos baptiſatos committendo &c.

& Ducatum Mazoviæ dilacerat:

De Vaſtacione Terrarum Paganicarum a Chriſtianis.

Anno itaque Domini MCCLXI. tercia Septimana poſt diem Epyphanie, multitudo Chriſtianorum Theutunicorum & Polonorum & aliarum gencium fidelium in vnum recollecta, Terras Lithwanorum & aliorum Paganorum intrauerunt, ipſas impugnare & delere cupiens. Et cum Chriſtiani per terram Paganorum fuiſſent diſperſi, pagani in vnum recollecti reliquum exercitum, qui ad ſarcinolas Chriſtianorum remanſerat, repente invaſerunt, multos ex ipſis gladio perimendo; ibique reditum Chriſtianorum expectarunt. Sed in ſua potencia confidentes cum Chriſtiani auditis rumoribus de proſtracione ſuorum ad ſarcinolas feſtine remearunt, vbi venientes exercitum paganorum invenerunt copioſum; cum quibus animoſe congreſſi viriliter pugnare ceperunt; & quamuis multos ex paganis occidiſſent; pagani tamen Deo permittente, & peccatis Chriſtianorum exigentibus, victoria obtenta Chriſtianos fugam inire coegerunt.

Digitized by Google

De Secta Flagellatorum Vesanica.

Flagellatorum Secta in Polonia:

Item eodem anno insurrexit quedam secta rusticorum; ita quod alius alium nudatus tum linteo ad vmbilicum precinctus sequebatur, se ipsum quilibet flagellando ad dorsum verberando, quos duo cum vexillis & duabus candelis preeedebant, quandam cantilenam precinentes, & hoc his in die, videlicet hora prima & hora nona faciebant. Ianussius vero Archiepiscopus Gneznensis cum suis suffraganeis in sua provincia sub excommunicationis pena decetero talia fieri prohibens, principes Polonie peciit, vt sectatores huiusmodi per penas carceris & distractionem rerum a predicto errore compescere deberent. Quod & fecerunt. Nam rustici hoc audientes Archiepiscopi & principum edicta a predicto errore desierunt. Eodem quoque anno Episcopus Plocensis, qui cognominabatur Golck post octauas Pasche migrauit ad Christum; cui Petrus successit.

Petrus Episc. Plocensis:

De occupacione Lauicicienſis & Syradienſis Castrorum.

Turbae in Lancicienſi & Syradienſi Terrâ exortae:

Eodem quoque anno & Szemomisl fratres filii Kazimiri ducis Cuyauie obiecta causa contra nouercam suam, que ipsos toxico perimere voluisset, & recedentes a patre occupauerunt Lauiciam & Syradiam cum suis appendiis vniuersis; quibus Terrigene spreto patre eorum fortiter adheserunt.

Boleslaus Pyus rehabuit Castellaniam Landenſem.

Castellania Landensis Duci Bolezlao Pio restituto:

Demum anno predicto Boleslaus Pyus, Wladislaus Polonie dux circa festum Sancti Bartholomei collegit exercitum fortem, vt terras Cuyauie Kazimiri ducis inuaderet incendio & spoliis destruendas, propter hoc quod medietatem Castellanie Landensis predictus Kazimirus contra promissa Boleslao reddere non curabat. Sed Kazimirus cernens se disparem potencie Boleslai immediate Wolimiro Wladisl. Episcopo medietatem Castellanie Landensis, residuam vero Boleslao resignauit cum Castello quod construxerat in eodem.

De occisione Semouiti Mazouie Ducis.

Lithuani cum Ruthenis Masouiam iterum ingressi Semovitum Ducem interficiunt:

Anno Domini MCCLXII. XXII. Mensis Iunii Rutheni cum Lithwanis venientes caute in terram Czirnensem Mazouie ipsam totaliter igne & gladio deuastarunt, vbi inopinato quandam villam Iaszdensem nomine intrantes inuenerant Semouitum cum suo filio Cunrado, Mazouie duces; quos capientes inhoneste tractauerunt. Swanno autem filius sororis Danielis Regis Russie Semouitum ducem prefatum sic captum manu propria decollauit & Cunradum filium eius secum abduxit captiuum. Eodem anno Mazouite in quodam predio Dlugoszedle cum Pruthenis congressi pugnauerunt nono Augusti; Sed Prutheni victores effecti ad propria hilares redierunt.

De Edificacione Castri Plocensis.

Castrum Plocense à Bolesla Pio Duce Poloniae reaedificatum:

Transacto igitur anni predicti modico tempore circa festum sancti Michaelis Boleslaus dux Polonie pretitulatus ad peticionem relicte Semouiti Ducis Mazouie premortui, congregato exercitu iuit in Terram Mazouie & reedificauit Castrum Plocense, quod fuerat per paganos exustum, & reedificatum ac bene munitum presentauit relicte predicte domine & filiis eiusdem Boleslao & Cunrado, & nisi reedificasset Castrum predictum residuum Terre Mazouie per paganos totaliter fuisset deletum.

De Vastacione Terre Lowicensis.

Pruthenorum Incursiones repetitae:

Anno vero MCCLXIII. Idus Ianuarii Castellaniam Lowicensem & alias multas villas in circuitu eiusdem Prutheni & alie gentes paganice gladio & incendio & aliis armis enormiter vastauerunt.

De Fundacione Parochie in Ciuitate Poznanienſi.

Eodem quoque anno fundata est Ecclesia Parochialis in ciuitate Poznanienſi, nomine Capituli Poznanienſis; sic quod dominicis diebus nec processionem, neque scolas circa ipsam habere debebant: Sed omnes viri Ecclesiastici tam ciuitatis, quam subvrbani ad maioris Ecclesie processionem & perinde scolas circa eandem constitutas frequentare deberent. &c.

De Fundacione Hospitalis in Poznania.

Beneficia in Ciuitatem Pozna-

Eodem quoque anno videlicet Anno Domini MCCLXIIII. fundatum est Hospitale

Digitized by Google

tale infirmorum in honorem ſancti Stephani foris ciuitatem Poznanienſem per Boguphalum Epiſcopum loci eiusdem; cuius hoſpitalis prepoſitus ex inſtitucione Epiſcopi eiusdem habet Stallum in Choro & vocem in Capitulo Eccleſie Poznanienſis antedicte. nienſem à Capitulo Poznanienſi collocata:

De obitu Elizabeth matris Przemislonis.

Anno igitur Domini MCCLXV. Nobilis Dna Elizabeth vxor quondam Przemislonis ducis Polonie & Henrici occiſi per Tartaros ducis Sleſie filia feria ſexta proxima poſt octauas Epiphanie Domini in villa ſua Modersz migrauit ad Çhriſtum: & eodem Anno Dominus Thomas Epiſcopus Wratislauienſis debitum humane nature perſoluens feliciter in Domino obdormiuit. Elizabeth Ducissa Maioris Pol. moritur: item Thomas I. Ep. VVratislav.

De obitu Boguphaëlis Epiſcopi Poznanienſis.

Eodem vero Anno nocte inter feriam terciam & quatuor quartam poſt diem beate Lucie Boguphalus Epiſcopus Poznanienſis in Czirzinna villa Eccleſie ſue migravit ad Chriſtum. Cuius virtutes & mores deſcribere nolui, quia ſi quas habebat, ipſis nequaquam vti volebat. &c. item Boguphalis III. Ep. Poznamienſis:

De Eleccione Petrziconis in Epiſcopum.

Anno itaque Domini MCCLXV. Capitulum Poznanienſe conuenit in conuerſione Sancti Pauli in ſuo Capitulo & inuocata Spiritus Sancti gracia inceperunt tractare de Eleccione Paſtoris. Tandem habito tractatu elegerunt Petrzicium prepoſitum filium militis Dogroslai de Scorow in Epiſcopum & Paſtorem, & poſt eleccionem factam, ſicuti eſt moris, proceſſit dictus Electus cum quibusdam fratribus de capitulo ad Dominum Ianuſſium Archiepiſcopum Gneznenſem Metropolitanum pro ſua confirmacione. Et cum veniſſet in Zueynam, vbi alter Epiſcopus erat, intellexit a quibusdam, quod debebat caſſari, propterea quod ſimplicis literature erat & Iura ignorabat, licet reuera quod in Diuino officio regere Eccleſiam Dei poterat. Et hoc totum faciebat Dominus Archiepiſcopus pro voluntate Domini Ducis Boleslai, qui tunc terram regebat, & pro vxore dicti ducis, Domina Helena filia Regis Vngarice, vt igitur Falantam decanum Gneznenſem intruderet in Epiſcopatum Poznanienſem; de cuius condicione & natalibus tota Polonia ignorat, quia ipſorum compater fuerat, ſicut poſtea patuit, videns Dominus Iohannes Decanus, filius Veſzconis militis Iurisperitus & magiſter nominatus, a Domino vero Archiepiſcopo appellat Eleccionem volens Eccleſie ſue a Papa confirmare. Sed cum idem Petrzicus Electus deberet ſue Electioni ſtare, quam fecerat Dominus Ioannes decanus, habito conſilio prauorum hominum & maxime ſui proximi acceſſit ad Dominum Ffalantam, vt facilius eum Dominus in Archiepiſcopatum intruderet, videns Capitulum a ſuo Iure recedere & ex hoc Eccleſiam gravari, habito conſilio cepit tractare de alia electione vt abſtrueret viam intrudendi ſepe dictum Fallantam, elegerunt Dominum Iohannem Archidiaconum, literatum hominem, bone vite & ſancte conuerſacionis. Et cum ipſum preſentarent eidem Archiepiſcopo in Gnezna noluit eum conſecrare, pretendens cauſam contra Capitulum; quod habet alium Electum, & hoc totum in fraudem faciebat, vt Fallantam intruderet; conſiderans Dominus Iohannes decanus, quod Archiepiſcopus malignatur Eccleſie Poznanienſi eodem die prorupit in appellacionem a prefato Domino Archiepiſcopo ad Dominum Papam, & facta Appellacione in Gnezna in quatuor temporibus hoc eſt, intret, premiſit Dominum dictum Iohannem Archidiaconum Electum, cum Domino Petro Scolaſtico & cum Miroslao Canonico ad Curiam Romanam. Et cum ibi proceſſiſſent curiam dictus iam Archiepiſcopus intruſit ſepe nominatum Fallantam in Epiſcopatum Poznanienſem; & cum vellet conſecrare eum in Epiſcopum in Pisdri Capitulum miſit quendam Vicarium nomine Benedictum qui cognominabatur Kolka, ad appellandum, ne ipſum in Epiſcopum conſecraret. Dictus vero Archiepiſcopus pro nichilo reputans appellacionem factam ad Papam, fecit trahi & male tractari dictum Vicarium & ſacerdotem. Et ſic contempta Appellacione & irregularitate ligata ipſum conſecrauit in Epiſcopum, quem credo male eſſe tractatum. Iohannes decanus nolens ſuſtinere iniuriam Eccleſie ſue ſecurus fuit prefatum Iohannem Archidiaconum Electum. Ad curiam venientes coram Domino Papa Clemente Quarto coram ipſo propoſuerunt de negocio per intruſionem predicti Falante, quod fecerat Archiepiſcopus contra Iura & contra conſtitucionem Domini Alexandri Pape quarti, nec habebat Ius prouidendi alicuius Eccleſie niſi in ſolo caſu negligencie, dedit eis literas ad domi- Succedit Petrziko Praepositus quae res maximam Discordiam peperit:

Digitized by Google

num Thomam Epiſcopum Wratislauienſem citatorem contra Falantham intruſum. Et cum rediiſſent de Curia cum literis predictis Iohannes Decanus dictus Scolaſticus Petrus & Miroslaus Canonicus ipſum citauerunt ad curiam. Sed quia dictus Miroslaus, qui debebat citacionem factam per Dominum Epiſcopum Wratislauienſem deferre Domino Pape, per quosdam Polonos milites fuit occiſus; & ſic negocium Eccleſie negligebatur. Sed Dominus Iohannes Decanus & Petrus Scolaſticus & alii fratres Canonici habito conſilio miſerunt *me, Glodslaum Cuſtodem eiusdem Eccleſie Baſtconem cognomine*, cum litteris Domini Pape, & Epiſcopi Wratislauienſis ad Curiam: & cum veniſſem ad curiam, venit etiam poſt me & dictus Fallantha; & cum eſſemus in preſencia Domini Pape prefatus Falantha exhibuit literas ſue prouiſionis; ſed Dominus Papa viſis & perlectis ipſius literis inuenit ipſum male tenere Epiſcopatum Poznanienſem: Ipſe ſicut iuſtus Iudex ad inſtanciam dicti Iohannis Archidiaconi & Electi, tam ad inſtanciam meam & eciam iure ab Epiſcopatu Poznanienſi amouit prefatum Falantham; videns eciam Dominus Ioannes Archidiaconus & Electus, quod differebatur negocium ſue confirmacionis & ex hoc grauabatur non modicum Eccleſie periculum, Ius quodcunque habebat in ſua electione Domino Pape renunciat. Dominus vero Papa cum Ius conferendi habebat, Magiſtro Nicolao Capellano ſuo, qui tunc erat pro Canoniſacione Beate Heduigis per Poloniam miſſus, Epiſcopatum Poznanienſem contulit & ipſum in Witerbio in Epiſcopum conſecrauit Poznanienſem.

eodem NICOLAVS Capellanus P.R. Epiſcopatum Poznanienſem obtinet:

De occupacione Caſtri Santhok fraudulenta.

Poſt modici temporis eiusdem anni interuallum, quidam Saxones latrunculi clam caſtrum Santhok ſubintrantes ipſum occupauerunt & occupatum Marchioni Brandenburgenſi preſentarunt. Sed Boleslaus dux Polonie cum collecto exercitu predictum caſtrum expugnare voluiſſet, Marchiones conuenientes cum ipſo ordinauerunt amicabiliter ſeu amicabili ordinacione, quod Boleslaus Drdzen & ipſum Santhok cremare deberent, quod & fecerunt.

Concordia inter March. Brandenb. & Ducem Maioris Poloniae:

De obitu Danielis Regis Ruſſie.

Anno vero Domini MCCLXVI. Daniel Rex Ruſſie, Leonis & Romani Pater debitum nature perſoluens migrauit ad Chriſtum de hoc mundo. Et eodem Anno Swanthopelcus proditor dux Pomoranie, qui nomen ducale ſibi prodicionaliter & nepharie vſurpauerat. Nam tranſiuit viam carnis vniuerſe.

Daniel Rex Ruſſie moritur: item Swantopulcus: Dux Pomeraniae:

De vaſtacione Terre Plocenſis.

Eodem namque Anno Prutheni cum aliis gentibus paganicis Terram Plocenſem intrantes Reſiduitatem Terre eiusdem totaliter deuaſtarunt.

Prutheni Terram Plocenſem peruaſtant:

De vaſtacione Terre Ruſſie.

Eodem quoque Anno Boleslai Pudici ducis Cracouie exercitus terram Ruſſie ſubintrantes ducatum Swarnonis enormiter deuaſtant; cum quo exercitu Swarno dux prefatus ipſo die Geruaſii & Prothaſii ſanctorum congreſſum faciens viriliter pugnavit. Sed Poloni victores effecti multis milibus ex Ruthenis occiſis & Ruthenorum preda ſufficienter didati ad propria redierunt cum honore; ſiluitque Terra aliquo tempore in habundancia pacis optate. Anno vero eodem Prandotha Epiſcopus Craconienſis de hoc ſeculo migrauit ad Chriſtum, cui Paulus de Przemocowo ſucceſſit.

Prandotha Ep. Cracouienſis moritur: ſuccedit PAVLVS de Przemokow:

De Reedificacione Caſtri Santhok.

Poſt decurſum itaque dierum anni predicti Boleslaus Pius dux Polonie, collecto exercitu reedificauit minus Caſtrum Santhok. Erant enim ibi duo caſtra, minus in quo dux reſidere conſueuerat; & maius in quo milites Caſtrenſes ſe peculium habentes cum popularibus & mechanitis morabantur. Sed cum dux Boleslaus edificato Caſtro ad propria redijſſet, Marchiones predictum caſtrum vallauerunt. Timensque dux Boleslaus de Leſione ſuorum hominum in caſtro extancium iuxta ordinacionem, cum Marchionibus predictum Caſtrum comburi mandauit.

Nouum Caſtrum Santok combuſtum:

De Conſecracione Pauli Epiſcopi Cracouienſis.

Anno igitur Domini MCCLXVII. Venerabilis pater Paulus de Przemancow Epiſcopus Cracouienſis per Archiepiſcopum Gneznenſem & alios Epiſcopos in Epiſcopum Cracouienſem conſecratur. &c.

Paulus Epiſcopus Cracov. conſecratur:

De

De occisione Petri Pomorani, Canonici Poznanienſis.

Item Anno Domini MCCLVIII. cum Petrus Pomoranus Canonicus Poznanienſis, Eccleſie a Dobrogoſtio de Nagrodomcz coram Nicolao, Epiſcopo Poznanienſi decimam predialem repeteret,& terminus ad audiendam ſententiam deffinitiuam fuiſſet aſſignatus, Sulislaus Dubrogaſtij filius prefatum Canonicum in ciiniterio Eccleſie in Czirnelino in proceſſione transeuntem nepharie occidit. Et ob hoc prefatus Dobrogoſtius & ſua progenies ad preſtacionem decime more ruſticano fuerunt perpetuo contempnati.

Sulislaus Petrum: Canonicum Poznanienſem trucidat.

De Edificacione Caſtri in Szulencz.

Anno vero Domini MCCLXIX. Otto filius Ottonis Marchionis Brandenburgenſis ſiue de Sgorzelicz poſt obitum Patris ſui Ottonis edificauit Caſtrum Szulencz inter Lubuſſz & Medzirzecz tolerante Boleslao Polonie duce &c.

caſtrum Szulenz ab Ottone: Marchione Brand. edificatum:

De Obitu feliciſſime Salomee virginis.

Demum Anno Domini MCCLXVIII. in vigilia beati Martini, Salomea virgo generoſa Sanctimonialium Ordinis Sancte Clare ſoror Boleslai pudici ducis Cracouie prefati in Scola Monaſterii, qui locus dicebatur lapis Sancte Marie, celebre nomen virginitatis retinens, feliciter migrauit ad Chriſtum. Ob cuius virginis amorem mater ipſius deuota cum filio ſuo Boleslao duce predicto Cenobium Sancte Clare in Janichoſth fundauerunt, quod poſtmodum in Scolam ad locum propter inſultancias Lithwanorum tranſtulerunt ac demum verſus Cracouiam ad Sanctum Andream fuerat translatum, de qua narratur hoc miraculum. Quod dum quinque diebus in choro ſororum ibidem in Scola inhumata iacuiſſet, nullum tamen ſecretum inhorrorem corpus eius pudiciſſimis ſororibus ingerebat; ymmo quodam ſuauiſſimo odore de ipſius corpore ſacro prodeunte refici videbatur. Poſtquam autem corpus eius nobilsſimum in Idus Nouembris Eccleſiaſtice fuit traditum ſepulture, & demum kalendas Julii exhumatum verſus Cracouiam humandum denuo cum magna reuerencia portaretur. Nil tamen foetoris, licet Sartophagum fuiſſet appertum, de ipſius ſacro corpore exalabat. Audiui eciam ab alia religioſiſſima virgine Martha ſanctimoniali Cenobii predicti, quod de ipſius corpore oleum mire ſuauitatis & flagrancie diſtillabat, cuius ſtillicidio multi infirmi digitis capientes & ſe exinde linientes, a quacunque detinebantur infirmitate, illico ſanabantur.

Salomea moritur: & inter Sanctos refertur:

De prodicione Caſtri Bidgoſtienſi.

Anno quoque eodem quidam Theodricus Pruthenus baptiſatus Bidgoſtiam, Caſtrum Semomislii tradidit Boleslao pio duci Polonie & rememorans ſe huiusmodi prodicionem comiſiſſe peciit famulum ſuum ſeu proprium, vt ipſum decollaret; qui recepto gladio ipſum protinus decollat.

Caſtri Bydgoſt proditor ſuo Juſſu occiſus:

Cuyauite ſuo duci obedienciam recuſarunt.

Anno denique predicto primates Terre Cuyauie, cernentes quod Semomisl dux eorum ipſis ſpretis, fratrum barbatorum interim conſiliis vtebatur eorum in omnibus ſequens fauores, adheſerunt duci Boleslao Polonie. Semomisl vero ſeram confuſe derelictum proſpiciens Boleslao duci Polonie nobile Caſtrum Cruſchuicienſe dono aſſignauit, vt ipſius induſtria fauori milicie Cuyauie reconciliatus ipſos ad ſue obediencie gremium reuocaret.

Turbe in Cuiauia.

De vaſtacione Vrbis Medzirzeczenſis.

Demum Anno eodem circa feſtum Sancti Michaëlis, Boleslaus pyus, dux Polonie, muniuit ciuitatem ſuam Mycdzirzecz de blancis; & priusquam fuiſſet circumdata foſſatis, Ottonis Marchionis predicti filius ex improuiſo veniens ipſam expugnauit; & caſtrum expugnare non valens ipſum exuſit, & preda ciuitatis magnifice ditatus ad propria rediit letabundus.

urbs Medzirz ab Ottone Marchione Brand. capta:

De Expugnacione Caſtri Sulencz.

Anno itaque prefato in vigilia beate Lucie Boleslaus Pyus, dux Polonie ſepefatus Caſtellaniam Landenſem potenter ſubintrauit, ipſam incendio & rapinis totaliter deuaſtauit, & in Craſtino ad Caſtrum Sulencz rediens ipſum viriliter impugnauit. Ad quod ſui milites animoſe aggredientes igne appoſito idem Caſtrum ſuccenderunt; in quo Caſtellanum nomine Sabel cum ſua gente captiuauit; & ſic armis, equis & preda pinia ſufficienter ſunt ditati, Deo gracias agentes leti ad propria redierunt.

Caſtrum Sulencz a Boleslao Pio: Duce Pol. captum:

Digitized by Google

De Edificacione Caſtri Santhok.

Fata Caſtri Santock:

Anno denique Domini MCCLXX. Ottq Ottonis Marchio Brandenburgenſis circa purificationem beate Marie virginis reedificauit Caſtrum Santhok circa Eccleſiam Sancti Andree abſente Boleslao duce Polonie, qui tunc temporis ad partes Cracouie pro quibusdam negociis peragendis ſe tranſtulit. Erat namque Caſtrum Santhok olim valde magnum, in quo multi milites & populares morabantur; & eciam in eodem caſtro prepoſitum Sancti Andree cuius Eccleſie prepoſitus in omnibus Eccleſiis infra Odram, Drawam, Wartham & Noteſz omnem Jurisdictionem in clero & populo exercebat. De praepoſitura huiusmodi Epiſcopus Poznanienſis, qui pro tempore erat, prouidebat. Habebat eciam dictus Prepoſitus villam Kyow ad ſuam prepoſituram ſpectantem, quam nunc Caſtrenſem de Santhok aliqui occupant & aliqui caſtrenſes de Myedzirzecz vſurpare contendunt. Nam poſtquam Marchiones Brandenburgenſes occiſo Rege Polonorum Przemislio Caſtellaniam & Caſtrum Santhoczenſe occupaſſent prepoſituram Santhoczenſem deleuerunt & Capitulo Solduenſi omnem Jurisdictionem prepoſiture Santhonienſi addere procurarunt: per quod factum magna pars Dioeceſeos Poznanienſis in praefata caſtellania ab Eccleſia Poznanienſi per negligenciam Temporis eſt euulſa; quam licet quidam Epiſcopi, vt puta Andreas Symonowicz & Dominicus in Curia Romana repetere cepiſſent. Johannes tamen Lodza Epiſcopus Poznanienſis ſucceſſor eorundem immediatus negligenter proſequi noncurauit. Eodem quoque Anno circa feſtum Sancti Gregorii Boleslaus dux Plocenſis reedificauit caſtrum Drdzen in nocumentum Caſtri Santhok eiusdem.

De Obitu Wladislai Ducis Wratislauienſis & Epiſcopi Salczburgenſis.

VVladislaus Dux Sileſie Archi-Epiſcopus Salisburgenſis moritur:

De Anno eodem Wenerabilis pater Epiſcopus Salczburgenſis Wladislaus dux Wratislauienſis, olim Henrici Ducis Sleſie occiſi per Tartaros filius, in ſuo Epiſcopatu de hoc ſeculo circa feſtum Sancti Adalberti ad Chriſtum migrauit per ſuos Sleſianos nepharie, vt aiunt, toxico interemptus: & hoc ideo, quia ducatum Wratislauienſem, cuius partem habebat dimidiam, poſt mortem fratris ſui Henrici gubernabat; quam in ſuo deceſſu Henrico IVto licet paruulo fratris ſui Henrici tercii filio Jure hereditario reliquit, veluti legittimo ſucceſſori. Sic Henricus Quartus tam in patris ſui, quam patrui porcionem ſucceſſit.

Boleslaus Dux Polonie Caſtellaniam Santhoczenſem vaſtat.

Boleslai Pii Ducis Pol. victoria de March. Brand. reportata:

Denique de Anno Domini MCCLXXI. Boleslaus Pyus dux Polonie collecto non paruo exercitu Caſtellaniam Santhoczenſem ſubintrat, in qua Otto Marchio predictus Ciuitates & villas Jure Theutunico locauerat, ipſam incendiis & ſpoliacionibus horribiliter per triduum deuaſtauit: ciuitatem quoque Soldin bene munitam & alias vrbes & Caſtra potenter ſubuertens vsque ad ſolum redegit & funditus euertit & magna preda ditatus ad propria feliciter remeauit &c.

De Diſcordia inter Mſczigionem & Warcislaum Pomoranie ducem.

Turbe in Pomerania:

Eodem anno Warcislaus dux Pomoranie fratrem ſuum *Mſczigionem* captiuauit & in vincula coniecit & tandem eo dimiſſo cum ſibi Gdansk Caſtrum firmiſſimum & ciuitatem reddidiſſet, ipſe turbatus animo de fratre vlciſci cupiens nobile Caſtrum predictum Cunrado Marchioni, filio quondam Johannis Marchionis de Brandeburg, tradidit, vt ſibi contra fratrem ſuum Warcislaum auxilia preberet optata, proponens Warcislaum de terra Pomeranie profugare penitus. Warcislaus vero cum Pomeranis ſibi adherentibus eſt adeptus Caſtrum Gdanczsk & alia caſtra potencia &c.

III. ANONYMI ARCHI-DIACONI GNEZNENSIS BREVIOR CHRONICA CRACOVIE.

Incipit Cracovie brevior Chronica: Secundum B. Hieronymum Verſus:

Bis decies deni centum quinquagies anni
A Patre primevo fuit ad CHRISTUM minus uno:

BEatus Hieronymus in Cronica, quam propriis manibus contexuit, commemorat ita: quod ab Adam usque ad Diluuium Anni duo millia: ducenti & XLII. A diluuio

Digitized by Google

luuio vsque ad Abraham DCCCC. & XLII. Ab Abraham vsque ad Moyſen CCV. A Moyſen vsque ad edificacionem templi DCCCLXXX. Ab edificacione templi vsque ad natiuitatem Chriſti MXXX. Collige ergo ab origine mundi vsque ad natiuitatem Chriſti & inuenies quinque milia CC. & XCIX. annos. Oroſius ab Adam vsque ad paſſionem Domini V. milia DXXV. annos commemorat.

Recapitulatur breuius Cronica Polonorum.

Anno Domini DCCCCLXV. Dambrowca venit ad ducem Meſzkonem. DCCCCLXVI. Meſzko baptiſatur, & fides Catholica in Polonia recipitur. DCCCCLXXXII. Sanctus Adalbertus in Epiſcopum Pragenſem conſecratur. DCCCCLXXXXI. coecus Adalbertus factus eſt Monachus Rome apud ſanctum Alexium. DCCCCXC. profeſſio Sancti Adalberti cum fratre Gaudencio. DCCCCXCII. Sanctus Adalbertus Gneznam veniens fidem Catholicam in Polonia roborauit. DCCCCXCVII. ſanctus Adalbertus martiriſatus eſt in Pruſſia. MI. Otto Imperator Romam rediens viſitat ſepulcrum Sancti Adalberti in Polonia. Et eodem anno Poloni receperunt Pragam & ducem Boleslaum in eadem cecauerunt. Item MIII. Heremite in Polonia martiriſati ſunt. MXVIII. primus Boleslaus ſuperauit Ruthenos & terram eorum vaſtauit. MXXV. primus Boleslaus efficitur Rex magnus. MXXXV. Meſzko Rex Polonorum obiit. MXXXVIII. Sanctus Adalbertus translatus eſt. MLIX. Aron Abbas Thincienſis a ſede Apoſtolica poſtulatus in Cracouienſem Epiſcopum Rome conſecratur. MLXI. Ordinatio Lamperti in Epiſcopum Cracouienſem, qui Sula vocabatur. MLXX. Meſzko dux obiit. MLXXI. Lampertus obiit, cui Sanctus Stanislaus ſucceſſit in Epiſcopatum. MLXXVIII. Boleslaus Secundus coronatus eſt, qui occidit Sanctum Stanislaum. MLXXIX. Beatus Stanislaus martiriſatus eſt; cui ſucceſſit in Epiſcopatum Lambartus non niſi quarto anno. MLXXXI. Rex Boleslaus Secundus obiit occiſor Sancti Stanislai.

Res geſtæ Polonorum:

MLXXXII. Lambartus in Epiſcopum Cracouienſem ordinatur. MLXXXVIII. Sacrum corpus Beati Stanislai Lambartus Epiſcopus & Canonici Cracouienſes tranſtulerunt ad Eccleſiam maiorem cum debita reuerencia de Rupella & de Eccleſia protunc Sancti Michaëlis.

MLXXXVI. Meſzco dux de Vngaria rediit; & Boleslaus tercius natus eſt, & Judith mater ſua obiit. MLXXXVIII. Meſzco dux vxorem duxit. MCII. Wladislaus cognominatus Hermannus diem clauſit extremum. MCXI. Boleslaus dux Cracouie deuicit Bohemos & Terram eorum vaſtauit.

MCXXV. Cracow combuſtum eſt. MCXXXIII. Bohemi vaſtant Poloniam. MCXXXV. Wislicia cede deſtruitur V. Idus Februarii. Item VI. Idus Februarii Przemislaus dux Polonie occiſus eſt in Roga ſua ſub Anno Domini MCCXCVI.

Anno Domini MCCCXXIIII. VI. Idus Januarii Dominus Michaël conſecratur in Epiſcopum Wladislauienſem per Wenerabilem patrem dominum Petrum Epiſcopum Preneſtenſem Cardinalem. Item XIX. Kalendas Februarias eligitur Dominus Jaroslaus, Archidiaconus Cracovienſis in Archi-Epiſcopum Gneznenſem Anno Domini MCCCXLII.

Item Quinto Kalendas Februarias conſecratur Dominus Albertus Paluca in Epiſcopum Poznanienſem Anno Domini MCCCXLVIII. Item XVI. Kalendas Marcii obiit reuerendus Pater Dominus Johannes Doliua Epiſcopus Poznanienſis, qui bene viuendo largus fuit, Anno Domini MCCCXXXV. Item IV. Idus Marcii obiit Domina Anaſtaſia ducisſa Lancicienſis & quondam Dobrinenſis, relicta Domini Ducis Semouiti fratris Domini Wladislai Regis Polonie, ſub Anno Domini MCCCXXXV.

Item IV. nonis Marcii abiit inclitus Princeps Dominus Wladislaus Rex Polonie in Caſtro Cracouienſi Anno Domini MCCCXXXIII. Item Dominus Michaël Epiſcopus Wladislauienſis vixit XL. annis, Dominus Wolimirus XXIII. annis, Dominus Albertus XIII. annis, Dominus Wislaus XVI. annis, Dominus Geruardus XXIII. annis.

Item IX. Kalendas Maii crematur Eccleſia Wladislauienſis Cathedralis ſimul cum domibus Canonicorum & Prelatorum in Ciuitate predicta antiqua per fratrem Berſternum & alios fratres de domo Theutunica, qui tunc temporis manu armata exiuerant de Caſtro Dobrinenſi ad ſpoliandam & impugnandam Terram Cuyauie Anno Domini MCCCXXIX. tempore domini Mathie Epiſcopi Wladislauienſis, cui erat per Dominum Johannem Papam XXII. in ipſa Eccleſia de Epiſcopatu prouiſum, ipſo domino Mathia in Auinione exiſtente.

Item Anno Domini MCCCXLI. Idus Marcii Dominus Traydenus dux Mazovie

Digitized by Google

vie obiit. Item Anno & Idus predictis obiit, Dominus Nankerus Episcopus Wratislauiensis. Item Anno Domini MCCCXXII. III. Idus Aprilis vallatur ciuitas Breslensis per fratrem Ottonem de Lutheburg & fratres ipsius de domo Theutunica & homines ipsorum fortes & armatos. Item VII. Kalendas Maii expugnatur ciuitas predicti Breslensis per duos suprascriptos sub Anno Domini MCCCXXII. & tunc temporis erat dies Pasche.

Iem VIII. Kalend. Maii coronatur inclitus Princeps Dominus Kazimirus filius domini Wladislai Regis Polonie in Regem Polonie Cracouiensi in Ecclesia per venerabiles Patres Dominos Jaroslaum Archi-Episcopum Gneznensem Johannem Episcopum Cracouiensem & alium Johannem Episcopum Poznaniensem Anno Domini MCCCXXXIII.

Item Anno Domini MCCCXII. Kalendas Maii natus est Kazimirus filius Wladislai Regis Polonie.

Item Anno Domini MCCCXXVI. II. Nonas Maii obiit Bernardus dux Slesie gener domini Wladislai Regis Polonie.

Item pridie Kalendas Junii obiit Dominus Paluca Episcopus Poznaniensis in Solecz villa Anno Domini MCCCLVto.

Item VII. Kalendas Junii obiit Domina Anna Regina Polonie in Castro Cracouiensi filia Gedimini Ducis Lithwanorum. Anno Domini MCCCXXXIX.

Item X. Kalendas Junii Annis Millenis trecentenis sine senis a Prussitis tum populus, cadit & Kazimirus.

Item V. Kalendas Junii Dominus Arnestus Archi-Episcopus Pragensis obiit eciam constitutus obtinuit reliquias Sancti Stanislai & in honorem ipsius capellam construxit in Ecclesia sua Cathedrali Pragensi Anno Domini MCCCLXIIII.

Item II. Ydus Junii recedit Dominus Mathias Episcopus Wladislauiensis de Curia Auinonensi, qui eciam constitutus obtulit reliquias Sancti Stanislai & in honorem ipsius capellam construxit in Ecclesia sub Anno Domini MCCCXXIIII.

Item III. Nonas Julii expugnatur Paczans Castrum cum machinis multis & aliis quam plurimis Instrumentis per fratres supra dictos; in quo multi thesauri hominum diuersorum arma & Baliste quam plurime sunt accepta per ipsos & homines plures interfecti & captiuati, quos dominus Episcopus redemit, videlicet pro CCCCtis Marcis, numeri & monete Polonicalis.

Item Nonas Julii crematur Castrum Padzcowiense per eosdem Anno supra dicto, VII. Idus Julii crematur Castrum Nakel. Item Octobris XVIII. Kalendas recessit Domina Anna siue Anastasia Regina Polonie vxor inclyti principis Domini Kazymiri Regis Polonie cum Patre suo domino Margrabio sine licencia sui mariti Regis predicti Anno Domini MCCCLVIto.

Item Quinto Kalendas Octobris committitur bellum inter homines dominorum VVladislai Regis Polonie & Luderi Magistri generalis ac fratres ipsius de domo Theutunica, in quo quam plurimi homines ex utraque parte sunt occisi. Sed multo plures fratres & homines de domo predicta circa villam Plowcze prope Padzcow Anno Domini MCCCXXXI.

Ipso die omnium Sanctorum obiit Dominus Bernhardus Episcopus VVladislauiensis fautor & promotor corone Polonice gentis, Avinione in Curia Romana ibidem existens Anno Domini MCCCXXII.

Pridie Nonas Nouembris providetur Domino Sbilutho per Papam de Episcopatu VVladislauiensi Anno Domini MCCCLXVIto.

Item die Sancte Barbare obiit venerabilis in CHristo pater dominus Janislaus Archi-Episcopus Gneznensis, Anno Domini MCCCLXI. in Lancicia in domo sua circa Ecclesiam.

Item III. Idus Decembris prouidetur Domino Matthie Decano VVladislauiensi de Episcopatu VVladislauiensi Anno Domini MCCCXXIII.

Anno Domini MCCCLI. obiit dux Boleslaus Plocensis amicus Ecclesie. Anno Domini MCCCLIII. cedidit nix magna vsque ad genua in vigilia Penthecostis.

Anno Domini MCCXLV. Johannes Rex Bohemie cum Bohemis venit ante Cracouiam & cum Vngaris ante Lwow, defendente se VVladislao Rege Polonie pugnauerunt & Bohemi superati ad propria cum confusione sunt reuersi. Anno Domini MCCCLIX. pestilencia magna fuit & homines se affligebant seu flagellabant.

Anno

Digitized by Google

Anno Domini MCCCXLVII. Johannes Lodzæ Episcopus Pomeraniæ obiit, qui dum viveret, multum profuit, tum Ecclesiæ Dei, tum Regionis Patriæ Matri: dein ultimus illum de purificatione beneficia, aliam de sancto Alberto in laudem decoripsit, quibus versus incipit per literas fui nominis, Johannes Prelul Pomeraniensis, item de Sancto Petro, Tu es Petrus & super hanc; item alium de Sancto Paulo; una quæ cantare poß Impium in Ecclesiis Pomeraniæ: Lux claresce in via. Hic ora secundum ritualem in domo fui exulli leticie percucebar: Sed labricum carnis ardentur agebat, bene literatus erat & bene canus.

Przemislaus & Otukarus Rex Bohemorum cum potencia fui exercitus venit in Thoram contra Prutheno capientes Matris judicium exercere: qui propter adulterium emptorie & hymni immundicie temperiem non adepto voto tandem Regno expensis & laboribus irritulter contempsis, dimpnis & rapinis & alias inlatis. Terre Domini Boleslai Ducis Polonie gravior dinis regio domum unde vengrare liet Pruthi vade ipse cum suo rege deiorabat.

Anno Domini DCCCLV. Dambrowca de Bohemia fuit, & Mesikoni Duci Polonie, qui Mesiko fecundo anno baptizus est.

Item Anno Domini DCCCCXXV. Jordan primus Episcopus in Polonia ordinatus est & obiit DCCCCLXXXIIIto.

Item Anno ac XCIX. Duc Mesiko primus Christianus in Polonia obiit: Item Anno DCCCLXXXVII. fuchus Adalbertus eft, Sanctus Episcopus Gnesnensis ordinatus eft, sicut versus Anno milleno centeno trinque deno, nec non octuno Duc Polonie Boleslaus Luce Nouembris obiit ipeculume Kalendas. Vixit in hoc mundo ex anni mile Jubileo.

Item MCXXLII. Wladislaus filius Boleslai dicti Crziwoufti circa Pascham a Zwribus fugit Vngariam confultus. Anno MXXV. Boleslaus Magnus obiit. Item MXXXIII. Mesiko Rex Polonie filius eiusdem Boleslai obiit.

Item MCLXXIX. Mesiko iunior fugatur. Item Anno MCLXXXI. rehibet Gneznen. Item MCLXXXII. Mesiko filius eiusdem Mesikonis iunior obiit. Item eodem anno Kazimirus magnus Luce Decembris obiit, & Odo filius Mesikonis eodem anno obiit.

Item Anno Domini MCLXXXV. Mesico per Circoutius vulneratur, & Boleslaus filius eius occiditur. Item MCCII. Mesiko magnus obiit. Item MCCXXIX. Lethco Duc Cracouie & Pomoranie in Basilowa occiditur.

Item MCCXXII. Wladislaus Melcouse fugatur & exilio moritur. Item MCCLXXXI. Boleslaus Dux Polonie dictus Crispus, & eodem anno alter Boleslaus Cracouie Dux pudicus nominatus obiertuit.

Anno Domini MCCLXVII. Dux Boleslaus filius eiusdem Wladislai, qui dicebatur Odoniczi, qui nunc Kalis tenebat, recuperauit Laudenie Caltrum, quod Dux Kazimirus filius quondam Conradi Dux Cracouie detinuerat occupatum. Eodem Anno Dux Cracouie pater Premonit & Semouit obiit, Semouit filio fuo duranti tempore reliquenti; frater tamen filius fepulto patre Kazimirus felicet, Lancicium, Spicimirum, Syrusc & Polyrcum ex impronto occupauit, dum frater eius Semouitus & tutor eius in vengiuspotentia moraretur.

Anno Domini MCCLXVIII. Premisl Dux Polonie Confirem Thoruni Cattellanum Pomeraniem & Thorunium filium suum ibi fuum filiorumcum capritiuit & vinculis in Sandom detinuit & ibi cathedr mansionis deperiuit. Eodemtempo Dux Kazimirus Landam Caltrum recuperauit. Eodem Anno Episcopus Pomeraniæ Bogophalus Thoruniensis de Medzyrzec iudulit decimam infra duos annos, felicet de eodem anno & quarti.

Eodem Anno Bogophalus Episcopus Pomeraniæ recepit villam Scolowo a Duce Semouito pro nonagina marcis argenti, quas idem dux tenebatur folueri, pro debito parentis eidem Episcopo.

Eodem anno Jacobus Archidiaconus Leodiensis Domini Pape Capellanus & cittidens in Prussia & Pomerania vices gerens celebrauit Sinodum in Wrzislauia, cui interfuerunt Hiltro Archiepiscopus Gneznensis, Thomas Wrzislauiensis, Michael Wladislai Praudocia Cracouiensis, Bogophalus Pomaniensis, Petrus Plocensis, Nanerus Lubuciensis, Culmensis primus, Episcopi. In qui Sinodo idem Jacobus de consilio Episcoporum statuit Polonias de voto, quo adrici fuerant de abstinencia carnium. Confuetudinem autem ab antiquo Poloni dimittere cartes in dominica: Cir-

eundemferunt me. Sed nullam animositatem & propter hoc fopita excommunicationem & videbatur ex hoc periculum minarum grauare. Idem Iacobus cum fuis Episcopis confluxerunt, ut Pontifex & alii terram eorum interdictis inhabitantes habeant in fuo libero arbitrio, ut fi alicui placeat in hoc terram habitare absque ullo periculo, Dominica carnisbus & fi placeret habere vium vsque ad Dominicam Esto mihi.

Eodem Anno Dominus Philco Archiepiscopus & Episcopi Polonie Quinum peregrem proficiscuntur & redituum Archidiaconatus de rebus Annis peruberiorum per Iraeniem Godefroum predictorum & Primarium Dominj Pape pro reformatione Ecclesie Romane, cum Iohe Pape Fredricum imperatorem deposuit de Imperio in Concilio Lugdunenfi & consecutis quinq; annis Ecclesiam Romanam Ecclesiam Romanam Ecclesiam Romanam pro reformatione Ecclesie Romane, cum Iohe Pape Fredricum imperatorem deposuit de Imperio in Concilio Lugdunenfi & consecutis quinq; annis

ſtianis occiſis alios abducunt. Similiter autem Cracouiam venientes occiderunt plurimos & ſeruitutis compede reliquos ad ſua vehentes manciparunt. MCCLXII. Semouitus Dux Mazouie per Lithwanos in Jazonſco occupatus occiditur & filius Conradus capitur. MCCLXVI Boleslaus Dux Cracouie miſit exercitum ſuum in Ruſſiam & vicit Swannonem Ducem Ruſſie & terram vaſtauit, & ſiluit Terra in habundancia optate pacis tempore ſue vite.

Anno Domini MCCLXV. Caſtrum edificatur ſuper montem totum cum lignorum ſtructura. MCCLXVIII. Paulus in Epiſcopum Cracouienſem conſecratur. MCCLXVIII. Rex Bohemie Pruſſiam intrat & Chriſtianos non paganos deuaſtat. MCCLXXIIII. Boleslaus Dux Cracouie obiit, qui fuit filius Leſtconis, qui priuilegiis & graciis Eccleſiam Cracouienſem decorauit & Clero libertatem dedit & tempore ſuo magna & bona pax fuit. Cui Leſtco Dux Siradienſis in Cracouiam ſucceſſit. Item Anno Domini MCCLXXXII. fames horrenda fuit. Nam menſura ſilliginis ſoluit XIII. ſcotis argenti. Item Anno Domini MCCLXXXII. Dux Leſtco congrediens cum Lithwanis in Rorone deuicit eos & plurimos ex eis occidit.

Anno Domini nongenteſimo nonageſimo quarto Polonia fidem recepit Catholicam. Anno Domini MXC XII. incepit ordo Cluniacenſis. Anno vero MLXXXIII. Ordo Orcaſienſis. Item MXCVIII. Ordo Ciſtercienſis. Item Anno Domini Milleſimo Nonageſimo, ſeptimo Sancte Trinitatis. Anno Domini MCXX. ordo Premonſtratenſis. Anno Domini MCC. Ordo Predicatorum. Anno MCCX. Ordo fratrum minorum. Anno Domini MCCXXIII. Ordo Templariorum. Anno Domini MCCLXI. obijt beata Heduigis: Item Anno eodem miſſi fuerunt flagellatores deſtruendo fidem Chriſtianam.

Anno Domini MLXXII. Sanctus Stanislaus in Epiſcopum Cracouienſem ordinatus eſt. In MLXXXX. occiditur, & canoniſatur in MCCLIII. Item Anno Domini MCCXCIII. circa feſtum Sancti Martini captus eſt Dux Henricus quintus per Luthconem. Item Anno Domini MCCXCVI. die Cinerum Dominus Przemisl Dux Polonie & Dux Pomoranie captus eſt in Rogo ſua & occiſus in via &c.

Anno Domini MCCXLIX. Dux Przemisl Polonie edificauit Poznaniam & fratri ſuo Boleslao dedit Gneznam Metropolin & alia Caſtra Nakel, Vſzcze, Czernkow, Zuy, Oſtrow, Buyn, Gdecz, Byechow. Boleslaus vero dicto fratri ſuo Przemisloni duci donauit partem ſuam Terre Kaliſienſis & ipſius Caſtri Kalis, que ipſum contingebat Jure hereditario extra diuiſionem in perpetuum poſſidendam racione primogeniture.

Eodem Anno Dux Sleſie Boleslaus filius quondam Henrici dedit Lubuſz Caſtrum nobile & firmum Archiepiſcopo Magdeburgenſi, ut ferret ei auxilium contra fratrem ipſius vterinum Henricum Ducem Wratislauienſem, contra quem pugnabat, pro eo, quod Idem Henricus fratrem ſuum Boleslaum captiuauerat, vnde nitebatur Idem Boleslaus fratrem ſuum Henricum de Terra penitus profugare.

Eodem Anno Dux Oppolienſis Wladislaus filius quondam Kazimiri Ducis cum detineret Rudam occupatam donauit eam Kazimiro filio quondam Conradi Ducis Cuyauie pro quingentis marcis argenti, quas tenebatur ſoluere relicte fratris ſui Meſzconis. Reliquerat enim in Teſtamento Idem Meſzko dictam ſummam pecunie vxori ſue, ſorori videlicet Kazimiri, quam Idem VVladislaus eidem Meſzkoni Jure hereditario ſuccedens debebat. Verum quia iuſtus Dominus & Juſtitias diligens nunquam obliuiſcens miſereri, dum nuncius miſſus Rudam Caſtrum tradere & nuncii Kazimiri ad recipiendum miſſi tardarent aliquantulum Przemisl Dux Polonie collecto exercitu ſuo predictorum ducum nunciis profugatis idem Caſtrum occupatum poſſedit, Cui hereditario Jure a progenitoribus competebat.

Eodem Anno in prima nocte poſt diem beati Johannis Baptiſte Boguſalus Peccator, Epiſcopus Poznanienſis, vidit per viſum & audiuit quendam Religioſum dicere: Infra XXV. annos tota Polonia conſumabitur, & dum a loquente diligenter inquireret, vtrum in bono an in malo deberet conſumari; non illi reſpondit, dixit tamen, quod & Papa deberet conſumari, quod adeo in bonum conuerti poſtulauit. Hoc ipſum quibusdam ſuis capellanis reuelauit expergiſcens de ſompno.

Eodem Anno in Terra de Czirnik inter Rodicowo villam Epiſcopi Poznanienſis & inter Orneſowo villam Domanicii limitaciones ſeu termini facti ſunt a flumine VVisle vsque ad rippam fluminis Pylcze auctoritate & mandato Ducis Semouiti conſencientibus ad hoc Boguphalo Epiſcopo & dicto Domanicio & preſentibus eisdem. Affuit

eciam ibidem prepositus Dominarum de Kazimirzs ex parte cuius & conuentus ipsius eandem villam tenebat dictus Domaniez. Termini autem sunt alicubi congestione terre in modum monticulorum, alicubi in scissione arborum, que granicie vulgariter nuncupantur.

Eodem Anno Cunradus filius quondam Henrici Ducis Slesie, qui fuit occisus a Thartaris, timore fratris Boleslai fecessit in Poloniam ad Przemislonem Ducem Polonie generum suum, qui eum benigne suscepit & honorifice pertractauit. Tandem collecto exercitu suo Dux Przemisl & eciam fratris sui Boleslai Ducis Gneznensis edificauit & muniuit Castrum Bythom & tradidit dicto sororio suo Cunrado. Cum autem idem edificaretur Dux Przemisl sororium suum Ducem Boleslaum captiuauit in vincula coniecit eo, quod fratri suo Cunrado partem Terre denegabat, ymo eundem eciam fraudulenter occidere nitebatur.

Eodem anno Millesimo ducentesimo LIIII. Kalendas Januarias homines Episcopales, decimi & censini condempnati fuerunt auctoritate Ducis Przemislonis Domino Boguphalo Episcopo Poznanienfi ducere ligna ad coquinam ipsius & ad pystrnum & ad braxatorium potus. Idem declaratum fuit, quod quilibet hominum eorundem tres magnos currus, quos ducunt gemini & seni soluere tenentur, quod fenum ipsi falcare tenentur & vectura propria ad stabulum Episcopi deducere.

Eodem Anno Rex Dacie fuit occisus ab Abel fratre suo vterino, qui eidem successit. Item eodem anno decimi Episcopales de Poznania Judicio Ducis Przemislonis fuerunt condempnati ducere ligna ad coquinam Episcopi ad pystrinum & ad braxatorium. Item ibidem fuit declaratum, quod si pater cum filio vel duo fratres hominum Episcopalium diuidant inter se substanciam suam & separatim denegant, quilibet eorum soluciones, prestaciones & seruicia ex integro prestabunt Episcopo Domino suo.

Fridricus II. Rom. Imp. mo-ritur:

Anno Domini MCCL. Ffredricus quondam Imperator, quem Innocencius Papa quartus ab Imperio deposuit; ideo precipue, quia cum esset per Gregorium Papam nonum sollempniter anathematisatus infra aliquot annos contempnens Claues Ecclesie in Anathemate perdurauit in die beate Lucie diem clausit extremum. Excommunicatus autem fuerat, propterea quia quosdam Cardinales sedis Apostolice legatos ad ipsum destinatos detinuerat in captiuitate. Episcopos vero & Abbates quosdam submerserat, quos DEI timore postposito interfici iusserat, quos diuersis penis in contemptum Cleri & in preiudicium Ecclesiastice libertatis.

Nuptie WVladislai II. Ducis Opolienfis cum Effeya: Poznanienfis Ducis Przemislai Sorore:

Anno Domini MCCLI. Przemislius Dux Polonie sororem Effeyam Wladislao Duci Oppolie dedit in vxorem, licet eundem Wladislaum, quarto contingeret gradu consanguineitatis. Eodem anno contigit, quod cum quidam latrunculi exissent delubris & predas agerent de villis & opidis Polonicis latenter & furtiue. Venerunt vsque ad campestria Czwanszin: & cum animalia inibi pascencia vellent abigere more predonum, quidam de pastoribus dixit ad ipsos: Quare pro modica preda maiorem negligitis? Ecce enim Castrum Czwanszin non nisi a tribus hominibus custoditur exspectantibus dominos suos, qui debent ad custodiam castri venire. Quod audientes latruncuii finxerunt se quasi ad custodiam Castri venire & sub ea dolositate castrum captum occuparunt. Verum cum ad nobilem Przemislonem ducem Polonie rumor huius facti peruenisset & cum tamquam ex alto volnus pertulisset in nullo consternatus, sed tamquam vir animosus licet cum paucis militibus, qui de sua curia exiterant, castrum predictum latronibus intus existentibus viriliter obsedit, dans cunctis Baronibus Polonie & omni populo in mandatis firmiter, ut ad tante propulsionem iniurie ad ipsum quantocius properarent. Quod autem nobiles & populares audientes, ut mandatum fuerat sine mora persecerunt castrum predictum magna multitudine debellantes. Cum autem latrunculi, qui castrum obsederunt, se in mortis articulo cernerent constitutos, dextras sibi dari postularunt. Dux vero Przemisl secundum sibi innatam clemenciam inimicis capitalem pacem tribuens vitam condonauit, licet ipsos in sua cerneret potestate, latrunculi vero vitam pro lucro reputantes ad propria redierunt. Gloriosus autem Dux Przemisl plurimum de suorum Nobilium gaudens sospitate Castrum occupauit & sedit cum pace.

Przemislaus Dux Maj. Pol. Castrum Czwanszin occupat:

Merita Boguphali II. Epifc. Posnanienfis:

Eodem anno frater Gerrandus de ordine Predicatorum missus a fratre Hugone Predicatore presbytero Cardinali Apostolice sedis legato venit in Poznaniam & conuocato Boguphalo Episcopo. Poznanienfi & Clero ciuitatis & dioecesis totius, ipsius auctoritate legati predicti omnes concubinarios manifestos publice excommunicauit. Ad cuius eciam mandatum dicti legati procuracionibus dictus

clus Episcopus cum Clero suo LXXV. mitras argenti examinat & in pondere Colonicensi exhibuerunt.

Eodem anno Michel Episcopus Cuyuiæ in die beati Clari diem vitæ clausit extremum. Eodem anno per Pomeraniæ Regnum Dedzen occupante; & eodem mense occupacionis Premisl duo Polonie ideo Cracovie cooperantur. Hoc anno Gnesnensis Archiepiscopus Episcopus Pomeraniæ Gostcuinioreum cum filiis & cum filiis quindam Czechoslai fratris ejus Goscrimiri, videlicet & Veradene nomine Ecclesie Pomeranie, & a sede Karnimirc recuperant & in Pomeraniam redimit.

Anno Domini MCCLIII. Idus Februarii dum Gerrandus de ordine Predicatorum secunda vice in Polonian rethoris ex parte Hugonis Cardinalis & legati, exerit sib Ecclesia Pomeraniensi expensis eidem legato collectum mitras argenti & grani argenti in pondere Pomeraniæ in Ecclesia sua ad celebrandum electionem. In qua viiter approbantium, totum negocium in tres partesdat, videlicet in Petrum prepositum, Petrum Decanum & Germanicum Sacellanum, ve quemcunque illi tres eligerent, dicti Canonici eratum habebant; qui inuocata Spiritus Sancti gracie elegerunt Dominum Petrum Decanum virum deuotum & prum: sed qui inhibitum fuerat, quod Archiepiscopus Metropolimus Polonie Electus Predicte Sedis fieri & mandatum Hugonis Cardinalis & legati confirmaret: ideo Dominum Petrum quondam Domini Bogufuli Episcopi pro Confirmatione Electi Pomeraniæ ad dictum Hugonem Cardinalem infirmat. Qui dum eiffem in via confirmatus, a quibusdam fratribus ejus, ipsius & tenute & electionis negocio reuis. Dicti vero Canonici alios nimicos ad eundem destinaverunt, qui ad ipsum venientes confirmationem & literas confirmationis obtinuerunt, & alias literas Metropolitano Archiepiscopo apportarunt per quas ipsalucio mandato legati fuit remocata. Prefati vero Canonici cum haberent literas confirmationis antiquarum iter ad Dominum Filiconum Archiepiscopum, qui ultimo obiuerant direxerunt pro eadem. Et cum comparuissent dicti Canonici cum pro Electo eorum eodem Domino Archiepiscopo, opponit se eorum electioni Dominus Iohannes Canonicus eiusdem Ecclesie dicens se fuisse nominatum in eadem electione: & petebat ipsum pha infirmari, quam confirmari. Et cum multa inter se verba tractarent, & non poterent hi aliquatum Stuzenske habere confirmationem, peciernt aliam fibi recipi dari. Dominus autem Archiepiscopus aliquantis diebus cum eorum in Slawa. Et cum ipsum penitent ad tractum deliberandi & locum, Dominus Theophilus Archidiaconus de Cirzsek Gnesnensis Pomeraniensis eadem & appellavit dicto Electioni, dicens: Quia ad vos libere electio redit, & me ad ipsum non vocastis, cum causa vestre parcium, & vocatus fuissem, ideo rapum me esse contemptum. Et in nec tunc dicti Canonici aliquam fuisse de confirmatione Electionis obtinere potuerunt. Audiens hoc Dominus Ospilo Abbas de Mellino, qui tunc temporis fuerat in Polonia, quod tanta dilacio esset inter Canonicos predictos, eosdem mandat ac si venire: & venerunt vsque in Wratislauiam, & cum eisse conflituit in presencia eiusdem legati, monebat ipsis vere ad concordiam: vtrumque autem partes nimium fuisset conflito coram eodem legato confirmationem in presentem Dominum Petrum Decanum. Vitens hoc primus legatus, quod vnanimis fuit sin super sua electione, ipsum auctoritate Domini Pape confirmauit.

Eodem Anno Illustris Princeps Premislaus influentiam cuiusdam cuius de Gubin Flagitium Ducis contra Cives suos de Cuitaw, qui erat sus in arena, que vocatur Szrothea circa Ecclesiam Mon. Pol. sanctum Martinum & tranauit eos ex qua parte Wartha prope Ecclesiam sancti Martini, vbi fuerat alia ciuitas primus locum, quam idem Dux fecit de blancis & fossis firmis munit, & eft munita ad mandatum Ducis.

Eodem Anno Nobles vir dictus Petrus Palatinus Premisl & Bolesluus consuete- Duelle Mile- tunt in Castellanum de Gedec & habuerunt inter se tractatum de diuisione Terre fue. Et Polonian Polonie cum Bolesluo Duce Cracouie & Sandomirie, & Conrado Duce Mazouie & Cuyauie. Ad quem tractatum Dominus Filius Archiepiscopus Gnesnensis & multi Nobiles Polonie conuenerunt. Et cum multum inter se tractarent super eodem negocio, dicha dux Premisl fratri suo Domino Bolesluo dicte Gnesnam Metropolim Kalis, Rudam, Gedec, Buyn, Bechow.

Eodem Anno Domina Elizabeth vxor ducis Premislonis fanul geminas filias peperit. Eodem Anno in mense Septembri Nobiles viri Premisl & Bolesluus duces Polonie fratres veteres, cum Domino Conrado, duce Glogouie cum filio quondam Domini Henrici Stelle, collecta exercitibus fuis veterum vsque ad fluuium, qui vocatur Bulgarius Wislawa a Wratislauia milliare paruulum. Et tantenes exercitum fuum

Silesia à Polonis peruastata:

deuastarunt Terram ducis Henrici fratris predicti ducis Conradi; qui vastauerunt circa Trebniciam & circa Cerquiciam & circa omnia montana, ymmo eciam quidam exercitus vadauit per Odram & vastauit circa Lesniciam propter villas omnium Ecclesiarum, quas fecerunt idem principes ab omni vastacione esse immunes. Item Anno Domini MCCL. Domorathus miles magnus Iudex Polonie post octauas Pasche facto prandio sanus bene deposuit se ad lectum volens dormire & statim ibidem subitanea morte fuit mortuus &c.

Clades Swantopulci; Ducis Pomeranie:

Anno Domini MCCXL. Dux Swanthopelcus cum filiis suis & cum fratre suo, collecto aliquantulo exercitu pro conducenda sua ad antiquum Nakel expensa; & cum esset ante Castellum Nouum attemptauit, si forte potuisset per aliquem modum expugnare. Idem Castellanus licet multos custodes haberet, tamen habens inter se consilia fecit exercitum ligna de pyno seccare, inde faces adaptari, vt posset predictum Castellum succendere. Et cum ligna parata Pomorani in fossatis ponerent; & videretur quod ad sufficienciam non haberent, opportebat eos pro lignis redire, vt de maiori quantitate replerent fossatas. Poloni autem sicut viri discreti & in multis experti, cum Pomoranos viderunt redire pro lignis, & illa ligna, que iam erant proiecta, sed nondum succensa, armati exiuerunt de Castello & aliquantulum remouentes cum instrumentis ad hoc paratis eadem ligna succenderunt, & per ignem consumpserunt. Videntes autem Pomorani tantam astuciam & discrecionem Polonorum vlterius desierunt ligna proiicere: sed vt viri fortissimi armati cum clypeis suis & cum ratibus accesserunt & cum fundis lapidibus impositis & eciam cum machinis, ceperunt dictum Castellum expugnare. Sed misericors Dominus & iustus non deserens Polonos, qui iuste hereditatem defendebant Polonie, quam Pomorani duci Polonie per vim nitebantur auferre, vbi nulla firmitas & parua spes de vita, ipse Dominus dignatus est seipsum pro Polonie iuuamine ponere prestando eis auxilium de celo, dans eis vires & constanciam repugnandi inimicis suis, cum tamen satis desperarent de vita, & per auxilium DEI tunc repulerunt inimicos a Castello. Et dicebatur, quod tunc fuerunt Pomorani sub castello XX. occisi vsque ad mortem & quadraginta vulnerati fere quidam ad mortem. Pugna autem eorum cepit esse illo die ante meridiem vsque ad horam completorii. Ita dux Swanthopelcus perditis aliquantulum hominibus recessit confusus.

Prelium ad Castrum Nakel:

Item eodem anno post Rogaciones contigit, quod Pomorani, qui tenebant antiquum Castrum Nakel, exiuerunt & prouocarunt Polonos de nouo Castro, quod Dux Przemisl construxerat. Poloni vero sicut probi homines & audaces milites videntes eos exiuisse, contra eos irruerunt & ceperunt contra eos viriliter pugnare. Dux autem Swanthopelcus sicut vir dolosus & fraudulentus cum magna cautela fecerat Pomoranos, quod prouocarent Polonos, & ipse circa montana, que sunt circa castrum, cum exercitu morabatur. Sed cum Poloni contra eos, qui illos prouocauerant, victoriam obtinerent, Swantopelcus improuidus repente de montanis exiliens prefatos Polonos ex omnibus partibus circumdedit, ita quod nullam viam effugiendi haberent. Poloni vero credentes se in mortis periculo, ceperunt pro posse multitudini resistere: Sed cum non possent se defensare pro nimia paucitate ipsos Pomorani occiderunt, quosdam vulnerauerunt & receperunt & in terram suam abduxerunt. Inter quos ceperant quendam militem Miczislaum & quosdam alios, quorum nomina propter prolixitatem hic non notamus &c.

Item eodem anno videlicet MCCLVI. Comes Bogutha egit contra Dominum Boguphalum, Episcopum Poznanienſem, qui dicebatur de Cirznelm & contra Ecclesiam suam pro quodam lacu, qui vocatur Synce, asserens sibi ipsum de Iure pertinere.

Lacus quidam cum flumine Ecclesiae Poznaniensi vindicatur:

Episcopus autem predictus cum Canonicis suis, qui in possessione fuerant ab antiquo, cuius eciam memoria minime habebatur, defendebat partem suam coram principe Przemislone, dicens sibi & Ecclesie sue ab antiquo pertinere, non tamen totum, sed dimidium cum medio flumine, quod Odra dicitur, quod per eundem lacum currit. Dux vero prefatus pro forma Iudicii precepit Episcopo & Canonicis, vt secundum priuilegium eorum & eciam antiquam consuetudinem ibi descenderent, & vnus, qui ibi melius sciret, pro eodem dimidio lacu & flumine iuraret. Episcopus autem pretactus cum suis Canonicis satisfaciens Comiti Boguthe, licet hoc non deberet facere, propterea quia Poznanienſis Ecclesia erat multo tempore in pacifica possessione. Tamen miserunt tres ex Canonicis ad Iurandum, videlicet Dominum Gerandum Decanum, Dominum Bodslaum & qui Basto dicitur, custodem, Dominum Vincencium

Cano-

Canonicum filium Mali nullatenus, qui eodem anno obiens in die beati Vit veniemus ego cum expectate rogate per Cunonem Dominum Castellanum de Medyrca, et ipsius Comes Rogischa non cogerer iurare. Predictus vero miles nullo modo affentire voluit. Illi vero admodum iurare, vt iurarent pro eodem famulo iacta & medio fumi, quibus iurare curarent. Iurarunt tamen omnes per quilibet ipfi dicta iurare debebat, & etiam super crucem, qui in mutuli per iacerdotem Petrum filium Michaelis Capellanum de Pezow tenebant. Audierunt etiam illi iurantes, quod Dominus Paulus Episcopus Portuensis pro eodem facta & medio fumi iurauerat, & propterea ipfi simul confidencia iurauerunt, quod etiam ab antiquo & fide digni dicerentur effe veniam. Et ita per eorum iuramentum nunc predictum locum medium cum finitimis Episcopus cum Canonicis fuis obtinuit.

Eodem Anno, videlicet MCCLVI. in Pomorania Comes Barn iunior egit contra Alia Comitis Wolis Rugiani Dominum Cuthebern Pomaniensem Ducem coram duce Przemislone, quod filius Rantzouicis de Rugia pro- ipsius Pomeranicis, qui cum eodem Duce Kathebern in Judicio steti cultos co- gnouis & fecille, pretendens eadem legitimum, dicens eundem Barnum contra DEVM Bunt Insuper & iuftitiam vltra pofle virtutes regium Barnum Warbae, que de iure concordat Sanctuarii Ecclefie Sancti Petri Apoftoli. Duo vero Przemil precepit Barnum Judicia, vt idem Cuftos eum aliquibus Canonici fecundum eafum eandem confuetudinem defenderent & vna eisdem iurare, qui melius de hoc fcire. Decimo erant nomen Petrus Propositus, Johannes Scolafticus, Nicolaus & quo Judice dicunt Cuftos, Barnus Canonicus parti iurare fecundum difficionem duxis Przemili. Prefatus vero miles Barnus videns, quod ipfi ad hoc venerunt, quod iurarunt, ipfos non admifit ad iuramentum, fed per compofitionem cum eis conuenit. Et talis eum eis compofitio fa- cta fuit, quod deberet Dominus Cuftos & Sanctuarii vltamque rippam habere. Similiter & Comes Barnum cum hominibus fuis & fi alter non pofset, nihil negligeres pulcari. Et ibidem habetur parcum aliorum, fuerat alteri, & hoc tamen, quidem pof fecit, talem alter ab alio recipere. Et fi vtraque eorum fimul conuenissent ad capturam cum retibus fuis & auxiliorum hominum piscarentur, per medium diuiderent inter ipfos.

Alio itaque eodem in vigilia beati Jacobi Apoftoli conuenerunt Nobiles Vir- Per Gerlia in- dux Przemil cum filio Przemislao in villam dictam Kerkyze cruftinum de recuperatione Nobiles Pomeranie & Rugie Cafri Nakel, quod tenebat cum hominibus fuis Pomeranicis. Et ibidem ad- ad Cuftrinum. vir homibus fuare Poppo cruciter de domo Thomislaca, qui eadem duci attinebat in quarto gradu consanguinitatis de Bogislao Domini Comitis de ceteris nobilibus aliquid vltra fuper Poppo, vt poffet inter Dominum Przemislonem & inter dictum Swantzhopelcum medium ponere de pace faciendi & de Cafri recuperacione. Duo vero prelatus Swantzhopelcus ad Cuftrum Nakel per vim denibebat pro eo, quod non poterant commode tracte propter Cafellum, quod conftruxerat, dux Przemisl eidem fratri Poppo pro parte sua. Idem Dux Swantzhopelcus commode rotum negocium fuum reuin habuerunt, quidquid fuit curare. Frater vero ipsius ducis Poppo accedens ad ducem Przemislonem ignificauit eo, quod dux Swantzhopelcus pro recuperacione Cafri Nakel velles habere quingentas marcas argenti & fuper omnia, firmam pacem tenere cum eo & proinde promisit obsidare dux Pom Domini de ceteris nobilibus aliquid vltra quarte terra cum, nec aliquem respectum habere ad idem Cuftrum: Sed secundum quod pater fuus terram cum eodem cafro fuo poffedit Przemil, in pace poffidere. Noftis autem dux Przemisl habere confidencia Dominum virorum, liter non, maluerat per hoc terra fua deftruere, quod Nakel per Pomeranos detinebatur propter Cafellum, quod conftruxerat, idem dux: tamen timens de ingressibus futuris periculis, nolebat, quod in hoc negocio precipitanter procederet, per eandem firmam Poppo fide data promisit firmam pacem tenere, & quingentas marcas grofforum foluere. Et difinito hoc negocio, mediante frate predicto Poppo, conuenerunt in Nakel, videlicet Przemisl & Swantzhopelcus inde dicens inter Cuftrum antiquum & nouum & cum pacifimus hominibus hinc ab vtraque & totaliter inermes & vija ad interem oculabantur nunus vna aliam & mifcebantur quas tractauerunt inter fe negocia fua. Duo autem Przemisl reddit ad fua ductones & dux Swantzhopelcus ad Cuftrum antiquum. Nakel firmata pace. In crastino vero hoc eft ipfo die beati Jacobi Apoftoli defendit dux Przemisl cum fuis militibus in cuftrum antiquum Nakel, quem benigne fuscipiens in Cuftris dux Swantzhopelcus inter fe per hastarium cuncteorum remouerunt pacem & cuftrum Nakel duci Przemisl fuit reftitutum. Prefatus autem dux Swantzhopelcus ne

Digitized by Google

de tanta pecunia offert defraudatur, precio fibi oblato cari: Dux autem Premisl sinat vir fidem habens, qui fanctiorem in hoc eidem duci, ne fuper hoc aliquid dubitaret, de filiis nobilium fuorum mittit & Andream cubicularium, qui tunc fine nomine habebat, Gunnam, Dobrogoftium, fili Vvoiecii, Vvladislaum, filium Prandothe, Jacobum, filium Episcopi Boguphali Pomeranorum de Carnovia, Jaroslaum Dobrinicz de puero Sampling Gnesvvarnicz ex Dambie Jarunczensis, Macech Premer, Slavkam, Nandzirey, Slabothvicz.

Item anno vero mee mortem Przemislaone Domini Ducis Polonie Sanctharii Ecclefie Posnaniefis de Gofroom vexatus ad vindicta duorum villas ibi aeneas fuos fum lyknow, videlicet & Iramm fitarum pro ripem marcis argenti. Hec autem eorum fatis nominia Sanctus Cenaeus cum Jaroslao fenio fuo Predicam, fub forma venerat, quod nulli Sanctharum preter ipfos & pofteros eorum habeant et eadem villam terpetrum in perpetuum.

Item Anno Domini MCCLX. quarto feria 2d Nocbem poft Dominicam Letare in Glowna Ecclefiam omnium Sanctorum cum domo Domini Epifcopi & cum Canonicis, in qua multocies ftudiose eft exulta. Item Anno Domini MCCLXII. in die beati Petri ante Vincula ordine Predicatorum, Epifcopus Bandzlaus Lubuscenfis, Epifcopus Domini Boguphali, Epifcopi Pomeranie confecrauit in ilumina Ecclefia Chorum, qui de nouo fuerat paratus. In quo die decenter rotulit Ecclefie memoria celebrabium confecrationis. Via confecrationis anno Domini Dominice Millefimo Ducentefimo Lubucrenfis Dominus vero Epifcopus Boguphalus in universfalio confecrationis infiruit vitam mumm Indulgentie de, frater Vvins filiatus Annam & Epifcopus Lubucenfis LXXX. dies indulgentie immifit & confirmauit & tradidit.

Ecclefia in Glowna inflituta, omnium Sanctorum Sanctharia; & S. Laurentii Martyris.

Item Anno Domini MCCLXIII. XII. Kalendas Maii, Venerabilis Pater Frater Gisilis Predicatorum Dominus Vius Epifcopus Lituanienfis conferuatur Ecclefiam in Glowna in honorem omnium Sanctorum & Sancti Laurentii martyris, vbi Iterum depofite in Altari fanctorum illorum Reliquie, Timothei Apoftoli, Johannis Baptiste, Laurentii martyris, Fabiani & Sebaftiani martyrum, Florum & Chriftophori martyrum, Alexii Confeffioris & decem millium fanctorum & confeffarum & virginum integrarum in annum vbi eandem Ecclefie in die omnium fanctorum in die Laurentii martyris.

Item Anno Domini MCCLXVI. cum perfirent Marchiones quod Cathrina Sanctha eft per dominum Boleslaum, dum Dux Polonie, occupatum, venerunt cum fuis exercitu & vallauerunt idem Caftrum cum multitudo diti Boleslai. Timens dux Boleslaus, ne interfici per illorum modum occuperentur & occiderentur in Caftro fada pace predicti, tradidit predictum caftrum ad diffinitionem pacis ordinatam in Boleslaum. Item Anno Domini MCCLXVII. circa feftum Sancti Michaelis dimittuntur in Christo patre Dominus Clemens Papa quinto tranfiit ad Chriftum de hoc mundo & claufit diem extremum. Item eodem anno Ecclefie Parochiales fuerunt miferabiliter fub collationes per ignem, fed per gratiam DEI non habuit dampnum nifi in folo glorioffi campani, quibus non credo mouebam habuiffe. &c.

Clemens IV. P. R. mortuus.

Item eodem Anno Dominum dux Boleslaus edificauit Caftrum Dupin in villa comitis cuiusdam Stoiza. Item fub Anno M. &c. feptimo idem dux aliud caftrum edificauit Neifam in villa Gneswomiri, fili Trincheta, Item fub Anno Domini MCCLXVIII. idem dux edificauit Caftrum a Terra Rauenis Pradam & appodiat fibi quosen Beolaiwycze.

Caftrum Dux Cracouia aut. tus:

Item Anno, quo nobis Serenissima Princeps & Dominat Dominat Katarina dux Cuyuiie & Lancicie decefiit, Item eodem Anno Petrus Prepofitus plur inka fcftum Palcher, item MCCXXV. in feflo Sanctorum martyrum Johannis & Paulo rum Jacobus fecundus mayor Epifcopus Regem Premysl facro vnxit oleo & coronauit vna cum Regina vxore eius Kunegunde Gnesnenfi Metropolitana & Gnesnenfi archiuum menfis vnit poftboc & in feflo Sancte Dorothee eft occifus in Rogo fuo. De morte autem Petri Pomerani, Canonici Pomaniefis, eft fupra dictum.

Item Anno Domini MCCXXV. Otto Otto Gernia Marchionis de Brandenburg poft obtinta parti fui edificauit fibi Caftrum in meris Polonie inter Lubufk & Medzyrzeczkin Silefiei tolerante inclito Domino Boleslao duce Polonie &c.

Item Anno premoto duc Boleslaus post circa feftum Sancti Michaelis mutauit de bluem civitatem tum Medzyrzecz &c. iam eft fupra decriptum plenus. Item Anno Domini MCCLXX. circa purificationem beate Marie Virginis Otto filius Ottonis Marchionis circa feftalem Sancte Andree Apoftoli Caftrum Sathnek Sandom-

Fundatio Dux Polonie facro Otto Neifkiei

fratribus ſuis. Iuerat enim dux Boleslaus in Terra Cracouie tunc temporis & ſic fuit abſens. Item Anno eodem dux Boleslaus circa feſtum Sancti Gregorii edificauit Caſtrum ſuum Drdzen. Item eodem Anno dux VVladislaus filius quondam Henrici Ducis Sileſie, qui fuit occiſus per Thartaros, exiſtens Archi-Epiſcopus Saltzburgenſis in craſtino beati Adalberti in ſuo Archi-Epiſcopatu ex hoc mundo migrauit ad CHriſtum. Item eodem Anno ante Natalem Domini octo diebus occupauerunt Theutunici Caſtrum Drdzen ſatis optimum.

VVladislaus Dux Sileſie Archi-Epiſcop. Salisburg. moritur:

Item Anno Domini MCCLXXI. dux Boleslaus collecto maximo exercitu, tum de ſua terra & de vna parte Cuyauie, quam tunc regebat, intrauit terram de Caſtellania Santhok, quam tenebat Ottonis Marchionis filius, locatam Jure Theutunico, ipſam horribiliter deſtruxit ſpoliando, comburendo, annihilando, ciuitates expugnando. In qua terra ſecure tribus pernoctauit noctibus, & cum magna preda ſanus & illeſus ad propria remeauit. Item Anno predicto Caſtrum Chruſchuicia comburitur de voluntate Domini Boleslai ducis Polonie.

Anno itaque Domini MCCLXXI. diſcordantibus glorioſis principibus & ducibus Pomoranie Rehabito a fratre ſuo VVarcislao caſtro nobiliſſimo & firmiſſimo, ymo inexpugnabili ſecundum opinionem omnium hominum, quod dicitur Gdansk & ciuitate ibidem fundata & plantata, atque firmiſſimis foſſatis vallata, turbato animo ſuo pro ea, quod frater ſuus VVarcislaus ipſum Mſciconem tenebat captiuum captum, & traditum ei per ſuos Barones idem caſtrum Gdansk tradidit Marchioni Domino Cunrado, filio quondam Johannis Marchionis de Brandeburg, vt ſibi preberet auxilium, ne frater ſuus Dominus VVladislaus dominaretur in Terra Pomoranie. Prenominatus vero VVarcislaus dux cum ſuis Pomoranis, qui ſibi adheſerant, volens attemptare & inquirere Gdansk, vel alia caſtra Terre ſue, intrauit caſtrum VViſtlhegrod, ibi cadens in egritudinem mortuus eſt & ſepultus eſt in Juniori VVladislauia apud fratres Juniores. Videns hoc Mſciw, quod erat orbatus fratre ſuo Domino VVarcislao, & ſperabat ſe iam pacifice & ſecure regnare in Terra Pomoranie, voluit intrare Caſtrum ſuum & ciuitatem Gdansk, & non fuit permiſſus per Theutunicos, qui cuſtodiebant idem Caſtrum & nomine Marchionis Cunradi ciuitatem. Conſiderans prefatus Mſciw dux tantam iniuriam & perfidiam Theutunicorum qui non permittebant eum regnare & dominari in propria hereditate, conuocata Terra ſua tota vallauit diligenti cuſtodia dictum Caſtrum & ciuitatem, ne plures Theutunici intrarent ad cuſtodiendum & defendendum predictas municiones. Sed cum eas occupare non poſſent Pomorani dederunt conſilium duci Mſciw, quod ſe committeret Boleslao duci Polonie fratri ſuo amitiuo, qui tunc regebatur ſapiencia militiaque potenti, qui veniens ad ipſum impetrauit conſilium & auxilium a fratre ſuo contra eosdem Theutunicos, qui ſuas municiones detinebant. Eciam magis cupiens, quod dictus Dominus Boleslaus poſſideret Terram Pomoranie, quam Theutunici ipſam occuparent violenter; maxime cum predictus dux Mſciw prolem non haberet. Dux vero Boleslaus ſicut dux modeſtus homo compaciens ac pyus fratri ſuo de tanta iniuria compaciebatur illata a Theutunicis, licet offenderit eum aliquid; tamen motus carnali pietate victa malicia in bonitate promiſit ſibi prebere auxilium.

VVarcislaus Dux Pomeranie moritur:

Item ſub Anno Domini MCCLXXII. Dominus Boleslaus dux ſtrenuus & potens in milicia nobili & potenti, filius quondam ducis Wladislai, filii quondam ducis Odonis collecto aliquantulo exercitu non ea multitudine, qua conſueuit ad alias terras adducere, quia ſciebat, quod cum exercitu, quem conuocarat, ſecure poterat intrare Terram Pomoranie. Quam intrans inter Epyſaniam & purificacionem Virginis glorioſe accelerat & circumdedit cum ſuis Polonis & Pomoranis nullis inſtrumentis adhibitis, niſi clipeis & cratibus & aliquibus paruis ac paruulis Inſtrumentis ad munimen aptis contra Theutunicos, qui erant in Gdansk appoſito forti igne, ipſos contra omnium hominum opinionem occupauit & caſtrum expugnauit & Theutunicos fere omnes, qui ibidem erant, occidit, preter paucos, qui confugerant in quandam turrim, qui ſibi vitam optinuerant, tamen in captiuitatem redacti ſunt & tenti per dominum Mſciwionem. Et ſic Domino adiuuante Dominus dux Boleslaus cum triumpho & honore ſanus, paucis militibus perditis & vulneratis ad propria eſt reuerſus & non fuit opus, niſi DEI omnipotentis, qui ſemper dignatus eſt munire dictum Dominum Boleslaum ducem Polonie & ſemper muniuit, cum vbicunque pugnarat pro Juſtitia &c.

Victoria Boleslai Pii:

Item Anno premiſſo Sexto Kalendas Junii Nobilis puer Dominicellus Przemisl filius ducis Przemislonis XVI. etatis ſue anno, de mandato & voluntate nobilis viri Domini

idem Caſtrum Drdzen capit:

Digitized by Google

mini Boleslai ducis Polonie, patrui ſui, qui tunc totam Poloniam regebat, collecta milicia Polonie cum Comite Przethpelcone Palatino Polonie & Comite Jancone Caſtellano Kaliſienſi, qui tunc maiores & ſeniores in illa milicia erant, intrauit manu armata Terram vltra Drdzen, quam pater ſuus Przemisl tradiderat Marchioni Domino Cunrado filio Marchionis Johannis Brandenburgenſis ſeu de Brandenburg pro dote filie ſue: ſed cum vellet ſpoliare dictam Terram, appropinquauit cuidam Caſtello, quod fabricauerat Idem Cunradus in predicta Terra in quadam villa, que Strzelzce dicitur; milites ſui ſicut probi & audaces ſine omni Inſtrumento ad idem Caſtrum acceſſerunt cum igne impetuoſo, & in breui idem Caſtrum acquiſiuerunt, & fere quotquot fuerunt, gladio occiderunt, preter paucos, quos captiuos a predicto Dominicello cum difficultate milites optinuerunt. Et cum redirent ad propria & iam eſſet in caſtro Bolem, datum eſt ſibi ſcire, quod pauci eſſent Drdzen Theutunici, quod tenebatur occupatum per violenciam. Jam enim eiusdem Caſtri aditus porte erat occupatus per quosdam Caſſzubitas, qui ſeruiebant Domino Boleslao, qui ad idem Caſtrum nauigio venerant & vnam portam ſuccenderant. Cum idem Dominicellus tales rumores perciperet & conciperet, mandauit revocare milites, qui iam a vico receſſerant, & alii cum eo adhuc erant, acceſſit ad idem Caſtrum. Et cum idem milites & populus inciperent aptare inſtrumenta, Theutunici nimium propter hoc timentes, ne eisdem idem contingeret, quod de aliis contigit in Strzelecz dextras pecierunt, & obtentis dextris idem Caſtrum ſine omni labore & effuſione ſanguinis eidem Dominicello tercia feria in die Rogacionum tradiderunt prefatum Caſtrum & pacta bona cuſtodia in eodem Caſtro ad propria remeauit cum honore & triumpho.

Item ſub Anno Domini MCCLXXIII. Nobilis Dominicellus Przemisl filius quondam ducis Przemislii intrauit in Terram Perlawie ducis Barnime, vt videret Dominicellam filiam cuiusdam ducis Barnimi. Et ob hoc idem dux ipſam tenebat penes ſe, quia ſibi attinebat. Et cum eam videret, complacuit ſibi perſona & ibidem ſibi in Terra prefati ducis Barnime in ciuitate Szczeczin ipſam copulauit in vxorem: & hoc actum fuit, cum ſibi terminabatur ſextus decimus Annus natiuitatis ſue &c.

Przemislai Regis Pol. Nuptiæ cum LUCCARDI:

Item Anno Domini MCCLXXIII. in Menſe Julio Nobilis vir Dominus Boleslaus cum Nobili Domina Helena vxore ſua & Reuerendo patre Domino Nicolao Epiſcopo & cum Baronibus ſuis & cum eodem Dominicello Przemislone occurrerunt eidem Domine Lucarthe vsque ad Drdzen & ibi ipſam cum honore receperunt & vsque in Poznaniam duxerunt; & per dictum Epiſcopum & Canonicos eiusdem Eccleſie ſecundum conſuetudinem ab antiquo obſeruatam cum proceſſione ſollempni ipſam in Eccleſiam ſuſceperunt.

Item Anno Domini MCCXCV. Przemisl ſecundus dux maioris Polonie fuit tinctus & coronatus in Regem per Venerabiles patres Dominos Jacobum Gneznenſem Archi-Epiſcopum, Johannem Gerbiz Poznanienſem, Wislaum VVladislauienſem, Johannem Muſcata Cracouienſis Eccleſie in Eccleſia Gneznenſi die dominica proxima poſt diem beati Johannis Baptiſte, in qua fuit ſollempnitas beatorum Johannis & Pauli &c.

Przemislaus Rex a March. Brandenb. interfectus:

Item Anno Domini MCCXCVI. cum idem Rex feſtum Carnispriuii in Rogo ſuo Cantate celebraret, Theutunici zelo inuidie inducti, quod regale ſceptrum idem Rex adeptus fuerat, videlicet Marchio Longus Otto, cum alio Ottone, cum Marchione Johanne Nepote dicti Regis miſerunt non paucos homines ipſum ad capiendum furtiue; qui introeuntes eandem ciuitatem ſummo mane in die Cinerum grauiſſimis vulneribus illatis ipſum ceperunt, quibus non ſufficiens eius tam grauius captiuitas ipſum cum deducere in Terram ſuam comode non valuerunt, ſeu non valerent, gravioribus plagis illatis crudeli morte extinxerunt. Quo ſepulto in Eccleſia beati Petri Apoſtoli Poznanie per Dominum Johannem eiusdem Eccleſie Epiſcopum, Wladislaus Dux Cuyauie per milites in Terra Cuyauie & Polonie eſt ad regendum Principatum euocatus, iuxta verſus: Anno milleno tercento minus vno Deflet Theutunicos Poznania ſecundos.

Polonia Regnum ad VVENCESLAVM BOH. REGEM translatum:

Item ſub Anno Domini MCCC. Poloni videntes inconſtanciam Ducis Wladislai predicti, vocauerunt Wenceslaum Regem Bohemie & in Dominum ſibi receperunt, fugato Wladislao de omnibus terris eciam propriis, ſub quo Rege Wenceslao maxima pax & juſtitia viguit in Polonia, tamquam temporibus ipſorum heredum. Idem Rex accepit ſibi in vxorem Dominam Richzam, filiam Regis Polonie Przemislonis, mortuus vero eſt Anno Domini MCCCV. Cui ſucceſſit filius ſuus IV. Sed modico tempore regnauit, vno anno & dimidio & interfectus eſt a quo-

Digitized by Google

a quodam de familia ſua in Olmutz ciuitate ſua in domo Decani infra dormicionem in meridie; hic eciam inconſtans fuit & proprie voluntatis.

VVladislaus Locticus Interdicto ſubiectos:

Item Anno Domini MCCXCIX. cum temporibus Ducis Wladislai Eccleſia multas iniurias pateretur tam a praedicto Duce, quam a ſuis militibus per violaciones Cimiteriorum & oppreſſiones pauperum, viduarum & orphanorum omnium bonorum Eccleſiarum, Eccleſie ad anichilacionem & alia, quae loqui horrendum eſt, Andreas Dei gracia Epiſcopus Eccleſie Poznanienſis in tota Dioceſi ſua generale poſuit Interdictum, prohibens diuina celebrare officia.

HENRICVS III. Dux Glogoviae Maiorem Pol. occupat:

Item Anno Domini MCCCVI. poſt mortem huius Henricus Dux Sleſie & Dominus Glogouie totam terram Polonie obtinuit & poſſedit quiete, hic fuit rigidus valde furibus & predonibus ac violentis. Sed ſolus fuit maximus exactor, nec perfectus amicus Polonorum. Sed temporibus ſuis pax maxima fuit in Polonia & in omnibus terris eius, &c.

Lithuanorum Incurſiones:

Item Anno quo ſupra Gentiles Lithwani vaſtarunt circa Kalis & Strawismo ciuitates & maximam multitudinem populi abduxerunt in Lithwaniam, innumerabilibus interfectis & crudeliter occiſis per eosdem.

HENRICI III. Ducis Glogouienſis Mors & Liberi:

Item Anno Domini MCCCIX. obiit idem Dux * Henricus dimiſſis quinque filiis, videlicet: Henrico, Cunrado, Johanne, Boleslao & Przemislone, hos qui iuuenes erant & tenelli tenuerunt & alligauerunt conſiliis Theutunici. Ita quod nichil aliud poterant facere, niſi quod placeret Theutunicis, & multas ab eis terras & ciuitates extorſerunt pro modica pecunie quantitate, & dederunt eis conſilium, ut totam gentem Polonicam exterminaren:, tam Eccleſiaſticas perſonas quam ſeculares milites, maxima tamen ſtetit pax tempore ipſorum aliquali, non tamen perfecta duobus annis.

Res geſtae Polonorum:

Item A. Domini MXCII. Caſtrum Gneznenſe & monaſterium combuſtum eſt. Item Anno Domini MCXCII. Meſzko Dux de Kalis obiit. Item Anno Domini MCXCIV. Hilic Caſtellanus obiit & terram Lubus Pomorani debellarunt. Item Anno MCXCVII. Boleslaus Dux interfectus eſt. Item eodem anno Wladzislaus obtinuit Kalis & filium Odonis fugauit in Ungariam. Item Anno Domini MCCXXIII. filius Odonis Vſzeze intrauit ipſo die Sancti Dionifii. Item Anno Domini MCCXX. Turris Eccleſie Gnezenſis Kathedralis ruit. Item Anno Domini MCCXXIIII. Langrauius Lubus obtinuit. Item Anno Domini MCCXXVII. Dux Wladislaus magnus filius Meszconis in diuiſione Apoſtolorum ante Vscze confuſus eſt & Palatinus cum aliis multis interfectus eſt.

Item Anno Domini MCCXXXI. Wladzislaus filius Meſzconis a filio Odonis de terra eiicitur & eodem anno in exilio moritur. Item Anno Domini MCCXXXII. Wladzislaus Dux filius Odonis conceſſit Epiſcopo Paulo venari per Epiſcopatum & monetam liberam in Crobya & villam Fulconis iuxta Croba. Item Anno MCCXXXIII. milites Poloni volebant interficere Dominum ſuum Wladislaum filium Odonis inducentes Ducem Henricum cum filio ſuo in Poloniam. Eodem anno Wladislaus firmauit caſtrum ſuum Dnyn. Item MCCXXXIIII. predictus Dux cum filio ſuo edificauit Gneznenſe caſtrum & deſtruxit Dnyn. Item MCCXXXVIII. Henricus Dux Sleſie diem clauſit extremum. Eodem anno Theutunici Santhok caſtrum occuparunt. Item Anno Domini MCCXXXIX. Wladislaus filius Odonis Dux Polonie obiit.

Henricus I. Barbatus Dux Sileſiae moritur:

Item Anno Domini ſupra ſcripto Gregorius Papa nonus Fridricum Imperatorem excommunicauit, quia quosdam Epiſcopos de Epiſcopatibus ſuis ſine cauſa & ſine iudicio eiecit. Item Mandeburgenſis Epiſcopus Lubuſch obſedit, & magna multitudine hominum exercitus ſui perditæ ibidem confuſus receſſit. Item anno predicto Dux Lancicie Cunradus magiſtrum Johannem Scolaſticum Ploccenſem comprehendit, & plagis affectum ſuſpenſum eculeo interemit, quem iterum ſic mortuum ad Eccleſiam Sancti Benedicti in rippa fluminis Wandali contra faciem Eccleſie Ploccenſis fecit ſuſpendi. Eodem anno Dux Cuyauie Ridgoſtiam recuperauit. Item anno prefato Swanthopelcus Dux Pomoranie Cuyauiam vaſtauit, predauit & exuſſit Eccleſiam in Wladislauia iuueni, & ipſam ciuitatem. Item Dux Kazimirus, filius Cunradi accepit filiam Henrici ſibi in uxorem quinto gradu conſanguinitatis a ſe diſtantem.

Caſimiri Ducis Cuiauiae Nuptiae cum Conſtantia Henrici Pii Ducis Sileſiae F.

Item Anno Domini MCCXL. Dominus Gregorius Papa nonus mandauit omnes Archiepiſcopos Romam venire, Epiſcopis verò & Capitulis precepit, ut per nuncios

* Optime & ſecundum Diplomatum Fidem, ſolus hic ex omnibus Polonicarum Rerum Scriptoribus, quos adhuc videre contigit, HENRICO III. Duci Glogouienſi filios quinque tribuit, adde Tabulam noſtram Genealog. II. Tom. I.

Digitized by Google

ydoneos ibidem comparerent, ita quod ſecundum ipſorum conſilium Imperatorem abſolueret & ſecundum compoſitionem ab omnibus approbatam, vel ipſum ab Imperio remoueret ut Hereticum, quia ultra annum in excommunicacione perdurans & amplius Eccleſie ſatisfacere contempſit. Sed aſtucia & malicia Imperatoris clauſe fuerunt vie, ita quod ad mandatum Pape; qui vocati fuerant, venire non valuerunt.

Tartari in Hungariam irruunt:

Item Anno Domini MCCXLI. Tharſis Rex intrauit Vngariam cum multis exercitibus, cui occurrit Bela Rex Vngarie & Colomannus filius eius in prelio, qui ambo multis exercitibus amiſſis terga verterunt. Rex vero Tharſis Vngariam vaſtans & homines interficiens a maximo usque ad minimum, non parcens ulli etati aut ſexui usque ad Danubium pertranſiuit. Quando vero fuit in introitu Vngarie, partem exercitus ſui contra Poloniam deſtinauit, qui die Cinerum Sandomiriam vaſtarunt, & poſtmodum per Cracouiam & VVisliciam tranſeuntes venerunt VVratislauiam, quibus Dux Henricus omni ſua cum potencia obuiauit, qui tunc temporis principatum tenebat in Sleſia, Cracouia & Polonia & multis hominibus perditis in prelio ſolus ab ipſis Thartaris eſt interfectus.

imo in Sileſiam & HENRICVM PIVM Ducem Sileſiae & Cracouiae interficiunt:

Polonia Maior ab HENRICI PII Ducis Liberis deficit;

Item Anno quo ſupra Poloni, qui Duci Henrico adheſerant, per quod idem Dux principatum obtinebat in Polonia, filio ſuo Boleslao propter inſolenciam ipſius derelicto, ei ſeruicium ſuum reſignantes, manifeſte adheſerunt filiis quondam Wladislai filii quondam Odonis, Przemislo videlicet & Boleslao, qui veri heredes Polonie fuerunt, poſtmodum ſtatim ceperunt caſtrum Przemauth.

Vislaus Cracouienſis Epiſc. moritur:

Item Anno Domini MCCXLII. Dominus Wislaus Epiſcopus Cracouienſis defunctus eſt, cui ſucceſſit Dominus Praudotha in Epiſcopatum. Eleccio autem fuit, ut credimus, per inſpiracionem diuinam celebrata, quia, quod raro contingit, omnes unanimiter in eum vota ſua dirigentes, ipſum nullo contradicente concorditer elegerunt, ad quos de jure eleccio pertinebat.

Swanthopelci Ducis Pomeraniae in Theutones Perfidia:

Item Anno Domini MCCXLIII. Dux Polonie Przemisl cum ſuis Polonis edificauit caſtrum Oswanszim & anno eodem Dux Swanthopelcus Ruthenos ſub dicione Teutunicorum conſtitutos ab eorum fidelitate ſuo conſilio ſubtrahens ſibi coadunatos in eosdem fecit inſurgere, qui ex inopinato irruentes in Theutunicos nulli etati vel ſexui parcentes multos de Theutunicis perimerunt. In cuius facti ulcionem cruce ſignati de domo Theutunica cum ducibus Polonie coadunati caſtra predicti ducis Swanthopelci, videlicet Wiſſegrod & Zattarkameczam occuparunt. Item eodem anno Dux Cunradus Dioceſeos Cracouienſis interius Eccleſie villas ſpoliauit & curiam Epiſcopi combuſſit, & in multis aliis Eccleſiam aggrauauit ipſius; Vnde Praudotha Epiſcopus dictum ducem excommunicauit, cuius ſententiam Dominus Ffulco Archi-Epiſcopus Polonie confirmauit.

Theodericus Cantor VVratislau. interfectus:

Item Anno Domini MCCXLIII. cruce ſignati cum predictis ducibus Polonie caſtrum Naticum de eius iurisdiccione capientes duci Przemisloni vero heredi reſtituerunt. Item Theodricus Cantor Wratislauienſis in domo ſua in Wratislauia a quibusdam Polonis eſt interemtus. Item eodem anno Dux Kazimirus nouum caſtellum ante Santhok edificauit.

Libertas & Jura Eccleſiae Poznanienſis:

Item Anno Domini MCCXLIV. Boguphalus Epiſcopus Poznanienſis tres perſonas uno die in Eccleſia ſua inſtituit, Gerandam Scolaſticum, Johannem Archi-Diaconum, Helingum cuſtodem. Item eodem anno omnes milites Polonie contra Eccleſiam Poznanienſem conſpirantes volebant infringere libertatem, quam eis dux Wladislaus filius Odonis priuilegio ſuo confirmauerat, ſcilicet quod homines in villis Eccleſie degentes eſſent immunes a ſolucione Poradlue, Podrodue & Stroza & Apowos. Et quod iidem homines coram nullo Capitulo Caſtellanorum in cauſa citati reſponderant, cui libertati omnes Poloni grauiter contradixerunt exemto ſolo Podrorowe & Stroza, quibus Dominus Boguphalus Epiſcopus ceſſit ad tempus. Anno Domini MCCXLV. Dux Przemisl cum fratre Boleslao ad inſtanciam præfati Domini Epiſcopi priuilegium patris & eandem libertatem, quam pater ipſorum predicte Eccleſie contulerat, confirmauerunt & in foro proclamare fecerunt.

Item Anno quo ſupra homines de Stroza voluerunt obtinere, quod uſus fructuum de Plamut auctoritate Ducis poſſiderent, tam in paſtu pecudum quam in aliis utilitatibus exinde prouenientibus, quibus Dominus Boguphalus Epiſcopus cum capitulo ſuo ſe opponens in iudicio obtinuit taliter quod Dominus prepoſitus Scolaſticus cuſtos & alii tres Canonici iurauerunt. Idem Plamut ad Eccleſiam pleno iure pertinere, ſub eodem iuramento & metes aſſignauerunt, que tales ſunt: Ab oriente a ponte

te ſecundo, qui eſt in via, que ducit ad Eccleſiam Sancte Margarethe directe protenduntur verſus meridiem vltra cibinam usque ad montem ville, que dicitur villa Colonorum & ſic verſus Occidentem iuxta montem protenduntur, usque ad flumen VVartham. Ita quod Chartawo in eisdem terminis continetur & in Eccleſie poſſeſſione.

Item anno eodem Dominus Fulco Archi-Epiſcopus cum Suffraganeis ſuis per Dominum Papam Innocencium quartum ad Concilium ſunt euocati Pontificatus eiusdem Domini Pape anno ſecundo. Item anno eodem Petrus cum tribus filiis confeſſus eſt, ſe eſſe hominem Eccleſie Beati Petri & de ſeruicio prepoſiti Poznanienſis.

Item anno Domini MCCXLVI. Legatus Domini Pape, & vices eius gerens per totam Poloniam, Pomoraniam & Pruſſiam veniens, in Polonia Ducem Swanthopelcum ab excommunicacione abſoluit & cum omnibus filiis Clericorum diſpenſauit, denarios per aliquot annos Beati Petri collectos a Domino Boguphalo Epiſcopo Poznanienſis Eccleſie ſuſcepit. Item anno eodem Dux Meſzko de Oppol obiit, &c. Miesco Dux Oppolienſis moritur:

Item Anno Domini MCCLXXXVIII. obiit Boleslaus Dux maioris Polonie. Item Lancicia per Lithwanos vaſtatur & eciam grauiſſime crematur Anno Domini MCCCIIII. die Penthecoſtes. Eodem anno quinta feria proxima poſt feſtum Penthecoſtes fit bellum cum Lithwanis in Tarnow & occiditur Dux Kazimirus cum exercitu ſuo ex mala cuſtodia. Item Anno Domini MCCCXII. ſexto Idus Marcii obiit Dux Kazimirus Bithonienſis. Item MCCCXIII. Boleslaus Dux tocius Mazouie obiit, Boleslaus Dux Maj. Pol. moritur: Caſimirus Dux Bithomienſis obiit: item Bolezlaus Dux Mazouiae:

Item Anno Domini MCCCXIIII. mortuo domino Jacobo in die Marci & ſepulto in caſtro S. Georgii Archi-Epiſcopus Gneznenſis Dominus Borzislaus, Archi-Diaconus Eccleſie Poznanienſis & Canonicus Gneznenſis in Vmicow in die beatorum Philippi & Jacobi Apoſtolorum per formam compromiſſi in arbitros celebrata eleccione concorditer eſt electus, qui eodem anno facta eleccione, vt iuris eſt, pro confirmacione obtinenda ad Romanam curiam iter arripuit infra menſem. Sed antequam idem Borzislaus electus fuiſſet, obiit Papa Clemens, poſt cuius obitum Sedes Romana vacauit fere tribus annis & ſic eius confirmacio fuit prolongata. Tandem Domino Johanne XXII. in Apoſtolicum electo prefatus Borzislaus ſufficienter examinatus & ibidem in Auinione ubi curia Domini Pape reſidebat in Archi-Epiſcopum eſt conſecratus. Sed heu proch dolor! cum propter aliqua negocia gentis & Eccleſie ſue peragenda traxiſſet moram in Romana Curia ad propria redire tardaſſet, A. Domini MCCCXVII. ibidem diem clauſit extremum & ſepultus eſt in Eccleſia fratrum predicatorum: Et ſic Archi-Epiſcopatus Gneznenſis deuolutus fuit ad Domini Pape prouiſionem. Borzislaus Archi-Ep. Gneznenſis Romae moritur:

Item eodem anno Dominus Johannes Papa prefatus prouidit de eodem Archi-Epiſcopatu Domino Janislao Archi-Diacono Gneznenſi in die Beati Willebordi. Et Anno Domini MCCCXLI. tercio Calendas Nouembris idem Dominus Janislaus ſacratus Gneznenſis Eccleſie Archi-Epiſcopus migrauit ab hoc ſeculo ad Chriſtum in vigilia vigilie. Item Anno Domini MCCCXV. fuit cariſtia magna, quod menſura ſilliginis ſoluebat mediam marcam & mediam ſexagenam. Anno Domini MCCCXXXV. magnus ventus fuit succedit Janislaus: qui an. 1341. moritur:

Craſtina lux Symonis proſtrauit turbine lucos.

A. Domini MCCCLXII. fuit cariſtia magna & mentura ſiliginis ſoluit mediam ſexagenam. Et anno ſequenti tunc elapſo ventus exſufflabat grana de calamis & ſic fecit cariſtiam eandem. Item anno Domini MCCCXXXIIII. nix magna fuit in Polonia circa feſtum S. Adalberti & durauit quinque diebus. Item anno Domini MCCCXXVII. multi duces Polonorum ad regem Bohemie Johannem venerunt, eique fidem ſub forma Omagii ultronei preſtiterunt. Verſus: Anno milleno tercenteno bis quoque deno Tranſierunt anni Lithwani quinque tyranni Saxonie natos traxerunt ſine legatos. Sileſiae & Poloniae Duces quidem ſe Regno Bohemiae Vaſallos ſubiiciunt:

Item Anno Domini MCCCXXIII. Luthvvani Terram Dobrinenſem deuaſtarunt & ciuitatem Dobrzin cremauerunt in conuerſione S. Pauli. Item in Anno Domini MCCCXLIII. Lithvvani ſexaginta militum ante diem Beati Gregorii tercia die terram Frankfurt deuaſtarunt. Item Anno Domini MCCCLIIII. occiditur Beniamin Palatinus Polonie a Mazkane ibidem eciam Palatino & a Sandivogio & a Scora. Item Anno Domini MCCCLXXXII. Semouitus Dux Mazouie Cuyauiam obtinuit. Item Anno Domini MCCCLXXXIII. Tardus Stregonienſis & Sigismundus vadunt Mazouiam & magna dampna faciunt. Res geſtae Lithuanorum:

Item Anno Domini MCCCLXX. Ludouicus Rex Vngarie Nepos Regis Kazimiri cum voluntate Regnicolarum in Regem ſuſcipitur & per Iaroslaum Archi-Epiſcopum & ſuos ſuffraganeos in Eccleſia Cracouienſi in die ſancte Elizabeth coronatur. Quamvis autem Rex Loduigus, quantum in eo fuit, Iuſticiam cuilibet faceret & eam facere LVDOVICVS REX HVNGARIAE ad Regni Poloniae Gubernacula accedit:

Digitized by Google

mandaret, & vnumquemque in ſuo iure ſeruet, propter ipſius tamen abſenciam & venie facilitatem, que viam prebet delinquenti, ac difficilem aditum pauperum ad ipſum, in Regno Polonie inenarrabilia mala emerſerunt, videlicet, viarum depredaciones, furta, homicidia, violenta incendia, diuerſeque pauperum oppreſſiones. Tempore etenim noctis pauperes Knethones ſacerdotes, & aliqui genere non fortuna nobiles capiuntur, igne cremantur extorquendo pecunias. Que omnia pociores Regni Polonie, quibus pro tunc fortuna arriſit, ſcientes pretereunt aure ſurda & oculis excecatis nil magis niſi ſua ſuorumque lucra ſectantes, proch dolor vt dicitur ſectantes, proch dolor vt dicitur talem pacem in Regno Polonie aſſerentes coram Domino Loduigo Rege, vt fuit tempore Regis Kazimiri. Sed heu non ſic, non ſic. Ad iudicia enim veniunt cum multitudine armatorum concitantes lites & contenciones & iuſtum iudicium & iuſticiam ſupprimunt, & iuſticia pauperum & pax in Regno Polonie pro nunc omnino deficit. Heu, heu, nunc primo inſtat fletus & meror, luctus & inenarrabilis clamor de morte Regis Kazimiri, cuius temporibus nunquam talia fuerunt propter tales & tantas iniquitates & iniuſticias diuina permiſſione. Anno Domini MCCCLXXVI. Lithwani omnes inopinate terram Sandomirienſem intrantes quarto Kalendas Nouembris multas villas populoſas igne cremarunt, populumque Chriſtianum inenarrabilem, ſacerdotes & nobiles cum vxoribus & pueris alios occiderunt alios in ſeruitutem ſuam redigerunt & deduxerunt. Rex autem Loduigus Regni ſui iniuriam vindicans ſequenti anno cum infinita armatorum multitudine terram Ruſſie intrauit & caſtra Georgii, qui ſceleris autor fuit, potenter acquiſiuit, videlizet Grabowecz, Chelm, Kelz, Dodeo, Selwilcz. Lubordus vero conſiderans ipſius potenciam cum omnibus caſtris ſe ſue gracie & ſeruituti ſubdidit & tributis, &c.

magno Reipubl. Damno:

Excurſiones Lithuanorum:

Anno Domini DCCXX. Beda Presbyter obiit. Item DCCL. Pipinus miles a Zacharia papa per vnccionem S. Bonifacii Epiſcopi Rex appellatur. Item DCCLIV. Bonifacius martiriſatur & Pipinus Ytaliam intrat. Item DCCLV. Organum primum in Franciam venit & ſequenti anno Pipinus Rex Saxoniam ingreditur. Item DCCLXVI. Sclaui victi ſunt a Francis. Item DCCLXVIII. Pipinus Rex obiit. DCCLXXIIII. Italia capta eſt a Francis & Karolus Romam venit. DCCLXXVIII. Karolus contra Saxones pungnat. DCCLXXIX. Karolus in Saxoniam venit. DCCLXXXI. Saxonia capta eſt. DCCLXXXII. Karolus Romam venit, ibique baptiſatus eſt filius eius Korlomannus, quem Adrianus nomine Pipinum vocauit. DCCLXXXVI. Karolus Romam venit iterum & ſanguis de celo fluxit. Item DCCLXXXVII. Karolus per Almaniam venit ad fines Dauorie. DCCLXXXVIII. Dauoria capta eſt. DCCLXXXIX. Karolus peruenit in Sclauos, & qui dicuntur muleici ſubegit. DCCLXXXX. Karolus in Pannoniam venit. Item DCCLXXXXII. Karolus regnum Hunnorum vaſtat. Item DCCC. *Carolus* a Romanis *Auguſtus* appellatus eſt. DCCCXVI. ſtatutum eſt, vt omnes monachi curſum beati Benedicti cantarent. Item DCCCXIIII. Karolus Imperator obiit, Loduicus ſucceſſit. DCCCXXXX. Loduicus obiit, cui Lutharius ſucceſſit. DCCCXLII. Diuiſio regni. DCCCXLIII. Iudith regina obiit. DCCCLV. Lotharius Imperator obiit. DCCCXCV. De miſeria famis ac mortalitatis Chriſtiani homines alter alterius carnem comedit & comederunt. DCCCXCVII. Vngari in Italiam ingreſſi ſunt; Arnulfus obiit. Loduicus filius eius in regem eleuatur. DCCCCVII. Vngari in Saxoniam venerunt. DCCCCXXXI. S. Ambroſius Mediolanenſis Epiſcopus obiit. DCCCCXXXIII. Vngarorum exercitus ab Henrico interfectus eſt. DCCCCXX. Henricus Danos ſubegit. DCCCCXXXVII. Henricus Rex Germanie obiit, Otto filius eius ſucceſſit. DCCCCXLI. Yems valida, comete viſe ſunt & mortalitas iumentorum. DCCCCLI. Otto primus Rex Italiam ſubegit. DCCCCLIII. Magnancia ab Ottone abſceſſit. DCCCCLIIII. cruces apparuerunt in veſtibus. DCCCCLXI. Otto in Regem eleuatur. Eccliſis ſolis fit. DCCCCLXI. Ottho Imperator appellatur.

Res geſtae Francorum ab an. 750. ad an. 961.

Item Anno DCCCCLXV. Dambrowca ad Meſzconem venit. DCCCCLXVI. Meſzko Dux Polonie baptiſatur. DCCCCLXVIII. Iunior Otto cum patre ſuo per Leonem papam coronatur. MII. Otto Imperator obiit. Hehricus ſucceſſit. MII. Heremite in Poloni martiriſati ſunt. MIX. Bruno Epiſcopus martiriſatus eſt. MXXXIIII. Meſzko Rex Polonie obiit. MCLXXXVIII. Ichlin capitur a paganis. Item MCLXXXIX. Iohannes Cardinalis cognominatus malabruca in Poloniam venit. MCXC. Fridricus Imperator obiit. Eodem anno Cracouia deuaſtata eſt a Meſzcone. MCCII. Leſtco filius Kazimiri Cracouiam obtinuit, qui Romanum ducem Ruthenorum

Res geſtae Polonorum:

Digitized by Google

thenorum magnumque populum eius in Zanichoſt occidit. Hic Anno MCCXXVIII. interfectus in colloquio ſub fraude. Item Anno MCCXXXIX. Boleslaus filius Leſtconis filiam Bele Regis Vngarie duxit in vxorem. Hic Anno Domini MCCLXVIII. miſit exercitum in Ruſſiam & vicit Albarnonem & multos de Ruthenis occidit, non tamen propria virtute ſed oracionibus Eccleſie & ſuperno auxilio adiuuante, nec hec victoria eſt humanis viribus, ſed pocius diuine potencie aſcribenda. Terram autem idem exercitus ipſius Swarnenſem deuaſtauit. Huius temporibus beatus Stanislaus fuit Epiſcopus Cracouienſis. MCCLX. canoniſatus eſt. Hic Princeps inclitus in diebus ſuis diuerſis libertatibus & priuilegiis glorioſus ad honorem DEI omnipotentis & beati martiris Stanislai glorioſi Eccleſiam & Clerum Dioceſeos Cracouienſis mirifice ditauit.

Anno Domini MCCLXXIX, iubente DEO migrante a ſeculo Boleslao Pudico Dux Leſtco filius Kazimiri ducis Cuiauie per voluntatem DEI & eleccionem terrigenarum adeptus eſt Cracouie & Sandomirie ducatus, quos Cunradus Dux Cirnenenſis pro eodem ducatu Cracouienſi hoſtiliter cepit pugnare cum conſenſu & adiutorio quorundam militum, quem Dux Leſteo in Doguczicze iuxta Rawam flumen in prelio publico viriliter vincens ſuperatuit, deinceps pacifice predictos Cracouie & Sandomirie poſſedit ducatus, ciuitates circumfodi iuſſit & cum lignis blancari, ſine prole deceſſit. De LESKONE Nigro Duce Poloniae:

Anno Domini MCCLXXXIX. defuncto Leſtkone Terrigene Cracouienſes & Sandomirienſes aſſumpſerunt Boleslaum ducem Mazouie in principem ſibi, & eundem ducatum ſuſcipiens Caſtrum Cracouie, quod adhuc ſtructuris ligneis erat firmatum, comiſit Sulconi militi de Medzircza cuſtodiendum & regendum, quod ipſe cum ciuibus Cracouie & ciuitatem ipſam tradiderunt Henrico duci Wratislauie, qui tantum dominium cum gaudio ſuſcipiens cum terrigenis omnibus ſibi adherentibus ad placitum ſuum in Terra Cracouienſi diſpoſitis dum Wratislauiam redit, Boleslao Mazovienſi & Wladislao Cuiauienſi Ducibus cum gente ſua a tergo ſequentibus, & cum exercitu ipſius Henrici in Sziewior tandem in prelium congregantes duces de parte Henrici ducis & plurimos milites ſuos acutis enſibus & gladiis perimentes, nonnullos viuos in captiuitatem ſuam deduxerunt. Poſt hoc idem dux nunquam Cracouiam viſitauit. Nichilominus ciuitas & caſtrum ſuo nomine tenebantur. Cum in Wratislauia languens diucius ad portas mortis appropinquaſſet, Ducatum Cracouienſem quaſi in teſtamento legauit Przemislio duci Poznanienſi, cuius filiam iam pridem copulauerat ſibi, Henrici * filius, nomine Wenceslaus ſecundus Rex Bohemie, qui tandem ad ſe Pragam eodem ſacro inuitato ipſum precio circumueniens & precibus ab eo Ducatum Cracouienſem tamquam & doloſus ſapiens ſibi dari & aſſignari procurauit, eiusque nanciſcens poſſeſſionem plenam dominii cum exercitu valido & forti Poloniam intrauit & Cuiauiam ingreſſus, ducem Wladislaum cognomine Lokethk de Cuiauienſi & Siradienſi terris potenter expellens, ſeipſum in Regem Polonie in Gnezna per Iacobum Archiepiſcopum coronari demandauit. Iſte Rex Wenceslaus ciuitatem Cracouienſem ex integro murauit faciendo permutacionem cum Iohanne dicto Muſcata Epiſcopo Cracouienſi dando ſibi & Eccleſie Cracouienſi caſtrum Byecz cum villis adiacentibus ville Epiſcopali ab antiquo. In campo eiusdem ville locauit dictus Rex ciuitatem, que nuncupatur Sandecz nowa, prefato Epiſcopo Iohanni pro ſe & ſuis ſucceſſoribus Ius patronatus vtriusque Eccleſie Sancti Adalberti & Sancte Margarethe ſpiritualiter reſeruante, ſicut patet in litteris dicti Regis Wenceslai, que ſunt in Theſauro Epiſcopi Cracouienſis. Eiusdemque tempore Regis & groſſi parui argentei erant portati Cracouiam, vbi prius cum nigro argento & pelliculis de capitibus aſpergelinis graſſiter foriſabant. Denique eodem Rege Wenceslao Anno Domini MCCCV. tercio Idus May nature debitum perſoluente prefatus Dux ** Wladislaus ſequenti anno in die ſancti Egidii a Terrigenis, Epiſcopo & ciuibus vnanimiter ſuſceptus Cracouienſem & Sandomirienſem Ducatus obtinuit & ſucceſſiue, Syradie & Lancicie, Cuiauie & Polonie terras recuperauit. Reuolutis autem annis Albertus aduocatus & ciues Cracouienſes iterum ſe dicto duci opponentes clauſa ciuitate Boleslaum Ducem Oppolie ſibi in domi-

cui Boleslaus: Maſouiae Dux ſuccedit:

Henricus IV. Dux Sileſiae VVratislauienſis Maiorem Poloniam occupat:

Rex Bohemiae quo Iure Poloniae Regnum obtinuerit:

VVenceslaus Rex Cracouiam muro cingit:

Epiſcopatum Cracouienſem multa liberalitate adotuat:

ſed an. 1305. moritur:

ſuccedit in Poloniae Regno VVladislaus Locticus Dux Cuiauiae:

* Ita Codex MStus, ſed perperam omnino: niſi id Stylo Curiae acceptum velis, quo Rex Iunior Henrico Duce, hunc Patrem, is vero illum filium appellauerit.

** Non ſtatim Wladizlaus Locticus Dux Cuiauiae: ſed WENCESLAVS Iunior Boh. Rex ad Gubernacula Regni Poloniae acceſſit, ſed eodem fere ac occupauerat Poloniam anno Olomucii occiſus eſt Rex WENCESLAVS an. 1306. d. 3. Auguſti.

Digitized by Google

sui aduersarius Boleslaus Dux Opolienſis;

dominum & defenſorem vocauerunt, quem venientem cum magno gaudio ſuſcipientes, & claues omnium portarum ciuitatis ſibi tradiderunt. Sed Caſtrum Cracouienſe per ducem Wladislaum & ſuos fideles milites tenebatur, qui tandem cum exercitu valido ante Cracouiam veniens ipſam ciuitatem & Ducem Oppolienſem in ea exiſtentem circumuallauit. At ille potenciori reſiſtere non valens, eandem ciuitatem Duci Wladislao apperuit, & ſolus Alberto aduocato recepto ad propria remeauit & pro huiusmodi crimine leſe maieſtatis impio Dux Wladislaus eundem Albertum aduocatum & ſuos filios aduocatia Cracouienſi priuauit & omnibus hereditariis redditibus & fructibus ad eandem pertinentibus, ciues autem quosdam, qui culpabiliores huius criminis erant equis trahi & extra ciuitatem ſuſpendi precepit. Demum caſtris omnibus in terra Cracouienſi & Sandomirienſi potenter expugnatis & ordinata pace cum Regibus & Principibus tam fidelibus quam infidelibus diſponente DEO, per quem Reges regnant & Principes dominantur, de licencia Iohannis Pape in Regem Polonie & Cracouie per Ianislaum Archiepiſcopum Gneznenſem & eius Suffraganeos coronatus eſt, &c.

De Liberis Regis VVladislai Loctici:

Anno Domini MCCCXX. eodem quoque anno filiam ſuam nomine Elizabeth die Dominica infra octauas Petri & Pauli Karolo regi Vngarie matrimonialiter copulabat in vxorem, volensque populum ſuum ab inſultibus infidelium Lithwanorum liberare, in Lublinenſi, Sandomirienſi terris tegentem Geduunani Ducis Lithwanorum filiam nomine Annam ſanctiſſimo ſacri fontis baptismate reuocatam filio ſuo Kazimiro matrimonio copulauit. Quo facto eiusdem terre gentes nemoribus diſtirpatis, dulcedine pacis fruentes peroptime locate fuerunt, predicta Domina Anna eciam mortua, donec omnium ſeminator malorum inimicicias iterum inter Polonos & Lithwanos ſuſcitauit, ſicut plene inferius dicetur. Denique Dominus Rex Wladislaus volens patrimonium ſuum ſcilicet Thorunenſe, Michalonienſe & Ducatum Pomoranie de manibus Cruciferorum ordinis ſancte Marie domus Theutonicorum recuperare, cum eisdem guerrare cepit. Et Anno Domini MCCCXXIX. terram Thorunenſem cum exercitu ingrediens ipſam potenter vaſtauit, quo Cracouiam redeunte ipſi Cruciferi Caſtrum Dobrinienſe occuparunt. Sed Anno ſequente menſe Nouembri predictus Rex Wladislaus iterum cum exercitu valido eandem terram Thorunenſem ſubintrans ipſam novem diebus continuis cum viginti vaſtauit. Et acceptis treugis ſub ſpe pacis ordinate ad propria remeauit. Ipſi vero fraudulenter & doloſe agentes conuocatis quampluribus ſibi de Almania in auxilium ſtipendiariis, Poloniam, Siradiam, Cuiauiam aliquocies vaſtarunt. Tandem Anno Domini MCCCXXXI menſe Septembri in die S. Stanislai marturis, cum iam vaſtatis & crematis terris eisdem verſus Thorun redire voluiſſent, Illuſtris Rex Wladislaus cum ſuis tantum regnicolis in terra Cuyauienſi in villa, que Polococze vocatur, cum dictis Cruciferis congreſſum magnum commiſit, ab ortu ſolis ad horam nonam. In quo quidem prelio vix XII. militibus Polonis occiſis, de exercitu vero Cruciferorum plusquam XL. milia armatorum certo numero militum ceciderunt, aliis multis captiuatis. Et ſequenti anno menſe Aprilis Cruciferi Breſtenſem ciuitatem vallantes ipſam & Wladiu potenter expugnarunt, totam terram Cuyauie tenuerunt ipſi Cruciferi cum omnibus iuribus & vtilitatibus prouenientibus in eisdem pluribus annis.

Cuiauiam Cruciferi occupant:

De morte Wladislai Lonyetk Regis Polonie.

VVladislaus Locticus Rex Polonie moritur;

Anno Domini MCCCXXXIII. quarto Idus Marcii obiit Inclitus Dominus Wladislaus Rex Polonie in Caſtro Cracouienſi & ibidem in Eccleſia Cracouienſi Cathedrali in ſiniſtra parte Chori ex oppoſito altaris maioris tumulatus requieſcit. Vnicum habuit filium nomine Kazimirum, de cuius miris actibus magnificentia & probitate infra ſcribetur, heredem regni & ſucceſſorem derelinquens. Qui Kazimirus Wladislao patre ſuo adhuc viuente & hoc pro bono pacis Regni Polonie ordinanto magnifici Principis Domini Gedmuni magni ducis Lithwanorum filiam nomine Annam in vxorem duxerat, quam cum propoſuiſſet, vna ſecum coronari velle & mater ſua domina Illuſtriſſima filia olim Boleslai ducis Kalis filii quondam Wladislai filii Odonis, id dixerat fieri de iure non debere, pro eo, quod ipſa vera Regina coronata exiſteret, & ideo ipſa viuente; aliam coronari ſuper eodem regno non debere, que tandem precibus filii ſui, quem tenerrime diligebat, conſenciens benigne contulit ſe in monaſterium ſancte Clare in antiqua Sandocz, ibique ſub regula ſancti Franciſci profeſſa ſub Regulari habitu cum ſororibus ibidem degentibus quoad vixit, dante DEO humiliter famulauit.

succedit CASIMIRVS Filius.

De

De Coronacione Kazimiri Regis Polonie.

Anno igitur eodem Kalendas octauo Maji per venerabiles in Christo patres Dominos Jaroslaum Gneznensem Archi-Episcopum, Johannem Cracouiensem, Johannem Poznaniensem, Michaelem Cuyauiensem, Stephanum Lubnizensem Episcopos in Ecclesia Cracouiensi multis principibus, ducibus, baronibus & nobilibus Polonie presentibus in Regem Polonie honorifice coronatur Kazimirus; Hic post coronacionem suam in omnibus fuit felicissimus, quoad augendam dilatacionem Regni Polonie. Nam Terra Cuyauie, quam barbati nigram crucem in albo pallio deferentes occupauerant, sine bello & gladio ab eisdem recuperauit, & post non multo tempore mortuo magnifico principe Kazimiro dicto Georgio tocius Regni Russie duce Troydem Dux Mazouie, qui Kazimiro auunculo suo in ducatu Russie successerat, veneno per Ruthenos intoxicatus interierat, Kazimirus Rex Polonie prelibatus cum magna potencia gentis sue Regnum Russie potenter ingressus, de nece consanguinei sui vindictam sumere volens. Cuius potencie Ruthenorum primi barones Comites ac ceteri nobiles resistere non valentes vltronea voluntate Domino Kazimiro se & sua commiserunt, ipsum in suum dominum fideliter suscipientes, sibi fidelitatis omagia iuramentis firmantes. Hys autem peractis Rege Kazimiro ad propria redeunte & in Regno Polonie moram trahente quidam pessimus baro Datko nominè Castrum Przemisl habens cum quodam Daniele de Ostrowdam eciam aliis nobilibus id ignorantibus Imperatori Tartarorum intimarunt, asserentes Regem Kazimirum Polonie inuasisse & occupasse, tributaque per Ruthenos Thartarorum duci consueta prohibuisse. Ad quorum delacionem Imperator Thartarorum maximum exercitum versus Russiam destinauit, eisdem mandans ut cum Ruthenis Poloniam hostiliter inuadant, & crudeliter deuastarent. Quibus ad Wislam flumen venientibus Kazimirus Rex prefatus cum suis exercitibus occurrens eisdem viriliter resistit, eosdem flumen predictum transire non permisit, vno milite strenuissimo Gelego nomine Palatino Sandomirien si perdito, qui telo Thartarorum percussus ibidem expirauit, Tartari autem redeuntes Castrum Lublin, quod tunc tantummodo de lignis fuerat constructum expugnare nitebantur. Quibus castrenses pro posse suo resistentes eosdem ab impugnacione sui potencialiter amouerunt.

Elogium Regis CASIMIRI III.

qui Regnum Russie occupauit

& de Tartaris Victoriam reportauit:

Quomodo regebat Regnum & populum.

Regio itaque Dyademate insignitus Regnum populumque sibi a Deo traditum viriliter & vtiliter gubernabat. Nam secundum prophetam pacem & veritatem atque iusticiam dilexit. Erat enim bonorum & iustorum pissimus tutor & defensor, malorumo vero predonum, violentorum, calumpniatorum seuissimus persecutor. Nam quicunque latrocinia siue furta faciebant, quantumcumque fuerant nobiles, ipsos faciebat decollari, submergi & fame mortificari, cum fratribus & cognatis eorum comedens & bibens pariter & dormiens; Deum habens adiutorem, non timebat, quid faciat sibi homo. Calumpniatores vero quos reperit, ipsos ferro ignito in facie aduri mandabat. Ipsius temporibus nullus nobilis pauperi audebat facere violenciam, sed in statera equitatis omnia dirigebantur. Et cum in Regno Polonie Judicia Polonicalia ab antiquis temporibus secundum quasdam consuetudines ymmo pocius corruptelas iudicabantur, que diuersi diuersimode variantes multas calumpnias ac iniurias inferebant; Hic Rex Zelo iusticie accioſus conuocatis tocius Regni sui prelatis ac nobilibus baronibus omnes consuetudines iuri & racioni dissonas, iudiciaque iuri & racioni consona, per que vnicuique iusticia equanimiter reddatur equiter, de quorum consensu prelatorum & baronum in scriptis redegit perpetuis temporibus obseruanda. Et secundum Psalmistam dicentem, decorum domus Domini toto nisu dilexit. Chorum namque Cracouiensis Cathedralis Ecclesie cum plumbo texit, ipsiusque chori testudinem stellis deauratis decorauit. In eadem eciam Ecclesia Capellam assumpcionis *Beate Marie Virginis*, aliam apud fratres predicatores & plures Ecclesias, videlizet in Sandomiria in Wislicia sancti Michaelis & sancti Georgii in Castro Cracouiensi, hospitale inter Cracouiam & Kazimiriam in Rupella in Nepolomicze, in Corczin, in Carkow, in Sidkowo, in Stobnitza, in Soletz, in Oppagno, in Pyothrocow, claustris in Laucicia, claustris, muris, decoris sculpturis, picturis ac tectis mirificis construxit & ornauit. Quam plures eciam dictarum Ecclesiarum ornatibus preciosis, calicibus deauratis, multis quoque libris dotauit.

Virtutes & Munificentia REGIS optimi;

Et licet in seipso lubricus fuerit, vtpote vir eleganter natus & naturalibus opti-

Digitized by Google

me instítutus, Clericos tamen quos sciebat esse castos & bone conuérsacionis nimium diligebat, eisque prelaturas, prebendas ac beneficia in suis Ecclesiis, cuiuscunque condicionis fuissent, vltra nobiles & seruitores suos conferebat, Prelatos eciam & Canonicos omnium Ecclesiarum, vt in suis Ecclesiis maneant, hortabatur. Hic igitur Rex vltra omnes principes Polonie rem publicam gubernabat. Nam velut alter Salomon magnificauit opera sua, ciuitates, castra, domos murauit. Inprimis Castrum Cracouiense mirificis domibus, turribus, sculpturis, picturis, tectis nimium decoris ornauit. Ex oppósito eciam Castri Cracouiensis vltra Wislam circa Ecclesiam, que dicitur Rupella ciuitatem murauit, quam ex suo nomine Kazimiriam vocauit, plures eciam alias ciuitates, videlicet Weligram & Scaionam, Langrorawam, Castrum Heleus, Bandzen, Lelów, Ciuitatem & Castrum Czneften, Castrum Nepolomicze, Castrum Otzetz, Castrum Erzepicze, Castrum in terra Sandomiriæ & ipsam Ciuitatem Sandomiriam, Wisliciam, Sudlow, Radam, Opoczno, Lbiwelincza, Ciuitatem, Lublin ciuitatem & Castrum Stechechaw, Solecz in Zamohost in noúa ciuitate dicta Corczin castrum, in Polonia Kalisch, Pisdri, Staroffin ciuitates, Conyn ciuitatem & castrum in Nakel, in Welin, Medzirzecz, Ostrosow castra, Welin ciuitatem, Boleslawecz castrum: In terra Cuyauie Cruschnicza, Slathoria, Przedecz, Bidgoscza. In terra Syradie ibidem firmum castrum Pyothreow ciuitatem, in Brzosnicza castrum. In terra Lancicienfi ipsam ciuitatem & castrum, in Imorolocz ciuitatem & castrum. In Mazouia ciuitatem Ploczsko, castrumque, quod prius erat denuo circumdatum muro, secundo circumdedit muro. In terra Russie Lamburgam ciuitatem & duo castra, Przemisl castrum, Sanak ciuitatem, Lubaczow, Trebewta, Halicz, Custaa castra. Has omnes ciuitates & castra muris fortissimis domibus & turribus, altis, fossatis profundissimis aliisque propugnaculis circumdedit in decorem gentí, regnique Polonie refugium & tutelam. Huius eciam Regis tempore in siluis, nemoribus, meritis, rubetis tot ville & opida locate sunt, ne fere quot fuerunt alias in Regno Polonie. Regnum suum viriliter defendebat; Crucíferi namque considerata ipsius potencia & industria terras Cuyauie & Dobrivie, quas tempore patris sui occupauerat, sibi restituerunt, pacem perpetuam cum ipso firmantes. Et quum Dux de Zagan quoddam territorium Regni Polonie cum ciuitate dicta Wschowa & temporibus multis occupatum tenebat, Kazimirus Rex prius dictus Anno Domini MCCCXLIII. congregata multitudine armatorum predictam ciuitatem aquisiuit multosque captiuos ibidem cepit, terramque eiusdem principis in cinerem & fauillam redigens, castrum muratum dictum Cenawa muris disruptis acquisiuit. Tandem eiusdem principis placatus precibus ac promissis per litteras predicti principis firmatis quod predictum Territorium nunquam vellet pro se vsurpare de terra sua ad propria rediit.

Fata Russiæ: Post hoc ptefata Domina Anna Regina Anno Domini MCCCXXXIX. defuncta & sequenti anno Boleslao filio Troyden ducis Mázouie, quem Rutheni vnanimiter sibi in ducem & dominum susceperunt per toxicum interempto, qui legem & fidem ipsorum immutare nitebatur, Lubardus filius Gedyuni Ducis Lithwanorum eundem Ducatum Russie possidebat, quem Rex Kazimirus Anno Domini MCCCXLIX. cum exercitu forti ingrediens obtinuit ex integro cum omnibus ciuitatibus & castris, Lubardo solummodo ciuitatem Lutsko cum Territorio suo ad placitum bone voluntatis sue concedentio.

Fortuna REGIS aduersa; Postquam autem Cracouiam cum prosperitatis triumpho fuisset ingressus, vbi per Clerum & populum fuit gloriose susceptus, tandem Diabolo suggerente quidam Martinus dictus Barizka Vicarius Ecclesie Cracouiensis apud Regem falsse actusatus per satellites eius in die Luce capitur & nocte sequenti in flumine Wisle submergitur innocens sine causa. Heu deinceps tota prosperitas ab ipso Rege discessit, qui prius contra hostes feliciter triumphabat, quod deinceps duces Lithwanorum pluries ducatum Russie ingredientes Wladimiram & Lwow ciuitates, opida, villas vastarunt, redigentes in cinerem & fauillam, castraque forciora, scilicet Wladimiriam, Byetz, Bresceze & alia minora potenter ex toto expugnarunt, atque Luthonienfem, Sandomirienfem Radomienfem terras in magna parte vastantes innumerabilem populum Christianum in seruitutem abduxerunt; Et quocies proch dolor Lithwani cum Polonis in aliquod prelium particulare conuenerunt, semper Poloni Deo permittente vincebantur, & post plurimas strages & vastaciones Dominus Kazimirus Rex videns se eisdem Lithwanis resistere non valere posse, quia cum ipso nunquam in prelium publicum conuenire voluerunt, sed tanquam lupi rapaces terras suas furtive vastantes raptis predis fugiebant, cum

ipsis

ipſis Lithwanis taliter concordauit, quod dimiſſa eis ciuitate & terra Wladimirienſi ſibi terram Lamburgenſem cum omnibus caſtris, opidis & villis iure dominii reſeruavit, &c.

Tandem tam magni ſceleris dictus Rex multum dolens ac penitens Romanam Curiam nuncios miſit & abſolucionem ſibi impetrauit, penitenciamque ſibi iniunctam humiliter compleuit. Et quum inter omnes Reges magnificus habebatur volens Regni ſui gloriam oſtendere, Anno Domini MCCCLXIII. Conuiuium maximum in ciuitate Cracouienſi fecit, cui quidem conuiuio Karolus Romanorum Imperator & Rex Bohemie cum ſuis principibus, Rex Vngarie cum ſuis principibus, Rex Cyprienſis, Rex Dacie, omnes principes Polonie diuerſarumque terrarum milites interfuerunt. Hoc conuiuio quanta leticia, magnificencia, gloria & habundancia fuit, deſcribi non poteſt, niſi quia dabatur omnibus plus quam volebant. Hy igitur Reges & principes pomittentes ac firmantes inter ſe mutuam amiciciam a Kazimiro Rege Polonie donis regalibus multum precioſis remunerati ad propria redierunt. Anno autem Domini MCCCLXVI. Kazimirus Rex congregata exercitus ſui multitudine Ruſſiam potenter intrauit, cuius ſeruitio Dux Georgius de Belz ſe ſubdidit ſub fraude, vt poſtea patuit manifeſte. Rex autem terram Wladimirienſem, quam Lubardus tenebat, cum omnibus caſtris terre eiusdem potenter acquirens, duci Alexandro filio Holgerii & Keyſtutonis fideliſſimo principi totam dedit preter caſtrum Chlem, quod dedit Duci Georgio. Idem autem dux Alexander usque ad mortem Regis tenuit fideliter ſibi ſerviendo.

Convivium magnum Cracovie:

Anno Domini MCCCLXVIII. Keyſtud Dux Lithwanorum cum aliis ſuis Lithwanis depredatus eſt Poltorosk, caſtrum ibidem cum multis hominibus exuſſit, quos captiuare non valuit, & homines in perpetuam captiuitatem abduxit.

Lithuani Polonis infeſti:

De Morte Regis Kazimiri Polonie.

Igitur Anno Domini MCCCLXX. menſis Septembris die octaua, que fuit natiuitatis *Beate Marie Virginis* Kazimiro Rege Illuſtriſſimo iam pluries nominato in curia Przethorzs per ipſum opido & curia de nouo fundatis & pulcerrime ac ſumptuoſiſſime conſtructis reſidente & eadem die, prout conſuetudinis fuerat ad venacionem cerworum ire volentem, cuius iam currus ſuus Regalis aptus fuerat & ipſe eundem aſcendere voluiſſet, quidam ex ſuis fidelibus ſibi ſuaſerunt, vt illo die ire ad venacionem poſtponeret, quorum ſuaſioni conſenciens licet manere propoſitum habuiſſet, tamen quodam nequam homine de actu venereo verius vt creditur ſibi modicum ſuſurrante, conſilium prudentum non aduertens, currum conſcendens ad nemus gracia venandi feſtiue properauit, vbi in craſtino cerwum inſequens, Gradario labente de ipſo cecidit, vulnus non modicum in tybia ſiniſtra ſuſcepit. Ex qua colliſione mox eundem arripuit febris, que tamen in breui tempore ipſum dimiſit, ſed quia intemperate cibis diuerſis & guloſe precipue fructu nowo nucum tam auellanarum quam aliarum & buletorum contra prohibicionem medicorum balnei, quod ſibi per magiſtrum Henricum de Colonia, medicum curie ſue virum conſcienciosiſſimum in ciuitate Sandomirienſi prohibitum fuerat, vitare noluit, ideirco eodem die, quo de balneo exiuit, grauiſſimam febrim, prout per prefatum magiſtrum Henricum predictum fuerat, incurrit, & mane facto Cracouiam tranſiens & vnum miliare a Sandomiria exiens, aquam frigidam calore nimis accenſus fortiter bibit, poſt cuius ſumpcionem magis accenſus calore intenſo torquebatur, ſicque ad quoddam predium Domini Grothonis militis Caſtellani Lublinenſis, qui dictum Regem cum ſua curia inuitauerat, deductus, ibidem quieuit, grauiſſima pena febris illo die ipſum torquente; Ita quod tam medicus quam omnes Curienſes eius de vita ipſius deſperarent omnino. Altera autem die, poſtquam febris medico conſulente inflaciones ſuas mitigaſſet, Curienſes ſibi fideliſſimi ſue debilitati compacientes nimium, in quodam vehiculo usque ad monaſterium Coprzilbnicza fratrum Ciſtercienſium equorum more pedeſtres trahentes leniter ipſum deduxerunt, in quo monaſterio per octo dies continuos iacens quieuit, vbi Deo & ſancto Sigismundo votum vouit ruinas Templi Plocenſis, in quo ad Sigismundi Regis & marturis predicti honorifice conſeruatur, volens reformare & vicariis quartas vt puta quolibet die medium groſſum temporibus perpetuis ad honorem cunctipotentis & Beate Virginis Marie & ſancti Sigismundi Regis aſſignare, poſt quod votum, prout me accerſito michi & aliis audientibus ſtatim ſe ſenſit aliqualiter a febre releuatum, mandans michi vt ad Plocenſem ciuitatem mitterem, ut ruine Eccleſie conſpicerentur & vicariorum numerus ſibi

CASIMIRUS III. REX POLONIÆ moritur:

Digitized by Google

diceretur, quod mox ut imperatum fuerat adimpleui, virum nobilem Johannem de Skerzin Capellanum Curie Regalis in prefato negocio celeriter deſtinando, demum cum ad quoddam predium ſuum, quod Oſſzek dicitur, deductus fuiſſet, & quidam medicus ſuus magiſter Matheus contra magiſtri Henrici & omnium iram, prohibicionem & voluntatem domino Regi medonem indulſit bibere, a quo plus accenſus recidiuauit. Poſthac tamen dum ad nouam ciuitatem perveniſſet, ibi in curia ſua ſolempniſſime edificata per medicos ſuos fuit clyſteriſatus & vires pulcerrime reſumpſerat & ſine iuuamine currum conſcendens in Oppathowecz deſcendit. Ibi pluribus diebus commoratus multum bene conualuerat. Sed magiſtro Matthia medico prefato inſtigante Cracouiam proceſſit, in cuius itinere primo nocturno febris eum arripuit ex motu vt videbatur, que fuit antea non vna ſed triplex, nam paciebatur quottidianam, tercianam & quartanam, que omnes ſatis leues videbantur; Sed cum ſimul vna die concreuerunt, tunc ipſum nimium illo die affligebant, vnde de die in diem, donec Cracouiam deductus fuerat, dolor non mitigabatur, ſed augendo ipſum cruciabat. Penultima itaque die menſis Octobris Cracouienſe caſtrum fuerat inductus, vbi prima die menſis Nouembris per me a medicis ante lectum ſuum ſtantibus, vtrum in Cracouia iam eſſet inquiri fecit; Quos cum inquiſiuiſſem, vtrum Dominus Rex in Cracouia eſſet, magiſter Matthias prefatus dixit: Nunquid delirat, an amens factus ſit, quod querit, vtrum in Cracouia ſit Rex, dixi ad eum: Scit quidem eſſe ſe in * medicamenta leuia ordinare, que in via exiſtentes habere meminiſtis: Nunc autem ſibi videtur, quod nullam operam adhoc datis. Qui magiſter Matthias, quaſi attonitus dixit, ſe velle cum ſuis ſociis apponere meliorem diligenciam, prout ſciret, moxque ab eisdem fecit inquiri, vtrum aliqua ſigna mortis eſſent in eo, quod ſibi cauſa Dei reuelarent, vt ſaluti ſue & domui diſponere poſſet, qui ſibi longam vitam more medicorum predixerunt. Ipſe tamen de recuperanda ſanitate dubius tercia die menſis, predicti mane circa ortum ſolis teſtamentum condidit in quo tam Eccleſiis quam pauperibus ac ſervitoribus multa bona ac hereditates legauit. Quorum quibusdam videlizet Sbigneo, Przethborio & Pacoſſio fratribus Domini Sbigneowiz opidum Wladislaw dictum cum ſuis adiacenciis legauit. Item filiis naturalibus Nemyerze & Boguczicze, Cataropirznicz, Drugram & alias villas legauit. Paſtom, Sladzen, Nyetlam ſecundam Johanni Caſtrum Myedzirgacze & Aduocaciam in Janichoff, Sobotan & alias plures legauit. Jaſſzkom, Zorawskin, Podgage & pluribus aliis legaueret multa; Que poſtmodum per dominum Regem Loduigum Vngarie & Polonie Regem in parte fuerunt recitata & per Elizabeth genitricem dicti Regis Kazimiri ſororem. Item dilecte olim filie ſue Elizabeth vxoris Boguslai Ducis Sczetinenſis & Caſſuborum, domino filio Kazimiro nomine, nepoti ſuo Dobrinenſim, Cuyauienſem, Siradienſem & Laucicienſem Ducatus cum Caſtris Craſininenſi, Bidgoſtrenſi, Kaluthow & Welyn legauit. Item crucem auream precioſiſſimam plusquam decem milia florenorum valentem Eccleſie Cracouienſi, Brachium ſancti Coſme in Cyborio Sollempni deaurato Eccleſie Poznanienſi, item quandam monſtranciam cum reliquiis quibusdam & Bibliam decoram Eccleſie Gneznenſi legauit. Item duabus filiabus ſuis omnia ornamenta lectorum cortinas & velamenta biſſo, purpura, gemmis precioſis, margaritis & lapidibus precioſis ſumptuoſe preparata, nec non ſcultellas de puro auro fabricatas multa milia marcarum argenti valencia donauit, & omnium vaſorum argenteorum & pocalium diuerſi generis medietatem, & reſiduam medietatem vxori ſue Elizabeth Henrici Ducis Glagouie filie ſimiliter legauit. Hys itaque & aliis ſic per ipſum decenter & legaliter diſpoſitis feria tercia proxima, que fuit dies quinta menſis Nouembris mane circa ortum ſolis multis viris nobilibus & Eccleſiaſticis preſentibus ad Chriſtum feliciter migrauit. Aderat autem eo tempore Illuſtris princeps Wladislaus Dux Oppolie ex filia ſororis prefati Regis natus, qui & ipſe per memoratum Regem Vngarie Illuſtrem ad compaciendum infirmitati Regie fuerat deſtinatus; Poſt eius obitum exequiis ſollempniter celebratis feria quinta proxima, que fuit dies ſeptima menſis predicti in dextra parte Chori Eccleſie Cracouienſis per fideles ſuos extitit tumulatus, Jaroslao ſancte Gneznenſis Eccleſie Archi-Epiſcopo, Floriano Cracouienſi, Petro Lubnizenſi Epiſcopis tunc preſentibus. Quantus enim clamor, quantus fletus, quanta vociferacio procerum & nobilium, Prelatorum, Canonicorum & Eccleſiaſticorum virorum atque popularium in ſua depoſicione extitit, lingua humana non facile poſſet explicare & enarrare.

De

* Hic quædam deeſſe videntur.

Digitized by Google

De Loduici Regis Vngarie in Cracouiam Aduentu & eius ſuſcepcione ſollempniter facta.

LVDOVICVS M.REX HVNGARIÆ in Regnum Poloniæ ſuccedit

Anno igitur & menſe die in predictis Loduigo Rege Vngarie prefato Cracouiam veniente primo proceres terre & natu Polonie maiores in Sandaz & ultra occurrerunt, ipſum honorifice ſuſceptum verſus Cracouiam deduxerunt. Qui cum Cracouiam intraret, Ciues Cracouienſes cum vexillis purpureis extra ciuitatem ad montem Laſſate obuiam venerunt, obuiauerunt eciam communitas Conſulum vexillum, in quo dona ciuitatis & claues fuerunt deſignata, & unaqueque mechanicorum congregata in ſua turma ſua vexilla ſignis propriis & clenodiis deſignata portabant, eaque omnes Regi ad manus offerebant, ſicque ipſum cum magno honore proceſſionibus Cleri precedentibus usque ad Eccleſiam maiorem Caſtri deduxerunt, &c.

Quare prefatus Loduicus Rex Vngarie & non aliquis Dux Polonie in Regem fuerat aſſumptus.

Temporibus igitur Karoli patris Loduici Regis predicti Kazimirus Illuſtriſſimus Rex Polonie cupiens Regnum ſuum Polonie, quod tempore annorum ſuorum, utpote poſt expulſionem Regis Wladislai patris ſui fuerat per Cruciferos de domo Theutunica & Marchiones Brandeburgenſes & alios vicinos principes occupatum ad ſui integritatem reducere, & ut hoc celerius & facilius ſine ſuorum nimia fatiga & expoſicione dampnorum ad finem poſſet perducere optatum, cogitauit Karoli prefati, qui ſuam ſororem in vxorem habuerat, auxilium poſtulare. Quod cum feciſſet per ſollempnes nuncios ab eodem Karolo gentem armatam poſtulando Rex Karolus prefatus nacione Gallicus & ſapientiſſimus Roperti Regis Sicilie filiaſter priusquam gentem armatam ſibi in ſubſidium dare permitteret, requiſiuit, quid muneris aut premii exinde ſperare deberet. Rex Kazimirus ut credebat ſuorum fidelium conſilio circumuentus obtulit Karolo Regi predicto, quod in caſu ubi conſilium non haberet iam duas filias ex vxore ſua Lithwana primogenito filio ſuo Loduigo nomine Regnum ſuum Polonie veluti nepoti ſuo kariſſimo aſſignare vellet. Habebat enim Karolus Rex prefatus tunc tres filios, Loduigum, Andream & Stephanum, conceperatque in animo, quod Loduigum in Polonia, Andream in Sicilia & Stephanum in Vngaria preficeret Reges. Quod quaſi fuit impletum, licet euentus non fuit bonus effectus. Nam ipſo ordinante Johannam Sicilie Regis Roperti filiam Andree fecit deſponſare, que ipſum tercio gradu conſanguineitatis atingebat, quem Johanna vxor ſua prefata turpiter iugulari ordinauit, & per feneſtram de cubiculo precipitari permiſit, & hoc de Anno Domini MCCCXLV. Stephanus vero unicam filiam Loduici Ducis Bouarie ſibi copulans migrauit ad Dominum, ſolo Loduigo remanente, ſicque Karolus ſpe promiſſe mercedis exarratus ſumpmis conſiliariis ipſius Kazimiri Regis videlizet Sbisconi prepoſito & Spithconi Caſtellano Cracouienſibus, quorum conſilio Kazimirus Rex pro tunc iuuenis regebatur donaria multa extulit caſtra & poſſeſſiones conceſſit & ſingulis annis certa ſtipendia miniſtrauit, ut Regi Kazimiro ſwaderent ne a cepto negocio deſiſteret, ſed Loduigum filium ſuum ſibi in ſucceſſorem Regni deputaret. Vt autem ad hoc faciendum ipſum facilius inclinaret, promittebat Karolus, quod filius ſuus Loduigus omnia ſpectancia ad regnum Polonie, per quoscunque fuerint occupata & precipue Pomoraniam a Cruciferis vellet recuperare & euincere propriis ſumptibus & expenſis. Rex autem Kazimirus tam ſuorum conſiliariorum ſuaſionibus quam Regis prefati & ſue ſororis ſuaſionibus & promiſſionibus animum acclinans prefatum Loduigum ſibi in ſucceſſorem elegit atque conſtituit heredem certis paccionibus iuramento & litteris roboratis, in quibus pactis tres condiciones precipue inter ceteras habebantur, primo promiſit Loduigus Rex Vngarie omnes metas regni Polonie ſeu terminos & precipue Pomoraniam velle ſolus cum ſua gente dampnis & expenſis propriis ſe recuperare aſtrinxit. Item ſi Dominus Rex Kazimirus Polonie prelibatus ſine prole maſculina decederet & Dominus Loduicus Rex Vngarie ſibi ſuccederet in eodem Regno nullum alienigenam ad officium Capitaneatus preficeret, ſed tantum aliquem ex Polonis. Item nullas talias ſeu exacciones & collectas imponeret & quod iura, priuilegium, libertates Regnicolis inuiolabiliter obſeruari & iniuſte ablatas tam viris monaſticis, quam ſecularibus nulla contrarietate oſtenſa, ſibique viceuerſa proceres & nobiles tocius regni Polonie & ſuis tantummodo filiis, quas ſi haberet promiſerunt-ſi & in quantum ipſis per eundem Dominum premiſſa ſeruarentur.

Fata Familiæ Regiæ

De his, que ante Coronacionem Domini Loduici Regis Vngarie acciderunt, sequitur.

De Teſtamento & Legatis defuncti Regis KAZIMIRI Quaeſtio.

Nobili igitur Loduigo Rege Vngarie ſepedicto in Cracouienſi caſtro reſidente altera die aduentus ſui Cracouiam wenerabilis vir Dominus Ianuſſius dictus Suchiwilk Decanus & Cancellarius Cracouienſis Teſtamenti per Dominum Kazimirum felicis memorie Regem facti legittimus Executor omnia prefata priuilegia donacionis per prefatum Dominum Kazimirum Regem Polonie in ſua vltima voluntate facte, de mandato magnifici principis Domini Wladislai Ducis Oppolie vsque ad aduentum ipſius Domini Regis reſeruata, coram eodem Domino Rege produxit, requirens eum, vtrum ea iuxta diſpoſicionem ſui auunculi diſtribuere deberet, qui gracioſe reſpondit, ea diſtribui debere & omnia per Dominum Kazimirum Regem legata & diſpoſita mandans adimplere, mox tamen quibusdam inuidis & doloſe ipſi Domino Regi diſuadentibus mandauit eadem priuilegia ad Dominos Archiepiſcopum Gneznenſem & Florianum Cracouienſem Epiſcopum & ad nobiles Regni, qui partim aderant reportari, eorum arbitrio & diffinicioni committens, ad quosdam tamen cum huiusmodi priuilegiis peruenisſemus, ipſi omnia approbantes iuſſerunt diſtribuere, preter priuilegia Illuſtriſſimi Kazimiri Nepotis Domini Regis Kazimiri iam defuncti ſuper Ducatibus Syradienſis Caſtri & terris Lancicienſi & Dobrinienſi Cruſthnicie, Ridgoſcie, Zlothane & Veltz de Nemerzo & Iohanni filiis felicis memorie Kazimiri olim Regis naturalibus ſuper quibusdam Caſtris & villis datis & aſſignatis, que priuilegia vsque ad pleniorem deliberacionem miſſa fuerant repreſentari. Et tandem conuenientes ad domum Domini Iacobi Archiepiſcopi Gneznenſis donacionem duobus filiis naturalibus predictis factam anichilare volentes priuilegia per Camerarios Oſczionem Sandomirienſem & Iohannem Cracouienſem precidere mandarunt, que tamen ſic preciſa fuerunt & ſunt reſeruata. In craſtino autem mane Archi-Epiſcopo & Epiſcopis ac nobilibus dignitatis maioribus ſimul congregatis, Dominus Loduigus Rex ſuaſu quorundam felicitati aliorum inuidencium miſit Wladislaum ducem Oppolie Illuſtrem ad eosdem, inquirens, vtrum Dominus Rex premortuus in morte ſua propinquis irrequiſitis aliquas terras caſtra & villas & alia legare potuiſſet & quid iuris eſſet ſibi reſponderent. Et quamuis Archi-Epiſcopus & Epiſcopi ſuper hoc nullum dabant reſponſum & inter ceteros altricacio fieret, nil potuit & non potuit quibusdam aſſerentibus & bene quod teſtamentum morte teſtatoris confirmatur & vltima voluntas eſt ex debito implenda. Tandem quidam prudentes exonerare ſe volentes dixerunt, quod Iudices hanc queſtionem decidere iure deberent. Tandem Pelkazambr Iudex Sandomirienſis & Wilczko de Naborow Sub-Iudex Cracouienſis pocius ad relacionem quam de iure Polonico neminem in morte a ſuis propinquis aliqua poſſe ſeu potuiſſe relegare, quam pronunciacionem Dominus Rex ex relatu Ducis prefati audiens licet deriſiſſet, tamen ratam habens miſit ducem eundem ad Archi-Epiſcopum & ad nobiles memoratas, peciit ſibi litteras ſuper ipſa pronunciacione fieri, ipſamque ſigillis Archi-Epiſcopi & Epiſcopi ac Nobilium tunc preſencium roborari, quod Archi-Epiſcopus & ceteri Nobiles audientes aliqualiter contriſtati ceperunt interloqui & interlocucione habita conſiderarunt, quod hec pronunciacio in preiudicium Kazimiri Ducis Stettinenſis fieri debebat, dixeruntque pronunciacionem quoad Terrigenas feciſſe, non autem quoad ducem, cum iura ducalia quoad hoc eſſent eis penitus ignota, ſicque in eodem negocio ſibimet proch dolor contrarie ſunt inuenti. Nam primo pronunciarunt omnes donaciones per Dominum Regem eſſe validas, & altera die, vt premiſſum eſt, dixerunt complacere cupientes, minime valuiſſe, huiusmodi autem pronunciacione non obſtante, omnes donaciones preterquam filiis Regis naturalibus factas fuerunt ſortite effectum. Et quod Duci Kazimiro terre Syradienſis Lancicienſis fuerunt abſtracte, Dobrinenſis autem Ducatus, Bidgoſtia Welatowo ciuitates & caſtra fuerunt ſibi per Dominum Regem Vngarie in dominium aſſignata; Et hec fuit prima variacio in nobilitate eiusdem Regis Loduici quantum inuitus variaſſe creditur. Nam quidam magnates & quaſi primi in conſilio Regis mortui parti Vngarorum multum fauentes eſtimabant Ducem Kazimirum de terra Syradienſi, Lancicienſi & Dobrinenſi ac caſtrum prenomina tum in iuvamine Karoli generi ſui Romanorum Imperatoris ac Boguslai patris ſui Ducis Scetinenſis ad Regni Polonie gubernacula tamquam heres & ſucceſſor legittimus awi ſui olim Kazimiri Regis Polonie poſſe peruenisſe, & hoc pertimeſcentes ſuaſerunt Domino Regi Loduico vt ipſum Kazimirum in terris Syradienſi, Lancicienſi, in quibus ipſum Kazimirus vt ſuum filium adoptans conſeruare & hys maiora promiſerat dare mallatenus pateretur,

retur, offerebat tamen sibi de consilio consiliariorum predictorum locorum Siradie & Lancicie Ducatum priusquam eos ducatus sibi assignauit, ducatum Gnewconiensem, quem dux Kazimirus de consilio quorundam sibi racione consilii innotorum recipere recusauit, & hoc duplici de causa, primo ex eo quia Dominus Rex ipsum circa easdem terras conseruare, ut premissum est, & plura adhuc addere promiserat. Secundo quia ducatus Gnewconiensis naturalem Dominum videlizet Wladislaum Ducem album Kazimiri filium, licet monachum ordinis sancti Benedicti viuum haberet, quem ducatum Gnewconiensem eciam Dominus Rex Kazimirus felicis memorie alienare noluit ab eodem, postremo tamen cum dictus Loduigus Rex memoratus in Regem Polonie coronari deberet, voluit, ut Kazimirus iuuenis antedictus de ducatu Dobrinienſi, Bidgoscienſi, Welatowo & VVelcz contentaretur illa vice, promittens sibi de aliis in posterum prouidere. Considerans vero Kazimirus aliter facere non posse consensit & in coronacione Domini Regis ducatum Dobrinensem cum Castris predictis a Domino Rege & a corona Regni Polonie susscepit.

De prodicione Castri Santhok.

Fama igitur mortem Kazimiri Regis feliciſſimi ad circumuicinas prouincias deferente, quidam miles Hasso de Huchtenhain, Hassonis filius de VVedel Ottonis Marchionis Brandenburgensis filii Loduici quondam Imperatoris Romanorum Capitaneus seu Aduocatus mox ut Regem iam mortuum percepisset, quosdam tres Saxones in castro Santhocienſi pecuniis & promissionibus attraxit, vt eorum iuuamine castrum Santhok posset obtinere, qui Saxones videntes, quod Castrenses victualibus deficerent aliqualiter & parcitatem in eodem hominum conspicerent, qui inimicis resistere non possent, & prefectum castri Sandzivvagium de VVirh Castellanum Bnynienſem non adesse, Hassoni militi prefato per vnum ex ipsis hoc significare curarunt, qui Hasso satis cum paucis hominibus idem Castrum obsedit sine mora, cui Castrenses & precipue quidam Sandzivvagices de Sleszino iuuenis pro posse resistebant, illis tribus exceptis, qui nullam operam in defensione dare, videbantur. Et quamuis Dominus Przemislaus de Golurovvo Palatinus Kaliſienſis protunc Capitaneus Polonie ad defensionem castri predicti expedicionem proclamauerat & omnis Terra Polonie iam processerat, tamen quia morose & non festiue procedebat, priusquam illuc peruenirent, Castrum Hassoni prefato extitit presentatum. Habebat enim Capitaneus Polonie prefatus Hassonis litteras & quorundam nobilium de marchionatu Brandenburgensi & ipse Hasso Capitanei & aliorum nobilium Polonie litteras viceuersa, in quibus & per quas Treuge pacis hinc inde fuerant violate. Itaque Poloni Saxones super violacione pacis monebant, & Saxones Castrum obtinentes ipsorum monita deridebant, &c.

Castrum Santrock perditum:

De perdicione Castri Wladimirienſis Russie.

Eodem vero tempore Kyeystud Dux Lithwanie de Troky validiſſimus Christianorum impugnator, Olgerdi magni Ducis Lithwanorum frater vterinus, vt comperit, quod Kazimirus Rex Polonie obiisset cum Lubardo Duce de Luesko nobiliſſimum castrum Wladimirze circumuallentes obsederunt, quod castrum, antiquo castro ligneo in suo statu remanente Rex Kazimirus prefatus in monte alterius Castri Regalis, in quo Ecclesia Cathedralis in honore Marie Virginis de coctis lateribus est fundata de muro fortiſſimo infra duos annos non plenos ante mortem suam edificauerat. Sed morte preuentus imperfectum dereliquit, fuit tamen adeo fortificatum, quod homines in eo manentes hostibus impugnantibus bene resistere possunt. Sed Duce Alexandro filio Michaelis alias Coliathi, filiastro Olgerdi & Ducum Lithwanie predictorum, qui castra & terram Wladimirienſem Rege Kazimiro cómendata acceperat in Cracouia existente quidam Petraſſius Thuroky Lancicita, prefectus Castri predicti metu ductus nobiliſſimum Castrum Wladimirienſe predictum nulla plaga accepta nec aliquibus penuriis defectuoſis depressus Lithwanorum principibus predictis pudorose presentauit, Lithwanorum vero principes de antiquo Castro quamuis ligneo contenti, castrum muratum de nouo factum muris fossis ad terram prostrarunt, lapidem super lapide minime relinquentes. In edificacione autem huius Castri tricenti viri singulis diebus & multa iuga boum & equorum cimentum, lapides, & ligna fere per duos annos continuos & in edificacione eius plus quam tria milia marcarum Regio de Thesauro, & quarta ante mortem suam die sexcentas marcas per Wenceslaum de Tarzin presbyterum, qui preerat opperi demandauerat deportandas, qui priusquam de Cracouia

Castrum VVladimirienſe Dux Lithuaniae occupat:

Digitized by Google

couia cum pecunia receſſiſſet Rex felix terminauit vitam, que pecunia ad Thesaurum regium iterum erat reportata, &c.

De Coronacione Loduici Regis Vngarie in Cracouia.

LVDOVICVS HVNGARIÆ REX Cracouiæ Diadema Poloniæ ſuſcipit:

Poſt ingreſſum Domini Loduici Regis Vngarie Cracouiam volens idem Rex coronari in Regem Polonie, Reuerendum in Chriſto patrem Dominum Jaroslaum Archi-Epiſcopum Gneznenſem cum inſtancia debita requiſiuit, ut ipſum in Regem Polonie coronaret. Et quamuis prefatus Dominus Jaroslaus, Archi-Epiſcopus & quidam Nobiles de Polonia tamquam nuncii Communitatis Polonie maioris Dominum Regem non in Cracouia ſed in Gneznenſi Eccleſia coronandum eſſe dicebant, petentes ne in preiudicium Polonie maioris alibi quam in Gneznenſi Eccleſia ſe promitteret coronari, tamen prefatus Rex, ne ex mora dilacionis aliqua nocumenta euenirent, peciit in Cracouienſi Eccleſia dyadema Regium ſibi imponi, promittens, quod in Eccleſia Gneznenſi Regalibus inſignibus decoratus vellet apparere, ibique inſignia Regalia videlizet Coronam, Sceptrum, Globum, vellet relinquere Eccleſia in eadem; quod poſtea Gneznam veniens diſuadentibus Cracouitis minime adimpleuit. Sed indeceſtiue recedens Poznaniam, Lanciciam & Terram Syradie, Cracouiam properauit, & ibi iter nocturnum faciens verſus Vngariam properauit, matre ſua Domina Elizabeth Regina Vngarie Cracouie permanente. Proximo autem die Dominico poſt feſtum ſancti Martini, que fuit dies decima menſis Nouembris Loduicus Rex prefatus per Reuerendiſſimos patres Jaroslaum Archi-Epiſcopum Gneznenſem, Florianum Cracouienſem, Petrum Lubnicenſem Epiſcopos in Eccleſia Cracouienſi paucis Nobilibus preſentibus in Regem Polonie cum ſolempnitate decenti extitit coronatus duobus tantum ducibus preſentibus, videlizet Ladislao Oppolienſi & Kazimiro Stetinenſi & Dobrinienſi, quorum vterque quosdam ducatus ſeu dominia in coronacione ipſius in feudum ab ipſo receperunt, Ladislaus videlizet Welunienſem, Boleslauienſem, Brzeniczenſem, Crzepicze, Olſtin, Bobolice ciuitates & caſtra fortiſſima ſibi per Dominum Loduigum Regem predictum tempore eodem data cum ſuis diſtrictibus, que ciuitates & caſtra per Kazimirum Regem felicis memorie fuerant deſtructa & ſumpticoſe edificata. Kazimirus vero ducatum Dobrinienſem cum Caſtris Bidgoſtia, Wyelatowo & Walcz. Hec autem infeudacio aliis Polonorum ducibus erat penitus inconſumata. Nam omnes duces Polonie conſueuerant ſibi eſſe equales, nec alter ab altero quicquam dominii recognoſcebat, ſed vnusquisque ſuo dominio gaudebat, & hinc ideo, quia de vna ſtirpe proceſſerant, vnde vno & eodem iure gaudebant ſeu gaudere volebant, donec per Johannem, Henrici Comitis de Luczemborg poſt hoc Romanorum Imperatoris filium Regem Polonie, qui Johannes tam ex donacione Imperatoris patris predicti, quam poſt vxorem filiam ſecundi Wenceslai Regis Bohemie vnicam Regnum Bohemie fuerat adeptus quidam Duces Slezie plus muneribus & ſuaſionibus fallis ſuorum ac promiſſionibus doloſe circumuenti ac bellorum inſultibus deuicti ab eodem Johanne Rege Bohemie ducatum Slezie liberum ac dominia ſua, que nulli in aliquo aſtricta fuerant; ſed ipſi Duces ipſam a nemine recognoſcentes libere poſſidebant in feodum receperunt corone Bohemice ſe & ſua in obprobrium & confuſionem regni Polonie ſponte ſubmittentes. Hec autem ſciſſio eisdem ducibus confuſionem perpetuam generauit, ita quod quamdiu Homagiales Corone Bohemorum exiſtunt, nullus eorum in Regem Polonie Regno vacante propter hoc eligetur, ſtatimque duces prefati & eorum ſucceſſores in mercede aſſidua veluti Bohemorum dominio ſubiecta, a ſucceſſione regni Polonie ſunt penitus elongati, &c.

Prerogatiua Ducum Poloniæ:

De Exequiis Domino Kazimiro celebratis.

Coronato autem Domino Loduigo Rege Vngarorum predicto feria tercia proxima poſthoc Domino Kazimiro felicis memorie Regi ante dicto exequie per omnes Eccleſias Cracouie Domino Regi Luduico Epiſcopis, ducibus ac nobilibus quampluribus preſentibus fuerunt celebrate. In quibus exequiis ſic fuit ordinatum, nempe primo currus quatuor & in quouis quatuor equi ſolempnes & omnes tam aurige quam equi quam eciam currus nigro panno erant cooperti & veſtiti. Poſt hos ſequebantur quadraginta milites armati in dextrariis paniis purpureis coopertis vndecim vexilla vndecim ducatuum & duodecimum Regni Polonie ſingulis clipeis ſignis ſeu armis ſingulorum ducatuum inſignia deferentes. Quos ſequebatur miles Regia veſte deaurata indutus in ambulatore Regio optimo purpura cooperto ipſius Regis mortui perſonam repre-

Juſta REGI CASIMIRO III. ſoluta:

Digitized by Google

reprehensus. Post hoc ibant Cerofferarii lumina accensa magna bini & bini deferentes, quæ lumina duo quidem de vero Sancto Cereo fuit, deinceps, dum inter Religiosi & viri Ecclesiastici omnes in urbe & suburbiis exsistentes, feretrum, quod in aureis & ferreis pannis & alias pretiosis per Ecclesias ac Religiosi loca distributum in honorum processionem, cum canta lugubri. Dominus Dominus Ludovicus Rex præcedit, Archi-Episcopus, Episcopi, duces, barones, & alia multitudo populi fecere sequentes quæ prosequebantur, inter quos & feretrum incedebant familiares Regis defuncti plurimum quotiringentes & amens nigra vele indut plandebant & ululantes maximum faciebant & quemcumque Ecclesiam cum feretro videbiter minorum Reate Virginis Marie feretrum & processionem intrarentur. Ibi duæ purpureæ mappæ de pecie pauni Brabellensis diuersi coloris, XVI. aluarum & ciborium ac pannus maximus de pluna humile offerebatur, quo autem feretrum precedens grossis pauperibus & quibusdam recipere voluentibus largiebatur pecuniæ, vt via transiuntibus liberius pateret, & ecium vt pro anima Regis defuncti DUUM devotius exorarent. Horrebatur enim quidem tam horrenda res fieri, quæ tales pluies argentei, que per duos honestos ad hoc deputatos ferebantur, de inden grossis fiebat poli pauperibus recipiebatur, de quibus petitibus quibus offerre voluerunt exigere potuit, quamum vellet, & fingere cum humanitate quæ ipsi ac superstitibus ad Ecclesiam Cathedralem vsque perueneretur, in qua Ecclesia Reuerendus pater Dominus Episcopus Cracouiensis millam celebrauit, infra quam millam alia large oblationes facte fuerunt in hunc modum vt sequitur.

De oblationibus in Exequiis Domini Regis factis.

Ordinatum itaque fuerat, quod circa omnia altaria, quæ sunt in Ecclesia Cathedrali, quilibet illarum faceret ad millam istam, ita quod deferrent, quæcunque erant, oblationem debant, primo ad altare in quo Episcopus celebrabat, deberant quidem ad omnia altaria oblationes offerre, sed quia propter profluram animæ multitudinem populi, qui ibidem deferebat ceroplatæ Regalibus deuotis intererant altaria cum oblationibus non poterant circuire, ideo vnus ex nobis, cui hoc pro tunc fuerat iniunctum, pelui argentea quæ portabat circuiens Regalibus ante & retro circumdabat, & quibusdam ex ipsis dabat vna cum humilitate, hinc vice circumeundo pretiosis altaris millam celebrantibus, quantum in pelui de grossis manu comprehendere poterat, offerebat. Idem quoque ad altare maius primo duas purpureas preciosas & locupletas duas pecias pauni preciosi obtulerunt, quas in alto Ecclesiæ presbiterio ad offerendum. Subsequenter vero Regis mortui officiales vnusquisque iuxta ministerium fuum, vasi quibus ministrabat ad altare deinde offerendo, & primo Cancellarius Swantkowius & Vicethesaurarius pelues argenteas cum manuelis & candelabra ad altare præcedunt. Deinde Pretzhebrius Dapifer cum fubdupifero quoque thurelas argeneas magnas. Item pincerna cum Subpincerna cantra & generaliter cuppo argenteos. Item Sub-Camararius feu Marschalcus decretarius Domini Regis mortuorum. Item Subdapifer nullem armarum velte Regali vestitum in ambulatore Regis Domino Regi magis dilecto & meliori vexillifero nostrifa terendum & pilium militum pilum Regi perfonam repræsentantis peccelebrata ad altare deferebat. Post quorum subsequuntur ceteri officiales mortis sui in talibus obsequiis frangerentur, tantus clamor lamentus, tantus vlulatus & lamentum omnium hominum ibuis vtriusque in Ecclesia Cracouiensi exiliens cum extitit, quod vix a fiena & lamento prælone genues & infimi fieres & lamentationes fore voluerunt, & non minus, quod illius pacis tranquillitatem, quam in vita Regis habuerunt, per mortem ipsius rupturo effe formidabant. Illum quoque delectabilem ablectationem & copiositatem confolationem, quam ab ipfi auebam & recipere consueuerunt, ab aliquo alio circumquaque non fperabant. Illum eciam inestimabilem Regni ruinam, quæ poli mortem inclit Principis Regis Polonie vnu fili Regis mortui absque prole masculina defuncti euentus metuebant, & fuper omnia reformacio Regni per eundem facta, & magna quam gentis humanitas, fuus regnicolus ad lamentum nimium perrexerunt. Nam inter ceteros pegoras eautius, illud cautare formidabant, de principe Philippe Regum Polonie Rex in Polonia DEO fauente ordinarent, alienigena in Regem fubmitant, qui mores fue nacionis fequi cupit, Polonorum mores & conformitates non imminue intendat, ignoras fuas patronas Regnicolis propterea conversatis, ferque fura & libertates Polonorum ad nichilum redigere conabatur, ex quibus cunte fe odia & rixas Regnicolarum concitabat, hyque qui regno fuerant propiqui fuccelfores fuis progenitoribus fuccedere conabantur. Ex quibus & aliis recollectis excidium Regni eamare procul dubio poterit, quod fubis DEUS per fui clemeciam auertere dignetur. De

Vasilla in Pelues argenteas cum manuelis.

De transitu Loduici Regis Vngarie & Polonie in maiorem Poloniam facto.

Exequiis igitur, sicut premissum est, sollempniter celebratis Sereniſſimus princeps iam Polonie, Vngarie & Dalmacie, &c. Rex versus Poloniam maiorem properauit, cui Polonorum innumerosa multitudo in Kalis & vltra occurrens ipsum honorifice susceptit, sibi veluti suo Regi obedienciam debitam exhibendo, cum quibus Gneznam veniens duobus diebus moram fecit, & quamuis in Ecclesia Gneznensi Regale solium

Damma Regno Polonie sub LVDOVICO Rege illata:

aureis pannis ornatum fuisset adaptatum, vt ibi Regalibus indumentis vestitum cum corona & sceptro ysu regio aptatis prout alias ante coronacionem suam in Cracouia condicionatum extitit, apparens resideret, tamen suasu quorundam Cracouitarum facere obmisit, dicens: hoc in delubrium suum fieri debere, & sic Regnum Polonie in nullo stabiliens, ad propria remeauit, vt premissum est; Hoc vero fiebat, quod Vngari sui per villas eundem sequentes fugebant domos habitancium & res eorum violenter rapientes secum asportarunt, nulli autem pauperi ad Regem predictum iniuriam passo Vngaris prohibentibus aditus patebat, in ipsiusque absencia dilecta genitrice sua nomine Elizabeth Vngarie Regina regnum Polonie gubernante, peyora fiebant, quam antea, quia nulla stabilitas siue constancia in ipso regno viguit seu viget ad presens. Nam cum ad matrem recursus haberetur, remisit ad filium & filius ad matrem viceuersa, sicque nullus finis in negociis nisi in sibi beneplacitis haberi potuit seu potest. Hoc enim primum inconstancie principium demonstrauit, quod omnes consiliarios principales quorum consilio mediante Kazimirus Rex felicissimus super Regno predicto iam defunctus omnia Regni negocia salubriter disponendo dirigebat, a se successiue non cum festinacione alienabat, alios vero apud fratrem suum predictum nullius reputacionis in consilio habuit, in suos consiliarios assumendo, qui non vt communis Regni expetebat vtilitas, sed prout eorum demencie expetebat cupiditas eidem consulebant. Seniorum consiliariorum consiliis, que dare honestissime consueuerant atque dabant in eorum absencia susurrando impudicissime detrahebant, de qorum prauorum consilio tam officiales curie Regalis quam prouinciarum Capitanei sepissime cunt grauissima terrigenarum iactura imitabantur, &c.

De diuisione Thesauri dicti Kazimiri felicis memorie Regis Polonie facta.

Thesaurus Kazimiri Regis qua ratione diuisus:

Postquam autem Dominus Loduigus Rex Polonie & Vngarie prefatus maiorem Poloniam vt premissum est transisset, Illustris Domina Elizabeth genitrix ipsius consensit & voluit, ut Thesaurus Regis Kazimiri bone memorie fratris sui, inter Heduigem relictam Regis prefati & suas natas Annam & Heduigem iuxta disposicionem & voluntatem vltimam Regis memorati diuidi deberet, qui Thesaurus solum in vasis argenteis in tres partes fuit diuisus, cesserunteque cuilibet ipsarum CCCXXXIII. marce cum dimidia argenti graui pondere preter octo scultellas grandes de puro auro fabricatas & triginta sex cornua auro & argento miro modo decorata, nec non floseulis, lagnunculis iaspinis, cristallinis, anulis & lapidibus preciosis, nec non cortenis purpureis in quibus aquile & alia arma Regalia de gemmis seu margaritis ac auro & lapidibus preciosis erant miro modo & sumptuose consuta & ceteris exeniis & diuersi generis localibus, que diuisa non fuerunt, sed pro duabus filiabus Regis fuerunt reservata. Hunc igitur thesaurum duarum filiarum Regis, qui omnibus inestimabilis videbatur, Domina Elizabeth Regina cum duabus filiabus Regis versus Vngariam secum abduxit. Relicte fratris sui porcionem superius expressatam & mille marcas grossorum pro dote assignatis tantummodo relinquendo, que postmodum Ropperto, Wenceslai olim Ducis Legnicensis filio matrimonialiter extitit copulata.

De mutacione Przetslai Capitanei maioris Polonie.

Ordinantibus itaque Consiliariis superius dictis Dominum Przetzlaum de Golut-howo militem Palatinum de Capitaneatu Polonie prefatus Rex amouit, cuius tempore monetha quadratariorum optima, quam Dominus Kazimirus Rex tempore sui regiminis cudere iusserat fuit immutata taliter quod quatuor quadrantes, quorum duo grossum Bohemicalem valebant postmodum pro grosso Bohemicali dari deberet, ex qua immutacione multa dampna nonnulli incurrerunt, quia qui decem grossos habebat posthoc quinque habuit. Nonnulli eciam quatuor quadrantes pro grosso ementes ma-

Monete in Polonia mutatio:

gna

gna lucra reportarunt, quadranſes eosdem cremare facientes & exinde argentum purum reducentes. Huic autem Przeczslao circa Carnispriuium Anno Domini milleſimo triceteſimo ſeptuageſimo primo amoto nobilem virum Dominum Otthonem de Pilcza militem circumſpectum ac liberaliſſimum & potentem in Capitaneum Polonie ſurrogauit, quem aliqui nobiles de Polima pro tunc in Cracouia circa Dominam Reginam exiſtentes in Capitaneum dudum recuſarunt recipere, aſſerentes ipſum tamquam non terrigenam eorum contra priuilegia ipſorum eis preponi non debere. Ipſe vero aliquibus ex ipſis Caſtra Regalia in Capitaneatu eodem conſiſtencia dare gubernanda promiſit, quod & fecit, nam licet communitas Polonorum eundem Ottonem in ſuum Capitaneum recipere renuiſſet, tamen Reuerendo patre Domino Iohanne Epiſcopo Poznanienſi cum ſua parentela Dolgua & quibusdam aliis ipſum ſuſcipientibus, ipſum poſtmodum in Capitaneum ſuſceperunt. Tempore autem ipſius Ottonis predicti multi profugi & diuerſi in furticibus erant, multasque predas & ſpolia in regno Polonie commiſerunt, qui Otto Capitaneus predictus conſiderans quod ſine Iuuamine terrigenarum profugas & fures in rapinis & furtraniis compeſcere non poſſet, & Terrigene adhoc vt profugi compeſcerentur, nullam operam dare voluiſſent, ipſe poſtmodum Capitaneatum reſignauit, cui Dominus Sandziwogius de Subiuo in Capitaneatum ſucceſſit Polonie & ipſum tenuit, &c.

Item Capitaneus Maioris Polonie:

De Peſtilencia magna in Polonia.

Anno itaque Domini MCCCLXXI. in Dominica, qua in Eccleſia DEI decantatur: Iudica me &c. vertex dextre Turris Eccleſie Poznanienſis per Thonitru fuit concuſſa & extremitas anguli eiusdem turris disrupta, quedam foramina per teſtudinem Capelle Regalis impetum faciens ymagines Regis Przemislai & Regine in parietibus eleuatas & depictas concuſſit, ſicque eodem anno & ſequenti multe predaciones & ſpolia nemine prohibente fiebant. Tamen eisdem duobus annis, prout & in morte Regis fuerat, in Polonia erat magna peſtilencia, ſed immediate anno ſequenti de menſe Septembri cepit eſſe maior peſtilencia in Polonia & precipue iuuenum virorum & mulierum ac virginum, & durauit fere vsque ad menſem Septembrem, infra quod tempus multa milia proch dolor hominum deceſſerunt.

Turris Eccleſie Poznanienſis concuſſa:

Peſtis Poloniam peruagatur:

De Iaroslai Archi-Epiſcopi Gneznenſis Cecitate.

Anno igitur Domini milleſimo triceteſimo ſeptuageſimo ſecundo Reuerendus pater Dominus Iaroslaus Eccleſie Gneznenſis Archi-Epiſcopus cum feria ſexta proxima ante natiuitatem Chriſti & alii in Sneyna Scaccos luſimus & mane ſabbato in Vigilia beati Thome Apoſtoli ego Gneznam ad recipiendum quadraginta marcas groſſorum, quas michi mutuauerat ipſo adhuc clare vidente recediſſem & vlterius Poznaniam miſiſſem & expeditis quibusdam negociis in vigilia vigilie hora prandii Zneynam veni & ibi cum aliquibus audiuiſſem eundem patrem excecatum fuiſſe, non credidi, donec tamen eodem die Zneynam veniſſem & ad eum cum aliis dominis vt cum eo cenam facerem intraſſem. Ipſe intelligens meum aduentum & aliorum dixit: Archi-Diacone Eccleſie, nihil video, de cuius tam ſubita excecacione ſibi & plus Eccleſie & nobis omnibus compaciebamur, plurimum condolentes. Poſtquam autem ex nimia ſeneſtute iam naturali calore in eo penitus deficiente cecus effectus fuiſſet Nicolaus de Caſſutiwo conſanguineus eius prepoſitus Gneznenſis per quosdam amicos Dominum Archi-Epiſcopum induxit, vt ſibi de ſede Archi-Epiſcopali cederet, qui tandem conſenciens procuratorium cedendi & litteras opportunas ſibi dedit. Ille autem nec Domini Regis nec Capituli conſenſu habito ſe fortune exponens Curiam Romanam arripuit, quod Ianuſſius Paskonis Cantor Gneznenſis precipiens aliquos Dominos ex prelatis & Canonicis Gneznenſibus ad Capitulum conuocauit, cum quibus feria tercia proxima poſt Dominicam Letare tractatu prehabito litteras Capituli ad impediendum promocionem predicti Nicolai prepoſiti Curiam Romanam ordinauit, quibus habitis & procuratorio ipſius in perſona ſcripto, octauo die poſthoc curiam Romanam proceſſit, ibique poſt feſtum paſche veniens promocionem dicti prepoſiti totaliter impediuit, vbi nichilominus per annum fere ambo permanſerunt, ſed tandem prepoſito ad propria redeunte Cantor prefatus a peſte inquinaria, que pro tunc aliqualiter vigebat in curia migrauit ad Chriſtum Anno Domini MCCCLXXIII. die menſis Auguſti. Dominus vero Iaroslaus predictus, cum anno prefato & antecedenti per quosdam Mazovitas & precipue per Petraſſium filium Criſtini Palatini Plocenſis de conniuencia Se-

Iaroslaus Archi-Epiſcopus Gneznenſis cecus factus:

Turbae in Archi-Epiſcopatu Gneznenſi:

mouiti Ducis Mazouie vt dicebat in diſtrictu Lancicienſi multas moleſtias depredaciones & rapinas fuiſſet perpeſſus, nec ipſum ducem precibus adhoc flectere potuiſſet, vt ſuas terrigenas a rapinis huiusmodi compeſcere voluiſſet, ipſe in tota terra Mazouie generale poſuit interdictum, donec dux & terrigene anxiati de hoc nimium ſibi & Eccleſie Gneznenſi quasdam villas A. & B. racione dampnatorum illatorum per ipſam Eccleſiam poſſidendas perpetuo aſſignauerunt & ſufficienter priuilegiis roborarunt. Hoc eodem anno prefatus pater de Archi-Epiſcopatu cupiens cedere venerabili viro Ianuſſio Decretorum Doctori, Decani Cracouienſi & Canonico Gneznenſi condeſcendere decreuit. Decanus vero predictus a Domino Iaroslao Archi-Epiſcopo mandato cedendi recepto, Dominum Domarath militem & Iarandum Canonicum Gneznenſem cum procuratorio & litteris Vngarie & Polonie Regis promotoriis ad Dominum Gregorium papam vndecimum deſtinauit, qui illuc venientes nichil perfecerunt, & hoc ideo, quia Dominus Rex Loduigus voluntate mutata litteras Domino pape contrarias deſtinans negocium impediuit, & eciam quia conſenſum Capituli Gneznenſis non habebat. Quibus vacuis redeuntibus, memoratus Dominus Decanus iterum litteris Domini Regis ac Regine & Caroli Imperatoris Romanorum & Regis Bohemie & Capituli Gneznenſis obtentis Anno Domini MCCCLXXIIII. circa diem Epifanie domini iuit Romanam Curiam propria in perſona. Cui Dominus papa Gregorius predictus Gilhelino Cardinali amitali fratre pape predicti negocium promouente de Archi-Epiſcopatu prouidit, ipſum in dominica Miſericordia Domini in Archiepiſcopum conſecrari mandauit, qui poſt conſecracionem ſuam ſtatim domum tendens de curia proceſſit, & hoc propter peſtilenciam que tunc in Auinionenſi ciuitate magna erat, venitque ad ciuitatem Gneznenſem feria tercia die menſis Iulii & in craſtino miſſam celebrauit, cui Reuerendus pater Epiſcopus Poznanienſis & multi alii nobiles interfuerunt, quo die & aliis diebus vsque ad feriam quartam pluebat inceſſanter. Dominus autem Iaroslaus olim Archi-Epiſcopus omnes Redditus in Pomeranenſi & Caſtris Oppatow cum villis adiacentibus & decimas in diſtrictu Kaliſienſi reſeruabat ſua pro Suſtentacione, quarum reſeruacionem ſedes Apoſtolica confirmauit ſibi de iisdem redditibus prouidendo, qui poſtmodum ad monaſterium Landenſe ſe tranſtulit, in quo monaſterio habitum cum ſua familia non aſſumendo nec profeſſionem manſit fere per duos annos.

De Duce albo Wladislao.

Turbas in Polonia Dux VVladislaus Albus Gniewkouienſis excitat.

Anno quoque Domini MCCCLXXXIII. ipſo die natiuitatis Virginis Marie, Wladislaus albus, dux Gnewconienſis Gneznam veniens, in domo Hanconis proconſulis incognitus tamen hoſpitatus manſit & facto prandio poſtquam per hoſpitem fuiſſet cognitus & vno accipitre remuneratus ſtatim receſſit, & in craſtino Wladislauiam veniens ſolummet quartus Caſtrum nullo prohibente intrauit & ciuibus conuocatis ab iisdem fidelitatis omagium recepit, poſitaque in caſtro cuſtodia mox in Gnelbconiam properauit, quo caſtro ſimiliter obtento iuit vlterius ad quandam villam Remlikonis, eundem Remliconem prefectum caſtri Slothorie captiuauit, artans eundem, vt ſibi Caſtrum Slothorie preſentaret, & cum ad caſtrum Zlothoriam peruenisſent, Caſtrenſes, qui ibidem manebant, ducem videntes, & conſiderantes, quod prefectum eorum, ſibi niſi Caſtrum preſentaretur, decollare nitebatur, Caſtrum ſibi ſubito preſentarunt, ſicque eodum die dux memoratus Wladislauiam, Gnewconiam & Zlothoriam obtinuit ſine armis, & in craſtino mane, que fuit dies ſabbati, congregacione aliquali cum Wladislauienſibus & Gnewconienſibus facta ad caſtrum Sarkey inexpugnabile acceſſit, cui Caſtrenſes eadem die aliqualiter reſiſtentes mane facto die dominico ſibi Caſtrum aſſignarunt, ſicque feria ſexta ſabbato & dominico die Wladislauiam, Gnewconiam, Zlothoriam & Sarkey ciuitates & caſtra ſine omni leſione ſuorum obtinuit reuerenter, preter vnum ſolum nomine Thiroch, qui ducem precedens Caſtrum Sarkey intrare voluit, quem caſtrenſes ibidem in valua caſtri occiderunt. Cum autem Sandziwagius de Subino Polonie & dictorum Caſtrorum & ciuitatum Capitaneus percepiſſet, ingemuit, & anxiatus nimium de tam turpi perdicione Caſtrorum nobilium, conſilio vſus ſuorum miſit nuncios & conuocauit exercitum ſatis grandem & Wladislauiam ciuitatem primo obſedit, mandatumque fuit per Dominum Loduigum Regem Vngarie & Polonie omnibus Nobilibus tam Polonie, quam Cuiauie & aliarum terrarum Regnicolis, vt prefato Sandiuogio, quo ad expedicionem caſtrorum predictorum preberent auxilia opportuna ſub priuacione honoris & bonorum, quorum plus Cuiauite, qui iam prefato Duci Albo adheſerant, decretum & mandatum audientes Regis ſui ab

eo

eo ſe ſubtraxerunt, quod cernens dux memoratus & potencie Regie reſiſtere non valens & eciam per quosdam aliqualiter circumuentus cogitauit ſe gracie Domini Regis committere, quod & fecit. Nam poſtquam Wladislauia per exercitum Domini Regis fuiſſet afflicta nimium & iuuamen nullum a duce ſperabat habere, ſe Domini Regis gracie commiſerunt ad manus Domini Sandziwogii facientes fidem, poſthoc dum Wladislauienſis Dux ſepe dictus per quosdam circumuentus licet in Caſtro Sarkey & Zlothoria homines & expensas ſufficientes iam habuiſſet, qui per annum & vltra bene adverſariis reſiſtere potuiſſet, dicta caſtra fere inexpugnabilia prefato Sandiuogio ad graciam Domini Regis cum omni apparatu preſentauit, qui cum a Domino Rege nullam graciam reportaſſet, magna paupertate grauatus fere per annum in caſtro Ordzin moram traxit. Anno Domini MCCCLXXV. item in craſtino *Beate Marie* Virginis Caſtrum Zlothoriam per quosdam exploratores cepit, in quo exploratores predicti nobilem virum Criſtinum de Skrzipowo militem, prefectum Caſtri predicti in laco dormientem captiuarunt & duci Wladislao preſentarunt. Dux vero prefatus predictum Criſtinum iam grande etatis militem in odium Domini Sandziwogii cuius ſororem predictus miles habuit in vxorem, in vincula coniecit, ipſum in artiſſimo carcere recludendo, donec pro quingentis ſexagenis ab eodem duce ſe redemit, & quamuis predictus miles Criſtinus Sandiuagii Subino Capitanei gener eſſet, eum noluit exemere Sandiuagius predictus, & hoc ideo, quia, cum iam circa feſtum beati Iacobi Apoſtoli de hoc rumor haberetur per Poloniam, quod vnum ex Caſtris Cuyauie & precipue Zlothoria pro ipſo duce albo furtim capi diceretur, ſepedictus Sandziwogius a Criſtino Caſtrum Zlothoriam ſibi reddi peciit, timens per ipſius deſidiam, prout factum fuerat, quod perderetur. Ipſe autem Criſtinus reſpondit, ſibi hoc valde pudoroſum, ſi in eo tempore cum rumor eſſet de perdicione caſtri reſignaret, certificans Sandiuagium prefatum, & aſſecurans ſe tam bene Caſtrum predictum ſollicite ſeruare velle, quam de perdicione eius nullum timorem haberet, ſed exploratores ducis quosdam piſcatores conuenerunt, qui aliquot vaſcula vino repleta Criſtino prefato nomine muneris detulerunt, & cum ipſo in caſtro ſedentes biberunt, cumque vaſa fuiſſent exhauſta iterum verſus Thorum pro alio vino miſerunt, de quo Criſtinus bene potatus illa nocte forcius dormiuit, donec exploratores per ſcalas Caſtri muros tranſcendentes, ipſum & Caſtrum, vt premiſſum eſt, ceperunt, ſicque Wladislauienſis Dux poſſeſſor Caſtri eſt effectus videlizet Zlathorie. Ad quem multi vagi & inopes, fortes tamen & ſtrenui corpore confluxerunt. Quidam tamen miles mox vt Caſtrum predictum per dictum ducem fuerat obtentum Vlricus de Oſterin nomine filius Badeze de Brdzem cum quibusdam Saxonibus prefato duci in ſubſidium venit. His quadam die Raczans Caſtrum Epiſcopale acceſſit & Campanicé Eccleſie & Stubam ſollempnem per Dominum Sbiluthum Epiſcopum Wladislauienſem in foribus Caſtri edificatam aſcendens Caſtrum ceperunt fortiter impugnare, quibus viriliter Caſtrenſes repugnantes, ipſos ſine ſpe obtinendi Caſtri Raczans ad proprium Caſtrum redire coegerunt. Sed poſt paucos dies Vlricus prefatus cum ſuis complicibus Gnewcouiam veniens Caſtrum ibidem impugnarunt. Cui licet Gernacius de Slamowo cum ſuis fortiter repugnaſſet, tamen ciuibus Gnewcouienſibus Vlrico iuuamen prebentibus Caſtrum Gnewcouienſe ſuccenderunt. Gernandus veromet viceſimus quintus, inter quos fratrem & duas filias habebat cum equis & armis ac aliis rebus quas in Caſtro ſecum habebant, in captiuitatem Vlrici ſe dederunt. Qui Gernandus cum filiis ſuis & aliis complicibus per Sandiuogium prefatum a Duce albo fuit magnis pecuniis redemptus, quo facto Vlricus poſthoc ad mandatum fratrum ſuorum Dobrogoſtii & Arnoldi ad propria remeauit &c.

De Conflictu inter Ducem album & homines Domini Loduici Regis Polonie commiſſo.

Eodem tempore cum Dominus Jaſchco Kmitha miles ſtrenuus & omni virtute repletus Capitaneus Syradienſis iuuenem Wladislauiam in ſubſidium Domino Sandiuogio veniſſet & currus cum ſuo theſauro ipſum ſequeretur, homines Ducis Albi eundem Theſaurum cum hominibus in via receperunt, & Duci ex iſta parte Wisle circa Gnelbcouiam conſtituto preſentarunt, qui Dux in craſtino congregacione ſuorum hominum & Kmethonum de terra Gnewcouienſi facta ad iuuenem Wladislauiam procedebat, ſperans ipſam poſſe expungnare. Sed Dominus Jaſchco Kmytha prefatus cum Domino Barthoſſio de Weisborg milite, Capitaneo Breſcenſi prope Gnelbconiam ſibi occurrentibus bellum inter ipſos fuit exortum, & tandem ſubito homines ducis fugam inierunt. Dux vero Albus per deuia queque verſus Naslauiam ſeu

Bellum Polonie intеſtinum:

Digitized by Google

Neſaluiam feſtiuus cucurrit & equis dimiſſis met quartus nauem intrauit & ad aliam partem Wisle cum detrimento ſuorum peruenit. Sui vero homines usque ad nauigia Thorunenſia inueſtigati aliqui occidebantur & aliqui capiebantur. Ob hoc tamen impugnare Cuyauiam non obmiſit, ſed ſuburbia iuuenis Wladislauie & extremas portas ciuitatis eiusdem & multas villas in Cuyauia cremare fecit, magnas predas & homines captos verſus Slothoriam deducendo. Ad cuius reſiſtenciam turris Jaroslai in Sluzewo per Dominum Sandiuagium fuit fortificata & in ea & aliis locis homines armati repoſiti fuerunt, qui quotidie cum hominibus ducis albi diſceptabant, tenuitque Dominus Dux Albus prefatus Caſtrum Zlothorie a prefato tempore vsque ad feſtum Penthecoſtes, multa incendia eciam nocturno tempore, depredaciones & captiuitates tam in Polonia, quam in Cuyauia per ſuas homines committendo. Et tandem Anno Domini MCCCLXXVI. ſtrenui milites Sandiwogius de Schubino & Barthoſſius de Weyſemborg ac Barthoſſius de Socolowo Cuyauie Capitanei cum Polonitis & Cuyauitis prefatum Caſtrum obſederunt, quibus Kazimirus dux Dobrinienſis & Stetinenſis in ſubſidium veniens, dictum Caſtrum cum machina & inſtrumentis aliis fortiter impugnarunt, dux vero prefatus in caſtro ſecum multos homines habebat aduerſariis fortiter reſiſtendo, ipſos per maues in fluuio Wisle eciam nimium impugnando. Inter quos erant duo in Caſtro, vnus qui vocabatur Hanco molendinator Breſcenſis, multum ſubtilis in arte Architectoria, & alter, qui Caſtrum Zlothoria explorando ceperunt & duci predicto preſentarunt, quorum primus in prima vice, quum dux Caſtra ducatus Gnewcouienſis ceperat, fuit captus & ſuper bone fidei promiſſo dimiſſus. Hunc ergo Dominus dux per litteras monuit, ut iuxta promiſſum ſe captiuitati preſentaret, qui cum litteras Barthoſſio Capitaneo Breſcenſi oſtendiſſet, requirendo, quid facere deberet, cui Dominus Barthoſſius reſpondit, ſe nichil ſibi conſulere poſſe, ipſemet ſcire deberet, quid facturus eſſet, & tandem vna nocciuum venientes homines ducis armati cum curru ſuo ipſum de molendino ante Breſcze receperunt & ſecum Zlothoriam adduxerunt, adhoc ut ipſis machinas & alia inſtrumenta pro Caſtro neceſſaria prepararet.

De Interfectione Frederici de Wedeli in Caſtro Zlotborie.

Obſidentibus itaque Nobilibus Caſtrum Zlothorie predictus Hanko molendinator Breſtenſis conſiderans Ducem Album potencie Regia reſiſtere non poſſe, timensque ne molendinum propter hoc perdere, quod in Caſtro exiſtens machinas & alia inſtrumenta exercitui Regis in obſidione ſui Caſtri poſito obuiancia preparaſſet, Domino Sandiuogio Capitaneo Polonie intimauit, quod ſibi claues, quas de quadam ianua Caſtri habebat, per quam, cum hominibus intrans, Caſtrum poſſit obtinere, dare vellet, Dux vero cum ſuſpectum eum haberet captiuari eum fecit, qui dum candelis accenſis ligatum ſuper menſam cremari iuſſiſſet, ipſe eam prodicionem quam exercere cogitauit, publicauit, dux vero generum predicti Hankonis ex nomine eiusdem ad Sandiuagium deſtinat fecitque cum eodem tempus & horam ſibi condictare claues de huiusmodi ianua preſentando. Sandiuagius iraque alacer effectus huiusmodi negocium duci Barthoſſio noluit indicare confidens ut ſolus triumphum de recepcione Caſtri obtineret, elegitque viros nobiles ac ſtrenuos, qui ſecum Caſtrum intrare deberent, & cum ad huiusmodi ianuam veniſſent, qui primi proceſſerant intrauerunt. Et cum viginti ſex eorum intraſſent, mox cuſtodes Caſtri per ducem ad hoc deputati Crathem, que ſuper ianuam ad hoc pendebat, ad quam Crathem duos lapides appendi iuſſerat, ut eo velocius deſcenſum pateretur, cadere dimiſerunt, que cadens nobilem virum Fredricum de Wedel, Dominum de Vſzcze virilem & animoſum cadens oppreſſit, hyque qui Caſtrum intrauerant fortiter lapidibus iactabantur, donec ſe captiuos duci prefato reddiderunt. Sicque Sandiuagius confuſus ad ſtaciones ſuas rediit de perdicione ſuorum nimium anxiatus exiſtens. Mane autem facto totus exercitus mouens ſe, Caſtrum cum impetu adiit ipſumque per totam diem impugnare non ceſſauit, & tandem paucis ex vtraque parte occiſis & pluribus vulneratis ad ſtaciones ſuas redierunt. Inter quos Dux Kazimirus fortiter cum lapide fuit proiectus, de qua leſione in breui poſt hoc, ut breuius & verius creditur, vita functus deceſſit. Dux vero Albus Hankonem molendinatorem prefatum cum genero ſuo eadem die cum Caſtrum impugnabatur iuſſit cremare, illis eciam, qui Caſtrum ſub Craſtino preſentauerant equalem mercedem tribuendo. Poſt huiusmodi vero inſultum conſiderans dux prefatus, quod exercitus ſui in obſidione vellet perſiſtere, nam aliqualiter

in

Digitized by Google

In expensis deferent, ordinationem quantum cum Capitaneo feeit, & Bartholfio Cathrum præfectum, grande Domini Regis & rectitur communitudo. Et cum de Dacibus autem, prefit Bartholfium quidem, quos cum habis fuit eorum deferebant, quod & fecit. Nam prefatus dux cum habis fua coram Bartholfium & Bartholfius contra dictum veloci curfu equorum agitantes iter aperiunt fortiter impedit. Sed Dux a Bartholfio in brachio dextro fatis grave vulnus recepit, & demum Dux Alexandri Lodouicum Regem Vngarie & Polonie Vngarum properauit, cui Bartholfius cum tre-cento fuo Barbotho expeditis fufficientes in via minuitrarunt, vbi inter ceteras con-Dominus Regis ordinationem exercuerunt ibidem Dominus Lodouicus prefato Dominus Regi per decem milibus florenorum vendidit, quandam Abbatiam in Pannonia ordinis fancti Benedicti excipient, sibi manet vnus ex precium, post cum reffitui nunc nobiles & milites ruin & Capitaneo, qui illis obferuant, quando fed exercitum per Capitaneo cum Dominus Regis ordinationem exercuerunt ibidem Dominus Lodouicus prefato Dominus Regi per decem milibus florenorum vendidit, quandam Abbatiam in Pannonia ordinis fancti Benedicti excipient, sibi manet vnus ex precium, post cum reffitui nunc nobiles & milites ruin & Capitaneo, qui illis obferuant, quando fed exercitum per Capitaneo cum

De Origine Ducis Iesus Alb. Wladislaiensis.

Wladislaus Dux Albus fuit filius Kazimiri filii Zemouinski Ducis Cuyuiæ, Lanciæ, Syradiæ & Znobraiæ veterarum. Ille Zemouinski Dux Gnesvcusenfis habuit tres filios Primogenitum, Lechcum & Kazimirum. Inter & Wladislaum post mortem Ducis Alexandri Premislio ceffit Bidgofiæ, Lechconi autem Wladislaiæ, Kazimiro Gnesvcusi mediocrem Vrbem, cum Cuiuiæ, Lanciæ, Syradiæ & Znobraiæ veterarum. Ille Zemouinski Dux Gnesvcusenfis habuit tres filios Primogenitum, Lechcum & Kazimirum. Inter & Wladislaum post mortem Ducis Alexandri Premislio ceffit Bidgofiæ, Lechconi autem Wladislaiæ, Kazimiro Gnesvcusi mediocrem Vrbem, cum Cuiuiæ, Lanciæ, Syradiæ & Znobraiæ veterarum. Ille Zemouinski Dux Gnesvcusenfis habuit tres filios Primogenitum, Lechcum & Kazimirum. Inter & Wladislaum post mortem Ducis Alexandri Premislio ceffit Bidgofiæ, Lechconi autem Wladislaiæ, Kazimiro Gnesvcusi mediocrem Vrbem, cum

Wladislaus Dux Albus fuit filius Kazimiri filii Zemouinski Ducis Cuyuiæ, Lanciæ, Syradiæ & Znobraiæ veterarum. Ille Zemouinski Dux Gnesvcusenfis habuit tres filios Primogenitum, Lechcum & Kazimirum. Inter & Wladislaum post mortem Ducis Alexandri Premislio ceffit Bidgofiæ, Lechconi autem Wladislaiæ, Kazimiro Gnesvcusi mediocrem Vrbem, cum Cuiuiæ, Lanciæ, Syradiæ & Znobraiæ veterarum. Ille Zemouinski Dux Gnesvcusenfis habuit tres filios Primogenitum, Lechcum & Kazimirum. Inter & Wladislaum post mortem Ducis Alexandri Premislio ceffit Bidgofiæ, Lechconi autem Wladislaiæ, Kazimiro Gnesvcusi mediocrem Vrbem, cum

Wladislaus Dux Albus fuit filius Kazimiri filii Zemouinski Ducis Cuyuiæ, Lanciæ, Syradiæ & Znobraiæ veterarum. Ille Zemouinski Dux Gnesvcusenfis habuit tres filios Primogenitum, Lechcum & Kazimirum. Inter & Wladislaum post mortem Ducis Alexandri Premislio ceffit Bidgofiæ, Lechconi autem Wladislaiæ, Kazimiro Gnesvcusi mediocrem Vrbem, cum

Wladislaus Dux Albus fuit filius Kazimiri filii Zemouinski Ducis Cuyuiæ, Lanciæ, Syradiæ & Znobraiæ veterarum. Ille Zemouinski Dux Gnesvcusenfis habuit tres filios Primogenitum, Lechcum & Kazimirum. Inter & Wladislaum post mortem Ducis Alexandri Premislio ceffit Bidgofiæ, Lechconi autem Wladislaiæ, Kazimiro Gnesvcusi mediocrem Vrbem, cum

Wladislaus Dux Albus fuit filius Kazimiri filii Zemouinski Ducis Cuyuiæ, Lanciæ, Syradiæ & Znobraiæ veterarum. Ille Zemouinski Dux Gnesvcusenfis habuit tres filios Primogenitum, Lechcum & Kazimirum. Inter & Wladislaum post mortem Ducis Alexandri Premislio ceffit Bidgofiæ, Lechconi autem Wladislaiæ, Kazimiro Gnesvcusi mediocrem Vrbem, cum

Wladislaus Dux Albus fuit filius Kazimiri filii Zemouinski Ducis Cuyuiæ, Lanciæ, Syradiæ & Znobraiæ veterarum. Ille Zemouinski Dux Gnesvcusenfis habuit tres filios Primogenitum, Lechcum & Kazimirum. Inter & Wladislaum post mortem Ducis Alexandri Premislio ceffit Bidgofiæ, Lechconi autem Wladislaiæ, Kazimiro Gnesvcusi mediocrem Vrbem, cum

Wladislaus Dux Albus fuit filius Kazimiri filii Zemouinski Ducis Cuyuiæ, Lanciæ, Syradiæ & Znobraiæ veterarum. Ille Zemouinski Dux Gnesvcusenfis habuit tres filios Primogenitum, Lechcum & Kazimirum. Inter & Wladislaum post mortem Ducis Alexandri Premislio ceffit Bidgofiæ, Lechconi autem Wladislaiæ, Kazimiro Gnesvcusi mediocrem Vrbem, cum

Wladislaus Dux Albus fuit filius Kazimiri filii Zemouinski Ducis Cuyuiæ, Lanciæ, Syradiæ & Znobraiæ veterarum. Ille Zemouinski Dux Gnesvcusenfis habuit tres filios Primogenitum, Lechcum & Kazimirum. Inter & Wladislaum post mortem Ducis Alexandri Premislio ceffit Bidgofiæ, Lechconi autem Wladislaiæ, Kazimiro Gnesvcusi mediocrem Vrbem, cum

Wladislaus Dux Albus fuit filius Kazimiri filii Zemouinski Ducis Cuyuiæ, Lanciæ, Syradiæ & Znobraiæ veterarum. Ille Zemouinski Dux Gnesvcusenfis habuit tres filios Primogenitum, Lechcum & Kazimirum. Inter & Wladislaum post mortem Ducis Alexandri Premislio ceffit Bidgofiæ, Lechconi autem Wladislaiæ, Kazimiro Gnesvcusi mediocrem Vrbem, cum

Wladislaus Dux Albus fuit filius Kazimiri filii Zemouinski Ducis Cuyuiæ, Lanciæ, Syradiæ & Znobraiæ veterarum. Ille Zemouinski Dux Gnesvcusenfis habuit tres filios Primogenitum, Lechcum & Kazimirum. Inter & Wladislaum post mortem Ducis Alexandri Premislio ceffit Bidgofiæ, Lechconi autem Wladislaiæ, Kazimiro Gnesvcusi mediocrem Vrbem, cum

Dominus papa cum causa dispensandi non subesset, dispensare recusauit, ipse autem ad temporalia anhelans, clam Poloniam subintrans suum dominium Gnelbeonense, vt supra descriptum est, ceperat, &c.

De Exaccione Tributi Poradlue per Loduigum.

Eodem itaque anno cum Dominus Lodluigus Rex predictus ab incolis regni Polonie tam Ecclesiarum quam Nobilium tributum quoddam, quod Poradlue dicitur, petebat, exigere volens Archi-Episcopus vero & Episcopi ac viri Ecclesiastici sibi denegabant, ac eciam Nobiles, dicentes, se a quibusuis talibus exaccionibus & tributis per suas litteras penitus absoluros. Ipse nichilominus in signum dominii tributum aliquod inquirebat, & quia in litteris suis si quos quam nobiles Polonie solum Loduigo Regi & filiis suis si quos haberet se feciſſe fidelitatem affirmabant, qui carens filiis voluit vt filiabus suis, quas habebat, eandem fidelitatem facere deberent. Idcirco non valens aliter ab eis litteras suas eripere, omnes Regnicolas a tributis quibusuis per nouas litteras absoluit, solum duos grossos, de quolibet manso singulis annis ad Thesaurum suum soluendos pro se & suis successoribus reseruauit, sicque litteris prioribus fractis nowe fuerunt concesse, in quibus Poloni fidelitatis omagium fidelibus Regis satis pudorose feminas sibi regnare pretiterunt, promittentes, Kmethones suos duorum grossorum de quolibet manso, vt prefertur perpetuis temporibus solucionem submittentes, Archi-Episcopus tamen & suffraganei sui & Ecclesiarum quarumlibet huiusmodi solucionem submittere recusarunt, a priuilegiis libertatem Ecclesiasticorum bonorum continentibus recedere noluerunt, propter quod ad solucionem huiusmodi tributi protempore Domini Regis licet fuissent moniti, quod tamen tributum per suos Kmethones nullatenus dare promiserunt, preter pauperes Religiosas, quorum rustici non ad duos grossos, sed ad viginti quatuor infra spacium vnius anni soluendos pro thesauro Regio sunt compulsi, quibus Domini Episcopi per Statuta prouincialia, que hec tributa omnino dampnabant, dissimulauerunt & dissimulant subuenire, &c.

Exactio Tributi per Poloniam:

De Morte Nicolai prepositi Gneznensis.

Anno itaque eodem in die Cecilie Virginis Glorioſe Nicolaus de Cassuth nepos Jaroslai olim Archi-Episcopi Gneznensis prepositus in villa Gosdowo Capituli Gneznensis pluribus septimanis graui febre correptus diem clausit extremum. De cuius prepositura Dominus Johannes Archi-Episcopus Przeysdo plebano de Zneyma, consanguineo suo carnalitatis pocius ostendens affectum, quam iudicium racionis prouidit, omnes Prelatos & Canonicos Gneznenses, quorum aliqui in seruicio ipsius Ecclesie & sui predecessoris vtiliter & fideliter defenderunt, negligenter obmittendo, de qua prepositura Dominus Gregorius papa XXVI. die mensis Januarii Nicolao Strosberg Cantori Poznanensi in Regno Polonie sedis apostolice pro tunc collectori tamquam collacioni sedis apostolice reseruata similiter prouidit anno sequenti, &c.

Nicolao de Cassuth Preposito Gneznensi Nicolaus Strosberg succedit:

De Statutis Johannis Archi-Episcopi Gneznensis cum Capitulo.

Demum Anno Domini MCCCLXXV. mensis Septembris die decima, Reuerendus pater Dominus Johannes Archi-Episcopus Gneznensis cum suo capitulo circa Ecclesiam Gneznensem predictam Generale Capitulum celebrauit, in quo Capitulo sollempni tractatu pluries cum suis fratribus prehabito statuit & prouide ordinauit, quod redditus omnium villarum Capituli Gneznensis cedere deberent in vsus communes prelatorum & Canonicorum residencium faciencium circa dictam Ecclesiam personalem. Item statuit, quod quilibet prelatus & Canonicus vicissim missas circa maius altare debeat celebrare, alioquin non celebrans Canonico pro ipso celebranti missam soluere debeat mediam marcam grossorum. Item statuit, quod omnes prelati & Canonici bis quolibet anno, videlicet ad diem sancti Adalberti & ad translacionem eiusdem Gneznam debeant conuenire & per octo dies circa Ecclesiam Cathedralem stantes Capitulum generale celebrare. Aliter prelatus non veniens tres marcas, Canonicus duas marcas presentibus soluere tenentur; premissa statuta & alia in litteris desuper confectis contenta sigillis & iuramentis predicti Archi-Episcopus & Capitulum firmauerunt.

Synodus Gneznensis:

De Creacione Episcopatuum in Russia.

Circa annum Domini millesimum tricentesimum septuagesimum octauum aut sextum cooperante Rege Loduigo Polonie & Vngarie, Dominus Gregorius papa XI. erexit

Russia in Episcopatus diuisa:

Digitized by Google

erexit & creauit tres Episcopatus in Russia videlizet, Przemislienſem, Chelmenſem & Wladimirienſem alias Lodomirienſem & Archi-Episcopatum Hallicienſem &c.

De Morte Johannis Episcopi Poznanienſis.

Eodem anno die XIIII. menſis Februarii Reuerendus pater Dominus Johannes Episcopus Poznanienſis cognatione Dolywa pius ac liberalisſimus ac omnium oppreſſorum clementisſimus releuator in Mazovia predio ſue Eccleſie dicto Schwieow ydropiſi tactus migrauit ad *Chriſtum*, qui tempore ſui Regiminis ciuitatem fundauit in Dolsko, multasque villas in diſtrictibus Crobya, Buk & alibi conſiſtentes ad Eccleſiam Poznanienſem ſpectantes locauit & bona Eccleſie ſue tam in locacione quam in empcione villarum meliorauit. Hic adductus Poznaniam in die ſancti Petri in Kathedra ante altare Beate Virginis extitit honorifice tumulatus, cuius anima nunc & ſemper feliciter in Domino requieſcit.

Johannes Episcopus Poznanienſis in villa Schwieow moritur.

De Electione Nicolai Epiſcopi Poznanienſis per Capitulum.

Ipſo autem die ſepulture huius Reuerendi Episcopi Nicolaus de Curnik prepoſitus ſancte Marie in Cracouia & Canonicus Poznanienſis Doctor decretorum, cum Dithko Decanus Poznanienſis abeſſet Troyanum prepoſitum & alios prelatos & Canonicos minime requirens per vnumquemque ipſorum, qui circa Eccleſiam fuerant Notarium ſuum cum vno presbitero ire precepit, intimans, quod quisquis eorum craſtina die eleccioni futuri Pontificis intereſſet. Nam tercia die circa ſepulturam Episcopi defuncti prepoſito & aliis prelatis & Canonicis circa Eccleſiam preſentibus non vocatis adminiſtraciones ad voluntatem ſuam ordinauerat, ita diſponens, quod ſi non totum Capitulum, ſaltim pars, de qua preſumebat, ipſum eligeret, ex tunc adminiſtratores pro ſua parte haberet, contigit itaque cum inuocata gracia ſpiritus ſancti ad electionem futuri Episcopi proceſſiſſent, fere totum Capitulum in Troyanum prepoſitum eorum & eundem Nicolaum coueniret, placuit vt per formam compromiſſi ad electionem alterius ex ipſis duobus procederetur, quod & factum fuit, nam ſeptem Compromiſſarii ad partem aſſumpti ſecedentes quatuor in ipſum Domium Nicolaum de Curnik & tres in Trayanum predictos vota ſua direxerunt, ſicque Nicolaum veluti a maiori parte electum alii tres conſenſerunt, cuius eleccionem Dominus Johannes Archi-Episcopus propter quasdam diſplicencias, quas inter ſe habuerant, noluit confirmare. Ipſe eciam Polonie ac Vngarie Rege irrquiſito iuit verſus Curiam Romanam, vbi quamuis per litteras Domini Regis predicti ac per alios impedimenta ſue promocioni fierent, nichilominus tamen per Dominum Gregorium papam prefatum ſibi fuit de Episcopatu Poznanienſi in Auinienſi prouiſum, qui conſecratione recepta ad ſuam Eccleſiam circa feſtum ſancti Martini proſpere reuenit, &c.

ſuccedit Nicolaus de Curnick.

De Morte Petri Epiſcopi Wratislauienſis.

Anno itaque predicto, circa medium quadrageſime Reuerendus pater Dominus Pretslaus Wratislauienſis Episcopus dictus Pagorzala in bona ſenectute plenus bonis operibus debitum nature perſoluit. Iſte Przetlaus, mortuo Nankero Episcopo Wratislauienſi per venenum cooperante Johanne ceco Rege Bohemie nequiter interempto, qui Nankerus prius Episcopus Cracouienſis per Johannem papam XXII. de Cracouienſi ad Wratislauienſem Eccleſiam fuerat translatus & Johannes Grothonis in Episcopum Cracouienſem fuit promotus in ſtudio Bononienſi exiſtens per Capitulum VVratislauienſe in Episcopum VVratislauienſem fuit electus, Anno Domini MCCCXLI. quinta menſis Maji. Hic emit pro Eccleſia VVratislauienſi a Boleslao duce Legnicenſi & Bregonenſi ciuitatem cum caſtro Grothcow cum ſuo diſtrictu & plura caſtra edificauit & muris firmis muniuit, Eccleſiam eciam VVratislauienſem perfecit & multis ornatibus & vaſis aureis & argenteis decorauit, poſt cuius felicem diſceſſum Canonici VVratislauienſes ſpretis Polonis elegerunt quendam Theodricum Bohemum, Decanum VVratislauienſem, qui decanus ſicut vicioſum ingreſſum habuit ad decanatum ita eciam in eleccionis negocio non profecit. Nam mortuo magiſtro Stankone Decano VVratislauienſi Anno gracie videlizet MCCCL. Johannes Sturzin dictus Archi-Diaconus Glogouie nacione Oppolienſis vir nobilis & diſcretus vigore gracie per Dominum Clementem papam ſextum de dignitate in Eccleſia VVratislauienſi ſibi facte Decanatum VVratislauienſem tamquam ſibi factum debiter acceptauit & per executores ſuos ſibi de eodem fecit prouideri, de quo Decanatu Dominus Clemens papa predictus eodem anno

Nankero Episcopo VVratislauienſi, ſuccedit Prelislaus de Pogarell.

Digitized by Google

tamquam ſue collacioni reſeruato magiſtro Alberto plebano de Bochmia Cancellario Dobrinienſi pro tunc Domini Kazimiri Regis Polonie apud ſedem Apoſtolicam nuncio gracioſe prouidit. Dominus autem Iohannes Starzik predictus, cum erat ad Curiam Romanam citatus cum memorato magiſtro Alberto ſex annis & vltra litigauit pro eodem, & tandem victus ſuccubuit, & nichilominus excommunicacionis ſentencias in ſua ſenectute non curans vsque ad mortem ſuum in Decanatu permanſit, quo mortuo & extra cimiterium ſepulto, Dominus Karolus Romanorum Imperator & Bohemie Rex Bohemum predictum Coquine ſue Notarium contra magiſtrum Albertum ad Decanatum Wratislauienſem iutruſit, & hoc ideo, quia quum Imperator predictus Duces Slezie & Epiſcopatum Wratislauienſem Regno Bohemie & Archi-Epiſcopo Pragenſi vniri & ſubdi peciiſſet, quasdam litteras Kazimiri Regis Polonie oſtendens, idem quoque Albertus dicens litteras falſas coram Domino papa & Cardinalibus peticionem huiusmodi impediuit, propter quod tam Imperator quam Bohemi contra magiſtrum predictum ſiniſtram gerebant voluntatem. Sicque de Anno Domini MCCCLX. de menſe Auguſto memoratus magiſter in Cracouia tempore mortalitatis diem clauſit extremum Bohemo intruſo Decanatum obtinente, & quia vnum beneficium ſibi ymmo pocius ſe intrudi procurauerunt, item ad Epiſcopatum ſibi ex eleccione Canonica debitum non valuit promoueri, impediente enim Imperatore prefato Dominus papa Gregorius in ciuitate Auinienſi cum Curia ſua reſidens eidem electo prouidere diſtulit, mandans quod ad propria rediret, quia donec Romam veniret de Epiſcopatu Wratislauienſi diſponere nollet, miſitque Dominum Nicolaum Epiſcopum Mazouienſem de ordine fratrum predicatorum, vt ſe de Epiſcopatu Wratislauienſi gubernando intromitteret, & de relicto Domini Przetslai Epiſcopi mortui pro Camera Apoſtolica poſtularet. Qui Wratislauiam veniens cum litteris Apoſtolicis cum ipſas execucioni debite vellet mandare, Capitulum Wratislauienſe ſicut viri prouidi & diſcreti noluerunt admittere, quod Epiſcopatum Wratislauienſem gubernaret, perdicionem caſtrorum & anichilacionem bonorum Eccleſie Wratislauienſis euenire formidantes, fecerant tamen paccionem cum eodem, vt ſingulis annis, quam diu dicta Eccleſia paſtore caret, Camere Apoſtolice VIII. milia florenorum auri preſentarent & pro derelictis Epiſcopi triginta milia florenorum ac duo milia pro procuratorio biennali per eundem Dominum Epiſcopum impoſito, vt vnum mille pro reportacione huiusmodi pecunie ſoluere deberet, quod & factum fuit. Soluerunt que Wratislauienſes ſimul & ſemel XXXIII. milia florenorum Camere Apoſtolice, demum electus Wratislauienſis per Capitulum Wratislauienſe verſus Romam anno immediate ſequenti fuit deſtinatus, cui papa Gregorius diſtulit prouidere. Papa vero Gregorio Anno Domini MCCCLXXVIII. in Dominica Letare de mundo ſublato, Cardinales in conclaui, vt moris eſt exiſtentes tum propter metum Romanorum, qui Romanum eligere poſtulabant, tum propter diſcordiam, quam inter ſe habebant, cum ex ſeipſis nullum eligere voluiſſent, Reuerendum Dominum patrem Nicolaum Epiſcopum Bacenſem, qui prò tunc vicecancellariam regebat nomine Domini Petri Cardinalis Pampolenſis vicecancellarii ſedis Apoſtolice in papam concorditer elegerunt, & quia Romanorum populus a minimo vsque ad maximum collectus pallacium pape cum armis irruens clamabat, vt eligeretur Dominus Franciſcus Cardinalis ſancti Petrini in papam, alioquin tam Cardinales quam forenſes mori deberent. Id ipſum Senator quidam Cardinalibus retulit, quod populus aliter ſedari non poſſet, niſi Romanus eligeretur in papam, Cardinales itaque in mortis anguſtia ſe poſitos eſſe conſiderantes, quomodo euadere poſſent mortis periculum ignorabant. Sed Dominus Robertus tituli ſancti - - - Cardinalis Gebenenſis arrepto familiaris ſui capucio morti ſe exponens de Conclaui exiuit & clamare cepit: Viuat, Viuat Dominus papa Franciſcus Cardinalis ſancti Petri, quod populus audiens, prefatum Franciſcum Cardinalem ſancti Petri arripiens, ipſum in papam eligi credens ſuper altare ſancti Petri poſuerunt ſollempniter, & demum in Kathedra papali locarunt, populo autem mitigato, dum vnusquisque ad domum ſuam rediſſet, ipſe Dominus Franciſcus quamuis ſciret ſe non eſſe electum, & tamen vt populi tumultum ſedaret, paſſus eſt vsque in craſtinum pro papa haberi. Poſtquam autem tumultus populi fuiſſet ſedatus Cardinales & Barones Epiſcopo in Apoſtolicum facto publicarunt, ipſum in die Reſurreccionis Domini in papam vt moris eſt coronarunt, & ad ſanctum Iohannem in Laterano cum eodem Romanis magnam ſollempnitatem celebrantibus ipſosque proceſſionem precedentibus equitauit, vbi mora vnius hore facta ad ſanctum Petrum redeun-

quo defuncto oriuntur Turbe:

redeuntes vsque ad pallacium pape deduxerunt. Cum vero Dominus Vrbanus papa ſic electus auariciam Cardinalium reprehenderet & pluralitatem beneficiorum, quam tenebant, reſtringere decreuiſſet, contra quos & Clerum Curie Romane in Dominica Quaſimodogeniti ſermonem maxime de Symonia & mammone faciens feciſſet, ipſi in conſuetam arguicionem deteſtantes, circa feſtum ſancte Trinitatis vnus poſt alium ad Sundenſem ciuitatem transmiſerunt prefectum Caſtri angeli & camerarium & ceteros officiales Domini pape ad ſe allicientes cum totali familia ſua tranſtulerunt tribus Cardinalibus videlizet Mediolanenſi, de Vrſinis, & Florentinenſi Rome manentibus circa papam & alii, tres Cardinales cum pro ſedanda diſcordia inter Dominum Papam ei Cardinales ad Sundenſem ciuitatem iuiſſent', circumuenti per ipſos ad dominum papam non fuerunt reuerſi, ſed ibi omnes remanſerunt. Senciens autem Dominus papa, quod Cardinales alium vellent eligere miſit ad eos nuncios ſollempnes, hortans eos & affectans, vt non procederent ad eleccionem alterius, ſed quod conuocaretur Concilium generale, & ſi concilium omnium Epiſcoporum in Concilio conſiſtencium ipſum dicerent non bene eſſe electum, extunc eleccioni ad ſe facte renunciare promittebat, & ipſi ad eleccionem alterius cuiusuis digne procedere poſſent. Cardinales vero hoc facere recuſarunt, aſſerentes ipſum coloratim elegiſſe, vt manus Romanorum poſſent euadere, volentes, vt Dominus papa Vrbanus omnino papatui cedere deberet; Quod cum facere noluiſſet, ipſi ad eleccionem alterius procedentes, Robertum Cardinalem Gebenenſem dictum in papam elegerunt & ipſum Clementem octauum appellarunt. Poſt hoc Rome & circa Romam multa mala ſunt commiſſa. Nam prefectus Caſtri angeli in eodem Caſtro machinis erectis tam pallacium pape quam eciam Romam fortiter, ſerio & ſine intermiſſione impugnabat, taliter quod papa Vrbanus de ſuo pallacio exiens ad ſanctam Mariam trans Tyberim ſe tranſtulit. Ibi fere per annum habitauit, Romani autem Caſtrum obſidentes in circuitu de eodem ſeu ad eos ingredi permiſerunt, que eciam ſocietas Britonum pro Clemente in papam ſecundo electo, in adiutorium vocata quendam pontem fractis ſeris & inuitis cuſtodibus pontis per Tyberim tranſiuit verſus Sundenſem ciuitatem properando, quod cum percepiſſent Romani contra eosdem proceſſerunt ad pungnam, in qua pungna Romani plus quam quingenti dicuntur proſtrati. Romanorum autem populus ex hoc nimium concitatus omnes forenſes & precipue Francigenas occidere volebant. Sicque Francigene Ingroſſatores, abreuiatores & ceteri officiales fugam pro preſidio capientes vnusquisque clandeſtine prout poterat ad propria remeauit, Romanis nihilominus clamantibus: Moriantur ferro forenſes, donec edictum pape & ſenatorum exiit, prohibens, quod ſub pena capitis & mille florenorum nullus aliquem ex forenſibus occidere preſumeret, francigenis exceptis, quibus nulla ſecuritas prebebatur. Hunc itaque Clementem Electus Wratislauienſis fuit ſecutus, per quem ſibi de Epiſcopatu Wratislauienſi fuit proviſum, ipſumque in Epiſcopum Wratislauienſem idem Clemens fecit conſecrari. Quod percipiens papa Vrbanus Decanatum Wratislauienſem Wladislao duci Legnicenſi & alia beneficia aliis contulit, eundem & alios Cardinales in Vngaria, Polonie & Bohemie & aliis Regnis priuando eosdem. Bohemus vero ille ſperans ſe in Epiſcopum Wratislauienſem per Capitulum recipi, receptis litteris eiusdem Clementis prouiſionis & ordinacionis ſue & aliis, in quibus predictus Clemens papa ſibi dabat poteſtatem priuandi omnes beneficiis, qui eundem Clementem pro papa nollet habere & aliis eadem beneficia conferendi. Sed cum clam ad quoddam predium Capituli Wratislauienſis in Auſtria veniſſet, premiſit cum ſuis literis quendam Nicolaum de Wolouia Canonicum Poznanienſem, qui occulte Wratislauiam intrans ſeu veniens, cum percepiſſet, quod Clerus & populus pape Vrbano firmiter adhereret, apparere non preſumpſit & ſic vacuus ad Dominum ſuum Epiſcopum Wratislauienſem licet putatiuum rediit, Clemens vero prefatus pape Vrbano & potencie Romanorum reſiſtere non valens, & cum per nuncios tam apud Regem Romanorum quam apud Regem Vngarie & principes Almanie minime profeciſſet, Anno Domini MCCCLXXIX. Iohanna Regina Apalie & Comite Sundenſi ipſum iuuantibus cum ſuis Cardinalibus verſus Auinienſem properauit, ibique ſtans Regibus Francie & Nouarie & Comite Sawadie ac tota prouincia ſibi adherentibus ſe pro papa vniuerſali tenuit, quem Vrbanus papa & ſuos Cardinales ac Sundenſem Comitem & omnes fautores & ſibi adherentes veluti ſcismaticos & hereticos per Vngarie, Polonie, Bohemie, Almanie, Italie Regna & prouincias & terras publice denunciari precepit, ipſos dignitatibus, honoribus & quibusuis officiis tam Eccleſiaſticis quam ſecularibus priuando, &c.

Tandem WLADIZLAVS Dux Lignicenſis Epiſcopatum obtinet:

De Morte Domini Iaroslai Archi-Epiſcopi Gneznenſis.

Anno itaque Domini MCCCLXXVI. Nicolaus Epiſcopus Magorienſis Wratislaviam veniens vt premiſſum eſt, peciit a Clero prouincie Gneznenſis procuracionem biennalem Epiſcopis viſitantibus dare debitum pro Camera Apoſtolica iuxta conſtitucionem pape Benedicti, que incipit: vas eleccionis: propter cuius procuracionis impoſicionem Dominus Iohannes Archi-Epiſcopus Gneznenſis Epiſcopos ſue prouincie ad ciuitatem Vncouienſem conuocauit, ad quam conuocacionem Domini Sbiluthus Wladislauienſis, Dobeslaus Plocenſis, Andreas Ceretenſis perſonaliter venerunt, Cracovienſis vero, Lubnizenſis, Poznanienſis & Capitulum Wratislauienſe ſollempnes nuncios miſerunt, vbi in vigilia natiuitatis Beate Marie Virginis conuenientes & in die ſollempniter officium peragentes in Caſtro ſuper huiusmodi negocio & aliis diuerſis tractatum inter ſe maturum habuerunt, vbi inter cetera fuit diffinitum, quod ſtatuta prouincialia quilibet Epiſcoporum in ſua dioceſi & maxime contra raptores & inuaſores bonorum Eccleſiaſticorum deberent firmiter obſeruare, prefatumque Dominum Magorienſem quilibet ipſorum iuxta facultatem ſui Cleri placatum haberent, cum quo nomine Cleri dioceſim Gneznenſem de ſexcentis viginti florenis & pro Clero Wladislauienſis dioceſis de centum viginti florenis in ciuitate Wratislauienſi infra octauas Marie Virginis natiuitatis ordinacionem fecit, pro quibus florenis ſoluendis Clerus de qualibet marca ſui beneficii iuxta taxam decime ſoluere duos groſſos debuerunt. Eodem quoque tempore videlizet ipſo die beati Lamparti, que fuit dies XVII. menſis Septembris Reuerendus pater Iaroslaus olim Archi-Epiſcopus Gneznenſis in Curia Archi-Epiſcopali Kalis plenus bonis operibus centum annorum vite ſue habens & vltimo completis feliciter migrauit ad Chriſtum. Hic fuit ſemper feliciſſimus, & in omnibus proſpere agens, magnus conſilio, valde liberaliſſimus. Iſte quodam tempore exiſtens in ſtudio Bononienſi, dum quidam ſtudens de Anglia per ciues Bononienſes propter quoddam adulterium quod cum quadam ciuiſſa marito ſuo eciam conſenciente racione pecunie commiſerat, fuiſſet decapitatus, tandem Rector uniuerſitatis ſtudium iuris Canonici ad aliam ciuitatem tranſtulit, nec reſtituere permiſit, donec Iohanne papa XXII. iubente ciues honorabiles ob remedium anime anglici decollati capellam fundarunt, & ipſam ſufficienter dotauerunt, & aliam ſatisfaccionem congruam ſtudentibus impenderunt. Poſthoc cum fuiſſet in Archi-Epiſcopum Gneznenſem electus & de anno Domini MCCCXLI. XIIII. die menſis Ianuarii & eodem anno per Dominum Clementem papam ſextum in ciuitate Auinienſi in Archi-Epiſcopum confirmatus & conſecratus ſtatim a papa rediens ad propria Eccleſiam Gneznenſem a fundamentis edificare cepit ipſam imperfectam morte preuentus reliquit. Item caſtrum Lowicz, Vncow, Oppatow & Camyen de nouo muris fortiſſimis prout hactenus cernuntur edificauit. Item in Vncow, in Curczelow, in Oppatow & in Kalis ſancte Marie Eccleſias, in Lancicia vero, in Cracouia, in Welin, in Kalis, in Gnezna, curias atque domos de muro fortiſſime conſtruxit, Eccleſiisque predictis libros & alia ornamenta plurima comparauit. Item ciuitatem Camen in metis Pomeranenſibus de nouo fundauit & locauit & Zweynam plantauit, & multas curias & habitaciones per ciuitates & villas ſue Eccleſie conſtruxit. Hic in diſtrictu Lowicienſi ſolum marcam groſſorum in omnibus redditibus reperit, quum in Archi-Epiſcopum fuit ſublimatus, in quo diſtrictu villas populoſas multas locauit, augens cenſum in eisdem ad octingentas marcas groſſorum, preter cenſum frumentorum. Vixit autem in Archi-Epiſcopatu XXX. annis, poſtquam ceſſiſſet de Archi-Epiſcopatu III. annis. Nunquam enim voluit ſine prelatis & Canonicis Eccleſiarum ſuarum in curia ſua manere, ſed ipſos ad ſe alliciens ſecum manere faciebat, ipſis Conuivia laute faciens miniſtrare, ſine ipſorum conſilio & conſenſu nulla negocia Eccleſie diſponens. Hunc Reges, duces & proceres Polonie Vngarie, atque Bohemie Regnorum tamquam patrem & virum clementiſſimum venerabantur & paterno proſequebantur affectu, pauperum eciam & oppreſſorum fuit validiſſimus releuator, de aliis ſuis virtutibus nimium eſſet enarrare prolixum. Sepultus eſt autem in Eccleſia Gneznenſi in Capella ſua per ipſum dotata & fundata ipſo die beati Matthei Apoſtoli & Euangeliſte.

Iotoslaus Archi-Epiſcopus Gneznenſis centenarius moritur:

Eius Elogium:

De vaſtatione Vngarorum in Terra Sandomirienſi.

Anno itaque eodem Elizabeth mater Domini Loduici Regis Vngarie, que anno precedenti Regnum Polonie gubernandum filio ſuo Regi Vngarie dimiſerat, propter diſturbia, que in eodem ſepius fiebant, gubernantibus & regentibus quibusdam nobilibus

bilibus Cracouienſibus, qui ipſam Reginam ad multa inſtabilia ſuis prauis conſiliis deducebant gracia lucri quod ex hoc habebant, Regnum Polonie a filio ſuo Vngarie Rege ſibi reſignauit, cum inſtancia petebat, redditus multorum milium ſibi in Regno Dalmacie per filium loco reddituum Regni Polonie ſibi aſſignatorum parui pendens. Et quia Dominus Rex Loduigus prefatus eiusdem voluntati ſubito acquieſcere diſſulit, ipſa nimium prouocata filio ſuo ſereniſſimo quedam impetuoſa obprobria dicere non expauit, ſicque Rex prudentiſſimus, qui parentibus honorem iuxta preceptum diuinum affectuoſe impendere ſtudebat, matri Regnum Polonie denuo commiſit. Que cum magno comitatu Vngarorum mente elata, quamuis octuageneria eſſet, verſus Cracouiam proficiſcens, nobilibus Cracouie & Sandomirie per nuncios litteras transmiſit, mandans, vt cum vxoribus ſuis in Sandecz & vltra occurrere deberent, ipſam honorifice & letabunde ſuſcipere deberent, quod & fecerunt. Poſtquam autem Bochnyam peruenissent, venientes quidam Sandomirite ei detulerunt, ſe rumoribus deferentibus didiciſſe, Lithwanos congregacionem nimiam habere & terram Sandomirienſem invadere velle; Ipſa vero non credens ſed de potencia filii preſumens, dixit, filium ſuum manum fortiſſimam & longam habere, cuius potencie fortitudinem Lithwani formidantes nichil contra ipſum preſumpſerunt. Sed tunc ſic Sandomirienſes tali ſpe decepti cuſtodiam nullam habuerunt, donec Keyſtud de Troky, Olgerdi magni ducis Lithwanorum cum ſuo fratre Lubardo de Luczko & Georgioi de Belcz filiaſtro eorum duces, clam fluuium Say vltra Zanichoſt menſe Nouembri inuadentes villas plurimas circa Wislam vsque ad ciuitatem Tarnow inopinate vaſtarunt, non etati non ſexui parcentes, & quos abducere non poterant, continuo cruciabant. Sicque multitudo numeroſa populi ſexus vtriusque in ſeruitutem miſerabiliter fuit abducta, ſacerdotes quamplurimi Eccleſiis crematis interfecti & alii in ſeruitutem deducti. Deflet ergo gens Lechitica, ſe in maledicionem propheticam incidiſſe: Femina Regni gubernacula capiens ſibi dominatur. Certo itaque relatu ſtragem huiuscemodi pernicioſam auribus Domine Regine mulctante licet animo contriſtata fuiſſet, non tamen in publicum voluit moleſtiam ſui animi proſilire, ſed vultu hilari conſolabatur meſtos, filium ſuum Dominum Regem in vindictam procedere contra Lithwanorum principes debere, niſi ablata ſiue abducta redderent, cum ſatisfaccione preditorum ſtudioſe curarent. Eſt autem in rippa Wisle quedam villa nomine Baranowo Petraſſie militis filii Cztani, fratris Januſſii Archi-Epiſcopi Gneznenſis ad quam gens Lithwanica cum veniſſet, predictus miles equum aſcendens & puerum nondum baptiſatum & vxorem ſuper eundem equum apprehendens per quendam lacum & per Wislam fluuium transnabat. Quem Lithwani inſequentes iacula iacientes lacum & flumen natare non preſumpſerunt. Quedam autem domina vxoris militis prefati ſocia, Lithwanorum manus fugiens dominam ſequi cupiens lacum intrauit. Que ibidem Lithwanis ipſam capere volentibus fuit ſubmerſa. Relicta vero Domini Michaëlis de Tarnowo Caſtellani Wislicenſis eodem die cum magno apparatu ad preſenciam Domine Regine Cracouiam veniebat, & cum familiares eiusdem impetum Lithwanorum ſenſiſſent, vix cum dicta domina, cum apparatu viciſſimo, cum curribus & equis dimiſſis ad nauigium Wisle venientes manus Lithwanorum euaſerunt.

Diſcordia inter Reginam Matrem Regemque LVDOVICVM Filium:

Lithuanorum Expeditio in Ducatum Sandomirienſem:

De occiſione Vngarorum & morte Kmyte Cracouienſis.

Eodem quoque tempore, dominico die, in craſtino ſancti Nicolai prefata Domina Regina cum ſua familia in Cracouienſi Caſtro reſidens & coreas ac tripudia & alia Humanitatis ſolacia coram ſe fieri iubente, Vngarorum famuli currus feni, qui Nobili viro Domino Przetborio de villa ſua Brzeze ad domum ſuam circa Waluam Bohnenſem ducebantur, vi rapientes ad ſua hoſpicia trahebant, quod videntes familiares Domini Przerhborii Vngaros prefatos prohibebant a feno predicto eosdem repellentes, ſicque clamore invicem facto Vngari Vngaris, Poloni Polonis in iuuamen occurrebant, dumque rumor huiusmodi contencionis ad Reginam peruenisſet, iuſſit Nobilem virum Dominum Kmytham Capitaneum Caſtri & alios Nobiles feſtine deſcendere, ut tumultum contencionis prefate ſedarent. Qui cum ad locum contencionis peruenisſent litigantes ſedare predictos volentes, quidam Vngarus, ut dicitur, quis tamen ſit ignoratur, ſagittam emittens, vtrum voluntarie vel non neſcitur, Dominum Jaſchkonem Kmytham militem, Strennienſem Capitaneum predictum ad collum ipſa ſagitta ſagitauit. Qui mox cadens ex equo exalauit. Cernentes Poloni qui aderebant, tam Nobilem virum & multum decoratum, ſic nequiter interempta, nimia

Tumultus inter Vngaros & Polonos excitatus:

indignacione contra Vngaros concitati, insultu moxque in Vngaros ipsos & eorum quoslibet, quos capere poterant, sexui vel condicioni non parcentes sine dilacione occiderunt. Inter quos Nobilis quidam de Vngaris Slauus tamen nacione & miles nomine Michael dictus Pogau in quodam cellario hospicii sui inuentus & ipse eductus fuit miserabiliter in platea interfectus, duaque iuuenes Domine Regine familiarissimi & dilecti ad domum domini Przethborii prefati gracia conseruande vite aufugierunt, quos Dominus Przethborius in quadam camera sua conseruari iussit & seris obfirmans prohibens famulis, ne cuiquam ipsos presumerent indicare. Postquam autem Dominus Przethborius Castrum ascendisset, Domine Regine eorundem iuuenum conseruacionem indicauit, pro quo sibi Domina Regina multas grates referebat. Sed famuli eiusdem Domini Przetborii ipso domino Przetborio in Castro illa nocte pernoctante, fractis seris prefatos iuuenes crudeliter perimerunt, eosque cingulis argenteis & vestimentis spoliatos per fenestras extra muros proiecerunt, fueruntque Domini Jaschkonis bone memorie amici tam fortiter accensi, vt Vngaros per scalas, quas Domine & Dominicelle per fenestras Castri eiecerunt Castrum pre fuga ascendentibus ipsos sagittis insequebantur & iaculis. Sic illo die & nocte plus quam centum sexaginta interfecti sunt. Domina quoque Regina de suorum nece dolens Vngarorum tripudiorum oblita iubilacionibus surgens de solio gemens & tristis se in cineribus collocauit, valuas Castri turres & menia custodiri faciens, ne residuitas Vngarorum eciam periret formidans. Mora itaque paucorum dierum in Cracouia facta, Vngariam rediens filio suo Domino Regi Loduigo Regnum Polonie iterum gubernandam resignauit, sicque superbia mentis & gaudiorum vsitacio fuit future supervenientis mestitie presagium & nunccia iuxta dictum sapientis: Risus dolori miscebitur & extrema gaudii luctus occupet. Volens autem Domina Regina pro tam nobilis viri morte propinquis satisfacere filium suum Petrum nomine licet iuuenem terre Lancicienſi in Capitaneum prefecit.

Regina Mater in Vngariam redit:

De mutacione nonnullorum Capitaneorum Polonie.

Item eodem anno priusquam de Cracouia Domina Regina anno proxime preterito Vngariam processit, exposuit terram Cuyauiensem, ut puta Brzesce, Radzeowo, Crusehwizam, Przedecz, Przipust cum attinenciis suis Domino Petrassio dicto Malocha de Malochowo militi, nacione Sandomirienſi pro duobus milibus marcarum singulis annis ad thesaurum Regium soluendis. Quam terram strennui milites veraces & probi, virilesque terre defensores pacis & tranquillitatis Zelatores, predonum atque furum persecutores hostiles Barthossius de Sacolowo & Barthossius de Wesembergi auunculus atque nepos, solum octingentas marcas ad thesaurum Regium presentantes per tres annos feliciter rexerunt. Cuius terre regimen in principio quadragesime anni presentis prefati Domini Barthossiones memorato Petrassio resignarunt, Dominumque Sandiuogium de Subino Capitaneum Polonie Dominus Rex Loduigus Vngarie & Polonie de Capitaneatu predicto amouit, & terre Cracouiensi in Capitaneum prefecit, mille marcas grossorum & quedam molendina & villas cum suis allodiis sibi pro expensis assignando. Dominum vero Domarathum de Pirzehow in Capitaneatu Polonie prefato Domino Sandiuogio surrogauit, prout hoc Domina Regina voluit & optauit, pro eo quod Dominus Domaratus tempore quo Vngari in Cracouia occidebantur, circa Dominam Reginam existens, Vngari ne occiderentur, quantum poterat liberabat. Ille Dominus Domaratus a Rege Poloniam rediens litteras ad Dominum Archi-Episcopum Gneznensem, Cracouiensem, Poznanienſem, Wladislauiensem, Lubnizensem Episcopos & ad Capitula eorum apportabat, in quibus Dominus Rex scribebat eisdem, se contra infideles Lithwanos cum tota sua potencia mouere velle, pro eo quod nuper terras suas inuasisse presumpsissent, petens eosdem, vt sibi aliquos homines armatos in subsidium destinarent. Capitaneus vero non homines armatos, quos Episcopi & Capitula minime habebant, sed pecuniam a Kmetonibus Ecclesiarum videlizet per octo scotos exigere, si per octo grossos denegarent sententias excommunicacionis & interdicti, ob hoc in eos velle ferendum. Vnde Dominus Archi-Episcopus, Episcopique collectas Kmethonibus imponentes & pecunias recolligentes, Dominus Archi-Episcopus cum suo Capitulo in castro Sandomirienſi constitutus, cum suo exercitu versus Terras Russie Dominum Regem tendentem ducentis marcis grossorum honorauit.

Sandiuogium de Subino: Capitaneum Polonie de Capitaneatu hoc amouet Rex LVDOVICVS:

De expugnacione Castri Belz.

Eodem quoque anno serenissimus princeps Dominus Loduicus Rex prefatus cum suis

ſuis Vngaris Caſtrum Belz circumuallauit, Cracouite vero, Sandomirite, Syradite Caſtrum Ohelin ſimiliter obſederunt. Quo expugnato & capto ad Dominum Regem verſus Belz perrexerunt, ibique Caſtrenſes licet ſit firmiſſimum & inexpugnabile tamen ſpe defenſionis fruſtrati Keyſtuto de Troky duce Lithwanorum mediante, Georgius dux de Belz gracie Domini Regis ſe ſubmittens, Caſtrum Belz eidem Domino Loduigo Regi preſentauit, a quo tamen aliud Caſtrum Lobaczovv & centum marcas reddituum in Zuppa Bochnenſi de benignitate Regia liberaliter accepit. Georgius Dux de Belcz Caſtrum de Belcz Regi LVDOVICO tradit:

De morte Ducis Kaſkonis & deuolucione Caſtrorum & dominiorum ſuorum ad Coronam Polonicam.

Anno itaque Domini MCCCLXXVII. Kazimirus Dux Kaſsco princeps preclarus Dobrinienſis, Bidgoſcienſis, Pomoranienſis, Caſſubye ac Stetinenſis dux & Boguslai filius ducis Stetinenſis ac Caſſuborum ex illuſtri Domina Elizabeth filia Regis Polonie Kazimiri genitus die ſecunda menſis Januarii in Caſtro ſuo Bidgoſcheza diem clauſit extremum, nulla ex filia Semouiti prole procreata. Poſt cuius obitum ducatus Dobrinienſis, Bidgoſcheza eciam Belz caſtra ad coronam Regni Polonie ſunt deuoluta. Huius ducis corpus in Biſſowienſi monaſterio ordinis Ciſtercienſis conditum requieſcit. Iſte Kazimirus fuit multum liberalis in tantum, quod fere villis ad menſam ſuam ſpectantibus ſuis ſeruitoribus & aliis improuide datis & diſtributis ſolus de quo victum ducalem duceret non haberet, donec mortuo duce Boguslao patre ſuo in terris eius ſucceſſiſſet, cui eciam ſoror ſua vterina Elizabeth Imperatrix Romanorum & Bohemie Regina multa vaſa argentea & promptis pecuniis mittens neceſſitatem ſuam ſubleuabat; Que tamen donaria non diu conſeruabat, ſed mox eciam contra prohibicionem ſororis donando diſtribuebat. Hic primo filiam Keyſtuti Ducis Lithwanorum & poſtremo Semouiti ducis Mazouie filiam primo mortuam habuit in vxorem. Educatus autem fuit per Dominum Kazimirum Regem Polonie awum ſuum a puericia ſua & in curiis Karoli Imperatoris Romanorum, Generi ſui & Loduici Regis Vngarie awunculi ſui aliquot annis fuit commoratus debilis corpore & licet inſtabilis & vehemens foret, tamen ſatis extitit animotus & ad queuis negocia de facili ſe trahi permittebat. Caſimirus Caſſubitarum & Dobrinienſis Dux moritur:

De Reſtitucione terre Ruſſie Domino Loduigo Regi Vngarie & Polonie per Wladislaum Naderſpam Ducem Oppolienſem.

Anno itaque prefato Inclitus princeps Wladislaus, filius Boleslai de Oppol, tocius Ruſſie Dux & Dominus pacis ſectator, eiusdem indefeſſus proſecutor, cernens, quod mobile dominium Ruſſie propter inſultus Lithwanorum pacifice teneri non poſſit, ipſum Domino Loduigo Regi Vngarie & Polonie pro terris & ducatibus videlizet Dobrinienſi, Gnelbonienſi & Bidgoſtienſi reſignauit, & eodem tempore utputa in feſto natiuitatis Chriſti poſſeſſionem ducatus Gnelbonienſis accepit, nam ducatus Dobrinienſis relicte ducis Kaſkonis in octo milibus marcarum fuit obligatus, de quo ducatu eidem domina cedere noluit, donec virum duceret & octo milia marcarum ſibi deinde ſoluerentur, &c. Ruſſia ad Poloniam redit:

De impoſicione byennalis Decime & ſubſidiis ſeptime partis reddituum pro Camera Apoſtolica.

Demum Anno Domini MCCCLXXVIII. Reuerendus pater Dominus Nicolaus Epiſcopus Poznanienſis & Nicolaus Strosberg auctore ſanctiſſimi in Chriſto patris Domini Gregorii Pape XI. impoſuerunt Clero prouincie Poznanienſis collectam pro ſubſidio Romane Eccleſie ſeptimam partem reddituum & decimam byennalem, a qua impoſicione per Dominum Johannem, Archi-Epiſcopum Gneznenſem, Sbilutum Wladinenſem, Florianum Cracouienſem, Boleslaum Plocenſem, Wenzeslaum Lubnizenſem Epiſcopos Clerum eorum extitit ad ſedem Apoſtolicam appellatum; Dominus vero Epiſcopus Poznanienſis prefatus Clero ſuo decimam huius anni ſimul dandam impoſuit & exegit. Anno igitur predicto in Dominica Letare Dominus Gregorius Papa predictus ad ſanctum Petrum in curia ſua reſidens debitum nature perſoluit, poſt cuius obitum magnum ſciſma in Eccleſia DEI eſt exortum, prout ſepius in tractatu de Electo Wratislauienſi eſt expreſſum. Electus autem fuit Nicolaus Archi-Epiſcopus Barenſis, qui ſtatim poſt eleccionem ſuam & coronacionem oſtendens ſe rigidum Cardinalibus & Clero curie Romane Cardinales ipſi ab eodem recedentes alium elegerunt, ex cuius eleccione multa ſcandala in Chriſtianitate ſunt exorta; eodem Collecta pro Subſidio Camere Apoſtolice:

quo-

Digitized by Google

quoque anno cum Papa Vrbanus primo in Papam fuiſſet electus, mandata ſuper ſubſidio & decima byennali alias per predeceſſorem ſuum emiſſa Poznanienſi Epiſcopo & prepoſito Gneznenſi data & commiſſa rata habens precepit eisdem exigere ſubſidium & decimas predictas, pro quibus obuiandis Reuerendus pater Dominus Johannes Archi-Epiſcopus Gneznenſis Epiſcopos ſue prouincie conuocauit, quorum quidam ut puta Sbibutus Wladislauienſis, Wenceslaus Lubnicenſis & alii Epiſcopi per nuncios ſuos in Kalis ad feriam ſecundam feſti Penthecoſtis cum Domino Archi-Epiſcopo prefato conuenerunt. In qua conuencione ordinatum fuit, quod nuncii ad Curiam Romanam debuerunt deſtinari.

Qualiter Wladislaus Dux Oppolienſis predictus ad gubernandum Regnum Polonie fuit datus.

Quia Domina Elizabeth Regina Vngarie & Polonie ſenior Illuſtris propter ſtragem Vngarorum in Cracouia commiſſam Regnum Polonie viſitare non curauit, ipſumque Regnum filio ſuo Domino Loduigo Vngarie & Polonie Regi iam tercio commiſerat gubernandum: Ipſe quoque Dominus Rex ſimiliter ad terras Polonorum venire recuſabat, aſſerens, ſe auram Polonie pati non poſſe. Idcirco Duci Wladislao ſepedicto Regnum Polonie eodem anno commiſerat gubernandum, de quo communitas pauperum fuit non modicum letabunda, quem cum proceres maioris Polonie, habita convencione, die Dominica Letare in ciuitate Gneznenſi ſuſcipere recuſarunt, & ad Dominum Regem & Reginam ſeniorem duos milites transmiſerunt, ſupplicantes, vt nullum ducem in prefectum eorum preficere deberet, de quo Dux prefatus ſatis male fuit contentus; promiſerat etenim Dominus Rex Polonis nullum ducem preficere eis in Capitaneatu & litteris ſuis firmauerat, prout & fecit ipſos ſuper eo in antea minime impetendo &c. Sequitur de Exaccione tributi in bonis Eccleſiarum:

VVladislao Duci Opolienſi Cura Regni Polonie committitur:

De Exactione Tributi in bonis Eccleſiarum.

Eodem quoque anno Loduigus Vngarie Polonie & Dalmacie Rex per Capitaneos ſuos certi ſui tenoris litteras ad Dominum Archi-Epiſcopum Gneznenſem & Epiſcopos ſue prouincie monet & requirit, ipſis nichilominus precipiendo demandat vt non prohibeant neque ſe opponant, quum officiales & exactores tributorum Regalium tributum quoddam, quod Poradeue dicitur, in bonis Eccleſiaſticis per ſex groſſos de quolibet manſo & per menſuram auene & tres choras ſiliginis poſſint exigere ad horrea Regalia deputare minas apponendo, qui ſi exaccioni huiusmodi nollent voluntarie acquieſcere ipſis & Clero inuitis maius tributum, per Capitaneos & eorum miniſtros exigi deberet, Reuerendus pater vero Dominus Johannes ſancte Gneznenſis Eccleſie Archi-Epiſcopus Swehuoilk cum ſuo wenerabili Capitulo & quorundam Epiſcoporum nuncciis conſilio prehabito Johannem Archi-Diaconum & Dzirſtonem de Gibouo ſubdapiferum Kaliſienſem ad Sereniſſimum principem Dominum Wladislaum Boleslai quondam ducis Oppolienſis filium, Dobrinenſem, Gnewcovienſem, Welinenſem & Oppolie ducem magnificum verſus Welim deſtinarunt, ſupplicantes eidem, vt Capitaneos prohibere dignaretur, ne a Kmetonibus Eccleſie tributum impoſitum exigerent, ſeu rapinis pignorum eosdem propter non ſolucionem tributi aliqualiter moleſtarent, donec prefatus Archi-Epiſcopus & Epiſcopi prouincie ac Clerus vniuerſus ad Dominum Regem verſus Vngariam nuncios deſtinarent, ad petenduni vt Eccleſias in iuribus ſuis & priuilegiis dignaretur conſeruare, quod prefatus Dominus Dux, quem nuncii prefati in caſtro ſuo Crzepicze feria ſexta proxima ante dominicam Ramis palmarum inuenerant, gracioſe annuit, Capitaneos per ſui certi tenoris litteras prohibens, ne bona Eccleſiaſticarum perſonarum impedire ſeu in aliquo perturbare preſumant vsque ad feſtum beati Jacobi Apoſtoli anni predicti. Ipſo quoque die ibidem in Crzepicze caſtro ante dicto ſtrennuus miles Dominus Barthoſſius filius peregrini de Chatel Caſtrum Odolanow habens in diſtrictu Kaliſienſi ex liberalitate Loduici Regis Vngarie prefati, memorato Domino Wladislao duce hoc gracioſius ordinante ſibi gracioſe donatum de treugis pacis cum prefato Domino duce, cum quo in eodem anno diſcordauerat ac terram Domini ducis prefati circa Oleſnam oppidum ad predandum inuaſerat, ſpolia non modica tollendo in eadem nuncciis ſepedictis preſentibus mediantibus quibusdam militibus pertractauit, ordinateque fuerunt treuge prefate inter ducem & Barthoſſium prefatos & eis adherentes vsque ad diem ſancte Trinitatis; Taliter quod in feſto Penthecoſtes ſuper omnibus iniuriis dampnis & diſplicenciis vniuerſis in ciuitatem Kaliſienſem,

Difficultas de Exactione Tributi a Clero Regni Polonie pro Rege LVDOVICO:

Digitized by Google

ſem, quilibet eorum compromittere in certos arbitros per quemlibet eorum protunc eligendos debebant, quod & fecerunt. Cauſa autem conuencionis Epiſcoporum in Kalis habende, de qua premiſſum fuit non ſolum pro expedicione nunciorum ad Curiam Romanam, que minor videbatur eſſe, ſed eciam pro miſſione legatorum verſus Vngariam ad Dominum Loduicum Regem predictum, ne in clero inuito tributa a bonis Eccleſie exigere mandaret, ſed pocius Eccleſiam Polonie circa priuilegia ſua & ſuorum anteceſſorum conſeruaret, ad quem ex eadem conuencione Dominus Fflorianus Epiſcopus Cracouienſis cum ſuo Dobrogoſtio Decano de Cracouia antedicto fuerunt per vniuerſitatem Cleri deſtinati. Quorum Rex magnificus viſa preſencia & Ceri prouincie Gneznenſis precibus placatus tributa exigere poſtpoſuit. Non tamen in totum a ſolucione homines eorundem abſoluit affectans, vt de aliqua certa quota ſecum conveniant fiſco Regio annis ſingulis de quolibet manſo Eccleſie perſoluenda, &c.

De Exuſtione municipii Welcz ſequitur.

Incendium municipii VVelcz: Anno itaque prefato Sabbato in vigilia Paſche, quodam paſtore in Welcz panem piſtante Ignis de domo ſua inopinate proſiliit & totum illud municipium cum blancis & Eccleſiam totaliter exuſſit, ſolo caſtro duntaxat excepto quod in integritate illeſum permanſit, ſicque pauperes ciues loci illius propter gwerras, quas ſepius dicto municipio Pomerani Nobiles, qui dicuntur Borkowye, mouebant, frequentes inſultus contra eundem facientes reedificare domos ſuas minime preſumentes, in eodem ad diuerſa loca alia ſe tranſtulerunt. Dominus vero Domaratus Capitaneus Polonie congregato exercitu terras predictorum nobilium ſubintrans multa incendia villarum ac fortaliciorum ac depredaciones commiſit vicibus iteratis, &c.

De Expugnacione ſecundi municipii Czopla.

Incurſiones Svantoborii Ducis Stetinenſis: Demum anno predicto Swanthoborius Dux de antiqua Stetin cum Stargardentibus & aliis ciuibus multorum robuſtorum manu collecta cum equitibus & curribus ad Czoplem municipium veniens illud manu forti impugnauit, taliter quod ab hora terciarum vsque ad horam veſperorum illud expugnando impugnare non ceſſauit. Nam quia foſſata municipii predicti ſiccata fuerunt, ideirco ſicco pede & nullo prohibente illa numeroſa armatorum multitudo vsque ad portas municipii peruenit, portas ſecuribus & aliis inſtrumentis ſcindere & rumpere viriliter attemptantes, ſed homines municipii quamuis pauci qui fuerunt intrinſecus ſe pro viribus fortiter opponentes, ipſorum herede videlizet Johanne & Sandiuogio de Czarukowo Judice Poznanienſi ipſos ad repugnandum & reſiſtendum exhortante, predictos hoſtes tam potenter ictibus lapidum & emiſſionibus ſagittarum emittebant quod ſecedere cum non modica ſtrage & leſione ſuorum ſunt coacti, ſicque prefatus Dux grauem leſionem in ſuis conſpicatus treugas pacis vsque mane mediante Suliſſio de Wedel fieri ordinauit. Mane autem facto, cum treuge pacis expiraſſent, exercitum ſuum in duas partes diuidens villas in diſtrictu Czoplenſi conſiſtentes iuſſit exuri & abſceſſit, necem ſuorum doloroſe deplangens. Cauſa autem huius impugnacionis fuit hec: quod quidam Nobilis Sandiuogius de Wir Caſtellanus Bninenſis tempore quodam Kazimiro duci Stetinenſi fratri Germano Swanthoborii antedicti contra Ottonem Marchionem Brandenburgenſem auxilia prebuerat per ipſum inuitatus. Cui Sandiuogio Kazimirus Dux prenotatus propter feſtine mortis precipicium dampna habita & ſtipendia non reſarcierat. Que eciam Dux Swanthoborius fratri Kazimiro duci ſoluere protrahebat, vnde ex hoc Johannes Judex pretactus veluti pro paterno ſuo & precipue quia homines Ducis Swanthoborii cum aliis villam quandam Baloſerbe dictam inuaſerant, ipſam totaliter depredantes prefato Swanthoborio Duci guerrum mouerant, ipſius terras aſſiduis moleſties infeſtando. Qui dux de ſuorum potencia & multitudine confiſus & credens, prout eidem erat ſuggeſtum municipium Czoplenſe faciliter expugnare, quod expugnandum fuit egreſſus, quod ſe non attemprare maluiſſet. Nam multa dampna in equis & captiuis & plura in occiſis extitit perpeſſus. Poſt hoc tamen treugis pacis ordinatis prelibatis militibus tam pro dampnis quam pro debitis ſatisfecit.

De obitu inuictiſſimi principis Karoli Romanorum Imperatoris & Bohemie Regis.

Anno itaque eodem Karolus Imperator Romanorum & Bohemie Rex preclarus

Digitized by Google

Mors & Elogium CAROLI IV. IMP. ROM. & REGIS BOH.

in vigilia ſancti Andree Apoſtoli, tercia hora Noctis in Caſtro ſuo Pragenſi plenus bonis operibus feliciter in domino obdormiuit. Iſte Karolus habuit ſucceſſiue quatuor vxores. * Prima fuit filia Regis Francie, de qua procreauerat vnicam filiam, quam Loduigo Regi Vngarie moderno deſponſauerat in uxorem, que prole non habita migrauit ad *Chriſtum*. Secundo duxit filiam Ducis Bauarie vnicam patris ſui & cum datis pecuniis habuit terras & caſtra verſus Bauariam a metis Bohemie, que ſilua Bohemicalis nuncupatur, incipiendo a municipio, quod Bernow dicitur vsque in Sulczbach & de Sulczbach vsque ad Luphe prope Nuremborg incluſiue regno Bohemie terras & caſtra vniendo, de qua filiam procreauit, quam filio ducis Auſtrie in vxorem dedit, qua mortua iterum terciam, filiam Henrici Ducis Swidnicenſis poſt mortem eiusdem Ducis per Dominam Elizabeth Reginam Vngarie ſeniorem in Vngaria nutritam & per eandem ac eiusdem puelle patruum Boleslaum Ducem Swidnicenſem ſibi deſponſatam duxit in Vxorem, de qua genuit VVenceslaum nunc Romanorum & Bohemorum Regem, & Filiam, quam Duci Auſtrie iuniori dedit in vxorem. Iſta ſimiliter debitum nature ſoluens tranſiuit ad patres: Demum quartam Elizabeth filiam Boguslai Ducis Pomeranie, Caſſubie & Sterinenſis ac principis Rugianorum de Elizabeth filia Kazimiri Illuſtriſſimi Polonie Regis genitam & per eandem thoro maritali ſociatam ſibi copulauit, cum qua vixit XVII. annis & tres filios & vnam filiam ex ea procreauit. Ipſam quoque in Aquisgrani in Reginam Almanie, deinde in Medislano ac demum Rome in Imperatricem Anno Domini MCCCLXVIII. per Dominum Vrbanum ſancte memorie papam quintum fecit coronari. Et quia de iſto Karolo Imperatore & Rege cepit eſſe tractatus, videndum eſt, de qua ſtirpe proceſſit. Eſt enim quidam locus prope Ciuitatem Metenſem, in cuius loci ciuitas & Caſtrum Luczelborg appellatur; Qui Comitatus exiſtit, cuius loci Comes nomine Henricus vaccante Romanorum Imperio per mortem Albrici olim Ducis Auſtrie Imperatoris Romanorum per Electores Imperii propter ſtrennuitatem & morum eleganciam ad apicem Imperialem fuit ſublimatus. Qui Henricus Regnum Bohemie, quod de prouiſione Imperatorum extitit, filio ſuo Johanni filia VVenceslai ſecundi ex filia Przemislii Regis Polonie procreata in vxorem primitus copulata tam iure deuoluto quam racione vxoris donauit, ipſumque in Regem Bohemie coronare fecit, & ex tunc poſt mortem Henrici Imperatoris eiusdem, qui per monachum fratrem ordinis predicatorum Florenciam obſidens in calice fuit toxico interemptus & in Pyſana Ciuitate ſepultus, multa mala in Regno Bohemie fuerunt ſuſcitata. Nam res ita erat, quod Rex juvenis prefatus non tam animoſus quam doloſus Rynenſes & Swewos Bohemis preferebat & ex hoc & aliis grauaminibus Bohemi contra Regem concitati ipſum de Regno eiecerunt. Quod cernens Regina Bohemie relicta VVenceslai ſecundi quendam nobilem de Roſenberg in ſuum duxit conſortem, vt eius aduita preſidio iniurias ſue filie ac Regnicolarum forcius poſſit propulſare. Rex vero Johannes prefatus vxorem ſuam Reginam Bohemie iuniorem per ſentencias papales ad ſe in Luczeborg venire coëgit, quam licet Bohemi multo tempore Sentencias excommunicacionis & interdicti ſuſtinentes recedere de regno tamquam heredem & dominam non permiſiſſent, tamen poſtea Cleri fracti ſwaſionibus Reginam ad virum ſuum ire non ſine moleſtia & fletu indulſerunt. Que cum Almanorum comitatu iter eundem ad virum cepiſſet, & in Pilsnam peruenisſet Bohemi nimio dolore de receſſu ſue Domine contriſtati Almanos inſecuntur, quos vltra Pilsnam prope Thacho inſequentes Theutunicis fugatis cum domina ſua ad vrbem pragenſem alacres redierunt, malentes Sentencias excommunicacionis quaslibet & impugnaciones quaſuis pati, quam ſe herede ſuo priuari. Et tandem poſt multa tempora Johannes Rex prefatus ſub certis paccionibus iuramentorum appoſitis & litterarum munimine roboratis Almanis a ſe amotis & Bohemis ad ſua officia aſſumptis & ſibi fauoroſe reconciliatis Regnum Bohemie viceuerſa ſuſcepit. Non tamen doli machinamenta Bohemis inferre neglexit, fertur namque qualiter in quodam prato amœniſſimo fecit quendam circulum muro ſatis alto circumcingi & duas turres altas in portis ſibi ex oppoſito conſtrui & in altum ſublimare, proponens infra ambitum muri predicti torneamentorum ludos per nobiles regni Bohemie gracia exercitacionis & ſolacii exercere. Sed in turribus prefatis ordinaret Theutunicos armatos & multo plures torneamenta exercencium ſe velle locare, adhoc, vt cum nobiliores Regni infra moenia murorum intraſſent, illico armati de turribus omnes exiſtentes

De Origine AVGVSTÆ GENTIS LVCEMBVRGICÆ:

Turbæ in Bohemia exortæ:

Qua ratione JOHANNES Pater IMP. CAROLI IV. BOHEMIÆ REGNVM acceperit:

* Curatius de Vxoribus & Liberis IMP. CAROLI IV. egi Tom. I. p. 167. & 168. ſed erratum Typographicum Litt. n. Lector amicus corrigat. quando Margaretham LUDOVICI M. Regis Vngariæ & Poloniæ, non Bohemiæ, Coniugem dixi.

Digitized by Google

ſtentes gladio necarent, quod Regina iuuenis vxor eiusdem preſenciens Bohemis nunciare feſtinauit. Primi itaque Bohemorum de tam grandi nequicia ſtupefacti congregacione prehabita muros prefatos cum turribus ad ſolum proſtrarunt, Regi fidem quam fecerant ſeruare reculantes, dictum ſequentes poëticum, qui dicit: Cur miſer te habeam in principem, cum tu me non habeas vt ſenatorem. Sicque Rex predictus de Regno Bohemie iterum in Luczeluorg ſeceſſit confuſus, iſte Rex tres filios habuit, quorum ſcilicet Karolo Morauie Marchionatum pro ſua porcione aſſignauerat, * alteri Comitatum Luczelborgenſem, qui pro tunc Ducatum Brabancie ex prouiſione Karoli fratris ſui prenominati eſt aſſecutus, ** tercio Karolus predictus poſt mortem patris Marchionatum Morauie dedit & ſuis filiis poſſidendum. Fuit namque Iohannes Rex prefatus valde ſtrennuus & liberalis ſed fallax & mendacium non ignorans. Hic per mendacia dolum & pecunias primo Glotsko municipium fortiſſimum in Slezie metis & Bohemie a fatuo Bolkone duce Slezie fratre Bernhardi Ducis Swidnizenſis & Domino Zambicienſi fuit aſſecutus, de quo multas depredaciones, moleſtias & ſpolia ducibus Slezie in terris eorundem Rex intulit & inferri aſſidue per ſuos non ceſſauit, in tantum, quod Boleslaum filium quondam Henrici Ducis Wratislauienſis pecunia & promiſſionibus corruptum induxit, vt fratri ſuo Henrico Duci Wratislauienſi tedia, plurima dampna & grauamina facere deberet. Qui Henricus oppreſſiones, quas a fratre crebris capiebat vicibus, ſuſtinere non valens Wladislao Regi Polonie Illuſtri Ducatum Wratislauienſem reſignauit. Sed Wladislaus ſuorum prauo conſilio circumventus, licet Wratislauiam ſuſcepiſſet, ipſam tamen prefato Henrico reddidit viceuerſa, qui Henricus ad Iohannem predictum Bohemie Regem ſe conuertens, ſibi Ducatum Wratislauienſem duos fratres germanos habens, Boleslaum Legnicenſem & Wladislaum Diaconum, titulo poſſeſſionis perpetuo priuauit, fratribus predictis tamquam demeritis & ſibi ingratis penitus obmiſſis. Sicque per Bohemos Wratislauia regitur & poſſidetur, cetera autem de hoc Rege Iohanne ſuperius ſunt deſcripta in locis ſuis, &c. inde & SILESIAM:

De deſolacione villarum Epiſcopatus Kaminenſis.

Anno quoque eodem diuerſis temporibus terre Marchionum Brandenburgenſium, de quibus premiſſum eſt, nec non Swanthoborii Ducis Scetinenſis & Wedlenenſis & Pomeranie dicioni & Epiſcopatus Kaminenſis inuicem duces & nobiles prefati in inſaniam verſi ſe mutuo depredantes & per incendia frequentiſſime commiſſa deſolantes in tantum fuerunt & ſunt deſolate, quod nunquam aliquis meminerit, vel a ſenioribus audierit ſimilem terre deſolacionem fuiſſe factam, ita quod caſtris & opidis munitis tantummodo exceptis nulla villa remanſerat, que non fuiſſet exuſta; Sequitur de deuaſtacione terre Scetinenſis.

De vaſtacione terre Swanthoborii Ducis Scetinenſis.

Victoria Swantoborii Ducis Pomoraniae:

Item Anno eodem circa diem ſancti Nicolai, quidam Equeſtris Ianuſſius de Wedel, cui municipium Czlopenſe per Iohannem Iudicem Poznanienſem & Vincentium fratres obligatum, congregato exercitu pedeſtrium de Thuczenſi & Czlopenſi diſtrictibus inuaſerunt terram Swanthoborii ducis Scetinenſis circa Pyrziez & ipſam duobus diebus & duabus noctibus deuaſtarunt. Et cum tercia die cum preda & ſpoliis ad propria redirent, dux Swanthoborius prefatus cum hominibus patrui ſui Warcislai Ducis Nouelcetinenſis & Ciuitatenſibus de Stargrod & aliorum preſidio ſuffultus ipſos fuerat inſecutus. Czlopenſis vero & Thuczenſis licet fugere potuiſſent preda dimiſſa, tamen cupiditate prede nouam Capiti aciem inſtituentes, aggreſſum Ducis Swanthoborii intrepide preſtolarunt. Sed prefatus Dux multo forciori & armato exercitu ſtipatus cum ipſis congreditur, ipſosque vltra trecentos quinquaginta debellat & proſternit, quorum centum aut citra in quodam ſtagno circa locum certaminis ſito ſunt per ſe ipſos necati, &c.

De ſolucione Tributi pro terra Gnewconienſi Wladislao Duci Albo per Loduicum Vngarie & Polonie Regem.

Eodem namque anno circa feſtum omnium ſanctorum Dominus Loduigus Vngarie & Polonie Rex ſepedictus Domino Wladislao Duci Albo per Petraſſium militem Capitaneum Cuyauie & per Symonem Vicecancellarium Polonie in Ciuitate Gdansk vige-

* Wenceslao: qui † 1384. d. 8. Dec. ſep. in Aurea Valle.

** Iohanni Henrico: qui † 1375. 12. Nov. ſep. in Templo S. Thomae ſub Caſtro Spilberg.

Digitized by Google

Ducatum Gniewkowienſem REX emit:

vigeſima die menſis Octobris reſiduam pecuniam quam ſibi pro terra Gnewconienſi debebat totaliter exſoluit. Hec autem pecunia fuit in bonis Eccleſie, vt premiſſum eſt, exacta. Dominus autem Dux Albus prefatus pecunia huiusmodi recepta Quittacionem ſeu recognicionis litteras dare denegauit. Sic quoque pecunia recepta cum pauca familia iuit verſus Lubek, que ciuitas in Slawonico Bucowyecz appellatur, ibique moram faciens, quid pretendat ignoratur, &c.

De morte Elizabeth Regine ſenioris Polonie & Vngarie matris Ludouici Regis Polonie.

ELIZABETH Senior Hungariae Regina moritur:

Anno itaque Domini MCCCLXXXI. in die beati Thome Archi-Epiſcopi Canturienſis, que fuit * XXI. dies menſis Decembris Domina Elizabeth filia Wladislai & ſoror Kazimiri premortui Regum Polonie, Regina Vngarie diem ſuum clauſit extremum. Tempore cuius multe depredaciones ſpolia & rapine in regno Polonie. Nam prelati Eccleſiarum in ſuis domibus commorantes tempore nocturno equis libris rebus latrocinaliter ſpoliabantur, mercatores & negociatores diuerſarum parcium Poloniam negociantes ſpoliabantur, iumenta nobilium indomita precipue in maiori Polonia furtiue extra terram per Latrones pellebantur, inter que eciam iumenta Eccleſie Gneznenſis, cum iumentis per Regem Kazimirum olim Regem Polonie in teſtamento legatis per fures Dobrogoſtii Arnoldi Vlrici fratrum de Drdzen ſubtracta verſus Marchiam ſunt depulſa & hinc inde diſtracta, propter quod Archi-Epiſcopus Gneznenſis eosdem fratres excommunicauit, & in locis Rogozno & Drdzen Eccleſiaſticum interdictum tulerat. Sed poſthac nulla ſatisfaccione habita, ne grauiora dampna in bonis Eccleſie parrentur, predictos fratres abſoluit, interdictum Eccleſiaſticum relaxando. Nemo eciam reſtitucionem hereditatum iniuſte ablatarum, vel negociorum grauium diſcuſſionem ab ipſa Domina Regina potuit habere. Nam ea, que differre voluit ad filium ſuum Dominum Loduicum Regem remiſit & Dominus Rex viceuerſa ad matrem remittebat. Sicque homines talibus dilacionibus attediati a monicionibus deſiſtebant, ſua negocia DEI ordinacioni committentes. Accuſancium dilacionibus occultis aurem ſuam faciliter acclinabat & credula eorum ſwaſionibus plurimis iuſtis & ſuo filio fideliſſimis mala inferebat, & ex hoc inter nobiles Regni Polonie odia & diſſenſiones fatis multum exuenerunt, que ſolius DEI clemencia in melius poterat commutare.

Status POLONIAE perturbatus:

De Conuencione in Budzyn per Nobiles Regni Polonie in medio Quadrageſime facta.

LVDOVICVS REX Conuentum Polonis indicit prope Budam:

Poſt mortem autem huius Nobiliſſime Regine, Dominus Loduicus Vngarie & Polonie Rex Clariſſimus prelatos & Nobiles Regni Polonie ad ſe Budam iuſſis conuenire ipſis terminum in medio Quadrageſime proxime tunc ſequentis prefigendo, aſſerens ſe cum eorum ſalubri conſilio diſpoſicionem ſtatus Regni Polonie velle ordinare; in qua conuencione non de Nobilium omnium conſilio, ſed quorundam ſwaſionibus inductus diſpoſicionem negociorum Regni Zaniſſio Epiſcopo Cracouienſi, Dobeslao patri dicti Epiſcopi Caſtellano Cracouienſi & Sandiuogio de Subyno Palatino Kaliſienſi ordinandam commiſit, ipſos verſus Poloniam ad hoc faciendum deſtinando. Nullus autem ex nobilibus in conuencione predicta quidquam de ſuis negociis poterat ordinare, Domino Rege ipſis reſpondente, quod omnium negociorum diſpoſicionem trium predictorum commiſiſſet ordinacioni, & ſic quamplurimi magnis pecuniis conſumptis & in negociis ſuis minime proficientes ad propria redierunt, Epiſcopo & ſuis Collegis ipſis in feſto Penthecoſtes tunc proxime venturo & deinceps in aliis locis terminos generales audiendi hereditates iniuſte ablatas reſtituendi, & queuis negocia disponendi ſeu ordinandi prefigendo, &c.

vbi Zaniſſium Epiſcopum Cracouienſem: Dobeslaum: Caſtellanum Cracouienſem & Sandiuogium de Subino Vicarios Regni Poloniae creat:

De Concordia inter Dominos Ladislaum Ducem Oppolienſem & Gnewconienſem & Epiſcopum Plocenſem.

Ladislaus Dux Opolienſis ab Epiſcopo Plocenſi excommunicatus:

Anno itaque predicto magnificus princeps Ladislaus, Boleslai Filius Oppolienſis, Welinienſis, Dobrinienſis, Gnewconienſis dux & Dominus, quia in bonis Eccleſie Plocenſis in Ducatu ſuo Dobrinienſi conſiſtentibus Collectam grauem ab hominibus eiusdem Eccleſie videlizet per mediam Marcam groſſorum impoſuit & exegit, quos eciam homines Capitaneus ducis prefati diuerſis rapinis affligens plurimum dampnificauerat, propter

* Dlugoſſus lib. X. ad an. 1381. diem habet 29. Decembr. noſter vero coaeuus eſt.

Digitized by Google

propter quod Epiſcopus prefatus tam ducem, quam Capitaneum & eorum complices excommunicatos vigore ſtatutorum prouincialium & ſedis Apoſtolice legatorum publice nunciari mandauit, interdictum in terram Dobrinenſem tam ab hoc, quam non ſolucionem decimarum campeſtrium proferendo. Verum cum Confeſſor dicti Ducis ſibi Communionem Dominici Corporis in feſto Paſche proxime preterito veluti excommunicato denegaſſet, ipſe ad cor rediens ad Dominum Johannem Archiepiſcopum Gneznenſem feſtiue properauit, reatum ſuum in eo, quod Domino Loduigo Vngarie & Polonie Regi conſilium dederat, confitendo, ut Collectam ab hominibus Eccleſie exigere deberet, offerens eidem Domino Archiepiſcopo ſatisfaccionem & ſibi ſupplicans humiliter indulgeri & abſolucionis beneficium impertiri. Dominus enim Archiepiſcopus antedictus ſui Capituli conſilii munimine requiſito, nulla ſatisfaccione habita ipſum Ducem abſoluit & abſolutum publice nunciari mandauit; Qui dux ſtatim poſthoc videlizet XIII. die menſis Maii in Caſtro Zlothoria cum Dobeslao Epiſcopo Plocenſi convenientes Domino Sbilutho, Epiſcopo Wladislauienſi & multis Nobilibus Cuyauie & Dobrinie ac nonnullis Gneznenſibus, Cruſchwicienſibus, VVladislauienſibus & Plocenſibus prelatis & Canonicis preſentibus ipſo die nullatenus ad concordiam poterant peruenire, & tandem in craſtino ibidem iterum conuenientes, cum Dominus Dux poſt nonnullos tractatus iam circa occaſum ſolis ſtabilitatem Epiſcopi conſideraſſet & quod absque ſatisfaccione dampnorum & reſtitucione pecuniarum exactarum habere non promiſit abſolucionem, bona fide metquarta manu videlicet Johanne Archidiacono Gneznenſi, Jarando Cantore Cruſchwicienſi & Petraſſio milite Capitaneo Breſtenſi tam pecunias exactas hominibus reddere quam dampna illata iuxta iuramenta dampna paſſorum in certis terminis in litteris eorundem deſignatis plenarie reſarcire & ſic meruit beneficium abſolucionis obtinere.

Damna tandem data reſarciens abſolvitur:

De morte Semouiti Ducis Mazouie.

Anno itaque eodem menſis Junii die XVI. Illuſtris princeps Semouitus dux tocius Mazouie filius quondam Traydeni Ducis Mazouie in Caſtro ſuo Ploczsko migrauit ad *Chriſtum*. Hic primo habuit vxorem * filiam Niclaſſii Ducis Oppauie, de qua genuit duos filios Januſſium & Semouitum & duas filias, quarum vnam Ladislao Duci Oppolienſi, de quo ſuperius in proximo Capitulo, & aliam primo Kaſsmiro Scetinenſi & Dobrinienſi Duci & poſt mortem eius Henrico Loduici filio duci Bregenſi deſponſauit; Mortua vero prima vxore prefata duxit aliam filiam VVladiſlai Ducis Zabiczenſis de Curia Karoli Romanorum Imperatoris facie preclaram & corpore venuſtiſſimam, de qua tres filios procreauit, que licet quibusdam terrigenis de adulterio fuiſſet ſuſpecta, nullus tamen eorum indicare duci preſumpſit, quia ipſam idem Dux tenerrimo & omni affectu diligebat, ipſius in omnibus deſideriis placens voluntate, donec quidam ex ipſis ſorori Domine ducis prefate Duciſſe Theſſinenſi & filio eiusdem duci Przemislio in Theſſin hoc ſuggeſſerunt, qui dux poſt hoc ad propria rediens ipſam in Caſtro Rawenſi cuſtodiri fecit, donec veritatem plenius indagaret, & quamuis puelle, que eius ſecretarie fuerant, diuerſis ſuppliciis afflicte fuiſſent, nil tamen mali de ipſa aſtruere volebant, & quia prefata nobilis Duciſſa pregnans fuit, idcirco quousque pareret vitam eius conſeruauit, que tandem poſtquam filium peperiſſet & aliquot ſeptimanis vixiſſet; fuit per quosdam ſatellites de mandato ipſius Domini Ducis prauorum conſilio ſeducti iugulata, de quo tamen facto nephario dux multum doluit, & penitere quoad vixit non ceſſauit. Vnum autem de adulterio huiusmodi delatum & in terra Pruſſie captum fecit idem Dux equis trahi & deinde ſuſpendi. Puer vero tam nobilis matris in captiuitate genitus & per quandam pauperculam Dominam prope Rawam nutritus, tandem tercio anno natiuitatis ſue, venientes duo equeſtres tempore noctis miſſi per Nobilem Dominam filiam ducis Semouiti prefati vxorem Domini ** Kaſskonis Ducis Dobrinienſis ipſum puerum de cunabulis nutrice inuita & ipſum ipſa inſcia, quo eundem fecerunt ſecum aſportarunt. Quem ſoror ſua Domina Duciſſa prefata more ducali educari procurauit. Quem pater poſt hoc, cuius formam expreſſerat, magno amore dilexit, & ipſum ad litteras promouens eum in prepoſitum Plocenſem prefecit Nomine cuius pro nunc vigore Gracie, per ſedem Apoſtolicam ſibi facte prepoſitura Lancicienſi per obitum Johannis Watham fuit ac-

Semouiti Ducis Mazouie Mors: Coniuges & Liberi:

* Euphemiam nomine: vid. Tab. VII. Genealog. Tom. I. no. 9.
** ſ. Caſimiri.

Digitized by Google

ceptata, de qua prepositura Johannes Archiepiscopus Gneznensis Pelcze de Gral owo suo procuratori & prefecto Vncowiensis castri eodem tempore prouiderat, cuius Pelcze filii & familiares eiusdem inuenientes quosdam homines eiusdem ducis Mazouie prefati in dote prepositure Lancicien sis predicte, ipsos plagis & verbis contumeliosis appositis equis & omnibus spoliaverunt, cum confusione dotem exire iubentes, pro quo facto tamen presumpto dux paulo ante mortem suam iussit mouere exercitum suum & terram Lowiczensem Archiepiscopalem inuadere, & castrum Lowicz impugnare, cuius exercitus veniens ad quandam villam Archiepiscopalem in eadem statione fecit ipsam totaliter desolando. Alius vero exercitus eiusdem Ducis villas prepositure Lancicien sis occupauit & tenuit vsque ad mortem prefati Domini Ducis occupatas. Ille dux in etate iuuenili magnis priuilegiis & libertatibus Ecclesias Gneznensem, Poznanien sem, & Plocensem decorauit, quas tamen libertates vsque ad mortem toto nisu infringere licet per indirectum conabatur, magnam tyrannidem contra Ecclesias quantum potuit exercendo, & obhoc aliquando Ecclesiastica interdicta per Episcopos in suis dominiis ponebantur, pacem tamen maximam cum Lithwanis tenuit, ita tamen, quod tempore regiminis sui Lithwani nulla dampna infra eius terminos visi sunt inferre. Sed in suos terrigenas erat maxime seuiens, maximas Collectas inauditas & fere importabiles tam a Nobilibus, quam popularibus frequenter exigendo, magnus expentor & largus fuerat & liberalis munerum alienigenis exhibitor. Appositus est autem ad patres suos in Ecclesia Plocensi, tres filios scilicet Januſſium & Semouitum de prima vxore & Henricum nomine de secunda, ut premissum est, suffocata, Plocensem & Lancicien sem preposituras tenentem genitos in Ducatu Mazouie heredes & successores post se relinquens &c.

De vastacione Bonorum Ecclesiasticorum Episcopatus Wratislauien sis per Wenceslaum Regem Bohemie.

Bona Ecclesie VVratislauien sis VVENCESLAVS REX occupat:

Anno quoque eodem princeps magnificus Wenceslaus quartus Bohemie Rex veniens Wratislauiam quarta die post festum sancti Johannis Baptiste cogebat Clerum Wratislauien sem, vt diuina redimerent, ob sui aduentus reuerenciam. Sed quia facere recusarunt sceleus prophanacionis incurrere formidantes, ipse prouocatus sequenti nocte ciuitatem Wratislauien sem exiens, villas Capituli & Episcopi Wratislauien sis ac monachorum quorumlibet deuastauit, predam infinitam sequenti mane ad ciuitatem Wratislauien sem depellendo. Tanta enim preda fuit Wratislauiam conducta, quod ducente oues pro tribus mediantibus exhibebantur venales, Boues vero pro fertone. Bohemi vero non habentes emptores prede, predam huiusmodi versus Bohemiam pepulerunt. Rex autem prefatus Abbatem *sancte Marie* in arena, quia prophanare noluit, illo die Petri & Pauli Apostolorum mane captiuauit, & in pretorio Wratislauien si per octo dies & amplius captiuum seruari fecit. Sed frater Marcus Abbas S. Vincencii Regis predicti furiam mitigans dixit, se velle eciam infulatum celebrare, & illa nocte cum quibusdam fratribus clam fugam iniit & se in quibusdam locis Polonie occultauit. Similiter prelati & Canonici Wratislauien ses subito eodem die beati Petri & Pauli Apostolorum quidam pedestres, quidam in equis fugierunt, victualibus quibusuis & rebus suis in eorum domibus derelictis. Cernens autem Rex eorum constanciam pariter & timorem, mandauit Bohemis, vt tam monasteria, quam Curias Episcopi & Capituli occuparent, sicque factum est, quod Bohemi quidam ad sanctam Mariam, quidam ad sanctum Vincencium, quidam in Curia Episcopi & Canonicorum intrantes, omnia que rapuerunt, asportarunt, thesauros magnos in Clenodiis & pecuniis auri & argenti & vasis preciosis fractis seris eciam in locis occultatis transtulerunt, Rege prefato presente & partem thesaurorum tollente. Et hys non contentus Rex memoratus iussit omnes villas Capituli & monasteriorum ad suam obedienciam compelli, eas vero que suis prefectis obedienciam recusarent, omnibus bonis eorum spoliarent; Manserunt itaque Bohemi multo tempore in Curia Episcopi & Capituli & monasteriis & Allodiis circumquaque positis queque victu alia consummentes & pauperes more tyraunico plurimum opprimentes. Solus quoque Rex in monasteriis sancte Marie & sancti Vincentii, iussit sibi de bonis eorundem monasteriorum profugatis monachis conuiuia preparari. Sed non est miuium, quia awus suus Johannes de Lucebor; Rex Bohemie fere similem grauitatem verum tamen non tam crudelem contra Ecclesiam Wratislauien sem exercuisse memoratur. Nam cum castrum Milicz Capituli Wratislauien sis expugnasset & reddere tunc recusasset, Reuerendus

Abbatem S. MARIÆ in arena in Carcerem detrudit & Abbatem S. Vincentii ad fines Poloniæ expellit:

pater

pater Nankerus olim Episcopus Wratislauiensis indutus Pontificalibus cum suis prelatis & Canonicis eundem Regem ad faciem excommunicauit & interdictum Ecclesiasticum in tota Dioceſi Wratislauiensi promulgauit. Et obhoc Rex prefatus Clerum que sue appellacioni adherere rennuit de ciuitate Wratislauiensi exire coegit, prout hec & alia de ipso superius sunt plenius descripta. Causa autem huius persecucionis presentis fuit hec: Quod quidam Vicarii Ecclesie maioris & sancte Crucis consueuerant cereuisiam Suidnicensem in domibus suis habere, ipsamque pro pecunia quibusuis propinare, quod Consulibus & communitati ciuium Wratislauiensium satis displicuit, & quia hoc prohibere non poterant, emiserunt edictum, quod ipsi Clero nullus cereuisiam adducere auderet, graui pena vallata in contrarium facientibus. Contingit autem tandem, quod ad festum Natiuitatis *Christi* Illustri principi H. filio Wenceslai Ducis Legnicensis Decano Wratislauiensi frater eiusdem Ropertus Dux Legnicensis aliquot vasa cereuisie eiusdem Wratislauiam destinauit, cuius vector cereuisie veniens ad Consules ipsos requisiuit ex parte Ducis modo dicti, ut sic dictam cereuisiam ad suum dominum deducere posset. Consules vero hoc consentire nolentes, sed eciam vectorem captiuarunt & receperunt, propter quod Capitulum Wratislauiense cum administratore suo Wenceslao duce Legnicensi Episcopo Lubnizensi interdicta in ipsa Ecclesia ciuitati Wratislauiensi posuerunt, post hoc se versus Nissan transferentes. Gracia autem sedande huiusmodi discordie Wratislauiam Rex prefatus veniens, pecit Capitulum Wratislauiense, vt in suo iocundo aduentu diuina celebrarent, promittens satisfaccionem plenissimam impendere in quantum ciues culpabiles inuenisset libertates Ecclesie infringentes. Et quia nisi satisfaccio precederet se facere non posse dixerunt, idcirco Rex furore succensus premissa non expauit attemptare, &c.

Causa huius Persecutionis?

De aduentu Palatinorum per Loduicum Regem Polonie & Vngarie pro iusticia facienda de iniuriis missorum.

Eodem quoque anno tercia die ante festum sancti Johannis Baptiste, venerunt Cuyauiam Nobiles viri Boleslaus Castellanus Cracouiensis, Sanduioguis de Subyno Palatinus Kalisiensis & Magister Johannes de Nadliczicze, Archi-Diaconus & Cancellarius Cracouiensis fingentes se habere auctoritatem a Domino Loduico Rege Polonie restituendi hereditates dudum iniuste ablatas ac querulantibus de Capitaneis iusticiam exhibere. Jusserunt in Crastino beati Johannis Baptiste in terminis generalibus in Brzesczе proclamari, vt omnes, qui hereditates sibi ablatas reppeterent, priuilegia coram ipsis & querelas offerrent, Priuilegiorum vero habitis copiis & querelis inerant feria sexta posthac proxima in Crusczuiciam in Strzeluam Sabbato, die dominico in Trzemeszuam, feria secunda in Maggliam, feria tercia in Gneznam & feria quinta Poznaniam intrarunt, ibique vsque ad feriam terciam permanserunt, ad quos tam viri Ecclesiastici quam Seculares iniuriam passi & restitucionem hereditatum ablatarum perquirentes confluebant, ipsosque vsque ad Kalis secuti vsque in crastinum sancte Margarethe sequebantur, qui tandem pro sua excusacione astruebant, Zauissium Episcopum Cracouiensem ad festum sancti Jacobi Apostoli debere venire, sine quo restitucio hereditatum ac ceterorum negociorum dispositio fuisset ipsis per litteras Regis totaliter interdicta. Sicque omnes, qui de restitucione hereditatum ac iniuriarum refaccione Juridica spem habebant, se delusos concernentes ad propria male contenti euacuatis marsubiis redierunt. Illi autem Terras gyrantes hinc inde graues expensas facientes primo post festum sancti Jacobi Cracouiam redierunt.

De Expedicione contra Barthossium in Odolonow.

Reuoluto itaque huiusmodi anni modico tempore circa festum Natiuitatis *Beate Marie Virginis* omnes Capitanei tocius Regni Polonie mouerunt exercitum fortem nimis contra Dominum Barthossium militem, Castrum suum Odolanow ad mandatum Domini Regis expugnare proponentes. Sicque conuencionibus in die sanctorum Prothii & Jacincti marturum in diuersis villis Ecclesiarum & precipue Gneznensis & Lubnizensis habitis & magnis dampnis & depredacionibus seu depopulacionibus factis & illatis venerunt in villam Scarbimiczcicze prepositure Gneznensis, ibique stantes fecerant quandam concordiam amicabilem cum eodem Barthossio milite strennuo taliter, videlicet, quod quatuor milites ex vtraque parte electi Castrum Odolanow & omnes hereditates predicti Domini Barthossii in Regno Polonie consistentes taxare debeant per Dominum Regem Polonie & Vngarie dicto Domino Barthossio persoluendum decem

Concordia cum Barthossio Milite facta:

Digitized by Google

decem & octo milibus florenorum, in quibus Dominus Barthoſſius antedicto Gallico alias vt premiſſum eſt, depactauerat primitus & ſalcatis. Sic poſtmodum in certis terminis reſiduitate pecunie Domino Barthoſſio perſoluta, Caſtrum Odolanow & hereditates eiusdem Regali menſe manebant applicate. Concordiam autem predictam eſtimacione quorundam ſapientum non eſt credibile ad finem debitum poſſe venire, ymmo dicitur Regi valde diſplicuiſſe concordia predicta, nec ipſam aſſercione quorundam voluit tenere tamquam contemptibilem Regie maieſtati atque deſpectam.

De Occupacione Caſtri Vncowienſi.

Anno itaque eodem in octaua ſancti Martini quidam Petraſſius prefectus Lancicienſis Pelkam prepoſitum Curcelowienſem procuratorem & gubernatorem Caſtri Vncowienſis, de quo premiſſum eſt, propter quedam diſpendia ad predium Regale, quod Dambge dicitur, inuitauit. Ad quos cum caſu veniens N. Caſtellanus Lancicienſis per predictum Petraſſium fuit ſimiliter inuitatus, vbi circa epulas prefatus Petraſſius cum Pelca predicto prepoſito ad verba contencioſa propter quasdam venaciones, quas idem Pelka exercebat, inſurrexit, & poſtquam familiares predicti prepoſiti ſedata contencione ad equos exiuiſſent, memoratus Caſtellanus cum ſuo cultello memorato prepoſito vulnus letale intulit, a quo mox cadens expirauit. Idem quoque Caſtellanus cultello ſuo reiecto ad hoſpicium ſuum ire feſtinauit, quem familiares & propinqui dicti prepoſiti audita morte feſtiue inſequentes cum multis plagis letalibus ſibi impoſitis animoſe occiderunt. Poſt quorum mortem Bernardus de Carbowo Sandomirita frater dicti prepoſiti germanus Caſtrum Vncowin quo ipſum frater relinquerat contra fidei promiſſa occupauit & Theſauro Archi-Epiſcopali effracto ad ſexcenta marcarum groſſorum in florenis & groſſis ſuſtulit, & omnia peccora, porcos, Strophas ac pecudes n.actari & ad Caſtrum deportari precepit, tenuitque Caſtrum fere duabus ſeptimanis, donec Domini Domarath Polonie, Petraſſius Cuyauie Capitanei, Dzirczo Gneznenſis, Grzimala Caſtrinenſis Caſtellani cum eodem & ſuis circa pacta iuiſſent ipſis nonnulla promiſſa litteris roboratis & ab omnibus ab ipſis & per ipſos tam in Caſtro, quam extra Caſtrum ſublatis nomine Archi-Epiſcopi & Gneznenſis Eccleſie penitus abſoluiſſent certas pacciones de vlterius non petendum facientes.

Pelka Prepoſitus Kurcelowienſis occiſus.

De obitu Domini Dobeslai Sowka Epiſcopi Plocenſis.

Eodem quoque anno die videlicet prima menſis Decembris Reuerendus pater dominus Dobeslaus dictus Sowka Epiſcopus Plocenſis virilis defenſor bonorum & libertatis Eccleſie ac ſtrennuus propugnator, mirusque informator & reſtaurator bonorum deperditorum & deſolatorum ad menſam Epiſcopalem ſpectancium hora menſe in quadam villa cuiusdam nobilis prope Gorzno eundo de Poltowsko feliciter in Domino obdormiuit. Poſt cuius obitum, ipſius corpore nondum debito modo ſepulture dato, Capitulum Plocenſe ſenioribus de Capitulo minime vocatis ad mandatum ducum Mazouie Styborium Archi-Diaconum Plocenſem in ſuum Epiſcopum feſtiue elegerunt, cuius eleccionem Reuerendus pater dominus Johannes ſancte Gneznenſis Eccleſie Archi-Epiſcopus feria quarta decima octaua die menſis Decembris in Sneyna confirmauit. Dominus autem Semouitus Dux Mazouie ſuum nunccium ad Curiam Romanam ad petendam ſacram Electo prefato in partibus impendendam pro quo nunccio vt idem Electus aſſeruit, ſexcentas ſexagenas groſſorum a Judeis in Cracouia dicitur recepiſſe per ipſum Electum & Eccleſiam Plocenſem eciam cum vſurarum accreſcencia perſoluendum. Idem quoque Electus Interdictum in Terris Dobrinienſibus per ſuum predeceſſorem propter non ſolucionem decimarum & occaſione quorundam iniuriarum rite prolatum improuide relaxauit in vigilia beati Thome Apoſtoli. Anno eodem Dominus Thomas Epiſcopus Lucerinus ſedis Apoſtolice nunccius Nicolaum Strosberg prepoſitum Gneznenſem, collectorem regni Polonie pecuniarum Camere Apoſtolice in Ciuitate Wratislauienſi recepta racione ab ipſo captiuauit, ipſum ad perpetuos Carceres tamquam furem, falſarium, mendacem condempnando, & hoc ideo quia cum primo circa feſtum ſancti Michaëlis ab ipſo racionem accepiſſet, inuenit eum in mille quingentis florenis Cameram decepiſſe, propter quod tunc ipſum detinuerat, donec ſibi de mille quingentis florenis caucionem preſtitit, & ſatisfecit; Ex quibus ipſum ſuſpectum reperiens mandauit omnibus auctoritate Apoſtolica Subcollectoribus Regni Polonie quittaciones ſuas producere, ex quorum quittacionibus & compoſitis repperit, ipſum Regeſtra ſua mutaſſe & in duodecim milibus florenorum Cameram

Boleslaus Sowka Epiſc. Plocenſis d. 1. Dec. 1381. moritur.

Digitized by Google

meram defraudari, propter quod ipsum Carceribus condempnatum, vt premissum est, in vincula coniecit & carcerali Custodie deputauit.

De Consensu Johannis Archi-Episcopi Gneznensis & Poznanienſis Episcoporum ad ſolucionem tributi Poradlue.

Item transacto modico tempore eiusdem anni Dominus Domoratus Capitaneus Polonie a Rege rediens induxit Dominum Johannem Archi-Episcopum Gneznensem patruum suum, vt eciam irrequisito Capitulo suo & paulo ante sepius reclamante Ecclesie bona ad soluendum duos grossos de quolibet manso Regis nomine Tributi admittens solui precepit, & litteras sigillatas suo sigillo roboratas submissionis concessit, a priuilegiis Ecclesie in lesionem Conscienciе inconsulte recedens, solum eiusdem Capituli promocionem plus quam commodum & vtilitatem Ecclesie prospiceret, & prospicere intendens. Submissioni autem predicte Lauissa Episcopus Cracouiensis & Nicolaus Poznanienſis principaliter operam dederunt, litteras Regias tollendo & suas concedendo, quos obhoc diuina vlcio vt verius creditur subito plaga mortis ferire erudeliter non obmisit, prout infra patebit.

De Tributo Regi in bonis Ecclesiasticis competente Discepatio.

De Morte Lauissii Episcopi Cracouiensis.

Anno Domini millesimo tricentesimo octuagesimo secundo: XII. mensis Januarii Zauissa filius Dobeslai Episcopus Cracouiensis plenus malis operibus & virtutibus omnibus penitus exutus debitum humane nature exsoluit; & quia sagax humanitas gesta bonorum scripture testimonio memorie commendare adiuuet, adhoc, vt eorum commendabilis virtutum gloria eis laudem tribuat, & ceteris imitandi eorum exemplaria prebeatur, malorumque gesta similiter necessario memorie hominum commendantur, vt boni actus eorum pernicioſos vitent, & reprobi a prauis operibus ignominioso ridiculo confusi desistant, proinde vitam detestabilem Episcopi prefati & conuersacionem culpabilem & Nicolai de Curnik eius consortis duxi describendam. Iste enim Episcopus primo per Dominum Podzautham Episcopum Cracouiensem contra quendam impetrantem Dominum Johannem de Busko qui Archi-Diaconatum Cracouiensem acceperat & eius possessionem ceperat per Dominum Podzautham Episcopum predictum & per amicos suos fuit intrusus, coactusque dictus Dominus Johannes Duska per Dobeslaum patrem eiusdem Episcopi & suos consanguineos dicto Archidiaconatui cessit, & demum morto felicissimo Rege Kazimiro de quo paulo superius premittitur, prefatus Zauissa cum Nicolao Curnik predicto quedam mendacia falsissima confingentes de statu prospero & duci Elizabeth Regine seniori Vngarie matri Ludouici Regis multum grato & accepto Jankonis cuiusdam Archi-Diaconi Gneznensis Vicecancellarii olim Regis Kazimiri premortui malicioſe inuidentes ipsum Archi-Diaconum & Vicecancellarium Regni prefate Domine Regine accusarunt. Que Domina Regina licet audiuisset eos, & cum delectacione accepit, ipsis tamen pro tunc fidem non adhibuit, sed prefati Vicecancellarii dicta & testimonia audiens ipsum iustificauit de premissis, quod cernentes delatores prefati & sibi in officio & seruiciis succedere ambicioſe anhelantes Dobeslaum Palatinum patrem Zauissii predicti & quosdam suos consanguineos & affines induxerunt in tantum seducentes, quod contra prefatum Vicecancellarium conspirare non expauerunt. Qua conspiracione per ipsos facta institerunt Domine Regine instanciis opportunis multa praua & falsa de dicto Vicecancellario suggerentes se & eorum seruicia ad vota Domine Regine exhibentes, importune petentes, vt ipsum ab officio Vicecancellariatus Regni Polonie amoueret, & de predicto officio Vicecancellariatus Zauissio prouideret. Quorum importunitatem dicta Regina vitare non valens sigillum suum prefato Zauissio tradidit, ipsi vices Cancellarie sue committendo, de quo facto tam Nobiles quam Ciuitatenses prelati Ecclesiarum nec non Communitates & nonnulli principes Terrarum multum dolentes & Domino Archi-Diacono veluti iusto caritatiue condolentes, cum aliquando de prefato Domino Archi-Diacono coram ipsa Domina Regina memoriam facientes laudabilium operum testimonia ferebant, & quod ab officio sine culpa fuisset amotus. Ista aiebat, quod ipsum ab officio suo minime amouisset, sed tantum sigillum suum Zauissio tradidisset. Cernentes autem Zauissius & Nicolaus de Curnik affectum Terrigenarum, & instancias, quas Domino Loduigo Regi Vngarie & Domine Regine prefate frequenter pro ipso Archi-Diacono faciebant, attraxerunt quosdam Vngaros Regine pre ceteris acceptos muneribus & promissis, vt ipsi iterum de nouo eundem Archi-Diaconum Domine Regine nouis delacionibus mendaciter per ipsos ad inuentis per ipsos deferrent.

Mors & Vituperium Zauissii Episcopi Cracouiensis.

qua ratione ad Episcopatum peruenerit:

ferrent. Quorum dictis Regina nimium credula prefatum Archidiaconum ipsum pro tunc in Curia Reuerendissimi in *Christo* patris Domini Johannis Archi-Episcopi Gneznensis in Vncow manentem per predictum Zauissium & Janussium de Castro Salomonis militem suggestores prefatos arrestare fecit, asserens ipsum multas pecunias & Clenodia de Thesauro Regio post mortem ipsius furtiue asportasse. Archi-Diaconus vero predictus contra consilium & voluntatem Domini Archi-Episcopi memorati cum prefatis emulis suis de sua iusticia multum presummens & vt suam innocenciam ostenderet ad Curiam prefate Domine Regine versus Cracouiam festiue properauit. Ad cuius Curiam cum venisset, ipsa iuxta consilium eorundem & Nicolai de Curnik ipsum altera die in Myechouia circa prandium ad mensam cum quibusdam viris Nobilibus sedentem per quendam Spitkonem Curie sue captiuari fecit. Sed ibidem eisdem Nobilibus pro ipso promittentibus cum eisdem permansit, & eodem vespere quosdam ex suis familiaribus similiter captiuari fecit & separatim detineri, ad inquirendum de asportacione Thesauri. Altera autem die facto prandio ipsum versus Cracouiam destinari fecit & in Castro Cracouiensi captiuum detineri, miseratque nunccios ad Dominum Fflorianum Episcopum Cracouiensem petens & volens vt predictum Archi-Diaconum ad perpetuos Carceres deputaret. Qui indignatus respondit, ipsum iustum hominem esse & falsè delatum indebite detineri, nec se de ipso quoad suum malum aliqualiter intromitti velle, cum sibi de ipsius innocencia bene constaret. Sicque Domina Regina prefata considerans, se per prefatos suggestores esse deceptam, & rem iniustam attemptasse, dixit nimium indignata suggestoribus predictis, vt se contra ipsum parati facerent si vellent, alioquin ipsum dimittere iuberet. Ipsi autem iterum ad Dominum Fflorianum Episcopum Cracouiensem & ad suum officialem recursum habuerunt, vt contra ipsum per modum inquisicionis procederet, quod Dominus Episcopus recusauit, dicens ipse de suo foro non esse, nec infamatum de re super qua deberet fieri inquisicio, propter quod Domina Regina ipsum a captiuitate relaxare iussit ad examen Archi-Episcopi Gneznensis cum suis delatoribus dimittendum remittendo. Sicque anxietatum suspiriis suos emulos prementibus ipse cum honore dimittitur & honorifice per Nobiles & proceres Regni, qui pro tunc Cracouie in festo sancti Stanislai in autumpno conuenerant, presentatur, ibique nouem diebus iocunde peractis ad Curiam Domini Archi-Episcopi predicti in Vncow remeauit. A quo citacionem recipiens omnes in genere & in specie ipsum super delacione huiusmodi falsa accusare volentes per edictum in nonnullis Ecclesiis publice citare procurauit. Sed licet veniente termino Nicolaus de Curnik adinuentor mendacii predicti Zneynam veniens comparuisset, petens nomine Domine Regine prefate contra ipsum per inquisicionem procedi, tamen dicto Archi-Diacono replicante, quod contra ipsum inquisicio fieri non deberet, ex eo quod super huiusmodi re non fuisset infamatus super qua fieri deberet inquisicio, & si qua infamia esset de ipso, illam a predicto Nicolao suo inimico ortam fuisse asserebat, offerens se cum eodem Nicolao velle inscribere ad penam talionis, si accusacioni ipsius insistere vellet, qui tamen recusauit. Idcirco Dominus Archi-Episcopus equitate Archi-Diaconi pensata ipsum ad instanciam tam Domine Regine quam eiusdem Nicolai absoluit & aliorum quorumcunque superne predicta deferencium. Archi-Diaconus vero predictus volens innocenciam suam lucidius declarare cum debita instancia peciit, vt se Canonicis purgare posset. Ad quam purgacionem eciam contra voluntatem Archi-Episcopi faciendam per trine Citacionis edictum omnes impungnare eandem volentes fecit euocare, & in tercio termino metlexta manu prelatorum Ecclesiasticorum de termino sibi imposito se canonice purgauit, videlicet per venerabiles viros A b c d e. Super qua purgacione canonica memorati litteras Domini Archi-Episcopi per Jarandum Notarium publicum Curie sue cum narracione facti tocius sigillo suo communitis cum recepisset versus Curiam Romanam ire proponens & delatoribus suis causam iniuriarum mouere intendens, ipsi videlicet Nicolaus de Curnik, Zauissa & Janussius delatores memorati hoc comperto Dominam Reginam prefatam suis & suorum complicum instanciis & prauis suggestionibus in tantum seduxerunt, ipsam stabilem & firmam ad malum Archidiaconi predicti erigentes. Quod prefata Domina Regina eciam omnibus proceribus Regni Polonie reclamantibus eundem Archidiaconum de regno bannire fecit, ipsum tam bonis paternis quam Ecclesiasticis spoliare iubendo. Hoc enim ad hunc finem delatores prefati fieri procurarunt, vt molestatus a redditibus a prosecucione in Curia Romana mouenda cessaret. Sed voluntas Domine Regine & delatorum eo iussa non fuerunt adimpleta. Nam Archidiaco-

diaconus predictus de DEI proteccione & sua iusticia totaliter confidens & ipsius Regine metum minime formidans de regno nullatenus exire voluit, sed motus quorundam procerum consiliis vt ipsius Regine furiam facilius per ipsos placare posset, versus Wratislauiam se transtulit, vbi aliquamdiu commoratus versus Pragam iuit & de Praga venit Lubus vbi ipsum Reuerendus pater Dominus Petrus Episcopus Lubucensis caritatiue suscepit & affectuose per sex septimanas & vltra pertractauit. Posthoc ad propria rediit & vsque ad mortem eiusdem Regine in beneficiis suis DEO seruiens permansit, ipsius Regine indignacionem minime aduertens sentenciis excommunicacionis ipsam involuendo. Ipse vero fingens se Collectorem sedis Apostolice Episcopum viceuersa excommunicatum nunciari mandabat, & interdictum propter quasdam rapinas in Ciuitate Cracouiensi prolatum violauit. Nicolaus de Curnik vero predictus prepositurам sancte Marie in ciuitate Cracouiensi pro tunc habens fuit deputatus Collector per Dominum Fflorianum Episcopum Cracouiensem ad colligendam quandam procuracionem biennalem per Dominum Gregorium papam vndecimum pro necessitatibus suis supportandam impositam. Qua procuracione in diocesi Cracouiensi recollecta ipsam consumpsit & in vsus suos conuertit in parte maiori & minima cuius summa ad decem milia florenorum se extendit vt creditur. Et cum racionem Episcopo facere debuisset, quittaciones Clero per Episcopum factas negauit, propter quod inter ipsum & Episcopum lis & contencio non modice fuerunt exorte, ita quod Episcopus ipsum captiuare querebat, cuius indignacionem metuens Poloniam aufugit, ibique aliquo tempore permansit. Et quamuis ad Romanam Curiam ad prosequendas Appellaciones suas processerat, tamen audita morte piissimi patris Domini Iohannis Episcopi Poznanensis, Poznaniam processit ibique Troyano preposito & quibusdam aliis Canonicis minime requisitis administratorem sibi ad placitum ordinauit, volens absque aliorum velle in Episcopum eligi eciam per duas aut tres voces, aliorum eleccionem minime aduertendo. Et cum in Crastino sepulture defuncti Episcopi Sede vaccante ad eleccionem processissent, cernentes quidam qui occulte partem suam tenebant, vt puta Andreas de Choynicza Archidiaconus & Damianus de Lancz molendinator Cancellarius Poznanensis, quod maior pars Troyanum in Episcopum eligere cupiebat, finxerunt se dolo venenoso intermixto eciam fouere partem Troyani prepositi mitissimi viri in tantum quod Andreas Archidiaconus cum P. Archidiacono Gneznensi fuisset tamquam senior de Capitulo quem vellet eligere requisitus, respondit prepositum eligere velle, cui Archidiaconus Gneznensis dixit; si tibi hoc sit cordi certifices me, & ne me decipias, quia & ego prepositum eligere propono. Ille autem cum iuramento promittebat, quod in eligendo preposito ipsum decipere nollet, dicens, quod ex quo tu ipsum eligere proponis & ego ipsum tibi eligere promitto & manum meam fidei tibi trado. Post sermonem vero Cancellarius prefatus assurgens inter medios fratres deceptiue ipsos allocutus est, dicens: Reuerendissimi Domini: Ecce videmus Reuerendum virum inter nos Dominum Troyanum prepositum nostrum, supplicemus sibi vt onus pastorale vaccantis Ecclesie nostre suscipere dignaretur. Et cum omnes fere subito assensissent, Nicolaus de Curnik reclamauit quamvis indignatus existendo, asserens hoc voluntatis sue non esse. Sicque Archidiaconum Gneznensem qui eum ceteris sequacibus prius prepositum eligere proponebat peciit procedi per formam compromissi, elegit Archidiaconum & Cancellarium predictos estimans in eis fidem quam fecerunt inuenire, nec non Iohannem Custodem Poznanensem, Kelczonem Scolasticum Gneznensem. Nicolaus vero de Curnik iuxta quinque predictis fratrem suum Albertum de Bandlow Archidiaconum Cirnensem & Michaelem de Messcowo Canonicos Poznanienses. Sicque septem descenderunt ad Dominum Iohannem Custodem Poznanensem pro tunc in pedibus infirmantem, qui & ipse prepositi partem tenebat. Idemque prepositus tamquam vir prudens & litteratus & conscientie bone vna cum Archidiacono & Scolastico Gneznensi nominauerunt Troyanum prepositum. Andreas vero Archidiaconus & Damianus Cancellarius DEI timore & rubore postpositis adheserunt Alberto & Michaëli predictis qui partem Nicolai de Curnik fouebant, & nominarunt Nicolaum de Curnik in Episcopum & Pastorem, sicque tali captiositate & dolo vir sceleratissimus & omni immundicia plenus, qui nullis pollebat virtutibus, sed sola sciencia eminebat, quam semper ad peyus conuertere solebat de vero falsum & de falso verum faciendo pro viribus laborabat, in Episcopum Poznanensem permissione diuina pocius quam eleccione canonica fuit assumptus, completumque tunc fuit dictum beati Gregorii dicentis super illud Osee: Ffecerunt sibi Regem & non per me principem

Nicolaus de Kurnick eligitur Episcopus Poznanienſis.

& non cognoui, vbi dicit: Ex se namque & non ex arbitrio summi Rectoris regnant, qui nequaquam diuinitus vocati sed sua cupidine accensi culmen regiminis rapuerunt pocius quam assecuntur, quos tamen internus iudex & prouehit & cognoscit, quia quos permittendo tollerat profecto per iudicium reprobacionis ignorat. Hic licet apud Regem Loduicum Polonie & Vngarie impedimenta & reclamatoria Archiepiscopi Gneznensis & Episcopi Poznanienſis habuisset, nichilominus tamen in promocione profecit, de cuius promocione papa Gregorius vndecimus imposterum asseritur nimium doluisse. Nam veniens de Curia ad propria semper litibus & discordiis vsque ad mortem cum Iohanne Archiepiscopo Gneznensi & Floriano Episcopo Cracouiensi insudabat, Semouitum ducem Mazouie & filios eius contra Archiepiscopum & Ecclesiam Gneznensem ac Dobeslaum Plocensem & suam Ecclesiam excitabat, consilia prebens contra libertates Ecclesie quas tam apud Regem quam apud principes Polonie infringere pro viribus anhelabat & primus bona Ecclesie Poznanienſis vna cum Zauissa Episcopo Cracouiensi predicto tributis annuis subdiderunt, litteras eorum concedendo & a priuilegiis & libertatibus olim per pyos principes concessis penitus recedentes. Dissensiones quoque inter Nobiles Polonie & populares plurimas faciebat, ex quibus Ecclesie Poznanienſis bona incendiis dampna infinita sustinuerunt, que multis futuris temporibus ad statum pristinum minime potuerunt restaurari. Et quid plura de vicijs eiusdem & factis nephariis nimium esset narrare, vt puta quod in nullo vicio defuerunt. Et sicut duobus membris illicita inverecunde perpetrabat, ita in eisdem fuit vsque ad mortem miserabiliter vlcione diuina punitus vt infra patebit. Nam partim tactus fornicatorum & precipue defloraciones virginum non vitabat, ideo morbo cancri fuit tactus, & quia pronus & loquax in proleccione illicitorum extitit, idcirco in lingua in gutture vlceraciones fuit passus in tantum prout dicitur, quod ante mortem suam vix loqui aut potum deglutire potuit, & os claudere poterat & post mortem aperto ore permansit, tam diu languit vt ideo melius penitere poterat, latus quoque eius dextrum per scissuras penitus dicitur fuisse ruptum, & sic XVIII. die mensis Marcii de hoc seculo migrauit. Iste Episcopus impudicus pocius quam Reuerendus Curiam sollempnem in Czaffini & in sitn optimo situatam per suos predecessores fundatam & constructam vineis & pomeriis & aquarum decursibus sollempniter decoratam in alium locum fetidum pene contra hominum omnium consilium transferre ceperat, in qua prout DEO placuit, vitam finiuit, domum tamen in Glowno muro in parte reparauit, quam suus predecessor ceperat reformare, Ecclesiam quoque Poznanienſem que suo tempore corruit reedificare & ciuitatem suam Slupzam murare inchoauit. Episcopalia autem bona que multum informata & ditata repperit e contra totaliter depaupérata reliquit. Zauissius quoque postquam Ianussius Suchiwilk Decanus Ecclesie Cracouiensis & Cancellarius Regni Polonie in Archiepiscopum Gneznensem fuisset promotus, Cancellariam Cracouiensem patris & amicorum iuuamine mediante assecutus, in tantam presumpcionem fuit electus, quod Curiam Domine Regine senioris assidue sequens neminem negocia sua nisi per Episcopum expedire permittebat penes eandem. Quem, vt dicitur, ipsa sepissime arguebat de factis instabilibus, que in Curia eadem exercebat. Quem licet eadem Regina de Curia sua euadere cupiebat, tamen quia quasdam litteras per filium suum Dominum Loduicum Regem Vngarie & Polonie Regnicolis Polonie datas rehabere affectabat, idcirco ipsum tolerauit, eciam ad maiorem gradum promouere promittens ad finem ut ipsius patris & amicorum suorum consilio & assensu easdem litteras facilius infringere posset. Dederat namque Rex prefatus tempore Kazimiri Regis premortui litteras Regnicolis Polonie super libertatibus diuersis ita quod nullas talias exaciones seu tributa ab hominibus Ecclesiasticis seu Nobilium aliqualiter exigeret seu imponere posset, & presertim cautum fuit litteris in eisdem, quod Regnicole Regni tantum Loduico Regi prefato & filio suo si ipsum haberet fuerunt obligati, & quia filio caruit & filias procreauerat, idcirco laborabat litteras priores infringere & contractum nouum super omagio filie primogenite a Regnicolis prestando & tributo exigendo exhibendo. Et vt premissa ad finem deduceret iuxta votum prefato Zavissio cum patre & suis proprinquis instante prefatus Dominus Rex cum sua genitrice super primo Episcoparum quem vacare in Polonia contingeret, sibi donando litteras eorum appensis sigillis communitas concessit. Aliis vero proceribus Regni pecunias iuxta magnificenciam Regiam fuit elargitus. Tempore enim istius Domini Regis mos iste pessimus & iuri Canonico contrarius inoleuit quod Clericus ambicio-

qui d. 17. Martii an. 1382. moritur

sus

Digitized by Google

ſus non ſolum ſuper beneficiis Eccleſiaſticis vaccaturis ad preſentacionem Domini Regis ſpectantibus ſed eciam ſuper Epiſcopatibus recipiebant minus diſerete. Et hoc modo Layci Nobiles ſuper dignitatibus temporalibus ſimiliter litteras impetrabant propter quod iurgia & diſplicencie tam in Clero quam inter nobiles ſepius inſurgebant, factumque eſt, quod proceres Regni ſangwine, pecunia & promiſſionibus diuerſis attracti ad confraccionem priorum litterarum conſenſerunt. Tributa duorum groſſorum bona quoque predialia de quolibet manſo ſubmittentes, ac primogenite Regine omagium facientes, ſolo Clero tocius prouincie reclamante & penitus conſentire nolente. Poſt mortem itaque filie primogenite Domini Loduici Regis, iterum Dominus Rex conuocacione in Coszicze facta & habita peciit a proceribus Regni Polonie filie ſue ſecundo nate homagium preſtari ipſamque in Reginam Polonie aſſummi. Sed cum maiores natu de magna Polonia vna cum Ianuſſio Archiepiſcopo Gneznenſi id facere noluiſſent, Cracouitis precipue Ianuſſii patre Palatino & ſuis conſanguineis conſencientibus Dominus Rex fecit portas ciuitatis claudi. Quod Poloni cernentes ſe in anguſto poſitos homagium fidelitatis preſtiterunt, ipſius Regis filiam in Reginam ſuam aſſummentes. Hys itaque Domini Regis voluntatibus adimpletis & Ffloriano Epiſcopo Cracouienſi de quo premiſſum eſt viam vniuerſe carnis ingreſſo feliciter, Domino Rege & genitrice ſua volentibus & ordinantibus Zauiſſa prefatus per Capitulum Cracouienſe per formam Compromiſſi circa Dominicam Letare in Epiſcopum fuit electus Cracouienſem & in feſto paſche per Dominum Iohannem Archiepiſcopum Gneznenſem in Kalis fuit conſecratus. Qui Cracouiam veniens in ſolempnitate prime miſſe expenſas maximas pompatice fecit & poſthoc lubricitatis morem libidinoſe ab olim conceptam impudice ſectando in tantum habenas laxauerat quod fornicatorum opus in Epiſcopis deteſtabile absque pudore minus caute exercebat, veſtimentorum quoque & equorum pro ſuo tantum corpore & ſella modum exceſſivum gerebat. Nam dicitur, ipſum vltra LXX. equos & totidem veſtimentorum mutatoria habuiſſe curruumque diuerſi apparatus & equorum inconſuetum numerum habuiſſe quadrigas trahencium habere ſolebat, mortuaque Regina ſeniore patri ſuo Dobeslao Palatino Cracouienſi Caſtellaniam Cracouienſem per mortem Iaſchkonis Caſtellani Cracouienſis vaccantem a Domino Rege impetrauit, & ſe ad gubernandum Regnum Polonie vice Domini Regis ab eodem deputari procurauit ſe vicarium Regni ſcribere preſumendo. Cuius ineptam demenciam & facta ſceleratiſſima Omnipotens diutius nolens tollerare, ipſum poſt feſtum paſchatis anno poſt eleccionem ſuam vix reuoluto graui infirmitate percuſſit. Fertur namque in quadam villa Eccleſie ſue percipiens cuiusdam pauperis filiam ſpecie decoratam ipſam concupiuit, ſed cum pauper pater eius & honeſtus nephario operi diſſentiret & recepcionem filie metuens acerwum frugum cum filia clam aſcendens, Epiſcopus in nocte illuc veniens ſcala appoſita acerwum aſcendit, quem ruſticus ibi latitans cum filia eum cum ſcala deiecit, ex qua colliſione infirmitatem dicitur incurriſſe. Nec a modo vsque ad diem obitus ſui poterat curari, obiitque anno & die ſuperius prenotatis. Cuius exequie ſepulture non Epiſcopali non Ducali non Regali nec Imperiali more ſed exceſſiue fuerant per fratrem ſuum Crzeſslaum Caſtellanum Sandzenſem in apparatu Curruum & equorum conſuetudine Laycali & detractiuo ordini Clericali fuerant celebrate, contigitque prima nocte poſt ſepulturam ipſius quoddam memorabile, quod ſanctuarii, qui in armario Eccleſie theſaurum ipſius Eccleſie cuſtodientes vigilabant, audiuerunt ſtrepitum equorum per pauimentum Eccleſie huc & illuc diſcurrencium & voce dicencium alter ad alterum: Poyedzum na ops, id eſt veniamus ad oniſandum. Et quibus ſonitu & ſtrepitu vocum & equorum in tantum fuerant territi prefati ſanctuarii, quod nec clamare nec loqui potuerunt & deinceps graui infirmitate quaſi attoniti remanſerunt nec vsque ad preſens de vita ipſorum ſpes habetur.

Zauiſſius Epiſcopus Cracov. Polones eo commouit, vt Regis Filiam, REGINAM vocarent:

De Morte Nicolai Epiſcopi Poznanienſis.

Anno itaque eodem menſis Marcii die XVIII. Nicolaus dictus Curnik Epiſcopus Poznanienſis ſatis graui infirmitate & longo tempore cruciatus diem clauſit extremum. Paciebatur enim ante duos annos mortis ſue & citra morbum cancri in genitalibus & virga, ob hoc tamen contubernium virginum non vitabat & prohibiciones medicorum non aduertebat, donec febris quartana ſuperueniens ipſum quaſſare cepit nec a quaſſacione ceſſauit. Accidit enim quodam tempore ſexta die ante penultimam menſis Julii prefato Domino Epiſcopo pro tunc in Glownya exiſtente cum iam bene potatus fuiſſet fortiter bibendo, Archidiaconus Gneznenſis ad eum veniens per ipſum fuiſ-

Digitized by Google

set susceptus eidem Nicolaus Strosberg prepositus Gneznensis assedisset, ipse Episcopus inter prolaciones ceteras, quas frequenter, prout sue consuetudinis fuerat, iactanter protulit dicens: Ecce Domine Preposite nos qui fuimus vltimi viuente Kazimiro Rege Polonie in Curia eiusdem nutriti, sumus primi & magni. Nam Dominus Zauissius quem Dominus Rex pro nichilo reputabat iam magnus Episcopus Ecclesie Cracouiensis est effectus, de quo nulli debet regraciari nisi DEO & michi, & Ego Episcopus Poznanienſis tu vero prepositus magne Ecclesie Gneznensis similiter sumus effecti, & vnde hoc? Hec mutacio dextere Excelsi. Conuersus Archidiaconus Gneznensis ad quosdam dixit: Non est mutacio dextre Excelsi sed diaboli. Contigit autem mirabile, quod illa nocte febris Episcopum quassauit, & vt premissum est inuasit. Et Nicolaus Strosberg statim post hoc eundo versus Byser in curru appenso collisus stapulam sinistram dislocauit & eadem via fuit captus & in carceribus satis diu trucidatus. Ille autem Episcopus fuit multum litigiosus, garrulus & magnus potator, crudelis & impius & libidinose lubricitatis sectator, litiumque & discordiarum seminator, ita quod in quocunque loco manebat semper lites & discordias non tantum solus faciebat, sed eciam inter alios iurgia & dissensiones seminando excitabat; Dicebat enim nunquam se esse quieto animo quando operam litibus non dabat, quibus vsque ad finem vite sue pro viribus insistebat, letum animum ex hoc faciendo. Sepultus est autem in Ecclesia Poznanienſi die XXI. mensis predicti. Quo mortuo & sepulto Canonici Ecclesie Poznanienſis per viam compromissi ad eleccionem futuri Pontificis conuenientes, elegerunt venerabilem virum Dominum Nicolaum Scolasticum Ecclesie Poznanienſis XXIX. die mensis eiusdem. Cuius eleccionem Reuerendus pater Dominus Johannes Archiepiscopus Gneznensis secunda die mensis Aprilis in Zneyna iam in lecto egritudinis constitutus feria quarta proxima ante festum pasche confirmauit administracionem sibi temporalium & spiritualium committendo Episcopatus predicti. Qui possessionem Episcopatus adeptus ad petendum a Domino nostro Papa sacram versus Curiam Romanam processit.

De Morte Johannis Archi-Episcopi Gneznensis.

Iste Johannes venerabilis pater prius vocabatur Januſſius Suchiwilk de domo Grzymalitarum nacione Sandomirienſis de quo superius premissum est, primo fuit ex prouisione Jaroslai Archi-Episcopi Gneznensis prepositus Gneznensis, post hoc vacanta Decanatu Cracouiensi per mortem Domini Sbischkonis Cancellarii eciam Cracouiensis Curie Regalis quamuis Dominus Bodzantha Episcopus Cracouiensis Ottoni Lissonicz de dicto Decanatu prouidisset, tamen dictus Otto arratus per Regem Kazimirum Polonie pro prepositura Gneznensi cum Januſſio Suchiwilk predicto commutauit. Sic Januſſius Suchiwilk Decanus & Cancellarius Cracouiensis effectus & de supremo consilio ipsius Regis existens, qui eciam pro sapienciori inter proceres Polonie tunc habebatur, & Regem Kazimirum predictum suis consiliis regere videbatur, sed promotus in Archi-Episcopum nulla discrecionis prudencia vtebatur. Nam irasci non desinebat, stabilitatis quoque constanciam penitus abiciens, instabilitatem vagabundam pudore abiecto in dictis & factis sectabatur. Sepissime etenim conuocato Capitulo quod cum fratribus suis mutuo consilio tractatu & diligenter diffiniendo stabiliuit se firmum pro Ecclesia siue iurium defensione ac aliorum negociorum diuersorum seruandorum promittendo, mox suis fratribus ab ipso de suo Capitulo recedentibus & aliquo Laicorum sibi de contrario susurrante statim mutabatur, quedam in lesionem Ecclesie reuocando, a qua instabilitate frequenter licet per aliquos de suo Capitulo fuisset caritatiua monicione correptus, diceretque se penitere de commisso & amplius facere nolle, hoc tamen minime impleuit, & tandem senciens destitui viribus & carnalitatis ductus amore nepotibus suis & propinquis fere omnes prouentus Ecclesie sue conuerterat eciam in morte & post cupiens, vt bona per ipsum derelicta retinerent, amotis, omnibus Castrorum Ecclesie prefectibus & procuratoribus ipsa eisdem Nepotibus suis gubernanda commisit, nullam sui in bono memoriam relinquendo, preter quod Ecclesiam Gneznensem cooperuit & restitudinem fecit in corpore Ecclesie ipsius & extremitatem vnam, & nonaginta sexagenas ad perficiendum tecturam & restitudinem, quas imperfecte relinquerat Ecclesie predicte dimisit. Cruatum eciam vnum sollempnem pro Ecclesia ipsa Gneznensi comparauit, Clerum valde exosum habuit & Laycis semper in quibus poterat complacere studebat, presbiteros frequenter incarcerabat, ribaldos & nequam appellando. Obiit autem eodem anno Sabbato in vigilia pasche post crepuscu-

Joannes Suchiwilk Archi-Episc. Gneznensis moritur an. 1382. 5. April.

crepuſculum V. die menſis Aprilis Zneyne in Curia Archi-Epiſcopali, cuius theſaurum & alia omnia derelicta ac Curie ſupellectilem totalem Nepotes ſui totaliter ſuſtulerunt, nichil penitus relinquentes. Sepultus eſt autem Gnezne feria quarta poſt hoc proxima in Choro maioris Eccleſie ſub lapide in Flandria per ipſum ad pompam precioſe comparato. Cuius anima ſi DEO placet requieſcat in pace. Hic autem in vita ſua Clerum Eccleſie & Dioceſis ſue diuerſis affligebat preſſuris tallias & rapinas enormes ſuſtinendo in nullo defenſabat, Eccleſiamque ſuam Gneznenſem in graui tribulacione reliquit. Nam in craſtino paſche Semouitus Semouiti filius Dux Mazouie cuius pater Semouitus ſepius cum dicto Archi-Epiſcopo diſcordabat audita morte Domini Archi-Epiſcopi predicti Caſtrum Lowicz feria tercia proxima paſche circumuallauit, ad quem Capitulum Gneznenſe venerabilem patrem Dominum Andream Epiſcopum Ceretenſem Suffraganeum ad requirendum ex qua cauſa dictum Caſtrum impugnaret & eum petendum vt ab eo recederet, deſtinauit, per quem reſpondit, ſe propter duo Caſtrum obſediſſe predictum, aſſerens ſe vaccante ſede vsque ad futuri pontificis eleccionem ad tenendum dictum Caſtrum Lowicz & quod Dzirczo Caſtellanus Gneznenſis quem ſuum nunccium dicebat Caſtrum predictum gubernaret, quod Caſtrum ſi quiſpiam ex Capitulo tenuiſſet ipſum impugnare voluiſſet, & tandem eleccione de venerabili, viro Domino Dobrogoſtio Decretorum Doctore Decano Cracouienſi & Cantore Gneznenſi XVI. die menſis Aprilis in Eccleſia Gneznenſi per Capitulum canonice facta venerabiles viros Dominos Bronislaum Cancellarium Gneznenſem & Baguslaum Scolaſticum Lancicienſem & Canonicum Gneznenſem ac ſtrennuos milites Sandiuogium de Kazimirz & Johannem de Czarukow iudicem Poznanienſem Caſtellanum Naklenſem & Gzeponem de Grodziſsko ad prefatum ducem in obſidione Caſtri morantem iterum Capitulum Gneznenſe cum electo predicto deſtinarunt, quibus prefatus Dux obtemperatus ſub certis tamen paccionibus dampnis plurimis in diſtrictu Louicenſi enormiter illatis a Caſtro receſſit, ſic tamen quod dictum Caſtrum per aliquem Canonicum regeretur, quod eciam ex commiſſione Capituli Baguslaus Scholaſticus predictus ad gubernandum recepit, Caſtellano Gneznenſi ipſum Caſtrum reſignante. Pro dampnis autem & remuneracionibus Caſtrenſibus qui in obſidione remanſerant & viriliter exercitui ducis reſiſtebant, fere ducente marce groſſorum ſunt diſtribute, ex quibus duo fuerunt interfecti. Duci vero quidam ſuus dilectus ſeruitor & Nobilis nomine Widzcza fortis viribus per Caſtrenſes & plures alii ſimiliter fuerant interfecti, de quo dux prefatus & totus exercitus plurimum dolebant. Prefati vero milites Judex Poznanienſis & Caſtellanus Naklenſis cum Petro de Zneyna Canonico Gneznenſi Caſtro prefato rehabito vlterius verſus Vngariam ad preſentandum eleccionem Domini Dobrogoſtii & ad petendum conſenſum eiusdem ad Dominum Regem Polonie & Vngarie profecti fuerunt. Quos Dominus Rex ad preſenciam ſuam usque ad tercium diem admittere recuſauit. Quibus tandem ad preſenciam ſui admiſſis & eorum legacionibus auditis in electum conſentire noluit, dicens ſe eleccionem ipſius pocius impedire quampromouere, miſitque ſtatim litteras per diuerſos Dominos terrarum, petens quosdam & quibusdam precipiens, vt electos Gneznenſem & Poznanienſem predictos cum ad eorum terras deſcenderent, detinere & arreſtare deberent. Et quamuis huius Domini Regis contraria voluntas & eiſdem electis valde nociua ipſis Wratislauie exiſtentibus fuiſſet intimata, ipſi tamen de DEI miſericordia & ſuorum amicorum potencia plurimum confidentes verſus Romanam vrbem iter ceperunt. Sed poſtquam Terniſium peruenissent ibi electus Poznanienſis per poteſtatem ciuitatis predicte fuit arreſtatus & electus Poznanienſis & aliis in Comitatu eorum exiſtentibus abire volentibus libere dimiſſis, & hoc ideo quia Wladislaus Dux Oppolie Welinie & Cuyauie, qui pro filio Boleslai Ducis Oppolie fratris ſui prepoſito ſancti Martini de Spiſſet iuuenculo in ſtudio Bononienſi conſtituto litteras Domini Regis atque ſuas ad Dominum papam, vt ſibi de Eccleſia Poznanienſi prouideret, deſtinauerat, Dominum Regem predictum aſſeruit, ſe peciiſſe vt electus Poznanienſis libere verſus Romanam curiam absque arreſta proficiſci deberet, ne dicto Domino Duci amici ipſius electi aſcriberent, ipſum huiusmodi arreſtacionem ordinaſſe vsque ad finem vt ipſo in arreſta exiſtente filium fratris ſui facilius in Epiſcopum Dominus papa promoueret. Et proch dolor pactis populi & Cleri tocius prouincie Gneznenſis, vt verius eſtimatur, exigentibus extitit fere factum. Nam electo Gneznenſi Taruiſie in arreſtacione manente & electo Poznanienſi nondum ad Curiam Romanam perueniente, Dominus papa ad preces eorum videlicet Regis & Ducis predictorum Bodzauthe procuratori Regis in Cracouienſi & Sandomirienſi

rienſi terris de Archi-Epiſcopatu Gneznenſi & filio Boleslai Ducis predicti de Epiſcopatu Poznanienſi predicto nona die menſis Junii in diſſenſum gentis Polonice & in malum ſtatum ac deſolacionem Regni, niſi DEUS aliter ordinaret, feſtine prouidit. Ex qua Cleri prouiſione mala que impoſterum euenire formidantur, per poſteros ſcribi poterit ſi placebit. Aliud quoque quod eciam ſub ſilencio pretermitti non debet. Ipſo Archi-Epiſcopo moriente ipſo forte ſic volente & diſponente Eccleſie multum dampnoſum accidit, quia Petrus Caſtrum Vncow & Nicolaus frater eius Caſtrum Oppatow Czechoni fratris Archi-Epiſcopi premortui, quibus Archi-Epiſcopus patruus eorum Caſtra predicta ante mortem ſuam ſine Capituli ſcitu ad tenendum dederat, ipſa caſtra quamuis poſt mortem ipſius Archi-Epiſcopi fide preſtita promiſerant, reddere recuſarunt, multa dampna & iniurias inferentes pauperibus Eccleſie in diſtrictibus eorundem caſtrorum conſiſtentibus, propter quam occupacionem & inuaſionem Johannes Archi-Diaconus & Bronislaus Cancellarius adminiſtratores in ſpiritualibus & temporalibus Archi-Epiſcopatus predicti ipſos excommunicatos publice vigore ſtatutorum prouincialium denunciari fecerunt, Eccleſiaſtica interdicta in locis occupatis ſeruari mandantes, prefatumque Dominum Bronislaum Cancellarium & Johannem de Trlang Archi-Diaconum Cruſchuicienſem ad Dominum Regem verſus Vngariam cum querelis contra occupatores prefatos ad excuſandum ipſum electum ipſorum ac ſeipſos a quibusdam accuſacionibus, in quibus per quosdam ipſorum emulos ipſi Domino Regi fuerant falſe delati, Capitulum Gneznenſe deſtinauit. Relatum namque fuit coram Domino Rege & dictis aſſertiue firmatum, quod Dobrogoſtius adhoc vt eligeretur Semouitus Dux Mazouie a Caſtro dicebant eum receſſiſſe gaudio repletum & hoc ideo quia moriente Rege, ipſe vt Archi-Epiſcopus ducem eundem in Regem Polonie coronare deberet, ſwaſumque fuit Domino Regi vt prefatum electum videlicet Dobrogoſtium ne Romam veniret impedimentis in via afficeret. Sicque fecit eum in Taruiſio detinere iubendo, nil tamen de rebus ſuis ſiue comitiue ſue ſibi fecit aufferre, qui tandem poſt aliquot ſeptimanas captiuitatem ſeu arreſtam euadens ad feſtum aſſumpcionis Beate Marie Virginis Lowicz Caſtrum intrauit, eſtimans quod Capitulum ipſum in Caſtro iuxta prouiſum manere permitteret. Sed cum coactus fuiſſet de Caſtro exire & Capitulum nec alique perſone de Capitulo ad ipſum venire voluiſſent, venit tandem Gneznam & peciit a Capitulo, vt ſibi pro conſeruacione Caſtrum Lowicz ſeu Camen fuiſſet aſſignatum. Sed obtinere nequiuit, quia rem impoſſibilem affectabat. Nota itaque quod a prima die menſis Decembris proxime precedentis vsque ad quintam diem menſis Aprilis quatuor Sedes Epiſcopales per mortem pontificum vacauerunt videlizet Gneznenſis, Poznanienſis, Cracouienſis & Plocenſis, & Wratislauienſis iam in ſeptimum annum vaccauit, &c.

De Strage Ducum Lithwanorum inter ſe facta.

Anno itaque eodem videlicet MCCCLXXXII. Jagelko filius olim Holgerdi, maior princeps Lithwanorum qui ante annum & citra per Kyeſtutum patruum ſuum cum matre fuerat captiuatus & in quodam Caſtro albe Ruſſie Poloczk dicto vinculis mancipatus circa feſtum Pentecoſtes captiuitatem euadens cepit Caſtrum cum fauore procerum Lithwanie Wilno dictum & mox Caſtro eodem capto miſit ad Windricum magiſtrum ordinis Theutunicorum de Pruſſia, affectans ſubſidium contra patruum ſuum preberi. Qui magiſter ſtatim miſſo exercitu cum prefato principe Lithwanorum obſedit Caſtrum principale Troky dictum, in quo prefati Keyſtutanis totus theſaurus & omnis glorie eius apparatus reconditus ſeruabatur. Hunc itaque absque leſione gentis ſue, Caſtrenſibus timore ductis ipſum eisdem preſentantibus ceperunt, omni theſauro ſupellectili ſublatis Caſtrum predictum cremauerunt. Quibus recedentibus Keyſtud prefatus congregato exercitu circumuallauit valuam Caſtri expungnare proponens, quod cum Skerdenko frater Jagelkons magni principis prefati cum ſuo exercitu licet paruo exercitui Keyſtutonis appropinquaſſet & Keyſtud vexillum ſuum erectum vidiſſet, mox fugere cepit. Cuius exercitum Skerdenko fugientem inſecutus tantam multitudinem ex ipſis proſtrauit, quod nunquam tanta ſtrages in populo Lithwanico dicitur fuiſſe commiſſa. Kyerſtud ſic ad quoddam fortalicium confugit, quem ex eodem magnus dux princeps memoratus expungnauit, & in vincula cum filio iecit, qui poſt modicum tempus ſeipſum in prefatis vinculis dicitur iugulaſſe. Sicque gloria ipſius & ſtrennuitas in Chriſtianos ſeuiens crudeliſſime propter ambicionem in nichilum eſt redacta. Et gloria tota domus eius & filiorum eius cecidit in fauillam, duobus filijs dun-

Bellum Lithuanie Ducum inteſtinum.

Digitized by Google

duntaxat exceptis, qui de captiuitate fugientes ad duces Mazouie peruenerunt, quorum vnus Witalodus nomine ſacrum baptisma recipiens Cunradus eſt vocatus, cui Duces Mazouie videlicet Ianuſſius, qui ſororem eiusdem germanam in vxorem habuit & Semouitus frater Germanus ipſius quoddam fortalicium cum aliquot villis in poſſeſſionem ſunt largiti: Duces vero Mazouie predicti cognoſcentes inteſtina bella Lithwanorum intrauerunt terram Ruſſie & ceperunt Drogyczin Caſtrum & Melnyck & magna preda ibidem facta & circa Brzeſcze recepta feliciter ad propria redierunt &c.

De prouiſione Eccleſie Wratislauienſis.

Eodem quoque anno die menſis - - - Dominus papa Vrbanus VI. Nobili viro Wladislao fratri Ducis Legnicenſis Epiſcopo Lubucenſi de Epiſcopatu Wratislauienſi qui iam ſeptem annis vaccauerat ad poſtulacionem ſeu ſupplicacionem Capituli Wratislauienſis concordem gracioſe prouidit, ipſum de Lubucenſi Eccleſia ad Eccleſiam Wratislauienſem transferendo, propter quod Wenceslaus Rex Bohemie indignatus, quia ipſo inuito & contradicente fuerat ſibi de dicto Epiſcopatu prouiſum, ipſum admittere noluit, ſibi ciuitates & Caſtra ne aſſignarentur eidem prohibendo. Et licet aliqui Canonici de Capitulo Wratislauienſi Regi predicto adheſiſſent & ab ipſa prouiſione appellaſſent Regi adherentes, tamen maior pars Capituli & ſenior tam prohibiciones Regias quem appellaciones confratrum ſuorum friuolas minime aduertentes Epiſcopo ſuo prefato ciuitates & Caſtra Epiſcopalia preſentarunt, durauitque diſplicencia huiusmodi inter Regem & Epiſcopum prefatos per aliquod tempus, donec cum dampno Eccleſie Wratislauienſis fuit ſedata. Conceſſerat enim Capitulum Wratislauienſe Karolo Imperatori Romanorum quinque milia marcarum patri dicti Wenceslai, de quibus ipſum Regem Epiſcopus antedictus ſolutum dimiſit, omnia dampna alias Eccleſie per ipſum Regem illata eidem dimittendo, & adhuc certas ſummas pecuniarum in paratis ipſi Regi aſſignando. Translato itaque Epiſcopo Dominus Apoſtolicus cuidam Canonico Lubucenſi de Epiſcopatu eodem Lubucenſi prouidit & de Decanatu Wratislauienſi germano Ducis Legnicenſis & Epiſcopi Wratislauienſis predictorum prouidit &c.

VVenceslaus Dux Sileſiae Lignicenſis eligitur Epiſcopus VVratislauienſis:

De Morte Loduici Vngarie & Polonie Regis.

Poſt modicam igitur reuolucionem huius anni Loduicus Polonie & Vngarie Rex omnes Capitaneos Regni Polonie ad ſui preſenciam euocauit, ipſis terminum in Zolyn Curia ſue venacionis prefigendo. Qui cum ad ſui preſenciam veniſſent, iuſſit eisdem vt Sigismundo genero ſuo omagium fidelitatis preſtarent, quod & fecerunt, ipſumque cum eisdem Capitaneis & Bodzautha Archiepiſcopo Gneznenſi ad capiendum poſſeſſionem Ciuitatum & Caſtrorum & ad expugnandum Caſtrum Barthoſſii Odolanow deſtinauit. Qui Marchio puer XIIII. annorum exiſtens congregato exercitu Polonorum primo Koſmin Ciuitate & Caſtro expugnatis Caſtrum Odolanow ſtatim poſt feſtum Marie obſedit, prius duobus fortaliciis videlicet Nabiſſzice & Coſmineez ſimiliter expugnatis. Ipſis autem in obſidione Caſtri moram facientibus, Loduicus Rex prefatus die XIIII. menſis Septembris feliciter in Domino obdormiuit, cuius morte idem Marchio & ſui Conſiliarii videlicet Archiepiſcopus & Sandiuogius Cracouienſis & Domaratus Polonie Capitanei veraciter intellecta & antequam fuiſſet diuulgata fecerunt pactum cum Barthoſſio ſepius nominato certos arbitros in partem vtramque eligentes, qui tam Caſtrum Odolanow quam villas eidem adiacentes taxare deberent ad certam pecunie ſummam dicto Barthoſſio perſoluendam. Quanta autem dampna per exercitum & Barthoſſium ſunt & fuerunt illata, eſtimari non poſſunt & preſertim in bonis ſeu villis bonorum Eccleſiaſticorum ac dampnorum finis non eſt inferendorum, quamdiu Caſtrum predictum ad poſſeſſionem Regiam non redibat. Huius tamen Regis tempore nulla ſtabilitas, nulla iuſticia in Regno Polonie habebatur. Nam per Capitaneos & Burgrauios ipſorum rapine continue in bonis pauperum fiebant, & cum aliqui bonis ſuis obligatis verſus Vngariam iuiſſent Regi querelas deponentes Rex ipſos cum litteris ſuis pro quibus magnas pecunias in Cancellaria dare cogebantur ad propria remittebat. Sed ipſas Capitanei minime aduertentes, ipſos vt in antea maioribus grauaminibus affligebant, depredacionesque mercatorum in ſtratis publicis & aliorum tranſeuncium & furta committebantur inceſſanter. Nec Capitanei rapinas ſeu furta cohibebant ſeu cohibere volebant, ſed tantum propriis comodis & vtilitatibus inhiabant. Poſt mortem vero eiusdem Caſtra fortiſſima in Ruſſia per Kazimirum felicis

Virtus SIGISMVNDI Iuuenis: Marchionis Brandenburgici:

Mors LVDOVICI M. REGIS Hungariae & Poloniae:

Digitized by Google

memorie olim Regem Polonie non ſine magnis laboribus & expenſis ac effuſione ſanguinis aquiſita & dicioni ſue ſubiecta prodicionaliter perdiderunt, videlicet Crzemenecz, Oleſſco, Przemisl, Grodlo, Lopatin, Snatin & alia pecuniis receptis Lubardo Lithwano duci de Kiczsko preſentabant, propter quod Elizabeth Regina quendam militem Vngarum, Capitaneum Ruſſie & multum earum viro ſuo premortuo captiuarum vinculauit. Quid autem de eo facere voluerit ſequens euentus declarabit &c.

De diſſenſione Polonorum inter ſe facta.

Diſcordia inter SIGISMVNDVM Marchionem & Poloniae Proceres:

Poſtquam autem exercitus Polonorum a Caſtro Odolanow vna cum Marchione diuertiſſet ad propria remeando, marchio prefatus a Ciuitatenſibus & Opidanis fidelitatis omagia ſibi fieri poſtulauit, cui quamuis Ciuitatum & opidanorum Conſules homagium preſtitiſſent, Nobiles tamen maioris Polonie ipſo Marchione in Poznania exiſtente, homagium preſtare recuſarunt. Nam vnanimiter de Ciuitate exeuntes ad Eccleſiam Cathedralem, miſerunt ad prefatum Marchionem in Poznaniam, vt Domaratum Capitaneum Polonie a capitaneatu remoueret, quem propter diuerſas oppreſſiones & iniurias pauperum, quas faceret, nullatenus pro Capitaneo habere volebant. Ipſum vero Marchionem cum Maria coniuge eiusdem dummodo inter ipſos manere vellet, pro Domino eorum & Rege minime habere recuſabant. Qui Marchio dum eorum voluntati condeſcendere noluiſſet, ſed Domaratum in Capitaneatu Polonie conſeruare velle dixiſſet, ipſi Nobiles conſenſu mutuo ab ea diſceſſerunt.

De Receptione Bodzanthe Archi-Epiſcopi Gneznenſis.

Eodem quoque tempore videlicet in Craſtino ſancti Mathei Apoſtoli & Euangeliſte Badzautha Archiepiſcopus veniens Gneznam fuit per Capitulum & Clerum Gneznenſem receptus, vbi duobus diebus moram faciens iuit verſus Zneynam. Sed Dominico die videlicet ipſo die ſancti Wenceslai Marchione prefato Gneznam veniente Dominus Bodzantha Archiepiſcopus preueniens ipſum cum Clero & plebe & vexillis reuerenter ſuſcepit & in Eccleſiam Gneznenſem introduxit, & tandem in craſtino exequiis Domino Loduigo Regi mortuo in eadem Eccleſia celebratis, prefatus marchio ſuper amocione Domarathi iterum negatiua data Polonis, ſequenti die verſus Cuyauiam Domino Archiepiſcopo, Domaratho & Sandiuogio de Subino Palatino Kaliſienſi ipſum comitantibus proceſſit. Poloni namque iteratis vicibus ad ipſum nunccios in Brzeſcze proceres deſtinarunt, vt Domaratum a Capitaneatu remoueret. Qui cum facere recuſaſſet, minas de quibusdam de Conſilio apponendo, ipſi congregacione in Miloslauia & colloquio prehabitis ad primates Cracouitarum nunccios miſerunt, cum quibus convencionem generalem omnium terrarum Regni Polonie in Radomske ſuper ſtatu communi pertractando ipſo die ſancte Catharine proximo nunc ſequenti celebrare ſtatuerunt &c.

Exequiae LVDOVICO REGI celebratae:

De Colloquio in Radomske habito.

Queſtio de Nouo Rege Poloniae creando;

Adueniente itaque die ſancte Catherine conuenit vniuerſa multitudo procerum & primatum Regni Polonie in Radomske opido terre Siradienſis, vbi mature de ſtatu ſuo & Polonie Regni ſalubriter pertractantes vnanimi voluntate conglobati & mutuo fedore vniti fide preſtita, promiſerunt ſibi inuicem auxiliari, fidemque factam & omagium preſtitum duabus filiabus Marie & Hedwigi Loduici Regis premortui firmiter tenere & obſeruare, dummodo earum altera cum viro ſuo in Regno Polonie in Regem & Reginam coronati reſidenciam facerent perſonalem, ipſis & Regno Polonie prouide preſidentes, iuxta litteras & ordinacionem alias inter Dominum Loduigum Regem premortuum & Regnicolas Regni Polonie factas & firmatas, quorum tractatui & diffinicioni Dominus Bodzauta Archiepiſcopus & Domaratus Caſtellanus Poznanienſis & Capitaneus Polonie, qui & ipſi conuencioni pro tunc intererant, aſſentire noluerunt, aſſerentes marchioni prefato fidelitatis promiſſa feciſſe, cui eciam caſtra & ciuitates Domaratus predictus Regales ſe aſtrinxit velle preſentare. Terrigene vero confederacionem mutuam quam facerent, litteris & ſigillis eorum roborarunt, & nunccios verſus Wisliciam ad aliud colloquium, quod ibidem per Cracouitas & Sandomiritas ac nunccios vniuerſarum terrarum regni Polonie in die ſancti Nicolai celebrare debebant, prout & celebratum fuerat deſtinantes, in quo colloquio Sigismundo Marchione, Archiepiſcopo & Domaratho predictis preſentibus nunccii ſollempnes Elizabeth Regine Vngarie videlicet - - - Epiſcopus & - - - regraciati fuerunt terrigenis. Quorum promiſſa

SIGISMVNDVM vero Marchionem recuſant:

Digitized by Google

miſſa fidelitatis alias filiabus eius facta ſtabiliter obſeruarent & nulli alteri eciam neque marchioni predicto fidem preſtare deberent. Sicque omnes terrigene dictis huiusmodi nuncciorum letificati, receſſerunt a marchione prefato, ipſum ciuitatem & caſtrum Cracouienſe ac alias vrbes Regni intrare deinceps minime permittentes. Quod cernens Bodzauta Archiepiſcopus predictus & Domaratus ſpe ſua eſſe penitus fruſtratos, pecierunt Terrigenis adhereri, offerens ſe eisdem Domaratus ſuper inculpatis iuſtificari velle, cuius iuſtificacionem Terrigene donec Capitaneatum Polonie dimitteret, recipere recuſarunt. Sicque marchio cum ſuo inſano conſilio ad ſuam ſocrum verſus Vngariam meſtus diſceſſit &c.

qui in Hungariam abiit:

De Inuaſione Caſtri Kalis per Barthoſſium.

Hys itaque peractis Dominus Barthoſſius antedictus veniens de Mazouia cum Mazouitis gentibus Semouiti Ducis Mazouie proponens Caſtrum capere Kaliſienſe & in nocte de feria ſexta ſuper ſabbatum in vigilia ſancti Thome Apoſtoli appoſitis ſcalis aliqui ex ſuis murum aſcendebant & quidam artifex portam, que verſus molendinum de Caſtro predicto habetur terebello perforauerat. Cuius porte hoſtium ſicut prefertur pluribus vicibus & locis perforatum cum ſarra ſarrabat, volens in hoſtio porte facere intrandum foramen. Sed quia prout DEO placuit, luna illa nocte lucidiſſime ſplendebat, vnde dictus Barthoſſius occaſum lune vt vmbram ſub Caſtro habere potuiſſet, expectabat, & cum in porte fraccione, ſicut premiſſum eſt, cum ſarra laborare cepiſſet, piſtor Caſtri cum ſecuri ad ſeccandum ligna pro piſtandis panibus illic caſu tranſiens, audiuit ſonitum ſarre & caute illud accedens vidit ſarram & hanc trahi per manum artificis laborantis, leuataque ſecuri ſarram predictam accuruauit. Quam cum artifex trahere non potuiſſet, dixit ad conſtantes: Neſcio quid contigit ſarre, non poſſum iam trahere. Illi autem dicebant: Feſtina in laborando, quia dieſcit. Quod audiens piſtor predictus clamare cepit: Hoſtes, hoſtes. Ad cuius clamorem Caſtrenſes excitati ad arma concurrunt hoſtibus repungnare cupientes, attamen nullum ex hoſtibus propter feſtinum receſſum eorum ledere valuerunt. Eadem itaque die prefatus Barthoſſius de Zlota cernens quod caſtrum Kaliſienſe habere non poſſet alias municiones animum ſuum conuertens Koſmynecz municionem ſuam in Chotecz Domum quam Rex Kazimirus premortuus murare inceperat de blancis muniuit & hominibus ibidem poſitis per pontem ſuper Przosnam fluuium per ipſum conſtructum pro tunc tranſiens iuit in Cozmyn Caſtrum & ciuitatem recuperare proponens. Sed cum proficere non poſſet propter defenſionem hominum armatorum, quos Domaratus in Koſmin predicto pro defenſione eiusdem poſuerat, feceſſit ad quoddam fortalicium, quod Parsk nominatur cuiusdam Michalkonis Thomaſſii de Oſtroweczno heredis, in cuius expungnacione per octo dies & citra fuerat commoratus. Iſte enim Michalka Domarato adherebat, & ob hoc per Barthoſſium fuerat impungnatus, donec reſiſtere non valens Domaratum dereliquit & Terrigenis adheſit.

Barthoſſius Caſtrum Caliſſienſe fruſtra tentat, dolum praeſentiente Piſtore:

Qualiter Vincencius Palatinus Poznanienſis cum Terrigenis Polonie Ciuitates Regales expungnabant.

Anno itaque Domini MCCCLXXXIII. dum Dominus Domaratus ſepedictus ſenſiſſet & pro certo didiciſſet, quod Terrigene ipſum nullatenus pro Capitaneo habere voluiſſent neque habebant, vt puta qui iam edicta grauiſſuna emiſerant, quod nullus eidem tanquam Capitaneo obedire ſeu tributa aliqua ſiue penas preſtare aut iudiciis aſtare & parere preſumerent, ſub priuacione colli & honoris: Laxare linguam & vnus ſani conſilii preſumpſit, dicens, quod Saxones Barones & Caſſubitas ad Caſtra Regalia & ciuitates ſue Terrule Marchionis auxiliatores & ſubditos eiusdem vellet inuitare, qui Nobiles terre de domibus ipſorum traherent, captiuarent inuitos & bona ipſorum deuaſtarent, tantumque nociuum terre ſe velle aſſeruit, quod infra ducentos annos ſucceſſu temporis minime recuperare poſſent. Cuius dicta huiusmodi vana & ſibi non proficua poſtquam ad procerum Polonie noticiam deueniſſent, ipſi eorum euentu licet dubio nimium ſauciati mox congregato exercitu forti cum ipſorum Palatino Poznanienſi Vincencio de Campa eciam Barthoſſium Mazouiris ipſos comitantibus proximo Dominico die infra octauas Epyfanie vrbem Pisdrenſem primitus ſunt aggreſſi, quam quatuor diebus & citra impungnantes tandem ciues cum primis Polonie pactiti portas ciuitatis Caſtrenſibus inuitis apperuerunt, ipſos ciuitatem intrare permittentes. Qui ciuitatem ingreſſi Caſtrum impungnare ceperunt, quibus Caſtrenſes tribus diebus viriliter

Bellum Polonorum inteſtinum:

repugnabant, ſed propter carenciam victualium & preſertim aque & pabuli equorum diucius ſubſiſtere non valentes, pactis initis Caſtrum Terrigenis preſentarunt, & ſoli cum equis & armis libere aſceſſerunt. Contigit autem priusquam ciuitas Terrigenis fuiſſet tradita artificem Barthoſſii ereo de pixide in valuam ciuitatis ieciſſe, qui lapis duas ſciſſuras value per vehemenciam tranſiens Dominum Nicolaum plebanum de Byechouia in platea ciuitatis ex oppoſito value aſpicientem contigit, qui cadens mox expirauit. Terrigene vero ciuitate & Caſtro Pisdrenſibus habitis, vt prefertur, in craſtino videlicet Priſce virginis ſtaciones ſuas mouerunt, verſus Kalis ciuitatem velocius properarunt, Sandiuogium Swidwam Caſtellanum Naklenſem cum quinquaginta haſtis ad ciuitatem Poznanienſem deſtinantes, iam enim ciues dictarum ciuitatum & aliarum Vincencio Palatino & ceteris Terrigenis predictis, ipſis adhuc circa Pesdri morantibus per nuncios intimauerant, quod Domarathum ſimiliter pro Capitaneo ſuo habere nollent, ſed ipſis Terrigenis aſſiſtere vellent vniti. Cogebant enim ciues Poznanienſes prefatum Domaratum de ciuitate Poznanienſi Przethbelconi de Stanſewo Caſtellano Medzirezenſi. Caſtrum vero Kaliſienſe cuidam Johanni de Lankoſino Caſtellano Lancicienſi comiſit tenendum &c.

Qualiter Kalis per Vincencium Palatinum Poznanienſem impugnatur.

Eodem itaque tempore in die ſanctorum Fabiani & Sebaſtiani marturum Vincencius de Campa Palatinus Poznanienſis ciuitatem Kalis ingreſſus cum Terrigenis Caſtrum Kalis impugnare ceperunt, quod homines Domarati Capitanei Polonie nomine Marie filie Regis Vngarie tenebant & viriliter defenſabant. Quibus ſic altricantibus & villas Ecclefie tam Archi-Epiſcopales quam Religioſorum in circuitu ciuitatis Kalis conſiſtencium fortiter deuaſtantes, ſuperuenit Cunradus Dux Slezie & Olesnenſis cum tricentis lanceis armatorum per Dzirskonem de Girowo Caſtellanum Gneznenſem fratrem Domarati ſepius dicti euocatus & eductus volens Caſtrum Kalis ſubintrare. Sed cum aditus caſtrum intrandi Kaliſienſe ſibi preclusus fuiſſet, nec intentum, ad quod exiuit, acquirere poterat, per Vincencium Palatinum predictum amotus & redargutus ad propria male contentus rediit, predicto Caſtellano Gneznenſi maledicens.

Conradus Dux Olsnenſis Polonie arma infert.

Quid egerit Swidua Caſtellanus Naklenſis ciuitatem Poznanienſem ingreſſus.

Die quoque & tempore predictis Swidwa prefatus ciuitatem Poznanienſem ingreſſus ſtubam magnam ligneam ſub Caſtro Poznanienſi ſcala appoſita per feneſtram intrans Cuſtodiam armatorum hominum in ea deputauit, ne de Caſtro exiens quisquam Ciuitatenſibus moleſtiam inferret. Caſtrenſibus tamen prohibere nequiuit, quin per portas Caſtrenſes extra Caſtrum ad campos exeuntes victualia eis adducta ad Caſtrum inferrent. Nec aliquid dictis Caſtrenſibus ſic per ipſum & ciues obſeſſis dampni ſeu moleſtie inferebat ſed tantum villas Eccleſie Poznanienſis & precipue Capituli deuaſtabat. Inter quas eciam duas meas quas a Capitulo poſſidebam, Jancowo videlicet & Milochowo inhumaniter deuaſtauit. Poſtremo vero cum iam per nonnullos fuiſſet redargutus, quod tam hoſtiliter ad bonorum Eccleſie deſolacionem perſiſteret & adverſariorum bona tangere formidabat, a moleſtacione bonorum Eccleſie deſiſtendo Purzchno & Camolice villas Domarati Capitanei prefati & quasdam alias eidem Capitaneo adherentes inuaſit, ſpoliacionibus continuis deſolando. Sed Domaratus predictus de Medzichot de Wyellen de Medzirzecz de Subdzanſino de Keplow, Grzimala vero de Oleſnicza Coſtrinenſis Andreas de Swczeradlowo Caminenſis Caſtellani & Wirzbauta de Smogulecz, Theodricus de Morgonino viceuerſa de Naklenſi Caſtro, quod Domaratus eis commiſerat tenendum. Nec non quidam alii de Labiſchino Alberti Palatini Cuyauienſis & Hectoris olim Judicis Cuyauienſis de Pacoſcz terras Polonie circa Gneznam & Cleczko, Swanowo & Zneynam ac Kyſtowo hoſtiliter aſſiduis ſpoliacionibus deuaſtabant, homines captiuando, Dominas vxores Nobilium & pauperum indumentis ſpoliantes. Similia circa Wronek, Samotuli, Buk & Grodziſco eciam exercentes, vno quoque die videlicet tercia feria X. die menſis Marcii Goenute de Nakel Nicolao de Chomanſza Judice Kaliſienſi ſex villas circa Zneynam ſituatas veluti hoſtes extranei & non indigene deuaſtarunt, & non ſolum equos & pecora ſed eciam omnia alia animalia & domorum omnem ſupellectilem currus ruſticorum ſpoliatorum onerantes ſecum deduxerunt & abducebant fetibus pecorum & pecudum tantummodo relictis, quos

Bona Eccleſie Poznanienſis, pervaſtata:

ted by Google

quos tamen absque alimento vberum oportebat mori. Alii autem terrigene tempore nocturno depredaciones multas committebant, & sic nemo dampna & rapinas huiusmodi poterat euitare. Nam qui terrigenis adherebant per Grzimalitas & eorum complices ex castris superius nominatis depredabantur. Illi vero qui Domarato apponebant per Naklenses molestabantur. Ceteri per furta & rapinas nocturnales desolabantur. Depredaciones quoque in stratis publicis publice committebantur. Accidit autem die nona mensis Februarii in crastino Inuocauit, quod quidam mercatores de diuersis partibus venientes de Thorun, & cum de Gnezna mane feria secunda die predicta exiuissent, Poznaniam transeuntes, quidam nequam Johannes Galanska congregacione facta ipsos circa villam Wosinkii in strata publica inuasit, qui se sibi opponentes viriliter repugnabant. Sed quia de quinque curribus, quas secum habebant, stricto circuitu se munierant, idcirco liberam resistenciam habere non poterant. Actamen duos raptores, quorum vnus cognominabatur Zalarala occiderunt. Duo quoque mercatores rerum corporumque suorum strennui similiter per raptores fuerunt interfecti, & apud fratres minores in Zneyna sepulti. Quibus sic nepharie deuictis equis eorum & pecuniis quas capere poterant eciam rebus receptis fugam inierunt, & hoc ideo quia Kmetones de Wosnykii in subsidium mercatoribus venire conspexerunt. Octaua autem die post hoc in Crastino Reminiscere quidam raptores de Labischino & Pacosez & aliunde congregacione facta quosdam currus de diuersis ciuitatibus Polonie circa Powicz inuaserunt, ipsos depredare cupientes. Quibus in primo congressu raptores aliquos equos violenter abstraxerunt, sed mercatores viribus resumptis in secundo congressu raptoribus viriliter resistentes eorum plures letaliter vulnerarunt, & filium Boguslai de Pylatowo protinus occiderunt Caballumque suum XXX. marcas valentem & alios quindecim multo suis meliores retinuerunt & ad propria letantes redierunt &c.

Status Polonie miserimus:

De Conflictu inter Domaratum & Terrigenas habito.

Elapsis itaque paucis diebus Domaratus Capitaneus sepe dictus veniens cum Pomoranis, Cassubitis & Saxonibus primo Wronky opidum & villas plurimas in circuitu eiusdem opidi deuastauit. Et deinde transiens terram fortiter deuastando venit ad quoddam predium S. Castellani Naklensis, quod Pyothrconicze volgariter dicitur prope Samotuli opidum Castellani eiusdem in quo predio suas fixit staciones prefatum opidum totaliter deuastando. Cuius aduentus S. Castellanum & Terrigenas minime latebat. Nam Sandiuogius intelligens congregacionem & hostilem inuasionem Domarati predicti, miserat occulte versus Kalis & Pyser pro Dominis Barthossio de Odolanow & - - - - - - Castellano Srzemensi vt festine sibi in auxilium venirent, secreciori tamen modo quam possent. Qui sabbato ante Reminiscere Poznaniam venientes eadem nocte subito bene cum CCC. lanceis pungnaturi contra prefatum Domaratum processerunt, & quamuis circa medium noctis Domaratho fuisset nunciatum, quod hostes sui prefati appropinquarent, ipsum in staciones suis invadere cupientes, ipse tamen B. & Sremensis Castellani aduentum ignorans non credebat, sciens Swidwam adeo non fuisse potentem quod ipsum inuadere presumpsisset, sed mane Dominico die Reminiscere que fuit XV. mensis Februarii exploratores Domarati reuenientes ad staciones narrarunt Domaratho hostes accelerare ad pungnam. Sicque in ortu diei fere medietas Domarati exercitus propter acceleracionem pungne arma induere non valens ita inermes cum parte armatorum hostibus prope staciones suas nocturnales occurrerunt, ibique congressi fortiter inuicem pungnarunt. Sed Pomorani & Saxones inermes mox post congressum terga vertentes fugierunt. Quos Castellanus Naklensis cum suis vltra VVronek duo miliaria insecutus est plurimos ex ipsis captiuauit. Saniori autem discrecione vsus fuisset si in loco certaminis cum Barthossio tamquam victor permansisset. Sed DEUS hunc honorem sibi propter inuasiones & rapinas, quas in bonis Ecclesie comiserat, ut premissum est, dare procul dubio denegauit, ymmo eodem die ipsum & suos graui iactura, ne tumor superbie ipsius alcius excresceat, pudorose concussit. Alii autem Terrigene ipsum Domaratum & suos homines per agros confuse dispersos animose debellantes plurimos ex ipsis captiuarunt, ipsorum equis receptis & armis exutis aliquot cumulos ad instar moncium ex ipsis armis comportatis congesserunt. Nondum VVirzbautha de Smogulecz cum centum lanceis & quingentis pedestribus apropinquauerat ad pungnam vt puta qui circa Obrzisko vltra fluuium VVartham pernoctauerat, nil penitus de prelii euentu suspicatus. In hoc autem prelio quidam nobilis adolescens nomine Troyanus Thamislai de Golancza olim Judicis Kalisiensis filius omnium virtu-

tum donis mirabiliter insignitus cecidit letaliter vulneratus & feria tercia proxima in die Mathie Apostoli in Poznania debitum nature exsoluit. Grzimko eciam de Czemno vir nobilis & bonus & plures alii tam nobiles quam plebei proch dolor fuerunt occisi in bello eodem.

De secundo Conflictu inter eosdem facto.

Postquam autem rumor belli ad Wirzbautam de Smogulecz & ad suos peruenisset, illico mouens castra sui exercitus ad locum certaminis properauit. Ad quem veniens terrigenas quos ibidem nondum captos repperit, captiuauit, & non solum equos & arma eorum sustulit, sed eciam equos & arma Domarati per terrigenas primitus captiuatos obtinuit & in loco certaminis tamquam victor honorifice permansit. Ad quem Domaratus frater suus Mhroczko iam capti & armis exuti cum aliis gentibus suis tam captis quam per agros passim dispersis confluxerunt, & de victoria huiuscemodi exhilarati vires animose resumentes reditum hostium suorum qui Saxones insequebantur in loco prelii expectabant. Et quamuis Castellano Naklensi fuisset nunciatum a cede aduersariorum redeunti, quod Wirzbautha cum Domarato in loco prelii expectarent eius aduentum, ipse tamen estimans se potenciam Domarati totaliter prostrauisse, apropinquabat ad eosdem. Snd cum prope apropinquans ipsorum exercitum conspexit, & se longe viribus disparem sensisset, territus & corde tabefactus fugam iniit, mallens fuge vti presidio licet confuse quam exercicio insistere belli. In cuius fuga multas terrigenas per exercitum Domarati & Wirzbaute prostrauit & eciam captiuauit. Et tandem Sandiuogius Castellanus Naklensis ad quoddam fortalicium Derskonis Grochole Castellani Santhocensis nomine Ostrorog vix cum paucis aufugit se in eodem hostibus suis opponere proponens; In cuius fortalicii predio siue villa Nobiles multi & diciores de Polonia qui ad fortalicium pertingere nequiuerant, quasi inermes & in illo se hostibus opponentes fuerant captiuati ibidem in Ostrorog partem diei predicti residuam in expungnacione fortalicii predicti ad quod Swidwa predictus cum suis confuse fugerat deducentes & nocte eadem usque mane. Mane vero facto alterius diei fere per totam diem fortalicium impungnabant memoratum. Sed expungnare tam subito non valentes & aduentum terrigenarum, quos in Poznania fore estimabant, formidantes sequenti nocte opidum Obornikin triumphum victorie reportantes leti ac hilares intrarunt, de quo opido exercitus Domarati a feria tercia, que fuit Dies XVII. mensis Februarii vsque ad octauam diem mensis Marcii depredaciones incendia & rapinas assidue hostiliter comittebant; totam terram inter Poznaniam, Duk, Wronky ac fluuium Warthe deuastantes. Similiter & alii auxiliatores Domini Domarati de Castris & fortaliciis superius expressatis desolacioni tocius terre Polonie fortiter insistebant, ipsam ad nichilum per suas depredaciones, quas frequenter faciebant, redigere conantes. In conflictu autem prehabito vterque exercitus vnius Domini acclamacione vtebatur. Nam terrigene nomine Marie filie Loduici Regis premortui & vxoris Sigismundi Marchionis Brandenburgensis acclamabant. Que ergo causa huiuscemodi pungne extitit, cum vnum dominum omnes colebant & eius nomine pungnabant, & videtur quod nulla alia vt in veritate consistit, nisi raucor pungnancium ab olim conceptus & zelus odii & invidie ad litigandum confortans. Ex his itaque quidam terrigenarum Domaratum pro Capitaneo habere nolebant, & hoc ideo, quia Eleccionem Dobrogostii in Archi-Episcopum Gneznensem & Nicolaum in Episcopum Poznanienſem de quibus premissum est, astruebant, Domaratum invidie zelo insecisse & obhoc plus quam propter iniurias quas ipsum dicebant crebre terrigenis fecisse, ipsum pro Capitaneo habere nolebant, & ipse eorum voluntati in hoc propter pudorem acquiescere noluit, propter quod solum terra Polonie irrecuperabili fere desolacioni proch dolor visa est subiacere.

Cauſa Diſcordie inter Polonos:

De Conuencione per Nobiles Regni in Syradia habita ante Letare feria quinta.

ELIZABETH Hungarie Regina Polonorum Precibus mota Filiam Juniorem HEDWIGEM ſeſe miſſurum promiſit:

Interea vero die videlicet penultima mensis Februarii maiores natu Regni Polonie in Syradia colloquium celebrarunt, ad quod colloquium Elizabeth Regina Vngarie Loduici Regis predicti Relicta cum Maria filia ipsius, Nicolaum Episcopum Wesprumensem & quosdam Vngaros destinauit cum nunciis Polonorum, qui ad ipsas missi fuerant, sediciones & scismata, que in Regno Polonie periculose fiebant, nunciare. Et vt ipsis Mariam filiam ipsius cum viro suo gracia sedande dissensionis destinasset supplicantes. Alioquin ipsos aliter de remedio precipue vt Regem haberent prouidere oportebat.

Digitized by Google

portebat. In quo Colloquio Epiſcopus & Vngari memorati Regnicolas Polonie ab omnibus promiſſionibus & fidei paccionibus, quas Marie filie Regis predicte fecerant, abſolutos penitus eiusdem Marie & ſui mariti dimiſerunt, promittentes quod Regina Elizabeth Regis mortui filiam iuniorem, iam alias Leopoldo Duci Auſtrie deſponſatam ad ipſos Poloniam poſt nunc inſtans feſtum Paſcha deſtinaret in Reginam Polonie coronandam. Ita tamen quod proceres Regni Polonie primitus iuramentis ſuis atque litteris firmiter promitterent, quod ipſam ſtatim poſt coronacionem verſus Vngariam ad ſuam genitricem triennio ibidem educandam redire nullatenus recuſarent, ſuper quo Regnicole Polonie vsque in ſabbatum in altis deliberare decreuerunt reſponſionis dande prefatis nunccüs die ſabbati predicta ſtatuentes &c.

Quomodo Caſtrum Kaliſienſe Terrigenis fuerat preſentatum.

De Conuencione autem Syradienſi predicta prima die menſis Marcii in Dominica Letare venientes Spithco Cracouienſis, Sandiuogius Kaliſienſis Palatini Nicolaus de Boguria Caſtellanus Zanichoſtenſis & Crzeczslaus Szekoczskii in Kalis cum litteris Regine predicte ordinarunt cum Caſtrenſibus, qui per Terrigenas obſidebantur in Caſtro Kaliſienſi predicto, quorum Caſtrum eisdem Dominis nomine Regine redderent. Similiter de omnibus Caſtris & Ciuitatibus Polonie prefati Palatini & eorum conſortes ſe intromittere volebant, ſed Terrigene ipſos ad hoc nullatenus admiſerunt. Et tandem poſt aliquam diſſenſionem hinc inde habitam vtraque pars Johanni Kaliſienſi Caſtellano Caſtrum Kaliſienſe & Ciuitatem & terram gubernandam committentes. Palatini vero predicti verſus Vngariam ad Reginam feſtine proceſſerunt, Nicolaum Zauichoſtum & Crzeczslaum verſus Poznaniam ad faciendum treugas pacis inter Domaratum Capitaneum ſepe dictum & Terrigenas deſtinarunt, qui Dominica die Judica VIII. menſis predicti in Starczinow villa Capitanei Poznanienſis & Radzin fluuio intermedio vsque ad feſtum ſancti Johannis baptiſte anni preſentis ſub certis paccionibus treugas pacis ordinarunt, Domino Domarato Caſtrum Poznanienſe & non ciuitatem & cetera Caſtra Regalia ac opida & municipia nichilominus retinente. Gaudeat igitur infelix invidie condicio, que Domaratum a Capitaneatu eiicere cupiens deſolacionem Terre more aſpidis cum ſua iactura nequiter parturiuit. Nec mirum ſi in laqueum, quem aliis odioſe tetenderant, ſoli inciderunt.

Concordia inter Polonos ſancita:

De Strage inter Grodziſzcze & Keplowo facta.

Interim itaque die Veneris VI. menſis predicti A. & M. fratres heredes de Plaſzcowo, quibus Domaratus ſepedictus Caſtrum Kyeblow pro ipſorum conſeruacione ac gubernacione tenendum commiſerat, Congregacione cum Caſtrenſibus de Dzbanczin facta, quasdam villas circa Grodziſzcze depredandas ſunt aggreſſi. Quibus depredatis cum redirent ad propria habitatores Grodziſzenſes cum Kmetonibus circum vicinis ipſos inſecuti, omnem predam quam ceperant hoſtibus in fugam conuerſis abſtulerunt; De cuius prede erepcione non contenti hoſtes inſequebantur, ipſos proſtrare cupientes. Sed hoſtes cernentes ſe in arto poſitos, ſubito nunccios ad Caſtra predicta deſtinarunt auxilium Caſtrenſium poſtulantes. Quibus Caſtrenſes feſtine in auxilium properauerunt. Quorum aduentum habitatores Grodziſcenſes cum vidiſſent, mox in fugam fuerunt conuerſi. Quos hoſtes inſecuti inhumaniter multos ex ipſis fugientibus proſtrauerunt, ſic quod vltra quam centum ſexaginta occiderunt, exceptis captiuis & vulneratis, quorum plurimi poſt breue tempus vitam ex vulneribus finiuerunt.

De Expugnacione Caſtri Dragyczin.

Eodem quoque tempore Lithwanorum principes cum magno exercitu venientes Caſtrum Draghyczin, quod paulo ante Duces Mazouie ſub ipſis acquiſierant, circumuallarunt obſidione firmantes. Quod Caſtrum pro tunc quidam nomine Saſſzin Ducis Mazouie Marſchalcus tenebat, qui ſciens, paucam gentem eſſe in Caſtro veniens cum XXX. lanceis & aliquot baliſtariis veloci curſu per media Caſtra Lithwanorum viriliter tranſiens, vsque peruenit. Quem ſui de Caſtro agnoſcentes, feſtine Caſtrum apperuerunt, ipſum ingredi facientes. Cumque defenſioni Caſtri aliquot dies fortiter inſiſteret, quidam Rutheni in Caſtro exiſtentes igne appoſito Caſtrum ſuccenderunt & per menia Caſtri ſalientes ad exercitus Lithwanorum fugam inierunt. Marſalcus vero cum aliquot ex ſuis Caſtrum exeuntes, tamdiu cum hoſtibus pugnauerunt,

Digitized by Google

uerunt, donec ad captiuitatem principis Lithwanorum sunt redacti, ceteri vero quam plurimi igne & gladio heu sunt consumpti &c.

De Colloquio in Syradia per Terrigenas facto.

In Conuentu Siradiensi omnium Voto Masouiæ Dux eligitur REX POLONIÆ: sed obstante Jaschkone de Tenczyn: Castellano VVoynicienſi: postea iteratis Votis HEDVVIGEM LVDOVICI: REGIS defuncti: Filiam Juniorem REGINAM:

Adueniente quoque sabbato in albis XXVIII. die mensis Marcii conuenerunt regni proceres in Syradia super responsione a Regina Vngarie, ut premissum est, habenda & eidem viceuersa danda. In quo Colloquio multi proceres Regni sperabant tunc Semouitum Ducem Mazouie in Regem Polonie prout affectabat communiter assumendum. Sed cum Dominus Bodzautha Archiepiscopus Gneznensis in Ecclesia Syradiensi astante nobilium multitudine voce sonorosa requisisset, an Semouitum ducem, Regem Polonie habere affectarent, & multi astantes clamantes clamassent, volumus, volumus & petimus, vt per vos Dominum Archiepiscopum in Regem Polonie coronaretur, subito quidam nobilis Jaschco de Tanczin, Castellanus Woynicienſis filius Andree olim Palatini Cracouiensis de Thanczin facto silencio dixit: O Nobiles & fratres, non decet nos sic ad Eleccionem accelerare festine, debiti enim sumus fidelitatis promissa Heduigi Loduici Vngarie Regis filie tenere. Idcirco si ad festum Pentecostes proximum adducetur, nobiscum quoque cum suo viro manere voluit & regnare ut domina; prestolemur eius aduentum; Alioquin nos ex tunc de principe prouidebimus, prout alias inter Regem Loduigum premortuum & nos condictatum, paccionibusque certis & literis roboratum. Cuius dictum fere omnes vnanimiter approbarunt, Responsa certa Vngarorum nunccius Episcopo Weſperiensi & N. militi dantes & legaciones imponentes que secuntur. Quod si Domina Regina Vngarie prenominata filiam suam Heduigem iuniorem ad festum Penthecostes proximum non adduxerit seu non destinauerit Cracouiam in Regno Polonie quoad vixerit regnaturam, extunc decreuerunt a promissis esse liberi & soluti, & quod eadem Regina Terram Russie Regno Polonie reuniat, ac Ducatus Dobrinensem, Cuyauiensem, Welinienſem & Castra cum opidis Ostrzessow, Boleslawecz, Crzepicze, Clobuczsko, Czanstochowam Holstin & Bubolicze, que vir eius Dominus Loduigus Vngarie & Polonie Rex prefatus illustri principi Domino Wladislao Duci Oppolienſi donando alienauerat, qui & tunc Conuencioni predicte intererat. In qua pro eo quia Eleccioni Semouiti Ducis Mazouie cuius sororem germanam in vxorem habebat consentire noluit, capi debebat, Regno Polonie & Corone ipsius Regni reordinet in statum pristinum reintegrando, alias deliberatis animis ad Regis eleccionem procedere vellent non obstantibus paccionibus in contrarium editis quibuscunque &c.

De Conuencione Regnicolarum in Sandecz habita.

Die itaque festi Penthecostis decima mensis Maii anni eiusdem, Seniores Regni Polonie conuenerunt in Sandecz aduentum Regine & filie ipsius Heduigis, prout per earum nuncios, de quibus premissum est, venire promiserat prestolantes, ad quos Sandiuogius Palatinus Kaliſienſis sepedictus cum quibusdam militibus Vngarorum veniens, ipsos nomine Regine peciit, vt ad ipsam in Coszize descendere dignarentur, asserens ipsam Reginam cum filiabus propter inundacionem aquarum versus Cracouiam, quo per Terrigenas conduci debebat, venire non posse. Et nichilominus si eius peticioni condescendere nollent, extunc ipsa cum filia sua periculosis euentibus se exponens Cracouiam veniret licet invita. Terrigene autem donaria plurima ab ipsa Regina se consequi estimantes tractatibus prioribus & quibusuis paccionibus penitus minime seruatis, securitatis tranſitu ac reditu accepto venerunt in Coszicze vbi donariis licet modicis & promissorum magnitudine circumuenti noua pacta cum predicta Domina Regina inierunt, taliter, quod Heduigis in festo sancti Martini proxime sequenti, quam tunc in Reginam erexerant debeat absque tractu lugubri longiori precioſe coronari. Que sic coronata si absque prole decederet, extunc soror eius Maria vxor Marchionis de quo superius est premissum in Regno Polonie & Vngarie succedere deberet, & viceuersa Heduigis predicta si soror eius Maria Regina Vngarie sine prole decesserit, succedere debeat in Vngarie Regno, volentes quod hec duo Regna debeant esse vnita, donec prefate Domine aut earum altera filios procrearent, quorum vnus in vno, alter in altero succederent regno. Hanc igitur ordinacionem contra prohibicionem Regnicolarum Polonie atque scitu Wincencius de Campa Poznanienſis & Sandiuogius de Subyno Kaliſienſis Spithco de Charzewo Cracouienſis Palatini, Dobeslaus de Curoſwank, Cracouienſis, Jaschko de Tarnow, Sandomirienſis &

de Coniunctione Regnorum Vngariæ & Poloniæ cogitatum:

Doma-

Digitized by Google

Dominus Permiensis Cubellani cum ceteris Nobilibus fecerunt literis & figillis certum robustum contradictione ceterorum Nobilium nunc presencium recidere non oßitere, que ordinacio quantum inconmodi & scissionis Regno Polonie sit, ipse fatis patebit.

De Adamita Semouita Ducis Mazouie & Boleslavie archiepiscopi Gneznensis. Craconium accedente.

Eodem quoque tempore die XVII. mensis & anni predictorum in vigilia festi Sancte Katherine Craconium Dominus Boleslaus Archiepiscopus Gneznensis habens Semouitum ducem Mazouie in suo comitatu, quem tamen cens ita Mazouie & Barthoßini protenuabus publicabant. Et quia Dominus Archiepiscopus, qui & pie consuetudinis Sanderus nuncupatur, ad Regem Polonie Wladislaum Craconium cum literis fecum adduxerat, idcirco ciuitas Craconie portas claustri obßimans ipsis ostiarum arcebat non permißit. Qui dubius nocturno in Curia presbiterio pernoctabat, quem idem Archiepiscopus propinquis & familiaribus suis sumptuose procurauit, diuerse hospitari. Sed quidam Terrigene & ciues presbiterii, camperis, quod Dux Semouitus in stacione Archiepiscopi se occultaret, mandauerunt per nuncios Archiepiscopo & presbitero se velle ad ciuitate pro ceteris Nobilibus cum duce, quid prendendere vellent experiri. Sicque nocte ßili Penthecoßis omnis cum illis armis ad singulos & equos alcenßis per foribus Curie preßte, ne cum a Ducem & Archiepiscopum inßitus fieret, diligenter custodiam ßipantes habuerunt, & ad mane ße iuerunt in Proßtenitze oppidum & deinde in Corczin, vbi dubius nocßibus requiemßs & otia morum traxerunt hec. Index Regius HELYVIVS Sandus.

Quare Semouitus Craconium venerit & recesserit.

Caußa vero adueniens Craconium ducis predicti & Semouitus eiusdem fuit hec, quia confidebant, quia quidam Nobiles qui fuerunt a Rege Casimiro in quam plurimis eis pacta iuramenta recedere nolebat, ipsum pro Regina habere voluisse & sicco consequente quibusdam terris gaudere fuit. Iuramenta autem predicta Dominum Henricum Ducem Slesie Regi, qui vita functus est, & Regine Polonie facere coronam. Sed concepta inde quamuis occasione non desunt de prefe sed eisum de longe postea fuerunt locuti. Quibusdam, vnde propter Ducem Mazouie Boleslaum in exulem euasit concessoque Dominicalie prout premißum est, heredi prorogata successum exßitit &c.

De predicti Terre Cuyauiensis.

Dux vero Semouitus postquam suum debitum prorogacionem coronacionis filii Regis & iuramum confirmauit, & Sabinam Nobilem cum nulli per Regnum Vniuerße, Casimiro Nobili fideli effecßus, recepit de Vngaria ad capiendam possessionem terre Cuyauiensis predicti, premißa verba Casimiro, terre claustum reiecßum ruinam Polonie & Cuyauie. Cubellani Cuyauiensis cum Abraham Sochi Filio suo Petro & ad ciuitatem Cuyauiam Bezelin de nocte per Mikolai Capitaneum Ciuitatis & predictum Casimirum recepßus terre predicte, qui tum Duci predicto adherens, bonificationem ei gratiose promißis recepßorum, honoris & iuris ad iuramentum calumpnandi fecerunt & Duci predicto promißere eidem. Sicque dicti Cuyauienses per Ducem Semouitum predictum Terram olim Archiepiscopi Gneznensis Casimirum Petri Mazouie principis & eius quos predecessorum caußa quod ipsum

Breſcenſem cum quibuſdam Marcuini ingreſſus cives populares expulerunt, ipſos rebus eorum vetuſtate ipoliatos &c.

De prædicatore Caſtri Cruchouienſis.

Poſt paucos itaque dies Cathro & Cruitare Breſcenſi ſic prædicionaliter ut ſequitur ſeu proiterur, obeuntis, Abrahami Patriarchæ prædictus etiam exercens Dario anteactis vallatur Cruchouienſis Caſtrum & hoc ſub dolo. Nam in Quadrageſima precedente Dobeslaus Caſtellanus Cruchouienſis, ſupra de quo fuit memoria & ſæ., cum Trentenus inquiſitionabat Caſtrum prædictum, fuerunt inter Tertigenos & Petrulium Capitaneum prodiscrem prefatum ſatuer pactiones, quod Tertigenes Caſtrum Cruchouienſe tenuere fide Regi memorato ſuſtoperunt, & alteriis Wyſzkiſem filio dicti Caſtellani Cruchouienſis Catbelino Breſcenſi & Jacubo Cuiig. Pyrnacerrano conſulerent ad ſuberuandum, prohibentes ne cuiquam ad Dominabo, Dominoe Regine aut filie eius feu Terrigenis dictum Caſtrum preſumerent prodere, premiſſaque Wyſzko Caſtellanus Breſcenſis nunc Dobo Dominum Siberio milit de mandato ipſius Dominoe Regine ſpecialis ipſo Caſtellano eciam in contencione in Cofficze nunc Senthore Caſtrum Cruchouienſe absque aucta diſcretione tenentes. Sed propterea dictus Caſtellanus Breſcenſis Cuyanum reſcitur, Caſtrum prædictum fuit per Marcolaus obſeſſum, vi preferur. Tractatur enim prefatus Caſtellanus moram ivit ea diu quia quam celebre, ne prodicionaliter ſuccedi conarent. Sed hec nulla ratione ſtando, reſtituit regere poterat, quem precidencia & in propinqua inquicia iuciditur ſume delegebant. Pater eciam ipſius & frater Germanus Cracislaus ſepulcrum cum quibuſdam terrigenis Jandlo Gaig Lubrant, & Dno Marcilio Caſtrum Cruchouienſe prefentibus & femper Dnis prefatis adherentes cum cruitare Breſcenſi manebant. Sicque Dux Marcuini Cuyanuciuta terram cum pudore ſuum Cuyanorum tenuit in poſſeſſa acceſſerunt propter confuſe relacio absque omni preſio & relictionis furtas aliqua affecuras &c. ✱

Dux Marcolaus Cuyanus occupat.

Turbat in Regno Polonie per Dominum Sbigneum Cracouiensem.

De Cancellario Ducis Semouite & Archiepiſcopo cum quibuſdam Regnicolis in Syradia.

Denique Dux memoratus per Caſtellanum de Semiſzino Dapicrum Kaliſiensem & P. & N. nihil omnes Nobiles regni Polonie veritus Syradiam ad diem ſancti Vas XVI. menſis Junii ad colloquium evocavit, beneficia plurima, honoribus & in ipſum ut Regni Polonie gubernatula aliquatur confercientibus, ſe dominum promittendo, non veritembus vero & electionis hoc differentembus iniuas mendax & deloticiosus terminum imponendo. Sed cum ad terminum prefixum nemo prefatis mendacijs & deceptionibus temere consuetudini intendere contemperunt, ipſum in Regem nullatenus habere voluerunt, preterquam Dominus Archiepiſcopus & quidam nuncnes prefatum ducem in Regem fuerunt proclamantes etiam nonnulli, quamvis non ſint eorum Regem acclamantes, & nihil quidem ex ipſis diſſuaſibile, debebit tunc per prædictum Archiepiſcopum Cracouiensem & Szyborium Plocenſem ac S. Kyouiensem omnia precaturum, Reliquos in Regem Polonie coronari.

De abſcisso Cuiitatis Kaliſiensi.

Die vero XIX. menſis & anni prædictorum Dux & Bartholſus ſepe dicti Kaliſienſes Cruitarem obſeſſione & poſt paucos dies propugnaculum ſuus Cruitarem in aggere verſus Koſch exuentes expugnarunt, repugnantibus cuibus vilanet, ledrifere ruinam acquirebant ac turpiter cum preter Ducis tum relicti vno adoleſcente in pungna predicta interfecto. Cuiratus autem Dux Slezie & Oleſnicenſis Dominus CCC. lancea habente in ipſo commenvenientes nationes ipſas ante cruitarem predictam ere ata parte fuit in fabidum Ducis Memoria predicti. Cui Bartholſus Caſtrum Oleſnicnſe ſub quodam pacto iam dudum aſſignandum.

De depredacione Gambicze ejuſq; Regali.

Interim vero Gruinſula de Oleſnitzca, Wopſico de Sweradowo Caminenſes Caſtellani & Warſbucie ac ſimiliter prefecti Cathi Nalenſis congregationes facta vocatione prope Znaymam Brzeſcenſibus monaſterii Trinitatenſis die dominico XXI. menſis eiusdem, vbi fuciones ius figeues mierunt ac eues Znaymenſes affacuores, vi certantem iuam portebat cursum proſeruut, Dominus eorum ſe fubdentes, absque ipſis rum alicuiis concreantis cuitarem ipſum yelvet impugnare, affirmantes coram eis

Digitized by Google

dem, quod Archiepiſcopus Duci Mazouie ciuitatem predictam & alia caſtra Eccleſie vt de ipſis Regnum impugnet accommodare promiſiſſet, & ne Gens prefati Ducis Regnicolis de predicta ciuitate moleſtias inferat, ipſam ſibi aſſignare petebant. Sed cum ciues inconſulto Domino Archiepiſcopo hoc facere aliqualiter non poſſe ſe aſſererent, ipſi vsque ad feriam quintam tunc proxime venturam inducias dictis Conſulibus conſenſerunt, & illa nocte exercitum ſuum mittentes mane feria ſecunda Gambicze opidum Regale, quod iam Mazouite tenebant, totaliter depredare iuſſerunt. Cuius opidi preda & queque ſpolia verſus Nakel per ipſos ſunt iocunde deducta.

De Expugnacione Caſtri Camyen.

Quinta igitur feria XXV. menſis predicti Sandzimirus de Radzice cum gente exercitus predicti de Nakel recepto Nicolao Sampolborgenſi, Laſzcone Czodlinsky de Waldowo, Nicolao de Sabdus cum ſuis hominibus ſibi aſſiſtentibus venit in Camen, quem ciues, qui pociores ſeducti ciuitatem intrare permiſerunt, exiſtimantes Dominum Archiepiſcopum de Archiepiſcopatu ſuo per Reginam fuiſſe penitus profugatum prout per predictum S. & alios fuerant licet falſe informati. Sicque ciuitatem ingreſſi vsque ad diem ſabbati Caſtrum fortiter impugnarunt, & tandem Caſtrenſes propter defectum defendiculorum prefato S. ſub quodam pacto Caſtrum tradiderunt ſe & ſua liberantes.

De pacto inter Archiepiſcopum cum Grzimala & Wirzbanta.

Interea autem Dominus Bodzautha Archiepiſcopus Zneynam die Dominico XXVIII. menſis eiusdem feſtine intrauit, & tandem cum Grzimala & Wirzbanta convencione habita de XLV. marcis groſſorum ipſos remunerans omnes decimas in Terra Palucenſi ad menſam ſuam pertinentes vt bona Eccleſie tueri deberent ipſis pro illo anno aſſignauit &c.

De vaſtacione Owecziſſzewo.

Eodem quoque tempore ipſo die Kyliani VIII. menſis Iulii Michaël de Curowo cum filio ſuo Michaële & eorum complicibus venientes de Cruſuicia Owecziſſzowo opidum & villam Grzeſſow, equis pecoribus pecudibus & rebus omnibus nil pauperibus penitus dimittentes totaliter ſpoliarunt & verſus Cruſuiciam deduxerunt, & ex poſt Slawecz vexillifer Mazouie prefectus Caſtri Cruſzno, Zlothcowo & Oſtronite villas Capituli Gneznenſis ſimiliter ſpoliarunt. Abraham vero Palatinus Plocenſis tunc Capitaneus Cruſuicienſis exiſtens, villas Capituli Gneznenſis videlicet Parlino maius, Parlino minus, Nyeſtronuo & Belky vna die ſimiliter ſpoliauit & verſus Cruſuiciam deduxit &c.

Qualiter Domaratus Zneynam ſub dolo obtinuit.

Menſis itaque Iulii die X. Domaratus Caſtellanus Poznanienſis de Vngaria rediens venit Zneynam ad Badzautam Archiepiſcopum ſepe dictum cum ſocero ſuo Alberto Palatino Cuyauienſi Grzimala, Wirzbanta & aliis ſuis ſequacibus multis. Coram quo in ſecreto & poſt in aperto aſtruxit ipſum Dominum Archiepiſcopum coram Regina Vngarie & ipſius genero Marchione Brandenburgenſi veraciter fuiſſe delatum, qualiter ipſe duci Mazouie omnia Caſtra Eccleſie & ciuitatem Zneynam aperire ipſumque ducem in Regem coronari permiſiſſet, propter quod Regina & Marchio talibus creduli ad papam nuncios contra ipſum cum querelis deſtinaſſent, ſupplicantes, vt eum tamquam proditorem Regni ac crimine leſe maieſtatis & periurii notatum ab Archiepiſcopatu remoueret. Et vt hec delacio & Regine indignacio ſuſpicionis facilius tolli & mitigari poſſit, peciit Zneynam nomine Regine & eius filie ſibi aſſignari, alioquin ipſum Archiepiſcopum & eius bona & preſertim Zneynenſem diſtrictum & eius opidum vellet impugnare. Archiepiſcopus autem licet iuramento firmante aſſereret, ſe promiſſa duci predicto Mazouie nunquam feciſſe, Domaratus tamen Zneyna carere nolebat. Cui Archiepiſcopus reſpondit, Domarate, ſi eo reſpectu, vt a me ſiniſtra ſuſpicio tollatur, Zneynam tibi aſſignauero, per hoſtes tuos deuaſtabitur diſtrictus eiusdem; ſin autem non fecero quod cupis turpe, cum tuis deuaſtabis eundem. Vnde carius video, quod occaſione tui deuaſtacio huiusmodi ſubſequatur, quam ſuſpicionis mee ob reſpectum. Et tandem deliberacione vsque in craſtinum habita, deliberauit cum aliquibus de Capitulo Grzimalam Caſtellanum Caſtrinenſem in procuratorem Zneynenſem ordinari, ad finem ne ſuſpectus haberetur quod gentem Ducis Mazouie in opidum Zneynenſem intromittat. Quod cum mane Domarato & Grzimala predictis ipſe Archie-

piſcopus retuliſſet, Grzimala predictus absque Wirzbanta de Smogulecz procuratorem predicti opidi ſuſcipere recuſauit, & ſic vtrique eorum Zneyne & eius diſtrictus gubernacio fieret commiſſa, tali pacto, quod nullam guerram de ipſa ciuitate alicui mouere ſed ſolum feros pro poſſe reprimere deberent, nec aliqua dampna ſeu expenſas Eccleſie computarent, ipſam aliqualiter de repetendo. Sed qua intencione Zneynam appetebant euentus ſequens declarabit &c.

De Conuencione Ducis & Archiepiſcopi cum Cracouitis ibidem.

Denique primates Cracouie & Sandomirienſis terrarum cernentes, quod exercitus Semouiti Ducis Mazouie & Cunradi Slezie circa Kalis exiſtentes & alie gentes eorundem de Caſtris diuerſis Regni Polonie aſſiduis deſolabant depredacionibus, nulla reſiſtencia penitus pacientes, miſerunt litteras ad Semouitum Ducem Mazouie & Bodzantam Archiepiſcopum Gneznenſem petentes eosdem vt litteris ſecuritatis & obſidibus receptis Cracouiam ad craſtinum ſancti Iacobi venirent cum ipſis de diſpoſicione Regni & pace habenda tractatum. Ad quam conuencionem Archiepiſcopus de Zneyna Grzimala predicto ibidem dimiſſo XX. die menſis Iulii proceſſit, vbi conuenientes fecerunt inter ſe treugas pacis vsque ad feſtum ſancti Michaëlis tunc proxime venturum certis fideiuſſoribus & litteris roborantes, per quas treugas pacis Dux Mazouie ſepe dictus fuit ſatis dampnoſe fallaciter circumuentus. Nam prius quam Dux Mazouie exercitum ab obſidione ciuitatis Kaliſienſis die menſis Auguſti XIIII. abire iuſſiſſet, Vngarorum fere XII. milia armis & arcubus accincti cum Sigismundo Marchione Brandenburgenſi prenotato fines Cracouie attingentes in antiqua Sandecz ſtaciones ſuas cum graui natura hominum in ibidem degencium pompatice extenderunt, & hoc X. die menſis Auguſti. Sed Dux Semouitus eorum aduentum ignorans tercia die poſthoc in vigilia aſſumpcionis virginis Marie exercitum ſuum de Kalis amouit, propter aduentum Vngarorum inter Cracouitas & Sandeczitas diſſenſio ſatis grauis fuerat exorta, quibusdam afferentibus treugas firmatas & pacta cum duce inita ſeruari debere, aliis contrario dicentibus ducem treugas violaſſe. Manſerat enim Barthoſſius cum exercitu ducis in obſidione ciuitatis predicte VIII. diebus & vltra contra preceptum ducis, treugas ſeruare recuſans, & terram infra pacis treugas fortiter deuaſtans, donec dux veniens ipſum abinde amouiſſet, & ideo aſtruebant Ducem treugas non ſeruaſſe, precipue quia de Caſtris Cruſzuicienſi, Breſcenſi, Przedecenſi & aliis Gneznenſis & Wladislauienſis Eccleſiarum bona & aliorum Regnicolarum infra paucos dies predictos per homines Ducis predicti nimium fuerant ſpoliata &c. Sequitur

De obitu Sbiluti Epiſcopi Wladislauienſis.

Mors & Elogium Sbiluti Epiſcopi Wladislauienſis

Die namque Veneris vltima menſis Iulii venerabilis pater Dominus Sbilutus de cognacione Paluczenſis, Epiſcopus Wladislauienſis in Caſtro ſuo Raczans paraliſi morbo in manu & pede parte ſui corporis ſiniſtra aliquot annis non tamen nimium acre laborans feliciter in Domino obdormiuit. Iſte etenim felix Epiſcopus Eccleſie ſue bona ſtructuris ſatis ſumptuoſis mirifice decorauit. Theſauros quoque in vaſis argenteis tam pro Ornatu Eccleſie quam menſe Epiſcopalis, ac ornatum pro cultu diuino pertinentem libros & pecunias ſatis habunde & pre omnibus ſuis anteceſſoribus in manibus ſui Capituli prouide reliquit. Nam Caſtrum in antiqua Wladislauia, domos & curias in Sobcow & in Gora ante Gdansk de coctis lateribus de nouo conſtruxit. Caſtrum eciam Raczans domo ibidem reformata cum muro cingere ceperat, ſed morte preuentus imperfecte reliquit. Poſt cuius mortem fratres cognacionis ſue multa dampna Eccleſie intulerunt. Hic ſuper omnes Epiſcopos in quibusuis conuencionibus Epiſcoporum & principum ſecularium tam in familia quam in apparatu expenſarum modum magnifici ſtatus decencius tenendo hilariter & largiſſime excedebat. Cuius anima requieſcat in pace.

De impugnacione Fortalicii Loſſow.

Igitur die Iouis penultima menſis Iulii Dominus Domaratus Caſtellanus Poznanienſis cum Andrea de Sweradowo Caminenſi, Grzimala de Oleſznicza Coſtrinenſi Caſtellanis & Wirzbanta de Smagulecz cum ſibi adherentibus congregacione hominum Naklenſis & Zneynenſis diſtrictuum habita obſederunt fortalicium Loſſow per Arnoldum de Waldowo nouiter conſtructum & firmatum, vbi per VIII. dies morantes in nullo profecerunt. Sed Iankonis corpus Przeſlai de Margouino olim Iudicis Poznanienſis

nientis illi ibidem de Castro per figuram intercursus fecum deferentes in Nakel metis redierunt, epistolo Marcvaldi de Pamperano quod iterum Wanlowitas penitus desuffrare & igne conlumpto &c.

De Electione Theodorici in Episcopum Wladislaviensem.

Demum die Mercurii XI. mensis Augusti Capitulum Wladislaviense in Castro Racuza convenientes in unum, quamvis illum diem Electionem Thesaurum, tamen Imperatoriorum per Sermonium Domini Romani, qui tum certum Capitulorum vir prevalium eli fuerat adeptus, fors formidantes ipsum anticipare malucrunt, vbi mechanmauro inter le legitus reperto conspirationum in res violentes in Theodricum Wladislaviensem, Tyrannum Pomeranorum propulsos & Johannem Archi-Diaconum Gnesnensem Canonicos Wladislaviensis, qui reliquos ad partem eligendi Troyanum propulsum memoratum. Causa electionem Dominus Radzarus Archi-Episcopus Gnesnensis ipso die allumptionis beate Marie virginis in Castro ibo Vaccas celebrans te Metropolitica confirmauit. Sed nunus confecrationis suspendere recusavit.

Qualiter Dragofius Capitaneus Scrabe Wobori occupauit.

Defuncto itaque felici Epifcopo predicto Stuluho, Dragofius Capitaneus Syradiensis de cognatione Polonorum stabiens se tirere suis Nicolaus Chrobrens Canor Wladislaviensis qui parvis cure per Sclauiam & quasi per totam Terra Epifcopi Wladislauiensis fuit ex decanus & benefcii Ecclesiasticis grauiter infamatus, fuidet per Capitulum in Epifcopum electus, Castellanum Wobrocensem fraudulenter occupauit. Nam quidam Jaroslaus Gozlawus familiaris eiusdem nominum Wobrocensis per Henricum prouisoratum Castellanie predicte & Cracouiam Wladislauiensem fuit familiariter intrepus & ipfi circa eiusdem epifcopatus familiares. Jaroslai predicti fraudulenti Curie ibidem primo Cracouiam conducentur & permanentes & ingressi eum roleban. Et quamvis familiares predicti Henrici de Gnes Wobrocensis memoratum Jaroslaum & filios de predicta cura & Palatio eiusdem ejicere, expellere & perstiterit, ipse tamen Henricus ipsos prohibuit, ne occuparet dicta predicte in aliquo profuturos ese molesti. Vnde & ipse ex hoc de fraude huiusmodi infpectus habebatur. Memoratus vero Dragofius per Jaroslaum ejus & filium suo palatium contra ab in colle dicti Wirthus exegit, fed nullus diuertis & ingratis nullum affluxit, collectus inollerabiles pauperibus imponendo. Pecora quoque & pecudes & quoque animalia animantia de illoftis Epifcopalibus diffrinxit & vitibus fuis in conflictionem honoris fui tempore Dei & honore proprio procul abiectis &c.

Qualiter peregrinus Capitaneus Polonie bona Ecclefie dimiffauit.

Interea vero Peregrinus milles de Wanglefitino Floriani olim Epifcopi Cracouiensis frater filius Capitaneatum Polonie adeptus, cum non itinerare, de qua crapulosis ve conluetudinem, viuere poffet, fecit predicatum, vt omnes peregrine ad quandam villas Epifcopi Poznaniensis circa Miloslaum conuenirent, vbi tunc veritas Kalis ad repellendos ab offidione Dacem Cantradum & Barthofhum iuit. Sed cum patet veniffent, fere aliquot villis devaltatis cum eorum hoftis & vires iuis ad villas monasterii de Luben, afferens fe velle reddere Glogouitis qui pro tunc tetram VVrbouensem deuastabant. Sed minime proficiferus redit Poznaniam bona Ecclefie deuastauis.

Qualiter Duc Conradus obiuuit Poncre.

Eodem quoque tempore Duc Cunradus venit cum pauca gente ante Poncre, cum quo Thomislaus VVichbora prefectus in Poncre pacto occulto palam habito libi Caltrum fabro preliemunit, nullam penitus refiftentiam faciendo, propter quod dicta Thomislaus cum fratre suo per Capitaneum Polonie fuerant capitales &c.

Qualiter Capitaneus Polonie recuperauit Poncre.

Modico igitur dierum intervallo precedente Thomislai VVichbore prefati nura & conflilio, Capitaneus Peregrinus predictus exercitu congregato profectus in Poncre vilas Ecclefiarum fortiter deuastando. Sed priusquam Poncre peruenisset, Henricus ducis in Caltro Poncre manentes licet reddere potuiffent, tamen exercitu non expectato Caltrum fuccendentes & leti ad propria redierunt, Capitaneus vero circa refor-

macionem dicti Cathi infidem, omnes fere villas Episcopi Poznaniensis circa Grobya & Dolsko ac Cultodiæ Gnesnensis Slup & Pampawo inhumaniter deuitauit &c.

Qualiter Bartholfus exercitum Polonorum in Vino nouo perturbat.

Altera autem vice metuis Augufti die Peregrinus Capitaneus prefatus iuffit in vicinio mium villa Episcopi Poznaniensis exercitum Polonorum conuenire, Ducem Cunradum & Bartholfum ab impugnacione Kalis repellere pretendens: Sed Bartholfium die conuentionis predicte comperto ad plures vsque leffauait, clam non vocatus, in quos repetit capitaneus, & multos equos, arma & fupellectilia quoque fubtulit & absque molestacione Eorum ad flationes fuas redit feliciter properatus.

De vallacione Thorek & Greegorzow.

His vero emporibus Strzibotius miles, olim filius Mofcemanis de Strzibore Cuyauie & Johannes Odwalt de Plemicowo ac Crifpinus de Gnesnensi Capitaneus in Colmine de Caftro eodem exeuntes, dictus dinenis Thorek & Gregorzow cum fuis adiacencuis enormiter fpoliarunt, Domino Archi-Epifcopo Bodzantha Gnesnenfi in Cultro feo Vnzow nunc exiliente, fed reffidencium, licet potuiffet, facere nolente &c. sequitur

De vallacione dilrictus Zneymenfis.

Deinarchione itaque in obfidione Loffow cum filiis commorante Arnoldus de Wyldowo cum Paluconibus & alijs adiunctibus gregem Zneymenfem & alarum villarum inopinate fuibula & Golmeram innocuas abduxit. Et hoc idem, quia nonnines fubrichia Znaymenfis iuffu Gryvnale feruilium Loffow impugnabantur. Poft hoc eo via armaturam fibi in oblum Domarat affiftencium terram Naklenfem inuitando prædando fpoliauit, &c.

De exuflione opidi Znymenfis.

Graynala itaque cum VVoyghecie Cholluno Cuyauienfi iuniore terendenes infidias arte ignibus Lubenge ignes predecuiffor capere iuffarunt. Quos cum opidani cum quibusdam armigeris huiliter incipeni, ipi ex infidijs prodientes opidanos inuiebuntur in opidum fugientes, & hc opido obtento ipsum totaliter exuflerunt &c.

De impugnacione opidi Znymenfis.

Vygrorum, Cracouiarum, & Sandomirirarum exercitibus denique in partibus quorundam Mazouie morum hoftilem faciendum B. Pioceniis Capitaneus, fuafu quorundam Archi-Epifcopi Gnesnenfis hoftium, cum VVincencio Palatino Poznaniensi Dambchonae & Oltrorogone Santhocenii, Sandzivogio Swlina Naklenfi Cathelano, Arnoldo de VVoldowo, & Paluconi ac eorum Terre Terrigenis forti fatis exercitu congregato, die dominica VI. menfis Septembris mane veniens ante Zneymenfem ipiam impugnauit, villas Archi-Epifcopi in circuitu fortiter deuaftando. Et mane alio die crematis Cuzmerbum et tempore pace Cuzmiis conflictenibus preda nimia non tamus in Rutiupiene villa Archi-Epifcopi pernoctauit. Et facultera die in antiuitate Beate Virginis ac in craftino ceteras villas Archi-Epifcopi & Capituli & Gratinalbarum exuste Gherardum viuitebiliter deuaftauit. Et venientes Goetzmin in Curia Archi-Epifcopi & Canonicorum holpicia ceperunt, in quibus dampna non modica inuleruni.

De impugnacione urbis Brefenfis per Vygaros.

Exercitus itaque Vygarorum, Cracouiarum & Sandomirirarum prenotatus deinceps Terris Mazouie circa Radam Sochaczecor Lowicz, Gambyna & Gofinino ac miferabiliter igne exuftis, die Veneris menfis Septembris XXV. vrbem Brefenfem Cuyauie obfidione vallarunt. Circa quam XI. diebus moram facientibus, terram Cuyauie crudeliter vaftarunt. Et tandem mediante Duce Wladislao Oppolienfi & Cuyauiensi Duce treugas pacis vsque ad feftum palchatis nunc fequentis cum Semouito Duce Mazouie & hic affiftentibus certis pactionibus firmauerunt: Quibus firmatis Vygari pacem ex fe amiffis fed plurimis nuliser in Regno Polonie nepharie commiffis, ad patriam cremata maledictione eterna, predaque nimia dicti eum confortibus Polonorum grani incolumes redierunt. Nam fruffima gens omnes Ecclefias ad quas patringere ponere volebat non expauit, facramenta Dominici corporis & reliquias fanctorum omnino deferendo. Attamen ergo confufionis fcabre tempore eorum, quorum fludio hec

Digitized by Google

hoc gens indomita ad similare processionis insultum fuerat excitata, quam plus dolore inuidie quam gratia fidelibus confiet fuiffe exclufum &c.

Duplicis exercitus Dominorum fuit obedientia.

Dominorum namque volens coram Marchione & Vngaris fui ftatus magnificentiam ultra vires exercitus oftendum Pancratius & Sacerdos quam plurimos precio & precibus conuocauerunt exercitus. Quamuis C. dux Lancis & vltra Sarmes armatus, & Zawysa opido Archi-Epiſcopi ut de ipſo rerum Cuyaide & Polonie deuaſtauit, colocauit, donec Marchio cum Vngris aggrederetur Cuyauiam prohibentes. Hy namque de Zawysa opido nullas deprehenſiones Vandalis reddere habuere. Ex quibus ſimiliter & predictis Exercitus Dominus predicti cum deuaſtatis quibuſdam villis circa Cruſnicium vertit Zawysam properans per exercitus claudita vrpa XLV. cum lanceis. Exercitus uero Pyzdry predictum Ecclefie Cracouienſis ſplendorem prefatum cum alijs cateruinciis depredando ipoliauit. Dum vero cum precio receſſerunt & circa nauticum Wyſſlam ad vna ferarum, Wyſſlam ad vna ferarum ripe ſtitit ad bot, predictum per terrem fuam preciue deduxerunt. Cuius predationis ultra ſatisfactionem, fed & ipſe predium predictum cum ipſius cauetam in duas deſpectum vrnibus, preſidium quam propriam conſtituerunt, quas fere vniuerſas ſtipendijs & vi ſubiugarunt. Quibus minus Dacia preda dimiſa fugam inierint. In qua fuga aliqui ſaluarent fed plures cruſo fugarent equitum, equorum hominibus autem Dux predictus recepta fide ſpondebat cum equis & armis ſuis de liberos abire permiſit.

De Receptione Zawysa & mandato Dominorum per Archi-Epiſcopum.

Hys itaque viſis vulnerati vehementer admodum predicti Archi-Epiſcopus preforatur iudicis querelis tam a duce quam a Cuyauitis propter predationem villarum vt & ſacta nihil nuncios ad Cezmalam & Vyrzbanum prefectos Zawyenſes & alios, vt ſecus Sandomiam & Pyzdriam ipſorum ipſis ſua fibi reſtituere quam cito, tam promiſit quam requiſitiones minime a veronem acome reſtituerunt opidi nec execionem gentium quibuſdam occaſionibus vnmes capere curarunt. Et tandem Dominus Archi-Epiſcopus vltimum hoc audiens ſuos Procuſ & Marchione precauo & a fata acceſſione horrefa expurgacione facta, intelligens Dominum Dominum & Vyrzbanum ſpredicte cum XLV. lanceis de Zawysa ad Marchionem proceſſiſſe locu cum non proceſſiſſe & cuidue Zawyenſibus prohibita ipſi de Lanciis & ſuorum eius Zawyenſi inopinate irruunt, Gnieznik & eius cuncebiuſ penitus ignorantibus. De cuius ingreſſu Gnieznik & ſui conforte male contenti fuiſſe videbantur. Vbi vnanimiter aſſolia fua regione ſuorum. Cui ſimiliter ante dictum Dominum quem petens & peccules nil penitus reliquentes. Et quia nil de grano fuerat in aliquibus ammotum, tandem Sacerdum vacat L. marcis grofforum eum redemiſit, ipſos equitare abſcilum. Ipſi tamen ante diſcedentes ſuos mitti quoſdam ipſos equites de poſt inuitum fuum eosdem iuuitus de Zawysa exire coegit. Poſt quorum exitum Zawyenſi cum luo adhuc duo Dominus Jarando Decano Gneznenſi gubernatum conſulis, &c.

De Capitulatis Sandomyr de Solum in Pagaria.

Medio igitur poſt hoc tempora intervallo Dominus Sandomirius de Subino predrudens aſſociatis ſibi quorundum procerum Cracouien & Sandomirienſium ſibi in hac Vngariam ad ſupplicandum Regine in Hedwigim filiam fuam verſus Poloniam in Regnum Poloniæ coronandum deſtinatum, quam ipſe Dominus Sandomirius precipue, quod ipſum Vngariam remanerent coronatum. Sed cum improperare de Zadra ad propria redire velle, non fuit permiſſus cum his omnibus quod ad hunc finem ex Opcinium & alia Cathra Vngaria perlecuntur. Miſerat enim Regina Inclita comes de Tarnow Cathellanum Sandomirienſem vt in introimittet de caſtro Cracouienſi ipſumque more Vngarie prenarent. Sed ipſe hoc preſcitens mittit nunciuum Cracouium Cracouienſibus precipiens ne Cathellanum Cracouienſi Vngaris preſentarent, etiam ſi intelligerent, quod ipſis intentio eſſet depriuare. Et tandem equis ad certa loca premiſſis oculte fugam fecit & transgreſſus multaria vna de a noche transhurrit. Quo dolo Polosi animus ad priores dolor eciam ad memoriam renocauit, colloquium generale, quod dum ibi tuisset celebrare diluluerat, aliud in ochus Cracouia in Radomske celebrandum laturunt &c.

Digitized by Google

De expunctione Cafris Trebi Lubinatis per Crucifixos.

In eadem vero anni revolutione Magister generalis Crucigerorum de Prussia genitia fit multitudine recollecta & cetera Crucigerorum ordinationis Cafrorum Trebnygnum & murus alias circumeptum fuis hominibus potentialibus obtinebat. Quod cum aliquot legionum infrumentis expugnatoris expugnabiles, Lubuani istue expeditiones pacifice inito ipfum Dominum Magistrum Prutenum petierunt. Quod Cafrum Magister precibus fere quingentis hominibus cum expenfis fufficientibus fuis proudis munitum cum aliquot regalibus, Lubuani ipfum vocantes vallarum, machinamentorum & pluribus propugnaculis fortiter impugnarunt & eandem gentem Magistri & Cafros confluentes confligentes mirarum cafui tam per Magistri quam Lubuanorum strenuo debitum fuisse, quod tribuitore non valentes cafum peterent premiffis certus poticonibus predictum Cafrum Lubuanorum gentium reddiderunt, cum fua rebus falua ad propria remeantes &c.

Anno quoque eodem Rome in toto fere Yralia ac circa mare mediterraneum in terris, que Norvaie nuncupantur, & in Pomorania inferiori ac in partibus Sclauonie Ruthhen, Cretouuinthen, Bohemie, Slezie & Polonie per loca diuersa magna pestilencia lenebat, in qua inulti prelati & Canonici Poloni Rome & extra aberuant.

De Inceptione Johannis Epifcopi Wladislauiensis Gneznensis dicti.

Anno itaque Domini MCCCLXXXXIII. Johannes Olsch, Boleslai Ducis Opolienfis filius, Epifcopus Wladislauiensis, Gneznensis prouisionis & Vicarius Wladislauiensium in premissorum translatus & per Theodoricum preposinum & clerum Wladislauiensem electorum & eandem vt dicitur electus per Wladislaum in Episcopum Wladislauiensem electorum, & eandem vt eodem tercio die sequenti Wladislaus & Racuam Cafrum fuerunt sibi preientati &c.

De Collegio in Radomsko habito.

Denique feria quarta post Inuocauit mensis Marcii die secunda maiores nati Polonorum & Bodzanci Archiepiscopi Gneznensis conuentionem in Radomsko ordinarunt vnanimi voluntate & consilio pro Reduccione fidei Regni premorati Polonorum, premens vt minuerent Polonum regnatum. Alioquin Lyuonie differret ad principis electionem exinde procedere volens, fermones & inuectas libiner prebentes, quod vulnus eius diuinum Polonorum bonum esset. Vigebantis multi debere, ministrum Regine qualemdo pro filia ipsius nequam minere vellent.

Qualiter Sigismundus Marchio fuit prohibitus Poloniam intrare.

Suggerentibus vero quibusdam Polonis, Regina Vngarie, Sigismundum Marchionem generum suum ad gubernandum Regnum Polonie vellis Polonum destinasse. Quod Cracouie predecessores nostri, & singulariter ille ingenium pro tempore voluerant, se finaliique nuncijs ad eundum peculerum per eosdem vt ab ipsorum ingressione cessarent. Cum quibus nec in principem nec in gubernacionem exegerint, alias ibi armata manu ingredi volens. Qui legationibus minime acquiescens, petit vt ille milites qui cum ipso conuenirent, ad quem Sandiuogium de Sabbato Polonus Kalisiensis cum quibusdam aliis versus Lubconium iuerunt destinati. Qui Marchionis prouisionibus factis Polonum reuiserunt tam Archiepiscopum quam ceteros Polonie ipsius iuerunt, quod adeundum Dominicalle predicte vita terminum prefixum videlicet a die tercii Stanislai vsque ad festum Assumcionis expectarent, ipsorum in precio dubio effe veniantur. Promiserunt vtam Marchio Dominio Sandiuogio Palatino predicto apud Dominum Regnum essecre vt Mazouiorum Subcamerarius Kalisiensis & quos alios eiusdem expetet, qui poli Regem Dominii Sandiuogii, de qua premissum est, capiuarent, & capiuatos diuersimes abdolutos, quod tunc minime adimpleuit.

Qualiter Nobilis & inuicti capiuabant.

Tempore quoque eiusdem Quadrageime Petrconio Jacubii de Goluchowo cum Andrusio nunc ius in quodam preclio ipsorum, quod Vulnia deinur morans faciensibus, homines Dobenis & fratrum fuorum de Golaszca, parcen Cathri Vitzee remanens ipsis insultrunt & ipsis in domo capiuarunt non valentes domum faciendorum, fregie Preczeslaum cum fua filiarum capiuarunt, equis quoque & rebus ipsorum ea receptis

Digitized by Google

recepti ipsis fecerint abduxerunt ad mille quingentos marcas depactiones &c. Post modici temporis intervalla ille vitima mundi Februarii Pridieo de Præcha, Johannes Galanski & eorum complices latrocinium de Skoky de monasterio Lekoriensi venientem de nullitis quas remendarare exteriores inuitarunt & in capite grauiter vulnerarunt cum ceteris contingentibus & familiaribus suis capitarunt.

Post paucos itaque dies eiusdem Quadrogesimæ feriam iuuenis de Sedlcze cum latrone filio Dobrogostii de Sanicorali Martinum de Swonowo de Posnania verius Swonowo transferiem ferali vulnere lancea Ibi dato capitarunt. Et hoc idem Sandiuogius Swidwira Petrum Petrini prædicti Nicolaum de latrone fratrem latrinis & Dobeslaum de Golancza eiusdem filii eorundem Przeczlaum fratrem ferali capitularum, vt eft premissum.

De occisione Iannssii aduocati de Oborznyk.

Die namque XXVI. mensis Aprilis in crastino Marci Euangeliste Iannssio aduocato de Oborznyk cum genero suo B. de Bnin & armicustilis suis latrinose Stephano dicto Seory & ceteris ad numerum XVIII. perlustrantibus in quodam predio nomine Przeczslawye lerarionis de Mrocczko, qui Mroczko predictus ipsos perquirendum Iannssii vocatis prefati ipsi ex tradicione Jacobi Adalberti predicte in Oborznyk fuit ecclesiastice tradita sepulture inuitarunt, vt mercatis luctum in gaudia falsorum fabrum in pane conuertentes eorundem consanguinitas & confederatus, S. Swidwira congregacione equitum & peditum fulta & munita Nicolaum de Golcovo ipsis infra domicilium inuitatis sunt & irruit in eosdem, ibique Iannssio aduocato predicto fe virtiter oppositos nephario occidi ereptos capitauit, nobiles feminas, vxores iplorum vehementi lachrimatio & eorum clendolia magnere ipolandos. Poli quod latrones vniuersi predictum rima commocio inter Polonos exercuit, quorum nulla vnquam memineras eam simili exercatum, prout infra aliquatiter deferibetur, cum nimium efle omnia ac fingula filio ferigrare contendamus.

De Conuentione Nobilium iterum in Sandecz habita.

Die vero fancti Stanislai menlis May VIII. conuenerunt in Sandecz primates Cracouie & Sandomirie, ubi inter cetera decreuerunt ex superhabundanti & vltimatis per Hedwigi filia Regis Vngarie effe intrendum, mifferunque Spithcomem de Tarnow Palatinum Cracouiensem & Petrum Szaekowsky Castellanum Lublouiem ad Dominum ceteli prelatum potentes vt ad diem Penthecoftis proxime nunc venturum Cracouiam veniret in Regno Polonie regnaret, aliquatin vnitis manus fe affirmarent facturi paccionibus firmatum, quod a feria quinta fefti Penthecoftis nullus coram fub tecto quiescere donec principem eligerent in Regno Polonie regnaturum, quod & fecifient, fi adhibitibus eorum amuiffes. Intelligens autem Przecyslaus Wanvelsky miles, quod S. Palatinus & P prefati ad eundum pro filia Regis fuiffem deputati, profiliens in medium dixit, Domini & fratres, nuper de vtenio colloquio ad Dominum Regnum me de Dominis peteretes, vt filiam fuam vobis deffinaret, alioquin in anera nullos nouiciis nouere velueris pro eodem. Nunc autem rerum pro ipfa mittere decreuiftis me membrum nobiles capiteres, peciliter ac aliquas nutriremi, quia ex eorum miffione non folum ipfe fed & pri crimine mendacii notarenur. Poll hoc maiores nau premiffa tractata miffionem nunciorum derractarunt, prohibentes ne aliquis Vngarium preiudicare vellet. Contra quorum prohibicionem S. Palatinus predictus verbis Vngarium nec preiumpfit. Nichilominus Nobiles terre ex poli deliberarum colloquium generalis in die Nativitatis Beate Marie in Siradia celebrare, quod poltea fuit immutatum. Nam Cracouienfis fuit furiarum, in quod Terrigene maioris Polonie non conuenerunt, fed ad duas fepeimanas poli Natiuitatem Virginis Marie in Siradia conuenerunt feeerunt finalem in eligendo ibidem Regē &c. Sequitur

De exaffiane Terre circa Wrendy & de impugnatione ipsyn.

Paucis itaque diebus elapfis Peregrinus Capitaneus Kalisiensis Castellanus Nakelensis & ceteri valiarum foralicium Bythyn Nicolai de Lodza cum machina Clauium Pozzanienfium iactis iacientes in idem & fulgepsis figarorum viueracionibus deualtabiqua vllis eiusdem regnis & incendio differierum, foralicio predicto aullo nocumento penitus illeso. Fecerunt tamen treugas pacis inter fe Peregrinus, Domarcus cum Vincencio Palatino, S. Swidwa Castellano Nakiensi & Wiffaza de Curnik dunkaxat ex quibus qui treugas pacis cum Domarco omne reuertuntur, ipsum vitem & deliberi pe-

nitus eximantur. Sed nec Domarus Castellanus Pomaniensis cum suo exercitu in opsis Kaminitza & Sanocensi, quamquam cum stilla & malleolis & cuneis ibi complicum suis adsentiantur S. Sysyfivae Castellano Naliensi spe freto defectionis crudelitur caedit. Sysyfivo autem Golovvo fortalicium suum cum Peregrino Capitaneo quem ad praesidium imposuerat, eodem fere prohibere ipsum nolente.

De Coronatione Hedvigis filiæ Ludovici Regis Vngariæ.

REDVIGIS REGINA POLONIÆ coronatur.

Anno Domini MCCCLXXXIIII. dominica die *Hedvigis* Regis Ludovici Polonic. & Vngariæ filia in Ecclesia Cracouiensi per Dominum Bodzantam Archiepiscopum Gnesnensem primatum Demetr. Cardinal Strigoniens. Iohanne Cracouiens. Iohanne Cerradiensi Episcopis eli in Regem Polonie coronata ob defectum eius masculini sexus Regis Ludovici Vngarie &c.

De adventu Domini Ludovvici & Elisabethæ Hedvigis Regis præclari Ludovici Regis Vngariæ Ducis Litthvaniæ in vxorem.

quæ TAGTELONIS MAGNI Ducis LITTHVANIÆ nubit ad Regem Marchiæ Catholicum Iohannem Cracouiensem.

Anno Domini MCCCLXXXV. Spergalo Elconisch & Berino Duces Litthvaniæ cum multo comitatu Christianum introiere Hedvigis Regine Polonie in Regem coronate. Et mansere non modica diebus. Et a multitudine Regni Polonie ipsum Hedvigis Regelloni magno Duci Litthvanorum in vxorem potuerunt, idem Christianum cum eorum fidelibus promeruere, attingunt hominem cum ritu Christiano celebrarem. sed Nobiles Terre Polonie ad Vngariam ad recipiendum desiderium Marie filie Regine Elizabeth Legatos eius & nuncios propterea cum nuncio Litthvvanorum remiserunt &c. Sequitur

De adventu Iagvvilo Duce magno Litthvanorum Gentisque Iesipiter.

Anno Domini MCCCLXXXVI. die XII. mensis Februarii beatus Dux magnus Litthvvanorum in ciuitate Cracouiensi cum multa Solemnitate baptizatur, cum quo Widekdus Surigallo Georgius Partitio & ali quam plures Duces Litthavanorum intrarunt.

Quomodo Iagelo baptizatur & cum Hedvigine matrimonium contrahit.

de coronatione VVLADISLAI Regis.

Item Anno Domini MCCCLXXXVI. in Crastino Sancti Valentini, die Iouis, XIIII. mensis Februarii predictus Dominus Iagelo cum karre vicino Wigalo per Dominum Bodzantam Archiepiscopum in Ecclesia Cracouiensi fuit baptizat. Iegelloni Wladislaus & Wigandus Wigandi nomina imponuntur,

Item Anno eodem predicto die dicto XVII. mensis predicti cum Domina Hedvigi Regina Polonie predicto duo Wigandi matrimonio cum multa solemnitate sunt copulati, de liset predicta Hedvigis, vt aiferebat, in anna parabilis Wilhelmo de Austria Duci fuisset per parentes desponsata, tamen tunc exulteis in anna nuptiarum in Ecclesia predicta publice facta iocundata, fi qua furtim, irritant & renocant.

MARIA REGINA POLONIÆ Iicit obiit.

Item Anno Domini M CCC LXXC. Crucifixi cum Duce Wigaldo & - - - Terra Litthvanie die Sancti Augustini Wilnam circumuallarunt. Ecclesiaq; crematoq; & multis ibidem multibus necatis eadem ciue ipsiccata & Kastrato alan Konigel inuasserito.

Item Anno Domini MCCCCXCV. die lune XVII. mensis May Maria Regina Vngarie vxor Sigismundi Regis obiit & Wratislauie sepulta.

Item Anno Domini MCCCXC. genes Dominj Regis Wladislai circumuallarunt Castrum Bobrownikus, inter quos erat principalis Cristianus de Oltzon & renuerunt ie Cathenses circumuenendo eo tum gentium, a die vsque ad octauam Sancte Marie. Et hoc hora predicta de manu genes Crucifercorum congregate in Golub tempore frigidi minium & mues - - - - & ex vicis & valuis exercatus Cristinus per eodem ingrauerunt & totum illum Castellanum occupauerunt dicto Cristino tunc fugiente similiter & ad Curlodian exinde & Lotse ad duo millaria in quadam horta.

Item anno resoluto genes Crucifercorum in vigilia sancti Nicolai circumuallarunt, pene ciuitatem Dobrzin & Cristinum ibidem, quod reuelare a Domino Rege dicti Cuffyzko & tandem recta die resiliuerunt Cristinum & illum totum terram dicti Crucifer obtinuerunt. Res vero dicto Cristino adiungat Gregorzeuvico cum quinque villis Ecclesie Gnesnensis.

Recen-

* * *

Recentior * Manus hæc in Cod. MSto addidit:

Anno Domini MCCCCLXXXIIII. Illustriss. Princeps Dominus Kazimirus: secundo genitus Sereniſſimi Principis ac Domini Domini Kazimiri DEI gracia Regis Poloniæ: Magni Ducis Lithuaniæ: &c. feria quinta proxima ante Dominicam Inuocauit in Lithuania in Grodno defunctus eſt, qui exiſtens plenus moribus diſertis & ſanctis ac piis operibus erga ſubditos ſuos: honorifice in Wilna humi funus datum.

Anno Domini MCCCCLXXXXII. Sereniſſimus Princeps Dominus Kazimirus: Rex Polonie & Magnus Dux Lithuanie in Grodno mortuus eſt: 7. Junii: qui fuit Fautor Spiritualium ſummus: Orate pro Eo!

IV. VITA THOMAE I. EPISCOPI WRATISLAVIENSIS EX VARIIS TESTIMONIIS EPISCOPI: CAPITVLI ET ABBATIS S. VINCENTII CONGESTA.

Andreæ Epiſcopi

ANdreas DEI gratia Epiſcopus Wratislavienſis: Superioris & Inferioris Sileſiæ ſupremus Capitaneus. Omnibus & ſingulis cujuscunque gradus dignitatis aut præeminentiæ fuerint, in quorum manus hæc ſcriptura perveniet, ſalutem in Domino. Sereniſſimi ac Potentiſſimi Principis ac Domini Domini Maximiliani, Electi Poloniæ Regis, Archiducis Auſtriæ, Stiriæ, Carinthiæ, Comitis Tirolis, Habſpurgi, ordinis Teutonici in Germania & Italia ſupremi Magiſtri &c. Conſiliarius & Secretarius, Nobilis ** *Andreas* Hannivvald de Eckersdorf, Pilſicz & Rotſirben petiit a nobis, ut hiſtoriam vel vitam Thomæ Primi quondam Epiſcopi Wratislavienſis deſcriptam concedere dignaremur. Nos igitur cum hoc ab Hannivvaldo hiſtoriarum amore ac ſtudio fieri intelligeremus, ejus deſiderio benigne locum dedimus, & in antiquis ac authenticis Epiſcopatus Archivis diligenter curavimus inquiri, ac diverſis in locis ea quæ ſequuntur, reperimus.

Cauſa Scriptionis:

THOMAS PRIMUS.

THOMAS I. Ep. VVratislavienſis per Scrutinium eligitur:

Quindecima menſis Auguſti die adveniente, quam Capitulares Wratislavienſes novum pontificem ordinaturi, pro Comitiis dixerant, Capitulares ſcrutinii via procedendo Thomam Canonicum Wratislavienſem, paucis aliorſum divertentibus eligunt.

Nobilis Poloniæ:

Hic genere nobilis erat de ſtirpe & familia Baronum Poloniæ, qui tres haſtas transverſatiles in campo rubro deferunt pro inſigni, & caput hirci in galea, & habent proclama Kozlove Rogicz.

Virtutes Ejus:

Qui non ſolum propter nobilitatem generis, ſed etiam propter ſcientiæ & prudentiæ, atque facunditatis raras quibus fulgebat dotes opinione & fama apud proprios & vicinos celebris habebatur. Huic & Henricus cum Barba Wratislavienſis Dux cum faviſſet, a Vincentio primo Archiepiſcopo Gnesnenſi Electio ſua Gnesnæ fuit confirmata, & ipſe in pontificalem ordinem benedictus, qui in pontificalem arcem conſcendens, nihil ſibi antiquius agendum duxit, quam ut Clerum Wratislavienſem,

Clericorum Cenſor:

incontinentiæ vitio fere coinquinatum, ab illa labe purgaret. Itaque plures Sacerdotes concubinis affluentes, aut carcere, aut exilio mulctavit, cæteris ſe emendantibus fuit clementior. Videns inſuper menſam ſuam epiſcopalem Wratislavienſem per donationes parum providas dominorum ſuorum prædeceſſorum Cypriani & Laurentii immediatorum Monaſteriis Lubenſi & Trebnicenſi factas, graviter caſtratam & læſam fore, quorum notabiles uterque decimas manipulares præfatis Monaſteriis donatione perpetua contulerant, ipſas reſcidit, & irritavit, ac menſæ ſuæ reunivit, non ſine maximo indignationis nubilo Henrici cum Barba & Filiorum Ejus HENRICI & BOLESLAI, ad quorum interceſſiones donationes illæ fiebant, ut qui Monaſteria ipſa a ſe fundata & dotata ſpoliari tam craſſa dote, quaſi a ſe largita iniquo animo ferebant, nec taciti quidem querebantur coacervabanturque aſſidue odia contra illum, tam principum quam Baronum, multisque perſecutionibus & adverſitatibus, quas forti tolerabat animo conquaſſabatur.

Factas Lubenſi & Trebnicenſi Monaſterio donationes revocat:

Fortis deinde & valida ſibi manus injecta eſt, a Boleslao Legnicenſi Duce filio Henrici cum Barba de annuentia aliorum Principum, cum Bogufalo Præpoſito & Heicardo Canonico Wratislaviense apud Gorkam Villagium Abbatis S. Marie in Are-

A Boleslao Legnicenſi Duce capitur:

* Quæ tamen omnino Seculi XV. Litteras præ ſe fert: Poſſeſſoris forte Codicis iſtius MSti.

** Ita legitur in MSto, ſed verum Prænomen eſt Simon, ut patet ex iis quæ infrà ſequuntur.

Digitized by Google

na, cum ecclesiam dedicarunt advenerat, terra celebris capnus est & carcerarius, compede vinculatus. Et quoniam Archiepiscopus Gnesnensis nullo alio negotiorum tenens de in captivorum ejus Ducem Legnicensem Bolesiaum fimeritias excerpebles interdicti. Quamvis insuper Innocentius Papa Quartus, folliculitibus illum Folonia Archiepiscopo Gnesnensi & universis Poloniae Ecclesiis Episcopis, per literas & mandatis Crucem & generale pallagium contra Bolesiaum ducem per Bullam quam ego originaliter vidi promulgaverit, tot annos & tanti flagellis iterum Bolesiai Ducis omnibus non potuit pechet, donec Thomas per Capitulo Gnesnensem Wratislaviensi, dedimus manipulares universi grani, qua pia veterum Regum & Principum Poloniae religio & devotio infiituere, Ducibus & Baronibus exigentibus, nec aliter in tanta hujusmodi delicti voluntate, fed tuto cessus augere, Ecclesiae diminuere nitebantur, his, & maleficus & tenores decimales vero pro re & universo Clero Wratislaviensi impie & nulliter exigere, cum factus ibi omnium nemorum appetere debuerit, pro Ecclesia libertate custodia, & tuenda Dioecesis Wratislaviensis in quinquennium dictae haeretum introitorum illo contentis exercebat mutilavit. Fuisque illud primum Sabbatum, quo & Ducis & Baronis Silesiae a corpore Regni Poloniae non hae DEI & ecclesiae gravi & enormi offendiculo & detrimento Ecclesiae, quae ad Ecclesiae regnatis, licis fua infiituere coepernat. Quod nimirum igitur a Divinis ac illis irritatis indignationem fanc infiituere in illis aliisque tenendis, dum & illos Regni Poloniae primi Principes Ecclesiae & Regulares, & Regulares Ecclesiae hic fundare & fervitutem fubeat. Exacto igitur Thomas Episcopus in pontificatu anni regnique quinque fub quibus bona Episcopatus fui necabiliter auxit, Anno Domini Millesimo Ducentesimo Sexagesimo Sexto nono Calend. Julii in urbe grandaevo confiderit moritur & in Ecclesia Wratislaviensi sepelitur.

Ejus heredes. Thomas I. Ep. VI. Ducentesimus primus.

Thomas filius ejus.

Thomas I. Ep. VII. Ducentesimus quinquagesimus primus. Clarus filius, magister.

Thomas filius ejus.

Thomas I. Ep. VIII. Ducentesimus nonagesimus.

Ejus heredes.

Capitan.

Ex alio Libro.

Thomas primus Ecclesiam non mediocriter amplitavit, vir ad omnia genera natus Clero incorruptissimus vitae & conversationis regulis reprobis, inflexibilis Laurentii & Cypriani decretorum donationes revocans mentis per turbis incorporavit. Contra ejus igitur odio Bolesiai Ducis Legnicensis filio Henrici de Barba, capitanus compellitur multiplicari in Ecclesiae possessionibus, Ecclesiis, Coenobiis, Regularibus, quos Clero calumitatem invexit. Sedit anni regimen quinque. Obiit inglorius Anno Domini Millesimo Ducentesimo Sexagesimo Septimo. Incrusa Tarum e flolibus suis ejus Ducem, Hungariam, Ruffiam, Poloniam & Silesiam fenit cliae adversarum Henricum filium S. Hedwigis pratio vitium interfecerum. Concilium Lugdunense Innocentius quartus pro terre fanctae recuperatione celebrat. Fridericus secundus Imperator Papa maxima cliae affecit. Alberto Magno Parisiis floret & S. Bonaventura clarus habetur; miserabilis late in totum orbem defevit.

Item alibi.

Thomas primus defuncto Laurentio Wratislaviensi Episcopo Praesul & Canonici Capitulares Wratislaviensies die 15. Augusti pro Comitia influra, ea finitum pro celendo Thomam Canonicum Wratislaviensem, pauci florum diversorum Capitulorum Genere hic Nobilis. Stirpe & familia Baronum Poloniae, qui tres hallas transcribier in campo rubeo deferunt pro infigni, a caput hinc a gula. Hinc & Henricus cum Barba Wratislaviensis duc cum fratribus, a Vincentia pratio Dominicanus Archiepiscopo, Electio fua Gnesnae fuit confirmata & ipfe in Pontificalem ordinem Benedictus. Hic videns meritum Episcopatum Wratislaviensem per donationes praedecessorum fuorum Cypriani & Laurentii immodicas, Bolesiaum Ducem Legnicensem & Brigensem & immunitatibus donatis fatis improvidae factas, nimium fore letum & ordinem ipfis recidit, & litteras & rotulis fua episcopali remittit. Quod Henricus cum Barba cum Henrico & Bolesiao filii fui aegre ferens, ad quorum interceffiones die denuntiatas fiebant, & affiuae ipfum perfequebantur, & tandem Bolesiaus Legnicensis Dux filius Henrici cum Barba ipfum in Gorka Villago S. Martin Abbatis in Arena cum Antonio ria diorum Principum cum Bogufalo Praepofito & Heicardo Canonico Wratislaviensi cujus Ecclesiae dedicatorius advenerat, terra celebris capiebar & carcerali compede vinculatus tenebar. Ob cujus captivatum Fulco Gnesnensis Archiepiscopus fuorum excaptibles interdicti contra captivatorem in universis Gnesnensi Provincia tolo & infuper Innocentius Papa quartus per literas ac nuncios, crucem & generale pallagium

um contra Bolesłaum Ducem Legnicensium praelium promulgavit, unum ferrum Bolesłai pectus tanto flagello emollivit non potest, nec ipsum Episcopum dimittere Thomam, donec Thomas ipsi capitulo reclamante, omnes decimas insuper universi grani in augmentum emolumenti Thomae de Baroque Polonico & Reliquiarum maximam diminutionem pro se & universo Clero in malorum & terrorum vero & murus confertis. Et tam Episcopatum quam omnia monasteria, Ecclesias & beneficia fere Diocesis in minori diminutione & confinio constituit, quemadmodum Sueki tumulo in sede Vratislaviensi anno regiura quinque & anno millesimo, ducentesimo, tercesimo septimo certa Calendas Junii moritur & in Ecclesia Cathedrali Wratislaviensi sepelitur. In cujus tumulo & inscriptum & distichon ante ipsum positum existimatur. Dum Nihil Vil. de mensis Julii. Anno Domini Millesimo Quingentesimo octuagesimo octavo.

Capitul. Wratislav. Manuscript.

Andreae Jgn. Wratislaviens. mon.

NOn capitulum Ecclesiae Cathedralis Wratislaviensis. Canonicus & singulis canonicus, qui gradum, dignitatis aut praeeminentiae fuerint, in quorum manus hae litterae pervenient. Salutem in Domino Sacrasanctus ac Invincibilis, Imperatoris, ac Dominus Dominus Rodolphus Secundi, semper Augusti ac Hungariae & Bohemiae Regis Serenissimi Dominus noster Clementissimus. Ne non Reverendissimus ac Illustris Episcopus ac Dominus Dominus Andreae Episcopi Vratislaviensis. Supremi per utramque Silesiam Capitanei. Constitutus Magnificus Generosus & Nobilis Dominus Simon Hannibaldus de Eckersdorf, Pillitz & Reichen prae a nobis ac hoftoribus vel vitam Thomae primi quondam Episcopi Vratislaviensis defertorem eidem concedere dignaremur. Nos igitur Domini Hanibaldi petitionis honestis ivum Thomas, & in antiquo ac non thentieis Capituli nostri Archivo diligenter curatissimis inquiri, ac eo quae reperimus reperimus, quorum tenor ut sequitur est talis.

Scriptor. Silesiae. Vitomir. Cardan. Dorotheum Sternberg.

THOMAS PRIMUS

Quindecima Menfis Augusti die adventante, quam capitulum Wratislaviensis novum Pontificem ordinarii, pro Cunctis diuerum, Capitulares Scrutinii via procedendo, Thomam Canonicum Wratislaviensem, paucis aliorum diverentes absolugere. Hic quem nobilis erat de stirpe & Familia Polonica, qui tra Nobis annos perstitutus in campo rubro deferunt pro insigni & caput hirci in Galea, & habet procinta Koslowe Roiy, qui non folum propter nobilitatem genus, sed etiam propter literarum & prudentiae, ac facundiae eam quibus fulgebat dono, epiticus & Canonicus apud proprios & vicinos celebris habebatur. Huic & Henricus cum Barba Wratislaviensis Dux cum fuviffet, a Vincentio primo Archiepiscopo Gnesnensi Electio fua Dioceseos confirmata, & ipfe in possessionem ordinatus benedictus. Quo facto Henricus cum Barba Wratislaviensis, nihil fibi antiquius agendum duxit, quam ut Clerum Wratislaviensem inconniventer viro fere contemptum, ab illudabile purgatus. Itaque primo Sacerdotes concubinis affueros, aut certere aut exilio abjudicavit. Carera Ecclesiarum bonibus fuit clementior. Videns infuper mentium fuum Episcopum Wratislaviens. Dorotheum Sternberg. fum per donationes parum provides Dominorum fuorum praedecessorum Cypriani & Laurentii immediatorum Monasteriis Lubensi & Trebnicensi fedis, gravior cultus eum & fedium fore, quorum notabiles utrerque decimas matipulares praefatis monasteriis donarione perpetua conulerere, ipfas refcide & irritavit, ac multis fuz reuniversum fibi maximo indignationis nubilo Henricus cum Barba & Filiorum suo Boleslao & Bolesłai, ad quorum intercessiones donationes illi fichant, ut qui monasteria ipfa fe fundasse & dotasse, ipsiusi jam erasta dore, quafi a fe largita inique animo ferebant, nec tacita quidem querebantur, exacerbationem Cardinalis odia contra Barbam, cui principum quam Baronum, multisque perfecutionibus & adversationibus, quas fori tolerabat animo, tonequaffabatur. Forris deinde & valida fibi manus injecta eft, a Boleslao Legnicenfi Duce filio Henrici cum Barba & annuentia aliorum principum cum Bogusalo Praepofito & Heliardo Canonico Wratislaviense apud Gorkam Villicum Abbatis S. Mariae in Arena, cujus Ecclesiam dedicarunt adventent, fenu Ochsenis eripuit eft, & carcerarium, compede vinculatum. Et quamvis Archiepiscopus Gnesnenfis nullifter eb ejus captivitatem & in captivatorem ejus Ducem Legnicensium Boleslaum fententiam excerabiles anterdicit. Quamvis itaque Innocentius Papa Quartus, Reipublicae Christianae Pastor, Archiepiscopo Gnesnensi & universis Polonicis Ecclesiae Episcopis, per literas & nuncios, Crucem & generale publicum contra Boleslaum

Digitized by Google

Ducem per Bullam quam ego originaliter vidi promulgaverit, eo tamen & tantum effecit fœcundi Bolekhi Ducis conatus, quo potuit tempore, donec Thomas ipse Archiepiscopus reclamante Wratislaviensi decisionis manipulares moveri grani, quo pie veritati Regum & Principum Poloniæ religio & devotio inhæreret, Ducibus & Baronibus exquisitus, nec eliser in suum tribunalem affectui vitiosum, & ipsis necessarium, Ecclesiam diuinere nitentibus, in maledictas & serones detestandas vertit pro & in universo Clero Wratislaviensi impie & miserabiliter, cum nihil sibi contrarii mentem apperire debuerat pro Ecclesiæ libertate, eundo & cum hæreticis Diœcesis Wratislaviensis in majori diuinitatis fuerint interioritum, illo consentu exercebit multitudine. Fuisque illud primarium Schisma, quo in Duces & Barones Silesiæ, a corpore regni Poloniæ, non sine Dei & Ecclesiæ gravi & immensissimo fructore, detestandis veneribus per vim abrogatis, fetu fui infinitate experitur. Quid mirum igitur si tot vinitas ab illo tritata indignationem tam justissimo in illo effusam infundit, dum & illos Regni Poloniæ privavit incolibus & hæredibus, & Regibus exercitu hæreticæ labe fundatis in fervorem fubecit. Exactis igitur Thomas Episcopus in Pontificatu anno regnique quinque fub quibus bona Episcopatus fui neotibiter auxit, Anno Domini Millesimo, Ducentesimo, Sexagesimo Septimo Tertio Calend. Junij, in eratte grandeva confilium moritur, & in Ecclesia Wratislaviensi fepelitur. In cujus rei fidem & evidens teftimonium Sigillum noftrum Capitulare appendi volumus. Datum Wratislaviæ 29. Julij Anno Domini Millesimo Quingentesimo Octagesimo octavo.

Obiit a. 1270.

Abbatis 65. Vincentium Teftamentum.

* * *

D. RUDOLPHI RÖM. IMPERATORIS semper Augusti Hungriæ & Boemiæ Regis Sacratiffimi &c. Confiliarius Joannes dictus providentia Abbas ad S. Vincentium Wratislaviæ &c. Omnibus & fingulis cujuscunque gradus, dignitatis aut præeminentiæ fuerint in quorum manus hæc literæ pervenerit. Salutem in Domino, orationes & officia. Eiusdem Sacratiffimæ Cæfareæ Regiæque Majeftatis, nec non Reverendiffimi ac Clariffimi Principis ac Domini Domini Andreæ Episcopi Wratislaviensis fupremi per utramque Silefiam Capitanei Confiliarius &c. Magnificus & Nobilis D. Simon Hanivaldi de Eckersdorf, Fidus & Rotulbeus, penitus nobis, uchiloram vel vitam. Thomæ prius quondam Episcopi Wratislaviensis diligentissimus conservator dignetur. Nos igitur D. Hanivaldi petitionis & defiderio totum dedimus & in veritatis justitiæ & authoritas monaftterii nobri Archivis diligenter curavimus inquiri, ac ea, quæ fequuntur reperimus. Quarto decimus Episcopus Wratislaviensis, Thomas primus ecclesiam non mediocriter ampliavit, Vir ad omnia egenda natus, Cleri inconcinnarum ruinas pulchritudini quæ reparavit, Inofficiosis Laurentii & Cyprani decimarum donationes revocatas multis fuis vigiliis recuperavit. Contra hæc igitur odio Bolekhi Ducis Legitimeni filii Henrici capitivatus, compellitur maldratus in ferros aggeris reclusorum Capitulo conservere, inde perpetuam toti Clero calumniam invexit. Sedit annis regnans quinque Obiit ingloriatus Anno Domini Millefimo Ducentefimo Sexagefimo fepti mo. Interea Tatari e fedibus fuis erumpentes Hungariam, Rollam, Poloniam & Silefiam ieva clade afflixerunt, Henricum illum S. Hedwigis interficerunt, Cathedralem Ecclesiam Cracoviensem quinquies pro vetere loco recuperatione celebrat. Fridericus ecclesias Imperator Papam maxima clade afficit. Albertus Magnus Parisiis floret & S. Bonaventura claras habetur. Mikerabilis late in terram orbem fuit. In cujus rei fidem & firmorum Sigillum nostrum appendi curavimus & propria manu fubscripsimus. Datum Wratislaviæ ex Monasterio nobis S. Vincentii Dominio quinto Calend. Augusti Anno Domini Millesimo Quingentesimo octagesimo octavo.

Joannes abbas manu fua.

V. JOHANNIS LONINI: CANONICI CRACOVIENSIS: EPISCOPORVM SMOGORZOVIENSIS: ET PITZIENSIS, QVÆ NUNC WRATISLAVIENSIS, ECCLESIARUM HISTORIÆ ET PACTA:

Prefatio.

TEmpore Primi Poloniorum Principis & Monarchæ Catholici Mieczlai, & filiorum Bolesiæ Primi, Poloniæ Regis, Anno Dominæ Nonagentesimo Sexagesimo fexto fundatæ fuit fanctæ & eodem tempore novem Ecclesiæ Cathedrales inter quas una Mie-

Digitized by Google

Nicopolitanus viderunt Cancellarii, Reliqui Cathedrales: Gracoviensis, Wratislaviensis, Posnaniensis, Cracoviensis, Plocensis, Lubucensis, Culmensis, Camenecensis, [illegible]

Nomen Ecclesiæ Cathedralis Gnesnensis in Polonia.

GODFREDUS PRIMUS.

Godfredus Primus Sinogorovienſis Eccleſiæ Epiſcopus, genere nobilis, natione Polonus, Romanus. Anno Domini Nonageſimo octavo Sanctino regni Poloniæ Ducatus eſt, per Stephanum Romanum Pontificem, qui tunc temporis Gnesnenſi Eccleſiæ præſidebat, ad Archiepiſcopatum promotus. Hic Archiepiſcopus in Gnesnenſi Eccleſia ſedit annis duodecim. Hic Archiepiſcopus Gnesnenſis Eccleſiæ, ſuæ Eccleſiæ Cathedralis Sinogorovienſis, ſuæ Eccleſiæ Suffraganeæ, ſedem inſtituit ac mores optimos & jura Canonica ſtatuit. Sedit autem in Eccleſia Sinogorovienſi annis quatuor. Obiit anno Domini Nonageſimo octavo. Octogeſimo tertio mortuus eſt & in Eccleſia Sinogorovienſi ſepultus.

Primus Epiſcopus Gnesnenſis Eccleſiæ Sinogorovienſis. Anno 1198.

URBANUS PRIMUS.

Urbanus Primus, ſecundus Sinogorovienſis Epiſcopus ab præſcripti Eccleſiæ fundatoris Godfredo, natione Polus, per Johannem Papam octavum decimum, Anno Domini Nonageſimo ſeptimo, ſummi Archiepiſcopatus honor fuit impoſitus & datus. Hic nobilis genere nobili, natione Romanus & Canonicus Sanctæ Mariæ majoris de urbe fuit. Qui privilegia & conſuetudines Romanæ Eccleſiæ nonnullos circa Patriarchas & Sacerdotes, libros quoque eccleſiaſticos officiis diebuſque feſtis aptos, ſcripſit & ordinavit. Quos omnes invenerit qui ſum aliquomodo eccleſiarum parochialium fundatione cernerat, ſtatim adimplebat. Erat primus curam ſubditi, ut pari & adoleſcentes in fidei fundamento ſtabilirentur, Scholarumque ab Sinogorovia conſtitutæ & ejus Dioceſeos Scholarium quam Scholaſtici ipſi de mentis ita liberaliter ſuſcipiebat & providebat. Sedit autem in Eccleſia Sinogorovienſi annis viginti duobus. Septimo moriens in Eccleſia Sinogorovienſi Anno Domini Millefimo quinto.

Urbanus Primus Epiſcopus Sinogorovienſis. Anno 1198.

CLEMENS PRIMUS.

Clemens primus, Sinogorovienſis Eccleſiæ pontifex tertius, a Clero & populo Sinogorovienſi, electus fuit in Cancellarium & Longevum bonæ genere nobili patria, nationeque Polonus, Canonicus Sanctæ Mariæ majoris de urbe. Hujus Papatus tempore & a Gnesnenſi Archiepiſcopo Hypolito conſecratus. Unus ex eccleſiaſticis viris quos recreavit Urbanus ſecum ex Italia adduxerat. Qui præcipue operam dabat ut a ſua diocesi omnes gentiles quos Polonia habebat, ad Chriſti Evangelium deponerent deperditos. Conſtituerat annis duodecim in hac Epiſcopali Sinogorovienſi ſedifſet, feliciter, bonis gravum diebus. Anno Domini Millefimo vicefimo ſeptimo obiit, & in Eccleſia Sinogorovienſi ſepelitur.

Clemens Primus Epiſcopus Sinogorovienſis. Anno 1198.

LUCILIUS PRIMUS.

Defuncto Clemente, Sinogorovienſi Epiſcopo, Lucilius unus ex Sinogorovienſibus Canonicis per coetera Prælatos & Canonicos ad hunc Clero Sinogorovienſi Cathedralis Eccleſiæ aſſiſtebat, ut ſuffragiis ſuis ſuæ ſublimius genere & lingua cujus eccleſiaſticus Romanus Pontifex, Sylveſter Papa fecundus, ad hunc Archiepiſcopatum Polonicæ Regni promotus. Anno Domini Millefimo vicefimo ſeptimo confirmavit, cui poſtea Bolleſla Gnesnenſis Archiepiſcopus ex commiſſione eandem ſummi pontificis in Gnesnenſi eccleſia ſuæ ſuffragiis munus benedictionis & conſecrationis impendit. Erat vir ſtudioſus & Canonicis ſuis humanus & humanus doctrinæ die noctuque operam dans. Cui res plures ibi ex Italia in Polonia conſecrabat. A cleris præterea & populis ob ſuæ ſanctitatis & vitæ vario permanque Confessionem genere nobilium, qua ſidus, rite, pudice & nitide claruit, Clericos autem quos ſibi ſuccreverat caſtos & pudicos ſingulari prolequebatur benevolentia & charitate. Qui cum Libros Sacros annis novem in Sede Sinogorovienſi feliciter pedagra agentibus aliquando quidam Chalcum. ex omnibus libris quos ecclesiæ Sinogorovienſi Eccleſiæ appropriatis, tumpore vitæ conſulerat Anno Domini Millefimo Tricentefimo ſexto moritur & in Eccleſia Sinogorovienſi ſepelitur.

Lucilius Primus Epiſcopus Sinogorovienſis. Anno 1198.

LEONARDUS PRIMUS.

Dum poſt mortem Clementis, Sinogorovienſis Epiſcopi fuccedor idoneus quæreretur, Leonardus primus, Leonardus ejusdem eccleſiæ Decanus a cæteris ibus per viam Sacerdotii eligitur, ſummi Archiepiſcopatus honor ei datus. Hic Archiepiſcopus genere & lingua Polus ex ſtirpe nobili ortum ducens, cujus eccleſiarum ſummus Pontifex, Benedictus Papa octavus per intercellionem Reginæ Richizæ, Mieczilai regis Poloniæ, Mathildæ Sorori

Leonardus I. Epiſcopus Sinogorovienſis. Anno 1198.

Digitized by Google

Mense Maio

lichæ, ac procerum Poloniæ ac Capitularium Gnesnensium confirmavit facillime & per Stephanum Archiepiscopum Gnesnensem in Gnesnensi ecclesia ordinatur & consecratur. His singulari gratia Dei, ut etiam in confirmandis mandatis gratiosus habetur, Verax in sermone & iustus in iudicio, in agendisque suis adeo cautus ut ejus prudentia & diligentia Episcopatus Smogorovienses non parum crevere. Qui etiam Episcopatus propter factiones & ærumnas loci & continuas Cathari Pruni Poloniæ Regis, quæ Benedicti Papæ octavi, anno fui pontificatus quinto, videlicet Millesimo quadragesimo primo de Smogorzæ in oppidum vicinum & propinquum magis quietum celebrem videlicet Gnesnam translati. Et eo tempore non Smogorovienses sed Gnesnenses Episcopatus nuncupabatur. Sedis autis novem & quatuor annorum incuriosa. Anno Domini Millesimo quadragesimo quinto moritur & in Kirnieni ecclesia Episcopatus.

Ecclesia Gnesnensis Archiepiscopatus.

Anno Domini 1045 Mense Maio

Ex. Vit. Stanislai.

THIMOTHEUS PRIMUS.

Creverant autem providentia & cura superiorum Episcoporum bona temporalia Episcopatus Kirnieniis & redibus illius propter decimas manipulares, quos milites & agentes de campestribus frugibus universis populebant & redimebant, multiplicabantur, ut etiam a pleraque episcopatus ipse amplius defideraverint. Prima itaque die mensis Martii ad elegendum confirmandum, Thimotheus propositus Kirnieniis episcopus ordinatur & consecratur. Qui ordinatus & electus ab eo per Stephanum Archiepiscopum Gnesnensem Anno Domini Millesimo quadragesimo quinto, die duodecima mensis Martii suæ & alio sui prædecessoris ad confirmatus & per eundem Stephanum in Gnesnensi ecclesia ab Episcopum Kirnieniensem consecratum & ordinatus, natione Irlus nobilium parentibus progenitus. In Pontificii doctrina infigniter imbutus, ut pudice vitæ calthamen nuncupere in & alio diligenter elaboravit. Sub cuius fui Pontificatum Poloniæ regnum bella propter electionem Casimiri in patrem regis progeniti & genitricis fui Richlee Regine laborabat. Et præterea a Duce Bohemiæ Bracislao, qui nullis injuriis cessabat, Regnum Poloniæ hostiliter vexabatur, in quo discordia Kirnieniensis confliebat vehementius vastando desthruit. Episcopus tamen omnibus desolatus & afflictis de fuis liberaliter subveniebat fubvenerabat. Qui eum annis fex in fede Kirnieniæ fedilitet, Anno Domini Millesimo quinquagesimo primo moritur & in ecclesia Kirnieniæ fepelitur.

Mortuus Timotheus in ecclesia Kirnieniensi.

HIERONIMUS PRIMUS.

Hoc mortem acrem Timothei Episcopi Kirnieniensis Calend. Julii Jeronimus Kirnieniensis ecclesiæ canon & Canonicus, juris pontificalis peritus a Capitularibus pervium creatus uniformiter eligitur & Stephano Archiepiscopo Gnesnensi anno Domini Millesimo quinquagesimo primo confirmatur, ac in Kirnieniensem Episcopum consecratur, vir latus, ex curia Romana nobilem ortum ducens: fub cuius temporibus Casimirus primus Poloniæ Rex per Benedictum Papam mouetis ex Gallia ex Monachorio Clunicenti, cuius religioni fefe adiunxerat & discordans ordinem fuiceperat ad gubernationem Regni Poloniæ vocatur & pro regimine hæredis inthituitur. Hic multis cædis omnes fedem Kirnieniensem rendentis & authoritate summi pontificis anno Domini Millesimo quinquagesimo fecundo in civitatem Wratislaviensem circa Oderam fitam transtulit. Ab eo tempore ecclesia ipsa terrium locum, terrimque fedem fortita, Wratislaviensis cuprit vocata ecclesia. Et ipse Jeronimus Episcopus ad Pontificalem a Casimiro Polonie Rege a Kirnina in Wratislaviam factam primus in ecclesia Wratislaviensi in ligno fabrefacta Beatitum pontificale gestit. Ser numero habuit, Sequimus ipse confecutus, prædecessores. Hic cum multis undecim ecclesia Wratislaviensi præfuisset dysfenteria morbo vexatus Anno Domini Millesimo Sexagesimo fecundo defunctus eft, & in ecclesia Wratislaviensi fepelitur. Posthunc Casimirus Rex Poloniæ in translatione hujusmodi munificum & præbens, ampliorem dotem ecclesiæ Wratislaviensi quam fuerat a proavo fuo Mieslao aut avo fuo Boleslao in fundatione additu confecrer, factum eft ut a multis fundator ecclesiæ verius quam translator nominaretur. Hic etiam Jeronimus fenex Sacrarum Beati Vincentii Martyris caput ex Urbe, Wratislaviam ubi hodie colitur erudite.

Ex. Vit. Stanislai.

Sleswigenses I. Ep. Vit. per Archiepiscopum eligitur:

Mobilis Indust Calendarium I. Polonie Rex Ludovic

Ecclesiam transfert Vratislaviam.

Cathedram accepit.

Cathedram Ecclesiæ fundatori dedicat.

Ex. Vit. Stanislai.

Ecclesiæ Wratislaviensis fundator.

Ex. Vincentii Canon Sancta Wratislaviensis.

JOHANNES PRIMUS.

JOHANNES I. Ex. Vit. Stanislai.

In locum Jeronimi Wratislaviensis Episcopi, jam pridem defuncti, Canonici & Capitulares Wratislavienses tem huic quam Poloni qui tunc ratione electionis aliquamdiu

Digitized by Google

modo differesset fures, ob interventum Bolesłai Polonię Regis, Johannem Capuenus Wratislaviensium unanimiter eligunt, Vitam Generosum ex familia Nalęcz Polonię Regis quo prius igitur habitum more in media polus in campo celebrato gerant ducem Sar- pen, qui per Pertuum primum Gnesnensem archiepiscopum sacrorum mercedem confirmatur, & in praesentia Catuari Polonię Regis praelicti in Gnesnensi ecclesia ab eodem Patre consecratur. Cujus electionem confirmationem & consecrationem Ale- xander Papa Secundus feliciter approbavit. His Johannes minor Polonus primus in Wratislaviensi ecclesia pontificalem promeruit obtinere dignitatem qui etiam primo Sommopere omnes ut fraternumodo in loculo obtumatus Praeterum & Canonico- rum illius loco comparatus longaeva gravatus infirmitate pertesus pedum, qui cum aunte dorem Wratislaviensem reuiler ecclesiam, calculi morbum incidit, & anno Domini Millesimo Septuagesimo octavo mortuus & in Wratislaviensi ecclesia sepelitur. Obiit 1. anno 1178.

PETRUS I. Ep. WRATISLA- VIENSIS IV. Nalęcz II. Sarbimirus.

Primus Ep. Posnaniensis.

PETRUS PRIMUS.

Post mortem vero Johannis Episcopi Wratislaviensis Prelati & Canonici Cap- pellatis interventu Bolesłai Secundi Polonię Regis, Petrus Scholasticus Wratislavi- ensium concorditer eligunt in patrem. Genus inter Polonos ducens nobili ex fa- milia vulpum, germinans trigenta, tigera crata apostat in campo rubeo deferente pro signo. Ad cujus electionem cum Petrus Archiepiscopus confirmatus, a Petro primo Gnesnensi Archiepiscopo anno Domini Millesimo septuagesimo secundo in sua electione confirmatur & in Gnesnensi ecclesia ad ordinem pontificalem consecratus est. Quamvis hic vero Gnesnensis Archiepiscopus Epitaphe & Sanctuari illi Itatu- rene canonichus fuit. Altero anno ordinationem Beati Stanislai fecuit in Vvratis- vienses Episcopum, ut praemiserat, per Archiepiscopum Gnesnensem in ecclesia Gnesnensi, & Beatum Stanislaum Wratislaviensem Episcopum consecratorem alterum ce- lebratus. Comitat hic aliquot villas in loreen Vvratislaviensi ecclesiae, & Numerum Canonicorum & Vicariorum Wratislaviensium instituit auxit, dum illis de mensa sua fis reliquiis in dentis manipulum dorem. Eo etiam tempore Beatus Stanislaus martyrio feliciter occubuit, ob cujus mortem interdictum ecclesiasticum a Petro Gnes- nensi Archiepiscopo in universa Polonię sede Petrus provicia quam primum feliciter fue- rat a Bolesłao Polonię Rege contumamax martyrio pollutum, irrupulose fudere mo- rare. Sedit itaque annos uno de triginta & in fenectute bona defunctus est: Anno Domini Millesimo nonagesimo primo: in Wratislaviensi ecclesia, cujus tubus jubi- tus fuerat sepelitus sepulcus requiescit. Obiit anno 1091.

Petrus Ep. Wratislaviensis V. Nalęcz III. Sarbimirus.

Primus Ep. Posnaniensis.

ZIROSLAUS PRIMUS.

Defunto Petro Wratislaviensi Episcopo, Prelati & Canonici Capitulares, die Sancti Martini confessoris per electionem intuitu, Zirosłaum praepositum Wratislaviensem per- vium Germani eligunt in Vvratislaviensem Episcopum. Genus hic nobile, Patria- que ex domo & familia Rosłaum, Rosłaum album in campo ruben deferente ex provincia Ol- bicus ortus, fuisque Zirosłai Canonica Electio de confectis dicti Bolesłai Kriwovoli Du- cis ad Monachos Regni Polonię, filii Wladislai Hermani & germani Bolesłai decimi Ple- lonię Regis, a Martino primo Gnesnensi Archiepiscopo, anno Domini Millesimo Cente- simo confirmata & ipse Zirosłaus ab eodem Archiepiscopo Martino apud Calisch in Epi- scopum Wratislaviensem fuit consecratus. His primus ad Concivvensem olim Rubra- censionem appulit vivet ordinatorem & eam in ecclesiam Wratislaviensem, prius & usque ad tempus fui pontificatus in canon & rubrica diffusum indues, vigebat infuper eodem tempore inter prelatos & Canonicos Wratislaviensis & Concivvensis ecclesiae, tum tum ardens favor ut pueri ex Vvratislaviensibus prelatis & Canonicis exiftrent, qui in Concivvensi ecclesia prebendas & beneficia & e contra non obtinerent. Hic tum annis Ocho & viginti in ecclesia Wratislaviensi feliffes & illam in ecclesiaflicis pulchrifli ampliavit in agratuibuen decidit & fieramenris procurans Anno Domini Millesimo octo, obiit, & in ecclesia Vvratislaviensi tumulatus.

Obiit anno 1111.

IMISLAUS PRIMUS ALIAS HEIMO.

IMISLAUS I. ex SCOT. VVRATISLA- VIENSIS IX. Pomorzeus Sarbimirus.

Primus Ep. Posnaniensis.

Primo die mensis Novembris pro electione infirmi, Capitulares Vvratislavien- ses & Sandomiam alias Heimo nuncupatum, per viam fenatusi pro majori parte defignarunt electum pronuncium. Genere hic Polonus erat, nobilem thyrsen ex domo & familia Lesthirum, servum pro insigni deferentem ducem. Vir literaruæ simplicis, sed Obiit anno 1126.

Digitized by Google

Virtus eius: Nobilem dat sobolem: Aduersarios

vitæ pudice & virtuose, ofto auaricie & cultum vitam ecclesiasticorum ducentium benignus fautor & amator. Fuit autem electio ita per Iacobum primum, Gnesnensem Archiepiscopum, nouumq; Bolesiai statum Regni Polonice Principe & nouercha liuet difficiliter, apud Christum confirmata & ipsi Imitiae ibidem in VVratislauiensem Epis-

Obiit an. 1168. scopum consecratio & ordinatus. Hic cum anno prope fex in VVratislauiensi ecclesia fedifet, & regimen fuum acribus virtutibus commendaffet Anno Domini 1168. mortuus & in Ecclesia VVratislauiensi iuxta honore fepultus.

ROBERTUS SIVE RUBERTUS PRIMUS.

RUPERTUS, RUBERTUS, VVRATISLAVIENSIS EPISCOPUS, per Sententiam eligitur:

Præsul & Canonici VVratislauienses in locum defuncti Imitiæ Episcopi VVratislauiensis Rupertum cathedræ VVratislauiensis feruitio iterum seruiendo, die quarta decima mensis Augusti unanimi consensu & concordi electione sibi præfecerunt. Cuius electionem Archiepiscopus, nouitate & voluntate Bolesiai principis & monarchæ totius regni Poloniæ qui victoriolus & Krziwouti, id est curuitrum os habens appellatus est, propter curuitatem oris, in Ogrouow villagio castellano fe continens facilitate confirmat. Munus deinde consecrationis in Calisthieni ecclesia fuscepit. Natione Polonus de domo & familia nullum * Polonii qui Galeram five magnum nasum meruerunt pro insigni prefinire, ducens cognomi- Hic cum annis decem feptem præfuiffet VVratislauiensi ecclesiæ, vir pudicus, vir pudicus, pofi mortem Radilchkonis five fecundum alios Gaudentij apud Kalisz oppidum anno Domini 1131. decima nona mensis Januarii defunctus ordinatus Bolesiai Regni Poloniæ & Monarchiæ in cuius potestate VVratislauiensis ecclesia consistebat confiliumque civitatem, per Innocentium Papam fecundum eodem anno Capitulo Cracouiensi per pofulationem illum depofuerat ac Cracouiensem translatus eft ecclesiam, qui eum quod ecclesiam Cracouiensem anno duodecimo feliciter annos Domini 1143. duodecima die mensis Aprilis mortuus & in ecclesia Cracouiensi fepultus.

MAGNVS PRIMVS.

MAGNVS EPISCOPVS VRATISLAVIENSIS ANNO 1143.

Post translationem itaque Rupert VVratislauiensis Episcopi vilum eft omnibus ab electione & postulatione qualiter abhinc, cum Ecclesia tunc non ex morte sed potius ex absentia, fed in Cracouiensem translationem, Ecclesiæ Pastoris facta in relatu Romani pontificis provifionem ecclesia VVratislauiensis recidere. Romanus itaque Pontifex his temporibus fecundus, literis & petitionibus Bolesiai ducis Poloniæ & Capituli VVratislauiensis permotus Rupertum in Cracouiensem Ecclesiam translato & Magno VVratislauiensi & Cracouiensi Canonico & Gnesnensis ecclesiarum cuftodi atque cuiusdam Bolesiai ducis dacali cancellario anno Domini Millesimo centesimo quadragesimo primo VVratislauiensi provisit ecclesiæ, & Iacobus primus Gnesnensis Archiepiscopus de fummi pontificis confenfu illum in ecclesia Gnesnensi consecrat. Hic natione Polonus ex terra Calisthieni forum nomine, Nobilis de domo & familia, qua fe in populo gerebat. Vir in literis diuinis & humanis eruditus ad iram proclivis, in cognitos atque nopotes lasciuior, quorum aliquos parum dignos in honores & dignitates ecclesiæ promouebat, qui cum anis episcopi & dimisso in ecclesia VVratislauiensi fedifet, in literis quartanam incidit & anno Domini 1146. mortuus & in ecclesia VVratislauiensi fepultus est.

IOHANNES SECUNDUS.

IOHANNES II. EPISCOPVS VRATISLAVIENSIS ANNO 1178. per Sententiam eligitur: Concordantibus ac Bolesiai Colpi:

Nobilis Polonus:

Magno VVratislauiensi episcopo abhinc, prælati & Canonici Capitulares, feruitii via emptionem modestiori probata, Iohannem de Brezniza, qui & Janik alias Janislaus vocabatur præpositum VVratislauiensem & Canonicum Gnesnensem & Cracouiensem in successionem Bolesiai Colpi ducis & principis Poloniæ confirmandum eligunt fuffragiorum, qui electionem & confenfum principis nactus a Iacobo primo Gnesnensi Archiepiscopo facile fuit electionis confirmationem confecutus eft & ordinis Epifcopalis benedictionem. Hic erat Sandomiriensis & Brefinensis ecclesiæ decimus nobilis de domo & familia Gerimum, Grifiem alium in campo rubeo pro insigni decerauit ex parte Clementæ & matre Anna genitus vir deuotus & religiosus. Hic anno Domini Millesimo centesimo quinquagesimo quarto, pontificatus fui Archiepiscopus Gnesnensis anno quarto, cum germano fuo Clemente Cenrigum Calisthieniensi Andreæque nouicampensi fundatori, in villa & fundo Patrimonii fui Brzezoviza Cracouiensis diocesis, & primus monasterii ibi monachorum Burgundiæ Monumentorum acce-

pit,

* Nobilium Familia Korabkiorum: ut ibi IV. Hiftorici Polonicæ idem Dlugoffus tradit.

pit, prieper quod locus eiusdem monasterii Andreacovienſis Marimundus nomen accepit. In rarum autem pretatum monasterium fa-ta conventione perlatum, in Bea- Benedictus
ta Paradisum Abbas Clarevallenſis ordinis Cisterciensis in Suantonia adhuc existens, et valentibus monasteriam praetatum ex Britannia procedit & apud Spiram ein ipsemet Rhenu erat agrimidine corrupius finum propotium conlummate requevit. Qui cum apud Wratislaviensem ecclesiam annis duobus fedisset, Guntherus Archiepiscopus primus Jacobo abdimto fatis, per Eugenium papam tertium fuffragante & conficiente Poloniorum duce & monarcha Boleslao de Wratislaviensi in Gnesnensem translatus ad Archiepiscopatum ecclesiam, in qua cum annis ex quibus, quos Dominus Mifelmo Canonicus regularis ordinis Premonstratensis, ad tempus fui pontificatus ignem lapidibus & lateribus ex combustione cleri nati Ecclesiae Cathedralis diocesis per omne tempus pontificatus sui, annis, videlicet viginti duobus utilitate & honestate Ecclesiae Gnesnensis metropolitani. Qui cum annis viginti duobus in fede Wratislaviensi fedisset, mortuus est in Christo Domino, anno Domini 1180.

JAROSLAUS I. EPISC. VVRATISLAV. XVII. DE VOLATERRANO Bolesl. filius.

JAROSLAUS PRIMUS.

Vacante ecclesia VVratislaviensi per transitum Episcopi sui veteris, infantigante Bolesiao alio VVratislaviensi & Legislatore duce, Jaroslaus Canonicus VVratislaviensis, fundatoris Bolesiai alii filius nullo autem discrepante aut contrahicente per Capitulum VVratislaviensis confessoris eligitur in Episcopum & forcefertur, & adducitur primo Gnesnensi Archiepiscopo confirmationem adeptus & consecrationem, ac primo die promotionis Anno, VVratislaviam Episcopatum magnificentius paternoque ornamento ornatum ingressus Nobilem cum omnibus viris nobilibus sua ducit ecclesia ac omni jure Ducali ecclesiae VVratislaviensi dominatione perpetua donavit. Absolut & Ludowit monasterium manipularium in districtu Legnicensi quam nuncupat fast terram Zirzolaus fundum dotationem, & dilatavit, & ditavit. Tempugium imbuer Patris sui Bolesiai alii, qui mare fua VVenzeslaua mortua * Christianus forcem imperatricis Conradi Imperatoris superlaverat & duos filios sibi ecclesiae Henricum suu barba & Conradum & Almanum filium Leopoldi et ea, quae multiplicationem proiis quam plus videbat a patre praeterri proelius ipsum cum infragina Mieczlai duxi Mieskonis duos Cracovienis & Monarchae de suis principibus exquisitis, noverum quoque Christianum quatuor gravissima & almannis secutus est. Tandem regimentum nimmisi ecclesiae VVratislaviensis exipero anno Domini Millesimo nonagesimo primo decimo Calendas Februarii mortuus & in ecclesia VVratislaviensi est sepultus.

Patris & Episcopatus filius primo

Obit an. 1091.

CYPRIANUS III. VVRATISLAV. XIX. Canonicus ecclesiae Bolesiai Indigenatus erat. Publicat Constitutiones Episcopi Lubucensis Bolesiai Canonicos concubinarios esse. Glossa an. 1292.

CYPRIANUS PRIMUS.

Obeunte Jaroslao VVratislaviensi Episcopo, Pralati & Capitulares ecclesiae plus minusve rationabiliter consulti, maxime propter mentem Bolesiai principis, qui in Canonicos grandi fervebat ira eos ad Concilio & quem ipse de anno suo Christiano a filio Jaroslao Episcopo fuisset exulati, electione omnia ad pontificatum sede convertere & Capitularem Episcopum Lubucensem Patrem ordinis Premonstratensis olim Laterani Sancti Vincentii Canonicum VVratislaviensis in Pontificatum Archiepiscopatui. Quam pontificatum praesima Bolesiaus minus cunctanter admisit. Et ipse Cyprianus Episcopus ordini bonum impleturnmus aut ecclesiarum, ab honorando propterio propter pontificatum concordem de kubucensi in VVratislaviensem fuit translatus ecclesiam, qui cum anno sex in sede VVratislaviensi fecisset a Paralysin morbo invasus Anno Domini Millesimo Ducentesimo septimo Anno Calendis Februarii mortuus & in monasterio Lubucensi locumum quod vivens ordinaverat sepultus.

LAURENTIUS III. VVRATISLAV. XX. Ex Arcidiacono eligitur.

LAURENTIUS PRIMUS.

Post mortem Cipriani Episcopi VVratislaviensis fecundi die menfis februarii, pro eligendo novo pontifice inftituta, Capitulares VVratislavienses vita certaria terra Lubucensium Canonicum VVratislaviensem quem Capitulum Lubucense Patrem & Patronum, qui tempore Henrici cum Barba ab Henrico primo Gnesnensi Archiepiscopo confirmatus est & in concubio tinctionsolum ordinis Sancti Benedicti ut Globek in Episcopum ab ipso Henrico Archiepiscopo consecratus fuit. Et Episcopus cum VVratislaviensem notabiliter auxit. Qui cum in sede VVratislaviensi viginti quinque fedidit annis & ibi longum in episcopatu pollicerur vitam, corpus barbes humani & nullis herbarum languoribus compellitur, ut ecclesiae compelus febris & infirmitatem ecclesiae ecclesiae ecclesiae. Et ipse in curia & villa tua episcopali Frideus confluentes, dum minium odore rolarum indulgeret in morbum Rhenanicum, a quo fluxio Pulcorum liberari non poterat incidit & mortuus est anno vulgatum Sepulcro filius Junii anno Domini 1232. fabbi & in monasterio Lubucensi sepelitur. Sub huius Pontificatu monasteria Heinrichus ab Henrico nostro Henrico cum barba & ordine Cisterciali, primo Kamieniensi monte odorifero ordinis Cisterciensis fundata fuit. In quo ordine Ecclesia VVratislaus Duc Bolesiae capellam in decus Beati Procopii erexiffet & locum illius Canonici fandi Augustini Regulares de monasterio Sancte Marie in Arena VVratislaviensi in suum deficientium introduxit. Quos & in hanc diem illic perseverat.

Reform odorifero ordinis Cisterciensis.

Monasterium Heinrichovicense & Cisterciense constructum.

THOMAS I. EPISC. VVRATISLAV. XXI.

THOMAS PRIMUS.

Defuncto Laurentio VVratislaviensi Episcopo Pralati & Canonici Capitulares VVratislavi-

* ADDI. HEYDEN: Berengarii Comitis Sulzbacensis Filiam fuisse vxor Boleslaum Wladislai Silesiae Ducem. Vvorden durch Tab. Genealog. I. nov. probatum. Fol. 1303. Lib. 1.

tislavienſes die quinta decima menſis Auguſti pro comitiis inſtituta, via ſcrutinij procedentes Thomam Canonicum VVratislavienſem paucis aliorſum divertentibus eligunt. Genere hic nobilis de ſtirpe & familia Baronum Poloniæ, qui tres haſtas transverſaliter in campo rubeo deferunt pro inſigni & caput hirci in galea. Huic & Henricus cum Barba VVratislavienſis dux cum faviſſet a Vincentio primo Gnesnenſi Archiepiſcopo electio ſua Gnesnæ fuit confirmata & ipſe in pontificalem ordinem benedictus. Hic videns menſam Epiſcopalem VVratislavienſem per donationes prædeceſſorum ſuorum Cipriani & Laurentii Monaſteriis Lubenſi & Trebnicenſi in decimis manipularibus ſatis improvide factas nimium fore læſam & caſtratam, ipſas reſcidit & irritavit & menſæ ſuæ epiſcopali reunivit. Quod Heinricus cum Barba cum Heinrico & Boleslao filiis ſuis ægre ferens, ad quorum interceſſiones illæ donationes fiebant & aſſidue ipſum perſequebantur, & tandem Boleslaus Legnicenſis Dux filius Heinrici cum Barba ipſum in Gorka villagio Abbatis Sanctæ Mariæ virginis in Arena, cum annuentia aliorum principum cum Bogufalo præpoſito & Heikardo Canonico VVratislavienſi cujus eccleſiam dedicaturus advenerat ſexta Octobris, * capiebat & carcerali compede vinculatum tenebat. Ob cujus captivationem Fulko Gnesnenſis Archiepiſcopus ſententias execrabiles interdicti contra captivatorem in univerſa Gnesnenſi Provincia tulit. Et inſuper Innocentius Papa quartus per literas & nuntios crucem & generale paſſagium contra Boleslaum ducem Legnicenſem prædictum promulgavit, tamen ferreum Boleslai pectus tantis flagellis emolliri non potuit, nec ipſum Epiſcopum Thomam dimiſſurus, donec Thomas ipſe capitulo reclamante, omnes decimas manipulares univerſi grani in augmentum cenſuum Ducum & Baronum Poloniæ, & eccleſiaſticorum maximam diminutionem, pro ſe & univerſo clero in maldratas & fertonales verti & mutari conſenſit. Et tam epiſcopatum quam omnia monaſteria, eccleſias & beneficia ſuæ diœceſis in majore dimidietate illo conſenſu execrabili mutilavit. Sedit autem in ſede Wratislavienſi annis triginta quinque & anno Domini Milleſimo ducenteſimo ſexageſimo octavo: tertio Calendas Junij moritur & in eccleſia Cathedrali VVratislavienſi ſepelitur.

Per ſcrutinium eligitur: Nobilis Polonus:

factas Lubenſi & Trebnicenſi Monaſterio donationes revocat:

A Boleslao capitur:

dimittitur certis Conditionibus:

Obitus an. 1268.

THOMAS SECUNDUS.

In locum Thomæ primi VVratislavienſis Epiſcopi defuncti nepos ſuus etiam Thomas nuncupatus a Capitularibus VVratislavienſibus unanimiter prima die menſis Auguſti eligitur. Impedita autem fuit ejusdem Thomæ quamvis conformiter electi confirmatio circa annis tribus per VVladislaum VVratislavienſem ducem & Saltzburgenſem Archiepiſcopum, filium Heinrici a Tartaris occiſi, qui per multas interceſſiones & inſtantias a Clemente Papa quarto epiſcopatum tunc vacantem cum uſu & perceptione omnium ſuorum fructuum in commendam ad Sexemium (ut vero nonnullis placet ad vitæ ſuæ tempora) obtinuit conferri. Sed vix triennio fructus ex illo percipiens Thomæ ſecundo pacificam illius reliquit poſſeſſionem. Hic Thomas quam notabilem ſummam pecuniarum quoniam Henricus Dux VVratislavienſis qui probus dicebatur ab eo & Clero ſuo expetebat dare recuſavit, ab eodem Henrico omnibus caſtris civitatibus villis & decimis ſpoliatus & exutus eſt. Tandem propter interdictum quod Jacobus Stympka Archiepiſcopus Gnesnenſis in eum tulerat & ducatum ſuum, a Duce Heinrico & civitate Wratislavienſi cum omni Clero Wratislavienſi in exilium coactus eſt, præter fratres minores monaſterii Sancti Jacobi qui divina omnia prophanando canebant. Thomas autem Epiſcopus injuriam hujusmodi vindicaturus ad concilium Lugdunenſe ivit, ad quod Henricus dux etiam miſſis ſuis procuratoribus abſolutionem obtinuit nulla ſatisfactione Epiſcopo impenſa quapropter nulla defenſione a concilio conſecuta in Poloniam rediit in Rathibor divertit. Qui cum luſtro uno apud Rathiboriam per Caſimirum ducem Opolienſem collectus ſine clero ſuo ſtaret, ab Henrico dum famem & obſidionem oppidum tolerare non poſſet proceſſionaliter exiit, & cum Tyranno remiſſis omnibus damnis reconciliationem in æde Sancti Nicolai fecit. Sedit annis viginti duobus & anno Domini 1292. idus Martij obiit & apud eccleſiam VVratislavienſem ſepultus. Hic beneficii & hoſpitalitatis à Kazimiro duce Opolienſe ſibi & clero ſuo tempore exilii præſtitorum memor eccleſiam collegiatam ſub titulo: *Beatæ Mariæ Virginis* in caſtro Rathibor fundavit, eamque decimis menſæ ſuæ Epiſcopalis dotavit quæ ſucceſſu temporis ex arce in oppidum translata eſt.

THOMAS II. EP. VVRATISL. XXII. Electus poſt tres annos demum confirmatur, VVladislao reditus obtinente.

Ab Henrico Duce Vrat. in Exilium pellitur,

& Ratiboriæ obſidetur: ſed Duci reconciliatur:

Obitus an. 1292.

Collegiatam Ratiborienſem fundat:

* Vide Thomæ I. vitam no. IV. antecedentem.

JOHANNES III. EPISC. VRATIS. LAV. XIII. Pro Campo-manſion electus.

Nobilis Polonus.

Obiit an. 1300.

HENRICUS I. EP. VRAT. XXIV. Per ſimoniam aſſignatur Curiæ Mo-nachi. Hiemis fe. Eorum nomi

Obiit an. 1319.

VITVS I. EPISC. VRATIS. XXV. Studio genitricis ſuæ Vrſulæ Vratiſlaviæ & Lubuſcenſi Eccleſiæ

Poſt-ſunum ſtatum Vitus vocat: Obiit an. no. 1320.

MANKERVS EPISC. VRAT. XXVI. Poſtulatur an Epiſcopus Cracoviæ; Confirmatur a Vladiſlao Lokticzkio Epiſcopo Cracoviæ: Johannes Rex Bohemiæ Cracovium ſibi

JOHANNES TERTIUS DICTUS KOMKA.

Morte Thomæ ſecundi Vratiſlaviæ Epiſcopi ſecuta, Capitulares Vratiſlavienſes via ferentiſi omnia vnum compromiſſi ſuffragium eligendi conferunt inter ſe Decanum, Cantorem & cæteros compromittunt qui archiatræ ejus contribuat Johannem Komka Canonicum Vratiſlavienſem eligunt in paſtorem. Et quamvis aliqui de Capitularibus Conradum dictum Sibilæ & Dominum Sigaro, præpoſitum Vratiſlavienſem, ſibi nunc ſuperiori dare Clogovienſis primi, magno ſtudio licet caſu eligi deportebant; ipſi tamen Johannes ad jacobum Stimpa Archiepiſcopum Gneznenſem ſe pertinaciter conſulit & electionem tuam confirmari & ſolemniter benedictionibus ibi obtinuit impetrandi. Hic natione Polonus genere nobilis de domo & familia Subnianorum, qui memoriam aquilam nigram & res ligulas in campo rubeo deferunt, parentibus cum cognominum a patre ſortitus fuerat. Hic cum anno ſuæ in ſede Vratiſlavienſi electionis hujus tertio an 1302. mortuo 13. Kalend. Decembris, & in ecclesia Vratiſlavienſi juxta honore ſepelitur.

HEINRICUS PRIMUS.

Capitulo generali ad ſecundam diem februarii pro eligendo futuro pontifice congregato Petrus & Canonici Vratiſlavienſes Capitulares via ferentiſi procedendo Heinricum de Wirbna uniformiter eligunt in paſtorem. Hic de vico Wirbna ducens originem & Archiepiſcopo Gneznenſi Jacobo Stryp pro conſecratione ſe adiungit & benedictus in ordine, Vir conſpectus literaturæ, in gallum & laicorum proclivus: Qui poſt mortem Bolezlai, Swidnicenſis ducis, filiorum Heinrici quem Vratiſlaviæ & Lubuſcenſi ducatu quia nondum maturitatis ætate perpetuo, Bernardi & minorum Vratiſlaviæ & Legnicenſium concordi continuo gubernationem & tutoria acceptavit mandata. At ille duobus filiis eſtimatem, ſimpatuque profuſis fecisset, thetaurum puerorum a Bolezlao Swidnicenſi duce contentus ad Sconam tutelam & ſuam fecit, detinuit pro majori parte confumſit. Pro quo tempore procuſtu a Ducibus Wratiſlavienſibus annuo ſuperata ordinatione, & a Barnabino plures maximas pecuniæ ſummas ſpeculationes. Sedit autem in ſede Wratiſlavienſi annis decem octo & anno decimo 1319. Calend. octobris mortuus & in ecclesia Wratiſlaviæ ſepelitur. Cui cum defuiſſet ſucceſſit, nil ſibi Capitularem ex publico fuſſecidit.

VITUS PRIMUS.

Vicefima quinta die menſis Decembris Capitulo generali Vratiſlavienſi ad eligendum futurum principem congregato, cum nonnulli ex Prælatis & Canonicis Schismata abhorrentes funderent animarum vineæque compromiſſi laudarent, nullarum illis dandi-gentium eſſe eſt, fed via ferentiſi electa. Cum vero eligendarum variabus ſententiis electio fubilecata eſt. Quidam enim Vitum natione Teutonicum Canonicum Vratiſlaviæ enſem de nobilitate & familia Habdamek, quidam vero Lubolaum etiam Vratiſlaviæ vienſem Canonicum natione Polonum genere nobilem de domo & familia Wirbnenſi eligunt. Sicque diſcordia peſtifera tam inter electos quam eligentes exitioſa malum in ne cantingit & contentos eorum non fine Vratiſlaviæ ecclesiæ perniciosa vacatione & damno, ad tantum emolitur Johannis viridis de Sconali tribunal ditus eſt. Vita tanta pertinacia ab utraque parte litigandi eſt, ut ansis prope ſpiritem cauſa ipſi protrahereter. Et licet poſt multas altercationes & lites ſpiritualis Dominum Vitus certificatus victoria, cedo tamen tumultuoſa poſt annum de Lubolai Wratiſlaviæ tantum pervenit, morte immaura fubtractus eſt Anno Domini 1326.

NANKERUS PRIMUS.

Prælati & Canonici Vratiſlavienſes ex electione Viti & Lubolai cauſarum ſcili ferentiſi ſive compromiſſiva poteſtate ad electionem eſt diverſam, & explorata manu Nankeri Epiſcopi Cracovienſis poſtulationem de eo faciunt uniformem. Epiſcopus Pontificum Cracovienſi autem ſex cum dimidio ſedens. Ideoque minus cauſſimer poſtulationem de ſe ad ecclesiam Wratiſlaviæ non ſtatuendi, quod gravitate & indigne tulit aliquam ſibi a Wladislao ſecundo Poloniæ Rege Lokticzkio cognominato pro executione juſtitiæ & defenſione Januum ecclesiæ conſtanter virtuteque ſe opponens impugnam. Translatus per Joannem Pegam Vratiſlaviæ ſecundum anno domini 1326. de Cracovienſi in Vratiſlaviæ ſem ecclesiam. Cum autem Bohemiæ rex Johannes, veteranus concuſa, caſtrum ecclesiæ Vratiſlaviæ Moltitch per vim occupaſſet, apud Vratiſlaviam confluxit, ipſum Tyrannum proceſſionaliter adiit & invectum in ci-

Digitized by Google

vitatis

ciem ejus anathematizavit non regem nominans ſed regulum qui in regno ſuo nullum haberet metropolitanum, ſed pro munere coronationis ſibi impendendo cogeretur extraneorum Archiepiſcoporum ſolatia mendicare, poſito autem ob præſentiam Regis Johannis & ob occupationem caſtri Melitſch in civitate Wratislavienſi & univerſa ejus diœceſi eccleſiaſtico interdicto, quod tamen fratres minores de Sancto Jacobo publice agendo divinam rem prophanabant. Rex autem Boheniæ Johannes prophanatus clerum civitatis VVratislavienſis ſuæ appellationi adhærere recuſantem turpiter ejecit & expulit. Dum enim Nanckerus ipſe apud Niſſam agens decima menſis Aprilis quæ tunc in die veneris paraſceves cadebat pontificali officio ſolenniter explero, cum omnes eccleſias illius oppidi nudis pedibus viſitaſſet, in domum rediens devotiſſime moriens ſpiritum exhalavit Anno Domini 1341. dum in ſede VVratislavienſi prope annis quindecim ſediſſet. In ipſo autem animæ ſuæ e corpore egreſſionis articulo ſuaviſſimus cantus a quadam devota fœmina auditus eſt quem cum admirans ad ſonum ejus conſiſteret revelatum eſt illi animam Nenkeri Epiſcopi VVratislavienſis ab angelis in cœlum deferri, corpus ex Niſſa in VVratislaviam relatum in eccleſia majori conditum eſt.

Epiſcopus cum anathemate feriens in Exilium pellitur:

Obitus an. 1341.

PRECZLAUS PRIMUS.

PRECISLAUS EP. VVRATISL. XXVII.

Nankero Wratislavienſi Epiſcopo defuncto, Capitulares Wratislavienſes ſcrutinii via aſſumta Pretzlaum de Pogorzielitz Canonicum Wratislavienſem in ſtudio Bononienſi tunc exiſtentem, die quinta menſis Maji, die videlicet Beati Gothardi concorditer eligunt. Cujus electionem jam Jaroslaus Gnesnenſis Archiepiſcopus a Capitularibus Wratislavienſibus rogatus, Caſimiro Secundo Poloniæ Rege, qui aliquem ex ſuis Polonis Canonicis Wratislavienſibus æſtuabat promovere, impediente cunctabatur confirmare. Ad Benedictum Papam tertium ex Bonania tranſiit & tam confirmari ſe obtinuit quam conſecrari ab eodem. Eodem revoluto anno qua electus fuerat, quinta menſis Maji die in qua etiam illum ferunt natum fuiſſe & genetrici ſuæ revelatum extitiſſe, ut beatum Gothardum puer ex ea tunc natus in ſpeciali haberet cultu & veneratione, multa bona ejus patrocinio conſecuturus. Hic a Boleslao Legnicenſi & Bregenſi duce caſtrum & oppidum Grotkaw cum ſuo diſtrictu in ſortem Wratislavienſis eccleſiæ pro certa ſumma pecuniarum coemit. Item collegium manſionariorum in Wratislavienſi eccleſia cum eorum capella in fronte eccleſiæ fita. Item duodecim pauperum Laicorum ſtipem ſingulis diebus & amictum annuum ſumentium, conventum Panioth nuncupatum in oppido eccleſiæ Niſſa erexit, fundat & dotavit. Eccleſiam inſuper Wratislavienſem murorum fabricis, piſcinarum ſtructuris, villarum locationibus & coemptionibus, vaſis aureis & argenteis ornamentisque decoris variæ ſuppellectilis adeo ornavit, extulit & magnificavit, ut vulgari fama vocitatione & nomine aureus appellaretur epiſcopatus. Cum autem triginta annis in ſede VVratislavienſi ſediſſet Anno Domini Milleſimo trecenteſimo ſeptuageſimo ſexto, octavo Calendas Aprilis, febri infirmatus apud Othmachaw moritur & in VVratislavienſi eccleſia capellæ manſionariorum medio, in ſepulchro albi marmoris juſto honore ſepelitur Beatum etiam Gothardum genetricis ſuæ juſſioni obediens ſingulari colens devotione feſtum ejus ſub duplici in VVratislavienſi eccleſia agi, & tam Prælatis & Canonicis quam Vicariis ſpeciales diſtributiones illo die dari ordinavit & fundavit.

Eligitur abbas:

A Pontifice Romano conſecratus:

Caſtrum & Oppidum Grotkau emit:

& alia fundavit:

Epiſcopatum aureum facit:

Obitus an. 1376.

B. Gothardum colit.

THEODORICUS PRIMUS.

THEODERICUS EP. WRATISL. XXVIII.

Poſt mortem Pretzlai VVratislavienſis Epiſcopi, Prælati & Canonici Capitulares, Polonis viris idoneis de ſuo gremio contemtis Theodoricum Bohemum Decanum VVratislavienſem qui de decanatu præfato Albertum cancellarium Kazimiri Poloniæ Regis apud ſedem apoſtolicam nuncium & oratorem, cui tanquam de beneficio reſervato de illo proviſum fuerat, perperam Caroli Imperatoris Romanorum & Regis Bohemiæ, cujus coquinæ erat expenditor & notarius ſpoliaverat, in Epiſcopum eligunt & ſucceſſorem. Quo electionis ſuæ apud Gregorium undecimum in Avinione petente confirmationem, Papa introitus eccleſiæ (quam fama auream & pontificem ejus mortuum Pretzlaum magnam auri quantitatem reliquiſſe, quæ electionem Theodorici Decani multipliciter impugnabat) ſumpta occaſione electionem ipſius confirmare differens reſpondit: Non prius ſe de eccleſia VVratislavienſi velle diſponere, donec ex Avinione Romam transmearet. Interim vero ad VVratislavienſem eccleſiam mittit fratrem Nicolaum ordinis Prædicatorum Epiſcopum Majoricenſem, ut eccleſiæ VVratislavienſis fructus & reditus velut ejus jurata & gubernata percipiat & omnia per Pretz-

Bohemus:

A Papa Confirmationem petit:

quæ differtur:

Pontifex interim reditibus potitur:

laum

Bonifacii Archiepiscopi Moguntini ad Concilium Wormatiense vocatio.

laum declarata camera apoſtolica reddi ad plenum impetere & procurare. Qui Wratislaviam devenerit, publicato apoſtolico mandato, Wratislaviensie requirebat capitulum ad eligendum ſibi evigoriensem coadjutorem. Verum capitulum Wratislaviense pro ſuo jure dicto reſiſtebat, cum intelligeret per alienigenam & forenſem gubernationem varia periricula & dispendi Wratislaviensi eccleſiæ proventura, cum nuncio apoſtolico Nicolao Ecclesiæ Moguntinæ hoc ipſum conſentiente. Verum capitulum Wratislaviense contingens eadem celebrare vaſa contigerit, octo miſſis forenſorum apoſtolicos ledi reddere Cancerez. Pro electis Pretoria Epiſcopi originis miſſa, pro collecta & contributione biennali eccleſiæ Polonicæ impetito pro ſore eccleſiam Wratislaviam reſidente contingere duo miſſa, & pro expenſis & fatigæ in pecunia hujusmodi urbem forenſis ſubeundis unum miſſe reddere tenebantur. Eo itaque pacto inito Wratislaviæ capitulum nuncio Apoſtolico Nicolao Epiſcopo Nucerino, ſupplicum miſſa diverſorum ſibi uno die & tempore perſolvit. Et propterea Gregorius præſatus penuria ſimilia manibus ſuis nunciis contingere & futuro quantique illechus Theodoricus Wratislaviensis electo enim Romæ illum de ſua confirmatione frequentius inſtigante proviſore eſſet. Sed nec eccleſiam Wratislaviensem, a tempore ſuæ vacationis & Prælati morte plusquam biennio fructus percipiens, ex illa vacare permiſit. Anno vero Domini Millesimo trecentesimo ſeptuagesimo octavo, Gregorius Papa undecimus ſecum præſentibus cardinalibus divina horrendum ſolitus in eccleſia, quod anno quadragima duravit & quod non nili concilium Constantiense extinxit, ſolite exorum & Rome Urbanus in ſua obedientia ſuppeditare Papa licentia, in ſuimet ſuorum

CONRADUS PRIMUS DICTUS SENIOR.

CONRADVS. EP. VVRAT. XXX.

Pontificali honore VVenceslao VVratislavienſi Epiſcopo in manibus Papæ Martini quinti cedente, ad inſtantes petitiones & litteras, tam Sigismundi Romanorum & Hungariæ Regis & qui etiam ſe tunc Bohemiæ Regem gerebat, quam Prælatorum & Canonicorum VVratislauienſium perſonam Conradi ſenioris Olsnicenſis ducis (qui eo quod duos fratres Conradum nigrum & Conradum album germanos haberet natu minores, Senior ad differentiam eorum nominabatur filius Conradi ducis Olsnicenſis) promoventium & commendantium eidem Conrado, Anno Domini Milleſimo quadringenteſimo decimo ſeptimo providit de epiſcopatu VVratislavienſi. Qui proviſionis litteras nactus in eccleſia collegiata in Othmuchaw in die Sancti Vincentii fuit conſecratus, vir integer & clericus, parvæ literaturæ, ſtaturæ parum juſtæ, mero, crapulæ & ventri deditus, in fœminas male temperatus, prodigus expenſor, craſſi corporis, oculos habens lippientes, ſermone mutilato & balbutiente utebatur. Ad proſas & cantica de novo componendas ingenioſus & ſuapte natura ad id productus. Faciles ad ſe dabat aditus, faſtu & arrogantia carens, ad lenitates proclivus, Maluatico & Italico ac quolibet ſvavi & peregrino vino non ſecus quam cereviſia utebatur. In conſvetudinem quoque & obſervantiam traxerat, non ſe aliter alicui proviſionem de beneficio aliquem valorem habente impendere, niſi ille Barille vini malvatici aut Italici propinaſſet pro honorantia & jam pro conſvetudine introducta continue obſervabatur. Conditor inſtante VVratislavienſi Capitulo ſtatuti quod a Concilio Baſilienſi obtinuit confirmari, ne cui liceret præbendam aut dignitatem in eccleſia VVratislavienſi niſi diœceſano aut Doctori Theologiæ Juris aut Medicinæ obtinere. Cum autem Conradus ipſe, annis prope triginta ſedisſet & bona eccleſiæ voluptuoſe vivendo partim obligaſſet partim diſtraxiſſet aut alienaſſet, Suum quoque & ipſe regimen ſub quo totam videbat eccleſiam corruiſſe prorſus & quadam pœnitudine ductus, ceſſerat ante mortem annis tribus Epiſcopatus honori & oneri. Sed a fratribus carnalibus argutus, ceſſionem retractat & tam dignitatem quam poſſeſſionem, quam Capitulum eo reſignante tenebat, repetiit. Recuſavit Albertum Zaſtrabietz Archiepiſcopum Gneſnenſem cum totam provinciam de mandato ſpeciali Martini Papæ quinti viſitaſſet, ſe quoque viſitare vellet ſuſcipere, timens de enormitate vitæ pariter & regiminis reprehendi. Elapſo autem anno juſto DEI judicio & in ſua diœceſi, a Bohemis hereticis Huſitis magna cæde viſitatus & clandibus amiſita caſtrum Orhmuchawa familiari ſuo Nicolao de Alzenaw milite interceptum quod ægre auro redemit. Sub quo tempore eccleſia Othmuchovienſis diruta eſt & tota diœceſis miſere devaſtata. Anno autem Domini Milleſimo quadringenteſimo quadrageſimo * ſexto nona Auguſti nullare memorabili geſta VVratislaviæ moritur & in eccleſia VVratislavienſi ſepelitur.

Chancellor animi ejus:

Confuendo offerendi Vinum.

Statutum a Baſilienſi Concilio obtentum.

Epiſcopatum deponit & recipit.

Archiepiſco. Gneſnenſem viſitantem Eccleſiam admittere noluit:

Obitus an. 1446.

PETRUS SECUNDUS APPELLATUS NOWAK.

PETRUS II. EP. VVRAT. XXXI.

Morte Conradi Epiſcopi VVratislavienſis ſecuta, Prælati & Canonici VVratislavienſes adeunt Laurentium Zaremba Caſtellanum Siradienſem & Capitaneum VVieluneuſem nobilem, ut illis filium ſuum Johannem det in Epiſcopum ut & ſolvat æs eccleſiæ contractum mittunt Canonicum ſui gremij Johannem Lautſchloer ad Theodoricum VVeinrich in Cracovia Presbyterum. Hic ſenex erat ex Cracovia ortus ſed centum millium florenorum & amplius Dominus, qui antequam in ſacerdotium promoveretur mercando variis mercibus quæſierat petentes ut Epiſcopatum VVratislavienſem ſuſciperet. Sed cum tam hi duo, quam nonnulli alii pari ſtudio & reſpectu rogati dedignarentur non tam Epiſcopatum quam molem debitorum ſuſcipere, Capitulares VVratislavienſes feria tertia ante nativitatis Mariæ pro die electionis conſtituta, per viam ſcrutinij procedendo Petrum dicti Nowak decretorum doctorem Præpoſitum & Canonicum VVratislavienſem tunc officialem generalem eligunt uniformiter in Epiſcopum & paſtorem. Fuit hic ortus ex plebe humili de villa VVratislavienſi prope Niſſam dicta Nowak & ab inde ſortitus fuit cognomen Nowak. Vir frugi humilis prudens modeſtus induſtrius doctus & magnæ experientiæ. Electionem autem ſuam Vincentius Rock Archiepiſcopus Gneſnenſis tanquam metropolitanus ſpectabilibus & notabilibus nunciis ſuis videlicet Andrea Skoda & Jaroslao Cankolowski Canonicis VVratislavien-

Poſt aliquos fruſtra compellatos: per ſcrutinium eligitur:

humili loco natus.

* Roſitzius coævus annum habet 1447.

Digitized by Google

Silesiensibus regnum apud Gnesnam confirmat & Johannem Episcopum Narumiensem fratrem ordinis minorum suffraganeum suum Gnesnensem cum eisdem nunciis Vvratislaviam mittit, qui ordena Petro Nowaki electo & confirmato benedictionis pontificalis munus, die sibi vicesima decima Octobris in ecclesia Vvratislaviensi, sacre & solemne prelati Archiepiscopi Gnesnensis impendit & continue bona episcopatus sui per predecessorum suum Conradum collecta, obligata & alienata corpi reddunce & dat, propterea quoque ecclesia Vvratislaviensis reducetur, nunc finito ut fit brevi tempore in servitio ita modestia & industria pro minori parte ecclesia Vvratislaviensis vre silesio subvenit. Qui cum anno sexto in ecclesia Vvratislaviensi ecclesiis & clero suo ecclesiae visitationis, Anno Domini Millesimo Ducentesimo quinquagesimo tertio, sexta nona Februarii post nocte mediam in castro Ohnsuchae, domo sua diffinitoria & sacramentis pontificalibus moritur & in Vvratislaviensi domo ejus defertur. Et una eisdem mensis Februarii in ecclesia Vvratislaviensi pulo honore sunt tumulum elate reponitur.

Gnesnen. archiepiscopus.

Obiit 1253.

TODOCUS PRIMUS.

TODOCUS I. Ro. 2 Mo. SENDERG. IN VITAE. XXXII. Compositiones ex Lateribus Ecclesiae Vratislaviensis.

Omnibus Capitularibus Vvratislaviensibus morte Petri Episcopi lectum, diurnam Vacationem ecclesiae periculosam (ut erat) sentientes, celerum diligenter inquirunt, qui futurus pontifex constituendus. Quid advenientes cum nominibus ex Prussiae pontificalem lectum ita perierant ambirent, Capitulares quoque unum de gremio suo eis ligere coniungunt. Quarti Decembris Ladislaus Rokyczanus & Rokyczana, Archiepiscopus & Joannes de Rokenberg, frater, ordinis Sancti Johannis Jerosolimitani cum eruce priori, propositus Pragensis omnia quidem eligerent interessentes. Capitularem unum Vvratislaviensis propositi Praelatis & Capitulo collegii neglecto, vere ilium futurum electionis & cum voluntatem regiam illum celebrarent residere in terram, prefatum Joannem propositum omnia prudens quamvis etatis defectum quantum ad pontificalem ordinem pauperum diligunt concorditer in Episcopum electionem nunc Ilium Casimir Pape termis ferna mensis Junii die anni prefati Romae confirmat & propterea Pragensium dispensus super nimorennitate temporis vice fur data consensum ilum. Vir erat hic fuerat dic, nobilis & vigilantissimus & progressu civilis, & in quenia, interanus atque prudentia fingularis. Nobilis de domo & familia Rokenbergensium ex Bohemia, eubemo rotam in campo albo deferentium. Ad cerpulum proficiscere, adire ut quoque die dum fungeretur in Ottmachau Zubaro, animi Ottmachau Silesiis qui Johannem Deuiter praepositum Vvratislaviensem ibo infidantem & adveriam Vvratislaviensis capite & vinctum in carcere Kalendarum usque ad diem mortis ibi captum emisit, non aute ultimillimus & vicesse ma juem perbum tum ex fidum propositurum Vvratislaviensem dimittet & dimittam jure jurando in mihi ab eodem praepositio celebrata, corpore Christi tactio tunquam reperire & firmatic. Cum cruttinalis corpore ex crucifixo fuere praepositum tunquam nequiter fedendo tunam in fide rem divinam fere fingulis diebus in privata cauera peragebat. Vite comitentia & nitati virtutum doctorum au virtutiorum ipecialis promotor & Zelator, nec alios quam huiuscemodi viros ad Praelaturas & beneficia promovere conducere. Georgii Podiebradii in Regem Bohemiae affumti, antequam fe hereticum declararet, fautor, licet nobis postea tium ille in fenium, expell vero notorium habito, fub quo & rathum Rokyczan Nulle inimitiem exercuit & ecclesiae Vvratislaviensi ejus tum adjacentium. Qui dum in pontificatu annis decem, menses tec exegisset in oppido feo Nilis & curia splendide per julum ordinata religiole & devote omnibus sacramentis rite procuratus & corpore ex crucifixo & de Canonica sepultura extremo Nilae & cetus ecclesiae communicavetur, Anno Domini Millesimo quadringentesimo sexagesimo septimo, die martii, quinta decima Decembris in aurora ex crapula & calculo moritur. Cuius exportati est communitas Vvratislaviensis domus Praepolitus Johannes laboverunt negotio ingressum, interim annus a furonibus Bohemiae, qui ad dictam conventum ilium committentes, ad civitatem inducum, furonibus Polonie & Bohemiae Praelatisque & Canonicis Vvratislaviensibus jufta ejus funeri folemnibus in ecclesia maiori in choro Sepulturam, tumulo eminentiori.

Vitrum de duorum praepositurae Schweidnicensis Pastoris bellis.

Obiit 22. 1460.

RUDOLPHUS PRIMUS.

RUDOLPHUS PRIMUS ET VRATI. XXXIII.

Ad eligendum futurum pontificem Vvratislaviensem affumuntur te capitulares Vvratislaviensis autoritate majori libertate potens potestdoque cile, quamvis

Digitized by Google

Georgius Podiebrarchi pestilentiam patrem secundum regni Bohemiæ honore ut here-
dem privatus erat & nondum alios successores. Itaque victima Jonsarii die pro Com-
pitis sacrificanti Proteminam dirum Oracula, Democritus Deus Crotes & Cassandra. Pestilentiam
Wratislaviensium ejicere animis erhaberat. Interim oratores Kazimiri Regis Poloniæ Oratores Ka-
videbant Stanislaus de Ostrorog Calischiensis palatinus, Jacobus de Danno Regis Polo- zimiri Regis
niæ Vice declamatius, & Johannes Dlugoscius Prior Cracoviensis qui ad ea Regis ho- Poloniæ ad
diernam Wratislaviam venerant, memores patroni quem Rudolphus Episcopus Lavan- Rudolphum
gun Legatus apud Sedem pacem Pruteniciam conficiendo monitraverit, jubebis hi Episcopum.
Boroghus Bohemiæ Cubicularius quorum Baronet debuerunt Principalis erat, Rudol-
phus Wratislaviensis sedens & persona primi Rudolphi Episcopi & legati excellen-
ter commendata penuria illum eligi ad solum Wratislaviensem. Verum ubi intercepta
hac secundum Cyprianum nostrum erat, qui propterea judicabatur excidere Patriæ
vindi; odiorem fore quam forensem. Schisma tamen vaturat & vetus in humanis
Pontifex fore ibi in providendo Baronum Bohemiæ accedendo & interveniendo lip-
pitudinem ipsis oculis inveni utorque primus Rudolphum legati vota Sanctissimi Pa-
ni Millesimo quadringentesimo Sexagesimo octavo pollularunt in patforem vita scrutinii
proceedendo. Cunis pestilentiarem & Baronum Bohemiæ intercessionem Papa Paulus Secundus hospitalem ipsius Romæ mansionem quinq; Regionibus Lavorum tutelæ ex-
cefsit & Wratislaviensi præfecit in patforem. Annuum infuper plenarie indulsit, Cura Pestilentiæ
quotidianum quod nunc abeo in pestilentiosos provinciarum multi in pontifices ef- Romæ.
gerunt & depofuerunt. Virum nunc & religiosa fama & ingeni, flamma Annus 1.
docentis, decretorum doctor, ex opido Rudolphum Moguntinensis discretis, ex patre
Henrico & matre Catherina orto, cuius genitor Henricus inter ejus concives celebris Origo Rudol-
habebatur. In anno vicinitate quinq; exitis, scilicet cum, brevi post Canonis audiendi phi.
facha, duorum fummorum pontificum Pii videlicet Secundi & Pauli referendarius, Stigmatum
deinde Episcopi Lavantini, pro fuperiori pare ejusdem medietatem fuerit Episcopatus Episcopus.
tum in civitatis, in medio planicies & barium cincinnum in tubes, in tubercula
pares rolam femilium etiam rubeis campis pro insigni & armis deferebat, Polonia
thomam ignatus, cuius fubditorum non nisi per interpretes expedebat.

JOHANNES QUARTUS.

Johannes quartus, Rudolpho Episcopo in Wratislaviensi ut mus hac in Lavensi JOHANNES
ecclesia decessit, inito Sacrilio Hungariæ & Bohemiæ Regis a fe licentia, mox Praderici ve- IV. EPIC.
rati Imperatoris confiliarius ac Rerum Germanicarum moderator. Cathedræ infuper EXERV.
profectionis in Urbem ad Paulum secundum pontificem maximum comes. Vir duplex Pontificis
fingulari doctrina atque fecunditia, tum maximarum rerum ufu præstantissimus, ut qui Indulta.
primer aulica negocia lectioni & fapientiæ ftudiis rota vita vacarent, infignis preclara
bibliotheca, quam omnis generis optimorum librorum magna fumptibus fibi comparave- Legationes Pa-
rat. Adolescens, Juri consultus Pavuli, Barbadicis duas aureis Literis & eloquentiæ pæ fuit ciebi:
Romæ fub Laurencio Volo, maximo illius ætatis vero oratore operam dedit. Cætera inde no-
minne tam ad Venetos, quam ad alios Christiani nominis principes, legationes frequen- Abrogata
tas feliciter obivit. Ut autem primum ad Wratislaviensem ecclesiam evehi et translatus, Episcopi.
deformes quasdam Clerisac populi confuetudines abolui, Canonum figuratim ut inde-
corum atque prophanum in ecclesiis interdixit, Villas Episcopales plurimas ut inconsi-
gnes quorum propria ftatim ere redemit, Poloniæque adnodum ubertes & bolpitales
alias donnodiates in eis conftruit. Arcem Ottmuchaw & curias alias magnis fumpti-
bus inftauravit, amplierque ornavit. Optimus plane Pontifex, & quo a Præcessori-
tempore aemo plura in ecclesiam emolerit. Quique multo plura conferre parans
fore, nisi fachone quorundam capitalarium (ut plerumque fit) vexatus animum re-
vocasset. Quo factum eft, ut extrema jam ætate Coadjutorem (infelici profecto & ibi Coadjutorem
pernitiolo exemplo) adoptaverit. Quæ res & obtimi ibi maturavit, & ecclefiæ plu- adoptavit:
rimorum infortuni fuit cauſa. Moritur defideratus omnibus pater, 1506. menſe Obiit an.
Martio ſi chuto cruciferorum jam Praecepti ſumma, cuius virtutes æmulabat 1506.
ſepultus. Tempore eo in Peloponneſo Venetis per Turcas Metona adempta eſt &
Johannes Albertus Poloniæ Rex cruento prelio a Walachis victus.

Anno Domini M. CC. LVI. VI. non. Octobr. Thomas Epiſcopus Wrat. per Ducem Boleslaum filium Ducis Henrici II. & nepotem S. Hedwigis captus eſt & detentus usque ad feſtum Paſce. Thomas I. Epiſc. VVratislav. captus:

Anno Domini M. CC. LIX. fuit Terre motus magnus: & erat II. Kalend. Febr. Terræ Motus:

Anno Domini M. CC. LX. vaſtaverunt Tartari Sendomiriam & Cracoviam aliasque Provincias adjacentes, plurima millia hominum abducentes & occidentes. Tartarorum Incurſus:

Anno Domini M. CC. LXI. egerunt Homines Pœnitentiam enormem contra Inſtitutionem Sancte Matris Eccleſiæ.

Anno Dni M. CC. LXIIII. viſa eſt Cometa V. Kalend. Auguſti & ſtetit ad VI. non. Octobr. preſagium magne famis, effuſionem Sanguinis, necis Animalium ac Principum. Tanta etenim fames erat in Almania, ut multi relictis agris & poſſeſſionibus ſuis irent in Poloniam. Ex morte Animalium etiam homines noluerunt carnes bovinas comedere, neque emere, timebant temporis malum. Cometa apparuit:

Anno Dni M. CC. LXIII. Reconciliata eſt Eccleſia S. Mariæ in Wratislavia per Dnum Anshelmum Epiſcopum, Apoſtol. Legatum Id. Decembr. Eccleſia S. MARIÆ:

Anno Dni M. CC. LXV. Carolus occidit Manfredum qui patrius vocabatur. Manfredus occiſus:

Anno Dni M. CC. LXVI. obiit dux Henricus III. frater Wladislai: Nepos S. Hedwigis: III. Non. Decembr. HENRICVS III. Dux VVrat. moritur:

Anno Dni M. CC. LXVII. eadem S. Hedwigis per Clementem IV. Papam eſt canonizata. Canoniſatio S. HEDVVIGIS:

Anno Dni M. CC. LXVIII. in Vigilia S. Bartholomæi Apoſtoli devictus eſt Conradus, filius Conradi, filii Fridrici Imp. ab illuſtriſſimo Rege Sicilie Carolo & Vinculis tentus capiteque plexus. Adverſa CONRADINI Fatalia:

Anno Dni M. CC. LXIX. ſequ. die S Bartholomæi fuit exaltatio S. HEDVVIGIS. Exaltatio S. HEDVVIGIS:

Anno Dni M. CC. LXXXVIII. in occiſus eſt Dux * Bulko de Stinavia in Sivor. Przimcko: Dux Stinaviæ: occiſus:

Anno Dni M. CC. LXXVIII. RUDOLPHUS Rex Romanorum occidit in bello Ottokarum Regem Bohemie in craſtino S. Bartholomei. Ottokarus Rex Bohemiæ occiſus:

Anno Dni M. CC. LXXXX. obiit Dux Henricus Dux Slezie Dnus Wrat. Cracovien. & Sendomirien. HENRICVS IV. Dux VVrat. moritur:

Anno Dni M. CCC. III. fuit hyems remiſſa, ut frigus juxta Qualitatem Temporis non ſentiretur. Hyems remiſſa:

Anno Dni M. CC. LXXVII. IV. fer. in craſtina S. Georgii Dux Henricus habuit conflictum cum Duce ** Boleslao & filio ſuo. Bellum Sileſiæ inteſtinum:

Anno Dni M. CC. LXXVI. in die S. Marci Evangeliſte combuſta eſt Wratislavia per totum. Incendium Wratislaviæ:

Anno Domini M. CC. XCI. in craſtino S. Mauricii natus eſt Boleslaus filius Henrici V. Ducis Slezie & Dni Wratislav. BOLESLAVS III. Sileſiæ Lignicenſis naſcitur:

Anno Dni M CC. XC. Ducatus Wratislavienſis per D. RUDOLPHUM REGEM ROMANORUM Comitem in Habspurck Corone Bohemie incorporatur: actum *** Erfordie VI. Kal. Octobr. Ducatus VVratislavienſis Incorporatio Regno Bohemiæ facta:

* Non Bolconis, ſed Przemckonis nomen, Duci Stinaviæ an. 1290. in prælio prope Szieworr: d. 27. Febr. occiſo fuiſſe diximus ad no. 5. Tab. II. Genealog. Tom. I. p. 347.

** Cogn. Calvo: Duce Lignicenſi.

*** vid. Diplom. CXXII. & CXXIII. Spec. C. noſtri D. Tomo I.

Digitized by Google

HENRICUS VI. Dux VVratislav. nascitur:

Anno Dni M. CC. XC. IV. in crastino Gertrudis Virginis natus fuit Henricus, filius Henrici V. Ducis Slesie existente Patre suo in captivitate Ducis Glogovie.

Concordia inter VVratislaviensem & Glogoviensem Ducem:

Anno Dni M. CC. XC. IV. * concordati sunt Illustrissimi Dn. Duces occasione captivitatis facte in VVratislavia, Henricus VVrat. ac Legnicens. Dnus & Henricus, Glogovienſis Dnus.

VVLADIZLAUS: Dux Lignicensis nascitur:

Anno Dni M. CC. XC. VI. in crastino S. Bonifacij natus fuit Wladislaus, filius Henrici V. Ducis Slezie mortuo Patre suo.

BOLCO I. Dux Svidnic. moritur:

Anno Dni M. CCC. I. in Vigilia ** S. Martini Episcopi obiit Bulcko Dux Slezie.

ELIZABETH Ducissa VVratislav. moritur:

Anno Dni M. CCC. IV. in Vigilia S. Michaëlis obiit Dna Elizabeth Ducissa Slezie Mater filiorum Henrici V.

Anno Dni M. CCC. VIII. ante Carnisprivium obiit Hermannus Sacharie Civis Wratislav. & Peregrinus de Luban dictus Civis Gorlicensis.

ALBERTUS I. ROM. IMP. occisus:

Anno Dni M. CCC. VIII. in die Philippi & Jacobi occisus est Albertus Rex Romanorum per Johannem, filium fratris sui.

Ducatus VVratislav. fit Feodum Regni Bohemiæ:

Anno Dni M. CCC. XXVII. tempore Regis Bohemie Johannis, *** Ducatus Wratislav. & Noviforen. devoluti sunt realiter & cum effectu ad Regnum Bohemie.

Clades Prutenorum:

Anno Dni M. CCCC. X. fuit bellum magnum Prutenorum & Polonorum ubi Pruteni miserabiliter prostrati in bello succubuerunt.

Pestis horrenda:

Anno Dni M. CCCC. XIII. fuit Pestis generalis per totum orbem.

Tumultus VVratislaviæ:

Anno Dni M. CCCC. XVIII. in die Arnolphi facta est seditio & Tumultus in Wratislavia.

Adventus SIGISMUNDI IMP. AUG.

Anno Dni M. CCCC. XX. in Vigilia trium Regum venit in Wratislaviam SIGISMUNDUS IMP. Rex Hungariæ & Bohemiæ.

Ruina Pontis, inter Summum & Arenam VVratislav.

Anno Dni M. CCCC. XXIII. cecidit Pons inter Summum, & Arenam sub Populo qui Processionem sequebatur de Ecclesia B. M. V. & mox postquam Præsul transiisset Pontem, decidit Pons.

Hussitarum furor:

Anno Dni M. CCCC. XXVII. Bohemi qui sectam Wicleviſticam defendere & CHRISTI fideles expellere conabantur, vulgo Hussseni nuncupati, Oppidum Lubanum prope Görlitz, & aliud ultra Görlitz nomine Lobau vi ceperunt & homines necantes Spolia abduxerunt.

Anno Dni M. CCCC. XXVIII. Wratislavienses & alij Silesij a Bohemis, Hussenis vulgo nuncupatis, prostrati in bello succubuere dolenter atque misere.

JOHANNES: Dux Monsterbergensis occisus:

Anno Dni M. CCCC. XXIX. in die Johannis Evangelistæ Dnus JOHANNES: Dux Monsterbergensis occubuit circa Natalem CHRISTI.

Arcis Ottmuchoviensis Tata:

Anno Dni M. CCCC. XXX. quidam miles auratus nomine Nicolaus Altzenaw, Capitaneus Arcis Ottmuchaw, Bohemis undique vicinos armis vastantibus, vulgo Hussen appellatis, Arcem prefatam tradidit, hinc Ecclesie ac Civitati Wratislaviensi maxima Incommoda intulere, usque dum per VVratislavienses obsessa, & vicissim Bohemi expulsi fuerunt.

Anno

* Vid. Dipl. CXXIV. l. c.

** Adde quæ ad no. 1. Tab. Genealog. IV. Tom. I. dixi.

*** Vid. Dipl. CXXVI. l. antea c.

Digitized by Google

Lost

LOST - Gold Cartier watch, Sunday, Nov. 3, between Bloomingdale's and Lexington Ave. Reward. Call 555-0142

LOST - Black leather wallet, Saturday, Oct. 26, Upper West Side. Contains ID and keys. Reward. Call 555-0198

LOST - Diamond stud earring, Friday, Oct. 18, Grand Central area. Sentimental value. Reward. Call 555-0167

LOST - Prescription eyeglasses, Tuesday, Oct. 22, Central Park near 72nd St. Tortoiseshell frames. Call 555-0134

LOST - Set of car keys with Honda fob, Wednesday, Oct. 30, Midtown East. Reward. Call 555-0176

LOST - Gold wedding band, Saturday, Nov. 2, Chelsea Market. Inscription inside. Reward. Call 555-0189

LOST - Silver bracelet, Monday, Oct. 21, Union Square. Reward. Call 555-0145

LOST - Leather briefcase, Thursday, Nov. 5, Penn Station. Contains documents. Reward. Call 555-0112

LOST - Pearl necklace, Sunday, Oct. 27, Brooklyn Heights. Family heirloom. Reward. Call 555-0156

LOST - Black umbrella, Tuesday, Nov. 7, Lincoln Center. Reward. Call 555-0123

LOST - Gold pocket watch, Wednesday, Oct. 23, Financial District. Reward. Call 555-0178

LOST - Tan suede gloves, Friday, Nov. 8, Bryant Park. Reward. Call 555-0191

LOST - Diamond pendant, Saturday, Oct. 19, Tribeca. Reward. Call 555-0164

LOST - Silver flask, Monday, Nov. 4, Meatpacking District. Reward. Call 555-0147

LOST - Leather jacket, Thursday, Oct. 24, Williamsburg. Reward. Call 555-0182

LOST - Gold cufflinks, Sunday, Nov. 3, Upper East Side. Reward. Call 555-0159

LOST - Black leather wallet, Saturday, Oct. 26, Upper West Side. Contains ID and keys. Reward. Call 555-0198

LOST - Diamond stud earring, Friday, Oct. 18, Grand Central area. Sentimental value. Reward. Call 555-0167

LOST - Prescription eyeglasses, Tuesday, Oct. 22, Central Park near 72nd St. Tortoiseshell frames. Call 555-0134

LOST - Set of car keys with Honda fob, Wednesday, Oct. 30, Midtown East. Reward. Call 555-0176

LOST - Gold wedding band, Saturday, Nov. 2, Chelsea Market. Inscription inside. Reward. Call 555-0189

LOST - Silver bracelet, Monday, Oct. 21, Union Square. Reward. Call 555-0145

LOST - Leather briefcase, Thursday, Nov. 5, Penn Station. Contains documents. Reward. Call 555-0112

LOST - Pearl necklace, Sunday, Oct. 27, Brooklyn Heights. Family heirloom. Reward. Call 555-0156

LOST - Black umbrella, Tuesday, Nov. 7, Lincoln Center. Reward. Call 555-0123

LOST - Gold pocket watch, Wednesday, Oct. 23, Financial District. Reward. Call 555-0178

LOST - Tan suede gloves, Friday, Nov. 8, Bryant Park. Reward. Call 555-0191

LOST - Diamond pendant, Saturday, Oct. 19, Tribeca. Reward. Call 555-0164

LOST - Silver flask, Monday, Nov. 4, Meatpacking District. Reward. Call 555-0147

LOST - Leather jacket, Thursday, Oct. 24, Williamsburg. Reward. Call 555-0182

LOST - Gold cufflinks, Sunday, Nov. 3, Upper East Side. Reward. Call 555-0159

Digitized by Google

VII. ANONYMI VITÆ EPISCOPORVM ECCLESIÆ, QVÆ OLIM SMOGROVIENSIS DEINDE RYTZINENSIS, MUTATO LOCO ET NOMINE WRATISLAVIENSIS APPELLATUR.

I. GODOFRETUS.

FUndatis & dotatis in Poloniæ Regno a Primo Polonorum Rege, Principe & Monarcha Catholico Mieczeslao & Filio ejus Boleslao, Primo Polonorum Rege, novem Cathedralibus Ecclesiis & per oppida fluvios & loca limitatis, Smogrovienſis Eccleſia, quæ hactenus transmutato loco & nomine Wratislavienſis appellatur, una erat ex illis notabilis & famoſa, quæ primo apud oppidum Smogrow locata, ſedem ſuam illic aliquanto tempore habuit. Sub ea enim tempeſtate Smogrow oppidum inſigne adeo erat, ut caput ejus oræ, quæ nunc Sileſiæ dicitur, haberetur, non procul oppidum Szyczow alias Wartenberg ſitum, in quo velut inter cætera excellentiori optimum viſum fuit, piis & religioſis Principibus Poloniæ jam dictis Mieczeslao & Boleslao, primis Chriſtianæ Religionis, & Cathedralium Eccleſiarum in Polonia fundatoribus, Cathedralem fundare eccleſiam cæteris proximis & vicinioribus Eccleſiæ, & Diœceſibus, ex æquo magis & directo confirmandam, quæ fines & terminos Regni Poloniæ verſus Moraviam Bohemiam & Saxoniam teſtando non ſineret confundi, impoſterum ac abrogari. Ad cujus Regimen cum per præfatos Principes Mieczeslaum & Boleslaum Pontifex peteretur, Godofredus genere nobilis, natione & proſapia Romanus, Anno Domini 966. proviſus & datus eſt. Vir doctus & eruditus & exemplaris, divinæ legis & Religionis maximus Zelator, qui promotus & Romæ juſſu Stephani Papæ, ordinatus & conſecratus, Poloniam adveniens & cum gratia, benevolentiaque Principum, in ſellam rudem Smogrovienſem ſe locans nil ſibi antiquius agendum providendumque duxit, quam ut rudes adhuc carnalesque agreſtes & pene ſemi Barbaros ſuæ diœceſis homines in 12. articulis fidei Orthodoxæ, moribus & virtutibus Chriſtianis inſtrueret, & cognitionem unius DEI, & illius amorem in pectoribus Polonorum ſordes Idolorum adhuc reddentibus formaret. Per ſe itaque & Presbyteros, quos ſecum ex Italia traduxerat, fermenta expurgabat Idololatriæ, & mores optimos atque ritus Catholicos plantabat. In locis ab Eccleſia Cathedrali diſtantioribus fundans & inſtituens inprimis Parochiales Eccleſias & Presbyteros ad eorum curam undecunque requirens & conquirens. Sedit autem in Eccleſia Smogrovienſi annis decem & ſeptem & Anno Domini 983. mortuus, in Eccleſia Smogrovienſi ſepultus.

Smogrow primaria Sileſiorum Eccleſia:

Ejus fundatores:

Godofredus primus Epiſcopus:

Ejus Laus:

Parochiales Eccleſias fundat:

Obitus: an. 983.

II. URBANUS PRIMUS.

VRBANVS: EP. VVRATISL. II.

Secundus Eccleſiæ Smogrovienſis Pontifex Urbanus fuit, qui morte Godofredi Epiſcopi primi Smogrovienſis ſecuta, ad eccleſiam Smogrovienſem petente Boleslao Poloniæ Rege, per Johannem Papam XII. Anno Domini 983. fuit proviſus. Vir frugi & modeſtus, genere nobilis, natione Romanus, in doctrinis divinis & humanis apprime eruditus, Canonicus S. Mariæ majoris de Urbe, qui proviſione & conſecratione accepta Romæ, ſciens Poloniam & ſuam diœceſim Smogrow Viris Eccleſiaſticis & libris defectuoſam eſſe & indiguam, nonnullos viros ſpirituales & Sacerdotes, libros quoque Eccleſiaſticis officiis deſervientes ſecum ex Italia detulit, per quos diœceſis Smogrovienſis, quæ jam incrementum aliquale, & in plebibus, & in Parochialium Eccleſiarum fundationibus acceperat, poſſet facilius & curari & adminiſtrari. In Poloniam autem veniens, Smogrow deductus eſt, ibique proceſſionis honore a Clero & populo Smogrow ſuſceptus eſt, in ſella autem pontificali primam curam habuit, ut ex Polonorum natione pueri & adoleſcentes in latinis litteris erudirentur, ſcolam quoque ob id in Smogrow conſtituit, & tam doctorem Scolarum, quam ſcolares ipſos de menſa ſua providebat, alliciens ipſos & cæteros eorum exemplo ad Studia litterarum, quatenus ex illis legi poſſent, qui & populo Smogrovienſi Evangelicam annunciarent doctrinam & Sacramenta Eccleſiaſtica adminiſtrarent. Hinc quoque factum eſt, ut ex

Roma accerſitus:

Sacerdotes & libros ſecum ex Italia affert:

Scholæ initium:

[1]

THE

PHILOSOPHICAL MAGAZINE.

I. On the Theory of Light and Colours. By Thomas Young, M.D. F.R.S. Professor of Natural Philosophy in the Royal Institution.

The author of this paper considers the undulations of the luminiferous ether as similar in their nature to those of air and other elastic substances, and capable of being combined according to the same principles. He points out the distinction between progressive and lateral undulations, and shows that the former only are concerned in the production of light. He then explains the general principles of interference, and applies them to the colours of striated surfaces, and to those of thin plates, which he deduces from the proportion between the thickness of the plate and the length of the undulations. He gives a table of the lengths of undulations corresponding to the different colours, and points out the method of calculating the thickness of the plate which will produce any given colour. He then explains the colours of thicker plates, and those of mixed plates, and the method of determining the thickness of the coloured film of soapy water. He next considers the colours of striated surfaces, and the method of calculating the distance of the lines which will produce any given colour. He then explains the colours of the eyes of peacocks' feathers, and those of mother of pearl, and the method of determining the distance of the lines which produce the colours. He next considers the colours of striated surfaces, and the method of calculating the distance of the lines which will produce any given colour. He then explains the colours of the eyes of peacocks' feathers, and those of mother of pearl, and the method of determining the distance of the lines which produce the colours.

Cultus in moribus, affabilis & humanus, in choleram tamen proclivis, vitæ caſtæ & mundæ, cujus electionem facile probavit ſummus Pontifex Benedictus Papa octavus, promoventibus illum & Regina Rixa Mieczeslai relicta & proceribus Poloniæ, & Capitularibus Smogrovienſibus. Ipſe Leonhardus per Stephanum Archiepiſcopum Gneſnenſem in Eccleſia Gneſnenſi ordinatur conſecraturque. Hic etſi fuerit, ut præmiſimus, forenſis & extraneus, Poloniæ tamen regulis & ſatrapis, atque propriis ſubditis & civibus tam gratus juxta atque propriis moribus. Patriæ gnarus, rebus Eccleſiaſticis tractandis promovendis & ampliandis idoneus, ſingulari gratia DEI perfuſus etiam in conſpectu hominum gratioſus habebatur. Verax in ſermone, juſtus in Judicio, in opere conſtans, & in omnibus agendis adminiſtrandisque efficax, adeo, ut ejus providentia, diligentia & factivitate Epiſcopatus Smogrovienſis, tam in ſpiritualibus, quam temporalibus notabile incrementum acceperit, quem videns ſitum habere aridum humilem & infrequentem, petio & obtento Caſimiri primi Poloniæ Regis conſenſu, Epiſcopatum & ſedem ejus de licentia Benedicti Papæ octavi, Anno ſui Pontificatus quinto videlicet 1041. in oppidum propinquum & vicinum, magis tum celebre tranſtulit, quatenus loci celebritas Pontificatui quoque celebritatem adjiceret. Caputque ab eo tempore non voluit Smogrovienſis, ſed Ryzinenſis Epiſcopatus nuncupari & quamvis magno ſtudio curam & officia erga temporales proventus & introitus eccleſiæ ſuæ, & diſpoſitioni rerum & negotiorum exteriorum intenderat, tamen novit per omnia cujuslibet temporalitati commodo & uſui præponere curam animarum, ſciens ſe ob id ſellam Pontificalem aſſumpſiſſe. Sedit annis novem & febrim quartanam incurrens Anno Domini 1045. moritur & in Eccleſia Ryczinenſi ſepelitur.

Mores:

Virtutes:

Sedem tranſtulit Ryczinam.

Obitus an. 1045.

VI. THIMOTHEUS PRIMUS.

TIMOTHEUS I. VI. EPISC. VVRAT

Grandi concertatione poſt mortem Leonhardi Ryczinenſis Epiſcopi inter Prælatos & Canonicos Ryczinenſes, quis in Cathedra Ryczinenſi ſublevandus eſſet exorta, comitia etiam Epiſcopalia Comitatus agebantur, creverant enim providentia & cura ſuperiorum Epiſcoporum bona temporalia Epiſcopatus Ryczinenſis, & aſſidue redditus illius propter decimas manipulares quas & milites & agreſtes de campeſtribus frugibus univerſis reddebant, multiplicabantur. Prima itaque die menſis Martij ad eligendum conſtituta, etſi ſtudiis partium monſtroſa electio timebatur fieri, præter tamen ſpem & metum omnium Timotheus Præpoſitus Ryczinenſis ad Pontificatum præfatum paucis aliorſum tendentibus eſt electus, & electio ſua Anno Domini 1045. d. 12. Martij per Stephanum Archiepiſcopum Gneſnenſem, ſicut & aliorum prædeceſſorum ſuorum fuit confirmata, & ipſe Timotheus in Gnesnenſi Eccleſia per eundem Stephanum Archiepiſcopum fuit & ordinatus & conſecratus in Epiſcopum Ryczinenſem. Nationis hic Italicæ erat, de nobilibus Parentibus ducens genus, in Pontificali doctrina inſigniter eruditus, verum ætatis valetudinariæ & confectæ, inteſtinorum paſſione illum frequentius agitante, Idiomatis magna ex parte Polonici gnarus, quod tamen melius ſcivit intelligere, quam ſonare. Ad pietatis ſtudia magno ſtudio intentus, viduarum, orphanorum & egenorum intentius curam gerens, vir vitæ pudicæ, caſtitatem magnopere in ſe & aliis diligens, & obſervans, ſub diebus ſui Pontificatus Poloniæ regnum bellis externis, propter ejectionem Caſimiri in ſpem regni geniti, & genitricis ſuæ Rixæ Reginæ laborabat, & præſertim a Duce Bohemiæ Przetislao, qui regnum Poloniæ intelligens absque rectore & principe eſſe, illud nulla injuria offenſus, hoſtiliter ingreſſus eam Poloniæ oram, in qua diœceſis Ryczinenſis conſiſtebat, vehementius vaſtando deſtruxerat. Epiſcopus tamen mira patientia virum ſe conſtantem & Heroicum monſtrabat, ſubveniens de facultatibus ſuis omnibus deſolatis & afflictis, qui cum annis ſex in ſede Ryzinenſi ſediſſet, ævo confectus, & ægritudine extenuatus, Anno Domini 1051. moritur, & in Eccleſia Ryczinenſi tumulatur.

Concertatio Canonicorum:

Electio ſpe melior:

Nobilis Italus:

Virtutes:

Bretislai Irruptio in Sileſiam:

Obitus an. 1051.

VII. HIERONYMUS PRIMUS.

HIERONYMUS I. VII. EPISCOP. VVRAT.

Magno ſtudio & cura, morte Thimothei Epiſcopi Ryczinenſis ſecuta, a Capitularibus Ryczinenſibus dignus & legitimus quærebatur illi ſucceſſor, Canonicis Capitularibus ad Calendas Julias dictis, dum omnium vota via ſcrutinij procedendo perquiſita fuiſſent, Ryczinenſis Eccleſiæ Cantor & Canonicus Juris Pontificialis peritus, con-

Electus per Scrutinium:

conformiter electus est, & nullum habens impeditorem a Stephano I. Gnesnensi Archiepiscopo confirmatus Anno Domini 1051. & in Ryczinensem creatus Episcopum,

Nobilis Italus:

Vir Italicus, ex Romana urbe nobilem ducens progeniem, pollens prudentia singulari. Sub cujus temporibus Casimirus I. Poloniæ Rex a Primoribus regni Poloniæ

Casimirus I. Poloniæ Rex factus:

ex Galliis & ex Monasterio Cluniacensi, in quo jam professionem fecerat, & diaconatus gradum susceperat, mandante Benedicto Papa IX. ad gubernandum Regnum Poloniæ justo & legitimo destitutum hærede, revocatus. Inter alia suæ probitatis & industriæ insignia, VVratislaviense oppidum ad flumen Oderæ situm honorificaturus sedem Ryczinensem consensu & authoritate summi Pontificis VVratislaviam

Sedem transfert Vratislaviam:

Anno Domini 1052. transtulit, & ejus Pontificem Hieronymum, habens in suo conspectu gratiosum, prope arcem VVratislaviensem locum pulcherrimum & spatiosum, non solum pro Cathedrali Ecclesia honori S. Johannis Baptistæ dicanda, verum & pro domibus Episcopi, Prælatorum & Canonicorum areas & loca liberaliter assignavit. Ab eo quoque tempore *Ecclesia* ipsa tertium locum tertiamque sedem sortita, *Wratislaviensis* cepit vocitari. Hinc quoque geminatus error subortus est, quasi Casimirus I. Rex Poloniæ, qui & Instaurator appellatus est, primarius Ecclesiæ VVratislaviensis fundator & dotator exstiterit, & Hieronymus antecessoribus, qui in Smogrovienfibus & Ryczinenfibus pontificatum exegerant, suppressis, primus Episcopus putaretur, cum dotatio & fundatio omnium novem Poloniæ Ecclesiarum Cathedralium sub uno & eodem tempore, & distinctio diœcesium cœperit, & Hieronymus Episcopus qui post translationem a Casimiro Poloniæ Rege a Ryczina in VVratislaviam factam, primus in Ecclesia VVratislaviensi ex ligno fabrefacta baculum Pontificiale gessit, sex numero habuit, septimus ipse censendus, prædecessores. Hic cum annis undecim Ecclesiæ VVratislaviensi præfuisset dysenteriæ morbo vexatus Anno Domini 1062. defunctus est & in Ecclesia VVratislaviensi sepultus est. Neque enim Poloniæ Pontifices hic præsertim, sub quorum diœcesibus VVratislaviensis fundabatur Ecclesia diffusam diœcesim habentem crearí & suas diœceses cassari & usum perceptionemque decimarum manipularium, omnium generum frugum, in quibus Ecclesia ipsa, quemadmodum Ecclesiæ Poloniæ sunt, adnumerari passi fuerint. Poterat alia Causa erroris esse postquam Casimirus Poloniæ Rex in translatione hujusmodi munificum se præbens crassiorem dotem Ecclesiæ VVratislaviensi, quam fuerat a Proavo suo Mieczeslao & avo suo Boleslao in fundatione tributa contulerit, & propter quod a plerisque habitus, creditusque est fundator ipsius verius quam translator. Hic etiam fertur sacratum D. Vincentii caput ex Urbe VVratislaviam, ubi hodie colitur, adduxisse, de quo creditur Prælatos & Canonicos morituros commonefacere.

Error de Casimiro & Hieronymo:

Episcopi Obitus an. 1062.

D. Vincentii Caput Romallatum.

VIII. JOHANNES PRIMUS.

JOHANNES I. EP. VVRATISL. VIII.

In locum Hieronymi VVratislaviensis Episcopi novum Præsulem Prælati & Canonici Capitulares substituturi, primum diem mensis dicunt Augusti, ad quem, cum pene singuli Capitulares convenissent, longa concertatio inter eos orta, & eligentes, & Comitia in tempus diutius extrahentes. Italorum enim genus, quorum non pauci adhuc superstites Prælaturas & præbendas VVratislaviæ obtinebant, ut aliquis ex eorum natione, Polonis in adversum, qui pauciores numero erant, adnitentibus eligeretur, instabant. Prævaluisset quidem numero & ingenio, ni Boleslaus Rex Poloniæ fomite discordiæ intellecto venire VVratislaviam personaliter maturasset. Quo adveniente docuit in Ecclesia Poloniæ a suis prædecessoribus fundata & dotata, a suo vero patre translata, & gratiis, Privilegiis, & libertatibus, cœterisque prærogativis & donationibus communita, Polonum, cum plures præsertim inter illos non secus quam inter Italos extent Idonei, eligi oportere, sufficere, differens Italis, si per annos plus quam centum successio VVratislaviensis Ecclesiæ apud illos fuisset continuata, Indignum & dedecorosum ratus ferenses propriis & indigenis anteferri. His & aliis plurimis rationibus conatus Italorum Rex elidens pervicit, ut Johannes Canonicus VVratislaviensis non solum a Polonis, verum & ab Italis uniformi voto eligeretur. Erat enim vir maturus, senio & ævo, nobilis genere, stirpem generosam de domo ac familia accipitrum, qui pro insigni gebarum cruce in medio posita, in campo cæstino gestant, ducens. Pollebat quoque ingenio, industria, & factivitate, favorem insuper Boleslai promoverat sua humana civilitate.

Canonicorum concertatio:

Boleslai commendatione relectis Italis primus Polonus eligitur:

Genere nobilis:

Ele-

Ps. 2 Pourquoi les nations s'agitent-elles,
et les peuples méditent-ils des choses vaines?
2 Les rois de la terre se soulèvent,
et les princes se liguent ensemble,
contre l'Éternel et contre son oint:
3 Brisons leurs liens,
et rejetons loin de nous leurs chaînes!
4 Celui qui habite les cieux rit,
le Seigneur se moque d'eux.
5 Puis il leur parle dans sa colère,
il les épouvante dans sa fureur:
6 J'ai établi mon roi
sur Sion, ma montagne sainte.
7 Je publierai le décret de l'Éternel.
Il m'a dit: Tu es mon fils,
je t'ai aujourd'hui engendré.
8 Demande-moi, et je te donnerai les nations pour héritage,
et pour possession les extrémités de la terre.
9 Tu les briseras avec un sceptre de fer,
tu les mettras en pièces comme un vase de potier.
10 Maintenant, rois, soyez sages!
Juges de la terre, recevez instruction!
11 Servez l'Éternel avec crainte,
et réjouissez-vous avec tremblement.
12 Baisez le fils, de peur qu'il ne s'irrite,
et que vous ne périssiez dans votre voie,
car sa colère s'enflamme bientôt.
Heureux tous ceux qui se confient en lui!

Ps. 3 Psaume de David, lorsqu'il fuyait devant Absalom, son fils.
2 Éternel, que mes ennemis sont nombreux!
Que de gens s'élèvent contre moi!
3 Que de gens disent à mon âme:
Il n'y a point de salut pour lui auprès de Dieu!
4 Mais toi, Éternel, tu es mon bouclier,
tu es ma gloire, tu élèves ma tête.
5 Je crie à l'Éternel de ma voix,
et il me répond de sa montagne sainte.
6 Je me couche, je dors,
je me réveille, car l'Éternel me soutient.
7 Je ne craindrai pas les myriades de peuples
qui m'assiégent de toutes parts.
8 Lève-toi, Éternel! sauve-moi, mon Dieu!
Car tu frappes à la joue tous mes ennemis,
tu brises les dents des méchants.
9 Le salut vient de l'Éternel.
Que ta bénédiction soit sur ton peuple!

Ps. 4 Au chef des chantres. Avec instruments à cordes. Psaume de David.
2 Quand je crie, réponds-moi, Dieu de ma justice!
Dans la détresse, tu me mettais au large;
fais-moi grâce, et écoute ma prière!
3 Fils des hommes, jusques à quand mon honneur sera-t-il un opprobre?
Jusques à quand aimerez-vous la vanité,
et rechercherez-vous le mensonge?
4 Sachez que l'Éternel fait choix pour lui de l'homme pieux;
l'Éternel entend quand je crie à lui.
5 Tremblez, et ne péchez point!
Parlez dans votre cœur sur votre couche, et demeurez tranquilles!
6 Offrez des sacrifices de justice,
et confiez-vous en l'Éternel!
7 Plusieurs disent: Qui nous fera voir le bonheur?
Lève sur nous la lumière de ta face, Éternel!
8 Tu mets dans mon cœur plus de joie
qu'ils n'en ont, quand abondent leur froment et leur vin nouveau.
9 Je me couche en paix, et aussitôt je m'endors,
car toi seul, Éternel, tu me fais reposer en sécurité.

Ps. 5 Au chef des chantres. Pour flûtes. Psaume de David.
2 Éternel, prête l'oreille à mes paroles,
sois attentif à mes gémissements!
3 Écoute la voix de mes cris,
mon roi et mon Dieu!
Car je t'adresse ma prière.
4 Éternel, dès le matin tu entends ma voix;
dès le matin je te présente mes vœux, et je veille.
5 Car tu n'es pas un Dieu qui prenne plaisir à l'iniquité,
le méchant ne séjourne pas auprès de toi.
6 Les insensés ne subsistent pas devant tes yeux;
tu hais tous ceux qui commettent l'iniquité.
7 Tu fais périr ceux qui profèrent le mensonge;
l'Éternel a en horreur l'homme sanguinaire et trompeur.
8 Mais moi, par ta grande bonté j'entrerai dans ta maison,
je me prosternerai devant ton saint temple, dans ta crainte.
9 Éternel, conduis-moi dans ta justice, à cause de mes ennemis;
aplanis devant moi ta voie.
10 Car il n'y a point de sincérité dans leur bouche,
leur cœur est rempli de perversité;
leur gosier est un sépulcre ouvert,
ils emploient leur langue à la flatterie.
11 Punis-les, Dieu!
Qu'ils échouent dans leurs projets!
Chasse-les à cause de la multitude de leurs crimes,
car ils se révoltent contre toi.
12 Et que tous ceux qui se confient en toi se réjouissent,
qu'ils soient toujours dans l'allégresse!
Protège-les, afin que ceux qui aiment ton nom
se glorifient en toi!
13 Car tu bénis le juste, Éternel;
tu le couvres de ta faveur comme d'un bouclier.

Ps. 6 Au chef des chantres. Avec instruments à cordes. Sur la huitième. Psaume de David.
2 Éternel, ne me reprends pas dans ta colère,
ne me châtie pas dans ton indignation!
3 Éternel, aie pitié de moi, car je suis sans force;
guéris-moi, Éternel, car mes os sont troublés.
4 Mon âme est aussi fort troublée;
et toi, Éternel, jusques à quand?
5 Éternel, retire-toi, délivre mon âme,
sauve-moi à cause de ta bonté!
6 Car on ne se souvient pas de toi dans la mort;
qui te louera dans le séjour des morts?
7 Je me fatigue à force de gémir;
toutes les nuits je baigne mon lit de mes larmes,
j'arrose ma couche de mes pleurs.
8 Mon œil s'affaiblit à cause de la douleur,
il vieillit à cause de tous mes ennemis.
9 Retirez-vous de moi, vous tous qui commettez l'iniquité,
car l'Éternel entend la voix de mes pleurs.
10 L'Éternel entend ma supplication,
l'Éternel reçoit ma prière.
11 Tous mes ennemis seront honteux et fort troublés,
ils reculeront, et soudain ils seront couverts de honte.

Ps. 7 Complainte de David, qu'il chanta à l'Éternel au sujet de Cush, Benjamite.
2 Éternel, mon Dieu, je me confie en toi;
sauve-moi de tous ceux qui me poursuivent, et délivre-moi!
3 Qu'il ne déchire pas mon âme comme un lion,
qu'il ne la mette pas en pièces, sans qu'il y ait personne pour délivrer!
4 Éternel, mon Dieu, si j'ai fait cela,
s'il y a de l'iniquité dans mes mains,
5 si j'ai rendu le mal à celui qui était en paix avec moi,
moi qui ai délivré celui qui me tourmentait sans cause,
6 que l'ennemi poursuive mon âme et l'atteigne,
qu'il foule aux pieds ma vie,
qu'il couche ma gloire dans la poussière!
7 Éternel, lève-toi dans ta colère,
élève-toi contre les fureurs de mes ennemis,
réveille-toi pour moi, tu as ordonné le jugement!
8 Que l'assemblée des peuples t'environne,
et reprends ta place au-dessus d'elle!
9 L'Éternel juge les peuples.
Juge-moi, Éternel, selon ma justice et selon mon intégrité!
10 Que la méchanceté des méchants prenne fin,
et que tu affermisses le juste,
toi qui sondes les cœurs et les reins,
Dieu juste!
11 Mon bouclier est auprès de Dieu,
qui sauve les hommes droits de cœur.
12 Dieu est un juge équitable,
un Dieu qui s'irrite tous les jours.
13 Si l'homme ne se convertit pas,
il aiguisera son glaive,
il bandera son arc et le tiendra prêt;
14 il a contre lui des armes mortelles,
il fait de ses flèches des traits enflammés.
15 Voici, le méchant conçoit l'iniquité,
il a conçu le mal, il enfante le mensonge.
16 Il a creusé, il a fouillé une fosse,
et il tombe dans la fosse qu'il a faite.
17 Son mal retombe sur sa tête,
et sa violence descend sur son crâne.
18 Je célébrerai l'Éternel à cause de sa justice,
et je chanterai le nom de l'Éternel, le Très-Haut.

Ps. 8 Au chef des chantres. Sur Guittith. Psaume de David.
2 Éternel, notre Seigneur,
que ton nom est magnifique par toute la terre!
Tu as placé ta majesté sur les cieux.
3 Par la bouche des enfants et des nourrissons
tu as fondé ta force, à cause de tes adversaires,
pour faire taire l'ennemi et le vindicatif.
4 Quand je vois tes cieux, ouvrage de tes doigts,
la lune et les étoiles que tu as créées,
5 qu'est-ce que l'homme mortel, pour que tu te souviennes de lui,
le fils de l'homme, pour que tu le visites?
6 Tu l'as fait un peu inférieur à Dieu,
tu le couronnes de gloire et de magnificence.
7 Tu le fais dominer sur les œuvres de tes mains,
tu mets toutes choses sous ses pieds:
8 les brebis et les bœufs, tous ensemble,
et même les animaux des champs,
9 les oiseaux du ciel, les poissons de la mer,
tout ce qui parcourt les sentiers des mers.
10 Éternel, notre Seigneur,
que ton nom est magnifique par toute la terre!

Ps. 9 Au chef des chantres. Sur Mouth-Labben. Psaume de David.
2 Je célébrerai l'Éternel de tout mon cœur,
je raconterai toutes tes merveilles.
3 Je me réjouirai et je m'égaierai en toi,
je chanterai ton nom, Très-Haut,
4 parce que mes ennemis retournent en arrière,
qu'ils tombent et périssent devant ta face.
5 Car tu as soutenu mon droit et ma cause,
tu t'es assis sur le trône, juge équitable.
6 Tu as châtié les nations, tu as fait périr le méchant,
tu as effacé leur nom pour toujours et à perpétuité.
7 L'ennemi a disparu, ce ne sont que ruines à jamais;
tu as détruit des villes, leur souvenir même est anéanti.
8 Mais l'Éternel demeure éternellement,
il a préparé son trône pour le jugement.
9 Il juge le monde avec justice,
il prononce sur les peuples avec droiture.
10 L'Éternel est un refuge pour l'opprimé,
un refuge dans les temps de détresse.
11 Ceux qui connaissent ton nom se confient en toi,
car tu n'abandonnes pas ceux qui te cherchent, Éternel.
12 Célébrez l'Éternel, qui habite en Sion,
publiez parmi les peuples ses hauts faits!
13 Car celui qui venge le sang se souvient des malheureux,
il n'oublie pas le cri des affligés.
14 Éternel, aie pitié de moi!
Vois mon affliction, que j'endure de la part de mes ennemis,
toi qui me relèves des portes de la mort,
15 afin que je raconte toutes tes louanges,
que je me réjouisse de ton salut aux portes de la fille de Sion!
16 Les nations sont enfoncées dans la fosse qu'elles ont faite,
leur pied est pris au filet qu'elles ont caché.
17 L'Éternel s'est fait connaître, il a exercé la justice;
le méchant est enlacé dans l'œuvre de ses mains.
18 Que les méchants retournent au séjour des morts,
toutes les nations qui oublient Dieu!
19 Car le pauvre ne sera pas toujours oublié,
l'espérance des malheureux ne périra pas à jamais.
20 Lève-toi, Éternel! que l'homme ne prévale pas!
Que les nations soient jugées devant ta face!
21 Éternel, répands la terreur sur elles!
Que les nations sachent qu'elles ne sont que des hommes!

tinentem, & electionis ſuæ confirmationem impetravit, munus deinde conſecrationis in Eccleſia Calliſienſi ſuſcepit. Natione hic Polonus erat, genus ducens ex domo & familia militum Poloniæ qui Galeram ſive navem magnam marinam deferunt pro inſigni, quam Poloni ſuo vulgari Koriab appellant, geminæ ſcientiæ pollens. Soler enim Regi miſericordiæ ſpiritualia adminiſtrabat, & in temporalibus providum & animoſum ſe exhibuit defenſorem. Comis & frugi erga omnes, & a ſpiritu arrogantiæ abhorrens qui cum annis 17. Eccleſiam VVratislavienſem provide gubernaſſet Cracovienſe Epiſcopo Cratoſtone, qui etiam a nonnullis Gaudentius intitulatur, ex ſcabioſa ægritudine apud Relcze oppidum Anno 1141. 19. menſis Januarij obeunte, Robertus præfatus, ſeu ſecundum alios Rupertus ordinante duce Regni Poloniæ Boleslao in cujus Principatu & dominio Wratislavienſis & Cracovienſis civitas conſiſtebat, de Wratislavienſi in Cracovienſem Anno videlicet 1141. per Innocentium Papam translatus eſt, Capitulo Cracovienſi illum per poſtulationem illuc depoſcente. Qui cum apud eccleſiam Cracovienſem a præfato duce Boleslao novo & ampliori ſaxo, demolito veteri de novo fabricatam & a ſe dedicatam, Biennio tantummodo ſediſſet, Anno Domini 1143. d. 12. die menſis Aprilis moritur, & in Eccleſia Cracovienſi ſepelitur, & vel maxime, ſi cetera deeſſent inſignia, quod hunc Cracovienſis Eccleſia pro ſuo Regimine maluit depoſcere, quam de ſuis aliquem eligere.

Nobilis Polonus: Virtutes: Cracovienſis Epiſcopus factus: Obitus an. 1143.

XIII. MAGNUS ZAREMBA PRIMUS.

MAGNUS EPISCOP. VVRAT. XIII.

Quamvis ad ſubſtituendum alium Epiſcopum Wratislavienſem in Roberti locum a nonnullis varii adhibiti Capitularibus conatus fuiſſent, pro futuro Epiſcopo VVratislavienſi eligendo, viſum tandem eſt omnibus ab electione & poſtulatione qualibet abſtinere cum Eccleſia tunc non ex morte ſui Pontificis vacaret, ſed in Cracovienſem Eccleſiam translatione Roberti facta, in ſolius ſummi Pontificis proviſionem Eccleſiæ VVratislavienſis recideret. Habebat autem tunc Boleslaus Poloniæ Monarcha & Princeps inter alios aulicos ſuos virum inſignem, Magnum nomine, Canonicum Cracovienſem & VVratislavienſem, Gnesnenſem vero Cuſtodem, & ducalem ſuum Cancellarium, hunc Pontificatu VVratislavienſi judicans non indignum. Scripſit ideo ad Capitulum VVratislavienſe, rogans ut ſecum concurrerent & hunc ſibi pro Pontifice depoſcerent præfici a ſede Romana, facile autem Capitulum VVratislavienſe petitioni & interceſſioni Principis ſui Boleslai aſſenſit, & ſummo Pontifici in favorem Magni litteras commendatitias & ſuffragia miſit. Romanus itaque Pontifex Innocentius ſecundus & litteris ducis Boleslai, & Capituli VVratislavienſis permotus, Roberto in Cracovienſem Eccleſiam translato, Magno de VVratislavienſi Eccleſia Anno Domini 1141. providit, quem Archiepiſcopus Gnesnenſis Jacobus primus de ſummo Pontificis conſenſu in Eccleſia Gnesnenſi conſecravit. Fuit autem Magnus ipſe natione Polonus, in terra Calliſienſi ortum ducens, genere nobilis, de domo & familia quæ ſe appellat Zaremba, vir in litteris divinis & humanis eruditus, proclivis tamen in iram & choleram, in procuranda re domeſtica & familiari ſolers & diligens, tenacior quam ſat erat, & in cognatos atque nepotes laſcivior, quorum aliquos parum dignos in honores & dignitates Eccleſiæ promoverat. Qui cum annis quinque & dimidio in Eccleſia VVratislavienſi ſediſſet, in febrim quartanam incidit, a qua vexatus & languidatus Anno Domini 1146. moritur & in Eccleſia VVratislavienſi ſepelitur.

Boleslai Cancellarius, cujus Commendatione eligitur: Nobilis Polonus: Mores: Obitus an. 1146.

XIV. JOHANNES SECUNDUS.

JOHANNES II. EP. VVRATISL. XIV.

Abſumpto Magno VVratislavienſi Epiſcopo, octava dies Septembris pro eligendo futuro Epiſcopo VVratislavienſi a Capitularibus dicta cum appetiiſſet, & frequens Capitularium numerus electionem celebraturus convenſſet, Scrutinij via tanquam modeſtiori probata Johannem de Brzeszniza, qui & Janek alias Janislaum præpoſitum VVratislavienſem Canonicum Gnesnenſem, & Cracovienſem, pro quo & Boleslaus Criſpus Dux & Monarcha Poloniæ nuntiis & litteris ſuis, ut eligeretur rogabat, conformiter eligunt. Qui electionem conformem ſimul & conſenſum Principis nactus a Jacobo primo Gnesnenſi Archiepiſcopo facilem ſuæ electionis confirmationem conſecutus eſt, & ordinis Epiſcopalis benedictionem. Hic ex terra Sandomirienſi, & ex vico ut præſcripſimus Brzeszniza ortum ducens, parentes habuit ſecundum carnem nobiles, de domo & familia Gryffonum, Gryffen album in campo rubeo deferentium, ex patre Clemente & Matre Anna genitus, vir devotus religioſus, comis & humanus, cholerz aliquantulum indulgens, ad augendas res divinas plurimum intentus, qui ad Religionem

Eligitur per Scrutinium: commendatione Boleslai Criſpi: Nobilis Polonus: Mores:

Digitized by Google

gionem Ciſtercienſium in qua tum temporis Beatus Bernhardus Abbas Clarevallenſis florebat, ſingularem gerebat devotionem, in villa & fundo patrimonii ſui Brzeszniza Cracovienſis dioeceſis Anno Archiepiſcopatus ſui Gneſnenſis quarto, videlicet Anno Domini 1154. cum Germano ſuo Clemente Coenobium Ciſtercienſibus, quod nunc ab oppido Andrzeow juxta illud ex poſt locato Andrzeowienſe appellatur, fundavit, dotans illud prædiis & villis, item & decimis manipularibus menſæ Archiepiſcopalis ſufficienter, primosque Monachos ex Monaſterio Burgundiæ Morimundenſi accepit, propter quod & locus Coenobii Andrzeovienſis propter primævam generationem ſuam Morimundus nomen accepit. In tantum autem in principiis ſuæ fundationis monaſterium præfatum Andrzeovienſe per viros illuc Morimundo adductos, ſancta converſatione perluxit, ut Beatus Bernhardus in corpore adhuc tunc poſitus fama celebri ejus illectus ad videndum & viſitandum ex Britannijs proceſſit, ſed apud Spiram Civitatem Rheni gravi ægritudine invaſus ſanctum & pium propoſitum ſuum confirmare, moleſtia ob id ſingulari refertus non valuit. Qui cum apud Wratislavienſem Eccleſiam ſediſſet annis duobus & illam ſpiritualibus & temporalibus celebriter adminiſtraſſet, Gneſnenſi Archiepiſcopo Jacobo primo, viro grandævo abſumto a Capitulo Gneſnenſi conformiter poſtulatus ad Gneſnenſem Eccleſiam per Eugenium Papam tertium ſuffragante & conſentiente Boleslao Poloniæ duce translatus eſt, in qua cum annis 17. ſediſſet & proventus illius ampliaſſet, paſſione Colica vexatus, apud Znenam ſacramentis perceptis, & domo ſua diſpoſita Anno Domini 1165. ad Gneſnam relatus, ibidem in Eccleſia tumulatur.

Coenobium Andrzeovienſe condit:

rnh illud viſurus valetudine impeditur:

factus Archiepiſcopus Gneſnenſis:

Obitus an. 1165.

XV. WALTERUS PRIMUS.

WALTERUS I. EP. WRATISL. XV.

Translato Johanne ſecundo Wratislavienſi Epiſcopo ad Gnesnenſem Walterus ſcolaſticus Cracovienſis, & Canonicus Wratislavienſis, Ducis *Boleslai alti* Cancellarius, per Eugenium Papam tertium ad petitionem & interceſſionem præfati Boleslai alti ducis Poloniæ ad Wratislavienſem Eccleſiam Anno Domini 1148. ſuffectus & proviſus eſt, & a Gneſnenſi Archiepiſcopo Johanne in Epiſcopum Wratislavienſem conſecratus. Vir maturus & pluribus relucens virtutibus, celibem vitam ducens, & ad decorem & ornatum domus DEI, & ſponſæ Wratislavienſis Eccleſiæ animum aſſidue gerens, ſtudioſum & intentum in Prælatos, Canonicos, & quosliber Clericos ſuæ dioeceſis, per incontinentiæ campos incedentes, ſeverus & rigidus ultor, & tam perſeverans conſtansque, ut primum ille a Clero Wratislavienſi pluribus temporibus, radicatam, inveteratamque laſciviam primus & reſciderit & repulerit. Quam primum enim ſacris Epiſcopalibus initiatus eſt, ſuum & Eccleſiæ ſuæ VVratislavienſis imo totius Regni Poloniæ abſterſurus opprobrium, & quaſi lethale abditurus Chirographum, ligneam in id tempus VVratislavienſem Eccleſiam, facile igne, aut vento, aut undis corruptibilem, & ſitu ſuo nimie anguſtam & coarctatam, quaſi commune dedecus, de Eccleſia nova Lapide quadro & latere fabricanda animum intendit. Nec ſumptibus tantis ſolus ipſe cum Capitulo ſuffecturus Clero contributionem ſub omni tempore, quo fabrica continuaretur Eccleſiæ impoſuit, & Eccleſiam VVratislavienſem a primis fundamentis opere firmo, ſolido, amplo & extento incipiens, fundamentaque omnia jaciens, per omne tempus Pontificatus ſui annos videlicet 22. illam ſummo ſtudio ſummoque conatu & diligentia nihil ſinens ad opus deeſſe usque quo conſummaret, intrinſecam quoque ejus & ſpiritualem fabricam non neglexit, ſed Eccleſiæ Lugdunienſis ex Galliis cultum, obſervantias, ritus, cæremonias, cantum & habitum, quem, quos, & quas dum ibi haberet ſtatam, & ſacris apud Pariſienſes imbueretur litteris condidicerat, probante ſuo capitulo, quibus etiam in diem hanc VVratislavienſis utitur, & Regularum Eccleſiæ introduxit. Qui cum annis duobus & viginti in ſede VVratislavienſi ſediſſet, morbo Colicæ vexatus * Anno Domini 1176. Calendas Februarij moritur & in Eccleſia VVratislavienſi juſto honore ſepelitur.

Virtutes:

Eccleſiam Cathedralem antea ligneam, ſtruxit lapideam:

Ritus Eccleſiæ Lugdunenſis imitatur:

Obitus an. 1176.

XVI. ZYROSLAUS SECUNDUS.

ZYROSLAUS II. EPISC VVRAT. XVI.

Suffecturi ſibi & Eccleſiæ VVratislavienſi novum Pontificem Prælati & Canonici Capitulares VVratislavienſes ad 12. Martij pro Comitiis Epiſcopalibus inſtitutam conveniunt, & facto in tres Canonicos compromiſſo, *Ziroslaum* Canonicum VVratislavien-

Electus per Compromiſſum:

* Dlugoſſum & hic uti ſupra aberrare, Diplomatis Auctoritate Tom. I. ad Roſitzium pag. 65. in notis litt. K. probamus: quod an. adhuc 1178. Waltherum ſuperſtitem fuiſſe teſtatur.

Digitized by Google

Copyright, 1900, by Charles Scribner's Sons.

THE PLACE OF PHILOSOPHY IN THE HISTORY OF CIVILIZATION.

Philosophy is the science of the universal principles of reality. Its problem is to find the ultimate ground of all existence, and to explain the world as a whole. Its method is to analyze the concepts of the understanding, and to bring them into a consistent system. Its task is to reconcile the contradictions that arise when the mind attempts to think the relation of the finite to the infinite, of the temporal to the eternal, of the many to the one. Philosophy is not a collection of opinions, but a discipline of thought; it is not a creed, but a search for truth.

The history of philosophy is the history of the human mind reflecting upon itself. Each age has asked the same questions in a different form, and each has given answers that reflect the character of its civilization. The philosophy of the Greeks was the philosophy of a people who loved beauty and measure; the philosophy of the Middle Ages was the philosophy of a people who loved authority and faith; the philosophy of modern times is the philosophy of a people who love freedom and experiment. Each is necessary to the others, and none can be understood apart from the rest.

The Greeks began philosophy because they were the first people to ask why things are as they are, and to refuse to accept any answer that could not be given a reason. Thales asked what the world is made of; Anaximander asked how it came to be; Heraclitus asked whether it is at rest or in motion; Parmenides asked whether motion is possible at all. These questions seem strange to us because we have grown up in a world that already knows the answers, but they were the first questions ever asked, and they required the first effort of abstract thought that the human race had ever made.

The Middle Ages received this inheritance and added to it the conviction that reason and revelation must agree. Scholasticism was the attempt to build a single system of truth that would include both the philosophy of the pagans and the faith of the Christians. It was a noble attempt, and it failed, but it left behind a method of argument and a habit of precision that modern science has never lost.

Modern philosophy began when men grew tired of authority and turned to experience. Bacon said that knowledge is power, and he meant that we should learn by observing nature rather than by reading books. Descartes said that we should doubt everything that can be doubted, and he meant that we should begin with the mind rather than with the world. Both were right, and both were wrong, and the history of modern philosophy is the history of the struggle between their two points of view.

THE PROBLEM OF KNOWLEDGE.

The problem of knowledge is the problem of how we can be sure that what we think we know is true. It is the oldest problem in philosophy, and it is the one that every beginner must face before he can go any further. We see a tree, we touch it, we measure it, we describe it in words; but what is the relation between the tree and the ideas we have of it? Are the ideas copies of the tree, or are they something entirely different? Can we ever know the tree as it is in itself, or only as it appears to us?

The ancient skeptics answered that we can never know anything with certainty, because our senses deceive us and our reason is full of contradictions. The dogmatists answered that the senses do not deceive us when they are properly used, and that reason can be trusted when it follows the rules of logic. Between these two extremes lies the whole history of epistemology, the branch of philosophy that studies the nature and limits of knowledge.

Descartes tried to escape the skeptical conclusion by finding one thing that could not be doubted. He found it in the fact of his own thinking: even if he was dreaming, even if he was deceived by an evil demon, he could not doubt that he was thinking, because doubting is itself a kind of thinking. From this he concluded that he existed, and from this he tried to build up the whole of knowledge. The attempt was brilliant, but it did not succeed, because it left the relation between mind and world as much a mystery as before.

Locke answered that all knowledge comes from experience, and that the mind at birth is like a blank sheet of paper on which the senses write their impressions. Hume carried this answer to its logical conclusion and showed that it leads to skepticism about causation, about the self, and about the existence of an external world. Kant replied that the mind is not entirely passive, that it brings its own forms to the material of experience, and that knowledge is the result of both. This is the answer that most modern philosophers accept in some form.

THE PROBLEM OF REALITY.

The problem of reality is the problem of what exists and what does not. It is the problem of the one and the many, of the permanent and the changing, of the real and the apparent. Is there only one thing in the universe, or are there many? Is change real, or is it an illusion? Is the world made of matter, or of mind, or of something that is neither?

Parmenides answered that there is only one thing, and that it does not change. Heraclitus answered that everything changes, and that there is no permanence anywhere. Democritus answered that there are many things, and that they are made of atoms moving in empty space. Plato answered that there are many things, but that they are only shadows of the one true reality, which is the world of ideas. Aristotle answered that there are many things, and that they are real, and that change is the process by which potentiality becomes actuality.

Spinoza answered that there is only one substance, and that it is both mind and matter, and that we are parts of it. Leibniz answered that there are many substances, and that they are all minds, and that each reflects the whole universe from its own point of view. Berkeley answered that there is only mind and its ideas, and that matter is a fiction. Hegel answered that reality is the whole process of thought thinking itself, and that the individual is real only as a moment in that process.

THE PROBLEM OF VALUE.

The problem of value is the problem of what is good and what is bad, of what is right and what is wrong, of what is worth doing and what is not. It is the problem that ethics and aesthetics and political philosophy all share, and it is the problem that every person must face in his own life. We do not merely want to know the truth; we want to know what to do with the truth when we have found it.

The Greeks answered that the good is the same as the useful, and that a thing is good if it helps us to live well. The Stoics answered that the good is the same as the virtuous, and that a thing is good if it helps us to live according to reason. The Epicureans answered that the good is the same as the pleasant, and that a thing is good if it helps us to avoid pain. The Christians answered that the good is the same as the commanded, and that a thing is good if it is what God wills.

Kant answered that the good is the same as the duty, and that a thing is good if it is done from a sense of obligation. Mill answered that the good is the same as the useful, and that a thing is good if it produces the greatest happiness of the greatest number. Nietzsche answered that the good is the same as the strong, and that a thing is good if it helps us to become what we are. Each of these answers has its truth, and each has its limits, and the history of ethics is the history of the attempt to find a way of living that includes all of them.

ſcopo confirmationem & conſecrationem adeptus, qui primo promotionis ſuæ anno VVratislavienſem Epiſcopatum magnificaturus paterno conſenſu obtento, oppidum & terram Niſſenſem cum omnibus villis oppidis, fortalitiis & omni jure ducali Eccleſiæ VVratislavienſi donatione perpetua donat & inſcribit. Ab illo quoque tempore VVratislavienſis Eccleſia oppidi & terræ illius habet plenum & pacificum dominium, ita ut frequentius proprio titulo omiſſo, Niſſenſis Epiſcopatus vocitetur. Abſtulit & Leubenſi monaſterio decimarum manipularium in diſtrictu Lignicenſi, quam anteceſſor ipſius fecerat Zyroslaus ſecundus, donationem, & illam penitus irritavit, ratus utierat, per illam menſam Epiſcopalem fuiſſe enormiter læſam. Conjugium inſuper Patris ſui Boleslai, qui matre ſua VVenczeslava mortua, * Chriſtinam, ſororem Imperatoris Conradi coniugis, ſuperduxerat, ex qua duos filios videlicet Henricum cum Barba, Conradum & Adelheidam filiam ſuſceperat, Epiſcopus propter multiplicationem prolis, quam ſibi videbat a patre præferri, peroſus, ipſum cum ſuffragio Myceslai alias Miesconis ducis Cracovienſis de ſuis Principatibus expulit. Novercam quoque Chriſtinam quamvis gravidam in Alamaniam ſecedere coegit. Tandem cum Patre de Expeditione Lombardica reverſo per communes Barones reconciliatus, 10. Calendas Februarij Anno Domini 1201. moritur & in Eccleſia VVratislavienſi ſepelitur, quam circa triennium rexerat, tantummodo brevis ævi fragmenta ob id unum creditus, quod mandato DEI prævaricato parentem ſuum probro & expulſione cæterisque id genus contumeliis affecerat.

Terram Niſſenſem Epiſcopatui donat:

Leubenſibus Decimas eripit:

Patris ſecundas nuptias improbat;

Eumque & Novercam in Exilium pellit:

Patri reconciliatur:

Obitus an. 1201.

XIX. CYPRIANUS PRIMUS.

CYPRIANUS I. EPISC. VVRAT. XIX.

Obeunte Jaroslao VVratislavienſi Epiſcopo, etſi per Prælatos & Canonicos VVratislavienſes pro prima die menſis Martij Electio futuri Pontificis fuiſſet inſtituta, & frequens Capitularium numerus ad illam conveniſſet, cunctatio tamen longa apud eligentes habita eſt, quemnam deberent mortuo ſubſtituere, propter metum & odium Boleslai Alti ducis VVratislavienſis diffuſum, qui in Prælatos & Canonicos VVratislavienſes grandi ferebatur ira, quaſi eorum conſilio & opera ipſe & uxor ſua Chriſtina, a filio Jarislao Epiſcopo fuiſſent exulati, ob id ſingulorum promotionem execrabatur, non ſecus quam infeſti hoſtis illam ſi ſequeretur averſurus. Itaque Capitulares huic peſtifero morbo proinde conſulturi, electione neglecta, ne ad irritum recideret, ad poſtulationem ſe convertunt & Cypriannm Epiſcopum Lubuſſenſem & fratrem ordinis Præmonſtratenſium, olim Abbatam S. Vincentij, extra muros VVratislavienſes, cujus vitæ Sanctimoniam, converſationem laudabilem dudum noverant, in Epiſcopum unanimiter poſtulant, rati hunc ducem Boleslaum Altum, non abnuiturum, nec illos fefellit opinio. Minus cunctanter enim dux Boleslaus admiſit. Et ipſe Cyprianus Epiſcopus nullum habens æmulum, aut competitorem concurrentem, aut obſtaculum, ab Innocentio Papa tertio fuit propter poſtulationem concordem de Lubuſſenſi in Wratislavienſem ſedem translatus. Fuit autem vir grandævus & Religioſus, in divinis libris eruditus, in largitionibus & ſumptibus profuſus, religioſorum amator, in egenos, viduas & orphanos liberalis, qui cum annis ſex in ſede Wratislavienſi ſediſſet, a Paralytico morbo invaſus aliquantum temporis vexatus eſt. Tandem intelligens ſibi inſtare mortis diem, domui ſuæ diſpoſuit, omnibus ſacramentis devote perceptis, in monaſterio Lubenſi ſepulturam elegit & 6. Calendas Decembris Anno Domini 1207. demum ſpiritum exhalavit. In monaſterio Lubenſi ſecundum quod vivens diſpoſuerat & ordinaverat ſepultus.

Canonici metuunt Boleslai Alti Indignationem:

Poſtulant Cyprianum Epiſcopum Lubuſſenſem, Boleslao Alto conſentiente:

Virtutes:

Obitus an. 1207.

XX. LAURENTIUS PRIMUS.

LAURENTIUS I. EPISC. VVRATISL. XX.

Secunda dies menſis Februarij pro eligendo futuro Wratislavienſi Epiſcopo a Prælatis & Canonicis Wratislavienſibus indicta cum appetiiſſet, & frequens Capitularium numerus confluxiſſet, tractatu aliquorum dierum ſolenni præmiſſo ſatagebant, ſicut ſemper conſueverant, ſibi virum dignum, ad Pontificatus arcem eligere, placuitque in eligendo viam Scrutinij ſervare. Erat pro ea tempeſtate inter Capitulares vir notabilis Laurentius Canonicus Wratislavienſis, pollens intelligentia & feſtivitate ſingulari. Qui etſi non haberet profundam doctrinam, in rebus tamen temporalibus coeteros anteibat, iræ aliquantulum & crapulæ indulgens. Ad hunc cum major pars animum inflexiſſet, ipſum paucis renitentibus eligunt in Epiſcopum & paſtorem, qui tempore Heinrici cum Barba a Gneſnenſi Archiepiſcopo Henrico primo confirmatus, & in coenobio Sanctimonialium ordinis S. Benedicti in Olopok in Epiſcopum conſecratus

Per Scrutinium eligitur:

Studia & mores:

* Adelheyden: Berengarii Senioris Com. Sulczbacenſis Filiam.

Digitized by Google

Abbott, Edwin A. *Flatland: A Romance of Many Dimensions*. London: Seeley & Co., 1884.

Adams, Douglas. *The Hitchhiker's Guide to the Galaxy*. London: Pan Books, 1979.

Asimov, Isaac. *Foundation*. New York: Gnome Press, 1951.

Bradbury, Ray. *Fahrenheit 451*. New York: Ballantine Books, 1953.

Clarke, Arthur C. *Childhood's End*. London: Pocket Books, 1953.

Dick, Philip K. *Do Androids Dream of Electric Sheep?* New York: Doubleday, 1968.

Gibson, William. *Neuromancer*. New York: Ace Books, 1984.

Heinlein, Robert A. *Stranger in a Strange Land*. New York: Putnam, 1961.

Herbert, Frank. *Dune*. Philadelphia: Chilton Books, 1965.

Huxley, Aldous. *Brave New World*. London: Chatto & Windus, 1932.

Le Guin, Ursula K. *The Left Hand of Darkness*. New York: Ace Books, 1969.

Orwell, George. *Nineteen Eighty-Four*. London: Secker & Warburg, 1949.

Pohl, Frederik, and Cyril M. Kornbluth. *The Space Merchants*. New York: Ballantine Books, 1953.

Shelley, Mary. *Frankenstein; or, The Modern Prometheus*. London: Lackington, Hughes, Harding, Mavor & Jones, 1818.

Stephenson, Neal. *Snow Crash*. New York: Bantam Books, 1992.

Vonnegut, Kurt. *Player Piano*. New York: Scribner, 1952.

Wells, H. G. *The Time Machine*. London: Heinemann, 1895.

Wells, H. G. *The War of the Worlds*. London: Heinemann, 1898.

tem primarium Schiſma, quo ſe Duces & Barones Sileſiæ a Corpore regni Poloniæ, non ſine DEI & Eccleſiæ gravi & enormi offenſa ſcindere, decretisque veteribus per vim abrogatis, ſancita ſua inſtituere cœperunt. Quid mirum igitur, ſi divinitas ab illis irritata, indignationem ſuam juſtiſſime in illos aſſidue infundit, dum illos & regni Poloniæ privavit ſucceſſione & hæreditate, & regibus externis hæretica labe infectis in ſervitutem ſubjecit. Exactis autem Thomas Epiſcopus in Pontificatu annis 35. ſub quibus bona epiſcopatus ſui notabiliter auxit, Anno Domini 1267. 3. Calendas Junii in ætate grandeva conſiſtens moritur & in eccleſia VVratislavienſi ſepelitur.

Obitus an. 1267.

XXII. THOMAS SECUNDUS.

THOMAS II. EP. VVRATISL. XXII.

Non ſecus ac juvenis Thomas primus Epiſcopus Wratislavienſis, quamvis ætate bona & matura diſceſſiſſet a populo & Clero Wratislavienſi, deſideratus eſt, cujus ea erat apud Prælatos & Canonicos Wratislavienſes reminiſcentia & charitas, ut nepotem ſuum ſecundum carnem ex ſorore, prima Auguſti ad eligendum inſtituta, qui & ipſe de nobili proſopia militum Poloniæ, qui ſe Zarembas appellant, & Leonem cum quatuor Lapidibus pro inſigni deferunt, genus ducebat, eligerent. Rati illum avunculo, quemadmodum loco, ſic merito virtutibus ſucceſſurum, impedita autem fuit ejusdem Thomæ, quamvis conformiter electi, confirmatio annis citra tribus. Wladislaus enim Wratislavienſis dux, & Archiepiſcopus Salzburgenſis, filius Henrici a Tartaris occiſi, per multas interceſſiones & inſtantias a Clemente quarto, vacantem tunc per mortem Thomæ primi Epiſcopatum Wratislavienſem, cum uſu & perceptione omnium fructuum in commendam ad ſexenium, vel ut nonnullis placet, ad vitæ tempora obtinuit, ſed vix triennio (divinitate non ferente) fructus percipiens fato conceſſit, & huic Thomæ ſecundo pacificam illius reliquit poſſeſſionem. Sed & hic Thomas ſecundus juxta atque in epiſcopatum ſic & in perſecutiones prædeceſſori, & avunculo ſuo Thomæ ſucceſſit. A duce enim Wratislavienſi Henrico, qui probus dicebatur, quoniam notabilem ſummam, quam ab eo & Clero ſuo expetebat, dare recuſavit, omnibus caſtris, civitatibus, villis & decimis ſpoliatus & exutus eſt, & tandem propter interdictum, quod Jacobus Swincka Archiepiſcopus Gneſnenſis in eum & ducatum ſuum contulerat, a Duce Henrico, & civitate Wratislavienſi in exilium actus, præter fratres minores, qui divina omnia prophanando canebant. Thomas autem injuriam ſuam & Cleri ſui perſecuturus, ad Concilium Lugdunenſe ivit, ad quod & Henricus dux miſſis procuratoribus abſolutionem obtinuit, nulla ſatisfactione de damnis & malis, quorum non erat numerus, Epiſcopo impenſa. Quapropter Epiſcopus nullam defenſionem in concilio conſecutus in Poloniam rediit, & Ratiboriam divertit, ſed & cum luſtro uno apud Ratiboriam per Caſimirum ducem Oppolienſem collectus cum Clero ſuo ſtaret, ab Henrici obſidione dum famem & obſidionem oppidum tolerare non poſſet, proceſſionaliter exiit, & cum Tyranno remiſſis omnibus damnis, reconciliationem in æde S. Nicolai fecit. Sedit annis 22. Anno Domini 1292 Idus Martii obiit, apud Eccleſiam Wratislavienſem tumulatus. Hic beneficii & hoſpitalitatis, a Caſimiro Duce Oppolienſi exiliationis tempore, ſibi & Clero ſuo præſtitorum memor Eccleſiam collegiatam ſub titulo B. M. V. in caſtro Ratiborienſi a Duce Caſimiro Oppolienſi rogatus fundat, eamque decimis menſæ ſuæ Epiſcopalis dotat, quæ proceſſu tempore ex arce translata eſt, & plures præbendæ largitione ducum Ratiborienſium in ea fundatæ & adauctæ fuerunt.

Nobilis Polonus:

Poſt tres annos demum confirmatus: Vladislao Duce Vrat. & Archiep. Salzburgenſi Reditus Epiſcopatus obtinente:

Ab Henrico Duce Vrat. in Exilium pellitur;

& Ratiboriæ obſidetur; tandem Duci reconciliatur:

Obitus an. 1292.

Collegiata Ratiborienſis ab Epiſcopo fundatur.

XXIII. JOHANNES TERTIUS DICTUS ROMCKA.

JOHANNES III. EP. VVRATISL. XXIII.

Ad 24. menſis Aprilis diem pro electione futuri Epiſcopi Wratislavienſis inſtitutam, Capitulares Wratislavienſes cum conveniſſent, & de futuri pontificis electione tractatus communes agerent, animadverterunt ſe in vota varia & monſtroſa ſi per viam Scrutinij procederent ſcindendos fore, itaque via Scrutinij omiſſa, execrabile Schiſma utatur, viam compromiſſi ſectari conſtituunt & in Decanum Cantorem, & Cuſtodem compromittunt, qui authoritate eis attributa poſt alicujus temporis deliberationem Johannem Romcka Canonicum Wratislavienſem in Epiſcopum eligunt & electum publicant, & quamvis plures Canonicos & Capitulares magna interceſſiſſet pœnitudo, quod in viam compromiſſi ſe trahi conſenſiſſent, intelligentes tamen rem retractum iri non poſſe, electum ſuſcipiunt. Qui cum Principum Sileſiæ, videlicet Boleslai Svidnicenſis, & aliorum ægre conſenſum obtinuiſſent, quippe & ipſi ejus electionem parum

Per Compromiſſum eligitur:

Principes Sileſiæ maluiſſent

Digitized by Google

[illegible] [illegible] [illegible] [

VVratislaviam relatum in Ecclesia majori conditum est. Fortunatus & insignis Pontifex, cui in Cracovienſi alapam, in VVratislavienſi mortem pro justitia contigit appetere.

XXVII. PRECESLAUS PRIMUS.

PRECISLAUS EPISC. WRATISL. XXVII.

Prima die mensis May electionis dies instituta, cum frequens numerus Prælatorum & Canonicorum Capitularium VVratislaviam convenisset, via Scrutinij post multos tractatus assumpta Preceszlaum de Pogorczelitz, Canonicum VVratislavienſem, Silesitam natione, ex nobilibus parentibus, tres turres in campo rubeo deferentium pro insigni ortum ducentem, licet tunc absentem & in studio Bononienſi agentem 5. mensis May videlicet B. Gothardi concorditer eligunt. Cujus electionem cum Jaroslaus Gnesnenſis Archiepiscopus a Capitularibus rogatus Casimiro secundo Poloniæ Rege, qui aliquem ex suis Canonicis Polonicis VVratislaviam æstuabat promotum, impediente cunctabatur confirmare, Preceszlaus Bononia ad Benedictum Papam tertium transiit, & se tam confirmari, quam consecrari ab eodem impetravit. Eodem revoluto anno quo electus fuerat 5. mensis May die (qua etiam illum ferunt natum, & genitrici suæ revelatum B. Gothardum speciali habiturum cultu, & veneratione, multa quoque bona ejus patrocinio consecuturum) ex Italia reversus, cui Clerus universus obviam factus, cum obvijs ulnis cum gaudio susceptt. Hic a Boleslao Lignicenſi & Brigenſi duce castrum & oppidum Grotkaw cum suo districtu in sortem VVratislavienſis Ecclesiæ pro certa summa pecuniarum coemit. Item Collegium mansionariorum in prædicta VVratislavienſi Ecclesia, cum eorum capella in fronte Ecclesiæ sita, item duodecim pauperum Laicorum stipem singulis diebus & amictum annuum sumentium conventum Panyoth in oppido Ecclesiæ Nissæ erexit, fundavit & dotavit. Ecclesiam VVratislavienſem murorum fabricis, piscinarum structuris, villarum locationibus & coemptionibus, vasis aureis & argenteis, ornamentisque decoris varii supellectilis adeo ornavit, extulit & magnificavit, ut vulgari fama vocitatione & nominatione aureus Episcopatus vocaretur. Cum autem 35. annis in sede VVratislavienſi sedisset, octavo Calendas Aprilis 1376. ex febribus infirmatus, apud Ottmuchaw moritur, in Ecclesiæ VVratislavienſis capellæ mansionariorum medio, albi marmoris sepulchro justo honore sepelitur. B. Gothardum genitricis suæ visioni obediens, singulari coluit devotione, ideoque festum ejus sub duplici officio in Ecclesia VVratislavienſi teneri, & tam Prælatis, quam Canonicis, ac Vicarijs speciales distributiones illo die dari ordinavit & fundavit. Mansionariorum item Collegium, quod ipse de novo erexit, pro horis B. M. V. decantandis sufficientem dotem de mensa episcopali largitus, jura ducalia superiora villis Episcopalibus violenter introducta in libertatem vindicavit, & aliquot altaria in Ecclesia VVratislavienſi fundavit & dotavit.

Per Scrutinium eligitur: absens:

Nobilis Silesius:

A Pontifice Romano consecratus:

Castrum & Oppidum Grotkaw emit:

Alia fundat:

Episcopatum locupletat: unde Aureus dictus:

Obiit an. 1376.

B. Gothardum peculiariter colit:

Mansionariorum Collegium erigit:

XXVIII. THEODORICUS PRIMUS.

THEODORICUS I. EPISC. VVRATISL. XXVIII.

Cum Prælati & Canonici & Wratislavienſes ad 27. mensis Aprilis pro futuri Pontificis electione convenissent, Polonis viris idoneis & virtuosis de suo gremio contempris, Theodoricum Bohemum Decanum Wratislavienſem, qui de decanatu præfato Albericum Plebanum Rochnenſem & Dobrczinenſem Cancellarium Regis Poloniæ Casimiri apud sedem apostolicam oratorem & nuncium, cui tanquam de beneficio reservato, de illo provisum erat perperam, & Caroli quarti Imperatoris Romanorum, & regis Bohemiæ, cujus coquinæ erat expeditor & notarius spoliaverat, in Episcopum eligunt. Quo electionis suæ apud Gregorium undecimum Avinione petente confirmationem Papa introitus & proventus Ecclesiæ (quam fama plus justo auream, & pontificum ejus Preceszlaum mortuum, magnam auri quantitatem reliquisse vulgaverat) ambiens, occasione sumta ex litteris Caroli Imperatoris & Regis Bohemiæ electionem Theodorici decani confirmare differens, respondit, non prius de Ecclesia Wratislavienſi se velle disponere, donec Avinione Romam transmigaret. Interim ad Wrarislavienſem Ecclesiam mittit fratrem Nicolaum ordinis prædicatorum Episcopum Majoricenſem, ut Ecclesiæ Wratislavienſis fructus & redditus, velut ejus jurata & gubernata percipiat, & omnia per Preceszlaum derelicta Cameræ Apostolicæ reddi ad plenum imperet & procuret. Qui Wratislaviam adveniens publicato apostolico mandato, requirebat capitulum, quatenus illius exequerentur contenta. Verum Capitulum Wratislavienſe per plures dies re digesta, cum intelligeret, per alienigenæ & forensis gubernationem varia pericula & dispendia Ecclesiæ proventura, cum Nuncio Apostolico his pactis conveniunt, ut singulis annis quibus Ecclesiam Wratislavienſem vacare contigerit

Bohemus:

Apud Gregorium XI. Avenione Confirmationem petit:

quæ differtur:

Pontifex interim Reditibus potitur:

Nuncius Apostolicus mittitur: cui Canonici pecuniam solvunt:

Digitized by Google

Mr. Justice Cardozo, in the case of Palko v. Connecticut, 302 U. S. 319, 325, 58 S. Ct. 149, 152, 82 L. Ed. 288, 114 A. L. R. 1543, said: "The line of division may seem to be wavering and broken if there is a hasty catalogue of the cases on the one side and the other. Reasons peculiar to the individual cases, which may not be discerned by the casual student, have evidently determined the location of the line. Nevertheless, there is a unifying principle which gives coherence to these decisions. The right must be of the very essence of a scheme of ordered liberty; to use the words of Mr. Chief Justice Hughes in Hebert v. Louisiana, supra, it must be 'fundamental in the concept of due process, and thus in the idea of civilized government.' Immunity from the charge of crime after conviction and punishment, or after acquittal, is not of that order. Pleas in bar were not suppressed in the distant days when the Star Chamber was supreme. Pleas in bar were not suppressed in the days of the Commonwealth. Pleas in bar were not suppressed in the days of the Restoration. Pleas in bar were not suppressed in the days of the Bloody Assizes. Pleas in bar were not suppressed in the days of the Tudors. Pleas in bar were not suppressed in the days of the Stuarts. Pleas in bar were not suppressed in the days of the Hanoverians. Pleas in bar were not suppressed in the days of the Victorians. Pleas in bar were not suppressed in the days of the Georges. Pleas in bar were not suppressed in the days of the Edwards. Pleas in bar were not suppressed in the days of the Williams. Pleas in bar were not suppressed in the days of the Jameses. Pleas in bar were not suppressed in the days of the Charleses. Pleas in bar were not suppressed in the days of the Henrys. Pleas in bar were not suppressed in the days of the Richards. Pleas in bar were not suppressed in the days of the Johns. Pleas in bar were not suppressed in the days of the Stephens. Pleas in bar were not suppressed in the days of the Roberts. Pleas in bar were not suppressed in the days of the Thomases

XXXIII. RUDOLPHUS PRIMUS.

RUDOLPHUS EPISC. WRATISL. XXXIII.

Ad eligendum futurum Wratislavienſem Pontificem exiſtimabant ſe Capitulares Wratislavienſes nunquam majori libertate potitos potiendosque eſſe, quandoquidem & Georgius Podebrazky per Paulum ſecundum Regni Bohemiæ honore ut hæreticus privatus erat & nondum alius ſucceſſerat. Itaque 22. Januarij die, Comitijs conſtituta Przemislaum Ducem Oppaviæ Cantorem S. Crucis, & Canonicum Wratislavienſem eligere animis deſtinabant. Interim oratores Caſimiri Regis Poloniæ, videlicet Stanislaus de Oſtrorok Calyſienſis Palatinus, Jacobus de Dambrow, Regis Polonie vice Theſaurarius & Johannes Dlugoſch, Senior, Canonicus Cracovienſis, qui ad dietam Wratislaviam venerant, memores puritatis, quàm Rudolphus Epiſcopus Laventinus Apoſtolicus Legatus apud Sileſiam, pacem Prutenicam conficiendo, monſtraverat, junctis ſibi Baronibus Bohemiæ Catholicis, quorum Sdenko de Sternberg: Johannes de Haſenberg: & Vlricus de Haſenberg: fratres germani: Bohuſius de Cowrad: Johannes de Swanberg: Georgius de Tenczyn: Principales erant: Capitulares Wratislavienſes adeunt, & perſona præfati RUDOLPHI excellenter commendata petunt illum eligi ad ſedem Wratislavienſem, aſſiſtentiam illis pro Juribus & libertatibus Eccleſiæ defenſandis promittentes. Verum etſi hæc Interceſſio nonnullis Capitularibus moleſta erat, qui proprium judicabant Eccleſiæ utiliorem fore, quam forenſem: Schiſma tamen vitaturi præfatum RUDOLPHUM votis XX. anno Dmni 1486. poſtularunt in Paſtorem, via Scrutinij procedendo. Cujus Poſtulationem & Baronum Bohemiæ Interceſſionem Paulus II. Papa perpendens, ipſum Romæ d. 25. Aprilis de Laventina Eccleſia tranſtulit & Wratislavienſi præfecit in Paſtorem: Annatam inſuper plenarie indulſit, gratiſſimum habens quod nuncij ab Eo in Pacificationem Provinciarum miſſi in Pontifices depoſcerentur: Vir manſueti, periti & religioſi Ingenij, ſuſcus, ſtaturæ decentis, decretorum doctor, ex Oppido Rudesheim, Moguntinenſis Dioeceſis ex Patre Henrico & matre Catherina ortus, cujus Genitor Henricus inter Cives celebris habebatur, anno XXV. ætatis auditor Rotæ, paulo poſt Cameræ auditor factus eſt, duorum ſummorum Pontificum Pij II. videlicet & Pauli II. Referendarius, deinde Epiſcopus Lavantinus, qui medietatem ſtellæ ſeptem cornutæ in cæleſtino, in medio Planiciem & Barram candidam in rubeo, in inferiori autem Parte ſemiſſam etiam rubeis campis pro inſigni & armis deferebat. Polonici Idiomatis ignarus Cauſas ſubditorum Polonorum non niſi per Interpretes expediebat, multas Legationes Regis MATHIÆ ad Regnum Bohemiæ, etiam Neapolim usque pro adducenda Ejus ſponſa obivit. Succedere ſibi vivus procuravit, coaſſumpto ſibi Coadjutore JOHANNE Epiſcopo, qui in Laventinenſi Eccleſia Ei ſucceſſit. Moritur glorioſus Pontifex an. 1482. die S. Antonij: Wratislaviæ ſepultus penes Ciboriuin: Is tranſtulit Eccleſiam Ottmuchaw in antiquam Niſſam ad Eccleſiam SS. Johannis & Nicolaj Anno Dmni 1477.

Poſtulatus Premislaum Oppaviæ Ducem: Commendatione Oratorum Regis Poloniæ: poſtulatur:

Quæ Poſtulatio P. R. grata: Mores: Ortus:

Dignitates:

Inſignia:

Coadjutor:

Obitus an. 1482.

XXXIV. JOHANNES IV. ROTH.

JOHANNES IV. EPISC. WRATISL. XXXIV.

Norimbergicus: Fridrici III. olim Imp. Cancellarius & Decanus Wratislavienſis, vir optime doctus & ſapiens, feliciter adminiſtravit Eccleſiam. Curiam Wratislaviæ funditus laboritiam extruxit, & egregiis Picturis exornavit, vixit pie, nullum de ſe præbens Scandalum. Moritur an. 1506. die Agneris: Wratislaviæ in Choro manſionariorum ſepultus. Hic ſibi ſubſtituere vivens adhuc voluit an. 1501. Fridricum: Filium Ducis Caſimiri Teſſinenſis, ſed contra eum Capitulum Wratislavienſe quæſitum iri Budam WLADIZLAO REGI mittit, qui factum non admiſit: communi tandem Conſenſu Anno 1502. JOHANNES THURZO: Decanus Wratislavienſis, in Coadjutorem & Epiſcopum Wratislavienſem futurum eligitur: Sub hujus Regimine celebratus eſt Conventus Ducum Sileſiæ, Niſſæ, cui etiam Dux Nicolaus Opolienſis interfuit, qui cum ob varia Scelera ab Epiſcopo & Duce Theſſinenſi tunc Temporis Sileſiæ Capitaneo reprehenderetur, arrepto Pugione eos confodere nitebatur: ſed DEO prohibente per Ereptionem Pugionis Conatus Ejus impediti ſunt: Quod ut ſenſit, protinus in Eccleſiam S. Jacobi profugit, inde juſſu Epiſcopi extractus, & in Turrim fratrum deductus, altero die poſt, ante Prætorium decollatus & tertia die Opolium deductus & ſepultus eſt, Anno 1497. feria tertia, d. 26. Junij die SS. Johannis & Pauli Martyrum. Hujus item Temporibus Glogovia Major a Johanne Duce Saganenſi obſeſſa, poſt tres Menſes Civitas tradita, Senatus a Crudeliſſimo Duce fame necatus eſt Anno 1488.

Ejus Dignitates & Laus: Curiam Epiſcopalem ædificat: Obitus an. 1506. Coadjutor: JOHANNES THURZO: Nicolaus: Dux Opolienſis Capite plectus: Joannis Ducis Saganenſis Tyrannis:

XXXV. JOHANNES V. THURZO.

JOHANNES V. EPISCOP. WRATISL. XXXV.

Ex præclariſſima Thurzonum Familia, Coadjutor JOHANNIS IV. & Decanus Wratislav. ſummus Fautor & Mæcenas Doctorum, ſumma humanitate & liberalitate clarus, Eccleſiam mirum in modum ad priſtinum nitorem reduxit, magnis Sumptibus libros Eccleſiaſticos imprimi curavit. Hujus Tempore Anno 1517. Martinus Lutherus, Auguſtiniani Inſtituti Monachus, virulentam ſuam hæreſin produxit, qua Germaniam ac pene omnia vi-

Ejus Laudes:

cina Regna & Provincias Reipublicæ Christianæ maono cum Detrimento infecit. Hujus item Tempore extincta sunt omnia latrocinia, Arcibus hinc inde dirutis, & funditus eversis, in quas hactenus raptores sese receperant, unde insignis Arx Neuhaus dicta An. 1509. in die Elisabeth expugnata: octo ipsorum capti: quorum duo in Vigilia Conceptionis B.M.V. suspensi: Johannes Vnwird ante Prætorium Capite plexus: Henricus Roge suspensus: Kornblume fame enecatus. Moritur pius Pontifex A. 1520. d. 2. Aug. Wratislavia sepultus.

Obitus an. 1520.

JACOBUS EPISCOPUS VVRATISL. XXXVI.

XXXVI. JACOBUS A SALCZA.

Character animi: Incendium Nissense: Franciscus I. Galliæ Rex captus:

Vir magnæ Auctoritatis, summa Prudentia Episcopatum administravit. Ejus Tempore deterrimæ Hæreses in Ecclesiam DEI irrepserant, Status Ecclesiasticus & tota vita Clericorum coepit esse despectui: Fuit Vir longæ Staturæ, & obesus, secularibus rebus plus quam spiritualibus invigilans, Aulicos majore quam Clericos Benevolentia complectens: licet etiam acriter in Anabaptistas animadverterit. Suo Tempore Damnum incomparabile Aulæ Nissensi per Ignem Anno 1525. illatum est, quam de novo Episcopus Jacobus erexit. Eodem anno in festo D. Mathiæ natali CAROLI V. IMP. Franciscus Valosius: Galliarum Rex ab Exercitu Imperatoris Carolo Borbonio Duce Ticini captus est, sæviit etiam furor agrestium in Germania: unde Versus: CaptVs erat GaLLVs CoëVnt CUM rVre Cohortes. Anno 1526. Ludovicus Hungariæ Rex ad Mohatz in festo Johannis Decollationis misere obiit: Turca demum etiam an. 1529. Viennam gravi Obsidione cinxit, re tamen infecta ad suos tandem inglorius revertitur. Monasterium S. Vincentij extra Muros VVratislavienses olim erectum prætextu metus Turcarum dirimitur. Anno 1530. CAROLUS V. a Clemente V. Bononiæ inauguratur. Eo in Germaniam ad Comitia Augustam reverso Lutherani Professionem toti Principum Conventui offerunt. Anno 1531. FERDINANDUS 5. Januarii Coloniæ Rex Romanorum declaratur, protestante Saxone cum complicibus suis hæreticis: hinc Lutherani Protestantes dicti. Hinc porro Episcopus Conatus adventitij cujusdam Minckwitzii egregie elusit, qui spe prædandæ & diripiendæ Urbis ingressus est anno 1535. Anno 1538. Erasmus Roterodamus moritur. Hujus item Temporibus Religionis magna mutatio in Silesia facta est. Fratres minores VVratislavia pulsi 1522. Ecclesiæ omnes Ducatus Lignicensis & Bregensis aureis & argenteis Ornamentis & Campanis spoliatæ Jussu Fridrici III. Ducis Lignicensis hæretica labe plane infecti. Obiit autem Magnanimus Pontifex anno 1539. Corpus Parochiali Ecclesiæ Nissæ magna pompa illatum & conditum est, Aula vero Episcopalis a suis familiaribus non secus ac in Bello deprædata est.

Ludovicus Hung. & Boh. Rex ad Mohatzium occisus: Vienna a Turcis obsessa: Protestantium origo:

Fata Ducatus Lignicensis:

Episc. moritur an. 1539.

XXXVII. BALTHASAR.

BALTHASAR EPISC. VVRAT. XXXVII.

Ex Clarissima PROMNITZIORUM Familia Domus Lessendorff: Ducatus Glogovienses: Vir singularis Ingenii, magni Consilij & raræ Eloquentiæ, in rebus agendis strenuus & vigilantissimus, Prudentia ornatissimus & labescentis Religionis Protector: Concordiæ & Pacis amantissimus. Flagrante Bello intestino sub CAROLO V. IMP. anno 1546. in quo sequenti Dominica Misericordias Domini Elector Saxoniæ & paulo post Landgravius Hassiæ, Capita Seditionis capti, Silesiam singulari Industria a seditione inter ignobile Vulgus jam glisceute liberavit, officio Capitaneatus a REGE FERDINANDO tum commisso, cui & contra Bohemos dum filias suas in Arce Pragensi obsiderent & captivas tenerent, in propria Persona auxilio fuit, cujus Gratiam sibi conciliavit, ut Ejus intercessione Wratislavienses, eo quod Smalcaldiæ Factioni consensissent, magnum Periculum evaserint, unde etiam ut Patrem semper coluerunt, in summa Principibus & Heroibus ob miram Comitatem pergratus, in Religiosos & pauperes liberalis, quibus 3000. Vallenses Nissæ legavit, aliquot etiam 1000. Wratislaviensibus Vicariis, Consanguineorum quoque non immemor. Aliis enim Ducatum Saganensem a FERDINANDO sibi impignoratum cum Dominio Soraviensi & Tribelensi: aliis Baronatum Plessensem reliquit, in quibus Catholica Religio exulare jussa. Erga familiares benignus, subditorum Parens, & Episcopatus hujus adauctor, cui Oppidum Freiwalde a Fuccerianis coëmptum adjecit: Eligitur an. 1539. d. 17. Septembr. fuit in Gubernatione Annis 22. moritur placide ingenti piorum omnium luctu, correptus febricula quartana Nissæ d. 20. Januarij: Anno Domini 1562. ibidem in Sacello Parochialis Ecclesiæ a suis exornato sepultus: Ætatis suæ LXXIV. annorum.

Ejus Laudes:

Obitus an. 1562.

Hujus Temporibus tum irrecuperabilia a seditiosis Principibus perpessa est Germania, tandem etiam Pax restituta.

Obierunt Clarissimi Principes: CAROLUS V. IMP. & Franciscus: Galliarum Rex: alter anno 1558. alter anno 1547.

Turca fere totam Hungariam occupat. Jesuitarum Ordo coepit an. 1540.

Digitized by Google

VIII.

NICOLAI HENELII AB HENNENFELD

SACRÆ CÆSAREÆ REGIÆQUE MAIESTATIS

NEC NON

ILLUSTRISSIMI DUCIS LIGNICENSIS

CONSILIARII:

DUCATUS MONSTERBERGICI PRO-CANCELLARII:

INCLYTÆQUE REIPUBLICÆ VVRATISLAVIENSIS

OLIM SYNDICI:

ANNALES SILESIÆ:

AB ORIGINE GENTIS

AD

OBITUM USQUE D. IMPER. RUDOLPHI II.

Ex Codice ipsius Autoris Manu Scripto editi: & Observationibus Necessariis instructi.

Digitized by Google

Where the Contractor is a company, the Contractor shall procure that the Guarantor shall not, without the prior written consent of the Employer, enter into any agreement or arrangement for the amalgamation, merger, reconstruction, sale, transfer, lease or disposal of the whole or any part of its undertaking, property or assets which may have a material adverse effect on the ability of the Guarantor to perform its obligations under this Guarantee.

The Guarantor shall not be discharged or released from this Guarantee by any arrangement made between the Contractor and the Employer (whether or not such arrangement is made with the assent of the Guarantor) or by any amendment or variation of the Contract or by any forbearance whether as to payment, time, performance or otherwise.

This Guarantee shall be a continuing guarantee and shall remain in force until all the obligations of the Contractor under the Contract have been discharged or released.

The Guarantor's liability shall not be reduced, discharged or otherwise adversely affected by any arrangement or liquidation or dissolution of the Contractor or any other person.

This Guarantee shall be governed by and construed in accordance with the laws of [country] and the Guarantor irrevocably submits to the exclusive jurisdiction of the courts of [country].

Signed by [name] for and on behalf of [Guarantor]

Signature: _____

Witness: _____

Witness Name: _____

Witness Address: _____

Witness Occupation: _____

matrimonium collocat: a qua persuasus Geisa & ipse cum Hungaris suis CHRISTIANAM Religionem suscepit.

Anno CHRISTI 973. CÆSARIS OTTONIS M. postremo.

Ipse verò Quedlinburgum ad Imperatorem proficiscitur:

OTTO I. IMP. Quedlinburgum profectus ad Diem Pasch. de More celebrandum qui tunc erat X. Kalend. apr. Conventum ibi agit Procerum Imperii, in quo ipsum adierunt plurimorum Legati, utpote Græcorum, Beneventanorum, Romanorum, reliquæ item Italiæ: nec non Ungarorum, Danorum, Slavorum, Bulgarorum, Russorum, præterea Poloniæ & Bojemiæ Duces Micislaus sive Misico & Boleslaus præsentes ipsi erant, cum comitatu insigni. Compositis inter eos multis Controversiis cum honore & muneribus ambo dimissi sunt. Nec ita multo post optimus Imperator quo post CAROLUM M. Germania vix habuit præstantiorem, cum festum ascensionis CHRISTI Mersburgi celebrasset in Cœnobium Memlebianum ad ripam Unstrutæ ut festum ibidem perageret Pentecostes profectus * Nonis Maji, inter Manus filii Ottonis & Uxoris vitam placide clausit: Successorem nactus eundem Filium Ottonem, cui Initia Imperii extitere difficillima, quippe cum Henricus Dux Bojariæ, Henrici Filius, Ottonis ipsius Patruelis sua cupiditate & reges & Principes vicinos conciraret, consilio ipsius Abrahami Præsulis Frisingensis, qui ipsi Henrico potius Imperium deberi contendebat, & ad partes suas Augustanum Moguntinum & Magdeburgicum pertraxerat: conspirantibus simul Haraldo Daniæ Rege, Mesicone Poloniæ, Boleslao Bojemiæ nec non Henrico Carinthiæ Ducibus, verum Otto quod potentia antecelleret, & benevolentia ac studio subditorum Henricum ad Causam dicendam accersitum pacem petere, depositio Imperii Titulo coegit, eumque propter hanc molitionem exilio multavit, & inde in Danum, Polonum ac Bojemum arma vertit: sed qui statim armis positis cum Imperatore in gratiam redierunt.

qui Nonis Maji obiit.

Anno CHRISTI 983. CÆSARIS OTTONIS II. II.

Godofredo Episcopo Wratislavienfi defuncto succedit URBANUS: familia Romanus.

Godefredo Episcopo Silesiæ defuncto URBANUS è nobili ** Romanorum Familia S. MARIÆ MAIORIS in urbe Canonicus jussu Benedicti VI. P. R. Godefrido datus: qui Viris quibusdam litteratis ex Italia secum una cum Supellectile librorum utilium adductis, Scholam recentis teneræque Ecclesiæ nutriculam in Provincia apperuit, & latinum doceri Sermonem CHRISTIANÆQUE Pietatis studia curavit.

Anno CHRISTI 984. CÆSARIS OTTONIS III. I.

Miecislaus Pol. Dux, Henrico Duci Bavariæ contra IMP. OTTONEN III. accedit:

Ottone II. Imp. defuncto Henricus Bavarus ab exilio reversus abductis in suas Partes Episcopis aliquot & Imperii Principibus ac per Vim tracto ad se sub turelæ prætextu Ottone Puero educando Imperium denuo adfectat, festumque Paschatos Quedlinburgi celebrat. Huc Miseco, ait Ditmarus lib. IV. & Mistuc & Boliskus Duces Polonorum nempe, Obotritorum & Bojemorum cum cæteris ineffabilibus confluebant, auxilium sibi deinceps ut Regi & Domino cum Juramentis affirmantes. At enim vicit eorum Sententia qui ab Henrico Ottonem reposcebant, & huic ut legitimo heredi, Imperium deferebant.

Anno CHRISTI 986. CÆSARIS OTTONIS III. 3.

sed facti pœnitens OTTONI III. IMP. sese submittit.

In Conventu Francofurtano Henrici Bavari Causa transigitur cumque Judiciis prudentiorum sese Cæsari subjiceret, Ducatus illi Bavariæ confirmatur, Otto autem rursus animis consentientibus Imperator declaratur. Quedlinburgum hinc profectus Pascha isthic celebrat & Comitia, quibus inter cæteros interfuere Henricus Bavariæ Dux Imperii

* Lambertus Schafnaburgensis: Wittechindus: Ditmarus II. Marianus Scotus: Chronographus Saxo & alii.

** Illustrissima Columnensium Gente oriundum fuisse Insignia ad Cod. MStum Dlugossi de vitis Episcoporum Wratislaviensium addita testantur.

Digitized by Google

perii Dapifer, Conradus Sveviæ Dux Camerarius, Hezilo Comes Palatinus Rheni Pincerna, Berno sive Bernhardus Dux Saxoniæ & Luneburgi Marefchallus, Officiis illi variantibus adhuc & temporariis solemniter tunc defuncti. Venerunt eodem cum Muneribus amplis Bolislaus & Miseco qui in diebus illis (verba sunt Ditmari) semet ipsum Regi dedit, & cum * Muneribus aliis camelum ei præsentavit & duas Expeditiones cum eo fecit.

Anno CHRISTI 991. CÆSARIS OTTONIS III. 8.

Incidit in hunc annum bellum Miseconis Poloni & Boleslai Bojemi: quorum hic paternos Socios atque amicos Luticios, qui post Lusati dicti auxilio habuit: ille contra Saxoniæ Comites & præcipuæ Auctoritatis Giselerum Antistitem Magdeburgium ad suas Partes attraxit: Aviam præterea Ottonis Theophaniam Augustam & ipsum Ottonem habens suo beneficio sibi conjunctissimos. Exercitus utriusque inter se spatio disjuncti parvo erant: & prope Selpolim pagum juxta lacum quendam qui ponte longo transmittebatur Saxones Castra fixerant. Nec quicquam tamen ab his memorabile gestum: nisi quod Pacis conficiendæ Arbitrium susceperunt. Quæ cum convenire non posset, Boleslaus loca quædam Oderæ vicina deprædatur, & ædificia incendit, indeque retrocedens Urbem quandam (Nemizam Fabritius vocat) vi occupat: ac loci Præfectum Luticiis capite dat puniendum. Ita jam tunc inter cognatas Gentes Polonicam & Bojemicam bellorum factum est Initium, quibus subinde postea recrudescere solitis acriter hæc Poloniæ Pars quæ SILESIA posterius dicta, ut quæ propter Vicinitatem primis Periculis exposita, concussa fuit. Bellum inter Bohemos & Polonos:

Anno CHRISTI 996. CÆSARIS OTTONIS III. 13.

ADALBERTUS Episcopus Pragensis secundus, Patre Slavico Libicensi Comite ac Strezyslava Matre natus, patrioque antea Serimone Woitechus dictus, cum non Hungariam modo in fide CHRISTIANA confirmasset, sed & vicinam Poloniam agnatamque Bojemis suis Gentem salutaribus præceptis copiosius instruxisset ac tribus annis Gnesnensem ** Archiepiscopam tenuisset, Religionis CHRISTIANÆ propagandæ causa in Borussiam profectus die 23. Aprilis prope Fischausum Sinus Venedici oppidum a Prutenis demonum Cultoribus occisus Martyrii Corona cingitur. Corpus ejus disjectum nonnulli ab Hospite ad quem non ita pridem diverterat cophino collectum & trans Amnem delatum, alii autem a Boleslao Poloniæ Duce dilata in commodius Tempus Vltione, Auro & quidem minimo eo quod appensum in statera Corpus perexiguum ponderaret, cum barbari tantum Argenti sive Auri pacti fuissent, quantum Corporis pondus adæquaret, redemtum fuisse, primumque in Tresmesnensi Monasterio collocatum, nec multo post ad Gnesnensem Basilicam honorifice translatum memoriæ produnt. Dies Mortis toti Poloniæ festus est, præcipue vero Gnesnensibus, ubi tunc celebres exercentur Nundinæ. ADALBERTUS a Prutenis occisus:

Miecislaus Primus Gentis Poloniæ Princeps CHRISTIANUS cum piis & quietis Consiliis fere annis XXXV. Imperium tenuisset, a Pontifice autem Romano Diadema Regium frustra petiisset, hoc ipso anno secundum Annales Polonorum (Ditmarus enim 992. annum adsignat, Regni Ottonis III. Imp. octavum) inter vivos esse desiit, Posnaniæ honorifice funeratus: relictis ex Dambrona quam dixi, filio unico Boleslao: ex Oda autem Moniali quam ex Coenobio Calva rapuerat, Filia Theoderici Marchionis (ita Ditmarus) Miescone: Svantopulco: & Bolislao: qui una cum matre Regno sunt ejecti a Boleslao Principatus paterni hærede, quem ille summa Polonorum omnium Voluntate suscepit, ac clarissimis Rebus gestis vehementer illustravit: militarem Disciplinam auxit, Regni fines longe lateque propagavit, Religionem stabilivit & augustiorem reddidit: denique feros & agrestes Homines ad civiliorem aliquanto Vitæ Cultum Miecislaus obiit: quem BOLEZLAUS F. excipit:

* Eadem habent Annales Hildesheimenses & Chronographus Saxo.

** Archiepiscopatum Gnesnensem OTTO III. IMP. Chronographo Saxone ad an. 996. Teste demum in Honorem S. Adalberti fundavit, accedit Ditmarus coævus: hinc Archiepiscopum Gnesnensem Adalbertum fuisse nescit Chronogr. Sax. add. Celeber. Dn. Auctoris Bibliothecæ Polonicæ Specimen VI. pag. 44.

Digitized by Google

tum redegit. Sed & filiam Miecislao Ditmarus tribuit Svenonis Danorum Regis Conjugem, Haraldi & Canuti Matrem.

BOLESLAUS I. REX POLONIÆ.

An ab OTTONE III. IMP. Cotonam acceperit?

OTTO III. Imp. Voti damnatus ad visendas ADALBERTI MARTYRIS Miraculis clari quem vivus amaverat & quo cum aliquando conversatus fuerat Reliquias religionis ergo, sequentibus eum Gisilero Magdeburgico & Eckardo Marchione, Gnesnam proficiscitur ubi a Boleslao Principe magnifice dapsiliterque exceptus REGEM illum POLONIÆ, cum antea Principes Poloniæ Duces tantum vel quidvis potius quam Reges nuncuparentur, creavit, sed tributarium ut Scriptores Germanici referunt: Id quod Poloni constanter negant, a Tributo & omni Jurisdictione Imperatorum immunem factum adserentes. Ditmarus Ottonis III. & σύνχρονος & agnâtus, qui rem tam memorabilem quam est Regia Dignitas, nec ignorare potuit, nec cognitam præterire Silentio debuit, cum præsertim in rebus etiam minimis maneat sæpe diserțus atque diligens sit, heic plane elinguis, nec de Coronatione quicquam nec de Tributo scribit, quamvis profectionem ipsam ejusque causam minime fileat: nec alibi etiam Clientelam qua Polonorum Principes devincti Imperio essent dissimulet, quin imo post etiam Ottonis Anno, ut Baronius docet 1008. Boleslaum non Regem sed Ducem appellat his Verbis: Dux Russorum Vlodimirus tres habens Filios uni eorum, Bolezlavi Ducis Polonorum nostrique Persecutoris Filiam in matrimonium duxit.

Eundem Boleslaum Ducem non Regem vocat Marianus Scotus Boleslai Temporibus proximus quippe qui Chronicon suum ultra annum 1083. non perduxit. Is igitur ad an. 1004. ita scribit: Henricus Rex Romanorum ex Duce Bavariæ factus Italiam, Bohemiam & Boleslaum Ducem Polonorum cum omni Slavorum Gente subjugavit. Mariano antiquior Hermannus Contractus (nec enim ultra annum 1054. scripsit) clarius idem eodem anno 1004. docet his Verbis: Henricus Rex in Slavos Arma convertit, Boëmanisque ad pristinam Servitutem tributumque redactis Bolezlaum etiam Ducem Slavorum Polanonum cum tota Gente sua subjugavit, & in Saxoniam Victor rediit. Gregorius VII. anno 1075. litteras ad Polonorum Ducem dedit cum isto Exordio: Gregorius Servus Servorum DEI Bolizlao Polonorum Duci Salutem & Apostolicam Benedictionem: non omissurus Regium Titulum si Rex Polonis fuisset. Accedit Testimonium Lamberti Schaffnaburgensis ad an. 1077. Adjunxisse Coronæ dicitur Imperator hospitale Munus, unum de clavis quibus CHRISTUS DOMINUS Cruci fuerit affixus, & Lanceam D. Mauritij, Scriptoribus plurimum celebratam, quæ omnia in Basilica Cracovienſi ubi sedes est Episcopi adhuc videri Cromerus & Fulsteinius testantur.

Nec dissentit ab his Albertus Kranzius III. Vandal. 36. cujus ea de Re hæc sunt Verba: Regium tibi nomen damus & honorem Amicumque Cæsareæ Majestatis ex hoc die adscribimus. Et hæc dicens Coronam Capiti Ejus imposuit, deditque Imperator Boleslao Regi pro regalibus Insigniis lanceam B. Mauricij & clavum DOMINI. Hæc autem regalia Insignia, Corona scilicet & Sceptrum & lancea ad multa Tempora in Armario Cracovienſis Ecclesiæ ad memoriam posterorum conservantur. Ita Albertus, sed Errorem manifestum errans, cum hæc Ottoni II. tribuat, sub cujus Imperio Adalbertus nec dum Martyrio coronatus fuit, tantum abest, ut ad Tumulum Martyris Imperator ille Peregrinationem suscipere potuerit. De Lancea tamen Mauriciana quod dicitur non immerito quis miretur, cum Viterbiensis qui diu post hæc Tempora vixit Lanceam S. Mauritij Ottoni M. Ottonis III. Avo a Bosone Rege Arelatensi traditam, inter Imperialia Monumenta tunc usitata & usitata numeret & describat, nisi forte aut plures fuerunt S. Mauritij Lanceæ sive Hastæ: aut pars de Lancea tanquam Sacrum λειψανον lanceæ factæ inclusa, Mauricianæ Nomen acceperit. Nec ingratus vicissim novus Rex, præter insignem Abacum ex Auro, Argentoque & Aulæa Vestesque marinas pretiosas, ADALBERTI MARTYRIS manus Auro inclusas ut Baronius & Gordonius, sive ut Polonorum Annales habent, Brachium Imperatori donavit, quod ipse postea Romæ in Insula Tiberina in Ecclesia ibidem a se extructa ut & Corpus S. Bartholomæi condi fecit. Quin ut firmior esset Concordia tunc inita, Otto Imp. neptem suam ex Sorore Mathilde, Ezonis ut Ditmarus nominat, sive ut alii Erenfridi Comitis Palatini ad Rhenum Filiam Richsam, Boleslai filio Miecislao XII. annorum Puero despondit: quæ paulo post in Poloniam missa est ibique educata. In illo porro religioso Itinere Otto Imperator ex Episcopo Gnesnensi creavit Archiepiscopum: quod tamen eum non legitime fecisse Annales Saxonici testantur. Nam nec Antistitem

Magde-

Digitized by Google

Magdeburgium audierat, cui ab Ottone I. omnes Ecclesiæ Polonicæ subjectæ erant, nec Posnanienſem Magdeburgii Vicarium in Conſilium ahibuerat. Subjecit autem Gnesnano, ut Ditmarus Auctor eſt, Epiſcopum Reinbornum Cholbergienſem, Popponem Cracuenſem, Joannem Wiotislaenſem. Ubi neſcio an recte legerit Fabricius Wratislavienſem: Joannes enim Wratislavienſis longo poſt Ottonem Tempore vixit. Posnanienſis autem cum de Jure ſuo pugnaret, ſub Ditione Magdeburgica tunc permanſit, & ei per Poloniam Ingenuitatis conceſſa privilegia. Vid. Fabricius II. origin. Saxonicarum a quo longe alia refert Cromerus de Rebus Polonorum l. III.

Anno

CHRISTI 1002. CÆSARIS HENRICI II. 1.

Otto III. Imp. glorioſiſſimus idemque non de Germania duntaxat in qua Senatum Electorum aut primus inſtituiſſe aut ſaltim meliorem in Formam ordinemque redegiſſe creditur, Germanis certe ſua Conſtitutione proprium & perpetuum fecit Imperium ejusque potiundi Spem Italis Gallis aliisque finitimis Nationibus ademit, ſed de Polonia etiam cujus Principes ad Regium Culmen evexit præclare meritus die 28. Januarii apud Paternum ſine liberis deceſſit: cui in Imperio ſuccenturiatus HENRICUS II. qui Claudus item Sanctus dictus eſt. Mors OTTONIS III. Imp.

Anno

CHRISTI 1003. CÆSARIS HENRICI II. 2.

Eccardo Marchione Misniæ & Thuringiæ, qui Eckersbergam condidit & fidi cognomen in gente ſua meruit, cum Imperium adſectaret Polledæ cæſo ac Jenæ ad Salam honorifice condito, Boleslaus Polonus magna coacta manu Geronis Luſatiæ Marchionis Ditionem omnem pervagatus, Urbem illi præcipuam Budiſſinam eripit: nec contentus eo ſucceſſu arma ultra Albim transfert, Strelam Urbem invadit, indeque Misnam verſus Exercitu ducto oppidanos pretio corrumpit, qui ob id ſeditioſe contra Hermannum, Eccardi Filium Temporis opportunitate arreptum, quod præſidii Pars Magna pabulatum exiiſſet, tumultuari cœperunt, Ductoremque præbente ſe Goncelino Hermanni Patruo (erat enim inter agnatos Odium valde aſperum, ut fieri fere ſolet inter patruos & fratrum filios, cum in hos illi ſemper ſint ſeveri, ut Ditmari habet γνώμη) portam Arcis Orientalem occuparunt, cæſoque in amicis Hermanni Breccione ad Obſidionem Ejus aggreſſi, Ozerum Præfectum ſibi ad necem dedi magno Clamore poſtularunt. Id cum ille per Ditmarum Dignitatis Equeſtris Virum & apud Cives antea gratioſum deprecaretur, ac multitudinem, patris huic exprobrando beneficia, ut arma deponeret, aut diſcedendi ſibi poteſtatem faceret, hortaretur, poſtremum ſolum obtinuit, & Urbs Polono tradita fuit: qui ſucceſſu rerum elatus regionem illam omnem ad Elyſtrum usque fluvium occupavit ac Præſidiis munivit: Misnam autem Guncelino cuſtodiendam tradidit. Cæterum Saxones id fieri videntes non ſine ſuorum incommodo Copias ſuas Polono objiciunt: ſed qui legato iis obviam miſſo, ut placati diſcederent, facile perſuaſit. Fabricius l. III. Orig. Saxon. Boleslao Bojemo hæc tribuit, ſed quem falſum fuiſſe vel ex eo apparet, quod Ditmarus Boleslaum hunc Miſeconis Filium facit, eumque a Bojemorum Duce Boleslao Ruffo diſertis Verbis plus vice ſimplici ac tunc imprimis diſcernit, quum finita hujus Expeditionis a Boleslao Miſeconis Filio hiſtoria ſic porro de Bojemo ἐμφανῶς ſcribit: Alter autem Boleslaus Bojemorum Proviſor, cognomento Ruffus, & Impietatis Auctor immenſæ, antiquo more jam paululum refrenato Duci aſpiravit Henrico &c. Boleslaus Polonus Luſatiam Misniamque pervaſat.

Anno

CHRISTI 1004. CÆSARIS HENRICI II. 3.

Boleslaus Polonus in bello Henrici Marchionis Auſtriæ, cui erat confœderatus, Misnam ſibi a Guncelino reſtitui poſtulat; qui formidine novi ab Henrico II. Cæſare Periculi, cujus interea Militem præſidiarium receperat, id detrectat. Quapropter Boleslaus eum bello oppugnavit, cumque exercitum ad Strelam ſuæ filiæ oppidum Vado per Albim monſtrato traduxiſſet, Lomaciam ſive Dalemincianm pagum optime tunc Bolezlai Clades.

Syllabus	Facts	Opinion

Syllabus

Facts

Opinion

Syllabus

Facts

Opinion

Anno

CHRISTI 1013. CÆSARIS HENRICI II. 12.

Boleslaus Polonus occasionem rei bene gerendæ cui semper imminebat, oblatam sibi ratus, Henrico quippe Cæsare tunc absente & apud Mediomatrices hærente, Waltardo autem novo Antistite Magdeburgio inopinato defuncto, ad antiquam usque sed recens ab Imperatore restauratam Urbem Libusiam (Romanorum Coloniam fuisse Ditmarus tradit, Initia ejus Julio Cæsari adscribens quod tamen in dubium alii non immerito fortassis vocant, cum constet vel ex ipsius Cæsaris Commentariis eum vix Cis Rhenanæ, nedum Svevi vel Oderæ Ripam attigisse, non negantes interim, dandam esse Veniam venerandæ antiquitati, quod plerumque Initia Urbium ingentium augustiora facit) exercitum suum traduxit: cumque major esset Urbis Ambitus quam pro Copia Præsidij quod intus erat, aut ipsorum etiam Incolarum, quibus tunc minus adhuc frequens, nec Saxones propter Albis fluminumque aliorum Inundationem ac propter accessum Poloni nulli plane ne cogitatione quidem aut suspicione provisum explicato agmine & ostentata obsidione terruit, ut portis apertis ultro se imperata facturos pollicerentur: cum præsertim sperarent, si neminem ex adversariis telo aut gladio lassissent, se quoque a Victore melius habitum iri. At ille sine pavore atque discrimine in omnes grassatus cæde & Sanguine cuncta implevit, & duravit accensa rabies donec nec essent qui occiderentur & in Cineres tecta concidissent. Magna tamen Pars capti: in queis Urbis Præfectus Schich (quem in Urbium Defensione non tam suamet ipsius Culpa quam fato quodam usque adeo infelicem Ditmarus scribit ut quotquot tuendos acceperit, amiserit) graviter vulneratus: Guncelinus item de Wisso: aliique complures ad Ostentationem Victoriæ atque Triumphi in Vinculis abducti: Præda inter militem flammamque divisa: quicquid rapi non potuit Incendium hausit; Incidit ea Urbis Calamitas in XIV. Kalend. Septembris: cujus fama ad Augustam quæ Mersburgi tunc erat delata, Copias Marito absente conscribi & ad flumen Muldam convenire jussit: ut si hostis Albim transiret, ejus Conatus impediretur: sed qui victoria lætus magna cum omnis Generis Præda suos reduxit. In Bojemia circa hæc Tempora insignis facta Mutatio Jaromiro Duce a fratre Udalrico patria pulso: qui cum ad Boleslaum quem hostem hactenus habuerat initio confugisset, Imperatori Mersburgum reverso supplex factus, quod ingentem Bavarorum multitudinem occidisset, pro Gratia indignationem, pro restitutione carcerem meruit, Ethelboldo Præsuli in Custodiam datus. Udalricus autem Mersburgum accitus Ducatum quem sibi injuste usurparat, benevolentia & auctoritate Imperatoris gratuito accepit.

Inde Libusiam Urbem expugnat:

Turbæ inter Fratres, Bojemiæ Duces exortæ:

Anno

CHRISTI 1014. CÆSARIS HENRICI II. 13.

Imperatorem Alsteti Epiphanias agentem Boleslai Poloni Legati adierunt, cum Venia & oblitteratione præteritorum reconciliationem & Amicitiam petentes. Responsum legatis ex Sententia: qui cum Imperatoris animum propensum & facilem Misseconi Boleslai F. renunciassent, statim ille iter ingressus ac Magdeburgum quo Imperator ipse Kalendis Februarij venerat, ut Diem oblationis CHRISTI ibidem Solemnem ageret cum insigni Comitatu profectus, quæ a Legatis dicta ac promissa fuerant rata habuit, oblatis novis Donis & muneribus Clientem se Imperatoris professus est, ac fidem Juramento firmavit. Nec multo post Boleslaus quoque Mersburgum venit, ipsoque die sacro Pentecostes Insignia Equestria accepit, & auratus Templum adiens se in Imperatoris Auctoritate futurum concepto Juramento juravit. Amicitia sanctius firmata obsides Boleslao redditi, cumque munera Imperatori & suo & Uxoris nomine obtulisset, multo majoribus ipse cumulatus discessit: & ad bellum Ruthenicum Germanorum etiam Auxiliis instructus rediit. Promisit & tunc Boleslaus sese socium Henrico futurum in Italiam quod tamen non præstitit. vid. Ditmarus & Joh. Georg. Herwarti Mantiss. contra Bzovium.

Pax demum firmior CÆSAREM inter & Boleslaum sancita:

Anno

CHRISTI 1015. CÆSARIS HENRICI II. 14.

Hermannus Marchio Misniæ Boleslaum Socerum pace rupta evocantem visit, ac

Digitized by Google

Saxonibus vadum in loco non vadoſo, flumenque adeo eo in loco, quo Poloni minime ſuſpicati fuerant, ſuperatum. Contra Poloni ſtrepitu excitati armis correptis ad ripam procurrunt, eos qui trajecerant, invadunt, reliquos prohibere exitu ſed fruſtra nituntur. Fit prælium atrox dubio aliquamdiu marte, ſed victoria tandem poſt unius horæ Certamen Germanis ceſſit. Deſiderati in ea pugna Equites Poloni DC. vel ut ex Chronico Quedlinburgico Fabricius refert, nongenti, maxima omnis Generis Præda victoribus relicta: reliqui fuga ſibi conſuluerunt, & vix caſtra miſſilibus defenderunt. E Germanis ceciderunt multo pauciores, & in his Hodo ſive Udo Vir nobilis: qui cum ſuſpectus fuiſſet hactenus, quaſi cum Boleslao colluderet, eo die in prima acie fortiſſime dimicans factis refellit Calumniam, cumque hoſtem fugientem longius inſecutus eſſet primum Sagitta emiſſa Oculum amiſit: tum obrutus multitudine & laſſatus dolore Vulneris inter Cuneos hoſtiles occubuit. Ejus Corpus ubi Miſeco, cui a Cura Corporis in Germania fuerat, ac præ cæteris Saxonibus familiaris agnovit, lenem animum reſpectus viciſſitudinis humanæ ac miſeratio ſubiit, cumque amare & largiter fleviſſet, honeſte habitum in caſtra Imperatoris ad ſepeliendum miſit. Imperator hac Victoria quæ III. Non. Auguſti contigit, lætus, liberum deinde furorem in Provinciam trans-Oderanam effudit, ac Miſecone Impetum non ſuſtinente agros & indefenſa quæque prædia, ferro, flamma, longe lateque vaſtavit. Boleslaus Miſeconis Pater eis Oderam ſe continebat, qui infelici ſuorum Pugna intellecta, cum imparem ſe nondum confirmatis Viribus animadverteret, aperto Marte Victorem laceſſere auſus non fuit: ſed adverſam fluminis ripam legens temporum locorumque occaſionem captabat, ſi qua ulciſci ſi aut intercludere Cæſarem daretur. Cujus Conſilii Imperator non ignarus Oderam alio in loco conſcenſa nave transmittit, ac totum Exercitum die uno traducit: ſtatimque agros populationibus & incendiis adortus ad hoſtem contendit, ſed qui cedendo Salutem petere, quam certamen conſerere maluit. Dum autem hæc in ea Poloniæ Parte quæ Sileſia hodie dicitur, aguntur: Udalricus Bojemus alia Parte Polonorum Præſidia aggreſſus Urbem magnam Buſinam diripit: captisque hominibus plus mille exceptis Uxoribus & liberis eandem incendit. Quin & Henricus Marchio, cum Polonorum Manum in Marchia Orientali prædas agere cognoviſſet, obviam iis progreſſus ſecundam Prælii fortunam expertus eſt: octingentis hoſtibus licet fortiter repugnantibus cæſis, hominumque ac jumentorum Præda iis extorta. Cæterum Cæſar in his Partibus aliquamdiu commoratus in Regionem ſive Pagum qui Dideſili vocabatur, Exercitum reduxit, & anguſto loco caſtra fixit. Quo intellecto Boleslaus loca quædam juxta Oderam præſidiis munit, peditumque manum ad eum locum ubi Imperatoris Exercitus conſedit, præmittit, eisque mandat, ut nocendi hoſtibus occaſionem nullam prætermitterent. Quin & ad vulpinas Artes converſus Abbatem quendam Cunonem, linguæ utriusque peritum & ad omnem Simulationem peropportunum in caſtra ablegat cum mandatis, ut Vires Imperatoris & locum caſtrorum per Comites ſuos inveſtigaret, ipſe vero, ne aſtus deprehenderetur, de Pace cum Cæſare ageret. At ille de Pace verba faciens minime auditus, tantisperque dum exercitus Paludem quæ intercedebat, pontibus ſuperaſſet, detentus fuit. Dimiſſus inde & ad Polonum redux, invadendi Imperatoris occaſionem minime deeſſe narrat, nihil quippe tale metuentes ab hoſte ut videbatur ſupplice. Et Imperator quidem Poloni Vires ſatis fractas ratus cum parte Copiarum ſe incolumis in Germaniam recepit: reliquam autem exercitus partem Geroni Antiſtiti Magdeburgio, Geroni Marchioni & Burchardo Comiti Palatino attribuit, edoctusque præteriti Temporis experientia facultatem & Vires Polono deeſſe poſſe, Voluntatem animumque ulciſcendi ſuperſiturum, ut caverent ſibi ac providerent ne quid detrimenti caperent Provinciæ Saxonicæ præcepit: Sed qui monitis hiſce inſuper habitis, hoſtiumque adeo Conſiliis minime exploratis, nec qui vias præſpecularentur miſſis profecti in paratas Inſidias cum Pudore & clade ſua præcipitarunt. Polonus enim ubi Imperatorem diſceſſiſſe reſcivit, haud imprudenter ſpeculatus neminem facilius opprimi, quam qui nihil timet, copias ſuas juxta locum plane invium in Sylva quadam vaſta, qua Exercitus Cæſaris tranſiturus erat, abſcondit. Germani, quod hoſtem viderent nullum, periculorum ſecuri quin imo præda Victoriaque alacres iactare ſe & convicia in Polonum ſpargere. Interea cincti undiquaque Vias arboribus inciſis occluſas reperiunt, ac Strepitum è longinquo audiunt: ideoque territi non prius Periculum imminere credunt, quam e Latebris hoſtes erumpentes vident. Ii vero magnis ſublatis Clamoribus, ac trucibus & horribilibus ululatibus in Germanos agmine facto irruere occupant & miſſilibus laceſſunt, ſtatimque fugam ſimulan-

quare HENRICUS CÆSAR cum Exercitu SILESIAM ingreditur: eamque pervaſtat;

Ibn Ezra's commentary on the Pentateuch is the most widely read of all his works. It is found in almost every rabbinic Bible printed since the sixteenth century.

Figure 1.3 Sample page from the Gutenberg Bible.

Figure 1.4 Sample page from the Gutenberg Bible.

ſtigante omnia inter Salam & Albim Fluvios depopulantur, novem millibus & ſexaginta quinque cæſis, pagisque compluribus exuſtis: ſed quos tamen Conradus II. Salicus Imp. Saxonum auxiliis imprimisque Ludolphi Privigni ſui (cujus Pater Bruno Marchio Saxoniæ, quo defuncto Giſela Uxor in Erneſti Sveviæ Ducis qui Leopoldi Filius, indeque in Conradi Imp. Matrimonio vixit) fudit & ſuperavit, Miſeconem autem ipſum eo adegit, ut Pacis firmandæ Gratia Goslariam, ubi Conventus eo animo indictus erat ſe ſiſteret, & Triburum antea ſibi ab Imperatoribus Germanis impoſitum penderet, ac ſe in fide permanſurum promitteret. Ita Georg. Fabricius rerum memorabilium Saxoniæ univerſæ lib. II. & alii rerum Germanicarum Scriptores: a quibus diſſentit Martinus Cromerus, negans Conrado tantum fuiſſe Otij ut bello proſequi Polonos potuerit, nimio ut videtur in populares ac Patriam Studio. Miecislaus ſane, ut cætera Patri multum diſſimilis, ita & bellator fuit minus felix: quod vel Moravia docet, quæ cum in Polonorum ditione aliquamdiu fuiſſet, a Bojemis tunc recepta fuit.

MIECISLAI II. Regis Pol. Res geſtæ

Anno

CHRISTI 1034. CÆSARIS CONRADI II. 11.

& Obitus:

Micislaus Rex amentia correptus, cum annis regnaſſet fere novem, vixiſſet quatuor ac quadraginta, die 15. Martij Poſnaniæ moritur, relicto Filio unico impubere Caſimiro. Ejus Ætas cum nondum Imperio matura eſſet, Sententia univerſi Conventus, qui Gneſnam ea de re convocatus erat, novi Regis Coronatio differtur, relicta interim penes Richſam Reginam Pueri Matrem Regni Adminiſtratione, quæ quod Regnum perverſe adminiſtraret, Teutonibusque ſuis addicta eſſet, ſive potius quod Boleslai Soceri exemplo nimiam nobilitatis licentiam coërceret, Polonorum Odia provocavit, quæ fuga denique ad Cæſarem Conradum cognatione ſibi inde usque ab OTTONE I. IMP. (cujus Proneptis ipſa, Conradus autem abnepos fuit) junctum vitavit, ablata ſecum Corona Regni omnique Gaza & filio hærede innocuo, mox in Saxoniam ſecuto. Is vero in Exilio iſto animum ad litterarum ſtudia appulit, & ob id Lutetiam Pariſiorum, ut Ingenium honeſtis diſciplinis excoleret, miſſus fuit. Illinc in Italiam porro devenit, & deniquè Pietate impulſus in Cluniacenſi Coenobio Benedictinum Monachum profeſſus DEO totum ſe vovit & ſacravit. Interregnum igitur heic fuit annorum plurium: in qua ἀναρχία Regnum Poloniæ non externis modo bellis ſed & inteſtinis ſeditionibus pene funditus perditum fuit: quippe cum Cædibus mutuis omnia miſcerentur: latrociniis viæ publicæ infeſtarentur, pagi atque oppida incenderentur: collatis Signis inter Cives & Proceres concurreretur: & ut quisque audaciſſimus eſſet, ita graviora quoque non vereretur patrare flagitia, & nec miniſtris ſacrorum nec Templis ipſis parceretur.

relinquit CASIMIRUM F. impuberem:

qui in Galliam abiit:

Inde in Cluniacenſe Coenobium ſe recipit:

Anno

CHRISTI 1036. CÆSARIS CONRADI II. 13.

LUCILIUS EPISCOPUS vitam exuit & Smogrovii Sepulturam accepit, anno Epiſcopatus nono: bibliotheca Eccleſiæ Smogrovienſi Teſtamento relicta: Suffectus illi a Collegio Sacerdotum LEONHARDVS: nobilis item proſapiæ Italus, qui poſt aliquot annos Sedem Episcopalem Conſenſu & approbatione Pontificis & Caſimiri Regis Smogrovia Bicinam (alii Riczinum) oppidum diſtrictus Brigenſis tranſtulit & Epiſcopatus nomen immutavit, ut Bicinenſis non Smogrovienſis deinceps appellaretur.

Lucilio Epiſc. Smogrovienſi defuncto LEONHARDUS ſuccedit:

Anno

CHRISTI 1038. CÆSARIS CONRADI II. 15.

Bretislaus ſive Brodislaus Bojemiæ Dux qui Udalrico ſuperiori anno defuncto ſucceſſerat, cum valido Exercitu, ferro & Igne Sileſiam quæ poſterius ſic dicta eſt & majorem Poloniam quam longiſſime depopulatus eſt: Wratislaviam: Poſnaniam: Cracoviam, aliaque oppida occupavit & ingentem Prædam egit: gravioribus utique incommodis affecturus Poloniam niſi metus belli domeſtici a Conrado quidem Imp. qui anno ſequenti deceſſit intentati, ab Henrico autem Filio & Succeſſore Ejus illati eum repreſſiſſet.

Bohemi WRATISLAVIAM expugnant:

CASI-

Digitized by Google

Printed by WILLIAM ADLARD, Bartholomew Close, and published by HENRY COLBURN, Publisher to the Queen Dowager, Great Marlborough Street.

Crown Copyright Reserved

PUBLISHED BY AUTHORITY

LONDON: PRINTED AND PUBLISHED BY HARRISON AND SONS, ST. MARTIN'S LANE, W.C.2.

PRICE ONE PENNY

1080 | Rodrigo Diaz, Ruy Diaz, Roy Diaz, Rodrigo Díaz, Ruy Díaz, Roy Díaz, Rodrigo Díez, Ruy Díez, Roy Díez, Rodrigo Díez, Ruy Díez, Roy Díez, Rodrigo Díez, Ruy Díez, Roy Díez

Tenant Responsibilities

Tenant shall keep the Premises and all other areas assigned to Tenant in a clean condition free of any debris, trash, rubbish, vermin, or other pests. Tenant shall keep all windows, doors, floors, appliances, and all systems and equipment exclusively serving the Premises in good order, repair, and condition at all times during the Term. In addition, Tenant shall promptly make all repairs and replacements: (a) caused by the negligence or misuse by Tenant, its agents, employees, invitees, or visitors; (b) caused by failure to keep the Premises in good order, condition, and repair; or (c) required by governmental or quasi-governmental authorities. Tenant shall not damage any demising wall or disturb the structural integrity of the Premises and will promptly repair any damage or disturbance caused by Tenant or its agents, employees, invitees, or visitors.

Alterations

Tenant shall not make any alterations, additions, or improvements to the Premises without the prior written consent of Landlord. Any alterations, additions, or improvements made by Tenant shall become the property of Landlord and shall remain upon the Premises at the expiration or earlier termination of this Lease, except that Landlord may require Tenant to remove any such alterations, additions, or improvements and restore the Premises to their condition prior to the installation thereof.

Insurance

Tenant shall maintain, at its own expense, commercial general liability insurance with limits of not less than $1,000,000 per occurrence and $2,000,000 in the aggregate, and property insurance covering Tenant's personal property, trade fixtures, and improvements in the Premises. Tenant shall name Landlord as an additional insured on the liability policy and shall provide Landlord with certificates of insurance upon request.

Indemnification

Tenant shall indemnify, defend, and hold harmless Landlord from and against any and all claims, losses, damages, liabilities, and expenses (including reasonable attorneys' fees) arising out of or in connection with Tenant's use or occupancy of the Premises, except to the extent caused by the gross negligence or willful misconduct of Landlord.

Default

The following shall constitute events of default: (a) Tenant fails to pay Rent when due and such failure continues for five (5) days after written notice; (b) Tenant fails to perform any other obligation under this Lease and such failure continues for thirty (30) days after written notice; or (c) Tenant becomes insolvent or files for bankruptcy.

Remedies

Upon an event of default, Landlord may, at its option, terminate this Lease, re-enter the Premises, and remove all persons and property therefrom. Landlord may also recover from Tenant all damages incurred by Landlord, including the cost of recovering the Premises and the balance of Rent for the remainder of the Term.

Assignment and Subletting

Tenant shall not assign this Lease or sublet the Premises or any part thereof without the prior written consent of Landlord, which consent shall not be unreasonably withheld, conditioned, or delayed.

Governing Law

This Lease shall be governed by and construed in accordance with the laws of the State of Illinois.

Entire Agreement

This Lease constitutes the entire agreement between Landlord and Tenant with respect to the Premises and supersedes all prior agreements, understandings, and negotiations, whether written or oral.

Notices

All notices required or permitted under this Lease shall be in writing and shall be deemed delivered when personally delivered or when mailed by certified mail, return receipt requested, to the addresses set forth above.

Signatures

IN WITNESS WHEREOF, the parties have executed this Lease as of the Effective Date.

LANDLORD: _____ Date: _____

TENANT: _____ Date: _____

Anno

CHRISTI 1079. CÆSARIS HENRICI IV. 23.

Stanislaus Epiſcopus Cracovienſis occiditur a Boleslao:

STANISLAVS EPISCOPVS cum minime reſipiſcere Boleslaum animadverteret, anathemate eum percutit, totaque Urbe Sacra fieri vetat: imitatus forte Exemplum D. Ambroſii qui Theodoſium Imperatorem ob cædem Theſſalonicenſium a Limine Templi rejecit, ſacrisque arcuit. At vero iratus & fremens Boleslaus, cum per Satellites fruſtra Stanislaum aggreſſus fuiſſet, ipſe ſtricto Enſe in Ædem D. Michaelis extra Urbem in Ripa ſitam, ubi tunc cum paucis Sacerdotibus ſacris operabatur, irrumpit, lethalique Ictu Epiſcopum in Verticem ferit ita ut, cadens animam protenus exhalaret. Cadaver a Satellitibus in Partes diſſectum canibus & volucribus objectum eſt: quod a quatuor tamen aquilis quæ alioqui in Polonia raro conſpiciuntur, defenſum mirandum in modum coaluiſſe dicitur. Fuit hæc Boleslai Sævitia ſane quam injuſta, etſi & modum excedere Zelus Epiſcopi potuit, qui quidem ob Vitæ morumque Sanctitatem & quæ ab eo edita dicuntur miracula centeſimo demum & quinto ac ſeptuageſimo poſt mortem Anno, ſatagente Boleslao V. & Epiſcopo Cracovienſi Prendota ab Innocentio IV. divorum numero adſcriptus Polonis hodieque Patronus & Tutela colitur. Memoria Ejus celebratur die 8. Maji.

Anno

CHRISTI 1081. CÆSARIS HENRICI IV. 25.

Boleslaus Pol. Rex in Exilium abit:

Boleslaus Poloniæ Rex ob S. Stanislai Cædem a Gregorio VII. fulmine percuſſus dignitate Regia exuitur: atque ita de quo omnia bona ſperata & videri coepta in omnia mala deſiit, ipſeque infelix & inviſus omnibus Hungariam fugit ubi Conſcientiæ Doloribus laceratum miſere periiſſe ſcribunt. Sunt tamen qui volunt, eum clam ab omnibus errabundum inter Alpes ad Monaſterium quoddam ſive id ad Oenipontem ſive ad Villacum ſitum ſit (utrumque enim memoratur) perveniſſe: ibique latentem quisnam eſſet poſt

Ejus Obitus:

multos labores in coquinæ miniſterio ultro & pœnitentia commiſſi Parricidii ſuſceptos & exhauſtos Vitam finiviſſe. Regnavit annos XXII. Conjugemque habuit Wiſſeslavam Ruſſorum Principis Filiam, quæ Patrem eum fecit filii unici Miecislai qui XII. annorum Puer in Exilium cum Patre profectus, indeque a Patruo in Poloniam revocatus ſine liberis obiit. Regi exaugurato ſuffectus frater Wladislaus quem Hermannum etiam vocarunt,

VVLADIZLAUS Frater ſuccedit:

ſed ſine corona: Princeps tantum Poloniæ: Cujus Gubernationis Initium in annum ſequentem incidit.

WLADISLAUS I.

Anno

CHRISTI 1086. CÆSARIS HENRICI IV. 30.

VVRATISLAUS Princeps Bohemiæ in REGEM conſecratus:

Wratislaus, Primus Bojemiæ Principum ab Henrico IV. Imp. in Regem * Bojemiæ Comitiis Moguntiæ celebratis a. d. 16. Junii evehitur, non Moravorum duntaxat regione, ſed & Luſatia ſuperiore in Bojemiam translata, quam Misniæ Marchionibus quod Saxones juviſſent, cum inde usque ab eo Tempore quo Marchia ab Henrico Aucupe conſtituta fuit in Wetinenſis Familiæ ſive Wittekindi poſterorum Ditione fuiſſet, recens Imperator ademerat. Sileſiam quoque & Poloniam illi tributam tam Hungari quam Germani Annales perhibent, quod veroſimile ob exaugurationem Regis Boleslai. Diademate Regio cinctum una cum Uxore Zvatava ab Egilberto Trevirenſi Archiepiſcopo XVII. Kal. Jul. acclamantibus

„tute ſubactum atque in Provinciam redactum fuerat, repente in Superbiam elatus, propter„ea quod Principes Teuthonicos cerneret domeſticis ſeditionibus occupatos, nequaquam ad „inferenda exteris Gentibus arma vacare, Regiam Dignitatem, Regiumque nomen ſibi uſurpa„vit, Diadema impoſuit, atque ipſo Die Natalis Domini a XV. Epiſcopis in Regem eſt conſe„cratus. Quæ brevi poſt comperta, Principes Teuthonicos, quibus Reip. Dignitas Curæ fuit, „graviter affecere, ſibique invicem ſucceſſebant, quod dum inteſtinis in ſe atque in ſua Viſcera „Odiis ſævirent, & digladiarentur, potentiam opesque barbarorum in tantum aluiſſent, ut jam „tertio Dux Bojemicus Regnum Teuthonicum Ferro & Igne populabundus peragraſſet, & nunc „Dux Polonorum in Ignominiam Regni Teuthonici contra leges ac Jura Majorum Regium „Nomen Regiumque Diadema impudens affectaſſet.

* Neplacho Abbas Opatovicenſis ad an. Dni 1086. „Jubente Imperatore HENRICO magna Sy„nodus in Moguntia fuit celebrata, in qua Imperator conſentientibus omnibus mandat Egil„berto Trevirenſi Archiepiſcopo, ut WRATISLAUM, primum Regem Poloniæ & Bojemiæ „in Civitate Pragenſi conſecret & inungat.

Anno

CHRISTI CÆSARIS

1100. HENRICI IV. 44.

ZYROSLAUS novem Annorum Episcopus Wratislaviensis diem clausit, ad Antecessorum Cineres Wratislaviæ repositus. Successorem habuit Imislaum sive HAYMONEM antiquæ Lestitarum Stirpis Polonum nobilem in cujus Electionem Boleslaus ægre tandem consensit. In locum Zyroslai Episcopi Wratislaviensis defuncti succedit IMISLAUS.

Anno

CHRISTI CÆSARIS

1102. HENRICI IV. 46.

Wladislaus Poloniæ Princeps laudabilis morbo & angore confectus prid. Non. Junii cum XX. regnasset annos, vixisset propemodum LIX. obiit, in Basilica Plocensi solemni Pompa funeratus. Uxores is habuit duas, quarum prior JUDITHA Wratislai Bojemiæ Regis filia, Bretislai Soror, cum filium illi peperisset, Boleslaum die 20. Aug. anno S. clɔ LXXXIV. partus doloribus adeo debilitata fuit, ut prid. Natalis CHRISTI exspiravit: altera * SOPHIA Henrici III. Imp. Filia: Henrici IV. Soror: Salomonis Hungariæ Regis vidua, cum qua nuptias Cracoviæ magno cum Apparatu celebravit anno clɔ LXXXIIX. filiasque genuit tres, quarum nomina ignorantur. Ex Concubina autem natus ipsi Sbigneus, cui Cujavia atque Masovia & Lencicienſi Tractu concessis, Boleslaus cætera atque adeo etiam Silesiam cum summo Imperio obtinuit: Crivoustus h. e. distortus vulgo cognominatus, quod Carbunculus ei ab ineunte adolescentia Os distorserat. Obiit & Liberi VVLADIZLAI Principis Poloniæ. Succedit BOLESLAUS III. Crivoustus.

BOLESLAUS III. CRIVOUSTUS.

Anno

CHRISTI CÆSARIS

1103. HENRICI IV. 47.

Boleslaus Crivoustus exacto luctu annuo, orante Senatu Uxorem duxit Sbislavam Svantopolci sive Stopolci Michaelis ** Kiovienſium Principis Filiam, non sine Indulgentia tamen Pontif. Romani, ne propter intercedentem cognationem incestæ essent ex Nuptiæ. Cui Sbislava, Michaelis Kiov. Princip. Filia subit.

Quæ sequentibus annis gesta, confuse a Scriptoribus traduntur: ut annorum ratio non constet. Moravos quidem ditionem suam Sbignei Consilio & opera invadentes; Duce Zulislao feliciter fudit: ac ei pro amissa in prælio manu, auream donavit. Ipse quoque in Moraviam incursionem fecit: exustusque plurimis Vicis atque Pagis non parvam etiam Prædam in Poloniam revexit. Pomeranos adhæc aliquoties vicit, eorumque Urbem imprimis divitem & populosam Bialogrodam tum & Colbergam, Camenum, Velinarin, Cosminum aliaque oppida in Potestatem suam redegit. In cujus quidem belli Historia primam fieri Glogoviæ Mentionem Curæus putat: cum narret Dlugossus, Boleslaum ut Pomeranos deluderet, collegisse exercitum Glogoviæ, præ se ferentem Expeditionem Bojemicam, sed inde subito moviſſe in Pomeraniam. Verum hoc ἀνεξετάστως: quippe cum centum retro annis Gloguam Urbem memoret Ditmarus Episcopus Mersburgensis antiquissimus Misniæ & Saxoniæ Historicus. Virtus Boleslai Regis Poloniæ.

Anno

* Ebbo in Vita S. Ottonis Ep. Bambergensis in actis SS. Antverp. T. I. Julii p. 426. „Accidit „forte illis diebus, ut germana Soror HENRICI IV. Imperatoris, Juditha nomine, in Ma„trimonio jungeretur Bolezlao (Wladizlao) Polonorum Duci. Add. Nobiliss. Dn. Jo. Dav. Kœleri P. P. Altorfini Dissertatio Genealogica de Familia Augusta Franconica, p. 58. & 59.

** Dlugossus lib. IV. ad an. 1103. „Bolezlaus Polonorum Monarcha uxorem Principis Majo„ris Russiæ Filiam Svantopelkonis Ducis Kioviensis nomine Zbislavam, Virginem forma „& moribus illustrem (quamvis alter alterum quarto consanguinitatis gradu æque contin„geret) accepit . . . . Nuptiarum celebritatem Cracoviæ 16. die Novembris „actarus.

Anno CHRISTI 1108. CÆSARIS HENRICI V. 2.

HENRICUS V CÆSAR Bellum Hungaris infert:

Henricus V. Cæsar à Svatopolco Bojemo adjutus Colomanno Hungarorum Regi qui Almum fratrem regno ejecerat * bellum parat, sed irrito conatu. Auxilia Colomanno misit Boleslaus Polonus, ac dum in castris Cæsaris esset Bojemiæ Princeps ipse interea Bojemiam deprædatus est. Post hoc bellum Boleslaus Sbigneum fratrem propter Proditionem sæpius tentatam, cum omnes capite plectendum censerent, exilio multat: ipseque ad Henricum Imperatorem se recepit.

Anno CHRISTI 1109. CÆSARIS HENRICI V. 3.

Inde Silesiæ sed Eventu sinistro:

Henricus V. Imperator adjutos a Polonis Hungaros, & vexatos Bojemos indigne ferens, sollicitatus insuper a Sbigneo exule magnis coactis Copiis Poloniam Svatopulco Bojemo & Sbigneo Sociis tendit. Libusioque oppido limitaneo & Riceno captis, Bithomia autem arce frustra oppugnata exercitum ad Glogoviam ducit: cumque vado invento non procul ab Urbe in alteram Viadri ripam traduxisset, multos ex Agminibus Boleslai incautos oppressit. Hinc magna vi Urbs oppugnari coepta, frequens quidem ea Tempestate sed non munitissima. Oppidani veriti, ne capta per Vim urbe extrema quoque ab irato Hoste paterentur, quinque dierum Inducias petunt: quibus nisi succursum sibi esset, deditionem promittunt, obsidesque dant primorum Civium liberos. Ad Boleslaum itaque mittunt, quanto in Discrimine sint, ac quid cum hoste constituerint exponunt, orant ut illis opem celeriter ferat. Collaudavit ille eorum Consilium, mature se affuturum polliceetur, quod ni affuerit sustinere hostilem Impetum jubet, ni faciant, deleturum se eos post Discessum Cæsaris jurat. Valuit apud Glogovienses plus fides & auctoritas Principis, quam privata Pietas: Itaque biduo quod de Induciis erat reliquum, ad sustinendam Vim Hostium omni ope se comparant. Adveniente ergo quinta Die promissam deditionem Cæsar poscit, ubi vero muratos oppidanorum Animos videt, corona Urbem oppugnat, obsidesque machinis allegari & ad mœnia obverti jubet: ut dum suis oppidanorum misericordia parcit, facilius & liberius mœnia subeant. Sed nihilominus oppidani omne Telorum Genus in suos juxta ac in Hostes congerunt, ac omni ratione Vim hostium depellunt. Cæsar illorum Constantiam admiratus, & suorum pericula ac vulnera miseratus, receptui canere jussit, & in Castra suos reduxit, amissis multis Viris fortibus; Boleslaus interea expectata Auxilia acceperat, validasque de suo milite copias habebat, itaque propius Hostem accedit, nec tamen pugnandi Copiam, quamvis flagitantibus suis faciebat sed è latebris & Insidiis hostilem Exercitum petebat, populatores excipiebat, subitisque Incursionibus nec oppugnandi Urbem nec reficiendi se nec quiescendi Spatium hosti dabat. Angebatur autem ancipiti malo Cæsar obsesso quam obsidenti similior, præsertim Svatopulcus Bojemus adacto per Tergum Telo jusso Virsovicensium exulum occisus fuit. Cæterum Boleslaus Cæsarem non satis auspicati Belli jam pertæsum simul quod hyems instabat faciliorem placidioremque fore, legatos ad eum de armis pace commutandis misit: quibus Cæsar has Conditiones dixit: ut Sbigneus in Principatum suum restitueretur, & ut Poloni Tributum penderent, quod deberent Imperio. Durae videbantur legatis Conditiones: neque existimabant principem eas accepturum esse. Ibi Cæsar ut legatos terreret, thesauris suis apertis Vim maximam Auri & Argenti iisdem demonstravit: Hisce inquiens Præsidiis Polonos subjugabo. Cui Legatorum Princeps Scarbicus Comes subridens intrepido ac prorsus heroico Animo detractum quem digito gestabat Annulum ad reliquum Cumulum adjecit, his Verbis additis: Aurum Auro jungatur. Scomma intellectum Cæsar gratias agendo elusit, lingua Germanica habe Danck dicens: quod est: Gratias ago: indeque postea universæ Familiæ nobile nomen manlit ut Habdanckii adpellarentur, ex quibus ortæ creduntur in Silesia nobiles Posedoroskiorum & Jencovitiorum Gentes honoratissimæ. Reversi ad Boleslaum Legati mandata Cæsaris referunt: At is Conditionum Iniquitatem accusatus, Cæsarem vexare pergit, qui tot malis fatigatus majoraque metuens alio

Glogovia mira Civium Virtute servata:

* Pisonium obsidione cinctum, sed non expugnatum referunt Chronicon Claustro Neoburgense Tom. I. Script. Rer. Austriac. R. P. Dn. Hieronymi Pez: & Chronicon Monasterii Mellicensis Tom. eodem. inde Tom. II. p. 183. Chronicon Monasterii Admontensis.

Digitized by Google

Ecclesiastes. 17

(2) Where a person is convicted of an offence under this section, the court may, in addition to any other penalty, order the forfeiture of any vehicle, boat, aircraft or other thing used for the purpose of the commission of the offence.

(3) Where a person is convicted of an offence under this section, the court may order that any money or other property found in the possession or control of that person or of any other person on his behalf shall be forfeited to the Crown if the court is satisfied that the money or other property was intended for use in the commission of the offence.

(4) Where a person is convicted of an offence under this section, the court may order that any money or other property found in the possession or control of that person or of any other person on his behalf shall be forfeited to the Crown if the court is satisfied that the money or other property was intended for use in the commission of the offence.

(5) Where a person is convicted of an offence under this section, the court may order that any money or other property found in the possession or control of that person or of any other person on his behalf shall be forfeited to the Crown if the court is satisfied that the money or other property was intended for use in the commission of the offence.

(6) Where a person is convicted of an offence under this section, the court may order that any money or other property found in the possession or control of that person or of any other person on his behalf shall be forfeited to the Crown if the court is satisfied that the money or other property was intended for use in the commission of the offence.

(7) Where a person is convicted of an offence under this section, the court may order that any money or other property found in the possession or control of that person or of any other person on his behalf shall be forfeited to the Crown if the court is satisfied that the money or other property was intended for use in the commission of the offence.

(8) Where a person is convicted of an offence under this section, the court may order that any money or other property found in the possession or control of that person or of any other person on his behalf shall be forfeited to the Crown if the court is satisfied that the money or other property was intended for use in the commission of the offence.

(9) Where a person is convicted of an offence under this section, the court may order that any money or other property found in the possession or control of that person or of any other person on his behalf shall be forfeited to the Crown if the court is satisfied that the money or other property was intended for use in the commission of the offence.

(10) Where a person is convicted of an offence under this section, the court may order that any money or other property found in the possession or control of that person or of any other person on his behalf shall be forfeited to the Crown if the court is satisfied that the money or other property was intended for use in the commission of the offence.

(11) Where a person is convicted of an offence under this section, the court may order that any money or other property found in the possession or control of that person or of any other person on his behalf shall be forfeited to the Crown if the court is satisfied that the money or other property was intended for use in the commission of the offence.

(12) Where a person is convicted of an offence under this section, the court may order that any money or other property found in the possession or control of that person or of any other person on his behalf shall be forfeited to the Crown if the court is satisfied that the money or other property was intended for use in the commission of the offence.

(13) Where a person is convicted of an offence under this section, the court may order that any money or other property found in the possession or control of that person or of any other person on his behalf shall be forfeited to the Crown if the court is satisfied that the money or other property was intended for use in the commission of the offence.

(14) Where a person is convicted of an offence under this section, the court may order that any money or other property found in the possession or control of that person or of any other person on his behalf shall be forfeited to the Crown if the court is satisfied that the money or other property was intended for use in the commission of the offence.

(15) Where a person is convicted of an offence under this section, the court may order that any money or other property found in the possession or control of that person or of any other person on his behalf shall be forfeited to the Crown if the court is satisfied that the money or other property was intended for use in the commission of the offence.

(16) Where a person is convicted of an offence under this section, the court may order that any money or other property found in the possession or control of that person or of any other person on his behalf shall be forfeited to the Crown if the court is satisfied that the money or other property was intended for use in the commission of the offence.

(17) Where a person is convicted of an offence under this section, the court may order that any money or other property found in the possession or control of that person or of any other person on his behalf shall be forfeited to the Crown if the court is satisfied that the money or other property was intended for use in the commission of the offence.

(18) Where a person is convicted of an offence under this section, the court may order that any money or other property found in the possession or control of that person or of any other person on his behalf shall be forfeited to the Crown if the court is satisfied that the money or other property was intended for use in the commission of the offence.

(19) Where a person is convicted of an offence under this section, the court may order that any money or other property found in the possession or control of that person or of any other person on his behalf shall be forfeited to the Crown if the court is satisfied that the money or other property was intended for use in the commission of the offence.

(20) Where a person is convicted of an offence under this section, the court may order that any money or other property found in the possession or control of that person or of any other person on his behalf shall be forfeited to the Crown if the court is satisfied that the money or other property was intended for use in the commission of the offence.

quod revocaſſet illum coepit, quem Igniculum in Pectore Boleslai cum magis alerent infenſi Sbigneo proceres, eo mitiſſimum Principem impulerunt, ut fratrem interficiendum curaverit. * Alii tamen non morte mulctatum, ſed luminibus privatum ex conſilii Sententia fuiſſe, nec ita multo poſt cum dolore deceſſiſſe ſcribunt. Ipſum quidem Boleslaum admiſſi facinoris & contaminatæ illa labe exiſtimationis ſuæ adeo poenituit, ut propitiando Numini aſſiduam poſtea operam navaverit, multisque lacrymis, Eleemoſynis & Laboribus peregrinationum in Galliam Narbonenſem ad D. Ægidij tutelaris ſui, in Hungariam ad D. Stephani Sepulchra, Gneſnam ad D. Adalberti Reliquias ultro ſuſceptarum Scelus eluere conatus ſit.

Anno

CHRISTI 1120. CÆSARIS HENRICI V. 14.

Collegium Sacerdotum primariorum quos Prælatos & Canonicos vocant, juxta ac vicariorum in majore Glogovia fundatum & inſtitutum a Boleslao Principe Polonorum, adjuvante Haymone Epiſcopo Wratislavienſi. Collegium Glogoviæ majore fundatum:

Anno

CHRISTI 1121. CÆSARIS HENRICI V. 15.

Boleslaus Princeps nuptias Filio Vladislao cum ** Chriſtina Henrici Imperatoris filia, qui tum demum ambo puberes facti fuerant, maximo apparatu celebrat, quibus Stephanus Rex Hungariæ ac Ruſſorum Bojemorumque Duces interfuere. Nuptiæ VVLADIZLAI DUCIS cum IMP. Filia:

Anno

CHRISTI 1122. CÆSARIS HENRICI V. 16.

Adelheidis Boleslai uxor poſt decem annorum ſterilitatem filium *** Cazimirum paruit, ſed qui decem annorum Puer turbato mortalitatis Ordine ante Patrem obiit. F. Caſimirus BOLEZLAO natus:

Anno

CHRISTI 1124. CÆSARIS HENRICI V. 18.

Expeditio in Danos hoc anno a Boleslao ſuſcepta, auctore Petro **** Duvino, qui clara & illuſtri apud Danos ortus familia, cum ſe juvenis in aulam Boleslai contuliſſet, magna Ingenii Dexteritate & Suavitate morum cito ſe in Gratiam & amicitiam ejus ſe inſinuavit, ita ut poſtea multis magnisque Poſſeſſionibus & imprimis Comitatu Scrinnenſi & uxore illuſtri e Genere Ducum Ruſſiæ quæ Sbislavam priorem Boleslai Conjugem cognatione attingebat, ab eo cohoneſtaretur. Pater hujus Petri Guilielmus facile princeps erat Procerum Daniæ, quem cum ingenti Theſauro omnique ejus cognatione ſecum avexit, ſecundaque navigatione uſus poſt rem bene confectam in Poloniam rediit. Expeditio in Danos:

Boleslaus Ducis Boëmiæ Frater mittit ad Poloniæ Principem Stephanum Comitem, qui cum tranſiret Sylvam quæ eſt inter Saxoniam & Poloniam, incidit in armatas Latronum manus, fortiterque cum ſuis pugnans opprimitur tamen: ſolus Presbyter (inquit Cosmas) evadit & nunciavit in Urbe Glogou quod factam fuerat; Præfectus autem illius urbis nomine Voydan cum multis accelerans tunc armatis, invenit Ste- Legatus Poloniæ in Sileſia occiſus:

* Eadem Dlugoſſus lib. IV. ad an. 1116.

** ADELHEYDE: Henrici IV. Imp. F. vid. Tab. I. Genealogica: no. 2. Tom. I. Scriptorum Rerum Sileſiacarum.

*** Erravit Henelius hoc loco cum Dlugoſſo: nempe Salomeam Henrici Senioris Com. a Bergen F. alteram BOLEZLAI III. REGIS Conjugem fuiſſe Annales Zvvifaltenſes teſtantur, vide quæ ad an. 1110. in notis diximus: ex hac reliqua Bolezlai Progenies, excepto WLADIZLAO II. Duce Sileſiæ, Filio primogenito, quem Zbislava: Ruſſiæ Principis Filia peperit. Eandem nobiscum Sententiam fovet Nobiliſſ. Auctor Bibliothecæ Polonicæ Specim. VII. p. 861. n. 215.

**** Fabulam redolere expeditionem hanc Idem Nobiliſſ. auctor Bibliothecæ Polonicæ l. c. affirmat: quare avide Petri Dani ſive Dunini Anaſtaſin expectamus, quam Dn. Joh. Godofredus Baron: I. V. D. luci publicæ promiſit.

Example 1.2.1 Suppose that a researcher is interested in the effect of a new drug on the blood pressure of patients with hypertension. The researcher selects a group of patients with hypertension and measures their blood pressure before and after they take the drug. The researcher then calculates the difference between the two blood pressure measurements for each patient. The set of differences is a sample from the population of all patients with hypertension who take the drug. The researcher can use this sample to make inferences about the effect of the drug on the population of all patients with hypertension.

Example 1.2.2 Suppose that a researcher is interested in the relationship between the amount of time that students study and their grades on an exam. The researcher selects a group of students and measures the amount of time that they study for the exam and their grades on the exam. The researcher then calculates the correlation between the two measurements. The correlation is a sample from the population of all students who take the exam. The researcher can use this sample to make inferences about the relationship between the amount of time that students study and their grades on the exam in the population of all students who take the exam.

Example 1.2.3 Suppose that a researcher is interested in the effect of a new teaching method on the reading ability of first-grade students. The researcher selects a group of first-grade students and randomly assigns them to two groups. The students in one group are taught using the new teaching method, and the students in the other group are taught using the traditional teaching method. The researcher then measures the reading ability of the students in both groups at the end of the year. The researcher then calculates the difference between the mean reading ability of the students in the two groups. The difference is a sample from the population of all first-grade students who are taught using the new teaching method and all first-grade students who are taught using the traditional teaching method. The researcher can use this sample to make inferences about the effect of the new teaching method on the reading ability of first-grade students in the population of all first-grade students who are taught using the new teaching method and all first-grade students who are taught using the traditional teaching method.

Example 1.2.4 Suppose that a researcher is interested in the relationship between the amount of time that students study and their grades on an exam. The researcher selects a group of students and measures the amount of time that they study for the exam and their grades on the exam. The researcher then calculates the correlation between the two measurements. The correlation is a sample from the population of all students who take the exam. The researcher can use this sample to make inferences about the relationship between the amount of time that students study and their grades on the exam in the population of all students who take the exam.

Example 1.2.5 Suppose that a researcher is interested in the effect of a new drug on the blood pressure of patients with hypertension. The researcher selects a group of patients with hypertension and measures their blood pressure before and after they take the drug. The researcher then calculates the difference between the two blood pressure measurements for each patient. The set of differences is a sample from the population of all patients with hypertension who take the drug. The researcher can use this sample to make inferences about the effect of the drug on the population of all patients with hypertension.

Example 1.2.6 Suppose that a researcher is interested in the relationship between the amount of time that students study and their grades on an exam. The researcher selects a group of students and measures the amount of time that they study for the exam and their grades on the exam. The researcher then calculates the correlation between the two measurements. The correlation is a sample from the population of all students who take the exam. The researcher can use this sample to make inferences about the relationship between the amount of time that students study and their grades on the exam in the population of all students who take the exam.

Example 1.2.7 Suppose that a researcher is interested in the effect of a new drug on the blood pressure of patients with hypertension. The researcher selects a group of patients with hypertension and measures their blood pressure before and after they take the drug. The researcher then calculates the difference between the two blood pressure measurements for each patient. The set of differences is a sample from the population of all patients with hypertension who take the drug. The researcher can use this sample to make inferences about the effect of the drug on the population of all patients with hypertension.

Example 1.2.8 Suppose that a researcher is interested in the relationship between the amount of time that students study and their grades on an exam. The researcher selects a group of students and measures the amount of time that they study for the exam and their grades on the exam. The researcher then calculates the correlation between the two measurements. The correlation is a sample from the population of all students who take the exam. The researcher can use this sample to make inferences about the relationship between the amount of time that students study and their grades on the exam in the population of all students who take the exam.

Example 1.2.9 Suppose that a researcher is interested in the effect of a new drug on the blood pressure of patients with hypertension. The researcher selects a group of patients with hypertension and measures their blood pressure before and after they take the drug. The researcher then calculates the difference between the two blood pressure measurements for each patient. The set of differences is a sample from the population of all patients with hypertension who take the drug. The researcher can use this sample to make inferences about the effect of the drug on the population of all patients with hypertension.

Example 1.2.10 Suppose that a researcher is interested in the relationship between the amount of time that students study and their grades on an exam. The researcher selects a group of students and measures the amount of time that they study for the exam and their grades on the exam. The researcher then calculates the correlation between the two measurements. The correlation is a sample from the population of all students who take the exam. The researcher can use this sample to make inferences about the relationship between the amount of time that students study and their grades on the exam in the population of all students who take the exam.

Anno

CHRISTI 1135. CÆSARIS LOTHARII II. 10.

Lotharius Imp. cum Bojemis Hungaris Polonis Slavis Danis potentiſſimis Populis Conventum habet Magdeburgi: in quo poſtquam ab armis receſſum de foederibus & Pace actum fuit, ſunrque ibi decennales Induciæ inſtitutæ. Factum id VIII. Kal. Martii. Trithem. Fabric. Sunt & qui impetraſſe Polonum ſcribant auxiliares ab Imperatore Copias contra Moſcovitas & Ruſſos, nec non factas illi cum Bojemo trium annorum Inducias, quæ priusquam finitæ ſunt, Pax ſolida & perpetua inter Polonos & Bojemos firmata fuerit. Henr. Mutius Memoriæ prodidit: Lotharium in Polonos bellum comparaſſe propter Triburum Romanorum Imperatori a XII. annis non ſolutum, Polonos autem bellum timentes Ducem ſuum cum magnis muneribus obviam Imperatori miſiſſe atque eum in Saxonia occurrentem ad Lotharium miſſum non eſſe, niſi prius tributa debita ſolveret, & jusjurandum daret, ſe Romano Imperatori deinceps dicto audientem fore. Id utrumque cum ille feciſſet, magnaque inſuper dona dediſſet, pacem ei datam eſſe. Sed hanc Mutii Narrationem ridet Cromerus l. V. de rebus Polonorum.

Anno

CHRISTI 1139. CÆSARIS CONRADI III. 2.

Boleslaus Crivouſtus Princeps Poloniæ, magni ſane animi, juſti & æqui obſervans, ad beneficentiam & liberalitatem promtus, pacis Artium minime expers, ſed belli ſtudiis præſtantior, Miles quippe strenuus & audax, Dux providus, ſolers & felix, ultimum ſi excipias Haliciense Prælium in quo vix evaſit, pudoreque ac dolore ſtimulantibus, compectum deinceps Hominum & Colloquia vitavit, toto anno lecto affixus & debilitatus in mortem tandem concęſſit cum vixiſſet annos LIII. regnaſſet poſt Patrem XXVI. collatis Signis cum hoſte quadragies ſepties conflixiſſet ſemper Victor; Lotharius autem Imperator uno eum anno antevertiſſet. Filios ſuperſtites reliquit quinque: e quibus WLADISLAO natu maximo, penes quem Principatum & Summam rerum moriens conſtituit, Kracovienſem, Siradienſem & Lancitienſem ditiones itemque SILESIAM adſignavit: BOLESLAO cogn. CRISPO Maſoviam & Cujaviam cum vicinis Oris: MICISLAO Gnemenſem Poſnanienſem, Caliſſienſem, & Pomeraniam: HENRICO Sendomirienſem atque Lublinenſem. CASIMIRUM Infantem, qui ſuperiori Anno natus erat prætexit. Cauſam rogatus reſpondit: jam illi quoque Portionem ſuam eſſe deſignatam. Admirantibus cunctis: non animadvertitis, inquit, in Curru inter quatuor rotas quintam eam eſſe Partem Currus, cui Homines inſident, & Onera imponunt, quæ quidem in rotis ſuſtentantur atque portantur. Eum igitur locum inter quatuor Fratres quintus obtinebit, illisque ſuo Tempore ſuccedet. Cæterum præter hos Liberos & Casimirum alterum in Pueritia defunctum, filias quoque Boleslao fuiſſe lego SVENTOSLAAM Anno S. clo CVI. natam: JUDITHAM Stephano Colomanni Hungariæ Regis, cui nomen Lutgardi in Germania impoſitum, filio denuptam, nec non DOBROGNEVAM Dieterici III. Marchionis Luſatiæ & Landsbergæ, Fundatoris Monaſterii Doberlucenſis Herois magnanimi Conjugem primam, Lauterburgi ad Latus Mariti ſepultam. Monumenta Fundationis Monaſterii Vincentini in Suburbiis Wratislavienſibus a Petro Duvino Præmonſtratenſis Ordinis Monachis, qui Tunica Alba cum linea toga ſub candido Pallio amiciuntur, conditi hoc anno, edita ſub nomine filiorum Boleſlai cum Pater recens deceſſiſſet. Neque alia extare vetuſtiora in noſtra hac Regione putat Curæus.

BOLEZLAI III. Regis Poloniæ Obitus: Conjuges & Liberi:

Monaſterium S. Vincentii Wratislaviæ fundatur:

WLADISLAUS II. PRINCEPS POLONIÆ.

Anno

CHRISTI 1140. CÆSARIS CONRADI III. 3.

Partitione Regni ſecundum Deſcriptionem Patris facta ad ſuas quisque ditiones & quaſi Satrapias diſceſſere: ita tamen ut Wladislaum (a quo & Casimirus infans exſors curandus atque educandus ſuſceptus eſt) Principem agnoſcerent, ejusque Majeſtatem comiter conſervarent. Initio autem ſtatim Sobislaus Bojemorum Dux Pactorum

Bohemi Bello Poloniam petunt:

Hugh Bigod, Earl of Norfolk, Marshal of England, 1270–1306

multum ex vero traxere, acrem sui apud prepotentes memoriam relinquunt. Factum hoc est anno clɔ C XLIV. vixitque post eam Calamitatem Petrus in exilio quidem Annis duobus, bonis autem & honoribus a fratribus Wladislai restitutus quinque.

Anno CHRISTI 1145. CÆSARIS CONRADI III. 8.

Nobilitas Polonica Petri Calamitate irritata lites inter fratres serere non desiit, donec res in manifestum bellum erupit. Ac Wladislaus quidem auxiliis Rusficis fretus, fratres suos in Urbe Posnaniensi obsedit: quem Archiepiscopus Gnesnensis ex Urbe in Castra sacro habitu profectus graviter objurgavit, solemnemque in ipsum Sacrorum Interdicto notatum, detestationem expressit: abiens etiam carpento suo Tentorium Principis forte fortuna solo prostravit, quæ res mali Ominis loco habita fuit. Patienter tamen omnia Princeps tulit, nec acerbius quicquam in Episcopum aut fecit aut dixit. Tandem cum sui securius quam Castrorum postularet Ratio, agerent, omniaque circa ipsum plena essent proditionum & Insidiarum, obsessi eruperunt, exercituque Vladislai partim Internecione deleto partim in fugam conjecto memorabilem Victoriam reportarunt. Ipse Vladislaus cum Russis Ducibus & paucis quibusdam evadens Cracoviam contendit, cumque magna statim fieret Polonorum ab ipso Defectio, (ut solet quo Fortuna eodem etiam hominum inclinare favor) ætate sequenti ab omnibus suis desertus, fratrumque misericordia desperata, Conradi Imperatoris Adfinis sui Opem imploraturus per Silesiam in Germaniam profugit, Cracoviæ Uxore & tribus Filiis relictis: sed qui & ipsi mutare solum & maritum ac Patrem sequi jussi, Principatus autem & summa rerum ac quæcunque in ditione Vladislai fuerunt ad Boleslaum cogn. Crispum, qui Vladislao natu proximus erat, delata sunt.

Bellum inter Fratres Duces Poloniæ: WLADIZLAI Clades & Fuga.

BOLESLAUS IV. cogn. CRISPUS

Anno CHRISTI 1146. CÆSARIS CONRADI III. 9.

MAGNO EPISCOPO WRATISLAVIENSI febre extincto succedit JOHANNES II. quem Janicum & Janislaum nonnulli adpellant, equestri Gryphium sive Griffonum ut vulgo vocant, familia ortus: Vir devotus & placidus Ordinisque Cistercienſium qui auspice D. BERNHARDO Abbate Clarevallensi, prolapsis in luxum & Otia Benedictinis, Religionem pene fugientem sistere quodammodo videbatur, Amator, ipsique adeo Bernhardo percarus.

Magno Episcopo VVratislaviensi defuncto succedit JOHANNES II. Grypho:

Anno CHRISTI 1147. CÆSARIS CONRADI III. 10.

Conradus Cæsar Expeditionem in Asiam pro CHRISTIANIS adversus Arabes Persasque parans * per Poloniam Iter fecit: ut Wladislaum, de cujus restitutione crebris legationibus egerat, cum Boleslao cæterisque fratribus reconciliaret. Et acceptus est quidem Cæsar perhonorifice, verum nihil tunc impetravit, nisi quod pollicitus est Boleslaus se cum reversus fuisset a bello Sacro Cæsar, pariturum Juri & quæ is vellet facturum esse.

Expeditio crucigna:

Anno CHRISTI 1148. CÆSARIS CONRADI III. 11.

JOHANNES II. Episcopus Wratislaviensis ad Gnesnensem Archiepiscopatum Boleslai maxime Principis beneficio evocatus Successorem accepit WALTHERUM equestri Zadoreorum ortum familiæ qui Basilicam Wratislaviensem Ligneam ad id Tempus muro exædificavit, Ordinemque Ceremoniarum, Cantus & Vestitus ex Lugdunensi omnium Galliæ nobilissima & antiquissima cum Liliorum Insignibus in eam induxit.

Res gestæ VVALTHERI Episc. VVratislaviensis:

* Non per Poloniam, sed per Pannoniam Iter in Terram Sanctam suscepisse Otto Frisingensis Testis est lib. I. c. XLIII. quod & observavit Nobilis. Autor Bibliothecæ Polonicæ Specim. VII. no. 142.

Digitized by Google

Anno

CHRISTI 1149. CÆSARIS CONRADI III. 12.

CONRADI IMP. expeditio in Polonos:

Boleslao ejusque fratribus Vladislaum exulem restituere tergiversantibus Conradus Imperator ex Asiatica Expeditione reversus bellum Polonis intulit: sed quod inter ipsa fere Initia fuit restinctum: cum Boleslaus ad Cæsarem in Castra quæ ad Oderam cujus Aquæ valde tunc excreverant, habebat, cum fratribus venisset, ac novis factis pollicitationibus, ut recederet ille atque exercitum dimitteret, impetrasset.

Anno

CHRISTI 1151. CÆSARIS CONRADI III. 14.

Obitus Petri Dani sive Damini:

Ad X. Kal. Martii infelix ille Petrus Danus, LXXV. ut ferunt, templorum ac duorum Monasteriorum ἀνάκτης ac Conditor Vita decessit, in æde Vicentina sepultus. Lapidi fuere inscripti Versus duo, quos etsi rudes sunt, inferam tamen:

Hic situs est Petrus Maria Conjuge fretus,
Marmore splendente Patre Wilhelmo peragente.

Calvariam Petri adhuc conspectam cum Cœnobium everteretur, Curæus testatur.

Anno

CHRISTI 1152. CÆSARIS FRIDRICI I. Barbarossæ 1.

VVLADISLAI II. Ducis exulis excursio in Silesiam:

Vladislaus exul exiguis Equitum peditumque copiis a Conrado Imp. paulo ante mortem ipsius impetratis Vratislaviensem tractum & viciniam illam omnem crebris excursionibus infestat, exstructis etiam in confinio duabus Arcibus Nemcia & Grothecia: quæ etsi præsidio militum erant munitæ, non difficulter tamen a Polonis sunt occupatæ.

Anno

CHRISTI 1154. CÆSARIS FRIDRICI I. Barbarossæ 3.

Bulla ADRIANI IV. P. R. pro Episcopatu VVratislaviensi:

Bulla Adrianus IV. P. R. recipit sub protectionem SS. Petri & Pauli & Sedis Apostolicæ Ecclesiam Wratislaviensem & singula bona ipsius, oppida, villasque nominatim expressas, cum propriæ Manus subscriptione & approbatione & subscriptione propria Cardinalium

Anno

CHRISTI 1157. CÆSARIS FRIDRICI I. 6.

FRIDRICI I. IMP. expeditio in Poloniam suscepta:

Fridricus Barbarossa Imperator cum Poloni per Legatos sæpius moniti nec Vladislaum recipere vellent, nec, ut Güntheri Verbis utar, jurare fidem, nec prisco more Tributa Annua, quingentas curarent pendere marcas, cum ab ipso Vladislao supplicitèr rogatus, tam a proceribus Imperii, quibus violenta Polonorum Superbia invisa erat, plurimum instigatus, * Augusto Mense cum maximis Germanorum & Bojemorum copiis Poloniam ingreditur, Oderamque fluvium, nemine prohibente, vado transivit, Poloni tanto ac tam valido exercitui impares sese fore rati, ut hosti pabuli & commeatus, præsidiorumque parandorum facultatem præciderent, ultra Oderam partim Villas & oppida ipsi comburunt, partim munitiones dejiciunt, quo quidem incendio Glogovia etiam & Bythomia conflagrasse dicuntur. Tametsi vero in Exercitu Imp. intestinorum Dolore laborari vulgo coeptum, eoque morbo multi mortales absumerentur, Princeps tamen heroicus de ardore suo nihil remisit, eoque tandem Boleslaum adegit, ut suis ac fratrum provinciis metuens, impetrata per Bojemum adeundi Cæsarem potestate, veniam ab eo & pacem peteret, quam his illi Conditionibus concessam Scriptores Rerum Polonicarum narrant, ut Vladislaus ad Silesiæ modo Dominatum restituatur, cæteris se abstineat, & ut Boleslaus una cum fratribus CCC. cataphractos equites Fridrico in Auxilium ad Mediolanense sive Longobardicum bellum mittat. At aliter Rade-

* Vid Vita FRIDRICI I. Barbarossæ Imp. quam ex monumentis fidè dignissimis Studio incomparabili EXCELLENTISSIMUS Dn. a Bünau: an. 1722. edidit. pag. 69.

Ephesians 5:1-20

1 Therefore be imitators of God, as beloved children;
2 and walk in love, just as also the Christ loved us and gave himself up for us, an offering and a sacrifice to God for a fragrant aroma.
3 But fornication and all uncleanness or covetousness, let it not even be named among you, as becomes saints;
4 nor filthiness and foolish talking or jesting, which are not fitting, but rather thanksgiving.
5 For this you know, knowing that no fornicator or unclean person or covetous man, who is an idolater, has any inheritance in the kingdom of the Christ and God.
6 Let no one deceive you with empty words, for because of these things the wrath of God comes upon the sons of disobedience.
7 Therefore do not become partakers with them.
8 For you were once darkness, but now you are light in the Lord. Walk as children of light
9 (for the fruit of the light is in all goodness and righteousness and truth),
10 proving what is well-pleasing to the Lord.
11 And have no fellowship with the unfruitful works of darkness, but rather even reprove them.
12 For the things done by them in secret it is shameful even to speak of.
13 But all things, when reproved, are made manifest by the light, for everything that makes manifest is light.
14 Therefore it says, "Awake, sleeper, and arise from the dead, and the Christ will shine on you."
15 Look carefully then how you walk, not as unwise but as wise,
16 redeeming the time, because the days are evil.
17 Therefore do not be foolish, but understand what the will of the Lord is.
18 And do not be drunk with wine, in which is dissipation, but be filled with the Spirit,
19 speaking to yourselves in psalms and hymns and spiritual songs, singing and making melody with your heart to the Lord,
20 giving thanks always for all things in the name of our Lord Jesus Christ to God, even the Father,

21 submitting yourselves to one another in the fear of Christ.
22 Wives, to your own husbands, as to the Lord.
23 For the husband is head of the wife, as also the Christ is head of the assembly, he himself the Savior of the body.
24 But as the assembly is subject to the Christ, so also the wives to their husbands in everything.
25 Husbands, love your wives, even as also the Christ loved the assembly and gave himself up for it,
26 that he might sanctify it, having cleansed it by the washing of water with the word,
27 that he might present to himself the assembly glorious, not having spot or wrinkle or any such thing, but that it should be holy and without blemish.
28 So ought husbands also to love their own wives as their own bodies. He who loves his own wife loves himself.
29 For no man ever hated his own flesh, but nourishes and cherishes it, even as the Lord the assembly,
30 because we are members of his body, of his flesh and of his bones.
31 "For this reason a man will leave his father and mother and be joined to his wife, and the two will become one flesh."
32 This mystery is great, but I speak concerning Christ and the assembly.
33 Nevertheless let each one of you also so love his own wife as himself, and let the wife see that she respects her husband.

6 Children, obey your parents in the Lord, for this is right.
2 "Honor your father and mother," which is the first commandment with promise,
3 "that it may go well with you and you may live long on the earth."
4 And, fathers, do not provoke your children to anger, but bring them up in the nurture and admonition of the Lord.
5 Bondservants, be obedient to those who are your masters according to the flesh, with fear and trembling, in singleness of your heart, as to Christ;
6 not with eyeservice, as men-pleasers, but as bondservants of Christ, doing the will of God from the heart,
7 with good will rendering service, as to the Lord and not to men,
8 knowing that whatever good thing each one does, this he will receive back from the Lord, whether he is bond or free.
9 And, masters, do the same things to them, and forbear threatening, knowing that your Master also is in heaven, and there is no partiality with him.

De ea dignitate Regia publicæ extant apud Pulkavam atque Hagecium Donacionis Tabulæ.

Anno CHRISTI 1159. CÆSARIS FRIDRICI I. 8.

Obitus VV. DIZLAI II. DUCIS SILESIÆ:

Vladislaus Poloniæ Princeps cum post XIII. annorum exilium, reditum in Patriam beneficio Imperatoris Fridrici impetratum, moliens, in ipso apparatu seu morbo seu veneno, ut nonnullis creditum, exstinguitur, cum vixisset LV. præfuisset Polonis non totos VI. annos. ** Aldenburgi in Holsatia (quæ urbs a Slavis condita alio nomine Stargardum dicitur) sepultus, ubi & Christina Polonis omnibus invisa in exilio consenuisse, diemque ultimum clausisse perhibetur: quanquam non desunt, qui in Monasterio Portæ vicino Urbi Naumburgensi sepultam scribant, ubi & nepos ipsius Johannes Boleslai F. inhumatus.

SILESIA IN PRINCIPATUS DIVISA:

Anno CHRISTI 1163. CÆSARIS FRIDRICI I. 12.

VVLADIZLAI II. DUCIS Filii Silesiam recuperant atque inter se dividunt:

Fridricus I. Imp. cum capto everſoque Mediolano ab Italica Expeditione, in qua præclarum virtutis suæ specimen Boleslaus Vladislai filiorum natu maximus ediderat redisset, Principibus Poloniæ serio mandavit, ut filiis Vladislai, qui absente Imperatore principatum ex fœdere Patri promissum non ausi fuerant repetere, Patrimonium suum secundum Pacta redderent. Quanquam vero Fridricus Barbarossa, pro ea qua in Imperii Auctoritate tuenda erat Industria, Polonicam Gentem vel armis adhibitis datam fidem servare docuisset, tamen quia a Pontifice Romano aliis gravissimis implicabatur bellis: Vladislai filii omni Spe de Cæsaris Auxilio abjecta cum Patruis suis ita transegerunt, ut omissa Polonia minore, regionem omnem Silesiæ nomine censitam ac Sylvis continentibus a reliqua Polonia diremptam ad Bojemorum usque Saxonumque fines in ditionem suam acciperent. Hoc igitur anno SILESIA nostra proprios accepit Duces seu Principes, inter tres illos Vladislai Filios velut in trientes ita sectata ut BOLESLAO qui Procerus sive ALTUS cognominatus est, VVRATISLAVIENSIS REGIO cum ea vicinia quæ ferme est Umbilicus SILESIÆ: MIECISLAO pars SILESIÆ SUPERIOR versus Moraviam & Cracoviam, nempe Oppolienſis, Ratiborienſis, Oppavienſis & Teschnenſis Ducatus, CONRADO vero Glogovienſis, Crosnenſis & Saganenſis tractus obtingerent.

Atque hæc Origo Principum Silesiæ, quorum *** etiamnum aliqui superstites, ipsaque Provincia miserrime antea bellicis tumultibus & assiduis Incursionibus vexationibusque afflicta ac propemodum exhausta, respirare nonnihil sub eo Tempore & coli cœpit. Adduxerunt autem tres isti Principes, qui è Germana Matre procreati, ipsi in Germania dein versati fuerant, magnam secum Germanorum multitudinem, qui Principibus suis Germanico Imperio, omnem fere quæ restabat felicitatem acceptam ferentibus, grati fuerunt & accepti. Concessum illis Agros colere, pagos exstruere, Urbes condere & instaurare, nec minus Legibus Germanorum vivere, ad quorum nomen Principes ipsi barbaris Polonorum Moribus una cum Lingua (in maxima quidem Silesiæ Parte) tandem abjectis & exterminatis, Respublicas non minore prudentia quam diligentia constituerunt. Referunt quidam Scriptores (neque vero improbabiliter) non multo ante hanc Ætatem fuisse natum nomen Silesiæ, sic dictos lingua Polonica Sle-

sios

* Diploma IV. apud Balbinum Volum. I. P. I. Litterarum Publicarum Bohemiæ Regnum concernentium testatur, An. 1158. FRIDRICUM I. IMP. Wladizlao Circuli: scil. aurei usum concessisse, unde Regem tum creatum plures existimant, quod mox secuturæ Regiæ Dignitatis Omen erat accipiendum, Otto nempe de S. Blasio in append. ad Ottonem Frisingensem cap. 28. Dolæ prope Bisuntium an. demum 1162. hunc Ducem Corona Regia ornatum fuisse memorat.

** Arce Franconiæ prope Bambergam, non Aldenburgi in Holsatia, vid. no. 1. Tab. nostræ Genealog. I. Tom. I. Script. Rer. Silesiac.

*** Ultimus Gentis Piastææ Silesiæ Dux Georgius Wilhelmus: Dux Lygio-Bregensis: an. 1675. d. 21. Novembr. obiit.

fios rati; quasi Slesacos, h. e. convenas, quod nimirum a Sbigneo notho primum, deinde ab his Principibus magna Germanorum Multitudo ex diversis nationibus in hanc Provinciam ducta fuerit. Quam nominis originationem licet multi a nostratibus improbent, meliorem tamen ipsi excogitare vix possunt. Nam quod plerique Silesios esse putant eosdem, qui quondam Elysii, nuda imo vana est conjectura, de qua alibi dixisse memini.

Anno CHRISTI 1167. CÆSARIS FRIDRICI I. 16.

Turbæ in Polonia civiles sopitæ:

Silesii conjuncti cum Polonis expeditionem in Borussos faciunt, qui a fide Principum Poloniæ & a Religione CHRITIANA desciverant. Sed exitus belli minus felix. Hoc enim anno flos roboris Polonici a Borussis trucidatus est, ipso etiam Duce HENRICO Sendomirienſi atque Lublinensi, Boleslai Fratre, dum inter primos pugnat fortiter, interfecto. Principatus ipsius attributus est Casimiro, minimo de filiis Boleslai Crivousti, qui ad eam usque diem exors patrimonii fuerat, parte tamen Boleslao Crispo concessa quoad viveret, quo commodius onera Imperii sustinere posset. Quæ Res Silesiæ Principes Vladislai Filios male habuit, qui partem Sendomirienſis Ditionis post Patrui mortem Agnationis Jure ad se pertinere existimabant. Cumque jam ante alieniori bus essent a Patruo animis, quod is munitiones quasdam in Silesia, cum eam ipsis traderet, in Potestate sua retinuisset: ut ibi opus esset eos in officio continere posset, maneret quin etiam alta mente repostus exilii dolor, ereptæque Injuria Cracovienſis Ditionis, summique adeo Principatus: quæ utraque hæreditario Jure secundum Patrem sibi vindicabant, jamque aperte de Boleslao querebatur, & arma ac bellum civile evocatis è Germania Auxiliis & mercenariis Militibus non dissimulanter parabant. Quod ut Boleslaus qui nobilitati & populo odiosus esse cœpit, averteret, Arbitris proceribus filiorum fratris postulata modeste refutavit, quod Cracovienſem Ditionem cum summo Principatu totius Poloniæ Consensu coniunctam esse diceret: Principatum autem juste ejecto Patre eorum summa omnium Voluntate ad se delatum, & alioqui illo è vivis sublato ad se qui illi esset natu proximus non immerito attinere. Porro Sendomirienſem Ditionem recte fratri Casimiro datam, quem non oporteret exhæredem esse: Eam Patris fuisse mentem, ut is cæteris fratribus atque liberis decedentibus succederet, de illa nonnihil se ejus voluntate detraxisse, quo rectius Onera ac Dignitatem Principatus sustineret. Idem se fecisse in Silesia cum fratribus cæteris, tum universo Senatu assentiente: Sed tamen liberaliter se eis remittere & condonare, quæ ad eum diem in Silesia retinuisset, quo majorem in se Patrui Dignitatem agnoscerent: quo juniores ibi essent, hoc impensius se qui & senior & Usu rerum peritior sit, rebus eorum consulere æquum esse, ne temeritate sua aut pravis aliorum consiliis seducti ruant præcipites. Ita deliniti Principes Silesiæ conquieverunt, & nascens etiam dum periculosum bellum suppressum est. Nec multo post nobilitas Cracovienſis conspiratione facta, cujus Capita fuere Jaxa & Sventoslaus, potentes & factiosi Homines, conata est Boleslaum Crispum Principem deturbare ex Imperio & Dignitatem transferre in Casimirum, cujus tamen ea fuit moderatio & sapientia, ut conspirationi illorum nollet consentire, quod negaret fas esse fratri majori & optime de se merito Principatum eripere, quem omni ope defensum & adjutum iri deberet. Illos quoque non æquum facere, qui tot annos clementi & moderato illius Imperio usi usque ad extremum quasi vetulum Canem cum expellere velint, & quidem bene merentem, & æquitate animi prudentiaque sua potius quam armis exorientia bella amolientem. Cladem Prussicam qua tantopere offenderentur, non tam rei meritate ejus quam divino permisso acceptam esse: neminem usque tam felicem esse, neque tam omnibus horis sapere, quin offendat aliquando. Perturbari interdum etiam divinitus Consilia Principum beneque consulta male cadere propter peccata Populi, quod si deterius etiam aliquanto Principatum administrasset, frui tamen eum convenire, propter Patris Boleslai Memoriam, & quæ alia in hanc Sententiam dicta sunt, atque ita rursus glisens civile dissidium a Casimiri gravitate & constantia sopitum.

Anno CHRISTI 1170. CÆSARIS FRIDERICI I. 19.

Walthero I. Episcopo Wratislaviensi viam universæ carnis ingresso & Wratislaviæ con-

Walthem I. Ep. Wratislav. defuncto

ZYROSLAUS II. succedit. condito sufficitur ZYROSLAUS II. qui plurimum alias ab Religione, Vitæ munditia & liberalitate commendatus hoc uno collegium graviter offendit, quod Lubense monasterium a Bolcslao Alto restitutum e Spoliis Ecclesiæ Wratislav. ditavit, attributis ipsi decimis manipularibus in Lignicensi Ducatu ad Episcopale Jus pertinentibus.

Anno

CHRISTI 1173. CÆSARIS FRIDRICI I. 22.

De Miecislao Sene Duce Polonia: BOLESLAUS CRISPUS hoc anno vita excessit, cum Principatum Poloniæ annos XXVII. tenuisset, vixisset sex & quadraginta: relicto unico filio Lesco: cujus Tutelam Casimiro Fratri moriens commendavit, eumque hæredem filio substituit. Funebribus Exequiis Boleslai Cracoviæ peractis, Conventus a fratribus ejus fratrisque Vladislai filiis & proceribus cunctis de novo Principe creando institutus: in quo tametsi multorum jam studia in Casimirum inclinarent, vicit tamen eorum Sententia, qui Miecislaum utpote natu majorem eligendum esse censebant, sed qui cum puer ob morum gravitatem & Prudentiam Senis cognomen adeptus fuisset, suscepto Principatu adulta jam Ætate Spes Hominum fefellit, asperoque & avaro Dominatu, Consiliorum Aulicorum Directore usus Henrico Kitlicio (Zedlitium nonnulli vocant) voluntates graviter offendit.

Anno

CHRISTI 1175. CÆSARIS FRIDRICI I. 24.

Leubusium in Silesia monasterium Ordini Cisterc. dicatum: BOLESLAUS ALTUS in excolenda & ornanda Silesia assiduus in monasterium Leubusiense ad Oderam amnem novis tunc exædificatum muris post Monachos nigros Benedictinos a Rigore Regulæ suæ deflectentes ex Cœnobio Portensi amore procul dubio Christinæ Matris quæ ibi sepulta, Colonias deduxit * Ordinis Cistercienſis, qui id Temporis Sanctitate vitæ ac quotidianis religiosæ Pietatis Exercitiis præ aliis commendabatur: Bernhardinus idem a D. Bernhardo primum Cistercienſi deinde Clarevallensi Abbate adpellatus.

Anno

CHRISTI 1177. CÆSARIS FRIDRICI I. 26.

Iura Miecislai Senis: Miecislaus Senex non multum supra quatuor annos imperiter dominatus absens ** Principatu dejicitur, in ejusque locum Casimirus Frater quamvis reluctans a Polonis recipitur. Cumque filius Miecislai natu maximus Otho, majorem quoque Poloniam patri eripuisset, omni suo dominatu exclusus Ratiboriam cum Uxore & liberis se recepit, ubi cum aliquamdiu vixisset, post biennium Pomeranorum ope reconciliato sibi Othone Filio ditionem omnem a Patre sibi attributam recuperavit.

Anno

CHRISTI 1179. CÆSARIS FRIDRICI I. 28.

Obitus Conradi Ducis Glogovienſis. CONRADUS: Wladislai Filius: Dux Glogovienſis nulla sobole relicta, viram hoc anno finiit: cujus ditiones, quas in prima Silesiæ partitione consecutus fuerat, gubernandas accepit frater natu major BOLESLAUS ALTUS: Dux Wratislavienſis.

Anno

CHRISTI 1180. CÆSARIS FRIDRICI I. 29.

Abusus Poloniæ abrogati: Cum apud Polonos plures vigerent consvetudines, iniquæ & barbaræ, quarum potissimæ tres istæ erant, quod nobilibus Iter facientibus rusticorum prædia promiscua præberent diversoria, in quibus ita indulgebant Ventri male morato, ut non ante abirent, quam prodigalitati, summam manum imposuissent: quod necessitatis publicæ vel privatæ prætextu agrestium Equos abreptos & in propinqua Spatia terrarum usurpatos vel

* Adde Diploma CXXVII. Spec. C. Silesiæ Diplomatici: Tom. I. Scriptor. Rer. Silesiacarum.

** Cumulatius hæc Dlugossus exhibuit lib. VI. ad an. 1177.

Digitized by Google

vel enervarent, vel omnino deſtruerent, quod denique in Res Epiſcoporum aliorumve Clericorum defunctorum manus injicerent, eos occuparent ac diſtraherent, Caſimirus Polonorum Rex easdem in publicis Comitiis Lancitiæ hoc anno celebratis ſub pœna Anathematis abrogavit, impetrato eam in Rem Pontif. Romani Confirmatione. Adfuiſſe huic Concilio Præſules octo: Gneſnenſem: Cracovienſem: Wratislavienſem: Cujavienſem: Poſnanienſem: Plocenſem: Camencenſem: Lubucenſem: tres Principes: Ottonem Poſnanienſem: BOLESLAUM WRATISLAVIENSEM: Leſconem Maſoviæ: Baronum quoque & militarium multitudinem copioſam, Auctor Dlugoſſus.

Anno CHRISTI 1181. CÆSARIS FRIDRICI I. 30.

ZYROSLAO II. Epiſcopo Wratislav. III. Non. Apr. cum annis præfuiſſet XI. defuncto ad id honoris & oneris culmen è Canonico Wratislav. & Boleslai Alti Cancellario vocatus eſt FRANCISCUS: Sileſius nobili Prawditarum, qui leonem ex muro coctili prodeuntem pro inſigni deferunt, oriundus: Vir gravis & humanus & Juris peritus. Zyroslio II. Ep. Wratislav. Franciſcus Prawdita ſucceſſit:

Anno CHRISTI 1182. CÆSARIS FRIDRICI I. 31.

Miecislaus Oppolienſium & Ratiborienſium Dux Sorte ſua non contentus, fratrique Boleslao quod Conradi mortui Principatum ad ſe traduxiſſet, iratus, Wratislaviam ex improviſo occuparat. Verum Caſimirus Boloniæ Princeps pacem inter eos hoc anno feçit: & Boleslao quidem Wratislaviam reſtituit, Miecislao vero ut æquiore animo acquieſceret, Oſvencimenſe Territorium * de ſuo largitus eſt, filiumque tunc ei è Sacro fonte ſuſcepit, ac de ſuo nomine Caſimirum appellavit. Addit Dlugoſſus etiam Bythomienſe Territorium: ſed quod jam inde ab Initio Miecislaum indeptum fuiſſe ſcribit Cromerus. Bellum Sileſiæ civile:

Anno CHRISTI 1185. CÆSARIS FRIDRICI I. 34.

Miecislaus ſenex Imperium recuperare conatus, Polonis etiam qui bello cum Hungaris geſto offenſi, abſente Caſimiro eum revocantibus. Verum hic coactis, quantus copiis potuit reverſus novam arcem Cracoviæ a Miecislao exædificatam haud difficulter Ruſſorum maxime auxilio expugnavit: fratriſque filio ac plerisque omnibus adverſæ partis militibus (præter Kitlicium qui quod Culpam illius belli ſolus ſuſtineret, cum fugam pararet in turba agnitus & comprehenſus, Romano Ruſſorum Duci traditus eſt in Exilium deportandus) non vitam modo & libertatem conceſſit ſed & munera largitus eſt. Qua quidem indulgentia & Clementia ita ſibi cum omnium tum imprimis Micislai fratris animum devinxit, ut nunquam is deinceps de repetendo a fratre Principatu cogitarit. Imo & Poloniæ:

Anno CHRISTI 1188. CÆSARIS FRIDRICI I. 37.

Hieroſolyma a Saracenis capta Pontifex de recuperanda ea Urbe ſollicitus Poloniæ quoque totius Eccleſiis & Sacerdotibus decimam miſſo ad id legato imperavit. Polonia decimas confert pro expeditione in Terram Sanctam:

Anno CHRISTI 1190. CÆSARIS FRIDRICI I. 39.

Fridricus I. cogn. Barbaroſſa Imperator: Princeps æterna memoria digniſſimus, idemque de Sileſia quoque præclare meritus, in Seita fluvio Ciliciæ demerſus periit, tametſi ſunt qui hepate male affecto ideoque oppreſſum morbo tradunt. Obitus FRID. IMP.

Anno

* Non de ſuo largitus eſt, quod jam ab an. 1157. cum univerſo Ducatu Cracovienſi & aliis Terris WLADIZLAO II. Duci: FRIDRICI I. IMP. auctoritate reſtituto, debebatur: adde Tab. noſtræ Genealog. I. no. 3. Tom. I. Scriptor. noſtrorum Rerum Sileſiacarum.

Digitized by Google

Anno CHRISTI 1192. CÆSARIS HENRICI VI. 3.

Expeditio Polonorum in Boruſſos:

Principes Sileſiæ una cum Caſimiro ad bellum iverunt Prutenicum ac rem feliciter geſſerunt, Pruſſi enim multis Polonorum Incendiis atque cædibus afflicti, pacem ſupplices petiverunt, ſuperiorum annorum tributa perſolverunt: imperata omnia in poſterum ſe facturos ſancte promiſerunt.

Anno CHRISTI 1194. CÆSARIS HENRICI VI. 5.

Obitus CASIMIRI Ducis POLONIÆ: ſuccedit LESZKO Filius:

CASIMIRUS POL. PRINCEPS omni laude digniſſimus vita ſubito defungitur non ſine ſuſpicione Veneni dum XVII. regnaret annum. Comitiis de novo Principe creando inſtitutis cum quorundam ſtudia in Miecislaum Senem, aliorum in Micislaum Oppolienſem & Ratiborienſem Ducem quod is & vicinus eſſet, & armis prudentiaque multum valeret, inclinarent, Fulco Epiſcopus Cracovienſis vehementer obſtitit, ſuaque oratione apud Proceres tantum effecit, ut nulla vel Miecislai Senis vel Sileſiæ Principum habita ratione LESCUM Caſimiri I. Filium Principem renunciarent, interimque dum is adoleſceret, penes Matrem Helenam Imperium omne & Summi Principis Auctoritatem eſſe juberent: ea tamen Conditione, ne quod ſine Conſilio Epiſcopi & Palatini Cracovienſium, qui Curatores Puero & Gubernatores Principatus dati, faceret. Qua præteritionis Injuria cognita Micislaus arma confeſtim paravit: quibus cum Sileſii ſua quoque quod ad creandum communem Principem, quem communi totius Poloniæ Judicio eligi & creari oporteret, neque vocati neque expectati eſſent, conjunxerunt. Quibus tamen ille non expectatis cum Leſci Ductoribus haud procul Cracovia ad Mosgavam Fluvium infeliciter conflixit. Pugnatum utrinque magno Ardore, viſumque mirabile Spectaculum amicorum, affinium, gentilium, propinquorum, & fratrum, diro odio nullaque miſericordia aut reſpectu pietatis inter ſe concurrentium. Ceciderunt ex utraque parte multi, cum nemo referret Pedem, & magis fere graviusque hoſtem quam declinare ictum ſtuderet, Boleslaus Miecislai Filius in Patris conſpectu haſta trajectus occubuit, Romanus Vladomirienſium Dux qui non parvam Ruſſorum manum in Auxilium Leſci adduxerat, Ruſſis ſuis partim cæſis partim disjectis, pluribus vulneribus exceptis, ſemianimis Prælio exceſſit. Miecislaus ipſe ſauciatus vix fuga conſulere ſibi potuit: Re jam perdita ſupervenere Sileſiorum auxiliares Copiæ ductoribus Micislao Oppolienſi & JAROSLAO Boleslai Alti Filio. Ii Prælium inſtaurant, ac Polonos pellunt: neque longius tamen progreſſi, cum a Micislao Sene & ſuis deſeri ſe viderent, trophæis erectis & abductis captivis non paucis ex nobilitate Domum reverteruntur.

Anno CHRISTI 1197. CÆSARIS HENRICI VI. 8.

Adventus Legati R. P.

A Cœleſtino III. P. R. Legatus in Poloniam miſſus Petrus Cardinalis cogn. Capuanus, Sacerdotibus imperavit, ut Concubinas & uxores quibus tunc libere adhuc utebantur, a ſe abdicarent. Quod ut a Polonis quibusdam impetravit, ita in Bojemia parum abſuit quin idem Edictum promulgaturus exorto Tumultu trucidatus fuiſſet.

Anno CHRSTI 1198.

Franciſco Epiſc. Wratisl. JAROSLAUS DUX SILESIÆ ſuccedit:

FRANCISCUS EPISCOPUS WRATISLAVIENSIS pulmonaria Tabe extinctus * JAROSLAUM Boleslai Alti Sileſiæ Principis filium qui Niſſam urbem a Patre ſibi datam cum oppidis Arcibus & Villis omnibus primo gubernationis ſuæ anno, hoc ſcilicet pietatis Intuitu, ne in manus fratris conſanguinei Henrici Barbati veniret, Epiſcopatui Wratislavienſi jure ſempiterno adjunxit & addixit, ac præterea Zyroslai donationem Leubenſi factam monaſterio reſcidit. In Patrem Boleslaum impius quem Principatu deturbare conatus, novercam gravidam è Provincia ejecit: quæ in

* Res geſtas JAROSLAI ad no. 9. Tab. I. Genealog. Tom. I. Scriptorum noſtrorum cumulatius explicavi.

in Parentes ἀσεργία non immerito vitam ei cum triennium tantum præfuisset præscidisse creditur.

Anno

CHRISTI 1200. CÆSARIS OTHONIS IV. 2.

WRATISLAVIA tota fortuito Incendio in Cineres redacta, privilegiaque tabularia & monumenta Reipublicæ edacibus flammis absumpta. Wratislavia flammis absumpta:

Anno

CHRISTI 1201. CÆSARIS OTHONIS IV. 3.

In JAROSLAI EPISCOPI locum ad Cathedram Wratislavienſem poſtulatus CYPRIANUS ex abbate D. Vincentii in Suburbanis Wratislav. Epiſcopus Lebuſienſis: Vir laudatæ Eruditionis ac Vitæ. * Jaroslao defuncto Cyprianus Ep. VVratisl. succedit:

Die 6. Decembr. BOLESLAUS PROCERUS ſive ALTUS: Vladislai F. Dux Sileſiæ: Vir bellicoſus & juſtus: amiſſis intra breve ſpacium Temporis 4. filiis, ſoloque HENRICO BARBATO Hærede relicto mortem oppetit, ſepultus in monaſterio Leubenſi: ubi Tumulo ejus inſcripti tales leguntur Verſiculi: Obitus BOLEZLAI Alti: Ducis Sileſiæ Dni VVratislavienſis:

Dux Boleslaus, honor patriæ, Virtute deinceps
Cui par nullus erit per Regna Poſonica Princeps,
Conditur hoc loculo, locus a quo conditus iſte
Dæmonis Araprius: Tua tranſit in atria CHRISTE.

Uxores habuit duas: Wenceslavam Ruthenam & Adelheyden Sororem Conradi Svevi II. Imp. ut Poloni narrant ſecundum alios Chriſtinam ſororem conjugis Conradi, Berengarii I. Comitis Sultzbacenſis filiam. Ex priore nati Boleslaus & Jaroslaus ante Patrem denati non Alga ſive Ottilia Virgo impubes mortua: ex altera vero procreati præter HENRICUM BARBATUM patris hæredem, ** Conradus & Johannes in prima Ætate defuncti: Addunt plerique uxorem Dipoldi Marchionis Moraviæ Adelheyden: matrem Boleslai & Brunonis, ſed quam tamen Boleslai neptem, HENRICI BARBATI filiam fuiſſe fere eſt, ut Cromero ſcribenti accedam. Nam & Fabricius lib. V. Origin. Saxonic. Henrici Barbati filiam Ditboldo ſive Theobaldo Stirpis Bojemicæ Principum juveni Præmislai Ottocari æmulo circa annum CHRISTI clo CCV. nuptum collocatam fuiſſe teſtatur: & conſentiunt cum eo Dubravius ac Boreçius Hiſt. Bojemicæ Scriptores. Ejus Conjuges & Liberi:

Anno

CHRISTI 1102. CÆSARIS OTHONIS IV. 4.

Miecislaus Senex dictus Principatu Poloniæ aliquoties dejectus & reſtitutus extremum diem clauſit, cum jam LXXIII. vitæ annum ageret: ſepultusque eſt *** Caliſii, poſt quem annuente Leſco Imperium ſuſcepit Vladislaus Laſconogus Micislai Filius, Princeps magnis commendatus Virtutibus. Miecislaus Senex obiit:

Anno

CHRISTI 1203. CÆSARIS OTHONIS IV. 5.

HENRICUS BARBATUS parentum & majorum ſuorum piam in religione promovendâ ambitionem æmulari volens, inſtigante ad hæc HEDWIGE Uxore: Meraniæ, Carinthiæ & Iſtriæ Ducis Bertholdi Filia ex CAROLI M. poſteritate oriunda, religioſa ac pia Fœmina inſigne Monaſterium TREBNICENSE loco amœniſſimo & commodiſſimo ad tertium a Sileſiæ Metropoli lapidem ſito, maximis ſumtibus conſtruere aggreſſus eſt, & ac Honorem DEI DEIPARÆQUE VIRGINIS: ac D. BARTHOLOMÆI **** fundatum Monaſterium Sileſiæ celeberrimum Trebnicii fundatum:

* Plura de BOLESLAO Alto l. c. ad no. 3. Tab. I. Genealog. dixi.

** CONRADUM: Bolezlai Alti F. Epiſcopum Bambergenſem, ordine XIV. fuiſſe l. c. ad Tab. I. Genealog. no. 14. probavi.

*** In Eccleſia Collegiata S. Pauli, Teſte Dlugoſſo lib. VI. ad an. 1201.

**** Extant Litteræ Fundationis Tom. I. Scriptor. noſtrorum in Spec. C. Sileſ. Diplomatici.

Digitized by Google

darum puellis Ciſtercienſis Ordinis e Coenobio Bambergenſi huc translatis attribuit: ipſamque Trebnicziam municipii Jure, cum pagus tunc eſſet, donatam, cum omnibus pertinentiis aliisque prædiis & latifundiis compluribus liberaliter illi adſignavit, nec non omnia Coenobii bona Privilegiis munivit & a vectigalibus, exactionibus & angariis (quorum adpellatione in veteribus Diplom. præcipue comprehenduntur Powoz: Przewod: Narzas: Liſſne, cujusmodi ſunt caſtrorum ædificatio aut refectio, excubiæ, ſtationes Ducum, nutritio aut præſtatio Equorum, Canum, Falconum, Aucupum, Venatorum &c.) immunia eſſe voluit, ita quidem ut in mille hominum alimenta reditus ejus ſuffecturi eſſe viderentur. Templo extruendo cæterisque Domiciliis copioſæ Familiæ neceſſariis ſedecim anni ſunt conſumti: impenſaque in ædificationem XXX. circiter marcarum millia, quæ ſumma tunc pergrandis.

Anno CHRISTI 1206. CÆSARIS OTTONIS IV. 8.

Victoria Vladislai Laſconogi: Pol. Pr. a Ruſſis repor. tata:

Vladislaus Laſconogus Poloniæ Princeps, Vir modeſtus & quietis amans, Patruelli ſuo Leſco Albo qui tantam e Ruſſica Victoria Virtutis & felicitatis opinionem apud ſuos & exteros conſecutus erat, ut ſummo Procerum conſenſu ad Principatum revocaretur, haud difficulter cedit, Craçoviaque relicta Poſnaniam ſe recipit.

S. Franciſcus Ordinem ſuum inſtituit: & an. 1204. S. Dominicus idem fecit.

Anno CHRISTI 1207. CÆSARIS OTTONIS IV. 9.

Cypriano Ep. Wratislav. defuncto Laurentius ſuccedit:

Cyprianus Epiſc. Wrat. VI. Kal. Dec. paralyſi extinctus eſt, in ejusque locum electus Laurentius Canonicus Wratisl. qui ab Henrico Archiepiſcopo Gneſnenſi confirmatus, XXV. annis præfuit & opes Epiſcopatus non parum auxit.

Anno CHRISTI 1208. CÆSARIS OTTONIS IV. 10.

Inter Henricum Ducem Sileſiæ & Epiſcopum Laurentium commutatio quorundam bonorum facta in qua ceſſerunt Epiſcopatui Czirchwitz: Etolna: & Pilſitz.

Anno CHRISTI 1211. CÆSARIS OTTONIS IV. 13.

Obitus MIECISLAI Ducis Sileſ. Opol. & Ratiborienſis:

Ex hac Vita migravit Miecislaus Vladislai Filius: Dux Oppolienſis & Ratiborienſis qui Ribnicenſe Monaſterium Præmonſtratenſis Ordinis Puellis condidit ac dotavit, quod poſtea filius ejus CASIMIRUS Czarnovanſum tranſtulit.

Anno CHRISTI 1212. CÆSARIS FRIDRICI II. 1.

Goldbergæ coenobium extruitur:

Goldbergenſe Coenobium quod Avorum memoria melioribus Auſpiciis in Scholam illuſtrem eſt commutatum, ab HEDWIGE: Henrici Barbati Conjuge conditum & extructum.

Anno CHRISTI 1213. CÆSARIS FRIDRICI II. 2.

Dum HENRICUS & HEDWIGIS in excolenda & ornanda Sileſia occupati, graves Calamitates domeſticæ eos oppreſſerunt. Hoc quippe anno GERTRUDIS Hungariæ Regina: HEDWIGIS Soror: S. ELISABETHÆ Ludovici Landgravii Haſſiæ Conjugis Mater miſerabiliter interfecta eſt. Hiſtoriam ſic narrat Lipſius: Andreas Hungariæ Rex in Terram Sanctam ivit cum copiis Religione impulſus, & curam Regni Bancbano commiſit, fidei Ejus & uxore Gertrude commendata. Quæ apud eum ſancta, non apud hunc fuit. Nam cum frater Gertrudis, Adoleſcens laſcivus & petulans, abſente Rege viſum ad Sororem veniſſet: illa Juveni gratificatura Uxorem Bancbani pudicam ad id formoſamque foeminam, fraudibus & pellaciis ei ſubſtemit.

Quæ

Digitized by Google

Quæ poſt Facinus Poenitentia ducta, rem omnem Marito exponit, & ſimul Reginæ fraudes & Iram a ſe in illam vertit. Qua juſtiſſima Bancbanus accenſus, ut erat doloris recens, Reginam adit, exprobrat factum & gladio ulciſcitur. * Cæde patrata Byzantium abiit, Andreæ Regi occurſurus, illuc in Syria tendenti, quem mox reperit & rem aperit: illum unum Judicem & ſi meruit Vindicem poſcit. Rex differt in ſuum reditum & vultu atque animo compoſito, Tu vero, inquit, abi, & in Regnum redi vicem meam, ut ante functurus. Nam reduci mihi ſi DEUS annuit, ſtat hanc cauſam cognoſcere & decidere, ſi innocens es tunc libens abſolvero: Sin autem nocens, ne nunc quidem damnatum volo, nec expeditionem hanc in hoſtes fidei ſumptam CHRISTIANO ſanguine auſpicor & perfundo. Uterque abiit: ille in Aſiam, hic in Ungariam: & cum rediiſſet, cauſa ſerio inquiſita & cognita pronunciat: Uxorem ſuam juſte cæſam videri. Hæc Lipſius & alii; quæ ſi fidem merentur, multa ſane in hoc facto Inſignia, quod nihil ſacræ Expeditioni Rex antepoſuerit, quod ſuſpectum, ſi non convictum, iterum Regno præpoſuerit: quod denique amorem Conjugalem Juſtitiæ poſtpoſuerit. GERTRUDIS Regina Hungariæ occiſa:

Sunt tamen qui hoc Reginæ abjectum Facinus Bancbanum commentum fuiſſe ſcribunt, veramque cædis Cauſam Odium fuiſſe, quod Bancbanus & affectæ Reginæ opera fieri intelligerent, ut præcipuum in Aula Locum Germani obtinerent, Videantur Caſpar Ens lib. II. Hiſt. Hungaricæ, nec non in Annalibus Patriæ Curæus: qui & hoc addit: Gertrudim Eccleſiæ Wratislavienſi donaſſe auream Coronam, qua ipſa fuerat ornata: eam vero Collegium conflaſſe & fieri inde Curaſſe Calicem ad Uſus ſacros ex quo Populus Vinum hauriebat in S. Coena: quales paſſim in Germania ante Synodum Conſtantienſem in Uſu fuerunt, & ſunt illa Ætate nominati Miniſteriales.

Exortum eſt eodem anno bellum inteſtinum inter HENRICI Filios, idque hac occaſione: Habebat HENRICUS BARBATUS filios tres: Boleslaum: Conradum & Henricum quos inter Dominatum ſuum exercitiis Religionis vacaturus Uxoris inſtinctu ſic eſt partitus, ut HENRICO qui Matri carior erat, majorem Sileſiæ Partem cum Wratislavia adſignaret, in qua partitione cum Conradus non acquieſceret, bellum fratri indixit, & auxilia e Polonia conduxit, parentibus necquicquam diſſuadentibus ac Lacrymis placare eum conantibus. Nec HENRICUS ſibi defuit, ſed coacto & ipſe tumultuario Exercitu obviam fratri prodiit: Pugnatum eſt acriter inter Lignicium & Golabergam ad Studnciam pagumque qui Eccleſia Ruffa dicitur: ſed Germanis ſuppetiantibus HENRICUS victor evaſit. Conradus cum ſe ex fuga Glogoviam, quo Pater ſeceſſerat, recepiſſet Salutem conſecutus eſt: Verum non ita multo poſt in Silvas Bithomienſes prope pagum Tarnaw venatum egreſſus cum feram ſibi oblatam ſtrenue agitaret, & ob id Equum calcaribus incitatum ad curſum admitteret, cum eo labente lapſus, inibi Cervicibus fractis exſtinctus eſt, miſerandumque ſuis in tam triſti exitu Spectaculum præbuit, ab AGNETE Sorore ſua quæ tenerrime fratrem amabat, Trebnicij ſepultus. Fertur autem HEDWIGIS divinitus filij Interitum præſciviſſe: cæterum Pater hoc Vulnere domeſtico accepto Onera Gubernationis rurſum ſubire coepit. Bellum Sileſiæ inteſtinum inter HENRICI Barbati Ducis Filios:

Anno

CHRISTI 1217. CÆSARIS FRIDRICI II. 6.

Henricus Archiepiſcopus Gneſnenſis hoc demum Tempore multos Sacerdotes ex Decreto Synodi a ſe convocatæ, uxores ſuas quas retinebant adhuc plerique poſt Legati Pontificij Edictum ante annos XX. promulgatum abdicare coëgit, jurejurando etiam ab eis exacto. Synodus ab Archiep. Gneſnenſi convocata:

Coenobium Auguſtinianorum (qui ſe Canonicos Regulares vocant ad Canonicorum Secularium differentiam, quod nimirum triplici ſeſe adſtringant Voto, idque conformiter ad Auguſtini Regulam, quem non minus ac Eremitæ Auguſtiniani Caput & Auctorem Ordinis ſui laudant, a quo etiam inveſtem acceperint tunicam candidam, cum linea Toga ſub nigro Pallio, & Tegumentum a Scapulis impoſitum, Cervicem totumque contegens caput præterquam a fronte, in Oppido Sileſiæ Naumburg ab HENRICO BARBATO Ejusque Conjuge Principibus pientiſſimis inſtitutum & reditibus dotatum eſt: unde poſt LXVII. annos Collegium illud in vicinam Urbem Saganum translatum eſt. Coenobium Auguſtinianorum Naumburg. Sileſiæ Oppido fundatum:

* Vid. Bonfin. Dec. II. lib. VII. & Ritius de Reg. Ungar. lib. II. Chronica Auguſtenſis ad an. 1223, a Comite quodam Petro trucidatam fuiſſe tradit, ſed eundem nocte ſequenti in ultionem Sceleris cum aliis jugulatum fuiſſe.

Digitized by Google

Anno CHRISTI 1220. CÆSARIS FRIDRICI II. 9.

Monaſterium S. MARIÆ Svidnicij extructum:

Stephanus; Andreas & Franciſcus: nobiles Fratres Comites de VVrbna (ex qua familia non modo illuſtres in Sileſia Barones VVirbenæ, qui Freudenthalæ, Engelsbergæ atque alibi imperitant, oriundi, ſed & in Polonia majore nobiles Domini de Riſſina ſuperſtites eſſe putantur) inſigne & locuples Monaſterium erexerunt Suidniciæ quod nominatum eſt S. MARIÆ.

Anno CHRISTI 1221. CÆSARIS FRIDRICI II. 10.

Aquarum Inundationes: Fames & Peſtis:

Aquarum Inundationes ingentes quæ per totam Æſtatem has Regiones vehementer afflixere, ſecuta eſt hyems acris & aſpera: inde fames & Peſtis, poſtea totum Triennium ſævientes, maximam Vim jumentorum atque hominum abſumſere.

Henrichovienſe Coenobium in Ducatu Monſterbergenſi fundatum:

Sub hæc Tempora Nicolaus Vir nobilis & locuples, Canonicus VVratislavienſis, HENRICO BARBATO a ſecretis, Religione tactus Ciſtercienſibus Monachis adſentiente Principe ſuo omne patrimonium transſcripſit, extructo eis in agro ſive Territorio Monſterbergenſi Monaſterio, quod de nomine Principis Henrichovium dici voluit. Inſcriptio quæ legitur in Coenobio fundationem Ejus refert in annum CIↃCCXXVII. ipſumque Principem Fundatorem laudat, ſed ex Teſtamento Nicolai.

Tradunt eundem exſtruxiſſe Monaſterium quoque Camenienſe in Francoſteinenſi Ditione ſitum de quo nihil certi dicere habeo. In Sleſia magna Joannis Heſſi (libellus is manuſcriptus) legere memini, conditum hoc Monaſterium Canonicis Regularibus e Coenobio VVratislavienſi BEATAE VIRGINIS huc translatis, quibus poſtea ſive locum vendentibus ſive deſerentibus ſive alia de cauſa migrantibus ſubſtituti fuerunt ordinis Ciſtercienſis Sodales, idque factum VII. Eid. Januar. viventibus tunc Innocentio IV. P.R. Thomaque II. Ep. VVrat. qui & decimas quasdam Epiſcopales Monaſterio donaverit.

Anno CHRISTI 1222. CÆSARIS FRIDRICI II. 11.

Expeditio cruciara contra Pruſſos:

Cruce ſignati milites in Auxilium contra Prutenos undique evocati, quos inter facile Principes fuere: HENRICUS Dux Sleſiæ: VVratislavienſisque & Lebuſienſis Epiſcopi: multique e nobilitate Polonica ac Sileſiaca. Nec tamen perdomari ab eo Exercitu Pruteni potuerunt: adverſus quos etiam Sodales ſive fratres Militiam CHRISTI profeſſi, qui rubri Enſis Imaginem cum Cruce in Pallio inſutam geſtant, e Livonia fruſtra tunc evocati fuere.

Extant de hoc anno Caſimiri Ducis Opolienſis Litteræ ſuper Vyaſt per Laurentium Ep. VVratislavienſ.

Anno CHRISTI 1225. CÆSARIS FRDIRICI II. 14.

Induciæ HENRICUM inter Sileſiæ & Leſcum Album: Pol. Princ.

Johannes Gryphius Clementis Filius aliique nonnulli equeſtris Ordinis homines contra Leſcum Album Poloniæ Principem, Boleslai Criſpi Filium conſpirant, ac per Marcum Palatinum ad invadendum Principatum HENRICUM BARBATUM ad quem alioquin Jure optimo tanquam natu maximo in familia Boleslai Crivouſti ea Dignitas pertineret, concitant. Is Spem oblatam cupido animo ſecutus, fruſtra diſſuadente Uxore HEDVVIGE, valida de ſuis coacta manu Cracoviam properat. Verum cum de apparatu & exercitu Leſci majore quam ſuo cognoviſſet, & quæ ſperabat Præſidiis minime repertis magnas adipiſcendi Principatus Difficultates ſibi objectas videret, non ſuarum Virium hanc eſſe concertationem ratus belli Conſilium cito abjecit, factaque cum Leſco Pace, Cracoviam ab eo invitatus, octo dies ſplendide & honorifice acceptus atque habitus: qui Hoſtis venerat Amicus diſceſſit.

C

Anno

Anno

CHRISTI 1226. CÆSARIS FRIDRICI II. 15.

Circa hæc Tempora (de anno enim Scriptores variant) * Conradus Maſoviæ Dux Teutonicos Equites a Saracenis ejecto Henrico nobili a Salczo Magiſtro adverſus Boruſſos rebelles excivit certis conditionibus. Ex quo illi Boruſſiam ſubjugare coeperunt, debellatis partim atque ab Idolorum Cultu abductis, partim deletis Incolis, novisque e Germania Coloniis paulatim cæterorum Pincipum ope introductis, & Regione paſſim culta atque exornata, ædificiis frequentibus Germanico ritu, Friderico Imperatore quicquid de provincia illa occupaſſent, tanquam armis Germanicis partum Imperio aſſerente, & ut Germaniæ conjunctum eſſet, adſerente. Quæ res graviſſimas poſtea lites variasque concertationes & ipſius tandem ordinis in Boruſſia Abolitionem peperit. Equites Teutonici Boruſſiam occupant:

Extant binæ litteræ ab Epiſcopo Laurentio hoc anno editæ, collocationem & permutationem Monaſterii S. Adalberti ſpectantes.

Anno

CHRISTI 1227. CÆSARIS FRIDRICI II. 16.

Suentopulcus Pomeranorum Præfectus: Vladislai Ducis Poloniæ majoris Socer magnis opibus & facultatibus terra marique partis & gratia populari tenens a Leſco Principe, ut ſe Ducis Pomeraniæ nomine dignaretur, ac ſempiternum id ſibi poſterisque ſuis eſſe juberet, enixe poſtulavit. Quod cum ipſi Leſcus negaſſet, repulſa irritatus Suentopulcus ad defectionem ſpectare coepit, neque penſionem annuam de more Leſco miſit, qui re cum HENRICO BARBATO Sileſiæ Principe deliberata, Ganſavam quæ villa eſt majoris Poloniæ comitia totius Regni ad III. Eid. Novembr. indixit, quaſi de Republica cum Ordinibus conſulturus, revera autem ut Suentopulcum prætextu Comitiorum evocatum, tanquam ſeditioſum ſine armis opprimeret. Convenit ad præſtitutum diem magnus Principum, Epiſcoporum & Procerum Numerus: Suentopulcus qui quod agebatur ſubolfecerat, ſolus nectebat mores, cumque ultro in Principem una cum Vladislao Genero ad Spem ſummi Principatus adipiſcendi incitato Inſidias intenderet, miſſis ſubinde per Speciem excudendæ ſuæ moræ hominibus ſtatum omnem Comitiorum cognoſcebat, & Occaſionem peragendi cogitati Facinoris captabat. Quarta dies Comitiorum curanda Corporibus data erat: ad balneum ſe & Leſcus & Henricus Barbatus contulere. Ecce ergo Suantopolcus cum expedita ſuorum manu (prope enim delituerat & opportunitatem rei peragendæ didicerat) ibi adeſt, & in diverſoria ac Tentoria proxima irrumpens, obvios quosque rei novitate attonitos, facile aut removet aut obtruncat, & ad balneum ubi Leſcum eſſe acceperat contendit; Interim exaudito Tumultu certior factus Leſcus de hoſtili adventu exilit, & equum nactus cum paucis fugere coepit: Sed Suantopulcus cum plerisque ſuis fugientem perſequitur. Ubi vero effugere Leſcus prementium ſe manus non potuit, converſo Equo & revocatis fugæ Comitibus, cum aliquamdiu multis & bene armatis nudus pene cum paucis reſtitiſſet, fortiter dimicans apud Marcincovum Pagum occubuit. At qui ad perſcrutandum in balneo Principem deſcenderant, in HENRICUM, qui Ætate gravis fugam deſperaverat, Impetum faciunt, ſed eum aliquot Vulneribus debilitatum proſtratumque Germanus quidam, Peregrinus Weiſſemburgius, unus de aulico ipſius Comitatu, certus mori potius quam ducem deſerere jacentem, clariſſimo herculeæ fidei exemplo ſui corporis objectu texit, confoſſusque & conciſus deficiente Vita ſuper Domini ſui Corpus ſe projecit. Percurſores vero rati utrumque exanimem diſceſſerunt, ac recolligendi ſui ſpacium Henrico conceſſerunt: qui quidem clam lectica Wratislaviam delatus a ſuis, & haud multo poſt ſanitati priſtinæ reſtitutus Weiſſemburgium liberatorem ſuum in memoria & laude habuit, poſterosque Ejus ad magnas Opes & Honores evexit. Ex eo Tempore Svantopulcus pro Duce ac Domino Pomeraniæ ſe gerere coepit. HENRICUS Barbatus Dux Sileſiæ vitæ Discrimen iniit:

* CONRADUS Dux Maſoviæ & Cujaviæ „ dedit & contulit Hoſpitali S. MARIÆ Domus Teu„tonicæ & fratribus Ejusdem Domus totum & ex integro Culmenſe Territorium cum omnibus „ſuis attinentiis in veram ac perpetuam proprietatem„ ſunt Verba Diplomatis Donationis editi in Crusvitz ante Pontes ab anno Incarnacionis Dominicæ M. CC. XXX. menſe Junii: Extat p. 336. Spec. IV. Biblioth. Polonicæ.

Digitized by Google

Anno

CHRISTI 1228. CÆSARIS FRIDRICI II. 17.

Bellum civile Poloniæ inter HENRICUM Barbatum Sileſiæ & Conradum Maſoviæ Ducem;

Boleslao Pudico, Leſci, ut dictum, interfecti filio impubere adhuc neque adminiſtrationis ſuſcipiendæ capace, Grimislava Boleslai mater & plerique procerum, Conradi Maſotvii qui patruus Pueri, mores peroſi atque Sævitiam reformidantes, ad HENRICUM BARBATUM Tutelam Boleslai & adminiſtrationem Principatus deferunt, quod cum ægre Conradus ferret, bellum inter hunc & HENRICUM civile exortum, in quo Conradus bis ab HENRICO victus & amiſſo filio Primislao domum reverſus, tertium nihilominus cum expedita manu improviſus in Poloniam rediit & HENRICUM, qui dimiſſo, quaſi debellatum jam eſſet, Exercitu ſine ullo metu in Cracovienſi Tractu verſabatur, Divinæ Rei Vacantem in Spitcovienſi villa cepit, atque in Maſoviam aſportavit. Id ubi cognovit HENRICI filius cognominis, quas potuit raptim collegit copias ad patrem liberandum, ſed HEDWIGIS quæ Conſilium Viri non probaverat, expeditionem filii antevertens ipſa in Maſoviam ad Conradum excurrit, eumque Precibus ſuis & ſuaſu eo usque placavit, ut pace facta HENRICUM & captivos omnes dimitteret. Et HENRICUS quidem Tutelæ Boleslai ac Principatus Gubernationi jurejurando renunciavit: cæterum ut eo firmior Pax eſſet, duæ neptes HENRICI ex HENRICO Filio duobus filiis Conradi, Caſimiro & Boleslao ſunt deſponſæ.

Henrico victo & in Captivitatem abducto: ſed HEDVVIGIS precibus liberato;

Anno

CHRISTI 1231. CÆSARIS FRIDRICI II. 20.

Obitus Vladislai Laſconogi:

Vladislaus Laſconogus, Miecislai Senis Filius Ducatu Gnesnenſi, quem Leſco Albo principatum Poloniæ ſponte cedente ſibi retinuerat a fratris filio Vladislao Sputatore ejectus, cum in Sileſiam fugiſſet, mœrore & ægritudine Animi in Exilio deceſſit, in Lubenſi Monaſterio, vel ſecundum alios Ratiboriæ ſepultus, Vir propter mores fœdos ac libidinoſos ſuis exoſus.

Anno

CHRISTI 1232. CÆSARIS FRIDRICI II. 21.

Laurentio Epiſcopo VVratislav. ſuccedit Thomas;

Odor Roſarum Laurentio Epiſcopo Wratislavienſi lethalis: qui contracto inde morbo rheumatico, a quo Medicorum Studio liberari non potuit, VII. Id. Junii mortem haud vulgarem in prædio ſuo Preichaw oppetiit. Lis illi fuiſſe legitur de Jure προεδρίας ſive Loci dignitate cum Iuone Epiſcopo Cracovienſi, qui Laurentio in publico Conſeſſu cedere nolente Romam ipſe profectus eſt, ut impetraret a Pontifice Diploma quo ſua Eccleſiæ Wratislavienſi & reliquis præponeretur. Exanime Laurentii Corpus prope Anteceſſorem in Monaſterio Leubenſi Terræ mandatum eſt. Succeſſit autem in Epiſcopatu THOMAS I. nobilis Polonus honeſta Jelitarum familia natus.

Anno

CHRISTI 1233. CÆSARIS FRIDRICI II. 22.

HENRICUS Barbatus Terras Majoris Poloniæ occupat;

Poloniæ Majoris Proceres Wladislaum Sputatorem qui Vladislao Laſconogo ſucceſſerat, ob ſuperbum & injuſtum dominatum cunctis exoſum conjurant, & HENRICO BARBATO accito, ſe Dominatumque omnem dedunt. Cui valido cum exercitu venienti ſeſe opponere minime auſus Vladislaus, Brino & Sremo arcibus incenſis, Gnesna vero firmo Præſidio munita ad Suatopulcum Socerum in Pomeraniam confugit: HENRICUS vero totam fere Poloniam in ſuam Poteſtatem redegit, cumque Brinum & Sremum refeciſſet, ac Præſidia oportunis locis impoſuiſſet, Brunonem ſuum ex Adelheide ſive Sorore ut Curæus ſcribit, ſive ut alii, filia Ditboldo ſeu Theobaldo Marchioni Moraviæ, Premislai Ortocari æmulo nupta Nepotem (Borivojum Cromerus adpellat) Poloniæ præfecit, ipſe reliquas copias domum reduxit.

Anno

CHRISTI 1234. CÆSARIS FRIDRICI II. 23.

Ivo Epiſcopus Cracovienſis ſive Henrici Voluntate ſive ſua ſponte, & metu Odio-

que

Chap. 1. Sec. 1. Sec. 2. Sec. 3. Sec. 4. Sec. 5. Sec. 6. Sec. 7. Sec. 8. Sec. 9. Sec. 10. Sec. 11. Sec. 12. Sec. 13. Sec. 14. Sec. 15. Sec. 16. Sec. 17. Sec. 18. Sec. 19. Sec. 20. Sec.

nam quæ Vladislai Sputatoris præsidio tenebatur, oppugnat. Cæterum variis Incommodis ut Obsidionem solveret, permotus & ad res Silesiacæ suæ Ditionis componendas Crosnam profectus in Itinere graviter cœpit ægrotare, ac post paucos dies diem* clausit a. d. 19. Martii: Princeps multis magnisque Virtutibus insignis, quique in Silesia conditis Legibus, Urbibus ac Templis excolenda Patris Pietatem imitatus est. Eius Corpus ad Trebnicense Monasterium ab HENRICO Filio Successore qui PII cognomen meruit relatum, atque decenter & honorifice sepultum est. HEDWIGIS in Trebnicensi Monasterio id Temporis degens, licet ardentissime maritum dilexisset, nec ægrotum visitavit, nec mortui funus duxit, aut obviam ei processit, nec denique cæteris viris denique ac mulieribus plangentibus & lamentantibus Maritum flevit, impium esse significatione Luctus divinæ Voluntati adversari dictitans. Quin nec viventem quidem illum sæpe adiit, nisi forte ut pro calamitosis & Injuria adfectis deprecaretur, cum enim post susceptam Sobolem septenam (præter HENRICUM nempe: Boleslaum & Crispum qui ante Patrem cœlibes obierunt, ADELHEIDEN sive Adledam Dipoldi Marchionis Moraviæ Uxorem, Brunonis matrem, GERTRUDIM Ottoni Wittelspachio qui Philippum Regem Romanorum A. C. clo cc lx. Bambergæ occidit, & auxilio fratrum HEDWIGIS tunc evasit, promissam, sed Abbatissam postea Trebnicensem, quippe cum Cæsaricidam Generum HEDWIGIS recusaret, nec alteri tamen filiam elocare vellet, Agnetem denique & Sophiam, quæ & ipsæ Virgines decesserunt,) Votum Castitatis & Continentiæ perpetuæ, quo majore Religione & absque Impedimentis Secularium Curarum CHRISTO servire posset, Marito suasisset & persuasisset, totos fere XXX. annos mutuo consensu disjuncti vixere. Ex quo Tempore HENRICUS barbam promisit atque inde BARBATI cognomentum adeptus est. Quot annos vivendo compleverit: certo non habemus dicere, hoc scimus de multis Judiciis ad Senectutem bonam perveniisse nec a LXX. Æt. anno procul abfuisse.

Anno

CHRISTI 1239. CÆSARIS FRIDRICI II. 28.

HENRICUS II. PIUS Dux Silesiæ & Poloniæ Patri succedit:

HENRICUS II. PIUS omnium Patris Ditionum in Silesia & Polonia Majore (de Lusatia enim quod nonnulli tradunt, temere adfirmare nolim) Hæres, Poloniam Wladislai Sputatoris Armis turbatam pacat, & Gnesnam ad Deditionem compulsam sui Juris facit: nec multo post Wladislaus contracto ex mœrore & animi Aegritudine gravi morbo, cum apud Socerum esset in Pomerania Vita excessit. Corpus tamen HENRICO permittente, Posnaniam relatum & in Basilica sepultum est. Reliquit superstites filios duos: Primislaum & Boleslaum, qui postea PIUS dictus est: qui post Patris Mortem Naclense tantum & Uscense Territorium cum Arcibus illorum in Potestate sua retinuerunt.

Conradus Masoviæ Dux HENRICI BARBATI morte rursus in Spem Boleslai Pudici opprimendi erectus Terram Sendomirienſem, clandestinis primum Latrociniis, mox apertis Excursionibus vexare cœpit. Contra quem ut Boleslaus se muniret, fœdus & Adfinitatem cum Bela Hungarorum Rege contrahit, ducta ipsius filia Kinga, quæ & Cunegundis dicta est, Puella moribus & Sanctimonia Vitæ nobili: cujus Avia paterna fuerat Gertrudis D. HEDWIGIS Soror, amita vero D. ELISABETHA Ludovico Thuringiæ & Hassiæ Landgravio nupta. Dos fuit quadraginta millium marcarum. Tali autem conjuge beatus Boleslaus, tamen primis nuptiarum diebus eam non attigit, inde confirmata postea mutuo consensu Religione ipsi quoque perpetuam vovere continentiam. Atque hinc Boleslai Pudici Cognomen inditum.

Nuptiæ Boleslai Pudici Ducis Cracov. & Sendomiriensis:

Anno

CHRISTI 1240. CÆSARIS FRIDRICI II. 29.

Tartari Poloniam ingrediuntur:

Tartari: Gens cultu fœda & barbara, fera atque immanis, supra suam unde orta est Scythiam progressi Regionem occuparunt cis Tanaim & Mœotidem, Russiaque hoc anno pervastata, magno Impetu Poloniam invaserunt, & arcibus quibusdam exustis ad Vistulam usque depopulati sunt, indeque in Russiam reversi, depositа tuto loco omnis generis præda, curriculo Poloniam repetierunt, ac Tempus anni ad furta belli peridoneum nacti (cum hyems aspera Vistulam Gelu durasset) transmisso Flumine ferme ad ipsam

* vid. Tab. I. Genealog. Tom. I. no. 11. & seqq.

Digitized by Google

ipsam usque Cracoviam late quaqua versus vagati sunt, in homines & tecta, Igni, ferro, manu sævientes, ingentemque captivorum utriusque Sexus multitudinem locis adstrictam in pecudum morem præ se agentes. Continebat se Boleslaus Princeps Cracoviæ, sed minime ausus tantæ hostium multitudini se opponere. Cæterum Vlodimirus Palatinus Cracovienſis, coacta aliquanta manu, abeuntes insecutus, & ex improviso adortus, magnam in perturbatis initio stragem edidit. Verum postea Tatari animadversa Polonorum Paucitate in fugam eos verterunt, post raptim & tumultuario sese recipientes, & saucios ac ægrotos abjicientes, prope Secechovum in magna quadam Sylva aliquot diebus detinuere, inde postea in Russiam rediere.

Anno

CHRISTI 1241. CÆSARIS FRIDRICI II. 30.

Inde Silesiam:

Luctuosus hic annus Silesiæ fuit ab Hoste barbaro, non tam ad Dominatum, quam ad rapinam, cædem, stragem hominum Urbiumque natus. Tatari & illi erant, qui Poloniam Superiori anno latrociniis oberrasse ac fœdum in modum devastasse, non contenti, cum auctis majorem in modum copiis (nam ad quinquies centena millium fuisse narrant) instar cujusdam cataclysmi seu diluvii atque torrentis & Poloniæ & Hungariæ finibus diviso exercitu sese intulissent, cæsisque ad Chmelicium Pagum Proceribus & Equitibus Polonis, victoria ea efferati librum in agros furorem effudissent, ipsamque adeo Regni sedem non modo a Rege, qui ingruenti Tempestati instar fugere maluit quam discrimen obire, desertam, sed & aliis defensoribus vacuam incendiss. nt; mox etiam provoluto velut armorum Turbine in nostram Silesiam irruperunt, cumque disiectos Viadri pontes reperissent, qua navigando qua natando flumen ad Ratiboriam superarunt, frustra prohibere auso Miecislao Ratiborienſium Duce. Placuit barbaris primo Impetu WRATISLAVIAM petere, quippe hac una Urbe domita aliarum Vires videbantur brevi bello frangi posse, frenum capiti injici, membra sequi. At Wratislavienses nunico accepto, & Urbis minus tunc munitæ defensione desperata, supellectilem ac commeatum omnem in arcem editiori Insulæ loco qui S. Crucis olim, nunc D. Martini Mons adpellatur, sitam comportarunt: militibus autem qui in Præsidio erant, ne hostibus prædæ vel receptaculo esset, incendendam Urbem reliquerunt. Indignati ergo Tartari arcem obsidione gravi sed frustra cinxerunt, divino ut compertum est ostento (flammis quippe de cœlo cadentibus & late inter Ordines ipsorum discurrentibus) ita perterriti: ut nihil cunctati Obsidionem solverint, fugientibusque similes abierint. Datum id fuisse precibus CESLAI qui unus de comitibus Ivonis Episcopi Cracovienſis Romæ D. Dominici vitæ institutum professus conventui Wratislavienſi apud D. Adalberti præerat, & cum cæteris sodalibus in arcem confugerat, Scriptores Poloni commemorant: nos non hujus modo sed aliorum etiam piorum hominum supplicationibus ac Lacrymis non immerito acceptum referimus. Nec vero exiguum terrorem subitus ille Impetus nostris incusserat, & ferocia omni barbarie gravior. Quare tanquam graviores imminerent plagæ, quam Seculis omnibus acceptæ erant, ad commune malum arcendum, sub signa undique concurrere, ducem secuti HENRICUM Principem animorum plenum, qui coactis quam maximis potuit copiis (XXX. M. fuisse Curæus notat) Lignicii consedit, ita quidem animatus, ut aut speciosam de Hoste Victoriam reportaret, aut fortiter pro aris atque focis & pro populo suo dimicans, honeste occumberet, matre HEDWIGE non modo non deterrente, sed etiam hortante. Nec mora: suas & ipsi copias Tartari eo deduxerunt, quibus Lignicio proximantibus cum HENRICUS obviam progrederetur, Ædem D. VIRGINIS prætereunti Saxum ingens subito lapsu ante Pedes decidit, nulla propalam causa adparente, cur de solido integroque muro avulsus ille unus Lapis caderet. Id quod malæ scævæ loco habitum fuit, neque deerant qui retro eundum, illoque die pugna abstinendnm censebant. Sed nihil ille hoc casu territus iter coeptum continuat, unoque a Lignicio milliari Aciem per Tempus disponit, in quinque agmina universo Exercitu diviso. Primum constabat ex militibus voluntariis, qui pro ejus Ætatis more ex Germania hinc inde collecti & Cruce signati erant, quibus adjuncti Fossores ex Metallis Goldbergensibus Ductore Boleslao: Dipoldi Marchionis Moraviæ Filio: Henrici Amitino. Secundum ex Polonis conflatum majoribus & Cracovienſibus nonnullis, quos ducebat Sulislaus Vlodimiri Palatini Cracovienſis Frater: In tertio erat MIECISLAUS DUX OPOLIENSIS ET RATIBORIENSIS cum suis Copiis. Quartum tenebat Pompo,

Igne cælesti ab Obsidione VVRATISLAVIÆ repulsi:

sed Prælio ad Lignicium gesto Victores:

Digitized by Google

1) Ueber die Einwirkung von Natrium auf Aethylenbromid vergl. Wislicenus, Ann. Chem. Pharm. 128, 1.

patum Conradus tenuit: cum enim fævus moribus & ſuperbus graviter Populum affligeret, hominum ob id odia meritus, Poloni Boleslao una cum Vxore revocato, novum dixere Jusjurandum: quem licet Conradus oppugnaret, accitis etiam in Auxilium Præmislao Posnanienſi, & Miecislao Opolienſi Ducibus, Lithuanisque imo & Jazygibus, validus tamen ejus Exercitus parva manu oppreſſus eſt & res Conradi a deſperationem lapſæ.

Anno CHRISTI 1242. CÆSARIS FRIDRICI II. 31.

Major Polonia a Boleslao Calvo: Duce Sileſiæ: HENRICI PII Filio natu maximo defi. cit:

Poloniæ Majoris nobilitas aſperiori dominatu & in Teutones propenſione a BOLESLAO Calvo qui Patri HENRICO PIO ſucceſſerat, abalienata, Præmislaum & Boleslaum Vladislai Spuratoris Exulis filios, bonæ Indolis juvenes, revocarunt: abdicatoque Boleslao Duces eos ſibi conſtituerunt, ac venientibus Arces & munitiones tradiderunt. Quam tamen Injuriam non iniquiſſimo animo BOLESLAUS tuliſſe ſcribitur, ſuadente Avia HEDWIGE quæ & antea Maritum ac poſterius Filium ab eo Dominatu fruſtra avocaverat, & tunc Nepoti, ne juſtis Hæredibus ereptum retineret, aut repeteret Principatum, perſuaſit. Quin is etiam poſteriori Tempore adfinitatem cum Primislao contraxit.

Anno CHRISTI 1243. CÆSARIS FRIDRICI II. 32.

Mors ſecuta HEDVVIGIS Duciſſæ Sileſiæ:

HEDWIGIS * Henrici Barbati Conjux, Henrici Pii Mater a. d. 15. Octobr. fatis conceſſit, ſepulta Trebniciæ, ubi cum poſthabitis terrenis DEO ſe totam conſecraſſet, votis & Precibus continuis addicta Corpus usque adeo dure habuit, uti lumbos horrente Setis Veſte ſtringeret: Summa hyeme, cunctis Gelu rigentibus, nuda pedes per nives incederet, Vigiliis & Inedia graviſſime ſe affligeret, Dieque adeo Dominico, tertio & quinto Piſcibus & lactariis tantum, ſabbatho & feria ſecunda aridis duntaxat leguminibus, quarto & ſexto die Aqua & Pane ſolo veſceretur: Cibum autem guſtaret nunquam, niſi prius eundem egentibus, quos XIII. ad exemplum CHRISTI & Apoſtolorum ubique ſecum habuit, flexo poplite miniſtraſſet, Sanctitatis ob id ad Miraculum usque clara & XXIII. anno poſt mortem a Clemente IV. P. R. divarum reliquarum numero adſcripta, ad cujus ob id Sepulchrum maximus undique concurſus. Vita illius fuſius ab aliis eſt deſcripta.

Anno CHRISTI 1244. CÆSARIS FRIDRICI II. 33.

Sileſia inferior inter Fratres HENRICI PII libera diviſa:

Boleslaus Calvus & Henricus Fratres ex Annæ Matris & Conſilii Sententia paternum in Sileſia Dominatum inter ſe partiuntur: ita ut Boleslao Wratislavienſis: Henrico vero Legnicenſis & Glogovienſis ditio Sorte obtingeret, ac ne duo fratres minimi, qui ab HEDWIGE avia Sacerdotio deſtinati, ſtudiorum cauſa peregrinabantur, Conradus nempe & Vladislaus (quorum illi Bambergenſis Cathedra, huic vero Juvavienſis ſive Salisburgenſis Archiepiſcopa promiſſa erat) omnino exhæredes eſſent, Conradum quidem Henricus, Vladiſlaum vero Boleslaus in hæreditate conſortem haberet. Verum paulo poſt Boleslaus Diviſionis fidem primus labefactans, portionemque quæ fratri obtigerat, potiorem judicans, repudiato Vratislavienſi Legnicenſem Dominatum poſtulavit: & quamvis injuſtum injuſte peteret, matris tamen viduæ, quæ Paci ſtudebat opera, quod voluit impetravit.

Extant de h. a. Boleslai Ducis litteræ ſuper libertate coquendi lateres & aliis ad ſtructuram Eccleſiæ Wratislav. in Summo.

Anno CHRISTI 1245. CÆSARIS FRIDRICI II. 34.

Conradus refutato Bambergenſi Sacerdotio, quod ab Avia invitum illi ſe addictum diceret, hæreditatem ſuam a Boleslao Fratre repetiit: Wladislaus autem Archi-Epiſcopus integram ſuam portionem in Wratislavienſi Ditione Henrico reliquit. Hic fomes civilis inter fratres belli fuit diuturni & admodum Sileſiæ infeſti: Adeo verum nimis

* Plura de HEDWIGE dixi ad no. 12. Tab. I. Genealog. Tom. I. Scriptorum noſtrorum Rerum Sileſiacarum.

Digitized by Google

[illegible] [illegible] [illegible] [

Anno
CHRISTI 1250.

FRIDRICUS II, IMP. obiit:

Fridricus II. Imp. partim hausto Veneno partim a Manfredo notho cum convalescere jam viderent, injecto in Os pulvinari * suffocatus interiit in Arce Florentina Apuliæ, Panormi Sepulcro Porphyretice conditus. Tandem per annos XXII. fere sine Capite Imperium fuit, eoque res in Germania rediit, effera & insolita nobilitatis licentia, ut a latronibus omnes obsiderentur Viæ præsertim qua Mercatoribus eundum, & innumera fere Prædonum receptacula editioribus in locis excitarentur: ut nihil de contemtu legum & vel obsolescentium interitu, nihil aliis de malis quæ fruticari solent, si exulare cœperit Justicia, dicamus.

Anno
CHRISTI 1252.

Bohemiæ Rex AUSTRIAM occupat: & in Silesia Oppaviam:

Post Fridricum Austriæ Ducem ex Baleenbergensi Gente ultimum ante sexennium ex Vulnere in Pugna cum ** Hungaris commissa accepto mortuum, Præmislaus sive Ottocarus Bojemiæ Rex Austriam hoc anno invasit, ac sui Juris fecit, quod eo facilius fuit factu, quod Imperium in Germania tunc vacabat. Nec ita multo ante idem Ottocarus post Miecislai Ratiborienſium & Oppolienſium Ducis mortem, cum is nullos liberos reliquisset, Oppaviam occuparat, quam deinceps Nicolao filio suo notho tradidit. Cæterum cum Bela Rex Hungariæ bellum facere Ottokaro vellet, & Boleslaum Generum Principem Poloniæ in Auxilium evocaret: Boleslaus ut in Gratiam Soceri manum Bojemorum destineret Oppaviamque eis rursum eriperet, in Oppavienſem Oram & in Moraviam cum Exercitu ingressus ferro & Incendiis longe lateque vastavit, magnamque Prædam abegit: nec tamen Oppavia potitus est.

Extant de hoc anno Henrici Ducis Litteræ, in quibus dat Episcopo licentiam locandi Czirckwitz jure Teutonico & erigendi forum sicut in Wansen.

Anno
CHRISTI 1253.

Monasterium Silesiæ, Raudense fundatum:

Sub hunc ipsum annum Vladislaus Casimiri F. Dux de Opol cum Conjuge sua Euphemia Ordini Cistercienſi condidit in suo illo Ducatu Monasterium quod nunc Rauden a sublabente fluvio dicitur: ipse autem suo nomine vocitarat Claustrum Vladislavitz. Cujus exin Soboles id in Chmolnick seu ut jam profertur Jemelnick. Quibus coæva fere sunt illa ejusdem Cistercienſis Regulæ in finibus Silesiæ aliis Paradisus & Noda Cella. Locatur hoc anno Wratislaviæ ampliſſimum Templum dedicatum S. Elisabethæ.

Anno
CHRISTI 1254.

Bellum Silesios inter & Polonos:

Conradus ex arce Pridomienſi ditiones fratrum armis infestat, quem adjuvans Premislaus Socer Dux majoris Poloniæ in Wratislavienſem Regionem duxit exercitum, & omnem eam Oram quæ est circa Olsnam, Sytroviam, Trebniciam & Cerequiciam oppida ad usque Veidam fluvium uno a Wratislavia milliario deinde & ultra Oderam vadato flumine depopulatus est, propterea quod Henricus Dux Wratislavienſis neque ipsi Partem Patrimonii Conrado reddebat, neque ad repetendam eam a Boleslao fratre opem ei ferebat. Adhæc non solvebat Premislao L. marcas argenti de quibus pro redemptione cujusdam captivi Germani fidejusserat. Templis tamen & monasteriis ac possessionibus eorum atque hominibus Ecclesiasticis omnino manus abstinuere milites Edicto Premislai. Erat tunc Vratislaviæ Opiso Legatus Pontificius qui Contumeliam Sedi Apostolicæ fieri existimans quod se præsente ac pene inspectante Vratislavienſem Oram Primis-

* Chron. Augustense ad an. 1250. „in die S. Luciæ Virginis: & Pandulphus Collenutius in Hist. „Neapolitana d. 13. Decembr. in Florentino Apuliæ Castro Imperatorem Fato functum testan„tur; sepultus est Panormi, sic enim verba Testamenti se habent: Item Sepulturam meam „eligo apud Panormum, ubi jacuit Rex Wilielmus.

** Chronicon Monasterii Mellicensis ad an. 1246. „FRIDRICUS Illustris Dux Austriæ col„lecto Exercitu contra Regem Ungariæ juxta fluvium qui dicitur Litta, contrito atque fugato „Regis Exercitu atque potitus victoria nescio quo casu miserabiliter occiditur.

Chronicon Salisburgense ad an. 1246. „Occurrens Regi Hungariæ Dux Fridricus juxta Leitam „Fl. cum eo acriter dimicavit: ubi pluribus ex acie Regis Ungariæ interfectis & multis ca„ptivatis ipse Dux Austriæ vel a suis vel ab Hostibus (sicut dubitatur) fuit interemptus: „Exercitus tamen ipsius accepta victoria ad propria est reversus.„ Præterea Chronicon Claustro-Neoburgense & alii Rerum Austriacarum Scriptores a R. D. P. Hier. Pez editi.

Primislaus infestaret, Sacris ipsi & omnibus qui sub Ditione Ejus erant interdixit, sed mox postulante Premislao, Interdictum illud abrogavitu, veritus ne fines Legacionis transgresso periculum sibi apud Pontificem crearetur.

Anno

CHRISTI 1255.

Conventus Principum Silesiæ Glogoviæ habitus, in quo Pax & Concordia inter fratres dissidentes Episcopi Wratislaviensis & aliorum Procerum interventu composita: & Glogovienſis Dominatus, in quo Glogovia, Saganum, Sprotta, Crosna & vicina Oppida, Conrado a Boleslao Calvo quanquam reluctante concessus est: Conradus obsides & captivos dimisit: aliis item qui prius ex Parte dimissi erant, Æstimationes Capitum remisit. Glogovia sopitum:

Anno

CHRISTI 1256.

Boleslaus Calvus multorum annorum bellis exhaustus ac grandi Ære alieno obrutus Thomam Episcopum Wratislaviensem oraverat, ut pateretur decimas, quas ipsi ex veteri Instituto solvebat, in summam pecuniæ commutari, ac promitteret illi in annos singulos decies mille marcas. Quod cum Episcopus negaret ac Jus suum defenderet, Boleslaus irritatus eum in Gorcensi Abbatis Wratislaviensis in Arena Pago una cum Boguslao Præposito, & Eccardo Canonico cepit, ac vestitus exutum in carcerem abduxit. Ex re cognita Archiepiscopus Gnesnensis Fulco, coacto Episcoporum concentu, Boleslaum diris devovit, iisque a Boleslao neglectis, ad Pontif. Alexandrum IV. querelam detulit, quid porro fieri oporteret, rogans. Respondit ille Archiepiscopo ut Poloniam omnem ad arma contra Boleslaum sumenda, Crucis Militia promulgata, una cum cæteris Episcopis concitaret, in eandemque Sententiam Archiepiscopo quoque Magdeburgensi de concitandis Germanis scripsit. Sed interim Thomas vinculorum impatientia & dolore bis ille marcarum λύτρων nec non decimarum manipularium in Maldratas & fertones Episcopales (Maldrat Zinß und Bischoffs Viertding) commutatione se ac comites suos redemit, non insciis aut invitis, uti creditum est, Henrico & Conrado Boleslai Fratribus quod in illorum quoque commodum illud de decimis commutandis pactum cederet. Quod autem tunc ab Episcopo per Vim expressum, mordicus tam ipsi Principes quam posteri ipsorum retinuerunt; quamvis Episcopus proximo anno post in Synodo Provinciali testaretur nihil se eorum servaturum quæ cum Boleslao esset pactus. Injuriæ Thomæ Ep. Wratisl. a Boleslao Calvo Duce illatæ:

Anno

CHRISTI 1257.

Obiit Cracoviæ Jacintus sive Hiacintus D. Dominici in sui Ordinis Primordiis Sodalis, qui Vratislaviæ Monasterium D. Adalberti fundavit, & CIESLAUM atque Godinum in id collocavit: nostra demum Ætate, Anno nempe Salutis clo Io XCIV. Sanctitatis & miraculorum ergo, quæ mortalis edidisset, quæque ad ejus Tumulum facta memorantur, per Clementem VIII. P. R. fastis divalibus additus, indicto ejus Memoriæ festo die 15. Sextilis. HIACYNTHI Mors:

Jacinthum eodem anno Prid. Non. Junii immatura morte extinctus præcessit Primislaus Dux majoris Poloniæ, XXXVI. Annos tantum natus, Princeps sui Temporis mitissimus, pius ac religiosus & supra Ætatem prudens: Justitia autem & animi moderatione in judicando tanta, ut ejus Judicium victus atque Victor ex æquo probarent: ea denique continentia & Temperantia ut ebrius aut iratus a nemine visus fuisse scribatur. Reliquit autem ex ELISABETHA Henrici Pii Sileſ. Ducis filia * quatuor filias & filium posthumum post quartum mensem natum, cui paternum nomen inditum est. & Przemislai Ducis Maj. Poloniæ:

Sub id Tempus male inter fratres sarta Gratia tanquam ruptis compagibus iterum dissiliit,

* Dlugoſſus VII. ad an. 1257. „Quatuor ex Conſorte ſua ELIZABETH Filias, videlicet Conſtantiam: Veronicam: Ophkam & Euphroſinam reliquit. Ea tamen conſorte ſua Eliſabeth „dum in morte Viri gravida eſſet, filium poſthumum in die S. Calixti omnibus ſubditis de „virili Prole magna Jucunditate ovantibus effudit. Cui in Patris Charitatem & memoriam, „paternum in Baptiſmo nomen PRZEMISLAUS Boguphalus Poſnanienſis Epiſcopus indi„derat. Hunc Principem Baſzko Cuſtos Poſnanienſis in ſuis ſcriptis & annalibus pluri„ma laude celebrat.

Digitized by Google

Boleslaus Calvus a Fratre captus:

dissiliit, Boleslao Calvo Conradum quoque fratrem Primislai defuncti Auxiliis destitutum per fraudem capere & bonis dudum datis exuere adorto. At vero Res aliter cecidit. Certior enim factus Conradus de Insidiis Fratris, cum Lignicium ab eo dolose invitaretur, cum expedita manu illuc profectus est, & reliquis in Silvam vicinam absconditis, cum paucis expeditioribus ipse veniens ad Fratrem porrexit: quem cum in Porta obvium habuisset, fratris meditatum facinus antevertit, captumque eum, metu perculsis omnibus Glogoviam asportavit, & carceri aliquandiu mancipatum, sed leniter in eo intraque facinoris Magnitudinem habitus atque ea quam ab Episcopo Wratislaviensi extorserat Pecunia mulctatum postea dimisit. Ita temerarium & atrox Boleslai Consilium quod in fratrem intenderat, in Caput ipsius recidit, verumque adeo esse, quod Poëta inquit, didicit: Circumvertit enim Vis atque Injuria quemque atque unde exorta est in eum plerumque revertit.

Annó
CHRISTI 1258.

Terræ Motus:

Terræ motus vehemens Poloniam concussit & animos hominum propter Raritatem Rei non metu tantum verum etiam Religione implevit, velut malorum imminentium Prodigium.

Bellum inter Reges Ungariæ ac Bohemiæ:

Hoc Anno * Belæ IV. Hungar. infelix Bellum cum Ottocaro Bojemo desideratis suorum 12000. nec ita multo post Ottocarus Conjugem suam Margaretam non solum sterilitatis insimulavit, verum etiam probatione hujus rei ita institit, ut locus novo Matrimonio inveniretur.

Anno
CHRISTI 1260.

Tartarorum excursio in Poloniam:

Tartari Nogaio & Celebuga Ducibus in Poloniam sese per Russiam, Russis ipsis Adjutoribus atque ductoribus effuderunt, & universam fere Regionem per trimestre Spatium crudeliter depopulati sunt, Cracoviaque & multis aliis Oppidis captis & exustis Cædibus Incendiis & Rapinis ad Bythomiam usque in Opoliensi Tractu impune provecti post tertium mensem præda onusti in Russiam reverterunt.

Cœnobium D. Claræ VVrat. dicatum: & Hospitale D. Mathiæ:

Cœnobium Wratislaviense sacris Virginibus Ordinis D. Claræ sub Abbatissæ Disciplina viventibus dicatum sub hæc Tempora cœpit, ab Anna Henrici Pii uxore constructum ac necessariis quoque fundis & Opibus instructum: quæ & isthic in D. Hedwigis Sacello Tumulum nacta Miraculis claruisse dicitur. Condidit eadem vicinum huic Monasterio opulentum Hospitale D. Mathiæ Crucigerorum cum rubea Stella, Cujus Antistes ejus Ordinis a devotissima Virgine Agnete, Przemislai Bojemorum Regis & Constantiæ, Sororis Andreæ Regis Hungarorum Filia (quæ Ordinem S. Damiani & Regulam S. Claræ amplexa in monasterio totis annis XL. cum X. Virginibus ad mortem usque vixit) primum inventi a Gregorio autem IX. P. R. confirmati nec longo Temporis Intervallo ex Bojemia in vicinas provincias diffusi, per Poloniam & Silesiam Magister Supremus.

Archiepiscopus Gnesnensis edid. Ratihabitionem Compositionis & Satisfactionis a Duce Boleslao cujus litteræ insertæ, datæ ratione Captivitatis qua Dux Episcopum Thomam & quendam Canonicum vexarat.

Extat de hoc anno Vladislai Ducis Opol. Privilegium amplissimum super Yast & Stinavia itemque pluris villis adjacentibus.

Anno
CHRISTI 1264.

Cometes apparuit:

Post Cometæ trimestrem apparitionem Pestis acerba in pecudes & pecora in Polonia grassata est: istoque ipso anno ab Urbano IV. P. R. Circumgestationi Consecrati Panis peculiare Festum dedicatum instinctu Thomæ Aquinatis.

Anno

* Chron. Salisburgense Tom. I. Script. Rer. Austriac. R. P. D. Hieronym. Pez ad an. 1260. „Reges Boëmiæ & Ungariæ dissidentes collecto maximo Exercitu alterutrum Terras suas vastant, tandem ad Campos procedentes, prima vice a Comitibus de Plæin & a quibusdam Ministerialibus AUSTRIÆ dimicatum est, qui omnes occisi sunt & captivati ab Exercitu Ungarorum. Sed altera vice Rex Boëmiæ producens Exercitum suum, glorioſe triumphavit & Ungaros fugavit, tandem in Concordiam redierunt Reges tali Pacto, ut tota Terra Styriæ & omnes munitiones Regi Boëmiæ redderentur. Quod & factum est.

Digitized by Google

Anno
CHRISTI 1265.

Primo Pontificatus Clementis IV. anno Archiepiſcopus Salisburgenſis deſignatus * VVLADISLAUS: DUX VVRATISLAV. Patavienſis autem Petrus Canonicus Wratislavienſis. WLADIZLAUS Dux Sileſiæ: Archi-Ep. Salisburgenſis:

Anno
CHRISTI 1266.

Guido Cardinalis Clementis IV. P.R. Legatus convocata Wratislaviam Epiſcoporum Poloniæ Synodo non modo Crucem Sacræ Militiæ ſignum adverſus Saracenos edicit, promiſſa euntibus remiſſione Peccatorum, ſed & ad belli ſumptus pro recuperanda Terra Sancta contributionem petit. Quam ob Cauſam in præcipuis Templis Arculæ collocatæ, in quas votiva Piorum Hominum Pecunia colligeretur. Adventus Legati P. R. VVratislaviam:

HENRICUS III. DUX VVRATISLAV. ** Princeps bonus ac laudabilis, qui unice ſuos amabat ſubditos, iisque ſecundum Leges moderatiſſime imperabat, Salutem Civium Metam & finem officii ſui eſſe ratus, Veneno, ut creditum eſt ſive potius ut Curæo videtur, febri maligna extinctus a. d. 5. Decembr. vivendi Finem fecit, in D. Claræ Monaſterio Wratislaviæ ſepultus. Conjuges is habuit duas: quarum prior JUDITHA: Conradi Maſoviæ Ducis Filia, Miecislai Ducis Opolienſis Vidua, HENRICUM illi & HEDVVIGIM qui Patri ſuperſtites ſed adhuc impuberes, aliosque præterea in puerilibus annis mortuos peperit: altera Saxoniæ Ducis Filia ſed improlis, quæ poſtea nupſit Burggravio Norimbergenſi. Filii Tutelam Vladislaus Patruus, Archiepiſcopus Salisburgenſis, paucis annis quibus ſuperfuit, geſſit. HEDVVIGIS vero ubi nubilis facta, fœdus maritale iniit cum Henrico Alberti Filio, Marchione Miſniæ, juxta quem & poſt mortem in Cella ſepulta fuit, quanquam ſint qui defuncto marito nupſiſſe ſcribant Ottoni Pingui Anhaltino. HENRICUS III. Dux VVratislaviensis moritur:

Anno
CHRISTI 1267.

THOMAS EPISC. WRAT. III. Kal. Junii fato functus, Succeſſorem habuit Nepotem è Sorore cognominem THOMAM II. Stirpis Zarembarum, Polonum nobilem, ipſis Kalendis Auguſti a Capitularibus electum, ſed cujus confirmatio tribus circiter annis impedita fuit per Vladislaum Archiepiſcopum, cui Epiſcopatus tunc vacans a Clemente IV. P. R. cum Uſu & perceptione fructuum ac redituum ad Sexennium, ut vero nonnullis placet, ad Vitæ Tempora in Commendam datus fuit. Sed vix triennio Vladislaus ſuperſtes Epiſcopatus Poſſeſſionem Thomæ reliquit. Thomæ I. Ep. Wratislav. defuncto Thomas II. ſuccedit:

Anno
CHRISTI 1268.

Thomas Ep. Wrat. concedit Capitulo plenam Jurisdictionem de more aliorum Capitulorum Regni Poloniæ.

Anno
CHRISTI 1270.

Multa hoc anno Portenta & Prodigia extiterunt. In Cracovienſi Regione honeſta quædam matrona Margarita Virboslæi Comitis Uxor. 36. pueros vivos uno partu edidit, 20. die menſis Januarii: Caliſſiæ vero intra octavam Diem Natalis CHRISTI natus Vitulus cum duobus caninis Capitibus atque dentibus, & ſeptem Pedibus vitulinis: Capitum autem majus antrorſum in loco ſuo, minus vero retrorſum ad caudam ſitum erat. Ab ejus Cadavere Canes & Volucres abhorruere. Varia Prodigia:

In Sileſia apud Michalovum pagum & inter Oderam ac Niſſam fluvios triduo pluiſſe Sanguine dicitur.

VVLADISLAUS *** Archiepiſcopus Salisburgenſis, HENRICI Wratislavienſis Tutor, Princeps omnibus gratiſſimus, ex hauſtu Veneni obiit a. d. 24. Apr. Corpus Wratislavia Salisburgum translatum & in ſummo Templo ante aram DEIPARÆ VIRGINIS conditum. Curæus Auctor, habuiſſe exinde Principum Adoleſcentem, Curatores VVLADISLAUS Archi-Ep. Salisburgenſis moritur:

* Plura de eo ad no. 31. Tab. I. Genealog. Tom. I. Scriptor. noſtrorum Rerum Sileſiacarum.
** vid. quæ l. c. ad no. VI. dixi.
*** Vid. de eo. Tab. I. Genealogic. l. c. no. 31.

tores aliquot ex præcipuis Civibus, qui bene gubernarint ditionem ac Principi magnam Pecuniæ Vim collegerint.

Glogovia Leges & Jura Germaniæ recipit:

Sub hæc Tempora Sacerdotum Collegium ex Urbe Glogovia in Insulam Suburbanam translatum, in Templum vero urbanum Sacerdotum collocatos Monachos instituti S. Dominici: arcem item in Urbe, relicta Pridomia, a Conrado conditam: ipsam denique Urbem egregie exultam ac Legibus & Juribus Germanicis donatam fuisse, gubernante hæc omnia Salome Ducissa Fœmina non sapiente minus quam pia, Curæus tradit.

Extat & de hoc anno HENRICI DUCIS VVRATISL. confirmatio donationis Allodii, Villæ sive Curiæ ad Crucem (Creutz sive Creutzhoff) Capitulo factæ.

Anno
CHRISTI 1271.

Nuptiæ Conradi Ducis Glogov. cum Brigitta Misnensi:

CONRADUS Dux Glogovienſis Salome Conjuge defuncta, & apud Dominicanos, quos ipsa in Urbem vocaverat, funerata, ad secundas Nuptias eodem anno convolat, ducta Brigitta Dieterici sive Theoderici Marchionis Osterlandiæ & Landsbergi Filia, quæ cum Conradino ultimo Ducum Sveviæ, Imperatoriæ & Regiæ Stirpis Juvene, Conradi quippe Neapolis ac Siciliæ Regis Filio, Fridrici II. Imperatoris Nepote, Caroli Andegavensis jussu Neapoli Securi percusso, quam Caroli Crudelitatem ultæ sunt Vesperæ Siculæ, prius nupta fuerat, Dotem Conrado attulit aureorum decies mille: cujus nomine Crosnam, Greiffensteinium, & quasdam alias arces oppignoravit. Non multo post nuptias parum abfuit, quin a Boleslao Calvo fratre Boleslaviæ caperetur. Sed evasit tamen, de hostili fratris adventu, in ipso articulo factus certior, Boleslaus autem oppido potitus est.

Anno
CHRISTI 1272.

quæ post annum absolutum unum obiit:

Brigitta hoc anno mortua, cum dotem Conradus non redderet, Pater Brigittæ bonorum sibi oppigneratorum possessionem adiit, & Magdeburgensi Archiepiscopo ea decem millibus marcarum vendidit, sed quæ Henricus Probus suis nummis redemit. Notanda autem heic Reineccii & aliorum ἀνισοχρονία, qui Brigittam Conrado supervixisse, eoque defuncto Conrado I. Marchioni & Electori Brandenburgico nupsisse scribunt.

Anno
CHRISTI 1273.

RUDOLPHUS Habspurgi Comes eligitur ROM. IMP.

Postquam Imperium Romanum per annos pene XXIII. certo ac stabili Curatore caruerat, quæ res impuni licentia in hac ἀναρχία ita induxerat rerum omnium perturbationem, ut Regnum Nobilissimum a magno Latrocinio parum abesse videretur: Electores tandem Imperii Francofurti concordes ipso Michaelis sacro Imperatorem eligerunt RUDOLPHUM: HABSPURGI COMITEM: ALSATIÆ LANDGRAVIUM: frustra supremum illud honoris & gloriæ fastigium ambienti Ottocaro Bojemiæ Rege qui quidem Marchionis potissimum Brandenburgici opera confisus, Lusatiæ superioris concessione suffragium sibi illius velut mercede comparare non dubitavit.

Erat RUDOLPHUS: Princeps prudens, armis & bello strenuus, & qualem turbata Respublica deposcebat. Cum a Sattellitio suo submoveri Homines quosdam videret, ad se affluentes, non sine stomacho edixit: Per DEUM (ipsius verba sunt) finite homines ad me venire, non enim ideo ad Imperium sum vocatus ut in arcula includar.

Turbæ in Polonia exortæ:

Conradus Dux Glogov. litteris multa promittit & inter alia 800. marcas in recompensam damnorum Ecclesiæ illatorum & subjicit se excommunicationi Episcopali si in posterum tentaverit Episcopum aut Ecclesiasticos.

Boleslaus Pudicus Oppaviam hoc anno profectus cum Premislao sive Ottokaro Bojemorum Rege de Oppavia transigere volente conventum agit. At sub idem Tempus Poloni minores contra Principem suum conjurantes, quod Lescum Nigrum se insciis nec de Conventus Sententia hæredem nuncupatum indigne ferrent, ad hæc de Judiciorum Pravitate & corruptela, nec non Nobilitatis Oneribus graviter conquererentur, Conventiculo habito ad Vladislaum Opolienſium Ducem mittunt, Principatumque ei deferunt. Non refutat ille oblatum principatum, sed tamen conventum illum omnem Opoliam ad se venire jubet, ut ibi ea res jurejurando & litterarum monumentis confirmare-

Ecclesiastical Courts.—Continued.

Ecclesiastical Courts Commission Act, 1906, 6 Edw. 7, c. 53.

Ecclesiastical Dilapidations Act, 1871, 34 & 35 Vict. c. 43.

Ecclesiastical Dilapidations Act, 1872, 35 & 36 Vict. c. 96.

Ecclesiastical Dilapidations Act, 1875, 38 & 39 Vict. c. 54.

Ecclesiastical Dilapidations Act, 1877, 40 & 41 Vict. c. 54.

Ecclesiastical Dilapidations Act, 1885, 48 & 49 Vict. c. 54.

Ecclesiastical Dilapidations Act, 1891, 54 & 55 Vict. c. 8.

Ecclesiastical Dilapidations Act, 1906, 6 Edw. 7, c. 57.

Ecclesiastical Fees Act, 1872, 35 & 36 Vict. c. 98.

Ecclesiastical Fees Act, 1873, 36 & 37 Vict. c. 86.

Ecclesiastical Fees Act, 1874, 37 & 38 Vict. c. 37.

Ecclesiastical Fees Act, 1875, 38 & 39 Vict. c. 77.

Ecclesiastical Fees Act, 1878, 41 & 42 Vict. c. 54.

Ecclesiastical Fees Act, 1885, 48 & 49 Vict. c. 75.

Ecclesiastical Fees Act, 1888, 51 & 52 Vict. c. 56.

Ecclesiastical Fees Act, 1891, 54 & 55 Vict. c. 9.

Ecclesiastical Fees Act, 1894, 57 & 58 Vict. c. 16.

Ecclesiastical Fees Act, 1898, 61 & 62 Vict. c. 18.

Ecclesiastical Fees Act, 1900, 63 & 64 Vict. c. 7.

Ecclesiastical Fees Act, 1905, 5 Edw. 7, c. 12.

Ecclesiastical Fees Act, 1907, 7 Edw. 7, c. 6.

Ecclesiastical Fees Act, 1908, 8 Edw. 7, c. 7.

Ecclesiastical Fees Act, 1909, 9 Edw. 7, c. 6.

Ecclesiastical Fees Act, 1910, 10 Edw. 7 & 1 Geo. 5, c. 6.

Ecclesiastical Fees Act, 1911, 1 & 2 Geo. 5, c. 6.

Ecclesiastical Fees Act, 1912, 2 & 3 Geo. 5, c. 6.

Ecclesiastical Fees Act, 1913, 3 &

Act. 1 Geo. 4. c. 119. s. 1. Recites 1 Geo. 4. c. 119. (Local and Personal) for the Improvement of the Navigation of the River Thames, and for making a Navigable Communication between the said River and the City of London, and for other Purposes therein mentioned; and that the Powers and Provisions of the said Act have been found insufficient for the Purposes thereof, and that it is expedient that the said Act should be repealed, and that other Powers and Provisions should be granted for the Purposes aforesaid.

Repeal of former Act. Repeals 1 Geo. 4. c. 119. (Local and Personal) except as to Matters done, Rights accrued, and Proceedings had or commenced under the said Act.

Incorporation of Commissioners. Incorporates the Commissioners appointed by the said Act, and their Successors, by the Name of "The Commissioners for the Improvement of the Navigation of the River Thames."

Powers of Commissioners. Gives to the Commissioners all the Powers, Authorities, Rights, Privileges, Immunities, Exemptions, Provisions, Clauses, Matters, and Things contained in the said Act, except as to Matters done, Rights accrued, and Proceedings had or commenced under the said Act.

Commissioners to be a Body Corporate. Declares that the Commissioners shall be a Body Corporate, with Perpetual Succession, and a Common Seal, and may sue and be sued, plead and be impleaded, in their Corporate Name.

Commissioners to have Common Seal. Directs that the Common Seal of the Commissioners shall be kept in the Custody of the Clerk to the Commissioners, and shall be used only by Order of the Commissioners, and that all Deeds, Instruments, and Writings sealed with the Common Seal of the Commissioners shall be signed by Three Commissioners at least.

Commissioners to be Conservators of the River. Constitutes the Commissioners Conservators of the River Thames, from Cricklade Bridge to Yantlet Creek, and gives to them all the Powers, Authorities, Rights, Privileges, Immunities, Exemptions, Provisions, Clauses, Matters, and Things contained in the said Act, except as to Matters done, Rights accrued, and Proceedings had or commenced under the said Act.

Commissioners to be Conservators of the Navigable Communication. Constitutes the Commissioners Conservators of the Navigable Communication between the River Thames and the City of London, and gives to them all the Powers, Authorities, Rights, Privileges, Immunities, Exemptions, Provisions, Clauses, Matters, and Things contained in the said Act, except as to Matters done, Rights accrued, and Proceedings had or commenced under the said Act.

Commissioners to be Conservators of the Navigable Communication. Constitutes the Commissioners Conservators of the Navigable Communication between the River Thames and the City of London, and gives to them all the Powers, Authorities, Rights, Privileges, Immunities, Exemptions, Provisions, Clauses, Matters, and Things contained in the said Act, except as to Matters done, Rights accrued, and Proceedings had or commenced under the said Act.

Commissioners to be Conservators of the Navigable Communication. Constitutes the Commissioners Conservators of the Navigable Communication between the River Thames and the City of London, and gives to them all the Powers, Authorities, Rights, Privileges, Immunities, Exemptions, Provisions, Clauses, Matters, and Things contained in the said Act, except as to Matters done, Rights accrued, and Proceedings had or commenced under the said Act.

Anno

CHRISTI 1280. CÆSARIS RUDOLPHI I. 7.

Civibus Niſſenſibus qui Thomam Epiſcopum furioſum vocaſſent, poena impoſita 200. marcarum quam quidem perſolvendam per litteras ſe obligarunt, datis cum multis fidejuſſoribus ſub alia poena 1000. marcarum. Poena Civibus Niſſenſibus injuncta:

Anno

CHRISTI 1281. CÆSARIS RUDOLPHI I. 8.

HENRICUS Probus Dux VVratislavienſis, minime tunc ut multis viſum, probus, Principes agnatos Henricum Lignicenſem, Boleslai Calvi F. Henricum Glogovienſem Conradi F. & Primislaum Poſnanienſem ſimulatione amicitiæ Bariciam qui pagus in ditione ejus erat, ad ſe accitos in Vincula conjecit ac VVratislaviam deportavit. Quamvis vero ob id Leſcus Niger, Princeps Cracovienſis, qui Boleslao Pudico defuncto ſucceſſerat, bellum inferret Henrico VVratislavienſi, omnemque oram VVratislavienſem ad ipſa usque Urbis moenia devaſtaret, captivi tamen, niſi graviter mulctati durisque Conditionibus obſtricti minime dimiſſi: Ac Primislaus quidem Agrum Rudenſem ſive Velunenſem in Polonia Henrico Probo conceſſit, reliqui duo ſe vocatos quocunque Tempore eidem Henrico cum XXX. haſtatis militaturos dato jurejurando receperunt, obſidibusque caverunt. HENRICUS Probus injurias ſibi illatas ulturus Ducem Agnatos in Captivitatem abripit:

Kunegundis * Regina, Ottokari Vidua, Brandemburgici Antiſtitis, quem puero Rege in ſuam ditionem ſecum abducto Otho Longus ſuam vicem ſubſtituerat, Gubernationem pertæſa Oppaviam primum, ad Nicolaum Ottokari ex Pellice Filium Loci Dominum perfugit, mox vero Znoymam ſe contulit, ubi cum Zaviſſio Roſenſi perquam familiariter agens, peperit tandem, & vix puerperio egreſſa, inconſultis omnibus nuptias cum eo contraxit. Vidua Regina Bohemiæ Zaviſſio Roſenſi nubit:

Anno

CHRISTI 1282. CÆSARIS RUDOLPHI I. 9.

In Comitiis ** Auguſtæ Vindelicorum RUDOLPHI IMP. F. ALBERTUS: non magis Auctoritate Patris aut Principum beneficio, quam ipſis locorum proceribus magno id petentibus Opere DUX ac Dominus AUSTRIÆ: STIRIÆ: CARNIOLÆ: VINDONUMQUE deſignatur. Digna ſane hoc generoſo ſurculo non alio renaſci STIRPEM AUSTRIACAM quæ in Fridrico haut ita pridem exſpiraverat. Verum & Regimen AUSTRIÆ a S. LEPOLDO in partem Generorum maſculam propagatum eſt ad Henricum ſcilicet de Medlinga, ab hoc deinde per Filiam Gertrudem (Heuterus Agneten Meinhardi Conjugem facit) hujusque ex filia Agnete & Udalrico Carinthiæ Duce nepten Elisabetham ad HABSPURGICOS devenit. Hæc enim ALBERTO: RUDOLPHI I. IMP. F. nupta jus idem in AUSTRIAM aliis legitimis deficientibus contuliſſe videtur, ideoque eadem illi in Auguſtanis Comitiis a Patre confirmata potius eſt quam tradita. ALBERTUS: RUDOLPHI IMP. F. AUSTRIÆ Ducatum adipiſcitur:

Vindicaverat ſibi hanc Ottokarus Boh. Rex ob materteram ſuam & annis aliquot ſub feudi petitione retinuerat, inde a RUDOLPHO vi adductus, feudum Bohemiam & Moraviam accepit, ac Terras has cis Danubianas retinuit, illas Alberto ceſſit, ab Uxore verum ſecunda excitatus bellum movit ac in eo occiſus eſt.

Anno

CHRISTI 1284. CÆSARIS RUDOLPHI I. 11.

Primislaus Dux Sprottavienſis Conradi Glogovienſis F. tranſtulit Coenobium Canonicorum Regularium ab Henrico primum Barbato fundatum ex Oppido Naumburgo. Coenobii Naumburgenſis Translatio:

* Vid. Dubravius lib. XVIII. Zaviſſium vero, defuncta Regina Capite plexum fuiſſe coævus Auctor Neplacho: Abbas Opatovicenſis in Chron. Bohemiæ hiſce Verbis ad ann. 1289. tradit: „Anno Dmni 1289. Zavviſſius decollatur: & Dominus Czenko frater Ejus.

** Eadem Thomas Ebendorferus de Haſelbach Lib. III. Chron. Auſtriaci: Chron. Salisburgenſe ad ann. 1281. Chronicon Clauſtro-Neoburgenſe ad an. 1283. Anonymi Leobienſis Chron. lib. II. Cap. VI. Mathæi vel Gregorij Hageni Germanicum AUSTRIÆ Chronicon: & Viti Arenpecki Chronicon Auſtriacum, Tom. I. & II. Scriptor Rerum Auſtriacarum quos R. D. P. Hieronymus Pez edidit.

Digitized by Google

Fig. 1. Fig. 2. Fig. 3.

Fig. 4. Fig. 5. Fig. 6.

Fig. 7. Fig. 8. Fig. 9.

Fig. 10. Fig. 11. Fig. 12.

Fig. 13. Fig. 14. Fig. 15.

Fig. 16. Fig. 17. Fig. 18.

Fig. 19. Fig. 20. Fig.

Ἀπόστολος, ου, ὁ, a messenger, one sent with a message, an ambassador, a delegate, a commissioner, a legate, a nuncio, a missionary, a preacher, a teacher, a pastor, a bishop, a minister, a servant, a slave, a disciple, a follower, a friend, a companion, a brother, a sister, a mother, a father, a son, a daughter, a child, a relative, a kinsman, a neighbour, a stranger, a foreigner, a guest, a host, a hostess, a traveller, a pilgrim, a wanderer, a fugitive, a refugee, a prisoner, a captive, a hostage, a slave, a freedman, a freedwoman, a citizen, a subject, a king, a queen, a prince, a princess, a lord, a lady, a master, a mistress, a servant, a slave, a disciple, a follower, a friend, a companion, a brother, a sister, a mother, a father, a son, a daughter, a child, a relative, a kinsman, a neighbour, a stranger, a foreigner, a guest, a host, a hostess, a traveller, a pilgrim, a wanderer, a fugitive, a refugee, a prisoner, a captive, a hostage, a slave, a freedman, a freedwoman, a citizen, a subject, a king, a queen, a prince, a princess, a lord, a lady, a master, a mistress.

PART I

THE UNION AND ITS TERRITORY

1. (1) India, that is Bharat, shall be a Union of States.

(2) The States and the territories thereof shall be as specified in the First Schedule.

(3) The territory of India shall comprise—

(a) the territories of the States;

(b) the Union territories specified in the First Schedule; and

(c) such other territories as may be acquired.

2. Parliament may by law admit into the Union, or establish, new States on such terms and conditions as it thinks fit.

2A. [Sikkim to be associated with the Union.] Rep. by the Constitution (Thirty-sixth Amendment) Act, 1975, s. 5 (w.e.f. 26-4-1975).

3. Parliament may by law—

(a) form a new State by separation of territory from any State or by uniting two or more States or parts of States or by uniting any territory to a part of any State;

(b) increase the area of any State;

(c) diminish the area of any State;

(d) alter the boundaries of any State;

(e) alter the name of any State:

Provided that no Bill for the purpose shall be introduced in either House of Parliament except on the recommendation of the President and unless, where the proposal contained in the Bill affects the area, boundaries or name of any of the States, the Bill has been referred by the President to the Legislature of that State for expressing its views thereon within such period as may be specified in the reference or such further period as the President may allow and save as provided in article 4 the period so specified or allowed has expired.

Explanation I.—In this article, in clauses (a) to (e), "State" includes a Union territory, but in the proviso, nothing in sub-clause (a) of this Explanation shall be deemed to apply to a Union territory.

Explanation II.—The power conferred on Parliament by sub-clause (a) of the proviso includes the power to form a new State or Union territory by uniting a part of any State or Union territory to any other State or Union territory.

4. (1) Any law referred to in article 2 or article 3 shall contain such provisions for the amendment of the First Schedule and the Fourth Schedule as may be necessary to give effect to the provisions of the law and may also contain such supplemental, incidental and consequential provisions (including provisions as to representation in Parliament and in the Legislature or Legislatures affected by the law) as Parliament deems necessary.

(2) No law aforesaid shall be deemed to be an amendment of this Constitution for the purposes of article 368.

5. Citizenship at the commencement of the Constitution.—Notwithstanding anything in the Government of India Act, 1935, as originally enacted or as amended by any subsequent law, every person who has his domicile in the territory of India and—

(a) who was born in the territory of India; or

(b) either of whose parents was born in the territory of India; or

(c) who has been ordinarily resident in the territory of India for not less than five years immediately preceding the commencement of this Constitution,

shall be a citizen of India.

6. Rights of citizenship of certain persons who have migrated to India from Pakistan.—Notwithstanding anything in article 5, a person who has migrated to the territory of India from the territory now included in Pakistan shall be deemed to be a citizen of India if—

(a) he or either of his parents or any of his grandparents was born in India as defined in the Government of India Act, 1935 (as originally enacted); and

(b) (i) in the case where such person has so migrated before the 19th day of July, 1948, he has been ordinarily resident in the territory of India since the date of his migration; or

(ii) in the case where such person has so migrated on or after the 19th day of July, 1948, he has been registered as a citizen of India by the Government of the Dominion of India on an application made by him therefor to that Government before the commencement of this Constitution in the form and manner prescribed by that Government:

Provided that no person shall be registered as a citizen of India by the Government of the Dominion of India unless he has been resident in the territory of India for not less than six months immediately preceding the date of his application.

7. Rights of citizenship of certain migrants to Pakistan.—Notwithstanding anything in articles 5 and 6, a person who after the first day of March, 1947, has migrated from the territory of India to the territory now included in Pakistan shall not be deemed to be a citizen of India:

Provided that nothing in this article shall apply to a person who, after having migrated to the territory now included in Pakistan has returned to the territory of India under a permit for resettlement or permanent return issued by or under the authority of any law and every such person shall be deemed to be a citizen of India within the meaning of clause (a) of article 6.

8. Rights of citizenship of certain persons of Indian origin residing outside India.—Notwithstanding anything in article 5, any person who or either of whose parents or any of whose grandparents was born in India as defined in the Government of India Act, 1935 (as originally enacted), and who is ordinarily residing in any country outside India as so defined shall be deemed to be a citizen of India if he has been registered as a citizen of India by the diplomatic or consular representative of India in the country where he is for the time being residing on an application made by him therefor to such representative, whether before or after the commencement of this Constitution, in the form and manner prescribed by the Government of the Dominion of India or the Government of India, as the case may be.

9. Persons voluntarily acquiring citizenship of a foreign State not to be citizens.—No person shall be a citizen of India by virtue of article 5, or be deemed to be a citizen of India by virtue of article 6 or article 8, if he has voluntarily acquired the citizenship of any foreign State.

10. Continuance of the rights of citizenship.—Every person who is or is deemed to be a citizen of India under any of the foregoing provisions of this Part shall, subject to the provisions of any law that may be made by Parliament, continue to be such citizen.

11. Parliament to regulate the right of citizenship by law.—Nothing in the foregoing provisions of this Part shall derogate from the power of Parliament to make any provision with respect to the acquisition and termination of citizenship and all other matters relating to citizenship.

PART III

FUNDAMENTAL RIGHTS

General

12. In this Part, unless the context otherwise requires, "the State" includes the Government and Parliament of India and the Government and the Legislature of each of the States and all local or other authorities within the territory of India or under the control of the Government of India.

13. (1) All laws in force in the territory of India immediately before the commencement of this Constitution, in so far as they are inconsistent with the provisions of this Part, shall, to the extent of such inconsistency, be void.

(2) The State shall not make any law which takes away or abridges the rights conferred by this Part and any law made in contravention of this clause shall, to the extent of the contravention, be void.

(3) In this article, unless the context otherwise requires, "law" includes any Ordinance, order, bye-law, rule, regulation, notification, custom or usage having in the territory of India the force of law; "laws in force" includes laws passed or made by a Legislature or other competent authority in the territory of India before the commencement of this Constitution and not previously repealed, notwithstanding that any such law or any part thereof may not be then in operation either at all or in particular areas.

(4) Nothing in this article shall apply to any amendment of this Constitution made under article 368.

Right to Equality

14. Equality before law.—The State shall not deny to any person equality before the law or the equal protection of the laws within the territory of India.

15. (1) Prohibition of discrimination on grounds of religion, race, caste, sex, place of birth.—The State shall not discriminate against any citizen on grounds only of religion, race, caste, sex, place of birth or any of them.

(2) No citizen shall, on grounds only of religion, race, caste, sex, place of birth or any of them, be subject to any disability, liability, restriction or condition with regard to—

(a) access to shops, public restaurants, hotels and places of public entertainment; or

(b) the use of wells, tanks, bathing ghats, roads and places of public resort maintained wholly or partly out of State funds or dedicated to the use of the general public.

(3) Nothing in this article shall prevent the State from making any special provision for women and children.

(4) Nothing in this article or in clause (2) of article 29 shall prevent the State from making any special provision for the advancement of any socially and educationally backward classes of citizens or for the Scheduled Castes and the Scheduled Tribes.

16. (1) Equality of opportunity in matters of public employment.—There shall be equality of opportunity for all citizens in matters relating to employment or appointment to any office under the State.

(2) No citizen shall, on grounds only of religion, race, caste, sex, descent, place of birth, residence or any of them, be ineligible for, or discriminated against in respect of, any employment or office under the State.

(3) Nothing in this article shall prevent Parliament from making any law prescribing, in regard to a class or classes of employment or appointment to an office under the Government of, or any local or other authority within, a State or Union territory, any requirement as to residence within that State or Union territory prior to such employment or appointment.

(4) Nothing in this article shall prevent the State from making any provision for the reservation of appointments or posts in favour of any backward class of citizens which, in the opinion of the State, is not adequately represented in the services under the State.

(4A) Nothing in this article shall prevent the State from making any provision for reservation in matters of promotion, with consequential seniority, to any class or classes of posts in the services under the State in favour of the Scheduled Castes and the Scheduled Tribes which, in the opinion of the State, are not adequately represented in the services under the State.

(5) Nothing in this article shall affect the operation of any law which provides that the incumbent of an office in connection with the affairs of any religious or denominational institution or any member of the governing body thereof shall be a person professing a particular religion or belonging to a particular denomination.

17. Abolition of Untouchability.—"Untouchability" is abolished and its practice in any form is forbidden. The enforcement of any disability arising out of "Untouchability" shall be an offence punishable in accordance with law.

18. (1) Abolition of titles.—No title, not being a military or academic distinction, shall be conferred by the State.

(2) No citizen of India shall accept any title from any foreign State.

(3) No person who is not a citizen of India shall, while he holds any office of profit or trust under the State, accept without the consent of the President any title from any foreign State.

(4) No person holding any office of profit or trust under the State shall, without the consent of the President, accept any present, emolument, or office of any kind from or under any foreign State.

Right to Freedom

19. (1) Protection of certain rights regarding freedom of speech, etc.—All citizens shall have the right—

(a) to freedom of speech and expression;

(b) to assemble peacefully and without arms;

(c) to form associations or unions;

(d) to move freely throughout the territory of India;

(e) to reside and settle in any part of the territory of India;

(f) [to acquire, hold and dispose of property] Rep. by the Constitution (Forty-fourth Amendment) Act, 1978, s. 2 (w.e.f. 20-6-1979).

(g) to practise any profession, or to carry on any occupation, trade or business.

(2) Nothing in sub-clause (a) of clause (1) shall affect the operation of any existing law, or prevent the State from making any law, in so far as such law imposes reasonable restrictions on the exercise of the right conferred by the said sub-clause in the interests of the sovereignty and integrity of India, the security of the State, friendly relations with foreign States, public order, decency or morality, or in relation to contempt of court, defamation or incitement to an offence.

(3) Nothing in sub-clause (b) of clause (1) shall affect the operation of any existing law in so far as it imposes, or prevent the State from making any law imposing, in the interests of the sovereignty and integrity of India or public order, reasonable restrictions on the exercise of the right conferred by the said sub-clause.

(4) Nothing in sub-clause (c) of clause (1) shall affect the operation of any existing law in so far as it imposes, or prevent the State from making any law imposing, in the interests of the sovereignty and integrity of India or public order or morality, reasonable restrictions on the exercise of the right conferred by the said sub-clause.

(5) Nothing in sub-clauses (d) and (e) of clause (1) shall affect the operation of any existing law in so far as it imposes, or prevent the State from making any law imposing, reasonable restrictions on the exercise of any of the rights conferred by the said sub-clauses either in the interests of the general public or for the protection of the interests of any Scheduled Tribe.

(6) Nothing in sub-clause (g) of clause (1) shall affect the operation of any existing law in so far as it imposes, or prevent the State from making any law imposing, in the interests of the general public, reasonable restrictions on the exercise of the right conferred by the said sub-clause, and, in particular, nothing in the said sub-clause shall affect the operation of any existing law in so far as it relates to, or prevent the State from making any law relating to,—

(i) the professional or technical qualifications necessary for practising any profession or carrying on any occupation, trade or business, or

(ii) the carrying on by the State, or by a corporation owned or controlled by the State, of any trade, business, industry or service, whether to the exclusion, complete or partial, of citizens or otherwise.

20. (1) Protection in respect of conviction for offences.—No person shall be convicted of any offence except for violation of a law in force at the time of the commission of the act charged as an offence, nor be subjected to a penalty greater than that which might have been inflicted under the law in force at the time of the commission of the offence.

(2) No person shall be prosecuted and punished for the same offence more than once.

(3) No person accused of any offence shall be compelled to be a witness against himself.

21. Protection of life and personal liberty.—No person shall be deprived of his life or personal liberty except according to procedure established by law.

22. (1) Protection against arrest and detention in certain cases.—No person who is arrested shall be detained in custody without being informed, as soon as may be, of the grounds for such arrest nor shall he be denied the right to consult, and to be defended by, a legal practitioner of his choice.

(2) Every person who is arrested and detained in custody shall be produced before the nearest magistrate within a period of twenty-four hours of such arrest excluding the time necessary for the journey from the place of arrest to the court of the magistrate and no such person shall be detained in custody beyond the said period without the authority of a magistrate.

(3) Nothing in clauses (1) and (2) shall apply—

(a) to any person who for the time being is an enemy alien; or

(b) to any person who is arrested or detained under any law providing for preventive detention.

(4) No law providing for preventive detention shall authorise the detention of a person for a longer period than three months unless—

(a) an Advisory Board consisting of persons who are, or have been, or are qualified to be appointed as, Judges of a High Court has before the expiration of the said period of three months reported before the expiration of the said period that there is in its opinion sufficient cause for such detention:

Provided that nothing in this sub-clause shall authorise the detention of any person beyond the maximum period prescribed by any law made by Parliament under sub-clause (b) of clause (7); or

(b) such person is detained in accordance with the provisions of any law made by Parliament under sub-clauses (a) and (b) of clause (7).

(5) When any person is detained in pursuance of an order made under any law providing for preventive detention, the authority making the order shall, as soon as may be, communicate to such person the grounds on which the order has been made and shall afford him the earliest opportunity of making a representation against the order.

(6) Nothing in clause (5) shall require the authority making any such order as is referred to in that clause to disclose facts which such authority considers to be against the public interest to disclose.

(7) Parliament may by law prescribe—

(a) the circumstances under which, the class or classes of cases in which, a person may be detained for a period longer than three months under any law providing for preventive detention without obtaining the opinion of an Advisory Board in accordance with the provisions of sub-clause (a) of clause (4);

(b) the maximum period for which any person may in any class or classes of cases be detained under any law providing for preventive detention; and

(c) the procedure to be followed by an Advisory Board in an inquiry under sub-clause (a) of clause (4).

Right against Exploitation

23. (1) Prohibition of traffic in human beings and forced labour.—Traffic in human beings and begar and other similar forms of forced labour are prohibited and any contravention of this provision shall be an offence punishable in accordance with law.

(2) Nothing in this article shall prevent the State from imposing compulsory service for public purposes, and in imposing such service the State shall not make any discrimination on grounds only of religion, race, caste or class or any of them.

24. Prohibition of employment of children in factories, etc.—No child below the age of fourteen years shall be employed to work in any factory or mine or engaged in any other hazardous employment.

Right to Freedom of Religion

25. (1) Freedom of conscience and free profession, practice and propagation of religion.—Subject to public order, morality and health and to the other provisions of this Part, all persons are equally entitled to freedom of conscience and the right freely to profess, practise and propagate religion.

(2) Nothing in this article shall affect the operation of any existing law or prevent the State from making any law—

(a) regulating or restricting any economic, financial, political or other secular activity which may be associated with religious practice;

(b) providing for social welfare and reform or the throwing open of Hindu religious institutions of a public character to all classes and sections of Hindus.

Explanation I.—The wearing and carrying of kirpans shall be deemed to be included in the profession of the Sikh religion.

Explanation II.—In sub-clause (b) of clause (2), the reference to Hindus shall be construed as including a reference to persons professing the Sikh, Jaina or Buddhist religion, and the reference to Hindu religious institutions shall be construed accordingly.

26. Freedom to manage religious affairs.—Subject to public order, morality and health, every religious denomination or any section thereof shall have the right—

(a) to establish and maintain institutions for religious and charitable purposes;

(b) to manage its own affairs in matters of religion;

(c) to own and acquire movable and immovable property; and

(d) to administer such property in accordance with law.

27. Freedom as to payment of taxes for promotion of any particular religion.—No person shall be compelled to pay any taxes, the proceeds of which are specifically appropriated in payment of expenses for the promotion or maintenance of any particular religion or religious denomination.

28. (1) Freedom as to attendance at religious instruction or religious worship in certain educational institutions.—No religious instruction shall be provided in any educational institution wholly maintained out of State funds.

(2) Nothing in clause (1) shall apply to an educational institution which is administered by the State but has been established under any endowment or trust which requires that religious instruction shall be imparted in such institution.

(3) No person attending any educational institution recognised by the State or receiving aid out of State funds shall be required to take part in any religious instruction that may be imparted in such institution or to attend any religious worship that may be conducted in such institution or in any premises attached thereto unless such person or, if such person is a minor, his guardian has given his consent thereto.

Cultural and Educational Rights

29. (1) Protection of interests of minorities.—Any section of the citizens residing in the territory of India or any part thereof having a distinct language, script or culture of its own shall have the right to conserve the same.

(2) No citizen shall be denied admission into any educational institution maintained by the State or receiving aid out of State funds on grounds only of religion, race, caste, language or any of them.

30. (1) Right of minorities to establish and administer educational institutions.—All minorities, whether based on religion or language, shall have the right to establish and administer educational institutions of their choice.

(1A) In any law providing for the compulsory acquisition of any property of an educational institution established and administered by a minority referred to in clause (1), the State shall ensure that the amount fixed by or determined under such law for the acquisition of such property is such as would not restrict or abrogate the right guaranteed under that clause.

(2) The State shall not, in granting aid to educational institutions, discriminate against any educational institution on the ground that it is under the management of a minority, whether based on religion or language.

31. [Compulsory acquisition of property.] Rep. by the Constitution (Forty-fourth Amendment) Act, 1978, s. 2 (w.e.f. 20-6-1979).

31A. (1) Saving of laws providing for acquisition of estates, etc.—Notwithstanding anything contained in article 13, no law providing for—

(a) the acquisition by the State of any estate or of any rights therein or the extinguishment or modification of any such rights, or

(b) the taking over of the management of any property by the State for a limited period either in the public interest or in order to secure the proper management of the property, or

(c) the amalgamation of two or more corporations either in the public interest or in order to secure the proper management of any of the corporations, or

(d) the extinguishment or modification of any rights of directors or shareholders of any corporation or of any voting rights of such shareholders, or

(e) the extinguishment or modification of any rights accruing by virtue of any agreement, lease or licence for the purpose of searching for, or winning, any mineral or mineral oil, or the premature termination or cancellation of any such agreement, lease or licence,

shall be deemed to be void on the ground that it is inconsistent with, or takes away or abridges any of the rights conferred by, article 14 or article 19:

Provided that where such law is a law made by the Legislature of a State, the provisions of this article shall not apply thereto unless such law, having been reserved for the consideration of the President, has received his assent:

Provided further that where any law makes any provision for the acquisition by the State of any estate and where any land comprised therein is held by a person under his personal cultivation, it shall not be lawful for the State to acquire any portion of such land as is within the ceiling limit applicable to him under any law for the time being in force or any building or structure standing thereon or appurtenant thereto, unless the law relating to the acquisition of such land, building or structure, provides for the payment of compensation at a rate which shall not be less than the market value thereof.

(2) In this article,—

(a) the expression "estate" shall, in relation to any local area, have the same meaning as that expression or its local equivalent has in the existing law relating to land tenures in force in that area and shall also include any jagir, inam or muafi or other similar grant and in the States of Tamil Nadu and Kerala, any janmam right;

(b) the expression "rights", in relation to an estate, shall include any rights vesting in a proprietor, sub-proprietor, under-proprietor, tenure-holder or other intermediary and any rights or privileges in respect of land revenue.

31B. Validation of certain Acts and Regulations.—Without prejudice to the generality of the provisions contained in article 31A, none of the Acts and Regulations specified in the Ninth Schedule nor any of the provisions thereof shall be deemed to be void, or ever to have become void, on the ground that such Act, Regulation or provision is inconsistent with, or takes away or abridges any of the rights conferred by, any provisions of this Part, and notwithstanding any judgment, decree or order of any court or tribunal to the contrary, each of the said Acts and Regulations shall, subject to the power of any competent Legislature to repeal or amend it, continue in force.

31C. Saving of laws giving effect to certain directive principles.—Notwithstanding anything contained in article 13, no law giving effect to the policy of the State towards securing the principles specified in clause (b) or clause (c) of article 39 shall be deemed to be void on the ground that it is inconsistent with, or takes away or abridges any of the rights conferred by, article 14, article 19 or article 31, and no law containing a declaration that it is for giving effect to such policy shall be called in question in any court on the ground that it does not give effect to such policy:

Provided that where such law is made by the Legislature of a State, the provisions of this article shall not apply thereto unless such law, having been reserved for the consideration of the President, has received his assent.

31D. [Saving of laws in respect of anti-national activities.] Rep. by the Constitution (Forty-third Amendment) Act, 1977, s. 4 (w.e.f. 13-4-1978).

32. (1) Remedies for enforcement of rights conferred by this Part.—The right to move the Supreme Court by appropriate proceedings for the enforcement of the rights conferred by this Part is guaranteed.

(2) The Supreme Court shall have power to issue directions or orders or writs, including writs in the nature of habeas corpus, mandamus, prohibition, quo warranto and certiorari, whichever may be appropriate, for the enforcement of any of the rights conferred by this Part.

(3) Without prejudice to the powers conferred on the Supreme Court by clauses (1) and (2), Parliament may by law empower any other court to exercise within the local limits of its jurisdiction all or any of the powers exercisable by the Supreme Court under clause (2).

(4) The right guaranteed by this article shall not be suspended except as otherwise provided for by this Constitution.

32A. [Constitutional validity of State laws not to be considered in proceedings under article 32, etc.] Rep. by the Constitution (Forty-third Amendment) Act, 1977, s. 4 (w.e.f. 13-4-1978).

33. Power of Parliament to modify the rights conferred by this Part in their application to Forces, etc.—Parliament may by law determine to what extent any of the rights conferred by this Part shall, in their application to, or in relation to, any of the Forces charged with the maintenance of public order, be restricted or abrogated so as to ensure the proper discharge of their duties and the maintenance of discipline among them.

34. Restriction while martial law is in force.—Notwithstanding anything in the foregoing provisions of this Part, Parliament may by law indemnify any person in the service of the Union or of a State or any other person in respect of any act done by him in connection with the maintenance or restoration of order in any area within the territory of India where martial law was in force or validate any sentence passed, punishment inflicted, forfeiture ordered or other act done under martial law in such area.

35. Legislation to give effect to the provisions of this Part.—Notwithstanding anything in this Constitution,—

(a) Parliament shall have, and the Legislature of a State shall not have, power to make laws—

(i) with respect to any of the matters which under clause (3) of article 16, clause (3) of article 32, article 33 and article 34 may be provided for by law made by Parliament; and

(ii) for prescribing punishment for those acts which are declared to be offences under this Part,

and Parliament shall, as soon as may be after the commencement of this Constitution, make laws for prescribing punishment for the acts referred to in sub-clause (ii);

(b) any law in force immediately before the commencement of this Constitution in the territory of India with respect to any of the matters which under this Part may be dealt with by law made by Parliament shall, subject to the terms thereof and to any adaptations and modifications that may be made therein under article 372, continue in force until altered or repealed or amended by Parliament.

Explanation.—In this article, the expression "law in force" has the same meaning as in article 13.

PART IV

DIRECTIVE PRINCIPLES OF STATE POLICY

36. Definition.—In this Part, unless the context otherwise requires, "the State" has the same meaning as in Part III.

37. Application of the principles contained in this Part.—The provisions contained in this Part shall not be enforceable by any court, but the principles therein laid down are nevertheless fundamental in the governance of the country and it shall be the duty of the State to apply these principles in making laws.

38. State to secure a social order for the promotion of welfare of the people.—(1) The State shall strive to promote the welfare of the people by securing and protecting as effectively as it may a social order in which justice, social, economic and political, shall inform all the institutions of the national life.

(2) The State shall, in particular, strive to minimise the inequalities in income, and endeavour to eliminate inequalities in status, facilities and opportunities, not only amongst individuals but also amongst groups of people residing in different areas or engaged in different vocations.

39. Certain principles of policy to be followed by the State.—The State shall, in particular, direct its policy towards securing—

(a) that the citizens, men and women equally, have the right to an adequate means of livelihood;

(b) that the ownership and control of the material resources of the community are so distributed as best to subserve the common good;

(c) that the operation of the economic system does not result in the concentration of wealth and means of production to the common detriment;

(d) that there is equal pay for equal work for both men and women;

(e) that the health and strength of workers, men and women, and the tender age of children are not abused and that citizens are not forced by economic necessity to enter avocations unsuited to their age or strength;

(f) that children are given opportunities and facilities to develop in a healthy manner and in conditions of freedom and dignity and that childhood and youth are protected against exploitation and against moral and material abandonment.

39A. Equal justice and free legal aid.—The State shall secure that the operation of the legal system promotes justice, on a basis of equal opportunity, and shall, in particular, provide free legal aid, by suitable legislation or schemes or in any other way, to ensure that opportunities for securing justice are not denied to any citizen by reason of economic or other disabilities.

40. Organisation of village panchayats.—The State shall take steps to organise village panchayats and endow them with such powers and authority as may be necessary to enable them to function as units of self-government.

41. Right to work, to education and to public assistance in certain cases.—The State shall, within the limits of its economic capacity and development, make effective provision for securing the right to work, to education and to public assistance in cases of unemployment, old age, sickness and disablement, and in other cases of undeserved want.

42. Provision for just and humane conditions of work and maternity relief.—The State shall make provision for securing just and humane conditions of work and for maternity relief.

43. Living wage, etc., for workers.—The State shall endeavour to secure, by suitable legislation or economic organisation or in any other way, to all workers, agricultural, industrial or otherwise, work, a living wage, conditions of work ensuring a decent standard of life and full enjoyment of leisure and social and cultural opportunities and, in particular, the State shall endeavour to promote cottage industries on an individual or co-operative basis in rural areas.

43A. Participation of workers in management of industries.—The State shall take steps, by suitable legislation or in any other way, to secure the participation of workers in the management of undertakings, establishments or other organisations engaged in any industry.

44. Uniform civil code for the citizens.—The State shall endeavour to secure for the citizens a uniform civil code throughout the territory of India.

45. Provision for free and compulsory education for children.—The State shall endeavour to provide, within a period of ten years from the commencement of this Constitution, for free and compulsory education for all children until they complete the age of fourteen years.

46. Promotion of educational and economic interests of Scheduled Castes, Scheduled Tribes and other weaker sections.—The State shall promote with special care the educational and economic interests of the weaker sections of the people, and, in particular, of the Scheduled Castes and the Scheduled Tribes, and shall protect them from social injustice and all forms of exploitation.

47. Duty of the State to raise the level of nutrition and the standard of living and to improve public health.—The State shall regard the raising of the level of nutrition and the standard of living of its people and the improvement of public health as among its primary duties and, in particular, the State shall endeavour to bring about prohibition of the consumption except for medicinal purposes of intoxicating drinks and of drugs which are injurious to health.

48. Organisation of agriculture and animal husbandry.—The State shall endeavour to organise agriculture and animal husbandry on modern and scientific lines and shall, in particular, take steps for preserving and improving the breeds, and prohibiting the slaughter, of cows and calves and other milch and draught cattle.

48A. Protection and improvement of environment and safeguarding of forests and wild life.—The State shall endeavour to protect and improve the environment and to safeguard the forests and wild life of the country.

49. Protection of monuments and places and objects of national importance.—It shall be the obligation of the State to protect every monument or place or object of artistic or historic interest, declared by or under law made by Parliament to be of national importance, from spoliation, disfigurement, destruction, removal, disposal or export, as the case may be.

50. Separation of judiciary from executive.—The State shall take steps to separate the judiciary from the executive in the public services of the State.

51. Promotion of international peace and security.—The State shall endeavour to—

(a) promote international peace and security;

(b) maintain just and honourable relations between nations;

(c) foster respect for international law and treaty obligations in the dealings of organised peoples with one another; and

(d) encourage settlement of international disputes by arbitration.

PART IVA

FUNDAMENTAL DUTIES

51A. Fundamental duties.—It shall be the duty of every citizen of India—

(a) to abide by the Constitution and respect its ideals and institutions, the National Flag and the National Anthem;

(b) to cherish and follow the noble ideals which inspired our national struggle for freedom;

(c) to uphold and protect the sovereignty, unity and integrity of India;

(d) to defend the country and render national service when called upon to do so;

(e) to promote harmony and the spirit of common brotherhood amongst all the people of India transcending religious, linguistic and regional or sectional diversities; to renounce practices derogatory to the dignity of women;

(f) to value and preserve the rich heritage of our composite culture;

(g) to protect and improve the natural environment including forests, lakes, rivers and wild life, and to have compassion for living creatures;

(h) to develop the scientific temper, humanism and the spirit of inquiry and reform;

(i) to safeguard public property and to abjure violence;

(j) to strive towards excellence in all spheres of individual and collective activity so that the nation constantly rises to higher levels of endeavour and achievement;

(k) who is a parent or guardian to provide opportunities for education to his child or, as the case may be, ward between the age of six and fourteen years.

PART V

THE UNION

CHAPTER I

THE EXECUTIVE

The President and Vice-President

52. The President of India.—There shall be a President of the Union.

53. (1) Executive power of the Union.—The executive power of the Union shall be vested in the President and may be exercised by him either directly or through officers subordinate to him in accordance with this Constitution.

(2) Without prejudice to the generality of the foregoing provision, the supreme command of the Defence Forces of the Union shall be vested in the President and the exercise thereof shall be regulated by law.

(3) Nothing in this article shall—

(a) be deemed to transfer to the President any functions conferred by any existing law on the Government of any State or other authority; or

(b) prevent Parliament from conferring by law functions on any authority other than the President.

54. Election of President.—The President shall be elected by the members of an electoral college consisting of the elected members of both Houses of Parliament and of the elected members of the Legislative Assemblies of the States.

Explanation.—In this article and in article 55, "State" includes the National Capital Territory of Delhi and the Union territory of Pondicherry.

55. (1) Manner of election of President.—As far as practicable, there shall be uniformity in the scale of representation of the different States at the election of the President.

(2) For the purpose of securing such uniformity among the States inter se as well as parity between the States as a whole and the Union, the number of votes which each elected member of Parliament and of the Legislative Assembly of each State is entitled to cast at such election shall be determined in the following manner:—

(a) every elected member of the Legislative Assembly of a State shall have as many votes as there are multiples of one thousand in the quotient obtained by dividing the population of the State by the total number of the elected members of the Assembly;

(b) if, after taking the said multiples of one thousand, the remainder is not less than five hundred, then the vote of each member referred to in sub-clause (a) shall be further increased by one;

(c) each elected member of either House of Parliament shall have such number of votes as may be required to secure that the total number of votes of all such members is equal to the total number of votes assigned to the members of the Legislative Assemblies of the States under sub-clause (a) and sub-clause (b).

(3) The election shall be held in accordance with the system of proportional representation by means of the single transferable vote and the voting at such election shall be by secret ballot.

Explanation.—In this article, the expression "population" means the population as ascertained at the last preceding census of which the figures have been published.

56. (1) Term of office of President.—The President shall hold office for a term of five years from the date on which he enters upon his office:

Provided that—

(a) the President may, by writing under his hand addressed to the Vice-President, resign his office;

(b) the President may, for violation of the Constitution, be impeached in accordance with the procedure laid down in article 61;

(c) the President shall, notwithstanding the expiration of his term, continue to hold office until his successor enters upon his office.

(2) Any resignation addressed to the Vice-President under sub-clause (a) of the proviso to clause (1) shall forthwith be communicated by him to the Speaker of the House of the People.

57. Eligibility for re-election.—A person who holds, or who has held, office as President shall, subject to the provisions of the Constitution, be eligible for re-election to that office.

58. (1) Qualifications for election as President.—No person shall be eligible for election as President unless he—

(a) is a citizen of India;

(b) has completed the age of thirty-five years; and

(c) is qualified for election as a member of the House of the People.

(2) A person who is not otherwise eligible for election as President shall not be eligible unless he is qualified for election as a member of the Council of States.

(3) A person holding any office of profit under the Government of India or the Government of any State or under any local or other authority subject to the control of any of the said Governments or the Council of States or the House of the People or the Legislature of any State shall not be eligible for election as President.

Explanation.—For the purposes of this article, a person shall not be deemed to hold any office of profit by reason only that he is the President or Vice-President of the Union or the Governor of any State or is a Minister either for the Union or for any State.

59. (1) Conditions of President's office.—The President shall not be a member of either House of Parliament or of a House of the Legislature of any State and if a member of either House of Parliament or of a House of the Legislature of any State be elected President, he shall be deemed to have vacated his seat in that House on the date on which he enters upon his office as President.

(2) The President shall not hold any other office of profit.

(3) The President shall be entitled without payment of rent to the use of his official residences and shall be also entitled to such emoluments, allowances and privileges as may be determined by Parliament by law and until provision in that behalf is so made, such emoluments, allowances and privileges as are specified in the Second Schedule.

(4) The emoluments and allowances of the President shall not be diminished during his term of office.

60. Oath or affirmation by the President.—Every President and every person acting as President or discharging the functions of President shall, before entering upon his office, make and subscribe in the presence of the Chief Justice of India or, in his absence, the senior most Judge of the Supreme Court available, an oath or affirmation in the following form, that is to say—

"I, A.B., do swear in the name of God that I will faithfully execute the office of President (or discharge the functions of the President) of India and will to the best of my ability preserve, protect and defend the Constitution and the law and that I will devote myself to the service and well-being of the people of India."

61. (1) Procedure for impeachment of the President.—When a President is to be impeached for violation of the Constitution, the charge shall be preferred by either House of Parliament.

(2) No such charge shall be preferred by either House of Parliament unless—

(a) the proposal to prefer such charge is contained in a resolution which has been moved after at least fourteen days' notice in writing signed by not less than one-fourth of the total number of members of the House has been given of their intention to move the resolution, and

(b) such resolution has been passed by a majority of not less than two-thirds of the total membership of the House.

(3) When a charge has been preferred by either House of Parliament, the other House shall investigate the charge or cause the charge to be investigated.

(4) The President shall have the right to appear and to be represented at the investigation.

(5) If as a result of the investigation a resolution is passed by a majority of not less than two-thirds of the total membership of the House before which the charge was investigated, declaring that the charge preferred against the President has been sustained and such resolution is passed after the resolution has been presented to the President, the President shall, from the date on which such resolution is passed, cease to hold office.

62. (1) Time of holding election to fill vacancy in the office of President and the term of office of person elected to fill casual vacancy.—An election to fill a vacancy caused by the expiration of the term of office of President shall be held within the period beginning sixty days before the expiration of the term and the date on which the new President enters upon his office.

(2) An election to fill a vacancy caused by the resignation of the President or his removal or death or otherwise shall be held as soon as possible after the occurrence of the vacancy and the person elected to fill the vacancy shall enter upon his office forthwith.

63. The Vice-President of India.—There shall be a Vice-President of India.

64. (1) Vice-President to be ex officio Chairman of the Council of States.—The Vice-President shall be ex officio Chairman of the Council of States.

(2) The Vice-President shall not hold any other office of profit:

Provided that during any period when the Vice-President acts as President or discharges the functions of President under article 65, he shall not perform the duties of the office of Chairman of the Council of States or draw any salary or allowance payable to the Chairman of that Council.

65. (1) Vice-President to act as President or to discharge his functions during casual vacancies in the office, or during the absence, of President.—In the event of the occurrence of any vacancy in the office of the President by reason of his death, resignation or removal, or otherwise, the Vice-President shall act as President until the date on which a new President elected to fill the vacancy enters upon his office; and when the President is unable to discharge his functions owing to absence, illness or any other cause, the Vice-President shall discharge his functions until the date on which the President resumes his duties.

(2) The Vice-President shall, during, and in respect of, the period while he is so acting as, and discharging the functions of, President, have all the powers and immunities of the President and be entitled to such emoluments, allowances and privileges as may be determined by Parliament by law.

66. (1) Election of Vice-President.—The Vice-President shall be elected by the members of an electoral college consisting of the members of both Houses of Parliament in accordance with the system of proportional representation by means of the single transferable vote and the voting at such election shall be by secret ballot.

(2) The Vice-President shall not be a member of either House of Parliament or of a House of the Legislature of any State, and if a member of either House of Parliament or of a House of the Legislature of any State be elected Vice-President, he shall be deemed to have vacated his seat in that House on the date on which he enters upon his office as Vice-President.

(3) No person shall be eligible for election as Vice-President unless he—

(a) is a citizen of India;

(b) has completed the age of thirty-five years; and

(c) is qualified for election as a member of the Council of States.

(4) A person who holds, or who has held, office as Vice-President shall, subject to the provisions of the Constitution, be eligible for re-election to that office.

(5) A person holding any office of profit under the Government of India or the Government of any State or under any local or other authority subject to the control of any of the said Governments or the Council of States or the House of the People or the Legislature of any State shall not be eligible for election as Vice-President.

Explanation.—For the purposes of this article, a person shall not be deemed to hold any office of profit by reason only that he is the President or Vice-President of the Union or the Governor of any State or is a Minister either for the Union or for any State.

67. Term of office of Vice-President.—The Vice-President shall hold office for a term of five years from the date on which he enters upon his office:

Provided that—

(a) the Vice-President may, by writing under his hand addressed to the President, resign his office;

(b) the Vice-President may be removed from his office by a resolution of the Council of States passed by a majority of all the then members of the Council and agreed to by the House of the People; but no resolution for the purpose of this sub-clause shall be moved unless at least fourteen days' notice has been given of the intention to move the resolution;

(c) the Vice-President shall, notwithstanding the expiration of his term, continue to hold office until his successor enters upon his office.

68. (1) Time of holding election to fill vacancy in the office of Vice-President and the term of office of person elected to fill casual vacancy.—An election to fill a vacancy caused by the expiration of the term of office of Vice-President shall be held within the period beginning sixty days before the expiration of the term and the date on which the new Vice-President enters upon his office.

(2) An election to fill a vacancy caused by the resignation of the Vice-President or his removal or death or otherwise shall be held as soon as possible after the occurrence of the vacancy and the person elected to fill the vacancy shall enter upon his office forthwith.

69. Oath or affirmation by the Vice-President.—Every Vice-President shall, before entering upon his office, make and subscribe in the presence of the President, or some person appointed in that behalf by him, an oath or affirmation in the following form, that is to say—

"I, A.B., do swear in the name of God that I will faithfully execute the office of Vice-President of India and will to the best of my ability preserve, protect and defend the Constitution and the law and that I will devote myself to the service and well-being of the people of India."

70. Discharge of President's functions in other contingencies.—Parliament may make such provision as it thinks fit for the discharge of the functions of the President in any contingency not provided for in this Chapter.

71. (1) Matters relating to, or connected with, the election of a President or Vice-President.—All doubts and disputes arising out of or in connection with the election of a President or Vice-President shall be inquired into and decided by the Supreme Court whose decision shall be final.

(2) If the election of a person as President or Vice-President is declared void by the Supreme Court, acts previously done by him in the exercise and discharge of the functions of the President or Vice-President, as the case may be, on or before the date of the decision of the Supreme Court shall not be invalidated by reason of that declaration.

(3) Subject to the provisions of any law made by Parliament, the conditions of service of persons serving in the Defence Services, the conditions of service of persons appointed to civil services

illam Dignitatem familiæ suæ intulit & gentem Sceptris Regnisque dignam propagavit, Princeps sane multis magnisque Virtutibus insignis sive Animi sive Corporis Dotes inspicias. Res Ejus gestas grandiore Carminum Sono JOACHIMUS MEISTERUS, tanto Cæsare dignus Poeta, Patrum Ætate cecinit, nostra autem insigni Panegyrico ibi lustravit Vir Clarissimus Caspar Dornavius.

Cum ad Coronam Imperialem accipiendam Romam vocaretur, minime sibi comparendum esse duxit, publice quidem novas Imperatorias Occupationes causatus, apud amicos vero minime dissimulans ideo ab hoc Itinere se deterreri, quod Cæsarum in Italiam vestigia læta, magnifica, bonæ Spei plena: ex Italia vero redeuntia, tristia, misera, luctuosa essent, ad notam a Leone in Speluncam invitatæ Vulpis Apologum alludens.

Anno CHRISTI 1292. CÆSARIS ADOLPHI 1.

Francofordiæ ad Moenum acti Electorum & Principum aliorumque Ordinum Imperii Conventus. Wenceslaus II. Rex Bojemiæ cum tanquam unus Electorum evocaretur, nec per Valetudinem ipse interesse iis Comitiis posset, * Legationem suo nomine illuc instituit, cujus primarii erant: Bernhardus Præpositus Misnensis: Hermannus a Lippa: supremus Regni Bojemiæ Camerarius: Albertus a Zebraco Burggravius Kadanensis: & Tobias a Bechina Burggravius Traumburgensis. Per eos suum Romani Imperatoris suffragium ADOLPHO: Comiti Nassovio dedit, cujus deinceps filio Ruperto filiam suam despondit. Succedit in Imperio ADOLPHUS PIUS Nassovius:

THOMAS II. Antistes Wrat. sedem morte vacuam JOHANNI III. reliquit familiæ Szulimitarum nobili Polono, per Viam compromissi a Collegii Sodalibus electo: qui quod Conrado Gibboso Glogovienſi Principi Prælatus esset, aulis ob id minus gratus fuit. Thomæ II. Ep. VVratislav. defuncto JOHANNES III. succedit:

Anno CHRISTI 1293. CÆSARIS ADOLPHI 2.

Henricus V. Wratislavienſis Dux non exploratis Conradi Glogovienſis Consiliis in paratas Insidias incidit. Erat illi in intimis familiaribus & Consiliariis Ludicus quidam gente Habdanckus (Leuconem nonnulli adpellant) magnis a Principe beneficiis adfectus: sed cujus Pater Pacoslaus gratia & favore Principis insolescens, quod homicidii reus Crimen frustra dissuadente ipso Judice furibundus tueretur, capite plexus erat. Quæ res male animo filium Ludicum habuit, sed lenit postea Ejus dolorem Henricus, collocatis in illum plurimis & magnis beneficiis. Et ille jure Patrem cæsum professus jusjurando dato persuaserat Henrico, ne eam ob rem de sua fide dubitare in animum induceret. Hæc non ignota Conrado erant. Itaque cum faces Ludici animo subderet, ac male curatum Vulnus refricaret, donis & promissis hominem induxit, ut plus apud eum valeret vetus dolor quam tot recentia beneficia. Forte in balneo flumentario haud longe ab Arce Wratislavienſi corpus curabat Henricus, advolat eo Ludicus cum armatis, ac Principem nihil tale suspicantem nudum e balneo extraxit, vinctque pallioło rectum atque. Equo impositum continuato nocte dieque cursu Sandvoldum, inde Glogoviam Conrado adduxit. Is vero Henricum non humaniter ut Patruus, sed ut barbarus Tyrannus dimissime habuit, novoque in illum Crudelitatis Genere sævit. Inclusit enim ipsum in caveam ferream, angustam, humilem & brevem, cujus duo duntaxat erant orificia, unum pro porrigendis Alimentis, alterum pro ejiciendis Excrementis. In eo Vase sex totos Menses, integrum ferme semestre, corpore convoluto, neque enim vel sedere rectus potuit vel jacere, Henricus delituit, ad extremum eo redactus, ut jam tabescente Corpore, Sanies & Vermes de Scapulis & se moribus ejus scaturirent. Quibus malis victus tandem XXX. millium marcarum sive aureorum λύτρων persoluto & cessione insuper Namslaviensis: Bernstadiensis: Cunstadiensis: Olsnensis: Crucibergensis: Bicinensis: Rosembergensis: Hanoviensis ac Boleslaviensis Territoriorum libertatem redemit. Henricus V. Dux VVrat. & Lign. in captivitatem Conradi Ducis Glogovienſis incidit: qua non nisi gravissimis Conditionibus liberatur:

Historia Austriaca Gerardi de Roo ad hunc annum mentionem facit Arnoldi cujusdam Silesii Trigaviensis Comitis, qui Andream Venetum, Andreæ II. filium ad Hungariæ Res Hungaricæ.

* Adde Dipl. XLI. XLII. & XLIII. Diplomatarii nostri Bohemo-Silesiaci.

gariæ Regnum adſpirantem, cum Ladislaus Rex ob Vitæ incontinentiam & Adulteria Hungaris inviſus atque a Pontif. Rom. Sacris prohibitus eſſet, in Itinere cepit, & ad Albertum Viennam duxit, ubi ad aliquot dies Andreas in libera Cuſtodia habitus, cum jurejurando pacem ſe culturum, & Agnetem Alberti Filiam ducturum adfirmaſſet, in Regnum miſſus, & biennio poſt Ladislao a Cumanis interfecto in Regem electus fuit.

Anno CHRISTI 1194. CÆSARIS ADOLPHI 3.

Monaſterium Franciſcanorum Sagani conditum:

Woldemarus Marchio Brandenburgenſis cum Saganum hæreditario Jure teneret, Monaſterium iſtheic Franciſcanorum hoc anno condidit & fundavit. Cæterum defuncto Woldemaro Henricus IV. Conradi Glogovienſis Nepos anno demum 1226. Saganum recuperavit.

Anno CHRISTI 1295. CÆSARIS ADOLPHI 4.

PRZEMISLAUS Dux Posnanienſis in REGEM POLONIÆ inauguratur:

Premislaus Majoris Poloniæ & Cracovienſis Dux Regium Nomen (215. annis poſt Cædem Martyris Stanislai intermiſſum) etſi Poloniæ Partem Wenceslaus Rex Bojemiæ a Leſci Vidua invitatus teneret, ambit Gnesnæ 26. die Junii ab Jacobo Svinca Archiepiſcopo Gnesnenſi ſolemni ritu inunctus atque coronatus. Polonici * Scriptores hunc primum legitimum Regem faciunt a Morte S. Stanislai.

Anno CHRISTI 1296. CÆSARIS ADOLPHI 5.

HENRICUS V. Dux VVrat. & Lign. moritur: Ejus Conjunx & Liberi:

Henricus V. cogn. Pinguis: Wratislav. & Lignic. cum poſt captivitatem nunquam amplius convaluiſſet, lento morbo conſumptus ** VIII. Kal. Martii vita excedit, Wratislaviæque ad D. Claræ ſepelitur. Matrimonio ſibi junctam habuit Eliſabetham Boleslai Ducis Caliſſienſis in Majore Polonia filiam: ex qua liberi nati utriusque ſexus: BOLESLAUS: HENRICUS VI. & VLADISLAUS, Patris Succeſſores, ſed quorum tunc impuberum adhuc Tutelam Boleslaus Patruus, Svidnicenſium Dux, non prius orante Patre ſuſcipere voluit, quam Arx Zottenberga ſibi data eſſet. Schrammius addit: Ut majore Diligentia & fide Tutelam adminiſtraret, aliquot Oppida Præmii loco ei attribuit, Jauraviam, Strigoviam, Franckenſtein, Reichenbach & Zopten. HEDVVIGIS: uxor Marchionis Brandenburgici, quo defuncto intravit Ordinem D. Claræ Wratislaviæ: EUPHEMIA Othoni Marchioni Carinthiæ nupta: ANNA, & ELISABETHA ejusdem Ordinis moniales ac denique HELENA quæ in Gnesnenſi Civitate aviam ſuam Jolenthan ad Clauſtrum præfati Ordinis ſecuta eſt.

Premislaus Rex Pol. interficitur: ſuccedit VVLADIZLAUS Locticus: cui Bellum cum Sileſiis:

Primislaus Poloniæ Rex octavo Regni ſuſcepti menſe a Marchionibus Brandenburgenſibus, quibuscum lites illi finales erant, quique Wenceslao magis, tanquam veriori Regi favebant, die S. Dorotheæ trucidatus Vladislao Loctico ab inſigni Staturæ Brevitate (quaſi cubitalem dicas) ita appellato, locum ceſſit, qui etiam non adſentientibus Sileſiæ Principibus qui illius Regni membra erant & hæredes, Coronationis Ritu dilato non Regis Nomen ſed hæredis Regni Poloniæ uſurpavit.

Anno CHRISTI 1297. CÆSARIS ADOLPHI 6.

Vladislaus Locticus, præcipuus diſſidii Polonos inter & Sileſios auctor, bellum his, quod ferme Bojemis faverent, ac ſe Regem aſpernarentur, facit, provinciamque omnem verſus Oderam ac Territorium imprimis VVratislavienſe depopulatus, opulentam Prædam, nemine prohibente avexit, eo quod diffiderent ipſi etiam inter ſe Sileſiæ Principes. Boleslaus enim Svidnicenſium Dux liberorum Henrici fratris Tutor bellum Conrado Patruo minabatur, quod fratrem Henricum tam ſcelo terroque Careere ad mortem adactum magna ditionis Parte per Vim multaſſet. Verum gliſcens bellum ſub ipſa Initia inter agnatos, veritos ne idem ſibi acci-

* Dlugoſſ. pr. lib. VII. Math. de Michovia lib. IV. cap. 1. & Mart. Cromerus pr. lib. XI.
** Vid. Tab. noſtr. I. Genealog. no. 43.

Digitized by Google

accideret, quod æquo Æsopico de communibus herbis cum Cervo depugnanti, neve adeo inter se belligerantes tertio in prædam cederent, sopitum est: cum redderet Boleslao Conradus duo Territoria Boleslaviense & Hainoviense, quorum Hainoviensi quidem Cuzena sive Cozonavia arce munitum pupillis suis attribuit, Boleslaviense vero sibi retinuit, & ut studiosus erat muniendæ Provinciæ, Arcem in eo Clizdorffiam condidit. Idemque cum divitiis abundavit, Bregam, Grotcoviam & Nimcium oppida per hæc Tempora munivit. Vratislavienses Imperium suum tanquam Tutoris detrectantes, ostendata Obsidione eo adegit, ut moenium Urbis Altitudinem ad quatuor cubitus demolirentur. Wenceslaum quoque Bojemiæ Regem bellum sibi parantem ad Landshuttam intrepide cum Exercitu obviam progressus ita terruit, ut subito in Bojemiam regrederetur.

Anno CHRISTI 1298. CÆSARIS ADOLPHI 7.

Conradus * Glogovienſis ferme ſeptuagenarius vita functus filios duos (quippe cum Primislaus octennio ante Patrem in Prælio occubuisset) Henricum & Conradum reliquit, quorum ille quidem in Ducatu Glogovienſi Patri ſucceſſit, hic vero Stinaviæ & vicinorum oppidorum in Ripa Viadri dominium accepit; eumque gibboſus & ad negotia publica minus aptus eſſet, Collegio Sacra Wratislaviæ adſcriptus, Sacerdos primarius qui Præpoſitus nominatur, renunciatus fuit: vulgo Herzog Röberlein nuncupatus. Filias Conrado tribuunt: ANNAM, Uxorem ſecundam Ludovici II. ſuperioris Bojoariæ Ducis: Comitis Palatini Rheni: quæ cum filium peperiſſet Patri cognominem obiit V. Kal. Junii A. C. 1275. EUPHEMIAM nuptam Comiti Goriciæ: nec non HEDVVIGEN monialem & Abbatiſſam Ordinis S. Claræ. Addunt nonnulli AGNETEN: Ottonis Hungariæ Regis: Comitis Palatini Rheni & Bojoariæ Ducis Conjugem itidem ſecundam, quam progenito filio Henrico Juniore dicto de Naterberg anno demum 1361. defunctam in Genealogia Bojoariæ Ducum notat Chriſtophorus Gewoldus JCtus. Conradus Dux Glogovienſis moritur: Ejus Liberi.

Anno CHRISTI 1300. CÆSARIS ALBERTI 2.

Vladislao Loctico ob Ignaviam dejecto Rerum habenas in Polonia ſuſcipit VVENCESLAUS REX BOJEMIÆ: qui Gnesnæ a Jacobo Archiepiſcopo de more inunctus ac Regio Diademate cinctus quo magis Regnum ſuum apud Polonos ſtabiliret, Eliſabethen (quæ & Rixa dicta eſt) Primislai Regis defuncti filiam Uxorem duxit. Conſtitutis vero rebus ſuis in Polonia, relictisque præfectis, penes quos rerum ſumma eſſet, in minore quidem Polonia Nicolao Duce Oppavienſi, in majore vero Fricio Sileſio: in Bojemiam rediit nec poſt id Tempus Poloniam unquam adſpexit. WENCESLAVS REX BOEMIÆ occupat Regnum POLONIÆ:

Jubilæum Centeſimo quoque anno, Secularis inſtar, celebrandum, plena Omnium Peccatorum expiatione iis promiſſa qui Beatorum PETRI & PAULI Limina acceſſerint, Bonifacius VIII. Pontifex inſtituit, Dominumque ſe appellat temporalium æque ac Spiritualium in Univerſo Orbe. Annus Jubilæus.

Hac ipſa Tempeſtate ex Septem illis Satrapiis in quas Turcæ Aſiam ſuam minorem diviſerant, unius Princeps OTTOMANNUS, cui obvenerat forte Bithynia, cæteras ſibi ſubjecit magna ex Parte, & ab hoc CHRISTI anno Initium Regni poſuiſſe dicitur. Ottomannus Autor Imperii Turcarum.

Anno CHRISTI 1301. CÆSARIS ALBERTI 3.

Boleslaus Dux Suidnicenſis Princeps & Sapiens & Locuples, cum Pupillis ſuis prædare præfuiſſet diem ſuum ** obiit: ex Beatrice March. Brandenburgici Ottonis Longi Filia relictis Filiis BERNHARDO Suidnicenſium: HENRICO Javorienſium & BOLESLAO Mon- BOLESLAVS DVX Svidnicenſis moritur;

* vid. Tab. Genealogicæ no. 1-9. Tom. I. Scriptor. noſtrorum Rerum Sileſiacarum.
** vid. Tab. IV. Genealog. l. c. no. 1-8.

Wrexham Savings & Consolidated Loans Company and Assurance Fund Limited. Capital £100,000 in 20,000 Shares of £5 each. Deposits received at 3 per cent. Interest. Loans granted on Mortgage of Freehold and Leasehold Property, and on Personal Security. Apply to the Secretary, Office, Wrexham.

LIBERTY. CATALOG

Liberty, a township in Wrenbury parish, Nantwich union, Nantwich hundred, Nantwich county court district, Nantwich petty sessional division, Nantwich and Eastern parliamentary division of Cheshire, 3 miles S.E. from Nantwich, 5 miles N.W. from Whitchurch, and 5 miles S.W. from Wrenbury station on the Shropshire Union railway, and 1 mile from Aston station on the Great Western railway, in the Whitchurch district of telegraphs. Acres, 1,000. Rateable value, £1,200. Population in 1871, 153; in 1881, 144.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 19

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 19

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 19

Lat. ARCHIAS
ΑΡΧΙΑΣ

Archias, the son of Antiochus, was a native of Antioch in Syria, and was born about the year 120 B.C. He was a poet of considerable reputation, and was the friend of Lucullus, Pompey, and Cicero. Cicero's oration in his defence is still extant. Archias was a Greek poet, who had lived at Rome for many years, and had acquired the Roman franchise. He was accused of having usurped it, and Cicero undertook his defence. Whether or not he succeeded in establishing the poet's claim to the franchise, he succeeded in establishing his client's reputation as a poet, and in securing for him the friendship of Lucullus, who bestowed upon him the Roman franchise, and of Pompey, who gave him a house at Neapolis. Archias died at Heraclea, in Lucania, at the age of seventy-seven. Cicero's oration in his defence is still extant. Archias was a Greek poet, who had lived at Rome for many years, and had acquired the Roman franchise. He was accused of having usurped it, and Cicero undertook his defence. Whether or not he succeeded in establishing the poet's claim to the franchise, he succeeded in establishing his client's reputation as a poet, and in securing for him the friendship of Lucullus, who bestowed upon him the Roman franchise, and of Pompey, who gave him a house at Neapolis. Archias died at Heraclea, in Lucania, at the age of seventy-seven.

Ἀρχίας, ὁ Ἀντιόχου, ἦν Ἀντιοχεὺς τὸ γένος, καὶ ἐγεννήθη περὶ τὸ ἔτος 120 π.Χ. Ἦν ποιητὴς ἀξιόλογος, καὶ φίλος τοῦ Λουκούλλου, τοῦ Πομπηΐου, καὶ τοῦ Κικέρωνος. Ὁ λόγος τοῦ Κικέρωνος ὑπὲρ τῆς ὑπερασπίσεως αὐτοῦ σώζεται ἀκόμη. Ἀρχίας ἦν Ἕλλην ποιητὴς, ὃς εἶχε ζήσει ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ πολλὰ ἔτη, καὶ εἶχε λάβει τὴν Ῥωμαϊκὴν πολιτείαν. Κατηγορήθη ὅτι τὴν εἶχε σφετερισθῆ, καὶ ὁ Κικέρων ἀνέλαβε τὴν ὑπεράσπισιν αὐτοῦ. Εἴτε κατώρθωσε νὰ ἀποδείξῃ τὸ δικαίωμα τοῦ ποιητοῦ εἰς τὴν πολιτείαν, εἴτε ὄχι, κατώρθωσε νὰ ἀποδείξῃ τὴν φήμην τοῦ πελάτου του ὡς ποιητοῦ, καὶ νὰ τοῦ κερδίσῃ τὴν φιλίαν τοῦ Λουκούλλου, ὃς τοῦ ἔδωκε τὴν Ῥωμαϊκὴν πολιτείαν, καὶ τοῦ Πομπηΐου, ὃς τοῦ ἔδωκε οἰκίαν εἰς τὴν Νεάπολιν. Ὁ Ἀρχίας ἀπέθανε εἰς τὴν Ἡράκλειαν τῆς Λευκανίας, εἰς ἡλικίαν ἑβδομήκοντα ἑπτὰ ἐτῶν. Ὁ λόγος τοῦ Κικέρωνος ὑπὲρ τῆς ὑπερασπίσεως αὐτοῦ σώζεται ἀκόμη. Ἀρχίας ἦν Ἕλλην ποιητὴς, ὃς εἶχε ζήσει ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ πολλὰ ἔτη, καὶ εἶχε λάβει τὴν Ῥωμαϊκὴν πολιτείαν. Κατηγορήθη ὅτι τὴν εἶχε σφετερισθῆ, καὶ ὁ Κικέρων ἀνέλαβε τὴν ὑπεράσπισιν αὐτοῦ. Εἴτε κατώρθωσε νὰ ἀποδείξῃ τὸ δικαίωμα τοῦ ποιητοῦ εἰς τὴν πολιτείαν, εἴτε ὄχι, κατώρθωσε νὰ ἀποδείξῃ τὴν φήμην τοῦ πελάτου του ὡς ποιητοῦ, καὶ νὰ τοῦ κερδίσῃ τὴν φιλίαν τοῦ Λουκούλλου, ὃς τοῦ ἔδωκε τὴν Ῥωμαϊκὴν πολιτείαν, καὶ τοῦ Πομπηΐου, ὃς τοῦ ἔδωκε οἰκίαν εἰς τὴν Νεάπολιν. Ὁ Ἀρχίας ἀπέθανε εἰς τὴν Ἡράκλειαν τῆς Λευκανίας, εἰς ἡλικίαν ἑβδομήκοντα ἑπτὰ ἐτῶν.

Anno CHRISTI 1307. CÆSARIS ALBERTI 9.

Rudolpho Bojemiæ Rege cum annum in Regni Gubernatione haud dum exegisset sive Veneno sive Dysenteria sublato Regnum iterum occupavit Henricus Carinthiæ Dux, sed cui diuturna * possessio haudquaquam fuit; ita vero spatio quatuor annorum præter dictum Henricum quatuor diversos Reges Bohemia habuisse videtur. RUDOLPHO defuncto HENRIC DUX CARI THIÆ regnum occupat

Anno CHRISTI 1308. CÆSARIS ALBERTI 10.

Albertus Cæsar belli gloria Triumphatoris cognomen meritus, & qui tot bellis a potentissimis hostibus invictum se præstiterat, nefario Johannis e fratre Nepotis parricidio perimitur, Kalendis Maji Spiræ prope Patrem sepultus, relicto inter alios Fridrico Filio. Initium hoc anno Helveticæ confœderationis. ALBERTUS IMP. occiditur.

Henricus Ep. Wratisl. litteris dat donat & concedit Capitulo plenam Jurisdictionem in villis ab Episcopi mensa acceptis & accipiendis.

Accédit Legati Apostolici Ratihabitio Gratiæ ab Henrico Episcopo Capitularibus factæ, quod nempe in Villis ab Episcopi Mensa acceptis eadem Jurisdictione uti debeant qua in aliis Villis Capitulares utuntur.

Anno CHRISTI 1309. CÆSARIS HENRICI VII. 2.

Cum Poloni Majores Sacerdotibus maxime auctoribus adisse Henricum Glogovi-ensem cœpissent, habito Gnesnæ conventu in Wladislai potestatem revenerunt. Quo cognito Henricus Johannem Biberstainium cum exercitu revocandis ad officium Polonis misit, sed qui rem infeliciter gessit. Nec ita multo post Henricus domi a Boleslao Duce Wratislaviensi Henrici V. Filio paternam captivitatem ulturo, bello lacessitus ac profligatus ex mœrore animi cum in morbum incidisset V. Eid. Decembr. ** exspiravit, Princeps alioqui bonus ac Justitiæ ultor eximius. Filios reliquit è Mechtilde Ducissa Brunsvicensi *** quatuor, qui sic inter se sunt partiti Patrimonium ut HENRICO Saganensis: CONRADO Olsnensis: JOHANNI Stinaviensis: Primislao vero natu maximo Glogovicnsis Dominatus cederet. Fuere & illi aliquot Filiæ in queis Beatrix Ludovici IV. Imp. conjux. Ad majorem vero Poloniam nunquam ii adspiraruut. HENRICUS DUX GLOGOVIENSIS obiit.

Anno CHRISTI 1310. CÆSARIS HENRICI VII. 3.

Bojemiæ Proceribus quorum odium Henricus nondum susceptа corona malis Consiliis usus incurrerat, & pecuniam ex Cuthnæ argentariis confectam Domum miserat de alio eligendo Rege, cui ELISABETHA naberet consilia inter se agitantibus Henricus id veritus Anicónem de Quercu maritum Puellæ, Regiis nuptiis longe imparem neque ob id ipsum ad Regnum adspiraturum obtrudere parabat. Ea re intellecta Elisabeth, a Proceribus adjura in locum tutum fuga elabitur, & Bojemi missis occulte Francofurtum ad Cæsarem Henricum nunciis JOHANNI ejus Filio Regnum & Regiæ Puellæ nuptias pacisceuntur, mox etiam Puella, quam occultissimo potuit itinere Spiram destinatum prius locum deducitur: ubi celebratis Nuptiis JOHANNES Regni Insignibus a Patre Cæsare acceptis in Regno confirmatur, & cum valido Germanorum Exercitu Bojemiam ingressus a Pragensibus noctu intromittitur, deque omnium Ordi- JOHANNES Comes Lucemburgensis BOHEMIÆ REGNO potitur

num

* Epitaphium Königsfeldense

Anno DMNI M. CCC. VII. IIII Non. JULII
OBIIT DMNUS RUDOLPHUS REX BOHEMIÆ:
FILIUS DNI ALBERTI REGIS ROMANORUM.

** Vid. Tab. Genealog. II. Tom. I. no. 8. 10. seqq.

*** Filios reliquit quinque, uti l. c. diplomatum Auctoritate probamus: HENRICUM IV. JOHANNEM: Primicónem: CONRADUM & BOLCONEM.

num Consensu die 4. Februarii sequentis anni coronatur, sacros Ritus peragente Moguntino qui cum eo advenerat. Henricus in Patriam se recepit, ubi quieti vivens abjecta Regni Spe Regis Titulum, quoad vixit, usurpare non destitit.

Lusatia Regno Bohemiæ accessit:

Sustulit & sub hæc Tempora Henricus Imperator bella Misnica his Legibus, ut Fridericus cogn. Fortis Turingiæ & Misniæ Possessione integra contentus Lusatiam superiorem Bojemis relinqueret, qui in belli Societatem ab ALBERTO AUSTRIACO IMP. acciti jam ante eam abripuerant. Ita Lusatiæ superioris accessione Bojemiæ Regnum crevit, nec ita multo post inferiorem etiam Lusatiam defuncto nempe Woldemaro Marchione recuperavit.

Boleslai Ducis Silesiæ Dni Wratislav. in Ligniz & Oppavia extat Donatio Partis Areæ in summo qui sulicium vocabatur, cum omni Jure nulla penitus re excepta pro Ecclesia S. JOHANNIS. item:

Henrici IIdi Hæredis Poloniæ Ducis Glogov. confirmatio libertatum datarum per Progenitores suos Ecclesiæ Wratisl.

Anno

CHRISTI 1311. CÆSARIS HENRICI VII. 4.

Terra Opaviensis Ducibus Wratislaviensibus obligatur:

Johannes Bohemiæ Rex civitatem totamque Terram Oppaviensem, BOLEZLAO, HENRICO & VLADISLAO Silesiæ Ducibus, Dominusque Wratislaviæ & Ligniicii nomine pignoris * obligavit pro octo millibus marcarum. Testes ejus rei litteræ in archivis Regum Bohemiæ extant, ut proinde Dubravius hoc in loco sit corrigendus, dum scribit: Johannem Bojemiæ Regem in Moravia subsistentem, ut compesceret Mathæi Comitis Trencinensis Moraviam populantis Ferociam, a Boleslao Duce Wratislaviæ aditum de Opavia quam tenebat pactione quæsivisse, denaque adeo aureum nummorum millia adnumerata, ut de Jure suo cederet.

Extat Homagium Civitatis Oppaviensis: Loobschuzensis & Jägerndorfensis præstitum Johanni Regi, nec non Boleslao, Henrico & Vladislao Silesiæ Ducibus.

Anno

CHRISTI 1313. CÆSARIS HENRICI VII. 6.

Boleslaus Dux Opoliensis Cracoviam occupat:

Cracoviensis Civitas Boleslao Opoliensium Duci se subjecit, accitumque in Urbem recepit, Arx vero cum defenderetur nec expugnari posset, Advocati domum in ipsis mœnibus Urbis prope Portam, quæ a D. Nicolao nomen habet, eminentem pro arce Boleslaus cum suis occupavit. Qua de re certior factus Vladislaus Legatos ad Boleslaum præmisit, qui ut sua sponte excedere quam arma experiri mallet, monerent. Paruit monitis Vladislai Boleslaus, cum non ignoraret eum magnis instructum copiis subsequi, deductoque domo Advocati Præsidio urbe excessit, quem cives nonnulli defectionis Autores quorum caput Albertus advocatus secuti in Silesia deinceps & Bojemia exularunt. Profugorum bona Vladislaus in Fiscum redegit, advocatiæ reditus perampios ademit, primarios quosdam Cives diris Suppliciis adfecit, Civitati Jus omne creandi Senatus abstulit & in Palatinum transtulit. Insimulatus est Johannes quoque Muscata Episcopus Cracoviensis defectionis illius fuisse conscius: quod eo faciliusc redditum, quod esset Silesius: ac propterea Biecense Territorium ademit illi Vladislaus.

HENRICUS VII. IMP. obiit:

Henricus VII. Imp. ** Veneno in S. Eucharistico Pane a Monacho quodam pessime necatur.

Anno

CHRISTI 1314.

succedit LUDOVICUS BAVARUS:

Ludovicus Bavarus plurium Suffragiis in Imperatorem electus, cui æmulus objectus FRIDRICUS III. Alberti F.

Anno

* Vid. Dipl. LIX. & LX. Spec. C. nostri D.

** Nihil de accepto Veneno illorum Temporum Scriptor Mussatus: accedit ipsius JOHANNIS BOH. REGIS Diploma an. 1346. editum, quod Baluzius Tom. I. Miscellan. ex veteri membrana authentica, quam Fratres Prædicatores Virdunenses servant, exhibuit, & fratrem Bernardum de Montepelusiano: Dominicanum: ab omni Culpa liberat.

Anno

CHRISTI 1315. CÆSARIS LUDOVICI BAVARI 2.

HENRICI V. Ducis Wratislav. Filii Ducatus inter se partiuntur:

Sub hæc Tempora, cum Boleslaus Henrici V. Wratislav. Filius, Princeps prodigus & turbulentus paterna bona dilapidaret, fratres cum ipso de herciscunda hæreditate egerunt, remque eo deduxerunt, ut tres partes hæreditatis pro numero fratrum fierent, Wratislavienſis: Lignicenſis: & Bregenſis. Quæ cum inæquales eſſent, hæc inita Ratio ut Brigenſi cujus Territorium minoris erat pretii, Vratislavienſis octo & quadraginta millia marcarum: (ſic enim Cromerus & alii cum Curæus octodecim tantum aureorum millia habeat) Lignicenſis vero triginta duo millia numeraret. Boleslaus ad ſe ducentis Comita, pecuniæ cupidus Brigenſem ultro accepit non tentata Sortitione: Henrico Wratislavienſis: Vladislao vero qui jam hypodiaconus erat, Lignicenſis ſorte venit. Qui uterque cum præſenti Pecunia deſtituerentur, Henricus quidem a ſuis hominibus ſummam, quam fratri ex pacto debebat, mutuam accepit & exſolvit, Vladislaus autem Boleslao Hypothecæ nomine magnam Lignicenſis Territorii Partem conceſſit. Sed minime diuturna fuit fratrum concordia, Vladislaus Fratri, cum tenui admodum eſſet fortuna, gravis erat, qui ob id malo uſus conſilio Boleslai ditionem latrociniis & populationibus infeſtavit, ut eum ad remittendam ſibi pecuniam, reddendumque Lignicium adigeret. Sed viribus ille ſuperior cum fratris conatus aliquoties repreſſiſſet, ad extremum eum cepit & in Vincula conjecit, hac cum ipſo conditione tandem pacificatus, ut quingentas ei marcas quotannis ex omni ditione Lignicenſi pro victu penderet: Sed nec his pactis, licet firma rataque habiturum jurejurando interveniente pollicitus eſſet, diu ſtetit Vladislaus: verum Latrociniis vexare rurſus fratris ditionem cœpit: dumque incautius in Bregenſi Territorio prædas agit, a ruſticis cum XX. Sociis interceptus & ad Boleslaum ductus, denuo ab eo in carcerem tetrum incluſus eſt: in quo integrum fere annum adſervatus in Maniam incidit, dimiſſusque poſtea fratris Miſericordia, egens vagusque, nec mentis ſat compos, ruri ut plurimum inter agreſtes vixit: tandemque in Maſoviam profectus cum Muliere Anu, Boleslai Ejus oræ Ducis Filia, ſed nonnihil dotis habente nuptias contraxit.

Fames omni Bello atrocior:

Eadem Tempeſtate magna paſſim fuit ac pene inaudita fames; referunt Scriptores cepiſſe eum anno 1315. duraſſeque in Polonia & Sileſia in tertium usque annum, adeo ut Parentes a propriis filiis, reliqui a Cadaveribus & immundiſſimis Cibis non abſtinuerint.

Anno

CHRISTI 1316. CÆSARIS LVDOVICI BAVARI 3.

CAROLUS IV. IMP. naſcitur:

Prid. Eid. Maji hora prima (ut ipſe Carolus IV. in Vita ſua ſeu Diæta a ſe ſcripta annotatum reliquit, & conſentiunt Chronica plurima) Wenceslaus: JOHANNIS Regis primogenitus poſt adpellatus KAROLUS IV. Rom. Imp. Bojemiæque Rex Matris Eliſabethæ (Bojemicorum Ducum atque Regum pervetuſta ſtirpe, oriundæ alvo egreſſus, lucem adſpexit, in Urbe Praga, Regum Regia, Civitatumque Bojemicarum Metropoli.

Anno

CHRISTI 1317. CÆSARIS LUDOVICI BAVARI 4.

VIOLA uxor Petri a Roſenberg obiit:

XI. Kal. Octobris e vita exceſſit * Viola, alias Eliſabetha, Ducissa Tuchinenſis, Uxor Petri Roſenbergij.

Anno

CHRISTI 1318. CÆSARIS LUDOVICI BAVARI 5.

Abbatiſſarum ad S. Claram Wratislaviæ obitus:

V. Eid. Junii obiit tertia Abbatiſſa Monaſterij S. Claræ: ** Conradi Ducis Glogovienſis Filia.

Non. Sept. obiit Jutha: Premislai Poloniæ Ducis F. quarta Abbatiſſa Monaſterij S. Claræ.

Nico-

* Vid. Tab. VI. Genealog. Tom. I. Scriptorum noſtrorum no. 34.

** HEDVVIGIS dicta: vid. l. c. Tab. Genealog. II. no. 9.

Digitized by Google

Nicolaus II. Dux Opavienſis Vaſallus Regni BOHEMIÆ:

Nicolaus: Nicolai F. Przemusli Ottokari quondam Regis Bojemiæ ex concubina Nepos, Ducatum Opaviæ quo Pater exciderat, a JOHANNE BOIEMIÆ REGE in feudum * impetrat, ea conditione ut ſi absque hæredibus juſtis moreretur, Ducatus Bojemiæ Regi ſeſe demortuo cederet. Litteræ Reverſales a Nicolao ſecutæ V. Non. Julii 1318.

Anno

CHRISTI 1319. CÆSARIS LUDOVICI BAVARI 6.

Boleslaus Dux Brigenſis Conrado Duci Olsnenſi Bellum infert:

Boleslaus Brigenſis in Conradum Olsnicenſem, qui ea ferme opida tenebat, quæ Avus ipſius Conradus II. Dux Glogovienſium Henrico V. Patri ſuo, Duci Wratislavienſi iniquis pactionibus extorſerat, bellum movet, cumque Orcam Olsnicenſem omnem deprædatus eſſet, eo adegit Conradum, ut is icto foedere Namislaviam, Bernſtadium, Cruciburgum, Bicinam & Cunſtadium oppida ſibi traderet, vicissim ipſe, miſertus Egeſtatis Conradi, Wolaviam ei & Lubenam donavit. Sed cum omnia tanquam in dolium aliquod rimoſum caderent, & perforato animo hauriret & transmitteret, homo prodigus ac ſumtuoſus eum in modum paulo poſt decoxit, ut Hainoviam & Goldbergam Wratislavienſibus Civibus (jam tum enim Wratislavia diteſcebat) pro quinque marcarum millibus, Nimcenſe vero Territorium Bernhardo Suidnicenſium Duci oppignoraret.

Henricus I. Epiſc. Wratisl. moritur:

Ultimum hunc Vitæ annum habuit, Epiſcopatus decimum octavum, Henricus I. Antiſtes Wratislavienſis, in tanta Rerum omnium Inopia mortuus, ut publicis Collegij Sumtibus eum funerari oportuerit. In cujus locum cum a diſcordibus Eccleſiæ Primoribus duo eſſent electi, Vitus Sileſius & Lutholdus Polonus, ille ex Habdanckiorum, hic ex Witſonum Familia, ſeptennio propterea Romæ litigatum eſt. Et pro Vito quidem ſolemni Judicio pronunciavit Pontifex: ac Vitus victor octo diebus poſt a morte victus vitam reliquit. Cauſam cur Epiſcopatum obtinuerit Sileſius contra Polonum, quæ quidem in veteribus Monimentis conſignata ſit, non aliam reperire eſt, quam quod omni Jure receptum, ut in adipiſcendis beneficiis exteri cedant Indigenis, utique ſi inter eos fiat Concurſus.

Familia Anhaltina Marchionum Brandenburgicorum extincta:

Woldemaro II. & Johanne IV. (quorum ille quatuordecim modo diebus ante hunc obiit) ultimis ex Anhaltina Familia Marchionibus Brandenburgicis, poſtquam annos 170. continua Succeſſione penes Alberti Urſi poſteros ea Dignitas fuerat, nulla ſuperſtite Prole aut agnato penes quem ſuccedendi jus foret, hoc anno juxta ** Albertum Argentinenſem mortuis LUDOVICUS IMPERATOR Marchiam Imperio vindicavit: & in ea filium natu maximum ſibi cognominem, Jure ut vulg. Herwartus, Imperiali, quo cuilibet Principum illam dare poterat, collocavit. Luſatia ſuperior a Marchionatu tunc divulſa Regno Bojemiæ ſubjecta fuit, ea parte qua Gorlicium & Laubanum excepta. Hanc enim Henricus Dux Sileſiæ Furſtembergenſis & Javorienſis ſui Juris fecit, qui & anno ſequenti Monaſterium iſthic Virginum condidit & dotavit.

Anno

CHRISTI 1322. CÆSARIS LUDOVICI BAVARI 9.

Prælium atrox inter LUDOVICUM Bavarum & FRIDRICUM Auſtriacum:

Pugna atrox ad Mülbergum in Bojoaria duos inter Cæſares LUDOVICUM BAVARUM, cui JOHANNES BOIEMIÆ REX, Bernhardus Dux Sileſiæ, aliique Principes præſto erant, & FRIDRICUM AUSTRIACUM die qui memoriæ BLAVVENCESLAI Martyris ſacer eſt, commiſſa fuit. Leopoldus Fridrici Frater, magnum Exercitum ex Svevis, Helvetiis & Rhætis fratri adducebat: qui aliquamdiu in devaſtanda ditione Guilielmi Comitis a Monteforti, Bavaro adhærentis, tardans, prælio intereſſe non potuit. Bavarus poſt XII. horarum pugnam Victoriam obtinuit: Fridrico Competitore & fratre ejus Henrico captis, quorum ille in Arce quadam, Trausnitz dicta, prope Napurgum in agro Norico adſervatus: hic autem Joan-

* vid. Dipl. LXI. Spec. C. noſtri D.

** Alberti Argentinenſis hæc ſunt Verba: „Anno M. CCC. XIX. menſe Julio obiit Woldema„rus: Marchio Brandenburgenſis absque liberis, Marchionatus Diſpoſitione ad Imperium „devoluta: fuitque cum magna lamentatione manifeſte ſepultus, quem poſtea ad 78. an„nos vivere dixerunt: De quo Marchionatu Ludovicus Princeps poſtea Ludovico Filio ſuo „primogenito providit.“

Digitized by Google

cum Deo, & cum Christo, & cum Spiritu sancto, & cum Angelis, & cum Ecclesia, & cum omnibus Sanctis. Nec tamen ideo Deus, Christus, Spiritus sanctus, Angeli, Ecclesia, Sancti omnes, unus Deus, una Ecclesia, unus Angelus, unus Sanctus, unus Christus, unus Spiritus sanctus dicitur. Sed quia Deus, Christus, Spiritus sanctus, Angeli, Ecclesia, Sancti omnes, unum sentiunt, unum volunt, unum amant, unum diligunt, unum habent, unum possident, unum operantur, unum gaudent, unum gloriantur, unum regnant, unum imperant, unum dominantur, unum s

Hiſtorici teſtantur. Sed quid vetat ipſa jam Inveſtiturarum primarum & Reverſalium ſive litterarum Homagialium Tenorem hoc loco apponere:

* CASIMIRI TESCHINENSIS:
JOHANNIS OSSVVICENSIS:
BOLCONIS OPOLIENSIS:
BOLESLAI OPOLIENSIS:
VLADISLAI DUCIS KOSLENSIS. &c. &c.

Anno

CHRISTI 1328.

Eliſabetha: Conradi I. Ducis Olsnenſis Conjunx obiit.

Obiit in Puerperio V. Kal. Martii ** Eliſabetha Conradi Olsnenſis Uxor: Henrici VI. VVratislav. Filia: ſepulta VVratisl. ad S. Claram.

Anno

CHRISTI 1329.

DUCES SILESIÆ REGIS BOHEMIÆ Vaſalli.

Conradus *** Olsnicenſis & Henricus Saganenſis Duces, Primislai Glogovienſis Fratres JOANNIS BOEMIÆ REGIS & ipſi homines, id eſt Vaſalli, fiunt, Ditionesque ſuas hæreditarias in manus REGIS reſignatas, Clientelari Jure ab eodem recipiunt.

Vladislaus III. Boleslai Frater, Lignicenſi Dominatu excluſus, cum Aniculæ ſuæ dotem prodegiſſet, in Sileſiam redit, Litterisque Lignicenſium prolatis, quibus illi ſe ad Vladislaum Jure pertinere & in poteſtate REGIS BOIEMIÆ libenter fore memorant, Lignicium Joanni ſe vendere velle oſtendit; Deliberandi Spacium Joannes cepit: interim Boleslaum ad ſe accerſit, & quomodo ſecum Vladislaus egerit ipſi exponit, & Litteras Lignicenſium commonſtrant. Addit deinde: ſi Lignicium ipſe retinere velit in ſua & ſucceſſorum ſuorum fide atque clientela ſemper ſe fore profiteatur: ni faciat, futurum ut toto Ducatu excidat. Quo metu perculſus ille imperata fecit, unaque cum **** VVenceslao & Ludovico filiis ſe atque univerſum ſuum Dominatum, in quo Lignicium, Goldberga, Hainovia, Briga, Olavia, Grotcovia, Nimcium, Namslavia, Bernſtadium, Crentzberga, Bicina, Landesberga, Cunzenſtadt, Cotzenavia & Tiſenſee, cum caſtris & Territoriis quæ Progenitores ipſorum libera ſemper & ab omni Servitute (ut habent Reverſales) disbrigata poſſederunt, die qui D. Luciæ ſacer, VVratislaviæ præ foribus Summæ Baſilicæ Joannis Boemiæ Regis adfinis ſui ditioni ſubmittit, ejusdemque ſeſe hominem ac Vaſallum profitetur.

Crentzhemius factum id ſcribit an. 1329. nec diſſentit Chron. Aulæ Regiæ in quo ſub anno iſto ſic ſcriptum legitur: Eodem anno menſe Majo Boleslaus Dux Sleſiæ civitatem Lignitz cum ſuis pertinentiis quam a Vladislao fratre ſuo, Clerico vi abſtulit & ſuæ ditioni ſubdidit, a Joanne Rege Bohemiæ & Poloniæ jure feudali quaſi coactus ſuſcipit & ad ejus obſequium perpetuo cum hæredibus ſuis ſe adſtringit. Duces quoque Sileſiæ & Poloniæ, quorum numerum nunc neſcio præ multitudine, fere omnes eodem Tempore Ejusdem Regis Servitiis ſe mancipant, fidem præſtant. Cæterum Boleslaum ajunt eo tandem redactum Inopiæ fuiſſe, ut filios quoque ad extremum VVratislavienſibus mercatoribus oppignoraret. Sed cum Uxorem alteram duxiſſet bene dotatam, ſive Cracovienſem illam, ſive ut volunt nonnulli Croatam, cujus dote Bregam & Olaviam redemit, relevatum aliquantulum, ipſum quidem Bregam ſeceſſiſſe, filiis vero VVenceslao & Ludovico Legnicenſem Ditionem conceſſiſſe, ingenti ære alieno gravatum: ſed quod omne Lignicenſis poſtea Conventus collata in commune pecunia exſolvit.

Anno

* Hic iterum adſcribere nolui Diplomata, quæ ſingula exhibet. Spec. C. noſtri D. no. XXVII. XXVIII CIX CX. & CXI.

** Vid. Tab. Genealog. II. no. 2. Tom. I. Scriptor. noſtror.

*** l. antea c. Dipl. L. & LXVIII.

**** l. c. Dipl. CXXX. & CXXXI.

PART III.

Where Proctors may practise.

Proctors admitted in the Arches Court of Canterbury may practise in the Prerogative Court of Canterbury, and in the Courts of Peculiars, Archdeacons, Bishops, and Commissaries, within the province of Canterbury; and Proctors admitted in the Prerogative Court of Canterbury may practise in the Arches Court of Canterbury, and in the Courts of Peculiars, Archdeacons, Bishops, and Commissaries, within the province of Canterbury; and Proctors admitted in the Court of Peculiars, Archdeacons, Bishops, and Commissaries, within the province of Canterbury, may practise in the Arches Court of Canterbury, and in the Prerogative Court of Canterbury, and in the Courts of Peculiars, Archdeacons, Bishops, and Commissaries, within the province of Canterbury; and Proctors admitted in the Courts

BOLKO Dux Sileſiæ in Monſterberg renunciat litteris Juri Ducali in Niſſenſi & Ottmuchovienſi Terris quod ſibi ante prætenderat competere.

Anno
CHRISTI 1334.

BOLKO Dux Sleſiæ Svidnicenſis confirmat Donationem villæ Hoendorff Capitulo Wratisl. ad S. JOHANNEM factam ab Ottone de Donyn: Canonico Wratislav. & Plebano in Svidnitz cum omni Jure Ducali. Jura Eccleſiæ VVratislavienſis amplificata:

Idem facit Henricus Dux Sileſiæ Javorienſis.

Anno
CHRISTI 1335.

Liga inter KAROLUM Regem Hungariæ & JOHANNEM Regem Bojemiæ & utrarumque filios perpetua: * Diploma ſign. in Alto Caſtro Die Dominica prox. ante feſtum nativ. B. VIRGINIS. Pax inter Hungariæ & BOHEMIÆ Regem ſancita:

Pace inter Polonos & Crucigeros Caroli Hungariæ & JOHANNIS Bojemiæ Regum arbitrio facta Wiſſegradi in Hungaria, inter ipſos quoque Reges CASIMIRUM Polonum, Vladislai Loctici F. & JOHANNEM Bojemum, CAROLO eodem Arbitro convenit: his Conditionibus: ut Polonus Sileſiæ univerſæ renunciaret: Bojemus vero ne Regis Poloniæ appellationem deinceps uſurparet, neve ullo poſthac Tributo Poloniam oneraret, acceptis a KAROLO quas de ſuo fiſco expendit quingentis Auri puri libris. Dubravius, qui vivente & præſente Loctico hæc facta fuiſſe ſcribit, illud quoque conveniſſe ait, ut Polonus Bojemo Pecuniam debitam in ſolidum ſtatim adnumeraret. Æneas autem Sylvius Caſimirum JOHANNI exſolviſſe 20000. librarum argenti prodidit. Contra Hageſius 20000. marcarum Polono a Bojemo numerata ſcribit: additque idem, Societatem tunc ab omnibus tribus Regibus contra Ludovicum Cæſarem initam eſſe. Cromerus aliquid horum tunc actum fuiſſe mortuo Loctico invidioſe narrat, & Bojemorum Scriptorum Diſſenſionem exaggerat, tributum illud, cujus & apud Bonfinium mentio, conſtanter negans. Verum Cl. Caſp. Schifordegherus in Vindiciis pro Epiſcopatu Sileſiæ ſcribit, Habere ſe extractum non ſine maximo ſtudio erutum hujus Pacti, ex quo hiſtoricorum errata facili ratione poſſint convinci.

Inter JOHANNEM Bojemiæ Regem ejusque filium primogenitum KAROLUM ex una & Caſimiri Polon. Regis Plenipotentiarios ex altera Parte celebratus eſt ** Transactio, quousque nimirum utriusque Imperium extendi debeat, ubi ad Juris Bohemici in Poloniam habiti renunciationem, renunciare ſimul jussit in Sileſiam habito Polon. Rex Commiſſarios ſuos juſſit. Sileſia ab omni Nexu Poloniæ penitus liberata:

HENRICUS VI. Dux Wratislavienſis: Princeps pius & pacificus ſine maſculi Sexus liberis vitam cum morte *** commutat, ditione ſua JOHANNI Bojemiæ Regi ex pacto relicta, qui paulo poſt Vratislaviam venit, juratumque in Verba ipſius magna Ordinum lætitia. Sepulcrum Ducis conſtitiſſe XV. marcas teſtantur Annales MStj: Uxorem habuit ANNAM: ALBERTI IMP. Filiam, Hermanni Longi Marchionis Brand. Viduam ex qua ſuſcepit quinque filias, quarum una in Monaſterio Nottigsfeldenſi vixit: Anna, Ottoni Marchioni Brandenburgico: Euphemia Boleslao Falckenbergico: Eliſabeth: Conrado Olsnenſi nupta: Margaretha Abbatiſſa Wratislaviæ ad S. Claram fuit. Henricus VI. Dux VVratislav. moritur:

Rex inde Moraviam verſus in Oppavienſem Oram perrexit, ut Nicolaum Oppaviæ & Ratiboriæ Ducem, quod Rebus novis ſtudere inciperet, in ordinem redigeret: ſed qui adnitente Carolo: Johannis Filio in fidem Regis & Gratiam receptus eſt: traditis quibusdam caſtris, **** certaque Pecuniæ ſumma numerata. Nicolai II. Ducis Oppavienſis Fata:

Anno
CHRISTI 1336.

Homagium BOLCKONIS Ducis Monſterbergenſis JOHANNI BOHEMIÆ REGI Dux Monſterbergenſis RE-

* Exhibet Diploma hoc no. XXV. Diplomatarii Bohemo-Sileſiaci Illuſtris Dn. a Ludwig.
** Vid. Dipl. I. & II. Spec. C. noſtri D.
*** Vid. Tab. noſtræ Genealog. I. no. 52. 55. & ſeqq.
**** vid. Dipl. LXII. Spec. C. noſtri D.

GIS BOHEMIÆ Vasallus:

GI & coronæ ejusdem Regni ex Voluntate Subditorum ipsius factum: * quod Ducibus absque liberis masculis decedentibus Reges & Regnum Boëmiæ in Ducatum succedant, & si liberi Ducum legitimam Ætatem non habuerint, quod Reges Boëmiæ debeant esse eorum Tutores & Curatores. Diploma signatum Straubingæ die Decollationis JOH. BAPT.

Anno
CHRISTI 1337.

Regina Bohemiæ coronatur:

BEATRIX: Regina Boëmiæ, Johannis ** secunda Conjux, Ludovici Ducis Borboniæ filia XV. Kal. Junii in Ecclesia Pragensi a Johanne Episcopo inauguratur: cum hoc ipso anno filium peperisset Wenceslaum qui post mortem Patris Lucelburgicum Comitatum obtinuit.

a) Liga inter Carolum Hungariæ & JOHANNEM Bojemiæ Regem: Dipl. Signatum Tirnaviæ Id. Februar.

Francofteinum Regi Bohemiæ Pignoris nomine oblatum:

b) Bolckonis Ducis Monsterbergens. extat Obligatio Titulo Pignoris Civitatis Franckenstein cum universo ejus Territorio Joanni Regi Bojemiæ & Successoribus suis Boëmiæ Regibus facta: & si ipse Dux Bolcko absque hæredibus masculis decesserit, quod dicta Civitas & aliæ Civitates terræ & bona omnia sua ad Reges Boemiæ ut ad veros legitimos Dominos debeant devolvi.

Discordia REGIS BOHEMIÆ cum Episcopo VVratislav. NANCKERO:

JOHANNES BOH. REX Milicium Arcem Episcopi Wratislav. quam tunc tenebat Henricus a Wirbna Archidiaconus & Canonicus, in ultimis Poloniæ finibus, ut munitionem haberet arcendis Polonis deditione occupavit, quod indignissime passus Nanckerus Episcopus: nobilis Silesius gente Oxius qui anno 1326. post mortem Viti ad Cathedram Wratislaviensem ex Cracoviensi postulatus fuerat, cum arcem importunis flagitationibus frustra repetiisset, ad Regem tunc in Monasterio D. Jacobi commorantem habitu Sacerdotali ingressus est, eumque & Senatum Wratislaviensem qui Regias Partes sequebatur, diro anathemate perculsit, non Regem sed Regulum nominans, qui in Regno suo nullam haberet Metropolim sive Archiepiscopam sed coronandus mendicata extraneorum Archiepiscoporum opera uti cogeretur. Vratislavia ob id cum Presbyteris & Sacerdotibus suis excedere coactus, omnia Urbis Templa claudi jussit, sed quæ Senatus Wratislaviensis iterum patefecit, nec deerant Sacerdotes minorum Gentium qui nulla interdicti ratione habita rem divinam faciebant. Cumque frustra cum Episcopo superbo ac pertinace de Concordia Rex laborasset, bona Episcopi & Sacerdotum rebellium occupavit, eosque solum vertere jussit, Principibus Silesiæ ut idem facerent monitis. Quod quidem Boleslaus Bregensis studiose magnaque cum obedientiæ Promtitudine præstitit, Ecclesiastici ordinis bonis in illa sua Egestate non parum recreatus. Quam ob causam & ipse & universa Ditio Brigensis longo Tempore Censuræ Ecclesiasticæ nexibus involuta fuit.

Anno
CHRISTI 1338.

Fœdera varia inter Hungariæ & Bohemiæ Reges sancita:

Liga inter c) Carolum Hungariæ & Johannem Boëmiæ Reges & Contractus Matrimonii inter Ludovicum Caroli Hungariæ Regis F. & Margaretham Caroli Marchionis Moraviæ F.

Alia item Liga & Promissio inter Carolum Regem Hungariæ & Carolum Marchio-

---

* Dipl. LXXI. l. c.

** Tertia Conjunx: 1.) erat Elisabetha: F. Wenceslai IV. Regis Bohemiæ: nat. 1291. nupta 1309. † 1330. 28. Sept. sex. in Aula Regia. 2.) Elisabeth: Fridrici Pulchri: Ducis Austriæ & Romanorum Imp. F. desponsata 1333. sed inde neglecta, quæ obiit 1336. 23. Oct. sepulta in Monasterio Murbacensi: 3.) hæc Beatrix: Ludov. Ducis Burbonii ex Maria Hannoniensi F. nupta 1344. defuncta d. 25. Dec. 1373. Parisiis in æde Jacobinorum sepulta. de qua hæc Inscriptio Sepulcralis testatur:

Cy gist tres noble & tres puissante Dame
Madame Biatrix de Bourbon: Royne de Boeme: & Contesse de Lucenbourc:
la quelle fut fille du Duc Louys de Bourbon & de Madame Marie de Hainaut:
& femme du feu Jean Roy de Boesme: qui trespassa le 25. Jour du mois de Decembre:
M. CCC. LXX. & trois: priez pour lor ame.

a) Est Dipl. XXIV. Diplomatarii Bohemo-Silesiaci quod Illustris Dn. a Ludwig edidit.
b) Vid. Dipl. LXXII. & LXXIII. Spec. C. nostri D.
c) Est Dipl. XXVI. l. c. Dn. a Ludwig.

Digitized by Google

chionem Moraviæ, quod ſi Rex Caſimirus decederet, Rex Hugariæ Regnum obtinebit cum Præſidio prædicti Marchionis, & e converſo promittit Rex Hungariæ nullum Principem Poloniæ ad ſe trahere & recipere quovis modo.

Wenceslaus & Ludovicus d) Fratres Duces Lignicenſes profitentur ſe eſſe Vaſallos Regum & Regni Bohemiæ & quod Carolo Johannis primogenito teneantur præſtare obedientiam.

Anno
CHRISTI 1339.

Caſimirus Poloniæ Rex ſuo ſuorum hæredum & ſucceſſorum nomine de non amplius repetendis vel turbandis Sileſiæ Ducibus Ducatibus & Dominiis renunciat, idque ſub præſtiti Juramenti fide & poena Excommunicationis: e) Diploma ſignatum Cracoviæ in octava Purificationis B. MARIÆ VIRGINIS. Regis Renunciatio in Ducatum Sileſiæ:

Caſimirus Pol. Rex cum nullos ex Anna Uxore, liberos ſuſciperet, ac de Succeſſione in Comitiis Cracoviæ habitis conſultaretur, nemine refragante Succeſſorem conſtituit præteritis agnatis Maſoviæ & Sileſiæ Ducibus, Carolum Regem Hungarorum Sororium ſuum ſed qui triennio poſt ante Caſimirum abiit. Hungariæ Rex deſignatus Succeſſor REGIS POLONIÆ:

Joannes Rex Bojemiæ Jus Saxonicum ſive Magdeburgenſe, quo ſi ex liberis quispiam ante utriusque parentis exceſſum moreretur legitimum Hæredem relinquens non dabatur ejusmodi nepoti aut nepti in Avi aut Aviæ bona ſucceſſio quamdiu avo aut aviæ ſuperſtites adhuc liberi eſſent, adeo ut Jus repræſentationis locum heic nullum haberet, Vratislaviæ hoc anno tanquam Jus erroneum & deviam Conſuetudinem ſuſtulit & abrogavit, multaque adeo Privilegia Vratislavienſibus indulſit. Jus repræſentationis in Bona Avi & Aviæ Nepotibus Wratislaviæ conceſſum:

Anno
CHRISTI 1340.

Sententia Arbitrorum per compromiſſum lata inter Nanckerum & totum Clerum ex una, & Conradum Ducem Olsnenſem ex altera Parte ſatis bona & Epiſcopo & ſuis.

Anno
CHRISTI 1341.

Boleslaus Dux Sileſiæ Dnus Lignicenſis & Brigenſis * fatetur, quod ex indulto Joannis Regis poſſit pignori aliqua bona ſua dare, dummodo reluendi Poteſtas ipſius hæredibus aut Regibus Boëmiæ reſervetur.

Nanckerus Epiſcopus Wratislav. Regi nondum reconciliatus in Exilio Niſſæ obiit ſedemque morte vacuam ** PRECISLAUS perantiquæ Pogarelliorum familiæ nobilis (Pogorelecium gente Crimalium quod vetera monimenta reſpuunt Cromerus adpellat, e familia autem de Pignorzolecz Math. de Michovia) Bononiæ tunc Doctrinæ ſtudiis vacans, contra Hominem extraneum, pro quo Caſimirus Polon. Rex intercedebat, nedum pugnabat, concordibus ſuffragiis Canonicorum a. d. 5. Maji obtinuit, Electionisque confirmationem, quam Archiepiſcopus Gnesnenſis abnuebat, ab ipſomet Pontif. Romano Benedicto III. impetravit, non parum ea re adjutus a Carolo filio Johannis Regis cum quo de Injuriis Eccleſiæ Wratislavienſis Pontifice arbitro transegit, Senatumque Wratislavienſem nudatis Pedibus & Capitibus veniam petentibus ac pro eo quod in Nanckerum Epiſcopum & Eccleſiam deliquiſſe arguebatur, ſatisfacientem, eodem Carolo deprecante, in Gratiam recepit. Inſtrumentum Transactionis inter Epiſcopum & Capitulum nec non Senatum Wratislavienſem annum habet 1342. diem vero X. Kal. Auguſti, conditionem autem hanc unam, ut Conſules Wratislav. ſingulis annis die Cinerum teneantur recipere Clerum in ſuam Protectionem. Nec ita multo poſt Precislaus emtum a Boleslao Lignicenſium ac Brigenſium Duce Grotkovienſem Principatum Wratislavienſi Cathedræ ſempiterno Jure *** adjunxit & addixit, ejus nomine Nanckero Epiſcopo VVratislav. ſuccedit Precislaus: qui Grotkovienſem Terram B. cleſiæ VVratislavienſi adſcripſit:

d) Vid. Dipl. CXXXIV. & CXXXV. Spec. C. noſtri D.
e) Vid. Dipl. II. l. c.
* Vid. Dipl. CXXXII. Spec. C. noſtri D.
** Vitam hujus PRECISLAI de Pogarella: ut & anteceſſoris NANCKERI ab Ox: elegantiſſime Libro ſingulari de Sileſiis indigenis Eruditis Celebrr. Vir MART. HANCKIUS: Præceptor olim noſter nunquam ſatis laudandus deſcripſit Cap. XV. & XVIII.
*** Vid. Dipl. XVI. Spec. C. noſtri D.

Digitized by Google

mine ſe in fide & clientela Regis Boëmiæ tanquam Principem & Vaſallum Lygium una cum Sacro ejusdem Eccleſiæ Collegio eſſe foreque ſemper profeſſus. Vir ſane excelſi Spiritus & in augendis Eccleſiæ commmodis tam induſtrius, ut aureo Epiſcopatui nuncupando cauſam præbuiſſe videatur.

Boleslaus II. Dux Monſterbergenſis moritur:

Obiit hoc anno * Boleslaus Dux Monſterbergenſis, cui Carolus Johannis Bojemiæ Regis Filius, Patris Juſſu, dum una cum agnatis Ducibus Svidnicenſibus Boëmiæ Regis Vaſallus eſſe huc usque detrectaret jam an. 1336. bellum movit eumque in caſtro Francoſteinio obſedit. Is vero ſtrenue ſuam Urbem defendens eruptione facta aliquam multos nobiles Bojemos & Moravos in Caſtris Caroli oppreſſos in Urbem captivos abduxit. Carolus haut neſcius naturæ Boleslai Conjuges nobilium captorum nobilitate & forma præſtantes in caſtra vocavit, lautoque inſtructo convivio Boleslaum ex Urbe ad Prandium invitavit. Geſſit Boleslaus morem Principi generoſo & beneficio; Peracto Prandio fœminæ nobiles cum prius blanditiis & ſingulari Comitate animum Principis emolliiſſent & exhilaraſſent, precatæ ſunt, ut ipſis maritos captos, nobili beneficentia reſtitueret. Ibi vero tanta fuit Boleslai Virtus, ut e Veſtigio captivos ex Urbe accerſitos (ex quibus mulctatis grandem Pecuniæ Vim corrogare potuiſſet) ſine λύτρῳ Conjugibus ipſorum redderet. Qua Boleslai Virtute Carolus motus pacem cum eo fecit æquis Conditionibus. Boleslaus ſocium Regni Bojemiæ ſe profeſſus muneris loco a Carolo ditionem Glacenſem ad Tempora vitæ utendam fruendam accepit. Princeps erat ceteroqui feſtivus & jocandi artificio inſignis, ſed minime levis tamen neque plane etiam illiteratus. Morti vicinus uſitatam in Eccleſia Cantionem clara voce ceciniſſe dicitur: Tribularer ſi neſcirem Miſericordias TUAS DOMINE. TU dixiſti, nolo mortem Peccatoris, ſed ut convertatur & vivat. Qui Simonem Cananæum, & Publicanum vocaſti ad Pœnitentiam & Petrum lacrymantem ſuſcepiſti miſericors DOMINE. Sepultus eſt una cum Uxore JUTTA in Monaſterio Henrichovienſi ubi hujusmodi legitur Epitaphium:

Adſpice magnanimi BOLKONIS nobile buſtum,
Qui Patriæ Vindex & Pietatis erat:
Adjacet erepto Conjux adamata Marito
JUTTA Sileſiaci Gloria prima Soli.
Huſſica ſed poſtquam Rabies, furiente Cyclope
Demeteret flammis omnia Cæde Minis,
Ziska ferox paſſim dum ſterneret ædes
Hæc quoque mota ſuo ſunt Monumenta Loco:
Mota ſed Andreas præſtans Virtutibus Abbas
In lucem e Tenebris eruta reſtituit:
Ut Princeps etiam vivat poſt Funera BOLKO
Ziska ſed in Stygiis merſus anhelet Aquis.

ILLUSTRIS PRINCEPS BOLCO DUX ZLEZIE obiit Anno M. CCC. XLI. Id. Jun. III. ſequenti vero anno JUTTA uxor Ejus Principes Furſtenbergenſes & Monſterbergenſes laudatiſſimi. Quorum ÆTERNI DEI FILIUS animas & Conditor & Redemptor earum in æterna cum omnibus hic & ubique in ipſo Quieſcentibus habeat Requie, Amen.

Nicolaus Dux Monſterbergenſis hoc ** anno Homagium præſtitit Pragæ die S. Bartholomæi Apoſtoli.

Anno
CHRISTI 1342.

Extat de hoc anno CAROLI March. Moraviæ poſtea Imp. & Boh. Reg. *** Confirmatio omnium Privilegiorum Eccleſiæ Wratisl. ubi pollicetur aſſiſtentiam Epiſcopo & Clero contra omnes Invaſores & expreſſe eximit & exemtum vult Clerum cum omnibus Taliis & angariis.

Item:

* Res Ejus ad no. 15. Tab. noſtræ Genealogicæ IV. Tom. I. Scriptorum noſtrorum cumulatius editæ ſunt.

** Vid. Dipl. LXXIV. Spec. C. noſtri D.

*** Vid. Dipl. VII. VIII. & XIII. l. c.

Mr. Gage Rokewode, F.S.A., Treasurer, in the Chair.

Ausland

Paris 31. Juli. Gestern Abend um 6 Uhr ist der Herzog von Orleans, Sohn des Königs, in Begleitung seiner Gemahlin, der Prinzessin Helene von Mecklenburg, und seines Bruders, des Herzogs von Nemours, in Compiegne angekommen. Der Herzog von Orleans hatte sich in Begleitung seiner Gemahlin

Sect. 1. Recited Act of 1 Jac. 1. c. 15. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 2. Recited Act of 13 Eliz. c. 5. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 3. Recited Act of 27 Eliz. c. 4. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 4. Recited Act of 29 Eliz. c. 18. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 5. Recited Act of 3 Car. 1. c. 1. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 6. Recited Act of 13 Car. 2. c. 5. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 7. Recited Act of 29 Car. 2. c. 3. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 8. Recited Act of 4 & 5 Anne c. 16. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 9. Recited Act of 7 Anne c. 20. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 10. Recited Act of 10 Anne c. 18. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 11. Recited Act of 10 Anne c. 19. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 12. Recited Act of 12 Anne c. 14. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 13. Recited Act of 1 Geo. 1. c. 56. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 14. Recited Act of 5 Geo. 1. c. 28. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 15. Recited Act of 6 Geo. 1. c. 18. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 16. Recited Act of 7 Geo. 1. c. 8. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 17. Recited Act of 8 Geo. 1. c. 25. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 18. Recited Act of 9 Geo. 1. c. 29. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 19. Recited Act of 11 Geo. 1. c. 4. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 20. Recited Act of 12 Geo. 1. c. 29. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 21. Recited Act of 1 Geo. 2. c. 30. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 22. Recited Act of 2 Geo. 2. c. 25. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 23. Recited Act of 5 Geo. 2. c. 30. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 24. Recited Act of 7 Geo. 2. c. 20. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 25. Recited Act of 8 Geo. 2. c. 6. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 26. Recited Act of 10 Geo. 2. c. 32. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 27. Recited Act of 11 Geo. 2. c. 19. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 28. Recited Act of 12 Geo. 2. c. 13. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 29. Recited Act of 14 Geo. 2. c. 20. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 30. Recited Act of 19 Geo. 2. c. 37. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 31. Recited Act of 20 Geo. 2. c. 37. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 32. Recited Act of 21 Geo. 2. c. 3. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 33. Recited Act of 22 Geo. 2. c. 40. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 34. Recited Act of 23 Geo. 2. c. 10. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 35. Recited Act of 25 Geo. 2. c. 6. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 36. Recited Act of 26 Geo. 2. c. 33. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 37. Recited Act of 27 Geo. 2. c. 16. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 38. Recited Act of 29 Geo. 2. c. 30. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 39. Recited Act of 31 Geo. 2. c. 22. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 40. Recited Act of 32 Geo. 2. c. 28. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 41. Recited Act of 33 Geo. 2. c. 14. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 42. Recited Act of 1 Geo. 3. c. 35. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 43. Recited Act of 3 Geo. 3. c. 16. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 44. Recited Act of 4 Geo. 3. c. 16. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 45. Recited Act of 5 Geo. 3. c. 49. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 46. Recited Act of 6 Geo. 3. c. 60. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 47. Recited Act of 7 Geo. 3. c. 50. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 48. Recited Act of 8 Geo. 3. c. 48. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 49. Recited Act of 9 Geo. 3. c. 16. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 50. Recited Act of 10 Geo. 3. c. 48. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 51. Recited Act of 11 Geo. 3. c. 17. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 52. Recited Act of 12 Geo. 3. c. 29. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 53. Recited Act of 13 Geo. 3. c. 21. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 54. Recited Act of 14 Geo. 3. c. 48. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 55. Recited Act of 15 Geo. 3. c. 30. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 56. Recited Act of 16 Geo. 3. c. 30. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 57. Recited Act of 17 Geo. 3. c. 56. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 58. Recited Act of 18 Geo. 3. c. 60. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 59. Recited Act of 19 Geo. 3. c. 37. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 60. Recited Act of 20 Geo. 3. c. 10. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 61. Recited Act of 21 Geo. 3. c. 19. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 62. Recited Act of 22 Geo. 3. c. 20. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 63. Recited Act of 23 Geo. 3. c. 35. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 64. Recited Act of 24 Geo. 3. c. 47. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 65. Recited Act of 25 Geo. 3. c. 35. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 66. Recited Act of 26 Geo. 3. c. 77. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 67. Recited Act of 27 Geo. 3. c. 20. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 68. Recited Act of 28 Geo. 3. c. 37. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 69. Recited Act of 29 Geo. 3. c. 30. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 70. Recited Act of 30 Geo. 3. c. 48. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 71. Recited Act of 31 Geo. 3. c. 11. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 72. Recited Act of 32 Geo. 3. c. 28. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 73. Recited Act of 33 Geo. 3. c. 5. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 74. Recited Act of 34 Geo. 3. c. 14. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 75. Recited Act of 35 Geo. 3. c. 50. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 76. Recited Act of 36 Geo. 3. c. 90. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 77. Recited Act of 37 Geo. 3. c. 45. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 78. Recited Act of 38 Geo. 3. c. 87. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 79. Recited Act of 39 Geo. 3. c. 98. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 80. Recited Act of 40 Geo. 3. c. 88. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 81. Recited Act of 41 Geo. 3. c. 108. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 82. Recited Act of 42 Geo. 3. c. 116. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 83. Recited Act of 43 Geo. 3. c. 75. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 84. Recited Act of 44 Geo. 3. c. 98. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 85. Recited Act of 45 Geo. 3. c. 124. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 86. Recited Act of 46 Geo. 3. c. 37. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 87. Recited Act of 47 Geo. 3. c. 74. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 88. Recited Act of 48 Geo. 3. c. 123. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 89. Recited Act of 49 Geo. 3. c. 121. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 90. Recited Act of 50 Geo. 3. c. 59. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 91. Recited Act of 51 Geo. 3. c. 73. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 92. Recited Act of 52 Geo. 3. c. 101. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 93. Recited Act of 53 Geo. 3. c. 126. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 94. Recited Act of 54 Geo. 3. c. 168. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 95. Recited Act of 55 Geo. 3. c. 184. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 96. Recited Act of 56 Geo. 3. c. 50. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 97. Recited Act of 57 Geo. 3. c. 117. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 98. Recited Act of 58 Geo. 3. c. 93. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 99. Recited Act of 59 Geo. 3. c. 69. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 100. Recited Act of 60 Geo. 3. c. 14. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 101. Recited Act of 1 & 2 Geo. 4. c. 78. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 102. Recited Act of 3 Geo. 4. c. 39. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 103. Recited Act of 4 Geo. 4. c. 98. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 104. Recited Act of 5 Geo. 4. c. 74. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 105. Recited Act of 6 Geo. 4. c. 16. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 106. Recited Act of 7 Geo. 4. c. 28. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 107. Recited Act of 9 Geo. 4. c. 14. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 108. Recited Act of 10 Geo. 4. c. 7. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 109. Recited Act of 11 Geo. 4. & 1 Will. 4. c. 47. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 110. Recited Act of 1 & 2 Will. 4. c. 56. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 111. Recited Act of 2 & 3 Will. 4. c. 71. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 112. Recited Act of 3 & 4 Will. 4. c. 74. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 113. Recited Act of 4 & 5 Will. 4. c. 62. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 114. Recited Act of 5 & 6 Will. 4. c. 54. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 115. Recited Act of 6 & 7 Will. 4. c. 111. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 116. Recited Act of 7 Will. 4. & 1 Vict. c. 80. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 117. Recited Act of 1 & 2 Vict. c. 110. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 118. Recited Act of 2 & 3 Vict. c. 11. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 119. Recited Act of 3 & 4 Vict. c. 82. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 120. Recited Act of 4 & 5 Vict. c. 21. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 121. Recited Act of 5 & 6 Vict. c. 45. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 122. Recited Act of 6 & 7 Vict. c. 18. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 123. Recited Act of 7 & 8 Vict. c. 90. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 124. Recited Act of 8 & 9 Vict. c. 106. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 125. Recited Act of 9 & 10 Vict. c. 95. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 126. Recited Act of 10 & 11 Vict. c. 96. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 127. Recited Act of 11 & 12 Vict. c. 119. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 128. Recited Act of 12 & 13 Vict. c. 106. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 129. Recited Act of 13 & 14 Vict. c. 60. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 130. Recited Act of 14 & 15 Vict. c. 99. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 131. Recited Act of 15 & 16 Vict. c. 76. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 132. Recited Act of 16 & 17 Vict. c. 59. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 133. Recited Act of 17 & 18 Vict. c. 36. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 134. Recited Act of 18 & 19 Vict. c. 15. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 135. Recited Act of 19 & 20 Vict. c. 97. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 136. Recited Act of 20 & 21 Vict. c. 54. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 137. Recited Act of 21 & 22 Vict. c. 77. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 138. Recited Act of 22 & 23 Vict. c. 35. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 139. Recited Act of 23 & 24 Vict. c. 38. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 140. Recited Act of 24 & 25 Vict. c. 134. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 141. Recited Act of 25 & 26 Vict. c. 89. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 142. Recited Act of 26 & 27 Vict. c. 125. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 143. Recited Act of 27 & 28 Vict. c. 112. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 144. Recited Act of 28 & 29 Vict. c. 104. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 145. Recited Act of 29 & 30 Vict. c. 96. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 146. Recited Act of 30 & 31 Vict. c. 48. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 147. Recited Act of 31 & 32 Vict. c. 54. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 148. Recited Act of 32 & 33 Vict. c. 46. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 149. Recited Act of 33 & 34 Vict. c. 93. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 150. Recited Act of 34 & 35 Vict. c. 79. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 151. Recited Act of 35 & 36 Vict. c. 44. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 152. Recited Act of 36 & 37 Vict. c. 66. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 153. Recited Act of 37 & 38 Vict. c. 62. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 154. Recited Act of 38 & 39 Vict. c. 87. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 155. Recited Act of 39 & 40 Vict. c. 34. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 156. Recited Act of 40 & 41 Vict. c. 34. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 157. Recited Act of 41 & 42 Vict. c. 31. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 158. Recited Act of 42 & 43 Vict. c. 29. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 159. Recited Act of 43 & 44 Vict. c. 34. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 160. Recited Act of 44 & 45 Vict. c. 41. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 161. Recited Act of 45 & 46 Vict. c. 38. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 162. Recited Act of 46 & 47 Vict. c. 52. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 163. Recited Act of 47 & 48 Vict. c. 71. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 164. Recited Act of 48 & 49 Vict. c. 69. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 165. Recited Act of 49 & 50 Vict. c. 53. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 166. Recited Act of 50 & 51 Vict. c. 54. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 167. Recited Act of 51 & 52 Vict. c. 63. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 168. Recited Act of 52 & 53 Vict. c. 50. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 169. Recited Act of 53 & 54 Vict. c. 71. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 170. Recited Act of 54 & 55 Vict. c. 64. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 171. Recited Act of 55 & 56 Vict. c. 32. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 172. Recited Act of 56 & 57 Vict. c. 71. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 173. Recited Act of 57 & 58 Vict. c. 43. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 174. Recited Act of 58 & 59 Vict. c. 39. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 175. Recited Act of 59 & 60 Vict. c. 51. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 176. Recited Act of 60 & 61 Vict. c. 65. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 177. Recited Act of 61 & 62 Vict. c. 37. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 178. Recited Act of 62 & 63 Vict. c. 47. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 179. Recited Act of 63 & 64 Vict. c. 62. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 180. Recited Act of 64 & 65 Vict. c. 57. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 181. Recited Act of 65 & 66 Vict. c. 28. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 182. Recited Act of 66 & 67 Vict. c. 58. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 183. Recited Act of 67 & 68 Vict. c. 58. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 184. Recited Act of 68 & 69 Vict. c. 58. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 185. Recited Act of 69 & 70 Vict. c. 58. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 186. Recited Act of 70 & 71 Vict. c. 58. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 187. Recited Act of 71 & 72 Vict. c. 58. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 188. Recited Act of 72 & 73 Vict. c. 58. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 189. Recited Act of 73 & 74 Vict. c. 58. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 190. Recited Act of 74 & 75 Vict. c. 58. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 191. Recited Act of 75 & 76 Vict. c. 58. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 192. Recited Act of 76 & 77 Vict. c. 58. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 193. Recited Act of 77 & 78 Vict. c. 58. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 194. Recited Act of 78 & 79 Vict. c. 58. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 195. Recited Act of 79 & 80 Vict. c. 58. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances, &c. made void as to Purchasers for valuable Consideration, unless Fraud proved.

Sect. 196. Recited Act of 80 & 81 Vict. c. 58. for Relief of Creditors against Fraudulent Conveyances,

[illegible] Ecclesiastical History, Book I. Chapter 1. [illegible] Ecclesiastical History, Book I. Chapter 1. [illegible] Ecclesiastical History, Book I. Chapter 1. [

cto defunctus, Przemislaus in Monasterio Aulæ Regiæ sepultus, * Nicolaus Patriarcha Aquilejensis, ** Johannes Henricus Marchio Moraviæ, Jodoci, Procopii & Sobieslai Pater, Margaretha Henrici Bavariæ Ducis Conjux, Juditha Johannis Galliæ Regis consors. Anna Ottonis Austriaci Uxor, nec non Elisabetha: secundo Ætatis anno denata. Posterior Beatrix, Ludovici Ducis Borboniæ Filia, ex qua filium reliquit VVenceslaum, suum immediatum in Comitatu Luxemburgico Successorem. Nam etsi CAROLUS IV. IMP. ab anno 1335. usque ad 1346. dictum Comitatum rexerit, non est tamen inter Duces Luxemburgenses computandus, quod an. 1336. jussum in favorem nasculorum secundi Matrimonii cesserit. VVenceslaus hic ex Comite an. 1354. per fratrem suum CAROLUM IV. IMP. creatus est Princeps Luxemburgensis. Uxorem habuit Johannam, Johannis III. Brabantiæ Ducis Filiam, & Guilielmi Hollandiæ Comitis viduam, quæ tribus suis fratribus, Henrice, Johanne & Godefrido sine Prole mortuis, Brabantiæ demum Ducatum obtinuit, & an. 1406. defuncta quiescit Bruxellis: in monasterio Carmelitarum. VVenceslaus autem Luxemburgi ac Brabantiæ Dux an. 1383. decessit, sepultus in Aurea Valle Ord. Cistercienf. Abbatia nullis relictis liberis. VVenceslao Patruo suo ita defuncto in Ducatu Luxemburg. successit VVenceslaus II. Rom. & Bojem. Rex Sigismundi Imp. frater, III. Dux Luxemburg. Is neptem suam Elisabetham, Johannis Görliciæ Ducis Filiam & Antonii Brabantiæ Ducis Viduam dedit uxorem Johanni Bavaro, Hannoniæ & Hollandiæ Comiti, electo Leodiensi Episcopo. Sigismundo unica filia fuit Elisabetha ALBERTO AUSTRIACO ROMANORUM REGI nupta, quæ an. 1451. d. 21. Octobr. Jus omne suum quod in Ducatum Luxemburgicum habebat, Philippo Bono, Burgundiæ Brabantiæque Duci cessit, defuncta scilicet Anna Filia quam ALBERTO peperat.

Ipse CAROLUS IV. in Baptismo vocatus fuit VVenceslaus, in Confirmatione vero a Francorum Rege, apud quem Adolescentiæ Ætatem peregit, CAROLI nomen accepit.

Anno
CHRISTI 1347.

CAROLUS IV. IMPERATOR: REX BOIEMIÆ: DUX SILESIÆ.

Annus hic *** fatalis fuit Ludovico Bavaro Imperatori, relictis Filiis ex Beatrice Duce Glogovienfi, Ludovico Electore Brandenburgenfi & Stephano Bavariæ Duce: ex Margaretha autem Comite Hollandiæ Ludovico Romano: Ottone: Gvilielmo & Alberto qui Uxorem habuit Margaretham Ducem Lignicenfem. LUDOVICUS ROM. IMP. obiit:

Precislaus Ep. VVrat. hoc anno locat oppidum Grotkow Jure Teutonico. CAROLUS IV. IMP. Ætatis fuæ anno XXXI. Bojemiæ Regnum adeptus ab Ernesto de Pardubitz Archi-Episcopo Pragenfi una cum Uxore Blanca, Caroli Valesii Filia, Diademate Regio, quod ex auro & Unionibus fieri jussit pretiosissimum, in maxima Hospitum clarissimorum Celebritate coronatur, atque omnes Hospites magnifico Epularum apparatu, insigniores præterea muneribus prosequitur: edita paulo post **** constitutione, qua Jus coronandi Bojemiæ Reges Archi-Episcopo Pragenfi a Pontifice Romano concessum confirmat, ac ut Bojemiæ Rex deinceps nonnisi ab Archi-Episcopo Pragenfi aut, si Pragenfis absit, Ejus suffraganeo Episcopo Olomucenfi Regium Diadema capiat, CAROLUS IV. IMP. coronatur REX BOHEMIÆ.

* Naturalem hunc Filium Regis fuisse Cortusius de Novitatibus Paduæ X. 3. „Beltrandus „Gvasconus Aquilejensis Patriarcha - - (in prælio prope Sacilum cum Comite Gori„tiæ) captus, fossus gladio a quodam de Villalta obiit statim. Fuit hoc an. MCCCL. die „VII. mensis Junii - - - unde anno sequ. XV. Maji Reverendus Pater Dns. NI„COLAUS: FRATER NATURALIS DMNI KAROLI IMP. Aquilejensis Patriarcha „Utinum introivit, & Missam celebrat solennem die primo Novembris.„ Adde Balbinum in Notis ad Tabulam Genealogicam Stirpis Lucemburgicæ nota * p. 188.

** Idem ille, ac Johannes Dux Karinthiæ: vid. Balbinus l. c. litt. f.

*** Henr. a Rebdorff ad an. 1347. „Eodem anno V. Id. Octobr. prædictus LUDWICUS de „Civitate sua Monaco Frisingensis Diœcesis exiens ad Venationem Ferarum (in qua Tem„poribus vitæ suæ delectabatur ultra modum) de mane hilaris & jucundus, quia uxor sua „præscripta (Margaretha Batava) sibi peperit Infantem, qui adhuc non erat baptizatus, „cum insisteret Venationi & insideret Equo suo subito apoplexia percussus circa meridi„em Ejusdem Diei cecidit ad Terram, in medio Familiæ suæ de Equo, ad duo milliaria „de Monaco & subitanea morte decessit.

**** Extat apud Balbinum Miscellan. Decad. I. Lib. VI. P. I. Litterarum Publicarum, no. XXXV.

Digitized by Google

pain, liberty, goods and chattels, lands and tenements, as Felons do suffer, and shall lose the benefit of Clergy and Sanctuary, and shall have no Time nor Day of Grace, any Law, Statute or Custom to the contrary notwithstanding.

Fines.

Statute 2nd.

Who may take Advantage thereof, and how and in what Courts they may be levied.

Provided always, That this Act shall not extend to any Fine or Fines, Recovery or Recoveries, had, levied, suffered or executed, or hereafter to be had, levied, suffered or executed, by any Person or Persons, Bodies Politic or Corporate, of any Manors, Lands, Tenements, Rents, Reversions, or other Hereditaments, to the Use or Uses of any Person or Persons, Bodies Politic or Corporate, that at the Time of the Fine or Fines, Recovery or Recoveries, had, levied, suffered or executed, or hereafter to be had, levied, suffered or executed, shall be out of the Realm of England, Dominion of Wales, or Town of Berwick, or in Ireland, or in any of the Islands of Jersey, Guernsey, Alderney, Sark, or Man, or in the Parts beyond the Seas, or in Scotland, or in any Place out of the Queen's Majesty's Dominions, or that at the Time of the Fine or Fines, Recovery or Recoveries, had, levied, suffered or executed, or hereafter to be had, levied, suffered or executed, shall be within the Age of twenty-one Years, Feme Covert, Non Compos Mentis, Prisoner, or Person attainted of Treason or Felony, or Person or Persons, Bodies Politic or Corporate, that have or hereafter shall have any Estate, Right, Title or Interest of, in or to the said Manors, Lands, Tenements, Rents, Reversions, or other Hereditaments, by Reason of any Gift or Grant in Tail, or by Reversion or Remainder, expectant upon any Estate Tail, other than such Estate, Right, Title or Interest as they or any of them have or hereafter shall have by Reason of any Fine or Fines, Recovery or Recoveries, had, levied, suffered or executed, or hereafter to be had, levied, suffered or executed, by

Idem CAROLUS Silesiæ Metropolim Wratislaviam VII. Id. Nov. Regio plane ac tali Principe digno apparatu ingressus est. Tanti autem tum fuisse Spiritus Episcopi & Ordinis Ecclesiastici ferunt, ut Cæsari vix ad Portas usque Cœmiterii sui Templi obviam prodirent. Emisse tunc CAROLUM a Nicolao Principe Monsterbergensi Boleslai F. Francosteinum, ut ex vicina munitione agro Svidnicensi subinde damna inferre posset tradunt: Litteræ Instrumentales, quibus Nicolaus Dux subditos suos a Juramento absolvit annum habent adscriptum 1351. feriam autem quartam proximam * ante festum S. Martini Episcopi, Testes denique Bolconem Suidnicensem, Conradum Olsnicensem, Ladislaum Teschinensem, Duces: nec non Mathiam Comitem de Trentschin quem Nicolaus fratrem suum dilectum vocat. ADVENTUS AUGUSTI Wratislaviam

Sub hæc Tempora inter CAROLUM IV. IMP. & Casimirum Polonum Pax nova Namslaviæ composita est: in qua convenisse etiam ne Polonus a Bojemo debitum repeteret, Cromerus scribit. Pax Imper. inter & Poloniæ Regem sancita?

Bavari & eorum auxiliares Palatini cum Woldemaro fictitio varia Fortuna certantes, grandi uno Prælio hoc Anno vincuntur: capto Rudolpho Palatino Rhenensi cum LXXIX. e nobilitate Equestri, quos inter XL. Polonos fuisse memoratos & in his XIV. tum fratres tum adgnatos, qui easdem gestabant Galeas & Gente Zedlitziana nati erant, Leonclavius Pand. Histor. Turcic. cap. 83. testatur. Cæterum triennio adhuc toto elusit aut illusit potius ille Molitor: donec captus tandem Ignem ipse, Infamiam fautores Ejus subierunt. Fata Woldemari fictitii

Bolcko Dux Suidnic. dat Episcopo Precislao & Ecclesiæ Castrum Jauernick cum omnibus attinentiis in perpetuum.

Idem fatetur Castrum sive Ædem Jauernigk ab Episcopo ad Tempora Vitæ saltim sibi fuisse concessa.

Heinrich von Hugvvicz verseczt die Manne: Ritter und Knechte der Weichbilde czu Franckenstein und dieselbe Stadt mit dem Kloster czu Camenz Konig KARL czu rechtem pfand nach laut der Brise die Er von dem Hochgeborn Herren Niclas Herczog czu Monsterbergk CARL Schvvagern und Vürsten empfangen. Diploma CAROLI signatum an. 1348.

Anno CHRISTI 1349.

Hoc & sequenti anno horribilis Pestilentia non modo Poloniam & Silesiam sed magnam Orbis Terrarum Partem pervagata est, tanta Vi grassata, ut Pagos atque oppida hominibus vacua redderet. Ac initio quidem triduana febris ardens cum sputo sanguineo miseros mortales passim absumebat, deinde vero in quintum prolata diem carbunculis & apostematibus enecabat. Creditum autem vulgo est, eam a Judæis infectis Veneno fontibus excitatam esse. Itaque exquisitis illi Suppliciis, nullo neque Sexus neque Ætatis Discrimine per Italiam Germaniam & Gallias, adfecti & facultatibus spoliati sunt. Sunt qui ad annum referant præcedentem. Pestis Orbem Terrarum pervagatur!

Increbuere tunc per Europam Greges Virorum pariter ac Mulierum nudis supernè umbilicotenus Corporibus obambulantium & ** flagellantium sese, divinamque Clementiam miserabilibus Vocibus implorantium, Vexillis præeuntibus. Sed cum ea Superstitio a flagitiis & pravis Dogmatibus non esset immunis, Severitate Principum cito repressa est. Secta Flagellantium.

Anno CHRISTI 1350.

Clemens VI. annum Jubilæum quem Bonifacius VIII. centesimum quemlibet esse voluerat ad quinquagesimum reduxit.

Günthero Schvvarzenburgico extincto CAROLUS IV. IMP. solus rerum potiri cœpit: indeque ad Regni sui Amplificationem, imprimisque ad extollendas & augendas Civitates, quarum Opes & robur didicerunt esse opus & robur Regni animum convertit. Elogium CAROLI IV. IMP.

Anno

* Vid. Dipl. LXXIX. Spec. C. nostri D.

** Plura de Flagellantium Habitu, ritu & superstitione Albertus Argentinensis ad annum hunc.

Digitized by Google

Anno
CHRISTI 1351.

Fata Marchiæ Brandenburgicæ: Francofteinenſis Terra REGI BOHEMIÆ vendita:

Ludovicus Bavarus quicquid Juris in Electoratu & Marchia Brandenburgica habuit fratribus ſuis Ludovico Romano & * Ottoni ceſſit ea tamen lege ut ſi abſque hæredibus illi decederent maſculis, ad ſe ſuosque hæredes omnia iterum recederent. Nicolaus Dux Monſterbergenſis vendit hæreditarie ** Civitatem Franckenſtein cum pertinentiis & diſtrictu Monaſterii Camentz CAROLO Regi Bohemiæ ſuisque ſucceſſoribus & ejusdem Regni Bohemiæ Coronæ pro ſex milibus marcarum groſſorum Pragenſium Polonici numeri, quadraginta octo groſſis pro marca qualibet computatis.

Anno
CHRISTI 1352.

ANNA: REGINA BOHEMIÆ moritur: de Filio Ejus Wenceslao:

Kal. Februarii *** Anna quæ & Meczela CAROLI IV. IMP. Conjunx ſecunda ſed ejus nominis prima, mortem obiit, Regio funere elata atque ſepulta ad D. Viti Arcis Pragenſis. Exegit cum Marito AUGUSTO annos quatuor. Filia atque ea unica Rudolphi Elect. Palat. Rheni. Suſcepit ex ea CAROLUS filium Wenceslaum nomine natum 1350. XVI. Kal. Febr. ſed is altero Ætatis anno immatura morte ereptus e Vita exceſſit. Ut non immerito mendum eſſe in Cuspiniano Viri docti ſuspicentur, ubi ſcribitur eam fuiſſe Matrem Wenceslai IV. Regis Bojemiæ & deſignati Romanorum Imperatoris.

Ludovicus Rex Ungariæ renunciat omni **** Juri ſibi competenti in Ducatu Suidnicenſi. Diploma ſignatum Budæ VI. Kal. Junii.

Idem dat Regi Bojemiæ oppida ***** Buyczen & Creutzburg cum Vaſallis & Diſtrictibus, e converſo Rex Boemiæ dat Regi Hungariæ & Caſimiro Poloniæ Ducatum Ploczenſem & Maſoviæ: & Rex Hungariæ quitat omnia debita, quibus Dux Suidnicenſis Regi Poloniæ quomodolibet tenebatur.

Templum D. Dorotheæ VVratislaviæ extructum:

Crescente Wratislaviæ Incolarum & numero & Opibus CAROLUS IV. Pomerium ejus dilatavit produxitque, ac Ripa ulteriore Olavæ fluvii urbi adjecta vaſtum hunc ambitum incluſit, eundemque inſigni & ſumptuoſo ***** D. DOROTHEAE Templo exornavit. Templum ipſum pulcherrimum ſane opus, mole ſua maximum, bene & apte commenſuratum, ac multa undique luce colluſtratum, aſſignatum initio fuit Eremitarum D. Auguſtini Cœtui: Avorum autem Memoria ad Franciſcanos Sodales ex æde D. Jacobi migrare juſſos pervenit: quibus Cœnobium deſerentibus plurimis retro annis vacuum de veteri illo Splendore multum amiſit: a Chordigeris pronuper denuo occupatum & inſtaurari mediocriter cœptum.

Uberrima Meſſis miro Fato:

Inopinata hoc anno his in Regionibus Tempeſtas accidit: nam cum verni Menſes: Martius: Aprilis & Majus ultra medium laudabili Cœli Conſtitutione ac Calore pene æſtivo ad Calamos & ariſtas Segetes produxiſſent, Sabbathi die qui præceſſit feſtum Pentecoſtes, coorto de repente acri Frigore & Gelu nix duos cubitos alta cecidit, quæ cum ad ſextum usque menſem agris incubuiſſet, omnesque famen ominarentur & ſterilitatem, nive eliquata, ita grato humore terra rigata eſt, ut uberrimam meſſem tulerit.

Anna Duciſſa Suidnicenſis & Javorienſis CAROLO IV. IMP. nubit:

Boleslaus ſive Bulco Suidnicenſium & Javorienſium Dux collocata CAROLO IV. IMP. in matrimonium Anna: Henrici fratris filia ambo Principatus, in quibus tunc Svidnicium, Javoria, Strega, Haynovia, Landeshuttum, Reichenbachium, Nimetum, Leoberga, Hirsberga, Boleslavia, Zabothum, Greiffenſteina, Greiffenberga, Lehnum, Schönovia, Clitſchdorffium, Hornsperga & Königsberga quaſi dotales, cauſa mortis, ei atque Conjugi, ſi nullos ipſe mares liberos reliquerit, ******* donavit.

* Adde Diploma CIX. Diplomatarii noſtri Bohemo-Sileſiaci.

** Vide Diploma LXXIX. Spec. C. noſtri D.

*** Litteram Contractus Matrimonii inter ANNAM: Rudolphi Palat. F. & CAROLUM IV. IMP. Goldaſtus exhibet in den Beylagen zu den beyden Rechtlichen Bedencken von der Succeſſion in Boeheimb no. XXXI.

**** Vid. Dipl. XC. & XCI. Spec. C. noſtri D.

***** Vid. Epiſtolam XLII. apud Balbinum Litterarum Publicarum Bohemiæ Regnum concernentium Volum. I. Part. I.

****** Vid. Dipl. VI. in Continuatione Diplomatarii noſtri Bohemo-Sileſiaci.

******* Extat Diploma no. LXXXIX. in Spec. C. noſtri S. D.

Digitized by Google

ΚΑΙΣΑΡΟΣ. Ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ τοίχου τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος ἐν Μαγνησίᾳ τῷ πρὸς Μαιάνδρῳ ἐπιγραφὴ ἐν τῷ ἐπιστυλίῳ ἐπὶ τῶν κιόνων τοῦ ὀπισθοδόμου ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ τοίχου τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος ἐν Μαγνησίᾳ τῷ πρὸς Μαιάνδρῳ ἐπιγραφὴ ἐν τῷ ἐπιστυλίῳ ἐπὶ τῶν κιόνων τοῦ ὀπισθοδόμου

ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ, ἡ.

Ἀρχιτεκτ. **ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ**, ἡ, ἡ ἐν τῷ ἄκρῳ τοίχου ἐπιφάνεια ἐκ τῆς ἐπιστυλίου ἐπὶ τὸ ἔδαφος καταβαίνουσα

[illegible] Lord Chancellor of Ireland, [illegible] Lord Justice Fitzgibbon, [illegible] Lord Justice Barry, [illegible] Lord Justice Holmes, [illegible] Lord Justice Andrews, [illegible] Lord Justice Walker, [illegible] Lord Justice Porter, [illegible] Lord Justice Johnson, [illegible] Lord Justice Gibson, [illegible] Lord Justice Murphy, [illegible] Lord Justice Ross, [illegible] Lord Justice Madden, [illegible] Lord Justice Kenny, [illegible] Lord Justice Moore, [illegible] Lord Justice Dodd, [illegible] Lord Justice Boyd, [illegible] Lord Justice Wright, [illegible] Lord Justice Ronan, [illegible] Lord Justice Sullivan, [illegible] Lord Justice Meredith, [illegible] Lord Justice Barton, [illegible] Lord Justice Cherry, [illegible] Lord Justice Molony, [illegible] Lord Justice Pim, [illegible] Lord Justice Crampton

DUKES OF NORTHUMBERLAND (1766)

ALGERNON PERCY, 10th Duke of Northumberland, Earl Percy, Baron Percy, Baron Lovaine, Baron Warkworth, Baron Prudhoe, Baron Cockermouth, Baron Poltimore, Baronet of Nova Scotia, Knight of the Garter, Knight of the Thistle, Knight of the Bath, Knight of the Grand Cross of the Bath, Knight of the Grand Cross of the Royal Victorian Order, Knight of the Grand Cross of the Order of St. John of Jerusalem, Deputy Lieutenant, Vice-Admiral of the United Kingdom, Lord Lieutenant of Northumberland, Lord Warden and Admiral of the Coast of the Counties of Northumberland, Cumberland and Westmorland, Lord Warden of the Forests of Cumberland and Westmorland, Lord Warden of the Stannaries of Cumberland and Westmorland, Lord Warden of the Forests of Inglewood and Penrith, Lord Warden of the Forests of Alnwick and Hepple, Lord Warden of the Forests of Langdale and Matterdale, Lord Warden of the Forests of Allerdale and Derwent, Lord Warden of the Forests of Cockermouth and Workington, Lord Warden of the Forests of Egremont and Copeland, Lord Warden of the Forests of Lonsdale and Kendal, Lord Warden of the Forests of Westmorland and Kendal, Lord Warden of the Forests of Appleby and Brough, Lord Warden of the Forests of Carlisle and Bewcastle, Lord Warden of the Forests of Gilsland and Burgh, Lord Warden of the Forests of Sowerby and Stanwix, Lord Warden of the Forests of Wetherall and Linton, Lord Warden of the Forests of Hexham and Tynedale, Lord Warden of the Forests of Redesdale and Rothbury, Lord Warden of the Forests of Coquetdale and Simonburn, Lord Warden of the Forests of Chillingham and Ingram, Lord Warden of the Forests of Glendale and Wooler, Lord Warden of the Forests of Bamburgh and Belford, Lord Warden of the Forests of Norham and Islandshire, Lord Warden of the Forests of Berwick and Holy Island, Lord Warden of the Forests of Durham and Sunderland, Lord Warden of the Forests of Darlington and Stockton, Lord Warden of the Forests of Barnard Castle and Teesdale, Lord Warden of the Forests of Weardale and Stanhope, Lord Warden of the Forests of Auckland and Bishop Auckland, Lord Warden of the Forests of Chester-le-Street and Lumley, Lord Warden of the Forests of Houghton-le-Spring and Hetton, Lord Warden of the Forests of Bishopwearmouth and Gateshead, Lord Warden of the Forests of Jarrow and Hebburn, Lord Warden of the Forests of Tynemouth and Shields, Lord Warden of the Forests of Morpeth and Whalton, Lord Warden of the Forests of Ponteland and Newburn, Lord Warden of the Forests of Bywell and Corbridge, Lord Warden of the Forests of Ryton and Blaydon, Lord Warden of the Forests of Whickham and Winlaton, Lord Warden of the Forests of Lanchester and Consett, Lord Warden of the Forests of Derwent and Shotley, Lord Warden of the Forests of Stanley and Lanchester

[illegible] Ecclesiæ Dunelmensis, Ecclesiæ Cuthbertinæ, Ecclesiæ Cuthbertinæ Dunelmensis, Ecclesiæ Dunelmensis

Anno
CHRISTI 1366.

CAROLUS IV. duas filias elocat in Matrimonium: * CATHERINAM Viduam relictam a RUDOLPHO DUCE AUSTRIÆ, Ottoni Marchioni Brandenburgensi alteram ** ELISABETHAM, puellam Virginem quam suscepit ex tertia Conjuge Anna Suidnicensi: Alberto III. Senioris Sapientis F. DUCIS AUSTRIÆ. Quietantia hoc anno data Ep. Wrat. super soluto Censu Denarii S. Petri. De Filiabus CAROLI IV. IMP. CATHERINA & ELISABETHA:

Anno
CHRISTI 1367.

SIGISMUNDUS CAROLI IV. IMP. F. vitæ limen iniit ad. 28. Junii quod Hagecius & alii ad mensem Februarium referunt anni sequentis. SIGISMUNDUS natus:

Boleo Dux Slezie: in Vürstenberg & Swidnitz & Murchio Lusatie Parochiam Laubenensem resignat Ecclesiæ Misnensi. Ita Fabritius lib. II. Annal. urbis Misnæ: Lusatiæ ergo Partem ea tempestate Boleo tenuerit oportet: cujus & Insignibus bove nimirum binis Coloribus rubro & candido usum fuisse in Chronicis Misnensibus Petrus Albinus attestatur. Misniæ Lusatiæ Pars Baronem Ducem Svidnicensi paret:

Anno
CHRISTI 1368.

Bolko Dux Oppol. Viäst Jure Teutonico elocat.

Bolco Svidnicensium & a) Javoriensium Dux hoc anno V. Id. Julii naturæ satisfecit, sepultus in Cœnobio Grissoviensi: Cujus Ducatum CAROLO IMP. Jure hæreditario ex pacto relictum, AGNES: Bolconis Vidua, LEOPOLDI DUCIS AUSTRIÆ Filia, dotalitii Jure ad Vitæ suæ Tempora obtinuit, eique ad annum usque 1392. cum laude præfuit. Extat de Anno 1367. Precislai Ep. & Capit. Eccl. Wrat. Recognitio quod Civitatis & Ducatus Wratisl. sint veri & sempiterni Dni Reges Bohemiæ. Bolko Dux Suidnicensis moritur:

Item: Carolus IV. Imp. nuncios ad Ep. & Capitulum misit postulatum, ut Capitulum per litteras fateretur, nullum sibi Jus in Civitatem aut Ducatum Wratislaviensem competere, quod & Capitulum fecit: nec ab Imp. tamen reversales impetrare potuit quibus caveretur, ratione bonorum illorum quæ sub Wrat. districtu Capitulum possideret.

Anno
CHRISTI 1369.

Nicolaus Parvus Dux *** Monsterbergensis cum vendita Francosteina religione tactus more majorum in Palæstinam abiisset, in Silesiam reversurus in Pannonia mortalitatem exuit, in Henrichovienſi postea Cœnobio sepultus. Ex AGNETE Conjuge bini ei filii Henricus ord. Teutonici in Boruſſia Commendator: sed qui Crucem abiecisse tandem legitur: & BOLESLAUS Dux Monsterbergensis. NICOLAUS Dux Monsterbergensis obiit:

Decessit & hoc anno **** Henricus Ferreus Dux Glogov. & Saganensis: Sagani in Templo Canonicorum Regularium sepultus. Uxorem is habuit Catherinam: Leopoldi Austriaci Principis bellicosi, qui gloria militum fuit cognominandus, filiam in Campo Regio sepultam an. 1349. ex qua liberi ei superstites, utriusque Sexus: HENRICUS cogn. Senior partitione ditionum Paternarum anno 1380. facta Dux Sagani Crosnæ & Svibusii: HENRICUS RAPOLDUS Dux dimidiæ Glogoviæ, Sohaviæ & Guræ: HENRICUS Dux primum Freystadensis & Sprottanus, tandem post fratres imo HENRICUS Ferreus Dux Glogoviensis

---

* R. P. D. Steyerer l. c. annum habet 1357. idque Diplomatibus probat egregiis, adde ex nostris CXVI. CXVII. CXVIII. & CXIX. Diplomatarii Bohemo-Silesiaci.

** Necrologium MStum ad D. Stephanum Viennæ hæc habet: „ † XII. Kal. Octobr. Dmna „ELIZABETH Filia Imperatoris, Uxor Ducis Alberti: An. 1373.

a) Plura de Eo ad no. 7. Tab. IV. Genealogicæ Tom. I.

*** Vide quæ ad no. 19 Tab. IV. Genealogicæ Tomo I. dixi.

**** Vide no. 23. Tab. II. l. c., no. VI. ostendimus plane aliam ac Catherinam Austriacam HENRICO Ferreo Duci Glogovienſi & Saganenſi Conjugem fuisse, ANNAM nempe Wankonis Ducis Masoviæ: Domini Plocensis Filiam: adde accessiones ad Historiam Genealogicam Ducum Silesiæ hoc Volumine extantes.

Digitized by Google

Digitized by Google

Original from UNIVERSITY OF MICHIGAN

Public Domain, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-google

Brandenburgenſi præfuerint. Imperator Praga in Marchiam concedens Tangermundæ ad confluentem Albis & Angræ conſedit & habitavit aliquamdiu, eſtque Tangermundæ hodieque Sacellum a Carolo ad Similitudinem Sacelli Pragenſis conditum & ab eo denominatum.

Anno
CHRISTI 1375.

Die 2. Maji CAROLUS IV. IMP. habito Pragæ in Regia ſua frequenti Ordinum Bojemiæ Conventu, magnaque vi pecuniæ collecta, arces quondam oppignoratas a Proceribus & nobilibus redemit, ſed ita tamen ut fructus in Sortem imputare cogerentur, Legibus prohibitum dicens ut ſubditi a Dnis ſuis Uſurarum nomine aliquid capiant. Comitia Pragæ habita:

Prid. Id. Nov. obiit JOHANNES * Marchio Moraviæ CAROLI frater. Johannes Marchio Moraviæ obiit:

Precislaus Epiſcopus excommunicat Prælatos & Canonicos: qui Sepes, piſtrinam, & alia Ædificia circa littus Oderæ ædificata, & obſtruentia communem Tranſitum ad Aquam Oderæ non diruerent.

Anno
CHRISTI 1376.

WENCESLAUS: CAROLI IV. F. coëmtis a Patre multo pretio Electorum Suffragiis Succeſſionem in Imperio obtinet, Aquisgrani a. d. 12. Junii anno Æt. XV. coronatus, præſentibus Ludovico Præſule Moguntino: e Stirpe Marchionum Misniæ: Fridrico Colonienſi: Cunone Trevirenſi: Ruperto Palatino ad Rhenum: Wenceslao Duce Saxoniæ: & Sigismundi Fratris Marchionis Brandenburgici Legatis. Promiſerat CAROLUS cuique Electorum centena millia aureorum, id eſt, tonnam auri, ut vulgo loquimur: Eam vero Pecuniam cum repræſentare non poſſet, publica iis Romani Imperii Vectigalia & oppida obligavit. VVENCESLAUS Rex Bohemiæ eligitur Rex Romanorum:

Precislaus Epiſcopus Wratislavienſis idemque Aulæ Regiæ Cancellarius, poſtquam Eccleſiæ ſuæ annis XXXV. ſic præfuiſſet: ut jam a trecentis amplius annis ad Exemplar Ejus Succeſſorem omnem perpetuo excitet, maturus Ætate & Gloria VIII. Kal. Apr. Ottmuchoviæ Mortalitatem exuit. Marmoreum defuncti Tumulum, quieſcentis habitu oſtendit Wratislaviæ Sacellum Manſionariorum in Cathedrali D. JOHANNIS æde, ab ipſo Precislao, eorundem iſthic Collegii Fundatore præter alia multiplicis libertatis in egentium Inopia ſublevanda, in ampliſſimis dictæ Baſilicæ donariis, in variis denique Subſtructionibus Documenta, quæ ex Ejus Vita cognoſci poſſunt, erectum ac dotatum. Subrogatus illi a Collegio Theodericus Bojemus Decanus, ſed qui confirmationem a P. R. Gregorio XI. impetrare non potuit, tum quod contra CAROLI IV. IMP. voluntatem electus eſſet, tum quod Pontifex Theſauris Precislai, qui relicta ingenti Pecuniæ ſumma deceſſerat, & aureo Epiſcopatui inhiaret. Cæterum ne διάφαλος interim eſſet Eccleſia: Nicolaus Majorienſis Epiſcopus: Ordinis Prædicatorum: quem tamen Collegium admittere noluit, & ut Pacem a Pontif. redimeret, uno die legato ipſius ex Precislai Hæreditate triginta millia aureorum pro contributione item biennali Eccleſiis Poloniæ impoſita duo millia, nec non mille pro impenſis hujusmodi in Urbem transportandæ numeravit & inſuper 8000. annua e reditibus Epiſcopæ donec aliquis Precislao Succeſſor daretur promiſit. Et vacavit quidem biennium adhuc Epiſcopatus ad Pontificis usque mortem. Tandem exortum immane Schisma Romanæ Eccleſiæ non ante XXX. annos exactos ſedandum, duobus Pontificibus Urbano VI. & Clemente VI. creatis: quorum inter legitimus Pontifex dicendus foret, tota Europa certatum eſt. Theodericus quidem ad Clementem Avenionem in Galliam, ubi Sedem ad Obitum usque habuit, profectus, Confirmationem haud difficulter impetravit, ſed quam tamen Collegium pro irrita habuit, quod hæc Provincia, Italiæ, Germaniæ & Pannoniæ Exemplo Urbani Partes ſequeretur. Itaque Theodericus ſpe ſua & Epiſcopatu excidit, privatusque poſtea vixit, Eccleſia autem Wratislavienſis annis vacavit. Precislaus Epiſc. VVratislavienſis moritur:

Anno
CHRISTI 1342.

CAROLUS IV. IMP. Francorum Regis Caroli cujus Patrem Johannem & Philip- CAROLUS IV. IMP. in Gal.

* Teſtimonia de Obitu Ejus, qui an. 1375. in die S. Hypoliti contigit, collegit R. P. D. Anton. Steyerer in Commentariis doctiſſimis pro Hiſtoria Alberti II. Ducis AUSTRIÆ ſcriptis: p. 685. in additionibus ad Cap. VII.

Digitized by Google

liam proficiscitur: Philippum avum incredibili amore olim prosecutus fuit, visendi Cupiditate jam diu flagrans ut pacem inter Richardum, Eduardi Nepotem & Carolum faceret, ac diuturna quæ illis utrinque intercedebant dissidia tolleret, publice rogabatur. Ejus rei causa cum Filio Wenceslao Cæsare designato in Franciam profectus, prid. Non. Januar. Lutetiam venit, ubi magnifice a Rege & Proceribus Regni Civibusque Urbis Regiæ susceptus est. Principes secum habuit plures: quos inter Henricum Ducem Brunsvicensem, Boguslaum Ducem Pomeraniæ, & Wenceslaum Ducem Oppaviæ, quod arma militaria nondum accepissent, eaque re legitimi Principes non viderentur, more Francorum Regiæ Mensæ accumbere non fuisse permissos: Haiminsfeldius lib. I. de Majoratu c. 14. notat. Ætatis illius historici referunt: Carolum Regis ex Borbonia Uxore filium donatum tunc ab Cæsare Tabulis aureo Sigillo quibus Vicarius Cæsaris in Regno Arelatensi perpetuus designabatur. Cæterum totum illud de Pace negotium susceptum propter sequentem paulo post Reginæ simul ac Regiæ filiæ Obitum in aliud Tempus rejectum est.

Margaretha Abbatissa S. Claræ moritur: & paulo post ipse CAROLUS IV. IMP. Idibus Martii obiit * MARGARETHA: quinta Abbatissa Monasterii S. Claræ, HENRICI VI. Wratislaviensis F. Ei successit AGNES amita.

Ipse quoque CAROLUS IV. in Patriam reversus non multo post III. nimirum Kal. Decembr. Pragæ Bojemorum Metropoli naturæ debitum solvit, Imperii anno XXII. numeratis annis ab obitu Güntheri Anti-Cæsaris: Princeps sagax & cordatus omnique adeo laude dignus: nisi quod Regni sui quam Imperii amantior fuisse arguitur: Politiam Bojemicam primus e Regibus Boëmiæ certis Legibus formandam censuit, evulgatis earum Tabulis: quarum neglectum & immutationem lernam incommodorum ac hoc imprimis malum peperisse quod cum alibi vitia exuberent Legum defectu, in Bojemia non minus laboretur Legibus quam Vitiis, non dubitat adfirmare Paulus Geschinius, qui legum illarum sive Constitutionum Codicem post tot annorum Centurias e Tenebris Situ & Squalore in lucem hoc ipso anno 1617. produxit. Multum quoque *CAROLO* litteræ atque earum Professores debent, potissimum Pragensis Academia: quam ille Parnasso pæne exæquare omni Conatu dum vixit moliebatur. Historiæ ita fluduit ut Vitam suam describere aggressus sit: Reineccius id scriptum se vidisse testatur in Bibliotheca Christiani Distilmeieri: Superioribus autem Annis inter Bojemicarum Rerum Scriptores edidit Nobiliss. Marquardus Frehertus. Reliquit superstites Filios tres: WENCESLAUM ROMANORUM & BOJEMIÆ REGEM: ac SILESIÆ DUCEM: JOANNEM: cui Gorlicium Lusatiæ attribuit, adjunctis aliquot vicinis Oppidis: & SIGISMUNDUM cui Marchiam Brandenburgensem adsignavit, quam ille postea Jodoco & Procopio Marchionibus Moraviæ Patruelibus oppignoravit: hi vicissim bello Civili ad Inopiam redacti Wilhelmo Landgravio Thuringiæ: a quo iterum redemit eam SIGISMUNDUS. ELISABETH vero Mater MARIÆ HUNGARICÆ LUDOVICI filiæ nuptias (qui illi ad Regnum Gradus) confecit. De Praga Boëmiæ Metropoli dicere Jure potuit, quod de Roma dixisse ferunt Octavium Augustum, nempe marmoream se linquere quam lateritiam accepisset.

WENCESLAUS
IMPERATOR: REX BOJEMIÆ: DUX SILESIÆ.

Anno
CHRISTI 1379.

succedit F. VVENCESLAUS: CAROLO IMP. solemnibus Exequiis Pragæ funerato Imperium auspicatus est WENCESLAUS Filius sed Patri & Avo longe absimilis: qui vero hoc anno ** Privilegium Investituræ Ducibus Lignicens. & Bregens. concessit.

Anno
CHRISTI 1380.

Pulvis Pyrius inventus: Ferale bellicorum Tormentorum Genus quod bombardas a Sonitu vocamus, hoc Tempore inventum est a Bertholdo Nigro Chymista, & ut quidam volunt, Monacho Germano Inventioni occasionem præbitam narrant hujusmodi: Monachus ille & ingeniosus

* Vid. Tab. I. Genealog. Tom. I. ad no. 62.

** Vid. Diploma CXLIII. Spec. C. nostri D.

Digitized by Google

PART

A CONVENTION between His Majesty and the Most Christian King, for the Restitution of Ships taken before the Declaration of War. Signed at Paris, the 30th of March, 1778.

HIS Majesty the King of Great Britain, and His Majesty the most Christian King, being desirous to prevent all Disputes which may arise between the Subjects of the two Crowns, in consequence of Ships taken before the Declaration of War, have agreed upon the following Articles:

ART. I. All Ships and Effects taken on the Sea by the Subjects of either Power from the Subjects of the other, after the Space of twelve Days from the Exchange of the Ratifications of the present Convention, shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. II. The Space of twelve Days shall be extended to Ships taken in the Channel, in the Mediterranean, and in the Ocean, as far as the Canaries, and to the Islands of Madeira and Porto Santo.

ART. III. The Space of twenty Days shall be extended to Ships taken in the Rest of Europe, as far as the Baltic, and in the Rest of America, as far as the Equinoctial Line or Equator.

ART. IV. The Space of thirty Days shall be extended to Ships taken in the Rest of the World.

ART. V. The Ships and Effects taken shall be restored in the Space of six Months, to be computed from the Day of the Exchange of the Ratifications of the present Convention.

ART. VI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. VII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. VIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. IX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. X. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XXI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XXII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XXIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XXIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XXV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XXVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XXVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XXVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XXIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XXX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XXXI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XXXII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XXXIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XXXIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XXXV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XXXVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XXXVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XXXVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XXXIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XL. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XLI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XLII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XLIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XLIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XLV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XLVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XLVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XLVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XLIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. L. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXXI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXXII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXXIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXXIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXXV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXXVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXXVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXXVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXXIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXXX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXXXI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXXXII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXXXIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXXXIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXXXV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXXXVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXXXVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXXXVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. LXXXIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XC. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XCI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XCII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XCIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XCIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XCV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XCVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XCVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XCVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. XCIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. C. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXXI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXXII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXXIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXXIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXXV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXXVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXXVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXXVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXXIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXXX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXXXI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXXXII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXXXIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXXXIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXXXV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXXXVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXXXVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXXXVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXXXIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXL. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXLI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXLII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXLIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXLIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXLV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXLVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXLVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXLVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXLIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CL. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXXI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXXII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXXIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXXIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXXV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXXVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXXVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXXVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXXIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXXX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXXXI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXXXII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXXXIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXXXIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXXXV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXXXVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXXXVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXXXVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CLXXXIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXC. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXCI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXCII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXCIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXCIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXCV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXCVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXCVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXCVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CXCIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CC. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXXI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXXII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXXIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXXIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXXV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXXVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXXVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXXVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXXIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXXX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXXXI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXXXII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXXXIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXXXIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXXXV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXXXVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXXXVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXXXVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXXXIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXL. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXLI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXLII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXLIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXLIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXLV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXLVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXLVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXLVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXLIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCL. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXXI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXXII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXXIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXXIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXXV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXXVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXXVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXXVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXXIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXXX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXXXI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXXXII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXXXIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXXXIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXXXV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXXXVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXXXVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXXXVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCLXXXIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXC. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXCI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXCII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXCIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXCIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXCV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXCVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXCVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXCVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCXCIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCC. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCCI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCCII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCCIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCCIV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCCV. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCCVI. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCCVII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCCVIII. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCCIX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Effects.

ART. CCCX. The Ships and Effects taken shall be restored on the Payment of one Moiety of the Value of the said Ships and Eff

govienſem invaſerunt, ſed ab Henrico profligati ſunt plurimique in Undis Viadri ſuffocati.

Extat de hoc anno * Privilegium Wenceslai Cæſaris Ducibus Lignicenſibus conceſſum: Item ** Litteræ homagiales Ducum eorundem Lignicenſium.

Anno

CHRISTI 1384.

HEDVVIGIS Poloniæ Regnum occupat:

Eliſabethe Regina Vidua paulo ante mortem importunis Legationibus & Denunciationibus Polonorum expugnata HEDVVIGEN filiam teneram in Poloniam mittit, quæ Eid. Octobr. qui dies memoria D. HEDVVIGIS apud Polonos feſtus eſt ab Archi-Epiſcopo ſolemni ritu inuncta eſt & coronata: Regnique ampliſſimi adminiſtratio Puellæ commiſſa deque adjugendo Reginæ Marito qui Regiam Dignitatem & molem rerum maximarum recte ſuſtinere poſſet conſultatum.

Anno

CHRISTI 1385.

SIGISMUNDUS & MARIA: REX & REGINA HUNGARIÆ:

Carolo Hungariæ Rege non ſine Scelere, ut diximus, extincto, ejus mortem ulturus Joannes Hervatus Præfectus Croatiæ, quem illi Bannum vocant, in Reginas impetum fecit, & Eliſabethen quidem in profluente demergi juſſit, MARIAM vero aliquamdiu aſſervavit. Ad extremum SIGISMUNDO Budam venienti & bellum indicenti eam remiſit, atque ita demum an ſequ. SIGISMUNDUS ſuſceptis Inſignibus & Ornamentis Regiis ac nuptiis cum MARIA celebratis, non Regina tantum verum etiam Nobilitate univerſa conſentiente regnare apud Hungaros cœpit anno Ætatis XX.

Anno

CHRISTI 1386.

HEDVVIGIS & VVLADISLAUS Jagyello: REX & REGINA POLONIÆ:

HEDVVIGIS Pol. Regina, Guilielmo Auſtriaco qui in aula Ludovici Regis a primis Pueritiæ annis educatus, eam de ſe ſpem dederat, uti ei Rex HEDVVIGIS Filiæ impubis nuptias promiſerit, repudiato, Homini barbaro Jagyelloni Lithuanorum Duci ejus matronium una cum Regno dotali per Legatos petenti, præteritis Sileſiæ & Maſoviæ Ducibus deſponderetur, iis Conditionibus, ut CHRISTIANAM fidem complecteretur, & poſt conſummatum cum Regina Conjugium Lithuaniam omnem cum Samogitia & ea Roxolaniæ Parte quæ in Ditione Ejus erant, Poloniæ Regno Jure ſempiterno adjungeret, ac Regibus Polonis obnoxiam faceret. Qua re intellecta Jagello d. 12. Febr. hujus anni cum Fratribus & numeroſo Lithuanorum ac Polonorum Comitatu Urbem Regni primariam Cracoviam ingreſſus, Sacro Regenerationis Lavacro abluitur, & Vladislaus poſtea dictus optato matrimonio & dotali Regno potitur.

Leopoldus III. DUX AUSTRIÆ ad Sempacum occiſus:

Fuit & alio nomine infauſtus hic annus Familiæ AUSTRIACÆ ob memorabilem nempe Conflictum ad *** Sempachium, in quo Helvetii LEOPOLDUM III. AUSTRIACUM Friderici Imp. avum cum multa nobilitate interfecerunt.

Anno

CHRISTI 1387.

JOHANNA REGINA BOHEMIÆ moritur:

Obiit hoc anno Johanna Regis Wenceslai uxor Kal. Jan. ſepulta XI. Januar. in Cœnobio Aulæ Regiæ. Fuit Filia Alberti Senioris Ducis Bavariæ & Hollandiæ Comitis. Exegit cum Marito annos novem: fuit eorum Conjugium ſterile. Scribit Cranzius in Vandalia optimam Fœminam ob maritum in edia vitam finiviſſe, & quæ alia idem Scriptor habet, cujus rei penes ipſum ſit fides. Funus ſua præſentia exornarunt Eliſabetha: CAROLI IV. vidua relicta: Jodocus Marchio Moraviæ aliique complures Principes atque Prælati: Rex autem ipſe & Maritus Wenceslaus præ mœrore Sepulturæ non affuit.

Anno

* Vid. Dipl. CXLIV. Spec. C. noſtri D.

** Vid. Dipl. CXLV. l. c.

*** Anonymi Cœnobitæ Chronicon Monaſterii Stamſenſis in Tyroli, ad an. 1386. „Anno DMNI „1386. VII. Id. Julii Nobiliſſimus Princeps Dnus Leopoldus: Dux Auſtriæ, prænominati Dni „Alberti Ducis F. occiſus eſt a Syvicenſibus prope oppidum Sempach.„ Tom. II. Script. „Rerum Auſtriacarum R. P. D. Hier. Pez.

Digitized by Google

1562. Anno 5 Eliz.

DOMINUS ROBERTUS DUDLEY, Miles, Baro de LEICESTER, et Comes de WARWICK, Magister Equitum Dominæ Reginæ, Cancellarius Universitatis Oxoniæ, Constabularius Castri de WINDESORE, et Custos Forestæ ejusdem, Constabularius Castri de KENILWORTH, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de DENBIGH, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de CHIRK, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de HOLT, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de BEESTON, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de MONTGOMERY, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de CAERNARVON, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de HARLECH, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de CARDIGAN, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de CARMARTHEN, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de PENBROKE, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de TENBY, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de LAUGHARNE, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de ABERGAVENNY, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de GOWER, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de SWANSEY, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de NEATH, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de KIDWELLY, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de CARDIFF, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de NEWPORT, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de CHEPSTOW, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de USK, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de RAGLAN, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de TRETOWER, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de CRICKHOWELL, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de BRECKNOCK, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de HAY, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de BRAMBER, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de ARUNDEL, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de RYE, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de PEVENSEY, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de HASTINGS, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de DOVER, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de SANDWICH, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de QUEENBOROUGH, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de LEEDS, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de CANTERBURY, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de ROCHESTER, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de TONBRIDGE, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de BERKHAMPSTEAD, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de HERTFORD, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de HUNSDON, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de WALTHAM, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de HADLEY, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de ESSEX, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de COLCHESTER, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de ORFORD, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de FRAMLINGHAM, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de EYE, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de NORWICH, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de CAISTER, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de BUNGAY, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de LANGLEY, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de NORTHAMPTON, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de GEDDINGTON, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de ROCKINGHAM, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de KETTERING, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de BARNWELL, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de HUNTINGDON, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de BUCKDEN, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de SOMERSHAM, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de ELY, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de CAMBRIDGE, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de WISBECH, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de KIMBOLTON, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de BEDFORD, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de BUCKINGHAM, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de WINCHESTER, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de ODIHAM, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de FARNHAM, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de GUILDFORD, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de BASING, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de ALTON, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de PORCHESTER, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de SOUTHAMPTON, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de CHRISTCHURCH, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de CORFE, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de WAREHAM, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de SHERBORNE, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de SHERIFF HUTTON, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de PICKERING, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de SCARBOROUGH, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de KNARESBOROUGH, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de TUTBURY, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de CHESTER, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de BEESTON, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de HALTON, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de NEWCASTLE-UNDER-LYME, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de STAFFORD, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de WORCESTER, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de HEREFORD, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de LUDLOW, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de BRIDGNORTH, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de SHREWSBURY, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de WHITCHURCH, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de OSWESTRY, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de MONMOUTH, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de GLOUCESTER, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de BERKELEY, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de SUDELEY, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de WARDOUR, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de DEVIZES, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de MARLBOROUGH, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de WALLINGFORD, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de READING, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de OXFORD, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de BANBURY, et Custos Parci ejusdem, Constabularius Castri de BRISTOL

CaroLVs haC QVartVs MoLLI retInetVr In Vrna:
HVnC Moeret JVXta VULtV pIa BLanCa VenVsto:
PaLaCIna prope hos Moerens se CoLLoCat AGNES:
CaroLI & hIC tVa te Vita Manet anna peraCta:
EXUVIæ fortIs CLaVstro hoC tUMULantVR ELISÆ.

Anno
CHRISTI 1394.

VVenceslaus Cæsar ac Rex Bojemiæ conversa in se multorum offensione a Regni Proceribus captus in tetrum Carcerem conjicitur: in quo totos menses quatuor custoditus, multis Precibus vix tandem impetravit, ut ad Squallorem & Sordes Corporis abluendas balneum ingredi, additis custodibus, liceret: ex quo Ambubajæ Aquam lavantibus suppeditare, Capita lavare, & Corpora defricare solitæ, cui Susannæ nomen, opera, refrigeraudi Corporis Prætextu ad vicinam ripam fluminis, quod Pragam interlabitur, ex composito traductus, conscensa cymba Ambubaja navigante evasit, Regnoque redditus centum aureos Balneatrici donavit, eamque non ad mensam solum sed Lectum quoque sibi adjunxit. Wenceslaus Cæsar ex Carcere liberatus:

Inter hæc Vladislaus Polon. Rex Oppolienſium Duci bellum movit, cum omnibus fere munitionibus in Poloniæ exuit, in ditionem Paternam cum Exercitu impetum fecit: castella quædam & oppida cepit; agros Pagosque depopulatus est. Dux vero, etsi Viribus inferior, multum nihilominus negocii Polonis exhibuit, imprimis vero mercatorum merces, qua potuit, diripuit. VVladislaus Pol. Rex Bellum Duci Opolienſi infert:

Anno
CHRISTI 1395.

Vladislaus Jagello Pol. Rex non aliter fœdus cum VVenceslao Imp. eodemque Rege Bohemiæ sancire voluit, nisi ut is illi nomine Ducum Silesiæ cum sexcentis lanceis & totidem basistartis se contra quemvis hostem Auxilio futurum polliceretur: cujus rei extat Diploma in Archivo Cracovienſi an. 1395. conscriptum.

Graves hoc anno concertationes inter Senatum & Plebem VVratislavienſem fuere: ad quas componendas Henricus Dubensis semel atque iterum a VVenceslao ablegatus in Gratiam Partes dissidentes utcumque reduxit & in fide Regia continuit. Turbæ & Pestis Silesiæ Urbes pervastantes:

Glogoviæ magna fuit Pestilentiæ Sævitia: extincta sunt supra duo millia hominum: Annonæ vero mira fertilitas: medimnus tritici emptus tribus Groſſis Misnensibus: Olyræ duobus: avenæ uno atque etiam quatuor numulis.

SIGISMUNDUS REX HUNGARIÆ Gallorum Auxiliis adjutus contra Bajazethen proficiscitur, qui tum Constantinopolin obsidebat: Commisso ad Nicopolin * Prælio, Galli Equites Hostem temere insequentes Insidiis circumventi & occisi sunt, Johannes Burgundiæ Dux captus: SIGISMUNDUS fuga vix elapsus. Causa hujus Cladis fuit ambitio Exercitus Christiani, modo Gallis modo Hungaris primas in Exercitu Partes postulantibus. Commissa Pugna eo die qui fuit natalis Wenceslao Imperatori: Victoria ipsi Hosti calamitosa, in qua Christianorum occubuerunt 20000. Turcarum vero 60000. perierunt. SIGISMUNDUM rebus desperatis in captivitatis & Vitæ discrimen adductum Joannes Burggravius Norimbergensis consilio repentino servavit, in navim conjecit, Danubio secundo Constantinopolin vexit: unde Calo Johannis Palæologi Græcorum Imperatoris Triremibus in Dalmatiam Rex denique suam rediit. Quo insigni conservatæ Salutis merito permotus SIGISMUNDUS dignitatem Septem Viratus in Johannis Germanum Fratrem Fridricum Burggravium Norimbergensem primum Marchionem Brandenburgicum contulisse scribitur. Infelix Prælium cum Turcis ad Nicopolim gestum:

Anno
CHRISTI 1396.

Hedwigis Pol. Regina, Princeps singulari Pietate prædita & ab omni Fastu Levitate & Iracundia aliena, cum filiam Elisabetham Bonifaciam primo partu enixa esset, ** filiolæ post tertium diem extinctæ non diu superstes fuit, sepulta in Basilica Cracovienſi HEDVVIGIS Regina Poloniæ moritur:

* Cumulatius Prælium hoc descripsit Anton. Bonfinius Rer. Ungar. Dec. III. Lib. II.

** Dlugoſſus ad an. 1399. lib X. „Die Partus adveniente HEDWIGIS Regina XII. Junii filiam enixa est, quæ in Cracovienſi Ecclesia a Petro Visch Cracovienſi Epiſc. baptisata, „bino-

Digitized by Google

covienſi magnificentiſſimo funere. Vladislaus autem ducta Uxore altera ANNA Cilienſi: Caſimiri Regis nepte; cujus Sororem SIGISMUNDUS Rex Hungariæ poſt MARIAM in matrimonio habuit, Stirpem Regiam propagavit, quæ Patrum demum Ævo in SIGISMUNDO AUGUSTO extincta eſt. Hæc eſt illa Hedwigis quæ Pragæ Domum peramplam Lithuanis ſive emit ſive vendidit, quo honeſtis Diſciplinis Operam darent, adjecitque poſſeſſiones unde illis Sumptus ſuppeditarent. Academ. Cracovienſ. ex Teſtamento Ejus & cumulatiore Liberalitate Mariti condita eſt ſub An. 1401. Accitos fuiſſe a Rege Magiſtros & Doctores ex Academia Pragenſi Cromerus ſcribit. Ea Domus Hedwigiana hodieque nuncupatur Burſa Reginæ.

Ludovicus quoque Dux Breganſis:

Obiit eodem anno * Ludovicus Boleslai F. Dux Sileſiæ Brigenſis: Princeps optimus, in Templo Cathedrali ab ſe condito & in quo Collegium Canonicorum inſtituit, ſepultus. Superſtites reliquit filios duos & tres filias: HENRICUM Stigmatiam, Ducem Brigenſem: & Wenceslaum qui cælebs permanſit: Margarethan Conjugem Alberti Ducis Bavariæ: Hedwigin Duciſſam in Oſwicin & Catherinam Trebnicenſem Abbatiſſam.

Facinus Johannis Ducis Ratiborienſis:

Johannes alias Hanuſſius Dux Ratiborienſis qui tum egit Capitaneum Arcis Carloſteinæ in Bojemia, invitatis quibusdam Proceribus ac Nobilibus Regni Bojemiæ ad Convivium, eosdem ibidem a ſuis comprehenſos atrociter necat videlicet: Stephanum de Martinitz: dictum Poduska: Mutinam: Smadam: Marquardum Cruciferum Straconicenſem. Ratioricum tam atrocem paraſſe Cædem in Gratiam Regis Wenceslai ſcribit ** Dubravius.

Anno
CHRISTI 1397.

Turbis HUNGARIA vexata:

Contra SIGISMUNDUM Regem Hungariæ ob Cladem Nicopolitanam, VValachia, Tranſylvania: Moldavia & omnis Transdanubiana Regio Stephani VVoiwodæ Inſtinctu tumultuantur: cumque armatis Comitiis captus eſſet Nicolai Garæ quem Virum inter Hungaros primarium decollari juſſerat filiis, præcipuo in Regem Odio flagrare creditis cuſtodiendus *** traditur. Ex ea cuſtodia liberatus Garenſium Matris beneficio, quæ multis ſæpe cum Lacrymis MARIÆ & Ejus in Patrem beneficia repetens, quam illi gravis Injuria fieret, demonſtrabat, nec Filios orare deſiſtebat, ut Cuſtodia emiſſum clam Domum redire paterentur. Id tandem impetratum & SIGISMUNDUS non Injuriæ in detinendo, ſed beneficii in ſe liberando memorem fore pollicitus, in Moraviam usque deductus in Bojemiam inde pervenit, ac copioſo quam primum collecto Exercitu in Hungariam reverſus nullo Negotio Regnum univerſum in fidem recipit Stephanumque in Poteſtatem redactum Securi percutit.

Bajazethes Turca a Tamerlane victus & captus:

Infelicior multo SIGISMUNDI Hoſtis Bajazethes quem Childeran Chan a Fulmine Turci dixere: Magnus is animo & rebus, varieque (verbis Juſti Lipſii Tragœdiam hanc referam) & per decem amplius Annos victor, magno illo Prælio cum Temire Chano, quem Temir-Lanc a Claudicatione item vocant, conflixit. Utrimque ingentes Copiæ: robora virorum & militiæ Uſus a Turcis: Fatum aliunde ſtetit. Nam & auxiliares Copiæ Tartarorum in ipſa Pugna deſeruerunt Bajazethen, tranſitione ad Hoſtem facta: idem milites e Regione Carmani & Menteſii. Solus ſe non deſeruit cum immoto Prætoriano Agmine Bajazethes; & murus illic belli. Sed Vis ac multitudo perrupit, ipſe captus, filius ejus Muſtapha cæſus & quidem felicius. Nam Pater ad Victorem Temirem perductus, honeſte primum exceptus eſt: cum & obviam pedes extra Tentorium iviſſet in Equo adventanti. Cum deſcendiſſet, uterque pro more gentis humi in Tapete conſedit: atque ibi Temir: O Chan, inquit, magnas uterque DEO Gratias debemus, ego quod claudus tamen ab ipſis Indiæ finibus ad mœnia Sivaſtæ Imperium extenderim, tu quod a Sivaſta ad ipſos Pannoniæ fines.

Orbem

„binomine nomine videlicet Eliſabeth Bonifacia appellata eſt: Qua edita ab Ægritudine Regina Hedvvigis vexari cœpit: - - - XVII. Julii in caſtro Cracovienſi ſanctis „& devotis plena Operibus ſub meridianis Horis defuncta.

* Vide quæ ad no. 13. Tab. V. Genealogicæ dixi.

** Lib. XXIII.

*** Plura Bonfinius Decad. III. Lib. II.

Digitized by Google

Ohlau (Ohlau an der Mündung der Stober in die Oder, Bahnhof der Linie Breslau-Kosel, Station der Linie Breslau-Oppeln, Sitz des Landrathsamts, Hauptsteueramts, Hauptzollamts, Amtsgerichts, Garnison, Eisenbahnbetriebsamts, Telegraphenamts, Postamts, Fernsprechverkehrs, Evangelisches Gymnasium, Katholisches Gymnasium, Realschule, Taubstummenanstalt, Blindenanstalt, Krankenhaus, Irrenanstalt, Siechenhaus, Synagoge, Schloß, Denkmal des Generals von Blücher, Fabrik landwirthschaftlicher Maschinen, Fabrik von Zuckerwaaren, Brauerei, Dampfmahlmühle, Dampfsägemühle, Ziegelei, Gasanstalt, Wasserleitung, Schwimmanstalt, Turnplatz, Schießstand, Bahnhofrestauration, Bahnhofhotel, Hotel, Gasthof, Gasthof, Gasthof

Ausland.

Frankreich.

Paris, 3. Juli. Der Moniteur enthält folgende Ordonnanz des Königs:

Ordonnanz, welche die Ausführung der Ordonnanz vom 16. Juni d. J. suspendirt.

Wir Ludwig Philipp, König der Franzosen, auf den Bericht unserer Minister, Staatssecretäre, Präsidenten des Conseils, des Handels, der Justiz, des Cultus und öffentlichen Unterrichts, des Innern, der Finanzen, des Krieges, der Marine und Colonien, der auswärtigen Angelegenheiten, der öffentlichen Arbeiten, des Ackerbaues und der Gewerbe, und der Staatsminister, verordnen, wie folgt:

Art. 1. Die Ordonnanz vom 16. Juni d. J. ist suspendirt.

Art. 2. Unsere Minister, Staatssecretäre, Präsidenten des Conseils, des Handels, der Justiz, des Cultus und öffentlichen Unterrichts, des Innern, der Finanzen, des Krieges, der Marine und Colonien, der auswärtigen Angelegenheiten, der öffentlichen Arbeiten, des Ackerbaues und der Gewerbe, und der Staatsminister sind mit der Ausführung dieser Ordonnanz beauftragt.

Gegeben im Schlosse der Tuilerien, den 3. Juli 1830.

Unterz. Ludwig Philipp.

Unterz. Graf Mortier, Herzog von Treviso, Präsident des Conseils, Minister Staatssecretär des Krieges.

Unterz. Graf Sebastiani, Minister Staatssecretär der auswärtigen Angelegenheiten.

Unterz. Graf Montalivet, Minister Staatssecretär des Innern.

Unterz. Graf Guernon-Ranville, Minister Staatssecretär des Cultus und öffentlichen Unterrichts.

Unterz. Graf Louis, Minister Staatssecretär der Finanzen.

Unterz. Graf Gérard, Minister Staatssecretär der öffentlichen Arbeiten.

Unterz. Graf d'Argout, Minister Staatssecretär des Handels, der Gewerbe und des Ackerbaues.

Unterz. Graf Portalis, Minister Staatssecretär der Justiz.

Unterz. Graf Chabrol, Minister Staatssecretär der Marine und Colonien.

Unterz. Graf Broglie, Staatsminister.

Unterz. Graf Pelet (de la Lozère), Staatsminister.

Unterz. Graf Bignon, Staatsminister.

Unterz. Graf Siméon, Staatsminister.

Unterz. Graf Dode de la Brunerie, Staatsminister.

Unterz. Graf Cholet, Staatsminister.

Unterz. Graf Bérenger, Staatsminister.

Unterz. Graf Barthe, Staatsminister.

Unterz. Graf Hély d'Oissel, Staatsminister.

Unterz. Graf Capelle, Staatsminister.

Unterz. Graf Roy, Staatsminister.

Unterz. Graf Mounier, Staatsminister.

Unterz. Graf Persil, Staatsminister.

Unterz. Graf Humann, Staatsminister.

Unterz. Graf Duchâtel, Staatsminister.

Unterz. Graf Gasparin, Staatsminister.

Unterz. Graf Jaubert, Staatsminister.

Unterz. Graf Dumon, Staatsminister.

Unterz. Graf Teste, Staatsminister.

Unterz. Graf Cunin-Gridaine, Staatsminister.

Unterz. Graf Martin (du Nord), Staatsminister.

Unterz. Graf Delessert, Staatsminister.

Unterz. Graf Thayer, Staatsminister.

Unterz. Graf Bussy, Staatsminister.

Unterz. Graf Jacqueminot, Staatsminister.

Unterz. Graf Gabriel Delessert, Staatsminister.

Unterz. Graf Dupin, Staatsminister.

Unterz. Graf Dupin der Aeltere, Staatsminister.

Unterz. Graf Bernard, Staatsminister.

Unterz. Graf Bignan, Staatsminister.

Unterz. Graf Cousin, Staatsminister.

Unterz. Graf Villemain, Staatsminister.

Unterz. Graf Cuvier, Staatsminister.

Unterz. Graf Mignet, Staatsminister.

Unterz. Graf Thiers, Staatsminister.

Unterz. Graf Rossi, Staatsminister.

Unterz. Graf Pasquier, Staatsminister.

Unterz. Graf Molé, Staatsminister.

Unterz. Graf Barbé-Marbois, Staatsminister.

Unterz. Graf Portalis

Anno
CHRISTI 1407.

Wratislavienſes in Gratiam a Wenceslao Rege recepti atque in integrum reſtituti.

Anno
CHRISTI 1409.

Cum in Academia Pragenſi inter initia rei Huſſiticæ de Principatu ſeu Regimine Academiæ inter duas primarias Nationes: Germanicam & Bojemicam, inteſtini motus odiaque ac conflictiones exorſiſſent acerrimæ, Wenceslaus Rex vel perturbatione quadam ex querelis & moleſtiis multiplicibus vel eo potius conſilio ut Nationum de Primatu certantium reprimeret Inſolentiam, de Prærogativa Suffragiorum a Germanis (qui eam ante id Tempus in Electione Rectoris & Examinibus cunctisque aliis conſiliis & deliberationibus publicis ex CAROLI IV. IMP. conſtitutione tenuerant) transferenda Sententiam tulit: Publicatam hoc anno ineunte circa finem menſis Januarii: novóque Privilegio vetus Germanicum Privilegium, quo in ferendis ſuffragiis illi tres voces, Bohemi quartam tenebant, vertit, ac conſtituit, ut pro hac in Conſilio Academico in quibuscunque negotiis expediendis Bohemi Suffragio triplici & exteri ſimplici tantum perfungerentur. Ejus rei Indignitate commoti vehementer Germani de relinquenda Pragenſi Academia conjunctis Conſiliis, ſtatim Sententiam capiunt, quin & jurejurando ad diſceſſum mutuo ſeſe adſtringunt. Ea igitur re factum ut die 11. Menſis Maji circa horam 1. pomeridianam in magna frequentia nationum omnium præſentibus quoque Conſulibus Majoris Civitatis Pragenſis Inſignia Rectoratus: nempe Sigillum Univerſitatis, Statuta & Matriculam per M. Henningum Bolckenhagen id Temporis Rectorem, eumque e natione Germanica poſtremum, ſolemni adhibita proteſtatione deponerent, atque inde paucis interjectis diebus e Civitate Pragenſi abirent univerſi: tanto numero ac multitudine ut intra octiduum Magiſtri Doctores Baccalaurei & Studioſi ferme vicies mille (imo ſi credimus Hagecio quadragies mille) ex Bojemia diſceſſerint. Cum vero alii (ut fit) alio commigrarent, ut Hoſpitium Muſis Sedemque idoneam quærerent, in Misnicam quoque Regionem Bojemiæ vicinam & præcipue in Urbem Lipſienſem magnæ Catervæ Studioſorum (numerum ajunt excreviſſe ad duo millia) ducibus & Auctoribus Johanne Hoffmanno: Suidnicenſi, & Johanne Ottone Münſterbergenſi: Sileſiis confluxerunt, recipiente omnes perquam clementer & cupide Principe & Domino Terrarum illarum Friderico: in quem deinde Electoratus Saxoniæ ab IMP SIGISMUNDO collocatus fuit, una cum fratre Wilhelmo. Eſtque mox horum maxima atque benigniſſima Cura perfectum, ut iſto ipſo anno nova * Lipſiæ inchoaretur Univerſitas, quo ulla alia optimo Jure, Rectorem primum nacta Johannem quem dixi Ottonem: Sileſium: qui primus extiterat e Pragenſis Academiæ Magiſtris & Doctoribus ſex & quadraginta, qui in Matriculam novæ Univerſitatis Lipſiæ, a Principibus Fundatoribus aſſumti fuerunt: primus item Procancellarius ab Academia electus ad Magiſtros examinandos & promovendos in Philoſophica Facultate eodem hoc anno. Fundatorem eundem agnoſcit Collegium B. VIRGINIS: Sileſiacæ Nationis proprium, ad quod ædificandum Pecuniam Pragæ collectam adcondendum ibi pro Sileſiis Collegium contulit. Sed cum Mors ejus improviſa interveniſſet; Johannes Hoffmannus, qui in nova Academia Theologiæ Profeſſionem nec non Canonicatum Misnenſem adeptus, vix quadriennio elapſo Epiſcopus Misnenſis factus eſt, Opus iſtud abſolvit & Collegium Marianum inſtituit, in quo Collegas quinque Sileſiacos, & ſi libeat ſextum e Prutenis adſciſcendum ordinavit.

quæ Academia Lipſiæ fundandæ anſam præbent:

Anno
CHRISTI 1410.

Ruperto Palatino Imperatore, cum Res Imperii Germanici per decennium adminiſtraſſet defuncto, XII. Kal. Octobr. Electores Imperii ** JODOCUM Moraviæ Mar-

Ruperto Palat. defuncto in Imperio JODOCUS Marchio Moraviæ ſuccedit.

* Vid. elegans Diſſertatio de FRIDRICO Bellicoſo Academiæ Lipſienſis Fundatore: Halæ Magdeburgicæ an. 1709. d. 30. Nov. a M. Chriſtiano Hubnero expoſita, quæ & Diplomata varia, Litteras Fundationis & Syllabum omnium Rectorum Magnificorum exhibet.

** Peſſina Mart. Morav. lib. IV, c. 3. ex libro anniverſariorum Eccleſiæ Metropolitanæ Pragenſis Brunnæ an. 1411. d. 8. Jan. defunctum tradit: itaque d. 19. Septembr. an. 1410. electus Imperator, eo honoris faſtigio vix integros quatuor menſes gavisus eſt.

Digitized by Google

Mich. Term. 39 Eliz. Rot. 1. Middlesex. Thomas Cole late of Westminster in the County of Middlesex Gentleman was indicted for that he the 20th day of October in the 39th year of the Reign of our Sovereign Lady Elizabeth by the Grace of God of England France and Ireland Queen Defender of the Faith &c. at Westminster aforesaid in the Parish of Saint Martin within the Liberty of Westminster aforesaid in the County aforesaid with Force and Arms &c. did assault one Thomas Bowyer Esquire Clerk of the Crown of our said Lady the Queen in the Court of Chancery of our said Lady the Queen there sitting and executing his Office of Clerk of the Crown aforesaid and him the said Thomas Bowyer Esquire Clerk of the Crown aforesaid in the Court aforesaid there sitting and executing his Office aforesaid did beat wound and ill treat so that his Life was despaired of and other wrongs to him did to the great Damage of the said Thomas Bowyer Esquire and against the Peace of our said Lady the Queen &c.

Assault upon the Clerk of the Crown in the Court of Chancery.

Cole.

Mich. Term. 39 Eliz. Rot. 1. Middlesex.

In ejectment judgment was given for the lessee upon a special verdict, and a writ of error was brought in the Exchequer Chamber, and there the judgment was reversed, and now a writ of error was brought in the Parliament, and the errors assigned were, that the lessee of the plaintiff had not any estate for the years mentioned in the declaration, because the lessor of the plaintiff had not any estate for years to demise, for that he had granted the reversion to Sir Thomas Cecil Knight, and the attornment of the tenant was not alleged, and that the lessee of the plaintiff had not any estate by the grant of the reversion, because the lessor of the plaintiff had not any estate for years to grant over

Anno
CHRISTI 1414.

Synodus Oecumenica, quam SIGISMUNDUS IMP. ab initio Principatus, nihil antiquius esse ducens, quam uti diuturna inter Ecclesiasticos dissidia componerentur, missis ad ipsorum primates Legatis, jam ante promissam urserat, Constantiæ ad Rhenum per Lacum Acronicum sive Potanicum ad urbem præterfluentem, mense Novembri hujus anni inchoatur, finita an. 1418. circa mensem Majum. Erant eo Tempore tres, quorum quisque verum se Pontificem ferens, cæteros vitio creatos contendebat: Johannes XXIII. Gregorius & Benedictus: quorum ille Romam cum Italia & Germania pleraque addictas sibi habebat: hi vero Pisana Synodo exauctorati, Cardinales nihilominus creabant, neque Pontificatu sese abdicare volebant. Sententia autem atque decreto Concilii omnibus istis, Joanni quidem præsenti, cæteris duobus absentibus, Papatus Gubernatio adempta fuit. Acta est & Causa Religionis Bojemica, de qua ad annos sequentes. E Silesiæ Principibus Concilio interfuerunt plures: & in his LUDVVICUS II. Dux Lygio-Bregensis: equitum CL. comitatu septus: qui & Festo CORPORIS CHRISTI an. 1417. in Processione, quam vocant, Gladium evaginatum Imperatori prætulit. Concilium Constantiense.

Vladislaus Pol. Rex eodem hoc anno contra Crucigeros in Borussia rursum movet, trahens in exercitu suo Silesiorum Duces: Bernhardum Opoliensem: Joannem Ratiboriensem: Boleslaum Teschinensem: Conradum Olsnicensem: VVenceslaum Saganensem: Joannem Lubensem: Conradum Album Coslensem & VVenceslaum Oppaviensem. Intervenit tamen Legatus Pontificius Johannes, Lausannensis Episcopus: qui a Rege impetravit, ut duorum annorum Induciis constitutis Constantiensis Concilii Judicio causam & Controversiam suam cum Crucigeris permitteret.

Anno
CHRISTI 1415.

Cum Ludovicus II. Sigismundo Imperatori (in cujus aulam se contulerat) carus esset, & ipse Imperator Ludovici Commodis consuleret, dedit ei uxorem Hungaram, quæ magnam Vim auri dotis nomine ad ipsum attulit, unde Strelina empta est, quæ ante ad Ducatum Monsterbergensem pertinebat. Non diu vixit hæc Hungara & sine prole decessit. Ea mortua Ludovicus ad Imp. in aulam rediit, eumque in Germaniam comitatus Moguntiam venit, ubi Imp. Conventum Electorum Imperii & Principum agebat. Ludovicus ut Principibus innotesceret, eorumque benevolentiam contraheret, Imperatorem, Electores, & alios Principes ad Convivium invitavit. Imperator vero hanc Ludovici munificentiam sibi displicere ostendit, nec tantos sumtus fieri voluit, nihilominus in sententia Ludovicus perstitit, & Imperatorem ut sibi liceret idque cœperat pertendere exoravit. Verum enim vero Imperator quod aperte inhibere honeste non potuit, clam impedire animo induxit, interdixit enim ne in tota urbe Moguntia vel privatim vel publice Aulicis Ludovici Ligna venderentur. Ibi in re subita excellens Principis Ingenium emicuit & astum astu vicit. Cum nulla lignorum ad Culinæ usum copia suppeteret, aliquot plaustra Juglandium, quæ venales in foro erant coemi, inde Ignem succendi, focum instrui & cibos coqui jussit. Eo Igne cibus ferur admodum sapidus & suavis factus esse, eaque solertia & convivis voluptati & convivatori laudi fuit. Cum ex aula Imperatoris in Silesiam rediisset, cognovit & sibi & Episcopo Wenceslao graviter succensseri Henricum Lubensem Fratrem suum, quod Lignicia & Goldberga sibi Ludovico esset attributa ab Episcopo, cum æque junctus esset Sanguine Præsuli ac Ludovicus. Erant enim fratres etsi non ex eadem matre. Episcopus ni prorsus videretur ab Henrico alienus, utque eum placaret, Goldbergam inter ipsos Fratres divisit eo Pacto, uter alteri 6000. florenorum exsolveret Goldbergam solus haberet: ea tamen conditione, ut alter a Jure Hæreditatis non excluderetur: daß die Städte Liegnitz und Goldberg beyden Brüdern sollten die Erbhuldigung thun, auf daß wo einer ohne Leibes-Erben abgienge, so sollten Land und Leuthe dem andern und seinen Erben heimfallen. Post hanc Transactionem Ludovicus magni animi Princeps Palæstinam more ejus Seculi adire & Terram quam vocant Sanctam Religionis ergo visere decrevit: sed non bene ei hæc Profectio cessit, nam cum inde reverteretur, ab hostibus captus atque in tetrum carcerem conjectus fuit. Ibi cum parcius pasceretur & quidam Eques auratus Nicolaus Stibitz cum eo Munificentia LUDOVICI II. Ducis Lignicensis in Concilio Constantiensi. Ejus iter in Terram Sanctam.

Von Gerichtlichen Ordnungen.

Von Gerichtlichen Ordnungen.

Von Gerichtlichen Ordnungen.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.1, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.2, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.3, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.4, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.5, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.6, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.7, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.8, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.9, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.10, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.11, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.12, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.13, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.14, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.15, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.16, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.17, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.18, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.19, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.20, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.21, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.22, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.23, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.24, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.25, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.26, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.27, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.28, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.29, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.30, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.31, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.32, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.33, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.34, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.35, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.36, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.37, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.38, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.39, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.40, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.41, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.42, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.43, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.44, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.45, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.46, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.47, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.48, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.49, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.50, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.51, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.52, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.53, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.54, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.55, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.56, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.57, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.58, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.59, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.60, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.61, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.62, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.63, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.64, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.65, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.66, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.67, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.68, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.69, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.70, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.71, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.72, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.73, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.74, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.75, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.76, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.77, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.78, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.79, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.80, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.81, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.82, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.83, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.84, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.85, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.86, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.87, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.88, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.89, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.90, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.91, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.92, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.93, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.94, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.95, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.96, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.97, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.98, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.99, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.100, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.101, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.102, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.103, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.104, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.105, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.106, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.107, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.108, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.109, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.110, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.111, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.112, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.113, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.114, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.115, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.116, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.117, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.118, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.119, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.120, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.121, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.122, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.123, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.124, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.125, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.126, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.127, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.128, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.129, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.130, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.131, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.132, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.133, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.134, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.135, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.136, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.137, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.138, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang van 1 augustus 1994 benoemd tot inspecteur bij de Belastingdienst/Douane te Amsterdam.

Bij besluit van 19 juli 1994, nr. 94.000.139, heeft de Minister van Financiën de heer J. Kuiper, ambtenaar bij de Belastingdienst, met ingang

Statute of Frauds, 29 Car. 2, c. 3, s. 4.

Lands, tenements, or hereditaments, or any interest in or concerning them, or any lease, estate, or interest either of freehold, or terms of years, or any uncertain interest of, in, to, or out of any messuages, manors, lands, tenements, or hereditaments, unless the agreement upon which such action shall be brought, or some memorandum or note thereof, shall be in writing, and signed by the party to be charged therewith, or some other person thereunto by him lawfully authorized.

Declaration Statute, 8 & 9 Vict. c. 106, s. 3.

Every bargain, sale, or other assurance of any freehold or copyhold hereditaments, or of any estate, right, or interest therein, or charge thereon, made after the commencement of this Act, by any person having such freehold or copyhold hereditaments, or such estate, right, or interest therein, or such charge thereon, at the time of making such bargain, sale, or assurance, or thereafter acquiring the same, shall be void against any subsequent purchaser or mortgagee for valuable consideration of the same hereditaments, or some part thereof, or of such estate, right, or interest therein, or charge thereon, who shall first duly enrol his bargain, sale, or assurance, notwithstanding the prior bargain, sale, or assurance shall have been made previously to the time at which the subsequent purchaser or mortgagee shall have given the consideration for his purchase or mortgage, or any part thereof.

Bargain and Sale, 27 Hen. 8, c. 16.

Every bargain and sale of any freehold estate, or of any estate of inheritance, or for life, or for years, whereupon the rent shall be reserved, shall be void to all intents and purposes, unless the same be by deed indented, sealed, and enrolled, in one of the courts at Westminster, or before the mayor and recorder of London, or before the justices of the peace of the county where the lands lie, or before the mayor and aldermen of the city of London, or before the mayor and aldermen of any other city, or before the mayor and burgesses of any borough, where the lands lie, or before the custos rotulorum of the county, city, or borough, and two justices of the peace, one of the quorum, of the county, city, or borough, where the lands lie, or before the steward of the liberty, where the lands lie, being within any liberty.

Lease, 29 Car. 2, c. 3, s. 3.

No lease, estate, or interest, either of freehold, or terms of years, or any uncertain interest, not being copyhold or customary interest, shall be assigned, granted, or surrendered, unless it be by deed or note in writing, signed by the party assigning, granting, or surrendering the same, or his agent thereunto lawfully authorized by writing, or by act and operation of law.

Lease, 8 & 9 Vict. c. 106, s. 4.

All leases, estates, and interests of freehold, or terms of years, or any uncertain interest, of or in any messuages, manors, lands, tenements, or hereditaments, made or created by livery of seisin only, or by parol, and not by deed or note in writing, signed by the party making or creating the same, or his agent thereunto lawfully authorized by writing, or by act and operation of law, shall have the force and effect of leases or estates at will only, and shall not take effect as leases or estates for any longer term than from year to year, or for any less term than from quarter to quarter, although the consideration for the same shall be a sum sufficient to create a lease for a longer term.

EXHIBIT 4.04

Certain provisions of the Articles of Incorporation of Hollywood Video Corporation, which, with Part I of this Form 10-K, constitute prospectus meeting the requirements of Rule 424(b)(3) under the Securities Act of 1933.

[illegible] Superfoetation is a term applied to the fecundation of a female who is already pregnant. [

Capitanei Regis.

Capitanei Regis sunt Judices et Barones de curia, sicut Capitanei Comitis, et Capitanei Episcopi, et Capitanei Abbatis.

Capitanei Regis sunt Judices et Barones de curia, sicut Capitanei Comitis, et Capitanei Episcopi, et Capitanei Abbatis. Capitanei de Normannia.

CAPITULUM XXXIII.

Capitanei Regis.

Capitanei Regis sunt Judices et Barones de curia, sicut Capitanei Comitis, et Capitanei Episcopi, et Capitanei Abbatis.

CAPITULUM XXXIV.

Capitanei de Normannia.

Rotgerius Bellus-vel-Parvus tenet de rege 15 villas [7] T. R. E. et post Rex dedit eas Willelmo de Warenna, et ipse dedit eas Rotgerio. Ex his habet Rotgerius 3 villas in dominio, et 12 villas tenent 12 milites. Ibi 3 carucatæ hominum, et 3 carucatæ possunt fieri. Silva 1 leuga longa, et 1 lata. Pratum 1 carucata. Valet 15 libras, et cum recepit 15 libras, et modo 15 libras.

Ipse Rotgerius tenet de rege Bellum-Montem. Ex hoc habet 1 miles 1 villam, et 1 miles 1 villam, et 1 miles 1 villam, et

[illegible] [illegible] [illegible] [

[illegible] Ecclesiæ Romanæ [illegible] Ecclesiæ Romanæ [illegible] Ecclesiæ Romanæ [

Bechstein, Johann Matthäus, Kurze Anweisung, Stubenvögel, die man in Deutschland ziehen und warten, fangen, kaufen und verkaufen, abrichten, pflegen und heilen, Gotha 1793.

Bechstein, Johann Matthäus, Gemeinnützige Naturgeschichte Deutschlands nach allen drey Reichen, 4 Bde., Leipzig 1789–1795.

Bechstein, Johann Matthäus, Naturgeschichte der Stubenvögel, Gotha 1797.

Bechstein, Johann Matthäus, Naturgeschichte der Stubenvögel, 2. Ausgabe, 2 Bde., Gotha 1801–1802.

Bechstein, Johann Matthäus, Naturgeschichte der Stubenvögel, 3. Ausgabe, 2 Bde., Gotha 1809–1811.

Bechstein, Johann Matthäus, Naturgeschichte der Stubenvögel, 4. Ausgabe, 2 Bde., Gotha 1821–1822.

Bechstein, Johann Matthäus, Naturgeschichte der Stubenvögel, 5. Ausgabe, 2 Bde., Gotha 1840–1841.

Bechstein, Johann Matthäus, Naturgeschichte der Stubenvögel, 6. Ausgabe, 2 Bde., Gotha 1854–1855.

Bechstein, Johann Matthäus, Naturgeschichte der Stubenvögel, 7. Ausgabe, 2 Bde., Gotha 1859–1860.

Bechstein, Johann Matthäus, Naturgeschichte der Stubenvögel, 8. Ausgabe, 2 Bde., Gotha 1866–1867.

Bechstein, Johann Matthäus, Naturgeschichte der Stubenvögel, 9. Ausgabe, 2 Bde., Gotha 1871–1872.

Bechstein, Johann Matthäus, Naturgeschichte der Stubenvögel, 10. Ausgabe, 2 Bde., Gotha 1878–1879.

Bechstein, Johann Matthäus, Naturgeschichte der Stubenvögel, 11. Ausgabe, 2 Bde., Gotha 1882–1883.

Bechstein, Johann Matthäus, Naturgeschichte der Stubenvögel, 12. Ausgabe, 2 Bde., Gotha 1887–1888.

Bechstein, Johann Matthäus, Naturgeschichte der Stubenvögel, 13. Ausgabe, 2 Bde., Gotha 1891–1892.

Bechstein, Johann Matthäus, Naturgeschichte der Stubenvögel, 14. Ausgabe, 2 Bde., Gotha 1896–1897.

Bechstein, Johann Matthäus, Naturgeschichte der Stubenvögel, 15. Ausgabe, 2 Bde., Gotha 1900–1901.

Bechstein, Johann Matthäus, Naturgeschichte der Stubenvögel, 16. Ausgabe, 2 Bde., Gotha 1904–1905.

Bechstein, Johann Matthäus, Naturgeschichte der Stubenvögel,

τοῦτο, καὶ ἔστιν ἐκεῖνο ἀμήχανον ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἀγαθόν. ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνο ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἀμήχανον ἀγαθόν, ἐν τοῖς θεοῖς ἐστὶ τὸ ἀγαθὸν τοῦτο, καὶ ἔστιν ἐκεῖνο ἀμήχανον ἐν τοῖς θεοῖς ἀγαθόν. ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνο ἐν τοῖς θεοῖς

CAP. 1.

Recitall of the Statute of 1 Eliz. for the Assurance of the Queens Revenues.

Whereas by the Statute made in the first yeare of the Reign of the Queenes Majesty that now is, intituled, An Act for the Assurance of the Queenes Majesties Revenues, it was amongst other things enacted, That all Gifts, Grants, Alienations, Leases, Estates, Offices, Fees, Annuities, Rents, Commodities, Profits, Liberties, Jurisdictions, Franchises, Preheminences, and other Hereditaments whatsoever, made, given, granted, alienated, or confirmed by the Queenes Majesty, or any of her Highnesse Progenitors or Predecessors, Queenes of this Realme, or by the Kings or Queenes of the Realme of England, or by any other Person or Persons, Bodies Politique or Corporate, seized in the right of the Crowne of England, or of the Dutchy of Lancaster, since the beginning of the Reigne of King Henry the Eighth, other than such Estates, Offices, Fees, Annuities, Rents, Commodities, Profits, Liberties, Jurisdictions, Franchises, Preheminences, and other Hereditaments, as were made, given, granted, alienated, or confirmed by the said King Henry the Eighth, or by the Queenes Majesty that now is, or by the Kings Majesty that was King Edward the Sixth, or by the Queenes Majesty that was Queene Mary, or by the Kings or Queenes of the Realme of England, or by any other Person or Persons, Bodies Politique or Corporate, seized in the right of the Crowne of England, or of the Dutchy of Lancaster, during the time of the Reigne of the said King Henry the Eighth, or of the said King Edward the Sixth, or of the said Queene Mary, or of the Queenes Majesty that now is, should be void and of none effect, as by the said Act more at large appeareth.

Recitall of the Statute of 1 Eliz. for the Assurance of the Queens Revenues.

Whereas by the Statute made in the first yeare of the Reign of the Queenes Majesty that now is, intituled, An Act for the Assurance of the Queenes Majesties Revenues, it was amongst other things enacted, That all Gifts, Grants, Alienations, Leases, Estates, Offices, Fees, Annuities, Rents, Commodities, Profits, Liberties, Jurisdictions, Franchises, Preheminences, and other Hereditaments whatsoever, made, given, granted, alienated, or confirmed by the Queenes Majesty, or any of her Highnesse Progenitors or Predecessors, Queenes of this Realme, or by the Kings or Queenes of the Realme of England, or by any other Person or Persons, Bodies Politique or Corporate, seized in the right of the Crowne of England, or of the Dutchy of Lancaster, since the beginning of the Reigne of King Henry the Eighth, other than such Estates, Offices, Fees, Annuities, Rents, Commodities, Profits, Liberties, Jurisdictions, Franchises, Preheminences, and other Hereditaments, as were made, given, granted, alienated, or confirmed by the said King Henry the Eighth, or by the Queenes Majesty that now is, or by the Kings Majesty that was King Edward the Sixth, or by the Queenes Majesty that was Queene Mary, or by the Kings or Queenes of the Realme of England, or by any other Person or Persons, Bodies Politique or Corporate, seized in the right of the Crowne of England, or of the Dutchy of Lancaster, during the time of the Reigne of the said King Henry the Eighth, or of the said King Edward the Sixth, or of the said Queene Mary, or of the Queenes Majesty that now is, should be void and of none effect, as by the said Act more at large appeareth.

CAP. 2.

An Act for the Assurance of the Queenes Majesties Revenues.

BE it enacted by the Queenes Majesty, the Lords and Commons in this present Parliament assembled, and by the authority of the same, That all Gifts, Grants, Alienations, Leases, Estates, Offices, Fees, Annuities, Rents, Commodities, Profits, Liberties, Jurisdictions, Franchises, Preheminences, and other Hereditaments whatsoever, made, given, granted, alienated, or confirmed by the Queenes Majesty, or any of her Highnesse Progenitors or Predecessors, Queenes of this Realme, or by the Kings or Queenes of the Realme of England, or by any other Person or Persons, Bodies Politique or Corporate, seized in the right of the Crowne of England, or of the Dutchy of Lancaster, since the beginning of the Reigne of King Henry the Eighth, other than such Estates, Offices, Fees, Annuities, Rents, Commodities, Profits, Liberties, Jurisdictions, Franchises, Preheminences, and other Hereditaments, as were made, given, granted, alienated, or confirmed by the said King Henry the Eighth, or by the Queenes Majesty that now is, or by the Kings Majesty that was King Edward the Sixth, or by the Queenes Majesty that was Queene Mary, or by the Kings or Queenes of the Realme of England, or by any other Person or Persons, Bodies Politique or Corporate, seized in the right of the Crowne of England, or of the Dutchy of Lancaster, during the time of the Reigne of the said King Henry the Eighth, or of the said King Edward the Sixth, or of the said Queene Mary, or of the Queenes Majesty that now is, shall be void and of none effect, as by the said Act more at large appeareth.

An Act for the Assurance of the Queenes Majesties Revenues.

BE it enacted by the Queenes Majesty, the Lords and Commons in this present Parliament assembled, and by the authority of the same, That all Gifts, Grants, Alienations, Leases, Estates, Offices, Fees, Annuities, Rents, Commodities, Profits, Liberties, Jurisdictions, Franchises, Preheminences, and other Hereditaments whatsoever, made, given, granted, alienated, or confirmed by the Queenes Majesty, or any of her Highnesse Progenitors or Predecessors, Queenes of this Realme, or by the Kings or Queenes of the Realme of England, or by any other Person or Persons, Bodies Politique or Corporate, seized in the right of the Crowne of England, or of the Dutchy of Lancaster, since the beginning of the Reigne of King Henry the Eighth, other than such Estates, Offices, Fees, Annuities, Rents, Commodities, Profits, Liberties, Jurisdictions, Franchises, Preheminences, and other Hereditaments, as were made, given, granted, alienated, or confirmed by the said King Henry the Eighth, or by the Queenes Majesty that now is, or by the Kings Majesty that was King Edward the Sixth, or by the Queenes Majesty that was Queene Mary, or by the Kings or Queenes of the Realme of England, or by any other Person or Persons, Bodies Politique or Corporate, seized in the right of the Crowne of England, or of the Dutchy of Lancaster, during the time of the Reigne of the said King Henry the Eighth, or of the said King Edward the Sixth, or of the said Queene Mary, or of the Queenes Majesty that now is, shall be void and of none effect, as by the said Act more at large appeareth.

Legati quos Sigismundus constituerat in Bojemiam profecti in Procerum Conventu Testamentum recitant, utque ultimam Regis Voluntatem exequantur monent: ita ipsum, ita ipsius Fratrem, Patrem & Avum esse meritos, neque fraudandam esse Hæreditate Elisabetham, quæ ex tam Nobili Augustaque Gente sola superstes in Spem Regni educata, eique Viro nupta, quem etsi nulla ad Regnum Jura adferentem, optare tamen atque eligere Regem deberent. Jam vero cum Sigismundi Filiam, unicam Regni Hæredem, Uxorem habeat, ipsiusque legato Rex sit declaratus, quid tandem obstare, quo minus in eo creando Hungarorum Judicium & exterorum sequantur? scire ipsos nec dissimulare posse, extare vetera inter Bojemorum Reges & AUSTRIÆ Principes Pacta, Cæsarea approbatione confirmata, quibus statutum si alterutram Gentem absque Prole deficere contingeret, tum alteram ipsius Hæredem fore. Hæc cum Legati dixissent, multaque de ALBERTI virtutibus prædicassent, Bojemi re diutius in consilio agitata, tandem ad Nonas Maji ALBERTUM REGEM creavere: cum paulo ante Septem Viri Electores uno illum consensu in Imperatorem elegissent; Cujus Rei nuntio ad se perlato ALBERTUS Francofurtum ad Principes ibi præstolantes, acque inde cum eis Aquisgranum perrexit: ubi cum fausta omnium gratulatione coronatus est.

inde & REX BOHEMIÆ: mox & ROM. IMP.

Cæterum in Bojemia electioni intercedebant ii, qui a Barbara Regina in Consilium adhibiti fuerant, vel quod Polonis studerent, vel quod Albertum initæ cum Regina Societatis memorem atque adeo Ultorem futurum esse timerent. Principes Ejus factionis fuisse leguntur Henricus Praſco, Alexius Sternbergius, & Georgius Podiebradius a Kunstadt. Hi non prius ALBERTO sua se suffragia daturos, aut Regnum usurpare permissuros, palam testantur: quam de postulatis quibusdam sibi ab ipso cautum esset. Quod cum obtinere non possent, Casimiro Wladislai Pol. Regis Fratri XIII. annorum adolescenti Regnum obtulerunt: ac Vladislaus sane quanquam hunc paucorum conatum esse non ignoraret, tamen ut est natura hominum Imperii avida, fratri Auctor fuit, magna & saniore Senatus Polonici Parte nequicquam dissuadente, ut ne hanc Occasionem elabi sibi sineret, sed quamprimum missis Copiis tutum sibi aditum pararet. Et missi quidem in Bojemiam Equites statim bis mille quos cum majoribus Copiis Casimirum subsecuturum Spes facta.

Proceres tamen quidam Bojemi Casimirum Polonum REGEM vocant:

Re intellecta Cæsar ad expeditionem in Bojemiam suscipiendam se parat, jamque collecto milite Bojemiam ingressurus, Iglaviæ multis ex Proceribus ut in Regnum veniret, rogantes obvios habuit, indeque discedens Cuthnam duxit ac sine Præsidio relictam facile expugnavit. Ptaſconem Coloniam usque fugientem prosecutus, cum is se oppido contineret, & aperto marte decernere non auderet, Pragam Iter instituit. Eo cum venisset, omnes Civium offendit satis promptos, & ab obviis Rex salutatus in Arcem deductus, ac frustra nonnullis qui vel cum Ptaſcone sentiebant, vel seorsim sibi commoda quædam & immunitates tribui postulabant, Coronationi aut Impedimentum aut moram adferre conantibus, una cum ELISABETHA Conjuge adhibitis rite Ceremoniis insignitur, III. Kal. Julii ut scribit Gerardus de Roo, fiducia Libri MSti, diem Coronationis Divorum Petri & Pauli Memoriæ sacratum fuisse asserentis: Consentit Lupacius: coronationem peractam scribens per Episcopum Philibertum Constantiensem & Olomucensem, præsentibus Archiepiscopo Strigoniensi & multis Ducibus Proceribus Nobilibus exteris ac domesticis: Epulum datum Pragensi in Arce: Rege in Regiam, sitam in antiqua Urbe Pragensi præfecto sub Corona: sparsis & in Vulgus promiscuum larga manu missilibus.

quare cum Exercitu in BOHEMIAM descendit ALBERTUS:

& Pragæ Diademate cingitur:

Ptaſco nihil a suis Pragæ actum esse videns armis agendum ratus, Vires undique contrahit, cui Albertus a Principibus vicinis Saxone, Brandenburgico & Bavarico adjutus, obviam cum suis procedens, congredi non ausum ad Taboritarum usque oppidum persequitur. Cumque castra hic locasset Praſco, XIV. jam hominum millia in Exercitu habens: denuo illi Pugnæ Copiam Albertus fecit. Quam cum Praſco ac Poloni, majores quippe Copias, ipsumque Vladislaum exspectantes recusarent: Cæsar maturandum ratus, majoribus Tormentis bellicis magnam hominum stragem edidit, tantumque hosti Terrorem injecit, ut relictis Castris in Opidum se omnes conferrent. Podiebradius interea cum exquisitis Equitibus ad Taboritas contendens, in Cæsarianorum Equitum Alam incidit, & pugnare coactus strenue rem gerit, Victorque ad suos evadit, primam ex hac Pugna Celebritatem nominis apud suos consecutus. Cum vero apud utrosque annona deficeret, nec Poloni in Prælium elici possent, ALBERTUS nullum se operæ moræque Pretium facere videns, Pragam revertitur. Qui in

Præſio inde cum Polonis gesto Victor:

oppido erant Cæsare digresso ad suas quisque sedes dilabuntur, quos inter maxime miserabiles Poloni, fame prope enecti, amissis Equis pedibus plerique per devios ignotæ Regionis Calles domum sese conferunt.

Dum hæc in Bojemia aguntur, Vladislaus Pol. Rex ingenti cum Exercitu Silesiam ingressus ad Oppaviam castra posuit, ac Provinciam graviter afflixit, idem ab altera Parte in Agro Glogovienſi majoribus Polonis factitantibus Causæ prætexebantur: quod Silesii Partes ALBERTI sequerentur & quod latrociniis Poloniam infestare non intermitterent, adhæc adulterina moneta cudenda & importanda non parum incommodi Poloniæ inferrent. Itaque Vi metuque adacti Wenceslaus Opavienſium & Ratiborienſium, Boleslaus Glogovienſium & Teschinenſium, Bernhardus item Joannes ac Nicolaus Opolienſes Duces, & Brigenſis Nobilitas fœdus cum Vladislao & Casimiro inierunt, CASIMIRUM electum Bojemiæ Regem approbarunt, tum demum * tamen se in Verba Ejus juraturos polliciti, ubi is Diademate a Bojemis fuerit redimitus. Oswencimenſium vero Duces Wenceslaus: Primislaus & Joannes primi omnium spoponderunt, se contra Casimirum nemini adfuturos esse: quod si aliorum Silesiorum Voluntates in eum inclinarent, se pariter in verba Ejus juraturos esse. Parabat Vladislaus ex Silesia progredi ac suis opem ferre, sed cum de statu rerum Bojemicarum, deque Cæsaris qui Praga relicta Gorlicium Lusatiæ Urbem atque inde Wratislaviam accelerabat, inopinato Occursu apud Opaviam cognovisset, imparem se agnoscens, retro qua venerat profectus, agros depopulatur. Venit autem ALBERTUS Wratislaviam a. d. 18. Novembr. quo cum principio anni sequentis

Turbæ in Silesia exortæ:

ALBERTUS IMP. Wratislaviam adpulit:

1439.

sese contulisset Roderieus, Burgensis Episcopus, natione Hispanus, in hoc a Concilio Basileensi Legatus, nec non quatuor Vladislai Regis de primoribus Legati, quorum Princeps erat, Archiepiscopus Gnesnenſis, frustra inter Cæsarem ac Polonum Pax tentata fuit: Induciæ modo aliquot dierum, Burgensis maxime opera, Namslaviæ sunt constitutæ.

Adfuit tum Imperatori Albertus Brandenburgicus, is qui ob invictum Animi pariter ac Corporis Robur, Achillis Germanici postea Cognomen tulit: quem Cæsar Silesiis id petentibus finium defensorem ac Injuriarum Vindicem, totique Silesiæ Præfectum constituit, qui crebris in Polonum agrum excursionibus late Prædas egit, & obvia quæque Igne ac ferro vastavit. Certa tamen Pax in Silesia non fuit ab anno 1420. ad Regnum usque Vladislai Poloni an. 1490. quo quidem quieverunt bella, sed successerunt latrocinia bellis terribiliora.

BARBARA IMPERATRIX moritur:

Calendis Maji BARBARA Regina postquam Græcii in Vita turpi & fœdis libidinibus consenuit, peste extinguitur: Corpus Pragam delatum est ibique sepultum.

Correxit eodem Tempore Imperator Statum Reipublicæ Wratislavienſium, mulcta insuper XX. aureorum mill. iisdem dicta, quod nullum ex Aulicis Cæsaris in Ædes primarias, quæ in foro sitæ, recepissent, sed hospitia iis in angiportibus sive plateis angustioribus minus commoda designassent.

Cæterum haud multo post Imperator, forte gradu delapsus ** Pedem graviter offendit, ex eoque casu postea subclaudicavit, quod tum nonnulli futuræ ruinæ præsagium & Omen sunt interpretati.

ALBERTUS IMP. in Hungariam redit:

Wratislaviæ digressus Die qui D. Stanislai Memoriæ consecratus, ad Bellum Turcicum in Hungariam sese ALBERTUS contulit, cujus adventu cognito Amurathes Turcarum Rex Sinderoviæ Regiæ in Servia sive Rascia arcis oppugnationem eo acrius ursit, necquicquam ad extremam diligentiam reliquum fecit, quoad arcem cum oppido vi expugnaret. Victores Cædem in omnes cujusvis sexus & Ætatis exercentes, Georgii Despotæ filios duos Stephanum & Gregorium captos, candenti Æris lamina oculis obtenta excoecant, eorum autem Sororem Tyranno in Concubinatum seu potius in fœdissimam Servitutem mancipant: tum firmatis Præsidio locis oportunis retrocedunt. Animum ac Vehementiam Tyranno addiderat Georgii Despotæ Timiditas,

* Vid. Dipl. CXXX. Diplomatarii nostri Bohemo-Silesiaci.

** Pohlius in Annal. Wratislav. MStis ad an. 1438. „D. 18. Novembr. am Abend Elizabeth „kam Kayser ALBERTUS mit seiner Gemahlin durch Görlitz in Schlesien zum erstenmahl „gen Bresslaw, ward gantz herrlich empfangen, verharrete daselbst bis auf den Frühling „des folgenden Jahres. In seiner Herberge, bey dem güldnen Becher, begegnete ihm „ein grosser Unfall, denn er von der Stiegen herab gefallen, und einen Schenckel dermas„sen beschädiget, dass Er von der Zeit an begunte zu hincken.

Digitized by Google

tas, qui in Ungariam aufugerat, ac filios in Periculo reliquerat. ALBERTUS ea re motus Exercitum dimittit, cum præfertim ex Ventris profluvio multos miſere abſumi videret, ac ipſe eadem quoque Lue laborare incepiſſet. Cauſam tam pernicioſi mali nimium fuiſſe Æſtum perhibent, quod ipſe ſibi immoderato Peponum uſu immedicabile reddiderat. Budam primum delatus, cum morbum ingraveſcere videret, Viennam verſus φίλον εἰς πατρίδα γαῖαν Iter arripuit: cumque de Viæ laboribus nihil remitteret, haud procul Piſonio, ad Pagum Mogrov in Inſula Schutt vi morbi victus die Simonis & Judæ * VI Kal. Nov. obiit: ELISABETHÆ Conjuge gravida relicta & ex ea duabus filiabus, Anna quæ deinceps Guilielmo III. Saxoniæ Duci nupta eſt, & ELISABETHA, quæ data eſt in matrimonium Caſimiro Polon. Regis. Corpus defuncti Albam Regalem vidua deduxit, ubi in maxima hominum frequentia Juſta ei perſoluta, Corpusque Regio Sepulchro ad Latus Soceri Sigismundi illatum eſt. Princeps fuit omnibus Virtutibus heroicis præſtans: cujus eo acerbior Mors viſa, quod in ipſo Ætatis flore, quum ſumma ſibi optimi quique de eo ſperarent, repente deceſſit: non parum Ejus Deſiderium augente Regnorum Hærede incerto: reputantibus cunctis, quantum Superioribus Temporibus malorum pertuliſſent, Competitoribus inter ſe dimicantibus.

ſed Ventris profluvio haud procul Piſonio moritur:

Vitam hoc anno cum morte commutavit ** JOANNES DUX SAGANENSIS: Henrici Frater, Princeps crudelis: ut qui Conjugem ſuam Filiam Landgravii Thuringiæ calcaribus per ὕβριν agitavit, eamque cum duabus filiabus & tribus filiis domo ejecit, adhæc Abbati Saganenſi Ladislao Oculos eruit. Familiari Sermone dixiſſe ſolitus legitur: non ſe moriturum, priusquam Turris Saganenſis cecidiſſet, quæ cum iſto anno caderet, die Jovis antecedenti Quadrageſimam: Princeps in ſe deſcendit, ac pœnitentia ut ajunt acta poſt Paſcha moritur: relictis Filiis quatuor: WENCESLAO qui Wratislaviæ in Otio conſenuit: RUDOLPHO: BALTHASARE ac JOANNE, filiabus autem tribus: SCHOLASTICA: quæ Cæſaris Aulam ſecuta Virgo moritur: ANNA: quæ Alberto Comiti Ruppinenſi ac Lindavienſi in matrimonium collocata: denique MARGARETHA: quam alii Volrado Comiti Manſfeldico: alii Henrico Duci Brunſuicenſi: Dynaſtæ in Grubenhagen nuptam volunt. An vero & AGNES huic tribuenda, VVilhelmi Landgravii Thuringiæ, Marchionis Misniæ & Comitis Palatini Saxoniæ Uxor fundatrix Eccleſiæ S. Georgii apud Altenburgenſes circa annum CHRISTI 1473. defuncta, viderint Genealogi.

JOHANNES I. Dux Saganenſis obiit:

Anno
CHRISTI 1440.

LADISLAUS: Alberti Imp. F. poſthumus: Sigismundi Nepos: CAROLI IV. Pro-Nepos: in arce Comora *** naſcitur VIII. Kal. Martii, quem Regina Mater vix quatuor menſes natum Albam Regalem deportari, & Cunis Regio Solio impoſitis, more ſolemni Coronationem cæterasque Ceremonias, quantum immatura Infantis Ætas ferebat, ipſo Pentecoſtes die peragi curavit, jurante pro eo in Leges Udalrico: Cilienſi

LADISLAUS REX HUNGARIÆ & BOHEMIÆ naſcitur:

* Vitus Arenpeck in Chron. Auſtriaco ad an. 1439. „In vigilia apoſtolorum Simonis & Judæ obiit Sereniſſimus Princeps ALBERTUS V. Rom. Hungar. & Boh. Rex glorioſiſſimus, „Dux Auſtriæ & Styriæ, fideliſſimus Marchio Moraviæ.

** De Liberis Ejus vide Tab. noſtram II. Genealogicam Tom. I. Tres filias ipſi fuiſſe probamus: Hedwigen: Bernhardi VI. Principis Anhaltini: Margaretham: Henrici Ducis Brunſvicenſis: & Annam: Alberti Com. Ruppinenſis Conjugem: quare cum Hedwigen Henelius omiſerit, nos ex Henelio quartam hanc filiam, SCHOLASTICAM nempe: Johanni I. addimus, nomine Matrem Scholaſticam referentem, quam RUDOLPHI III. Elect. Saxoniæ Filiam fuiſſe Diplomata l. c. ad no. 46. teſtantur.

*** Viti Arenpecki Chronicon Auſtriacum: „Inclytæ Indolis ſpecioſiſſimus Adoleſcens LA„DISLAUS: Rex Hungariæ: Bohemiæ: Dalmatiæ: Croatiæ: Serviæ: Raſciæ: Gallitiæ: „Ladomeriæ: Comaniæ: & Bulgariæ: Dux Auſtriæ: Sleſiæ: Lucenburgæ: Stiriæ: Karin„thiæ: & Carniolæ: Landgravius Alſatiæ: Marchio Moraviæ: Burgoviæ & Luſatiæ: Comes „Habſpurgi & Tyrolis: Pherretis: Kyburgæ & Chiny: & Dnus Marchiæ Slavonicæ & Por„tus Naonis: Divi Caroli Quarti Romanorum Imperatoris, Bohemiæ Regis Pro-Nepos & „Sereniſſimi Sigismundi ſimiliter Romanorum Imp. ac Hungariæ, Bohemiæ &c. Regis Ne„pos; & Illuſtriſſimi Alberti: Romanorum: Hungariæ: Bohemiæ &c. Regis Auſtriæque „Ducis ex Diva Elizabeth ſua conthorali prædicti Sigismundi Filia, poſthumus regio Caſtro „Kamaron Hungariæ VIII. Kal. Martii in die Cathedræ S. Petri, ortus anno Dmni M. CCC. XL.

Digitized by Google

enſi Comite: inde Vicegradum una cum Regiis Inſignibus deduxit. Sed cum nec arcis munitioni nec Hungarorum animis ſatis fideret ad Fridricum AUSTRIACUM, quem hoc ipſo anno ad III. Kal. April. Germaniæ Principes uno conſenſu Regem Romanorum declaraverant, hujus quidem nominis tertium, iis vero qui Ludovici Bavari antagoniſtam Catalogo Cæſarum non expungerunt, Quartum, Poſthumi Agnatum confugit: ejusque fidei & Regium Puerum & Coronam quam deceptis Proceribus ſecum aſportarat, commendavit. Advenit interea, quem ad Regnum Maximates de Reginæ gravidæ Partu incerti, Joanne Hunniade Corvino: Tranſylvanæ Regionis (quam Germani ſeptem caſtra nuncupant) Regulo præcipuo Auctore, Reginaque tunc non tam conſentiente, quam non recuſante, acceſſiverant, Vladislaus Rex Poloniæ, qui & ipſe Hungariæ Rex in Alba Regali a. d. 17. Julii coronatus eſt, cumque vera ad eam corona deeſſet, quippe quæ in Reginæ erat Poteſtate, e Simulacro S. Stephani (quod in funeſtum augurium a nonnullis tractum fuit) Diadema ſumtum, ac re jubente in coronandum Poloni Caput uſurpatum. Impoſuit autem Diadema utrique Regi idem Antiſtes, Dionyſius Zechius: Strigonienſis: Metropolita Cardinalis: Ladislao quidem volens, ac Vladislao coactus, Æneas Sylvius hanc Polonorum in Familiam Auſtriacam gravem Injuriam mire exaggerat Epiſt. 101. idemque epiſt. 40. non potuiſſe aut matrem aut Populum aut inſtantem belli Metum Jus Infanti auferre atque alteri concedere graviter contendit.

VLADISLAUS REX POLONIÆ eligitur REX BOHEMIÆ:

In nova Marchia d. 21. Sept. diem ſuum obiit Fridricus Elector.

FRIDRICUS Elect. Brandenburgicus moritur:

In Bojemia quoque magna fuit Procerum in eligendo Rege Diſſenſio: poſt multas Diſceptationes Regnum Alberto Bavariæ Duci, cum propter ſpectatam ipſius Virtutem, tum propter Infantis Poſthumi Ætatem Gubernaculis & inſtantibus Periculis minime ſufficientem, certis quibusdam Conditionibus delatum. Verum ille Legatis gratias accurate & benigne egit, magnaque moderatione oblatum ultro Regnum recuſavit, cum & Jus Infantis oſtenderet eo magis tutandum, quo minus ille (hoc ipſe miſerandus) poſſet: & Cæſaris Prohibitionem a quo ſibi ne Pupillo Paternum Avitumque Regnum ereptum iret, denunciatum eſſet, allegaret.

Albertus Dux Bavariæ Bohemiæ Regnum recuſat:

Hinc ad Fridricum IMP. ipſum itum, qui ſimili modo, qua Regnum ne in agnatum videretur Injurius, qua Regni Tutelam diſſidiis Gentis Bojemicæ territus, molemque Regni turbulenti averſatus, accipere renuit, curæ ſibi interim futurum pollicitus, ubi REX Puer bene educaretur, eaque in re nullum ſe privatum ſpectare velle Emolumentum: Tandem igitur LADISLAO legitimo Hæredi Regnum decretum: duoque interea Gubernatores deſignati: Maynardus a Nova Domo & Ptaſco ſuæ utrique factionis Princeps, qui cum diverſa in Religione ſentirent, non diu inter eos Concordia ſervari potuit.

Gubernatores Regni Bohemiæ deſignati:

Anno

CHRISTI 1441.

Ptaſcone per mortem ſublato, Maynardus ſolus rerum in Bojemia potiri cœpit, ſed cui ſtatim ab Huſſitis Collega datus ſive potius æmulus GEORGIUS PODIEBRADIUS: Baro a Kunſtadt: Vir rei militaris Peritia, rebusque ſtrenue geſtis inſignis; Is vero majora animo agitans Pragam omnem cum Arce ſuam in Poteſtatem hoc modo redegit: Mittit conjuratos qui conſtituta Urbis invadendæ Die Incendium in Parte Urbis admodum remota excitant, concurritur ad Ignem reſtinguendum, interea Georgius ex adverſa Parte cum Copiis muros invadit, nec mora: proditores portas in inſtanti aperiunt, trucidantur reſiſtentes: ex eoque Tempore, Maynardo in Vincula conjecto, Podiebradiumque abducto, Praga omnis totaque Bojemia GEORGIO, Huſſiticarum rerum fautori Patronoque paruit. In Sileſia tamen ad neminem unum ſumma Imperii rediit, ſed ſeparatim ſuas ſinguli ditiones ad arbitrium ſuum adminiſtrarunt, ſic tamen ut LADISLAUM plerique pro Rege agnoſcerent, ac pro eo cum Germanis, Auſtriacis, Moravis ac Hungarorum Parte, quibus Sigismundi atque Alberti grata erat memoria, Inimicitias adverſus Polonos exercerent.

eminet inter omnes GEORGIUS PODIEBRADIUS:

Ceterum dum in Hungaria Reginam inter ac Polonos coronæ cauſa acriter diſceptatur: Amurathes Turcarum Tyrannus eam Occaſionem minime negligendam ratus inſignem Exercitum conſcribi curavit, qui Meſite Bego Duce per Valachiam Transalpinam in Tranſylvaniam irrumpens a Joanne Hunniade, paucis admodum Copiis inſtructo, una cum Duce ejusque filio feliciter cæditur & profligatur. Turcarum XX. millia periiſſe ſcribuntur, ex Ungaris autem tria circiter millia deſiderata.

Johannis Hunniadis Victoria a Turcis reportata:

Anno

Digitized by Google

Anno
CHRISTI 1442.

Poloni Majores facta manu Sileſiam depopulantur, ac latrociniis infeſtant: quibus vicem reddentes Sileſii Velunenſe Territorium vexant, Leonhardo Haſſenheimer: Auſtriaco Duce, qui ab Eliſabetha Regina Wratislaviam miſſus bonam in reprimendis Polonis operam navavit. Sed obſtiterunt diſſidia domeſtica: ab Conrado quippe Albo, Olsnicenſi, qui ſuperioribus annis Rege LADISLAO deſerto ſeſe cum Polonis conjunxerat, magno illorum agmine in Sileſiam deducto. Quibus impares Wratislavienſes inducias cum Conrado pacti ſunt: ſuburbia interim Lignicenſia a Conrado vaſtata, & cremata, ſicut & multa ex vicinis Oppidis. Bellum Sileſios inter & Polonos exortum:

In Hungaria magno Partium ſtudio, ne Regnum nobiliſſimum inteſtinis diſcordiis laceratum immaniſſimi Turcarum Tyranni Prædæ exponeretur, de Pace inter Vladislaum & Eliſabetham Reginam Viduam actum, jamque inventæ erant Concordiæ rationes, niſi Spem Pacis repentina Eliſabethæ Mors præcidiſſet, quæ Jaurinum a Vladislao reverſa, cum levi morbo tentari cœpiſſet, triduo poſt magnis Torminibus interiit, a. d. 24. Septembr. non ſine * Veneni Suſpicione ob moriendi Celeritatem. ELISABETH REGINA HUNGARIÆ moritur:

Hyems hujus anni tam continua & acris, ut molendinorum Uſu ceſſante, frumentum in Mortariis contundi oporteret. Hyems acris:

Glogoviæ Incendium fuit in Platea Judæorum Die S. Marci: qua occaſione Populus uſus domus Judæorum diripuit ac Synagogam everſit. Incendium Glogoviæ ſuborum:

Anno
CHRISTI 1443.

Regina Vidua defuncta Hungari prope omnes, qui cum illa ſenſerunt, ad Vladislaum defecere, quæ Res magna ejus factioni momenta attulit: Bojemi contra, qui ſub Joanne a Brandeſio cognom Griſca, aliisque Præfectis Caſſovianæ Provinciæ loca quædam munita tenebant, ad FRIDERICUM Regis poſthumi Tutorem reſpiciebant. Is vero Pupillum impenſiore Cura obſervans: Bojemos Ejus Vindices latius in Hoſtem excurrere & ex eorum agris, quod adverſæ factionis erant, prædas agere patiebatur. Turbæ in Hungaria & Bohemia:

Circa eadem Tempora Vladislaus Hunniadis victoriis inſiſtens, majori ſtipatus Exercitu, & ipſe in Hoſtem profectus, magna in eum clade adfecit: adeo ut Amurathes ad Pacem ultro petendam inclinavit: quam Deſpota Serviæ adnitente, facilius admiſit Vladislaus, quod inteſtinis bellis fluctuare Poloniam nunciaretur, & Fridricum Cæſarem Adverſarium haberet, a cujus Amicitia Hungarorum Proceres nonnulli non erant alieni. Pax igitur in decem annos facta eſt: Hungaris in Evangelium CHRISTI, Turcis in ſuum Alcoranum jurantibus. Hanc Pacem Julianus Cæſarinus Cardinalis, Pontificis Legatus, quam ne fieret, impedire nequiverat, factam diſturbare omnibus modis nitebatur. VLADISLAUS REX HUNGARIÆ & Poloniæ Pacem cum Turcis ad Decennium ſancit:

Sileſia latrociniorum Cladibus hoc etiam anno vehementer afflicta & vaſtata paſſim a Prædonibus Bohemicis Polonis & Indigenis quibus ſe Conradus Albus Olsnicenſis junxerat. Quæ cauſa fuit, ut Wratislavienſes fœdus fecerint cum Wilielmo Oppavienſium & Monſterbergenſium Duce, cujus Auxilio multas arces a Latrunculis occupatas expugnarunt ac diruerunt: quas inter Carpenſteinum, Neuhauſs prope Patſcoviam, nec non Teppilwodam fuiſſe ſed Epiſcopo Wrat. reddita in Annalibus MSS. legere memini: idemque teſtatur Pohlius. Sileſia Latrocinia vaſtata:

Anno
CHRISTI 1444.

Vladislaus Rex Hungariæ & Poloniæ, Pacem cum Turcis ad decem annos factam ſuſtulit, coactisque ex Hungaria Copiis, & Auxiliis undique accerſitis Turcarum fines invadit VVladislai Rex Hung. & Poloniæ ad Varnam Clades.

* Claris hoc affirmat Verbis Viti Arenpecki Chronicon Auſtriacum: Tom. I. Script. Rerum Auſtriacarum R. P. D. Hier. Pez: pag. 1254. „Ipſa denique ELIZABETH intoxicata, ut „dicebatur, per Regem Wladizlaum in Maſtrutis martaris (i. e. in veſtibus aut pellibus „marturum ſive martium) anno Dmni M. CCCC. XLII. feria IV. ante S. Thomæ Apoſtoli in „Piſonio moritur.

Eundem diem Obitus refert Paltrami ſeu Vatzonis Conſulis Viennenſis Chronicon Auſtriacum ad an. 1442. l. c. p. 735.

Digitized by Google

invadit ſperans ſe facile capturum omnia, quæ in Europa Turcæ Græcis ademerant, cum Amurathes procul in Aſia Bello Caramanico diſtineretur, & Chriſtianorum Claſſis Anguſtias Helleſponti obſideret, hoſtem ex omni Græcia promtius ut videbatur excluſura. Suas itaque promovebat Copias appetente jam Hieme, recta petiturus Callipolin, ſed illas longe minores quam oportebat, cum ad famam initæ Pacis maxima Pars Cruce ſignatorum domum abiiſſet, & Poloni ſimul & Valachi diſceſſiſſent. Nicopolin Bulgariæ cum ventum eſſet, Rex obvium habuit Draculum, Valachiæ Principem Montanæ, Virum impigrum & manu ſtrenuum, qui Regem conſpiratus, Exercituumque & Militum paucitate conſternatus, Vladislaum per omnia Sacra perque Salutem Orbis Chriſtiani obteſtari coepit, ne tenderet ulterius, ſed Populos reduceret ſuos, & in loca tutiora ſe reciperet; Imperatorem Turcicum ajebat, ſi venatum exiret, majorem ſecum trahere Comitatum, quam eſſet totus Chriſtianorum Exercitus & inſuper hyemem inſtare, quæ rebus gerendis magnopere ſit offutura. Verum cum Fata urgerent Europam, Conſilium hoc ſaluberrimum, quod omnes partim invidi & malevoli, partim timidi & meticuloſi videbantur, cum a Rege tum a plerisque Ducum repudiatum fuit; Tum vero Dracula ingemiſcens, Regi duos Juvenes patria Valachos, qui locorum obviorum omnium erant peritiſſimi dono dedit, & inſuper totidem Equos miræ Pernicitatis, quorum Ope ſi quid accideret Saluti ſuæ conſulere poſſet, quin & Filium ducentem quatuor Equitum præſtantiſſimorum millia, quod Regi Suppetias ferent in Caſtris reliquit, & tandem infecta re domum ad ſuos rediit. Nec multo poſt Vladislaus cum Amurathe qui incredibili Celeritate ad illum feſtinaverat, ad Varnam (veteribus Dionyſiopolis fuit XX. mill. diſtans a Byzantio) congreditur. Certatum eſt totos Dies noctesque tres, diu fortuna ancipiti, ſed ſtetit tandem Victoria penes Turcas. Rex ipſe pugnans fortiſſime occubuit, & omnibus prope Copiis miſerrima Strage deletis inſanabilis accepta fuit Clades. Magna quoque Hungaricæ & Polonicæ Nobilitatis Pars periit, ſed CORVINUS rebus deſperatis fuga ſalutem invenit. Incidit hæc Pugna quam Philip. Callimachus imprimis claravit edito Commentario de Rebus geſtis Vladislai in IV. Id. Novembr. Et hoc quidem modo Vladislaus, qui Ladislaum Poſthumum Regno paterno avitoque ſpoliaverat, occubuit.

Conradus Albus Dux Olsnenſis a Fratre captus;

In Sileſia Conradus: Epiſcopus Wratislav. Fratrem ſuum Conradum Album, Hoſtium Patriæ Fautorem, Wratislaviæ XVI. Kal. Martii: 2. noctis hora cepit, Niſſamque abductum non prius dimiſit, quam gravis interveniſſet de ſervanda Pace Sponſio. Nec diu tamen hanc Conradus ſervavit ſed ad Ingenium brevi poſt rediit.

Margaretha Duciſſa Olavienſis renunciat omni Jure quod ſibi competere potuit ſuper Caſtrum Jettſch.

Nic. Weigel Rector Acad. Lipſ. moritur:

Lipſiæ obiit * Nicolaus Weigel: Canonicus Wratislav. S. Theol. Profeſſor ex Pago quem Henrici villam vocant, oriundus, Rectoratum Acad. Lipſienſ. geſſit: A. C. 1427. XIII. Kal. April. Brega noctu occupata.

Bellum Sileſios inter & Polonos ob Ducatum Severienſem:

In Polonia minore belligerabatur Boleslaus Opolienſium Dux cujus magna fuit Auctoritas, & juvabant eum cæteri Sileſiorum Duces, ut fere cognati inter ſe erant & adfines. Cauſa belli erat quod Sbigneus Cardinalis & Epiſcopus Cracovienſis a Wenceslao Teſchinenſium Duce, Territorium ſive Ducatum Severienſem Pecuniæ ſumma non magna (ſex quippe millibus duntaxat Marcarum Pragenſium) arte quadam uſus ad ſe traduxerat. Cui in adeunda Poſſeſſione cum a Nicolao Ratiborienſium Duce Difficultas objecta eſſet, & ob id Poloni, Petro Saffranecio ductore, eum bello proſequerentur, forte Contagio & incommoda belli Boleslaum Opolienſem qui extra noxam erat, attigerant. Is igitur a Polonis res repetebat: ni redderentur, bellum denunciabat. Cumque nulla ipſi a Polonis, quorum Rex Ungaricis Rebus & bello Turcico implicatus erat, fieret ſatisfactio: Mercatores Wratislavienſes ad nundinas Wratislavienſes ituros diripuit, & ad ducenta millia aureorum numum ademit. Interfecto demum in bello Varnenſi Rege, Conventus in minore Glogovia habitus & Pax aliqua inter Polonos & Bernhardum atque Boleslaum Opolienſium Duces ibi facta, ſed quæ brevis minimeque diuturna fuit. Convenit autem, Cromero ſcribente, ut captivi utrimque data Cautione dimitterentur: Polonis cum aliquo alio bellum gerentibus, ut liceret ex Opo-

* Vitam Ejus Celeberr. Mart. Hanckius edidit Cap. XXIV. de Sileſiis Indigenis Eruditis. Conditorium Lipſiæ conſecutus eſt in S. Nicolai Templo hoc Epitaphio:

Anno M. CCCC. XXXIV. XI. Septembr. obiit Venerabilis
& eximius Vir S. Theol. Profeſſor: M. Nicolaus Weygel de Prega:
Collegii Majoris Collega, Canonicus Eccleſiæ Vratislav, hic ſepultus.

Digitized by Google

Opolienſi Agro Commeatum petere, Duces vero ne cui adverſus eos opem ferrent, neve ſuos homines ferre permitterent, ac ne Tranſitum quidem præberent per Ditionem ſuam latrunculis & hoſtibus Polonorum. Si quid Injuriæ damnive datum eſſet alteris ab alteris, de eo bini utrinque Arbitri certis locis convenirent ac deciderent. De univerſa autem Controverſia, ut Vladislai Regis ſi is reverteretur (incerto enim adhuc rumore de Clade Regia percrebuerat) Arbitrio ſtaretur, ſi cum Polonis Proceribus Duces (qui ob id venturos ſe eſſe in Poloniam promittebant) rem non compoſuiſſent.

Anno

CHRISTI 1445.

LADISLAUS Poſthumus REX HUNGARIÆ denuo electus: conſtituto Regni Gubernatore CORVINO;

Vladislaus a Turcis cæſus in Regno Hungariæ locum fecit LADISLAO Poſthumo, ipſis feriis Pentecoſtes omnium Suffragiis denuo electo & confirmato. Qui tamen quod Puer eſſet (nam annum agebat quintum) placuit Proregem creari, qui interim ſummæ Rei præeſſet cum Imperio, donec Rex ad Ætatem Regno maturam perveniſſet. Eminebat autem inter Competitores Corvinus, ſumma Virtute recentibusque etiam poſt Vladislai interitum in Patriam meritis, ideoque cæteris omnibus citra cujusque Invidiam Prælatus cum fauſta feſtaque Gratulatione Regni Hungarici Pro-Rex ac Gubernator ſalutatur.

Res Epiſcopatus Wratislavienſis;

Cunradus Dux Olsnenſis Epiſcopatum Wratislavienſem ut certis de cauſis, ita certis legibus reſignaverat: Adminiſtratore illius, dum novus Præſul eligeretur, Nicolao Storchio, Canonico conſtituto. Ejus rei pœnitentia ductus Conradus, Ceſſionem irritam reddere voluit, exhibito ſummi Pontificis Reſcripto. Tametſi vero appellarent ab illo Sacri Collegii Sodales, Conradus tamen ad usque mortem in Epiſcopatu manſit. Guilielmus interea Dux Oppavienſis, Capituli hoſtis factus, Ducatum Bregenſem & Grotkovienſem adortus, pagos aliquot Cleri Wratislavienſis exuſſit. Sed cujus controverſiæ Compoſitio inter Guilielmum quem dixi, Hermannum Zettras, & Opicium Czirnum ex una, Capitulum autem ex altera Parte per Henricum Ducem Glogovienſem & Conſules Wratislav. hoc ipſo anno non tractata modo, ſed & perfecta fuit. Reperitur quoque in Archivis Capituli ſententia arbitraria eorundem Conſulum inter Nicolaum Storck Capituli Plenipotentiarium, & Cruſchinam Capituli Adverſarium, lata. Quin & circa idem Tempus Bolko Dux Opolienſis conſenſu Epiſcopi & Capituli Zigenhalſum Georgio Stoſchio oppignoratum per mille ac ſexcentos florenos redemit, quinquennio poſt ſoluta per Epiſcopum Duci pecunia Eccleſiæ rurſus vindicatum.

Anna Comes Ciliæ Wladislao Duci Teſſinenſi nubit;

Vladislaus Dux Teſſinenſis & Glogovienſis VIII. Id. Febr. nuptias celebrat cum Margarita, Guilielmi Comitis Ciliæ atque Goritiæ & Annæ Auſtriacæ Filia, cui quidem Comiti ex Anna, Caſimiri II. Pol. Regis & Hedwigis Glogovienſis Ducis Filia, binæ aliæ fuerunt femellæ, utraque Regina, Anna puta Vladislao Jagelloni Poloniæ & Barbara, Sigismundo Hungariæ Regi, poſtea Romanorum Imperatori nupta.

Anno

CHRISTI 1446.

FRIDRICUS II. Elector Brandenb. POLONIÆ Regnum recuſat;

FRIDRICUS ELECTOR BRAND. eligitur Rex Poloniæ, ſed recuſat.

Annus hic natalis Fridrico I. Lignicenſium Duci.

Synodus Diœceſana Wratislaviæ habita.

Indoles REGIS LADISLAI;

Bojemi LADISLAUM REGEM Puerum ſibi tradi a Fridrico Imp. poſtulant, qui teneram Pupilli Ætatem excuſans, in medium produci illum ſuisque videndum exhiberi curavit. Ibi egregiam Indolis Regiæ Significationem Puer de ſe dediſſe traditur: Erat inter nobiles ad Cæſarem Legatos, Johannes Giſcra, homo bellicoſus, & qui contra Vladislai Factionem fortiter ſe geſſerat. Is Regis Manum deoſculatus ac narrare exorſus, quantis ſe Periculis pro caro ipſius Capite objeciſſet, Tu vero, inquit, mi Rex, quo animo hæc accipis, qua tandem remuneratione operam Tibi fideliter navantium compenſabis? Puer ad hæc tacitus, Cæſaris Diſpenſatori Sacculum, ex quo Stipendia dare ſolitus erat, clam aut forſan ipſo diſſimulante eripit, depromptosque inde ſex numos Griſcæ in volam ingerit. Ille Crumenæ inſutos palam omnibus oſtentabat, Regiæ Liberalitatis Argumentum. At Legati re non impetrata domum indignabundi reverterunt.

Controverſia inter Ducem

Leonhardus Haſſenheimer Copiarum Wratislav. Ductor, perfidiæ ac Proditionis accuſatus, mandante Senatu Wratislavienſi in Oppido Neumarckt capite poenas luit.

Quam

Digitized by Google

Teſſinenſem & Wratislavienſes: Quam ob cauſam Vladislaus Teſſinenſis ac Glogovienſis Princeps bellum Vratislavienſibus denunciat illosque graviter affligit. Sedata eſt triennio poſt ea Controverſia a Petro Epiſcopo.

X. Kal. Septembr. Mortalitatem explevit Johannes Huffnagl: M. D. Pragenſis & Olomucenſis Eccleſiarum Canonicus: Reip. Wrat. Medicus.

Anno
CHRISTI 1447.

Pax inter Polonos & Duces Teſſinenſes ſancita: Nicolaus & Wenceslaus Ratiborienſium & Boleslaus Teſſinenſium Duces Cracoviam profecti Pacem cum Polonis reddita Sbigneo, Epiſcopo Cracovienſi, Severia fecerunt.

CASIMIRUS Dux Lithuaniæ in Regem Poloniæ coronatus: Coronatio Regis Poloniæ Caſimiri cui e Sileſiæ Principibus interfuere Boleslaus & Ladislaus Teſſinenſium, Wenceslaus Ratiborienſium Duces ac multi Bojemi Moravi ac Sileſii.

Conradus Dux Olsnenſis Epiſcopus Wratislav. moritur: Conradus, Epiſcopus Wratislav. is qui a Concilio Baſileenſi Confirmationem impetravit Statuti, quo cautum eſt, ne Dignitates Sacræ tribuantur vel externis vel extra Diœceſin natis, vel qui non ornati eſſent gradu Doctoris in Profeſſionibus ſuperioribus, a. d. 9. Auguſti diem ſuum obiit: Epiſcopus anno XXX. Qui cum triennio ante Epiſcopatum certis quibusdam Pactionibus renignaſſet, fratrum Ducum Admonitione Gubernationem iterum ſibi vindicavit, invito etiam Capitulo huc usque retentam: Succeſſor illi datus Petrus Novagk a Pago Genitali ſic dictus, Decretorum Doctor ac Præpoſitus Wratislavienſis: quem plebejo ac humili loco natum ſingularis Virtus, Doctrina ac in Rebus agendis Prudentia ad Epiſcopatum evexerunt. Cum autem Principibus Sileſiæ minus grata eſſet iſta Electio: Guilielmus Oppavienſis arma vertit in bona Epiſcopi & paucis diebus totam ferme ditionem divaſtavit, poſt Clades tandem acceptas, Vladislai Teſſinenſis & Glogov. opera Collegio Sacerdotum reconciliatus.

ſuccedit PETRUS NOVAGK:

Anno
CHRISTI 1448.

Fata Ducatus Lignicenſis: Obiit hoc anno Eliſabeth: Ludovici Ducis Lignicenſis Vidua: Friderici Elector. Brandenb. Filia, quæ 12. annis a Mariti Morte rerum potita in Spem Succeſſionis Fridericum ex Hedwige filia & Joanne Lubenſi Nepotem educaverat. Cui conſilio plerique e Lignicenſibus adverſati: Fridrico cum utroque Parente pulſo ac repudiato LADISLAI REGIS qui Principatum Jure Feudi ad ſe devolutum * contendebat, partes ſequebantur, in cujus etiam verba triennio poſt die Veneris, quæ præcedit Dominicam Jubilate, ut notat Crenzhemius, cum a Nobilibus quam Civibus juratum, ac Misniæ Marchionibus de poſſeſſione Ducatus Spes facta eſt. Lignicenſes Cives quod fluxa fuiſſent in Principes fide, Winde-Hütte vulgari Convicio nuncupati. Quod ad tam atrox facinus eos impulerit, quis re tantæ Perfidiæ præcipuus Auctor fuerit non ſatis liquet, credibile eſt, ipſos liberius vivendi poteſtatem affectaſſe, quam in vicinis Ducatibus Wratislav. ac Svidnicenſi jam florere incipientibus ſub Regibus Bohemiæ eſſe videbant. Goldbergenſes non aſſenſerunt iſti Perfidiæ, ſed in fide conſtantes permanſerunt, & Duciſſam Hedwigim cum filiolo Fridrico ad ſe receperunt & ut fideles Subditi aluerunt & coluerunt, ob eam rem in magna Gratia apud ſuos Principes poſtea conſtituti & laudem conſtantiæ adepti ſunt.

Anno
CHRISTI 1450.

Mutatio Monetæ in Sileſia: In Sileſia propter monetæ mutationem multum fuit circa hæc Tempora Diſſenſionum: Cudebatur enim in omnibus ferme Civitatibus moneta, eaque vilis, ac pondere & bonitate minus proba: quam cum Poloni recipere detrectarent, Commercia non parum impediebantur. Itaque Senatus Wratislavienſis, cujus permagni referebat, huic malo remedium adferri, examinatis taxatisque diligenter per Zygoſtaten omne genus pecuniis, multorum Principum ac Civitatum numos reprobabat, edictoque publico vetabat expendi: Quæ res multorum annorum Controverſiæ cauſam præbuit.

Fata Ducatus Olsnenſis: Conradus Albus ** Olsnicenſis, quod Hoſtes Sileſiæ juvaret, a Filio Conrado Albo Juniore opera quorundam Ordinum Provinciæ captus, tandemque intercedentibus

* Adde quæ ad Tab. V. Genealog. no. 26. & 37. Tom. I. Scriptor. noſtrorum dixi.

** Adde Roſitzium ad annum hunc 1450.

Digitized by Google

bus Episcopo Petro ac Vladislao Glogov. ex Carcere dimissus, cum filio omni ditione cessisset, quod reliquum Vitæ fuit Wratislaviæ exegit.

Anno
CHRISTI 1451.

Wratislaviæ Jubilæus fuit Pontificius quo Nicolaus V. P. R. ad Spatium unius anni post peractum Romanum his gentibus indulsit remissionem Peccatorum, modo quisque mediam Partem viatici quod insumpturus fuisset si Romam proficisceretur, in arcam huic negotio destinatam reponeret. Annus Jubilæus:

Casimirus III. Pol. Rex mercatoribus * Polonis Iter claudit, mercesque Wratislaviam & in Silesiam propter nova Telonia isthic instituta exportare vetat, externis quoque Mercatoribus ac præsertim Norimbergensibus Cracoviæ & aliorum Opidorum Domiciliis, propter eam quod Polonis victus quærendi rationem præriperent, interdicens. Cum Boleslao vero Opolienſium Duce rursus propagavit Inducias. Discordia inter Poloniam & Silesiam:

Velnunensis Ora a Silesiis vexata, equitumque Velunensium complurium Cædes a Joanne Gels Silesio in Conflictu patrata.

Ad Fridericum Cæsarem novos Hungari Legatos mittunt, Regem & Coronam reddi postulatum. Austriaci quoque de Principe tutelæ eximendo suisque tradendo mussitant. Sed quibus idem quod antea Responsum datum. At Bojemi quod audivissent Imperatorem Romam Iter parare, per Udalricum Rosenbergium, Zdenconem Sternbergium, & alios quosdam Proceres, minacius etiam urgebant, ni Rex sibi detur, alium sè sibi Regem creare cogi denunciantes. Sed qui tamen Æneæ Sylvii ad comitia Bojemica Benescaviæ ob infectum Pragæ Aërem tunc habita, ab Cæsare Legati blanda Oratione cum præsertim ipsis promitteretur, si in fide permanerent Cæsarem ipsis Regem, cumprimum is justam Ætatem attigerit, primis esse traditurum, utcunque deliniti Cæsaris tandem Consilio acquieverunt. Hungaria & Bohemia LADISLAI REGIS Adventum petit:

Barbara, Sigismundi Imp. Uxor hoc anno obiit Melnicii, quod oppidum dotale Reginarum Bojemiæ, ad quartum a Praga Lapidem distat: sepulta Pragæ in D. Viti Templo Cathedrali, cum grassata fuisset per id Tempus Pragæ Pestilentia & circumcirca in Regno Bojemiæ, item Moravia, Silesia, Polonia, Austria. Vixit a Morte Mariti annos XXIV. fœmina incontinens ut videre est ex Æneæ Sylvio. BARBARA Imperatrix moritur:

Anno
CHRISTI 1452.

Fridricus Imperator ineunte anno ** Italiam ingressus comitantibus eum inter cæteros LADISLAO Pupillo, Alberto fratre, nec non Rudolpho Glogovienſium & Vladislao Tessinensium in Silesia Ducibus, Eleonoram sponsam, Edmundi Regis Portugalliæ Filiam navibus in Italiam advectam Senis excipit, eaque secum Romam deducta Idibus Martiis ibidem in Regem Longobardorum, biduo autem post cum nova nupta in Romanorum Imperatorem coronatur: Neapolin inde cum Conjuge profectus, Æneæ Sylvio Ladislai Curam commisit, qui tamen quin ab Hungaris & Austriacis nonnullis conspirantibus abriperetur, parum abfuit, Præceptore Ejus ut coepta juvaret, (Nicolao Crottendorffio) pecunia ac promissis uti postea compertum est, corrupto atque ob id in Vincula conjecto: Cum tres Legati Hungarici, quos longo Superbiæ Spectaculo tria millia Equitum sequebantur, ad Frid. Imp. Neapolim missi essent, ut diadema Regni sui redimerent, occlusas Urbis Portas invenerunt, quod tam vasta & otiosa Pompa vel majoris Spei Judicium præ sè ferrent, vel ad Ostentationem aut exprobationem instituta sino ad Terrorem videretur. Illis per nuncium respondit Imperator, non Legationem veram FRIDRICUS IV. IMP. in Italiam proficiscitur:

* Dlugossus lib. XIII. ad an. 1451. „Constitutum insuper tunc fuit, ut ad reprobandum exter„minandumque fora Annalia Civitatis Wratislavienſis, quibus homines Regni Poloniæ per „Impositionem novorum Teloneorum gravabantur, transitus Mercatoribus Regni Poloniæ „in Wratislaviam prohiberentur, & pro die S. Joh Baptistæ in Posnania, pro die S. Elizabe„thæ in Wyelun, & pro medio Quadragesimæ in Calisch, salvis Teloneis antiquis, annalia „fora frequentarentur. Molestè tulerunt hanc Constitutionem Cracovienses Mercatores, „unde petebant eam, ex multis Respectibus abrogari. Sed responsum illis fuit, ut patè„rentur eam, donec experientia melior, utile a damnoso discuteret.

** Extat Nicolai Lanckmanni de Falckenstein Historia Desponsationis & Coronationis FRIDRICI III. IMP. curatius edita Tom. II. Scriptorum Rerum Austriacarum R. P. Dn. Hieron. Pezii.

Digitized by Google

Lord Mansfield's Speech.

Lord Mansfield's Speech.

Lord Mansfield's Speech.

ritur: Venturum TE quamprimum in Regnum Tuum probo, si modo imperaturus veneris non pariturus. Inermem impotentemque intrare non laudo, nisi bicipitem Mater peperit ut ex Capitibus duobus unum Viennæ apud amicos dimittas, alterum Bohemorum dubiæ credas fidei. Vale. Eas vero litteras ab Udalrico Ciliæ Comite ad Georgium Podiebradium missas, atque adeo rem istam Joanni capitalem fuisse iidem asserunt. Cum enim suppresso nomine in Concilio de facto quæreret, omnes atque adeo ipse suo loco Sententiam rogati, Patriæ hostem esse qui talia scripserat & capite plectendum statuere. Prolata ergo Epistola ejus manu scripta & annulo signata damnatus Ore suo, comprehenditur miser eique duarum horarum Tempus datur, in qua & animæ suæ Saluti & Rebus domesticis consulat, si velit. Nec diutius vitæ dimissus Gladio percutitur, in Vigilia Nativitatis Mariæ in Civitate antiqua Pragensi & sepultus in Hospitali circa Pontem Pragensem. Proditor Epistolæ Ciliensis mox & ipse Pœnas luit, Udalrico quippe Eyzingero incensus, quod omnia ejus valeret Auctoritas, nobilitati Austriacæ invisus repente factus, tamque acriter apud Regem accusatus, ut qui Regem hactenus in potestate sua habuerat, ac Dominus Domini fuerat, mox omni potestate & administratione privatus, aulaque adeo Regia exulare jussus sit: abeunti insultantibus sic ut nec illorum manus quibus lapidibus eum petere in animo habebant, fuisset effugiturus, nisi eum Albertus Marchio Brandenburgensis ad Portam deduxisset, insigni profecto Documento quam lubricus sit primus apud Reges Locus, quamque non fidendum sit fortunæ, præsertim Aulicæ, quæ sæpe quos libitum est in altum tollit, ut lapsu graviore ruant.

Smirzitius capite plexus:

Udalricus Ciliæ Comes aula exulare jussus:

Sub Initium Mensis Octobris LADISLAUS Iglaviam venit de Praga, cui Georgius Gubernator, aliique Barones, Nobiles, ac Civitatum Consules obviam progressi, magna cum Lætitiæ Significatione exceptum in Regno Metropolim deduxerunt, Quatuor enim millia cum Rege iviſſe memorant, nec minorem fuisse Bojemorum Numerum. V. Kal. Nov. in quem incidit Festum Simonis & Judæ Apostolorum in Summo Templo, quod in D. Wenceslai Monte situm, Coronatio solito ritu peracta est, imponente Capiti Regis Diadema Dionysio Cardinali, Strigonienſi. Ita enim Dubravius & alii, etsi Cochlæus auctor est a Johanne Episcopo Olomucensi inauguratum & inunctum fuisse, præsentibus aliis Episcopis Patavienſi, Strigonienſi, ac Varadienſi. Sumptus omnis a Bojemis collatus est, adeo liberaliter, ut superfuerit quod arces nonnullæ Regni magna Pecunia oppignoratæ redimerentur: sed quæ Gubernatori vel amicis Ejus fuerunt commissæ. Sunt qui scribant, peracta Coronatione permissum fuisse cuilibet, ut suo arbitrio vel sub una vel sub utraque Specie communicaret: ipsum tamen LADISLAUM ut Hussitarum Templa intraret, eorundemve Sacris interesset, adduci non potuisse.

LADISLAUS REX in Bohemiam redit:

Johannes Capistranus Aprutius e Franciscanorum Sodalitate Monachus, Bernhardini Senensis Auditor, Vir Singularis facundiæ & Sanctimonia Ævo illo clarus, qui ante biennium ex Italia in Germaniam a Pontifice missus fuerat, mense Februario XXX. sui Ordinis Monachis secum adductis, Vratislaviam venit ibique concionari cœpit. Acriter invectus est in Vitia: taxavit Luxum in vestitu, Cibo & Potu, alveolos, tesseras, chartasque lusorias magno numero congestas & coacervatas cremavit, ad expeditionem contra Turcas Populum animavit, verba denique per duas sæpe horas Latino Sermone fecit: Interpres autem ejus etiam ulterius. Intulit in Silesiam primum Monachos Franciscanos qui se Observantes & Bernhardinianos appellant, & fervorem in Judæos. Vid. Curæus.

Capistranus VRATISLAVIAM adpulit:

Tractatum sub id Tempus Wratislaviæ in Curia Senatoria per Legatos Regios Matrimonium inter Casimirum Poloniæ Regem & LADISLAI Sororem Elisabetham, negotium perfectum tandem die XX. Augusti, Elisabetha Casimiro cum ducentum millium aureorum desponsa.

ELISABETH LADISLAI REGIS Soror CASIMIRO REGI POLONIÆ nubit:

Incidit & in hoc annum lamentabilis Obsidio & Excidium nobilissimæ urbis CPolitanæ, quam Mahumetes Turcarum Tyrannus, Nicetæ & Trapezuntis Imperio eversо, post 50. dies obsidionis Vi & armis expugnavit, idque d. 29. Maji: ibi Cæsar, inquit Æmilius, quoad fortuna non invidit, egregie pugnavit nec inultus periit. Atque hic Imperium Orientis cujus sedes annos supra mille & septuaginta Constantinopolis fuerat, prorsus ad Turcas transiit. Historiam eo ipso Ævo peculiaribus libellis scripserunt, Magnus Logotheta Anapolites, Georgius Protovestiarius lib. III. Chron. c. 17. Æneas Sylvius Ep. CXXX. Laonicus Chalcocondiles lib. VIII. De eadem Epistolam Theodosii Zygomalæ edidit Crusius in Turco Græcia, sed & Leonclav. in Continuatione Glycæ in Pandectis & Musulmann. De Tempore hujus Cladis litigant Chronologi

CPolis a Turcis expugnata:

logi quorum aliqui dant annum 1452. quos inter Onuphrius, Beutherus & Scaliger de Emend. Temp. At minus recte. Incidit enim hic Casus in 29. Maji & Feriam 3. Ita Crusius in Historia Patriarchica Barbaro-Græca: Μάιῳ εἰκοστῇ ἐννάτῃ ἡμέρα τρίτῃ. Laonicus: Ἄρης ὁ ἦν ἡμέρα. Idem Zygomalus & Gennadius Schol. lib. de Primatu notarunt, jam vero dies 29. Maji erat Feria 3. in anno 1453. non autem in anno 1452. Adde quod Franciscus Foscari Venetiarum Dux in sua ad Fridericum Imp. Epistola (ea est in Epistolis Sylvii 159.) expugnatam scribit Constantinopolin 29. Maji proxime elapsi: Ejus autem litteræ datæ sunt anno 1453. 27. Julii. Et in hanc Sententiam iverunt Æn. Sylvius, Bonfinius, Genebrard. Vignerius. Mechov. Cranzius. Crenzthemius. Leonclavius. Peucerus. Bucholcerus. Curæus. Dreslerus. Reusnerus & plures recentiorum alii. Illud vel obiter Lector molet, velim, CPolim a Constantino M. Helenæ Filio instauratam, sub Constantino Palæologo itidem Helenæ Filio a Turcis occupatam esse, ut recte dixerint Jornan. lib. I. in eis sæpe Regnum deficere, a quorum nominibus inchoatur. Est vero quod Constantinopolitanorum hic mireris detestandam Perfidiam, cum Obsidionem Urbis Turcæ meditarentur, Imperator hanc prospiciens Tempestatem eorum ad opes confugere & pecunias rogare, ut Militem scribere possit, ut commeatum importare, ut arma parare, ut alia quæ defensioni necessaria circumspicere. Illi vero, sibi nihil esse numorum, jam ante turbatos frequenter suos exhaustosque loculos, nihil suis in arcis esse quam araneas & mancas esse reliquas. Sic itaque miserrimus Imp. quem Byzantini deserebant per Avaritiam, quem Græci per factiones per Invidiam & metum, quem Occi-
& IMPERATOR ORIENTIS occisus: dens per Odium diversæ Religionis, urbe jam capta & ipse fugiens occubuit, & Imperium Græcum concidit, & totus orbis Christianus Turcarum Irruptionibus, convulsis repagibus & apertis Obicibus patescere cœpit. Interim vero apud omnes Cives tantum Pecuniæ repertum, fuit, tantum auri & argenti facti & non facti, ut hostis avaris animis exspectationem superaverit, & conceptas Cupiditates abunde exsolverit.

Hyems rigida: Septembri Mense floruerunt Rosæ: secuta inde hyems nivibus & gelu rigida. Initium ejus d. 23. Novembr. a festo autem D. Andreæ ad usque Luciæ tanta frigoris Sævitia, & pertinacia, ut non jumenta modo & Alites, sed & hominum quam plurimi in Agris & Itineribus ineluctabili frigore obriguerint. Vites passim ad imam Radicem, nuces item quamvis annosæ, duro & rugoso Cortice, pleræque omnes exaruerunt, aliæque Arbores similiter contabuerunt. Die Sabbathi qui festum Luciæ proxime secutus, aër mutatus & pluviosus fuit, inde Vis Ventorum ingens per totam Hebdomadem.

Anno
CHRISTI 1454.

HENRICUS X. Dux Glogovicensis Homagium LADISLAO REGI præstat: D. 18. Febr. Illustris Princeps Henricus ejus nominis X. Dux Glogoviæ Majoris in Silesia accepit Feudum Pragæ in Antiquæ Civitatis Prætorio a LADISLAO Bojemorum Rege præstito fidelitatis Juramento. Ita Cochlæus Hist. Hussit. lib. XI. eo quoque * Tempore Henrici filiam ex Conjuge Hedwige (sed sponsæ nomen non exprimit) desponsatam fuisse Magnifico Dno Joanni de Rosis: eumque adjuncto sibi Henrico Fratre (sive filio potius quippe cum frater Henricus jam multo ante decesserat) ipsam non multo post è Glogovia in Bojemiam splendido cum Comitatu deportasse.

Casimiri Regis Pol. Nuptiæ cum ELISABETHE Regis LADISLAI Sorore: IV. Eid. Februarii Elisabetha, LADISLAI Soror, Casimiro Polono in matrimonium collocatur: redimita regio fuit Diademate d. 24. Junii.

Lignicii inter Senatum ac Cives intestinum in dies gliscebat dissidium, eoque tandem ventum: ut Senatoribus plerisque per Seditionem captis, expulsoque Præfecto Regio, Cives missa ad Ducissam & Dominam suam Legatione, admissi sui veniam peterent, culpam deprecarentur, ac se imperata facturos (quamvis è nobilitate quidam id valide improbarent & reclamarent) pollicerentur. Ita igitur Matri cum Filio d. 4. Julii redeunti, totius Civitatis Ordines solemni more obviam processerunt, atque in arcem honorifice & cum magno apparatu reduxerunt. Periisse in illo Tumultu scribitur Hermannus Zettricius, Eques auratus: Math. Groczenschreiber, Magister Civium sive Consul Lignicensis qui Civitatem LADISLAO REGI clam ad illum commeans prodidisse arguebatur, Dignitate ob id equestri a LADISLAO donatus, ex Urbe evasit ac præsenti Periculo se eripuit. Ambrosius autem Pitschin, Lignicensium & ipse Consul, cum

Tumultus Lignicensis:

prius

* Annam: Henrici X. Ducis Glogov. F. Johanni L. B. de Rosenberg uxorem fuisse ad Tab. II. Genealog. Tom. I. no. 44. dixi.

Digitized by Google

prius fuiſſet Notarius è Carcere productus, quod haud dubie unus ex Autoribus defectionis fuerat, capite plectitur a. d. 24. Julii. Nec firma tamen inter Principes & ſubditos fuit Concordia, Fridricus quidem, priusquam adolevit, ad ſuos cognatos Marchiones Brandenburgenſes ſeſe contulit, quorum conſilio & fvaſu ad Regem Bojemiæ Georgium Podiebradium profectus, ejus Aulicus factus eſt, ipſumque Regem ſumma obſervantia coluit, ut contumacibus ſuis ſubditis conciliata ejus gratia reſiſtere poſſet, haud ante tamen quam ſub Mathia Rege adnitente Marchione Brandenburgico Alberto, Matris Avunculo, qui operam fidelem in bellis Bojemicis ac Polonicis navavit, univerſi Ducatus poſſeſſionem poſtea conſecutus.

Caſimirus Pol. Rex contra Crucigeros Marianos in Boruſſia belligeratur: quibus e Sleſia & Bojemia Auxilia mercede conducta abduxere Rudolphus & Balthaſar Principes Saganenſes: Bernhardus Schombergius & Plauenſis Junior Bojemi: ea manus non admodum magna a. d 17. Septembr. ad Choiniciam Opidum cum Caſimiro numeroſiſſimum trahente Exercitum conflixit, ac nobili Clade Regem affecit. Nam quamvis Saganenſium Dux alter Rudolphus fortiter in prima acie dimicans cecidiſſet, Schonbergius etiam vivus in Polonorum manus deveniſſet, Balthaſar tamen animoſe pugnam reſtituit, agmen in quo Rex erat in fugam conjecit, victorque Caſtris Regiis omni Copia refectis, in quibus ad quatuor millia curruum Commeatu onuſta fuere, una cum pretioſa Regis Supellectile potitus eſt. Deſiderata ſunt in hoc prælio ſex millia Polonorum.

Crucigerorum victoria de Polonis: Duce Balthaſare: Saganenſi:

LADISLAUS REX cum Wratislavienſes ac Sileſiorum plerique perſvaderi non poſſent, uti extra Urbem ac Regionis ſuæ Limites contra Leges Patrias, fidei Sacramentum Regi dicerent, conſtituto interim utriusque Civitatis Magiſtratu ac duobus Præſidibus Sbincone de Haſenberg & Henrico de Sternberg commiſſa interim Regni Cura, Gubernatore Georgio aliisque Baronibus non paucis ſecum aſſumptis, Iter in Sileſiam ſuſcepit, ad 8. Id. Decembr. qui dies D. Nicolai Memoriæ ſacer eſt, Wratislaviam ingreſſus & quam honorificentiſſime ſuſceptus. Aderant illi præter Sileſiæ Principes multosque ex utroque Regno, Auſtriaque & Moravia, Gvilielmus & Otto Bavariæ, Fridricus & Albertus Brandenburgi Principes. A Wratislavienſibus autem ſummi honores Regi ſunt exhibiti, ac quinto poſt die in Verba Ejus juratum, applaudente ad Regis Conſpectum multitudine, ſuper Ætatem cordati Principis Indolem & formoſi Oris decus præ ſe ferentis. Annum eo Tempore agebat LADISLAUS XV.

LADISLAUS REX in Sileſiam proficiſcitur:

Die Natali CHRISTI accidit, quod Æneas Sylvius Cap. LXII. refert, ut cum Divinis intereſſet Rex in Æde Pontificali, ac proxime aſtaret ei Podiebradius, Paraſitus quidam, Kilianus nomine, ex his qui ſtultitiam ſimulantes alios ſtultos faciunt, his Podiebradium verbis compellaret: Quo vultu ſacra noſtra inſpicias, plane adverto, animum non intueor: Fare obſecro, nonne ſatis nitida tibi noſtra videtur Religio? Videsne quam multi & magni Principes & ipſe Rex noſter unum Ritum ſequantur? Cur non his potius quam Rockizanæ conſentis? An plus ſapere paucos Bohemos quam reliquam CHRISTI Eccleſiam cenſes? Quin relicta incondita Plebe Nobilitati te jungis nobilem? Ad quem Podiebracius cum paritate reſpondens, Si tua hæc ſunt Verba, inquit, non es quem ſimulas, tibi tanquam prudenti reſpondeo: Sin aliena, ſatisfacere me illis oportet. Audi ergo: Eccleſiaſticas Ceremonias ſua quisque pro fide gerit. Sacrificia ea facimus quæ credimus DEO grata: neque noſtri arbitrii eſt credere, quod velimus. Victa magnis rationibus mens humana, volens nolensque capitur, utque natura inſtituta eſt, altera facile trahitur, altera elabitur. Mihi perſvaſa eſt meorum Sacrorum Religio: Si tuam ſequar, Homines fortaſſe fallam, animæ meæ contrarius: DEUM qui corda inſpicit nequeo fallere Neque me tibi ſimilem eſſe decet. Aliud Hiſtrioni aliud vero Nobili convenit. Hæc vel tibi habeto ſi ſapis, vel his referto qui te ſubmiſere.

Georgii Podiebradii de Religione Sententia:

Anno
CHRISTI 1455.

LADISLAUS REX poſtquam Wratislavienſibus non modo veteres Immunitates confirmavit, ſed & nova Privilegia, & in his quidem hoc quoque, ne Judæum quempiam in Urbem recipere ullo unquam Tempore cogantur, indulſit, univerſoque Ducatui Præfectum dedit, Henricum Roſenbergium, Jodoci Epiſcopi paulo poſt Wra-

LADISLAUS REX rebus in Sileſia conſtitutis Viennam redit:

Digitized by Google

tislav. Fratrem, qui anno sequ. Viennæ obiit, pridie Kalend. Februarii illinc digressus atque Suidnicium profectus, inde Viennam Iter convertit. Nec multo post insignis iterum in aula facta est mutatio: Udalricus enim Ciliæ Comes Ladislao reconciliatus, idque opera procerum quorundam Austriacorum, qui cum Eyzingeri Consilia minus probarent, apud Regem ipsum criminabantur, ac ne & ipse insolesceret, Comitem illi opponendum censebant, in aulam postliminio redire jubetur, ac mille Equites maxime ornatos secum adducens magno splendidoque apparatu ab ipso Rege Viennæ excipitur. Contra Eyzingerus qui Udalricum de Dignitatis Gradu dejecerat, Culmen Potentiæ consecutus, ne quod in alium statuerat, in seipso pati cogeretur, ultro exulatum cum suis abiit. Quod Ejus Consilium laudasse Comitem ferunt, quod mutari facile Regum Voluntates & levi momento hac illac impelli, jam doctus esset. Adeo lubrica res & inconstans Aulica est Gratia: ut vere dixerit Polybius, cum in universum omnes mortales parvis momentis & sublimes evehantur & rursum dejiciantur, tum in iis qui Regum Aulas colunt id præcipue Locum habere, quippe cum similes isti sint Calculis quos in numerariorum Abacis est videre. Nam ut hi pro lubitu calculantis modo chalcum sive oboli sextam Partem valent, modo Talentum, ita & Aulicos ad Regis nutum beatos aut miseros repente existere.

Ciliæ Comitem in Gratiam recipit:

Anno
CHRISTI 1456.

Petro II. Episc. Wratislav. defuncto JODOCUS L. B. a ROSENBERG succedit:

Petrus II. Episcopus Wratislaviensis cum respirante paulum & quiescente sua Provincia a Turbis bellicis aliisque Molestiis, novem annorum Spatio, quo Sedem Wratislaviensem tenuit, plures Pagos a Conrado oppignoratos redemisset, ærisque alieni quod priorum Temporum Injuria grande contractum fuerat, magna Parte Ecclesiam levasset, Mense Februario arce Ottmuchoviensi ultimum Vitæ diem clausit. Cui Jodocus Baro Rosenbergius Bojemus, Ordinis S. Joannis Hierosolymitani cum Cruce Prior & Præpositus Straconicensis, nondum matura Ætate Commendatione LADISLAI REGIS ac dispensatione Calixti III. P. R. (neque enim Canones in Episcopum eligi minorem permittunt, nisi Canonum Gratia fiat ab Sede Apostolica) successit, Vir Crapulæ ut habent vitæ Episcoporum MSStæ, & eduliorum varietati nimis intemperanter deditus, sed multis aliis Virtutibus commendatus.

VVLADISLAUS REX HUNG. ac BOH. nascitur

Kal. Martii nascitur Hora 7. matut. minut. 46. WLADISLAUS, Casimiri Pol. Regis ex Conjuge Elizabetha, Alberti Cæsaris Filia, Regis Pol. Filius Hungariæ post ac Bojemiæ Rex, Magnusque Dux Silesiæ.

Belgradum Turcæ sed irrito Conatu obsident:

Belgradum (Nandor Alba) nobilis ad Danubii Savique confluentes Civitas a Mahumete Turcarum Tyranno, Achmetis Successore, qui post devictam Constantinopolin nihil amplius Viribus suis infectum esse putans, Hungariæ Regnum jam Animo invaserat, premitur sex & quadraginta dierum Obsidione, sed Virtute Johannis Hunniadis liberatur: consiliorum tamen omnium ac laborum Socio fidelissimo Johanne Capistrano Monacho, qui numerosam militum nullo privati commodi emolumento, sed pietatis studio in communem Christiani nominis hostem proficiscentium manum adduxerat. Cruce signati ex re ipsa nominabantur, cujus modi quidem 1800. Wratislaviæ congregati VIII. Kal. Septembr. inde discesserant, eodemque adhuc anno re bene gesta reversi in Borussiam postea abierunt. Duobus muris cinctum erat oppidum, quorum anteriore vi Tormentorum perrupto Turci sese jam infuderant: Hos qui ex Christianis in ea Pomerii Parte erant, cum magna strage repulerunt: Quorum fortunam secuti cæteri Oppidani, longius ab oppidi mœnibus progressi, atrox cum hoste Prælium in patenti Campo conseruere: in quo magna Turcarum Strage edita, Mahumetes accepto ad Oculum Vulnere, castris Incendio corruptis, & machinis bellicis relictis abire coactus est. Historiam belli ad Pontificem qui in Rei Memoriam Diem illum qui erat 6. Augusti, Transfigurationi CHRISTI sacrum esse postea jussit, scripsit Capistranus, sed ita ut multum sibi ex ea gloria quæ secundum DEUM soli Hunniadi debebatur, arrogaret, seque præcipuo auctore res tantas gestas videri vellet. De quo ita Sylvius Monachi Ambitionem videns exclamat: Ingens Dulcedo Gloriæ, facilius contemnenda dicitur, quam contemnitur: Spreverat Capistranus Seculi Pompas, calcaverat Avaritiam, Libidinem subegerat, contemnere gloriam non potuit, Nemo est tam Sanctus qui Dulcedine Gloriæ non capiatur: Facilius regna Viri excellentes, quam Gloriam contemnunt: Hæc Sylvius Boemiæ Cap. LXV. Cæterum Hunniades post hanc Victoriam non vigiliis modo claris ac laboribus in illa expeditione

Johannes Hunniades moritur:

Digitized by Google

ne confectus, ſed febri inſuper ardentiſſima correptus, in Oppido Semlino, quo ex Medicorum Conſilio deportatus erat IV. Id. Septembr. mortalitatem exuit, quem paulo poſt ſecutus eſt, qui commilitoni morienti adfuerat, Capiſtranus, in oppido Villach vita defunctus.

LADISLAO Rege Belgradum profecto, uti locum victoria celebrem videret, Spoliaque & manubias Turcis ereptas percenſeret, inter Ladislaum Johannis filium, Hunniadem & Udalricum Ciliæ Comitem, cujus Caput erat a Rege ſecundum, quique ut Patri Hunniadi Inſidias ſtruxerat, ita filios Ladislaum & Mathiam calumniis oppreſſos conatus eſt tollere, de quibus cum eo expoſtulaturus venerat Ladislaus, rixa exorta eſt, quæ in Pugnam exarſit, in qua Ladislaus prior a Ciliano vulneratus, educto & ipſe gladio, lorica tectum ſruſtra percuſſit, donec Hungari Satellites ad Clamorem exciti, obluctantem Comitem Vulneribus aliquot confecere. Ciliæ Comes occiſus:

Anno

CHRISTI 1457.

Eam Cædem, in qua quidem Ladislaum Reipublicæ Chriſtianæ non minus profuiſſe, quam Patrem Hunniadem, in Profligatione Mahometis, Sylvio Teſte, creditum fuit, Rex graviter ferens, ſed diſſimulans, quin imo Matri ſupplici affirmans, ſe filio ignoſcere & Oblivionem cædis coactæ atque ἀμνηστίαν ſanciens, utrumque Hunniadis Filium Ladislaum & MATHIAM in aulam pertraxit. Ibi nihil tale timentibus manus injiciuntur: unaque cum illis Joannes Varadienſis Epiſcopus, ut plerique alii amici, qui aut cædis conſcii, aut Adminiſtri fuiſſe putabantur, capiuntur, ac in Ladislaum præſertim nulla meritorum Patris habita Ratione mox Capitis Sententia fertur, cujus Supplicium pauci ſiccis Oculis ſpectabant, XII. enim Calend. Aprilis productus, XXIV. annos natus, egregio Corpore Juvenis, flavis de more crinibus ſuper humeros paſſis, purpurea ſericaque veſte auro intertexta, qua paulo ante a Rege donatus fuerat, manibus vinctis, diem pauca pro ſua Excuſatione locutus, inter Vota ad DEUM in genua procumbit, ac forti animo Cervice erecta, ictum expectat, ter a Lictore percuſſus, atque ex ictu prolapſus in Terram, ſuopte annixu, quanquam ligatus eſſet, ſeſe rurſus a Terra attolit, & clara Voce DEUM Innocentiæ ſuæ Teſtem invocat: Quarto demum ictu capite præfecto vitam profundit, indignante ac multa in Regem ipſum cæteroſque Proceres Convitia jaciente Plebe. MATHIAM vero Rex in Auſtriam miſit cuſtodiendum, Varadinum autem intercedente S. Angeli Cardinali Legato Pontificio, Strigonienſis Metropolitæ Judicio permiſit, ſed paulo poſt dimitti juſſit. Reliqui captivi, exceptis MATHIA CORVINO & Paulo Madaruzio noctu quondam effractis clauſtris, evaſere. Rex vero, ne quid illi molirentur, veritus, Viennam ex Hungaria redit. Enim vero hæc Regis in Hunniadis Filios Sævitia, haud paucorum ex Proceribus Hungaris Voluntates avertit, atque odia adverſus Regem incendit: qui haut ita multo poſt Pragam profectus, cum Oratores in Galliam cum ſplendidiſſimo Comitatu a Carolo VII. Francorum Rege Magdalenam filiam ſibi deſponſam petitum miſiſſet, haud dum iis reverſis, inter Nuptiarum Apparatus ac magnarum Rerum Expectationes, ſubito quodam morbo correptus, cum maximo Procerum aliorumque Subditorum qui ſummam de eo Spem gubernationis præclaræ conceperant, mœrore planctuque pro Thalamo Tumulum nactus inopine obiit, ſexta & trigeſima hora, quam ceperat, ægrotare, IX. Kalend. Decembr. Ætatis autem anno duodeviceſimo. O infelicem humanæ naturæ Conditionem, exclamat Sylvius, o inanem mortalium gloriam! o cæcas hominum mentes! Quid jactamur? quid extollimur? Quid eſt, quod dignitates, opes, Potentiam tantopere flagitamus? Perpetuo his frui cui datum? LADISLAUS nobiliſſimus Adoleſcens; duodeviginti natus annos, in ipſo Ætatis flore, in ipſo Gloriæ Culmine, tot Gentibus imperans, tot deliciis atque opibus affluens, inter tot auxiliantium manus, intra 36. Horas poſtquam ægrotari cœpit, extinctus eſt. Ladislaus Hunniades Capite plexus: MATHIAS Hunniades in Carcerem conjectus: LADISLAUS REX repentino Fato ſublatus:

Joh. Cochlæus hiſt. Huſſit. lib. XI. LADISLAUS REX die 22. Nov. cum ſediſſet in Judicio quo de Nobilitate inter Gyrzikonem h. e. Georgium de Conſtat ſive Podiebrat, Gubernatorem Bohemiæ, & Joannem de Czirnburg ſeu Tannazan: Generalem Capitaneum Moraviæ agebatur magnis Contentionibus, ita, ut alter alterum ad Duellum provocaret, licet ambo Huſſitæ eſſent, Triſtem Rex Vultum præ ſe tuliſſe viſus eſt, quod præſagientis Ægritudinis judicatum eſt fuiſſe Signum. Dimiſſo Tribunali, cœnavit inter purpuratos, compoſito ac gravi Sermone uſus. Poſt multam noctem in Cubiculum ductus, oblatas rapulas, quae apud Bohemos dulciſſimae ſunt, avide comedit, Cere- Specialior tanti Caſus Narratio:

Digitized by Google

Cereviſiamque ſeu, ut Æneas ait, ſicorum bibit. Priusquam Lecto decumberet, orationem de more ad ſuperos habuit, qua finita, gravatum ſe dixit, & Stomachum vehementer dolere. Cui unus ex Cubiculariis, natione Bohemus: Aſcende, inquit, ſtratum, dolorem Somnus excludet: Paruit Rex, quietique ſe tradidit cumque ad Horam dormiviſſet, vocato iterum Cubiculario, Vim doloris, qui ſenſim creſceret, intolerabilem eſſe ait. At ille de ſe Judicio faciens, nihil melius Somno affirmabat. Rex itaque ne Cubiculariis moleſtus eſſet, in Diem usque dolorem pertulit tacitus: Tum medici accerſiti, quae ſuarum Partium erant, deſperata ſalute fecerunt. Vocatus & ipſe Gubernator, Regem bono eſſe juſſit animo, ac petere quodcunque vellet, omnia enim arbitrio ſuo eſſe, mandaret ergo parere cupientibus. Ad quod Rex: Tua, mi Georgi, pridem cognita fides perſpectaque Virtus eſt: per te Bohemi me usque in hunc Diem Regem appellant, ſperavi me potiturum Regno quod ipſe paraveras: Nunc enim ſuperi jubent, mihi moriendum eſſe: Regnum in Tua manu erit: Duo ex Te peto: alterum, ut provinciales juſte regas, alterum, ut qui me ſecuti ſunt ex Auſtria caeterisque Provinciis in Patriam ſuam incolumes remittas. Hoc mihi ſupremum beneficium ne deneges. Age ergo, promitte quae cupio: nam me mori certum eſt. Non potuit tenere Lacrymas Gyrziko, deditque fidem ſe facturum quod Rex imperaſſet. Finito Sermone intromiſſis Sacerdotibus de Curatione Animae actum eſt, Chriſtiano More Sacramenta adhibita. Rex Ornamenta ſua Eccleſiae Pragenſi legavit, juſſitque Crines in auri modum fulgentes, ne quae ſupereſſet Vanitas, amputari: id miniſtri cauſas moræ nectentes, neglexère. Ubi anima ægra amplius demorari non potuit, Sacram Candelam petiit, eamque manu prehendit, & intuens SALVATORIS CRUCIFIXI IMAGINEM orationem Dominicam dicere orſus, ad finem usque perduxit, pronunciatisque ultimis Verbis: Sed libera nos a malo: nihil amplius locutus, non extrema pati, ſed quietem arripere viſus, mortalis vitae Lumen reliquit. Haec Æneas in Hiſtoria. Mortuus eſt igitur Nobiliſſimus Rex, adhuc adoleſcens, in ipſo Ætatis flore, annum Ætatis duodeviceſimum nondum egreſſus, in ſummo gloriae culmine, in magna de ſe omnium expectatione, mutato repente nuptiarum gaudio in Funeris acerbiſſimum Luctum. Mortuus eſt autem Pragae non in Arce, ſed in antiqua Civitate, in Domu Regia ad S. Benedictum, in feſto S. Clementis, ſub Veſperam, d. 23. Novembr. qui eſt IX. Calend. Decembr. Mortem Ejus alii morbo, alii Veneno imputavere, adeo ut Germaniae Populi etiam vulgari Cantilena, Girzikonem & Rokyczanum de Veneno ſuſpectos pronunciaverint. Rokyczano quidem facti callidiſſimo & Veteratori peſſimo Regiam Mortem nemo non acceptiſſimam judicavit: Girzikonem vero videntur excuſare ipſius Verba Regis, ſupra ex Æenea recitata. Cominæus lib. X. ſcribit LADISLAUM conſuetudinem habuiſſe cum fœmina quadam nobili, quae graviter ferens, illum in Matrimonium ducere Caroli VIII. Galliarum Regis Filiam, contra datam ſibi fidem & promiſſum, in balneo Pomum ei dederit, per medium cultello diviſum, quod veneno tinctum erat. Corpus LADISLAI VII. Kal. Decembr. in feſto S. Catherinae Regio more & publico totius Regni luctu e Domo Regia elatum, per Civitatem antiquam usque in Arcem Pragenſem ibique Regia Pompa peractis Exequiis Sepulchro Majorum ſuorum in Choro Metropolitanae Eccleſiae Pragenſis ad Oſſa CAROLI Regis & Imperatoris hoc nomine QVARTI appoſitum fuit. De morbi quo periit genere, neque tum neque poſtea, certi aliquid conſtitit, & in Ejusmodi Rebus tutius eſt Famam citare Teſtem, quam aliquid affirmare. Cruditate Stomachi nonnulli, Peſte alii interemptum volunt, ejusque Indicia apparuiſſe circa inguina. Medici Germani Veneni Suſpicionem feciſſe perhibentur, quod Vulgus poſtea pro certo apprehendit, vere an ex Odio Bohemicae Gentis, cui tum ea propter Religionem obnoxia erat, incertum. Bojemi certe Injuriam heic ſuis * hominibus fieri affirmant.

Ducatus Oſwentimenſis Polonis venditus.

Johannes ſive Januſſius Osvencimenſium Princeps accepto certo Pretio, quinquaginta nimirum mill. marc. latorum groſſorum Pragenſium numeri Polonicalis, quadraginta octo groſſos in quamlibet marcam computandis, omnem prorſus Ditionem Osvencimenſem Caſimiro Polon. Regi ceſſit, ſicque Regio illa a Sileſia avulſa longe quidem poſtliminio in Polonorum ** Jus & Poteſtatem rediit. Cromerus factum ſcribit an.

* Diploma CCIII. Diplomatarii noſtri Bohemo-Sileſiaci, ex ipſo authentico a nobis depromtum teſtatur, Corpus Regis LADISLAI absque ullo propinati Veneni Signo, WLADIZLAUM REGEM an 1472. die S. Valentini Pragae cum Tumbam Ejus adiret, inveniſſe.

** Vid. Dipl. XXXIV. Spec. C. noſtri D.

Digitized by Google

an. 1453. ſed Inſtrumentum Venditionis quod extat apud Jac. Priluſium de Provinciis Poloniæ hunc ipſum 1457. annum habet.

Anno
CHRISTI 1458.

Quo indignius LADISLAUS REX Hunniadis defuncti liberos tractaverat, eo major in MATHIAM ſuperſtitem, qui Vienna Pragam deductus & in manus Georgii Podiebradii traditus erat, favor fuit. Itaque divulgata Regis morte plerorumque ſuffragiis (erant enim nonnulli Proceres a quibus FRIDERICUS IMP. ad capeſſendum Regnum ſollicitabatur, qui ut ante ſeptennium Romæ eo die quo canitur: Lætare Hieruſalem, Imperii, ita tunc Neapoli Auſtriæ eodem die Regni Hungariæ Coronam ſuſcepit, quemadmodum ex MStis refert Gerardus de Roo Hiſt. Auſtriac. lib. VI.) MATHIAE & juveni & captivo Regnum defertur: miſſique ſtatim ad GEORGIUM Legati qui Regem ab Eo expoſcerent, ejusque liberandi Rationes inirent. Summa tum Prudentia uſus GEORGIUS, ne ingratis poſtea facere cogeretur, quod tum magna omnium cum gratia facere poterat, * MATHIAM non modo liberum dimittit, ſed Filia quoque CATHERINA ei in matrimonium collocata fœdus cum eo facit, honeſtiſſimoque comitatu, magnam ab Hungaris Auri Vim recipiens (ſexaginta millia numum aureum quidam decreta eſſe, alii quadraginta prodidere) ad Hungariæ usque fines deducit. Quos ubi MATHIAS attigit, fœdus cum GEORGIO factum, ſponſaliaque cum ipſius Filia contracta novis ſuper ea re confectis litteris confirmat: quas cum alibi legere non meminerim in Codice quodam MSto Rhedigeriano repertas, etſi mancas alicubi, heic adjicere viſum:

MATHIAS HUNNIADES ex Carcere ad Regnum HUNGARIÆ vocatus:

qui ſponſalia cum GEORGII REGIS BOHEMIÆ Filia contrahit

Nos MATHIAS: DEI GRACIA: electus Rex Hungarie Dalmacie Croacie &c. notum facimus univerſis preſentes litteras inſpecturis: Quod cum nos poſt illam Captivitatem in qua per Sereniſſimum Dnum LADISLAUM quondam Regem Hungarie usque ad ultimum diem vite ſue tenti fuimus, demum ad manus Magnifici Dni Georgii de Cunſtadt & Podiebrad Regni Bohemie Gubernatoris deveniſſemus, ipſe Dnus Georgius Gubernator nobiscum amice & fraternaliter egit. Nosque in hujusmodi neceſſitate nra & Turbatione cum omni benevolentia tractavit & ex hujusmodi Captivitate liberavit & libertati reſtituit, imo etiam quantum in eo potuit fautor noſter fuit & adjutor ut ad Dignitatem Regalem eligeremur. Nos volentes hujusmodi benevolentie vicem reddere & etiam de tali beneficio grati eſſe promiſeramus eo Tempore cum adhuc ad Dignitatem Regalem electi non fuimus, cum eo Amicitiam & individuam fraternitatem ac affinitatem inire contrahere & firmare: Ut igitur ipſe Dnus Georgius Gubernator & alii has litteras viſuri cognoſcant priorem Intentionem noſtram & Voluntatem per hoc, quod poſt illam Promiſſionem nram ad Dignitatem Regalem electi ſumus, mutatam non fuiſſe nec eſſe, ſicuti preſentes - - - - promiſeramus Unionem & Amicitiam ac fraternitatem cum predicto Dno Georgii Gubernatore inire & firmare ac cum egregia Virgine CATHERINA alio nomine Cunegunde appellata, ſecundum Ritum & Legem Sancte Romane & Chriſtiane Eccleſie Sponſalia & matrimonium contrahere, ita nunc matura deliberatione prehabita & in libertate nra conſtituti, habenda reſpectum ad - - - - & beneficia que ab ipſo Dno Georgio Gubernatore in nra neceſſitate percepimus cum eodem & filiis ſuis Tenore preſentium perpetuam amicitiam & fraternitatem ac benevolentie Unionem nunc unimus & firmamus ita videlicet, quod nos a modo in poſterum eidem fideliter conſilio & auxilio adherebimus & contra omnes eum turbas, aut dammificare volentes ipſum adjuvabimus, illisque qui amici ejus ſunt & erunt Amici erimus, his vero qui ſunt vel eſſe volunt ejus Inimici, una cum eo erimus Inimici, In horum autem omnium Confirmationem & Obfirmationem ſolidiorem, ut eis ad hujus Amicitie & Benivolentie Unionem etiam Vinculum Affinitatis, quod ipſa nature lege firmius eſt concurrat, illa ſponſalia que cum prefata Catherina filia ipſius Dni Gubernatoris contrahere promiſeramus,

* Res Ejus geſtas ab obitu LADISLAI REGIS ad annum usque 1490. quo ipſe ſublatus eſt MATHIAS: continua Diplomatum maximam Partem adhuc ineditorum & Annalium MSStorum fide, lingua vernacula libro ſingulari adhuc inedito confeci: dignum enim & operæ pretium viſum, diverſiſſima Fata mirari, quæ LADISLAUM REGEM Juvenem a Thalami aditu in Tumulum: MATHIAM Juvenem ex Carcere quo Capitale Supplicium innocens expectabat, ad REGNUM HUNGARIÆ vocabant.

Digitized by Google

ramus, nunc ſponte, omni Via & modo meliore quo poſſumus, per preſentes preſtito Juramento contrahimus, ipſamque Puellam Catherinam, cujus formam faciem & Corporis Integritatem ipſi vidimus nobis in Sponſam & matrimonio More Chriſtiano accipimus & ſuſcipimus, promittimusque eam infra unius Anni Revolutionem vel quanto citius poterimus in nram Curiam & ad Manus nras traducere & precedenti Coronatione nra more Regni nri in Reginam coronari faciemus ac demum adveniente re nubili Tempore & completis duodecim Annis ipſius ipſam nobis recto & individuo matrimonio copulare tali obligatione - - - ut ſi nos Temporis in Proceſſu quorumcunque Conſilio ab hujusmodi Contractu & Intentione mutato Voto reſiliremus ſeu ipſa ſponſalia ſolvere vellemus & dictam Puellam traducere & in nobis in matrimonium copulare nollemus aut non curaremus, extunc pro Contemptu dicti Dni Georgii Gubernatoris & prefate Puelle Sponſe nre in pœnam Centum millium florenorum Aureorum convincamur ipſo facto & ad hujusmodi Pœnam & Pecuniam reddendam ſeu ſolvendam ſub fide nra Chriſtiana ſimus obligati nec in hoc nobis quodcunque Auxilium Juris Canonici vel Humani ſuffragari valeat, aut nos ab hujusmodi Pœna & Pecunia abſolvere. Ad que omnia premiſſa firmiter & inviolabiliter obſervanda ſub Verbo Regio & ſub fide nra Chriſtiana nos obligamus & inſcribimus Teſtimonio preſentium mediante quas ſcripto Manus nre proprio & Sigillo nro annulari conſignavimus, & in Majus Teſtimonium Sigilla Illuſtris Dne ELISABETH Genitricis nre: & Magnifici Dni Michaëlis Zylagii: Regni Ungarie Gubernatoris: ac Reverendi in CHRISTO Patris Dni Johannis Epiſcopi Waradienſis: Vincentii Wacinenſis Epiſcopi: Johannis de Rozkan Waiwodæ Tranſylvanie &c. ſunt appenſa. Datum in Caſtro Strocznicze fer. IV. proxima poſt feſtum Dorothee: Anno DMNI M. CCCC. LVIII. Electionis vero nre primo.

Cochlæi de diſpare Fatorum Curſu egregia Sententia:

Hic profecto pius & cordatus Lector merito fatorum ſecreta & Divini Judicii arcana admirabundus venerabitur potius quam perſcrutabitur, ne Scrutator Majeſtatis ſupprimatur a Gloria. Quis enim hominum poſſit hic perſcrutari cauſam, cur Duorum Adoleſcentum qui Ætate & moribus pene pares erant, tam diſpar fuerit fatorum Curſus. En Ladislaus Rex & Mathias Hunniades, ambo erant in XVIII. Ætatis anno conſtituti, ambo eximiæ Indolis, ambo Paternæ Virtutis Æmuli, glorioſis Parentum geſtis clari. At longe diverſiſſima fuit utriusque Fortuna. LADIKAUS enim e Regali Solio, dum novæ nuptæ Thalamum adornat, ſubito defertur ad Tumulum, Luctu publico. MATHIAS verò captivus dum Capitale Supplicium trepidus exſpectat, inſperatè e Carcere ducitur ad Regnum maximo cum Gaudio. Quam hic quæſo Cauſam tantæ Diverſitatis afferet Intellectus Humanus: Nunquis Conſiliarius DEI unquam fuit? Quin potius dicat religioſe ac venerabiliter cum Pſalmiſta: Judicia DOMINI vera, juſtificata in ſemet ipſa. Item: Judicia Tua Abyſſus multa. Item: Æquitas Judicia Tua. Certum eſt enim; apud DEUM nullam eſſe Iniquitatem. Hæc Cochlæus Lib. XI.

Manlii eadem de re Epigramma:

Extat & de diſſimili fato LADISLAI Auſtriaci Poſthumi & MATHIÆ Hunniadis Corvini elegans Chriſt. Manlii Luſati Epigramma, quod & ipſum vel animi cauſa apponendum cenſui

Hunc ſævæ certum ſubmittere Colla Securi
Ad Regnum e triſti Carcere fata levant:
Illum inter medios Thalami Tædæque Paratus
De Solio ad feretrum hiors in opina rapit.
Merguntur qui ſumma tenent, hæc alea fati eſt
Quique latent imo Gurgite ſumma petunt.

Inter hæc Bohemiæ Regnum plures competebant, ſuis quisque Titulis: Caſimirus Rex Poloniæ & Guilielmus Dux Saxoniæ ab Uxoribus: Vtrique enim LADISLAI Sorores nuptæ: Fridericus Imperator: Sigismundus & Alberti Auſtriaci ex veteri fœdere & Conventione inter Bojemiæ Reges & Auſtriæ Principes inita: quin imo Fridericus etiam propter non petitam a LADISLAO juſ Tempore Inveſtituram, feudum Regni apertum, ob idque ordinatione Ej ſuu

ſuum eſſe contendebat. Concurrebat Æmulus & Galliæ Rex magnificis * Promiſſis Regnum ambiens.

In tam celebri & ſpecioſo ambitu, auditis omnium Sententiis Bojemi tandem nulla vel Sororum defuncti vel pacti illius hæreditarii inter Bojemiæ Reges & Auſtriacos Principes Ratione habita, e ſua nobilitate GEORGIUM Podiebradium Baronem ex antiqua Cunſtadiorum Gente, Comitem Glacenſem, Regnique Bojemiæ Gubernatorem, magnæ apud ſuos Auctoritatis Virum & ob res ſapienter fortiterque domi bellique geſtas ipſius etiam Æneæ Sylvii Teſtimonio, apprime clarum, Potentiſſimis illis Candidatis omnibus poſthabitis ad Sublimitatem Sceptri evehunt: BOIEMIAEque REGEM VI. Non. Martii hora circiter 17. in Prætorio Majoris Urbis Pragenſis (ubi ex veteri more publici Regni Conventus habere ſoliti) declarant & ſalutant. Excitata ob id publica hominum gratulatio & lætitia actæque DEO per Templa Gratiæ. Agebat tam GEORGIUS annum Ætatis 38. Mira Rerum mutatio, inquit Sylvius, & novus Siderum Influxus: Duo potentiſſima Regna eodem Tempore Rege orbata ex nobiliſſimo Sanguine ad mediocris Generis homines pervenere. Sic DEO placuit: ludere fortunam dixiſſet Antiquitas. Nos divinæ Providentiæ cuncta tribuimus. Utriusque Electionem nonnulli calumniantur, Vim adhibitam dicunt, neque Jure valere, quod metus extorſerit. Nobis perſuaſum eſt, Armis acquiri Regna non Legibus. Hæc Æneas Sylvius Hiſt. Bojem. cap. LXXII.

GEORGIUS a Podiebrad eligitur REX BOIEMIÆ;

GEORGIUS porro REX BOIEMIÆ electus cum a Romanæ Eccleſiæ Societate, ſi illa Capita quæ petita a Bojemis & ipſorum Opinione impetrata eſſent, non convellerentur, minime abhorreret, ordinato a Romana Eccleſia modo & more Non. Maji conſecrari ſeſe paſſus eſt, ac Papæ obedientiam Reverentiamque promiſit jurejurando obligans ſeſe ad extirpandos Hæreticos. Quod deinde aliquando orta diſceptatione, ipſe ad alios & potiſſimum ad Fratres ſive Picardos, ut vulgo voeant, qui a reliquis Huſſitis ſive Calixtinis circa hæc Tempora ſeceſſerunt, bellisque omiſſis duntaxat Puritati Doctrinæ propagandæ & Diſciplinæ Eccleſiaſticæ arctioribus Vinculis aſtringendæ & conſervandæ intenti fuerunt, torſit, quibus ſe nequaquam propitium ac potius admodum infenſum exhibuit. Cum autem ſolemne Bojemia habeat, idque Cæſaris Diplomatibus confirmatum ut Rex Boemiæ ab Archiepiſcopo Pragenſi aut Epiſcopo Olomucenſi, ſi Pragenſis abſit, inungatur, tum vero Temporis Archiepiſcopalis Sedes vacaret & Olomucenſis nondum eſſet a Pontifice confirmatus, Germani vero Epiſcopi Operam hac in re ſuam Georgio præſtare recuſarent, miſſi ab MATHIA Genero, Auguſtinus Jaurinenſis & Vincentius Wacinenſis Epiſcopi qui hoc munere fungerentur; prouti ab iis Inauguratio die Dominica proxima ante feſtum Aſcenſionis DOMINI, quæ Vocem Jucunditatis dicitur, peracta, ſed cui tamen interfuit Protaſius Olomucenſis Epiſcopus electus, ut Teſtimonium de Regis Jurejurando perhiberet: altera mox die quæ erat feria IIda rogationum.

Diademate Non. Maji cinctus;

VIII. Eid. Maji JOHANNA Georgii Uxor ſecunda, Procerum ex familia Bojemiæ Rozmitalenſium, in Baſilica Arcis Pragenſis ab iisdem a quibus Rex, Epiſcopis ſolemni ceremonia inauguratur, inungitur, Coronaque Regni cingitur. Et hæc quidem in Bojemia acta ſunt: At Sileſia pene univerſa hanc Georgii Electionem ægerrime tulit, tum quod Huſſiticæ Sectæ addictum, atque adeo Hæreticum, uti exiſtimabat Regem ferre non poſſet, tum quod ipſi ad Electionem minime fuerunt adhibiti. Itaque fœdus contra ipſum a Principibus atque Ordinibus Sileſiæ a. d. 20. Martii Legnicii factum, quod poſtea Wratislaviæ a. d. 19. Aprilis renovatum, fruſtra Legatis Georgii, ut in Ejus Verba jurarent, poſtulantibus. Inclinabant autem Sileſii ad Guilielmum Saxoniæ Ducem, LADISLAI Sororium, ſed qui ut Fabricius prodidit, Conditionem oblatam repudiavit, adhortatus Sileſios ad Obedientiam & Moderationem: ſe Regni minime eſſe cupidum, nec ipſos ſat Virium habere ad bellum perficiendum, cum ſine Armis Electio GEORGII impediri non poſſit, eum eſſe Virum induſtrium, & militarem, prudentem ac gratioſum, caverent ne ſibi malum ingens accerſerent, uſi improvidis conſultoribus.

REGINA vero JOHANNA VIII. Eid. Maji coronatur;

Sileſia GEORGIUM REGEM deſerit;

* Riſu ſane excipiendis: omnia Regni Debita ſuo ſe ære perſoluturum, omniaque a Regno alienata ſuo Marte recuperaturum, & ad annum usque ſeptimum nullum plane Tributum a quoquam exacturum, promiſit: ſed Gubernator Regni, quanquam ſui ipſe commodi ſtudioſiſſimus, a Comitiis Legatos hos & alios prohibuit, donec Rex futurus deligeretur, Teſte Dubravio Lib. XXX. pr.

Digitized by Google

Münzen

Münzen. Die Münzen wurden in Frankfurt bis zum Jahre 1372 in eigener Münzstätte geprägt. Seit dem Jahre 1372 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen geschlagen. Seit dem Jahre 1385 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Gelnhausen geschlagen. Seit dem Jahre 1424 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg geschlagen. Seit dem Jahre 1437 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg und Gelnhausen geschlagen. Seit dem Jahre 1438 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen und Wetzlar geschlagen. Seit dem Jahre 1439 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar und Hanau geschlagen. Seit dem Jahre 1440 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau und Offenbach geschlagen. Seit dem Jahre 1441 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach und Seligenstadt geschlagen. Seit dem Jahre 1442 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt und Aschaffenburg geschlagen. Seit dem Jahre 1443 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg und Miltenberg geschlagen. Seit dem Jahre 1444 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg und Wertheim geschlagen. Seit dem Jahre 1445 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim und Rothenburg geschlagen. Seit dem Jahre 1446 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg und Ansbach geschlagen. Seit dem Jahre 1447 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach und Bayreuth geschlagen. Seit dem Jahre 1448 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth und Nürnberg geschlagen. Seit dem Jahre 1449 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg und Augsburg geschlagen. Seit dem Jahre 1450 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg und Regensburg geschlagen. Seit dem Jahre 1451 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg und Passau geschlagen. Seit dem Jahre 1452 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau und Salzburg geschlagen. Seit dem Jahre 1453 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg und Innsbruck geschlagen. Seit dem Jahre 1454 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck und Meran geschlagen. Seit dem Jahre 1455 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran und Brixen geschlagen. Seit dem Jahre 1456 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen und Trient geschlagen. Seit dem Jahre 1457 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient und Görz geschlagen. Seit dem Jahre 1458 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz und Triest geschlagen. Seit dem Jahre 1459 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest und Fiume geschlagen. Seit dem Jahre 1460 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume und Rijeka geschlagen. Seit dem Jahre 1461 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka und Zadar geschlagen. Seit dem Jahre 1462 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar und Šibenik geschlagen. Seit dem Jahre 1463 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik und Split geschlagen. Seit dem Jahre 1464 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split und Dubrovnik geschlagen. Seit dem Jahre 1465 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik und Kotor geschlagen. Seit dem Jahre 1466 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor und Budva geschlagen. Seit dem Jahre 1467 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva und Ulcinj geschlagen. Seit dem Jahre 1468 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj und Bar geschlagen. Seit dem Jahre 1469 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar und Shkodra geschlagen. Seit dem Jahre 1470 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra und Durrës geschlagen. Seit dem Jahre 1471 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës und Vlorë geschlagen. Seit dem Jahre 1472 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë und Sarandë geschlagen. Seit dem Jahre 1473 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë und Himarë geschlagen. Seit dem Jahre 1474 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë und Saranda geschlagen. Seit dem Jahre 1475 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda und Ksamil geschlagen. Seit dem Jahre 1476 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda, Ksamil und Vlorë geschlagen. Seit dem Jahre 1477 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda, Ksamil, Vlorë und Sarandë geschlagen. Seit dem Jahre 1478 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda, Ksamil, Vlorë, Sarandë und Himarë geschlagen. Seit dem Jahre 1479 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda, Ksamil, Vlorë, Sarandë, Himarë und Saranda geschlagen. Seit dem Jahre 1480 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda, Ksamil, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda und Ksamil geschlagen. Seit dem Jahre 1481 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda, Ksamil, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda und Ksamil geschlagen. Seit dem Jahre 1482 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda, Ksamil, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda und Ksamil geschlagen. Seit dem Jahre 1483 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda, Ksamil, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda und Ksamil geschlagen. Seit dem Jahre 1484 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda, Ksamil, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda und Ksamil geschlagen. Seit dem Jahre 1485 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda, Ksamil, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda und Ksamil geschlagen. Seit dem Jahre 1486 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda, Ksamil, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda und Ksamil geschlagen. Seit dem Jahre 1487 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda, Ksamil, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda und Ksamil geschlagen. Seit dem Jahre 1488 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda, Ksamil, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda und Ksamil geschlagen. Seit dem Jahre 1489 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda, Ksamil, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda und Ksamil geschlagen. Seit dem Jahre 1490 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda, Ksamil, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda und Ksamil geschlagen. Seit dem Jahre 1491 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda, Ksamil, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda und Ksamil geschlagen. Seit dem Jahre 1492 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda, Ksamil, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda und Ksamil geschlagen. Seit dem Jahre 1493 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda, Ksamil, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda und Ksamil geschlagen. Seit dem Jahre 1494 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda, Ksamil, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda und Ksamil geschlagen. Seit dem Jahre 1495 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda, Ksamil, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda und Ksamil geschlagen. Seit dem Jahre 1496 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda, Ksamil, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda und Ksamil geschlagen. Seit dem Jahre 1497 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda, Ksamil, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda und Ksamil geschlagen. Seit dem Jahre 1498 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda, Ksamil, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda und Ksamil geschlagen. Seit dem Jahre 1499 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda, Ksamil, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda und Ksamil geschlagen. Seit dem Jahre 1500 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda, Ksamil, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda und Ksamil geschlagen. Seit dem Jahre 1501 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda, Ksamil, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda und Ksamil geschlagen. Seit dem Jahre 1502 wurden sie in Gemeinschaft mit den Münzen der Wetterauischen Grafen und der Stadt Friedberg, Gelnhausen, Wetzlar, Hanau, Offenbach, Seligenstadt, Aschaffenburg, Miltenberg, Wertheim, Rothenburg, Ansbach, Bayreuth, Nürnberg, Augsburg, Regensburg, Passau, Salzburg, Innsbruck, Meran, Brixen, Trient, Görz, Triest, Fiume, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Budva, Ulcinj, Bar, Shkodra, Durrës, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda, Ksamil, Vlorë, Sarandë, Himarë, Saranda und Ksamil geschlagen. Seit dem Jahre 1503 wurden sie in Gemeinschaft

Supplement to the Encyclopædia Britannica; or, A Dictionary of Arts, Sciences, and Miscellaneous Literature: Enlarged and Improved. In Six Volumes. By Several Hundred Gentlemen of Learning and Science. Illustrated with Nearly Six Hundred Engravings. Edinburgh: Printed for Archibald Constable and Co. and Hurst, Robinson, and Co. London. 1824.

THE Supplement to the Encyclopædia Britannica appears likely to be a work of great value. The articles which we have examined are written with much ability, and the Engravings are numerous and beautiful.

THE Edinburgh Encyclopædia, conducted by David Brewster, LL.D. F.R.S. Lond. and Edin. &c. &c. Vol. XIII. Edinburgh: Printed for William Blackwood, Edinburgh; and T. Cadell, London. 1830.

We have already had occasion to speak favourably of this work, and the present volume is not inferior to those which have preceded it. The articles on Optics, Pneumatics, Pneumatic Chemistry, Pneumatic Medicine, Polarization of Light, Porcelain, Porcelain Clay, Porcelain Earth, Porcelain Jasper, Porcelain Stone, Porcelain Tripoli, Porphyry, Portland Stone, Portland Vase, Portraiture, Portuguese Language, Potash, Potassium, Potato, Pottery, Poultry, Powder, Powder Mills, Power, Prairie, Precious Stones, Prehension, Prejudice, Prelacy, Prelate, Premium, Prepossession, Presbyterians, Presbytery, Prescription, Presentation, Presidency, President, Press, Printing, Prestidigitation, Pretender, Priapism, Priest, Priestley, Prime Minister, Primitive Rocks, Prince, Princess, Principality, Principle, Printing, Prism, Prison, Prisoner, Privateer, Privilege, Privy Council, Prize, Probability, Probate, Procession, Proclamation, Procrastination, Procreation, Procurator, Prodigality, Production, Profession, Professor, Profit, Prohibition, Projectile, Projection, Prolapsus, Prolegomena, Prolepsis, Prolific, Prolongation, Promethium, Promise, Promissory Note, Promontory, Promotion, Pronoun, Pronunciation, Proof, Propagation, Property, Prophecy, Prophet, Proportion, Proposition, Prosody, Prospect, Prosperity, Prostitution, Protestant, Protestantism, Protestation, Protoplasm, Protoxide, Proverb, Providence, Province, Provost, Prudence, Prussia, Prussic Acid, Psalm, Psalmody, Psalter, Psephism, Pseudo-Isidorian Decretals, Psychology, Public, Public Credit, Public Debt, Public Good, Public Opinion, Public Spirit, Publication, Publicity, Publishing, Puerperal Fever, Puffing, Pulley, Pulmonary Consumption, Pulmonary Vessels, Pulpit, Pulse, Pump, Punch, Punctuation, Punishment, Purchase, Purgatory, Purgatives, Purification, Purple, Purpose, Purpura, Purse, Pursuit, Pus, Pyramid, Pyrites, Pyrometer, Pyrotechny, Pythagoras, Pythagorean Philosophy, Pythagorean Proposition, Pythian Games, Pythoness, Quadrant, Quadrature, Quadrilateral, Quadrupeds, Quadruplication, Quakers, Qualification, Quality, Quantity, Quarantine, Quarrel, Quarter, Quarter Sessions, Quartz, Quebec, Queen, Queen Anne's Bounty, Queen Dowager, Queen Regent, Queen's Bench, Queen's Counsel, Queen's Evidence, Queen's Ferry, Queen's Household, Queen's Marriage, Queen's Matrimonial Rights, Queen's Prerogative, Queen's Privy Purse, Queen's Revenue, Queen's Title, Queensberry, Quercitron Bark, Quicksilver, Quietism, Quinary, Quinquennalia, Quinquennium, Quinsy, Quintessence, Quintuplication, Quire, Quirites, Quitclaim, Quitrent, Quotation, Quotient, Rabbi, Rabbinical Language, Rabbinical Literature, Rabbit, Rabies, Raccoon, Race, Rack, Rack Rent, Radiation, Radical, Radius, Rafter, Rail, Railroad, Rain, Rainbow, Raising, Rake, Ram, Rambouillet, Rampart, Ranelagh, Rank, Ransom, Rape, Rapidity, Rapier, Rapine, Rarefaction, Rarity, Rat, Ratafia, Ratification, Ratio, Rational, Rattle, Rattlesnake, Ravelin, Ravine, Raw Material, Rayleigh, Razor, Reaction, Reading, Real, Realgar, Realm, Reaping, Rebate, Rebellion, Rebuilding, Recapitulation, Receipt, Receiver, Receiving, Recess, Recipe, Reciprocal, Reciprocity, Recitation, Reckoning, Recognizance, Recoil, Recollection, Recommendation, Reconciliation, Record, Recorder, Recovery, Rectangle, Rectification, Rectifier, Rectitude, Rector, Rectory, Recusancy, Red, Red Book, Red Lead, Redemption, Redness, Redoubt, Redress, Reduction, Reed, Reef, Reel, Reeve, Refection, Refectory, Reference, Refinement, Refining, Reflection, Reflector, Reflexion, Reform, Reformation, Refraction, Refractor, Refrain, Refrigeration, Refuge, Refusal, Regal, Regalia, Regard, Regatta, Regency, Regent, Regicide, Regimen, Regiment, Register, Registration, Regression, Regret, Regulation, Rehearsal, Reign, Reindeer, Reinforcement, Relation, Relative, Relaxation, Relay, Relief, Religion, Relish, Remainder, Remedy, Remembrance, Remission, Remittance, Remonstrance, Remora, Removal, Remuneration, Rendering, Rendezvous, Renewal, Rennet, Rent, Repair, Repartition, Repeal, Repeater, Repentance, Repetition, Replevin, Reply, Report, Representation, Representative, Reprieve, Reprisal, Reproach, Reproduction, Reptiles, Republic, Republican, Repulsion, Reputation, Request, Requiem, Requisition, Rescript, Rescue, Research, Resemblance, Reservation, Reservoir, Residence, Residuum, Resignation, Resin, Resistance, Resolution, Resonance, Respect, Respiration, Respite, Responsibility, Restitution, Restoration, Restraint, Resurrection, Retail, Retainer, Retaliation, Retardation, Retention, Retina, Retinue, Retirement, Retreat, Retrenchment, Retribution, Retrocession, Retrospect, Return, Reunion, Revelation, Revenge, Revenue, Reversion, Review, Revival, Revocation, Revolution, Reward, Rhabdology, Rhapsody, Rhetoric, Rheumatism, Rhinoceros, Rhodium, Rhombus, Rhubarb, Rhyme, Rhythm, Ribband, Ribbon, Rice, Richard, Richmond, Riddle, Ridge, Ridicule, Rifle, Right, Rigidity, Rigour, Rim, Ring, Ringdove, Ringworm, Rinman's Green, Riot, Ripening, Rise, Rite, River, Road, Robbery, Robe, Robin, Rock, Rocket, Rod, Roe, Roebuck, Roger, Rogue, Roll, Rolling, Roman Antiquities, Roman Catholic, Roman Empire, Roman Law, Roman Literature, Romance, Romance Language, Romanism, Romantic, Rome, Roof, Room, Rope, Rose, Rosemary, Rosin, Rotation, Rotten Borough, Rotundity, Rouge, Round, Roundel, Roundhead, Roundness, Rout, Route, Row, Royal, Royalty, Rubber, Rubbish, Rubidium, Rudder, Rudiments, Ruin, Rule, Rum, Rumination, Rumour, Run, Runaway, Rupee, Rupture, Rural Economy, Rush, Russia, Rust, Rustic, Rye, Sabbath, Sabbatical Year, Sabellianism, Sable, Sabre, Sacerdotal, Sacrament, Sacrifice, Sacrilege, Saddle, Safety, Safety Lamp, Safety Valve, Saffron, Sage, Sail, Sailor, Saint, Saint Bernard, Saint Dominic, Saint Germain, Saint Helena, Saint Lucia, Saint Vincent, Saint's Day, Salad, Salamander, Salary, Sale, Salic Law, Salisbury, Saliva, Salivation, Salmon, Salt, Saltpetre, Salutation, Salvation, Salvation Army, Salvo, Samaritan, Samaritan Pentateuch, Samarium, Sample, Sanctification, Sanctuary, Sand, Sandal, Sandarach, Sandstone, Sanguification, Sanhedrim, Sanitary Regulations, Sanscrit, Sap, Sapphire, Sarcasm, Sarcophagus, Sardine, Sardonic Laughter, Sash, Satan, Satellite, Satire, Saturation, Saturn, Saturnalia, Satyr, Sauce, Saucer, Sausage, Savage, Savannah, Savings Banks, Savoy, Saw, Saxon Language, Saxon Literature, Saxony, Scabbard, Scabies, Scaffold, Scale, Scalene, Scaling, Scandal, Scandalum Magnatum, Scandium, Scarabæus, Scarf, Scarlet, Scarlet Fever, Scenery, Scepticism, Schedule, Scheele, Schism, Schism Act, Schoolmaster, Schools, Science, Scimitar, Scintillation, Scion, Scire Facias, Scissors, Sclavonic Language, Sclavonic Literature, Sclavonic Nations, Sclavonic Religion, Sclerotic, Scolding, Scone, Scorbutic, Scorpion, Scotch Law, Scotch Literature, Scotland, Scott, Scottish Church, Scottish Dialect, Scottish Universities, Scourge, Scrap, Scrapers, Scratch, Screen, Screw, Scrip, Scripture, Scrivener, Scrofula, Scrotum, Scruple, Scurvy, Scythe, Sea, Sea Bathing, Sea Coast, Sea Fencibles, Sea Fish, Sea Lion, Sea Serpent, Sea Water, Seal, Seal Engraving, Seal Fishery, Seal Office, Seal Ring, Sealing Wax, Seam, Seamanship, Seamen, Seamstress, Search, Seasons, Seat, Secession, Seclusion, Second, Secondary, Secondary Rocks, Secret, Secretary, Secretary of State, Secretion, Sect, Section, Sectoral Arch, Sectoral Spur, Secular, Secularization, Security, Sedan, Sedentary, Sedge, Sedgemoor, Sedition, Seduction, Seed, Seeing, Segment, Segregation, Seine, Seizure, Selection, Selenium, Self, Self-Defence, Self-Heal, Self-Love, Self-Murder, Sellers, Semaphore, Semen, Semicircle, Semicolon, Semiconductor, Semidiameter, Semidiapason, Semidiapente, Semidiatessaron, Semidiatessaron Major, Semidiatessaron Minor, Semidiatessaron Redundant, Semidiatessaron Superfluous, Semidiatessaron Wanting, Semidiatessaron Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting Wanting, Semidiatessaron Wanting Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting, Semidiatessaron Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting, Semidiatessaron Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting, Semidiatessaron Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting, Semidiatessaron Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting, Semidiatessaron Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting, Semidiatessaron Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting, Semidiatessaron Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting, Semidiatessaron Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting, Semidiatessaron Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting, Semidiatessaron Wanting Redundant, Semidiatessaron Wanting Superfluous, Semidiatessaron Wanting, Semidiatessaron Wanting, Semidiatessaron Wanting, Semidiatessaron Wanting, Semidiatessaron Wanting

Cases in Chancery, Vol. 1, p. 1, and Vol. 2, p. 1, and Reports temp. Finch, p. 1, and Reports temp. Finch, p. 1, and Reports temp. Finch

Cæterum GEORGIUS eo fœdere lætus a Fridrico II. Marchione & Electore Brandenburgenſi ſine magno negotio obtinuit, ut inferiorem Luſatiam quam a Ladislao acceperat, reſtitueret, ſolo Cotbuſienſi excepto paucisque Opidulis. Inferior Luſatia a GEORGIO recepta:

Miſerat idem Rex ad PIUM P.R. Legatum tam de iis quæ tractata actaque in Concilio Baſileenſi ad reconciliandam Gratiam inter Bojemicam & Romanam, Eccleſiam, quam de confirmando in Archi-Epiſcopi Munere Rokyzano Presbytero Huſſitico. Sed ab iſta legatione nihil rerum omnium expeditum profectumque eſt. Denuo Legati Bohemiæ Romam miſſi:

Menſe Auguſto GEORGIUS Rex generalem Conventum omnibus Provinciis ad Regnum pertinentibus imperat Pragæ in feſto S. Laurentii celebrandum: ad quem & a Papa Pio miſſus eſt Nuncius Apoſtolicus: Fantinus de Valle. Rex igitur in plena Procerum, Baronum, aliorumque Regni Congregatione conſtitutus, aſſidente Regina & Liberis circumſtantibus mentem ſuam in Religionis Negotio plene planeque aperuit: graviter in Pontificem invectus, qui Bojemis Compactata a Baſileenſi Concilio conceſſa, unde omnem dignitatem exiſtimationemque ſuam ſperabat, non confirmaret, ſed irrita potius facere conaretur. Cumque Fantinus Papali Auctoritate & Potentia fretus coram Rege inſolentius ſeſe gerere & verba facere audacius videretur, in Cuſtodiam datus, ac poſt duram aliquanti Temporis in Arce Podiebradiana Captivitatem dimiſſus tandem eſt, & juſſus ex Bojemia diſcedere: Dubravius narrat, in Pragenſi Carcere Fantinum tres fuiſſe Menſes: Ludovico tandem Bavariæ Principe deprecante liberatum. Imo Procopium de Rabinſtein, Cancellarium ſuum ſuſpectum habens, eo quod ex antiqua familiaritate ſeorſim cum Papa Romæ confabulatus fuerat, cepit & captum duci juſſit in arcem Podiebrad officio & Dignitate privatum: at Interceſſione Imperat. Fridrici & Ducis Bavariæ Ludovici ambo e Carcere liberati in Vigilia Simonis & Judæ: Fantinus ex Bojemia juſſus diſcedere rediit Romam: Procopius Officio & Dignitati priſtine reſtitutus, miſſus eſt a Rege ad Imperatorem. Eo haut multo poſt in arce Viennenſi a Civibus rebellibus obſeſſo non modo VICTORINUS: Georgii Bojemiæ Regis Filius ſuppetias tulit, ſed & Rex ipſe cum 8000. militum in auxilium venit, Cæſareque liberato inter hunc & Albertum Fratrem, qui de Auſtria certabant, Controverſiam diremit, arte uſus, ut neque adverſæ factioni ſuccumberet Cæſar, neque omnino absque Æmulo Rerum in Auſtria potiretur. Cæſar ut gratus eſſet GEORGIO, Dignitate * Ducali ornavit, Auctoritate Imperiali creatos Principes Filios ipſius VICTORINUM: HENRICUM & HINCONEM Monſterbergenſes, in Sileſia: quorum familiam a Paulo II. P. R. penitus ſublatam turpi *δυσαγωγίᾳ* ſcripſit Platina: quippe etiamnum DEI Beneficio in Patria hac noſtra ſuperſtitem. CÆSAR in obſidione Vindobonenſi GEORGII REGIS ope liberatus:

Wratislaviæ obiit Caſpar Weigelius: Doctor: Nicolai Frater: ad D. JOHANNIS Archi-Diaconus, Vir eruditus, ac pius, deque cognatis ſuis, quibus certum reliquit Stipendium bene meritus. Rector Acad. Lipſienſis fuit an. 1442. Monumentum commune cum fratre ei fecerunt ** Agnati in Cathedrali Templo S. JOHANNIS ante Sacriſtiam. Caſpar VVEIGELIUS: Archi-Diaconus VVratisl. moritur:

Anno

CHRISTI 1463.

PIUS II. P.R. Wratislavienſes & Namslavienſes quibus GEORGIUS erat infeſtiſſimus, aſſiduis illorum querelis inſtigatus, palam in ſuam Tutelam & Protectionem recipit, atque ab fidei Sacramento Regi præſtando abſolvit, prohibetque Edicto, neu quis dicto aut facto illis noceat, neve contra illos arma cum hæreticis ferat. Qui aliter fecerit, Pontificem & Senatum Cardinalium decernere, eum contra Rempublicam Chriſtianam facturum, pœnasque debitas luiturum. Hanc Pontificis Indignationem & has Cenſuras prævenire volens dictus Rex GEORGIUS, deprecatorias ad ipſum litteras ſcripſit, III. Martii, quarum tenor apud Goldaſt. in appendic. pag. 200. ſed fruſtra. Illo ipſo PIUS II. P.R. VVratislavienſes in ſuam Protectionem recipit:

* Vid. Dipl. CCI. & CLXXI. Diplomatarii noſtri Bohemo-Sileſiaci.

** Monumenti hæc ſuperſcriptio:

CASPARI WEIGEL Hujus Sacratiſſimæ Ædis Archi-Diacono & NICOLAO: Canonico: Fratribus germanis iisdemque ſacræ Theologiæ Profeſſoribus: ex Pago quem HENRICI villam appellant oriundis, Viris ſumma virtute & Ingenio atque Doctrina ſingulari Agnati bene merentibus Eruditionis & Pietatis Monumentum poſuerunt: Obierunt CASPAR minor natu Wratislaviæ M. CCCC. LXII. NICOLAUS Lipſiæ M. CCCC. XXXXIIII.

Vitam ejus de Sileſiis Indigenis Eruditis Celeberr. Mart. Hanckius Cap. XXXI. expoſuit.

Digitized by Google

ipſo quippe Menſe Diplomatis Publicatio Cretenſi & Gneſnenſi Archi-Epiſcopis per l teras injuncta: quarum Exemplum verbotenus hic ſubjiciendum cenſeo:

Pius Epiſcopus: Servus Servorum DEI: Venerabilibus Fratribus, Cretenſi, Regnum Poloniæ, Terramque Sileſiæ ac Pruſſiæ Nuncio & Oratori Sedis Apoſtc cæ & Gneznenſi Archi-Epiſcopis S. & A. B.

Hodie motu proprio ex juſtis ac Fidem Catholicam concernentibus cauſis, dilec filios, Clerum, Capitaneos, Conſules, communitatem Wratislavienſem & Univerſ tem oppidi Namslaviæ ab Homagio præſtando GEORGIO de Podiebrad, ad noſtr & Sedis Apoſtolicæ beneplacitum abſolutos fore declaramus, ac eos in noſtram & poſtolicæ Sedis Protectionem ſuſcepimus, mandantes ſingulis CHRISTI fidelibus, juscunque Gradus ſeu Status exiſtant, ſub Pœnis & Cenſuris Eccleſiaſticis ne præ GEORGIO contra Wratislaviam & Namslaviam Vigore dicti Homagii Auxilium, vorem & Conſilium præſtent, quin imo eis tanquam Catholicis & Sanctæ Matri manæ Eccleſiæ obedientiſſimis omni Conſilio favore ac Potentia aſſiſtant, prout in ſtris litteris deſuper confectis plenius continetur. Quocirca Fraternitati veſtræ pe poſtolica Scripta mandamus, quatenus vos vel alter veſtrum poſtquam præſentes Litt vobis præſentatæ fuerint, per vos vel alium ſeu alios ipſas litteras & omnia & ſingul illis contenta, in dicti Regni ac aliarum Partium vicinarum Eccleſiis, Dominici feſtivis cæterisque diebus, quando & quotiens vobis videbitur, ſollemniter public & exponatis aut exponi faciatis, ut melius & clarius intelligatur, etiam in vulgari. nihilominus quaslibet Perſonas, quas Excommunicationis Sententiam occaſione c traveniendi vobis incurriſſe conſtiterit, quoties vobis opportunum eſſe videbitur, diu Dominicis feſtivisque diebus in Eccleſiis, cum major inibi Populi multitudo c venerit ad divina, excommunicatus publice nuncietis faciatisque ab aliis nunciari ab omnibus arctius evitari, donec a contraveniendo deſiterint, & litteris præd obedierint, ipſæque Perſonæ excommunicatæ ab hujusmodi Excommunicationis S tentia abſolutionis beneficium meruerint obtinere, non obſtantibus omnibus illis in prædictis litteris voluimus non obſtare, aut ſi dictis Perſonis vel quibusvis aliis c muniter vel diviſim a dicta ſede ſit indultum, quod interdici, ſuſpendi vel excommun non poſſunt per Litteras Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam ac de Ve ad Verbum de Indulto hujusmodi mentionem contradictores per Cenſuram Eccl ſticam, appellatione poſtpoſita compeſcendo. Datum Romæ ad S. Petrum: A Incarnacionis Dominicæ M. CCCC. LXIII. IV. Kalend. April. Pontificatus noſt

Menſe Majo Archi-Epiſcopus Cretenſis, Nuncius Apoſtolicus ex Polonia Wrat viam rediit, cumque interea Orator Cæſareus pro Rege Georgio interceſſiſſet litter nomine Imperatoris, Papa ei reſpondit: vid. Goldaſt. in app. p. III.

GEORGIUS REX a P. R. excommunicatus:

Deriſiſſe iſta Georgium Dubravius ait, cum fideret Viribus ſuis & Principum norum fœderibus, ignarum interea quod Pontifex MATHIAM Hungariæ Regen ipſo averterat, diſturbatis omnibus Sponſionibus & veteribus Obligationibus, quæ Affinitatem vel aliter interceſſerant: At Curæus noſter Georgium ſcribit, quod I tificis Iram maximis Imperatoribus etiam gravem ſibi intolerabilem futuram præ ret, Wratislavienſibus poſt finitas triennales Inducias, alias quatuor annorum obtu ſed quas illi, Cretenſi ad Bellum inſtigante, repudiarint. Jodoco ſane Epiſcopo vis tunc fuit cum Cretenſi Diſceptatio. Cum enim ille in Senatu Ordinum pernicic illud bellum caute ſedandum eſſe, pacem accipiendam, pro Rege Georgium recip dum graviter differeret: acerbe in eum invectus eſt Cretenſis, cui Epiſcopus ma reſpondit, veterem illum verſum etiam Paulo Apoſtolo laudatum, quod Creten quorum Hieronymus erat Præſul non modo mendacitatis, ſed & malitiæ, inerti palma tribuitur, objiciens.

Anno

CHRISTI 1464.

VIII. Kal. Febr. VVratislavia diſceſſit Hieronymus Landus, belli contra Georg Incenſor longe maximus.

Fœdus inter BOHEMIÆ & GALLIÆ REGEM:

Facta hoc anno Confœderatio inter Ludovicum Franciæ & Georgium Boj Regem: vid. Goldaſt. in Appendice.

Hungari SACRAM CO-

Hungari Sacram Regni Coronam, quam ante annos 24. una cum Ladislao I te ab Eliſabetha Regina Cæſar acceperat, huc usque ſecum aſſervaverat, num LX. aureum numum millibus a Friderico Imp. redimunt, Pacisque & Concc

ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ ἀέρι ὑγροῦ καὶ ἀναθυμιάσεως ἐξαιρεῖν τὸ ἐναντίον ἀεὶ τῷ ἐπικρατοῦντι, ἐπὶ μὲν τῶν ὑδάτων τὸ ξηρόν, ἐπὶ δὲ τῶν ξηρῶν τὸ ὑγρόν. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν ὑδάτων ἐστὶν ἐμφανὲς ὅτι ἐξαιρεῖται τὸ ξηρὸν ἐκ τοῦ ὑγροῦ· ἐπὶ δὲ τῶν ξηρῶν ἐστὶν ἐμφανὲς ὅτι ἐξαιρεῖται τὸ ὑγρὸν ἐκ τοῦ ξηροῦ· ἐκ γὰρ τοῦ ξηροῦ ἀναθυμιᾶται τὸ ὑγρόν. ἐπὶ δὲ τῶν ἀναθυμιάσεων ἐστὶν ἐμφανὲς ὅτι ἐξαιρεῖται τὸ ξηρὸν ἐκ τοῦ ὑγροῦ· ἐκ γὰρ τοῦ ὑγροῦ ἀναθυμιᾶται τὸ ξηρόν.

CHAPTER 26

Πάντα δὲ τὰ ὑγρὰ ἢ ἐν ἀέρι ἢ ἐν ὕδατι ὄντα ἐπιπολάζει ἐπὶ τοῦ ἐπικρατοῦντος· ἐν ὕδατι μὲν τὰ ἐλαιώδη, ἐν ἀέρι δὲ τὰ ὑδατώδη. ἐν ὕδατι μὲν οὖν ἐπιπολάζει τὰ ἐλαιώδη διὰ τὸ ἐκ τοῦ ὑγροῦ ἐξαιρεῖσθαι τὸ ξηρόν· ἐν ἀέρι δὲ τὰ ὑδατώδη διὰ τὸ ἐκ τοῦ ξηροῦ ἐξαιρεῖσθαι τὸ ὑγρόν

Bischof, Gregorius, Bischof zu Chalcedon, Suffragan des Bischofs zu Constanz, † 1548. Bischof, Gregorius, Bischof zu Chalcedon, Suffragan des Bischofs zu Constanz, † 1548. Bischof, Gregorius, Bischof zu Chalcedon, Suffragan des Bischofs zu Constanz, † 1548.

Anno

CHRISTI 1468.

Fridricus Elector Brandenburgicus oblatam Coronam Bojemicam recuſat. Rudolphus Epiſcopus Lavantinus & Legatus Pontificius, ad exequendos potiſſimum Proceſſus Exauctoractionis GEORGII Bojemiæ Regis, bellique adeo adverſus hunc Tuba, annitentibus non ſolum Caſimiri Polon. Regis, cui ob bellum Prutenicum iniquiſimis Ordini Conditionibus ſedatum Rudolphus gratus erat, Legatis Stanislao Oſtorogio, Caliſſienſi Palatino, Jacobo de Dumbrio, Regis Vice-Theſaurario & Johanne Dlugoſch, Canonico Cracovienſi, ſed & Bojemiæ quibusdam Proceribus patriæ & avitæ Religioni addictis, quorum Princeps erat Zdenco Sternbergius, conſentienteque cum horum interceſſionibus, tum Capituli Poſtulationi Pontif. WRATISLAVIENSIS EPISCOPUS creatur: cum fruſtra eam Dignitatem ambiiſſet, Primislaus Dux Opaviæ, S. Crucis Cantor & Canonicus Wratislavienſis.

Elector Brandenb. Bohemiam recuſat:

Rudolphus Ep. Lavantinus eligitur Epiſcopus Wratislav.

Ineunte Vere MATHIAS Hungariæ Rex a Pontif. Romano, qui acerbius Bojemos quam Turcas oderat, & inteſtinum hoſtem quam remotum magis formidabat, perſuaſus, nulla habita vel adfinitatis vel maximorum beneficiorum cum Salutis ſuæ tum Regni Ungarici a Georgio in ſe collatorum ratione, Socerum hunc ſuum, tanquam hæreticum, & Eccleſiæ Romanæ Hoſtem, cui fides data impune violari poſſit, bello aggreditur: omiſſa multo & honeſtiore & magis neceſſaria in Turcas Expeditione: quam in animo habebat: Scilicet iſtud fuit

MATHIAS HUNG. REX GEORGIUM BOH. REGEM bello petit:

ἀντ' ἐυεργεσίας λυγαμίμνονα τῖσαι Ἀχαιοί

notaque eſt illa in Cæſaris funere decantata nænia: Men' ſervaſſe, ut eſſet, qui me perderet? At Georgius ab iis etiam a quibus ante in fidem receptus fuerat, delectus, nihilominus tamen Auxilio filiorum ſtrenuam fidamque Patri operam navantium fortiter Regnum ſuum, etſi in varia ſorte propugnavit. Et MATHIÆ quidem ex Moravia ad Auſtriæ fines occurrens cum Victorino Filio, prope Laam Oppidum in Hoſtis Conſpectu Caſtra metatus eſt, eaque Eſſedorum & Curruum objectu undique circumvallavit, utrumque Exercitum interfluente Maro Amne, qui Hungariam ab Auſtriæ Finibus & vicina Moravia diſterminat. Quatuor Septimanis illic ceſſatum eſt, multa attentante Georgio, quo vel per Internuncios Generum conciliaret, vel ſi in Sententia perſiſteret, dolo aliquo circumveniret. MATHIAS vero ad omnia Verborum Lenocinia ſurdas præbebat aures, & ſi hoſtis in liberum Campum elici potuiſſet, Prælium deſiderabat. Bojemus ſuos intra curruum munimenta continebat. Tandem vero quæ Eſui erant abſumptis: Trebitium retro caſtra movit & Victorino illic relicto, ipſe ad interiora Regni loca recedens, novum militem quæque alia bello Uſui ſciebat, comparans, arces & oppida hoſti oportuna, Preſidiis munivit. MATHIAS Znoymam deinde pergens, cum Victorinum Trebitii relictum audiviſſet, eo advolat. Victorinus oppido egreſſus cum præcurſoribus Hungaris manum conſerens, Rege ſuperveniente, fugam inire coactus eſt, & ne hoſtis fugientibus ſuis permixtus Portam ingrederetur, domos aliquot in Suburbio incendit, non inutili ex Neceſſitate Conſilio, niſi id fortuna deſtituiſſet. Nam Incendio ex Suburbio in Oppidum pervagato, dum ad reſtinguendum trepide diſcurritur, Hungari urgente Occaſionem Rege, ſuperatis muris Opidum capiunt. Victorinus cum ſuis vicinum quoddam monaſterium occupat, in quo ab Hoſte obſidetur. Bonfinius Arcem eam non Monaſterium fuiſſe dicit. Periculo filii audito GEORGIUS octo armatorum millia eo mittit, qui aperta Vi nihil attentare auſi, currorum Vallo ſe continebant. Interim Victorinus Eruptione de improviſo facta, aſtu & Viribus uſus hoſtium Stationem ad ſuos evadit, cum iisque in Bojemiam abit. MATHIAS inde Brunnam pergit, & ab obviis Civibus excipitur, qui etſi Bojemo coacti parebant, exercitia tamen Religionis nec dum mutaverant. Dein Arcem Spilbergam Situ opere & Præſidio validam, Rex obſidione cingit. Interim Legatus Pontificius: qui Græciam Stiriæ ad Cæſarem venerat, largas paſſim Indulgentias iis omnibus promulgat, qui vel ipſi ad id bellum proficiſcantur, vel aliis de ſuo aliquid in Stipendia contribuant. Venerunt eo MATHIÆ etiam Legati, & de continuando bello convenitur: deinde cum Regiis Legatis Pontificius Viennam atque inde Olomucium ad MATHIAM proficiſcitur. Is relictis ad Spilbergam arcem Præfectis quibusdam in Hungariam hibernatum abiit.

Moraviam ingreditur:

cujus Urbes præcipuas occupat:

Caſimirus Polonus Georgii Neceſſitates ad ſuum Commodum trahens, auctor ei

Digitized by Google

erat, ut filiorum alteri Bojemiæ Regnum resignaret, sed GEORGIUS intellecta Fraude id se facturum negavit.

Turbis SILESIA pervastatis:

Cæterum in Silesia Wratislavienses una cum vicinis aliquot Francosteinense castrum expugnarunt atque solo æquarunt: Eodemque propemodum Tempore ex utraque Lusatia, Plebem ubique Rudolpho Episcopo comitante, magna Cruce signatorum Manus in Silesiam se effudit, quibus suos quoque auxiliares Henricus Freistadienſis, qui Patri cognomini successerat, Glogovia & Freistadio misit. Sed rudes illi & in re militari minus exercitati homines, dum sibi parum cavent, magna edita strage repulsi, Henricique Subditi maximam Partem occisione deleti sunt.

Principes quidam Silesii interdicto Sacrorum notati:

Eadem Æstate Rudolphus, Episcopus, Principes quosdam Silesiæ, quos inter Conradus Niger, Conradus Albus Olsnicenses & Fridericus Lignicensis Sacrorum Interdicto notavit, quod Pacis & Quietis quam belli studiosiores opem cæteris in profligando Georgio ferre detrectarent. Censuræ nexibus innodati fuerunt a festo D. Sophiæ ad usque festum Assumptionis B. M. V.

FRIDRICUS IV. IMP. Romam proficiscitur:

Sub Initium Novembris Fridericus Cæsar, res in Austria satis quietas & MATHIÆ ob fœdus fidendum ratus, suscepto in Italiam Itinere, in ante Diem Natalis DOMINI NOSTRI Romam venit, ubi ea nocte sacra faciente Pontifice, Evangelium de Edicto Cæsaris Augusti decantasse dicitur, Exemplo Imperatoris Sigismundi. Sedecim illic Dies commoratus Domum rediit. Itineris hujus Causa Votum esse vulgo ferebatur. Erant tamen, qui Confirmationem Successionis in Hungariæ & Bojemiæ Regna periisse dicerent, nec absimile vero putat Gerardus de Roo, prudentiss. Imperat. Consilia sua ex Autoritate Pontificia instituere voluisse. De Expeditione in Turcam & Bello Bojemico actum esse nonnulli meminere.

Anno
CHRISTI 1469.

Inducie inter MATHIAM & GEORGIUM REGES ad annum sancite:

MATHIAS REX constitutis domi rebus, initio Februarii cum Exercitu 16000. militum, in quibus X. Equitum millia, hostiliter iterum Moraviam & Bojemiam ingressus crudeliter Provincias illas devastat, cujus Adventu cognito ii quoque qui Spilbergam arcem strenue hactenus defenderant, detitionem fecere, GEORGIUS autem hunc MATHIÆ Impetum sustinere se posse diffisus, cum eodem egit, ut colloquendi secum daretur Facultas, eaque prope Leuchtenbergam Arcem impetrata, ecquam in se Socerum suum Armorum Causam haberet, amice exquisivit, non ita de ipso meritum esse, ut Vitæ suæ Insidias pararet, cujus Vitam non protexisset solum, sed & quam ornatissimam esse semper voluisset. At MATHIAS nihil aliud respondit, quam sui facti Pontificem atque Cæsarem Auctores se habere, qui tanquam Hæreticorum Fautorem indignum Regno pronunciassent. Sunt qui Bojemum Hungaro singulare Certamen obtulisse dicunt, loco sæptis intercluso, quod propter Ventrem Abdomine gravem minus decurrere posset, neque id detrectasse MATHIAM, sed locum relinqui purum & apertum voluisse. Alii aliter Rem narrant. Curæus nullum Certamen ponit: alium Conventui dictum Diem Olomucii, quartum nimirum Aprilis scribit, quo GEORGIUS ob adversa Episcoporum Studia venire nolens, Sternbergam vicinum Oppidum divertit. Ibi duo Reges in Prædio Suburbano sæpe multumque collocuti, inducias tandem ad Anni Exitum pacti sunt: quo Tempore de Pace ageretur. Discedentem MATHIAM duo GEORGII Filii Olomucium usque prosecuti, quam officiosissime comitabantur, ibi homo quidam impurus Regi suadere cœpit, ut si finem bello imponere, sibique Bojemiam acquirere cuperet, Regios Juvenes Custodia inclusos teneret. Scelus hoc execratus MATHIAS, irato Vultu: Quid tu, inquit, Propudium Hominis tanti flagitii tamque non a Regio sed omni quoque liberali Animo alieni Auctor esse mihi non erubescis? Simul gravissime monuit, ne tale quid unquam sibi excidere pateretur. Juvenes vero comiter habitos donisque insuper cultos ad Patrem remisit.

MATHIAS REX BOHEMIÆ vocatus: & Olomucii Diademate cinctus:

GEORGIUS ita bona Spe plenus ad suos revertitur: Interea vero Episcoporum, qui nullam de Pace mentionem admittebant, instinctu MATHIAS a quibusdam Bojemiæ Ordinibus REX proclamatur, irritaque esse Pactio paulo ante inita jubetur. Is initio quidem conditionem nonnihil recusabat, sed sperans facile cum GEORGIO transigi posse, eam tandem accepit in Moraviæ Oppido Brunna (* Olomucii factum Cu-

* Bonfinius quoque coævus Decad. IV. Lib. II. id Olomucii accidisse refert.

Digitized by Google

Ich bin ein Mann, ich bin ein Weib, ich bin ein Kind, ich bin ein Greis, ich bin ein Jüngling, ich bin ein Mädchen, ich bin ein Knabe, ich bin ein Tier, ich bin ein Vogel, ich bin ein Fisch, ich bin ein Baum, ich bin ein Strauch, ich bin ein Kraut, ich bin ein Stein, ich bin ein Wasser, ich bin ein Feuer, ich bin ein Wind, ich bin ein Berg, ich bin ein Tal, ich bin ein Gestirn, ich bin ein Gott, ich bin ein Geist, ich bin ein Mensch, ich bin ein Ding, ich bin ein Nichts, ich bin ein Alles, ich bin ein Ich, ich bin ein Du, ich bin ein Er, ich bin ein Sie, ich bin ein Es, ich bin ein Wir, ich bin ein Ihr, ich bin ein Sie

Henrici Ducis Monſterbergenſis Virtus:

Inter hæc Henricus Monſterbergenſis, Patris & ipſe Injurias ulturus, exercitu collecto ſub Initium Septembris variis Incurſionibus Sileſiam turbavit, & non paucis eam neque levibus detrimentis afflixit, Sittaviæ, Laubanæ, Boleslaviæ, Goldbergæ, Hanoviæ mulctam nummariam impoſuit, Eccleſiaſticæ ac Monaſticæ Vitæ hominum bona ac Pagos complures diripuit & exuſſit: cumque Henricum Glogovienſem & Freiſtadienſem cum valida manu occurrere cognoviſſet, retro profectus Wratislavienſem Agrum eundem in modum Præda ferro & flamma vaſtavit. In Moraviam inde propreſſus, Maſſuram cum tumultuaria ſuorum manu obvium fortiter repulit & profligavit.

Ita miſer tunc Sileſiæ Status, quæ quantum GEORGIO Regi Negotii exhibuit, tantas ipſa viciſſim Difficultates atque Incommoda perpeti coacta fuit. Wratislaviæ a Seditione parum Res abfuit, promiſcua Turba in Epiſcopum & Senatum debachante, quorum Conſiliis accerſitum MATHIAM tantisque Patriam Calamitatibus involutam vociferabatur.

MATHIAS REX ferro non Veneno pugnans.

Reperio apud Scriptores, ardente hoc bello veniſſe ad MATHIAM percuſſorem quendam ex GEORGII familiaribus, qui ſe neci ipſius ſed ferro patrandæ, ſponte offerebat, ſi Præmium ſibi quinquies mille aureorum daretur: MATHIAM vero Scripto Chirographo Argentum, quod poſtulabat, pollicitum, Majoris Præmii ſpe facta, ſi quidem quod in ſe receperat, præſtitiſſet. Cæterum haud ita multo poſt reverſo illo, & GEORGIUM nunquam non fidis ſtipatum Satellitibus gladio interimi haud poſſe dicente, ſed eundem Veneno, modo Rex juberet, certo ſeſe ſublaturum, MATHIAM id ſe velle negaſſe, cum adderet, ſe delectari voce heroica Fabricii, qui Romanos ferro non venenis pugnare conſueviſſe, ſive ut Tacitus exprimit, non fraude & occultis, ſed palam & armatum Populum Romanum hoſtes ſuos ulciſci, dixerat, illiusque Exemplo GEORGIUM ut a Venenis ſibi caveret, nec niſi præguſtatis Cibis uteretur, monuiſſe. Sed minime ſinceram, ac potius ſimulatam hanc MATHIÆ fuiſſe Integritatem non immerito quis ſuſpicetur. Cur enim ſi fraudes oderat, ſi Tiberium æmulari volebat, non Proditorem GEORGIO prodebat domeſticum?

Hyems aſperrima:

Meſſis hujus Anni ſat opima: ſed Amnes ac Rivuli eum in modum exſiccati, ut Aqua paſſim deficeret, & ipſe etiam Viader undique Curritus tranſiri poſſet. Secuta hyems aſperrima, glaciesque tanta, ut mole ſua & craſſitudine Piſces in Piſcinis & Stagnis, facultate hauriendi libere reddendique Spiritum adempta ſtrangularet: unde maxima illorum Caritas & Penuria. Conſtrictus ea glacie Viader a feſto S. Barbaræ ad usque feſtum Translationis S. Wenceslai, hoceſt, integros tres menſes conſtitit.

Anno
CHRISTI 1470.

Raphael Leszinsky Legatus IMP. FRIDRICI IV. ad CASIMIRUM IV. Pol. Regem:

Gliſcebat inter Mathiam & Cæſarem Simultas, qui ægre ferebat, ſe inconſulto Bojemiæ Regis Titulum illi eſſe tributum, & indignum Moraviæ Statum miſerabatur, quem acerbe nimis ab illo vexari dicebat: quare alienato jam a MATHIA animo, Legatum ad Caſimirum Poloniæ Regem miſit, Raphaëlem Leſcinium Equitem Polonum, ſed diu in Aula ſua verſatum. Is graves de MATHIA querelas expoſuit: Cultum eum multis a Cæſare officiis & Pontifici commendatum, ex Belli Bojemici Succeſſu ſuperbius ſe gerere, & iniquam pro acceptis beneficiis Gratiam reponere, dumque ipſe in Italia Reipublicæ cauſa, abeſſet, novam in Styria & Auſtria ſeditionem excitaſſe, Turbatores rerum Patrocinio ſuo fovere, idque agere, uti occupato Motibus Domeſticis Cæſare, Regni ſui Pomœria proferat, & effrenem dominandi Libidinem cum vicinorum Injuria expleat. Quibus rebus motum, Fridericum diutius cum eo Amicitiam nolle, & ad fœdus Polonicum reſpicere, quod ſi Affinitate aliqua firmare placuerit, non reprobaturum.

Fœdus inter IMP. & REGEM POLONIÆ ſancitum:

Caſimirus qui & ipſe Bojemiæ Regnum ad Filium ſuum natu majorem trahere nitebatur, hac Cæſaris Legatione exhilaratus, ſuos quoque Legatos Viennam mittit, fitque inter ipſos fœdus, quod Polonis quibusdam non ſatis probatum, qui ægre ferebant, Hungariæ Regni Titulum a Friderico uſurpari, cujus Succeſſionem ſuis debere Regibus contendebant. Inter fœderis Capita & illud erat: Uterque ad alterius Regna Ditionesque aditum ſibi ſtrueret: Fridricus quoque tertiam Dotis Partem quæ Eliſabethæ Ladislai Regis Sorori debebatur, certis penſionibus ſoluturum ſe pollicebatur.

GEORGII REGIS Excurſiones in Sileſiam:

GEORGIUS interim Bojemiæ Rex Exercitum habens haut contemnendum non modo Moraviam mediocri iterum Succeſſu iterum percurrit, ſed & Sileſiam Præſidiis vacuam,

Digitized by Google

vacuam, quippe quæ diuturno bello exhausta jam esset, per Henricum Filium longe lateque infestavit: ita ut Silesiorum Duces atque Civitates Vastationem Agrorum suorum magno redimere cogerentur, ac Matthiæ denunciarent, se rebus suis aliter prospicere oportere, ni ille sibi mature opem ferret.

Rei numariæ in Silesia mirum in modum fluctuanti remedium adferre satagens MATHIAS veterem monetam, quæ minus justa & sincera, solutionis vice fungi prohibuit, in ejusque locum melioris notæ novos numos fabrefieri curavit, qui ab ipsius Regis nomine nomen acceperunt. Jussit & Pecuniæ summam inter Plebem projici, ut bellis intestinis exhausta aliquo sese Pacto recolligeret. Liberalitas REGIS MATHIÆ.

Anno
CHRISTI 1471.

XX. Januarii Georgius Rex egit Conventus Regni Bohemiæ, uti de suo post obitum Successore percunctatur: sed responsum a Regni Bohemiæ ordinibus accipit ambiguum. GEORGIUS REX de Successore sollicitus:

MATHIAS cum GEORGIO de Pace statuit agere, Regnum ipsi quoad viveret, concessurus, tum Victorino filio Libertatem, & in Silesia vel Moravia Ditionem aliquam. Sed gratum Pacis Nomen GEORGII obitus conturbavit, qui cum neque Odiis aut Periculis ullis quo minus in fidei suæ professione perseveraret, terreri se passis esset, constantiæ ob id & excelsi Animi laudem ab ipsis etiam Hostibus consecutus, post varias Ærumnas & Adversitates quibus tota vita conflictatus est, Tranquillitatis tandem Portum in morte nactus XI. Kal. Aprilis: Ætatis anno LI. cum regnasset annos XIII. ultimum Vitæ Diem clausit. Rochezana Hussitico Presbytero, Bojemorumque Archi-Episcopo electo paucis ante eum hebdomadis IX. quippe Kal. Martii mortuo. De quo cum GEORGIUS cognovisset: Nos, inquit, brevi ipsum sequemur: fuitque ista Regis Vox vere ominosa. Quum Venter Ejus defuncti de more Magnatum per anatomen aperiretur, facta evisceratione in Vesicula fellis inventa est bilis torrefacta & indurata instar lapilli, quod nullo modo dissolvi potuit. Deprehensum quoque est mediam fere Epatis Partem fuisse consumtam, atque cœnosæ cuidam Putrilagini similem: Hæc Curæus noster: qui ejus Physicam adfert rationem. VII. Kal. April. Georgius magna Pompa funebri luctuque hominum elatus in Arcem Pragensem & Cathedrale D. Viti Templum, ibidem in Regum Bojemiæ Mausoleo, renitentibus licet ac reclamantibus aliis, conditur: Exta vero Ejus Vasculo inclusa in Templo Lætæ Curiæ Busto Joh. Rokyczanæ illata humantur. Cochlæus lib. XII. Quem profecto MATHIAS bello superare nunquam potuisset (ut arbitror) nisi adjutus fuisset tum a Pontif. tum ab Imperatore. Uterque vero subsidia ei rei præstitit: Pontifex per Legatum, qui Copias in Turcas paraverat, quos Mathiæ adversus Regem Bohemiæ subministravit, & Cæsar unius Anni reditus Austriæ in eum Usum belli Mathiæ concessit. Neque tamen potuit Mathias Georgium e Regno pellere, sed post septennale bellum cum eo Pacem iniit, etiam invito tum Imperatore tum Pontifice, sensit enim quanto fuerit difficilius cum Bohemis sub Georgio quam cum Turcis bellum gerere. paulo post Diem suum obiit:

Post GEORGII excessum, ut Bojemiæ Regnum plures ambierunt, ita in Rege subrogando variis Studiis Procerum ac reliquorum Ordinum, Pragæ primum, inde regalibus Comitiis novo Exemplo, ne quis in Urbe ob frequentiam hominum seditioni obnoxia & plerisque suspecta motus existeret, Cuthnam translatis, certatum fuit. Erant qui MATHIAM evocandum censebant, cui & Pontifex favebat: nonnulli Cæsarem, qui vetera cum Bojemorum Regibus pacta conventa allegabat, GEORGIO sufficiendum suadebant: non nemo pro GEORGII Filio HENRICO laborabat, nec Albertus Misnensis Marchio sibi deerat: qui cum V. Equitum millibus, uti Bohemis opem ferret, si qua Vis fieret, advenerat: revera autem suum Negotium agere putabatur. Præter hos nonnulli Ludovicum Bavarum, quidam Galliæ Regem, ad redimenda regni portoria aliaque Regis bona, idoneum nominabant. Sed re in Concilio diligentius perpensa ad WRADISLAUM tandem Polonum, Casimiri Regis Filium, XV. annorum Adolescentem, omnium fere Voluntates inclinabant. Imprimis vero movebat eos gentis quædam coguatio, ac promissa debitorum persolutio, quæ CCC. aureum nummum millia excedere dicebantur. WLADISLAO igitur ad VII. Kal. Jun Bojemiæ Rege renunciato, delecti mox Legati complures de primoribus, Nobilitate & Pragensi Civitate utraque, qui illum primo quoque Tempore e Polonia excirent. Disceptatum de hac Electione, an rata haberi deberet, necne in Comitiis Ratisbonensibus hoc eodem cui WLADISLAUS: Princeps Poloniæ succedit:

Digitized by Google

dem anno habitis: Ac Pontifex quidem eam improbabat, & ab Hæreticis factam ac irritam fieri debere per Legatum ſuum contendebat: MATHIÆ quoque Legati, ne ea ab Imperii Ordinibus approbaretur, intercedebant: quod ipſe prior electus eſſet, ac Pontificis Confirmationem haberet, ob egregia in Remp. Chriſtianam Merita, a cujus finibus Turcam toties ſubmoviſſet: Principes vero plerique Imperatoris Fridrici Judicium ſecuti ad WLADISLAUM proniores erant: Eam rem Friderico ſuccenſuit Pontifex, ac in Litteris poſtea exprobravit, MATHIAS vero bello AUSTRIÆ illato, ultus eſt. Cæterum MATHIAS qui Iglaviæ ſubſtiterat, & fruſtra quosdam e Proceribus ad Comitia Bojemiæ miſerat, ut ſe præteritum vidit, in Hungariam rediit, Majores collecturus Copias WLADISLAI in Bojemiam Itineri Impedimento.

qui per Sileſiam in BOHEMIAM ad capeſſendum Regnum proficiſcitur:

Inter hæc Fridricus Lignicenſis & Johannes Pribuſienſis, qui MATHIÆ merebant, cum iisque Franciſcus ab Hacken belli apud Wratislavienſes Dux, coactis quam maximis potuere raptim Copiis, in finitimam Bojemiæ Oram prædabundi progreſſi non exigua iis, qui MATHIÆ adverſabantur, damna intulerunt. WLADISLAUS Profectionem ſuam maturare rogatus, acceptis a Patre VII. Equitum & duobus peditum millibus, Ductoreque Exercitus Paulo Jaſſenio d. 25. menſis Julii Cracovia egreſſus eſt, deductus a Patre bidui Itinere. Sileſiæ Limen attingenti VI. Sileſiorum Duces præſto fuere, qui a MATHIA alieniores WLADISLAO adhæreſcebant, quos inter præcipuus Olsnicenſis. Properabat autem per Sileſiam WLADISLAUS, MATHIAM veritus inſequentem: qui quidem & ipſe nihil ſibi reliqui faciebat ad feſtinationem, ſed vix extremum Agmen apud Glacium adipiſci potuit. Atque ita WLADISLAUS a Bojemis Proceribus illic cum exſpectantibus omniumque adeo Ordinum permagna multitudine receptus, cum in Leges prius Bojemorum juraſſet & Æs alienum, quod GEORGIUS reliquerat, in ſe ſuſcepiſſet, pacatam Regni Poſſeſſionem adiit inunctus Pragæ & coronatus ritu ſolemni a. d. 16. Auguſti a Nicolao Epiſcopo Camenecenſi: Vincentio Ennenſi: & Paulo Laodicenſi qui eum ex Polonia comitati fuerant.

Pragæ 16. Auguſti Diademate cinctus:

WRATISLAVIENSES ſemel firmiterque ſtatutum habentes a MATHIA nequaquam deſciſcere, ſed in fide atque obſequio Ejus ad extremum perſeverare, novum ipſi dixere Sacramentum. Revocabant autem MATHIAM in Hungariam domeſtica incommoda & inteſtini Motus ab Archi Epiſcopo Strigonienſi: Luniqueccleſienſi Epiſcopo & aliis nonnullis excitati: qui ubi MATHIAM quem clam oderant, in Comitiis Bojemicis repulſam paſſum audirent, meditatam diu defectionem moliebantur. Horum opera & ſtudiis CASIMIRUS Polonus: Caſimiri Regis Filius, WLADISLAI frater, ad Regnum Hungariæ acceſſitus, cum XX. millium exercitu (in quo quadringenti Sileſii in Ducatu Glogovienſi conſcripti ſub Imperio Abrahami Burggravii a Dohna & Johannis Leſtii ſtipendia faciebant) Hungariam ingreſſus eſt, ſed Succeſſu parum proſpero: Hungaris quippe, quos MATHIAS partim metu, partim promiſſis ſibi reconciliavit, jam nutantibus, neque Spei & Pollicitationi ſuæ reſpondentibus, tum Commeatu & Annona deficiente non ſine Ignominia Exercitum reducere coactus, amiſſis in receptu fugæ ſimillimo Impedimentis & Equis quam plurimis.

VVratislavienſes demuo Homagium REGI MATHIÆ præſtant:

Turbæ in Hungaria exortæ:

Anno CHRISTI 1472.

Annus a Cometæ ſive Pogoniæ Apparitione ſumſit Exordium, qui parvus quidem in ſe, verum longum & illuſtrem poſt ſe caudam trahens vago & incerto curſu nunc ad Septentrionem, nunc ad Meridiem, nunc ad occidentem Solem, Caudam quoque nunc huc nunc illuc obvertens, totos duos Menſes perduravit. Cometam hunc ejusque effectiones carmine & proſa luculenter deſcripſit J. Pontanus.

Cometæ apparitio:

Victorinus Dux Monſterbergenſis ex Carcere liberatus:

Kal. Februarii Sabbatho ante Purif. Victorinus Dux Monſterberg. Pragam venit, liberatus e Cuſtodia Pannonica, in qua MATHIÆ Regis Hungariæ Affinis ſui mandato utra biennium fuerat.

Pax inter IMP. & MATHIAM REGEM ſancita:

Pontificii Legati & aliorum quorundam Principum interceſſu Pax quædam inter Fridericum & MATHIAM convenit, & pulcerrima bene gerendæ rei contra Turcas occaſio, urgente præſertim eam rem non modo Pontif. Romano, ſed & Uſſuncaſſano Perſarum Rege, qui per id Tempus Trapezunte & Sinopoli expugnatis, ac Aſia minore omni fere armis ſub Poteſtatem reducta, Turcam gravi bello vexabat, & ob id Chriſtianos, uti Græciam militari roboreexhauſtam invaderent, adhortabatur, ſeſe oſtentabat,

tabat, ſi tam facile MATHIAS cum Polono pacificare voluiſſet. Agebat ingenius Spiritus Virum prærepta præter Spem a Polonis Bojemia & ab iisdem concitata Procerum in Hungariæ Regno Seditio: & res bello feliciter geſtæ animum addebant. Præterea quod neque a Turca bellum timeret, & cum Cæſare Pacem haberet, Caſimiri Inopiam, divitiis ipſe ac Præda affluens, contemnebat, & res ſuas in Bojemia ſuperiores fore, certam in ſpem adducebatur. Igitur vix aliquot menſium Inducias abs ſe impetrari paſſus eſt, tumque Caſimirus Pacis Conditiones proponeret, non ſatis ſibi gratas, non opus ſibi eſſe ea Pace reſpondit, venturum ſe brevi, & calvo reliquos Crines evulſurum. Ita omnis tum Pacis Tractatio fruſtra fuit.

Saganenſe Bellum:

Johannes Pribuſianus, Balthaſari Saganenſium Duci fratri ſuo bellum infeſtum infert, Exercitumque ex Oppidanis & ruſtica multitudine coactum ad expugnandum Saganum ducit. Et ſuſtinuit quidem Balthaſar aliquamdiu Obſidionem, ſed Johannes a. d. 7. Maji Ignem Tectis intulit, qui quam latiſſime pervagatus Civitatem pene totam una cum Templo & magna Parte Monaſterii omni genere rerum a Civibus iſtuc compartatarum referti in Cineres vertit. Balthaſar in Arce paucos adhuc Dies ſe defendit: deſperatis tandem auxiliis d. 16. Maji qui incidebat in feriam ſecundam Pentecoſtes, ſe ſuaque in fidem atque Poteſtatem Fratris permiſit, a quo contra datam fidem Cuſtodiæ traditus, inque tetram Turrim Pribuſii conjectus Vitam in ea Carceris Squallore & morbo paulo poſt finivit. Quam Johannis Perfidiam & Crudelitatem Poëta quidam minime tralatitius ſequentibus Verſibus exagitavit:

Quam ſequitur, veteri dictum ſic forte Colono
Pribuſium, heic miranda ferunt, ſtat Turris aperto
In Tumulo, multum fraternis cognita Vinclis:
Perdiderat quondam heic infenſi dextra Tyranni
Rectorem, auxilio prudentem armisque, Sagani,
Vivida monſtroſis generoſi Corpora fratris
Vermibus objiciens, Scelus, execrandaque fœdo
Omine facta ſuo crudelis Sanguine patrans:
Digna igitur reddens DEUS illi Præmia factis,
Nomina, Progenies, una quoque nobile quicquid
Heic fuit, evertit, peregrino & ſubdita Regno
Eſſe jubet, tanta eſt excelſi Numinis Ira!

Ducatus Saganenſis Principibus SAXONIÆ venditus:

Cum autem ob perpetratum hoc Facinus ſummo apud omnes flagraret Odio & ob id maximopere ſibi metueret, univerſum Ducatum Saganenſem vendidit Principibus Saxoniæ Erneſto Electori & Alberto: 55. aureorum Hungaricorum millibus. Ex quibus Wenceslao Johannis Fratri, qui Wratislaviæ honeſto in Otio, ob Bonitatem & Virtutem cunctis carus, Vitæ quod ſupererat privatus exegit, bis mille centumque, (duodecim aureorum millia Petrus Albinus ait) tribus vero Sororibus, ſingulis mille aureos numerarunt: reliquum Johanni poſt triennium exſolvere polliciti, ubi prius MATHIÆ Regis in eam Venditionem Conſenſum impetraſſet. Præfectus primus a Saxoniæ Regulis Saganenſibus dictus Henricus a Miltiz Eques auratus.

Æſtus inſolitus:

Æſtus hoc anno & ardor inſolitus, ita ut Alvei Fluminum plerorumque exarefcerent. Incendia quoque oppidorum & Villarum crebra extitere, Vini Proventus maximus circa Crosnam Gubenam & Grunbergam.

Anno

CHRISTI 1473.

Synodus Diœceſana Wratislaviæ:

Synodus Diœceſana Wratislaviæ a Rudolpho Epiſcopo celebratur.

Monaſterium Bernhardinianorum Glogoviæ:

Prid. Non. Januarii Rudolphus Epiſcopus Wratislavienſis Monaſterium conſecravit Bernhardinianorum a Margaritha Cilienſi Wladislai Teſchinenſis & Glogovienſis Ducis Vidua ante annos octo extructum: quod poſtea Johannes Saganenſis an. 1488. in bello Glogovienſi, utpote quod propter Viciniam arci, non parum incommodare videretur, deſtruxit.

BARBARA Brandenburgenſis HENRICO XI. DUCI Glogovienſi nubit:

Ipſo Vere Henrico Glogovienſi Valetudinis parum firmæ Sponſe Marchica BARBARA: Alberti Marchionis Brandenburgici filia, Ætatis anno decimo haud dum completo, Crosnam adducta eſt, qui ſequenti anno cum ea matrimonium iniit.

De Pace Generali Conventus:

Bojemorum Polonorum & Hungarorum Conventus Niſſæ primum, deinde Oppaviæ habiti, in quibus Marcus Barbus Venetus, Cardinalis: Legatus Pontificius de componendis inter Reges Controverſiis & Pace conſtituenda multum, ſed fruſtra laboravit, tota re ad Caroli Belgarum Reguli aut Ludovici Galliæ Regis arbitrium rejecta.

Legati VVLADIZLAI REGIS BOHEMIÆ ad IMPERATOREM:

Petiit & per Legatos Caſimirus Poloniæ Rex filio ſuo WLADISLAO a Fridrico Imp. Regni Bojemorum, quod Jure feudi Imperio eſt obnoxium, Confirmationem: Quæ Legatio grata quidem Cæſari fuit, ſed res dilata ad Comitia Imperialia Auguſtæ Vindelicorum ad Kalend. Septembr. indicta. Cum autem ad eum Diem neque Imperator cui in Ubiis & reliqua Imperii ditione ad Rhenum negocia erant, quæ ipſius Præſentiam flagitabant, neque Principes Imperii Auguſtam veniſſent, Oratores Poloni apud Albertum interim Brandenburgicum ſex pene menſes egerunt. Hoc quoque anno ingens Aëris Siccitas Segetibus, vernis præſertim pernicioſa.

Anno

CHRISTI 1474.

Terra Frauſtadienſis a Sileſiis pervaſtata:

Johannes Dux Pribuſienſis natura amens & poſt Balthaſaris Fratris necem furiis exagitatus una cum Melchiore Löbelio, ex Mathiæ Regis, uti creditum eſt, mandato, collectis ſex millibus hominum, menſe Martio, transmiſſo Viadro fluvio ad Frauſtadium, oppidum ditionis Polonicæ, duxit, bonæ ſpei plenus, quod & bombardas a Wratislavienſibus juſſu Mathiæ commodatas habebat, & Proditionem in oppido inſtruxerat. Ac incenſum quidem eſt ſub ejus adventum duodecim in locis oppidum, ſed Civium Virtute ac Diligentia ſtrenue defenſum, reſtinctaque incendia. Quo facto Johannes omiſſo Oppido totum Territorium percurſans obvia quæque Igne & ferro vaſtavit, & vicos pagosque ſupra ſexcentos exuſſit. Contraxerant Palatini Regionis Exercitum duodecim millium hominum: ſed qui apud Coſtenum & Frauſtadium deſidentes & fumantes Pagos quoquo verſus inſpectantes, cum Hoſte animoſo & machinis bellicis optime inſtructo congredi non ſuerunt auſi, contumelioſe poſtea ob id traducti. Parcebat Johannes poſſeſſionibus Palatinorum, unde orta apud Polonos Suſpicio, aliquid eos commune cum ipſo clam habuiſſe. Nullus porro fuiſſet illarum Excurſionum neque modus neque finis, niſi Johannes in Oppugnatione Oppidi Kiſelii ſive Copanicæ, uti Cromerus adpellat, dum retinere ſeſe Incendio Munitionis miſcet, miſere uſtulatus, & ſemianimis ſublatus eſſet, unde poſtea Stinaviam ad Socrum ductus, neque Valetudinem priſtinam, neque Vigorem Animi recuperare potuit: Eo demum Ducis ſui Caſu Exercitus ille conſternatus dilapſus eſt: Populus in Johannem hujusmodi Rhythmis luſit: Hertzog Hanns ohne Land hat vor Kiefel das Maul verbrandt.

VVLADIZLAUS REX BOHEMIÆ ab IMP. confirmatus:

Fridrico Imperatore ſub finem Aprilis Auguſtam reverſo, Bojemorum quoque & Polonorum Legati advenerunt, quibus Cæſar promiſit, WLADISLAI ſeſe Electionem confirmaturum. Quod vero de Caroli Burgundi aut Francorum Regis Arbitrio in Oppavienſi Conventu decretum erat, irritum eſſe voluit.

VVratislavia REGI MATHIÆ obſequens a CASIMIRO POLONIÆ & VVLADIZLAO BOHEMIÆ REGE magno ſed irrito Conatu obſeſſa:

Secundum inde bellum Sileſiacum inter MATHIAM Hungariæ & Caſimirum Poloniæ WLADISLAUMque Bojemiæ Reges: & MATHIAS quidem celeritate reliquos duos antevertens, cum ſex millium lectiſſimorum militum Legione, quam nigram vocabant, Sileſiam ingreſſus a. d. 13. Sept. Wratislaviam pervenit, ad quam etiam Urbem Erneſtus Saxoniæ Elector cum Joanne Electore Brandenburgico de Pace inter Reges acturus acceſſit, ibidemque prid. Kal. Octobr. MATHIÆ Regi propter Ducatum Saganenſem, quem a Johanne emerat, Clientelæ Jure ſe devinxit. Caſimirus ingentem adduceus Exercitum & in quo vel uno ad frangendas Turcarum Vires ſatis eſſet, ad LX. quippe millia armatorum in quibus Lithuani quoque & Tartari erant, ſub Initium Octobris in Ducatum Opolienſem proceſſit, Cruciburgum & Bicinum Oppida, nullis pene Munitionibus firmata primo Incurſu ac Labore cœpit: Agros Populationibus quoquo verſus permiſſis vaſtavit: Viadrum inde propter Siccitatem tunc vadabilem prope Crapicium transmiſit, miſſaque Opoliæ Oppugnatione Wratislaviam, ubi a MATHIA exſpectari ſe acceperat, contendit, ac prope Olaviam Caſtra fixit. Occurrerunt autem ei præter Hungaros & Bojemos de Induciis ſollicitantes, Erneſti quoque Electoris Legati de Pacis Compoſitione

inter

Ad Corinthios Secunda.

Item: Conradus Sapiens Dux Olsnenſis: Wohlaviæ & Wartenbergæ donat Rudolpho Epiſcopo & Capitulo ac Eccleſiæ omne Jus, Proprietatem & Dominium ſuper Canth, addita conditione, ut Conrado Epiſcopo Pro-Patruo ſuo ſingulis Annis ſolemniter parentetur: Item oppidum Canth.

Item: Mathias Rex Hung. & Boh. confirmat Eccleſiæ Wratislavienſi Dominium ſuper Civitatem & Ducatum Canthii.

Digreſſis uti dictum e Sileſia Boiemis atque Polonis, MATHIAS Rex convocatis Wratislaviam Ordinibus, quos inter adfuere Epiſcopus Wratislavienſis Rudolphus, Nicolaus Oppolienſis, Conradus Albus Olsnenſis & Wohlavienſis: Primislaus Teſchinenſis, Henricus Glogovienſis ac Fridericus Saganenſis Duces: cum ab iis ad Pacem colendam maximopere rogatus fuiſſet, a. d. 21. Decembr. Edictum Pacificatorium (einen Landfrieden) aliquot Capitibus comprehenſum condidit, cumque antea in Sileſia pleraque libidine mala agerentur: Auctor fuit Ejus officii quod Sileſiæ Præfecturam vocant: de Monetæ denique Correctione nonnulla ſanxit, quæ multas iterum Confuſiones pepererat. Comitia WRATISLAVIÆ habita:

Anno
CHRISTI 1475.

Sub anni Primordium MATHIAS REX Suidnicium profectus, cum Bulconis Fanum & Neuhuſium redemiſſet, Furſtenſteinium Arcem, quod Bojemorum Latrunculorum receptus eſſet, expugnavit. Deinde nonnullos Sileſiorum Principes, qui nupero Bello Polonis faviſſe dicebantur, graviter afflixit, e quibus Glivicenſem captum in Cuſtodia habuit, ac Ditionis Parte multavit, itemque Wenceslaum Ribnicenſem. Invaſit & Olsnicenſem Ducatum, eumque Conrado Albo, Saxoniæ Ducibus vendituro, ereptum ad ſe traduxit. MATHIAS REX Sileſiæ Ducibus gravis:

Februario Menſe Wratislaviam ex Italia venit Legatio longe pulcherrima: in qua viſebantur ex omni Nobilitate delecti Proceres Itali complures, nec non Veneti aliquot Senatores. Ii vero a Mathia & honeſte excepti & magna Liberalitate tractati, cum ad d. 5. Februarii dicere juſſi eſſent, Ferdinandi Neapolitanorum Regis nomine Salutem MATHIÆ apprecati, ſeſe miſſos retulerunt: ut petiram in Matrimonium Ferdinandi Filiam Beatricem Mathiæ reſponderent. Quo quidem Legatorum nuncio, ut magnopere ille exhilaratus fuit, ita poſt perfecta rite Sponſalia, promiſſamque ſibi Dotem non contemnendam, centum quippe millium aureorum, variis donis Legatos proſecutus eſt. BEATRIX: FERDINANDI I. Regis Neapolitani F. MATHIÆ REGI deſponſata:

Tertia die Martii Wratislavia digreſſus fidem in Tranſitu ab Olsnicenſibus accepit, relicta tamen Conrado Ducatus illius Gubernatione. Olsnenſes Homagium REGI MATHIÆ præſtant:

Cæterum dici non poteſt quam gravis iſtis ſex menſibus Sileſiæ Hoſpes MATHIAS fuerit, quippe quam non ſolum grandibus Exactionibus exhauſit, ſed & militum libidini nimium quantum indulſit, qui pene minus quam Hoſtes tolerabiles, non modo ex Agris Sociorum late Prædas egerunt, verum etiam in Wratislavienſium Facultates graſſati, Uxores inſuper ac liberos quorundam ſecum abduxerunt.

Obiit hoc anno Wenceslaus Dux Stinavienſis.

Item: Mathias Rex Privilegium dedit Rudolpho Epiſcopo & Clero ſuæ dioeceſeos contra Impugnatores & oppreſſores Libertatis Eccleſiaſticæ eorumque bonorum. Paulus III. P. R. Jubilæum quem Bonifacius VIII. Secularis inſtar Centeſimo quoque anno celebrandum (quamvis annus Judæorum Sabbathicus hujus Imitatione iſte renovatus eſt, ſepties ſeptem hebdomadis abſolveretur, ut habetur in Levitico) inſtituerat, poſtea autem cum longius iſtud Tempus videretur, L. annorum ſpatiis Clemens VI. concluſerat, ad annum 25. contraxit & reduxit, celebravitque hoc anno Jubilæum Pontificium quintum: cujus Gratia Fridricus Dux Lignicenſis Romam profectus, nec tam præclaram exonerandi Conſcientiam Occaſionem prætermitteret, SS. Petri & Pauli Limina aceeſſit, particepsque factus Indulgentiarum paulo ante feſtum Aſcenſionis CHRISTI Domum revenit. Annus Jubilæus:

Ingens Locuſtarum non Segetes modo ſed & arborum frondes depaſcentium Agmen Hungariam, Moraviam, Poloniam, Sileſiam pervagatum eſt, adeo ut denſitate ſua Conſpectum Solis adimerent, continuatis usque ad ſeſquimilliarium in Longitudinem & Latitudinem Examinibus. Locuſtarum Agmen:

Rudolphus Epiſcopus Synodum Dioeceſanam ſecundam Wratislaviæ celebravit, ſacto ejus Initio fer. II. poſt Dominicam Jubilate: in qua præter varia Statuta Synodalia, MATHIÆ quoque Regis Conſtitutio publicata fuit his Verbis: Synodus Dioeceſana V Wratislaviæ:

Digitized by Google

Ecclesiæ Nicenæ, quæ Metropolis est Bithyniæ, Ecclesiæ Ephesinæ, quæ Metropolis est Asiæ, Ecclesiæ Cæsareæ Cappadociæ, quæ Metropolis est Pontici tractus, Ecclesiæ Antiochenæ, quæ Metropolis est Syriæ, Ecclesiæ Hierosolymitanæ, quæ Metropolis est Palæstinæ, Ecclesiæ Alexandrinæ, quæ Metropolis est Ægypti, Libyæ, Pentapoleos, Ecclesiæ Romanæ, quæ Metropolis est Italiæ, Ecclesiæ Carthaginensis, quæ Metropolis est Africæ, Ecclesiæ Thessalonicensis, quæ Metropolis est Macedoniæ, Ecclesiæ Corinthiorum, quæ Metropolis est Achaiæ, Ecclesiæ Ephesinæ, quæ Metropolis est Thraciæ, Ecclesiæ Philippensis, quæ Metropolis est Philippensium, Ecclesiæ Thessalonicensis, quæ Metropolis est Thessalonicensium, Ecclesiæ Cretensium, quæ Metropolis est Cretensium, Ecclesiæ Ancyranæ, quæ Metropolis est Galatiæ, Ecclesiæ Neocæsariensis, quæ Metropolis est Pontici tractus, Ecclesiæ Gangrensis, quæ Metropolis est Paphlagoniæ, Ecclesiæ Sardicensis, quæ Metropolis est Dacorum, Ecclesiæ Philippensis, quæ Metropolis est Dardanorum, Ecclesiæ Nicopolitanæ, quæ Metropolis est Mœsiæ, Ecclesiæ Anchialensis, quæ Metropolis est Thraciæ, Ecclesiæ Laodicenæ, quæ Metropolis est Phrygiæ Pacatianæ, Ecclesiæ Synnadensis, quæ Metropolis est Phrygiæ Salutaris, Ecclesiæ Pisidiæ, quæ Metropolis est Pisidiæ, Ecclesiæ Iconiensis, quæ Metropolis est Lycaoniæ, Ecclesiæ Seleuciæ, quæ Metropolis est Isauriæ, Ecclesiæ Tarsensis, quæ Metropolis est Ciliciæ primæ, Ecclesiæ Anazarbensis, quæ Metropolis est Ciliciæ secundæ, Ecclesiæ Cæsareæ Palæstinæ, quæ Metropolis est Palæstinæ primæ, Ecclesiæ Scythopolitanæ, quæ Metropolis est Palæstinæ secundæ, Ecclesiæ Petræ, quæ Metropolis est Arabiæ, Ecclesiæ Bostrensis, quæ Metropolis est Arabiæ, Ecclesiæ Damascenæ, quæ Metropolis est Phœnices Libani, Ecclesiæ Emesenæ, quæ Metropolis est Phœnices secundæ, Ecclesiæ Berytensis, quæ Metropolis est Phœnices primæ, Ecclesiæ Tyriorum, quæ Metropolis est Phœnices maritimæ, Ecclesiæ Ptolemaidensis, quæ Metropolis est Phœnices Libani

Bank Account
Bank Account
Bank Account

Bellum Glogovienſe: Sub finem Anni Johannes Pribuſienſis collectis ducentis Equitibus ex Regis MATHIÆ Litteris & mandato adortus Glogoviam Sprottam Freyſtadium Grunbergam Zulichium & Svibuſium, armis in poteſtatem ſuam traduxit: a Croſna Præſidio Marchionis munita re infecta receſſit.

BEATRIX Regina Hungariæ Diademate cincta: Beatrix: Ferdinandi Regis Neapolitan. Filia, MATHIÆ Regis Sponſa, Latinæ Linguæ gnara & erudita, per Rudolphum Wratislavienſem & Johannem Varadienſem Epiſcopos, Legationis Regiæ Principes, quibus adjuncti fuere Henricus Podiebradius, Dux Monſterbergenſis: Nicolaus Dux Ratiborienſis: Petrus & Johannes Comites Poſingici, Joannes de Sternberg, Johannes de Neuhaus: Dapuſtrius de Tſchernaſora, Barones, nec non Henricus Tſcheller Eques, in Hungariam ſplendido Comitatu deducitur, & Albæ, die qui D. Lucæ ſacer, coronatur, peractaque Inauguratione nuptiæ incredibili Pompa Budæ celebrantur.

Turcarum in Provincias AUSTRIACAS Excurſio: Eodem hoc anno ad medium Octobris Turcæ per Bosniam irruentes, Carniolam, Carinthiam, & Stiriam depopulati, multas abegerunt Prædas, magnamque Hominum Multitudinem in barbaricam Servitutem, nemine reſiſtente abduxerunt, Hanc Cladem Cæſar MATHIÆ acceptam ferebat, Turcasque vel ab eo in Ditiones ſuas immiſſos, vel impune eo usque penetrare permiſſos ratus, Polonorum ac Bojemorum Auxilia contra eum invocabat.

Anno CHRISTI 1477.

Progreſſus Belli Marchici: Sub Initium hujus Anni cum Ordines Ducatus Glogovienſis Inducias usque ad Ferias D. Georgii cum MATHIA pacti eſſent, Johannes interea Domicilium ſuum Sprottam collocavit, & occulte Nobilitatem in Luſatiâ inferiore quæ parebat Marchioni, ad Cotbuſium & Sprembergam conatus eſt ſibi conciliare, ſed fruſtra: ſub Initium Maji WLADISLAUS Bojemus duplex Agmen a Bojemia emiſit, qui Glogoviam proficiſcerentur, ut Brandenburgicæ viduæ contra Pribuſienſem auxiliarentur, Sed utrumque infeliciter Rem geſſit, prius in Ducatu Svidnicenſi exterritum Armis Incolarum domum rediit, alterum cum in Luſatia ſuperiore fruſtra Civitates aliquas tentaſſet etiam dilapſum eſt. Quarto Julii prope Francofurtum interceptus eſt ab Equitibus Johannis Pribuſienſis Præſul Havelburgenſis; eodem Tempore contra Pribuſienſem duxit copias Johannes Brandenburgicus a Patre Achille miſſus, ut Sorori viduæ tutaret Ditionem, quam ei Maritus univerſam aſſignaverat. Verum cum Obſidionem Arcis Freiſtadenſis in qua erat Præſidium Marchicum fruſtra conatus eſſet ſolvere, accepta Clade factis rurſus Induciis ad ſuos rediit, Quinta Octobr. quæ erat Dominica poſt feſtum Michaëlis proxima Pribuſienſis ipſe cum Exercitu ad Francofurtum venit, quam Urbem cum Præſidio tenebat Marchio Filius, ubi quid rerum geſſerit huc repetere nil attinet. Sprottam rediit d. 17. Octobr. Prope Cobenium Opidulum in Ducatu Glogovienſi d. 18. Octobr. capti ſunt a Prædonibus Legati Regii Doctor Fabianus & Scriba Reip. Wratisl. Omnes Principes Sileſiæ, qui metuebant Iram Mathiæ Regis fecerunt diligentiſſimam Inquiſitionem, neque tamen conſtabat, quo ducti eſſent. Vere Anni ſequentis emiſſi ſunt ex Carcere Arcis prope Sittaviam, cum Wratislav. Scriba ſolviſſet aureos CCC. Conſiliarius Regius MD. Extitit hoc anno Concordia ſuper oppido Czuckmantel & caſtro Edelſtein inter Ducem Henricum Monſterbergenſem & Epiſcopum Rudolphum.

Baronatus BEUTHENSIS Joanni de Zierotin conceſſus: MATHIAS Hungariæ Rex Joanni de Zierotin & Orzowoſtnozich (al. de Filneck) caſtrum Schwerlenicenſe ac Civitatem Beuthenſem cum univerſo Territorio, cumque omnibus Dominiis & Pertinentiis, bonis ac Fructibus, quocunque nomine dici poſſint, cum utraque Jurisdictione, & Juribus adeo omnibus, quibus Rex ipſe tenuerat, nullo penitus reſervato aut excepto, niſi ut Tempore Belli liber ad ea Loca aditus patere Regi debeat, tanquam Baronatum, Octies millie aureum numum nomine oppignerat. Actum id Budæ Menſe Januario. Confirmavit hunc Contractum poſtea Wladizlaus ubi rerum in Sileſia potiri cœpit anno 1493. circa feſtum D. Stanislai.

WLADIZLAUS BOHEMIÆ Inveſtituram ab IMP. accipit: Wladizlaus Bojemiæ Rex cum octo Hominum millibus in Auſtriam ad Cæſarem venit ei de Polonicis Auxiliis ſpem fecit, & uti habent Annales noſtri, ab Ejus Manu Vexilla Regni Bojemiæ Provinciarumque ad Regnum pertinentium ſolemni Ceremonia accepit, ſeque Clientem Imperatoris Romani profeſſus eſt, id quod Dubravius non

hoc

Digitized by Google

hoc anno ſed ſtatim ab Initio ſuſcepti Regni factum aſſerit. Diſſuaſerat eam Rem Pontifex, quod funeſtum exinde bellum exoriturum provideret. Vladizlaus poſtea, Viennæ Regali Magnificentia & Luxu Convivia frequenter exhibens, Pecunia deficitur, & Bojemi non expectata Ejus miſſione dilabuntur.

MATHIAS vero collecto validiſſimo Exercitu, rapidi Torrentis inſtar, Auſtriam irruit, Trautersdorffium, Petersdorffium & alia quædam oppida capit: agros inter Viennam & Neapolim late depopulatur: Viennam ipſam obſidet: tum Clauſtro Neoburgum, Tulnam & Corneoburgum deditione in Poteſtatem accipit, Cremſium etiam & Steinam per Legatos ſollicitat: Cæſar promiſſis Polonorum & Bojemorum Auxiliis fiſus nulla ab Imperii Ordinibus poſtulabat: at Caſimirus bellum Boruſſicum, cui implicitus erat, excuſabat, miſſis in belli ſumptus decem aureum numum millibus, quæ Fridricus, vel quod ei ſuccenſeret, vel quod Pacem jam ſperaret, accipere noluit. Jamque Viennenſes deditionem ſeſe facturos interminabantur, niſi Commeatibus ac novo Milite ſublevarentur: Beatrix vero Mathiæ Uxor per frequentes internuncios ac Literas & Maritum Regem, uti mitius ageret, & Cæſarem cognatum, uti ad æquas Pacis Conditiones inclinaret, exhortatur. Pontifex item & Veneti Pacem ſummis Studiis procurabant, uti conjunctis Chriſtianorum Viribus Turcarum Violentiæ obviam iretur, qui per id Tempus Maris Adriatici Littus infeſtabant: Sed & Hungari Proceres ab hoc bello alieni, arma in Turcas convertere malebant. Cæſar igitur Pontificis Authoritati obſecuturus Oratores prior ad Mathiam de Pace legat; Conditiones Paci dictæ, uti Imperator capta abs Rege Loca reciperet, cum primum ipſi CL. Aureum numum millia numeraſſet: utque obſidiones omnes ab eo Die ſolverentur: Fridricus item Juri ſuo in Regno Hungariæ, cujus Titulum hactenus uſurpaverat, renunciaret & Mathiæ Bojemici Regis Titulum tribueret. Hæc Pacis Capita quantumvis gravia Fridericus Armis Pacem præferens accepit, & inde ad conſummandum Filii cum MARIA Burgundica, cujus Pater ſub Initium hujus Anni ad Nancejum Lotharingiæ Metropolim pridie Epiphan. Domini ab Helvetiis circumventus & trucidatus interierat, matrimonium, Animum adjecit.

MATHIAS REX AUSTRIAM cum Exercitu ingreditur:

Pax ipſum inter MATHIAM & IMPERATOREM ſancita:

Obiit & hoc anno Primislaus Dux Teſſinenſis.

Przemislaus Dux Teſſinenſis moritur:

Anno

CHRISTI 1478.

Balthaſar de Piſcia Legatus Pontificius Wratislaviæ degens VVLADISLAO Bojemiæ Regi ut Hæretico, neque enim ad Sævitiam in Eccleſias Huſſiticas ſe arcendi patiebatur, Caſimiro autem ut Fautori Hæreticorum Sacris interdicit: Idem nonnullis Sileſiæ Civitatibus factum propter mutua cum Bojemis Commercia.

Legatus P. C. Wratislaviæ adpulit:

MATHIAS & VVLADISLAUS Reges Conventum Olomucium indicto de Pace inter ſe redintegranda agunt, quæ tandem certis, ſed Wladislao durioribus Conditionibus convenit, uterque nimirum ut Rex Bojemiæ adpellaretur, ſed Wladislaus ſola Bojemia contentus eſſet, Mathias Moraviam, Sileſiam & Luſatiam obtineret, quoad viveret. Poſt mortem autem Ejus, ſi Bojemus Provincias illas a ſe abalienatas recuperare vellet, Regi & Regno Hungariæ CCCC. aureum nummum millia, ac ſi quid præterea proluitione bonorum jam ante oppigneratorum impenſum eſſet, perſolveret, quousque vero ea Pecunia non numeraretur, Provinciæ iſtæ a Regibus Hungariæ tenerentur, ſed ea Lege, ut Domini duntaxat illarum, non etiam Boëmiæ Reges adpellarentur. Quod ſi tamen Bojemi eundem ſibi cum Hungaris Regem crearent, tum nulla etiam Pecunia numerata ad Bojemiæ Regnum Provinciæ illæ * redirent. Adjectum inter alias Conditiones hoc quoque: ut Olomucenſis Præſul ac Mareſchalcus Moraviæ ea Bojemiæ Regi præſtarent officia, quæ antiquitus de Jure aut Conſuetudine ipſis ſunt adſignata, ſalva tamen Obedientia qua Mathiæ obſtricti. Aliæ aliorum ſunt Narrationes. Et Peucerus quidem VVladislao eam tum Sileſiæ Partem, quæ Montibus Sudetis adjacet, & utramque Luſatiam acceſſiſſe ſcribit, ſed cum Cromero facit Diploma Pactorum conventorum, cujus Exemplum primo mihi viſum beneficio Nicolai Pohlii: Theologi & Hiſtorici VVratislavienſis: ac repertum quoque poſtea in Archivis Curiæ VVratislavienſis, libro cui Titulus: Farrago Rerum utilium. Senſit autem exinde VVladislaus magnum Incommodum, magnamque regnandi (ut Auctor eſt Dubravius) pro Majeſtate Regia difficultatem: quippe tanta per illam Moraviæ Sileſiæ & Luſatiæ alienationem de Vectigalibus Cenſibusque & Tribu-

Pax firmior inter MATHIAM & VVLADIZLAUM REGES facta:

* Id quod ſub D. FERDINANDO I. IMP. BOHEMIÆ ac HUNGARIÆ REGE factum feliciter.

Tributis Deductio facta fuit, ut ne numerum quidem Equitatus ſolidum Rex ſuo ſumptu alere poſſet.

Extat de hoc anno Confirmatio Sententiæ Nuncii Apoſtolici per Bullam Sixti R. P. IV. latæ contra Petrum Höppner Præpoſitum VVratislavienſem itemque fautorem Hæreticorum, cui Præpoſitura & omnibus officiis privato imponitur perpetuum Silentium.

Sub Exitum Septembr. denuo inchoatum bellum Pribuſienſis armavit ſuos Subditos & ſtipendiarios, acceſſit ad Croſnam & per Dies ſeptem Territorium Cotbuſienſe populatus eſt. Proximo Menſe Exercitus ejus in Caſtris ad Croſnam a Marchione magna Strage profligatus eſt.

Przemislaus Dux Oppaviæ moritur:

Obiit quoque hoc anno Primislaus Dux Oppaviæ: Cantor S. Crucis & Canonicus Wratislavienſis.

Georgii Stenii Auſtriaci Encomium:

Sub hæc Tempora MATHIAS Rex grandem Ordinibus Sileſiæ imperavit Pecuniam ejusque rei exequendæ negocium mandavit Johanni Waradienſi & Olomucenſi Epiſcopo ac Georgio Stenio Auſtriaco, (ſic enim notant Annales MSti, etſi Fabricius Marchicum fuiſſe innuit) qui Auſtria excedere coactus, & Wratislaviæ in Bernhardinianorum Sodalitio profeſſus, poſtea abjecto Cucullo Conſiliarius Regis intimus factus, primum apud illum Gratiæ Locum tenuit, ut Sileſiæ etiam cum Imperio tandem præficeretur: Ordinibus Provinciæ qui Hominem externum neque in Patriam ullo modo propenſum, Pecuniæ adhuc a Subditis emulgendæ Artificem ſolertem, Præfectum ac Moderatorem ſibi dari graviter ferebant, ægritudinem diſſimulare coactis.

Anno
CHRISTI 1479.

Bergmannus: Conſiliarius Ducis Pribuſienſis Capite plexus:

Johannes Dux Saganenſis a. d. 13. Junii in Turrim Sprottaviæ conjecit Conſiliarium ſuum Theophilum Bergmannum, invidia nobilium oppreſſum, detentumque ibi ſine Cibo ac Potu usque ad noctem quæ ſecuta eſt D. Viti duobus comitantibus educi juſſit extra oppidum & nocte intempeſta truncari Capite. Videantur Elogia noſtra.

Anno
CHRISTI 1480.

Fridericus III. Dux Lignicenſis naſcitur:

Natus hoc anno Fridericus II. Dux Lignicenſis.

Bellum inter CÆSAREM & MATHIAM:

Hoc anno bellum inter Cæſarem & Mathiam iterum recruduit, Pacem fruſtra ſuadente Proſpero Aſculano, Pontificis Legato, Mariæburgum ab Hungaris obſeſſum a Cæſarianis liberatur. In Stiria vero Pætoviam & Racolsburgum Mathias capit: ſed quod eo Tempore Turcæ Tranſylvaniam vaſtabant, Inducias cum Cæſare facit.

Margaretha Cilienſis moritur:

Johannes Saganenſis Margaritam Cilienſem Wladizlai Teſchinenſium & Glogovienſium Ducis Viduam in Arce Glogovienſi graviter obſidet, ſeque tandem omnibus Auxiliis deſperatis dedere coactam ea Glogoviæ Parte, quam ab Obitu Mariti quiete huc usque poſſederat, per Vim atque Injuriam exuit. Seceſſit ipſa Guram ubi mœrore Animi iſto ipſo anno extincta eſt, a. d. 22. Julii, Glogoviæ in Templo Cathedrali Sepulchro illata, quod ipſa viva ſibi, Fragilitatis humanæ memor fieri curarat.

Anno
CHRISTI 1480.

Johannes Dux Saganenſis Ducatum Glogovienſem feudi nomine accipit:

Georgius Stenius cum Mandatis Regiis Glogoviam veniens Johannem Saganenſem a Mathia Rege in Gratiam receptum, publice renunciat Dominum Ducatus Glogovienſis, Urbium nempe Glogoviæ: Freyſtadii: Sprottæ: Grünbergæ: Svibuſii & Zulichii: ita tamen, ut Johannes Ordinesque Juramento ſe Regi obſtringerent, ſi Johannem ſine Sobole maſcula decedere contingeret, omnem Ditionem ſub Regis Imperio immediate futuram.

Ita Glogovia poſt annos ferme CXX. ſub unius iterum Principis Jura conceſſit.

Crosnenſis Ducatus ad Brandenburgenſes tranſit:

Eodem deinde Georgio ſeſe interponente Marchicum bellum cujus ſupra illata mentio: cum varia fortuna aliquamdiu certatum fuiſſet, datis acceptisque nonnullis utrinque Cladibus, hoc modo compoſitum, ut Crosna cum Zulichio, Sommersfeldio & Bobersperga pro Dotalitio Barbaræ quod eſſet quinquaginta millium aureum nummum hypothecæ nomine ac Jure penes Brandenburgenſem Familiam maneret.

Anno

Digitized by Google

IN THE CIRCUIT COURT OF JACKSON COUNTY, MISSISSIPPI

JOSEPH CUEVAS, INDIVIDUALLY AND ON BEHALF OF ALL OTHERS SIMILARLY SITUATED — PLAINTIFF

VS. — **CAUSE NO. 17-0344**

**BP AMERICA PRODUCTION COMPANY, BP EXPLORATION & PRODUCTION INC., BP PRODUCTS NORTH AMERICA INC., BP AMERICA INC., BP P.L.C., ATLANTIC RICHFIELD COMPANY, ARCO PIPE LINE COMPANY, ARCO PRODUCTS COMPANY, ARCO PETROLEUM PRODUCTS COMPANY, ARCO PETROLEUM PRODUCTS INTERNATIONAL COMPANY, ARCO PETROLEUM PRODUCTS INTERNATIONAL, INC., ARCO PETROLEUM PRODUCTS, INC., ARCO PETROLEUM PRODUCTS, INTERNATIONAL, INC., ARCO PETROLEUM PRODUCTS, INTERNATIONAL COMPANY,

Controverſia inter Ducem Olsnicenſem & Abbatiſſam Trebnicenſem:

Controverſia inter Conradum Album Olsnicenſem & Annam, Duciſſam Oppavenſem, Stephano Zapolio, Regio Vicario, jam ante ſed fruſtra agitata, a Johanne Epiſcopo Varadienſi, Regio itidem in Sileſia & Luſatia Locum tenente componitur, proque Abbatiſſa Sententia fertur. Cui parens Conradus oppidum Trebnicium ab Anteceſſoribus ſuis occupatum Abbatiſſæ reſtituit, litteris deſuper confectis Wratislaviæ Dominica quæ ſequitur Feſtum Epiphaniorum. Teſtes ejus rei: Georgius a Stein: Henricus Burggravius Dohnenſis: Stephanus Latovsky & Nicolaus Scholtovsky.

MATHIAS REGIS Expeditio in Auſtriam denuo ſuſcepta:

Mathias Hungariæ Rex retentam diu coronam ac ingenti Pecunia redemptam aliasque veteres offenſas nondum ex animo deponens, quoties a Turca quietem habere poterat, arma in Auſtriam movere non deſiſtebat. Tenebantur adhuc ab eo Oppida nonnulla, nondum numerata ea Pecunia, quæ ei pro Belli Sumtibus promiſſa erat. Illis ſuperiore Anno Homburgum, munitam ad primum in Auſtriam ex Hungaria ingreſſum Civitatem, adjecerat, & vicinum late Agrum perpopulatus multa cum præda domum redierat. Hoc vero anno ex hibernis movens, Pontes ad Leitham Amnem, longa ac difficili obſidione cinctam, expugnavit, multosque mortales occidit. Cæſariani in Arcem confugere, quam poſt menſem tradere coacti ſunt, inedia magis quam Armis impulſi. Ger. de Roo.

Turbæ in Bojemia exortæ:

In Bojemia nova fuit Plebis Pragenſis contra Senatum & Religioſos Seditio, magna Regis indignatione. Demulcetur Rex a filiis Georgii Ducibus Monſterbergenſibus, quibus non multo ante de debito Paterno, quod exæquavit aureorum trecenta millia, ſatis factum.

Anno
CHRISTI 1484.

Corneoburgum Auſtriæ a Rege MATHIA expugnatum:

Mathias Hungariæ Rex Auſtriam iterum ingreſſus, fuſis Cæſarianis Copiis Corneoburgum capit, non tam Vi expugnatum, quam fame domitum, quæ tanta fuit, ut Equis felibusque veſci, qui in Oppido erant, cogerentur.

Anno
CHRISTI 1485.

Inde Vienna capta:

Idem Mathias ſuum in Auſtriam prolaturus Imperium, Viennam ipſam arcta obſidione cingit, eamque Inedia coactam, quippe cum tanta eſſet in Urbe Commeatuum Inopia, ut nec ab equina nec a fœdorum Animalium Carne abſtineretur, una cum potiore Auſtriæ Parte ſui Juris facit: tandemque & Neapolim poſt 7. menſium obſidionem ad deditionem compellit. Fridricus vero cum octingentis Equitibus Auſtria exceſſerat, Germaniæ Principum Auxilia operiens, & Fortunam ſuam animo non nimis iniquo ferens. Unde Symboli loco paſſim uſurpaſſe, ac ſi quo diverteret, cubiculorum Parietibus indignum hoc tanto Principe Solatium inſcripſiſſe: Rerum irrecuperabilium Summa Felicitas Oblivio.

Anno
CHRISTI 1486.

MAXIMILIANUS I. eligitur REX ROMANORUM:

MAXIMILIANUS: Fridrici Imp. F. Francofurti ab omnibus ſimul Electoribus conſors Imperii declaratus, in Æde ſumma D. Bartholomæi accepto Titulo V. Kal. Aprilis ROMANORUM REX proclamatur: Sunt qui Fridericum renunciata Filii Electione largiter illachrymaſſe affirmant. Id varie pro ſuo quisque Judicio interpretati. Veroſimile ex Gaudio illud factum: ut ſæpiuscule pro Lætitia Lacrymæ præſiliunt, ſic naturaliter quidam Affectus in contrarium proveniunt: Niſi quis Imperii molem, multaque in eo adverſa illum conſideraſſe putet: & ſunt plerumque Viri boni ad fletum procliviores. Coronatio peracta Aquisgrani III. Id. Aprilis. Nonnulli Diem Deſignationis habent XVI. Februarii: quod & hoc eteoſticho eſt expreſſum a Bernh. Sturmio:

Æmylius Patri ſociatur honore, colorat
Octavo bis ubi Februus orbe Polos.

Saganum Incendio periit; Elect. Brandenb. moritur:

Saganum Sileſiæ Civitas a. d. 18. Maji univerſa Incendio periit, una cum Templis ac Monaſteriis.

Albertus Elector Brandenburgicus hoc anno mortuus.

Anno

[illegible]

Book I. A.D. 1066

Book I. A.D. 1066

Book I. A.D. 1066

Whereas by Articles of Association dated the 30th day of June 1939 and made between the Right Honourable Sir Arthur Neville Chamberlain, K.G., M.P., Chancellor of the Exchequer, Sir Richard Hopkins, G.C.B., O.B.E., Sir Frederick Phillips, K.C.B., C.M.G., Sir Wilfrid Eady, K.C.B., C.B.E., Sir Edward Bridges, K.C.B., D.S.O., M.C., Sir Horace Wilson, G.C.B., O.B.E., Sir Thomas Barnes, K.C.B., Sir Alexander Maxwell, K.C.B., C.B.E., Sir Alan Barlow, K.C.B., Sir Thomas Phillips Rees, K.C.B., Sir Edward Peacock, G.C.V.O., C.B.E., Sir Percy Mills, Bart., Sir Harry Peat, K.C.B., C.B.E., Sir Ernest Harvey, K.C.B., Sir Frederick Leith-Ross, G.C.M.G., K.C.B., Sir Richard Clarke, K.C.B., C.M.G., Sir Frederick Alexander, K.C.B., Sir Frederick Gibson, K.C.B., Sir Frederick Ogilvie, K.C.B., C.B.E., Sir Frederick Phillips

Conſervatores Sacræ Coronæ jurabunt Romanorum Regi, eam Coronam ſi accidat Dmnum VVladizlaum Regem ſine legitima prole decedere, nulla poſt eum maſculina relicta, modo quo ſupra dictum eſt, ad nullius manus dare, ſed pro Coronatione ipſius Romanorum Regis, aut Sui Sanguinis ex ſe per Lineam rectam deſcendentis, fideliter conſervare:

Item: ſi Dnus VVladizlaus Rex excederet ex humanis, hærede maſculo annis minore relicto, conventum eſt, quod hi, qui hæredem talem juxta Regni Ordinationes & Conſuetudines ſub Tutela ſua tenebunt, pari modo & de novo jurabunt, cum Tutelam hujusmodi in ſe ſuſcipient, præſentem Tractatum, quantum ad Succeſſionem, manutenere, & ſecundum illius Tenorem vivere:

Hæres inſuper iſte cum ad legitimam Ætatem pervenerit, tenebitur omnia hic in præſente Tractatu concluſa, litteris & ſigillis pro ſe & hæredibus ſuis antequam Regni Gubernacula adſumet, roborare & confirmare. Et is modus ſervandus erit de Hærede in Hæredem & Tutoribus eorundem continuando, quousque Succeſſio ipſa in Sanguinem Romanorum Regis, ſi ſuperextat, devolvatur:

Item concluſum eſt: ſi Dnus VVladizlaus Rex ſic ut præmittitur ſine hæredibus maſculis decedens, filiam unam vel plures reliquerit, tenebitur Rex Romanorum vel Hæredes Ejus qui tunc Regno præficientur, eodem pro Conſuetudine Regni honeſte dotare & maritare:

Item: ſi Dnus Wladizlaus Rex ſic ut præmittitur, ſine hæredibus maſculis decederet, Uxore ſua Vidua relicta, tenebitur Romanorum Rex dotem ipſi Viduæ juxta Regni Conſuetudinem debitam, ſolvere: Ex integro item concluſum intelligatur de Hæredibus ſuccedentibus Hæredibus Romanorum Regis, quotiescunque Viduas Uxores poſt ſe ſuperſtites reliquerint:

Item conventum eſt: ſi Regni Ungariæ Hæreditas modo prædicto in ſanguinem Cæſareum devolvetur, quod is qui juxta Capitula præfata, a Regnicolis Rex acceptabitur, vel eligetur, pro Regni Defenſione & Conſolatione quam primum venire & accelerare debeat &c.

Pacata hoc modo Hungaria Beatrix Regina Vidua Spe vana lactata, Votoque ſuo fruſtrata, quod jam natu grandior eſſet, ac ſterilis diceretur, a Wladislao repudiatur: quæ ubi Matrimonii Stipulationem a Pontifice quoque irritam pronunciatam accepit, Neapolim pudore & Indignatione plena conceſſit, ibique vitam pene ſolitariam egit. Beatrix Regina Hungaria Neapolim redit;

Eodem hoc anno cœpit gliſcere odium inter Epiſcopum Wratislavienſem, in ſancienda diſciplina ſeveriorem, & Collegia Sacerdotum, quod deinde in Litem ignominioſam, quin imo Capitales Inimicitias erupit.

Sub Autumni Tempus Caſimirus Teſchinenſium Dux Supremus Sileſiarum Præfectus: Copiis Regiis Bulconis Fanum, Fürſtenſteinum & alias Arces expugnavit, quæ fuerunt munitæ Præſidiis Georgii Stenii, ac latrociniis erant receptacula. Arces Sileſiæ montanæ diruta;

Wladislaus Rex VVratislavienſibus Poteſtatem concedit, emendi ſex Villas feudales & poſſidendi illas Jure hæreditario: ita tamen, ut ſi quam ex illis nobili alicui in Urbe non habitanti, aut etiam alterius alicujus urbis Civi vendant, priſtinam feudi Naturam & Conditionem recipiant. Gratiæ WLADIZLAI REGIS VVratislaviæ conceſſæ:

Idem Edicto ſevero prohibet: ne VVratislaviæ Monachis aut Eccleſiaſticis aliis quidquam præter Pecuniam numeratam (in qua nempe Liberalitas poteſt ſat magna conſiſtere) ex Civium Teſtamentis capere ullatenus permittatur.

Anno

CHRISTI 1492.

Januario Menſe ingens fuit Æſtus: ut in Polonia gemmæ Arborum turgerent

JOHANNES ALBERTUS Dux Sileſiæ Glogovienſis eligitur REX POLONIÆ:

undique. Poſt Caſimiri Pol. Regis Exceſſum JOHANNES ALBERTUS Filius Dux Sileſiæ Glogovienſis & Oppavienſis poſt longam Altercationem inter Ordines d. 27. menſis Auguſti Rex renunciatus eſt, non magis Procerum Suffragiis, quam Populi foris circum Comitium ſtantis Clamore adjutus.

Laudes Johannis Epiſcopi Varadienſis:

Johannes Epiſcopus Varadienſis, ex obſcuro alioquin Moraviæ Oppido Proſtanno oriundus, ſed Ingenio & Induſtria ſua ad id Culminis evectus, ut Principem Gratiæ Locum apud Mathiam Regem, omnium Ejus Conſiliorum gnarus, teneret, neque minus Wladislao charus fuiſſet, atque adeo neminem per ea Tempora inter ſui Ordinis Homines parem haberet, cum Olomucenſem quoque Eccleſiam aliquamdiu adminiſtraſſet, nec non ſummam Sileſiarum Præfecturam geſſiſſet, accitis e Sileſia D. Franciſci Sodalibus Tiaram poſuit: ac Wratislaviam cum iis profectus in Bernhardinianorum Cœnobio, monachali veſte (quod Theodomaro Abbate Caſſinenſi Teſte Gallicani Monachi Cucullam: Itali Cappam: nonnulli Meloxem appellabant) ſumta Vitam deinceps ſecundum Diſciplinam & Præſcriptum Regulæ quam vocant, egit rigidam & ſeveram: defunctus poſtea in eodem Monaſterio an. 1510. Ordinis ſui Monaſterium Jancaviæ conſtruxit, & iſto ipſo anno Templum Bernhardinianorum Glogoviæ ritu moreque Pontificio conſecravit. Sunt qui ferant familia Baronum de Kunowitz. Virtutes Ejus toti Orbi notiſſimas Bonfinius paſſim, tum Decad. IV. lib. X. ſub finem copioſe deſcribit: Curæus autem noſter eum cum Jano Pannonio: Epiſcopo Quinqueccleſienſi, qui egregiis Monumentis clarus tantum Laudis in carmine meruit, ut Italia ultro illi herbam porrigeret, confundit, quod Lectoris monendi non Curæi carpendi cauſa dico.

Hincko Dux Monſterbergenſis moritur:

V. Eid. Quint. obiit Hinco: junior Georgii Regis Boëmiæ Filius.

Anno CHRISTI 1493.

FRIDRICUS IV. IMP. obiit: ſuccedit MAXIMILIANUS I.

Fridricus Imp. cum ex phagædena pedis incommodius valeret, Lincii tandem melonum intemperantiore Uſu, & aquæ frigidæ hauſtu proſtratis, languidi & imbecillis Stomachi Viribus in diarrhœam incidit, qua * abſumptus exſpiravit ad 14. Kal. Sept. cum imperaſſet annos LIII. menſes IV. dies IV. ſuperatus triennii Imperio ab Auguſto Imp. quem triennii Ætate anteceſſit. Sepultus Viennæ in inſigni a Pro-Nepote FERDINANDO I. Imp. excitato Mauſoleo ad S. Stephanum an. 1513. 7. Novembr. Ab Infantia prima in nonum Ætatis Annum elinguis fuit, ſed ea Ætate perfecta facundia omnibus admirabilis. MAXIMILIANUS I. poſt functum & Imperio & vita Patrem, cui etiamnum viventi conſortem & Succeſſorem ipſum Electores deſignaverant, Reipublicæ Clavum capeſſit.

Fata Ducatus Glogovienſis:

Hoc & ſequenti anno in Ducatu Glogovienſi horribilis eſt edita Tyrannis, Civitatibusque ea inflicta Vulnera, quæ Poſteritas longo Tempore ſenſit. Auctor horum malorum fuit Johannes Polacus, Præfectus Regius, ſimilior Phalaridi aut Buſiridi, quam juſto Gubernatori. Hiſtoria deſcripta eſt a Curæo Annal. Sileſ. lib. poſteriore.

Anno CHRISTI 1494.

Lues Venerea innotuit:

Allata ex Indiis Lues Venerea hoc anno innoteſcere cœpit bello Neapolitano, quæ diverſa Nomina initio ſortita fuit. Itali exiſtimantes a Gallis contagium veniſſe, morbum Gallicum nuncuparunt: Galli contra Neapoli ſe conſecutos eſſe, Neapolitanum

* Chronicon Monaſterii Mellicenſis Tom. I. Script. Rer. Auſtriacarum R. P. D. Hier. Pezii „ad an. 1493. „Fridericus Tertius, Romanorum Imperator Maximus, dum Katholicam „plebem multa gubernaſſet benignitate annis fere 53. infirmatus tandem pedibus ac ſenio, „per Medicos ſemel & iterum Crure reſecto vita functus eſt in Lincz, in octava aſſumptionis MARIÆ: ab inde Wiennam magna ductus cum Solemnitate eſt, ac ſepultus in „Templo S. Stephanii ſuperpoſito Saxo mirifico. Fundator extitit duorum Monaſteriorum, ac Epiſcopatus Novæ Civitatis ac aliorum Beneficiorum.

Anonymi Tegernſeenſis Breve Chronicon AUSTRIÆ: „an. 1416. natus eſt FRIDRICVS: F. „Erneſti, poſt hoc anno DMNI 1440. electus eſt in Regem Romanorum, & obiit 1493.„ Tom. II. Script. Rer. Auſtr. R. P. D. Hieronymi Pezii.

num vocarunt: Germani ex Hiſpanorum qui ex Indiis tam precioſam mercem convexerunt, contubernio ad ſe manaſſe videntes, Scabiem Hiſpanicam appellarunt: alii denique Serpiginem Indicam, eamque veriſſimo nomine, cum inde prima ſit hujus mali Origo, quod quidem tantopere ſerpſiſſe ſcribit Curæus ut anno 1495. Cracoviæ, ac ſequenti poſt in Sileſia jam apparuerit: Singulare DEI Vindicis flagellum, ob impura turpiaque hominum flagitia, & Vitæ in libidinem ſolutæ Laſciviam.

Anno
CHRISTI 1495.

HENRICUS Monſterbergenſium Dux & Comes Glacenſis, Georgii Regis Filius a Wladislao Rege, apud quem Gratia & Auctoritate plurimum valuit, Ducatum Olsnicenſem, Conrado Albo ſine hæredibus defuncto Jure feudi ad Regem devolutum, permutata cum eo Ditione Podiebradia, accepit. Erat autem tunc Ducatus ille longe, quam hodie, amplior: Territoria quippe complexus anno adhuc 1505. non modo Olsnicenſe, Bernſtadienſe, Cunſtadienſe ac Trebnicenſe, verum etiam Wolavienſe, Wintzingenſe, Herrnſtadienſe ac Ricinenſe, quæ in Poteſtatem poſtea venerunt Ducum Lygio-Bregenſium. Fuerunt & Ducatus iſtius quondam Portiones, Wartembergenſis, Milicenſis ac Trachembergenſis Ditiones: quæ circa hæc Tempora inde avulſæ pro liberis Baronatibus ſive Dynaſtiis haberi cœperunt. Ducatus OLSNENSIS ad MONSTERBERGENSES Duces delatus: quæ Ejus tum amplitudo:

Anno
CHRISTI 1496.

Johannes IV. Epiſc. Wratisl. Synodum Diœceſanam celebrat Wratislaviæ, poſt octav. Corp. CHRISTI: ubi querelæ Eccleſiaſticorum tunc auditæ & defectus examinatæ ſunt. Synodus Diœceſana Wratislaviæ:

Obiit hoc anno Johanna: Caſimiri Ducis Teſſinenſis Uxor. Johanna: Duciſſa Teſſinenſis moritur:

Reliquiæ Exercitus Mathiæ, quam nigram Legionem vocabant, in diverſas Hungariæ Partes excurrunt: Auſtriæ & Moraviæ fines Cædibus & Latrociniis turbant. Sed magno tandem numero comprehenſi ad Supplicia paſſim rapiuntur. Fata Nigræ Legionis Pannonicæ:

Viadri & cæterorum Amnium inſolitæ & prodigioſæ hoc anno extiterunt Inundationes, magno cum Agrorum Damno. Secuta eſt Peſtilentia inſignis, quæ Sileſiam pervagata ac depopulata cum ingentem hominum multitudinem immiti Violentia & feſtinato Interitu abſumpſiſſet, tandem etiam in Poloniam proſerpſit. Fluviorum hic Inundatio[illegible]

Anno
CHRISTI 1497.

Altera Synodus a Johanne IV. Epiſc. d. 25. Aprilis & diebus ſeqq. celebrata, & Conſtitutiones Synodales conditæ, quas vide in Cath. Eccl. Wratisl. Statutis Synodal. Altera Synodus Diœceſana Johanne Wratisl. Ep. Wratislaviæ celebrata:

Menſe Junio Principum atque Ordinum Sileſiæ Comitia Niſſæ Urbe Epiſcopali habita: in quibus cum Caſimirus ſupremus Provinciæ Præfectus allatas ſibi Litteras Regias JOHANNI Præſuli legendas tradidiſſet, Nicolaus Opolienſium Dux, is qui a MATHIA quondam Rege una cum fratre JOHANNE captus ac graviter mulctatus fuerat, intemperiis actus, quod arbitraretur eos aliquid contra ipſum molituros ex Imperio Regis, ſtricto Pugione & Præfectum & Epiſcopum petit, eosque confodere conatus fuit, præſentiore Temeritate quam feliciore facinoris ſucceſſu, utroque quippe non niſi leviter percuſſo, Caſimiro quidem ſupra Oculum, Epiſcopo autem ad Ventrem, qui ne transadigeretur, lata quam geſtabat Zona, Ictum eluſit. Exorto ob id Tumultu, Princeps furioſus in Baſilicam D. Jacobi ad Divales Aras & Adyta, quaſi illa Nequitiæ ſint Præſidia, ut de ſuo Aſylo voluit Romulus, profugit: at nulla Aſyli habita ratione, ipſius Epiſcopi Mandato, fruſtra, qui cum ipſo venerant pro Domino ſuo pugnantibus, extractus inde ac Cuſtodiæ in fratrum, quam vocant, Turri mancipatus fuit: cumque Principibus & Ordinibus ita videretur, ut vel Conatus tam nefarii Facinoris Pœnæ Terror exſtaret, Judicibus Urbanis Sententiæ Pronunciatio ad Diem ſequen- Comitia Sileſiæ Niſſæ habita: in quibus NICOLAUS Dux Opolienſis Capite plectitur:

ſequentem qui erat 27. Junii indicta. Ii vero nihil morati & gravitate noxæ Jus dicentes feralibus Calculis unanimiter Capitis Principem damnarunt. Audiit ille Decretum Capitale Mortis Nuncium, cumque non Delictorum modo Veniam ab Henrico Fullenſtein Suffraganeo, ſed & Benedictionem impetraſſet Episcopalem, Portis Urbis omnibus clauſis ac Miniſtris & Domeſticis Ejus in Carcere interim detentis, vulpino indutus pelliceo, moreque Polonico ocreatus, ad Locum Supplicii in Area Fori, Gramine ac Panno deſuper lateritii Coloris inſtratum, ſub Cuſtodia adducitur. Eo ubi ventum, in modum Crucis aliquantisper proſtratus, Precatiuncula Exitum Animæ muniit, Inde ſurgens Veſtem ſub qua longum geſtabat Induſium exuit, ac ne luxurians Capillis Impedimentum aliquod Spiculatori adferret, Pileum Ejus ſibi imponi paſſus, genua ponit, Cervicem inflectit, Capiteque minuitur, inſpectantibus e Curia Senatoria Principibus & Legatis ordinum, quotquot Comitiis tunc intererant. Scriptum eſt cum pro more Ætatis illius Caligis non uteretur, Cadaver ſupino Caſu in Tergum procidiſſe, nudatis genitalibus, quæ mortuo erigebantur, qui dum vixit Adulteriis Matronarum Virginumque indulſerat. Itaque Iræ DEI probatus eſt fuiſſe Exemplum. Cæterum VVladislaus moleſte tuliſſe ſcribitur, quod ſe inconſulto de Capite Principis qui ſecundum Leges Saxonicas, non niſi a Rege judicandus, Ordines Provinciæ curaſſent. Nec deſunt, qui Conventus Ordinum Sileſiæ ab eo Tempore perraro Niſſæ haberi, tanquam abominabili in Urbe, tradiderunt, quam rem ipſe in medio relinquo. WLADISLAUM quidem ut miti erat Princeps Ingenio, facile placatum fuiſſe, vel Privilegium Anno ſequenti Ordinibus conceſſum Argumento eſſe poteſt. Corpus Principis Oppoliam devectum, & in Cœnobio Franciſcanorum funeratum fuit.

Res Sileſiæ turbatæ:

Itinera hoc anno fere omnia Latrociniis infeſta, ita ut nec ad pauca milliaria tutus pateret Tranſitus. Dux Latrunculorum præcipuus Suevus quidam, Prædo Nobilis, cui non pauci de Nobilitate, qui cum ſua prodegiſſent, rapto vivere, Mercatores paſſim detinere ac manus in bona eorundem ac mercimonia injicere neutiquam turpe aut ignominioſum ducebant, ſeſe adſociarunt: Proceribus nonnullis ſi non faventibus, certe conniventibus & in puniendo caſtigandoque nimis remiſſis. Regis ipſius exigua tum erat Auctoritas: & is procul aberat, parum ut Res Sileſiacas curare videretur.

Edictum VVLADIZLAI REGIS:

Reperio Edictum hoc anno editum a Wladislao aut renovatum potius, quo Ædium Prædiorum aliorumque Latifundiorum intra Urbis ac Ducatus Wratislavienſis Jurisdictionem ſitorum in Eccleſiaſticos Translationes inhibentur: hoc præterea addito: ne Tutelas gerere ullatenus ipſis permittatur.

Anno CHRISTI 1498.

Ejusdem Privilegium commune SILESIÆ conceſſum:

Privilegium, quod commune adpellant, das gemeine Lands-Privilegium, Principibus atque Ordinibus Sileſiæ per Legatos ſuos: Caſimirum Teſchinenſium Ducem: Supremum Præfectum: ac Sigismundum Kurzbachium: Baronem Trachenbergenſem id obnixe qua prece qua Precio efflagitantibus, a Wladizlao Rege conceſſum: quo non modo de Sileſiæ ſuprema Præfectura nemini externo niſi Principi Indigenæ concedenda cavetur: verum etiam de ſupremo hujus Provinciæ Tribunali, dem Oberoder Fürſten-Recht, cujus tanta Auctoritas, ut non ſolum Provocationis ſit neſcium, ſed & ipſe Rex Bohemiæ coram illo & convenire alios & viciſſim ab aliis conveniri debeat, pluscula ſanciuntur: hoc præterea addito: ut Principes atque Ordines Sileſiæ intra Provinciam quidem ſuis Sumptibus Bojemiæ Regi ſervire teneantur, ſed ſi ultra fines Terminosque Sileſiæ iis ſerviendum, tunc vero Stipendia illis a Rege numerentur. Statuitur denique, ne Regi Bojemiæ nova imponere Tributa, aut Vectigalia inſtituere nova ſine Principum atque Ordinum Conſenſu liceat: Datum Budæ: die Mercurii præcedente feſtum S. Andreæ. Tenorem Privilegii exhibet Appendix noſtræ Sileſiographiæ.

HENRICUS Senior, Dux

Mortalitatem hoc anno explevit: HENRICUS Dux Sileſiæ Monſterbergenſis, ac Comes Glacenſis: Georgii Boëmiæ Regis Filius: Princeps ſapiens & bonus

a.d.

Digitized by Google

a. d. 24. Junii qui D. JOHANNI BAPTISTÆ ſacer Glacii in Æde Bernhardinianorum ſepultus. Uxores is habuit duas: * ANNAM, Guilielmi Saxoniæ Ducis F. ductam A. S. 1458. e qua nil liberorum tulit: tum URSULAM: Alberti, Achillis Germanici, Electoris Brandenburgenſis Filiam, Friderici I. Neptim, defunctam A. C. 1508. Wratislaviæ in Cœnobio ** D. Catherinæ: cum qua Conjugium habuit ſatis fœcundum: natis inde utriusque Sexus liberis, e quibus Patri in Regimine ſucceſſerunt: ALBERTUS: GEORGIUS & CAROLUS fratres germani, Trium Germanarum Sororum: Salomes, Hedwigis & Annæ Saganenſium, rato quidem ſed licito & honeſto Adfinitatis Exemplo, Conjuges longe conjunctiſſimi. Monſterbergenſis moritur:

Johannes de Zierotin & Filneck Senior, caſtrum Schverlenicenſe Univerſumque adeo Baronatum Beuthenſem a Mathia quondam Rege ſibi oppignoratum, Johanni Oppolienſium Duci ac Superioris Glogoviæ iisdem conditionibus, quibus ipſe tenuerat, cedit. Baronatus Beuthenſis ad JOHANNEM Ducem Opolienſem tranſit:

Anno
CHRISTI 1499.

Wladislaus Rex, Johanne Alberto Pol. Rege ex Pacto cedente Glogovienſem & Oppavienſem Ducatus, Sigismundo quarto Fratri concedit, iisdem pariter conditionibus, quibus Johanni Alberto conceſſerat. SIGISMUNDUS Frater Regis VVLADIZLAI Ducatu Glogovienſi & Oppavienſi donatus:

Anno
CHRISTI 1500.

Johannes Magnus Dux Moſcorum, quamvis Helenam Filiam, Alexandro, Magno Duci Lithuanorum, Poloniæ & Bojemiæ Regum Fratri in Matrimonium collocaſſet, imperii cupidus Ruſſiæ totius Dominatum, Berezina flumine tenus, avito & proavito quodam ut videri volebat, Jure a Genero repetebat. Coadunato igitur Exercitu cum alia quædam Territoria in Poteſtatem redegit, tum Smolenſcenſem Oram vaſtavit. Alexander diffiſus Viribus ſuis ex Sileſia & vicinis Locis Copias collegit mercenarias, quas ductavit Johannes Polacus, qui jam ſuccedente Sigismundo, Tyrannidem amplius in Ducatu Glogovienſi exercere non potuit. At qualis Dux Exercitus, talis etiam Expeditionis fuit Fortuna: Nam cum hoſtis jam retroceſſiſſet, ipſi in amicos graſſati, non multo minore quam hoſtes Damno & Incommodo Lithuaniam affecerunt. Moſchi Ruſſiam occupant:

Anno
CHRISTI 1501.

Extat de hoc anno Privil. Ordinis Prædicatorum Patris Generalis, quo Fatres S. Adalberti & Moniales S. Catherinæ abſolvit ab obedientia Provincialis Poloniæ, eisque Vicarium conſtituit ad aliquot annos.

Johanne Alberto Pol. Rege in ipſo Ætatis Flore Toruniæ defuncto, Ordines Fratri Ejus Wladislao Bojemiæ Regi Imperium detulerunt, ſed mox Voluntate mutata ALEXANDRUM Regem renunciatum e Lithuania accerſiverunt, quod factum moderate ferens Wladizlaus Alexandro Fratri facile ceſſit. Johannes Albertus Rex Pol. moritur: ſuccedit Frater ALEXANDER:

In Sileſia pugnarunt inter ſe Odiis & Contumeliis acerbiſſimis Epiſcopus & Sacer-

* Vide Tabulam Genealogicam: Chronico Henelii Monſterbergenſi, Tom. I. præmiſſam, quæ ANNAM hanc, ſive Diplomatum fide CATHERINAM dictam, Guilielmi Saxoniæ Ducis F. Henrici junioris: Ducis Monſterbergenſis uxorem, priorem vero Henrici Senioris: Ducis Monſterbergenſis Conjugem Hieronymam: Nicolai Comitis Zylagii F. fuiſſe teſtatur.

** In Ilie S. Catherinæ defunctam, inque Monaſterio S. Claræ primum ſepultam fuiſſe, ſed Glocium poſtea translatam Inſcriptio ſepulcralis affirmat, p. 216. Tom. I. quare erratum Typographicum obiter notamus p. 116. Tom. I. liegt begraben im S. Catharinen-Kloſter: pro: ward begraben im S. Claren-Kloſter.

Digitized by Google

Controversia de Coadjutore Episcopi VVratislaviensis:

cerdotes. Et Episcopo quidem, qui ut molesta & plena contentionis declinaret negotia, omne suum Consilium dirigebat ad Coadjutorem, quem adoptaret fidum, Principes ac Civitates Initio favebant: at Sacerdotes idoneum nacti Ducem: Opicium, qui Glogoviam olim everterat, omnia Consilia Ordinum impedierunt: Wladislaus animi anceps modo huc modo illúc se convertebat, interea vero Collegiis Sacerdotum apud Populum maculæ ejusmodi adspersæ sunt, quas deinde nullum flumen Verborum aut Potentiæ potuit eluere. Auctor Math. Michovius, Johannem Episcopum Friderico Casimiri Ducis Teschinensis Filio majori natu, minorenni tamen (quem in Celeberrimo Archi-Gymnasio Viennensi optimis Litteris operam aliquamdiu dedisse, ejusdemque Magistratum anno 1502. gessisse, Georgio Edero, JCto in Catalogo Rectorum Viennensium, nec non Danieli Rappoldo in Historia de Silesiæ Ducatu notatum invenio) Episcopatum resignasse. At a Wladislao Rege hanc Resignationem non admissam, imo prohibitam fuisse Kal. Septembr. hujus Anni.

Johannes Corvinus: Dux Oppaviensis MATHIÆ REGIS F. naturalis moritur:

Johannem Corvinum, Ducem Oppaviensem, MATHIÆ ex nobilissima Silesiaca sed ignota fœmina filium, Intemperies hujus Autumni malignæque febres in ipso Ætatis Flore, rebus humanis exemerunt: cum 35. Ætatis Annum haud dum explevisset. Reliquit quidem Liberos ex Beatrice Frangepani: Christophorum & Elisabetham, sed qui in tenera Ætate fato functi: nam & Familiam Ejus propagare non potuerunt. Viduam Ejus integra Ætate, forma præcellenti, opibusque & Fortunæ Donis affluentem, postquam Mariti Funus eluxisset, Wladislaus, Georgio Marchioni Brandenburgensi, sororis suæ filio Connubio junxit, hæredemque omnium ex asse constituit. Eum vero prodigentia & luxu intolerabili effuse largiendo, insanosque sumtus & immoderatos faciendo, omnem Substantiam quæ opulentissima & plane Regia fuerat, paucorum Annorum curriculo profligato decoxisse ac dissipasse, postremoque nullis susceptis Liberis vitam finivisse auctor est Nicol. Isthuanfius Histor. Hungar. lib. III. Qui ut Georgio iniquior, ita in hoc quoque fallit & fallitur: quod illum hæc decoxisse scribit. Imo a Morte Beatricis binas ordine Uxores duxit, Hedvvigen: Caroli Ducis Monsterbergensis Filiam, e qua nata Anna Maria: & Sabina: quarum illa Christophoro Duci Wurtembergensi, hæc Johanni Georgio Electori Brandenburgico nupsit: tum Æmiliam, Henrici Ducis Saxoniæ F. qua geniti Georgius Fridricus ejus Successor: Sophia: Henrico Duci Legnicensi denupta: Barbara & Catherina Dorothea, Uxor Henrici Burggravii Misnensis.

Anno CHRISTI 1502.

WLADISLAI REGIS nuptiæ cum Anna Candalensi:

Sigismundus Wladizlai Regis Frater, Dux Glogovienſis & Oppavienſis hoc anno demum Silesiam ingressus est: quo & ipso Wladizlaus, nexu Matrimonii quo se cum Beatrice Regina constrinxisse dicebatur, P. R. auctoritate solutus, cum Anna Candalensi, quæ illustris est in Galliis apud Vascones familia, solemni pompa Nuptias celebravit. Stemma Sponsæ Regiæ hujusmodi:

* Gasto Foxius, ex familia Regibus Galliæ & Navarræ propinqua.
Leonora, Henrici IV. Hispan. Regis F.
|
Johannes, Comes Narbonensis.
Maria, Soror Ludovici XI. Regis Galliæ.

GASTO FOXIUS, qui magnis Rebus ubique gestis, fortissimus Dux & Imperator, quoque miles in Prælio Ravennatensi ab Hispanis fugientibus occisus est.	GERMANA, FERDINANDO HISP. REGI Maurorum Domitori collocata.	CATHERINA, Guilielmo Comiti Candellano in Vasconibus & Aquitanis nuptui tradita.
	JOHANNES Candellanus, posterior.	ANNA, WLADISLAI HUNG. & BOH. REGIS Conjux, In Aula Ludovici Aureliani Reg. Gall. a teneris educata.

In Con-

* Duos hic Familiæ Foxiæ Ramos, Autorem in unum contraxisse docent quæ ad Manus sunt MSta: Chronique abregée des Comtes Foix: & Stemma Illustrissimæ Foxiorum Familiæ MStum; hæc igitur ratione erunt disjungendi:

In Conventu Principum & ordinum Sileſiæ, Wratislaviæ Dominica in qua Eccleſia canit ex Pſalmo: Jubilate: decretum fuit, ut ipſorum nomine cum Collegio Canonicorum tractaretur, ne quis exterorum in coadjutorem reciperetur, atque ſic Dignitas iſta Indigenis eriperetur. Cui Petitioni dum Collegium Aures præcluderet, Principes ea Conſilia inire cœperunt, quæ Canonicis quidem offenſæ Materiam præbuerunt, ipſis vero Principibus meliorem mentem dederunt. Poſtquam enim Canonici aperte reſponderent, de tanto negotio decerni nihil poſſe absque adſenſu omnium, quorum Præſentia deſideraretur, & nihilominus clam Joh. Thurzoni Seniori litteras mitterent, in quibus (repudiato non ſolum Petro Cardinali, & Legato Pontificio in Hungariam, quem Alexander VI. nominarat, ſed & Friderico Teſchinenſi, quem Principes promotum cupiebant) votis fere omnium ejus filius cognominis in Coadjutorem Epiſcopi renunciabatur, qui &, ut dicetur, hac Vice obtinuit: Principes ſollicitos habuit Cura præcavendi in poſterum tam iniqua Exempla, aperte igitur in Cauſam deſcenderunt, & Wladizlao Regi ſupplicem Libellum porrexerunt, in quo contra Capitulum & Clericos hoc in Crimen ducebant, & pro patriæ libertate pugnabant, eo nominatim addito, ne Beneficia Eccleſiaſtica hominibus exteris tribuerentur: Rex animadvertens tandem, tam juſtam Rem a Juſtis peti, aſſenſum libenter præbuit, ac Commiſſarios ſuos pleniſſimis mandatis inſtructos ad Conventum Principum & Ordinum Sileſiæ ſub Initium Februarii A. C. 1504. congregatorum miſit. Qui Partibus diſcordantibus ac defenſiones ſuas utrimque adferentibus, nec multum de Jure ſuo cedere volentibus, Auctoritatem ſuam interpoſuerunt, ac ſimul Partes ad Transactionem adegerunt. Sed hæc ad annos pertinent ſequentes.

Coadjutor Epiſcopi VVratislav. de Thurzonum de Bethlemfalva Familia:

Conceſſum hoc anno Privilegium inveſtiturale a Wladislao Rege, Ducibus Lignicenſ. & Bregenſibus.

Anno

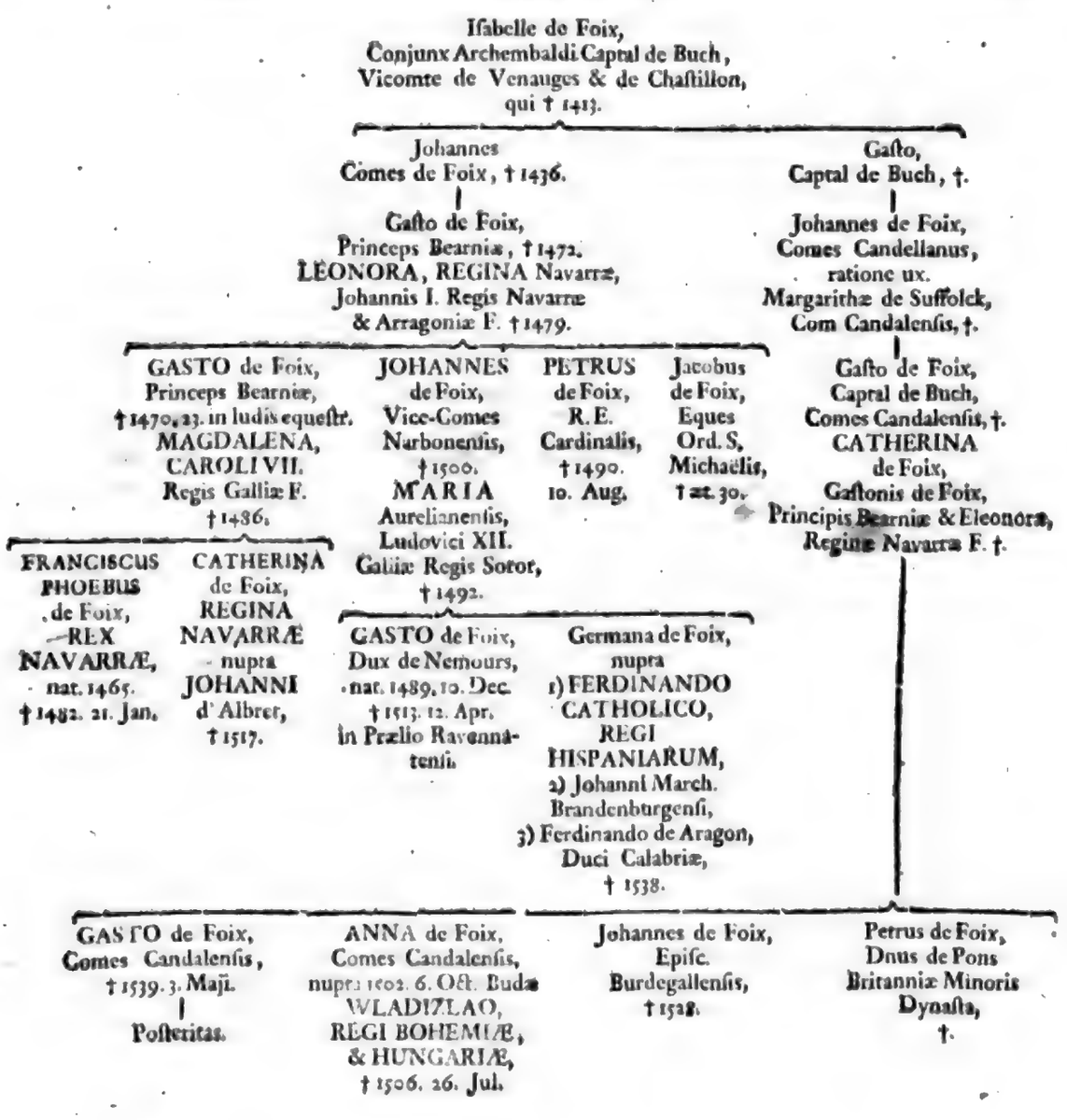

Digitized by Google

Anno

CHRISTI 1503.

Nox Natalis DOMINICI incipientis hunc annum memorabilis fuit propter Glaciem multam & glabram, in qua homines multi lapsi sunt, & detrimenta Valetudinis passi Cruribus & Brachiis fractis.

Ludomilla: Ducissa Lignicensis moritur:

D. 20. Januarii in die Fabiani & Sebastiani, obiit LUDOMILLA: Ducissa Lignicensis, postquam defuncto marito annos XV. præfuit Ducatui: Interea filius Fridericus II. in aula Wladislai Hungariæ Regis vixit, ante Matris tamen mortem domum rediit; Ea mortua duo filii: Fridericus II. & Georgius ita Hæreditatem divisêrunt, ut Fridericus Legnicium, Goldbergam, Hainoviam & Arcem Græciam possideret: Georgius vero Bregam: Lubociam: Olaviam: Oppidum Nimptsch: Strelam: Creutzberg & Pitschen. Ipsa sepulta ad Maritum laudatur quod optima multisque virtutibus prædita fuerit Domina.

Encomium Familiæ THURZONUM de Bethlemfalva:

Episcopo VVRATISLAVIENSI post multas altercationes Adjutor sive Collega datus, ac simul futurus Successor designatus: JOHANNES THURZO: Ecclesiæ Wratislav. Decanus: ex nobilissima oriundus * familia: quippe qui Patrem habuit, Johannem Thurzonem, Hungarum, qui ex fodinis metallicis in Hungaria immensas opes collegit: posteaque Cracoviæ Domicilium collocavit & Comitis Dignitatem adeptus est: fratres vero: Stanislaum, Episcopum Olomucensêm, Magni illius Desid. Erasmi Rotorodami Amicum, Georgium Comitem: Camerarium Montium Hungariæ: Alexium denique Thurzonem de Bethlemfalva; Hungariæ Pro-Regem sive Palatinum.

Controversia inter Collegium Canonicorum & VVratislavienses:

Collegium Canonicorum cum Urbe Wratislav. litigavit, eamque Fulmine Anathematis percussit, sed nullo cum successu, Urbs enim non modo illa fulmina risit, verum etiam Sacerdotes venerunt in Odium gravius apud omnes passim, & multi ex Latrunculis denunciato bello grandem ab illis extorserunt Pecuniam.

ANNA REGINA BOH. & HUNG. nascitur:

FERDINANDUS I. Infans Hispaniarum nascitur:

D. 23. Julii VVLADISLAI REGIS Domum nativitate auxit Filia, cui Aviæ Elisabethæ nomen in Baptismo tributum est. Sed cum quadriennio post Mater Filium enixa Partus Doloribus extincta esset, Pater ut Desiderium Conjugis leniret, ANNAM nominari Filiam voluit: consortem postea factam FERDINANDI IMPERATORIS: quem Joanna Mater Ferdinandi, Hispaniarum Regis Filia ex Belgio ut Hispaniæ Regnis cum Marito PHILIPPO AUSTRIACO inauguraretur profecta, hujus ipsius anni, mense Martio d. 10. Compluti enixa est, Die lustrico Najarensi & Alcalonio Principibus Susceptoribus, magna solemnitate baptizatum a Francisco Ximenio: Archiepiscopo Toletano, excellentis Ingenii & Industriæ Cardinali, qui in Urbe Compluto Academiam tum erigebat, & Bibliorum Editionem Complutensem adornabat, ob tanti vero Principis Ortum Vectigalium Immunitatem a Regina Matre Complutensibus impetravit.

Biblia Complutensia:

Anno

CHRISTI 1504.

Johannes II. Dux Saganensis moritur:

Johannes Dux Saganensis, ille qui Fratrem Germanum, qui Glogovienses Senatores immani Scelere de medio sustulit, multaque alia crudeliter, plura imprudenter pravis Consultoribus usus patravit, cunctis despicabilis Wolaviæ vitam finiit: egregio Principibus Documento, ut si recte ac feliciter imperare velint, potentia sibi commissa proprio vel alieno Ingenio instigati ne abutantur, & Ultorem DEUM qui impunita Scelera non finit, & vel maxime superbos de Solio deturbare amat, revereantur. De Ætatis actæ deliciis adeo Johannem indoluisse Curæus scribit, ut post mortem sparsus sit rumor, dignum esse qui pro Exemplo Peccatoribus statueretur, & Sanctorum Cœtui adscriberetur.

Transactionis Kolowratensis Capita præcipua:

Transactio Kolowratensis ab Alberto de Kolowrat: Supremo Regni Bohemiæ Cancellario & Regio ad eam rem Legato, vulgariter sic dicta, Wratislaviæ inter Ecclesiastici ordinis Homines & Principes ac Status cæteros Silesiæ mense Februario facta: Ejus Capita præcipua:

1. Ne

* Hanc Comitum THURZONVM de Bethlemfalva Tabulam Genealogicam, quam fieri potuit curatissime elaboratam, & in Hungariæ Antiquæ & Novæ Prodromo pag. 89. olim promissam, prolixi in nos Animi Testimonium benevole transmisit amicissimus noster MATHIAS BELIUS: Pannonius: cui ut A. L. acceptam referat, gratus monere volui:

GEORGIUS I.

Digitized by Google

GEORGIUS I.

JOHANNES I.
Cracovienſis,
Thurzo de Bethlehemfalva, † 1508.

ALEXIUS I.
Comes Thurzo de Bethlehemfalva,
Judex Curiæ Regiæ ſub RR. LUDOVICO II.
& FERDINANDO I.
Acquiſitor Ditionum & Arcium:
Sempte, Galgócz, Temetvén,
Ilrenchin, Baimórz, Szepes &
Rychno, item Ozcia in Comitatu Tolnenſi,
† 1543.
Diviſa inter filias & Patrueles opulentiſſima
Hæreditate,
Uxores habuit duas, quarum prior ignoratur,
Poſterior autem fuit
MAGDALENA SZEKELY DE ORMOSD, †.

JOHANNES II.
Thurzo de
Bethlehemfalva,
EPISCOPUS
WRATISLAVIENSIS
XXXV.
natus 1464.
† 1520. d. 11. Aug.

CATHERINA,
nupta
Raimundo
Fugger 1513.
† 1535.

GEORGIUS II.
Comes Thurzo
de
Bethlehemfalva,
Præfectus Univerſæ
Rei per
Hungariam Metallicæ, †.
ANNA FUGGERIA. †.

BERNHARDUS
COMES
Thurzo de Bethlehemfalva,
&
de Graffeneck, †.

CHRISTOPH
Comes Thurzo de Be
&
perpetuus Terræ S
ejusdem modo Comitat
L. B. Eques
&
SACRÆ CORON.Æ,
MAJESTATIS C
† 1614. d. 7
Conſ. SUSA
THOMÆ COM.
DE MONOREK

ANNA
Conſors Comitis
a Lichtenſtein,
†.

ELIZABETH
Conſors
COMITIS ANDREÆ
BATHORY, †.

BARBARA,
Conſors
JOHANNIS
a
FÜNFFKIRCHEN,
†.

JOHANNES V.
Comes Thurzo
de
Bethlehemfalva
&
Graffeneck, †.

BENIGNA,
Conſ. MARTINI
COMITIS
a
STAHREMBERG, †.

MARIA
Conſors
Hortenſii a
Tyriachich,
Equ. Aur. Ord.
S. Steph. †.

ALEXIUS II.
Comes Thurzo de
Bethlehemfalva
&
Comes Terræ Scepuſienſis,
† 1594. 5. Martii.
Conſors BARBARA,
NICOLAI COMITIS ZRIN

MAGDALENA
conſors
Franciſci Dersfy, †.

STANISLAUS III.
Comes Thurzo de Bethleh
REGNI HUNGARIÆ an. 162
Cumanorum Judex, Terræ Scepuſie
Ejusdem Perpetuus Co
D. FERDINANDI II. Rom. Im
HUNGARIÆ, Bohemiæ &
Intimus Conſiliarius & per Hungariæ R
nat. 1576. † 1625. 1. M
Conſortes
I. N. N.
II. N. N.
III. ANNA ROSI

I. STANISLAUS IV.
Comes Thurzo
de Bethlehemfalva,
Perpetuus Terræ
Scepuſienſis
ac
Comitatus Ejusdem
Comes, †.

ADAMUS
Comes Thurzo
de Bethlehemfalva,
Perpetuus Terræ
Scepuſienſis
ac
Comitatus Ejusdem
Comes, †.

EVA
†.

MICHAEL
Comes Thurzo
de Bethlehemfalva,
Perpetuus Terræ
Scepuſienſis
ac Comitatus Ejusdem
Comes, †.
Ultimus Suæ Gentis.

II. MARIA
conſors
JOHANNIS
a
Rothal, †.

Johannes
a Rothal, †.

Andreas
a Rothal, †.

I. SUSANNA
conſors
1. Stephani Priny,
2. Michaëlis Czobor,
3. Stephani Amade de Varkony,
4. Fridrici Voysko, †.

JUDITH
conſors Andreæ
Jakuſith
de
Orbova,
†.

BARBARA
conſors CHRISTOPHORI COMITIS ERDOEDT,
(Votis ſecundis Johannis, Com. Draskowitzii.)
GABRIEL, COMES ERDOEDT DE MONOREKEREK, †.
JUDITH AMADE, †.

HELENA
conſors
CASPARIS
COMITIS
ILLTESHACZY,
†.

GEORGIUS
COMES ERDOEDT DE MONOREKEREK, †.
Judex Curiæ Regiæ.

CHRI
COMES ERDOEDT
Conſors MARIA

ADAMUS LADISLAUS
Comes Erdödy de Monorekerek,
EPISCOPUS NITRIENSIS,
SACRÆ CÆSAREÆ ET REGIÆ MAJESTATIS
CONSILIARIUS INTIMUS
AC AULÆ HUNGARICÆ CANCELLAR. 1723.

GEORGIUS
Comes Erdödy de Monorekerek,
REGIÆ CAMERÆ HUNGARICÆ
PRÆSES, 1710.
Conſors
THERESIA Comes Eſterházy.

GABRIEL
Comes Erdödy de Monorekerek,
EPISCOPUS AGR.
SACRÆ CÆSAREÆ ET
REGIÆ MAJESTATIS CONSILIARIUS
INTIMUS.

ANTONIUS
Comes Erdödi de Monorekerek.

JOHANNES
Comes Erdödi de Monorekerek.

CHRISTOPHORUS
Comes Erdödi de Monorekerek.

Digitized by Google

O, anno 1446.

THEOPHILUS,
Thurzo de Bethlehemfalva, †.

NISLAUS I.
Thurzo de
lehemfalva,
EPISC.
OMUCENSIS,
†.

JOHANNES III.
Comes Thurzo
de Bethlehemfalva,
&
Comes Comitatus
Scepuſienſis,
Cremnitzii Cameræ
Præfectus
&
Plesnæ Dominus,
† 1558.
Ætat. anno LXVI.

JOHANNES IV.
Claudus,
Comes Thurzo
de Bethlehemfalva, †.

SIGISMUNDUS
Thurzo de Bethlehemfalva,
EPISCOPUS WARADIENSIS 1506.
NITRIENSIS 1514. † 1517.

US
hemfalva,

ſienſis,
k Scroſienſis,
ni

EGLÆQVE
nerius,
n.
A.
DOEDY
EK F. †.

Anna
Conſors
Melichioris
Balaſſa, †.

GEORGIUS III.
Comes
Thurzo
de
Bethlehemfalva, †.

FRANCISCUS I.
Comes Thurzo de Bethlehemfalva,
Epiſcopus Tranſylvanienſis
poſtea Nitrienſis,
atque eo abdicato Lib. B. ſupremus Comes
Comitatus Arvenſis
&
Præfectus Cameræ Hungaricæ,
Inde multarum Ditionum Acquiſitor,
adjecit enim avitis Opibus Arces: Arva, Lietava
& Bitſche.
Conſortes habuit duas:
I. BARBARAM,
Nicolai Koszтka de Zedlecz F. †,
II. CATHERINAM ZRINT,
NICOLAI COM. ZRINT F.
ex qua poſteriore nati ſunt:

STANISLAUS II.
Comes Thurzo
de
Bethlehemfalva,
†.

MAGDALENA
Conſors
Erasmi de
Geza, †.

Franciſcus
II. †.

GEORGIUS IV.
Comes Thurzo
de Bethlehemfalva,
nat. A. C 1567. Pincernar. Reg.
Magiſter A. 1599.
Generalis Partium Cis-Danubian.
&
Præfectus Arcis Ujvar, Ao. 1602.
poſtea REGNI HUNGARIÆ PALATINUS,
Ao. 1609. d. 7. Dec.
† 1616. d. 24. Dec. A. Ætat. 49.
Uxores fuere duæ,
I. SOPHIA FORGACZ.
II. ELISABETH ZOBOR, †.
Utrumque Conjugium fœcundum,
ſed unico tantum hærede
Maſculo beatum.

BARBARA
conſors
Georgii
Peréni, †.

CATHERINA
conſors
Gabrielis
Revai, †.
|
Franciſcus
Revai, †.

URSULA
fuit Conſors,
1. Stephani
Gyulafy de
Barthoth,
2. Franciſci
Girzy
de
Ablantz Kürthö,
cui
enixa eſt.
|
SUSANNAM,
conſortem Johannis
Lengyel, †.

E. †.

falva,
LATINUS,
ac Comitatus
es,
Germaniæ,
Regis
num Locum tenens,
ji.

NICOLAUS
Comes Thurzo
de
Bethlehemfalva,
†.

A LTSTIA, †.

III. SUSANNA,
nſors SIGISMUNDI FORGACZT, †.
|
EVA FORGATSCHT,
nſors STEPHANI COM. CSAKT, †.

Maria
conſors Franciſci Sándor, †.

SUSANNA
conſors Julii Filler, †.

II. MARIA
nſors Michaëlis
Wizkelety de
ſeptenocz Vifalu.
nuptiæ 1618. d. 15.
Febr. †.

CATHERINA,
conſors Stephani
Comitis Tököly
de Keszmarck,
Nuptiæ A.C. 1620.
d. 1. Mart. †.

ANNA,
conſors Johannis
Szuvyogh,
nuptiæ A. 1622.
d. 23. Oct. †.
|
Anna Eliſabeth, †.

EMERICUS,
Comes Thurzo de Bethlehemfalva,
nat. 1598. d. 11. Sept. Wittebergam an. 1615.
d. 7. Julii ſtudiorum gratia profectus,
eod. Anno d. 18. Oct. ſit Rector Magnificus
ibidem. Redit An. ſequent. d. 2. Junii,
Celebrat Nuptias A. 1618. d. 25. Nov. cum
CHRISTINA, Pauli Nyari de Bredegh F.
Poſtea Nicolai Com. Eſterhaczy Uxore,
† Niclasburgi in Moravia, cum illic Pacis conſtituendæ Cauſa,
a GABRIELE BETHLEN miſſus in commune conſuleret,
haud ſine Veneni ſuſpicione,
Ao. 1621. d. 19. Oct. hor. mat. 5. annum ingreſſus XXIII.
Arvenſi in Arce Ao. 1622. 19. Jan. ſepultus.

ANNA,
conſors Franciſci
Priny, †.

Georgius
Priny, †.

Gabriel
Priny, †.

TOPHORUS
DE MONOREKEREK, †.
COMES PALFT, †.

EMERICUS
Comes Erdody de
Monorekerek,
Sago inclytus & cælebs.

Joſephus,
†.

ELISABETH
nat. 1621. d. 14. Febr.
noct. hor. 12. †.

CHRISTINA
poſthuma,
nat. Ao. 1622. d. 26. Mart. †.

Digitized by Google

1. Ne quis in posterum Episcopus creetur, nisi vel Bojemus Gente, vel Moravus, vel Silesius vel Lusatus, vel ex aliis atque ut vulgo loquitur, incorporatis Regno Bojemiæ Provinciis oriundus: JOANNI tamen TURZONI, qui Episcopo jam tum Coadjutor datus, quamvis extero, jus suum salvum atque integrum sit, & Episcopo, siquidem ipsi supervixerit, succedat.

2. Ne Beneficia Ecclesiastica, quorum Collatio ad Episcopum, Principes, Collegium Canonicorum, vel quoscunque alios pertineat, aliis quam Indigenis conferatur: Consensus præterea Bojemiæ Regis super Electione Episcopi & beneficiorum Collatione requiratur.

3. Ecclesiastica Administratio Episcopis permittatur.

4. De Decimis Censibusque Clero debitis, de quibus varia sanciuntur. Ut decimæ persolvantur Clericis sine Imminutione aut defalcatione prætextu sterilitatis. Ut intra triduum Ecclesiastici decimas ex Agris auferant: ni fecerint, eligantur jurati quidam, qui Decimas Ecclesiasticis debitas a reliquis Frugibus separent & designent, rusticis suum auferre permittant: De modo coërcendi Rusticos, qui moram faciunt in solvendis Decimis. De Prædiorum desertorum Decimis. Ut Ecclesiasticis Decima persolvatur secundum Consuetudinem antiquam vere in Pecunia vel in Frumento: ut si solita sit ab aliqua Communitate solvi in Pecunia, deinceps etiam eodem modo persolvatur & e converso. Ut Census sibi debitos ipsi exigant, dienque solutionis consuetum debitoribus præstituant. Ferto Episcopalis sive maldrata, sicubi debeantur, juxta veterem Consuetudinem pariter solvantur: ita tamen ut ratio habeatur egentium & ad Paupertatem redactorum.

5. Ne quis Clericus sive Laicus Tabernas Cerevisiarias aut Artificum in alterius Præjudicium erigat.

6. Ecclesiastici ut ad Patriæ defensionem contribuant requirentibus Principibus, in quorum Ditione bona Ecclesiasticorum sita sunt.

7. De modo procedendi adversus eos, qui reditus annuos sive redimibiles sive perpetuos non solvunt: Ne fidejussores Excommunicationis Poena notentur, sed Principales tantum:

8. Si Vi aliqua majore prædium exustum vel maximo detrimento adfectum sit, ut tam Ecclesiastici quam Laici Immunitatem certi Temporis Incolis concedant, Bona item deserta, ut locentur tolerabili Pensione, aliaque de bonis desertis & vacantibus.

9. Ut debita Originalibus Chirographis probentur, non Exemplis, aut ut vulgo appellant, vidimus. Ut petitio debiti Trium Annorum Spatio & octodecim hebdomadarum præscribatur.

10. Si Parochus quis intestatus decedat, ut Bona Ejus non ad Episcopum, aut Dominum Loci sed Ecclesiam deferantur.

Atque hoc celebri illa Transactione Kolowratensi, quam eo ipso mense & anno Wladislaus Rex confirmavit, Pontifex autem Romanus Decreto irritativo, ut loquuntur, funditus delere, sed frustra, conatus est, acta sunt. Libet autem heic adscribere nomina & Ordinem eorum quibus præsentibus hæc confecta sunt, ac Diploma Sabbatho sequente festum Purificationis MARIÆ consignatum: Sigismundus Glogoviæ & Oppaviæ Dux, Wladizlai Regis Frater, Casimirus Dux Telchinensis, Silesiæ supremus Capitaneus: & Albertus de Kolowrat, Regiæ Majestatis Commissarii: Johannes, Episcopus Wratislaviensis: Johannes Saganensis: Johannes Opoliensis: Fridericus Lignicensis: Nicolaus: Ratiboriensis & Oppaviensis: Carolus: Monsterbergensis, Duces: Johannes Thurzo: Episcopi Coadjutor, Nobilitas denique & Civitates Wratislaviensis, Svidnicensis ac Javoriensis Ducatuum. Confirmationis & Ratihabitionis Regiæ Tabulas Transactionis ipsius Tenori in Appendice Silesiographiæ subjunxi: ut Lectores intelligerent, quo Jure a nonnullis in Controversiam vocetur.

SIGISMUNDUS Regis Frater supremus Silesiæ Capitaneus:

Eodem anno Sigismundus, quem dixi, Oppaviæ & Glogoviæ Dux, summam utriusque Silesiæ Præfecturam a fratre Wladislao obtinuit, Casimiro Teschinensi abdicare jusso.

Sebaldus Huberus: Med D. moritur:

III. Kal. Aprilis mortalitatem exuit Sebaldus Huberus: Med. D. Poliater Wratislav. de quo Cunradus noster:

Hippocratem me Bresla suum populosa professa est,
Experta Ingenii dona secunda mei.

Scholæ Goldbergensis Initia:

Goldbergensis Scholæ prima Semina miro quodam fato sparsit ex Colmensi Borussorum Collegio eo traducta Colonia, Hieronymus Wildenbergius, qui se in scriptis suis Phi-

Philoſophicis ſatis ad Poſteritatem commendavit. Collegas habuiſſe legitur duos Viros Clariſſimos M. Franciſcum Sylvium & M. Edelerum: Leobergenſem: qui VVildenbergio A.S. 1512. a Senatu Torunienſi ad faciendam medicinam evocati, Scholam novam Goldbergenſem Senatus Leorini Auſpiciis in Patriam ſuam transferre, ſed fruſtra conatus fuit.

Anno
CHRISTI 1505.

Fata Ducatus Saganenſis:

Ad VIII. Kal. Febr. Fridericus Elector & Georgius Duces Saxoniæ Provinciam Saganenſem inter ſe partiuntur: Rationibus exactis Electori Fridrico Sora & Betſcha: Georgio Saganum & Prebuſium Sorte obvenerunt.

Senatus VVratislavienſis de condenda Academia Conſilium:

Senatus VVratislavienſis Scholam publicam ſive Academiam inſtituere decrevit, inſtinctu Johannis Haunoldi, Capitanei, Viri ſapientis & magnanimi, nec non Georgii Morenbergeri Secretarii, Conſenſu autem Wladislai Regis ac Julii II. P. R. cui tria aureorum millia Romam pro expediendis Bullis & Confirmatione deſtinarunt, ut & Wladislaus reditus quosdam Eccleſiæ S. Crucis ad Stipendia docentium. Sed Academia Cracovienſis ut Majeſtatem & Gloriam ſuam tueretur, eas Rationes protulit, ut Julius II. eis adquieſceret. Et Wratislavienſes quidem apud Pontificem poſt biennium iterum enixius inſtitere, ſed & tunc repulſam paſſi ſunt.

Privilegium hoc anno Ducibus Lignicenſibus & Brigenſibus conceſſum.

Anno
CHRISTI 1506.

Comitia Sileſiæ Neoſtadii habita.

Menſe Januario Sigismundus Glogoviæ & Oppaviæ Dux, ſupremus Sileſiæ & Luſatiæ Præfectus, Principum atque Ordinum Sileſiæ Conventum Neoſtadii in Patria mea egit: in quo de Provincia Latrociniis (quæ Vias omnes infeſtabant, nobilitate quoque maleficiis obnoxia) purganda conſultatum fuit. Conſcripti in eam rem ducenti Equites, quorum opera conquiſiti Latrunculi Suppliciis, prout quisque deliquiſſet, adficerentur. Sane quam præclaram in extirpandis Latrociniis Operam Sigismundus Sileſiæ navavit, cum in noxios nulla generis habita ratione animadverteret, Franciſcus Faber in Sabotho ſuo ſequentibus Verſibus auro contra non caris expreſſit:

Quodque omnis poſthac pacatior Ora quievit,
Tutus & in quavis mercator valle diurnum
Carpſit Iter, Tibi præſtantiſſime Jagellonum
Jure TUO meritisque TUIS, SIGSMUNDE, fatemur
Deberi: Te magna ſequi non Herculis acta
Invicto puduit noſtris graſſantia Terris
Monſtra domare animo: Sontum nec Sanguinis Ortus
Aut Equitum Splendor movit, nec honeſtior Enſis
Diviſit Pœnam, ſed æquiſo pependit eadem
Cannabe cum Domino, cupidam & vocitantibus Eſcam
Effractæque olim afflictis Solatia ciſtæ
Præbuit: heic primum noſtri videre trementes
Et quamvis magnos furca paleeſcere fures.

Johannes IV. Ep. VVratislav. moritur: ſuccedit JOHANNES V. Comes Thurzo de Bethlehemfalva:

Eodem menſe Johannes IV. Epiſc. Wratislav. cum Iſchiaco laboraſſet morbo, in vivis eſſe deſiit, Vir cum ſingulari Doctrina ac facundia, tum maximarum Rerum Uſu præſtantiſſimus, deque Eccleſia ſua cui totos XXIV. annos præfuit, optime meritus. Cum primum enim ad eam translatus fuit, deformes quasdam Cleri ac Populi Conſuetudines ſuſtulit, cantu figurato ut indecoro atque profano ex Eccleſiis proſcripto Gregorianum revocavit, Villas Epiſcopales non paucas jam olim oppigneratas & alienatas proprio Ære redemit: Piſcinas admodum uberes & hoſpitales Commoditates alias in eis inſtituit: Arcem Ottmuchovienſem egregie munivit: Wratislavienſem Curiam magnis Sumtibus inſtauravit, ſplendideque reparavit, multo etiam plura conferre in Eccleſiam paratus niſi Capitularium quorundam factione, ut fieri ſolet, vexatus Animum revocaſſet. Quo factum eſt, ut jam decrepita Ætate Coadjutorem, novo in his Terris exemplo, ſibi adſciverit Joannem Turzonem: cui vacuam morte ſedem, cunctis autem ſui Deſiderium reliquit. Wratislaviæ in Choro Manſionariorum Templi Cathedralis juxta Precislai, cujus Virtutum Æmulus fuerat, Cineres reconditus: ubi & Imago Ejus conſpicitur in Tabula cum hoc Elogio:

Fulva

Fulva hæc Imago quam vides Lector QUARTI
JOHANNIS eſt Antiſtitis:
Saxo abditum corpus jacet latiſſimo
Inter Chori Subſellia:
Annalibus Vitam lege: hoc dicam tamen
Quod nec negarint invidi,
Vir optimus, doctiſſimus, prudens, gravis
Magno omnium Luctu perit. M. D. VI.

In alia Tabula cum Ejusdem Inſcriptione:

QUARTUS JOHANNES jacet hic: quis cætera dicam?
Non alium vellet Sleſia Pontificem.

Ejus Succeſſor JOANNES quem dixi THURZO per Opicium Colo: Canonicum inthroniſatus ac deinde per Stanislaum fratrem germanum Antiſtitem Olomucenſem, Johannem fratrem Bernhardinianum: Epiſcopum quondam Varadienſem, atque Henricum de Fullenſtein, Suffraganeum, Dominica quæ Lætare dicitur, uſitato more conſecratus & in Poſſeſſionem Dignitatis immiſſus, die Annunciationis ſive Conceptionis CHRISTI primitias celebravit, maxima Principum Sileſiæ ac Nobilium Frequentia.

Stephanus Scepuſienſis Comes ac Tranſylvaniæ Regulus (Palatinum paſſim Auctores, Vayvodan Indigenæ appellant) magna Potentia multisque Clientelis ſubnixus Johanni Filio Annam, Wladislai Regis Filiam Infantem deſponderi poſtulat: idque Wladislaus graviſſimo Morbo tum decumbens & importunis cæterorum quoque Procerum Interceſſionibus prope coactus contra vetera Pacta conceſſurus eſſe videbatur: Clamabant enim illi, nullum ſe ex Germanis Regem accepturos. Quo cognito MAXIMILIANUS metuens ne Jure Succeſſionis defraudaretur, Poſonium cum Exercitu acceſſit, magnumque Hungaris a bello imparatis, imprimis Regi Pacis quam belli Artibus magis idoneo Terrorem fecit. Poſtquam vero Uterum geſtare Reginam ac Menſes prope exactos eſſe reſcivit, conſulto ſe facturum ratus, ſi Partum exſpectet, Inducias aliquot Dierum impetrari facile paſſus eſt. Interim ad VIII. Kal. Julii Regina Puerum enixa eſt, ſed nullam Partem Corporis Cute integente in Lucem editum, quam nato jam Unguentis & Emplaſtris Medici Arte Naturam juvantes induxerunt. Ac volebat quidem Wladislaus Patet nomen Filio indere Julii: ſed mater obtinuit, ut ſuæ Gentis (erat enim Gallica) nomine potius adpellaretur. Id quod utrumque animadvertentibus quibusdam malæ ſcævæ loco habitum fuit. Nam & nudum pelle Corpus nudationem, & omiſſum nomen Fundatoris maximi Imperii Diminutionem Regni portendere credebant. Cæterum nato Puero MAXIMILIANUS veterem Succeſſionis Compoſitionem redintegrare contentus in Auſtriam rediit: At Regina Partus Doloribus confecta Ejusdem Menſis d. 26. in humanis agere deſiit, ac ingens ſui Deſiderium Marito Regi reliquit.

LUDOVICUS REX HUNGARIÆ & BOHEMIÆ naſcitur:

Anna Regina Hungar. & Bohem. obiit Puerpera:

Annum Nativitatis LUDOVICI huic hemiſtichio M. Lutherus incluſit: Ante DIEM nat Vs.

Poloniæ Rex ALEXANDER, bonus & beneficus Princeps, & in bellis aliquanto JOHANNE ALBERTO fratre fortunatior, paralyticus Vilnæ hoc eodem anno deceſſit: cum paucis ante mortem horis Nuncium de Victoria inſigni adverſus Tartaros in Lithuaniam irruentes, ductu Michaëlis Glinskii Principis parta accepiſſet. Defuncto SIGISMUNDUS frater, Supremus Utriusque Sileſiæ Præfectus, a. d. 8. Decembr. a Polonis ſufficitur, relictaque Sileſia cui tam carus & venerandus fuit, ut Imperii ejus grata jucundaque memoria longo Tempore duravit, ſequentis anni menſe Januario, d. 24. Majore natu majore fratre Wladislao: Hung. & Boh. Rege conſentiente, coronatur.

ALEXANDER REX POLONIÆ moritur: ſuccedit Frater SIGISMUNDUS:

Fuit & hic annus fatalis NICOLAO Duci Ratiborienſi, Succeſſorem nacto fratrem JOHANNEM: qui & ipſe non ita diu ſuperſtes ditionem ſuam VALENTINO fratri reliquit, Principi gibboſo, ſed prudenti & inſignibus Virtutibus prædito.

Ducum Ratiborienſium Fata:

Anno
CHRISTI 1507.

JOHANNES V. Epiſc. Wratisl. in Comitiis Principum atque ordinum Bregæ habitis

JOHANNES V. EP. WRAT.

Supremus Silesiæ Capitaneus constitutus.

habitis in Sigismundi Locum Supremus utriusque Silesiæ Præfectus constituitur XIIX. Kalend. Maji.

Idem reducit Oppidum Kanth ad mensam Episcopalem.

FRIDRICI II. Ducis Lignicensis in TERRAM SANCTAM Profectio:

Sabbatho ante Dominicam Judica: FRIDERICUS Dux Lignicensis Religionis causa, more illius Ævi, in Palæstinam Iter instituit, ut loca in quibus natus est, vixisset, docuisset, miracula edidisset, & sua morte Vitam nobis recuperasset, DOMINUS & SALVATOR NOSTER peragraret atque lustraret: quod non sine Periculis & Difficultatibus factum est. Exacto anno ex illa Peregrinatione Domum salvus & incolumis reversus est: Post reditum cum obæratus rerum suarum satageret, atque res eo rediisset, ut prope in perpetuum vendere suum Ducatum cogeretur, subditi tantum Argenti publica Exactione indicta contribuerunt, ut Princeps & debitum exsolveret, atque Ducatum integrum servaret.

Anno
CHRISTI 1508.

LUDOVICUS Sacra Hungariæ Corona cinctus:

LUDOVICUS VLADISLAI F. bimulus: REX HUNGARIÆ coronatur, Patre vivente ac vidente, qui Senectute jam gravis Filii Securitati hac ratione prospicere, cæterosque a Spe Successionis excludere voluit. In ejus coronationis Memoriam etiam multis post annis defuncto jam tunc Ludovico numi aurei cusi, in quorum antica Parte Regis Pueri Diademate cincti ac sulcitæ insidentis Effigies visitur cum Inscriptione Circulo addita.

LUDOVICUS F. R. UNGAR. ET BOHEM. 1508.

In postica vero Distichon legitur hujusmodi:

Buda potens, & Pannonii Gens Martia Regni
Quod fuit, esset, si viveret iste Puer.

Fridricus Dux Tessinensis in Italia moritur:

FRIDRICUS: Dux Tessinensis: Casimiri F. Ecclesiæ Cathedralis Wratislaviæ Decanus, Magnæ Exspectationis Juvenis, ex Italia in Patriam rediturus, in Itinere moritur, ac Senis apud S. Clericum sepelitur.

Cura Senatus VVratislav. de extirpandis Latrociniis:

Wratislaviensis Senatus extirpandis Latrociniis, quæ SIGISMUNDO discedente rursus crescebant, & agros Viasque publicas infestabant, a Wladislao Rege CXX. Equites Pannonios impetravit: ac stipendiis suis aluit: nec multum tamen illi profecerunt.

Anno
CHRISTI 1509.

LUDOVICUS Corona Regni BOHEMIÆ cinctus:

LUDOVICUS: WLADISLAI REGIS F. Pragæ Boëmorum, in Basilica D. Viti, V. Eid. Martii, qui fuit Dies Dominicus vulgo Oculi: horam inter 15. & 16. præsente Patre Rege, & magna omnium Ordinum frequentia, Regio Diademate cinctus, & Oleo Sacro inunctus, Rex & Successor Patris in Bojemiæ Regno renunciatur. Peracta Inauguratio ab Episcopo Olomucensi Stanislao: qui cum Johanni fratri Seniori, Episcopo Wratislaviensi de loco functioneque sua concedere vellet, vehementer Proceres Nobilitatis restiterunt, dicentes, ubivis alibi in locis privatis se facile pati posse, ut fratres inter se Ætatum, Officiorumque & Honorum Discrimina usurpent: at in publico Munere defungendo publicum Decus Personarum a Majoribus acceptum non esse commutandum. Ejulatum in ea Pompa emisisse LUDOVICUS scribitur: id quod ominosum sapientes putarunt, indiciumque Ejus Regis fortunæ tristis atque Occasus (ut postea Eventus docuit) flebilis.

Synodus Dioecesana VVratislaviæ:

Johannes V. Synodum celebrat Wratislaviæ d. 24. Aprilis ac diebus sequentibus: vid. Statuta Synodalia antiqua.

Casimirus Dux Tessinensis: supremus Silesiæ Capitaneus:

Johanne Episcopo Wratislaviensi Gubernium deponente, CASIMIRUS Dux Tessinensis, Supremam Silesiarum Præfecturam recuperat.

Bellum VVratislaviensibus cum Fridrico II. Duce Lignicensi:

FRIDRICUS: Dux Lignicensis: recens Domum e sua Peregrinatione reversus, bellum movit Wratislaviensibus, quod impediisse illum dicerentur, quo minus Silesiæ cum Imperio præficeretur. Conflixerunt mense Majo Equites Principis & Wratislaviensium, ubi ab utraque Parte, non pauci fuerunt desiderati. Auctor Curæus: se a Viris Senibus audivisse, Regem eo Tumultu usque adeo fuisse offensum, ut cum ferme decretum esset, quo Soror Regum Poloniæ Friderico nuberet, ac dotis loco acciperet Ducatus Glogovienſem & Oppavienſem, hæc unica causa totum Negotium perturbarit.

Anno

Anno
CHRISTI 1510.

Wladislaus Rex Statibus Regni Bojemiæ peculiari Diplomate sive per Litteras, ut vocant, Majestaticas cavit, quod nec ipse nec Ejus Successores de Corona Regni, eique conjunctis Provinciis, imprimisque de Silesiæ Ducatibus vel jam nunc Bojemiæ Regi acquisitis vel in posterum acquirendis, quicquam omnino quocunque Jure aut Titulo, Ordinibus Regni inconsultis aut non consentientibus, distrahendi, oppignorandique Potestatem habere debeant, addita insuper promissione de solis Bojemis cum universæ Silesiæ, tum Svidnicensi, Javoriensi, Glogoviensi & Oppavienſi Ducatibus, Lusatiæ item & Hexapoli um Imperio præficiendis. Quod quidem Privilegium, cum Silesiaco illi de quo ad an. 1498 e Diametro repugnet, & in maximum hujus Provinciæ, si tenere debeat, præjudicium vergat, pro valido aut justo nunquam a Silesiis habitum fuit. WLADIZLAI Regis Diploma BOHEMIÆ concessum:

Januario Mense Georgius Dux Saxoniæ frequenti ac splendido Comitatu Pragam cum Uxore sua Regis Wladislai Sorore venit, feudumque quod vocant, in Palatio Arcis IV. Kal. Febr. suscepit. Eid. Febr. VVladizlaus una cum Ludevico & Anna suis liberis & hæredibus ex Arce Pragensi discessit, ad Comitia, quæ in Montibus Cuthnis indixerat. Inde in Hungariam abiit, atque ex eo Tempore Bojemia Regem suum amplius non vidit. VVLADIZLAUS REX in Hungariam cum Familia Regia proficiscitur:

Anno
CHRISTI 1511.

Extat de hoc anno VVladizlai Regis Declaratio: quod Bona Ecclesiæ VVratislavienſis immediate subsint suæ Majestati.

Item: VVladislaus Rex Fridrico Duci Lignicensi Potestatem facit de Ducatu suo vel in totum vel pro Parte per ultimam Voluntatem disponendi, salvo tamen Feudi Jure. VVratislav. Die Lunæ post Domin. Palmarum: vid. * Goldastus. Diploma Ducatui Lignicensi concessum:

VVladislaus Rex Bojemiæ cum Liberis suis Ludovico & Anna: magnoque Procerum numero, VVratislaviam mense Januario venit, ut fidem ac Obedientiam a Principibus & Ordinibus Silesiæ, Filio præstari curaret. Cum autem Regni Hungariæ Senatores, pacta inter Mathiam & VVladislaum Olomucii inita allegantes, jusjurandum Ludovico, tanquam Hungariæ Regi, Bohemi e contra, tanquam Bojemiæ Regi, cujus Membrum antiquitus Silesia fuisset, dandum esse contenderent, Principes & Senatus VVratislavienſis inter Spem metumque anxius, neutri tum quidem jurarunt; sed Regis VVladizlai ac Filii Ludovici Imperio nihilominus se obtemperaturos, salvis Patriæ Privilegiis testati sunt. VVLADIZLAUS REX VVratislaviam adpulit:

Impetravit tunc a Rege VVratislavia Renovationem Emporii Juris, mercesque sistendi, Stapulam vulgo vocant, ita ut Limes esset Poloniæ & Germaniæ, quam neutra gens negociandi Causa præteriret, sed utraque merces ibi suas deponeret ac venundaret. At cum Sigismundus Pol. Rex, Senatus Consulto suis Commercia cum Wratislavienſibus prohiberet, nec Wratislavienſibus in Polonia negociandi Potestatem faceret, quadriennio post in congressu Imperatoris & Poloniæ atque Hungariæ Regum Viennæ, abolitis Emporii Privilegiis novis, in pristinum Statum Commercia illarum Gentium restituta sunt. De Jure Emporii Civitatis VVratislaviensis:

VI. Id. Junii fatis concessit VVratislaviæ Nicol. Lindnerus, M. D. ævo suo celeberrimus: Nicol. Lindner: Med. D. VVrat. moritur:

Lindnerum celebrem Medicum Bresla inclina jactet:
Artis id & gratæ Posteritatis opus.

Anno
CHRISTI 1512.

Sigismundus Pol. Rex Barbaram, potentissimi Scepusiensis Comitis Stephani: Palatini Transylvaniæ Filiam, Johannis Sororem ibi Matrimonium ducit, quam Cracoviam ipsi adduxerunt Sponsæ Mater Hedwigis: Primislai Teschinensis Filia & Casimirus: Dux Teschinensis, octingentos in Comitatu habens Equites. Nuptiis præterea e Silesiis interfuere: Johannes Thurzo: Episcopus VVratislaviensis: Legatus Regius: Georgius Bregensis: & Bartholomæus Monsterbergensis, Principes. Equestris SIGISMUNDI I. REGIS POLONIÆ Nuptiæ cum BARBARA de Zapolya:

* In den Beylagen no. LXXV.

Virtus Johannes a Rechenberg:

Decursionis primum Præmium tulit: Johannes a Rechenberg: in Schlava: Eques auratus: Vir strenuus ac Rei militaris peritissimus, qui tunc in Aula Sigismundi vivebat, magnaque apud illum Gratia florebat. Cæterum Maximilianus Imperator ægerrime hoc Matrimonium tulit. Cum enim præcipua apud Hungaros Auctoritate & gratia Johannem de Zapolya: Barbaræ Fratrem pollere, & Regnum illud petita Wladislai Filia ambire sciret: molestissimum ipsi fuit, Poloniæ etiam Regis Adfinitate Majores ei Vires adjungi. Quare eodem anno ad Basilium, Moschorum Ducem, legatum Sigismundum Baronem ab Herberstein, Amicitiæ & fœderis cum Moscho adversus Sigismundum ineundi gratia misit, cujus Legationis Occasione, Rerum ille Moscowiticarum Commentarios conscripsit.

Sigismundus L. B. ab Herberstein Legatus MAXIMILIANI IMP. ad Magnum Moschorum Ducem:

Bartholomæus Dux Monsterbergensis, Princeps Eloquentia & rerum agendarum Dexteritate maxime conspicuus, sed præceps & inquietus, incertum quibus de Causis, *bellum VVratislaviensibus indixit, ac Prædia eorum aliquot Mense Octobri exussit, Ingenti autem ab ipsis Clade affectus est, ad Cantium oppidum, amissis Militibus aliquam multis & duobus Signis militaribus.

Bartholomæi Ducis Monsterbergensis Clades a VVratislaviensibus accepta:

Fridericus Dux Lignicensis, ut quod reliquum erat Prædonum tolleretur, se cum Urbibus Silesiæ conjunxit, captumque a Goldbergensibus, quamvis strenue se defenderet, famosissimum Latronem, qui Christophorus Niger nominabatur, atque Alzenaviæ Sedem habebat, Lignicii Laqueo necari jussit. In Supplicium cum educeretur, ex Psalmo cecinisse dicitur: Noli te confidere in Principibus & filiis hominum in quibus non est Salus. Ædes ipsius destructae.

Christophorus Niger suspensus:

Constitutio de Pace publica edita:

Constitutio de Pace publica, der Schlesische Land-Fried, Vladislao Filioque Ejus Ludovico: Hungariæ & Bohemiæ Regibus volentibus jubentibus in frequentissimo Principum & Ordinum Conventu, Mense Novembri sancitur & approbatur, annoque sequenti ad XV. annos a Wladislao confirmatur. Signata fuit a Johanne Episcopo Wratislaviensi: Casimiro Tessinensi, supremo Silesiarum Præfecto, Johanne Opoliensi, Friderico Lignicensi, Georgio Bregensi: Carolo Monsterbergensi: Valentino Ratiboriensi Ducibus, Sigismundo Kurtzbachio, Trachenbergensi, & Haugwicio Biskowizensi & Wartembergensi Baronibus, nec non Ducatuum & Urbium Wratislaviensis, Saganensis, Svidnicensis, Jauraviensis, Oppaviensis & Glogoviensis Legatis.

Anno
CHRISTI 1513.

In Silesia nihil accidit hoc anno memorabile, sed infelix adhuc fuit Forma Status publici, cum passim grassarentur Latrunculi, & sublata essent Commercia cum Polonis. Cur.

Anno
CHRISTI 1514.

Horrenda contra Nobilitatem Rusticorum insurrectio exorta, quam Johannes Waivoda Transylvanus compescuit & crudeliter in duces illorum sæviit; Auxilia a Bojemis & Silesiis missa, nimis sero, sedatis jam rusticanis illis Motibus advenerunt.

MAXIMILIANUS IMP. diu jam agitata de adfinitate & Connubiis inter ANNAM & LUDOVICUM: Wladizlai Regis Liberos: & FERDINANDUM ac MARIAM: Maximiliani Nepotes firmari tandem & confirmari missis ad Vladizlaum Legatis petit, qui percupidum se cum eo Fœdus Amicitiamque & adfinitates jungendi ostendit, modo cum Fratre suo Sigismundo Rem componi, & communi Consilio & adsensu omnia constitui pateretur. Id cum Cæsar non improbaret, exeunte anno Maximiliani & Sigismundi Legati: Johannes Cuspinianus & Christophorus Schidlowicius ad Vladislaum Hungariæ Regem Budam proficiscuntur, ubi summa fide ac diligentia Concordiæ negotium agentes, constituunt, ut Imperator & Reges sequenti anno ipsi apud Posonium conveniant.

Anno
CHRISTI 1515.

Conventus IMP. ac BOHEMIÆ: UNGARIÆ: POLONIÆque Regum Viennæ:

Mense Martio Wladislaus Hungariæ Boemiæque: & Sigismundus Poloniæ Reges Posonium convenere, quo & Mathæus Langus: Augustæ: Patricio Genere natus, a Julio II. in Cardinalium Collegium cooptatus, Episcopus tunc Gurcensis, deinde Salisburgensis Archiepiscopus lectus, Cæsaris Legatus profectus, ea quæ in mandatis habebat; cum ipsis egit, reliqua in ipsius Cæsaris adventum dilata: sed qui in Julium usque protractus, & Conventus ipse Viennam tandem translatus fuit.

Cæte-

* Adde quæ Tom. I. pag. 217. in notis dixi.

Digitized by Google

Ordem de Christo, Commendador de Alcoentre, Governador da Praça de Mazagão, Conselheiro de Guerra, Mestre de Campo General, e Governador das Armas da Provincia de Entre Douro e Minho, Governador, e Capitão General do Reyno de Angola, e Conquistas, Governador, e Capitão General do Estado do Brasil, e Governador, e Capitão General da Capitania do Rio de Janeiro, e

rite celebrata, tantosque hoſpites ex honoribus debitis affectos, Imperator & Polonus, VVladislaum una cum Ludovico Filio, Neapolim Auſtriæ deduxere: inde Viennam reverſi, paucis poſt diebus in Regnum hic ille Egenſurum atque Lincium abiere. Et Sigismundus quidem Itinere per Moraviam facto, ubi Stanislaus Thurzo, Epiſcopus Olomucenſis Eum laetiſſimo excepit Hoſpitio; Cracoviam reverſus, Barbaram Conjugem ex Puerperio alterius filiæ adhuc languentem invenit, quam poſtridie Kal. Octobr. ex hac Vita DEUS evocavit: cum ejusdem anni Autumno ejus quoque Mater Hedwigis Vita exceſſiſſet. Sigismundi autem & VVladizlai Soror Eliſabetha: Fridrico II. Lignicenſi Duci paulo ante addicta, menſe Novembri ad Sponſum deducta eſt: quo eodem fere Tempore Anna, Boguslai X. Pomeraniæ Ducis Filia, eorundem Regum ex Anna Sorore Neptis, in Georgii Ducis Sileſiæ Brigenſis Thalamum conceſſit.

BARBARA de Zapolya: REGINA POLONIÆ moritur:

ELISABETH: Regum Pol. & Hungariæ Soror FRIDRICO II. Duci Lignicenſi nubit:

Johannes Thurzo: Epiſcopus Wratislav. * prid. Kal. Septembr. a MAXIMILIANO IMP. Jus cudendæ monetæ aureæ impetravit, hac tamen lege & Conditione, ut ab uno aureorum latere S. Johannis Baptiſtæ Effigies imprimeretur, cum Inſcriptione: Munus Cæſaris Maximiliani: in altero vero Inſignia Epiſcopatus Wratislavienſis, quæ ſunt Lilia ſex, adjecto Epiſcopi pro Tempore exiſtentis Nomine.

Jus monetæ aureæ cudendæ Epiſc. VVratizl. conceſſum:

Anno CHRISTI 1516.

VVLADIZLAVS REX HUNG. & BOH. Budæ moritur:

WLADISLAUS: Rex Hungariæ & Bohemiæ: Dux Sileſiæ: Podagræ Doloribus Fato conceſſit, nocte præcedente XIII. Martii Diem, ut Joh. Slechta, Secretarius ipſius, itemque Curæus annotarunt, Budæ in Hungaria: cum vixiſſet annos LXI. Regnum Boëmiæ annis XLV. Hungariæ annis XXIV. tenuiſſet. Princeps ille non acerrimo quidem, mediocri tamen nec inamœno Ingenio, Latinæ Linguæ peritus, Juſtitiæ & Pacis amans, beneficus & mitis, illudque adeo unum ſibi Laudi ducens, quod nemini unquam ſciens Injuriam feciſſet. In explicandis expediendisque negotiis arduis doctorum & prudentum Conſiliis utebatur, nec facile contra faciebat; Precationibus cæteriſque Pietatis Exercitiis adeo deditus, ut Invidi ad Monachorum regendam Familiam, quam ad Regnum aptiorem dicerent, in ſumma, Rex Pacis artibus quam bello clarior: Funeratus eſt autem d. XVII. Martii in Alba Regali: quæ veteribus Taurunum: Slavica lingua Belgrad: Hungarica, Nandor Alba appellatur, ubi antiquitus habetur Hungariæ Regum Sepultura. Succeſſorem reliquit LUDOVICUM Filium, decem Annorum Puerum, Maximiliano Cæſari novæ Cognationis Vinculis obſtricto, & Sigismundo Rege Patruo, Tutoribus ac Protectoribus conſtitutis: educationi autem Adoleſcentis præter Thomam Cardinalem Strigonienſem ac Johannem Bornemiſſam præfecto Georgio Marchione Brandenburgico: Duce Franconiæ: qui ut apud Wladislaum Regem Avunculum liberaliter educatus fuerat, ita viciſſim non illaudabilem LUDOVICO operam navavit, etſi non deſint, qui ab eo Adoleſcentem a ſeriis & bonis Principiis ad vana & ludicra importune avocatum fuiſſe abſtractumque criminentur: Ejusque Tutelæ ſuæ jam redditi beneficio Ducatu Jägerndorffenſi (qui Ditionis Oppavienſis quondam Portio Toparcham agnovit Georgium, ex Illuſtri ipſisque adeo Oppaviæ & Ratiboriæ Ducibus Nuptiarum Vinculo conjuncta ſed penitus hodie extincta Schellenbergiorum Familia) Imperium ſuum amplificavit.

ſuccedit Filius LUDOVICUS, minorennis:

Anno CHRISTI 1517.

LUDOVICUS: REX HUNGARIÆ ET BOIEMIÆ: DUX SILESIÆ.

Glogovia fere tota Incendio horribili abſumta:

In Glogovia Majore a. d. 26. Sept. die Sabbathi ſub horam noctis quartam, cum Miniſter ebrius incaute tractaſſet Lumen, excitatum eſt Incendium: quod ſubito invaleſcentibus Ventis celerrime in omnes Partes pervagatum eſt. Conflagravit pene Urbs univerſa, extincti flamma & ſummo LXXX. homines plus minus: quos inter fuere: qui in Cellas ſe ſubterraneas abdiderant. Manſit incolume Templum Urbis primarium, Schola & vicinæ Ædiculæ paucæ & Monaſterium Sodalium Dominici.

Eliſabetha, Caſimiri Regis Poloniæ Filia, Fridrici Lignicenſis Ducis Conjunx de-

* Vid. Diploma XXV. Spec. C. noſtri D. Tom. I.

Digitized by Google

defuncta d. 16. Febr. Schrammius d. 16. April. ab inito Matrimonio menſe decimo, nondum expleto, cum peperiſſet ipſi Hedwigen in Cunis mortuam; ingenti Triſtitia ea Res Principem optimum affecit, ſed qui tamen cum viduus fuiſſet annum unum & menſes tres, ſecundas Nuptias celebravit cum Sophia, Friderici Marchionis Brandenburg. Filia. ELISABETHA Ducissa Lignicenſis obiit.

Ultimum hunc Vitæ Annum habuit Opicius Colo de Gubin: Juris Canonici Licentiatus, Cantor majoris & utriusque Eccleſiæ in Inſula S. Johannis Wratislaviæ Canonicus, Johannis Glogovienſis quondam Cancellarius, fato defunctus a. d. 14. Febr. Fax fuiſſe videtur ejus belli, quo Mathias Pannoniæ Rex, Duce Guilielmo Tettauer, Johannem quem dixi, Ducem obſedit. Principes atque ordines Sileſiæ multis modis offendit: usque adeo ut de illo ex Sileſia pellendo, qui Peſtis & Pernicies Patriæ eſſet, deliberatum fuerit: ſed a quibus tandem certis Conditionibus, ut manere ſibi liceret, impetravit. Effigies Ejus viſitur in Bibliotheca, S. Adalberti. Conditorium ſibi ipſe fieri curavit, quod in Templo Cathedrali etiamnum viſitur extra Chorum. Opicius Colo Canonicus VVratisl. moritur.

Oswaldus item Wincklerus a Straubingen: Th. D. ad S. Crucem Canonicus: & Paſtor Magdalenæus VVratislav. defunctus Kal. Julii. item: Oswaldus VVincklerus Canonicus.

Si Luci propior, quid me feciſſe putares?
Sed tamen hæc Pietas non nocitura mihi eſt. C. C. D.

Anno
CHRISTI 1518.

VVratislavia Hanſæ Teutonicæ (quæ paulo ante Tempora Fridrici II. IMP. cœpiſſe ſcribitur, quatuor habens Metropoles: Lubecam nimirum: Dantiſcum: Brunſvicum & Coloniam, Agrippinam) Communitate ac Jure aliquandiu gaviſa in numero Civitatum illarum fœdaraturum, ſpontene, an ejecta incertum, eſſe hoc anno deſiit. Cujus quidem Rei, licet nullum in Chronicis VVratislavienſibus reperire Judicium potuerim, auctorem habeo locupletem Davidem Chytræum in Chronico Saxoniæ: ubi ex fœdere illo Hanſeatico partim ejectas, partim ſponte illi renunciaſſe XIV. Urbes ſcribit: Stendalium nempe: Soltwedel: Berlinum: Brandenburgum: Francofurdiam ad Oderam, Wratislaviam, Cracoviam, Halam, Aſchersleben, Quedlinburgum, Halberſtadium, Helmſtadium, Kyll & Northeimium. VVratislavia Hanſæ Teutonicæ renunciat.

Anno
CHRISTI 1519.

MAXIMILIANUS IMP. jam fractus annis cum de Succeſſore Imperii cogitans in Comitiis Auguſtæ, quæ ultima ſuperiori Anno ſub eo habita fuerant, CAROLUM Nepotem multis Verbis Imperii Septem Viris commendaſſet, in Auſtriam rediens in Itinere apud Oppidum * Welſam Prid. Eid. Januarii inevitabilem neceſſitatem ſuſtinuit, cum vixiſſet annos prope LX. imperaſſet a Morte Patris annos XXV. ac menſes V. Corpus Ejus uti juſſerat ipſe in Lecto collocatum, Spectatores admiſſos ſuæ Mortalitatis admonuit. Hinc Viennam, deinde Neapolim delatum, ubi ſub D. Georgii Ara prope Matrem ſepultus eſt. Succeſſerunt ei ex PHILIPPO Filio, Nepotes, in AUSTRIA FERDINANDUS: in Imperio CAROLUS: a Patre Belgii, a Matre totius Hiſpaniæ & Majoris Italiæ Partis Hæres, qui quod Germanus eſſet, Franciſco Regi Galliæ poſt graviſſimas in ſummo illo Imperii Senatu diſputationes prælatus, communique omnium Conſenſu Francofurti Imperator electus fuit ad IV. Kal. Julii, ex qua quidem renunciatione reverſus in Hoſpitium FRIDRICUS Elector Saxoniæ ſapientiſſime dixiſſe legitur: Imperatorem hunc a DEO propitio & irato datum eſſe: GOTT hat uns ein Kayſer geben zu Gnaden und Ungnaden. MAXIMILIANUS I. IMP. moritur. Succedit CAROLUS V. REX HISPANIARUM.

Caſimirus Dux Teſchinenſis ſuprema Sileſiarum Præfectura a Wladislao Rege ad Vitæ Tempora donatus, Superioris quidem Sileſiæ Imperium ſibi retinuit, Inferioris autem Fridrico Lignicenſi ad XIII. Kal. Maji ceſſit: cum non multo ante, XIII. nimirum Februarii die Fridricus nuptias ſecundas celebraſſet cum Sophia: Fridrici March. Brandenburgenſis Filia, Georgii Sorore. Præfectura ſuperioris & inf. SILESIÆ diviſa.

Anno

* Chronicon Alberti II. Ducis Auſtriæ: Vulgo Contracti auctore Anonymo Carthuſiano Gemnicenſi coævo: Tom. II. Script. Rer. Auſtr. R. P. D. Hier. Pezii: „Ipſe vero Maximilianus „Imp. obiit in Auſtrali oppido ſuo Wels ſupra Anaſum anno Dmni 1519. d. 12. menſis Januarii, Ætatis habens annos LIX. menſes IX. dies vero XIX. horas XXI. minutas 4. in prædicta „autem Nova Civitate Auſtriæ ſepultus.

Digitized by Google

Anno
CHRISTI 1520.

JOHANNES V. Ep. Wratislav. moritur:

JOHANNES THURZO: WRATISLAVIENSIS EPISCOPUS: & summus Sileſiæ ante Caſimirum Præfectus, cum Vitium Pulmonis, Phtiſin Medici appellant, contraxiſſet, atque exſucco Corpore tabeſcere paulatim cœpiſſet, XI. Auguſti Niſſæ mortalitatem explevit, Ætatis ſuæ LVI. anno. Princeps is bonus ac mitis, & ut litteratus ipſe, ita litteratorum Mæcenas, ad quem aliquot Eraſmi Epiſtolæ exſtant. Omnem ſibi Vitam acerbam putavit, quam non hilaritate, ſumtuoſis Conviviis & jucunda Conſerſatione tranſigeret. Curias Epiſcopales nonnullis in Locis Structuris ornavit, ac dè nolita Arce Kaldenſtein, ex ea Materia Caſtrum antiquum, Jauernigk, collapſum refecit ac D. JOHANNIS montem adpellari voluit. Corporis exanimis maxima Pars ante Sepulturam flammis abſumpta dicitur, fortuito Incendio exorto: inde in Cathedralis Templi Sacello, quod vivus exornari curaverat, Wratislaviæ Terræ mandatum eſt: ubi hujusmodi Thurzonis conſpicitur Monumentum:

Hoc THURZO tibi Pontifex Sacellum
Janus condidit Agnifer beate,
In quo poſt obitum eſt ſitus. Meretur
Si Cœlum Pietasque & alma virtus,
Si Muſæ, innocue & peracta vita,
Si feciſſe bonis benigne: Tecum
Celſi nunc ſacer Incola ille Olympi
Cœli perfruitur Bonis Beati.

Bina quoque illi a Georgio Logo ſcripta Epitaphia, quæ heic addere operæ Pretium eſt:

THURZONIS cineres magni & mortalia membra
Iſte habet, & Sacri Principis oſſa, Locus:
Pro meritis Superum ſedes, Cœlumque beatum
Mens habet: immenſo vivit in orbe Decus.

* * *

Heic ſitus eſt THURZO MAGNUS: quis cætera neſcit?
Hunc volui ut ſcires & venerere locum.

Succedit JACOBUS a SALTZA:

Succeſſorem nactus eſt JACOBUM a Saleza: Nobilem Sileſium: Ducatus Glogovienſis Præfectum, Hermanni illius, qui primus omnium apud Boruſſos Sodalitatis Militaris DEIPARÆ VIRGINIS Magiſter fuit, Gentilem: ipſo Die S. Ægidii hujus ipſius Anni a Canonicis electum, & Ducibus aliis competentibus, Joanni Alberto, Marchioni Brandenburgico & Joachimo Monſterbergenſium Duci prælatum.

Anno
CHRISTI 1521.

Hyems calida:

Hyems hujus anni calida & perpetuis fere Zephyris ſpirantibus humida, ac omni Glacie carens: ſecuta multis in locis Peſtilentia, præſertim in Saxoniæ Urbibus.

FERDINANDUS I. Provincias AUSTRIACAS adit:

FERDINANDUS, CAROLI V. IMP. Frater, e Belgico reverſus, Auſtriacarum Ditionum hæreditatem ſibi a Fratre conceſſam adiit, & paulo poſt, ANNAM LUDOVICI HUNGARIÆ REGIS Sororem, annum Ætatis agens XIX. Lincii in Matrimonium duxit. LUDOVICUS viciſſim cum MARIA: FERDINANDI Sorore Budæ Nuptias celebrat, confirmata Potentia undiquaque ex adfinitatis Vinculis.

Nuptiasque Lincii celebrat:

Sigismundus Patruus, Auctor Ludovico fuit, ne MARIAM Sponſam Matrimonii Jure domum ducere, Sororemque ANNAM FERDINANDO: Auſtriaco Principi cui ex duobus Fratribus ea obvenerat, celebratis Nuptiis reddere cunctaretur: Re ad FERDINANDUM delata atque ab eo non minus quam Senatoribus Ungaricis approbata, utraque Virgo Lincium Menſe Junio adducta, & ambarum Nuptiæ honorifico quidem lautoque Apparatu, ita ut nec Spectaculorum pompa, neque equeſtres Ludi, neque alia lætitiæ Signa defuerint, ſed non plane Regio pro Temporis turbulenta Conditione apparatu peractæ fuere, propterea quod jam tunc Solymannum cum ingentibus Copiis adventare nunciaretur.

Turcarum in Hungariam furor:

Belgradum inde quod & Alba Græca, fortiſſimum ad Iſtri & Savi confluentem non modo Hungariæ verum etiam Orbis Chriſtiani Propugnaculum a Solymanno Selimis Filio expugnatum: Aditusque in Hungariam patefactus. Ætas immatura LUDOVICI

Digitized by Google

DOVICI & Hungarorum Insolentia, hoc malum Regno attulerunt, CAROLO V. IMP. & Francisco Gallorum Rege in Insubria pugnantibus. Accessit ad hanc Cladem memorabilis & hoc anno Amissio Rhodi, quæ etiamsi a fortissimis Equitibus Alba Cruce insignibus eorumque Principe, quem ipsi Magnum Magistrum vocant, Philippo Vilario, natione Gallo acerrime & pertinacissime defenderetur, post toleratas sex mensium atrocissimæ Oppugnationis Asperitates, nemine ex Christianis Principibus in Auxilium clarissimæ Urbis accurrente, quod ii Civilibus bellis implicati armis inter se dimicarent, ipso CHRISTI DEI Natali Die deditionem facere compellitur. Rhodus amissa:

FERDINANDO tunc REGI Seguia, Cliffia, Crupa, Lica, Jelicia, aliæque complures Arces & Urbes Illyrici tuendæ ab Hungaris datæ.

Prid. Kal. Junii fato concessit GEORGIUS a Dux Bregensis, Princeps ingeniosus quidem & optime educatus in Aula MAXIMILIANI CÆSARIS, sed corruptus exinde Crapula & Voluptatibus, ad quos duos Scopulos fere hæret omnis Potentia otiosa. Hæredem habuit & Successorem in Ducatu Brigensi Fratrem FRIDRICUM: viduam autem reliquit ANNAM: Boguslai X. Pomeraniæ Ducis Filiam, quæ Maritum usque adeo dilexit, ut eo adhuc Juvenis viduata secundi Matrimonii Fortunam a multis licet Procis expetita, quos inter GUSTAVUS quoque SVECIÆ REX fuisse memoratur, experiri noluerit, sed in Viduitate permanserit, ad annum usque CHRISTI 1550. quo in flagranti omnium Gratia Lubenæ (in eo enim Oppido pro Dotalitio sibi concesso firmum fixumque sibi elegerat Domicilium) diem suum obiit. Cœpit tum Temporis FRIDRICUS, qui Principio egebat, in lauta & bene aucta Parte esse: redemit enim ad suum Ducatum 44000. florenorum Wolaviam, Steinaviam, Raudenam, Ricenam, Wincigium & Herrnstadium. GEORGIUS I. Dux Bregensis moritur:

Anno

CHRISTI 1522.

VIII. Eid. Maji LUDOVICUS Bojemiæ REX infra Sacrum in Basilica D. Viti ab Antistite celebratum, palla Panni Auro intertexti indutus, tactoque de more Sacrorum Evangeliorum Codice, Verbis conceptis Jusjurandum de asservandis tuendisque ipsi Immunitatibus Regni Bojemiæ, prostat. Factum id est a Morte Wladizlai Regis, Patris Ejus anno VI. ab inauguratione Ipsius annis XIII. Neque ita multo post, Kalendis nempe Junii, MARIA uxor Ejus in Arce Pragensi inter 14 & 15. hor. ab Hungariæ & Olomucensi Præsulibus coronatur Regina Boëmiæ, ipso Rege adstante, Capiti imposita Regni Corona, atque una Manu Sceptrum, altera Pomum, Insignia Regalia præferente: Præsentibus ei Inaugurationi inter alios Duce Lignicensi, Caroloque Principe Monsterbergensi. LUDOVICUS REX Pragæ commoratur:

Inter Senatum & Plebem Svidnicensem orta ex eo Dissensio, quod hæc Monetæ Mutationem contra Regis ac Senatus Voluntatem non admitteret, in apertam hoc anno erupit Seditionem, adeo ut Senatores plerique cum Uxoribus & Liberis ex Urbe discedere fuerint coacti. Vocati ob id Wratislaviam a Georgio Brandenburgensi & Fridrico Lignicensi ex Tribunis & Populo qui putabantur esse malorum Autores, Causam dicere jussi sunt, cumque aliquot ex illis ad mortem damnati essent, Fridrico Lignicensi ita jubente de tribus supplicium sumptum, de cæteris a Georgio vitæ Gratia facta est, intercedentibus pro iis Matronis Wratislavienſibus. Accesserunt deinde Principes cum Exercitu Svidniciam, ut ad Obedientiam Cives cogerent, pristinamque Senatui Auctoritatem restituerent. Sed cum Bojemi denunciarent, se Svidnicensem Populum, si Opus foret, armis defensuros; Principes domum redierunt, biennio autem post dissidium hoc amice compositum ac pristina Civitati Quies restituta fuit. Seditio Svidnicii orta:

Schrammius hæc: Sed cum in Contumacia Svidnicenses perseverarent, acceptis a Rege mandatis Fridricus & Marchio Exercitum, cui Wratislavienses Copiæ accesserant, ad Svidnicium duxerunt, & castra juxta Pagum VVisserode posuerunt, tum tam lædendi quam terrendi Provinciales causa: tandem composita causa Pax conciliata fuit.

Ludovicus Rex Privilegium Statibus Regni Boëmiæ a VVladizlao Patre an. 1510. concessum novo Diplomate confirmat, addita simul appendice, de Opolienſi & Ratiborienſi Ducatibus aliisque bonis, quæ tunc Johannes Dux possidebat, si quando per Mortem ejus vacare contigerit, absque ordinum Consensu nemini quocunque Titulo Carolus Dux Monsterb. & Olsnensis Bohemiæ Pro-Rex constitutus:

Digitized by Google

conferendis sed consolidandis. In Hungariam inde rediturus, Carolum Ducem Monsterbergensem & Olsnensem Boëmiæ Pro-Regem sive Burggravium constituit, frementibus licet & indignantibus Bojemis.

Anno

CHRISTI 1524.

Georgius Marchio Brandenb. emit Ducatum Oppavienſem:

Georgius Marchio Brandenburgicus a Georgio L. B. de Schellenberg Jure hæreditario emit Ditionem ſuam ſeu Ducatum Oppavienſem.

Jura Emporii Wratislaviæ vindicata:

Menſe Junio Ludovicus Rex Hungariæ & Bohemiæ Oratorem Cracoviam miſit, ut Edictum, quo Poloni Negociatores Wratislaviam Merces convehere aut Mercimonia ibi frequentare prohibebantur, abrogaret. Wratislavienſes enim Merces, quæ citro ultroque convehebantur, retinendi facultatem in Urbe ſua Emporio deſignato impetraverant, eaque Commoditate uſi rerum Pretium arbitrio ſuo augere vel minuere dicebantur. Rex Poloniæ ſuorum Querimoniis aſſiduis permotus, Edicto cum Wratislav. Commercia ſubditis ſuis interdixit: unde ad Wratislav. damna redundarunt maxima. Rex tamen, Ludovici Precibus victus, Edicto revocato, permiſit Subditis ſuis priſtina cum VVratislavienſibus Commercia & Negotiationes. Petiit præterea Ludovicus a Sigismundo Patruo, ut ex Proceribus ſuis aliquem Pragam mitteret, ad Res Bohemicas intoſtinis Motibus turbatas pacandas, miſſus eſt Andreas Tenczinius Palatinus Cracovienſis, qui Pragæ Pace inter Bohemiæ Proceres compoſita magnam inſignis Prudentiæ Laudem in Poloniam reportavit.

Andreas TENCZINIUS Legatus Regis Pol. ad LUDOVICUM REGEM:

Recipit & hoc anno Diplomate quodam Ludovicus Rex Jacobum Epiſcopum VVratislav. & Bona Eccleſiæ in Protectionem.

Anno

CHRISTI 1525.

Boruſſia Ducatus & Feudi nomine ALBERTO March. Brandenburgico conceſſa:

ALBERTUS Marchio Brandenburgicus cum Teutonici Ordinis in Boruſſia Magiſter eſſet, poſt longum & damnoſum cum Sigismundo Pol. Rege Bellum, cui ſe, quod Prædeceſſorum ſtare jurejurando nollet, implicuerat, cum Auxilia a Cæſare & Germanis, quorum de Majeſtate & Jure agebatur, fruſtra exſpectarentur, his tandem Legibus cum Avunculo tranſegit, ut abolito Teutonico Ordine ipſe ducta uxore, Boruſſiam, Principatus nomine, tanquam Polonici Regni Beneficiarius acciperet, inter Regem & Albertum Arbitros agentibus Georgio Marchione Brandenburgico, in Sileſia Ratiborienſium & Jägerndorfenſium Duce, ac Friderico Duce Lignicenſi ac Brigenſi, Inferioris Sileſiæ Præfecto.

Caſimirus Dux Teſſinenſis Præfectus Inferioris Sileſiæ:

Caſimiro Teſchinenſi a LUDOVICO Rege Præfectura Sileſiæ inferioris quam Friderico Lignicenſi ceſſerat, reſtituitur: ditionis præterea Oppavienſis, quam anno 1523. intercedente pro Eo Sigismundo Pol. Rege ad Vitæ Tempora utendam fruendam acceperat, Poſſeſſio confirmatur, cum annuo mille ducentorum aureorum Hungaricorum Stipendio.

Inuſitata Siccitas in Sileſia & tota Europa fuit a Dominica Lætare ad Meſſem usque peractam: Piſces in Piſcinis: fruges & fructus in Agris & horreis perierunt.

Anno

CHRISTI 1526.

Baronatus Beuthenſis GEORGIO March. Brandenburg. conceſſus:

Ludovicus Hungariæ & Bojemiæ Rex caſtrum Schwerlenicenſe & oppidum Beuthenſe, univerſumque adeo Baronatum cum omnibus Pertinentiis Juribus & Emolumentis, prout Johannes Zierotinius illum Pignoris loco tenuerat, ac tunc Johannes Oppolienſis tenebat, Georgio Marchioni Brandenburgenſi, ejusque proximo Hæredi ab Obitu ipſius Ducis poſſidendum & uſurpandum gratioſe concedit: ea quidem Lege, ut a Regibus Boëmiæ Dynaſtia illa non niſi Georgio ejusque Hærede proximo defunctis, poſt factam Poſſeſſoribus juſto Tempore, cui ſex menſes præſtituti, luitionis Denunciationem, certa Pecuniæ ſumma redimi poſſit. Et Poſſeſſionem quidem Marchio nactus eſt etiamnum vivo Duce, metallicasque fodinas, quæ ſive ob operarum Negligentiam ſive alia de cauſa intermiſſæ fuerant, præcipue vero Tarnovicenſes Argenti & Plumbi feraces inſtauravit: Diploma Regium ſignatum Budæ die Marcelli.

Cate-

Digitized by Google

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Anno Regni Reginæ Elizabethæ 43.

CAP. 1. An Act for the Continuance of divers Statutes therein mentioned.

CAP. 2. An Act for the Continuance of divers Statutes therein mentioned.

CAP. 3. An Act for the Continuance of divers Statutes therein mentioned.

CAP.

cium Proceres Regni Ungariæ attingeret, ego tamen juxta meæ fidelitatis Exigentiam nolui Majestati Suæ medio tantum familiarum & servitiorum meorum servitia exhibere, verum in persona mea propria cum eodem Zettritz ad hoc ipsum peragendum profectus sum. Noverit autem Reverendissima Dominatio vestra, dicta & relata omnia memorati Zettritz fuisse verissima. Nam dum loco appropinquaremus, nec tum tamen attigissemus, Zettritz mihi a longe locum digito monstravit. Festinanter illuc venimus, Equum unum mortuum in luto & paludibus comperimus: Zettritz Corpus Regiæ Majestatis illic esse arbitratus, spretis paludibus, luto se injecit, sub eis Corpus Regium cum reliquis Comitibus quæsivit nec reperit: arma tamen Majestatis suæ ibidem invenit. Paululum inde progressi Corpus unum exangue vidimus, quod versando Corpus esse cognovimus Trepka Magistri Curiæ Majestatis suæ. Multa denique Corpora diutius versantes Regium Corpus inter illa non reperimus: Non longe ab eisdem Paludibus Sepulturam novam vidimus, & quasi divino Instinctu humatum Corpus Regiæ Majestatis cognovimus: accurrimus omnes: ante omnes alios Zettritz Unguibus suis cœpit Terram vellicare, nos quoque similiter. Primum a Parte Pedum aperta Sepultura dextrum Pedem sepulti Zettritz arripuit, aqua duorum Pileorum diligentissime lavit signumque quod Majestas Regia dextro Pede habebat, deprehendit, exclamavitque Voce magna: Hoc est Regiæ Majestatis Domini mei semper gratissimi certissimum Corpus, flexisque Genibus cum Lachrymis osculatus est. Re cognita corpus effodimus, caput primum & Ora abluimus, pulcerrime per ea Signa quæ Regia Majestas in dentibus ferebat, se esse indicavit. Teges quidam erat nobiscum ductus, quem distraximus, & in eum Majestatis suæ Corpus deposuimus, aqua pura purissime abluimus (absit Adulatio) & Reverendiss. Dominatio vestra credere dignetur: nunquam vidi Corpus exangue hominis tam incorruptum tamque non fastidiosum & minus terribile. Nulla enim Corporis Majestatis suæ Pars corruptum aut fœditatem aliquam habuit, nec minimum Vulnerum etiam in quantitate Aciei acris præterquam exiguum in Labiis. His igitur summa cum reverentia peractis Regium Corpus in linteamen mundum, quod ego ex Jaurino propter hoc ipsum duxeram, involvimus, ac Sepulcro quod similiter ex Jaurino duximus, imposuimus: DEO OPT. MAX. opitulante ubique magna & optatissima Pace venimus. Dum ante Albam Regiam appulimus, præcurrit Zettritz, & hæc ipsa Judici Civitatis aliisque omnibus declaravit: Illi, ut decuit, cum omni Clero & Populo magna cum Processione Civitate progressi Regio Funeri obviam venerunt: Demum Corpus Majestatis suæ in Civitatem induximus, & in Domo Præposituræ Albensis, in quadam Testudine, magno honore deposuimus: aperto Tumulo Regium Corpus Judici Civitatis ostendimus. Cognovit & ipse suum Dominum. Mox occlusimus ac Martino Horwach custodiendum reliquimus. De quibus omnibus ipse Zettritz præsentium Exhibitor, V. R. D. latius explicabit. Optassem profecto, ut Sacræ Reginali Majestati Dominæ nostræ Gratissimæ in multo felicioribus Rebus servitia impendere potuissem. Sed cum in prosperis non licuit, in adversis etiam ad omnia mandata suæ Majestatis & V. R. D. ut debeo sum paratus: Tandem V. R. D. Altissimus Dominus conservet perpetuo felicissimam, cui Servitia mea toto Corde commendo. Ex Arce Jaurinensi fer. VI. post Lucæ Evangelistæ.

quomodo Regis Corpus inventum?

Signa de quibus Udalricus a Cettritz Regium Corpus agnovit:

Post funestum hunc & deplorandum LUDOVICI Casum cum is nullos Liberos reliquisset, FERDINANDUS ARCHIDUX AUSTRIÆ, cum hæreditario Jure, quod Ludovici Sororem in Matrimonio haberet, tum ex pacto inter Maximilianum Imperatorem & VVladislaum Hungariæ ac Boëmiæ Regem an. 1491. inito Successionem in Regna conjunctasque Provincias prætendit, quæ Res in Bojemia nonnihil disputationis peperit, quippe cum Proceres liberam sibi Electionem esse contenderent, eaque adeo interveniente FERDINANDUM, Bavariæ Ducibus qui competebant, præteritis, REGEM adpellarent: Tametsi vero FERDINANDI Legati, quorum Principes erant Georgius a Puchaimb: Marescalcus Austriæ hæreditarius & Sigismundus L. B. a Ditrichstein: Styriæ Præfectus, diserte protestarentur, ne quid Electio ista Juribus Familiæ Austriacæ, quæ vel hæreditatis vel alia quacunque ratione illi competerent, præjudicaret: non obstitit tamen ea Res, quo minus Ferdinandus, sive quod Tiberium imitari vellet, qui hoc famæ dedisse legitur, ut vocatus electusque potius a Republica videretur, quam per

LUDOVICO succedit FERDINANDUS ARCHIDUX AUSTRIÆ; INFANS HISPANIARUM; ab HUNGARIS & BOJEMIS REX dictus:

Digitized by Google

per Uxorium Ambitum & Adoptionem acceſſiſſet, ſive quod Juribus allegatis minus tunc Temporis fideret, liberis Ordinum Bojemiæ Suffragiis Regnum ſibi delatum eſſe peculiari Diplomate teſtatum faceret: ſed quod tamen poſt annos aliquot recepit, novasque quas Reverſales vocant ſubſtituit, quæ non Electione ſed Hæreditate Regnum ad ANNAM LUDOVICI Sororem, & ab hac ad FERDINANDUM Maritum perveniſſe teſtantur, imprimis vero ad auream CAROLI IV. Bullam ſe referunt, de qua ad annum 1348. expreſſe: licet Pactorum ſucceſſoriorum nullam omnino Mentionem faciant. Signatæ eæ Litteræ die S. Ægidii A. C. 1545.

Johannes Zepuſienſis Turbas in Hungaria excitat:

Cæterum Sileſii quod in hac Electione nulla ſui eſſet habita Ratio, de Bojemorum Injuria graviter conqueri cœperunt: eaque occaſione uſus Joannes Zepuſienſis per Litteras & Legatos, Sileſios ad Defectionem a Bojemis ſollicitare inſtituit. Qua re ad FERDINANDUM perlata, miſſis ad eos Leobſchucii tum Comitia habentes Legatis Joanne Comite Hardeccio: Wolffgango Barone Rogendorfio & Johanne Auersbergico: Schönbergæ Domino petiit, ut Electionem a Bojemis in ſe collatam, habita Ratione Juris, quod ab Uxore tanquam vera & legitima Regni Hærede haberet, ſuo ſuffragio comprobarent. Quod quidem & factum eſt magnasque eo nomine FERDINANDUS Principibus atque Ordinibus Gratias egit, & Diplomate inſuper ipſis, per Legatos Jacobum Epiſcopum Wratislavienſem, Georgium Marchionem Brandenburgicum & Fridericum Lignicenſem Ducem, Viennam miſſos id ipſum pluraque alia petentibus dato cavit, præteritionis Injuriam a Bojemis acceptam eis Fraudi non futuram.

Alba Regali REX HUNGARIÆ dictus:

Hungarici vero Regni Proceres in duas Factiones diſtracti erant, quorum altera a Johanne de Zapolya Comite Zepuſienſi, Daciæ ſive Tranſylvaniæ Principe, Vaivodam vocant, qui periclitante Ludovico Rege cum Regni Robore tardius & poſt ipſam adeo Pugnam advenerat, indeque ex Occaſione Conſilium capiens de Regni Adeptione cogitare cœperat, vel auro corrupta, vel quod Copias paratas ſub Signis haberet, metu adacta, Jus Electionis quod fruſtra pactionibus ereptum dicebat, obſtinate urſit, eumque ipſum in Alba Regali coacto Regni Concilio Regem creavit: at altera, eaque melior FERDINANDUM, Juris ſui, quod tam veteris Transactionis quæ poſtremo inter Maximilianum Cæſarem Avum ſuum ac Vladislaum Regem Conjugis ſuæ Parentem facta ſit robore: quam hæreditate Uxoria certum clarumque habebat, minime oblitum, ſed in accipiendo Boëmiæ Regno occupatum, Pannoniæ Regem declaravit, irritaque Johannis Electione pronunciata, ad Arma pro Regni Vindicatione ſumenda ampliſſimis Pollicitationibus invitavit, nec Promiſſorum fidem Eventus fruſtratus eſt.

Status Sileſiæ:

In Ducatu Sileſiæ Saganenſi Evangelium doceri cœpit, auditique Concionatores in Pagis Eckersdorff, Dietersbach, Kuna & Greiffenhain: imo in Ducatu Jägerndorfenſi an. 1524. ut habet Liber Eccleſiæ Leobſchutzenſis, aut ut alii volunt hoc 1526. quem Georgius Marchio Brandenb. a Georgio a Schellenberg: Nicolai Oppav. & Ratibor. Ducis Genero emerat.

Anno
CHRISTI 1527.

FERDINANDUS AUSTRIACUS: IMPERATOR ROMANORUM: HUNGARIÆ ET BOJEMIÆ REX: PRINCEPS SILESIÆ.

FERDINANDI REGIS in BOHEMIAM & SILESIAM Adventus:

FERDINANDUS AUSTRIACUS: Bojemiæ Rex deſignatus Non. Febr. Pragam Regni Metropolim, magna & ſplendida Pompa exceptus, ingreditur, ac VI. Kal. Martii qui tum fuit Dies Dominicus, Divoque Mathiæ Apoſtolo Sacer, in Cathedrali D. Viti Templo ſolemni ritu, diademate Regni Boëmiæ inſignitur: idemque honos ſequenti die ANNÆ quoque FERDINANDI Conjugi habitus. Interfuerunt Inaugurationibus iſtis, quod maxime ſolemnes atque frequentes, Olomucenſis, Wratislaviénſis, Tridentinusque Præſules, tum Principes, Proceres, Nobiles aliique Viri honorati quam plurimi. In Sileſiam hinc FERDINANDUS una cum Regina profectus Kalendis Maji haud minore Pompa Wratislaviam venit, ſingulari omnium ſtudio & gratulatione exceptus, pro Principibus & Ordinibus Verba faciente Jacobo Epiſcopo, Wratislavienſium autem nomine Achatio Haunoldo Urbis & Ducatus Præfecto, cumque Principes & ſtatus Provinciæ Obedientiæ & Homagii Sacramento ſibi in Palatio Regio devinxiſſet, a. d. XI. Maji in ſublime tabulatum ſive Theatrum ad id in foro exſtructum variiſque inſtratum aulæis conſcendit, & a VVratislavienſibus Civibus fideli-

Digitized by Google

fidelitatis ac Subjectionis debitæ Juramentum more ſolito accepit. Wratislavia digreſſus a. d. XX. Maji Stuhlvicium abiit & inde de rerum in Hungaria Statu edoctus, ac Viennam profectus, e Bohemia & Auſtria & Noricis Provinciis ac e Rhetia & Vindelicia Sileſiisque Equitum & Peditum Copiis adductis, celeriter Budam cum Exercitu properavit. Cujus rei fama cognita JOHANNES Vaivoda Budam deſeruit, poſt infelicem autem Pugnæ Toccajenſis Exitum univerſo Regno exutus in Sarmatiam ad veteres Amicos confugere eſt coactus. FERDINANDUS Victor in Alba Regali convocatis Ordinibus REX viciſſim ſalutatur & Regni Corona ornatur: Johannes autem ne quid inexpertum relinqueret, Hieronymum Laſcum, Siradienſem Palatinum, Virum & bello bonum & Conſilio ac Rebus agendis, prudentia & experientia ſingulari celebrem, Conſtantinopolin mittit, qui Auxilium a Solymanno petat, & Regnum Othomannici Sceptri Tutelæ ſubjiciat. Quam gloriæ & amplificandi Imperii Occaſionem cum aviditſime arriperet Solymannus, Turcæ hac infelici Johannis ambitione in media fere Germaniæ Viſcera attracti ſunt.

Reditus in HUNGARIAM & Victoriæ repetitæ de Johanne Com. Sceptuſienſi:

Roma hoc anno ab Exercitu CAROLI V. Duce Borbonio capta & una cum Clemente Pontif. in Imp. Poteſtatem redacta: Quæſitum tunc in Aula Cæſaris ac deliberatum, quid porro faciendum, & qua circumſpectione hac Victoria utendum videretur, et tunc quidem hoc Conſilii Principem quendam dediſſe memorant: Si Magnus eſſe vis Imperator, o CAROLE, Romam Imperii Sedem tibi deligito: ſi Clemens, omnia Pontifici reſtituito. Heic vero CAROLUS cum laudem Clementiæ pluris quam Potentiæ faceret, Pontificem e Vinculis exemit, eique reddidit omnia, quæ reddi poterant, & quæ Miles prorſus non eripuerat.

Roma capta:

Viennæ Kalend. Auguſti FERDINANDO REGI natus Filius Primogenitus cui in memoriam Avi Paterni MAXIMILIANI nomen inditum fuit, poſtea Patris in Imperio atque Hungariæ & Bojemiæ Regnis Succeſſor.

MAXIMILIANUS II. naſcitur:

Fridericus Dux Lignicenſis Reformationis Eccleſiarum ſuarum Apologiam edit, quæ in Appendice Germanica Annalium Curæi legitur: Idem Confeſſionem publicat Theologorum ſuorum de Euchariſtia, cum fide Helvetiorum per omnia fere conſentientem; Scholam quoque Illuſtrem Lignicii aperit Val. Trocendorffio: Bernhard. Ziglero, Hebrææ Linguæ peritiſſ. Theodorio Bibliandro, Antonio Cordato, aliisque doctiſſ. Viris: ſed quos poſtea cum Schwenckfeldianiſmus in ipſa etiam Aula Ducali, Patronos & Defenſores inter primos inveniens, tum ſumma Annonæ Charitas diſſipavit.

Ducatus Lignicenſis Status:

Anno CHRISTI 1528.

FERDINANDUS REX Principibus atque Ordinibus Sileſiæ Privilegium commune confirmat a. d. XV. Martii, aucto etiam deinde illo per Pacem Publicam, eodem anno a. d. XXII. Septembr. ſancitam ac ſubſcriptam, ſignatamque a Jacobo Epiſcopo Wratislavienſi, Carolo Monſterbergenſi, Caſimiro Teſchinenſi & Glogovienſi, Joanne Oppolienſi, Friderico Lignicenſi ac Brigenſi, Georgio Saxoniæ Duce, tanquam Sagani Domino, & Georgio Marchione Brandenburgico, tanquam Domino Jägerndorfenſi, a Prælatis item Nobilibus & Civitatibus Wratislavienſis, Svidnicenſis, Javorienſis, Glogovienſis, Oppavienſis Ducatuum, Zdenkone denique Leone: Barone in Rosmithal & Wartenberg: Johanne & Henrico Kurtzbachio Fratribus: Baronibus in Militſch & Trachenberg: nec non Joanne Turczone: Barone: Pleſſæ Dynaſta.

FERDINANDI REGIS Gratia quam Sileſii experti maximam:

Eid. Decembr. vitæ finem in his Terris fecit * Caſimirus Dux Teſchinenſis & Glogov. Supremus utriusque Sileſiæ per annos complures Præfectus, hærede relicto Nepote Puero, Wenceslao Adamo: Wenceslai qui turbato mortalitatis Ordine quadriennio ante Patrem obiit, Filio.

Caſimirus IV. Dux Teſchinenſis moritur:

Schwenckfeldius edidit Confeſſionem de Cœna DOMINI in qua in Verbis CHRISTI, Pronomen, Hoc, ait demonſtrare Cibum Animæ, Panem Spiritualem, & cœleſtem, cum tamen CHRISTUS ut Panis Cœleſtis, non ſit Κοινωνία CHRISTI, quod dicitur manifeſte de Pane fracto, & non benedicamus CHRISTO, quod manifeſte dicitur de Calice.

Schwenckfeldii Errores:

Lignicii obiit Menſe Decembri V. Cl. Johannes Beier: Phil. ac Med. D. Reip. Lignicenſis Phyſicus, Turbis & morbis ut habet Inſcriptio Lapidis Sepulchralis beata morte exemtus. Filiam reliquit Reginam: D. Alberto Corvino nuptam: quæ poſt

Johannes Beier: Med. D. moritur:

LXXV.

* Vid. Tab. VI. Genealog. num. 67. Tom. I. Scriptorum noſtrorum.

Digitized by Google

LXXV. a Patris obitu Annos Tumulo Ejus illata, & ad Mariti Latus, quo cum annis XXIII. concordiſſime vixerat compoſita fuit: XXXVII. Annorum Vidua: A. C. clɔ Iɔ CIII. menſe Septembri: Ætatis anno LXXVI.

Anno
CHRISTI 1529.

FERDINANDUS REX confirmat hoc anno Privilegia Lignicenſia.

Turris Eliſabethana VVratislaviæ corruit:

Wratislaviæ Turris Eliſabethanæ viſendum affabreque elaboratum Faſtigium Cubitos altum 119. ſi inſertum Culmen in quindecim Cubitorum Crucem adnumeres, in Vigilia B. Mathiæ Apoſtoli: ſecunda noctis hora corruit: neque quiſpiam tamen ea ruina præter ſelem læſus fuit. Centenariis Plumbi 402. cupri autem - - - coopertum fuiſſe, ex ruderibus ad publicam libram examinatis patuit. Hiſtoria in Templo ad D. Eliſabethæ eleganter depicta cum hac Subſcriptione:

MIRABILIS IN ALTIS DOMINUS:

Collapſa eſt Turris Syloë madefacta Cruore:
Pyramide hac noſtra nemo cadente cadit:
Nam Juſſu DOMINI exceptam, cui Gratia ſoli,
Angelicæ molem depoſuere manus.

Solymannus Turcarum Imp. Budam occupat: & Viennam ſed irrito Conatu obſidet:

JOHANNES Zepuſienſis a Parte Procerum Hungariæ REX electus & a FERDINANDI Copiis profligatus, cum in Poloniam ſeceſſiſſet, & ad Solymanni Turcici Imper. Patrocinium confugiſſet, ac ſi Armis illius in Hungariam reſtitueretur, ſe ipſius Clientem & Beneficiarium fidelem fore & Tributum annuum de Hungaria in Recognitionem Dominii ſoluturum eſſe promiſiſſet: Patrocinium a Turcis petitum, uberius & majus quam ſperarat obtinuit, Solymannus enim ipſe Exercitu numeroſiſſimo 300000. quippe Turcarum & Tartarorum inſtructus, eum in Hungariam reduxit ac Budæ Regem conſtituit. Inde in Auſtriam progreſſus VIENNAM Metropolim totiusque orbis Chriſtiani munitiſſimum Propugnaculum, ſperans iis refractis, tanquam Germaniæ Clauſtris penitus in Reipublicæ Viſcera irrupturum, undiquaque obſidere cœpit, ac ingenti Terrore non Univerſam modo Germaniam ſed & vicinas Europæ Provincias complevit. Itaque divulgata Obſidionis fama auxiliares undique Copiæ ad Turcarum Impetus ſuſtinendos miſſæ, imprimisque Hungari, Boëmi, Auſtriaci, Moravi, Sileſii, ac Luſatii ad Arma capienda a Ferdinando vocati. Et in Sileſia quidem CAROLUS Dux Monſterbergenſis, Supremus Provinciæ Præfectus, Comitia Ordinum quantocyus Wratislaviam indixit, in quibus FERDINANDO decreti DCC. equites cataphractati: peditum tria millia: nec non CC. Currus quadrijuges. Conſtitutus & modus defendendæ Provinciæ, ſi qua illi Vis a Prædonibus Turcicis inferretur: Diviſa Provincia in Patres ſeu Regiones quatuor: quarum prima: Ducatus Saganenſem, Glogovienſem, Lignicenſem, Lubenſem, Javorienſem complectebatur, cui Præfectus Belli Datus FRIDRICUS Dux Lignicenſis: In altera Ducatus & Ditiones, Wratislavienſis, Wolahvienſis, Stinavienſis, Raudenſis, Wincingenſis, Herrnſtadienſis, Trachenbergenſis, Prausnicenſis, Milicenſis, Olsnenſis, Wartembergenſis, Berrnſtadienſis, Bregenſis & Ohlavienſis, ejusque Præfectus Achatius Haunold: Eques Auratus. In tertia, Ducatus Suidnicenſis, Francoſteinenſis, Monſterbergenſis, Niſſenſis, Nimicenſis ac Strehlenſis, ejusque Præfectus Epiſcopus Wratislavienſis: In quarta denique quæ Ducatus Opolienſem, Ratiborienſem, Oppavienſem, Teſchinenſem, & Carnovienſem, Dynaſtias item Odezbergenſem, Pleſſenſem, Beuthenſem &c. complexa, Imperium militare traditum Johanni Duci Opolienſi, eique ob Periculi Vicinitatem adjunctus Henricus: Freudenthalæ Dominus. Ita quidem, ut ſi fines Hoſtis incurſaret, aut impreſſionem in Provinciam faceret, quatuor iſti Præfecti, Supremo Capitaneo jubente, celeriter cum ſuis advolarent, eo quidem ex Oppidanis & Ruſticis Numero, quem ille imperaret, in vicenas puta, quindenas, denas, quinas, vel ſingulas etiam, ſi Neceſſitas poſtularet, domos ſingulos homines armatos: nobilitas autem ex unoquoque Prædio quod ter mille aureos valeret, Equitem cataphractum expediret, ac pro denis Equis Currum quadrijugem. Concluſum denique, ut Propugnacula finitima a Præfectis diligenter viſitarentur, novis ubi opus Operibus communirentur, ac Commeatu neceſſario inſtruerentur: tum ut Peditum & Equitum in ſingulis Partibus delectus haberetur, deque armis idoneis Exercitui proſpi-

Periculum SILESIÆ imminens:

Provincia in quatuor Regiones ſuo ordine defendendas diviſa:

Thomas Cranmer (1489–1556), Archbishop of Canterbury, was the principal author of the Book of Common Prayer. Cranmer was born in Nottinghamshire and studied at Cambridge. He was ordained a priest in 1523 and became Archbishop of Canterbury in 1533, a position he held until his execution for treason during the reign of Queen Mary I. Cranmer's work on the Prayer Book began in 1544 and was completed in 1549. The first edition was published in that year, and a revised edition appeared in 1552. The Prayer Book was intended to provide a single, uniform liturgy for the Church of England, replacing the various local uses that had previously been in force.

The Book of Common Prayer is a collection of services for the public worship of God, the administration of the sacraments, and the rites and ceremonies of the Church. It includes services for Morning Prayer, Evening Prayer, the Litany, the Holy Communion, Baptism, Confirmation, Matrimony, the Visitation of the Sick, the Burial of the Dead, and the Ordering of Priests and Deacons. It also contains the Psalter, the Thirty-nine Articles of Religion, and a calendar of saints' days and holy days.

The Prayer Book has had a profound influence on the English language and on the worship of the Church of England and of the Anglican Communion throughout the world. Its language is noted for its dignity, simplicity, and beauty. Many of its phrases have become part of the common stock of English speech.

Article I

Of the Sovereignty of God.

There is but one living and true God, everlasting, without body, parts, or passions; of infinite power, wisdom, and goodness; the maker and preserver of all things both visible and invisible. And in unity of this Godhead there be three Persons, of one substance, power, and eternity, the Father, the Son, and the Holy Ghost.

Provided that the Commissioners may, if they think fit, allow any such person to be registered as a medical practitioner for the purposes of this Act, notwithstanding that he has not been registered under the Medical Act, 1886, as a medical practitioner in respect of any qualification, if they are satisfied that he has been registered under the Medical Act, 1886, as a medical practitioner in respect of a qualification which was granted to him before the first day of January nineteen hundred and one, and that he has been engaged in the practice of medicine in Ireland for a period of not less than ten years before the passing of this Act.

Provided also

lia, quæ longo Tempore in Silesia floruerat, omnino * extincta est. Ejus bona tanquam ratione Beneficii ad se devoluta FERDINANDUS REX crevit: Opoliensem autem & Ratiborienſem Ducatus Georgio Marchioni Brandenburgico oppignoravit: eaque prima in istis etiam Provinciis reformatæ Religionis Aditui fuit Occasio.

Mortalitatem quoque hoc anno explevit Petrus Hornigk: Decretorum Licentiatus ex nobilissima Harnigiorum Familia prognatus: ambarum Eccles. Wratislav. Canonicus. Petrus Hornigk: Canon. Wratisl. moritur.

Lignicii Fabianus Eckelius & Joannes Wernerus Schwenckfeldianismum: Eckelius etiam Anabaptismum profitetur, & idcirco deponitur: Wernerus cum suis occulte omnia celebrat, detegitur tamen ab orthodoxo Pastore, M. Joanne Weinschilt Eckelii Successore. Errores Schwenckfeldiani Silesiam turbant.

Anno
CHRISTI 1533.

Georgius Saxoniæ Dux, quo vix ullus Luthero capitalior fuit hostis, cum Saganenses etiam Lutheri Doctrinæ suscipiendæ cupidos extra Urbem in Pagis Eckersdorff, Dittersbach, Kuna & Greiffenhayn Conciones frequentare, ac juxta CHRISTI præceptum & veteris Ecclesiæ Consuetudinem integra Cœna uti cognovisset, eaque de re cum Præfecto ducatus Sigfrido a Nechern plus vice simplici graviter expostulasset, ac ne Lutheranum Evangelium (sic enim adpellabat) in Provincia sua pullulare aut Vires capere pateretur, scriptis ad illum sua ipsius manu litteris, severe sed frustra inhibuisset, repetitis hoc anno prioribus Mandatis Præfecto injungit, ut contra qui irent, nec in Sacræ Cœnæ Perceptione secundum receptum jam a multis Sæculis in Ecclesia Usum altera Specie contenti esse vellent, in eos Lege ageret, ac Solum vertere juberet. Facies Ducatus Saganensis sub GEORGIO DUCE SAXONIÆ:

Joh. Hessus D. matrimonium Viduus contraxit cum Hedwige: Stephani Jopneri Senatoris Filia: d. 13. Januarii. Joh. Hessi: D. matrimonium:

Dominica Jubilate in Thermis Hirschbergensibus obiit Sebastianus a Monaw Senator Wratisl. qui Præfecturam Urbis & Ducatus gessit. Sebast. a Monau: Senator Wrat. obiit:

Anno
CHRISTI 1534.

FERDINANDUS REX ad Ecclesiastici Ordinis Homines in Silesia legatos misit Joannem Fabrum: Episcopum Olomucensem ac Balthasarem Promnicium: Canonicum Wratislaviensem, ut pecuniæ collationem ad bellum, quod meditabatur Turcium impetrarent, quod illi diligenter curatum, effectum dedere: nec suis etiam Partibus hac in re Seculares Ordines defuerunt. FERDINANDI REGIS COMMISSARII ad SILESIÆ Ordines:

Bregæ Mandato Principis FRIDRICI ante Portam Breslaviensem Templum MARIÆ VIRGINIS artificiose supplantando corruit: Paulo post facta Reformatio Ecclesiæ ibidem, Olaviæ, Strelæ, Nimtio & secundum Institutionem CHRISTI S. Cœnæ administratio. Templum S. MARIÆ VIRGINIS Bregæ corruit.

Anno
CHRISTI 1535.

Kal. Septembr. Cœlo repente turbato horribilis & inaudita Tempestas Olsnæ coorta, Procelloso Grandinis, Imbrium, Ventorum, Tonitruum, Fulgurum, mixto Strepitu omnia complevit, magnamque oppidanis formidinem incussit. Multa ædificia Judæorum præsertim quos peculiariter hæc Calamitas attigit, infreni Turbine concussa ruinam traxere: Tecta & Culmina disjecta: fenestræ & Valvæ e Cardinibus evulsæ: pluraque alia Civibus damna illata. Non parcitum Arci Principis, non Templo CORPORIS CHRISTI: non denique Curiæ Senatoriæ: Cujus fastigio collapso quinque homines obstiti miserabili Internecione perierunt. Horribilis & inaudita Tempestas OLSNAM dilacerat:

D. 28. Septembr. obiit Georgius ** Helmrich: Consul Goldbergensis, latinæ Græcæ & Hebr. Georgius Helmrich Consul Goldbergensis moritur:

* Add. num. 139. Tab. VI. Genealog. Tom. I. Script. Rer. Silef.

** Vitam Ejus curatius Mart. Hanckius de Silesiis Indigenis Eruditis Cap. LXXIV. edidit, unde demum an. 1526. d. 29. Septembr. defunctum esse cognoscimus: Tumuli in Goldbergensium Templo Parochiali ad aræ summæ Latus dextrum hæc Inscriptio:

CLARO DOCTRINA ET PIETATE ORNATO VIRO DNO
GEORGIO HELMRICO: DE ECCLESIA SCHOLA ET REP. PATRIA
BENE MERITO: STUDIORUM CONSERVATORI PIO: ANNO M. D. XXXVI.
IN VIGILIIS S. MICHAELIS PIE AC PLACIDE MORTICO AGENTI Annum XXXVI.
GEORGIUS ET JOHANNES FILII F. F.

& Hebr. Linguarum peritissimus: Æt. Ann. XXXV. cum eum Trocendorfio, qui Witteberga secum adduxerat, Scholam Goldbergensem aliquamdiu gubernarat.

Anno
CHRISTI 1536.

CAROLUS DUX MONSTERB: ET OLSNENSIS PRÆFECTUS SILESIÆ moritur:

CAROLUS: * Dux Monsterbergensis: Olsnensis & Oppaviensis: Comes Glacensis: Henrici F. Georgii Boëmiæ Regis Nepos: Princeps heroica & Animi & Corporis Magnitudine præstans, qui quantus a Consiliis & a Rerum gerendarum Prudentia dexteritateque fuerit, vel hoc est argumento, quod supremus Regni Boëmiæ a Ludovico Rege cui in difficillimis Regni Negociis fidem navavit operam, Capitaneus sive Burggravius, Silesiæ autem totius nec non Lusatiæ Infer. Præfectus & Gubernator a FERDINANDO REGE constitutus, Provincias illas magna cum Nominis Existimatione administravit, jam satur annorum, sexagenarius quippe, optime meritam de Patria Animam DEO reddidit: Prid. Kal. Junias Francosteinii, ubi & Corpus Ejus magnifico Funere cohonestatum, ut & nobilitatem Generis & eximiam Principis optimi Virtutem decebat. Thori consortem is habuit Annam: Johannis Ducis Saganensis & Glogovienſis Filiam, quinquennio post VI. Kal. Nov defunctam, e qua liberos suscepit duodecim, ac in his quatuor Filios superstites: Joahimum: Henricum: Joannem & Georgium.

Fœdus Smalcaldicum:

Fœdus Smalcaldicum, quod inter Ducem Saxoniæ Electorem ac cæteros Principes qui Confessionem Augustæ una exhibentes, Sententia Cæsaris damnati erant, exeunte an. 1530. in sex annos sancitum, juxta Decretum mense Decembr. Smalcaldiæ factum, in annos decem prorogatur. Ad cujus Societatem cum cæteris ineundam cum Henricus Dux Megapolitanus, Saxoniæ Electoris Johannis Fridrici Avunculus proficisci constituisset, Cancellarius Caspar Schönaich: Eques Silesius: perpetuo eum a fœdere dehortatus, profectionis die jam indicta ac Equum conscensuro Principi tandem persuasit, ut Iter illud intermitteret. Quod Cancellarii Consilium, postea, bello Germanico infeliciter cedente, toti Ditioni Megapolitanæ fuit salutare.

Caspar a Schönaich: Cancellarius Megapolitanus:

Anno
CHRISTI 1537.

Clades Christianorum prope Ezeckum:

FERDINANDI REGIS Copiæ florentissimæ Perfidia vel certe incuria Joannis Cazianeri summi eorundem Ducis & Imperatoris d. 10. Octobr. in Savia prope Ezekhum ad Dravum Fl. magna clade adfectæ & profligatæ sunt. Cazianerus cum suis turpiter fugit: Ex Germanis Bojemis Austriacis & Silesiis fugæ quidem Turpitudinem detestantibus & hostibus fortiter resistentibus sed multitudine superatis aliquot millia occubuerunt, multi e Ducibus capti & Constantinopolim in tristissimam Servitutem abducti sunt.

Sophia Ducissa Lignicensis moritur:

Sophia Friderici Marchionis Brandenburgici in Franconia Filia, Fridrici II. Ducis Lignicensis ac Bregensis Conjunx, Fridrici III. & Georgii II. Mater, Princeps optima die XVI. Maji Vitæ finem fecit.

Hieronymus a Biberstein: Ducatum Glogovienſem Pignoris nomine obtinet:

Ducatus Glogovienſis Hieronymo Baroni Biberſteinio, Domino Soraviæ quatuor ac triginta millium aureum numum nomine hoc eodem anno oppignorata est.

Kal. Sept. obiit Simon Rosenberger: Ecclesiæ Noviforensis Pastor: cum prius Supprior fuisset ad D. Adalbert. Wratisl.

D. 6. Febr. obiit Caspar Scheps: Consul Svidnicensis: Vir magnæ Prudentiæ.

Johannes L. B. de Rechenberg moritur:

D. 9. Sept. obiit Pragae Johannes de Rechenberg in Windisch Bora: L. B. in Schlava & Wartenberg: S. C. Majestati a Consiliis bellicis: Dnus Freystadii: ein verfuchter treuer Kriegs-Held.

Anno
CHRISTI 1538.

Nuptiæ FRIDRICI III: DUCIS LIGNICENSIS & HENRICI DUCIS MONSTERBERG. cum Filiabus HENRICI: DUCIS Megapolitani:

Henricus Dux Megapolitanus duas Filias duobus Silesiae Principibus, Catherinam Fridrico III. Duci Lignicensi ex antiqua Poloniae Regum Stirpe, nusquam interrupta Sanguinis Serie, oriundo, qui Nuptias Lignicii ipsis Bachanalibus celebravit, Margaritham autem Henrico Duci Monsterbergensi, Caroli Filio, Henrici Nepoti, Georgii Boëmiæ Regis Pro-Nepoti elocavit.

FERDINANDUS REX IV. Kal. Junii Wratislaviam, Pontificis & Venetorum Legatis comitatus venit, ibique ad tertiam usque hebdomadem in Aula, quam vocant, Cæsa-

* Plura de Eo Henelius in Chronico Monsterbergensi.

Digitized by Google

Cæſarea ſubſtitit. De Auxiliis contra Turcam præſtandis interpellati ab eo Principes atque ordines Sileſiæ duo levis armaturæ Equitum millia per quinque menſes alenda, promiſerunt: Tractatum & de Nuptiis, inter Eliſabetham Regis Filiam & Sigismundum Auguſtum Poloniæ Regem. Nec ita multo poſt inter FERDINANDUM & JOHANNEM WAIWODAM his Conditionibus convenit, ut quoad viveret uterque Regis Pannoniæ Titulo uteretur, & bello capta retineret: JOHANNE autem defuncto Jus omne ad FERDINANDUM Ejusque Liberos rediret.

Pax inter FERDINANDUM I. REGEM & Johannem: Com. Scepuſienſem ſancita: Crosnenſis Ducatus ad SERENISS. DOMUM BRANDENBURGICAM tranſit: Balthaſar a Nechern: Canon. Wratisl. moritur: item Johannes Metaler: Senator Wratisl.

Joachimus Marchio Brandenburgenſis S. R. I. Septem Vir Ducatum Crosnenſem in inferiori Sileſia hæreditarium * accepit, Crosnæque Ducem ſe de Conſenſu FERDINANDI REGIS ſcripſit. Ab Eo Tempore Marchiones Ducatum illum a Sileſia avellere conati ſunt: nullas certe Contributiones cum reliqua Sileſia perſolverunt, qua de Re Principes atque Ordines non ſemel conqueſti ſuerunt.

Abſtulit hic Annus Balthaſarem ** Necherum: virum Nobiliſſimum, utriusque Eccleſiæ Wratislav. Canonicum, quem frater Nicolaus gemino Epitaphio, uno in Æde D. JOHANNIS: altero in Æde S. Crucis, in quo & conditus eſt, honoravit, & ampliſſimum ac prudentiſſimum Joannem *** Metzlerum: J. V. D. Reip. Wratislav. Senatorem primarium: Scholarumque Præſidem, ſic earum amantem, ut non raro etiam Lectiones in iis habere, & Auctores Græcos & Latinos interpretari nullo honoris detrimento ſolitus fuerit; Præfecturam Urbis & Ducatus geſſet: Mortem vero obiit poſtridie Kal. Octobr.

Anno
CHRISTI 1539.

Cometa apparet:

Cometa in ☌ Solem ſequens menſe Januario conſpici cœptus eſt, Haſtæ Species erat longiſſimo Tractu ab ala Pegaſi ad Pedem Ejus projecta. Accedebat autem, non tardiſſimo motu ab occaſu Brumali ad Andromedæ Caput ubi poſt paucos Dies evanuit.

Urſula: Duciſſa Monſterbergenſis: Hyeronymi a Biberſtein Conjunx moritur: Georgius Dux Saxoniæ & Sagani obiit:

Eodem menſe Fatis conceſſit URSULA: Caroli Ducis Monſterbergenſis Filia, Princeps maxime pia & devota, quæ Monaſticæ Vitæ pertæſa, licet arctiſſime Freiburgi Monaſterio concluſa teneretur, divino tamen Auxilio mirabiliter inde fuit liberata: indeque cum Hieronymo Biberſteinio fœdus maritale iniit, Soraviæ in Luſatia poſt Mortem honorifice funerata.

Georgius Saxoniæ Dux, Pontificiæ Religionis acerrimus Defenſor, cum duos Filios turbato mortalitatis ordine paulo ante amiſiſſet, mœrore & curis ac Ætate confectus, magno cum Pontificiorum Principum Dolore die XV. Aprilis deceſſit, cum vixiſſet annos LXVIII. Hæredem Teſtamento reliquit Henricum Fratrem, Ejusque liberos Mauritium & Auguſtum: ea Lege ut ſi abolita Pontificia Auctoritate Religionem mutarent, CAROLO V. & FERDINANDO Fratri Ditio cederet omnis: donec vel illi vel filii vel ex Saxonica Familia primus Agnatus impleverit Conditionem. Verum Henricus qui puriorem Evangelii Doctrinam amabat, & Smalcaldico fœderi ſubſcripſerat, cum primum de fratris morte cognovit, conditione rejecta, Hæreditatem adiit, nec Ditionum modo Georgii Misnicarum & Thuringicarum ſed & Ducatus Saganenſis in Sileſia Poſſeſſionem accepit: unaque cum Civili Gubernatione puriorem Evangelii Doctrinam adduxit, tantaque ſubito religionis Mutatione facta, ut cum Lipſiæ in feſto Paſchatos Miſſas & Sacra ſua peregiſſent Pontificii, feſto Pentecoſtes ibidem Lutherus & Ejusdem Collegæ in Suggeſtis ſtarent, ac lætum Evangelii JESU CHRISTI præconium obirent: Nec Saganenſes ſibi in hac miranda Rerum Eccleſiaſticarum Converſione defuerunt, qui cum Religionis reformatæ Exercitium ſtatim ab Exceſſu Georgii in ipſis etiam Urbis Monaſteriis inchoaſſent, paulo poſt ab Henrico Duce primum Paſtorem Evangelicum impetrarunt M. Benedictum Fiſcherum: cui adjuncti

* Vide quæ ad an. 1538. in Chronico Monſterbergenſi idem Henelius.

** Vitam Ejus Mart. Hanckius edidit de Sileſiis Indigenis Eruditis Cap. LXXV.

*** Vid. l. c. Cap. LXXVII. Epitaphium Ejus in Æde Eliſabethana prope ſupremam Aram hæc extat:

CLARISS. DN. JOANNES METZLER: J. V. D. CONSULARIS ORDINIS IN HAC REPUBLICA SENIOR COLLEGA: VIR PRUDENS: FIDELIS: ET IN UTRIUSQUE ORATIONIS FACULTATE LATINÆ ET GRAECAE CELEBRIS DOCT. OBIIT ANNO DMNI M. D. XXXVIII. D. II. Octobr.

Digitized by Google

juncti postea Diaconi duo, Fabianus Thime Goldbergensis, nec non Joannes Halbrot sive Hemiartus: Lutheri Contubernalis & Discipulus.

Jacobus Episc. Wratisl. moritur: succedit BALTHASAR a PROMNITZ:

JACOBUS * EPISCOPUS WRATISLAVIENSIS: doctissimus atque digniſſimus Præsul, Paralysi primum, deinde febri correptus diem extremum clausit postridie D. Bartholomæi, annos natus LVIII. cum Episcopatui præfuisset annos XIX. primus Episcoporum Nissæ in æde D. Jacobi eodem quo lectus fuerat die in monumento marmoreo arte præparato conditus. Vir fuit magna Vi animi & Corporis, Eruditionis, Prudentiæ, & Eloquentiæ laude clarissimus, qui publice privatimque magnam sibi Auctoritatem & Regum atque Principum Amicitiam favoremque comparavit. Nissensem Curiam eo Tempore cum Regi Budæ adesset, Incendio absumptam reparavit, & novam plane extruxit. Sub LUDOVICI REGIS obitum FERDINANDUM Bohemiæ Regem suo Jure, Ordinum Silesiæ nomine cum laude salutavit, Matrimonium inter Sigismundum Augustum Poloniæ Regem & Elisabetham FERDINANDI REGIS filiam REGIS sui mandato Posnaniæ confecit. Silesiæ Universæ ab Eodem cum Imperio Præfectus magna cum dexteritate eam Provinciam gessit, ortaque ex Dissidiis Religionis Certamina sapienter mitigavit, nec ad Sævitiam erga Ecclesias nascentes sese accendi passus fuit. Electus in Ejus Locum a. d. 7. Septembr. BALTHASAR PROMNICIUS: ex Nobilissima Promniciorum Domus Lessendorffiæ in Ducatu Glogovienſi Familia oriundus.

JOHANNES HENCKELIUS Canon. Wratisl. moritur:

JOH. HENCKELIUS: Layczov. Decretorum Doctor, apud MARIAM Hungariæ Reginam CAROLI V. ac FERDINANDI I. Cæsarum Sororem Ecclesiastæ, apud Cassovienses autem Parochi munere functus, idemque Canonicus Ecclesiæ Wratisl. Cathedralis, obiit hoc anno Mense Septembri: Quem amicum fuisse & in Pretio habitum magno illi Erasmo Roterodamo ternæ hujus ad illum testantur Epistolæ, in libris totidem, undevigesimo nimirum, vigesimo & sexto, ac vigesimo legendæ, in quarum prima sic inter alia: Non hic Te, inquit, prædicamus Vir optime sed misericordi DEO pro dotibus amplissimis quas in Te contulit, & per has in Te ἐνεργῶσι gratias agimus, ex animo gratulantes inclytæ Reginæ MARIÆ fœminæ ut audio tum piæ tum prudenti, vel toti potius Ungariæ, in qua hic impensius optamus florere Christianismum, quo magis patet eorum Incursionibus qui Christianæ Ditioni male volunt. Præeminet idem Ejusdem passim ad amicos cumprimisque ad Antonium Medicum sub annum superioris Seculi septigesimum & vigesimum: verbis hujusmodi: Ab Henckelio per hunc nullas accepi, ne nundinis quidem proximis: Quod Episcopen recusat, non dubito quin constet sibi Consilii sui Ratio, tamen ut nunc sunt Res mortalium præstat esse - - quam - - Cum in id Tempus incidisset quo Evangelicæ Doctrinæ Radii hinc inde diffunderentur, iisdem & ipse illustratus, Veritatem Evangelii non agnovit modo, sed & libello quodam de Capitibus Religionis scripto asseruit: Cujus rei Testis mihi locuples Ambrosius Moibanus, sic de eo anno CHRISTI supra sesquimillesimum nono ac tricesimo ad Johannem Cratonem scribens: Doctor Johannes Henckelius: Canonicus Wratislav. libellum quendam scripsit Germanicum de Capitibus Religionis nostrae. Dedi Exemplar Hadriano Albino, Crucigero evulgandum traderet: Atqui nihil ille ad me misit, quid exspectandum sit de libelli Editione, volui Te admonere, ut hominis officium in eo libello provehendo suscipias. Dabis igitur operam ut aut Lipsiae aut apud vos bono charactere excudatur. Idque ideo Tibi efflagitandum esse arbitror, ut Canonicis nostris liceat aliquid obtrudere. Nam velint nolint, Henckelii Collegae sui Christianum Testimonium negare nunquam poterunt. Confessus est ille CHRISTUM palam: vellem ut & alii multi Verbum CHRISTI professum intelligant. Sepultus est in Æde Cathedrali, quam dixi, ante majorem Chorum versus Meridiem, non sine honore monumenti, quod Petrus Prockendorff V. J. D. Canon. Wratislav. & Mathias Auctus Medicinarum Doctor, Testamentique Executores, Ei fieri fecerunt.

Caspar

* Vitam Ejus cumulatius l. antea c. Mart. Hanckius expoſuit Cap. LXXVIII.

Digitized by Google

Caſpar Urſinus Velius: * Svidnicenſis V. J. D. Orator Regius atque Hiſtoricus, & Majorum Gentium Poëta Græce latineque doctiſſimus, nec minus magnorum Virorum Amicitiis quam ſcriptis ab ſe editis clarus, Viennæ Auſtriacorum, ubi & Academiæ Rectorem egit, præceps in Danubium ſponte an illata Vi incertum datus fatali merſus aqua periit. Catalogus Rectorum Viennenſium d. 5. Maji mane ſub horam 6. amiſſum ſcribit, aliis in Danubium dejectum, aliis meditabundum in flumen delapſum, aliis denique Veneno ſublatum ſuſpicantibus. Caſpar Urſinus Velius: Poëta obiit:

Eodem hoc anno Acheronticus quidam Senex Wratislav. Chriſtophorus Hörſel, homo locuples ſed avaritia extrema famigerabilis, in neminem bonus, in ſe peſſimus, cum fato propinquus ſibi videretur, quicquid argenti, ſtanni, plumbi, aut ſimilis materiæ habebat liquefecit in unam maſſam conflavit, Veſtes autem, Lectos, Lodices & id genus alia fruſtatim conſcidit, omniaque illa, ut ne mortuus cuidam benefaceret, in Cloacam abiecit: Quo facto, per aliquot Dies ab omni ſe Cibo potuque abſtinuit, atque ita Inedia Vitam finiit. Exemplum Avaritiæ ſingulare:

III. Kal. Dec. ac biduo ſequ. nix illa profundiſſima, ſed minime diuturna cecidit, a quâ plurimi deinceps annos computare ſoliti. Nix profunda:

Anno
CHRISTI 1540.

JOHANNES REX HUNGARIÆ cum anno ſuperiore Uxorem duxiſſet ELISABETHAM Sigismundi Regis Poloniæ ex Bonæ Sfortiæ Conjugio primogenitam Filiam, ex eaque filium d. 7. Julii ſuſcepiſſet, gravi morbo correptus die 21. Julii, Anno Ætatis quinquageſimo tertio mortem oppetiit, Tutore Filioli, cui Johannis Sigismundi Nomen, ut in eo Avi materni ſimul & Patris Memoriam repeteret, per Teſtamentum conſtituto una cum Petro Petrowitio, Georgio Epiſcopo Varadienſi quem propter Induſtriam ac fidem Exilii Tempore probatum, reſtitutus poſtea per Solymannum in ſecretius Collegium allegerat, nec ſolum Varadinenſi Epiſcopatui ſed & Quæſtura Regni quæ Dignitas primaria eſt ornaverat. Sed cujus Ambitione ac Temeritate Vulnus a JOHANNE non Hungariæ tantum ſed toti Chriſtianæ Reipublicæ inflictum, ita recruduit ut tantum non Interitus Regni quondam florentiſſimi ſit conſecutus. FERDINANDUS ſane Jura Succeſſionis in Regno Hungariæ JOANNIS morte ad ſe devoluta denuo urgens, ad occupandam Regiam Budenſem non contemnendas Copias miſit, Militiæ Præfecto Leonhardo Felſio: qui Familia in Rhætia ſuperiore, Tridentinis Alpibus atque Atheſi propinqua, quam nunc Tirolim vocant, oriundus, Italicis Pannonicisque bellis erat exercitatus. Ei e Sileſia quoque Georgius Warkotſch, Olsnæ minoris Commendatæ CC. Equites cataphractos adduxit, qui circa Feſtum D. Michaëlis Oppaviæ enſi prope Blindenburgum cum reliquo Exercitu ſeſe conjunxerunt. Et Budæ quidem, in qua ſe Regina cum Puero Regnique Proceribus non paucis continebat, tumultuario Incurſu tentata oppugnatio: ſed cum fortiori Præſidio defenderetur, & res quam primo ſtatim Impetu ſe perfecturum Felſius ſperaverat, præter opinionem in longum trahi videretur, Obſidio ſoluta ac præter Albam Regalem & Caſtra quædam minora recepta, nulla alia re majoris alicujus quæ momenti eſſet perfecta, in hiberna deductus Exercitus fuit, milite Sileſio retro, qua venerat, abire permiſſo. JOHANNES REX HUNGARIÆ moritur: Buda ab IMP. FERDINANDI I. Copiis fruſtra obſeſſa:

Fridricus Dux Lignicenſis animadvertens tandem Theologos Lignicenſes ſinceræ Religioni minus eſſe addictos, ſed Dogmata amplexari Schwenckfeldiana, Joh. Sigismundum Wernerum ad DD. Petri & Pauli Paſtorem, Wittebergam mittit, qui a Philippo Melanchthone de præcipuis Fidei Articulis interrogatus multiplicisque Erroris convictus, cum ab eo deſiſtere nollet, ſed mordicus retineret, officio abdicare juſſus, ſucceſſorem accepit M. Ægidium Fabri: Concionatorem orthodoxum. Errores Schwenckfeldiani:

Idem Fridricus Julio exeunte Hypothecæ Jure Ducatus Glogovienſis Poſſeſſionem nactus eſt, qui prius Hieronymo Biberſteinio Baroni oppignoratus fuerat. Ducatus Glogovienſis Pignoris nomine ad Lignicenſem Ducem tranſit:

Memorabilis hic Annus fuit ob intenſiſſimum Æſtum atque Siccitates & Vini Proventum ubertimum.

Anno
CHRISTI 1541.

FERDINANDUS REX bellum Turcicum inſtaurat, contributa ab Ordinibus Germaniæ Pecunia milites in Supplementum Pannonici Exercitus conſcribuntur & in Pannoniam demittuntur, præficiturque eis Wilh. Rogendorfius, Vir vivida ſenecta, aulæ Regiæ Præfectus

* Vitam Ejus Mart. Hanckius l. antea c. Cap. LXXVI. edidit.

Digitized by Google

ctus ac bello ſub Auſpiciis MAXIMILIANI CÆSARIS ante triceſimum annum contra Venetos in Italia geſto præclarum nomen adeptus. Conjunxit cum exercitu auxilia quoque a Bohemis & Moravis & Sileſiis convocata, Budamque verſus contendit, & viduam Johannis cum filio Infante obſidet. Illa Solymanni Turcarum Imperatoris Auxilium implorat, qui præmiſſis Copiis ad Budam ipſe venit: Ferdinandi Copiæ trans Danubium Ponte navali ſtratum, aufugere Peſtum conatæ, triſtiſſimam Cladem, partim in Littore Budano conciſæ, partim in Danubio ſubmerſæ acceperunt. Qui tranſierant, conſternatis Animis Peſto etiam aufugientes, Tormenta & Commeatum ac Supellectilem pretioſam omnem, cum omni bellico Apparatu, & ipſa Urbe Peſto Turcis poſſidendam reliquerunt. Solymannus cum Joannis Filiolum Infantem ad ſe in caſtra mitti juſſiſſet, fraude interea Militibus ſuis immiſſis Budam occupat, Reginæ reddito Filio nunciat, ſe Urbem ac Arcem ſibi retenturum donec Puer adoleſcat, eo quod ipſa contra Germanos Hoſtes eam tueri non poſſet, ſibi vero imprimis moleſtum foret, quotannis cum Exercitu advolare, ergo decreviſſe ut ipſa Tranſylvaniam cum filio habeat, ſimul cum inferioris Ungariæ Parte, ac Lippæ & Temeswari Ditione, atque iis quas JOHANNES ſuperſtes obtinuiſſet Salis & Auri Fodinis quæ in finibus Poloniæ. Addidit & alia quædam, quibus intellectis Regina cum mœrore gemitu & lachrymis Tyranni Perfidiam ſentiens Urbe ac arce excedere coacta eſt, ac hunc in modum potitus Regia Hungariæ Sede Solymannus: qui II. Septembr. ingreſſus ſummum Templum Deo ſuo gratias egit pro Beneficio captæ Urbis. Quæ quidem Res ut in ſummis Anguſtiis FERDINANDUM conſtituit, ita ingenti Terrore vicinas Provincias concuſſit, adque arma capienda excivit. Ac Moravis quidem auxiliares Copias orantibus Fridricus Lignicenſium Dux C. Equites ac Vexillum Peditum e Sileſia ductore Joh. Oppersdorffio ſubmiſit: qui caſtris ad Skaliczium poſitis tantiſper illic ſubſtiterunt donec de abitu Solymanni certo cognitum. Rogendorfius infelix inauſpicatæ Expeditionis Dux, qui in Caſtris potius mori quam ignominioſæ Cladi ſupereſſe mallet, navigio a familiaribus impoſitus, exindeque Comaronum ductus eſt, cumque Viennam terreſtri Itinere adveheretur, Scimaviæ quod oppidum in magna Danubii Inſula Comorrienſi, Vulneris quod acceperat & Animi Dolore extinctus eſt.

Solymanni in Hungariam adventus: Clades Chriſtianorum:

Henricus Dux Saxoniæ & Sagani obiit:

Henricus Dux Saxoniæ, Ducatus Saganenſis in Sileſia Dominus, Vitam hanc cum cœleſti commutat, XV. Kal. Septembr. annum Ætat. LXVIII. jam egreſſus, paucis poſt nuptias Filii cum Agnete Haſſiaca Menſibus. Mauritius igitur ante annos animumque gerens Curasque viriles, ditionum Paternarum Gubernationem ſuſcepit, Fratre Auguſto XV. annorum adhuc adoleſcente.

Anno

CHRISTI 1542.

In Comitiis Spirenſibus FERDINANDO REGI auxilia Imperii ad Turcicum Bellum, quo & Pannonia Orbi Chriſtiano redderetur, & gemina Clades quarum alteram Imperator ad Budam, alteram ad Execkium acceperat, vindicaretur, decreta ſunt, & viritim Pecunia ad militem alendum ceterosque belli ſumptus in ſingulis Germaniæ Provinciis collecta. Idem in Regionibus FERDINANDO ſubditis factum: quibus cum Februario Menſe Pragam indictus eſſet Conventus, de ratione belli gerendi Conſultatio habita fuit, cui Sileſiorum nomine interfuit JOHANNES OPPERSDORFIUS: rei militaris eximie peritus. Suſcepta Expeditio menſe Junio Exercitu circiter LXII. millibus Equitum & Peditum inſtructo, ſupremoque Duce Joachimo II. Elect. Brandenburgico: cui ſe Mauritius, Saxoniæ, impiger cupidusque belli, Virtutisque in eo oſtendæ juvenis voluntariam Militiam Patriæ Reique publ. profeſſus, Dux, nec non Sileſiæ Duces aliquot conjunxerunt. Cæterum cum negligenter bellum adminiſtraretur, tandem irrito Conatu Peſti oppugnatione deſerta, Exercitus tanto Sumptu & Expectatione totius Europæ collectus, re prorſus infecta rediit. Mauricius Saxo parum abfuit, quin vel interficeretur vel ſaltim caperetur a Turcis. Ad repentinam enim hoſtium Impreſſionem armis ipſe alacriter arreptis longe ante alios in Prædam agentes irruit, Stipatores & alios, qui Auxilium ferrent, non præſtolatus. Audacius autem & incautius cum vehementiore Impetu invectus, in Agmen incidit Turcarum, ubi dum dimicat fortiter Equus labitur. Collapſo inſtant Turcæ, & hoſtis jam necem Principi minatur: cum unus ex Satellitibus Sebaſtianus Ribiſchius Turcam illum, qui Corpori Principis Veſtigium impreſſerat, obtruncat, repellit reliquos, certus mori potius quam Ducem

Virtus Sileſiorum in Bello Turcico exhibita: JOANNIS OPPERSDORFII & SEBASTIANI RIBISCHII:

deſe-

Digitized by Google

ciuitatem dei. Quam ciuitatem dei
ciuitatem dei. Quam ciuitatem dei
ciuitatem dei. Quam ciuitatem dei

Elector paucitas, quibus Copias Imp. & numerosas e veteranis collectas sustinere vix poterat: Bona Pars enim Exercitus Saxonicorum in Aditu Bohemiæ hostem operitura confederat, neque pauciores per omnem deputati Provinciam Oppida & Arces munitas obtinebant: Posterior vero Germanorum fatalis Securitas & inaudita prope Somnolentia. Hujus Victoriæ fama totam Europam passim pervagata, cum admodum consternati essent Bojemorum Animi, FERDINANDUS REX cum insigni & armato Comitatu Julio Mense Pragam venit, ubi cum depositis Armis & Tormentis remotus Ib ex Civibus in Arce Pragensi uti jussi se stitissent, supplicesque ante FERDINANDI Genua procumbentes culpam non sine Lachrymis deprecarentur, omnes in Arce tamdiu adservari jussit, donec de tota re FERDINANDUS decerneret. Quatriduo post supplicibus hæ dictæ Leges: Proximis Conventibus fœdus initum abolerent, concerptis omnibus Sigillis: Privilegiorum & Immunitatum Exempla & Documenta omnia exhiberent, ex quibus quæ vellet Rex revocaret, aut si id visum fuerit, denuo largiretur & confirmaret: litteras item omnes, quibus Tribuum & Societatum Jura continentur, consignarent, quod ea Turbis aç dissensionibus Causam dedisse constaret: Arces dederent, & Jurisdictioni omni ac Vectigalibus renunciarent, fœderisque cum Saxone initi litteras traderent, Cerevisiæ Vectigal in annos tres promissum perpetuo penderent: machinas bellicas omnes cum reliquo Instrumento in Arcem deducerent, ea quæ privatim quisque haberet arma, Usibus publicis in Curia deponerent. Dum hæc perficerentur, omnes in Carcere detenti, mox ex iis nonnulli dimissi, ex ceteris alii ad mortem, alii ad perpetuos Carceres damnati. E Baronibus ac Nobilibus complures in Jus vocati, qui se fidei Cæsaris permisissent, ii bonorum Parte mulctati aut Carceribus mandati, qui vero ad diem non veniissent, pœnam perduellionis omnes commisisse atque adeo honorem, Vitam & bona omnia amisisse pronunciati, eorumque Arces & Prædia Fisco adjudicata. In Caput Casparis Pflugii Partium Ducis XV. mill. aureorum Pretium constitutum: Ex publicatis damnatorum bonis CC. aureorum millia corrasa, & ex Vectigalibus Pragensis Curiæ Regi addictis in Fiscum redacta fuisse cc. xv. clo. aureorum annui reditus scripsere Cæsariani: quicquid vero sit, ex eo bello plus Emolumenti ad FERDINANDUM quam ex tota Germania sive subacta sive mulctata ad Cæsarem rediisse Thuano adsentienti facile credimus. Cæterum institutæ contra Bojemos Actioni a FERDINANDO REGE adhibiti fuerunt conjunctarum etiam Provinciarum Proceres, & e Silesiis quidem Wenceslaus Dux Teschinensis: Joachimus L. B. MALOZANIUS: Laurentius de Drahotüsch Ducatus Oppavienſis Capitaneus: Balthasar Kitlicius & Balthasar Biberſteinius Barones: tum Mathæus a Logau: Ducatuum Svidnicensis & Javorienſis Præfectus: Johannes Posadowsky: Capitaneus Ducatuum Opolienſis & Ratiborienſis: Johannes Planckner: Judex Provincialis Ducatus Opavienſis: Franciscus Rotenberg: Johannes GOTSCH: Ducatuum Svidn. & Javorienſis Cancellarius: & Georgius Schweinichen: Equites.

Nova leges Pragensibus dictæ:

Sunt & alia quædam tunc cum Bojemis actitata, imprimisque Successionis in Regno Negocium, cui ex eo præbita occasio, quod circa hæc Tempora reperti nonnulli, qui non modo Juramentum & REGI & ipsius hæredibus ac officialibus præstari solitum, tanquam Friderici Privilegio liberæque quam habeant Electioni contrarium impugnarent, sed & vivo REGE Ejus Filium minime coronari posse contenderent, idque Vigore Decreti illius Comitiorum Pragensium anni 1526. quod autem gravissime ferret FERDINANDUS sua & Hæredum suorum Jura in dubium vocari, eo tandem res perducta, ut in Comitiis hujus Anni Augusto Mense celebratis unanimiter ordines concluderent: Hæredes Majestatis Regiæ quod attineret, ut Bulla aurea CAROLI IV. IMP. VVLADIZLAI item Litteræ quas vocant, Majestaticæ, tum FERDINANDI ipsius Litteræ reversales in quibus certus Successioni modus præscriptus firmæ ratæque permanerent, neque recedere ab iis in posterum ullatenus liceret. Videantur Acta ipsa Bojemica Typis hoc Tempore expressa.

Successionis in BOHEMIAM Negotium:

JOHANNA, FERDINANDO REGI, filia nata 9. Kal. Febr. Susceptores: Dux Teschinensis: Episcopus Agriensis Regni Hungariæ Cancellarius: & Henricus Comes a Plawen: Regni Bojemiæ Cancellarius: Susceptrices Illustres Matronæ Domini Hoffmanni & Domini Leonis Uxores.

JOHANNA Filia REGI nata:

De Morte vero Conjuge REGIS ANNA hæc Bernh. Sturmius: Patscov:

Partu necta cadit FERDNANDI Regia Conjux
Ter nono ut retulit Janus in alta caput:

aliud:

bus huc usque occupatum recuperarunt, relicto tamen his Religionis Evangelicæ Exercitio in Templo Franciscanorum deinceps celebrando.

Joachimus Fridericus Dux Bregensis nascitur:

Ipso die MICHAELIS ARCHANGELI bono publico mortalis esse Bregæ Silesiorum cœpit JOACHIMUS FRIDRICUS: Dux Silesiæ Lygio-Bregensis, Princeps laudatissimus, Patre GEORGIO: matre vero BARBARA: Marchionissa Brandenburgensi.

Anno
CHRISTI 1551.

Ducatus Monsterbergensis reluitio:

Ineunte anno Ducatus Monsterbergensis facta fuit reluitio, FRIDRICO Lignicensi, cujus Patri fuerat oppignoratus exsolutis aureis Hungaricis XL. clo. ad quorum summam conficiendam Joannes Oppersdorfius decem millia mutuo dedit, totidem Georgius Abbas Henrichovienſis: reliquum aliunde Regis nomine ab Oppersdorfio contractum, cui & Præfectura Ducatus commendata fuit.

Bellum Silesiorum civile:

Nec ita multo post cum de JOACHIMO L. B. MALCZANIO nescio quibus de causis ad Obsequium revocando Principes & Ordines, REGE sic jubente, deliberarent, nec alia commodior videretur ratio, quam si Dynastia ipsius occuparetur, delectus ad id Oppersdorfius, qui nihil cunctatus, cunctis quantæ satis videbantur, Copiis, durissimo quamvis anni Tempore Wartenbergam contendit, cumque die 18. Febr. nullo fere negocio & Oppidum & arcem cepisset, Præsidio illi imposito ad Præfecturam suam rediit.

MAXIMILIANUS II. ex Hispania in AUSTRIAM redit:

MAXIMILIANUS FERDINANDI REGIS Filius cum Uxore Hispanica, quæ jam duos illi liberos Cygalis pepererat, in Germaniam postliminio reversus Patris in Hungaria & Austria sit Vicarius, quo eodem tunc munere in Bojemia fungebatur Ferdinandus Frater.

Georgius Episcopus Varadinensis cum suo arbitrio omnia administraret, ob idque Isabella Regina Johannis Vidua fidem Ejus suspectam habens ad Turcam de Eo questus esset, ad FERDINANDUM hoc anno inclinavit, Transylvaniam se illi si exiguis Copiis juvetur, traditurum pollicitus. FERDINANDUS igitur Joannem Baptistam Gastoldum, Italum cum Exercitu non contemnendo Ducem ipsi adjungit: qui cum Gastoldo in has Conditiones transegit, ut Isabella Filii nomine Transylvaniam in quam ipsa cum filio Infante Buda pariter & Hungaria reliqua per summam Perfidiam ejecta ab infido Patrono Sultano Turcarum Solymanno relegata fuerat, quamque Turcicæ Potentiæ impar tueri non possit, in Rei Christianæ Commodum FERDINANDO cum insignibus quæ secum habebat Regiis cederet, & Compensationis loco Opoliæ Ratiboriæ Monsterbergæ ac Francosteinii Principatus possideret: arctiorisque Amicitiæ causa Johannes Sigismundus ipsius Filius (sic enim non jam amplius Stephanus appellatur) Joannam Ferdinandi F. in Uxorem cum C. aureorum millium dote acciperet, Æs alienum a Patre & Matre ipsius contractum dissolveretur: L. clo. aureorum quæ Isabellæ dotis nomine restitui deberent, a Ferdinando penderentur, & quousque omnia præstarentur Pignoris loco Cassovia Civitas Reginæ & Filio ad habitandum concederetur. Adsentiens in has Conditiones Regina, Comitia protinus ad Claudiopolin indicit, ipsaque ad Cœnobium quod VIII. ab Urbe milliaribus abest, cum filio digressa, Insignia ibi Regalia, Coronam auream, Sceptrum eburneum inauratum, Orbis Figuram auream, Pallium Regale, Tunicam & Calceos, lapillis pretiosis & unionibus omnia ornata, unaque cum iis Regnum ipsum tradit. Gastoldus Insignibus acceptis ad Comitia regressus Proceres Populosque in FERDINANDI Fide confirmat, & Obedientiæ illi Sacramento obstringit: cumque paulo post FERDINANDUS missis litteris Pacta inter Reginam & Gastoldum conventa rata haberet: ipsa non diu morata, contractis tamen prius fiduciariis Nuptiis inter Johannem & Johannam Ferdinandi F. per montes asperos Cassoviam versus iter direxit, rebusque salvis incolumis illuc cum filio pervenit.

Transylvaniam FERDINANDUS REX occupat:

Pax inter FERDINANDUM & ISABELLAM REGEM & REGINAM HUNGARIÆ:

Turcarum Motus:

Cum vero Turcæ ægerrime hanc mutationem ferrent, cum ingenti Exercitu in Hungariam Græciæ Prætor missus est: quem licet nostri ab Obsidione Temeswaris depulissent, tum & Lippam ab eo captam Expugnatione recepissent, majores tamen illi Copias colligere cœperunt: Cumque Georgius vacillante fide, benivolentiam Turcarum Imperatoris, ambitiosius etiam quam FERDINANDI venari animadverteretur: Gastoldus Bincii quo cum illo profectus fuerat, sicarios in eum submittit, qui litteris per Secretarium allatis in Cubiculo subscribentem XIV. Kalend. Januar. trucidarunt, cum annis fere viginti summæ in Hungaria Auctoritatis & præcipuus Regis Johannis &

postea

Digitized by Google

poſtea Viduæ illius ac Pupilli Conſiliarius, Quæſtor & Tutor, ac nuper etiam non tantum Daciæ Palatinatu & Strigonienſi Epiſcopatu a FERDINANDO ſed & Galeri purpurei honore a Pontifice donatus fuiſſet.

Interfuit huic Expeditioni e Sileſiis Joh. Oppersdorfius (Oreſtolſum Thuanus, modo Opperſtolſum vocat) qui coacto in Patria Equitum agmine eoque Oppaviæ luſtrato in Tranſylvaniam primum, uti juſſus erat, ſe recepit, inde in Hungariam Georgium & Gaſtoldum ſecutus, Copiisque tandem in hiberna miſſis Giulæ Arci Præfectus, ſequenti anno ad Zegedinum, licet ipſe fortiter pugnans Vexillum Hoſti, Virtutis Signum, eripuiſſet, Impedimentis omnibus amiſſis quam plurimos e ſuis deſideravit. Elogium JOHANNIS OPPERSDORFII.

Fridricus Dux Lignicenſis, excellenti præditus Ingenio Princeps, natura optima, inſignique facundia non tantum in Germanico ſed & Latino Sermone, cum admodum Ære alieno eſſet obrutus, ac rerum ipſo potiunte pleraque accidiſſent FERDINANDO REGI ingrata, in Gallias hoc anno militatum abiit, Interea FERDINANDUS Georgio Duci Brigenſi donec Filius Fridrici Henricus annos Pubertatis attigiſſet, Curam Ducatus Lignicenſis demandavit. Fata Ducatus Lignicenſis:

Anno
CHRISTI 1552.

Ineunte Anno Pragæ Bojemorum Comitia habita: ad quæ cum præter Moravos & Luſatios, Sileſii quoque (ſalvis tamen Provinciæ Privilegiis & Immunitatibus) comparuiſſent, auxilia non exigua ad Turcicum Bellum gerendum REGI decreta ſunt. Imprimis autem hoc anno Res Hungariæ loco longe peſſimo: Temeswarum Arcem Nobiliſſimam ad fluvium Themes inter Lippam & Belgradum ad Daciæ fines interjectam longa & graviſſima oppugnatione Mehemetes Baſſa ad Deditionem coëgit, contraque fidem datam Præſidiarios omnes cum fortiſſimo Præfecto Stephano Loczancio trucidavit: ultus Perfidiam Gaſtoldi, qui anno præcedenti Climannum, Ducem Turcicum, fide publica dimiſſum Lippa agmine ducentorum Equitum permiſerat invadi: Paulo poſt Lippa, Solimoſum, Chianadum, Zotvocum, Seczienum, Dregella, Giamartum & alia circumjecta Propugnacula a Turcis capta. Agria ipſa Menſe Novembri arcte obſeſſa: ſed repulſi tamen ab Ea Turcæ non maſcula tantum ſed fœminea quoque Virtute. FERDINANDUS tot Cladibus fractus legatos ad Pacem a Solymanno obtinendam Antonium Verantium & Franciſcum Zay: Byzantium ire voluit. Qui biennium in ea Aula fruſtra contriverunt, dum interea Res in Perſia conficeretur. Res Hungariæ peſſimo loco conſtitutæ:

In Germania Bellum a Mauritio Saxone Electore adverſus CAROLUM V. IMP. geſtum dimiſſione captivorum Principum finitur: ſecutaque mox toti Imperio ſaluberrima Transactio Paſſavienſis, quæ Pacem conceſſit Confeſſionem Auguſtanam amplectentibus. Mauritius dein in Hungariam cum Exercitu deſcendit, ſed nulla re memorabili geſta dimiſſis ſub anni Exitum Copiis Wratislaviam venit, ibique Valetudinis curandæ cauſa aliquamdiu ſubſtitit. Bellum Germanicum finitum:

FERDINANDUS REX Opolienſem & Ratiborienſem Ducatus a Marchione Brandenburgico recuperat, Iſabellæ Reginæ paulo poſt ex Pactione tradendos, relicta tamen Marchioni Oderbergenſi Ditione ad Tempus Vitæ, ſicut Ei per litteras obligata erat, Dynaſtia item Beuthenſi cum fodinis metallicis donec ſuper Jure Marchionis Cognitio facta fuerit. Cæterum cum Pecunia debita Marchioni minime repræſentaretur, in Ducatu Saganenſi, Ditionibusque Biberſteiniis Sora, Tribel, Fridland, hypotheca illi cum Conſenſu Ordinum Regni Bojemiæ hac lege conſtituta, ut ſi annuum interuſurium, puta 9160½. floren. Hungar. 18. cruciat. aut intra quadriennium a die Michaëlis hujus anni computandum integra debiti ſumma puta 183333. floren. Hungar. 30. cruciat. non perſolverentur, licentiam Marchio habeat & Poteſtatem præmemorata bona omnia & ſingula propria Auctoritate occupandi, retinendi, plenoque Jure poſſidendi ac fruendi, non ſecus ac ſi ipſius eſſent propria, eousque donec ipſi ejusve hæredibus plenaria ſolutione ſortis ſupra memoratæ, una cum omnibus expenſis in eam rem factis omnique adeo Damno & intereſſe ad Arbitrium fuerit ſatisfactum. Status Sileſiæ.

D. 18. Julii MAXIMILIANO Auſtriaco Patre & Matre MARIA Auguſta CAROLI V. IMP. Filia Viennæ Auſtriacorum vitam exorſus RUDOLPHUS: FERDINANDI primogeniti ſuperiore anno denati vicem ſubiit, Avi Patriſque in Imperio futurus Succeſſor. RUDOLPHUS II. IMP. naſcitur:

Digitized by Google

Ancien Château Hôtel de Lauzun, 17, quai d'Anjou, à Paris. — Le Salon Doré, avec ses boiseries Louis XIV, ses peintures de Lebrun et ses meubles Louis XIV et Louis XV.

Ancien Château Hôtel de Lauzun, 17, quai d'Anjou, à Paris. — Le Salon Doré, avec ses boiseries Louis XIV, ses peintures de Lebrun et ses meubles Louis XIV et Louis XV.

Ancien Château Hôtel de Lauzun, 17, quai d'Anjou, à Paris. — Le Salon Doré, avec ses boiseries Louis XIV, ses peintures de Lebrun et ses meubles Louis XIV et Louis XV.

Ancien Château Hôtel de Lauzun, 17, quai d'Anjou, à Paris. — Le Salon Doré, avec ses boiseries Louis XIV, ses peintures de Lebrun et ses meubles Louis XIV et Louis XV.

Anno

CHRISTI 1553.

Prid Kal. Febr. Dux GEORGIUS: Ducis Caroli Monſterberg. & Olsnen. in Sileſia ex Conjuge Anna Glogovienſi Filius, Regis Georgii Pronepos, ſine Prole e vitâ migravit: ſepultus Olsnæ, ubi Imago Ejus Saxo inciſa viſitur. Georgius Dux Olsnenſis moritur:

Anno

CHRISTI 1554.

FERDINANDUS Archidux Auſtriæ: FERDINANDI REGIS F. d. 16. Octobr. qui D. Gallo ſacer, Wratislaviam ingreſſus, vicario Patris nomine Comitia celebravit, cumque non modo recenſitis Iſabellæ ac Procerum Hungariæ cum Turcarum Tyranno Machinamentis, quo in Diſcrimine Regnum illud verſaretur, ſed & ſumptuum Magnitudinem, quos ad reprimendos Alberti Brandenburgici ab Imperio proſcripti Impetus facere coactus fuiſſet, atque etiamnum cogeretur Pater demonſtraſſet, pecuniam Ordines popoſcit, nec difficulter impetravit. Comitia Wratislaviæ habita:

D. 21. Octobr. qui D. Urſulæ dicatus, totoque octiduo ſequente Joannes Oppersdorfius ad Baronum ordinem, quo Majores Ejus novercantis Fortunæ malignitate exciderant, & ad Equeſtrem conditionem redacti fuerant, ob fidam & gnavam in Bellis Turcicis Reipublicæ Chriſtianæ novatam operam FERDINANDI REGIS beneficio una cum Georgio & Guilielmo Fratribus nuper transſcriptus, cum Chriſtina, Ottonis a Czedlitz: in Parchwitz: Equitis aurati Filia unica, magna Pompa & apparatu, nuptias Wratislaviæ celebravit. Interfuere Principes ac Proceres complures, & ipſe adeo FERDINANDUS: ARCHIDUX: nec conviviis ſolum & choreis ſed & haſtiludiis aliisque ſpectaculis. Cæterum quod nullos haberet Czedlitzius hæredes maſculos, ditionem ſuam Parchivicenſem, quam a Ducibus Lignicenſibus Jure feudi recognoſcebat, per Emptionem Venditionem in Generum transferre conatus fuit: idque propter Clauſulam litteris Inveſtiturarum inſertam, quæ liberam alienandi ac pro Arbitrio diſponendi Poteſtatem concedebat. Et Oppersdorffius quidem a Georgio Duce, ut Contractum illum cum Socero initum ſuo & Tutorio nomine confirmaret, inſtanter petiit: Id vero cum Georgius deliberatione cum Proceribus habita, qui Clauſulam illam haurquaquam eo usque extendendam eſſe cenſebant, ut eo etiam caſu, quo nulla Vaſallo Soboles maſcula, morteque adeo Vaſalli feudum ad Dominum eſt reverſurum, alienatio licita ſit, recuſaret: Lis graviſſima inter Principes Lignicenſes & Czedlitzium ſuborta, quæ cum pluribus annis inſtituto non ſemel Parium Curiæ Judicio duraſſet, multarumque Academiarum Collegia occupaſſet, poſt mortem demum Czedlicii MAXIMILIANI REGIS ſapientiſſimo Conſilio per Transactionem hoc modo finita fuit, ut acceptis XX. numum aureum millibus ditionem litigioſam Oppersdorffius cederet, Soceri quidem ſui ut in aliis bonis ſic & in Hypotheca Glogovienſis & Coslenſis in Ducatu Opolienſi ditionum ſucceſſor. JOHANNES OPPERSDORFIUS L. B. Dignitatem ob egregia merita adipiſcitur: & Jus in Ditionem Gentis CZEDLITZIÆ Parchwicenſem:

Abſtulit & hic annus Theologos aliquot Sileſiæ celebres: in queis Ambroſius Moibanus: Theol. D. eruditiſſimus: Eccleſiæ Wratislav. ad D. Eliſabethæ Paſtor, modeſtiæ probitatisque Spectamen ἀρχὴ τύπος τῶν πιστῶν facili defunctus Exitu a. d. 16. Januar. cum vixiſſet ann. LX. e quibus XXIX. Eccleſiæ Gubernationi ſalutariter impendit: tum Georgius Gryſawer: Equeſtri Familia natus: Lignicii ad DD. Petri & Pauli totiusque adeo Ducatus Superintendens, Goldbergæ mortuus a. d. 7. Junii, Succeſſoremque nactus M. Henricum Theodorum, Hilperhuſanum Francum: denique M. Joannes Titius, ad D. VIRGINIS ibidem Paſtor, humanis exemptus a. d. 11. Septembr. cui in eo munere ſuccenturiatus M. Georgius Seyler. Ambroſius Moibanus: Theol. D. moritur: item Georgius Gryſauer: item M. Joh. Titius:

Goldberga pene tota, & illuſtris ipſa Schola, tanto Diſcipulorum confluxu referta, hoc anno conflagravit: Trocendorfius Lignicium ſeceſſit. Goldberga conflagravit:

Anno

CHRISTI 1555.

In Comitiis Auguſtanis Pax Religionis plenior & perfectior conſtituta eſt, qua pro Lege ſancitum, ut ſuppoſitis ſimultatibus & ſuſpenſa Eccleſiaſtica Jurisdictione Pontificii atque Auguſtanæ Confeſſionis Status atque homines pacifice inter ſe vivant, nec intuitu Religionis alter alterum vel alterius ſubditos turbet, ſpoliet, vel Vim inferat, Comitia Auguſtana:

Digitized by Google

(2) Where a Bill has been passed by the House of the People and transmitted to the Council of States not less than one month before the commencement of a session in which the President intends to summon a joint sitting of the two Houses, the President may, if he is of opinion that the Council of States may not pass the Bill as passed by the House of the People, or may pass it with amendments to which the House of the People may not agree, notify in writing to the Speaker of the House of the People his intention to summon a joint sitting of the two Houses for the purpose of deliberating and voting on the Bill:

Provided that nothing in this clause shall apply to a Money Bill.

(3) In reckoning any period of one month for the purposes of clause (2), no account shall be taken of any period during which the House of the People is prorogued or adjourned for more than four consecutive days.

(4) Where a joint sitting is summoned under clause (2), the Houses shall meet accordingly, unless the Bill has been passed by both Houses before the date of the joint sitting, and the President may, in his address to the Houses at the joint sitting or by message to the Houses, specify the amendments which are necessary to be made to the Bill and the time within which, in his opinion, the Bill should be passed, and if the Houses are required to meet by reason only of the fact that the Bill has been passed by one House and not by the other, the time so specified shall be reckoned from the date on which the Bill is passed by the former House.

(5) The Bill shall be deemed to have been passed by the Houses at the joint sitting in the form in which it was last passed by the House of the People with such amendments, if any, as are agreed to by a majority of the members of both Houses present and voting at the joint sitting, and the Bill as so passed shall be deemed for the purposes of this Chapter to have been passed by both Houses.

(6) Where a Bill is passed by the Houses at a joint sitting in accordance with the provisions of this article, the Bill shall, if it would have required the assent of the President if it had been passed by both Houses, be presented to the President for assent.

CHAPTER III

LEGISLATIVE POWERS OF THE PRESIDENT

123. Power of President to promulgate Ordinances during recess of Parliament.—(1) If at any time, except when both Houses of Parliament are in session, the President is satisfied that circumstances exist which render it necessary for him to take immediate action, he may promulgate such Ordinances as the circumstances appear to him to require.

(2) An Ordinance promulgated under this article shall have the same force and effect as an Act of Parliament assented to by the President, but every such Ordinance—

(a) shall be laid before both Houses of Parliament and shall cease to operate at the expiration of six weeks from the reassembly of Parliament, or if before the expiration of that period a resolution disapproving it is passed by both Houses, upon the passing of the second of those resolutions; and

(b) may be withdrawn at any time by the President.

Explanation.—Where the Houses of Parliament are summoned to meet on different dates, the period of six weeks shall be reckoned from the later of those dates for the purposes of this clause.

(3) If and so far as an Ordinance under this article makes any provision which would not be valid if enacted in an Act of Parliament, it shall be void:

Provided that, for the purposes of the provisions of this Constitution relating to the effect of an Act of Parliament which is inconsistent with an Act of the Legislature of a State, an Ordinance promulgated under this article in pursuance of instructions from the President shall be deemed to be an Act of Parliament which has been reserved for the consideration of the President and assented to by him.

Vim fortiſſime repellentibus, caſtra tamen quædam vicina & oppida partim flammis abſumſit, partim ſolo æquavit diſcedens ab obſidione Halis Baſſa. Poſt ſolutam Obſidionem FERDINANDUS, FERDINANDI REGIS F. Exercitum in Hungariam ad Strigonium duxit, & paulo poſt Urbe Turcis relicta, in Auſtriam rediit. In Conventibus illis priusquam Auxilia promitterentur, Provinciæ Auſtriacæ Religionis Libertatem & Liberum Auguſtanæ Confeſſionis Exercitium publico Imperii Decreto ſancitum, ſibi etiam concedi flagitarunt. Etſi autem adſentiri expreſſe FERDINANDUS recuſabat, nemini tamen Religionis nomine Moleſtiam deinceps exhibuit.

Georgius Fridericus: Marchio Brandenburgenſis: Pecuniam ſibi debitam juſto Tempore minime repræſentatam cauſatus, ſub anni Exitum Ducatum Saganenſem, Commiſſariis Regiis Henrico a Schleinitz: Domino in Ronneburg: FRIDRICO A REDERN: Cameræ Sileſiacæ Præſide: JOHANNE PRUSKOWSKY: & D. Sauermanno fruſtra intercedentibus & ut fidem haberet cum eo agentibus occupati, adactisque in fidem ſuam ſubditis res in ea Provincia ordinat, Titulo deinceps uſus Domini Ducatus Saganenſis: quæ quidem mutatio Civitati Saganenſi haudquaquam ingrata accidit, rebus quippe Eccleſiaſticis ad eum modum ordinatis, quo ab Henrico Saxoniæ Duce fuerant conſtitutæ. Ducatum Saganenſem Georgius Fridricus Marchio occupat:

Valentinus Fridlandus Trocendorfius, Juventutis inſtituendæ præclaris Artifex, de Eccleſia DEI & Republ. cui multos excellentes Viros formavit, deque tota Poſteritate optime meritus poſt Incendium Goldbergæ, ubi Scholam Illuſtrem XXX. amplius annis tanta famæ Celebritate gubernavit, ut ex omnibus paſſim Germaniæ, Bojemiæ, Poloniæ, Lithuaniæ, Hungariæ, Tranſylvaniæ Angulis Adoleſcentes ad Eum confluerent, nec quisquam fere in Litteratorum Cenſu, niſi qui in ea Schola ſub Trocendorfii ferula didiciſſet, poneretur, Apoplexia correptus Lignicii pie deceſſit VI. Kal. Majas anno Ætatis LXVII. Exuviis honeſte Terræ mandatis in æde D. Johannis, ubi Memoriam Ejus Gratitudinis ergo Tabula cohoneſtavit Abraham a Bock in Kliphauſen & Salhauſen, trium Ducum Electorum Saxoniæ a Conſiliis intimis, in qua viva Trocendorfii Imago depicta eſt, & additum hujusmodi Diſtichon: Elogium Trocendorfii:

Artes tradebam Totius Tempore Vitæ
Et quæ ſunt Mundi Præmia, pauper eram.

Anno
CHRISTI 1557.

D. 24. Febr. D. Mathiæ Vigil. paulo ante XI. noctis horam AUGUSTISSIMAM DOMUM AUSTRIACAM Nativitate auxit MATHIAS: RUDOLPHI II. FRATRIS in Imperio Romano: Hungariæque & Bojemiæ Regnis Succeſſor. MATHIAS IMP. naſcitur:

Albertus Brandenburgicus, Caſimiri F. qui in Sileſia etiam Opolienſem, Ratiborienſem & Carnovienſem Ducatum tutorio nomine aliquamdiu tenuit, ille Publicus Germaniæ Terror, apud Carolum Marchionem Badenſem Affinem ſuum Pforzhemi ex Tædio fortunarum ſuarum & intemperanter acta vita contracto Morbo VI. Eid. Januar. pie ut ferunt, deceſſit. Ditionem Ejus Franconicam ab Epiſcopis occupatam, FERDINANDUS CÆSAR, poſtea Patrueli Alberti, Georgio Fridrico reſtituit, qui an. ſequ. conjugem duxit Eliſabetham, Johannis March. Brandenb. & Catherinæ Henrico Duce Brunſvicenſi natæ filiam, nuptiis Cuſtrino ad Wartæ & Viadri confluentes celebratis. Albertus Marchio Brandenb. moritur:

Anno
CHRISTI 1558.

Francofurti ad Mœnum Comitia Electorum Menſe Februario inſtituta, ad quæ CAROLI V. Legati venere, Reſignationem Imperii FERDINANDO REGI ante biennium a fratre factam Senatui Septem Virorum nunciaturi & inſignibus Imperii traditis Jus omne CAROLI in FERDINANDUM translaturi. Acceptis CAROLI mandatis cum poſt Deliberationem certis Conditionibus Septem Viri voto Ejus annuiſſent, tandem ſolemnis FERDINANDI IMP. ELECTI renunciatio facta eſt. De qua cum Pontif. Paulum IV. poſtea FERDINANDUS docuiſſet, FERDINANDUS I. REX dictus RO. MAN. IMPERATOR.

Digitized by Google

cuisset, ratam Eam habere & Imperatorem agnoscere recusavit, quod Imperium Pontifici a CAROLO non resignatum FERDINANDUS inconsulto Pontifice accepisset, & Pacem Hæreticis Principibus juraſſet, nec ab ea Sententia quoad vixit, dimoveri potuit. Quod acerbissime ferentes Germaniæ Principes suas opes & Copias ad tuendam Imperatoris Dignitatem FERDINANDO obtulerunt.

Cometa apparuit:

Eid. Sextilibus sub Vesperam sub Coma Berenices Cometa apparuit, Caudaque ad Hispaniam directa, paulum ad ortum vergens, Nonis Septembr. evanuit, quem statim CAROLI V. pio & placido Exitu Vitam in his Terris suam concludentis Obitus secutus est. Toto illo biennio (magni Thuani Verbis dicam) quod mortem præcessit, in Hieronymianorum Fratrum Sodalitio Monitore usus Constantino quodam, qui Ei a sacris Confessionibus erat (quique postea jussu Philippi ob Fidei Confessionem Sevilliæ damnatus & crematus fuit) præcipue D. Bernhardi lectione se solabatur, & toto Pectore in DEUM revolutus sic ratiocinabatur: se quidem Indignum esse qui propriis Meritis Regnum Cælorum obtineret, sed Dominum DEUM suum, qui illud duplici Jure obtineat, & Patris Hæreditate & Passionis Merito, altero contentum esse, alterum sibi donare, ex Cujus Dono illud sibi merito vindicet, hacque fiducia fretus minime confundatur, neque enim Oleum Misericordiæ nisi in Vase Fiduciæ poni, hanc Hominis Fiduciam esse a se deficientis & innitentis Domino suo: alioqui propriis meritis fidere, non fidei sed perfidiæ esse: Peccata remitti per DEI Indulgentiam, ideoque credere nos debere, Peccata deleri non posse nisi ab Eo, Cui soli peccavimus, & in quem Peccatum non cadit, per Quem Solum Peccata nobis condonantur. Ita cum sensim ad lentam Tabim febris acuta accessisset, Imaginem CHRISTI CRUCIFIXI identidem in Oculis, Ulnis, Ore & tota mente complexus, in Eo solo se omnem Salutis suæ spem collocare declaravit, sumptoque Viatico: In me mane, inquit, dulcissime SERVATOR, & ego in Te maneam; in quæ Verba deficiens animam DEO, qui dederat illam, reddidit, cum vixisset annos LVII. menses VI. dies XXV. Regna vero Hæreditaria annos XL. Imperium XXXVI. tenuisset. Liberos reliquit ex ISABELLA Lusitana: PHILIPPUM II. Regnorum Hæredem, MARIAM Augustam MAXIMILIANI II. Uxorem & JOHANNAM Johanni Lusitanorum Principi nuptam: ex Contubernio ante Matrimonium: MARGARETHAM: Alexandro primum Medicæo: tum Octavio Farnesio Parmensium Duci nuptam: denique ex Margaretha fœmina Ratisbonensi post defunctam Uxorem JOHANNEM AUSTRIACUM: Victoria ad Echinadas d. 7. Octobr. 1571. obtenta celebrem.

CAROLI V. IMP. Mors & Elogium:

succedit in HISPANIÆ REGNIS PHILIPPUS II. F.

MARIA REGINA HUNG. & BOH. CAROLI V. IMP. Soror obiit:

CAROLI Mortem mox Sororis MARIÆ Reginæ Hungariæ & Bojemiæ Mors secuta est XV. Kal. Novembr. quæ Ludovici Mariti sui miserabiliter exstincti Memoriæ tantum tribuit, ut nulla unquam ratione adduci potuerit, ut aut ad secundas Nuptias animum adjiceret, aut Vestem lugubrem cultu amœniore mutaret: A CAROLO Fratre Belgii Gubernaculis admota, strenue imprimis Munus sibi creditum obivit, in omni vitæ Ratione virilem potius quam muliebrem Animum præ se ferens, & a Principum Mulierum Deliciis prorsus abhorrens: Impudicitiæ quidem tota vita acerrimus Vindex fuit, adeo ut nunquam a Cæsare exorari potuerit, ut cuidam ex primaria Nobilitate Juveni, Fratri percaro, qui unam ex domesticis ipsius Virginibus corruperat, Culpam condonaret, palam interminata, ficubi illum nanciscereturr, vel in Fratris Comitatu, fore ut extremo Supplicio adfici juberet.

Hier. VVildenbergius Med. D. moritur: item Andreas Aurifaber Medicus celeberr.

Fatalis & hic Annus Hieronymo VVildenbergio sive Perimontano, Goldbergensi, Theologo, Philosopho, & Medico præstanti, Physico Torunensium per annos XLIII. fidelissimo: apud quos prid. Kal. Octobr. exactæ jam Ætatis Senex annos quippe natus XCIII. pie placideque decessit: tum Andreæ Aurifabro: Wratislaviensi, qui & ipse Medicus Insignis Academiæque Regiomontanæ Professor Alberto Borussiæ Duci a Cura fuit Corporis, vita defunctus Regiomonte a. d. XII. Decembr. Æt. Anno XLVI.

Anno
CHRISTI 1559.

Comitia Augustana:

Conventus Ordinum Imperii fuit Augustæ, in quo sancita est Pax Religionis: FERDINANDUSque Imperator non solum CAROLO V. IMP. FRATRI sed & MARIÆ Sorori qui proximo lapso Anno obierant, justa Exequiarum solvit.

HEN-

Bibliotheca Lindesiana. Hand-list of Additions acquired during the years 1901-1908. Aberdeen, printed at the University Press, 1909. 8vo. pp. xvi, 1-[2], 3-[2], 5-[2], 7-[2], 9-[2], 11-[2], 13-[2], 15-[2], 17-[2], 19-[2], 21-[2], 23-[2], 25-[2], 27-[2], 29-[2], 31-[2], 33-[2], 35-[2], 37-[2], 39-[2], 41-[2], 43-[2], 45-[2], 47-[2], 49-[2], 51-[2], 53-[2], 55-[2], 57-[2], 59-[2], 61-[2], 63-[2], 65-[2], 67-[2], 69-[2], 71-[2], 73-[2], 75-[2], 77-[2], 79-[2],

Anno
CHRISTI 1562.

BALTHASAR PROMNITZIUS: EPISCOPUS WRATISLAVIENSIS: nec non ſupremus Sileſiarum Præfectus: febricula correptus quartana Niſſæ moritur a. d. XX. Januarii, circiter LXXIV. Ætatis annum, cum in gubernatione fuiſſet annos XXII. menſes IV. dies III. Vir ſingularis Ingenii, Magni Conſilii & raræ Eloquentiæ, in rebus agendis ſtrenuus & vigilantiſſimus, Concordiæ & Pacis ſtudioſiſſimus: Principibus & Proceribus ob miram Comitatem pergratus: erga familiares benignus: agnatorum ſuorum amantiſſimus, quibus & Baronum Dignitatem ab Imperatore impetravit, & ampliſſimam aliquot ditionum reliquit hæreditatem: pauperum interea minime immemor, quibus Teſtamento ſatis liberaliter providit. Subditos vero ſuos ita rexit, ut non niſi honorificam Ejus jam pridem demortui faciant mentionem. Anteceſſoris Exemplo Niſſæ in D. Jacobi parochialis Eccleſiæ Sacello funeri locum delegit ibique ſepultus eſt. Epiſcopale Pedum accepit CASPAR A LOGAU: Nobilis Sileſius: ex Novæ Civitatis in Auſtria Epiſcopatu ad Wratislavienſem a Collegii Sodalibus poſtulatus: Vir Ingenii acumine, ſcientiarum Varietate, ac multarum Linguarum Peritia ornatiſſimus, & lingua manuque promptus ac quosvis ad Caſus in utramque Partem tam præparatum habens animum, ut ſicut pacis & Tranquillitatis amans erat, ita nec dubiam Belli Fortunam, cui in Juventute aſſueverat, ullo modo formidaret. Prætectura Sileſiæ commendata Joanni L. B. Oppersdorffio, qui novem menſibus vicario illam Jure tenuit non ſine magnis Impenſis.

BALTHASAR PROMNITZIUS Ep. Wratislav. moritur;

ſuccedit CASPAR a LOGAU:

JOHANNES L. B. AB. OPPERSDORFF Vicario Jure Præfecturam Sileſiæ habet:

MAXIMILIANUS: FERDINAND. IMP. F. jam ante BOIEMIÆ REX, curante Patre, quod ſe quotidie ingraveſcente Ætate tam Corporis quam Animi Viribus debilitari ſentiret, nominatus in ipſa Patris Præſentia inque Illuſtri multorum Imperii ut & Sileſiæ Principum, Bojemiæque Procerum & Statuum omnium Conventu Regni Bojemiæ coronam ſolemni more d. Septembr. 20. Pragæ accepit; diebusque poſt paucis quam hæc geſta, Francofurtum facta eſt Aulæ diſceſſio: ubi MAXIMILIANUS unanimi omnium Electorum calculo & Voce a. d. XXIV. Novembr. REX ROMANORUM deſignatus & a Moguntino coronatus eſt, additis ſuffragiis, ut decedente Patre nullis expectatis Comitiis ab omnibus Principibus CÆSAR mox appellaretur, præſente tunc Turcica Legatione cum Donis pretioſiſſimis quæ & ipſa tum FERDINANDO tum Filio hanc novam Dignitatem gratulata eſt.

MAXIMILIANUS II. ROM. ET BOH. REX dictus:

Joachimus Dux Monſterb. Ep. Brandenb. moritur:

Joachimus Dux Monſterbergenſis, Caroli Filius, Henrici ac Johannis Frater, Princeps optimus & pientiſſimus poſt reſignatam Epiſcopam Brandenburgenſem Wratislaviæ Vita exceſſit VI. Kal. Januarii: Munſterbergam inde ſequenti anno transvectus, VI. Eid. Januarii.

item OTTO a CZEDLITZ Eques auratus:

Eandem univerſæ Carnis Viam ingreſſus Otto a Czedlitz: Eques Auratus, Parchwicii Dominus, Succeſſorem in Hypotheca Glogovienſis & Coslenſis in Oppolienſi Ducatu Ditionum ſupremis Tabulis reliquit Joannem L. B. Oppersdorffium: Generum ſuum.

item Joh. Bapt. Moibanus: Med. D. celeber.

Joh. Baptiſta Moibanus: Philoſophiæ & Medicinæ D. Ambroſii Theologi Wratislav. F. quem inter Ævi ſui clariſſimos Homines cum Probitas Singularis, tum Eruditio & variarum Artium ac Linguarum Peritia denique pingendi Induſtria non immerito collocarunt, Auguſtæ Vindelicorum hoc ipſo anno ex Vita hac migravit, a. d. IX. Maji cum Ætatis annum ageret quintum ac triceſimum. Dioſcoridis ἐυπόρισα h. e. medicamenta facile parabilia in Latinam Linguam convertere cœperat, ſed morte præventus Verſionem non perfecit, Conradi demum Geſneri opera abſolutam. Vitam Ejus ſcripſit Johannes Crato: Archiater Cæſareus.

Anno
CHRISTI 1563.

MAXIMILIANUS II. ROM. & BOH. REX:

MAXIMILIANUS IMPERATOR:
REX HUNGARIÆ ET BOIEMIÆ: DUX SILESIÆ.

MAXIMILIANUS: Romanorum & Bojemiæ Rex coronatus, cum tribus millibus

Digitized by Google

Verlag von Ferdinand Enke in Stuttgart. Preis 1 Mk. 60 Pf.

Die Verfasserin hat sich die Aufgabe gestellt, die Geschichte der Entwicklung der Frauenbewegung in Deutschland, England und Amerika zu schreiben. Sie hat sich dabei auf die Darstellung der Entwicklung der Frauenbewegung in Deutschland beschränkt, und

Copyright Reserved.

cientiſſimas pro omnium docentium ac communi Menſa gaudentium Uſibus, Ambulacra egregia & Theatrum ſpecioſiſſimum.

Joannes Sigismundus Tranſylvaniæ Princeps, Fatmarium haud exiguam Hungariæ munitionem, Turcarum Viribus auxiliaribus ac temerata fide quorundam perduellium Procerum capit: incitatusque imprimis a Georgio Bebeco. Joh. Sigismundi Tranſylvaniæ Princ. in Hungarium Excurſiones:

FRIDRICUS RHEDERN: L. B. in Fridland Seidenberg & Reichenberg: Dominus in Toſt: Peiskretſcham & Ruppersdorff: S. C. M. Conſiliarius ac Primus Cameræ Sileſiacæ Præſes in aula Cæſarea Wratislaviæ inopina morte obiit. FRIDRICUS L. B. A RHEDERN: Cameræ Sileſiacæ PRÆSES moritur:

Anno
CHRISTI 1565.

FERDINANDO Cæſare Vita functo uti erat Comitiis Francofurtanis maximo Principum Electorum ac Procerum Studio deliberatum, MAXIMILIANUS Romani Imperii gubernacula atque habenas adeptus eſt, ſimulque Ungarici & Bojemici Regni adminiſtrationem quam vivente etiam Patre exercuerat, protinus ſuſcepit: FERDINANDO autem PATRI d. 6. Auguſti Exequias Viennæ celebravit: quæ quidem Pompa magno Apparatu fuit peracta. Corpus defuncti loculo incluſum XXI. Proceres humeris ſuis in Ædem D. Stephani deportarunt, in quibus quatuor Sileſiæ Principes Henricus Lignicenſis: Georgius Brigenſis: Carolus Chriſtophorus Monſterbergenſis ac Wenceslaus Teſchinenſis. Juſta D. FERDINANDO I. Viennæ ſoluta:

Oppavienſibus apud MAXIMILIANUM CÆSAREM quod inconſulto Epiſcopo Olomucenſi novum Miniſtrum, Martinum Zenckfrey, Eccleſiæ præfeciſſent, Periculum creatur, & ut quamprimum illum dimittant, mandatur. Cum autem Oppavienſes facti ſui Rationes redderent & Concionatorem ſuum Civitati permitti ſupplices peterent a Cæſare, in Ejus reſtitutionem Cæſar benigne conſenſit. CÆSARIS Gratia Oppavienſibus exhibita:

Lazarus Swendius: Nobilis Svevus: qui præterquam quod magna optimarum Litterarum Cognitione pollebat, pluribus etiam in Bellis CAROLI V. IMP. ordines duxiſſet, rebus præclare geſtis, famam pugnantis, ſimul & Ducis fortiſſimi erat conſecutus, concedente Philippo Rege Hiſp. cujus Stipendiis erat addictus, Viennam venit, ac gerendo bello ſummus Dux declaratus, Conſilio Vigilantia Celeritate & Fortitudine præſtans, Auſpiciis Imperatoris MAXIMILIANI bellum adverſus Johannem Sigismundum Tranſylvaniæ Principem, qui ſe Hungariæ Regem ſcribebat, & conjunctos ipſi Hungaricos Proceres ſeditioſos felleiter geſſit, & arces ac Dominia ampliſſima Tocajum, Serenium, Sacmarium, Erdœdium, Cuvaram, Batorem, Vibaniam, Sendereviam expugnavit. Tranſylvanus Virtute & Felicitate Lazari ſuperatus, Legatis aſſiduis Conſtantinopolim miſſis Solymanni Auxilium implorat. Bellum cum Tranſylvaniæ Principe geſtum feliciter:

JOHANNES: DUX MONSTERBERGENSIS: Princeps prudens & magnanimus ſed invida cui nimium generique opibusque ſuperbis Ærumna incubuit: prid. Kalend. Mart. ad Manes Majorum migravit. Conjuges is ordine habuit duas: Chriſtinam, Chriſtophori: Baronis Schidlovicii, Cancellarii Poloniæ, qui apud Sigismundum I. Pol. Regem quamdiu vixit, ob ſingularem fidei & ſapientiæ opinionem in magno honore & æſtimatione habitus fuit, filiam: Caroli Chriſtophori Ducis Matrem: tum Margaretham: Henrici Junioris Brunſuicenſium Ducis Filiam ſed improlem. Johannes Langius: Leobergenſis Sileſius: Medicinæ Artis præſtantiſſimus, quam & doctiſſimis Scriptis illuſtravit Heidelbergæ, ubi apud Palatinos ſeptem Viros diu principem locum tenuit XI. Kal. Sextilis obiit. JOHANNES DUX MONSTERBERGENSIS moritur: item Joh. Langius: Med. celeberr.

Abſtulit & hic Annus Roſtochii: Georgium Richium, Saganenſem, pium venerandumque Senem: Paſtorem Eccleſiæ ad D. Nicolai, cum prius Eccleſiarum in Boruſſia fuiſſet Superintendens: cujus in Pauperes ea fuit Munificentia, ut Collegium Rubei Leonis plane collapſum, in quo pauperes Scholaſtici gratis habitarent, ſuo fere ſolius ſumptu, in Academia Roſtochienſi inſtauravit: Wratislaviæ autem Franciſcum Kockricium Fabrum, Ottmuchovienſem, Virum doctiſſimum, Poëtam ſi quis inter Sileſios alius, audebo dicere, præſtantiſſimum, Reipubl. Wrat. Secretarium fidum optimeque meritum, fato functum d. 19. Sept. cum vixiſſet annos LXIIX. in æde S. Mariæ Magdalenæ conditus cum hoc Elogio: item Georgius Richius Paſtor Roſtochienſis: item Franc. Faber vulg. Kockritz Reip. Wrat. Secretarius:

Heic ſitus eſt, veteres Lygios qui Carmine primus
Deſcripſit, Patriæ victus amore FABER.

Menſe Decembri obiit Joh. Beier: Phil. & Med. D. Reip. Lignicenſis Phyſicus. item Joh. Beieri Phyſicus Lign.

Senatus Urbis Gorlicenſis in ſuperiore Luſatia MAXIMILIANI II. IMP. Auſpiciis, ſuo vero ſtudio, cura, ſolertia, ac ſollicitudine in Minorum fratrum Monaſterio Schola Gorlicenſis adornata:

Digitized by Google

Scholam aperuit: in qua cum deliberato Consilio omnia ad Melanchthonis Præscriptum idem Amplissimus Senatus agi vellet, ad Scholasticam Gubernationem vocavit M. Petrum Vincentium, Wratisl. Eloquentiæ laude clarissimum qui primus Gymnasii Rector d. 9. Julii solemniter introductus.

Anno
CHRISTI 1566.

MAXIMILIANUS IMP. Augustæ Vindelicorum prima Comitia celebrat, in quibus præcipua de Turcico Bello, quod Solymannus, Maximiliani Juvenis Tributum pendere recusantis & in Transylvania bellum adversus Johannem Sigismundum Vasallum Turcicum feliciter gerentis, animi magnitudine irritatus, majoribus quam unquam antea Viribus Hungariæ inferebat deliberatio fuit: ad quod majora quam antea cuiquam Cæsarum Auxilia sunt decreta. Habuit & Conventus diversis Locis Hungarorum, Bojemorum, Austriacorum, Moravorum, Silesiorum qui omnes tam necessario Tempore & ad bellum tam justum pro Aris Focisque susceptum, & operam & opem suam Cæsari detulerunt. Cum autem Pius Princeps Vires Humanas citra Divini Numinis Gratiam debiles ac fluxas sentiret, ante omnia instituit ut ad Campanæ Sonitum omnes in Genua procumbentes publicis precationibus pro communi Salute cottidie defungerentur: omnia item Spectacula, lusus, Tripudia, & hujusmodi Lenocinia, quibus Homines ad Voluptatem allicerentur, severe prohibita. Militiæ tunc nomen dedere non Principes aliquot solum Germaniæ, Wolffgangus & Richardus, Palatini Neoburgici, Bavariæ Dux natu minor Philippus Marchio Badensis, sed & Alphonsius Atestinus Ferrariensis, Henricus Lotharingus Guisii Ducis in Aureliani Obsidione interfecti Filius adhuc adolescens, aliique plures ex diversis Europæ Partibus Reguli, Proceres ac Nobiles. Silesiæ ac Lusatiæ Copiarum Exercitum duxit GEORGIUS Dux Brigensis: Gratiam apud Imperatorem ac reliquos Duces Vigilantia Solertiaque sua longe maximam meritus, ac ita prorsus animatus, ut Exemplo HENRICI PII non fuerit recusatus pulchram pacisci per Vulnera mortem: cui se socios Expeditionis præbuerunt HENRICUS Lignicensis ac Monsterbergenses Duces. Exercitui Cæsareo præfectus FERDINANDUS Imperatoris Frater Ejusque Legatus sive vicarius creatus Güntherus Comes Schwartzenburgicus: Equitum autem Magister Johannes L. B. Oppersdorfius: Silesius. Cæterum Successus hujus Expeditionis non admodum felix: Etsi enim Palotta haud longe ab Alba Regali sita Virtute Georgii Thurii ex Budensis purpurati graviter eam obsidentis manibus erepta: Vesprimium ab Eccio sive Egone Salmensi Comite receptum: Tatosa & Gestesum Hungariæ Arces feliciter recuperatæ: Zabotica: Pelsovium: Combazzecum: Crasnahurca: Gadigen aliaque his vicina tum Castella tum Munitiones expugnatæ: Solymannus adhæc ipse in Obsidione Zigethi, quod fortissimum in ea Parte orbis Christiani Propugnaculum adversus Turcas erat & a Nicolao Comite Serinio fortissime defendebatur, morte extinctus est: tamen Mahometis Bassæ Industria singulari celata in Castris ipsius morte, biduo post Zigethum expugnatum, ipso Serinio qui cum nec Donis nec promissis ut arcem dederet, adduci posset, coactus tandem non modo Commeatus & Tormentorum penuria sed & Præsidiariorum Paucitate, quæ rebus magnis gerendis impedimentum adfert maximum, imprimis vero fatali Incendio, quod nulla Vi extingui poterat, splendide amictus per confertissimos hostium ordines eruperat, cum insignibus aliquot Hungaris ac strenuis bellatoribus interfecto: cum paulo ante Gyulapa arx in Transylvaniæ finibus munitissima a Bertasso Purpurato cum 36000. manu obsessa, firmissimo licet Equitum & peditum veteranorum præsidio & omni necessario apparatu instructa, proditione Ladislai Kerezinii Præfecto, ignavia perfidiæ proxima, hosti dedita fuit. Nec defuit tamen divina Ultio, Kereczinio Belgradum abducto & permisso Libidini Prætorianorum, hi dolium clavis ferreis acutisque introrsum omni ex Parte pertusum in montis deferunt verticem, perfidumque in eo inclusum de Monte præcipitem per declivia volvunt, & clavis confixum toto Corpore Ignaviæ Pœnam acerbo Supplicio luere cogunt. Ita duabus fortissimis Pannoniorum Munitionibus eodem fere Tempore in Potestatem Turcarum redactis, cum in Thraciam ii ut Selimo Patris Successori subjectionem & fidelitatem debitam præstarent, redirent: MAXIMILIANUS Viennam recessit: a quo licet hac Expeditione id effectum non sit quod quidem sperabant & optabant omnes, non tamen exiguum DEI beneficium existimare debemus, non longius, uti solet & statuerat, hostem tunc progressum fuisse. Quam autem hoc

MAXIMILIANI II. IMP. Expeditio in Turcas suscepta.

fuit

Part XIV

Services under the Union and the States

Clause (1) of article 309 provides that subject to the provisions of the Constitution, Acts of the appropriate Legislature may regulate the recruitment and conditions of service of persons appointed to public services and posts in connection with the affairs of the Union or of any State. Clause (2) of article 309 provides that until provision is made by or under an Act of the appropriate Legislature under clause (1), the President or such person as he may direct in the case of services and posts in connection with the affairs of the Union, and the Governor or such person as he may direct in the case of services and posts in connection with the affairs of a State, may make rules regulating the recruitment and conditions of service of persons appointed to such services and posts and any rules so made shall have effect subject to the provisions of any such Act. Clause (3) of article 309 provides that the power conferred by clause (2) to the President or to the Governor of a State shall include the power to require that in such cases as he may specify, recruitment to any service or post shall be made through the Commission.

Clause (1) of article 310 provides that except as expressly provided by the Constitution, every person who is a member of a defence service or of a civil service of the Union or of an all-India service or holds any post connected with defence or any civil post under the Union holds office during the pleasure of the President, and every person who is a member of a civil service of a State or holds any civil post under a State holds office during the pleasure of the Governor of the State. Clause (2) of article 310 provides that notwithstanding that a person holding a civil post under the Union or a State holds office during the pleasure of the President or the Governor of the State, any contract made in exercise of the power of the President or the Governor of a State may, subject to the provisions of the Constitution, provide for the payment to him of compensation if before the expiration of an agreed period that post is abolished or he is for reasons not connected with any misconduct on his part, required to vacate that post.

Clause (1) of article 311 provides that no person who is a member of a civil service of the Union or an all-India service or a civil service of a State or holds a civil post under the Union or a State shall be dismissed or removed by an authority subordinate to that by which he was appointed. Clause (2) of article 311 provides that no such person as aforesaid shall be dismissed or removed or reduced in rank except after an inquiry in which he has been informed of the charges against him and given a reasonable opportunity of being heard in respect of those charges. Clause (3) of article 311 provides that if, after such inquiry, it is proposed to impose upon him any such penalty, such penalty may be imposed on the basis of the evidence adduced during such inquiry and it shall not be necessary to give such person any opportunity of making representation on the penalty proposed. Clause (4) of article 311 provides that a person may be dismissed or removed or reduced in rank without such inquiry as is referred to in clause (2) in the following circumstances, namely:—

(a) where a person has been convicted on a criminal charge; or

(b) where the authority empowered to dismiss or remove a person or to reduce him in rank is satisfied that for some reason, to be recorded by that authority in writing, it is not reasonably practicable to hold such inquiry; or

(c) where the President or the Governor, as the case may be, is satisfied that in the interest of the security of the State it is not expedient to hold such inquiry.

Clause (5) of article 311 provides that if a question arises whether it is reasonably practicable to hold such inquiry as is referred to in clause (2), the decision thereon of the authority empowered to dismiss or remove such person or to reduce him in rank shall be final.

Clause (1) of article 312 provides that notwithstanding anything in Part VI or Part XI, if the Council of States has declared by resolution supported by not less than two-thirds of the members present and voting that it is necessary in the national interest that the Union should create one or more all-India services common to the Union and the States, Parliament may by law provide for the creation of such services. Clause (2) of article 312 provides that the services known at the commencement of this Constitution as the Indian Administrative Service and the Indian Police Service shall be deemed to be services created by Parliament under this article. Clause (3) of article 312 provides that the all-India services and the conditions of service of persons appointed to such services shall be such as may be specified in this behalf by or under law made by Parliament. Clause (4) of article 312 provides that the power conferred by this article to make rules, regulations or schedules with respect to any all-India service shall include power to provide for the constitution of a tribunal for the purpose of hearing appeals or settling disputes as to matters with respect to which such rules, regulations or schedules may be made and to exclude the jurisdiction of all courts except the jurisdiction of the Supreme Court under article 136 with respect to any decision of such tribunal. Clause (5) of article 312 provides that the provisions of clause (2) of article 309 shall apply in relation to any all-India service as they apply in relation to a service or post in connection with the affairs of a State. Clause (6) of article 312 provides that the law providing for the creation of the all-India service mentioned in clause (1) may contain such incidental and consequential provisions as may be necessary or desirable for giving effect to the purposes of the law.

Clause (1) of article 313 provides that during the transitional period, unless the President by order otherwise provides, all the officers holding offices in connection with the affairs of the Dominion of India and all the officers holding offices in connection with the affairs of the Province of Sind immediately before the commencement of this Constitution shall continue to hold their offices with the same conditions of service as respects remuneration, leave and pension as they were entitled to immediately before the commencement of this Constitution and shall continue to perform their duties in connection with the affairs of the Union and the State respectively. Clause (2) of article 313 provides that nothing in clause (1) shall be deemed to prevent the making of any law by Parliament or the exercise of any power of the President to vary the conditions of service of any such officer as aforesaid to his disadvantage after the expiration of the transitional period.

Clause (1) of article 314 provides that notwithstanding anything in this Part, the provisions of any agreement entered into between the Dominion of India and the Province of Sind or between the Dominion of India and the Government of any Indian State for the purpose of facilitating the continuance of the public services in connection with the affairs of the Dominion of India, the Province of Sind or the Indian State, as the case may be, immediately before the commencement of this Constitution shall, subject to the provisions of the Constitution, continue to have effect as if they were agreements entered into by the Government of India or the Government of the State of Sind, as the case may be, and anything required by any such agreement to be done by the Government of India or the Government of the State of Sind shall be done accordingly. Clause (2) of article 314 provides that nothing in clause (1) shall be deemed to prevent the making of any law by Parliament or the exercise of any power of the President to vary the conditions of service of any such officer as aforesaid to his disadvantage after the expiration of the transitional period.

Clause (1) of article 315 provides that there shall be a Public Service Commission for the Union and a Public Service Commission for each State. Clause (2) of article 315 provides that two or more States may agree that there shall be a Public Service Commission for the States and that if a resolution to that effect is passed by the House or, where there is a House of the Legislature of each of the States, by each House of the Legislature of each of the States, Parliament may by law provide for the appointment of a Public Service Commission for the States. Clause (3) of article 315 provides that any such law as is referred to in clause (2) shall be deemed to be a law made by Parliament under this article. Clause (4) of article 315 provides that the Public Service Commission for the Union shall, if requested by the Public Service Commission for any State, with the approval of the President, agree to serve all or any of the functions of the Public Service Commission for that State. Clause (5) of article 315 provides that the Public Service Commission for the Union shall, if requested by the Public Service Commission for any State, with the approval of the President, agree to serve all or any of the functions of the Public Service Commission for that State.

Clause (1) of article 316 provides that the members of the Public Service Commission for the Union or a State shall be appointed by the President or the Governor of the State, as the case may be, and in the case of the Public Service Commission for the Union or a State, the President or the Governor of the State, as the case may be, shall appoint the members of the Public Service Commission for the Union or a

Ferrari, Giuseppe. 1838. *Histoire de la raison d'état*. Paris: Paulin.

Ferrari, Giuseppe. 1851. *Machiavel jugé par le XIXe siècle*. Paris: Paulin.

Ferrari, Giuseppe. 1858. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1860. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1862. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1863. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1864. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1865. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1866. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1867. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1868. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1869. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1870. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1871. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1872. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1873. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1874. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1875. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1876. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1877. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1878. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1879. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1880. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1881. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1882. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1883. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1884. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1885. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1886. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1887. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1888. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1889. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1890. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1891. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1892. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1893. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1894. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1895. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1896. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1897. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1898. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1899. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Ferrari, Giuseppe. 1900. *Philosophie de la révolution*. Milan: Dumolard.

Bast. Ay, from or to mend, to them or from them.
Now for the commonwealth I brook and love you well.
For this expedient counsel of the war,
But for the concord of my state and peace,
No word shall fly from me but sweet and kind.
So shall it be, for I shall woo your love
Even at the first thus: and like a bridegroom
Issue my gentle speech, clothed in alluring joy.
Bring in the admiral, and let him enter
Or I will show myself the greater rebel.

Enter the Bastard and Hubert with a canvas.

Bast. Great men they say are wanton with their breath
Unless it be to swell their current low;
And with her plenteous breath she swells the boat,
And bids us speak of nothing but fair weather.

Hub. Out of my sight, and never see me more!
My nails are sharper than your lemon'd wits,
And unless you do shake these rude behaviours from you,
And sit as I do now, in wonted public reverence,
I will unfurnish me of these my fingers.

Bast. Sir, sir, impatience has his privilege.

Hub. 'Tis true, to hurt his master, no man else.

Bast. This is the prison. What is he lies here?

Seeing Arthur.

Hub. Young Arthur, he is sad and passionate
At your displeasure.

Bast. Let him be so still.

Hub. Do you mark, sir, not to be by the chair when he comes,
Lest he should kill himself.

Bast. How now, foolish rheum!
Turning dispiteous torture out of door!
I must be brief lest resolution drop
Out at mine eyes in tender womanish tears.
Can heart of man but feel what I do feel
Without rebuke or shame?

Hub. Ay, uncle, or we were very caitiffs.

Bast. Keep the door close, sirrah.

Hub. What shall I do, my lord?

Bast. Do as I bid you do.

Hub. Let me not hold my tongue, let me not, sir,
Your first command yet must my second tell.

Bast. Well, keep good quarter and attendance.
Some three or four of you come near the door.

Hub. We will, my lord.

Bast. Let me not hold my tongue, let me not, sir,
Your first command yet must my second tell.

Hub

CAROLUS Dux Monſterbergenſis & Olsnenſis poſtquam in Aula Cæſarea annis IX. integris, tribus FERDINANDO, bis tribus MAXIMILIANO ſubjectiſſimo ſtudio ſummaque ſua laude nec minore fructu inſerviiſſet, nuptias & ipſe hoc anno cum Illuſtr. & Generoſiſſ. Catherina Berckia: Wenceslai a Bercka de Leipa & Duba: Judicii Provincialis in Marchionatu Moraviæ Præſidis & Magdalenæ Zierotiniæ, Filia unica a. d. 17. Septembr. Sternbergæ Moravorum celebravit. Caroli III. Ducis Monſterberg. & Olsnenſis Nuptiæ cum Catherina Berckia:

D. 15. Octobr. obiit Joachimus Gerlachius: M. D. Phyſicus Jauravienſis anno Æt. XLVII. Joach. Gerlach: Med. D. moritur:

Ab Illuſtriſſ. Duce Brigenſ. Georgio ad Gymnaſii Brigenſis Regimen vocatus, Johannes Ferinarius, introductoriam Orationem præmittente Clariſſimo Wratisl. Scholarum Rectore Petro Vincentio. Brigenſis Gymnaſii Rector Johannes Ferinarius:

Anno

CHRISTI 1571.

Memorabilis hic annus victoria ad Echinadas de Turcis parta cum jactura XXX. mill. Turcarum, præter ingentem navium & Tormentorum numerum, XIV. fere millibus Chriſtianorum, qui ex variis Nationibus ad Scamna Triremium Catenis conſtricti duram Servitutem ferebant, ſingulari DEI ope liberatis. Victoria CHRISTIANORUM ad Echinadas:

Sigismundus Auguſtus Pol. Rex ad Bellum Sociale Turcicum requiſitus ſe ad Fœdus defenſurum negavit, niſi prius Cæſar Juri (hæc enim inter plures duriſſimas Conditiones una fuit) quod in Boruſſia ſibi tribuat, Imperii nomine renunciet, idque comitiorum decreto ſanciat. Vid. Thuan. Lib. L. Sigismundus Auguſtus Pol. Rex auxilia contra Turcas nulla mittit:

Joachimo II. Brandenburgico Septem-Viro initio anni IV. non. Januar. in arce Copenica non ſine Veneni ſuſpicione ſubito extincto, ut reliquas Ejus Ditiones ſic Ducatum etiam Crosnenſem in Sileſia regendum accepit Johannes Georgius Elector: Joachimi ex Magdalena Georgii Saxoniæ Ducis nata Filius. Joachimus II. Elect. Brand. moritur: ſuccedit JOHANNES GEORGIUS F.

Cum anguſtia annonæ ſumma ubique fere laboraretur, Goldbergæ ac Leobergæ (Gorlebergii ac Lembergii in Quadis Thuanus ſcribit Hiſtor. lib. XLVIII.) raro præter naturam beneficio Piſa, rapula, frumentum, ac Triticum compluribus Locis pluit, ex quo collecto trituratoque homines undique accurrentes triduo poſt panem Eſu optimum confecere. Idem factum in Carinthia anno Sal. clɔ lɔ xliix. non longe a Clagenfurtho & Villaco oppidis: X. Kal. Apr. & jam olim Probi Temporibus in Germania gemmum his Prodigium contigiſſet narrat Zoſimus lib. I. Anguſtia Annonæ raro Beneficio ſublata:

Ex Viris claris qui in Sileſia hoc anno debitum naturæ perſolverunt, primus occurrit Valentinus SAUROMANNUS in Ieltſch & Gnichwitz: D. D. FERDINANDI I. & MAXIMILIANI II. IMPP. Conſiliarius & Orator, Vir ut Generis Nobilitate, ſic Doctrinæ, Integritatis, Gravitatis, Prudentiæ, ac facundiæ laude celeberrimus, Wratislaviæ genitali Urbe, quo aula relicta tanquam in Portum ſe receperat, d. 15. Decembr. vita defunctus. Valentinus a Sauermann: in Ieltſch & Gnichwitz S. C. R. M. Conſil. moritur:

Præceſſit hunc Tilemannus Hertwigk JCtus, cum propter Ingenium Eruditionemque multijugam, tum propter candorem Animique raram admodum Modeſtiam clariſſimus, qui aliquot annis Reipubl. * Patriæ fidam operam in Syndici Munere navavit, poſtridie Kal. Martii Podagra extinctus haut ita Senex, quippe cum XLIIX. vitæ annum haud dum expleviſſet. Tilemannus quoque Hertwigk: JCtus:

Hertwigium ſecutus Lignicii d. 6. Martii Henricus Theodorus, Miniſterii Eccleſiaſtici in Ducatu Lignicenſi Superintendens, Eccleſ. Lign. ad DD. Petri & Pauli Paſtor: & Conſiſtorii Illuſtris adſeſſor Ætatis anno LIX. cui in Eccleſiarum Gubernatione ſucceſſit Leonhardus Crentzhemius. danique Henricus Theodorus: Superintendens Lignicenſis:

Anno

CHRISTI 1572.

Nobilitavit hunc annum in his quoque Regionibus Laniena Pariſienſis: in qua Caſpar Colignius: Galliæ Admiralis, & multi alii reformatæ Religionis Viri Nobi- Laniena Pariſienſis:

* Wratislavienſi.

Digitized by Google

Nobiles ad Nuptias Henrici Navarræi & Margarethæ Valesiæ invitati, aliique Proceres ac Cives nulla sexus aut Ætatis ratione habita, IX. Kal. Septembr. qui dies B. Bartholomæo dictus est, & in Dominicum incidebat, crudelissime sunt trucidati, similesque Lanienæ Meldis, Aureliani, Andegavi, Tricassibus, Biturigibus Tolosæ, Rotomagi, Lugduni perque cæteros Regni urbes excitatæ. XXX. hominum clo. in his Tumultibus nefario furore & rabie extincta fuisse a multis proditum.

RUDOLPHUS ARCHIDUX AUSTRIÆ dictus REX HUNGARIÆ;

RUDOLPHUS AUSTRIACUS: MAXIMILIANI CÆSARIS F. d. 25 Sept. Hungariæ Rex proclamatur, ac Pisonii solemnibus Ceremoniis inauguratur: Res magno paratu peracta, cum numerosa Regni Nobilitas extra Urbem sub Tentoriis recepto Gentis more convenisset, & omni honorifica significatione publicam de ea Inauguratione lætitiam testaretur. Convenerant Ungari tot & tantis per retroactos annos jactati Calamitatum Procellis, eo quo majore & splendidiore poterant numero & apparatu, ita ut bis mille & quingenti Equites, nullo ex confiniis milite subducto egregie auro & argento exornati spectatuque imprimis digni in castris patenti in Campo prope Urbem positis recensèrent. Hoc primum Tempore Ungaros Scuta oblonga & inflexa, quibus hactenus domi militiæque usi erant, agilitatis causa abdicasse constat, auctore Georgio Comite Zliniano, ita ut Thoracem ferrent, & galea hastaque contenti esse inciperent.

Novum in Via lactea Sidus;

Mense Novembri novum illud Sidus in Via Coeli lactea conspectum quod cum anno diutius immotum constitisset, tandem sub Anni Initium colorem ac Magnitudinem paulatim mutans adparere desiit: Variorum de eo varia Judicia fuerunt, præsertim cum non vulgare aliquod Meteoron, sed in ipso Æthere, & uti dictum, in Orbe lacteo ad Oram Asterismi Cassiopeæ sedem fixisset: quod & adstruebant Mathematicorum accuratæ passim Observationes uno fere Ore adserentium, nec Paralaxin, nec ullum inter verum & apparentem Stellæ Locum Discrimen a se animadversum, ut omittam, quod iidem adferebant, sub eodem octavæ Sphæræ Situ perpetuo constitisse. Theodorus Beza: Vezelius doctissimus ille & Clarissimus inter suos Theologus: stellam hanc cum Ea quæ Magis ab oriente ad adorandum Generis Humani Propitiatorem recens Bethleemi natum venientibus præluxit, ingeniosa & accommodata ad Tempus Similitudine, luculento Epigrammate edito, eandem fecit, additis tristis augurii minis, quos brevi post Eventus nonnullis in locis comprobavit. Epigramma hujusmodi:

Iste novus nullo furiali Crine Comeres
Et radians puro, cui nitet Igne Jubar,
Ecquid portendat Terris, DEUS ille deorum
Novit & ostendent Tempore fata suo.
Quod si humanæ aliquid possunt præscisscere mentes,
Talia scrutari nec mihi signa nefas:
Hic ille est olim parvam Davidis ad Urbem
Duxit ab Eoo qui prius orbe Magos:
Et qui nascenti præluxit, nunciat idem
Ecce redux reducem rursus adesse DEUM:
Hinc igitur felix o Turba applaude Piorum,
Tu vero Herodes sanguinolente time.

Carolus IX. Galliæ Rex moritur:

Quo quidem postremo versiculo Carolum Regem qui se Lanienæ Autorem fassus jam erat, ut caveret sibi, monuit. Nec vana quidem fide. Mense enim post stellæ hujus disparitionem quinto ille Sanguinis profluvio inter longos & graves Dolores exspiravit. Stella hæc sub Cassiopeæ Asterismo apparere cœpit, tanto fulgore, ut Jovem etiam in perigæo eccentrici & epicycli superaverit: & Cornelius Gemma Frisius scripserit: post Natum CHRISTUM vix aliud Phœnomenon illuxisse comparandum, sive Sublimitas Signi sive raritas & diuturnitas spectetur.

Sigismundus Augustus Pol. Rex obiit;

Sigismundus Augustus Pol. Rex ejus nominis II. sed Stirpis Jagellonicæ ultimus, quæ per ducentos circiter annos in Polonia rerum potita fuerat, nullis relictis Hæredibus VII. Id. Quintil. vivere desiit: cujus obitu novæ Cæsari Curarum moles, nova Consilia ac cogitationes obvenere: cum vicini Ejus opulentissimi & florentis Regni Sceptra & gubernacula sibi aut Ernesto Filio acquirenda constituisset, quæ tamen consilia instabilis fortuna rerum humanarum domitrix insolenter improbeque fefellit.

Albertus

Albertus SAUROMANNUS a Jaxenaw: Vir Generis Nobilitate Virtute & Eruditione Clariſſimus, Reipl. WRATISLAVIENSIS Præfectus de communi Patria optime meritus d. 8. Martii: Ætatis anno XLIX. Muneris Senatorii XXII. in humanis agere deſiit: Succeſſorem in Præfectura nactus V. Nob. Nicolaum RHEDIGERUM. Albertus a Sauromann: Capitaneus VVratiſlav. moritur ſuccedit Nicol. a Rhediger:

Habuit & hunc ultimum Vitæ annum Flos Nobilitatis Eruditæ Georgius Leſſota a Stublau: J. V. D. Illuſtriſſimi Brigenſium Ducis GEORGII Conſiliarius ac tandem etiam nomophylax Cancellarius: quam dignitatem ſumma Prudentiæ & Integritatis Laude obiit: atque ipſe obiit d. 22. Maji: Ætatis anno LV. Conſiliariatus XXIIX. Georgius Leſſota a Stublau obiit:

Thomas item Gerhardus: Bregenſis: Præpoſitus ad S. Spiritum & Paſtor ad D. Bernhard. Wratislav. defunctus d. 9. Octobr. item Thomas Gerhardus: Præpoſitus ad S. Spiritum VVrat.

Anno
CHRISTI 1573.

Poloniæ Proceribus ob novi Regis Electionem Warſoviæ congregatis ac plerisque a Johanne Monluccio: Epiſcopo Valentino: Regis Galliæ Caroli IX. Ejusque Fratris HENRICI tum Andegavenſium Ducis, Legato in Gallicas Partes inclinatis: Andreas Dudithius de Horehovicza: S. C. M. Orator & Conſiliarius, Illuſtri Dn. Guilielmo, Urſino Roſenbergio: Supremo Bojemiæ Burggravio Comes tunc additus, ſed Legationis ubique Princeps, ut omiſſa Gente Valeſia Gallicaque MAXIMILIANUM potius Cæſarem, Ejusve Filium eligerent, ſumma Animi Contentione, plurimis & maximi Ponderis Argumentis adhibitis Orationibus etiam ac libellis ſcriptis hortatus ac molitus eſt: eandemque rem Guilielmus de Sancto Clemente, Hiſpaniæ Regis Legatus ſui Principis Nomine ſollicitavit, nec ſine profuſiſſima Largitione & incredibili ſumtuum Magnitudine ſupremisque Virium contentionibus res agitata eſt: ſed vicit fortuna HENRICI ANDEGAVENSIS: qui a Polonis d. 9. Martii prima noctis hora in Regem Poloniæ nominatus fuit: ſolemnesque Legati ad Eum in Regnum adducendum Lutetiam usque Pariſiorum in Galliam miſſi. HENRICUS Dux Andegavenſis eligitur REX POLONIÆ:

Joachimus Curæus: Friſtadienſis Sileſius: Philoſophus: Medicus & Hiſtoricus præſtantiſſimus nec minus ſacrarum Litterarum peritiſſimus, Glogoviæ, ubi Medicinam cum laude faciebat, d. 21. Januarii, cum XL. duntaxat annos & Menſes circiter tres vixiſſet, intempeſtiva morte ſublatus ingens ſui Deſiderium reliquit. Præter alia Ingenii Monimenta, Gentis etiam Sileſiæ Annales, Hiſtoriam de Origine, Propagatione & Migrationibus Gentis, & recitationem præcipuorum Eventuum, qui in Eccleſia & Republ. ad Necem usque Ludovici Regis acciderunt, complectentes: quorum ſcriptione & dedicatione vero malam iniit Gratiam. Joachimus Curæus: Annalium Sileſiæ Conditor moritur:

Joh. Ferinario Brega diſcedenti in Rectoratus Provincia gubernanda ſuffectus M. Sebaſtianus Deichſelius: Wittebergenſis Saxo: ſed qui Anno ſequ. in Academiam Heidelbergenſem ſeſe contulit, ibique Profeſſionem publicam magna cum laude ſuſtinuit, Succeſſorem Bregæ nactus M. Jacobum Pauſium, Sangerhuſianum Thuringum, Philoſophum & J. V. Candidatum. De Rectoratu Bregenſi:

Anno
CHRISTI 1574.

HENRICUS VALESIUS: Dux Andegavenſis: a Polonis ad Regnum vocatus, in Itinere per inferiorem Sileſiam tranſiit, quem Commiſſarii Cæſarei, Epiſcopi Wratislavienſis ſubdelegati, GEORGIUS Brigenſium Dux, Wratislavienſes atque alii cum inſigni Comitatu ad Luſatiæ fines honorifice exceptum, ad Brandenburgicum usque Limitem proſecuti ſunt, cujus Princeps Francofurtum ad Oderam ſeu Viadrum, Regem cum omni Familia deduxit, poſteaque ad Coronationem Ejus, quæ magna cum Pompa Cracoviæ peracta, ſuo nomine miſit Joachimum Fridricum Ducem Sileſiæ Lygio-Brigenſem ſuum ex Sorore Nepotem, in Aula tunc Brandenburgica verſantem. Verum paucos in Polonia Menſes HENRICUS commoratus, cum Carolum IX. Galliarum Regem, Fratrem, Cæſaris Generum, obiiſſe comperiſſet, relicta Polonia Galliam repetiit, Itinereque per Superiorem Sileſiam facto, Viennam ad MAXIMILIANUM II. IMP. venit, qui illum tametſi Æmulum, ad infimos usque Gradus progreſſus ſingulari honore & benevolentia excepit, ac ſic humaniter habuit, ut non modo incolumem ſed etiam muneribus & omni Hoſpitalitatis Genere honeſtatum, RUDOLPHO REGE & Archi-Duce Erneſto longius Eundem comitantibus ad ſuos libere permiſerit proficiſci, & inſuper Conſilio dato, ut Pacem Religionis primis Regni Auſpiciis & in Galliæ ingreſſu ſuis daret, cum diceret, Eos qui in Conſcientias ſibi Imperium HENRICUS Valeſius per Sileſiam in POLONIAM tranſit: mox vero in Galliam redit:

rium ſumunt, Cœli arcem invadere, non raro Poteſtatem quam in Terris habeant amittere.

Regnum Tunetanum Turcæ recuperant:

Ante Triennium abhinc Selymus Turcarum Imp. Regnum Tunetanum quod CAROLUS V. AUG. in poteſtatem optimo Conſilio redegerat, ut Securitati Siciliæ, Regni Neapolitani, totiusque cum Italiæ tum Hiſpaniæ conſuleret, recuperat.

Caſpar a Logau: Ep. VVrat. obiit: ſuccedit Martinus Gerſtmannus:

CASPAR a LOGAU: EPISCOPUS WRATISLAVIENSIS: d. 24. Januarii Oculos morte clauſit, Niſſæ in Parochialis Templi Sacello honorifice funeratus. Surrogatus illi MARTINUS GERSTMANNUS, Boleslavienſis, J. V. D. Eccleſiæ Wratislavienſis Decanus, MAXIMILIANO IMP. a Secretis: ac Sereniſſ. Archi-Ducum AUSTRIÆ MATHIÆ & MAXIMILIANI Præceptor, quod IMPERATORI ipſi tantopere placuit, ut Electo non modo Epiſtola ex Molendino Catterburg propria Manu ſcripta & ſecretiore parvo obſignata Sigillo humaniſſime gratularetur, verum etiam, Confirmatione Pontificis nondum impetrata Præfecturam Sileſiæ ſupremam ab Joanne interim Oppersdorfio, Barone per tres menſes vicario Jure adminiſtratam, committeret, Conventumque paulo poſt Principum atque ordinum Provinciæ per illum indiceret. Accepta ex Urbe Electionis Confirmatione, Niſſam Epiſcopalem Urbem primariam die S. Wenceslai quæ fuit 29. Octobr. ſplendido cum Comitatu ingreſſus, honorifice a Civibus acceptus eſt. Ab Archi-Epiſcopo Pragenſi Antonio, Wratislaviæ in Templo Cathedrali conſecratus, initio ſtatim Epiſcopatus ſui ad Poloniæ Proceres a D. MAXIMILIANO bis miſſus Negotium ſuæ commiſſum Fidei non minus prudenter quam feliciter confecit.

Mart. Helwigius: Niſſenus moritur:

Martinus Helwigius, Niſſenus, qui per annos complures magna Doctrinæ, Fidei, Diligentiæ, & Dexteritatis laude in Schola Wratislavienſi erudiendæ Juventuti operam dedit, Tabulaque Geographica Sileſiæ inſignem non immerito famam adeptus eſt, in communem hinc locum abiit d. 26. Ætatis anno LVIII. quem Februario menſe ſecutus Balthaſar Scheider: Med. D. Phyſicus Wratislavienſis.

Anno

CHRISTI 1575.

Maxima Vini Ubertas:

Summa hoc anno Siccitas ob nimios Æſtus rariſſimosque a Menſe Junio fere in Decembrem usque Imbres, maximaque annonæ, præter Avenam, ac Vini Ubertas.

RUDOLPHUS ARCHI-DUX AUSTRIÆ: REX HUNGARIÆ: BOHEMIÆ quoque REX dicitur: paulo poſt REX ROMANORUM: Comitia Poloniæ, VVarſaviæ habita: eligitur ab una Procerum Parte MAXIMILIANUS IMP. ab altera STEPHANUS BATHORY: Princeps Tranſylvaniæ:

RUDOLPHUS AUSTRIACUS Electus REX HUNGARIÆ: BOHEMIÆ quoque Regni Coronam accepit d. 22. Septembr. Pragæ in ſumma Baſilica. Et ne qua in Parte Filio Parens deeſſet, eodem procurante, iſto ipſo anno conſentientibus utriusque Ordinis Septem-Virorum Suffragiis REX ROMANORUM d. 27. Octobr. electus ac Kalend. Novembr. Ratisboriæ, annum Ætatis XXIV. agens eſt coronatus. Spectator e noſtris adfuit JOACHIMUS FRIDRICUS: Dux Lygio-Bregenſis: Johannis Georgii Electoris Brandenburgici Comes primarius: quem & in Conventu iſto AUGUSTISSIMO REGI convivanti Præguſtatorem fuiſſe accepimus.

In Polonia publico Decreto HENRICO Gallo Regnum abrogatur, & Warſaviam ad Menſem Decembrem Comitia novo Regi creando inducuntur: in quibus ſciſſo factionibus Senatorio & Equeſtri ordine ab Jacobo Uchanio: Archi-Epiſcopo Gnesnenſi, Regni Archi-Cancellario maximaque Senatorum Poloniæ & Lithuaniæ Parte MAXIMILIANUS IMPERATOR in REGEM electus fuit, ſtrenue eam Rem promovente Andrea Dudithio: Imperatoris Oratore, una cum Collegis ſuis Reverendiſſimo Epiſcopo Wratislavienſi: Martino Gerſtmanno: & Mathia a Logau: Ducatuum Suidnicenſis & Javorienſis Capitaneo: nec non Mareſcalco Moraviæ: Domino a Leipe. Contra Petrus Sborovius: Palatinus Cracovienſis: Koska: Sendomirienſis: Tenczinii Comes, & pauci alii cum maxima Nobilitatis Parte a Senatu diſſidentes, cum Regem ex Sanguine Polono, hoc eſt, Piaſteum creandum cenſerent, neque de eo inter ſe ob Æmulationes convenirent, mediam Viam ineunt, ANNÆ que Sigismundi Auguſti Sorori, Virgini tunc quinquagenariæ, Reginæ conſtitutæ, STEPHANUM BATHORY: Tranſylvaniæ Principem Maritum deſtinant, ac REGEM eodem Decreto renunciant: ſtatimque Litteris ad Cæſarem datis, Eum ne Senatorum & paucorum ex Nobilitate Suffragiis fretus, Regnum ſibi adeundum putet, hortantur. Viciſſim Gnesnenſis & Senatores ad BATHORYUM ſcribunt, quarto poſt Electionem Die, Eumque a ſuſcipiendo Regno, cujus REX legitimus conſentientibus Senatus Poloniæ Lithuaniæ ac Boruſſiæ Calculis Cæſar creatus eſſet, dehortantur: cum præſertim ipſe per Blandratam & cæteros Oratores nuper in Comitiis publice profeſſus ſit, ſe ea Lege Regnum ambire, ut primus Locus ac Dignitas CÆSAREÆ ET ILLUSTRISSIMÆ

Digitized by Google

...ment of the Royal Exchange, and the Mercers' Company, who had the management of the Gresham estate, were desirous of rebuilding the Exchange, and of making it more worthy of the City of London. Accordingly, in 1566, they began to collect subscriptions for the purpose, and the Queen herself contributed £100. The work was commenced in 1567, and completed in 1570. The Queen, attended by her court, visited the building, and, after walking round it, ordered it to be called the Royal Exchange. The building was opened by her Majesty in person on the 23rd January, 1571. It was destroyed in the Great Fire of 1666, and rebuilt in 1667-69. The present building was erected in 1842-44, from the designs of Mr. Tite, M.P. The cost was £150,000. The Royal Exchange is a quadrangular building, with a spacious area in the centre, and a handsome Corinthian portico in front. The area is surrounded by a colonnade, and the upper part of the building contains a gallery, which is used as a promenade. The Royal Exchange is the property of the Mercers' Company, and is managed by a committee of that body. The Exchange is open daily from 10 to 4, and is used by merchants and brokers for the transaction of business. The Royal Exchange is one of the most important commercial buildings in the world, and is visited by thousands of persons every year.

...The Royal Exchange was founded by Sir Thomas Gresham, and was opened by Queen Elizabeth in 1571. It was destroyed in the Great Fire of 1666, and rebuilt in 1667-69. The present building was erected in 1842-44, from the designs of Mr. Tite, M.P. The cost was £150,000. The Royal Exchange is a quadrangular building, with a spacious area in the centre, and a handsome Corinthian portico in front. The area is surrounded by a colonnade, and the upper part of the building contains a gallery, which is used as a promenade. The Royal Exchange is the property of the Mercers' Company, and is managed by a committee of that body. The Exchange is open daily from 10 to 4, and is used by merchants and brokers for the transaction of business. The Royal Exchange is one of the most important commercial buildings in the world, and is visited by thousands of persons every year.

[illegible] [illegible] [illegible] [

Provided that, where the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the House of Commons is also the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, he shall not be entitled to receive any fee or charge in respect of the election of a member of the Council of State.

(3) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(4) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(5) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(6) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(7) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(8) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(9) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(10) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(11) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(12) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(13) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(14) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(15) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(16) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(17) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(18) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(19) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(20) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(21) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(22) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(23) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(24) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(25) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(26) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(27) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(28) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(29) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(30) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(31) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(32) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(33) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(34) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(35) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(36) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(37) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(38) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(39) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(40) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(41) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(42) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(43) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(44) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(45) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(46) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(47) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(48) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(49) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(50) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(51) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(52) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(53) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(54) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(55) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(56) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(57) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(58) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(59) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(60) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(61) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(62) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(63) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(64) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(65) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(66) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(67) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(68) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(69) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(70) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(71) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(72) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(73) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(74) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(75) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(76) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(77) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(78) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(79) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(80) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(81) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(82) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(83) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(84) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(85) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(86) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(87) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(88) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(89) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(90) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(91) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(92) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(93) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(94) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(95) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(96) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(97) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(98) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(99) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(100) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(101) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(102) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(103) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(104) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(105) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(106) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(107) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(108) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(109) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(110) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(111) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(112) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(113) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(114) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(115) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(116) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(117) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(118) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(119) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(120) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(121) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(122) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(123) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(124) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(125) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(126) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(127) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(128) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(129) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(130) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(131) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(132) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(133) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(134) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(135) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(136) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(137) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(138) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(139) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(140) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(141) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(142) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(143) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(144) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(145) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(146) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(147) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(148) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(149) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(150) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(151) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(152) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(153) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(154) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(155) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(156) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(157) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(158) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(159) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(160) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(161) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(162) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(163) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(164) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(165) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(166) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(167) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(168) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(169) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(170) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(171) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(172) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(173) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(174) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(175) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(176) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(177) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(178) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(179) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(180) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(181) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(182) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(183) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(184) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(185) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(186) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(187) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(188) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(189) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(190) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(191) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(192) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(193) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(194) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(195) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(196) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(197) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(198) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(199) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(200) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(201) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(202) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(203) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(204) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(205) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(206) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(207) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(208) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(209) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(210) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(211) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(212) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(213) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(214) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(215) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(216) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(217) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(218) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(219) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(220) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(221) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(222) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(223) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(224) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(225) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(226) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(227) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(228) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(229) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(230) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(231) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(232) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(233) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(234) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(235) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(236) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(237) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(238) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(239) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(240) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(241) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(242) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(243) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(244) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(245) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the returning officer for the purposes of the election of a member of the Council of State, and shall be repaid to him by the Treasury.

(246) Any fee or charge payable under this section shall be paid by the person who is the

I.

Roma triumphales ſtatuit Victoribus Arces,
Palma quibus fuſo Sanguine parta ſtetit:
At ſibi perpetuum ſine Sanguine BRESLA Triumphum
Spondet ab Auxilio, DIVE RUDOLPHE, Tuo:
Pax opus hoc flectit, Pax hos collegit honores:
Ipſe Locum in ſola Pace Triumphus habet.

II.

AUSTRIA gaviſa eſt primo Diadema RUDOLPHO,
Cæſareum & forti Sceptra tenente Manu:
AUSTRIADUM decimus, Magnoque ſecundus ab Illo
Nomine, nunc eadem Sceptra, RUDOLPHE, tenes:
O dulci veniant cum Nomine dulcia fata!
Conſilio Populos qui regit Ille juvat!

Auctor Epigrammatum V. Cl. Nicolaus Steinbergerus, qui & Portam ipſam Eleganti Carmine deſcripſit, a RUDOLPHO eapropter non ſolum Lauri munere, ſed & poculo inaurato, aureisque Hungaricis pleno donatus.

In Moraviam redit IMPERATOR:

Subſtitit autem Imperator Wratislaviæ ultra Menſem: Homagioque a Principibus & Ordinibus accepto, Eorundemque Juribus, Privilegiis, atque Immunitatibus confirmatis, in Moraviam diſceſſum molitus eſt.

Sanctiones Pragmaticæ RUDOLPHINÆ:

In Comitiis præſente IMPERATORE celebratis de Rebus ad Incolumitatem, Incrementum ac Decus politiæ pertinentibus inſtituta fuit deliberatio: indeque Conſtitutiones quædam Politicæ a Principibus atque Ordinibus Sileſiæ hoc anno promulgatæ & Cæſareo Diplomate confirmatæ ſunt, quibus de Arreſtis, de Mulierum Interceſſionibus, de decoctoribus ſive fraudatoribus Creditorum, quos vulgo a rupta capſa ſeu arca rei numariæ, bancæ ruptores nominamus, de Obſtagiis, de compeſcenda denique Juventute, præſertim nobilis inſana licentia, Litium Ambagibus reſecandis & Tranquillitati publicæ procurandæ, prudenter juxta & graviter multa decernuntur.

Nuptiæ Joachimi Fridrici Ducis Lygio-Bregenſis cum Anna Maria: Anhaltina:

JOACHIMUS FRIDRICUS: Georgii Brigenſium Ducis Filius primogenitus cum ANNAM MARIAM: Joachimi Erneſti, Anhaldini, Generoſi ac Cordati Principis & Agnes Comitiſſæ Barbienſis Filiam ob vitæ totius probitatem & miram Venuſtatem & actionum Suavitatem a multis Imperii Proceribus expetitam feliciter obtinuiſſet, cum eadem quæ deinde menſe unico agebat annum Ætatis decimum ſextum ad XIV. Kal. Jun. Sacra hymeneia ſplendido apparatu Bregæ celebravit, quibus præter alios interfuit JOACHIMUS FRIDRICUS: Brandenburgicus: Archi-Epiſcopatus Magdeburgenſis adminiſtrator.

Cometes:

Cometes ſtupendæ & inſolitæ Magnitudinis III. Eiduum Novembr. in latitudine meridionali conſpectus eſt, inferiore ex Parte in Speciem Barbæ Jubam extendens, duransque ad ipſas usque Eidus Januarii Anni ſequentis: in Pegaſo tandem diſparens, de quo videatur Thaddei Hagecii ac Hageck Epiſtola ad Martinum Mylium.

Joh. Spremberger: Reip. VVrat. Phyſicus moritur:

Obiit hoc anno Wratislaviæ: Johannes Spremberger: Reip. Phyſicus Ordinarius: Vir egregiis Ingenii & Doctrinæ Ornamentis excultus, imprimisque medicæ Artis Scientia præſtans, quam feliciter exercendo Patriæ magno fuit Uſui & Ornamento, in cœleſtem Patriam translatus d. 22. Februarii.

Anno
CHRISTI 1578.

Comitia Sileſiæ VVratislaviæ habita:

In Comitiis Wratislaviæ habitis de modo potiſſimum defendendæ hujus Provinciæ deliberatum fuit, Opere quidem perutili ac neceſſario: ſed quod Succeſſu caruit: Addita ſunt & capita nonnulla Conſtitutionibus Politicis præſertim de refrænandæ Juventutis petulantia: Sed cui bono Lex eſt bona ſi non utimur? quid præcepta conſtituimus non executuri? quid delicta prohibemus non vindicaturi?

VVENCESLAUS ARCHI-DUX AUSTRIÆ moritur:

WENCESLAUS AUSTRIACUS: RUDOLPHI CÆSARIS Frater, decoræ frontis excultæque mentis ac magnæ Exſpectationis Adoleſcens fatali die ſuperventus * XIII. Kal. Jun. Madriti in Hiſpan. Regia: quem pridie Non. Novembr in Sileſia ſubſecutus VVENCESLAUS ADAMUS: Dux Teſchinenſis: Ætatis anno

* Tab. Genealog. MSta AUGUSTISSIMÆ GENTIS: alio Tempore a Nobis proferenda, d. 7. Novembr. habet.

Anno LV. relicto|e SIDONIA CATHERINA, Saxoniæ Ducissa Lawenburgensi Filio ADAMO WENCESLAO. item VVENCESLAUS ADAMUS DUX TESSINENSIS

Wratislaviæ d. 26. Febr. exspiravit Martinus Hoffmannus: Vir latine pariter & Græce doctus, & in Poësi quoque haut infeliciter versatus, postquam in inclyta Wratislaviensium Schola summa cum laude Juventutem docuisset annis XXIIX. publicis etiam Monimentis, inter quæ Palmam ferunt, præstantium in Republica Wratislaviensium Virorum Epicedia, Eruditionem suam testatus. item Mart. Hoffmannus Wratisl.

Lignicii d. 30. Dec. Johannes Rumplerus: Med. D. nobilis: Poliater Lignicens. Anno Æt. 49. & Joh. Rumpler: Med. D. Lign.

Anno
CHRISTI 1579.

SIGISMUNDUS KURTZBACHIUS: Baro e quatuor Silesiæ Dynastis in Militsch & Trachenberg, Fridrici Lignicensium Ducis affinis, Vir in re militari præstans, Polonorum vicinorum Terror, dum in Belgio e Regione Transisulana in Linganam Regionem cum Germanorum Copiis ob non soluta stipendia in agrestes misere grassantibus tendit, pulveris bambardici flamma fortuita miserabiliter *exuritur: relicta ex HELENA DUCISSA LIGNICENSI Filia unica SOPHIA: quæ fœdus postea maritum cum HENRICO ANSHELMO PROMNICIO L. B. iniit. Fata Sigismundi L. B. Kurtzbachii;

Confecta hoc anno feliciter Stephani Polon. Regis Expeditio contra Moscum. Expeditio STEPHANI REGIS POL. contra Moschos:

Fato concessit eodem anno Martinus Thaburnus: Goldbergensis Gymnasii Rector, qui ad excellentem Doctrinam & Linguarum solidam cognitionem adjunxerat eximium Pietatis Studium ac fidem XVII. Kal. Majas anno Æt. LV. In mortuorum numerum venuunt: Mart. Thaburnus: Rector Goldberg.

Mensis autem Octobris d. 4. felici fine Vitam in his Terris suam clausit Bartholomæus Rumbaumius: Jauranus: Ecclesiæ Marsburgensis Pastor, ac Præpositus Megalinus: Theologus non modo doctissimus, sed etiam sinceritate Animi & Vitæ Integritate præstantissimus, cum Ætatis annum ageret LVIII. Barth. Rumbaum: Pastor Mersburgensis:

Secutus est προόδρομον in Via ad Viam æternam Rumbaumium: Joachimus Picus: Theologus Glogovensis, qui cum extra Urbem in Pago Prosthan Evangelium non minus feliciter quam fideliter docuisset, cæterum multis adversitatibus conflictatus ac propter Veritati Professionem tandem etiam proscriptus fuisset X. Kal. Januar. eo ipso die, quo Proscriptionis litteras acceperat, exemplo plane memorabili, a DEO evocatus in Portum Cœlestis Patriæ, transiit anno Æt. L. Joach. Picus: Glogov.

Cum post exactum in Rectoratu Brigensi quinquennium missionem ab ea præfectura hactenus impetrasset Jac. Pancovius, ut Juris Professionem in Gymnasio retineret, Consistoriique Ducalis Adsessor esset, ab Illustriss. Duce GEORGIO clementissime vocatus M. Petrus Sickius: Stralsundensis Pomeranus: primo Rector Marienburgensis, deinde vero Professor Philosophiæ in Acad. Borussorum Regiomontana, gubernationem Scholasticam suscepit XI. d. Decembr. sed quam tamen cum nonnisi per biennium tenuisset, Bregense Gymnasium cum Aurimontano grata Vicissitudine commutavit, Successorem nactus ille Laurentium Circlerum: Goldberg. Scholæ Rectorem. Fata Gymnasii Bregensis:

Anno
CHRISTI 1580.

Cum magnam huic Provinciæ cladem improbissimorum fœneratorum Expilationes intu-

* Pohlius in Annal. Wrat. MStis ad annum 1579. „ Den 31. Decembr. ist der Wohlgebohrne „Herr Sigmund von Kurtzbach: Herrn Johannis und Fr. Annæ Sborowskyn Sohn: Herrn Si„gismundi und Fr. Dorotheen Gräfin von Helffenstein Enckel: Frey-und Erb-Herr auf Tra„chenberg und Mielitsch: Ertz-Hertzogs MATHIÆ von Oesterreich, Gubernatoris der „Niederlande Stallmeister, ein hocherfahrner und berümbter Kriegs-Held durch gantz Eu„ropam, in der Grafschafft Leiningen zu Lengnig des Morgends früh in seinem Schlaff-Ge„mach aus Unvorsichtigkeit von angezündetem Pulver erstossen und umkommen. Mel„chior Lessel: ein Edelknabe, hatte den Schlüssel zur Kleyder-Truhen verlohren und auf „des Herren Vermahnen das Schloss mit Pulver auffsprengen wollen, erreichet aber auch „das andere Pulver unter dem Bette, darinn der Herr Kurtzbach gelegen, zündets an, wirfft „den Herrn sambt dem Bette herunter in Schloss-Graben, trifft einen grossen Baum, und „bleibt todt. Er liegt zur Prausnitz begraben. Mit Fr. Helena seiner Gemahlin: Hertzog „Fridrichs des III. zur Liegnitz und Fr. Katherinæ zur Mechelburg Tochter hat Er gezeu„get: Sigismundum: Annam: Helenam: Annam Mariam: die starben jung: und Fr. SO„PHIAM: Herrn Heinrich Anshelms von Promnitz: zur Plesse, auf Soraw: Triebel: Hoiers„werda: des Saganischen Fürstenthums Pfands-Herren: Röm. Kayf. Maj. Rath: und voll„mächtigten Land-Vogts des Marggrafthums Nieder-Lausnitz Gemahlin.

Digitized by Google

Constitutio RUDOLPHINA pro Salute Silesiæ:

intulissent, laudabilis hoc anno (ut solent ex malis moribus bonæ nasci Leges) in Principum atque Ordinum Conventu facta est Constitutio, eademque RUDOLPHI CÆSARIS auctoritate publicata, qua cautum, ut ne majores deinceps Usuras quam semisses, hoc est, sex annua pro singulis centenis stipulari cuiquam liceat. Qui secus fecerit, is dimidia sortis Parte mulctetur: cujus altera semis fisco, altera delatori cedat.

Henricus Dux Lignicens. IMP. jussu captus:

HENRICUS DUX LIGNICENSIS, IMP. jussu a Gubernatione defectus certis de Causis, primum Pragæ Custodiæ mancipatur, inde Wratislaviam captivus deducitur.

Commutata Horologiorum Ratio VVratislaviæ:

Julio Mense commutata est Wratislaviæ Horologiorum Ratio, constitutumque publico Decreto, ut dies non ab occasu Solis, ut apud Atticos & Majores nostros ac passim in Bojemia & Silesia, sed a media nocte ut in plerisque Germaniæ locis inchoetur.

Synodus Diœcesana Wratislaviæ celebrata:

A MARTINO EPISCOPO Synodus ibidem Diœcesana celebrata, cui interfuere præter Cathedralis Ecclesiæ nec non S. Crucis & S. Ægidii Wratisl. Glogoviæ Majoris Opolienses, Nissenses, Ratiborienses, ac Glogovienses superioris Ecclesiarum Collegiatarum Prælatos & Canonicos, Magistrum item ad D. Mathiæ, Johannes Lubenses, Nicolaus Henrichovienses, Antonius Camencenses, Casparus Grissovienses, Ordinis Cistercienses Abbates, scripto tamen comprehensam Protestationem Synodo offerentes, ne Comparitio illa Privilegiis suo Ordini a Pontificibus Romanis concessis, quorum Vigore neque ad Synodum neque ad alium quemcunque Conventum venire teneantur, nec nisi Superioribus Sui Ordinis immediate sint subjecti, in Præjudicium aliquod vergeret, sed quam EPISCOPUS tanquam Constitutionibus Synodalibus contrariam rejecit & repudiavit. Abbas in Arena Wratislav. & Saganensis Archimandrita per sui Ordinis Priores Officio defuncti sunt. Johannes S. Vincentii Wratislav. Abbas peregre tunc aberat: Actum autem in ea Synodo præter alia de recipiendis Synodi Tridentinæ Decretis: quibus cum se lubens volensque EPISCOPUS subjiceret, ejus Exemplum imitati cæteri magno omnes Consensu verbisque expressis: se omnia quæ in Tridentino Concilio tradita & decreta sunt, inviolabiliter observare atque Executioni mandare velle testati sunt. Quia vero in nonnullis rebus moderatione opus esse videbatur, placuit accurate ea de re cogitari, Capita moderationis interea colligi & describi, & in sequenti Synodo proxima matura deliberatione de mittendo ejus rei causa in Urbem Legato certi aliquid statui & decerni. Decreta hujus Synodi actaque adeo Universa una cum Ecclesiæ Wratislaviensis Statutis Synodalibus antiquis an. 1585. ipso EPISCOPO curante Wratislaviæ Typis expressa sunt.

Lues Epidemica:

Incidit in id Tempus lues Epidemica, morbus vervecinus Italis (mal di castrone) adpellata, Gallis Coqueluce. Cœpit is morbus apud nos Vires suas exerere paulo ante Julii mensis Initium in finem usque Augusti & cum longe lateque non modo Europam & Asiam pervagatus esset, intra breve Tempus magnam Partem humani Generis adflixit. Febris continuæ non admodum intensæ quoddam Genus ex Putredine natum & Ichoribus inhærens Medicis quibusdam videbatur, quibus alii reclamabant, signis a Putredine diversis & quod absque febre quidam fuissent, permoti: Causam hujus intempestivæ Aëris Constitutioni quidam attribuebant: Æstuanti namque præter modum aridoque Aprili, unde omnes Segetes Detrimentum patiebantur, successit Majus frigidus humidiorque qui Segetes quidem suscitavit, sed in corporibus humanis talem impressionem reliquit. Multos cum invasisset, horrore concutiebat, quem Lassitudo Corporis, Viriumque Prostratio quædam seu Taedium potius Laborum & Calor subsequebatur, Capiti Gravedinem & menti perturbationem cum dejectione appetitus inferens. Quibusdam ex Capite unde Epidemicum Catarrhum vocabant, humores in pectus defluebant & Tussim excitabant. Aliquos Phrenitides, anginæ & faucium inflammationes in Discrimen ducebant. Hæ vero Symptomatum Dissimilitudo non nisi ad Corporum Varietatem referebatur, quæ vehementiora aut mitiora fiebant ratione individuorum: Neque enim sua natura hic morbus adeo exitiosus fuit, sed vel Victus Intemperantia vel medicatio inconveniens quosdam ægros exstinguebat.

Quia vero juxta Hypocratis Sententiam id curatio ostendit &c. in plerisque omnibus ad Ichores malum hoc analogiam habuit & a natura vel spontanea crisi vel arte

ab

Digitized by Google

ab exercitatis Medicis, Medicamentis diaphoreticis Putredinemque inhibentibus, per Sudores & inſenſibilem perſpirationem ægri ſunt ſanati. In multis tamen cacochymis hominibus atque locis ubi putredo Sanguinis maſſam attigit, Sanguinis miſſio & aliquando vacuantia medicamenta profuerunt. Quæ quidem Præſidia etiam plurimis ideo fuerunt pernicioſa, quod intro revocarint ea quæ natura expellere per exhalationes & Sudores contendebat. Nihil in hoc morbo ipſa brevitate fuit melius: duravitque plerumque ad quartum Diem & ultra decimum vix protendebatur.

Octobri Menſe Cometes iterum in confinio fere Mercurii & Veneris effulſit, ac plus minus LXXVI. diebus duravit: Videatur de eo Apodixis Phyſica & Mathematica Thaddæi Hagecii ab Hayeck ad Generoſum Dn. Andream Dudithium: Conſiliarium & Oratorem Cæſareum: qui & ipſe in Epiſtola ad Wenceslaum Raphanum: Medicum Oppavienſem Cometæ hujus meminit, verbis quæ hic apponere viſum: De Cometa, inquit, quam multa Ariſtotelis Auctoritatem ſecuti blateramus paſſim: & tamen his diebus didici ex proximo & qui hunc anteceſſit & Ariſtotelem & qui Eum ſequuntur, longe a Scopo aberraſſe: Supra Lunam fuit uterque: prior ille proprio motu ab Occidente in Orientem, hic contra Signorum Succeſſionem ab Oriente in Occidentem ferebatur. Si ex famoſis exhalationibus procreantur, quomodo illæ Lunam ſuperant & cœlos penetrant? Si ſupra Lunam generantur, quomodo verum illud erit, nihil ibi oriri, nihil interire? omnia eſſe æterna? & tamen hæc duo φαινόμενα, & ſidus illud mirificum, quod ante hos octo annos oſtenſum nobis ad Caſſiopeam fuit, & orta fuerunt, cum antea nullis unquam Seculis viſa fuiſſent, & interierunt aut certe ex Oculis noſtris aliquo ſublata ſunt. Ubi antea in Abyſſo Theſaurorum DEI latuerunt? Non habeo quid dicam, cum hæc conſidero, niſi illud: O cœcas hominum mentes o Pectora cœca, qualibus in Tenebris vitæ quantisque Periclis degimus hoc Ævi quodcunque eſt. Ut autem mecum certo credas hæc ita ſe habere ut affirmo, ſcias ἀποδικτικῶς demonſtratum eſſe a Corn. Gemma: a Mœſtlino & aliis: imprimis autem ab Amiciſſimo meo & Doctiſſimo Viro Doctore Thaddæo Hagecio, minorem habuiſſe παραλλαγὴν quam ipſa Luna. Cometa.

Anno

CHRISTI 1581.

Johannes Baſilius, Magnus Dux Moſcoviæ a STEPHANO Bathoryo Polon. Rege toties multatus, Pontificem Romanum, ut Partes ſuas interponat, per Legatos rogat: Miſſus ab Eo Antonius Poſſevinus, celeberrimus Jeſuita, d. Maji Wratislaviam venit: ubi triduum perhonorifice ab Epiſcopo Wratislavienſi habitus in Poloniam ad Bathoryum, qui tunc Pleſcoviam, Urbem Ruſſiæ ampliſſimam & variarum Gentium Commerciis florentiſſimam obſidebat, contendit, inter hunc & Moſcum Pacis Arbitrum acturus: quam & tandem certis Conditionibus (in queis præcipua ut Livonia tota ad Polonum rediret) confecit: atque ita poſt tertium annum graviſſimo Bello, in quo Sileſii etiam nonnulli, imprimisque Melchior Redern: Baro: præclaram Polono Operam navavit, d. 15. Januarii ſeq. anni finis impoſitus. Pax Regem inter Poloniæ Vlatorem & Magnum Moſcoviæ Ducem vitium ſancita.

RUDOLPHUS IMPERATOR gravi & periculoſo admodum morbo decubuit: Itaque Crato Archiater mandato Cæſaris Wratislaviam profectus, ut Johannem Woyſſelium Medicum & Chirurgum Nobiliſſimum accerſeret: qui quidem ſucceſſu felici & admirabili IMPERATOREM ſanavit, ſed non ſine aliorum, præſertim Italorum Medicorum Invidia. Affecta IMP. valetudo:

Glogovienſes religionis cauſa tumultuantur, Templum parochiale cum adjuncto ludo litterario occupant, ſuisque Uſibus invito Ordine Sacro adplicant. Iis Turbis ſedandis Glogoviam miſſi Epiſcopus VVratislavienſis, GEORGIUS Dux Brigenſis & Sigfridus, Promnicius Baro: qui cum ad reſtitutionem clericis faciendam Cives adigere non poſſent, poſteriores quidem duo conjunctim, quid faciendum ſibi videretur, IMPERATORI expoſuerunt: EPISCOPUS autem peculiari ſcripto ſententiam ſuam complexus eſt: cujus Summa fuit: e re ſibi videri ut Glogovienſibus ſi non ipſamet parochialis, ſaltem aliqua Ædes ſacra, in qua Religionis ſuæ Exercitiis vacarent, daretur: cum ſatius ſit Eccleſiam de uno Membro quam de toto Corpore periclitari. Tumultus Glogovienſis:

D. 26. Aprilis Hainovia tota in Cineres verſa eſt, Igne ab Hominibus quibusdam ſceleratis ſuppoſito: qui biennio poſt comprehenſi lentoque Igne toſti meritas luerunt pœnas. Hainovia conflagravit:

FRIDRICI III. Ducis Lignicenſis Vidua CATHERINA ex Ducum Megapolitanorum

Catherina: Ducissa Lignic. morirur;

tanorum Familia e vivis excessit Lignicii die 17. Mensis Novembris.

Item Petrus Vincentius: Celeberr. Gymnasii Wratislav. Elisabeth. Rector:

Petrus Vincentius, Vir longe doctissimus ac Celeberrimus, Academiarum Gryphiswaldensis & Wittebergensis Professor, triumque Gymnasiorum Illustrium Lubecensis, Gorlicensis, ac Wratislaviensis Instaurator, Rectorque felicissimus post noctis Ejus medium quæ anteceſſit Kalend. Octobr. in laudatissimæ Patriæ terrenæ complexu exspiravit, placidissimo Ætatis anno climacterico LXIII. cum Scholis in Annum XXXVI. magna cum laude & fructu inserviisset, bonamque fortunarum suarum Partem, tum ad cætera, tum etiam ad Historiarum studia excolenda atque illustranda supremis Tabulis contulisset, V. Cl. Abrahami Bucholceri honorifica mentione facta: qui & a Senatu Wratislav. in possessionem Legati non contemnendi aliquamdiu benigne admissus fuit.

item Laurent. Baudisius: Consil. Olsnensis: item Johannes Gigas: Pastor Svidnicens.

Præcesserunt hunc, Laurentius Baudisius: Wratislaviensis & ipse: J. V. D. eximius: Aulæ Olsnensis Consiliarius X. Kal. Majas: & Johannes Gigas, Northusanus Theologus non incelebris IV. Eid. Julii Svidnicii, ubi Concionatorem egerat, cum vixisset annos LXVII. & menses quinque.

Anno

CHRISTI 1582.

RUDOLPHUS IMPERATOR cum Aprili Mense Ordinum Regni Hungariæ Conventum Pisonii habuisset: in quibus de vectigali trium Hungaricorum singulis Januis seu domibus impositio, de collato in arcibus ac limite milite, & de MAXIMILIANO Fratre Vicario Pannoniæ præficiendo retulit: contraque Proceres & Senatus Regni alia a Rege petierunt, de quibus amice inter eos convenit: prima inde Imperii Comitia Augustæ Vindelicorum celebravit, in quibus ad finium adversus Turcas defensionem a Principibus Contributio decreta, in quam tamen delegati Civitatum, antequam de Eorum Querelis cognosceretur, adsentiri recusarunt. Circa Exitum Comitiorum Gregorius XIII. P. R. Calendarii correcti formam ad Imperatorem misit, ut in Germanico etiam Imperio illud promulgaret. Erat autem ratio emendationis Ejusmodi instituta, ut æquinoctia & Solstitia, quæ propter anni quantitatem majorem a nati CHRISTI Temporibus quindecim fere Diebus anticipaverant, ad antiquas illas metas reducerentur, quas in CONCILIO NICÆNO determinarunt SS. PATRES. Decem igitur dies in mense Octobri a d. 4. usque ad 14. Octobr. præteriri eo anno voluit: ita ut 4. mensis dies haberetur pro d. 14. Cæterum cum nemo Principum aut Civitatum Augustanam Confessionem amplectentium accipere in Germaniam Calendarium vellent, quod nimirum cavendum existimarent, ne Kalendarii emendandi prætextu novam & inusitatam Pontifici in Imperii Majestatem & Cæsarem ipsum Jurisdictionem & mandandi Potestatem tribuerent, præsertim cum inconsulto Cæsare & non requisito Imperii Principum & Ordinum Consensu res tanta a Pontifice suscepta sit: negotium id Cæsar distulit, & veterem formam hactenus usurpatam in Cameræ Judiciis, eo anno servari mandavit, nec eo minus tamen, ut Calendarium illud Gregorianum saltem inter Majorum Religioni addictos locum haberet, sequenti anno tenuit.

Calendarium Gregorianum:

Judæi Silesia excedere jussi:

Edicta duo a Cæsare Viennæ d. VII. Kal. April. condita atque in Silesiam missa, ab Episcopo Wratislaviensi Eodemque Supremo Præfecto publicantur: quorum uno Judæi omnes una cum Uxoribus suis liberisque ante diem D. JOHANNI sacrum solum vertere ac Finibus Silesiæ excedere jubentur, pœna amissionis bonorum omnium tam mobilium quam immobilium non obtemperaturis proposita. Altero vero de Anabaptistis cautum est: ut si qui reperiantur improbæ illius Religionis Sectatores, intra diem jam dictum a Magistratu loco comprehensi in ea loca unde venerunt, remittantur: de præcipuis Religionis CHRISTIANÆ Capitibus diligenter instruantur, quin & carceribus pro re nata mancipentur. Quod si Sectæ illi insanabili Pertinacia renunciare nolint, aut ex Provincia forte aufugerint, bona Eorum annotentur, & vel Liberis si quos habent orthodoxis adsignentur, vel si nullos aut Ejusdem Sectæ participes, proximioribus in Provincia cognatis deferantur: qui idonea Cautione præstita libere ac pacate tantisper iis utantur, fruantur, dum illi Eorumve liberi seria pœnitudine adducti Errorem suum detestentur, & ad CHRISTIANORUM sacra ex animo ac fine ulla simulationis suspicione redeant: Eo tamen Temperamento, ne quid Religionis prætextu injuste in quenquam admittatur: neve adeo pro Anabaptista quis habeatur, aut Bona Ejus occupentur: nisi prius talis fuerit Jure declaratus.

item Anabaptistæ:

Cometa:

IV. Eid. Maji ingens Cometa apparuit, versus meridiem Caudam tendens, radiis quasi cristis sursum elevatis, sed post dies XV. evanuit.

VII. Kal.

ed by Googl

VII. Kal. Auguſti, qui D. ANNÆ: DEIPARÆ VIRGINIS MATRI dicatus, Gruneberga Ducatus Glogovienſis Urbecula tota Incendio periit. Grünberga conflagravit:

IV. Eid. Septembr. JOHANNES GEORGIUS Dux Lignicenſis ac Brigenſis uxorem duxit ANNAM Ducis Würtembergici laudatiſſimi Principis ac vere Chriſtophori Filiam. Nuptiæ Johannis Georgii Ducis Lygio-Bregenſis cum Anna VVürtembergica:

Anno
CHRISTI 1583.

Magna Annonæ Penuria hoc anno in Sileſia laboratum: ex qua maxima Caritas ſecuta, ita ut tenuiores qui parum Obſonii comedunt, ſed ſolo fere pane aluntur, eo deficiente, multi interirent, complures herbarum Radices, amara gramina & id Genus alia veſcentes vitam infelicem traherent. Annonæ Penuria:

Vitam hoc anno cum morte commutavit Laurentius HEUGEL a Polockowitz in Sagwitz: S. C. M. Conſiliarius: Vir Stemmate, Virtute & doctrina nobiliſſimus ac Verbo ut dicam aurei adhuc Seculi inſigne Reliquium. Laurentius Heugel: S. C. R. M. Conſil. moritur:

Obiit & Zacharias Urſinus: VVratislavienſis: Academiæ Heidelbergenſis indeque Scholæ Neapolitanæ in Nemetibus Profeſſor: vir in omni Diſciplinarum Genere exercitatiſſimus, Theologus ſummus, Vitæ inculpatæ, Judicio admirabili, Labore indefeſſo: ex hac vita evocatus pridie Non. Martii Ætatis ſuæ anno XLIX. cum integrum ſemeſtre decubuiſſet, ac ſæviſſimos Colicæ Dolores ſuſtinuiſſet, neque tamen ab eo quisquam impetrare potuiſſet, ut Scriptiones ac Meditationes ſuas intermitteret. Opera Ejus Theologica partim ante hæc non edita, partim ex Germanica in Linguam Latinam modo converſa, partim emendatius recuſa, & illuſtrata atque in Tomos III. tributa, Reipublicæ bono conjunctim edidit D. Quirinus Reuterus. item Zachariæ Urſinus:

Urſinum inſecutus Lucas Pollio: Eccleſiæ VVratislavienſis ad D. Mariæ Magdalenæ Paſtor, Theologus doctiſſimus & eloquentiſſimus, quique adeo non Voce duntaxat ſuos erudiit, ſed & ſcriptis quibusdam vernacula lingua editis profuit: inter quæ Palmam ferunt Conciones de Vita æterna, ſuperioribus annis ab Abrah. Metzradt: Equite Holſato in Latinum Sermonem translatæ. item Lucas Pollio: Paſtor ad D. Mar. Magdal.

Nec denique Silentio prætereundus, qui Peſte hoc anno graſſante in Marchionatu Moraviæ obiit M. Bernhardus Sturmius: Patſcovius: Iglavienſis Reipubl. Proco-Notarius. Is enim quomodo Dav. Crinitus de ipſo cecinit: item M. Bernh. Sturmius:

Sturmius Ingenii præclarus acumine, multa
Doctrina, magnæ Sedulitatis Homo:

Publicam in Lucem, Typis expreſſos, ſeptem Diſtichorum Centurias edidit, quod opus ipſius Ingenii felicitatem ſimul atque Velocitatem lectori queat approbare.

Anno
CHRISTI 1584.

Sancita hoc anno Induciarum inter RUDOLPHUM CÆSAREM & Sultanum Turcicum prorogatio quæ a Kalendis Januariis inciperent, & in novum usque Annum durarent. Induciarum inter RUDOLPHUM II. & Turcam IMPP. Prorogatio:

Anni novam Emendationem a Pontifice factam ſive Kalendarium Gregorianum quod ut a Principibus Imperii Auguſtanam Confeſſionem amplectentibus reciperetur, impetrare Cæſar nullo modo potuit, Ejusdem Juſſu in Sileſia hoc anno promulgatum Ordines omnes cum avitæ tum Proteſtantium Religioni addicti (non quidem ut Pontifici, ſed ut CÆSAREÆ MAIESTATI & Civili Magiſtratui in re Civili obtemperarent) receperunt: exemptique decem Januarii dies ut qui XIX. dies Januarii erat, XXIX. numeraretur: Idem Bojemia, Moravia & Luſatia fecerunt. Libet autem hic ſubjicere Judicium ſummi Viri Andr. Dudithii ad Nobiliſſ. Nicolaum Rhedigerum de Striſa, ſic ſcribentis: Fac ut Sculteti Annorationes in Kalend. Gregor. ocyus videre poſſimus: ſi neceſſaria fuit Kalendarii Mutatio, certe a nemine vel inſtitui vel perfici potuit rectius quam a Pontif. Romano. Quis enim tanta ubique Terrarum valet auctoritate? ad hanc rem certe quæ ad omnes pertinere videtur, tali aliquo Opus fuit, qui nationum omnium Conſenſum exigere poſſet. Sed profecto nullus hodie Monarcha, hoc excepto, efficere potuiſſet. Adde quod Pontificum omnibus Ætatibus, imo apud Ethnicos perpetua Kalendarii Cura fuit. Calendarium Gregorianum in Sileſia receptum:

Hæc

Hæc aut his ſimilia Solatio eſſe poſſunt iis, qui mutationem hanc ægre ferunt.

gfridus a Ri. ſch moritur: Sygfridus Ribiſchius: Conſiliarius aliquot Imperatorum, Vir & Generis Nobilitate & Animi Pietate & Eruditione, Sapientia, Eloquentia, Æquitate, rerumque plurimarum uſu longe præſtantiſſimus diem ultimum Wratislaviæ clauſit XVII. menſis Sextilis, quæ in Annum Ejus LXV. incidit.

em Abrahamus Buchol-cerus: Ribiſchium Fautorem ſuum paucis Hebdomadis præceſſit Abrahamus Buchol-cerus, Eccleſiæ Sprottavienſis διάκονος, inde Freiſtadienſis Paſtor, de utraque Eccleſia præclare meritus: quippe cum pro Suggeſtu Verba ad Populum faceret, plena ingenioſæ Dexteritatis, ſinceræque Pietatis, accommodata inſuper ad univerſæ vitæ Sanctimoniam: cujus virtulo, uti dicitur, multi noſtræ Tempeſtatis Theologi arare conſueverunt. Cum Theologia Artium principe hiſtorica Studia & utiliſſimam Temporum Diſciplinam ſic conjunxit, ut pares in ea pauciſſimos, ſuperiorem autem videatur habere neminem. Teſtis Ejus Chronologia, hoc eſt, Annorum Supputatio, ab Orbis Conditi Primordiis usque ad Exitium Iſraëlitarum in Babylone, inſertis paſſim Hiſtoriæ Græcæ & Romanæ Eventibus inſignibus, continua Serie deducta: quam loco multorum Commentariorum in BIBLIA SACRA, quibus multi magis impediuntur quam promoventur, eſſe poterit, præſertim Politicis Hominibus & circa Rerum Gubernacula verſantibus, Vir Illuſtris ac Generoſus VVenceslaus Budovecius Baro Bojemus, Conſiliarius Cæſareus veriſſime ſcripſit. Teſtis item Index Chronologicus Annorum Seriem, Regnorum Mutationes & Rerum toto Orbe geſtarum memorabilium Breviarium a mundo condito usque ad annum NATI CHRISTI cIↃ IↃ LXXX. complectens, a Filiis Godofredo & Abrahamo diverſis Vicibus continuatus, ſuper utroque Scripto Budovecii modo laudati Judicium ad Adamum Filium an. 1603. perſcriptum videre licet poſt præfationem Indicis Chronologici ab Abrahamo Filio tertia Cura emendati aucti & ad Obitum usque RUDOLPHI II. Cæſaris producti. Diem ſuum obiit Pater pie ac placide XVIII. Kalend. Quinctil. Ætatis ſuæ an. LIV. Menſ. IIX. die VI.

tem Caſpar Hoffmannus: Martinus Henricus: & Joh. Birckenhan: Fatalis idem Annus fuit Caſpari Hoffmanno: Leobergenſi: Medico doctiſſimo ac peritiſſimo atque Electoris Brandenburgici Archiatro qui obiit Coloniæ ad Svevum Kal. Auguſti: Ætatis anno LV. Martino item Henrico Saganenſi, Theologo ac Profeſſori Academiæ Wittembergenſis, Terris erepto Die S. Lucæ Evangeliſtæ: Johanni denique Birckenhan: Præpoſito & Paſtori Eccleſiarum in Neapoli Wratislaviana vita functo XIIX. Kal. Quinctil.

Fata Gymnaſii Bregenſis: In συμφάξει exorta Bregæ IX. Kal. Febr. cum libertatem vitæ ac Religionis rem judicarent inæſtimabilem Laur. Circlerus, qui Rectoratum Gymnaſii Illuſtris ſumma cum Auctoritate, fideque ſumma ſummoque Iuventuris Nobilis Concurſu per biennium geſſerat, M. Beslerus: M. Paulovius: & M. Schröterus Collegæ Bregam reliquerunt: Rectoratus functione commendata Melchiori Tileſio: Eloquentiæ ac Poëſeos Profeſſori.

Anno
CHRISTI 1585.

Comitia Sileſiæ VVratislaviæ habita: Martio Menſe Principum atque Ordinum Sileſiæ Comitia Wratislaviæ habita: in quibus novi prope nihil propoſitum fuit, ſed vetera illa duntaxat de Auxiliis Turcicis, de Teloneo Cereviſiario, de Sumtibus minuendis, de reliquis exſolvendis. Diſceſſere Legati Cæſarei rebus non ſolum ex omnium Sententia geſtis, ſed gratis etiam actis, quod in hoc Genere rariſſimum eſſet ſolet. Accidere his Comitiis duo, quæ non ſæpe contingunt Wratislaviæ, ac ſuperſtitioſis hominibus neſcio quid portendere viſa ſunt: Civis quidam Aſtronomiæ ſtudioſus noctu in Ædibus Palatii Ducis GEORGII oppoſitis, dum nimi ſtudioſe aſtra contemplatur, & Corpus e feneſtra excitat, in plateam decidit, cerebroque fracto altera die moritur: Poſtridie Kal. Aprilis ſub Veſperam in Ædibus Janholtianis Adoleſcens Hungarus Nobilis Hungari Famulus e Servitio Illuſtris Domini Popelii, dum ipſe quoque, incertum cujus rei cauſa, in feneſtræ non minus laxæ valvis ſe librat, præceps dilabitur, & Vulnere in Capite accepto una poſt Caſum hora Animam efflat.

JOACHIMUS FRIDRICUS GEORGII DUCIS BRIGENSIS F.

Archi-

Archi-Cathedrali Primatus Magdeburgenſis Præpoſituræ a Guilielmo Boclino Coadjutor adſcitus ab Illuſtriſſimo Collegio Præpoſituræ illi poſſidendæ, nec Summo Imperatore refragante, immittitur, excluſis potentibus Æmulis, contra quos Dignitatem eam quoad vixit, feliciter adſeruit. Joach. Fridricus Dux Liegio-Pregenſis Præpoſitus Magdeburgenſis:

Peſtis Contagio magnam tota fere Regione ut & in Luſatia Bojemia Miſnia & Saxonia Stragem dedit, imprimis vero Wratislaviæ: ubi quamplurimi Hominum quotidie exſtincti efferebantur, in quibus aut fortuna aliqua, aut Dignitas erat, certatim relicta Urbe alio commigrantibus. Octies * mille quadringentorum triginta & unius Capitum omnis Generis cum in ipſa Urbe, cum in ſuburbiis abſumpta, ſcribuntur. Peſtes horrenda:

CAROLUS DUX MONSTERBERGENSIS ET OLSNENSIS in Sileſia nuptias cum Eliſabetha Magdalena GEORGII DUCIS Filia magna cum celebritate peragit Bregæ pridie Kalend. Octobris: quo & ipſa die HENRICUS DUX LIGNICENSIS cum prima luce Cuſtodibus incertum Vino an Pecunia corruptis e Cuſtodia VVratislavienſi, qua in Curia Cæſaris attinebatur, evaſit, duabusque tantum rhedis in ipſa Urbe conductis ad fugam inſtructus in Poloniam ſe proripuit. Caroli Ducis Monſterb. & Olsnenſis nuptiæ cum Eliſabeth Magdalena: Duc. Lygio-Bregenſi: HENRICUS Dux Lignicenſis Poloniam fuga elabitur:

VIII. Eid. Januar. Wratislaviæ fatis conceſſit GEORGIUS BRAUN, L. B. in Wartenberg & Bralin: S. C. M. Conſiliarius & Cameræ Sileſiacæ Præſes: cui in eo munere, quod quidem apud Sileſios ampliſſimum eſt, Auctoritate Cæſarea Succeſſor datus SIGISMUNDUS CZEDLITZIUS. Defuncti Filius Dynaſtiam Wartenbergenſem, inter quatuor illas Sileſiæ liberas luculentam & ſat magni momenti Ditionem, cujus præſertim Jurisdictionem Nobilitas inſignis agnoſcit, jure quidem hæreditario obtinuit, ſed ære oppreſſus alieno eandem poſtea Abrahamo Burggravio Dohnenſi vendidit: quem Illuſtri Loco natum ſed pauperrimum poſt DEUM fortuna & fœmina e Sauromanniorum Gente nobiliſſima evexerunt. Dynaſtiæ WARTEMBERGENSIS Fata:

BRAUNIUM paulo poſt ſecutus eſt MARTINUS GERSTMANNUS: EPISCOPUS WRATISLAVIENSIS: ſupremus utriusque Sileſiæ Capitaneus, Princeps doctiſſimus & ſapientiſſimus: qui cum MAXIMILIANO II. & RUDOLPHO II. IMPP. longe difficillimis ac graviſſimis in Negociis, multis obitis Legationibus, fidam præclariſſet Operam, decemque annos ac totidem Menſes, tam Epiſcopatum quam Præfecturam ſumma cum Laude tenuiſſet: Podagræ primum ac Chiragræ longo Tempore ſed per Intervalla quædam doloribus implicitus, ad extremum Vitio Stomachi ſupra integri Anni Spacium laborans, eo vel Morbo, vel nimio ut nonnulli putarunt Medicorum Uſu extinctus eſt Niſſæ XI. Kal. Aprilis ibidemque ad D. Jacobi honorifice funeratus, ſic enim Teſtamento caverat, ſi Niſſæ moreretur, ut ibidem quoque ſepeliretur, & quidem ſine Pompis: ſin Wratislaviæ, haut quaquam alio transferetur. De facultatibus ſuis Sacri Collegii Conſenſu per Teſtamentum diſpoſuit, hæredibus ſcriptis ex triente Capitulo & ex triente propinquis ſuis: triente reliquo per Legata variis relicta diſtributa: ſed hac tamen Lege, ut ſiquidem propter Delicta publica vel privata contingeret Calamitate aliqua & adverſa Fortunæ Tempeſtate adeo ſeſe opprimi, ut amiſſis Fortunis nulla Eccleſiæ, neceſſariis, Amicis, Familiæ, Pauperibus gratificandi facultas foret reliqua, in eum Caſum juxta Synodales Metropolitanæ Eccleſiæ Conſtitutiones & Conſuetudines, cumprimis vero Extravagantem Johannis XXII. quæ incipit: ſuſcepto Regimine &c. beneficium Anni Gratiæ ſibi reſervaret. Inter Legatarios fuit Wenceslaus Cromerus: Epiſcopo a Secretis: cui ad Hiſtoriam Sileſiæ abſolvendam edendamque mille Thaleros legavit. In defuncti Præſulis Locum Kal. Jul. a Collegio ſuccenturiatus ANDREAS JERINUS: natione Svevus: Theologiæ Doctor: & Cathedralis Eccleſiæ Præpoſitus. Mart. Gerſtmannus Ep. Wratislav. moritur: ſuccedit ANDREAS JERINUS: Svevus:

Hic & Annus abſtulit Magnum Sileſiæ Decus JOHANNEM CRATONEM a CRAFFTHEIM: qui Wratislaviæ natus anno CHRISTI clɔ Iɔ XIX. præceptoribus potiſſimum uſus in Germania Luthero ac Melanchthone: in Italia Joh. Baptiſt. Montano: Medico Excellentiſſimo, optimus & Theologus & Philoſophus & Medicus, neque minus Poëtica Laude & Litterarum Elegantia vehementer excellens: Cuivis ſummorum ſuæ Ætatis vel Ingenio vel Dignitate vel Gratia vel fama Populi par: FERDINANDI I. MAXIMILIANI II. & RUDOLPHI II. AUGGG. Conſiliarius & archiater per Joh. Crato a Craffthcim moritur:

* Pohlius in Annal. Wratisl. numerum habet 8931.

per annos XXVI. Sacri insuper Palatii (quam quidem dignitatem ab MAXIMILIANO IMP. novo Exemplo hæreditariam accepit) Comes: utroque Medicorum Principe scriptis suis egregie Illustrato clarus, propter insignem & elegantem Doctrinam cum pari Humilitate erga bonos & eruditos conjunctam Carus omnibus ac venerandus: XIV. Kal. Novembr. in Genitali Urbe fine beato & optato obiit: nec populari tamen illo morbo tunc grassante, sed Marasmo cui Catarrhus suffocativus accessit, extinctus, Annum vitæ agens LXVII. Adfuit morienti Johannes Hermannus, Medicus Reipubl. Wratislav. solers imprimis, integer, pius, multumque exercitatus: qui & cum morte conflictantem sedulo consolatus est & mortui tandem extremum Spiritum excepit, Oculosque clausit. Acroama Ejus fuit: Iræ modereris & Ori. Bona moriens reliquit ampla: quæ dein præterita agnatione contra Optimi Senis Voluntatem filius Johannes Baptista in Uxorem suam * Heugeliam devolvit.

Annō
CHRISTI 1586.

Stephanus Rex Poloniæ moritur:

STEPHANUS Pol. Rex postquam Regnum illud eum in Modum gubernavit, ut per decennium quo imperavit, non solum illud tueretur, sed & dilatis summa cum Laude finibus, Moschis perdomitis, recepta Livonia, Datiscanisque ad officium redactis longe lateque amplificaret, e vivis excessit Grodnæ, d. 13. mensis Decembris, inopinato Epilepsiæ Morbo, imprudentia Nicolai Bucellæ, quo medico utebatur, neglecto, intra paucos dies extinctus fuit, summo sui Desiderio apud omnes relicto. Vixit annis LIII. fuerunt in Eo Virtutes Maximæ, & admirabilis Splendoris, Munificentiæ, facilitatis, exactissimæque belli scientiæ, disciplinæque, & in Pace Pietatis, ac Justitiæ, ita ut vi bellica magnitudineque Animi ac Victoriarum Cursu ac numero, non tam Eos qui paulo ante ipsum in Polonia regnassent, sed & superioris Seculi Reges gloriæ fastigio supergressus esse videretur.

Comitia VVratislaviæ habita:

Mense Aprili Jussu Cæsaris Comitia Wratislaviæ habita, in quibus promissa Continuatio Auxiliorum Turcicorum & Tributi Cerevisiarii.

GEORGIUS II. Dux Silesiæ Bregensis moritur:

GEORGIUS: DUX LIGNICENSIS AC BREGENIS a Piasto Exarcho Familiæ hujus in recta linea prosapiæ descendentis XXIV. ab Henrico autem Barbato, Marito S. Hedwigis ex Caroli M. Posteritate oriundæ XII. Princeps Magnificentissimus, Religionis & optimorum Studiorum Cultor atque nutricius beneficus, & Justitiæ Pacis ac Disciplinæ Custos atque Vindex graviſſimus vivere in his Terris desiit a. d. VII. Maji Ætatis Ann. Climacterico LXIII. Severe suis edixit, ne quis adstitum si quando occidua Pars Vitæ immineret Celsissimi aut Clementissimi Domini sed chari Fratris nomine adpellaret: Cessare tum quippe omnes Sublimitates & Graduum Differentias, quæ in hoc perituro mundo consueverint, Initium autem sumere Jus æquale Filiorum DEI: quo per CHRISTUM potiti uno Fraternitatis nexu ad meliorem vitam sociamur: Dux optimus FERDINANDI CÆSARIS I. hujus Nominis Acroama indubie secutus exemplumque fuit. Cum enim is in Morbo cubaret, quo sibi decidendum e vivis, sed non ante Diem Jacobi prædixerat: aversabatur omnes Magnificos Titulos: Mystamque suum hortatus, ut a Granditate Alloquii & Salutationis abstineret, Ne me, inquit, Invictissimum appella amplius aut potentissimum Imperatorem. Quin me his Verbis identidem adi: FERDINANDE, mi Frater, præsta TE fortem Athletam JESU CHRISTI: milita bonam militiam, serva Fidem & Conscientiam. Sic de Proavo suo Georgius Dux Lygio Bregensis prodidit in Pietate posthuma Matri Dorotheæ Sibyllæ: Marchioni Brandenburgicæ præstita. Conditorio defuncti hoc Elogium inscriptum legitur:

Ejus Elogium:

Hic Divus GEORGIUS II. Regia Cæsareaque Stirpe oriundus, Fridrici illius II. Lignicensis & Bregensis Optimi Ducis Optimus Filius: Herus Magnanimus: Princeps re ac Nomine Illustris, avitarum laudum Æmulus, Familiæ totius Splendor, Patriarum Virtutum Hæres: Imperatoribus Regibus Bohemiæ pluribusque Germaniæ Proceribus Cognatus & affinis: multis ex Regum, Baronum Magnatum & Equestri ordine cumprimis charus, Silesiæ Ocellus, benficum Patriæ Sidus, Religionis orthodoxæ Asylum, Ecclesiarum Nutri-

Annam Heugeliam, quam Pohlio in Annal. Wratisl. ad annum hunc Teste, viduam morte Joh. Bapt. a Crafftheim, Abrahamus a Jenckvvitz: Urbis & Ducatus Wratisl. Præfectus, & iterum viduam Paulus Krausneck duxit.

Digitized by Google

Where a statute provides that a person who has been convicted of a felony shall be incapable of holding any office of trust or profit, and that he shall be deemed to have been convicted of a felony when he has been found guilty by the verdict of a jury, and judgment has been pronounced against him, the statute does not require that the judgment shall be entered of record before the person convicted shall be deemed to have been convicted of a felony, but the fact that judgment has been pronounced against him is sufficient. *Ib.*

[illegible] [illegible] [illegible] [

Ireland, and the Irish Sea, and the Bristol Channel, and the Atlantic Ocean, and the Mediterranean Sea, and the Black Sea, and the Caspian Sea, and the Red Sea, and the Persian Gulf, and the Arabian Sea, and the Bay of Bengal, and the Indian Ocean, and the Pacific Ocean, and the Arctic Ocean, and the Antarctic Ocean, and the Dead Sea, and the Sea of Galilee, and the Sea of Tiberias, and the Sea of Sodom, and the Sea of Gomorrah, and the Sea of Admah, and the Sea of Zeboiim, and the Sea of Zoar, and the Sea of Bela, and the Sea of Ar, and the Sea of Moab, and the Sea of Ammon, and the Sea of Edom, and the Sea of Seir, and the Sea of Paran, and the Sea of Sinai, and the Sea of Horeb, and the Sea of Kadesh, and the Sea of Hazeroth, and the Sea of Dizahab, and the Sea of Laban

Lieut. Alexander Ernest Hamilton Gordon, D.S.O., 3rd Battn. Royal Irish Rifles, Special Reserve.

Lyons, and the Rhone, and the Saone, and the Loire, and the Seine, and the Garonne, and the Rhine, and the Meuse, and the Moselle, and the Scheld, and the Somme, and the Marne, and the Oise, and the Yonne, and the Aube, and the Ain, and the Isère, and the Drôme, and the Ardèche, and the Gard, and the Vaucluse, and the Bouches-du-Rhône, and the Var, and the Alpes-Maritimes, and the Corse, and the Haute-Corse, and the Basses-Alpes, and the Hautes-Alpes, and the Savoie, and the Haute-Savoie, and the Jura, and the Doubs, and the Haute-Saône, and the Vosges, and the Meurthe-et-Moselle, and the Meuse, and the Ardennes, and the Aisne, and the Nord, and the Pas-de-Calais, and the Somme, and the Seine-Inférieure, and the Eure, and the Calvados, and the Manche, and the Ille-et-Vilaine, and the Côtes-du-Nord, and the Finistère, and the Morbihan, and the Loire-Inférieure, and the Maine-et-Loire, and the Mayenne, and the Sarthe, and the Eure-et-Loir, and the Loir-et-Cher, and the Loiret, and the Cher, and the Indre, and the Indre-et-Loire, and the Vienne, and the Deux-Sèvres, and the Vendée, and the Charente-Inférieure, and the Charente, and the Dordogne, and the Gironde, and the Landes, and the Lot-et-Garonne, and the Tarn-et-Garonne, and the Aveyron, and the Lozère, and the Haute-Loire, and the Puy-de-Dôme, and the Cantal, and the Corrèze, and the Haute-Vienne, and the Creuse, and the Allier, and the Nièvre, and the Côte-d'Or, and the Saône-et-Loire, and the Ain, and the Rhône, and the Loire

Apprentices, and the Masters and Mistresses with whom they live, and the Justices of the Peace, and Officers of Towns, and Parishes, and Hamlets, and Places, and all other Persons whom it may concern, shall be aiding and assisting to the Overseers of the Poor of the Parish, Township, Hamlet, or Place where such Apprentice shall be residing, in the Execution of this Act, and in the Recovery of the Penalties herein mentioned, and in the Binding of Apprentices, and in the Examination of Persons touching the Settlement of Apprentices, and in the Removal of Apprentices, when Occasion shall require.

Justices may bind Apprentices.

And be it further enacted, That it shall be lawful for any Two Justices of the Peace, acting for the Division, Riding, Liberty, or Place where any Parish, Township, Hamlet, or Place for the Relief of the Poor thereof shall be situate, upon Application made to them by the Churchwardens and Overseers of the Poor of such Parish, Township, Hamlet, or Place, with the Consent of Two Householders thereof, to bind any Child of such Churchwardens and Overseers, being Male or Female, and not having Estate sufficient to maintain and educate such Child, Apprentice to any Person willing to take the same, and to whom the Father and Mother of such Child shall consent, and which Father and Mother shall be willing to bind such Child Apprentice, and which Child shall be willing to be bound Apprentice, as aforesaid; and such Binding shall be good and effectual in the Law, and shall be executed by the Churchwardens and Overseers of the Poor of such Parish, Township, Hamlet, or Place, and by such Father and Mother, and by such Child, and by the Master or Mistress to whom such Child shall be bound Apprentice, as aforesaid, and shall be attested by the Two Justices of the Peace who shall allow the same; and such Child shall be bound Apprentice for such Time, and to such Trade, Mystery, or Employment, as the Two Justices of the Peace shall think fit, and shall be subject to the Provisions of this Act, and of the Act of the Fifth of Queen Elizabeth, in like Manner as if he or she had been bound Apprentice by the Churchwardens and Overseers of the Poor of such Parish, Township, Hamlet, or Place, with the Consent of Two Householders thereof, and by the Father and Mother of such Child, and by such Child, as aforesaid.

Apprentices not to be assigned without Consent of Justices.

And be it further enacted, That no Apprentice shall be assigned over to any Person or Persons whatsoever, without the Consent of Two Justices of the Peace, acting for the Division, Riding, Liberty, or Place where any Parish, Township, Hamlet, or Place for the Relief of the Poor thereof shall be situate, signified by Indorsement upon the Indenture of Apprenticeship, and attested by the Two Justices of the Peace who shall allow the same; and every Assignment of an Apprentice, without such Consent, shall be void and of no Effect.

Apprentices not to be bound by Parish Officers, unless Rated, &c.

And be it further enacted, That no Apprentice shall be bound by the Churchwardens and Overseers of the Poor of any Parish, Township, Hamlet, or Place, unless the Person to whom such Apprentice shall be bound shall have been Rated to the Relief of the Poor of such Parish, Township, Hamlet, or Place, for the Space of Three Years next before the Binding of such Apprentice, or unless such Person shall be the Father, Mother, Brother, Sister, Uncle, Aunt, Nephew, or Niece of such Apprentice.

Penalty on Persons taking Apprentices, &c. contrary to this Act.

And be it further enacted, That if any Person shall take any Apprentice, or shall assign over any Apprentice, contrary to the Provisions of this Act, every Person so offending shall forfeit the Sum of Five Pounds.

Penalty on Persons refusing to receive Apprentices.

And be it further enacted, That if any Person to whom any Apprentice shall be assigned, as aforesaid, shall refuse to receive such Apprentice, every Person so offending shall forfeit the Sum of Forty Shillings.

Penalty on Persons refusing to receive Apprentices.

And be it further enacted, That if any Person to whom any Apprentice shall be assigned, as aforesaid, shall refuse to receive such Apprentice, every Person so offending shall forfeit the Sum of Forty Shillings.

[illegible] [illegible] [illegible] [

adhuc ſuorum Vocibus inſtigatus, Sancto Induciarum Fœdere, quarum prorogatio anno clo Io LXXX. VI. in annos octo ulteriores extenſa fuerat, pro Barbara Impietate violato, primo vere Hazanem, Baſſam Bosnenſem, cum valido Exercitu ad Croatiam expugnandam miſit: Qui primo Hraſtovitzam per Proditionem, paulo poſt Wihitſcham, Situs amœnitate, Soli Fertilitate, & Incolarum Opulentia celeberrimum Oppidum, Vallis & aggeribus munitum, deditione cepit, Morti datis duobus millibus, cæteris in Servitutem ipſa morte triſtiorem abductis. Hæc Semina atque Initia fuere funeſtiſſimi belli, ſequentibus annis a Chriſtianis omni Virium Contentione contra Turcas geſti & continuati: in quo quam præclaram fidamque operam Principes atque ordines Sileſiæ Cæſari præſtiterint, qua militem mittendo, qua Pecuniam & ſumptus liberaliter contribuendo, notius eſt, quam ut multis heic commemorari debeat. Cum autem victoria omnis non niſi cœlitus a DEO concedatur, Supplicationes & publice & privatim ab omnibus haberi juſſæ: gazophylacia etiam paſſim erecta ſunt, in quæ ſtipem quisque pro facultatibus ſuis ad alendos ægrotos & vulneratos milites conferrent.

SIGISMUNDUS III. REX POL. ducit ANNAM AUSTRIACAM.

ANNA AUSTRIACA: CAROLI ARCHI-DUCIS Filia: Sigismundi Polonorum Regis Sponſa: Vienna Cracoviam profectura, cum Sileſiæ Fines attigiſſet, magnifice ubique habita & ab Epiſcopo Wratisl. in Poloniam deducta fuit: paulo poſt Diademate Regio inſignita.

Joh. Georg. Dux Lygio-Bregenſis moritur: item Stanislaus Aichheuſer: Patricius VVratisl.

Prid. Non. Quinctil. pie placideque ex hac Vita deceſſit Olaviæ JOHANNES GEORGIUS: Dux Sileſiæ Lygio-Brigenſis: ſolemni ritu Bregæ inhumatus. Ejus Symbolum fuit: Trauen darff auffſchauen.

Nec ſine honorifica mentione Silentio prætermittendus Patricius Wratislaviæ nobilis Stanislaus AICHHEUSERUS: Stanislai Avus: Vir tam inculpata quam longa Vita memorabilis: ut qui integris animi & corporis ſenſibus VIII. Eid. Sextil. anno Ætat. LXXXIV. ad meliorem Vitam migravit.

Anno
CHRISTI 1593.

Bellum RUDOLPHI II. IMP. cum Turcis in Hungaria geſtum:

Bello in Croatia & Hungaria gravius recrudeſcente miſſi a Principibus atque Ordinibus Sileſiæ in Hungariam quingenti Equites, quos vocant, nigri Ductore Henrico ROTHKIRCHIO & mille Equites rubri ductoribus Melchiore ROTWITZIO & Wenceslao CZEDLITIO: in eo vero bello res variis Vicibus hoc anno geſtæ. Trenziniun, Siſſeckum, Veſpirinium, Palotta, Papa a Turcis occupata: E contra memorabilis Pugna ad prædictum Siſſekum Croatiæ Monaſterium & arcem munitiſſimam ad Savi & Cliparis confluenta, X. Kal. Quinctil. commiſſa fuit: in qua Exercitus Cæſaris vir quatuor millibus & quingentis partim Germanis partim Hungaris conſtans (quem Thomas Erdödius: Sclavoniæ Banus: Andreas AURSBERGIUS: Corolſtadio Præfectus: Melchior REDERN: Baro Sileſius: Ruppertus Eggenbergius: & alii Viri nobiles ducebant) XX. Turcarum millia profligavit, quæ Haſſan Baſſa Bosnenſis coëgerat. Quo quidem in loco inter bellatores alios is ipſe REDERUS: rebus bello Stephani Poloniæ Regis adverſus Moſchos, eorumque Principem Johannem Baſilium geſtis, cui ſuis ſtipendiis inter voluntarios militavit, jam tunc clarus, idemque a litterarum ſtudio minime alienus, egregium Virtutis & Fortitudinis militaris Specimen edidit. Nam cum Prælium alii diſſuaderent, rem ſummi Periculi eſſe ac plane extremæ dementiæ dicentes, tam exiguam manum tantis Hoſtium Copiis objicere, ſatiusque eſſe Exercitum in proximas munitiones reducere, ipſe contra conſentiente AURSBERGIO ac probante inſuper Eggenbergio, Turcas omnino adoriendos eſſe ſuaſit, mortem ſe cum ſuo Equitatu pro CHRISTI nomine & Patriæ Salute fortiter pugnando glorioſe obire, quam Vitam turpiter fugiendo non ſine ſummo dedecore ſalvam & incolumem retinere, ſatius ducere: Unde & reliqui unanimi Conſenſu ac Viribus conjunctis magno Impetu in Hoſtes irruerunt, animoſeque confligendo Victoriam de Turcis, inter memorabiles hujus Ævi numerandam reportarunt. Perierunt hoſtium multa millia: ſed quorum numerus exacte iniri haud facile potuit. Duodecim tamen millia & amplius interiiſſe pro comperto affirmari poſſe ſcripſit Nicolaus Iſthuanfius: Rerum Hungaricarum Scriptor nobiliſſimus, eorum puta, qui vel in ipſo Prælio ceciderunt, vel qui per Colapim & Odram Amnes rapidiſſimos evadere conati, aut aquis ſubmerſi aut natantes noſtrorum Telis ſunt obruti. Inter cæſos ipſe Hazanes: Baſſa: qui hac clade inuſitata obrutus, inauſpicati honoris & fractorum fœderum Pœnas in ipſo Sceleris admiſſi Veſtigio luit: tum Sinanes Begus Cliſſenſis: Amurathis Imperatoris Turcici ex Sorore Nepos Filius Unicus, vix pubertatis annos ingreſſus, & alii plures præpui Nominis

Victoria CHRISTIANORUM ad Siſſeckum:

CHAPTER VIII
How Yvain and Lunete met Gawain and Arthur's court, and how Yvain fought with Gawain

tra communem Chriſtianitatis Hoſtem bellum gerens juvari poſſet, ſed Succeſſu plane irrito. In Comitiis contra Ratisbonenſibus in CÆSARIS Favorem ad bellum illud continuandum collectæ ſolito majores conceſſæ ſunt. Inter Provincias Ejusdem, quas vocant, hæreditarias Principes atque Ordines Sileſiæ præter Contributiones pecuniarias haud modo menſe Aprili M. Equites: ductore ABRAHAMO BURGGRAVIO DOHNENSI: Dynaſta Wartenbergenſi: ſed & Auguſto menſe mille quingentos Equites, totidemque Pedites in Hungariam miſerunt. Equites duxit Guilielmus BRAUNIUS: pedites Godofredus RIBISCHIUS. Comitia Ratisbonenſia:

Et vero potiore anni Parte Copiæ Cæſareanæ quarum Supremus Dux Imperatoris Frater MATHIAS ARCHI-DUX erat, proſperiore fortuna uſæ: Caſtris quippe munitiſſimis quibusdam & in his Novogrado, felici marte occupatis: ipſo etiam Strigonio graviter obſeſſo. At poſtquam Sinanes Baſſa ſub finem Junii cum CL. millium ex Turcis & Tataris Exercitu adveniſſet, non tantum Strigonii obſidio ſoluta fuit, ſed præter Totam ſive Totiſam, Jaurinum quoque vulgo Raab: urbs quidem exigua ſed ſitu & munitione ampliſſima atque adeo pro eximio totius Orbis Chriſtiani Propugnaculo habita, cum bimeſtrem obſidionem fortiter ſuſtinuiſſet, cum omni apparatu bellico & annona III. Kalend. Octobr. immaniſſimo Hoſti ceſſit: dedente arcem Ejus Præfecto Ferdinando Comite Hardeckio: qui perfidiæ ob id accuſatus ſequenti anno XVI. Kal. Jul. una cum Nicolao Perlinio, Lotharingo Ædili & Excubiarum Jaurinenſium Præfecto, Viennæ capite luit, dextra prius manu ferro amputata: etſi non defuere, qui innocentiam Comitis, cui nulla ſpes ſervandi loci ſuperfuiſſet, patrocinentur: Majores Pœnas æquiore Judicio promeritos arbitrati, qui caſtra munitiora, quam erat Arx ipſa, Ignavia & metu amiſerunt, arcisque defenſionem deſeruerunt. Succeſſus finiter Belli Turcici:

Sub hunc annum Sigismundus Bathoryus: Chriſtophori Filius: Tranſylvaniæ Princeps a Turcis quibus tributarius fuerat, defecit, Menſe Julio convocatis ad Urbem Albam Juliam Provinciæ Ordinibus, Societatem cum RUDOLPHO I MP. initam bellumque adverſus Turcam gerendum publico decreto ſanxit, & publicavit: multasque poſtea inſignes victorias ab Hoſtibus conſecutus rebus Chriſtianorum tantum non depoſitis haut parum attulit adjumenti. Virtus Sigismund Bathory: Pr. Tranſylvaniæ:

Fatis conceſſerunt hoc anno: Vincentius SALINUS: ambarum Eccleſiarum Wratislavienſium nec non Collegiatæ Glogoviæ Majoris Canonicus, actu Presbyter, cum ultra L. annum continuo circa Cathedralem retenſſet, Ætatis autem annum LXXXV. ageret. Vinc. Salinus a Canon. Wrat. moritur:

Adamus RHEDIGER: in Schonborn: Libenſtein & Girbigisdorff: Nicolai Præfecti Wratislavienſis frater: Senator & ipſe de Patria quam optime meritus ipſis Nonis Maji anno Ætatis LXII. Item Adamus a Rhediger:

Hujusdemque Collega Fridericus Schmidt: Laurentii qui ob res præclare in bello geſtas a MAXIMILIANO I. IMP. nobilitatis inſignibus ornatus Viennæ vixit, Filius ac primus familiæ ſuæ in Sileſia Propagator: XI. Kal. Jul. anno Ætatis undeoctuageſimo: & Frid. de Schmid: Senatores Wrat.

Johannes item HESSUS in Stein: Johannis Theologi F. JCtus eximius: S. C. M. Ducumque Monſterbergenſium Conſiliarius XV. Kal. Dec. Ætatis anno LXII. Item Joh. Heſſ in Stein:

Laurentius denique Ludovicus: Leobergenſis: Vir Clariſſimus & doctiſſimus, cum Illuſtre ac diſcentium numero celebre Gorlicenſium Gymnaſium magna cum dexteritatis fidei & felicitatis laude annis XXX. docuiſſet & gubernaſſet: ex eoque tanquam ex Equo Trajano plurimos emiſiſſet Viros doctos, quorum Opera & Conſilio fideli Eccleſiæ, Aulæ Principum, Respubl. ac Scholæ feliciter uſæ ſunt: XVI. Kal. Maji placida morte Terris ereptus: haut dum admodum Senex: quippe non niſi annis LVII. menſibus duobus, ac diebus duodetriginta vivendo exactis. & Joh. Ludovicus: Rector Gorl.

Anno

CHRISTI 1595.

Poſt Comitia Regni Bojemiæ & conjunctarum illi Provinciarum pro communi Defenſione Pragæ habita, Principes atque Ordines Sileſiæ in particulari ſuo Conventu, præter ſubſidium pecuniarium ſeptuaginta mill. Talerorum, Equites mille ac quingentos, Pedites autem bis mille, ſumptu ſuo ad bellum expediendos atque ab XV. Kal. Jun. ad Eidus usque Novembr. h. e. menſibus ſex continuis in Hungaria alendos CÆSARI promittunt: Copiis iſtis præfecto ABRAHAMO BURGGRAVIO DOHNENSI: Wartembergæ Domino. Cæterum ut Imperator Societatem cum Tranſylvano initam ſtabiliret ac firmiorem in propoſito belli contra Turcas continuandi retineret,

haut

Digitized by Google

[illegible] [illegible] [illegible] [

Retrieved from http://www.gutenberg.org/files/21076/21076-h/21076-h.htm

vivendo exegiſſet annos: nec non M. Martinus Langæus: Gymnaſii Eliſabethani Profeſſor: Juventutis formandæ Magiſter egregius ac noſter quoque ſed vix tribus ſeptimanis Præceptor prid. Kal. Auguſti, anno Ætatis undeſexageſimo, Officii Scholaſtici XXII. & M. Martinus Langæus:

Anno
CHRISTI 1597.

In Comitiis Ratisbonæ celebratis de Bello potiſſimum Turcico continuando actum fuit: Quo fine Conventus quoque particulares in Provinciis hæreditariis habiti, neque minor Sileſiorum quam annis proxime elapſis in conferendis Subſidiis ſolitis apparuit promtitudo. Comitia Ratisbonenſia:

In Hungaria ipſa potior anni pars excurſionibus & deprædationibus mutuis transacta: ac nihil pene memorabile geſtum: Si Papam recuperatam excipias, Jaurinum ab oppugnatione noſtrorum liberatum: ac Dotiſum, Caſtellum menſe Majo Hoſti ereptum ſed ab Eodem menſe Octobri recuperatum: cum quidem Præfectus Ejus Chriſtophorus Weida, Vir fortiſſimus deſperata jam Caſtelli Defenſione, cum reliquo adhuc Præſidio, Tormentis prius omnibus Clavo adacto corruptis ac Pulvere tormentario Cuniculis ſubdito, unde magnum poſtea Turcis damnum, noctu per excubias fuga evaſiſſet. Exercitus noſter Suppetias obſeſſis laturus in Ponte prope Comaronum inſtituendo occupabatur. At ubi altero die cum ponte jam perfecto Duces exercitum transportare & cum Hoſte confligere conſtituiſſent, ex Speculatoribus & crebra Tormentorum exploſione cognitum fuit, hoſtem Dotiſo potitum ac novis ſubſidiis auctum: ea res tantam trepidationem noſtris attulit, ut pontem aliquot dierum labore perfectum una hora interſciderint, & ſaluti ſuæ conſuluerint. Succeſſus Belli contra Turcas:

Noluerant Italicæ Copiæ quas Pontifex & alii Italiæ Principes cum Franciſco Aldobrandino miſerant, ſub alio quam Duce Italo militare. Itaque accerſitus ab IMP. Vincentius: Dux Mantuæ qui illis præeſſet, cum Titulo Vicarii MAXIMILIANI ARCHI-DUCIS. Sed non meliore quam anno præterito fortuna.

Temeswarin obſidere Tranſylvanus cœperat, obidque copias Sileſiacas Stipendiis exeuntibus diſcedere cupientes invitas quidem, at non invitis Sileſiæ Principibus atque ordinibus ſecum retinebat, ſed id ipſum Eventu plane irrito.

E litteratorum Ordine mortalitatem expleverunt: Johannes Reinmannus: JCtus olim Epiſcoporum Wratislavienſium, poſtea vero Illuſtriſſ. Ducis Lygio-Brigenſis Cancellarius, Vir Conſilio & Eloquentia Celeberrimus, lethali morbo Leobergæ in Patria ſua deprehenſus XII. Kalend. Novembr. cum non niſi LIII. annos vixiſſet: Martinus Kinnerus a Scherfenſtein in Weiſſag & Lodenitz: Vir doctiſſimus, Muſicus & Poëta egregie præſtans, qui Bucholcero Teſte, de nulla re magis ſolitus fuit gratulari in Vita ſua, quam quod fuiſſet per annos multos & Auditor & familiaris B. Philippi Melanchthonis: Franciſcus denique Martinus: Brigenſis, in Patria primum, poſt Landeci Verbi Divini Miniſter fidelis, primusque ibi Auguſtanæ Confeſſionis Concionator, Ætatis anno duodeoctuageſimo: Miniſterii L. Joh. Reinmann: JCtus obiit: item Mart. Kinner a Schwarzenſtein denique Franc. Martinus: Theol.

Anno
CHRISTI 1598.

In Principum atque Ordinum Sileſiæ Comitiis exeunte Aprili, inchoante autem Majo habitis decreti ſunt CÆSARI præter ſubſidium pecuniarium LXX. mill. Talerorum hactenus quotannis exolutum, ſumptu Provinciæ in ſex aut ſummum ſeptem Menſes tenendi, Equites mille quingenti, iique in quatuor Vexilla ſic diſtribuendi, ut ſeptimus quisque genere eſſet nobilis, Pedites autem bis mille in totidem vexilla ſive Cohortes, quarum una quæque quingentis bellatoribus conſtet, dispertinendi. Equitum Ductor creatus, REIBNICIO exſtincto, Melchior ROTWITZIUS: Reibnicii Legatus: Peditum vero Godofredus RIBISCHIUS: cui adjunctus Baro quidam Parchwicenſis. Comitia Sileſiæ: Copiæ contra Turcas collectæ:

Adolphus Baro Schwartzenbergius, Germanicis Copiis, uti Palfyus Hungaricis Præfectus, Vir conſilio juxta manuque promtus, Jaurinum ſive Raab, fortiſſimum Orbis Chriſtiani Propugnaculum, per inſigne Stratagema Petardæ Portis admotæ recuperavit: eoque facto utiliſſimam & ſalutarem CÆSARI univerſæque rei Chriſtianæ præſtitit operam. Quo nomine ob id in Sileſia quoque DEO T. OPT. MAXIMO publice actæ ſunt gratiæ: ac hymni in Servatoris Laudem magna hominum lætitia decantati. Jaurinum recuperat Adolphus L. B. a Schwartzenberg:

At vero Sigismundus Barhorius: Tranſylvaniæ Princeps: qui XII. Kal. Martii a REGE HISPANO velleris Aurei Torque & adamante immenſi Pretii in Pyramidis modum cæſo Tranſylvaniam CÆSAR RUDOLPHUS II. occupat:

Digitized by Google

[illegible] [illegible] [illegible] [

Joachimus Spechtius: J. V. D. Illuſtriſſ. Principis Joachimi Friderici Ducis Lign. ac Brig. Conſiliarius, ab Eruditione, Pietate, Eloquentia, Humanitate & rerum uſu bonis omnibus commendatiſſimus, Lignicii IX. Kal. Martii: item Joachimus Specht:

Petrus Calaminus: Sileſius: Theologiæ Doctor ac primum in Leucoræ, exin in Heidelbergenſi Academia Profeſſor Publicus, VII. Kal. Dec. anno Ætatis XLII. Petrus Calaminus Theol. D.

Laurentius Circlerus: Illuſtrium Scholarum, Goldbergenſis in natali oppido & Brigenſis Rector, pluriumque Illuſtris Nominis Diſcipulorum ac præſertim Baronum in Bojemia & Moravia Doctor & Ductor poſt multorum annorum varias peregrinationes Spiræ Nemetum V. Kal. Auguſti defunctus. Laurent. Circlerus: Rector Gymnaſii Bregenſis:

Jacobus Blumelius: Jauranus: Phil. & J. V. D. Acad. Lipſienſis P. P. Collegii B. M. V. Collegiatus nec non ſupremæ Curiæ Saxoniæ Electoralis Advocatus: Jacobus Blumel: J. V. D.

Caſpar Pridmannus: Glogovienſis: Scholæ Magdaleneæ apud Wratislavienſes Rector ſolertiſſimus VI. Kal. Sept. anno Ætatis LX. Caſpar Fridemann: Gymnaſii Wrat. Magdalenæi Rector:

Huldericus denique Schoberus: Lubenenſis: Vir utriusque & Græcæ & Latinæ Linguæ cognitione inſtructiſſimus & dicendi facultate in ſoluta & ligata oratione Artifex peritiſſimus, Gymnaſii Thorunienſis Pro-Rector, IV. Non. Decembr. & Huldericus Schober: Gymnaſii Thorunienſis Pro-Rector:

Anno CHRISTI 1589.

Bello Turcico continuando eadem quæ ſuperioribus Annis Auxilia CÆSARI a Sileſiis promiſſa, Equites puta mille quingenti & bis mille Pedites: ſed hactenus, ne contra alios quam Chriſtiani Nominis Hoſtes militare cogerentur. Belli Turcici Continuatio:

In Hungaria nihil hoc anno ſingularius contigit, præter Excurſiones fortuna variante cum Turcis & Tartaris a Præſidio Strigonienſi & Caniſſienſi commiſſas. Tentavit quidem Schwartzenbergius ſemel & iterum Budam occupare, ſed nullo operæ Pretio: niſi quod Baſſa Budenſis, dum ultra unum milliare incautius ab Urbe prodiit captus & Viennam miſſus fuit. Tranſylvania varias experta eſt vices: poſtquam nimirum ad Sigismundum e Provincia ejiciendum Imperator fortiores Exercitus ſui Legiones, quibus præerat Georgius Baſta convertit. Is vero tot mutationibus turbatus, abdicatum a ſe Principatum in Patruelem Andream Bathorium, Cardinalem, paucis poſſeſſionibus ſibi ad alimenta reſervatis, transfert. Qui cum ab ordinibus ultro receptus arma armis non ſine ſucceſſu opponeret, a Germanico Malaspina, Nuncio Apoſtolico Spe conciliandæ Pacis, ut arma deponeret, perſuaſus, ſed paulo poſt a Michaele Palatino Walachiæ oppreſſus, prælio vincitur, & Capite truncatur. Ac ipſe vero Perfidiæ ſuæ Præmium non aliud recepit, quam ut a Baſta & ipſe Tranſylvania, cujus adminiſtratio ipſi promiſſa ejiceretur, ac ipſam quoque Walachiam amitteret, miſerabiliter tandem interemptus.

Paulus Albertus Suevus in locum Bonaventuræ Galli repudiati, Pont. Romano tandem adſentiente, nominatur a CÆSARE & collegio Canonicorum Wratislavienſium offertur. Cujus Electioni Principes Sileſiæ JOACHIMUS FRIDRICUS: Lignicn & CAROLUS Monſterbergæ Duces: nomine CÆSARIS adeſſe juſſi ſe exculârunt, nec exſpectata Electione diſceſſerunt: cum Electionem Juribus ac Privilegiis Provinciæ adverſantem ſuo ſuffragio non adjuvarent. Quæ tamen Illuſtr. Principum adverſatio prohibere non potuit, quo minus Paulus ab Imp. nominatus III. Non. Maji eligeretur, quin ipſi quoque paulo poſt Principes cæterique Ordines omni gratulationis & obſequii honore novum EPISCOPUM ſint proſecuti. Paulus Albert. Svevus aliquot EPISC. WRATISLAVIENSIS:

Laurentius Scholtzius a Roſenaw: Doctor: magni Nominis & Eruditionis inter ſuos Medicus, cujus Diligentiæ multa Johannis Cratonis, quæ Vir ad publicam Utilitatem natus inedita reliquerat, aliorumque præſtantiſſimorum Medicorum Scripta poſt mortem auctorum ab ipſo publicata debemus, ne quid de Horto dicam, quem intra Patriæ ſuæ Wratislaviæ Mœnia rei medicamentariæ quaſi Seminarium quoddam non ſine magnis & laboribus & impenſis excolendum ſuſcepit, ac inquilinis exoticisque plantis exornavit immaturo obitu quippe cum XLVII. Ætatis annum ageret, fatis conceſſit XI. Kalend. Maji. Laur. Scholtz a Roſenaw Med. D. moritur:

Digitized by Google

Anno

CHRISTI 1600.

Comitia Silesiæ: Habitis VVratislaviæ menſe Februario Comitiis CÆSAR auxilia ſolita ad Bellum Turcicum obtinuit. Cujus Commiſſarii a Principibus & Ordinibus Sileſiæ inter alia ſpecialiter rogati fuerunt, quo S. C. M. perſuaderent, ne in poſterum in eligendo Epiſcopo quid contrarium Legibus Patriæ permitteretur, ſed potius Regio Diplomate provideretur, Pauli Electionem Juribus patriis fraudi non futuram. Antequam vero hoc ad Commiſſarios deferrent, ne ſecretis puſtulationibus traduci ſe exiſtimaret, Epiſcopo ſignificarunt: ſed qui paucis interjectis Menſibus inter magnarum rerum Molimina repentina morte oppreſſus prid. Non. Maji fati ſui Legem implevit. Poſtquam conditus de more Capituli Suffragiis Canonicorum ad Infulas delectus eſt JOHANNES SITSCHIUS: Præpoſitus: nobilis Sileſius: XV. Kalend. Sextileis.

PAULUS: EPISC. WRAT. moritur: ſuccedit JOHANNES a SITSCH.

Succeſſus Belli cum Turcis geſti: CHRISTIANORUM res hoc anno in Hungaria non fuerunt loco optimo. Cum Stipendia militibus ſolvi non poſſent, multi ex iis præſertim Wallones ſeceſſionem faciunt, eousque etiam progreſſi, ut Pappam munitiſſimum Propugnaculum Turcis tradere, ſiquidem Stipendia ſibi ab Imperatore debita numerarentur, & in Utilitatem adeo Turcicam deſcribi conſtituerent: Fama rei dedita ad opprimendos eos Adolphus Schwartzenbergius, Cæſareanarum Copiarum Præfectus octo millia militum magnis itineribus illuc rapit & intercluſo circumquaque aditu arcem illam graviter obſidet, machinisque verberat, ſed dum propter obſeſſorum crebras excurſiones laborantibus ſuis ſuccurrere ſatagit, plumbea glande in Capite percuſſus occumbit. Nihilominus expugnationem continuavit REDERUS qui vice Schwartzenbergici occiſi & Jaurinum ad Sepulturam deducti Munus Præfecti Militaris obibat, Cumque obſeſſi ad extremam annonæ Penuriam redacti, relicta via per ſtagnum adjacens aqua demiſſa evadere tentaſſent, die 9. Auguſti in fuga oppreſi, plures acerrime reſiſtentes, una cum Ante-Signano ſuo de la Motte in pugna cæſi, qui vivi capi potuerunt, alii pelle nudati carnificinam omnem experti ſunt, alii palis infixi, alii in rotis anfracti per artus exſpirarunt, nonnulli Uncis tracti, aut lento Igne cremati perierunt, ut perfidia in exemplum traheretur.

Adolphus L. B. a Schwartzenberg occiſus:

Turcarum in Styriam Excurſio: Paulo poſt Ibrahimus Veſir congregato centum millium Exercitu ſub finem Auguſti movens primo Buborſcham petiit: eaque intra paucos dies ſui Juris facta in Styriam progreſſus Caniſium oppidum natura & arte munitiſſimum oppugnatum ſibi ſumſit. Poſt dies quatuordecim, cum fruſtra Dux Mercurius, cui in Hungaria ſecundum profecto totus Exercitus circa eas Partes ab Imp. commiſſus erat (Georgio nempe Baſta cum ſelectioribus Copiis in Tranſylvania hærente) ſuppetias ferre conaretur, deditur. Præfectus Paradiſius ignaviæ eſt poſtulatus, quodque citius tradidiſſet locum, quam par fuiſſet, dextræ abſciſſione qua pacta deditionis ſignaverat, poſtea truncato Capite pœnas luit.

MELCHIOR L. B. A RHEDERN: Vir incomparabilis moritur: XII. Kal. Octobr. toties laudatus ſed nunquam ſatis laudandus MELCHIOR a REDERN: Eques Auratus & L. B. Friedlandiæ, Reſchenbergæ & Seidenbergæ Toparcha: S. C. M. Conſiliarius: & Conſilii Bellici Præſes: nec non Generalis per Hungariam Campi Mareſchallus & Jaurini Præfectus ac Sereniſſimorum AUSTRIÆ ARCHIDUCUM MATHIÆ & MAXIMILIANI Conſiliarius: VVratislaviæ, Patre Fridrico Cameræ Sileſiacæ Præſide: Matre vero SCHOENAICHIA natus: Vir Illuſtris ac Generoſus, cujus Ingenium Palladem, animum vero Martem ipſum penitus exoluiſſe Jure dixeris, quique Inſignia Virtutis & Fortitudinis Militaris in Belgio primum, poſtea in Bellis Moſcoviticis ſub STEPHANO Rege Poloniæ, & Hungaricis ſub Imperio & Auſpiciis RUDOLPHI II. R. I. documenta edidit, vel ob unam ad Sifeckiam de Turcis reportatam Victoriam, aut ob VVaradinum ſaltem fortiter defenſum immortali Memoria digniſſimus, Budæ Teutonicæ, Hungariæ oppido Moravis contermino, morbo, quem in Caſtris contraxerat, ingraveſcente oppreſſus diem obiit ſupremum, cum vixiſſet annos XLV. menſes octo: dies XIV. Cadaver Fridlandum deductum, ibique militaribus adhibitis Ceremoniis cum ampliſſimo Funere eſt humatum. Memoriam Herois Uxor CATHERINA: COMES SLICCENSIS: inſigni ac pretioſo Monumento poſteris conteſtatam eſſe voluit.

Iſraël Reichel: Senator VVrat. obiit: Deceſſerunt & hoc anno VVratislaviæ VIII. Kal. Jun. ISRAEL REICHEL: Patricius ac Senator: Oppaviæ VI. Non. Mart. febri ardentiſſima correptus Gregorius Krent-

Digitized by Google

Krentschius: Bilicensis: Med. D. Eliæ ac Hieremiæ Medicinæ Doctorum Frater: Freistadii denique Georgius Vechnerus: Scholæ Saganensis Rector.

item Gregorius Krentsch. Med. D. & Georg. Vechner Rector Saganensis:

Anno

CHRISTI 1601.

Victoria CHRISTIANORUM in Transylvania:

Principes atque Ordines Silesiæ mense Martio bis mille Equites in Transylvaniam committunt: quorum Ductor ADAMUS DUX TESCHINENSIS: in obtinenda illa insigni victoria qua & Sigismundus Bathorinus, postquam nimirum ille Principatum suum recuperaverat, profligatus & aliquot millia militum Ejus cæsa & machinæ æneæ quæ grandiores erant viginti, Cæsareanis cesserunt, & loca pleraque amissa ad obsequium Imperatoris facile redierunt, fidelem hunc operam abunde satis probavit.

Albam Regalem CÆSAREANI recuperant:

Alba Regalis, Urbs veterum Hungariæ Regum Domicilio ac Sepulcris olim nobilis, ductu atque Auspiciis Philippi Emanuelis a Lotharingia, Mercurii Ducis, Viri bellicosissimi, qui cum præcipue Ductores Bellici Roswurmius: Sigfridus Kolonitschius: Srarembergius; Althemius ibant, Septembri mense, paucorum Dierum obsidione, nostris est restituta, posteaquam Turcæ quinquaginta eam annis firmissimo Præsidio tenuissent.

Canisiam vero frustra obsident:

FERDINANDUS: ARCHIDUX AUSTRIÆ: auxiliis impetratis non contemnendis (XX. quippe millibus militum & ampliusexercitum constitisse ajunt) exeunte Autumno Canisiam obsidet. Franciscus Aldobrandinus: Clementis VIII. Nepos: Copiis Pontificiis imponitur: Dux Mantuæ ARCHIDUCIS vicarius constituitur; Urbs machinis pulsatur, & deditio imperatur: abnuentibus illis, ut Vis ad ruinam fieret, fossa Ponte sternitur, sed qui brevior & infirmior fuit, quam ut militum insistentium Onera sustineret. Ejus prolapsio nostris cladem intulit, cui privata diffidia accessionem quasi Cumulum fecere, Aldobrandino ARCHIDUCIS & Mantuani Imperium detrectante: qui dum in contumacia obdurat, fato concedere cogitur: Eo mortuo hyeme ingravescente ac saviente indies Cœlo, de Consilii Sententia exustis Tabernaculis, machinis & sarcinis amissis, re infecta post magnas Molestias obsidio solvitur.

Elogium JOACHIMI FRIDRICI Ducis Lygio-Bregensis:

JOACHIMUS FRIDRICUS Dux Ligniconsis ac Brigensis, cum Ecclesias suas inutilibus rixis turbari nollet, sed ædificationem potius rudiorum in fide & charitate omnia dirigi, paucis ante mortem mensibus memorabile Edictum publicat: quo prolixe testatur, qualenam a Principio Reformationis in Ecclesiis sonuerit Doctrinæ Genus, exhortans simul & monens omnes Ecclesiarum Scholarumque Doctores gravissime: constantes in recepta Augustanæ Confessionis Doctrina persisterent: veritatem ac Pacem diligerent, ab utraque ne transversum quidem Unguem sive dextrorsum sive sinistrorsum deflecterent; inutilibus rixis & iniquis infectationibus exterarum Ecclesiarum nuncium remitterent: denique ita Muneris sui Partes exsequerentur, ut propria faciant, pure & sinceriter doceant, pie Christianeque vivant, & Spiritus contradictionum quantum lubet mutuo iusligere, inquietari & tranquillari non patiantur. O præclarum vero & memorandum Edictum Magistratus pacifici! o studium erga Ecclesias salutare! o Vocem & auctoritatem promtissimo Obsequio amplectendam! o exemplum ad omnem deinceps posteritatis memoriam imitandum! Utilitatem hujus Edicti multiplicem recenset Melchior Tilesius: Gymnasii Bregensis Rector: Nam primum inquit, doctrinæ receptæ auctoritas stabilitione hac sarta tecta conservabitur, quin etiam Veritati e puro DEI verbo rectius agnoscendæ & tutius docendæ Via planior sternetur: 2. Illustrissimus Princeps tam in Aula Imperatoria quam tota Provincia omnem eluet Suspicionem de innovata aut innovanda Religione: nihil enim sancit, nisi usitatum, nisi paternum, nisi avitum: 3. Mateologis exteris universa Spes de admissu Formulæ Concordiæ præciditur: Hæc enim est illa Helena, ob quam bellum geritur hoc Sacerdotale: 4. Pastoribus nostris qui de Editione Libelli Gesneriani (inscripti Warnung an die Stände in Schlesien) in sinu lætantur, potestas exulandi publica excutietur, & maledicis Conviciatoribus isto Spasmo præceptæ moderationis Os coarctabitur: 5. Interdicto silentio cavebitur illis, quos Rabsaqus ille Gesnerus aut provocavit aut provocaturus est: Quis enim exprobrabit illis Silentium, si respondere vetantur? 6. Posteritati denique ita consulitur, ne mortuo Principe administrator Ducatus obstante hac promulgatione mutare Religionem præsumat.

Ultramontanism. Ultramontanism is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope beyond the Alps for the guidance of their religious opinions. The word is derived from the Latin *ultra montes*, beyond the mountains, and is used in contradistinction to Gallicanism, which is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope on this side of the Alps for the guidance of their religious opinions. Ultramontanism is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope beyond the Alps for the guidance of their religious opinions. The word is derived from the Latin *ultra montes*, beyond the mountains, and is used in contradistinction to Gallicanism, which is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope on this side of the Alps for the guidance of their religious opinions. Ultramontanism is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope beyond the Alps for the guidance of their religious opinions. The word is derived from the Latin *ultra montes*, beyond the mountains, and is used in contradistinction to Gallicanism, which is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope on this side of the Alps for the guidance of their religious opinions.

Ultramontanism. Ultramontanism is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope beyond the Alps for the guidance of their religious opinions. The word is derived from the Latin *ultra montes*, beyond the mountains, and is used in contradistinction to Gallicanism, which is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope on this side of the Alps for the guidance of their religious opinions. Ultramontanism is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope beyond the Alps for the guidance of their religious opinions. The word is derived from the Latin *ultra montes*, beyond the mountains, and is used in contradistinction to Gallicanism, which is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope on this side of the Alps for the guidance of their religious opinions. Ultramontanism is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope beyond the Alps for the guidance of their religious opinions. The word is derived from the Latin *ultra montes*, beyond the mountains, and is used in contradistinction to Gallicanism, which is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope on this side of the Alps for the guidance of their religious opinions.

Ultramontanism. Ultramontanism is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope beyond the Alps for the guidance of their religious opinions. The word is derived from the Latin *ultra montes*, beyond the mountains, and is used in contradistinction to Gallicanism, which is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope on this side of the Alps for the guidance of their religious opinions. Ultramontanism is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope beyond the Alps for the guidance of their religious opinions. The word is derived from the Latin *ultra montes*, beyond the mountains, and is used in contradistinction to Gallicanism, which is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope on this side of the Alps for the guidance of their religious opinions. Ultramontanism is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope beyond the Alps for the guidance of their religious opinions. The word is derived from the Latin *ultra montes*, beyond the mountains, and is used in contradistinction to Gallicanism, which is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope on this side of the Alps for the guidance of their religious opinions.

Ultramontanism. Ultramontanism is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope beyond the Alps for the guidance of their religious opinions. The word is derived from the Latin *ultra montes*, beyond the mountains, and is used in contradistinction to Gallicanism, which is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope on this side of the Alps for the guidance of their religious opinions. Ultramontanism is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope beyond the Alps for the guidance of their religious opinions. The word is derived from the Latin *ultra montes*, beyond the mountains, and is used in contradistinction to Gallicanism, which is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope on this side of the Alps for the guidance of their religious opinions. Ultramontanism is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope beyond the Alps for the guidance of their religious opinions. The word is derived from the Latin *ultra montes*, beyond the mountains, and is used in contradistinction to Gallicanism, which is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope on this side of the Alps for the guidance of their religious opinions.

Ultramontanism. Ultramontanism is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope beyond the Alps for the guidance of their religious opinions. The word is derived from the Latin *ultra montes*, beyond the mountains, and is used in contradistinction to Gallicanism, which is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope on this side of the Alps for the guidance of their religious opinions. Ultramontanism is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope beyond the Alps for the guidance of their religious opinions. The word is derived from the Latin *ultra montes*, beyond the mountains, and is used in contradistinction to Gallicanism, which is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope on this side of the Alps for the guidance of their religious opinions. Ultramontanism is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope beyond the Alps for the guidance of their religious opinions. The word is derived from the Latin *ultra montes*, beyond the mountains, and is used in contradistinction to Gallicanism, which is the name given to the principles of those Catholics who look to the Pope on this side of the Alps for the guidance of their religious opinions.

Christmas Day, the Feast of the Nativity of our Lord Jesus Christ, commonly called Christmas Day, shall be celebrated and kept holy throughout the whole Realm of England, and the Dominions and Countries thereunto belonging, and shall be observed as a Day of Rest from all Labour, Business and Work, and that no Person shall do any Work upon the said Day, or upon any part thereof, except only Works of Necessity and Charity, and except only the Dressing of Victuals to be eaten upon the said Day, or upon any part thereof, and except only the Selling of Victuals in Cook-shops and Victualling Houses, and except only the Selling of Victuals in Cook-shops and Victualling Houses, and except only the Selling of Victuals in Cook-shops and Victualling Houses

Leobſchuzii quod præcipuum eſt Ducatus Carnovienſis Opidum, ſplendidum ac politum, Incendium ſorte fortuna, in domo quadam exiſtens ita invaluit: ut brevi Temporis Spacio maximam oppidi Partem paucis ædificiis ſalvis delevit ac deformavit: Eandem Calamitatem Bernſtadienſes & Greiffenbergenſes hoc quoque ipſo anno experti. Incendia Urbium Sileſiæ:

Anno
CHRISTI 1604.

Comitia Principum atque Ordinum Sileſiæ bis hoc anno Martio & Auguſto Menſibus CÆSARIS Juſſu habita, ad quæ ille FERDINANDUM BURGGRAVIUM DOHNENSEM: Senatus Appellationum in Arce Pragenſi Præſidem: Bohuslaum Joachimum de LOBKOWITZ & Haſenſtain: in Buntzlavv: Sigismundum CZEDLITZIUM: Cameræ Sileſiacæ Præſidem, adjuncto altera vice Johanne Mertichio: D. Johann. Ordin. Hieroſolym. Equite & Commendatore Olsnenſi cum mandatis ablegavit: ut inter alia, ad Belli Turcici Continuationem auxilia a Sileſiis, quanta rerum ſtatus efflagitabat, expeterent. Qui Cæſaris poſtulata, ut par erat admiſerunt: ac primis quidem Comitiis Mille Equites Ductore Melchiore ROTWITZIO: alteris totidem Ductore Illuſtriſſimo Duce Teſchinenſi, tum certam pecuniæ ſummam peditibus conſcribendis aliisque Uſibus decreverunt. Comitia Sileſiæ & quæ in iis acta:

Peſtum, commodiſſimus Locus, ex adverſo Budæ redit in Turcarum Poteſtatem, nova timiditate adactis noſtris, ut quamvis valido Præſidio muniti decederent: Jagenreuterus enim veritus, ne improviſo obrueretur ab Exercitu Hoſtili, egreſſus cum Peditum ſignis quinque, ſex Equitum, Caſtrum Turcis denudatum reliquit. Inde Strigonium Turcæ ſed fruſtra oppugnant: Hatwanum autem pariter a noſtris deſertum, impoſito Præſidio muniunt. Peſtum occupant Turcæ:

In Exercitu Cæſareano Seditio & Petulantia hinc inde, multo maxime autem certamina Religionis nomine multa turbarunt plurima impedierunt. Neque enim in Tranſylvania duntaxat novi a Stephano Botſcajo de Kismaria: primariæ Nobilitatis Viro, motus excitati, ſed & Hungarorum fides erga CÆSAREM exinde nutare cœpit. Turbæ in Tranſylvania exortæ:

Iverat Botſcajus ipſe in Aulam CÆSARIS, ſi levamen aliquod Hungariæ malis inveniretur: Ejus Conſiliis prævertendis Belgioſa, quæ in propinquo erant Præſidia evocavit, & cum Exercitu inſtructo non procul ab Adoria Botſcajo occurrit. Cumque ad Pugnam ſine mora ventum eſſet, initio ſtatim Hungarorum pedites nefaria Proditione Germanos ac Sileſios, quos inter tot Nobiles & fortiſſimi Viri, circumſiſtunt, ac quamvis diu ſe fortiter defenderint, fœdiſſime ſternunt & obtruncant, paucis fuga cumprimisque ex Signis Equitum Sileſiorum, quos ROTHWITZIUS ducebat, non niſi quadraginta Equitibus, elapſis.

Botſcajus hac velitatione defunctus, mox juſto Exercitu ex Hungaris, Ciculis, Tartaris, Turcis confecto Belgioſam in eas conjecit Angustias: ut in Arcem quandam confugiens, ibique obſeſſus, ægre Haiduccorum manus evaſurus fuerit, niſi Baſta cum Exercitu ad obſidendam Caſſoviam adventante, Botſcajus interim a ſuis Tranſylvaniæ Princeps renunciatus, Urbi timens ſuas eo Copias traduxiſſet. Cum enim Belgioſa conſtitutis, uti putabat, rebus & reformata tam Religione quam Republ. Caſſovia exceſſiſſet, magna Præſidii Parte contra Botſcajum ſecum educta, Conjuge tamen & liberis in Urbe relictis: cives, audito Haiduccorum ſucceſſu, ejectis qui ad ſuas partes tranſire nollent, oppidum ipſi in ſuam Poteſtatem acceperunt. Baſta, obſidionem Urbis, uti dictum, molitus, cum militem non ſolutis ſtipendiis parum dicto haberet audientem, re infecta diſceſſit. Quo digreſſo Haiducci omnia longe lateque populati, quamplurimas Civitates, oppida, Caſtraque occuparunt, a Baſta & Cæſareanis non ſemel accepta, aliquando etiam repenſa clade. Stephanus Botskay de Kismar Tranſylvaniæ Princeps dictus:

Menſe Octobri Stella nova prodigioſa conſpectu fuit poſt Solis Occaſum in dodecatemorio Sagittarii: cui acclamavit Johannes Weidner: M. D. Senior: Sprottavienſium Poliater Carmine Heroico ad Carolum: L. B. a KITTLITZ: in Malmitz & Euſerberg: Hæreditarium in Spremberg: Ducatus Saganenſis Præfectum. Novum Sydus:

Fatis hoc anno conceſſerunt: in Sileſiæ quidem Metropoli: Nicolaus Prauſius: SS. Theol. D. Eccleſiæ Cathedralis Canonicus & Scholaſticus Glogov. VIII. Kal. Septembr. In mortuorum Cenſum veniunt: Nicol. Prauſius Canon.

Martinus Krumbkrügerius: JCtus præclarus: Conſiliarius Cæſareus: & Fiſci Sileſiaci Procurator: IV. Eid. Decembr. Mart. Krumbkrüger. JCtus:

Petrus Sprembergerus: dictæ Reip. Patriæ Syndicus: VII. Eid. Junii: anno Ætatis XLVII. officii XIV. Petrus Sprembergerus: Syndi Wrat.

Cet Ouvrage se trouve à Paris, chez Desenne, Libraire au Palais-Egalité, galerie de bois, n° 2.

ARTICLE PARIS.

Paris, le 29 Février 1792, l'an IV de la liberté.

Le 27 de ce mois, à midi, le Roi a reçu, dans la salle du Trône, le Corps diplomatique, qui est venu lui présenter ses félicitations sur la fête de la veille. Le Roi a répondu à chacun des Ministres en particulier, et a ensuite été dîner avec la Famille royale.

Le même jour, à quatre heures, le Roi a reçu, dans la même salle, le Corps municipal, qui est venu lui présenter ses félicitations sur la fête de la veille. Le Maire a porté la parole. Le Roi a répondu qu'il était sensible à l'attachement que lui témoignait la Municipalité de Paris, et qu'il espérait que le Corps municipal ne cesserait de concourir avec lui au maintien de la tranquillité publique.

Le même jour, à cinq heures, le Roi a reçu, dans la même salle, le Tribunal de cassation, qui est venu lui présenter ses félicitations sur la fête de la veille. Le Président a porté la parole. Le Roi a répondu qu'il était sensible à l'attachement que lui témoignait le Tribunal de cassation, et qu'il espérait que le Tribunal ne cesserait de concourir avec lui au maintien de la tranquillité publique.

Le même jour, à six heures, le Roi a reçu, dans la même salle, le Tribunal de police correctionnelle, qui est venu lui présenter ses félicitations sur la fête de la veille. Le Président a porté la parole. Le Roi a répondu qu'il était sensible à l'attachement que lui témoignait le Tribunal de police correctionnelle, et qu'il espérait que le Tribunal ne cesserait de concourir avec lui au maintien de la tranquillité publique.

Le même jour, à sept heures, le Roi a reçu, dans la même salle, le Tribunal de commerce, qui est venu lui présenter ses félicitations sur la fête de la veille. Le Président a porté la parole. Le Roi a répondu qu'il était sensible à l'attachement que lui témoignait le Tribunal de commerce, et qu'il espérait que le Tribunal ne cesserait de concourir avec lui au maintien de la tranquillité publique.

Le même jour, à huit heures, le Roi a reçu, dans la même salle, le Tribunal de famille, qui est venu lui présenter ses félicitations sur la fête de la veille. Le Président a porté la parole. Le Roi a répondu qu'il était sensible à l'attachement que lui témoignait le Tribunal de famille, et qu'il espérait que le Tribunal ne cesserait de concourir avec lui au maintien de la tranquillité publique.

Le même jour, à neuf heures, le Roi a reçu, dans la même salle, le Tribunal de paix, qui est venu lui présenter ses félicitations sur la fête de la veille. Le Président a porté la parole. Le Roi a répondu qu'il était sensible à l'attachement que lui témoignait le Tribunal de paix, et qu'il espérait que le Tribunal ne cesserait de concourir avec lui au maintien de la tranquillité publique.

Le même jour, à dix heures, le Roi a reçu, dans la même salle, le Tribunal de police municipale, qui est venu lui présenter ses félicitations sur la fête de la veille. Le Président a porté la parole. Le Roi a répondu qu'il était sensible à l'attachement que lui témoignait le Tribunal de police municipale, et qu'il espérait que le Tribunal ne cesserait de concourir avec lui au maintien de la tranquillité publique.

Le même jour, à onze heures, le Roi a reçu, dans la même salle, le Tribunal de police correctionnelle, qui est venu lui présenter ses félicitations sur la fête de la veille. Le Président a porté la parole. Le Roi a répondu qu'il était sensible à l'attachement que lui témoignait le Tribunal de police correctionnelle, et qu'il espérait que le Tribunal ne cesserait de concourir avec lui au maintien de la tranquillité publique.

Le même jour, à minuit, le Roi a reçu, dans la même salle, le Tribunal de police municipale, qui est venu lui présenter ses félicitations sur la fête de la veille. Le Président a porté la parole. Le Roi a répondu qu'il était sensible à l'attachement que lui témoignait le Tribunal de police municipale, et qu'il espérait que le Tribunal ne cesserait de concourir avec lui au maintien de la tranquillité publique.

tres: Menſes ſeptem, ac dies undecim Vidua: in Gymnaſio quidem Brigenſi pridie Funerationis Illuſtris, quæ in IV. Eid. Jan. anni ſequentis incidit, a Jacobo Schickfuſio Rectore: in Aurimontano autem a M. Daniele Vechnero: Eloquentiæ & Poetices ibidem Profeſſore ipſo Exequiarum die publice laudata.

Joh. Hermannus: Med. D. celeberr. obiit

Ipſis Nonis Maii deceſſit Venerandus Senex: Johannes Hermannus Senior: Philoſophiæ ac Medicinæ Doctor: Academiæ olim Wittenbergenſis Profeſſor: & Electoris Saxoniæ Auguſti, Architer: hactenus vero ex quo nimirum ob recuſatam Concordiæ Subſcriptionem dimiſſus fuit, Wratislavienſium Poliater, Ducumque Sileſiæ Lygio-Brigenſium ac Monſterberga-Olsnenſium Archiater: poſtquam cum exquiſita artis ſuæ ſcientia Pietatis ſinceræ ſtudium perpetuo conjungens, de multis præclare merendo annos Ætatis ſupra LXX. ſeptem: menſes ſex: dies undecim complevit, ſequ. Epigrammate a Simone Grunæo cohoneſtatus:

Sat ſuperum obſequiis, ſimul officiisque bonorum;
Sat Pietate illis: arte ſat hiſce datum eſt.
Et jam parta Quies: Quid enim niſi Præmia reſtant,
Dixit, & Hermannum mors tulit ad ſuperos:
Salve ſalve anima o cœlo decus addita: Tanti eſt
Demeruiſſe Homines, demeruiſſe DEUM:

Fatalem præterea hunc annum habuerunt.

Joh. Landus: Decanus V. Wrat. moritur:

Julius LANDUS: Comes Placentinus: Eccleſiæ Cathedralis Wratislavianæ Decanus: S. C. R. M. Conſiliarius: XVI. Kal. Dec. defunctus, cui Auctoritate Pontificia, quam Juvenis adhuc non ſine Canonicorum Seniorum Invidia ſucceſſor datus Nicolaus Troilus a Leſſoth.

Item Fabianus de Reichenbach: Capitaneus Monſterberg.

Fabianus de REICHENBACH in Petrowitz: Quickendorff: Scharffeneck: Turtſchendorff: S. C. R. M. Conſiliarius: Ducatus Monſterb. ac Territorii Francoſteinenſis Præfectus IX. Kal. Apr. defunctus: & Succeſſorem nactus Johannem a Mettich: in Schrebsdorff.

Georgius Aſhelm: Senator V. Wratislav. & Chriſtoph. Rumbaum: Med. D.

Georgius Ashelm in Born: Benckwitz & Oldern: Patricius & Senator Reip. Wratislav. VI. Non. Quinctil. vivis exemtus.

Chriſtophorus denique Rumbaum Javorienſis Med. D. Practicus Wratislav. feliciſſimus, ſed calculi ipſe Doloribus diu noctuque tortus ac tandem confectus III. Non. Sextileis.

Anno
CHRISTI 1606.

Comitia Sileſiæ:

Menſe Martio Principum & Ordinum Sileſiæ habita Comitia in quibus CÆSAR auxiliares Copias bis mille Equitum ac ſexcentorum Peditum obtinuit. Mille Equitum ductor erat Johannes Sneckenhaus: totidem Joannes Braun: Peditum Wilhelmus Blumberg.

Pax cum Stephano Bethkay: Transylvaniæ Principe ſancita:

At vero in Hungaria ad Interitum omnia ſpectabant Turcis Tartarisque una cum Haiducceis agros longe lateque populantibus, oppidaque & arces plurimas occupantibus, adeo quidem ut Periculum eſſet, ne propediem omnes miſeræ Hungariæ Reliquiæ in triſtem Servitutem præcipitarentur: Pacis Negocium cum Botſcajo ſerio agi coeptum, quam Stephanus Illieshaczius magnæ inter Hungaros Auctoritatis modis omnibus promovere laboravit: ſed quæ menſe demum Septembri poſt longas diſceptationes nec ſine maxima difficultate Viennæ concluſa & confirmata fuit. Cum enim cæteris Pacis Articulis omnibus jam compoſitis liberum quoque Religionis Exercitium Hungaris permiſſum eſſet: ii tamen generale illud Religionis Vocabulum ad Speciem revocantes id egerunt: ut Catholicæ, Lutheranæ & Reformatæ, quæ hodie vocantur, Religionum Exercitium liberum eſſet: nec Pacis finiri Tractatio potuit, donec ipſorum Petitioni ſatisfactum fuit. Capita Pactorum conventorum, præter Religionis, quum quisque ex tribus illis profiteri vellet, autonomiam, præcipua fuerunt, ut Botſcajus ad usque Vitæ Terminum, qui non longe aberat, Titulum & Principatum Tranſylvaniæ cum Caſſovia, Toccajo & aliis quibusdam locis retineret, eam tamen eſſe Partem Hungariæ recognoſceret: Hungaris Electionem Palatini remitteret: ARCHIDUX MATHIAS non adminiſtratoris ſed Pro-Regis Hungariæ Titulum gereret, & Corona cum Inſigniis in Poteſtate CÆSARIS permaneret: Epiſcopi & Eccleſiaſtici illi tantum, qui eſſent genere Hungari Nobiles, & Poſſeſſiones ac fundos Juris Nobilis ſuos proprios haberent, conſiliis publicis adeſſe, itureque ſuffragii in illis uti poſſent, non vero illi qui Epiſcopatus ſolos & ſola Eccleſiaſtica bona vel Titulos tenerent: Amneſtia denique eſſet damnorum utrinque illatorum. Miſerunt ad hanc Pacificationem Status atque Ordines Bo-

Digitized by Google

Watchmakers Arms. Sable, a Watch Dial Plate Or, between two Keys in Saltier Argent, the Wards to the Chief.

Crest. A Demi-Lion Rampant Or, holding in his Paws a Watch Dial Plate Argent, the Hour Circle Sable.

Motto. Tempus Rerum Imperator.

Watchmakers Arms. Sable, a Watch Dial Plate Or, between two Keys in Saltier Argent, the Wards to the Chief.

Crest. A Demi-Lion Rampant Or, holding in his Paws a Watch Dial Plate Argent, the Hour Circle Sable.

Motto. Tempus Rerum Imperator.

Watchmakers Arms. Sable, a Watch Dial Plate Or, between two Keys in Saltier Argent, the Wards to the Chief.

Crest. A Demi-Lion Rampant Or, holding in his Paws a Watch Dial Plate Argent, the Hour Circle Sable.

Motto. Tempus Rerum Imperator.

Watchmakers Arms. Sable, a Watch Dial Plate Or, between two Keys in Saltier Argent, the Wards to the Chief.

Crest. A Demi-Lion Rampant Or, holding in his Paws a Watch Dial Plate Argent, the Hour Circle Sable.

Motto. Tempus Rerum Imperator.

Watchmakers Arms. Sable, a Watch Dial Plate Or, between two Keys in Saltier Argent, the Wards to the Chief.

Crest. A Demi-Lion Rampant Or, holding in his Paws a Watch Dial Plate Argent, the Hour Circle Sable.

Motto. Tempus Rerum Imperator.

Watchmakers Arms. Sable, a Watch Dial Plate Or, between two Keys in Saltier Argent, the Wards to the Chief.

Crest. A Demi-Lion Rampant Or, holding in his Paws a Watch Dial Plate Argent, the Hour Circle Sable.

Motto. Tempus Rerum Imperator.

Watchmakers Arms. Sable, a Watch Dial Plate Or, between two Keys in Saltier Argent, the Wards to the Chief.

Crest. A Demi-Lion Rampant Or, holding in his Paws a Watch Dial Plate Argent, the Hour Circle Sable.

Motto. Tempus Rerum Imperator.

Watchmakers Arms. Sable, a Watch Dial Plate Or, between two Keys in Saltier Argent, the Wards to the Chief.

Crest. A Demi-Lion Rampant Or, holding in his Paws a Watch Dial Plate Argent, the Hour Circle Sable.

Motto. Tempus Rerum Imperator.

Watchmakers Arms. Sable, a Watch Dial Plate Or, between two Keys in Saltier Argent, the Wards to the Chief.

Crest. A Demi-Lion Rampant Or, holding in his Paws a Watch Dial Plate Argent, the Hour Circle Sable.

Motto. Tempus Rerum Imperator.

Watchmakers Arms. Sable, a Watch Dial Plate Or, between two Keys in Saltier Argent, the Wards to the Chief.

Crest. A Demi-Lion Rampant Or, holding in his Paws a Watch Dial Plate Argent, the Hour Circle Sable.

Motto. Tempus Rerum Imperator.

Page
Mr. Bentham's Opinion of Mr. Mill's Analysis of the Human Mind ... 1
Mr. Bentham's Opinion of Mr. Mill's Analysis of the Human Mind ... 2
Mr. Bentham's Opinion of Mr. Mill's Analysis of the Human Mind ... 3
Mr. Bentham's Opinion of Mr. Mill's Analysis of the Human Mind ...

Ye shall not make vnto you any idoll, nor graue you any image, neither shall ye set vp any image of stone in your land, to bow downe vnto it: for I am the Lord your God.

Ye shall keepe my Sabbaths, and reuerence my Sanctuarie: I am the Lord.

If ye walke in my statutes, and keepe my commandements, and doe them:

Then I will giue you rayne in due season, and the land shall yeelde her increase, and the trees of the field shall giue their fruit.

And your threshing shall reach vnto the vintage, and the vintage shall reach vnto the sowing time: and ye shall eate your bread to the full, and dwell in your land safely.

And I will giue peace in the land, and ye shall lie downe, and none shall make you afraid: and I will cause the euill beasts to cease out of the land, neither shall the sword goe through your land.

And ye shall chase your enemies, and they shall fall before you by the sword.

And fiue of you shall chase an hundred, and an hundred of you shall put ten thousand to flight: and your enemies shall fall before you by the sword.

For I will haue respect vnto you, and make you fruitfull, and multiply you, and establish my couenant with you.

And ye shall eate old store, and bring forth the old because of the new.

And I will set my Tabernacle among you, and my soule shall not abhorre you.

And I will walke among you, and will be your God, and ye shall be my people.

I am the Lord your God, which brought you out of the land of Egypt, that ye should not be their bondmen: and I haue broken the bands of your yoke, and made you goe vpright.

But if ye will not heare me, and will not doe all these commandements:

And if ye shall despise my statutes, and if your soule abhorre my iudgements, so that ye will not doe all my commandements, but that ye breake my couenant:

I will euen doe this vnto you, I will appoint ouer you terrour, consumption, and the burning ague, that shall consume the eyes, and cause sorrow of heart: and ye shall sow your seede in vaine, for your enemies shall eate it.

And I will set my face against you, and ye shall be slaine before your enemies: they that hate you shall reigne ouer you, and ye shall flee when none pursueth you.

And if ye will not yet for all this heare me, then I will punish you seuen times more for your sinnes.

And I will breake the pride of your power, and I will make your heauen as yron, and your earth as brasse.

And your strength shall be spent in vaine: for your land shall not giue her increase, neither shall the trees of the land giue their fruit.

And if ye walke contrarie vnto me, and will not heare me, I will bring seuen times more plagues vpon you according to your sinnes.

I will send wilde beasts also among you, which shall spoile you of your children, and destroy your cattell, and make you few in number, and your high waies shall be desolate.

And if ye will not be reformed by me by these things, but will walke contrarie vnto me:

Then will I also walke contrarie vnto you, and will smite you yet seuen times for your sinnes.

And I will bring a sword vpon you, that shall auenge the quarrell of my couenant: and when ye are gathered together within your cities, I will send the pestilence among you, and ye shall be deliuered into the hand of the enemie.

When I haue broken the staffe of your bread, ten women shall bake your bread in one ouen, and they shall deliuer you your bread againe by weight, and ye shall eate, and not be satisfied.

And if ye will not for all this heare me, but walke contrarie vnto me:

Then I will walke contrarie vnto you also in fury, and I will chastise you seuen times more for your sinnes.

And ye shall eate the flesh of your sonnes, and the flesh of your daughters shall ye eate.

And I will destroy your high places, and cut downe your images, and cast your carkeises vpon the carkeises of your idols, and my soule shall abhorre you.

And I will make your cities waste, and bring your Sanctuaries vnto desolation, and I will not smell the sauour of your sweet odours.

And I will bring the land into desolation, and your enemies which dwell therein shall be astonished at it.

And I will scatter you among the heathen, and will draw out a sword after you: and your land shall be desolate, and your cities waste.

Then shall the land reioyce in her Sabbaths, as long as it lieth desolate, and ye be in your enemies land: euen then shall the land rest, and reioyce in her Sabbaths.

As long as it lieth desolate it shall rest, because it did not rest in your Sabbaths, when ye dwelt vpon it.

And vpon them that are left aliue of you, I will send a faintnesse into their hearts in the lands of their enemies: and the sound of a shaken leafe shall chase them, and they shall flee as one flieth from a sword, and they shall fall when none pursueth.

And they shall fall one vpon another, as it were before a sword, when none pursueth: and ye shall haue no power to stand before your enemies.

And ye shall perish among the heathen, and the land of your enemies shall eate you vp.

And they that are left aliue of you, shall pine away in their iniquitie in your enemies lands: and also in the iniquities of their fathers shall they pine away with them.

If they shall confesse their iniquitie, and the iniquitie of their fathers, with their trespasse which they trespassed against me, and that they also haue walked contrarie vnto me, and that I also haue walked contrarie vnto them, and haue brought them into the land of their enemies: if then their vncircumcised hearts be humbled, and they then accept of the punishment of their iniquitie:

Then will I remember my couenant with Iacob, and also my couenant with Isaac, and also my couenant with Abraham will I remember, and I will remember the land.

The land also shall be left of them, and shall reioyce in her Sabbaths, while she lieth desolate without them: and they shall accept of the punishment of their iniquitie, because they despised my iudgements, and because their soule abhorred my statutes.

And yet for all that, when they be in the land of their enemies, I will not cast them away, neither will I abhorre them, to destroy them vtterly, and to breake my couenant with them: for I am the Lord their God.

But I will for their sakes remember the couenant of their forefathers, whom I brought forth out of the land of Egypt in the sight of the heathen, that I might be their God: I am the Lord.

These are the statutes, iudgements, and lawes, which the Lord made between him and the children of Israel in mount Sinai, by the hand of Moses.

And the Lord spake vnto Moses, saying,

Speake vnto the children of Israel, and say vnto them, When any man shall make a singular vow, the persons shall be for the Lord by thy estimation.

And thy estimation shall be of the male from twentie yeeres old vnto threescore yeeres old, euen thy estimation shall be fifty shekels of siluer, after the shekel of the Sanctuarie.

If it be a female, then thy estimation shall be thirtie shekels.

And if it be from fiue yeeres old vnto twentie yeeres old, then thy estimation of the male shall be twentie shekels, and for the female ten shekels.

And if it be from a moneth old vnto fiue yeeres old, then thy estimation of the male shall be fiue shekels of siluer, and for the female thy estimation shall be three shekels of siluer.

And if it be from threescore yeeres old and aboue, if it be a male, then thy estimation shall be fifteene shekels, and for the female ten shekels.

But if he be too poore for thy estimation, then he shall present himselfe before the Priest, and the Priest shall value him: according to the ability of him that vowed shall the Priest value him.

And if it be a beast, whereof men bring an offering vnto the Lord, all that any man giueth of such vnto the Lord shall be holy.

He shall not alter it, nor change it, a good for a bad, or a bad for a good: and if he change beast for beast, then both it and that for which it is changed shall be holy.

And if it be any vncleane beast, whereof they bring not an offering vnto the Lord, then he shall present the beast before the Priest:

And the Priest shall value it betweene good and bad: as thou the Priest valuest it, so shall it be.

But if he will redeeme it, he shall adde a fift part thereof vnto thy estimation.

And when any man will sanctifie his house to be holy vnto the Lord, then the Priest shall value it betweene good and bad: as the Priest shall value it, so shall it stand.

And if he that sanctified it will redeeme his house, he shall adde the fift part of the money of thy estimation vnto it, and it shall be his.

And if a man sanctifie vnto the Lord some part of a field of his possession, then thy estimation shall be according to the seede thereof: an homer of barley seede shall be valued at fifty shekels of siluer.

If he sanctifie his field from the yeere of Iubile, according to thy estimation it shall stand.

But if he sanctifie his field after the Iubile, then the Priest shall reckon vnto him the money according to the yeeres that remaine vnto the yeere of Iubile, and it shall be abated from thy estimation.

And if he that sanctified the field will in any wise redeeme it, he shall adde the fift part of the money of thy estimation vnto it, and it shall be assured vnto him.

But if he will not redeeme the field, or if he haue sold the field to another man, it shall not be redeemed any more.

But the field when it goeth out in the Iubile, shall be holy vnto the Lord, as a field deuoted: the possession thereof shall be the Priests.

And he shall reckon vnto him the worth of thy estimation, euen vnto the yeere of Iubile: and he shall giue thy estimation in that day, as a holy thing vnto the Lord.

In the yeere of Iubile the field shall returne vnto him of whom it was bought, euen to him to whom the possession of the land did belong.

And all thy estimations shall be according to the shekel of the Sanctuarie: twentie gerahs shall be the shekel.

Only the firstling of the beasts, which should be the Lords firstling, no man shall sanctifie it, whether it be ox or sheepe: it is the Lords.

And if it be of an vncleane beast, then he shall redeeme it according to thy estimation, and shall adde a fift part of the money thereof vnto it: or if it be not redeemed, then it shall be sold according to thy estimation.

Notwithstanding no deuoted thing that a man shall deuote vnto the Lord of all that he hath, both of man and beast, and of the field of his possession, shall be sold or redeemed: euery deuoted thing is most holy vnto the Lord.

None deuoted, which shall be deuoted of men, shall be redeemed, but shall surely be put to death.

And all the tithe of the land, whether of the seede of the land, or of the fruit of the tree, is the Lords: it is holy vnto the Lord.

And if a man will at all redeeme ought of his tithes, he shall adde thereto the fift part thereof.

And concerning the tithe of the herd, or of the flocke, euen of whatsoeuer passeth vnder the rod, the tenth shall be holy vnto the Lord.

He shall not search whether it be good or bad, neither shall he change it: and if he change it at all, then both it and the change thereof shall be holy, it shall not be redeemed.

These are the commandements, which the Lord commanded Moses for the children of Israel in mount Sinai.

[illegible] [illegible] [illegible] [

REX dictus BOHEMIÆ paulopost HUNGARIÆ:

ſubditos, aſſentiturque Inaugurationi MATHIÆ ex Decreto ordinum Regni promittens ſimul auxilia ad coërcendos fidei Chriſtianæ Hoſtes, tutandosque Hungariæ Limites: MORAVIÆ præterea adminiſtratio eidem ARCHIDUCI una cum Marchionis Titulo conceditur, quoad Imperator vixerit: quo mortuo is Marchionatus ad Eum qui REX BOHEMIÆ fuerit devolvatur. Denique ex CÆSARIS aſſenſu MATHIAS Bojemici Regni Succeſſor ab Ordinibus deſignatur, ſi mortuo nulla prole maſcula relicta CÆSAR deceſſerit. Quod ſi naſcantur Mares, hisque impuberibus moriatur, ad MATHIAM tutela & procuratio Regni, adhibito in Conſortium Senatu pertineat. Ne tamen CÆSAR tot inſignibus Titulis proventibusque exutus nimium Diſpendium pateretur, ac ſuperſtiti Vi ablata Hæreditas videretur, MATHIAS Tyrolenſem Comitatum & quod ſingulari Jure in vicinis Regionibus poſſidebat, remittit CÆSARI. Hoc fœdere viciſſim ab armis diſceſſum eſt, pluribus frementibus, queis victus in præda & diuturnitas Belli Vindemia quædam eſt. Novis Honoribus cumulatus MATHIAS Regno Hungarico proxime inaugurandus Viennam ingreditur, ſtupendo ibi Apparatu exceptus, totaque Urbe in publicam effuſa lætitiam. Dies Coronationi Regiæ præſtitutus eſt Dies D. ELISABETHÆ Reginæ quondam Hungariæ Sacer: ad quem cum Imperator Coronam & Inſignia Regalia quæ apud ſe Pragæ tenebat, miſiſſet a Cardinale Forgatſchio Inaugurario Poſonii peracta fuit ſolemnibus Ceremoniis, quas Johannes Jeſſenius a Jeſſen: Regius Medicus fuſius deſcripſit.

Comitia Sileſiæ.

In hoc tam periculoſo rerum Statu quid Sileſii noſtri? an otioſos tantum ſpectatores rebus ſuis minime caviſſe exiſtimabimus? Minime gentium. Indictus ipſis erat juſſu Imperatoris a Carolo Duce Monſterbergenſi-Olsnenſi: Conventus generalis d. 20. Maji Wratislaviæ celebrandus, quo cum ventum eſſet, de modo Provinciæ adverſus quamcunque Vim defendendæ, de Luſtrationibus Equitum ac Peditum per univerſam Sileſiam inſtaurandis, de Stipendiis denique militi Buchainico qui Hoſpitium ſibi in Sileſia per Vim ſumpſerat, ac relinquere eam niſi numeratis ſibi Stipendiis recuſabat, ex ea ipſa Pecunia, quæ CÆSARI ſuperiore anno promiſſa fuerat exſolvendis, conſultatum fuit. Ad ea ergo Comitia a MATHIA ARCHIDUCE & fœderatis Provinciis legati miſſi, ex Hungaris quidem Stanislaus Thurczo & Paulus Aponi Barones: ex Auſtriacis Georgius Fridricus Comes Hardeccius & Reichardus de Strahrenberg: L. B. ex Moravis autem Weickardus Comes Salmenſis: Ladislaus de Kaunitz: Johannes Kobilky & Guilielmus PROSKAVV: ad commune fœdus ſive Unionem invitarunt. Quibus eam ad rem prætextibus uſi, apparet maxime ex Inſtructione Legatis Hungariæ data, quam integram heic adſcribere viſum:

Legati REGIS MATHIÆ ad Comitia Sileſiæ:

MATHIAS DEI GRACIA REX HUNGARIÆ &c. &c.

Inſtructio pro Magnificis ſincere nobis dilectis Stanislao Turzo de Bethlem Falva, Comite perpetuo Comitatus Sepuſienſis & L. B. ac Paulo Aponi L. ſimiliter B. in Apo Kerletko a Statibus & Ordinibus inclyti Regni Hungariæ in Sileſiam ad Diætam ordinatis Commiſſariis ſuper iis quæ apud Status & Ordines inclyti Ducatus utriusque Sileſiæ illorum nomine referenda & peragenda erunt, data & expedita:

Imprimis poſt debitam Salutationem & perpetuam eorum Commendationem Credentiales ab ipſis corroboratas ſumma Reverentia exhibebunt, & quanta pericula inclutum Regnum Hungariæ ab anno 1606. ob pactatorum Viennenſium Violationem pertulerint nec non periculoſum & maxime formidabilem Ejus & vicinarum provinciarum ſtatum, quo Heidones ex nuperrima & rediviva cum Turcis & Tartaris inita conjuratione afflictiſſimis his Provinciis peſtem atque Exitium machinati ſunt, explicatis ad vivum Circumſtantiis accurate exponent, & quod Conventum quem Piſonii in propria perſona adjunctis nobis Hungariæ atque inferioris & ſuperioris AUSTRIÆ ſtatibus die 14. menſis Januarii præſentis anni celebravimus, indicere atque cogere compulſi ſumus, & quæ ibidem in medium allata, quodque tractatum & concluſum eſt, id ad Conſervationem tam Regni Hungariæ quam vicinarum Provinciarum factum fuiſſe oſtendent. Qui ſane Conventus niſi præmature coactus, atque hæc Remedia & Conſilia tempeſtive adhibita fuiſſent, haud dubie Res Hungariæ atque adeo vicinarum Provinciarum in extremum fuiſſent conjectæ Diſcrimen, omnibus denique præſentanea ruina atque exitium incubuiſſent. Cum itaque ipſa Æquitas poſtulare videatur, ut quod unanimi Conſenſu inter nos, Status Regni Hungariæ, cæterasque Provincias primo Viennæ, deinde in nuperrimo Piſonienſi Conventu concluſum atque manuum ſubſcriptionibus & Sigillorum noſtrorum impoſitionibus confirmatum & corroboratum firmiter & inviolabiliter obſerveturque ab eo ſaltim minime diſcedere & contrarii quid ſtatuere cogitaremus, cogitandum Nobis & verendum Nobis erit, quam malam de Nobis ſuſpicionem & Ignominiam omni Poſteritati relinqueremus, quamque ſumma Pericula hinc inde oriri poſſent, ut id quod ferro & vita noſtra fortiter defendere unanimiter conſtituimus, una cum us deſerere & contrarium

am-

IX.

TABULÆ GENEALOGICÆ

SERENISSIMÆ GENTIS LOTHARINGICÆ:

ET

CELSISSIMÆ LICHTENSTEINENSIS: LOBKOVVITZIÆ

AC

AURSBERGICÆ FAMILIÆ:

EX MONUMENTIS FIDE DIGNISSIMIS:

QVARUM

LOTHARINGICA: DUCATUM SUPERIORIS SILESIÆ TESSINENSEM:

LICHTENSTEINENSIS: DUCATUS SILESIÆ SUPERIORIS OPPAVIENSEM ET CARNOVIENSEM:

LOBKOWITZIA: DUCATUM SILESIÆ INFERIORIS SAGANENSEM:

AURSBERGICA: DUCATUM SILESIÆ INFERIORIS MONSTERBERGENSEM HABET:

PRÆMITTUNTUR TABULA I. ACCESSIONES QUÆDAM AD

HISTORIAM GENEALOGICAM DUCUM SILESIÆ PIASTEORUM

TOMO I. SCRIPTORUM NOSTRORUM INSERTAM.

Digitized by Google

[illegible] Sessions of Peace and Gaol Delivery [illegible]

Printed by Charles Eyre and William Strahan, Printers to the King's most Excellent Majesty.

Digitized by Google

Digitized by Google

Earldom of Ormonde, and Viscount Thurles, in the County of Tipperary, in the Peerage of Ireland, and Baron Butler, of Lanthony, in the County of Monmouth, in the Peerage of England, created 1 July, 1703, 2 Anne, with remainder to the heirs male of the body of the said Duke, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's father, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great great great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great great great great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great great great great great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great great great great great great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great great great great great great great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great great great great great great great great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great great great great great great great great great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great great great great great great great great great great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great great great great great great great great great great great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great great great great great great great great great great great great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great great great great great great great great great great great great great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great great great great great great great great great great great great great great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great great great great great great great great great great great great great great great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great great great great great great great great great great great great great great great great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great great great great great great great great great great great great great great great great great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great great great great great great great great great great great great great great great great great great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great great great great great great great great great great great great great great great great great great great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great grandfather, and in default of such issue, to the heirs male of the body of the said Duke's great

Copyright © 2020 by Penguin Random House LLC
All rights reserved.
Published in the United States by Random House Children's Books, a division of Penguin Random House LLC, New York.
RANDOM HOUSE and the House colophon are registered trademarks of Penguin Random House LLC.
Visit us on the Web! rhcbooks.com
Educators and librarians, for a variety of teaching tools, visit us at rhcbooks.com/educators
Library of Congress Cataloging-in-Publication Data
Names: Rosenthal, Amy Krouse, author. | Tullet, Hervé, author.
Title: Perfect opposites / by Amy Krouse Rosenthal and Hervé Tullet.
Description: First edition. | New York : Random House Children's Books, [2020] | Audience: Ages 4–8 | Audience: Grades K–1 | Summary: "Two friends who are opposites in every way learn that they have more in common than they thought"—Provided by publisher.
Identifiers: LCCN 2019009139 | ISBN 978-0-525-64744-0 (hardback) | ISBN 978-0-525-64745-7 (library binding) | ISBN 978-0-525-64746-4 (ebook)
Subjects: | CYAC: Stories in rhyme. | Opposites—Fiction.
Classification: LCC PZ8.3.R7185 Pe 2020 | DDC [E]—dc23
The text of this book is set in Futura.
Manufactured in China
10 9 8 7 6 5 4 3 2 1
First Edition

SERENISSIMÆ GEN
cujus nunc SUPERIORIS quoque SILES
TABVLA G
ex monumenti

LEUTHARIUS I. D

LEUDEFREDUS I. DUX

LOTHARIUS II. D

ETHICO I. & ALDERIC
Berswinda,

ETHICO II.
DUX ALEMANNIÆ, †.

ADALBERTUS,
DUX ALEMANNIÆ,

Albericus,
Comes Alſatiæ, †.

Ethico,
Epiſcopus Argentinenſis, † 770.

Luitfridus,
Dux Alemanniæ, † 730.

Eberhardus I. Comes Alſatiæ, †.

Thiethaldus,
Dux Alemanniæ, †.

Albericus & Bego, Comes Alſatiæ, † 816.
Alpais, IMP. LUDOVICI PII F. †.

Letardus,
Comes Alſatiæ, †.

Eberhardus II. Comes Alſatiæ, † 864.

Ermengardis,
Manaſſis Comitis de
Maſcon Conjunx, †.

Eberhardus III. Comes Alſatiæ, †.

Adelheydis,
uxor Ludovici III.
Regis Franciæ, †.

HUGO I.
Comes Alſatiæ, †.
Hildegundis, †.

Wulfhardus,
Abbas Fraviniacenſis, †.

Eberhardus IV.
Comes Metenſis, †.
Eadiva, Regis Angliæ F. †.

Hugo II.
Comes, †.

GUNTRAMUS Dives,
Comes Altenburgi, † 946.

Hugo,
Comes in Egisheim, †.

LANCELINUS,
Comes Altenburgi,
† 990.

GERARDUS I.
Comes Metenſis, †.

Adalbertus,
Comes Alſatiæ,
†.

Adelheydis,
uxor HENRICI
DUCIS FRANCORUM,
qui † 989.
ſep. Wormat.

Hugo, Epiſcopus
Tullenſis,
inde P. R. LEO
IX. † 1054.
19. April.

RATBODUS,
COMES HABSBURGI,
† 1027.
ITA,
Fridrici Ducis Lotharingiæ F.
† 1026.

Sigfridus I.
Comes Metenſis,
† 1017.

Gerhardus II.
Comes Alſatiæ, †.
Hadwidis †.

Albertus, †.

Otto I.
Comes Habsburgi,
occiſus.

GERARDUS III.
de Alſatia,
DUX LOTHARINGIÆ,
an. 1048.

CONRADUS I. Salicus,
ROM. IMP. † Trajecti Friſiæ
1039. d. 4. Jun.
Giſela,
Hermanni II. Ducis Alemanniæ F. † 1043. 14. Febr.

Gebhardus,
Epiſc. Ratisbonenſis
XVI. an. 1036.
† 1060.

Juditha,
† 1040.

Beatrix,
†.

Mathildis,
† 1034. VII. ann.

HENRICVS III.
Rom. Imp. Germaniæ & Burgundiæ
Rex, † 1056. 5. Octobr.
I. Cunegundis,
Cnutonis M. Regis Angliæ, Danomarchiæ, Norwegiæ &c. F.
† 1038. 18. Julii.
II. Agnes,
Wilhelmi Principis Pictavienſis F.
† 1077. 14. Dec.

I. BEATRIX,
Abbatiſſa Quedlinburgenſis,
1038. †.

II. Mathildis,
uxor RUDOLPHI de
Rinfelden, Ducis Sueviæ,
Anti-Cæſaris an. 1077.
obiit 1060. ipſe † 1080. 15. Octobr.

Mechtildis,
†.

HENRICUS IV.
IMP. ROM. & GERMANIÆ REX,
nat. 1059. 11. Nov.
† 1106. 12. Aug. Leodii,
I. BERTHA,
Ottonis, Marchionis Italiæ F. † 108
II. Adelheydis,
Regis Ruſſorum F. ſed ſeparata an. 1093

A

B

Digitized by Google

II.

TIS LOTHARINGICÆ

SIÆ DUCATUS TESSINENSIS Poſſeſſio

IE NEALOGICA

is fide digniſſimis.

*

DUX ALEMANNIÆ, † 554.

ALEMANNIÆ, † circa an. 600.

DUX ALEMANNIÆ, †.

TUS, DUX ALEMANNIÆ, †.
. Burgundica, †.

, †. — S. ODILIA, Abbatiſſa Hohenburgenſis, †. — HUGO, †

Eberhardus, Comes, † 747. — Eugenia, Abbatiſſa Hohenburgenſis, †. — Attala, Abbatiſſa ad S. Stephanum Argentorati, †. — Gundlindis, Sanctimonialis, †.

Luitfridus, Dux Alemanniæ, † 751.
Luitfridus IV. †.
Ermengardis, †.

Lucardus, Comes, †. Grimildis, †.
Gerhardus, Comes, †.
. Pipini Regis Aquitaniæ, F. † 190.

Hugo I. Comes, † 837. — Rotrudis, Abbatiſſa ad S. Stephanum Argentorati, †.

Luitfridus V. Comes, † 864. — Adelardus, Comes, †. — Hugo, † juvenis. — ERMENGARDIS, Conjux LOTHARII IMP. 821. † 851

ſhier[illegible]icus, †. — Eva, †.

Hugo II. Comes, †.
Luitfridus VIII. Comes, †.
Luitfridus IX. Comes, †.

Luitfridus VI. Comes, †. Ermentrudis, †. — Hundfridus, †. — Luitfridus, Comes, Capite plexus 916. — Hugo, †.

Wernerus I. Epiſcopus Argentinenſis, † 1028. qui extruxit arcem Habsburg.

Rudolphus I. Comes Habsburgi, †.

Lancelinus, Comes Habsburgi, †.
a quo Duces de Zähringen & Teck, item Marchiones de Baden & Hochberg.

ADALBERTUS I. Comes Habsburgi, † 1056.

WERNERVS II. COMES HABSBURGI, † 1096. Regulinda de Nellenburg, †.

Richenza, nupta N. Comiti de Lenzburg, †.

Otto II. Comes Habsburgi, occiſus 1109.

Adelbertus II. Comes Habsburgi, †. Judenta, †.

Ita, uxor Rudolphi de Thierſtein, †.

WERNERUS III. Comes Habsburgi, † 1163.

Otto, Epiſcopus Conſtantienſis, † 1169.

Adelheydis, uxor Emiconis de Hunenberg, †.

Wernerus IV. †.

Rudolphus II. †.

ADELBERTUS III. Comes Habsburgi, Landgravius Alſatiæ, † 1199. ITA, Rudolphi, Comitis de Brigant & Pfullendorf F. †.

Gertrudis, uxor Theoderici Comitis Montisbelgardi, †.

Richenza, uxor Johannis Comitis de Pfireto, †.

Conradus, Dux Bojoariæ, † 1056.

Sophia f. Judith, uxor I. Salomonis Regis Hungariæ 1065. qui † 1075. II. Wladizlai I. Ducis Poloniæ, 1081. † 1102.

Adelheydis, Abbatiſſa Quedlinburgenſis, † 1091.

RUDOLPHUS III. COMES HABSBURGI. LANDGRAVIUS ALSATIÆ, † 1232. Agnes, Godofredi de Stauffen F. †.

Berta, Conjux Henrici Comitis de Liningen, †.

C

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

A

B

I. Filius,
statim defunctus
1071.

Conradus,
Rex Italiæ, Patri rebellis,
† 1101. menſe Julio, Veneno.
Mathildis,
Rogerii I. Com. Siciliæ F. †.

HENRICUS V.
IMP. ROMANORUM,
nat. 1081. † 1125. 23. Maji, Ultrajecti.
MATHILDIS,
Henrici I. Regis Angliæ F.
ducta an. 1114. † 1167. 10. Sept. Rothoneagi.
Bertha,
uxor Ptolemæi, 1117.
cujus Pater fuerat Conſul Romanus, †.

ADALBERTVS
COMES HABSE
Landgravius Alſatiæ
Hedwigis, Ulrici, Comiti

RUDOLPHUS,
COMES HABSBURGI,
LANDGRAVIUS ALSATIÆ,
nat. 1218. electus an. 1273.
ROMANORUM IMPERATOR,
† 1291. 15. Jul.
(a quo AUGUSTISSIMA GENS AUSTRIACA
quæ ſupereſt,
& quam DEUS T. O. M. ad orbis usque Interitum
ſupereſſe jubeat, deſcendit.)

Ubertus V.
† 1256.

Cl
nupta Com
Norimb.

Theodericus II.
DUX LOTHARINGIÆ, † 1115.
Gertrudis,
Roberti Piſonis, Com. Flandriæ, F. †.

GR
Comes W
I
Comes

Simon I.
Dux Lotharingiæ, † 1139.
Adelheydis,
Gerardi, C. Supplenburgi F.
LOTHARII IMP.
Soror, †.

THEODERICVS de Alſatia,
Comes Flandriæ, † 1168.
I. Svanahildis de Clermont, †.
II. SIBYLLA,
Fulconis Regis Hieroſolymorum,
Comitis Andegavenſis F. †.

Henricus,
Epiſc. Tullenſis, †.

I. Loretta,
nupta
1. Henrico de
Limbourg,
2. Iveſio d'Aloſt,
3. Rudolpho de
Vermandois,
4. Henrico de
Namur, †.

II. MARGARETHA de Alſatia,
COMES FLANDRIÆ,
nupta BALDUINO IV.
Comiti Hannoniæ, † 1194.

PHILIPPUS de
Alſatia,
COMES FLANDRIÆ, † 1191.
I. Iſabella,
Comes de Vermandois,
II. THERESIA,
Alphonſi I. Regis
Luſitaniæ F. †.

Mathæus,
Comes Bononiæ, †.
Leonora,
Comes de Vermandis, †.

Gertrudis,
uxor
1. Lamberti de
Montaigu,
2. Hugonis d'
Oiſy, †.

Mahaltis
uxor Humb
III.
Com. Mauric
† absque pr

IDA,
Comes Bononiæ,
uxor
1. Mathæi, Com. Tull.
2. Gerardi, Com. Geldriæ,
3. Bertholdi, Ducis Zeringiæ,
4. Renaldi de Dammartin, †.

MATHILDI
uxor HENRI
DUCIS Brabanti

Gertrudis,
nupta
Amadeo II.
Comiti Mauriennæ, †.

MATHÆUS I.
DUX & MARCHIO
LOTHARINGIÆ, † 1176.
BERTA,
FRIDRICI II. de Stauffen,
Ducis Sueviæ F. †.

Adalbero,
Monachus Claro-
vac. †.

Agatha,
uxor Reginaldi
Comitis Burgun-
diæ, †.

Robertus,
Dn. de Fleurenges, †.
Philippus I.
Dn. de Fleurenges,
cujus poſteritas Sec. XIV. omnis int

Wa

SIMON II.
DUX LOTHARINGIÆ,
† 1207.
Ida de Vienne,
Vidua Humberti II.
Dn. de Coligny, †.

FRIDERICUS I.
DUX
LOTHARINGIÆ,
† 1208.
LUDOMILLA,
Miecislai Ducis Polon. F †.

Juditha,
nupta Stephano I.
Com. Auxonnæ,
†.

Theodericus,
Epiſcopus Meten-
ſis, †.

Mathæus,
Comes Tullenſis, †.
Ida,
Comes Bononiæ, †.

Aliſa,
uxor Hugonis
III. Ducis
Burgundiæ,

Fridericus, †. Renardus, †.

A

Digitized by Google

C

Agnes,
uxor
1. Fridrici I. Stauffenſis,
D. Sueviæ 1080.
2. Leopoldi IV. March. Auſtriæ 1106.
† 1143. 24. Sept.

II. ADELHEYDIS,
nupta 1121,
Wladislao II.
Duci Sileſiæ,
† 1159.

V.
RGI,
† 1240.
yburgi, F. †.

RUDOLPHUS,
Comes Habsburgi
in Lauffenberg, † 1247.
Gertrudis, †

Wernerus,
†.

Helwiga,
Hermanni Comitis a
Froburg Conjux, †.

Gertrudis,
Conjux Ludovici
Comitis a Froburg, †.

ntia,
do Burggravio
geni, † 1260.

Godofredus,
Comes Habsburgi in Lauffenberg,
† 1271.
|
Rudolpus VII.
Comes Habsburgi in Lauffenberg,
† 1314.
Eliſabeth,
Rudolphi Comitis in Rappersweiler F.
& hæres, †.

Rudolphus VI.
Comes Habsburgi,
Epiſcopus Conſtantienſis,
† 1293.

Eberhardus,
Comes Habsburgi, † 1284.
Anna,
Hartmanni Com. Kyburgi,
qui an. 1264. deceſſit, F. †.
|
Hartmannus,
Comes Habsburgi & Kyburgi, † 1361.
Berthra Burgundica, †.
|
Rudolphus IX.
Comes Habsburgi & Kyburgi,
† 1383.
Anna, Rudolphi Com. in
Niddaw F. & hæres, †.
|
Eggo,
Comes Habsburgi & Kyburgi, †.

RDUS,
kmontii, † 1120.
lwidis,
bsburgica, †.

Johannes I.
Comes Habsburgi
in Lauffenberg,
† 1339.

Agnes,
nupta an. 1300,
Leutoldo de
Chunring, †.

Rudolphus IX.
Comes in Rappersweiler,
† 1315.

Johannes II.
Comes Habsburgi
in Lauffenberg, † 1383.

Rudolphus X.
† 1388.

Johannes III.
Comes Habsburgi in Lauffenberg,
† 1418.
|
Urſula, conjux Ulrici Com. a Sultz, †.

Adelheydi,
uxor Henrici,
Com. a Montfort, †.

HUGO I.
Comes Valdemontii, †.
I. Aigelina,
Hugonis II. Ducis Burgundiæ F. †.
II. Anna, ---- †.

Giſela,
uxor Reginaldi
Comitis Barri, †.

Gerardus,
Præpoſitus S.
Donati, †.

Balduinus,
Epiſc. Tervanenſ. †.

PETRUS,
Comes Nivernenſis
per uxorem
MATHILDEM,
Guidonis Com. Nivernenſ. F.
Ottonis de Iſſodun,
ex Gente Burgundica viduam, †.

Gerardus,
Comes Valdemontii,
†.
Gertrudis de Joinville, †.

Eudo,
Epiſcopus Tullenſis, †.

Hugo,
Eques Templ. †.

Hugo II.
Comes de Vaudemont, †.
Helvidis de Saarbrück, †.

Eudo,
†.

Gerardus,
Epiſcopus Tullenſis, † 1218.

Hugo III.
Comes de Vaudemont, † 1241.
Margaretha de
Neufchatel, †.

Godofredus,
Dn. de
Gondrecourt, †.

Theobaldus,
Archi-Diaconus
Tullenſis, †.

Henricus I.
Comes de Vaudemont, †.
N. de Villehardouin, †.

Gerardus,
Canonicus Tullenſis, †.

Henricus II.
Comes de Vaudemont, †.
Heliſenda de Vergy, †.

Jacobus de Alſatia, †.
Maria de Saarbrück, †.

Guido,
Canon. Tullenſ. †.

Sophia,
nupta Henrico
Duci Lymburgenſi, †.

HENRICUS III.
Comes de Vaudemont, †.
MARGARITHA,
Fridrici III. Ducis Lotharingiæ F. †.

Ludovicus,
†.

Margarita,
uxor 1. Johannis de Joinville,
2. Erardi II. Dn. de Nanteuil, †.

B

(C)

Digitized by Google

Digitized by Google

A

FRIDRICUS II.
DUX LOTHARINGIÆ,
Comes Romaricensis, (vulgo Remiremont)
an. 1258. prid. Id. Martii
Toleti ab Alphonso Romanorum Rege,
& Castellæ Rege
quinque vexillis investituram
accepit, †.
AGNES,
Theobaldi, Comitis Barri F. †.

Matthæus,
Episcopus
Tullensis,
†.

Theodericus,
†.

Philippus,
Dn. de
Gerbeviller,
†.

Judith,
uxor
Henrici II.
Com. Salm.
ardennat.
†.

Aga
Abba
Romari
†

THEOBALDUS I.
DUX LOTHARINGIÆ, †.
Gertrudis,
Alberti Com. de Dagsbourg &
Metz, F.

MATHÆUS II.
DUX LOTHARINGIÆ, †1259.
Catherina,
Walrami Ducis Limburgensis F.
†.

Alisi,
uxor N. Com Kiburgi,
inde Guat[illegible] de
Vignory, †.

Jac
Episcopu
†

FRIDRICUS III.
DUX LOTHARINGIÆ, †1303.
Margaretha,
Theobaldi, Com. Campan. R.
Navarræ F. †.

Laura,
uxor 1. Joh. de Dampierre,
C. de S. Dizier,
2. Wilhelmi de Vergy,
Dom. de Mirebeau, †.

Buchardus,
Epic.
Metens.
†.

Isabe
uxor 1. Wilhelm
2. Johanni d
Dn. de Roc

THEOBALDUS II.
DUX
LOTHARINGIÆ,
†1312.
Isabella de Rumigny, †.

Matheus
de Lotharingia,
aquis submersus an. 1281.
Alisa,
Theobaldi II. Com. Barri F. †.

Fridericus,
Episcopus Aurelianensis,
†1299.

Margarita,
uxor Henrici III.
Com. de Vaudemont, †.

Fride
Dn. de Blen
Marg
Comes de Bl

FRIDRICUS IV.
DUX LOTHARINGIÆ, †1328.
ISABELLA,
ALBERTI I. AUSTRIACI, ROM.
IMP. F. †1352. sepulta in Königsfelden.

Maria,
uxor Guidonis de Chatillon,
Dn. de la Fere,
†.

Theobaldus,
Episcopus Leodiensis,
†.

Mathæus,
Dn. de Fleurines, †.
Mathildis de Bethune,
Roberti C. Flandriæ F. †.

Hug
Dn. de Run
Margu
de Beaur

RUDOLPHUS,
DUX LOTHARINGIÆ,
occis. in prælio Cressiacensi 1346.
1. Leonora, Henrici IV. Comitis Barri, F. †.
2. Maria de Chatillon, Guidonis Com. de Blois F. †.

Margaretha,
uxor Ulrici de Ribaupierre, †.

Fridricus,
Comes de Luneville,
†.

Theobaldus,
Canonic Trevir.
†.

C
† 1415. 25

JOHANNES,
DUX LOTHARINGIÆ, † 1382. 17. Sept.
I. SOPHIA, Eberhardi Com. Würtembergici F. †.
II. Margaretha, Ludovici C. de Chiney & Los F. † 1372.

He[illegible]ci Comiti

CAROLUS Audax,
DUX LOTHARINGIÆ, †1430.
MARGARETHA,
Ruperti, Elect. Palatini, Rom. Imp. F.

Cor

Ludovicus,
†.

Rudolphus,
†.

Carolus,
†.

Catherina,
uxor Jacobi
Marchionis Badensis,
†1439.

ISABELLA,
uxor Renati Andegavensis, & Ducis Barrensis,
quem IMP. SIGISMUNDUS
non obstante Domino Comite Vaudanimontis
in REGALIBUS DUCATUS LOTHARINGIÆ
honorifice recepit,
(sunt verba Guilielmi Chaney, Canonici Virdunensis,
in litteris an. 1434. d. 27. April. ad Virdunense Capitulum Basileæ datis, ap. Chifletium in Lotharingia
masculina)
Ipsa †1453.

Johanni

nupt

JOHANNES II.
DUX LOTHARINGIÆ,
†1470.

JOLANTHA,
nat. 1428. nupta 1444.
†1483.

FRID
Comes de
†

RENATUS,
DUX LOTHARINGIÆ & BARRI,
† 1508. 8. Dec.
I. JOHANNA de Harcourt,
Wilhelmi Comitis de Tencraville F. †1471.
II. PHILIPPA,
Adelphi de Egmond, Ducis Geldriæ 1485. †.

JOHANNA,
conjux CAROLI Andegavensis,
Regis Neapolitani,
qui †1481.

Cor
La

A

Digitized by Google

B

HENRICUS IV. Comes de Vaudemont, †.

Margaritha, Comes de Vaudemont, uxor Anshelmi, Dni de Joinville, †.

HENRICUS V. Comes de Vaudemont, Dn. de Joinville, †.
MARIA de Luxembourg, †.

MARGARETHA, Comes de Vaudemont, nupta 1. Joh. Burgundi, Dn. de Montagu, 2. Petri Comitis Genevæ, 3. FRIDRICI de Lotharingia, Caroli I. Ducis Fratris, qui † 1415. in prælio ad Azincourt gefle.

…bus, …Metensis, …162.

N. uxor Simonis Com. de Saarbrück, †.

Renaldus, Com. de Chastell, †. N. Henrici Com. de Chastell F. & Hæres, †.

…da, …C. Vienne, …Chalon, …efort, †.

Catherina, Uxor Richardi, Com. Montispelicardi, †.

…icus, …ncourt, †. …rita, …mmont, †.

Agnes. Sanctimonialis, †.

Johannes, Comes Tullensis, †.

…, …igny, †. …rite …ez, †.

Margarita, uxor N. Comitis de Chiney, †.

Isabella, nupta Erardi de Bar. Dn. de Pietrepoint, †.

Albertus, …non. Leodiensis, †.

Agnes, nupta Ludovico Gonzagæ, †.

Elisabeth, †.

Anna, †.

FRIDRICUS, …omes de Vaudemont, …Oct. in Prælio Azincurtiano, MARGARITHA, …de Vaudemont, L. B. de Joinville F. ac Hæres, †.

ANTONIUS, …es de Vaudemont, † 1447. MARIA, …VII. Com. de Harcourt & Aumale F. …1417. † 1476. 19. Apr.

Fridricus, Dn. de Rumigny, †.

Carolus, Dn. de Bovines, †.

Johannes, Dn. de Fleurines, †.

Isabella uxor 1. Philippi Com. Nassovii de Saarbrück, 2. Henrici, Com. de Blamont, †.

…RICUS, …Vaudemont, …447.

Johannes, Comes de Harcourt, †.

HENRICUS de Lotharingia, Episcopus Therouennensis & Metensis, † 1505. 28. Oct.

Margerite, uxor Antonii de Croy, Com. de Porcean, †.

Maria. uxor Alani X. Vicec. de Roban, †.

Catherina, Sanctimonialis, †.

IOLANTHA, …uxor WILHELMI …ndgravii Hassiæ, † 1500.

MARGARETHA, nupta 1488. Renato Duce de Alençon, † 1521. d. 2. Novembr.

(D)

Digitized b…

Digitized by Google

Preface xxiii
Acknowledgments xxvii
Introduction xxix

Part I Foundations

1 Introduction to Computer Networks and the Internet 1
1.1 What Is the Internet? 1
1.1.1 A Nuts-and-Bolts Description 2
1.1.2 A Service Description 5
1.1.3 What Is a Protocol? 7
1.2 The Network Edge 8
1.2.1 Access Networks 11
1.2.2 Physical Media 15
1.3 The Network Core 18
1.3.1 Packet Switching 20
1.3.2 Circuit Switching 24
1.3.3 A Network of Networks 28
1.4 Delay, Loss, and Throughput in Packet-Switched Networks 31
1.4.1 Overview of Delay in Packet-Switched Networks 32
1.4.2 Queuing Delay and Packet Loss 36
1.4.3 End-to-End Delay 38
1.4.4 Throughput in Computer Networks 40
1.5 Protocol Layers and Their Service Models 44
1.5.1 Layered Architecture 44
1.5.2 Encapsulation 49
1.6 Networks Under Attack 51
1.7 History of Computer Networking and the Internet 55
1.7.1 The Development of Packet-Switching: 1961–1972 55
1.7.2 Proprietary Networks and Internetworking: 1972–1980 56
1.7.3 A Proliferation of Networks: 1980–1990 57
1.7.4 The Internet Explosion: The 1990s 58
1.7.5 The New Millennium 59
1.8 Summary 60
Homework Problems and Questions 61
Wireshark Labs 72
Interview: Leonard Kleinrock 73

2 Application Layer 75
2.1 Principles of Network Applications 78
2.1.1 Network Application Architectures 80
2.1.2 Processes Communicating 82
2.1.3 Transport Services Available to Applications 86
2.1.4 Transport Services Provided by the Internet 88
2.1.5 Application-Layer Protocols 92
2.1.6 Network Applications Covered in This Book 93
2.2 The Web and HTTP 94
2.2.1 Overview of HTTP 94
2.2.2 Non-Persistent and Persistent Connections 96
2.2.3 HTTP Message Format 98
2.2.4 User-Server Interaction: Cookies 103
2.2.5 Web Caching 105
2.2.6 The Conditional GET 109
2.3 File Transfer: FTP 111
2.3.1 FTP Commands and Replies 113
2.4 Electronic Mail in the Internet 114
2.4.1 SMTP 117
2.4.2 Comparison with HTTP 120
2.4.3 Mail Message Formats 120
2.4.4 Mail Access Protocols 121
2.5 DNS—The Internet's Directory Service 125
2.5.1 Services Provided by DNS 126
2.5.2 Overview of How DNS Works 128
2.5.3 DNS Records and Messages 134
2.6 Peer-to-Peer Applications 140
2.6.1 P2P File Distribution 140
2.6.2 Distributed Hash Tables 145
2.7 Socket Programming: Creating Network Applications 151
2.7.1 Socket Programming with UDP 153
2.7.2 Socket Programming with TCP 158
2.8 Summary 164
Homework Problems and Questions 165
Wireshark Labs 175
Interview: Marc Andreessen 176

3 Transport Layer 179
3.1 Introduction and Transport-Layer Services 180
3.1.1 Relationship Between Transport and Network Layers 182
3.1.2 Overview of the Transport Layer in the Internet 184
3.2 Multiplexing and Demultiplexing 186
3.3 Connectionless Transport: UDP 191
3.3.1 UDP Segment Structure 194
3.3.2 UDP Checksum 194
3.4 Principles of Reliable Data Transfer 196
3.4.1 Building a Reliable Data Transfer Protocol 197
3.4.2 Pipelined Reliable Data Transfer Protocols 205
3.4.3 Go-Back-N (GBN) 209
3.4.4 Selective Repeat (SR) 214
3.5 Connection-Oriented Transport: TCP 220
3.5.1 The TCP Connection 220
3.5.2 TCP Segment Structure 223
3.5.3 Round-Trip Time Estimation and Timeout 228
3.5.4 Reliable Data Transfer 231
3.5.5 Flow Control 238
3.5.6 TCP Connection Management 240
3.6 Principles of Congestion Control 245
3.6.1 The Causes and the Costs of Congestion 246
3.6.2 Approaches to Congestion Control 252
3.7 TCP Congestion Control 253
3.7.1 Fairness 263
3.8 Summary 266
Homework Problems and Questions 268
Wireshark Labs 283
Interview: Van Jacobson 284

4 The Network Layer 287
4.1 Introduction 288
4.1.1 Forwarding and Routing 290
4.1.2 Network Service Models 292
4.2 Virtual Circuit and Datagram Networks 294
4.2.1 Virtual Circuits 296
4.2.2 Datagram Networks 299
4.2.3 Origins of VC and Datagram Networks 301
4.3 What's Inside a Router? 302
4.3.1 Input Processing 305
4.3.2 Switching 307
4.3.3 Output Processing 309
4.3.4 Where Does Queuing Occur? 309
4.3.5 The Routing Control Plane 313
4.4 The Internet Protocol (IP): Forwarding and Addressing in the Internet 313
4.4.1 Datagram Format 314
4.4.2 IPv4 Addressing 318
4.4.3 Network Address Translation (NAT) 328
4.4.4 IPv6 331
4.4.5 A Brief Foray into IP Security 336
4.5 Routing Algorithms 337
4.5.1 The Link-State (LS) Routing Algorithm 341
4.5.2 The Distance-Vector (DV) Routing Algorithm 346
4.6 Routing in the Internet 352
4.6.1 Intra-AS Routing: RIP 353
4.6.2 Intra-AS Routing: OSPF 358
4.6.3 Inter-AS Routing: BGP 360
4.7 Broadcast and Multicast Routing 369
4.7.1 Broadcast Routing Algorithms 370
4.7.2 Multicast 374
4.8 Summary 382
Homework Problems and Questions 383
Wireshark Labs 395
Interview: Vinton G. Cerf 396

5 The Link Layer and LANs 399
5.1 Introduction to the Link Layer 400
5.1.1 The Services Provided by the Link Layer 402
5.1.2 Where Is the Link Layer Implemented? 403
5.2 Error-Detection and -Correction Techniques 404
5.2.1 Parity Checks 406
5.2.2 Checksumming Methods 408
5.2.3 Cyclic Redundancy Check (CRC) 409
5.3 Multiple Access Links and Protocols 411
5.3.1 Channel Partitioning Protocols 413
5.3.2 Random Access Protocols 414
5.3.3 Taking-Turns Protocols 422
5.3.4 DOCSIS: The Link-Layer Protocol for Cable Internet Access 423
5.4 Switched Local Area Networks 425
5.4.1 Link-Layer Addressing and ARP 425
5.4.2 Ethernet 432
5.4.3 Link-Layer Switches 436
5.4.4 Virtual Local Area Networks (VLANs) 442
5.5 Link Virtualization: A Network as a Link Layer 447
5.5.1 Multiprotocol Label Switching (MPLS) 448
5.6 Data Center Networking 451
5.7 Retrospective: A Day in the Life of a Web Page Request 455
5.7.1 Getting Started: DHCP, UDP, IP, and Ethernet 456
5.7.2 Still Getting Started: DNS and ARP 458
5.7.3 Still Getting Started: Intra-Domain Routing to the DNS Server 459
5.7.4 Web Client-Server Interaction: TCP and HTTP 460
5.8 Summary 461
Homework Problems and Questions 462
Wireshark Labs 473
Interview: Simon S. Lam 474

Part II Wireless and Mobile Networks

6 Wireless and Mobile Networks 477
6.1 Introduction 478
6.2 Wireless Links and Network Characteristics 482
6.2.1 CDMA 485
6.3 WiFi: 802.11 Wireless LANs 489
6.3.1 The 802.11 Architecture 490
6.3.2 The 802.11 MAC Protocol 494
6.3.3 The IEEE 802.11 Frame 499
6.3.4 Mobility in the Same IP Subnet 503
6.3.5 Advanced Features in 802.11 504
6.3.6 Personal Area Networks: Bluetooth and Zigbee 506
6.4 Cellular Internet Access 508
6.4.1 An Overview of Cellular Network Architecture 509
6.4.2 3G Cellular Data Networks: Extending the Internet to Cellular Subscribers 512
6.4.3 On to 4G: LTE 515
6.5 Mobility Management: Principles 518
6.5.1 Addressing 520
6.5.2 Routing to a Mobile Node 521
6.6 Mobility Management in Practice 526
6.6.1 Mobility Management in 3G Networks 526
6.6.2 Mobile IP 528
6.6.3 Managing Mobility in Cellular Networks 530
6.6.4 Wireless and Mobility: Impact on Higher-Layer Protocols 534
6.7 Summary 535
Homework Problems and Questions 536
Wireshark Labs 543
Interview: Deborah Estrin 544

Part III Multimedia Networking

7 Multimedia Networking 547
7.1 Multimedia Networking Applications 548
7.1.1 Properties of Video 548
7.1.2 Properties of Audio 550
7.1.3 Types of Multimedia Network Applications 551
7.2 Streaming Stored Video 552
7.2.1 UDP Streaming 555
7.2.2 HTTP Streaming 556
7.2.3 Adaptive Streaming and DASH 558
7.2.4 Content Distribution Networks 560
7.2.5 Case Studies: Netflix, YouTube, and Kankan 564
7.3 Voice-over-IP 567
7.3.1 Limitations of the Best-Effort IP Service 568
7.3.2 Removing Jitter at the Receiver for Audio 570
7.3.3 Recovering from Packet Loss 573
7.3.4 Case Study: VoIP with Skype 576
7.4 Protocols for Real-Time Conversational Applications 579
7.4.1 RTP 579
7.4.2 SIP 583
7.4.3 Network Support for Multimedia 588
7.5 Summary 592
Homework Problems and Questions 593
Wireshark Labs 599
Interview: Henning Schulzrinne 600

Part IV Network Security

8 Security in Computer Networks 603
8.1 What Is Network Security? 604
8.2 Principles of Cryptography 607
8.2.1 Symmetric Key Cryptography 608
8.2.2 Public Key Encryption 613
8.3 Message Integrity and Digital Signatures 617
8.3.1 Cryptographic Hash Functions 618
8.3.2 Message Authentication Code 620
8.3.3 Digital Signatures 621
8.4 End-Point Authentication 627
8.4.1 Authentication Protocol ap1.0 628
8.4.2 Authentication Protocol ap2.0 628
8.4.3 Authentication Protocol ap3.0 629
8.4.4 Authentication Protocol ap3.1 630
8.4.5 Authentication Protocol ap4.0 630
8.5 Securing E-Mail 632
8.5.1 Secure E-Mail 633
8.5.2 PGP 638
8.6 Securing TCP Connections: SSL 639
8.6.1 The Big Picture 640
8.6.2 A More Complete Picture 643
8.7 Network-Layer Security: IPsec and Virtual Private Networks 645
8.7.1 IPsec and Virtual Private Networks (VPNs) 646
8.7.2 The AH and ESP Protocols 648
8.7.3 Security Associations 648
8.7.4 The IPsec Datagram 650
8.7.5 IKE: Key Management in IPsec 653
8.8 Securing Wireless LANs 654
8.8.1 Wireless Security 654
8.8.2 Securing 802.11 655
8.9 Operational Security: Firewalls and Intrusion Detection Systems 658
8.9.1 Firewalls 659
8.9.2 Intrusion Detection Systems 665
8.10 Summary 667
Homework Problems and Questions 668
Wireshark Labs 677
Interview: Steven M. Bellovin 678

Part V Management

9 Network Management 681
9.1 What Is Network Management? 681
9.2 The Infrastructure for Network Management 684
9.3 The Internet-Standard Management Framework 687
9.3.1 Structure of Management Information: SMI 689
9.3.2 Management Information Base: MIB 692
9.3.3 SNMP Protocol Operations and Transport Mappings 693
9.3.4 Security and Administration 695
9.4 ASN.1 697
9.5 Summary 701
Homework Problems and Questions 702
Interview: Jennifer Rexford 703

Appendix A Network Programming

A.1 Socket Programming with UDP 705
A.2 Socket Programming with TCP 711
A.3 Socket Programming with Threads 717

Appendix B Computer and Network Systems

B.1 Introduction 721
B.2 Dial-Up Modems 722
B.3 Digital Subscriber Line (DSL) 723
B.4 Cable Internet Access 724
B.5 Home Networks 725
B.6 Ethernet Switches 727
B.7 Routers 728
B.8 Network Address Translation (NAT) 730

References 731

Index 757

...e LOTHARINGIA,
...ız de Guiſe,
...Octobr. † 1550. 12 Apr.
...NTONIA,
...ſci de Bourbon,
...de Vendome F.
...n 1513. † 1583.

JOHANNES de LOTHARINGIA,
R. E. Cardinalis,
Archi-Ep. Nabonn. Ep. Alb. & Tull.
nat. 1498. 9 Apr. † 1550. 10. Maji.

Ludovicus de Lotharingia,
Comes de Vaudemont,
nat. 1500. 27. Apr.
† 1527.

Franciſcus de Lotharingia,
Comes de Lambesque,
nat. 1503. 23. Jun.
† ad Paviam 1525. 24. Febr.

...CISCUS,
...ız de Guiſe,
...1513. 17. Febr.
...1563. 24. Febr.
...na Ateſtina,
...rculis Ateſtini
Ducis
...ferrariæ F.
...pta 1549. †.

Aloyſia,
nat 1520.
19. Jun.
nupta Carolo de Croy,
Pr. de Chimay,
† 1542.

Renata,
Abbatiſſa
de Remiremont,
†.

CAROLUS,
R. E. CARD.
Archi-Ep
Remorum,
Abbas S. Dionyſii,
nat 1524.
17. Febr.
† 1574. 23. Dec.

CLAUDIUS,
Dux de Aumale,
nat. 1526. 1. Aug.
occiſus 1573.
14. Martii,
Aloyſia de
Breze,
Ludov. Com.
de Maulevrier F.
& hæres, †.

LUDOVICUS,
R. E. CARD.
Arch. Senon Ep. Metenſis,
nat. 1527
21. Octobr.
† 1578.
23. Martii.

Antonia,
Abbatiſſa
de Faremouſtier,
nat. 1531.
31. Aug.
† 1561.
14. Mart.

FRANCISCUS,
Equ. Melit.
M. Prior
Franciæ,
nat. 1534.
17. Apr.
† 1563.
6. Mart.

RENATUS,
Marchio
de Elboeuf.
nat. 1536.
14. Aug.
† 1566.

C

D

E

Anna,
nat. 1570. † e. a.

FRANCISCUS,
Comes de Vaudemont,
nat. 1571. 27. Febr. † 1632. 15. Oct.
CHRISTINA,
Pauli Comitis Salmenſis F.
& Hæres, †.

ELISABETH,
nat. 1573.
nupta 1595. MAXIMILIANO
Duci Bavariæ,
† 1636 4. Jan.

HENRICA,
...t. 1606. nupta
...Guiſia, Pr. de Pfalzburg,
...mo Grimaldi,
...ch. de Moura,
...Gonzaga,
...de Lenheim,
...de Chantelon,
† 1660.

MARGARITHA,
nat. 1616. nupta 1632.
GASCONI JOHANNI
BAPTISTÆ,
Duci Aurelianenſi,
† 1672. 13. Apr.

NICOLAUS FRANCISCUS,
R. E. Cardinalis
& Epiſcopus Tullenſis,
ſed poſita Tiara
DUX LOTHARINGIÆ
& BARRI,
† 1670. 26. Jan.
CLAUDIA Agnata,
Henrici Ducis Lothar. F.
nupt. 1634. † 1648.

...a,
...pta 1694.
...Mariæ,
...Lilebonne,
...1720. 19. Febr.

Ferdinandus Philippus,
nat. 1639. 29. Dec.
† 1659. 1. Apr.

CAROLUS IV. LEOPOLDUS,
DUX LOTHARINGIÆ & BARRI,
natus 1643. 3. Apr. † 1690. 18. Apr.
ELEONORA MARIA,
FERDINANDI III. ROM. IMP. F.
LEOPOLDI M. ROM. IMP. SOROR,
MICHAELIS KORIBUTH, REGIS POLONIÆ,
Vidua (1673. 10. Nov.)
nat. 1653. 21. Maji, nupta 1678. 6. Febr.
† 1690. 18. April.

...OLUS JOSEPHUS
IGNATIUS,
... LOTHARINGIÆ
ET BARRI,
...SCOPUS TREVIRENSIS,
...OPUS OLOMUCENSIS
ET
...NABRUGENSIS,
...1680. 14. Novembr.
† 1715. 4. Dec.

FERDINANDUS JOSEPHUS
PHILIPPUS,
DUX LOTHAR.
ET BARRI,
nat. 1683. 17. Apr. †.

JOSEPHUS INNOCENTIUS
EMANUEL,
DUX LOTHAR.
ET BARRI,
nat. 1685. 10. Octobr.
† 1705. 15. Aug.
in Expeditione Italica.

FRANCISCUS JOSEPHUS,
DUX LOTHAR.
ET BARRI,
Abbas in Stablo & Malmedy,
nat. 1689. 11. Dec.
† 1715. 27. Jul.

...AR.

ANNA
CHARLOTTE,
nat. 1714. 4. Maji.

(E)

Digitized by Google

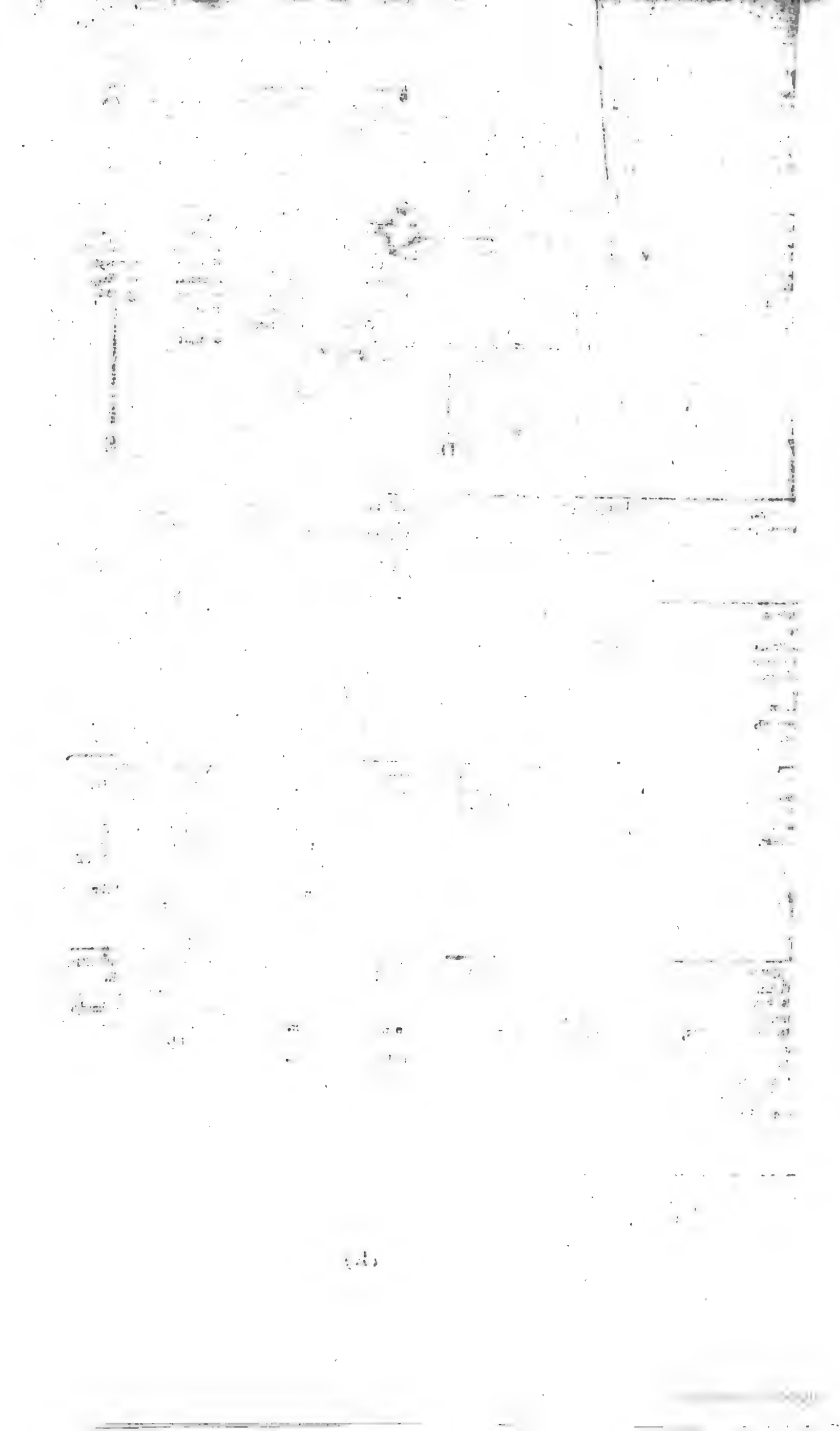

I. Maria,
Catherina,
Henricus,
obierunt infantes.

ALOYSIA,
nat. 1557. nupta 1575.
HENRICO III.
Regi Galliæ,
† 1601. 29. Jan.

II. PHILIPPUS EMANUEL
de Lotharingia,
Dux de Mercœur,
nat. 1559. † 1602. 19. Febr.
MARIA de Luxembourg,
Sebastiani de Luxembourg,
Ducis de Ponthievre F. & Hæres, † 1623.

Carolus
de Lotharingia,
R. E. Cardinalis,
nat. 1562. 2. Februar.
† 1587. 11. Octobr.

Philippus,
nat. 1591. † 1592.

FRANCISCA,
Ducissa de Mercœur & Pointievre,
nat. 1592. nupta 1609.
CÆSARI,
Duci de Vendosme, † 1669. 8. Sept.

C

HENRICUS,
Dux de Guise,
nat. 1550. 31. Dec.
occisus 1588. 23. Dec.
CATHERINA,
Francisci Ducis de
Nevers F.
Antonii de Croy,
Com. de Porcean vidua,
nupta 1570.
† 1633. 11. Maji.

CATHERINA,
nat. 1552. nupta 1570. 4. Febr.
Ludovico de Bourbon,
Duci de Montpensier,
† 1596. 6. Maji.

CAROLUS,
Dux de Mayenne,
nat. 1554. 24. Maji,
† 1611. 3. Oct.
Henrica de Sabaudia,
Honorati de Sabaudia,
March. de Villous F.
Melchioris Dn. de Monpesat vidua,
†.

LUDOVICUS,
R. E. CARD.
ARCHIEP. REMORUM,
nat. 1555. 6. Jul.
occisus 1588. 14. Dec.

Antonius,
Franciscus,
&
Maximilianus,
obierunt
infantes.

Catherina
uxor Nico
de Lotharin
Com. de
Vaudemon
†.

HENRICUS,
Dux d'Aiguillon,
nat. 1578. 20. Dec.
occis. ante Montauban
1621. 16. Sept.
MARIA,
Ludov. Gonzaga, Ducis de Nevers F.
nupta 1599. † 1601.

CAROLUS
EMANUEL,
Comes de Sommerive,
nat. 1581. 19. Oct.
† 1614.

CATHERINA,
nupta 1599.
CAROLO Gonzaga,
Duci de Nevers,
† 1618.

RENATA,
nupta 1613.
Mario Sforzia,
Duci de Ognano,
† 1638. 23. Sept.

CAROLUS,
Dux de Guise,
nat. 1571. 20. Aug. † 1640. 30. Sept.
HENRICA CATHERINA,
Henrici Ducis de Joyeuse F. & Hæres,
vidua Henrici Ducis de Montpensier,
† 1656.

Henricus,
Catherina,
Carolus,
Maria,
Christina,
Franciscus,
obierunt infantes.

LUDOVICUS,
R. E. CARD.
Archi-Ep. Rhemensis,
nat. 1575. 22. Jan.
† 1621. 21. Jun.

CLAUDIU
Dux de Chev
nat. 1578. 5. Jun. †
MARIA de
Caroli d' Albert, Du
vidu
nupta 1622. †

Franciscus,
Princeps de
Joinville,
nat. 1612.
† 1639. 7. Nov.

HENRICUS,
Dux de Guise,
nat. 1614. 4. Apr.
† 1664. 2. Jun.
HONORATA,
Godofredi Com. de
Grimberghen F.
Vidua Alberti Maximiliani
de Hennin,
Comitis de Bossu,
nupta 1641. † 1629.

MARIA,
Ducissa de
Guise,
nat. 1615. † 1688.
3. Martii,

FRANCISCA
RENATA,
Abbatissa ad S.
Petr Rem.
† 1682. 5. Dec.

LUDOVICUS,
Dux de Joyeuse,
nat. 1622. 21. Martii,
† 1654. 27. Sept.
FRANCISCA MARIA
de Valois,
Lud. Emanuelis de Valois
Ducis de Engoulesme F. & Hæres,
nupta 1644. 3. Nov. †.

Rogerius,
Eques Melitensis,
nat. 1624.
21. Martii,
† 1653. 6. Sept.

Anna Maria,
Abbat. du Pont
aux Dames,
† 1652. 5. Aug.

LUDOVICUS JOSEPHUS
de Lotharingia,
Dux de Guise, Joyeuse & Engoulesme,
nat. 1650. 7. Aug.
† 1671. 30. Jul.
Isabella,
Gastonis Joh. Baptistæ Ducis
Aurelianens. F.
nupta 1667. 15. Maji,
† 1696. 17. Martii,

FRANCISCUS JOSEPHUS
de Lotharingia,
nat. 1670. 27. Aug.
† 1675. 16. Martii.

CARC
Dux ab
nat
† 165
CATH
HEN
Henrici
Ga
nat
nupt
†

I

Digitized by Google

Johannes & Franciſcus ...runt adoleſcentes.

MARGARITHA, nat. 1564. 14. Maji nupta 1) Annæ, Duci de Joyeuſe, 1589. 2 Franciſco de Luxemb...rg, Duci de Piney, †.

III. HENRICUS de Lotharingia, Comes de Chaligny, nat. 1570. 31. Jan. †1601. Claudia, Caroli L. B de Moy F. & Hæres, †.

ERICUS, Epiſc. Verodunenſis, inde Capucinus, †.

Chriſtina, Antonius, Aloyſia, obierunt infantes.

CAROLUS, Epiſc. Verodunenſis, poſtea P. S. d. †.

HENRICUS de Lotharingia, Comes de Chaligny, †1670.

FRANCISCUS, Epiſc. Verodunenſis, nat. 1595. 15. Jan. †1661. 11. Aug.

Aloyſia, nupta Florentio de Ligne, March. de Roubais, †1667. 15. Nov.

D

Diana, nat. 1558. ... nupta 1576. 13. Nov. Franciſco Lucemburgenſi Duci de Piney, †.

CAROLUS, Dux de Aumale, nat. 1555. 25. Jan. †1618. MARIA, Renati, M. de Elboeuf F. †.

Claudius, Eques Melitenſis, nat. 1564. 10. Febr. occiſus 1591. 3. Jan.

Antonia, Abbatiſſa de Faremonſtier, †.

Aloyſia, Abbatiſſa Cœnobii B. V. ... Sveſſion, †1634. 24. Aug.

MARIA, Abbat. Chelienſis, nat. 1585. †1627.

Henricus, Carolus, Diana, & Antonius, obierunt infantes.

...CAROLUS, ...ux de Aumale, †.

ANNA, Dux de Aumale, nupta 1618. Henrico de Sabaudia, Duci de Nemours, †1638.

Henricus, Magdalena, & obierunt infantes.

...ſe, ... 24. Jun. ...han, ...de Luynes

Aloyſia, nupta 160... Franciſco de Bourbon, Principi de Conty, †1631. 30. Apr.

Renata, Abbatiſſa S. Petri Rem. †.

Johanna, Abbat. Jovarenſis, †.

ALEXANDER PARIS, Eques Melitenſis, nat. 1589. †1614. 1. Jun.

...519.

Carola Maria, nat. 1625. †1652.

Henrica, Abbat. Jovar. †.

E

Aloyſia de Rieux, Comes de Harcourt, †.

MARIA, nat. 1555. 22. Aug. nupta Carolo Duci de Aumale, †.

CAROLUS de Lotharingia, Dux de Elboeuf, nat. 1556. 18. Octobr. †1605. Marguerite, Helionori Chabot, Com. de Charny F. †.

...US II. ...lboeuf, ...596. ...r. Nov. ...RINA ...ICA, ...V. Regis ...e F. ...alis, ...1619. ...63.

Claudia Leonora, uxor Lud. Gouffier, Ducis de Rouannois, †1654.

Franciſca, & Catherina, obierunt infantes.

Henrica, Abbat. B. M. V. a Soiſſons, †1669. 24. Jan. æt. 77.

HENRICUS, Comes de Harcourt, Armagnas, nat. 1601. †1666. 25. Jul. Marguerite Philippine de Cambout-Coislin. Vidua Antonii de Laye, Ducis de Puy-Laurens, nupta 1640. †1674. 9. Dec.

G

(F)

Digitized by Google

Digitized by Google

F

CAROLUS III. Dux ab Elboeuf, nat. 1620. † 1692. 4. Maji, I. Anna Elisabeth de Lannoy, Vidua Henrici de Plessis, nupta 1648. 5. Mart. † 1654. II. Catherina de la Tour, Fridrici Mauritii de la Tour, Ducis de Bouillon F. nupta 1656. 20. Maji, † 1680. 23. Octobr. III. Francisca de Montaud, Francisci Ducis de Navalles F. nupta 1684. 25. Aug.

Henricus, Abbas Hombierensis † 1649.

FRANCISCUS, PRINCEPS de Harcourt, nat. 1623. † 1694. 6. Jun. Anna Ornaria, Francisci Alphonsi, Com. de Montlaur F. nupta 1645. † 1695.

Catherina, Abb. Portus Regii Parisiis, † 1645.

Maria, nat. 1620. † 1679. 7. Aug.

FRANCISCUS MARIA Princeps de Lillibonne, nat. 1624. 4. Apr. † 1694. 9. Jan. I. Christina, Hannibalis Duc Estreés F. nupta 1658. 8. Sept. † 1658. 18. Dec. II. Anna, Caroli III. Duc Lotharingiæ F. nat. 1639. nupta 1660. 7. C † 1720. 19. Febr.

ALPHONSUS HENRICUS, Princeps de Harcourt, † 1719. 19. Oct. MARIA FRANCISCA, Caroli M. de Brancas F. nupta 1667. 18. Febr. † 1715. 13. Apr.

Cæsar, Pr. de Montlaur, † 1683.

Maria Angelica, nupta 1671. Nunnio Alvarez Duci de Cadaval, † 1674. 7. Jul.

Maria Anna, Abbatissa N. † 1699. 29. Octobr.

N. de Harcourt, Abbas.

ANNAS MARIA JOSEPHUS, Princeps de Harcourt, nat. 1679. 30. Apr. Maria Louyse, Casp. March. de Monion F. nupta 1705. 2. Jul.

FRANCISCUS,

N. Eques de Harcourt.

H

I. Anna Elisabeth, nat. 1649. 6. Aug. nupta 1669. 17. Apr. CAROLO HENRICO Principi de Vaudemont, † 1714. 5. Aug.

CAROLUS de Lotharingia, Eques Melitensis, nat. 1650. 2. Octobr.

II. Maria Eleonora, nat. 1658. 24. Febr. Sanctimonialis.

FRANCISCA MARIA, nat. 1659. 6. Maji, Sanctimonialis.

HENRICUS de Lotharingi Dux ab Elboeuf, nat. 1661. 7. Aug. † 1718. 10. N Anna Charlotte de Rochechouart, Lud. Vict. de Rochechouart, Ducis de Vironne F. nupta 1677. 28. Jan.

Philippus, †.

Armande Charlotte, †.

CA de Lo nat 1685. 1. S in Expe

H

II Beatrix Hieronyma de Lotharingia, nat. 1662. 1. Jul. Domicella de Lislebonne & Abbatissa Romaricensis.

CAROLUS de Lotharingia, Princeps de Commercy, nat. 1661. 11. Jul. † 1702. 15. Aug. in Prælio ad Luzaram in Italia feliciter gesto.

ELISABETH THERESIA de Lotharingia, Domicella de Commercy, nat. 1664. 5. Apr. nupta 1691. 7. Oct. Ludovico de Melun, Principi d'Epinoy, vidua 1704. 24. Sept.

PAULUS de Lotharingia, nat. 1672. † 1693. 29. Jul. in Prælio ad Neerwinden gesto.

HENRICUS de Lotharingia, Comes de Brionne, nat. 1661. 15. Nov. † 1712. 3. Apr. Magdalena, Ludovici d'Espinay, M. de Biou F. nupta 1689. 23. Dec. † 1714. 14. Dec.

Margaretha, nat. 1662. 17. Nov. nupta 1675. 25. Jul. Nunnio Alvarez de Mello y Pereira, Duci de Cadaval, vidua 1727. 29. Jan.

FRAN ARMA d Lotha Episc Bajocal (Bay natus 17. I

LUDOVICUS de Lotharingia, Princeps de Lambese, nat. 1692. 13. Febr. JOHANNA Henriette de Durfort, Jacobi Henrici de Duras, Ducis de Durefort F. nat. 1691. nupta 1709. 22. Maji.

Maria Louyse de Lotharingia, Domicella de Brionne, nat. 1693. 24. Octobr. † 1724. 18. Oct.

Domicella de Lambesque, nat. 1711. mens. Dec.

Filia, nata 1724. m. Jul.

N. de Lotharingia, natus 1725. mens. Sept.

Digitized by Google

G

LUDOVICUS, Comes de Harcourt-Armagnac, nat. 1641. 7. Dec. †1718. 13. Jun. CATHERINA de Neufville, Nicolai de Neufville, Ducis de Villeroy F. nupta 1660. 7. Oct.

Philippus, nat. 1643. †1702. 8. Dec. Abbas de S. Jean de Vignes a Soiſſons.

Alphonſus Ludovicus, nat. 1644. †1689. Eques Militenſis,

Raimundus Berengarius, nat. 1647. †1686. Abbas de S. Faron de Meaux.

CAROLUS de Lotharingia, Comes de Marſan, nat. 1648. 31. Dec. †1708. 13. Nov. I. Maria Franciſca, Cæſaris Phœbi Mareſchallis d'Albret F. nupta 1682. †1692. II. Catherina Thereſia de Matignon, Henrici Com. de Thorigny F. nupta 1696. 22. Febr. †1699. 2. Dec.

I

II. CAROLUS de Lotharingia, Princeps de Pons & Mortagne, Comes de Marſan, nat. 1696. 20. Nov. ELISABETH, Gaſtonis Joh. Bapt. Ducis de Roquelaure F. nupta 1714. 1. Martii.

JACOBUS de Lotharingia, Princeps de Lixin, Dux de Joyeuſe, nat. 1698. 24. Martii, Margaretha Gabriele, S. R. I. Principis de Beauveau-Craön F. nupta 1721. 19. Aug.

Filia, nata 1699.

Domicella de Marſan.

Filius, nat. 1721. 8. Febr.

Filius, natus 1724. 5. Jul.

Ludovicus, nat. 1662. Abbas, †1693.

EMANUEL MAURITIUS de Lotharingia, Dux ab Elbeuf, nat 1677. 30. Dec. THERESIA Stramboni, N. Ducis di Salza F. nupta 1713. 25. Octobr.

III. Suſanna Henrica, nat. 1686. 1. Febr. nupta 1704. 11. Nov. Carolo IV. Duci Mantuæ, †1710. 19. Dec.

LOUYSE ANNA, nat. 1689. 10. Jul. nupta Emanueli Theodoſio de la Tour, Duci de Bouillon 1725. 8. Martii, †e. 2. menſe Decembri.

OLUS
aringia,
. †1705. 21. Jun.
Italica.

I

NISCUS
NDUS
a
ingia,
pus
denſis,
lux)
665.
ebr.

CAMILLUS de Lotharingia, Princeps de Chamilly, nat. 1606. 26. Oct.

MARIA, nat. 1674. 12. Aug. nupta 1688. 14. Jul. Antonio Grimaldi Duci de Monaco †1724. 31. Oct.

Ludovicus Alphonſus de Lotharingia, Eques Melitenſis, nat. 1675. 14. Aug. †1704.

Charlotte, Domicella de Armagnac, nat. 1677. 6. Maji.

Anna Maria de Lotharingia, Abbas de Montier en Der & de la Chaize de Dieu, nat. 1681. 23. Sept.

CAROLUS de Lotharingia, Comes de Armagnac, nat. 1684. 22. Febr. FRANCISCA ADELHEYD, Adriani Mauricii, Ducis de Noailles F. nat. 1704. Kal Sept. nupta 1717. 22. Maji, ſeparata 1721.

(G) III. CEL-

Digitized by Google

CELSISSIMÆ GENT

Quæ Sileſiæ Ducatu Opp

TABVLA G

ex Monument

Mareſchallus
vixi

ANSHELMUS, †. — NYT2

HADEMARUS de Cuopharn,
Fundator celeberrimi Monaſterii
ZWETLENSIS, an. 1138.
† 1155.
GERTRUDIS, †.

Pilgri
Presbyt

Dom

Fridricus de Chunring, †.
N. de Heinberg, †.

Domi

✱
Ulricus de Lichtenſtein,
caſtris quibusdam a Rege Bohemiæ
Ottokaro privatus an. 1253. †.

✱

Johannes de Chunring, †.

Leutoldus de Chunring, †.
Agnes,
Comes de Habs-
purgk,
nupta 1300. †.

OTTO de Lichtenſtein,
Prælio RUDOLPHUM inter IMP. & Ottoka-
rum Boh. Regem an. 1278. geſto interfuit, †.
Adelheydis de Pottendorff, †.

Rudolphus de Lichtenſtein,
cui an. 1327. cum agnatis Johanne & Leutholdo
fratribus de Chunring Lis de Monaſterio
Zwettlenſi, †.

Anna,
nupta N.
de Kranich-
perg,
† 1357.

HARTNEIDUS II. de Li
Dominus in Niclasb
& nobiliſſimarum in Mora
Maidberg, Wiſteritz, Paul
Weiſſenſtein, Glemptiz, Per
Pachmalitz, Muſchau, I
Neidegg, Eisgrub, Ungernd
Milnicz &c. &
† 1337.

GEORGIUS I. de Lichtenſtein,
Dominus in Niclasburg & Ulrichskirchen,
† 1392.
DOROTHEA de Puchhaim, †.

IOHANNES Dominus de
† 1399.
nullam ex tribus uxoribus
itaque GEORGII Libero
relinquens.

GEORGIUS Dominus de Lichtenſtein,
Epiſcopus Tridentinus,
& Princeps aulæ Imp. Sigismundi,
† 1419.

MATHÆUS Dominus a Lichtenſtein,
bellica laude inſignis, †.

JOHANNES Dom
Capitaneu
† 14
Agnes de C

Ulricus
Dominus a Lichtenſtein, †.
Urſula de Stubenberg, †.

Joh.
Dominus a L
Hedwig de L

HENRICUS V.
Dominus a Lichtenſtein & Niclasburg in Steyereck,
cogn. Claudus,
ARCHIDUCIS AUSTRIÆ ALBERTI VI.
Conſiliarius intimus,
& an. 1463. ad Georgium Boh. Regem Legatus,
a MATHIA poſtea Hungariæ Rege Capitaneus Moraviæ
conſtitutus, † 1483.
AGNES L. B. de Stahrenberg, †.

Georgius — Eraſmus,
&
quorum Progenies ſtatim interiit.

Johannes
Dnus a Lichtenſtein
cujus Nepos
interiit.

II.

S LICHTENSTEINIÆ

vienſi & Carnovienſi gaudet

NEALOGICA

Fide digniſſimis.

*

ZO,
Pincerna AUSTRIÆ,
C. 1086.

, †.

ADALBERG, †

ADALBERO de Cuopharn
I. de Chunring,
cujus Auſpiciis Monaſterium ZWETLENSE
dedicatum A. C. 1159.
MARESCHALCUS & PINCERNA AUSTRIÆ, †.

Leopoldus de Chunring,
Pincerna AUSTRIÆ,
†.

HADMARUS de Chunring,
profectus in Terram ſanctam, ibidem defunctus 1147.

HADMARUS de Chunring,
Dominus in Tyernſtein & Lichtenſtein,
cui Rex Angliæ prope Viennam captus traditur
cuſtodiendus A. C. 1212. †.

HENRICUS I. de Chunring,
as in Lichtenſtein & Niclasburg. † 1305.

Hadmarus de Chunring,
ſepultus in Monaſterio Zwettlenſi, †.

IARTNEIDUS I. de Chunring,
s in Lichtenſtein & Niclasburg, † 1293.
Agnes ---- † 1353

Henricus II. de Chunring,
Dominus in Niclasburg,
†.

tenſtein,
g
Ditionum
ſchamitz,
n, Pairdorff,
dalpru,
ff, Pulgarn,

FRIDRICUS II.
de Lichtenſtein,
Conſiliarius Ducis AUSTRIÆ, †.

Petriſſa de Lichtenſtein,
† 1380.
- - - - - - - -

Agnes.

Ulricus
de
Lichtenſtein,
†.

Bernhardus
de
Lichtenſtein,
†.

Chriſtophorus
de
Lichtenſtein,
† 1392.

Fridricus III.
de
Lichtenſtein,
†.

chtenſtein,
obolem,
redes

Hartnidus de Lichtenſtein,
Capitaneus Styriæ, †.
Afra de Waldſee, †.

Hartnidus de Lichtenſtein, †.

us a Lichtenſtein,
Moraviæ,

nring, †.

HENRICUS Dominus a Lichtenſtein,
Magiſter Curiæ Archi-Ducis Auſtriæ
LEOPOLDI PROBI, † 1418.
Anna de Zelcking, †.

nes
htenſtein, †.
tendorff, †.

GEORGIUS II. Dominus a Lichtenſtein,
† 1444.
HEDWIG de Porrendorff,
Agnati Johannis de Lichtenſtein vidua,
ex qua numeroſam Sobolem ſuſcepit,
ex Filiis illuſtre nomen ſortiti ſunt.

CHRISTOPHORUS Dominus a Lichtenſtein,
† 1445.
Amalia de Puchhaim,
ex qua tres Filios ſuſcepit,
ſed turbato mortalitatis ordine ante
ipſum defunctos.

CHRISTOPHORUS Dominus a Lichtenſtein
in Niclasburg & Veldsburg, &c.
IARESCHALCUS AUSTRIÆ, † 1506.
AMALIA L. B. de Stahrenberg, †.

GEORGIUS III. Dominus a Lichtenſtein
in Niclasburg, † 1484.
AGNES ab Eckharthau, †.
Ex quinque filiorum numero, quorum nomina:
Johannes, HARTMANNUS, Georgius, Sebaſtianus,
ac Eraſmus,
ſolus liberos maſculos genuit

Wolffgangus
Dnus a Lichtenſtein, †.
noveva L. B. de Schaumburg,

Leonhardus I.
Dnus a Lichtenſtein, †.

Leonhardus II.
Dnus a Lichtenſtein, †.

Wolffgangus Chriſtophorus
Dnus in Lichtenſtein. †.
Catherina de Lamberg, †.

Chriſtophorus
Dnus a Lichtenſtein, † 1585.

HARTMANNUS Dominus a Lichtenſtein
in Niclasburg, † 1530.
1. AMALIA, Comes ab Hohenloh,
nupta an. 1507, † 1510.
2. Johanna L. B. de Mainberg, nupta 1511. †.

A

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

MAXIMILIANUS JACOBUS MAURITIUS,
S. R. I. PRINCEPS A LICHTENSTEIN, COMES A RIETBERG,
nat. 1641. 25. Julii, † 1709. 21. Apr.
I. JOHANNA BEATRIX,
Caroli Eusebii S. R. I. Pr. a Lichtenstein
&
Johannæ Beatricis S. R. I. Pr. a Ditrichstein F.
nupta 1669. 1. Maji, † 1671.
II. ELEONORA MARGARETHA,
Philippi Ludovici Ducis Holsatiæ in Wiesenburg
&
Annæ Mariæ Landgr. Hassiæ in Homburg F.
nat. 1665 28. Maji, nupta 1674.
† 1702, 16. Aug.
III. MARIA ELISABETH,
Johannis Adami Andreæ S. R. I. Pr. de Lichtenstein,
&
Erdmuth Theresiæ Mariæ S. R. I. Pr. de Ditrichstein F.
nat. 1683. nupta 1703. 21. April.

THERESIA MARIA
S. R. I. PRINCEPS
de
Lichtenstein,
nupta 1667.
Michaeli Johanni
S. R. I. Comiti
ab
Althann,
†.

SIDONIA AGNES
S. R. I. PRINCEPS
de
Lichtenstein,
nupta 1669.
CAROLO
Com. Palfyo,
vidua 1694.
† 1721. 20. Martii.

ANNA MARIA
S. R. I. PRINCEPS
de
Lichtenstein,
nupta 1667.
Rudolpho Wilhelmo
S. R. I. Com.
de
Trautmannsdorff,
vidua 1689.
† 1704. 4. Maji.

I. LUDOVICA JOSEPHA
S. R. I. PRINCEPS
de
Lichtenstein,
nupta (1) 1691.
Francisco Wilhelmo
Comiti de Hohenembs,
qui † 1692.
(2) Jacobo Ernesto
Com. de Lesle.

MAXIMILIANA BEATRIX
S. R. I. PRINCEPS
de
Lichtenstein,
nupta
Johanni Sigismundo
Comiti
de
Rothal,

III. Maria Josepha,
nat. 1706. 27. Nov.
† 1723. 13. Febr.

Carolus Josephus,
nat. 1707. 25. Nov.
† 1708. 7. Julii.

Maximilianus Antonius,
nat. 1709. 13. Apr.
† 1711. 4. April.

Maria Antonia
S. R. I. Princeps
de
Lichtenstein,
nata 1683. 12. Jan.
nupta
1) 1704. Jacobo Adamo
Comiti de Lamberg,
qui † 1708.
2) Ehregott Comiti
de
Ruffstein, 1712.
† 1715. 19. Dec.

JOSEPHUS JOHANNES ADAMUS
S. R. I. PRINCEPS AC REGENS DOMUS LICHTENSTEINIENSIS IN NICOLSBURG,
DUX SILESIÆ OPPAVIENSIS AC CARNOVIENSIS,
COMES RIETBERGENSIS,
S. C. R. CATHOL. MAJ. CONSIL. ACTUALIS INTIMUS, CAMERARIUS,
MAGNAS HISPANIÆ PRIMI ORDINIS,
EQUES AUREI VELLERIS,
natus 1690. 27. Maji.
I. GABRIEL,
Joh. Adami Andreæ S. R. I. Princeps a Lichtenstein F.
nat. 1695. nupta 1712, 12. Nov.
† 1713. 8. Oct.
II. MARIA ANNA,
Maximiliani Comitis a Thun
&
Mariæ Maximilianæ S. R. I. Pr. a Lichtenstein F.
nupta 1716. d. 3. Febr. † 20. e. m. & an.
III. MARIA ANNA CATHERINA,
Francisci Alberti Comitis Oettingensis F.
nupta 1717. 3. Aug. † 1729. 15. Apr.
IV. MARIANNA
FRANCISCI CAROLI, Comitis Kottulinsky,
S. C. R. M. Consiliarii intimi, Camerarii, & Capitanei ducatus Glogovienſis, Filia natu major,
nupta 1729. d. 22. Aug.

Innocentius Antonius,
nat. 1693, 2. Oct.
† 1707. 21. Nov.

MARIA CAROLINA
S. R. I. PR.
A
LICHTENSTEIN,
nat. 1694. 21. Oct.
nupta 1719. 14. Maji,
Francisco Wilhelmo
Comiti in Salm-Reifferscheid.

Carolus Josepha
Cajetanus,
nat. 1697. 13. Jan.
† 1704. 16. Jan.

I. Carolus Antonius
Josephus,
nat. 1713. 6. Oct.
† 1715. 5. Martii.

III. Josephus Antonius,
nat. 1720. 17. Apr.
† 1723. 29. Nov.

MARIA
S. R. I. PR. A LICHTENSTEIN,
nata 1721. 28. Decembr.

JOHANNES NEPOMUCENUS CAROLUS,
S. R. I. PR. A LICHTENSTEIN,
&c in SILESIA OPPAVIENSI AC CARNOVIENSI,
natus 1724. 6. Jul.

TT-121-

Digitized by Google

CELSISSIMÆ GENT
quæ SILESIÆ DUCATU
TABVLA GE
ex Monumenti

Johannes I. (
&
IMP. WENCESL

Petrus I. Popeliu

JOHANNES II. Pop
Anna Svihovsk

Wenceslaus I. Popelius de Lobkowitz, †.
|
Wenceslaus II. Popelius de Lobkowitz, †.

LADISLAUS I. POPELIUS DE LOBKOWITZ, in Chlumecz, †.
Benigna Catherina Kragirzia, Georgii Kragirtzii & Apolloniæ Buchamiæ F. †.

LADISLAUS II. POPELIUS A LOBKOWITZ, summus Præfectus Regni, Mareſchallus Aulæ & Præſes Appellationum, nat. 1502. † 1584.
Regina Johanna L. B. de Bereka & Duba, † 1601.

JOHANNES POPELIUS DE LOBKOWITZ, Præfectus Regni, Dominus in Zbirow & in Tocznick, †.
Anna de Kolowrat, †.

Georgius I. Popelius a Lobkowitz, †.

Johannes Popelius de Lobkowitz, Cameræ Præſes, †.
Johanna Novohradska de Kolowrat, †.

Anna, uxor Nicolai de Hazmburg, † 1571.

Georgius, †.

Hincko, †.

Bartholomæus, †.

Wilhelmus de Lobkowitz, †
Eva de Svamberg, †.

Eva de Lobkowitz, uxor Adami de Sternberg, Burggravii Regni Bohemiæ, †.

Regina de Lobkowitz, uxor N. Com. de Hojos, †.

LADISLAUS Popelius de Lobkowitz, Cameræ Præſes, †.
Magdalena Comes a Salmis, †.
|
Maria Magdalena de Lobkowitz, uxor Adami Erdmanni Treczka, Comitis de Lippy, S. C. M. RUDOLPHI II. Conſiliarii, †.

ZDENCKG ADALBERTUS S. R. I. PRINCEPS A LOBKOWITZ, Eques Aurei Velleris, Regni Bohemiæ ſupremus Cancellarius, † 1628.
POLYXENA de Pernſtein, vidua Guilielmi Principis Roſenſis, Wratislai II. de Bernſtein & Mariæ Maximilianæ Manriquez de Lara F. †.
|
A

Wenceslaus a Lobkowitz, † in bello Turcico.

Benigna, uxor N. de Rziczan, †.

Catherina, uxor N. de Promnitz, †.

Anna, uxor N. ab Oppersdorff, †.

Zbincka, uxor N. de Kolowrat. †.

CHRISTOP
FERDINA
S. R. I. CO
A
LOBKOW
Dynaſta Bi
I. N. COMES de
†.
II. ELISA
APOLLO
Werne
Com. de T
†.
|
B

Digitized by Google

V.

ENS LOBKOWITZIÆ
AM SAGANENSEM habet
A NEALOGICA
Fide digniſſimis.

*

LOBKOWITZ
Zaſada,
I aulæ Mareſchallus, †.
de Lobkowitz, †.
lius de Lobkowitz, †.
t de Rizmberg, †.

THEOBALDUS I. DE LOBKOWITZ in Bilin, †. Agnes de Klinſtein, †.

Hincko de Lobkowitz, Eques Melitenſis, †.

JITWINUS POPELIUS A LOBKOWITZ, †. Anna de Hazmburg, Johannis de Hazmburg & MARGARETHÆ DUCIS SILESIÆ MONSTERBERGENSIS AC OELSNENSIS F. †.

Theobaldus II. a Lobkowitz, †. | Theobaldus Mathæus a Lobkowitz, magnus ordinis Melitenſis per Bohemiam, Moraviam, Sileſiamque Prior, †1621.

JOHANNES III. L. B. A LOBKOWITZ, ſupremus Regni Bohemiæ Burggravius, Dominus in Bilin, †1570. Anna de Biberſteyn, Hieronymi de Biberſtein & URSULÆ, DUCIS SILESIÆ MONSTERBERGENSIS ET OELSNENSIS F. †

Petrus II. †.

Wenceslaus II. †.

Anna Barbara, †.

Bohunecka, uxor Ladislai a Sternberg, †.

hriſtophorus de owitz, us Regius, †.

ADAMUS GALLUS Popelius de Lobkowitz, †. Margaretha de Mollart, †. | Benigna Catherina de Lobkowitz, †.

CHRISTOPHORUS L. B. A LOBKOWITZ, ſupremus Regni Bohemiæ aulæ Præfectus, nat. 1545. †1609. 14. Maji, Pragæ.

Udalricus Felix de Lobkowitz, Dynaſta Bilinæ, †1604. Anna de Novadomo, penultima ſuæ gentis, †.

Ludomilla, uxor Udalrici L. B. de Pruskowsky, †.

Barbara, nupta 1) Dn. de Smirczicz, 2) Dn. de Bercka, †.

Hedwigis, uxor Joh. Com. Rozdrazovii, †.

WILHELMUS POPELIUS de Lobkowitz, ſupr. Venationis Præfectus, Dynaſta Bilinæ, †.

Wenceslaus, †.

Eliſabeth, uxor Henrici B. Liebſteinsky de Kolowrat, Boh. ſupr. Præfecti. †.

Ludmilla, uxor Ladislai a Bercka, ſupr. Capitan. Moraviæ, †.

HORUS NDUS OMES

WITZ, linæ, †. PRUSKOW,

BETH NIA, ri Tilly F.

Udalricus Comes a Lobkowitz, †. Anna Maria Comes a Sternberg, †. | Franciſcus, †.

FRANCISCUS WILHELMUS COMES A LOBKOWITZ in Eiſenberg, †. ELISABETH EUSEBIA de Talmberg, †. | C

Leopoldus, Comes a Lobkowitz, †.

ANNA MAGDALENA, nupta 1) Zdenkoni Comiti Kolowratto, 2) JULIO HENRICO DUCI SAXONIÆ LAUENBURGENSI, †1668.

MARGARETHA CATHERINA, nupta 1) Joh. Carolo Comiti a Schönberg, 2) Philippo Comiti in Mansfeld. †.

ELEONORA MARIA, nupta 1) Henr. Wolffgango L. B. de Bercka & Duba, 2) Johanni Hertwigio, S. R. I. COMITI DE NOSUZ, †1681. 22. Aug.

Digitized by Google

Digitized by Google

A

WENCESLAUS EUSEBIUS,
S. R. I. PRINCEPS A LOBKOWITZ,
DUX SILESIÆ SAGANENSIS,
† 1677. 24. April.
I. Johanna Miskya de Zlonitz,
nupta 1638. † 1650. 17. Jan.
II. AUGUSTA SOPHIA, Augustæ Comitis Palatini
Sulzbacensis F.
nupta 1653. d. 20. Januarii, † 1681, 30. April.

II. FERDINANDUS AUGUSTUS LEOPOLDUS
S. R. I. PRINCEPS A LOBKOWITZ,
DUX SILESIÆ SAGANENSIS,
nat. 1655. 7. Sept. † 1716. 3. Octobr.
I. CLAUDIA FRANCISCA,
Mauritii, Principis Nassoviæ de Hadamar & Ernestinæ,
Principis Nassoviæ de Siegen F.
nat. 1660. 6. Jan. nupta 1677. 17. Aug.
† 1680. 6. Maii.
II. MARIA ANNA WILHELMINA,
Wilhelmi, Marchionis Badensis, & Mariæ Magdalenæ
Comitis ab Oettingen F.
nat. 1655. 28. Sept. nupta 1680. 17. Aug.
† 1701. 22. Sept.
III. MARIA PHILIPPINA,
Michaëlis Wenceslai Francisci Comitis ab Althann
&
Annæ Mariæ Comitis ab Aspermont
& Rockheim F.
nupta 1702. 3. Dec. † 1706. 2. Jun.
IV. MARIA ALOYSIA,
Ferdinandi Wilhelmi S. R. I. Principis de
Schwartzenberg F.
nat. 1689. 16. Dec. nupta 1706. 16. Nov.

Philippus Fridricus Adalbertus, nat. 1656. 12. Sept. † 1658. 22. Dec.

Maria Hedwigis, †

Franciscus Wilhelmus Ignatius, nat. 1659. 15. Sept. † 1698. 9. Jan.

I. PHILIPPUS
S. R. I. PRINCEPS AC REGENS
DOMUS DE LOBKOWITZ,
DUX SILESIÆ SAGANENSIS,
PRINCEPS COMES IN STERNSTEIN,
DYNASTA IN CHLUMITZ,
& RAUDNITZ &c.
S. C. R. CATHOL. MAJ. CAMERARIUS,
nat. 1680. 2. Febr.
I. Eleonora Charlotta
Comes a Lobkowitz, nupta 1703. 17. Oct.
† 1720. 3. Martii.
II. MARIA WILHELMINA,
Michaëlis Ferdinandi Comitis ab
Althann F.
nupta 1721. 25. Aug.

II. Josephus Antonius Augustus
S. R. I. Princeps
a
Lobkowitz,
nat. 1681. 15. Apr.
† ad Belgradum 1717.
16. Aug.

ELEONORA AMALIA MAGDALENA,
nat. 1682. 20. Jun.
nupta
1701. 6 Dec.
ADAMO FRANCISCO
S. R. I. PRINCIPI
A
SCHWARTZENBERG.

II. WENCESLAUS FERDINANDUS CAROLUS
S. R. I. Princeps
a
Lobkowitz,
ac Silesiæ SAGANENSIS,
nat. 1703. 9. Jan.

FERDINANDUS PHILIPPUS JOSEPHUS
S. R. I. PRINCEPS
A
LOBKOWITZ,
nat. 1724. 20. Apr.

Filia, nata 1725. 20. Aug.

Filia, nata 1726.

B

II. WENCESLAUS FRI
POPELIU
S. R. I. COMES a La
S. C. R. M. in Hispanian
Legatus,
rediit 3 in Italia
MARIA SO
Maximiliani S. R. I. Pr. de
Vidua Francisci Eufebii Co

LUDOVICUS PHILIPPUS
S. R. I. COMES
A
LOBKOWITZ,
nat. 1687.
† 1707. 19. Maji.

E
CH.
Conje

AC
DON

DUCI

nupta
† 17

Digitized by Google

C

ANDUS virz, Gallian A, richstein F. e Pötting, †.	FERDINANDUS WILHELMUS COMES A LOBKOWITZ in Eisenberg, † 1708. 24. Jan. LUDOMILLA FRANCISCA, Nicolai Alexii Wirha de Zrzaveho F. † 1711. 16. Martii. JOHANNES FRIDRICUS COMES A LOBKOWITZ in Eisenberg, nat. 1677. 21. Martii, † 1706.	ULRICUS FELIX POPEL, COMES A LOBKOWITZ, in Eisenberg, † 1722. 4. Octobr. ex casu Quercus annosæ. MARIA, Adami Comitis de Bubna & Litiz F.	Maria Isabella, nupta 1) Adamo Francisco Comiti de Traurmannsdorff, 2) Georgio Adamo Francisco Comiti de Gaschin, qui † 1719. 5. Oct.	Catherina Polyxena, nupta Wolffgango Maximiliano Comiti de Lamingen & Alberreuth, S. C. R. M. Consil. intimo actuali, † 1709. 5. Febr.	Anna, Priorissa Cœnobii Kitzingensis, †.	Magdalena, Priorissa Cœnobii Kitzingensis, †.
NORA LOTTE, HILIPPI I. PR. EGENTIS A LOBKO- VITZ, SILESIÆ SA- NENSIS, . 17. Octobr. 3. Martii.						

NNA CA, . Oct. MO CO ICIPI TASSIS.	GEORGIUS CHRISTIANUS S. R. I. PRINCEPS A LOBKOWITZ, nat. 1686. 10. Aug. CAROLINA HENRIETTE, Caroli, S. R. I. Comitis de Waldstein Dux F. nupt. 1717. 11. Novembr.	IV. MARIA ERNESTINA, nat. 1714. 13. Sept.

CAROLUS ADAMUS R. I. PRINCEPS A LOBKOWITZ, at. 1719. 8. Novembr.	Ludovicus Johannes Nepomucenus nat. 1723. 16. Jan. † 1. Febr. c. a.	Filius, nat. 1726. mens. Dec.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

A

Herbardus III.
†.

B

Georgius II.
Dnus ab Aursperg,
† 1428.
Barbara de Kreig, †.
Georgius IV. †.

Wilhelmus III.
Dnus ab Aursperg,
caprus 1369.
a Mainhardo
Comite Goricienſi,
†.

Johannes VIII.
† infans.

C

Herbardus V.
Dnus ab
Aursperg,
† 1413.

Volckardus V.
Dnus ab
Aursperg,
†.

JOHANNES V.
DNUS AB AURSPERG,
† 1353. die S. Barbaræ,
Cymburgis de Scheyerbeck,
†.

Liebhardus I.
†.

Wolffgerus I.
N. de Khünnag, †.

Elisabeth,
nupta
1) Reinero Pinceinæ
de Osterwitz,
2) Joanni de Raitenaw, †.

MANHELMUS III.
DNUS AB AURSPERG,
† 1385. die S. Blasii,
Anna de Kazenstein, †.

Ortolphus,
ab Johanne Boh. Rege
stipendia fecit,
†.

Fridricus II.
† 1330.
in Italia.

Henricus I.
†.
Martha de Saurau,
†.

Barbara
uxor
Ulrici de Gr[illegible]ben,
†.

THEOBALDUS I.
Dominus ab Aursperg,
† 1423. d. 12. Octobr.
Ursula de Leichtenegg in Raspachsty,
nupta 1397. †

Herwardus I.
†.

Joannes VI.
†.
Anna de Scheyr,
†.

Ortolphus
ſ. Adolphus III. †.
Catherina ab Alben,
†.

Bernardus, †.
|
Maria,
an. 1424. Abbatiſſa
in Minckzendorff, †.

ENGELHARDUS I.
DOMINUS AB AURSPERG,
Supremus Hæreditarius Camerarius,
CARNIOLÆ,
natus 1404. † 1466. die Martis ante S. Elisabetham,
ſepultus Sitticii in Cœnobio Cisterciens.
SCHOLASTICA de Königsperg, † 1466.
Sabbatho ante feſtum S. Achatii.

Engelhardus II.
† infans.

PANCRATIUS II.
Dnus ab Aursperg,
Supremus hæreditarius
Camerarius CARNIOLÆ,
nat. 1441.
† 1496. Sabbatho poſt
Triburtii,
ſepultus Sitticii.
ANNA,
Trojani Comitis de Frangepan F.
nupta 1459. †

Laurentius II.
† 1479.
N. ab Humelberg, †.

Wolffgangus II.
†.
Elisabeth
de
Zinzendorff, †.

Ulricus II.
†.

VOLCKARDUS VII.
DNUS AB AURSPERG,
Auctor lineæ Auſtriacæ,
† 1495.
Margaretha de
Wolffſtein
&
Chlan, †.

Margaretha,
uxor
Joh. de
Lengheim,
†.

Magdalena,
uxor
Wolffgangi
de
Neulnuſs,
†.

SIGISMUNDUS III.
L. B. ab Aursperg,
† 1541.
Sabina L. B.
de
Raubern, †.
|
E.

Valentinus I.
†.

Wilhelmus VI.
†.

Engelhardus III.
Præſidio in
Naſſenfels
impoſitus,
†.

Cunegundis
uxor
Erasmi de
Perckheim,
†.

Ap
N. I

TROJANUS,
L. B. AB AURSPERG,
ſupremus hæreditarius Camerarius
Carniolæ,
S. C. R. M. Conſiliarius,
nat. 1495. † 1540, maximam
in obſidione Vindobonenſi cui
interfuit laudem conſecutus.
Anna ab Egk in Neuburg,
ducta 1520. †.

Octavianus,
Caſpar,
Hercules,
Darius,
Catherina,
decefferunt
Infantes.

Godofredus,
† 1487.

Barbara,
Sanctimonialis
in
Michelſteten
ord. S. Dominici †.

Sophia,
uxor
Joh. de
Tattenbach, †.

Anna,
—
Andreæ
de
Lamberg,
†.

Roſin
—
Georg
de
Perckhei
†.

HERBARDUS VIII. L. B. ab Aursperg,
ſupremus hæreditarius Camerarius
Carniolæ,
an. 1566. ſupremus Capitaneus Carniolæ,
& Generalis Croatiæ contra Turcas Præfectus,
nat. Vindobonæ 1528. † 1575. 22. Sept.
in Prælio ad Budatſchkum egregia virtute
cum Barbaris geſto.
MARIA CHRISTINA L. B. de Spaur, †.
|
F.

Chriſtophorus
Georgius,
† infans.

WEICKARDUS
L. B. AB AURSP.
ſupr. Capitaneus
Carniolæ,
nat. Vindobonæ 1533.
† 1577.
Dorothea de
Lomnicz &
Meſericz, †.

THEODERICUS I.
L. B. AB
AURSPERG,
nat. 1534. † 1578.
Juſtina
Comes de Ladron, †.
|
Cujus Progenies
interiit.

Polyxena,
nat. 1524.
nupta
Jodoco
de
Gallenberg,
† 1568.
17. Jan.

Maxentia,
uxor
Erasmi
de
Obritſchen,
†.

Esther,
†.

Ju
Sch

D

Dietholmus, Dnus ab Aursperg, †.

Volckardus IV. Dnus ab Aursperg, † 1429. BARBARA, Comes de Nidda & Bernegk, Vidua Georgii de Dichtenberg, †.

Sigismundus I. †.

Adelheydis, Conjux Eberhardi de Groriach, †.

Judith, † monialis.

Sophia, nupta Bernardo de Weiſſ, †.

Clara, monialis in Lilleten, †.

Wilhelmus IV. Dnus ab Aursperg, † 1460. Æmylia de Tſchernembl, †.

Andreas I. Dnus ab Aursperg, †. Margaretha ab Hohenwarth, †.

Barbara, uxor Sigismundi de Gallenberg, †.

Elisabeth, a Romberti Graleneck, †.

Anna, Herbardo de Nembl †.

Herbardus VII. Dnus ab Aursperg, † 1480. Dietmundis de Silberberg, †.

Dietmundis, uxor Pancratii de Kienling, †.

Caſpar, †.

Jacobus Dnus ab Aursperg, primus Præpositus Rudolphswertensis, † 1508.

VOLCKARDUS VI. DNUS AB AURSPERG, nat. 1401. † 1451. die S. Johannis Evangel. auctor Lineæ Schönbergicæ, BARBARA de Waldhauſen, †.

Georgius II. Dnus ab Aursperg, Párochus ad S. Bartholomæum prope Plettriach in Carniola inferiore, †.

Elisabeth, uxor Erasmi de Wildhauſen, †.

Pancratius I. †.

Margaretha, nupta Wilhelmo L. B. de Kevenhüller, qui in prælio cum Turcis egregia virtute gesto occubuit, †.

Ursula, †.

Anna, †.

Catharina, †.

GEORGIUS IV. Dnus ab Aursperg, † 1489. sepultus Sittichii, I. Catherina de Khünburg, †. II. Barbara de Floyrin, †. III. Elisabeth de Graben, †.

Wilhelmus V. † juvenis.

Johannes V. Dnus ab Aursperg, supremus hæreditarius Mareſchalcus Carniolæ, † 1461.

Susanna, Conjux Andreæ ab Hohenwarth, † 1486.

III. JOHANNES IX. DNUS AB AURSPERG, Supremus Capitaneus Carniolæ, IMP. MAXIMILIANI I. Dux Belli adverſus Venetos, † 1529. cum ad Viennam liberandam occurreret, Cunegundis de Tſchernau, †.

Christophorus I. †.

Wilhelmus VII. †.

WILHELMUS VIII. cogn. dives, vexillum CARNIOLÆ portat an. 1493. inter Exequiarum solemnia IMP. FRIDRICO III. soluta, †. Margaretha de Kreigh, †.

Sigismundus II. †.

Sigismundus III. † 1594. d. 8. Sept. sepultus in Præpositura Rudolphswertensi, & vexilli funebris hæc Inscriptio: Hier liegt begraben der Edle und Veſte Herr Sigmund von Aursberg, Ritter, der geſtorben iſt d. 8. Sept. An. 1594.

Margaretha, †.

Ilonia, uxor Eckler, †.

WOLFGANGUS ENGELBERTUS L. B. AB AURSPERG, † 1557. I. Felicitas de Kentſchach, †. II. Anna de Lamberg, †.

Johannes XI. †.

Franciscus I. †.

Georgius V. L. B. ab Aursperg, †. Catherina L. B. de Wolckenſtein, †.

Anna, uxor Franciſci de Stubenberg, †.

Barbara, uxor Fridrici de Gallenberg, †.

Leonhardus L. B. ab Aursperg, †. Cunegundis de Racmannsdorff, †.

I. JOHANNES XI. L. B. ab Aursperg. † 1580. Anna ab Eck & Hungerſbach, †.

Georgius VI. Dnus ab Aursperg, †. Anna ab Auersperg, Trojani L. B. ab Aursperg F. †.

Margaretha, †.

Anna, †.

II. Wilhelmus IX. †.

ANDREAS I. L. B. ab Aursperg, Dux belli contra Turcas incomparabilis, an. 1593. Prælio contra Haſſan Baſſa feliciter gesto immortale nomen nactus, †.

Judith, uxor de Urfen, †.

Anna, nupta Georgio ab Aursperg, Patrueli, ex Linea Schönbergica.

G

(O)

Digitized by Google

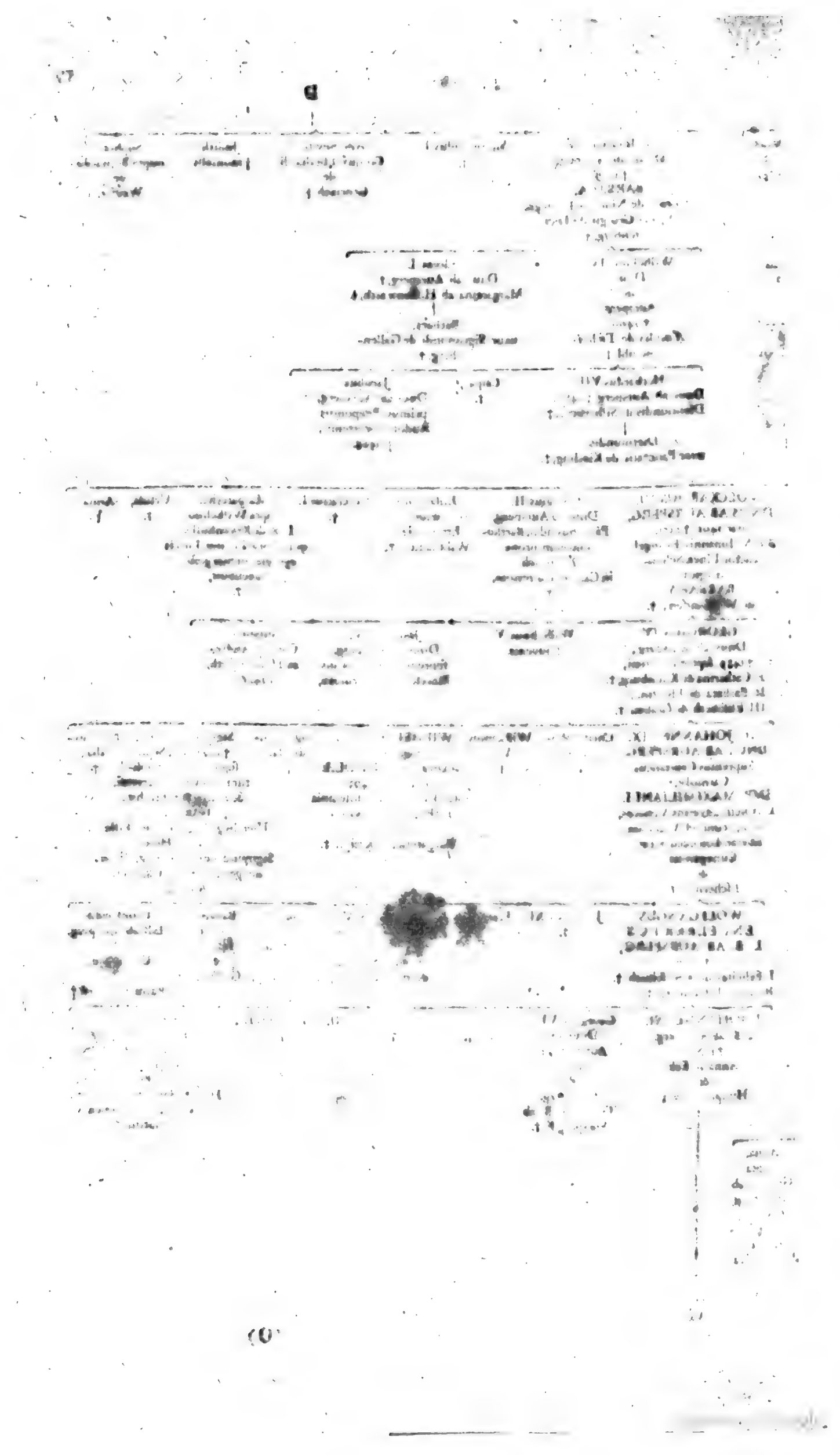

Digitized by Google

SIGISMUNDUS NICOLAUS I. L. B. AB AURSPERG, †. 1581. I. Sophia de Wolckersdorff, nupta 1544. † 1570. 16. Maji. II. Sidonia L. B. de Schiffer, nupta 1573. †.

Volckardus III. L. B. ab Aurſperg, nat. 1530. † 1591. ELISABETH L. B. de Hoffkirchen, nat. 1552. nupta 1565. † 1614.

Alexander Bartholomæus I. †.

Johannes Andreas I. †.

Eraſmus I. †.

Eraſmus Sigismundus II. †.

Mathias I. †.

Carolus Herbardus I. †.

Anna Sabina, uxor Wilhelmi L. B. de Hoffkirchen, †.

I. WOLFF SIGISMUNDUS II. L. B. ab Aursperg, nat. 1545. † 1598. FELICITAS L. B. de Windiſchgratz, †.

Sigfridus I. nat. 1547. † 1571.

Johannes XII. nat. 1549. † 1598. Amaleyd de Neydeck, †.

David I. †.

Melchior I. †.

Apollonia, †.

Anna, †.

Wolfgangus Nicolaus I. L. B. ab Aursperg, †. Anna Juſtina de Stubenberg, †.

Paulus Volckardus I. L. B. ab Aursperg, † adverſus Turcas ſtrenue rem gerens,

Weickardus III. L. B. ab Aursperg, † 1660. N. de Seſinow, †.

Georgius Jacobus I. L. B. ab Aursperg, †. Eliſabeth de Scherffenberg, †.

Carolus I. †

Joannes Stephanus, †.

SIGISMUNDUS ERASMUS S. R. I. COMES AB AURSPERG, †. EUSEBIA BENIGNA COMES de Kaunitz, †.

Georgius Bartholomæus, †.

Wolffgang Mathias, †.

Sigfridus II. †.

MAXIMILIANUS S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1633. † 1705. SUSANNA ELISABETH, L. B. de Pollheim, nat. 1647. nupta 1670.

CAROLUS S. R. I. COMES AB AURSPERG, † 1680. MARIA MAGDALENA COMES AB HENCKEL, †.

RUDOLPHUS SIGISMUNDUS S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1644. ANNA ELISABETH L. B. de Kirchberg.

WOLFFGANGUS ENGELBERTUS, S. R. I. COMES AB AURSPERG in Purgſtall, nat. 1664. 19. Jan. I. Margaretha Conſtantia, Johannis Alberti Comitis a Ditrichſtein F. † 1703. II. EMERENTIANA SOPHIA, Maximiliani S. R. I. Com. ab Aursperg F.

WOLFFGANGUS MATHÆUS, S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1667. 26. Apr.

MAXIMILIANUS LUDOVICUS, S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1668. 26. Oct.

WOLFFGANGUS EHRENRICUS S. R. I. Comes ab Aursperg, nat. 1671. MARIA CATHERINA L. B. ab Hochburg.

FRANCISCUS JOSEPHUS MELCHIOR S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1681. JOHANNA SIDONIA, Georgii Wilhelmi L. B. de Leyſer F. Vidua L. B. de Fraipont, nata 1681. nupta 1705.

I. Chriſtophorus Albertus S. R. I. Comes ab Aursperg, nat. 1688. 11. Jul. † 1717. EBERHARDINA, Eberhardi Fridrici L. B. de Neuperg F. nupta 2) N. L. B. de Spiegel.

Charlotta Conſtantia, nat. 1690. 1. Jul. nupta 1715. Georgio Fridrico Comiti de Latberg.

JOHANNES VOLCKARDUS S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1711. 10. April.

WOLFFGANGUS FERDINANDUS S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1672. 23. Jan. † 1711. THERESIA, COMES de Zinzendorff.

4. Filii & 1. Filia.

Regina Juſtina, nat. 1676. d. 23. Dec. nupta 1) Davidi L. B. de Kreſſer, 2) Fridrico Philippo Comiti de Wolffſtein, qui † 1716. 1. Oct. 3) 1722. Chriſtiano Comiti de Wied, d. 2. Nov.

WOLFFGANGUS AUGUSTINUS S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1677. 19. Oct. MARIA ELEONORA, Hectoris Fridrici Comitis de Kornfail F. nupta 1706.

WOLFFGANGUS EHRENRICUS S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1680. 14. Ju

WOLFFGANGUS MAURITIUS S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1707. 29. Dec.

Suſanna Eliſabeth, nat. 1709. 3. Jul.

Suſanna Franciſca, nat. 1712.

Digitized by Google

Adamus I. † 1540.

Patientia. †.

Cæcilia, uxor Wilhelmi de Neydegk, †.

Kybuegis, uxor Chriſtophori L. B. de Traun, †.

Anna, Catherina, & Severina, deceſſerunt Infantes.

Engelbergis, nat. 1556. nupta 1572. Wolffgango L. B. de Lamberg, in Ortenegg, †.

Maria, nat. 1552. nupta 1569. Johanni Bernhardo L. B. de Traun, †.

II. Georgius, Ehrnricus, nat. & † 1577.

Anna Maria, †.

Joanna, nat. & † 1579.

Georgius Ehrnricus, nat. 1578. † 1590. 10. Jun. Patavii.

Andreas III. L. B. ab Aursperg, nat. 1597. †. BARBARA L. B. AB HERBERSTEIN, nupta 1623. † 1654. 23. Apr.

Sophia, nat. 1580. nupta 1603. Joachimo L. B. de Bercka & Dubs, †.

Anna Maria, †.

Eliſabeth, †.

Felicitas, †.

Sidonia, †.

Apollonia, †.

Wolffgangus Sigismundus S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1624. † 1665 29. Maji. BARBARA REGINA ab Amſteten, nupta 1654. †.

Felicitas, nat. 1627. †.

Chriſtophorus Ferdinandus S. R. I. Comes ab Aursperg, nat. 1657. †.

Wolffgangus Georgius Leopoldus S. R. I. COMES ab AURSPERG in Waffen, nat. 1664. 10. Jun. † 1719. 30. Sept. I. Maria Thereſia de Raitenau, †. II. Anna Thereſia Comes ab Enckenwirt.

I. WOLFFGANGUS WILHELMUS HECTOR S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1685.

II. Maria Thereſia Joſepha, nat. 1715. 6. Sept.

Wolfgangus Aloyſius, nat. 1717. † 1724.

Maria Anna Antonia, nat. 1719. 7. Febr.

olffgangus
agu. ſtus,
I. COMES
AB
URSPERG,
at. 1700.

Wolffgangus Carolus Ehrenreich, S. R. I. Comes ab Aursperg, nat. 1704.

Wolffgangus Wilhelmus S. R. I. COMES AB AURSPERG.

LUDOVICA.

JS
S
ES
n.

Emerentiana Sophia nat. 1678. Conjux Wolffgangi Engelberti S. R. I. Com. ab Aursperg.

Anna Chriſtina, nat. 1683. 15. Jul. nupta EHRENRICO Comiti de Windiſchgrätz.

Maria Magdalena, nat. 1688.

WOLFFGANGUS GODOFREDUS, S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1689. ESTHER, COMES a Roggendorff, nupta 1714.

aa
ina
na,
14.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

A

Herbardus III. †.

B

Georgius II. Dnus ab Aursperg, † 1428. Barbara de Kreig, †.
Georgius IV. †.

Wilhelmus III. Dnus ab Aursperg, captus 1369. a Mainhardo Comite Goricienſi, †.

Johannes VIII. †infans.

C

Herbardus V. Dnus ab Aursperg, † 1413.

Volckardus V. Dnus ab Aursperg, †

JOHANNES V. DNUS AB AURSPERG, † 1353. die S. Barbaræ, Cymburgis de Scheyerbeck, †.

Liebhardus I. †.

Wolffgerus I. N. de Khünnag, †.

Eliſabeth, nupta 1) Reinero Pincernæ de Oſterwitz, 2) Joanni de Radlenuv, †.

Sanctim Michel

MANHELMUS III. DNUS AB AURSPERG, † 1389. die S. Blaſii, Anna de Kazenſtein, †.

Ortolphus, ſub Johanne Boh. Rege ſtipendia fecit, †.

Fridricus II. † 1330. in Italia.

Henricus I. †. Martha de Saurau, †.

Barbara uxor Ulrici de Grieben, †.

uxo de

THEOBALDUS I. Dominus ab Aursperg, † 1423. d. 12. Octobr. Urſula de Leichtenegg in Raspachsty, nupta 1397. †

Herwardus I. †

Joannes VI. †. Anna de Scheyr, †.

Ortolphus ſ. Adolphus III. †. Catherina ab Alben, †.

Bernardus, †. | Maria, an. 1424. Abbatiſſa in Mineltzendorff, †.

nupta H Tſcher

ENGELHARDUS I. DOMINUS AB AURSPERG, Supremus Hæreditarius Camerarius, CARNIOLÆ, natus 1404. † 1466. die Martis ante S. Eliſabetham, ſepultus Sitticii in Cœnobio Cisterciens. SCHOLASTICA de Königsperg, † 1466. Sabbatho ante feſtum S. Achatii.

Engelhardus II. †infans.

PANCRATIUS II. Dnus ab Aursperg, Supremus hæreditarius Camerarius CARNIOLÆ, nat. 1441. † 1496. Sabbatho poſt Triburtii, ſepultus Sitticii. ANNA, Trojani Comitis de Frangepan F. nupta 1459. †

Laurentius II. † 1479. N. ab Humelberg, †.

Wolffgangus II. †. Eliſabeth de Zinzendorff, †.

Ulricus II. †.

VOLCKARDUS VII. DNUS AB AURSPERG, Auctor lineæ Auſtriacæ, † 1495. Margaretha de Wolffſtein & Chlan, †.

Margaretha, uxor Joh. de Lenghoim, †.

Magdalena, uxor Wolffgangi de Neuhauſs, †.

S

SIGISMUNDUS III. L. B. ab Aursperg, † 1541. Sabina L. B. de Raubern, †.

Valentinus I. †.

Wilhelmus VI. †.

Engelhardus III. Præſidio in Naſſenfels impoſitus, †.

Cunegundis uxor Erafmi de Perckheim, †.

Apo u N. P

E

TROJANUS, L. B. AB AURSPERG, ſupremus hæreditarius Camerarius Carniolæ, S. C. R. M. Conſiliarius, nat. 1495. † 1540. maximam in obſidione Vindobonenſi cui interfuit laudem conſecutus. Anna ab Egk in Neuburg, ducta 1520. †.

Octavianus, Caſpar, Hercules, Darius, Catherina, deceſſerunt Infantes.

Godofredus, † 1487.

Barbara, Sanctimonialis in Michelſteten ord. S. Dominici †.

Sophia, uxor Joh. de Tattenbach, †.

Anna, — Andreæ de Lamberg, †.

Roſina, — Georgii de Perckhein †.

HERBARDUS VIII. L. B. ab Aursperg, ſupremus hæreditarius Camerarius Carniolæ, an. 1566. ſupremus Capitaneus Carniolæ, & Generalis Croatiæ contra Turcas Præfectus, nat. Vindobonæ 1528. † 1575. 22. Sept. in Prælio ad Budaſchkum egregia virtute cum Barbaris geſto. MARIA CHRISTINA L. B. de Spaur, †.

F

Chriſtophorus Georgius, † infans.

WEICKARDUS L. B. AB AURSP. ſupr. Capitaneus Carniolæ, nat. Vindobonæ 1533. † 1577. Dorothea de Lomnicz & Meſericz, †.

THEODERICUS I. L. B. AB AURSPERG, nat. 1534. † 1578. Juſtina Comes de Ladron, †. | Cujus Progenies interiit.

Polyxena, nat. 1524. nupta Jodoco de Gallenberg, † 1568. 17. Jan.

Maxentia, uxor Erafmi de Obritſchen, †.

Eſther, †.

Ju u N Sch

D

Dietheimus, Dnus ab Aursperg, †.

Volckardus IV. Dnus ab Aursperg, † 1429. BARBARA, Comes de Nidda & Bernegk, Vidua Georgii de Dichtenberg, †.

Sigismundus I. †.

Adelheydis, Conjux Eberhardi de Groriach, †.

Judith, † monialis.

Sophia, nupta Bernardo de Weiſſ, †.

Clara, monialis in Admeten, †.

Wilhelmus IV. Dnus ab Aursperg, † 1460. Æmylia de Tſchernembl, †.

Andreas I. Dnus ab Aursperg, †. Margaretha ab Hohenwarth, †.

Barbara, uxor Sigismundi de Gallenberg, †.

Elisabeth, r. Reinberti Gradeneck, †.

Anna, erbardo de embl. †.

Herbardus VII. Dnus ab Aursperg, † 1480. Dietmundis de Silberberg, †.

Dietmundis, uxor Pancratii de Kiesling, †.

Caſpar, †.

Jacobus Dnus ab Aursperg, primus Præpoſitus Rudolphswertenſis, † 1508.

VOLCKARDUS VI. DNUS AB AURSPERG, nat. 1401. † 1451. die S. Johannis Evangel. auctor Lineæ Schönbergicæ, BARBARA de Wildhauſen, †.

Georgius II. Dnus ab Aursperg, Parochus ad S. Bartholomæum prope Plettriach in Carniola inferiori, †.

Eliſabeth, uxor Erasmi de Wildhauſen, †.

Pancratius I. †.

Margaretha, nupta Wilhelmo L. B. de Kevenhüller, qui in prælio cum Turcis egregia virtute geſto occubuit, †.

Urſula, †.

Anna, †.

Aſanna, †.

GEORGIUS IV. Dnus ab Aursperg, † 1489. ſepultus Sittichii, I. Catherina de Khünburg, †. II. Barbara de Floyrin, †. III. Eliſabeth de Graben, †.

Wilhelmus V. † juvenis.

Johannes V. Dnus ab Aursperg, ſupremus hæreditarius Mareſchalcus Carniolæ, † 1461.

Suſanna, Conjux Andreæ ab Hohenwarth, † 1486.

III. JOHANNES IX. DNUS AB AURSPERG, Supremus Capitaneus Carniolæ, IMP. MAXIMILIANI I. Dux Belli adverſus Venetos, † 1529. cum ad Viennam liberandam occurreret, Cunegundis de Tſchernau, †.

Chriſtophorus I. †.

Wilhelmus VII. †.

WILHELMUS VIII. cogn. dives, vexillum CARNIOLÆ portat an. 1493. inter Exequiarum ſolemnia IMP. FRIDRICO III. ſoluta, †. Margaretha de Kreigh, †.

Sigismundus II. †.

Sigismundus III. † 1594. d. 8. Sept. ſepultus in Præpoſitura Rudolphswertenſi, & vexilli funebris hæc Inſcriptio: Hier liegt begraben der Edle und Veſte Herr Sigmund von Aursberg, Ritter, der geſtorben iſt d. 8. Sept. An. 1594.

Margaretha, †.

Jonia, xor ckler, †.

WOLFGANGUS ENGELBERTUS L. B. AB AURSPERG, † 1557. I. Felicitas de Kentſchach, †. II. Anna de Lamberg, †.

Johannes XI. †.

Franciſcus I. †.

Georgius V. L. B. ab Aursperg, †. Catherina L. B. de Wolckenſtein, †.

Anna, uxor Franciſci de Stubenberg, †.

Barbara, uxor Friderici de Gallenberg, †.

Leonhardus L. B. ab Aursperg, †. Cunegundis de Ratmannsdorff, †.

I. JOHANNES XI. L. B. ab Aursperg. † 1580. Anna ab Eck & Hungerſbach, †.

Georgius VI. Dnus ab Aursperg, †. Anna ab Auersperg, Trojani L. B. ab Aursperg F. †.

Margaretha, †.

Anna, †.

II. Wilhelmus IX. †.

ANDREAS I. L. B. ab Aursperg, Dux belli contra Turcas incomparabilis, an. 1593. Prælio contra Haſſan Baſſa feliciter geſto immortale nomen naſtus, †.

ith, or de fen,

Anna, nupta Georgio ab Aursperg, Patrueli, ex Linea Schönbergica.

G

Digitized by Google

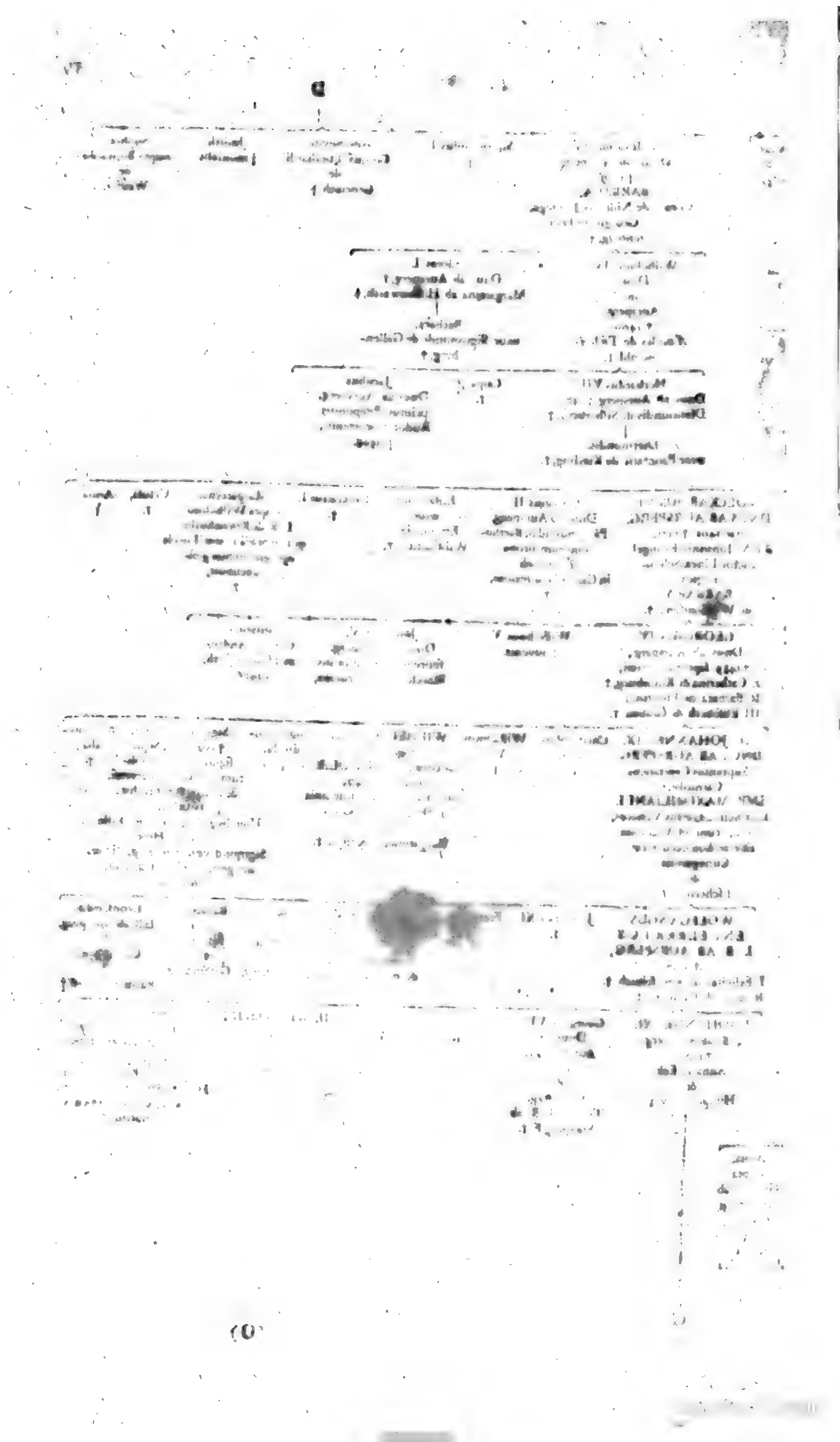

SIGISMUNDUS NICOLAUS I. L. B. AB AURSPERG, †. 1581. I. Sophia de Wolckersdorff, nupta 1544. † 1570. 16. Maji. II. Sidonia L. B. de Schiffer, nupta 1573. †.

Volckardus III. L. B. ab Aurſperg, nat. 1530. †1591. ELISABETH L. B. de Hoffkirchen, nat. 1552, nupta 1565. †1614.

Alexander Bartholomæus I. †.

Johannes Andreas I. †.

Eraſmus I. †.

Eraſmus Sigismundus II. †.

Mathias I. †.

Carolus Herbardus I. †.

Anna Sabina, uxor Wilhelmi L. B. de Hoffkirchen, †.

I. WOLFF SIGISMUNDUS II. L. B. ab Aursperg, nat. 1545. †1598. FELICITAS L. B. de Windiſchgrätz, †.

Sigfridus I. nat. 1547. † 1571.

Johannes XII. nat. 1549. †1598. Amaleyd de Neydeck, †.

David I. †.

Melchior I. †.

Apollonia, †.

Anna, †.

Wolfgangus Nicolaus I. L. B. ab Aursperg, †. Anna Juſtina de Stubenberg, †.

Paulus Volckardus I. L. B. ab Aursperg, † adverſus Turcas ſtrenue rem gerens,

Weickardus III. L. B. ab Aursperg, †1660. N. de Seſinow, †.

Georgius Jacobus I. L. B. ab Aursperg, †. Eliſabeth de Scherffenberg, †.

Carolus I. †

Joannes Stephanus, †.

SIGISMUNDUS ERASMUS S. R. I. COMES AB AURSPERG, †. EUSEBIA BENIGNA COMES de Kaunitz, †.

Georgius Bartholomæus, †.

Wolffgang Mathias, †.

Sigfridus II. †.

RUDOLPHUS SIGISMUNDUS S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1644. ANNA ELISABETH L. B. de Kirchberg.

MAXIMILIANUS S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1633. † 1705. SUSANNA ELISABETH, L. B. de Pollheim, nat. 1647. nupta 1670.

CAROLUS S. R. I. COMES AB AURSPERG, †1680. MARIA MAGDALENA COMES AB HENCKEL, †.

WOLFFGANGUS ENGELBERTUS, S. R. I. COMES AB AURSPERG in Purgthall, nat. 1664. 19. Jan. I. Margaretha Conſtantia, Johannis Alberti Comitis a Ditrichſtein F. † 1703. II. EMERENTIANA SOPHIA, Maximiliani S. R. I. Com. ab Aursperg F.

WOLFFGANGUS MATHÆUS, S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1667. 26. Apr.

MAXIMILIANI LUDOVICUS, S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1668. 26. Oct.

WOLFFGANGUS EHRENRICUS S. R. I. Comes ab Aursperg, nat. 1671. MARIA CATHERINA L. B. ab Hochburg.

FRANCISCUS JOSEPHUS MELCHIOR S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1682. JOHANNA SIDONIA, Georgii Wilhelmi L. B. de Leyſer F. Vidua L. B. de Fraipont, nata 1682. nupta 1705.

JOHANNES VOLCKARDUS S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1711. 10. April.

I. Chriſtophorus Albertus S. R. I. Comes ab Aursperg, nat. 1688. 11. Jul. † 1717. EBERHARDINA, Eberhardi Fridrici L. B. de Neuperg F. nupta 2) N. L. B. de Spiegel.

Charlotta Conſtantia, nat. 1690. 1. Jul. nupta 1715. Georgio Fridrico Comiti de Lasberg.

WOLFFGANGUS FERDINANDUS S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1672 23. Jan. † 1711. THERESIA, COMES de Zinzendorff.

4. Filii & 1. Filia.

Regina Juſtina, nat. 1676. d. 23. Dec. nupta 1) Davidi L. B. de Kreſſer, 2) Fridrico Philippo Comiti de Wolffſtein, qui † 1716. 1. Oct. 3) 1722. Chriſtiano Comiti de Wied, d. 2. Nov.

WOLFFGANGUS AUGUSTINUS S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1677. 19. Oct. MARIA ELEONORA, Hectoris Fridrici Comitis de Kornfail F. nupta 1706.

WOLFFGANGUS EHRENRICUS S. R. I. COMES AB AURSPERG nat. 1680. 14. Ju

WOLFFGANGUS MAURITIUS S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1707. 29. Dec.

Suſanna Eliſabeth, nat. 1709. 3. Jul.

Suſanna Franciſca, nat. 1712.

Adamus I. † 1540. | Patientia. † | Cæcilia, uxor Wilhelmi de Neydegk, † | Kyburgis, uxor Chriſtophori L. B. de Traun, † | Anna, Catherina, & Severina, deceſſerunt Infantes.

Engelbergis, nat. 1556. nupta 1572. Wolffgango L. B. de Lamberg, in Ortenegg, †. | Maria, nat. 1552. nupta 1569. Johanni Bernhardo L. B. de Traun, † | II. Georgius, Ehrnricus, nat. & † 1577. | Anna Maria, † | Joanna, nat. & † 1579. | Georgius Ehrnricus, nat. 1578. † 1590. 10. Jun. Patavii.

Andreas III. L. B. ab Aursperg, nat. 1597. †. BARBARA L. B. AB HERBERSTEIN, nupta 1623. † 1654. 23. Apr. | Sophia, nat. 1580. nupta 1603. Joachimo L. B. de Bercka & Duba, † | Anna Maria, † | Eliſabeth, † | Felicitas, † | Sidonia, † | Apollonia, †.

Wolffgangus Sigismundus S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1624. † 1665 29. Maji. BARBARA REGINA ab Amſteten, nupta 1654. † | Felicitas, nat. 1627. †.

Chriſtophorus Ferdinandus S. R. I. Comes ab Aursperg, nat. 1657. † | Wolffgangus Georgius Leopoldus S. R. I. COMES ab AURSPERG in Waſſen, nat. 1664. 10. Jun. † 1719. 30. Sept. I. Maria Thereſia de Raitenau, †. II. Anna Thereſia Comes ab Enckenwirt.

I. WOLFFGANGUS WILHELMUS HECTOR S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1685. | II. Maria Thereſia Joſepha, nat. 1715. 6. Sept. | Wolfgangus Aloyſius, nat. 1717. † 1724. | Maria Anna Antonia, nat. 1719. 7. Febr.

...lffgangus ...guſtus, ...I. COMES AB ...URSPERG, ...at. 1700. | Wolffgangus Carolus Ehrenreich, S. R. I. Comes ab Aursperg, nat. 1704. | Wolffgangus Wilhelmus S. R. I. COMES AB AURSPERG. | LUDOVICA

...S ... S ... n. | Emerentiana Sophia nat. 1678. Conjux Wolffgangi Engelberti S. R. I. Com. ab Aursperg. | Anna Chriſtina, nat. 1683. 15. Jul. nupta EHRENRICO Comiti de Windiſchgrätz. | Maria Magdalena, nat. 1688. | WOLFFGANGUS GODOFREDUS, S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1689. ESTHER, COMES a Roggendorff, nupta 1714.

...na ...lina ...ina, ...714.

Digitized by Google

Digitized by Google

F

Wolffgangus Engelbertus III.

Joſephus I. †.

Georgius VII.
L. B. ab Aursperg,
natus 1570. † 1586. d. 26. Jun. Wratislaviæ,
ſepultus in Æde Magdalenæa
hoc ſub Elogio:
Der Wohlgebohrne Herr Herr Chriſtoph,
Freyherr von Aursperg,
Erb - Cammerer in Crain und der Windiſchen Margk,
Fürſtl. Durchl. Erczherczogs CARLS zu Oeſterreich
Rath und Land-Verweſer in Crain,
hat dieſes Epitaphium aufrichten laſſen
ſeinem lieben Vetter
dem Wohlgebohrnen Herrn Herrn George
Freyherrn von Aursperg und auf Saiſſenberg,
welcher allhier in Breslaw ſeelig verſchieden
den 26. Junii 1586.
ſeines Alters 16. Jahr.

CHRISTOPHORUS II.
L. B. AB AURSPERG,
ſupremus hæreditarius Camerarius
&
Præfectus CARNIOLÆ,
expeditione contra Turcas an. 1589. ex Voto geſta
celeberrimus,
nat. 1550. 27. Oct. † 1592. 14. Maji, Labaci.
I. ANNA L. B. de MALTZAN,
nupta Vindobonæ 1573. 4. Oct. † 1583. 29. Octobr.
Wratislaviæ,
ſepulta in Æde Magdalena, cujus Tumuli hæc Inſcriptio:
Im 1583. Jahre den 29. Tag Decembris allhier zu Breslaw
iſt in GOTT ſeelig verſchieden
die Wohlgebohrne Fraw Fraw Anna gebohrne Maltzanin,
Freyin von Wartenberg und Pentzlin,
des Wolgebornen Herrn Herrn Chriſtofen Freyherrn
von Auersperg,
Erb-Cammerer in Crain und der Windiſchen Marck,
Fürſtl. Durchl. Ertzherzog CARLS zu Oeſterreich
Rath und Verweſer in Crain,
Ehliches Gemahl.
II. ELISABETH L. B. de Tannhauſen,
nupta 1589. †.

Wolfgangus Engelbertus II.
L. B. ab Aursperg,
nat. 1553. † 1590.
ELISABETH,
L. B. ab Aursperg
lineæ Schönbergicæ,
†.

Trojanus II.
nat. 1555.
† 1569. Patavii.

I. HERBARDUS
L. B. AB AURSPERG,
ſupremus hæreditarius Camerarius
&
Præfectus CARNIOLÆ,
nat. 1574. 4. Octobr. † 1618. 24. Martii.
FELICITAS,
Georgii Andreæ L. B. de Kazenſtein
&
Eliſabethæ Comitis de Thurn F.
Vidua Johannis Jacobi L. B.
de Lamberg,
nupta 1609. 4. Maji,
† 1615. 27. Septembr.

Weickhardus
L. B. ab Aursperg,
nat. 1575.
† Pragæ 1607.

Johannes
Bernhardus,
†.

Johan
†

Wolffgangus
Engelbertus
S. R. I. Comes ab
Aursperg,
CAPITANEVS
CARNIOLÆ,
nat. 1610. d. 21. Dec.
† 1673. 28. April.

Anna Eliſabeth, nata 1610. d. 8. Maji, †.

Maria Dorothea, nata 1611. d. 23. Sept. †.

CONCORDIA, nata 1612. nupta JOHANNI FERDINANDO S. R. I. PRINCIPI DE PORTIA, † 1638.

Sabina, †.

Sidonia, †.

JOHANNES ANDREAS
S. R. I. COMES AB AURSPERG,
nat. 1615. 16. Julii.
† 1664. 4. Octobr.
ANNA ELISABETH,
Herwardi L. B. de Lamberg
&
Mariæ Salomeæ L. B. de Lamberg
in Stein F. †.

WOLFGANGUS JACOBUS
S. R. I. COMES AB AURSPERG,
nat. 1656. 25. Julii
Reichenburgi.

H

G

V. Uielmus X. †.

Elisabeth, uxor Wolffgangi Engelberti L. B. ab Aursperg, Nepotis Trajani I. †.

Felicitas, nupta 1) Georgio Orsini Comiti de Blagay, 2) Johanni Georgio L. B. de Lamberg, †.

Anna, uxor Wilhelmi L. B. de Lamberg in Saurstein, †.

Sabina, ------ in Rottenbüchel, †.

Joannes Thomas I. nat. 1556. † infans.

...nes,

Maria Dorothea, nata 1580, †1611.

ELISABETH L. B. ab Aursperg, uxor Stephani Ursini, Com. de Blagay, †.

THEODERICUS S. R. I. COMES AB AURSPERG, Supremus Camerarius hæreditarius, & Mareschallus CARNIOLÆ, nat. 1578. †1634. 25. Augusti.
SIDONIA, Cosmi Galli de Graffenberg F. †.

Johannes Christophorus nat. & †1612.

HERBARDUS S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1613. 8. Novembr. †1668.
ANNA ELISABETH L. B. de Mosehkon, nupta 1652. †.
(Mater VIII. liberorum, ex quibus superstant:)

JOHANNES WEICKARDUS S. R. I. PRINCEPS AB AURSPERG, Dux in Silesia Monsterbergensis, nat. 1615. 11. Martii, †1677. 5. Nov.
MARIA CATHERINA, Georgii Achatii Comitis de Losenstein & Franciscæ S. R. I. Com. de Mansfeld F. †.

Wilhelmus, nat. 1616. †1618.

FRANCISCUS ANTONIUS S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1659. 16. Jan.

JOHANNES HERBARDUS S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1660. 11. Decembr.

THEODERICUS S. R. I. COMES AB AURSPERG, nat. 1662. 16. Martii.

I

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

H

Andreas
S. R. I. Comes
ab
Aurſperg,
nat. 1640.
† in prælio.

Wolffgangus
Engelbertus
S. R. I. Comes
ab
Aurſperg,
nat. 1641. 8. Nov.
Catherina Eliſabeth,
Georgii Acharii
Comitis
de
Trilleck F.
nupta 1669.
† 1724.

Johannes
Herbardus
S. R. I. Comes
ab
Aurſperg,
nat. 1643. † 1701. 31. Aug.
Maria Conſtantia,
Georgii Chriſtiani
S. R. I. Com.
de Trautmannsdorff
& Mariæ L. B.
de Rindsmaue F.
† 1722.

Ferdinandus
Weickardus,
nat. 1644. 2. Jul.
† 1646. 6. Octobr.

Johannes
Weickardus,
nat. 1647.
† 1649.

MARIA
ISABELLA
nat. 1649.
nupta
1) Johanni Ca
Comiti de Arc
2) Theophil
Comiti de Bar
3) Julio L. B
de
Werneck.

Anna
Eliſabeth,
nat. 1674. 30. Julii.

Adamus
Siegfridus
S. R. I. Comes ab
Aurſperg,
nat. 1675. 15. Sept. †.
Maria Anna,
Henrici Franciſci S. R. I.
Principis in Mansfeld F.
† 1724. 17. Jan.

GEORGIUS SIGISMUNDUS
S. R. I. COMES AB
AURSPERG.
MARIA THERESIA,
Ferdinandi S. R. I.
Principis
ab
Aurſperg F.
nat. 1684.

MAXIMILI
S. R. I. CO
AB
AURSPE
Præfectus Carl
EQVES MEL

Sigismundus
Ferdinandus,
nat. 1706. 7. Jun.
† 1707. d. 14. Martii.

Franciſcus
Carolus,
nat. 1707. d. 11. Martii,
† 1708. d. 2. Martii.

Franciſca.

Joſepha.

FERDINANDUS
S. R. I. PRINCEPS AB
AURSPERG,
DUX SILESIÆ MONSTERBER-
GENSIS,
† 1707. 6. Aug.
ANNA MAGDALENA MARIA,
Johannis Maximiliani
S. R. I. Comitis ab Herberſtein
&
Mariæ Thereſiæ S. R. I. Com.
de Thurn F.
nupta 1678. † 1726. 1. Febr.

MARIA ANNA THERESIA,
nata 1684.
nupta
GEORGIO SIGISMUNDO
S. R. I. COMITI
AB AURSPERG.

FRANCISCUS
CAROLUS
S. R. I. PRINCEPS AB
AURSPERG,
DUX SILESIÆ MONSTERBER-
GENSIS,
nat. 1660. 22. Novembr.
† 1713. 6. Nov.
MARIA THERESIA,
Caroli Ferdinandi
S. R. I. Com. de Rappach,
&
Mariæ Thereſiæ
Com. de Brandeis F.
nupta 1685. 25. Febr.

LEOPOLDUS
S. R. I. COMES AB
AURSPERG,
S. C. R. M.
ad Sabaudiæ Ducem
&
Angliæ Reginam Legatu
immortale nomen nactu
† 1705. menſe Julio.
SUSANNA THERESIA,
Leopoldi S. R. I. Com.
Martiniz F.
vidua Thomæ Com. Czerni
nupta 1703. 20. Febr.
† 1717. 6. Febr.

Maria
Anna,
nat. 1690. 8. Sept. †.

MARIA FRANCISCA,
nat. 1691. 4. Dec.
nupta 1721. 18. Aug.
JOSEPHO
S. R. I. Comiti de Breuner,
† 1725. 6. Jul.

I.

S. R. I.

SILES

Digitized by Google

LEOPOLDINA RENATA
nat. 1650. 21. Maji.
nupta
1) Bernhardo Comiti de Barbo & Wachsenstein,
2) Ferdinando Comiti de Saurau.

SIBTLLA CATHERINA
nat. 1652. 1. Sept.
nupta
Francisco Adamo Comiti de Blagay.

Johannes Carolus
nat. 1654. 4. Aug.
ord. Cistercienſis.

ANNA MAXIMILLA
nat. 1656. 6. Octobr.
nupta
Carolo Comiti de Turri 1672.

...NUS
...IES
...ARG,
...adenſis,
...ATENSIS.

DITMAS
COMES
AB
AURSPERG,
N. Comes ab Erdödy.

Maria Anna.

JOHANNES JOSEPHUS
S. R. I. COMES AB
AURSPERG,
nat. 1718. 9. Junii.

Thereſia,
† in Cœnobio
quodam
Vindobonenſi.

Aloyſia,
† in Cœnobio
Neoſtadii
Auſtriæ.

FRANCISCA,
nupta 1693.
HENRICO FRANCISCO,
S. R. I. COM. DE MANSFELD,
PRINCIPI DE FONDI.

Maria Anna,
† 1704.

Leopoldus Johannes,
nat. 1694. †1704.

HENRICUS JOSEPHUS JOHANNES
S. R. I. PRINCEPS AB AURSPERG,
DUX SILESIÆ MONSTERBERGENSIS,
PRINCEPS COMES IN THENGEN ET MITTERBURG,
COMES IN GOTSEHE ET WELS,
DYNASTA IN SCHOEN-ET SEISENBERG,
SUPREMUS HÆREDITARIUS MARESCHALLUS
ET CAMERARIUS CARNIOLÆ AC
VINIDORUM MARCHIÆ,
S. C. R. CATHOL. MAJ. CAMERARIUS,
nat. 1696. 24. Junii.
I. DOMINICA,
Johannis Adami Andreæ S. R. I. Pr. de Lichtenſtein F.
nat. 1698. nupta 1719. 21. Maji,
†1724. 2. Junii in arce Bohemiæ Rothenhaus,
II. MARIA CHRISTINA,
Joh. Leopoldi Donati S. R. I. Pr. de Trautſohn F.
nat. 1702. 6. Sept.
nupta 1726. 7. Maji.

...CAROLUS JOSEPHUS
ANTONIUS
...PRINCEPS AB AUERSPERG,
ET
...Æ MONSTERBERGENSIS,
nat. 1720. 17. Febr.

JOHANNES
ADAMUS
JOSEPHUS,
nat. 1721. 27. Aug.

MARIA
THERESIA
JOSEPHA,
nat. 1722. 16. Aug.

JOHANNES
ADAMUS,
nat. 1723.

Digitized by Google

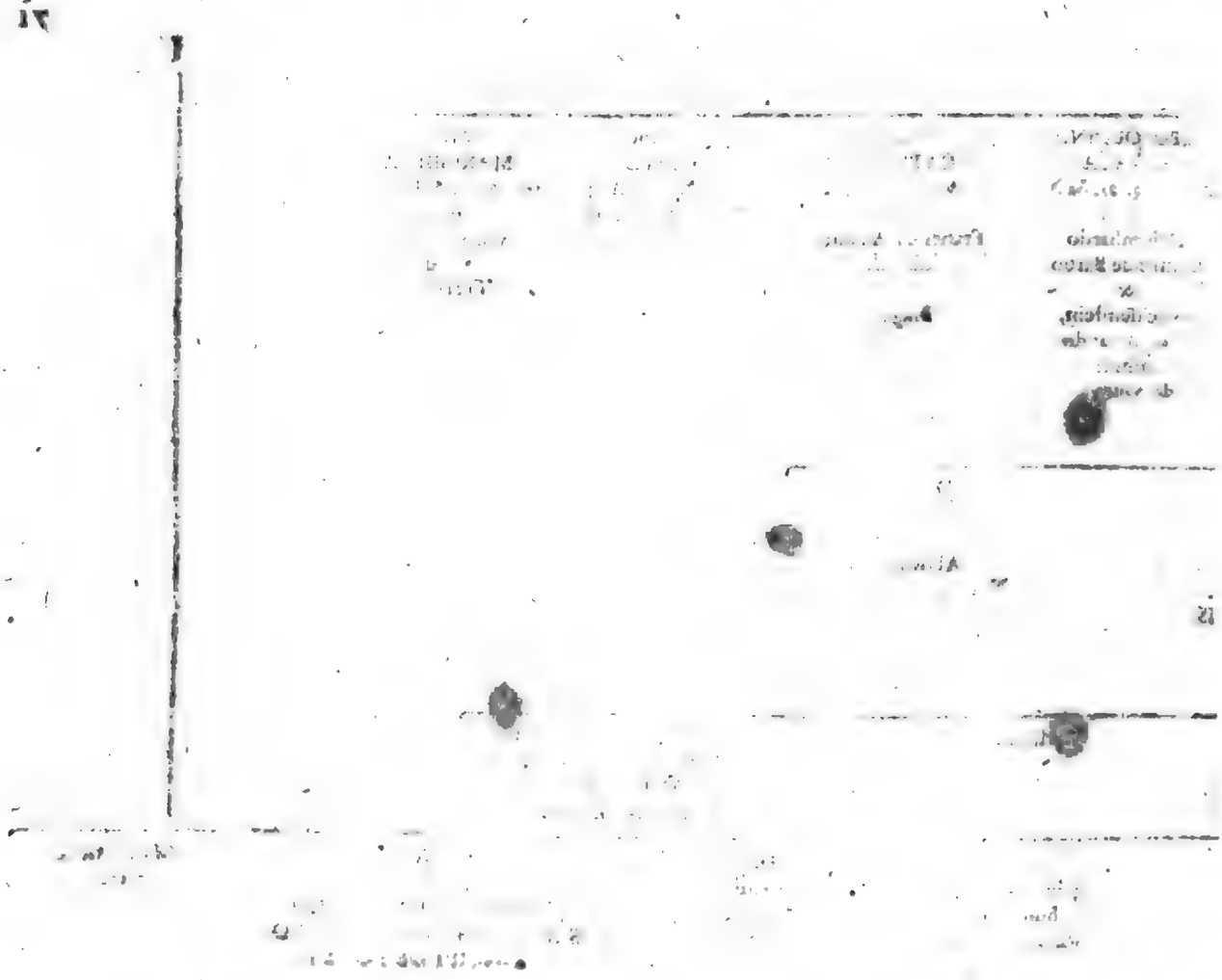

Digitized by Google

X.

STATUTA CIVITATIS SVIDNICENSIS

Ex

Vetuſto Cod. MSto Membranaceo.

NOtandum quod iſta ſunt Jura & conſtitutiones Civitatis Suidnicz & per conſequens officia Conſulum ejusdem ſibi data pariter & conceſſa per que de provido & maturo Conſilio Seniorum & Rectorum Officialium ſingulorum Civitatis ejusdem provident & providere debent fideliter in omnibus Civitati : §. Primum enim annis ſingulis in feſto B. Mychaëlis convocatis Senioribus & officialium Rectoribus prout eſt moris & Conſuetudinis novi Conſules eliguntur ſimiliter & Scabini quibus jam electis & confirmatis Conſulibus ſub ſacramento fidei & juramento committitur diſtincte & injungitur taliter providere Civitati ut de eorum proviſione ſollicita & condigna ſe commodis & utilitatibus & honoribus gaudeant anno finito ſalubriter profeciſſe : §. Similiter & eodem Tempore de Conſilio Conſulum ac officialium ſingulorum uniuscujuscunque Operis ſecundum ſui exigentiam & Virtutem novi Rectores & Magiſtri eliguntur quibus etiam ſub Juramento committitur & injungitur taliter ſuis officialibus providere nihilominus & prodeſſe ut ex eo Civitas profectus & honoris ſuſcipiat Incrementum. §. Sunt autem iſta Officia Conſulum Civitatis ſpecialiter ipſis annotata, quod de Conſilio Seniorum & rectorum Officialium ſingulorum, Vigilias Civitatis ponunt ſecundum Exigenciam Temporis & deponunt. §. Item omnes Inſolencias hominum quorumcunque noctis tempore interdicto vagantium & exceſſus ſimiliter Conſules ex Parte Civitatis habent corripere & punire pariter Sanguinis effuſionem & id quod ad amplius ſe extendit. §. Item omnes Exceſſus temere factos in municionibus, in valvis, in ſeris, foſſatis, propugnaculis & aliis quibuscunque defendiculis Civitatis Conſules ex Parte Civitatis habent corrigere & punire. §. Item omnes offendentes Vigiles vel famulos Civitatis id eſt Conſulum ipſi Conſules habent corrigere & punire pariter ſangvinis effuſionem ut prehabitum eſt. §. Item iſta ſunt Officia Conſulum quod ſolum Vina ponunt & medonem ſecundum ſui Exigenciam & Valorem & proinde de quolibet Vaſe Vini poſito ſorciuntur Ollam Vini pro ſe vel pro Sacramento Eccleſiaſtico largituro. §. Preterea notandum generaliter quod de omnibus Menſuris per Ollam per Ulnam, per modium aut per libram habitis Conſules ex Parte Civitatis habent regere & providere & eorum defectus corrigere & punire. §. Item notandum quod iſta eſt Conſtitutio Conſulum inter ſe voluntarie poſita & optata quod quicunque ipſorum neglexerit horam conveniendi ſibi deputatam & editam, legitima non obſtante, in dimidio ferrone proinde punietur. §. Item Conſules ponunt & eligunt Perſonas aptas & ydoneas ad exactionem Principis colligendam & de ipſa una cum collectoribus finita & completa Collecta in poſterum coram Civibus faciunt racionem. §. Item Conſules Cenſum Civitatis & redditus tollunt & in Uſus Civitatis una cum denariis ab Officialium exceſſibus proventis convertunt & de iisdem finito Conſulatus ſui anno, tenentur reddere Civibus Racionem. §. Item notandum, quod Conſules ſui Conſulatus Anno & Prefecti Valvarum id eſt habentes Claves & exactores id eſt exactionem tali tempore colligentes a nocturnali Vigilia ſunt exempti. §. Item *quicunque temerarie Conſules Verbis vel factis offenderit id ipſum Principi ſe ſentiat feciſſe, cum & ipſe ſe ſextum dicat Conſulem & affirmat.* §. Item iſta ſunt Jura & conſtituciones ex parte Civitatis ad ipſos Conſules pertinentes. §. Quod omnis hoſpes vel Civis Vinum habens & propinare volens ſi ſecundum poſicionem Conſulum ſibi factam Vinum idem propinare noluerit, proinde in Marca ſatisfaciet Civitati. §. Et ſi idem Vas poſitum deducere voluerit, & ſimiliter in marca ſatisfaciet Civitati. §. Si ſecundo, ſimiliter: ſi tertio in eodem Vitio inventus fuerit & convictus ſimiliter, Marcam dabit & Jure ſuo, civili Anno integro carebit & amplius ei Vinum propinare non licebit, niſi de hoc ſecundum Conſilium Conſulum & Seniorum competenter ſatisfecerit Civitati. §. Et ſi *Vinum ſibi poſitum miſcuerit vel aliquo modo deterioraverit, proinde graviter ſatisfaciet Civitati ſecundum quod gratiam Conſulum & Civium poterit obtinere :* §. Notandum quod iſta ſunt Officia Scabinorum ex Parte Civitatis: quandocunque Magiſter Monete ſuos denarios eis optulerit ut eſt moris & conſuetudinis excutiunt de conſilio Conſulum & ſeniorum Civitatis ſecundum Exigenciam denarii & Valorem rerum venalium veſcendarum menſuras imponunt ut eorum ipſos edocet conſcientia & confirmat & amplius in eorum defectibus nihil habent providere ſed ſolummodo Conſules quorum Officii eſt talia providere. §. Preterea notandum quod iſta ſunt Officia rectorum & magiſtrorum officialium quorumcunque; quicunque ſunt rectores & Magiſtri & ſunt Prefecti Officialium ſuorum: §. Ex tunc accitis & convocatis omnibus Officialibus ſuis cujuscunque Operis fuerint in ſuo concilio quod Morgenſprache dicitur de Conſilio Conſulum duorum vel tum perſonaliter ibidem exiſtencium dictant & ordinant ea que ipſis Officialibus bene competunt & quod eciam Civitati fuerit proficuum & honeſtum nec quic-

quam ultra ipſis dictare vel ordinare imponere vel removere licebit Conſulibus abſentibus & eorum conſenſu benivolo accedente. §. Item notandum quod ludus prohibitus eſt in Cereviſia & medone : ſi quis ludum adminiſtrit & de eo convictus fuerit ſecundum decretum quod Kur dicitur ſatisfacier Civitati. §. In Vino ludus admittitur tempore debito & ſtatuto, videlicet usque ad pulſum campane Civium & non ultra. Si quis conceſſum hoc preſumpſerit & ludum adminiſtrit, proinde in marca ſatisfacier Civitati. §. Item notandum generaliter quod omnis admittens ludum, hoſpitem ſive Civem, filios vel famulos Civium amplius ludere non admittat quam ſibi conſidat, & ultra quam Vetlis ſua ſuperior ſe extendat. §. Quod ſi quis ſecus fecerit & aliquem Vinolis addixerit ſecundum gratiam Conſulum & Civium ſatisfacier Civitati : §. Item Civitas pro Jure habet quoscunque exceſſuum penales denarios rectores Officialium quorumcunque ſecundum ſuum Decretum fuſtulerint ex hiis duas Partes offerent Civitati, terciam vero partem pro ipſis officialibus conſervabunt ut ex ipſis comparent quicquid velint aut in Uſus quoscunque voluerint convertant. §. Item cujuscunque Opens Artifex in officium ſuum receptus fuerit proinde offerer fidejuſſoriam Cautionem ut anno integro perſeveret : Sin autem medio tempore profugus fuerit factus, legitima non cogente Cauſa, fidejuſſores in una marca ſatisfacient Civitati : & quidquid alienigena five extraneus pro receptione quod vulgariter Innunge dicitur integre dederit, hujus ſumme quanta fuerit indigena five intus altius mediam Partem dabit, & ex illa ſumma recepcionis prima pars cedit Judici hereditario, ſecunda Civitati, tercia ipſis Officialibus : §. Item notandum generaliter quod omnibus officialium rectoribus ſeu Magiſtris nichil dictare nec adinvenire, ponere vel removere licebit niſi de conſenſu Conſulum & conſilio eorundem. §. Item Conſules farmacopolis penetticis oleum vendentibus menſuram ſuam ponunt & eisdem tollunt & ſecundum exigenciam temporis ipſis augmentant & minuunt quando volunt : §. Item Civitas pro Jure habet & Conſtitutione quod omnis hoſpes quovis tempore Anni piſces adducens, intra triduum manualiter five particulariter vendere poteſt Piſces ſuos libere ſi voluerit : tercia vero die maſſam Piſcium remanentem vendat ſimpliciter aut deducat. §. Item nulli hoſpitum licet emere ferrum erga alium hoſpitem feria quarta ſeu feria quinta die forenſi. §. Item quicunque Civium viam vel pontem ante domum ſuam non emendaverit ſecundum preceptum ſibi datum aut ſimum non eduxerit de hoc tenetur ſatisfacere Civitati. §. Item nulli manſi fimandi ſunt de Civitate niſi Civitatis ſervicio ſubjacentes. §. Item Civitas pro Jure habet quod omnis Curia ubicunque in Civitate vel extra ſita eſt ſecundum valorem Aree quantum ſolvetur edificiis omnibus lapideis ſeu ligneis penitus remotis in Exactione eſt obligata. §. Item macellum Carnium in XII. marcis eſt exactioni obligatum. §. Item ſtampna panis inferiora in tribus marcis : ſtampna ſuperiora in duabus marcis : Stampnum calcificium in una marca. §. Item notandum quod quilibet manſus deferviens cum Civitate in XII. marcis ad exactionem obligatur & connebit ſub ſe tantum pecoris videlicet XXX. oves & XVIII. porcos : duas Vaccas & quatuor Equos. Similiter & duo manſi ſolummodo quatuor equos continere debent & non amplius & ſic de ceteris manſis : §. Si quis plures manſos habuerit videlicet tres manſos ſex equos ad hos habebit & non plures : de reliquis vero Equis & pecoribus ſuis ſub juramento dabit exactionem poſſeſſor eorum ſicut de reliquis facultatibus ſuis mobilibus. §. Item Civis habens equum unum pro neceſſitate Civitati concedendum aut unam Vaccam pro pueris ſuis de hiis non renetur dare Exactionem. §. Item Civis habens bernas aut porcos aut latera Carnium vel Annonam pro Victualibus ſuis de hiis non dabit exactionem : ſi vero vendiderit aliquid predictorum aut vendere voluerit cauſa lucri jam aſtrictus eſt poſſeſſor ex eo ad exactionem vel quicquid reliqui talium fuerit. §. Item molendina Vecturas ad Civitatem habentes ſecundum ſui Valoris Exigencium & loci ſitum ad exactionem ſunt obligata : §. Item omnis Civis de rerum ſuarum facultatibus tempore abſencie earundum in medietate ad exactionem obligatur. §. Item Civitas pro Jure habet quod quilibet Civis de omnibus debitis ſuis ſibi debentibus non que perſonaliter tenetur aſtrictius eſt exactioni ad duos Annos & non amplius ab eo die & Termino ſolucionis quem conceſſit & dedit ſuo debitori. §. Item omnis alias habitans & in Civitate aut cum Civitate hereditares cenſuales habens ad ipſas ſe conferat penitus five vendat. §. Item omnis qui ſe affirmat habere in Civitate aut cum Civitate hereditares liberas hoc oſtendat five comprobat alioquin de ipſius ut alter Civis deſerviat Civitati. §. Item monetarii non ſunt aſtricti exactioni niſi habentes hereditates aut Cereviſiam aut aliquid talium vendentes aut braſium facientes vel alia negocia extra monetam exercentes de hiis ut alter Civis obligati ſunt ad exactionem. §. Item nulli Sculteto : Advocato : Thelonatori aut foreſtario licet habere thabernam. §. Item Joculatores plures eſſe non debent quam Cives elegerint & habere voluerint & hiis non eſt plus dandum ſed unus ſcotus in nupciis cuicunque aliquis miſſus fuerit ſed affiniores ſponſo vel ſponſe quatuor vel ſex tunicas dare poſſunt : ſi quis contra hoc preſumpſerit in marca ſatisfacier Civitati : §. Item nulla Curia vel hereditas in Civitate vendi debet nec conferri Judeis, niſi fuerit de mandato vel Verbo Principis aut monialibus vel Viduis niſi prius hereditates majores in Civitate habuerint, quibus preeſſe ſecundum ſui exigenciam poterant quia per tales modicum Juris vel Utilitatis confertur Civitati. §. Item Civitas pro Jure habet quod omnis Judeus in Civitate hereditatus, de ipſa hereditate una cum Civibus ad exactionem eſt obligatus & ad nocturnales Vigilias & ad alia commoda Civitatis. §. Item Civitas pro Jure habet

Digitized by Google

habet quod budellus in Civitate a quolibet Cive hereditatem habente annuatim non magis exigere debet ſed unum denarium ſemel pro precio de cereris vero hereditatem non habentibus quantumcunque ſui neceſſe habebunt. §. Item notandum quod Camere cremantium Aurum vel argentum libere ſint & nullius tributarie. §. Item Civitas pro Jure habet quod nullus Artificum infra milliare morari debet niſi refectores calceorum in propendiis & ſoleis & fabri ferrimenta acuentes nec taberne nec macella Carnium nec panis ſcampna eſſe debent niſi tales taberne quibus Jure ſuo licitum eſt haben. §. Item nulli Civium licet vendere Cereviſiam alteri ut ibidem in domo ſua propinetur niſi ſit infirmus vel abſens vel Uxorem habuerit egrotantem, quicunque contra hoc preſumpſerit ſecundum Decretum ſatisfaciet Civitati. §. Item nulli Civium liceat braxiare plus cereviſie marcialis quam XXX. Karratas qui vero plus fecerit de qualibet Karrata ſuperflua in una marca ſatisfaciet Civitati: §. Item nulli liceat facere braſium poſt feſtum Beatorum Apoſtolorum Philippi & Jacobi usque ad feſtum B. Bartholomæi hujus pena five ſatisfactio eſt una marca. §. Item nulli extra ſepta five muros Civitatis manenti licet vendere panem Cereviſiam vel Carnes nec aliquid talium: quicunque de hoc convictus fuerit ſecundum graciam Conſulum ſatisfaciet Civitati. §. Item quicunque temere ſibi uſurpaverit vel attraxerit ea que ſunt Civitatis videlicet paſcua nemora vel rubeta vel quid talium & de eo convictus fuerit mediante juvamine Principis conſulibus Civitatis exhibentibus reſtituet & ſecundum gratiam ipſorum ſatisfaciet Civitati. §. Item nulli plane extra confinia Civitatis habitantibus licet paſcere Greges ſuos in paſcuis Civitatis neque Civibus allodia habentibus niſi e converſo defalcatis ſuis frugibus greges Communitatis in ſuis paſci Paſcuis paciantur. §. Item Carnifices in paſcuis Civium greges ſuos paſcentes mediocrem prebende dare debent. §. Item nullus Civium colligere debet perſonas inhoneſtas ſeu ſuſpectas de aliquo Crimine nec ipſis potum debet miniſtrare videlicet mulieribus publicis burſiadis viſoribus nec aliis quibuscunque Vitam ſuſpectam habentibus & pro quibus hoſpes domus reſpondere Civibus non preſumat. §. Item quilibet hoſpes adducens vel habens Aurum vel Argentum ſemipurum five non dativum ſecundum ſui Valorem exhibere poterit magiſtris monete ad emendum ſi voluerint aut poſſint. §. Sin autem modo prehabito exhibere poterit libere unicuique emere volenti aut potenti. §. Item omnes hamulum vendentes ipſum bene purgare debent a reſtibus & folis: aliquin tanquam falſum cremari debet. §. Item nullus emere debet humulum in Civitate niſi qui perſonaliter ipſum expendat braxando aliquin in una marca ſatisfaciet Civitati. §. Item Civitas pro Jure habet quod cuicumque relaxata fuerint ab Actore in Judicio juramenta propter Verba Objurgacionum ſolummodo preſtita & ipſi Judices relaxare tenentur nullam inde penam ſumendo. §. Item de Verbis Objurgationum admitti debent teſtimonia & non Juramenta. §. Item nulli textorum licet vendere ſtamina qui perſonaliter facit particulariter per Ulnam niſi pro ſua familia tunicalia vel pallialia & ſi quid reſiduum fuerit nulli vendere debet. §. Item nullis textoribus licet vendere ſtamen pluribus perſonis niſi tribus. §. Item nulli textorum ſeu cujuscunque condicionis fuerit homo licet incidere pannos preter pannicidas habentes Cameras mercimoniales.

Ex cod. Cod. Membranac.

Vom Zoll.

WEr Gewant durch die Stadt vüret mit vullr Laſt der gibt von dem Pferde ein Loht: under dem Laſte von acht Tuchin ein Scot. §. Wer Win durchvüret der gibt von dem Vazze einen halben Virdinne: verkaufft her in der Stat her gibt von vir Marken ein Scot. §. Wer mit Salze durchvert der gibt von dem Pferde ein halb Scot: kommet her zu ringe her gibt halbi Zuol ob her nicht verkaufet: verkauffet her aber her gibt von vir Pferdin eynen Schefil Salczes und vver da verficzet eynen halben Schefel: und eyn Gaſt von czvveen Pferden eynen halbin Schefil und vver da verficzet ein Virtel. §. Wer mit Blie odir mit Viſchen odir mit Heringen odir mit Yſin durchvert der gibt von dem Pferde ein halb Scot: §. Was Yſins inne bliber daz gibt zu dem Jare ein Schar und ein Sech. §. Wer Mulſteyne durchvüret der gibt von dem Steine ein halb Scot. §. Wer aber kaufet Steine vvider einen Bürger odir vvas ein Bürger Steine kaufet der gibt davon keinen Zuol. §. Welcher hande Kouffthaz ein Mann odir ein Gaſt brenget vor ſyns Wirts Tür verkauft her nicht und zihet zu demſelben Thore vvidir von himvver demſelben vvec den her quam der gibt nicht. §. Wer Hoppin oder Chuppir odir Cremetei oder Burat durchvüret der gibt von dem Pferde ein Loht: §. Wer aber mit Burathe uf bricht in der Stadt Weichbilde und bliber in dem Weichbilde der zollet nicht: §. Wer in dem Weichbilde der Stadt gefeilen iſt verkaufet her Pferd odir Rinder Weit odir Wolle odir vvelcher hande Kauffthaz der zollet nicht: §. Wer mit allir hande Kornen mit Bire odir mit Brote durchvert der gibt vom Pferde czvvey Pfenning: §. Wer in der Bürgere Vorvvercht Korn kaufft und leit der zollet nicht. §. Welcher hande Kouffthaz ein Mann andir der Marck davon zollet her nicht: §. Ein ritender Mann durch die Stadt gibt czvvene Pfenninge. §. Ein gender einen Pfenning ob her gevordert vvird. §. Wirt herabir nicht gevordirt und verritet odir vorget her den Zuol und vvird ufgehalten ob her daz bevvyſet hat her gibt nicht me denn ſynen rechten Zuoll: §. Welch gende Mann mit Kevil ſynin Zuoll

untreit und vvird ufgehalten der buzet darinne drie Schillinge und nicht me. §. Welch Mann synen Zuoll vorvert her vure fvvaz her vure der buzet dreiliк Schillinge und nicht me dez ist gerichtes das trittel ob iz darzu helft die zvvei Teil des Zolles. §. Wer ritet und geit betevvart zu Kirchmeisen nach bruten zu teydingen odir sucht des Vürsten Houf der zuller nichs. §. Wer Jeydir odir Witvverch odir Wachs durchvüret der gibt von dem Pferde ein Loth. §. Wer Schafvel durchvüret der gibt von dem Pferde ein Loth. §. Wer Vi durchtreibet der gibt von dem Rinde eynen Pfenning: von allerhand cleynen Vi eynen halben Pfenning. §. Welcher hande Kaufschaz ein Burger breuchet der Reicht und Raht tut der Stadt der gibt keinen Zuol davon sundir von Saltze gibt her halben Zuol. §. Welcher hande Koufschatz von Vremden in die Stadt bracht vvirt binnen des Zuolles Zeit ob her nicht vvird ufgeschlagen her ist ym doch Zuolles pflichtig und nicht seyme Nachkomelinge. §. Der Zollnir soll seines Zuolles an dem Thore vvarten und nirgen andersvvo.

XI.

MANTISSA DIPLOMATUM.

I. BOLCO II. Dux Silesiæ Suidnicensis acquirit Aurifodinas Reichsteinenses.

Bolco II. Dux Silesiæ Dnus in Würstenberg & Sweidnitz sese Aurifodinas Reichsteinenses ea lege emere confitetur, ut se defensio ad REGEM BOHEMIÆ Ejusque Dominium transeant: Actum Pragæ 1356.

WIr Bolke von GOTIS Gnaden Herczugk in Slezien: Herr von Fürstenberg und zur Schvveidnitz: thun kund und bekennen offentlich mit diesem Brief allen den die ihn sehen odir hören lesen: Wann der Allerdurchlauchtigste Fürst und Herr Herr Karl: Römischer Kayser, zu allen Zeiten Merer des Reichs und Konigk zu Beheimb: Unser lieber gnädiger Herr seinen Willen, Laub und Gunst mit rechter Wissen durch sonderliche Lieb und Freundschafft vvillen, die Er gnädiglich zu uns trägt darzu gegeben hat daſs vvir das Goldvvergk zum Reichenstain in seinem Land bey Franckstain gekaufft haben vveder die Edlen Sovvidneer und Heinrich Gebrüdere von Hugvvicz zu unserm Leibe zu halten, so meinen und läutern vvir an diesem Briefe daſs das obgnannte Goldvvergk mit Herrschaft, Nuz und Rechten, und mit seiner Zugehörunge an den vorbenannten unsern Herrn den Kayser seine Erben und Nachkommen Konige zu Beheimb nach unserm Tod gefallen soll lediglich ungehindert und ohn alle Widerrede: Mit Uhrkund dies Brives: dehne vvir verliegelt haben lassen vverden mit Unserm anhangenden Innsiegel: Geben zu Prag an dem nechsten Donnerstag nach Mittfasten: nach GOTIS Geburt 1356. Jahr.

II. PRZEMISLAUS: Dux Teſſinenſis & Bythomienſis ſeſe Vaſallum REGIS BOHEMIÆ profiteтur.

Przemislaus: Dux Teſſinenſis & Bythomienſis: ſeſe hoseo Dominium quorum Urbes & oppida recognet, Wratislaviæ ante aliquot annos a CAROLO IV. IMP. tanquam BOHEMIÆ REGI feudi nomine recepiſſe teſtatur:

WIr Przemck von GOTIS Gnaden Herczogk czu Teſchen und czu Büthom: bekennen und thun kund offentlich mit diesem Briefe allen den die ihn sehen oder hören lesen: Daſs vvir vor etlich Jahren in der Stadt zu Breslavv kommen seyn vor den Aller-Durchlauchtigsten Fürsten und Herrn Herrn CARLN: Römischen Kayser czu allen Zeiten Mehrer des Reichs und Konigk czu Beheimb Unsern lieben gnädigen Herrn und haben an Ihme gemuret, daſs er als ein Konigk czu Böhaimb Uns alle Unser Fürstenthumb Herrschafft und Gutt die von dem Konigkreich und der Cron czu Behaimb Lehen sinnt Verleihen geruhte, und haben ihm dieselbe Fürstenthume Lannd und Herrschafft benannt; daſs ist das Herczogthumb czu Teſchen mit seinen Zugehörungen, Bütom halb, Toſt, Bisenkrezim, Klobicz, Sover, Zobs, Sivil, und vvas darzu gehöret: das hat Er angeſehn Unsre demütige Bitt und Begehrung und hat uns dieſelben Herczogthumb und Fürstenthumb mit allen ihren Herrschaften, Ehren, Würden, und Nutzen, nach Unser Fürgab als ein Konigk zu Beheimb recht und redlichen verliehen: das haben Wir in den Zeiten do Wir die Lehn von Ihme empfiengen vor Uns Unsre Erben und Nachkommen Herczoge czu Teſchen und zu Bütom dem obgnannten Unserm Herrn dem Kayſer als einem Konigk zu Behaimb seinen Erben und Nachkomben Konigen und der Cron dieſelben Konigkreichs bedachtlich und mit rechter Wissen gehulden gelobt und geſchvvoren, als Unser rechten natürlichen ordenntlichen Herrschafft und Lehn-Herren, daſs Wir Ihme gereu gehorſam und auch unterthenig sein vvollen und sollen ihren Schaden zu vvenden, und ihren Frommen zu vverben, zu allen Stunden, und darumb har Er als ein Konigk czu Beheimb Uns und Unsern Erben und Nachkommelingen dieſelben Lehn bestetiget mit allen ihren Zugehörungen alſs zuvor geſchrieben ſtehet: Mit Uhrkund dis Brives verſiegelt mit Unserm anhangenden Innſiegel: Der geben ist zu Prag nach CHRISTI Geburth 1366. Jahr am nechſten Dinſtag vor S. Georgen-Tag.

Pragæ 1366.

III. PRZEMISLAUS Dux Sileſiæ Teſſinenſis ſeſe alteram Urbis Glogovienſis Partem: præterea Stinaviam & Goram feudi nomine accepiſſe teſtatur.

WIr Przimislavv von GOTTIS Gnaden Herczogk czu Teſchen: bekennen und thun kund offent-

Digitized by Google

offentlich mit dieſem Brive allen den die ihn ſehen odir hören leſen vor Uns Unſer Erben und Nachkommen Herzoge zu Teſchen: Wann der Aller-Durchlauchngſte Furſtund Herr Herr Wenczlavv von GOTTIS Gnaden Römiſcher Konig zu allen Zeiten Meerer des Reichs und Konigk zu Beheimb Unſer lieber gnadiger Herr Uns und Unſern Erben und Nachkomben Herzogen czu Teſchen durch mancher Händel Sachen die in den Briefen die mit Ihrer Kön. May. Inniegel beſiegelt ſeyn ſeinen Theil an Groſſen-Glogavv und der Burgk daſelbſt die Stinavv und Gor mit allen ihren und ieglicher Zubehörungk als ein Königk zu Beheimb für ſich und ſeine Erben und Nachkomben Konige czu Beheimb gnädiglich verliehen hat und gegeben. Als daſs dieſelben Unſers lieben gnädigen Herren des Konigks Briefe vollkömlich ausvveiſen und ſagen: ſo geloben Wir in guttem Trevven und ohn alles Geferde vor Uns die Vorgenannte Unſer Erben und Nachkomben Herzoge zu Teſchen daſs vvir und dieſelben unſer Erben und Nachkomben dem ehgnannten Unſerm gnädigen Herrn dem Konigk zu Beheimb, ſeinen Erben und Nachkomben Konigen zu Beheimb dem Königreikk und der Cron deſſelben Konigkreicks zu Beheimb mit dem vorgenannten halben Theil an Groſſen-Glogavv der Burgk daſelbſt, mit Stana und Gor den Schloſſen vvarten ſollen und vvollen alſo daſs ſie ihre offen und aufgethane Schloſs als digk ſich das gebühret zu allen ihren Nothen Nothdurfften und Willen niemands ausgenommen ohn alle Widerrede arge Liſt und Gevehrde doch ohne unſern Schaden ſeyn ſollen: Were auch Sache daſs es zu Schulden keme das vvir die vorgenannte Unſre Erben und Nachkomben Herzoge zur Teſchen die vorgenannte Schloſſe den halben Theil zu Groſſen-Glogavv: Stina und Gor vorſetzen verkauffen verpfänden oder vervvechſeln ſolten und müſten ſo geloben vvir aber in guttem Trevven ohn alle arge Liſt und Gevehrde als vorgeſchrieben ſtehet daſs vvann vvir Herzog Przemislavv unſre Erben und Nachkommen Herzogen zu Teſchen vorgenannt dieſelben Schloſſen verſetzen verkauffen und verpfenden odir die vervvechſelten mit demſelben odir denenſelben alſo zu beſtellen zu ſchaffen und zu ſchicken daſs der odir die dem odir der vvir Herzogk Przemislavv Unſer Erben und Nachkommen Herzoge zur Teſchen ofgnannt, die vorgenannten Schloſs alſo verfaczt verkauft und vervvechſelt hetten dieſelben Schloſſe mit allen ihren Zugehörungen von dem vorgenannten Unſern lieben gnädigen Herrn dem Konigk zu Beheimb ſeinen Erben und Nachkommen dem Konigkreich und der Cron deſſelben Konigkreichs zu Beheimb haben und halten und ihnen auch damit vvarten ſoll und ſollen: in aller der Mas und Weyſe als vvir Herzog Przemislavv ehgnannt die izundt von ihnen haben halten und In damit vvarten und vvir und Unſere Erben und Nachkommen Herzoge zu Teſchen die hernachmahls haben halten und och damit vvarten ſollen und mögen als vorgeſchrieben ſtehet: Dievveil vvir aber die vorgenannten Unſer Erben und Nachkomben Herzogen zu Teſchen die innen haben und ſollen auch dieſelbe Vorfacznge Verkauffunge Verpfendunge odir Vervvechslung vvenn odir mit vveme vvir die thetten dem vorgnanten Unſerm lieben gnädigen Herrn Konigk Wenczlavv czu Beheimb ſeinen Erben und Nackomben Konigen zu Beheimb dem Königkreick und der Cron deſſelben Konigreicks zu Beheimb keinen Schaden bringen an allen vorgeſchriebenen Artickeln und an ihren ieglichen beſonder ohn alles Gevehrde: Des zu Uhrkund und mehrer Sicherheit ſo haben vvir Herzog Przemislavv vor Uns Vorgenannte Unſer Erben und Nachkomben Herzoge zu Teſchen Unſer eigen Innſiegel an dieſen Brief gehangen: Der gebenſt zu Luzemburgk: nach CHRISTI Geburth 1384. Jahr des nechſten Dienſtags vor S. Michaelis Tag.

Przemislaus Dux Teſſinenſis alterum ſe Ursbis Glogovienſis Parochianum denique Stinaviam & Gorram feudi nomine obtinuiſſe teſatur. ſalvo in ſingulis Arcubus Regi Bohemiæ Jure Aperturæ.

Luzemburgi 1384.

IV. Ducum Pomeraniæ cum JOHANNE BOHEMIÆ & POLONIÆ REGE fœdus an. 1337. ſancitum.

NOs Otto, & Barnym Filius noſter unigenitus DEI gracia Stetinenſes: Pomeraniæ, Slaviæ & Caſſubiæ Duces tenore præſentium publice profitemur inſpectoribus univerſis: Nos cum Glorioſo Principe ac Dno Johanne Bohemiæ Rege ac Lucemburgenſi Comite, vota noſtra mutuo ad Amicitiam Conſideracionis perpetuis Temporibus duratura iniviſſe, affirmiſſe & allegaſſe, Promittentes ipſi Dno Regi Tempore & loco ad Ejus requiſitionem in Subſidium & Juvamen ad Terras ſuas Viros Centum Galeatos deſtinare quorum Virorum Damna quæ reciperint debemus nos fuſſerre: in expenſis autem prædictis Rex Bohemiæ dictis galeatis providebit, ad quas videlicet expenſas dictus Rex omnes depactationes recipiet atque tollet: Lucrum autem quod in Campis receperimus dividi debet juxta virorum galeatorum Munitiones, ſi quas expugnaverimus ſi fuerint in Dominio noſtro, noſtræ eſſe debent: ſi autem in Dominio Regis fuerint ipſi Regi remanebunt, ſi non in neutro fuerint Dominio ſed in dominiis aliorum terræ mediæ nobis & mediæ Regi cedere debent, omnes etiam municiones Regis nobis libere patere debent ingrandi & exeundi, ac Operam efficacem exhibere & munitiones noſtræ prædicto Domino Regi vice verſa, quæ vero Municiones prædicti Regis ſi obſeſſæ per Inimicos fuerint ſeu circumvallatæ, ex tunc ipſi Regi cum tota noſtra Potentia tenemur Juvamina exhibere, & ipſe Rex nobis idem faciet pari caſu: Ex utraque autem Parte Imperio excluſo & exempto, contra quod nihil contrariæ agemus actionis, pro Parte vero noſtra ſpecialiter excluſis & exceptis, videlicet: Venerabili in CHRISTO Patre & Domino Kaminenſis Eccleſiæ Epiſcopo & ſuo Capitulo: & Illuſtribus Ducibus de Brunſvvig & Lunenburg: ac Magnificis Dominis

Otto Dux Pomeraniæ & Barnym: Filius Ejus Unigenitus cum JOHANNE Bohemiæ Rege fœdus ineunt: & centum Galeatos in Auxilium promittunt:

contra quoscunque Inimicos excepto Pontifice 1) Epiſcopo Caminenſi 2) Duobus Brunſvigenſibus:

Digitized by Google

& Comitibus Holſatiæ: Posnaniæ 1337.

minis Comitibus Holſatiæ ac Dominis de Werle. Ceterum ſepedictus Rex Bohemiæ concordiam ſive compoſitionem cum Imperatore non attentabit quin placitis noſtris nos in omnibus tueatur, & defectus noſtris ordinet nobis finem adoptatum. In quorum omnium Teſtimonium munimine noſtrorum Sigillorum duximus roborare preſens Scriptum: Datum Posnaniæ feria IV. in feſto B. Gregorii: Anno DMNI M. CCC. XXXVII.

V. GVNTHERUS: COMES SCHWARTZBURGICUS teſtatur Henricum olim Sileſiæ Ducem Javorienſem: Ducatum hunc ab IMP. LUDOVICO BAVARO feudi nomine accepiſſe.

Günthertus Comes Schwartzburgicus: Henricum olim Ducem Javoriensem: ſe præſente Ducatum hunc Francofurti feudi nomine ab IMP LUDOVICO BAVARO accepiſſe teſtatur: Fiens 1351.

Wir Günther von GOTTES Gnaden Graf czu Schvvartburgk: Herre czu Sprembergk: verjichen und thuen kund offentlich mit dieſem Briefe: daſz uns vvijſſentlich iſt und vvir dobey gevveſt feyn daſz einer ſeeligen Gedechtnüſs der hochgeborne Fürſt und Herr Herr Heinrich Herczogk von Schleſien und Herr czu dem Javver ſeine Fürſtendhume Herrſchafft und Lehen vormahls dievveil er lebte von einer ſeeligen Gedächtnüſz dem Allerdurchleuchtigſten Fürſten und Herrn Herrn LUDWIGEN etvvenne Römiſchen Kayſer in der Stadt czu Franckenfurth genommen und empfangen hat mit den Vannen als Fürſten czu rechte ihre Lehen empfahen ſollen: Mit Urkund dis Briefes der geben iſt czu Pirn nach CHRISTI Geburth M. CCC. Jar und darnach in dem LI. Jahre: des neheſten Monntags nach unſrer Vrovven Tag alſs ſie geboren vvard.

*

Similes extant Litteræ Fridrici Landgravii Thuringiæ: Marchionis Miſniæ & Oſterlandiæ: Rudolphi Senioris: Electi. Saxoniæ: Ludovici Comitis Ottingenſis: Johannis Burggravii Norimbergenſis: Gerlaci Comitis Naſſoviæ: Ludovici Marchionis & Electoris Brandenburgici: ac Henrici Comitis ab Hohenſtein.

VI. Litteræ Fundationis Templi Wratislavienſis* S. DOROTHEÆ Sacri.

Carolus IV. Imp. eorum commodis favens qui Seculi Vanitate dimiſſa REGI REGUM famulantur: fratribus Ord. Heremitarum S. Auguſtini

CAROLUS DEI GRACIA Romanorum Rex ſemper Auguſtus & Boëmie Rex ad perpetuam rei memoriam: Etſi Regiæ Majeſtatis circumſpecta Benignitas, tum Prelationis Faſtigio, tum ex innate Virtutis Clementia omnium Subditorum commodis dignatur intendere, tanto felicioribus Auſpiciis ſtatus ſui conditionem adaugeri confidens, quanto uberius munificentie dona diſtribuerit in ſubjectos: ad illorum tamen jucunde Proſperitatis augmenta ſingulari quadam prerogativa Favoris aciem ſue mentis non improvida deliberatione convertit, qui Seculi Vanitate dimiſſa Regi Regum & Domino Dominancium, cujus ope magnifica regnant Reges & Principes dominantur de ſincero devocionis affectu nituntur in ſimplicitate Mentis & Corporis jugiter famulari: Sane Religioſorum fratrum Ordinis Heremitarum S. Auguſtini: devotorum noſtrorum preclare devocionis Inſignia, Vite Mundicium, Doctrinas Evangelicas quibus tam Verbo quam Exemplo per Orbis univerſa ſpatia CHRISTI plebem illuminant, clare noſtre mentis intuitu preclarius intuentes, ad ipſorum Quietes & Commoda nec non dilatationem & felicem Propagationem Ordinis antedicti, eo utique majoris effectus flagrantia noſtre Celſitudinis Cura vigilanter intendit, quo procul dubio nobis & clare memorie Illuſtribus quondam Boëmie Regibus: Progenitoribus & Predeceſſoribus noſtris exinde ſperamus amphoris Salutis omnia provenire: Quapropter intitiru premiſſorum & ad Religioſi Nicolai S. Theologie Magiſtri: Provincialis in Regno nro Boëmie & Polonie Ducatibus Ordinis ſupradicti, devoti noſtri ſupplicacionum Inſtanciam ſupradictis Fratribus & eorum Succeſſoribus imperpetuum ad Honorem S. Auguſtini, quem inter ceteros Catholice Veritatis Doctores ſpecialis Devocionis ardore precipue delectacionis ſtudio veneramur, ut felix illa Religio Nobilem Civitatem nram VVratislavienſem ſui & ſuorum honoret preſencia, Aream illam que olim fuit Johannis dicti Stille: Civis VVratislavienſis ſitam inter duos muros & duas Valvas Civitatis VVratislav. in latere dextro dum in Via verſus Eccleſiam Corporis CHRISTI proceditur, prope flumen Olaviam, cum omnibus metis, Limitibus, Gradibus, Circumferenciis & pertinentiis ſuis, prout in ſuis graniciis circumferencialiter eſt diſtincta, ficut eandem ſuo Precio comparaſſe noſcuntur: pro Eccleſia Conventu & Inhabitatione fratrum ipſorum animo deliberato, ſano noſtrorum Principum Procerum & Conſulum dicte Civitatis VVratislav. precedente Conſilio, damus, conferimus & donamus prefatam Aream, nec non Edificia & ſtructuras tam Monaſterii Eccleſie & commodorum dum auxiliante DEO inchoari inſtaurari ſeu conſumari contingeт, eadem ab omni Jurisdictione Civili, Collectis, Steuris, Lozungis, Exactionibus, Tallius, Subſidiis, Cuſtodiis, Vigiliis, & quibuslibet Civitatis nre VVratislav. impoſicionibus & oneribus,

Aream quæ olim Johannis Stille fuerat prope flumen Olaviam Wratislaviæ cenſedat, pro Conventu, Inhabitatione & Eccleſia:

* Stenzel Bregenſis „id S. WENCESLAO & DOROTHEÆ ſacrum, quaſi montis Speciem altitudine præ„ferre„ teſtatur: pag. 156. ex collectione, quæ Regnum Vannianum exhibuit, an. 1722. a nobis editus.

Digitized by Google

oneribus, auctoritate Regia penitus eximentes ut Fratres qui pro Tempore inhabitaverint Locum predictum, plena gaudeant Ecclesiastica Libertate: Nulli ergo prorsus Hominum liceat hanc nre donationis collationis & exactionis paginam infringere, vel ei quovis ausu temerario contraire: Sub pœna mille Marcarum grossorum Pragens. Polonici & VVratislav. pagamenti, Quas a quolibet contravenient irremissibiliter exigi volumus: & earum medietatem nostri Regalis Ærarii five Fisci: reliquam vero partem Injuriam passorum usibus applicari: In- Teſtibus: fustribus Bolezlao Brigensi: Conrado Olesnicensi: Kazimiro Teschinensi: Bolkone Opolien- Duchus sibus. Bolkone Svidnicensi: VVenceslao Ligniceníi Ducibus Principibus nec non Nobilibus VVal- & thero de Meylemburg: Bernhardo de Czimburg: Magistris Curie: Borzkone de VVilhartitz: Proteribus Hastone de Swerczetitz, Magistris Camere: Boczkone de Cunstadt, Magistro Pincernarum Re- Bohemiæ. galis Curie nostre: & quam pluribus aliis nostris fidelibus Teſtibus ad premissa: presencium sub nre Majestatis Sigillo Teſtimonio Litterarum: Datum VVratislaviæ per manus Ven. Precz- Wratislaviæ Lai: VVratislaviensis Episcopi: Aule nostre Regalis Cancellarii, Vice Venerabilis Gerlaci Mo- 1310. guntini Archi-Episcopi S.R.I. per Germaniam Archi-Cancellarii, qui presencia specialiter ha- VIII. Kal. Dec. buit in commisso: Anno DMNI M.CCC.LI. Indict. 4. VIII. Kl. Decembr. Regnorum nostrorum Anno VI.

VII. Litteræ HENRICI ab HAUGWITZ: quibus Pignoris Titulo

ſe Terram Francoſteinenſem habere teſtatur.

Ich Henrich von Hugwvicz verjiche und thu kunt offentlich mit dieſem Brife allen den die In ſehen hören oder leſen: daſs der hochgeborne Vürſte Herczogk Niclas von Schleſien und Herre czu Monſtirbergk mir und meinen Erben die Stadt czu Franckenſtein mit dem VVeichbilde dem Cloſter czu Camentz, Mannen, Mannſchafften und aller Zugehörung nichts auszunehmen recht und redlich verſertzt hatt, als in ſeinem Briefe volkommlichen begriffen iſt der von VVortzu VVort geſchrieben ſtehet in ſolchem laute: vvir Herczogk Niclas von GOTTIS Gnaden ein Fürſt von Schleſien: Herre zu Mönſterberg: thun kund allen die dieſen Brief anſehen, daſs vvir Uns mit gutem VVillen und mit bedachtem Mutte und mit Raht unſrer getrevven Manne und auch unſerer Bürger zu Monſtirbergk haben mit Herrn Heinczen von Hugwvicz unſerm lieben und getrevven, freundlich und lieplich bereichtet und entſchieden umb alle Sache und umb alle Brüch der zvvifchen Uns beyderſeit iſt gevveſt, und mit Nahmen umb alle Schuldt, die vvir ym ſeyn ſchuldigk gevveſt, beyde von Unſers Vaters vvegen und och von Unſertvvegen, vvelcherley die ſie von bereytem Gelde, von Pferden, von Schaden, von Verſatzung, von Prandtlöſung vvie ſie herkommen ſeyn, damit Er Uns mocht haben gemannt bis an dieſen heutigen Tag, Alſo daſs vvir ym Herrn Heinrich und allen ſynen Erben han verlöszt Unſre Stadt Franckenſteyn mit irem VVeichbilde, und alle die mann die darin gehören, das Cloſter Camentz mit alle dem Gutte dos dazu gehörer, und in denſelben VVichbilden gelegen iſt, und das Hofegericht daſelbſt mit aller Herrſchafft, mit allem Rechte und mit Namen mit alle dem Nuzze der von der Stadt Franckenſteyn und dem VVeichbilde bekommen mag, alls vvir es gehabt haben, ſchlechtlichen nichts uſzunehmen vor tavvſend Marg polniſcher Zahl Pragerſcher Pfenning vor unſer Fravven Tag Lichtvveyh der neheſt kompt uber zvvey gantze Jahr, und globen darzu zu geben ſechzig Margk Groſchen Herrn Heinrich und ſynen kindern, das ſie die Stadt und das VVeichbildt gehalten mögen, dieſelben ſechzig Margk ſollen ſie uff Schaden gevvinnen, uff den verden Pfenning, alſo das ir achzig vvorden, die ſollen ſie uff daſſelbig Pfant ſchlon zu dem Havvpgut: VVer aber das vvyr in der Zeit der Satzung Herrn Heinrich und ſeynen Kindern icht Geldes geben viel odir vvenig: oder ab ime vom Anfellen eines Gutts das da ledig vvird icht geviele, ob ſie es verkeuffen, oder ſelber vvollten behalten, für alzo viel Geldes, als das Gutt vvert vvere, aber ab ym vom todſchlagen die Er und ſeine Kind ſelber richten vvollen icht geviele, vvenn ſie den Lantrechten zehn Margk and yn Lott davon geben, das ſollen ſie Uns zumal abſchlachten: VVer auch ob vvir in dem erſten Jahre die Stadt Franckenſteyn mit dem VVeichpilde nicht einlöſten, ſo ſollen ſie Herr Heinrich und ſeyne Kind das vorgenannte Geld tavvſend Margk und achtzig Margk an alls VVille ob in der icht geviele als hie vorſchrieben ſtehet gevvinnen uff Schaden uff den vierden Pfenning und ſollen aber beyde ſchaden und Havvpgut und Müh achtzig Margk die vvir ime zu der Koſt geben ſollen in dem andern Jare uff das vorgenannte Pfant ſchlon: vver auch ob vvir dieſelbe Stadt Franckſteyn mit dem VVeichbilde in dem andern Jahre nicht einlöſten, ſo ſoll der vorgenannte Heinrich und ſeyne Kint die ſtat mit dem VVeichbilde verkeuffen, oder verſerzen umb die tauſend Margk und umb allen Schaden der darauff gehet als davon geſchrieben ſtehet und auch umb zvvir achtzig Margk die von dem Koſtgelde zvvo Jahr daruu geſchlagen ſint, vvo oder vvenne ſie mögen do alleyn die mann des VVeichbildes nicht genderr vverden, doch in ſolchem Unterſcheide das Herr Heinrich und ſeyne Kinnt vvenne die Stadt mit dem VVeichbild verkaufft vvirt ir Gelt tauſend Margk und zvvir achtzig Margk und auch den Schaden der uff die tavvſend Margk gegangen iſt, davon nehmen ſollen und vvas denn übrig iſt, das ſoll uns vverden und gevallen und globen vvir Herrzog Niclas vorgenannt ane arge Liſt, daſs vvir den odir die denen die vorgenannte Stadt mit ihrem VVeichbilde von

Henricus ab HAUGWITZ ſe Terram Francoſteinenſem NICOLAO Duce silesie Monſterbergenſi Pignoris nomine possidere.

gitized by Google

Herrn Heinrich und ſeynen Kindern verkeufft vvir odir verſatzt nicht hindern ſolln mit keynen Anſprüche: Geben zu Monſtirbergk am Sannt Marien Magdalenen Abent nach GOTTIS Geburt M. Jare C C C. Jar und in dem XL.VI. Jar: unter unſerm groſſen Innſiegel: Darnach bekenne ich offenbahr mit dieſem briefe, daſs ich dieſelbe Stadt czu Franckſteyn mit dem Weichbilde, dem Cloſter czu Camentz, Mannen, Mannſchafften und aller Zugehörung nichts auszunehmen, dem Allerdurchleuchtigſten Fürſten und meinem Gnädigen Herrn Herrn CARL Römiſchen Künig czu allen Zeiten Mehrer des Reichs und Künige czu Behem ſeynen Erben und Nachkommen Künigen czu Behemb zu rechtem Pfande geſatzt habe und ſetze mit Gezeuge dis Briefes mit alle dem rechten Ehren und Nutzen als dieſelbe Stadt meyn Pfandt vormals gewvefen iſt von Wort zu Wort als in dem vorgenannten Briefe des vorgehenden Herzogen geſchrieben ſtehet: Mit Urkunde dis Briefes verſiegelt mit meynem Innſiegel der geben iſt zu Breslavv nach CHRISTI Geburth: M. CCC. und XLVIII. Jahr: an der nechſten Mitvvoch nach S. Martens Tag.

ſed eodem Jure ac Titulo CAROLO IV. IMP. ruptum BOHEMIÆ REGI reddidiſſe teſtantur:

Wratislaviæ 1342.

VIII. Ladislaus Dux Opoliensis & Palatinus Hungariæ pollicetur Terminos suos Domus Boleslaviensis dimittere sicuti ab antiquo fuerunt.

WIr LADISLAW von GOTTIS Gnaden Herczogk zu Opul und czu Welyn und GrosGraff czu Ungern bekennen und thun kund offentlich mit dieſem Brieffe allen den die ihn ſehen oder hören leſen, daſs vvir für Uns und unſere Erben gelobt haben und geloben in gutten trevvan one Geferde dem Allerdurchleuchtigſten Fürſten und Herrn Herrn CARL Römiſchen Kayſer czu allen Zeiten Mehrer des Reichs und Kunige czu Behemb als eynem Kunige czu Behem, ſeynen Erben und nachkommenden Königen, daſs vvir all die Gütter und Zugehörunge des Herzogthumbs zu Schleſien die do gelegen ſint gegen dem Buntzlavy unſerm Hvvſe bey all ihrem Grentzen und Gemercken, als ſie vor alters gevveſt ſeyn und noch ſeyn, vvollen laſſen bleyben und ſie daran nicht hyndern in keinevveys: mit Urkund des Briefes verſiegelt mit unſerm anhangenden Innſiegel. Geben czu Breslavv nach CHRISTI Geburth M. CCC. LXXIII. Jare: an dem Tage nach Judica in der Faſten.

Wratislaviæ 1372.

IX. Landgravii Leuchtenbergenſes: Arces Pleynſtein & Reichenſtein: Feuda Regni Bohemiæ esse testantur.

Ulricus & Johannes: Landgravii Leuchtenbergenſes ſeſe Arces Pleynſtein & Reichenſtein Feuda Regni Bohemiæ nomine obtinere affirmant:

VVIr Ulrich und Johannes Landgraven czu Leuchtrenberg verjichen hiermit daſs vvir dem Allerdurchleuchtigſten Fürſten und unſerm Gnädigen Herrn Herrn CARL Römiſchen Könige &c. als eynem Könige zce Behemb unſer Haus Pleynſtein und Reichenſtein mit aller Zugehörunge recht und redlich unbezvvungen und mit gutten Willen aufgelaſſen haben, und redlichen czu ſeinen Gnaden geſeczt, das Er damit thun und laſſen mag, vves er zu Rathe vvirt, das hat der vorgenannte unſer Herr mit vvohlbedachtem Muthe mit Rathe ſeiner Fürſten und Herrn czu der Chron Behemb gehörend gnediglich betrachtet, von ſunderlichen Gnaden und angebornen Gütte und hat Uns Unſern Erben und Nachkommen evviglichen die vorgenannte Häuſer und ire Zugehörung mit ſeyner Koniglichen Gevvalt als ein Konig czu Behemb geben und verlygen czu eynem evvigen erlichen Lehn in allem dem recht als ander Herren Lehn beſitzen und haben, die under vyne und der Chron czu Behem in Deutſchen Recht ſitzen und dieſelben Hevvſer haben vvir alſo ſelbſt zu rechter Mannſchaft von Ihme empfangen und haben vyne ſeynen Erben und Nachkommen Konigen czu Behem und der Chronen czu Behemb gehuldet gelobet und geſchvvoren, hulden globen und ſchvveren vor Uns Unſre Erben und Nachkommen evviglich gevvehr gehorſam und unterthenig czu ſeyn als Unſern rechten LehnHerren nach deutſchem Recht, und daſs vvir, Unſre Erben und Nachkommen dieſelben Häuſer und ire Zugehörunge von dem obgenannten unſerm Herrn, ſeynen Erben und Nachkommen Kunigen zu Behemb und der Chron daſelbſt empfahen ſollen und vvollen czu rechter Mannſchaft in Jares Friſt, als vorgeſchrieben ſteht, und daſs vvir Unſer Erben und Nachkommen, Kunigen cze Behemb und der Cron daſelbſt alles dat thun vvollen ongeverlich daſs vvir unſern rechten Lehnherren billich und czu recht pflichtig ſeyn czu thun nach deutſchen Rechten und allein von Rechte und Gevvohnheit, und ordentlichen Geſetzen, die in dem Kunigreich czu Behmen von langer Zeit gehalten ſeyn, alle Lehnſachen und Ding in Latein beſchrieben vverden, und deutiche Brive daſelbſt untuglich und oncreftig ſeyn: Doch meynen vvir daſs dieſer gegenvvertige Brief in deutſch geſchrieben umb die vorgenannte Sache und Lehn alle Krafft und Tugend haben ſoll, als ob er in Latein geſchrieben vvere, und des ſeynt Geczeugen die Ehrvvürdigen und Hochgebohrnen Fürſten und Herrn Herr Ernſt der Heiligen Kirch czu Prag Ertzbiſchof; Herr Fridrich czu Bamberg: Herr Albrecht czu Würtzburg: Herr Marquart czu Augſpurg: Herr Niclas czu Navvmburg: die Biſchofe: und Herr Conrad: Herrzog czu der Olſen: Herr Wladislavy Herczog czu Teſchen und die Edlen Herrn Herr Johannes Burggraf czu Nurmberg unſer lieber Oheim: Herr Ludvvig Graf czu Oettingen: Herr Rudolph Grafe czu Wertheim: Herr Ludvvig Grafe von Helphenlphe: Herr Heinrich von Nevvhauſe, unſer lieber Schvvager: Herr Ruſſe von Lutecz: und

Teſtibus: 1) Archiepiſcopo Pragenſi: 2) Epiſcopis quibusdam Germaniæ: 3) Ducibus Silefiæ: Olsnenſi & Teſſinenſi: 4) Burggravio Norimberg. 5) Comitibus ab Oettingen: Hohenlohe & Wertheim: 6) Equitibus quibusdam:

und Burckardt Seckendorff: Die bey den vorgenannten Sachen alle gegenwertig sint gewesen, die auch ire Siegel czur Vestung gelegit haben an dieſem Briefe: Mit Urkund dis Briefes der geben iſt zu Nüremberg nach CHRISTI Geburth M. CCC. L. Jar: den Sonnabend nach GOTTES Leichnambs Tage. Norimbergæ 1350.

X. Index Litterarum Regnorum Hungariæ & Bohemiæ, ut & DUCATUS SILESIÆ: ex Diplomatario MSto Poloniæ.

CAP. V.

REGNI HUNGARIÆ LITERÆ.

TRansſumptum Litterarum tenarum LUDOVICI REGIS HUNGARIÆ ſub nomine Januſſii Doctoris Decretorum, Decani & Cancellarii Cracovienſis, in forma vidimus editum:

Primis Litteris promittit LUDOVICUS REX non repetiturum ſe debitum, quod CASIMIRO ratione Regni Ruſſiæ debebat, priusquam idem integram Ejusdem Regni poſſeſſionem adeptus fuerit: Budæ d. 24. Januarii Ao. DNI 1355.

Alteris dat Facultatem Increatoribus, ut Sal ex Regno Poloniæ in Regnum Hungariæ usque ad Civitatem Sanis advehere poſſint: Budæ in Feſto Confeſſoris S. Pauli Apoſtoli A. D. 1355.

Tertis Litteris: LUDOVICUS REX pollicetur CASIMIRO REGI contra Lithuanos in Subſidium venturum, vel ipſe ſi venire non potuerit, majores quam antea Copias miſſurum: Datum Budæ d. 24. Januarii Ao. DMNI 1355. Transſumpti Anno eodem Kalendi Septembr.

Transſumptum binarum Litterarum ſub nomine Januſſii, Decretorum Doctoris, Decani & Cancellarii Cracovienſis, quarum

Primis: LUDOVICUS HUNGARIÆ REX donat CASIMIRO I. Regi Regnum Ruſſiæ, hac Conditione, quod ſi Rex Poloniæ Prolem maſculinam ſuſceperit, tunc Filius Regis, accepris centum millibus florenis Hungaris Regi cedere Ruſſia tenebitur: Sin vero CASIMIRVS absque maſculina prole deceſſerit, Regnum Ruſſiæ, ita quemadmodum & Poloniæ devolverur ſecundum priora pacta ad REGEM HUNGARIÆ: Datum Budæ infra octavas Feſti Paſchæ Ao. DNI 1352.

Alteris Litteris, cum ipſe ad recipiendum Juramentum Fidelitatis a Proceribus Regni Poloniæ in Poloniam venire non poſſet, Matrem ſuam ELISABETHAM pleria cum Poteſtate ejus rei cauſa in Poloniam mittit. Datum Budæ die 12. Menſ. Aprilis Anno ſupra ſcripto. Transſumpti vero datum Cracoviæ Kalend. Septembr. A. DN. 1357.

Transſumptum Litterarum ſub nomine ſubſcripti Decani Cracovienſis, quibus Proceres Regni Hungariæ approbant Contractum inter Caſimirum Poloniæ & CAROLUM Hungariæ Reges: Occaſione Succeſſionis Filiorum Ejusdem Regni Hungariæ in Regnum Poloniæ, ſi Rex Poloniæ absque Prole maſculina deceſſerit: factum. Datum in Zaloch in vigilia SS. Philippi & Jacobi An. DNI 1355. Data vero Inſtrumenti Cracoviæ V. Kalend. Octobr. A. DNI 1357.

LUDOVICUS REX HUNGARIÆ licet jam a CASIMIRO Succeſſor Regni Poloniæ declaratus, ſi tamen idem Rex Prolem maſculinam ex Principis alicujus Filia legitime ſuſceperit declarat ſe hoc Jure ſuo ceſſurum. Dat. Cracoviæ in Feſto S. Stanislai Ao. DN. 1364.

LUDOVICUS idem cum Caſimiro Budæ convenientes fœdus inter ſe contra omnes hoſtes præcipue vero contra CAROLUM Romanorum Imperatorem ſanciunt: Budæ feria IV. Cinerum An. DNI 1369.

HELISABETH HUNGARIÆ REGINA pollicetur ſe Regem Wladislaum materno affectu proſecuturum & contra omnes hoſtes Opem laturum excepta MARIA FILIA ſua REGINA HUNGARIÆ: Budæ Ao. DNI 1386.

SIGISMUNDUS REX HUNGARIÆ inducias facit cum WLADISLAO Rege Poloniæ a feſto S. Michaëlis Archangeli ad annum duraturas: Datum Budæ die Dominico poſtfeſtum S. Petri ad Vincula: Ao. DNI 1388.

Proceres Regni Hungariæ fœdus ſanciunt cum Proceribus Regni Poloniæ, quo non ſolum veteres Conventiones ſub Caſimiro & Ludovico firmatas approbant, verum etiam Regem quem noviter electuri ſunt, easdem obſervaturum promittunt, quod ſi is Polonis Bellum inferre voluerit, eidem Auxilium non ferent, idem quoque Poloni ſe facturos pollicentur. Datum in Zalathfack. d. 4. April. Ao. DNI 1403.

Idem Proceres promittunt ſe daturos duodecim Commiſſarios, qui cum Polonicis Commiſſariis Conventu in nova villa habito ad feſtum S. Martini proxime futuri omnes Controverſias, quæcunque inter SIGISMUNDUM REGEM HUNGARIÆ & WLADISLAUM

Pol. Regem, Regnaque eadem intercedunt, vel amicabiliter componendi, vel in forma Juris & Juſtitiæ definiendi plenam habebunt Poteſtatem. Datum in Iglavio alias nova villa fer. III. ante Dominicam Ramis Palmarum Ao. Dni 1411.

Inſtrumentu Publicum Notarii, quo fidem facit Proceres Regni Hungariæ, qui cum Proceribus Regni Poloniæ in villa nova Wies convenerant, ſtipulata manu promiſiſſe Regem Hungariæ Pacem cum Regno Poloniæ habiturum indiſſolubilem, ad feſtum Nativitatis Domini proxime venturi, ſi Magiſter & ordo Cruciferorum cum Rege Poloniæ Pacem ſimiliter perpetuam conſtituet. Præterea promiſiſſe eos refert, dare Commiſſarios ſecundum formam in Litteris ſuperius ſcriptis contentam: d. 30. Martii Ao. DNI 1411.

Vladislaus Rex approbat transactionem per Commiſſarios utrinque in antiqua villa factam quæ continet Induciás, inter SIGISMUNDUM HUNGARIÆ & VLADISLAUM POLONIÆ REGES ac Vitoldum a data præſentium ad feſtum aſſumtionis B. M. V. ſervari debere: pro fancienda Pace Reges SIGISMUNDUS in Kierzmarck: Vladislaus in Sadecz pro die Carnis privii venire debeant, & ibidem perſonali Conventione ſtatuere: Quod ſi tunc de Pace inter eos convenire non poruerit, iterum Barones Hungariæ Regni in antiqua & Barones Poloniæ in Szyamovvicze villis convenient, differentias tollent, vel per modum Concordiæ vel vigore Juſtitiæ ſecundum præſcriptum Iglavienſis Tractationis: Ita tamen hæc Transactio firma futura eſt, ſi Rex Poloniæ cum Cruciferis Pacem ſervabit: Data Transactionis die S. Heliſabeth An. DMNI 1411. Data vero Confirmationis Cracoviæ fer. VI. ante feſtum S. Andreæ Ao. DNI 1411.

Proceres Regni Hungariæ dant Salvum Conductum Proceribus Regni Poloniæ ad Conventum antiquæ Villæ venturis: Datum in craſtino Cinerum die: Anno 1412.

Iidem ſalvum Conductum dant Wladislao Regi veniendi in Liblo ad conveniendum Regem Hungariæ, pro Securitate cavent: Datum in Liblo fer. IV. poſt Dominicam Oculi: An. DMNI 1412.

SIGISMUNDI ROMANORUM & HUNGARIÆ REGIS cum WLADISLAO Pol. Rege & Vitoldo Duce Lithuaniæ Pacis Transactio: Imprimis Pacem inter ſe ſanciunt, fœdusque contra omnes hoſtes nemine excepto: Ruſſiam Rex Poloniæ teneat, quemadmodum tenet. Induciis durantibus in Terra Podoliæ, SIGISMUNDUS ROMANORUM & Hungariæ Rex Regem Poloniæ non turbabit: Induciæ altero eorum præmoriente quinquennio poſt mortem durabunt, quo Tempore de Jure utriusque Partis agnoſcatur: Moldavus quandoquidem Regi Poloniæ fidem ſuam obligavit, ſi forte Rex Hungariæ contra Turcas bellum moverit, ei juſſu Regis Poloniæ cum toto ſuo Exercitu præſto eſſe debebit, quodſi parere noluerit, ex tunc ambo Reges ditione eum exuere, & inter ſe eam dividere debent, Pacis Turbatores utrinque punientur Judicibus ab utraque Parte datis: Datum in Liblo 1412.

Quas Litteras Proceres quoque Hungariæ appenſis Sigillis muniverunt.

SIGISMUNDUS REX ROMANORUM jurat Pacem & amicitiam Vladislao Regi Poloniæ ipſiusque Liberis, eumque hoc Juramentum obſervaturum fidejubent Epiſcopus Strigonienſis: Comes Ciliæ & Nicolaus Gara Palatinus: Ao. Dni 1412. Simile aliud Exemplar fœderis ſub eodem Sigillo & eodem daro.

Concilium Conſtantienſe hortatur Regem Wladislaum ut abſente Rege SIGISMUNDO & Cauſam Eccleſiæ in Concilio promovente Regnum Hungariæ contra Turcas illud invadentes una cum Fratre tueatur: Conſtantiæ XVI. Kal. Septembr. A. D. 1412.

SIGISMUNDUS REX HUNGARIÆ dat ſalvum Conductum Prælatis & Baronibus Regis Poloniæ ad continuandam Conventionem in Villa Slamovice componendasque diſcordias venturis. Datum in Kierzmarck: Dominica Lætare Ao. DMNI 1423.

Idem Rex dat ſalvum Conductum WLADISLAO Regi Poloniæ & Proceribus ipſius ſecum conveniendi in Villa Slamovice vel ubivis: Datum Anno D. 1423.

Proceres Regni Hungariæ dant Salvum Conductum Regi Wladislao ad conveniendum ſecum & cum SIGISMUNDO Rege ad quærcunque loca Hungariæ & Poloniæ & ſpecialiter ad finem Pontis in Parte Regni Hungariæ qui pendet inter antiquam villam & Slamovice: Ao. Dni 1423.

SIGISMUNDUS Rex Hungariæ: Vladislaus Rex Poloniæ ac Vitoldus Dux Lithuaniæ convenientes in Kierzmarck Pacis fœdera in Liblo inita renovant & confirmant, Rex Hungariæ Fraternitatis Pacta ſe obſervaturum perpetuo pollicetur, additulantibus Proceribus Regni Hungariæ & Sigillis Diploma Pacis approbantibus. Datum in Kierzmarck fer. III. poſt Dominicam Ramis Palmarum Ao. DNI 1423.

VLADISLAUS Rex dat Facultatem certis Commiſſariis ad fines regendos inter Poloniæ & Romanorum & Hungariæ Reges. Datum in Illedica d. 5. Maii Ao. Dni 1427.

Johannes Epiſcopus Seginenſis Eugenii IV. P. Nuncius: inducias ſancit inter ALBERTUM Romanorum & Hungariæ Regem & Vladislaum Jagellonidem Poloniæ Regem ac Caſimirum Fratrem Ejus ad feſtum S. Joh. Baptiſtæ duraturas & ut interim Conventus eorundem Regum ad feſtum ASCENSIONIS DOMINI in locis antea obſervatis fiat, ac de Pace perpetua ſanci-

Digitized by Google

fincienda ibidem tracterur: Interim captivi honeſte habeantur, matrimonia libere exerceantur: Datum in Namyslovo d. 10. Febr. A. Dn. 1439.

ALBERTUS IMPERATOR mittit Oratores ſuos ad Conventum de Pace cum Wladislao Rege & Caſimiro Duce tractanda ex præſcripto Induciarum in Namyslovv factarum inſtituendum, quibus dat plenam Poteſtatem de omnibus agendis ſive perpetuam Pacem ſive Inducias ſtatuendi: Poſoni die 2. Maji Ao. 1439.

Idem dat Poteſtatem plenam Oratoribus ſuis cum Vladislao Rege conveniendi, Inducias ſtatuendi, ſuper Pace perpetua tractandi, alium Conventum indicendi: Strigonii poſt Feſtum S. Pauli Sabbatho Ao. DNI quo ſupra.

Proceres Regni Hungariæ ex præſcripto reſponſi Joannis de Koniecprote: Regni Poloniæ Cancellario & Petro de Kurovv: Caſtellano Sandecenſi dati, mittunt Oratores ſuos ad Wladislaum Regem Poloniæ eosque ſufficientibus Mandatis inſtructos ea expedire jubent, quæ in Commiſſis habent: Budæ in feſto S. Priſcæ Virginis Ao. DNI 1440.

Oratores ſupra ſcripti nomine Procerum Regni Hungariæ & REGINÆ HELISABETHÆ Wladislaum Regem Poloniæ publice Regem Hungariæ declarant: promittentes cum Corona Regni Hungariæ die 1. Maji inſignire. Cracoviæ d. 9. Martii Anno quo ſupra.

Proceres Regni Hungariæ ad deducendum Regem in Regnum mittunt Oratores ſuos ab eoque petunt ut quam celerrime in Hungariam veniat: Budæ in feſto S. Gregorii Papæ 1440.

Ordines Regni Hungariæ in Conventu Budenſi poſt Mortem ALBERTI IMP. & HUNGARORUM REGIS cum Conſenſu ELISABETHÆ REGINÆ poſteaquam acceppiſſent Oratores ſuos quos ad Regem Poloniæ Regnum ei delaturos miſerunt, omnia fecundam datam Informationem expediviſſe atque Regem Poloniæ Regem quo jure Hungariæ renunciaſſe: Non obſtante quod ELISABETHÆ Filium peperiſſe intimaverit, hanc eorum renunciationem publico Regni Scito approbant: Budæ die SS. Petri & Pauli Ao. DNI 1440.

Cum REGINA ELISABETH Infantem trimeſtrem dam ſublatum Corona Regni coronaſſet, coronamque abſcindiſſet, Proceres Regni ad coronandum Regem Electum Budæ collecti, imprimis hanc pueri Coronationem un ſine conſenſu ſuo factam reprobarunt, deinde in Defectu Coronæ Regiæ aſſam ex reliquiis S. STEPHANI REGIS detractam, Electo Regi imponunt, declarantque Eum Regem coronatum cenſeri deberi, omniaque Jura regalia illi ita coronato competere. Datum Budæ d. 17. Jul. Anno quo ſupra.

VLADISLAUS Rex Poloniæ Hungariæque affignat mille florenos Ungaricales Joanni de Olesnica Caſtellano Sandomirienſi ex Proventibus Scepuſſienſibus per Georgium Gralum ſolvendos: Budæ fer. II. Rogationum Anno quo ſupra.

CASIMIRUS REX cum Caſimiro Filio Naturali Herede Regni Hungariæ recipiunt in Protectionem Stephanum & Johannem de Wibus cum Caſtro ipſorum Gilavva: Datum Cracoviæ infra octavas S. Martini Ao. DNI 1471.

MATHIAS Rex Hungariæ mittens Oratores ſuos ad Conventum cum Polonis in Locis conſuetis celebrandum, dat illis plena mandata ad tranſigendum cum Ordinibus Regnis ſuper quibuscunque Negotiis Regnorum Hungariæ & Bohemiæ: Datum Epericez Fer. IV. infra octavas Feſti Epiphan. Ao. DNI 1471.

Oratores a Rege MATHIA ad confinia Regni miſſi cum Commiſſariis Regni Poloniæ in antiqua Villa convenientes hæc de Pace ſtatuunt: Hanc perpetuam inter Regna & Reges eſſe debere, ne quis prædandi Cauſa ex uno in alterum Regnum audeat tranſire, Transgreſſores puniantur, una cum eorum Receptatoribus, res ablatæ reſtituantur, privatæ injuriæ Jure componantur, Stipendia militibus retenta ſolvantur, repreſſalia inhibeantur, ſi quæ majores differentiæ intercederint, eas ex More veteri Proceres utriuſque Regni dirimant. Datum fer. II. ante Feſtum Cathedræ S. Petri Apoſtoli Ao. DNI 1474.

MATHIAS REX articulos ſupraſcriptos in toto approbat die Dominico poſt Feſtum S. Mathiæ Apoſtoli Ao. DNI 1474.

Ordines Regni Hungariæ Pacis ſupra ſcriptam Concludiquent in Villa antiqua factam ſuo approbant Conſenſu: Budæ die feſto S. Georgii Aquilo ſupra.

Commiſſarii Regis MATHIÆ cum Commiſſariis Regis Poloniæ in antiqua Villa Conventum peragunt, infra ſcriptos Articulos concludunt, primo Caſtrum Zmigrod per Hungaros interceptum dimittendum vero eſſe Dominio, Præſidiarii fecure excedant, Caſtrum Muszyne Epiſcopo Cracovienſi reſtituatur, de injuriis in Conventu utriuſque Regni ad Feſtum Nativitatis B. M. V. Anno ſequenti indicendo tranſigatur. Palatinus Valachiæ & Moldaviæ ad duos Annos Inducias habeat, neuter Regum Bello illum infeſtet: De ſumbus utriuſque Regni ſuper illum Provinciam in Conventu ſupra dicto ſtatuatur: Inſcriptiones tredecim Lectarum omni ex Parte rata ſint: Datum in antiqua villa Fer. IV. ante Feſtum Cathedræ S. Petri: Ao. 1474.

Idem Commiſſarii Regni Hungariæ cum Commiſſariis Poloniæ ſignales Induciastabiliunt, inter MATHIAM Hungariæ & Bohemiæ Regem & WLADISLAUM Caſimiri Regis Poloniæ Primogenitum ſuper differentiis de Regno Bohemiæ, ita ut ſi alter eorum Pacem violare

voluerit, ſubditi eum non juvent, Transgreſſores puniantur, Induciæ Ejusmodi per omnia iſta tria Regna publicentur: Rex uterque vero Bohemos ſibi ſubditos continebit: In villa antiqua: Anno quo ſupra.

CASIMIRUS REX ſupra ſcriptam Induciarum Concluſionem approbat: Datum in nova Civitate Korcin: feria II. poſt Dominicam Invocavit: Anno quo ſupra.

MATTHIAS REX HUNGARIÆ Conventum cum WLADISLAO: Bohemiæ Rege Olomucii celebraturus, venientibus eo Oratoribus CASIMIRI REGIS Poloniæ dat ſalvum Conductum: d. 8. Januarii: Ao. 1479.

Præſcriptum eorum quæ in Conventu Siradienſi de Pace cum Pruſſiæ Magiſtro & Nicolao Jungen, Epiſcopo Varmienſi mediante Rege Hungariæ agi & tractari debebant: item de componendis differentiis inter Regnum Poloniæ & Sileſiæ Ducatum omnia transacta ſunt per Oratores Regis Poloniæ & Regem MATHIAM. Budæ fer. VI ante Dominicam Palmarum A. D. 1479.

JOHANNES ALBERTUS Regni Hungariæ Electus Stephanum Rosgonii ultro ſe illi ſubjicientem recipit in Tutelam & Patrocinium. Datum in Campo juxta Villam de Mesky fer. V. poſt feſtum S. Mathæi A.D. 1490.

* Concordia inter WLADISLAUM HUNGARIÆ ET BOHEMIÆ REGEM & Johannem Albertum Fratres occaſione Regni Hungariæ per Oratores CASIMIRI Regis Poloniæ confecta his Conditionibus: Imprimis Rex Wladizlaus dat Fratri certas Ditiones in Ducatu SILESIÆ, deinde ſi abſque Prole deceſſerit, & Præ-Inſcriptionales, quas Ordines Hungariæ Imperatori Romanorum & Ejus Filio de eligendis illis in Reges Hungariæ dederant, recuperari aliquo modo poſſint, ſe effecturum pollicetur, ut Ordines Hungariæ Eum in Regem eligant. Proceres Hungariæ qui JOANNI ALBERTO in hac diſſenſione adhæſerunt immunes ab hac Culpa pronunciantur, Juramentum quod Johanni Alberto præſtiterunt, relaxetur: Damna recompenſentur: intercepta Caſtra reſtituantur: Debita Cracovienſibus & Caſſovienſibus Mercatoribus perſolvantur: Bona Civium Cracovienſium Caſſoviæ arreſtata reſtituantur, antequam Caſtra Johanni Alberto in SILESIA tradantur, Civitates Eperies & Zeben retinebit, cæteras omnes dimittet. Articulos Pacis præſentis Rex Poloniæ confirmat: Datum inter Exercitus utriusque Partis penes Civitatem Caſſovienſem A. D. 1491. Dominica Invocavit: Id ipſum Proceres Regni Hungariæ appenſis ſuis Sigillis confirmant.

WLADISLAUS Rex Hungariæ & Bohemiæ fœdus init cum Johanne Alberto Rege Poloniæ non ſolum contra Turcas, verum etiam contra Subditos utriusque per ſecretam Cointelligentiam, ſi aliqui rebellarent, vel Proventus & alia Jura Regalia indebite extorquerent: Datum in Arce Budenſi in Vigilia S. Nicolai A.D. 1492.

WLADISLAUS Rex Hungariæ & Bohemiæ mittens ad Johannem Albertum Regem Poloniæ ad reintegrandam & firmandam fraternam Unionem, dat facultatem Oratoribus ſuis id Negotium tractandi: Budæ in feſto Conceptionis B. V. M. A.D. 1498.

Inter WLADISLAUM Hungariæ & JOHANNEM ALBERTUM Poloniæ Reges fœdus interventu mutuorum Oratorum ictum his conditionibus: Rex Poloniæ Stephanum Palatinum Moldaviæ armis non infeſtet: Injurias condonet: Regibus præfatis bellum contra Turcas moventibus in propria Perſona Stephanus cum omni Potentia iisdem aſſiſtet, vel ſi Ægritudine detentus fuerit, filium Bohdan mittet & ad idem Succeſſores Ejus teneantur: Turcis Tranſitum per Ejus Terram habere volentibus prohibebit & de eo Reges præfatos certiores reddet: Inter Reges Fratres & Alexandrum Ducem Lithuaniæ fœdus perpetuum ſit, quo Regna & Dominia illis ſubjecta contineantur, neuter ſine alterius Voluntate Pacem cum Turcis faciat, de Subſidiis ſibi mutuo ferendis in Comitiis futuris ſtatuent, injuriæ Subditorum per Commiſſarios decidantur: De modo belli Turcis inferendi tractatus Reges in Perſonis ſuis convenire debent: De finibus mutui Commiſſarii ſtatuant: A Principibus Chriſtianis per communes Oratores Subſidia petenda: ſi Turcæ cum decem vel duodecim millibus exercitu vel Poloniam vel Hungariam invadant, Rex alter alteri Subſidia mittere tenebitur: Quodſi ipſemet Turcarum Imperator in Perſona vel Baſſa aliquis cum potenti Exercitu veniret, Reges ipſimet in Perſonis ſuis ferre ſibi Subſidia debent: Quodſi omnibus Viribus Turca aggrediendus erit, id Conſilio mutuo peragetur: Denique pro Moldaviæ Palatino Rex Hungariæ fidejubet: Budæ feria III. ante feſtum Pentecoſtes Anno DMNI 1499.

Supra ſcriptum fœdus Rex Hungariæ approbat: Budæ fer. IV. ante feſtum Pentecoſtes Anno DMNI 1499.

Inter Wladislaum Hungariæ & Bohemiæ & Sigismundum Poloniæ Reges Fœdus perpetuum per Oratores Poloniæ Regis Budæ conſtitutum: Imprimis ſancitur inter Fratres perpetua Amicitia & inter Regna perfecta Vicinitas & Societas contra omnes Hoſtes, contra Turcam ſi Bellum gerendum erit, id petito a Sede Apoſtolica & aliis Principibus auxilio communi conſilio geretur: De Moldavia concluſum eſt, ut ſuperſtitibus iisdem Regibus & eorum Prole

* Extat Diplema hoc integrum Tom. I. Dipl. CLXXVII. Diplomatarii Bohemo-Sileſiaci.

Digitized by Google

Prole Masculina legitime in Regnum eligendum, Moldavia ad Regnum Hungariæ pertineat: Interim Reges de Concordia, ratione istius Provinciæ rationes habunt, & prospicietur, ne extinctis Regum Hæredibus Bellum ea ratione inter Regna oriatur, diuturnitas vero Temporis utriusque Regni Viribus non afferat nocumentum: Palatinus Valachiæ contra Turcas & Tartaros prædicta Regna invadentes cum omnibus Viribus suis illis resistere debet, si quid contra Regem Poloniæ moliretur, tanquam rebellis a Rege Hungariæ habebitur, si Turca vel Tartarus Moldaviam invadere vellet, communibus Viribus illi resistendum, pulsis Turcis Rex Poloniæ Moldavia excedat. De Bello contra Turcas suscipiendo communicatis Consiliis statuendum, capta ex Turcis Ejus esse debent, cujus ante erant, de novo vero adepta, ex æquo dividantur. Turca vel Tartaro Bellum contra aliquem Regem in Persona sua movente, ambo Reges in Personis suis illi resistent: De Finibus ut Commissarii cognoscant, neuter Regum cum aliquo Principe in Præjudicium alterius fœdus sanciat. Datum Budæ fer. VI. ante festum S. TRINITATIS A. D. 1507.

Oratores Sigismundi Regis Poloniæ fœdus subscriptum approbant, & Ejusdem Confirmationem a Rege Sigismundo se obtenturos pollicentur: Budæ fer. II. post festum S. TRINITATIS Anno eodem.

Sigismundus Rex approbat fœdus subscriptum & Consiliarii Regni qui tum erant præsentes in Comitiis Petricovienſibus: Die 1. Aprilis A. D. 1509.

Simile aliud Fœderis Exemplum sub nomine Wladislai Regis & Procerum Regni Hungariæ in forma vidimus a Notario publico editum.

LUDOVICUS Rex Hungariæ mittit Commissarios suos de Pace vel Induciis inter Sigismundum Regem Poloniæ & Albertum Magistrum Prussiæ: Budæ die S. Prisc. 1525.

Sigismundus Rex Poloniæ mittit Petrum Kmitha Palatinum Cracovienſem quo attenderet, ut Isabellæ Reginæ Hungariæ sufficerent de dote & contra dotem Marito ipsius caveretur: Cracoviæ die S. Dorotheæ Virginis A. D. 1540.

Johannes Rex Hungariæ dotem in Pecunia & Clenodiis ad septuaginta millia aureorum æstimatam a Sigismundo Principe & Sigismundo Augusto ac Bona Regina acceptam Isabellæ Uxori suæ una cum contra dotem in bonis specificatis reformat: Budæ Dominica Reminiscere Anno DMNI 1540.

Petrus Kmitha Palatinus Cracovienſis, acceptam subscriptam reformationem eamque Serenissimos Reges Poloniæ ratam habituros pollicetur: Budæ d. 15. Febr. Anno ut supra.

Johannes Rex Hungariæ & Isabella cum consensu illius renunciat bonis Paternis & Maternis, excepto si Sigismundus Augustus sine Prole masculina decesserit, reservat sibi bona materna in Italia, & summas pecuniarias in Regno Poloniæ & Ducatu Lithuaniæ: Budæ Dominica Reminiscere A. D. 1540.

Idem dat Faciuratem certis suis mandatariis, ut reliquam summam Dotis a Regis Poloniæ Mandatariis accipiant & quietant: Varadini feria IV. Conductus Paschæ ut supra.

Mandatarii Regis Johannis recognoscunt se accepisse a Johanne LUBOMIRSKY: mandatario Regis Poloniæ XXXII. millia aureorum Hungaricalium, & in Clenodiis valentibus summam 8900. aureorum: In argento vero 390. Marcas, scutos 18. Cassoviæ die 14. Maji Anno DNI 1540.

Johannes Rex promittit Capitaneos Arcium Reginæ in Dote obligaturum, juramentum Fidei illi præstituros. Datum Dominica Reminiscere A. D. 1540. Forma Juramenti a subscriptis Capitaneis præstandi a Johanne Rege præscripta: Budæ Anno ut supra.

Johannes Rex Oppidum Dobrecenſe Reginæ Isabellæ in dote obligatum pollicetur, intra biennium de manibus moderni Possessoris se eliberaturum: Dat. ut supra.

Sigismundus Rex Hungariæ ad Regnum Hungariæ restitutus Matri suæ Isabellæ in loco Arcium quæ in dote illi erant obligatæ intercepturum Arces, Huft, Winar, & Hergen inscribit: Albæ Juliæ d. 20. Martii A. D. 1517.

Aliquot Exemplaria Litterarum in Negotio Isabellæ Reginæ Hungariæ & filii ipsius Johannis Sigismundi.

Petrus Kmitha: Palatinus Cracovienſis promittit reliquum dotis Reginæ Isabellæ debitæ Regi Hungariæ solutum in: Datum Budæ d. 18. Febr. A. D. 1540.

CAP. VI.

REGNI BOHEMIÆ LITTERÆ.

JOhannes Episcopus Lubocenſis & Wilhelmus Hase Oratores WENCESLAI ROMANORUM & BOHEMIÆ REGIS ad conficiendum Fœdus & Pacem cum Wladislao Rege Poloniæ missi testantur, se hoc ipsum Fœdus confecisse ac promittunt, Regem suum id observaturum. Cracoviæ ipso die S. CORPORIS CHRISTI A.D. 1395.

Digitized by Google

Inter WENCESLAUM Romanorum & Bohemiæ Regem & Wladislaum Regem Poloniæ Fœdus quo Amicitia & Societas contra omnes Hostes sanctitur, nisi quod Rex Bohemiæ excipit, Romanorum Imperium, Electores, Episcopum Wratislaviensem, & ipsam Civitatem Wratislaviensem, Duces suos Poloniæ & Silesiæ, & promittit cum 600. Lanceis & totidem Balistariis Regi Poloniæ opem laturum: De Injuriis intervenientibus ut in Confinibus Consiliarii Jus dicant: Datum Pragæ d. 25. Junii: Anno DNI 1395.

SIGISMUNDUS: Romanorum Hungariæ & Bohemiæ Rex, una cum Wladislao in finibus Regni conveniens testatur, Regem falso fuisse infimulatum, quasi Hæreticis Wicleffitis faverit: Datum Leucoviæ d. 8. Aprilis A. D. 1423.

GEORGIUS Bohemiæ Rex mittit Oratores suos ad Conventum in Bithom constituendum tractandæ Pacis & Concordiæ Causa & ad statuendum ea, quæ utriusque Regni tangunt incrementa: Pragæ d. 17. Novembr. A. D. 1460.

Oratores Regis Bohemiæ cum Nunciis Casimiri Regis Poloniæ in Conventu Bithomiensi Fœdus pacificantur, quo spondent Reges præfatos Amicitiam & Societatem contra omnes Hostes tam Seculares quam Spirituales, summo Pontifice excepto conservaturos, damna mutua non inferantur, de captivis & fortaliciis de quibus Regem Poloniæ includat, ad ipsum Rex Bohemiæ in Conventu Regum eorundem personali Glogoviæ pro festo Circumcisionis celebrando jure decidatur: Inscriptiones veteres inter utraque Regna ibidem confirmari debent, exceptis Articulis Duces Masoviæ contingentibus, quos Rex Poloniæ confirmare non tenebitur: De Dore Helisabethæ Reginæ ibidem tranfigetur: Datum in Bithom in Vigilia S. Jacobi: A. D. 1460.

Idem GEORGIUS REX BOHEMIÆ Conventu Personali cum Casimiro Glogoviæ instituto inter se fœdus ineunt, inprimis contra Turcarum Imperatorem promittit Rex Poloniæ, si Rex Bohemiæ a Turca bello infestetur, se in persona sua ei opem laturum, id ipsum Rex Bohemiæ facturus est contra alios præterea Hostes omnes, tam Seculares quam Spirituales, Summo Pontifice excepto, mutuum sibi spondent Auxilium, damna mutua arcentur. De Injuriis Jure transigatur, monera legitima cudatur, Causa Henrici Ducis Glogovienfis & Crosnenfis a mutuis Commissariis ratione oppidorum & Villarum quæ Rex Poloniæ possidet, decidatur in oppido Babimoft. De Captivis Osfvvicimenfi, Wolfkenfi, Sieviorenfi, Zator nfi, Beervvaldenfi, Zyvvicenfi convenit, ut Rex Poloniæ possideat ad Vitam: Dotem Helisabethæ Reginæ debitam, Rex Poloniæ vivente Rege Bohemiæ non repetat, Glogoviæ feria V. Ascens. DMNI 1462.

Proceres Regni Bohemiæ confœderati significant Casimiro Regi Poloniæ, Georgium quondam Regem Bohemiæ a Paulo II. tanquam Hæreticum & Perjurum esse excommunicatum & Regno privatum, se ab illo tanquam obedientes Romanæ Ecclesiæ filios recessisse & petunt a Casimiro, cujus Conjunx & Filii, veri & legitimi sint Hæredes Regni Bohemiæ, ut eas in Patrocinium suum suscipiat, & quandoquidem a Georgio obsideantur, Opem Ejus implorant. Datum in Nova Domo Sabbathi post Festum SS. Philippi & Jacobi 1462.

Iidem in simili forma scribunt ad Proceres Regni Poloniæ.

Oratores Ordinum Regni Bohemiæ ex Comitiis Cuthanenfibus missi postulant WLADIZLAUM Casimiri Regis F. in Regem Bohemiæ post mortem Georgii electum: Cracoviæ Sabbatho die SS. Petri & Pauli A. D. 1471.

WLADIZLAUS Bohemiæ Rex cum Casimiro Rege Poloniæ Patre Suo sancit Fœdus eo adjecto ut si MATHIAS Rex Hungariæ Pacta vetera servare noluerit & alterutrum ex Regibus bello appetierit, mutuum sibi Auxilium totis Viribus ferre debent: Datum Pragæ d. 23. Apr. A. DMNI 1472.

MATHIAS Rex Hungariæ & Bohemiæ Oratoribus Casimiri Regis Poloniæ & Wladislai ejus Filii Oppaviam conventuris, Bohemis qui ex Parte WLADIZLAI eo venturi sunt, usque ad numerum mille Equitum dat salvum Conductum: Budæ Feria IV. ante festum S. Petri ad Vincula A. D. 1473.

Christophorus de Schidlovvitz: Palatinus Cracovienfis: Regni Cancellarius, Sigismundi Regis apud FERDINANDUM Bohemiæ Regem Orator testatur, se eidem Regi exhibuisse Fœdus inter Casimirum Poloniæ & Georgium Bohemiæ Reges initum, cujus primum Articulum de Societate Belli contra Turcam FERDINANDUS REX ad ordines Regni sui relaturum se promittit, pariter de Societate contra Hostes, ut CAROLUS IMPERATOR excipere tur voluit, cæteri articuli de Injuriis non inferendis, de puniendis Transgressoribus & maleficis, de Securitate Viarum, de Moneta, de Commissariis sive Judicibus qui lites & controversias dirimant, in finibus utriusque Silesiæ & utriusque Poloniæ, & Conventus hac de causa faciant, dandis, secundum Præscriptum Ejusdem Fœderis conclusum est. Quodsi Rex alter ab altero quidpiam præterideret, Judicem vel Judices de consensu legent. Adjunctum est præterea, ut iidem Reges & Johannes Comes Scepusienfis Woyvvoda Transylvanus, Olomucium Oratores suos ad tractandum de Pace Nuntios mittant: Pragæ feria IV. post Dominicam Oculi A. D. 1527.

CAP. XII.

CAP. XII.

DUCATUS SILESIÆ LITTERÆ.

HENRICUS Dux Silesiæ & Dnnus Glogovienſis Civibus Frauſtadienſibus quindecim manſos franconicos donat. A. D. 1290.

HENRICUS II. Hæres Regni Poloniæ: Dux Silesiæ: Glogoviæ: Posnanienſis & Calisienſis vendit certa macella & balneum conſtruendi facultatem dat Civibus in Frauvenſtadt. Sabbatho poſt feſtum S. Nicolai Glogoviæ 1310.

PRZIMISLAUS Dux Silesiæ ex Teſtimoniis producſtis adjudicat paſcua & duo molendina: Roſſmülle unum: & unum Windmühl dictum civibus in Frauvenſtadt: declaranda Paſcua continere decem manſos quos certis limitibus circumſcribit. Datum in Kykenbach III. Kalend. Martii Ao. DNI 1325.

Inter Wladislaum Regem Poloniæ & BOLEZLAUM: Ducem Silesiæ: Dnum in Legnitz inducias factæ ad diem feſtum aſſumptionis B. M. V. Datum in octava S. Luciæ A. D. 1332.

JOHANNES Dux Silesiæ Jus quo Cives in Frauvenſtadt deinceps Cives ſuos judicare debeant præſcribit: Fer. III. poſt feſtum S. Luciæ Ao. DNI 1332.

CONRADUS Dux Silesiæ: Dnus Olesnicenſis confirmat Vendicionem bonorum Steynovecenſium per quendam hominem ſuum Civibus in Frauvſtadt factam. Actum in Frauvenſtadt fer. IV. poſt feſtum S. Vincentii A. D. 1339.

Capitaneus Wratislavienſis nomine JOHANNIS Regis Bohemiæ & filiorum Ejus CAROLI Marchionis Moraviæ & Johannis Ducis Karinthiæ cum Caſimiro Rege Poloniæ ac Bolkone Duce Svidnicenſi ad feſtum S. Martini Inducias facit: Dat. in Bytzdry fer. III. ante Nativ. B. V. M. A. D. 1346.

WLADIZLAUS Dux Rithomienſis promittit Caſimiro Regi Poloniæ ſe non recepturum Regem Bohemiæ & filios ipſius ac Ducem Oppaviæ in ſuas Ditiones, donec inter præfatos Reges fuerit concordatum. Datum in Luthom in Craſtino S. Valentini A. D. 1346.

LADISLAUS Dux Opolienſis: Cziavienſis: Dobrinenſis: Hedvvigen filiam ſuam deſponder Alexandro Duci Lithuaniæ Regis Wladizlai fratri uterino: Datum in Niepolomice fer. IV. ante feſtum S. Margarethæ A. D. 1386.

CONRADUS Dux Silesiæ pacem ſtatuit cum Wladizlao Rege Poloniæ, ſuo & HENRICI Ducis Glogoviæ Patrui ſui nomine ad feſtum S. Martini, ut invaſores finium utrinque puniantur, captivi dimittantur: Datum in oppido Mielicz die B. Donathi A. D. 1391.

Conradus II. Dux Silesiæ cum Epiſcopo Poſnanienſi & Generali Majoris Poloniæ ex Parte Wladizlai Regis Poloniæ Inducias faciunt ad feſtum Pentecoſtes quibus ex Parte Ducis continetur: HENRICUS Mediocris: Dominus Glogoviæ: Datum in Holſtyn die S. Luce A. D. 1391.

LADISLAUS Dux Opolienſis cum Wladizlao Rege Poloniæ Inducias ſancit, ad Feſtum aſſumptionis in nova Civitate Korczyn in craſtino S. Jacobi Apoſtoli: A. D. 1391.

BOLKO & BERNHARDUS Duces Opolienſes recognoſcunt, quod Opoliæ obſeſſi a Rege Wladizlao intervenientibus Ducibus Silesiæ in hunc modum concordiam ineunt: Relinquit Rex Ducibus præfatis caſtra ſua in Silesia quæ Ducis Ladislai Patrui eorum fuerunt, illi viciſſim promittunt, LADISLAUM inde nulla damna Regno illaturum Caſtro Boleslavviecz cibaria & præſidia non mittent: Cæteri Principes Silesiæ pro ipſis fidejubent: Ita tamen ut hæc fiant ſine Præjudicio WENCESLAI REGIS BOHEMIÆ Domini eorum hæreditarii. Datum in craſtino S. Dominici 1396.

Duces Silesiæ cum Wladizlao Rege Poloniæ de Prædonibus & profugis ſtatuunt, quod eos non ſint in Terris ſuis confecturi, ut inde Regno Regique inferant damna. De ſuis vero hominibus per Judices Deputatos juſtitiam adminiſtraturum pollicentur. Datum prope Molendinum Lubicenſe fer. III. infra octav. Pentecoſtes A. D. 1397.

Duces Stetinenſes fatentur ſibi a Spithkone de Melsztyn Palatino Cracovienſi obligata eſſe bona Ducatus Lublinenſis, Roſembergenſis, & Gorcovienſis una cum fortaliciis in mille marcis groſſorum Pragenſium. Datum in Rithom die XI. M. Virginum A. D. 1397.

Duces Silesiæ pro Johanne Epiſcopo Culmenſi & Duce Opolienſi Fratre & Patruo ſua certis ex cauſis in Kaliſcza a Rege Wladizlao arreſtato & ad fidejuſſionem prædictorum Ducum dimiſſo, promittunt illum hanc Injuriam non ulturum, neque quidquam contra Regem, Reginam & Regnum Poloniæ jure vel bello tentaturum, quod ſi quid contra factum fuerit ſeſe vades futures, & ſponte in Poteſtatem Regis venturos obligant: In Theſczyn A. D. 1399.

Bolcko & Bernhardus Duces Opolienſes ſimiliter fidejubent pro ſupra ſcripto Fratre ſuo Johanne Epiſcopo Culmenſi. Datum in Opol. Ao. DN. 1399.

Ladislaus Dux Opolienſis agnoſcit bona Olszyna & Rocovvin quadam in pecuniæ ſumma a Nicolao de Czatovvice ſibi eſſe obligata: Datum Glogoviæ d. 30. Maji Ao. DNI 1400.

WENCESLAUS Romanorum & Bohemiæ Rex donationem propter nuptias a Johanne

hanne Duce Ratiborienſi HELENÆ uxori ſuæ factam approbat: Datum Pragæ die S. Zophiæ A. D. 1407.

Idem compromittit in Perſonam Wladizlai Regis Poloniæ ſuper cauſis, quæ illi cum Johanne Epiſcopo Wladizlavienſi: Boleslao & Bernhardo Ducibus Opoliæ Avunculis ſuis intercedebant, arbitrio Vladislai decidendum: Datum in Karlſtein A. D. 1405.

Propoſitiones Injuriarum quas Cives Wratislavienſes contra Johannem Epiſcopum Wladizlavienſem & fratres Ejus Duces Opolienſes apud Wladislaum Regem tanquam arbitrum depoſuerunt.

Capitaneus Pczynenſis & quidam alii Sileſii nobiles fidejubent Wladizlao Regi & Vitoldo Duci pro Johanne Duce Oppavienſi, quod hinc ad feſtum S. Johannis producent Litteras Wenceslai Romanorum Regis ſuper tribus millibus marcarum per Eundem Ducem Conſorti ſuæ inſcriptis. Datum Vilnæ Dominica poſt octavam Epiphan. A. D. 1401.

WENCESLAUS Rex Romanorum & Bohemorum confirmat Helenæ Uxori Johannis Ducis Opavienſis & Ratiborienſis Donationem propter nuptias a Viro factam. Datum in Bethler die S. Andreæ Ao. Dn. 1407.

Idem Wenceslaus ratam habet Dotem & Dotalitium quod Johannes Dux Opavienſis & Ratiborienſis Helenæ Uxori ſuæ conſtituit. Datum in Bocznil Dominica poſt Martini A. D. 1412.

Bolcko Dux Teſchynenſis & Glogoviæ Majoris fatetur ſe debere Wladizlao Regi Poloniæ 100. ſexagenas latorum groſſorum intra unum Annum ſolvendas. Datum in Lelavv fer. VI. ante Dominicam Lætare A. D. 1418.

LUDOVICUS Dux Lignicenſis approbat Dotem Catherinæ Johannis Kretendorff uxoris, Datum in Legnicz A. D. 1429.

Ejusdem Ludovici ſimilis altera confirmatio.

Svantopolcus de Gorkovv fidelitatem promittit Regi Wladizlao contra omnes hoſtes, excepto Bernhardo Duce Opolienſi idque ſuo & Nicolai de Buscze fratris ſui nomine. Cracoviæ fer. VI. ante Dominicam Oculi A. D. 1437.

Bolcko Dux Opoliæ cum Wladizlao Rege Poloniæ fœdus init, & in Electionem Caſimiri Fratris præfati Regis in Regem Bohemiæ conſentit & ſe utique adhæſurum promittit ſalvis Juribus ſuis. Datum in Loco campeſtri ante Strelcze Fer. II. poſt feſtum S. Franciſci A. D. 1438.

Bernhardus: Johannes & Nicolaus ſimile Fœdus paciſcuntur cum Wladizlao Rege Poloniæ & fratre Ejus Caſimiro: Electo Rege Bohemiæ: Datum ut ſupra.

Wenceslaus Opavienſis & Ratiborienſis Dux pari ratione fœdus & reconciliationem cum Wladizlao Rege Poloniæ & Caſimiro Fratre Ejus electo Rege Bohemiæ faciunt: Datum Ratisboriæ die S. Lucæ A. D. 1438.

Nobilitas & Civitas Brigenſis fœdus init cum Regno Poloniæ & Wladizlao Rege & Caſimiro Fratre Ejus Electo Rege Bohemiæ illis ſe adhæſuros promittunt, & ſi hanc unionem Duciſſa Brigenſis ac ipſius Filiæ tenere noluerint, illi tamen ſe ſervaturos recipiunt. Inſuper per Pontes in fluvio Odra circa Civitatem Brzegenſem Tranſitum ſe Regi & Exercitui ipſius daturos pollicentur. Datum in Loco Campeſtri Stationis Exercitus circa Civitatem Brzeg. die SS. Simonis & Judæ A. D. 1438.

Wladizlaus Rex Hungariæ & Poloniæ dat facultatem Civibus Wratislavienſibus quaqua verſus per Regnum Poloniæ, Ducatum Lithuaniæ & Regnum Hungariæ Negotiorum cauſa proficiſcendi: Budæ Sabbatho poſt feſtum S. Stanislai A. Dni 1441.

Wladizlaus Hungariæ & Poloniæ Rex Conrado Albo Duci Sileſiæ pro ipſius meritis 200. marcas in Kuppis Wielicienſibus & Bochnenſibus ad Beneplacitum ſuum aſſignat: Budæ Sabbatho in craſtino S. Priſcæ A. D. 1443.

Bernhardus & Boleslaus Duces Opolienſes cum Zbigneo Epiſcopo Cracovienſi, cum Caſtellano & Palatino Cracovienſi cum Syradienſibus & Wolnicenſibus Caſtellanis ac toto Regno Poloniæ Inducias paciſcuntur, a feſto S. Johannis Baptiſtæ ad annum duraturas, captivi utrinque dimittantur, hoſtes Regni Poloniæ non juvabunt, de Injuriis ex arbitro judicum ſtatuent, ſi Wladizlaus Rex Hungariæ & Poloniæ quemadmodum ſperant redibit Conventum ſe facturos ad tranſigendum de Injuriis pollicentur, & ſtare velle Regis prædicti deciſione. Glogoviæ Sabbatho ante feſtum S. Viti A. D. 1445.

Bernhardus & Bolcko Duces Opolienſes cum Johanne de Czyczovv, Caſtellano Cracovienſi Regis Electi Bohemiæ Locumtenente Inducias paciſcuntur, ad feſtum S. Johannis Baptiſtæ. Datum Strelitz Dominica poſt feſtum Epiphaniæ A. D. 1447.

Duces Oppaviæ Ratiboriæ Teſchnenſes Orsvvicenſes fœdus perpetuum ineunt cum Rege haud dubio Cazimirio (cujus nomen non exprimitur) Imprimis ſopiuntur omnes hoſtiles reſpectus inter præfatos Principes & Regnum: Hoſtibus Tranſitum ſe non daturos Duces promittunt, Transfugas non recipient, res ablatas reſtitui facient, de Injuriis Judices dabunt, qui una vice in Skavvina altera in Oſſvviecim judicent, de adventu Hoſtium Reges & Regnum certiores facient: Datum Cracoviæ Sabbatho ante Dominicam Carnis privii proximo in Conventione inter prædictos Principes cum Prælatis & Dignitariis Regni Poloniæ celebrata. A. D. 1447.

Capitanei Conſules & Communitates Civitatum Wratislavienſis, Namyslavienſis, & Novoforenſis

forenſis Internuncii Vincentii Archi-Epiſcopi Gneznenſis ductu, aliorumque Senatorum cum Caſimiro Rege de differentiis tranſigunt: Imprimis Inducias decennales ſtatuunt, de Injuriis quæ contingere poſſent Judices utrinque in Vielun & Namyslovv diverſis Vicibus arbitrabuntur: Hoſtibus Tranſitum præcludent, vel de iis certiorem Regem facient: Veruſſium de Wieruſzovv per Leonardum Mannheymer captum & Wratislaviæ detentum dimittent, accepta ab ea Cautione quod Injuriam Captivitatis non ulciſcetur: Dat. in Wielun Fer. III. poſt S. Hedvvigis A.D. 1447.

Bernhardus Dux Opolienſis ſuo & Boleslai Nepotis ſui nomine acceptat Inducias a Caſimiro Rege oblatas & ſe reverſales Litteras infra duas ſeptimanas Bedzinium transmiſſurum pollicetur: Cracoviæ infra octavas Viſitationis B. V. M. Anno DMNI 1448.

Caſimirus Rex cum Conrado & Conrado Albo Juniore Ducibus Sileſiæ Inducias paciſcitur annales, interim de differentiis arbitros dabunt, captivi utrinque dimittentur, mercatoribus liber tranſitus permittitur. Dat. in Kobozyce fer. VI. ante feſtum S. Margarethæ proxima A. D. 1448.

Idem ſimiles Inducias ſtatuit cum Conrado Albo Duce Sileſiæ Olsnicenſi & Szyssovienſi Domino. Datum ut ſupra.

Bernhardus Dux Opolienſis paciſcitur annuas Inducias cum Caſimiro Rege Poloniæ in forma ſimili ut ſupra dat. in Strzelicz in Vigilia viſitat. B. M. V. A. D. 1449.

Litteræ certæ Idiomate Bohemico ſcriptæ, continentes arbitramentum quoddam Bolkonis Ducis Teſſinenſis inter Caſimirum Regem & Nicolaum de Wlodymno ac Nepotes illius Herbortos. Datum in Oſſvviecim fer. IV. poſt Feſtum S. Franciſci. A. D. 1449.

Boleslaus Dux Teſchinenſis Annæ Conjugi ſuæ inſcribit bona dotalitia in ſumma ſex millium aureorum Hungaricalium & Tutores Ejusdem dotalitii Caſimirum Regem Poloniæ: Nicolaum Ratisborienſem: Wenceslaum & Przemyslaum Teſſinenſes Duces conſtituit. Datum Theſczyn: Dominica ante feſtum S. Michaëlis. A. D. 1450.

Wenceslaus: Wladizlaus & Przemyslaus Duces Teſchinenſes conſentiunt in dotem per Boleslaum Fratrem ipſorum Annæ Uxori ſuæ factam: A. D. 1450.

Prorogatio Induciarum inter Boleslaum Ducem Opolienſem & Caſimirum Regem Poloniæ ad annum. Datum Glogoviæ die feſto Viſitationis B. V. M. A. D. 1451.

Bernhardus: Boleslaus & Nicolaus Duces Opolienſes: Johannes de Czatovvice & Johannes Gieltz inducias ad feſtum Bartholomæi cum Rege Caſimiro concludunt, arbitros de Injuriis dabunt, quicquid ſtatuerint, ratum habebunt. Datum Syradiæ in Craſtino S. Ægidii Abbatis A. D. 1452.

Iidem prorogant Inducias cum Rege Caſimiro. Datum in Pietrkovv Sabbato in craſtino SS. Petri & Pauli A. D. 1453.

Przemyslaus Dux Toſchecenſis Inducias biennales ſancit cum Rege Caſimiro in forma prout alii Principes: Datum Pietrocoviæ: die Viſitationis B. V. M. A. D. 1453.

BARBARA: Ducis Nicolai Ratiborienſis relicta: ac Hanuſſius filius ipſius & nonnulli Nobiles Inducias paciſcuntur ad annum cum Rege Caſimiro. Datum in Czvvilin die SS. Petri & Pauli A. D. 1457.

Margaretha Duciſſa Ratiborienſis ſimili forma Inducias cum Caſimiro Rege paciſcitur. In Ratibor Dominica poſt feſtum S. Joh. Baptiſtæ A. D. 1457.

Wenceslaus & Przemyslaus Teſchynenſes Duces Inducias in eadem forma ſanciunt cum Caſimiro Rege: Datum in Teſchyn in Vigilia Viſitationis B. M. V. Anno quo ſupra.

Przemislaus Dux Oſſvviecimenſis Compoſitionem certam facit inter Regem Caſimirum & Fratrem ſuum Ducem Oſſvviecimenſem Occaſione Stipendii in Pruſſia promeriti: Datum Teſchyni fer. V. poſt feſtum Diviſionis apoſtolorum A. D. 1459.

Idem Dux Ossvviecimenſis quietat Caſimirum Regem de mille ducentis aureis: A. D. 1460.

Inter Caſimirum Regem & Conradum Album Ducem Sileſiæ pax perpetua conſtituitur, qua inter alia cavetur, ut ſi Rex Poloniæ Bellum Bohemiæ inferre voluerit, uno menſe ante id Duci denunciare teneatur: Id ipſum & Dux facturus, ſi Rex Bohemiæ Regnum Poloniæ invaderet. Caliſſii in craſtino S. Laurentii A. D. 1460.

Reverſales Litteræ Ejusdem Fœderis ſub nomine Conradi Albi editæ. Datum in Wilovv Sabbatho poſt aſſumptionis B. M. V. A. D. 1460.

Caſimirus Rex Poloniæ recognoſcit Debitum mille trecentorum aureorum Hungaricalium Johanni Oppavienſi & Annæ ſuæ Conjugi infra annum unum ſolvendum. Cracoviæ in octava B. M. V. A. D. 1461.

Januſſius Dux Sileſiæ Glivicenſis prorogat Caſimiro Regi Solutionem debiti duorum millium aureorum ac ducentorum aureorum ratione ſolarii a ſumma præfata provenientis. Datum in Glivice fer. IV. ante feſtum S. Hriſcæ A. D. 1468.

Przymislaus Dux Sileſiæ & Teſſinenſis una cum ſua comitivâ recognoſcit ſibi ſatisfactum eſſe a Caſimiro Rege pro Stipendiis in Terris Pruſſiæ provenientibus. Cracoviæ fer. III. poſt feſtum S. TRINITATIS A. D. 1469.

Johannis Ducis Sileſiæ Litteræ ad Caſimirum Regem, quibus certum debitum ſibi deberi aſſerit: Datum in Vigilia Omnium Sanctorum A. D. 1471.

Digitized by Google

Conradus Albus Dux Silesiæ prorogat Casimiro Regi Solutionem summæ trium millium aureorum fratri suo debitæ ad annum: Datum in Kochin die Epiphaniæ A. D. 1472.

Idem Ejusdem Summæ Solutionem ad Annum prorogat: Datum in Marienberg fer. V. post festum S. Lucæ A. 1472.

Przemislaus Teschinensis: Victorinus de Podiebrat Monsterbergensis, Przemislaus Ossvviecimensis Duces pacta faciunt de mutua successione: Datum in Sterczyn sabbatho post festum S. Venceslai A. D. 1477.

Janussius Dux Saganensis & Henricus Monsterbergensis certas arces assignant Mathiæ Regi Hungariæ pro summa XL. mill. florenorum: Actum Viennæ fer. II. post festum Innocentium A. D. 1489.

Vladislaus Rex Hungariæ & Bohemiæ contributiones seu Bernas, quæ ex ditionibus Johanni Alberto in Regno Bohemiæ concessæ proveniunt eidem condonat: Datum Cassoviæ die S. Marci A. D. 1491.

Johannes Albertus: Hungariæ Rex electus promittit Duci Saganensi Ducatu suo paulo ante dejecto se rationibus illius si Regnum Hungariæ adeptus fuerit pro condonatione ipsi illi prospecturum. Datum in Epperies 8. Julii A. D. 1491.

Transsumptum earundem Litterarum sub nomine Notarii publici

Catherina de Pockquietat Sigismundum Ducem Opaviensem de solutis tribus millibus quingentis florenis: Opaviæ fer. II. post festum S. Triburtii A. D. 1502.

Vladislaus Rex Hungariæ & Bohemiæ: Sigismundo fratri, Duci in Silesia Oppaviæ Glogoviæ & in Gora & in sylvis Gonziensibus facultatem venandi concedit: Datum Budæ A. D. 1502.

Vladislaus Rex Hungariæ concedit Sigismudo Fratri suo: Opaviensi in Silesia Duci: Potestatem signandæ monetæ mediorum Grossorum secundum Pondus Regni Poloniæ: Datum Budæ die S. Elisabethæ A. D. 1502.

Lusatiæ infer. Marchionatus a Rege Wladislao Hungariæ & Bohemiæ: jure pignoris Sigismundo Duci Silesiæ & Opaviæ confertur. Budæ feria VI. post festum S. Bonifacii A. D. 1504.

Vladislaus Rex Hungariæ & Bohemiæ permittit fratri suo Sigismundo Jus signandæ monetæ ad pondus & normam ejus quæ in regno Bohemiæ cuditur: Budæ fer. IV. post festum CORPORIS CHRISTI A. D. 1504.

Idem eidem dat facultatem cudendæ monetæ ad pondus Wratislaviense: Datum Budæ fer. II. post festum S. Urbani A. D. 1505.

Cum Wladislaus Hungariæ & Bohemiæ Rex Emporium Wratislaviæ constituisset, Sigismundus Rex Poloniæ ratus ejusmodi Emporium sibi & Ditionibus suis esse damnosum, tam suis subditis extra fines egrediendi, quam Wratislaviensibus ditiones suas intrandi, Edictum prohibitorium & pœnale promulgavit. Quod cum exoratus a fratre Wladislao relaxasset, Wratislavienses etiam dato Diplomate Emporio * renunciant, seque eo amplius non usuros pollicentur: Datum Sabbatho ante Dominicam Jubilate A. D. 1515.

Vladislaus Hungariæ & Bohemiæ Rex hoc idem Emporium Wratislaviense contra Consuetudinem priscam & detrimentum Regni Poloniæ ex causis supra scriptis abolet & tollit. Posonii d. 26. Aprilis A. D. 1515.

Bernhardus: Hincko & Nicolaus fratres de Wierzbna recognoscunt sibi cum Sigismundo Rege convenisse, ut ratione arcis Bilavvii & Jurium ipsorum mille octingenti floreni mediorum grossorum ipsis solverentur. Datum in Brunthal fer. II. post festum Nativitatis B. M. V. A. D. 1515.

Pacta matrimonialia per Oratores Fridrici Ducis Lignicensis cum Sigismundo Rege Poloniæ confecta, quibus Elisabeth ejusdem Regis Soror germana, præfato Duci Lignicensi cum dote XX. mill. florenorum Polonorum in pecunia & in auro & argento simili summa despon-sata est: Cracoviæ d. 10. Nov. A. D. 1515.

Fridricus Dux Lignicensis reformat summam sumptuum Elisabethæ Conjugi suæ: Datum Dominica Quasimodogeniti: A. D. 1516.

Idem fatetur sibi solutos esse a Sigismundo Rege mille septingentos & quinquaginta florenos ad rationem trium millium & quingentorum Florenorum sibi in toto numeratorum. Datum Lignicii Sabbatho post festum S. Valentini A. D. 1517.

Idem fatetur numeratos sibi esse mille septingentos & quinquaginta florenos nomine Sigismundi Regis Poloniæ: Datum in Legnitz d. 5. Febr. A. D. 1527.

---

* LUDOVICUM vero Regem Jura Emporii Wratislaviæ egregie vindicasse, & SIGISMUNDUM Regem ad pristina Commercia suos redire permisisse, ad annum 1524. probat in Annalibus Silesiæ Hanselius.

Digitized by Google

Addenda ad pag. 273. Tom. I. §. 13.

I. De Dynaſtia SILESIÆ Libera Wartembergenſi:

PRimum ſibi ex Dynaſtiis Sileſiæ liberis locum WARTEMBERGENSIS vindicat, ab Oriente Polonia & Diſtrictu Sileſiæ Namslavienſi: ab Occidente Ducatu Olsnenſi & Dynaſtiis Goſchütz & Medzibohr: a Meridie Diſtrictu Namslavienſi & Ducatus Olsnenſis Parte Berolſtadienſi: a Septentrione vero Dynaſtia Medzibohr & Polonia cincta. Ducatus olim Olsnenſis Portio, a quo circa annum CHRISTI 1495. cum is ad Monſterbergenſes Duces tranſiret, avulſa, diverſos Dominos nacta eſt: Henricum ab Haugvvicz: L. B. a Biskovvitz: Zdenconem Leonem L. B. de Roſenthal: Joachimum I. Johannem Bernhardum, & Joachimum II. Maltzanios, inde Georgium L. B. a Braun: Cameræ Regiæ Sileſiacæ Præſidem, cujus Filius Georgius Wilhelmus: Ære alieno oppreſſus, eam an. 1552. d. 26. Apr. ſoluta Thalerorum Sileſ. Summa 140000. Abrahamo: Burggravio & Comiti de Dohna vendidit, Celeberrima & antiquiſſima Gente nato: cujus Filius Carolus Hannibal Bello Tricennali inclaruit: ex Filio Ottone Abrahamo: Toga & Sago inclyto, Nepote gaudens Carolo Hannibale: an. 1711. d. 9. Apr. absque liberis defuncto: hinc ex Agnatis Borusſis, Vi Succeſſionis in Fidei-Commiſſum perpetuum Familiæ ad Dynaſtiam Wartembergenſem vocatus eſt Illuſtriſſimus & Excellentiſſimus Dn. Dn. Alexander: Burggravius & Comes a Dohna: Dominus in Slobiten & Klein-Heyde: Potentiſſimi Boruſſiæ Regis Campi Mareſchallus: primusque in Conſilio ſecretiore & Bellico Miniſter: qui quæſitam Majorum Gloriam & bello & Pace propagavit: rebusque humanis an. 1728. d. 25. Febr. Regiomonte ereptus, numeroſam in Familiæ Solatium Sobolem reliquit. Ex duobus Filiis Primogenitus Dynaſtiam Sileſiæ liberam Wartembergenſem obtinuit, *ILLUSTRISSIMUS DN. DN. ALBERTUS CHRISTOPHORUS: BURGGRAVIUS ET COMES A DOHNA: ORD. S. JOHANNIS EQUES:* nat. 1698. d. 23. Septembr. Homagio Vi *DISPENSATIONIS CÆSAREÆ* coram *SUPREMO SILESIÆ REGIMINE* an. 1728. d. 12. Julii præſtito, de CUJUS & Gente & Liberis cumulatius in Supplemento ad Scriptores noſtros agere conſtitutum eſt.

II. De Dynaſtia Sileſiæ Libera Milicenſi.

MILICENSEM, alteram Sileſiæ liberam Dynaſtiam terminant a Septentrione Polonia: ab Occidente libera Dynaſtia Trachembergenſis, Dynaſtia Sulavienſis & Ducatus Olsnenſis: ab Oriente Medzibohr & Feſtenberg Dynaſtiæ Ducatus Olsnenſis: a Meridie vero idem Ducatus Olsnenſis, cujus & olim fuit Portio, cum ab Epiſc. Wratislav. Precislao de Pogarell: Conradus I. Dux Olsnenſis eam ſuo ære anno 1358. recuperaret, & ad Poſteros transmitteret. Inde WLADIZLAUS UNG. & BOH. REX eorum Gente Piaſtea extincta an. 1494. die S. Andreæ, Sigismundo L. B. Kurtzbachio eam Feudi Titulo conceſsit, verum eo defuncto, Fratribus Johanni & Henrico: Budæ an. 1514. Die Mercurii poſt Reminiſcere: Allodii nomine, quod Diplom. CLXXXI. & CLXXXII. Diplomatarii noſtri Bohemo-Sileſ. teſtantur. Nos Kurtzbachiorum Gentem ad Tab. II. Genealog. no. 57. Diſſertat. II. exhibemus, ex qua Henricus II. L. B. in Trachenberg & Militſch: Dnus in Drum: Conſil. Cæſareus Doctrina & Eloquentia præſtantiſſimus, qui an. 1590. X. Kal. Quinctil. obiit, Joachimum Maltzanium L. B. de VVartemberg & Pentzlin: antiquiſſima Gente Megapolitana natum, Evæ Lobkovvitziæ Neptis ſuæ Maritum Teſtamento hæredem ſcripſit: cujus Poſteros l. c. Diſſert. II. Tom. I. invenies: Pronepos Ejus Excellentiſſimus Dn. Dn. Joachimus VVilhelmus: Comes Maltzanius: L. B. de VVartemberg & Pentzlin: Dynaſta Sileſiæ Milicenſis: *S. C. R. M. CONSIL. INTIMUS*, cum ſatis & naturæ & Gloriæ vixiſſet, omnibus obiit deſiderandus an. 1728. d. 6. Septembr. Milicii, Prole quidem deſtitutus, quare ex Fratre, Comite Nicolao Andrea Maltzanio: d. 19. Sept. 1718. defuncto, Nepotem, Filium Ejus natu minimum Teſtamento Hæredem ſcripſit Liberum Sileſiæ Dynaſtam Milicenſem *ILLUSTRISSIMUM DN. DN. JOACHIMUM ANDREAM: COMITEM MALZANIUM:* natum an. 1706. d. 13. Jan. ob ſingulares quibus eminet Virtutes magnam de SE SILESIÆ Spem excitantem: Cujus Gentem cumulatius in Supplemento ad Scriptores noſtros exponere animus eſt.

Nachricht an die Buchbinder.

Zu mercken, daß beyliegendes Kupffer-Blat unmittelbar vor pag. 177. muß gebunden werden. Desgleichen, daß die Genealogischen Tabellen vermittelst Fälsgen eingeheffter werden müssen, damit alles recht deutlich könne gelesen, und nicht vieles in der Mitte durch den ordentlichen Hefft verstochen und für den Augen verborgen werde.

SILESIORUM
REI HISTORICAE
ET
GENEALOGICAE ACCESSIONES,

QUIBUS

I. NICOLAI HENELII VITAE EPISCOPORUM WRATISLAVIENSIUM.

II. DIPLOMATARII BOHEMO-SILESIACI CONTINUATIO.

III. ILLUSTRISSIMARUM, QUIBUS LIBERAE SILESIAE DYNASTIAE PARENT: AB IISVE NOMEN, FAMILIARUM TABULAE GENEALOGICAE:

DENIQUE

IV. HISTORIAE GENEALOGICAE DUCUM PIASTORUM SUPPLEMENTUM

CONTINENTUR.

CLUSIT HOC SUAM IN COLLIGENDIS SCRIPTORIBUS RERUM SILESIACARUM ADHUC INEDITIS OPERAM

FRIDRICUS WILHELMUS à SOMMERSBERG,

EQVES SILESIVS.

LIPSIAE

A. O. R. CIↃ IↃCC XXXII.

SUMTIBUS MICHAELIS HUBERTI, BIBLIOPOLAE WRATISLAVIENSIS.

Digitized by Google

*

DEO T. O. M. DVCE!

*

VOTA

PRO

INCOLUMITATE OPTIMI MAXIMI CAESARIS

P. F. A. P. P.

ET PRO

AETERNITATE

AUGUSTISSIMAE AUSTRIACAE GENTIS.

*

DUm Majeſtatem & Famam Imperii ad Ortum Solis ab Heſperio Cubili *Auguſto Cæſare Imperante* porrectam gavisus fuerat Q. Horatius Flaccus, Cuſtodem Rerum ſive ſalutis, Tranquillitatis & Felicitatis publicæ Carm. IV. Od. XV.

Digitized by Google

Cæſarem Auguſtum eodem Carminis Flumine his Verbis ſcripſit:

Cuſtode Rerum *Cæſare*, non Furor
Civilis aut Vis eximet Otium,
Non Ira quæ procudit Enſes,
Et miſeras inimicat Urbes:
Non qui profundum Danubium bibunt
Edicta rumpent Julia, non Getæ,
Non Seres, infidive Perſæ,
Non Tanaim prope Flumen orti.

Hæc Jani *Gemini Auguſto Cæſare Imperante cluſi* memoria: *Fortitudine* parta: *Conſtantia* ſervata.

Et quid ſanctius & reverentius, quam hæc Tua Nomina, *Auguſtiſſime cujus* nunc *Numine* recreamur *Cæſar* colere, quibus *Germaniam* pacatam, *Italiam* liberatam, *Hiſpaniam* Auguſtam, *Hungariam* Locupletiorem, *Bohemiam* Feliciſſimam *Auſtriam* Gentium Dominam, *Sileſiam* pulcherrimam effeciſti; Qui Bello & Pace *Cæſarum Maximus* efloreſcis. Oriens & Occidens *Tuis Tropæis* luſtratus eſt, quæ *Fortitudinis Tuæ* monumenta Famam Tui Nominis comparant æternam, nec accepiſſe *Te* tantæ Gloriæ & omnium Laudum Concentum arbitratus es, quam ſi pro Utilitate communi parta Terra Marique Pax perpetua, *Conſtanciæ Tuæ* edidiſſet Beneficium, capias ergo hunc *Nominis Tui* ex uno omnium Hominum, Ætatum & Ordinum Conſenſu Fructum Glorioſiſſimum *Auguſtiſſime Imperator*, ut quos ſecuros & lætos Dies nunc agant *Germaniæ*, *Italiæ*, *Hiſpaniæ*, *Hungariæ*, *Bohemiæ*, *& Auſtriæ* imo tot aliæ, quas Fœdere *Tuis Auſpiciis* firmato

mato junxiſti Gentes, *Tibi* referant acceptos ſingulos, *Tua* ſe ſentiant Ope recreatas, *Tua* Benignitate & Indulgentia revocatas.

Hæc inter Otia quæ *Auguſtiſſimus Cæſar* Orbi Terrarum fecit, quæ Barbarorum nuper ad Gubernacula Byzantii evecto Regi hoc ipſo Tempore Metum & Terrorem incutiunt, ut *Vindobonam, Fortunæ & Aquilæ Victricis* ſedem rogans & ſupplicans ſolemni Legatione adeat, quæ denique *Maximi Imperatoris* Arcem Studiis & Artibus *Publicarum Ædium* nomine inſcribunt, liceat & nobis pro Incolumitate *Benigniſſimi Patriæ Patris* Vota concipere, ut Conditor & Conſervator Imperii Noſtri *DEUS T. O. M.* hunc *Auguſtiſſimum Salutis & Tranquillitatis noſtræ Cuſtodem, Maximum Principem,* meliorem *Auguſto*, Feliciorem *Traiano*, ſummæ Senectutis Inſignibus ornare, & numeroſam hanc *Conſtantiæ & Fortitudinis Auguſtæ* Gloriam *Filii tot Orbis Auſtriaci* Votis & Lacrymis exoptati Orta velit augere, quod unicum deeſt Pacis Terra Marique partæ Ornamentum. Et dabit hoc communi Utilitati, dabit *Tuis Laudibus, tuisque virtutibus Auguſtiſſime Cæſar*, qui *tua Pietate, tua Benignitate, tua Clementia, tua Continentia & Sanctitate ipſe* lætatur *DEUS T. O. M.* Fœcunditatis Parens, in Cujus Sinum confugimus, cujus Opem invocamus, qui vel hoc uno Nomine adorandus & indulgentiſſimus omnibus exiſtit, quod *Patrem ſe* nobis præbuerit.

Teſtantur hoc pulcherrima præteriti Temporis Monumenta, *DEUM T. O. M. Auguſtiſſimam Gentem* tam manifeſtum ac præſentem, quam Cœlum ac Sydera tueri: *D. Imp. Rudolphum I.* inter concuſſæ ruentisque Germaniæ Turbas diu vici-

norum Injuriis Bellisque vexatum ad ſummum Orbis evexit Faſtigium magnaque Terrarum Rectoribus Suis Vacantium Mole locupletavit: *D. Imp. Maximilianum I.* unicum *Rebus Auſtriacis* Solatium, præcipiti Rupe hærentem, triumque fere Dierum Spatio Inedia ac Siti laborantem cœleſti liberavit Auxilio, *D. Philippum I. Caſtellæ Regem* magno Fragilitatis humanæ Exemplo primo Ætatis Flore, haud tamen prius occidere paſſus, quam *D. D. Carolum* & *Ferdinandum:* Illum *Quinti:* Hunc *Primi* Nomine Venerandum, in tot Terrarum Gentiumque diverſiſſimarum Gaudium reliquiſſet, & *Auſtriacæ Majeſtatis* Famam ab Ortu Solis ad Heſperium Cubile firmaſſet: *D. Ferdinandum II. Imp.* inter ſurgentis Belli Tricennalis Turbines Tempeſtatesque, ad Pragam in Albo Monte præſtans Victorem: & qui particeps & Socius Curarum, inde Succeſſor Imperii fuit *Filium Paternarum Virtutum Hæredem D. Imp. Ferdinandum III.* Victoriam ad Nördlingam ſua prius Manu reportantem *Pacati* deinceps *Orbis Chriſtiani* Gloria accumulans: denique *D. Leopoldum I. Imp. Aug. Glorioſiſſimum Maximi Imperatoris noſtri Parentem*, Unicum tunc *Germaniæ* & *Orbis Auſtriaci* Præſidium Tertio Connubii Fœdere *Filiis* Summæ Poteſtatis Hæredibus ex Voto digniſſimis augens: Taceo tot ingentia alia *DEI Præſentis in Auguſtiſſimam Gentem* collata Beneficia, & quibus Vindobonam barbarorum Inſolentia bis obſeſſam, ac Barcinonem Furore Hoſtium fere oppreſſam, *Auguſtiſſimi* vero & *Invictiſſimi Cæſaris noſtri* Conſtantia & Fortitudine fultam, præſtitit incolumen. Hic ergo Conditor & Conſervator Tanti Imperii *DEUS T. O. M.* qui in hoc ampliſſimum Gloriæ Faſtigium *Imperatoriam Gentem Auſtriacam* extulit, Eandem firmet, protegat, & in commune tot nationum Terrarum-

rarumque Bonum ad eum usque, quem Orbi decrevit ultimum supereſſe jubeat Diem: *Caroloque VI. P.F.A.P.P. Cæſarum Maximo:* non niſi functo longiſſima Statione mortali relato in Cœlum *Filium* Succeſſorem deſtinet, cujus Humeri tantæ Terrarum Moli ſuſtinendæ ſufficient, quam ipſius ſuffeciſſe lætamur: ſic *Magnus Sileſiæ Ducatus Auſtriaco Sole* fultus, perpetua Pace efflorescet, & Wratislavia Provinciæ Caput Milleſimum Annum imo plures priſca Hilaritate & effuſo omnium Ordinum Hominum & ætatum applauſu ſuperabit:

Fiat Feliciter!

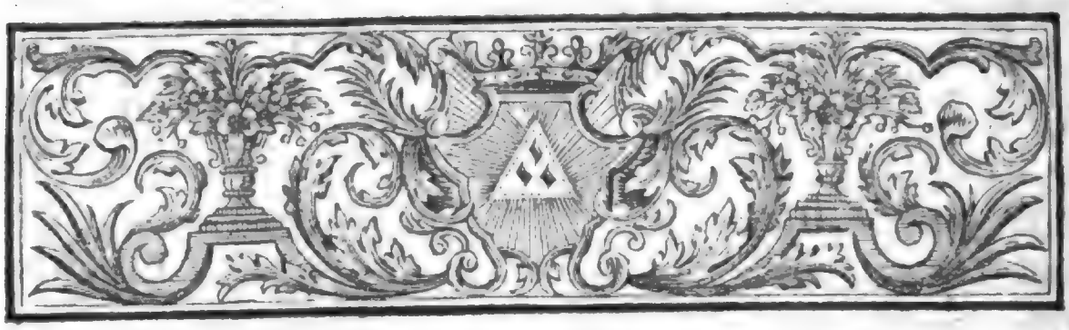

Argumenta Capitum

quæ

Hoc Volumine continentur.

Solutis his pro Salute OPTIMI MAXIMI CAESARIS Votis, quibus noſtra Salus, Securitas & Libertas fundantur, finis Operi imponendus eſt, quo Patriæ cariſſimæ & vicinarum Gentium Rem Hiſtoricam ac Genealogicam adornare licuit, ea ratione qua in Præfatione ad Tomum II. Scriptorum noſtrorum ante biennium fidem dedi. Cauſas quæ Animum a Scriptione revocare poterant enumerare nolo plures, ſit una, imperfecti Laboris Metus, excitarunt aliæ, ex quibus maxima, qua ſola Portum conſecutus ſum, Amor in Patriam. Atque ut hinc Capitum quæ hoc Volumine continentur Argumenta proferam, licuit

I. Ex ipſius Celeberrimi Noſtri Henelii Codice Manu Scripto Seriem EPISCOPORUM WRATISLAVIENSIUM edere, quam multo Labore & Studio, totque tam cuſis, quam Manu Scriptis inter ſe collatis Libris Præſtantisſimus Auctor collegerat, & locupletiorem reddere, Vitas ſubjungendo, quas in Annalibus Wratislavienſibus MSStis Nicol. Pohlius exhibuit, quousque eas ſingula-

res

res quasdam Circumstantias secum ferre cognoscerem. Causam quod denuo Vitas Episcoporum Wratislaviensium, ceu Tomo II. Scriptorum nostrorum jam factum esse constat, in Lucem proferrem, Adventum SERENISSIMI ELECTORIS MOGUNTINI habui, quem uno omnium Applausu nuper excepit Silesia, qui raro Felicitatis Munere, ab An. 1683. EPISCOPATU SILESIAE functus, appropinquantis Anni Jubilæi Gaudia, quæ Antecessorum nemini attingere datum, præsentit:

II. DIPLOMATARII BOHEMO-SILESIACI CONTINUATIO Ortum suum debere profitetur Gratiæ CELSISSIMI PRINCIPIS DOMINI DOMINI CAROLI FRIDRICI, DUCIS WURTEMBERGICI TECCENSIS: AC IN SILESIA OLSNENSIS, PRINCIPIS ET DOMINI MEI LONGE CLEMENTISSIMI: Qui quamvis Olsnæ suæ repetito Anni elapsi 1730. Mense Aprili Incendio absumtæ lugeret Occasum, quamvis suorum Lachrymas & Vulnera hæc ingentia SIBI IPSI illata sentiret, DEO Tamen confisus eodem in omnes amabili Vultu, ac ante motas Turbines Tempestatesque pronus, Litteras quoque & Studia Amplexu suo, Majoribus licet Rei publicæ restituendæ Curis revocatus, fovere non destitit, mihique quicquid in Arcis suæ (quam solam tunc DEUS T. O. M. Paterni inter flagrantia Tecta Affectus memor salvam præstitit) Suppellectile Diplomatica haberet a Majoribus REGIO SANGUINE oriundis reliquum, intra Musei spatium transmitti indulgentissime concessit, unde Diplomatarii nostri Bohemo-Silesiaci aliud secundumque Flumen natum. Afferunt ex Diplomatibus his ECCLESIAE WRATISLAVIENSI tam CATHEDRALI S. JOHANNIS quam S. CRUCIS quæ ab XI. ad XXX. usque sequuntur Ornamentum, & EPISCOPUM WRATISLAVIENSEM GROTKOVIENSEM Terram Ducatus & Feudi Nomine a BOHEMIAE REGE accipere testatur Dipl. LXVI. Affirmant inde Res a CAROLO IV. IMP. AUG. gestas XXXI. XXXII. XXXIII. XLV. LIV. LV. LVI. LVII. Ejusque Patrem JOHANNEM BOHEMIAE REGEM an. 1332. Sponsam accepisse ELISABETHEN: FRIDRICI III. Pulchri: ROMANORUM REGIS: Ducis AUSTRIAE Filiam XXXIV. Augustæ vero Gentis Lucemburgicæ Pacta cum AUSTRIACIS inita exhibent XXXV. XXXVIII. XXXIX. XL. XLI. XLII. XLIII. cum BAVARIS XXXVI. XXXVII. denique cum BURGGRAVIIS NORIMBERGENSIBUS, MARCHIONIBUS MISNIAE, & WURTEMBERGICA FAMILIA XLIV. XLVI. XLVII. XLVIII. XLIX. L. LI. LII. OETTINGENSES COMITES Landgravios Alsatiæ asserit LIII. Landgraviorum de Leuch-

tenberg & Comitum de Hohenlohe, aliorumque S. R. I. Nobilium Feuda quæ a BOHEMIAE REGE accepta ferunt, recenſet LVI. LVIII. LIX. LX. LXI. LXII. LXIII. LXIV. LXV. taceo reliqua, quæ Wladizlai Loctici Regis Cracoviæ Res & Equitum Theutonicorum veluti LXIII. LXIX. LXXI. - - LXXVII. imprimis vero Ducum Sileſiæ † Suidnicenſium & Javorienſium a I. Dipl. ad X. inde a LXXIX. ad CI. Coslenſium a LXXVIII. & CXX. ad CXXXI. Olsnenſium a CII. ad CXIX. a CXL. - CXLVI. a CLI. - CXCVIII. Glogovienſium e. g. CV. CLXIII. CLXIV Teſſinenſium a CXXI. ad - - CXXVIII. Lignicenſium CXXIX. CXXX. & Monſterbergenſium a CXLVII. ad CL. †† illuſtrant.

III. EXCELLENTISSIMARUM deinceps FAMILIARUM quibus Liberæ Sileſiæ Dynaſtia parent, aut quibus ab his Nomen, Tabulas Genealogicas addidi, non ab omni parte perfectas, quod ingenue confitendum, emendatiores tamen aliis, & Monumentis Fide dignis &

Imam quidem SCHAFFGOTSCHIAE GENTIS quæ in commune Patriæ bonum nata, ab HENRICI II. PII: MAGNI DUCIS SILESIAE ET POLONIAE: quem & inter Imagines ſuas PIASTEO REGIO SANGUINE eminens refert, ætate, Toga & armis in Sileſia enituit, Ducatuumque Suidnicenſis ac Javorienſis Præfecturam ac Officia Hæreditaria tot egregiis Virtutibus meruit ut AUGUSTISSIMI CAESARES totius quoque Provinciæ Gubernacula SCHAFFGOTSCHIUS inde dirigenda commiſerint. Trachenbergenſem Inferioris Sileſiæ Dynaſtiam Liberam iis olim ††† poſt KURTZBACHIOS BARONES ſubjectam fuiſſe teſtantur Annales, ad HATZFELDIOS COMITES quidem Belli Tricennalis Tempore translatam, ſalvo tamen SCHAFFGOTSCHIAE GENTI Jure ſe L. B. Trachenbergenſes adpellandi, & ſalva Prærogativa D. CAESARIS FERDINANDI II. Gratia olim conceſſa, quam eandem ac Sileſiæ Ducum eſſe Diploma Diſſertationi noſtræ Hiſtoricæ, quæ Tabulam hanc Genealogicam excipit, inſertum teſtatur:

2a. DOH-

† Has Beneficio *Nobiliſſimi* DNI SCHINDLERI: Fiſci Regii per Ducatus Suidnicenſem & Javorienſem Advocati Celeberrimi me habere profiteor, qui & nuper Tabularum Cerarum Javorienſium quas Rei noſtræ Hiſtoricæ pulcherrimum & vetuſtiſſimum Monumentum miratus ſum, & aliorum MSStorum Codicum nobiliſſimorum Copiam fecit, uti eſt Antiquitatis Patriæ Indagator ſolertiſſimus.

†† Supererant plura, imprimis quæ SERENISSIMAE REGIAE GENTIS JAGELLONICAE Res cumulatius & curatius edunt ex authenticis deſcripta.

††† Quorum Tabula Genealogica extat Tomo I. Script. noſtr. pag. 368. ſeqq.

2a DOHNAVIORUM GENTEM bellicis Laudibus fulgentiſſimam deſcripſi, e Galliæ Narbonenſis Finibus CAROLO M. AUG. IMPERANTE in Germaniam translatam, & Dynaſtiam Sileſiæ Inferioris Liberam Wartenbergenſem poſtea conſecutam:

3a MALZANIORUM, Pomeraniæ Finibus progreſſam, magnis in AUGUSTISSIMAM GENTEM AUSTRIACAM meritis inclytam, cui Sileſiæ Inferioris Dynaſtia libera Milicenſis paret:

4a PROMNICIORUM, ortu Sileſiam, REGUMQUE olim BOHEMIÆ nunc POLONIAE Neceſſitudine ILLUSTRISSIMAM, cui Dynaſtia libera ſuperioris Sileſiae Pleſſenſis ab Episcopo Wratislavienſi BALTHASARE PROMNICIO an. 1542. Emtionis Titulo vindicata:

5a HAZFELDIORUM S. R. I. COMITUM: primo in Cathedralibus Germaniae eccleſiis loco, Franconiae Orientalis Ducali Dignitate ſeculo ſuperiore, Reique publicae inter tricennalis Belli Turbines Tempeſtatesque Ope lata conſpicuam, cui liberam inferioris Sileſiae Dynaſtiam Trachembergenſem D. FERDINANDUS III, IMP. AUG. bellicae Virtutis Praemium conceſſit:

6a HENCKELIORUM S. R. I. COMITUM: Ortu Hungaram, ſed ex Scepuſienſi Comitatu in AUSTRIAM, denique in Sileſiam magno utriusque Commodo translatam, & Dynaſtia ſuperioris Sileſiae libera Bithomienſi, quae Ducatus olim Titulo inclaruit, potitam:

7a vero SCHOENAICHIORUM S. R. I. COMITUM, quae a Bolezlai Alti: Maximi Ducis Sileſiae & Poloniae Ætate tot in Germaniam univerſam meritis collatis innotuit, ut L. B. BUTHOMIENSIUM (inferioris haec Sileſiae Dynaſtia libera, ſive carolathenſis eſt, altera Büthomienſis ſuperioris Sileſiae) Illuſtre nomen exterarum quoque Gentium Annalibus illatum nulla unquam delere poſſit oblivio.

Hiſce VII. Tabb. Genealogicis Diplomata, Monumenta, Scriptorum denique Teſtimonia accedunt quae Rerum geſtarum ſeriem probant & firmant, quamvis ſingulae integra Volumina mereantur & depoſcant, quod &

IV. de Supplemento in Rem Genealogicam Ducum Silesiae Piasteorum Tomo I. explicatam allato affirmandum, quod non nisi Lineas quasdam continet Diplomatibus nunc editis descriptas.

Rogamus A. L. ut hoc opere ex Amore in Patriam nato quale dedisse licuit sic contentus, & non Gloriae sed Patriae me inservire studuisse cogitet; confido me ad praestabiliora elaboranda in alios gratae Æmulationis Stimulis excitasse.

I. NICO-

I.

NICOLAI HENELII AB HENNENFELD
S. C. R. M. ET ILLUSTRISS. LIGNIC. DUCIS
CONSILIARII DUCATUS MONSTERBERGENSIS
ET
TERRITORII FRANCOSTEINENSIS PRO-
CANCELLARII AC INCLYTÆ REIPUBLICÆ
WRATISLAVIENSIS OLIM SYNDICI

SERIES
EPISCOPORUM
WRATISLAVIENSIUM

EX

VARIIS AUCTORIBUS ET COLLATIS INTER
SE TAM CUSIS QUAM MSSTIS CONGESTA

NUNC

EX CODICE IPSIUS AUCTORIS MANUSCRIPTO EDITA ET
OBSERVATIONIBUS AC ADDITIONIBUS NECESSARIIS
INSTRUCTA.

Digitized by Google

Digitized by Google

I. GODOFREDUS.

HUnc primum primi Christianorum in hac Regione collecti Cœtus Pastorem fuisse, Historiarum Testimoniis satis firmis constat. Cum enim anno post Natum CHRISTUM 965. Micislaus Pol. Princeps abdicato impio pessimorum Dæmonum Cultu Gnesnæ cum sua gente per salutare baptisma CHRISTO initiaretur: exstructis templis quamplurimis, Smogroviensem quoque Cathedram in Villa, quæ hodie Smogra dicitur, & in parte Aquilonari ostenditur Viatori, milliar. ferme X. distans Wratislavia, fundavit, cui primus Antistes a Johanne XIII. P. R. datus, & ab Ægydio Cardinale, Episcopo Tusculano confirmatus fuit Godofredus, quem dixi, Civis ut vulgo creditur, Romanus, sed quem Genere Germanum fuisse ex nomine quis conjicere posset. Is rudes populorum animos Christianis Mysteriis diligenter informando, non exiguam pietatis sementem fecit. Templum Smogrovienſe Memoriæ D. JOHANNIS BAPTISTAE, quem a Nascente in his terris Christianismo Gens nostra venerata fuit, eo usque, ut Principes etiam in suis Titulis nomen S. JOHANNIS præscriberent, ipsaque adeo Urbs Wratislavienſis hodieque insignia gestet, in quibus CAPUT S. JOHANNIS BAPTISTÆ in patina argentea in media scuti regione apparet, dicatum legitur, cetera vile & abjectum. Nec vero universi hujus Episcopatus primæ fundationis ullæ exstant Litteræ, nec is aut splendor aut Reditus, ut cum Wratislavienſi, qualis postea fuit, atque etiam nunc est, ullam partem contendi possit. Muneri suo cum præfuisset novus Episcopus annis XVII. vitam cum morte commutavit * A. C. 983.

A. O. R. 965.

SILESIA CHRISTO Nomen dedit

constituto Imo. Episcopo GODOFREDO

qui multis in eam meritis collatis

obiit A. C. 983.

* Pohlius in Annal. Wratisl. MSStis ad An. 983. „Als Godefridus Bischoff zu Smogra XVII. „Jahr lang mit viel Mühe und Arbeit die anfahenden Christen unterwiesen, und die Kirchen „von Smogra bis an Lübus hinan in der Mark bestellet und versehen, ist nach seinem Abster„ben auf Verordnung Micislai, von Rom (in Mangel gelehrter Leute in Pohlen und Schle„sien) zum andern Bischoffe erfordert und eingesetzt worden URBANUS I. auch ein edler „Römer, ein gerechter, frommer und verständiger Mann, der zu Fortpflantzung und Er„haltung der Religion etliche gelehrte Leute und gute Bücher mit sich aus Welschland ge„bracht, die erste Thumerey, Schul, samt einer Liberey zu Schmogra angerichtet, darin„nen man der Jugend den Grund der Christlichen Lehre, die lateinische Sprache und Anfang „derer freyen Künste eingebildet, und zu gottseeligen Ubungen und nützlichen Ceremonien „gewœhnet hat, die er so weit gebracht, dass man Priester aus ihnen hat wehlen und nehmen „können, und nicht mehr von Rom oder anderswo holen dürffen.

Digitized by Google

† A. C. 1091. habuit annum a partu (f) VIRGINIS 1091. poſtquam electus eſſet XIX. familiariter notus fuiſſe ſcribitur Stanislao Epiſcopo Cracovienſi, qui A. C. 1029. d. 8. May. a Bolezlao interfectus, ob vitæ morumque Sanctitatem & quæ ab eo edita dicuntur Miracula CLXXV. poſt mortem anno ſatagente Bolezlao V. & Epiſcopo Cracovienſi Prendota ab Innocentio IV. Divorum numero adſcriptus, Polonis hodieque Patronus & Tutela colitur.

X. ZYROSLAUS.

Zyroslaus X. Ep. WRAT. † A. C. 1100. Ex Nobili Roſarum familia, Roſam albam in Campo rubro deferentium apud Polonos, ex Provincia Cujaviæ oriundus, a Martino Archi-Epiſcopo inauguratus. Cantum ac Ceremonias Eccleſiæ Cracovienſis in ſua Diœceſi obſervari juſſit ac IX. annorum Epiſcopus anno (g) 1100. diem clauſit, ad Anteceſſorum Cineres Wratislaviæ reconditus.

XI. IMISLAUS. I. aliis HAYMO.

HAYMO. XI. EP. WRAT. † A. C. 1126. Antiquæ Leſtitarum ſtirpis Nobilis Polonus. Commendatum a ſtudio caſtitatis, avaritiæ odio, ſingularique Liberalitate & Munificentia erga pauperes. Eo adjuvante ab eodem Bolezlao Collegium Sacerdotum primariorum, quos Prælatos & Canonicos vocant, juxta & Vicariorum in Majore Glogovia fundatum & reſtitutum eſt. Epiſcopatum cum geſſiſſet An. XXVI. e vita diſceſſit (h) A. C. 1126. Cui juxta Wratislaviæ in templo Cathedrali perſoluta ſunt.

XII. RUPERTUS. I.

RUPERTUS. XII. EP. WRAT. ad Cracovienſem Epiſcopatum vocatus † A. C. 1143. Natione hic Polonus ex Familia nobilium, qui Galeram ſive magnam Navim marinam pro inſigni deferunt, oriundus, per viam ſcrutinii a ſacri Collegii ſodalibus electus, atque a Jacobo I. Archi-Epiſcopo Gneznenſi confirmatus, Munus deinde conſecrationis in Eccleſia Callisienſi ſuſcepit. Epiſcopatum Wratizlavienſem Annis XVII. provide gubernavit, indeque ad Cracovienſem translatus, cum illi annis duobus præfuiſſet. Obiit d. 12. April. A. C. 1143. Vir tantis muneribus dignisſimus καὶ ἀληθῶς ἐπίσκοπος. Floruit eo tempore & in pretio fuit S. BERNHARDUS, primus Abbas Clarevallenſis in Galliis, pietate & ſanctimonia Vitæ præſtans.

XIII. MAGNUS.

MAGNUS. XIII. EP. WRAT. Vacante non ex morte Præſulis, ſed ejusdem in Eccleſiam Cracovienſem translatione, ſede, Innocentius II. P. R. cujus Munus erat Eccleſiæ providere, Litteris ac precibus Bolezlai Ducis Poloniæ & Capituli Wratislav. permotus, Epiſcopum illis dedit MAGNUM, Zarembarum generis Polonici Nobilem, Eccleſiarum Wratislav. & Cracovienſ. Canonicum & Gneſnenſis Cuſtodem, ipſiusque adeo Ducis Cancellarium. Inauguratus fuit ab Epiſcopo Gneznenſi: Vir litteris divinis & humanis eruditus, ſed ad iram proclivior & in cognatos ſuos indulgentior, quorum aliquos ad ſacras dignitates

(f) Roſitzius Tom. I. ſcript. noſtr. annum habet 1111. Pohlius vero communem annalium ſententiam ſecutus hæc ad An. 1091. „ſtarb in hohem Alter Biſchoff Petrus I. an ſeine „Statt kam d. 11. Nov. der X. Schleſiſche Biſchoff Zyroslaus, Dohm-Probſt, eines anſehnlichen Geſchlechts in Pohlen, die eine weiſſe Roſe im rothen Felde führen, von Martino „Ertz-Biſchoff zu Gneſen ordiniret. Er hatte groſſe Luſt zu den Kirchen-Gepraengen getragen, und die Ordnung derer Lectionen und Geſaenge, wie ſie es zu Cracau halten, in die „Kirche eingeführet.

(g) Roſitzius l. c. An. habet 1120. Pohlius vero hæc ad An. 1100. ſtarb Zyroslaus. I. Biſchoff „zu Breslau, dem den 1. Nov. Imislaus oder Haymo nachfolgt, eines züchtigen Lebens, mild „gegen denen Armen; ſonderlich denen Studierenden. Von Jacobo Ertz-Biſchoff zu Gneſen ordiniret. Auf ſein Angeben hat Bolezlaus III. zu Verrichtung und Ubung des Gottes-Dienſtes den Dohm zu Glogau geſtifftet, und dem Dohm zu Breslau einverleibet.

(h) Pohlius ad An. 1126. „ſtarb am viertaegigen Fieber Haymo der I. Biſchoff in Schleſien. „An ſeine Statt iſt den 14. Aug. kommen RUPERTUS, Cuſtos: von Jacobo, Ertz-Biſchoff zu Gneſen ordiniret. Wegen ſeines berühmten Fleiſſes und Aufrichtigkeit ward „er XV. Jahr hernach zum Biſchoff von Cracau beruffen und eingeſetzt.

Digitized by Google

tares, quamquam minus dignos promovit. Vixit V. Annos cum dimidio in Episcopatu, ac febri corruptus sævissima naturæ debitum solvit, (i) A. C. 1146. Wratizlaviæ tumulatus. † A. C. 1146.

XIV. JOHANNES II.

JOHANNES II. XIV. EP. WRAT.

Janicus idem & Janislaus nonnullis dictus, equestri Gryphium sive Griffonum, ut vulgo vocant, Gryphum album in Campo rubro pro insigni habentium, Familia ortus, cum Præpositus Wratislaviensis esset, scrutinii Via tanquam modestiore a Canonicis prolata, intercedente adhuc Bolezlao Crispo, Ethnarcha Poloniæ, in Episcopum electus & ab Archi-Episcopo Gneznensi confirmatus fuit. Vir doctus, placidus, Ordinisque Cistercienſium, ipsique Bernhardo percarus. Transacto Wratizlaviæ biennio ad Gneznensem Archi-Episcopatum per Eugenium III. P. R. suffragatus, & consentiente Principe, quem dixi, Bolezlao, eo se contulit, & successori locum fecit. Vita defunctus A. C. 1165.

ad Gneznensem Archi-Episcopatum vocatus

† A. C. 1165.

XV. WALTHERUS. I.

Walcherus I. XV. EP. WR.

Johanne Episcopo Gnesnam relato, Walcherus, Scholasticus Cracovienſis & Canonicus Wratisl. Bolezlai Alti, Poloniæ Principis, Cancellarius, ex nobili Zadoreorum Familia progenitus, Eugenio III. P. R. consentiente Bolezlao successit: qui Basilicam Wratizlavienſem ad id tempus ligneam, muro exædificavit, in eumque Ordinem Ceremoniarum, Cantus & Vestitus, imo cum Liliis illis bisseris, quæ ab eo tempore pro Peculio quasi, & perpetuis propriisque Ornamentis & insignibus Ecclesia sibi vindicavit, ex Lugdunensi omnium Galliæ nobilissima & antiquissima induxit: ea inquam Ecclesia, cujus invidendum extat apud Bernhardum Elogium hujusmodi verbis conceſſum: „Inter Ecclesias Galliæ constat profecto Lugdunensem hactenus præeminuis„se, sicut dignitate sedis, sic honestis studiis & laudabilibus institutis. Ubi enim æque „viguit disciplinæ censura, morum gravitas, maturitas consiliorum, auctoritatis pon„dus, antiquitatis insigne? præsertim in officiis Ecclesiasticis haud facile unquam repen„kinis visa est novitatibus acquiescere, nec se aliquando juvenili passa est decolorari brevi„tate, Ecclesia plena judicii. „Hæc ille. At noster, post gravissimos Colicæ dolores „viam universæ Carnis ingressus, ac Wratizlaviæ conditus fuisse legitur (k) „Anno C. 1170.

ad Ritus Ecclesiæ Lugdunensis Wratislavienſem formans.

Elogium Ecclesiæ Lugdunensis.

Mors Episcopi A. C. 1170. secuta.

XVI. ZYROSLAUS II.

ZYROSLAUS II. XVI. EP. WR. Gente Rosarum ortus.

Eodem quo Walcherus obiit Anno d. 12. Martii per viam compromissi electus fuit Zyroslaus, ex Rosarum Familia, albam in Insignibus Rosam tenentibus, Originem trahens, qui plurimum alias ab Religione, vitæ munditia & liberalitate commendatus, hoc uno Collegium graviter offendit, quod Lubense Monasterium a Bolezlao Alto, Silesi. Duce restitutum, e spoliis Ecclesiæ Wratislav. ditavit, attributis ipsi decimis manipularibus in Lignicensi Ducatu ad Episcopale Jus pertinentibus. Præfuit An. XI. Excessit III. Non. April. (l) A. C. 1181.

† A. C. 1181.

XVII. FRAN-

(i) Pohlius l. c. ad An. 1146. „In diesem Jahr starb Bischoff Magnus am Quartan-Fieber. Ihm „succedirte d. 4. Sept. der XIV. Bischoff, Johannes II. Dohm-Probst, der Greiffen Ge„schlechts, die einen weissen Greiff im rothen Felde führen. Wegen seiner Gottseligkeit „sehr berühmt, hat die Cistercienser Mönche aus Burgund des Ordens S. Bernhardi, so noch „im Leben war, die wegen ihres Fleisses im Studieren und Ubung der Gottseligkeit vor allen „andern beschryen, in Schlesien beruffen. Ward nach zwey Jahren gen Gnesen zum Ertz„Bisthum beruffen.

(k) An adhuc 1178. superstitem fuisse Diploma probat CXXVII. spec. C. nostri D. Tom. I. Pohlius vero hæc ad An. 1170. „d. 27. Jenner starb im XXII. Jahre seines Bisthums an der „Colica Bischoff WALTHERUS, liegt in der Dohm-Kirchen begraben, welchem ZYROS„LAUS, Canonicus zu Breslau der XVI. Bischoff in Schlesien d. 12. Merz durch die Wahl „gefolget. Eines guten frommen Lebens, mild gegen die Armen und Gelehrten.

(l) Pohlius l. c. ad Annum 1181. „Nach Bischoffs ZYROSLAI II. den 3. April. am dreytä„gigen Fieber tödtlichen Abgang, ward den 1. May erwehlet, der XVII. Bischoff, FRAN„CISCUS I. ein gebohrner Schlesier, Hertzogs BOLEZLAI Cantzler, vom Petro II. Ertz-Bi„schoff zu Gnesen bestätiget: ist immerzu schwach und kranck gewesen.

Digitized by Google

XVII. FRANCISCUS I.

FRANCISC. I. XVII. EP. WRAT. Ducis Bolezlai Alti Cancellarius Gente Praudita Silesius. † A. C. 1198.

Zyroslao defuncto, per ſcrutinii viam ad id honoris & oneris culmen e Canonico Wratizl. & Bolezlai Alti Cancellario evectus, atque a Petro II. Gneznenſi Archi-Epiſcopo confirmatus eſt: Franciſcus, Sileſius, nobili Prauditarum, qui Leonem ex muro coctili prodeuntem, pro inſigni deferunt, oriundus: Vir gravis, humanus ac Jure peritus. Sedit Annos XVII. cumque Vitium pulmonis (Phtiſin Medici appellant) contraxiſſet, atque exſucco Corpore tabeſcere paulatim cœpiſſet, exeo tandem morbo obiit (m) A. C. 1198.

XVIII. JAROSLAUS.

JAROSLAUS Dux Sileſiæ XVIII. EP. WRAT. Ducatum Niſſenſem Eccleſiæ Wratislavienſi confert.

Patrem hic habuit Excelſiſſimum Sileſiæ Principem BOLEZLAUM ALTUM, ad cujus ipſe inſtantiam, nemine diſcrepante a Collegii Sodalibus in Epiſcopum electus fuit. Niſſenſem Urbem a Patre ſibi datam, cum oppidis, arcibus, villis & univerſo adeo territorio, primo ſtatim Gubernationis ſuæ Anno, Epiſcopatui Wratizlavienſi jure ſempiterno adjunxit & addixit, ac præterea Zyroslai donationem Leubenſi factam monaſterio reſcidit. In Genitorem impius, quem principatu deturbare conatus, Novercam gravidam e Provincia ejecit & in Germaniam ſecedere coëgit. Quæ in Parentes ἀσεβήματα Vitam ei, cum Triennium tantum præfuiſſet, præſcidiſſe creditur, vita functo X. Kal. Febr. (n) A. C. 1201.

XIX. CYPRIANUS.

CYPRIAN. XIX. EP. WRAT. EP. olim Lebuſ. & Abbas D. Vincent. WR. † A. C. 1207.

Vir laudatæ eruditionis & Vitæ, ex Abbate D. Vincentii in Suburbanis Wratislavienſibus, Epiſcopus Lebuſienſis: ad Wratizlavienſem exinde Cathedram a Collegii Sodalibus, multis de cauſis poſtulatus fuit, eam rem ratam habente Innocentio III. P. R. Præfuit ſexennio, paralyſi VI. Kal. Dec. (o) A. C. 1207. exſtinctus & in Leubenſi Monaſterio, uti mandaverat, ſepultus.

XX. LAURENTIUS I.

LAURENTIUS I. XX. EP. WRAT.

Epiſcopi ſuffragia, mediante ſcrutinii via, paucis fratrum ſuorum Canonicorum Wratislavienſium, renitentibus, nactus, & ab Henrico Archi-Epiſcopo Gneznenſi inauguratus, XXV. annis Pedum tenuit & opus Epiſcopatus haud contemnenda acceſſione locupletavit. In gratiam quoque Canonicorum tenues Præbendas habentium C. marcis annui reditus conceſſis. Lis illi fuiſſe legitur de Jure πρωτοδρίας ſive Loci dignitate cum Epiſcopo Gracovienſi Ivone, qui Laurentio in publico conſeſſu cedere nolente Romam ipſe profectus eſt, ut impetraret a Pontifice Diploma, quo ſua eccleſia Wratizlavienſi ac reliquis præponeretur. Sub Laurentii Præſulatu fundata ſunt in Sileſia Monaſteria Goldbergenſe, Naumburgenſe Auguſtinianorum, quod Saganum poſtea translatum, Suidicenſe, Dei paræ Virgini ſacrum Franciſcanorum, Henrichovienſe item & Caminecenſe, Ciſtercienſis Ordinis, qui & Griſorum vulgo dictus, ſpeculum ac Flos tunc habebatur omnium religioſorum. Addunt nonnulli Trebnicenſe, ſed quod ſub ipſius Anteceſſore condi cœptum conſtat. Ex nimio roſarum Odore morbo

cui Lis cum Epiſcopo Cracovienſi.

Rhev-

(m) Pohlius l. c. ad Annum 1198. „Nach Abſterben Biſchoffs FRANCISCI, ward auf Beförderung ſeines Vatern Hertzogs BOLEZLAI den 1. Junij zur Biſchöfflichen Würde erhaben, „Hertzog JAROSLAUS, der erſte aus Fürſtlichem Stamme gebohren, Fr. Wenceslawæ der „Reuſſin Sohn, von Zidislao Ertz-Biſchoff zu Gneſen beſtätiget und geweihet.

(n) Vide de eo Tabul. noſtram Genealog. I. Tom. I. N. 9. Pohlius hæc ad Annum 1201. „Den 23. Jan. iſt geſtorben, Hertzog Jaroslaus der XVIII. Biſchoff zu Breslau. Er hat dem „Kloſter Leubus die Einkommen, ſo ſeine Vorfahren dazu geſchlagen, eingezogen: Seinen „Vater mit Hülffe ſeines Vettern Hertzogs Mieslai zu Rattibor, verfolget und betrübet, „daß er ihn gezwungen ihm Breslau einzugeben, die er doch dem Vater wieder abtreten „müſſen. Seine Stief-Mutter da ſie ſchweren Leibes, hat er aus dem Lande gejagt. Solche geübte Unbarmhertzigkeit und Grauſamkeit gegen die Seinigen, haben ihm das Leben „verkürtzet. Er liegt in der Thum-Kirche begraben, An ſeine Statt ward d. 1. May folgenden Jahres ins Biſthum geſetzet: Cyprianus Biſchoff zu Leubus, weyl. Abt von S. „Vincenz, von Pabſt Innocent. III. beſtätiget.

(o) Pohl. l. c. ad An. 1207. „Den 21. Nov. ſtarb am Schlage im 6. Jahre ſeiner Reſidenz. Cyprianus der XIX. Biſchoff in Schleſien, liegt nach ſeiner Anordnung im Kloſter Leubus begraben.

Rhevmatico contracto, a quo Medicorum ſtudio liberari non potuit, mortem haud vulgarem in Prædio ſuo Preichau appetiit d. VII. Id. Junii Anno æræ Chriſtianæ (p) 1232. Exanime Corpus prope Cyprianum in monaſterio Leubenſi Terræ mandatum eſt. † A. C. 1232. ex nimio Roſarum odore.

XXI. THOMAS I.

THOMAS I. XXI. EP. WRAT Gente Pol. Cosleroga.

Nobilis Polonus de ſtirpe & Familia Baronum quitres haſtas transverſaliter in Campo rubeo deferunt pro inſigni & Caput Hirci in Galea, ejusdem anni, quo anteceſſor obiit, Aug. Mente per ſcrutinii Viam ad Epiſcopatum conſcendit, eumque annis XXXV. inter publicas & privatas calamitates gubernavit. Incidit enim in ejus Regimen Tartarorum in Sileſia irruptio. Adverſarium ipſe habuit, quod Donationes a Cypriano & Laurentio Epiſcopis, Leubenſi ac Trebnicenſi Cœnobiis factas nollet habere ratas, ac decimas ex veteri inſtituto ſolvendas in ſummam pecuniæ commutare nollet Bolezlaum Calvum, Ducem Lignicenſem, Henrici Pii. Eo Fatces tenente edita eſt Bulla (q) Innocentii IV. P. R. qua recipit Eccleſiam Wratislav. cum omnibus eccleſiæ bonis, quorum pleraque nominatim longo ordine recenſita, in Protectionem ſedis Apoſtolicæ, eximitque Epiſcopatum a Jurisdictione omnium aliorum Epiſcoporum & Archi-Epiſcoporum ſalva tamen auctoritate Metropolitani in caſibus ei a jure conceſſis: data ea Bulla Lugduni A. C. 1245. V. eid. Aug. ac præter Papam ab XI. Cardinalibus ſubſcripta. Cœperunt quoque ſub hoc Epiſcopo Monaſteria Wratislavienſia S. Jacobi & S. Claræ: Hoſpitale item D. Matthiæ Crucigerorum cum rubea ſtella. Quin & tunc Wlatizlaus, Caſimiri F. Dux Oppolienſis cum Conjuge ſua Euphemia Ordini Ciſtercienſi condidit in ſuo illo Ducatu Monaſterium, quod nunc Rauden a ſublabente fluvio dicitur: ipſe a ſuo nomine vocitarat Clauſtrum Wlatislavienſe. Cujus exin ſoboles id in Chelmnick, ſeu ut jam profertur Jemelnick. Quibus coævæ fere ſunt illæ ejusdem Ciſtercienſis Regulæ in finibus Sileſiæ aliis, Paradiſus & Nova Cella Fato functi, cum Eccleſiæ donaſſet villas ſuas Patrimoniales, Cazono & Powidsko, Capitulo autem fertones ac decimas in XVII. villis circa montem aureum pro quotidianis diſtributionibus, itemque omnes decimas in Bicinenſi & Cruceburgenſi diſtrictibus (r) A. C. 1267. III. Kal. Junii. Cineres & Oſſa Wratislaviæ quieſcunt.

quo Præſidente multæ Sileſiam calamitates adflixerunt, inprimis Tartarorum Irruptio

Monaſteria varia ejus ſub Auſpiciis condita

† A. C. 1267. d. 30. May.

XXII. THOMAS II.

THOMAS II. XXII. EP. WRAT. Gente Zaremba. Pol.

In Thomæ I. Locum proximis Auguſti Kalend. a Capitularibus electus Nepos ex ſorore cognominis Thomas II. Stirpis Zarembarum, Nobilis Polonus, ſed cujus confirmatio tribus circiter annis impedita fuit, per Wladizlaum, Archi-Epiſcopum Salisburgenſem, Sileſiæ Ducem, cui Epiſcopatus tunc vacans a Clemente IV. P. R. cum uſu & perceptione fructuum & redituum ad ſexennium, ut vero nonnullis placet, ad vitæ tempora, in Commendam datus fuit, pro recepto nimirum antiquitus more, quo cum Eccleſiæ vacanti non ſtatim Rector idoneus præfici poterat, ſolebat ea interim probo alicui viro commendari. Itaque poterat & alterius Eccleſiæ Rectori hæc curatio committi. Nec enim contra Canones Pontificios duabus eccleſiis præfici, aut ab una ad alteram tranſire vide-

(p) Pohlius l. c. ad An. 1232. „ Biſchoff Laurentius als er ſich in ſeinem Gute Preichau im Steinauiſchen, mit vielem und ſtetem Roſen-Geruch erluſtiget, erregte er ihm einen Catharr, „daher er in die Darrſucht fiel, und d. 9. Jul. dran ſtarb. Liegt zu Leubus bey ſeinen Vorfahren begraben. An ſeine Statt ward d. 15. Aug. der XXI. Biſchoff in Schleſien erwehlet, „ THOMAS I. einer des Pohlniſchen Adels aus dem Geſchlecht derer, die drey geſchrenckte „ Copien im rothen Felde und auf dem Helm ein Bocks-Haupt führen. Er brachte wieder „an ſich das Einkommen, ſo die vorigen Biſchöffe auf Anhalten des Fürſten den Klöſtern „Leubus und Trebniz geſchencket, deswegen er ihm viel Widerwærtigkeit und Unglück „auf den Halſs gezogen.

(q) Extat Tom. I. ſcript. noſtror. pag. 779. ſeqq.

(r) Pohlius l. c. ad An. 1267. „ Nach vielfæltiger ausgeſtandener Widerwærtigkeit ſtarb Thomas I. Biſchoff zu Breslau d. 30. Tag Maji. liegt in der Thum-Kirche. An ſeine Statt „ward d. 1. Auguſti erwehlet der XXII. Biſchoff Thomas II. des verſtorbenen Biſchoffs „Schweſter Sohn, ein elender unglückſeliger Mann: Wladizlaus der Ertz-Biſchoff zu Saltzburg haltende und verwaltende die Vormundſchafft des Fürſtenthums Breslau, erlangte „vom Pabſt Clemente IV. die Einkommen des Biſthums zu ſeinem Auffenthalt ſechs Jahr zu „gebrauchen.

Digitized by Google

Reditibus Episcopatus in multos annos carens imo Armis Henr. IV. Ducis Sil. Wratisl. vexatus.

videbatur, cum unus ecclesiæ Pastor perpetuus, alterius vero Custos temporarius esset. At vero Wladizlaus vix triennio superstes, Thomæ Episcopo possessionem reliquit: sed quam ille minime quietam & pacificam passus est HENRICUS PROBUS; Dux Wratislaviensis, a quo nimirum varie exagitatus, in Exilium pulsus, omnibusque Episcopatus bonis exutus, ac Ratiboriæ tandem obsessus fuit, sed exitu tam læto, ut cum Episcopus in Henrici castra Sacerdotum stipatus Corona, habitu Pontificio se contulisset, alter alteri magna omnium admiratione reconciliatus fuerit: ipseque adeo Princeps haut modo Collegium (s) S. CRUCIS erexerit? sed & peculiari Diplomate ac privilegio libertatem omnimodam ecclesiæ Wratislaviensi super Terra Nissensi & Ottmuchoviensi, omnibusque aliis bonis cum mero & mixto Imperio concesserit, renuncians omni penitus suo juri Ducali: idque ipsum in Episcopos contulerit, restituto insuper districto Bandloviensi, quem Episcopo per vim abstulerat. Signatum (t) Diploma (quod quidem Henrico II. male Schickfusius adscripsit: A. C. 1290. uti ex Inventario privilegiorum Ducatus Wratislaviensis colligere licet, nec aliud nos credere historia temporum permittit) in Vigilia S. JOHANNIS Baptistæ, atque adeo ipso die, qui noctem principi fatalem præcessit. Id vero privilegium non solum Archi-Episcopus Gnesnensis cum suis suffraganeis ratum habuit pœna excommunicationis iis denunciata, qui violare hanc principis concessionem ausus fuerat, ipseque Nicolaus IV. P. R. peculiari Bulla confirmavit: & Henrici Frater Bolezlaus, Dux Silesiæ Glogovensis approbavit, sed & auctor Cromerus Rer. Polon. Lib. X. Henricum Probum Wratizlaviam ipsam, cum omni territorio ecclesiæ & Episcopo sempiterno Jure donasse, sed quam Donationem Thomas Episcopus ratam & gratam habere noluit. Sedit Episcopus ecclesiæ collegiatæ Ratiborienſis Fundator Annis XXV. cujus sub Anno Christi (u) 1291. demortui, Wratislaviensis ecclesiæ Corpus humo contexit.

Tandem JURE DUCALI in Terra Nissensi donatus

† A. C. 1291.

XXIII. JOHANNES III.

JOHANNES III. XXIII. EP. WRAT. Gente Szulimita Pol. electus. Conrado Gibboso Duce Silesiæ neglecto.

Vacante per Thomæ II. obitum Cathedra Wratislaviensi, Capitulares via scrutinii omissa in Decanum, Cantorem & Custodem compromiserunt, qui pro autoritate sibi attributa e Collegio suo JOHANNEM Romka dictum, natione Polonum, genere nobilem, de Domo & familia Szulimitarum, qui mediam aquilam nigram ac tres lapides in Campo rubeo deferebant, eligunt, Conrado Gibboso, Principe Saganensi, qui præpositum agebat præterito. Quæ quidem causa fuit, cur novus Episcopus aulis minus gratus esset. Cum Nissa Trebnicium proficisceretur, ab Abbatissa & Conventu ejus loci rogatus, ut in ipsa S. BARTHOLOMAEI die missarum ibi solemnia celebraret, in homines quosdam maleficos incidit, qui non modo Episcopum ac Canonicos, quos habebat Comites, totamque adeo Familiam ejus, Equis, vestibus & rebus aliis spoliaverunt, sed & nulla Dignitatis & honoris Clericalis ratione habita manus violentas in Episcopum injicere ausi, vulnus ejus corpori ad usque sanguinis effusionem inflixerunt. Ab Gneznensi Antistite more antecessorum consecratus, Diœcesin administravit IX. annis, Wratizlaviæ mortuus XIII. Kal. Januarii Anno Christi (x) 1301. ibidemque funeratus; sub ejus Præsulatu Monasterium Grissense a Bolcone Suidnicensium Duce conditum.

† A. C. 1301.

XXIV. HEN-

(s) vid. Dipl. XXVI, spec. Cod. Silef. D. Tom. I. script. nostror. p. 801.

(t) vid. Dipl. VI. p. 781. ibid.

(u) Pohlius l. c. ad An. 1292. „Den 15. Martii starb Bischoff Thomas II. liegt in der Thum-Kir-„che. An seine Statt ward durch das Suffragium Jacobi Simpkæ, des Ertz-Bischoffs zu „Gnesen der XXIII. Bischoff erwehlet, und Conrado Gibboso, dem Hertzoge zu Steinau und „Bischoffe zu Breslau vorgezogen. Johannes III. Romka: einer von Adel aus Pohlen, bey „dieses Zeiten ward das Kloster Grussau erbauet.

(x) Pohlius l. c. ad An. 1301. „Den 19. Nov. starb an der Pest, Bischoff Johannes III. liegt auf „dem Thum begraben, mit dieser Grab-Schrifft.

„Mille trecen. primo Dominis Nascentis in imo
„Transactis annis, finitur vita Johannis:
„Continet hæc fossa Romkai Præsulis ossa
„Corde parens casta, stertenti in pulvere quæso
„Sorde carens asta mihi mortis vulnere læso.

Digitized by Google

XXIV. HENRICUS I.

HENRIC. I. XXIV. EP. WRAT. COMES DE WRBNA An. 1303. ELISABETH BOH. ET POL. Reginam ſacro diademate cinxit. an. 1305. ſynodum Diœceſanam celebravit.

Oriundus hic ex Familia Dominorum de Wirbena, ſive ex nobilibus Polonis, qui ſe ſe Dzialoſſa appellant, (ita ſcriptum reperio in Catalogo Epiſcoporum Wratislavienſium, tametſi Johannes Longinus ſic dictus putat, quod de Vico Wirbena ortum duceret) cœpit anno ejusdem ſæculi ſecundo, ac ſequenti mox anno Wenceslai Regis Poloniæ & Bojemiæ Conjugem Richſam, alio nomine Eliſabetham, Przemislai Regis Pol. filiam d. 26. Maji. quæ ſacra Pentecoſte inſignis erat Pragæ in D. Viti Baſilica, adſenſum præbente Moguntino Archi-Epiſcopo (Gneznenſem addit Michovius,) coronavit & in Reginam inunxit. Biennio poſt Synodum Diœceſanam Wratizlaviæ celebravit, edita conſtitutione, quæ inter ſtatuta ſynodalia legitur, quæ & de Anteceſſore ejus conſulere licet p. m. 27. Bolezlao Suidnicenſium Duce defuncto Henrici V. Ducis Wratisl. Liberorum Tutelam ſuſcepit, ſed ut ſuorum ipſius redituum, ſic & Theſauri, quem Bolezlaus pupillis collegerat, decoctor: ob id a Principibus pubertatem jam adeptis graviter adflictus. Ultimum vitæ annum habuit, Epiſcopatus XIX. qui & a Chriſto nato (y) 1318. in tanta quidem rerum inopia, ut ſumtus funeris curandi ex publico ſuppeditari oportuerit.

XXV. VITUS.

VITUS. XXV. EP. WRAT. Gente Habdankius Adversarium nactus Lutholdum Wirſa. quo ſuperato † A. C. 1326.

Henrici mortem electio excepit factioſa: Eccleſiæ primoribus adeo diſcordibus ut nonnulli quidem VITUM Sileſium, alii LUTHOLDUM Polonum, illum ex Habdankiorum, hunc ex Wirſonum Familiis eligerent. Ea res, cum neutra Pars alteri vellet cedere ad ſummi Pontificis Johannis XXII. Tribunal delata, totoque ſeptennio, non ſine pernicioſa eccleſiæ Vacatione pertinaciter diſceptata fuit, quousque tandem in Judicio ſolenni pro Vito pronunciatum eſt, cujus quidem rei cauſam, quæ quidem in veteribus Monumentis conſignata ſit, non aliam reperire eſt, quam quod omni Jure ſit receptum, ut exteri cedant indigenis in adipiſcendis beneficiis, ſi inter eos fiat concurſus. At vero Vitus victor, vix octo diebus poſt relatum a Lutholdo Triumphum ſuperſtes, victus ipſe a morte vitam reliquit, (z) A. C. 1326.

XXVI. NANKERUS.

NANKERUS XXVI. EP. WRAT. Gente Oxim Sil. antea Epiſc. Cracov.

Vito Epiſcopo immatura morte ſibi ſubtracto, Capitulares inſuper habita, tam Scrutinii quam Compromiſſi via, NANKERUM nobilem Sileſium, gente Oxium ex Cracovienſi Cathedra, quam annis VI. cum dimidio tenuerat, hæc inter alia ſui erga illam adfectus monimento relicto, quod Baſilicam Cracovienſem, quæ A. C. 1306. conflagraverat, dirutis veteribus muris, in eam, quam nunc obtinet formam & amplitudinem reædificavit, ad Wratislavienſem poſtularunt: ipſum quidem eo minus reluctantem, quod alaphum a Wladizlao Loctico: Pol. Rege, ob defenſa eccleſiæ jura ſibi impactum, graviter & ægre ferret. Erat enim Jurium Eccleſiaſticorum Propugnator acerrimus, nullasque pro illis, quamvis Magnatum, offenſiones & ſimultates ſubire veritus. Expertus id, cumprimis JOHANNES Bojemiæ Rex, qui cum Milicium arcem Epiſcopalem in ulterius Poloniæ finibus, ut munitionem haberet arcendis Polonis, deditione ab Henrico de Wirben, Archi-Diacono facta, occupaſſet, eamque fruſtra Epiſcopos, quamvis importunis

Jurium Eccleſiaſticor: Propugnator acerrimus.

(y) Pohl. l. c. ad An. 1319. „Den 23. Sept. ſtarb am Quartan-Fieber HENRICUS Biſchoff zu „Breslau, wegen ſeiner prächtigen Hofhaltung iſt er ſo erſchöpfft worden, daß das Capitul „die Begräbnis-Unkoſten hat auszahlen müſſen.“ Sein Epitaphium iſt:

„Cœtus angelici conſortes ſint pie Chriſte,
„Præſulis Henrici quem Marmor contegit iſte,
„Septembri menſe prope finem cæſus ab enſe,
„Occidit hic morte, ſolvens ſua debita ſorte.

(z) Pohlius l. c. ad An. 1326. „Das Biſthumb zu Breslau ward am Rœmiſchen Hofe Vito dem „Schleſier als einem Einkœmmlinge zugeſprochen, lebte aber nach dieſer Victorie nicht länger denn 8. Tage. An ſeine Statt ward der XXVI. Biſchoff erwehlet NANKERUS, ein „edler Schleſier aus dem Ochſen-Geſchlecht, im Oppliſchen von Kampen, der um Unfriedens willen mit Kœnige Wladizlao in Pohlen das Biſthumb zu Cracau gelaſſen, und das zu „Breslau angenommen.

Digitized by Google

flagitationibus repetiiſſet ad Regem, tunc in monaſterio D. Jacobi commorantem, habitu ſacerdotali ingreſſus eſt, eumque & ſenatum Wratislavienſem, qui Regias partes ſequebatur, duro anathemate perculſit, non Regem ſed Regulum nominans, qui in Regno ſuo nullam haberet Metropolim, ſed inunctionis in Regem ſuæ ſolemnia, ab Archi-Epiſcopo Germano qua Prece, qua Pretio emendicare cogeretur. Wratislavia ob id cum Presbyteris & Sacerdotibus ſuis excedere coactus omnia Urbis templa claudi juſſit, ſed quæ Senatus iterum patefecit, nec deerant Sacerdotes, qui nulla interdicti habita ratione, rem divinam faciebant. Cumque fruſtra de concordia cum Epiſcopo REX laboraſſet, bona Epiſcopi & Sacerdotum repugnantium occupavit, eaque ſolum vertere juſſit, Principibus Sileſiæ idem ut facerent, monitis. Quod quidem Bolezlaus Brigenſis ſtudioſe, magnaque cum obediendi promptitudine præſtitit, eccleſiaſtici ordinis bonis in egeſtate ſua non parum recreatus. Quam ob cauſam & ipſe & univerſa Ditio Brigenſis, longo tempore cenſuræ eccleſiaſticæ nexibus involuta fuit. Conſtitutiones ejus inter ſtatuta Generalia eccleſiæ Wratislav. antiqua p. m. 33. ſeqq. Inter alia mandavit, ut quot diebus circa Crepuſculum tribus vicibus ad unam partem brevibus intervallis campana pulſetur, ad ejus ſonitum Chriſtiani flexis Genibus gratiam *matris Gratiæ* invocantes & AVE MARIA dicentes, pro bono ſtatu eccleſiæ & pace terrena iſtarum deprecarentur, addita XL. dierum indulgentia. Manſit tamen Epiſcopus Niſſæ, ibidemque Regi nondum conciliatus, diem clauſit (aa) A. C. 1341. Epiſcopatus XVo. Funere Wratislaviam ſepulturæ cauſæ devecto.

XXVII. PRECISLAUS.

PRECISLAUS d. POGRELL XXVII. Ep. WRAT.

Nankeri morte ſedem vacuam Precislaus perantiquæ Pogarellorum Familiæ Nobilis (Pogorelecium gente Crinitalium, quod vetera monumenta reſpuunt, Cromerus adpellat, e Familia autem Pignorzelecz Math. de Michovia) Bononiæ tunc ſtudiis vacans, contra hominem extraneum, pro quo Caſimirus Pol. Rex non intercedebat modo, ſed pene pugnabat, concordibus ſuffragiis Canonicorum d. 5. Maij. A. C. 1341. obtinuit, Electionisque confirmationem, quam Gneznenſis abnuebat ab ipſomet P. R. Benedicto III. impetravit, non parum ea re adjutus a Carolo. JOHANNIS, Bojemiæ Regis F. & ipſe Patris loco electionem ratam habuit. De injuriis eccleſiæ Wratislavienſis cum JOHANNE, quem dixi, Pontifice Arbitro transegit, Senatum autem Wratislavienſem, nudatis pedibus & capitibus veniam petentem, ac pro eo, quod in Nankerum Epiſcopum & Eccleſiam deliquiſſe arguebatur, ſatisfacientem, eodem CAROLO deprecatore in Gratiam recepit. Quod quidem ita factum, non deſunt ſane qui ſcribant, ſed repugnante ipſo transactionis inter Epiſcopum & Capitulum nec non ſenatum Wratislavienſem X. Kal. Aug. A. C. 1342. initæ Inſtrumento, hanc unam quippe Conditionem habente, ut Conſules Wratislavienſes ſingulis annis die cinerum teneantur Clerum recipere in ſuam protectionem. Nec ita multo poſt PRECISLAUS Caſtrum Milicenſe, duobus tamen pagis ſive villis Kanterwitz & Borſtenſtin exceptis (bb) Conrado Olsnenſi ejusque filio vendidit, emptum contra a Bolezlao, Lignicenſium ac Brigenſium Duce Grot[illegible]ovienſem Principatum (cc) Wratizlavienſi Cathedræ ſempiterno Jure addixit, ejus nomine ſe in fide

CAROLO March. Morav. poſtea Imperatoriſſimus

Epiſcopatus Locupletator quem aureum reddidit.

(aa) Pohlius l. c. ad An. 1341. „Den 10. Tag April ſtarb zu Neiſs mit dem Kœnig Johannes un-„verſœhnt, Biſchoff *Nanckerus* voll guter Wercke, wie ihn Michovius rühmet, der alle „Tage viel Meſſen gehœret, und denen Vicariis zu Cracau jæhrlich Verehrungen zuge-„ſchicket. Liegt zu Breslau begraben im grœſſern Chor.

„Præſul Nanckerus electus Cracovienſis,
„Occidit hic verus, translatus Wratislavienſis,
„Mille trecentenis annis primo quadrageno
„In Feſto Paſchæ, Deus hunc ſuper æthera paſce.
M. CCC. XXXXI.

„den 5. May. am Tage Gotthard, an welchem er auch gebohren und folgendes Jahr vom „Pabſt Benedicto III. weil Jaruslaus Ertz-Biſchoff zu Gnieſen dem Kœnige Caſimiro zu Ge-„fallen damit verzog, iſt confirmiret worden, iſt der XXVII. Biſchoff in Schleſien durch XXX. „Stimmen einhellig erwehlet worden. Precislaus von Pogrell, ein Schleſiſcher Edelmann „von Habendorff bey Franckenſtein, gleich wie er zu Bononien auf der hohen Schul ſtu-„dierete.

(bb) Vid. Dipl. CLXXXII. Contin. Dipl. noſtri Boh. Sileſ. hoc Tomo extantis.

(cc) Vid. Dipl. X. ſpec. C. noſtr. Dipl. Tom. I.

Digitized by Google

fide & Clientela Regis Bojemiæ, tanquam Principem & Vaſallum Ligium una cum ſacro ejusdem Eccleſiæ Collegio tanquam Vaſallis Regni Bojemiæ eſſe foreque ſemper profeſſus. Cui rei fidem facit Diploma CAROLI IV. IMP. quo Grotcovienſis Territorii Venditionem atque infeudationem regnante Johanne Patre factam roborat & firmam ratamque haberi jubet. Factum id Diploma ſignatumque Wratizlaviæ A. C. 1358. Id: Dec. idque primum reperio in quo EPISCOPUS WRATISLAVIENSIS diſertis verbis PRINCEPS indigitatur: In anterioribus Epiſcopatus privilegiis, quotquot mihi legere contigit nihil tale adparet: neque mirum vero Imperatorem tam pronum ac benevolum ei præſuli fuiſſe, qui Aulæ Regiæ Cancellarii munere functus (uti plura teſtantur Imperatoris Diplomata, in quibus talis fere ſubſcriptio: Per Manus Venerabilis Precislai, Wratislavienſis Epiſcopi, Aulæ Regiæ noſtræ Cancellarii, Vice Venerabilis Gerlaci Moguntini Archi-Epiſcopi S. Imperii per Germaniam Archi-Cancellari,) fidam illi navavit operam, multasque ac graves Reipubl. Partes ſibi mandatas, magna cum Prudentiæ & integritatis Laude ſuſtinuit. Enim vero ſicut optimos gubernatores haud mediocriter etiam Remigium manus juvat, ita qui populos regunt, ac ne quid Reſpubl. detrimenti capiat, dictaturam gerunt, multis adminiſtris opus habent, ſed nullorum tamen adjutorio ſublevandi magis, quam quos Cancellarios vocari conſuetudo obtinuit, quippe quorum Induſtria, Dexteritas & Fides Prora & Puppis fere eſt omnis publicæ curæ. Quemadmodum autem cum ipſo Imperio Germanico cœpit Archi-Cancellariorum (qui a tot jam ſeculis ipſimet Principes Electores ſacri) officium ac Dignitas: ſic eadem ratione ſtatim ab initio, qui vices illorum obirent, ſuccenturiati fuere; permulta quidem ſecuta Cancellaria Imperialis ſive Regiæ Aulæ Palatii, nunc autem a ſeculo & quod excurrit, Vice-Cancellarii nuncupati, eoque etiamnum nomine cenſiti, immanente quæ prius fuerat officii & dignitatis amplitudine & prærogativa. Tale ergo munus in Aula Imperiali primus e Sileſiis, ac ſi Primislaum, Ducem Teſchinenſem excipias, pene ſolus Precislaus obiit: Vir cætera excelſi ſpiritus & in augendo Epiſcopatu tam induſtrius ut aureo Epiſcopatui nuncupando cauſam præbuiſſe videatur, jamqueadeo CLL. amplius annis ad Exemplar ejus ſucceſſor omnis perpetuo optetur. In Chronicis quidem MStis inter alia commendatur, quod in ÆdeCathedrali Chorum poſteriorem, ſive Capellum B. VIRGINIS, quam Manſionariorum lacellam alii vocant, fundavit, quod XII. pauperum laicorum, qui ſtipem quotidianum & amictum annuum caperent, Conventum Niſſæ erexerit ac doraverit, quod Eccleſiam Wratizlavienſem murorum Fabrica, Piſcinarum ſtructura, Villarum locationibus & coemptionibus, Vaſis aureis & argenteis, varioque egregiæ ſupellectilis genere inſigniter auxerit & exornaverit. Præfuit illi annis XXXV. jam maturus (dd) ætate & gloria VIII. Kal. April. A. C. 1376. Ottmuchoviæ mortalitatem exuit: Wratislaviæ in illo ipſo, quod condidit, Sacello, more ſolemni ac juſto honore conditus. Circa

Tumulum marmoreum hæc legitur inſcriptio:

> Anno Domini M. CCC. LXXVI. VI. die Menſis Aprilis obiit Reverendiſs. in Chriſto Pater & Dns. Dns. de Pogrella, Epiſcopus hujus Eccleſiæ & Fundatæ Capellæ. Orate pro Eo Deum.

Sub inſignibus autem ejusdem:

> PRECSLA DE POGRELLA: EPS. WRATIZLAV.
> Temporum ſuorum Felicitas.

pſe a CAROLO IMP. PRINCEPS Sileſiæ dictus.

& Aulæ Regiæ Cancellarius

magna ejus in Epiſcopatum collata merita

Mors ſecuta A. C. 1376. d. 6. April.

XXVIII. THEODERICUS. I.

Precislao Præſuli ſubrogatus a Collegio Canonicorum THEODERICUS, Bojemus, Decanus; ſed qui confirmationem a Pontifice Gregorio XI. impetrare non potuit, tum, quod contra CAROLI IV. Imp. voluntatem electus eſſet, tum, quod Pontifex Theſauris Precislai, qui relicta ingenti pecuniæ ſumma deceſſerat, & aureo Epiſcopatui inhiaret. Cæterum ne ἀκέφαλος interim eſſet eccleſia Adminiſtrator illi datus Nicolaus, Majorienſis Epiſcopus, Ordinis Prædicatorum, quem tamen Collegium Canonicorum admittere noluit, & ut Pacem a Pontifice redimeret uno die Legati ipſius ex

THEODERICUS I. XXIIX. EP. WRAT. quem vero P. M. confirmare noluit,

(dd) eadem Pohl. l. c. ad An. 1376.

Precislai hæreditate 30000 aureorum pro contributione, item biennali eccleſiis Polonicis impoſita 2000. nec non 1000 pro impenſis hujusmodi Pecuniæ in Urbem transportandæ numeravit & inſuper 80000 annua e reditibus Epiſcopi, donec aliquis Precislao ſucceſſor daretur, promiſit. Et vacavit quidem biennium adhuc Epiſcopatus, ad Pontificis usque mortem. Tandem exortum immane Schisma Romanæ Eccleſiæ, non ante XXX. Annos exactos ſedandum, duobus nempe Pontificibus Urbano VI. & Clemente VI. creatis, quorum uter legitimus Pontifex dicendus foret, tota Europa certatum eſt, hunc quidem Franco, Arragonio, Scoto Regibus & Regina Neapolitana probantibus: illius autem Comitia Sanctiora dicentibus, Italia, Germania, Hungaria, Anglia ac Luſitania. Enim vero THEODERICUS ad Avenionem in Galliam, ubi ſedem ad Obitum usque habuit, profectus, confirmationem non difficulter impetravit: ſed quam tamen Collegium pro irrita habuit, quod Gneznenſis Provincia, cui Wratislavienſis Eccleſia Jure Metropolitano tunc ſubjecta, Urbani partes ſequeretur; itaque Theodericus ſpe ſua & Epiſcopatu excidit, privatusque deinceps vixit: Eccleſia interim annis aliquot vacante.

quare ad vitam privatam rediit.

XXIX. WENCESLAUS. I.

WENCESLAUS I. DUX SILESIAE LIGNICENS. XXIX. EP. WRAT.

Poſt diuturnam eccleſiæ Wratislavienſis vacationem, WENCESLAUS, Dux Sileſiæ Lignicenſis, Epiſcopus Libuſianus & Adminiſtrator Wratislavienſis ad Cathedram poſtulatur, Urbano Pontifice adſentiente & in Leubuſiano Epiſcopatu ſubſtituente Adamum de Kittliz, Canonicum. Quod ægerrime ferens *Wenceslaus Rex Bojemiæ* qui Baronem quendam de Duba, Bojemum aggerebat, collegio ſevere mandavit, ne arces oppidaque eccleſiæ Epiſcopo traderent. Cui cum Collegii major pars minime pareret, Wenceslaus poſſeſſionem invito etiam Rege accepit: nec multo poſt una cum Capitulo Ordinationem ſervandam ſede vacante, & de modo recipiendi novum Epiſcopum, & homagio a civitatibus & oppidis faciendo, fecit, Illud in Epiſcopo eximium fortean, ac neutiquam vulgatæ moderationis ſpecimen, quod cum altero ſtatim Regiminis anno ab Urbano Pontifice Luceriæ Chriſtianorum in Apulia Presbyter Cardinalis creatus fuiſſet, honorem ipſe ultro delatum recuſavit: majorem indubie gloriam ex honore ſpreto, quam multi ex adepto conſecutus. Sed quod ipſum tamen tunc quoque a Fridrico Colonienſi Archi-Epiſcopo, ac Petro de Roſenberg, Presbytero factum, ex Onuphrii Panvinii Vitis Pontificum, itemque Chronico Chronicorum eccleſiaſtico apparet. Theodericus a Niem, coætaneus illorum temporum Hiſtoricus eam rem hujusmodi verbis deſcribit: Die vero ſequenti poſt Feſtum Epiphaniæ Domini, me præſente ad Pronunciationem multorum novorum Cardinalum, ipſe in præfato caſtro in publico conſiſtorio exorſus eſt ſermonem, & quem tunc fecit, hic erat: Lætare Germania, & nominans eos, inter quos erant Colonienſis adhuc vivus & Moguntinenſis ac Trevirenſis Archi-Epiſcopi & Arnoldus Leodienſis defuncti, nec non WENCESLAUS Wratislavienſis Epiſcopus ac Dominus Petrus de Roſenberg, nobilis Genere & honeſtæ converſationis Presbyter, de Regno Bohemiæ natus, qui tamen unanimiter, poſt longam deliberationem inter ſe habitam omni ambitione ſemota, hujusmodi Cardinalatus honorem accipere noluerunt. *Ruperto* Fratre Lignicenſium Principe absque prole maſcula defuncto, Wenceslaus Præſul Ducatum quidem (ee) illum Jure ſibi ſuo vindicavit, ſed eundem haut multo poſt agnato Ludovico II. Brigenſi Henrici F. Ludovici autem, qui Wenceslao I. Fratri Lignicium ceſſerat Nepoti, approbante, id eſt, confirmante VVENCESLAO REGE donavit. Princeps erat haut modo Eccleſiæ ſuæ amans, pro cujus & bono multa conſtituit, quæ inter ſtatuta ſynodalia antiqua legi poſſunt, ſed & litterarum ac hiſtoricorum cum primis ſtudioſus, qui ob id Organo cuidam Canonico mandaſſe legitur: ut res Sileſiæ & Ducum Familias tabulis includeret. Etſi autem ille prolixum tabularum Volumen ſcribere inſtituit, tamen vix ad Boleslai proceri tempora progreſſus, Conſilium ſcribendi abjecit. Eccleſiam cum rexiſſet annis XXXV. jam ætate gravis, Anno

qui Cardinalitiam Dignitatem recuſavit

Eccleſiam vero multis modis ornavit.

obiit A. C. 1419.

(ee) Plura de Eo ad Tab. noſtr. Genealog. V. No. 9. Tom. I.

Digitized by Google

no ſalutis 1417. dignitatem abdicavit, ac biennio poſt vitæ (ff) valedixit. Corpus exanime Ottmuchoviam, ubi Collegiatam S. JOHANNIS Ædem erexerat, primo ſepultum, poſt Johanne IV. Epiſcopo conſentiente, una cum Collegio, in antiquæ Civitatis Niſſenſis templum fuit translatum.

XXX. CONRADUS I.

CONRADUS I. XXX. EP. WRAT. Dux Sileſiæ Olsnens.

Pontificiali honore a VVenceslao Epiſcopo in Manus Papæ Martini V. reſignato, Conradus Dux Sileſiæ Olsnenſis, qui quod Fratres haberet Conradum Nigrum & Conradum Album, natu minores, ſenior dictus fuit, proviſione Apoſtolica ad Interceſſionem cum SIGISMUNDI IMP. tum ipſorummet Canonicorum in Cathedram collocatus fuit Princeps, ut habent Epiſcoporum Vitæ a Joh. Longino, Canonico Cracovienſi conſcriptæ, ſtaturæ parum juſtæ, corporis craſſi, oculis lippientibus, lingua balbutiente, doctrinæ exiguæ, humanus alioquin & facilis aditu. Inciderunt in ejus Regimen atroces tempeſtates, cum tam extranei Huſſitæ, qui propter concrematum in Concilio Conſtantienſi Johannem Huſſum eccleſiaſticis hominibus infeſtiſſimi erant, quam indigenæ Prædones, direptionibus ac vexationibus in Sileſiam & ſacras præcipue ditiones crudeliter graſſarentur: unde ſæpius militem eccleſiæ conſcribi ſtipendiis, neceſſitas ipſa poſtulavit. Ut, mirum non ſit, ſi grandi ære alieno aggravatam eccleſiam ſucceſſori reliquerit: A. C. 1419. acceptis ab Eccleſia Capituloque 3800. Marcis, groſſorum Pragenſium, numeri Polonici, Territorium Cantienſe eidem in Pignus conceſſit, haut modo fratribus in Antichreſin iſtam conſentientibus, ſed & Sigismundo Imperatore eandem confirmante, quousque facta fuerit reluitio. Decennio poſt arcem ei Ottmuchovienſem eripuerunt Huſſitæ, inſignem iſthuc omnis generis Prædam ſine ullo pene certamine adepti, deditionem quidem faciente loci præfecto Nicolao ab Alzenaw, qui Wratislaviam deportatus, ac proditionis poſtulatus, cum impetrare non poſſet, ut ob honorem Familiæ ipſi parceretur, biennio poſt in foro publico Capite luit, ad D. Barbaræ ſepulturæ mandatus. Anno, ejusdem ſeculi, XXXIIIo. CONRADUS, Epiſcopus Caſtrum Jeltſch a Ludovico Duce Olavienſi emit, XXXVo. autem a Concilio Baſileenſi Confirmationem impetravit ſtatuti, quo cautum eſt, ne dignitates ſacræ vel externis extrave Diœceſin natis, vel qui non ornati eſſent Gradu Doctoris in Profeſſionibus ſuperioribus eodem anno cum aliter Ottmuchoviam recuperare non poſſet, a Wratislavienſibus captivos Huſſitarum Ductores, impetravit, iisque Libertatem pactus Arcem ſuam recepit. Vita anno Epiſcopatus XXXo. Chriſti autem 1447. d. 9. Aug. Wratislaviæ functus, ibidemque conditus.

quo præſidente Huſſitæ Eccleſiam turbant

† A. C. 1447. d. 9. Aug.

XXXI. PETRUS II.

PETRUS II. Nowagk XXXI. EP. WRAT.

Petrum Nowagk a Pago genitali, ubi plebejo ac humili loco natus erat, Decretorum Doctorem ac Præpoſitum Wratislavienſem, ſingularis Virtus, Doctrina & in rebus agendis prudentia ad Epiſcopatus apicem evexit. Electus is fuit per ſcrutinium, conſentientibus Canonicorum omnium ſuffragiis, eamque rem tanquam juxta Juris Ordinem ac præſertim conſtitutiones Concilii Baſileenſis peractam, Vincentius Archi-Epiſcopus Gnesnenſis tanquam Metropolitanus ad inſtantiam Canonicorum Wratislavienſium haut modo ratam habuit, ſed & ſuffraganeum ſuum ablegavit, a quo ſolemni ritu novus Epiſcopus conſecraretur. Cum autem Principibus nonnullis Sileſiæ ea Petri Electio, quamvis illis ab Archi-Epiſcopo diligenter commendato, minus grata eſſet, Guilielmus Oppavienſis arma vertit in Bona Epiſcopi, ac paucis diebus toram fere ditionem vaſtavit, poſt Clades tandem acceptas Wladizlai Teſchinenſis & Glogovienſis opera Collegio Sacerdotum reconciliatus. Sedem porro Wratislavienſem IX. Annis Petrus tenuit, quibus reſpirante paulum & quieſcente a Turbis bellicis aliisque Moleſtiis Provincia, plures pagos a Conrado oppignoratos redemit, ærisque alieni, quod priorum temporum injuria grande contractum fuerat, magna parte eccleſiam levavit. A LADISLAO Bojemiæ Rege Jus cudendæ monetæ impetravit a P. autem R. duas Bullas unam quidem ſuper conſuetudine ven-

(ff) Martin. Hanckius diem VI. Octobr. habet, quo e vivis exceſſerit An. 1419. v. Caput XX. de Sileſ. indig. eruditis, imo & Pohlius l. c. Roſitzius vero coævus Tom. I. ſcriptor. noſtr. An. 1420. defunctum tradit.

Digitized by Google

vendendi in Insula S. JOHANNIS Cerevisiam Suidnicensem, quæ tunc multarum Litium ac disceptationum Mater fuit: alteram vero pro habitantibus in eadem Insula, ne de Esculentis ac Potulentis, itemque de Materiis ad structuras necessariis Vectigal solvere tenerentur. Ultimum Vitæ diem clausit in arce Ottmuchovienſi d. 6. Febr. ejusdem mensis nova in Basilica Wratislaviensi tumulatus a. c. 1456. quo ipso cum a nostris Belgradum Hungariæ adversus Turcas Europæ inhiantes, munitissimum propugnaculum fortissime defensum fuisset, Pontifex Romanus in Memoriam illustris Victoriæ Festum Transfigurationis Christi quotannis d. 6. Aug. celebrandum instituit.

† A. C. 1456. d. 6. Febr.

XXXII. JODOCUS.

JODOCUS. L. B. a Rosenberg XXXII. EP. WRAT.

Canonicis VVratislaviensibus de novo Præsule sollicitis Ladislaus Bojemiæ Rex, JODOCUM Barronem Rosenbergium, Bojemum, Ordinis S. JOHANNIS Hierosolymitani cum Cruce Priorem & Præpositum Straconicensem commendavit, posthabitis igitur Collegii sui Sodalibus, quamvis eo honore haut indignis, exterum eligerent, ac pro dispensatione, quod electus ætatis defectum pateretur, P. Calixtum III. requirerent. Neque enim Canones in Episcopum eligi minorem permittunt, nisi eorundem Gratia fiat ab Apostolica sede, quod quidem & tunc factum, ipsaque adeo electio a Papa hoc pacto confirmata fuit, ut Præposituram haut eo minus, sed sub Commendæ nomine retineret. Vir fuisse dicitur corpore vasto & opimo, Eloquentiæ, Doctrinæ ac Prudentiæ singularis, animi magni & liberalis, sed interim varietati eduliorum, quæ Saccaro pleraque condienda curavit, nimis deditus. Georgio Podiebradio, Bojemiæ Regi publicæ tranquillitatis causa (ægerrime quamvis ferentibus Silesiæ statibus, Nuncio Apostolico, cum primisque VVratislaviensium Senatu) adhæsit, primum adeo quidem, ut sine Salvo Conductu VVratizlaviam venire ad consultationes publicas vix auderet. At postquam Georgium a Romana Ecclesia penitus desciviſſe & Hussitarum Religionem publice professum comperit, tam Consilia quam arma sua impavido pectore contra illum expedivit. Ad Prælaturas & Beneficia Viros maxime promovit, qui Doctrina & Virtute eminerent. XIo. ipse Episcopatus anno, qui erat Christi 1467. (gg) d. 15. Decembr. Nissæ in Palatio a se satis structo defunctus. Cujus quidem Funeri, nisi prius e vinculis dimitteretur Præpositus Ecclesiæ Cathedralis, Johannes Deuster, qui quod in cunctis fere rebus Episcopo adversaretur, hujus jussu comprehensus & in arcem Kaldenstein abductus fuerat, Transitum per Urbem Wratislavienſes initio denegarunt: sed ob id a Baronibus Polonis ac Bojemis, qui ad Funus Episcopi cohonestandum venerant, reprehensi, magno & honorifico Comitatu per Urbem in Cathedrale Templum deduci passi sunt.

regiis animi dotibus insignis.

† A. C. 1467. d. 15. Dec.

XXXIII. RUDOLPHUS.

RUDOLPHUS Rudisheimensis Moguntinus XXXIII. EP. WRAT. Georgio Bojemiæ Regi infensissimus.

Rudolphus Episcopus Lavantinus ac Legatus Pontificius ad exequendos potissimum Processus Excommunicationis GEORGII, Bojemiæ Regis, belli adeo adversus hunc causa, annitentibus non solum Casimiri Poloniæ Regis, cui ob Bellum Prutenicum sedatum gratus erat Legatis Stanislao Ostrorogio, Calissiensi Palatino, Jacobo de Dambrio, Regis Vice-Thesaurario & Johanne Dlugosch: Canonico Cracovienſi, tum & Bojemiæ quibusdam Proceribus, patriæ & avitæ Religioni-addictis, quorum Princeps erat Sdenco Sternbergius, consentienteque tum horum intercessionibus, tum Capituli Postulationi Pontifici Romano, XX. Votorum suffragiis Episcopus VVratislaviensis creatus fuit, cum frustra eam Dignitatem ad quam & a plerisque designatus fuerat, ambiisset Przimislaus Dux Oppavienſis, S. CRUCIS Cantor & Canonicus VVratislaviensis. Originem traxit ex oppido Rudisheimensi in Moguntina Diœcesi, ubi Patrem habuit Virum satis honestum. Vir ipse fuscus ac niger, staturæ decentis, mansueti & religiosi Ingenii, Juris Consultissimus. Cameræ ob id auditor in Basileensi Concilio ab omnibus Nationibus, Pii II. & Pauli II. M. M. P. P. Referendarius, indeque ad Lavantinum evectus Episcopatum. Contra SIGISMUNDUM Austriacum propter capturam Cardinalis de Cusa, Episcopum Brixinensem excommunicatum Legationis munus obiit ac negotium gra-

(gg) Pohlius l. c. d. 12. Dec, habet, Longinum tamen seu Dlugossum obitum hunc ad d. 15. Dec, referre addens.

graviſſimum] ſopivit: inter Cruciferos Pruſſenſes & Caſimirum Poloniæ Regem, quamvis duris ordini Conditionibus, pacem confecit. Mathiam Pannoniæ Regem Imperatoremque Fridericum diſſidentes in pacem reduxit: Mathiæ inſuper Regis nomine diverſis Legationibus Neapolim usque pro adducenda ejus Sponſa perfunctus. Ingenii ſui Vires in Commodum atque utilitatem Eccleſiæ Wratislavienſis, annis quibus rexit eam XL. adeo explicavit, ut Apoplexia extincti A. C. 1482. Cadaver humeris Canonicorum ad primariam Ædis Cathedralis Aram elatam, ampliſſimis Ceremoniis funeraretur. De cujus quidem Tumulo æneo Epitaphii Pars, quod oleo deſtillante oblita non fuit, a Chriſtophoro Manlio olim deſcripta fuit:

MATHIAE Regis ad Neapolitanum Regem Legatus.

Eccleſiæ Wratisl. Locuples or.

†A. C. 1482. d. 9. Jan.

Miſſus ab Urbe fuit, Legatus Præſul in iſtas
Rudolphus Terras: Rhenus eum genuit.
Ex Lavantino a Clero accitus atque Popello
Eccleſiæ meritis accipit hoc Cathedram.
Fauſte quam tenuit, tetris agitatus in annis,
In Domino tandem mortuus aſtra petit.
M. CCCC. LXXXII.

XXXIV. JOHANNES IV.

Rudolphi locum ut in Lavantina prius, ita & in Wratislavienſi Cathedra JOHANNES ROTH excepit: humili is quidem loco Wemdingæ in Suevia ortus, ſed ſapientiæ, Virtutis, Doctrinæ, Facundiæ & Induſtriæ Commendatione ad ſublimem hunc dignitatis gradum evectus. Cum enim adoleſcens Juri Pontificio Paravii, humanioribus autem Litteris & Eloquentiæ Romæ ſub Laurentio Valla operam dediſſet & Æneæ Sylvio, Philelpho, Guarino ac cæteris illius ætatis Viris doctis notus & carus fuiſſet, LADISLAO Hungariæ & Bojemiæ Regi (ſi Johanni Dlugoſſo ſive Longino fides) a ſecretis inſervivit: eo autem præmature Terris erepto, FRIDERICO III. Imp. ab Ænea potiſſimum commendatus & in Aulam atque inter Conſiliarios Auguſtales adſcitus, Proto-Notarii Munus (hoc enim Nomine Anno 1466. Litteras ſubſcripſit Paſſovienſibus data) aliquamdiu geſſit, ac Lavantinæ tandem Præpoſitus, ſicut Cæſareæ in Urbem profectionis Comes fuit, ita CAESARIS nomine tum ad Venetos, quam ad alios Chriſtiani Orbis Principes Legationes frequentes feliciter obivit: inde in MATHIAE Regis Hungariæ Familiaritatem pervenit, ab eo quidem in adipiſcendo Epiſcopatu Wratislavienſi haut parum adjutus: quicquid ſit de Eccleſia Wratizlavienſi quam optime meritum fuiſſe teſtantur Annales: Poſſeſſiones haut paucas ab Anteceſſoribus alienatas redemit & ad eccleſiam revocavit, Piſcinas admodum uberes & hoſpitales commoditates alias inſtituit. Arcem Ottmuchovienſem egregie munivit Wratislavienſem Curiam magnis ſumtibus inſtauravit, inſigniterque reparavit: Omnes tandem curas ſuas revocavit ad Coadjutorem, quem fidum adoptaret. Principes quidem & Ordines Sileſiæ initio faventes expertus: at Canonici hæc Conſilia impedierunt: Wladizlaus animi anceps modo huc, modo illuc ſe convertebat, interim Canonici Joh. Thurzoni, ſeniori litteras miſerunt, in quibus fere votis omnium ejus Cognominis, Decanus Wratislavienſis in Coadjutorem Epiſcopatus renunciabatur, qui & pro ea qua valuit Pater apud Wladizlaum auctoritate obtinuit, Epiſcopo non Coadjutor modo datus, ſed & ſimul futurus Succeſſor deſignatus. Ea res cum ſollicitos haberet Principes, Wladizlao Regi ſupplicem libellum porrexerunt, in quo contra Capitulum & Clericos multa in animum ducebant, ac pro libertate patriæ propugnabant & nota huic addita, ne beneficia eccleſiaſtica hominibus externis tribuerentur. Rex animadvertens tandem eam rem juſtam a juſtis juſte peti, aſſenſum libenter præbuit, ac Commiſſarios ſuos pleniſſimis mandatis inſtructos, ad Conventum Principum atque Ordinum Sileſiæ ſub initium Febr. A. C. 1504. congregatorum miſit, qui partibus decertantibus, nec multum de jure ſuo cedere volentibus, auctoritatem ſuam interpoſuerunt, ac ſimul partes ad Transactionem reduxerunt. Comiſſarii fuere: SIGISMUNDUS, Caſimiri Pol. Regis F. Dux Glogov. & Oppav. CASIMIRUS, Dux Teſchinenſis, ſupremus Sileſiæ Præfectus, nec non ALBERTUS deKOLOWRAT: ſupremus Regi Bojemiæ Cancellarius a quo Transactio ipſa KOLOWRATENSIS appellari cœpit: a Wladizlao Rege confirmata.

JOHANNES Roth XXXIV. EP. WRAT.

Vir eruditus &

FRIDERICI Imp. in Italiam proficiſcentis Comes.

MATHIAE quoque REGI familiaris in Eccleſiam Wratislavienſem optime meritus

Coadjutorem tandem adſciſcens

mortuus A.C. 1506. d. 21. Jan.

Biennio poſt h. e. A. C. 1506. Epiſcopus decrepita jam ætate Iſchiadico morbo e medio ſublatus, Turzoni quidem vacuam morte ſedem, bonis autem quibusque ſui deſiderium ingens reliquit. Wratislaviæ in Choro Manſionariorum Templi Cathedralis juxta Precislai, cujus virtutum æmulus fuerat, Cineres reconditus, ubi Imago ejus conſpicitur, cum hoc elogio:

Fulva hæc imago quam vides Lector, quarti
JOHANNIS eſt Antiſtitis,
Saxo abditum Corpus jacet latiſſimo
inter Chori ſubſellia:
Annalibus vitam lege: hoc dicam tamen
Quod nec negarint invidi:
Vir optimus, doctiſſimus, prudens, gravis,
Magno omnium luctu perit.

In alia Tabula cum ejusdem inſignibus:

QUARTUS JOHANNES jacet hic: vis cætera dicam
Non alium vellet Sleſia Pontificem.

JOHANNES IV. EP. WRATISL. vera piorum Pontificum Imago in Tabula.

XXXV. JOHANNES V.

JOHANNES V. Thurzo de Bethlen Falva XXXV. EP. WRAT.

Oriundus hic ex (hh) nobiliſſima Familia, quippe qui Patrem habuit JOHANNEM, THURZONEM, Hungarum, qui ex Fodinis metallicis in Hungaria immenſas Opes collegit, poſteaque, Cracoviæ domicilium collocavit & Comitis dignitatem adeptus eſt: Fratres vero STANISLAUM, Epiſcopum Olomucenſem magni illius Eraſmi amicum, GEORGIUM Comitem, Camerarium montium Hungariæ, nec non ALEXANDRUM THURZONEM de Bethlehem Falva Hungariæ Pro-Regem. Johanni anteceſſori adjutor datus, eodem, quo ille obiit anno, Epiſcopale Pedum accepit, ac per Opicium Colo, Canonicum, inthroniſatus, per Stanislaum vero Fratrem germanum, Johannem Fratrem Bernhardinianum, Epiſcopum quondam Varadienſem atque Henricum de Fullenſtein, ſuffraganeum, Dominica, quæ Lætare dicitur, uſitato more conſecratus & in dignitatis poſſeſſionem immiſſus, die Annunciationis Primitias celebravit, maxima Principum Sileſiæ ac Nobilium frequentia: idem haut multo poſt ſupremam quoque Sileſiorum Præfecturam nactus, Princeps bonus, mitis, litteratus & litteratorum Mœcenas, ad quem diverſæ extant Eraſmi & aliorum Epiſtolæ. Curias aliquot Epiſcopales ſtructuris ornavit ac demolita Arce Kaldenſtein ex ea materia Caſtrum antiquum Jauernick collapſum refecit ac D. JOHANNIS montem adpellari voluit. Synodos prout Anteceſſor celebravit binas, ille primam A. C. 1496. poſt Octav. Corp. Chriſti: hic ſynodum generalem Diœceſanam celebravit A. C. 1509. d. 24. Apr. eo modo & ordine, prout in ſynodalibus actis Rudolphi Prædeceſſoris ſui declarata fuit A. C. 1511. d. 28. Apr. in quo Decreta ſynodi Provincialis in Peterkaw pro Feſto Martini A. C. 1510. publicata ſunt. (ii) Jus cudendæ monetæ aureæ a MAXIMILIANO I. Imp. impetravit. A. C. 1515. prid. Kal. ſextilis, hac tamen Lege, ut in uno aureorum latere S. Johannis Baptiſtæ Effigies conſpiciatur, cum Inſcriptione: MUNUS CAESARIS MAXIMILIANI I. in altero inſignia Epiſcopatus, quæ ſunt Lilia ſex, addito Epiſcopi nomine pro tempore exiſtentis. Obiit autem cum Phthyſi paulatim defeciſſet d. 11. Aug. Niſſæ, & corporis exanimis magna pars ante ſepulcrum Flammis abſumta dicitur, fortuito incendio excito, inde in Cathedralis templi Sacello, quod vivus exornari curaverat, Wratislaviæ terræ mandatum eſt: ubi hujusmodi Thurzonis conſpicietur monumentum:

bonarum Litterarum Mœcenas

Jure cudendæ aureæ monetæ ab Imp. Maximil. I. donatus.

† A. C. 1520. d. 11. Aug.

Hoc THURSO tibi Pontifex ſacellum
Janus condidit Agnifer beate,

In

(hh Thurzonum Tab. Geneal. Tom. II. ſcriptor. noſtror. Henelii Annalibus inſerui Beneficio AMICISSIMI NOSTRI BELII, Boſonienſis.

(ii) vid. Dipl. XXIV. ſpec. C. Sileſiæ D. Tom. I. ſcript. noſtr.

In quo poſt obitum eſt ſitus, meretur
Si Cœlum Pietasque & alma Virtus,
Si Muſæ, innocue & peracta Vita,
Si feciſſe bonis benigne: Tecum
Celſi nunc ſacer incola ille Olympi
Colli perfruitur ponis beati.

Bina quoque illi a Georgio Logo ſcripta Epitaphia, quæ heic addere operæ pretium ſit.

THURSONIS Cineres Magni & mortalia membra
Iſte habet & ſacri principis oſſa locus:
Pro meritis ſuperum ſedes, Cœlumque beatum
Mens habet, immenſo vivit in Orbe Decus.

Heic ſitus eſt THURSO MAGNUS, quis cætera neſcit?
Hunc volui ut ſcires & venerere locum.

XXXVI. JACOBUS a SALCZA.

JACOBUS A SALCZA XXXVI. EP. WRAT.

Dum Principes competitores duo, Johannes Albertus, Marchio Brandenburgenſis & Joachimus Dux Monſterbergenſis Mitram Epiſcopalem ambirent, ſacri Collegii Sodalium ſuffragia JACOBUS a SALCZA, Nobilis Sileſius, ac Ducatus Glogovienſis Capitaneus meruit. Gentilem is habuit Hermannum illum, ſupremum Ordinis militiæ Teutonicorum Magiſtrum qui primus ſacræ Domus Vexilla in Pruſſiam Victor traduxit: anno quem Chriſtophorus Mannlius Poeta doctiſſimus ſequenti Verſu expreſſit:

HerrMannVs PrVssos ChrIstI fVb Vota CoëgIt.

magna Vi animi & corporis præditus.

Vir ipſe magna vi animi & corporis, eximiæ eruditionis, raræ prudentiæ & eloquentiæ, ſingularis laude clariſſimus. Præfecturam Ducatus Glogovienſis a LUDOVICO, Hungariæ & Bohemiæ Rege ſibi commiſſam aliquot annis ſtrenue adminiſtravit, miſſusque ab eodem Rege Francofurtum, Germaniæ Urbem ad Mœnum ſitam, una cum Ladislao Sternbergio Bohemiæ Cancellario in cauſa CAROLI adjuvanda præclare ſe geſſit. Epiſcopus inde creatus, ea ſui documenta dedit, ut Cathedræ non minorem redderet ſplendorem, quam ipſe ab illa acciperet: ob idque publice ac privatim magnam ſibi auctoritatem & Regum ac Principum Favorem & amicitiam compararet. Incidit in ejus tempora reformatio ecclesiarum per Lutherum cœpta, quam & amplexa eſt Gentis noſtræ Metropolis Wratizlavia. Niſſenſem Curiam eo tempore cum Budæ Regi adeſſet, incendio conſumtam reparavit ac novam plane exſtruxit. Sub obitum Ludovici, FERDINANDUM AUSTRIACUM, Bojemiæ Regem inter quosdam Sileſiæ Principes Collegas ſuos, Legationis Princeps, oratione luculenta gratulabundus ordinum Sileſiæ nomine cum laude ſalutavit. Matrimonium inter Sigismundum Auguſtum, Poloniæ Regem & Eliſabetham Ferdinandi, Regis, Filiam primogenitam, Regis ſui Mandato Poſnaniæ confecit. Sileſiæ univerſæ ab eodem FERDINANDO cum Imperio præfectus, nobiliſſimo onere eodem & clariſſimo honore magna cum dexteritate defunctus fuit, nec ad ſævitiam erga ſe accendi paſſus, orta ex diſſidiis certamina, ſapienter mitigavit. Paralyſi primum dein Febri correptus, doctiſſimus atque digniſſimus Præſul diem clauſit extremum poſtridie D. Bartholomæi A. C. 1539. ætatis 58. cum Diœceſin gubernaſſet annis XIX. Primus Epiſcoporum Niſſæ in D. Jacobi Æde, eodem quo lectus fuerat die in Monumento Marmoreo adfabre præparato conditus. Effigies ejus ad vivum expreſſa Wratislavia in Æde S. CRUCIS, ante Chorum majorem cernitur, additumque illi hujusmodi tetraſtichon:

Legatus Regis Bohem. ad Comitiæ Imperii Francofurti ad Mœnum celebranda.

CAROLO V. Imp. ſuffragia dedit.

ejus Fratrem D. FERDIN. magnum Sileſiæ Ducem totius Provinciæ nomine excepit.

ab eodem univerſæ Sileſiæ Præfectus.

† A. C. 1539. d. 24. Aug.

Princeps a SALZA ſi pectus ut ora JACOBI
Artificis poſſet pingere docta manus:
Ut nunc ſpectato nil cernis honeſtius ore,
Cernere ſi poſſes pectore nil melius.

Digitized by Google

XXXVII. BALTHASAR a PROMNITZ.

BALTHASAR a PROMNITZ XXXVII. EP. WRAT. & ſupremus Sileſiæ Præfectus.

E nobiliſſima Promniciorum (kk) domus Leſſendorffiæ in Ducatu Glogovienſi Familia oriundus, ſed cui majora ipſe ornamenta dignatione ſua reddidit, quam quantum a Majorum ſplendore acceperat commendationis, ſummarum quippe ac præſtantium Virtutum merito per varios honorum gradus ad Epiſcopatum tandem Sileſiæ, eodem quo Jacobus deceſſit anno evectus, ac ſupremam inſuper hujus Præfecturam ab Auguſtiſſimo Imperat. D. FERDINANDO ſine ullo ſuo ambitu, unica atque una ſalutariter adminiſtrandæ Reipubl. ex rebus retrogeſtis de ſe concepta ſpe atque exſpectatione, quam & præclare ſuſtinuit, conſecutus. Princeps fuit ſingularis ingenii, magni Conſilii & eloquentiæ, in rebus agendis ſtrenuus & vigilantiſſimus. Concordiæ & Pacis ſtudioſiſſimus, ac nec ſolum Principibus ac Proceribus Patriæ, ſed ipſi etiam Cæſari pergratus. Erga Familiares ſuos benignus, ac gentilium cumprimis amantiſſimus: queis & primus ipſe ut a vetuſtiſſimi ac præſtantiſſimi ſtemmatis Equitibus ad Barones transſcriberentur, impetravit, & ampliſſimarum aliquot dictionum reliquit hæreditatem, gemino majoratu, quem vocant, in ſpem ac perpetuitatem totius familiæ, inſtituto: ſubditis ſuis talem in modum præfuit, profuitque; ut Regimen ejus hodieque grata & jucunda memoria recolatur: pauperum interea adeo non immemor, ut haut modo dum viveret, egenis atque calamitoſis ſuccurrere ſummas eſſe delicias arbitraretur, ſed & ſupremo atque ultimo mentis Elogio ſatis liberaliter iis providerit. Febricula correptus quartana in (ll) mortem conceſſit XIII. Kal. Febr. A. C. 1362. cum annum Vitæ ageret LXXIV. in Gubernatione fuiſſet annis XXII. menſibus IV. diebus III. anteceſſoribus exemplo Niſſæ in B. Jacobi Parochialis Eccleſiæ Sacello tumulatus.

optime de re eccleſiaſtica & publica meritus Gentis Locupletator indulgentiſſimus.

Pauperum quoque Amator ſingularis

† A. C. 1562. 20. Jan.

XXXVIII. CASPAR a LOGAU.

CASPAR a LOGAU XXXIII. EP. WRAT. antea Neoſtadienſis Auſtriæ. ſupremus Sileſiæ præfectus.

Majorum ſuorum pace belloque clariſſimorum Gloriam CASPAR a LOGAU non æquavit modo, ſed & ſuperavit longiſſime. Ingenii quippe Cultu doctrinarumque ſtudio ad id honorum Culmen, cum ſe ſacris addixiſſet provectus: ut ex Novæ Civitatis in Auſtria Epiſcopatu ad Wratislavienſem poſtulatus fuerit. Vacuum ergo Balthaſaris Præſulis obitu ſedem annuentibus, qua P. R. qua CAESARE Auguſtiſſimo occupavit, nec eccleſiæ modo ſuæ, ſed & univerſæ Provinciæ, cujus ſupremam Præfecturam Regia auctoritate geſſit, quantam omnino potuit Operam, ſedulo impendit. Princeps ſane ingenii acumine, ſcientiarum varietate ac multarum linguarum peritia inſigniter ornatus, nec minus manu quam lingua promtus, atque ad quosvis Caſus in utramque Partem tam præparatum habens animum, ut ſicut pacis & tranquillitatis amicus erat, ita nec dubiam belli fortunam, cui Juvenis adſueverat, ullo modo formidaret. E Vita exiit Wratislaviæ A. C. 1574. ac Corpus Niſſam devectum & in Parochialis templi (mm) Sacello honorifice conditum fuit.

† A. C. 1574. d. 4. Jun.

XXXIX. WRA-

(kk) Quam curatius explicatam Tab. Geneal. huic Volumini inſerta habet.

(ll) Epitaphium Explicatio hiſtorica Tabulæ Genealogicæ Illuſtriſſimæ GENTIS ſiſtit.

(mm) Addito hoc Epitaphio;

CASPAR a LOGAU.

Splendore Generis, Ingeniique Præſtantia, Belli, pacisque artibus ab adoleſcentia inter Pueros Regios Nobiliſſimos ſemper conſpicuus: omnium bonarum diſciplinarum, diverſarumque Linguarum ſcientiæ Cultor inſignis: Virtutem vero Gloria Domi forisque clarus, Magni inclyti ac Potentiſſimi Regis FERDINANDI deſiderio: SERENISS. ARCHI-DUCUM CAROLI F. Chariſſ. Præceptor; Dein Antiſtes Neapoli Auſtriæ deſignat: Mox Wrat. Epiſcopus rite poſtulatus Annos XII. Eccleſiæ ac Patriæ tam Epiſcopalis dignitatis, quam ſupremi per utramque Sileſiam Capitaneatus munere ſingulari fide, prudentia ac pietate ſummaque cum laude feliciter præfuit. Vixit ann. 49. menſ. 10. d. 1.

Moritur placide magno piorum Luctu & deſiderio Viribus Corporis morbi diuturnitate exhauſtis, Wratislaviæ d. 4. menſ. Junij. A. R. S. humanæ M. D. LXXIIII. hic ſepultus quieſcit in Spe Reſurrectionis & Vitæ ſempiternæ:

CUI

Mathias, Suidnic. & Jaurenſis Præfectus,
Georgius, in Frid. & Kinsberg.
Henricus, Capitaneus Provincialis in Bechau.
Godofredus, in Schkotſchau & Schwartzwaſſer.
} Fratres Germani.

M. B. G. H. M. P. P.

XXXIX. MARTINUS GERSTMANN.

MARTINUS Gerstmann XXXIX. EP. WRAT.

Natus hic Boleslaviæ familia quidem honesta & senatoria, sed in re minus lauta, patre Christophoro Viro consulari, & matre Catherina Libaldina, d. 8. Martij A. C. 1527. Cum ingenium illustre altioribus musis dedisset, eos in omni genere Eruditionis ac Juris præsertim, qua Civilis, qua Canonici scientia Progressus fecit, ut in celeberrima Patavienſi Italiæ Academia publicis honorum insignibus mactari & U. J. D. solemni inauguratione creari meruerit. Reversus inde ad suos, cum sacris serio addictus, ad Ordines adspiraret ecclesiasticos, a CASPARE, Præsule Wratislav. Nissæ primum in Collegiata, dein in Cathedrali D. JOHANNIS Ecclesia Wratislaviæ Canonicatum, tandemque Decanatum non difficulter impetravit, ab Olomucensi Episcopo Guilielmo Cancellarii insuper dignitate honestatus. Quam ille Provinciam in magnis procurationibus, ea cum Prudentiæ & integritatis laude sustinuit, ut cum Virtutum ejus Fama ad summos etiam Principes perveniſſet, MAXIMILIANUS II. Imperator Glorioſiſſimus, meritorum ille Arbiter singularis Hominem ad se evocatum, non modo secretis latinis, sed & Filiorum MATHIAE ac MAXIMILIANI, sereniſſimorum Austriæ Archi-Ducum studiis proficeret. In quibus ille similiter functionibus conceptam de se spem non æquavit modo, sed etiam longe speravit, ea propter maximo merito ab AUGUSTO & ad Nobilium Ordinem antiquata plebeji ortus humilitate cum suis transcriptus & sacri Lateranenſis Palatii Comitiva donatus. Quibus ipsis minime tralaticiis honoribus, ut omnes statuebant, non tam præmium meritis persolutum, quam ad sublimiora gradum Gerstmanno factum, ita exspectationem illam ratam fecit CASPARIS Episcopi obitus. Eo enim Vita functo cum electioni novi adesse juberetur, præter spem atque opinionem suam, consentientibus majoris Canonicorum partis suffragiis, compluribus aliis præteritis ad Jnsulam delectus fuit. Cujus quidem rei fama ad Imperatorem laudatiſſimum delata, tam illi grata exstitit, ut electo haut solum per Epistolam sua ipsius Manu scriptam & secretiori parvo obsignatam sigillo humaniſſime gratularetur, verum etiam, etsi haut dum impetrata Pontificis confirmatione, Præfecturam utriusque Sileſiæ supremam committeret, conventumque paulo post Principum atque Ordinum Provinciæ per Illum indiceret. Exemplum sane Epistolæ Augustæ, quia bona nobis Fortuna obvenit, heic adscribere operæ pretium existimavi, & sic se habet: - - **Lieber Gerſtmann.** „**Jn dieſer Stunde habe ich von meinen** Commiſſariis **und eurem Schreiben vernommen**, vestram electionem in Episcopum Wratislavienſem quod faustum & felix sit. **Bin auch damit nicht allein zufrieden, ſondern Sie hätten keinen** eligiren **können**, qui mihi fuisset magis gratus. **Denn ich euch kenne und gar nicht zweifele, daß ihr das herein bringen werdet, ſo die vorigen Biſchöffe unterlaſſen haben.** De reliquis postea ulterius scribam. Et iterum vobis gratulor de electione in vestram personam facta. **Denn ich Euch auch** in reliquis, quæ necessaria erunt, sive Romæ sive alibi non deero. Sed vobis libentiſſime in omnibus adero & promovebo, tanquam illum, qui mihi est gratiſſimus. Dat. in Molendino Cuttenburg d. 5. Julij. Accepta ex Urbe Electionis confirmatione ab Antonio Archi-Episcopo Pragensi solemnibus Ceremoniis inauguratus fuit, ac initio statim Episcopatus ad Poloniæ Proceres a D. MAXIMILIANO missus, non minore prudentia quam felicitate Negotium suæ & Collegarum commiſſum fidei perfecit: neque minus fidam post Maximiliani excessum, RUDOLPHO II. Imperatori Auguſtiſſimo, difficillimis ac graviſſimis in Negotiis, multis obitis legationibus præstitit operam, ea insuper sapientiæ, moderationis, Clementiæ, animique ab omni contentione remoti, documenta edens, ut in magna apud plerosque Ordinis esset Charitate ac Veneratione. Præfecturam sane quamdiu gessit, summa Charitate totum se se Patriæ impendit, atque siderum modo, quæ irrequieta semper cursus suos explicante, quasi in perpetua quadam Vigilantia nunquam oculos a Republica dimovit & in tanto rerum undique concurrentium congestu vix otiosum spiritum duxit, ut cunctis negotio suo Otium, cura ac sollicitudine securitatem præstaret. Ad Synodum Petrocovienſem, in qua de Decretis potiſſimum concilii Tridentini exequendis tractandum erat, ab Archi-Episcopo Gneznensi vocatus, se quidem, cur venire non posset, excusavit, nec eo minus tamen, si Metropolitanus excusationi locum dare nollet, Lega-

antea EP. OLOMUCENSIS Cancellarius & Decanus Wratislav. inde D. MAXIMILIANO II. Imp. A SECRETIS.

Ejus Gratia Episcopatum adeptus est. & supremam utriusque Sileſiæ Præfecturam.

Litteræ OPTIMI CAESARIS ad Episcopum neoelectum.

variis inde Legationibus inclytum.

deque Rebus Patriæ optime meritum

Digitized by Google

tos in tempore miſſurum promiſit, pro ſua inſuper eccleſiam Gneznenſem obſervantia, quicquid Concilio Tridentino congruum atque conſentaneum, tractatum atque concluſum fuerit, ſibi atque Eccleſiæ ſuæ ſummopere gratum & acceptum fore, teſtatus. At vero cum Pontifici Romano a Poloniæ Epiſcopis nominatum ſe ſe comperiſſet, qui una cum Epiſcopo Olomucenſi conſtitutionum ſynodi Petrocovienſis Executor conſtitueretur, id Delegationis Genus, quod ipſi etiam Nuntii Apoſtolici abhorrere videbantur, omni ſtudio ſubterfugit, RUDOLPHO CAESARE cumprimis ſuppliciter rogato, ne temporibus adeo periculoſis miniſtros ſuos & fideles ſervos in diſcrimen vocare ac Remp. turbari ſineret. Annuit ille, cumque a Pontifice per Cardinalem Madrucium, quod petebat, haut difficulter impetraſſet, magno metu Epiſcopum liberavit. Sed qui nihilominus Acta ſynodi ab eodem Pontifice confirmata ac ſibi transmiſſa & lubentiſſime recepit & promtiſſime ſubſcripſit & in ſynodo Diœceſana A. C. 1580. Wratislaviæ celebrata ſolemniſſime promulgavit. Podagra primum, ad extremum Vitio ſtomachi laborans, eo vel morbo vel nimio, uti nonnemo credidit, medicamentorum uſu extinctus, ad πλειόνας abiit Niſſæ X. Kal. Junij Anno LXXXVo. cum X. annos ac totidem menſes, tam Epiſcopatum quam Præfecturam ſumma cum laude tenuiſſet, ibidem ad (nn) D. JACOBI honorifice funeratus. Sic quippe Tabulis ſupremis caverat, ut ſi Niſſæ quid humantibus ſibi attigiſſet, iſthic quoque humo conderetur, ac quidem ſine Pompa, ſeu Wratislaviæ, ibi maneret. Bonorum hæredes ſcripſit ex Triente Canonicorum Wratislavienſium Collegium & ex triente propinquos ſuos, Triente reliquo per Legatarios quos inter Wenceslao Cromero: Secretario ſuo: Viro inſigniter docto, ad hiſtoriam Sileſiæ abſolvendam, edendamque M Thaleros reliquit, diſtributo, ſed hac tamen lege atque conditione: ut ſiquidem propter delicta publica vel privata contingeret, calamitate aliqua & adverſæ fortunæ tempeſtate adeo ſe ſe opprimi, ut amiſſis fortunis, nulla Eccleſiæ, Neceſſariis, Amicis, Familiæ, pauperibus gratificandi facultas foret reliqua, in eum caſum juxta ſynodales Metropolitanæ Eccleſiæ (noſtræ) Gnesnenſis conſtitutiones & conſuetudines, inprimis vero extravagantem Johannis XXII. quæ incipit: ſuſcepto regiminis: Beneficium anni gratiæ ſibi reſervaret.

† A. C. 1585. d. 24. Maji.

XL. ANDREAS JERIN.

ANDREAS Jerin XL. EP. WRAT.

Reudlingæ oppido Sueviæ ad Danubium, Patre quidem ex plebejo Ordine, Senatore tamen natus, ab ineunte ætate Litteris Operam dedit, eo cum ſucceſſu & felicis ingenii acumine, ut a Cardinale Auguſtano Truchſeſſio dignus judicaretur, qui Nepotum ſuorum in nobiliſſima & florentiſſima Academia Lovanienſi Præceptorem ageret. Romam inde profectus in Collegio Germanico VII. vixit annis, Prætoriæ Pontificis Maximi Helvetiorum cohorti a Concionibus fuit. Doctoratus autem Gradum in Theologia Bononiæ adeptus, in Germaniam rediit, ac Dillingæ Parochi Officio ac Munere functus eſt. Wratislaviam tandem cum veniſſet, Canonicatus a Gregorio XIII. P. R. ſibi collati poſſeſſionem accepit, præpoſituram inde a Comite Kosdiazovin per reſignationem conſecutus. Mortuo Epiſcopo Martino, communi & unanimi voto in ſucceſſorem electus, nec multo poſt a RUDOLPHO II. IMP. totius Sileſiæ Præfectus conſtitutus, toto vitæ ſuæ ſpatio omnem eo convertit curam, ut & Eccleſiæ & Provinciæ, cumprimisque SACRA-

& ſupremus Sileſiæ præfectus.

(nn) Addito hoc Epitaphio;

DE ROM. IMPP. & BOH. REGG.

Præcipue vero de Eccleſia, Capitulo ſuo & hac Patria ob inſignes feliciter obitas Legationes, quarum nomine Magnam Exiſtimationem & laudem promeruit, Libertatem denique non poſtremam ac rebus in utroque Foro agendis, ſummam Vigilantiam, Induſtriam & Dexteritatem OPTIMO ac BENE MERITO PRINCIPI

MARTINO GERSTMANNO,
Epiſcopo Wratislavienſi,
SUPREMO PER UTRAMQUE SILESIAM CAPITANEO:
Capitulum & Executores Teſtamento deſignati Gtatitud. G. PP.
obiit d. 24. Maji. Anno Domini M. D. LXXXV.
Cujus animæ Deus ſit propitius!

Digitized by Google

SACRATISSIMO CAESARI ſuam induſtriam ac fidem comprobaret, quam & legationibus quinque in Poloniam obitis, abunde conteſtatus fuit. Princeps pacificus ac ſapiens, qui ut ipſe Doctrina præditus erat, in iſta quidem fortuna, tam admiranda quam rara, ſic viros doctos amore, ſic favore inſolito non admodum quidem certe frequenti proſequebatur: cujus in illo illuſtria multa, ſed unum præclariſſimum argumentum, quod ipſum tunc omnium bonarum Litterarum principem, Juſtum Lipſium, magnis inuſitatisque ad ſe præmiis & honoribus invitavit. Undecim in Epiſcopatu vixit annis & ex itinere Oracovienſi domum æger reverſus, ipſis Nonis Novemb. A. C. 1596. præſentibus Conſiliariis, Cubiculariis, aliisque Aulicis naturæ debitum placida morte exſolvit. Wratislaviæ ex teſtamento præſcripto ante aram argenteam, quam ipſe ut pietatis ſuæ in DEUM & Munificentiæ Eccleſiam (ſic loquente inſcriptione infra imaginem CRUCIFIXI) exſtaret, proprio ære fieri A. C. 1590. curavit, ſepultus. Eandem prope aram ad latus ſiniſtrum marmori inciſum legitur hujusmodi Epitaphium:

egregiis in ECCLESIAM, PATRIAM & Bonas Litteras Meritis inclytus

† A. C. 1596. 5. Nov.

MEMORIAE
Reverm. atque Illm. Principis ac Domini
Domini ANDREAE JERINI,
EPI. WRATISLAVIENSIS ET PER UTRAMQUE
SILESIAM CAPITANEI,
Qui honeſto apud ſuos loco natus, Eruditione, Virtute
ac Pietate tantum enituit,
ut per omnes honorum Gradus ad ſummum hoc Pontificiæ
atque Principalis dignitatis
Faſtigium evectus ſit.
In quo utroque recte tuendo & Conſcientiæ & Magiſtratui
ſuo & Collegio Fratrum & Provinciæ
præclare ſatisfecit,
A CAESARE ob rem domi & in legationibus ampliſſimis bene geſtam
ſæpe laudatus,
a Fratribus Capitularibus ob Eccleſiam ſancte adminiſtratam,
auctam, ornatam
facultate teſtandi donatus,
a Provincia tota ob egregias animi Virtutes amatus & cultus,
Vixit Annos LVI.
rexit Eccleſiam hanc & univerſam Provinciam
Annos XI. menſ. IV. dies II. obiit Niſſæ d. 5. Novemb.
A. S. clɔlɔ XCVI.

XLI. BONAVENTURA HAN.
electus.

BONAVENTURA HAN. XLI. EP. WRAT. electus

Novo Præſuli in Andreæ locum legendo cum dicta fuiſſet dies V. dec. ejusdem quo ille vivere deſiit anno, a Majori quidem Canonicorum parte Epiſcopus creatus fuiſſet BONAVENTURA GALLUS, Glogovienſis Sileſius, Vir egregie doctus & ob vitæ integritatem magnæ exiſtimationis, ſed cujus tamen electionem, qua aliquanto præcipitantius, nec Legatis Cæſareis, ita uti dicebat, auditis, celebratum usque adeo impugnavit CAESAR, ut non ante quieſcendum ſibi putaret, quam per internuncium ſuum Johannem Matthæum Wackerum, qui Andreæ Cancellarius fuerat, Suevus & ipſe, ob idque Sueviæ Nationis præcipuus Fautor, Roma eo re perducta, ut Clemens VIII. P. R. poſt longam & accuratam Deliberationem rationibus Cæſaris acquieſceret, annullataque Electione illa Hamana Venerabili Capitulo peculiaribus litteris pleniſſimam poteſtatem faceret ad novam novi Antiſtitis Electionem deveniendi. Quibus de cauſis Bonaventuræ Electionem tantopere adverſatus ſit Cæſar, alibi nobis dictum, neque parum vero cunctantem diu Pontificem, id tandem ut poſtulationi Cæſareæ adſentiretur, impuliſſe videtur, quod ſub id ipſum tempus vacante Eccleſia Olomucenſi Papa apud Cæſarem pro Franciſco Cardinale Ditrichſteinio non perfunctorie ſed diligen-

ſed recedere juſſus

Digitized by Google

gentiſſime ſemel atque iterum interceſſiſſet, ſpem ei faceret minime dubiam, ſe ſe viciſſim in Gratiam Pontificis auctoritatem ſuam Regiam eo usque interpoſiturum, ut Cardinalis ab Olomucenſibus Canonicis in Præſulem eligeretur. Id quod & feliciter CAESAR fideli Legatorum ſuorum Induſtria effectum dedit. Ita ergo Bonaventura, novo & antea in his terris pene inaudito Exemplo, tertio poſtquam electus fuerat anno, repudiatus, exinde privatus vixit, cum promitteret Pontifici CAESAR, ſe ſe Hano proviſionem annuam trium millium aureorum in bonis Braunovienſibus ſine mora aſſignare velle, cujus quidem ſummæ ſtatis temporibus, videlicet in Feſto D. Galli mediam partem, reliquam autem in Feſto D. Georgii indubitato accepturus, honeſtamque ſuſtentationem habiturus ſit. Quod ſi in Provinciis ſibi ſubjectis aliqua Prælatura Regii Juris patronatus vacatura ſit, eam ſe libenter cum hac proviſione commutaturum, ipſique Hano in Gratiam ſanctitatis ſuæ collaturum eſſe. In Curia Romana Patronos habuit non paucos, quorum & opera factum, ut cum JOHANNES A SITSCH Paulo Alberto ſuccenturiatus, Balthaſare Neandro, Doctore & Canonico Romam miſſo confirmationem peteret, haut aliter eam impetrare potuerit, niſi promiſſo Bonaventuræ annuo quater mille coronatorum ſubſidio. Quo tamen ille haut contentus, ut æs quoque alienum quod ad XLII. M. contraxerat, capitulum ſolveret, inſtantiſſime urſit. Commiſſa ea res Cardinali Dittrichſteinio a Pontifice, hujusmodi quidem eventu, ut Capitulum viginti duo millia Thalerorum ſolvenda in ſe ſuſciperet. Nec multo poſt factum, ut Bonaventura Olomucii die undetrigeſima Junij, quæ DD. Petro & Paulo ſacra, anno hujus ſeculi ſecundo Lethargia correptus & ex parte quoque Phreneſi, non ſine ſuſpicione Veneni, quod ante hac Pragæ hauſiſſe dicebatur, diem ſuum obiret.

rediit ad Vitam privatam.

XLII. PAULUS ALBERTUS.

PAULUS ALBERT. XLII. EP. WRAT.

Bonaventura Hanio, Epiſcopatu cedere coacto, cum ad diem novæ Electioni præſtitutam (fuit ea 5. Maij. A. C. cIↃIↃ XCIX.) Cæſarei Legati ſive Commiſſarii adveniſſent, ac pleno in Conſilio benigniſſimam Imperatoris mentem Capitularibus fideliter ac prolixe expoſuiſſent, factum eſt, ut ab iisdem, nemine quidem palam (erant enim haut pauci, qui id intra ſe ægerrime ferrent) repugnante aut contradicere comperto, PAULUS ALBERTUS: Scholaſticus, natione Suevus & quidem Rudolphi Zellenſis a Lacu acronio, is ipſe nempe, cujus Virtutes tantopere Pontifici Cæſar prædicaverat, Capituloque pro auctoritate ſua Regia commendaverat, in Epiſcopum eligeretur. Idque tanta Cæſaris lubentia, ut jam nunc electum denuo Pontifici commendare hujus verbis & ſtylo, ut apparet, Wackeriano, non dubitavit: Quod hiſce noſtris facimus & ſanctitati veſtræ eundem electum quam diligentiſſime & quidem ita commendamus, ut majori efficacia commendare nequeamus: filiali obſervantia rogantes, ut pro ſuo in nos propenſiſſimo amore non ſolum electionem hanc Canonice & legitimo modo factam, gratioſe approbare & ratam habere, verum etiam ipſum electum, virum integræ famæ, innocentiſſimæque Vitæ, deque NRA MAJESTATE præclare meritum, perpetua ſua Clementia & Paterno affectu complecti, denique Brevi ſuo eidem Capitulo quam citiſſime inſinuare velit, ſibi nimirum placere, ut interea, temporis, donec confirmatio ſubſequatur, Electus in plenam adminiſtrationem Epiſcopatus admittatur. Libenter enim, Beatiſſime Pater ei hoc teſtimonium damus, eum ingenii animique dotibus, aliisque tali Præſuli digniſſimis qualitatibus ita præditum eſſe, ut DEO, Eccleſiæ, nobisque optima & nobiliſſima officia ſit præſtiturus. Certe tantum ejus prudentiæ & Candori tribuimus, ut ſupremum Capitaneatum in utraque Sileſia ipſius Fidei ultro hiſce turbulentis & periculoſiſſimis temporibus committere non dubitaverimus. Et quidem eo libentius hæc fecimus, quod probe ſciamus, Eccleſiaſticum Ordinem in tam ampliſſima Provincia Patronum in PAULO habiturum eſſe, qui tanto adminiculo & quaſi ſulcro (ſupremi nimirum Capitaneatus) munitus, Eum ab omnibus Violentiis ſit & defenſurus & Juſtitiam unicuilibet adminiſtraturus. Tanto amore, tantaque gratia CAESAR Auguſtiſſimus Paulum amplexus eſt, ſed cujus tamen Gubernatio qua Eccleſiaſtica, qua Politica minime fuit diuturna. Anno quippe in ſequenti, pridie nonas Maij repentina morte, cum Pontificiam confirmationem, ſive inſulam; ut vocant, cujus obtinendæ cauſa Vitum Miletum, Canonicum Wratislavienſem amandaverat, haut dum accepis-

& SUPR. UTR. SILESIAE CAPITANEIS.

†A. C. 1600.

cepiſſet, inter varia molimina apoplexia aut ſuffocatione potius, uti anatomicis, qui Cadaver, more ſolito, aperuerunt & luſtrarunt, viſum fuit, propter copioſiſſimum ſanguinem circa Præcordia collectum, non absque ſummo Suevorum dolore Niſſæ extincti, ac ſine Pompa in Parochiali D. JACOBI æde ſepulti, ut veriſſime de Eo Poetarum quidam noſtratium ſcripſiſſe videatur:

Ipſe animo certe magnum & memorabile movit:
Sed penſum ipſe ſibi, quod longum duxerat, eheu!
Præter ſpem JHOVAE nutu dira Atropos occat.

XLIII. JOHANNES A SITSCH.

JOHANNES A SITSCH XLIII. EP. WRAT.

Johanni Sitſchio, Equeſtri apud Sileſios Familias nato, ſpectata Virtus & Prudentia, magnarumque ac ſacrarum rerum ſcientia, tantum auctoritatis & exiſtimationis conciliavit, ut cum PAULO ALBERTO ſubſtituendus eſſet novus Antiſtes, poſt peracta officia divina, invocatamque SPIRITUS SANCTI Gratiam, unus ipſe a toto Canonicorum Collegio, in quo tunc præpoſitum agebat, dignus viſus ſit qui ad inſulas deligeretur. Factum id d. XV. Kal. ſextilis, anni hoc ipſum quod vivimus ſeculum auſpicantis, placuitque ea Electio non Pontifici tantum, etſi haut ſine difficultate aliqua propter Bonaventuram Gallum (de qua jam ante dictum) ſed & AUGUSTISSIMO CAESARI RUDOLPHO, qui tametſi per Legatos ſuos Chriſtopherum Poppelium de Lobkowitz Wolffgangum de Kolowrat & Johannem de Klenow, Melchiorem Cloſelium, Epiſcopum Viennenſem & Neoſtadienſem commendaſſet, ejus tamen præteritionem adeo ægre non tulit, ut cum ſe Pragæ ſtitiſſet novus Electus, haut ſolum electionem ejus ratam haberet, ſed & eidem ſupremam Sileſiarum Præfecturam committendam putaret. Præfuit octennium utrique officio ſumma cum laude Mortalitatis Vinculis exolutus, Niſſæ, IV. Kal. April. Anno hujus ſeculi VIIIo.

& ſupremus Sileſiæ utriusque CAPITANEUS † A. C. 1602.

XLIV. CAROLUS ARCHI-DUX AUSTRIAE.

CAROLUS ARCHI-DUX AUSTRIAE XLIV. EP. WRAT.

Viduata Paſtore ſuo eccleſia Wratislavienſi, ubi conventus electioni indicti tempus appetiit, poſt ſacrum peractum, pluribus Canonicorum ſuffragiis poſtulatus, cunctisque e numero ſodalium prælatus fuit: SERENISSIMUS ARCHI-DUX AUSTRIAE CAROLUS. Patris ὁμωνύμου F. poſthumus: Ferdinandi I. Imp. nepos, quod nimirum eo rerum ſtatu Princeps auctoritate & adfinibus præpotente ad Rempublicam adminiſtrandam opus eſſe ducerent, quæ in CAROLO concurrebant, hinc proprii Generis tota Europa ILLUSTRISSIMI, inde Materni Bavarici prærogativa inſigni: Hiſpaniarum præterea Monarchæ, Poloniæ Regis, Magni Hetruriæ Ducis Sororiorum adfinitatibus ſubnixo, Canonicus tunc erat Salisburgenſis & Baſſavienſis, ſed idem paulo poſt Epiſcopatum Brixinenſem conſecutus ac tandem A. C. 1618. poſt Exceſſum MAXIMILIANI, Patruelis ſui, Magiſter quoque ſupremus Ordinis Teutonici per Germaniam Italiam creatus. Princeps ille quidem ob ſingularem prudentiam, tum eloquentiæ gravitatem & variarum & rerum & linguarum uſu, morum denique Majeſtatem cum amabili temperatam pulchritudine, atque etiam doctrina liberaliſſima Poſteritati commendari longe digniſſimus. Cum Principibus atque Ordinibus Sileſiæ interceſſerunt illi quidem, cum propter Decretum Cæſareum de libertate Religionis iis conceſſam, tum propter ſupremam Sileſiarum Præfecturam ad ſolos Principes ſeculares reſtrictam, diſſidia non levia, ſed hactenus tamen, ut haut eo minus fidam cum his coleret Amicitiam, Provinciæ adhæc totius ſalutem atque incolumitatem toto animo quæreret, totis viribus meditaretur. Turbatis in Sileſia rebus in Vicinam Poloniam ſe ſe contulit, cum prius ſcriptis ex Civitate Reſidentiæ ſuæ Epiſcopali (oo) Niſſa d. 14. Aug. A. C. 1619. ad Archi-Epiſcopum Gneznenſem litteris, Epiſcopatum Wratislavienſem tutelari Pol.

ſupremus Teutonici Ordinis Magiſter.

(oo) Quos Sileſiæ numismaticæ integros inſerui, Clariſſ. Vir M. Godofredus Dewerdeck Archi-Diacon. Lignic. p. 225. & ſeqq.

Digitized by Google

Regis Patrocinio commisisset. Sedatis iis turbis & in Gratiam a FERDINANDO II. IMP. receptis Silesiis, CAROLUS & ipse ad hos revertit, ac Provinciæ factus Generalissimus præclare de ea mereri magis magisque studuit. A rerum tractatione Animum ad Otium vel recreationem subinde revocare solitus, non Venationem solum pro deliciis habuit, sed & magnam ex piscatura Voluptatem, more piscatorum ipse ocreatus, hauriebat, dolare adhæc, tomo polire ligna, aliaque id Genus propriis manibus facere, mirum in modum gestiebat. Musica denique usque adeo delectabatur, ut ejus causa quotannis multa talerorum millia impendere non dubitaret.

designatus Lusitaniæ Pro-Rex.

A PHILIPPO III. HISP. REGE humanissime in Hispaniam invitatus, ut Lusitaniæ Regno præesset, aliquando in Belgio substituendus, cum profectionem istam non modo non desuaderet sed & urgeret Frater FERDINANDUS IMPERATOR, ægre quidem a Silesia sua divulsus in viam se dedit: cumque Vienna digressus d. 22. Aug. A. C. 1624. d. 25. Novemb. sine notabili aut graviori incommodo appulisset, tertio adventus sui die in Febrim incidit, quæ indies ingravescens sic Vires CAROLI attrivit & labefactavit, ut superata omnium Medicorum Regiorum industria, inevitabilem ei, quamvis adhuc posito in plena vitæ statione, sed ultimis tamen sacris omnibus perfuncto migrandi necessitatem attulerit, sic jubente Eo, penes quem solum stat vitæ necisque Jus ac summum suffragium. Incidit ejus mors inter varios apparatus gratulatorios & magnarum rerum exspectationes in d. 26. Novemb. postquam vivendo Annos XXXIV. menses IV. ac dies undeviginti absolvit. In Corpore a Chirurgis aperto, Cor quidem una cum pulmonibus & Epate absque labe repertum indeque aromatis conditum, argenteo scypho inclusum in Silesiam delatum atque Nissæ in Æde Franciscanorum, velut ultimo elogio mandaverat, conditum est, ipso interea corpore in Templo SanLaurentiano haut procul CAROLI V. Imperatoris sepulchro honorificis exequiis tumulato. Vacarunt hoc modo bini Episcopatus, Brixinensis & Wratislavienſis nec non Generalatus Teutonicorum Equitum, quorum ille uni Canonico ex Capitularibus, jampridem Collegii Decano; iste CAROLO FERDINANDO POL. REGIS Filio, hic vero Johanni Eustachio de Westernach, alias Ordinis Vicario collatus fuit.

in Hispaniam profectus obiit A.C. 1624. d. 24. Dec.

Corpore ad Latus D. Imp. CAROLI V. sepulto.

XLV. CAROLUS FERDINANDUS PRINCEPS POLONIAE ac SUECIAE.

CAROLUS FERDINANDUS Princeps Regius Poloniæ & Sueciæ XLV. EP. WRAT.

Priusquam Silesiæ valediceret CAROLUS Archi-Dux EPISCOPUS WRATISLAVIENSIS: sicut ipse CAROLUM FERDINANDUM, Sigismundi Poloniæ Regis Filium: suum e Sorore Nepotem, cum ex sedis Apostolicæ auctoritate, tum ex SACRAE CAES. MAJESTATIS assensu in Coadjutorem ac futurum Successorem cooptare, sic Venerabile Capitulum adoptatum hoc modo acceptare constitutum habuit: certis tamen Legibus atque cautionibus a SIGISMUNDO PATRE præstandis, quarum prima quidem, ut si CAROLUM FERDINANDUM vel morte abreptum, vel spontanea Voluntate Episcopatu cedere contingat, ne prætextum alicujus ad Eum successionis Fratres vel alii Successores ejus, aliive e Polonica Natione prætendant, nullique adeo sequelæ hæc Filii in Episcopatum assumtio debeat esse obnoxia: altera: ubi Deo auspice possessionem Episcopatus adeptus fuerit, ne Prælaturas, Canonicatus, Præbendas cæteraque ejusdem Ecclesiæ Beneficia Polonis aliisque conferat, quam quibus per Leges & statuta ecclesiæ licet: tertia denique: ne Ecclesia ab Archi-Episcopo Gnesnensi Primate & primo Principe Regni Poloniæ, sub primitialis & Metropolitanæ Ecclesiæ superioritatem atque Jurisdictionem trahatur, neve ea Filii Regii in Episcopatum Wratislavienſem Receptio Præjudicium aliquod Juribus & Consuetudinibus, quoad dictam subjectionem erga Metropolitanum Gnesnensem Episcopis Wratislavienſibus in posterum pariat. Eas vero conditiones servaturum se, cumprimisque ne receptio ista Ecclesiæ Wratislavienſi fraudi sit, operam daturum, auctoritatemque suam Regiam apud Archi-Episcopum Gneznensem interpositurum, nec in eam rem sereniſſimum Filium suum, quamdiu Episcopus fuerit, consensurum spopondit, peculiaribus Litteris reversalibus confectis, quas & manu sua subscripsit & sigillo Regio muniri mandavit, datas Warsoviæ d. 5. Maij. A. C. 1624. Cæterum CAROLO Archi-Duce primis diebus, qui-

Ecclesiam Wratislavienſem neque filiam neque subjectam Archi-Episcopalis Gnesnensis esse una cum Regio Parente testatus est.

quibus Hiſpaniam appulit, exſtincto, magnæ ob ſucceſſionem exortæ difficultates, cum non deeſſent, qui vel Archi-Duci LEOPOLDO GUILIELMO: CAESARIS FILIO: vel uni e Canonicorum Collegio dignitatem illam adjicere cuperent, ſed quam tamen CAESAR, ex ipſius Pontificis mente, Poloniæ Regis Filio, diſſuadentibus nonnullis licet conſiliariis, deferri maluit, atque ut id fieret, per Legatum Fridericum a Tallenberg, Baronem Dicaſterii Bojemici Præſidem, a Collegio impetravit. Quo id Conſilio factum ex Caroli Caraffa Epiſcopi Averſani Comm. de Germania ſacra reſtaurata licet cognoſcere. Noſtrum eſt Reverendiſſimo Præſuli, bene animata dicere verba & illud maxime apprecari, ut amore ac ſtudio tranquillitatis publicæ conſervandæ cum Principibus atque Ordinibus Sileſiæ paria facientem ac cætera quoque Epiſcopatus Gubernacula pie & juſte moderantem, DEUS optimus maximus, omnibus maximis benedictionibus amantiſſimum, quam (pp) diutiſſime felicem ac novis inſuper laudum acceſſionibus Beatum præſtet!

Vota pro incolumitate Ejus ſoluta.

(pp) Rebus humanis d. 9. Maij. an. 1655. ereptum, legitime d. 30. Aug. e. a. poſtulatus.

XLVI. EP. WRAT. LEOPOLDUS WILHELMUS. ARCHI DUX AUSTRIAE excepit. D. Ferdinandi II. Imp. F. Princeps pacis bellique Virtutibus fulgentiſſimus, ab Alexandro VII. P. R. d. 21. Jan. ſeqv. anni confirmatus: Eccleſiarum Argentinenſis, Paſſavienſis, Halberſtadienſis & Olomucenſis Præſul digniſſimus: ſupremus quoque Teutonici Ordinis Magiſter ad An. usque 1662. d. 27. Nov. ſuperſtes: ſucceſſit eadem AUGUSTISSIMA GENTE natus.

XLVII. EP. WRAT. CAROLUS JOSEPHUS, ARCHI-DUX AUSTRIAE Ferdinandi III. Imp. F. Magnus Teutonici Ordinis Magiſter & Eccleſiarum Paſſavienſis & Olomucenſis Antiſtes, magno omnium deſiderio anno ætatis XVI. O. R. 1664. d. 27. Jan. terris ereptus.

XLVIII. EP. WRAT. fuit SEBASTIANUS A ROSTOCK. Grotcoviæ a parentibus mediocris fortunæ ortus, egregiis vero Virtutibus inſignis, d. 9. Junij 1671. defunctus & Niſſæ ad D. Jacobum ſepultus, cujus Famam & fata his verbis, quæ monumentum exornat, recenſet inſcriptio.

Hoc Monumentum A. M. DC. LXXIV.
Reverendiſſimi ac Celſiſſimi Principis

SEBASTIANI

EPISCOPI WRATISLAVIENSIS ET SUPREMI CAPITANEATUS,
PER UTRAMQUE SILESIAM ADMINISTRATORIS,
Qui
Grotkovia oriundus, per Virtutum tramites
ad altiora evectus Parochus Niſſenſis factus
ab inde propter Fidem AUGUSTISSIMO CAESARI
juratam a Suedico milite captus
poſtea
Archi-Diaconus Cathedraticus promotus utramque Sileſiam
ad Orthodoxam Fidem Reformatione cum periculo
vitæ peracta perduxit
atque ideo
SERENISSIMORUM ARCHI-DUCUM
LEOPOLDI GUILIELMI
&
CAROLI JOSEPHI
EPISCOPORUM WRATISLAVIENSIUM
Adminiſtrator Plenipotentiarius declaratus, tandem cum applauſu
univerſali
EPISCOPUS electus
Symbolum gerens: ſecura mens juge convivium.
Omnem vitæ ſuæ rationem pro DEO, Eccleſia & Cæſare
Dirigens, in Conſcientia recte factorum
Ultimum diem claſit Wratizlaviæ
d. 9. Junij A. D. M. DC. LXXI.

Digitized by Google

Posuit debitæ gratitudinis ergo ab alte memorato
Principe, Præsidio Regimmis Excelsi Nissensis
Honoratus, & Prælatura Custodiæ Cathedralis donatus
Johannes Henricus Heymann de Rosenthal.
Caspatus Henricus L. B. de Rosenthal. Hæres perfecit.

XLIX. inter EP. WRAT. locum d. 3. Sept. An. 1671. obtinuit.
FRIDRICUS. R. E. CARDINALIS, HASSIAE LAND-GRAVIUS. ORD. MILITARIS. S. JOHANNIS HIEROSOLYM. IN PROVINCIIS GERMANIAE MAGNUS MAGISTER, PRINCEPS IN HIRSCHFELDEN, COMES IN KATZENELLENBOGEN, DIETZ, ZIEGENHAIN, NIDDA SCHAUENBURG, ISENBURG ET BUDINGEN, S. R. I. NATIONIS TEUTONICAE ET REGNORUM ARRAGONIAE ET SARDINIAE PRO-TECTOR, NEC NON DUCATUS UTRIUSQUE SILESIÆ SUPREMUS CAPITANEUS Ludovico V. cognom. Fideli, Landgravio Hassiæ ex Magdalena, Joh. Georg. Elect. Brandenb. Filia A. O. R. 1616. d. 28. Febr. natus, qui per Provincias Italiæ susceptо itinere Romanæ Ecclesiæ nomen dedit, & in Equitum Melitensium ob egregias quibus eminebat Virtutes, inde ad illas omnes Dignitates receptus & evectus est, quas nunc numero suo recensui. Obiit Princeps Urbis quoque Silesiorum Principis amantissimus d. 19. Febr. An. 1682. Corde ad Ecclesiam Collegiatam Nissam translato. Corpore vero in Sacello splendidissimo ab ipso in honorem S. Elisabethes a qua sanguinem duxerat Episcopus, ex marmore ad Ædem Cathedralem S. JOHANNIS structo, sepulto. Collatis inde suffragiis cum S. C. R. MAJESTATIS Olomucensem & Wratislaviensem Episcopatum ab uno Præsule regi justis sapientissimisque ex causis prohiberet, & SERENISSIMUS PRINCEPS PALATINO-NEOBURGICUS WOLFFGANGUS: Electus WRAT. EPISC. an. seqv. d. Junij ecclesiam morte sua redderet viduam, uno omnium applausu, magnoque Silesiæ totius commodo, EPISCOP. WRATISLAVIENSIS d. 30. Junij e. a. 1683. postulatus fuit.

L. FRANCISCUS LUDOVICUS.

Præmaturo fato erepti Principis Frater: PHILIPPI WILHELMI, ELECTORIS PALATINI & ELISABETHES AMALIAE LANDGRAV. HASSIAE, Id. 24. Jul. 1664. natus quem GERMANIA nunc ARCHI-EPISCOPUM MOGUNTINUM, ARCHI-CANCELLARIUM, ET PRINCIPEM ELECTOREM publicæ salutis Gubernacula ex uno omnium voto dirigere lætatur: qui & GENERALIS MILITIAE HIEROSOL. ORD. B. MARIAE TEUTONICORUM PRUSSIAE ADMINISTRATOR. ac EJUSDEM PER GERMANIAM, ITALIAM PARTESQUE TRANSMARINAS SUPREMUS MAGISTER, WORMATIENSI Ecclesiæ ut WRATISLAVIENSI EPISCOPUS ex voto dignissimus ac ELLUACENSI PRAEPOSITUS PRINCEPS obtigit, COMES PALATINUS RHENI, BAVARIAE, JULIAE, CLIVIAE & MONTIUM DUX, PRINCEPS MOERSAE, COMES VELDENTIAE, SPONHEIMI, MARCHIAE, & RAUENSBURGI, DOMINUS IN FRAUENSTEIN, FREUDENTHAL & EULENBERG etc. etc. CUI tanta concordia tantoque concentu Virtutum & Meritorum fulgentissimo senectutis jam insignibus ad augendam dignitatem ornato, Annum 1733. Jubilæum, quem Præsulum, qui præcesserunt, nemo attigit, inter festivas omnium acclamationes celebrandum apprecamur:

FIAT FELICITER.

II. Di-

Digitized by Google

II.

DIPLOMATARII BOHEMO-SILESIACI

CONTINUATIO;

SIVE

DIPLOMATA CCII.

BOHEMIAE

ET

SILESIAE

RES

ILLUSTRANTIA ET CONFIRMANTIA.

Digitized by Google

I. Litteræ HENRICI I. Ducis Sileſiæ Javorienſis de XI. maldratis Braſii Fratri Thomæ de Lubes ad Vitæ Dies: inde Clauſtro de Lubes conceſſis.

*

IN nomine Dmni amen. Ne ea que geruntur in Tempore ſimul lapſo Tempore labantur a memoria hominum, perutile eſt ea Teſtibus & Litteris firmari. Nos igitur HENRICUS DEI GRACIA DUX ZLEZIE: ET DNUS DE VURTEMBERCH ET DE JAWOR: ad notitiam omnium tam preſentium quam Succeſſorum volumus devenire: quod fidelis noſter Albertus Bavarus in nra Provincia conſtitutus XI. maldratas Braſii quas ſibi juſto Venditionis Titulo comparaverat, ſingulis annis de allodio Heynemanni ɔnûſel vel quicunque hoc allodium ſuccedente Tempore poſſideret, prope Civitatem Jawor recipiendas bona ac libera Voluntate Fratri Thomæ de Lubes donavit ac reſignavit. Has autem XI. maldratas Braſii ſupra ſcriptas ad petitionem Alberti Bavari & de nra Gracia ſpeciali, que pro annuo Cenſu de prefato Allodio circa Jawor quicunque hoc poſſidet, dare ſunt conſtituti Fratri Thomæ prenarrato ad Tempus Vite ſue conſtituimus large percipiendas & poſſidendas: Cum autem predictus Frater Thomas Viam univerſe Carnis ingreſſus fuerit, predictum Cenſum ſcilicet XI. maldratarum Braſii ad Clauſtrum Lubes recognoſcimus & profitemur in perpetuum debere pertinere. In hujus Rei Teſtimonium preſentem litteram ſcribi fecimus nri ſigilli munimine corroboratam. Actum & datum Javorii Ao. 1314. in die Galli Confeſſoris, preſentibus ſubnotatis: Dno Ottone de Kyttelicz. Kunemanno de Sydelicz: Bernhardo de Zcedelicz: Jenscone Piſtore: Hyncone Saxone: Heinnyng Saxone: noris Civibus in Jawor: Conrado nro Proto Notario: & aliis fidei Teſtimonio decoratis.

Henricus I. Dux Sileſiæ Javor. XI. maldratas Braſii ab Alberto de Bavaro ad Fratrem Thomam de Lubens Donationis Titulo tranſlatas eo de ſancto Monaſterio Lubenſi confert: an. 1314. die Galli Confeſſoris: Teſtes 1) Equites Sileſii: 2) Cives Javorienſes.

*

II. Litteræ HENRICI. I. DUCIS SILESIAE JAVORIENSIS V. marcarum Reditus annui Cenſus Coenobio in Liebenthal confert.

*

In Nomine Dmni Amen. Cunctorum perit memoria factorum, niſi vivaci Teſtimonio Inſtrumentique publici adminiculo fuerint roborata. Nos igitur HENRICUS DEI GRACIA DUX ZLEZIE: DNUS DE VURSTEMBERCH ET IN JAWOR omnibus in perpetuum tam preſentibus quam futuris volumus fore notum: quod conſtituti in nra Preſentia fideles nri: Dnus Petrus de Ottendorff: Proto-Notarius noſter & Apeczko: Frater Ejus, in bona Corporis ſui Valetudine V. marcarum reditus annui Cenſus, quos in Civitate nra Jawor in Macellis ſeu Bancis Panum, Calceamentorum & Carnium nomine hereditatis hactenus tenuerunt, Dne Abbatiſſe in Liebenthal & Conventui ibidem Ordinis Ciſtercienſum ſimpliciter reſignaverunt coram nobis, aſſerentes eosdem V. marcarum Reditus ipſis Monialibus in Liebenthal rite & rationabiliter vendidiſſe. Nos vero huic Emptioni ſeu Venditioni Aſſenſum prebere volentes & Conſenſu ipſam preſentibus confirmamus. Concedentes, conferentes & donantes V. marcarum Reditus memoratos dicte Abbatiſſe ſeu SCtis Monialibus in Liebenthal, que nunc ſunt vel erunt pro Tempore Jure hereditario in perpetuum poſſidendos, habendos, tenendos, vendendos, commutandos, alienandos & in Vſus proprios prout ipſis expedire videbitur convertendos: actum in Liebenthal: proxima Dmnica ante Nativitatem MARIE VIRGINIS: Anno Dmni M.CCC.XXVIo. preſentibus ad hoc vocatis: & rogatis ut: Bolcone de Kyttelicz: Apeczkone de Rackewitz: Milite; Cunrado de Czedlitz:

Henricus I. Dux Zlezie Javorienſis V. marc. reditus annui Cenſus ex Bancis Panum: Calceamentorum & Carnium Urbis Javorienſis Monialibus in Liebenthal confert: an. 1326. prox. Dnica ante Nativitatem B. M. V. Teſtes Equites Sileſii.

Digitized by Google

litz: nro Mareſchallo: Johanne Buck: Henrico de Vroburch: Syffrido Rencker: Alberto Bavaro; & aliis fide dignis. Datum per manus Johannis de Czlivitz: nri Notarii: V. Id. Septembr.

III. Litteræ Fundationis Hoſpitalis Javorienſis.

Henricus I. Dux Szlezie Javorienſis Cives Javorenſes collata ſtipe

In Nomine SANCTE & INDIVIDUE TRINITATIS: Amen. Homo natus de Muliere brevi vivens Tempore in extremo Articulo Vite poſitus transactis multis Miſeriis & Erumnis neceſſario debet conquirere merita, quibus auxilia us meretur accipere Gaudia futurorum, que nec Oculus vidit, nec Auris audivit, nec unquam Actus interioris Hominis comprehendit. Hinc eſt quod nos HENRICUS DEI GRACIA DUX ZLEZIE DNUS DE VURSTEMBERCH ET IN JAWOR omnibus in perpetuum tam preſentibus quam futuris hanc litteram intuentibus & audientibus cupimus facere notum, quod quia fideles nri Cives Jauworenſes Divine Inſpirationis Inductu ad alendos infirmos & Perſonas miſerabiles nec non ad excipiendos Exules atque ſubveniendum quibuslibet Anguſtitatis quantum facultas ſuppetit, de propriis Facultatibus, ac de bonorum hominum Eleemoſynis fundaverunt, locaverunt, conſtruxerunt, & dotaverunt Hoſpitale prope eandem Civitatem nram Jawor ante Portam Goldbergenſem, cum Infirmario & Oratorio & ſtructuris eidem neceſſariis competenter exſtruentes, Nos vero conſiderantes Eorum in hoc Efficaciam & Opus in manu eorum bene dirigi Inſtinctu Divino & de maturo nrorum fidelium Conſilio, dicti Hoſpitalis Fundationem, Locationem, Conſtructionem & Dotationem, omnesque Donationes dicto Hoſpitali factas & etiam adhuc faciendas commendamus & preſentis ſcripti Patrocinio confirmamus, dantes in perpetuum dictis nris Civibus ſeu Conſulibus qui pro Tempore fuerunt antedicte Civitatis nre Jawor plenam & omnimodam Poteſtatem, providendi, gubernandi & regendi dictum Hoſpitale cum omnibus ad illud pertinentibus & impoſterum pertinere valentibus rebus, mobilibus & immobilibus tam in parvis quam in magnis, nec non ad ſtatuendum & deſtituendum Prepoſitos & Procuratores ac officiales quoscunque Clericos vel Laicos, vel per ſe regere neceſſarios dicto Hoſpitali, ſalvo tamen Jure Parochiali Eccleſie ibidem & his pro quibus juſte requirendi ſumus, videlicet in Vecturis & collocando nros ibidem Prodiatores aut Venatores, ut in aliis nris Hoſpitalibus conſueti ſumus, quod ad nrum Dominium reſervamus, harum Teſtimonio Litterarum. Datum & actum ibidem in Jawor ſub Anno Incarnationis Dni M. CCC. XLIVo. in Vigilia S. Nicolai Confeſſoris: Teſtibus ſubnotatis: Viris nris fidelibus: Dno Peczcone & Leopoldo: Dnis de Vchtricz: Conrado de Czedlitz: Siffrido de Eüſenberg: Tinzmanno de Buck: Dno de Reginberg: & Bernardo da Waldaro: nro Proto-Notario: cujus manibus preſentia ſunt conſcripta.

Hoſpitale ante Portam Goldbergenſem extruxiſſe:

ſeque hoc Opus egregium habere ratum teſtatur:

ſalvo Jure Parochiali Eccleſie & ſalvo Jure Dominii:

An. 1344. in Vigilia S. Nicolai Confeſſoris: Teſtes Equites Sileſii.

IV. Litteræ HENRICI I. DUCIS SILESIAE JAVORIENSIS de Cenſu Foreſti cum Dominio in Henrichsdorff.

HENRICUS I. Dux Sileſiæ Javorienſis

In DEI nomine Amen. Cunctorum perit memoria ſtatutorum niſi Teſtibus Juridicis & ſcriptis publicis fuerint roborata: Hinc eſt quod nos HENRICUS DEI GRACIA DUX ZLEZIE DNUS DE VURSTEMBERCH ET IN JAWOR univerſis ad quos preſens ſcriptum pervenerit, volumus eſſe notum, quod in nra Preſentia conſtituti honeſta Matrona Catherina: relicta quondam Nobilis Viri Ulmanni de Noſſin: Dna cum ſuis heredibus ſingulis & omnibus bona Corporis Valetudine conſiſtentibus fatebantur, quod Cenſum qui dicitur Foreſti in Diſtrictu Javorienſi in Villis infra ſcriptis ſitum cum Jure & Dominio nro in Heinrichsdorff Ejusdem Diſtrictus, ſanctimonialibus Ordinis S. Marie Magdalene in Lubanoro commorantibus, pro XL. marcis Groſſorum Regalium rite & rationabiliter ac maturo Conſilio prehabito vendidiſſent, ſupplicantes nobis humiliter & obnixe, quatenus Eundem Cenſum eisdem ſanctimonialibus conferre DEI OMNIPOTENTIS intuitu dignaremur: Nos igitur utriusque preſentis ſcilicet vendentis & ementis Precibus inclinati, quam maxime ad divinum Cultum ampliandum in remedium Animarum tam nre quam nrorum Progenitorum, prefatum Cen-

Catherinam de Noſſin Cenſum Foreſti cum Dominio in Heinrichsdorff ſanctimonialibus S. MAR. MAGDALENE in Lubanoro vendidiſſe

Cenſum cum Jure & Dominio nro in Heynrichsdorff predicto in manus nras reſignatum contulimus honorabili Viro Dno Conrado de Dornheim: Prepoſito ſanctimonialium earundem Nomine Conventus totius Dominarum in Lubano quiete & pacifice nec non libere & perpetue poſſidendum: Ville autem in quibus predictus Cenſus ſitus eſt, ſunt hec: In L. Manſis prope Civitatem Jawor ſitis, ſunt XX. Menſure Tritici, tantum Avene colligende: In Villa Provin eſt maldrata Tritici & tantum Avene: In Villa Tſchirnicz octava dimidia Menſure Tritici & tantum Avene: In Jacobi Villa ſex Menſure Tritici & tantum Avene; In ſeptem Manſis ſeptem Menſure Tritici & tantum Avene: In nova Villa V. maldrate Avene: In Villa Kloniez ſex Menſure Tritici & totidem Avene: In Jegerdorff decem Menſure Tritici & totidem Avene: In Villa Kolmenitz quatuordecim Menſure Tritici & totidem Avene: In Wilhelmi Villa ſex Menſure Tritici & maldrata Avene: Ut autem hec Collatio noſtra inconvulſa & inviolabilis perſeveret, nrum Sigillum preſentibus eſt appenſum. Actum & datum in Bolizlavia prox. fer. I. poſt Dmuicam Invocavit: Anno Dmni M. CCC. XLVIo. preſentibus ſubnotatis Teſtibus videlicet Syffrido de Ruſſendorff: Judice nre Curie Lewnbergenſis: Peczcone de Landes-Kron: Judice nre Curie Bolizlavienſis: Petro de Borow: nro Mareſchalko: Beczkone Runge: Johanne de Bolenczk: Tamone Kymen & Burchardo de Waldow: nro Proto-Notario: Cujus Manibus preſentia ſunt conſcripta & de Juſſu nro completa.

ceſſatur & tantum habet:

actum Bolezlaviæ 1346. prox. fer. I. poſt Dnicam Invocavit. Teſtes Nobiles Sileſii.

*

V. Litteræ BOLCONIS I. DUCIS SILESIAE SUIDNICENSIS de Cenſu Foreſti cum Dominio in Henrichsdorff.

*

In Nomine Domini Amen. Nos Bolco DEI GRACIA DUX Zlezie Dnus de Vürſtenberch & in Swydnicz omnibus preſens ſcriptum intuentibus tam preſentibus quam futuris volumus eſſe notum, & ex relatione Veridica percepimus quod honeſta Matrona Dna Catherina dicta de Noſſin: relicta quondam Ulmanni de Noſſin cum Heredibus ſuis coram PATRUO NRO FELICIS RECORDACIONIS DUCE HEYNRICO: INCLITO PRINCIPE ET DMNO JAWOREN. publice fatebuntur, quod Cenſum Foreſti in Diſtrictu Jaworienſi cum Dominio Principis in Heynrichsdorff Ejusdem Diſtrictus vendidiſſent rationabiliter atque rite Religioſis Dominabus ſanctimonialibus in Lubaro, & ipſum in manus EJUSDEM PATRUI NRI libere reſignaſſent & quod eundem Cenſum cum Dominio Ducis predicto in Heynrichsdorff Eisdem ſanctimonialibus perpetue & pacifice poſſidendum de Benignitatis ſue Gracia contuliſſent: Nos igitur EJUSDEM DUCIS HEYNRICI: PATRUI NRI: SUCCESSOR HEREDITARIUS earundem ſanctimonialium Precibus impulſatus, ſperantes Orationum & aliorum bonorum Operum ipſarum eſſe participes, contulimus eisdem bona prefata predicta libertate & perpetuitate pacifice & ſine quovis obſtaculo poſſidenda. Cenſus autem & in Villis ſubſcriptis ad Feſtum B. Martini ſingulis annis colligendus, videlicet in L. manſis prope Civitatem Jawor XX. Menſure Tritici, tantum Avene, in Villa Provin maldrata Tritici, tantum Avene, in Villa Ruperti maldrata Tritici, tantum Avene, in Villa Tſchirnitz octava dimidia Menſure Tritici, tantum Avene, in Jacobi Villa ſex Menſure Tritici & tantum Avene, in ſeptem manſis ſeptem Menſure Tritici & totidem Avene, in nova Villa V. maldrate Avene: in Clonicz VI. Menſure Tritici & totidem Avene: in Villa Colmenitz XIV. Menſure Tritici & totidem Avene, in Wilhelmi Villa VI. Menſure Tritici & maldrata Avene. In cujus rei Certitudinem & Evidentiam pleniorem preſentes dari juſſimus nri Majoris Sigilli munimine de certa nra Scientia diligentiſſime roboratas: actum & datum Swydnitz in Die B. Dyoniſii anno Dmni M. CCC. XLVIo. preſentibus nris fidelibus infra ſcriptis: Dnis Kekel Meninkwin: Conrado dicto de Cirney: Fredrico de Pechwinckel: Conrado de Czedlitz: Tizmanno Buch: Petro de Czedlitz; Proto-Notario nro qui preſentia habuit in Commiſſo & pluribus fide dignis.

BOLCO I. Dux Sileſiæ Svidnicenſis

Cenſum Foreſti cum Dominio in Villa Heynrichsdorff ſanctimonialibus in Lubaro acquiſitum tanquam DUCIS HENRICI I JAVORIENSIS

Succeſſor Hereditarius confirmat.

Svidnitzii 1346. in Die B. Dionyſii. Teſtes Equites Sileſii.

VI. BO-

Digitized by Google

VI. BOLEZLAI DUCIS SILESIAE ET POLONIAE Litteræ super Caſtro Kemnitz SIBOTONI DE NOBILI FAMILIA Ovium datæ.

BOLEZLAUS Dux Sileſiæ & Poloniæ ob egregia Merita SIBOTONI DE NOBILI Familia Ovium Caſtrum Kemnitz jure Hereditario confert: ſub Cenſu annuo VI. marc. Argenti Puri: & ut cum Spadone & uno Sagittario ſecum in Poloniam proficiſcatur: Wratizl 1243. fer. III. poſt Feſtum JOH. EVANGEL.: Teſtes Comites & Equites Sileſii.

In Nomine Domini Amen. Nos BOLEZLAUS DEI GRACIA DUX SILESIE ET POLONIE tenore preſentium notum facimus univerſis preſentibus & futuris ad quorum audientiam preſens ſcriptum pervenerit, quod conſideratis ſervitiis utilibus & honeſtis que felicis Memorie PATRI NRO HENRICO DUCI ZLEZIE CRACOVIE ET POLONIE nobisque ſepius fidelis nr Miles & Caſtellanus in Kemnitz Siboto de nobili Familia Ovium cum multa fidei Securitate exhibuit & ſingulariter ad Edificacionem Caſtri nri in Kemnitz multis nobis impendit de bona nra & libera Voluntate damus & concedimus ſibi in bonis ſuis que hactenus rite & rationabiliter ad prefatum Caſtrum poſſidet in VII. manſis plenam omnimodam Libertatem eidem & ſuis heredibus ſeu legitimis ſucceſſoribus & cum omni Jure perpetuo duraturam: Ita quod ab omni Exactione, petitione, Collectacione, Auxilio permanebunt exempti: contulimus etiam eidem & ſuis heredibus ipſum Caſtrum Kemnitz Jure hereditario cum omnibus appertinentiis & Utilitatibus libere & in perpetuum poſſidendum, niſi quod pro hac Donacione nobis ſingulis annis VI. marcas Argenti puri in Nativitate DNI NRI in Wratislavia pondere Mercatorum perſolvet, & ſi neceſſum fuerit cum ſpadone & uno Sagittario nobiscum ibit in Poloniam: Et ut hec inviolabiliter obſerventur, in hujus rei Argumentum preſentem Chartam ſigilli nri munimine fecimus roborari: Actum Wratizlavie anno M. CC. XLIII. fer II. poſt Feſtum S. JOHANNIS EVANGELISTE preſentibus Comite Ratzlao Caſtellano Wratislav. Jaxa Caſtellano de Soyne: Comite Stanislao, Caſtellano in Gryfenſtein: Dno Merbotone de Czetterus in Uriburg: Armigero nro: Dno Peczkone, Fratre Ejusdem in Cziskenberg: & Dno Nicolao Falcorario aliisque quam plurimis ad Teſtimonium idoneis.

VII. HENRICI IV. DUCIS ZLEZIE ET DMNI WRATIZLAVIE Litteræ ſuper vendito Prato ſito circa Svvydnitz Theoderico de Syttavia ab Henrico Advocato de Svvydnitz & Vythone de Stregom pro XXVIII. marcis ab omnibus Solutionibus libere poſſidendo.

Henricus IV. Dux Sileſiæ Wratisl. Henricum adv. ſe Swydnitz & Vythonem de Stregom unum Pratum circa Svvydnitz Theoderico de Syttavia vendidiſſe ratum habet: Swydnicii 1274. Teſtes Comites Sileſ.

In Nomine Dmni Amen. Nos HENRICUS DEI GRACIA DUX ZLEZIE ad notitiam univerſorum tam preſentium quam futurorum volumus pervenire, quod Henricus Advocatus de Svvydnitz & Vytho de Stregom vendiderunt unum Pratum ſitum circa Svvydnitz Theoderico de Syttavia pro XX. octo marcis ſibi ſuisque liberis & heredibus ab omnibus ſolutionibus & ſervitiis libere & perpetuo poſſidendum: In cujus rei Teſtimonium preſens ſcriptum nri Sigilli munimine duximus roborandum: Acta ſunt hec & data in Svvydnitz Anno Dmni M. CC. LXXIV. preſentibus Comite Thymone: Comite Symone: Comite Samborio: Comite Pacoslao: Comite ANDREA DE WRBNA: Comite Stephano Frater Penczconis: per manum Henrici Notarii Curie nre.

VIII. HENRICI IV. Ducis Sileſiæ Wratislavienſis Litteræ de V. manſis Franconicis Adilheydi conceſſis.

HENRICUS IV. Dux Sileſ. Wrat.

Adilheydi V. manſi Francon.

In Nomine Domini Amen. Cum omnes Temporales Res ſicut & Tempora in quibus ſumus, varientur mirabiliter, propterea & mutentur, & nihil ſit quod eundem obſervet ſtatum, ob hoc igitur congruum eſſe dignoſcitur, ut ſcitu preſentium, ne per ſucceſſionem Temporum rapiantur in Oblivionem futurorum & ſic in nihilum redigantur, litteris cum appenſione Sigillorum roboratis ſtabiliter confirmari. Hinc eſt quod nos HENRICUS DEI GRACIA DUX ZLEZIE tenore preſentium univerſis preſentibus videlicet & futuris hac pagina Inſpectoribus notum fore cupimus quod Adilheydi Uxo-

ri

Digitized by Google

ri Godfridi Civis noſtri in Javvor ex locatione quam Hermannus quondam Vir Ejus bone memorie locavit Civitatem predictam in ſpatio ſcilicet L. manſorum Franconicorum ex quibus ſibi ceſſerunt V. manſos quos prefate Dmne Adilheydi & omnibus ſuis Heredibus cum omni Jure & ſine cuncto gravamine donamus & porrigimus libere perpetuo poſſidendos, & ut totius Dubietatis ceſſet objectio nullisque iniquorum factis ſuis ſallacibus valeat immutare: in Teſtimonium eidem & ſuis Heredibus prenominatam Donationem litteris preſentibus munimine nri Sigilli dignum duximus roborandam. Teſtes hujus rei ſunt Dnus Henricus de Profin: Dnus Rupertus: Dnus Timo Marſchall: Fridricus Civis: Hardradus Civis: Cunradus Altrezyn: Heinclo F. Hardradi: Walther us de nova Civitate. Datum in Javvor per manus Gerlaci Capellani nri Anno M. CC. LXXV.

circa Javor ex Locatione Hermanni quondam Viri Ejus libere & perpetuo poſſidendos concedit: Javorii 1275. Teſtes 1) Equites Sileſii: 2. Cives Javorienſes.

*

IX. HENRICI IV. DUCIS SILESIE WRATIZLAVIENSIS
Litteræ de Officio & Depoſitionis tam Vini quam Cereviſiæ Suidnici conſtituto.

*

HENRICUS IV. Dux Sileſiæ Wratizlav. prolixo in Suidnic. Civitatem animo ductus Officium Conductus & Depoſitionis tam Vini quam Cereviſiæ ibidem conſtituit: Wrat. 1277. Non. Dec.

Nos HENRICUS DEI GRACIA DUX ZLEZIE ET DNUS WRATIZL. Innoteſcimus univerſis Teſtimonio hujus ſcripti, quod Civitati nre Svvidnicen. & Civium inibi degentium Commoditatibus inſiſtentes de nrorum milium Conſilio ex inſtinctu pro univerſis ejusdem Civitatis neceſſitatibus & etiam Apparatus, Officium Conductus & Depoſitionis tam Vini quam Cereviſie indulgemus perpetuo libere valiturum, preſentibus confirmantes, dantes ſuper eo preſentes litteras nro Sigillo ſigillatas in evidens Teſtimonium & Cautelam: Datum Wrat. anno Dmni M. CC. LXXVII. Non. Decembr.

*

X. Litteræ BOLEZLAI. I. CALVI DUCIS SILESIAE
in Gratiam Civium Leobergenſium editæ.

*

BOLEZLAUS I. Calvus Dux Sileſiæ Wrat. Civibus in Lewenberg Libertatem de Serviciis in L. manſis:

In Nomine Domini Amen. Quod Majeſtas Principis elargitur, illibatum debet conſervare ſolertia ſucceſſoris. Nos igitur BOLEZLAUS DEI GRACIA, DUX ZLEZIE notum facimus univerſis preſentibus & futuris quod perſpectis multis obſequiis fidelibus Civium nrorum in Levvenberg & etiam incommodis ſeu Damnis eorundem per Inſultus crebros hoſtium Terre nre ipſis frequenter illatis, deliberato ac bono nrorum fidelium Conſilio eis hanc fecimus graciam ſpecialem, quod de L. manſis in Muges pertinentibus nullus Civium prefatorum eos poſſidens aliquid nobis ſolvat, in ſerviciis aut collectis, niſi forte ad Collectas Civitati pertinentibus ſecundum Numerum Manſorum plus reſpondeat aliisque - - ſcilicet non habentibus ibi manſum ullum. Villani vero qui reſiduos Manſos in ipſa Villa manentes poſſident, ſingulis annis unum Fertonem Argenti de quolibet manſo pro Vigilibus & Cuſtodia Civitatis dicte Civibus ipſis perſolvent certis Temporibus ſecundum quod nobis ipſum ſolvere conſueverunt: inſuper hoc admiſimus conſenſu pleno: quod omnes Mercatores nri aurige ſeu Ductores cum ſuis Mercibus fluvium Bober tranſeuntes qui fuerint in ipſa Civitate poſſidentes nullum ibi Telonium perſolvant: in omnibus autem Teloniis Terre nre ſtatuti & juſti Telonii ſolvent tantummodo dimidiam penſionem. Hanc itaque Graciam magnam ideo Civitati prefate favorabiliter admiſimus ut Vulgo & Pauperibus ibidem ſuſtentantibus per Collectas varias oppreſſio lamentabilis immoretur. Actum & datum Levvenberg anno Dmni M. CC. LXI. in octava Nativitatis S. MARIE: preſentibus fidelibus nris Jaxone Palatino Lignicenſi: HENRICO DE PROMNITZ: Conrado de Milbus: DIETERICO de HOBERG: Tamone de Fetovvb: Advocatis ibidem: Wernhero de Toma: Martino Advocato in Lehn: Civibus Henrico Longo: Gokmanno: Ottone de Milſin: Hermanno Auſtrali, Richuſino & Arnoldo Calvo: Hermanno de Glogovv: Petro Leone: Alberto Cunrado de Wide: Arnoldo tunc Monetario & aliis multis: Datum per manum Magiſtri Ludovici Notarii nri.

& mercatoribus de Telonio ſuper fluvio Bober: concedit:

Leoberg 1261, in octav. Nativ. S. MARIAE: Teſtes: 1) Equites Sileſii: 2) Cives & Officiales.

*

XI. Confirmatio omnium Privilegiorum, Jurium & Libertatum ECCLESIAE WRATISLAVIENSIS WENCESLAI ROMANORUM ET BOHEMIAE REGIS Anno Domini 1382. data.

*

WENCESLAUS ROM. & BOH. REX

In Nomine Domini Amen. WENCESLAUS DEI GRACIA ROMANORUM REX SEMPER AUGUSTUS ET BOHEMIAE REX ad perpetuam Rei Memoriam notum facimus tenore preſentium univerſis: Etſi Virtute commiſſi nobis divinitus officii Monarchæ communi bono ſubjectorum nrorum omnium teneamur intendere & indemnitatibus providere, horum tamen tranquillitatis & ſtatus argumentum merito zelamur attentius, qui intra peculiaris Regni nri Bohemie limites reſidentes, non ſolum honorabiliter & decenter Cultui divino deſerviunt, verum etiam precipue defenſionis nre preſidio cum plena perſonarum & rerum fiducia ſe ſubmittunt. Sane penſantes in animo, quod ECCLESIA WRATISLAVIENSIS que eſt in Regno nro predicto Principatus inſignis & VENERABILIS EPISCOPUS ibidem pro Tempore nec non honorabiles Prepoſitos: Decanus & Capitulum Wratislavien. Dive Memorie ſereniſſimo Principi quondam Domino CAROLO ROMANORUM IMPERATORI ET BOHEMIE REGI PATRI: ET ILLUSTRI JOANNI olim REGI BOHEMIE AVO NRIS CARISS. dum viverent multo ſinceritatis ſtudio placuerunt & quod in preſentiarum ſede Wratislav. vacante honorabiles: Johannes Lubucen. Sub-Camerarius Regni Bohemie: & Nicolaus Brumien. Ecclar. Prepoſiti: Canonici & Adminiſtratores Eccleſie Wratislav. nec non Capitulum ibidem devoti nri dilecti Serenitati Regie promtiſſima devotionis fide deſerviunt ac ſe indefeſſis laboribus realiter gratos reddunt, Ponderantes etiam quod nos tanquam BOHEMIE REX: PRINCEPS ET DUX ZLEZIE ET DNUS WRATIZLAVIE: Patronus Eccleſiæ Wratislav. precipuus & Defenſor, Eccleſiam eandem, Capitulum, Canonicos, & Clerum Secularem, Terras & Poſſeſſiones, bona & homines eorum tenemur ex debito ab illicitis oppreſſionibus, violentiis & injuriis defendere gratioſe: ideoque animo deliberato non per errorem aut improvide, ſed ſano Principum, Comitum, Baronum & Procerum Conſiliariorum nrorum fidelium communicato Conſilio de Regiæ Liberalitatis Munificentia ſpeciali, omnes & ſingulas conceſſiones, Indulgentias & Gratias, nec non Dominia, Jura, Jurisdictiones Temporales, Libertates, Donationes & Poſſeſſiones tam in *ſummo Wratislavienſi, quod eſt Eccleſie, Capituli, Epiſcopi, & Collegiatarum Eccleſiarum ibidem Proprietas. Locus, Manſio, & Dominium Principale*, quam in omnibus & ſingulis aliis Terris, Oppidis, Caſtris, Diſtrictibus, Prædiis, Villis, Poſſeſſionibus, atque Locis eorum & ſpecialiter in Villis Polſitz: Krintſch: Schwaritz: Biſchoffsdorff: Tuton, Radoſcovvitz ſive Biſcopitz, Jelin, Schidlacovvitz, Gorcziez, Schlintz, Genz, Leupoltovvitz, Radovscovvitz, Irsnacon, Ratevvitz, Rhaltevvitz, Meloſchitz, Crätengaſſe & Wenigaſſe prope Civitatem Wratislav. Scharaſchovv, Crucigersdorff, Proſchovv, Wilckovv, Pravvaczin, Radvvanitz, Eckersdorff, Parſchovv, Parvum, Czanſchin, Bleiſch, Raslavitz, Mandelovv, Lilgenthal, Biſchovvitz in Monte Repplin, Czuchalicz, Oltaczin, & Mouchbor, Stigonovvitz alias Paſchovvitz, Jeſchkittel alias nova Villa Caindlovvitz, Cantzovv, Operau, Raudon, Coſnon, Puſtcon, Melovvitz, Kuntſchuetz, Grunhuebel, Cruere, Oſeritz, Polanovvitz & Poſſvvantone alias Protſch, nec non in univerſis Villis quomodocunque nominatis & ubicunque ſitis per totam Wratisl. Diœceſ. que & quas in preſentiarum juſto Titulo conjunctim ac diviſim tenent, habent & poſſident, nec non omnia Privilegia & Litteras dictorum clare memorie genitoris & avi nrorum & etiam ſignanter Privilegia que a bone memorie illuſtriſſ. quondam Henrico I. Henrico II. Henrico III. Henrico IV. Henrico VI. & ultimo Ducibus Zlezie & Dnis Wratizlav. aque Henrico: Conrado atque Bulcone olim Ducibus Glogovie pro ſe & Eccleſia Wratislav. predicta obtinuiſſe noſcuntur, ac etiam Privilegia per quoscunque Principes, Duces, Comites, Barones, Nobiles aut alios CHRISTI fideles Predeceſſores nros Eccleſie Epiſcopo Capitulo, Prelatis, Canonicis & Clero ſeculari Wratislav. communiter vel diviſim donatas, traditas & conceſſas,

conſiderans ECCLESIAE WRATISLAVIENSIS & EPISCOPI Eminentiam

& plurima in REGNUM BOHEMIAE merita

tanquam Patronus & Defenſor Eccleſiæ adhibito Procerum Conſilio

omnia Ejusdem Dominia & Jura rata habet:

quocunque veniant Nomine:

Inſertis Anteceſſorum glorioſiſſimorum Privilegiis:

ceſſas, donata, tradita & conceſſa, ac ſi eorundem Tenores originaliter de verbo ad verbum hic forent inſerti, Regia autoritate Bohemie tanquam PRINCEPS ET DUX ZLEZIE ET DNS WRATIZLAVIE expreſſe recognoſcimus, laudamus, approbamus, ratificamus, innovamus, de novo concedimus & preſentis ſcripti patrocinio de certa ſcientia nra confirmamus: Inſuper ut quorundam Privilegiorum Eccleſie Wratislavienſis notitia firmior, melior atque longævior habeatur, quædam aliis hic non inſertis nullatenus derogando, eadem potius ut premittitur confirmando preſentibus inſeri mandavimus, que quidem Privilegia de certa ſcientia ſpecialiter approbamus, de novo concedimus, & ut melius etiam poſſimus confirmamus: Quorum Tenores ſuo Ordine ſubſequuntur, & quidem primi Privilegii Tenor ſequitur in hec Verba. quorum

XII. In Nomine Domini Amen. Licet in eximiis Principatibus conſtituti Regnorum ſolia dirigamus, inſtantis tamen fati neceſſitate compellimur ut dum meditamur devota mente noviſſima, ad placitum diſponamus & gratiam cœleſtis Miſericordie largiorem. Nos igitur HENRICUS DUX ZLEZIE KRACOVIE ET SENDOMIRIE meditantes & ſollicita revolventes Indagine qualiter per Nos & Nros Progenitores ECCLESIA B. JOHANNIS in Wratizlavia, nec non bona, poſſeſſiones ipſius Eccleſie atque Monaſteriorum aliorumque piorum Locorum Poſſeſſiones & predia, que eidem Epiſcopatui ſunt ſubjecta, multiformibus acdiverſis injuriis, Preſſuris ac Gravaminibus infinitis in nre ſalutis diſpendium hactenus fuerunt deſolata, quorum etiam damnorum Æſtimationem propter Infinitatem ipſorum ad certam non poſſumus reducere quantitatem, in ſatisfactionem damnorum ipſorum & reſtaurationem violentiarum illatarum, tam perſonis quam prediis ſupra dictis pro ſalute anime nre, ac progenitorum nrorum, in remiſſionem peccatorum, que quacunque temeritate commiſimus in bona Valetudine Mentis nre de Conſilio & conſenſu Baronum nrorum, damus, conferimus & liberaliter elargimur omnibus poſſeſſionibus Civitatibus, Vicis, Villis omnibusque prediis tam ruſticis quam urbanis, puram, perfectam & integram libertatem ab omnibus ſerviciis Teutonici Juris atque Polonici, ab omnibus Angariis & Perangariis, Collectis pariter & Vecturis & aliis quibuscunque vexationibus, quocunque nomine cenſeantur libertates, & expreſſe & nominatim Terram Niſſenſem & Ottmuchovienſem nec non alia bona Eccleſiaſtica intra Wratislavienſem Diœceſim conſtituta ab omnibus ſervitiis ſupradictis: Renunciantes ex nunc pro nobis noſtrisque heredibus & ſucceſſoribus quibuscunque tam ex Teſtamento quam ab inteſtato venientibus omni Jurisdictioni & Juri Ducali quod nobis competebat in poſſeſſionibus ſupradictis, Conferentes etiam Eccleſie Wratislav. Dominium Jurisdictionem & Facultatem majoris Judicii ſupra cauſis ſanguinum & ſpecialiter ſuper omnibus cauſis majoribus, que Jus Ducale hactenus contingebat, conferentes etiam eidem libertatem in terra Niſſenſi predicta & Ottmuchovienſi tam in judiciis quam in moneta: volentes, ut Epiſcopi qui pro tempore fuerint inibidem plenum Dominium perfectumque in omnibus habeant JUS DUCALE: ad Executionem autem omnium predictorum, ne predicta nra Voluntas & pium arbitrium aliqualiter violetur, in poſſeſſionem omnium Jurium predictorum ipſum Epiſcopum Ejusque Nuncios ſeu Procuratores per Subcamerarium nrum in corporalem poſſeſſionem fecimus induci: reſtituimus inſuper Wratisl. Eccleſie Bandlovvitz cum toto Diſtrictu ſicut Epiſcopus prius poſſidebat, quod violenter abſtuleramus eidem, nec non omnes poſſeſſiones & predia que per Patrem ſeu Patruum vel per Nos Vite nre temporibus indebite fuerunt occupate: In cujus rei Teſtimonium & Evidentiam pleniorem preſentes litteras ſcribi juſſimus nri ſigilli munimine roboratas: Actum Wratizlavie Anno Domini M. CC. XCo. Preſentibus Bernhardo prepoſito Miſnenſi & Cancellario nro: Nankero Palatino nro: Simone Gallico: Henrico de Wiſenbergk: Policzone de Schellenvvalde: Schamburio de Schildbergk: Gunthero de Biberſtein: Kaguſio de Pogrell: Petro Stoſchevvitz: Wernhero de Legnitz: Giſiltero Collneri: Jaroslao de Habersdorff: Budovvigio Copatſchin: Raſcone Dremlingk & aliis quamplurimis fide dignis. Datum per manum Ludovici Proto-Notarii nri in Vigilia B. JOHANNIS BAPTISTE.

1) HENRICUS IV. Dux Sileſiæ Wratislav. moribundus ECCLESIAM S. JOHANNIS Wratizlavia quam olim multis Injuriis adflixerat

Libertate ab omnibus Servitiis Juris Teutonici

atque Polonii & JURE DUCALI

donat: Wratizl. 1290.

in Vigilia S. JOH. BAPT.

Item alterius Privilegii Tenor talis eſt:

XIII. In Nomine Domini Amen, Nos JOHANNES DEI GRACIA REX BOHEMIE: LUCEMBURGENSIS COMES: DUX ET DNS WRATIZLAVIEN-

2) JOHANNES BOH. REX prolixe

VIENSIS: Conſiderantes Sinceritatis Affectum quo reverendus in CHRISTO DNS PRECISLAUS: WRATIZLAVIENSIS EPISCOPUS nobis ſtuduit ſinceris affectibus complacere, Nos affectantes eidem Dno Epiſcopo vel qui pro tempore fuerit, & Eccleſie Capitulo ac toti Clero ſeculari Civitatis & Diœceſis Wratizlavienſis in nro temporali Dominio conſtitutis & ſpecialiter Eccleſie nre Glogovienſi grata favoris nri viciſſitudine occurrere, ac ipſos Regia Benignitate reddere conſolatos, ut & ipſi quietem conſecuti ac Pacem nris adjuti Beneficiis in Pace Pacis Domino liberius valeant famulari, omnes Gratias, Privilegia, Indulgentias & Libertates per quoscunque Duces, Comites, Barones: Predeceſſores nros in Civitate & Diœceſi & ſpecialiter ac precipue per bone memorie Divos Principes Dnos Henricum I. Henricum II. Henricum III. Henricum IV. Henricum V Henricum VI. & ultimum, tunc Duces Zlezie & Dnos Wratizlav. nec non per Dnos Conradum & Bulconem olim Duces Glogovienſes & per nram Majeſtatem Regiam conceſſas & datas ſeu conceſſa & data, ratas & gratas ſeu rata & grata habentes eas & ea, cujuscunque continentie & tenoris exiſtunt: recognoſcimus, innovamus, approbamus & nihilominus ex certa nra ſcientia preſentibus confirmamus, Promittentes bona fide & ſinceritate in his ſcriptis reverendo in CHRISTO Patri Dno Precislao DEI & Aplice ſedis Gracia, Epiſcopo Wratizlav. predicto preſenti & recipienti vice & nomine ſuo & Eccleſie & Capituli Wratizlavienſis, nec non Cleri ſecularis manutenere ſemper atque inviolabiliter & illibate ſervare Gratias, Indulgentias, Libertates & Privilegia omnia ſupradictas & etiam ſupradicta Epum & Capitulum ac Clerum ſecularem predictum contra quoscunque Reges, Duces, Comites, Barones, Tyrannos, Spoliatores, Moleſtatores, Injuriatores & Perturbatores ipſorum, cujuscunque Conditionis aut ſtatus extiterint defenſare, ac ipſos ac ipſorum Bona, Terras, Statum & Jura defendere & conſervare absque omnis doli ſcrupulo, poſtquam percepimus eos aut ipſorum aliquos moleſtari & perturbari in Perſonis, Rebus vel Juribus ipſorum vel ipſis Injurias irrogari, aut poſtquam ipſi vel aliqui ipſorum nobis ſpolia, moleſtias, injurias & perturbationes ipſorum intimaverint, auxilium a Majeſtate Regia poſtulantes, exceptis duntaxat illuſtriſſimis Principibus Dnis HENRICO JAURENSI & BOLCONE SWIDNICENSI DUCIBUS: contra quos in terris ipſorum ipſum Dnum Epum Eccleſiam & Capitulum predictos non tenebimur adjuvare, niſi forſitan idem Duces ipſum Dnum Epum Eccleſiam ſeu Capitulum in bonis Epalibus Eccleſie ſeu Capituli predictorum in Ducatu Wratizlavienſi ſeu Ducum aliorum Vaſallorum nrorum ſitis perturbare forſitan conarentur, tunc Epco Eccleſie Capitulo predictis contra predictos Duces ad præſtandum eis auxilium & luvamen volumus obligari: Inſuper Epco & Capitulo memoratis promittimus data fide, quod nos aut primogenitus nr Marchio Moravie Epm & Capitulum Wratislav. Eccleſ. & Clerum ſecularem Eccleſie Civitatis & Diœceſis Wratislav. vel Laicos Subditos quoscunque in bonis Wratizlav. Eccleſie conſiſtentes, nullo unquam tempore quomodolibet aggravaminibus, exactionibus, Talliis, ſolutionibus, Collectis, Petitionibus Pecuniarum, Animalium, Annonarum, Servitutum, Vecturarum vel aliarum Angariarum ſeu Parangariarum quocunque cenſeantur nomine aut deſcenſibus vel ſtationibus ad Villas & Allodia Epi, Capituli & Eccle predictorum, ſed juxta Privilegiorum ſuorum Tenores ipſis in his ſcriptis plenam, meram & omnimodam concedimus Libertatem. In quorum omnium Teſtimonium & robur perpetuo valiturum preſentes conſcribi & appenſione Sigilli nri voluimus muniri. Datum Pariſiis IV. d. m. Octobr. Anno Dmni M. CCC. XLIIo.

in ECCLESIAM WRATISLAVIENSEM Animo conceſſa Ducum Wratizl. & Glogovienſium Privilegia

Regia munificentia auget & confirmat: promittens contraquosvis Hoſtium Inſultus præſens Auxilium

Pariſ. 1342. d. 4. Octobr.

Item Tenor tertii Privilegii ſubſequitur.

a) Idem JOHANNES BOH. REX

XIV. In Nomine Domini Amen. Nos JOHANNES DEI GRACIA REX BOHEMIE Comes LUCEMBURGENSIS DUX ZLEZIE ac DNUS WRATIZLAVIENSIS: Univerſis ac ſingulis preſentes Litteras inſpecturis volumus eſſe notum, quod animadvertentes propenſius quod licet omnium piorum Operum altiſſimus ſit Retributor, ea tamen que ad divini Cultus fiunt augmentum in remuneratione apud ipſum ſunt precipua & priora: Itaque ob Reverentiam DEI & SS. JOHANNIS BAPTISTE ET JOHANNIS EVANGELISTE: VVRATIZLAVIENSIS ECCLESIE Patronorum, quos ſpeciali devotione ſincerius veneramur, omnia & ſingula Privile: ia, Gratias, Libertates ac Indulgentias per quoscunque Duces Zlezie & Dnos WRATIZLAV. Comites & Barones Predeceſſores nros ibidem & per Nram Regiam MAJESTA-

ECCLESIE WRATISLAVIENSI

Digitized by Google

JESTATEM Dno Epco, Capitulo & Clero Wratizlav. Eccleſie conceſſas & datas, ſeu conceſſa & data, ratas & gratas, ſeu rata & grata habentes, eas & ea, cujuscunque & Continentie & Tenoris exiſtunt: Recognoſcimus, innovamus, & approbamus & nihilominus ex nra certa ſciencia preſentibus confirmamus, imo etiam ex nunc de novo de benignitate Regia prefatis Dno Epco & Capitulo & Clero & ſingularibus Perſonis Eccleſie Wratislav. Dignitatibus Perſonatibusque Ejusdem in omnibus bonis eorum Villis & Allodiis cum ſuis pertinentiis; & ſpecialiter & nominarim in Villis Epiſcopi videlicet, Krintſch, Schwantul, Biſchoffdorff: Turow: Radoſcowitz: ſive Biſcopitz & Jelim & in Villis Capituli videlicet Repplin & Czuchalitz & in Villa præpoſiti Oltaczini & in Villa Decani Mochbor, Eccleſie antedicte meram, plenam & omnimodam in his ſcriptis liberaliter divine Remunerationis ob reſpectum donamus, largimur & concedimus libertatem, nihil omnino nobis nrisque heredibus & ſucceſſoribus nris Jurisdictionis cenſus & ſervitutis deinceps reſervantes: preterea de Pietate Regia gratioſe favemus & concedimus Dno Epco Caplo & Clericalibus Perſonis Wratislav. Eccleſ. predictis & ſucceſſoribus qui pro tempore fuerint eorundem, quod ſua Allodia in Terris nris ſita pro parte vel in toto in Villas Theutonicali Jure locare & exponere poſſint & valeant, prout ipſis vel eorum alicui expedire videbitur, pro ſuelibito Voluntatis: ita tamen quod ſive Ville ex Allodiis aut Allodia ex Villis facte ſeu facta fuerint, pleniſſima & omnimoda, ut premittitur, perpetuo gaudeant libertate: Inſuper Epco & Capitulo memoratis promittimus bona fide quod nos & Primogenitus nr KAROLUS Marchio Moravie nrique ſucceſſores & heredes Epum & Capitulum & Clerum Wratislav. Eccleſie prefate, Laicos quoque ſubditos quoscunque in noro Dominio conſtitutos & in bonis Poſſeſſionibus predicte Wratislav. Eccl. commorantes nullo unquam Tempore quomodolibet aggravabimus petitionibus pecuniarum, animalium, annonarum, ſervitutum, vecturarum, ſolutionibus, Talliis, exactionibus, Collectis, Angariis, Perangariis, quocunque nomine cenſeantur, aut deſcenſibus vel ſtationibus ad Villas & Allodia Epi Capli & Eccleſie predictorum, ſed ipſos & poſſeſſiones ipſorum in pleniſſimis liberratibus conſervabimus, tuebimur ac pro Viribus defendemus. In quorum omnium Teſtimonium Sigillum nrum Regium preſentibus duximus appendendum: Actum & datum Wratisl. in Curia nra Id. Auguſti Anno Dmni M. CCC. XLVo.

in Villis Ejus quas recenſuit meram plenam & omnimodam concedit libertatem:

Wratisl. 1345. Id. Aug.

Item Tenor quarti Privilegii ſequitur in hec Verba:

XV. In Nomine SANCTE ET INDIVIDUE TRINITATIS feliciter: Amen. CAROLUS QUARTUS DIVINA FAVENTE CLEMENCIA ROMANORUM IMPERATOR SEMPER AUGUSTUS ET BOHEMIE REX: ad perpetuam rei memoriam: Summe Benignitatis DEUS OMNIPOTENS ut virtutibus ſuis ſingulis ſua premia ineffabili ſua bonitate diſtribuit, & nullum bonum absque remuneracionis gracia conſuevit dimittere, illas tamen Virtutes que Cultui divino deſerviunt, tanto amplioris Premii grata devotione preponit, quanto ſpiritualia juſto racionis Judicio temporalibus preferuntur. Sane attendentes venerabilis Preczlai VVratislav. Eccleſie Epi: Principis & Cancellarii nri, nec non Canonicorum & Capituli dicte Eccleſie devotorum nrorum eximie devotionis obſequia, quibus ipſi Majeſtatem nram & clare memorie illuſtrem Joannem quondam Bohemie Regem, Genitorem nrum chariſſimum dignis ſtuduerunt affectibus venerari, animo deliberato non per Errorem aut improvide, ſed ſano Principum, Baronum, & Procerum nrorum accedente Conſilio ad honorem SALVATORIS NRI nec non B. B. JOHANNIS BAPTISTE & JOANNIS EVANGELISTE Patronorum dicte VVratislav. Eccleſie, quos ſingulari devotionis obſequio veneramur; prefatis Epco, Capitulo & Clero VVratislav. Eccleſie omnia & ſingula Privilegia, gratias, libertates ac indulgentias a nra Majeſtate nec non clare memorie: Illuſtri Johanne quondam Bohemie Rege: Genitore nro chariſſimo, ſeu per quoscunque Duces Zlezie & Dnos VVratisl. Comites, Barones, Predeceſſores nros ibidem ipſis & Eccleſie predicte conceſſas & datas, ſeu conceſſa & data, gratas & ratas ſeu grata & rata habentes, eas & ea cujuscunque Continentie & Tenoris exiſtunt, ad inſtar prefati Genitoris nri, qui etiam id ipſum feciſſe dinoſcitur, innovamus, approbamus, & Autoritate Regia Bohemie & de certa nra ſciencia preſentibus confirmamus, & de ſpeciali Regie Benignitatis Gratia eisdem Epco & Capitulo & de Clero VVratislav. Eccle. & ſingula-

4) CAROLUS IV. ROM. IMP. REX BOHEMIE.

ob ſingularem in ECCLESIAM WRATISLAVIENSEM

Affectum Omnia EJUS Jura:

Dominia:

Cenſus: gularibus Perſonis ipſius nec non dignitatibus & perſonalibus eisdem in Villis Epi videlicet: Krintſch: Schwantul: Biſchoffdorff: Turow: Radoſcowitz: ſive Biſcowitz: Schidlacowitz: & Jelin ac etiam Vaſallorum ſuorum Villis videlicet Ozewitz: Jeſhkittel & Pilſicz: & in Villis Capituli & Repplin & Czuchalitz: Melowitz: Operow: Striganowitz: Proczan & Villa prepoſiti Okaczin & Villa Decani Mochlor & in omnibus bonis eorum Villis & Allodiis cum pertinentiis ſuis meram, plenam & omnimodam in his ſcriptis liberaliter divine remuneracionis ob reſpectum de novo damus, largimus & concedimus libertatem, nihil omnino nobis noſtrisque heredibus & ſucceſſoribus Juris, Jurisdictionis, Cenſus, aut Servitutis deinceps reſervantes: preterea de Pietate Regia gratioſe favemus & concedimus Dno Epco Capitulo & ſingularibus Perſonis Wratislav. Eccleſ. predictis & ſucceſſoribus, qui pro tempore fuerint eorundem, quod ſua Allodia in Terris nris ſita pro parte vel in toto Villas Theutonicali Jure locare & exponere, & e converſo Villas in Allodia redigere ac reducere poſſint & valeant, prout ipſis vel eorum alicui expedire videbitur pro ſue libito Voluntatis; Ita tamen quod ſive Ville ex Allodiis aut Allodia ex Villis facta ſeu facte fuerint, pleniſſima ac omnimoda ut premittitur gaudeant libertate: Inſuper Epco & Caplo memoratis promittimus bona fide, quod Nos Noſtrique Succeſſores & Heredes Boemie Reges, Epum, Caplm & Clerum Wratislav. Eccleſie prefate, Laicos quoque ſubditos quoscunque in nro Dominio conſtitutos & in bonis poſſeſſionibus predicte Wratislav. Eccleſie commorantes, nullo unquam tempore quomodolibet aggravabimus petitionibus pecuniarum, Animalium, Annonarum, Servitutum, Vecturarum, Solutionibus, Taliis, Exactionibus, Collectis, Angariis, Perangariis, quocunque Nomine cenſeantur vel deſcenſibus aut ſtationibus ad Villas & Allodia Epi Capli & Eccle predictorum, ſed ipſos & poſſeſſiones ipſorum in pleniſſimis libertatibus conſervabimus, tuebimur & pro omnibus defendemus. Nulli ergo Hominum liceat hanc nre Majeſtatis Paginam infringere vel ei quovis auſu temerario contraire, ſub pœna gravis Indignationis nre quam qui ſecus attentare preſumſerit, ſe cognoſcat graviter incurriſſe. Signum ſereniſſimi PRINCIPIS ET DMNI DMNI CAROLI QUARTI ROMANORUM IMPERATORIS INVICTISSIMI ET GLORIOSISSIMI BOEMIE REGIS. Teſtes hujus rei ſunt venerabilis Ernestus S. Pragenſ. Eccl. Archi-Epus: WENCEZLAUS ET LUDWICUS Duces Legnicenſes: & alii quam plures nri Principes nobiles & fideles Preſencium ſub imperialis Majeſtatis nre Sigilli Teſtimonio litterarum. Datum Wratizlavie anno Dmni M. CCC. LVIII. Indict. XI. Id. Decembr. Regnorum norum Anno XIII. Imperii vero IV.

& libertates confirmat:

Teſtibus DUCIBUS SILESIAE:

Wratizl. 1358. Id. Dec.

5) CAROLUS IV.

Item Tenor quinti Privilegii talis eſt:

Rom IMP. BOH. REX:

XVI. In Nomine SANCTE & INDIVIDUE TRINITATIS feliciter: Amen. CAROLUS QUARTUS DIVINA FAVENTE CLEMENCIA ROMANORUM IMPERATOR SEMPER AUGUSTUS ET BOHEMIE REX: ad perpetuam rei memoriam: Si ex innate nobis Regie benignitatis affectu univerſorum fidelium nrorum commodis & profectibus delectamur intendere, ipſisque tranquillitatis & quietis procurare ſolatia, ut grata proſperitate letentur ſub grato Regimine Principis gratioſi, ad illorum profecto ſtatum honorabilem & optate felicitatis augmentum nre Serenitatis affectio propenſioni Zelo diffunditur, qui probationibus fidei & devotionis inſignis ad honorem clariſſimorum Regum Regni & Corone BOHEMIE diligentis affectus ſtudio ac prone fidelitatis obſequio claruerunt: ſane attendentes conſtantis & preclare devotionis frequentiam nec non ſingularis Virtutis & Bonitatis indicia, quibus venerabilis Preczlaus Epus VVratislav. Pnceps Cancellarius & Conſiliarius nec non Capitulum ejusdem Eccleſie devoti nri dilecti Majeſtatem nram & clare memorie illuſtrem Johannem quondam Bohemie Regem, Genitorem nrum clariſſimum, Regnum & Coronam Bohemie ſollicitis & operoſis ingeniis grate devotionis affectu frequentius honorarunt & in futurum tanto diligentius & gratiore ſemper obſequio revereri ſtudebunt, quanto amplioribus gratiarum beneficiis ſe conſpexerint nre Majeſtatis gratia preveniri, animo deliberato non per Errorem, aut improvide ſed ſano Pncipum Baronum & Procerum nrorum accedente Conſilio prefatis Epco Caploque VVratislav. Eccl. & ipſorum ſucceſſoribus in perpetuum omnia Privilegia & Litteras, que & quas ipſi ſeu Predeceſſores eorum ſuper quibuscunque Juribus, Gratiis, Communitatibus, Liberratibus & Indulgentiis a prefato Genitore nro Rege Bohemie ſeu quibuscunque Ducibus, Comitibus & Baronibus in Civitate & Diœce-

ECCLESIAM WRATISLAVIENSEM pulcherrimis Immunitatibus fulgentissimam contra

& Diœceſi VVratisl. & ſpecialiter ab illuſtribus Principibus HENRICO I. HENRICO II. HENRICO III. HENRICO IV. HENRICO V. HENRICO VI. & ultimo: Ducibus Zlezie & Dnis VVratislav. & HENRICO; CONRADO atque BOLCONE olim Ducibus Glogovie pro ſe & Eccleſia VVratislav. predicta obtinuiſſe noſcuntur, in omnibus ſuis Tenoribus, ſententiis, punctis & clauſulis de verbo ad verbum prout ſcripta ſeu ſcripte ſunt, aceſi Tenores omnium de verbo ad verbum preſentibus inſerti conſiſterent, etiamſi Jure vel Conſuetudine de ipſis ſeu Tenore ipſorum deberet nobis preſentibus de verbo ad verbum mentio fieri ſpecialis, auctoritate Regia Bohemie ac de certa nra ſcientia approbamus, ratificamus, innovamus & confirmamus, ut perpetuis in antea Temporibus robur obtineant firmitatis, promittentes etiam pro Nobis Heredibus & Succeſſoribus nris Regibus Bohemie animo ſincero & bona fide prefatis Epco & Caplo VVratisl. Eccleſie nec non Succeſſoribus eorum in perpetuum ipſos manutenere ſemper ac inviolabiliter & illibata ſervare privilegia, litteras, Jura, Gratias, libertates, Immunitates, ac Indulgentias hujusmodi, Ipſumque Epm, Eccleſiam, Capitulum & Clerum ſecularem predictos, contra quoscunque Reges, Duces, Comites, Barones, Tyrannos, Spoliatores, Moleſtatores, Injuriatores, & Perturbatores eorum, cujuscunque Conditionis aut ſtatus exſtiterint defenſare, ac ipſos ac ipſorum bona, Terras, ſtatum & Jura defendere, & absque doli ſcrupulo conſervare, poſtquam perceperimus, eos aut ipſorum aliquos ſpoliari, moleſtari aut perturbari in Perſonis, rebus vel Juribus ipſorum, vel ipſis injurias irrogari, ut poſtquam ipſi vel aliqui ipſorum nobis Spolia, Moleſtias, Injurias & Perturbationes ipſorum intimaverint, a Nobis vel nris heredibus aut Succeſſoribus Bohemiæ Regibus, Auxilium poſtulantes, promittimus etiam Epo Eccleſie & Capitulo predictis pro Nobis, Heredibus & Succeſſoribus nris Bohemie Regibus bona fide, quod Epum, Cplum Eccleam & Clerum ſecularem Civitatis & Diœceſis Wratislav. nec non quoscunque Laicos eorum ſubditos in bonis Eccleſie conſiſtentes nullo unquam Tempore aggravabimus, exactionibus, Talliis, ſolutionibus, Collectis, petitionibus pecuniarum, animalium, annonarum, ſervitutum, vecturarum & aliarum angariarum ſeu perangariarum, quocunque cenſeantur nomine, aut deſcenſibus vel ſtationibus ad Villas & Allodia Epi, Capli, Cleri & Eccleſie predictorum ſed juxta Privilegiorum ſuorum Tenores ipſis Auctoritate Regia Bohemie, meram, plenam & omnimodam concedimus libertatem: Nulli ergo hominum liceat, hanc nre Approbationis, Ratificationis, Innovationis, Confirmationis, Promiſſionis & Libertationis paginam infringere, ſeu ei quovis auſu temerario contraire. Signum ſereniſſimi Principis & DMNI DMNI CAROLI QUARTI: ROMANOR. IMP INVICTISSIMI & GLORIOSISSIMI BOHEMIE REGIS: Teſtes hujus Rei ſunt: Venerabiles Arneſtus S. Pragenſis Eccle, Archi-Epus: Johannes Olmucenſis: Albertus Swerinenſis & Theodericus Mindenſis Ecclarum Eppi: Illuſtres: VVilhelmus: Marchio Miſnenſis: Bolco: Swidnicenſis: Conradus: Olesnenſis: VVenceslaus & Ludwicus: Legnicenſes: Przemislaus Teſchinenſis: Bolco Oppolienſis & Bolco Falcobergenſis: Duces: Spectabiles Burchardus & Joannes: Burggravii Magdeburgenſes: ac Nobiles: Sbinco de Hazmburg: ſupremus Magiſter Camere nre Jodocus & Johannes: Fratres de Roſſemberg: Sdenco de Sternberg: Judex Regalis Curie nre per Boëmiam: & alii quam plures Principes, nobiles ac fideles: preſencium ſub Sigilli nre Imperialis Majeſtatis Teſtimonio Litterarum: Datum VVratizlavie anno Dmni M. CCC. LVIIIo. Indict. XI. Id Decembr. Regnorum nrorum anno XIII. Imperii vero IVo.

quoscunque Hoſtium Inſultus in ſuam REGNIQUE BOJEMLAE Protectionem recipit:

Teſtibus:
1) Epiſcopis:
2) Ducibus:
3) Burggraviis &
4) Equitibus:

Wratizl. 1358. Id. Dec.

Item Tenor ſexti Privilegii ſequitur & eſt talis:

VI.) CAROLUS IV. ROM. IMP. & BOH. REX: Terram Grotkovienſem.

XVII. In Nomine Sancte & Individue Trinitatis feliciter: Amen. CAROLUS QUARTUS DIVINA FAVENTE CLEMENTIA ROMANORUM IMPERATOR SEMPER AUGUSTUS ET BOHEMIE REX: ad perpetuam rei memoriam notum facimus tenore preſentium univerſis, quod cum bone recordationis illuſtris Bolezlaus quondam Dux Zlezie & Dnus Bregenſis dum viveret oppidum Grotkaw cum Terra, diſtrictu, munitionibus, & omnibus & ſingulis grenitiis, metis, circumferentiis, Juribus & pertinentiis ſuis, ad quas & que a clare memorie illuſtri Johanne quondam Bohemie Rege Genitore nro chariſſimo tenebat in feodum, animo deliberato, ſano etiam fidelium ſuorum accedente Conſilio venerabili Prezlao Wratizlav. Eccl. Epco Pncipi & Cancellario nro: nec non Capitulo ejusdem Eccle devotis nris rite vendiderit & ipſe & Wratislav. Eccla predicta in poſſeſſione dicti oppidi & pertinentiarum ipſius fuerunt multo jam

ab Epiſcopo & Capitulo Wratizlavienſi emtam

Tem-

feudi Titulo Ipſis concedit:

Tempore retroacto, ac idem oppidum & ejus pertinentias a prefato Genitore nro tanquam Rege Bohemie & ſuperiore feudi Domino in feodum & juſto ac legitimo feodi Titulo Jure & more ac conditione feodi acceperint, ſibique tanquam Regi Bohemie preſtiterint Homagii, Obedientiam & Fidelitatis debitum Juramentum: Et demum nris Temporibus poſt felicem Coronationem nram ad Regem Bohemie prefati Eps & Caplm Wratizlav. Ecclę animo deliberato, non per Errorem aut improvide, ſed omnium communi accedente Voto pariter & conſenſu ipſis ob hoc pluries in Capitulum perſonaliter convocatis, prefatum oppidum Grotkaw cum terra, diſtrictu, munitionibus & omnibus & ſingulis Juribus & pertinentiis ſuis ſuo & Ecclę Wratislav. nomine a Nobis tanquam ipſorum Patrono & Dno, nec non Rege Bohemie, & ejusdem Regni & Corone herede legitimo & predicti feodi Dno, in feodum ac veri & juſti feodi Titulo ſuſceperunt, nobisque & Corone Regni Bohemie preſtiterunt prout veri Vaſalli, vero, ordinario, legitimo & juſto feodi Dno Jure tenentur, obedientie ſubjectionis, homagii & fidelitatis debitum & ſolitum Juramentum: ac etiam promiſerunt Virtute ac Vigore ejusdem Juramenti per eos ſolemniter & legitime preſtiti pro ſe, ſucceſſoribus ſuis & Ecclę VVratislav. in perpetuum Nobis tanquam Bohemie Regi, Heredibus & Succeſſoribus nris Boemie Regibus & ejusdem Regni Corone, tanquam veris, ordinariis, naturalibus, hereditariis & legitimis Dnis ſuis occaſione dictorum oppidi, Terre, diſtrictus & Dominii Grotcovienſis & pertinentiarum ipſius, tanquam veri & legitimi Vaſalli parere, obedire & intendere, in omnibus, & ſimpliciter, ad que Vaſalli Dnis ſuis hereditariis ſuperioribus & legitimis obligari noſcuntur de conſuetudine vel de Jure: ac etiam promiſerunt Virtute & Vigore Juramenti prefati, pro ſe & ſucceſſoribus ſuis, Nobis & Regibus Bohemie qui pro tempore fuerint, Dnis & Patronis eorum, quod quotieſcunque Regem Bohemie Dnum & Patronum ipſorum mori continget, quod tunc Epus Wratizlav. qui pro tempore fuerit, una cum melioribus Prelatis Ecclę nomine & vice ſui & Capituli ad Coronationem futuri Regis debebunt accedere & ibidem coronato Rege ſtatim ab ipſo oppidum prefatum, Terras, Diſtrictum & pertinentias in feodum ſuſcipere & Tempore ſuſceptionis hujusmodi innovare Juramentum expreſſatum ſuperius: ac ipſe Epus qui pro Tempore fuerit velut alii Principes, Liggii, Capitulum vero velut Vaſalli Regni & Corone Bohemie omnia facient, que juxta Privilegia & Conſuetudines Regni & Corone Bohemie facere tenebuntur, Berna, Taliis, ſeu exactionibus, ac cæteris gravaminibus exceptis, ad quas & que ipſos recognoſcimus non teneri, quodque premiſſa faciant, toties, quoties Caſus mutabilitate poſcente in morte Regis Bohemie ſeu VVratizl. Epi fuerit opportunum: Quapropter conſiderata fide, promtitudine ac ſincere devotionis affectu, quibus antedictus Epus & Caplm VVratizlav. Ecclę devoti nri dilecti Nos Regnum & Coronam Bohemie devota & fideli mente notarunt, debitum ſuum in premiſſis tam in Temporibus prefati Genitoris nri prompte devotionis ſtudio fideliter exequentes, animo deliberato non per Errorem, aut improvide, ſed ſano Principum, Baronum, & Procerum nrorum accedente Conſilio, auctoritate Regia Bohemie ac de certa nra ſcientia dictum Oppidum Grotkaw, cum Terra diſtrictus, munitionibus, metis, grenitiis, dominiis, & omnibus pertinentiis ſuis, quibuscunque ſpecialibus Vocabulis deſignari valeant, ipſi Epo Caplo & Wratizlav. Ecclę in perpetuum incorporamus, inviſceramus, & inſeparabiliter perpetuis Temporibus communimus: Decernentes & hoc regio BOHEMIE perpetuo ſtatuentes Edicto, quod non liceat Epo vel Caplo VVratizl. predictis ſeu ſucceſſoribus eorum, qui pro Tempore fuerint, prefatum Oppidum Grotkaw & ad pertinentias Ejus predictas in toto ſeu in Parte, quavis etiam Cauſa, pretextu, ſeu occaſione queſitis vendere, permutare, donare, ſeu quovis alio Titulo alienare: Nam ſi adverſus perſentis nri Statuti Decreti & Prohibitionis Seriem quidquam attentare contigerit, hoc ipſo facto Auctoritate regia prefata ex nunc prout ex tunc decernimus irritum & inane: Promittentes nihilominus pro Nobis, tanquam pro Rege BOHEMIE: Heredibus & Succeſſoribus nris Regibus Bohemie & Ejusdem Regni Corona in perpetuum prefatis Epo Capitulo VVratizl. Ecclę. & Succeſſoribus eorum, quod eos & Eccleſiam predictam contra omnes & ſingulos Reges, Duces, Invaſores, Oppreſſores & Moleſtatores eorum, nec non bonorum VVrasizl. Ecclę, tanquam Dnus & Patronus eorum tuebimur & pro Viribus defendemus: Nulli ergo Hominum liceat hanc nre infeodationis, Incorporationis, Inviſcerationis, Unionis, Decreti, Inhibi-

Injungens ad Coronationem REGIS BOHEMIAE: EPISCOPUS tanquam Princeps Liggius: Capitulum vero tanquam Vaſalli accedant:

Terra vero Grotcovienſis ab Eccleſia nullo unquam modo divellatur:

Digitized by Google

hibitionis & Promiſſionis Paginam infringere, ſeu ei Auſu temerario contraire: Signum Sereniſſimi Pncipis & Dni Dni CAROLI QVARTI Romanorum Imper. Invictiſſimi & Glorioſiſſimi BOHEMIE REGIS. Teſtes hujus Rei ſunt Venerabiles Arneſtus S. Pragenſ. Eccle Archi-Epus: Johannes Olomucenſis: Albertus Swerinenſis, & Theodericus Mindenſis, Eccle Eppi: Illuſtres Wilhelmus: Marchio Miſnenſis: Bolco Svvidnicenſis: Conradus Olsnicenſis: VVenceslaus & Ludovicus: Lignicenſes: Przimislaus Teſchinenſis: Bolko Oppolienſis & Bolko Falcobergenſis: Duces: Spectabiles Burckardus & Johannes Burggravii Magdeburgenſes: Comites ac Nobiles Sbinco de Hazmburg: Supremus Magiſter Camere nre: Jodocus & Johannes Fratres de Roſemberg: & Sdenco de Sternberg: Judex Regalis Curie per Bohemiam & alii quam plures nri Principes Nobiles & Fideles. Preſentium ſub nre Imperialis Majeſtatis Sigilli Teſtimonio Litterarum: Datum VVratizlav. Anno DMNI M. CCC. LV. III. Indict. XI. Id. Decembr. Regnorum nrorum Anno XIII. Imperii vero IV.

Præſentibus 1) Epiſcopis: 2) Ducibus: 3) Comitibus & 4) Nobilibus:

Wratizl. 1358. Id. Dec.

Verum cum ex premiſſis ſeu inſertis Privilegiis evidenter appareat Benivolentia, Favor, ſinceritas & affectus quibus dicti Dive Memorie quondam CAROLUS Pater & JOHANNES avus nri chariſſimi fuerunt dum vixerunt, Ecclam, Epum, Caplum, Canonicos & Clerum Secularem VVratizlav. grato defenſionis auxilio gratioſius proſecuti, ideoque Sanctas & Juſtas eorum Itentiones ac Vias rationabiliter proſequentes, Preſertim ut pretens Privilegium nrum in omnibus ſententiis, Punctis & Clauſulis ſuis perpetui Roboris inviolabiliter obtineat firmitatem, Promittimus animo deliberato & de certa nra Scientia pro Nobis Heredibus & Succeſſoribus nris Bohemie Regibus ſyncera & bona fide Epo VVratizlav. qui pro Tempore fuerit, & ſede vacante adminiſtratoribus nec non Caplo VVratizlav. Eccle & eorum Succeſſoribus in perpetuum ipſos manutenere ſemper & eis illibata ſervare Privilegia, Litteras, Conceſſiones, Jura, Jurisdictiones, Libertates, Dominia, Indulgentias, Gratias, Donationes & Immunitates hujusmodi ac nulla ratione permittere ſeu pati, ut contra premiſſa vel aliquid premiſſorum Moleſtiam, Interruptionem, Injuriam ſeu Diſpendium ab aliquo cujuscunque Conditionis aut ſtatus exſtiterint ſuſtineant, vel quomodolibet patiantur: & inſuper Ecclam, Epum, Adminiſtratores ſede vacante, Caplum, Prelatos, Canonicos & omnem Clerum ſecularem predictos communiter & diviſim, contra quoscunque Reges, Duces, Comites, Barones, Nobiles, Tyrannos, Spoliatores, Moleſtatores, Injuriatores & Perturbatores eorum cujuscunque Conditionis aut Status extiterint, tam extraneos quam proprios realiter defenſare, ac ipſos & ipſorum bona, Terras & homines, Poſſeſſiones, Statum & Jura tueri & absque omnis doli ſcrupulo effectualiter conſervare: Poſtquam & ſtatim ut eos aut ipſorum aliquos vel aliquem perceperimus moleſtari, ſpoliari aut perturbari, in Perſonis, Rebus vel Juribus ipſorum vel ipſis injurias irrogari, aut poſtquam ipſi, aliquis vel aliqui ipſorum nobis ſpolia, moleſtias, injurias, aut Perturbationes ipſorum intimaverint, a nobis vel nris Heredibus ac Succeſſoribus Bohemie Regibus defenſionem & Auxilium poſtulantes: Promittimus etiam Epco Eccle & Adminiſtratoribus ſede vacante ac Prelatis ac Canonicis & Caplo Wratisl. & Succeſſoribus eorum perpetuo pro Nobis Heredibus & Succeſſoribus nris Regibus Bohemie in perpetuum bona fide, quod Epum, Ecclam, Adminiſtratores, Caplm, Prelatos, Canonicos & Clerum ſecularem Civitatis ac Diœceſ. Wratizlav. nec non quoscunque ſubditos aut incolas eorum Laicos in Terris, Villis, Prediis, Poſſeſſionibus aut bonis Eccle conſiſtentes, nullo unquam Tempore aggravabimus, Exactionibus, Talliis, ſolutionibus, Collectis, Petitionibus, Pecuniarum, Animalium, Annonarum, Servitutum, Vecturarum, vel aliarum Angariarum ſeu perangariarum aut quorumcunque onerum impetitionibus, quocunque cenſeantur nomine, aut deſcenſibus vel Stationibus ad Villas, Predia, Allodia, Curtes, ſive Curias, Epi, Capli, Cleri & Eccle predictorum, ſed ipſos communiter & diviſim Terras, Homines & Poſſeſſiones eorum non ſolum in pleniſſ. Libertatibus conſervabimus, tuebimur & pro Viribus defendemus, ſed & ipſis juxta Litterarum & Privilegiorum ſuorum preſentium & aliorum Tenores, quas & quæ obtinent, plenam, meram & omnimodam Regia auctoritate Bohemie ex certa ſcientia decernimus & de novo concedimus libertatem: Supplentes de Regie Majeſtatis plenitudine & ex certa Scientia omnem defectum, ſi quis ratione debite ſolemnitatis

Digitized by Google

obmiſſe, dubie Interpretationis Verborum vel Sententiarum obſcuritate ſeu alias quomodoliber reperiretur in premiſſis vel aliquo premiſſorum: Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc nre Approbationis, Ratificationis, Innovationis, Confirmationis, Promiſſionis, Conceſſionis, Liberrationis, & gratie paginam infringere, ſeu Ei quovis auſu contraire: Preſentium ſub Regie Nre Majeſtatis Sigilli Teſtimonio Litterarum: Datum Prage Anno Dmni M. CCC. LXXXIIo. Indict. V. Non. Maji: Regnorum nrorum BOHEMIE Anno XIX. Romanorum vero VI.

Prage 1382. Non. Maji.

XVIII. Bulla JOHANNIS XXIII. P. R. pro Epiſcopatu Wratislavienſi.

Johannes XXIII. P. M.

Johannes Epus Servus Servorum DEI, Venerabilibus Fratribus Olomucenſi: & Luthomislenſi ac Miſnenſi Epp̃is ſalutem & aplicam benedictionem: Juſtis & honeſtis ſupplicantium votis libenter annuimus, illaque favoribus proſequimur opportunis: Dudum ſiquidem felicis Recordacionis HONORIUS Papa III. Predeceſſor nr attende conſiderans quod clare Memorie FRIDRICUS II. ROM. IMP. SEMPER AUGUSTUS ad Laudem Romane Eccle & Sacri Decus Imperii cupiens ut expurgatis quorundam Erroribus & iniquis Statutis penitus deſtitutis de cetero Eccle & Eccleſtice Perſone plena Quiete & ſecura Libertate gaudeant, ac pie & juſte attendens, quod quorundam perverſorum Iniquitates adeo abundaverant, ut non dubitarent contra Eccleſticam Diſciplinam & ſacros Canones ſtatuta ſua conſtringere, adverſus Eccleſticas Perſonas & Eccleſticam Libertatem edicto tali hujusmodi ſtatuta iniqua irritaverat, & preceperat irrita nuntiari & omnia ſtatuta & conſuetudines, que Civitates & Loca, Poteſtates vel Conſules aut quecunque alie Perſone contra Libertatem Eccle vel Perſonas Eccleſticas edere vel ſervare tentarent, contra Canonicos vel Imperiales Sanctiones de ipſorum Capitularibus intra duos Menſes poſt ipſius Legis Publicationem penitus aboleri facerent, & ſi de cetero ſimilia attentarent, ipſo Jure decreverat eſſe nulla & eos ſola Juriſdictione privatos nec non Locum deinceps talia preſumpta fuiſſent Banno Mille Marcarum auri precepetat ſubjacere. Poteſtates vero, Conſules, Statutarii & Scriptores ſtatutorum predictorum, nec non Conſiliarii Locorum ipſorum & qui ſecundum ſtatuta & Conſuetudines memorata indicarent, ex tunc eſſent ipſo jure infames, quorum ſententias & actus legitimos ſtatuerat aliquatenus non teneri, quodque ſi per annum prefate Conſtitutionis inventi fuiſſent contemptores, bona eorum per totum Imperium ſuum mandavit impune ab omnibus occupari: ſalvis nihilominus aliis Pœnis contra tales in Concilio generali promulgatis, & inſuper voluerat idem IMPERATOR quod nulla Communitas vel Perſona publica ſeu privata Collectas ſive Exactiones, Angarias vel Perangarias, Eccleſiis vel aliis pijs locis aut Eccleſiaſticis Perſonis imponerent, aut invadere Eccleſiaſtica bona preſumerent, quodſi ſecus fecerint, & requiſiti ab Eccla vel Imperio emendare contemnerent, Triplum refunderent, & nihilominus Banno Imperiali ſubjacerent, quod absque ſatisfactione debita nullatenus remitteretur: Statuerat inſuper, quod quecunque Communitas vel Perſona per Annum in Excommunicatione propter Libertatem Eccle violatam perſiſterent, ipſo Jure Imperiali Banno ſubjacerent, a quo nullatenus extraherentur, niſi prius ab Eccla Beneficio abſolutionis obtento: Et inſuper ordinaverat, quod nullus Eccleſticam Perſonam in criminali quæſtione vel civili trahere ad Judicium ſeculare preſumeret contra Canonicas Sanctiones, & Conſtitutiones Imperiales, quod ſi ſecus faceret, Actor a Jure ſuo caderet, judicatum non teneret, & Judex foret ex tunc judicandi auctoritate privatus, quodque Judices temporales qui Clericis & Eccleſiaſticis Perſonis Juſticiam denegare preſumerent, tertio requiſiti ſuam Jurisdictionem amitterent, in dicta Imperiali Conſtitutione plenius continetur: Dictus inquam Predeceſſor Inſtitutionem ipſam de Conſilio etiam Fratrum ſuorum ſancte Romane Eccle Cardinalium Aplica Auctoritate approbans & confirmans, ipſam mandavit immutabiliter obſervari, nec non Statutarios, Scriptores & Violatores predictos excommunicatos Auctoritate Aplica predicta publice nunciari: Et inde ad audientiam Dive Memorie CAROLI QUARTI etiam ROM. IMP. SEMPER AUGUSTI deducto, quod nonnulli ſeculares in Poteſtatibus & Officiis publicis conſtituti, videlicet, Duces, Comites, Barones & alii Domini temporales, nec non Conſules Civitatum, Oppidorum, Villarum & Locorum Rectores in nonnullis

Veſtigiis Honorii III. p m. & FRIDRICI II. ROM. IMP:

inſiſtens pro Libertate Eccleſiarum contra Invaſores quoscunque

Fulmine Excommunicationis minatur:

Digitized by Google

lis Provinciis constituti DEI timore postposito, statuta singularia & iniquas ordinaciones motu proprio & de facto, contra Personas Ecclasticas, Ecclarum Libertates & eorum Privilegia condiderant, eisque de facto & publice insistere presumpserant contra Canonicas & legitimas sanctiones, utpote quod nulla bona corporalia in Potestatem Ecclasticam transferrentur, neve Clerici in sacris constituti ad agendum & testificandum in Civilibus & maxime in piis Causis aliquatenus admitterentur, quodque excommunicati Laici & publice denunciati in Civili foro a numine appellerentur: Et insuper cum predicti Domini Temporales, Consules & Rectores per secularem Potestatem Res & bona Clericorum occuparent, & arrestarent, ac Oblationis CHRISTI fidelium diminuerent & restringerent, Exactiones & Tallias indebitas & in bonis & redditibus Ecclarum exigerent & extorquerent Possessiones Ecclesiarum & Personarum earundem devastaverit Incendiis & Rapinis, Contractus inter Clericos & Laicos factos legitime ad Libros Civitatum, Villarum & Locorum predictorum inscribere & sigillare recusarent, donata & legata ad Fabricas & Ecclesiarum structuras contra Prelatorum Voluntatem & aliorum, quorum intererat contra Justiciam usurpare presumerent & in fraudem & in odium Clericorum de bonis etiam & Rebus Clericorum, que non ausu negotiationis, sed pro eorum Usibus propriis per eorum Terras ducebant, seu duci faciebant, Theolonium exigere & recipere non verebantur, & confugientes ad Ecclas & eorum Coemiteria inde extrahere contra sanctiones Imperiales presumebant, idem CAROLUS IMPERATOR TANQUAM CHRISTIANISSIMUS PRINCEPS volens in premissis providere remedio salutari etiam de Principum, Ducum, Comitum & Baronum fideliumque aliorumque sacri Imperii Consilio & Auctoritate Imperiali quecunque statuta & Consuetudines predictas tanquam per Canonicas & Curtiles sanctiones expresse reprobata cassavit, irritavit & annullavit, ac cassa & irrita nulliusque esse roboris penitus voluit vel momenti: Precipiens sub indignatione Imperialis Banni universis & singulis Principibus & Temporalibus Dominis, Consulibus, Potestatibus & aliis in officiis publicis constitutis, quatenus ex tunc iptorum statuta & ordinationes, sicut in prejudicium Ecclastice libertatis edita fuerant, omnino revocarent, & de luce tollerent, quoque secundum ea non judicarent amplius nec sententias dictarent, aut eisdem in Judicio vel extra Judicium quomodolibet pro se & contra Ecclesiasticam Libertatem potirentur, pronunciavit insuper eadem Imperiali Auctoritate quod quicunque Laicus cujuscunque status vel Conditionis existeret ausu sacrilego & proprie temeritatis audacia sacerdotem vel Clerum secularem vel religiosum diffidaret, proscriberet, diffamaret, captivaret, spoliaret, occideret, mutilaret aut in Carcere detineret, ac hujusmodi maleficia perpetrantes scienter receptaret, vel favorem eis prestaret, preter pœnas & sacris Canonibus & legalibus sanctionibus eis inflictas eo ipso redderetur infamis, & omni Honore privatus, nec ad placita vel Consilia Nobilium admitteretur quovis modo: Hortans igitur & requirens in Domino Prelatos in illis partibus constitutos, ut Legem Imperialem hujusmodi per ipsum Ecclas & Synodos publicarent, ne Transgressores hujusmodi per simulatam Ignorantiam suas valerent malitias excusare, prout in Edictali lege predicta plenius continetur: Cum autem simul exhibita nobis pro parte Venerabilis Fratris nri Epi Wratizlav. & dilectorum Filiorum Cleri Civitatis & Diœcesis Wratisl. petitio continebat, adeo perversorum quorundam Laicorum in Civitate & Diœces. VVratizlav. & aliis locis circumvicinis habitantium malitia inoleverit, quod hujusmodi Imperiales Constitutiones transgredi non vererentur, & Ecclasticas Liberrates violare presumerent, pro parte eorundem Epi & Cleri nobis fuit humiliter supplicatum, ut providere eis super premissis de opportuno remedio dignaremur, Nos igitur Vestigiis dicti Predecessoris nri insistentes, hujusmodi supplicationibus inclinati Fraternitati nre per aplica scripta mandamus, quatenus vos vel duo aut unus vrum per vos vel alium seu alios constitutiones predictas in prefatis Civitate & Diœcesi VVratizlav. ac aliis locis circumvicinis auctoritate nra faciatis inviolabiliter observari: Nec non Statutarios, Scriptores & Violatores predictos excommunicatos publice nunciari, & ab omnibus aliis arctius evitari Auctoritate Aplica faciatis Transgressores & Violatores & Contemptores ac Sacrilegos predictos nec non Contradictores quoslibet & rebelles per censuram Ecclasticam appellatione postposita compescendo, invocato ad hoc etiam si opus fuerit auxilio brachii secularis: Non obstante si aliquibus

adjutus CAROLI IV. ROM. IMP. auctoritate:

& ECCLESIAM WRATISLAVIENSEM in suam Protectionem recipit:

rentur: Pronunciavit insuper & eadem decrevit auctoritate, quod quicunque Laicus, cujuscunque status aut Constitutionis existeret, ausu sacrilego & proprie Temeritatis audacia Sacerdotem vel Clerum vel Religiosum diffidaret, proscriberet, captivaret, detineret vel hujusmodi Maleficia perpetrantes scienter receptaret, vel eis Favorem prestaret, preter Poenas a sacris Canonibus & Legalibus Sanctionibus in talibus inflictas, eo ipso redderetur infamis, & omni honore privatus, nec ad Placita vel Consilia Nobilium admitteretur quovis modo, hortans insuper & requirens Ecclasticos Prelatos in illis Partibus in quibus committerentur talia constitutos, ut Legem Imperialem hujusmodi per earum Ecclas & Synodos publicarent, ne Transgressores hujusmodi per simulatam Ignorantiam suam valerent in hac parte malitiam excusare, prout in Constitutionibus & Sanctionibus Conciliorum & Honorii predictorum ac Imperialibus prefatis plenius continetur:

ECCLESIAM WRATISLAVIENSEM

Cum autem sicut lamentabili querela venerabilis Epi Wratizlavienſis & dilectorum Eccle Filiorum prepositi, Decani, Capli, Canonicorum, singulorumque Eccle nec non aliarum Ecclasticarum, secularium & regularium, Civitatis & Diœcesis Wratizlav. Personarum nuper accepimus, nonnulli Pncipes, Duces, Comites, Barones, Communitates & alii seculares Potestates, earundem Constitutionum & Sanctionum, Canonicarum & Legalium forsan ignari, contra ipsas ab Epo, Preposito, Decano, Caplo & Canonicis ac Personis predictis communiter vel divisim, forsan Tallias, & Gabellos & alias Exactiones illicitas hactenus extorserunt, & adhuc extorquere nituntur, ac etiam Bona, Epi, Ppositi, Decani, Canonicorum, Capli & Personarum predictarum invaserint, arrestaverint, occupaverint, detinuerint & suis Usibus applicaverint, nec non occupare, invadere, arrestare, detinere & suis Usibus applicare de facto presumant, in animarum suarum Periculum nec non Epi, Prepositi, Decani, Canonicorum, Capli & Personarum predictarum non modicum Prejudicium atque Damnum, Nos ipsis Epo, Pposito, Decano, Canonicis & Caplo & Personis in premissis opportune providere volentes Discretioni vestre per hec nra scripta in Virtute sancte Obedientie districte precipiendo mandamus, quatenus vos vel duo vrum per vos vel alium seu alios Epo, Pposito, Decano, Canonicis & Caplo & Personis predictis contra quoscunque Transgressores & Violatores, Constitutionum & Sanctionum earundem, cujuscunque gradus, dignitatis, & Excellentie fuerint, efficacis defensionis auxilio assistentes non permittatis eos contra Canonicas & Legales Sanctiones & Constitutiones hujusmodi indebite molestari, nec non easdem Constitutiones & Sanctiones, ubi & quando expedire videbitis solemniter publicari faciatis, & Transgressores & Violatores hujusmodi si & prout justum fuerit, ac ubi & quotiens expedierit tamdiu excommunicatos, exanathemizatos publice nunciari, donec ab earundem Talliarum, Collectarum, Impositionum & quorumlibet Extorsionum, nec non bonorum Epi, Ppositi, Decani, Capli Canonicorum & Personarum predictarum hujusmodi Invasione, Arrestatione, Occupatione, Detentione & applicatione omnino desistant, nec non etiam efficaciter restituant eisdem Epo, Pposito, Decano, Caplo, Canonicis & Personis Occasione premissorum per eos lesis & gravatis Tallias Gabellos, & Exactiones ipsas ac etiam Bona, Epi, Ppositi, Decani, Capli, Canonicorum & Personarum predictarum arrestata & occupata, detenta & applicata ipsis, aut qui per se vel alios illo pretextu quomodolibet receperunt, a se libere omnino relaxent & manibus uris juraverint, quod de cetero talia non committant, & ea committentibus non præstent Auxilium, Consilium vel Favorem, Contradictores per Censuram Ecclasticam & alia Juris opportuna Remedia compescendo, invocato ad hoc si Opus fuerit, etiam Auxilio Brachii secularis: Ceterum si forsan hujusmodi Transgressorum aut Violatorum, vel ea fieri mandantium ipsisque consentientium seu dantium ipsis per se vel alios directe vel indirecte, publice vel occulte Auxilium, Consilium vel favorem presentia pro Monitionibus & Requisitionibus per vos de ipsis faciendis tute, secure vel commode habere requisiverit: Nos vobis Monitiones & Requisitiones hujusmodi ac Citationes quaslibet per predicta publica locis affigenda publicis de quibus fit vero similis conjectura, quod ad Noticiam citatorum & monitorum hujusmodi perven re valeant, faciendi plenam & liberam tenore presentium concedimus Libertatem volentes quod Monitiones, Requisitiones & Citationes hujusmodi perinde ipsos citatos, requisitos & monitos, ut premittitur arctent, ac si eis facte & insinuate presentialiter & personaliter exstitissent: Non obstantibus tam pie Memorie Bonifacii

Ejusdamque Bona, Jura, & Libertates

in Protectionem contra quosvis Invasores recipiunt:

Digitized by Google

facii Pape VIII. quibus cavetur, ne aliquis extra ſuam Civitatem vel Diœceſin niſi in certis exceptis Caſibus & in illis ultra unum Dietam a fine ſue Diœceſis ad Judicium evocetur, ſeu ne Judices extra Civitatem vel Diœceſin in quibus deputati fuerint, contra quoscunque procedere, aut alii vel aliis Vices ſuas committere, ſeu aliquos ultra unam Dietam a fine Diœceſ. eorundem trahere preſumant, dummodo ultra duas Dietas aliquis Auctoritate preſentium non trahatur, ac de Perſonis ultra certum Numerum ad Judicium non vocandis, quam aliis Conſtitutionibus Aplicis contrariis quibuscunque: aut ſi aliquibus communiter vel diviſim a ſede Aplica indultum exiſtat, quod intendi, ſuſpendi, vel excommunicari, aut extra vel ultra certa loca ad Judicium evari non poſſunt, per Litteras non facientes plenam & expreſſam, ac de Verbo ad Verbum, de indulto hujusmodi Mentionem. Datum Baſilee XIV. Kal. Apr. Anno a Nativitate Domini M. CCCC. XXXVo. Baſilee 1435. XIV. Kal. Apr.

XX. Diploma ſuper Villa Hoëndorff: Diſtrictus Jauravienſis: in quo DUX inſerit III. Diplomata illorum Dominorum, qui donaverunt Villam Capitulo, approbat Donationem ac ipſam confirmat & omni Jure & Dominio Eccleſiæ Wratisl. appropriat, & promittit pro ſe & Hæredibus ſuis eam defenſare.

In Nomine Domini Amen. Ad perpetuam Rei Memoriam Nos BOLCO DEI GRACIA DUX ZLEZIE: & Dnus in Vürſtenberch & in Sweidnitz: notum eſſe volumus univerſis & ſingulis preſentium Noticiam habituris, quod Nos tres Litteras ſeu tria Privilegia, cum Sigillis ſuis appendentibus ſanas & integras, omni ſuſpicione carentes, ſeu ſana & integra omnique ſuſpicione carentia pro parte venerabilium Virorum Dnorum Joannis Decani, Nicolai Cuſtodis totiusque Capli, Eccle Wratislav. Nomine nobis exhibitas, & exhibita, vidimus & coram nobis legi nobisque exponi & interpretari audivimus, diligenter ſecundum ordinem Tenoris & Continentie infra ſcripte: BOLCO II. Dux Sileſiæ Svidnicenſis teſtatur:

XXI. In Nomine Dmni Amen. Nos HENRICUS DEI GRACIA DUX ZLEZIE: DNS IN VURSTENBERCH ET IN JAWOR: ad univerſorum preſentium & futurorum preſentes Litteras intuentium deferre volumus Notitiam: Quod conſtitutus in nra Preſencia fidelis nr JOANNES de Donin: quondam Dni HENRICI de Donjn: dicti Buele: ſanus mente & Corpore, deliberatione prehabita diligenti & maturo Conſilio Amicorum ſuorum, non coactus, nec compulſus ſed de ſua libera Voluntate Villam dictam Hoëndorff, ſitam in diſtrictu Javorienſi, honorabili Viro dilecto nobis, Dno Ottoni de Donin: Canonico Wratisl. & Plebano in Sweidnitz rite & rationabiliter vendidit & ad Manus ipſius libere reſignavit ac renunciavit, ac renuncians ſimpliciter & omnino omni Juri, Juris Actioni, Impetitioni & Allocutioni, que ſibi vel Heredibus aut Succeſſoribus ſuis competere poſſent, quomodolibet in predicta Villa in preſenti vel etiam in futuro: Cum igitur predictus Dns Otto, Jura nra Ducalia & ſuprema, que in eadem Villa habere noſcebamur, rite & rationabiliter ſua parata Pecunia, apud nos juſto Emtionis Titulo comparaverit, & nihilominus Conſideratione debita prefatis Servitiorum ſuorum meritis ipſi Dno Ottoni & Johanni de Donin: Filio Fratris ſui Henrici felicis Recordacionis predictam Villam Hoëndorff, cum univerſis & ſingulis Utilitatibus & proventibus ad ipſam pertinentibus, prout in ſuis metis & terminis circumferentialiter & diſtincta & expreſſa cum Judicio nro ſupremo, Amputationem Capitum & Manuum contingente, cum Actionibus, Petitionibus, Angariis, Perangariis & aliis Solutionibus quibuslibet, quibuscunque vocentur Nominibus, & generaliter cum omni Jure & Dominio nro nihil penitus excluſo, exemptam & liberam ab omni Servitio de nri Ducatus Magnificentia & Gracia ſpeciali dedimus & donavimus tenendam & habendam, Jure Herzditario perpetuo poſſidendam: Transferentes in dictum Dnm Ottonem & Joannem Patruelem Ejus plenam & omnimodam Poteſtatem, dictam Villam cum omnibus & ſingulis conditionibus prenominatis, vendendi, donandi, commutandi, alienandi, in Uſus quoslibet & in Pietatis Opera convertendi, ſeu in Teſtamentis in ſuarum Animarum Remedium legandi & aſſignandi Monaſteriis & aliis Perſonis Eccleſticis, prout ipſis ſalubrius & utilius videbitur expedire: Promittentes ſincera & bona nra fide eosdem Dnum Otto- HENRICUM I. Ducem Sileſiæ Javorienſem

Contractum Emtionis & Venditionis inter Joannem & Ottonem de Donyn ratione Villæ Hoëndorff celebratum

ratum habuisse: Ottonem & Joannem & Succeſſores ipſorum, videlicet quibus ipſis dictam Villam vendere, donare, obligare, legare aut aſſignare decreverint, circa premiſſa ſine Impedimento dimittere & quodlibet premiſſorum plenius conſervare, ratum & gratum etiam habituri, quicquid cum ſupradicta Villa duxerint diſponendum: In hujus Rei Teſtimonium preſentes dedimus nri Sigilli robore conſignatas: Datum in Bolezlavia fer: III. poſt Dominicam qua Lætare cantatur prox. Anno Dnni M. CCC. XXXIV. Preſentibus fidelibus nris Dno Henrico de Waldaw: & Johanne de Schellendorff nro Notario: qui preſencia habuit in commiſſis & nonnullis aliis.

cum Facultate ipſis conceſſa Bona ſua Eccleſiaſticis Perſonis aſſignanda: Bolezlav. 1334 fer. III. poſt Dncam: Lætare.

XXII. In Nomine Domini Amen. Nos BOLCO DEI GRACIA DUX ZLEZIE: DNS DE VURSTENBERCH ET IN SWIDNITZ: ad univerſorum preſentium & futurorum preſentes Litteras intuentium deferre volumus Noticiam: quod conſtitutus in nra preſencia fidelis nr Johannes de Donin: Filius quondam Henrici de Donin: dicti Buele: ſanus Mente & Corpore: deliberatione prehabita diligenti de maturo Conſilio Amicorum ſuorum, non coactus nec compulſus ſed de ſua libera Voluntate Villam dictam Hoëndorff ſitam in diſtrictu Jauravienſi, honorabili Viro dilecto Nobis Dno Ottoni de Donin: Canonico Wratisl. & Plebano in Sweidnitz rite & rationabiliter vendidit, & ad manus ipſius libere reſignavit, ac renunciavit, ſimpliciter & omnino omni Juri, Juris Actioni, Impetitioni & Allocutioni, que ſibi vel heredibus aut ſucceſſoribus ſuis competere poſſent, quomodolibet in predicta Villa in preſenti vel in futuro: Cum igitur predictus Dns Otto Jura nra Ducalia & ſuprema que in eadem Villa habere dinoſcebamur rite & rationabiliter ſua parata pecunia apud nos juſto Emptionis Titulo comparaverit: & nihilominus conſideratione debita penſatis Servitiorum ſuorum meritis ipſi & Ottoni & Johanni de Donin: Filio Fratris ſui Henrici felicis Recordationis, predictam Villam Hoëndorff cum univerſis & ſingulis Utilitatibus & pertinentiis ad ipſam Villam pertinentibus, prout in ſuis metis & terminis circumferencialiter eſt diſtincta, & expreſſe cum Judicio nro ſupremo Amputationem Capitum & Manuum contingente cum Exactionibus, Petitionibus, Angariis, Perangariis & aliis Solutionibus quibuslibet, quibuscunque vocentur Nominibus, & generaliter cum omni Jure & Dominio nro nihil penitus excluſo, exemptam & liberam, ab omni Servitio de nri Ducatus Magnificentia & Gracia ſpeciali dedimus & donavimus tenendam & habendam Jure Hereditario perpetuo poſſidendam: Transferentes in dictos Dnum Ottonem & Johannem Patruelem Ejus plenam & omnimodam Poteſtatem dictam Villam cum omnibus & ſingulis conditionibus prenarratis vendendi, donandi, commutandi, alienandi, in Uſus quoslibet & in Pietatis Opera convertendi, ac in Teſtamentis in ſuarum Remedium Animarum legandi & aſſignandi, Monaſteriis & aliis Perſonis Eccleſiaſticis, prout ſalubrius & utilius videbitur expedire: Promittentes ſincera & bona nra fide eundem Dnum Ottonem & Joannem & quoslibet Succeſſores ipſorum videlicet quibus ipſi dictam Villam vendere, donare, obligare, legare aut aſſignare decreverint diſponendum, ſine impedimento dimittere & quodlibet premiſſorum plenius conſervare: id omne gratum & ratum habituri. In cujus Rei Teſtimonium preſentes dedimus nri Sigilli robore conſignatas: Actum & datum in Kanthebitz predio nro: feria VI. prox. ante Dominicam Palmarum anno Dni M. CCC. XXXIV. Preſentibus fidelibus nris Conrado & Johanne Fratribus dictis de Borsnitz: & Dno Cappone nro Proto-Notario, qui preſentia a Nobis ſpecialiter habuit in commiſſis.

ſe ipſum vero

eum prius

eadem acta

inter Patrueles de Donyn

a. e. fer. VI. prox. ante Dncam Palmarum confirmaſſet:

XXIII. In Nomine Domini Amen. Nos BOLCO DEI GRACIA DUX ZLEZIE: DNUS DE VURSTENBERCH ET IN SWIDNITZ: Univerſorum tenore preſentium imprimimus notioni: quod attendentes grata & fidelia ſervitia nobis per devotos nros dilectos Dn. Ottonem de Donin: Canonic. Wratisl. Capellanum nrum ſpecialem & Johannem Ejus Patruum Bononie pro nunc vacantem ſtudiis ſumma promtitudine exhibita fructuoſe, volentesque eodem ipſorum motivis exigentibus meritis ad nris obſequendum beneplacitis reddere promtiores ipſis & Ottoni & Johanni de Donyn predictis & eorum cuilibet in ſolidum Villam eorum Hoëndorff nri Jauren. diſtrictus liberam penitus & exemptam ab omni Servitio & Exactione ſeu qualibet ſolutione cum ſupremo & infimo Judiciis, pleno Dominio atque Jure, nihil ſimpliciter Juris

concesſiſſe

ut eandem Villam liberam penitus & exemptam

Digitized by Google

ris vel Dominii excluſo vel excepto, cumque omnibus & ſingulis ſuis Cenſibus, Reditibus, Honoribus, Juribus, Jurisdictionibus, Emolumentis & ceteris ſuis pertinentiis & appendiis quocunque Nomine vocentur & in quibuscunque Rebus conſiſtant, que nunc ibi ſunt aut eſſe poterunt in futurum, prout diſtincta eſt in ſuis Grenitiis, Gadibus & metis, habendam, tenendam & pacifice poſſidendam Titulo proprietatis ac Jure Hereditario ſicut ILLUSTRISSIMI PNCIPIS DNI HENRICI FELICIS RECORDACIONIS PATRUI ET PREDECESSORIS NRI CHARISSIMI & nris ſuper eadem Villa confectis Litteris lucidius poterunt demonſtrare, quos preſentibus innovamus, approbamus & ex certa nra Scientia nrorumque deſuper freti Conſilio Conſiliariorum maturo confirmamus & nre Liberalitatis Gracia & ut de Jure tenemur, duximus conferendam. In cujus Rei Certitudinem preſentes dari mandavimus nri majoris Sigilli munimine diligentius roboratas: Datum Wratizlav. fer. II. poſt Dmnicam Cantate anno Dmni M. CCC. XLVI. Preſentibus nris fidelibus Seyfrido de Roſendorff: & Petro de Czedlitz: Proto-Notario nro cui preſentia dedimus in commiſſo & plurimis fide dignis.

Viſis quoque preſcriptis tribus Litteris ſeu Privilegiis & ipſis in omnibus ſuis Clauſulis ſinceris inventis per predictos Dn Caplm. Wratisl. Eccle & plures alios fide dignos plenarie & certo certius ſumus & fuimus informati: Quod bone Memorie Dn. Johannes de Donyn olim Canon. Wratizl. ſupradicte Ville Hoëndorff legitimus heres ultimus & Poſſeſſor eandem Villam Hoëndorff cum omnibus & ſingulis ſuis Juribus, Jurisdictionibus & pertinentiis ſupra latis expreſſatis prout idem D. Johannes de Donyn & pie Recordacionis Dn. Otto de Donyn quondam etiam Canonicus Wratizl. Patruus ipſius dictam Villam Hoëndorff dum viverent, tenuerunt & etiam poſſederunt, ipſi Caplo, Eccle, Wratizl. dederit, tradiderit, legaverit & aſſignaverit & in ipſos pleno Jure & Dominio tranſtulerit, Nomine veri totaliter Teſtamenti: ſupplicaverunt, itaque nobis humiliter prefati D. Capituli ſui Wratizl. nomine ut eis videlicet Caplo memorato, ſuperſcriptas Litteras ſeu ſuperſcripta Privilegia, donationemque & aſſignationem eis de prefata Villa Hoëndorff, quas invenimus, ſinceriter & rationabiliter eſſe factas & ea que in ipſis Litteris ſeu Privilegiis continentur, dignaremur de Benignitate ſolita approbare, confirmare & etiam innovare, Nos eorundem Dominorum, Capli, Wratisl. piis & juſtis precibus favorabiliter annuentes, ut iidem Domini & Succeſſores ipſorum pro nre & Progenitorum nrorum Animarum ſalute libentius & devotius DEUM orent, prenotatas Litteras ſeu Privilegia prenotata & ea omnia & ſingula que continentur in ipſis, donationem quoque & Aſſignationem ac Translationem factas rationabiliter ut prefertur, ad Laudem & Honorem B. JOHANNIS BAPTISTE de Libertatis nre Munificentia pie & ſinceriter approbamus, confirmamus & preſentis ſcripti Patrocinio perpetuo & certa nra Scientia innovamus prefatam Villam, Hoëndorff, ipſi Capitulo Wratizl. cum pleno Jure & Dominio, Judiciis infimo & ſupremo incorporantes & etiam aſſcribentes, nihil ſimpliciter Juris vel Dominii excluſo quomodolibet vel excepto: Cupientes nihilominus memoratos D. Capli Wratizl. Eccle, gratia & favore proſequi ampliori, ipſos Caplm & dictam eorundem Dnorum ſeu Capli, Villam Hoëndorff, Incolas & Jura ipſius Ville pie & ſinceriter promittimus pro nobis & Succeſſoribus nris in his ſcriptis ab omnibus & ſingulis ipſius Ville & Incolarum, Impugnationibus, Oppreſſionibus, Tyrannis, Impetitionibus ſicut alias Civitates ſeu Villas & Incolas Terrarum nrarum tueri & manutenere & etiam defenſare & in eorum Juribus fideliter conſervare: In cujus Rei Teſtimonium Sigillum nrum ex certa nra Scientia preſentibus eſt appenſum: Actum' & datum in Manoro: nro Predio: Id. April. Anno Dmini M. CCC. LIV. Preſentibus ILLUSTRI BOLCONE: DUCE OPOLIENSI: NEPOTE NRO KARISSIMO: Nobili Viro Dno JOHANNE DE HACKEBORN: AVUNCULO NRO: Hermanno Curie nre Notario qui preſencia habuit in Commiſſis aliisque quam plurimis nris fidelibus fide dignis.

Johannes de Donyn

ECCLESIE WRATISLAVIENSI inferret:

An: 1354. Id. Apr. Teſte 1) Duce Opolienſii & 2) JOHANNE de Hackeborn:

XXIV. Litteræ Venditionis, Villæ Proczano Diſtrictus, Francoſteinenſis pro Redemptione Caſtri Kaldenſtein.

In Nomine Domini Amen. Nos Preczlaus DEI Gracia Eps Wratizlav. notum

PRECZLAUS EPUS WRAT.

Digitized by Google

esse volumus universis & singulis presentem Paginam inspecturis: quod cum medium Castrum Ecclę nrę Wratizl. Kaldenstein vulgariter nuncupatum cum medietate omnium & singulorum bonorum, Jurium, Jurisdictionum, Proventuum, Reddituum, Villarum, Pertinentium, Obventionum & ad dictum medium Castrum pertinentium fuisset, multis retro annis & Temporibus in Potestate & manibus Laicorum & timeretur, verosimiliter quod ab Eccla alienaretur, imo potius perderetur, felicis Memorie D. Nankerus Predecessor nr pro Recuperacione dicti medii castri habito & repetito cum Caplo Wratizlav. Tractatu solemni admisit & consensit, imo de speciali beneplacito & mandato ipsius processit, communi quoque ad hoc predicti Venerabilis Capli, Consensu & Consilio accedente, quod honorabilis Viri -----de Franckenstein: Apeczco, Canonicus & Officialis in Wratizl. & Nicolaus Frater: Officialis ejusdem: idem medium Castrum Kaldenstein, cum omnibus & singulis suis Juribus, Jurisdictionibus, Villis, Sylvis & pertinentiis suis recuperarent & emerent de Potestate & manibus Strenui Militis D. Rudgeri de Hugwicz & Heredum ipsius pro DC. sive sexingentis marcis & L. marcis Grossorum Pragensium: quatuor solidis pro marca qualibet computatis habendum & possidendum, in proprium & perpetuo cum omnibus & singulis suis Juribus, Jurisdictionibus & pertinentiis universis, nisi forte Epi qui est pro Tempore a prefatis Emptionibus seu eorum heredibus reemendo dictum medium Castrum cum suis Juribus & pertinentiis pro sexcentis seu sexingentis & quinquaginta marcis vellet ad se & ad dictam Eccłam Wratizl. revocare; sane cum alia medietas seu media Pars prefati Castri quam bone Memorie Dn. Nicolaus de Bantz olim nr - - - dum viveret & cum suis Juribus & pertinentiis tenuit & possedit, modo post mortem Ejus nuperrime ad nos & Eccłam nram Wratizl. totaliter & libere sit reversa, prefatusque Dn. Apeczko Officialis Wratizlav. reliquam medietatem Ejusdem Castri Kaldenstein cum suis Juribus & pertinentiis ulterius tenere voluerit, ipsum medium Castrum Caldenstein cum Juribus & pertinentis universis nobis & dicte Eccle nre exhibuit ad emendum venale: Nos itaque super reemptione & recuperatione prefati medii Castri cum Fratribus nris, Caplo, Eccle Wratizl. pluries Tractatu habito & repetito solemni cum nobis nil utilius & consultius superesset ex premissis & submissis meliora prospicientes nec dubitantes ea & nobis & nre Wratizlav. Eccle profutura: Attendentes etiam, quod predictum Castrum Kaldenstein forte potens Castrum est & nobile, imo multum utile ac proficuum Terre Nissensi, que est Wratizl. Eccle Patrimonium speciale: Ideo ipsum medium Castrum Caldenstein de Consilio unanimi nri Wratizl. Capli & Consensu a Dno Apeczcone Officiali predicto reemimus & recuperavimus pro nobis & nra Wratizl. Eccla in quingentis marcis Grossorum Pagamenti & numeri supradicti: Verum cum Vasa seu supellectilia aut alie Res mobiles nobis non essent adsolvendum dictas Pecunias seu pagandum eisdem, Dno Apeczconi & Successoribus legitimis pro CCC. marcis Grossorum Pragensium Wratizl. numeri & consueti, de unanimi Consilio & concordi Consensu dicti Wratizl. Capli, Villam, Eccle nre Proczam vulgariter nuncupatam, Francosteinensis Districtus ad Mensam nram Epalem spectantem cum universis & singulis suis Juribus, Jurisdictionibus, Honoribus, decimis, Fructibus, Redditibus, Obventionibus & pertinentiis quibuscunque tenendam, habendam perpetuo & hereditarie ac in perpetuum possidendam eo modo & Jure quo ipsam Villam predictam cum Predecessoribus nris hucusque tenuimus, possedimus pacifice & quiete, damus, conferimus, tradimus & etiam assignamus: Constituentes ipsum Dnm Apeczkonem & ejus Successores olim dicte Ville nre Proczam Jurium Jurisdictionum & Pertinentiarum ipsius omnium ex nunc presentibus, veros, justos ac legitimos Possessores, dictam vero Villam Proczam cum Juribus, Jurisdictionibus, Honoribus suis ac Pertinentiis quibuscunque ipse Dns Apeczco in Parte vel in toto poterit, quocunque alienationis Titulo in quascunque Personas Ecclasticas vel seculares transferre, Decimis Campestribus duntaxat exceptis quas in Personas transferre non debet nec poterit Laicales: Predictas itaque reemptionem, recuperationem supradicti Castri Caldenstein & prefate Ville Proczam dationem, Collationem, Traditionem & Assignationem ac etiam alia supradicta autorisamus, ratificamus & presentibus etiam approbamus, eisque cum nro Wratizl. Caplo concorditer consentimus: Residentes vero CC. marcas quingentis marcis supremis expressatis per nos sibi ratione dicti medii Castri adhuc solvendas per-

Castrum Kaldenstein

quod in manibus Laicorum fuerat cum omnibus & singulis Juribus

quod potens & nobile Castrum sit

Emtionis Titulo ECCLESIAE WRATISLAVIENSI addit.

Vendita VillaProczam Francosteinensis Districtus:

Digitized by Google

percipiendas & tollendas eidem Dn. Apeczconi in certis Reditibus Menſe nre Epalis duximus aſſignandas, prout hec in aliis nris Litteris nro & ſupradicti nri Wratizl. Capli, Sigillis ſignatis plenius continetur: In quorum Teſtimonium & evidentiam pleniorem hic Sigilla: urum videlicet Eple & prefati Wratizl. Capli ſunt appenſa: Actum Wratizl. in generali Capitulo XII Kal. Martii: Anno Dmni M. CCC. XLV. Indict. XI. Preſentibus: honorabilibus Viris Henrico de Baruth: Ppoſito: Stephano: Decano: Joanne Notario Capli Wratizl. predicti & aliis pluribus Teſtibus fide dignis.

Wrat. 1345. XII. Kal. Martii. Teſtes Canonici Wrat.

XXV. Renunciatio Juris, Ducalis, X. manſorum pro Capitulo Wratizlavienſi in Proczano.

Nos RENCZCO SCHAFF: MILES: univerſis & ſingulis ad quos preſens ſcriptum pervenit, volumus eſſe notum: Quod cum honorabilibus Viris Dnis Caplo Wratizl. Eccle ſuper bonis videlicet X. manſis agrorum, quos in Villa Proczano dicte Eccle Wratizl. Nomine Juris Ducalis obnoxios & aſtrictos ſumus de proborum Virorum Conſilio in toto & amicabiliter concordati, de qua Concordia ſumus, ſtamus & eſſe volumus omnino contenti, dictos X. manſos ipſis Dnis Caplo & Eccle Wratizlav. predictis cum omnibus ſuis Juribus & Pertinentiis univerſis libere aſſignantes & etiam dimittentes imo eisdem etiam bonis, videlicet decem manſis, Juribus & Pertinentiis ſuis omnibus & ſingulis, quocunque Nomine cenſeantur, preſentibus pro nobis & heredibus nris & ſpecialiter pro ULRICO: FILIO NRO SENIORE edimus totaliter & in totum, omnique Actioni, Impetitioni & Juri ſi que vel ſi quod nobis vel heredibus nris in eisdem bonis in preterito competit, aut in preſentibus competeret, vel poſſet competere, quomodolibet in futurum: Eisdem bonis renunciamus, ſimpliciter & expreſſe nihil Juris vel Actionis nobis vel heredibus nris in dictis bonis penitus reſervantes: Preterea pro nobis & pro heredibus nris, ut ſupra in his ſcriptis renunciamus expreſſe totaliter & in totum Littere ſeu Privilegio quam vel quod FRATER NR ULRICUS SCHAFF in ſupradicta Villa videlicet Proczano & Jure Ducali in ea parte qua & in quantum pro nobis & heredibus faciebat & facit aut facere poſſet in antea quoquomodo; imo pro nobis & heredibus nris ubicunque hujusmodi Littera ſeu Privilegium apparuerit, nullius eſt & eſſe debet efficacie vel momenti: In cujus Rei Teſtimonium Sigillum nrum preſentibus eſt appenſum: Actum Wratizlavie in Eccla S. Egidii XVI. Kal. Julii: Anno Dni M. CCC. LIV. Preſentibus Viris providis & diſcretis Petro Schwartz: Cive Wratisl. Johanne Conoplat Notario ſupradicti Cpli Wratizlav. Henrico quondam Petri Albi Notario publico & pluribus aliis ad premiſſa Teſtibus fide dignis.

RENCZCO SCHAFF: Miles X. manſos agrorum in Villa Proczano cum Jure Ducali Eccleſie Wratislavienſi aſſignat: Conſenſu Filii Primogeniti ULRICI:

Imo renuncians Privilegio Fratris ULRICI SCHAFF:

Wrat: 1354. XVI. Kal. Jul.

XXVI. Diploma ALBERTI. II. ROM. IMP. HUNG. ET BOH. REGIS pro Eccleſia Wratislavienſi S. CRUCIS.

In Nomine SANCTE ET INDIVIDUE TRINITATIS feliciter! Amen ALBERTUS DEI GRACIA Romanorum Rex ſemper Auguſtus ac Hungarie, Bohemie, Dalmacie, Croacie Rex: & DUX AUSTRIE: ad perpetuam Rei Memoriam. Altitudo Regie Dignitatis ſedens in Solio Majeſtatis per totum Orbem inſigni Preconio longe lateque diffunditur & ſpecialiter predicatur, dum fidelium ſubditorum Votis favorabiliter annuit, & eorum commoditatibus condeſcendit: Etſi quamquam inter varias & innumerabiles Curas quotidiana ſollicitudine pro ſubditorum quiete diſtrahitur Cor nrum, ad illud tamen precipue aciem mentis nre convertimus & ad id ſedulum deſtinamus Affectum, qualiter venerandas Eccias & Perſonas Eccleſticas Celeſtis Regis obſequiis manciparas piis protegamus Preſidiis & Libertates earum continuis nre Benignitatis favoribus foveamus, & illarum precipue Eccliarum que a noſtris felicis Recordacionis Predeceſſoribus ſunt fundate, nunc nras ei Libertates & Gracias largiendo, ſiunc pro Qualitate Temporis & rerum exigentia veteres innovando. Sane Honorabilium Ppoſiti, Decani, Scholaſtici, Cantori, Cuſtodis, Canonicorum & Capli ac aliarum

ALBERTUS II. ROM. IMP. HUNG. & BOH REX: Eccleſiarum Commoda promovere ſtudens

motusque Precibus Capituli

ad S CRUCEM Wratislaviæ: cujus Eccleſiæ REX BOHEMIAE tanquam DUX WRATISL. eſt Patronus: Omnia & ſingula Eorum Jura & Privilegia: & adjacens Caſtrum muratum Ipſis olim ab HENRICO VI. DUCE WRATISLAVIENSI donatum confirmat:

aliarum Eccleſticarum Perſonarum Eccle S. CRUCIS WRATIZLAVIENSIS, devotorum nrorum dictorum Celſitudini nre oblata ſupplex petitio continebat, quatenus ipſis & ſuis Succeſſoribus ac jam dicte S. CRUCIS Eccle, cujus Jus Patronatus ad nos tanquam ad Regem Bohemie & Dnum Wratizlav. ſpectare dinoſcitur, omnia & ſingula eorum Jura, Privilegia, Litteras, Gratias, Libertates, Immunitates, Indulta, Donationes, Bona, Conceſſiones, Emtiones, Poſſeſſiones, Villas, Domos, Curias, Areas, Cenſus, Judicia, Jurisdictiones, Loca, Terras, Agros, Prata, Sylvas, Aquas, Aquarum decurſus ac laudabiles Conſuetudines, Predeceſſoribus ſuis ac ipſis conjunctim & diviſim ac Eccle prefate a nris Predeceſſoribus Bohemie Regibus ac Ducibus Zlezie & Wratizlavie Dnis ac aliis CHRISTI fidelibus data & conceſſa, ac datas & conceſſas, & ſignanter *Caſtrum muratum cum Domibus prope eandem Eccl*am cum omnibus ſuis Libertatibus ipſis per Illuſtrem Pncipem quondam Henricum VI. Zlezie Ducem ac Wratizlavie Dnmum libere donatum & Litteram deſuper conceſſam approbare, ratificare, innovare & confirmare Auctoritatibus nris Romana & Bohemia Regiis gratioſius dignaremur: Nos igitur attendentes ſincere fidei & devotionis Conſtantiam, quibus prefati Prelati & Caplm S. CRUCIS erga Nos & Coronam nram Bohemie usque ad hec Tempora immota fidelitate ſemper claruerunt & clarent, experientia demonſtrante, Votis ſuis & rationabilibus & Ejusdem Eccle Utilitatibus de innata nobis Clementia benignius annuentes, non per Errorem aut improvide ſed animo deliberato ſanoque Pncipum, Baronum, Procerum & Nobilium fidelium nrorum accedente Conſilio & de certa nra Scientia dictis Ppolito, Decano, Scholaſtico, Cantori, Cuſtodi & Caplo ac ceteris Perſonis, Eccleſticis, Eccle S. CRUCIS ac ſuis Succeſſoribus & eidem Eccle ad Laudem DEI & Honorem *Ejus vivifice Crucis* univerſa & ſingula eorum Jura, Privilegia, Litteras, Gratias, Libertates, Immunitates, Indulta, Donationes, Bona, Conceſſiones, Villas, Domos, Curias, Areas, Cenſus, Redditus, Judicium, Jurisdictiones, Loca, Terras, Agros, Prata, Sylvas, Aquas & Aquarum Curſus ubicunque & in quibuscunque conſiſtunt, quibuscunque & Vocabulis nominantur, ipſis conjunctim & diviſim & Eccle prefate a nris Predeceſſoribus Bohemie Regibus ac Ducibus Zlezie & Wratizlavie Dnnis quibuscunque atque aliis CHRISTI fidelibus rite data & conceſſa, atque emta, ac datas & conceſſas in omnibus ſuis punctis, Clauſulis, Sententiis, totisque eorum Tenoribus prout ſcripta ſeu ſcripte ſunt, nec non ipſorum laudabiles Conſuetudines & ſignanter prefatum Caſtrum muratum prope eandem Eccl[illegible]am cum arcis, Domibus per prefatum Henricum VI. libere datum & Litteram deſuper conceſſam cum omnibus Libertatibus & immunitatibus, quibus hactenus uſi ſunt & in quorum poſſeſſione pacifica & juſta fuere reperti, laudavimus, approbavimus, innovamus & confirmamus gratioſe & preſentis ſcripti Patrocinio laudamus, approbamus, ratificamus & in perpetuum valitura confirmamus de Plenitudine Romane & Bohemie Regie Poteſtatis decernentes & volentes expreſſe, ea & eas obtinere perpetuo roboris Firmitatem ac ſi Tenores omnium de Verbo ad Verbum preſentibus forent inſerti, quod prefati Prelati, Canonici & Caplum in Eccleſtice Perſone Eccle predicte eadem habere, tenere & poſſidere, atque eisdem uti & perfrui poſſint & valeant in antea perpetuo & gaudere impedimentis ceſſantibus quibuscunque: Nulli ergo omnino Hominum liceat, hanc nre Approbationis Laudis, Ratificationis, Innovationis, Confirmationis & Decreti paginam infringere, aut ei quovis auſu temerario contraire: ſi quis autem hoc attentare preſumpſerit nram Indignationem graviſſimam ac pœnam L. marcarum Auri puri totiens quotiens contra factum fuerit, ſe noverit irremiſſibiliter incurriſſe: Quarum medietatem Aerarii & Camere nre Regie Boëmie, reliquam vero Partem Injuriam paſſorum Uſibus volumus applicari: preſertim ſub nre Majeſtatis Sigilli Teſtimonio Litterarum: Datum Wratizlavie Anno Domini M. CCCC. XXXIXo. d. 25. Menſ. Februarij: Regnorum nrorum anno Hungarie II. Romanorum vero & Boëmie I.

Inque SUAM PROTECTIONEM recipit

ſub Poena L. marc. auri contra Aggreſſores conſtituta: Wratizlav. 1439. d. 25. Febr.

XXVII. Di-

XXVII. Diploma SIGISMUNDI ROM. IMP. HUNG. ET BOH. REGIS pro ECCLESIA S. CRUCIS WRATIZLAVIENSI.

In Nomine SANCTE ET INDIVIDUE TRINITATIS feliciter Amen. SIGISMUNDUS DIVINA FAVENTE CLEMENCIA ROMANORUM IMPERATOR SEMPER AUGUSTUS: ac HUNGARIE: BOHEMIE: DALMACIE: CROACIE: REX. Ad perpetuam Rei Memoriam: Ad hoc ſummi Diſpoſitione Preſidii Principalis Monarchie obtinuimus Principatum: ad hoc ſacri Romani Imperii & aliorum nrorum Regnorum ſuſcepimus diademata, ut ſi ad alia extrinſeca nos ſollicitudo provocet, aſſiduo ad ea tamen que ſtatum felicem & quietem ac Incrementum Jurium, Gratiarum & Libertatum nrorum & Imperii ſacri venerabilibus Eccleſiarum & Perſonarum earundem reſpiciunt, tanto intendamus uberius, quanto noſtrum pre ceteris mundi Ppibus ſolium magnificentius erexit Cœleſtis Providentia Creaturis: ſane pro parte Honorabilium, Ppoſiti, Decani, Canonicorum & Capli Eccle S. CRUCIS WRATIZLAV. devotorum nrorum oblata Celſitudini nre ſupplex petitio continebat, quatenus de ſolite Benignitatis nre Clemencia Ipſos Ppoſitum, Decanum & Caplm Eccleſie S. CRUCIS eorumque Succeſſores, ſubditos Homines, Res atque bona in nram atque Succeſſorum nrorum Protectionem, Tutionem & ſalva quam alia gratioſe ſuſcipere ac eis univerſa & ſingula eorum Privilegia, Litteras, Gratias, Immunitates, Libertates, Jura, Dignitates, Indulta, Conceſſiones, Donationes, Emptiones, Bona, Poſſeſſiones, Villas, Curias, Terras, Areas & Jurisdictiones, Obſervantias & laudabiles Conſuetudines, ſuis Predeceſſoribus, Ppoſitis, Decanis, Canonicis & Caplo ejusdem Eccle, qui pro Tempore fuerunt hactenus & ipſis pro Tempore nunc exiſtentibus a Divis Impp. & Regibus Romanorum nec non Regibus Bohemie nris Predeceſſoribus ac a nobis nec non Illuſtribus Principibus, Ducibus Zlezie ac Dnis VVratizlavie ac aliis Dnis & CHRISTI fidelibus datas & conceſſas, ac data & conceſſa, approbare, innovare, ratificare & confirmare gratioſius dignaremur: Nos igitur qui nrum & Imperii ſacri fidelium & preſertim venerandarum Ecclarum nobis & peculiari Regno nro Bohemie ſubjectarum profectus & commoda promovere deſideramus, aſſidue predictis ſupplicationibus tanquam rationabilibus favorabiliter annuentes, prefatos Ppoſitum, Decanum, Canonicos & Caplm Eccle S. CRUCIS & eorum Succeſſores, una cum ipſorum ſubditis Hominibus, Villis, Poſſeſſionibus, Rebus atque bonis in nram ſpecialem & Imperii ſacri ac Corone Regni Bohemie Protectionem, Tuitionem & Salvoguardiam Imperatoria & Regia Bohemie Auctoritatibus & ex certa nra Scientia recipimus, ac Vigore preſentium recipimus gratioſe: Eorumque omnia & ſingula Privilegia, Litteras, Gratias, Immunitates, Libertates, Jura, Dignitates, Indulta, Conceſſiones, Donationes, Emtiones, Bona, Poſſeſſiones, Homines, Villas, Curias, Terras, Areas & Jurisdictiones, Obſervantias laudabiles, Conſuetudines rite introductas, quas & que eorum Predeceſſores, Ppoſiti, Decani, Canonici & Caplm Eccle S. CRUCIS ac ipſi Ppoſitus, Decanus & Caplm Eccle S. CRUCIS a Divis Impp. & Regibus Romanorum nec non Bohemie Regibus nris Predeceſſoribus & a nobis nec non Illuſtribus Ducibus Zlezie ac Dnis Wratisl. Fundatoribus & Dotatoribus, Ejusdem Eccle ac ceteris CHRISTI fidelibus rite, & rationabiliter obtinuerunt, in omnibus ſuis honoribus, punctis, Clauſulis, Articulis, Sententiis & Expreſſionibus prout ſcripta ſeu ſcripte ſunt, aci Tenores omnium & ſingulorum preſentibus forent, de Verbo ad Verbum inſerti, animo deliberato, non per Errorem aut improvide ſed ſano Principum, Baronum, Nobilium, Procerum & Fidelium nrorum accedente Conſilio, ac de certa nra Scientia ratificavimus, approbavimus, innovavimns & confirmamus, ratificamus, approbamus, innovamus & Tenore preſentium gratioſius confirmamus: Decernentes & volentes expreſſe, ea omnnia & ſingula perpetuis Temporibus obtinere inviolabiliter roboris firmitatem: Inhibemus igitur ſingulis & univerſis Ppibus, Eccleſticis & Secularibus, Comitibus, Baronibus, Proceribus, Militibus, Clientibus, Advocatis, Officialibus quibuscunque, Proconſulibus & Conſulibus Civitatum, Oppidorum & Villarum & Locorum Communitatibus, & Rectoribus eorundem, ceterisque nris & Imperii ſacri ac Regni Bohemie ſubditis & fidelibus dilectis, Imperiali & Regia Bohemie

SIGISMUNDUS ROM. IMP. HVNG. & BOH. REX:

Eccleſiarum Libertates augendi cupidiſſimus

Eccleſiam S. CRUCIS WRATIZLAVIENSEM & omnia Ejusdem Jura ac Privilegia

in ſuam & Succeſſorum Tuitionem & Protectionem recipit:

nova GRATIAE monumenta addens:

hemie Auctoritatibus per preſentes, ne predictos Ppoſitum, Decanum, Canonicos & Caplm Eccle S. CRUCIS & eorum Succeſſores, in ſupradictis eorum Gratiis, Libertatibus Juribus, Privilegiis, noſtraque preſenti Tuitione & Confirmatione & ipſorum Effectu impediant, perturbent, moleſtent vel inquietent, aut ipſos impediri, perturbari, moleſtari vel inquietari per quoscunque quocunque queſito Colore quomodolibet permittant, quin potius ipſos in premiſſis manuteneant, nri & Imperii ſacri ac Regni Bohemie Nominibus & fideliter defendant, ſub Indignacionis nre & Imperii ſacri ac Regni Bohemie pœna graviſſima: & prout pœnas in antedictis Ppoſiti, Decani, Canonicorum & Cpli Privilegiis atque Litteris expreſſas & contentas, nec non pœnam L. marcarum auri puri voluerint arcius evitare, quas contra veniens, totiens quotiens contra factum fuerit, ſe noverit irremiſſibiliter incurſurum, quarum medietatem Imperiali nro Aerario ſive Fiſco, reſiduam vero Partem dictis Ppoſito, Decano ac Capitulo & ipſorum Succeſſoribus irremiſſibiliter decernimus applicandas: Preſentium ſub nre Imperialis Majeſtatis Sigilli Teſtimonio Litterarum: Datum Baſilee anno Dmni M. CCCC. XXXIV. d. 28. Menſ. April. Regnor. nror. anno Hungarie XLVIII. Romanorum XXIV. Bohemie XIV. Imperii vero I.

Baſilee 1434. d. 28. April.

XXVIII. Litteræ Ducum Lignicenſium Ducisque Bregenſis quibus Contractum Emtionis Villæ Thomnitz ECCLESIAE S. CRUCIS WRATIZLAVIENSI confirmant.

LUDOVICUS Dux Sil. Bregenſis: & Fratres, Duces Lignicenſes WENCESLAUS: RUPERTUS: BOLEZLAUS HENRICUS Fratres de Seyfridaw Villam Thomnitz diſtrictus Niemtſchenſis cum omni plenoque Jure & Dominio ſupremo & infimo Eccleſiæ S. CRUCIS Wratislavienſi vendidiſſe teſtantur & ratum habent.

In Nomine Domini Amen. Nos LUDOVICUS DEI Gracia Dux Zlezie Dns Bregenſis & Niemtſchenſis: & Nos WENCESLAUS: RUPERTUS: BOLEZLAUS & HENRICUS: FRATRES, eadem Gratia Duces Zlezie: Dni Legnicenſes & Niemtſchenſes: notum facimus Tenore preſentium univerſis: quod nobis coram preſencialiter conſtituti fideles nri dilecti Joannes Jungebuſe: Johannes Peſſold: Fratres de Saifridaw: ſuis nec non Heredum & Succeſſorum ſuorum Nominibus non per Errorem aut improvide, vel aliquo circumveniendi Imperio, ſed ex certis ſuis ſcientiis publice recognoverunt, ſe ſuis nec non Heredum & Succeſſorum ſuorum predictorum Nominibus rite & rationabiliter juſto & legitimo, Venditionis & Emtionis Contractu interveniente vendidiſſe, vendunt & vendiderunt Honorabilibus Ppoſito, Decano, Scholaſtico, Cuſtodi, Cantori, Canonico, totique Caplo Eccle S. CRUCIS WRATISLAV. Villam ſuam vulgariter Thomnitz nuncupatam nri Niemtſchenſis diſtrictus cum omni plenoque Jure & Dominio ſupremo & infimo, Ducali & Hereditario, mero & mixto ac ſupremo & infimo Judicio, nec non cum cenſitis, ruſticis, villanis, Reddituariis, Agris cultis & incultis, Cenſibus, Redditibus, Molendinis, Sylvis, Rubetis, Aquis, Aquarum Incurſibus, Piſcaturis, Pratis, Paſcuis, Obventionibus, Emolumentis, Honoribus, Honorantiis, cum ſuis metis, gadibus, grenitiis & limitibus quibus eadem bona ſunt diſtincta circumferencialiter & locata, ceterisque univerſis, nullis prorſus excluſis Juribus, Libertatibus & pertinentiis ſuis, quibuscunque valeant nominibus deſignari: pro certa pecunie ſumma ipſis totaliter & integraliter perſoluta: Reſignantes eadem bona, cum univerſis premiſſis pertinentiis coram nobis & renunciantes dicti Fratres pro ſe ſuisque Heredibus & Succeſſoribus, univerſis Juribus, Jurisactionibus, Impetitionibus, arreſtationibus & aliis impedimentis quibuslibet, ipſe Joannes Jungebuſe & Joannes Peſſold de Seyfridaw aut Heredes & Succeſſores ſui per ſe & per alios directe aut quolibet queſito Ingenio vel Colore, pretextu bonorum & Jurium predictorum aut alicujus locum in futurum uti vellent quomodolibet atque poſſent ac etiam ſupplicantes nobis nominibus quibus ſupra humiliter & inſtanter, quatenus admiſſo benigne Venditionibus & Emtionibus Contractu hujusmodi tanquam rationabiliter Conſenſum nrm adhibere & conferre dignaremur, bona predicta cum ſuis Juribus & pertinentiis ſuperius expreſſatis Ppoſito, Decano, Scholaſtico, Cuſtodi, Canonicis, totius Capli nec non Eccle S. CRUCIS prefatis ac ipſa eis perpetuis futuris Temporibus, ſub Ecclaſtica Libertate & exemptione poſſidenda inviſcerare & annectere, incorporare ac etiam applicare: Nos vero Supplicationibus hujusmodi benignis Tenoribus inclinati ad Honorem OMNIPOTENTIS DEI & in remedium nrarum & Progenitorum nrorum ſaluciferum Animarum Contra-

tractui predicto ex certa scientia consensimus & consentimus, nec non Villam Thomnitz predictam nri Niemtschensis Districtus cum omni plenoque Jure & Dominio supremo & infimo Judicio, nec non cum Censitis, Rusticis, Villanis & Reddituariis, agris cultis & incultis, Censibus, Redditibus, Molendinis, Sylvis, Rubetis, Aquis, Aquarum Decursibus, Piscaturis, Pratis, Pascuis, Obvencionibus, Emolumentis, Honoribus, Honorantiis, ceterisque Juribus, Libertatibus & Pertinentiis suis universis quibuscunque valeant Nominibus designari, nullius prorsus exclusis, quibus idem & Predecessores eorum habuerunt, tenuerunt & possederunt, ut prefertur Pposito, Decano, Scholastico, Custodi, Cantori, Canonicis, totique Caplo nec non Eccle Wratisl. memorate ac Procuratoris Nomine ipsorum Honorabile Viro Dno Hermanno Borsnitz suscipienti libere absque servitio & absque quolibet Onere ac quibuslibet Angariis, Perangariis, Positionibus, Impositionibus, Precariis, Vecturis & absque omnibus Gravaminibus, quibuscunque nominibus nuncupantur, conferimus & contulimus a Nobis & nris Heredibus legitimis Successoribus Libertate Ecclastica in perpetuum, possidendam, tenendam, habendam, utifruendam, ac in Usus eorum necessarios & beneplacitos convertendam, constituentes nihilominus dictos Dnos Ppositum, Decanum, Scholasticum, Cantorem, Canonicos, totumque Caplum S. CRUCIS prefate Ville Thomnitz & ipsius Pertinentiis Ecclasticos & Legitimos Possessores: Harum quibus nra Sigilla appensa sunt, ex nris certis Scientiis Testimonio Litterarum: Datum Brege fer. III. ante Festum S. Petri ad Vincula anno Domini M. CCC. XCIIo. Presentibus nris fidelibus dilectis Dno Johanne de Pogrell: Milite: Johanne de Schellendorff: Johanne de Borsnitz: Capitaneo nro: Marquardo de Pogrella: Henitio Raleenau: Nicolao Lembergk & Nicolao de Rothenkirche: nro Notario qui presentia habuit in commissis.

presente nomine Capituli Ejusdem Ecclesie Hermanno de Borsnitz Procuratore:

Brege 1392. fer. III. ante Festum S. Petri ad Vincula: Testes Equites Silesii.

XXIX. Litteræ BOLCONIS II. DUCIS SILESIAE SWIDNICENSIS de Libertatibus Allodii Mleczow Ecclesiæ S. CRUCIS Wratislaviensis.

In Nomine Domini Amen. Etsi illorum Commoditatibus qui temporaliter nobis deserviunt libenter intendimus, ipsis tamen nre Liberalitatis dextram ferventius impartimur, qui divino insudantes cultu nobis suarum devotarum orationum suffragia spiritualiter famulantur: Hinc est quod nos BOLCO DEI GRACIA DUX ZLEZIE ET VURSTENBERGENSIS: DNS SVVIDNICENSIS ET NIEMTSCHENSIS, ad universam tam præsentium quam futurorum devenire cupimus notionem, quod cupientes ex affectu Conditionem Eccle S. CRUCIS apud VVratizlaviam per nos Antecessores erectam, fundatam & solemniter dicatam fore meliorem & ut in ea Cultus Divini Numinis amplietur, ad Honorem OMNIPOTENTIS DEI ac VIVIFICE CRUCIS CHRISTI, nrorumque Peccatorum Remissionem, ac ad instantem justam & rationabilem Capli ipsius Eccle S. CRUCIS petitionem & gratiose & liberaliter matura deliberacione premissa concedimus, permittimus & expresse consentimus, ut prelati Canonici dicte Eccle S. CRUCIS Allodium Mleczow vulgariter dictum, situm in districtu nro Niemtschensi, quod a fundacione ipsius Eccle cum omni Jure & pleno Dominio, utili & directo ab omnibus Solutionibus, Exactionibus, Steuris, Petitionibus, Angariis & Perangariis seu Collectis quibuscunque vocentur Nominibus liberum, incorporatum, & donarum fuit pro refectionibus predicte Eccle & per Prelatos Canonicos ipsius a Tempore dicte Fundacionis huc usque sic possessum, possint & valeant exponere & locare Agricultoribus & Rusticis, pro annua Pensione perpetue vel ad Tempus & de dicto Allodio Villam facere, sic quod Scultetus & Rustici quibus dictum sub Censu & servitiis, vendent & locabunt Allodium ad nullum alium seu alios preterquam ad Caplm & Ecclam S. CRUCIS predictum Respectum habebunt & habere debent & Servitiis universis ac Jurisdictione plenaria nec non utili, mero, pleno & supremo & directo Dominio atque Jure cum dicta bona in Mleczow sic ut predicitur ad Caplm & Ecclam S. CRUCIS predictum & predictam a Tempore Fundationis ipsius Eccle pertinuerunt, pertinuant & pertinere debeant, perpetuo in futurum, nihil nobis aut nris Suc-

BOLCO II. Dux Silesiæ Suidnicensis Commoda Ecclesiæ S. CRUCIS Wratislaviensis promovere studens Allodium Ejusdem Mleczow in Districtu Niemtschensi situm.

in Villam locari posse concedit:

Digitized by Google

Succeſſoribus Juris in dictis Bonis reſervantes: In cujus Rei Teſtimonium preſentem Litteram in Evidentiam preſentis Conceſſionis, Permiſſionis & Gratie & in Confirmationem Juris veteris a nris Predeceſſoribus collati ſcribi & nri majoris Sigilli appenſione fecimus communiri: Datum & actum VVratislav. Anno Domini M. CCC. LI. IX. Kal. Novembr. Preſentibus fidelibus nris Conrado de Czedlitz & aliis & Petro de Czedlitz nro Notario ad premiſſa.

Wratisl. 1351. IX. Kal. Nov. Teſtes Equites Sileſii.

*

XXX. Litteræ BOLCONIS II. DUCIS SILESIAE MONSTERBERGENSIS quibus Villam Swidnitz Eccleſiæ S. CRUCIS VVRATISLAV. Jure Teutonico locari poſſe concedit.

*

BOLCO II. Dux Sil. Monſterbergenſis:

In Nomine Dmni Amen. Nos BOLCO DEI GRACIA DUX ZLEZIE ET DOMINUS IN MUNSTERBERG: ad perpetuam Rei Memoriam: Etſi Principum Magnificentia que liberaliter Officio & munificentie largitate fulcitur, omnibus preſto eſſe debet affluenter in eorumque profectibus merito gratulari, ad illos tamen munificentie ſue dextram copioſius tenetur extendere & eorum commodis intendere opportune, qui in fundamento militantis Eccle, Scientie, Claritate refulgent aliisque Virtutum meritis ſunt prelati: Hec igitur in dilecto nobis Haulone Czambori: Canonico Prebendato Eccle S. CRUCIS VVratisl. Capellano nro digne penſantes & volentes ex merito ipſius Perſone dictam Ecclam cujus Patronus & Dns Temporalis in Parte nre Fundationis Ejusdem Eccle quondam per nros Progenitores factus per DEI Graciam exiſtimus ſpecialibus inſignire Gratiis & propitius honoribus adornare prefato Hauloni Canonico ſuisque Succeſſoribus Canonicis prebendatis Eccle ſupradicte ipſique Eccle in Perſona eorum Auctoritate nri Ducatus ſeu Principatus & nri ſpeciali Clemencia damus & conferimus plenam & liberam Poteſtatem quod Allodium de quatuor Manſis Agrorum in Villa Serdanitz Diſtrictus & Dominii VVratisl. pertinens ad Prebendam & Canonicatum ſupradictos cum pleno Dominio atque Jure, in Jus Theutonicum exponere, locare, vendere & quovis alio modo transferre valeant, atque poſſint, prout ipſorum Utilitati & dicte Eccle videbitur melius expedire: Nos vero pro uberiore Gratia idem Allodium nec non Colonos, Incolas, Inhabitatores & Poſſeſſores ipſius Allodii ac Jurium & Pertinentiarum ejus ab omnibus & ſingulis Exactionibus, Gravaminibus, Vecturis, Araturis, Steuris, Angariis & Perangariis, Precariis & ſtationibus ac aliis Impoſitionibus, realibus & perſonalibus ſive mixtis quibuscunque Nominibus nuncupentur, inventis vel inpoſterum inveniendis, libertamus, eximimus, abſolvimus in perpetuum, ac libera, exempta & abſoluta eſſe volumus & decernimus per preſentes, inhibentes expreſſe omnibus & ſingulis Capitaneis, Judicibus, Preſidentibus, Officialibus vel Miniſtris quibuscunque ne de cetero perpetuis Temporibus in premiſſis ſeu aliquo premiſſorum dictum Allodium ſeu Colonos, Incolas, Inhabitatores ſeu Poſſeſſores Ejus aggravent vel perturbent aut aggravare vel perturbare preſumant quoquomodo Gratie nre Celſitudinis ſub obtentu: Sic tamen quid ipſi Redditus & Proventus ratione dictarum Expoſitionis, Locationis, Venditionis ſeu Alienationis cujuscunque provenientes incorporari debeant Canonicatui & Prebende perpetuis Temporibus & nullas alias Eccle S. CRUCIS ſupradicte: Harum Teſtimonio Litterarum Sigillo Ducatus nri Monſterbergen, ſubappenſo: Preſentibus Bernhardo de Retwitz: Conrado de Cyrnem: Militibus: fidelibus nris & Nicolao de Pancow Ejusdem Eccle S. CRUCIS in VVratisl. Canonico: Curie nre Notario: Teſtibus ad premiſſa. Datum Monſterberg fer. II. proxima poſt Diem S. MARGARETHE VIRGINIS: Anno Domini M. CCC. LIX.

ad Emolumentum S. CRUCIS Eccleſiæ Wratislavienſis

Allodium de IV. manſis agrorum in Villa Serdanitz: Diſtrictus Wratisl. in Jus Teutonicum exponi & locari concedit:

Monſterberg. 1359. fer. II. prox. poſt Diem S. Margarethæ Virginis: Teſtes: Equites Sileſii a

XXXI. Re-

XXXI. Recognitio Theoderici Officialis Ducis Bavariæ, ſi Dux moreretur, quod tunc debeat Terram aſſignare Ducis CAROLO REGI & Annæ.

Dietricus de Wildenſtein t Jun. Eques Bavarus: RUDOLPHI Com. Pal. Rheni Officialis Ducis BAVARIAE ELECTORIS S. R. I. in Caſum mortis Elect. CAROLO IV. ROM. IMP. BOH. REGI Homagium præſtat: Francofurti 1349. Die Veneris poſt S. JOH.

ICh Dietrich von Wildenſtein: der Junge: Ritter, des Hochgebohrnen Fürſten Herrn Rudolfen, Pfaltz-Grafen bey Rhein und Hertzogen zu Bayern, Meines Genädigen Herren Amptmann und Vitzthum zu Beyern, bekenne mich offentlich mit dieſem Brieffe, daß ich dem Allerdurchlauchtigſten Fürſten, Herrn CARLN dem Römiſchen Kayſer und Könige zu Behmen, des zu den Heiligen geſchworen han, und och zu Verdienſt, meinem vorgenannten Herrn Hertzog Rudolff och geſchworen han, wer das do GOTT vor ſey, ob mein vorgenannter Herr Hertzog Rudolff abgienge ohne Leibes-Erben, ehe daß Er mich von dem Vitzthumb-Ampt zu Beyern entſetzet hett, So ſoll ich meinem egenannten Herrn, Herrn CARLN dem Behmiſchen Könige warten mit Landen, und mit Leuten, nach der Briev ſagt, die ſie zwiſchen einander haben, ubr all artickel und ſtucke, die zwiſchen Ihn beyden beredt und geteydingt ſeynd, wer aber ob mich mein vorgenannter Herr, Hertzog Rudolff von dem vorgenannten Ampt abſetzte, wenn Er den dargeſetzt: Derſelbe iſt deſſelben verbunden gleicher weyſe als ich: zu Urkund der vorgeſchrieben ſachen hab ich mein eygen Innſiegel gehangen an diſem briv der geben iſt zu Franckfurt am Frytag nach S. Johannis-Tag anno Dmni M. CCC. XLIXo.

XXXII. RUPERTUS Junior promittit, ſi Terræ Bavariæ ex Contractu Matrimonii DOMNE Annæ ad REGEM BOHEMIE devolventur, tenetur ipſum protegere.

RUPERTUS II. Jun. Comes Pal. Rheni: fœdere ſe CAROLO IV. ROM. IMP. BOH. REGI marito Annæ Palatinæ ſub Spe Succeſſionis, (Electoratus Jure excepto,) facto adſtringit;

WIr Ruprecht der Jüngere: von Gottes Gnaden Pfalgrav bey Rhein: ꝛc. bekennen und thun kund offentlich mit dieſem brive, wenn der Hochgebohrne Fürſt und Herr, Herr Rudolff Pfalzgrav bey Rhein, unſer lieber Vetter, dem allerdurchlauchtigſten Fürſten und Herrn, Herrn CARLN Römiſchen Konige och Konige zu Behem, unſerm Gnedigen Herrn, und der Durchleuchtigen Fürſtin und Frauen, Frauen ANNEN, unſer lieben Frauen und Muemb, ſeiner elichen Woyrtinne, und ihr beyder Kinder und Erben, es ſeyn Sohn oder Töchter, alle ſeyne Lande, Herſchafften, Veſten und Leut, in der Pfaltz und in Beyern, und wo die gelegen ſeynd, und alle ſeine Pfandſchafft, von weme Er die inne hat, und alles das Er fürbas noch gewinnt, mit gutem Willen auffgereicht und auffgeben hatt, und wir uns mit bedachten Mute, vor uns unſer Erben und Nachkommen, alles rechten, anſpruch, und anredung, die wir dozu eincherley weiß haben oder gehaben möchten, verziehen haben, ausgenommen den Rechten das ein Pfaltz-Graf bey Rhein hat, und haben ſoll an der Wahl und Chür eynes künfftigen Kayſers, und andern Ehren und Würdigkeit, die zu der vorgenannten Chur und Pfaltz gehören, und den Gravſchafften und Mannſchafften: Die von der Pfaltz zu Lehen ruhrendt, die bey uns und unſern Erben ewiglich bleiben ſollen, alß yn Briven die wir dem obgenannten unſerm Herren geben haben, vollendlichen beſchrieben und begriffen iſt, davor globen wir vor Uns unſre Erben und Nachkommen ewiglich mit unſern gutten Treuen one geverd unſerm obgenannten Herren, Frauen Annen ſeyner Wirtinne, ſeynen Erben und Nachkommen an dem obgenannten Land yn der Pfaltz und zu Beyern, wee daz es zu Schulden kwembe, daß der obgenannt Hertzog Rudolff unſer Vetter abgieng, und daz ſie der obgenannten Lande der Pfaltz und Bayern gewaltig würden, und die einnehmen, und daz wir denn Uns denſelbigen Unſern Landen, und von derſelbigen Lande wegen den obgenannten unſerm Herren, Frauen Anna ſeiner Wyrtinne, ihren Erben und Nachkommen, in ihren Landen, Leuthen und Herrſchafften die ſie in der Pfaltz und zu Beyern haben, bey allen rechten, und gutten gewohnheiten, dabey wir obgenannten unſern Vettern Hertzog Rudolffen gelaſſen haben, und in den Er bey uns in der Zeit geſeſſen iſt, ewiglich laſſen wollen, und ſie zu denſelbigen Rech-

ten, und Gewohnheiten treulich und freundlich shirmen und behalten, were auch das zwischen unsern obgenamden Landen in der Pfaltz und zu Bayern Amptleuten, Mannen und Dienern beydenseiten einicherley aufflauff oder zweyung entstunden, und mann dieselbigen mit Freundschafft nicht versynen mocht, die soll mann mit den Rechten austragen, alß in den obgenannten Landen in der Pfaltz und zu Bayern von alters her recht und gewohnheit gewesen ist: Mit Urkund dis Brives der geben ist zu Passau nach CHristi Geburt 1353. am Tage S. Alexii.

Passau 1353. die S. Alexii.

XXXIII. Similes Ejusdem RUPERTI Litteræ.

Solemnior RUPERTI II. Jun. Comes Pal. Rhein defuncto RUDOLPHO II. Elect. facta CAROLO IV. IMP. ROM. BOH. REGI: Obligatio: Hagenoviæ 1353. die martis post omnium SS.

WIr Ruprecht der Jüngere von GOTTES Gnaden Pfaltzgrav bey Rhein ꝛc. bekennen offentlich mit diezem Brive daz wir dem allerdurchlauchtigsten Fürsten und Herren, Herrn CARL Römischen Könige och Könige ze Behem unserm lieben gnedigen Herrn gelobt haben und globen och mit gutten Treuen one geverde, daz wir alle Brive die wir von ihnen in dieze Zeiten ze Hagenaw über daz Land seligen Gedechtnütz etwann Hertzog Rudolffs unsers Vettern und über andere sachen mit unzerm kleinen Innsiegel geben haben auch mit dem grossen Innsiegel versiegeln wollen und die antworten und geben dem Erwürdigen Vater in GOTT, Herrn Gerhardt Bishoven zu Speyern, und der obgenante unser Herr ihme da glaube; und das sollen und wollen wir thun und vollbringen unverzügentlich zwischen hier und Weyhnachten die shirst künfftig sein: Mit Urkund dis Brives der geben ist zu Hagenaw A. D. 1353. am Dienstage nach allerheiligen Tage.

XXXIV. Litteræ ALBERTI & OTTONIS: DUCUM AUSTRIAE: super Desponsatione relictæ Filiæ Fratris & Regis Romanorum FRIDRICI PULCHRI: ELISABETH: facta JOHANNI REGI BOHEMIAE.

ALBERTUS II. sapiens: & OTTO: Fratres DUCES AUSTRIAE Bello quod ipsis & Regi Ungariæ cum JOHANNE BOH. & Pol. Rege intercesserat sopito: defuncti Fratres FRIDRICI PULCHRI: ROM. REGIS relictam Filiam ELISABETHAM JOHANNI REGI Conjugem spondent:

WIr Albrecht und Otto von GOTTES Gnaden, Hertzog in Oesterreich: zu Steyern: und Kerndten: verjichen offentlich mit diesem Brive: daz wir von dem Gewalt, so uns der edle Hochgebohrne Fürst, unser lieber Bruder, König CARL von Ungarn geben hat, und von Uns selbst wegen umb alle Krieg und Mißhellung, so Er und wir mit dem Edlen Fürsten König Johann von Behem und von Polen: und Grafen von Lucemburgk viz auff diesen heutigen Tag gehabt haben eyne gantze Richtung und lautere Süne under Uns selben und Unsern Landen und Leuten mit demselben Könige von Behem seinen Landen und Leuten genommen und gelobt haben zu halten treulich und frewmdlich immermehr one alle Geverde, das haben wir yn derselben Süne auffgenommen, des H. R. R. und och unsere Eydgenossen, die wir mit Briven und mit globen vor helff und Raths verpunden seyn, Wir haben och durch mehr und besserer Frewmdschafft, die wir mit einander begern zu haben, gelobt und och bey unserm Eyde den wir daruber geschworen haben, uns darzu verpunden, daz wir unsers lieben Herrn und Brudern König Fridrichs seeligen Tochter Jungfraw ELISABETH geben sollen zu eyner ehlichen Königin, dem vorgenanuten Könige von Behem, und soll Er gegen unsern heiligen Vater dem Pabst, die Gnade ausbringen und erwerben bey seinem Eyde den Er darüber geschworen hat, on unsern schaden, ehe daz sie ihme zugelegt wird, daß die Chunschafft und die Heyratt mit GOTT und mit Recht ergehen und geschehen mag, und soll die Gnade erwerben zwischen hier und der Lichtmes die Shierst kumpt, mit allem Fleiß und Ernst one alle geferde, und sollen wir Ime och daz helffen zu werben, mit unserer erbar Bottschafft getrewlich, und ongeverlich, und vleißiglich, were aber daz GOTT nicht wollt, daz die Chunschafft und die Heyratt in der Frist von dem Pabst nicht erworben noch erlaubt wurde, so soll der König von Behem, und wir mit eynander zu Rath gehen, wie wir mit der Heyrath fürbas faren und leben wollen, und soll die Süne und Richtung alß vorgeshrieben ist, und andere sache und stucke, die hernach geshrieben sind, gantz stete und Fürgang haben, unter uns, one alle geverde: Wir sollen auch dem Könige von Behem zur Heimsteuer zu der vorgenanten Jungfer Elisabeth Unsers Brudern Tochter an farendem Gutt und auff Tag und Ziel mit Sicherheit und mit Bürgschafft

Dotis assignatione per arbitros

geben,

Digitized by Google

geben, alß unſer lieber Oheim und Fürſten, Bishoff Albrecht von Paſſaw und ſein Bruder Hertzog Rudolff von Sachſen, heyſſen und benennen, des wir ihn gehorſam ſeyn ſollen, one alle wiederrede und geverde, und ſoll der König von Behem, zweene aus ſeinem Rath und wir zweene aus den unſern zu ihm ſchicken, nach der weyſung und ſpruch der geredet werde, und daz och geſheen und austragen werden vor, ehe dem König die vorgeſchriebene Jungfer Eliſabeth unſer Baßlein zugelegt werde, wenn aber dem vorgenannten König unſer Baſel die egenannte zugeleget wurde, ſo ſoll Er und Sie one alle widerrede ſich alles des erbteyls an unſern Landen zu Oeſterreich und zu Steyer, und an andern Ampten und Herrshafften ſo wir inne haben, und an Gutt und an Leuten gar und gentzlich verzeihen, das ſie darnach kein anſpruch nimmer gehaben unter uns ſelber, unſere Söne, unſer Enckel und ire Erben, daz Söne ſind, wer aber daz GOTT verhinge, daz wir ſelber, unſer Söne und unſer Enckel und ire Erben alß vorgeshrieben iſt, gar abſturben, ſo ſollen und mögen die vorgenannten der König von Behem, und unſer Baſel die Königin, wiedertreten an den Erb-Teil derſelben Lande und Herrshafft, als ob ſie ſich des nicht verziehen hetten, und als unſer Baſel davon nicht vorgeteylet were: Es ſoll auch der König unſer Baßlein der Königin ihre Heimſteuer, ir widerlegen und Morgengabe geben, und ausrichten, nach des Landes Recht zu Behmen, und ſoll auch Sie haben alle die Recht und Nutze, als andere Königinnen zu Behmen gehabt haben, Ehr das auch der König ze Behmen bey Unſer Baßlein gelegt, ſo ſoll Er mit ſein ſelbſt und mit ſeyner Sune globen und briven, und mit ſeynen Landherren, die darzu gefordert werden, bryven und ſicherheit, und das verſichern, verbinden und beſtetten, ob Ihm GOTT Leibes-Erben bey Unſer Baßlein gebe, daß dieſelben gleichen Erb-Theil haben und gewinnen, mit ſeynen Erben und Kindern ſo Ehr itzund hatt, yn allen ſeinen Landen und Herrshafften, Es ſoll auch der König von Behem unſerm lieben Bruder dem König von Ungern ſeine Veſten Weiſſenkirchen und Branshn unverderblich und was Er ſeiner Lande und ſein Leut inne hat, alß ſeine Gemercke ſagen, wieder geben one Geverde, und one alle wiederrede, Er ſoll uns auch ſelber unſer Veſten und Burg Weytraw, Eggenberg und Laan die Er in ſatzesweyſe inne hat und alle die Brive die Er davon hatt, und auch die Rabensburg und auch Leut und Gutt, daß zu unſerm Land gehöret und unſer Gemercke, als wir ſie von Alters zu unſerm Land haben ſollen, wiedergeben und ledig laſſen, und wer daß Wir, oder die Unſeren Icht inne hetten, an Leuten oder in Güttern, daß zu ſeynem Land, oder zu ſeinen Gemercken von Alter und zu Recht gehöret, daß ſollen wir Ihm auch wiederloſſen, on alle wiederrede: Umb den Krieg den der König von Behmen und der König von Ungarn mytеinander haben, der an Uns Hertzogen Albrechten geſetzt iſt, haben wir geſprochen und ausgeredt, daß der König von Ungern unſer Ohem, Hertzog Rudolff von Sachſen, oder uns Hertzogen Albrecht, welchen Er will zu Jhn nehmen ſoll, und ſollen die denſelbigen Krieg, der Itzt unter Jhn iſt, umb Lande und umb Heerrshafft mit vollen Gewalt ſo ſie darüber haben, verrichten zwiſchen hier und S. Georgen Tag, und man ſoll Jhn das gehorſam ſeyn, und wer daß GOTT nicht wollt, daß der König von Hungern, oder der Hertzog von Sachſen, oder wir Hertzog Albrecht yn der Friſt abgienge, ſo ſollen die andern Zween, denſelbigen verrichten, alß vorgeshrieben iſt, und ſollen Jn das zu beyderſeits gehorſam ſeyn one alle wiederrede: und dis Urkund geben wir dieſen Briff verſiegelt mit unſern Jnngeſieglen: der zu Wien iſt geben nach Chriſti Geburth 1332. am S. Margarethen Tag.

Epiſc. Paſſavienſem ALBERTUM & RUDOLPHUM I. Elect. Saxoniæ Fratres determinanda: ſed ſub REGIS in AUSTRIAM STYRIAM aliasque GENTIS AUGUSTÆ Renunciatione:

in Caſum Succeſſionis maſculinæ DUCUM FRATRUM:

additis reliquis Pacis & novi Fœderis Legibus:

Viennæ 1332. Die S. Margarethæ

XXXV. Compromiſſio ALBERTI II. DVCIS AVSTRIAE in CAROLUM IV. ROM. IMP. & BOH. REGEM.

WIr Albrecht von GOTTES Gnaden Hertzog zu Oeſterreichen zu Steyern und Kerndten: verjichen offentlich mit dieſem Brive, daz wir dem allerdurchlauchtigſten Fürſten Unſerm Genädigen Herren CARL Könige von Rom und Könige ze Behmen gantzen Macht und vollen Gewalt geben haben und geben och mit diezem Brive vor uns und unſer Erben, zu teydingen zwiſchen Uns und denen von Czürch, den von Lucern, den Waldſteten und ihren Eydgenoſſen, und verheiſſen und globen och ſtete zu halten vor uns und unſer Erben, was derſelbige unſer Herr der König teydinget, zwiſhen Uns und zwiſ-

Ortæ Diſſenſiones in Helvetia.

Digitized by Googl

hen den vorgenannten von Czürch von Lucern und Waldſteten und ihren Eydgenoſſen: Mit Uhrkund dis Brives verſiegelt mit Unſern Innſiegeln: Geben zu Wien: am Mittwochen vor Mathäi anno Dmni 1358.

*

XXXVI. Pronuntiatio inter Regem Romanorum & Marchionem Brandenburgenſem.

*

ALBERTUS II. DUX AUSTRIAE

WIr Albrecht von GOTTES Gnaden Hertzog zu Oeſterreich zu Steyer und zu Kerndten; verjichen offentlich mit dieſem Brive, umb etliche Mißhellunge und Stoſſe, ſo der Durchlauchtige unſer Genädige Herrn Kunig CARL von Rom und Kunig von Behmen in einer ſeiten und der Hochgeborne Fürſt, unſer lieber Ohem, Marggraff Ludwig zu Brandenburg, von der andern Seiten mit einander haben, daß Sie dorumb von beyden Theilen auff Uns gangen ſind, ſtete zu halten, was wir drüber ſprechen; daß ſprechen wir umb die Marck zu Brandenburg und zu Luſitz, daß der König dem Marggraven und ſeinen Brudern Marggraff Ludwigen dem Römer, und Otten behülfflich ſeyn ſoll, mit Worten und mit Thaten in aller der weyſe, als der König dem Marggraven und ſeinen Brudern Brive drumb geben hatt und als dieſelben Brive lautend, und ſoll ſie darzu fordern und nicht hindern; Wir ſprechen auch umb den Bann, daß der König dem Marggrafen behulffen ſeyn ſoll mit gantzem Ernſten gegen dem Bapſt das beſte als Er mag ongeferte, daß Ehr aus dem Banne komme, wenn es der Marggraff an dem König fordert, und ſoll auch dis alſo offt fordern, als er nottürfftig iſt, daß es geendet werde: Dann umb Swebishwerdt ſprechen wir, daß der König den Marggrafen und ſeynen Erben dieſelbige ſtadt Swebishwerdt wieder einantworten ſoll, in aller der maas, alß ſie ſein Vater und ſeine Vordern haben inne gehabt, wo aber die Stadt Swebishwerd daß welt wiederſtehen, ſo ſoll ſie der König darzu nöten, nach unſerm Rath und ſoll der Marggraff auch unſerm Rath darzu behulffen ſeyn: wenn auch Swebishwerdt dem Marggrafen wird eingeantwortt, ſo ſoll derſelben Stadt und den Bürgern umb die Sache keine Vintshafft nicht haben, weder tragen, noch die ſynen, noch kein Rechnung nimmemehr darumben thun; Dann umb den Zehent zum heiligen Brunn, Sprechen wir, daß der König mit der Lehnshafft und mit dem Zehent gegen den von Würtemberg gethan hatt, daß das ſoll ab ſeyn, und ſoll der König daſſelb wiederruffen, und ſoll auch der Marggrav den Zehent loſſen umb das Gelt, darumb ihn ſein Vater verſetzt hat, und ſoll auch der König dem Marggraven darzu geholffen ſeyn, der Löſung ſtatt zu thun: was auch der König, ſeyne Helffer oder Diener yn dem Krieg, dem Marggraven, ſeynen Helffern und Dienern haben abgenommen, daß ihr zu recht geweſen iſt, und daß ſie inne gehabt haben, daß ſoll der König Inn alles wiedergeben, und einantworten, daſſelbige ſoll auch der Marggraf herwieder thun; dazu ſprechen wir, was das iſt daß der Marggraf oder ſeine diener dem Biſtumb zu Trient, zu Brichſen, und zu Chur genommen haben, oder daß ſie ſich antwort haben, Es ſey Trient, Fürſtenburg, oder was darzu gehöret an der Veſten und Gutt, wie die genannt ſinnt, daß ſoll der Marggraf wiederkeren, und wieder antworten, den Vorgenannten Biſtümern, iedem Biſtumb daß es angehöret, und ſollen auch die Biſtumb von Trient, von Brichſen, von Chur mit ihren Veſten, gewerich und gehölffen ſeyn dem Marggrafen zu ſeyner und ſeines Ambtes Nothdurfft, alß billich und recht iſt; Es ſoll auch der Marggraf das Biſtumb zu Chur an ſeinem Kirchenlehn nicht hindern, und wo Ers gethan hat, daß ſoll ab ſeyn, und wider Jhme werden, und ſoll och dem Bishofe von Chur an ſeinen Roſſen, die ihme ſeine Pfaffen yn ſeinem Biſtum, ſonderlich als einem Bishofe thun ſollen, alß mit Recht und alter Gewohnheit herkommen iſt, fürbas nicht irren, dann umb den Hochenberg und umb die Gütter die weylandn Hawsfraw Weyrat ſeelige gelaſſen hat, der Er durch Pfandgicht, vor M. Marck ſilbers ſprechen wie iſt, daß der Hochenbergk oder ſeyne Wyrtinne, derſelben Gütter in Nutz und Gewer gehabt hat, ſo ſoll man yn derſelbigen Gütter wieder an die Gewer ſetzen, und wieder antworten, hatt aber Ehr oder ſeyne Wirtinne die Gewehr und die Gütter nicht inne gehabt, dennoch ſoll mann ihm umb dieſelben Gütter unverzogenlich ein Landes-Recht thun, dann umb den Greiffen ſeiner, umb den Carant, und Leonarden von Meiſſ, den ſoll man Jhre Veſten und was dazu gehöret wieder antworten und wiedergeben, Es were denn daß ſich die umb

inter Lucem-burgenſem & Bavaram Gentem Arbiter pronunciat:
1) ratione Marchionatuum Brandenburgenſis & Luſatiæ:
2) Excommunicationis March-Brand. LUDOVICI:
3) Urbis Schwäbiſch-werd:
4) Diſſenſus cum Gente Würtembergica:
5) Reſtitutionis Spoliorum & Occupatorum Bonorum:
6) Prætenſionum Epiſcopum Tridentini: Brixinenſis & Curienſis:
7) oppignorati Territorii Hochenbergenſis:
8) Nobilium ad Prædia & arces relictas revocandorum:

Digitized by Google

umb die Veſten und umb die Gütter, darumb ſie ſprechen anders verteydinget hetten, oder verbriefft, dabey ſoll es bleiben, Es ſoll auch Walter Hochshlitz der ſich der Zehn Chorherren Pfründe zu Trient unterwunden hatt, wieder das Capitel, und die Chorherren zu Trient, dieſelbe mit ihren pfründen nicht irren, dann umb Franciſken Blancken Erben un ſeyn weide, und uber das ..... von Trient ſprechen wir, daß mann den oder iren Erben, ihr Erb und Häuſer ſoll wiedergeben, dann umb Heinrich den Raſpen ſprechen wir und bitten, daß mann Ime ſein Tirlein und ſein Gelt daß ihm genommen yſt, wiedergebe, wir ſprechen och, was andere teydinget und ſachen ſeynt dieſelben teyding und ſach, die hier in dieſem Brive nicht begriffen ünnt, die behalten wir uns ſelber, vitz daß wir uns darumb erfragen, unſchedlich und unverruckt, aller Tedinge und Brive, die wir unſerm Spruch zwishen In gethan und geben ſeyn: Mit Urkund dieſes Brives der geben iſt zu Paſſaw am Frytag vor S. Jacobs Tag anno Dmni 1353.

Paſſavii 1353. Die Ven. ante S. JACOBI.

XXXVII. Datur Poteſtas Pronunciationis prædictæ.

LUDOVICUS ſenior: Gente Bavarus: ELECTOR BRANDENBURGENSIS: ALBERTUM II. DUCEM AUSTRIÆ arbitrum pro firmanda ſe inter & CAROLUM IV. ROM. IMP. BOH. REGEM. Pace agnoſcit: Paſſavii 1353. die Lunæ ante S. Margarethæ.

WIr Ludwig von GOTTES Gnaden Marggraf zu Brandenburg und Lauſitz, des H. R. R. oberſter Cämmerer: Pfallentzgrav bey Rhein: Hertzog zu Bayern und Kerndten, Graf zu Tyrol und zu Görtz und Voigt der Gottesheuſer zu Agley: Trient und Brixen: bekennen mit diſem Brive daß umb die Mishellung und Stoſſe, die ſich zwishen dem Durchlauchtigſten Fürſten und Herrn Herrn CARL Römiſchen Konig auch Konig ze Behem unſerm genädigen Herrn und lieben Ohem, und zwishen uns bißher gehandelt und ergangen haben, daß wir darüber gäntzlichen und mit gutten willen gangen ſeyn auff den Hochgebohrnen Fürſten Herrn Albrecht Hertzogen in Oeſterreich unſern lieben Ohem und haben dem Vollen Gewalt und macht geben, daß Er uns freundlich darinnen entsheiden mag und ſoll und was Ehr auch zwishen darumb geſproch und entshyden hat, oder noch ſpricht und entsheydet, daß wollen und globen wir zu halten, und zu vollziehen mit gutten trewen one geferde: Mit Urkund des Brives der geben iſt zu Paſſaw am Montag vor S. Margarethen Tag anno Dmni 1353.

XXXVIII. Litteræ ſuper Obligatione Civitatis Znoym.

OTTO DUX AUSTRIÆ ratione Uxoris Annæ Sororis CAROLI IV. ſe arcem Znoym Pignoris loco pro ſumma XM. marc. argenti habere teſtatur:

WIr Albrecht und Otto von GOTTES Gnaden, Hertzogen ze Oeſterreich ze Steyer und Kärndten ꝛc. verjichen offentlich mit dieſem Brive daß Uns unſer lieber Bruder der Hochgebohrne Herr CARL Marggraf zu Mehren von des Heyraths wegen unſers Hertzogen Otten ehlicher Shonen Frawen Annen ſeyner Schweſter eingeantwortet hatt Znoym Burg und Stadt vor XM. Marck Silbers, ye ſechs und ſechzig groſſer Behmisher Pfennige vor eine Marck zu rechnen, und ſoll Er uns zwishen hier und S. Georgen Tag der um shierſt kompt gäntzlich ausrichten, leſen und einantworten alles das, das zu der vorgenannten Burg und Stadt gehöret, alß die Brive ſagen die wir darumb von ihm haben, wenn auch das geshicht, und uns das vollfürt wird, wenn der Hochwirdige Herr Johanns Konig zu Behmen und zu Pohlen: und Graf zu Lutzemburgk, unſer Hertzogen Otten Schweer, oder der Vorgenannte Herr CARL unſer Bruder, oder Ir Erben dornoch uns oder Unſer Erben ernannt, mit den vorgenannten Zehentauſend Marg Silbers an den Steten alß geteydinget und vershrieben iſt, ſo ſollen wir Inn die vorgenannten Burg und Stadt wieder antworten und wiedergeben yn aller der maas alß die egenannten Brive ſagen, des globen wir zu vollefüren und halten mit gutten trewen, one alle arge Liſt, yn aller der maaſſe, alß vorgeshriben ſtehet: daruber zu einem offnen Urkund geben wir dieſen Briv verſiegelt mit unſern anhangenden Innſiegeln: der geben iſt zu Wien am Frytage nach Invocavit anno Dmni 1335.

Viennæ 1335. die Veneris poſt Invocavit.

Digitized by Google

XXXIX. Compoſitio facta inter REGEM BOHEMIÆ & DUCIS AUSTRIAE.

ALBERTUS II. & OTTO Fratres DUCES AUSTRIÆ pro firmanda amplius cum JOHANNE REGE Pace Filio Ejus JOHANNI Caſtra Greiffenberg & Stein ex Manibus Com. Goritiæ abſtriganda promittunt:

Nos Albertus & Otto DEI Gracia Duces Auſtrie Stirie & Carinthie Tenore preſentium profitemur, quod inter amicabilem Compoſitionem inter Excellentem Principem Dnum Johannem Bohemie Regem, affinem nrum chariſſimum ex una & nos ex parte altera jam pridem factam & initam Eidem Regi duximus promittendum, quod Caſtrum in Greiffenberg & Caſtrum in Stein a ſpectabili Comite Alberto Goritiæ, avunculo noſtro ea nunc in ſua detinente Poteſtate abſtrigare tenebimur, ſic ut ad prædicti Regis Filii Dni Johannis Manum deveniant: quodſi Comes antedictus in hoc nobis parare noluerit & ſe nimis rigidum in Exemptione dictorum Caſtrorum oſtenderit, tenebimur una cum Rege predicto adjicere manum potentivam, & nihilominus ipſe Dnus Johannes parte redditiuum Theloncorum Mutarum in Comitatu Tyrolenſi eundem Comitem contingentium de nro bene placito uti ac frui tenetur, quousque predicta Caſtra ab ipſius extrahantur Manibus & ad predicti Regis Filii Dni Johannis perveniant poteſtatem, etſi predictum Regem Bohemie ſuper dictorum Caſtrorum Extractione aut Ereptione poteſtiva manum imponere contingeret & activam, quicquid idem Rex ſub hujusmodi litigioſis Actionibus Pecunie rerumque ſuarum impenderit, hoc ipſum habere tenebitur ſuper Muta & Theloneo ſupradictis, tamdiu quousque eidem de impenſis ejusdem Pecunie ſatis faciat, non obſtante eo, quod omnia bona ſua que hucusque Tyrolis & juxta Arraſim tenuit, pacifice poſſidere debet, prout in Litteris renunciationis inter nos mutuo datis ſpecialiter eſt expreſſum: In quorum Teſtimonium ac Evidentiam preſentes conſcribi & Sigillorum nrorum munimine juſſimus communiri: Actum & datum in Enſa: In die B. Dionyſii: anno Dmni 1336.

Enſæ 1336. in Die B. Dionyſii

XL. Compoſitio facta inter REGEM BOHEMIÆ & DUCES AUSTRIÆ ſuper Caſtro Lucemberg.

Iidem AUSTRIÆ DUCES REGI JOHANNI Caſtrum Lucemberg ex manibus Alberti de Rauchenſtein deſtrigandum, aut Ejus loco Civitatem & Caſtrum Velsperg promittunt:

Nos Albertus & Otto DEI Gracia Duces Auſtrie Stirie & Carinthie: Tenore preſentium profitemur, quod quia inter Unionem & amicabilem Compoſitionem inter Magnificum Principem Dnum Johannem Bohemie Regem Affinem nrum chariſſimum ex una, & Nos parte ex altera, his diebus proxime preteritis factam eidem Dno Regi duximus firmiter promittendum, quod ſibi & Heredibus ſuis Caſtrum Lucemberg a nobili Viro Alberto de Rauchenſtein fideli nro infra hinc & - - feſtum proxime affuturum deſtrigare tenebimur & in ipſius Domini Regis ac ſuorum Heredum cum pertinentiis liberam tradere Poteſtatem; quod ſi non fecerimus, ex tunc ipſe Dnus Rex & ſui Heredes ad Majorem Cautelam ex nunc prout ex tunc Civitatem & Caſtrum Velsperg quæ nunc tenet, tenere debebit in antea, & etiam poſſidere, & nihilominus prefatus Albertus de Rauchenſtein a premiſſo Captivitatis ſue Vinculo abſolvi non debebit, quousque prefatum Caſtrum in Lucemberg in predicti Dni Regis & Heredum ſuorum Poteſtatem deducuntur: quo Caſtro Lucemberg abſtrigato & in prefati Regis & Heredum ſuorum Poteſtatem tradito Civitas cum Caſtro Velſperg predicta ad manus dicti Alberti de Rauchenſtein & ſuorum Heredum redire debet, penitus abſoluta & nihilominus dictus Albertus de Rauchenſtein a promiſſo Captivitatis Vinculo liber debet eſſe penitus & abſolutus: In quorum omnium Teſtimonium atque robur perpetuo valiturum preſentes conſcribi & Sigillorum noſtrorum munimine juſſimus communiri: Actum & datum ut ſupra.

Actum ut ſupra.

XLI. Aſſignatio Civitatis Laa, Waitra, pro IX. M. marcis Argenti ratione Captivitatis factæ per JOHANNEM REGEM BOHEMIÆ.

AUSTRIÆ DUCES ad Fratrem HENRICUM:

Wir Leopold von GOTTES Gnaden Hertzog in Oeſterreich und zu Steyer: ꝛc. verjichen offentlich mit dieſem Brive, daß wir von Unſers lieben Brudern Hertzogs Heinrichs und der gefangenen die gegen Behmen mit Jhme gefangen worden, ledigung wegen

wegen dem Mechtigen Herren Konig Johannſen von Behmen und von Polen gelobet haben zu geben und shuldig ſeyn mit ſampt unſern Brüdern Albrechten Heinrichen und Otto den Hertzogen zu Oeſterreich und zu Steyer, als auch ihre Brive darüber ſagend, Neuntawſend Marg Silbers, ye vor eyne Marg 64. gl. Behm-Pfenninge, und wenn wir des ſilbers nicht haben, ſo ſetzen wir ihme vor daſſelbe gutt mit dieſem Brive alß auch unſre Brüder geſetzt haben, unſer Stadt zu Laa und Weytra, Burg und Stadt, daß Er die Pfannde alß lange innhaben ſoll mit allen Rechten und Nutzen, alß wir ſie vitz her inne gehabt, vitz daß wir und unſer Brüdern dieſelben Pfand von ihn umb das vorgenannte Sylber geledigen, wenn wir auch des ſilbers halb gehaben mögen, ſo ſoll Er uns der Veſten eine welche wir wollen zu löſe geben, und ſoll die andere Veſten haben vor das ander Gutt, und daß wir Ime das auch verrichten, ſo ſoll die auch vor Ihme denn ledig ſeyn, wir ſollen auch dem König des guttes weren zu Recht, und den hin inne des belagten one alles geverde von die unſern vitz gegen Znoym, und zu einer beſſer Sicherheit geben wir dieſen Briv dem vorgenannten Johanns verſiegelt mit unſerm Inngeſigel: der geben iſt zu Bruck, nach Chriſti Geburth M. CCC. XXIVo. des nechſten Sonntag vor der Vashings-Tage.

REGIS BOHEMIÆ Captivum redimendum IX. M. Marco Argenti ſub Pignore Civitatum Laa & Weytra promittunt.

an: 1324.

*

XLII. Promiſſio REGI JOHANNI quod Marchionatum obligatum per HENRICUM ROMANORUM REGEM velit reddere & Litteras præſentare.

*

Dux Fridricus DEI Gracia Dux Auſtrie & Stirie Dns Carinthie: Recognoſcimus & publice profitemur, quod affectantes cum Magnifico Principe Dno Johanne Bohemie & Polonie Rege in Amoris Puritate & dilectionis Vinculo ſolide ſolidari, Tractatus inter ipſum Regem ex una, & nos ac Fratres nros per ſtrenuos Viros Ulricum de Clingenberg & Theodericum de Pillichdorff Conſiliarios nros ad hoc plenum Mandatum habentes, nro Nomine ex parte altera initos, ac Ordinationem hinc inde factam ratos & firmos habere, volentes pro nobis & dictis Fratribus nris promittimus & ad hoc nos preſentibus firmiter obligamus, quod Marchionatum Moravienobis per Sereniſſimum Dnum nrum Henricum Romanorum Regem Illuſtrem, obligatum, libere & abſolute reddimus, ac Litteras aſſignationis dicti Dni Regis Romanorum nobis, ſuper eo traditas repreſentavimus Regi Bohemie memorato: In cujus Rei Teſtimonium Sigillum nrum preſentibus eſt appenſum: Datum Patavie Anno Domini 1311. III. Kal. April.

FRIDRICUS I. Pulcher DUX AUSTRIÆ Marchionatum Moraviæ ſibi oppignoratum JOHANNI REGI BOHEM. liberum reddit;

Patav. 1311. III. Kal. Apr.

*

XLIII. Litteræ obligatoriæ DUCIS AUSTRIÆ ALBERTI II.

*

WIr Albrecht von GOTTES Gnaden Hertzog zu Oeſterreich: zu Steyern und Cärndten: ꝛc. verjichen offentlich mit dieſem Brive daß wir dem Hochwirdigſten Herren Johann Konige zu Behmen und ſeynen Erben recht und redlichen shuldig ſeyn Fünfftauſend Marg groſſer Pfennige prager Müntze, ie vor eine Marg zu rechnen 64. g. pfennig, und daſſelbe geld halbs globen wir und ſollen es dem vorgenannten Könige von Behmen ſeinen Erben, oder wem ſie es shaffen, bezalen und geben, auff S. Georgen-Tag der shirſt kompt: oder dos andere halb teil dos globen wir und ſollen, alß dos vorder mit bereiten Geld darnach auff S. Martens-Tag gar und gentzlich bezahlen, und dos globen wir zu vollfüren, und zu leyſten mit guten trewen one alles Geverde, und darüber zu einer beſſern Sicherheit haben wir zu Bürge geſetzt unſre lieben getrewen: Grav Ulrichen von Pfannenberg: Grav Conraden von Schwanberg: Herren zu Ortt: Graf Burgharden und Graff Otten von Magdeburg, Pilgram von Puchaim den Eldern, Ulrichen von Walſee Hauptmann in Steyer, Eberharden von Walſee zu Lintz, Steffan von Meyſaw, Johanns von Chünking, Johanns von Cappeln und Hardeck von Peckaw: Wer daß wir denſelben König, ſeinen Erben und ſeinen Nachkommen, des egenannten Guttes und Geldes nicht ausrichten und bezahlen in den Tagen, als vorgeſchrieben ſtehet, ſollen unſre vorgenannte Bürgen zu Znoym in die Stadt einreyten, und dorinne leiſten in offnen Gaſtheuſern, nach Leiſtens-Recht, und nicht aus-

ALBERTUS II. DUX AUSTRIÆ ſeſe JOH. BOH. REGI

ſub certis conditionibus

obligatum conſtituetur:

auskommen, alß lange viß wir den offt genannten König, ſeinen Erben oder Nachkommen, des obgenannten bezahlen und richten, und weren gar und gentzlich, wenn auch das geshicht, ſo ſollen wir, unſre Bürgen, und auch unſre Brive von ihn darumb fürbas gentzlich ledig ſeyn: und des zu eynen Urkund geben wir dieſen Briv verſiegelt mit unſerm anhangenden Jungeſiegel, der geben iſt zu Enns am Frytag nach S. Dionyſii Tage Ao. 1336.

Anno 1336. Die Veneris poſt S. Dionyſii.

XLIV. Firma & perpetua Liga inter REGES BOHEMIAE: MARCHIONES MORAVIE & *Marchiones* MISNENSES.

GENS AUGUSTA LUCEMBURGICA & SERENISSIMA MARCHIONUM MISNENSIUM FAMILIA

WIr Friedrich von GOTTES Gnaden Landgraff zu Düringen: Marggraf zu Meiſſen: yn dem Oſterlande und zu Landisberg: Graf zu Orlamünd und Herr des Landes zu Pliſſen: verjichen offentlich mit dieſem Brive daß wir durch gemeynes Nutzes willen, Fridis und Gemuths unſer Land zu beyderſeit, und auch umb ſonder Freundshafft, Begerung und Liebe die Uns dozu leitet, uns mit dem Allerdurchlauchtigſten Fürſten und unſerem Genädigen Herren Herren CARL Römiſchen Könige auch König ze Behem: und dem Hochgebohrnen Fürſten Herren Johannes Hertzogen zu Kärnthen, Grafen zu Tyrol und zu Görtz, und Wentzlawen ſeinen Brudern, ihren Erben und Nachkommen, Könige ze Behmen und der Cron daſelbſt, Marggrafen zu Mähren und Grafen zu Lucemburgk, von unſer und der hochgebohrnen, Fridrichs, Balthaſars, Ludwigs und Wilhelms, unſrer Söne und aller unſrer und irer Erben und Nachkommen wegen, Fürſten und Herren der vorgenannten Hershafften und Lande, mit willen, Rathe und wohlbedachten Muthe vereynet und verbunden haben, und vereynen und verbinden uns mit dieſem gegenwertigen Brive und globen mit geſhwornen Eyde mit gutten Treuen on alles geverde; daß wir und die egenannten unſre Söne, Friedrich, Balthaſar, Ludwig und Wilhelm, unſer aller Erben und Nachkommen, Landgrafen zu Düringen, Marggrafen zu Meiſſen, in dem Oſterlande, und zu Landisberg, Grafen zu Orlamünde, und Herren des Landes zu Pliſſen, mit allen Iren Erben und Nachkommen, Königen zu Behmen und der Crone daſelbſt, Marggrafen zu Mähern und Grafen zu Lützemburg, zu behalten Ire Fürſtentumb, Erbe, Land, Herrshafft, Gutt, Ehre und Gewonheit, die ſie itzund haben, oder hernach erkriegen und gewinnen, wie oder von welchen ſachen, die an ſie kommen, ewiglich behelffen ſollen und wollen ſein, wieder allermenniglich niemandn ausgenommen, von dem ſie angegriffen, hindern, oder beſhediget wurden, oder wen ſie angreiffen in eine weis, nachdem und alß der Hülff ihn zu widerſtehen oder ſie angreiffen nott ſeyn würdet, ſo wir beſt mügen, one geverde; und des zu Urkund und ewigem Gedechtniß haben wir Friedrich Landgraff zu Düringen wir Fridrich und Balthaſar ſeine Söne vorgenannte, unſer Jungeſiegel geleget an dieſem Brieff, und uber das globen wir alle Dinge mit geſambter Hand mit geſchwornem Eyd in gutten Trewen ohne geverde vor die vorgenannten hochgebohrnen Ludwig und Wilhelm unſre Kinder und Brüder wenn ſie mündig würden und zu Iren Tagen kommen, daß ſie alle dieſe vorgeshriebne Bündnüs, Eyde und Gelübde vollfüren ſollen, und ire Innſiegel legen an dieſem Briv, wer aber daß ſie von hinternüß, oder irck einer ſachen welcherley die weren an dieſem Briv nicht kämen, dennoch ſoll dieſer kegenwertiger Briv alle Krafft haben und in allen den Gelübden Eyden Verbündnüß und Macht bleiben alß derſelben unſer Kinder und Brüder Jungeſiegel daran hiengen: auch iſt bey namen geteydinget und geredt, daß alle Verpüntnüß, Gelübde, Stücke, Tedigung und Artickel, die zwiſhen dem vorgenannten unſerm Herren dem Römiſhen König, uns und unſern Erben beveſtent und verſhrieben ſind, in allen ihren Krefften ewig ſeyn und bleiben ſollen, nach der Brive laut die drüber gegeben ſind, und wenn wir oder unſer vorgenannte Söne unſer und Ihre Erben oder von unſer und ihren Erben wegen In unſern und iren Landen und Hershafften gewaltig iſt von denen vorgenannten unſerm Herrn, Herrn Carl Römiſhen König, ſeinen Brudern und iren Erben mit Briven oder mit Boten umb Hulffe gemannt werden, ſo ſollen wir bey vier wochen, die nach der trauung allershierſt ſich nach einander volgen und ergehen, yn zu Hülffe kommen, in aller weis als vorgeshrieben ſteht, des ſeynd gezeuge die Edlen Boto von Turgaw: Herr zu Stenaw: Herr Zbinko von Hazmburg: des vorgenannten Herrn Cammer-Meiſter: Herr Beniſh von Wartemberg: Herr zu Tetshken: Herr Jesko von Crawortz: Boto von Torgaw, des Bechir iſt: Fridrich von Schönenburg, des Crunetshaw iſt, Thimo von Coldiz, unſer

Fœdus ſancit perpetuum pro Defenſione Terrarum utriusque Partis.

Teſtes: Procares BOHEMIÆ:

Mr. Speaker, I ask unanimous consent that the gentleman from Texas [Mr. Sam Rayburn] may be permitted to address the House for 10 minutes.

The SPEAKER. Is there objection?

There was no objection.

Mr. Sam Rayburn. Mr. Speaker, I am not going to take the time of the House to discuss the bill that is now before the House. I am not going to discuss the bill that is now before the House. I am not going to discuss the bill that is now before the House. I am not going

*

XLVII. Litteræ Fœderis perpetui Burggravium Norimbergenſium cum CAROLO IV. ROM. IMP. REGE BOHEMIÆ initi.

*

JOHANNES II. & ALBERTUS I. Burggravii Norimbergenſes Ligam perpetuam cum CAROLO IV. ROM. IMP. & BOH. REGE ineunt: Norimbergæ 1355. Die S. Bartholomæi.

WIr Johann und Albrecht von GOTTES Gnaden Burggrafe zu Nürnberg, verjichen offentlich mit dieſem Brive, daß wir den Landfriede und Bündnüß, die der allerdurchlauchtigſte Fürſt unſer Genädiger Herr, Herr CARL von GOTTES Gnaden Römisher Kayſer und König ze Behmen gemacht hat zu Nürnberg mit den Fürſten und Herren und Städten am S. Bartholomei Tage, zu den Heiligen geſchworen haben ſtete und unzubrochen zu halten, in aller der maſſe alß derſelbe Landfriede und Bündnüß Briff, von Wort zu Wort begriffen iſt, und mit des vorgenannten unſers Herren des Königs Inngeſiegel verſiegelt iſt: und dis zu Urkund des Brives: gesheen zu Nürnberg am S. Bartolomei Tag anno Dmni 1355.

*

XLVIII. Reluitio Arcium Floss & Parchſtein.

*

JOHANNES II. Burggrav. Norimb. cum ALBERTO II. Fratre: CAROLUM IV. ROM. IMP. tanquam BOH. REGEM Arces Flozz & Parchenſtein reluiſſe teſtatur: 1353. Dmnica poſt Elizabeth.

WIr Johanns von GOTTES Gnaden, Burggrave zu Nürnberg bekennen offentlichn mit dieſem Brive, daß der Allerdurchlauchtigſte Fürſt und Herr, Herr CARL von GOTTES Gnaden Römisher Kayſer auch König zu Behem, unſer lieber gnädiger Herr, die Veſten Flozz und Parchſtein und was darzu gehöret, alß ein König zu Behmen, von uns und Grafen Albrecht unſerm Bruder umb VII. tawſend löttiges Silbers :| LXIIII. gutter| Behmsher gl. Prager Müntze vor jeder Marggn zu reyten, geteydinget und gelöſt hatt, und wir deſſelbigen Geltes von des Berngelt inn dem Königreich ze Behmen recht und redlich bezahlt ſeyn: Mit Urkund des Brives: geben zu Steier: anno Dmni M. CCC. LIII. Dmnca poſt Elizabeth.

*

XLIX. Eberhardus & Ulricus Comites in Würtemberg, fatentur a Rege BOHEMIÆ Naumburg, Burg & Civitatem Billenſtein, Burg & Civitatem Botbawr & Lichtemberg in feodum accepiſſe.

*

EBERHARDUS III. & ULRICUS V. Com. Würtemberg Conſilio Procerum ſuorum. feſe CAROLO IV. tanquam BOH. REGI: feudi nomine Neuenburg: Bilſtein: Botbawr: & Lichtenberg Arces & Urbs obtuliſſe: REGIque & REGNO BOHEMIÆ Homagium præſtitiſſe teſtantur:

WIr Eberhard und Ulrich von GOTTES Gnaden Grafen zu Würtembergk, bekennen offentlich mit dieſem Brive, daß wir haben angeſehen die ſonderliche Genade des allerdurchlauchtigſten Fürſten und Herren, Herren CARLS zu allen Zeiten Mehrers des| Reichs und Königs ze Beheimb, unſers lieben Genädigen Herrens, damit Er uns durch ſeine angeborne Gütte gemeynt hatt, und noch zu unſerm Beſten gnädiglich meynet, und davon durch Schirmes und Friedes willen, des wir von Seiner Gnaden wartend ſeyn, und Hoffnung haben, daß Er uns und unſer Erben, bey Iren rechten, Frieden, Freyheiten, wolle geneediglich behalten, So haben wir mit wohlbedachtem mutte, mit Rath unſer Freunde und auch Diener, und mit rechten wiſſen, dem egenannten Unſerm Gnädigen Herren, als Einen Könige ze Behmen, ſeynen Erben und Nachkommen, Königen ze Behmen und der Cronen deſſelbigen Königreichs williglich auffgelaſſen, und auffgegeben die nachgeshriebne Sechs Veſten, Newenburg, Burg und Stadt, Bilſtein, Burg und Stadt, Botbawer und Lichtemberg, die unſer frey eigen geweſt ſeyn und von niemand vormahls zu Lehn gangen ſeyn, und haben die egenannten Sechs Veſten mit allen iren zugehörungen wie man die pflegt mit ſonderlichen Worten zu nennen, von dem egenannten Unſerem Genädigen Herren alß von Einem Könige ze Behmen, und der Cronen deſſelben Königreichs als von Unſer rechten natürlichen und ordentlichen Herrshafft zu rechten Mannlehn genemmen und empfangen, und haben Ihm alß Unſerm rechten Natürlichen und Ordentlichen Herren gehuldet und geshworen, in gutten Trewen one Geverde, daß wir vor Uns, unſre Erben und Nachkommen Königen ze Behmen und der Cronen deſſelbigen Königreichs von wegen der egenannten Sechs Stete, und was darzu gehöret, alß von rechten Lehn getreu, hold und auch unterthänig ſeyn wollen, und ſollen ewiglich, und ihren Frommen werben, und ihren Schaden wenden, und alles das gegen ihn thun, getreulich und ungeverlich, daß Lehnmanne des Königreichs ze Behmen, die in den deutshen Rechten ſitzen von Mannlehns wegen

gen gegen ihrer Herrshafft zuthun pflichtes seyn, durch Recht oder Gewonheit, bey dem Eyde den wir darüber zu den Heiligen leibhafftig geshworen haben, auch globen wir in gutten Treuen ungeverlich und auch bey dem egenannten unserem Eyde, vor uns, unsre Erben und Nachkommen ewiglich, daß wir die egenannten Vesten, und ihre Zugehörunge, alß offt daß noth ist und zu solchen Schulden kompt, nach Lehn-Rechte, von einem ieglichen Könige ze Behmen, zu rechten Mannlehn von neues empfahen wollen und sollen und demselbigen Könige ze Behmen welcher in Zeiten würde, von neues holden, globen und shweren in aller der masse als davor begriffen ist, und sollen auch die egenannten Sechs Vesten unser egenannten Herrshafft, mit Namen, unserm Herren dem Kayser alß einen Könige ze Behmen, seinen Erben und Nachkommen, Könige ze Behmen, die in Zeiten werden, und iren Hauptleuten und Amptleuten ewiglich offen seyn, zu allen ihren Nothdurfften, alß offt sich das gebüret, wieder aller menniglichen, niemandn ausgenommen ungeverlich, nur allein wieder das H. R. R. wenn unser egenannter Herr das meynet, daß wir bey den Seiten des H. R. nutzs und Ehre mit treuen werben sollen, Auch globen wir vor Uns Unsre Erben und Nachkommen ewiglich, daß wir dem egenannten Unsrem Herren dem Kayser als einen Könige ze Behmen, seinen Erben und Nachkommen Könige zu Behmen, unsern Herren ewiglich mit Funffzig Mannen mit Helmen dienen wollen, und sollen, eins in iglichen Jare wieder aller menniglich, und wohin das noth würde, one wider das H. R. R. daß Unser egenannter Herr der Kayser und auch wir ausnehmen, alß auch dafür begriffen ist, und den Dienst sollen wir thun wenn das unserem Herren dem Könige ze Behmen noth würde, also besheidenlich, daß Sie uns ire Meynung einen gantzen Monath verkünden sollen: ehr wir Uns in iren Dienst erheben, auff die rede, daß wir zu solchen Sachen desto nützlicher und ehrlicher gerichten mügen, Wer auch sache daß unsere Herren die Könige ze Behmen, desselben unseres Diensts eins in dem Jare aus den egenannten Vesten die von Jn zu Lehn rühren, oder Jr ein Teil bedürffen würden, so globen wir und sollen wir denselben Dienst doraus uff unsre selbstkost eynen gantzen Monath: wollten aber Unsere Herren dir Könige ze Behmen nach dem egenannten Monath unsers Dienstes fürbas bedürffen, aus den egenannten Vesten, den sollen und wollen wir Jn thun alß unseren rechten Herren, alßo daß Sie uns mit Kost besorgen sollen: auch sollen Sie uns unsern Schaden den wir Jn Jrem solchen Dienste redlich empfahen, gnädiglichen richten und gelden, in solcher besheidenheit, were daß sache, daß Wir Unsre Erben und Nachkommen Grafen zu Würtemberg in der egenannten Unsern Herren Königen ze Behmen Dienst, schaden nehmen mit den Funffzign Mannen mie Helmen, alß davor begriffen ist, so soll Unseres Herren des Königes ze Behmen Hauptmann, der den von seinetwegen auff dem Felde seyn wird, und unser Hauptmann mit Jhm denselben Schaden auff ihr Eyde die sie darüber shweren sollen in gutten Treuen one alles geverde shätzen und denselben Schaden sollen Uns unsre Herren die Könige ze Behmen in Zeiten gnädiglich und gäntzlich richten, und alle dieweil daß nicht geshicht, so sollen wir Unsre Erben und Nachkommen Grafen zu Würtemberg umb den Dienst der funffzig Manne mit Helmen nicht gemannt werden, und den nicht shuldig seyn zu thun, vitz andre Zeit daß wir solches shadens nach der egenannten Haupleute Schätzung gäntzlich gerichtet werden, also daß allwege die egenannte Mannshafft, Huldung, Gelobde und Eyde in iren Kräfften bleiben, auch mügen Unsere egenannte Herren die Könige ze Behmen uff die egenannten Sechs Vesten, die von Jhn zu Lehn würen, oder auff ir ein Teil wie sie des Rathe werden, ihre Leute senden, in welcher stärcke oder Zal sie wollen, auff ir eigne Unkosten, unshedlich uns des egenannten Grafen Eberhard und Ulrich und unseren Nachkommen, an Vesten und an Gutte alß ferne alß mann solche shaden on geverde vermeyden mag, Wer aber das die egenannten unser gnädige Herren die Könige ze Behmen unser oder unser Erben dieses vor dem walde oder anders wohin, wo das were, bedürffen würden, und sie uns oder Unsre Erben des ermannten einen Monath zuvor, so sollen wir von dem Tage alß wir auffziehen XIV. tagenach einander zu Helm auff unser eigne Kost dienen, bedürffen aber die egenannten Unsere Herren die Könige ze Behmen fürbas unsers Dienstes, so sollen und wollen wir Jnen dienen und sollen sie Uns Kost geben, und alle wege redlichen shaden richten, als davor begriffen ist, also besheydentlich, daß allwege die egenannte Lehn-Mannshafft, Gelobde, Holdung und Eyde, die wir dem obgenannten Herren dem Kayser alß yrem Könige ze Behmen gethan haben,

addito REGI Jure aperturæ:

Auxilio L. galearum.

sed certis sub Conditionibus:

gentzlichen in iren Kräfften bleiben und auff die Rede, daß alle die obgenannte Ding Unseren Herren den Könige ze Behmen, dem Königreich und der Cron daselbst zu Sicherheit yn Ewigen Gedächtnüß bleiben, so haben wir gebeten die Erwürdigen Vätern in GOTT: Herrn Johannsen, Bishoff zu Lüthomishel, des Egenannten Unsers Herren Cantzler, Herren Gerharden zu Speyer, Herren Albrecht zu Würtzburg, Herren Bertholden zu Eychsteten Herren Paul zu Freysingen, die Bishöve, und die Hochgebornen Fürsten, Herren Otten Marggrafen zu Brandenburg, Herren Redakern Hertzogen zu Braunshweig, Herren Burcharden, Burggraven zu Maidburg, Herren Friedrich Burggrafen zu Nürnberg, Herren Ulrichen und Herren Johannsen Landgrafen zu dem Leuchtenberg, und Herren Ulrichen, Grafen zu Helffenstein, daß sie ire Inngesiegel geruheten bey die Unseren an diesen Briv zu hengen, zu gezeugnüß aller der egenannten Sachen, und wir Johanns von GOTTES Gnaden Bishoff (hic supra expressati Testes ponuntur) die obgenannten: bekennen und thun kund offentlich an diesem Brive, daß alle die obgenannte Mannshafft, Eyde, Holdung, Verpflichtung der Dienste, sich also vorgangen haben und also gesheen seyn, als davon geshrieben stehet, und daß wir durch sonderliche Freundshafft, und Bete der egenannten Edlen Herren Herren Eberhards und Herren Ulrichs Grafen zu Würtemberg zu ewigen Gedächtniß haben auch Unser Ingesiegel an diesem Briv gehangen mit Urkund des Brives versiegelt mit Unser aller Inngesiegel der geben ist zu Neuenberg Nach Christi Geburth M. CCC. LXVI. Jar: des Frytags nach S. Andres Tag.

Testes:
1) Episcopi:
2) Marchio Brand.
3) Dux Bronsv.
4) Burggravii & Landgravii S. R. I. &
5) Comes ab Helffenstein:

Neuenberg: 1366. Die Veneris post S. Andreæ.

*

L. Eberhardus & Ulricus Comes in Würtemberg: fatentur omnia Feoda a CAROLO ROMANORUM ET BOHEMIÆ REGE accepisse.

*

Wir Eberhart und Ulrich Grafen zu Würtemberg, Gebrüder, bekennen offentlich mit diesem Brive, daß wir von dem Allerdurchlauchtigsten, Unserem Genädigsten Herren, Herrn CARL Könige von Rom und Könige ze Behem: all unser Lehen, daß wir von dem Reich haben, von Ime empfangen haben, und auch Ihme gehuldet und geshworen haben alß einen Römishen Könige und unserem rechten Herren, und globen und geheishen demselben Unserem Herren, daß wir und Unsre Erben Ime mit gantzen Treuen one alle Geverde behelffen sollen sein wieder allermenniglich dieweil Er lebet, on unsre Diener, und on den Hochgebornen Fürsten, Hertzog Albrecht von Oesterreich, Frawen Johannen seyne Eliche Wirtinne und ihr Kind, zu dem wir uns verbunden haben, und an der Verbündniß, die noch Neun gantzer Jare soll weren, von S. Lucien Tag der nun negst komt zu zehlen, soll uns und unsre Erben diese Gelobde und Versichung die wir gethan haben, nicht irren noch zu shaden kommen, on alle geverde; Wer auch das wir abgiengen, so sollen unsre Erben Ire Lehn von unserem vorgenannten Herren auch empfahen und Ime gebunden seyn, aller Dinge und recht zu thun, der wir gebunden seyn: Und der vorgenannten Dinge und Gelübde zu Urkund seyn Unser Inngesiegel gehengt an diesen Briv: der geben ist zu Nürnberg Ao. Dmni M. CCC. XLVI.

Norimbergæ 1346.

*

LI. Liga inter CAROLUM INPERATOREM: REGEM ROMANORUM & BOHEMIÆ REGEM: & JOHANNEM & ALBERTUM BURGGRAVIOS IN NURNBERG.

*

Wir Johannß und Albrecht von GOTTES Gnaden Burggraven zu Nürnberg, und wir Friedrich des ehgenannten Grafen Johannsen Sohn: bekennen offentlich mit diesem Brive, wenn der Allerdurchlauchtigste Fürst und Herr, Herr Carl Römisher König auch König ze Behmen, Unser Genädiger Herr Uns und unsere Erben und Nachkommen mit unserm Erbsamen, Güttern und Hershafften, in seine Genade und Schirm genommen hat und nimbt, und will uns dabey gnediglich shirmen und behalten wider allermenniglich, die uns entweren oder daran hindern wollen, alß in Briven die wir von Sr. Gnaden vollkommenlich empfangen haben ist darüber begriffen, davon globen wir und verbinden uns mit wohl bedachten Mutte mit rechter wissen in gutten Treuen, mit geshwornen Eyde den wir darü-

darüber zu den Heiligen gethan haben, und one alle Geverde, vor uns, unsre Erben und Nachkommen Burggrafen zu Nürnberg ewiglich, dem obgenannten unserm Herren dem Römishen Könige und Könige ze Behmen ewiglich, daß wir Ihm mit gantzem steten Treuen beystendig und behelffen seyn wollen und sollen mit aller unser Macht wider allermenniglich, die sie an Iren Erben pfenden Gutten und Herrshafften hindern, entweren oder beshedigen wollen, außgenommen niemands denn das H. R. und Seinen Vormund den Römishen Keyser und König: Es were denn daß sie Inen an den obgenannten und nachgeshrieben iren Gutten, Erben, Pfenden und Hershafften, Gewalt thun wollten, so sollen wir Ihme wider solchen Gewalt behulffen seyn, on Geverde, in solcher maas, alß dafür und hiernach begriffen ist, und bey Nahmen sollen und wollen wir Im derselben Hulff verbunden seyn und verpflicht allwege, vitz an die Zeit, daß alle dieselbe Pfande mit beretzten Pfennigen, oder sonst mit ihrem gutten willen von Ihn bracht und gelediget werden, und auch sonst alß offt sie zu Schirmung ihrer Erb-Gutt und Herrshafft das bedürffen, und besonder wider alle die, den vorgenannten unseren Herrn dem Römishen König sein Erben und Nachkommen Könige ze Behmen die Cron und das Königreich daselbst in des Hochgebohrnen Fürsten Herrn Rudolphs Pfaltzgrafens beym Rhein und Hertzogen in Bayern Landen, Vesten, Gutt, Leuten und Zugehörungen in der Pfallentz und in Bayern, und wo die gelegen sinnt, und in allen seinen Pfannt Shafften, von weme Er die inne hatt, und in alle dem daß Er fürbas gewinnt, wider solcher Briv laut und Kundshafft die von dem obgenannten Hertzogen Rudolff und auch von andern Leuten haben oder haben werden, und wider alle die sie in ihren Landen, Gutten und Herrshafften, die sie itzunder inne haben, oder fürbas mehr gekauffen, oder Zusatzung Pfand oder sonst irck einer weyse erkriegen, hindern oder beshedigen wollten, oder sie derselben in irk einer weyse entweren, und sollen und wollen auch in derselben Hülff bereit seyn nach der Zeit, und wir oder Unser Ampleute das ermanet würden in wenig vier gantzer wochen one geverde und unverzögentlich: sey aber daß der Hülff eh noth würde, so sollen wir darzu auch eher und desto shirer bereit seyn mit unser macht one geverde: und wir Fridrichn des obgenannten Johannsen Burggrafen von Nürnbergn Son, seint wir Inngesiegel nicht haben, so globen mit gutten Treuen one geverde, die obgenannte Teydinge, Eyde, Gelobde und Verbündnüsse stete und gantz zu halten, unter unsers Vatern und Vettern Inngesiegel der obgenannten: in aller der maas alß sie dafür begriffen sind, gleicher weyß alß unser selbst Inngesiegel an diesem Briff gehangen weren: Mit Urkund des Brives der geben ist zu Paßau nach Christi Geburth 1353. Jar: an dem Tage der Scheidung der H. Zwölff Bothen.

Tutor S. R. I. ROM. IMPERATOR.

Passivii 1353. Die Divisionis Apostolorum.

LII. Albertus & Fridricus Burggravii in Nürnberg fatentur, Serenissimo CAROLO ROMANORUM & BOHEMIE REGI vendidisse feodum Castrum & Montem Rottenberg pro 3. Mill. Floren.

Wir Albrecht und Friedrich von GOTTES Gnaden Burggrafen zu Nürnberg: verjchen und thun kund offentlich mit diesem Brive, daß wir dem Allerdurchlauchtigsten unserem lieben Genädigen Herren, Herrn CARL Römishen Kayser und Könige ze Behmen: mit gutter vorbetrachtung und mit unsers Raths Rathe redlich und recht verkaufft, und zu verkauffen geben haben, Ime als dem König ze Behmen die Lehnshafft der Vesten und des Berges zu dem Rottenberge, alß dieselben Vesten und Bergk unser lieber getrewer Heinrich von Wildensteiner, genannt von Rotenberge, von Uns und Unser Hershafft zu Lehn hat gehabt, umb dreytausend gutter Schwerer Gulden, der wir gar und gentzlich von ihme genommen, gewert und auch gantz bezalt seyn: also daß wir Ihme Unser Erben und Nachkommen nimmer keinen Anspruch, noch derselben Lehnshafft der Vesten und des Berges, dem Rotenbergn, und uber daß alles zu denselben vorgenannten Vesten und Berg gehöret, daß der obgenannte Heinrich Wildensteiner von Uns und unser Hershafft zu Lehn gehabt hat, haben noch gewinnen sollen, in keiner weyse one geverde, und daß das also ewiglichen Krafft und Macht habe, und nimmer vergessen würde, und auch zu einer mehre-

Digitized by Google

In Arce Plassenberg: 1360. Die Dnica prox. post Convers. S. PAULI.

ren Sicherheit und Urkund geben wir dieſen Briv: Datum am negſten Sonntage vor S. Pauls Bekehrung zu Plaſſenbergk auff der Veſten: Ao. Dmni 1360.

LIII. Ludwig und Friedrich Grafen zu Oettingen: und Land-Grafen zu Elſaß: bekennen daß Sie mit CAROLO dem Römiſchen Könige eine Verwechſelung gehalten umb die Landgrafſchafft in Nieder-Elſaß und andere Städte.

WIr Ludwig und Friedrich Grafen zu Oettingen und Land-Grafen zu Elſaſſen: bekennen mit dieſem Brive offentlich, daß wir mit wohlbedachten Mutte mit Rathn unſer Freunde und rechten wiſſen mit dem Allerdurchlauchtigſten Fürſten und Herren, Herren CARL Römiſhen Könige auch Könige ze Behmen: Unſerem lieben Gnädigen Herren ein rechtes wechſel gethan haben umb die Städt Dinckelſpühl und Rupfingen, die vormahls von dem Reiche, unſer rechtes Pfand geweſen ſind, die wir auch von Jhm zu eynen rechten Lehn empfangen und genommen haben, und do entkegen haben wir Jhme und dem Reiche geben und auffgericht die Landgravshafft zu Nieder-Elſaß, die unſer recht Erblehn iſt, mit den Steten, Burglehn und Veſten, Frangberg, Königsperg, Sand-Pölten, Werderſtein und Gieppolsheim, mit Mannen, Mannshafften, Lehn, Lehnshafften, Ehren, Würden, Hershafften, Landrichten, Cziringen, Bennen, Gulten, Nutze, Welden, Bergen, Gründen, Waſſern und mit allen Zugehörungen, beſucht und unbeſucht, welcherley die ſein, oder mit welchen ſonderlichen Worten man ſie nennen mag, und verzeihen uns alles rechten, Nutzens, Herrshafft und Erbes, daß wir unſer Erben und Nachkommen ewiglich, zu der obgenannten Landgrafshafft, Veſten, Burcken, Steten und aller der obgenannten Zugehörung gehabt haben, oder noch in eine weiß gehaben mögen, und globen beyder ſampt mit gutten Treuen one geverde, dem egenannten Unſerem Gnädigen Herren und Seinen Nachkommen, Römiſhen Kayſern und Königen, und dem H. Reich, vor uns unſre Erben und Nachkommen ewiglich, daß wir ſie der egenannten Landgrafshafft, Veſten, Burcken, Steten, und allen Zugehörungen von allermenniglich, und vor allen anſpruch ſichern und geweren ſollen, und wollen, alß gewönlich und recht iſt, in dem obgenannten Reiche: Mit Urkund des Brives verſiegelt mit unſern Jungeſiegeln, der geben iſt zu Flochberg: Ao. Dmni 1351. am nechſten Sonnabend vor S. Bartolomäi Tag.

LIV. Rudolphus Marggravius in Baden: Dns in Pforzheim: nominatus Wetzker, fatetur ſua feoda accepiſſe a CAROLO ROMANORUM ET BOHEMIÆ REGE.

WIr Rudolff von GOTTES Gnaden: Marggraf zu Baden: Herr zu Pforzheim, genannt der Wetzker, verjichen und bekennen offentlich mit dieſem Brive, daß wir von dem Allerdurchlauchtigſten Fürſten und Herrn, Herrn CARL Römiſhen Könige auch Könige ze Behem: unſerem genädigen Herren, unſer Lehn haben empfangen, und Jme auch gehuldet, gelobt und geſhworen haben, und hulden, globen und ſhweren Jme mit krafft dis Brives, getreu, gehorſam und unterthänig zu ſeyn, als einen Römiſhen Könige und unſerem rechten Herren, und globen Jme gehulffen und beyſtändig zu ſeyn mit Funffzig Mannen mit Helmen, wider alle ſeine Feinde, und Widerſacher, dieweil Er lebet ausgenommen Marggrav Hermannen von Baden und was zu der Marck und zu der Herrshafft zu Baden gehöret, innwendig der Elttsbach one geverde: Mit Urkund des Brives verſiegelt mit unſerm Jungeſiegel: der geben iſt zu Speyer: Nach Chriſti Geburth M. CCC. XLVIII. Jar: am Dienſtage noch vor dem Palm Tage.

Spiræ 1348. Die martis ante Palmarum.

LV. Wilhelmus Comes in Catzenellenbogen notum facit mutuasſe a CAROLO ROMANORUM ET BOHEMIÆ REGE V. M. Floren.

JCh Wilhelm Grave von Katzenelenbogen: verjiche mit dieſem Brive offentlich, wenn der Durchlauchtigſte Fürſt Mein Genädiger Herr, Herr CARL Römiſher König und

und Königl ze Behem, mir geben und vershrieben hat mit seinen Königlichen Briven Fünfftausend kleine Gulden von Florentz gänge und gebe, und mir und meynen Erben dieselbe Summa Geldes globt hat halb auff Sannt Martens Tag, der mir shirst kompt, und das andere halbe Theil auff Sanct Georgen Tag der darnach aller shirst kompt one alle Hindernüß und Verzug geben und bezalen: daß hab ich denselben meynem Herren dem König gelobet mit meynen, daß ich ihm getreulich beholffen seyn will und soll, mit allen meynen Vesten, Slossen, Landen und Leuten auff allermenniglichen, der Jm und dem Reiche wieder wer, niemands ausgenommen, on alle geverde: da ich das gethun mag mit Behaltnüß meynes Eydes und Ehren: Mit Urkund dis Brives versiegelt mit meynen Jnnsiegel: der geben ist zu Mentz nach Christi Geburth M. CCC. XLIX. an dem nechsten Mitwoch vor Pfingsten.

Moguntii 1349. Die Martis prox. ante Fest. Pentecostes.

LVI. Contractus inter Arnoldum Præpositum de Blanckenstein & Gerhardum Dominum in Schönberg cum CAROLO ROMANORUM & BOHEMIÆ REGE.

WJr Arnolt Probst von Blanckenheyn und Gerhard Herr zu Schöneck, Thun kund mit diesem Brive offentlich, wenn der Allerdurchlauchtigste Fürst und Herr, Herr CARL Römischer König auch König ze Behem, unser lieber genädiger Herr die Geshicht und That die an seinen Landen von Behmen mit Nehm, mit todeshlegen und allen andern Frevel, der von uns gesheen ist, und darumb wir Uns mit dem egenannten Unserm Herren dem König, und den negsten Freunden derselbigen geshedigten Leuten gar und gentzlich vernichtet haben, und zu seinen Hulden und Genaden gar und lauterlich genommen und empfangen hat, und auch darauff gentzlichen Verziehen, so globen wir Jnn gutten Treuen, denselben unserm Herren dem König, und haben auch globet, daß wir oder unsre Diener fürbas, desselbigen Königs Leute und Diener von Behmen, oder von dem Römishen Reich nimmer leydigen, shedigen oder betrüben wollen oder sollen in keyner weyß: Und des zu Urkund geben wir diesen Briv: zu Trier Ao. 1353. In Carnis Privio.

Trevir. 1353. In Carnis Privio.

LVII. Ulricus Landgravius de Leuchtemberg notum facit se aliquos Domus & Villas a CAROLO ROM. ET BOHEMIÆ REGE in feodum accepisse.

JCh Ulrich Landgraf zu Leuchtemberg: bekennen mit diesem Brive, wenn der Erwürdige Vater in GOTT Herr Bödemund Ertzbishoff zu Trier: des H. R. Ertz-Cantzler durch Welsland und das Königreich zu Arelat mit gutten willen und mit wohlbedachtem Mutte in gegenwertigkeit aller Churfürsten des H. R. beyde geistlicher und weltlicher Herren, Johannes meinen Bruder, mich und unser beyder Erben ledig und loß gesagt hat, aller Holdung, Eyde und Gelübde, der wir Jme und dem Stifft zu Trier verbunden waren, von wegen Unsers Hauses zu Stirberg, das von dem vorgenannten Stifft zu Trier Lehn was, wann Seeliger Gedächtnüß der Erwürdige Fürst Herr Walrav etwann Ertzbishoff zu Trier sein Vorfar dieselbe Mannshafft verwechselt hat mit dem Königreich von Behmen umb ander Lehn nach Mannshafft, die der Kirchn zu Trier noch heute ymme gewehrt ist, alß uns der egenannte Herr Bödemund Ertzbishoff zu Trier underweist hat, und wenn der vorgenannte Herr Bödemund uns mit guttem willen, mit wohlbedachtem Mutte und auch kunntlich in aller der egenannten Churfürsten Gegenwertigkeit zu deme Allerdurchlauchtigsten Fürsten und Herren, Herrn CARL Römishen Könige zu allen Zeiten Merer des Reichs und König ze Behen und der Cron desselbigen Königreichs, recht und redlichen beweist hat, das habe ich mit wohlbedachtem Mutte unbezwungen mit gutten willen und mit rechter wissen vor mich, Herrn Hansen meinem Bruder, und unser beyder des egenannten Hauses zu Stirberg, mit den nachgeshriebnen Gütten und Dörffern, Eckenreut, Etzendürff, Hetzendorff, Dreshenreut, Müldorff, Bomsental, Hundfluß, und den Hoff zu Hunger und den Hoff zu Weiganns, und die Fisherey bey Stanckwasser, mit Wiesen, Welden, Ecker, Graw und ungraw, und mit allen dingen die zu dem egenannten Hause zu Stirberg gehören dem ehgenannten

Ulricus Landgr. Leucht. cum Fratre Johanne se consensu Archi-Episcopi Trevirensis

Ratione Arcis Stirberg REGIS REGNIque BOHEMIÆ Vasallum factum profitetur:

Digitized by Google

nannten meynen Herren dem Kayser als eynem Könige ze Behmen, seinen Erben und Nachkommen Königen ze Behmen, und der Cron desselbigen Königreichs recht und redlich auffgelassen, und habe das von ihm als einem Könige ze Behmen zu rechtem erblichen Lehn empfangen, in aller der maaß, als Herr Johann mein Bruder und ich vormahls unsere Vesten Pleinstein und Reichenstein zu Lehn von Ihm empfangen haben, und alß unser Brieff die wir dem egenannten unserm Herren geben haben lauten, und habe dem egenannten meynem Herren vor mich, Herren Johannsen meinem Bruder und unser beyder Erben gehuldet, globet und geshworen, daß wir Ihme als einem Könige ze Behmen, seinen Erben und Nachkommen Königen ze Behmen und der Cron desselbigen Königreichs, getreu, gehorsam und unterthenig seyn wollen, und sollen, und alles das gegen Ihm thun, daß mann gegen Iren rechten Lehnherren zu thun pflichtig seyn und auch in aller der weyse, alß wir solche Holdung gethan haben in den Zeiten, da wir die egenannte unsre Häuser Pleinstein und Reichenstein von dem Königreich ze Behmen empfangen: Mit Urkund des Brives der geben ist zu Nürnberg Norimbergæ 1356. Dmni M. CCC. LVI. des negsten Tages vor dem Obersten.

Similem Litteram dedit Dominus Johannes Landgravius Frater prædicti Dni Ulrici in Praga:

LVIII. Ulricus & Johannes Landgravii de Leuchtemberg notum faciunt se a CAROLO ROM. ET BOHEMIÆ REGE Domum Pleinstein & Reichenstein cum suis pertinentiis in feodum accepisse.

WIr Ulrich und Johannes Landgraven von Leüchtemberg verjichen mit diesem Brive offentlich, daß wir dem allerdurchlauchtigsten Fürsten und unserm gnädigen Herren Herrn CARL Römishen Kayser und Könige ze Behmen, als einem Könige ze Behmen unser Haus Pleinstein und Reichenstein mit aller Zugehörung recht und redlich unbezwungen und mit gntten Willen auffgelassen haben, und lediglich zu seinen Gnaden gesetzt, daß Er damit thun und lassen mag, was Er zu Raths wirt, das hat der vorgenannte unser Herr mit wohlbedachten Mutte, mit Rathe seiner Fürsten und Herren, zu der Cron Behem gehörend, gnädiglich betrachtet von sonderlicher Gnade und angeborner Gütte, uns unsern Erben und Nachkommen ewiglichen die vorgenannte Häuser und ihr Zugehörung mit seiner Königlicheu Gewalt alß ein König ze Behem geben und verliegen, zu einen ewigen erblichen Lehne, in allem dem Recht, als andre Herren ihre Lehn besitzen, und haben, die unter Ime und der Cron ze Behem in deutshen Recht sitzen, und dieselben Häuser haben wir also selbst zu rechter Mannshafft von Ime empfangen und haben Ime seynen Erben und Nachkommen Könige ze Behmen und der Cron ze Behem gehuldet, gelobt und geshworen, hulden, globen und shweren vor uns unsere Erben und Nachkommen ewiglich gewehr, gehorsam und unterthenig zu seyn, als unserem rechten Lehnherren nach deutshen Rechte, und daß wir unser Erben und Nachkommen dieselben Häuser und ihr Zugehörung von dem obgenannten Unserm Herren seinen Erben und Nachkommen Königen ze Behem, und der Cron daselbst, empfangen sollen und wollen, zu rechter Mannshafft in Jares frist, alß offt das noth geshicht, in solchem Recht alß vorgeshrieben sieht, und daß wir unser Erben und Nachkommen den Königen ze Behmen und der Cron daselbst alles das thun wollen ungeverlich, daß wir unsern rechten Lehnherren billich und zu recht pflichtig seyn zu thuen nach deutshen Recht, und allein von Recht und Gewonheit und ordentlichen Gesetzen die in dem Königreich ze Behmen von langer Zeit gehalten seyn alle Lehnsachen und Ding in Latein beshrieben werden, und deutshe Brive daselbst untüglich und unkrefftig seyn, doch meynen wir daß dieser gegenwertige Briv in deutshen geshrieben, und die vorgenannte Sache und Krafft und Tugend haben soll alß ob Er in Latein geshrieben wäre: und dis sind Gezeugen die Erwürdigen und Hochgebohrnen Fürsten und Herrn: Herr Ernst der H. Kirchen zu Prag Ertzbischoff: Herr Friedrich zu Bamberg: Herr Albrecht zu Würtzburg: Herr Marquart zu Augspurg: Herr Niclas zu Naumburg die Bishöffe: und Herr Conrad Hertzog zu der Oelß: Herr Wladislaw Hertzog zu Teshen: und die edlen Herren: Herr Johanns Burggraf zu Nürnbergk,

Testes:
1) Episcopi:
2) DUCES SILESIÆ:
3) Burggravii:
Comites:
aliique Proceres:

un-

unſer lieber Ohem: Herr Ludwig Graf zu Oettingen: Herr Rudolff Graff zu Werthheim: Herr Ludwig von Hohenlohe: Herr von Neuenhauß unſer lieber Schwager, Herr Ruſſe von Lütitz und Burckard Seckendorff: die bey den vorgenannten Sachen alle gegenwertig ſind geweſen, die auch ire Siegel zur Veſtung geleget haben an dieſen Briff: Mit Urkund dieſes, der geben iſt zu Nürnberg nach Chriſti Geburth M. CCC. L. Jar: des Sonnabends nach GOTTES Leichnam Tag. Norimbergæ 1350. Die Sabbathi poſt Feſtum S. CORPORIS CHRISTI.

LIX. Ulricus Landgravius de Leuchtenberg notum facit ſe a Dno JOHANNE REGE BOHEMIÆ ET POLONIÆ mediam Partem Dominii Petzenſtein in feodum accepiſſe.

Ich Ulrich der Landgraf von dem Leuchtenberg verjiche offentlich mit dieſem Brive, daß ich von dem Hochgebohrnen Fürſten und Johannſen König ze Behmen und ze Pohlen: und Grafen zu Lücembnrg, durch ſonderliche Lieb die ich zu ihm gehabt hab, mein halb Teil an dem Hauſe zu Petzenſtein und zweyhundert Pfund Geldes, die ich da hab, zu Mannſhafft und zu Lehn empfangen, und davon ſein Mann worden, und ſoll ich, meine Erben und Nachkommen, ſein, ſeiner Erben und Nachkommen der Könige ze Behem Mann davon ſeyn, dorumb Er mir ein gnannt Geld geben hat, das an andern ſeinen Briven geſchriben iſt, nun glob ich dem vorgenannten meinen Herren dem König, daß ich und mein Erben, Jme und ſeinen Erben zu allen Zeiten ſollen getreu ſeyn, und ſollen ſo viel Dienſt gebunden ſeyn, als ein ander Lehnmann ſeinem Herren iſt, Er ſoll ſich auch umb mich hinwider annehmen und ſoll mir zu allen Zeiten, alß ein Herr ſeinem Manne helffen und rathen; und über die Bekenntnüß des vorgenannten Lehns und der Mannſhafft ſo geb' ich dieſen Briv mit meynem Inngeſigel verſiegelt: der geben iſt zu Prage Ao. Dmni 1327. am Pfingſt-Abend. Pragæ 1327.

LX. Similes Litteræ Ejusdem Ulrici Landgravii de Leuchtenberg.

Wir Ulrich Landgrafe von dem Leuchtenberg verjichen offentlich mit dieſem Brive: daß wir unſerm lieben Genädigen Herren Johanns Könige ze Behmen und zu Polen und Grafen von Lücemburg Mann worden ſeyn, und ihm gehuldet haben, und haben von Jme und ſeinen Erben genommen zu rechten Lehn, die Burg genannt der Petzenſtein, halb, wann dieſelbe Burg halb unſer iſt, und darumb hatt Er uns geben C. Schock gl. Pfennige Pragl. der Er uns gerichtet und geweret hat gentzlich und gar one allen gebreſten: und darüber zu Urkund geben wir dieſen Briv zu Tachau Nach Chriſti Geburt M. CCC. XXX. Jar: an dem achten Tag nach V. F. Lichtmeſſ. Tachoviæ 1330. Purificationis MARIÆ.

LXI. CRAFFT de Hohenlohe notum facit ſe a JOHANNE BOH. ET POL. REGE Caſtrum Seldeneck in feodum accepiſſe.

Wir Krafft von Hohenlohe verjichen mit dieſem Brive offentlich: alß Uns der Ehrwürdige Unſer Genädiger Herr Herr Johanns König ze Behmen hatt verliegen die Burg halb zu Seldeneck die von Jhm zu Lehn rüret, daß wir Jme und ſeinen Erben davon thun als ein Mann ſeinem Herren von dem Lehn thun ſoll, verjicht wir aus unſerm geſchwornen Eyde und geben des zu Urkund des Brives der geben iſt nach Chriſti Geburth 1341. Jar: am Monntag nach S. Jacob. Ao. 1341. Die Lunæ poſt S. JACOBI.

LXII. Lutzo de Hohenlohe notum facit ſe a JOHANNE BOH. & POL. REGE Caſtrum & Dominium Cronſperg in feodum accepiſſe.

Wir Lutze von Hohenlohe: bekennen mit dizem Brive offentlich, daz wir dem Hochgebornen Fürſten Herren Johannß Könige ze Behmen und Pohlen und Grafen ze

Lücemburg, unser eigen Haus Cronsberg ausgeben haben, und sein Mann darumb worden seyn, darumb Er uns ein genannt Geld geben hat, und darumb globen wir vor Uns und unsre Erben, Ime und seinen Erben, das vorgenannte Hauß alß offt sie das bedürffen offen seyn soll, daraus und darinnen Iren frommen zu schaffen und von desselbigen Haus wegen Ire Manne seyn sollen, und Inen getreu seyn und dienen, alß andere getreue verlehnte Manne billich thun sollen, und das zu Urkund des Brives der geben ist zu Creman Ao. Dmni M. CCC. XXXIVo, Ertags vor Cathedra Petri Apostoli.

Cremaviæ 1334. Die Martis ante Cathedr. PETRI APOSTOLI

LXIII. Ulricus de Brauneck notum facit se Castrum Wendeck a CAROLO ROM. ET BOHEMIÆ REGE Titulo feodali accepisse.

*

Ich Ulrich von Brauneck: bekenne mit diesem Briefe offentlich, daß ich mit wohlbedachtem Muthe und mit Rathe meiner Freunde unbezwungen und mit rechter wissen, durch Gnad beshirm und von dem allerdurchlauchtigsten Fürsten und Herren, Herrn CARL Römishen Könige auch Könige ze Behem meynem Gnädigen Herren, als von eynem Könige ze Behem seinen Erben und Nachkommen Königen ze Behem und der Cron desselbigen Königreichs, Werdeck mein Hauß, das ein rechtes eigen vormals gewesen ist, vor mich, mein Erben und Nachkommen zu einem rechten Mannlehn genommen und empfangen habe, und daran habe ich auch dem vorgenannten meinem Herren geholdet, gelobt, und geshworen, holde, globe und shwere mit Krafft dieses Brives in gutten Treuen und on geverde daß ich Ime seinen Erben und Nachkommen Königen ze Behem und der Cron desselbigen Königreichs ewiglich, getreu, hold, gehorsam und unterthenig seyn will und soll vor mich meine Erben und Nachkommen ewiglich, als meiner rechten erblichen Herrshafft, Iren treuen werben, iren Shaden wenden, und alles das gegen In thun, daß mann von Mannlehn pfleget, und verbunden seyn, Irem rechten Herren bey dem Eyde den ich darüber zu den Heiligen wissentlich geshworen, und das zu Sicherheit und ewigen Gedächtnüß habe ich gebeten den Ersam Herr Heinrich von Hohenlohe: Probst zu Würtzburg: die edlen Herren Ludwig und Herren Crafft von Hohenlohe: Herrn Engelhart von Winnsberg, daß Sie ire Inngesiegel gedruckt haben an diesem Briv: der geben ist zu Speyer Ao. M. CCC. LIII. am Sanct Clemens-Tage.

Testes Canonicus & Barones: Spiræ 1353. Die S. Clementis.

*

LXIV. Leopoldus Episcopus Bambergensis notum facit nobili Conrado, Ulrico & aliis Schenken se obedire in Circulo feodali CAROLO ROMANORUM ET BOHEMIÆ REGI.

*

Wir Leopolt von GOTTES Gnaden Bishoff zu Bamberg: entbieten den Edlen Conrad, Ulrichen und andern Schencken von Reicheneck unseren lieben getreuen unsere Huld:

Wann der Allerdurchlauchtigste Fürst und Herr, Herr CARL Römisher König auch König zu Behem, als ein König ze Behem die Mannshafft des Hauses Reicheneck, die von Uns und unserem Stifft zu Bamberg zu Lehn gehet, wieder den Edlen Ludwigen von Hohenlohe unsern lieben Getreuen, der sie von Uns zu Lehn besessen hat, recht und redlich gekaufft und bracht hat, und wann wir mit wohlbedachten Mutte und mit rechter wissen, die egenannte Mannshafft mit allen Zugehörungen dem egenannten Unserm Herren alß Einen König ze Behem, sein Erben und Nachkommen, Königen ze Behem, und demselben Königreich verliehen haben, inn aller der Maaß alß Sie von Uns und dem egenannten unserm Stifft zu Lehn rüret, davon gebieten wir Euren Treuen ernstlich und vestiglichen, daß ihr eur Erben und Nachkommen ewiglichen dem egenannten Herren als einen Könige ze Behem seinen Erben und Nachkommen Königen ze Behem und demselben Königreich fürbas warten sollet, und Ime getreu, holt und gewer seyn, alß eurem erblichen und rechten Lehnherren: Mit Urkund des Brives der geben ist nach Christi Geburth 1353. Jare: am Mittwochen vor Thomä.

An. 1353. Die Mercurii ante S. Thomæ.

LXV. Rü-

Digitized by Google

LXV. Rüdigerus de Sparneck notum facit ſe obligaſſe Circulo feodali CAROLO ROMANORUM ET BOHEMIÆ REGI Dominum Waldenſtein cum continentiis & Villis, Schœnbach, Stein & Hoffvvald.

ICh Rüdiger von Sparneck, bekenne offentlich mit dieſem Brive: daß ich dem Allerdurchlauchtigſten Fürſten und Herren, Herrn CARL Römiſhen Kayſer auch Könige ze Behem, meinen lieben Genädigen Herren alß einen Könige ze Behem, und der Cron deſſelben Königreichs die Veſten Waldenſtein mit Dörffern und andern Zugehörungen, die darzu gehören, Schönbach und was darzu gehöret, der Stein und was dazu gehöret, den Hoffwalt und was dazu gehöret, die mein recht eigen geweſen ſeyn, mit wohlbedachten Mutte und mit rechter wiſſen: mit Rath und wiſſen meiner Freunde und Erben, unbezwungen und mit freyer willkür und gutten willen auffgericht und gelaſſen habe, und der obgenannte mein Herr alß ein König ze Behem von ſonderlichen ſeinen Gnaden, alle die obgenannte Veſten und Gutt mit allen ihren Zugehörungen, mir und den obgenannten mein Erben zu rechtem Mannlehn geligen hat, alſo daß wir die mit allen Rechten, Freyheiten, Gnaden und Nutzen, und mit allen Zugehörungen, wie mann die mit ſonderlichen Nahmen und Worten benennet, beyde unter und über der Erden, beſitzen, nutzen und haben ſollen, alß ich die vor gehabt und beſeſſen habe, da ſie mein eygen waren, und ich auch die obgenannte Gutt von dem obgenannten meinem Herren alß von einem Könige ze Behem und der Cron daſelbſt zu rechten Lehn empfangen habe, davon globe ich denſelben meinem Herren dem Kayſer, alß einen Könige ze Behem, ſeinen Erben und Nachkommen Königen ze Behem und der Cronen daſelbſt in gutten Treuen on geverde, alß ich auch darüber zu den Heiligen geſhworen habe, vor mich und die obgenannte meine Erben, daß wir Inen getreu gehorſam und unterthänig ſeyn wollen, und ſollen ewiglich on geverde, und wir Im mit den obgenannten Veſten und Gutten warten ſollen und dienen, gleich alß andere Mann, die ſolche Lehn von Ihn haben, und darumb ſo wollen und ſollen uns der obgenannte Unſer Herr der Kayſer und ſeine Erben und Nachkommen Könige ze Behmen, alß andere ihre Diener ſhützen und ſhirmen wieder allermenniglich, der uns wieder recht angreiffen und beſhedigen will: Mit Urkund dis Brives der geben iſt zu Prag am Monntage nach Philippi Jacobi der H. zwölff Boten Ao. Dmni M. CCC. LVI.

Prage: 1356. Die Lunæ poſt Feſt. PHILIPPI; JACOBI APOSTOLORUM.

LXVI. WENCESLAUS EPISCOPUS WRATISLAVIENSIS fatetur præſtitiſſe corporale Juramentum REGI WENCESLAO ſuper Feodo Terræ Grotkovienſis.

WIr Wentzlaw von GOTTES Gnaden Bishof zu Breßlau: bekennen offentlich in dieſem Brive, allen den die in ſehen oder hören leſen, daß wir als ein Bishoff zu Breßlau und ein Fürſt des Königreichs zu Behem von unſerm und des Bishoffthumbs wegen zu Breßlau: und mit uns die Erſamen Hanko Probſt zu Lubus: und Niclas von Riſemburg: Thum-Herren zu Breßlau: alß edle Manne des Cönigreichs ze Behem von unſers gemeynen Capitels wegen zu Breßlau daß ſie darzu benannt und geben hatt, das Hertzogthumb und Herrshafft zu Grotkaw: Land und Stadt, mit allen Mannshafften, Rechten und Zugehörungen, wie mann die mit ſonderlichen Worthen benennen mag, die von dem Allerdurchlauchtigſten Fürſten und Herrn, Herren Wentzlawen Römiſhen und Behemiſhen Könige alß von einem Könige ze Böhem zu Lehn viren, von denſelbigen unſerm lieben Gnädigen Herren alß einen Könige ze Behmen, unſerem rechten Erbherren zu rechten Fürſtlichen Lehn empfangen haben, und vorgenannter Wentzlaw Bishoff, als ein Fürſt: Hanko und Nicklas alß Edle Manne von wegen der Thumherren und Capittels dazu benimbt, haben Ime davon als einen Könige ze Behmen unſerem Erbherren gehuldet, gelobet und geshworen, leibhafftige Eyde zu den Heiligen, alß wir denſelbigen unſerem Herren, Herren Wentzlaw Römiſhen Könige, ſeinen Erben und Nachkommen, Königen ze Behemb als

WENCESLAUS EP. WRATISL. ſese cum Capituli Legatis DUCATUM GROTCOVIENSEM a WENCESLAO ROM. & BOHEMIÆ REGE

Königen ze Behem, unseren rechten natürlichen ordentlichen und Erblichen obersten Lehnherren holden, getreu, gehorsam und gewer seyn sollen und wollen, ihren Schaden zu wenden und frommen zu werben, und alles das gegen Ihnen zu thun, daß wir Inen alß Ire des Königreichs und der Cronen zu Böhmen Fürst und edle Mannen schuldig oder pflichtig seyn zu thun, on alles geverde und arge List: Mit Urkund des Brives an den wir Unser Inngesigel angehangen haben: der geben ist zu Prag am H. Drey König Tag nach GOTTES Geburth im M. CCC. LXXXIII. Jare.

tanquam Princeps Lygnis feudi Nomine recepisse testatur: Pragæ 1383. Die Festo III. Regum.

LXVII. WENCESLAUS: EPISC. VVRATISLAVIENSIS: LUDOVICUS BREGENSIS & HENRICUS F. EIUS: RUPERTUS & BOLETZLAUS: LEGNICENSES: SLEZIE DUCES renuntiant omnibus Juribus, si quæ in Ducatibus Terrarum ac Civitatum Wratisl. Novofor. Namslav. Svidnic. ac Jaurens. excepto Nimptsch, promittunt non impetere.

DUCES SILESIÆ LYGIO BREGENSES se omnibus Juribus quæ vel unquam in DUCATUM WRATISLAVIENSEM sibi & Posteris competerent, in REGIS REGNIque BOHEMIÆ Favorem cedere,

WIr Wentzlaw von GOTTES Gnaden Bishoff zu Breßlaw: Ludwig von GOTTES Gnaden zum Brige: und Heinrich sein Sohn: Hertzogen in Slezien: Ruprecht und Buntzlaw. Gebrüdere von denselben Gnaden GOTTES Hertzogen in Slezien und Herren zur Liegnitz: bekennen vor Uns, all unser Erben und Nachkomlinge Hertzoge daselbst und thun kund, allen den die diesen Briv sehen oder hören lesen, wann kuntlich offenbar ist, daß Seel. Gedächnüß der durchlauchtigste Fürst Herr Johannes zu der Zeit König ze Behem, das Hertzogthum und Fürstenthum zu Breßlau mit allen seinen Herrlichkeiten und Rechten, die Stäte Breßlau, Neumarckt, die Mannshafft daselbst, und was zu demselben Fürstenthumb und Hertzogthumb zu Breßlau gehöret, nichts ausgenommen an sich, an das Königreich und an die Cron zu Behmen recht und redlich gebracht hat, Ihm seinen Erben und Nachkommen Königen ze Behem erblic und ewiglic zu besitzen, und wann auch das Hertzogthum, Fürstenthumb, Herrshaffte, Stete, Lande und Leute, und alle Ire Rechte und Zugehören der egenannt König Johannß und nach Ihme Seeliger Gedächtniß der durchlauchtigste Fürst Herr CARL zu den Gezeiten Römisher Kayser und König ze Behem, alß ein König ze Behem, dieweylen der egenannte sein Vater und Herr lebeten, in Nutze und Gewere geruhiglich on alle Zuspruche inne gehabt und besessen haben, und die auff den allerdurchlauchtigsten Fürsten und Herren Wentzlaw: Römishen König: zu allen Zeiten Mehrer des Reichs, und König ze Behem, unseren lieben genädigen Erbherren, auff das Königreich und die Cron zu Behem unsere oberste natürliche und erbliche Lehnherrshafften geerbet, und recht und redlichen herbracht haben, alß auch derselbe unser Herr der Römishe König alß ein König ze Behem vor sich seiner Erben und Nachkommlinge Könige ze Behem die ehgenannte Hertzogthumb, Herrshaffte, Stäte, Lande und Gütter mit sampt die Stadt, Land und Gebiete, zu Namblaw, und ire Zugehörunge uff diesen heutigen Tag in rechter Besitzung und gerulig Nutze und Gewere inne hat, und besitzet on anspruche, und one allerley Hinderniß, und wann auch die obgenannten Fürsten und Hertzogen, unsere Veter und Eltern, vor sich und ire Erben, und auch wir vor uns und unser Erben, uns vormals aller Rechte, vorderunge, anteydunge und ansprechunge ob die Unsere Eltern, wir oder Unser Erben oder Eliche Nachkommen an dem vorgenannten Hertzogthum, Fürstenthumb und Herrshafft zu Breßlau, den Steten Breßlau: Neumarckt, Namßlaw, an den Fürstenthumen und Hertzogthumen zu Schweidnitz und zum Jauer und ire Zugehörunge, ausgenommen allein Nyemptsh Stadt, Lande und Gebiette, die von Uns, desselben unsers Herren des Königes und seiner Erben Pfandshafft seyn, und daran wir unsere Lösung haben, alß das in andern Briven ist, die wir von demselben unserem Herren dem König und seinen Eltern haben unshedlich denselben Briven gehabt hetten, oder gehaben möchten, gar gentzlich und offentlich verzogen, und Ihnen auch vormahls redlich gelobt haben, daran nimmermehr keine Forderunge oder Ansprache ewiglich gewinnen oder zu haben in keine weyse one alle arge List und on alles Geverden davon, mit wohlbedachten Mutte, und mit Vorrate, unbezwungen, mit gutten Willen und mit rechter unser aller wissen, darauff daß von solcher Sachen wegen in künfftigen Zeiten kein Irrsal, Zweyffel, oder Zweyung von iemand

nec sese Ducatus Svidnicensem & Javoriensem solum Territorium Niemptschense excipere restantur:

geschehen,

gesheen, oder ufferstehen mögen, haben wir vorgenannte Hertzogen und Fürsten, alle und unser ieglicher vor uns und aller unser Erben und Nachkommen die uns ewiglich anrüren mögen, von neues verziegen, und verzeihen offentlich, gentzlich, lauterlich und one arge List mit Krafft des Brives aller solcher Forderunge, Rechtes, Anteydunge und Ansprechunge, ird eine ob wir den egenannten Hertzogthumb und Fürstenthumb ze Breßlau der Stadt daselbst, der Stadt Neumarg zu Namslaw, dem Hertzogthumb zu Schweidnitz und zum Jauer und allen iren Mannshafften, und an allen iren Zugehörungen gehabt hätten, oder haben oder gewinnen möchten in eine weys, ausgenommen der egenannten Pfandshafft, der Stadt und Landes Nympotsh an den wir unsere Lösung haben, und haben auch darüber den obgenanten Allerdurchlauchtigsten Fürsten unserem lieben Genädigen Herren, Herren Wentzlawen Römishen auch Könige ze Behmen, als einen Könige ze Behmen, seinen Erben und Nachkommen, Königen ze Behem, von neues gelobet und globen in gutten Treuen an Eydes weyse mit Krafft des Brives one arge List und one Geverde, daß wir Unsere Erben und Nachkommen, die das anrüren mag, von wegen der obgenannten Fürstenthumen und Herrshafften, Stete, Lande und Leute, und Gebieten, zu Breßlau, zum Neumarckt, zu Nambslaw, zu Schweidnitz, und zum Jauer und ire Zugehörunge, ausgenommen Nymptsh alß davor begriffen ist, nimmer keinerley anteydunge, Vorderunge, oder ansprüche haben oder gewinnen sollen und wollen noch uns auch daran mit keinerley geistlichen oder weltlichen Rechte oder Gerichte behelffen, oder darnach stehen oder stehen sollen, in keiner weiß, on arge List, und on alles geverde, und were es sach daß immer in keine Zeilen ewiglich einerley Handveste, Brive oder Instrumenten von iemand vorkemen oder vollbracht würden, mit den der egenannte unser Herr der König, seine Erben, oder Nachkommen, Könige, das Königreich und die Cron zu Böhmen anbeteydingt, gemanet oder angesprochen mochten werden, von wegen der obgenannten Hertzogthum, Fürstenthumb, Steten, Lande zu Breßlau, zum Neumargkte, zu Namslau, zu Schweidnitz, zum Jauer, oder Ire Zugehörungen, ausgenommen Nyembtsh alß vorbegriffen ist, dieselben Brisse wo die zu Lichte, oder vorkommen solleen nu und hernach in künfftigen Zeiten ewiglich, todt unkräfftig, vernichtet, untoglich und abe seyn sollen und keine Krafft oder Macht, an keiner stadt, in gericht oder auswendig gerichts, geistlich oder weltlich haben noch gewinnen, und sich soll mit solchen Briven wieder unsere egenannte die Könige, Königreich und Cron zu Behem niemand an keiner statt behelffen mögen, und solche Handvesten, und die Brive sollen oder mögen dem obgenannten unserem Herren dem Könige, seinen Erben, Nachkommenden Königen und der Cron zu Behem, noch iemands von iren wegen, keine Irrung, Bekümmerniß, Hinderniß oder Shaden möchten thun oder bringen in keine weyß one arge List und one alles geverde: des zu ewigen Bekenntnüß haben wir mit wissen unser aller diesen Brieff versiegelt mit unsern Inngesiegeln: geben zu Prage nach Christi Geburth Unsers lieben Herren M. CCC. LXXXIIIo. Jare: am Heiligen obersten Tage. Prage: 1384.

*

LXVII. Frater Wernherus Ordinis SANCTÆ MARIÆ Domus Theutonicæ Magister promittit se HENRICO DUCI WRATISLAVIENSI opem esse laturum contra Wladizlaum Regem Cracoviæ.

*

Noverint universi presentium notitiam habituri quod Nos Frater Wernherus Fratrum ord. S. MARIÆ Domus Theutonice Hospitalis Jerosolimitani Generalis Magister cum Wladizlao Rege Kracovie olim gratiam boni communis & auxilium Terrarum omnium ubicunque confirmatum in salutem & augmentum Conservationis omnium CHRISTI Fidelium, fœdera Pacis & Concordiæ modo inviolabili firmaveramus, censentes ut exinde Tranquillitatis Quietudo nec non Vigor cunctis Temporibus utrobique continue perduraret, quia quidem Rex, Pacis pactate Cursu durante diffidatione nulla prorsus præcedente, quam tamen Tenor Juris & Justitie exigebat, ejusdem Pacis sic compromisse fœdera pluries per suos temerarie & perfide violavit, Requisicione quoque nostra rationabili interveniente super eodem nobis Observaciones justorum placitorum frequentius denegavit, promissiones suas suggestione malefica semper velut Autor dolum

Wernherus Ord. S. MARIÆ Domus Teutonicæ Magister Wladizlaum Regem Cracovie Pacem secum olim sancitam absque ulla diffidatione præcedente interrupisse conqueritur:

lum ſub dolo infringendo, quod efficaciter ex re geſta oſtenditur & patet, nam idem Rex prelibate Pacis Tempore profiſtente manum in fratres nros & eorum familiam in finibus propriis miſit Enſe crudeli ipſos hoſtiliter occidendo, veris abjectis Armis Juſtitie Chriſtiane in fideles CHRISTI rabie gentilium deſerviens furenti, cum paganis fœdera mortis compangendo, homines Chriſtianos nuperrime abominabiliter devaſtavit, quosdam eorum nece ferociſſima perimi permittendo, alios vero in Captivitatem lugubrem finendo duci doloroſe Dominium exterminum nri & Ordinis toto Conamine machinando, preterea cum Dnus Henricus Honoris Vir & Fidelis: Dux Zlezie & Dnus Wratizlavie pluribus viribus juſta placita ſupradicto Regi exhibuerit, illa ab eo & ſuis ſatis proterviter recipere - - - propter quendam Latronem inſignem in Latrocinio publice deprehenſum ob ejus demerita juſto Judicio ſuſpenſum, ipſum aſſidue ac ſuos deſtruere irrecuperabiliter machinatur, Tyrannidem propriam inhumaniter exercendo: Sane cujus Inſultui periculoſo ad in Tempore mihi & Vobis adherere volentium impetuoſius concedenti reſiſtere cupientes, de maturo Fratrum Conſilio, deliberatione habita diligenti, bona fide, cujusvis doli ſcrupulo circumſcripto, promittimus firmiter per preſentes Inclito Pncipi Dno HENRICO Duci Wratizlavie prius nominato, certum & inviolabile preſtare auxilium cum tota nra potentia contra Wladizlaum Regem ſupradictum & hoc Tempore Treugarum per modum Pacis inter Ipſum & nos firmaturum, que usque ad Nativitatem DOMINI proxime affuturam ſe extendunt finaliter exſpirante, quodcunque ex tunc idem Rex eundem Dominum Henricum & ſuos invadere hoſtiliter attempravit, aut quovis alio modo voluerit aggravare, ſi quod ipſum Guerrarum Diſcordias cum eo neceſſitate compulſum habere contigerit, quia formam Juris & Juſtorum contemnit ab eodem recipere placitorum ut prediximus, conſilio, auxilio, ac toto poſſe noſtro, nullatenus ad alicujus Inſtantiam deſiſtemus ad Culmen honoris & Juſtitie ſepedicti Dni Henrici fideliter pro Viribus anhelando Terminum Guerra dicti Dni Henrici Ducis cum eodem Rege durante nullas Treugas duntaxat preſentibus excluſis, nec Tractatus amicabiles, neque aliquam habere debebimus Compoſitionem nec Concordiam cum ſupradicto Rege, Dno eodem Henrico & ſuis expreſſius non inclusis conditione cum hujusmodi advecta, quod Tempore Guerrarum ſtante nobis Tempore Aggreſſus & Invaſionis per ipſum Dnum Henricum declaretis quo hoſtiliter inſultemus vaſtatum fines Regios nobis proprius adjacentes: In cujus Compromiſſi Valetudinem firmiorem preſentes ſubſcribi fecimus atque dari nri Robore Sigilli publice conſignatas: Actum & datum Thoren Ao. Dni M. CCC. XXVI. feria IIda. Infra Octavas Aſſumptionis DOMINI NOSTRI.

nec ſibi nec HENRICO VI. Duce Sileſie Wratislav.

Tyrannidem REGIS eſſe tolerabilem, hinc fœdus pangunt & auxilia invicem ſpondent:

Thornii 1326. fer. II. infra Octav. aſſumptionis DMNI NRI.

*

LXIX. Inſcriptio Theoderici Generalis Magiſtri Ordinis Theotonicorum ſuper Ceſſione ipſius de Bonis Breſt & Dobrin.

*

Noverint univerſi preſentium Inſpectores, quod nos Frater Theodericus de Aldemburg Ord. Domus Theotonicorum Generalis Magiſter Pacis fœdera in caſtro Wiſſegrad in Ungaria iniciata Tempore preterito conſumata in Leſſlaw gratificamus hoc modo, ut cum littere nobis promiſſe ſub eo Tenore in Rotula ſigillata Sigillis videlicet Illuſtris Pncipis Dni Caſimiri DEI Gracia Regis Polonie, ac nro ac generoſi Viri Dni Adolphi Comitis de Monte plenius continetur, nobis in Thorum vel alicui mandatum nrum ſuper eo habenti infra hinc & Feſtum SANCTE TRINITATIS proxime affuturum fuerint, preſentate, ex tunc Nobilis Otto de Bergau nomine & Vice Magnifici Pncipis Dni Johannis Regis Bohemie & nro, Civitatem & Caſtrum Breſt cum omnibus ſuis appendiis ea ex nunc manutenens Dno Regi Polonie prelibato, ſeu ei quem ad hoc deputaverit putabit, & ſimiliter Terram Dobrin, Dno Duci Dobrineum cum ſuis pertinentiis aſſignabit alioquin nobis vel ei quem ad hoc deputaverimus idem Dnus Otto de Bregoro ſeu ejus Vicem tenens Civitatem & Caſtrum Breſt & Terram Dobrin cum ſuis pertinentiis ut predicitur pure & ſimpliciter ſine aliqua contradictione tenebitur preſentare: In quorum omnium Evidentiam pleniorem Sigillum nrum preſentibus eſt appenſum: Datum & actum in Leſſania Ao. Dmni 1334. Dmca qua cantatur: Invocavit.

Theodericus de Aldemburg: Ord. Dom. Theoton. Genet. Magiſter. vi Pacis confectæ ſe Civitatem & Caſtrum Breſt Regi Polonie: Terram vero Dobrinenſem, Duci Dobrinenſi reddere velle pollicetur: In Leſſania 1334. Dmca qua cantatur: Invocavit.

LXX. Do-

Digitized by Google

LXX. Donatio HENRICI I. BARBATI Ducis Sileſiæ: Domini Wratislaviæ Colnobio Trebricenſi Ao. 1224. Kal. Julij facta.

Rerum geſtarum Veritas ad Memoriam Poſterorum non pervenit, quam ſcriptorum authoritas non manifeſtat & oſtendit: hoc ego HENRICUS DEI GRACIA DUX ZLEZIE cautius conſiderans, ſcire volo tam preſentes quam poſteros, quod in Introitu *Filie mee* GERTRUDIS in clauſtrum Trebnitza ad honorem DEI & SANCTE MARIE MATRIS EIUS: VIRGINIS ILLIBATE Gloriam & omnium Sanctorum contuli B. Bartholomeo Apoſtolo, ejusdem Loci jam dicti Patrono & Monialibus in eodem Monaſterio Trebnitza jugiter DEO famulantibus nomine perpetui Teſtamenti, meas tres Villas ante Novum Forum ſituatas, videlicet Lypnitzam apud Teutonicos Schadewinckel, & Romeſchau apud Teutonicos Kinneyze & Breytnovv, apud Teutonicos ſic nominatas in vulgari cum Decimis & omnibus Fructibus earum ſpectantibus ad eas in nullo penitus diminutas cum omnibus Libertatibus & Immunitatibus ad eas pertinentibus: Has itaque Villas Tres ego in propria perſona mea cum Baronibus meis prout mihi Divina indidit Clementia uno Ambitu circuivi & certis ſignis limitavi, ut quicquid in illarum Villarum Ambitu Commodi & Utilitatis & in preſenti vel in poſterum DEO ſuffragante accreverit, ad Monaſterium predictum omnino pertinebit: cum omnibus Silvis, Pratis, Paſcuis, Paludibus & Lacum Romeſchau dictum cum ambobus Littoribus & omni Uſu Piſcaturæ, in eodem Lacu, nemine prohibente: Sylvam meam Bay que apud Teutonicos Hegevvald dicitur, ubi Jumenta mea cum Dextrario depaſcuntur, ut ipſum Monaſterium Jumenta ſua ſi placuerit inibi paſcat nemine impediente, itaque dicta Silva tota diſponatur in Utilitatem & Commodum Monaſterii Trebnicenſis, omnes ſculteti dictarum Villarum ſervent Monaſterio predicto Hereditates & ſculteties a Monaſterii Abbatiſſa perpetuo ſuſcipere debebunt, Jus Patronatus Eccleſie in Romiſchau & Collationem ejusdem Abbatiſſa de Trebnitza eternaliter obtinebit & ſpecialiter Fluvium oderam dictum cum littore attingente bonum Breytnovva dictorum in quo littore Molendina conſtruere, Navem habere, conducendi per eundem Fluvium Piſcatores proprios in eodem Fluvio Odra dicto Monaſterium Trebnitza perpetuo poſſidebit cum Lacubus Glogovetz Velum & Glaubo Kegezovo qui apud Teutonicos Tiffentee nominatur cum ſingulis Utilitatibus ad dictos Lacus pertinentibus, Piſcaturis, ea ſupradicto Monaſterio libere in eternum aſſignamus, omnes Solutiones, Exactiones, Petitiones, Pororz, Przenod, Narzaz, Leſſne & omnia Jura judicandi tam ſupremorum Judiciorum quam inferiorum, ſuper furtum, refuſione Sanguinis ſuper Homicidiis & ſuper univerſis Cauſis Judicio terminandis que ad meum Ducatum hactenus ſpectabant, ſecundum quod Nomen ſortiri poſſunt tam in ſpiritualibus quam in temporalibus in illis Villis Monaſterium Trebnitza perpetuis Temporibus tranquille pacifice poſſidebit, Incole Villarum prius dictarum non debebunt ad Caſtrorum Edificationem & aſtationibus Ducis & a Cuſtodiarum ſumptibus & ab univerſis que ſe ad Angarias oſtendunt perpetuo ſint exempti, Judicio Caſtellani non aſtabunt, nec citati coram eo reſpondeant, ſed he ville tres ſupradicte cum omnibus earum fructibus prout ſuperius per ſingula deſcribuntur pro Suſtentatione Monialium de Trebnitza, quibus per me donata ſunt, integra & illibata conſerventur, ſtatuens ergo ut de ſingulis Proventibus Villarum antedictarum due ſolemnes Refectiones fiant, una in Die B. Bartholomei Apoſtoli, alia in anniverſario meo, ita quod in utroque Conventui, habunde & honeſte ſervetur, de reſiduo vero quoque pauperes procurent in victu & veſtitu Fratrum, ne itaque quiſpiam ſtudio Malignitatis huic nre donacioni temere derogare moliatur, hanc Paginam provide ſcribi mandari, Sigilli nri Munimine roboratam: Actum in Novo Foro intrante Julio Primo Die: ab Incarnacione Dmni ao. M. CC. XXIVo. ſub Teſtimonio Sobeslai Caſtellani de Croſna: Stephani Comitis de Buchom Caſtellani Boguslai Caſtellani Wratislav. Radoslai de Boleslovvitz Caſtellani Javorii, Judicis mei Czrimislai Ottonis Filii Stephani Fratris ejus, Galli Theſaurarii mei, Przbinogii, Fratris ejus & aliorum multorum fide dignorum honeſtorum ſcripta hec eſt littera per Laurentium Canonicum Eccle Wratisl. mee Curie Notarium, qui a me preſencia habuit in commiſſis.

HENRICUS I. Dux Sileſiæ

Cœnobio Trebnicenſi nomine perpetui Teſtamenti III. Villas ante Novum Forum ſituatas: Sdjabetowa cett: Romſchau: & Breytnow cum omnibus Libertatibus & Fructibus confert: imo Jus Patronatus in Romiſchau Sylvam Hegwald dictam & Lacus adjacentes: Incolas variis Immunitatibus afficiens:

ſub Conditione duarum Refectionum certis Diebus

In Novo Foro 1224. d. 4. Julij.

Teſtes: Caſtellani & Comites: Officiales.

LXXI. Fœ-

LXXI. Fœdus Prutenicum de Anno 1420.

CONRADUS EP. WRAT. ad Preces Marcſchalli ſupremi Ord. B. MARIE Domus Theutonicorum Fœderis Conditiones cum Rege Poloniæ ſub auſpiciis IMP. SIGISMUNDI initi ſe vidiſſe teſtatur & cumulatius ejus Capita recenſet: cum Deſcriptione Sigillorum adpendentium:

Nos Conradus DEI Gracia & Apoſtolice ſedis Epiſcopus Wratislavienſis: notum facimus per hoc preſens publicum transſumptum quibus expedit univerſis quod conſtitutus coram nobis Religioſus Vir Martinus Kempmacher: Mareſchalcus ſupremus Ordinis BEATE MARIE Domus Teutonicorum Jeroſolimitani, ac Magnifici Dni Fratris Michaelis Kochmeiſter predicti Ordinis Magiſtri Generalis & jam dicti Ordinis Procurator & Syndicus prout de ſuo procurationis & ſyndicatus Mandato dixit conſtare publicis Documentis quedam acta & actitata in Cauſa ſeu Cauſis inter ſereniſſimum Pncipem Dnum Wladizlaum Regem Polonie & alios ſibi adherentes: ac Magiſtrum & ordinem prefatos ab olim verſa & per ſereniſſimum Principem & Dnum Dnum Sigismundum Romanorum: Hungariæ: Bohemieque Regem per Sententiam Arbitralem deciſa & terminata in quatuor poriis ſeu Foliis Pergameneis cum dimidio ad modum quaterni formati conſcripta, in quibus inter cetera continentur duo compromiſſa cum prorogatione ipſorum & prefati Dni Romanorum Ungarie & Bohemie Regis Pronuntiatio ſuper predictis, nec non Sigillo Majeſtatis ipſius Dni Romanorum Ungarie & Bohemie Regis in Cordula Sericea crocei & nigri Coloris impendente ſigillata nobis exhibuit & preſentavit, & quatenus predicta acta & actitata transſcribi & in publicam Formam redigi nra Auctoritate ordinaria & decenti Interpoſitione mediante mandato dignaremur cum inſtantia debita poſtulavit, cum predicta acta & actitata ſine periculo amittendi, ad alienas Partes faciliter non poſſint deduci: Nos igitur Conradus Epiſcopus prefatus reputantes Poſtulationem hujusmodi fore juſtam & conſonam rationi, predictis actis & actitatis ad nos receptis, viſis & diligenter inſpectis ac veris & ſine ſuſpicione eſſe repertis, ipſaque acta transſcribi per Notarios publicos infra ſcriptos & publicari, collatione etiam cum predictis actis facta mandavimus volentesque & tenore preſentium Auctoritate ordinaria decernentes, quod Transſumpto hujusmodi in omnibus & per omnia utique locorum tam in Judicio quam extra plena fides adhibeatur, ſicut Originalibus actis & actitatis antedictis quibus omnibus & ſingulis auctoritatem nram ordinariam & Decretum interpoſuimus & interponimus per preſentes, Sigillum vero predictis actis & actitatis appenſum Magnum & Rotundum de Cera Glauca & communi erat, in cujus Sigilli medio apparuit Imago Regis Coronati in ſolio Mundi quaſi ſedentis, ſceptrum in dextra & Pomum cum Cruce in ſiniſtra manibus tenentis, & circa quodlibet Latus dicte Imaginis duo Clypei, & circa quemlibet Pedem unus Clypeus apparebat, in ſuperiore Clypeo Lateris dextri forma aquilæ cum extenſis alis, ad modum volantis, & in inferiore Clypeo dicti Lateris Forma Leonis erecti: In ſuperiore vero Clypeo, Lateris ſiniſtri due Cruces, & in inferiore tres Lince videbantur: In Clypeo circa dextrum Pedem forma Leonis, & in Clypeo circa ſiniſtrum Pedem prefati Imaginis tria Capita Leonum apparebant, Clypei Laterales extra Ciborium ſupradicte Imaginis, & Clypei circa Pedes in ipſo Ciborio conſiſtebant: Littere circumferentiales ſic legebantur: SIGISMUNDUS DEI GRACIA ROMANORUM SEMPER AUGUSTUS ac HUNGARIÆ, DALMATIE, CROACIE, SERVIE, GALLICIE, LODOMERIE, COMANIE, BULGARIEque REX: MARCHIO BRANDENBURGENSIS: NEC NON BOHEMIE ET LUCEMBURG HERES: Tenores vero ſupradictorum actitatorum de quibus ſupra fit mentio ſequuntur & ſunt tales.

primæ ſiquidem Diplomate

SIGISMUNDUS IMP. HUNGARIÆ REX: BOH. HÆRES:

LXXII. In Nomine SANCTE ET INDIVIDUE TRINITATIS feliciter, Amen. Sigismundus DEI GRACIA Romanorum Rex ſemper Auguſtus ac Hungarie, Dalmacie, Croacie, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie, Bulgarieque Rex: Marchio Brandenburgenſis: nec non Bohemie & Lucemburgi Heres: ad perpetuam Rei Memoriam notum facimus Tenore preſentium univerſis harum noticiam habituris Rex Regum & Dominus Dominantium, Dominus immortalis ille Imperator eternus ineſtimabili ſua providentia in Majeſtatis Ceſaree nos ſublimem Potentiam pro Conſolacione Chriſtiane fidei & Chriſticolarum ſalute commodoque potenter erexit, ut ad inſtar Monarchie cœleſtis ubi cuncta, ſuavi dulci & eterna pace ſubſiſtunt Imperialis, auguſta Potentia, Terreſtris

ſeſe Arbitrum

ſtris, Imperii gubernet habenas, commiſſique officii tam fideliter tamque prudenter indefinenti ſtudio & quatenus Poſſibilitas humane fragilitatis valet admittere, exerceat Vires, ut terrena gubernacio cœleſtis regiminis conſiderationem pro ſuis Viribus imitetur, ſicque fiat, ut pervigilantis Curam & Celſitudinis Imperialis Operationem pace orthodoxe fidei Cultores fruantur, Lites, bella, controverſie & diſſenſiones tollantur de medio, & in pacis amœnitate ſuum in devotione recognoſcant colere Creatorem: ſane cum inter Sereniſſimum Pncipem Dnum Wladizlaum Regem Polonie: magnumque Ducem Lithuanie, Fratrem nrum Chariſſimum, ac Illuſtres Pncipes Dnum Alexandrum alias Witoudum Majorem Ducem Lithuanie & Johannem & Semovitum Duces Mazovie ex una, & venerabilem Michaelem Kochmeiſter Ordinis Hoſpitalis SANCTE MARIE Domus Teutonicorum Jeroſolimitani Magiſtrum Generalem ipſiusque Preceptores & Ordinem parte ex altera diutius contracta & ſuborta fuiſſet guerrarum & litium gravis Materia, ex qua agnovimus Chriſtiano Populo, Pericula & Cedes innumera minari, Nos qui Gubernacula S. R. I. ex Diſpoſitione Divina ad ſervitium Chriſtiani Populi adſumpſimus in humeros nros & cum nri penitus interſit obviare Scandalis, ſedare lites, bella ſupprimere, ſeditiones ſuccindere, diſſenſiones excludere, pacique & amœne Tranquillitati fidelium undecunque intendere vigilanter, premiſſa omnia in animo nro ſanius revolventes, ſtudiis neceſſariis & opportunis implorato Auxilio divino, quibus tam gravia tamque peſtifera genti fidelium pericula ſopire & de medio tollere valeremus ſalutifera & honeſta media & non absque gravi Perſone nre labore tenuimus, per quorum Conſiderationem pacis utraque in nos tanquam Romanorum ac Hungarie, Dalmacie &c. Regem, Judicm, arbitrum arbitratorem & amicabilem Compoſitorem de alto & Baſſo compromiſſi quorum compromiſſorum primi videlicet ſeries ſequitur in hec Verba:

a Rege Pol. Ducibusque Lithuaniæ & Mazoviæ

& Ord. Hoſp. S. MARIE Domus Teutonicorum Jeroſolymitani Magiſtro Generali ad componenda diſſidia electum teſtatur:

ſecundo

LXXIII. WLADIZLAUS DEI GRACIA Rex Polonie, Littuanieque Pnceps ſupremus & heres Ruſſie: ſignificamus Tenore preſentium quibus expedit univerſis, quomodo Diſſenſionis bella, guerras, lites, Rumores, queſtiones & Odia volentes evitare, ad Pacem adſpirare, & in quietis dulcedine pacis colere Auctorem de Juſtitia Equitate Juris Cultura, fide & peritia ſereniſſimi Pncipis Dni Sigismundi Romanorum & Ungarie Regis: Fratris nri chariſſimi, quibus multipliciter illuſtratur, plene confidentes in ipſum de alto & Baſſo, dolo & fraude quibuslibet ceſſantibus, nro & Illuſtrium Pncipum Dnorum Alexandri alias Witoudi Magni Ducis Lituanie Fratris nri chariſſimi, Joannis & Semoviti Ducum Maſovie, Coadjutorum & Subditorum nrorum Nominibus compromiſimus & compromittimus per preſentes & - - hujusmodi compromiſſi pro bono Pacis & concordie ſponte in ſe recipientem tanquam in arbitrum, arbitratorem & amicabilem Compoſitorem, de & ſuper omnibus & ſingulis Terris, Caſtris, Fortalitiis, Grenitiis, limitibus, litibus, diſſenſionibus, diſcordiis, diſplicentiis, controverſiis, Rancoribus, odiis, pactorum, ſtipulatorum, contractuum, fœderatorum, & pacis perpetue leſionibus conceptorum ſuſceptorum promiſſorum & ſtipulatorum, Jurium, Libertatum, Privilegiorum, Litterarum Violationibus, grenitiis, diffamationibus, Infamationibus, detractionibus, gravaminibus, intereſſe, damnis, impenſis & expenſis, & generaliter ſuper omnibus & ſingulis Actionibus, Obligationibus, Juribus, Querelis, Concordiis, tam in Thorun, quam alibi quamcunque petitionibus, & aliis Rebus ac queſtionibus, quibuscunque preteritis & pntibus inter Nos ex Una & Venerabilem Fratrem Michaelem Kochmeiſter: magnum Generalem Ordinis Cruciferorum de Pruſſia & ipſius ordinem ex altera parte quomodolibet factis, motis & exortis, dantes & concedentes eidem Dno Sigismundo Romanorum & Ungarie Regi plenam & omnimodam Poteſtatem, quod poſſit ſummarie, ſimplicitet & de plano ſine ſtrepitu & figura Judicii lites, Controverſias, Contentiones, Diſſenſiones, Diſplicentias, Queſtiones & quascunque Cauſas, preteritas & preſentes inter nos & predictum Magiſtrum & Ordinem quomodolibet exortas ut prefertur, & omnia alia contingentia & dependentia ex eisdem audire & legitime examinare & in & ſuper omnibus & ſingulis declarare pro ſue libito Voluntatis quibuscunque horis & Temporibus, Diebus feriatis, vel non feriatis, partibus pntibus vel abſentibus, vocatis vel non vocatis, Juris Ordine & Solemnitate ſervatis vel non ſervatis, verbo vel in ſcriptis, ſtando vel ſedendo, ſimul vel diviſim diffiniendo, ordinando, arbitrando, componendo, vel alias quomodolibet denuo faciendo, prout ſibi melius videbitur expedire infra hinc & Feſtum S. MI-

ipſe WLADIZLAUS Jagello: Rex Poloniæ:

ad Pacem ſe OPTIMI CÆSARIS nutu adſpirare

Digitized by Google

CHAELIS Archangeli proximum incluſive, prolataque corrigere, declarare & interpretari prefatus Dnus Sigismundus Romanorum & Ungarie Rex valeat, qualiscunque ex eis Dubietas vel Obſcuritas imminebit inter Partes, nram videlicet, & Magiſtri ac ordinis predictorum, Promittentes pro nobis ac ſupradictis Pncipibus Dmnis Alexandro alias Witoudo: Magno Duce Lithuanie: Joanne & Semovito: ceterisque Coadjutoribus nris & ſubditis bona & ſincera fide, absque dolo & fraude Arbitrium, Laudum, Ordinationes, Concordiam & Compoſitionem amicabilem & quicquid ſuper premiſſis & quolibet premiſſorum idem Dnus Sigismundus Romanorum & Ungarie Rex duxerit faciendum, acceptare, ratificare, emologare, ratum & gratum habere & ſervare, ac eis parere ac acquieſcere, nec in aliquo contravenire de Jure vel de facto, quoquomodo, nec unquam a Pronunciatione, Sententia, Ordinatione & Concordia, per dictum Dnum Sigismundum Regem faciendum appellare & ſuper nris vel ipſorum aliquo recurrere ad arbitrium boni Viri, aut ea petere revocari, vel moderari, nec ratione Perſone dicti Dni Sigismundi Regis, Arbitri, Arbitratoris & amicabilis Compoſitoris, nec ratione rerum de & ſuper quibus compromiſimus, vel alia ratione nos opponemus contra dictum compromiſſum, vel contra dictam Sententiam, Ordinationem, Pronunciationem & Concordiam dicti Dni Sigismundi Romani & Ungarie Regis: qualitercunque procedat, vel qualitercunque proferat ſuum arbitrium vel ſua mandata, ſive ſervet Juris Ordinem, ſive pretermittat, ſub pœna per eundem Dnum Sigismundum Regem: arbitrum: & arbitratorem apponenda & vallanda, que quidem pœna apponenda & vallanda, litteris committatur & exigatur, quotiens contra predicta vel aliquod predictorum ventum, factum non obtemperatum aut non paritum fuerit per ſe vel per alium vel alios quoquomodo, qua pœna commiſſa & exacta ſemel vel pluries ſoluta vel non ſoluta aut exacta nihilominus omnia & ſingula premiſſa in ſua ſemper remaneant Firmitate: Renunciantes inſuper omnibus appellationibus ac omni Auxilio Juris Canonici vel civilis, omnibus exceptionibus, membranarum allegationum - - ac ceteris beneficiis, Juris facti & Patrie Legibus ſeu Conſuetudinibus quibus poſſemus facere vel venire contra compromiſſum predictum ac omnibus que hujusmodi compromiſſo poſſint objici vel opponi, & ſpecialiter Clauſulis, Punctis & Conditionibus in quibuscunque pactionibus, litteris, fœderibus, concordatorum Contractibus, expreſſis poſitis & aliis in contrarium facientibus quibuscunque harum quibus Sigillum nrum appenſum eſt Teſtimonio Litterarum: Datum Caſchovie 8. d. menſ. Maij: Ao. Dmni M. CCCC. XIXo.

Ejusque ſe arbitrum & Laudum ratum habere velle

ſub Pœna pollicetur:

Cracoviæ 1419: d. 8. Maij.

Tertio: Tenor vero ſecundi compromiſſi ſequitur, & eſt talis:

Michaël Kochmeiſter: Ord. Hoſp. S. MARIÆ Domus Teuton. Jeroſolym. Magiſter Generalis

in Preſentia Epiſcoporum Warmienſis: Culmenſis & Pomezanienſis: ut & Conſiliatiorum Ordinis

LXXIV. Nos Frater Michaël Kochmeiſter. Ord. Hoſpitalis S. MARIE Domus Theutonicorum Jeroſolymitani Magiſter Generalis preſentibus, conſentientibus & aſſiſtentibus nobis Reverendis in CHRISTO Patribus Johanne Warmienſi, Johanne Culmenſi Gerhardo Pomezanienſi DEI & Aplice ſedis Gratia Eppis & Venerabilibus Fratribus Henrico de Nockerwitz Magno Commendatore Martino Kempnater Mareſchalco ſupremo, Paulo de Rudorff in Chriſtburg, Ulrico Czenger in Thorun, Joanne Seelbach in Mevva, Binando Brendel in Grudenitz, Commendatoriis & Conſiliariis nris Ordinis nri ſignificamus Tenore preſencium quibus expedit univerſis, quomodo diſſenſiones, bella, guerras, Lites, Rancores, Queſtiones, & odia volentes evitare, ad pacem aſpirare & in quietis dulcedine Pacis colere Auctorem de Juſtitia, Equitate, Juris Cultura, fide & Peritia ſereniſſimi Principis DMNI NRI SIGISMUNDI Romanorum & Ungarie &c. &c. Regis: Dmni noſtri gratioſiſſimi, quibus multipliciter illuſtratur plene confidentes in ipſum abſentem tanquam preſentem de alto & Baſſo, dolo, fraude quibuslibet ceſſantibus, nri & dicti Ordinis Coadjutorum adherentium & ſubditorum nrorum nominibus compromiſimus & compromittimus per preſentes tanquam in Arbitrum, arbitratorem & amicabilem Compoſitorem, ac ei ſuper omnibus & ſingulis Cauſis, Terris, Fortalitiis, grenitiis, limitibus, litibus, diſſensionibus, diſcordiis, diſplicentiis, controverſiis, Rancoribus, odiis, Pactorum, Stipulatorum, Contractuum fœderatorum & Pacis perpetue Leſionibus, conceptorum, ſuſceptorum, promiſſorum & ſtipulatorum Jurium, Libertatum, Privilegiorum Litterarum Violationibus, grenitiis, diffamationibus, infamationibus, detractionibus, gravaminibus, intereſſe damnis, impenſis & expenſis & generali-

Digitized by Google

raliter ſuper omnibus actionibus, obligationibus, Juribus, Querelis, Concordiis, tam in Thorun quam alibi quomodocunque Petitionibus aut aliis rebus ac queſtionibus quibuscunque præteritis & preſentibus inter Nos, ordinem noſtrum, adherentes, Coadjutores & ſubditos ex una, & Sereniſſimum Principem Dnum Wladizlaum Regem Polonie Littuanieque Pncipem ſupremum, & Hæredem Ruſſie &c. Illuſtresque Pncipes & Dnos Dnos Alexandrum alias Witrudum Magnum Ducem Littuanie, Joannem & Semovitum Duces Maſovie &c. ejusque adherentes, Coadjutores & ſubditos partibus ex altera, quibuslibet factis motis & exortis dantes & concedentes eidem Dno nro Sigismundo Romanorum & Hungarie Regi: plenam & omnimodam poteſtatem, quod poſſit ſummarie ſimpliciter & de plano ſine ſtrepitu & figura Judicii lites, Controverſias, Contentiones, Diſſenſiones, queſtiones & quascunque cauſas preteritas & præſentes inter nos Magiſtrum & Ordinem & alios prefatos & Sereniſſimum Dnum Regem Polonie & Socios ſuos quomodolibet ſubortas, ut prefertur, & omnia alia contingentia & dependentia ex eisdem audire & legitime examinare, & in & ſuper omnibus & ſingulis declarare pro ſue libito Voluntatis, quibuscunque horis & Temporibus diebus feriatis vel non feriatis, partibus, preſentibus vel abſentibus, vocatis vel non vocatis, Juris ordine & Solemnitate ſervatis vel non ſervatis, verbo vel in ſcriptis, ſtando vel ſedendo, ſimul vel diviſim, diffiniendo, ordinando, arbitrando, componendo, vel alias quomodolibet denuo faciendo, prout ſibi melius videbitur expedire infra, hinc ad feſtum S. MICHAELIS ARCHANGELI proximum incluſive, prolataque corrigere, declarare, & interpretari, prefatiſſ. Dnos nr Sigismundus Roman. & Ungarie Rex valeat, qualiscunque ex eis dubietas vel obſcuritas imminebit inter Partes nram & dicti Ordinis videlicet, & Sereniſſimi Dni Regis Polonie prefati, promittentes pro nobis, Ordine nro & ſucceſſoribus nris adherentibus Coadjutoribus & ſubditis nris, bona & ſincera fide absque dolo & fraude Arbitrium, Laudum, Ordinationem, Concordiam & Compoſitionem Amicabilem & quicquid ſuper premiſſis & quolibet premiſſorum idem Dnus nr Sigismundus Rom. & Hungarie Rex duxerit faciendum, acceptare, ratificare, emologare, ratum & gratum habere, & ſervare ac eis parere & acquieſcere nec in aliquo contravenire de Jure vel de facto quoquomodo, nec unquam a pronunciatione, Sententia, Ordinatione, & Concordia per dictum Dnum nrum Sigismundum Regem facienda appellare, & ſuper his vel ipſorum aliquo recurrere ad arbitrium boni Viri aut ea petere, revocari vel moderari: nec ratione perſone dicti Dni nri Sigismundi Regis, arbitri, arbitratoris & amicabilis Compoſitatoris, nec raone rerum de & ſuper quibus compromittimus vel alia ratione nos opponemus contra dictum compromiſſum vel contra dictam Sententiam, ordinationem, pronunciationem & concordiam dicti Dni nri Sigismundi Romanorum & Ungarie Regis qualitercunque procedat, vel qualitercunque proferat ſuum Arbitrium vel ſua mandata, ſive ſervet Juris Ordinem ſive pretermittat ſub pœna per eundem Dmnum nrum Sigismundum Regem, arbitrum & arbitratorem apponenda & vallanda, quæ quidem pœna apponenda & vallanda totiens committatur & exigatur, quotiens contra predicta vel aliquid predictorum ventum, factum, non obtemperatum, aut non paritum fuerit, per ſe vel per alium ſeu alios quoquomodo, qua pœna commiſſa & executa ſemel vel pluries, ſoluta vel non ſoluta aut exacta, nihilominus omnia & ſingula promiſſa in ſua ſemper maneant Firmitate: Renunciantes inſuper omnibus appellationibus ac omni auxilio Juris Canonici vel Civilis, omnibus Exceptionibus, Membranarum, alligationum, rationum ac cæteris Beneficiis, Juris, facti & Patrie Legibus ſeu Conſuetudinibus quibus poſſemus facere vel venire contra compromiſſum predictum, ac omnibus quo hujusmodi compromiſſo poſſint objici vel opponi, & ſpecialiter clauſulis Punctis & Conditionibus in quibuslibet pactionibus, Litteris, Fœderibus, & Concordationum Contractibus preteritis expreſſis & poſitis & aliis in contrarium faventibus quibuscunque harum quibus Sigillum nrum appenſum eſt, quas per vos Notarios infra ſcriptos ſubſcribi mandamus Teſtimonio Litterarum, Datum & Actum in Suburbio Caſtri Grudenitz Dioec. Culmenſis ſub anno a Nativitate DMNi 1419. Jndict. XII. Pontificatus vero ſanctiſſimi Dom. nri Martini Pape V. anno II. Regnante ſereniſſimo & Invictiſſimo Dno nro Dno Sigismundo DEI Gracia Romanorum Rege ſemper Auguſto: d. vero Mercurii 19. menſis Julii hora 9. vel quaſi: preſentibus ibidem Venera-

Pacem IMP. SIGISMUNDI arbitrio recipere cupiens

Ejus ſe Voluntate

ſtare & juſſa exequi velle teſtatur:

In Suburbio Caſtri Grudenitz: 1419. d. 19. Julij.

Digitized by Google

Teſtes: 1) Theologi Venerabiles: 2) angliæ Regis Henrici V. Legati: 3) Equites & Clerici:

bilibus ſpectabilibusque & ſtrenuis Dmnis Fratre Thoma Walden: S. Theol. Doctor Priore Provinciali Ordinis B. M. GENITRICIS DEI de Monte Carmelo In Regno Anglie & Artongo Clux Milite, Conſiliario ſereniſſimi & Jnvictiſſimi Dni nri Dni Henrici V. Regis Francie & Anglie: Ambaſſiatoribus: Fratre Conrado Ernſt de Tremonia S. Theol. Baccalauero Ord. B. M. predicti: Conrado Nimptſch de Steffanthayn: Milite: Wrat. Diœc. & Nicolao Kottwitz: Caſtellano de Santox Miſnen. Dioec. Teſtibus ad premiſſa vocatis ſpecialiter & rogatis, in quo quidem compromiſſo Notarii publici infra ſcripti videlicet: Antonius Bartomei Franchi de Piſis: Johannes Luchini de Canunchiis: clericus Cremonenſis Antonius Guidonis: Clericus Avenionenſis: Johannes Tollner Clericus Leodienſis Dioec. cum ſuis nominibus propriis & eorum Signis ſolitis & conſuetis in Vim Teſtimonii omnium in compromiſſo expreſſorum fuerunt ſubſcripti. Verum ſtantibus & durantibus compromiſſis ſupradictis in ſui Roboris Firmitate nobisque in remotis contra Turcas laborantibus ſic quod conſideravimus nobis Tempus deficere in quo debebamus juxta Tenores compromiſſorum inter partes predictas expediebat ne tam pii tamque ſalutiferi inchoati Operis Profectus caſſaretur pro ulteriore dilacione apud Partes predictas inſtare, quam etiam Dilationem volente Altiſſimo juxta Votorum nrorum ſeriem reportavimus in effectu, quarum quidem dilationum Tenores prime videlicet ſequitur & eſt Talis:

Cum vero IMPERATOR tunc contra Turcas abſens laboraret Spatium five

Dilationem & REX Poloniæ & Magnus Ord. Hoſp. S. MARIÆ Dom. Teut. Jeroſolym. Magiſter

LXXV. Wladizlaus DEI Gracia Rex Polonie: Littuanieque Pnceps ſupremus & heres Ruſſie: Significamus Tenore preſentium quibus expedit univerſis quod cum nuper nos pro nobis ac nomine Illuſtris Pncipis Dni Witorodi Magni Ducis Littuanie ac aliorum Dnorum Prelatorum & Baronum, adherentiumque & Coadjutorum nrorum ſuper omnibus Injuriis, diſplicentiis, Damnis, Terris, Caſtris, Limitibus & ex eis emergentibus ac Controverſiis quas habemus cum Magiſtro Generali ac toto Ordine Cruciferorum de Pruſſia compromiſimus in pleniſſima Forma in ſereniſſimum Pncipem ac Dnum Dnum Sigismundum Romanorum Regem ſemper auguſtum: ac Hungarie Bohemie &c. &c. Regem: Fratrem nrum Chariſſimum cum poteſtate pronunciandi usque ad feſtum S. MICHAELIS proxime futurum, & non ultra, prout in litteris nris deſuper confectis plenius continetur: attendentes Brevitatem Temporis quod reſtat, & multitudinem graviſſimorum Negotiorum que habet pro Manibus idem Frater nr chariſſimus Romanorum Hungarie & Bohemie Rex prefatus, & ad ipſius inſtantem requiſitionem, ac ne videamur aut Juſtitiam fugere aut guerram deſiderare, qui ſemper Pacem optamus, Terminum ipſum cum eadem Poteſtate, & eisdem omnino Clauſulis, Punctis, Conditionibus & Articulis qui & quæ in Compromiſſo nro comprehenduntur & de Verbo ad Verbum continentur usque ad Feſtum Epiphanie proxime futurum incluſive, qua tum ad nos & Partem nram pertinet eisdem Nominibus harum fide prorogamus quibus Sigillum nrum eſt appenſum Teſtimonio Litterarum: Actum & datum in Leopoli d. 26. Menſ. Septembr. Ao. Dmni 1419.

conceſſit:

Rex Leopoli 1419. d. 26. Sept.

Tenor vero ſecunde Dilationis eſt talis.

LXXVI. Nos Frater Michaël Kochmeiſter Ord. B. MARIE Domus Teotonicorum Jeroſolymitani Magiſter Generalis: Significamus Tenore preſentium quibus expedit univerſis. quod cum nuper nos pro Nobis totoque ordine nro ac nomine aliorum Dnorum Baronum adherentium & Coadjutorum nrorum ſuper omnibus Injuriis, Diſplicentiis, Damnis, Terris, Caſtris, Limitibus & ex eis emergentibus ac Controverſiis quas habemus cum Sereniſſimo Pncipe ac Dno Dno Wladizlao Rege Polonie: ac Illuſtri Pncipe Dno Alexandro alias Witoudo: Magno Duce Lituanie: compromiſerimus in pleniſſima Forma in Sereniſſimum Pncipem ac Dnum Dnum Sigismundum Romanorum Regem ſemper Auguſtum ac Hungarie Bohemie &c. &c. Regem, Dnum nrum gratioſiſſimum cum Poteſtate pronunciandi ad Feſtum S. Michaëlis proxime futurum & non ultra, prout in Litteris nris deſuper confectis plenius continetur, attendentes Brevitatem Temporis quod reſtat & Multitudinem graviſſimorum Negotiorum que habet pre manibus idem Sereniſſimus Pnceps & Dns Dns Sigismundus: Romanorum: Hungarie & Bohemie Rex: & ad ipſius inſtantem requiſitionem ac ne videamur aut Juſtitiam fugere, aut guerram deſiderare, qui ſemper Pacem optavimus, Terminum ipſum cum eadem Poteſtate ac eisdem omnino Clauſulis, Punctis, Conditionibus & Articulis, qui & que in compro-

miſſo

Digitized by Google

miſſo nro comprehenduntur & de Verbo ad Verbum continentur usque ad Feſtum Epiphanie proxime futurum incluſive quantum ad nos & partem nram pertinet eisdem nominibus harum ſerie prorogamus quibus Sigillum nrum eſt appenſum: quas etiam per Notarios infra ſcriptos ſubſcribi mandavimus Teſtimonio Litterarum: Datum & actum in Caſtro Thorun Culmen. Diœc. Ao. Dmni 1419. Indict. XII. die vero 24. menſ. Septembr. Pontificatus ſanctiſſimi in CHRISTO Patris ac Dni Dni Martini Divina Providentia Pape V. anno Ejus II. Preſentibus ibidem Prudentibus & circumſpectis Viris Joanne Huxer: Alberto Rote: Joanne de Miſſa: Hermanno de Linda: Magiſtris Civium Oppidi Thorun: Culmen: Diœc. Teſtibus ad premiſſa vocatis ſpecialiter & rogatis: in qua quidem littera dilationis ſecunde Notarii publici infra ſcripti: videlicet, Antonius Bartholomei Franchi de Piſis: & Joannes Stenichen de Bartenſtein: Clericus Warmienſ. Diœc. cum ſuis Nominibus propriis & eorum ſignis ſolitis & conſuetis in Vim & Teſtimonium omnium in dilacione ſecunda expreſſorum fuere ſubſcripti: Porro Litterarum premiſſarum & omnium coram nobis productorum Tenoribus diligenter inſpectis, examinatis & fundamentaliter intellectis, ad Arbitrium, Laudum, Pronunciationem, & amicabilem Compoſitionem Partium predictarum, Oculos nre Conſiderationis tam pie tamque neceſſarie convertendo, executione aſſumpti Oneris adeo intendere curavimus, ut partes ipſe & eorum ſubditi, perpetua pace qua nihil gratius potirentur, in æternum, auxilio quoque divino implorato, ſacro, maturo & debito ſuper hoc Prelatorum, Principum, Comitum, Baronum, Procerum, Nobilium fidelium noſtrorum tam Spiritualium quam Secularium Perſonarum accedente Conſilio, auctoritate nobis in hac Parte penitus attributa inter partes predictas In DEI Nomine pronunciavimus, laudavimus, amicabiliter compoſuimus, arbitrati ſumus, declaravimus & diffinivimus modo ſubſequente: CHRISTI Nomine invocato, de cujus Ore rectum procedit Judicium, per hoc nrum preſens Arbitrium, Laudum, Pronunciationem, diffinitionem, declarationem, & amicabilem Compoſitionem: Imprimis, pronunciamus, laudamus, amicabiliter componimus, arbitramur, declaramus & diffinimus, ac per hanc nram arbitramentalem Sententiam & amicabilem Compoſitionem in his ſcriptis ſententiamus, quod tam ſubditos ſereniſſimi Principis Dni Wladizlai Regis Polonie: Fratris nri chariſſimi & Regni ipſius: ac Illuſtrium Pncipum Dnorum Witoudi magni Ducis Lituanie & Joannis & Semoviti Maſovie Ducum ſubditorum ſuorum & Coadjutorum, quam etiam Venerabilis Michaëlis Kochmeiſter Magiſtri Generalis Ordinis prelibati ac etiam Ordinis ipſius atque ſubditorum & Coadjutorum quam alios venientes, tranſeuntes undecunque per Pontes, Loca, Terras & aquas quascunque liceat libere ſine Impedimento ac moleſtia aliqua ire, perambulare, Merces & alia quæcunque ducere, quo maluerint, prout antiquitus extitit conſuetum, ſub pœna ultra Satisfactionis Injuriam & damnorum illatorum & illatarum Parti contrafacienti, decem millium Marcarum puri Argenti tollenda & applicanda, pro tertia Parte Camere Apoſtolice, pro alia tertia Parte Fiſco Imperiali, & pro alia tertia Parte, parti predicte, ſeu ſervanti totiens committatur & exigi poſito, quotiens contra predicta factum vel ventum fuerit, & pœna ſoluta vel non exacta vel non predicta omnia & ſingula in ſuo eſſe & robore ſalva maneant: Item pronunciamus & diffinimus, ac per hanc nram arbitramentalem Sententiam & amicabilem Compoſitionem in his ſcriptis ſententiamus, quod Unio fœderis perpetui ante Thorun initi inter eosdem Dnos Regem Polonie, Duces Witoudum, Joannem & Semovitum & eorum Socios Coadjutores & adherentes, ac Magiſtrum & totum Ordinem Cruciferorum, ipſorumque ſubditos Coadjutores & adherentes ſupradictos, mutuo Conſenſu Partium prefatarum celebrata in qua per expreſſum cautum eſt, quod per nullas penitus diſſenſiones violetur, inviolabiliter obſervetur, ipſam volumus, decernimus & mandamus perpetuo valituram, & ſi contigerit quod abſit, quod per aliquam Partium fuerit contraventum, nolumus propterea dictam Concordiam eſſe ruptam, nec in aliqua ſua Parte violatam, ſed ipſam in ſuo robore perpetuo remanere: Item pronunciamus, laudamus, amicabiliter componimus, arbitramur, declaramus & diffinimus, ac per hanc nram arbitramentalem Sententiam & Compoſitionem amicabiliter in his ſcriptis ſententiamus, quod confinia, Termini, Limites, ſeu grenitie Terrarum Pomeranie, Culmen & Michalovienſ. & Caſtrum Niſſato cum omnibus pertinentiis & attinentiis ſuis ſtent & permaneant ſicut fuit ordinatum per Concordias

Magnus Magiſter Thorunii 1419. d. 24. Sept.

quo Temporis Spatio elapſo OPTIMUS CÆSAR pronunciavit: quod

1) generalis inter utramque Partem & ſubditos omnes & auxiliares ſit amneſtia:

2) Unio fœderis perpetui ante Thorun initi priſtinum obtinere debeat Vigorem:

4) Limites & Fines exiſtant ad normam Compoſitionis factæ;

Digitized by Google

olim per Reges Ungariæ & Bohemiæ: Concordiæ factæ ante Thorun: & Conceſſionis CASIMIRI. III. Regis: & Sententiam Cæſaris Budelatæ;

factas per ſereniſſimos Pncipes Carolum & Johannem: Ungarie & Bohemie Reges, & per Conceſſiones, Donationes & Renunciationes Caſimiri Regis Polonie ipſiusque Predeceſſores & per Concordiam factam ante Thorun & per Sententiam nram Budelatam: Item pronunciamus, laudamus, amicabiliter componimus, arbitramur, declaramus, & diffinimus ac per hanc nram arbitramentalem Sententiam & amicabilem Compoſitionem in his ſcriptis ſententiamus, quod Magiſter & Ordo Cruciferorum predicti dent & ſolvant, & dare & ſolvere teneantur & debeant, prefato ſereniſſimo Regi Polonie pro Reparacione Caſtri Slotonie XXV. M. florenorum, auri boni Hungaricalis, vel duratorum infra duos annos proxime futuros, videlicet medietatem in feſto B. Georgii proxime futuro & aliam medietatem in feſto predicto anni ſubſequentis: Item pronunciamus, laudamus, amicabiliter componimus, arbitrarium declaramus & diffinimus ac per hanc nram arbitramentalem Sententiam & amicabilem Compoſitionem in his ſcriptis ſententiamus, quod Magiſter Generalis & ordo prefati teneantur & debeant deſtrui & demoliri facere Caſtrum Lubitz cum Molendino quod eſt in Dravvantia anno infra ſex menſes proxime futuros a die dati preſentium continue computandos: Ita quod aqua habeat Curſum & meatum ſuum, ſicut habebat anteConſtructionem dicti Caſtri & Molendini: Item pronunciamus & laudamus ut ſupra, quod limites & Confinia inter Ducatum Maſovie & Dominium Ordinis Prutenorum ſint & remaneant ſecundum litteram Dni Rudolphi König tunc Mgri ordinis prelibati quam quidem litteram validam pronunciamus ac eidem tam in Judicio quam extra eſſe fidem indubiam abhibendam ac ſi ſigillata fuiſſet Sigillo Authentico Mgri & ordinis prelibati: cujus quidem littere Tenor ſequitur & eſt talis.

5) Ordini incumbat reparacio Caſtri Slotonie:

6) Deſtructio Caſtri Lubitz:

7) Limites & Fines inter Ducatum Maſoviæ & Dominium Ordinis ſint, qui ſub Magiſtro Rudolpho König fuerint,

LXXVII. In nomine DMNI amen. Ut major fides geſtis adhibeatur negotiis expedit ut conſcriptione litterarum que Veritatem continent Teſtimonium lucide roborentur: eapropter noverint Univerſi preſentes & poſteri preſentium notitiam habituri: quod nos frater Rudolphus König: Ordinis Fratrum Hoſpitalis S. MARIE Domus Teotonicorum Jeroſolymitani Magr Generalis omnem materiam ambiguitatis & Diſſenſionis, que inter Inclytum Dnum Semovitum Ducem Maſovie & Dnum Wiſnenſem ex una, Nosque & Fratres nros ac ordinem Parte ex altera vertebatur ex Parte Grenitiarum inter Terras Ejusdem Dni Ducis & nras ac Ordinis amputare & decidere cupientes, antedictas Grenitias accedente Unanimi Conſenſu & bona Voluntate prefati Dni Ducis nraque & Fratrum nrorum diſtrinximus in hunc modum videlicet primo incipiendo a Vado in Prutenico Singubraſt & in Polonico Szigerz nominato demum deſcendendo Fluvium Orzitz usque ad Sylvam dictam Raduka, inde ulterius & tenendi Sylvam a Siniſtris que tota manet in Parte Fratrum usque ad finem Dicte Sylve & ulterius procedendo directe usque ad Fluvium dictum Vincenta, ubi influit Piſſam, Deinde Majorem Rivolum ejusdem Fluvii Vincenta aſcendendo, usque ad locum ubi idem Fluvius Ortum habuit, deinde usque ad Originem dicti Rivuli dicti Hoyna, & ab ipſo Flumine quinto directius ire poteſt ad Vadum Likke & ab indo directe eundo usque ad fluvium dictum Bobra, eundem Fluvium Bobra aſcendendo usque ad Locum ubi dictus Fluvius Ortum habet, Volentes predictas grenitias per nos, Fratres & Succeſſores nros perpetuis Temporibus inviolabiliter obſervari, in quorum omnium Teſtimonium & Certitudinem Firmiorem preſentes dedimus appenſione Sigilli nri roboratas: Datum & actum Anno DMNI M. CCC. XLIII. Sabbato proximo ante Diem B. Martini Confeſſoris: hujus Rei Teſtes ſunt Honorabiles & religioſi Fratres Viri nri in DEO dilecti: Henricus de Boventen: Magnus Commendator: Theodericus de Spira: Comendator in Thorun: Henricus de Menz: Commendator in Hoſtenrode: Joannes Commendator in Goluba: Becko Commendator in Schonenſe: Petrus de muro: advocatus de Neumarckt: Dns Henricus Samhienſis Eccle Canonicus nr Capellanus: Henricus de Lewenſtein: Helwardus Griffe: Henricus de Königsfeld: Joannes de Falckenſtein Socii nri: Saulis & Joannes Notarii nri: & quam plures allii fide digni: Fraterque Joannes Proviſor in Morin &c.

Litteris Ejusdem an: 1343. ſabb. prox. ante Diem B. Martini Confeſſ. editis: inſertis

8) Captivi omnes Libertati reſtituantur:

Item pronunciannus & laudamus ut ſupra, quod omnes captivi hinc inde libere relaxentur & priſtine libertati reſtituantur infra tres Menſes proximos, & omnes obligationes, Fidejuſſiones & Juramenta per dictos captivos, aut aliquem ipſorum aut

pro

Digitized by Google

pro eis factas ſeu preſtitas & preſtita, ex nunc caſſamus & irritamus & nullius eſſe volumus roboris vel momenti: item pronunciamus & laudamus ut ſupra, quod de Terris Pruſſie & Samothie Diſpoſitio Concordie ante Thorun facta debet remanere in ſuo Robore, hoc modo videlicet, quod Dni de Pruſſia inter Fluvium Memel & Indagines Samovitarum debeant poſſidere a fluvio Rodan deſcendendo usque ad Caſtrum Memel incluſive & Mare: Dux autem Witoudus debet poſſidere totam Terram Samvitarum etiam cum illa que eſt inter Indagines & Flumen Memmel, incipiendo ab Indaginibus usque ad Caput Fluminis Rodan & procedendo recto Tramite, ſicut intrat idem Fluvius in Memmel & ultra Memmel per transverſum Fluminis ſimiliter recto Tramite ad quinque Milliaria in Latitudine per Terram Vocatam Suderland, alias Jettoem & in Longitudine usque ad Littuaniam includendo ſemper ab utraque parte dictum Fluvium Memmel usque ad Vitam dictorum Regis & ducis, juxta Diſpoſitionem Concordie inite ante Thorun: Item pronunciamus & laudamus ut ſupra, quod neutra Partium predictarum debeat edificare, vel aliquod edificium erigere, in Terris predicto modo Dmnis de Pruſſia ac Dno Duci Littuanie commiſſis usque ad Vitam dictorum Regis Wladizlai & Ducis Witoudi, item pronuncianus & laudamus ut ſupra, quod Partes predicte inter ſe remaneant boni & Veri Amici ut decet veros Chriſticolas, & altera ab alterius Offenſis & Injuriis abſtineant omnino ſub pœnis predictis item remittimus omnes Injurias, Offenſiones, atque damna hinc inde quocunque modo factas, commiſſas & illata, & pro remiſſis haberi volumus & mandamus: ita quod neutra Partium poſſit aliquid petere occaſione predictorum: imo abſolvimus & liberamus utramque Partem ab ipſis & quibuslibet ipſorum ſuper ipſis perpetuum Silentium Partibus imponentes: item pronunciamus & laudamus ut ſupra, quod ſi que dubia in poſterum ex hac nra Sententia, Arbitrio, vel Arbitramento oriatur in premiſſis, vel aliquo premiſſorum, Eorundem Declaratio & Interpretatio ad Nos ſpectet & illorum Declarationem, Interpretationem ac Poteſtatem declarandi & interpretandi nobis in poſterum reſervamus: item laudamus & pronunciamus, quod predicta omnia & ſingula & quodlibet premiſſorum dicte Partes inter ſe & ſibi invicem facere, obſervare, manutenere, & attendere teneantur & debeant, prout ſuperius continetur, & e contrario facere vel venire ad pœnam X. M. Marcarum puri argenti in quolibet Articulo preſentis Sententie nre quo contrafactum fuerit vel contraventum in aliquo qualibet Vice ut ſupra applicanda & pœna ſoluta vel non predicta omnia & ſingula in ſuo eſſe & robore ſalva volumus remanere: item, laudamus, ſententiamus & condempnamus prefatum Dmnum Regem Polonie ad tradendum & reſtituendum Caſtrum Jesnick dictis Prutenis infra duos Menſes proxime futuros ſub pœna predicta: Ita pronunciamus, dicimus, & laudamus ut ſupra, reſervata nobis ſuper premiſſis in poſterum declarandi & interpretandi ſi opus fuerit plenaria Poteſtate, lata, lecta & in Scriptis ſententialiter promulgata ſunt hec Preſentibus Reverendis in CHRISTO Patribus Dnnis Jacobo Spoletano & Fernando: Lucenſi: Eppis: ſanctiſſimi Dni nri ſummi Pontificis Dni Martini Pape V. Nunciis: Dno Bartolomeo ArchiEpo Mediolanenſi: Georgio Patavienſi Imperiali Cancellario: CONRADI WRATISLAVIENSI: Johanne Brandenburgen. Eppis: & egregio Mgro Joanne Storkes: Legum Doctore: Sereniſſimi Principis Dni Henrici: Francie Anglieque Regis Ambaſſiatore: ac Illuſtribus Pnnpbius Alberto Duce Saxonie S. R. I. ArchiMareſchallo: & Fridrico March. Brandenburg. ejusdem S. I. Archi Camerario & Burggravio Norimberg. Pnpbus Electoribus: nec non Henrico Comite Palatino Rheni & Duce Bavarie: Johanne de Ratifor: Przimckone de Tropparo· Ludovico de Brega: & de Ligniz. Johanne de Münſterberg: Rampoldo de Glogovia Majori: Conrado dicto Kantner de Olſna: & Ruperto ac Wenceslao de Lüben Ducibus SLEZIE PRINCIPIBUS: ac ſpectabilibus & Magnificis Ludovico Comite de Oettingen: Imperiali Mgro Curie: Nicolao de Gara: Regni Hungarie Palatinos Georgio Euſtachio: Comite Solien. Joanne Com. de Meidburg. nec non nobilibus Henrico de Lippa: Mareſchalco: & Alberto de Coldiz: Mgro Camere Regni Bohemie: Hennycko Bercka dicto Hlawatz: Capitaneo Gorlicen Baronibus AlbertoSchenck de Seyda: Nicolao de Rechenberg: Nicolao deRibenitz: Johanne deParchwiz: NicolaoStibitz, Militibus & aliis fide dignis in predicte pronunciacionis Teſti-

9) Termini Terrarum Ordinis ad Indagines Samovitarum excurrant ad Caſtrum Memel: juxta Diſpoſitionem Concordiæ initæ ante Thorun:

10) neutra Pars Caſtra nova exſtruat:

11) ab omnibus Injuriis abſtineant:

12) Silentium perpetuum ratione præteritarum obſervent:

Hæc IMPERATOR Præſentibus

1) Martini V. P. M. Legatis.

2) Archi-Epo Mediolanenſi:

3) Epo Patavienſi:

4) HENRICI V. Angliæ Regis Legato

5) Electoribus Saxonie & Brandenburgico:

6) Ducibus Bavariæ:

7) Ducibus SILESIÆ:

8) Comitibus S. R. I.

9) Palatino Hungariæ:

10) Nobilibus & officialibus:

Digitized by Google

Teſtimonium requiſitis: In cujus rei Evidentiam & perpetui Roboris Firmitatem preſentem nram pronunciacionem, Laudum, amicabilem Compoſitionem, arbitrium, arbitramentum, Declarationem, arbitramentalem Sententiam & amicabilem Compoſitionem Sigillo nre Majeſtatis juſſimus communiri: Datum Wrat: Ao. Dmni. M. CCCC. XX. IIIo. Romanorum Regno Xo.

Wratizlav. 1423.

In cujus rei Teſtimonium predicta acta & actitata ſic fieri & per Notarios publicos infra ſcriptos transſcribi & publicari & ſubſcribi mandavimus, nrique Sigilli Appenſione juſſimus communiri: Datum & actum in Domo habitationis nre apud Eccl am nram Wratislav. Ao. Dmni M. CCCC. XXIII. Ind. XIII. die vero 4. Febr. hora III. vel quaſi: Pontificatus ſanctiſſimi in CHRISTO Patris & Dni nri Dni Martini Divina Providentia Pape V. anno III. Preſentibus ibidem Venerabilibus & diſcretis Viris Dmnis Henrico Krompach: Precentore Eccle: Wrat. Joanne Raſonis in Olsna: Petro Milite in Militſch: Plebanis: Henrico Stampe Capellano nro pbro nre Wrat. Dioec. Davide Roſenfeld Cive Wrat. & quam pluribus aliis fide dignis Teſtibus ad premiſſa vocatis & rogatis in Teſtimonium premiſſorum.

quod EPISCOPUS WRAT. ita geſtum teſtatur ibid. c. a. d. 4. Febr. hora 3.

*

LXXVIII. Brief Kayſer CARLS ober dy Ausſtattunge der dreyen Kinder Hertzog BOLKEN von der Kozel Seel.

*

CAROLUS IV. ROM. IMP. BOH. REX ſe Ducem Teſſinenſem Tutorem Filiarum relictarum Ducis Cozlenſis Bolconis conſtituiſſe:

WIr Karll von GOTTES Gnaden Römiſher Kayſer ze allen Zeiten Meerer des Reichs und Kunig ze Behem: bekennen und thun kund offentlich mit dieſem Brife allen den Ihn ſehen oder hören leſen: Wanne wir dem Hochgebohrnen Przymko Hertzogen von Teſchen: unſern lieben Fürſten, der dreyer Kinder Hertzog Bolcken von der Koſel ſeel. Töchter: Elſen: Offken: und Bolcken: vor etlichen Jahren mir yr gemeinen Freunden Rat zum Furmund geben und geſetzt haben, und Er die Eltere Elſen mit Namen zu einer elichen künftigen Wirtinnne genommen hat, und von wegen derſelben freundſchafft die vorgenannte Offken dem Hochgebohrnen Wentzlawen: Hertzogen von Falckenberg Unſern lieben Fürſten und Bolcken dem Edlen Ezdencken von Martenberg auch zu elichen künfftigen Wirtinne geben hat mit ſolchen Egeld und Morgengab alß hier nachgeshrieben iſt, und als daß mit unſerm Wizzen und Rath geshen iſt: wann wir darannen brüfften Er und Frum derſelben Kinder, ſo haben wir mit wolbedachten Mutte und guten Rat unſeren Fürſten und Herren, die daz für ein Recht funden und geſprochen haben, den vorgenanten drey Kindern von Kuniglicher Macht ze Behem Jar gegeben und geben ſie Ihnen an dieſem Briff mit rechter wiſſen, alſo daz ſie ſich verzeichen ſullen und mügen des halben Teyls der Stadt ze Bytum, des Hauſes und Stetels Toſt, und des Stetels Peiſenkrezen und aller yrer Weichbilde Herrshafft und Zugehörungen, und ſoll das verzeihen gantze Macht und Krafft haben alß ob ſie mündig weren, und wenn ſie zu Jaren kommen, und unmündig werden, ſo ſullen ſie ſich alſo derſelben Dinge verziehen, und dazu verneuen ſo ſoll Hertzog Wentzlaw mit Offken Hochzeit zu haben vor S. Michels Tag, der shirſt kompt über vier Jahr nach einander zu zelen an underlaz, und von dem Tag alßdeme die Hochzeit geshicht, über ander vier Jahr auch an underlaz zu zelen, ſoll Hertzog Przimislaw Hertzog Wenzeßlaw und Offken XV. C. shock groſſer Prager Pfening gentzlich bezalen zu Morgengab, wer aber ſache, daß dieſelbe Offke innwendig der nächſten vier Jahre ſtürbe, ſo ſoll Hertzog Przimislaw und ſein Erben der vorgenannten Summen XV. C. Schock loz quit und ledig ſin und der nicht ſin ymand verbunden zu zelen, ſtürbe aber Hertzog Wenzlaw inwendig derſelben vier Jahr, ſo ſoll mann Hertzog Przimislaw ſein Geshwein Offken an alle widerrede aber antworten, alß einem Furmunde, auch ſullen Bürget und Mann der Stadt halb zu Bythum des Hauſes und Stetils Toſt und des Stetils Peiſenkrezen, und irer Weichbilde und Zugehörunge Hertzog Przimislawen und ſinen Erben hulden erbeclich, alß iren rechten Herren, fürbaz ſoll der Hochgebohrne Bolke der Eltere: Hertzog von Falckenberg: Unſer lieber Fürſt und Hertzog Wentzlaw ſein Sun dem obgenannten Hertzog Przimislawen denſelben Hertzogen von Falckenberg Vater und Sun inwendig dreyer Wochen zu zelen von dem Tag als dieſer gegenwertiger Brif geben iſt, alle die obgeshriebene Sachen

cum Spe Succeſſionis Duci Teſſinenſi Przemislao

ſed certis ſub Conditionibus oblata

gen

gen einander vollfüren, und ungewizzen beyden ſitten an geverden was ieden Mann anrürte zuſeinem Teil, alß da vor begriffen iſt: Mit Urkund dis Brives verſiegelt mit unſern anhangenden Innſiegeln der geben iſt zu Prag nach Chriſtus Geburt M. CCC. im Sechzigſten Jare: am S. Veits Tag: Regnor. XIIII. anno Imperii VI. teſtatur: Prage 1360. Die S. Viti

LXXIX. Litteræ BOLCONIS I. Ducis Sileſiæ in Favorem Inſtitorum Svidnicenſium editæ.

In nomine DMNI Amen. Quoniam longi Tractus Temporis pariunt antiquitatem, antiquitas oblivionem, oblivio vero rerum actarum exinanicionem, neceſſe eſt igitur ut Res digna memoria ſcripto aut vive Vocis Teſtimonio fulciatur, quo caneſcens crebrius poſſit Antiquitas renovari: & etiam quia racioni conſonum creditur ut quod omnes tangit ab omnibus unanimiter approbetur: Nos ergo BOLCO DEI Gracia Dux Zlezie & Dnus in Lewnberg omnibus hanc Paginam intuentibus publice profitemur, quod attendentes pia Conſideracione ac penſantes Utilitatem nre Civitatis & nrorum Civium in Svvidnitz, quos dileccione proſequimur ſingulari, animo liberrimo contulimus ipſis edificandi in Foro XXXII. apothecas pro Inſtitoribus in quocunque latere Theatri voluerint liberam Facultatem: ita quod ipſi Cives nri vel Inſtitores quicunque easdem Apothecas edificaverint a Feſto Walpurgis ut proxime venturo ad duos Annos habeant plenariam Libertatem, quibus annis evolutis quilibet Apothecarum nrorum Civium vel Inſtitorum Annis ſingulis nobis ſolvent Cenſum dimidiam Marcam Argenti uſualis, nec ultra idem Cenſus augeri debet, ſed easdem Apothecas ipſi Cives vel Inſtitores liberas ab omnibus poſſidebunt: preterea volumus, quod nulle apothece edificentur nec nobis nec Civibus ultra quam prius ſupra expreſſimus manifeſte & omne Jus quod habent Wratislavienſes apothece ſive in nundinis ſive extra, h. e. per tocius Anni Curriculum ipſi nri Cives vel Inſtitores in eorum habeant Apothecis & in perpetuum gaudeant pleno Jure, prout a nobis ſuperius eciam extitit ordinatum: Ne autem ſuper hanc Donacionem nram in poſterum aliqua dubietas emergat preſentem Paginam nri Sigilli munimine duximus roborandam: Actum Hirſchberg Caſtro Anno Dmni M. CC. XCoI. Prid. Kal. Febr. Teſtes ſunt Dnus Henricus Thymo: Dn. Kunemannus de Siliczk, Dn. Apeczko de Uloch, Johannes Scriptor, Syſridus Scriptor, Conradus Advocatus de Richmbach, Gerhardus advocatus de Svvyniczke & multi alii quos Fidei Claritas, Veritatis quoque Ydoneitas laudabili nec non decencius integriter illuſtrant.

Boleo I. Dux Sileſiæ Svidnic.

Civitati Svidnic. XXXII. Apothecas Inſtitorum cum Immunitate ad duos annos concedit:

Hirſchberg: 1291. Prid. Kal. Febr. Teſtes Equites & Notarii.

LXXX. Litteræ Ducis BOLCONIS I. pro Locatione Civitatis Strelin.

In Nomine Dmni Amen. Quoniam univerſa que digne memoria retinentur non immerito litterali Teſtimonio confirmantur, hinc eſt quod nos BOLCO DEI Gracia Dux Zlecie ſcire volumus univerſis qui preſentes ſunt & futuri quod ex nova Plantatione & Locatione Civitatis nre Strelinn ipſam communimus & ſibi conferimus omne Jus, quo nra Civitas Svvydnitz ſecundum omnia Genera Officinarum, h. e. Operariorum cujuscunque Officii ſint, ſeu Laboris ab antiquo gaudet & letatur. Ne autem ſuper aliquo dubium aut ambiguitas oriatur preſentem Paginam nri Sigilli munimine juſſimus conſignari. Datum per Manus Reinzkonis nri Notarii: Actum quoque in Svvydnitz anno Incarnacionis Dmni M. CC. XCIIIo. VIII. Id. Januarij: Indict. VI. Teſtes ſunt Dns Goſramus de Münſterberg: Dns Ludovicus Stange: nri Milites: Conradus advocatus de Reychenbach: Henricus de Lubania: Siffridus nr Prothonotarius & alii plures fide digni.

Bolco I. Dux Sil. Svidn. ſeſe Civitatem Strelin eodem quod Svidnicium Jure locaſſe teſtatur:

Svidn. 1293. VIII. Id. Jan. Teſtes Eqv. Sileſii.

Digitized by Google

LXXXI. Diploma Ducum Bernhardi: Henrici & Bolconis super Venditione Pedagii S. Thelonei quod Pedites dare ſolebant in Civitate Svvydnitz, Rychenbach, Vrankynſtein & in Warta verſus Glatz, in Strelin & in Wanſovv & in Kanth pro CC. Marcis Regalium Denariorum, ut & in antiqua Terra videlicet in Lemberg & in Boleslavia ita quidem ut liberi ſint in perpetuum, excepto ſi quis Petitum in predictis Locis in Carrucis res mercimoniales traxerit, quorum Valor ſe extendit ultra X. Marc. regalium Denariorum, ſolvat Theloneum, ſicut ab antiquo conſuetum, Civibus Wratislav. & Svvidnicenſibus: dd. Svidnicii Prid. Kal. Nov. M. CCC. Xo.

*

In Nomine Dmni Amen. Quoniam ea que geruntur in Tempore, ne ſimul labantur cum Tempore & in Oblivionis precipicium redigantur, neceſſe eſt, vt litterarum Preſidio & Teſtium Adminiculo roborentur: Nos igitur Bernhardus Henricus & Bolcko DEI Gracia Duces Zlezie & Dmni de Vôrſtenberg ad omnium tam preſentium quam futurorum deferre cupimus noticiam, quod Divina nobis inſpirante Gratia, volentes Illuſtrium ac Peramantiſſimorum Predeceſſorum nrorum Animabus aliquibus Eleemoſynarum Largicionibus ſubvenire, & nram equidem ſalutem ampliare cupientes, meſſionisque extreme diem Pietatis operibus provenire Tribulationibus pauperum & doloribus condolentes matura habita deliberacione & Conſilio nrorum fidelium Diſcretis Viris & fidelibus, Advocatis, Conſulibus ac univerſis Civitatibus tam in Wratislavia quam in nra Civitate Svvidnitz dedimus & vendidimus rite & rationabiliter Pedagium ſive Thelonium, quod Pedites dare ſolebant, in ipſa Civitate nra Svidnitz, Richenbach, in Vrankynſtein, & in Wartha verſus Glatz, in Strelin & in Wanſow & in Kanth pro CC. Marcis Regalium Denariorum, quam Pecuniam in parato recepimus ab eisdem & quia prius ad Laudem DEI donavimus & vendidimus, Thelonia ſive Pedagia in *antiqua Terra nra*, videlicet in *Lemberg & Boleslavia*, prout in Inſtrumentis ſuper hoc confectis plenius continetur, damus & concedimus in predictis locis & ſimpliciter per totam Terram nram, tam per antiquam quam per novam omnibus Peditibus venientibus & revenientibus, tranſeuntibus & redeuntibus cujuscunque Status & Conditionis fuerint, Viris & Mulieribus, portantibus & non portantibus, ſeu Carrucis trahentibus plenam & omnimodam in perpetuum Libertatem & iſtam Libertatem inviolabiliter ſemper conſervare bonâ fide promittimus & fovere. Volumus etiam ut ſi aliquis Peditum in predictis Locis in Carucis res mercimoniales traxerit, quorum Valor ſe extendit ultra X. marcas Regalium Denariorum, talis ſolvat Theolonium, ſicut ab antiquo fuerat molitum & conſultum, & non per aliquem ulterius arceatur: adjicientes ſi Thelonearium quis iniqua motus preſumpſerit hanc donacionem nram ac Venditionem pie & liberaliter factam preſumpſerit violare, pœna majore ſive capitali Sententia puniatur: In cujus Rei Teſtimonium preſens Inſtrumentum conſcribi fecimus ſuper eo majore Sigillo nre Curie roboratum: Actum & datum in Svvidnitz Ao. Dni M. CCC. X. prid. Kalend. Novembr. Preſentibus his Teſtibus ſpecialiter ad hoc rogatis & vocatis pro Teſtimonio fidelibus nris militibus, videlicet Hermanno de Rychembach: Thymone & Hertelone dictis de Ronow Petro Zege: Siffrido de Gerlachsheim: Ruperto Poltz: Gunzelino de Hohendorff & aliis pluribus fide dignis.

Fratres Duces Sil. Svidnic. Tribulationibus Pauperum condolentes

Pedagium vendunt,

plenamque Libertatem Peditibus niſi quis in Carucis Res mercimoniales traxerit concedunt:

Svidn. 1310. prid. Kal. Nov. Teſtes Equites Sileſii.

*

LXXXII. Litteræ HENRICI IV. Ducis Sileſiæ Wratislavienſis pro Favore Commerciorum Wratislavienſium.

*

In Nomine Dmni Amen. Quæ geruntur in tempore, ne labantur per oblivionem cum revolutione temporis, ea volumus memoriæ litterarum commendare: hinc eſt quod nos Henricus Dei Gracia Dux Slezie ad notitiam univerſorum tam preſentium quam futurorum volumus pervenire quod ad Conſilium fidelium nrorum Baronum maxime intenten-

Digitized by Google

tendentes Utilitati ac profectui Civitatis noſtre Wratislav. cupientes ipſam in ſtatum meliorem reformare: ſtatuimus ut in nullis Civitatibus noſtro ſub Dominio conſtitutis tam Niſſæ quam aliis nulla penitus mercimonia deponantur: quia omnem Depoſitionem cujuslibet mercature generis quod vulgariter Niederlage nuncupatur in predicta noſtra Civitate Wratislav. perpetualiter volumus obſervari: inſuper volumus ut penſa plumbi non alias præterquam ibidem habeatur perpetuo exercenda excepto eo quod in Civitate Franckevort usque ad Feſtum B. Nicolai nunc inſtanti predicta penſa teneatur: In cujus rei Teſtimonium preſens ſcriptum noſtri Sigilli munimine duximus roborandum. Acta ſunt hæc Ao. Dmni M. CC. LXXo. quarto. preſentibns Comite Thunone Comite Januſſio Comite Stoſſone Comite Symone & Ebrardo Fratre ſuo Comite Zambovio & aliis quam pluribus fide dignis. Dat. Wratislavie per manum Henrici Notarii Curie noſtre Wratislav. An. 1274. Teſtes: Comites Sileſii.

LXXXIII. Litteræ HENRICI VI. DUCIS SILESIÆ WRATISLAVIENSIS de Cenſu annuo a Johanne Czambor de Schiltberg Fratribus de Waczenrode vendito.

Nos Henricus Dei Gracia Dux Slezie Dmnus Wratisl. & in Glacz: recognoſcimus & publice proteſtamur univerſis ad quorum cognitionem pervenerit præſens ſcriptum: quod veniens ad noſtram preſentiam fidelis noſter Dnus Johannes de Czamborn miles dictus de Schiltberg ſanus mente & in bona ſui corporis Valetudine ſano & maturo prehabito conſilio ſuorum amicorum Diſcretis Viris & honeſtis fidelibus Civibus noſtris Wratislav. Nicolao: Conrado & Henrico Fratribus de Waczenrode omne Jus ſuum quod habuit in Telonio aque Wratislaviam & Cenſum ſuum ejusdem Telonei prout ipſe habuit, tenuit & poſſedit multis Temporibus retroactis pro C. Marcis rite & rationabiliter obligavit atque coram nobis voluntarie reſignavit: Nos itaque dictam obligationem & voluntariam reſignacionem ratas habentes & inviolabiles predictis Nicolao: Conrado & Henrico de Waczenrode Fratribus Civibus nris Wratislav. preſentem Litteram dedimus noſtri Sigilli robore communitam: Preſentibus fidelibus noſtris Tyczone de Rideburg: Johanne de Colmas: Hancone Colneri: Günthero de Krzisonowiz: Jesconе de Smolz: Hancone ----- & Dmno Ottone de Donyn noſtro Proto-Notario qui preſentia ſpecialiter habuit in commiſſo: & aliis pluribus fide dignis: Actum & datum VVratislavie feria VI. Die S. Vincentii Martyris glorioſi: Anno Dmni 1328. An. 1328. fer. VI. die S. Vincentii.

LXXXIV. BOLCONIS II. DUCIS SILESIE SWIDNICENSIS Confirmatio Privilegiorum ab Avo BOLCONE I. Judæis Svidnicenſibus conceſſorum: d. d. in Hain VII. Id. Aug. 1295. & in Swidnitz, die S. Nicolai 1328.

In Nomine Dmni Amen. Nos BOLCO DEI Gracia Dux Zlezie & Dns de Vürſtenberch & de Swidniiz: *quondam* Illuſtris BERNHARDI DUCIS FILIUS notum facimus univerſis preſentem litteram intuentibus, quod Judei nri in Swydnitz coram nobis oſtendebant Privilegia & Litteras ipſis a Progenitoribus nris & precipue a Magnifico Pncipe BOLCONE Avo nro Kariſſimo ſuper Jure ſuo datas & conceſſas quas reſcribi fecimus de Verbo ad Verbum hunc Tenorem continentes.

LXXXV. In nomine Dmni amen. Cum Leges cunctaque Jura de Ore Pncipum ſint divinitus promulgata ad hec ut humana coërceatur Audacia, invictaque reſedeat Innocentia & a perverſorum calumpnia non lugeat ſe depreſſam, dignum eſt, ut quod auctoritate Pncipum ſalubriter eſt deciſum, nullius Temeritate poſtea infirmetur: Ideoque nos BOLCO. DEI Gracia Dux Zlezie & Dns de Vürſtenberch ad omnium & ſingulorum notitiam preſentem paginam cupimus pervenire quod viſis litteris & Privilegiis Kariſſimi Fratris nri Dni Henrici Ducis Zlezie & Dni Wratizlavie & Illuſtris Pncipis Dni Henrici felicis memorie Ducis ibidem quondam & Dni nri Patrue- BOLCO I. Dux Sil. Swidnic. Exemplo Ducum Wratislavienſium.

Digitized by Google

Judeis in Terris suis degentibus Jura & Libertates quibus vivant præfigit:

lis dilecti una cum Testibus infra scriptis super Jure & Libertate Judeorum, qui in Terra eorum commorantur, confectis, volentes ut Judeo in nro Dominio constituti aliquo Jure & Libertatis Privilegio sint muniti, ipsis potissime cum ad nram Cameram pertineant & nra defensione & Presidio egeant, specialius communiri, eisdem nre Gracie beneficium impendentes ad Evidentiam, noticiam & Cautelam quedam Jura in Privilegiis & litteris predictorum Fratris nri & Patruelis Dilectorum inventa de Verbo ad Verbum duximus renovanda quedam Capita nre Definitioni ad Tempus aliquod reservanda, & quedam alia de maturo Consilio concedenda, sicut in specie presentis Pagine liquido apparebit: In primis quidem volumus, ut pro Pecunia aut re mobili vel immobilii, seu in Causa criminali, que tangit Personam aut Res Judei, nullus Christianus contra Judeum, nisi cum Christiano & Judeo in Testimonium admittatur: Item: si Christianus Judeum impetit, asserens, quod eo sua Pignora obligavit, & Judeus hoc negat, si Christianus Judei simplici verbo noluit fidem adhibere, Judeus jurando super equivalente pignore sibi oblato suam Intentionem probabit, & transiet absolutus: Item si Christianus obligavit Pignus Judeo, affirmans, quod pro minore Pecunia obligavit, quam Judeus confitetur, jurabit Judeus super pignus sibi obligatum, & quod jurando probavit, Christianus ei solvere non recuset: Item si Judeus Christiano Testibus non assumptis dicat se Pignus mutuasse, seu recredidisse, & ille negavit super hoc Christianus se sui solius Juramento expurget: Item Judeus recipere poterit nomine Pignoris omnia, que sibi fuerint obligata quocunque nomine vocentur, nulla de his Inquisitione facta, exceptis Vestibus sanguinolentis & madidis, & sacris Vestibus quos nullatenus acceptabit: Item si Christianus Judeum impetivit, quod Pignus, quod Judeus habet ex Furto aut Violentia sit oblatum, Judeus juret super illo Pignore, quod cum recepit, furtim ablatum vel raptum ignoravit, hoc in suo Juramento implicato, in quanto sit ei pignus hujusmodi obligatum, & sic Expurgatione facta Christianus sortem & Usuras ei persolvet, que medio Tempore accreverunt: Item: si aut per Casum Incendii aut per Furtum aut Violentiam Res suas cum obligatis sibi Judeus Pignoribus amisit, & hoc constitit, & Christianus eum impecierit, nihilominus pro Pignore obligato Judeus Juramento proprie se absolvet: Item si Judei inter se Discordiam de facto moverint, sive Guerram, Judex Civitatis nre nullam Jurisdictionem sibi vindicet in eosdem, sed nos tantummodo aut noster * Palatinus vel ejus Judex Judicium exercebit: Si autem reatus vergit in Personam, nobis tantummodo hic Casus reservatur judicandus: Item si Christianus Judeum occidit, digno Judicio puniatur, & omnia rei mobilia & immobilia in nram transeant Potestatem: Item Si Christianus Judeo Vulnus qualecunque inflixit, Reus nobis penam solvet, secundum quod gratiam nram poterit invenire, nre Camere deferendam, & Vulnerato satisfaciet pro Curatione Vulneris & Expensis, ut jura Terre nre exigunt & requirant: Item si Christianus Judeum cecidit, ita tamen ut sanguinem non effundat, pena requiretur secundum Terre nre Consuetudinem ab eodem, & percusso seu leso faciet satis, quemadmodum in Terra nra est consultum: Si vero pecuniam habere non poterit pro commisso, sicut justum fuit, punietur: Item ubicunque Judeus Dominium nrum transiet, nullus ei aliquod Impedimentum prestabit, nec molestiam inferet aut gravamen, sed si aliquas merces aut aliquas res duxit, de quibus mulcta debeat pervenire, per omnia Mulctarum loca non nisi debitam solvat mulctam, quam solvet unus Civium Civitatis illius, in qua Judeus eo Tempore commoratur: Item si Judei juxta suam Consuetudinem aliquem ex mortuis de Civitate ad Civitatem, aut de Provincia ad Provinciam, vel de una Terra ad aliam deduxerint, nihil ab eis per ** mulctarios nros volumus extorqueri: Si autem Mulctarius aliquid extorserit, ut Predo qui vulgariter Robbar dicitur puniatur: Si Christianus Cimiterium eorum quacunque Temeritate dissipavit aut violavit, volumus ut secundum Terre nre Consuetudinem & Jura graviter puniatur, & omnia Camere nre perveniant, quocunque nomine nuncupan-

Ratione 1) Testimonii dicendi: 2) Juramenti super rebus oppignoratis: 3)4) Litis cum Christiano super Pignore rerum 5) oppignorandarum:

6) Furto ablatarum:

7) Incendio consumtarum 8) Litium inter se ipsos a Judeis motarum:

9) Judæi a Christiano occisi: 10) vulnerati:

11) percussi:

12) Judæi mercaturam exercentis:

13) defuncti quem libere abducere liceat:

14) Coemiterii Judeorum: 15) Scholarum Judeorum:

* Hofe-Richter: & hinc ingens Differentia inter Judicem Provincialem & Hæreditarium, ac Judicem Civitatis sive Urbanum: Illud officium hæreditarium in Ducatibus Svidn. & Javorienſi: EXCELLENTISSIMÆ GENTIS SCHAFFGOTSCHIÆ est.

** Telonarios.

Digitized by Google

cupantur Item si aliquis temerarie jactavit super Scolas Judeorum, nro Palatino, Judici Judeorum duo Talenta volumus ut persolvat: Item si Judeus Judici suo in pena pecuniaria que Walder dicitur, reus inventus fuit, penam que ab antiquis est posita ei solvet: Item si Judeus per Edictum sui Judicis vocatur ad Judicium primo & secundo & non venit, pro una quaque vice penam, que ab antiquis est, solvet: Si ad tertium Edictum non venit, penam que sequitur solvet Judici memorato: Item si Judeus Judeum vulneraverit, penam secundum Terre nre Consuetudinem suo Judici solvere non recusset: Item statuimus, ut nullus Judeus juret, super Rodale ipsorum, nisi sit pro magnis Causis, que se extendunt usque ad L. marc. argenti, vel sit ad nram Presentiam evocatus, pro minoribus vero Causis jurare debet ante Scolas ad hostium dicte Scole: Item si Judeus clam fuit interemptus, ut per Testimonium constare non possit amicis suis, quis eum interemit, si post Inquisitionem factam aliquem suspectum habere ceperit, nos Judeis contra suspectum Pugilem volumus exhibere: Item si Christiani alicui Judeo manum injecerint violentam, secundum quod Jus Terre nre exigit, punietur, item Judex Judeorum nullam Causam ortam inter Judeos deducat in Judicium, nisi per querimoniam fuerit invitatus: Item si Judei circa Scolas vel ubi degerint, debent judicari item si a Judeo Christianus Pignus suum absolvit, ita quod Usuras non persolvit, easdem Usuras si per mensem non solvit, illis Usuris accrescant Usure: Item nullum in Domo Judei volumus hospitari: Item si Judeus super Possessionem aut Litteras Magnatum Terre aut aliorum cujuscunque conditionis fuerint pecuniam mutuavit, & per suas Litteras & Sigillum mutuum probavit, nos Judeo Jure aliorum pignorum Possessiones assignabimus obligatas, ei easdem contra violentiam defensuri: non inficians debitum contra suas Litteras audietur, sed condemnabitur ad Solutionem ejus quod invenitur expressum, nec nisi suo Juramento poterit se purgare, quin ad solutionem debiti contenti in Litteris teneatur: Item si aliquis vel aliqua Puerum Judei abduxit, ut Fur volumus condemnetur: Item si Judeus receperit a Christiano Pignus, & per Spacium anni tenuerit, si Pignoris valor mutuatam Pecuniam non excesserit, Judeus Judici suo Pignus demonstrabit: Si vero Pignus bonum fuit Palatino nro vel suo Judici Pignus ostendat, & postea vendendi habeat Potestatem & Libertatem, si idem Pignus antequam annus transierit Judici demonstrabit, si quod Pignus apud Judeum per Diem & Annum remansit, nulli super hoc postea respondebit: Item volumus ut nullus Judeorum super Exemptionum Pignorum in suo feriali die audeat coarctare: Item quicunque Christianus per Vim abstulit Pignus suum Judeo aut violentiam in Domo sua exercuerit, ut Dissipator Camere nre graviter puniatur: Item contra Judeum non nisi in Scolis vel ubi judicantur omnes Judei in Judicio procedatur, excepto Nobis & nro Palatino, qui eos possumus ad nram Presentiam evocare: Item statuimus ut quicquid Judeus mutuavit, sive argentum, sive aurum, si denarios, idem ipsi solvi vel reddi debet, cum Usura debita que accrevit: Item volumus, ut Judei Equos qualescunque generaliter omnes in die tantummodo recipiant manifeste pro Pignore, si enim aliquis Equus, qui furtim dicetur Retractus, per Christianum aliquem inveniretur, Judeus Juramento proprio se purgabit, dicens: quod eundem Equum in die recepit ipsi pro Pecunia obligatum, & idem Judeus pro ista Causa erit penitus absolutus: Item inhibemus, ut monetarii in nro Dominio constituti Judeos cum falsis denariis aut rebus aliis soli absque nuncio vel Palatini nri vel absque Civibus honestis detinere quoquomodo capere non presumant: Item statuimus, quod si Judeus aliquis compulsus, nimia necessitate, noctis Tempore clamavit, & sibi vicini Christiani prestare non curaverint auxilium opportunum, nec veniunt ad Clamorem, quilibet vicinus suus Christianus XXX. solidos solvere teneatur: Statuimus etiam, ut Judei vendant libere omnia & emant, & panem tangant sicubi velint, Christiani prohibentes vero eos penam pro eo nro Palatino solvere tenebuntur: Preterea adjicientes statuimus, ut si aliqui vel aliquis Judeos contingat, pro quocunque maleficio, aut etiam detineri, eum seu eos statim judicari nequaquam debere, aut etiam condemnari, per Judices Terre nre, sed usque ad Presenciam nram sine offensione qualibet sub fida Custodia reservari: Item volumus, ut si aliquis Christianus mutuo receperit Pecuniam a Judeo & Fidejussores posuit pro eadem solvenda, si principalis debitor mutuum negavit, suum pro eo offerens Juramentum sui solius non stabit contentus juramento, oportebit Fidejussores id jurare, quod ad Solu-

16) Poena quæ Wandel dicitur:
17) Judæi citati ad Judicium:
18) Judæi si Judeum vulneraverit:
19) Juramenti super Rodale ipsorum:
20) Judei clam interempti:
21) vulnerati:
22) Querelæ exortæ:
23) Pignoris repetendi:
24) Juris hospitandi quod Judeis non concessum:
25) Immissionis in Prædia oppignorata Judeis concedendæ:
26) Pueri Judei abducti:
27) Vendendi Pignoris Libertas concessa: certi: tamen sub restrictionibus:
28) Dici ferialis Judeorum Solemnitas observanda:
29) Pignoris per Vim ablati:
30) Ordinis Processus contra Judeos:
31) Usurarum:
32) Equorum oppignoratorum:
33) falsæ monetæ:
34) Vi Judæis noctu illatæ:
35) Panis tangendi:
36) Anesti:
36) Fidejussorum:

tionem mutui Principalis debitor minime teneatur, quodſi Pacem recuſavit, Debitor Principalis ad Solutionem condemnabitur, pro modo debiti declarati: Ceterum in Privilegiis Patruelis nri Ducis Henrici felicis memorie, ac Fratris nri HENRICI nunc Ducis & Dni Wratisl. Judeis ſuper Libertatibus & Juribus eorum conceſſis, quendam articulum invenimus ſub hac forma juxta Conſtitutiones Pape: In nomine Sancti Patris nri diſtrictius prohibemus, ne de certo Judei ſinguli in nro Dominio conſtituti culpari debeant, quod Sanguine utantur humano, cum juxta Preceptum Legis prorſus a Sanguine ſe Judei contineant univerſi: Sed ſi aliquis Judeus de occiſione alicujus Pueri Chriſtiani fuit inculpatus, tribus Chriſtianis & totidem Judeis convincatur, & poſtquam convictus fuerit, tunc ipſe Judeus criminali pena debita puniatur crimine pro commiſſo, ſi vero Teſtes ſupradicti de ſua Innocentia ipſum expurgabunt, penam Chriſtianus quam Judeus pati debuerat, pro Calumpnia non immerito ſuſtinebit. Quem Articulum non approbandum, nec etiam reprobandum, ſed nre diffinitioni usque ad Tempus aliquod reſervandum, infra quod Tempus habita deliberacione & maturo Conſilio tam Chriſtianis quam Judeis ſuper hoc curabimus adeo ſalubriter providere, ita ut ex nra diffinitione, ne ut Pacti prejudicium generetur, & diffinitione nra promulgata ſeu etiam publicata ſuper illo Articulo ſumus ipſis Judeis ſpeciale Privilegium conceſſuri: Actum in Hain Ao. Dmni M. CC. XCVo. VII. Id auguſti. Preſentibus Nobili Viro Ludwico de Hackenborn: Sororio nro: Dno Yvvano de Provvin: nro Mareſchalco: Dno Henrico Boëmo: Dno Apecz de Vlok: Dno Conrado de Richenbach: Judice Curie nre: Dno Giczkone Schindel: Siffrido nro Proto-Notario, & aliis nris fidelibus plurimis fide dignis. Datum per Manus Reynkonis nri Notarii Plebani in Landishutt. Quibus Litteris viſis & diligenter auditis & perlectis ipſi Judei nri humiliter & obnixius nobis ſupplicarunt, ut ipſos de nra Gratia etiam in tali Jure conſervare dignaremur. Nos vero ipſorum Precibus favorabiliter inclinati omnia Jura a nris Progenitoribus ipſis data & conceſſa, que non credimus eſſe edita ſine provido Conſilio & maturo, approbamus, ratificamus & laudamus ipſos Judeos nros in eisdem Juribus volentes firmiter ac inviolabiliter perpetuis Temporibus conſervare: In cujus Teſtimonium preſens ſcriptum dedimus nro Sigillo diligentius communitum: Actum & datum Svvydnitz Ao. Dmni M. CCC. XXVIII. in die S. Nicolai Confeſſoris: preſentibus his Teſtibus Hermanno de Richenbach: Havemanno de Ronow: Johanne de Cirna, Judice Curie nre: Henrico Buchvvald nris militibus: Conrado de Beczovv, item Kiliano de Hugvvicz: item Tyczcone nro Proto-Notario: & aliis fide dignis.

35) an Sanguine Chriſtiano utantur?

Hain: 1295. VII. Id. Aug. Teſtes Equites Sileſii.

hæc omnia rata & grata habet Nepos BOLCO II. Dux Sil. Svid. Svidn. 1328. in die S. Nicolai Teſtes Equites Sileſii.

*

LXXXVII. AGNESIS DUCISSÆ SVVIDNICENSIS Litteræ in Gratiam ſenatus Svidnicenſis editæ.

*

Wir Agnes von GOTS Gnaden Hertzogin yn Slezien Frowwe von Fürſtenberg zur Sweidnitz und zum Jauer: globen yn gutten Treuen one arge den Ratmannen zur Sweydnitz die itzund ſind und zukünfftiglich Ratmanne werden daſelbſt, daz wir Sie bey allen Rechten und Gewonheiten lazzen wollen, die ſie bey Unſers Herren und Gemahels und bey unſern Gezeiten biz doher gehabt haben, und die Zwytracht die daſelbiſt geweſt iſt, ſoll en allir Sachen unſchedlich ſeyn an denſelben iren Wonheiten und Rechten beſiegelt zu eynem Urkund mit unſerm anhangenden Jungeſiegel: gegeben zur Schweydnitz noch Chriſtes Geburth M. CCC. Jar dornach ym XClo. Jare: am Monntag nach Martini.

Svid. n 1391. die Lunæ poſt Martini.

*

LXXXVIII. AGNESIS DUCISSÆ SILESIÆ SVVIDNICENSIS Litteræ de vendito annuo Cenſu ſenatui Javorienſi.

*

AGNES DUCISSA SILESIÆ SVIDNICENSIS.

Wir Agnes von GOTS Gnaden Hertzoginne in Slezien Frawe von Fürſtenberg zur Sweidnitz und zum Jawor: bekennen offentlich mit dieſem Brive daß die andächtigen Jungvrowen Agneſe Luxheleynnen Priorinne und Dorothea Uchtericzynne Unter

ter Priorinne des Nonnen-Closters zum Lüben haben von iren und der gantzen Sammenung wegen deſſelben Closters und in ſeinem Nahmen recht und redlichen verkaufft unſern Getreuen den Rathmannen zum Jaur in der Stadtmeur daſelbſt das Forſtgetreyde daß ſie gehabt habin in dem Dorfe Reiprechtsdorff, Jacobsdorff und Neuendorff des Weichbildes zum Jaur mit allen ſulchin Rechten, Nutze, Genutzte und Fruchtbarkeit und in aller der mazze, alß ſie dieſelbir gehabt haben und beſeſſen: auch iſt für uns geweſt der Erbare Prieſter Herr Niclos Pfarrer zu Reiprechtsdorff derſelben Nonnin und des Cloſtirs Schaffir, und hat das vorgenannte Forſtgetreyde zu Reiprechtsdorff, zu Jacobsdorff und zum Neuendorff von Iren und des Cloſtirs wegen yn unſere Hände willíglich uffgelaſſen: darzu haben wir auch Unſern Fürſtl. Willen und Gunſt gegeben, und haben den obgenannten Rathmannen zum Jaur die do itzund ſeind odir zukünftlich Rathmanne wirden yn der Stadt Manin daſelbſt daſſelbe Forſtgetreyde zu Reiprechtsdorff, zu Jacobsdorff und zum Neuendorff mit allin ſulchin Rechten und in allir der mazze und Meinung alß obin geshrieben ſtet geligin und gelangen ewiglic genáthſam und ungehindert zu haben zu beſitzen zu verkauffen zu verſetzen und zu verwechſeln und in der Stadt zum Jaur Fromen und Nutz alß in das allirbequemſte und allirfüglichſt wird ſeyn zu wenden: Mit Urkund dis Brives beſiegelet mit unſern anhangenden Inſiegeln: geben zur Sweidnitz nach Chriſts Geburt M. CCC. Jar: darnach in dem LXXXVIIIo. Jare: am Monntag nach S. Pauls Tag alß Er bekert ward: des ſind gezeugen Unſere getreuen Herr Heidenreich von Tshernitz: Herr Nickel von Rechinberg: Herr Clemens Pfarrer zu Seiffersdorff: Unſer Capplan: Jeckel Jab: Przibke von Seckervitz: und Herr Johanns Kohnas unſer Landshreiber.

Sanctimoniales Coenobii Lubenſis Senatoribus Javorienſibus Cenſum annuum ex Villis: Ruprechtsdorff: Jacobsdorff: & Neuendorff recipiendum vendidiſſe teſtatur:

Svidnicii 1388. Die Lunæ poſt Feſtum Converſionis S. PAULI. Teſtes Equites & Clerici.

LXXXIX. AGNETES DUCISSÆ SILESIÆ SVIDNICENSIS Litteræ Senatoribus Javorienſibus conceſſæ.

WIr Agnes von GOTTES Gnaden Hertzoginne in Slezien: und Frave zu der Swidnitz bekennen offentlic mit dieſem Brive daz unſir getreuer Hartmann von Ronaw unſer Manne recht geſeſſen hat daz wir haben zu richten und mit Imc unſre getreue Manne die hernach geshrieben ſteen: Herr Hanß von Cgirnaw: Herr Hanß von Logau: Nickel von der Rúbenitz: Cunrat von Würben: Kirſten Acze: Niclas Gloſſin und Hanß Zacherkirche die do bekennen daß von denenſelben Rechten Mathis Kwirolſf der Bürgermeiſter von dem Jauer mit dem Ratmannen des kegenwertigen Jares geſtanden ſind von der Stadt wegen von dem Jaur und ſind loz und ledig geteilt mit Recht von Herrn Dytrich Predyl. von Günthern von Ronaw: und von Cunemann von Zedlitz: von eines Brifes wegen alz ſie ſo beſchuldiget hatten vor den Rechten von der Stadt wegen von dem Jaur doch unshedlich den obgenannten Herrn Dytrich Predil: Günther von Ronaw und Cunemann von Zedlitz und irmen Rechten ab ſo czu der Schöppen zu der Gemeynd, odir zu imand zu dem Jaur icht zum reden haben. Geſheen zu Swidnitz an dem erſten Monntage vor S. Agneten Tag der H. Jungfrauen: nach Chriſts Geburt M. CCC. Jar und in dem LXXIII. Jare.

Svidnicii 1373. Die Lunæ prox. ante S. AGNETIS Diem.

XC. BOLCONIS II. DUCIS SILESIÆ SWIDNICENSIS Litteræ de prohibitis Conventiculis publicis & privatis.

WIr Bolcke von GOTTES Gnaden Hertzog von Slezien: Herr von Fürſtenberg und zur Sweidnitz bekennen offentlic mit dieſem gegenwärtigen Brive daß wir durch beſſerung willen unſer Stadt Sweidnitz haben erdacht mit Rate unſer getreuen Mannt und wollen erſtlic das gebrechen die vor Uns gesheen ſind zu begegnen und zu widerſtehen, daß fürbas nun alle Handwerck unſer vorgenannten Stadt, wie ſie geheiſſen ſind, ſich fleißiglic daran ſollen behüten und bewahren bey unſern hulden, daz Ir keines ſoll Sammenung haben, offenbar oder heimlich, noch keine Geſetze machen, ohne die Rathmanne unſer vorbenannten Stadt ſonder ſie ſollen die Rathmanne dozu bitten und beſenden, und ſollen mit der Rate machen, was Iro Gemein und der Stadt Nutz und gutt ſey, wehr darüber griffe odir thete, heimlich odir offenbahr, mit dem ſollen die Rathmanne mit Rath Irer Elteſten daß alſo

ſhi-

ſchicken, daß Sie das fürbas innen werden, aber werden haben, dazu geben wir unſern gantzen Willen und Gunſt: Auch wenne die Ungeshicht und Sammenunge die do geshen iſt dis Jahr von den Webern und andern Handwercken wider die Rathmanne die Gewalt, daß alle die, die deſſen Uhrſache ſind geweſt, die Sie verwore erfahren, daß ſollen ſie gegen Unſre Stadt und Ihren Meiſtern ablegen und beſſern noch Gnaden, und die Rathmanne ſollen daz alſo mit Inen machen, daß des nimmer Noth geshehe; Mit Uhrkund des Brives den wir verſiegelt han laſſen werden mit unſern wiſſen: geben zur Sweidnitz am nächſten Sonnabend vor S. Lucien Tag nach GOTTS Geburt M. CCC. Jar: in dem LIo. Jare: des ſind Gezeugen unſre Manne Herr Kekil von Czirnen: Herr Hanß von Logau: Herr Albrecht Zeckel von Syfridow: Cunemann von Czedlitz: Reincze Schoff: und Petro von Czedlitz unſer Landshreiber.

Svidnicii 1351. Die Sabb. prox. poſt S. Luciæ Teſtes EquitesSileſii

*

XCI. HENRICI I. DUCIS SILESIÆ JAVORIENSIS Litteræ

In Caſum Succeſſionis Svidnicenſibus Privilegia ſalva fore ſpondet.

*

HENRICUS I. Dux Sileſ. Javor.

IN GOTTS Namen: Amen! Wir Heinrich von GOTTS Gnaden Hertzog von Slezien Herr von Fürſtenberg und zu dem Jaur bekennen offentlic an dieſem Brive allen den die in ſehen odir hören lezen, daß wir gelobet haben und globen in gutten Treuen on alle arge Liſt mit gutten willen und mit bedachtem Mutte mit Rat unſer getreuen Manne der Stadt und den Erbaren und den getreuen Bürgern zu der Sweidnitz arm und reich: do die Lande **Unſers lieben Vettern Hertzog Bolckens** an uns gevallen: ſie zu laſſen und zu behalden bey alle den Rechten die ſie haben gehabit von Alter und von dero milden Fürſten, biz **an den Edlen Fürſten Hertzog Bolcken unſern lieben Vater** und von dem an biz an **unſern lieben Bruder Hertzogen Bernhard**: den allen GOTT gnade, und auch von deme biß an **unſern lieben Vettern Hertzog Bolcken**: darüber globen wir zu, wos ſie mit iren Briven beweiſen mögen odir nicht on der gewiſſen, daz wir ſie dabey laſſen wollen on arge Liſt: auch globen wir Inen ob inen ir Briven abgiengen, odir verloren würden, daß wir yn zo gutte geben wollen, alz ire geweſt ſind, und inen die Brive nicht ergern wollen, dazu geloben wir der Stadt Sweidnitz und den getreuen Bürgern, dazu allen Handwerckern und der Gemeine arm und reich ſie czu laſſen und ſie zu behalden bey Iren Rechten, Geſhoſſe und bey Iren rechten Gelde, wie ſie genannd ſind, alß ſie von alters geweſt iſt bishero, und geloben vorbaß denſelben getreuen Bürgern zur Sweidnitz on alle arge Liſt, kein Gewalt, kein Beshwerniz, noch kein Ungemach, an yn noch an ire kein beſonderiz zu thun, wir geloben auch denſelben Bürgern arm und reich on alle arge Liſt bey unſern gutten Treuen, daß wir yn alle die vorbeshriebne Gelübde, die wir yn gelobet haben und hy geloben wollen, ſtete und gantz haldin, wer aber daz die Bürger des keine vor hetten, daß mir ſie hindern wolden, daß ſie die Stadt beſſerten, daß wollen wir In dancken, und wollen ſie nicht hindern daran, das geloben wir In bey unſern gutten Treuen: wer och das ſie daz nicht vor hetten, daß wir ſie daran nicht hindern wollen, ob yn unſer Vetter nicht gut thete, verlyhe Czukauff an iren vorwercken odir an yren Dörfern, odir in der Stadt, daz wir Inen das wol günnen, und bey dem Rechte laſſen wollen, wenn alzo viel welcherley gerecht unſer Eldern die vorbeshrieben ſten gehabt habin, daß wir daſſelbe Recht eynden, daß wir dos ſtete und gantz halden wollen. Des haben wir in dieſen Briv laſſen werden verſiegelt mit unſerem wiſſen mit unſerem Innegeſiegel: der iſt gegeben zu der Sweidnitz nach GOTTES Geburth M. CCC. im XLVo. Jare: an der Czweyer zwölff Bothen abend S. Peters und S. Pauls: dozu in gezeuge geruffen und gebothen unſre getreuen Manne beydirſit die die ſachen haben getaydingt Herr Hartmann von Ronau: Herr Gürge und Herr Jekil Gebrüdere von Czirney genannt, Herr Renez Schoff: Herr Gitzing und Cunrad Gebrüdere von Czedlitz genannt Leipold von Uchtritz, Titzmann Buch, und andere Biderbeleute genug.

in CaſumSucceſſionis Svidnicenſibus omnia Jura & Immunitates ſalvas & ſalva tueri velle polliecetur:

Suidnicii 1345. In Vigilia SS. apoſt: PETRI & PAULI: Teſtes Equites Sileſii.

XCII. BOL-

XCII. BOLCONIS II. DUCIS SILESIÆ SVIDNICENSIS Litteræ ſuper Balneo Javorienſi.

IN GOTTS Nahmen Amen! wir Bolcke von GOTTS Gnaden Hertzog von Slezien: Herr von Fürſtenberg und zu der Sweidnitz: thun kund allen den die dieſen Briv ſehin odir hören leſen, daß wir haben angeſchin den getreuen Dienſt den Uns Nicol Baader zum Jawr dick getreulichen gethan hat, und noch thun ſoll, und haben Jhme von Unſeren Fürſtlichen Genaden gelegen und gereicht die Baad-Stube zum Jaur und das Schrott-Amt daſelbſt mit allem Rechte, mit allem Nutze, mit aller Herrſhafft, und mit aller Freyheit, alß Sie ſeine Eltern und er von uns und unſeren Elteren bißher gehabt haben, Jhme und ſeinen Erben und ſeinen Nachkömmlingen zu einem rechten Lehin zu haben und one Hindernüs von Uns und unſeren Nachkommelingen und och one alles Beshwernüs und one alle anſprache ewiclich zu beſitzen, wollte aber das iemand daſſelbe Schrottambt domite shwechin, doß her Bier oder Wein ausfüllen wolde, odir austragen laſſen, odir uff wagin wegführen, der ſoll kegen uns einer Beſſerung beſtanden ſeyn nach Unſeren Gnaden, und kegin demſelben Nickil der Pferde und des weins: Zu bekenntnüß des Brives, den wir haben verſiegeln laſſen werden mit unſerem wiſſen mit unſerem gröſſeren Innſiegel und iſt gegeben zum Jaur an S. Marie Magdalenen Abend nach GOTTS Geburth M. CCC. Lo. Jar. Des ſind gezeugen unſre Manne Herr Petshe von Uchteritz: Herr Hannß von Czegenberg: Herr Jone Swyn: Rüdger von Wildberg: Jochim Schaff: und Cunemann von Sydlitz und Peter von Czedlitz unſer Landshreiber von des Händen der Briff geshrieben und andere gutte Leute.

Javorii 1350. In Vigilia S. MAR. MAGDALENÆ. Teſtes: Equites Sileſii.

XCIII. AGNETIS DUCISSÆ SWIDNICENSIS Litteræ confirmatoriæ de annuo Cenſu Wernhero de Czettras vendito.

WIr Agnes von GOTTS Gnaden Hertzoginne yn Slezien Frawe von Fürſtenberg zur Sweidnitz und zum Jaur bekennen offenlic mit dieſem Brive daz für uns kommen iſt unſer getreuer Herr Koppo von Czedlitz bey gutter Vernunfft und geſundem Leibe und hat wit wohlbedachten Muthe recht und redlich verkaufft und in unſere Hände williclich uffgelaſſen dem Erſamen Prieſter Herrn Wernher von Czetteras Pfarrer zum Jauer und ſeinen Cappellanen daſelbſt umb LX. Marg Prag. gl. Pohln. Zahl VI. Marck Geldes järliches Zinſes in dem Dorf zu Trewelwitz des Weichbildes zum Jaur vornemlich denſelben Zinß alle Jar mit benander uf S. Michels und no an dem melchſten an zu heben, alzo fürbas inne alle järlicht zu nemen zu haben und zu gefallen ſind allir andern Zinſen ungehindert und in die Stadt Jaur uf des vorgenannten Herrn Koppen von Czedlitz ſeiner Erbin und Nachkommen einent ire Zerung koſten und shaden zu antworten: ab daz nicht geshehe ſo ſullen und mögen der vorgenannte Herr Wernher und ſeine Capellan in und uff dem vorgenannten Gutte zu Trewelwitz umb iren vorſeſſenen Zinß pfänden mit Hülffe unſers Hofe-Richters zum Jaur, alß offt und dick alß enen das nothdurfft wird ſeien, mit derſelben Pfanden ſie och thun mögen, alß ob alle recht damitte begangen weren, ab icht shaden und Zerunge uf dieſelben Pfändung geen werde, denſelben Schaden und Zerung ſollen die genannte Here Koppo von Czedlitz und ſeine Erben ſelber tragen und richten on widerrede, doch mit ſolchen untersheide doß der obgenannte Herr Koppo; ſeine Erben und Nachkommen denſelbin zum wedirkauffen mögen miteinander umb LX. Marck der obbenannten gl. und Zahl, wenne ſie wollen ungehindert, unshedlich dem verſeſſenen Zinſe, denſelben wedirkuff ſullen ſie en einen gantzen Monden vorlazzen wiſſen, und die Bezahlung des Geldes ſoll gesheen in der Stadt Jaur und vornemlich frey one alle Dienſt und one alle Beshwerung, in ſulch mazze daß der obgenannte Herr Koppo und ſeine Erben denſelben Zinß ſelbir verdienen ſullen mit andern iren Güttern wenne und wie offte ſich daz gebüret: auch iſt für unz kommen Anne Here Koppen eliche Haus-Frawe die ir Leibgedinge in und uf dem vorgenannten Gutte zu Trewilwitz hat, und hat alſo viel alß die VI. Marg Geldes järliches Zinſes angetreffen mögen mit

AGNES Duc. Sil. Svidn. & Javor. Kopponem de Czedlitz Wernhero de Czettras Clerico annuum ex villa Trewelwitz Cenſum vendidiſſe ratum habet

frölichem Antlitz und mit lachendem Munde in unsere Hände williglich uf gelazzen dieselben VI. Marck Geldes järliches Zinses in und uf dem vorgenannten Gutte zu Trewelwitz, haben wir och von Fürstl. Macht den obgenannten Herrn Wernherrn von Czetteras, Pfarrer zum Jaur und seinen nachkommen Pfarrern zum Jaur und seinen Capplanen die itzund seyn odir zukünfftiglich werden, in der Pfarr-Kirchen daselbist in aller der mazze, Meinung und mit untersheide alz obin geshrieben steet, gelegen und gelanget, gemachsam und ungehindert, zu haben und zu besitzen, zu verkauffen odir zu versetzen für LX. Marg der obgenannten gl. und Zahl und den obgenannten Herrn Koppen von Czedlitz seine Erben und Nachkommen an den wedirkauff und an die Lösung zu weisen. Mit Uhrkund des Brives versiegelt mit unsern anhangenden Inngesiegeln: Gegeben zum Newenhof nach Christus Geburth M.CCC. Jar darnach im LXXXV. Jare, an der nechsten Mitwoch nach dem Monntag alß mann singt Reminiscere: des sind Gezeugen unsere getreuen Herr Nickel von Czeißberge: Herr Hanns Reynbabe: Herr Otto von Czedlitz: Heinrich und Bernhard Wildberg: Gebrüdere: Hannß von Reder: Bernhard von Slewitz: und Herr Niclas Lübshütz unser Hoffschreiber.

Newnhoff: 1385. Die Merc. prox. post Dom. solis qua cantatur: Reminiscere. Testes: Equites Silesii.

*

XCIV. CAROLI IV. ROM. IMP. & BOH. REGIS Litteræ in Favorem Commercii Wratislavienſis cum Urbibus Hirſchberg: Hain & Landshutt editæ.

*

CAROLUS IV. ROM. IMP. BOH. REX ad preces BOLCONIS II. Ducis Sil. Svidn. & Javor. Libertatem reciprocam a Teloneis inter Mercatores Subditos Ducis & Wratislavienſes Subditos REGIS conſtituit:

WIr Carl von GOTTS Gnaden Römisher Kayser, ze allen Zeiten Mehrer des Reichs und König ze Beheimb: bekennen offentlich mit diesem Brieve und thun kund allen den die diesen Briv sehen oder hören lesen, daß wir haben angesehen fleißige und ernstliche Bitt des Hochgebohrnen Bolcken Hertzogen zu Slezien: Herrens zu der Sweidnitz und zum Jaur: unsers lieben Schwagers und Fürstens und haben mit wohlbedachten Muthe, mit Rath unserer Getreuen, und mit rechter wissen alß ein König ze Behaimb seinen Städten Hirshberg, Hayn und Landshutt, und allen den die drinnen wohnen die Genade gethan und thun auch mit Krafft des Brives für Uns und alle unsere Erben und Nachkommen Könige ze Böhaimb also: daß sie fürbas ewiglich besammet oder besunder nicht sullen geben keinerley Zoll noch Ungeld von alle dem das von ihren wegen kombt odir bracht wird in unsere Stadt Breßlau was das sey wie es genennt wird, es sey wagen oder welcherley Kauffmannshafft das sey, nichts nicht ausgenommen, gleicher weise als auch dieselben von Breßlau weder Zoll noch Ungeld geben in den vorbenannten Städten Hirsberg, Hayn und Landishutt, alß auch von Breßlaw selber wohl wissentlich ist, darumben gebietten wir festiglich und ernstlich dem Rathe, den Zöllnern und der Stadt gemeinlich zu Breßlau unsern lieben Getreuen, daß sie fürbas ewiglich die ehgenannten Bürger von den Städten Hirsberg, Hayn und Landishutt, und ire Erben und Nachkommen an der vorbeshriebne Gnade, die wir Ihn also haben gethan, nicht hindern, auffhalten, hin- und her zu fahren, in dieser weiß alß lieb Ihnen sey unser Hulde zu behalten: Mit Uhrkund dis Brives versiegelt mit Unseren Kayserl. Majestäts Innsiegel: der geben ist zu Prage nach Christi Geburth M. CCC. Jar darnach in dem LXVIo. Jare. am nächsten Sonntag nach dem obersten Tage: Unserer Reiche in XXo. und des Kayserthumbs im XIo. Jar.

Pragæ: 1366.

*

XCV. WENCESLAI BOHEMIÆ REGIS Litteræ de Immunitatibus Ducatuum Svidnicenſis & Javorienſis poſt mortem DUCISSÆ AGNETIS ſervandis.

*

WENCESLAUS BOH. REX: Ducatibus Svidn. & Javor.

WIr Wentzlaw von GOTTS Gnaden König ze Behem: Marggraf zu Brandenburg und Hertzog in Slezien: bekennen und thun kund offentlich mit diesem Brive allen den die Ihn sehen odir hören lezen, wann die Bürger und Gemeinshafft der Städte und Märckte der Hertzogthümer Sweidnitz und Jaur: unsre lieben Getreuen, Uns Unsern Erben und Nachkommen Königen ze Beheimb eine Erbhuldung, Eyde und Gelübde gethan haben, darumb so globen wir vor Uns Unsere Erben und Nachkommen Könige ze Behem

den

den egenannten Bürgern und Gemeinshafften der Städte und Märckte in beyden Landen allen gemeinlic und vor ieglichen ſonderlich in Gütten und Treuen one geferde, wenne es zu Shulden kombt daß nach Tode der Hochgebohrnen Frauen Agneſen Hertzoginne daſelbeſt: Unſer lieben Mumen dieſelbe Lande Städte und Märckte alß ſie ſullen Erblichen an Uns kommen, daß deme dieſelbegen Bürger und Gemeinshaffte der Städte und Märckte alle gemeinlich und ieglicher ſunderlich, Ire Erben und Nachkommen bey allen Iren Rechten Freyheiten Gnaden Würden und gutten Gewohnheiten, die Sie von alden Fürſten herbracht haben und die ſie mit Briven odir redlicher Kundshafft nach der Lande Recht beweiſen mögen, ſitzen und bleiben ſullen von Uns Unſeren Erben und Nachkommen Königen ze Behem und allen unſern Ambt-Leuten und Getreuen ungehindert, welcher auch unſer Erben und Nachkommen Königen ze Behem der eldeſte were, der ſoll Herr derſelben Lande Städte und Märckte ſein, und ſich davon shreiben und nennen, und ſoll auch derſelbe die Lande Sweidnitz und Jaur von einander nimmer geſundern, auch von ſunderlicher Gunſt thun wir Ihnen die Gnaden, daß wir in beyden Landen zu der Schweidnitz und zum Jaur einen Hauptmann und auch einen Land-Schreiber geben und ſetzen ſullen der iglicher von einem der Lande Sweidnitz odir Jaur geboren ſey, in der Lande einen geſeſſen ſey, und ein Bidermann ſey, alſo doß ie nur ein Hauptmann und ein Land-Schreiber in denſelben Landen ſeyn ſoll, ſunderlichen wollen wir daß nur eine Müntze in den beyden Landen ſeyn ſulle, die an dem Zuſatze und an dem Silber in den Würden und in der Gütte bleibe und beſtehe, alß ſie itzund iſt, und ein Zeichen und Gepräge habe: auch globen wir den ehgenannten Bürgern und Gemeinshafften in den Nahmen alß davor, daß wir Unſre Erben oder Nachkommen Könige ze Behem ſie alle odir bey Theilen von der Cron des Conigreics ze Behem nimmer in keine Zeiten verkauffen, verpfänden oder empfrembden ſullen in keine weyß, ſondern ſie dabey erblic und ewiglich laſſen und behalden: Mit Uhrkund des Brives verſiegelt mit Unſeren Königl. Majeſtät Innſiegel: Geben zu der Sweidnitz nach Chriſti Geburth M. CCC. Jar darnach in LXIXo. Jare, am nehſten Frytage vor S. Gallen-Tag: Unſers Konigreics im VIIo. Jare.

In Caſum Succeſſionis mortua DUCISSA AGNETE

Privilegiorum & Jurium omnium Confirmationem poſtulatur:

Svidnicii 1369. Die Veneris prox. ante Diem S. Galli.

XCVI. SIGISMUNDI IMP. ET BOH. REGIS Litteræ quibus Svidnicio Facultatem ſigillandi cum rubra Cera concedit.

Wir Siegmund von GOTTES Gnaden Römisher Kayſer ze allen Zeiten Merer des Reichs und zu Hungern ze Behem Dalmacien Croacien ꝛc. König: bekennen und thun kund offenbar mit dieſem Brive allen den die ihn ſehen odir hören leſen, daß wir gütlich betrachtet und angeſehen haben, mannicfeltige treue Dienſte und wohlgefallen die Uns um der Cron ze Behem die Bürger-Meiſter, Ratmanne und Bürger unſerer Stadt ze Sweidnitz, unſre lieben Getreuen offt und dick williclic und unverdroſſentlich gethan haben und täglic thun und fürbas zu thun willic und bereit ſind: Und haben darumb mit wohlbedachten Mutte und von eigner Bewegnüß denſelben Bürgermeiſtern, Ratmannen, Bürgern und Stadt zur Sweidnitz zu Ehren dieſe beſondere Genade gethan und Ihnen gemeynet und erlaubet, thun Ihn die günne und erloben von Röm. Kayſ. und Behemisher Kuniglicer Macht wiſſentlich mit dieſem Brive, daß Sie und Ire Nachkommen zur Sweidnitz in Irem Stadt-Innſiegel Roth Wachs gebrauchen und mit Rothem Wachs Ire Briv verſiegeln mögen, von aller menniglich ungehindert: Mit Urkund dis Brives verſiegelt mit Unſerer Kayſ. Maj: Innſiegel: geben zu Presburg nach Chriſti Geburth M. CCCC. Jar und dornoch im XXXVo. Jare: am S. Ambroſii Tag: Unſrer Reich des Hungarishen im XLVIIIo. des Römishen im XXVo. des Behmishen im XVo. und des Kayſerthumbs in IIo. Jare.

Piſonii 1435. Die S. Ambroſii.

XCVII. ALBERTI II. ROM. IMP. ET HUNG. ac BOH. REGIS Litteræ de Eccleſia S. Adalberti Javorii erigenda.

Wir Albrecht von GOTTES Gnaden Römisher Künig, ze allen Zeiten Merer des Reichs, und zu Ungern, zu Behem, Dalmacien, Croacien ꝛc. Kunig: und Hertzog zu Oeſtereich: bekonnen und thun kund offenbar mit dieſem Brive allen denen die In ſehen

odir hören leſen, daß wir den Rathmannen und Bürgern zum Jaur unſern lieben Getreuen von Irer flejßigen Bitt wegen gegönnt und erlaubt haben, gönnen und erlauben von Königlicher Macht ze Behmen in Krafft dis Brives, alſo daß Sie von der Juden-Schule die itzund wüſte leydt in Ihrer Stadt GOTT zu Lob und dem heil. S. Adalberto zu Ehren eine Kirche erheben, und die weyhen laſſen und dorinnen etliche Altäre ſetzen mögen darinne mann GOTT loben und dienen ſolle der gantzen Chriſtenheit zu Nutz und zu frommen: Und dorumb ſo gebietten wir Unſern Hauptmanne und Steten unſers Fürſtenthumes zur Sweidnitz und zu Jaur ernſtlich und feſtiglich mit dieſem Brive daß ſie die obgenannten Rathmanne und Bürger zu Jaur an ſolcher obgenannten Schule nicht irren, ſondern Ihnen die GOTT zu Lobe und dem heil. S. Albrecht zu Ehren zu einer Kirchen bauen und erheben und die weyhen laſſen und darinnen nicht anders thun als lieb Ihnen ſey Unſer Ungnad zu meyden. Zu Uhrkund dis Brives verſiegelt mit Unſern Königl. anhangenden Innſiegel: geben zu Prag nach Chriſtus Geburth M. CCCC. Jar: und darnach im XXXVIIIo. Jare: am Frytage vor S. Margrethen Tag: Unſerer Reiche im Erſten Jare.

Prage 1438. Die Veneris poſt S. Margar.

XCVIII. Litteræ Civitatis Javorienſis de Eccleſia S. Adalberti Javorii dotanda.

Wir hernach geshriebne Hanß Lauterbach: Bürger-Meiſter: Dempnick: Colbenitz: Hannß Kucheler: Niclas Herſtinberg: und Frantz Schultis: Rathmanne zu der Zeit zum Jaur und wir Elteſten, Schöpffen, geshworne, Handwerck-Meiſter und die gantze Gemeinde der obgenannten Stadt bekennen und thun kund offentlich mit dieſem Brive allen den die Ihn ſehen hören oder leſen daß wir den Erſamen Herrn Pnotho von der Reibnitz Unſerm Pfarrer gelobet haben von der geſtiffte wegen der zween Capellen zu S. Barbara und zu S. Albrecht daß die Capelle zu S. Albrecht kommen und werden ſoll zu einem Spittal darein der ehgenannte Herr Pnotha den Pfarrer ſeinen Willen und Gunſt geben hat, daß die zweene Altar die vor in dem Spittal vor der Stadt Jaur geweſt ſind, doß dieſelben zween Altare kommen ſollen in das Neue Spital zu S. Albrecht mit allem rechten alß Sie in dem vorigen Spittal geweſt ſind, unshedlichen allen Rechten dem Pfarrer der do itzund iſt odir hernachmals ſeyn würde, und der Pfarr-Kirchen: Und opp in zukünfftigen Zeiten ſich iemands durch die Herrshafft, oder durch was weege das gesheen möcht in die ehgenannte Capellen zu S. Barbaren oder in das Spittal zu S. Albrecht ſetzen oder legen wollte, daß wir das und unſere Nachkommen wehren und wiederſetzen wollen, das globen wir üff unſer gutt Gewiſſen und bey treuen und Ehren one argen: und opp iemand aus Innigkeit GOTT zu Lobe in der egenannten Capellen zu S. Barbaren einen Altar ſtifften wolde, daß ſich die Stadt in die Lehen der Geſtiffte nicht legen ſulle, noch iemands, ſunder dem Pfarrer die Lehn zu ſagen ſullen, doß ſulche unſer Gelübde in allen Stücken und Punckten von Uns und allen Unſern Nachkommen gehalden ſullen werden nach aller unſer Macht und möglickeit: des zu einem Bekenntnüß und beſtettigung haben wir Unſer Stadt groß Innſiegel an dieſem Briv laſſen hengen: geben des Dienſtags nach der H. Drey Künige Tag nach Chriſti Geburth M. CCCC. Jar darnach im XLVIo. Jare.

Javorii 1446. Die Martis poſt III. Regum.

XCIX. Litteræ Hermanni de Czettriz: Equitis: de non vindicanda Captivitate qua famulos ſuos Javorienſis Civitas affecerat.

Ich Herrmann Czettras Ritter ufm Fürſtenſteine geſeſſen: bekenne offentlich mit dieſem Brive vor allen die Ihn ſehen hören odir leſen, ſo alß die Strengen wohltüchtigen erbarn und weiſen Hayne von Cirne: Unterhauptmann: Mannshafft und Stäte der Fürſtenthume Sweidnitz und Jaur mir meine Diener abegefangen haben, enen ire Pferde und habe genommen, Glaube ich genannt Herrmann Czettras: vor dieſelben Meine Diener den genannten Unterhauptmann Mannshafft und Städte der, benannten Fürſtenthume, wer damit geweſt und ſie hot helffen fahen odirk eins dorunter verdacht wer und ſunderlich die Stadt Jaur die ſie in hafft gehalten haben bey meinen gutten Treuen und Ehren umb ſolch

Gefeng-

Gefengnüß nimmer anzusprechen noch keine Nachrede darinnen zu haben noch sie odir die iren durch mich odir iemands andern in keine weyse zu fehden noch argen soll mit worten noch mit wercken, sunder eine gantze verrichte und entsheider Sache seyn soll nun und ewiglich vor mich und meine Diener bey meinen gutten Treuen und Ehren gantz stete und unverbrüchlich ze halden one argk und one alles böse geferde: des zu Bekenntnüß und grosser Sicherheit habe ich mit Wust und gutten Willen vor mich und meine Diener mein Siegel an diesem Brieff lassen hengen: der geshrieben und geben ist Nach Christi Geburth M. CCCC. und im XLVo. Jare: am Tage der H. Dreyfaltigkeit. an. 1445. Die Festo SS. TRINITATIS.

C. Ejusdem Hermanni Czettras Equitis Litteræ quibus Societatem & Fœdus eum Urbibus infra scriptis pangit.

ICh Herrmann von Czettras: Ritter usm Fürstenstein gesessen: bekenne offentlich mit diesem Brive vor allen die In sehen odir hören odir lesen, daß ich mit allen den meinen entsetzet und entshieden bin und eine verrichtunge gehalten habe mit dem Edlen Gestrengen Erbarn Weisen Hauptlewten Mannen und Stäten der Fürstenthümer Lignitz: Breßlaw: Sweidnitz Jawr und allen andern Landen und Stä'en die sich zu dem Bunde vershrieben haben und darzu gehören geistlich und weltlich niemands ausgenommen umb alle Sache und Brüche die denn zwishen uns beyden theilen gewand seyn der in arge nimmer zu gedencken, und gelobe fürbas mit allen den meynen dem Bunde zu roten und zu helffen und getreulichen bey inen zu stehen noch alle den Stücken und gesetzen alß der Bund und Brieff auffweist, auch gelowbe ich egenannter Hermann Czettras den obgenannten Mannen und Stäten des Bundes keine kriege aus diesem Lande anzufahen, dodurch Land und Stete zu fehden odir shaden kommen möchten, sondern iren shaden zu bewaren wo ich mag, sundern wolde mich iemands angewaldigen odir die meinen das soll ich bringen an Land und Stete der obgenannten Fürstenthum vor mich und die meinen gleich recht zu bietten: würde das deme vor mich und die meinen vorslagen so sullen sie mich helffen vor gewelden shützen noch laute und innehaltunge des Bundes sunder ich und die meinen wollen uns an gleichen und rechten genügen lassen: Auch will ich Hermann Czettras alle die meinen die ich mit mir in die Richtung ziehe den obgenannten Fürstenthumen Hauptleuten Mannen und Steten des Bundes namhafftig machen in meinem Briefe, auch will ich Hermann Czettras niemand vorhalden die der obgenannten Lande und Stete beshediger seyn und alle obbeshriebne Stücke des Bundes gelobe ich egenannter Hermann Czettras mit alle den meinen den obbeshriebnen Hauptleuten Mannen und Steten des Bundes der obgeshriebnen Fürstenthume bey meinen gutten Treuen und Eren stete veste unverbrüchlich ze halden in aller mass alß ob geshrieben stehet on arg und also lange der Bund wert und alle obgeshriebne Stücke Puncte und artickel geloben wir hernach geshriebene: Jürge Czettras Ritter zu Swenckinfeld gesessen: Hanns Schoff usm Kynast gesessen: Opitz und Hain Gebrüdere von Czirnaw: Heincze Peters Waldau: Hanns von Pfau daselbst gesessen: Jon von Redern gesessen usm Lehn; Jürge von Redern, gesessen uf Cuntzindorff den obgenannten Hauptleuten Mannen und Steten des Bundes bey unsern gutten Treuen und Eren on arg daß das von Unsern Freunde Herrn Hermann Czettras und seinen Dienern den obingeshriebnen Hauptleuten Mannen und Steten der egenannten Fürstenthum des Bundes stete gantz feste und unbrüchlichen gehalten soll werden on arg und on allen bösen Eintrag und wer das sache da GOTT vor sey, daß der obgenannte Herr Hermann Czettras unser Freund odir seyne Diener der Stücke also obingeshrieben steht breche und der nicht halten noch die Kenntnüß guter Leute in aller masse alß der Bund inne helt und die obbeshriebne unsre Gleubir Hauptleute Elteſten und Geshworne des Bundes und die mannten brieflich odir mündlich so geloben wir en von stund an noch der Kenntnüß einzureuten ken Lignitz Breßlau Sweidnitz Jaur in der vier Stete eine wo wir hin von unsern Gleubirn dermanet würden in eine gemeine Herberge die uns von Unsern Gleubirn irzeiget und genannt würde und so innlager leisten alß innlagens Recht ist und iedermann mit einen Knechte und zween Pferden odir iedermann einen gutten erbarn Knecht auch mit zwey Pferden an seine stat einsenden und daraus nicht zu kommen, es sey denn daß unser Freund Herr Hermann also viel thue alß billich und Recht ist daß mann auch von Ime

ufnehmen soll, auch soll sich unsre Birge so wir gemanet werden einer mit dem andern nicht shützen noch behelffen sondern einreiten und innlager zu leisten alß innlagers recht ist ein iglicher vor sich selbst: Czu waren bekenntnüß habe ich genannter Herrmann Czettras Ritter und wir obgenannte Bürgen unser iglicher besunders sein Inngesiegel an diesem Brif mit gutten willen und wissen hengen lassen: der gegeben ist ufen Fürstensteine an dem ersten Donrstage vor dem H. Pfingsttage Ao. Dmni M. CCCC. XLVo.

In arce Fürstenstein 1445. Die Jovis ante Festum S. Pentecostes.

CI. Litteræ Ordinis Equestris Ducatuum Svidnicensis & Javoriensis quibus GENTEM SCHAFFGOTSCHIANAM emtuo quodam sibi dato communi bono prospexisse profitetur.

WIr Mannshafft der Fürstentumer Sweidnitz und Jauer wir bekennen offentlich mit diesem Brive allen den die en sehen odir hören lesen, daß wir versetzt haben die Gestrengen und Wohltüchtigen Herrn Heintze Stoshen Unserm Unterhauptmann: Herrn Bernhard von Uchtritz zur Steinkirchen gesessen: Herrn Hoppen Schindeln zum Heselicht gesessen: Jenchen von Rhellendorff Burggrafen zu Strigen: Nickel von Seidlitz: Hose-Richter zur Sweidnitz: Conrad Bolczen zur Grunau gesessen, alle selbstshuldiger gegen den woltüchtigen Gotsche Schoff: Hanse seinem Bruder und iren Geerben vor fünffhundert Shock gutter Behmisher Groshen Pohln. Zahl Haupt-Guttes und alles Schadens die dorauff gangen seyend, In Christen odir in Juden gewönlich odir beweißlich were, herumb geloben wir Mannshafft der obgenannten Fürstenthume Schweidnitz und Jaur mit unsern Geerben alle gemeinlich miteinander, und unser Iglicher besunders mit gesampter Hand und ungesundert alle bey Unsern Rechten trauen und Eren zu lösen freihen und ledigen unß obgeshriebne Gleuber und ire Geerben allir Gelöbde die Wir sie versatzt haben gegen den obgenannten Gotshe Schoff und Hanse seinem Bruder und sie zu benennen und davon zu bringen on allirley shaden, den sie von unsern egenannten Globden empfiengen odir empfahen möchten, der gewönlich odir beweißlich were und unser keiner sich nicht shützen noch entshuldigen soll vor dem andern, ob her dirmannt wirde von uns, sondern Unser itzlicher und wir alle gemeinlichen globen bey Unsern Rechten Treuen und Eren zu halden unsern obgenannten Gläubern zu Hannt noch der Resten mannige obire acht tage on arg und on allerley arge List, auch ob is sache were daß sie denn Gotshe in manen würde nach des Brives Laute alß sie im vor das Land gelobet haben, do is ob GOTT will nicht zukommen soll, so globen wir aber alle gemeiniclich und unser iglicher besunder mit unsern Geerben mit gesampter Hand und ungesundert bey Treuen und Eren unsern obbenannten Glaubern aus ieglichen weichbilde der obgenannten Fürstentume Schweidnitz und Jauer ein Erbarn Knecht der Mann im Lande were mit Zween Knechten und mit drey Pferden einzusenden und zu reiten in eine Stadt in Lande zur Sweidnitz in eine gemeine Herberge, die uns von den obgenannten Gläubern dir zeiget würde und do innlegin zu thun und zu leisten alß Innlegers recht ist und aus der Leistung nicht zukommen, wir haben denn die obgenannten unsre Gläuber gefreyet gelöst und geledigt von allen obbeshriebnen Glöbden der wir sie versatzt haben gegen den egenannten Gotshen und Hannse seinem Bruder: auch ob wir unsern obgenannten Gläubern in einen Monden nicht hilden alß obin geshrieben steet so mögen sie das Geld do wir sie Gotshen gelobt haben und globen nemen uff gewönlichen shaden czu Christen odir czu Juden, der shade soll uf uns gen, und nicht uff sie, die alle obbeshriebne Stücke und Glöbde globen wir obgenannte Selbstshuldiger bey unsern gutten Treuen und Eren stete und gantz zu halden und keins zu Hülffe zu nemen daß Unsern obgenannten Gläubern zu shaden möchte kommen, odir do wir diesen Brieff möchten mete artickeln, auch uns obgenannte Gläuber haben die Gestrengen und Tuchtigen gekorne Herren Triestan von Redern uf dem Lehn gesessen: Herr Wentzel von Schellendorff uf dem Hornisberge gesessen: Herr Hanns von Penczke zu Moske gesessen: Hermann Czettras uf Cunradswalde gesessen: Cuntze Belern Burggraf off dem Schetzelern: die Bushken uf dem Kinsberge und Ulrich von Seidlitz uf dem Czeiskinberge gesessen, alle obengeshriebne Stücke zu getreuer Hand zu globen vor uns Mannshafft der vorgenannten Fürstenthume Sweidnitz und Jaur: des zu rechten wissen und Kundshafft haben wir Mannshafft der obgenannten Fürstenthume Sweidnitz

nitz und Jaur des Landes Siegel an dieſen Brieff laſſen hengen: Gegeben zur Sweidnitz an der neheſten Mittwoche nach Viſitationis MARIE nach Chriſti Geburth M. CCCC. Jar dornoch im XXIXo. Jar. Svidnicii 1429, Die Mercurii prox. poſt Viſitat. MARIÆ.

CII. Des Königs von Behem Briv: das Hertzog Conrad der alde ſeyne Land von em zu Behem empfahen ſulde.

Nos Johannes DEI Gracia Boëmie & Polonie Rex ac Lucemburgenſis Comes notum facimus univerſis preſentes Litteras inſpecturis quod Nos ſuper hiis omnibus & ſingulis que pro Illuſtri Pncipe Dno Conrado Duce Zlecie & Dno in Olsna facere nos continget, pro eo videlicet, quod Terras ſuas quas habet in preſenti, a Nobis ſuo heredum & Succeſſorum ſuorum nomine in Pfeudum recipiet, Pnceps & Valallus nr heredum & Succeſſorum nrorum ac Regni nri Boemie perpetuus fiat, utque ferventius erga Celſitudinem nram ſua inciteretur devocio in Pncipes Illuſtres Dnos Henricum ſcilicet Slezie Ducem & Dnm Saganenſem: Fratrem ipſius Ducis Conradi: nec non Bolkonem Ducem Valkenbergenſem tanquam legitimos & amicabiles Compoſitores concordavimus Dantes eis plenariam pnſentibus facultatem inter nos ex una & ipſum Ducem ex altera parte ordinandi, pronunciandi & mandandi in predictis: ita tamen quod infra XIV. Dies a Dnca Miſericordia Dmni nunc inſtante computando, pronunciare, ordinare debeant, & mandare, quicquid eorum Induſtrie videbitur opportunum & ad arbitrium hujusmodi finaliter proferendum ipſos arctare debemus & pronunciamus tenere & inducere tanquam nros: ratum habituri & gratum quicquid per Duces eosdem Amicos nros pronunciatum injunctum nobis fuit vel mandatum in promiſſo & promiſſorum quolibet. firmiter promittentes omnia & ſingula per ipſos ex cauſa ſuperſcripta nobis injuncta vel mandata absque contradictione & efficaciter adimplere: Harum Teſtimonio Litterarum: Datum Wratizlavie Non. Maji anno Dmni M. CCC. XX. IXo. JOHANNES BOH. & POL. REX. Conradus Ducem Olsnenſem REGNI BOHEMIÆ Vaſallum factum eſſe SEque arbitrio Ducum Saganenſis & Falckenbergenſis ſtare velle profitetur: Wratizl. 1429 Non. Maji.

CIII. Lehnbriv des alten Hertzog Conrads ſeiner Lande eynes rechten Erb-Lehns welchirley Macht Dienſt odir Recht als der Briff kundiget und ſaget.

Wir Johanns von GOTTS Gnaden Chunig ze Behem und ze Polen und Grafe zu Lucemburc: verjichen offentlich mit dieſem Brive allen den die en anſehen, leſen odir hören, daß ſeit der Hochwürdige Fürſt Herr Conrad Herczog von Slezien und Glogau und Herr zur Oelſen durch beſunderlicher Liebe und Begierde die Er zu uns und unſern Chunigreich ze Behem hat, und bisher gehabt hat, Unſer Fürſt und Mann worden iſt, und ſine Landen die Er itzund hat, odir hernach gewinnet, in ſeynem, ſeyner Erben und Nachkomlinge Namen mit Steten Burgen Veſten Marckten Dörfern Vorwerckten Gulden Zinſen Zollen Gerichten des Obirſten und des Niderſten, Berchwercken welcherley es ſey odir wirt, Jaegt, Hayd, welcherley die ſeyn, Grentzen und Nutzzen woran die liegen odir wie ſie ſint genannt, mit Mannshafft, Lehnshafft und mit aller Herrshafft geiſtlich und weltlich verſatzt und unverſatzt, eigen odir Lehn und alles ſein Gutt mit allen ſeinen Rechten Dienſten und Breyung alß eß an Jn von ſeinen vorfahren und ſeinen Bruder Herrn Volcken Seeligen erſtorben iſt, mit bedachtem Mutt, mit fleißigen Rath ſeiner Freund und Manne und mit irem gutten willen durch bedechtnüzze zuforderſt ſeines Beſten durch Fried Gnad und Gemach ſeiner Lande, Guttes und Leut unter uns geleit hat und unbetroungen uns hat uffgegeben alß in ſeinen Briefen die Er uns darüber hat gegeben offentlich iſt geshrieben, So Sind wir Jm mit gleicher Lieb und Begierde begegent und haben Jhn ſeine Erben und Nachkommelinge ewiglich Hertzoge von Slezien und von Glogau und Herren zu Oelſſen, Uns Unſeren Erben, Nachkommelingen und unſerm Chunigreich ze Behem ze Fürſten und ze Mannen genommen und haben Jn alle dieſelbe ſeiner Lande Gutt Mann und Leute mit allen dem doß darzu gehöret alß da vorshrieben iſt verliehen zu einem rechten Erblehen und globen wir dem egenannten Herrn Conrad ſeinen Erben und Nachkommelingen mit unſern gutten Treuen on alle arge Liſt, JOHANNES BOH. & POL. REX. Conradum Ducem Olsnenſem REGNI BOHEMIÆ Vaſallum eſſe factum omniaque ex morte Patris Bolconis ad ſe devoluta eodem Feudi Jure poſſidere,

an Unſern Unſer Erben und Nachkommelinge Stat und Nahmen Sie ze behalten mit GOTTES Hülff an allen iren Rechten und beshirmen mit unſer Ernſt und Macht vor allen Gewalt und Unrecht alß unſer Mann und Fürſten und ſollen Sie Uns Unſere Erben und Nachkommelinge helfen nach irer Macht in den Landen ze Behem und ze Polen, wolten wir aber Sie mit Uns in fremde Land füren, ſo ſollen wir tun gegen Inen: besheidenlich alſo doß Inen der Dienſt ze shwer nicht werde: wir globen auch Sie den egenannten Hertzog Herrn Conraden Seinen Erben und Nachkommeling verantworten und entweren gegen dem Behemishen Reiche ob Sie umb die Mannshafft würden angeſprochen, und ob wir mit Gewalt oder ander weyß ire Land die Sie an erſtorben ſind, von irem Vater gewinnen, oder betwingen die ſullen wir in vorder Lehen oder Gutt oder Gelt davor geben, noch Rat vierer Manne, zweyer von Unſert wegen und zweyer von iren wegen ze kieſen, und was die Vier ſprechen, daß ſollen wir thun und leiſten, auch ſullen die vorgenannten, der Hertzog, ſein Erben, und Nachkommelinge noch iren Lehen zu empfahen uns Unſer Erben und Nachkommelinge nicht fürboz ſuchen denn in dem Chunigreich ze Behem, ſie ſollen auch volle Gewalt haben in iren Landen, Hüſer, und Veſten, ze bawen, und ze brechen, ſo wie ſie des dünckt, daß es inen gutt ſey, oder nutze, und durch not ire Land und Gutt Stete oder Bürge die nicht wichbilde haben noch Herrshafft, ze verſetzen oder verkauffen wem ſie wollen, die obir weichbilde haben und Herrshafft ſullen ſie verſetzen oder verkauffen iren Genoſſen oder einem füglichen Manne, doch ſollen ſie Uns Unſern Erben obir Nachkomlingen, des erſten die Veſten oder Gutt anbieten, ob ſie uns Gevallen ze löſen von Jhnen, ob daz nicht en iſt, es were danne ir genoſſener ir Gutt das weichpilde hat kaufft, oder ze Pfand In nimt, der ſoll daſſelbe Gutt ſo wie das iſt genannt Burg Veſten oder Stat vor Uns Unſern Erben und Nachkommelingen ze Lehen empfahen und haben gleicher weyß, alß ſie es haben gehabt, wer aber daß ſie icht an weichpilde iren undergenoſſen verſetzen oder verkauffen der ſoll des von Jnen haben und empfahen, doch ſollen wir Unſre Erben und Nachkommelinge alle wege Macht haben dieſelben Pfand ze löſen umb alß viel Gutes alß ſie ſind verſatzt obir verkaufft, wir günnen auch den offt genannten Hertzog Conrad ſeinen Erben und Nachkommelingen ob Er obir ſie verfüren und abgiengen on Erben und mit Namen ohne Sune daß ire Land Gutt und Leute an ſeine Brüder Herrn Heinrichen Hertzogen von Slezien und Glogaw und Herren zu dem Sagan: und Herrn Hannſen Hertzogen von Slezien und Glogaw und Herrn ze Steynaw und ire Erben mit Namen one Sune ewiclic geraben, wer aber daß derſelbe Hertzog Herr Conrad ſeine Erben obir Nachkommelinge etzliche Töchter bey irem Lehn hetten beſtatt und Pfand an Handen, Steten, Bürgen obir Veſten durch ihre Pfandshatzes willen verſatzt die ſullen für denſelben Prutshatz ſten, alſo dos wir Unſer Erben obir Nachkommelinge dieſelben Pfannt ob die vorgenannten Hertzoge Herrn Heinrich und Herr Hannß ire Erben und Nachkommelinge mindert einen Son lieſſen her wieder gelöſen mögen, vor alſo viel Geldes alß ſie ſind verſactzt, geshehe aber doß ſie nach iren Tode etzliche Töchter unbeſtattet lieſſen, die ſullen wir Unſre Erben oder Nachkommelinge Mannen und beſtatten, alſo daß wir zu itzlicher Tochter zwey M. Sch. gl. Pragl. Pfenning geben ſullen, wer auch daß iemand ir Undergenoſſe obir ir Mann zu Jn icht hette zu fördern oder ze klagen umb shold oder von andern ſachen, doß ſullen wir Unſre Erben oder Nachkommelinge uns nicht annehmen, ſundern ſie ſullen umb die Sachen obir Schuld gegen denſelben tun, woß ir ſelbes Mann vor ein recht finden und haben wellen, und möcht Jnen davon nicht recht geshehen, ſo ſullen wir es ſelber haben zu richten, weren aber wir ſelber nicht gegenwertig ſo ſullen wir Jnen das geben ze rechten einen Fürſten, und daß ſullen ſie nicht vernerſuchen denn in dem Lande ze Breßlau: Geshehe aber daß ſie ir genoſſe umb etzliche ſachen vor uns Unſer Erben obir Nachkommelinge lude, dem ſullen ſie volgen vor uns wer wir ſeyn in den Landen ze Behem oder ze Polen, und nicht ferner: mann ſull auch die offt genannten Hertzog Conrad Sein Erben oder Nachkommelinge umb ire shulde oder Gelt in unſern Veſten und Gebietten nicht bekümmern noch pfenden, ober ſeinen obir iren Pürgen mag mann wohl zu ſprechen mit einem Recht wo mann ſie findet in unſern Landen, Gebietten obir Veſten, dorüber geben wir dieſen Briv mit Unſerm groſſen Innſiegel verſiegelt zu einen offnen Uhrkund und gezeugnüß der wahrheit der iſt geben in der Stadt ze Breslaw nach Chriſtus Geburt da man zelt M. CCC. Jar darnach in XXIXo. Jar: an dem nechſten Dienſtag nach dem Sonntag Miſericordia Dmni.

REGEMque vero hæc omnia tueri & augere velle teſtatur:

cum Recenſione omnium Jurium & Immunitatum:

Wratislaviæ 1329. Die mortis poſt Miſericordias Domini.

CIV. Brief

Digitized by Google

CIV. Brief Marckgrav Johanns von Mehrern daß ob der Käyſer und König ze Behem ſtürbe one Mannes Erben und das Königreich ze Behem an en gevielle ſo hat her gelobten Hertzog Conrad den Alden und ſeine Erben bey allen iren Briven und rechten zu laſſen.

Johannes DEI Gracia Marchio Moravie notum facimus tenore preſencium univerſis quod animo deliberato non per Errorem aut improvide ſed ſano procerum nrorum & fidelium accedente Conſilio & de certa nra ſcientia absque omni dolo promiſimus ac etiam promittimus, Illuſtri Pncipi Dno Conrado Olsnicenſi Duci quod in eum Caſum ubi Sereniſſimus & Invictiſſimus Pnceps & Dns Dns Karolus Romanorum Imperator ſemper Auguſtus & Boëmie Rex Illuſtris, Dns gratioſus & Frater nr Kariſſimus non relictis legitimis maſculini ſexus heredibus vel heredum proheredibus moreretur nosque ſibi ſuccederemus in Regno Boemie quod tunc tam nos quam etiam heredes & Succeſſores nri Reges Boëmie eundem Dnm Conradum & heredes ſuos Duces Olsnicenſes penes omnia Privilegia litteras Jura laudabiles & honorabiles Conſuetudines que & quas ſupradicti Dmni Imperatoris & Regis Boëmie Dmni & Fratris nri nec non Magnifici & excellentis Principi Dmni Johannis quondam Boëmie Regis Dmni & Patris nri dilecti Temporibus obtinuerunt ab eis & habent absque impedimento quolibet dimittere volumus gratioſe eosque in omnibus predictis Privilegiis litteris Juribus & Conſuetudinibus eorum tueri & defenſare quemadmodum Boemie Rex Regni & Corone Vaſallus & Pncipes tenetur facere Conſuetudine vel de Jure: Preſencium ſub nro Sigillo Teſtimonio Litterarum: Datum Wratislavie anno Dmni M. CCC. LIXo. Xo. Die Menſ. Febr. Wratislavie 1359. d. 10. Febr.

CV. Brief Herczog Heinrichen von Glogavv von ſeinen Juden wegen.

In Nomine Dmni Amen. Nos Henricus DEI Gracia Dux Slezie Dns Glogovie omnibus in perpetuum: Cum in humanis diſpoſitionibus nihil ad ſumme perfectionis & ſoliditatis Culmen valeat pervenire, ſed ſemper de conſuetudinibus hominum licet racionabilibus tanquam de Mari que fluctibus eſt expoſita ſub Serenitatis Tempore Calumpnie tueri oporteat Tempeſtates, ideo ea que ad Pncipum ac ſubditorum commoda concedunt aliquoties ſibi renovacionis Remedio indigent ſubveniri, ut ipſa que nota ſint, Vultum novitatis aſſumendo pociorem adhibitionem Fidei conquirant, & majoris gaudeant Fulcimine Firmitatis: Quare tam preſentibus quam futuris hujus ſcripti Teſtimonio eſſe volumus manifeſtum, quod nos cum Auctore Dmno per quem Reges regnant & obtinent Pncipatum & cujus Magnificentia non poteſt omnino circumſcribi, diverſarum Terrarum & Nationum Gubernacula reneamus, quod nolentes ut aliqui eorum qui nre ditioni ſubduntur, cujuscunque Conditionis fuerint ſive Legis in Juribus ſuis defectum ſentiant aut juſticie pariantur eclypſin Judeis nris per diſtrictum Dominii nri conſtitutis potiſſime cum ad nram Cameram pertineant & nra defenſione & Preſidio egeant ſpecialius communiri nre Gracie beneficium impendentes ad evidentiorem noticiam & cautelam eorum Statuta & Privilegia que a nobis nre Juventutis Tempore emanarunt de Verbo ad Verbum ſicut in ſubſequenti Serie continetur, taliter duximus renovanda: Primo quidem ſtatuimus, ut pro Pecunia mobili aut pro re mobili aut in Cauſa Criminali que tangit Perſonam aut Res Judei nullus Chriſtianus contra Judeum niſi cum Chriſtiano & Judeo in Teſtimonio admittatur: Item ſi Chriſtianus Judeum impetit, aſſerens, quod ei Pignora ſua obligaverit & Judeus hoc diffitetur, ſi Chriſtianus Judei ſimplici Verbo fidem noluerit adhibere, Judeus Jurando ſuper equivalente ſibi oblato ſuam Intentionem probabit, cenſeat abſolutus: Item ſi Chriſtianus obligavit Pignus Judeo affirmans quod Judeo pro minore Pecunia obligavit, quam Judeus confiteatur, jurabit

HENRICI III. Ducis Glogovienſis Leges quibus Judæos in Terris ſuis degentes teneri conſtituit:

1) rutione Teſtimonii ferendi:

2) Litis ſuper Pignore exortæ.

3) Juramenti

4) ſuper Pignore:

Digitized by Google

rabit Judeus ſuper Pignore ſibi oblato, & quod jurando probavit Chriſtianus ei ſolvere
5) eorum quæ Pignoris nomine veniant: non recuſet: Item ſi Judeus Chriſtiano Teſtibus non aſſumptis dicat ſe pignus mutuaſſe, & ille negavit, ſuper hoc ſolus Chriſtianus ſui Juramento ſe expurget: Item Judeus poterit recipere nomine Pignoris omnia, que ſibi fuerint obligata, quocunque nomine vocentur, nulla de hiis requiſitione facta, exceptis Veſtibus ſanguinolentibus & madidis vel madefactis & ſacris Veſtibus quas nullatenus acceptabit: Item ſi Chriſtianus impetiverit Judeum, quod Pignus quod Judeus habet ei furtino aut per Violentiam ſit ablatum, Judeus juret ſuper illo Pignore, quod cum recepit furtim ablatum vel raptum ignoravit, hoc in ſuo Juramento multiplicito, quanto ſic ei Pignus hujusmodi obligatum, & ſic expurgatione facto Chriſtianus ei ſortem & Uſuras exſolvet, que medio Tempore accreverunt: Item ſi aut per Caſum Incendii aut per furtum aut per Vim res ſuas cum obligatis ſibi Pignoribus amiſerit & hoc conſtiterit & Chriſtianus qui hoc obligavit nihilominus eum impedit, Judeus Juramento proprio ſe abſolvet: Item ſi Judei inter ſe de Furto diſcordiam moverint aut guerram Judex Civitatis nre nullam Jurisdictionem ſibi vendicet in eosdem, ſed nos tantummodo aut nr Palatinus vel ejus Judex Judicium exercebit, ſi autem reatus vergit in Perſonam nobis tantummodo hic Caſus reſervabitur judicandus: Item ſi Chriſtianus Judeo Vulnus qualecunque inflixit, reus nobis pœnam ſolvet ſi modo quod nram Graciam poterit invenire nre Camere differendam, & vulnerato ſatisfaciet pro Curatione Vulneris & Expenſis, ut Jura Terre nre exigunt & requirunt: Item ſi Chriſtianus Judeum occidit, digno Judicio puniatur & omnia rei mobilia & immobilia in nram tranſeant Poteſtatem: Item ſi Chriſtianus Judeum ceciderit ita tamen ut Sanguinem non effundat, pœna requiretur ſecundum terre nre Conſuetudinem ab eodem, & percuſſo ſeu leſo ſatisfaciet, quemadmodum in Terra nra eſt conſuetum: Si vero Pecuniam habere non poterit, idem pro commiſſo ſicut juſtum fuit punietur: Item ubicunque Judeus Dominium nrum tranſierit, nullus ei aliquod Impedimentum preſtabit nec Moleſtiam ei inferet nec Gravamen, ſed ſi aliquas Merces aut Res alias duxerit de quibus Mutha debeat provenire, per omnia Mutharum Loca non niſi debitam ſolvat Mutham, quam ſolvet unus Civitatis illius in qua Judeus eo Tempore commoratur: Item ſi Judei ſecundum ſuam Conſuetudinem aliquem ex mortuis ſuis de Civitate ad Civitatem aut de Provincia, ad provinciam aut de una Terra ad aliam Terram deduxerint, nihil ab eis per mutharios nros volumus extorqueri, ſi autem mutharius aliquid extorſerit ut Predo qui vulgariter Reuber dicitur, puniatur: Item ſi Chriſtianus Cimiterium eorum quacunque Temeritate diſſipavit aut invaſerit volumus ut ſecundum Terre nre Conſuetudinem & Jura graviter puniatur & omnia ſua nre Camere perveniant, quocunque nomine nuncupentur: Item ſi aliquis temerarie jactavit ſuper Scolas Judeorum, Judici Judeorum nro Palatino duo Thalenta volumus ut perſolvat: Item ſi Judeus Judici ſuo in Pena Pecuniaria que Wandel dicitur reus inventus fuerit Penam que ab antiquo poſita ſolvet ei: Item ſi Judeus per Edictum ſui Judicis vocatur ad Judicium primo & ſecundo non venit pro unaquaque vice penam que conſueta eſt ab antiquo ſolvet: Si ad tertium Edictum non venerit penam que ſequitur ſolvet Judici memorato: Item ſi Judeus Judeum vulneravit Penam ſecundum Terre nre Conſuetudinem ſuo Judici ſolvere non recuſet: Item ſtatuimus ut nullus Judeus juret ſuper Rodale ipſorum niſi ſit pro magnis Cauſis que ſe extendunt usque ad L. marcos argenti vel ſit ad nram Evidentiam vocatus: pro minoribus vero Cauſis jurare debebit in Scalas ad hoſtium dicte ſcale: Item ſi Judeus fuit clam interemptus ut per Teſtimonium conſtare non poſſit Amicis ſuis, qui eum interemit, ſi poſt Inquiſitionem factam aliquem ſuſpectum habere ceperint, nos Judeis contra ſuſpectum, Pugilem volumus exhibere: Item ſi Chriſtiani aliqui Judee manum intulerint violentam, ſecundum quod Jus Terre nre exigerit punietur: Item Judex Judeorum nullam Cauſam ortam inter Judeos in Judicium deducat, niſi per querimoniam fuerit invitatus: Item Judei circa Scolas vel ubi degerint debent judicari: Item ſi a Judeo Chriſtianus Pignus ſuum abſolvit, ita quod Uſuras non perſolvit, easdem Uſuras ſi infra menſem non dederit, illis Uſuris accreſcent Uſure: Item nullum in Domo Judei volumus hoſpitari: Item ſi Judeus ſuper Poſſeſſiones aut Litteras Magnatum Terre Pecuniam mutuaverit, & hoc per ſuas Litteras & Sigillum probavit, nos Judeo Jure aliorum Pignorum Poſſeſſiones aſſignabimus obligatas & eas con-

6) ablati Pignoris:
7) Vis Majoris:
8) Judeorum Fori Competentiæ:
9) Vulnerati Judei:
10) occiſi Judei:
11) percuſſi Judei:
12) mutæ ſolvendi:
13) mortui deducendi:
14) Cimiterii liberi:
15) Scholarum Judeorum:
16) Pœnæ quæ Wandel dicitur:
17) Formæ Citationis:
18) Judei a Judeo vulnerati:
19) Juramenti ſuper Rodale ipſorum:
20) Judei clam interempti:
21) Violentiæ Judeis illatæ:
22) Uſurarum:
23) Juris hoſpitandi:
24) Immiſſionis in Prædia oppignorata:

Digitized by Google

tra Violentiam defendemus: Item ſi aliquis vel aliqui Puerum Judei abduxerint, ut Fur volumus condempnetur: Item ſi Judeus a Chriſtiano recepit Pignus & per Spacium Anni tenuerit, ſi Pignorum Valor mutuatam Pecuniam non exceſſerit Judeus Judici ſuo Pignus demonſtrabit, ſi vero Pignus bonum fuit Palatino nro vel ſuo Judici oſtendat & poſtea vendendi habebit Poteſtatem, ſi idem Pignus antequam annus tranſierit ſuo Judici non demonſtrabit, ſi quod Pignus apud Judeum diem & annum remanſerit, nulli ſuper hoc poſtea reſpondebit: Item volumus ut nullus Judeum ſuper ſolucione Pignoris in ſuo feriali die audeat cohartare: Item quicunque Chriſtianus per Vim abſtulerit Pignus ſuum Judeo aut Violentiam in Domo ſuo exercuerit, ut Diſſipator nre Camere punietur: Item contra Judeum non niſi in Scola vel ubi judicantur omnes Judei in Judicio procedatur: exceptis nobis & nro Palatino qui eos poſſunt ad nram Evidentiam vocare: Item juxta Conſtitutiones proprias in nomine Sancti Patris Nri diſtrictius prohibemus, ne de cetero Judei ſinguli in nro Dominio conſtituti Culpam debeant quod humano Sanguine utantur cum ſecundum Preceptum Legis ab omni prorſus Sanguine ſe Judei contineant univerſi: ſed ſi aliquis Judeus de occiſione alicujus puta Chriſtiani per Chriſtianum fuerit inculpatus, tribus Chriſtianis & totidem Judeis convincatur, & poſtquam convictus fuit tunc ipſe Judeus tantummodo Pena que ſequitur puniatur Crimine pro commiſſo, ſi vero ipſum Teſtes ſupradicti de ſua Innocentia expurgarunt pœnam Chriſtianus quam Judeus pati debuerat pro calumpnia non immerito ſuſtinebit: Item ſtatuimus, ut quicquid Judeus mutuavit ſive Aurum fuerit denarii vel argenti idem ipſi ſolvi vel reddi cum Uſura debita que accrevit: Item volumus ut Judei Equos qualescunque generaliter omnes tantummodo recipiant pro Pignore manifeſte: Si vero aliquis Equus apud Judeum qui furtivus dicitur per Chriſtianum aliquem invenietur, Judeus ſe Juramento proprio expurgabit, dicens quod eundem Equum in die recepi mihi pro Pecunia obligatum & idem Judeus ab iſta Cauſa pro Equo erit penitus abſolutus: Item inhibemus ut monetarii in nro Dominio conſtituti Judeos cum falſis denariis vel rebus alus ſoli absque nro nuncio vel nri Palatii ſeu absque omnibus honeſtis detinere quoquomodo vel capere non preſumant: Item ſtatuimus, quodſi Judeus aliquis compulſus nimia Neceſſitate noctis Tempore clamaverit & ſibi vicini Chriſtiani preſtare non curaverint Auxilium oportunum nec venerint ad Clamorem, quilibet vicinus ſuus Chriſtianus XXX. ſolidos teneatur: Et ut omnia que premiſſa ſunt perpetuum Robur obtineant firmitatis preſens Inſtrumentum cum Teſtium Annotatione ipſis pro Cautela dedimus cum nri Sigilli munimine roboratum: Huius vero Teſtes ſunt: Dns Hermannus de Sunburch: Boguſco de Wiſenburgk: Friczko de Waldow: Bartholomeus de Domaſſein: Wolveramus de Panowitz: Petrus de Wirbina: & alii plures fideles nri: Anno Dmni M. CC. XC. IXo. & datum per Manum Wenceslai Notarii Curie nre.

25) Pueri abducti:
26) Pignoris Vendendi:
27) Diei ferialis Favor:
28) Pignoris per Vim ablati:
29) Culpæ injectæ:
30) mutui recepti:
31) Equi oppignorati:
32) falſæ monetæ:
33) Clamoris nocturni:
a. 1299. Teſtes: Equites Sileſii.

*

CVI. Brief Herczog Heinrichs von Breczlavv daſs die Oelſen Hus und Stadt wiederumb quam an Herczog Conrad ſeinen Eydam daſs Er ihm verſatzt hatte von Schuld und Geld und von Nadlitz vvegen, vor das alles Er ihme hette Trachenberg Hus und Stadt und Dorf, und Prusnitz Stadt mit Dörfern gegeben, alſo ob Er ohne Söhne ſtürbe, ſo ſulden die Veſten und Gutt vviederumb an Herczog Conrad und die Seinen auch gefallen, alſs der Brief ſaget.

*

Wir Heinrich von GOTTES Gnaden Herczog von Slezien und Herre czu Breßlau: tun kund allen den die dieſen Brif geſehen odir lezen gehören daß wir uns mit dem Edlen Fürſten Herczogen Conrad von Nanzlaw: Unſerm lieben Eydame, umme alles das Geld und alle die Schuld do her uns verſetzt hatte Olzniz: Hus und Statt, mit alle deme Wicpilde daz darzu gehöret, und ouch umme das Geld davor wir Nadlitz den Hof geſetzit haben lipplich und güttlich berichtit han in ſulchir weis daß her derſelbe Hertzog Conrad unſer Eydam uns gebin vor alle die Schuld und alles das Geld alß hie vorgeshrieben iſt, Trachinberg, Hus und Statt mit den Dörfern, die hernoch ſind beshrieben, des erſten jenſeit der Barutsh: Chodlenow: Poclan: Korſensko: und hie diſſeit der

Barutsh, Wangelino: das Vorwerck: Monshetzino: Zſan: Pondssho und beyde Vorwercke Nopeshenowitz: Zeczkono: und das Hertzogin Recht zu Borſenczino: Pruzniz die Stadt: Herwigesdorf; Kroshczina: Dambitshe: Swoty: Gola: Kurashcow: Obereick: Wirzow: Copatshin: Semianici: Moranshino: Banawitz: Schewecz: Semannsdorff: Streſaw und Wilkſin mit alle der Herrshafft und Rechte, alß her is gehabit und beſeßin hat: iſt daß aber daß wir abe gehen und ubesheiden one Söne, ſo ſoll is alles wedir an In gevallen odir en ſeine Nachkommelinge, und wir ſullen ime wieder antworten und gewaldik tun Olßnitz Hus und Stat mit dem Wichpilde, alß is uns verſaczit war, darüber haben wir dieſen Brif gegeben mit unſerm Innſiegel verſiegelt: dos iſt geshehen zu Brezlau in dem nechſten Sonntag noch dem Obirſten Tage nach GOTTIS Geburt M. CCC. XXIIo. Jar: Czu kegenwart Unſrer Manne Herrn Dither von Drognitz: Herrn Johann von Borsnitz: Herr Hannß von Schwartzenhorn: Herrn Nicloß von Bantsh: Herrn Albrecht von Pack: Paghkorn von Sorenczk: Herrn Güntzel von Gerlachsheim: Pilgrimme von Ebirsbach: Petir von Boscowitz: Thamen von der Stercze: und Jackshe von Ploczk.

Wratislav. 1322. Teſtes: Equites Sileſii.

*

CVII. Verbündnüſſe des Apts und Convents U. F. zu Breßlaw uber das Crütze zu S. Georgen es von dannen nicht zu emphremden.

*

Johannes Abbas ad S. MARIAM in Arena Wratislavie: & Conventus Conradum I. Ducem Olsnenſem cum Conjuge Offka ſibi Crucem Argenteam cum particula Ligni CRUCIS Dominice nomine veri Teſtati donaſſe teſtatur:

In Nomine Dmni Amen. Nos JOHANNES Divina Miſeracione Abbas Canon. Regular. Man. SANCTE MARIE Wrat. in Arena: una cum Fratribus nris totius Conventus videlicet Michaele Priore: Nicolao de Gorka, antiquo Prepoſito: Hermanno Horn: Henrico Czudnir: Sub-Priore: Johanne Cuſtode, Johanne Croſſin Syndico, Petro Nigri, Nicolao Sebinvvirt, Cantore: Joanne Croſchwitz: Jacobo Viſchin, Succentore, Johanne Felice, Predicatore, Herbordo Johanne Peregrino nr Man. Ppoſito ceterisque nris fidelibus Fratribus omnibus & ſingulis nr dict. Man. pntibus promittimus fide bona & Corde ſincero Donacionem Diſpoſitionem & Teſtamentum ſpeciale per SERENISSIMAM PNCIPEM DNAM NRAM DNAM OFFKAM: CONTHORALEM LEGITIMAM INCLYTI PNCIPIS DNI NRI CONRADI DEI GRACIA DUCIS ZLEZIE ET DNI OLSNICZENSIS Divina ſibi Gracia inſpirante de Cruce Argentea & deaurata in qua Lignum DOMINICE CRUCIS & SPINA DE CORONA SPINEA DMNI ET SALVATORIS NRI ex certa Sciencia cum aliis ſolempnibus vel reliquiis credimus eſſe reconditam pro Eccla & Domo nra S. Georgii prope Civitatem Olsnicz factum ſolempniter & per eam ſic devocius ordinatum, ſervare volumus inviolabiliter & condigne & ut premittitur fide bona & prona Conſciencia pntibus promittimus, quod eandem Crucem ſic donatam & Legatam nomine veri Teſtamenti nec a dicta Eccleſia S. Georgii prope Olsnam nec ab ipſa Domo nra prefata nos abbas predictus & qui pro Tempore fuerimus amovere alienare removere occulte & manifeſte volumus aliquatenus ut tenemur, ſed non ſolum pro Divina Laude SANCTE CRUCIS & dicte Eccle S. Georgii in honore imo pro ipſorum Pauperum infirmorum degencium ibidem & omnium Chriſtianorum fidelium Conſolacione una cum Prepoſito nro qui pro Tempore fuerit ibidem per nos conſtituturus cuſtodire diligentius & ſervare Divina nobis Clementia ſuffragante, verum ſi nos Abbas Prepoſitus vel qui pro Tempore fuerimus dictam Crucem temere & propria nra auctoritate a dicta Eccla S. Georgii amovere vel alienare vellemus quod abſit, ex tunc ſine omni ulteriore ſtrepitu ad Sereniſſimi Pncipis Dni nri Ducis CONRADI aut ſuorum heredum ſive Conſulum Olsniczenſis Civitatis requiſitionem & Correctionem Dni nri ordinarii Wratisl. Eccl. S. JOHANNIS aut Ejus officialis ſubjecti eſſe volumus pariter & ligati: In cujus Rei Teſtimonium Sigilla nre Abbacie & Conventus pntibus ſunt appenſa Datum Wrat. Anno DMNI M.CCC. LXIVo. in Die Viti & Modeſti Martyrum Beatorum.

Wrat. 1364. in Die Viti & Modeſti Martyrum BB.

CVIII. Brief

Digitized by Google

CVIII. Brief mynes Herrn Hezog Conrads daz Herr Woyczech Ritter von Smoln ufgegeben hat alle syn Gutt syner Haus-Frawen dy is noch synem Tode haben solde czu eym eignen Rechte.

In Nomine DMNI Amen. Cunctorum perit memoria gestorum nisi illud firmet solempnis Tenor Litterarum: Hinc est quod nos Conradus DEI Gracia Dux Zlecie & Dns Olsniczensis notum esse volumus omnibus & singulis pntibus & posteris ad quorum Noticiam devenerit presens scriptum quod constitutus in nra nrorumque nobilium nobis fidelium pncia Corporali Strenuus miles Dns Woytech de Smoln in bona Valetudine Mentis & Corporis maturo Amicorum suorum & aliorum proborum Virorum Consilio animo deliberato & bona Voluntate donavit & resignavit honeste Dne Magdalene legitime sue conthorali omnia & singula sua bona in Dominio nro & sub dicione nra collocata seu contenta cum omnibus & singulis Utilitatibus Reditibus Proventibus Fructibus Usibus Commodis appendiis Usufructibus & pertinentiis universis & singulis qlibuscunque censeantur nominibus ad jam dicta bona de Jure spectantibus prout in suis metis & Greniciis limitata sunt inferius & distincta, & cum eo Jure per omnia sicut ipse Woycech bona habuit antea: nos itaque ad votiva precamina nobis per jam dictam Dnam humillime facta benignius inclinati donacionem hujusmodi & resignacionem ratam habentes & gratam bona Dni Woyczechonis jam dicti omnia & singula in nro Dominio situata cum eorum Utilitatibus Pertinentiis Jure & aliis suprascriptis quibuscunque censeantur nominibus de Jure spectantibus seu pertinentibus ad eadem Dne Magdalene supradicte contulimus post pdicti Dni Woyczechonis obitum Titulo proprietatis in perpetuum possidenda pacifice & quiete vendenda commutanda & in Usus beneplacitos convertenda prout sibi convenientius & utilius videbitur expedire: In cujus Testimonium & Certitudinem firmiorem pntes sibi dedimus Sigilli nri munimine roboratas: Actum Olesnicz tertia Feria in Carnis privio proximo: Ao. Dmni M. CCC. XLIVo. Dno Henrico de Biberstein: Woyczech de Villgutt: Borsone Becher: Peregrino de Wisenburg: Wlodkone de Medzibor: Philippo de Sokelow: nostris fidelibus pntibus & aliis multis: Dat: per Henr. nre Curie Notar.

Conradus I. Dux Sil. Olsnicensis Woytechum de Smoln Conjugi Magdalenæ

Reditus omnes in Ducatu Olsnensi siti competentes mortis Causa donasse testatur:

Olsnæ 1344. f. r. III. in Carnisprivio. Testes Equites Silesii:

CIX. Brief meines Herrn Herczogen Conrad dozher Pilgrim von Wissenburgk des Inngesiegel och anhengt verkaufft hat uf eine widerkawf sechs Margk Geldis zu Sedlitz vor vierczig Mrck den Ratmannen der Stat czu Oelssen.

Nos Conradus DEI Gracia Dux Zlezie & Dns Olsniczensis scire cupimus universos & singulos pncium noticiam habituros quod in nra constitutus pncia fidelis nr Peregrinus de Wisinburg non coactus nec compulsus sed ex propria & mera Voluntate diligenti deliberacione cum suis Amicis suffultus recognoscens se sex Marcarum redditus sive annui Census in & super Villa sua Sedlitz dicta in districtu nro Olesniczensi sita & locata honorabilibus Viris Consulibus Civitatis nre Olsniczensis pro XL. marcis Grossorum numeri Polonici & Usualis Pagamenti ad reemendum vendidisse, quos quidem sex Marcarum Reditus sive Anni Census Consules dicte Civitatis nomine dicti Januschii singulis Annis in Festo S. MICHAELIS ARCHANGELI percipere debent & levare, qui redditus sive Annui Census ipso Tempore ut prefertur si non decimaventur, ex tunc Judex Civitatis qui pro Tempore fuerit totam Villam Sedlitz & ejus Incolas pro Censu non solito impigneabit, ita tamen expedite quod quicunque pegnori sepefato facultas redituum pretatorum fuit reemendi ex tunc Consules nre Civitatis qui pro tunc fuerint nomine Januschii priusdicti Peregrino prelibato suisque heredibus sex Marcarum Redditus sepefatos sive Anni Census pro XL. marcis ut prefertur ad reemendum dare debent & tenere nihil de preceptis redditibus penitus defalcando: Nos vero dictas Venditionem Resignationem & Recuperationem gratas & ratas habentes Redditus prius dictus Consulibus nre Civit. Olsne contulimus ad Manus Januschii prenotati pacifice & quiete possidendas:

Conradus I. Dux Silesiæ Olsnensis Peregrinum de Wiserburg VI. marc. annui reditus ex Villa Sedlitz Consulibus Olsnensibus vendidisse ratum habet:

Digitized by Google

Olsnæ 1367. Sabb. prox. ante Dncam Jubilate.

In cujus rei Teſtimonium Sigillum nrum nec non Peregrini de Weſinburg Venditoris reddituum predictorum duximus appendenda: Actum in Olsna; Sabb. proximo ante Dmncam Jubilate Ao. Dmni M. CCC. LVIIo.

*

CX. Brief Herrn Herczog Heinrichs von Breslavv über die Dörfer Breſinken und Tocker dy her verkauft hat uff czuſeczen czu düzzem Rechte, vvy, vvenne odir in vvelcher vvyſſ als der Brif ſaget.

*

HENRICUS V. Dux Sileſii Wratislav. ſe Gozwino F. olim Sculteti de Ratayen Villas Breſinken & Toker Jure Teutonico locandas conceſſiſſe teſtatur: Olsnæ 1292. fer. VI. prox. poſt Dncam qua cantatur: Quaſimodogeniti. Teſtes: Equites Sileſii.

In Nomine Dmni Amen. Cuncta que aguntur in Tempore ne ſimul labantur cum Tempore adminiculo Teſtium & apicibus Litterarum perennare debent ad Memoriam geſtorum ſempiternam: Igitur nos HENRICUS DEI Gracia Dux Zlezie & Dns Wratizlav. ad univerſorum tam pncium quam futurorum noticiam Teſtimonio hujus ſcripti cupimus pervenire, quod nos vendidimus Gozvvino Filio olim Sculteti de Ratayen Villas nras Breſinken & Totkar vulgariter dictas, ſitas in diſtrictu Olsnicenſi, que Ville LII. Manſos per nos in ſui quantitate debent circumferencialiter continere locandi Jure Teutonico ſecundum morem & Conſuetudinem aliarum Villarum in nra Clientela Jure Teotonico locatarum quorum quidem manſorum duo Capellano & Eccle ibidem locati deputentur decimus vero eorundem manſorum raone ſcultecie & Titulo Locationis ad ipſum Gozwinum & ad ſuos Poſteros eo Jure quo alii ſculteti ſuas Locationes poſſident, libere volumus in perpetuum pertinere: damus inſuper predicto Sculteto tercium denarium omnium Proventuum de Judicio ibidem provenientium, Thabernam liberam, Molendinum liberum, macella panum & ſutorum libera, ſi ultra milliare Ville jam dicte de Civitate nra ſe extendunt, concedimus preterea eidem Sculteto ac Incolis Villarum predictarum decem Annis omnium Solutionum exactionum ſervitiorum quorumlibet aliorum angariarum & perangariarum ad nri Pncipatus Examen pertinentium omnimodam & plenam Libertatem, qua quidem Libertate exſpirata inhabitatores Villarum memoratarum de quolibet manſo nomine Cenſus IV. menſuras Tritici: IV. Siliginis: IV. avene & IV. Scotos argenti annis ſingulis nobis & nris Succeſſoribus in perpetuum ſolvere tenebuntur, preterea predicti ſinguli Dno Epo Wratislav. ratione decime quam ei dare conſueverant in Campis manipulatim unum Fertonem ſolvent omnibus pretermiſſis: In cujus rei Teſtimonium Litteras conſcribi fecimus preſentes & nri Sigilli munimine conſignari: Actum & datum in Olesnicz Pntibus Henczcone de Wiſenburk: Judice Wrat. Clemente & Wolfbaro, Caſtellanis de Olesnitz: Hermanno de Eichelborn: Jeczcicone Petro dicto Lubrio, Clavigero nro de Olesnitz: & Friczcone Curie Notar. per quem ſer. VIa. proxima poſt Dmnicam qua cantate: Quaſimodogeniti: Anno Dmni M. CC. XCIIo. pncia conſcribuntur.

*

CXI. Brief myns Herrn Herczog Conrads über eyn hube und eine hovereyte czu Bockvvin dy verkauft hat Jacob von Bockvvin Gerharde vom Werde czu eym lehen.

*

In Nomine DMNI Amen. Nos Conradus DEI Gracia Dux Zlecie & Dns Olsniczenſis notum eſſe volumus univerſis & ſingulis pncium noticiam habituris quod Jacobus de Bockowyn homo noſter in nra & nrorum fidelium pncia conſtitutus unum Manſum agrorum cum una area que vulgariter dicitur howereyde ibidem in Villa Bokevvyn ſitum nri Olesniczenſi diſtrictus cum omnibus Utilitatibus & pertinentibus ad ipſum Manſum agrorum pertinentibus, videlicet Silvis agris Pratis Paſcuis Paludibus Nemoribus Rubetis ac aliis attinentiis quibuscunque cenſeantur nominibus ſecundum que in ſuis metis & graniciis circumferentialiter diſtinctus eſt & locatus fideli nro Gerhardo de Werde rite vendidit cum omni eo Jure quo Jacobus pdictus idem manſum habuit & poſſedit racionabiliter regnando Nos vero ſupradictum Manſum Agrorum cum omnibus Utilitatibus & proventibus Manſum ad predictum pertinentibus ac Juribus premiſſis ſepedicto Gerhardo de Werde & ſuis legitimis heredibus ſeu ſucceſſoribus contulimus Jure feudi pacifice & quiete poſſi-

Digitized by Google

dum: Super quo Sigillum nrum pntibus eſt appenſum. Actum Wrat. fer. IIa. poſt Feſtum Annunciacionis Marie Anno Dmni M. CCC. XLVIIIo. Pntibus nris fidelibus Poppone de Hugvvicz: Friczcone de Grodis: Spriticone de Sta Dorothea: Simone Roravv: Pacuscone de Sczilsdorf & aliis multis: Datum per Manus Martini Not. nre Curie. Wrat. 1348. fer. II. poſt Feſtum Annunciationis MARIÆ. Teſtes: Equites Sileſii.

CXII. Brief Heynczken und Nicol. Herrn Peter Stoſchesvvitz Söne, daz ſy verkauft haben Herrn Herczog Conrad das halbe Dorff Janovvicz.

In Nomine Dmni Amen. Ne res geſtas aboleat proceſſus Temporum, confirmat illas ſolempnis Titulus Litterarum: Noverint igitur univerſi tam preſentes quam poſteri ꝙibus preſens ſcriptum noſſe fuerit opportunum, quod nos Heinczko & Nicolaus Filii quondam COMITIS DICTI PETRI STOSCHEVVUTZ habito ſano & maturo Conſilio amicorum nrorum non compulſi nec coacti ſed de nra mera & ſpontanea Voluntate mediam Villam que vulgariter Jancovvitz nuncupatur prope Civitatem Olsnitz poſitam Illuſtri Pncipi Dno nro Dno Conrado Duci Zlezie & Dno Olsnicenſi vendidimus cum omnibus ſuis pertinentiis quibuscunque nominibus cenſeantur nec non omni eo Jure prout ſepedictam mediam Villam ex ſucceſſione paterna perſonatenus habuimus & poſſedimus rite & rationabiliter reſignando, tali quidem Conditione interjecta, ſi mediam Villam Jancovvitz prenominatam quis impeteret, eidem Dno Duci Conrado promittimus & tenebimur ſecundum Formam Juris Terre ſue ab omnibus ipſam impetentibus extrigare: harum quas Sigillorum nrorum appenſione communiri fecimus Teſtimonii Litterarum: actum & datum Olsnitz die Dmica proxima poſt decollacionem S. JOHANNIS BAPTISTE. anno Dmni M. CCC. XXXVIo. Pntibus Woytcone de Filgutt: Wytcone de Schellndorff: Friczcone de Grodis: Sulcone de Smolna: Vaſallis nris: Ticzcone Legenfeld: Henrico de Cracovitz: Nicolao de Jancovvitz, Nicolao Rutheri, Henſchone de Smarzovv: Civibus nris & aliis plerisque fide dignis.

Heinczko & Nicolaus Petri Com. de Stoſchewitz Filii mediam Villam Jancowitz Duci Olsnenſi Conrado I. vendunt:

Olsnæ 1336. die Dnca prox. poſt Decoll. S. JOH. BAPT. Teſtes: Vaſalli & Cives.

CXIII. Brief Herrn Herczog Conrads daz her verkauft hat eyne hube Anvalles zu alden Ponatovvitz und anderdhalbe hube czu Nüvven Ponatovvitz: als der Brief ſaget.

In Nomine Dmni Amen. Oblivio per ſucceſſum Temporis continuum, geſtorum excludit memoriam, niſi Litteris avthenticis & Teſtium adminiculo de ipſis dubitantes in poſterum evidencius edoceret: Ideo noverint univerſi pntes & poſteri pncium noticiam habituri, quod nos Conradus DEI Gracia Dux Zlezie Dns Olsniczenſis & Namslavie: Jus nrum ſuccedendi Arnevall vulgariter dictum in uno manſo libero in antiqua Villa Ponatovviz ſito, quem relicta Arnoldi de Ponatovvitz in donacione poſſidet propter nuptias, qui etiam manſus mellificis nominatur, alterum medium manſum quem olim Camerarii poſſiderunt in Nova Villa Ponatovvitz ſitum habundanciam agrorum totam que Ubirſhaar communiter appellatur inter Medam Cunradi de Sokelovv & agros Villarum earundem jacentem & aream Molendini in Bonis eisdem ſi tam ſuper Fluvium generaliter Kochruſcha appellatum & Piſcinam adjacentem cum utroque ſuo Littore quam videlicet Aream & Piſcinam Dni & Ruſtici Villarum predictarum Sculteto eorum quod in eadem Molendinum conſtrueret favere volentes in manus Fratris nri Dni BOLEZLAI FELICIS MEMORIE quondam DUCIS ET DNI OLSNICZENSIS unanimiter reſignarunt: fideli nro Reynczoni Civi Olsneczenſi ſuisque heredibus & ſucceſſoribus legitimis pro XXVIII. marcis que Pecunia Reynczoni pretato duobus annis poſt Deceſſum Fratris nri pdicti in Olesnitz Civitate ob Inopiam in Pecunia ſeu Contribucione Monete Müncegelt communiter dicta ſibi apud Cives ibidem per Fratrem nrum memoratum annuatim deputata dari & perſolvi non poterant recto ac juſto Venditionis Titulo libere ab omni ſervicio & exactionibus & ſolucionibus univer:

Conradus I. Dux Sil Olsn. Jus ſuum in antiqua & nova Villa Ponatovvitz Reynczconi Civi Olsnicenſi Creditori Fratris defuncti DUCIS BOLEZLAI vendit:

Digitized by Google

universis quibuscunque censeantur Nominibus & nominatim a Contribucione dicta Müncegelt dedimus & contulimus predicta omnia cum omnibus ad ea pertinentibus Utilitatibus & Proventibus hereditarie perpetuo possidenda ipsis etiam ea vendendi prout eis utilius visum fuerit liberam in his scriptis damus & concedimus facultatem. In quorum omnium evidens Testimonium presentes Sigilli nri appensione fecimus communiri: Datum & actum Namzlavie IV. Kal. Septembr. Anno Dmni M. CCC. XXIIo. Pntibus Theoderico de Vranckenberc: Dno Henrico de Bibirstein: Petro de Monschitz Militibus nris: Peregrino de Ebirsbach: Petro de Posovviez & Coppone Notario nro pncia a nobis habuit in commisso.

Namzlaviæ 1322. IV. Kal. Sept. Testes: Equites Silesii.

*

CXIV. Brief Herrn Herczog CONRADS daz Petir Smeth mit syner Husvrovven und mit syme Sone verkauft haben Hern Thamen von Hayn und synen Nachkommen fünff Marckt järigen Zinses und alle yr Gutt czum Hundesfeld czu eym lehen.

*

Nos Conradus secundus DEI Gracia Dux Zlezie: Dns Olsniczensis & Kozlensis notum facimus pntibus imperpetuum universis, quod in nra constitutus Pncia fidelis nr Petrus Smeth: Dna Katherina conthoralis sua & Johannes Filius suus mentibus sani & Corporibus animo premeditato, bona & unanimi Voluntate sponte confitebantur & expresse se rite & juste vendidisse & ejusdem Venditionis Titulo benivole resignarunt strenuo Thamoni de Hayn militi & fideli nro, ipsius heredibus & legitimis successoribus quinque marcas annui Census & omnia Bona que in Hundisfeld Olsniczensis nri districtus habuisse dinoscitur in quibuscunque rebus existant, in pratis, Pascuis, Sylvis, rubetis ac omnibus Pertinentiis & Obvencionibus, nullo penitus excepto, sicut in suis Greniciis sunt distincta & cum omni eo Jure & Dominio quibus ipsa hactenus habuerunt & possederunt per ipsum quidem Dnum Thamonem & suos Heredes habenda tenenda in Usus placitos convertenda & imperpetuum Jure feodi possidenda: Nos vero hujusmodi Venditionem & Resignacionem gratas habentes & ratas ipsas de solita nra benignitate pntibus litteris quibus Sigillum minus est appensum generosius confirmamus & applicamus: Datum Olsne in die S. Elizabeth Ao. Dni M. CCC. LXVIIIo. Pntibus fidelibus nris Dnis Thyphancone Lascovvitz: Petschone de Slavvicovv: Fredrico de Henchin: Petro de Slyvvin: Niczcone Falckenberg: Jacobo de Miloslavvitz & Jacobo Curie nre Notario: Testibus premissorum.

Olsnæ 1368. In die S. Elizabeth.

*

CXV. Brief Herczogs Bolezlavv. Herrn czur Liegnitz daz Er vor dreytusend Marck versetzt hat Beroldstadt: Stadt mit dem Huse und Gebiette Herrn Herczog Conrad: ap her is daz vierde Jahr zu Pfande hielde, so sulde is erblic und evviglich syn und syner Nachkomlinge bleiben.

*

Noverint universi pncium noticiam habituri: Quod nos Bolezlaus DEI Gracia Zlezie Dnsque Legnicensis Generoso Pncipi Dno Conrado Illustri Duci Zlezie Dnoque Olsnicensi Patruo nro dilecto pro tribus M. marcarum grossorum denariorum communis Pagamenti que sibi infra tres annos a Festo S. Michaëlis proximo inchoando pro quolibet anno mille marcas dare tenemur prout per Excelsum Pncipem Dnum nrum Inclytum Polonie Regem arbitratum est in Compositione & Concordia inter nos & ipsum Patruum nrum celebrata & sicut in Litteris desuper confectis clarius continetur Civitatem nram Beroldi Civitatem cum Castro & Districtu ad hoc pertinente cum pleno Dominio sicut ad nos pertinent Nomine veri & justi Pignoris obligamus conditione tali interjecta ut si infra Anni Spatium a Festo S. Michaëlis proximo incipiendo sibi sexingent: mare: de primo mille cujus sibi quadringent: MC: dare debemus non dederimus, statim post finem Anni Tamno de Stercza qui nunc dictum Castrum Beroldis Statt tenet aut qui pro Tempore tunc tenuit cum districtu & toto Dominio sine doli capcione eidem Duo Conrado Patruo nro sine Contradictione prestare tenetur, tenenda cum Usibus & Fructibus ab inde provenientibus loco Pignoris, remoto dolo per eundem Patruum

Bolezlaus III. Dux Sil. Lign. Conrado I. Duci Sil. Olsnensi Beroldi Villam Pignoris loco tradit: sub certo Temporis Spatio:

Digitized by Google

um nrum quousque eodem anno pro prehabita pecunia exſolvamus: & ſic pro quolibet duorum Annorum immediate ſequendorum: Ita tamen quod in quacunque Parte Anni ſolvende pecunie ſolvimus ſit neglecta, ſtatim dicta Municio cum ſuis pertinentiis & hominibus tam feudalibus quam etiam omnibus qui ad eum ſimul cum diſtrictu predicto demonſtrari debet omnis doli captione remota ad nos libere revertatur, ſi vero quod abſit per quartum annum ſic pignoratione tenet Civitatem & Caſtrum cum diſtrictu predicto per nos non exempta ut eſt dictum, ex tunc apud ipſum & Succeſſores Ejus omnes hereditarie & perpetue remanebit & in hoc non debet per nos aut Succeſſores nros aliquomodolibet impugnari: ſuper hoc preſentes fieri & Sigillo nro fecimus communiri: Actum & datum in Cracovia. Anno Dmni M. CCC. XXIIIo. II. Id. Auguſti. Cracovie 1323. II. Id. Aug.

CXVI. Brief Herrn Herczog Conrad daz Johanns eczvvenne Mertins von der Berolſtatt verkaufft hat Johann Schülern eynem Bürger daſelbſt und ſynen Nachkommelingen erbelic daz dritte Teyl an der Neumöl gelegen an der Stadt alz der Brief ſaget.

*

In Nomine Dmni Amen. Nos Conradus DEI Gracia Dux Zlecie & Dnus Olsniczenſis ad Cunctorum tam preſencium quam futurorum noticiam pntibus volumus pervenire quod Johannes quondam Martini de Berolſtatt homo noſter in nra & nrorum procerum nobis fidelium pncia non coactus nec compulſus ſed bona Voluntate conſtitutus tertiam partem quam in Molendino quod vulgariter de Neumoel dicitur & quod in inferiore parte Civitatis ibidem ſitum eſt & locatum habere dinoſcebatur cum omnibus Utilitatibus & Fructibus proventibus ad ipſam tertiam partem Molendini pertinentibus fideli nro Johanni Scolari dicto Civi ibidem in Beroldſtatt rite vendidit cum omni eo Jure quo ipſe Johannes quondam Martini eandem tertiam Partem Molendini habuit & poſſedit rationabiliter reſignando nos vero ſerviciis Johannis predicti benignus acquieſcentes ſupradictam tertiam Partem Molendini cum omnibus Utilitatibus Fructibus & proventibus ad ipſam tertiam Partem Molendini pertinentibus ac Jure premiſſis ſepedicto Johanni dicto Scolari & ſuis legitimis heredibus ſeu ſucceſſoribus contulimus hereditarie ac imperpetuum poſſidendam utifruendam & habendam: In cujus rei Teſtimonium pntem litteram nri appenſione Sigilli fecimus munimine roborari. Actum * Olsne in Vigilia MARIE MAGDALENE anno Dmni M. CCC. XLIXo. Pntibus nris fidelibus Friczcone de Grodis: Simone Rorow: Johanne Stronchin: Taſſone de Quoſſaw: Nicolao de Heinchin: Dat. per Manus Martini Notarii nre Curie & aliis multis fide dignis. Olsnæ 1349. In Vigila MAR. MAGDAL. Teſtes: Equites Sileſii.

*

CXVII. Brief Herrn Herczog daz Günther und Luther: Herrn Dietrichs Söhne von Franckenberg verkaufft haben yrn Teich vor der Beroldſtatt Gobilin genannt Steynkok eym Bürger czu Namzlaw und ſynen Erben czu einem lehen.

*

In Nomine Domini Amen. Nos Conradus DEI Gracia Dux Zlezie & Dns Olsniczenſis ad cunctorum tam preſencium quam futurorum pntibus volumus pervenire noticionem quod fideles nri Güntherus & Lutherus: Fratres: Filii Dmni Theoderici quondam de Franckynberg in nra & nrorum Procerum nobis fidelium pncia conſtituti Piſcinam eorum quam foris Civitatem nram Beroldſtatt habere noſcebantur cum omnibus Utilitatibus ad ipſam Piſcinam pertinentibus honorabili Viro Gobelino dicto Stencok Civi Namzlavienſi rite vendiderunt cum omni eo Jure quo prefati predictam Piſcinam

* Extant & de alia tertia parte ejuſdem Molendini Litteræ Ducis Conradi iisdem verbis, iisdem contrahentibus: quarum finis hic eſt: „actum in Beroldſtatt fer. IVa. ante Feſtum B. ELIYZA„ BETH anno Dmni M. CCC. LIIo. Pntibus nris fidelibus Apeczcone de Stercza: Taſcone „ Coſſovv: Nic. de Heinchin: Simperto de Slyvvin & aliis multis fide dignis: Dat: per Ma„ nus Johannis Romundi Notarii nre Curie.

Digitized by Google

hactenus habuerunt & poſſederunt, & rationabiliter reſignarunt Nos vero predictorum precibus favorabiliter inclinati ſupradictam Piſcinam cum omnibus Utilitatibus ad ipſam Piſcinam pertinentibus ac Juribus premiſſis prefato Gobelino dicto Stencok & ſuis legitimis heredibus contulimus Jure Feudi pacifice poſſidendam vendendam & ad Uſus placitos convertendam, In cujus rei Teſtimonium Sigillum nrum pntibus eſt appenſum: Actum Olsnicz IV. fer. proxima ante Diem BB. Fabiani & Sebaſtiani: Anno Dmni M. CCC. XLIIo. Pntibus nris fidelibus Dno Henrico de Biberſteyn: Friczcone de Grodis: Arnkone de Hundisfeld: Ulrico Gronov: Borcinkone Bechri: Johanne de Birkynhayn & aliis pluribus fide dignis: Dat. per manus Martini de Styn Notarii Curie nre qui pntes a nobis litteras habuit in commiſſis.

Olsnæ 1342. IV. Fer. prox. ante Diem BB. Fabiani & Sebaſtiani.

*

CXVIII. Brief Herrn Herczog Conrads daz Petir von Petirvvitz Voyt czur Beroldſtatt gekawft hat erblic dy Heyde vor der Beroldſtatt.

*

In Nomine Domini Amen. Quoniam ea que per aſſercionem Pncipum in publicam noticiam deveniunt ſortiri debent Robur perpetue firmitatis ideo nos Conradus DEI Gracia HERES REGNI POLONIE Dux Zlezie Dnsque Namzlavie ſignificamus pntibus & ad memoriam perducere volumus poſterorum, quod fidelis nr ſervitor Petrus dictus de Petirvvitz: Advocatus de Beroldi Civitate in nra nrorumque fidelium conſtitutus pncia corporali Borram que ad nram pertinebat Dominium ſitam in Foribus nre Civitatis Beroldiſtatt cum omnibus Utilitatibus ad ipſam Borram pertinentibus preter mellificia que ad heredem in Paſſadowicz ſpectant pro ſe & ſuis heredibus ſeu ſucceſſoribus legitimis, ſuis denariis videlicet pro C. marc. & LXXX. marc. uſualis Pecunie rite & rationabiliter apud nrum Dominium comparavit: Nos vero de innata nobis Munificencia prenominati Petri Precibus ac ſerviciis fidelibus inclinati prenotatam Borram dicto Petro & ſue legitime poſteritati prout in ſuis metis circumferencialiter eſt diſtincta Jure hereditario in perpetuum duximus conferendam, dantes ſibi & eorum poſteritati plenam ac omnimodam auctoritatem ſepenominatam Borram vendendi, donandi, alienandi, commutandi & ad Uſus proprios convertendi, prout nominato Petro & ſue legitime Poſteritati utilius videbitur expedire ſuper quo pncia nri Sigilli munimine duximus roboranda actum Namzlavie in Dnca qua cantatur: Circumdederunt me: anno Dmni M. CCC. XVIIo. Pntibus nris fidelibus Theoderico de Franckenberg: Leonardo de Radin: Peregrino de Ebirsbach: Bertholdo de Hugwitz: Ottone de Thanfeld: Burckardo de Milovvitz & aliis multis fide dignis: Dat. per manus Stephani de Lexandrovvitz nre Curie Not.

Namslaviæ 1317. Dnca qua cantatur: Circumdederunt. Teſtes: Equites Sileſii.

*

CXIX. Litteræ Ducis Sileſiæ Olsnenſis CONRADI I. de Piſcina prope Civitatem Wartenberg.

*

In Nomine Dmni Amen. Nos Conradus DEI Gracia Dux Zlezie & Dns Olsnicenſis univerſis profitemur publice per preſentes quod Johannes de Lochavv: homo nr in nra & nrorum Procerum nobis fidelium pncia bona Voluntate conſtiturus ſuam integram Piſcinam circa Molendinum quod vulgariter dicitur Mittelmöl ſitam & locatam nri Wartembergenſ. diſtrictus fideli nro Herthelino Civi in Wartemberg rite vendidit cum omni Utilitate fructu & Jure quo ipſe Johannes prefatam Piſcinam habuit & tenuit rationabiliter reſignando, nos vero hanc reſignacionem & Venditionem ratam & gratam habentes ſupradictam Piſcinam cum omni Utilitate & fructu ad ipſam Piſcinam pertinente ac Juribus premiſſis ſepedicto Herthelino & ſuis legitimis heredibus ſeu ſucceſſoribus Jure feudi contulimus pacifice & quiete poſſidendam, vendendam, tenendam & habendam ſuper quo Sigillum nrum duximus apponendum: Actum Wartemberg fer. IV. poſt Feſtum Mathie: Ao. Dmni M. CCC. XLVIIIo. Pntibus Friczcone de Grodis: Nicolao Provinciali: Ubiſcone Lizevviz: Philippo de Sokolow: Hancone Lis: Dat.: per manus Martini nre Notarii Curie: & aliis multis fide dignis

Wartemberg: 1348. fer. IV. poſt Feſtum Mathiæ. Teſtes: Equites Sileſii.

CXX. Brief

Digitized by Google

*

CXX. Brief König Johannes czu Behem ober Herczog Wladizlavv czur Kozil Lehen deſſelben Landes und ſyner Stette Kozil: Beutum und Peiſſinkreczem.

*

JOHANNES REX BOH. & POL. Wladizlaum Ducem Kozlenſem Regni BOHEMIÆ Vaſallum factum eſſe teſtatur,

Nos Johannes DEI Gracia Boëmie & Polonie Rex: ac Lucemburgenſis Comes: notum facimus tenore pnciũm univerſis, quod, quia Illuſtris Vladizlaus Dux Koslenſis ob ſpecialis amoris affectum quem ad nram gerit Celſitudinem Pnceps & Vaſallus nr eſſe decrevit Terram ſuam Kozlenſem cum ſuis Civitatibus videlicet Kozla: Peuthum Peyzenkreſchin & Caſtris videlicet Toſt & Slabatyn cum etiam villis hominibus Vaſallis ac Militibus ad ipſas & ipſa ſpectantibus & aliis ſuis pertinentiis univerſis in quibuscunque conſiſtant, quas & que nunc poſſidet & impoſterum quocunque Titulo poſſidebit, ſuo heredum & ſucceſſorum ſuorum Ducum Kozlenſium nomine in nris ſpontanea & libera voluntate reſignans manibus a nobis recepit in Feodum & facto nobis per Eum debite fidelitatis homagio nobis heredibus & ſucceſſoribus nris Regibus Boëmie tanquam Pnceps & Vaſallus nr ac Regni nri Boëmie promiſit fideliter intendere & parere: nos ipſius ſubjectioni benivole in hac parte grata Vicinitudinem occurrere diſponentes ipſum in nram heredum & ſucceſſorum nrorum Regum Boëmie predictorum protectionem tanquam Pncipem & Vaſallum nrum recipimus & Tutelam promittentes Eum Heredes & Succeſſores ſuos predictos in omnibus ſuis polonicalibus Juribus diſponente Domino magnifice conſervare & tanquam quemlibet Principem & Vaſallum nrum ubilibet defendere ac tueri: faventes etiam & concedentes ſibi in perpetuum ut filii ſui legitimi quos nunc habet & Dominus ſibi ſuperaddiderit in predicta Terra ſua Kozlenſi ſibi invicem ſemper ſuccedere debeant, Jure & Titulo feodali, aut eis non extantibus filias ſuas legitimas vel etiam eisdem non ſuperſtitibus Illuſtres SEMOVITH & GEORGIUM Fratres ſuos in ipſa Terra de Regii Favoris plenitudine ſuccedere Jure volumus feodali: ita tamen quod iidem prefatam Terram Cozlenſem cum ſuis pertinentiis prenotatis quandocunque eam vacare contingit a nobis heredibus & ſucceſſoribus nris Regibus Boëmie ſepedictis ſemper teneantur in feodum recipere ac eam poſſidere: In cujus rei Teſtimonium pntes Litteras fieri & Sigillo nro minore juſſimus, communiri: Dat. Opavie anno Dmni M. CCC. XXVIIo. XI. Kl. Martii.

Fratresque EIUS Jus ſimultaneæ Inveſtiturę adeptos eſſe:

Opaviæ 1327. XI. Kl. Martii

*

CXXI. Brief Herczog PRZYMCKEN von Teſchin ober dy entſcheidunge und Teilunge mit Herczog CONRAD umb die Lande Cozil und Büthum als der Brief ſaget: und über andre Geſchichte.

*

Przymcko Dux Sil. Teſſin. Ducatus Kozlenſem & Bithonienſem mortuo Duce Bolcone ad ſuas & Conradi I. Ducis Olsnenſis Manus perveniſſe, ſimulque de Dote & Elocatione filiarum relictarum inter ſe conſtiturum eſſe teſtatur:

WIr Przymcko von GOTTES Gnaden Hrczog von Theshin tun kund offentlich mit dieſem Brive allen den die em ſehen odir hören lezen, daß wir entzicht ſind mit dem Hochgebornen Fürſten Herzogen Conrad Herren von der Oelß umb die Land Cozel Büthum Thoſt und Piſinkreczen mit allen eren Zugehörungen, in Waſſern, in Wäldern, in Heyden, in Pûshen und an allen eren Herrſchafften, als ſie in eren Grentzen, Stete, Hûſer oder Land gelegen ſind, daß wir die teilen ſullen alß hernach geshrieben ſtet, dem egenannten Herczoge Cunrad zu ſeiner Kinder Hand zwey Teil, und uns zu des Seel. Herzogen Bolcken von der Cozel Kinder Hand drey Teil, alſo daß wir Jme zuvor widergeben ſullen von Tuſend Marcken drey Teil, die der vorgenannte Hertzog Conrad hat bezahlt umb dieſelbe Land der Seeligen von Opol und von Sechshundert Marck, die wir mit benannt den zwey Nonnen von Trebnitz geben ſullen, auch drey Teil wir im geben ſollen zuvor und bey Namen die Cozel ſoll mann nicht teilen, wir haben ſie den von Hertzog Niclas von Troppau vor IV. M. Marck Prahgl. Pfenninge Pohln. Zahl gelôſt, und auch beynahmen was die Hertzoginne von Bûthum beweiſen mag, daß ir Leibgedinge ſey des ſullen wir nicht teilen, wenn nach irem Leibe, und was ſie denn beweiſet, do ſullen wir den vorgenannten Hertzog Cunrad an der Vormundſhafft und auch ſie nicht hindern, auch iſt geredt, ob under den fünff Kindern eins ſtürbe ohne Erbe, ſo ſoll deſſelben Kindes Erbeteyl an die andern alle mit einander gevallen, ohne

Digitized by Google

die die Herrn Jesken Sun von Wartenberg nehmen soll, mit der geben wir III. M. Schock: ob die abegienge on Erbe: so soll mann dieselben dri tusend Schock under die andern vier Kinder teylen odir ir Erben, ob aber der andern eines abgienge so soll mann desselben Erbe-Teil under die andern die do leben beyderseit teylen, auch sullen wir alle Schuld die redlich ist gelden, die der Seel. Hertzog Polcko shuldig blieben ist drey Teil und der egenannte Hertzog Conrad zwey Teil: und den Tag den der Edel Herr Jesko von Wartenberg zwishen uns gemacht hat zu der Cosel uf unser Frauen Tag der letzten, sullen wir auch warten, es beneme uns denn höchste Noth, auch ist geredt, ob wir stürben on Erben, an wem denn das Land zu recht fällt, der soll unserm Vater oder unsern Brüdern alles das Gelt wiedergeben daz wir vor das Land geben haben, daz sie redlich beweisen mögen: Mit Urkund dis Brives versiegelt mit unsern anhangenden Inngesiegel: der geben ist zu Prage do mann zalt nach Christs Geburth M. CCC. LVI.o Jare: des nechsten Dreytags nach S. Jacobs Tage.

Pragæ 1356. Die Veneris prox. post S. JACOBI

CXXII. Brief der Bestettigunge Herrn CAROLS Kayſers und Königs ze Behem ober die Teylung und Entshichtunge Hertzogen Conrad von der Oelßen und Hertzog Przemisl von Teshin umb die Lande Cozel Bythum ꝛc. alß in den Briven.

CAROLUS IV. ROM. IMP. BOH. REX Diviſionem Ducatus Cozlenſis & Büthonienſis inter Duces Sileſiæ Teſſinenſem & Olsnenſem factam ſub iisdem Conditionibus habet ratam:

WIr Carl von GOTTS Gnaden Römisher Kayser czu allen Zeiten Merer des Reichs und Kunig ze Behem: bekennen und thun kund offentlich mit diesem Brive allen den die Jhn sehen odir hören lezen, daß die Hochgebohrnen Fürsten Hertzog Conrad von der Oelsen und Przemisl Hertzog von Theshin: unsere liebe Fürsten und getreuen vor uns quamen, und uns fürlegten, wie sie beyden seiten entsheiden sind, umb die Lande zu der Kozil Bythum Tost und Pysenkreczin mit allen iren Czugehörunge in sulcher mazze und gestalt, alß hernach geshrieben steht, und bathen uns, daß wir sulche Entsheidunge geruheten ze bestettigen: Czu dem ersten: daz sie dieselben teylen sullen, Hertzog Cunraden zu seiner Kinder Hand zwey theil, und Hertzog Przemisl zu Hertzog Bolcken Seel. Kinder Hand drey Theil: also doz der egenannte Hertzog Przemisl Hertzog Cunraden zuvor wiedergeben soll von Tausend Marck drey Teil die der egenannte Hertzog Cunrad hat bezahlt umb dieselbe Lande dem von Opol Seel. und von DC. Marcken die sie mit einander den zwey Nonnen von Trebnitz geben sullen: auch drey Teil Hertzog Przemisl Hertzog Cunraden geben soll zuvor und bey Nahmen die Kozel soll mann nicht teilen sie haben sie denn von Hertzog Niclas von Troppau vor viertausend Marckt Pragl. Pfenninge Pohln. Zahl gelöset, und auch bey Nahmen was die Hertzoginne von Bythum beweisen mag daz ir Leibgedinge sey, des sullen sie nicht teylen, wem noch irem Leib, und was sie denn beweiset, do soll der egenannte Hertzog Przemisl den vorigen Hertzog Cunraden an der Vormundshafft, und auch sie nicht hindern, auch ist geredt ob under den fünff Kindern eines stürbe on Erbe, so soll desselben Kindes Erbteyl an die andern alle mit einander gevallen, one die die des Edlen Jesken Son von Wartenberg nehmen soll, mit der geben Sie MMM. Schock: ob die abegienge one Erben, so soll mann dieselben drytusend Schock under die andern vier Kinder teylen, odir ire Erben, ob aber der andern eines abegienge, so soll mann dasselbe Erbteyl under die andern die do leben beyderseit teylen, auch soll Hertzog Przempsl aller shulde die redlich ist gelden, die Hertzog Bolcke shuldig blieben ist drey teil, und der egenannte Hertzog Cunrad zwey Teil, und den Tag den der obgenannte Jesko von Wartenberg zwishen Jn gemacht hat czu der Kozil uf U. Frawen Tag der letzten sullen sie auch warten es beneme Jnen denn höchste Noth, auch ist geredt ob der vorgenannte Hertzog Przemisl on Erben stürbe, an wem denn das Land zu recht gefellet, der soll desselben Hertzog Przemisl Vater oder seinen Brüdern alles das Gelt wieder geben, doz Er vor das Land gegeben hat, daß sie redlich beweisen mügen: Und die Teiding und Entsheidunge haben sie an einander ir offne Brive gegeben: mit irem anhangenden Inngesiegeln: Dorumb so haben wir durch ir beyder Bitte willen, dieselben Teydinge und Entsheidunge in allen iren Puncten und Artickeln bestettiget und bestetigen sie auch mit rechter wissen und willen, daß sie von beyden Teilen gar und gentzlich stett gehalden werden und vollfüret: Mit Urkund dis Brives der geben ist zu Prage So mann zelt nach Christs Geburth M. CCC. LVI. Jar: an S. Stephanns Tag: alß Er funden wart: Unsrer Reiche des Römishen im XII. des Behmishen im X. und des Kayserthums im II. Jare.

Pragæ 1356. Die S. STEPHANI.

CXXIII. Brief

CXXIII. Brief Herczog Kazimirs und Prczymken ſynes Sones czu Teſchin, daz Herczog Conrad bey der Kozil: Huze und Stadt und bey allem Lande und Wigbilden darzu gehörende in ſeynen Grenczen ewiglich und erblich bleiben zoll: und daz den von Teſchin dy Kinder bey der Cozil geſtellen ſull czu verczeihen der Cozil.

Wir Kazimir von GOTTS Gnaden und Przymcko unſer Sun: Herczoge czu Teschin: bekennen an dieſem Brive allen den die en zehen odir hören leſen, daß wir uns entshicht und bericht haben, mit dem Irluchten Fürſten Hertzog Conrad von der Oelſſen, mit ſeyner Husfrawen Frauen Offken: und mit irer Schweſter Vrawen Blatken: umb die Lande zu Kozil, zum Toſt, zu Pyſenkreczan, in ſulcher weiße, das Herczog Cunrad von ſeiner Husfrauen weyne, und Frawen Blatken weyne, ſoll bleiben bey der Kozil, Huze und Stadt, und bey allem Lande und Wikpilde, das dazu gehöret, in ſeinen Grentzen erplich und ewiglich, daz verzeihen wir uns von der drey Töchter weyne des Seel. Hertzog Bolcken, der Kozil, und alles das das dozu gehöret, alſo, daß wir von dreyer Kinder wegen ſullen bleiben erplich und ewiklich in dem Huze und der Stadt zum Toſt, und der Stadt zu Pyſenkrezin mit aller Herrshafft und Wikpielde, daz dazu gehöret in allen ſeinen Gräntzen, beynamen doz Er uns ſoll M. Mark Pohln. Zahl geben von der Kozil her zu dieſem Lande zum Toſt und Pyſenkrezin, von dieſem Tage binnen czwey Jahren in der Stadt zur Kozil: auch geloben wir wann die Kinder die wir in unſerer Gewalt haben, mündich würden, daz wir ſie ſullen zu der Kozil geſtellen, daß ſie ſich verzeigen der Kozil, Hus und Stat, und alles des das dazu gehöret, und ob wir das nicht enteten, ſo ſoll unſer Burggrave Niclas Kyczko zu dem Toſte, mit dem Huze und der Stat und mit alle deme das dazu gehöret dem vorgenannten Hertzog Cunrad warten, und Jme antworten, alſo lange biß wir dieſelben Kinder zu der Kozel geſtellen, zu ſtande, alzo vor geſprochen iſt, daſſelbe ſollen die andern Burggraven tuen, ob von ander Zezken, daz ſie in eym Monden dieſelbe Geldde ſollen tuen: zu einem Gezeugnüß der Berichtung haben wir dieſem Briefe unſer und Herrn Dirsken von Vronersdorff, und Herrn Jahannß von Czezans Inngeſiegel heiſſen anhengen: gegeben zu Bithom im nechſten Freytage nach S. Niclas Tag: nach GOTTS Geburth M. CCC. LVIIo. Jare.

Bithomii 1357. Die Veneris prox. poſt S. Nicolai.

CXXIV. Brief der Beſtättigunge CARLS Kayſers und Königs ze Behem doz Herczog Conrad bey der Cozil, Hus und Stadt und by allem Lande und Wikbildern darzu gehörende in ſeinen Grentzen erplich und ewigklich bleiben ſoll, und doz der von Teſchin die Kinder beyn der Cozil herſtellen ſoll zu verczygen der Kozil.

Wir Karll von GOTTS Gnaden Römisher Kayſer zu allen Zeiten Mehrer des Reichs und Kunig ze Beheim: bekennen offentlich und thun kund allen Lüten, die dieſen Brieff ſehen odir hören leſen, wenn die Hochgeborne Kazimir und Przemcke Herczogen zu Theſſin an eyne Theile, und Conrad Hertzog zu der Oelſſen unſre Fürſten, Offken ſein eliche Wirtinne und Blatken Offken Schweſter an dem andern Theile ſich berichtet und entsheiden han, in all:r der wize, alß der Brieff darüber gegeben, der von worte zu worte her nachgeshrieben iſt vollendlicher heldet, ſo han uns die vorgenannten beyden Theile gebethen, daß wir die egenannten entsheidunge und berichtunge, und was in denſelben nachgeshriebenen Brieve begriffen iſt, alß ein König ze Behem beſtettigen confirmiren und unſern willen darzu geben, der Brieff ſpricht von worte zu worte alſo:

Wir Kazimir von GOTTS Gnaden und Przemcko unſer Sun: Hertzoge zu Teshen bekennen an dieſem Brieffe ꝛc. ꝛc.

(Inſeritur Diploma præcedens CXXIII.)

Geben zu Büthon am nechſten Freytage nach S. Niclas Tage: nach GOTTS Geburth M. CCC. LVIIo. Jahre.

Des haben wir angesehen nutze getreue Dienste, die die vorgenannten Unsere Fürsten Hertzoge zu Theshin und zu der Oelssen uns und Unseren Königreich ze Behem und der Kronen desselben unsers Königreichs, dicke, unverdrossentlich, hand gethan, und noch tun, sullen und mögen in künfftigen Zeiten, und haben die egenannte Entsheidunge und Berichtunge und den vorgenannten Brieff in allen seinen Puncten Artickeln und Einungen alß er dovorn geshrieben ist mit wohlberathen Muthe und rechter wizze alß ein König ze Behem bestettiget und confirmiret und thun unsern gutten willen darzu an diesem Briefe mit beholtnüsse, doch uns, unsern Kunigreiche ze Beheim, und der Krone desselben Königreichs und iedermanne seines Rechts in allen den egenannten Sachen one geverde: Mit Urkund des Brives versiegelt mit Unseren Kayserlichen Majestäts Innsiegel: Geben zu Prage nach GOTTS Geburt M. CCC. LVIIIo. Jahr: des dritten Tages des Monaths genannt Januarius zu latine: unserer Reiche in XII. und des Kayserthums in III. Jahre.

Prage 1358. d. 3. Januarii.

CXXV. Brief Herczog Kazimirs und Przemisl von Teschin ober Verrichtunge der Tusend Margk die Herczog Conrad em zugeben sulde, von dem Laude czur Kozil czu den Lande czu Pysinkreczim und czu dem Tost und andere Geschichte me.

Wir Kazimir und Przemisl von GOTTS Gnaden Hertzoge von Teßin, thun kund allen denen die diesen Brieff sehen odir hören lesen, daß wir uns bericht haben mit dem Irluchten Fürsten Herczoge Conrad von der Oelsse unsern lieben Freunde umb die M. Margk die her uns zugeben sulde von dem Lande czu der Kozil, czu dem Lande zu Pysinkrazim und zu dem Toste in sulcher wizze daß wir ym der ledigk gelossen haben, an dem Ehegelde daß wir gegeben suldin haben Wir Kazimir mit unserer Tochter: und wir Przemisl mit unserer Schweste, davon lassen wir In volden ledik, der uns mit dem Huze zu der Kozil gelobet hat, und globen den vorgenannten Fürsten unserm lieben Fründe Herczog Conrad umb das egenannte Geld nimmeren zu manen: des zu einer Gewißheit wir unser Inngesiegel an diesen Brieff gehangen: der gegeben ist czu Pysenkretzin nach Christus Geburth M. CCC. Jahr darnach in dem LVIII. Jahre: an des H. zwölff Bothen Tage S. Mathes.

Pyssenkreczem: 1358. Die S. Mathæi Apostoli.

CXXVI. Brief Herczog Wencelaus und Herczog Ludvvigs ober die Berichtunge zvvischen Herczoge Conrado und dem von Teschin, die Bündnüsse und Artickel und Geschichte als in dem Brive saget.

Wir Wenczlaw von GOTTS Gnaden der erste, Herczog in Slezien und Herre zur Liegnitz: und wir Ludwig von denselben Genaden: Herczoge in Slezien und Herre zum Brieg und zu Lüben, bekennen offentlich in diesem Briefe, doz zwishen dem Irluchten Fürsten, Herczogen Conrad Herren zur Oelssen an einem Teile und Hertzog Przymken Herren zu Teshin an dem andern Teile etwas brüche waren die sie uns beshrieben gaben, und baten uns beyderseit mit fleiße und mit gantzer Begierunge daß wir die brüche zu uns nemen, zu berichten, und zu entsheiden, nach mynne, oder nach Rechte, des name wir beshrieben ire bröche und ire sachen durch ire Bete willen beydirseit, wenne sie des von uns nicht empern wolten, und mochten die Brüche nicht berichten noch entsheiden, nach mynne noch vor gutten, sunder wir haben ein recht gesprochen uf itzliche beshuldigunge und des andern antwort dargegen, wenne sie daz also vor uns wolten gehabt han:

Arbitri inter Teſſin. & Olsn. Sileſiæ Duces Wenceslaus Dux Lignic. & Ludovicus Dux Bregenſis

pronunciant:

1) ratione editionis Inſtrumentorum communium:

Czu dem ersten sprechen wir daz vor ein recht uf die erste Sache zwishen Hertzog Przimkens beshuldigunge und Hertzog Conrad antwort dagegen, was Brive Hertzog Conrad gegeben hat Hertzog Przimken und auch Hertzog Przimke Hertzog Conraden wieder, do ire Inngesiegel anhangen und andre Herren czu einem Geczügnüsse, die halden sie beyderseit ohne arge List von der Lande wegen, und was der Brive nicht gehalden weren, die sullen sie noch halden:

Uf

Uf die andre Sache zwishen Herczog Przimken beshuldigunge und Hertzog Conrads antwort dagegen die do spricht, von der Huldunge zu Büthum, sprechen wir vor ein Recht, die Huldunge die do gesheen ist Hertzog Conrade zu seiner Kinder hand daß die billich auch soll gesheen Hertzog Przymken zu der Kinder hand, die Hertzog Przymcke inne hat, unshedlich der Herczoginne zu Büthom an irem Leibgedinge, hat Im aber Hertzog Conrad gelobt die Huldunge zu shaffen, und bekennet her Im das, so soll her Im das halden, bekennet her is Ime nicht, so soll her Im tun do dor das Recht ist, alzo were alß her Ime das nicht irlassen will: 2) Homagii a Bythomiensibus praestandi:

Uf die dritte Sache zwishen Herzogen Przymcken Beshuldegunge und Herczog Conrad antworte dagegen, die do spricht von der Herczoginne Leipgedinge, sprechen wir vor ein Recht, hat die Hertzoginne von Büthum ine wenn ir Leipgedinge ist, und wenne sie beweisen mag, das vordirt Hertzog Conrad und Herczog Przymcke billich beyde miteinander, und teylen das billich gleiche miteinander, noch irer beyder Brive Lut die sie einander gegeben han, were abir doz dos Herczog Conrad Herczog Prezymcken icht gelobt hat, dorüber das her Im bekennet, das haldet her Ime billich, hat her Ime nicht gelobt, das thut her Ihme billich vor, daz do Recht ist, will her Is im nicht irlassen: 3) Dotalitii Duciſſæ Bithumiensis Luckardis:

Uf die vierdte Sache zwishen Hertzog Przymken Beshuldigunge und Hertzog Conrad antwort dagegen, sprechen wir vor ein Recht, das iedermann billich bleibet bey seinen Gräntzen, und daz iedermann den andirn an seinen Gräntzen nicht soll hindern: 4) Finem:

Uf die fünffte Sache zwishn Hertzog Przymke Beshuldigunge und Herczog Conrads antwort dagegen sprechen wir vor ein recht, den Bürger den Wiske gefangen hat, bekennet her daz her Hertzog Conrad shuldigk ist, so gipt her is ym billich, bekennet her is ime nicht so sull her tun dovor wos recht ist: 5) Captivorum: 6)

Uf die sechste Sache zwishen Herczog Przymken beshuldigunge und Hertzog Conrad antwort dagegen sprechen wir vor ein Recht, den Mann den Wiske gefangen hat ist her ein wohl gehalden Mann geweſt, ein unversprochener, so soll Herczog Conrad Herczog Przymcken ein Wandel darumbe tun, ist her aber ein ungehalden Mann geweſt, ein versprochener so soll Herczog Conrad noch Wiske keine Rede darumbe leyden von dem von Theßin.

Dornach die erste Sache, die Herzog Conrad shuld hat gegeben Herczog Przymcken, do here wore von Hertzog Przymcken antwort von einer Berichtunge die Herr Jeske von Wartenberg sulde gemacht han, wollen sie sich beyde mit gutten willen doran czyen, do sie das von gutten, wollen sie dos nicht tun, so sprechen wir das vor ein Recht, was Hertzog Conrad Herzog Przymcken Brive hat, oder inne bekennet, das heldet herime billich, was her nicht Brive hat, und Ime nicht bekennet do soll her Im tun vor, was recht ist alß were also eher Ime das nicht erlassen will: 7) Pretensionis Jesconis a Wartenberg.

Uf die andere Sache zwishen Hertzoge Conrad Beshuldigunge und Hertzog Przymken Antwort dagegen sprechen wir vor ein Recht, die Brieffe die Herzog Przymke gegeben hat Herczoge Conrade doß her in an den Leipgedinge nicht hindern soll, die haldet her im billich, were aber das her dorinne hette gegriffen mit den gewencnüsse doz her Herrn Jaroslaw gevangen hat, das weder tut her Im billich, hette her aber Herrn Jaroslaw gevangen mit Recht, uf dem seinen, das her beweysen möchte her bleibet billich unberüret darumme: 8) Jacroslai a Sternberg: 9) Accusationis coram IMPERATORE factæ

Uf die dritte Sache zwishen Hertzog Conrad Beshuldigunge und Hertzog Przymken antwort dagegen, sprechen wir vor ein Rechte, wos Hertzog Przymcke geret hat vor unserm Herren dem Kayser in Hertzogos Conrads Gegenwertikeit, do beret her im imme unbillich ümme, wos abir Herzog Przymke von Hertzoge Conrad vor unserm Herren dem Kayser geredt hatte hinderwer, doz wir shedlich were, do soll her umme thun das do recht ist, kegen Hertzogen Cunraden also verre alß her es ime nicht erlassen will:

Uf die vierdte Sache zwishen Hertzogs Conrads Beshuldigunge und Hertzog Przymcken antwort, dagegen sprechen wir vor ein Recht, daß sie beyde sullen die Schuld gelden, alß ire Brive sprechen und einer den andern lösen soll noch der Brive lut, die sie einander gegeben haben: Und wir Hertzog Wentzlaw und Hertzog Ludwig die obgenannten Fürsten und Herren 10) Debitorum mutuorum:

ren haben des zu einem Bekenntnüsse unser beyder Inngesiegel geheissen anhangen an die vorbeshriebne Rechte: gesheehn zur Neuenmarckte: Nach GOTTS Geburth M. CCC. LIXo. Jare: am nechsten Montage nach dem Suntage als man in der H. Kirchen singt: Judica me.

Neo Fori 1359 Die Lunæ post Judica.

*

CXXVII. Brief Herczog Prczymken von Teschin daz her mit Herczog Conraden alle ire Sache und Brüche ein dem Herczoge dem von Usvvenczin und Herczog Ludvvigen gegangen seyn, nach ihr beyder beschriebnen Beschuldigungen und Antvvorten.

*

WIr Przemislaw von GOTTS Gnaden Herczog zu Teshin bekennen offentlich in diesem Brieve, allen die In sehen hören odir lezen, daß wir umb alle Sachen und Brüche die zwishen dem Irluchten Fürsten Hertzoge Conrad von der Oelssen unserm lieben Schwager an einem Teile und uns am andern Teile gewannt sind, daß wir beyderseit in Beshuldigunge und in antwort beshrieben und versiegelt, den Hochgebornen Fürsten und Herren Herczogen Hanns von Osswenczim: Unsern lieben Vetter und Herczogen Ludwigen von dem Briege unserm lieben Swager, geantwortet und gegeben haben, und an dieselben Fürsten von beyderseit gegangen seyn und inen volle Macht gegeben haben uns umb dieselben Sachen und Brüche noch den egenannten Unsern Beshuldigungen und Antworten und auch noch unsir beyder Brive mit myne oder mit Rechte, wie sie des zu rodt würden zu entsheiden und geloben mit gutten Treuen one arge List bey und was uns die obgenannten Irluchten Fürsten entsheiden, doz wir das stete und gantz on alles wiedersprechen halden wollen und sie Ime dieselbe Entsheidunge nicht wollen in keine weise verdencken: Mit Urkund dicz Brives an den wir haben gehangen Unser Innsiegel gegeben zu Strelitz an der Mittwochen nach S. Georgen Tag: nach GOTTS Geburth M. CCC. LXXo. Jahre.

Strelicii in 670. Die Mercurii post S. Georgii.

*

CXXVIII. Brief Herczog Przymck von Teschin ober die Teilung des Hus der Stadt und des Landes zu Bythum czvvischen em und Herczog Conraden.

*

WIr Przimislaw von GOTTS Gnaden Herczog zu Teshin: bekennen und thun kund offenbar mit diesem Brive allen den die In sehen odir hören lesen daß wir mit wohlbedachten Muthe und nach Rathe unserer besten Freunde und auch nach Rathe etzlicher unser getreuen Manne und mit Rath der Achter die hernach geshrieben steen, der wir viere Herren Jaroslav Sacherovsky: Herrn Niclas Kyczka: Frawenstein und Borshecken Stral: und unser lieber Schwager Herzog Cunrad von der Oelssen auch Viere: Herrn Niclas von Kottulin: Barthus Leshotin: Otten von Walow und Swentoslaw von Carnowitz: gekoren haben, die von unser beyder Gebot und Geheiszze, das Haus, die Stat, und das Lande zu Büthum mit wohlbedachtem Mutte nach iren Treuen zwishen uns beyden und von Unser beyder wegen von einander in zwey Teil geteylet haben, und derselben Teilunge die hernach in diesem Briefe geshrieben stet aufgeczeug sinnt: Alzo daz im Ein Teil und uns das andre Teil mit rechtem Lozze ist gevallen in aller der maasse, alß hernach an diesem Briefe steet geshrieben: Czu dem ersten ist dem egenannten Herczog Conrad unserm Schwager in dem Huze zu seinem Teile gefallen, die Seule mit dem Durchin durch das Hauß bis an das Venster, doz da czu nest bey der Treppen stet, und durch dasselbe Venster soll die Grenicz des Steynhaus gen biß an den Stadtgraben hinder dem Hauze: und auf demselben Teile mag er bauen was her will, unversert den Stadtgraben: und czu dem egenaunten Teile gehöret die halbe Stadt da die Pfarre inne leit, anczuheben an der nechsten Czinnen bey dem Slokishen Thore, und soll fünff Ellen gen in die Gasse von Ubelackers Schwelle, und die fünff Ellen sullen gen in der Gassen auf bis an Kunken Haus, und von des Kunken Haus auf die rechte Hand die Gasse hinder Heinrich Bormann, Apecz Schelm, und Mathes Mesher, die soll frey seyn zu gehen, zu faren, und zu reuten, in das Haus und daraus, aus unserm Teile

le der Stat, do dos Kloſter inne leit, und ſullen auch von beyde kaufen Tylen Haws des fundes zu einem Wege eins Thors in unſer Haus, do dos Blochwerch und der Burn inne leit, es ſoll auch derſelbe unſer Schwager Im ein Thor machen durch die Stadt-Maur an der Burck-Gaſſen und ſoll auch Im und allen Leuten die durch daſſelbe Thor wider und für czyhen die Brücke und der Weg bey dem Spitál Im frey ſeyn zu ziehen, biß an die Land-Straſſe die do geht gen Krakaw, auch geht fürbas die Theilung der Stadt von Kunken Meltzhaws gleich zwishen Apeczs Schelm Haus und Heinemanns wüſte Hofſtatt, gleich über den Marckt biß an die Schwelle der Brotbencke mitten durch die Wage und hinüber an die Rinne die do leit zwishen Stashken und Mongbier, und da ſoll die Teilunge der Stadt durchgehen zwishen Teylen Wollenweber und Hanns Bormann und ſoll gen gleich durch die Heuſer biß an das Zeichen das die Teilleute gemacht haben an der Stadt Maur, es ſullen auch unſre Bürger unſers Teyls für dos Rathhauß doß ſie mit einander kaufft haben unſers Schwagern Bürgern XXIV. Margk geben, Es ſoll auch das Slokishe Thor zwishen hie und den nechſten Pfingſten unſers Schwagers und allen Leuten aus und ein zu ziehen frey ſeyn, es ſullen auch die Fleishbencke nach der Tewer geteylet werden, alſo doß dos halbe Teyl doß da ſtetgen Baran ſoll bleiben, aber das andere halbe Teyl doß da ſtet ken Schertelczan ſoll abgebrochen werden, zwishen hie und Pfingſten die shirſt kommen und ſoll geſetzt werden, in unſers Schwagern Teyl nach ſeinem Rathe, es ſollen auch die Fleishhacker den ir Fleishbäncke abgebrochen werden, ire Hausſtett verkauffen, wenn ſie wollen an aller Leute Hindernüß: auch ſoll mann shicken doß die Kram, Brotbencke, Schubencke und Seltzer halb bleiben uf unſers Schwagern Teyl und halb auf unſerm Teyle zwishen hie und den negſten Pfingſten, wos auch gefellet von dem Czolle in der Statt und of der Straß, doß ſoll unſerm Schwager gliche halb gefallen, was auch von der Wage aus den Hunterhuben gefellet, das ſoll unſer Schwager gliche halb haben, auch ſoll unſer Schwager in dem Berchwerche der Hunderhuben und auch zu Mochwitz und zu Labreck ſein Sawpnik und Richter ſetzten und haben, und auch wir den unſeren, und die ſullen miteinander richten, und auch Feld miteinander verleyhen, und einer an den andern daran nichts tun noch shaffen, und was auch von demſelben Berchwerch von Sawpen oder von Gerichte Nutzz oder Geniſſes wie der genannt iſt gefellet, den ſoll unſer Swager halb haben, und auch wir halb haben: Es ſoll auch auswendig der Statt unſer Schwager haben und iſt auch Ime mit Looſe gefallen die Kirche des H. Geiſtes mit dem Garten, die da liegt an des Voyts Erben, biß an die Glywishe Stroß, und dorzu die Slakishe Múl und auch XXXIV. Huben die do genannt ſind, die alden Vorwerck, darczu Jencken Erbe, doz da leit an der Belcz, und auch der halbe Teyl des Schoneberges der do leit gen S. Margarethen Kirchen, und des Voyts VI. Huben mit den Garten halb die da liegent in der Töpher Gaſſen, und dos halbe Teyl der Bürgerwalt, der da leit gen Oſſegaw, und die Vyhweyde halb die do leit gen Mechwiß und gen Steinerdorff, die ſoll unſer Schwager haben, und ſind auch Ime mit rechtem Lozze gefallen: auch ſoll unſer Schwager dos halbe Teyl des Dorffs Polnishen Bechhorn, doß da leit gen Radinkaw und Babrofnik halb, dos da leit gen den Bechkern haben und beſitzten: auch ſoll unſer Schwager alles dos Berchwerch es ſey an Golde, an Silber, an Bley, an Kupfer, an Czin, oder an Eyſen, und alle die Nutzen die in den Grentzen der egenannten czweyer Dörfer Pohlnishen Bechkern und Babrofnik, die itzund ſeyn oder noch werden mögen gleich halb haben, und wos auch von den Eiſenberg nutzz gefellet, es ſey an Golde, an Silber, an Kupfer, an Czinn, oder an Eiſen, oder wos Genüſſes davon fehlet, nichts ausgenommen, doz ſoll unſer Schwager gleich halb haben: auch ſoll unſer Schwager doß Teil des Landes da Radinkaw und deutshe Bechker inne liegent mit allen Dörfern die in dem Teile liegend von der groſſen Strozz die da get von Mertins Kráczem aus bis gen Schelczen, damit das Land geteilt iſt haben und beſitzten, was auch unſer Schwager in ſeinem Teile von Gebürge vindet oder machet, ausgenommen dos Gebürge, das hievor in den Hundhuben, und auch in den vier Dörfern, zu Babrofnik, zu Polnchen Bechker, zu Mechwitz, und zu Babreck genannt iſt, darmit ſoll und mag unſer Schwager allen ſeinen Frommen shoffen, auch ſullen alle Strozzen, die gen Büthum zu und davon gen allen Leuten frey ſeyn unshedlich unſern Schwager an ſeinen Czollen und an ſeinen Rechten, Und wir der vorgenannte Herczog Przimislaw verzeihen uns, von uns, und unſre Erben und Nachkommelinge wegen an ark un alle geverde deſſelben Teiles des Hau-

zes, der Statt, und des Landes, und alles Rechtens doß wir dozu gehaben möchten, und laſſen auch alle Landleute in demſelben Teile des Landes und alle Bürger in demſelben Teile der Stadt aller Gelübde, Holdung und Verbündnüſſe, die ſie uns vormahls gethan haben frey und aller Dinge ledig, und geloben doz on argk ſtett und gantz zu halden in allen Artickeln, in allen Punckten, und in aller Befliſſung nach dem Laute des Briefes alß hier vorgeſchrieben iſt, gegen dem Hochgebohrnen Fürſten Herczog Chunraden unſerm lieben Schwager, ſeinen Erben und Elichen Nachkommelingen: Mit Urkund des Briefes verſiegelt mit Unſerm Fürſtl. anhangenden Inngeſiegel: der geben iſt zu Büthum: Nach Chriſts Geburth M. CCC. LXIXo. Jahre: am nechſten Vreitage nach S. Pauls Tage alß er bekeret ward:

Bithom: 1369. Die Ven. prox. poſt Converſ. S. PAULI Apoſtoli.

*

CXXIX. Brief Herczog Wenczlavv czur Liegnitz daſs her vorgevviſſen ſulde, doz ſyn Svveer der von Teſchin vergevviſſen ſulde zvvey tuſend Margk zu geben bey eym Jare zu ſeiner geſchvvyen ſyme Svvager Herczog CONRAD.

*

WIr Wentzlaw von GOTTS Gnaden Herczog in Slezien und Herre zur Liegnitz: bekennen offenbar an dieſem Brive doß eine Freundshafft geteydingt iſt und gemacht, zwiſhen unſern Vettern Hertzog Conrad von ſines Sones wegen Herczogen Conrades, und von unſer geſhweyin wegen unſers Sweyens Dochter des Hertzogen von Theshin, alſo doß wir binnen virezehen Tagen die ime nechſte kommen vorgewiſſen, und verrichten ſullen, doß unſer Schweyr zu ſeiner Dochter vergewiſſen ſoll zwey tuſend Margk zu geben, binnen einne Jare wir geloben in gutten Treuen one arge Liſt den vorgenannten Herczogen Conrad Son und zu ſeiner Hand unſerm Vetter Hertzog Conrad ſiner Vater: Herrn Heinrichen von Landiskron: Herrn Puppen von Hugewicz: und Lutolde von Lobil, doß wir die vorgenannten Rede und Gelöbde ſtete und gantz halden wollen unverrücket, ob wir doß nicht enteten, ſo geloben wir in gutten Treuen one arge Liſt, alſo vor, doß wir binne den nechſten vierzehn Tagen zu Breczlaw in zureiten wollen in die Statt und ein Recht Einlager zu halden, us dem Innlager nimmer zu kommen, wir haben den in deme die vorgenannte Gelobde verricht gantz und gar: alſo doß Jn daran genüget und haben in des unſeren Brief gegeben verſiegelt mit unſeren Innſiegel: und iſt gesheen zu Wolaw an dem nechſten Sonntage vor Vaſtnach: Nach GOTTS Geburth M. CCC. LIVo. Jahre.

Wolaviæ 1354.

*

CXXX. Brief Herczog Wenczlavv zu Lignitz, doz her bevviſet und beſcheyden hat M. Margk Ehgelds noch ſyner Geſwyen ſyme Schwager Herczogen Conrad Conraden of ſynen Urbor zu Niclasdorff.

*

WIr Wenczlaw der erſte von GOttes Gnaden Hertzog in Slezien und Herre zur Liegnitz: bekennen offenbar in dieſem Brive, doß wir ohuldigk ſeyn unſern lieben Vettern Hertzogen Conraden Hertzogen in Slezien und Herren zu der Oelſſen und ſyme Sune dem Jungen Herczog Conrad M. Marck rechtes Egeldes die wir dem Jungen Hertzog Conrad unſerm Vetter gelobit haben mit unſers lieben Sweres Dochter Hertzog Kazimirs, der Herr iſt zu Theshin, und haben En die bewyſet und beſheiden ſy en itzund uf alle unſir Urbar zu Niclasdorff und wo andirswo Bergwerck wurde in unſerm Lande, alſo daß ſie ſullen antretin zu S. Jacobs Tag der im neſten kombt und ſullen alle Wochen X. Margk uf heben und nemen ungehindert von uns und von allen, unſern Anwwalden, alſo lange biß doß En die M. Margk gar gevallen, und geloben in gutten Treuen den vorbenannten unſerm Vetter Hertzog Conraden und ſyner Sone Herczog Conrad dem Jungen, und iren Mannen, Herrn Poppen von Hugwicz: Herrn Thamen von Heyne: und Simon von Noraw, one arge Liſt doß vir ſie unſern ebenannten Vettern an den vorbenannten Czehn Marck die ſie alle Wochen ſullen uſheben nicht hindern wollen, ſundirn wollen ſie do by behalden und laſſen getreulichen: were aber doß die Urbar abegienge, odir alß kranck würde odir wie doß geshehe doß Enen die X. Margk nicht gevielen alle Wochen, ſo geloben wir abir und haben gelobt alß vor in gutten Treuen one arge Liſt im und ſyme Sune und ſeynen Mannen wos do nicht geval-

vallen were doß wir Enen das von anderm unſerm Lande güttlichen und freunlichen wollen verrichten: und haben Enen das unſern Briſ gegeben verſiegelt mit Unſerm Innſiegel: Gegeben zu Lignitz am nehſten Sonnabend vor der Dominicken alß mann ſinget: Oculi: Nach GOTTS Geburth M. CCC. LV. Jahr. Lignicii 1355. die Sabb. ante Dncam: qua cantatur: Oculi.

*

CXXXI. Brief der Stadt czu Piſſinkreczim daſs ſie gehuldet haben Vrovven EVFEMIEN Herczogin zur Oelſſen und Vravven BEATKEN und iren Erben.

*

Noverint univerſi preſentes & poſteri ad quorum audienciam pncia fuerint devoluta, quod nos Advocatus & Conſules Civitatis Piſſinkreczim nec non tota Univerſitas ibidem publice profitemur in hiis ſcriptis quod Sereniſſimis Pncipibus Dne Euſemie Ducisſe Olsnenſi & Dne Beatce Sorori ejus earumque Poſteritati ſeu Heredibus & ad manus earum Illuſtri Pncipi Duci Conrado Dno Olsniczenſi preſcripto Fidei Juramento fecimus fidelitatis homagium quod ipſis fideliter aſtare debemus & in omnibus nihilominus obedire ſicut decet nris veris & legitimis Dominabus: In cujus evidentiam pntibus Sigilla nra ſunt appenſa: Actum in Piſſinkreczim proximo die Sabbati poſt Diem B. Scolaſtice Virginis Ao. Dmni M. CCC. LVIo. Piſſinkreczim 1356. prox. die Sabb. poſt Diem B. Scolaſticæ.

*

CXXXII. Brief Herrn Jaroslaus von Sternberg und Vravven MARGRETHEN ſyner Tochter: Herczogen BOLCKEN czur Kozil Wittibe daz ſi ſich verzygen haben leypgedinges und alles Rechtes das ſy gehabt haben zu den Landen Kozil und Büthum.

*

Nos Jaroslaus de Sternberch & Margaretha Filia Ejus: Relicta olim Illuſtris Pncipis Dni Bolckonis Ducis Cozlenſis & Bythumienſis: Notum facimus tenore pncium univerſis quia in Pncia Sereniſſimi Pncipis Dni nri Kariſſimi Dni Karoli Imp. Rom. Semper Auguſti & Boëmie Regis pntibus etiam pluribus Pncipibus & Baronibus Terre Boëmie cum Illuſtribus Pncipibus Dno Conrado Slezie & Olsniczenſi & Dno Przemislao Teſchinenſi: inclytis Ducibus ſumus taliter concordati: quod nos prefata Margaretha & Jaroslaus pdictus omne Jus nrum quod nobis ratione dotalicii vel ex debita cauſa vel etiam alterius cujuscunque Juribus ſeu Prerogativis in & ſuper diſtrictibus Kozlenſi, Pyſcowien: Toſtenſi & Bythomienſi & villa Sakravv competebat & competere poterat reſignavimus libere condeſcendendo omnibus inibi Juribus & Jurisdictionibus habitis penitus abrenunciantes etiam litteris quascunque ſuper nominatis diſtrictibus Imperiales vel Ducales habuimus pntibus caſſamus nullius volentes eſſe efficacie & Vigoris: harum nrarum Teſtimonio Litterarum: Datum in Praga feria III. in Rogacionibus: Ao Dmni M. CCC. LVIII. Prag. 1358. fer. III. in Rogationibus.

*

CXXXIII. Brief der Stadt zur Kozil doz Vrovve BEATKA verkavvſt habe dy Stadt Kozil, waz ir do gebürte Herczogen Conraden, und daz ſy dem gehuldet haben und ſynem Erben.

*

Nos advocatus Conſules Jurati nec non tota Univerſitas Civitatis Kozlenſis Tenore pncium profitemur quibus expedit univerſis, quod in dicta nra Civitate Cozla pncialiter conſtituta SERENISSIMA DNA BEATRIX magnifici Pncipis Dni Wladizlai clare memorie Ducis Cozlenſis Filia & ibidem in nunc omnium prædictorum pncia vultu hilari menteque ſana pntibus recognovit, ſe Civitatem predictam Kozlenſem eam quoquomodo contingentem prout in ſuis Gradibus & conferenciis limitatur Illuſtri Pncipi Dno Conrado Duci Slezie Dnoque Olsniczenſi Sororio ſuo Kariſſimo & ſuis poſteris legitimis rite & heredemonialiter vendidiſſe nihil ſibi in ipſa Civitate Juris ſeu Jurisdictionis penitus reſervando. Cui etiam Dno Duci Conrado ſuisque heredibus ſeu legitimis Succeſſoribus die Dne Beatricis nomine nos omnes & ſinguli predictorum fidelitatis Homagium fecimus

Digitized by Google

Cozl. 1358. fer. IV. infra Octav. BB. Petri & Pauli Apoſtolorum.

& preſtitimus uti veris Dnis nris & Heredibus poſito Juramento: Datum in Cozla fer. IV. infra Octav. BB. aplorum Petri & Pauli: ſub appenſione nri Sigilli: Anno Dmni M. CCC. LVIIIo.

*

CXXXIV. Queit Brief der Stadt zu Breslavv daz Herr Herczog Conrad gevviſſe Bacen Herrn Jaroslavv von Sternberg CCC. Margk bezalt hat.

*

Nos Conſules Civitatis Wratizlavie tenore pncium recognoſcimus univerſis: certos numos Dni Jaroslai de Sternberg admiſſos nomine ipſius Dni Jaroslai eſſe pagatos per Inclytum Pncipem Dnm Conradum Ducem Olsniczenſem de CCC. marcis totaliter & omni modo: Harum Teſtimonio Litterarum: Datum Ao. Dmni M. CCC. LIXo. fer IV. poſt Exurge.

Wratizl. 1359. fer. IV. poſt Exurge.

*

CXXXV. Brief Herrn Svvdken von Dryhoticz daz em Herr Herczog Conrad DCXL. Margk bezahlt hat vor dy Dörfer Oſtroczſchevicz. Lany: und als der Brief ſaget.

*

Nos Svvdko de Dryhoticz miles: Tenore pncium univerſis declaramus Magnificum ac Illuſtrem Pncipem Dnm Conradum Ducem Olsniczenſem nos de DC. XL. marc. groſſor. pragen. numeri Polonici pro exſolucione villarum de Oſtrozchevvicz: Lany: aliarumque villarum nrarum Coslenſis Diſtrictus indempniter pagaſſe & totaliter expediviſſe: ideoque dictum Dnum Conradum Ducem: Heredes & Succeſſores atque Fidejuſſores ſuos de memorata Pecunia quitos dicimus penitus & ſolutos: harum nrarum Teſtimonio Litterarum: Datum in Pretorio Wratizlav. pntibus Coss ibidem: Ao. Dmni M. CCC. LXIo. Die B. Walburgis Virginis glorioſe.

Wratizl. 1361. Die B. Walpurgis.

*

CXXXVI. Brief Vrovven AGNES aptiſſime ze Trebnicz und KATHRINE ihrer Svveſter Herczog WLADIZLAWS zu Bûthum Töchter, daz enen Herr Herczog CONRAD DC. Margk vor iren Erb Teil geben ſylde und ſy en derhalb ledik haben geloſſen.

*

Nos Agnes miſeracione Divina Abbatiſſa & Katherina Cantrig: Sorore Ord. Ciſterciens: ac profeſſe Moniales Trebniczenſes: Magnifici pridem Ducis Wladizlai Dni Büthumienſis Filie: Tenore pncium innoteſcimus univerſis publice profitentes, quod licet Illuſtris Pnceps ac Sororius nr Kariſſimus Dux Conradus Dns Olsniczenſis: occaſione Terrarum Kozlen. Büthumien. Pyſinkreczen. ac Thuſten. & pro ſorte Hereditatum nrarum ad nos hereditarie devolutarum in DC. marc. groſſ. nobis ſolvere tenetur, conſideratis eciam plurimarum ſuarum fatigacionum laboribus & ſumptibus expenſarum gravibus habitarum pro optencione Terrarum predictarum & volentes gratam groſſam quam ipſius benivolenciam condignis recompenſis remereri: igitur ſue Magnificencie & Pietati preclare ambo in ſolidum, compotes Voluntatum nrarum, non decepte, nec coacte & Corporis optima foventes Valetudine ſanaque Deliberacione prehabita duximus ſibi prepenſione ſuorum Laborum medietatem DC. marcarum, videlicet CCC. marcas remittendam ipſum penitus de eis reddendo quitum & ſolutum: ſic etiam quod pro hujusmodi nra porcione hereditaria per expreſſum nobis in CCC. marcis ſolvere ſit aſtrictus, que Pecunie ſumma per ipſum Sororium nrum predictum quam diu ſoluta non fuit tam diu nobis in ejus Civitate Wartemberg ſingulis annis in ſolucione XXX. marcarum veri & annui Cenſus debebit perinde, ipſis vero CCC. marc. nobis ſolutis & pagatis dcarum XXX. marcarum redditus ad ipſum libere omni ſemota contradiccione revertentur: In cujus rei memoriam & Certitudinem ampliorem hanc ſcribi fecimus Litteram & eam nris Sigillis ſub appenſis firmius communiri: Actum & datum in Trebnicz Ao. Dmni M. CCC. LXIo. fer IV. prox. poſt diem & Feſtum Pentecoſtes.

Trebnicii 1361. fer. IV. prox. poſt Feſtum Pentecoſtes.

CXXXVII. Brief

Digitized by Google

CXXXVII. Brief Herczog Wladizlavv zur Kozel ober den Czins an der Mol des Stadt-Grabens.

In Nomine Dmni Amen. Cunctorum perit memoria factorum niſi teſtibus veridicis & ſcriptis publicis fuerit roborata: Noverint igitur univerſi pntes Litteras inſpecturi quod nos Wladizlaus DEI Gracia Dux Kozlenſis conſideratis petitis ac ſerviciis Johannis molendinatoris nobis impenſis Cenſum de Molendino ſuos quod juxta faſſatum nre Civitatis Kozle & ſituatum propter multa Impedimenta & Diluvia majoris aque vulgariter Odera nuncupate, que ſingulis annis pdicto Molendino ſolent provenire & graviter impedire allevamus & totaliter dimittimus ſibi ſuisque heredibus ſeu ſucceſſoribus ſuper dimidiam marcam argenti aut groſſorum denariorum ex nra libera & bona Voluntate, quam pnominatus Molendinator nobis nrisque heredibus ſeu Succeſſoribus omnibus annis dabit & plenarie perſolvet & quod hec gracia pnominato Johanni ſancta perpetuo ſit valitura nri Sigilli munimine juſſimus roborare: Datum per manus Henrici Notarii in die S. Egidii Confeſſoris & actum coram Teſtibus ſubnotatis Comite Germislao: nro Caſtellano: Comite Dobeslao de Naculchſicz & Rudgero nro Procuratore: Ao. Dmni M. CCC. VIo. Kozl. 1306. in Die S. Ægidii.

CXXXVIII. Brief Herrn Thomas Biſchovs zu Breslavv daz her Herczogen Kazimir zu Büthum gegeben hat daz her in dem Dorffe zu Lanſchitz die Maldrat haben ſoll, und von czehenden vvegen dy fyrdonge dem Biſchove und czu Czarchovvitz und czum Reynoſchen Dorffe.

In Nomine Dmni Amen. Ut rei geſte Veritas luculencius veniat in noticiam ſingulorum ideo nos Thomas DEI Gracia Eps Wratislav. notum facimus pntibus & futuris quod inſpectis multiplicibus favoribus & Bonitate Illuſtris Pncipis Dni Kazimiri Ducis Bythomienſis, quum nos & Eccleſiam nram affectu proſequitur groſſo, ſicut multoties patuit per Effectum, hanc remuneracionem facimus in ſue Viciſſitudinem pietatis quod in Lansce Villa ſua ipſe Dns Dux Maldratas percipiat & nos ac Succeſſores nros de Manſo quolibet Solucioni obnoxio accipiemus nomine decime per fertonem: Item Villani de Corchovvitz villa Eiusdem Dni Ducis ſimilem nobis & nris Succeſſoribus decimam in fertonibus ſolvere tenebuntur: In Rynenſi vero Villa prope Kozle etiam Pncipis memorati ſolvent Coloni decimam in Campo manipulatam quadruplicis Grani: videlicet Tritici, Siliginis: Ordei & Avene: & ut hec nra ordinacio perpetuam obtineat firmitatem pns Inſtrumentum Sigilli nri munimine duximus roborandum: Actum & datum Ratibor VI. Kl. Febr. Anno Dmni M. CC. LXXXVIo. Pntibus Dnnis Joanne Scolaſtico: Nicolao Cuſtode: Petro & Johanne Canonicis nris Wratizlav. Radibor: 1286. VI. Kl. Febr.

CXXXIX. Brief Herczogs VVladizlavv zur Büthum und zur Kozil: das Franczce von Globſchütz ſyne Tochter Kindern of der halben Mül zu Globſchütz VIII. Marck alß ſie en verſaczt geweſt iſt und en halbe Theyl alß her ſie gehabt hat noch ſynem Tod hat ofgegeben.

Nos Wladizlaus DEI Gracia Dux Bithuminenſis & Kozlenſis recognoſcimus & tenore pncium fatemur univerſis Franckonem de Globſchütz nra in Pncia fuiſſe conſtitutum & animo deliberato ſponteaque Voluntate filiaſtris ſuis ſcilicet filiabres filie ſue puta Agneti & Jaffre in media parte Molendini Globſchütz dcti VIII marcas prout ſibi obligatum eſſe dinoſcitur cum medio manſo ibidem cum Jure quo ipſe Franczko poſſedit poſt mortem ſuam reſignaſſe: harum nrarum Teſtimonio nro cum Sigillo litterarum: Actum & datum Kozle proxima fer. II. poſt Dncam qua Miſericordias Dmni canitur: Anno DNI M. CCC. IIIo. hiis pntibus Dno Hinſcone: Oneſca Sarncone & aliis militibus. Kozl. 1303. fer. II. poſt Dncam: qua canitur: Miſericordias Domini.

Digitized by Google

CXL. Brief Herczog Burczlavv daz her gelobt hat Herczoge Conraden daz her alle Lüte, Huldmanne und Pövil zu Namslavv und den Steten mit yren Gebieten by iren Rechten zu behalten.

Nos Bolezlaus DEI Gracia Dux Zlecie Dnsque Legnicenſis promittimus Generoſo Pncipi DnoConrado Illuſtri Duci Slezie DnoqueOlsniczenſi Patruo nro dilecto quod univerſos & ſingulos homines feodales,Cives & populares quos de novo cum Terra Namzlavienſi & Civitatibus cum ſuis Diſtrictibus ſortiti ſumus circa Jura ſua permittemus non minuendo ſed potius decenter augmentando & ſpecialiter Theodericum de Franckenberg & Fratrem ſuum Conradum fovebimus & conſervabimus dicta bona ſua, nullam ipſis Violenciam irrogando vel eos opprimendo ſive bona ipſorum perImportunitatem deprimendo nec eos quoquomodo a nobis alienando cujus occaſione bonorum ſuorum jacturam inirent ſive dampnum: Super quod pntes fieri & Sigillo nro fecimus communiri: Datum in Namslavia Anno Dmni M. CCC. XXIIIo. Die Decollacionis S. JOHANNIS BAPTISTE.

Namslaviæ 1323. In die Decollac. S. JOH. BAPT.

CXLI. Brief der Stadt zur Vryenſtatt daz ſy gehuldet haben Herczogen Conraden und Herczog Johanſen Herren zur Oelſſen und zur Steinaw und iren Erben, ab yre Herren Herczog Heinrich der alde und Herczog Heinrich der Junge Herren zu Glogaw ohn Erben ſtürben.

In Nomine Dmni Amen. Noverint univerſi pncium noticiam habituri quod nos Botho Advocatus hereditarius in Vrienſtatt: Henricus albus: Magiſter Civium: Johannes Bache: Petrus Waltichor: Jacobus albus: Joannes Gyſſel & Tilo de Weningen Geruſchen: COSS: nec non Univerſitas Civium ibidem de Juſſu & mandato & bona Voluntate Excellentiſſimorum Pncipum Dnorum nrorum Henrici ſenioris & Henrici junioris Ducum Slezie & Dnorum Glogovie & Sagani, verum Homagium fecimus & fidelitatis preſtitimus Juramentum Magnificis Pncipibus Dnnis nris kariſſimis Conrado & Johanni Ducibus Zlezie & Dmnis Olsnicz & Stinavie, nec non ipſorum legitimis heredibus quod ipſos pro veris Dnis habere debemus & ipſis tanquam heredibus juſtiſſimis in omnibus obedire, ſi quod abſit Dni nri Krmi pnotati herede vel heredibus ex mulieribus legitimis non relictis morerentur, Homagio tamen & Juramento fidelitatis ſalvo, quod ſereniſſime Pncipi Dne ANNE Dni nri junioris Conſorti kariſſime fecimus pro ipſius Dotalicio & pro Dothe: In cujus rei Certitudinem pntem litteram ſcribi juſſimus nre Curie ſub Sigillo: Actum & datum in Vrienſtatt: Sabbato ante Diem B.M.V. Nativitatis proximo: Anno Dmni M. CCC. XXXVIIo.

Vrienſtatt 1337 Sabb. ante Diem B.M. V. Nativ. prox.

CXLII. Brief der Stadt zu Croſſen daſs ſie gehuldet haben Herczog Conrad und Herczog Johanſen Herrn zur Oelſſen und czur Steinaw und iren Erben, ob ir Herrn Herczog Heinrich der Alde und Herczog Heinrich der Junge Herren zu Glogaw one Erben ſtürben.

Noverint univerſi pncium noticiam habituri, quod nos Nicolaus & Hermannus Fratres Sculteti dicti Czeleck & Univerſitas Conſulum in Croſna: Nicolaus de Cracovia: Johannes Pauline: Gunczelinus de Grüneberg: Petrus Faber: Nicol. Piger: Johannes Lewenvvald: Jacobus Magdeberch: & Nicolaus Herbordi & Nicol. dictus Lanke & Hermannus & Univerſitas totalis Civium in Croſna quod de Juſſu mandato & bona Voluntate Excellentiſſimorum Pncipum Henrici Senioris & Henrici Junioris Ducum Slezie Glogovie & Dnorum Sagani verum Homagium fecimus & fidelitatis preſtitimus Juramentum Magnificis Pncipibus Conrado & Johanni Ducibus Slezie & Dnnis Olsniczenſibus & Stynavie nec non omnibus ipſorum legitimis Heredibus ſi quod abſit prefati Dni

Dni nri Krmi Morti ſolvendo debitum interirent, herede vel heredibus ex mulieribus legitimis non relictis: In cujus rei Teſtimonium pntem Litteram ſcribi juſſimus nre Civitatis ſub Sigillo: Actum & datum in Crosna VI. fer. prox. ante Nativitatem B. V. MARIE: Anno Dmni M. CCC. XXXVIIo. Crosnæ 1337. VI. fer. prox. ante Nat. B. V. MARIE.

*

CXLIII. Brief Konig Johanns czu Behem daz allez dy Herren Herczog Heinrich und Herczog Conrad: Brüder: alle Mann Bürger und Invvoner der Stadt und des Gebiettes czu Lubyn der Huldunge ledik ſulden loſſen und denne an den Konig und zyne Erben vveyſen ſulden.

*

Nos Johannes DEI Gracia Boëmie Rex & Lucenburgenſis Comes: Recognoſcimus tenore pncium profitentes quod cum Illuſtres Pncipes Dnni Henricus & Conradus Fratres, Duces Slezie & Dni Sagani & in Olsna, fidelés nri dilecti univerſos Vaſallos Cives & Incolas Civitatis & Diſtrictus Lubinenſis a Juramento Omagio & promiſſo eis & heredibus ipſorum per ipſos facto & preſtito infra hinc & Feſtum Nativitatis S. JOHANNIS BAPTISTE proxime affuturum verbotenus de facie ad faciem abſolvere debeant & abſolutos toraliter ad nos & heredes nros cum eodem Juramento Omagio & promiſſo remittere & facere habere reſpectum prout hoc in aliis eorum Litteris continetur volumus, & promittimus quod poſtquam pdicti Vaſalli Cives & incole dicte Civitatis & Territorii Lubinenſis a Juramento Omagio & promiſſo ipſorum pdicto per prefatos Duces abſoluti verbotenus fuerint & ibidem cum eodem Omagio Juramento & promiſſo quibus eis & heredibus ipſorum aſtringebantur & aſtringi poſſent in futurum ad nos & nros heredes & ſucceſſores remiſſi fuerint ad habendum reſpectum tanquam ad eorum veros Dnos & naturales, quod ſi Territorii prefati Vaſalli Cives & Incole dicte Civitatis hoc facere recuſarent, ita quod ipſi nollent ad nos & heredes nros habere reſpectum quod excut. de hoc negligentie & defectibus pdcorum Ducum & Pncipum nrorum nihil penitus habebimus imputare imo pocius quod -- quo ad eundem articulum & punctum eorum premiſſum vere & legaliter adimpleverint: nihilominus tamen dicti Duces & Heredes ipſorum nobis & heredibus nris pro poſſe eorum & Viribus facere & preſtare debebunt auxilium favorem & Juramentum, ad hoc ut prefatos Vaſallos Cives & Incolas dicte Civitatis & Territorii Lubinenſis compellere, tenere & coarctare valeamus quod ipſi prefatum Juramentum Omagium & promiſſum quibus predictis Ducibus aſtringebantur & aſtringi poſſent nobis & heredibus nris faciant atque preſtent & eundem reſpectum mentis quem ad ipſos habuerunt, ad nos & dictos nros heredes ex nunc inantea perpetuo habeant tanquam ad ipſorum veros & legitimos Dnos naturales: In cujus rei Teſtimonium pntes ſcribi & Sigillo nro juſſimus communiri: Datum Aldenavv Ao. Dmni M. CCC. XXXVIIIo. In craſtino feſti Annunciacionis B. VIRGINIS. Aldenau: 1338. In craſtino feſti Annunciationis B. V. M.

*

CXLIV. Brief Herczog Johanns zur Steinavv daz her verſazt hat dy Stadt Steynavv mit ihrem Gebiette und daz Dorff Mereczicz vor C. Margk.

*

Nos Johannes DEI Gracia Dux Zlecie & Dns Stynavie: Recognoſcimus & fatemur publice pncium Inſpectoribus univerſis quod cum Inclyto Pncipe Fratre nro Kariſſimo Dno Conrado Duce Zlezie & Dno in Olesnicz convenimus amicabiliter & concordavimus in hunc modum quod deliberato animo ſanoque fidelium nrorum Conſilio ipſi Fratri nro Civitatem nram Stinaviam cum ipſius diſtrictu & Villam dictam Mereſicz cum omnibus pertinentiis Juribus Dominio quo ipſam habuimus pro C. marc. groſſ. regalium Denariorum Polonicalis numeri nomine vel pignoris duximus obligandam, dictos quoque Cives predicte Civitatis Stynavie ſeu etiam univerſos Vaſallos & Incolas dicti Territorii de promiſſo nobis facto & Juramento quo nobis erant obligati liberos dimittimus & ſolutos & eosdem ad ipſum Fratrem nrum nomine Pignoris remittimus & facimus habere reſpectum, tali tamen Conditione, quamcunque Fratrem nrum pdcum de dictis C. marcis pagavimus vel Viros diſcretos Henricum de Gorin: Militem vel Lutoldum de Johannes Dux Sileſiæ Stinavienſis Conrado I. Duci Sil. Olsn. pro C. marc denariorum

Digitized by Google

Civitatem Stynaviam & villam Mereczicz oppignorat:

de Lobil vel unum ex hiis ita videlicet quod hii duo fatentur dictam pecuniam fratri nro esse persolutam aut quod unus vel ambo de prefata pecunia se forte pagatos nomine fratris nri predicti dixerint seu recognoverint, tum dicti Cives Civitatis Stynavie predicte & universi feudales de promisso nomine pignoris fratri nro facto statim liberi esse debent penitus & soluti, a fratre nro predicto, & ad nos redire debent & tenentur & dictam Civitatem Stynaviam cum universis Vasallis & Burgensibus & cum promisso seu ab ipsis facto absque contradictione & Impedimento quolibet frater noster prefatus nobis, reddere ut premittitur & assignare debet, omni penitus sine dolo: ipse eciam Frater nr jamdictus singulos feudales & Burgensis etiam ipsorum Jura dimittere debet favorabiliter & conservare: adjicimus etiam annuendo, quod si Frater nr dilectus Illustris Pnceps Dux Henricus Sagani in media parte hujusmodi obligacionis una cum fratre nro Duce Conrado prefato stare voluerit & permanere, & nos apud fratrem nrum Ducem Conradum pdctum de L. marcis groſſ solutos pretextu prefate Obligationis fecerit, quod nre bone extat Voluntatis & de Consensu speciali, excepto duntaxat sola media parte istius monetalis Pecunie quo nunc in Festo B. Nicolai proxime dari solet, quam pro nobis reservamus, nec deinceps recipere tenemur nec debemus sed soluciones quas in festo B. Walpurgis vicinius subsequuti fr nr de Territorio prdicto habere poterit & integraliter & absolute remanebunt, si vero ipsam Civitatem & districtum inter hinc & festum B. Michaëlis Archangeli proximum exsolvimus pecunia pro predicta, tunc dicta Civitas & districtus cum universis pertinentiis solucionibus & premisso ut premittitur ad nos primarie revertetur omni sine Dolo: si autem ipsam non exsolvimus in festo pdicto ex tunc dictam Civitatem & Territorium fr nr prefatus cum omnibus pertinentiis ut est promissum tam diu servare debet & tenere nomine pignoris pro pecunia memorata, donec ipsum videlicet Henricum de Gorin militem vel Lutoldum de Lobil de C. marc. prefat. ut predicitur fecerimus expeditos integraliter & complete: In cujus rei Testimonium pntes fieri & nri Sigilli munimine jussimus roborari: acta sunt hec & data Stynavie: Sabb. prox. post XIM. Virg. Ao. Dmni M. CCC. XXXIXo.

certis tamen sub Conditionibus respectu HENRICI Ducis Saganensis:

Stynaviæ 1339. Sabb. prox. post XIM. Virg:

*

CXLV. Brief Graff Berchtolden under zynem Inngesiegel und anderm Graff Burchards Inngesiegel von der MMM. Mark die an Herrn Herczog Conrad gefallen sollen und von des Pfandes vvegen daz em davor stehet.

*

Bertholdus Burggrav. Magdeb. Comes Hardeccensis Securitatem Dotis Uxori BEATRICI Ducis Silesiæ Kozlensis WLADIZLAI Filiæ Consensu DOMINI ARCHIDUCIS AUSTRIÆ præfat:

WIr Graff Bertholt Burggraff ze Maidburg und Graff ze Hardeke: und unsere Erben verjichen und thun kund allen den die den Briv sehen, hören, oder lesen umb die MMM. Margk Silber Pohln. Gewichts vor ein iegligk Margk XLVIII. gl. gutter Prag. Pfenning ze reiten, die uns der Hochgeborne Fürst unser lieber Schwager Herczog Conrad Seel. von der Oelsse mit bereitem Geld bezahlt und gegeben hat, zu unserer elichen Wirtinne Vrown BEATICA: Seel. Hertzog Flotiges T. von der Büthum, ze rechter Heimsteuer nach des Landes Recht in Oesterreich, daß wir nach Rath unserer besten Freunde zu der Zeit, do wir ecz wol getun möchten dieselben drey M. Margk Silbers widerlegt, und dafür ze Phant gesetzt haben alle die Gutt die hernach an dem Brief mit Nahmen geshrieben und benannt sind: von erst unsers rechten freyen ängens allen unsern Theil der Stadt und der Vest ze Recz und darzu die Gutt und Gütter die hernach geshrieben stehn daselbs ze Recz auf Lehenstein Gutt und auff überlend XII. Pfund Geldes, auf dem Landgericht, auf dem Stattgericht, und auf dem Jahrmarckt daselbst LX. Pfund Geldes, unser Weingarten daselbst ze Recz für L. Pfund Geldes, und unsern Mayerhoff: unsern Traid-Zehend daselbs und auff allem dem und zu dem Mairhof gehöret für XI. Pfund Geldes, unsern Teil der Holtzer daselbsts vor XX. Pfund Geldes, auff dem Margkt ze Hangsdorff und ze Albersdorff uf dem Dorfe auff behaustem Gutt und auf Uberland XIII. Pfund Geldes und auff dem Wein-Zehend und Traid-Zehend daselbs XXXIII. Pfund Geldes und auf der Mül daselbst III. Pfund Geldes und im Dorff ze Grosendorff auf behausten Gutt XV. Pfund Geldes, auf der Mül, Fishweyd, und waide daselbs VII. Pfund Geldes, und mit unsers Lehnherrn Handen des Hochgebornen Fürsten Herczogs Albrecht ze Oesterreich: ze Steyr und ze Kerndten:

Digitized by Google

ten: Grafen zu Tyrol ꝛc. unſers rechten Lehns, daß wir von ihm ze Lehen haben auf dem Dorf ze Respicz unſern Teil auf behauſten Gutt L. Pfund Geldes daß Hofflens auf behauſten Gutt XI. Pfund Geldes auf überlend daſelbs III. Pfund und XXX. Pfenning Geldes auf dem Berg-Recht und Wein-Zehent daſelbs XVI. Pfund Geldes, die Summe der vorgenannten Gult auf den egenannten Güttern macht CCC. Pfund XXIII. Pfund und V. ſchilling wiener Pfenning Geldes, denſelben vorgenannten unſern Teil der Veſt und die Stadt ze Recz und darzu alle die Gult und Gult die wir an den Brief geshrieben und benannt ſind haben wir unſern lieben Schwager Herczog Chunrad von der Oelß der itzund lebt und ſeinen Kindern vor die vorgenannten drey M. Margk Silbers ze Wiederlegung recht und redlich in Satzes weyſe dafür ze Pfand geſetzt mit allen den Rechten und Nutzen alß ſie uns an rechter Teilung gegen unſern lieben Bruder Graff Burcharden auch Burchgrafen ze Maidburch und Grafen ze Hardek angevallen ſind, alſo wenn es ze Schulden kombt, doß wir vorgenannten Graf Berchtolt nicht ſeyn ſullen, doß ſich denn derſelbe Hertzog Chunrad von der Oelß der itzund lebt oder ſeine Kinder, ob Er dem nicht enwer erſt nach unſern Tode der vorgenannten Pfand und Satzes Leut Gütter und der Gerichte underwinden ſullen, und in Pfandes weiſe inne haben vor die egenannten drey M. Mark nutzzen und nüſſen an allen abshlag der Nutz alß wiederlegung und Satzes Recht iſt, und des Landes in Oeſterreich: alß lang biß daß ecz unſer nechſt Erben umb die drey M. Margk der vorgenannten Bezahlung von Im gelöſend, Es ſoll auch derſelbe Herczog Chunrad oder ſeine Kinder, ob Er nicht enwer thain Stewr von den vorgenannten unſern Leuten und Gutten nemen alle die weil und ez ir ſatzt iſt, daſſelb ſullen unſre nächſt Erben da der Satz nach unſerm Tode auf gevellet auch tun alß lang biß doß ſie in von in gelöſent alß vorgeshrieben ſtent, Es iſt auch bereith doß dieſelben unſre nächſte Erben dem vorgenannten Hertzog Chunrad und ſeinen Kindern umb die aufgehabne nüzze und Zins da in von dem egenannten Pfand ze iglichen Jar alß vorgeshrieben iſt gevallen ſoll mit geiſtlichem Gericht nicht zuſprechen noch fürlenden ſollen und durch beſſer Sicherheit willen haben wir den vorgenannten unſern lieben Bruder Graf Burchard von Maidburk und ſein Erben zu ſamt uns in rechten Scherm geſatzt aller der Gult und Gütter die wir hie an den Brieff geshrieben und benannt ſind den egenannten Hertzog Chonrad von der Oelſſe und ſeinen Kindern des eignes als eigen Recht iſt, des Lehen als Lehens Recht iſt, und alß wiederlegung und Satzes Recht iſt und des Landes Recht in Oeſterreich, und wir vorgenannter Graf Burchard von Maidburg und unſre Erben geloben auch dem egenannten Hertzog Conrad von der Oelſſe und ſeinen Kindern die obgenannte Gütter alle ze vogten und ze shirmen an Gevere alß ſittlich und gewönlich iſt in dem Lande zu Oeſterreich: Wer aber doß derſelbe Herczog Conrad von der Oelß in der Zeit abgienge und nicht Kinder hinder Im liezze, ſo doß es ze shulden kompt, ſo ſollen wir ſeinen Ohem den Hochgebornen Fürſten Herczog Niclos von Troppau und ſeinen Kindern aller der Gelübde umb die obgenannte drey M. Margk Silbers gebunden und pflichtig ſeyn ze laiſten und ze vollfüren ungeverlich zu allem dem Rechten alß hier vor an dem Brief geshrieben iſt: Wer aber doß derſelbe Herczog Niclos von Troppau auch abegienge und nicht Kinder ihm lezze, ſo ſullen denn die obgenannten drey M. Margk auf dem vorgenannten Satze Erben und gevallen auf des egenannten Hertzog Chunrads von der Oelßen nechſten Erben, dahin ſie denne ze recht Erben und gevallen ſullen und daz die Sache und Wandlung hinfüro alſo ſtett und ungebrochen bleibe darüber ſo geben wir Jn den Brief zu einer waren Urkund beſiegelt mit unſer beyder anhangenden Innſiegel der Brieff iſt geben ze Recz am S. Johanns Tag in den Weynacht-Feyern do mann zelt nach Chriſtes Geburth M. CCC. LXXIIIo. Jahr.

Recii 1374. Die S. JOHANNIS EVANGELISTÆ.

CXLVI. Brief Herrn Niclas von Kezerdorff daz her ſich Herczog Conraden verbunden hat zu dienen mit Leib und Gutte.

Noverint univerſi pncium noticiam habituri quod ego Nicolaus Czambori de Kezerdorff publice profiteor in hiis ſcriptis Sereniſſimum Pncipem Dnum Conradum Ducem Zlezie & Dnum Olsnicenſem me ad ſua traxiſſe ſervicia mihi & meis heredibus ſeu legitimis Succeſſoribus & XV. marc. reditus XX. maldratas Annone duplicis Grani Siligi-

nis & Ordei de ſua Camera donando ad unum annum duraturas dedit a data pncium computando, expleto vero anno illo bona in Terra ſua CL. marc. comparabit per me heredesque meos ſeu legitimos Succeſſores titulo proprietatis poſſidenda perpetuis Temporibus duratura, quibus comparatis ceſſabit Solucio maldratarum & pecunie ſupradicta, pro qua Bonitate ego me obligo & promitto in hiis ſcriptis bona fide, omnique ſine dolo prefato Dno Conrado Dno meo & ſuis heredibus ſeu legitimis Succeſſoribus Corpore bonis rebusque meis meo poſſe loco & Tempore opportunis fideliter deſervire & manu juvare contra omnes & ſingulos adverſarios ſeu emulos ſuos quoscunque & contra Dnm Epum Wratislav. ſuumque Capellanum ibidem & eorum ſequaces, precipue Magnifico Pncipe Dno meo Bolezlao Duce Zlezie & Dno Bregenſi duntaxat excepto, quem ſi cum Dno Duce Conrado jam dicto contendere continget, nec Caſtro meo, nec quovis alio auxilio meo juvare debeo, tantummodo ſervicium ſibi debitum ut conſuetum eſt interpoſita perſonam per me locando adimplere hoc nihilominus interjecto quod ſi Succeſſores mei in hujusmodi promiſſo cum prelibato Dno meo Duce Conrado ſtare nollent condecenter ut premiſſum eſt, & definite, ex tunc bona mihi per ſepedictum Dnum meum ſic tradita ad ſuum priſtinum ſtatum idque ad ſepedictum Dnum Ducem Conradum Olsnicenſem ſeu ſuos heredes ac legitimos Succeſſores redire videantur omni ſine ſtrepitu Judicii & figura: In cujus rei Teſtimonium Sigillum meum pntibus eſt appenſum: Actum Beroldſtatt die B. JOH. BAPTISTE anno Dmni M. CCC. XLIVo. Dno Alberto milite de Smolna: Alberto Vilgutt: Wihokone de Smogoren: Peregrino de Wiſenburg: Friczkone de Grodis: Hanckone Mechelburn pntibus & aliis.

Beroldſtatt: 1344. Die S. JOH. BAPTISTÆ.

*

CXLVII. Brief Herczog BOLCKEN zu Münſterberg daz Herr Herczog Conrad alle Vorderunge und Anſprüche haben ſulde zu Gliwitz dy ſyne Vrowe de gehabt hette.

*

WIr Bolcke von GOTTS Gnaden Herczog in Slezien und Herre zu Münſterberg: bekennen offentlic allen den die dieſen Brief ſehen odir hören lezen, wenn der Hochgeborne Fürſt Herczog Conrad Herre zu Oelſſen und zur Kozil unſer lieber Fründ uns mit ſeiner Mumen der Irrlauchten Euſemien: Seeligen Herczog Bolcken Tochter von der Kozil, die uns zu elicher Haus-Frawen vertrauet iſt MD. Margk Pohln. Zahl Prag. gl. uf ſo tane Tage alß en ſin Brief und ſiner Bürgen gegen uns darüber beſagit vor allen iren Erb-Teyl den ſie zu Im oder zu ſeinen Erben gehaben möchte oder gehabt hette geben und verrichten ſoll, des haben wir manchveldige Freundshafft die her zu uns hat und wir wieder zu Im haben ſundirlichen bedacht und mit gutten willen ane arge Liſt geben wir unſern willen darzu daz derſelbe Hertzog Conrad oder ſeine Erben allirley Forderunge anſprüche und alle Recht haben ſoll die dieſelbe Fraw oder wir von iren wegen zu Gliwitz gehaben möchte oder gehaben hette, wenn wir wohl vernommen haben, doß her von alders von ſeiner Mutter wegen redliche anſprüche und gutte Briefe zu dem Lande hat und geloben auch in gutten Treuen on ark daß ſie und wir von Iren wegen ſo wir ſchirſte mit zampt Ir von Unſerm Erbherrn dem Könige ze Behem kommen mügen, demſelbe Hertzog Conrad und ſeinen Erben das vorbenannte Teyl den ſie zu Im odir zu ſeinem Erben zur Kozil und zu Büthum gehaben möchte oder gehaben hette ufgeben und uflaſſen und uns des gentzlich verzeihen ſullen, auch ſullen wir Im und ſeinen Erben daſelbſt uf unſeren Steten und Mannen oder nehmlich uf dem Leibgedinge doß wir ir gemacht haben one arge Liſt verreichen op dieſelbe Fraw mit Uns und wir mit Ir one Geburt ſtürben ſo ſollen die obgenannte XV. hundert Margk an Herczog Conrad und an ſeine Erben widr gevallen auf gleicheweyß was derſelben Frauen und uns mit Ir von dem Herczog von Teshin gevolgen mak, is ſey an Geld oder an Erb wenne uns dos wird ſo ſullen wir doſſelbe Hertzog Conrad und ſeinen Erben rechte alß die XV. Margk alſo ſelbſt auch verreichen: Mit Urkund dis Brifes der mit unſerm groſſen Innſiegel verſiegelt iſt: der gegeben iſt zu Münſterberg an dene Dinſtage nach Mitte-Vaſten: nach Chriſts Geburth M. CCC. LXX. Jahr.

Monſtirberg 1370.

CXLVIII. Brief

CXLVIII. Brief Herczog BOLCKEN zu Münſterberg daz her gelobt hat Herczog Conraden des rechten bey zulegen.

*

WIr Bolcke von GOtts Gnaden Hertzog in Slezia und Herre zu Münſterberg bekennen offentlich allen die dieſen Brief ſehen odir hören leſen, daß wir in gutten Treuen one arge Liſt geloben deme Hochgebornen Fürſten Hertzog Conrad Herrn zur Oelß und zur Kozil des rechten beyzulegen und zu rathen und zu helffen mit Leib und mit Gutt gegen allermenniglich one gegen Unſern Erbherrn dem König ze Behem auch Herczog Ludwig und Herczog Heinrich seyn Son Herren zu dem Brieg Unſre Vettern bey Nahmen usgenommen: Mit Urkund des Brives der mit unſerm Innſiegel verſiegelt iſt der iſt gegeben zu Monſterberg an deme nechſten Dienſtage nach Mittvaſten: nach Chriſtus Geburth M. CCC. LXX. Jahr. Monſtirberge 1370.

*

CXLIX. Brief Herrn KAROLS Kayſers ober beſtettigunge der Vryheit des Hoffs zu Praga.

*

CAROLUS quartus Divina favente Clemencia Romanorum Imperator ſemper Auguſtus & Boemie Rex: Notum facimus pntibus univerſis quod ſincere fidei & dilectionis conſtancia quibus Illuſtris Conradus Dux Zlecie & Dns Olsnicenſis & Kozlenſis nro Culmini complacere ſtuduit conſideratis, ipſi & ſuis heredibus Ducibus Olsnicenſibus dedimus pntibus & donavimus plenam & omnimodam Libertatem Curie ſue in antiqua nra Pragenſi Civitate ſituate quam ipſe pridem a Strenuo Alberto de Krewicz dinoſcitur comparaſſe ab omnibus & ſingulis exactionibus, Solucionibus, Cenſibus & quibuslibet Serviciis & oneribus Juribus ab eadem debitis & fieri conſuetis eadem libertate Curie ejusdem quam diu ipſa in pdcorum Ducum Olsnicenſium perſtiterit manibus & Poteſtate firmiter duratura & inviolabiliter permanſura, ſi vero dicta Curia ab eisdem fuerit Ducibus quoquomodo alienata & tunc oneribus & ſerviciis priſcinis ſubjicietur & ad eadem reducetur: mandamus igitur Judici Juratis nec non toti Univerſitati Civitatis predicte ut pdcum Ducem & ſuos heredes in dicta Libertate per ſe vel per alios nullatenus impedire debeant, ſed ipſos ea perfrui libertate & gaudere permittant: ſicut nre Indignacionis gravem offenſam voluerint evitare: harum ſub nre Majeſtatis Sigillo Teſtimonio Litterarum: Datum Prage d. 19. menſ. Junij: Regnorum nrorum anno XVIIo. Imperii vero IXo. Prage: d. 19. Junij.

*

CL. Brief Herrn Herbortes: Ritters: Heinrichs: Conrads und Ebrechs Gebrûdere von Krenowitz daz ſie Herczogen Niclas aller ſchuld ledigk geloſſen haben.

*

WIr Herr Herbert: Ritter: Heinrich: Conrad und Ekrich Gebrûdere genannt von Crenowitz: bekennen offentlich an dieſem Brive allen die ihn ſehen oder hören leſen, doß wir mit wohlvorbedachtem Mutte und gutten willen unbezwungen mit rechten wiſſen dem Jrluchten Fürſten und Herrn Herczog Niclozz von Troppau frey und ledigk haben gelaſſen gar zu Mole alle anerſtorbne Schuld die uns von unſerm Vater Herr Olbroch von Crenowitz anerſtorben iſt, alſo erben die der Hochgeborne Fürſt Hertzog Nicloß von Troppau unſer genädiger Herr dem GOTT genade unſerm egenannten Vater und dornach uns ſhuldigk iſt geweſen, des wir ſyne unb ſyner ſtete Briefe haben oder unverbrieffte Schuld wie mann die egenannte Schuld benennen magk, ſie ſey klein oder groß der vorzeyhen wir uns und die unſern nu und ewiclichen umb daz der eben unſer Herr Herczog Nicloß von ſeinem vierdten Teile ſich mit uns gütlich und löplich verricht hat, doran uns wohl genüget, beyde mit Gelde und mit Erbe und globen mit geſampter Hand in gutten Treuen one argeliſt ungeſundert und ungeteilt doß wir den obgenannten Fürſten Herzog Nicloſſen unſerm genädigen

nis & Ordei de ſua Camera donando ad unum annum duraturas dedit a data pncium computando, expleto vero anno illo bona in Terra ſua CL. marc. comparabit per me heredesque meos ſeu legitimos Succeſſores titulo proprietatis poſſidenda perpetuis Temporibus duratura, quibus comparatis ceſſabit Solucio maldratarum & pecunie ſupradicta, pro qua Bonitate ego me obligo & promitto in hiis ſcriptis bona fide, omnique ſine dolo prefato Dno Conrado Dno meo & ſuis heredibus ſeu legitimis Succeſſoribus Corpore bonis rebusque meis meo poſſe loco & Tempore opportunis fideliter deſervire & manu juvare contra omnes & ſingulos adverſarios ſeu emulos ſuos quoscunque & contra Dnm Epum Wratislav. ſuumque Capellanum ibidem & eorum ſequaces, precipue Magnifico Pncipe Dno meo Bolezlao Duce Zlezie & Dno Bregenſi duntaxat excepto, quem ſi cum Dno Duce Conrado jam dicto contendere continget, nec Caſtro meo, nec quovis alio auxilio meo juvare debeo, tantummodo ſervicium ſibi debitum ut conſuetum eſt interpoſita perſonam per me locando adimplere hoc nihilominus interjecto quod ſi Succeſſores mei in hujusmodi promiſſo cum prelibato Dno meo Duce Conrado ſtare nollent condecenter ut premiſſum eſt, & definite, ex tunc bona mihi per ſepedictum Dnum meum ſic tradita ad ſuum priſtinum ſtatum idque ad ſepedictum Dnum Ducem Conradum Olsnicenſem ſeu ſuos heredes ac legitimos Succeſſores redire videantur omni ſine ſtrepitu Judicii & figura: In cujus rei Teſtimonium Sigillum meum pntibus eſt appenſum: Actum Beroldſtatt die B. JOH. BAPTISTE anno Dmni M. CCC. XLIVo. Dno Alberto milite de Smolna: Alberto Vilgutt: Wihokone de Smogoren: Peregrino de Wiſenburg: Friczkone de Grodis: Hanckone Mechelburn pntibus & aliis.

Beroldſtatt: 1344. Die S. JOH. BAPTISTÆ.

*

CXLVII. Brief Herczog BOLCKEN zu Münſterberg daz Herr Herczog Conrad alle Vorderunge und Anſprüche haben ſulde zu Gliwitz dy ſyne Vrowe de gehabt hette.

*

WIr Bolcke von GOTTS Gnaden Herczog in Slezien und Herre zu Münſterberg: bekennen offentlic allen den die dieſen Brief ſehen odir hören lezen, wenn der Hochgeborne Fürſt Herczog Conrad Herre zu Oelſſen und zur Kozil unſer lieber Fründ uns mit ſeiner Mumen der Irrlauchten Euſemien: Seeligen Herczog Bolcken Tochter von der Kozil, die uns zu elicher Haus-Frawen vertrauet iſt MD. Margk Pohln. Zahl Prag. gl. uf ſo tane Tage alß en ſin Brief und ſiner Bürgen gegen uns darüber beſagit vor allen iren Erb-Teyl den ſie zu Im oder zu ſeinen Erben gehaben möchte oder gehabt hette geben und verrichten ſoll, des haben wir manchveldige Freundshafft die her zu uns hat und wir wieder zu Im haben ſundirlichen bedacht und mit gutten willen ane arge Liſt geben wir unſern willen darzu daz derſelbe Hertzog Conrad oder ſeine Erben allirley Forderunge anſprüche und alle Recht haben ſoll die dieſelbe Fraw oder wir von iren wegen zu Gliwitz gehaben möchte oder gehaben hette, wenn wir wohl vernommen haben, doß her von alders von ſeiner Mutter wegen redliche anſprüche und gutte Briefe zu dem Lande hat und geloben auch in gutten Treuen on ark daß ſie und wir von Iren wegen ſo wir ſchirſte mit zampt Ir von Unſerm Erbherrn dem Könige ze Behem kommen mügen, demſelbe Hertzog Conrad und ſeinen Erben das vorbenannte Teyl den ſie zu Im odir zu ſeinem Erben zur Kozil und zu Büthum gehaben möchte oder gehaben hette ufgeben und uflaſſen und uns des gentzlich verzeihen ſullen, auch ſullen wir Im und ſeinen Erben daſelbſt uf unſeren Steten und Mannen oder nehmlich uf dem Leibgedinge doß wir ir gemacht haben one arge Liſt verreichen op dieſelbe Fraw mit Uns und wir mit Ir one Geburt ſtürben ſo ſollen die obgenannte XV. hundert Margk an Herczog Conrad und an ſeine Erben widr gevallen auf gleicheweyß was derſelben Frauen und uns mit Ir von dem Herczog von Teshin gevolgen mak, is ſey an Geld oder an Erb wenne uns dos wird ſo ſullen wir doſſelbe Herzog Conrad und ſeinen Erben rechte alß die XV. Margk alſo ſelbſt auch verreichen: Mit Urkund dis Briefes der mit unſerm groſſen Innſiegel verſiegelt iſt: der gegeben iſt zu Münſterberg an deme Dinſtage nach Mitte-Vaſten: nach Chriſts Geburth M. CCC. LXX. Jahr.

Monſtirberg 1370.

CXLVIII. Brief

CXLVIII. Brief Herczog BOLCKEN zu Münſterberg daz her gelobt hat Herczog Conraden des rechten bey zulegen.

*

WIr Bolcke von GOtts Gnaden Hertzog in Slezia und Herre zu Münſterberg bekennen offentlich allen die dieſen Brief ſehen odir hören leſen, daß wir in gutten Treuen one arge Liſt geloben deme Hochgebornen Fürſten Hertzog Conrad Herrn zur Oelß und zur Kozil des rechten beyzulegen und zu rathen und zu helffen mit Leib und mit Gutt gegen allermenniglich one gegen Unſern Erbherrn dem König ze Behem auch Herczog Ludwig und Herczog Heinrich ſeyn Son Herren zu dem Brieg Unſre Vettern bey Nahmen usgenommen: Mit Urkund des Brives der mit unſerm Innſiegel verſiegelt iſt der iſt gegeben zu Monſterberg an deme nechſten Dienſtage nach Mittvaſten: nach CHriſtus Geburth M. CCC. LXX. Jahr. Monſterberge 1370.

*

CXLIX. Brief Herrn KAROLS Kayſers ober beſtettigunge der Vryheit des Hoffs zu Praga.

*

CAROLUS quartus Divina favente Clemencia Romanorum Imperator ſemper Auguſtus & Boemie Rex: Notum facimus pntibus univerſis quod ſincere fidei & dilectionis conſtancia quibus Illuſtris Conradus Dux Zlecie & Dns Olsnicenſis & Kozlenſis nro Culmini complacere ſtuduit conſideratis, ipſi & ſuis heredibus Ducibus Olsnicenſibus dedimns pntibus & donavimus plenam & omnimodam Libertatem Curie ſue in antiqua nra Pragenſi Civitate ſituare quam ipſe pridem a Strenuo Alberto de Krewicz dinoſcitur comparaſſe ab omnibus & ſingulis exactionibus, Solucionibus, Cenſibus & quibuslibet Serviciis & oneribus Juribus ab eadem debitis & fieri conſueris eadem libertate Curie ejusdem quam diu ipſa in pdcorum Ducum Olsnicenſium perſtirerit manibus & Poteſtate firmiter duratura & inviolabiliter permanſura, ſi vero dicta Curia ab eisdem fuerit Ducibus quoquomodo alienata & tunc oneribus & ſerviciis priſcinis ſubjicietur & ad eadem reducetur: mandamus igitur Judici Juratis nec non toti Univerſitati Civitatis predicte ut pdcum Ducem & ſuos heredes in dicta Libertate per ſe vel per alios nullatenus impedire debeant, ſed ipſos ea perfrui libertate & gaudere permittant: ſicut nre Indignacionis gravem offenſam voluerint evitare: harum ſub nre Majeſtatis Sigillo Teſtimonio Litterarum: Datum Prage d. 19. menſ. Junij: Regnorum nrorum anno XVIIo. Imperii vero IXo. Pragæ: d. 19. Junij.

*

CL. Brief Herrn Herbortes: Ritters: Heinrichs: Conrads und Ebrechs Gebrûdere von Krenowitz daz ſie Herczogen Niclas aller ſchuld ledigk geloſſen haben.

*

WIr Herr Herbert: Ritter: Heinrich: Conrad und Ekrich Gebrûdere genannt von Crenowitz: bekennen offentlich an dieſem Brive allen die ihn ſehen oder hören leſen, doß wir mit wohlvorbedachtem Mutte und gutten willen unbezwungen mit rechten wiſſen dem Irluchten Fürſten und Herrn Herczog Niclozz von Troppau frey und ledigk haben gelaſſen gar zu Mole alle anerſtorbne Schuld die uns von unſerm Vater Herr Olbroch von Crenowitz anerſtorben iſt, alſo erben die der Hochgeborne Fürſt Hertzog Nicloß von Troppau unſer genâdiger Herr dem GOTT genade unſerm egenannten Vater und dornach uns ſhuldigk iſt geweſen, des wir ſyne unb ſyner ſtete Briefe haben oder unverbrieffte Schuld wie mann die egenannte Schuld benennen magk, ſie ſey klein oder groß der vorzeyhen wir uns und die unſern nu und ewiclichen umb daz der eben unſer Herr Herczog Nicloß von ſeinem vierdten Teile ſich mit uns gûttlich und löplich verricht hat, doran uns wohl genûget, beyde mit Gelde und mit Erbe und globen mit geſampter Hand in gutten Treuen one argeliſt ungeſundert und ungetrilt doß wir den obgenannten Fürſten Herzog Nicloſſen unſerm genâdigen

Herrn um seyn vierdten Teil y nimmer ansprechen werden bereden betydingen noch manen wollen mit keinen Briven umme shuld noch vor shuld der wir Briefe nicht en haben och geloben wir sunderlich doß die Stete von uns nu und immerme ungenannt sullen bleiben und op keine Brife hernach funden würden, doß di kein macht, kunt noch krafft sullen haben, sunder doß sie sullen gar tot und hin geleit seyn und globen doß weder wir noch iemand von unser weyne mit den Briefen die do funden werden unserm vorgesprochen Herrn und sein stete gemanen sullen noch erwegen: Mit Urkund dis Brifes versiegelt mit unserm anhangenden Innsiegeln: und zu grossem Uhrkund und Gezeugnüsse der obbenanten Sache haben wir gebeten die erbarn Lüte die hernoch geshrieben stehen und benannt seyn Herr Johanns Schreibchen: Herr Henczko von Bebirstein: Ritter: Fridrich von Heinchin: und Peter von Gliwin, doß sie auch ir Innsiegel an diesem Brief haben gelegit: der geben ist zu Wolaw am Frytage nach der H. Mertyrer Tag Processi und Martiani: nach Christis Geburth M. CCC. LXXI. Jahr.

Wolaviæ 1371. Die Ven. post Festum SS. Processi & Martiani Martyrum.

*

CLI. Brief Herrn Benycks von Kesselberg von syner vesten vvegen dy Kesselberg genannt ist.

*

ICh Benycke von Kesselberg: Ritter: bekenne und thue kund offentlich in diesem Brive allen die Ihn sehen odir hören lesen, doß ich in myne und myner Erben Nahmen in gutten Treuen one alle arge List gelobe und gelobt habe doß ich nach meines Erbherren Dode des Hochgebornen Fürsten Kaczimirs Königs ze Pohlen deme Irluchten Fürsten Herczogen Conrad Herren zur Oelssen und zur Kozil und synen Erben soll und will ondereeynk und gehörek seyn mit meyner vesten der Keßilberg odir Jaroczin genannt ist, doß Ime und synen Erben dieselbe vesten offen und gereit onderdenyk seyn soll von mir und von meynen Erben alß von synen rechten gehuldeten Manne nach rechter Holdunge eine vesten einr rechten obirsten Erbherren warten und leisten soll und dieselbe vesten bin ich shuldigk binne dieser Jahres Frist zu festenen doß mann sie noch des vorgenannten Königs Dode vor ander gewaltigen Hannd desto bas die weren möge so gelobe ich Janke von Czernin Ritter auch in gutten treuen one arge List op an deme vorgenannten meinem Vettern Herrn Benicken ich tötlichs geshicht alle die vorgeshriebne Gelobde mit synen und mynen Erben gleichir weysse als her gelobt hat, also soll ich zi stete gancz und veste leisten und halden, des haben wir beyde deme vorgenannten unsern Herrn Hercogen an syne und in syne Hand gelobet: Mit Urkund dis Brivs versiegelt mit unsern Innsiegeln gegeben zur Oelssen an der Mittwoche nach S. Michels Tag: Nach Christus Geburth M. CCC. LXIXo. Jahre.

Olsnæ 1369. Die Mercurii post Festum S. MICHAELIS.

*

CLII. Litteræ Conradi I. Ducis Silesiæ Olsnensis de annuo censu ex villa Cosla.

*

In Nomine Domini Amen. Nos Conradus DEI Gracia Dux Zlezie & Dns Olsniczensis scire volumus universos & singulos pncium noticiam habituros quod fidelis nr Dns Hartungus dcus Czingeler sua cum Uxore Dna Gertrudi in nra & nrorum Procerum nobisque fideliun pncia sanis mentibus & Corporibus pncialiter constituri Recognoscentes se XXVI. mensuras Siliginis in de & super omnibus bonis suis que in Villa Cosla nri Wartemberg. Districtus habere dinoscitur singulis annis in Festo B. MICHAELIS percipiendis fideli nro Hertloni Civi Wartembergensi suisque heredibus seu legitimis Successoribus rite & rationabiliter vendidisse ipsisque cum omni eo Jure quo dictus Dns Hartungius sua cum Uxore annonas prius dictas habuerunt & possederunt resignando tali tamen Conditione interserta quodsi dictus Dns Hertlo suique heredes annonas antefatas in Termino ut prefertur habere nec percipere posset bonis de predictis ex tunc annone predictis in bonis prehabitis impignorare possunt poterunt licite & debebunt, Rusci tas super eorum censum se pignora Dni Hartungi possunt obligare: nos vero eandem Venditionem gratam, ratam habentes XXVI. mensuras Siliginis prius dictas ac Jure premisso sepedicto Hertloni suisque heredibus seu legitimis Successoribus contulimus perpetue pacifice & quiete possidendas: In cujus rei Testimonium Sigillum nrum pncibus duxi-

duximus apponendum: Act. Wartenberg fer: ante Diem B. M. V. Purificacionis: anno Dmni M. CCC. LIIo. Pntibus nris fidelibus Andrea de Mechowicz: Jeskone de Dochavv: Jeskone Marskalko: Johanne Lochovv: Nicolao de Henchin & aliis multis fide dignis: Datum per manus Johannis Remundi Notarii Curie nre qui pncia a nobis habuit in commiſſis. Wartemberg 1352. fer. III. ante Diem B. M. V. Purific.

*

CLIII. Brief das Franczko der Schultheiſe von Bralino verkofft hat dieſelbe Schulteiſſe von Bralino Herczoge Conrad und ſynen Nachkommelingen.

*

Noverint univerſi pntem litteram inſpecturi quod coram nobis infraſcriptis Teſtibus conſtitutus honeſtus Vir Franczko Scultetus de Bralino mente ſanus & Corpore animo premeditato bona Voluntate non compulſus nec coactus ſponte & expreſſe profiteatur ſe rite & rationabiliter vendidiſſe Scultreciam ſuam ibidem in Bralino Wartembergen. Diſtrictus cum omnibus pertinentiis Utilitatibus, Fructibus, Proventibus & Obvencionibus Ejus univerſis quibuscunque Nominibus cenſeantur nullo penitus excluſo quemadmodum in ſuis Greniciis eſt diſtincta Magnifico Pncipi Dno nro gratioſo Dno Duci Conrado Olsniczenſi & Cozlenſi heredibus & ſucceſſoribus ipſius nec non ejusdem Venditionis Titulo erga eundem Dnum nrum Ducem & Succeſſores ejus Ipſe Franczko eidem Scultecie omnique Juri Juracioni, Impetitioni, repetitioni, arreſtacioni quibuslibet ſibi in eadem competentibus coram nobis in perpetuum renunciavit: quod quidem nos Teſtes Conſules Civitatis Wartemberg. videl. Jeſcco de Monoziz Jacobus de Mechovvitz Peczko de Daleborovvicz & Nicolaus Judex Curie Wartemberg. ſub Sigillis nris publice profitemur in Teſtimonium premiſſorum: Actum in Wartinberg ante Feſtum Symonis & Jude Aplorum: fer. III. prox. Ao. Dmni M. CCC. LXXIIo. Wartemberg 1372. fer. III. prox. ante Feſtum Simonis & Judæ

*

CLIV. Brief Herrn Herczog Conrad daz her Herrn Thamyn und ſeinen Nachkommelingen gegeben hat dy czvvey Gutt Kantchin und Komel czu einem Lehn.

*

In Nomine DOMINI Amen. Cunctorum perit memoria factorum niſi litteris autenticis vel viva voce perennetur: hinc eſt quod nos Conradus DEI Gracia Dux Zlezie & Dns Olsniczenſis ſcire volumus univerſos & ſingulos pncium noticiam habituros quod de bona & ſpontanea Voluntate maturo nrorum ſervorum conſilio prehabito villas nras vulgariter Canchin & Comel nuncupatas, ſitas in Diſtrictu Wartembergen. cum omnibus & ſingulis Utilitatibus Fructibus & Proventibus ad deas villas ptinentibus videlicet Sylvis, agris, rubetis, Nemoribus, Pratis, Paſcuis, Paludibus ac aliis attinentiis quibuscunque nominibus cenſeantur prout in ſuis metis greniciis & limitibus circumferencialiter diſtincte ſunt & locate Strenuo Viro Dno Thamoni de Hayn ſuisque legitimis heredibus ſeu ſucceſſoribus damus & donamus ratione bonorum ſuorum omnium & ſingulorum que in Villa Smarſchow nri Olsniczenſ. Diſtrictus habere dinoſcebatur que nobis & nris heredibus ſeu legitimis ſucceſſoribus pdcis duabus villis tradidit & donavit Jure ſupremo & Ducali duntaxat excepto quod deo Dno Thamoni ad ſue vite Tempus erogamus poſt vero obitum ſeu Deceſſum dicti Dni Thamonis Jus ſupremum ſeu Ducale ad nos & nros Heredes devolvetur Nos vero hujusmodi Donacionem ratam & gratam habentes ſupradeas Villas cum omnibus & ſingulis Utilitatibus ad ipſas pertinentibus ac Jure premiſſo ſepedco Dno Thamoni de Hayn & ſuis legitimis heredibus ſeu ſucceſſoribus contulimus Jure Feodi poſſidendos: In cujus rei Teſtimonium Sigillum nrum pntibus duximus apponendum actum in Olsna fer. IV. ante Dmnicam Judica: Anno Dni M. CCC. LIV. Pntibus nris fidelibus Dno Poppone de Hugvvicz: Peregrino de Weſinburk: Conrado Corczevviz: Peczcone Corzac: Nicolao de Henchin & aliis multis: Dat. per manus Johannis Remundi. Olsnæ 1354. fer. IV. ante Dnicam: Judica: Teſtes: Equites Sileſii.

Digitized by Google

CLV. Brief Herrn Herczogs Conrad daz Przſikke von Gavveron verkavvſt und ofgegeben hat alles ſyn Gutt Buſchca genannt mit allen ſeinen Zugehörungen Herrn Thamen von hayn und zynen Nachkömmelingen.

In Nomine Domini Amen. Nos Conradus DEI Gracia Dux Zlezie Dns Olsniczenſis & Cozlenſis: notum eſſe volumus pntibus univerſis quod Omagialis nr Pirſike de Gaveron in nra & nrorum procerum nobisque fidelium pncia ſanus mente & corpore conſtitutus omnia bona ſua Buſckka dca nri Wartenbergen. Diſtrictus cum omnibus & ſingulis Utilitatibus, Fructibus & proventibus ad dca bona pertinentibus videlicet ſyluis, agris, Rubetis, Paſcuis, Nemoribus, Pratis, Paludibus, Molendinis, Piſcinis, Piſcaturis, aquis magnis & parvis ac aliis attinentiis quibuscunque nominibus cenſeantur prout in ſuis metis, Greniciis & limitibus circumferencialiter diſtincta ſunt & locata fideli nro Dno Thamoni de Hayn ſuisque legitimis heredibus ſeu ſucceſſoribus vendidit rite & rationabiliter cum omni eo Jure quo ſupradca ſepedcs Priſicko habuit hactenus & poſſedit nec non benivole reſignavit: Nos vero hujusmodi Venditionem atque reſignationem gratam & ratam habentes ſupradca bona cum omnibus Utilitatibus ad ipſa bona pertinentibus ac Jure premiſſo ſepedco Dno Thamoni & ſuis heredibus contulimus Jure feodi poſſidenda: In cujus rei Teſtimonium Sigillum nrum pntibus duximus apponendum: Actum in Olsna in die Cinerum Ao. Dmni M. CCC. LVIIIo. Pntibus nris fidelibus Friczcone de Grodis: Symone de Rorovv: Gumperto de Slivvin: Pacuslao Feſtenberg: & Johanne Remundo nro Notario Teſtibus ad premiſſa.

Olsnæ 1358. Die Cinerum. Teſtes: Equites Sileſii.

CLVI. Brief Herrn Herczog Conrads daz Peſchke Wylczke verkaufft hat drey Margk järiges Czinſes uf alle ſeynem Gutte Stradan dem Rathmannen zur Oelſſen.

In Nomine DMNI Amen. Nos Conradus DEI Gracia Dux Zlezie & Dns Olsniczenſis: notum eſſe volumus univerſis & ſingulis pntibus & futuris pncium noticiam habituris quod homo nr Peczko Wilczk in nra & nrorum Procerum nobisque fidelium pncia ſanus mente & Corpore conſtitutus recognoverit ſe Tres marcas annui & perpetui Cenſus in omnibus bonis ſuis Ville Stradan nri Wartemberg. Diſtrictus a data pncium ad Tres annos continue ſubſequentes honorabilibus Viris Conſulibus in Olsna nomine & loco Januſchii filii quondam hanconis Fabri pro XVIII. marc. groſſ. Pragenſium numeri Polonici & Uſualis Pagamenti rite & rationabiliter Titulo reemptionis vendidiſſe dcas Tres marcas annui & perpetui Cenſus ſingulis annis in Feſto S. Michaëlis tollendas percipiendas & levandas ita tamen expedite quodſi pdcus Petzco dcas Tres marcas annui Cenſus poſt dcorum trium annorum devolucionem non reemerit ut prefertur ex tunc prelibatus Januſchius dci quidem hanconis Fabri F. ſepefatas Tres marcas annui Cenſus hereditarie poſſidebit: Nos vero hujusmodi Venditionem atque Reemptionem gratam & ratam habentes ſupradcas Tres marcas annui & perpetui Cenſus cum omni eo Jure quo dcus Peczco ipſas habuit & poſſedit ſepedco Januſſio ſuisque legitimis heredibus ſeu ſucceſſoribus contulimus Jure Feodi poſſidendas: In cujus Teſtimonium & Sigillum nrum pntibus duximus apponendum: actum in Olsna in die Symonis & Jude Aplorum BB. anno Dni M. CCC. LVIIo. pntibus nris fidelibus Dno Petro de Mezbor: Friczcone de Grodis: Boguſchone & Michaële Frtibus de Elgotha: Johanne Birkinhayn & aliis multis fide dignis: datum per manus Jahannis Remundi Notarii nre Curie qui pncia a nobis habuit in commiſſis.

Olsnæ 1357. in Die Simo- & Judæ Teſtes: Equites Sileſii.

CLVII. Brief der aeptiſſinne und der Sammenunge zu Trebnicz daz der alde Herczog Conrad czu Seelengeräthe ihnen gegeben hat C. Margk.

Nos Catherina DEI miſeracione Abbatiſſa: Fr. Nicolaus de Lemberg: Prior: Fr. Johannes de Olsna Cellarius Totaque Communitas Clauſtri Trebniczecſis recognoſcimus

Digitized by Google

ſcimus tenore pncium univerſis quod Magnificus & Illuſtris Pnceps Dns Conradus DEI Gracia Dux Olsnicenſis & Cozlenſis Senior: conſiderans & recognoſcens egeſtatem ſeu Penuriam nri Conventus & etiam propter Dilectionem ſpecialem & amorem quam ad B. HEDWIGIN habere noſcitur motus DEI pietate cor & animum nobis gerens compaſſivum, Cupiensque de innata ſibi munificencia nris defectibus ſalubriter ſubvenire dedit tradidit & hylariter donavit nobis nroque Conventui nomine veri & juſti Teſtamenti ob ipſius Anime ſuorumque Progenitorum Animarum Remedium ac Salutem C. marc. groſſ. pecunia in parata & ſuper hec dimiſit dem fratrem Johannem Cellerarium nec non & ipſum nrum Conventum de XXXVIII. maldrat. Siliginis quas pro neceſſitate nra & nri Monaſterii in parato mutuaverat liberum ſimpliciter ac ſolutum tali tamen appoſita & inſerta Contradictione quod deus fr Johannes pro nunc Clauſtri nri Cellerarius vel qui pro tempore fuerit annis ſingulis & perpetuis Temporibus quatuor prandia Communitati dci nri Monaſterii comparare & procurare debet & largiter diſtribuendo elargire & ad quodlibet Prandium Perſone cuilibet panem unum album inchoando & dando primum Prandium in Vigilia nunc proxima Paſchatis: Secundum vero Prandium in quatuor Temporibus que circa exaltacionem S. CRUCIS occurrunt: Tertium in quatuor Temporibus ante Nativitatis CHRISTI feſtum venientibus: Quartum autem in quatuor Temporibus poſt Diem Cinerum h. e. in Capite Jejunii ſequentibus: & ſic deinceps annis ſingulis & perpetuis Temporibus duraturum: ut autem omnia premiſſa fidem credulam omnibus hominibus pntem Litteram videntibus & audientibus augendo generent Nos Katherina Abbatiſſa preſcripta una cum toto nro Conventu promittimus bona nra fide atque omni ſinedolo omnia & ſingula ſuperius expreſſa infringibiliter & inviolabiliter in perpetuum obſervare: In cujus rei evidenciam ſigilla nra pntibus ſunt appenſa: Actum & datum Trebnitz fer. IVa. poſt Dnicam: Letare Jeruſalem: proxima: anno Dmni M. CCC. LXVo. Pntibus Hedwige de Gerlachsheym: Prioriſſa: Anna de Waczenrode: Subprioriſſa: Margaretha de Kazbach: Cantrice: Hedwige de Rachebor: Cuſtrice: Katherina de Brunſwig: Celleraria: Margaretha Popponis ceterisque omnibus Sororibus nris ſenioribus: Poppone de Hugwicz: Petro de Meſbor: Militibus: fre Petro Mgro Vini: & Petro de Pruſia nro & Clauſtri Notario qui pncia habuit in commiſſis & aliis multis fide dignis.

Trebn. 1365. fer. IV. poſt Dnicam: Letare Jeruſalem.

*

CLVIII. Brief Herrn Herczog Conrads daz Renczko Hake und Vrowe Hedvvig ſyne Hus-Vrovve verkaufft haben alles ir Gutt zu Petrovvitz und eyn erblichen anvall.

*

In Nomine Dmni Amen. Ab humana facilius elabuntur memoria Res geſte ſolempniter ſi non litterarum & Teſtium ydonerum Suffragio fuerint confirmate: Nos itaque Conradus DEI Gracia Dux Zlezie & Dns Olsnicenſis ad noticiam pntis & future poſteritatis tenore litterarum pncium intuentibus volumus pervenire quod Renczko Dns Hake noſter fidelis una cum Uxore ſua Hedvvigi in nra nrorumque procerum conſtitutus pncia de bona Voluntate ac matura deliberatione amicorum quoque ſuorum Conſilio omnia bona ſua que quidem nunc in Villa Petrovvitz vulgariter dca ppe Civitatem nram Trebnitz ſita habere noſcuntur nec non devolucionem hereditariam omnium bonorum ibidem quam poſt mortem Dne Doberce Uxoris Ottonis dci Stoſch hre & ipſi competere ſeu derivari poterit in futuro cum omnibus Utilitatibus & Proventibus ad bona dca ptinentibus videlicet Agris, Pratis, Paſcuis, Cenſibus ac aliis Uſibus quibuscunque cenſeantur Nominibus prout in ſuis Terminis ſeu Gradibus circumferencialiter diſtincta ſunt & limitata fideli nro Apeczconi de Lütkovv rite vendiderunt & cum omni eo Jure quo bona predca Renczko cum Uxore ſua Hedvvige prenotati habuerunt & poſſiderunt rationabiliter reſignarunt: Nos vero peticionibus ſepedcorum videlicet Renczkonis & Hedvvigis attentius inclinati ſupraſcripta bona omnia cum devolucione bonorum ibidem ex ſucceſſione Dne Doberce prdce ipſum Renczkonem contingentem in futuro Apeczkoni de Liithoro prenominato ſuisque veris ac legitimis heredibus ſeu ſucceſſoribus Jure feodali contulimus hereditarie imperpetuum quiete & pacifice poſſidenda vendenda commutan-

CONRADUS I. Dux Sileſiæ Olsnenſis Renczkonem Hake cum Uxore Hedwige bona ſua in Villa Petrovvitz prope Civitatem Trebnitz Apeczkoni de Lütkovv vendidiſſe teſtatur & ratum habet:

Digitized by Google

mutanda & ad uſus beneplacitos convertenda prout ſibi & ſuis heredibus utilius & conveniencius videbitur expedire: In cujus rei Teſtimonium Roburque perpetue Firmitatis pntes litteras nri Sigilli munimine dedimus conſignatas: actum Trebnitz fer. IVa. ante Feſtum omnium SStorum: Ao. Dmni M. CCC. XXXIVo. Pntibus Dno Henrico de Byberſtein: Heinczkone de Wezna: Symone Cozlac: Wernhero de Kothevvitz: Fredrico de Birkenhayn: Waldkone de Zavvona: & aliis pluribus fide dignis: Datum per manus Johannis Qvvoſovv: Notarii Curie nre qui pntes litteras a nobis habuit in commiſſo.

Trebnicii 1334. fer. IV. ante Feſtum Omnium SS. Teſtes: Equites Sileſii.

CLIX. Brief Herrn Heinrichs von Hugvvitz Hauptmanns czu Breslavv daz ſich Herr Herczog Conrad vor Ihm dirboten habe noch Königlichem Gebote ſich zu bevveyſen ſyne Gerechtigkeit von Czvvey Dörffern Wylkſyn und Obirink.

Henricus de Hugvvitz: Miles: pro Regia Majeſtate Boëmie Capitaneus Wratislav. ad univerſorum noticiam volumus devenire quod conſtitutus coram nobis in Hundisfelt Illuſtris Pnceps Dns Conradus Dux Zlezie & Dns Olsniczenſis in pncia nobilium Dnnorum Conradi de Borsnitz: Andree de Radak: Conradi de Valkenhayn militum: Herrmanni Thuringi: Hermanni Burggravii: Johannis Rungonis, Hermanni Kosla & multorum aliorum quibus fides poterit adhiberi de duabus Villis Wilkſyn & Obirnik exhibuit ſe juxta Tenorem Regalis mandati demonſtraturum ſuam Juſtitiam ſuper Juribus que Dns Rex in prenotatis Villis depoſcebat, quam demonſtracionem usque ad Dmni nri Regis perſonalem pnciam duximus prorogare de villa Simansdorff de qua pridem verbotenus ab ore Regis mandatum & Commiſſionem accepimus ipſum liberum dimittentes: niſi poſt pntes a Dno nro Rege pdco aliud accepimus in mandato: Datum in Hundisfelt: Ao. Dmni M. CCC. XXXVIIIo. In craſtino Aſſumptionis B. V. MARIE.

Hundsfeld: 1338 In craſtino Aſſumptionis B. V. MARIÆ.

CLX. Brief Herczog Heinrichs zu Breslavv daz Chriſtanus ſeyn Meſſeer und Heinrich von Sponsbrück vvider en gekovvft haben zwey Pohlniſche Dörfer Brocovvitz und Svvaratovvitz.

In Nomine Dmni Amen. Si ampliandis nri Pncipatus Proventibus teneamur intendere, ſubditorum tamen diſpendia provide nos convenit ne rerum nrarum ſortiti Commercia defraudentur: nos itaque HENRICUS DEI GRACIA Dux Zlezie & Dns Wrat. pntibus profitemur quod conſtituti in nra pncia Chriſtanus Menſurator nr & Henricus de Sponsbrük duas Villas Polonicales Borcovvitz & Svvaratovvitz XXIVo. manſos continentes in Territorio Trebniczenſi poſitas a nra munificencia comparaverunt manſum quemlibet pro III. marc. Wrat. ponderis & argenti, nos quoque ſecundum inite cum iisdem Conventionis formam, liberam ipſis concedimus facultatem locandi ibidem villam Theutonici Juris que Borcovvitz vulgariter nuncupetur, dantes Villanis & Ruſticis locatis ibidem de agris cultis a feſto B. Martini nunc venturo III. annorum libertatem, de agris vero incultis V. annorum ipſis concedimus libertatem expirata vero Libertate unusquisque Villanus qui in predca villa locatus fuit ratione Cenſus de quolibet manſo nobis ſolvet maldratam triplicis annone IV. menſuras Tritici: IV. Siliginis & IV. avene: Epo quoque unus ferto raone decime de manſo quolibet annis ſingulis perſolvatur Scultetus vero Racione Locationis IV. manſos liberos: Thabernam liberam: Denarium de Judicio Liberum: duo Molendina ſi fieri poterunt libera: Duo marcella unum Panis & aliud Carnis libera cum ſuis poſteris in perpetuum libere poſſidebit: In cujus rei Teſtimonium & Tutelam pntes Litteras ſcribi juſſimus nro Sigillo roboratas: Actum Ao. Dmni M. CC. LXXXVIIo. Pntibus Teſtibus infraſcriptis videlicet Pacozlao Marſchalco nro: STEPHANO DE WRBNA Schamboro de Schildberg: Conrado advocato de Rychenbach: Tylone & Bertholdo de Cindal: Civibus nris Wratisl. & aliis fide dignis: Dat. Wrat: per manus Magni Ludovici Prothonotarii Curie nre VIII. Id. Julij.

Wrat. 1287. VIII. Id. Julii. Teſtes: Equites Sileſii & Cives Wrat.

CLXI. Brief

CLXI. Brief Herczog Heinrichs von Breslavv dar her Gebhard von Prusnitz gegeben hat Herrn Paulo genannt Poduſche und Vrowen Berthen ſeiner Tochter ſyn Teil daz em angehöret zur Prusnitz.

In Nomine Dmni Amen. Itaque nos decet ſubditorum nrorum Contractibus coram nobis habitis confirmandis primum prebere Conſenſum ut ipſos in nris ſerviciis pervigiles & benivolos ſenciamus: Ideoque nos HENRICUS DEI GRACIA Dux Zlezie & Dns Wrat. ad noticiam univerſorum tam pncium quam futurorum hujus ſcripti Teſtimonio volumus devenire quod Dns Gebhardus Dns de Prusnitz in nra nrorumque pncia conſtitus Dno Paulo dco Poduſche filieque ſue Berthe Conjugi ſue legitime partem hereditatis ſue que eum contingit in Prusnitz videlicet villam Gervvici ante Civitatem & Villulam que vulgariter Wrogusna appellatur cum Molendino quod dr Stroſaſconis ante Civitatem verſus Trachinberch eundo cum omnibus pertinenciis in donacionem propter Nuptias voluntarie reſignavit, cum mulieribus multus Favor in Dotibus debeatur, pdca bona cum Molendino ſupradco Dno Paulo cum filia ſua Dna Bertha Uxori Gebhardi eo Jure & Dominio quo prelibatus Gebhardus habuit pacifice quo adusque vixerit poſſidenda & ipſa pnti Patrocinio confirmamus: In cujus rei Credenciam pncia ſcribi juſſimus & nri Sigilli appenſione ſignari: actum in Villa que dicitur Maczeyow Kers prope Nizam anno Dni M. CC. LXXXVII. Pntibus Teſtibus infraſcriptis videlicet Dno Heynchone de Wiſenburc: Judice Curie nre: Dno Radislao Dremlingo: Budywoyo Copaſſino Caſtellano: Sandovelineſi: Dno Pacoslao Filio Jeſſe: Dno Stephano de Michelow Fr Budywoyi Dno Koſchcone de Strelin & aliis fide dignis: Dat. per manum Magni Ludovici Proto-Notarii Curie nre VI. Kl. Novembr.

In Villa Maczeyow Kers prope Niſſam 1287. VI. Kl. Nov. Teſtes: Equites Sileſii.

CLXII. Brief Herczog Heinrichs von Breslavv daz her Sbylutes Töchter Jagna Eva, und Sara allen Teil irer Erbe zu Prusnitz und andirswo yren Brüdern Gebhardo und Januſcho haben gegeben erbelichen.

In Nomine Dmni Amen. Juſtis ſubditorum nrorum affectibus inclinari nos convenit & in confirmandis rerum ſuarum Contractibus ſic eſſe benivolos ut dum ipſorum commodis vigilantius intendimus ipſos quoque in honoris nri profectibus pervigiles ſenciamus: Nos itaque Henricus DEI Gracia Dux Zlezie & Dns Wrat. pntibus profitemur quod in nra pncia filie quondam Comitis Sbylutonis videlicet Jagna, Eva & Sara omnem partem ſuorum hereditatum in Prusnitz & alibi fratribus ſuis videlicet Gebhardo & Januſſio benivole contulerunt Jure hereditario inperpetuum poſſidendum, excepta hereditate Cracoven quam pdca Jagna Jure hereditario poſſidet pdci vero fratres Gebhardus & Januſſius pdce Sorori ſue Eve XXX. marcas dare tenentur: Gebhardus XV. & Januſſius XV. iſtius Ponderis & Argenti Nosque tam porrigentium quam receptorum pcibus inclinati eandem porrectionem & recepcionem coram nobis rite & rationabiliter celebratam ratam & gratam habentes pntibus confirmamus: In cujus rei Teſtimonium & Evidentiam pleniorem pntes Litteras ſcribi juſſimus nri Sigilli munimine roboratas: actum Wrat. Ao. Dmni M. CC. LXXXVIIIo. pntibus infraſcriptis Teſtibus ad hoc rogatis: Henrico de Wiſenburc: Judice Curie nre: Radzlao Dremlinge: Paulo de Breſinir: Budrovyo Copaſſino: Caſtellano Sandovvelinenſi: Pazoslao F. Jeſſe: Stephano de Michelow F. Budyvvoyi: & aliis quam pluribus fide dignis: Dat. per manum Magni Ludvvici Not. Curie nre X. Kal. Octobr.

Wrat. 1288. X. Kl. Oct. Teſtes: Equites Sileſii.

CLXIII. Brief Herczogs Heinrich von Glogovv daz her verkauft hat her Gebharden zur Prusnitz und ſynen Nachkommelingen daz halbe Teyl der Stadt zur Pruſnitz und den Hoff mit dem Bomgartem.

In nomine Dmni Amen. Quia Temporis mutabilitas & hominum Succeſſio continua

Digitized by Google

facta quecunque publica in Oblivionem ſolent deducere ſi non ſaltem ea ſcripturarum notitia declarentur: Nos igitur Henricus DEI Gracia dux Zlezie & Dns Glogovie clareſcere cupimus omnibus tam pntibus quam futuris ad quorum audienciam Textus pncium devolvetur quod commutato Conſilio maturo nobilium Terre nre & ſapientum vendidimus militi nro Dno Gebhardo heredi de Prusnicz ſuisque poſteris ſeu ſucceſſoribus mediam Partem Civitatis ibidem in Prusniz & Curiam cum Pomerio pro DC. marcis Uſualis Pecunie quam Partem Civitatis & bonorum omnium habuimus a Fratre ſuo Dno Januſſio & de ſororibus ſuis per modum Commutacionis videlicet Dominii nri in Trachinburch Caſtri Civitatis & diſtrictus cum omni eo Jure & Dominio ut idem Januſſius Frater ſuus poſſedit cum ceterisque Utilitatibus utpote Agris Ortis ſylvis Pratis que ad ipſam Civitatem dudum pertinebat & pertinet imperpetuum poſſidendam, adjacentibus eidem Parti Civitatis duabus villis que vulgariter Croczina minor & Dambicz nuncupantur cum omnibus pertinentiis & Utilitatibus que ibi ſunt vel impoſterum poterunt provenire, cum omni Jure & Dominio prout ad nram dinoſcebatur pertinere Dominacionem Redimentes predem militem Gebhardum ſuosque poſteros ab omnibus exaccionibus ſolucionibus & angariis que in nro ducatu fieri conſueverunt excepta ſola ſolucione que ad monetam pertinet, quam libera dabit Voluntate: debet itaque prenominatus miles nr cum ſuis ſucceſſoribus nobis nrisque poſteris ſeu ſucceſſoribus de pdca parte Civitatis & Bonorum nec non de Parte ſua quam prius nomine hereditario poſſedit ſervire cum dextrario fallerato ſub nro Vexillo pro Defenſione Terre nre Tempore quo fuerit per nras patentes Litteras evocatus: In cujus rei firmitudinem & Evidenciam pleniorem pntes Litteras nras conſcribi & Sigilli nri appenſione juſſimus communiri: Acta ſunt hec hiis pntibus Dno Mokone de Viſenburg: Dno Thamone dcto de Lim: Dno Boguschkone de Viſenburg: Dno Sylano de Der: Dno Ottone Scolaſtico & Cancellario nro: Sulkone dco Laſſocicz, & aliis quam pluribus fide dignis: Datum per manum Johannis Proto-Notarii Curie nre in Caſtro Glogovie in die Aſſumpcionis S. M. V. Glorioſe: Ao. Dmni M. CC. XCVI.

In Caſtro Glogov. 1296. In Die Aſſumpcionis S. M. V. Glorioſe. Teſtes: Equites Sileſii.

*

CLXIV. Brief Herzogs Heinrich von Glogovv daz her Gebhard hat gegeben Vrovvem Berthen ſyner HusVrovven mit Willen ſynen Sone den halben Czins zur Prusnitz und in andern zynen Gûttern.

*

In nomine Dmni Amen. Nos igitur Henricus DEI Gracia Dux Zlezie dns Glogovie volumus eſſe notum univerſis & ſingulis ad quod preſens ſcriptum fuit devolutum quod dna Bertha uxor legitima dni Gebhardi heredis de Prusnicz coram nra Pncia conſtitura in primo Termino nobis ſolvit CC. marcas uſualis Pecunie pro media Parte Civitatis Prusnitz quam Partem mediam apud nos emit prefatus dns Gebhardus pro DC. marcis: pro qua pecunia dca dna vendidit CC. Oves & LX. Jumenta campeſtria, quas oves & Jumenta habuit racione Porcionis a Patre Ejus Dni. Pauli dci Podusce unde Dns Gebhardus ptendens viam Carnis univerſe cupiens dilecte ſue Conſorti provide pro predca ſolucione ne impoſterum aliqua Calumpnia ſub nascente futura Pericula Tempora & Brigas volens effugere cum Conſenſu filiorum ſuorum Tymonis & Jaſconis ſi aliquid in eo humanitatis contigerit dimidium Cenſum in Prusnitz & in aliis bonis ſuis que ad eum pertinere dinoſcuntur rite & rationabiliter in pncia nra nrorumque nobilium Terre qui ad hoc vocati & rogati fuerunt quorum nomina inferius continentur Tempore vite pdce dne reſignavit adjectis quibusdam Curia Pomeriis duobus villa Polonicali & ortis ubi itur ad villam Gervici ſi vero aliquid humanitus de morte Filiorum contingeret quod ſine Prole morerentur ex tunc omnia Bona Prusnitz cum aliis reditibus proventibus & Utilitatibus debent ſepedce Dne usque ad finem Vite ſue integraliter deſervite & complete ne vero eadem Dna in pdca ordinacione donacione & reſignacione aliquid Impedimentum ab aliquo in poſterum patiatur litteram pntem conſcribi juſſimus nri Sigilli appenſione fecimus roborari. Datum Glogovie III. Non. Febr. Anno Dmni M. CC. XCVIIo. pntibus Dno Mrozcone de Wiſenburc: Dno Thamone dco Rim: Dno Boguſchcone de Wiſenburc: Dno Syla-

Glogovie 1297. III. Non. Febr. Teſtes: Equites Sileſii.

Digitized by Google

Sylano dco de Deer: Dno Ottone Scolaſtico Glogovien nro Cancellario: Sulkone dco de Laſcowitz & aliis multis fide dignis: Data eſt hec littera per manum Johannis Proto-Notarii Curie nre.

*

CLXV. Brief Herczogs Bunczl zur Oelſſen daz her Herrn von Bibirſteyn bevveyſet hat daz die Stadt Prusnitz ſyn recht pfand vvas vor vvy vil geld und mit vvaz zugehören.

*

Nos Bolezlaus DEI Gracia Dux Zlezie & Dns Olesniczenſis ad noticiam univerſorum tam pncium quam futurorum volumus devenire quod Dns Henricus de Beberſteyn miles nr in nra conſtitutus pncia Civitatem Prusnicz cum omnibus hereditatibus & Proventibus ad ipſam pertinentibus ac ipſo Jure quo Dns Gebhardus dcam Civitatem cum prenotatis hereditatibus dinoſcitur poſſediſſe verum Pignus ſuum in D. XXV. marcis non ſolum litteris Sybotonis de Lucina Judicis Curie nre ſed etiam Teſtimonio Vocis vive rite & rationabiliter demonſtravit: nos vero conſiderantes ipſius Juſticiam ipſumque de Pecunia ſua certiorem reddere cupientes ſibi ſuper pdco Pignore nras dari fecimus Litteras nri majoris Sigilli munimine conſignatas? actum Trebnitz in die Purificationis S. M. V. Sub anno Domni M. CCC. XVII. Pntibus Progoscone de Smolna Jeſcone de Wanczengoro: Renthone de Berkenhayn militibus: Alberto Nonkeri: Jacuſſono de Plosk: Dirscone de Biczen & aliis pluribus fidedignis: Dat. per manus Dni Czanſtoborii Proto-Notarii Curie Nre.

Trebnicii 1317. In Die Purif. S. M.V. Teſtes: Equites Sileſii.

*

CLXVI. Brief Herczogs Heinrich von Breslavv daz her heyger von Pritlitz bevviſet hat daz das dritte Theil der Stadt zur Prusnitz und der Gütter die dorczu gehören an ſyne Tochter Kint von väterlichen Anvall Ingrams von Trachinberc erblic und in eym eigen rechte angevallen ſyn.

*

In nomine Dmni amen. Nos Henricus DEI Gracia Dux Zlezie Dns Wrat. ad univerſorum tam pncium quam futurorum noticiam volumus pervenire quod veniens ad nram pnciam fidelis nr Dns Hoygerus de Pritlicz miles coram nobis & nris fidelibus ſubnotatis publice demonſtravit tertiam partem Civitatis in Prusnitz nec non tertiam Partem omnium bonorum cum omnibus Utilitatibus Proventibus & Commodis nihil penitus excluſo ad eandem Civitatem pertinentium in Prusnitz ad puerum filie ſue ex patria Succeſſione videlicet Jngerami de Trachinberc filiam Elizabeth dcam hereditarie nec non jure proprietatis rite & racionabiliter deveniſſe, cum enim dcus dns hoyger de Pritlitz pſcriptam patriam Succeſſionem Pueri Filie ſue mediante Juſtitia manifeſte & aptius demonſtraſſet & nos eandem demonſtrationem gratam & ratam habentes ac inviolabilem pnotatum Puerum Filiam Jngerami de Trachinberc Elizabeth nuncupatam & Dnum hoygerum de Pritlitz militem nomine tuitionis ipſius paterne Elizabeth in corporalem induximus Poſſeſſionem bonorum pdcorum ea tenenda habenda nec non perpetuo Jure proprietatis pacificie poſſidenda: In cujus rei Teſtimonium pntem Litteram nro Sigillo dedimus communitam: Pntibus fidelibus nris Dnis Jan de Borsnicz: Milite: Alberto de Pak: hermanno de Borsnitz: Andrea Radak: Siskone Colieri: Johanne Colinas & Dno Ottone de Donyn nro Prpto-Notario qui pncia habuit in commiſſo: Datum & actum apud Wrat. in die S. Thome apli: ao. Domni M. CCC, XXVIo.

Wrat. 1326. In Die S Thomæ Apoſtoli. Teſtes: Equites Sileſii.

CLXVII. Brief Herczogs Heinrich zu Breslavv und czu Glatz daz her Heinrich von Bibirſteyn behalden habe mit dem rechte und entſcheidnem Erb-Teile daz Vrowe Berchte Wittwe Herrn Gebhard von Prusnitz und alle Erbelinge der Gütter Prusnitz es ſey Söne odir Töchter nirk eyne berichtunge noch ſchikkunge in Kauſs vvys odir vorkaufs odir vvederkauffs mit demſelben Herrn Heinrichn is ſey denn bey gegenvvertigkeit Herrn Otten von Donin und andir haben noch tun ſollen.

Nos Henricus DEI Gracia Dux Zlezie Dns Wrat. & in Glatz notum eſſe volumus omnibus ad quos pervenerit preſens Scriptum quod conſtitutus coram nobis fidelis nr Henricus miles de Biberſteyn Judicio Juris & ordine juſticia dictitante obtinuit per Sententiam diffinitivam quod honeſta matrona Dna Bectha relicta quondam Dni Gebhardi Militis dci de Prusnitz omnesque heredes eorundem bonorum in Prusnitz ſive ſint Filii aut Filie nullam debeant facere Concordiam ſive Diſpoſitionem per modum emptionis Venditionis redempcionis vel per alium modum quemcumque cum pdco Dno Henrico de Biberſtein & cum bonis prenominatis niſi pntibus fidelibus nris ſubnotatis videlicet Ottone de Donyn Alberto de Pack milite Hermanno & Conrado fratribus dictis de Prusnitz quos pdcus Dns Henricus de Biberſteyn in nuncios elegit in nra pncia ſpeciales ſi autem aliquam Concordiam empcionem ſeu Vendicionem vel redemptionem facerent illis abſentibus nunciis ſubſcriptis illas caſſamus & irritamus adeo quod nullius penitus ſint Vigoris: In cujus rei Teſtimonium nrum Sigillum pntibus publice eſt appenſum actum & Datum Wrat. in die B. Andree apli Ao. Dmni M. CCC. XXXIVo. Pntibus fidelibus nris Ottone de Donyn Alberto de Pak milite Herrmanno & Conrado fratribus dictis de Borsnitz Johanne Scoppone Johanne de Somyrſelt & aliis.

Wrat. 1334. In die B. Andreæ Apoſtoli. Teſtes Equites Sileſii.

CLXVIII. Brief Herrn Conrads von Borsnitz Hauptmannes czu Breslavv daz Vrovve Agnet Jeſcken Tochter eczvvene erblinge czu Pruſnitz Herrn Gebhard Sones hat verkauft alles recht das ir gebürde of den Güttern Prusnitz: d. i. an der Stat Dörfern Vorvverken dazu gehörend Herrn Heinrichen von Bibirſteyn und Vrovven agathe ſeyner Hus-Vrovven.

Nos Conradus de Borsnitz Capitaneus Terre Wrat. deputatus per Sereniſſimum Pncipem Dnm Johannem Regem Boemie & Comitem Lucemburgen. Ad noticiam univerſorum & ſingulorum hujus Pagine Teſtimonio volumus devenire quod conſtituta coram nobis Dna agnes Filia quondam Jeſchonis heredis de Prusnitz Filii olim Gebhardi de Prusnitz ſana mente & Corpore matura prehabita deliberacione recognoſcendo publice confeſſa eſt ſe rite atque rationabiliter vendidiſſe Dno Henrico de Beberſtein & Dne agathe Uxori ſue legitime omne Jus quod eam contingere dinoſcebatur ſuper bonis in Prusnitz videlicet Civitate Villis allodiis Pratis Sylvis molendinis Piſcinis & Ortis ad ipſam pertinentibus Civitatem Prusnitz cum omni Jure & Dominio prout ad ipſam idem Jus ſuper bonis pdcis ex ſucceſſione paterna & avi ſui aliorumque Progenitorum ſuorum devolutum eſt & ſicut & idem Jus predeceſſores ſuorum progenitorum tenuerunt hactenus multis retroactis Temporibus & pacifice poſſederunt eisque videlicet Dno Henrico de Biberſteyn prefato & Dne agathe Conjugi ſue ibidem ſtans coram nobis non coacta nec compulſa imo bono atque deliberato animo cum libera atque pleuaria facultate vendendi donandi commutandi alienandi & in Uſus ſuos placitos convertendi voluntarie reſignavit Abrenuncians omni Juraccioni Impeticioni ſeu Repetitioni quas ſuper prehabito Jure Bonorum dcorum habere poſſet in pnti vel quos ejus ſucceſſor aliqualiter in futuro Nos itaque dcam Venditionem & voluntariam reſignacionem ratam habentes & gratam Auctoritate Regia ex officio Capitaneatus nobis commiſſo prenotatum Jus ſuper bonis in Prusnitz memoratis cum omni-

omnibus Utilitatibus & pertinenciis ſuis eoque Jure & Dominio ut ſuperius eſt expreſſum prefato Dno Heynrico de Biberſteyn & Dne agathe Uxori ſue ac eorum heredibus ſeu legitimis ſucceſſoribus contulimus pacifice perpetuo poſſidendum: In cujus rei Teſtimonium Sigillum Regium in Ducatu Wrat. ad hereditates & Cauſas pntibus eſt appenſum: actum & datum Wrat. fer. IVa. proxima poſt Reminiſcere: Ao. Dmni M. CCC. XXX. VIo. Pntibus andrea Radak: Petro de Prittlitz: Hermanno de Uratz Burggravio: Johanne de Colinas: Bartholomeo de Kuneyſa: Dnico Pellifice Cive Wrat. Vitkone de Culpe: Not. Curie Wrat. qui pncia conſcripſit & aliis.

Wrat. 1336. fer. IV. prox poſt Reminiſcere. Teſtes: Equites Sileſii & Cives Wratislavienſes.

*

CLXIX. Brief Herrn Herczogs CONRAD das Heinrich von Biberſteyn hat ufgegeben zu Brutſchatze oder Lipgedinge ſeiner Hus-Vrovven Vrovven Boguſcken alles daz her in dem lant hat gehabt mit der Prusnitz und mit andern allen ſynen Guttern als der Brief ſaget.

*

In nomine Dmni amen. Cuncta que fiunt in Tempore ne ſimul cum Tempore labantur acta hominum Teſtibus ydoneis ac litteris autenticis confirmantur hinc eſt quod nos Conradus DEI Gracia Dux Zlezie & Dns Olsniczenſis ad univerſorum & ſingulorum pncium & futurorum pnti teſtimonio devenire volumus noticiam quod conſtitutus in nra nrorumque nobilium nobis fidelium pncia Dns Henricus de Biberſteyn homo nr in bona Valetudine mentis & Corporis de maturo amicorum ſuorum & aliorum proborum Virorum Conſilio donavit in donacionem propter nuptias matrone heneſte Dne Boguſchce ſue conthorali omnia & ſingula ſua bona cum Oppido Prusnitz in nro Dominio & Dicione collocata nra omnibus cum & ſingulis Utilitatibus Reditibus Proventibus Fructibus Commodis appendiis Uſufructibus & pertinenciis quibuscunque cenſeantur Nominibus ac Opidum & diſtrictum jam dcum de Jure ſpectantibus ipſis competentibus vel quolibet competere convenientibus in futurum promittentes in ſolidum & Diſtinctim pro Dna Ludka Uxore Nicolai jam Dei matre quatuor fratrum pdcorum omni ſine dolo ut & ipſa bona Voluntate renunciare debeat bonis & Juribus ac pertinentiis ejus ſupradcis Jmpeticioni Repeticioni Occupationi & quemvis alium ſeu alios legitimos actus ipſis vel alteri ipſorum competentibus ſeu competere ibidem convenientibus poſtergantes: In cujus rei certitudinem firmiorem pntibus Sigillum nrum appendimus in robur perpetue firmitatis: Actum Wolovv ante Dnicam Letare proximo Sabb. anno Dni M. CCC. XLIVo. Dno Hoigero de Prittlitz milite: Poppone de Hugwicz: hancone Predl: Peregrino de Weſinburk: Nankero de Stralitz: Remundo de Neczovv nris fidelibus pntibus & aliis multis: Dat. per Henricum nre Curie Notarium.

Wolavie 1344. prox. Scbb. ante Dncam Lætare. Teſtes: Equites Sileſii.

*

CLXX. Brief daz her heinczke von Bebirſteyn verkauft hat Herrn Herczog CONRAD dy halbe Stadt Pruſnitz, mit dem hove und mit andirn Güttern.

*

Ich Heinczke von Bebirſtein Ritter: bekenne und thue kund offentlich in dieſem gegenwertigen Brive allen den die en anſehen oder hören lezen, doß ich in Geſundkeit Leibes und Vernunfft mit bedachtem Muthe mit myner Vründen Rate und mit gutten willen rechtlichen und redlichen verkaufft habe meine halbe Statt die Prusnitz genannt iſt, mit all iren Zugehörungen mit dem Hove der an der Statt gelegen iſt, und das Vorwerck was zu dem Hove gehöret die Schwatka halb, das Kirchenleen halb in der Stadt, das Leen an dem Spital vor der Stadt auch halb, mit allen Genüſſen, Czinſen, Nutzen, Mölen, Tychen, Wäldern, Wyſen, Weyden, Püshen, Strüchin, Garten, Waſſern, alß die halbe Stadt in ihren Grentzen umfangen und begriffen hat, an welchen Dingen der Nutzt were und mit welchen Nahmen her möchte genannt werden, nichts usgenommen, und mit alle deme Rechte und Herrshaffte alß ich dieſelbe halbe Statt mit allen iren Zugehörungen biß an dieſe Zeit beſeſſen und behalden habe, alſo habe ich ſie Jme mit einem rechten verkauff lediglic ufgelaſſen, deme Jrlochten Fürſten myne Genädigen Herren

ren Hertzog Conrad Herren zur Oelſſen und zur Kozil und in eim zu Erben rechten Briefe bin ich Ime und ſynen Erben und ſeinen Nachkommelingen derſelben halben Statt und alle der egenannten Zugehörungen erblichen abgenommen: Czur Urkund dis Brives verſiegelt mit meinem Innſiegel: Gesheen und gegeben zu Wynczk an S. Johanns Tag GOTTES Winez. 1318. Die S. JOH. BAPTISTÆ. Teſtes: Equites Sileſii. Teuffers: Nach derſelben GOTTES Geburth M. CCC. XXXVIII. Jahr: in kegenwertigkeit der biderben Geczügen Herr Heinczken von Schwartzenhorn: Herrn Woyk Coslik: Herrn Steffan von Streyn: Dirshken von Oſſek: Hanken Mushow: Petirn von Slivin: Ditrichen Predlin der aller Innſiegel zu bezeugnüß und czu einen ewigen wiſſen an dieſen Brief ſind gehangen.

*

CLXXI. Brief daſs Günther von Bebirſtein verkaufft hat Herrn Herczog CONRAD die halbe Statt Pursniz mit ändirn Güttern.

*

Ich Günther von Biberſteyn bekenne offentlich allen die dieſen Brief ſehen oder hören leſen, doß ich mit geſunder Vernunfft und Leibe mit wohlbedachtem Muthe und mit Rate meiner Vormünde habe recht und redlich verkaufft und ofgeloſſen dem Irluchten Fürſten Herczog Conrad von Slezien und Herrn zur Oelſſen ſeinen Erben und Nachkommelingen mynen Genädigen Herren myn halb Teyl der Stadt zu der Prusnitz und ein halb Teyl alle des Gutts in Schwattken und al meyn Gutt doß ich zu Gervisdorff in dem Dorfe habe gehabt mit all der Zugehörunge mit Nutzen mit Zinſen mit Mölen mit Teichen an welche Dingen auch der nutzte were keins usgenommen und bey nahmen meyn halb Teil des Kirchenlehns in der Stadt zu der Prusnitz und auch in dem Spetyl vor der Stadt ſoll myn Herre haben, und auch mit alle dem Recht und Herrshafft alß ich dieſelbe Stadt und die egenannten Gutt biß an dieſe Zeit habe gehabt und beſeſſen, alſo und mit dem Rechte habe ich mynem Herren und ſeinen Erben all dos vorgeshriebne Gutt verkaufft: Mit Urkund dieſes Brieſes verſiegelt mit mynem und der Geczeugen Innſiegel die hie noch geshrieben ſteen Herrn Niezen Baruths: Herr Wolken Kozlic: Herrn Stephanns von Stryn: Herrn Typhans Lishcowitz: Herrn Peshken von Slawicow: und Hanken von Mushkow: Geben und geſheen an den neſten Dienſtage nach S. Martins Tag zu Browenwalde in dem Dorfe nach GOTTES Geburth M. CCC. LXVIII. Jahr.

Ao. 1368. Die Martis prox. poſt S. Martini. Teſtes: Equites Sileſii.

*

CLXXII. Brief Herrn Johann Habdanks und Nicol ſein Sun daz ſie verkawft haben alle ir möl genannt Habedanks Môl by der Prusnitz all inen Teil daran Herrn Herczog CONRADEN.

*

Ad memoriam rei ſempiternam. Nos Thamo de Hayn miles & Hanco Muſchovv Capitanei Magnifici Pncipis Dni nri gratioſi Dni Ducis Conradi Olsniczenſis & Kozlenſis notum facimus pntibus univerſis quod in nra conſtituti pncia honeſti Viri Johannes Habdank & Nicolaus F. Ejus mentibus ſani & Corporibus animis premeditatis bona & libera nec non unanimi Voluntate non compulſi nec coacti ſponte & expreſſe profitentes ſe rite ac racionabiliter vendidiſſe Molendinum ſuum prope Civitatem nram Prusnitz dcum Habdanks Möl videlicet omnem & totam Portionem ſuam quam in eodem Molendino habere dinoſcuntur eidem Dno nro Duci Conrado & ſucceſſoribus ipſius & ejusdem vendicionis Titulo erga ipſum Dnum nrum Ducem & ejus ſucceſſores ipſe Johannes Habdank cum eodem F. ſuo Molendino pdco ac omni peticioni Juri Juracioni impeticioni repeticioni arreſtacioni quibuslibet ipſis in eodem nunc & in antea vel quomodolibet in futurum competentibus coram nobis in perpetuum renunciarunt: ſub horum & nrorum Sigillorum Teſtimonio Litterarum: actum in Prusnitz Dnca Oculi Ao. Dmni M. CCC. LXXIo. Promnitz 1371. Dnca Oculi.

CLXXIII. Brief

Digitized by Google

CLXXIII. Brief Herrn Herczogs Conrads daz her Wernherrn von Panevvitz gegeben hat daz burklehn zu VVolavv mit andern Rechten und Herrſchafften zu halden.

In nomine Dmni Amen. Nos Conradus DEI gracia Dux Zlezie & Dns Olsniczenſis notum fore cupimus pntibus & futuris pncium noticiam habituris quod fideli nro Wernhero de Panewitz Caſtrum nrum in Wolovia omnia quoque Jura & Dominia in tribus Villis Diſtrictus VVolovienſis in Scubna videlicet & in Cridla parva & magna nobis competencia jure ac Titulo juſti Caſtrenſis Feudi vulgariter dicti Burcklehn ad Tempora Vite ipſius pacifice poſſidenda contulimus & habenda: In cujus rei Teſtimonium pntes Sigilli nri munimine fecimus communiri: Datum Olesnitz atque actum VIII. Id. Julij: Ao. Dmni M. CCC. XXIVo. Pntibus Dno Henrico de Bybirſteyn: Symone de Rorovv: Thocone de Michelsdorff Conrado de Sokolow: & Buzywoyo de Stryn.

Olsnæ 1324. VIII. Id. Julij. Teſtes: Equites Sileſii.

CLXXIV. Brief des Apts und Convents zu V. F. czu Breslavv doz en Herr Herczog CONRAD mit ſyner Mutter gegeben hat zu Seelengerethe die Obirſchar zvviſchen Domaſchovv und groſſem Trydel fry an allen dienſt.

In nomine Dmni Amen. Neceſſe eſt ut Beneficia Dnorum que piis impenduntur Locis pro eorum perpetua habenda memoria Litterarum Teſtimonio roborentur: hine eſt quod nos Johannes DEI providencia Abbas: Michaël Prior: Johannes Ppositus: Henricus Zudner ſubprior: Nicolaus Procurator Conventus: Johannes de Croſſin Cuſtos: Peſco Niger: Nicolaus Sevenwirt Cantor, Nicol Legnitz: Totusque conventus Regularium Cononicorum Monaſterii SANCTE MARIE VIRGINIS apud VVratizlaviam omnibus & ſingulis tam pntibus quam futuris notum eſſe volumus per pntes quod Sereniſſimus Pnceps & Dns nr Dns Conradus DEI GRACIA Secundus Dux Olsnicenſis & Kozlenſis una cum Illuſtri Dna EVFEMIA Matre ſua eadem Gracia Duciſſa Olsnenſi de ſua innata Liberalitate ac pietate Excreſcentiam agrorum que vulgariter Obriſchaar nuncupatur inter Gades ſeu limites Ville Domaſcoro & agros Ville magne Cridil jacentem in Remedium Animarum ipſorum & principaliter Generoſo Pncipis Dni Conradi Patris ipſius felicis recordacionis & ut eo vigilancius pro eorum ſimus Salute in nris Oracionibus & Devocionibus libere ſine omnibus ſerviciis Contractionibus Solucionibus & angariis quibuscumque nominibus cenſeantur nobis & nro Monaſterio pdco temporibus perpetuis habendam tenendam & poſſidendam nomine veri Teſtamenti dederunt donaverunt ac etiam contulerunt Cupientes autem ipſis in Donis ſpiritualibus facere recompenſam ob meriti graciam quam ad nos & nrum pridem habuerunt monaſterium ipſos tam in Vita quam in morte in nre Fraternitatis conſorcium recipimus per pntes Volentes eos fieri participes omnium bonorum Operum videlicet Vigiliarum Oracionum miſſarum Caſtigacionum ac ceterorum bonorum omnium tam privatorum quam publicorum que per nos & per fratres ſingulos nobis & nro Monaſterio ſubjectos operari dignabimur Clemencia Salvatoris: In cujus rei memoriam nra Sigilla videlicet abatie & Conventus pntibus ſunt appenſa: Datum VVrat. Sabbo ante diem Palmarum Ao. Dmni M. CCC. LXVII.

Wrat. in Arena 1367. Sabb. ante Diem Palmarum.

CLXXV. Brief Fridrichs und Niczſchen von Henchin Gebrüdere daz her Herczog CONRAD gegeben hat zu lipgedinge Vrovven Margarethen Niczſchen VVeibes ſyne Möl zu Crummen-VVolow dy do gehöret zum VVikpilde daſelbſt.

Nos Fridricus & Niczkot dci de Henchin Fres germani & uterini pntibus profitemur univerſis quod Illuſtriſſimus Pnceps Dns nr generoſus Conradus Dux Zlezie Dns Olsnic-

Digitized by Google

Olsniczenſis & Kozlenſis de ſolita ſua gracia & innata Benignitate contulit dedit tradidit & in juſtum doralicium benigne & generoſe reſignavit famoſe Dne Margarethe Niczkaus de Haynchim antedci legitime conthorali Molendinum ſuum in Curva Wolavia ſitum pertinens ad allodium ibidem cum omnibus pertinentiis fructibus & obventionibus & emolumentis quibuscunque nominibus cenſeantur nullo penitus excluſo ad Vite Tempora ipſius Jure premiſſo Dothalicii duntaxat habendum poſſidendum ipſiusque dce Dne Margarethe vita finita recognoſcimus Fredricus & Nicko de Henchin prenominati Nos nullam Juraccionem & repeticionem habere in Molendino antedco ſed libere ad dcum nrum Illuſtrem Pncipem devolvetur: Actum Wolavie fer. IV. infra Octav: Pentecoſt. Ao. Dmni M. CCC. LVIIo. Dat. per manus Nicolai advocati hereditarii Senioris Wolavie nris Sigillis ſubappenſis.

Wolavie 1357. fer. IV. infra Octav. Pentecoſt.

*

CLXXVI Brief daz herr Conrad von Löbyl verkaufft hat das hus Sandovvel und das dorf Belkaczovv und mit andern ſynen Zugehörungen.

*

ICh Herr Conrad Ritter von Löbyl bekenne offentlich allen die dieſen Brief ſehen oder hören leſen, doß ich mit geſunder Vernunfft und Leibe mit wohlbedachtem Mutt und mit Rath myner Bründe habe recht und redlich verkoefft dem Irluchten Fürſten Herczog Conrad von Slezien und Herrn zu der Oelſſen mym gnadigen und hulden Herrn myn hus doz do Sandowilt genannt iſt und das dorff Belkaczow doz zu demſelben huſe gehört und mit allen andern Zugehörungen mit Nutzen Früchten Zinſen, an welchen Dingen der Nutz were keins usgenommen alß das egenannte Hus und die Gütter die dozu gehören in eren grentzen ſind usgeleit und mit all dem Rechte als ich es von Sr. Gnaden habe biß an dieſe Zeit gehabt und beſeſſen mit demſelben Recht hab ich is mym Herrn und ſeinen Erben verkauft und ofgeloſſen: Mit Urkund dis Briſes verſiegelt mit myn und der Geczeugen Innſiegel die hier noch geshrieben Herrn Heinczken von Biberſtein: Dirshken von Oſſek: Petirs von Swyn: Günthirs und Ulrichs der Brüder von Moczelnicz: Hancsh von Watzangow: geben zu Winczk an der Kindlein Tag nach GOTTS Geburth M. CCC. LXVIII. Jahr.

Winczk 1368. Die Innocentium. Teſtes: Equites Sileſii.

*

CLXXVII. Brief Herczog Bonc zlavos von Lignitz über Trachenberg Hus und Stadt.

*

Nos Bolezlaus DEI Gracia Dux Zlezie Dnsque Legnicenſis ex diſpoſicione & arbitrio excelſi Pncipis Dni Wlodizlai Incliti polon. Regis promittimus Generoſo Pncipi Dno Conrado Illuſtri duci Zlezie Dnoque Olsnicenſi Patruo nro dlco Caſtrum Trachinburck cum Civitate & omnibus bonis illorum de Trachinburk que hinc in Terra ipſius ducis Conradi & Curiam Sthozna dcam infra Anni ſpacium a feſto S. Michaelis proximo computandum emere & empta ſimul pntare que ſi per modum emptionis habere non poſſemus promittimus mediante ipſius auxilio quod ad hoc nobis tenetur facere dcum Caſtrum wallatum & vallatum expugnare & expugnatum ſibi ſine doli capcione pntare & Curiam Sthozna ſupra dcam & ut verius faciamus ſibi Namzlaviam Civitatem & Caſtrum cum diſtrictu & ſingulis ad hoc ſpectantibus nomine Pignoris obligamus Condicione tali adjecta ut ſic ſibi Caſtrum Trachinburgk nra Curia Sthozna ſupradca non preſentaremus infra Anni Spacium ut eſt dcum videlicet emendo cum bonis aut expugnando unde Caſtrum cum Curia Caſtellanus qui tunc Temporis Caſtrum Namizla tenuit ipſum Caſtrum cum Civitate & Diſtrictu cum ſuis pertinenciis pntare tenetur omni Contradictione remota nomine Pignoris tenenda quousque & Caſtrum & Curiam pntavimus antedco & poſtquam & Caſtrum Trachinburgk & Curiam Sthozna preſentaverimus Municio nra & pignus nrum & nos ipſi ab eo liberi erimus totaliter & ſoluti & ſi poſt annum in antea ipſi Dno Conrado quid dampni per illos de Trachinburgk infertur illud hereat ſuper pignus pdcum tam diu quousque juxta communem eſtimacionem reſtamemus, reſiduum vero hujus materie dubium de quo ſimul diſceptamus Decreto Dni nri Inclyti Polon. Regis reliquimus disbrigandum ſuper quo

pntes fieri & ſigillo nro fecimus communiri: Dat. in Namzla, Ao. Dmni M. CCC. XXIIIo. in die decollac. S. IOH. Bapt. Namslaviæ 1323. in die Decoll. S. JOH BAPTISTÆ.

*

CLXXVIII. Brief Herczog Heinrichs von Glogavv: Erblings des Konigreichs ze Pohlen ober ein Stük akers bey Trachinburgk.

*

In Nomine Dmni Amen. Univerſa negocia que fiunt apud Homines perdurante Curſu Temporis vacillant idcirca oblivioni niſi Pagine inſcripte Teſtiumque fidedignorum Suffragio fuerint lucide roborata, Nos igitur Henricus Secundus DEI Gracia Dux Zlezie Dns Glogovie ac *Heres Regni Polonie & Poznanie* ſcire cupimus univerſos pntes & poſteros pntem Paginam inſpecturos quod Pezoldus de Techwitz nr miles nro conſpectui ſe offerens ſanus mente Corpore ac racione non compulſis novem virgas Agri ſui juxta Trachinburc jacentes quas *Pater nr Illuſtris Pnceps Dux Henricus Felicis memorie* apud advocatum de Trachinburc ad allodium emerat de nra mera Voluntate pariter & Conſenſu coram nobis pro quarta media Marc. groſſ. vendidit & reſignavit Dne Katherine relicte Petri Sculteti de Rathay quondam Clavigeri nri ac omnibus poſteris ſuis & legitimis ſucceſſoribus ipſorum hereditarie perpetue poſſidendas quas IX: Virgas Agri ipſi Dne Katherine ſuperius nominate & poſteris ſuis ac legitimis ſucceſſoribus ipſorum porrigimus eo Jure quo Allodium ipſorum ſitum circa Trachinburc poſſideant videlicet hereditarie libere perpetue pacifice & quiete ut autem hec Vendicio & reſignacio ipſius Pezoldi coram nobis facta & nra porreccio robur obtineant firmitatis pntes juſſimus fieri & nri Sigilli munimine fecimus communiri: Dat. per manus Dni Frzichiconis de Buncſic Prothonotarii nre Curie actum in Olsnitz prox. Sabbato ante Purificacionem B. MARIE: Ao. Dmni M. CCC. XIo. Preſentibus his Teſtibus nris Militibus & aliis Nobilibus videlicet Conrado de Lobyl: Boguſchone de Smolna: VVernhero de Dre: Henrico Chunigsvelt: Conrado Hoke: Gerhardo de VVerd & aliis pluribus fide dignis. Olsnæ 1311. prox. Sabbat. ante Purif. B. MARIÆ. Teſtes: Equites Sileſii.

*

CLXXIX. Brief Herczog Bonczlavus czur Oelſſ ober ſyne Fürſtliche Recht daz er verſaczt hat Januſchen von Trachinburck.

*

Noverint univerſi tenorem pncium inſpecturi quod nos Bolezlaus DEI Gracia Dux Zlezie & Dns Olesniczenſis fideli nro Januſſio de Trachinburc Jura nra Ducalia que habemus in Villis Zungrod Charbicze Korzencino vulgariter nuncupatis pro LXX. marcis obligavimus tali interjecta Conditione quod quamcunque eidem Januſſio XX. marcas in parata pecunia & L. marcas cum Equis vel Pannis perſolvimus ex tunc Jura nra pdcarum Villarum ad Uſus nros prout prius revertentur ſuper quo pncia fieri fecimus Sigilli nri Munimine roborata Datum & actum Olsnitz in craſtino ſer. Martini Confeſſoris Ao. Dmni M. CCC. XVo. pntibus Dno Boguſcone de Smolna: Alberto Nankeri: Bertholdo de Vizenburk: Stephano de Rothkavv, Fre Johanne & aliis pluribus fide dignis. Olsnæ 1315. In craſtino ſer. MARTINI Confeſſoris. Teſtes: Equites Sileſii.

*

CLXXX. Brief daz Herr Herczog CONRAD derer Brüder von Zulovv Erbe gekavvfft hat.

*

Nos Conradus & VVolfhardus fratres dei Zulovv pntibus publice profitemur Inclitum Pacipem Dnum nrum Ducem Conradum nos de ultima Pecunia videlicet XX. marc. conſueti pagamenti quam nobis tenebatur occaſione hereditatis nre in Zulovv ſibi vendite totaliter ac omnino pagaſſe & regracinando ei eum dimittimus liberum in omnibus & ſolutum harum Teſtimonio Litterarum quibus nrum Sigillum duximus appendendum: Actum in Minori Eſtuario Caſtri Olsniczenſis ſer. V. poſt Diem B. Andree ſub Ao. Dmni M. CCC. LXIo. Preſentibus diſcretis Viris Friczkone Grodis: Peczkone de Svvertza: Peczkone de Milvvitz: Niſcone Henechin: Georio & Broguſcone nec non multis aliis fide dignis. Olsnæ 1361. ſer. V. poſt Diem B. Andr.

T CLXXXI. Brief

CLXXXI. Brief daz Januſche von Miloslavvitz verkofft hat Herrn Herczog Conrad all ſyn Gutt do zu Miloslavvitz no bey dem Sulovv.

ICh Januske von Miloslawitz bekenne offentlic allen die dieſen Brief ſehen odir hören leſen, doß ich mit wohlbedachtem Mutte und mit Rathe myner Brůnde habe recht und redlich verkoefft den Irluchten Fürſten Herczog Conrad von der Oelß mynem genädigen Herren all myn Gutt doz ich zu Miloslawitz no bey dem Czulov habe gehabt mitt all der Zugehörung mit Nutzten mit Früchten alß es in ſeinen Grentzen iſt usgeleit und mit dem Rechte alß ich bis an dieſe Zeit gehabt und beſeſſen mit Urkund des Brives verſiegelt mit mynem und der Gezeugen Innſiegel die hie noch geshrieben Herr Thame von Hayn: Herrn Heinczken von Biberſteyn: Przikken von Gavror: Berolds von Smograw: Pilgrims von Medczibor: Janush Imrams: Gegeben zu Wartemberg nach GOTTS Geburth M. CCC. LXIXo. Jahre: an dem Donnerſtage vor dem Sontag Oculi.

Wartemberg. 1369. Die Jovis ante Dnicam: Oculi. Teſtes: Equites Sileſii.

CLXXXII. Brief Herrn PRECZLAW Biſchovs und des Cappittels zc Breslavv daz zy Herrn Herczoge CONRADEN ſynen Erben und Nachkommelingen verkaufte haben erblic und zu eym eigen Militz Hus und Stadt und andre Dink und Gütter als der Brief ſaget.

PRECZLAUS EP. WRAT. cum Capitulo

In Nomine DMNI Amen. Omnis Calumpnie Via precluditur & omnis ſimul ambignitas tolli ſolet cum id quod agi debetnr ſtabile permanet ſicut ſapientum ſanxit auctoritas litteris & Teſtibus roboratum Hinc eſt quod nos Preczlaus DEI Gracia Eps VVrat. una cum Venerabilibus Viris Fratribus in CHRISTO dilectis Caplo ejusdem VVrat. Eccle. univerſis& ſingulis pntes inſpecturis Litteras volumus eſſe notum quod cum ex Oneracione & Solucione multorum debitorum ſeu Pecuniarum multarum quibus nimium premimur iſta Vice ratione Contractus initi ſive facti pro Augmento Honoris ac melioranda Condicione nra & Eccle VVratislav. quoad Emptionem Caſtri Frideberg ejus oppidi Villarumque ac aliorum bonorum & Jurium ad ipſum Caſtrum Fridberg pertinencium memoratum, quod quidem Caſtrum Fridberg cum ſit confirmatum lapidibus atque Muro & per DEI Graciam certis Redditibus & Proventibus opulentum ſitumque in Terra nra Niſſenſi, que eſt VVratislav. Eccle. Patrimonium ſpeciale, ipſumque Caſtrum Frideberg pro Augmento Honoris nre VVrat. Eccle Incolarumque Terre nre Niſſenſ. & aliarum vicinarum Terrarum pro Tribus M. Marc. uſualis Pecunie juſto emptionis Titulo emimus & duximus comparandum: Verum cum propter pdci Caſtri Fridberg & ejus preſcriptorum Jurium empcionem ac propter graves & magnas expenſas quas pro conſervandis & deſenſandis Juribus dicte nre VVrat. Eccle nos communiter oportet facere nobis ſuppetant Facultates neque nobis & Eccle nre aliqua ſupellictilia Vaſa aut bona mobilia ſupereſſent ipſa debita & Onera exſolvere & Expenſas hujusmodi ferre ſeu portare nequivimus ullo modo niſi alienacionem aliquorum bonorum nre Eccle faceremus Nos igitur cum dcis fratribus nris VVrat. Eccle Caplo habito pluries ac pluries & ſic etiam in generali imo generalibus Capitulis ſepius Tractatu repetito ſolempni ex ſubmiſſis quoque meliora proſpicientes nec dubitantes ea nobis & nre VVrat. Eccle profutura nos cum dcis Fratribus nris VVrat. videlicet Caplo animadvertentes quod de Caſtro Militz ſito in Terra Magnifici Pncipis Dni Conradi DEI Gracia Ducis Zlezie & Dni Olsnizenſis nihil nobis & ipſi Capitulo Utilitatis aut modicum proveniret Nosque cum eodem Caplo pro Conſervatione & Cuſtodia dci Caſtri Milicz cum idem Caſtrum nobis & ipſi Caplo ſit commune magnas & innumeras expenſas & impenſas annis ſingulis facere oportebit idem Caſtrum Milicz cum Oppido Jure Patronatus Eccle Miliczenſis Teloneo quod ad nos pertinebat ibidem, ſalva nona & decima Septimanis Thelonei quod ad Plebanum ibidem in Melicz qui eſt pro Tempore Dicitur pertinere ac Villis aliquibus de certis & aliquibus poſſeſſis ſubſcriptis videlicet Wirschowicz Wambincz Swantoſchno Sco-

pro Augmento Eccleſiæ Wratislavienſis ſe Caſtrum Fridberg in Terra Niſſenſi pro III. M. Marc. uſualis Pec. comparaſſe:

Caſtrum vero Militz in Olsnenſi Terra ſitum

cum Villis omnibus eo pertinentibus quas ſpeciatim recenſet

Scoroſchaw Razowpawum Slavoſchowitze & majus Slavoſchowize Milcovitze Lagewinki Milogoſchowictze alias Koſticze Czatkowice Nesalovice Wambnice Swantoſchino Miloslavice Gogolovice Drimale alias Wſtiſchowicze Zaczow Koland Smigrod Oſtrowicze Charbcze Oſtrowicha Chanolicze Crziſchanowicze Czuſchiſchovvicze nec non Crziſchanovvicze Piſcorchovv quas quidem ultimas duas Villas Dns Thamo de Hayn miles XII. annis libere tenere debebat & jam quinque annis tranſactis in Feſto Decollacionis S. IOH. BAPTISTE proxime nunc elapſo tenuit & adhuc tenere debet VII. annis ſe proxime ſecuturis cum omnibus aliis & ſingulis Juribus Honoribus Paſcuis aquarum Decurſibus Paludibus Pratis Nemoribus Rubetis & Silvis ac aliis ſuis pertinentiis quibuscunque nominibus cenſeantur ad dcum Caſtrum ac Oppidum Milicz nec non ad deas villas pertinentibus exceptis tamen decimis nominatim & expreſſe dcarum Villarum in quibuscunque Rebus exiſtant de unanimi Conſilio & Conſenſu concordi Dno Conrado Duci Zlezie & Dno Olſniczenſi pdco ſuisque heredibus & Succeſſoribus legitimis pro M. D. marcis groſſ. pragenſ. quaor. Solidos groſſorum pro marca qualibet computatis vendidimus ex nunc tradimus & pntibus Jure hereditario proprietatis Titulo aſſignamus conſtituentes e re nunc prefatim Dnum Ducem Conradum ejusque heredes & Succeſſores legitimos pſcriptorum Caſtri Melitz oppidi Thelonei nona & decima Septimanis ipſius Plebani ut ſupra exceptis Jure Patronatus Eccle Milicenſis ac preſcriptarum villarum Jurium proventuum & pertinenciarum ſuorum & ſuarum omnium decimis ut ſupra duntaxat exceptis veros & legitimos Poſſeſſores: Porro quia prefatus Dns Conradus Dux Zlezie & Dns Oleſniczenſis de ſupradictis MD. marcis jam nobis DCCL. marcas raone empcionis dcc & vendicionis dedit & ſolvit numerata Pecunia & parata Jdeo & nos eidem Poſſeſſionem dci Caſtri ac pdicorum bonorum & Villarum pdcarum apud nos emptorum & emptarum dedimus & tradidimus corporalem Qui quidem Dux Conradus aut Heredes ipſius Poſſeſſione dcorum bonorum videlicet Caſtri Oppidi habita & per Nos eis tradita Corporali nos non poſſunt nec debent per ſe vel per alios pro exbrigacione ſeu emenccione eorundem bonorum ſeu earundem Villarum monere vel impetere quoquomodo neque nos eandem vel easdem evincere tenebimur vel aliqualiter exbrigare prout eciam idem Dns Dux in ſue empcionis litteris nobis datis publice confitetur in pdca quoque empcione dci Ducis ac Vendicione nra ſibi facta excepimus & excipimus per pntes Villas ſubſcriptas ad ipſum Caplm Solum & inſolidum pertinentes videlicet Borzanczino Czanzlerowitz Ceſchin Liſcono cum omnibus & ſingulis Villis Ppoſiture Eccle Wrat. cum Decimis & Juribus earundem in quibuscunque rebus exiſtant nec non omnes alias & ſingulas Villas & Bona Epi & Eccle Wrat. non venditas nec etiam ſuperius nominatas quas quidem Villas & bona ad Wrat. Ecclam cum pleno Jure & Dominio pertinuiſſe & pertinere inantea idem Dns Dux in ſuis Empcionis nobis datis litteris recognovit ſpecialiter & expreſſe etiam recognoſcit Renunciantes quoad preſcriptam Vendicionen pro nobis & nris Succeſſoribus ſimpliciter & expreſſe omnibus & ſingulis Juribus actionibus que nobis raone ſupradcorum bonorum ſeu Villarum venditarum & venditorum competebant vel competere poſſent quomodolibet in futurum: Volumus eciam & dicimus bona fide quod ſic que Littere pro nobis ſupra dco Caſtro in poſterum apparerent quod hujusmodi Littere pro nobis & Succeſſoribus nris nullius eſſe debeant Efficaciæ Roboris vel momenti In cujus rei Teſtimonium Sigilla nrum videlicet & Capli pntibus ſunt appenſa: Actum & Datum Wrat. in generali nro Caplo fer. IVa. proxima ante Diem B. MICHAELIS ARCHANGELI: Ao. Dmni M. CCC. LVIII. Pntibus honoralibus Viris Dnis Nicolao de Panwitz: Cuſtode: Petro de Goſtina: Laurentio hartlieb: Johanne de Lübek: Simone de Legnitz: Ottone de Bruna: Petro de Bythom: BELDONE DE PRUSKOW: Czamborio de Pogrella: Jacobo Auguſtini: Nicolao de Frankinſteyn: Johanne Brunonis: Johanne de Prusnitz: & aliis Canonicis Wrat. ad Sonum Campane Capitulariter congregatis ac Johanne Conoplach: Notar. Capli. Eccle Wrat. qui preſencia habuit in commiſſis.

CONRADO I. Duci Sileſiæ Olsnenſi vendidiſſe teſtatur:

Wrat. 1358. fer. IV. prox. ante Diem B. MICHAELIS ARCHANGELI: Teſtes: Canonici Wrat.

Digitized by Google

CLXXXIII. Brief eines officiales zu Breslavv über eyn Copie oder Uffschrift des Kayserlichen Brives, daz ynen der Kayser als Konik cze Behem syn vvillen gegeben hat zu dem verkauffen des huses Militz.

In Nomine Dmni amen. Noverint universi & singuli quibus nosse fuerit opportunum quod coram nobis Petro Preposito Opoliensi & Officiali VVrat. honorabilibus Viris Dnis Nicolao de Panwitz Custode & Petro de Bythom Canonicis VVrat. ipsorum propriis & totius Capli VVrat. nominibus personaliter constitutis quandam patentem litteram Sigillo sereniſſimi Pncipis Dni Karoli Rom. Imp. semper Augusti & Boëmie Regis sigillatam cusum seu exemplar petiverunt ac per Petrum de Cunzendorff Notarium publicum infrascriptum cum nri decreti interpositione redigi in Formam publici Decreti: cujus quidem littere Tenor per omnia sequitur sub hac forma:

Carolus Quartus Divina Favente clemencia Romanorum Imperator Semper Augustus & Boëmie Rex Venerabili Preczlao VVrat. Epo: PRINCIPI & Cancellario nro: nec non honorabilibus Prelatis Canonicis & Caplo prefate Eccle devotis suis dilectis graciam suam & omne bonum: Devoti dilecti: considerata multiplici Necessitate nra quam relacione ostensorum pncium nuncii vero clare didicimus in Contractum Vendicionis Castri Militz cum Illustri Conrado Duce Olsniczensi Pncipe nro consumandum de singulari nra Benignitate in nunc consentimus ea Condicione quod in Tractatibus ipsis & Consumacione Tractatuum faciatis includi & caveri nobis clarissime quod prefatum Castrum Militz nobis tanquam Regi Boëmie Heredibus & Successoribus nris Boëmie Regibus sit ad omnes Indigencias & necessitates nras sine difficultate ad accessum & recessum semper apertum & quod prefatus Dux Heredes & Successores sui aut alii pdci Castri possessores qui pro Tempore fuerint nobis Heredibus & Successoribus nris Boëmie Regibus cum ipso Castro adversus omnes Homines nullo penitus excepto fideliter suffragentur: Pncium sub nre Majestatis Sigillo Testimonio Litterarum: Datum in Carlsteyn Ao. Dmni M. CCC. LVIIIo. Jndiccione XI. XIIII. Kal. Octobr. Regnorum nrorum Ao: XIII. Imperii vero IVo.

Carlstein: 1358. XIV. Kl. Octobr.

Cui littere quoddam Sigillum magnum, Circularis sive orbicularis Figure de cera glauca in pergameni pressula appendebat: In cujus Sigilli medio Imago quasi in sede Majestatis sedebat habens in Capite pyleum Imperialem ac ad modum Infule qua diademate decoratum vestibus sive Indumentis Imperialibus insignitis extitit seu induta tenensque in manu dextra quasi Sceptrum & Pomum Imperialem, in manu sinistra & ad utramque Partem ejusdem Imaginis unus Clypeus sculptus fuit, in quorum uno scilicet a dextris posita aquila quasi ad volandum expansis alis habebatur: In secundo vero Clypeo a sinistris posito coronatus Leo cum geminata Cauda similiter erat sculptus: ad utramque autem Partem dictorum Clypeorum & inter circumferenciales litteras una avis quasi respiciens se & cum Capite sive Rastro superiorem Partem Clypei circa se proximi tangebat habensque unam alam ultra Caput protensam & cum secunda quasi Corpus tegebat Caude vero & Pedes dictarum avium ad infra se tendebant: In circumferencia autem Ejusdem Sigilli Tales Littere ab intuentibus legebantur: Carolus QuartusDivina Favente Clemencia Romanorum Imperator semper Augustus & Boëmie Rex: Cui etiam sigillo aliud parvum sigillum similiter circularis seu rotunde Figure de cera rubra a Tergo impressum fuit continens in medio Aquilam alis quasi ad volandum extensis in cujus minoris Sigilli Circumferencia tales littere legebantur: Juste judicate Filii Hominum. Nos igitur Petrus officialis prefatus attendentens quod justa petentibus non est denegandus Assensus visa & diligenter inspecta littera Originali prescripta ac ipsa per nos inventa cum pnti transsumpto in omnibus & per omnia concordare volumus & decrevimus ut huic pnti Transsumpto adhibeatur plena fides in agendis tam in Judiciis quam extra ac si ipsa Littera Originalis apponeretur quibus omnibus & singulis pro Tribunali sedentes Auctoritatem nram ordinariam interponimus & decretum & ad majorem Evidenciam omnium premissorum pns Transsumptum

per

per Petrum de Cuntzendorff Notarium publicum infraſcriptum ſcribi ac publicari & nri Sigilli appenſione mandavimus communiri actum atque Datum in Curia habitat. nre: Ao. Dmni M. CCC. LVIIIo. Jnd. XII. ſecundum Conſuetudinem Gneznenſis Provincie: VI. KI. Octobr. hor. Terciarum: Pntibus diſcretis Viris Dno Nicolao Fraczkonis Manſionario: Petro de Frankinſteyn: Johanne Modlici: Johanne de Cunzendorff & Conrado de Plaw Notariis publicis Teſtibus ad premiſſa:

Et ego Petrus quondam Nicolai de Cuntzendorff Clericus Wrat. Dioce. publ. Imper. auctoritate Notarius preſcriptam Litteram vidi & diligenter inſpexi ipſamque de Mandato honorabilis Viri Dni Petri offic. Pdci transſcripſi & redegi in formam publici Documenti nihil addendo vel minuendo quod ſenſum mutet ſeu viciet antedcam & nihilominus interpoſicioni decreti & aliis omnibus & ſingulis dum ut premittitur agerentur una cum prenominatis Teſtibus prius interfui meque hic cum nomine & Signo meis conſuetis ſubſcripſi in Teſtimonium omnium premiſſorum.

CLXXXIV. Brief des Capittels ze Breslavv über den erbklichen Verkauff des Huſes Militz.

Nos Capitulum Eccle Wrat. recognoſcimus & tenore pncium publice profitemur quod nos una cum Reverendo in Chriſto Patre & Dno nro Dno Preczlao DEI Gracia Epo Wrat. rite & racionabiliter vendidimus Caſtrum Militz cum ſuis pertinentiis omnibus & ſingulis pro certa pecunie quantitate Magnifico Pncipi Dno Conrado DEI Gracia Duci Zlezie & Dno Olsniczenſi & ſuis heredibus habendum tenendum & perpetuo poſſidendum prout in nris Litteris ſuper Vendicione hujusmodi quas eidem Dno Duci dedimus plenius eſt expreſſum & ſi alique littere occaſione ejusdem Caſtri Milicz & pertinenciarum ipſius que pertinencie cum dco Caſtro Militz dcum Dnum Conradum & ſuos heredes in pdca Vendicione translate dinoſcuntur perpetuo apparerent impoſterum que poſſent Venditionem eandem in aliquo impedire illas Litteras caſſamus irritamus pro nunc ac nullas caſſas & irritas habere volumus & habemus & nullius efficacie exiſtencie penitus vel momenti: harum quibus Sigillum nrum pntibus appenſum eſt Teſtimonio Litterarum Datum & Actum Wrat. in Craſtino Applorum Jacobi & Philippi BB. Ao. Dni M. CCC. LIXo.

Wratizl. 1359 In Craſtino Apoſtolorum Jacobi & Philippi BB.

CLXXXV. Qveyt Brief uber den Verkauf cze Militz.

Nos Petrus Ppoſitus: Nicolaus de Panwitz Cuſtos: Johannes de Lûthomiſchel Cantor: totumque Caplm Wrat. Eccle nec non Conradus Plebanus Eccle in Thurow & Procurator Curie Eplis Wrat. habens ſpeciale mandatum a Reverendo in CHRISTO Patre Dno Preczlao Epo Wrat ad infra ſcripta Recognoſcimus pntibus publice univerſis nos raone & ex parte Vendicionis Caſtri Militz quod cum ſuis pertinentiis prout in litteris ſuper Contractu hujusmodi confectis plenius continetur dcus Dns Preczlaus Wrat. Eps nos & Caplm pdcm nomine nre Wrat Eccle Magnifico Pncipi Dno Conrado Duci Olsnicenſi pro MD. marcis groſſorum pragenſ. pagamenti polonici & conſueti rite & rationabiliter pridem vendidimus ab eodem Dno Duce Conrado huj us debiti MD marcas in parata & numerata Pecunia plenarie recepiſſe ac eſſe omnino pagatos & de earum ſolucione ſumus contenti ipſumque Dnm Ducem Conradum ſuos heredes & legitimos Succeſſores nos Caplm pdcm proprio: Ego autem Conradus de Thurow Procurator prefatus dci Dmni Epi nominibus de MD. marcis pdcis & ſolucione earundem abſolvimus penitus & quitamus: Pncium quibus nra ſunt appenſa Sigilla Teſtimonio Litterarum Dat. VVrat. in die Invencionis S. CRUCIS Ao. Dmni M. CCC. LIXo.

Wrat. 1359. In Die Inventionis S. CRUCIS.

Digitized by Google

*

CLXXXVI. Qwytbrief der Rathmanne ze Breßlaw daß dy Thumherrn zu Breßlaw bekannt haben vor en, daß zy Herrn Herczog Conrad von des Hauſes Militz wegen bezahlt habe MD. mark.

*

Nos Conſules Civitatis VVrat. tenore pncium recognoſcimus univerſis quod in nra conſtituti pncia honorabiles & Reverendi Dni Nicolaus de Panvvitz: Conradus de Kauffung: Laurentius Hartliebe: Mathias de Panvvitz: & Johannes Bennonis Can. VVrat. Eccle. ejusdem Capli nomine ſe de DCC. marcis & L. marc. groſſor. polonici numeri in proximo elapſo B. MICHAELIS Feſto: preterea Dns Conradus Procurator Dni Epi Wrat. ejusdem nomine de totidem DCCL. marc. groſſ. Prag. Polonici Numeri in proximo elapſo Feſto B. VValpurgis fore pagatos per Illuſtrem Conradum Dnm Ducem Olsnicenſem raone empcionis Caſtri Melicz ideo ipſi omnes pdci taliter pagati jam dcm Dnm Ducem omnes Heredes Succeſſoresque ejus legitimos quitos & ſolutos de dcis pecuniis nomine omnium quorum intereſt aut intereſſe poterit ex certa eorum Scientia dimiſerunt: harum nrarum Teſtimonio Litterarum Dat. Anno Dmni M. CCC. LIXo. die Invencionis S. CRUCIS.

An. 1359. Die Invencionis S. CRUCIS.

*

CLXXXVII. Brief onder des Biſchofs und och onder des Capittels Innſiegel ober daz Gutt Svvebodovv.

*

In Nomine Dmni amen. Ut rei geſte ambiguitate qualiter propulſata apud pntes & poſteros habeatur plenior Certitudo; Jdcirco nos Preczlaus DEI Gracia Eps Wrat. notum eſſe volumus omnibus & ſingulis pncium noticiam habituris quod ad nram accedens pnciam diſcretus Vir Dns Jacobus Auguſtini Plebanus Eccle in Miliz ſanus mente & Corpore vigoroſus nobis expoſuit narrando atque dixit quod ſibi & Eccle ſue pdce multis retroactis Temporibus modicum quid Lucri ſeu Utilitatis de bonis Eccle ſue prefate dcis Swebodow proveniret Conſideransque diligenter & cupiens ex Affectu Eccle ſue Milicenſis memorate Condicionem facere meliorem recognovit ſe rite & rationabiliter expoſuiſſe perpetue & locaſſe in Emphioteſim perpetuam nomine ſue Eccle Milcizenſis ſupradce ſtrenuo militi Dno Thamoni de Hayn ſuisque heredibus & legitimis Succeſſoribus pro annua penſione habenda tenenda & perpetue poſſidenda cum omnibus ſuis Utilitatibus Agris decimis Pratis Paſcuis Silvis Rubetis nemoribus Piſcacionibus Venacionibus aquis aquarum decurſibus & Molendino & aliis quibuscunque pertinentiis Uſu fructibus Reditibus Proventibus Juribus ac Obventionibus univerſis quocunque nomine cenſeantur & prout eadem bona in ſuis metis & greniciis circumferencialiter ab antiquo ſunt diſtincta nec non cum omni eo Jure & Dominio quo ipſe Dns Jacobus & Eccla pdca dca bona habuit hactenus tenuit & poſſedit hoc tamen ſpecialiter expreſſo quod idem Thamo & ſui Heredes ac legitimi Ejus Succeſſores ſingulis annis in feſto B. Martini Epi & Confeſſoris quaor. marcas groſſorum pragenſ. polonici Pagamenti ipſi Dno Jacobo & ſucceſſoribus ipſius plebanis Eccle pdce qui fuerint pro Tempore pro Cenſu annuo & decima de prefatis bonis ſub pœna excommunicacionis per nos & Succeſſores ſeu officiales nros Wrat. ferenda dare & ſolvere tenebuntur in ſignum ſubjeccionis Eccle memorate Quapropter nobis & honorabilibus Viris Dnis Fratribus nobis in CHRISTO dilectis Caplo Wrat. idem Dni Jacobus & Thamo humiliter ſupplicarunt quatenus predcas expoſicionem & Locacionem bonorum jam dcorum admittere & nris litteris confirmare dignaremur Adhibentes nihilominus nrum Conſenſum generoſe ad premiſſa pariter & aſſenſum Nos vero cum eisdem Dmnis Caplo Wrat. habito Conſilio in Caplo generali & repetito ſuper eo pluries tractatu ſolempni ex ſubmiſſisque meliora proſpicientes nec dubitantes ea nobis & Eccle prefate profutura promiſſa omnia & ſingula in ſuis Punctis & clauſulis rata hntes atque grata admittimus applicamus ex certa nra ſciencia pntis ſcripti Patrocinio de Conſilio dci Capli confirmamus Inveſtientesque ipſum Dnm Thamonem & ſuos here-

d by Google

heredes ac legitimos Succeſſores nre Emphiotete pntibus bonis de eisdem: In cujus rei Teſtimonium Sigilla nrum & Capli nri VVrat. pfati pntibus ſunt appenſa actum & Datum VVrat. Id. Junii Ao. Dmni M. CCC. LVIIIo. Pntibus honorabiiibus & Strenuis Viris Dnis Magiſtro Laurentio Hartlieb: Simone de Lignitz: Ottone de Prubna: Johanne de Lubck: Can. VVrat. Januſſio de Pogrella: Gawino Awſcacz: Militibus: Alberto Zator de Soſſincz: Nicol. Poznan de Grotkow: Eccl. plebanus & Gregorio de Gorka: Not. Curie nris dilcis. Wart: 1358. Id Junij. Teſtes: 1) Canonici Wrat. & 2) Equites Sileſii.

*

CLXXXVIII. Brief dez Biſchofs ober den Wechſel der czvvey Dörfer Stavvicz und Gora.

*

Nos Preczlaus DEI Gracia Eps VVart. notum eſſe volumus imperpetuum univerſis quod ad nram veniens pnciam diſcretus Vir Dns Jacobus des auguſtini Plebanus in Miliez Oppido in Dioeceſi VVrat. Corporis ad hoc oportuna Sanitate & bona fruens ratione non coactus nec compulſus ſed animo premeditato & bona Voluntate ſperans in eo ſe ſuam & ſue Milicenſis Eccle condicionem facere meliorem via & Titulo permutacionis quam cum Illuſtr. Pncipe Duce Conrado Dno Olsnicenſi & Kozlenſi fecerat videlicet pro III. marcis annuorum & perpetuorum redituum Eccleſiaſticorum quas ipſe apud Conſules Civitatis Olsnicenſis acceptavit ſponte ceſſit ſuo omnique ſuorum Succeſſorum in Ecclam Milicenſem Plebanorum & ipſius Eccle in Milicz pdce nominibus de duabus Villulis Stawicz & Gora nominatis prope pdm Opidum Milicz ſituatis & omnibus pertinenciis Utilitatibus Juribus & Proventibus ipſorum ſicut in ſuis ſunt Limitibus diſtincti nec non omnibus Domibus ſeu Curiis ſuis in Milicz ibidem locatis ſue habitacionis Domo ſuo Dote duntaxat excluſa omnibusque Juribus Cenſibus & Solucionibus que ſuper Thabernatoribus Carnificibus & Stuba Balnei oppidi pſcripti habuiſſe dinoſcitur cum omnibus Juribus Honoribus & Fruitionibus Pertinentiis & ipſorum annexis dimittens omnia premiſſa & reſignans in manus nras & renuncians expreſſe ſuo ſuorumque ſucceſſorum & ipſius Eccle in Militz quibus ſupra Nominibus omnibus & ſingulis Juribus Juracionibus Impeticionibus Repeticionibus proprietatibus Dominiis & quibuscunque reſpectibus ſibi competentibus in omnibus Bonis Juribus & Cenſibus pſcriptis aut altero eorundem nec non omnibus Legum & Canonum Beneficiis Auxiliis & Conſtitutionibus ſub quacunque forma Verborum expreſſis quibus contra pntem permutacionis Contractum facere poſſe aliquatenus aut venire nunc aut Temporibus ſucceſſivis hoc tamen ſalvo quod dum dce Ville Stawitz videlicet & Gora locate fuerunt & poſſeſſe ex tunc ipſorum Incole de quolibet manſo poſſeſſo duos Scotos Denariorum Uſualium pro Decimis Campeſtribus & Miſſalibus Annonis de Milicenſi Eccla Plebano ſingulis annis ſolvere tenebuntur Nos vero ad ipſorum precium inſtantiam dcm permutacionis Contractum admittentes pſcriptum Dnm Ducem Conradum ſuosque legitimos Heredes ac Succeſſores dcarum Villarum Stavitz & Gora cum appendiis ipſarum nec non Domorum ſeu Curiarum Cenſuumque Jurium & reddituum pdcorum ipſumque Dm Jacobum nomine ſuo Sueceſſorumque ſuorum & ipſius Eccle Milicenſis dcarum Trium Marcarum perpetui Cenſus apud Conſules in Olsna perpetuos legitimos conſtituimus Poſſeſſores pntem Permutacionis Contractum in omnibus Punctis & Clauſulis gratum habentes & ratum & ideo pntibus auctoritatem nram ordinariam interponimus prout & decretum harum quibus nrum Sigillum in premiſſorum Teſtimonium eſt appenſum Teſtimonio Litterarum: Dat. Wrat. XV. Kal. Decembr. Ao. Dmni M. CCC. LX. pntibus honorabilibus Viris Dnis Jacobo Legnicenſi & Nicol. Glogov. Archi-Diaconis & diſcretis Dnnis Alberto in Soſſnicz Nicolao Poznan. in Prozan & Petro de Lozlavia Plebanis familiaribus nris Teſtibus ad premiſſa. Wrat. 1360. XV. Kl. Dec.

*

CLXXXIX. Brief des Biſchovs von der Wechſelung vvegen dy geſcheen iſt czu Militz an den Dörfern Stavvitz und Gora.

*

In Nomine Dmni Amen. Nos Preczlaus DEI Gracia Eps Wrat. Recognoſcimus

mus pntibus ad quos devenerit univerſis: quod cum olim inter *Magnificum Pnoipem* Dm *Conradum ſeniorem Ducem Zlezie & Dm Olsnicenſem & Kozlenſem* de Conſenſu & Voluntate *filii ſui Juvenis Ducis Conradi* ex una Parte & inter diſcretum Virum Dm Jacobum auguſtini Plebanum ſeu Rectorem Eccle Parochialis in Milicz nre Wrat. Dioc. modernum parte ex altera per modum & formam ſubſcriptam ſuper villis Stavvitz & Gora vulgariter nuncupatis conſtiſtentibus prope Milicz & quibusdam aliis Juribus a Caruificibus Tabernatoribus Stuba Balnei & Curiis in Militz exiſtentibus & prope Militz debitis Plebano ejusdem Eccle in Militz & ad ipſius Eccam pertinentibus ab antiquo quedam punctationis ordinatio eſſet facta prout in litteris Sigillis dcorum Dnorum Ducum amborum pendentibus communitis contineri vidimus plenius Continencie hujusmodi & Tenoris.

CXC. Nos Conradus DEI Gracia Dux Zlezie Dns Olsnicenſis & Kozlenſis notum eſſe volumus pntibus imperpetuum univerſis quod cum honorabili Viro Dno Jacobo Auguſtini Plebano in Militz Oppido nro tam pro ipſius Eccle Milicenſis cujus Verus nos Sumus Patronus quam eciam nri commodo & profectu talem pronunciacionis contractum duximus faciendum accedente ad hoc Reverendi in CHRISTO Patris Dni Prezlai Epi Wrat. ſpeciali Conſenſu & Voluntate videlicet quod pro duabus Villulis dudum deſertis ſcilicet Stawitz & Gora vulgariter dcis & appendiis Utilitatibus ipſorum ſicut in ſuis Greniciis ſunt diſtincte nec non quibusdam aliis Juribus eidem Dno Jacobo a Carnificibus Thabernatoribus Stuba Balnei ac Curiis ſuis ſeu exiſtentibus in Militz & prope Militz & ad eandem Ecclam ſuam Milicenſem ſpectantibus ab antiquo in annui Cenſus ſolucione nec non honoribus ſerviciis & Judiciis ſive hoc in multo ſive pauco conſtat de quibus tam Villulis ac Juribus ſeu Cenſibus ipſe Dns Jacobus & ſui Preceſſores nihil ſeu modicum habuerunt Utilitatis nos ſibi & ſuis Succeſſoribus de Conſenſu *Filii nri dilecti Ducis Conradi* ipſius Eccle Milicenſis nomine damus & aſſignamus III. marc. Uſualis Monete Annuum Eccleſiaſticum & perpetuum Cenſum ſingulis annis & perpetuis Temporibus percipiendum tollendum & per Cenſuram Eccleſticam exigendum apud Coss. Civitatis nre Olsnicenſis qui ſunt & pro Tempore fuerint in Terminis ſubſcriptis: Videlicet Marcam cum dimidia in S. MICHAELIS ARCHANGELI: & item Marcam cum dimida in S. VValpurgis Virginis diebus: Ita tamen quod Solucio & ejusdem Cenſus preſentacio non alibi quam in dca Civitate nra Olsnicenſi eisdem ſit Plebanis facienda. Conſtituimus igitur eundem Dm Jacobum nomine ſue Milicenſis Eccle predce earundem III. Marcarum Cenſus pro ſe & ſuis omnibus Succeſſoribus verum & legitimum ac pacificum Poſſeſſorem aſcribentes aſſignantes ac etiam pntibus incorporantes ipſum Cenſum Eccle & ſingulis ipſius tam pnti quam Succeſſoribus Plebanis ibidem in Militz & univerſis in perpetuum ut preſcribitur percipiendum Annuentes una cum dco Filio nro nihilominus & volentes quod dci nri Conſules Olsnicenſes ſe ipſorumque Succeſſores per ſe vel ipſorum Procuratorem ydoneum coram pdco Dno VVrat. Epo aut ejus offic. quo ad dcarum III. Marc. ſolucionem annui Cenſus eccleſiaſtice ſubjiciant & ſubmittant Cenſure decernimus igitur & pntibus ſpondemus quod ſi quandocunque dce Villule Stawitz & Gora per nos aut nros Succeſſores fuerint locate ex tunc ipſorum Incole de quolibet manſo duos Scotos tam ratione decimarum campeſtrium quam miſſalium annonarum ſingulis Annis & perpetuis Temporibus ſolvere tenebuntur Dno Jacobo aut ipſius Succeſſoribus prenotatis ſi vero dcarum Villarum Stawitz & Gora Incole in dci Cenſus Solucione forſan contumaces eſſent vel eſſe vellent rebelles extunc ipſi nram vel nrorum auctoritatem Succeſſorum ad hujusmodi Cenſus Solucionem per impignoracionem quam nro nomine officiales aut Camerarii nri quandocunque & quotiens ex Parte plebani Milicenſis qui pro Tempore fuerit requiſiti fuerint compellendo ipſos faciant debite coarctari, hac tamen condicione premiſſis inſerta quod ſi quandocunque Tempore futuro in ſimili certo Loco poterunt comparari III. Marce cenſus perpetui ex Cauſa premiſſa de Voluntate & Conſenſu Plebani Milicenſis pro Tempore exiſtentis & ubi ipſe duxerit eligendum tunc comparatio & aſſignatio Cenſus hujusmodi pro Eccla & ipſius Plebanis ceſſari debet & extingui III. Marc. ſolucio predcarum: In quorum omnium Teſtimonium nrum & dci nri Filii Sigilla pntibus ſunt appenſa actum in Caſtro nro

Digitized by Google

nro Olsnicenſi VIII. Idus Junij Ao. Dni M. CCC. LXo. Pntibus Strenuis & honorabilibus Viris Dnis Thamone & Merbothone de Hayn: Friczkone de Grodis: Burſcone de Scarſina: Simone de Rorow: fidelibus Johanne de Beroldſtatt: Johanne de Ponathowitz Plebanis Lodovico in Olsna Nicolao in Melitz Vice-Plebanis Capellanis nris Teſtibus adpremiſſa: Olsne 1360. VIII. Id. Januar. Teſtes: 1) Equites Silefii & 2) Clerici.

Ambe partes preſcripte nobis cum inſtancia ſupplicarunt qualiter hujusmodi Pronunciacionis Ordinacionem Auctoritate dignaremur ordinaria confirmare: preſertim cum ob hoc eciam Conſules moderni Civitatis Olsnicenſis pdce conſtituti coram nobis pridem ſe & Succeſſores ſuos qui pro Tempore fuerint Conſules Civitatis ejusdem voluntarie ad dcam Solucionem ut premittitur faciendam obligarunt Ecclaſtica ſub Cenſura & dederunt ſuas Litteras etiam hujusmodi ſub Tenore:

CXCI. Noverint univerſi & ſinguli tam pntes quam futuri quorum audiencie pns ſcriptum enarratum fuerit nos Conſules Olsne Civitatis videlicet Nicolaus Magirlin Magr Civium, & Niczko: Jeſchke: & Henricus de Sittavia & hanco Crappitz & Jacuſſius Schoneſz & tota Univerſitas Civium cum conſenſu & maturo Conſilio Seniorum nrorum phabito Recognoſcimus teneri & rite obligatos eſſe honeſto Viro Dno Jacobo de Militz Plebano & Succeſſoribus ſuis in III. marcis annui Cenſus certi & perpetui quas daré & ſolvere promittimus in Terminis ſubnotatis videlicet alteram dimidiam ſuper proximo B. Walpurgis nunc ventura & alteram dimidiam ſuper proximo B. Martini Feſto ſingulis annis compurando Tali Condicione ubicunque cenſum III. marcarum in littera Inclytiſſimi Dni nri Ducis CONRADI dco Dno Jacobo de Melitz Plebano & Succeſſoribus ſuis demonſtrarent & procurarent in quo ipſe vel ipſi ſufficere velint & contentari ex tunc dicte III. marce annui Cenſus ad dcam Civitatem Olsnam totaliter & omnimode devolvantur: In cujus Rei Teſtimonium & Tutelam firmiorem Sigillum Civitatis eſt appenſum: Datum die Dmnica proximo ante Feſtum Nativitatis CHRISTI Ao. Dmni M. CCC. LXo. Ao. 1360. Die Dnca prox. ante Feſtum Nativ. Chriſti

Nos igitur conſiderantes ex promiſſa Ordinacione condicionem dce Eccle in Melitz fieri meliorem recepta Obligacione Conſulum pdcorum univerſa & ſingula premiſſa prout in ſuis membris Clauſulis Punctis & articulis ſuperius lacius deſcribuntur rata hntes & grata ipſa auctoritate pncium ex certa Scientia confirmamus nram interponentes Auctoritatem Ordinariam pariter & Decretum incorporantes nihilominus & applicantes dcm cenſum annuum percipiendum in de & ſuper Civitate Olsnicenſi pdca nomine quo premittitur Eccle memorate atque mandantes ſub pena Cenſure Eccleſiaſtice tociens quociens in prenotatis Terminis idem Cenſus forſitan minime ſolvetur vel in toto vel in parte in prefatos Conſules & Succeſſores eorum aut Civitatem pdcam eamque ſuper notorio proferende quatenus hujusmodi Cenſum III. marcarum in pdcis Terminis ſolvant iidem Conſules integraliter & ex toto juxta ordinacionem ſuperius expreſſatam & nihilominus volumus ſimiliter per pntes ut per ſimilem cenſuram ex tunc prout ex nunc contra Ruſticos Villanos ſeu Incolas quibus pdce Ville in Stawitz & in Gora in futurum locate fuerint quotiens in Terminis conſuetis alias quilibet ipſorum duos Scotos de quolibet manſo ratione decimarum campeſtrium & miſſalium annonarum non ſolverint juxta dcorum Dnorum Ducum Continenciam litterarum procedi debeat ſimiliter per Eccleſiaſticam Cenſuram: In quorum omnium Teſtimonium nrum majus Sigillum pntibus eſt appenſum: actum & datum Ottmuchow Id. april. Ao. Dmni M. CCC. LXIo. pntibus Venerabili Patre Fratre Franciſco Epo Canticzenſi nec non Nicolao de Bythum Archi-Diacono Glogov. Nicol. Poczнam in Proczan: Petro Mezebor in Byczina Plebanus Eccarum & Johanne Kachine Notar. nro fidelibus nris dilectis. Ottmuchow 1361. Id. April

Digitized by Google

*

CXCII. Brief eines Pohlniſchen Richters zu Melicz daz das Gutt zu Wenigem Pracz herrn Herczog Conrad czugeortelt ſey.

*

Ego Leſſota de Czarnobuſchcze Judex Polonicalis in Milicz notum facio pntibus univerſis quod cum alias Naczeſchcz de Podſtolicz Illuſtrem Dnum meum Ducem Conradum Dnm Olsnicenſem & Kozlenſem pro bonis in parvo Pratz diſtrictus Milicenſis impetiviſſet aſſerens eadem ad ſe pertinere, offerens ſe id ipſum probaturum, ſuprades Dux eundem Naczeſchcz ad me tanquam ad Judicem remiſit volens ibidem ſe coram me & certis ſuis Vaſallis de Jure experiri cum Naczeſchcz eodem ſuper bonis eisdem & nihilominus talem gratiam ſibi exhibuit ſpecialem videlicet quod quamvis ipſe cum ſex Teſtibus ipſa bona de Jure deberet demonſtrare eſſe ſua tamen ad hoc ſibi dimiſit quod cum duobus Teſtibus tantum debet demonſtracionem facere eandem ſed quia des Naczeſchcz eandem demonſtracionem ſive cum duobus ſive cum me Leſſotha pdco & cum Michaële Sumſilet facere non potuit ſuper Bonis eisdem ſicut ſe aſtrinxerat & debebat ſed in probando ſeu demonſtrando defecit Idcirco ego de Conſilio Vaſallorum Dni mei ſubſcriptorum ſententiavi dicta bona in parvo Pracz ad Dnm meum Ducem Conradum pdm de Jure pertinere ipſumque Naczeſchcz nullum Jus ad eadem habere ſuper quibus omnibus Ego meum Sigillum pntibus duxi appendendum: Datum in Melicz & actum coram Teſtibus iſtis de quorum etiam Conſilio lata eſt Sententia eadem videlicet Johanne Birckenhayn Capitaneo in Militz: Meczkone Podkomczze: Jeſchcone Witowitz & Franckone Podczeſco Ao. Dmni M. CCC. LXIVo. Sabb. prox. ante Diem S. Laurentii Martyris Beati.

Militz 1364. Sabb. prox. ante Diem S. Laurentii Martyris Beati. Teſtes: Equites Sileſii.

*

CXCIII. Brief Pakuſches: Jesken und Thymen Gebrüder von Dupin von irer Veſten wegen genannt Dupyn von Gelübdes wegen Herrn Herczog Conrad.

*

Wir Pakusch: Jeshke und Tymer Gebrüder von Dupyn bekennen und thun kund offentlich an dieſem Brive allen die In ſehen odir hören lezen, doß wir mit geſamter Hand in gutten treuen one arge Liſt gelobt haben und in unſerm und unſer Erben Nahmen williclic geloben doß wir nach unſers Erbherren Tode des Allerdurchluchtigſten Fürſten Herrn Kazemirs Konicks zu Polen deme Hochgebornen Fürſten Herzoge Conraden Herrn zur Olß und zur Coſel unſern hulden Herren und ſynen Erben mit unſerer Veſten genannt Dupyn undertenik gehörik getreu und gewere ſeyn ſullen ym und ſynen Erben mit derſelben Veſten beyzuſteen und doz ime und ſynen Erben dieſelbe unſre Veſten offen ſeyn ſoll ken allermennlglich alß unſern rechten Erbherren und alſo nemlichen doß wir die erſten nicht ſeyn ſullen die von ym oder von ſynen Erben angegriffen oder angelanget werden Och dieweile der obgenannte Unſer Erbherr der König lebet ſo ſullen wir demeſelben Herrn Hertzoge Cunraden und ſynen Erben dienen und alſo ſelbſt helffen mit derſelben Veſten alß unſern Herren unshedlich unſern Erbherren den Könik: daz alles ſullen wir oder unſre Erben ſtete gantz und feſte halden und leiſten Mit Urkund des Brives verſiegelt mit unſern anhangenden Innſiegeln gesheen und gegeben iſt der Brieff in der Stadt zur Oelß: an den nehſten Mittwoch nach S. Martini Tag der Bishoff und Bichtinger genannt iſt nach CHRISTI Geburth M. CCC. LXIXo. Jahr.

Olsnæ 1369. Die Martis prox: ante S. MARTINI.

CXCIV. Brief

Digitized by Google

CXCIV. Brief Johanns Weluſches Sones von Neczovv an Herrn Herczog Conrad wegen ſines Tyches bey Boguſchütz.

Ego Johannes F. Weluschonis de Neczow profiteor univerſis publice per pntes quod Inclyto Pncipi Dno meo Duci Conrado Dno Olsnicenſi duas Partes Pſcine mee prope villam Boguſchütz in diſtrictu Olsnenſi ſituate non compulſus nec coactus nec aliquo Timore ſeu perhorreſcencia motus ſed bona Voluntate & deliberato Animo dedi tradidi & omnimode reſignavi Renuncians pro me & meis Heredibus ſeu Succeſſoribus omni Repeticioni Impeticioni ſive Juris accioni quas ego vel mei heredes aut poſteri habere deo ſcuntur vel habere poſſemus quomodolibet in futuro: In cujus rei memoriam & evidenciam pleniorem Sigilla mei Johannis pdci & Teſtium ſubſcriptorum pntibus ſunt appenſa actum & datum Olesnicz in die B. Mathei Evang. Anno Dmni M. CCC. XL. Pntibus Dno Johanne de Gerlachsheim: Friczkone de Grodis: Wythcone de Schellendorff: Arncone de Hundisfeld: Herbordo de Domaſchino: Niczcone advocato: Henrico Scotpone: Mgro Civium: Nicolao Cuther: Menczlino de Rathebor: Günthero Sartore & Heryncone Gregorii Conſulibus Olsnenſibus & aliis multis.

Olsnæ 1340. In Die B. Mathei Evangel. Teſtes: Equites Sileſii.

CXCV. Brief Presdlavvs von Monczicz daz her ſich verczygen hat gegen herrn Herczog Conrad der obirſten Rechte in ſeinen Dorffe Kamen.

Noverint univerſi Tenorem pncium inſpecturi: quod ego Presdlaus de Monczicz habito maturo conſilio amicorum meorum non compulſus nec coactus ſed de omnimoda mea Voluntate omnibus Juribus ſuperioribus que in Villa Kamen vulgariter dicta in Diſtrictu Olsniczenſi poſita de gracia antiquorum Pncipum multis retroactis Temporibus habui & poſſedi Illuſtri Pncipi Dno meo Reverendo Dno Conrado Duci Zlezie & Dno Olesniczenſi ſuisque heredibus renunciavi omnibus ſiquidem Privilegiis meis que ſuper dcis bonis habueram vel ſi aliqua in futurum ſuper bonis eisdem emerſerint retractatis & in nihilum redactis eademque profiteor nullius eſſe Momenti tali tamen Conditione interjecta quod in pdcis bonis omnia Jura ſuperiora exceptis Monetarum Pecuniis & Judiciis majoribus que Dns meus ſupradcs pro Dominio ſuo reſervavit cum Conjuge mea nomine Truttra quamdiu vixerimus debebimus poſſidere poſt Tempora vero Vite mee & Uxoris mee ſupradce Jura ſepius dca Dns meus prenominatus & ſui Succeſſores omni modo rationabiliter poſſidebunt: Ut autem hec mea renunciacio robur obtineat perpetue Firmitatis pntem litteram feci Sigilli mei munimine roboratam: actum & datum Oleschnitz in die Dnca qua Cantatur Reminiſcere ao. Dmni M. CCC. XXXIII. Pntibus Thomine de Michelsdorff Vlodkone de Cozla Johanne de Gerlachsheym: Friczcone Grodis: Wircone de Schellendorff: Stephano de Filgutt & aliis multis qui tunc Temporis affuerunt.

Olsnæ 1333. In Die Dnca qua cantatur: Reminiſcere.

CXCVI. Brief Herrn Hanns von Feſtenberg daz her noch ſyne nachkommelinge herrn Herczog Conrad daz Gutt Mertinsdorff nymmer anſprechen ſullen.

Ich Herr Hannß von Feſtenberg bekenne offentlic allen den die dieſen Brief ſehen odir hören lezen, daz ich liplich und güttlich mit dem Hochgebornen Fürſten und Herrn

Herczog Conrad czur Oelß und czur Kozil von des Gutts wegen zu Mertinsdorff byn verrichtet in ſulcherley weiß doß ich noch myne Erben und eliche Nachkommelingen daſſelbe Gutt nimmermehr ſullen anſprechen auch globe ich demſelben meynen Gnädigen Herren zu vertreten und entweren ob In iemand itzund oder hernach umb dos vorgenannte Gutt an würde ſprechen auch alzo eigentlich doß mir meyn vorgenannter Herr vor dieſelben anſprüche X. Margk gl. Pohln. Zahl ſoll geben und bezahlen uf S. Michels Tag den neheſt zukünfftigen und zu eyner rechten Urkund habe ich meyn Innſiegel mit Niclos Falckenbergs und Seyfrieds von Barruth Innſiegeln an dieſen Brieff gehangen: geben und geſchehen zu Trebniß an S. Mar. Magdal. Abend nach GOTTES Geburth M. CCC. LXXIV. Jahr.

Trebnicii 1374. Teſtes: Equites Sileſii.

*

CXCVII. Litteræ Ducis Henrici V. Wratislav. de Pruſſin.

*

In Nomine Dmni amen. Que ad perpetuam hominum memoriam pervenire cupimus ideo ſcriptis Sigillis & Voce Teſtium communimus ne nocendi Facultatem in his in poſterum pravorum inveniat noxius appetitus: Inde eſt quod nos Henricus DEI Gracia Dux Zlezie & Dns Wratzlav. ad univerſorum tam pncium quam futurorum deferre cupimus noticiam quod Andreas des de Pruſſin in nra Pncia Corporali conſtitutus in bona Corporis Valetudine de Conſilio maturo ſuorum amicorum bona que a ſuis Senioribus hereditarie in Pruſſ poſſedit cum omni Jure Utilitatibus & Fructibus pertinentibus ad eadem & quod in ſuis metis & Terminis Lignis Molendinis agris & paſcuis circumferencialiter ſituata & diſtincta ſunt Conrado militi Dno de Borzniz & Johanni Fratri ſuo vendidit liberaliter reſignando que quidem memoratus Conradus Miles nec non Frater ſuus Johannes eorum juſſu pecunia rite juſte ac rationabiliter emerunt prout eis liberis heredibus & Succeſſoribus videbitur melius expedire utendo, donando vendendo ſive commutando pro eorum beneplacito Voluntatis: In cujus rei Teſtimonium & perpetuum Vigorem preſens Privilegium conſcribi juſſimus nri Sigilli charactere roboratum: actum Wratizlav. Ao. Dmni M. CC. XCVo. pntibus Teſtibus ad hoc rogatis Simone Gallico: Boguſſone de Pogarell: Friczcone de Waldow: Bertholdo de Barovv: Hermanno de Eychelborn: Gualtero de Staickenberg: & Friczcone nre Curie Notario: poſt CHRISTUM anno & Die quo dicta provincialia conſcribuntur.

Wratizl. 1295. Teſtes: Equites Sileſii.

*

CXCVIII. Brief Borsken eines Czudners mit andern ſynen byſeſſen das Petir Boguſchs Son von Smoln uffgegeben hat Herczog Conraden das virdte Teyl des Burckleens zur Oelß.

*

Noverint univerſi pncium noticiam habituri quod coram me Borscone Judice Polonicali in Olsnicz & Teſtibus ſubnotatis Judicio preſidente providus Vir Petrus de Elgotha F. Bogusconis quondam de Smolna ſanus mente & Corpore conſtitutus quartam Partem Caſtellanie in Olsnitz Curie ſue dco Caſtro adjacente que nunc Zlushopf dicitur nec non Porcionem ſalis omnem inibi contingentem que vulgariter Zlegeſchatz nuncupatur rite & rationabiliter Sereniſſimo Pncipi Dno meo Kariſſimo Dno Conrado Duci Zlezie & Dno in Olsnitz libere benivole ac voluntarie reſignavit Renuncians nihilominus de premiſſis & quolibet premiſſorum omni Juris Impeticioni Repeticioni ſeu quivis alie accioni & omnibus & ſingulis litteris ſeu Privilegiis Patris ſui pdci Boguſconis de Smolna quondam vel Fratrum ſuorum que vel quas ipſi habuerunt habent in pnti vel habere poſſent quomodolibet in futurum: In cujus rei Teſtimonium ſigillum

lum meum pntibus eſt appenſum: Datum Olsnitz III. fer. prox. poſt Dnicam qua cantabatur: Invocavit me: Ao. Dmni M. CCC. XLII. Pntibus Dno Petro de Mezebor Milite: Friczcone de Grodis: Arncone de Hundisfelt: Sulcone de Smolna: Grabiſio de Gorgewicz: Jeczcone deo Johinſton: Wilhelmo Becher & aliis multis & honeſtis.

Olsne 1342. III. fer. prox. poſt Dncam qua cantatur: Invocavit me. Teſtes: Equites Sileſii.

*

CXCIX. Brief Friczcen von Grodis und des Erbfoyts und der Schöppen cze Oels off einen Järigen Czins verkawfft Herrn Herczog Conrad und ſeinen Nachkommelingen.

*

Noverint univerſi pncium noticiam habituri quod coram nobis videlicet Friczcone de Grodis: Nicolao advocato hereditario in Olsna nec non ſcabinis ibidem infraſcriptis in Judicio bannito Johannes & Henricus Filii Hermanni olim Borow dci pncipaliter conſtituti bona ac libera Voluntate vendiderunt rite & racionabiliter mediam marce annui & perpetui cenſus in Marcello Panis Conradi Kuttener in foro ejusdem Civitatis Olsne ſituato & mediam marcam etiam annui cenſus in Macello Hanconis Generi Nicolai de Harta etiam in foro pdce Civitatis ſituato quam habere videbantur mihi Friczconi de Grodis ad manus ſereniſſimi Pncipis Dni nri Kariſſimi Ducis Conradi Olsniczenſis benivole libere ac voluntarie reſignando jam dcam marcam annui Cenſus omni eo Jure quo ipſam Johannes & Henricus ſepius dci habuerunt & poſſederunt pdco Dno nro Duci Conrado ſuisque heredibus ac legitimis ſucceſſoribus hereditarie poſſidendam perpetue pacifice & quiete vendendam donandam commutandam & in Uſus placitos convertendam ac etiam marcam annui Cenſus ſupradcam a poſſeſſoribus quicunque antedci marcelli fuerint percipiendam in feſto B. Martini Confeſſoris ſingulis annis revoluto ita tamen quod eadem marca cenſus nec minui nec augeri poſſit alicujus eventus ratione: In cujus Rei Teſtimonium Sigilla nra pntibus ſunt appenſa actum fer III. proxima poſt Dnicam Dne ne longe que quadrageſime canitur Ao. Dmni M. CCC. LII. pntibus ſcabinis Herrmanno obatore Nicolao Molendinatoris: Nicolao de Harta: Apeczcone Doringo: Henlino Clare Heyncone Grudencze & Cunczcone Gregorii.

Olsne 1352. fer. III. prox. poſt Dncam: Dne ne longe.

*

CC. Brief Herrn Woycechs Ritters von Smoln und der Geczüge wy her Herrn Herczog Conraden ſynen Erben und Nachkommelingen alles ſyn Gutt czum Smolln und wenigen Smoln Möl und Vorvverk hat ofgegeben.

*

Ego Woyczſ de Smolna Miles pntibus notum facio univerſis quod animo premeditato & bona Voluntate talem cum Illuſtri Pncipe, Dno Duce Conrado Dno Olsniczenſi & Kozlenſi Dno meo gratioſo ordinacionis Contractum duxi faciendum meam ex eo ſperans condicionem fore meliorem videlicet quod ego mente ſanus & Corpore DEO valente non compulſus nec deceptus neque per aliquem Errorem ſeductus Conſilio etiam & deliberacione diligentibus cum quibusdam meis pluries amicis reſignavi & nihilominus reſigno pntibus eidem Dno meo Duci Conrado heredibusque & legitimis Succeſſoribus ipſius omnia & ſingula bona & poſſeſſiones meas que in Smolna & in parvo Smolna habuiſſe dinoſcor nec non Allodium quod ad Crampuſch pridem pertinebat ac etiam allodium prope molendinum & ipſum Molendinum in Smolna diſtrictus Olsniczenſis cum omnibus pertinenciis & appendiis ipſorum Sylvis Rubetis Pratis Paſcuis agris cultis & incultis Piſcinis Piſcaturis nec non Utilitatibus Cenſibus

Digitized by Google

ſolucionibus juribus honoribus honoracionibus & cum parte Juris Patronatus Eccle ad premiſſa pertinente cum ceterisque omnibus pertinenciis Dominiis proventibus Fruicionibus & Emolumentis ipſorum quibuscunque poterunt Vocabulis nominari ſicut dca bona in ſuis ſunt Limitibus diſtincta & ſicut perſonaliter ea hucusque poſſedi ſic quod ipſe Dns meus Dux Conradus & ſui Succeſſores omnia eadem bona cum ipſorum appendiis imperpetuum ad faciendum & dimittendum poſt meam tamen Vitam habere tenere debet & pacifice poſſidere his tamen Conditionibus adjunctis quod idem Dns meus me Vita mea durante circa eadem univerſa bona & omnia Jura ducalia ſibi in ipſis competencia libere ipſorum Uſu & fruicione libere ſine omni ſervicio promittere debebit expedire & nihilominus ſingulis annis X. marc. redituum ſolvendas ordinarie Preterea ſi me forſitam Dno ſic ordinante ad ſecundas nupcias convolare ſcilicet aliam Uxorem ducere continget ex tunc libera ſit mihi Poteſtas reſervata eidem ſecunde Nupte ſeu Uxori dandi & pro Dothalicio X. marcas redituum una cum Allodio prope Molendinum aſſignandi dotalicio Jure & ſi interea aliquam ex ea pro tunc mea uxore Sobolem ſeu Pueros aliquos generarem ad hos quidem preſcripto Contractu non obſtante omnia mea Bona pdca una cum Dotalicio Dne Uxoris mee poſt meam devolvetur Vitam ſic tamen quod pdco Dno meo Duci X. marce redituum mihi ut predicitur per ipſum aſſignate una cum dcis Juribus Ducalibus & ſervicio libere revertentur & nihilominus quantum de ipſis X. marcis ſuſtuli & percepi hoc quidem Dno meo eidem cum parata pecunia reſundere tenebor ea vero quibus ab ipſis Juribus Ducalibus & ſervicio uſus ſum & percepi plane ac penitus omittentur ſi vero prole non relicta decederem ex tunc omnia eciam bona mea pretacta Dothalicio tantum ſibi Dne ad vitam ſuam dimiſſo ad eum meum Dnum pertinebunt Ejusque Dne Vita ceſſante ſimiliter ipſum Dotalicium ad dcm Dnum etiam revertetur hoc tamen incluſo, quod dum mihi placuit nunc aut in extremis mihi liceat de IV. marcis redituum duas earundem pro Eccla in Smolna & alias duas alibi ut mihi viſum fuerit deputando irrevocabile Teſtamentum ordinare ſic tamen quod quelibet earundem IV. marcarum redituum per ipſum Dnm meum aut Succeſſores ipſius pro X. marcis donatorum quamcunque ipſis placuerit ſimul vel diviſim reemi debeat & exſolvi Harum quibus ſigillum meum appendendum una cum Sigillis Teſtium ſubſcriptorum Pntibus etiam appenſis duxi Teſtimonio Litterarum Dat. Olsne Ao. Dmni M. CCC. LXo. in die Scorum Innocentum Pntibus ſtrenuis Ejusdem Dni mei Vaſallis Friczkone de Grodis: Boguschcone de majori Elgotha: Woyczezkone Jeſner: Alberto de Sohodriindorff: Symone de Rorow: Barthoſchone de Sakelaw: nec non diſcretis Viris Dnis Ludwigo in Olsna & Nicolao in Smolna Rectoribus Ecclarum Teſtibus ad premiſſa.

Olsne 1360. in Die SS. Innocentum: Teſtes: Equites & Clerici.

CCI. Litteræ Nicolai Ducis Sileſiæ Monſterbergenſis de Exaltacione ville Wycherow.

In Nomine Dmni amen. Nos Nicolaus DEI Gracia Dux Zlezie & Dns in Münſterberg notum facimus univerſis quod ad nram venit Preſenciam ſtrenuus & famoſus miles Dns Henricus dictus de Swyn nr dilectus fidelis nobisque propoſuit ac nos cum Teſtimonio multorum complicium Virorum ſeu Nobilium ſufficienter edocuit & certe informavit ſe totam ſuam Villam Wycherow nuncupatam in Diſtrictu nro Kanthenſi ſitam cum omnibus Dominiis ſupremis & inferioribus Juribus libertatibus Serviciorum dextralium ſeu quorumvis Utilitatibus honoribus datiis araturis Vecturis & ſubvencionibus nec non univerſis & ſingulis Juribus Ducalibus videlicet cum exaccionibus Pecuniis monetalibus ac etiam Annonis ſupremo & infimo Judiciis que hic ad judicandum ſuper collum & manum extendunt cum Judicio Provinciali ita videlicet

Digitized by Google

delicet quod ullus nrorum provincialium advocatorum in eadem Villa quodcunque Judicium non habeat nec debeat Judicio ibidem preſidere cum omnibus quoque & ſingulis Dominiis & Juribus Principis nullis penitus exceptis quibus eciam nominibus poterunt nuncupari usque ad Tempus prſens habuiſſe & poſſediſſe affirmavit licet tamen de hoc nras non habuerit Litteras nec *quondam Inclyti Pncipis Ducis BOLKONIS BONE MEMORIE nri Genitoris* quas usque huc & ad Tempus prſens ex quadam Negleccione non recepit nec recipi curavit nosque ſtudioſe petivit ut ſibi ſuisque pueris heredibus & legitimis Succeſſoribus univerſis ſuper deis Juribus Dniis & libertatibus memorate Ville Wycherow nri Kanthenſis Diſtrictus antedcas nras Litteras nomine confirmationis perpetue de nra Excellencia dare dignaremur Nos igitur pdci validi militis Dni Henrici de Swyn peticionibus de nra magnificencia favorabiliter inclinati eidem prefato Dno Henrico de Svvyn nro dilecto fideli ipſiusque heredibus pueris & legitimis Succeſſoribus univerſis pdca omnia & ſingula Dominia ac Ducalia Jura Pecunias Exacciones Pecunias monetales & Annone ſuprema & infima Judicia ac etiam Judicium Provinciale in & ſuper memorata Villa Wycherovv nri Diſtrictus Kanthenſis videlicet quod nullus nrorum advocatorum ſeu Officialium in eadem Villa debeat Judicio prelidere cum omnimoda & plena Libertate ſerviciorum dextralium ſeu Equorum cum omnibus quoque & ſingulis Juribus Pncipis nullis excluſis quibus vel nominibus valeant explicari & per nos prius eſt expreſſum & preſcriptum habenda tenenda poſſidenda perpetue & hereditarie damus confirmamus & donamus: In cujus rei Certitudinem pntes nras Litteras deſuper dari & ſcribi mandavimus ac nris Sigillis roborari: Nobilibus Dno Mathia de Trencz: Comite Fratre Nro: Nicolao de Kurdebok: Peregrino de Petirswalde: Wyttichone Boemo & Indigeno Juniore Militibus: Guncelino Kinſchburg fidelibus nris & Nicolao de Pankow Curie nre Nomine Notario: Teſtibus ad premiſſa: Dat. Wratizlav in Dnica poſt octavam S. Marci Epi. Ao. Dmni M. CCCLIo. Wrat. 1351. Dnca poſt octav. S. MARCI. Teſtes: 1) Comes de Trencz: 2) Equ. Sileſii.

*

CCII. Litteræ JOHANNIS DE SCHAFFGOTSCH arbitri Litem inter Urbes Ducatus Lignicenſis & CZETTRICIORUM GENTEM dirimentis.

*

Ich Hannſs Schoff uſm Kynaſt geſeſſen bekenne offentlich mit dieſem Briefe allen denen de En ſehen hören odir leſen, ſo denn die hochgeborne Fürſtin Frawe HEDWIG in Schleſien Herczogin meine gnädige Fraw und Irer Gnaden Lande und Stedte Legnitz Goldberg und Hayn an Einem: und die Erbarn woltüchtigen George und Hanſs Czettras gebrüder uſm Fürſtenſtein geſeſſen meine Ohmen an andern Theile alle ihre Gebrechen Schedunge Zwietracht und Geſchichte wie ſich die von Herrn Herrmann von Czettras ires Vaters wegen dem GOTT gnade zwiſchen en bisher verlauffen und irgangen haben mich alſs Irem gewelten Oberrichter mechtiglichen bekommen und gegangen ſeyn und globet was ich hierinne zwiſchen Inen ſprechen würde daſs enander zu verbürgen ſtete und gancz zu halden: In ſolcher empfangnen macht ſpreche ich zum irſten daſs die obgenannten Teile und alle die darunter aus beyden ſeiten verdacht ſeyn umb die gehalte geſchichte und irgangner ſachen ſollen geſchyden und gericht ſeyn der in arge kayner mer zu gedencken noch ein Teil daſs andre vorbaſs darumb anzuſprechen geiſtlich noch weltlich nun und ewig vorbaſs: So ſie denn an beyden Theilen one Schulde und Antvvort vor mir gethan haben. Doruff ſpreche ich meine Fravv und Ihr. Gnad. Land und Stede obgenannte von Georgen und Hannſen Herrn Herrmanns Sönen loſs und ledig: Desgleichen Herrn Hermanns Söne von meiner Fravven und Ihr Gnad. Landen und Steden auch quit loſs und ledig und die gefangnen nemlich: Eycken: Hannſs Ohmen: und der Korſchner ſollin von Herrn Herrmanns Söhnen och loſs und ledig ſeyn

und

und die zvvey Gebauren von der Zeile die dy von Legnitz gefangen haben ſollen och ledig und loſs ſeyn und ſull alſo eine gancze gerichte und geſchiedne ſache ſeyn nun und czu ewvigen Zeiten. Zu Bekenntnüſs habe ich obgenannter Hannſs Schoff mein Inngeſiegel an dieſen Briflaſſin hengen geſchehen und geben zum Javvir am Donnerſtage vor Laurentii Martyris nach CHRISTI Geburth 1455.

Javorii 1455.

*

CCIII. Litteræ REGIS BOHEMIÆ WLADIZLAI pro Munitione Arcis & Urbis Namslavienſis.

*

Wir Wladislaus von GOttes Gnaden zu Hungern Behem ꝛc. ꝛc. Könige Marggraf zu Merherrn ꝛc. ꝛc. Entbieten denen Hochwürdigen Hochgebohrnen Geſtrengen Erſamben und vorſichtigen Prelaten Herrn Ritterſhafften Mannſhafften und denen von Städten baider Fürſtenthumb Ober- und Nieder Schleſien unſern getrewen lieben unſer Königlich Gnad und alles gutt:

Lieben Getrewen: dieweil wir unſer und unſer Cron zu Behem das Geshloß und Stadt Nambßlaw eine feſte Portt kegen Pohlen und ander Orientiſhe Nationen befunden wiel uns alß König zur Behem und Hertzogen in Sleſien aus ſhuldiger Pflicht damit wier der Cron verwandt gebühren ſolche Portt nicht allein in ihren Veſten zu verhalten ſondern auch mehr und mehr zu vorſtehen, damit ſolcher Port zue- und nicht abnehme gebieten wir euch allen und ſonſt männiglichen Ampleuten in Schleſien wes würdes und Standes die ſeyn den ietzigen und zukünfftigen daß ihr daſſelbe Schloß und Stadt Nambßlaw bey der Pflicht ſo ihr uns und der Cron zu Behem ſhuldig ſeidt in ihren ſtattigen veſten verhaltet, auch davor ſeit, daß mit Bier bräwen Saltzmarckten und andern Gewerb und Handlung den Städten zuſtändig niemandt die Stadt obbeführt einicherley weiß [illegible]nhalt thue, noch ſie daran was verhindre, über dem ſpruch von dem Hochgebornen unſern Fürſten und Oheim Herren Kaſimiro von Teshen zur Zeit ſeines Ambts in beyden Schleſien und den Ständen in Schleſien ausgangen bey einer poen hundert Marck feines Silbers halb in unſer Cammer und halb der Stadt Nambßlaw unableßlich zugefallen: daß meinen wir ernſtlich: Zu Uhrkund dieß Briefes mit unſerm Königlichen aufgedruckten Innſiegel beſiegelt: Geben zu Prag am Frytag vor Judica nach Chriſti Geburth funffzehenhundert im Neundten unſer Reiche des Hungriſhen in Neunzehnden und des Behmiſhen im acht und dreyßigſten Jahre.

Pragæ 1509. die Veneris ante Judica.

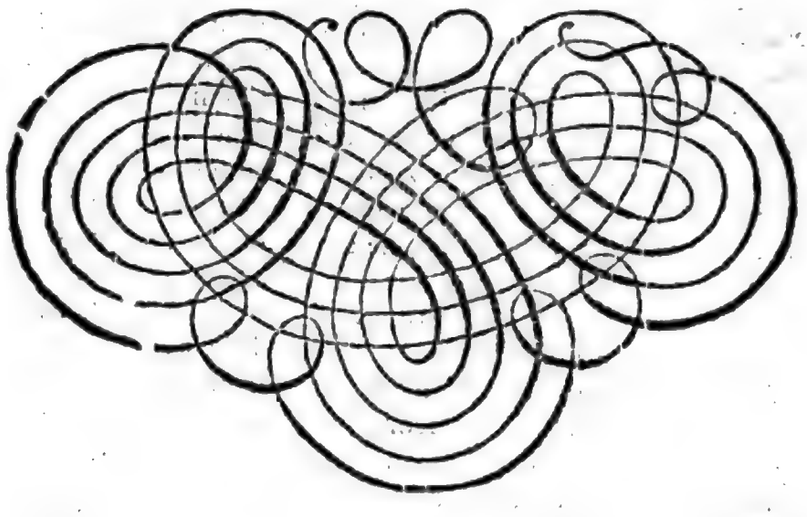

Hiſto-

III.

Verbesserte Stamm-Taffeln/

derer

Standes-Herrlichen Geschlechter

im Hertzogthum

Ober- und Nieder-Schlesien

nach dem Zeugniß alter Scribenten und Urkunden

I. Des Hoch-Reichs-Gräffl. Schaffgottischen Hauses.
II. Des Burggräffl. und Gräffl. Hauses zu Sohna.
III. Des Hoch-Reichs-Gräffl. Hauses von Maltzan.
IV. Des Hoch-Reichs-Gräfl. Hauses von Promnitz.
V. Des Hoch-Reichs-Gräffl. Hauses von Haltzfeld.
VI. Des Hoch-Reichs-Gräffl. Hauses von Henckel.
VII. Des Hoch-Reichs-Gräffl. Hauses von Schönaich.

Digitized by Google

I. Stamm-Tafel
des
Hoch-Reichs-Gräfl. Schaffgottischen Hauses.

✻

Sibotho Schaff,
Ritter und Caſtellan zu Kemnitz Anno 1243. †.

Hannß Schoff, Ritter. †.

- Ulrich Schaff, lebte noch an. 1295. †
- Henze Schoff, Ritter. †.
- Conrad Schoff. †. (von dem die Linie zu langen Helmsdorff abſtammte.)
- Mathias und Stephanus haben ſich nach Pohlen gewendet. †. †.

Ulrich Schoff, Ritter. †.

Gotthard oder Gottſche, I. Ritter,
Herr zu Kemnitz.
† ums Jahr 1380.

Eberhard Schoff, Ritter,
hat ſich ums Jahr 1360. in Ober-Yſſel
zu Damm niedergelaſſen.
Gem. Sophia von dem Damm
zu dem Damm,
Henrici, Ritters von dem Damm
zu dem Damm Erb-Tochter,
verm. 1364. †.

die Ober-Iſſeliſche Linie
derer
von Schoff zu dem Damm
und Winßheim.

- Gottſche II. Schaff. Burggraff zu Hirſchberg, Herr der Herrſchafften Kemnitz, Kynaſt, Greiffenſtein und Friedberg am Queiß. † 1420. Gem. II. Anna Freyin von Bercka und Duba. †.
- Reinsko Schoff, Hofe-Richter zu Schweidnitz † 1369. Stamm-Vater derer von Schaffgotſch auf Neuhauß, Wiltſchüz und Hertzogswaldau, ſo aber im Jahr 1643. abgeſtorben.

Gottſche, III. Schoff,
Herr auf Friedberg
und
Greiffenſtein.
† 1446.

Hannß Schoff,
Gottſche genannt,
Herr auf Kynaſt und Kemnitz
Königlicher Landes-Hauptmann
auch
Landes-Cantzler der Fürſtenthümer
Schweidnitz und Jauer,
und
Hofrichter zur Schweidnitz.
† 1469.
Gem. I. N. von Chotienitz,
Janres von Chotienitz
auf Fürſtenſtein, Tochter,
†.
II. Hedwig von Czedlitz und
Neukirche, †.

- Ulrich Schoffgotſche auf Tepplwude. †.
- Gotthard Schaffgotſche auf Greiffenberg. †.
- Hannß Schaffgotſche auf Greiffenſtein und Friedberg † 1485.

A

Digitized by Google

A
1

Magdalena, Gem. Heinrichs von Keul, †.

Anna Maria, Gem. Conrads von Niemitz in Peterwitz, †.

Susanna, verm. von Streit, †.

Anna, Gem. Heinrichs von Rympetsch und Faulenbrücke, †.

Helena, Gem. Ambrosii von Reusch, †.

Wolffgang, Schaffgotsche genannt, †. im 30. Jährigen Kriege.

Hannß Christoph, Schaffgotsche genannt, ging gleichfals in Kriegs-Dienste, †. Gem. Maria Elisabeth von Laxen, †.
|
Anna Maria, Schaffgotschin genannt, †.

Ernst III. Schaffgotsche genannt, auf Kynast, Neu-Kemnitz und Bauselwitz, †. Gem. Barbara, Camerin von Langenhalsen, †.

Gottbard, Schaffgotsche genannt, auf Girlesdorff, †. Gem. Juliana, von Sommerfeld, †.

Barbara, †.

Helena, †.

Hannß Ernst, Schaffgotsche genannt, † 1664.

Eva Juliana, Gem. Maximilian Ferdinands von Leoburg, †.

Hannß Ernst, Schaffgotsche genannt, auf Kynast, Freyherr auf Trzemesno und Sadowy, †. Gem. I. Catherina, verw. von Straka, gebohrne Dobrzanska, †. II. Maria Salome, verw. von Mazaka, geb. von Bukowsky, †. III. Johanna Magdalena Lazansky, Gräfin von Bukowe, †.

III. Hannß Albrecht, Schaffgotsche genannt, auf Kynast, Freyherr von Trzemesno und Sadowy, †.

Hannß Willhelm, Schaffgotsche genannt, auf Kynast und Börnichen, †. Gem. Eva Maria von Zedlitz, †.

Christoph Wilhelm, Schaffgotsche genannt, des H. R. R. Graf, auf Kynast und Greiffenstein, Herr auf Ober- und Nieder-Körnitz, Weissen-Leippe und Goltzdorff, Kayſ. Maj. würckl. Geh. Rath, Cämmerer und des Fürstenthums Liegnitz Lands-Hauptmann, † 1710. den 9. May. Gem. Susanna Catherina, Freyin von Nevagk. † 1724. 31. Jenner.

Ferdinand, Schaffgotsche genannt, des H. R. R. Graf, auf Kynast und Greiffenstein, ꝛc. † 1709.
|
Ernst Wilhelm, Schaffgotsche genannt, des H. R. R. Graf, auf Kynast und Greiffenstein, ꝛc.

Johann Ernst Anton, Schaffgotsche genannt, des H. R. R. Graf, auf Kynast und Greiffenstein, Herr auf Kuntschütz, Sadowy, Weiß-Trzemesno, Dohalitz, Meschau und Mertrowans, Ritter des goldnen Vliesses, Kayſ. Maj. würcklich Geh. Rath, Cämmerer, Königl. Statthalter, Ober-Appellations-Præses, Obrister Land-Richter und Obrister Erb-Cämmerer des Königreichs Böheimb, ꝛc. geb. 1675. d. Dec.
|
A. I.

1691

A. 1.

Gem. Maria Elisabeth,
Grafens, Ferdinandi Rudolphi von Waldstein,
und Helena Elisabeth, Freyin von Ratschin
Tochter.

- Wentzel Ernst, Schaffgotsch genannt, des H. R. R Graf auf Kynast und Greiffenstein ꝛc. Gem. Maria Anna, Grafin von Althann, verm. 1728. d. April.
- Franz Wilhelm Schaffgotsch genannt, des H. R. R. Graf auf Kynast und Greiffenstein ꝛc. Herr auf Kornitz, Fischbach und Neudorff. Gem. Maria Francisca, Gräfin von Weznik.
  - 2. Söhne und 1. Tochter, sind bald wieder verschieden.
- Joseph Wilibald Schaffgotsch genannt, des H. R. R. Graf, auf Kynast und Greiffenstein ꝛc.
- Ernst Wilhelm Schaffgotsche genannt, des H. R. R. Graf auf Kynast und Greiffenstein ꝛc.
- Maria Elisabeth Schaffgotschin des H. R. R. Gräfin auf Kynast und Greiffenstein ꝛc.

A. 2.

- Ulrich Schaffgotsche genannt, auf Kreppelhof und Groß-Hartau, † 1561. Gem. Ursula, Christophs von Hohberg, T. †.
- Hannß Schaffgotsche genannt, auf Kreppelhof und Reussendorff, Cantzler derer Fürstenthümer Schweidnitz, † 1572. Gem. N. von Schönaich. †.

- Maria, Gem. Herrn Davids von Logau. †.
- Helena, Gem. Herrn Gottfrieds von Giersdorf. †.
- Heinrich Schaffgotsche genannt, auf Reussendorff. †. Gem I. Anna von Nympetsch, †. II. Helena von Haubitz, †.
  - Hannß George, Schaffgotsche genannt. †. Gem. N. von Ullersdorf, in der Grafschafft Glatz. †.
    - Georgius, Henrich, Wolffgang, Dietrich, sind allerseits ohne Erben †.
  - Friedrich, Schaffgotsche genannt. †. Gem. N. von Stillfried in der Grafschafft Glatz. †.
    - Friedrich, Heinrich, Gottfried, sturben alle ohne Erben.
  - Heinrich, Schaffgotsche genannt. †.
  - Gottfried, Heinrich, Schaffgotsche genannt, †. in der Unruhe des 30. Jährigen Krieges im Jägerndorffischen. Gem Barbara von Reichau, †.
    - Gottfried Heinrich, †.
    - Hannß Ernst, †.
  - Anna †
- Hannß Christoph Schaffgotsche genannt, auf Kreppelhof. †. Gem. I. Elisabeth von Waldstein, †. II. Catharina, von Ratschin. †.
  - Ferdinand, Schaffgotsch genannt, auf Kreppelhof. †. Gem. I. Elisabeth v. Waldstein. †. II. N. von Hasenburg. †.
  - Christoph, Peter. †.
  - Wolffgang, Ulrich. †.
  - Christoph, †.
  - Gottfried, Schafgotsche genannt, † in der Schlacht auf dem weissen Berg bey Prag, An. 1620.
  - Catherina, †.
  - Anna, Maria, verm von Hasenburg, †.
  - Ludomilla, †.

A. 3.

Bernhard, Schaffgotsche genannt: auf Kurlach und Schildau. † 1560.

Euphrosina. †.

Jonas, Schaffgotsche genannt: auf Kurlach. †. 1585. Gem. I. Catherina von Salza. †. II. Barbara v. Eibel. †.

Wolffgang, Schaffgotsche genannt: auf Seiffersdorff, Kupferberg und Kürsdorff. geb. 1585. † 1608. Gem. I. Anna von Reibnitz, aus dem Hause Falckenberg. †. II. Hedwig von Waldau und von der Stusa, Witib, Herrn Conrads von Hohberg auf Ronstock. †.

Elisabeth, Gem. Heinrichs von Zirn und Priborn. †.

Bernhard, Schaffgotsche genannt: auf Kurlach und Seiffersdorf, geb. 1564. † 1613. Gem. Eva, Christophs von Mühlheim, auf Danaw und Borgeny T. verm. An. 1588. †.

Anna, Maria. †.

Elisabeth, Gem. Valentins von Reder und Protschayn. †.

Eva. †.

Catherina, Gem. Jakob Albrechts von Dobrzensky. †.

Anna, Gem. I. Oswaldts von Tschammer. II. Rudolphs von Planitz. †.

Helena, Gem. Georgens von Zedlitz in Erdmannsdorf. †.

Jonas, Christoph Schaffgotsche genannt. †. 1606.

Bernhard, Schaffgotsche genannt: auf Kurlach und Seiffersdorf, geb. 1595. d. 19. Nov. erstochen von seinem eigenen Knechte 1615. 17. Dec.

Anton. †.

Anton. †.

Elisabeth, Gem. Theodors von Peterswaldau. †.

Ludomilla, Gem. Ludwigs von Gellhorn auf Kreiselwitz. †.

Hedwig, Gem. Herrn Davids Schaffgotsche genannt: in Janowitz. †.

Wolffgang Bernhard, Schaffgotsche genannt: auf Seiffersdorff, Kupferberg und Kürsdorff. †. Gem. Barbara, Freyin von Burghauß. †.

Elisabeth, †.

Anna Maria, †.

Susanna Hedwig, Gem. Graf Hanns Heinrichs von Hohberg. †.

Digitized by Google

A

Gotthard, geb. und † 1586.

Hanns Ulrich, Schaffgotsche genannt, des H. R. R. Semper-Frey, von und auf Kynast, Freyherr zu Trachenberg, Erb-Herr der Herrschafften Trachenberg, Praußnitz, Kynast, Greiffenstein, Kemnitz, Schmiedeberg, Hirschdorff, Hertwigswalde und Rauschke. Kayserlicher Cämmerer und General über die Cavallerie, Obrister über zwey Regimenter zu Pferd, auch Kayserlicher commandirender General in Schlesien, geb. 1598. den 25. Aug. † 1634. den 24. Julii. Gem. Barbara Agnes, Hertzogs Joachim Friedrichs zu Liegnitz und Brieg, Tochter, (aus Königl. Piastischen Geblüthe,) verm. 1620. 15. Oct. † 1631. 24. Jul. zu Kemnitz.

Magdalena, Gem. Seyffrieds Freyherrns von Kittlitz. †.

Ludomilla. †.

Anna, Maria. †.

Ludomilla. †.

Eleonora, geb. 1601. den 5. Julii, † e. a. d. 24. dito.

B

Balthasar. †.

Gotthard, des H. R. R. Freyherr, Schaffgottsche genannt, auf Plackwitz und Pansen. † 1643. 13. Jan. Gem. Helena von Czettritz und Langenhelmsdorff. †.

Caspar. †.

Magdalena, Gem. Herrn Johannis von Schweinitz. †.

Helena. †.

Rampold. †.

Christoph, Herrmann. †.

Anna Maria, Gem. Herrn Joachims von Rymptsch, †.

Hanns Ulrich, des H. R. R. Freyherr, Schaffgotsche genannt, auf Plackwitz, geb. 1622. † 1691. Gem. I. Emerentia Elisabeth, Freyin von Redern und Krappitz. †. II. Susanna Elisabeth von Zedlitz, †.

Helena, Gem. Graf Conrads von Hohberg, †.

Susanna. †.

Rosina. †.

II. 4. T. denn Christophorus, Gotthard, des H. R. R. Freyherr, Schaffgotsche genannt, Kayserlicher Obrist-Lieutenant, † 1688. den 27. Nov.

Hanns Ulrich, des H. R. R. Freyherr, Schaffgotsche genannt, auf Plackwitz, Kayserlicher Hauptmann, † in Duell.

B

Digitized by Google

Anna, Elisabeth,
geb. 1622.
verm. 1636.
an des H. R. R.
Grafen Jacob
von Weyher,
Woywoden
zu
Marienburg,
General derer
Stände in
Preussen
und
Königl.
Pohlnisch.
Obristen,
† 1659.

Christoph Leopold,
Graff Schaffgotsche,
des H. R. R. Semper-Frey,
von und auf Kynast,
Freyherr zu Trachenberg, &c.
Ritter des goldenen Vliesses,
Kayserl. Geheimer Rath,
Cämmerer, Cammer-Præsident
in Schlesien,
und der Fürstenthümer
Liegnitz, Brieg und Wohlau Administrator,
geb. 1623. den 8. April.
† 1703. den 30. Junii.
Gem. Agnes,
Mauritii Freyherrns von Nackenitz,
und Annæ Catherinæ, Gräfin
von Dittrichstein T.
Wittib, Grafens Sigmund Sigfrids
von Promnitz,
verm. 1656. 28. Febr.
† 1693. 8. Febr.

Hannß Ulrich,
Graff Schaffgotsche,
Königl. Pohln. Obrister,
und
des Bischoffs zu Breßlau
Cammerherr,
geb. 1624. den 13. Junii,
† 1660.
Gem. Cæcilia Eleonora,
Gräfin von Weyher,
seiner Schwester T.
verm. 2) 1671. an Graf
Hannß Maximilian von Schönkirch.
3) an Graf Maximil. von Breuner,
†.
|
Franz Dominicus
Ulrich,
geb. 1660. † 1661.

George
Rudolph,
geb. 1625.
den 19. Jun.
† 1630.
d. 15. April.

Adam
Gotthard,
geb. 1627.
gest. 1641.
auf der
hohen Schule
zu Ollmütz.

Gotthard Franz,
Graf Schaffgotsche,
des hohen Dohmstiffts zu S. Johann.
in Breßlau Dohm-Probst,
vollmächtiger Administrator und Hofes
Richter des Breßl. Bisthumbs,
Archi-Diaconus zu Liegnitz,
Scholasticus zu Groß-Glogau,
Dom-Herr zum Heil. Creutz in
Breßlau,
geb. 1629. den 7. Julii,
† 1668. den 4. May.

HANNS ANTHON,
Schaffgotsche genannt,
des H. R. R. Graf und Semper-Frey,
von und auf Kynast,
Freyherr zu Trachenberg,
Herr der Herrschafften Greiffenstein, Kynast, Girßdorff,
und auf Bober-Röhrs- und Schoßdorff, Buchwald, Preilsdorff
und Hartau, Röm. Kayserl. Maj. würcklicher Geheimer Rath,
Cämmerer, und Ober-Amts-Director im Hertzogthum Ober-
und Nieder-Schlesien, wie auch der beyden Fürstenthümer
Schweidnitz und Jauer Landes-Hauptmann, Obrist Erb-
Hoff Meister und Hof-Richter, &c.
geb. 1675. den 19. April.
Gem. I. Maria Franciscа, Johannis Caroli,
Grafens Sereni Tochter,
verm. 1703. 24. Jun.
† 1707. 10. Aug. bey der Geburt eines todten Sohnes,
II. Anna Theresia, Francisci Zdenckonis Novohradsky
Grafens von Kolowrath Tochter,
geb. 1690. 9. Sept. verm. 1710. den 29. Jul.
|
B

AGNES CHARLOTTA,
des H. R. R. Gräfin
von
Schaffgotsche,
geb. 1660. den 3. Nov.
verm. 1692. 14. May,
an
Graf Christoph
Johannes von Althann,
Wittib, 1706.

FRIDRICA ELISABETH,
des H. R. R. Gräfin Schaffgotsche,
geb. 1678. 1. Junii,
verm. 1.) An. 1691. an Graf Adam
Anthon Opalinsky,
2) An. 1697. 4. Octobr.
an
ANTHONIVM CHRISTOPHORVM
Grafen und Herrn von Pruskow,
Herrn der Herrschafft Proskow,
Strelitz und Zülz,
der Römis. Kayserl. Maiest. würcklicher
geheimer Rath,
Cämmerern und Königl. Cammer
Vice-Præsidenten im Hertzogthum
Ober- und Nieder-Schlesien.

Digitized by Google

B

I. Josephus, Wilhelmus, geb. und gest. 1704.

Carl Gottbard, Schaffgotsche genannt, des H. R. R. Graf, und Semper-Frey von und auf Kynast, Freyherr zu Trachenberg. Herr auf Schoßdorff, Erbherr der Herrschafft Kynast, Greiffenstein, Giersdorff. Bober-Röhrsdorff. Buchwald, Hartau und Preißdorff, Kayserl. und Königl. Ober-Amts-Rath im Hertzogthum Ober- und Nieder-Schlesien, Kayl. Cämmerer, wie auch Obrister Erb-Hofe-Meister, und Hofe-Richter der beyden Fürstenthümer Schweidnitz und Jauer, geb. 1706. den 27. Jun. Gem. Maria Anna Johanna, des H. R. R. Gräfin von Hatzfeld und Gleichen, Frey-Fräule zu Trachenberg, Francisci des H. R. R. Grafens von Hatzfeld und Gleichen, Freyen Standes-Herrn in Schlesien zu Trachenberg ꝛc. T. geb. 1711. 31. Dec. verm. 1731. den 13. Junii.

II Franz, Gotthard, Schaffgotsche genannt, des H. R. R. Graf und Semper-Frey, Kayserl. Hauptmann unter dem löbl. Wallisischen Regiment, geb. 1711. den 23. April.

Christoph, geb. 1712. † 1714.

Johannes, Nepomucenus, Schaffgotsche genannt, des H. R. R. Graf und Semper-Frey, Ritter von Maltha, geb. 1713. den 15. May.

Leopold, Gotthard, Schaffgotsche genannt, des H. R. R. Graf und Semper-Frey, geb. 1714. den 19. May, Canonicus zu Breßlau.

Wenzel, Gottbard, Schaffgotsch genannt, des H. R. R. Graf und Semper-Frey, geb. 1715.

Philipp, Gotthard, Schaffgotsche genannt, des H. R. R. Graf und Semper-Frey, geb. 1716. 3. Julii. Canonicus zu Ollmütz.

Ludwig, geb. 1717. † 13. Nov.

Maria, Anna, Hedwig, geb. 1718.

Joseph, geb. und † 1719.

Anthon, Schaffgotsche genannt, des H. R. R. Graf und Semper-Frey, geb. 1720.

Emanuel, geb. 1723.

Anna, Maria, Theresia, geb. 1725. den 13. Febr.

Jonaz Gotthard, geb. 1727. den 11. Decemb. † 31. Dec. e. a.

Digitized by Google

C

Gem. Anna,
Johannsens von Zwolt, T.
Wittib Hannß Plancknerꝰ von Königsberg †.

Wolffgang Schaffgotſche genannt, auf Kynaſt und Greiffenſtein, † 1541.
Gem. Anna, Freyin von Tſchirnhauß, †.

Hannß Schaffgotſch genannt, auf Kynaſt und Greiffenſtein, geb. 1496. † 1584.
Gem. Magdalena, Heinrichs von Zedlitz zu Gierßdorff T. verm. 1551. †.

Magdalena. †. | Mariana. †. | Heinrich. †. | Hanns Ulrich, Reppel-Gotſch genannt, Kayſerl. Truchſeß, der Fürſtenthümer Schweidnitz und Jauer, Hofmeiſter und Obriſter Hofe-Richter, † 1589. | Gotthard, Schaffgotſch genannt, geb. 1555. † 1576. durch einen Fall. | Magdalena, Gem. Chriſtophs des H. R. R. Freyherrns von Schaffgotſch auf Trachenberg, verm. 1578. † 1584.

Margaretha, Gem. Herrn Florian von Seydlitz, in Schönfeld, †.

Anna, Gem. Herrn Anthon von Döbſchütz, †.

Maria, Gem. Herrn Sigfrids von Brauna. †.

N. N. verm. von Saliſch †.

N. N. verm. von Stange. †.

Ulrich Schaffgotſch genannt, war blödſinnig, † 1563.
Gem. Regina, Herrn Daniels von Stange, T. †.

Daniel, Schaffgotſche genannt, auf Poltzenſtein und Janowitz, geb. 1500. † 1632.
Gem. I. Hedwig von Reibnitz, Gunfels von Reibnitz, auf Wederau, Wittib, † 1617.
II. Hedwig, Wolffgangs Schaffgotſchens von Kurlach, T. †.

Hanns. †. | Caſpar. †. | Anna, verm. von Haubiz, †. | Catherina, verm. von Tſchirnhauß, †. | Ulrich, Schaffgotſch genannt, auf Boberſtein, ertrank im Bober. 1597. | Helena, †. | Wolffgang, Schaffgotſch genannt, zu Girßdorf, † 1614. | Friedrich. †.

II. Wolffgang, Ulrich, Schaffgotſche genannt, auf Poltzenſtein und Janowitz, geb. 1629. † 1661. 18. Jan. im Duell.

Hedwig, Regina, Gem. Herrn Max. von Mauſchwitz, †.

Eliſabeth, Ludomilla. †.

Wolffgang, Ulrich. †.

Hiſto-

Hiſtoriſche Erklärung
der I. Stamm-Taffel.

§. 1.

DAs uhralte und nunmehr in ſeiner Schleſiſchen Linie aus Königl. Piaſtiſchem Geblütte abſtammende vortreffliche Reichs-Gräfl: Schaffgotſchiſche Hauß, wird ſchon vor 500. Jahren (a) von Hertzoge Polezlao II. Calvo in Schleſien, das edle Hauß derer Schafe genennt, längſt aber vorher in den Uhrkunden einiger deutſcher Hochſtiffter mit hohen geiſtlichen Würden (b) eingezeichnet gefunden. Vermuthlich iſt es, daß die H. Hedwig, gebohrne Printzeßin von Meran, als Sie ſich im Jahr Chriſti 1186. an den Groß-Hertzog in Pohlen und Schleſien HENRICUM I. vermählt, dieſes und noch viele andere anſehnliche teutſche Geſchlechter mit ſich nach Schleſien gezogen, denn ihrem Sohne Groß-Hertzoge HENRICO II. von Pohlen und Schleſien, der ſein Leben gegen die Tartern den 9. April. im Jahre 1241. bey Liegnitz heldenmüthig eingebüſt, hat ſchon Siborho aus dem edlen Geſchlecht derer Schafe, treue und nützliche Dienſte geleiſtet, wie ſolches oberwehnter Hertzog Boleslaus Calvus, als des erſchlagenen Fürſtens älteſter hinterlaßener Sohn, zu Breßlau im Jahr 1243. am Tage S. Johannis des Täuffers bezeuget, und dem * edlen Herrn von Schoff deſſentwegen das Schloß Kemnitz, am Rieſen-Gebürge, woſelbſt er ſchon ſeßhafft geweſen erblich geſchenckt.

Ankunfft derer Edlen Herren von Schoff

Verdienſte deſſelben um die Piaſtiſchen Hertzoge in Schleſien.

§. 2. Dieſer edle Stamm hat ſich hernach in viel beſondere Zweige, durch die Fürſtenthümer dieſes Landes ausgebreitet: Als Hertzog Bernhard zur Schweidnitz im Jahr 1310. am Sontage Judica zu Striga denen Franckenſteinern das Recht einer Saltz-Niederlage beſtättiget, unterſchrieb ſich als Zeuge Herr Ulrich Schoff: zwey Jahre hernach als gedachter Hertzog feria II. poſt Hedvvigis dem Cloſter Camentz das Jus Ducale ertheilet, befindet ſich unter den Zeugen Herr Opecz Schoff: Unter Hertzog Bolken II. da er den 16. Jun. 1335. denen Franckenſteinern alle ihr Rechte und Gewohnheiten beſtättiget, kommt unter den Zeugen abermals vor Herr Peczko Schoff, welcher wie aus einem andern Diplomate Hertzogs Nicolai zu Münſterberg zu ſehen, im Jahre 1343. im Strehliſchen ſeßhafft geweſen, alles nach Ausſage derer in des Herrn Henelii Münſterbergiſchen Chronica unſers I. Tomi befindlichen Briefe: Herr Reinsko Schaff unterſchrieb am Tage S. Marci 1359. den Contract, vermöge deſſen beyde Städte Franckenſtein und Glatz, umb eine richtige Land Straſſe halten zu können, von Herrn von Hering auf Gerardsdorff ein Stücke Landes kauffen: (Henel. l. c.) Eben dieſer edle Ritter trat dem hohen Dohm-Capitul zu Breßlau (c.) d. 16. Junij. 1354. mit Bewilligung ſeines ältern Herrn Sohnes Ulrichs Schaff: und auch ſeines Herrn Brudern Ulrichs Schaff, zehen Morgen Acker zu Protzen im Franckenſteiniſchen ab, und iſt (d) folgenden Jahres unter Hertzog Heinrich I. zu Jauer, da er die Schweidnitziſchen Privilegia am H. Abend Petri und Pauli beſtättigte: als auch vorhero (e) am nächſten Sonnabend vor S. Lucien Tag unter Hertzoge Bolken II. zu Schweidnitz Zeuge geweſen, da er unterſchiedenes wegen derer Handwercker verordnet. (f) Herr Jochim

Fürſtl. Hofflager an denen ſie ſich befunden.

(a) Diploma VI. Cont. Diplomatarii noſtri Bohemo Sileſiaci.

(b) Hugo de Schoff iſt Dohmherr und Sacriſtanus zu Würtzburg geweſen An. 1174. Reimbodo Schoff. An. 1357. Dohmherr zu Trier Dippl.

* Ulrich Schoff, vielleicht ſein Enckel, lebte an. 1295. am Hoffe des Landgrafens in Thüringen und Marggrafen zur Lauſitz: vid. Dipl. CXIV. Tom. I. Reliquiarum Mſtorum Dni de Ludvvig.

(c) Diploma XXIV. Cont. Diplomatarii noſtri Bohemo-Sileſiaci

(d) Diploma XCI. l. c. (e) Diploma XC. l. c. (f) Diploma XCII. l. c.

Digitized by Google

Schaff: iſt am S. Maria Magd. Abend im Jahre 1350. Zeuge bey Hertzog Bolkens II. zur Schweidnitz und Jauer Beſtättigung über die Bad-Stube und Schrott-Ambt zu Jauer: Herr Reinsko Schaff wird am Donnerſtage vor S. Gallen im Jahr 1369. Hofe-Richter zur Schweidnitz genennet. (Tom. I. Script. noſtr. p. 400.) Herr Friedrich Schaff kommt in einem Begnadigungs-Briefe Hertzog Bolkens II. zu Münſterberg im Jahr 1334. IV. Non. Maji: (l. c. p. 406.) Herr Jenchen Schaff unter Hertzog Bolken dem III. zu Münſterberg am Donnerſtage vor S. Michael. 1380. (l. c. p. 412.) Herr Wolff Schaff die nächſte Mittwoche nach S. Bartholomæi 1412 unter Hertzoge Johannſen zu Münſterberg als Zeuge vor: (l. c. p. 414. Ulrich Schoff der Aeltere und Reyncz̃co Schoff ſein Sohn haben An. 1370. das Guth Conrads Waldau von Günthern von Nonow gekaufft, (Hertzogin Agnes Brief darüber) Ulrich Schoff der Eltre hat ſeiner ehlichen Husvrowen Ilſe ein Leibgedinge ausgemacht An. 1382. (Hertzogin Agnes Brief darüber) Heintze Schoff und Ulrich ſein Bruder haben An. 1416. die Zeydelweide gekaufft: (des Landes Hauptmanns Confirmation darüber) Nach Heintze Schoffs Abſterben ſind Ao. 1453. die Gütter Adelsbach, Seydendorff Cleyngrau, Pfaffendorff an den König in Böheim gefallen und an Hermann Czettras gegeben worden. (Landes Hauptm. Brief darüber.) Hannß Schoffs Ehefrau Catherina hat 1496. ihre Gerade an Hermann Czettras verkauffet (Confirm: darüber) Hannß Gotſche uſm Kynaſt geſeſſen hat 1445. die Hoff-Gerichte zur Schweidnitz gekaufft: Confirm. darüber (Caſpar Schoff von Hermsdorff hat 1505. das Guth Granſchütz beſeſſen,) Hertzog Sigmunds zu Glogau Brief darüber) Ja ich würde ein eigenes Werck von alten Uhrkunden zuſammen bringen, wenn ich alle Fußſtapffen * derer edlen Herren von Schaff aus denen Begnadigungs-Briefen derer alten Piaſtiſchen Fürſten mit geſchickter Feder ſammlen könnte.

Ihre anſehnliche Gütter

§. 3. Das Anſehn dieſer edlen Herren von Schaff vermehrte ſich jährlich durch ihre Ritterliche Thaten, daher auch Hertzog Bolco II. zur Schweidnitz bewogen worden, Herrn Reinsko Schoff zu ſeinem Hoff-Marſchall und Hofe-Richter anzunehmen, und gleichwie der edle Herr Sibotho Schaff im Jahr 1243. (als oben erwehnet worden) vom Hertzoge Bolezlao Calvo das Fürſtliche Schloß Kemnitz zu Belohnung ſeiner Tugend und Tapferkeit erblich erhalten, ſo überkam auch aus Fürſtlicher Mildigkeit die von der Natur ſelbſt verwahrte Berg-Veſtung Kynaſt, Schmiedeberg ſammt der Iſer und dem Rieſenberge

am Rieſen-Gebürge.

Herr Gotthard der II. Schaff, der bey Kayſer Carl IV. und Hertzoge Bolcken II. zur Schweidnitz und Jauer, ſo wol in Hoff- als Kriegs-Dienſten im höchſten Anſehen geſtanden nebſt Kemnitz die Schlöſſer und Herrſchafften Kynaſt und Greiffenſtein (welche letztere er im Jahr 1399. an ſich gelöſet,) ſammt denen Städten Greiffenberg und Friedberg am Qveiß, und vielen andern ſchönen Güthern beſeſſen. Durch ſeine Tapferkeit erhielt er die Vermehrung ſeines Wappens: 4. blutige Striche im weiſſen Felde, und wurde das Schaff nebſt dem Kyſern Baum auf dem Helm verrückt: Er war auch im Herrn Stande des Königreichs Böheimb und Burggraf zu Hirſchberg, da er (g) zu Warmbrunn im Jahr 1403. eine Probſtey Ciſtercienſer-Ordens geſtifftet, welche der Biſchoff zu Breßlau: Hertzog Wentzel zur Liegnitz noch ſelbigen Jahres den 11. Sept. beſtättiget. Endlich forderte ihn der Tod im Jahr 1420. aus der Welt und hinterließ er ſo einen groſſen Ruhm, daß ſeine Enckel die Ankunfft von ihm anzudeuten, den Nahmen Gotſche ihrem Geſchlechts-Nahmen Schaff beyſetzten, und ſich von ſelbiger Zeit an Schaff-Gotſchen nannten.

beſondere Linie der Schaffgotſchen zu Hertwigswaldau

§. 4. Seines Brudern Herrn Reinsken Schaff: Hofe-Richters zur Schweidnitz, Nachkommen, waren die Herren von Schaff auf Neuhauß, Wiltſchütz und Hertwigswaldau, unter welchen Heinrich Schaffgotſche von Hertwigswaldau aufm Neuſchloß den 23. Aug.

* Im Fundations-Briefe des Cloſters Grüßau Tom. I. p. 859. meiner Scriptorum kommt gleichfals im Jahre 1292. Reinsko Schoff: als Caſtellan in Hornberg vor, ingleichen wird in einem andern Briefe über das Dorff Jeroſavva im Jahr 1293. eines Gotzko Schoff: Militis in Monſterberg gedacht.

(g) Gotſche und Otto Gebrüdere Schoff genannt, haben zu Solgaſt, und Günther und Lother auch Schoffe genannt, zu Mykenberg geſeſſen, und nebſt Lorentzen und Hannß Nymptſchen zuſammen im Jahre 1404. das Dorff Warmbrunn, Schmiedeberg und andere Nutzungen mehr dem Gotſche Schoff aufgelaſſen, wie ſolches aus einem darüber ertheilten Königl. Briefe zu ſehen.

Aug. 1548. von damals Sr. Königl. Majestät D. Ferdinando I. glorwürdigsten Andenckens nebst Hertzoge Georgio II. zur Liegnitz und Brieg (h) zum Vormund weyl. Hertzog Heinrichs II. zu Münsterberg und Oelß aus Königl. Podiebradischen Stamme nachgelassenen Wittib und Kinder allergnädigst bestättiget worden: aber Heinrich Schaffgotsche, Königlicher Pohlnischer General und des Schlesischen Kriegs-Volckes wider den Türcken Obrister im vorigen Jahrhundert der Letzte gewesen.

§. 5. Desto erwünschter blühet noch des grossen Gotschens Schaff des II. dieses Nahmens, von dem §. 3. gedacht worden, Nachkommen im Königreich Böhaimb und Hertzogthum Schlesien, deren vortreffliche Thaten von Jahr zu Jahr gebührend vorzustellen meine Feder zwar sich viel zu schwach befindet, dennoch aber sich auch nur einige davon abzuschildern erkühnet. Die Hoff-Richter und Hoff-Meister Würde beyder Fürstenthümer Schweidnitz und Jauer ist durch die grossen Verdienste der Schaffgotschen erblich biß auf heutigen Tag an Ihr vortreffliches Hauß verknüpfet worden. Die Cantzler-Stelle daselbst ist gleichfalls vielfältige mal mit unsterblichem Nachruhme durch die Schaffgotschen verwaltet worden, und die Königl. Hauptmannschafft derselben Fürstenthümer haben biß heutigen Tages mit allgemeiner Zufriedenheit höchst-rühmlich geführet: hohe Aemter so die Schaffgotschen bedienet.

1.) Des grossen Gotthards oder Gotschen Schaffs jüngerer Herr Sohn Hannß Schaffgotsche: Herr auf Kynast und Kemnitz: biß auf seinen im Jahr Christi 1464. erfolgten tödtlichen Hintritt: wiederumb dessen jüngere Herren Söhne.

2.) Ulrich Schaffgotsche, das erstere mal vom Jahre 1504. bis 1510. das andere mal vom Jahr 1539. bis 1542. da er im 90. Jahr seines Alters selbst seine Dimission gesucht auch durch die hochansehnlichen Königl. Herren Commissarios am Quartal Cinerum gedachten Jahres zu Schweidnitz erhalten.

3.) Caspar Schaffgotsche, der glückseelige Stamm-Vater des noch blühenden Reichs-Gräflichen Hauses der im Jahr 1513. die Freyheit erhalten Schmiedeberg zu einer Stadt zu machen und hernach im Jahr 1534. von der Welt Abschied genommen.

4.) Hannß Schaffgotsche, oberwehntens hoch-meritirten Ulrich Schaffgotschens hinterlaßener jüngster Herr Sohn, als Königl. Ambts-Verwalter beyder Fürstenthümer, der gleich seinem Herrn Vater ein hohes Alter von 88. Jahren erreichet und im Jahre 1584. verschieden. Endlich ist im vorigen Jahr hundert

5.) der grosse Staats-Minister seiner Zeit Graff Christoph Leopold Schaffgotsche genannt: dem selbige im Jahre 1665. wie hernach im Jahre 1672. das Directorat bey einem hochlöbl. Königl. Ober-Ambte im Hertzogthum Schlesien, als fast die höchste Stelle in diesem Lande aufgetragen worden: Dieser umb das Allerdurchlauchtigste Ertz-Hauß Oesterreich höchst-verdienteste Herr, dessen wir im folgenden §. 10. mit mehreren gedencken müssen brachte gleichfals sein Alter über 80. Jahr: starb zu Breßlau den 30. Junij 1703. und ist ihm sein einiger hinterlassener noch lebender Herr Sohn

6.) Hannß Anthon Schaffgotsche genannt, des H. R. R. Graff und Semper-frey von und auf Kynast (tot. Tit.) so wohl in der Königl. Landes-Hauptmannschafft, derer Fürstenthümer Schweidnitz und Jauer, in welcher Er bald im Jahr 1705. installiret worden, alß auch in dem hochpreißlichen Directorat eines hochlöbl. Königl. Ober-Ambtes, welches Sr. Kayserl. und Königl. glorreichst-regierenden Majestät mit Beybehaltung der Landes-Hauptmannschafft Ihnen allergnädigst im Jahr 1719. conferiret, zur allgemeinen Freude des gantzen Landes nachgefolget.

§. 6. Die freye Standes-Herrschafft Trachenberg und Praußnitz in Nieder Schlesien (von welcher bey Historischer Erklärung der nachfolgenden V. genealogischen Tabelle ausführliche Meldung geschehen soll, hat im Jahr Christi 1592. vor 195000. Thaler Herr Adam Freyherr von Schaffgotsch: von Heinrich Freyherren von Kurtzbach erb- Erlangen die Freye Standes Herrschafft Trachenberg u. Praußnitz.

(h) Diploma CXXV. Diplomat. Bohemo-Silesiaci Tom. I. Script. nostr.

erblich an ſich erkaufft, darauf im Jahre 1600. ein perpetuum Fideicommiſſum Familiæ mit Kayſers Rudolphi II. allerhöchſter Approbation geſtifftet, und ſelbige Krafft deſſen, da ihn der Tod den 1. Aug. folgenden Jahres, ohne daß er von beyden Gemahlinnen Kinder hinterlaßen, von der Welt abgefordert, ſeines Vettern Chriſtophori Freyherrens von Schaffgotſch: Cantzlers derer Fürſtenthümer Schweidnitz und Jauer, (der Anfangs im Teſtament zum Erben ernennet war, aber ohne den Anfall zu erleben d. 9. Junii deſſelbigen Jahres vor ihm verſchieden) einigen hinterlaßenen Herrn Sohne, Hannß Ulrich Freyherrn von Schaffgotſch, auch des H. R. R Semper-Frey, hinterlaßen, der damals noch unmündig geweſen. Daher auch im Jahr 1611. bey Königl. Einzuge Königs Mathiæ II. zu Ungarn und Böheimb, Herr Weckhard Freyherr von Promnitz, als Vormund und Adminiſtrator dieſer freyen Standes-Herrſchafft in Breßlau Allerunterthänigſt aufgewartet. Das Glücke hatte noch außer derſelben viele andere ſchöne Herrſchafften dieſem jungen Freyherrn von Schaffgotſch in kurtzer Zeit durch Erbfall zugeworffen, und wie durch ſeine groſſe Verdienſte es hernach dahin gediehen, daß Er die aus Königlich-Piaſtiſchem Geblütte entſproßene Printzeßin zu Liegnitz und Brieg: Hertzogs Joachim Friedrich zu Liegnitz und Brieg, Obriſten Generals der Schleſiſchen Militz, auch Dohm-Probſts zu Magdeburg und der Fürſtin Anna Maria von Anhalt, älteſte Printzeßin Tochter Barbara Agnes im Jahre 1620. zur Gemahlin überkommen, erzehlt der folgende 9. §. Er aber verlohr ſein Leben den 24. Jul. im Jahr 1635. zu Regenſpurg, zugleich auch die freye Standes-Herrſchafft Trachenberg, welche ſo denn an das Reichs-Gräfliche Hauß von Hatzfeld gelangte.

den Herren Standt das Prædicat Wohlgebohren den Freyherren Stand d. 5. Julij. 1592.

§. 7. Den Herren Standt und das Prædicat: Wohlgebohren: hat das Schaffgotſchiſche Hauß ſchon unter dem groſſen Gotthard oder Gotſche Schaff, der wie oben §. 3. erwehnet, im Jahr 1420. verſchieden, geführet, welches auch Kayſerl. Majeſtät RUDOLPH II. glorwürdigſten Andenckens, als Sie dieſem vortrefflichen Geſchlechte einen herrlichen Begnadigungs-Brief über den Freyherrlichen Standt d. d. Prag d. 5. Julij. 1595. ertheilet, Selbſt allergnädigſt anzuführen geruhen, wie ſolches das Diploma ſelbſt klar beſaget.

Wir Rudolph, der Ander, von GOttes Gnaden, erwählter Römiſcher Kayſer zu allen Zeiten, Mehrer des Reichs, in Germanien, zu Hungarn, Böheimb, Dalmacien, Croacien und Sclavonien ꝛc. ꝛc. Khünig: Ertz-Hertzog zu Oeſterreich, Hertzog zu Burgund, Marggraf zu Mähren, Hertzog zu Lutzemburg, in Schleſien, zu Brabant, zu Steyrn, Cärnten, Crain, Würtemberg u. Teck, ꝛc. ꝛc. Fürſt zu Schwaben, Marggraf zu Lauſitz, gefürſteter Graf zu Habſpurg, zu Tyrol, zu Pfirdt, zu Kyburg und zu Görtz, Land-Graf in Elſaß, Marggraf des H. R. R. ob der Enns und zu Burgau, Herr auf der Windiſchen Marck, zu Portenau und Salins ꝛc. ꝛc. Bekennen öffentlich mit dieſem Brieve und thuen kund allermenniglich: Wie wol die hohe Rhömiſche Kayſerliche und Khünigliche Würdigkeit durch Macht ires erleuchten Trones, neben andern fürtrefflichen Herrlichkeiten und Gewalt, auch mit anſehnlichen Edlen Ständen und Geſchlechten umbgeben und verſehen iſt, jedoch nachdem die Menſchen und ſolche Edle Geſchlechter nach Ordnung und Willen des Allmächtigen durch den zeitlichen Todes-Fall oder andere Wegen in Abnehmen und Niederung kommen, und ie mildiglicher die Kayſerliche und Küniglicher Hoheit ihre Gaben und Gnaden ſolchen Edlen Geſchlechten und getreuen wol verdienten Unterthanen austheilet, und ſie ihren ehrlichen Adlichen und Ritterlichen Wohlthaten und getreuen Verdienen nach zu höheren Ehren und Würden erhebit, ie mehr die Glory und Herrlichkeit ires erleuchten Thrones geſchmücket und gezieret, den Unterthanen auch zu weiteren Adelichen und Ritterlichen Tugenden und rühmlichen Thaten begierliche Anreitzung und Urſach giebit: Wir auch aus deroſelben erleuchteten hohen Kayſerlichen Khüniglichen Würdigkeit, darein uns der Allmächtige nach ſeiner Göttlichen Ordnung auch gnädigen Willen und Fürſehung geſetzt, auch angebohrner ſonderbaren Gütte und Mildigkeit allezeit geneigt ſeyn, aller und jeder Unſer und des H. R. R. ſo wol anderer Unſerer Kühnigreich Fürſtenthümer und Lande getreuen Unterthanen, Ehr, Auffnehmben und beſte Wohlfahrt zu befürdern, ſunderlichen aber diejenigen in höheren Stand, Ehr und Würde zu erheben, und mit Kayſerlichen und Khüniglichen Gnaden, Privile-

gien

en und Freyheiten zu verſehen, durch welcher Vor-Eltern und ire ſelbſten Adliche Ritterliche Tugenden und beſtändig getreue Dienſtbarkeiten Vernunfft und Erfahrnüs, Unſer und des H. Reichs, auch anderer Unſer Khünigreiche Fürſtenthümer und Lande Ehr und Wohlfahrt befürdert würdet:

Wann dann nicht allein das Uhralte, Rittermäßige, Anſehnliche und Vornehme Adliche Geſchlecht der Schaffgotſchen genannt von langen Jahren und alten Zeiten her, in Ehrlichen, Adlichen und Rittermäßigem Stande herkomben, und darinnen durch ihre Tapferkeit beharrlich gewachſen, ſondern auch daher ihrer beſtändigen Ritterlichen Tugenden und getreuen Dienſte wegen, vermög befundener gewiſſer Khundſchafften, Inſtrumenten und Inveſtituren, Unſer Fürſtenthümer Schweidnitz und Jauer, auch Unſers Khüniglichen Ambtes daſelbſt Signaturen, davon Uns glaubwürdige Tranſümpt produciret worden, vor vielen alten Jahren und Zeiten von Unſern Vorfarn, löblicher und milder Gedencken ſich des Herren-Standes und Tituls: Wohlgebohren: gebraucht, derſelbe Ihnen auch gegeben worden, hernach aber ettlicher maßen in Abgang komben: Und wir nun gnädigſt angeſehen und betrachtet, welchergeſtalt die Geſtrenge Unſere liebe Getreue Adam Schaffgotſch genannt: von Kynaſt auf Trachenberg, ſo wol Balthaſar, Chriſtoph, Cantzler derer Fürſtenthümer Schweidnitz und Jauer, auch Caſpar und Wattzlaw aus dem Hauſe Schwartzbach, alle Gevettern und Gebrüder Schaffgotſchen genannt, von Kynaſt auf Langenau, Kemnitz, Plackwitz und Schwartzbach, ſich in ſolchen Ihrer Uhr- und Vor-Eltern erworbenen und durch Sie mit Inen ſelbſt erwieſenen Ritterlichen Tugenden und Thaten erhaltenen anſehnlichen Stande, bisher rühmlich verhalten: inſonderheit aber die getreue, angenembe, nützliche und willige Dienſt, welche nicht allein ire Vorfaren Unſern Vorfahren Römiſchen Kayſern und Khünigen zu Hungarn und Boheimb, auch andern Fürſten und Hertzogen in Schleſien mit Darſetzung Ihres Leibs, Gutts und Blutts zu Kriegs- und Friedens-Zeiten gantz ritterlich bewieſen, ſondern auch Sie die obbemeldte Gevettern und Brüder Schaffgotſchen erſtgedachter Ihrer löblichen Vorfahren gutem Exempel nach, gleichergeſtalt unverſchont Ihres Guets und Bluets Uns und Unſern Geliebteſten Herrn Anherrn und Herrn Vatern wayland Kayſern Ferdinand und Maximilian Seeligſter Gedächtniß, ſo wol unſerer hochlöblichen Cron Bohaimb und Hauß zu Oeſterreich in viel Wege zu Kriegs- und Friedens-Zeiten, auch in tragenden Aembtern und hochwichtigen Unſern und Gemeines Landes-Sachen und Handlungen, ſo wol bey andern Potentaten, Khünigen, Chur- und Fürſten gantz ehrlich, redlich, rüemlich, geſchicklich und vleißig, zu unſern angenemben gnädigſten Wohlgefallen und irem erlangten Lob geleiſtet, noch hinfüro mit mehrerem ihres beſten Vermögens zu thun ſich erbitten, auch wol thun mögen und ſollen: Alſo ſeyn wir derowegen aus obangezeigten und andern mehr erkanten Urſachen bewegt worden, Sie die obgedachten Gevettern und Gebrüder Schaffgotſchen als Unſere getreue Unterthanen und Diener, nicht allein in ſolchen irer Vor-Eltern hergebrachten und durch Sie, mit Iren erzeigten Ehrlichen und Ritterlichen Thaten erhaltenen ehrlichen Stand zu verneuern und zu beſtättigen, ſondern auch mit noch mehreren Unſern Kayſerlichen und Khüniglichen Gnaden zu Erheb- und Aufnembung ſolches ires Standes, Geſchlechts und Nambens, weilen gedachter Adam Schaffgotſch, die Freye Standes-Herrſchafft Trachenberg und Praußnitz in Unſerm Fürſtenthum Nieder-Schleſien gelegen, häufflich an ſich gebracht und derſelben halber, am Stand, beneben Unſern gehorſamben Fürſten und Ständen in Schleſien repræſentiret, zu verſehen und zu begaben: Und derowegen mit wohlbedachtem Muett, guetten und vorgehabten zeitlichen Unſer Edlen Räthe und lieben Getreuen Rath und rechtem Wißen, auch aus eigener ſonderlicher Bewegnüs obgemeldten Adamen, ſamt ſeinen Vettern: Balthaſar, Chriſtophen, Caſparn, und Wentzlen aus dem Hauſe Langenau und Wattzlawen aus dem Hauſe Schwartzbach, alle Schaffgotſche genannt, ſolchen Irer Vor-Eltern gebrauchten und hergebrachten Alten Ehren- und Herren Stand und Tittul, wiederumb aufs Neue nicht allein verneuert, ſondern auch zu noch mehrer und gewißer Beveſtigung deſſelben, und Erzeigung Unſerer Kayſerlichen und Khüniglichen Gnade, Sie alle ſamt Iren Ehlichen Leibes-Erben und deroſelben Erbens-Erben, Manns- und Frauens-Perſonen für und für, als lang einer oder mehr Irer Nachkomben aus be-

rürten Häusern Trachenberg, Langenau und Schwartzbach im Leben seyn würden in derselben Stand, Ehr und Würde, auch Schaaren, Gesellschafft und Gemeinschafft Unserer und des H. Reichs auch anderer Unser Khünigreich, Fürstenthum und Lande Altgebohrnen Herren und Fräulein auch Frey-Herren und Frey-Fräulein vollkomblich einverleibt, incorporirt und bestättiget: Auch zu noch mehrerer Gezeugnüs solcher unser Gnade und Erhebung Inen Ir hievor angeerbt und gebraucht Uhralt Adlich Wappen und Clainot nachfolgender Gestalt vermehret, gezieret und gebeßert: Mit Namben ain Quartirten Schild, in deßen vordern, Obern- und hintern undern Veldung das Alte Wappen mit den vier Roten oder Rubin-farbenen Straßen, die andern zway als der linckh Ober und Rechte Undertail gantz blau oder Lasur-Farb in jedwedern derselben, ain gantzer gelber oder goldfarbener Graiff auf einem grüenen dreyhüblichten Perg stehend, zum Raub vorwerts gestellet, mit aufgeworffenem Flug', underschlagenem Schwantz, in seinen vordern Klauen, ain weißen oder silberfarbn eckigten Stein haltend mit offenem Schnabel, Rot ausschlagenden Zungen und eine güldene Cron auf dem Kopf hab end: Uber dem Schild zweene offene Thürniers Helm, der zur Rechten ohne Cron, mit roter und weißer Helmdecken, auch darob den grünen Paum und weißen Schaff, wie Sie es von Alters her geführet: der zur Lincken aber mit plauer und gelber Helmdeggen und ainer Khüniglichen Cron gezieret darauf der gelbe oder goldfarbene Greiff mit aufgeworffenen Flugg und haltenden weißen Stein, wie im Schild bemeldt.

Inmaßen denn solch Wappen und Clainot der Beßerung in Mitten dis Brieses gemahlet, und mit Farben aigentlicher ausgestrichen ist: Erheben, befreyen, würdigen, setzen und bestättigen Sie auch in solchen Stand und Grad des Herrn und Freyherren-Standes, gleichen zu, fügen und gesellen Sie auch der Schaar, Gesellschafft und Gemeinschafft Unser und des H. R. R. auch anderer Unser Khünigreich, Fürstenthümer und Landes-Panner Herren und Freyherren, verändern, zieren und verbeßern Ihnen obgemeldt Wappen und Clainot vorgeschriebener maßen zu führen und zu gebrauchen, alles aus Römischer Kayserlicher auch Hungerischer und Bohaimischer Khüniglicher Macht und Vollkommenheit und als Obrister Hertzog in Schlesien in Krafft dis Brieves: Mapnen, setzen und wollen, daß nun hinfüro an mehrgedachte Schaffgotschen genannt, Gevettern und Brüdern, samt allen Iren Ehlichen Leibes Erben und dero selben Erbens-Erben und Nachkomben, Mannes und Frauens-Personen Ires Nahmens und Stammes für und für in ewige Zeit die Schaffgotschen genannt von Kynast und Greiffenstein, Freyherren zu Drachenberg heißen, sich also nennen und von Uns und Unsern Nachkommen Römischen Kayserrn, Khünigen zu Hungarn und Böhaimb und Obristen Hertzogen in Schlesien aus Unsern Cantzelleyen und sonst von allen Chur- und Fürsten auch andern Standes-Personen geehret, geschrieben, tituliret und gehalten werden, und darzu alle und jede Ire offne und verschloßene Briefe mit anhangenden oder aufgedruckten Innsiegeln und Pettschafften, mit rothem Wachs, wie gegen Uns, also auch allen andern Geistlichen und Weltlichen, hoch- und Niedern-Standes-Personen zu besiegeln Macht haben, auch sonsten aller und jeder Gnaden, Freyheiten, Privilegien, Herrlichkeiten, Alt-Herkomben, Statuten und Gewohnheiten, auch Recht- und Gerechtigkeiten mit Beneficien, auf hohen und Niedern Thum-Stifften auch andern Ehrlichen Aemtern, Geistlichen und Weltlichen, sonderlich aber Panner- und Freyherren, Lehen und Affter-Lehen zu empfahen und zu tragen fähig seyn, so wol in Gesellschafften und Versamlungen gemeines Landes und sonsten iner- und außerhalb Gerichts Ehrlichen Händeln und Geschäfften gebührlichen, Stand, Session, Vorzug und Vorgang haben und gelaßen werden, auch darzu tauglich, schicklich und gut seyn und sich des allen beneben obberürten verbeßerten Wappen und Clainot, auch allen andern Privilegien, Rechten und Gerechtigkeiten, deren andere Unser und des H. Reichs auch unser Khünigreich Fürstenthümer und Lande Alt-Gebohrne Herren und Freulein auch Freyherren und Frey-Freulein von Recht oder Alter Gewohnheit zu gebrauchen befugt und berechtiget, in allen und jeden Ritterlichen Sachen zu Schimpf und Ernst in Streiten, Stürmen, Schlachten, Kämpfen, Gestechen, Gefechten, Feldzügen, Panieren, Fahren, Gezelten aufschlagen, Insiegeln, Pettschafften, Clainoten, Begräbnüßen, Gemählden und sonst an allen Orten

und

und Laden nach ihren Ehren, Willen und Wohlgefallen, gleichfals frey genüßen und gebrauchen sollen und mögen von Allermenniglich unverhindert. Und gebitten darauf allen und jeglichen unsern und des H. Reichs Chur-Fürsten Fürsten, Geistlichen und Weltlichen, Prælaten, Grafen, Freyherren, Herren, Rittern und Knechten, Lands Hauptleuten, Landtvoigten, Vitzthumben, Vögten, Pflegern, Verwesern, Ambtleuten, Schultheißen, Bürgermeistern, Richtern, Räthen, Khundigern der Wappen, Ehrnholden, Perseranten, Bürgern, Gemeinden und sonst allen andern Unsern und des H. R. R. auch anderer Unser Khünigreiche Fürstenthümer und Lande Unterthanen und Getreuen, was Würde, Standts, Ambts oder Wesens die seyn, hiermit ernstlic und vestiglic, und wollen, daß sie viel-und offtgedachte Gotschen Gevettern und Gebrüdern Freyherren, alle Ire Ehliche Leibes-Erben und deroselben Erbens-Erben und Nachkomben Mannes-und Frauens-Personen für und für ewiglich als Freyherren und Frey-Fräulein zu Drachenberg erkennen, halten, ehren, also ticuliren, schreiben und nennen, Sie auch in allen und jeden gemeines Landes und andern ehrlichen Versamnlungen, Ritterspielen, Feldzügen, auf hohen und Niedern-Dohmb-Stifften und zu Aembtern Geistlichen und Weltlichen, wie vorgemeldt, und sonsten an allen andern Orten und Stellen zu laßen und an diesen auch allen andern Freyheiten, Ehren, Würde, Præeminenz, Rechten und Gerechtigkeiten, wie andere des H. R. R. auch Unser Khünigreiche, Fürstenthümer und Lande Panner-und Freyherren und Fräulein gantz und gar nicht hintern, noch jemanden zu thuen gestatten, in keine Weise, sondern Sie dabey unverhindert gentzlich bleiben laßen: als lieb einem jeden sey Unser schwere Straf und Ungnad, und darzu ain Poen, nehmlich C. Marck lötigen Goldes zu vermeiden, die ein jeder, so offt er freventlich darwieder handelt, unß halb in unsere Cammer, und den andern halben Theil vielgedachten Schaffgotschen genannt Freyherren und ihren Allerseits Ehlichen Leibes-Erben und derselben Erbens-Erben und Nachkommen, so belaidigt würden, unnachläßlich zu bezahlen verfallen seyn soll: Doch alles Uns und dem H. Reiche, auch Unser Cron Böhaimb und derselben zu gehörenden Landen, darunter Sie die Gotschen, Gevettern und Gebrüdern gesetzen, auch ihre Gnetter gelegen, an Unsern Khayserlichen, Khünigslichen auch Landes-Fürstlichen Regalien, Obrigkeiten, Lehen, Diensten, Pflichten, Steuren, Raysen und andern gemeinen und schuldigen Landes-Contributionen, Bürden und Mitleydungen, Gebothen und Verbothen auch allen andern Gerechtigkeiten, nicht weniger andern Herren und Freyherren an ihren Rechten ohne Schaden.

Zu Uhrkund besiegelt mit Unserm Kayserl. und Khüniglichen anhangenden großem Insiegel. Geben uf Unserm Khünigslichen Schloß Prag den 5. Tag des Monats Julii: Nach Christi unsers lieben Herrn und Seeligmachers Geburt im Ain Tausend, fünffhundern und im Zwey und Neunzigsten: Unserer Reiche des Römischen im Siebenzehenden, des Hungrischen im Zwantzigsten und des Bohaimbischen auch im Siebenzehenden Jahre.

Ruedolff

Adamus de Novæ Domo
S. R. Boh. Cancell: m. &c.

Ad Mandatum S. C. M.
proprium
Christoph Zilinsky
E. Müller.

Einige Jahre hernach als die im Künigreich Bohaimb in den Landverderblichen Dreyßig Jährigen Krieg, ausgeschlagene Unruhe, auch das Hertzogthum Schlesien feindlicher Gewalt Preyß gegeben, hat wie aus nachfolgenden Geschichten (§. 8.) dieses Erlauchten Hauses zu ersehen, der vortreffliche General, Hanns Ulrich Schaffgotsche, Freyherr auf Drachenberg, ein Gemahl der Fürstl. Liegnitzischen Printzeßin Barbara Agnes: Dem glorwürdigsten Kayser Ferdinand II. mit Darstreckung Leib, Guttes und

Bluttes, ſolche treue und anſehnliche Dienſte geleiſtet, daß Allerhöchſtgedachte Majeſtät dem Schaffgotſchiſchen Hauſe einen neuen Ehren-Glantz Allermildeſt zugedacht, demſelbigen das Prædicat: Des H. R. R. Semper-Frey: auch auf dem Königl. Schloße zu Prag d. 4. Dec. des 1627. Jahres in Kayſer und Königl. Gnaden verliehen: ja es aller und jeder Freyheiten, Privilegien, Vortheilen, Rechten und Gerechtigkeit fähig gemacht, deren ſich die Fürſten im Hertzogthum Schleſien gebrauchen und hinführo gebrauchen werden: Laut mehreren Ausſage des hier nachgeſetzten Diplomatis:

Das Prædicat des H. R. R. Semper-Frey d. 4. Decemb. 1627.

WIr Ferdinand der Ander, von GOttes Gnaden, Erwählter Römiſcher Kayſer zu allen Zeiten Mehrer des Reichs, in Germanien, zu Hungarn, Böhaimb, Dalmacien, Croacien und Sclavonien ꝛc. König: Ertz-Hertzog zu Oeſterreich, Hertzog zu Burgund, zu Brabant, zu Steyr, zu Kärndten, zu Crain, zu Lützemburg, zu Württemberg, Ober- und Nieder-Schleſien, Fürſt zu Schwaben, Marggraf des H. R. R. zu Burgau, zu Mähren, Ober- und Nieder-Lauſitz: Gefürſteter Graf zu Habſpurg: zu Tyrol, zu Pfierdt zu Kyburg und zu Görtz ꝛc. Landgrafe im Elſaß, Herr auf der Windiſchen Marck, zu Portenau und zu Salins ꝛc. ꝛc.

Bekennen für uns und unſere Nachkommen am Reiche, auch Unſer Erb-Königreiche Fürſtenthumb und Lande öffentlich mit dieſem Brieve und thun kund allermenniglich, wie wol die Höhe der Römiſchen Kayſerlichen Würdigkeit, darein uns der allmächtige GOTT nach ſeiner Väterlichen Fürſehung geſetzt hat, durch Macht ihres erleuchten Thrones mit vielen herrlichen edlen Geſchlechten und Unterthanen gezieret iſt, jedoch weil ſolche Kayſerliche Hoheit, je mehr die uhralte Geſchlecht Ihrem adlichen fürtrefflichen Herkommen, Tugenden und Verdienen nach, mit Ehren, Würden und Wohlthaten begabt werden, je herrlicher der Thron Kayſerlicher Majeſtät gläntzet und ſcheinbarlicher gemacht wird, auch die Unterthanen durch Erkänntnüs Kayſ. Mildigkeit, zu deſto mehr ſchuldigem Gehorſam, Verhaltnüs, ritterlichen, redlichen Thaten, und getreuen, ſteten, beſtändigen Dienſten bewegt und verurſacht werden: Wann Wir dann aus itzberürter Kayſerlicher Hochheit, angebohrner Gütte und Milde in Genaden vorders geneigt ſeyn, aller und jeglicher Unſerer und des H. R. R. auch Unſerer Erb-Königreiche, Fürſtenthume und Landen Unterthanen und Getreuen, Ehr und Würde, Aufnehmen und Wohlſtand zu betrachten und zu befördern: So ſeyn wir doch mehrers und begierlicher gewogen deren Nahmen, Stammen und Geſchlecht in höhere Ehr und Würde zu erheben und zu ſetzen, deren Vor-Eltern und Sie von uhralt adelichen Rittermäßigem Stand gebohren und Herkommen, auch Sie in Unſern und des H. R. R. ſo wol Unſerer Erb-Königreiche, Fürſtenthumb und Landen, obliegenden wichtigen Sachen und Geſchäfften, mit getreuen, gehorſamen Dienſten, ſtandhafftig erzeigen, zu deme Wir Uns auch nicht allein erinnern, ſundern auch im Werck und mit der That ſelbſt eigentlich wiſſen, in was Nahmen und Stand das Alt-Freyherrliche Geſchlecht derer Schaffgotſchen, Freyherren auf Trachenberg, von vielen unverdencklichen Jahren in Unſerem Erb-Königreich Bohaimb und Hertzogthum Schleſien gantz rühmlich herkommen, inſonderheit aber durch die anſehnlich, ritterlich und tapferen, auch nutz- und erſprießlichen Dienſte, ſo Sie die Schaffgotſchen wayland Unſeren Hochgeehrten Vorfahren Römiſchen Kayſern und Königen und Unſerem Löbl. Ertz-Hauß Oeſterreich ſo wol zu Kriegs- als Friedens-Zeiten in anſehnlichen Verrichtungen und Commiſſionen mit Darſtreckung Leibes und Bluttes, offt willigklich erzeigt und erwieſen haben, deren rühmlichen Fußſtapffen der Wohlgebohrne, Unſer Cämmerer, Oberſter und Lieber Getreuer Hannß Ulrich Schaffgotſche, Freyherr auf Drachenberg, zu ſeinem unſterblichen Preyß und Unſerm gnädigſtem Wohlgefallen nicht weniger nachgeſetzt und ſo wohl hochermeldten Unſern Vorfahren, als auch Unß ſelbſten, fürnemblichen bey der jüngſt in Unſern Erb-Landen entſtandenen Unruhe und Rebellion gegen Uns ſtandhafft erzeigt, auch nachdem verſchiedene Jahr Unſere Vheindt und Widerwärtigen in Unſer Hertzogthum Schleſien eingefallen, und darinnen unterſchiedliche Oerter occupiret, ernenntem Hannß Ulrich Schaffgotſchen abe das Commando über das Schleſiſche Volck anvertraut, Er ſich alſo tapfer und ritterlich mit Darſtreckung Leib, Gutt und Blutts gegen den Vheind erwieſen, denſelben nicht wenig Abbruch gethan, auch endlichen nachdem der Vheind der Orten wieder abgetrieben, gleichfals

fals auf ſeine eigene Unkoſten mit und unter Unſer Kayſerlichen Armada denenſelben proſequiret und alſo neben ſeiner Schuldigkeit ſeinen ſunderbaren Valor und gegen Unß tragenden Gehorſamb und Treu in mehr Weeg propalirt und im Werck dargethan, wie denn bey Attaquirung und Proſecution des Feindes zum drittenmal die Pferdt unter Ihm erſchoſſen worden, ermeldter Schaffgotſche auch in ſolcher Treu und Beſtändigkeit noch verharret, hinführo auch gegen Unß und gedacht unſerm Löblichen Ertz-Hauß Oeſterreich nicht weniger zu laiſten und zu thun des unterthenigſten Erbittens iſt, auch vorters wohl thun kan, mag und ſolle:

So haben Wir demnach zu etwas Ergötzlichkeit und Erkänntnüß ſolches fürtrefflichen alten Geſchlechtes wohl hergebrachten rühmlichen Verhältnüs und langwierig getreuen Verdienens, mit wolbedachtem Muth, guten zeitigen Rath und aus ſelbſt eigener Bewegnüß und rechtem Wiſſen obgenannten Hannß Ulrich Schaffgotſchen, Freyherrn auf Drachenberg dieſe beſondere Gnad gethan, ſich des Ehren-Worts: Semper-Frey zu gebrauchen, zu nennen und zu tituliren, thun das confirmiren, beſtätten und geben Ihme die Freyheit, ſolchen Titul und Ehren-Wort Semper-Frey zu führen und zu gebrauchen, aus Römiſcher Kayſerlicher und Landes Fürſtlicher Macht, Vollkommenheit hiermit wiſſentlich in Krafft dis Brives, und maynen, ſetzen und wollen hierauf von obberüter Römiſchen Kayſerlichen Macht, Vollkommenheit hiermit ernſtlich, daß mehr genennter Hannß Ulrich Schaffgotſche, Freyherr zu Drachenberg, ſo wol ſeine ehliche Leibes-Erben und deroſelben Erbens-Erben, Manns- und Frauen-Perſohnen dieſes Nahmens, Stammens und Geſchlechts für und für in ewig Zeit Semper-Frey nennen und ſchreiben, von Uns und Unſeren Nachkommen am heiligen Reiche und allermenniglich dafür geachtet, erkennt, genennt und geſchrieben werden, auch alle und jede Genad, Freyheiten, Privilegia, Vortheil Prädominentz, Statut, Gewohnheiten, Fürſtand, Recht und Gerechtigkeiten, in Verſammelungen und Ritterſpielen mit Beneficien auf hohen- und Niedern-Dohm-Stifften, Geiſtlichen und Weltlichen Lehen und Aembter zu empfahen und zu tragen, auch ſonſt alle andere Sachen, deren ſich Unſere Fürſten, in Unſerm Hertzogthum Schleſien gebrauchen und hinführo noch gebrauchen werden, deren theilhafftig und empfänclich ſeyn, ſich auch des alles freuen, gebrauchen und genüſſen ſollen und mögen von allermenniglichen ungehindert:

Neben dem und damit gedachter Hannß Ulrich Schaffgotſche, Freyherr auf Drachenberg ſein und ſeiner Vor-Eltern, Unſern Vorfahren, Römiſchen Kayſern, Königen und Unſern Löblichen Ertz-Hauß Oeſterreich auch Unß ſelbſt geleiſteten getreuer nützlichen Dienſte bey Uns, wie billig, noch mehr genüßen, auch Unſere Kayſerliche Gnad, mit deren Wir Ihme gantz wolgewogen, deſto würcklicher ſpüren möge: So haben wir mit wolbedachtem Muth, guttem, zeitigen Rath und rechtem Wißen auch aus Selbſteigener Bewegnüß Ihme Hannß Ulrichen Schaffgotſchen, Freyherrn auf Drachenberg, ſeinen ehelichen Leibes-Erben und deroſelben Erbens-Erben und Nachkommen, Manns- und Frauen-Perſonen abſteigender Linien, dieſe beſundere Gnad gethan und Freyheit gegeben, thun und geben die Ihm auch hiermit von Römiſcher Kayſerlicher Macht Vollkomenheit, wißentlich in Crafft dis Briffs, alſo und dergeſtalt, daß nun hinführo Wir und unſere Nachkommen am H. Reiche, Römiſche Kayſer und Könige offt ernennten Hannß Ulrich Schaffgotſchen, Freyherrn von Drachenberg und ferner gemelte ſeinen ehliche Leibes-Erben und deroſelben Erbens-Erben aus allen Unſeren und Unſeren Nachkommen auch Unſers löblichen Ertz-Hauſes Oeſterreich Cantzelleyen in Unſeren und ihren Reden, Schrifften, Briefen, Miſſiven und anderen ſo von Unß und Unſern Nachkommen an Sie oder ſonſt, darinnen Sie benennt und beſtimmt werden, ausgehen würden, der Titul und Prædicat: Hochwohlgebohren, ſamt beſagtem Ehren-Worte: Semper-Frey, gegeben, geſchrieben werden und folgen ſollen, in maßen wir dann ſolches zu geſchehen bey unſeren Cantzelleyen allbereit beſtellt und befohlen haben, thun das, würdigen und haben Ihnen alſo darzu aus Römiſcher Kayſerlicher auch Königlicher Macht Vollkommenheit, wiſſentlich in Crafft dis Brieffs und maynen, ſetzen und wollen, daß Ihme Hannß Ulrich Schaffgotſchen nun hinführo ſolcher Titul, Prædicat und Ehren-Wort aus obgemelt-allen Un-

fern und Unſerer Nachkommen Kayſer-Königlichen Ertz-Hertzoglichen und andern Cantzelleyen gleichfalls gegeben werden ſolle: Dieſemnach ſo gebitten Wir und befehlen hiermit denen Ehrwürdigen, Durchleuchtigen und Hochgebornen Unſern lieben Treuen Vettern und Schwägern den Ertz-Biſchoffen zu Maynz Trier und Cölln, als Unſeren und des H. R. R. Geiſtlichen Churfürſten und Ertz-Cantzlern, durch Germanien, Gallien und das Königreich Arelat und Italien, auch allen andern nachgeſetzten Cantzlern, Cantzley-Verwaltern und Secretarien, gegenwärtigen und künfftigen, wie nicht weniger auch den andern weltlichen Churfürſten, Fürſten, Prælaten, Graven, Freyen, Herren, Rittern Knechten, Land-Marſchalln, Lands-Haupt-Leuten, Land-Voigten, Haupt-Leuten, Vitzdomben, Vögten, Pflegern, Verweſern, Ambt-Leuthen, Land-Richtern, Schultheißen, Bürgermeiſtern, Richtern, Räthen, Bürgern, Gemeinden, Und ſonſt all Unſern und des H. Reichs auch andern Unſern Erblichen Königreich, Fürſtenthum und Lande Unterthanen und Getreuen, in was Würden, Stand oder Weſen die ſeynd, ernſtlic und veſtiglic mit dieſem Brief und Wollen, daß Sie die obgenannte drey Geiſtliche Chur-Fürſten und Ertz-Cantzler auch alle andere Unſere Cantzler, Cantzelley-Verwandten und Secretarien fernern Bevelch und Verordnung in Unſern und Unſerer Nachkommen Cantzelleyen geben, ſchaffen, und befehlen, auch mit Fleiß und Ernſt darob ſeyn und darob halten, daß hinführo mehr benanntem Hannß Ulrichen Schaffgotſchen: Freyherrn auf Drachenberg, auch ſeinen ehelichen Leibes-Erben, und deroſelben Erbens-Erben für und für in Ewig Zeit unter Unſern und Unſerer Nachkommen Titul und Nahmen: den Hochwohlgebohrnen, Unſern und des H. R. R. Semper-Frey, Freyherrn und Fräulein auf Drachenberg geſchrieben werden, Sie alſo nennen und ſchreiben auch ſunſten aller und jeder Gnade, Freyheiten, Privilegien, Vortheilen, Recht und Gerechtigkeiten, deren ſich Unſere Fürſten in unſerm Hertzogthum Schleſien gebrauchen und hinführo gebrauchen werden, geruhiglich freuen, genüſſen und gebrauchen laßen, und daran nicht hindern noch irren, ſundern Sie bey dem allen von Unſern und des H. R. wegen handhaben, ſchützen, ſchirmen und gäntzlich verbleiben laſſen, auch hierwieder nit thun, noch das jemands andern zu thun geſtatten, in kein Weiß noch Wege, als lieb einem jeden ſey Unſere und des H. R. ſchwere Ungnade und Straff und darzu ain Poen nehmlich Ein hundert Marck lötig Golts zu vermeyden, die ein jeder ſo offt er frewentlich hierwieder thäte Uns halb in Unſer und des Reichs-Cammer und den andern halben Theil offtbeſagten Schaffgotſchen Freyherren ſeinen ehelichen Leibes-Erben unnachläßlich zu bezahlen verfallen ſeyn ſolle.

Zu wahrem Uhrkund haben Wir an dieſen Brief Unſer Kayſerlich güldne Bulle anhencken laſſen: Geben auf unſerm Königl. Schloß zu Prag d. 4. Monats Tag Decembr. nach Chriſti Unſers lieben Herrn und Seeligmachers Geburt M. DC. XXVII. Unſrer Reiche des Römiſchen im IXo. des Hungriſchen im X. und des Böheimbiſchen XIo. Jahre.

Ferdinand

Peter Heinrich von Stralendorff

Ad Mandatum Sacr. Majeſt: proprium

Arnoldi von Clarſtain.

Der hinterlaſſene ältere Herr Sohn dieſes groſſen Kayſerlichen Generals Graff Chriſtoph Leopold Schaffgotſche, des H. R. R. Semper-Frey von und auf Kynaſt, Freyherr zu Drachenberg ꝛc. ꝛc. Deſſen zu Kriegs- und Friedens-Zeiten, dem Allerdurchlauchtigſten Ertz-Hertzoglichen Hauſe Oeſterreich treu-geleiſteten und eines ewigen Nachruhms würdigen Dienſte nachfolgender §. 10. mit meherem berühret, war ferner auſſer denen erhaltenen höchſt-anſehnlichen Ehren-Stellen ſo glücklich ſeinem vortreflichen Hauſe im Jahre 1662. durch allerhöchſte Kayſ. Gnaden

de das Baronat und Indigenat des Königreichs Hungarn, den Titul:* Illustris (Hochgebohren,) womit die Schaffgotschen den Fürsten ähnlich gemacht worden, ingleichen den Grafen-Stand erblich zu erlangen, ja auch vor seine Person die höchste Belohnung, die einem treuen Oesterreichischen Diener wiederfahren kan, das güldne Vließ zu tragen.

den Titul Hochgebohren

Vermehrung des Wappens

Endlich aber ward durch des siegreichen Kayſers Josephi I. glorwürdigsten Andenckens allermildesten Gnaden-Blick d. 15. April. des 1708. Jahres dieses vortreffliche Hauß auf einen noch höheren Gipffel und Glantz erhoben, da Sr. Hoch-Reichs-Gräffl. Excellenz dem noch lebenden Herrn, Herrn Ober-Ambts-Directori (Dem gantz Schlesien die Jahre seines Stamm-Vaters des Groß-Hertzogs Piasti wünschet!) der Reichs-Gräffliche Stand, ein Hertzoglicher Huth über das bisher geführte Geschlechts-Wappen, und zur höchst-ansehnlichen Vermehrung desselben derer aus Königl. Piastischem Geblüthe abgestamten im Jahr 1675. aber (in welchem eben Se. Hoch-Reichs-Gräffl. Excellenz d. 19. April. zu Breßlau gebohren worden) abgestorbener Hertzoge zu Liegnitz, Brieg und Wohlau uhralter Fürsten-Schild, anbey auch wiederhohlter massen alle diejenige Fürstliche Prærogativen, deren sich die Fürsten in Schlesien gebrauchen, beygeleget worden. Die Allerhöchste Kayserliche und Königliche Majestät redet selbst allergnädigst also:

mit dem Fürstlichen Schilde der abgestorbenen Hertzoge zu Liegnitz und Brieg und des H. R. R. Grafen Stand.

WIr Joseph von GOttes Gnaden, Erwählter Römischer Kayser, zu allen Zeiten Mehrer des Reichs, in Germanien, zu Hungarn, Bohaimb, wie auch Dalmacien, Croacien, Sclavonien &c. König, Ertz-Hertzog zu Oesterreich, Hertzog zu Burgund, Brabant, Steyer, Kärnthen, Crain ꝛc. Marggraff in Mähren, Hertzog zu Luxemburg, Ober- und Nieder-Schlesien, Würtemberg, Fürst in Schwaben, Graff zu Habspurg, Tyroll, Pfirdt, Küburg und Görtz ꝛc. Landgraf im Elsaß, des H. R. R. Marggraf zu Burgau, auch Ober- und Nieder-Lausitz, Herr auf der Windischen Marck, Portenau und Salins ꝛc. ꝛc.

Bekennen für Unß und Unsere Nachkommen am H. R. R. auch Unseren Erb-Königreichen, Fürstenthümern und Landen öffentlich mit diesem Briefe und thun kund allermäniglich; Obwol die Römische Kayserliche Hoheit, Würde und Macht, darein Wir von dem Allerhöchsten durch seine göttliche Versehung gesetzt worden, in denen unterschiedlichen

* Das im Jahre 1674. d. 12. Merz aus Einer hochlöbl. Reichs-Cantzelley desfals emanirte allergnädigste Kayserliche Decret, lautet also:

SACRA CÆSAREA MAJESTAS, DOMINUS NOSTER CLEMENTISSIMUS: Benigne consideratis tum Antiquitate Familiæ, tum diuturnis & fidelibus Obsequiis, sibi per Consiliarium suum arcanum, & Camerarium, Consilii supremæ Curiæ, Cameræque Silesiacæ respective Directorem & Præsidem, nec non supremum & Hæreditarium Præfectum Ducatuum Suidnicensis & Javoriensis Dnum Christophorum Leopoldum Schaffgotsche S. R. I. Semper-Frey: hactenus in Aula & diversis legationibus laudabiliter præstitis, quibus Familiæ splendorem in se posterantem propriis meritis non illustret solum, sed insigniter indies magis magisque amplificet, Eidem gratiam Imperialem, quam hoc nomine meretur Signo aliquo exteriore inclarescere & ad posteritatis Memoriam transmitti cupiens Titulum seu Prædicatum: ILLUSTRIS absolute, quo ipsi etiam Imperii Principes atque Marchiones compellantur, loco Tituli Illustris & Magnifici, quo Imperii Comites, ipseque Semper-Frey Schaffgotsch hactenus e Cancellaria Imperiali compellari consuevit, clementer impertitur, ita ut deinceps in omnibus Expeditionibus tum ipse tum hæredes & descendentes Ejus legitimi in infinitum in omnibus expeditionibus hoc honoratiore ac absoluto Illustrium Titulo nominari, appellari & tam scripto quam viva voce seu nuncupatione verbali cohonestari debeant. Vigore hujus Decreti, quod signabatur in Cancell. Imp.li Aulica. Viennæ d. 12. M. Martij. Anno 1674.

V. Leopoldus Guilielmus
Comes in Kœnigsegg.

Christoph Beuer.

Digitized by Google

chen Gliedern, Fürſtlichen Gräfflichen und andern herrlichen und adlichen Geſchlechtern, welche ihre Dignitæt und Anſehen von Römiſchen Kayſern haben, auf das Vollkommenſte hervor leuchtet, ſo wird doch deſſelben Splendor dadurchdeſtomehr erhoben, indem noch ferner die uhralte vornehme Familien Ihrem Herkommen, Tugenden und Verdienſten gemäß, mit mehrern Ehren und Vorzügen begabet und begnadiget werden, als wodurch dieſelbe zu deſto beſſerer Erkänntnüs Ihres ſchuldigen Gehorſam und beſtändiger vortrefflicher Thaten, und ſteten getreuen Dienſten angereitzet werden:

Gleichwie wir nun aus angeregter Kayſerl. Gewalt und Macht, auch angebohrner Milde zuförderſt geneigt ſeyn, aller und jeglicher Unſerer und des H. R. R. ingleichen Unſerer Erb-Königreichen, Fürſtenthümer und Lande Vaſallen, Unterthanen und Getreuen, Ehre, Aufnehmen und Wohlſtand zu betrachten und zu befördern: Alſo ſind Wir noch begierlicher dahin bedacht, diejenigen Nahmen, Stammen und Geſchlechter in höhere Ehren und Würden zu ſetzen, deren Vor-Eltern und Sie von uhralten herrlichen und Rittermäßigen Ständen herkommen, ja die zugleich in Unſerem und des H. R. R. wie nicht weniger in andern obliegenden wichtigen Sachen und Geſchäfften, getreu und gehorſam ſich erzeigen, folglich Uns, dem H. R. auch Unſern Erb-Königreichen und Ertz-Hauſe Oeſterreiche angenehme Dienſte erweiſen, und durch ihre ſtattliche Thaten ſich noch hervor thun und vor der Welt bekannt machen:

Wann, wir dann verſpürt und es ſelbſt umbſtändlich wißen, was Uns, Unſer würcklicher Geheimbder Rath und Cämmerer, in dem Hertzogthum Schleſien Erſter und Vollmächtiger Landes-Hauptmann, Obriſter Erb-Hofe-Meiſter und Erb-Hofe-Richter Unſrer beyder Fürſtenthümer Schweidnitz und Jauer, auch Unſer des Reichs lieber Getreuer Hannß Anthon Schaffgotſche genannt, des H. R. R. Semper-Frey, von und auf Kynaſt: Frey-Herr zu Trachenberg: Erbherr der Herrſchafften, Kynaſt, Greiffenſtein, Giersdorff, Bober-Röhrs Dorff: allbereits vorhin ſo wohl als geweſener Erſter Ober-Ambts Rath im Hertzogthum Schleſien, als auch bey der Ihm anvertrauten Lands-Hauptmanſchafft, und in andern Ihm aufgetragenen wichtigen Verrichtungen, auch würcklich obhabenden Commiſſionen bis daher Uns erſprißliche Dienſte zu ſeinem eigenen Ruhm dergeſtalt geleiſtet und noch bezeuget, daß Wir darob ein ſonderbahres und Allergnädigſtes Wohlgefallen tragen, Wir auch über dem aus denen Jahr-Büchern und ſonſt wahrhafftigen Zeugnüſſen und Kundſchafften die ſichere Nachricht eingenommen, daß das von vielen Seculis bekannte Freyherrliche Geſchlechte derer Schoffe, anitzo Schaffgotſche genannt, ins beſondere ſeither denen Zeiten des Hertzogs Bolko in Schleſien vor allen andern ſich hervor gethan, indem Sie die Schaffgotſche vornehmlich von der aus dem Hauſe Kynaſt ſtammenden Linie, wayland Unſern Hochgeehrteſten Herrn Vorfahrern Römiſchen Kayſern und Königen und Unſerem Ertz-Hauſe Oeſterreich, ſo wohl zu Kriegs-als Friedens-Zeiten in Anſehnlichen Aembtern, Functionen, Geſchäfften und Begebenheiten mit Darſtreckung Gutt-und Bluttes treugehorſamſt und willigſt ſich erwieſen und ſolches von Unſers hochlöblichen Anherrn und Vorfahren am Reich Kayſers Ferdinandi II. Mayt. in einem dero damahligen Cämmerer und Obriſten Hannß Ullrich Schaffgotſche d. d. Prag d. 4. Dec. des 1627. ſten Jahres unter Dero angehenckter güldnen Bull ertheiltem Diplomate mit mehreren angeführet und deßhalb höchſtgedacht Ihro Maytt. bewogen worden, Ihm und ſeinen Deſcendenten Mann-und Weiblichen Geſchlechts nebſt Bewilligung des Ehren-Worts: Semper-Frey, und des Titels Hochwohlgebohren, alle und jede Genaden, Freyheiten, Privilegien, Vortheile, Recht und Gerechtigkeiten deren ſich Unſere Fürſten in dem Hertzogthum Schleſien gebrauchen und hinführo gebrauchen werden, umb ſelbiger ſich geruhiglich zu erfreuen und ſolche zu genüßen, verliehen, mithin dieſer Familie aus zeitigem Rath und rechtem Wißen derſelben theilhafftig und fähig erkläret:

Hiernechſt uns erinnerlich iſt, was maßen bey Unſers in Gott ruhenden Herrn Vaters Kayſers Leopoldi I. Maytt: der letzt-verſtorbene Chriſtoph Leopold Schaffgotſche genannt, wegen ſeiner Treu, Vernunfft, Geſchicklichkeit, Erfahrung und Eifer ſich dergeſtalt beliebt gemacht, daß Sie Ihme nicht nur anſehnliche Ehren-Aembter, als da

ſeynd:

Digitized by Google

seynd: die Schweidnitz und Jauerische Landes-Hauptmannschafft, die Schlesische Cammer-Præsidenten-Stelle, das alldortige Ober-Ambts Directorium und die Inspection über die drey Fürstenthümer Liegnitz, Brieg, und Wohlau anvertrauet, sondern ihm auch zu Dero Cämmerern und hernach würcklich geheimden Rath auf- und angenommen, und in verschiedenen rühmlichst von Ihm vollzogenen Verschickungen, und so wol Vermählungs- als Allianz-Negotia betreffenden Geschäfften Ihn nützlich gebrauchet und in Betrachtung aller obberührten Umstände und gegen Ihn Christoph Leopold Schaffgotschen genannt hegender Zuneigung kurtz vor Ihrem Lebens-Ende Ihm den Reichs-Grafen Stand bewilliget:

So haben Wir itzt angedeuter Ursachen halber in Ansehung solches fürtrefflichen uhralten Geschlechts, welches mit Königl. Chur-Fürst- und Reichs-Gräfflichen Häusern im H. R. R. im Königreich Pohlen, und Hertzogthum Schlesien mit Blutts Freund- und Verwandschafft verknüpfet ist, und sich allemal distingviret hat, aus wohlbedachtem Muth, rechtem Wißen, und aus selb-eigener Bewegnüß den Hannß Anthon Schaffgotsche genannt, welchem Wir wegen der Ihm zu großem Lob gereichenden Proben seiner gegen unß erwiesenen Devotion mit besonderen Hulden und Gnaden jederzeit wohlgewogen gewesen und noch seynd, sambt allen seinen Ehelichen Leibes-Erben Mann- und Weibes-Personen so bereits gebohren oder künfftighin in rechter Ehe von ihm erzeüget werden möchten, den Stand, Ehre und Nahmen unserer und des H. R. R. Grafen und Gräfinnen bestättiget, und damit die schon eine geraume Zeit von Unseren Vorfahrern diesem Geschlecht schrifft- und Mündlich auch von unß selbst zugestandene Gräffliche Würde durch diesen unsern Gegenwärtigen Brief förmlich erneuret und ersetzet.

Erklären demnach vorbesagten Mütterlicher Seits aus Königl. Piastischen Geblütte entsproßenen Hannß Anthon Schaffgotsche genannt, alle Seine eheliche Leibes-Erben und deroselben Erbens-Erben Manns- und Frauen-Personen absteigender Linie vor unsere und des H. R. R. Grafen und Gräfinnen, dergestalt und also, daß Sie davor zu achten, als ob sie Väterlicher und Mütterlicher Seyten Vier Reichs-Gräffliche Ahnen hätten: Vergleichen und stellen Sie zu der Reichs-Grafen und Gräfinnen Schaar, Gemein- und Gesellschafft, confirmiren und geben Ihnen samt und sonders den Titul und Nahmen derer Reichs-Grafen und Gräfinnen von Schaffgotsche, und bezeugen es hierdurch daß Sie Fug und Recht haben, sich also zu nennen und zu schreiben, meynen, setzen und wollen auch daß genannter Hannß Anthon Graff von Schaffgotsche, seine Eheliche Leibes-Erben und dererselben Erbens-Erben Mann und Weiblichen Geschlechts für und für zu ewigen Zeiten, Unser und des H. R. R. Grafen und Gräfinnen seynd, sich also nennen und schreiben, wie von unsers in GOtt ruhenden Herrn Vaters Majestät und von uns bisher geschehen, von jedermänniglich davor geachtet, gehalten, geehret, genannt, geschrieben und erkannt werden und darzu alle und jeglicher Gnaden, Freyheiten, Ehren, Würden, Vortheile, Vorzüge, Recht- und Gerechtigkeiten, Vorgang, Sitz, Altherkommen, Herrlichkieten, Prærogativen bey Reichs- und andern Versammlungen und Zusammenkünfften in dem Reich, unsern Erb-Königreichen und Landen, in Ritter-Spielen, Beneficien auf hohen und niedern Dohmstifften, geist- und weltlichen Lehen und Aembtern zu empfahen, nur zu haben und zu tragen auch sonst durchgehends aller andrer Dinge genüssen, deren fähig seyn, derselben an allen Enden und Orten nach ihren Ehren, Nothdurfften, Willen und Wohlgefallen sich erfreuen und gebrauchen sollen und mögen, deren sich andere Unsere und des H. R. R. Grafen und Gräfinnen von Rechts und Gewohnheits wegen erfreuen, genüssen, gebrauchen und bedienen, von allermänniglich ungehindert:

Uber dieses das vorgeschrieben stehet thun und geben wir offt erwehntem Hannß Anthon Grafen von Schaffgotsche unserm und des Reichs lieben Getreuen, dessen von seinem Vorfahren Ihm angeerbte Devotion Uns sattsam bekannt, noch diese Gnade und Freyheit, daß wann Er oder seine eliche Leibes-Erben und derselben Erbens-Erben im H. R. R. durch den Seegen GOttes über kurtz oder lang, entweder durch Kauff, Heyrathung oder Erb-schafften, oder andere Reichs-Satzungs-mäßige Weise, welches wir Ihm aus Röml. Kayserl. Maj. Vollkommenheit wissentlich und wolbedächtig vergönnen, Graff- oder

Herrschafften, wo die gelegen, an sich bringen wolten, daß Sie dieselben zu besitzen fähig seyn, auch sich alsdenn, wenn Sie bey uns oder unseren Nachkommen die allerunterthänigste Anzeige gethan, und Unsere und Ihre Bewilligung ausgewürcket, Grafen oder Herren, auch Gräfinnen und Frauen, von, zu, oder auf dieselbe Graf- oder Herrschafften sich nennen, schreiben, und nicht allein deroselben Titul, sondern auch derselben Regalien, Jura, Stand, Prærogativen und anklebende Vorzüge führen und gebrauchen sollen und mögen.

Zu mehrerer Gezeugnüß, Glauben und Gedächtnüs solcher Unserer Kayserlichen Genade und Bestättigung des Reichs-Grafen Standes, vornehmlich zu Erinnerung derer heldenmäßigen Thaten, die seine des Hannß Anthon Grafens von Schaffgotsche Vorfahren in Kriegs-Expeditionen erwiesen, ingleichen wegen der von ihm besitzenden Herrschafften haben Wir nicht alleine das uhralte Schaffgotschische Geschlechts-Wappen Ihm hiermit confirmiret, sondern Wir verbessern auch solches, weil die Fürstl. Liegnitz, Brieg und Wohlauische Familie erloschen, und seine des Grafen von Schaffgotsch Groß-Mutter, wayl. Joachim Friedrichs Hertzogs zur Liegnitz und Brieg und dessen Gemahlin Annæ Mariæ, vermählter Hertzogin zur Liegnitz und Brieg, gebohrner Fürstin zu Anhalt und Gräfin von Ascanien, Tochter gewesen, aus Kayserlichen Gnaden solchergestalt, daß Er, seine eheliche Descendenten und Nachkommen des Wappens wie hernach es beschrieben stehet, sich gebrauchen sollen, nehmlich, einen Quartirten Schild, in dessen fördern, obern und hintern Unter-Feldungen, die gelb oder goldfärbig seynd, ein einfacher schwatzer auf recht stehender ausgespreitzter Adler mit beyden Waffen die Ende des Felß ergreiffet, mit roth ausschlagender Zunge, über sich schwingenden Flügeln und über die Brust von ein bis zum andern Sachsen beyder Flügel einen weiß-unter sich gebogenen und an beyden Enden Creutz-weiß angemerckten Streiff führet, die andern zwey als der lincke obere und rechte Untertheil, jeder mit sieben weiß- oder silberfarbenen, und sieben roth- oder Rubinfarbenen Schach-Steinen besetzt seynd, in der Mitten des Schilds zeigt sich gleichfals ein quartirter Hertz-Schild, als das uhralte Schaffgotschische Wappen, in dessen vordern, obern und hindern Unter-Feldung vier rothe und Rubinfarbene Straßen im weissen oder silberfarbenen Feld, in denen andern aber, als der lincke, obere und rechte Untertheil gantz blau oder Lasur-Farb in jedweden diese ein gelber, oder goldfarbner Greiff auf einer grünen drey hüblichten Berg stehend, zum Raub vorwerts gestellt mit aufgeworffenem Flug, unterschlagnen Schwantz, in seinen vordern Klauen, einen weißen oder silberfarbenen eckigten Stein haltend, mit offenem Schnabel, roth ausschlagender Zunge und eine güldne Cron auf dem Haupt habend, über dem wird solcher Hertz-Schild oben mit einem Hertzoglichen Huthe verwahrt und bedeckt, ob dem Schilde drey alle frey offne, blau und silberfarb angeloffne Zier vergoldte Thurnier-Helme mit anhangenden Kleynodien, auf dem vördern oder rechten Helm wird der im Schild beschriebene schwartze Adler in einem runten gelben Feld und darhinter ein ausgebreiteter Pfauen-Schweiff mit seinen Spiegeln in natürlicher Farbe vorgestellet, auf dem lincken und zwar mit einer alten Königlichen Cron gekrönnten Helm, der gleichfärbige im Hertz-Schild beschriebene gekrönte Greiff einen weißen oder silberfarbenen eckigten Stein haltend, ob dem dritten oder mittlern Helm, unter einem grünen Baum stehet ein gegen dem lincken Helm sehendes weiß- oder silberfarbenes Schaaf mit einem goldnen Halßband und daran hangenden goldnen Glöcklein, wie das Schaffgotschische Geschlecht es von Uhralters her geführet, welch zu erstbesagter Schild und Helm rechte Seits mit roth und weiß, oder silber- und Rubinfarbigen, lincker Seits aber mit blau und gelb oder gold- und Lasur-Farbenen Helm-Decken gezieret seynd: Alsdenn solch Gräfliches Wappen und Kleynod in Mitte dieses Unsers Kayserlichen Cibell weiß geschriebenen Briefs rechter Seits auf dem neundten Blat mit seinen natürlichen Farben eigentlich gemahlet und entworffen ist:

Ebenmäßig haben Wir in gnädigste Erwegung gezogen, daß weyland höchstgedacht Unsers Herrn Vaters Majestät oberwehnten Christoph Leopold Schaffgotsche genannt, als Dero getreuen und ältesten geheimbden Rath in Gnaden gegönnet und in Ansehung der von dem Kayser Ferdinand dem Andern, dem Hannß Ulrich Schaffgotsche und seiner Familie verliehenen Vorzüge, auch seiner eigenen stattlichen Meriten, und mit Zusetzung seiner aus eigenen Mitteln aufgewandten Nahmhafften Summen, ausmachenden Unkosten hoch-vernünff-

nünfftig und glücklich-vollzogenen Verrichtungen, das Prædicat: Hochgebohren im Jahr 1674. bewilliget, und in der unter dem 12. Merz erwehnten Jahres ausgefertigten Kayserl. Resolution sothane Prærogativ vor Ihn und seine Descendenten auf das vollkommenste bekräfftiget, und dieser zu folge den Titul: Hochgebohren, in denen bey Unserer Reichs-Cantzelley befindlichen Rescripten und Documenten Ihm ertheilen lassen:

Wir confirmiren demnach aus angeregten Motiven, und auf die Uns dieserwegen allerunterthänigst gethane gründliche Vorstellungen, mehr besagten Hannß Anthon Grafen von Schaffgotsche, allen seinen ehelichen Leibes-Erben, Männ- und Weiblichen Geschlechts, als welche bloß allein von dem Christoph Leopold Schaffgotsche abstammen, solches Prædicat und Wappen, wobey Wir zugleich, alle diejenige Fürstliche Prærogativen, deren sich Unsere Fürsten in dem Hertzogthum Schlesien gebrauchen, und die in dem obangezogenen Ferdinandæischen Gnaden-Briefe von Ao. 1627. ausgedruckt seynd, als ob Sie hier von Wort zu Wort einverleibet wären, wiederhohlen, bekräfftigen und confirmiren in der allerbesten und beständigsten Form, Maaß und Weise als es immer seyn kan oder mag, und thun das aus Römischer Kayserlicher Macht Vollkommenheit wissentlich Krafft dieses Briefes, also daß nun hinführo von Unß, Unsere Nachkommen am H. R. R. Kayserrn und Königen dem Hannß Anthon Graffen von Schaffgotsche, seinen ehelichen Leibes-Erben und derselben Erbens-Erben, Mann- und Weiblichen Geschlechts, aus allen Unsern und Unserer Nachkommen am H. R. R. wie nicht weniger aus allen Unseren Erb-Königreiche, Ertz-Hertzoglichen Hauses und andern Cantzelleyen in Unsern und Ihren Reden, Schrifften, Briefen, Missiven und andern Expeditionen so von Uns und Unseren Nachkommen am Reich oder sonst darinnen Sie benennt, ausgehen werden, der Titul und Prædicat: Hochgebohren: geschrieben und gegeben werden solle, inmassen Wir dann, damit solches geschehe, von Kayserlichen Ambts wegen bey allen Unsern Cantzelleyen allbereits bestellt und befohlen haben: Und gebitten darauf allen und jeden Churfürsten, Fürsten, Geist- und Weltlichen Prælaten, Grafen, Freyherren, Herren, Rittern und Knechten, Land-Marschalln, Lands-Hauptleuthen, Land-Vögten, Haupt-Leuthen, Vice-Dohmben, Vögten, Pflegern, Verwesern, Ambt-Leuthen, Land-Richtern, Schultheißen, Burger-Meistern, Richtern, Räthen, Khundigern der Wappen, Ehrenholden, Perseveranten, Bürgern, Gemeinden und sonst allen andern Unsern und des Reichs, auch Unserer Erb-Königreiche, Fürstenthumen und Lande, Unterthanen und Getreuen, in was Würden, Stand oder Weesen die seyud, ernst- und festiglich mit diesem Brief und wollen, daß Sie mehrgedachten Hannß Anthon Grafen von Schaffgotsch auch alle seine Ehliche Leibes-Erben und derselben Erbens-Erben, Mann- und Frauen Persohn nun, hinführo, ewiglich in allen Versammlungen, Feldzügen, Ritterspielen, Hohen und Niedern, Geist- und Weltlichen Aemptern, auch sonst an allen Orten und Enden vor Unsere und des H. R. R. Grafen und Gräfinnen erkennen, ehren, halten und würdigen, Ihnen auch für und für in ewig Zeit unter Unserem und Unserer Nachkommen Titul und Nahmen: denen Hochgebohrnen des H. R. R. Grafen und Gräfinnen, Semper-Frey, Freyherren und Freylein zu Trachenberg, geben, Sie also nennen und Ihnen schreiben, auch über die in erwehntem Ferdinandæischen Gnaden-Briefe von Ao. 1627. erzehlte Fürstl. Præeminenzien deren sich Unsere Fürsten in Schlesien gebrauchen, dieselbe Ihnen wolbedächtig bewilliget, und von Uns hiermit confirmiret werden, geben, sonst aller und jeder Gnaden, Freyheiten, Ehren, Würden, Vortheile, Recht und Gerechtigkeiten, nicht weniger des vorbeschriebenen Wappen und Kleynods wie andere in dem H. R. R. auch Unserm Erb-Königreichen, Fürstenthumben und Landen befindliche Reichs-Grafen und Gräfinnen geruhig und ohne Hindernüß genüssen lassen und Sie daran nicht hindern, sondern bey dem allen was Wir Ihnen aus Kayserl. Macht und Vollkommenheit erlaubet und gestattet, auch in diesem Briefe mit ausdrücklichen Worten beschrieben stehet, von des H. R. R. auch Unserer Erb-Königreichen, Fürstenthümer und Landen wegen sie festiglich handhaben, schützen, schirmen und gäntzlich dabey verbleiben lassen und darwider nicht thun, noch das jemand andern zu thun gestatten wollen, in keine Weise noch Wege als lieb einem jeden sey Unsere schwere Ungnad und Strafe und zwar eine Poen von zweyhundert Marck lötigen Goldes zu vermeiden die ein jeder so offt er darwider thäte, Uns halb in Unser und des H. Reichs Cammer und den andern halben

Theil denen Belaidigten unabläßlich zu bezahlen, verfallen seyn solle, doch Uns und Unseren Nachkommen und sonst Männiglich an Ihren Recht und Gerechtigkeiten unverfänglich: Zu wahrer Uhrkund haben Wir an diesen Brief Unsere Kayserl. goldne Bull anhencken lassen. Wien den 15. Monats-Tag April, nach Christi unsers lieben HErrn und Seeligmachers gnadenreichen Geburt im 1708. Unserer Reiche des Römischen im XIX. des Hungrischen im XXI. und des Böheimbischen im 3. Jahre.

Joseph.

J. E. Graf von Schönborn

Ad Mandatum Sacr. C. Majest: proprium

C. F. Consbruck.

Geschichte des Erlauchten Hauses zu Kriegs- und Friedens-Zeiten:

§. 8. Zu den Geschichten dieses Erlauchten Hauses in unserem Vaterland, gehören billig zu erst die Erbauung des vesten Berg-Schlosses Kemnitz, welche vor 500. Jahren Sibotho: edler Herr von Schaff: unternommen und die treuen Dienste mit welchen derselbe sich denen Schlesischen Groß-Hertzogen Henrico II. und Bolezlao Calvo angenehm gemacht, nach klarer Aussage eines Alten Briefes über Kemnitz, dessen bald Anfangs §. 1. Meldung geschehen. Die Verdienste des großen Gotthards Schaff oder Gotsches Schaff, dem zu Liebe alle seine Nachkommen sich Schaffgotschen nennen, sind gleichfals oben §. 3. berühret worden, ingleichen §. 5. die hohen Ehren-Stellen, welche dieselben bey denen Fürstenthümern Schweidnitz und Jauer nach und nach erhalten. Allein ihr Ruhm und Ansehn ist nicht in den Gräntzen des Vaterlands eingeschloßen blieben, denn wie der theure Held vor hochgedachter Gotsche Schaff bey Kayser CARL IV. in besondern Genaden gestanden, also machte sich am Hofe Kayser CARL V. durch seine weisen Anschläge Hannß Schaffgotsche auf Kreppelhoff und Groß-Hartau: Kayß. Rath: und erster Cammer Rath in Schlesien, ingleichen Cantzler derer Fürstenthümer Schweidnitz und Jauer und Hannß Schaffgotsche auf Fischbach: als Königs Ferdinandi I. Gesandter und hochansehnlicher Commissarius in denen Jahren 1529. 1532. und 1539. auf denen Fürsten-Tagen in Schlesien, und im Jahr 1537. durch eine dem Vaterlande zum Besten nach Prag übernommene Gesandschafft berühmt; Hannß Ulrich Schaffgotsche genannt, auf Kynast und Greiffenstein, war im Jahr 1580. und nach ihm Gotthard Schaff-Gotsche auf Schwartzbach, Kayßers Rudolphi II. Truchseß; Adam Schaffgotsche auf Kemnitz und Fischbach, der die freye Standes-Herrschafft Trachenberg im Jahr 1592. durch Kauff an sich bracht, diente König Maximiliano II. als Edel-Knabe, hernach aber Kayser Rudolpho II. der Ihme den Freyherren Stand confirmiret, im Jahre 1594. als Gesandter auf das Beylager des Brandenburgischen Chur-Printzens Johannis Sigismundi mit der Preußischen Printzeßin Anna nach Königsberg. Balthasar Schaffgotsche auf Langenau und Lehn-Hauß hat gleichfalls in unterschiedenen wichtigen Angelegenheiten und Gesandschafften einen unsterblichen Nahmen erworben: und deßen anderer Herr Sohn Christoph Schaffgotsche genannt, an welchen die Standes Herrschafft Trachenberg fallen solte, wenn er nicht einige Wochen vor seinem Herrn Vetter Adam Schaffgotsche genannt, Freyherr auf Trachenberg dieses zeitliche gesegnet, war in seiner Jugend des Chur-Fürstens zu Sachsen * Augusti I. Silber-Cämmerer, gieng mit selbigem im Jahr 1557. zu der Belagerung vor Gotha, und ließ seinen Heldenmuth in vielen gefährlichen Begebenheiten blicken: Anthon Schaffgotsche auf Boberstein, that einen Zug ins gelobte Land, ward aber darüber von den Türcken gefangen, endlich aber wieder frey und starb in seinem Vater-Lande im Jahr 1535. unvermählet. Ullrich Sch. ffgotsche

* Am Hofe dieses Churfürsten begab sich auch im Monath May. des 1576. Jahres der traurige Fall: daß Gotthard Schaffgotsche auf Kynast und Greiffenstein: ein Herr von vortrefflichen Qualitæten und studiis, da er erst 21. Jahr alt worden von einer Steigen auf dem Schlosse zu Annaburg herabgestürtzt und sein Leben eingebüsset.

Digitized by Google

ſche auf Kynaſt, hat, da Schleſien im Jahre 1488. durch den Glogauiſchen Krieg übel verwüſtet worden, und ein Neues Heer Böhmiſcher Kriegs-Leute an die Schleſiſche Gräntze bey das Städtlein Schonau nicht weit von Goldberg gelegen ankommen, ſich mit dem annoch in der Rüſt-Cammer zu Greiffenſtein befindlichen Schwerdt mit einer geringen Anzahl ſeiner Unterthanen und Nachbarn gerüſtet, Ihnen entgegen begeben, den in die Funffzehenhundert Mann ſtarcken Feind hertzhafftig angegriffen, geſchlagen und gezwungen, daß ſie ſich dem Hertzoge zur Liegnitz ergeben müßen, wie annoch davon folgende auf gedachtem Schwerdt befindliche Gedächtnüs Worte zeugen:

Anno Chriſti 1488. Hat Herr Ulrich Schaffgotſche mit dieſem Schwerdt die Ritterſchafft gewonnen, auff der Bonzliſchen Heyde.

In Ungarn gegen die Türcken haben ſich als Helden erzeuget Caſpar Schaffgotſche, Freyherr; Herr auf Plackwitz im Jahre 1596. Daniel Schaffgotſche auf Jänowitz: und Bernhard Schaffgotſche auf Rurlach und Seiffersdorff, der vom Jahre 1582. bis 1584. in Ober Ungarn Ritterlich gefochten, und hernach auch im Jahre 1587. bey dem Neu-erwählten Könige in Pohlen Ertz-Hertzog Maximiliano ſich tapfer und wol verhalten. Gottfried Freyherr von Schaffgotſche blieb im Jahr 1621. auf dem weisen Berge bey Prag: Wolffgang Freyherr von Schaffgotſche auf Neu-Kemnitz und Klein-Jänowitz gleichfals im dreyßig Jährigen Kriege: Heinrich Schaffgotſche auf Neu Hauß war im Jahr 1548. Königl. Pohln. General und der Schleſiſchen Miliz, Kriegs-Oberſter: Hannß Ulrich, Semper-Frey von Schaffgotſche, war gleichfals Königlicher Pohlniſcher und Schwediſcher Obriſter im Jahr 1660. und Chriſtoph Gotthard Freyherr von Schaffgotſche, Herr auf Plackwitz: iſt im Jahre 1688. als Kayſerlicher Obriſter-Lieutenant ſehr jung geſtorben. Zugeſchweigen vieler andern Helden dieſes vortrefflichen Stammes ſo theils ſchon in dem vorhergehenden Geſchlechts Regiſter angemercket ſind, theils annoch unter denen Alten Schleſiſchen Hertzogen durch Tapferkeit empor geſtiegen, aber aus damahligem Mangel der Geſchicht-Schreiber in die Nacht der Vergeßenheit gerathen.

§. 9. Hat aber jemals einige Zeit von der Tapferkeit des Schaffgotſchiſchen Stammes unauslöſchliche Denckmale aufzuweiſen, ſo iſt es gewiß das vorige und mit den Dreyßig Jährigen Krieges-Flammen auch Schleſien nicht verſchonende Jahr-Hundert, welches noch viel betrübtere Fußſtapffen ſeiner Gewalt hinterlaßen haben würde, wenn nicht ein andrer Codrus vor das Vaterland Leib, Gutt und Blutt dargeſtreckt hätte:

Nachruhm des Kayſerlichen Generals Hannß Ulrichs Schaffgotſche genannt.

Hannß Ulrich Schaffgotſche genannt: des H. R. R. Semper-Frey, von und auf Kynaſt, Freyherr zu Trachenberg: Erbherr der Herrſchafften Trachenberg, Praußnitz, Kynaſt, Greiffenſtein, Kemnitz, Schmiedeberg, Girſchdorff, Hertwigswalde und Rauſchke, Kayſ. Cammerer und General über die Cavallerie, Oberſter über zwey Regimenter zu Pferde, auch Kayſerl. commandirender General in Schleſien. Er war der einige hinterlaßene Herr Sohn, Chriſtophs Schaffgotſchen genannt, Freyherrens von Trachenberg: von und auf Kynaſt: und der Freyin Eleonoræ von Promnitz auf Sorau, Triebel und Naumburg: geb. 1598. den 25. Aug. und ſchon den 9. Junii 1601. in zarter Kindheit durch den tödlichen Hintritt ſeines Herrn Vatern betrübet worden, wiewohl ihme noch in eben dieſem Jahre d. 1. Aug. durch den Tod ſeines Herrn Vettern Adams Freyherrn von Schaffgotſche auf Trachenberg: das Glücke dieſe freye Standes-Herrſchafft nebſt Kemnitz und bald hernach mehr andre anſehnliche Herrſchafften zugetheilet. Nachdem er unter der Mütterlichen Vormundſchafft in allen einem Herrn ſeines Standes nützlichen Wißenſchafften und Ubungen erzogen worden, ſchickte man ihn im Jahr 1609. auf die hohe Schule nach Leipzig, hernach auf Reiſen, da er Italien *

* Gleichen Ruhm durch gefährliche fünffjährige Peregrination erwarb ſich im Jahr 1609. 10. 11. 12. 13. 14. der Edle Herr Bernhard Schaffgotſche auf Rurlach, den aber nach ſeiner Zurückkunfft den 17. Dec. des 1615. Jahres auf den Freyherrl. Hauſe Kemnitz ſein eigner Knecht erſtochen.

Digitized by Google

Spanien, Franckreich, Engelland und die Nieder-Lande kennen gelernet, allen dem Vaterlande nöthigen Vorrath der Staats-Wißenschafften auch unentbehrlichen Sprachen sich eingesamlet, endlich im Jahr 1614. auf seiner Herrschafft Greiffenstein glücklich mit GOtt wiederum angelanget. Zwey Jahre hernach befand er sich bey der Böhmischen Crönung der Kayserin Annæ zu Prag, ward Kayserl. Cämmerer und bey hereinbrechender Unruhe des dreyßigjährigen Krieges von Fürsten und Ständen des Hertzogthums Schlesien nach allgemeinem Vertrauen zu ihrem Defensore erwählet. Endlich erhoben Ihn die Kayserliche Majestät zu dero Obristen und als die Feinde in Schlesien eingefallen, auch unterschiedene veste Plätze erobert, erwieß sich dieser große General, vor seinen Kayser, so treu und standhafftig, daß er nicht allein mit der ihm anvertrauten Schlesischen Miliz den ferneren Lauff derer feindlichen Waffen mit unsterblichem Nachruhm gehemmt, sondern auch auf eigene Unkosten zwey Regimenter geworben, auch den Feind an vielen Orten vertrieben, und so hertzhafft angegriffen, daß unter ihm zum drittenmal das Pferd erschoßen worden. Diese Treu ** und Beständigkeit haben auch Kayl. Maytt. so wol im Jahr 1627. mit dem Prædicat: des H. R. R. Semper-Frey und Ertheilung aller und jeder Gnaden, Freyheiten, Privilegien, Vortheilen, Recht- und Gerechtigkeiten, deren sich die Fürsten im Hertzogthum Schlesien gebrauchen, als auch hernach mit dem aufgetragenen Generalat über die Cavallerie und Commando über die Schlesischen Trouppen belohnet, auch hat dieser Held einen unermüdeten, und besonders denen Schwedischen Völckern in Schlesien höchst-empfindlich-fallenden Kriegs-Eifer vor Seines allergnädigsten Kayserß Interesse bey allen nur vorfallenden Gelegenheiten blicken laßen, bis endlich nach der mit dem Hertzog von Friedland im Jahr 1634. vorgefallenen Veränderung, auch sich das Ende des Lebens dieses Herren d. 24. Julii 1635. zu Regenspurg ereignet. Seine umb Schlesien erworbene große Verdienste hatten Ihn würdig gemacht im Jahr 1620. eine Printzeßin aus Königl. Piastischen Geblütte zur Gemahlin zu überkommen, Hertzogs Joachim Friedrichs zu Liegnitz und Brieg, und deßen Gemahlin Annæ Mariæ gebohrner Fürstin zu Anhalt und Gräfin zu Ascanien älteste Printzeßin Tochter Barbara Agnes, welche ihn aber durch den Tod im Jahre 1631. entrißen worden; Vom Sechs Kindern beyderley Geschlechts so er mit selbiger gezeuget und im vorhergehenden Geschlechts-Register befindlich, sind folgende drey Herren Söhne gantz besonders merckwürdig:

deßen Gemahlin eine Fürstin aus Königl. Piastischem Geblütte.

1.) Christophorus Leopoldus Graff Schaffgotsche des H. R. R. Semper-Frey von und auf Kynast, Freyherr zu Trachenberg, von dem der nachgehende §. 10. des Mehrern redet.

Seiner Herrn Söhne erworbene grosse Verdienste.

2.) Hannß Ulrich Schaffgotsche genannt: des H. R. R. Semper-Frey von und auf Kynast: Königl. Maj. in Pohlen und Schweden Cämmerer und Oberster zu Roß auch Cämmerer des Bischoffs zu Breßlau, geb. 1624. d. 19. Junii der gleich seinem übrigen Geschwister im Jahre 1634. in welchem sein Herr Vater das zeitliche Leben zu Regenspurg beschloßen, auf Allerhöchsten Kayserlichen Befehl nach Olmütz geführet, unter seines Schwagers und Vormunds des Grafens von Weyher Obsicht erzogen, endlich aber nachdem ihm im Jahr 1638. die Väterliche Herrschafft Greiffenstein wieder eingeräumet worden, daselbst im Jahre 1641. wieder angelangt, von da er sich hernach in Polnische Kriegs dienste begeben und eine Gräfin von Weyher seiner Frauen Schwester Tochter zur Gemahlin genommen, wiewol der einige in dieser Sache erzeigte Sohn nur kurtze Zeit gelebet. Er starb im Jahre 1660. nachdem er Zehen Jahre zuvor nebst seinen Herren Brüdern auch die Väterliche Herrschafft Kynast wieder erhalten.

3.) Gotthard Frantz Schaffgotsche genannt: des H. R. R. Semper-Frey, von und auf Kynast: geb. 1629. der sich denen Studiis gewiedmet, dieselbe zu Ollmütz angefangen und so wol zu Thoren in Preußen, als auch hernach zu Rom im Jesuiter Collegio fortgesetzet. Ihm Jahr 1647. nahm ihn der Bischoff zu Breßlau Carl Ferdi-

** Pufendorf: Comment. de Rebus Suecicis Lib. V. §. 100.

Digitized by Google

Ferdinand, Königl. Printz von Pohlen zu dem Hohen Dohmstifft S. Johannis als Canonicum an, wie er denn auch in folgendem Jahre zum H. Creutz daselbst ein Canonicat erhalten, und bey der zu erstgedachten Haupt-Kirche Dohm-Probst worden, welchen hohen Geistlichen Officiis, Er mit so sonderbarem Ruhm vorgestanden, daß er im Jahr 1664. als der Bischoff und Groß-Teutsch-Meister Carl Joseph, Ertz-Hertzog zu Oesterreich mit Tod abgangen nach vieler Stimmen Absicht zum Bischoff erwählet werden sollen, wie er denn auch des Bistumbs vollmächtiger Administrator in währender Vacanz gewesen, endlich aber dieses Zeitliche im Jahre 1668. gesegnet: Ein sehr grosser Liebhaber der Gelehrten und der Genealogischen Schrifften, deren er selbst unterschiedliche ansehnliche und annoch in der Hoch-Reichs-Gräfl. Bibliothec zu Hermsdorff befindliche Wercke verfertiget, als da sind: Fausta Coalitio Arboris Puniceæ: bey Gelegenheit der glücklichen Vermählung Kayser Leopoldi M. mit der Infantin Margaretha im Jahr 1666. so auch höchstgedachtem Monarchen dediciret worden: Arcus triumphalis nativis C. Europæ Principum exornatus lauris: so er im Jahre 1661. seinem ältesten Herrn Bruder zugeschrieben, und darinnen dessen Anverwandschafft mit dem Kayserlichen, auch allen Königlichen-Chur- und alten Fürstlichen Häusern in 108. Tabellen gründlich ausgeführet: ingleichen Opus Genealogico-Heraldicum universale, wie auch Gynecæum Silesiacum nebst andern, so er mit grosser Mühe angefangen, aber durch den Tod zu vollenden verhindert worden: nach dessen Erfolg seine vortreffliche Bibliothec zu immerwährendem Andecken dem Dohm-Capitul zu Breßlau als ein Vermächtnüs zugefallen.

§. 10. Christoph Leopold Graff Schaffgotsche des H. R. R. Semper-Frey, von und auf Kynast, Freyherr zu Trachenberg, Ritter des goldnen Vließes ꝛc. ꝛc. war der älteste Sohn des Generals und Freyherrn Hannß Ulrich Schaffgotsche, den ihm die Liegnitzische Printzeßin Barbara Agnes d. 8. April. 1623. gebohren: der Verlust seines Herrn Vatern und deßen Herrschafften Kynast und Greiffenstein, den er im Jahr 1634. erlitten schienen zwar trübe Wolcken zu seyn die diesen Stern erster größe bey seinem Anfange verdunckeln wolten, allein die so viele Jahr hundert durch, unsern Schlesischen, wie des teutschen, auch anderer Erb-Königreiche und Länder Horizont mit unerschöpflichen Blicken erleuchtende Oesterreichische Gnaden theilte beyde Väterliche Herrschafften Greiffenstein im Jahr 1634. Kynast aber im Jahre 1650. dem verwayseten Schaffgotschischen Geschwister wieder zu, sorgte auch vor derselben Auferziehung in Ollmütz mit vieler Huld, so daß dieser Standes-Herr in allen zu Kriegs-Hof, und Staats-Bedienungen nöthigen Wißenschafften sich geschickt und nothwendig machen können. Nach vollbrachter Reise erwählte Er nach Antrieb des von seinem Herrn Vater ererbten Heldenbluttes Kayserliche Kriegs-Dienste befand sich im Jahr 1647. in der von den Schweden belägerten Stadt Eger, und war, obgleich der jüngste Hauptmann von der Besatzung, dennoch der einige, der den angebotenen Accord nicht unterschrieben und ob er zwar durch den von den andern allen gemachten einmüthigen Schluß auszuziehen genöthiget worden, hat er doch auch gantz allein bey Kayserlicher Maytt. Ankunfft Allerhöchst denen selben vor den andern allen aufzuwarten die Genade gehabt, so dann den Cammer-Herren Schlüßel, und weil Kayserl. Maytt. ihn lieber zu Staats-Sachen wiedmen wollen im Jahre 1649. die erste Ober-Amts Rath Stelle im Hertzogthum Schlesien, mit gleicher Præcedenz und Vorsitz vor dem Ober-Amts Cantzler, wie solche damals vor Ihnen der Burggraf und Graf zu Dohna gehabt, erhalten. Nachdem vorerwehnter maßen im Jahre 1650. Ihnen die Väterliche Herrschafft Kynast wieder eingeräumet worden, bestättigten auch Se. Kayserl. Maytt. als König zu Böheimb im folgendem Jahr dem Schaffgotschischen Hause die demselben von undencklichen Jahren her erblich gewesene Obrist-Hof-Meister und Erb-Hofe-Richter Würde in denen Fürstenthümern Schweidnitz und Jauer, verliehen auch in Ansehung so vieler treugeleisteten und dem Allerhöchsten Ertz-Hause höchsterspießlichen Dienste demselben den Grafen-Stand. Bey denen Schlesischen Fürsten-Tagen ist dieser Herr Eilffmal als Kayserl. Principal-Commissarius Sechsmal aber als Con-Commissarius erschienen, des Vaterlandes Wohlfahrt zu beförgen: hat auch als höchstansehnlicher Kayſ. Principal-Commissarius des itzt regierenden Bischoffs

Unverwelcklicher Nachruhm Christoph Leopolds Grafens Schaffgotsche eines der gröſten Staats-Ministers seiner Zeit.

zu

zu Breßlau nunmehr Churfürstl. Durchl. zu Mayntz Wahl zum Bischoffe von Breßlau glücklich befördern und zu Ende bringen helffen, vieler andrer hochwichtigen Angelegenheiten zu geschweigen, wo Se. Kayserl. und Königl. Maytt. allerhöchste Personen in Schlesien zu vertreten gewesen, und dessentwegen diesem Nestor Schlesiens Befehl aufgetragen worden. Nach Pohlen hat dieser große und vorsichtige Staats-Minister sich viermal als Käyserl. Gesandter begeben müßen: 1.) im Jahr 1667. da die Königin Maria Gonzaga Printzeßin von Mantua, Königs Johannis Casimiri Gemahlin, beerdiget, das Reich aber in so verwirrten Zustand gesetzet worden, daß man denen angräntzenden Landen einen gefährlichen Nachbar setzen wollen: denn im folgenden Jahre danckte der König ordentlich das Reich ab, und da halff Graf Schaffgotsche (2) nicht allein den König Michael Wisnowieczky d. 19. Jun. 1669. auf den Thron befordern, sondern führte Ihme auch im Jahre 1670. (3) die Ertz-Hertzogin Eleonora Maria Kaysers Ferdinandi III. Printzeßin Tochter als Braut zu: Als endlich (4) die Wahl des Königs Johannis III. aus dem Hause Sobielky im Jahr 1674. vor sich gieng, verrichtete er abermal diese wichtige Gesandschafft zu seines Kaysers Vergnügen, und wurde von vielen Magnaten von Pohlen als ein aus Königl. Piastischen Geblütte entsproßener Herr mit sonderbaren Ehrerbietungen angesehen, daß er sich erklären müßen, davon man noch einiges Wort davon sagen, oder einen Gedancken davon blicken laßen würde, Er eher von Warschau aufbrechen als seines Hauses Vortheil dem Kayserlichen Befehl vorsetzen würde: Unter so wichtigen Verrichtungen erreichte er eine Ehren-Staffel nach der andern, denn im Jahr 1662. erhielt er die Vice-Cammer Præsidenten Stelle in Schlesien, und das Baronat auch Indigenat im Königreich Hungarn, endlich im Jahr 1605. die Præsidenten-Stelle bey der Schlesischen Cammer, und die Königl. Vollmächtige Landes-Hauptmanschafft der Fürstenthümer Schweidnitz und Jauer, auch erklärte Ihn der Kayser im Jahre 1671. zum Geheimbden Rathe, welche Würde er bis ins 34. Jahr bekleidet, auch zuletzt als Alteſter dieses hohen Collegii verstorben. In folgenden 1672. Jahre stieg der Glantz seiner Ehren im Hertzogthum Schlesien fast auf den höchsten Grad, da ihm die Kayserl. Maytt. als König zu Böheimb das Directorat bey Dero Königl. Ober-Ambt anvertrauet und im Jahre 1674. befohlen Allerhöchstgedachte Majestät dem Schaffgotschischen Hause hinfüro aus der Reichs Cantzelley den Titul: Illustris beyzulegen, der Tod des letzten Piastischen Fürsten zu Liegnitz, Brieg und Wohlau, der sich d. 21. Nov. des 1675. Jahres ereignet, erweckte bey den Gemüthern der verwayseten Unterthanen nicht geringe Bestürtzung: allein die Er. Excell: dem Herrn Grafen über diese drey Hertzogthümer aufgetragene Administration viel Freude, und war der letzte Hertzog aus diesem Königl. Stamme Seiner Frauen Mutter Bruders Enckel gewesen: Als hernach im Jahre 1683. die von den Türcken belagerte Residenz des Römischen Kayſers sich in der äuſersten Gefahr befand, wurde der theure Graff-Schaffgotsche dem Könige in Pohlen, als Kayserl. Gevollmächtigter entgegen geschickt, den Entsatz zu besorgen, wobey dieser Herr sein graues Sechzig jähriges Haupt vieler Gefahr dargeboten, da er im Mähren bald in der herumbschweiffenden Tartarn Hände gefallen wäre, viele Nächte unter freyen Himmel bey damals rauher Herbst-Lufft ruhen müßen, und nachmals den König in Pohlen in dem Siegreichen Treffen allenthalben begleitet. In den folgenden 1686. und 1691. Jahren übernahm er die Chur-Brandenburgische Hülffs-Völcker vor Er. Kayl. Maytt. und nachdem er alle von einem treuen Oesterreichischen Diener erforderliche Kennzeichen standhafft erwiesen, erfolgte die Höchste Belohnung des goldnen Vließes, welches Ihnen die Königl. Maytt. in Hiſpanien Carl II. verliehen, und die eigene Allerhöchste Hand des Kayſers im Jahr 1694. in der ersteren Stelle ohngeachtet Fürstl. Personen zu gegen gewesen, angeleget. Solte ich ferner aus den besondern genädigsten Handschreiben und Brevibus Pabsts Innocentii XII. Sr. Kayl. und Königl. Maytt: Leopoldi M. Glorwürdigsten Andenckens, Königs Caroli II. in Hiſpanien: derer Könige in Pohlen Michaelis und Johannis, Königs Fridrici I. in Preußen und deßen Herrn Vatern, des großen Friedrich Willhelms, Chur-Fürstens zu Brandenburg, einige Stellen anführen, so würde daraus klar erhellen, was dieser Herr durch gantz Europam sich vor Hochachtung erworben. Endlich starb er voll Ruhms und Alters d. 30. Junij im Jahr 1703. zu Breßlau; nachdem ihm seine Gemahlin Agnes, Mauritii Freyherrns von

Racke,

Digitized by Google

Rackenitz und Catherinæ Gräfin von Dittrichſtein Tochter, Siegmund Seyffrieds des H. R. R. Grafens von Promnitz Wittib, eine fromme und kluge Dame XI. Kinder gebohren, von denen aber 5. Herren Söhne, und 3. Fräulein T. nahmentlich.

Leopold Ulrich: Abraham Gotthard: Johann Chriſtoph Moritz: George Siegfried: Leopold Erdmann:

und

Agnes Thereſia, Hedwig Eliſabeth und Elenora Bibiana,

Welche letztere ſchon das 18. Jahr erreichet, und ein Muſter weiblicher Vollkommenheit geweſen, Ihm in die Ewigkeit voran gegangen, ſo daß nur (laut vorhergehenden Geſchlechts-Regiſters) am Leben hinterlaſſen worden, zwey Frauen Töchter, und der einige ſeinem unvergleichlichen Herrn Vater gleich ähnliche Herr Sohn:

§. 11. Johannes Antonius Schaffgotſche genannt: des H. R. R. Graff und Semper-Frey, von und auf Kynaſt: Freyherr zu Trachemberg, Herr der Herrſchafften Greiffenſtein, Kynaſt, Girsdorff und auf Bober-Röhrs, und Schoßdorff, Buchwald, Preylsdorff und Hartau: S. Röm. Kayſerl. Maytt: würckl. Geheimder Rath, Cämmerer und Ober-Ambts-Director im Hertzogthumb Ober und Nieder-Schleſien: wie auch der beyden Fürſtenthümer Schweidnitz und Jauer Lands-Hauptmann: Obriſter Erb-Hofe-Meiſter und Erb-Hofe-Richter: d. 19. April. des 1675ſten Jahres, an deſſen Ende der Königl. Piaſtiſche Stamm in dem letzten Hertzoge zu Liegnitz, Brieg und Wohlau, Männlicher Linie nach, untergegangen, zu Breßlau gebohren worden, gleich als ob das gütige Verhängnüs darmit andeuten wollen, daß dieſer ebenfals aus Königl. Piaſtiſchem Stamme, Groß-Mütterlicher Ankunfft nach entſproßene Herr, den alten Piaſtiſchen Fürſten-Schild, als im Jahre 1708. mit allerhöchſter Kayſerlichen Begnadigung durch Vereinigung deſſelben, mit dem uhralten Schaffgotſchiſchen Geſchlechts-Wappen geſchehen, aus der Nacht künfftiger Vergeſſenheit glücklichſt befreyen, Breßlau aber aus deſſen dem Vaterlande zum Beſten vorgenommenen Staats- und Regiments-Geſchäfften, jederzeit groſſen Nutzen ſchöpffen würde. Nachdem dieſer Standes-Herr in ſeiner Jugend nach Vorſchrifft der Väterlichen und Groß-Väterlichen Tugenden mit aller Sorgfalt erzogen worden, unternahm Er im Jahr 1690. die Reyſe nach Augſpurg ſo wol der Römiſchen Kayſerin Eleonoræ als auch des Römiſchen Königs Joſephi glorwürdigſten Andenckens Crönung zu ſehen: begab ſich hernach im Jahre 1694. nach Italien, und machte ſich in Rom die Gunſt Pabſt Innocentii XII. und vieler groſſen Cardinæle Freundſchafft zu eigen, erlangte auch noch in dieſem Jahre bey höchſtgedachtem Römiſchen Könige den Cammer-Herren Dienſt, in welcher Würde Er ſo wol ſich bey Sr. Maytt: Vermählung im Jahr 1698. in Wien, als hernach im Jahre 1702. in der glorreichen Belagerung vor Landau befunden. Im Jahre 1703. ertheilte Ihnen die allerhöchſte Kayſer und Königliche Gnade die Expectanz auf Dero Herrn Vaters Adminiſtration derer Fürſtenthümer Liegnitz, Brieg u. Wohlau: und die erſte Ober-Ambts-Stelle im Hertzogthum Ober- und Nieder-Schleſien: im Jahr 1704. die hohe Würde eines Kayſerlichen Geheimen Raths, und im Jahr 1705. wurden Seine Excellenz als Königl. Landes-Hauptmann der Fürſtenthümer Schweidnitz und Jauer inſtalliret, auch als der Siegreiche Kayſer Joſephus zur Regierung kommen, in dieſer und der geheimen Raths-Charge beſtättiget. Im Jahr 1708. legte die Kayſerl. Maytt. ein mühſams Werck auf Sr. Excell. Schultern, da bey der zu Breßlau angeſtellten Executions-Commiſſion der Alt-Ranſtädtiſchen Convention Sr. Excell. als Kayſerl. Principal-Commiſſarius erſchienen, jedoch wo könnten auch noch ſo bedrängte Läuffte der Zeiten etwas ſo ſchweres erfinden, was nicht ein treuer Schaffgotſche zu ſeines Allergnädigſten Kayſers höchſtem Vergnügen ausrichten und überwinden könnte; daher auch noch in ſelbigem Jahre Sr. Excell: in des H. R. R. Grafenſtand erhoben, auch mit Beſtättigung der Semper-Frey herrlichen Würde und Verbeßerung Dero Geſchlechts Wappens mit dem Uhralten Schleſiſchen Hertzoglichen Schilde derer abgeſtorbenen Fürſten zu Liegnitz, Brieg und Wohlau begnadiget worden. Endlich hat die noch itzo und GOtt gebe! bis auf die ſpäteſten Jahre Regierende Allerhöchſte Kayſerl: Maytt. der durch Standhafftigkeit und Tapferkeit der Welt zur Verwunderung und

Schleſiens blühendes Glücke unter, dem hohen Ober-Ambt Directorio Sr. Excell. des H. R. R. Grafens und Semper-Frey, Johannes Anthons Schaffgotſche genannt 2. d. Kayſ. May. würckl. Geh. Raths, Cämmerers u. Lands-Hauptmanns der Fürſtenthümer Schweidnitz und Jauer.

Verehrung gesetzte CARL der VI. im Jahr 1712. Sr. Excell. nicht allein die Geheimb-Raths-Würde und obhabende Lands-Hauptmannschafft bestättiget, sondern auch im Jahr 1719. hochgedacht dieselbe zu Dero Kayserl. würckl. Geheimbden Rathe, Directore des Königl. Ober-Amts in Schlesien, mit Beybehaltung der obhabenden Landes-Hauptmannschafft, auch als die Churfürstl. Durchl. (damals zu Trier nun) zu Maynz die Oberste Hauptmannschafft des Landes resignirte, zum Præside substituto bey damahls, auch hernach ausgeschriebenen Fürsten-Tagen erhoben, aus welchen Quellen noch täglich Unsers Vaterlandes Wohlfahrt zu allgemeinem Vergnügen, Krafft und Leben gewinnet. Mehrers von den großen Verdiensten S. Excell. durch welche Selbte schon itzt durch unsere Jahr-Bücher in die Unsterblichkeit versetzt worden, und die das goldne Vließ noch in abgewichenen Jahre gecrönet, anzuführen darff meine Feder sich nicht unterfangen, die Nachwelt aber ohne allen fremden und entlehnten Anstrich hohen Gemüthern zum Vorbilde darstellen, zumahlen da selbige in Sr. Excell: Herren, Herren Söhnen die Fußstapfen der Väterlichen Vollkommenheit vollkommen ausgedrückt findet. Ich aber wil mir die Freyheit nehmen, mit dem von einem zwar schlechten Dichter unsers Vaterlandes herrührenden, doch aber aus ergebensten Hertzen Sr. Hoch-Reichs-Gräfl: Excell. vor einigen Jahren aufgeopferten Wunsche zu schließen:

Eyfriger Wunsch vor das immerwährende Wohl des Erlauchten Stammes:

Verhängnüs da dein Blitz die höchsten Cedern schlägt,
Durch deines Donners-Macht sich der Coloss bewegt,
Und deinem strengen Schluß die Jahre fliehend weichen,
Wenn Sie das letzte Ziel, so du bestimmt, erreichen.
Da ein (a) Erlauchtes Hauß, so fast Neunhundert Jahr
Des Himmels Aehnlichkeit, der Erden Stütze war,
Durch deine Stärcke fällt, ach! laß es nicht geschehen,
Daß man den Kyfernbaum zerbrochen solte sehen,
Der bey dem (b) Schafe grünt, und an den (c) Adler gräntzt,
Der mit der Lygier berühmten Purpur gläntzt.
Laß seiner Zweige Schaar bey deinen Strahlen blühen,
Und Nacht und Finsternüs vor seinem Gipffel fliehen.
Erhebe nach Verdienst den theuren *Mæcenat*
Der unsrer Hertzen Zug nach seinem Wincken hat,
Beschütze diesen Pan der grossen Riesen-Berge, (d)
Und da vor seinem Ruhm die Reime lauter Zwerge
So gönne, wenn mein Kiel sich was zu wünschen, wagt
Daß deine Gütte mehr auf mein Begehren sagt
Als ich gedencken kan; Verdopple deine Blicke
So offt es Morgen wird, O! güttiges Geschicke,
Auf dieses Helden-Hauß und bringe dessen Flor
Aus deiner reichen Schoß stets herrlicher empor.
Damit das Vaterland sich lange noch ergötze,
Und unter diesem Baum in Schatten ruhig setze.
Es hat der Zeiten Lauff ja von der Schoffen Treu
Schon längst bekannt gemacht, wie hoch und starck sie sey,
Daß, wann Bellonens Grimm der Erden Kreyß durchwühlet,
Und auch Elysien die Last des (e) Krieges fühlet
So giebt Egyptens Thurm (f) den Schiffern nicht den Rath
Den Klippen zu entfliehn, als theurer *Mæcenat*

Dein

(a) Piasti Fürsten-Stamm. (b) auf dem Hochreichs-Gräfl. Schilde auf dem mittelsten Helm.
(c) Bey Verbeßerung desselben mit dem Fürstl. Piastischen Schilde.
(d) Worunter die mit ihrem ungeheurem Gipfel, bis in die Wolcken steigender rauche Sudetische Schnee-Koppe von Sr. Excell: Herrn Vatern Excell: mit einer schönen Capelle ausgezieret worden.
(e) als im dreyßig-jährigen Kriege geschehen. (f) Pharus.

itized by Googl

Ihr Gott, der Herr, ist mit euch,
Der euch aus Ägyptenland geführt,
Daß ihr nicht mehr Knechte seid.
Und er hat zerbrochen die Stäbe eures Joches
Und die Ketten eures Halses,
Und ihr werdet nicht mehr Knechte heißen.
Und ich will wandeln unter euch
Und will euer Gott sein,
Und ihr sollt mein Volk sein.
Und ich will euch geben Regen zu seiner Zeit,
Und das Land soll sein Gewächs geben,
Und die Bäume auf dem Felde ihre Früchte.
Und ihr sollt essen und satt werden
Und sollt mich preisen,
Daß ich so wunderlich mit euch tue.
Und ihr sollt erkennen,
Daß ich der Herr, euer Gott, bin,
Und sollt nicht mehr Knechte heißen.
Und ich will euch geben Regen zu seiner Zeit,
Und das Land soll sein Gewächs geben,
Und die Bäume auf dem Felde ihre Früchte.
Und ihr sollt essen und satt werden
Und sollt mich preisen,
Daß ich so wunderlich mit euch tue.
Und ihr sollt erkennen,
Daß ich der Herr, euer Gott, bin,
Und sollt nicht mehr Knechte heißen.

Ihr Gott, der Herr, ist mit euch,
Der euch aus Ägyptenland geführt,
Daß ihr nicht mehr Knechte seid.

Ihr Gott, der Herr, ist mit euch, der euch aus Ägyptenland geführt, daß ihr nicht mehr Knechte seid. Und er hat zerbrochen die Stäbe eures Joches und die Ketten eures Halses, und ihr werdet nicht mehr Knechte heißen. Und ich will wandeln unter euch und will euer Gott sein, und ihr sollt mein Volk sein. Und ich will euch geben Regen zu seiner Zeit, und das Land soll sein Gewächs geben, und die Bäume auf dem Felde ihre Früchte. Und ihr sollt essen und satt werden und sollt mich preisen, daß ich so wunderlich mit euch tue. Und ihr sollt erkennen, daß ich der Herr, euer Gott, bin, und sollt nicht mehr Knechte heißen.

Ihr Gott, der Herr, ist mit euch, der euch aus Ägyptenland geführt, daß ihr nicht mehr Knechte seid

wir die unverrückte Nachfolge derer Schoffe von dem Damm zu dem Damm und Winßheim in nachfolgender Stamm-Taffel abschildern.

Hermann Schaff,
zu Winßheim Deputirten von Ober-Pffel,
halff An. 1459. einen Vergleich
zwischen den Ständen
und dem Bischoff David von Utrecht,
wegen des Städegens Wyckreffen.
†.

Heinrich II. Schaff,
von dem Damm zu dem Damm
und Winßheim, †.
Gem. Agnes von Itterſum,
verm. 1422. †.

Heinrich III. Schaff,
von dem Damm zu dem Damm
und Winßheim, †.
Gem. Margaretha von Keppel, †.

Heinrich IV. Schaff,
von dem Damm zu dem Damm
und Winßheim, †.
(Ein Vater vieler Söhne.)

Heinrich V. Schaff,
von dem Damm zu dem Damm
und Winßheim, †.

Heinrich VI. Schaff,
von dem Damm zu dem Damm
und Winßheim, †.

Heinrich VII. Schaff,
von dem Damm zu dem Damm
und Winßheim, †.

Heinrich VIII. Schaff,
von dem Damm zu dem Damm
und Winßheim, †.
Gem. Ludgard von Vorſt
zu Grimberghen,
verm. 1596. †.

Heinrich IX. Schaff,
von dem Damm, zu dem Damm, †.

Reinier I. Schaff,
von dem Damm zu dem Damm
und Winßheim,
Holländiſcher Capitain, †.
Gem. Anna von Egten,
verm. 1597. †.

A

3. T.
gingen ins Kloſter,
† † †.

Heinrich X. Schaff,
von dem Damm
zu dem Damm.
†.

Albert Heinrich
Schaff,
von
dem Damm,
zu
dem Damm.

Hermann Schaff,
von
dem Damm,
zu
dem Damm,
und
Barrſel, †.

Hermelina Petronella
Schaffin,
von
dem Damm,
zu
dem Damm,
verm. 1699.
an den
Holl. General-Major
Baron von Waſſena.

Digitized by Google

A

Reiner II. Schaff,
zu Winßheim,
Hauptmann und Commendant
von Fort-Nevrees. †.

Reiner III. Schaff,
zu Winßheim, †.
Gem. Adriane Gertrud von Reneſſe, (*) †.
(von XIII. Kindern ſind)

(*) welches Geſchlechte von den alten Grafen von Holland, und Vicomtes von Seeland herſtammet.

1. T.	4. T.	Adriane Gertrud,	Reiner IV. Schaff,	Alexander Helwig Schaff,	Adolph Heinrich Schaff,	Helwig Max. Schaff,
als Adliche Canoniſſin, †.	unvermählt †.	Gem. Herrns von Aurßwald zu Plaut in Preuſſen, †.	von dem Damm, zu Winßheim, deutſcher Ordens-Ritter, Holländiſcher General-Major † 1689.	von dem Damm, zu Winßheim, † 1693. in der Schlacht bey Landen.	von dem Damm, zu Winßheim, † 1690. in einem See-Treffen.	von dem Damm, zu dem Damm, und Winßheim, Ritter des deutſchen Ordens Deputirter von Ober-Iſſel, geb. 1677. (ſtehet in Holländiſch. Kriegs-Dienſten.)

§. 13. Aus der in dem Königreich Böheimb florirenden Linie dieſes vortrefflichen Hauſes ſind vor andern berühmbt worden:

Zweig der Grafen von Schaffgotſche im Königreich Böhaimb.

Chriſtoph Willhelm Graf Schaffgotſche, von Kynaſt und Greiffenſtein, Erbherr auf Ober- und Nieder-Körnitz, Weißen-Leippe, Gohlsdorff ꝛc. ꝛc. Hochverordneter Landes-beſtellter der Fürſtenthümer Schweidnitz und Jauer, und Kayſerlicher Cämmerer, welcher im Jahr 1700. d. 14. Octobr. als Lands-Hauptmann des Fürſtenthumbs Liegnitz ſeinen Einzug daſelbſt gehalten, wegen ſeiner hohen Verdienſte von Kayſerl. Maytt. zu dero würcklich Geheimden Rathe ernennet, und nach vollbrachter Ruhm-vollen Zehnjährigen Regierung d. 9. Maji. im Jahre 1710. auf dem Königl. Schloß zu Liegnitz durch den Tod aus dieſem zeitlichen Leben abgefordert worden.

Johannes Ernſt Anthon Schaffgotſche genannt, des H. R. R. Graff von Kynaſt und Greiffenſtein: Herr auf Kuntſchütz, Sadowy, Weiß-Tſchemeſchna, Swilow, Treiaw, Sabietuſch, Trzeslowitz, Daſalitz, Meſchau und Mortrowans, Kayl. Mayl. würcklicher Geheimbder Rath, Cämmerer, gröſſeren Land-Rechts-Beyſitzer, und Obriſter Land-Cämmerer im Königreich Böhaimb ꝛc. welcher den 5. Sept. des 1723. Jahres das Glücke genoſſen, Sr. glorreichſt-regierenden Kayſerl. Maytt. bey dero fürgegangenen Königl. Böhaimbiſchen Crönung ſo wol in dero Königl. Habit anlegen zu helffen, als auch währender Crönung bey allen andern einem Land-Cämmerer der Cron Böhaimb zuſtändigen Verrichtungen allerunterthänigſt zu bedienen, welches auch den 8. deſſelben Monaths bey fürgegangener Königl. Böhaimbiſchen Crönung Ihro Maytt. der Kayſerin geſchehen, wie ſolches des Mehrern die auf allergnädigſten Befehl von beyden glorreichen Crönungen zu Prag emanuirte Beſchreibung bezeuget:

Frantz Wilhelm Schaffgotsche genannt: des H. R. R. Graf von Kynast und Greiffenstein: Herr auf Kornitz, Fischbach und Neudorff: Der als hochverordneter Landes Bestellter der Fürstenthümer Schweidnitz und Jauer, die Wohlfahrt Schlesiens noch täglich mit unermüdetem Eifer beforget.

Abgestorbene Linie.

§. 14. Es war auch eine Linie derer Schaffe zu Langen-Helmsdorff, so von Conrado Schoff, Johannis Sohne, und Sibothonis, der Castellan zu Kemnitz gewesen, Enckel abstammte, aber schon längst abgestorben: ingleichen haben sich ums Jahr Christi 1340. Matthias und Stephanus, dessen Bruder, nach Pohlen gewendet, und daselbst nebst Beybehaltung ihres Geschlechts-Wappens den Zunahmen Junzow (von ihrem Vater Jan Schoff) bekommen, welches auch Bartholomæus Paprocius bestättiget, der sie Junoszyc nennet. Ingleichen erzehlet Simon Okolsky in Orbe Pol. sub Tit: Junosza: unterschiedliche Familien, die einen Widder oder Schaff im Wappen führen und von obgedachter Linie ihren Ursprung genommen, es findet sich auch daß der Stamm-Schild derer Herren von Bojanowsky in Groß-Pohlen mit dem uhralten Wappen der edlen Herren von Schoff übereinstimmet.

*

Ex Documentis authenticis Celsissimæ Gentis
SCHAFFGOTSCHIANAE.

II. Stamm-

Digitized by Google

II. Stamm-Tafel

des

Vortrefflichen Geschlechts derer Burggrafen und Grafen von DOHNA.

*
Aloysius von Urpach,
kommt unter Kayser CAROLO M. aus dem Delphinat nach Teutschland, und nimmt seinen Sitz an der Elbe ums Jahr Christi 806. †.

Conrad von Urpach,
Kaysers Ludovici Pii General gegen die Wenden, wird zum ersten Burggrafen von Dohna erkläret, †.

*
Wigbert,
Burggraf von Dohna, lebt ums Jahr Christi 890. †.

*
Wilhelm,
Burggraf von Dohna, lebt ums Jahr Christi 950. †.

*
Heinrich,
Burggraf von Dohna, führte Kaysers Otton. M. Völcker. †.

*
Friedrich,
Burggraf von Dohna, lebte ums Jahr Christi 990. †.

*
Heinrich,
Burggraf von Dohna, lebt ums Jahr Christi 1040. †.

*
Wolffgang,
Burggraf von Dohna, An. 1074. †.

Jonas I.
Burggraf von Dohna, An. 1113. †.

Jonas II. Burggraf von Dohna, †.

Heinrich, Burggraf von Dohna, An. 1169. †.

Werner, Burggraf von Dohna, An. 1209. †.

A

Sobieslaus, Burggraf von Dohna, †.

Heinrich, Burggraf von Dohna, An. 1180. †.

G

Colbatz, Burggraf von Dohna, zog ins gelobte Land, †.

Andreas, Burggraf von Dohna, An. 1197. †.

Ernst, Burggraf von Dohna, An. 1208. †.

Stephan, Burggraf von Dohna, An. 1289. †.

Jacob, Burggraf von Dohna, An. 1324. †.

Heinrich, Burggraf von Dohna, †.

Rudolph, Burggraf von Dohna, An. 1208. †.

Digitized by Google

Frantz Wilhelm Schaffgotsche genannt: des H. R. R. Graf von Kynast und Greiffenstein: Herr auf Körnitz, Fischbach und Neudorff: Der als hochverordneter Landes Bestellter der Fürstenthümer Schweidnitz und Jauer, die Wohlfahrt Schlesiens noch täglich mit unermüdetem Eifer beforget.

Abgestorbene Linie.

§. 14. Es war auch eine Linie derer Schaffe zu Langen-Helmsdorff, so von Conrado Schoff, Johannis Sohne, und Sibothonis, der Castellan zu Kemnitz gewesen, Enckel abstammte, aber schon längst abgestorben: ingleichen haben sich ums Jahr Christi 1340. Matthias und Stephanus, dessen Bruder, nach Pohlen gewendet, und daselbst nebst Beybehaltung ihres Geschlechts-Wappens den Zunahmen Junzow (von ihrem Vater Jan Schoff) bekommen, welches auch Bartholomæus Paprocius bestättiget, der sie Junoszyc nennet. Ingleichen erzehlet Simon Okolsky in Orbe Pol. sub Tit: Junosza: unterschiedliche Familien, die einen Widder oder Schaff im Wappen führen und von obgedachter Linie ihren Ursprung genommen, es findet sich auch daß der Stamm-Schild derer Herren von Bojanowsky in Groß-Pohlen mit dem uhralten Wappen der edlen Herren von Schoff übereinstimmet.

*

Ex Documentis authenticis Celsissimæ Gentis
SCHAFFGOTSCHIANAE.

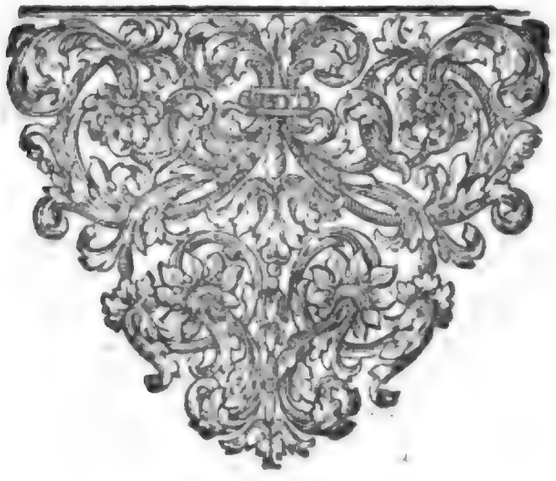

II. Stamm-

Digitized by Google

II. Stamm-Taffel

des

Vortrefflichen Geſchlechts derer Burggrafen und Grafen von DOHNA.

✱
Aloyſius von Urpach,
kommt unter Kayſer CAROLO M. aus dem Delphinat nach Teutſchland, und nimmt ſeinen Sitz an der Elbe ums Jahr Chriſti 806. †.

Conrad von Urpach,
Kayſers Ludovici Pii General gegen die Wenden, wird zum erſten Burggrafen von Dohna erkläret, †.

✱
Wigbert,
Burggraf von Dohna, lebt ums Jahr Chriſti 890. †.

✱
Wilhelm,
Burggraf von Dohna, lebt ums Jahr Chriſti 950. †.

✱
Heinrich,
Burggraf von Dohna, führte Kayſers Otton. M. Völcker. †.

✱
Friedrich,
Burggraf von Dohna, lebte ums Jahr Chriſti 990. †.

✱
Heinrich,
Burggraf von Dohna, lebt ums Jahr Chriſti 1040. †.

✱
Wolffgang,
Burggraf von Dohna, An. 1074. †.

Jonas I.
Burggraf von Dohna, An. 1113. †.

Jonas II. Burggraf von Dohna, †.

Heinrich, Burggraf von Dohna, An. 1169. †.

Werner, Burggraf von Dohna, An. 1209. †.

A

Sobieslaus, Burggraf von Dohna, †.

Heinrich, Burggraf von Dohna, An. 1180. †.

G

Colbatz, Burggraf von Dohna, zog ins gelobte Land, †.

Andreas, Burggraf von Dohna, An. 1197. †.

Ernſt, Burggraf von Dohna, An. 1208. †.

Stephan, Burggraf von Dohna, An. 1289. †.

Jacob, Burggraf von Dohna, An. 1324. †.

Heinrich, Burggraf von Dohna, †.

Rudolph, Burggraf von Dohna, An. 1208. †.

Digitized by Google

Frantz Wilhelm Schaffgotsche genannt: des H. R. R. Graf von Kynast und Greiffenstein: Herr auf Körnitz, Fischbach und Neudorff: Der als hochverordneter Landes Bestellter der Fürstenthümer Schweidnitz und Jauer, die Wohlfahrt Schlesiens noch täglich mit unermüdetem Eifer beforget.

Abgestorbene Linie.

§. 14. Es war auch eine Linie derer Schaffe zu Langen-Helmsdorff, so von Conrado Schoff, Johannis Sohne, und Sibothonis, der Castellan zu Kemnitz gewesen, Enckel abstammte, aber schon längst abgestorben: ingleichen haben sich ums Jahr Christi 1340. Matthias und Stephanus, dessen Bruder, nach Pohlen gewendet, und daselbst nebst Beybehaltung ihres Geschlechts-Wappens den Zunahmen Junzow (von ihrem Vater Jan Schoff) bekommen, welches auch Bartholomæus Paprocius bestättiget, der sie Junoszyc nennet. Ingleichen erzehlet Simon Okolsky in Orbe Pol. sub Tit: Junosza: unterschiedliche Familien, die einen Widder oder Schaff im Wappen führen und von obgedachter Linie ihren Ursprung genommen, es findet sich auch daß der Stamm-Schild derer Herren von Bojanowsky in Groß-Pohlen mit dem uhralten Wappen der edlen Herren von Schoff übereinstimmet.

*

Ex Documentis authenticis Celsissimæ Gentis
SCHAFFGOTSCHIANAE.

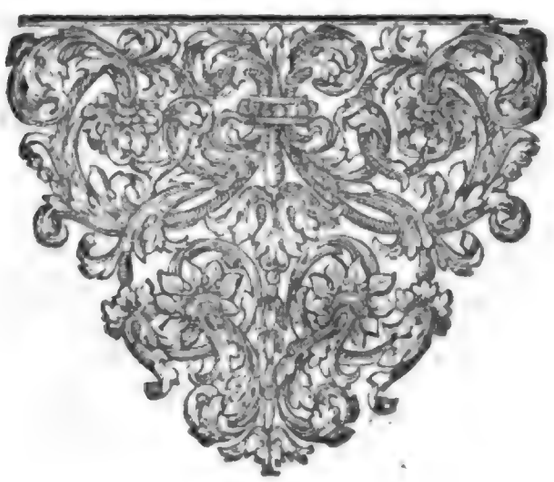

II. Stamm-

Digitized by Google

II. Stamm-Tafel
des
Vortrefflichen Geschlechts derer Burggrafen und Grafen von DOHNA.

✱
Aloysius von Urpach,
kommt unter Kayser CAROLO M. aus dem Delphinat nach Teutschland, und nimmt seinen Sitz an der Elbe ums Jahr Christi 806. †.

Conrad von Urpach,
Kaysers Ludovici Pii General gegen die Wenden, wird zum ersten Burggrafen von Dohna erkläret, †.

✱
Wigbert,
Burggraf von Dohna, lebt ums Jahr Christi 890. †.

✱
Wilhelm,
Burggraf von Dohna, lebt ums Jahr Christi 950. †.

✱
Heinrich,
Burggraf von Dohna, führte Kayſers Otton. M. Völcker. †.

✱
Friedrich,
Burggraf von Dohna, lebte ums Jahr Christi 990. †.

✱
Heinrich,
Burggraf von Dohna, lebt ums Jahr Christi 1040. †.

✱
Wolffgang,
Burggraf von Dohna, An. 1074. †.

Jonas I.
Burggraf von Dohna, An. 1113. †.

Jonas II. Burggraf von Dohna, †.

Heinrich, Burggraf von Dohna, An. 1169. †.

Werner, Burggraf von Dohna, An. 1209. †.
A

Sobieslaus, Burggraf von Dohna, †.

Heinrich, Burggraf von Dohna, An. 1180. †.
C

Colbatz, Burggraf von Dohna, zog ins gelobte Land, †.

Andreas, Burggraf von Dohna, An. 1197. †.

Ernst, Burggraf von Dohna, An. 1208. †.

Stephan, Burggraf von Dohna, An. 1289. †.

Jacob, Burggraf von Dohna, An. 1324. †.

Heinrich, Burggraf von Dohna, †.

Rudolph, Burggraf von Dohna, An. 1208. †.

Digitized by Google

A

Balthasar, Burggraf von Dohna, †.

Niclas, Burggraf von Dohna, †.

Hannß, Burggraf von Dohna.

Niclas, Burggraf von Dohna, in Alten Gera, lebte 1307. †.

Botho, Burggraf von Dohna, in Grossen-Holtzdorff und Gera, lebte An. 1350. †.

Siegfried, Burggraf von Dohna, †.

Agnes, Burggräfin von Dohna, †.

Hannß, Burggraf von Dohna, lebte An. 1386. †.

Conrad, Burggraf von Dohna, † 1420.

HENRICH Senior, Burggraf von Dohna, †. Gem. Anna von Phalern, An. 1393. †.

Christoph, Burggraf von Dohna, † 1490.

George, Burggraf von Dohna, †.

Abraham, Burggraf von Dohna, † 1470.

A

Digitized by Google

A

Heinrich J
Burggraff und G
auf Kraſchen, Hünnern, Har
Floriret 14
Gem. Magdalena v
†

1. Chriſtoph,
auf Kraſchen, Stiffter der Schleſchen Linie,
†.
vid. Tab. H.

Peter, Burggraf von Dohna,
Geb. 1483. †. 1559. als Haubtmann zu Morung,
Herr auf Carwinden ꝛc.
Gem. 1. Catharina, Freyin von Eylenburg,
† ohne Kinder.
2. Catharina, Freyin von Czema,
† 1558.

† 6

II. Achatius, Burggraf von Dohna,
Geb 17. May, 1533.
Herr auf Carwinden, Reichertswalde, Schlobitten ꝛc.
Hauptmann zu Morung, und Tapian,
hat An. 1560. das Schloß der Familie gehörig in Morungen angefangen zu bauen,
und dazumahl in Dähnischen Dienſten geſtanden,
hat An. 1562. die Poblen an der Weichſel commandiret,
An. 1566. dem Kayſer in Ungarn wieder die Türcken gedienet,
wird An. 1567. von Marggraff Albrecht zum Ober-Cammer-Herrn vocaret,
und das Jahr darauf nach Böhmen in Geſandſchafft verſchicket.
Gem. Barbara von Wernßdorff, †.
Er iſt † den 18ten Oct. 1601.

2. Heinrich,
iſt als Königl. Pohlniſcher Obriſter vor Pernau,
An. 1563. unverheyrathet todt geſchoſſen worden.

8. Abraham,
† in der Bataille vor Montcontour in Franckreich,
unverheyrathet.

2.
Königlich
im Em

9
† in Fi
Schießm

1. Friedrich,
Burggraf zu Dohna
geb. 4. Oct. 1570. † 1630.
Preuſſ. Land-Hoffmeiſter,
Herr auf Lauck- und Groß-Wolffsdorff, ꝛc.
Gem. Maria, Herrn Ludwig von Reutern,
Preuſſ. Land-Hoffmeiſtern Tochter,
1598.
ſie † den 3. Dec. 1626.

2. Catharina,
verm. Herrn Euſtachio von Schlieben. †.

8. Peter
† jung.

(und Zwillinge.)

3. Heinrich,
† 1598. als Rector Magnificus zu Altorff
im 25. Jahr ſeines Alters.

9. Ditrich,
† vor Pilſen in Böhaimb
als Obriſter,
an. 1620.

4. Chri
† von 6.

10. Ach
P
geb.
† 12.
Chur-Pf

1. Achatius dictus Junior,
geb. 10. May 1605.
† Febr. 1651.
auf Groß-Wolffsdorff und Lanck, ꝛc.
Gem. Anna Dorothea,
Truchſeßin von Wehhauſin,
Sie † den 31. Oct. 1659.
ohnbeerbet.

3. Barbara,
verm. 1. Albrecht von Kreutzen,
auf Pechſten,
Preuß. Hoff-Ger. Rath,
2. Hennius Borcken,
Cammer-Herrn und Hauptmann zur Balga,
†.

2. Maria,
verm. 1. Herrn Fabian von Borck,
Preuſſ. Ob. Marchall,
2. Achatio von Kreutzen,
auf Fehſten, Königl. Pohlniſch.
Cammer-Herrn und Obriſten,
†.

4. Catharina,
† 1659.
verm. 1. Albrecht von Rautern,
Haubtmann zu Sechſten,
2. Magnus Ernſten,
Grafen von Döhnhoff,
Woywoden in Liefland,
A. D. 1630.
†.

Digitized by Google

ıior,
f zu Dohna,
ıenßdorff, und Petrowitz,
. †.
ı Krummau,

2. Stanislaus,
Kommt in Preussen, circa annum 1460.
Herr auf Deutschland, †.
Gem. Ursula von Greising,
†. ı

ıschelm,
ıe Kinder.

Johannes,
† ohne Kinder.

3. Töchter.

ri.drich,
ı Dähnischer
bruſter,
ist
ɔe ertrunckeu,
etat. 24.

4. Albrecht,
und
5. Johannes,
† in der Kindheit,
waren Zwillinge.

6. Sophia.
verm. an Herrn Johann
Jacob, Erbtruchſes,
Freyherrn zu Waldpurg,
Preußischen Land-Hof-
meistern, †.

7. Christoph,
Königl. Dähnischer General
und
Hoff-Marchall,
† in Schonen unverm. 1581.
zu Lunden.

Johannes,
rſtl. Holsteinisch-
ısch-Gottorffischen
Diensten;
ıvermählt.

10. Fabian dictus Senior,
Geb. 26. May 1550.
† 4. Junii 1621. unvermählt,
war Chur-Pfältzischer Geheimber Rath,
Preußischer Ober-Burggraff und Ober-Rath,
hat die Teutschen Reuter in Franckreich
commandiret,
welche dem Könige Henrico IV. zu Hülffe
geschicket worden.

ɔph,
ıhren.

5. Fabian dictus Junior,
geb. 1577.
vid. Tab. B.

6. Albrecht,
ist jung gestorben.

7. Abraham,
geb. den 13. Mart. 1579.
† 1631.
Churfürstl. Brandenburgischer
Geheimber Rath,
und
Obrister.
Gem. Anna Euphrosina,
Herrn Martin von Prock
auf
Curau, Rosenroth,
und
Pogendorff Tochter.

tius viv. Parente Junior,
t. Senior dictus,
21. Octobr. 1581.
pt. 1647. unvermählt,
ßischer Geheimer Rath.

21. CHRISTOPHORVS,
Burggraf
und
Graf zu Dohna.
siehe Tab. C.

1. Barbara,
† jung.

3. Anna Euphrosina,
geb. 1624. den 6. Jan.
† 9. Januar. 1702.
verm. an Maximilian,
Freyherren von Guldenstein,
Pohlnischen Cammer-Herrn,
Senatorem und Castellan
in Elbing,
† unbeerbet.

2. Theodora Maria,
verm. 1. Herrn Wilhelm
von Ephingen,
Land-Rath und Hauptmann
zu Marienwerder
und
Neesenburg,
2. Friedrich, Erbtruchſes,
Freyherren zu Waldburg,
Obristen Lieutenant und Hauptmann
zu Johannsburg.

Digitized by

Digitized by Google

Fabian
Burggraf und
geb. 1
Preuß. Land-Raths-Director u
auf Reichertswald
Gem. Eſter, Herrn Wolffga
Cammer-Herr

1. Barbara,
† in der Kindheit.

2. Fabian der III. Burggra
auf Reichertswal
geb. 9. Octob
† 1668. Menſe
Churfürſtl. Brandenburgiſ
Gem. 1. Henrie
Herrn Chriſtophen, Burggra
zu Oranien
† den 23. Febr
2. Louiſe Chriſtine, Gräfin

1. Amalia,
† in der Kindheit,

2. Ludwig,
† im andern Jahr
ſeines Alters.

3. Chriſtoph Friedrich,
Burggraf und Graf zu Dohna,
Illuſtris Familiæ Senior,
geb. 19ten Octobris, 1652.
Herr auf Reichertswalde Lauck, ꝛc.
Erb-Fähndrich des Königreichs Preuſſen,
Gem. 1. Johanna Eliſabeth, Herrn Hermann
Reg. Grafen zur Lippe Tochter, Teſt. der Ehe-V
ſub dato 25. Maji, Sti Vet. 1677. † 16
2. Eliſabeth Chriſtine, Pfaltzgraf Friedrich
zu Zweybrück Tochter,
Teſt. der Ehe-Verſchreibung ſub dato den 29. Dece
† 1707.

1. Fabian Ernſt,
Burggraf und Graf zu Dohna,
geb. den 22. Mart. 1678.
Ritter des Johann Ordens,
und Groß-Brittanniſcher Cammer-Herr,
Gem. N. von Donepp.

2. Friedrich Wilhelm,
geb. und † 1679.

3. Amali
den 9. Jan. geb.
verm. Herrn
Grafen zu Iſenb
Obriſte

6. Adolph Chriſtoph,
Burggraf und Graf zu
Dohna,
geb. 1683.
Gem. Freda Maria,
Herrn Chriſtophs, Burggrafen
zu Dohna,
General von der
Infanterie,
auf Schlodien Erb-Herrn
Tochter, 1714.

7. Albertus,
Burggraf und Graf
zu Dohna,
geb. 1684. den 19. Aug.
Gem.
Fridrica Wilhelmina Charlotte,
Georgii Wilhelmi,
Grafens von Wittgenſtein T.
Joh. Philippi, Grafens von Iſenburg
in Offenbach Wittib,
verm. (2) 1727.

8. Auguſtus,
geb. 1685.
† 1696.

9. Carl Emilius,
geb. 1686.
iſt als Major in Heſſ
Caſſeliſchen Dienſt
1710. vor Aire erſch
worden.

1. Chriſtoph Belgicus,
Burggraf und Graf
zu Dohna,
geb. den 16. Julii,
1715.

2. Hanns Friedrich,
geb. 16. Decembr.
1716.

3. Adolph Chriſtian,
geb. 27. Mart.
1718.

4. Alexand
geb. 8. M
1719.

Digitized by Google

or,
f zu Dohna,
1631.
aubtmann zu Brandenburg,
chwölmen, ꝛc.
, Freyherrens von Heydeck,
ochter, 1614.

d Graf zu Dohna,
auck, ꝛc.
617.
vembri,
Geheimder Rath.
Amalia,
zu Dohna, Gouverneur
chter,
1655.
Holland Brederode, †.

3. Friedrich dictus der Aeltere,
geb. 5. April. 1610.
† 1688. im April.
Gem. Maria Louisa,
Herrn Achatii von Kreutzen,
Obristen, einige Tochter und Erbin,
† 1680. unbeerbet.

4. Heinrich Albrecht,
† in der Kindheit,
5. Friedrich Wilhelm,
† in der Kindheit.

6. Maria Louisa,
geb. 1660. aus der
2ten Ehe.

phs,
reiburg

wigs

. St. V. 1692.

ouise,
en 2. Dec. 1723.
lhelm Moritz,
g und Büdnigen,
1712.

4. Henrietta Catharina,
geb. 1681.
† 1701. unvermählt.

5. Johanna Sophia,
geb. 1682. verm. an Herrn Alexander,
Burggraf und Graf zu Dohna,
und Regierenden Herrn zu Wartenberg,
General-Feld-Mareschallen,
der † 1728. den 25. Febr.

10. Simon Henrich,
geb. 1688.
ist als Preuß. Obrister
Lieutenant in der
n Armee am Rhein
gestorben,
An. 1713.

11. Christian Albrecht,
geb. 1690.
† als Preuß. Fähnrich
vor Ryssel,
Anno 1708.

12. Charlotte,
geb. und † An. 1703.
aus der 2ten Ehe.

13. Friedrich Ludwig,
geb. 8. Jun. 1697.
aus der 2ten Ehe,
ist An. 1724. Major
unterm Stillischen Regiment
worden.

5. Fabian Carl,
geb. 19. Jan.
1721.

6. Friedrich Wilhelm,
geb. 31. Januar.
1722.

7. Emilius,
geb. 5. Septembr.
1724.

8. Frede Maria,
geb. 1725.

Digitized by Google

Digitized by Google

Chr
Burggraf und
geb. den 17. Jan. 1
Gouverneur und Capit
Gem. Urſula, Hei
Grafen zu S
To
gebohren den 2
† 1

1. Friedrich,
geb. den 25. Jan.
1621.
vid. Tab. D.

2. Chriſtian Albrecht,
Burggraf und Graf zu Dohna,
geb. 11. Nov. 1621. † 1677. 14. Dec.
Brandenb. würckl. Geheimber Rath,
Stadthalter zu Halberſtadt,
General - Feld - Zeugmeiſter
und
Couverneur,
auch Ober - Hauptmann zu Cüſtrin,
Obriſter über zwey Regimenter
zu Fuß,
auch Erb - Hauptmann der Aemter
Morungen und Lichſtadt,
Gem. Sophia Theodora,
Herrn Johann Wolffhard, Grafen
von Holland Brederode Tochter,
1643. †.

3. Fabian Chriſtoph,
geb. 29. Dec. 1622.
† 1624.

4. He
geb. 28. J
†. 1
als Geſan
König vo
durch ein
Ku

8. Chriſtoph
Delphicus,
geb. 15. Jun. 1628.
Vid. Tab. F.

9. Wi
Belgi
geb. 163

1. Amalia,
geb. 1644.
verm. Herrn Simon Heinrich,
Regierenden Grafen
zur Lippe,
in Detmold reſidirend,
1660.
† 1700. den 11. Febr.

2. Friedrich Heinrich,
geb. 1645.
Joh. Ordens Ritter,
† zu Toulon,
bey der Zurückkunfft aus
der Belägerung
Candien, 1668.

3. Louiſa,
geb. 1646.
verm. Herrn Ludwig,
Grafen zu Solms,
in hohen Solms, 1669.
† 1689. den 8. Nov.

4.
geb.
als B
zu

8. Urſula Anna,
geb. 2. Octobr. 1654.
† 1676.
unvermählt.

9. Carl Emilius,
geb. 1658.
Iſt als Brandenburgiſcher
Obriſter zu Fuß im Sturm vor
Ofen 1686. den 4. Julii
unverheyrathet todt geblieben,
hat die Souveraine Herrſchafft
Vianen
durch Erbſchafft vom Hauß Brederode
kurtz vor ſeinem Ende
erlanget.

10
iſt gl
denl
zu
1686.
Bri

Digitized by Google

toph,
raf zu Dohna,
83. † 1. Jul. 1637.
ne General zu Oranien.
n Johann Albrecht,
lms Braunfels
ter,
. Novembr. 1594.
57.

rich, cc. 1623. 48. ter an den Engeland, Canonen- zel.	5. Elisabeth Charlotte, geb. 14. Febr. 1625. verm. an Herrn Grafen Otto von Limburg Stirum, auf Borquelo, †.	6. Henrietta Amalia, geb. 28. Febr. 1626. verm. Herrn Fabian III. Burggrafen zu Dohna, †.	7. Catharina, geb. 19. Mart. 1627. † 1699. unvermählt.
helm us, † 1630.	10. Sophia, geb. 1631. † in der Kindheit.	11. Theodoricus Auraicus, geb. 1632. † in der Kindheit.	12. Louise, geb. 27. Julii 1633. verm. Herrn Otto Florus Heinrich, Grafen zu Bieland, Herrn zu Reith, Palster- kamp, ꝛc. †.

Wolfhard, 1647. † 1666. andenburgischer Capitain Magdeburg m Duell.	5. Wilhelm Albrecht, geb. 1648. Obrister in Holländischen Diensten, † 1673. an seinen Wunden, die er in Maestricht bey der Belagerung bekommen hatte.	6. Christoph, geb. 1650. Brandenburgischer Major, † 1672. am Rhein bey Coblentz, auf einer Parthey gegen die Frantzosen.	7. Christian, geb. 1651. ist in der Kindheit gestorben.
, Theodoricus, geb. 1659. eichfals als Bran- uraischer Obrister Pferde vor Ofen 14. Tage nach seinem ider todt geschossen worden.	11. Frede Maria, geb. 28. Dec. 1660. verm. mit Herrn Christoph Burggrafen und Grafen zu Dohna, Preußischen General der Infanterie, 1690.	12. Albrecht, geb. 1661. † in der Kindheit.	

Digitized by Google

Digitized by Google

Fri
Burggraf und Graf zu D
geb. den 25. Janu
Gouverneur und Capitain Gen
und der Succeſſion von
Obriſter über ein
in Dienſt der vereinigten Nieder
reterirte ſich auf ſeine Freyherr
allwo er vor ſich und ſeine Erben das
Gem. Eſpera
Herrn Johann Marquis de Mon
und

1. Amalia Catharina,
geb. 1658.
† 18. Sept. 1707.
verm. Herrn Heinrich, Grafen von Frieſen,
Kayſerl. General-Feld-Zeugmeiſter,
Gouverneur zu Landau,
und Obriſten über ein Regiment zu Fuß.
1680.

2. Friedrich Albrecht,
Arauſiacus,
geb. 1659.
† im 3ten Jahre ſeines
Alters.

3. Louiſa Anthoine
geb. 1660. † 1716. 16.
verm. den 25. M
Herrn Friedrich Chriſto
Burggraf und Gr
zu Dohna,
Præſidenten des Tril
zu Wismar,
auf Carwinden

6. Johann Friedrich,
Burggraf und Graf zu Dohna,
Marquis de Ferrasſiers,
geb. 1664. zu Pariß,
† in der Action bey Denain,
als Holländiſcher General-Lieutenant,
und Gouverneur zu Mons,
den 15ten Julii 1712.
1. Gem. Eliſabeth,
Gräfin Makarty, eine Engliſche Dame, †.
2. Gem. Albertine Henriette,
Gräfin von Bieland, † 1725.

7. Chriſtoph,
Burggraf und Graf
zu Dohna.
vid. Tab. E.

8. Eſperance Mag
Geneva,
geb. 1668.
lebet unvermählt

1. Eliſabeth Eſperance,
geb. 1693. † 1722.
verm. Herrn Otto, Grafen von
Schwerin,
Preußiſchen Cammer-Herrn,
des St. Joh. Ordens Ritter.

2. Catharina Henrietta,
geb. 1694.
verm. Herrn Alexander,
Grafen Golowkin,
Ruß. Senatori und Plenipotentiario
in Berlin,
Rittern des Schwartzen Adler-
Ordens.

1. Eſperance
Anna,
geb † 1685.

2. Amalia,
geb. 1686.
verm. 1) Herrn Otto Magn
Grafen von Dönhoff,
Preuß. General-Lieutena
Etats Miniſter,
Gouverneur und Amts-Haupt
zu Memmel,
Obriſten über ein Regiment zu
Ritter des Schwartzen Adler Orde
(2) 1726. an Graf Friedrich Wi
Schwerin, wiederum Witti

3. Freda Maria,
geb. † 1703.
4. Eſperance Louiſa,
geb. 1705.
} aus der andern Ehe.

11. Sophia Wilhelmina,
geb. 1697.
verm. Herrn Friedrich
Ludwig,
Burggraf und Grafen
zu Dohna,
Preuſſ. Obriſten
auf Carwinden
den 16. Dec. 1721.

12. Albrecht Chriſtoph,
geb. den 23. Sept. 1698
des H. R. R. Burggraff und Graf
Freyer Standes-Herr in Schleſien zu
Erb-Herr der Freyen Standes-He
Wartenberg, Bralin, und Goſchütz,
Slodian, Klein-Heyck, Pfeilinge,
Morungen und Carwinden
des Dohn Johanniter-Ordens
Gem. 1. Amalia Eliſabeth, Herrn
Chriſtiani, Grafen zur Lippe, Tochter, † 173
2. DOROTHEA SOPHIA, Gräfin v
Braunfelß, verm. 1730. den 3. D

1. Friedrich Alexander Ferdinand,
geb. den 19. Novembr. 1724.

2. Friedrich Carl Al
geb. den Jun. 1726

Digitized by Google

rich,
ia, genannt der Jüngere,
1621. † 1688.
al des Fürstenthums Oranien,
alons in Franche Comté,
Regiment zu Fuß,
nde, Herr auf Schlobitten, ꝛc.
chkeit Copet in der Schweitz,
ürger-Recht in Canton Bern erworben.
ce du Puys,
orunæ Ferassieres, einzige Tochter
rbin, †.

ta,
anuar.
rt.
h 1685.
sen

unals

lal.

4. Alexander,
Burggraf und Graf zu Dohna,
geb. (15 Jan. Styl. vet. / 5. Febr. St. nov.) 1661. erhält die freye Standes-Herrschafft Wartenberg in Schlesien ꝛc.
war Königl. Preuss. General-Feld-Marschall,
würcklicher, und ältester Geheimbder Etats- und Kriegs-Rath,
Gouverneur der Vestung Pillau,
Obrister über ein Regiment zu Fuß,
Hauptmann der Aemter Mohrungen und Liebstädt,
Ritter des Schwartzen Adler Ordens, ꝛc.
† 1728. den 25. Febr.
1. Gem. Amalia Louisa,
Herrn Burggrafen und Grafen Christoph Delphici zu Dohna, Tochter,
† den 2. April 1724.
2. Gem. Johanna Sophia,
Herrn Burggrafen und Grafen Christoph Friedrichs zu Dohna,
auf Reichertswalde Tochter.

5. Henrietta Ursula,
geb. 1663. † in Majo 1712
verm.
Herrn Ferdinand Christian,
Grafen zur Lippe,
auf Sammerdt,
Chur-Braunschweig-Lüneburg. General-Lieutenant zu Roß.

9. Sophia Albertina,
geb. 1674.
verm. Herrn Heinrich Wilhelm,
Grafen zu Solms,
Sonnewald,
im Februar. 1713.

is,
it,

3. Louisa Charlotta,
geb. 1688.
verm. Herrn Carl Friedrich,
Regierenden Grafen zu Wied,
in Neuen Wied.

4. Sophia Eleonora,
geb. 1688.
† 1689.

5. Carl Heinrich,
geb. 1689.
† 1690.

6. Christina Charlotta,
geb. 1691.
† 1696.

nann
Fuß,
6, † 1717.
helm von
1727.

7. Alexander,
geb. 1692.
† 1693.

8. Ursula Anna,
geb. 1693.
verm. Herrn Ferdinand Christian, Grafen zur Lippe,
auf Samrod, Braunschw. Lüneb. General-Lieuten. Wittib, 1724.

9. Friedrich,
geb. 1695.
† 1705.

10. Carl Wilhelm,
geb. 1696.
† 1697.

zu Dohna,
Wartenberg,
rrschafft
Slobitten,
eichersdorf,

Ritter,
erdinandi
o. d. 6. Febr.
n Solms-
cembr.

13. Johanna Charlotta,
geb. 1699.
verm. Herrn Carl Floro,
Burggraf und Grafen zu Dohna,
auf Slodien im Nov. 1719.
† 1726.

14. Christiana Elisabeth,
geb. 1702.
† 1703.

15. Alexander Emilius,
Burggraf und Graf zu Dohna,
geb. den 17. Julii 1704.
jetzo Lieutenant bey der Königl. Leib-Guarde grosse Granadier.

recht,
† 1728.

Digitized by Google

E

Christoph,
Burggraf und Graf zu Dohna, und Wartenberg auf Schlodien ꝛc.
Preußischer erster Gesandter bey der Kayserl. Wahl 1711.
zu Franckfurt am Mayn,
General der Infanterie,
würcklicher Geheimbder Etats- und Kriegs-Rath,
Hauptmann zu Pr. Holland, Ritter des Schwartzen Adler Ordens,
gebohren den 2ten April Anno 1665.
Gem. Frede Maria Herrn Graf Christian Albrecht zu Dohna,
Stadthaltern zu Halberstadt und General-Feld-Zeugmeistern Tochter.

1. Amalia, geb 1692. verm. Herrn Hanns Carl, Grafen von Schönaich, Standes-Herrn auf Carolath und Beuthen in Schlesien, Kayf. Geh. Rath 1715. 3. Febr. in Berlin.

2. Carl Florus, Burggraf und Graf zu Dohna, geb. 26. Nov. 1693. hat unter den Schweitzern in Holländischen Diensten eine Compagnie gehabt. Gem. Johanna Charlotta, Herrn Alexander, Grafen zu Dohna, General-Feld Marschallen Tochter, den 30. Octobr. Anno 1710.

1. Amalia, geb. den 12. Octobr. 1723.

2. Friderica Charlotta, geb. den 13. Oct. 1724.

3. Christoph, geb. 1725.

4. Amalia Sophia Wilhelmina, geb. 1726. 26. Oct.

3. Wilhelm Alexander, geb. den 31. Jan. 1695. Königl. Preuß. Obrister Lieutenant und Commendant des Arnimbtschen Regiments, und designirter Ritter des Johanniter-Ordens zu Sonneburg. Gem. Henrietta Sophia Elisabeth, Herrn Graf Gottlob von Räders auf Mallmütz in Schlesien Tochter.

1. Wilhelm Christoph Gottlob, geb. den 13. Novembr. 1724.

2. Fridricus Alexander, geb. 1727. 16. Apr.

4. Frede Maria, geb. den 31. Dec. 1695. verm. Herrn Adolph Christoph, Grafen zu Dohna auf Lauck, 1713.

5. Friedrich, geb. 1697. † 1699.

10. Christian, geb. den 23. Oct. 1703. stehe gleichfalls in Königl. Preuß. Kriegs-Diensten.

6. Christina, Sophia, geb. und †. 1698.

7. Sophia Charlotta, geb. den 16. Sept. 1699.

11. Theodor Emilius, geb. 1705. und † 1707.

8. Ursula Anna, geb. 31. Dec. 1700. verm. Hertzoge Friedrich Wilhelm zu Holstein Beck, Preuß. General-Major, den 5. Nov. 1721.

12. Louisa Albertina, geb. 1707. † 1709.

9. Christoph, geb. den 28. Octobr. 1702. Preuß. Capitain unterm Anhaltischen Regiment, und designirter Hauptmann zu Pr. Holland.

Digitized by Google

F

Christoph Delphicus, Burggraf und Graf zu Dohna,
gebohren den 25. Januar. 1628. † im May 1668.
war Königl. Schwedischer General-Feld-Marschall und Plenipotentiarius
bey der Triple-Allianz, und hernach in London.
Gem. Anna, Herrn Gabriel Benedict, Grafen von Oxenstiern,
Schwedischen Reichs-Raths, Reichs-Schatzmeisters und Admirals Tochter.

1. Charlotta Eleonora,
geb. 1660.
verm. Herrn Gustav. Moriz,
Grafen von Löwenhaubt,
zu Falckenstein,
Schwedischen General-Major,
zu Fuß, in Bremen,
Wittib seit Anno 1700.
†.

2. Amalia Louisa,
geb. 1661. † 2. April 1724.
verm. Herrn Alexander,
Grafen zu Dohna,
und Regierenden Herrn zu Wartenberg,
Preuß. General-Feld-Marschallen
auf Schlobitten.

3. Friedrich Christoph,
Burggraf und Graf zu Dohna, Herr auf Carwinden,
geb. den 7. Jan. 1664.
Schwedischer Tribunals-Præsident zu Wismar,
und General-Lieutenant.
Gem. 1. Louisa Antonietta,
Herrn Friedrichs, Grafen zu Dohna,
Gouverneurs von Oranien Tochter,
† 1716.
2. Eleonora Elisabeth, Gräfin von Oxenstirn,
Graf Gabriels von Oxenstirn Tochter, verm. 1717.

1. Ulrica Eleonora
Esperance Anna,
geb. 1689.
verm. Herrn Heinrich
George,
Grafen zu Waldeck, Pyrmont
und
Rapolstein,
des Regierenden Fürsten
zu Waldeck Bruder.

2. Sophia Charlotta,
geb. 1690.

3. Christoph,
geb. † 1690.

4. Carolus Augustus,
Burggraf und Graf zu
Dohna,
geb. 18. Decembr. 1691.
Schwedischer Obrister zu Pferde,
und erster Lieutenant bey
die Guardes du Corps.
Gem. eine gebohrne Baronesse
von Scopp, in Schweden.

1. Friedrich
Carl,
geb. den 8.
April.
1722.

2. Christoph
Alexander,
geb. 1723.

5. Friedrich Ludwig,
Burggraf und Graf von Dohna,
geb. den 6. April. 1694.
Preuss. Obrister,
und Amts-Hauptmann zu
Neidenburg, Soldau,
und Willenberg,
designirter Ritter des Johanniter-
Orden.
Gem. Sophia Wilhelmina,
Herrn Alexanders,
Grafen zu Dohna,
Preuss. General-Feld Marschallen
Tochter,
den 6. Decembris 1721.

6. Louyse Hedwig,
geb. 1697.
den 31. Aug.

Digitized by Google

G

Heinrich,
Burggraf zu Dohna, 1222. †.

Otto,
Burggraf zu Dohna,
1239. †.

Albert,
Burggraf zu Dohna,
1185. †.

Heinrich,
Burggraf zu Dohna, 1242. †.

Otto, Burggraf zu Dohna
auf Gräfenſtein, An. 1286. †.

Heinrich, Burggraf zu Dohna
in Gräfenſtein, †.

Otto,
Burggraf zu Dohna, 1254. †.
Gem. Hildegard, †.

Otto, Burggraf zu Dohna
1282. †.
Gem. Chriſtina, †.

Otto,
Burggraf zu Dohna,
1312. †.
Gem. Gertrud, †.

G. a.

Otto,
Plebanus
zu Schweidnitz
und Canonicus
zu Breßlau
1331. †.

Heinrich,
Burggraf
zu
Dohna,
in Gräfenſtein,
†.

Hannß,
Burggraf
zu
Dohna,
auf Reynungen
†.

Czdencko,
Pfarr in
Grotha,
1387. †.

Heinrich,
Burg-
graf
von
Dohna,
in
Gräfenſtein,
1387. †.

Wilhelm,
†.
Gem.
Machna,
†.

Wentſch,
Burggraf
zu
Dohna
in
Gräfen-
ſtein,
†.

Friedrich,
Burggraf zu Dohna, †.

Siegmund, Burggraf
von Dohna
zu Cummersdorff, †.
Gem. Agnes,
† 1410.

Hannß,
Burggraf zu Dohna, †.
Gem. Eliſabeth, †.

Friedrich,
Buragraf zu Dohna
zu Wirtgendorff, †.
Gem. Margaretha, † 1431.

Heinrich,
Burggraf
zu Dohna,
in Gräfen-
ſtein,
und Fal-
ckenburg,
† 1427.

Margretha,
Gem.
Herrn
Hanſens
von
Warten-
berg,
†.

Albert,
Burggraf
zu
Dohna,
in
Gräfen-
ſtein,
†.

Wenzel,
Burggraf zu
Dohna,
auf Radmeritz,
Königl. Böhm.
Rath,
†.

Benedict,
Burggraf zu
Dohna,
auf Hirſchfeld
und
Radmeritz,
† 1420.

Beneß, Burggraf zu Dohna,
Herr auf Gräfenſtein, †.
Gem. Eliſabeth, † 1443.

Niclas, Burggraff von Dohna,
Herr auf Gräfenſtein, †.
Gem. Eliſabeth, † 1498.

Niclas, Burggraf zu Dohna, Herr auf Gräfenſtein.

Albrecht, Burggraf zu Dohna,
Herr auf Gräfenſtein
und Romburg, †.

Chriſtoph, Burggraf zu
Dohna,
auf Engelsberg, † 1567.

Rudolph, Burggraf zu
Dohna,
Gem. N. von Dohna,
auf Ullersdorff, †.

Eliſabeth, Burggräfin von Dohna auf Gräfenſtein,
verm. 1) an Ferdinand Hoffmann,
Freyherrn zum Grünhübel, Kayſerl. Cammer-Præſident
und Obriſten Kriegs-Rath, Wittib, 1607. 15. Apr.
2) 1610. an Friedrich, Freyherrn von Tſchirnhauß
und Bolckenhayn,
Herrn auf Friedland, Kayſerl. Rath und Cämmerer,
ſie † 1611. 3. Aug. Er † 1614. 3. Aug.

Zidonia,
Gem. Hannß
Roſa,
† 1594.

Ludomilla,
†.

G. a.

- Otto, Archi-Diac. zu Meiſſen, 1312. †.
- Otto Ernſt, † im Kriege.
- Otto Heyden, Burggraf zu Dohna, †.
  - Friedrich, Burggraf zu Dohna, 1341. †.
    - Jeſchko, Burggraf zu Dohna, ward in der Befehdung gefangen, und † im Gefängnis 1401.
      - Jeſchko, Burggraf zu Dohna, Hauptmann in Königſtein, befehdet Marggraf Wilhelm von Meiſſen, 1401. †.
        - Czdencko, war auf dem Concilio zu Coſtnitz, 1414. †.
        - Conrad, †.
    - Niclas, mit dem Zunahmen Maul, ward in der Ficht erſchoſſen, 1401.
  - Otto Heyden, Burggraf zu Dohna, †.
    - Friedrich, Burggraf zu Dohna, †.
      - Friedrich, Burggraf zu Dohna, auf Auerbach, † in der Schlacht bey Außig.
        - Hannß, Burggraf zu Dohna, Herr auf Auerbach, †.
        - Friedrich, Burggraf zu Dohna, Herr auf Auerbach, † 1460.
      - Janus, Burggraf zu Dohna, erſchoſſen 1401. in Burghardtswalde.
  - Heinrich, Burggraf zu Dohna, †.
    - G. A.
      - Janus, Burggraf von Dohna, † 1415. zu Prag,
        - Jeſchko, Burggraf zu Dohna, Herr in Rabenau, †.
- Otto der Junge, †.
- Otto Liebedich, †.
- Otto Wicz, † 1351.
- Otto Albrecht,
- Catherina, Aebtißin zu Sufelitz, 1334. †.

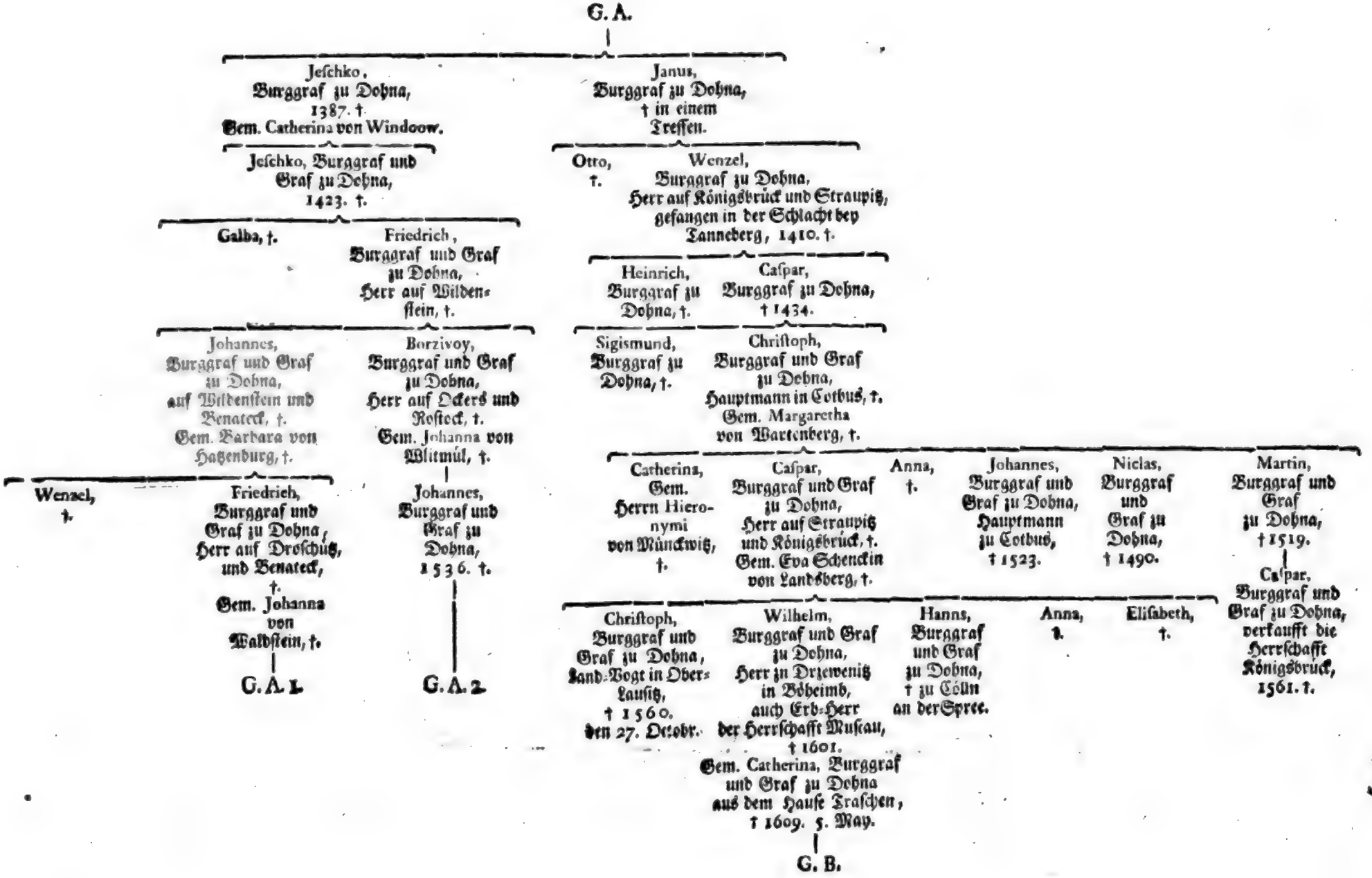

Digitized by Google

G. A. 1.

- **Borziwoy**, Burggraf und Graf zu Dohna, †. Gem. Elisabeth von Landstein, †.
- **Veronica**, †.
- **Ludomilla**, †.
- **Catherina**, †.
- **Anna**, †.
- **Johann**, †.
- **Heinrich**, Burggraf und Graf zu Dohna, Herr in Bonateck, †. Gem. Elisabeth von Sternberg.
  - **Ferdinand**, Burggraf und Graf zu Dohna, Herr in Ratagich, Hofmeister des Königreichs Böhaimb, 1609. †.
  - **Wladislaus**, deutscher Ordens-Ritter, †.
  - **Jaroslaus**, Abt zu Nova Cella. †.
  - **Friedrich**, †.
  - **Ladislaus**, †.
  - **Heinrich**, †.
  - **Johannes**, †.
  - 4. T.
- 4. T.
- **Adam**, †.
- **Friedrich**, †.
- **Borziwoy**, †
- **Hanns**, †.
- **Heinrich**, Burggraf und Graf zu Dohna, Gem. Johanna von Waldstein, †.
- **Wenzel**, †.
- **Ulrich**, †.
- **Magdalena**, Gem. Herrn Friedrich von Oppersdorff, Herrns in Neukirch, 1547. †.

G. A. 2.

- **Camillus**, †.
- **Daniel**, †.
- **Sigismund**, †.
- **Veit**, †.
- **Wenzel**, Burggraf und Graf zu Dohna, Herr in Weissen-Augezdiz, †. Gem. Elisabeth, Gräfin von Kolowrath, †.
  - **Hanns Loslau**, †.
  - **Friedrich**, †.
  - **Ladislaus**, †.
  - **Otto**, †. Gem. Catherina, Freyin Wedrujky, †.
  - **Carl**, in Annaberg, † alt XV. Jahr.
  - **Rudolph**, †.
  - **Ladislaus**, †.
- **Friedrich**, †.
- **Benedict**, †.
- **Johannes**, †.
- 3. T.

G. B.

- **Elisabeth**, †.
- **Carl Christoph**, Burggraf und Graf zu Dohna, Erbherr der Herrschafften Muskau, auch Herr in Pechern, geb. 1592. 14. Nov. † 1625. den 4. Jenner. Gem. Ursula Brigitta von der Schulenburg, verm. 1618. †.
  - **Caspar Wilhelm**, geb. und † 1623.
  - **Ursula Catherina**, Burggräfin und Gräfin zu Dohna, Erb-Frau auf Muskau, geb. 1622. 23. April. verm. 1644. 11. Dec. an Herrn Curt Reinicke, Freyherrn von Callenberg, Land-Vogt des Marggrafthums Ober-Lausitz, †.
- **Otto**, †.
- **Wilhelm**, †.
- **Caspar**, †.

Digitized b

H

(ſiehe vorhergehende pag. 1031.)

Eine T. Gem. eines Herrn von Noſtitz. †.

Zwey T. †. unvermählt.

Caſpar Burggraff, und Graf zu Dohna, †. Gem. Roſina, Abraham Burggrafen und Grafens zu Dohna Tochter, †.

Hedwig, †. Chriſtoph, †. Caſpar, †. Abraham, Burggraf und Graf von Dohna, Herr auf Kraſchen, †. Gemahlin Maria von Borßnitz, †.

Valentin, Burggraf und Graf zu Dohna, Gemahlin, Eliſabeth von Daſelitz, †.

Otto, Burggraf und Graf zu Dohna, Erbherr in Maſſeln, †. Gem. Catherina von Riedeſel, † 1583.

Hanns, Burggraf und Graf zu Dohna, †. Gem. Jeanne de Molar, †.
|
Friedrich, Burggraf und Graf zu Dohna, †. Gem. Barbara, Freyin von Logau, †.

Chriſtoph, ---- Herr auf Zulauff, Jabel, Waltel, Tölzel, † 1619.
|
Otto Caſpar, Burggraf und Graf zu Dohna, in Langen-Brück.

Catherina, †. Maria, †. Magdalena †. Barbara. †.

Otto, Burggraf und Graf zu Dohna, Herr in Maſſeln und Groß-Zaucha, †. Gem. Anna, Freyin von Dyhr. †.

Botho, ... †. Gem. N. Gräfin von Würben.

Catherina, Gem. Herrn Wilhelms, Burggrafens und Grafens zu Dohna, Erbherrns der Herrſchafft Muſcaw. †.

Otto Heinrich, †.

Otto, †.

Chriſtoph, † in Italien.

Conrad, Burggraf und Graf zu Dohna, Herr in Zulauff, †. Gem. Urſula, von Stentſch, †.

Roſina, Eliſabeth, †.

Barbara, Catharina, †.

Hanns George, Burggraf und Graf zu Dohna, geb. 1613. 4. Jenner, † 1683. 28. Octobr.

Salomea, †. Eliſabeth, †. Magdalena, †. Anna, Maria, †. Maria.

Otto Joachim, †.

Conrad Friedrich, Burggraf und Graf zu Dohna, Herr auf Zulauff, Jabel, Waltel, Tölzel und Neudeltzbach, geb. 1621. † 1673. den 11. Merz.

3. T. unvermählt.

Joachim, †.

Jonathan, †.

Carl, †.

Wilhelm, Burggraf und Graf zu Dohna, auf Kraſchen, †.

Heinrich, †.

Abraham, Burggraf und Graf zu Dohna, Freyer Standes-Herr in Schleſien zu Wartenberg und Bralin, Kayſerl. Rath und Land-Vogt in Ober-Lauſitz, geb. 1561. den 11. Dec. † 1613. den 1. May zu Breßlau, Gemahlin, Eleonora, Freyin von Saurmann und Jeltſch, †.

Carl Hannibal, Burggraf und Graf zu Dohna, Freyer Standes-Herr in Schleſien zu Wartenberg und Bralin, Kayſerl. Cammer-Præſident in Schleſien, † 1633. den 21. Febr.
|
H

Eliſabeth, †.

Eva, †.

Benigna, †.

Mariana Hedwig, Gem. Herrn David Heinrichs von Tſchirnhauſs, auf Hertwigswaldau, †.

Eleonora, †.

Herrmann, Burggraf und Graf zu Dohna, erſtochen 1625.

H

Gemahlin, Elisabeth,
Freyin von Promnitz,
†.

Eusebia,
†.

Franciſca
Eleonora,
†.

Maximilian
Ernſt,
Burggraf
und
Graf zu Dohna,
Freyer
Standes-Herr
in
Wartenberg
und
Bralin,
†.

Heinrich,
Burggraf
und
Graf zu Dohna,
Kayſerl. Maj.
Geheimber Rath,
und 1635.
Statthalter zu
Maintz,
†.

Otto Abraham,
Burggraf und Graf
zu Dohna,
Kayſerl. auch Königl.
erſter Ober-Amts-Rath
im Hertzogthumb
Schleſien,
Freyer Standes-Herr
in Wartenberg
und Bralin,
† 1646. den 27. Aug.
zu Breßlau,
Gem. Renata Euſebia,
Freyin von Breuner,
Wittib,
verm. 2) an Hannß
Wolffgang,
Freyherrn von Franckenberg,
Kayſerl. Oberſten
und Commendanten
in Brieg,
†.

Carl Hannibal,
Burggraf und Graf zu
Dohna,
Kayſ. Cämmerer,
Freyer Standes-Herr
in Wartenberg
und Bralin,
† 1711. 19. April.
in Breßlau,
Gemahlin,
Anna Eliſabeth,
Freyin von Schrottenbach,
† 1683. 31. Mertz.

Anna Thereſia,
Gem. Julii Ferdinandi,
Grafens von Jarotſchin,
Landes-Hauptmanns
des
Fürſtenthums
Breßlau,
† 1700.

Hiſto-

Historische Erklärung
der II. Stamm-Tafel.

§. 1.

DEr weltberühmte Burggräffl. und Gräffliche Dohnaische Stamm, welcher in denen Königreichen Bohaimb, Schweden, Preußen, dem Hertzogthumb Schlesien, denen Marggrafthümern Meißen und Lausitz, dem Vogt-Lande, ja in der Schweitz, seine höchst-ansehnliche Zweige ausgebreitet und bey vielen Jahrhunderten her in denen Geschichten einen unsterblichen Nahmen erworben, ist von so grauem Alterthum, daß es umbsonst seyn würde, dessen Ursprung zu erforschen: Die einstimmige Gedancken der gelehrten Männer, so davon bisher geschrieben, besonders aber Vossii und Rittershusii, auch unsrer Schlesier Mart: Opitii und Nicol: Henelii gehen dahin aus, daß der von GOtt zu Teutschlands Glücke erweckte Kayser CAROLUS M. umbs Jahr Christi 807. einen grossen Kriegs-Held aus Lanquedoc (oder Galliæ Narbonensis Parte) Nahmens Aloysium von Urpach mit sich nach Teutschland gebracht, Ihme seinen Sitz ohnweit der Elbe in Meißen zu Donyn an der Möglitz (3. Meilen von Dreßden) angewiesen, woselbst er eine Burg erbauet, davon sein Sohn Conrad durch Kaysers LUDOVICI Pii Begnadigung im Jahr Christi 812. den Geschlechts-Nahmen und die Würde eines Burggrafen von Dohna erhalten. Uhrsprung des Geschlechts.

§. 2. Gewiß ist es, daß Kayser Carl der Große damals eines solchen Heldens vonnöthen gehabt, die Böhmischen, Dalemincischen und Sorabischen Gräntzen zu verwahren, auch die neu-aufgerichtete Colonien in ihrem Wachsthum zu erhalten, es hat aber der berühmte Syndicus zu Zittau Hr. D. Carpzov in seinem neu-eröffneten Ehren-Tempel merckwürdiger Alterthümer des Marggrafthumbs Ober-Lausitz in II. Theile p. 4. 5. 6. & seqq. schon gründlich dargethan, daß die Burg Dohna in denen ältesten Zeiten, als ums Jahr Christi, 1107. 1126. und 1160. in denen Händen derer Könige und Hertzoge zu Böhaimb, nicht aber eigenthümlich des Dohnaischen Geschlechts gewesen, wiewol die Herrn von Dohna beständig in alten Uhrkunden Burg-Vogte und Haupt-Leute daselbst genennet worden: es kan aber dennoch die Burg Dohna in den Händen dieses vortrefflichen Geschlechts eher gewesen seyn, als sie an die Hertzoge zu Böhaimb gediehen, und diese können leichtlich durch ihre Waffen sich eines so nah gelegenen vesten Ortes einmal zu bemächtigen vor rathsam befunden, dennoch aber nachgehends die Herren von Dohna als Haupt-Leute dahin gesetzet haben, welches bey damaligen kriegerischen Zeiten gar leicht möglich gewesen, wie es denn auch nicht beständig in Bothmäßigkeit der Hertzoge zu Bohaimb geblieben, sondern nach Dubravii, Hagecii und Boregks Zeugnissen auch Kayser Henr. V. zum Herrn gehabt, endlich aber an die Marggrafen zu Meißen Pfands-weise gediehen, wie dessen Kaysers Friderici II. Diploma d. d. Basel d. 15. Oct. 1212. worinnen Er Könige Ottokaro zu Böhaimb allerley Herrlichkeiten und Freyheiten ertheilet, ausführlich also gedencket. (Balbinus, Goldastus, Hagecius.) Es ist auch der Tittul und die Würde eines Burggrafen von Donin bereits im XII. Jahrhundert bey diesem Geschlechte zu finden, da sich im Jahr 1186. in Marggraf Ottens zu Meißen Begnadigungs-Briefe vor die Stadt Leipzig, den Schneider und Vogel in ihren Leipzigern Jahr-Büchern anführen, Henricus Burggravius de Donin als Zeuge unterschrieben, der auch noch An. 1200. laut des von Christ: Schlegio de Cella Veteri §. 24. p. 35. über das Kloster Dobrilug von Marggraf Dietrich zu Meißen ertheilten und daselbst angeführtem Briefe, gelebt, auch seinen Rang gleich nach denen Burggrafen von Meißen gehabt, ingleichen sich mit seinem Söhne Ottone im Jahr 1217. d. 18. Octobr. als Zeuge zu gegen befunden, als Bischoff Bruno II. zu Meiß- Alterthum und Fata der Burg Dohna

ſen Marggraf Dietrichs zu Meißen Fundation der Capelle S. Jacobi den Ciſtercienſer-Orden confirmiret, wie dieſe und noch mehrere Beweißthümer aus tüchtigen Uhrkunden, oben belobter Hr. D. Carpzov in angezogenem Orte geſammlet.

So der Helffte nach von der Cron Böhaimb

§. 3. Das Schloß oder die Burg Dohna ſelbſt anlangend, ſo iſt die eine Helffte von der Cron Böhaimb, die andere Helffte hingegen von dem Stifft Meißen zu Lehen gegangen. Die Lehnſchafft von der Cron Böhaimb beweiſet nachfolgender Brief:

Nos Fridricus & Otto dictus Heyden: Fratres: Burggravii de Donin & Henricus Dapifer de Brun: ad univerſorum Notitiam Tenore preſencium volumus pervenire: quod quia Magnificus Princeps Dnus nr Kariſſimus Dominus Johannes Rex Boemiæ: Lucemburgenſis Comes: perpetua nra Servitia Regio Culmini exhibita & que exhibere tenebimur, reſpiciens in Futurum nobis Caſtrum Donin cum ſuo Dominio & cum omnibus Juribus, Appendiis & Honoribus, Utilitatibus, Jurisdictionibus & Pertinentiis univerſis, que in preſenti & ab antiquo ad ipſum Caſtrum pertinebant & ſpectant & ſpectare poterunt, (quod quidem Caſtrum nos Burggravius de Donin & Henricus Dapifer de Brun predicti ab ipſo Dno nro Rege in certa pecunie Summa tenuimus in Pignore) nobis Friderico & Ottoni de Donin, Burggravio & Henrico de Brun & Heredibus nris in exſolucione dicte quantitatis pecunie & principaliter ac precipue ob perpetua nra Servicia, ut premittitur, ipſi Dno Regi exhibenda de ſua Benignitate & Gratia dedit, conceſſit in Feodum perpetuum contulit & donavit, per nos & heredes noſtros ab ipſo Dno Rege, ſuisque heredibus & Succeſſoribus Boëmiæ Regibus tenenda, habenda, accipienda & hereditarie poſſidenda perpetuo Jure, Titulo feodali: Nos itaque eidem Benivolentie gratuite occurrere diſponentes recognoſcimus nro & heredum nrorum nomine prefatum Caſtrum Donin a prefato Dno Rege recepiſſe, habere in Feodum, preſtito ſibi & heredibus ſuis debitæ Fidelitatis & Homagij Sacramento: promittentes ac volentes, quod dictum Caſtrum Donin cum univerſis ſuis Juribus, Dominio & pertinentiis ad Regnum Boëmiæ ſeu Coronam Regni & nusquam alibi, perpetuis debeant temporibus pertinere: & quod Nos Fridricus & Otto Donin & Henricus Dapifer ſupradicti, nrique Heredes dicto Dno Regi & ſuis Heredibus & Succeſſoribus de eodem Caſtro debita ſervitia facere & exhibere tenebimur: Volumus etiam & ex prefatis heredibus & Succeſſoribus pro quibuscunque Neceſſitatibus eorum Caſtrum Dno Regi & Opportunitatibus tempore Guerræ vel Pacis aut alias Qualitercunque, Quotiescunque & quandocunque prefato Dno Regi, ſuis heredibus & Succeſſoribus placuerit & expedire videbitur & contra omnem hominem vel perſonam cujuscunque ſtatus, Condjtionis, Dignitatis vel Preeminentie extiterit, nemine penitus excepto apertum ſeu manifeſtum eſſe debeat, licere vel patere & quanquam ipſum Caſtrum perpetuo ad predictum Regnum Boëmiæ pertinere debeat, nihilominus Juri Bohemicali videlicet Poprancżow ſeu Zudæ cum dicto Caſtro ſubeſſe non debemus, nec aliqualiter ſubjacere ſed his Juribus gaudere volumus, quibus alia Caſtra Feodalia gaudent & fruuntur, que ab ipſo Dno Rege in Feodum dependunt & que per veros Vaſallos puta Terre nre Glacenſis poſſidentur & tenentur: In cujus rei Teſtimonium Sigilla nra una cum Sigillis illuſtrium Principum Dni Rudolphi Ducis Saxoniæ & Dni Bolezlai, Ducis Zlezie Dni Legnicenſis & Bregenſis: ac nobilis Viri Dni Ottonis de Wytrin preſentibus ſunt appenſa: & nos Rudolphus, DEI Gracia Dux Saxoniæ & Bolezlaus eadem Gracia Dux Zlezie & Dnus Lignicenſis & Bregenſis nec non Otto de Wytrin ſupradicti ad ampliorem evidentiam & certitudinem premiſſorum rogati per Fridricum & Ottonem Burggravios de Donin & Henricum Dapiferum de Brun memoratos Sigilla noſtra preſentibus Litteris fecimus applicari: Actum & Datum Prage in Vigilia Nativitatis MARIÆ VIRGINIS GLORIOSÆ Anno M. CCC. XLI.

Es hat auch hernach Kayſer Carl der IV. nebſt ſeinem Sohne König Wenzeln in der Erb-Einigung mit denen Marggrafen zu Meißen, ſo im Jahre 1372. aufgerichtet worden, der Veſtung Donyn mit dieſen Worten Meldung gethan: die von Donyn mit der einen Veſten Donyn und allen ihren Zugehörungen, die von der Cron zu Böhaimb zu Lehen rühren ꝛc. (Mülleri Reichs Theatrum) Auch iſt unter Könige Georgen zu Böhaimb

haimb in einem Vertrage zwischen ihm und dem Hertzogen zu Sachsen, den Marggraf Albrecht von Brandenburg zu Eger wegen einiger Schlößer und Städte auch anderer Förderungen halber im Jahre 1459. betheydingt, ebenfals des Schloßes Donyn mit folgenden Worten gedacht worden: Donyn das halbe Schloß mit seinen Zugehörungen: ꝛc. (Mülleri Reichs Theatrum) Was aber die andere Helffte anlanget, so von dem Stifft Meißen zu Lehen gegangen, versichern uns deßen nicht allein die ältesten Briefe derer Marggrafen zu Meißen, (in Weckens Dreßdnischer Chronica befindl.) sondern auch König Wentzels in Böhaimb eigner Lehn-Revers, so er wegen Dreßden dem Stifft Meissen gegeben, folgenden Inhalts: der andern Helffte nach von dem Stifft Meißen.

Nos Wenzeslaus DEI Gracia Rex Bohemie: Dux Kracovie & Sendomirie: Marchioque Moravie: Notum facimus universis presentes Litteras inspecturis, quod nos civitatis Dresden, Castri ibidem, cum Judicio Hominibus & sylva, ceterisque pertinentiis ad eam spectanctibus, nec non Castri Radeberg, Fridwald, Sylve ac DONYN CASTRI INFEODATI cum hominibus, Villis & aliis Utilitatibus, Juribus & pertinentiis eorundem ac aliorum bonorum omnium ubicunque in Terra Misnensi existentium, que ab Epatu & Eccla Misnensi habemus & tenemus in Feodum, Investituram a Venerabili Alberto Epo Misnensi suo & ipsius Eccle nomine pro Nobis & Illustri Wenczeslao Filio nro Karissimo, prout Juris & Moris est requisivimus, petivimus & recepimus presentialiter Eodem Epo nos investiendo per suum Capucium de eisdem adhibitis solemnitatibus aliis, in talibus consuetis. In cujus rei testimonium presentes Litteras fieri & sigillis Majestatis Nræ jussimus communiri. Actum & datum in Monasterio Aule Regie Ord. Cisterc. prope Pragam Ao. Dni. M. CCCmo XIII. Kal. Maji. Indict. Regni nri Ao. IIItio,

Also hat die Burg Dohna sich des Schutzes zweyer mächtigen Lehns-Herren des Königs zu Böhaimb und des Bischoffs zu Meißen zu versichern gehabt, ja selbst einen starcken Lehn-Hoff gehalten, allein die Marggrafen zu Meißen haben mit aller Müh dieselbe an sich zu bringen getrachtet, erstlich durch allerhand Verträge, endlich durch Gewalt derer Waffen, wozu die Uneinigkeit derer Burggrafen von Dohna mit denen von Körbitz ihren Lehn-Leuten umbs Jahr Christi 1402. Anlaß gegeben, wie solches alles aus tüchtigen Uhrkunden mit vielem Fleiß offt belobter Hr. D. Carpzov an angezogenem Orte erwiesen. Wie sehr sich auch die Burggrafen von Dohna bemühet wiederum zum Besitz und Eigenthum derselben und ihrer Zugehörungen zu gelangen, ist doch alles vergeblich gewesen, sondern dieselbige unveränderlich von Zeit ihrer Zerstöhrung an, beym Hause Sachsen verblieben, auch sind die zwey sonderbare Prærogativen der Burg Dohna nicht mehr vorhanden, der daselbst weit berühmt gewesene Schöppen-Stuhl, so bey Renovation und Fundation des Leipziger Schöppen-Stuhls von Churfürst Augusto d. 18. Junij. des 1572sten Jahres dem letzteren incorporiret worden, ingleichen die denen Burggrafen von Dohna gebührende Zoll-Gerechtigkeit auf der Elb-Brücken zu Dreßden, die Churfürst Augustus schon im Jahr 1560. als ein erledigtes Lehn einziehen wollen, Kayser Ferdinandus I. aber zwey Jahre hernach bey Verkauffung der Herrschafft Königsbrück dem Burggräflichen Hause wiederumb bestättiget, und dieses an Herrn Christoph von Schellendorff gleichfals käufflich überlassen, dennoch aber umbs Jahr Christi 1617. wieder unter den Regalien des Burggräflichen Hauses zu finden gewesen, so kurtze Zeit hernach aufgehöret zu haben scheinet. Einen starcken Lehnhoff gehabt. endlich von dem Marggrafen von Meißen zerstöret worden. Prærogativen derselben 1) der Schöppen-Stuhl 2) die Zoll-Gerechtigkeit auf der Elb-Brücken.

§. 4. Und so viel von der Burg Dohna, welche ihrer besondern Vorzüge halben vor eine fast Königliche Burg geachtet worden, das vortreffliche Geschlechte selbst ist in Schlesien schon in denen ältesten Zeiten zu finden, wie denn Otto von Dohna am Hofe Hertzogs Henrici VI. zu Breßlau Proto-Notarius gewesen: zugleich aber Canonicus Wratislaviensis und Plebanus in Schweidnitz gewesen, (Tom: I. Scriptor. nostror. ad An. 1332. p. 336, 971.) Heinrich Burggraf von Donyn war des Marggrafen Jodoci von Mähren gevollmächtigter Hauptmann zu Franckenstein in denen Jahren 1385. 1387. (l. c. p. 169.) Otto Calvv Burggraf von Donyn erkaufte Topherdorff, welches die Hertzoge Heinrich der II. und Conrad: Erben des Königreichs Pohlen: Hertzoge zu Glogau und Posen im Ankunfft des Geschlechtes in Schlesien.

Jahr Christi 1310. zu einem Ritter-Sitz erhaben (l. c. p. 945.) Bernhard von Donyn verkaufft Groß-Schildberg im Münsterbergischen an den Ritter Heinrich Stosche im Jahr Christi 1413. (l. c. p. 171.) Hannß Burggraf von Donyn lebte im Jahr 1425. am Hofe Bischoff Conrads zu Breßlau: gebohrnen Hertzogs zur Oelß. (l. c. p. 382.) Jenisch von Donyn kombt vom Jahre 1364. bis 1398. am Hofe Hertzog Bolckens III. zu Münsterberg vor (l. c. p. 411. 412. 413.) Otto von Donyn, Canonicus zu Breßlau und Plebanus in Schweidnitz kaufft Hödendorff im Jaurischen Fürstenthum von seines Brudern Heinrichs von Donyn Sohne Hansen von Donyn, unter Bestättigung Hertzogs Heinrichs des I. zu Jauer im Jahr 1334. (Dipl: XXI. Tom. 3. script. nostr.) und von eben diesem Hansen von Donyn wird im nachfolgenden XXIII. Dipl. gedacht, daß er gleichfals Canonicus zu Breßlau gewesen, ja aus andern Schlesischen Jahr- und Geschichts-Büchern erhellet, daß im Jahr 1301. Hertzog Conrad von Steinau Glogauischer Linie einem Burggrafen von Dohna das Städtlein Köben an der Oder geschencket, auch daß Ihnen noch andere Herrschafften im Glogauischen Hertzogthum zu gestanden, aber unter Könige Mathia Corvino bey damahliger Glogauischen Kriegs-Unruhe eingezogen worden. Endlich brachte es Abraham Burggraf von Dohna: Röm. Kayserl. Maytt. Cammer-Rath in Schlesien, bestellter Obrister: auch des Marggrafthums Ober-Lausitz Land-Voigt, welche letztere hohe Würde er zu Bautzen den 24. Julij. 1596. bey seines Kayserß Rudolphi II. Genade, die er sich in denen wichtigen Gesandschafften nach Pohlen, Spanien und Moscau erworben, in Schlesien dahin, daß er seinem Hause die in Nieder-Schlesien gelegene Erste Freye Standes-Herrschafft Wartenberg so ehemals ein edles Theil des Hertzogthums Oelß, da es noch unter denen Piastischen Hertzogen stund, ja gar bey Hertzoge Conrad VIII. dem Jüngeren Weißen ein Hertzoglicher Tittul gewesen (vid. Dipl: p. 384. Tom. I. de An. 1485. 1488.) erblich zueignen können. Er erkauffte Selbige im Jahr 1592. d. 26. April. von des Königl. Schlesischen Cammer-Præsidentens hinterlaßenem Sohne Freyherrn George Wilhelm von Braun errichtete auf selbige die Primogenitur-Fundation mit Kayserl. Maytt. als Königes zu Böhaimb allerhöchster Bewilligung, laut nachstehender Beylagen, welche die Declaratoria d. d. 24. Febr. 1606. und dessen Testament vom 23. Jenner 1613. so den 5. Junij. selbigen Jahres publiciret worden, bestättiget. Krafft dessen ist diese freye Standes-Herrschafft bis auf das 1711. Jahr in den Händen der Schlesischen Linie geblieben, und da selbige, zuvor aber die Böheimbische und Laußnitzische erloschen, an die von Burggraf Stanislao in Preußen abstammbende Linie gediehen, welche auch ad Successionem Fidei-Commissi perpetui Familiæ vociret worden, wie denn nach deshalb mit denen Weiblichen Descendenten Burggraf Abrahams ausgeführten Proceß der Sentenz durch das Königliche Schlesiche Ober- und Fürsten-Recht den 23. Aug. 1713. dahin publiciret, und darauf von Röm. Kayß. und Königl. Maytt. Unserm allergnädigsten Herren, Herren d. 24. Jenner 1719. eine gleichmäßige Declaratoria gesprochen und auch die Preußische Linie durch hochlöbl. Königl. Oberambtl. und des Hoch- und Löblichen Conventus Publici Herren Commissarien im Jahre 1719. in derselben Besitz eingewiesen worden: Oberwehnter Abraham Burggraf von Dohna, der erste Freye-Standes Herr zu Wartenberg und Bralin, aus dem Dohnaischen Hause, soll auch von Kayserl. Maytt. schon im Jahr 1600. des H. R. R. Fürsten-Stand erhalten haben, dessen er sich doch nicht bedienet, auch schreibt Balbinus daß er auf seiner Gesandtschafft nach Spanien das goldne Vließ erhalten. Bey dem Einzuge Königs Matthiæ II. zu Breßlau, im Jahre 1611. brachte er einen Fürsten-mäßigen Comitat Seinem Könige entgegen, starb aber nicht lange hernach den 1. May. 1613. nachdem sein Sohn Carl Hannibal Burggraf zu Dohna: freyer Standes-Herr in Schlesien zu Wartenberg und Bralin: zuvorher d. 5. Nov. 1712. die Ober-Lausitzische Land-Voigtey erhalten. Jedoch es hube sich dessen Verdienst auf noch höhere Ehren-Staffeln, denn Kayserl. Maytt. Ferdinand. II. trugen ihm im Jahr 1619. die Stelle eines Cammer-Præsidentens in Schlesien auf, und die vor das allerdurchlauchtigste Ertz-Hauß bey damahls eingerissener Unruhe des dreyßigjährigen Krieges so wol in Böhaimb als Lausitz bezeugte Treu, da er der unglücklichen Wahl der Pfaltz-Grafen hefftigst widersprochen und viel Drangsal darüber erlitten, brachte es dahin, daß ihm der Kayser die Hertzogliche Würde zu führen und beyde Fürstenthümer Oppeln und Ratibor in Besitz zu nehmen allergnädigst bewilliget, wiewol da Letzteres durch seine Feinde verhindert worden, er auch die erste-

Geistliche und Weltliche Ehren-Aempter zu denen es gelanget.

Erkauffung der Freyen Standes Herrschafft Wartenberg

Primogenitur-Fundation auf selbiger

grosse Verdienste der Schlesischen Burggrafen und Grafen von Dohna.

re

Ethelbert, King of Kent, 560–616, m. Bertha, dau. of Charibert, King of Paris, d. 612.

Ethelbert, King of Kent, 616–640, m. Emma, dau. of Theodoric, King of Austrasia, d. 644.

Ethelbert, King of Kent, 640–664, m. Ostrythe, dau. of Anna, King of the East Angles, d. 664.

Ethelbert, King of Kent, 664–673, m. Domneva, dau. of Eormenred, Prince of Kent, d. 673.

Ethelbert, King of Kent, 673–685, m. Ermenburga, dau. of Ermenred, Prince of Kent, d. 685.

Ethelbert, King of Kent, 685–725, m. Werburga, dau. of Wulfhere, King of Mercia, d. 725.

Ethelbert, King of Kent, 725–748, m. Eadburga, dau. of Offa, King of Mercia, d. 748.

Ethelbert, King of Kent, 748–762, m. Ethelburga, dau. of Ethelbald, King of Mercia, d. 762.

Ethelbert, King of Kent, 762–779, m. Cynethryth, dau. of Eadbert, King of Northumbria, d. 779.

Ethelbert, King of Kent, 779–794, m. Ethelburga, dau. of Offa, King of Mercia, d. 794.

Ethelbert, King of Kent, 794–807, m. Ethelburga, dau. of Ethelbald, King of Mercia, d. 807.

Ethelbert, King of Kent, 807–823, m. Ethelburga, dau. of Ethelbald, King of Mercia, d. 823.

Ethelbert, King of Kent, 823–839, m. Ethelburga, dau. of Ethelbald, King of Mercia, d. 839.

Ethelbert, King of Kent, 839–855, m. Ethelburga, dau. of Ethelbald, King of Mercia, d. 855.

Ethelbert, King of Kent, 855–870, m. Ethelburga, dau. of Ethelbald, King of Mercia, d. 870.

Ethelbert, King of Kent, 870–885, m. Ethelburga, dau. of Ethelbald, King of Mercia, d. 885.

Ethelbert, King of Kent, 885–900, m. Ethelburga, dau. of Ethelbald, King of Mercia, d.

Geistliche und Weltliche Ehren-Aemter zu denen es gelanget.

Jahr Christi 1310. zu einem Ritter-Sitz erhaben (l. c. p. 945.) Bernhard von Donyn verkaufft Groß-Schildberg im Münsterbergischen an den Ritter Heinrich Stosche im Jahr Christi 1413. (l. c. p. 171.) Hannß Burggraf von Donyn lebte im Jahr 1425. am Hofe Bischoff Conrads zu Breßlau: gebohrnen Hertzogs zur Oelß. (l. c. p. 382.) Jenisch von Donyn kombt vom Jahre 1364. bis 1398. am Hofe Hertzog Bolckens III. zu Münsterberg vor (l. c. p. 411. 412. 413.) Otto von Donyn, Canonicus zu Breßlau und Plebanus in Schweidnitz kaufft Hödendorff im Jaurischen Fürstenthum von seines Brudern Heinrichs von Donyn Sohne Hansen von Donyn, unter Bestättigung Hertzogs Heinrichs des I. zu Jauer im Jahr 1334. (Dipl: XXI. Tom. 3. script. nostr.) und von eben diesem Hansen von Donyn wird im nachfolgenden XXIII. Dipl. gedacht, daß er gleichfals Canonicus zu Breßlau gewesen, ja aus andern Schlesischen Jahr- und Geschichts-Büchern erhellet, daß im Jahr 1301. Hertzog Conrad von Steinau Glogauischer Linie einem Burggrafen von Dohna das Städtlein Köben an der Oder geschencket, auch daß Ihnen noch andere Herrschafften im Glogauischen Hertzogthum zu gestanden, aber unter Könige Mathia Corvino bey damahliger Glogauischen Kriegs-Unruhe eingezogen worden. Endlich brachte es Abraham Burggraf von Dohna: Röm. Kayserl. Maytt. Cammer-Rath in Schlesien, bestellter Obrister: auch des Marggrafthums Ober-Lausitz Land-Voigt, welche letztere hohe Würde er zu Bautzen den 24. Julij. 1596. bey seines Kayserß Rudolphi II. Genade, die er sich in denen wichtigen Gesandschafften nach Pohlen, Spanien und Moscau erworben, in Schlesien dahin, daß er seinem Hause die in Nieder-Schlesien gelegene Erste Freye Standes-Herrschafft Wartenberg so ehemals ein edles Theil des Hertzogthums Oelß, da es noch unter denen Piastischen Hertzogen stund, ja gar bey Hertzoge Conrad VIII. dem Jüngeren Weißen ein Hertzoglicher Tittul gewesen (vid. Dipl: p. 384. Tom. I. de An. 1485. 1488.) erblich zueignen können. Er erkauffte Selbige im Jahr 1592. d. 26. April. von des Königl. Schlesischen Cammer-Præsidentens hinterlaßenem Sohne Freyherrn George Wilhelm von Braun errichtete auf selbige die Primogenitur-Fundation mit Kayserl. Maytt. als Königes zu Böhaimb allerhöchster Bewilligung, laut nachstehender Beylagen, welche die Declaratoria d. d. 24. Febr. 1606. und dessen Testament vom 23. Jenner 1613. so den 5. Junij. selbigen Jahres publiciret worden, bestättiget. Krafft dessen ist diese freye Standes-Herrschafft bis auf das 1711. Jahr in den Händen der Schlesischen Linie geblieben, und da selbige, zuvor aber die Böheimbische und Laußnitzische erloschen, an die von Burggraf Stanislao in Preußen abstammende Linie gediehen, welche auch ad Successionem Fidei-Commissi perpetui Familiæ vociret worden, wie denn nach deshalb mit denen Weiblichen Descendenten Burggraf Abrahams ausgeführten Proceß der Sentenz durch das Königliche Schlesiche Ober- und Fürsten-Recht den 23. Aug. 1713. dahin publiciret, und darauf von Röm. Kayß. und Königl. Maytt. Unserm allergnädigsten Herren, Herren d. 24. Jenner 1719. eine gleichmäßige Declaratoria gesprochen und auch die Preußische Linie durch hochlöbl. Königl. Oberambtl. und des Hoch- und Löblichen Conventus Publici Herren Commissarien im Jahre 1719. in derselben Besitz eingewiesen worden: Oberwehnter Abraham Burggraf von Dohna, der erste Freye-Standes Herr zu Wartenberg und Bralin, aus dem Dohnaischen Hause, soll auch von Kayserl. Maytt. schon im Jahr 1600. des H. R. R. Fürsten-Stand erhalten haben, dessen er sich doch nicht bedienet, auch schreibt Balbinus daß er auf seiner Gesandtschafft nach Spanien das goldne Vließ erhalten. Bey dem Einzuge Königs Matthiæ II. zu Breßlau, im Jahre 1611. brachte er einen Fürsten-mäßigen Comitat Seinem Könige entgegen, starb aber nicht lange hernach den 1. May. 1613. nachdem sein Sohn Carl Hannibal Burggraf zu Dohna: freyer Standes-Herr in Schlesien zu Wartenberg und Bralin: zuvorher d. 5. Nov. 1712. die Ober-Lausitzische Land-Voigtey erhalten. Jedoch es hube sich dessen Verdienst auf noch höhere Ehren-Staffeln, denn Kayserl. Maytt. Ferdinand. II. trugen ihm im Jahr 1619. die Stelle eines Cammer-Præsidentens in Schlesien auf, und die vor das allerdurchlauchtigste Ertz-Hauß bey damahls eingerissener Unruhe des dreyßigjährigen Krieges so wol in Böhaimb als Lausitz bezeugte Treu, da er der unglücklichen Wahl der Pfaltz-Grafen hefftigst widersprochen und viel Drangsal darüber erlitten, brachte es dahin, daß ihm der Kayser die Hertzogliche Würde zu führen und beyde Fürstenthümer Oppeln und Ratibor in Besitz zu nehmen allergnädigst bewilliget, wiewol da Letzteres durch seine Feinde verhindert worden, er auch die erstere

Erkauffung der Freyen Standes Herrschafft Wartenberg

Primogenitur-Fundation auf selbiger

grosse Verdienste der Schlesischen Burggrafen und Grafen von Dohna.

Ehe Gemahlin Margaretha, Tochter des Grafen Johann von Nassau-Dillenburg, † 1610, 2. Juli, zu Dillenburg, begraben 1610, 2. Juli, zu Dillenburg, 1. Sohn Johann, † 1638, 20. Juli, zu Siegen begraben, 2. Sohn Wilhelm, † 1642, 6. Juli, zu Siegen begraben, 3. Sohn Ludwig Heinrich, † 1662, 7. Juli, zu Siegen begraben, 4. Sohn Friedrich, † 1676, 9. Juli, zu Siegen begraben, 5. Sohn Heinrich, † 1652, 10. Juli, zu Siegen begraben, 6. Sohn Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 7. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 8. Sohn Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 9. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 10. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 11. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 12. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 13. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 14. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 15. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 16. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 17. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 18. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 19. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 20. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 21. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 22. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 23. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 24. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 25. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 26. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 27. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 28. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 29. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 30. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 31. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 32. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 33. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 34. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 35. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 36. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 37. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 38. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 39. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 40. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 41. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 42. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 43. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 44. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 45. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 46. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 47. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 48. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 49. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 50. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 51. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 52. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 53. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 54. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 55. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 56. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 57. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 58. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 59. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 60. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 61. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 62. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 63. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 64. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 65. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 66. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 67. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 68. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 69. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 70. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 71. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 72. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 73. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 74. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 75. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 76. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 77. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 78. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 79. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 80. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 81. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 82. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 83. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 84. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 85. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 86. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 87. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 88. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 89. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 90. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 91. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 92. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 93. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 94. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 95. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 96. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 97. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 98. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 99. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 100. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 101. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 102. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 103. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 104. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 105. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 106. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 107. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 108. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 109. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 110. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 111. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 112. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 113. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 114. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 115. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 116. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 117. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 118. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 119. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 120. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 121. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 122. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 123. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 124. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 125. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 126. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 127. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 128. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 129. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 130. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 131. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 132. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 133. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 134. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 135. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 136. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 137. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 138. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 139. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 140. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 141. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 142. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 143. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 144. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 145. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 146. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 147. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 148. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 149. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 150. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 151. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 152. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 153. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 154. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 155. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 156. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 157. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 158. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 159. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 160. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 161. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 162. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 163. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 164. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 165. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 166. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 167. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 168. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 169. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 170. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 171. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 172. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 173. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 174. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 175. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 176. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 177. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 178. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 179. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 180. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 181. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 182. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 183. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 184. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 185. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 186. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 187. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 188. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 189. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 190. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 191. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 192. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 193. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 194. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 195. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 196. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 197. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 198. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 199. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 200. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 201. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 202. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 203. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 204. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 205. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 206. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 207. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 208. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 209. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 210. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 211. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 212. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 213. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 214. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 215. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 216. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 217. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 218. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 219. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 220. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 221. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 222. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 223. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 224. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 225. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 226. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 227. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 228. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 229. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 230. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 231. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 232. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 233. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 234. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 235. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 236. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 237. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 238. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 239. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 240. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 241. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 242. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 243. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 244. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 245. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 246. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 247. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 248. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 249. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 250. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 251. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 252. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 253. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 254. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 255. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 256. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 257. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 258. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 259. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 260. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 261. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 262. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 263. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 264. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 265. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 266. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 267. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 268. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 269. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 270. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 271. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 272. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 273. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 274. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 275. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 276. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 277. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 278. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 279. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 280. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 281. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 282. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 283. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 284. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 285. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 286. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 287. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 288. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 289. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 290. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 291. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 292. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 293. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 294. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 295. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 296. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 297. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 298. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 299. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 300. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 301. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 302. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 303. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 304. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 305. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 306. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 307. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 308. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 309. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 310. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 311. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 312. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 313. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 314. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 315. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 316. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 317. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 318. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 319. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 320. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 321. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 322. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 323. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 324. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 325. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 326. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 327. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 328. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 329. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 330. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 331. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 332. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 333. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 334. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 335. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 336. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 337. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 338. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 339. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 340. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 341. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 342. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 343. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 344. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 345. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 346. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 347. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 348. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 349. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 350. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 351. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 352. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 353. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 354. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 355. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 356. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 357. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 358. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 359. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 360. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 361. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 362. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 363. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 364. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 365. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 366. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 367. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 368. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 369. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 370. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 371. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 372. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 373. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 374. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 375. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 376. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 377. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 378. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 379. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 380. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 381. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 382. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 383. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 384. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 385. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 386. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 387. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 388. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 389. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 390. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 391. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 392. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 393. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 394. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 395. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 396. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 397. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 398. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 399. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 400. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 401. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 402. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 403. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 404. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 405. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 406. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 407. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 408. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 409. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 410. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 411. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 412. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 413. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 414. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 415. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 416. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 417. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 418. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 419. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 420. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 421. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 422. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 423. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 424. Sohn Johann Hermann, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begraben, 425. Sohn Johann Ludwig, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 426. Sohn Johann Moritz, † 1679, 1. Juli, zu Siegen begraben, 427. Sohn Johann Ernst, † 1653, 19. Juli, zu Siegen begraben, 428. Sohn Johann Georg, † 1674, 14. Juli, zu Siegen begraben, 429. Sohn Johann Adolf, † 1666, 4. Juli, zu Siegen begra

und Moscau Krieg entstanden, sich in Dienste Königs Stephani Bathorii in Pohlen begeben die Campagnen bey Polocr und Pitzur, wie auch die Belagerung vor Plescow ausgehalten, und damit sich durch das gantze Reich einen grossen Nahmen erworben. Nach geschlossenem Frieden gieng er wieder nach Heydelberg: führte hernach die teutschen Hülffs-Völcker im Jahr 1587. Könige Henrico IV. nach Franckreich zu, auch im Jahre 1591. unter Fürst Christian zu Anhalt, wider die Ligisten, wodurch er viel Ehre eingelegt, auch sich ein grosses Vermögen erworben. Nach seiner Zurückkunfft gieng er wieder in Chur-Pfältzische Dienste, wurde bey Abwesenheit Churf. Fridrici IV. etliche mal zu dessen Stadthalter ernennet, hat auch vom Kayser Rudolpho II. im Jahr 1594. die Lehen über die Chur-Pfaltz im Nahmen seines Principalen empfangen. Endlich begab er sich im Jahr 1604. wieder in sein Vaterland Preußen, woselbst er die reformirte Religion eingeführet, wurde vom Churf. Joachim Friedrich zu Brandenburg anfangs zum Hauptmann von Insterburg, hernach zu Taxian, endlich zum Ober-Burggrafen des Hertzogthums Preußen bestellet, welche hohe Würde er aber bey herannahenden Alter sebst niedergelegt, und auf seinem Schlosse Carwinden in stiller Ruhe gelebt, bis er daselbst durch den Tod den 4. Junij. An. 1621. abgefordert worden. Er hatte sich gleich seinen übrigen Herrn Brüdern niemahls vermählet, sondern die Fort-Pflantzung des Stammes dem ältesten überlassen, der auch seinem Herrn Vater gleich mit vielen Söhnen von GOtt gesegnet worden.

§. 6. Der älteste davon, war Friedrich: Burggraf zu Dohna: Preußischer Land-Hoff-Meister, der in seinem Sohne Achatio dem Jüngern, wieder abgestorben; Christoph: Peter und Albrecht, giengen in zarter Kindheit aus der Welt: Heinrich starb als Rector Magnificus im 25sten Jahre seines Alters Ao. 1598. zu Altorff: Dietrich blieb im Jahre 1620. den 20. Octobr. als Chur-Pfältzl. General vor Pilsen in Böheimb: Abraham, Burggraf von Dohna: Churf. Brandenburg. Geheimer Rath: wie auch derer Fürsten und Stände in Schlesien Obrister übercin Regiment teutscher Fuß Knechte und abgesandter auf den Landtag zu Neusohl in Ungarn An. 1620. hat bey seinem im Jahre 1631. erfolgtem Absterben nur Töchter hinterlaßen: Achatius Burggraf von Dohna, den man nach seines Herrn Vatern Tode den Aelteren nennte, Churf. Fridrici V. zur Pfaltz geheimbder Rath, starb d. 12. Sept. 1647. in Preußen unvermählet, daß also nur zwey dieser Herren Gebrüdere und Burggrafen von Dohna, Fabian der Jüngere und Christoph, laut vorhergehenden Geschlechts Registers die Preußische Linie derer Burggrafen von Dohna fortpflantzen können.

§. 7. Der Erstere davon war des Preußischen Land-Raths-Director, auch Hauptmann zu Brandenburg, starb im Jahre 1631. und hinterließ einen Sohn gleichen Nahmens, der gleichfals in Churbrandenburgischen Diensten als Staats-Minister gestanden, im Jahr 1645. Gesandter an den König in Franckreich: auch im Jahre 1655. Chur-Brandenb. Principal-Commissarius auf dem Landtage zu Marienburg in Preußen gewesen, und einen unsterblichen Nahmen erworben. Deßen im Jahre 1668. hinterlaßener einziger Herr Sohn Christoph Friedeich, Burggraf und Graf zu Dohna, der so wohl ehmals in seiner Jugend in Holländischen Kriegs-Diensten, als hernach bey ruhiger Regierung seiner Herrschafften Reicherswalde, Lauck und Samrodt, durch Liebe zu der Gelehrsamkeit und deren Beförderung Ehre eingelegt, ist annoch als des Erlauchten Burggräffl. Dohnaischen Stammes Senior am Leben, des Königreichs Preußen Fähndrich, und ein Glückseliger Vater vieler Söhne worden, von denen aber schon etliche laut Anzeige des vorhergehenden Geschlechts-Registers vor die Wohlfahrt des teutschen Reichs Blutt und Leben heldenmüthig aufgeopfert.

Der Erlauchter Senior des Stammes ist Fähndrich des Königreichs Preußen.

§. 8. Christoph, Burggraf und Graf zu Dohna, Achatii des Aeltesten, jüngster Sohn und vorgedachten Fabians des Jüngern, jüngster Bruder geb. 1583. d. 17. Jenner: war unter Fridrico V. Churf. zur Pfaltz, als selbiger sich die Crone von Böheimb aufzusetzen unterfangen, Königl. Böh. Ober-Cämmerherr und Geheimder Rath: nachmals aber Gouverneur des Fürstenthums Oranien in Franckreich, und starb d. 1. Jul.

1637. von Seiner Gemahlin Ursula Gräfin zu Solms-Braunfels sind ihme unter andern Kindern folgende vier merckwürdige Söhne gebohren worden:

Friedrich, Burggraf und Graf zu Dohna: genannt der Jüngere: geb 1621. d. 25. Jenner: der seinem Herrn Vater als Gouverneur und Capitain-General des Fürstenthums Oranien und der Succession von Chalons in Franche Comte nachgefolget, aber durch die Frantzosen im Jahre 1660. verjagt und genöthiget worden, sich auf seine bey Geneve gelegene Freyherrlichkeit Copet zu begeben, alwo er vor sich und seine Erben das Bürger Recht im Canton Bern erworben.

Christian Albrecht, Burggraf und Graf zu Dohna, geb. d. 11. Nov. 1621. brachte seine Jugend im Felde bey den Kriegs-Verrichtungen des Printzen von Oranien zu, und durch seine bey aller Gelegenheit hervor blickende Tapferkeit es dahin, daß er zum Churfürstl. Brandenb. Statthalter des Fürstenthums Halberstadt: General-Feld-Zeug-Meister und Ober-Hauptmann der Vestung Cüstrin erhoben worden. Was er dabey seinem Chur-fürsten gegen die Frantzosen und Schweden vor unverweßliche treue Dienste geleistet, hat der berühmbte Geschicht-Schreiber Pufendorff de reb. Brandenb: lib. XI. und de rebus Caroli Gustavi lib. IV. umbständlich der Nachwelt hinterlaßen. Er wurde bey der Belagerung vor Stettin im Jahre 1677. tödtlich kranck, wolte sich nach Cüstrin bringen laßen, starb aber unterwegens zu Gartz d. 14. Dec. gedachten Jahres. Die von seiner Gemahlin Sophia Theodora Gräfin von Brederode hinterlaßene Herren Söhne folgten Allerseits den Fußstapfen der Väterlichen Tapferkeit, wie Sie denn auch laut Auffage vorhergehenden Geschlechts-Registers theils gegen den Erb-feind der Christenheit, theils gegen die Frantzosen-Helden müthig kämpfende auf dem Bette der Ehren entschlaffen.

Heinrich, Burggraf und Graf zu Dohna, geb. 1623. d. 28. Dec. war im Jahr 1648. Gesandter an den König von Engelland, hatte aber das Unglücke, sein Leben unversehens durch eine Canon-Kugel einzubüßen.

Christophorus Delphicus, Burggraf und Graf zu Dohna: geb. 1628. d. 25. Jenner, begab sich in Königl. Schwedische Kriegs-Dienste, ward Feld-Marschall, auch bey den wichtigsten Staats-Angelegenheiten als Gesandter an den Chur-Fürst zu Brandenburg und den König von Groß-Brittanien verschickt, und hat mit einer Gräfin von Oxenstiern, den annoch im Königreich Schweden blühenden Zweig derer Burggrafen und Grafen von Dohna wie ihn vorgesetztes Geschlechts Register ausgeführet, aufgerichtet. Schwedische Linie

§. 9. Vorerwehnter Burggraf und Graf Friedrich zu Dohna: der Gouverneur von Oranien gewesen, aber von denen eindringenden Frantzosen verjagt worden, hinterließ bey seinem im Jahre 1688. erfolgtem Absterben, von seiner Gemahlin Esperance de Puys: Marquise de Feraffiens folgende drey Herren Söhne:

Alexandrum, Burggrafen und Grafen zu Dohna: geb. 1661. 5. Febr. der sich von Jugend auf dem Kriege gewiedmet, und durch die bey allen Feld-Zügen erwiesene Tapferkeit so wohl bey Churfürst Friedrich Wilhelm dem Großen, als auch deßen Herrn Sohne Könige Friderico I. in Preußen zu sonderbaren Gnaden gelanget: wie Er denn auch bey noch lebenden Könige Friderico II. von Preußen: als Cron-Printzen Ober-Hof-Meister gewesen. Er erlebte im Jahr 1711. den Anfall der freyen Standes Herrschafft Wartenberg in Schlesien, als oben §. 4. umbständlich erzehlet worden, stieg von einer Ehren-Staffel zu der andern, und ist den 25. Febr. des 1728sten Jahres als Königl. Preußischer Feld-Marschall, würcklicher und Aeltester Geheimder Staats- und Kriegs-Rath: Gouverneur der Vestung Pillau: Oberster über ein Regiment zu Fuß, Hauptmann der Aembter Morungen und Liebstädt, auch Ritter des schwartzen Adler-Ordens, mit Hinterlaßung zweyer Herren Söhne und einiger Frauen Töchter verschieden. Von denen Herren Söhnen hat der Aelteste Anfall der freyen Stands Herrschafft Wartenberg in Schlesien an die Preußische Linie

Alber-

igitized by Google

Albertus Christophorus: Burggraf und Graf zu Dohna: so (laut vorhergehenden Geschlechts-Registers den 23. Sept. 1698. gebohren worden) nach seines Herrn Vatern Absterben die freye Standes-Herrschafft Wartenberg in Besitz genommen, und desfals mit Kayserl. Allergenädigster Dispensation d. 12. Julij 1728. zu Breßlau vor Einem Hochlöbl. Kayser und Königl. Ober-Ambte das Homagium abgeleget:

Beyde aber befinden sich in Königl. Preußischen Kriegs-Diensten:

Johann Friedrich Burggrafen und Grafen zu Dohna: Marquis de Feraſſiens, geb. 1664. erhuben die in Holländischen Krieges-Diensten erwiesene Proben seines Helden Muths zum General-Lieutenant und Gouverneur zu Mons: Er blieb aber den 15. Jul. 1712. in der Schlacht bey Denain und hatte von zwey Gemahlinnen nur Töchter hinterlaßen.

Christoph: Burggrafen und Grafen zu Dohna: der den 2. April. 1665. gebohren worden, und so wohl bey Kriegs- als Staats-Geschäfften sich einen großen Nahmen erworben, hat der verstorbene König von Preußen unterschiedene Gesandschafften an den Königl. Engl. Hoff auch zur Kayser-Wahl bey Franckfurt am Mayn, im Jahre 1711. aufgetragen, und haben Ihn seine erlangten Verdienste zum General der Infanterie auch würcklich-Geheimbden Staats- und Kriegs-Rath erhoben, wie ihm den auch der Ritter-Orden des schwartzen Adlers: ingleichen die Hauptmannschafft zu Preußisch-Holland beygeleget worden. Er befindet sich mit erwünschter Posteritæt (laut vorhergehender Stamm Taffel) gesegnet, welche sich täglich bemühet mit neuen Verdiensten die Ehren-Gipfel ihrer Eltern und Vorfahren zu ersteigen.

§. 10. Und so viel in Kürtze von der Preußischen annoch blühenden Linie der Burggrafen und Grafen zu Dohna: welche im Jahr 1460. Stanislaus Burggraf und Graff zu Dohna: Christophs: Burggrafens und Grafens von Dohna: Herrens auf Kraschen der die Schlesische Linie gestifftet, jüngerer Bruder, aufgerichtet. Die im Königreich Böheimb abgestorbene Linie derer Burggrafen von Dohna, auf Gräfenstein, ist schon im Jahre 1278. bekannt gewesen, da am Tage Ruffi Otto von Donyn mit dem Könige von Böhaimb Przemislao Ottocaro in der unglücklichen Schlacht gegen Kayser Rudolph: I. gebohrnen Grafen von Habspurg geblieben, wie solches Pessina in Marte Moravico Lib. 8. Cap. 7. bezeuget. Am Hofe König Wentzels zu Böhaimb lebte Wentzel von Donyn, als Königl. Böhaimbischer Rath, nach Aussage eines in mehr-erwehntem Herrn D. Carpzovs, neu eröffnetem Ehren-Tempel des Marggrafthums Ober-Lausitz, angezogenen Lehn-Briefes: auch wird in der Schlacht bey Tannenberg in Preußen, Wentzel von Donyn; ein Böhmischer General von den Pohlen gefangen genommen, wie solches Dlugoſſus XI. berichtet: Albrecht von Dohna: war Kayser Sigismunds General wieder die Hussiten im Jahr 1419. Balbinus Miscell. Histor. Bohem: Dec. II. Lib. II. Cap. XIII. Slawacz von Dohna: Gleichfals ein Böhmischer General; hat im Jahre 1421. bey Brixen große Proben seiner Tapferkeit abgeleget. Idem. l. c. Cap. XIII. der edle Herr Heyde Burggraf zu Dohna, starb zu Prag im Jahre 1515. und ward im Closter Celle begraben. (Schlegel de Cella veteri §. 81.) Diepold von Dohna: war auf dem Land-Tage zu Prag im Jahre 1440. Balbinus l. c. Fridrich von Dohna: war 1452. unter den Land-Ständen die Georgium Freyherrn von Podiebrad zum Könige in Böhaimb wehlten. Idem l. c. Johann: Burggraf von Dohna: war d. 28. Jenner 1471. Königs Mathiæ Corvini höchst-ansehnlicher Commissarius auf dem Land-Tag nach Görlitz: (Grossers Lausitz. Merckwürd. P. I.) Abraham Burggr. von Dohna: diente im Jahr 1469. Könige Casimiro IV. in Pohlen (Curæus) Fridrich Burggraf von Dohna war unter denen Böheimbischen Herrn so König Ludewigen im Jahr 1522. als die Königin Maria zu Prag gekrönet werden solte, auf der Gräntze empfangen. (Pessinæ Mars Morav. Lib. VII. Cap. VII.) Christoph, Burggr. zu Dohna: war Königl. Böheimbischer Rath bey Königl. Maytt. D. Ferdinando I. (Hortleder II. 83.) Albrecht, Burggraff von Dohna, der Letzte aus der Linie von Gräfenstein, verkauffte diese Herrschafft im Jahr 1562. D. Carpzovs Ehren-Tempel des Marggr. Ober-Lausitz) und Ferdinand, Burggraf und Graf von Dohna: Herr auf

Geschichte der abgestorbenen Böhaimbischen Linie

Rata-

Digitized by Google

Ratagich ꝛc. aus der Linie zu Wildenstein, Römiſ. Kayſerl. Maytt. Rath iſt im Jahre 1609. auf dem Böhmiſchen Land-Tage als Ober-Hofmeiſter des Königreichs Bohaimb erſchienen.

§. 11. Aus der abgeſtorbenen Linie derer Burggrafen und Grafen von Dohna in Meißen auch Ober- und Nieder-Lauſitz: ſind wie in angezogenem Orte Hr. D. Carpzov aus tüchtigen Uhrkunden gründlich erwieſen, in hohen Geiſtlichen Würden geſtanden, Otto de Donyn, als Scholaſticus zu Meißen im Jahre 1307. Otto de Donyn, der Archi-Diaconus genennet wird, im Jahr 1312. Otto de Donyn, Canonicus zu Meißen im Jahre 1350. Otto de Donyn, Guardian im Kloſter Seuſeliz im Jahre 1331. Otto de Donyn, Canonicus zu Breßlau und Plebanus in Schweidnitz im Jahre 1326. Johannes de Donyn, Prieſter zu Oywin im Jahre 1409. Jaroslaus de Dona, Abt des Ciſtercienſer-Kloſters Neuen Celle in Nieder-Lauſitz, Dorothea und Eliſabeth, Schweſtern von Donyn, ſo Decaniſſinnen und Pröbſtinnen des Capituli majoris zu Qvedlinburg in den Jahren 1417. 1428. und 1431. und Adelheid von Dohna: ſo im Jahr 1238. die erſte Aebtißin des Neu-geſtifften Cloſters Marienthal in Ober-Lauſitz geweſen. Es kan auch das Stifft Meißen der Burggrafen von Dohna Mildthätigkeit zu rühmen nicht vergeſſen, inmaßen Otto, Burggraf von Donyn demſelben das Dorff Wolfframsdorff: Otto Heyden und Otto der Junge: Burggrafen von Donyn Gebrüdere der Kirchen zu S. Afra in Meißen einen jährlichen anſehnlichen Zinnß aus dem Dorffe Merewitz: ferner Otto: Burggraf von Dohna: mit Einwilligung ſeiner Söhne Heinrichs und Ottens, ingleichen ſeiner Tochter Adelheid dem Cloſter Celle das Dorff Wizces im Jahre 1235. auch im Jahre 1312. Otto: Burggraf von Donyn, nebſt ſeiner Gemahlin Gertrud: ingleichen Otto, Archi-Diaconus Luſatiæ und Canonicus Miſnenſis: Otto Ernſt, Otto Heyden, Otto der Junge: Otto Liebedich, Otto Moritz: und Otto Albrecht: allerſeits Burg Grafen von Dohna: das Dorff Syversdorff: hernach im Jahre 1321. Otto Heyden und Otto, der Junge Burggrafen zu Dohna: einen Theil des Dorfes Gorckewitz geſchencket: wozu noch folgendes Jahr das Hauß derer Burggrafen zu Dreßden kommen, ſo dem Abt und Cloſter Celle vermacht worden: ferner im Jahr 1351. das Dorff Lüderwitz und im Jahre 1362. das Dorff Breſen: vieler andern immerwährenden Andencken zu geſchweigen, mit welchen ſich dieſes vortreffliche Geſchlecht umb Meißen und Lauſitz hochverdient und unſterblich gemacht. Chriſtoph, Burggraf und Graf von Dohna: ſtarb d. 27. Octobr. 1560. als Gevollmächtigter Land-Voigt in Ober-Lauſitz: deſſen Bruder Wilhelm, Burggraf und Graf zu Dohna erkaufft im Jahr 1595. die Herrſchafft Muſkau ſo mit ſeiner Enckelin im Jahre 1644. laut vohergehenden Stamm-Taffel an das Hochgräflich-Callenbergiſche Hauß verknüpffet worden: Die Herrſchafft Königsbrück iſt im Jahr 1561. an die Freyherren von Schellendorff durch Johannten und Caſpar Gevettern und Burggrafen von Dohna: die ſämmtl. Linie aber derer Burggrafen von Dohna in der Laußnitz, welche ein Zweig des in Meißen blühenden Stammes, ſo wohl als die Linie derer Burggrafen von Dohna im Königreich Böhaimb zu Wildenſtein und Gräfenſtein geweſen, iſt d. 4. Jenner des 1625. Jahres mit Carl Chriſtoph Burggrafen und Grafen von Dohna Erbherren der Herrſchafft Muskau erloſchen.

Geſchichte der abgeſtorbenen Meißniſchen Linie

*

Elogium
Abrahami, Burggravii a Dohna:
Liberi Baronis Sileſiæ: Dynaſtæ VVartembergenſ. ex Nicolai Henelii Sileſia Togata lib. I.

*

Nullam in mundo eſſe Fortunam, quam Litterarum non augeat Glorioſa notitia, verus non effatum ſed Oraculum Caſſiodori eſt, inque ABRAHAMUM BURGGRAFIUM DOHNENS. quadrat, Heroëm illum taligente oriundum quæ a multis jam ſeculis & Natalium Dignitate & rerum Magnitudine inter Generoſiores Germaniæ noſtræ Familias enituit. Octingenti jam amplius anni ſunt, ex quo Vir Bello maximus Aloyſius de Urpach ſuaſu CAROLI M. Galliam Narbonenſem Germaniæ

mutavit, ad ejusque Limitem Albim incursiones Vandalorum & Latrocinia fortiter repressit. Liberalitate vero Ludovici Pii & virtute meritorum suorum Filius Aloysii Conradus territorium Dohnau una cum Burggravii Titulo adeptus est, unde quidem posteris gentilitium Nomen hereditario Jure mansit, quod & usurparunt splendide & dignis defenderunt Trophæis Gloriæ. Neque domiti hostes sufficiebant: Flumina ipsa sub jugum rapuerunt, impositio Albi auspicio CONRADI Imp. ponte ad Dresdam pulcherrimo, cujus stupenda moles Gentis DOHNANÆ Insignia & decora alta parentum adhuc ætas ostentat. Sed nec minus illa Provinciæ Terminis contineri potuit, quin diffunderet etiam se se Virtus ut Fortunarum suarum Domicilia alii collocarent in Silesia, aliique Lusatiam habitarent, alii se se in Bojemiam converterent, alii in Boruſſiam migrarent, alii denique alias sibi sedes quæsitum irent. Hujus ergo Familiæ Decus noster fuit, eo quidem majus, quod præter majorem splendorem, haut modo armorum scientiæ, sed Litterarum pariter intelligentiæ, (quæ rara quidem hoc ævo copula, sed eadem tanto honorificentior, quam virtus ipsa geminata excellentior, cum præsertim utraque hæc sacra Belli & Pacis, Martis & Minervæ amice conspirantia, mutuis inter se opibus & præmiis ornari, juvarique in confesso habeatur,) gloriam vixerit Illustrissimus. Nam cum primam ætatem consuetudine musarum & peregrinationibus, ad longinqua & diversa Orbis terrarum loca, ipsamque adeo Terram sanctam Fortunæ ac Virtuti suæ periclitandæ susceptis consecrasset, Virilem Martis contubernio confirmavit & memorabilibus aliquot contra Turcas expeditionibus, insigni Laude sagatus interfuit, imo profuit. Reversus ad Togam militaris Fortitudinis facinora Prudentiæ Civilis operibus mirifice auxit & amplificavit: singulari tractandarum peritia ac versatilis ingenii Felicitate, ad omnia, quæcunque aggrederetur apte consecutus, ut post Lusatiæ superioris Præfecturam cum laude justitiæ & æquitatis aliquot annorum Curriculo administratam, inque Filium natu majorem abdicatam. Cameræ Bojemicæ Præses constitueretur, nec solum Rudolphi II. Imp. Glorioſissimi, sed Matthiæ quoque Cæsaris Augustissimi sanctioribus Consiliis & Arcanis adhiberetur: multis interim ac peramplis, præter gravissimas Reip. procurationes, Commissionesque in ipsa Provincia obitas de maximis negotiis ad magnos Principes ac præsertim Poloniæ Regem & Moscovitarum Ducem Legationibus ab utraque S. C. M. nec non HISP. REGE potentissimo honestatus, iisque omnibus quam honorificentissime perfunctus. Quo Judicio, qua eruditione fuerit, abunde fidem faciunt ejus excerpta, quæ e Jovii Historiis nobiscum communicavit Cl. Opitius. Libertatem Calami quisquis legit, nequeat non mirari. Natus. A. C. 1561. 31. Decemb. Aevi sui metam attigit Wratislaviæ Kal. Maij. Ao. 1613.

PRIMOGENITUR
Der Freyen Standes-Herrschafft Warttenberg in Schlesien.

MJer Rudolff der Andere von GOttes Gnaden, erwehlter Römischer Kayser, zu allen Zeiten Mehrer des Reichs, in Germanien, zu Ungarn, Böhmen, Dalmatien, Croatien, Sclavonien ꝛc. König ꝛc. Ertz-Hertzog zu Oesterreich, Hertzog zu Burgundt, Steyer, Kärndten, Crain und Württenberg, Marg-Graff in Mähren, Hertzog zu Lützenburg und in Schlesien, Marg-Graff zu Lausitz ꝛc. Bekennen öffentlich mit diesem Brieff, und thun kund allermänniglich, daß Uns der Wohlgebohrne Unser lieber Getreuer Abraham Burg-Graff von Dohna, Frey-Herr auf Warttenberg und Craschen, Unser Rath und Land-Voigt des Marg-Grafftumbs Ober-Lausitz, unterthänigst zu erkennen gegeben, wie daß Er aus sonder beweglichen Ursachen, fürnemlich aber, unverweckl. künfftig Wohlstand, und mehrer Auffnehmung des Hauses von Dohna, sich entschlossen, über seine innhabende Freye Herrschafft Warttenberg, in Unsern Fürstenthum Schlesien gelegen, ein Jus Primogeni-

genituræ, oder Fidei Commiſſum perpetuum Familiæ aufzurichten, ſolcher maßen und geſtalt, daß nach ſeinem tödtlichen Abgang die gantze bemeldte Herrſchafft, und was dazu gehörig oder künfftig darzu geſchlagen werden möchte, ohne einige Theilung oder Zertrennung vollkömmlich und allein facto ipſo folgen und gebühren ſoll, ſeinen Erſtgebohrnen Sohn (dafern derſelbe nicht etwan aus notoriſchen Urſachen der Regierung unfähig wäre) und nach ſeinem Ableben wiederumb ſeinen Erſtgebohrnen, und deſſelben Erſtgebohrnen Männl. Linien, ſo lange dieſelbe währet, und was alſo ſolch Fidei Commiſſum, welches Er Uns zu Unſern Erſehen, gehorſambſt eingeſtellet, mehrers in ſich hält, und anfänglich:

Weiln Uns nach den Wunſch des Ewigen Lebens nichts mehr und hefftiger angelegen ſeyn ſoll, dann wie Wier auch allhier auf dieſer Welt Unſern Nahmen und löbl. Gedächtnüß unſterblich machen, welches dann durch lange Erhalt- und Continuirung einerley Gütter und Herrſchafften in einem Geſchlecht allein, am meiſten behauptet wird, in deſſen Erwegung die weiſeſten Völcker der Chriſtenheit, beſonders in den höchſten und vornehmſten Familiis: auf die Fidei Commiſſa perpetua Familiarum und auf daß Jus primogenituræ von vielen Zeiten her gantz weißlich gegangen.

Alß iſt mein Wunſch und Begehren auch, daß dieſe Freye Herrſchafft Warttenberg, ſo in temporalibus niemand anders dann der König in Böhmen, als Obriſten Hertzogen in Ober- und Nieder-Schleſien recognoſciret, und itzo in meinen Händen ſtehet, durch Mittel meiner Söhne und Deſcendenten, als ein Fidei Commiſſum Perpetuum Familiæ meæ zu ewigen Zeiten, bey dem Geſchlechte und Nahmen der Burg-Graffen und Hrn. von Dohna erhalten werde, zu welchen Ende ich erſtlich will und ordne, daß dieſes Jus Primogenituræ oder der Vortheil und das Recht der Erſtgebürtigkeit, ſo man Majorachgo nennet, unter meinen Söhnen, Deſcendenten und Fidei Comiſſarien ewiglich ſtatt ſoll haben, dieſer nachfolgenden Geſtalt und Meinung, wann Ich nach dem Willen GOttes mit Tod abgehen werde, daß alsdann mehr gedachte meine Freye Herrſchafft Warttenberg, inmaßen Ich dieſelbe beſeſſen und behalten habe, mit allen ihren Zugehörungen (allein dasjenige davon ausgeſchloſſen, was ich ſelbſt davon ausziehen möchte,) zu deſto ſtattlicher Fortpflantzung des Nahmens und Stammes der Burg-Graffen und Herren von Dohna, unzerſtückt und zertheilt, auf meinen Erſt-gebohrnen Sohn CAROLUM HANNIBALEM Burg-Graffen von Dohna, allein ſtammen und fallen, Er auch ſolche Herrſchafft, krafft und vermöge des Privilegii der Erſt-Geburth allein regieren, inne haben, nutzen und gebrauchen, und ihme auch allein die Unterthanen den ſchuldigen, Land-übl. Cörperl: Eydt und Pflicht leiſten ſollen, derentwegen aber Er ſeinen andern Brüdern, da deren einer oder mehr verhanden ſeyn werden, einen gebührl. Unterhalt Ihrem Burg-Gräffl: Stande gemäß, und nach Ertragung und Vermögen der Herrſchafft, Jährlich verſchaffen, und würcklich ohne Weigerung reichen ſolle, es wäre dann Sache, daß Ich in dieſem meinem Teſtament, oder in einem andern meinen letzten Willen und Ordnung itztgemeldten meinen andern Söhnen ſelbſt ſo viel verſchaffte und verordnete, daß Sie nach meinem Erachten Ihrem Stande gemäß, davon leben könnten, ſo ſollen Sie mit ſolcher meiner Ordnung content und zufrieden ſeyn, und ohne Ihren Erſt- gebohrnen Bruder, als regierenden Herrn und Beſitzer der Herrſchafft Warttenberg, nichts weiters weder in ſupplementum Legitimæ noch ſonſt auf einerley Weiſe oder Form zu ſuchen und zu begehren befugt ſeyn.

Ingleichen ſollen auch meine Töchter und Weibliche Erben von den regierenden Herrn zu Warttenberg gebührlicher maßen alimentiret, dotiret und ausgeſteuret werden, alſo und dieſer geſtalt, daß einer jeden meiner Töchter, ſo Sie verheyrathet würden, inſonderheit 3000. Thl. zum Heyrath-Gutt, 1000. Thlr. für den Ehren-Schmuck, und 1000. Thlr. wegen der Hochzeit-Ausrichtung erfolgen, mit welcher Ausſtattung Sie ebenmäßig content und zufrieden ſeyn, und bey Empfang ſolcher Ihrer Gebühr ſich aller andern Zu- und Anſprüche, ſo Sie zur Herrſchafft Warttenberg und Zugehör haben möchten, in favorem Familiæ, und ſo lange meine Söhne und Söhnes Söhne in infinitum leben und verhanden ſeyn werden, kräfftiglich mit einem Cörperlichen Eydt verzeihen und enteuſern ſollen.

Dargegen mein Erst-gebohrner Sohn, als regierender Herr und seine Successoren und Nachfolger nicht Macht haben, zu Verfang, Nachtheil und Schaden der andern künfftigen Successoren und Nachfolgern an der Herrschafft und Dero Zugehörungen, Güttern und Stücken etwas zu verkauffen, zu verpfänden, oder in andere wege zu alieniren, oder zu enteusern, durch was Weise oder Titul solches geschehen oder versucht werden möchte, sondern es soll sich vielmehr ein jeder Besitzer der Herrschafft höchst und euersten seines Vermögens befleißigen, und in seinem Gewissen verpflichtet seyn, die Herrschafft nach aller Mögligkeit zu mehren und zu verbessern.

Und damit alle Successores ins künfftige solcher Erhalt-oder Vermehrung vergewissert und von der Gefahr der Alienirung assecuriret und gesichert werden, so soll ein jeder regierender Herr und Besitzer, zu Antritt seiner Regierung dieses Verboth und respective Zusage der nicht Alienirung und Beschwerung mit einem Cörperlichen Eyde zu bestätigen schuldig und pflichtig seyn

Was auch Ich in meinen itzigen Erst-gebohrnen Sohn wegen der Primogenitur und Succession geordnet habe, das soll alles und jedes nach seinen tödtlichen Abgang gleicher gestalt, von seinen Successoren und Nachfolgern an der Herrschafft verstanden werden, also und auf diese Meynung, daß der erste Gradus Successionis, auf meinen oftgedachten Erst-gebohrnen Sohn und nach Ableben Desselben abermahl auf Desselben Erstgebohrnen Sohn kommen, oder da sichs zutrüge, daß dieselbe erste Linien oder Männl. Erben der Herrschafft fähige Erben gäntzlich verfiele, so soll es dann mein ander gebohrner Sohn, ob der noch im Leben wäre, oder da der tödlich abgegangen, gleicher gestalt sein Erstgebohrner Sohn, und da auch desselben absteigende Linien aufhörete, der Dritte, Vierdte, oder sonst Nachgebohrner voriger maßen, zu der Herrschafft Succession gelangen, also daß die absteigenden Linien Männlicher Ehelicher Geburth immer und ewiglich dahin zu verstehen, daß zwischen meinen Kindern und Kinds Kinds Kindern und den Geschlecht der BurgGraffen von Dohna Männlichen Stammes, zu ewigen unaufhörlichen Zeiten die Succession der Freyen Herrschafft Wartenberg, sambt ihren Pertinentien und Zugehörungen nach Ordnung und Erbgangs-Recht der Erstlichkeit und Primogenitur vererbet, die Unterthanen auch zu Land und Städten demselben Primogenito und Erst-gebohrnen Mann-Erben allein geschworen und gehuldigt seyn sollen, es wäre dann Sache, daß unter solchen Primogenitis einer oder mehr an Sinn und Verstand nicht richtig oder sonst notorie Prodigus und verthunlich, und also zu der Regierung nicht tüchtig wäre, der soll der Regierung mit Vorwissen des Königes zu Böhmen, als Obristen Hertzogs in Schlesien, oder seines Ober-Hauptmanns in Schlesien, entsetzet, und mit gebührender Alimentation versehen, die Regierung aber dem nechst anwartenden fähigen Successori der Herrschafft an die Hand gegeben werden, trüge sichs auch zu, daß die Regierung der Herrschafft auf einen aus meinen Söhnen oder Enckeln fiele, der noch in seinen unmündigen oder auch minderjährigen Jahren wäre, so soll die Herrschafft biß zu den 23. Jahre seines Alters von Vormünden und Curatoren verwaltet werden, es könnte dann der Anwartende von dem regierenden König zu Böhmen vor der Zeit der 32. Jahre ein Indultum veniæ ætatis erlangen.

So viel aber meinen jetzigen Primogenitum oder Erst-gebohrnen anreichet, so zur Zeit dieser Verordnung erst in den Zwölfften Jahr seines Alters ist, will und ordne Ich, daß Er von meiner vielgeliebten Gemahlin alimentiret und versehen werde, aus den Einkommen und Nutzungen der Herrschafft, davon itztgedachte meine Gemahlin Ihm so lang Er bey Ihr seyn würde, die Nothdurfft, und wann Er anders wohin verschickt soll werden, zum wenigsten 2000. Thal. Jährlich, wann Er das 20. Jahr seines Alters erreicht wird haben, unweigerlich zu liefern soll schuldig seyn.

Die andere gantz vollkommene Nutzung und Genuß der gantzen Herrschafft, wie dann auch meiner andern Verlassenschafft, plenus usus Fructus oder vollkommener Genüß, ja auch die völlige Administration, dieses alles soll biß zu obgedachter Mündigkeit, meines Erstgebohrnen Sohnes, bey wohlgedachter meiner lieben Gemahlin, derer Treu, Ehr, Weiß, Verstand und Redligkeit mir wohl bekannt ist, so lange Sie ihren Witbenstuhl nicht verändert, vollkömmlich verbleiben, doch daß Sie in den schweren und wichtigen Geschäff-

schäfften, so etwann für fallen möchten, sich des Raths und Beystandes einer meiner und eines ihrer nechsten und elteſten Agnaten oder Vettern gebrauche.

Wann aber vielgedachtes mein Ehe-Gemahl zur andern Ehe schreiten würde, soll es mit ihrer Abstattung wie an seinem Orth gemeldet, gehalten werden, und auf solchen fall die Administration der Herrschafft meines Sohnes verordneten Vormünden biß zu obgedachten meines Sohnes Mündigkeit allein gebühren.

NB. Dafern sich dann einst begebe, daß nicht allein mein Erstgebohrner Sohn ohne Kinder, sondern auch seine Söhne ohne andere Söhne oder Männliche Erben, und dann auch meine andere Söhne und ihre Söhne und Männliche Nachkommen, ohne Männliche Erben versterben, und also mein Männlicher Nahme und Stamm von mir herrührend gantz und gar erlöscheten, und aber zu derselben Zeit noch eine oder mehr von meinen Ehe-leiblichen Töchtern im Leben verhanden wären, oder derselben ein oder mehr Kinder hinter sich verlassen hätte, so soll die Herrschafft Warttenberg mit ihrer Zugehör auf solche meine Töchter, so viel derselben verhanden seyn, zugleich, oder da eine Tochter und der andern Tochter Kinder verhanden wären, dieselbe in Capita zugleich in die Herrschafft Warttenberg succediren und derselben in gemein fähig werden.

Wann aber solche Communität und Gemeinschafft in die länge übel von statten gehet, und allerhand Zwietracht daraus entstehet, dannenhero es leichtlich zu einer Theil-und Trennung der Herrschafft gedeyen möchte, welche Theil-und Trennung aber ich in allewege gern verhütet sehen wolte;

Als ist meine fernere Ordnung und Fidei-Commiß daß Sie meiner Töchter Kinder und Kindes-Kinder zu der Theil-und Trennung der Herrschafft nicht schreiten sollen, sondern da eine Person unter ihnen wäre, so die Herrschafft allein zu halten vermeinte, soll Sie deroselben gegönnet werden; Wolten aber die Erben in gemein zu einer Alienation und Verkauffung schreiten, sollen sie zu derselben zu kommen nicht befugt seyn, sie haben dann die Herrschafft zuvor gradatim meinen Vettern den HHern. v. Dohna zu freyen Kauff angebothen, dieser gestalt, daß solch Anboth für das erste den HHrn. von Dohna in Schlesien, so mir am nechsten verwandt und zugethan seyn, dann aber denen in Preußen, und schlüßlich denen in Böhmen, so zu derselben Zeit im Leben seyn werden, geschehe, mit diesen Anhang, da unter diesen Herrn von Dohna einer wäre, der sich des Kauffs angeben würde (welche Erklärung nach den Anboth in den nechsten dreyen Monathen geschehen soll) so soll ihm die Herrschafft, unangesehen daß sie ein viel mehrers werth ist, umb 150000. Thlr. gegönnet und gelassen werden, doch mit diesen zweyen ausdrücklichen Conditionibus, daß er erstlich meinen Weiblichen Geschlechts verkauffenden Erben und Erbnehmen solche 150000. Thl. in denen nechsten dreyen Jahren, das ist, jährlich 50000. Thl. doch ohne einige Interessen bezahlen, und dann daß er content und zufrieden sey, auch mit seinen Cörperlichen Eyde bestättige, daß diese von mir aufgerichtete Primogenitur und Fidei-Commissum auch in seiner absteigenden Linien bey den Männl. und respective Weibl. Geschlechte, allermassen wie Ich es hier oben geordnet habe, ewig statt und Platz haben solle.

Wann mir auch sonderlich angelegen, daß die Heil. uhralte Cathol. Röm. Religion in der Herrschafft Warttenberg, alldar ich sie gepflantzet, oder nachmahls pflantzen möchte, oder da sie von meinen Söhnen möchte angerichtet werden, steiff und unverwandelt verbleibe, und von künfftigen Besitzern und regierenden Herrn zu Warttenberg keine Aenderung darinnen vorgenommen werde.

Als will Ich sie meinen Söhnen und Nachkommen durch dieses Fidei Commissum Christlich und auf das höchste als ich thun kan, ermahnet, und ihren Ehren und Treuen Fidei committiret haben, welches Ich auch begehre, daß er bey der Antretung in der Regierung, jeder Regierung durch einen Cörperlichen Eydt bestättiget werde, daß sie in solcher uhralten Catholischen Religion gar keine Aenderung vornehmen, sondern dieselbe in ihren vollen und richtigen Lauff und Exercitio verbleiben lassen sollen und wollen.

Und soll wieder dieses mein Fidei-Commiß und Verordnung, welche ich mit sondern reiffen Rath, GOtt zu Ehren und meinem Hoch-Adelichen uhralten Geschlechte der Burg-

Graffen und Herren von Dohna zum Aufnehmen und Wohlfarth gemacht und aufgerichtet habe, kein Eintrag oder Exception, als da seyn möchten Legitimæ, falcidiæ, Trebellianicæ, Supplementi, Statutorum, Consuetudinum oder wie man die sonst nennen könnte, statt finden, sondern desselben alles ungeachtet, dieses mein Fidei-Commiss und verordnetes Primogenitur-Recht immerdar und zu ewigen Zeiten steiff, fest und unverbrüchlich in esse gehalten werden. Inmaßen Ich dann auch die Röm. Kayſ. Majestät. als regierenden König zu Böhmen und Obristen Hertzog in Ober- und Nieder-Schlesien, meinen Gnädigsten Kayser, König und Herrn, unterthänigst ersucht und gebethen, daß Ihro Kayserl. und Königl. Majest. mir über dieses alles und jedes eine gnädigste Confirmation, Bestättigung und Special-Privilegium gnädigst mitgetheilet und gegeben haben. Actum Wartenberg den 1ten Jun. im Jahr nach Christi Unsers Herrn Geburth im 1600.

Und Uns hierauf gehorsamstes Fleißes angelangt und gebethen sintemahl solch Fidei-Commissum, wie obgemeldet, zu desto stattl. Erhalt- und Fortpflantzung des uhralten löbl. Nahmens und Stammes der Burg-Graffen und Herrn von Dohna, und umb gemeines Landes Besten willen, gemeynet, auch solches nicht allein im Heil. Röm. Reich, sondern auch ausserhalb desselben in andern Königreichen und Landen, üblich und gebräuchlich, daß Wir es als Regierender König zu Böhmen und Obrister Hertzog in Schlesien zu steter ewig-währenden und unverbrüchlichen Haltung allergnädigst ratificiren, bestättigen und confirmiren wollen.

Wann Wir dann gnädigst angesehen solch seine gehorsambste Bitte, und die getreuen, fleißigen, nützlichen und angenehmen Dienste, die nicht allein Er von Dohna Uns eine gute Zeit hero, zu unsern gnädigsten Gefallen, in führnehmen Aembtern und Legationen auſser Landen, so wohl auch in Kriegs-Sachen als unser gewester Obrister im Königreich Ungarn, wider allgemeiner Christenheit Erb-Feind den Türcken, sondern auch seine Vorfahren Uns und Unsern löbl. Vorfahren, Königen zu Böhmen und dem Hause Oesterreich in viel wege rühmlich und aufrichtig geleistet und gethan, und solches für sich und seine noch lebende Geschlechts-Verwandten sambt ihren Nachkommen, hinführo mit mehrern zu thun gehorsambl. erböthig seyn.

Derowegen aus wohlbedachten Muth, auch vorgehabten zeitigen Rath Unser Edlen Räthe, der Cron Böhmen und lieben Getreuen, und aus rechten Wissen haben Wir solch des von Dohna aufgerichtes Jus Primogenituræ, obermeldter maßen in allen seinen Clausuln, Puncten und Articuln von Wort zu Wort ratificiret, confirmiret und bestättiget, ratificiren, confirmiren und bestättigen solches auch hiermit in Krafft dieses Briefes, wissentlich, aus Böhmischer Königl. Macht, und als Obrister Hertzog in Schlesien, also und dergestalt, daß es von nun an, zu ewigen Zeiten von den gantzen Hause und Geschlecht deren von Dohna, so lange die Linie währet, der obberührten Herrschafft Warttenberg halber, und dessen Zugehör, also wie es der Aussatz oder das bemeldte Fidei-Commissum ausweiset, stets, fest unverbrüchlich gehalten, darinnen im wenigsten nichts geändert oder demselben untern Schein Legitimæ, Falcidiæ, Trebellianicæ, Supplementi, Statutorum, Consuetudinum und sonstens einiges Rechtens kein Abbruch, Hinderung noch Eintrag beschehen solle.

Und gebiethen hierauf allen und jeden Unsern Unterthanen, was Würden, Standes, Ambts oder Wesens die in Unsern Königreich Böhmen und Fürstenthümern Ober- und Nieder-Schlesien seyn, fürnehmlich aber den Obristen Hauptleuthen und Unser Cammer daselbst, nicht weniger auch dem Geschlecht derer von Dohna, jetzigen und künfftigen, daß Sie ob deme von Uns confirmirten und oben von Wort zu Wort eingeführten Jure Primogenituræ, und dessen Aussatz festiglich halten, dasselbe im wenigsten anfechten, hindern noch störig machen, auch solches Niemanden zu thun verstatten, sondern vielmehr dasselbe in fürfallenden Sachen vertreten, schützen und handhaben, bey Vermeidung Unserer schweren Straffe und Ungnade, und einer Pœn von 40. Marck löthiges Goldes, die ein jeder, so oft er freventlich darwider handeln würde, Uns halb in Unserer Cammer, und den andern halben Theil den Innhabern und Besitzern vielbemeldter Herrschafft Warttenberg unnachläßlich zu bezahlen verfallen seyn solle, doch Uns und Unsern Nachkommen

an

an Unsern Königl. und Landes-Fürstl. Regalien in allewege ohne Schaden, solches meynen wir ernstlich.

Zu Uhrkundt besiegelt mit Unserm Kayserl. anhangenden grössern Innsiegel. Gegeben auf Unsern Königl. Schloß Prag den 11. Tag des Monaths Julii, nach Christi Unsers lieben HErrn und Seeligmachers Geburth im 1600. Unser Reiche des Röm: im 25. des Hungarischen im 28. und des Böhmischen auch im 25ten ꝛc.

Rudolff.

Sdenco Ad. Popl. de Lobcovitz
S. R. B. Cancellarius.

Ad Mandatum Sacr. C. Majest: proprium.

J. Müller.

WIER Ferdinand der andere von GOttes Gnaden, erwehlter Römischer Kayser, zu allen Zeiten Mehrer des Reichs, in Germanien, zu Hungarn, Böhmen, Dalmatien, Croatien, und Sclavonien ꝛc. ꝛc. König, Ertz-Hertzog zu Oesterreich, Marg-Graff zu Mähren, Hertzog zu Lützenburg und in Schlesien, und Marg-Graff zu Laußnitz ꝛc. ꝛc. Bekennen öffentlich mit diesen Brieff vor allermänniglich, daß Uns der Wohlgebohrne Unser lieber getreuer Carl Hannibal Burggraff von Dohna, Frey-Herr auf Warttenberg und Bralin, Unser Rath, Cämmerer, bestellter Obrister, Schlesischer Cammer-Präsident und Land-Voigt Unsers Marg-Grafthums Ober-Laußnitz, unterthänigstes Fleißes angelangt und gebethen, Ihm, seinen Erben und Nachkommen alle und jede von seinen Vorfahren wohlhergebrachte alte und neue Privilegia, insonderheit diejenigen welche sein Vater Abraham Burg-Graff von Dohna, über die Freye Herrschafft Warttenberg und deren Zugehörung, von weyland Käyser Rudolff dem andern, Unsern freundlichsten geliebten Herren und Vettern, Christ-seel. Andenckens, wegen der aufgerichteten Primogenitur und was dem mehr anhängig, unterm dato Prage den 1:ten Jul. des 1600. Jahres erlanget und zuwege bracht, und solche itzt auf Ihm Carl Hannibaln Burg-Grafen zu Dohna, als Primogenitum, nach tödtlichen Abgang obgedachtes seines Vatern erblich kommen und gefallen, gnädigst zu confirmiren und zu bestättigen.

Wann Wir dann gnädigst angesehen solch seine unterthänigste gehorsambste Bitte, auch betrachtet die getreuen nützlichen und ersprießlichen Dienste die gedachter Burg Graff zu Dohna für seine Person nicht weniger als sein Vater und Vorfahren Uns und Unsern Hochgeehrten Vorfahren, Königen zu Böhmen und Unsern löbl. Hause Oesterreich, zu Krieges- und Friedens-Zeiten, mannigfaltig, zu Unsern und Deroselben Ihren L. L. gnädigsten Gefallen rühmlich erzeiget und bewiesen, auch noch weiter zu thun erbietig ist. Als haben Wir auf die mit Unsern edlen Räthen der Cron Böhmen und lieben Getreuen gehabte Berathschlagung, Ihm alle obbesagte alte und neue Privilegia, Freyheiten, Begnadungen, Recht und Gerechtigkeiten und guten Gewohnheiten, wie die von seinem Vater und Vorfahre erworben und hergebracht, hernach durch die Primogenitur und sonsten auf Ihn Carl. Hannibal kommen und erblich gefallen, fürnemlich die zwey von höchst ermeldter Ihro Käyserl. Maj. und L. Käys. Rudolpho ausgangen, dessen erster Anfang lautet: Wier Rudolph der Andere ꝛc. ꝛc. Bekennen öffentlich mit diesem Brieff, und thun kund allermänniglich. wiewohl Wir aus Röm. Kays. auch Königl. Höhe und Würde ꝛc. ꝛc. mit Uhrkund dieses Briefs besiegelt, mit Unsern Käys. und Königl. anhangenden grössern Innsiegel, der geben ist auf Unsern Königl. Schloß Prag den 24. Januar. An. 1611. Das ander aber über Königs Wladillai Begnadigung mit ebenmäßigen Käyserl. Rudolphi Nahmen und Titul, dessen Beschluß ist; Geben auf Unsern Königl. Schloß Prag den 2ten May An. 1611. gnädigst confirmiret und bestättiget. Verneuern, confirmiren und bestätigen Ihm die hiermit aus Königl. Böhmischer Macht und als Obrister Hertzog in Schlesien, in krafft dieses Briefes: Meynen, setzen und wollen, das Er Carl Hannibal Burg-Graff zu Dohna, seine der Primogenitur nachfolgende Erben und Nach-

Nachkommen, sie derofelben zu ewigen Zeiten gebrauchen, nutzen und genüssen sollen und mögen, männigl. ungehindert. Und gebiethen darauf allen und jeden Unsern Unterthanen, wes hohen oder niedrigen Würden, Standes, Amts oder Wesens die Unser Cron Böhmen Fürstenthümer, Ober- und Nieder-Schlesien wohn- und seßhaft seyn, insonderheit Unsern Obristen und andern Haupt- und Ambtleuthen, itzigen und künfftigen, hiermit ernstlichen und festiglich, und wollen, daß sie ernannten Burg-Graffen zu Dohna, seine künfftige Primogenitos und Nachkommen, bey obangezeigten Ihren von Uns und Unseren hochgeehrten Vorfahren confirmirten Privilegieo, Recht und Gerechtigkeiten geruhiglich verbleiben lassen, daran nicht hintern noch irren, sondern auf den Nothsall dabey schützen, schirmen und handhaben helffen, als lieb einen sey unsere schwere Straff und Ungnade zu vermeiden, daß meynen wir ernstlich.

Zu Uhrkund dieses Briefes besiegelt mit Unsern Käyserl. und Königl. anhangenden grössern Innsiegel, der geben ist auf unserm Königl. Schloß Prag den 6. Monath May. nach Christi unsers lieben HErrn und Seeligmachers Geburth im 1623. Unserer Reiche des Röm: im 4ten des Hungarischen im 5ten und des Böhmischen im 6ten Jahre ꝛc.

Ferdinand.

Ad Mandatum S. C. M.
proprium.

WIer Rudolff der Andere ꝛc. ꝛc. Bekennen öffentlich mit diesem Brieff vor allermäniglich, als vorwichener Zeit der Tit. Abraham zur Dohna, umb mehrer Aufnemb- und Erhaltung willen besagtes seines Nahmens und Stammens der Burg-Graffen und Herren von Dohna, über seine Freye Herrschafft Warttenberg, in unserem Fürstenthumb Schlesien gelegen, ein Jus Primogenituræ oder Fidei Commissum perpetuum aufgerichtet, in welchem Er Ihme vorbehalten, und ausgezogen, von dieser ermelten Freyen Herrschafft künfftiger Zeit etwas, für die andern seine Söhne, so umb Ihm belieben wird zu excipiren, und damit seines Gefallens zu disponiren, welches Fidei Commissum Wier dann auf sein unterthänigstes Anlangen und Bitten, auch darüber mit Unseren Obristen Land-Officiren, und Edlen Räthen der Cron Böhaimb gehabten reiffen Rath und guttem Wissen, damahln confirmiret, und bestättiget.

Hierauf, und zu folge desselben, hat uns nun gedachter Burg-Graff zu Dohna anjetzo dieselbe sein vorbehaltene Declaration mit seinen Umbständen schrifftlich übergeben, und gehorsambes Fleißes gebethen, dieselbe dem Fidei Commisso einzuverleiben, und Solche umb ewig-währendes Bestands willen, ebenmäßig zu ratificiren und confirmiren, welche sein Disposition und Erklärung nach der Primogenitur in diesem Unserm gegenwärtigen Majestät-Brieff inseriret ist, und eines und das ander von Wort, zu Wort, wie hernach folget, lautet.

Inseratur erstlich das Fidei Commissum, darnach die Declaration anfahend.

Demnach, Ich Abrahamb Burg-Graff zu Dohna, Frey-Herr auf Warttenberg, Bralin, Jüngsthin den ersten Tag des Monaths Junij, in abgelauffenen Sechzehenhunderten Jahre ein Fidei Commiss-Verordnung und Primogenituram aufgerichtet, so hernachmahlen von der Röm: Kayserl. auch zu Hungarn und Böheimb Königl. Majestät meinem Allergnädigsten Herren, den 11. Julij im abgewichenen Sechzehenhunderten Jahre, Allergnädigst confirmiret, und bestättiget worden. Und aber solcher Fidei Commiss-Verordnung deutlich an zweyen unterschiedlichen Ohrten, einverleibet ist, daß zu denen Primogenitur-Güttern allein, daß jenige in und an der Herrschafft Wartenberg gehören solte, was Ich selbst nicht ausziehen würde! wie dann und zugleichen, daß meinen andern Söhnen, oder Enckeln, dasjenige unweigerlich zukommen solle, was Ich in einem Testament oder andern meinen letzten Willen verordnen möchte.

Unter diesen allen zu Folg, ich die nechst vergangene fünf Jahr nacheinander, diesen Sachen mit allen treuen Fleiß ferner nachgedacht, und dieselben Väterlichen Hertzen, mit welchem, Ich meinen lieben Kindern verwand bin, wohlerwogen.

Hier,

Digitized by Google

Hierumb so hab Ich nun, die in obangeregten Fidei Commiſs, und Primogenitura, vor diesem angedeutet, und gedachte Verordnung dahin declarirt, und erkläret, declarir und erkläre auch dieselbe hiermit, in der besten und beständigsten Form, als solches von Rechts oder Gewohnheit wegen, geschehen kan, allermaßen und Gestalt, wie hernach folget.

Anfänglichen so will, und setze ich, das in, und unter diejenige Stück, welche zu der Primogenitur gehören, und von dem Erstgebohrnen Sohn, und seinen Nachkommen zum Voraus gehalten, und genossen werden sollen, allein diese nachfolgende Gütter, und Genüsse, sollen gerechnet und verstanden werden

Nemlich und fürs (1.) das Schloß zu Warttenberg, (2.) die Stadt zu Warttenberg, sambt ihren Mühlen und Gräben, (3.) der Stadt-Teich zu Warttenberg, (4.) die Stadt-Mühle daselbst, (5.) die Malz-Mühle, (6.) der Zoll zu Warttenberg, sambt allen, und jeden dieser Stück genieſſen, Zinsen, und Einkomben, so in der Stadt und deroselben Zechen, oder Zünfften, oder sonst durchreisende Personen, und Gütter Jährlich zu gefallen pflegen, Item (7.) und letztens das Jus Patronatus, über die Kirchen in der Stadt Warttenberg, sambt der Jurisdiction, oder hohen Obrigkeit über die Ritterschafft in vielgedachter Herrschafft Warttenberg, und Brallin; Mit welchen Stücken, der von mir anjetzo instruirte, und andere künfftige Erst-gebohrne, oder der Primogenitur fähige Personen, sich mit allem Begnügen, und ersättigen lassen, sondern auch verpflichtet seyn sollen, daß sie davon vor sich selbst, allein und ohne Hülff, und Zuthun der andern Nachgebohrnen, die gewöhnliche Fürsten-Täge, und Land-Tage, wie dann auch das Oberrecht in Schlesien besuchen oder besuchen lassen, und der zu dem Haubtmann, und Cantzler (zu welchem Ende der Primogenitur auch die Cantzley-Taxa verbleiben soll) Allermaßen wie bishero geschehen ist, mit nothdürfftiger Besoldung, versehen und unterhalten.

So sollen auch mehrgedachte Primogeniti von allen den obbenandten Stücken, das wenigste nicht zu verpfänden, oder zu beschweren, vielweniger zu verschencken, oder sonsten zu verkleinern befugt, sondern vielmehr alle solche Stücke bauständig und in ihrem esse und Wesen zu erhalten, schuldig und verpflichtet seyn, das übrige aber alles und jedes, so ausserhalb der ober-zehlten und specificirten Stücke in- und an der Herrschafft Warttenberg, Bralin und Goschütz noch übrig ist, soll und will Ich, daß es zwar, und unter das von mir gemachte, und aufgerichte Fidei Commissum, pro Conservatione familiæ, nicht aber unter die Primogenituram gehöre.

Und weilen dann alleine die Einkommen, vielgedachter Herrschafft Warttenberg samb Brälin und Goschütz, wie sie anitzo bey einander seyn, von 20. bis in 24000. Thlr. Uberschuß, über die nothwendige Ausgaben jährlich eintragen sollen;

So ordne Ich, wann vor würcklicher Abtheilung meiner Gütter, unter meinen Söhnen, Ich versterben, und solche würckliche Abtheilung nicht selbst bey meinem Leben, zu wercke setzen können solte, daß auf solchen Fäll mein ietzo Elteſter Sohn, Carl Hannibal Burggraf und Herr zu Dohna (als welcher nunmehro in dem neunzehenden Jahre seines Alters ist) zu der vollkommenen Verwaltung der gantzen Herrschafft Warttenberg, Bralin und Goschütz admittiret, und dieselbe durch meine hertzliche Ehe-Gemahlin, und meiner ander Kinder, verordnete Vormunden, unter einem ordentlichen Inventario, in Bestand oder Miettung überlassen werde, dieser gestalt und Meinung, daß Er jährlich, biß aus meinen andern Söhnen, der Jüngste ein und zwantzig Jahr alt wird, von solcher Herrschafft richtiger Mieth- oder Bestand-Geld, denen von mir in meinem Testament geordneten Vormünden, baar gebe, und erlege, alle Jahr 17000. Thlr. jeden Thlr. zu 36. gr. gerechnet, von welchen 17000. Jährlichen Thalern, meiner vielgeliebten Frauen Gemahlin, jährlichen zwey tausend Thaler, halb auf St. Michaelis, und halb auf St. Georgij baar zu bezahlen, gebühren sollen, die übrigen 15000. Thlr. soll der Miethmann meiner andern Kindern verordneten Vormünden Jährl. zu erlegen schuldig seyn, die werden alsdann solch Geld meinen andern Söhnen, und Töchtern, darunter doch der Primogenitus auch begriffen seyn soll, zum Besten anzuwenden wissen, allermaßen, wie Ich solches in meinem Testament absonderlich gesetzt, und verordnet hab. Von den Rest derjenigen Einkommen, welche der Herrschafft jährlich über die vielbenanndten 17000. Thlr. ertragen mag, soll mein Sohn

Nachkommen, sie deroselben zu ewigen Zeiten gebrauchen, nutzen und genüssen sollen und mögen, männigl. ungehindert. Und gebiethen darauf allen und jeden Unsern Unterthanen, wes hohen oder niedrigen Würden, Standes, Amts oder Wesens die Unser Cron Böhmen Fürstenthümer, Ober- und Nieder-Schlesien wohn- und seßhaft seyn, insonderheit Unsern Obristen und andern Haupt- und Ambtleuthen, itzigen und künfftigen, hiermit ernstlichen und festiglich, und wollen, daß sie ernannten Burg-Graffen zu Dohna, seine künfftige Primogenitos und Nachkommen, bey obangezeigten Ihren von Uns und Unseren hochgeehrten Vorfahren confirmirten Privilegieo, Recht und Gerechtigkeiten geruhiglich verbleiben lassen, daran nicht hintern noch irren, sondern auf den Nothfall dabey schützen, schirmen und handhaben helffen, als lieb einen sey unsere schwere Straff und Ungnade zu vermeiden, daß meynen wir ernstlich.

Zu Uhrkund dieses Briefes besiegelt mit Unsern Käyserl. und Königl. anhangenden grössern Innsiegel, der geben ist auf unserm Königl. Schloß Prag den 6. Monath May, nach Christi unsers lieben HErrn und Seeligmachers Geburth im 1623. Unserer Reiche des Röm: im 4ten des Hungarischen im 5ten und des Böhmischen im 6ten Jahre ꝛc.

Ferdinand.

Ad Mandatum S. C. M.
proprium.

WIer Rudolff der Andere ꝛc. ꝛc. Bekennen öffentlich mit diesem Brieff vor allermänniglich, als vorwichener Zeit der Tit. Abraham zur Dohna, umb mehrer Aufnemb- und Erhaltung willen besagtes seines Nahmens und Stammens der Burg-Graffen und Herren von Dohna, über seine Freye Herrschafft Warttenberg, in unserem Fürstenthumb Schlesien gelegen, ein Jus Primogenituræ oder Fidei Commissum perpetuum aufgerichtet, in welchem Er Ihme vorbehalten, und ausgezogen, von dieser ermelten Freyen Herrschafft künfftiger Zeit etwas, für die andern seine Söhne, so umb Ihm belieben wird zu excipiren, und damit seines Gefallens zu disponiren, welches Fidei Commissum Wier dann auf sein unterthänigstes Anlangen und Bitten, auch darüber mit Unseren Obristen Land-Officiren, und Edlen Räthen der Cron Böhaimb gehabten reiffen Rath und guttem Wissen, damahln confirmiret, und bestättiget.

Hierauf, und zu folge desselben, hat uns nun gedachter Burg-Graff zu Dohna anjetzo dieselbe sein vorbehaltene Declaration mit seinen Umbständen schrifftlich übergeben, und gehorsambes Fleißes gebethen, dieselbe dem Fidei Commisso einzuverleiben, und Solche umb ewig-währendes Bestands willen, ebenmäßig zu ratificiren und confirmiren, welche sein Disposition und Erklärung nach der Primogenitur in diesem Unserm gegenwärtigen Majestät-Brieff inseriret ist, und eines und das ander von Wort, zu Wort, wie hernach folget, lautet.

Inseratur erstlich das Fidei Commissum, darnach die Declaration anfahend.

Demnach, Ich Abrahamb Burg-Graff zu Dohna, Frey-Herr auf Warttenberg, Bralin, Jüngsthin den ersten Tag des Monaths Junij, in abgelauffenen Sechzehenhunderten Jahre ein Fidei Commiss-Verordnung und Primogenituram aufgerichtet, so hernachmahlen von der Röm: Kayserl. auch zu Hungarn und Böheimb Königl. Majestät meinem Allergnädigsten Herren, den 11. Julij im abgewichenen Sechzehenhunderten Jahre, Allergnädigst confirmiret, und bestättiget worden. Und aber solcher Fidei Commiss-Verordnung deutlich an zweyen unterschiedlichen Ohrten, einverleibet ist, daß zu denen Primogenitur-Güttern allein, daß jenige in und an der Herrschafft Wartenberg gehören solte, was Ich selbst nicht ausziehen würde! wie dann und zugleichen, daß meinen andern Söhnen, oder Enckeln, dasjenige unweigerlich zukommen solle, was Ich in einem Testament oder andern meinen letzten Willen verordnen möchte.

Unter diesen allen zu Folg, ich die nechst vergangene fünf Jahr nacheinander, diesen Sachen mit allen treuen Fleiß ferner nachgedacht, und dieselben Väterlichen Hertzen, mit welchem, Ich meinen lieben Kindern verwand bin, wohlerwogen.

Hier,

Hierumb so hab Ich nun, die in obangeregten Fidei Commiss, und Primogenitura, vor diesem angedeutet, und gedachte Verordnung dahin declarirt, und erkläret, declarir und erkläre auch dieselbe hiermit, in der besten und beständigsten Form, als solches von Rechts oder Gewohnheit wegen, geschehen kan, allermaßen und Gestalt, wie hernach folget.

Anfänglichen so will, und setze ich, das in, und unter diejenige Stück, welche zu der Primogenitur gehören, und von dem Erstgebohrnen Sohn, und seinen Nachkommen zum Voraus gehalten, und genossen werden sollen, allein diese nachfolgende Gütter, und Genüsse, sollen gerechnet und verstanden werden

Nemlich und fürs (1.) das Schloß zu Warttenberg, (2.) die Stadt zu Warttenberg, sambt ihren Mühlen und Gräben, (3.) der Stadt-Teich zu Warttenberg, (4.) die Stadt-Mühle daselbst, (5.) die Malz-Mühle, (6.) der Zoll zu Warttenberg, sambt allen, und jeden dieser Stück geniessen, Zinsen, und Einkomben, so in der Stadt und deroselben Zechen, oder Zünfften, oder sonst durchreisende Personen, und Gütter Jährlich zu gefallen pflegen, Item (7.) und letztens das Jus Patronatus, über die Kirchen in der Stadt Warttenberg, sambt der Jurisdiction, oder hohen Obrigkeit über die Ritterschafft in vielgedachter Herrschafft Warttenberg, und Brallin; Mit welchen Stücken, der von mir anjetzo instruirte, und andere künfftige Erst-gebohrne, oder der Primogenitur fähige Personen, sich mit allem Begnügen, und ersättigen lassen, sondern auch verpflichtet seyn sollen, daß sie davon vor sich selbst, allein und ohne Hülff, und Zuthun der andern Nachgebohrnen, die gewöhnliche Fürsten-Täge, und Land-Tage, wie dann auch das Oberrecht in Schlesien besuchen oder besuchen lassen, und der zu dem Haubtmann, und Cantzler (zu welchem Ende der Primogenitur auch die Cantzley-Taxa verbleiben soll) Allermaßen wie bishero geschehen ist, mit nothdürfftiger Besoldung, versehen und unterhalten.

So sollen auch mehrgedachte Primogeniti von allen den obbenandten Stücken, das wenigste nicht zu verpfänden, oder zu beschweren, vielweniger zu verschencken, oder sonsten zu verkleinern befugt, sondern vielmehr alle solche Stücke baustandig und in ihrem esse und Wesen zu erhalten, schuldig und verpflichtet seyn, das übrige aber alles und jedes, so ausserhalb der ober-zehlten und specificirten Stücke in- und an der Herrschafft Warttenberg, Bralin und Goschütz noch übrig ist, soll und will Ich, daß es zwar, und unter das von mir gemachte, und aufgerichte Fidei Commissum, pro Conservatione familiæ, nicht aber unter die Primogenituram gehöre.

Und weilen dann alleine die Einkommen, vielgedachter Herrschafft Warttenberg samb Brälin und Goschütz, wie sie anitzo bey einander seyn, von 2. bis in 24000. Thlr. Uberschuß, über die nothwendige Ausgaben jährlich eintragen sollen;

So ordne Ich, wann vor würcklicher Abtheilung meiner Gütter, unter meinen Söhnen, Ich versterben, und solche würckliche Abtheilung nicht selbst bey meinem Leben, zu wercke setzen können solte, daß auf solchen Fall mein ietzo Eltester Sohn, Carl Hannibal Burggraf und Herr zu Dohna (als welcher nunmehro in dem neunzehenden Jahre seines Alters ist) zu der vollkommenen Verwaltung der gantzen Herrschafft Warttenberg, Bralin und Goschütz admittiret, und dieselbe durch meine hertzliche Ehe-Gemahlin, und meiner ander Kinder, verordnete Vormunden, unter einem ordentlichen Inventario, in Bestand oder Miettung überlassen werde, dieser gestalt und Meinung, daß Er jährlich, biß aus meinen andern Söhnen, der Jüngste ein und zwantzig Jahr alt wird, von solcher Herrschafft richtiger Mieth- oder Bestand-Geld, denen von mir in meinem Testament geordneten Vormünden, baar gebe, und erlege, alle Jahr 17000. Thlr. jeden Thlr. zu 36. gr. gerechnet, von welchen 17000. Jährlichen Thalern, meiner vielgeliebten Frauen Gemahlin, jährlichen zwey tausend Thaler, halb auf St. Michaelis, und halb auf St. Georgij baar zu bezahlen, gebühren sollen, die übrigen 15000. Thlr. soll der Miethmann meiner andern Kindern verordneten Vormünden Jährl. zu erlegen schuldig seyn, die werden alsdann solch Geld meinen andern Söhnen, und Töchtern, darunter doch der Primogenitus auch begriffen seyn soll, zum Besten anzuwenden wissen, allermaßen, wie Ich solches in meinem Testament absonderlich gesetzt, und verordnet hab. Von den Rest derjenigen Einkommen, welche der Herrschafft jährlich über die vielbenanndten 17000. Thlr. ertragen mag, soll mein Sohn

sich selbst unterhalten, und der Herrschafft Nothdurfft also versehen, daß bey künfftiger Abtretung, all dasjenige, was das aufgerichtete Inventarium vermag, wiederumb richtig und vollkommen, auch ohne einige scheinliche deterioration oder Abgang befunden, und geliefert werde; Insonderheit soll mein Sohn in wehrender Miethung einig Holtz (außerhalb was Er zum Bret-Mühlen, dann Bau-Brau-Rünn-und Brenn-Holtz nothdürfftig bedarff) zu verschencken, oder zu verkauffen gar nicht berechtiget seyn ꝛc.

Wann nun aber unter meinen ietzigen, oder noch andern mehren künfftig, nachgebohrnen Söhnen, so mir GOTT dieselben geben möchte, der Jüngste ein und zwantzig Jahr seines Alters erreichet haben wird, so soll alsdann die vorbesagte Miethung, Ihr Endschafft erreichet haben, und meine ietzige drey oder mehr Söhne, zu der Teilung der Herrschafft, und anderer Gütter zu schreiten befugt seyn ꝛc. Auf welchen fall alle und jede meine Gütter liegend, und fahrend ietzig, und künfftige, in der Herrschafft Warttenberg, oder außerhalb derselben gelegen, von meinen Söhnen, so viel derselben zu solcher Zeit im Leben seyn werden, in Zwene, Dreye, Viere, oder mehr gleiche Theil, nach Anzahl der lebenden Söhnen, abgetheilet werden mögen, doch daß meinem Primogenito, oder Erstgebohrnen sein Primogenitur Portion, welche hier oben in specie ist ausgesetzet worden, zuvor verbleibe, und dann nach gemachter Theilung Er mein Primogenitus, ob prærogativam primogenituræ die Erste Wahl haben, einen Theil auszukiesen, und umb die anderen Theile die übrigen Brüder: das Looß werffen, und sich an demselben alsdann begnügen lassen. Und da unter diesen meinen dreyen oder mehr Söhnen, einer oder der ander, vor würcklicher Theilung, mit Tod abgienge, und keine Männliche Leibes-Erben hinter sich verliesse, soll des oder derselben Portion dem oder den überbleibenden Brüdern pleno Jure accresciren und zuwachsen, ließe aber einer meiner Söhne, vor der erfolgten Theilung einen, oder mehr Söhne, hinter sich, dieselben sollen an Ihres Vatern Stelle treten, und mit Ihres verstorbenen Vatern Brüdern obgeschriebener maßen in Stirpes succediren.

In denen liegenden Güttern nun, welche zu der Herrschafft Warttenberg, Bralin, und Goschütz gehören, da soll das Fidei Commissum, welches Ich, wie oben gemeld noch An. 1600. aufgerichtet, und von oben höchst gedachter Käyser-und Königl. Majestät bestättigen hab lassen, allerseits statt und Platz haben; Also und der gestalt, daß vielgedachte liegende Stücke und Gütter auf keinerley Weise graviret, hypothociret und alieniret werden können; Sondern nun fortan zu ewigen Zeiten bey dem Geschlecht und Nahmen, der Burggraffen von Dohna verbleiben, auf die maaß, und EVENTUAL-SUCCESSION wie dieselbig in mehr angerührtem meinem Fidei Commisso begriffen und einverleibet ist.

Zu welchem Ende ein Jeder von meinen Söhnen, wie denn auch meine Söhns Söhne und derselben Nachkommen in infinitum so bald Sie ein und zwantzig Jahr erreichen, bey dem Käyser und Königl. Ober-Ambt in Schlesien, einen Cörperlichen Ayd leisten sollen, daß Sie solchem meinem Fidei Commisso in allen und jeden seinen Puncten und Artickuln getreulich nachleben, und weder durch sich selbst, noch durch andere etwas thun, oder thun lassen wollen, daß solchen Fidei Commisso im wenigsten zuwieder lauffen solte; Inmassen dann auch keiner meiner Söhne Enckel, noch Nachkommen zu der Administration und Genüß solcher Fidei-Commiß Gütter zugelassen werden sollen, Er habe dann zuvor obgedachtes Jurament zuvorhin würcklich geleistet, und könne solches mit gnugsamen Documento bescheinigen. Trüge sich es dann zu, daß einem meiner Söhne oder Enckeln die Succession in seinen noch unmündigen Jahren zufiele, und Er also seinem Theile, nicht allein mit Ayde beschweren, sondern auch selbst nicht administriren könte, so sollen alsdann seine Vormünde, zu der Antretung der Vormündschafft ehe nicht gelassen werden, Sie haben dann ebenmäßig zuvorhin, das Jurament wegen Haltung des Fidei Commissi geleistet, und wann der Unmündige nunmehr sein ein und zwantzigstes Jahr erreichet, sollen die Vormünde Ihres geleisteten Aydes wiederumb qvit, und ledig seyn.

Was nun schlüßlich außerhalb der obbenandten specificirten primogenitur-und Fidei Commiß-Stücke, und Güttern nochmahlen in meiner Verlassenschafft, übrig

seyn

seyn wird, es seye solches an liegenden Gründen, Schlössern, Städten, Märgten, Flecken, Dörffern, oder Vorwercken, in oder außerhalb des Landes Schlesien gelegen, oder auch Zinsen, Rentten, Gülten, Briefen, baarem Geld (Lein oder Kleidern, Rüstungen oder Waffen (doch daß alle Stücke, Geschütz, Waffen und Munition, so in dem Schloß und St. Warttenberg ist, bey der primogenitur verbleiben) solches alles und jedes liegend und fahrend, soll ebenmäßig wie das obige, in so viel Theil, als viel Ich Söhne verlasse, getheilet werden, und soll einem jeden Sohne, mit solchem seinen Theil, zu thun, und zu lassen zu haben, nach seinem besten Wissen, Willen und Gefallen frey stehen; Also daß Er mit solchem seinen iezigedachten Antheil, der oben vielmal angeregten PRIMOGENITURÆ und FIDEI COMMISSO gar keines weges unterworffen seye.

Doch will Ich mich zu allen und jeden meinen Söhnen, Enckeln, und Nachkommen getröstten, sie werden für sich selbst, und ohne Zwanck Rechtens nach meinem Exempel, die Aufnehmung Ihres löbl. Geschlechts der Burggraffen von Dohna, zu bedencken, und desselben Erhalt- und Vermehrung in gebührende Acht zu nehmen wissen.

Und hiermit wil ich diese meine Declaration, und Erklärung beschlossen haben, begehrende, daß dieselbig zu meiner Primogenitur und Fidei-Commiß-Verordnung geleget, und denselben, wie dann auch meinem Haubt-Testament, und Codicillis so man nach mir finden wird, getreulich, und unweigerlich nachgelebet werde, zu Uhrkund habe Ich diese Declaration auf allen Blättern mit meiner eigenen Hand unterschrieben, und mit meinem angebohrnen Petschafft besiegelt, auch zu mehrer Bekräfftigung, die Wohlgebohrnen Hrn. Herren, auch Edele Gestrenge und Ehrenveste Hrn. Ferdinand Hoffmann, Frey-Herr zu Grünbüchl und Strechau, Herr auf Grafenstein, Erbland-Hoffmeister, und Erb-Marschalck in Oesterreich, und Steier, Röm. Kayß. Maj. Rath, Hoff-Cammer-Präsident, und Haubtmann zur Neustadt; Herr Joachim Malzan, Frey-Herr von Warttenberg und Penzelin, auf Mielitsch, Herren auf Rohna, und Helffenbergk, Röm. Käyß. Maj. Rath, Herren Hannß von Braun, Frey-Herren von Warttenberg auf Gradiß, Hannß Fabian von Pönitzkau, auf Elstra, Job von Salza, auf Ebersdorff, des Görlizischen Weichbildes Landes-Eltesten, Hanßen von Warnsdorff, auf Chuna, Reichenbach und Mangelsdorff, Herrmann von Zedritz und Coriß, auf Schatzler, und Langenhellmsdorff, erbethen, daß Sie sich gleicher gestalt als dieser Sachen Gezeugen, (doch Ihnen und Ihren Erben und Erbnehmen ohne Schaden) unterschrieben, und Ihre Petschafft hierauf gedruckt haben; Geschehen zu Prag den 24. Febr. An. 1606.

Abraham Burg-Graff zu Dohna. (L.S.)

(L.S.) Ferdinand Hoffmann.

(L.S.) Johann Malzan.

(L.S.) Hanns Fabian von Pönitzkau.

(L.S.) Hannß von Braun.

(L.S.) Hanß v. Warnsdorff.

(L.S.) Hiob von Saltza.

(L.S.) Herrmann von Zedritz.

Wann wir dann gnädigst angesehen, solch sein unterthänigste gehorsambste Bitte, auch die getreuen nützlichen und ersprießlichen Dienste, die Uns gedachter Burg-Graff zu Dohna, obangezeigter maaßen, in fürnehmen Aembtern, Legationen, und Bedienungen Obristen Standes in Unseren Kriegs-Diensten wieder den Erb-Feind Christlichen Nahmens, bishero zu Unseren gnädigsten Gefallen, gantz Ritter- und rühmlich erzeigt und bewiesen, auch nach weitere der Sachen gehabte Erwegung, mit Unseren Obristen Land-Officirern, und Edlen Räthen der Cron Böheimb, und lieben Getreuen, aus rechtem Wissen, diese des von Dohna, über seine Primogenituram gethane Declaration, wie die oben eingeführet ist, von Wort zu Wort, in allen Clauseln, Punckten und Artickuln nicht weniger, als das Fidei Commissum oder Primogenituram selbst confirmiret, ratificiret und bestättiget: confirmiren, ratificiren, und bestättigen solche auch hiermit und

in Krafft dies Unsers Briefs, wissentlicher aus Böheimbischer Königl. Macht, und als Oberster Hertzog in Schlesien, derogestalt, daß die nun in Ihre gäntzliche Vollkommenheit gebrachte Primogenitura über die gedachte Freye Herrschafft Warttenberg, hinführo zu ewigen Zeiten stett fest, unverbrüchlich, und ungeändert gehalten, und der in allem Ihrem Inhalt ein recht völliges Begnügen geleistet werden soll.

Und gebiethen darauf abermahlen allen und Jeden Unseren Unterthanen, was Würden, Standes, Ambts, oder Wesens, die in Unserem Königl. Böheimb, und Fürstenthümern Ober- und Nieder-Schlesien seyn, insonderheit Unserm Obersten Haubtmann, und Cammer-Räthen, daselbst jetzigen und künfftigen: wie auch dem gantzen Geschlecht deren Burg-Graffen zu Dohna, daß Sie über diesen aufgerichteten letzten Willen, vestiglich halten, darwieder in wenigsten nicht thun, handeln, noch verbrechen, auch solches Niemanden anders zu thun verstatten sollen, in kein Weiß noch Wege, wie das Namen haben mag, sondern vielmehr dasselbe in fall der Noth vertreten, verfechten, schützen und Hand halten helffen, alles bey Vermeidung Unserer schweren Straffe, und Ungnade, und darzu einer Pön, nemblich 50. Marck löthiges Goldes, die ein Jeder so oft er freventlich darwieder handelt, Uns halb in Unsere Cammer, und den andern halben Theil, dem, der Primogenitur nach vollmächtigem Besitzer, der Herrschafft Warttenberg unachläßlich zu bezahlen verfallen seyn soll, doch Uns und Unseren Erben, und Nachkommen der Könige zu Böhaimb an Unsern Königl. und des Landes-Fürstl. in Schlesien Regalien in alle wege ohne Schaden ꝛc. Solches meynen wier ernstlich.

Zu Uhrkund dieß Briefs besiegelt mit Unserm gröfferm Insiegel. Geben Praag den 8. Junij 1606.

Rudolff.

VOn GOttes Gnaden Wier Carl, Hertzog zu Münsterberg, in Schlesien zur Oelßen, Graff zu Glatz, Herr zu Sternberg und Jaischwitz, Röm. Käyserl. Maj. Rath und Obrister Hauptmann in Ober- und Nieder-Schlesien. Bekennen und thun kund, demnach der weyland Wohl-gebohrne Herr Abraham Burg-Graff zu Dohna, Freyherr auf Warttenberg und Bralin, Röm. Kayſ. Maj. Geheimbder Rath, bey seinem Leben sein Testament und letzten Willen bey Unser Fürstl. Ober-Ambts-Cantzley deponiret, daß auf seiner hinterlassener Wittiben und Erben beschehenes Ansuchen solches heute dato publiciret und verlesen worden, von Wort zu Wort lautende wie folget:

Im Nahmen der Heiligen unzertheilten Dreyfaltigkeit Amen! Demnach Ich Abraham Burg-Graff zu Dohna, Freyherr auf Warttenberg und Bralin, Ritter, Röm. Käyserl. Majest. geheimbter Rath, Anno Sechzehenhundert, den ersten Tag des Monaths Junij, eine Primogenitur und Fidei-Commissum perpetuum Familiæ conservandæ gratia aufgerichtet, dieselbe auch weyland der Allerdurchlauchtigste, Großmächtigste und unüberwindlichste Fürst und Herr Rudolph der Andere, Erwählter Römischer Kayser, auch zu Hungarn und Böhmen König, mein Allergnädigster Kayser, König und Herr, Christ-mildester Gedächtnüß, aus Käyser- und Königlicher Macht, und als Obrister Hertzog in Schlesien, allergnädigst hernach sub dato Prag den Eilfften Tag des Monaths Jul. bemelten Sechzehen hunderten Jahres confirmiret und bestättiget, darinnen ich mir klar und ausdrücklich vorbehalten, von meiner Freyen Herrschafft Warttenberg und Bralin auszuziehen was mir beliebte, und darvon meines Gefallens zu disponiren, damit diß Orths, fürnehmlich aber wegen der andern meiner zweyen Söhne, Herrmann und Heinrich, so wohl meinen hinterlassenen unverheyrathen und unausgestatteten itzigen Töchtern, und da mir derselben GOtt mehr geben thäte, Unterhalt- und Abstattung, nach meinem Tode kein Disputat erwachsen könne oder solle;

Als habe ich mit reiffem gehaltenem Rath, wohlbedächtig, die in der Primogenitur ausgezogene Vorbehalt, zwar durch eine absonderliche Declaration, dessen Datum Prag den Vier und zwantzigsten Tag des Monaths Februarij in Sechzehen hundert und Sechsten Jahre verfertiget, und dasselbe höchst-gedachten Ihrer Käyserl. Majestät in tiefster Demuth über-

übergeben, und umb gleichmäßige Confirmation unterthänigſt angehalten, darin Jhro Käyſerl. Maj. auch allergnädigſt conſentiret, ſo zwar nit darumb von mir beſchehen, ſamb ſolche Confirmation nöthig, weiln Jhro Majeſt. die Primogenitur ſamt allen denen darinn begriffenen Clauſuln und per conſequens auch die darinnen benante Vorbehalt vor dieſem allergnädigſt beſtättiget, ſondern mehrern theils darumb, daß mein Erſtgebohrner Sohn und inſtituirter Majoreſco nicht zu weit, und alſo zu Verfang meinen andern lieben Söhnen ſeinen Brüdern, die Primogenitur extendiren könne, vorab weiln damahls, als ich vielgedachte Primogenituram aufgerichtet, die Goſchütziſchen Gütter von mir noch nicht erkaufft geweſen, auch weit nicht ſo wohl als itzo die Jahr hero in Nutzung geſetzt, und angericht geweſen, wie dann mit Erkauffung Goſchütz und allerhand beſchehenen Beſſerung die Herrſchafft bey 150000. Thlr. geſtärcket, und mit 10000. Thlr. Jährliches Einkommens vermehret worden, darumben ich es ausdrücklich bey der Abſonderung in bemeldter Declaration, was von der Primogenitur gezogen, bewenden laſſe, auch alles diß hiermit aufs neue beſtättige, was weiters in gedachter Declaration in einem und dem andern begriffen und in dieſer meiner itzigen Verordnung nicht geändert iſt:

Alldieweilen aber Hominis voluntas ambulatoria usque ad mortem iſt, und durch der Zeit Gelegenheit ſich viel in einem und andern verändern thut, Ich mir auch in bemeldter zu Prag aufgerichteten Declaration fernere Ordnung, Diſpoſition, Specification und Erklärung zu thun ausdrücklichen reſerviret und vorbehalten; So habe ich hierauf diß mein letztes Elogium und Schluß Teſtament, zu Endlicher meines vorigen und itzigen willens fernern Erklärung hinter mier verlaſſen, und mit guttem Vorbewuſt und Bedacht, von meinen in aufgerichteter Primogenitur inſtituirten Primogenitis und Hæredibus zu halten, und demſelbigen gäntzlichen und Endlichen nachzukommen, ſchaffen und verordnen wollen, thue ſolches hiermit, allermaſſen es nach Recht oder Gewohnheit am kräfftigſten geſchehen mag, kan oder ſoll, und ſo dieſe meine Verordnung und letzter Wille, nicht als ein zierlich und ſolenne Teſtamentum beſtünde, will ich doch, daß es als ein Codicillus oder als eine Diſpoſitio inter Liberos vel alia quævis ultima Voluntas minus ſolennis oder auch als eine andere mir in der primogenitur vorbehaltene weitere Declaration beſtehen, gültig ſeyn und bleiben ſolle; Will und ſchaffe auch, daß alles diß, was in der aufgerichteten primogenitur oder darauf beſchehene Declaration dieſen meinen letzten Entſchluß und Verordnung entgegen lauten und verſtanden werden wolte, daß daſſelbe alles von mir hierdurch aufgehoben, caſſiret und annulliret ſeyn und ewiglich verbleiben ſolle, ja da mein Erſtgebohrner oder künfftig ſeine Erſtgebohrne darwider handeln würden, ſollen Sie ihrer gehörigen primogenitur gantz und gar verluſtig ſeyn, hoffe auch, daß ich ſolches als der Vater zu verordnen befuget, und weiß gewiß, daß derjenige der darwider handeln wird, GOttes Straffe nicht entgehen wird; Erinnere und will demnach weiter, daß über dasjenige ſo zu der primogenitur beydes in dem Inſtrumento primogenituræ, dann meiner darauf erfolgeten erſten Declaration hiebevorn deputiret worden, ferner auch folgende Stücke (ſo nicht in die Käyſ. Confirmation mit einkommen) verſtanden, darzu gehören, und immer und fortan bey meinen primogenitis und primogenitorum primogenitis, und ſo fort an zuvor aus ſeyn und verbleiben ſollen. Als nemlich: das Schloß-Vorwerck zu Warttenberg, wie es in ſeinen Reinen und Gräntzen mit denen von Burgermeiſter, Stadtſchreibern und Caſpar Lucken erkaufften Aeckern zuſammen gebracht und gelegen iſt, ſambt denen darinnen geſundenen Teichen der Ent- und Reiger-Teich genannt, ſambt allen des Vorwercks Wieſen, neu angelegten Hopffen- Wein- und Obſt-Gärten, jedoch dieſer geſtalt und alſo, daß von obgedachten Schloß-Vorwerck, meiner geliebten Gemahlin zu ihren Lebs-Zeiten, die vom Burgermeiſter, Stadtſchreiber und Lucken erkauffte Aecker, ſambt den Hopffen- Wein- und neu angelegten Baum-Gärten verbleiben, nach ihrem Tode aber an meinen primogenitum fallen, und alſo künfftig bey der primogenitur verbleiben ſollen; und weil ich gleich auch des Adam von Seidlitzes Güttlein erkaufft, und meiner geliebten Gemahlin auf Jhr Lebtage, zu Vermehrung ihres Deputats, daſſelbe ſambt aller Zugehör, wie es Seidlitz gehalten und genoſſen, zu gebrauchen hiermit verſchrieben haben will, auch von der primogenitur ihr etliche Stücke Ackers, wie obvermeldt, ſo Ich von dem Stadtſchreiber, Burgemeiſter und Lucken erkaufft, dazu geſchlagen, die mein Primogenitus zur Zeit meiner Frau Gemahlin wird entrathen

müssen; so soll gleich wie zu einer Ergötzligkeit, das von Seidlitz erkauffte Güttlein, ihm Primogenito und seinen Primogenitis, nach meiner Gemahlin Todt künfftig zufallen, auch ewig zur Primogenitur gehörig seyn und bleiben.

Ferner: Und obwohln alle Einkommen der Stadt, und die Stadt selbsten zur Primogenitur, sambt der Stadt- und Maltz-Mühlen, auch der Stadt-Kirchen geschlagen, auch darbey verbleiben sollen, so thue ich umb mehrer Sicherheit willen, diese weitere Erklärung, daß der Wein- und Brantwein-Schanck, so ich neulicher Zeit vom Rath der Stadt Warttenberg erkaufft, auch zu der Primogenitur in specie gehören, und künfftig dabey verbleiben soll,; Ingleichen alle Robothen, welche die Vorstädter dem Landes-Herrn zu thun verobligirt; demnach ich auch den dritten Theil des Zolles zu Dressden auf der Brücken an mich bracht, welchen vor diesen das Burggräffliche Geschlecht derer von Dohna gehabt, und nun eine Zeit darvon kommen gewesen; Als soll derselbige Zoll auch zur Primogenitur gehören. Alle und jede Privilegia der Herrschafft, und die Ich mit meinen treuen Diensten erworben, sollen allewege sub Inventario in des Primogeniti Verwahrung verbleiben, doch soll er den andern meinen Söhnen und Vettern, wann es noth, glaubwürdige Abschrifften davon zu communiciren, schuldig seyn.

Was Ich nun meinem lieben Sohn Carolo Hannibali und seinen ersten Männlichen Ehlichen Leibes-Erben auch folgenden Primogenitis, Innhalts der Primogenitur und der Declaration, dessen berührten Datum, Prag den 24. Tag des Monaths Febr. des sechzehen hundert und sechsten Jahres ist, zur Primogenitur gelassen, und von den andern der Herrschafft Warttenberg, Bralin und Goschitz Einkommen und Herrligkeiten abgesondert, auch itzo, wie oben benambt, darzu geschlagen worden, das soll also stett, fest und unverbrüchlich verbleiben, doch soll Er aber der vollständigen Primogenitur nicht eher fähig seyn, biß alle meine hinterlassene Schulden gezahlet worden, biß dahin soll die gantze Herrschafft unzertheilt in uno Corpore verbleiben, ihm aber zur Administration der Justitz, Besoldung des Hauptmanns, Cantzlers und was mehrers zum Guberno gehöret, auch Besuchung der Fürsten-Tage und allerhand Conventuum sollen ihm jährlich so lange 13000. Deputat erfolgen, halb auf Ostern, und halb auf Michaelis, in die übrige Gütter aber alle, so nicht zur Primogenitur gehören, sollen sich meine Söhne alle, so wol der Erstgebohrne Carl Hannibal, als die andern Zweene Herrmann und Heinrich, und da mir Gott derer mehr gebe, nach bezahlter Schuld zugleich theilen, Inmaßen ich sie hiermit sambt und sonderlich, auch da nach mir einiger Posthumus gebohren werden solte, zu rechten wahren Erben in æquales titulo institutionis honorabili declariret und eingesetzet haben will, und weiln dem Elteſten die Wahl gelassen, so soll dem Jüngsten die Teilung obliegen, sollen sich aber allesambt für sich und Ihre Männliche Eheliche Leibes-Erben in infinitum Frey-Herren von und zu Warttenberg zu schreiben Macht haben, wie dann die præeminentz dem Elteſten darumb allein gelassen, damit der Stand und darzu gehörige Warttenbergische Ritterschafft nicht getrennet, und per consequens das Regal nicht geschwächt, sondern alles in einem Corpore beysammen verbleibe, wie solches mit mehrerm die aufgerichtete Primogenitur klärlichen bezeuget.

Es sollen aber gleich sehr alle zu den Herrschafften Warttenberg, Bralin und Goschütz gehörige Stücke, so viel derer an liegenden Gründen, jedem meinem Sohne zu seinem Theil, ausser Primogenitur zukommen würden, in allewege in einem perpetuo Fidei Commisso verbleiben, und soll keiner meiner Söhne oder Ihren nachkommenden, Männliche Leibliche und eheliche Erben, von solchem seinem Antheil was zu veralieniren, zu verschencken, zu verkauffen, zu vertauschen oder zu versetzen Macht haben, (ausser was unten wegen Ihrer Weiber, so Ihnen GOtt bescheeren möchte, an Leib-Gedingen zu bestellen zugelassen wird) befugt seyn, sondern bloß und allein mit dem Usufructu, so er mit seinem Theil überkommt, und erübriget, nach seinem Willen zu thun und zu lassen Fug und Gewalt haben. Derohalben ich dann auch meinen vorigen Zulaß de potestate faciendi & alienandi, so Ich in mehr-bemeldter Pragerischen Declaration in §. Was nun schlüßlichen ꝛc. ausserhalb der specificirten primogenitur, Ihnen gethan gehabt, hiermit ausdrücklichen restringiret, coarctiret und deutlich expliciret, und also allen alienationis modum inhibiret und ver-

verbothen haben will, damit die Herrschafft und Gütter unzertrennt verbleiben, und also meine Intention pro Conservatione & propagatione Familiæ erreichet, und davon nicht geschritten werden möge; Da auch etwas dergleichen von einem oder dem andern, oder auch von allen, wie auch von Ihren Männlichen Kindern und Kindes Kindern dergleichen Alienation geschehe, soll es alles todt, null und nichtig seyn; Es sollens auch diejenigen, so darein nicht gewilliget hätten, Dero Kinder, Kindes Kinder, Pronepotes & Abnepotes und alle Descendentes Masculi umbzustoßen Macht haben.

Doch gebe ich diesen obgenannten meinen Söhnen, ingleichen meinen itzigen, auch denen da mir GOtt mehr bescheeren möchte, so wohl Ihren Männlichen Nachkommen frey, da einer oder der ander sich in Standt der Ehe, nach meinem Tode begeben thäte, daß Er sein Weib auf 5000. Thaler zu verleibgedingen solle Macht haben, bey meinem Leben aber behalte Ich mir bevor, einem und dem andern mehr Leibgedinges zuverstatten, und diß, so viel meine Söhne betrifft.

Meine Töchter aber belangend, so viel ich derselben nach meinem Todt unverheyrathet oder unabgestattet verließe, soll von meiner Verlassenschafft zu Väterlichen Antheil, jeder 5000. Thaler, und so viel auch von meines geliebten Weibes Vermögen im Jahr und Tag nach Ehelichen Beylager gegeben werden, bärmit soll ein Jeder vergnüget seyn, und die Verzicht des Väterlichen Antheils thun, wie und welcher gestalt aber und mit was vor Conditionen meine geliebte Gemahlin die Donation Ihren Kindern gethan, wird aus sonderlicher dieß Orths geschlossenen Vergleichung und aufgerichteten Reciproca Donatione weiters zu sehen seyn. Die Hochzeitlichsten Freuden aber sollen meine lieben Söhne sämbtlichen auf meinem Schloß allhie zu Warttenberg ehrlich und rühmlich Ihrem Stande gemäß auszurichten schuldig seyn, oder da ein oder andere meine liebe Töchter lieber 1000. Thaler dafür nehmen wolte, welches doch bey Jedwederer Gutten Gelegenheit stehen soll, sollen meine Söhne solche 1000. Thaler, Jedwederer zwey Monath vor dem Tage der Hochzeit zu geben schuldig seyn, stürbe Sie aber vor dem Ehelichen Beylager, oder wie die Fälle in der Welt wunderlich, sich die Heyrath zerschlüge, soll bey Empfang des Geldes der Herr Bräutigamb sich Bürgerlich gnugsamb reversiren, daß Er auf solchen Fall eigentlich obgedachte 1000. Thaler in zwey Monath Frist Ihnen meinen Söhnen baar wieder erstatten wolle und solle, da aber eine oder alle meine Töchter lieber von ihren Brüdern die Hochzeitliche Freude bestellet und verrichtet haben wolten, weilen Sie die Söhne grossen Vortheil wegen der Hülffe der Unterthanen, an Schöpsen, Gänsen, Hünern und Haber zugewarten, sollen sie verpflichtet und verobligirt seyn, auf 12. Tische, doch Knechte, Mägde und Gesinde nicht darunter gerechnet, so die Gäste mit pflegen zu bringen, ehrlich, rühmlich und Ihrem Stande gemäß, die Bewirthung anzustellen und zu leisten.

Vor den Ehren-Schmuck aber, sollen sie Jedweder 1500. Thaler auch zwey Monath vor angesetzter Hochzeit gewiß baar erlegen; So lange mein geliebtes Weib lebet, sollen die unabgestatteten Töchter bey Ihr, als der Frau Mutter, verbleiben, auch von derselbigen, wie hernach folgen wird, mit Essen, Trincken, täglichen Kleidern und anderer Nothdurfft, versehen werden, darzu von meinen Söhnen der Frau Mutter zu Hülffe von ieder unausgestatteten Schwester 100. Thlr. Jährlich zu täglichen Kleidern und 100. Thl. vor Alimentation Speiß und Tranck zu geben sollen schuldig seyn.

Wann aber der Allmächtige GOtt nach seinem gnädigen Willen, auch die Wohlgebohrne Frau, Frau Eleonora, Burggräffin zu Dohna, gebohrne Freyen von Sauerma, mein geliebtes Weib, von dieser Welt abfordern würde, und Sie etwa eine oder mehr meiner Töchter unverheyrathet hinter sich verliesse, sollen sie auf solchen Fall allhier auf meinem Schloß zu Warttenberg von meinen Söhnen, aus gemeinen Ihnen von mir gelassenen Gütern, ehrlichen und ihrem Stande gemäß alimentiret und unterhalten werden; Dagegen die 100. Thaler Alimentation-Geld zurück fallen, die andere 100. aber wegen der Kleider einen als den andern weg zugeben schuldig seyn sollen.

Damit auch nicht diß Orths Wiederwillen entstehe, obgleich unmöglich alles zu specificiren und zu præcaviren, jedoch daß Intentio Testatoris desto baß zu verstehen, und alle

Inci-

Incidentia so viel möglich zu verhütten, ordne ich folgender gestalt den Unterhalt, es bleibe gleich eine oder mehr unverheyrathet, so soll Ihnen doch, es seynd ihrer gleich viel oder wenig, oder auch eine allein, eine Hoffmeisterin von Adel, so wohl eine Jungfrau von Adel, jedwederer auch eine Nätherin, und in gemein eine Wasch-Magd gehalten, auch Ihnen Abends und Morgends zu jeder Mahlzeit, Bier und Wein, wie auch 8. ehrlicher Speisen Ihrem Stande gemäß gegeben werden; Der Hoffmeisterin sollen meine Söhne oder die Vormünder jährlichen vor Kleider und Besoldung 30. Thaler, der Jungfrau von Adel 15. Thaler, und jedwederer Magd 6. Thaler zu geben schuldig seyn.

Vor tägliche Kleidung, Schuhe, Leingewandt und dergleichen, sollen meine Söhne oder Ihre Vormünder jährlichen jeder meiner unverheyratheten Tochter baar auszahlen 100. Thaler, allwege die Helffte auf Michaelis, die andere Helffte auf Ostern, da Sie auch GOTT mit Kranckheit heimsuchte, sollen meine Söhne oder ihre Vormünden die Medicos und Apothecker allewege zu zahlen, und Ihnen nichts fehlen zu lassen verobligiret seyn, und verbleiben, auch 2. Kutschen-Roß, Kutschen-Knecht und ehrlichen Wagen halten, damit Sie in und aus der Kirchen fahren.

Ich will und ordne auch ernstlichen, daß so lange mein geliebtes Weib leben wird, weder die Vormünde, weder auch meine Söhne, ohne Ihren ausdrücklichen Willen und Zulassung, keine meiner Töchter zu versagen, oder zu verheyrathen sollen Macht haben, beschähe auch darumb einzige Zusage oder Bewilligung, soll Sie mein liebes Weib Macht umzustossen haben, erkenne auch solches, außerhalb meines geliebten Weibes Zulassung erfolgete Bewilligung, Zusage und Versprechen in krafft dieses meines Schluß-Testaments vor null und nichtig.

Mein geliebtes Weib aber soll entgegen wohl befugt seyn, ohne der Vormunden, ohne meiner Söhne Rath und Willen, meine liebe Töchter, so viel derselben nach meinen Todt unverheyrathet verbleiben, zu versagen und ehrlicher zu versprechen, und das so viel die Töchter betrifft.

Ferner schaffe und will Ich, daß vielgemeldten meinem lieben Weibe hernach benantes Deputat meine Söhne gewißlichen allwegen zu rechter Zeit erlegen, und zu Verhüttung Göttlicher Straffe, Sie Ehren, lieben und verhalten, Sie auch nicht allein vor Ihre Frau Mutter, sondern auch vor Ihren vollmächtigen und Obristen Vormunden halten und erkennen, darmit Ihren geschafften Willen erfüllen sollen, wie Sie sich dann entgegen gantz Mütterlich gegen allen meinen Kindern erzeiget, und noch bey Ihrem Leben Uns miteinander erzeugten Kindern Männliches und Weiblichen Geschlechts auß der Hand zu gleichem Theil verehret hat, alles diß was Sie zu mir gebracht, als 36000. Thal. damit also desto beßer die Schulden gezahlet, Jedweder Tochter das Heyrath-Gutt als 10000. Thal. entrichtet werden können, Darumb Ich Ihr zu Gegenschantz und reciprocam Donationem alles diß so folget, die Tage Ihres Lebens auß meinen Herrschafften Wartenberg, Bralin und Goschitz liefern zulassen zugesaget; Alß Erstlichen, weiln Ich 4000. Thal. mit Ihr angenommen, und Sie nicht allein das Gegenvermächtnüß, sondern auch alle Gerad und Mußtheil auß Mütterlichen treuen Hertzen fallen und schwinden lässet, sich auch dessen allen per Expressum zu verzeihen mit Hand und Mund zugesaget, sollen Ihr Jährlichen die tage Ihres Lebens 3000. Thal. jeden zu 36. gr. gerechnet, allwegen Funfzehenhundert auff Georgii, die andern Funfzehenhundert Thal. auf Michaelis, dergestalt erleget werden, so lange Sie Ihren Witwenstand nicht verändert; Da, und wann Sie aber Ihren Witwenstand verändert hätte, soll es bey 2000. Thal. verbleiben. Uber diß verordne Ich Ihr zur Wohnung, daß neu erbauete gemaurte Hauß, diß soll Ihr zu ihren Lebens-Zeiten gantz frey verbleiben, und bloß so lange Sie lebet, unter der Ober-Ambts Jurisdiction gehören, nach ihrem Tode soll solch Hauß zur Primogenitur zurück fallen, und darbey wie die andern Stücke verbleiben; Wolte Sie aber auch mannichmal wegen eingefallener Pest, Krieg, Unruhe, Absag oder anderer Ihrer vorgestossenen Ursachen zu Breßlau wohnen, wie Sie dann gleich sehr auch diß Hauß behalten möchte, so sollen meine Kinder und die Herren Vormunder wie Sie es wird haben wollen, oder Ein Hauß pro Fünfftausend Thaler kauffen, da ich nicht selbsten ein eigenes Hauß in der Stadt Breßlau verließe, welches da es beschehe, Ihr zu Ihren Lebens-

bens-Zeiten verbleiben soll, oder Eines mit 300. Thl. Jährlichen Zinses miethen. Würde Ihr ein Hauß erkaufft, oder da ich eines verliesse, soll solches nach Ihrem Tode meinen Söhnen in gemein verbleiben.

Ferner habe Ich Ihr zu Ihren Lebens-Zeiten verehret daß Hauß Vorwerck und alle Gärte die Ich von Casper Lucken, so wohl die Aecker, die Ich vom itzigen Stadt-Schreiber und verstorbenen Burgermeister Andreas Hasen, samt allen den Aeckern so ich von Seidlitzen erkaufft, sambt dem Neuen Obst-Hopffen-und Wein-Garten, Ingleichen alle die Wiesen, die vom Schloß Vorwerck zu dem Ende verkupetzt und abgesondert seyn, damit Sie aber auch Leuthe habe, die Ihr solch Vorwerck arbeiten, und sonsten zuführen was Sie in Ihrem Witwenstand benöthiget und den Söhnen nicht in die Hände sehen dörffe; Alß verreßire Ich Ihr darzu zu Ihren Lebens-Zeiten, und so lang Sie Ihren Witwenstand nicht verändert, nicht allein Luckens Vorwerck, und darzu geschlagene Aecker, Wiesen, Hopffen-Baum-und Weingärten, sondern auch das gantze Dorff Khostl. doch ausserhalb der Teichlein und Vorwerck, sonsten mit allen Bauren, Gärtnern, Zinsen, Ehrungen, Robothen, Jagten, Herrlichkeiten, Ober-und Nieder-Gerichten und Kirch-Lehn, sollen auch Niemanden dann Ihr allein zu arbeiten oder zu respectiren schuldig seyn. Es soll auch gedachtes mein liebes Weib, so lange Sie Ihren Witbenstand, nicht verändert, mit alle dem Ihrem, Häusern, Aeckern, Dorff und Unterthanen von allem Geschoß, Steuren, Kriegs-Anlagen, auch aller-Ob-und Bothmäßigkeit befreyet seyn, und Niemand als dem König zu Böhmen und deßen Obristen Hauptmann in Ober und Nieder-Schlesien respectiren dörffen, alle Steuren und in Summa alle Beschwerden sollen meine lieben Söhne auf sich nehmen, sie übertragen, und mit Ihren Leibgedings-Unterthanen, auch Ihren Dienern, Hofe-Leuthen und Gesinde nichts zu schaffen Macht haben.

Verändert Sie aber über alles Verhoffen Ihren Wittiben-Stand, soll Ihr, wie oben gemeldet, wegen Ihrer beschehenen Donation gleich sehr zur Gegenschantz, und damit Sie die unverheyratheten Töchter bey sich behalte, auch mit täglicher Kleydung und Alimentation versehe, nicht allein das Hauß zu Breßlau zu Ihren Lebens-Zeiten verbleiben, oder an statt dessen Jährlich 300. Thalr. geliefert werden, sondern man soll Ihr auch die 2000. Thalr. Jährlichen und so lange Sie lebet, sambt der Töchter verordneten Jährlichen Alimentation und Kleidungs-Geld erlegen, das andere alles aber wegen des Hauses zu Warttenberg, und was Ihr mehr an Deputat, es sey an was es wolle, verteßiret fallen.

Mehr verordne Ich zu Erhaltung Ihres Wittiben-Standes, aus der Goschützischen Wiltbahn Jährlichen 15. Rehe und 3. wilde Schweine, mehr von allen Güttern, Ein Schock Rebhüner, Ein Schock Hasen, Ein halb Schock Haselhüner, 15. Schock Groß-Vogel, und 20. Schock kleine Vogel, diß mag Sie abfordern nach ihrem Gefallen.

Mehr 1. Schock Haupt-Karpffen, 15. Schock Mittel-Karpffen, 1. halb Schock Haupt-Hechte, 5. Schock Mittel-Hechte, und 10. Zuber gemeine Fische, diß alles soll Ihr Jährlich und so lange Sie lebet, und Wittib verbleibet, gegeben werden, Sie soll auch Macht haben die Helffte der Hälter bey der Stadt-Mühlen, welche Ihr belieben, vor sich zu behalten, auch aus welchen Teich Sie will die Fische abzufodern, und in Ihre Hälter, so viel Sie will auß dem Stadt-Teiche Wasser zulassen. Auf dem Gutt Khostl. und Ihrem Vorwerck sollen weder meine Söhne, vielweniger jemand Fremdes, ohne Ihre ausdrückliche Zulassung, zu jagen, zu hetzen oder zu stellen nicht befuget seyn, Sie soll auch Macht haben zu Tuntzendorff in der Weyde, wann und so viel Sie will, Fische und Krebße fangen zu lassen, und sich aller wilden Fischerey Ihres Gefallens zu gebrauchen, vom Krebß-Zoll soll Ihr das dritte Vierthel allewege gehören, von Saltz-Zinse das 10te vom Inßlett der dritte und vom Topff-Zoll auch das dritte Theil. Wider diß alles sollen meine Söhne durchaus nicht seyn, sondern alles und Jedes gehorsamlich Ihr reichen und geben lassen. Mehr soll Ihr verbleiben, sechs die besten Gutschen-Roß, und zweene die besten bedeckten Wagen, alle Schweitzer Kühe, welche Ich Ihr erkaufft und geschenckt, und Sie bißhero gezeuget.

Mehr zu Ihrem Vorwerck 24. die besten Ochsen, und 12. der besten Zug-Pferde, Es soll Ihr auch der neue auf Ihrem Gutt gebauete Schaf-Stall sambt allen darinnen befin-

denden Schaafen verbleiben. Es soll Ihr auch eine Windmühle auf Ihr Gutt gebauet und gesetzet werden, die Sie Ihres Gefallens zu genüssen. Brenn- und Bau-Holtz soll Sie macht zu nehmen haben wo es Ihr gefallen wird; Imgleichen mag Sie mit Dunen und Ufenherden stellen lassen, wo es Ihr beliebt, darwider soll sich gar Niemand setzen.

Die Administration der Gütter vertraue ich zu End gesetzten meiner lieben Kinder Vormunden, die Ich bitten thue, daß Sie von denen übrigen aller Gütter Einkommen, so viel nicht zur Primogenitur geschlagen, Erstl. meines Weibes Deputat, in allem von gröstem biß zum kleinesten an Geld und Geldes werth richtig erlegen, nacher da Ich was von Schulden hinter mir verliesse, dieselben zahlen, und die unverheyratheten Töchter abstatten, in Summa die Kinder zu unterhalten, und da was ersparet würde, den Söhnen in gemein zum besten anwenden.

Ich habe aber in Pragerischer Declaration gesetzet, und geordnet, daß man dem Primogenito die andern Gütter alle, die zu denn Herrschafften Warttenberg, Bralin und Goschütz gehören, ausser der Stück so zur Primogenitur gehören, Jährlichen umb 17000. Thalr. vermieten solle, so soll Er, dafern Er die Miethung anzunehmen gesonnen, würcklich gnugsame Caution zu bestellen schuldig seyn, da Er dieselben nicht bestellen könte oder wolte, oder auch die Miethung nit annehmen, mag Er mit seiner Primogenitur für lieb nehmen, biß der Jüngste erwächst, und 21. Jahr alt wird, oder biß alle Schulden bezahlet worden, alßdann wann alles gezahlet, und die Gütter gantz und gar biß auf meiner Gemahlin Deputat und der Töchter Abstattung, Alimentation und Kleydungs-Geld befreyet, möchten die Herrn Vormunden Ihrer Discretion nach, Ihm so viel Jährlichen einräumen, was auf Ihn Pro rata nach Abziehung jährlicher Beschwehr, und meiner Frau Gemahlin Unterhalt kommen könte, wann dann aber auch die Läuffte seltzam, soll es nicht so stricte mit den 17000. Thl. die der Erstgebohrne Miethungs-weise heraus geben solte, verstanden werden, sondern wird meines lieben Weibes, als obrister Vormundin, dann auch den andern mit-Vormünden anheim gestellet und Macht gegeben, nach Gelegenheit der Zeit die Miethung zu erhöhen und zu erniedrigen.

Die andern meine Söhne sollen sie in Catholischen Schulen unterhalten, sollen auch auf einen nicht mehr wenden, als aufs meiste jährlich 1000. Gülden; wäre etwan meiner Söhne einer der nicht Lust zu studiren hätte, soll man Ihn an den Käyserl. oder Krieges-Hoff vor einen Edel-Knaben unterbringen, und von gedachten 1000. Gülden der Edel-Knaben Hoffmeister, Præceptor, Diener, Roß-Bereiter, Tantz- und Fechtmeister gebührliche Verehrung geben, damit sie ihn wohl halten und unterweisen; Vor das übrige Ihm ehrliche jedes Jahr 4. Seydene Kleider kauffen, zu Schuhen und anderm aber biß Er ausgemustert, Ihm nicht mehr dann wochentlich 3. Gülden in die Hand geben, wie ihm dann mehrers Geld nicht nöthig; wann Er aber ausgemustert wird, oder wann Sie aus der Jesuiter-Schule, welches dann vor dem 18. Jahre ihres Alters nicht geschehen soll, kommen, sollen Sie die Herrn Vormünder in Welschland oder Franckreich, doch in Catholische Orthe und Städte ihres Gefallens verschicken, doch nicht mehr geben denn Jedweden jährlich 1000. Thlr. dann übrig Geld verderbet alle Jugend.

Und demnach bey diesem meinem letzten Testament zu sehen, daß ich gleich durch gehe, und was man auf die jüngsten zweene Söhne Jährlichen Unterhalts geben wird, so viel auch dem Elteſten über sein Primogenitur-Deputat gereichet werden solle, und aber mein Elteſter Sohn nunmehr über 60000. Thlr. baaren Geldes, oder ja gar wenig drunter, wider meinen Willen verzehret, zu Rettung aber seiner Ehren, Ich solche Schulden zahlen müssen, und gezahlet: Als behalte Ich mir in diesem meinem letzten Willen bevor, daß Er so viel von seinen Väterlichen Güttern weniger (doch ausgenommen die Primogenitur) dann die andern Brüdern bekommen solle, wie viel ich durch meine eigene Hand vermercket und unterschrieben, und mit meinem angebohrnen Innsiegel bekräfftiget, hinter mir verlassen würde, stürbe ich aber ohne dergleichen Verlaß, soll er jedem Bruder, hiermit Sie auch frembde Lande durchreisen, oder sich in Krieges-Läufften versuchen und in Herren-Dienste begeben mögen, so bald einer oder der ander zu seinen mündigen Jahren kombt, 5000. Thl. zu erlegen schuldig seyn, stürbe aber einer unter Ihnen vor der Zeit, soll das Glück seine

seyn,

Digitized by Google

Im Anfange des 10ten Jahrh. ist die Sprache Thüre, die Mauer Wand und Mauer, die Stadt Burg und Stadt, die Wohnung Haus und Wohnung, der Hof Hof und Garten, der Saal Saal und Halle, die Kammer Kammer und Gemach, der Keller Keller und Speicher, der Tisch Tisch und Bank, der Stuhl Stuhl und Sessel, der Leuchter Leuchter und Kerze, der Ofen Ofen und Kamin, das Bett Bett und Lager, das Kissen Kissen und Polster, das Tuch Tuch und Decke, das Kleid Kleid und Gewand, der Rock Rock und Mantel, der Hut Hut und Haube, der Schuh Schuh und Stiefel, der Ring Ring und Kleinod, der Gürtel Gürtel und Schwertgehänge, der Schild Schild und Wehr, der Helm Helm und Harnisch, der Pfeil Pfeil und Bogen, der Speer Speer und Lanze, das Schwert Schwert und Degen, der Wagen Wagen und Karren, das Schiff Schiff und Nachen, der Zaum Zaum und Zügel, der Sattel Sattel und Steigbügel, der Hammer Hammer und Schlägel, der Nagel Nagel und Stift, der Schlüssel Schlüssel und Riegel, der Pflug Pflug und Egge, der Spaten Spaten und Schaufel, der Rechen Rechen und Harke, der Sack Sack und Tasche, der Korb Korb und Kiepe, der Kessel Kessel und Topf, der Becher Becher und Krug, der Löffel Löffel und Gabel, der Teller Teller und Schüssel, der Spiegel Spiegel und Glas, der Kamm Kamm und Bürste, der Schwamm Schwamm und Handtuch, der Seife Seife und Lauge, der Kalk Kalk und Mörtel, der Ziegel Ziegel und Stein, der Balken Balken und Sparren, der Nagel Nagel und Bolzen, der Strick Strick und Seil, der Faden Faden und Zwirn, der Nähnadel Nähnadel und Stecknadel, der Schere Schere und Messer, der Feder Feder und Pinsel, der Tinte Tinte und Farbe, der Papier Papier und Pergament, der Brief Brief und Urkunde, der Buchstabe Buchstabe und Schrift, der Zahl Zahl und Ziffer, der Rechnung Rechnung und Register, der Schreiber Schreiber und Notar, der Lehrer Lehrer und Meister, der Schüler Schüler und Jünger, der Gelehrte Gelehrte und Weise, der Unterricht Unterricht und Lehre, der Buch Buch und Bibel, der Lesen Lesen und Singen, der Schreiben Schreiben und Malen, der Rechnen Rechnen und Zählen, der Zeichen Zeichen und Figur, der Kunst Kunst und Wissenschaft, der Gedicht Gedicht und Lied, der Reim Reim und Vers, der Prosa Prosa und Rede, der Erzählung Erzählung und Geschichte, der Fabel Fabel und Märchen, der Sage Sage und Legende, der Spruch Spruch und Sprichwort, der Rätsel Rätsel und Räthsel, der Gesang Gesang und Musik, der Ton Ton und Klang, der Saite Saite und Harfe, der Pfeife Pfeife und Flöte, der Trommel Trommel und Pauke, der Tanz Tanz und Reigen, der Spiel Spiel und Kurzweil, der Ball Ball und Kugel, der Würfel Würfel und Brett, der Karte Karte und Blatt, der Jagd Jagd und Hatz, der Hund Hund und Rüde, der Hase Hase und Lampe, der Fuchs Fuchs und Reineke, der Wolf Wolf und Isegrim, der Bär Bär und Petz, der Hirsch Hirsch und Elch, der Reh Reh und Gemse, der Eber Eber und Keiler, der Vogel Vogel und Aar, der Falke Falke und Habicht, der Rabe Rabe und Krähe, der Fisch Fisch und Hecht, der Schlange Schlange und Natter, der Biene Biene und Hummel, der Ameise Ameise und Wespe, der Fliege Fliege und Mücke, der Wurm Wurm und Made, der Baum Baum und Eiche, der Strauch Strauch und Busch, der Blume Blume und Rose, der Gras Gras und Kraut, der Getreide Getreide und Korn, der Obst Obst und Frucht, der Wein Wein und Rebe, der Garten Garten und Pflanzung, der Wald Wald und Forst, der Berg Berg und Hügel, der Thal Thal und Grund, der Fluss Fluss und Strom, der Bach Bach und Quelle, der Teich Teich und See, der Ufer Ufer und Strand, der Insel Insel und Werder, der Sand Sand und Kies, der Stein Stein und Fels, der Erde Erde und Land, der Himmel Himmel und Luft, der Sonne Sonne und Licht, der Mond Mond und Monat, der Stern Stern und Gestirn, der Wetter Wetter und Sturm, der Regen Regen und Schauer, der Schnee Schnee und Eis, der Hagel Hagel und Graupel, der Donner Donner und Blitz, der Tag Tag und Zeit, der Nacht Nacht und Finsterniss, der Morgen Morgen und Frühe, der Abend Abend und Dämmerung, der Mittag Mittag und Süden, der Mitternacht Mitternacht und Norden, der Osten Osten und Morgenland, der Westen Westen und Abendland, der Jahr Jahr und Jahrgang, der Frühling Frühling und Lenz, der Sommer Sommer und Hochsommer, der Herbst Herbst und Ernte, der Winter Winter und Frost, der Woche Woche und Sonntag, der Montag Montag und Mondtag, der Dienstag Dienstag und Ziestag, der Mittwoch Mittwoch und Wodanstag, der Donnerstag Donnerstag und Thorstag, der Freitag Freitag und Frigga, der Sonnabend Sonnabend und Samstag, der Feiertag Feiertag und Festtag, der Werktag Werktag und Arbeitstag, der Geburtstag Geburtstag und Jahrestag, der Hochzeit Hochzeit und Ehe, der Braut Braut und Gemahlin, der Bräutigam Bräutigam und Gemahl, der Ehemann Ehemann und Gatte, der Ehefrau Ehefrau und Gattin, der Kind Kind und Sprössling, der Sohn Sohn und Knabe, der Tochter Tochter und Mädchen, der Vater Vater und Erzeuger, der Mutter Mutter und Gebärerin, der Grossvater Grossvater und Ahnherr, der Grossmutter Grossmutter und Ahnfrau, der Enkel Enkel und Urenkel, der Bruder Bruder und Vetter, der Schwester Schwester und Base, der Oheim Oheim und Onkel, der Tante Tante und Muhme, der Neffe Neffe und Vetter, der Nichte Nichte und Base, der Verwandte Verwandte und Anverwandte, der Freund Freund und Gevatter, der Feind Feind und Widersacher, der Gast Gast und Fremdling, der Wirth Wirth und Gastgeber, der Diener Diener und Knecht, der Magd Magd und Dirne, der Herr Herr und Gebieter, der Frau Frau und Gebieterin, der Leute Leute und Gesinde, der Volk Volk und Nation, der Mann Mann und Recke, der Weib Weib und Frau, der Mensch Mensch und Person, der Leib Leib und Körper, der Seele Seele und Geist, der Haupt Haupt und Kopf, der Gesicht Gesicht und Antlitz, der Auge Auge und Blick, der Ohr Ohr und Gehör, der Nase Nase und Geruch, der Mund Mund und Rachen, der Zahn Zahn und Gebiss, der Zunge Zunge und Sprache, der Hals Hals und Nacken, der Brust Brust und Busen, der Rücken Rücken und Buckel, der Arm Arm und Ellenbogen, der Hand Hand und Faust, der Finger Finger und Daumen, der Bein Bein und Schenkel, der Knie Knie und Lende, der Fuss Fuss und Ferse, der Zehe Zehe und Klaue, der Haar Haar und Bart, der Haut Haut und Fell, der Blut Blut und Wunde, der Knochen Knochen und Gebein, der Fleisch Fleisch und Speise, der Milch Milch und Käse, der Butter Butter und Schmalz, der Ei Ei und Dotter, der Brot Brot und Kuchen, der Honig Honig und Zucker, der Salz Salz und Lauge, der Essig Essig und Senf, der Bier Bier und Met, der Wein Wein und Trank, der Gemüse Gemüse und Kraut, der Bohne Bohne und Erbse, der Rübe Rübe und Kohl, der Zwiebel Zwiebel und Knoblauch, der Kirsche Kirsche und Pflaume, der Birne Birne und Apfel, der Nuss Nuss und Mandel, der Rosine Rosine und Feige, der Pfeffer Pfeffer und Ingwer, der Gewürz Gewürz und Würze, der Kraft Kraft und Stärke, der Schwäche Schwäche und Krankheit, der Tod Tod und Sterben, der Begräbniss Begräbniss und Leichenbegängniss, der Grab Grab und Gruft, der Leichnam Leichnam und Aas, der Seligkeit Seligkeit und Himmelreich, der Hölle Hölle und Verdammniss, der Teufel Teufel und Satan, der Engel Engel und Bote, der Gott Gott und Herr, der Gebet Gebet und Andacht, der Opfer Opfer und Gabe, der Kirche Kirche und Gotteshaus, der Priester Priester und Pfaffe, der Kloster Kloster und Stift, der Mönch Mönch und Bruder, der Nonne Nonne und Schwester, der Abt Abt und Prälat, der Bischof Bischof und Oberhirte, der Papst Papst und Pontifex, der Ketzer Ketzer und Irrgläubige, der Sünde Sünde und Missethat, der Beichte Beichte und Busse, der Ablass Ablass und Vergebung, der Kreuz Kreuz und Kruzifix, der Fest Fest und Feier, der Taufe Taufe und Namengebung, der Hochzeit Hochzeit und Trauung, der Begräbniss Begräbniss und Leichenfeier, der Glocke Glocke und Schelle, der Orgel Orgel und Harmonium, der Kerze Kerze und Lampe, der Weihrauch Weihrauch und Räucherwerk, der Altar Altar und Opfertisch, der Kelch Kelch und Becher, der Hostie Hostie und Oblate, der Wein Wein und Messwein, der Brot Brot und Abendmahl, der Kirchhof Kirchhof und Gottesacker, der Kapelle Kapelle und Bethaus, der Kanzel Kanzel und Predigtstuhl, der Predigt Predigt und Sermon, der Gesang Gesang und Choral, der Psalm Psalm und Lobgesang, der Hymne Hymne und Kirchenlied, der Litanei Litanei und Bittgesang, der Prozession Prozession und Umgang, der Wallfahrt Wallfahrt und Pilgerschaft, der Reliquie Reliquie und Heiligthum, der Heiligen Heiligen und Märtyrer, der Fegefeuer Fegefeuer und Purgatorium, der Hexe Hexe und Zauberin, der Zauber Zauber und Hexerei, der Gespenst Gespenst und Geist, der Wunder Wunder und Zeichen, der Prophezeiung Prophezeiung und Weissagung, der Traum Traum und Gesicht, der Aberglaube Aberglaube und Wahn, der Glaube Glaube und Vertrauen, der Hoffnung Hoffnung und Zuversicht, der Liebe Liebe und Barmherzigkeit, der Gnade Gnade und Huld, der Tugend Tugend und Ehre, der Laster Laster und Schande, der Gut Gut und Tugend, der Böse Böse und Laster, der Recht Recht und Gerechtigkeit, der Unrecht Unrecht und Ungerechtigkeit, der Gesetz Gesetz und Ordnung, der Verbrechen Verbrechen und Missethat, der Strafe Strafe und Busse, der Gericht Gericht und Richtstätte, der Richter Richter und Schöffe, der Kläger Kläger und Ankläger, der Beklagte Beklagte und Angeklagte, der Zeuge Zeuge und Eideshelfer, der Eid Eid und Schwur, der Urtheil Urtheil und Spruch, der Gefängniss Gefängniss und Kerker, der Fessel Fessel und Band, der Folter Folter und Marter, der Tod Tod und Hinrichtung, der Krieg Krieg und Fehde, der Kampf Kampf und Streit, der Sieg Sieg und Triumph, der Niederlage Niederlage und Flucht, der Gefangenschaft Gefangenschaft und Knechtschaft, der Waffe Waffe und Wehr, der Rüstung Rüstung und Harnisch, der Heer Heer und Kriegsvolk, der Hauptmann Hauptmann und Anführer, der Soldat Soldat und Krieger, der Sold Sold und Lohn, der Beute Beute und Raub, der Lager Lager und Zelt, der Schlacht Schlacht und Treffen, der Wunde Wunde und Verletzung, der Tod Tod und Fall, der Leichnam Leichnam und Aas, der Grab Grab und Hügel, der Denkmal Denkmal und Ehrenmal, der Ruhm Ruhm und Ehre, der Lied Lied und Gesang, der Sage Sage und Geschichte, der Erinnerung Erinnerung und Gedächtniss, der Vergessenheit Vergessenheit und Verschollenheit, der Ende Ende und Ausgang, der Anfang Anfang und Beginn, der Mitte Mitte und Hälfte, der Ganze Ganze und Summe, der Theil Theil und Stück, der Zahl Zahl und Menge, der Maass Maass und Grösse, der Gewicht Gewicht und Last, der Länge Länge und Ausdehnung, der Breite Breite und Weite, der Höhe Höhe und Tiefe, der Dicke Dicke und Stärke, der Dünne Dünne und Feinheit, der Schwere Schwere und Gewicht, der Leichtigkeit Leichtigkeit und Gewandtheit, der Stärke Stärke und Kraft, der Schwäche Schwäche und Gebrechlichkeit, der Alter Alter und Greisenalter, der Jugend Jugend und Jugendkraft, der Kindheit Kindheit und Kindesalter, der Geburt Geburt und Niederkunft, der Tod Tod und Sterben, der Leben Leben und Dasein, der Gesundheit Gesundheit und Wohlbefinden, der Krankheit Krankheit und Siechthum, der Schmerz Schmerz und Pein, der Freude Freude und Lust, der Trauer Trauer und Leid, der Liebe Liebe und Zuneigung, der Hass Hass und Abneigung, der Neid Neid und Missgunst, der Zorn Zorn und Grimm, der Rache Rache und Vergeltung, der Furcht Furcht und Angst, der Hoffnung Hoffnung und Zuversicht, der Verzweiflung Verzweiflung und Trostlosigkeit, der Ruhe Ruhe und Gelassenheit, der Unruhe Unruhe und Aufregung, der Sorge Sorge und Kummer, der Trost Trost und Beruhigung, der Scham Scham und Schamhaftigkeit, der Ehre Ehre und Ehrgefühl, der Schande Schande und Schmach, der Stolz Stolz und Hochmuth, der Demuth Demuth und Bescheidenheit, der Eitelkeit Eitelkeit und Ruhmsucht, der Bescheidenheit Bescheidenheit und Anspruchslosigkeit, der Habsucht Habsucht und Geiz, der Freigebigkeit Freigebigkeit und Verschwendung, der Sparsamkeit Sparsamkeit und Knauserei, der Armuth Armuth und Dürftigkeit, der Reichthum Reichthum und Wohlhabenheit, der Schuld Schuld und Verbindlichkeit, der Zahlung Zahlung und Tilgung, der Kauf Kauf und Handel, der Verkauf Verkauf und Absatz, der Tausch Tausch und Austausch, der Miethe Miethe und Pacht, der Gewinn Gewinn und Profit, der Verlust Verlust und Einbusse, der Preis Preis und Kosten, der Geld Geld und Münze, der Silber Silber und Gold, der Kupfer Kupfer und Erz, der Eisen Eisen und Stahl, der Blei Blei und Zinn, der Quecksilber Quecksilber und Zinnober, der Schwefel Schwefel und Arsenik, der Salpeter Salpeter und Pottasche, der Alaun Alaun und Vitriol, der Farbe Farbe und Färbestoff, der Purpur Purpur und Scharlach, der Grün Grün und Blau, der Gelb Gelb und Roth, der Weiss Weiss und Schwarz, der Grau Grau und Braun, der Bunt Bunt und Scheckig, der Hell Hell und Dunkel, der Glänzend Glänzend und Schimmernd, der Durchsichtig Durchsichtig und Klar, der Undurchsichtig Undurchsichtig und Trübe, der Rauh Rauh und Glatt, der Weich Weich und Zart, der Hart Hart und Spröde, der Biegsam Biegsam und Geschmeidig, der Steif Steif und Starr, der Elastisch Elastisch und Federnd, der Spitz Spitz und Scharf, der Stumpf Stumpf und Abgestumpft, der Schneidend Schneidend und Beissend, der Süss Süss und Lieblich, der Sauer Sauer und Herb, der Bitter Bitter und Herb, der Salzig Salzig und Laugig, der Scharf Scharf und Beissend, der Fett Fett und Ölig, der Mager Mager und Dürr, der Saftig Saftig und Wässerig, der Trocken Trocken und Dürr, der Faul Faul und Verdorben, der Frisch Frisch und Neu, der Alt Alt und Abgenutzt, der Gut Gut und Tauglich, der Schlecht Schlecht und Untauglich, der Schön Schön und Hübsch, der Hässlich Hässlich und Abscheulich, der Gross Gross und Mächtig, der Klein Klein und Winzig, der Lang Lang und Ausgedehnt, der Kurz Kurz und Gedrungen, der Breit Breit und Weit, der Eng Eng und Schmal, der Hoch Hoch und Erhaben, der Niedrig Niedrig und Gemein, der Tief Tief und Abgründig, der Flach Flach und Eben, der Dick Dick und Stark, der Dünn Dünn und Fein, der Schwer Schwer und Gewichtig, der Leicht Leicht und Gewandt, der Stark Stark und Kräftig, der Schwach Schwach und Gebrechlich, der Alt Alt und Greisenhaft, der Jung Jung und Jugendlich, der Kindisch Kindisch und Kindlich, der Geboren Geboren und Niedergekommen, der Todt Todt und Gestorben, der Lebendig Lebendig und Lebend, der Gesund Gesund und Wohlauf, der Krank Krank und Siech, der Schmerzhaft Schmerzhaft und Peinlich, der Freudig Freudig und Lustig, der Traurig Traurig und Leidig, der Lieb Lieb und Zugeneigt, der Hassend Hassend und Abgeneigt, der Neidisch Neidisch und Missgünstig, der Zornig Zornig und Grimmig, der Rachsüchtig Rachsüchtig und Vergeltend, der Furchtsam Furchtsam und Ängstlich, der Hoffnungsvoll Hoffnungsvoll und Zuversichtlich, der Verzweifelnd Verzweifelnd und Trostlos, der Ruhig Ruhig und Gelassen, der Unruhig Unruhig und Aufgeregt, der Sorgend Sorgend und Kummervoll, der Trostreich Trostreich und Beruhigend, der Schamhaft Schamhaft und Schüchtern, der Ehrenhaft Ehrenhaft und Ehrgefühlig, der Schändlich Schändlich und Schmachvoll, der Stolz Stolz und Hochmüthig, der Demüthig Demüthig und Bescheiden, der Eitel Eitel und Ruhmsüchtig, der Habsüchtig Habsüchtig und Geizig, der Freigebig Freigebig und Verschwenderisch, der Sparsam Sparsam und Knauserig, der Arm Arm und Dürftig, der Reich Reich und Wohlhabend, der Schuldig Schuldig und Verbindlich, der Zahlend Zahlend und Tilgend, der Kaufend Kaufend und Handelnd, der Verkaufend Verkaufend und Absetzend, der Tauschend Tauschend und Austauschend, der Miethend Miethend und Pachtend, der Gewinnend Gewinnend und Profitirend, der Verlustig Verlustig und Einbüssend, der Preisend Preisend und Kostend, der Geldig Geldig und Münzig, der Silbern Silbern und Golden, der Kupfern Kupfern und Erzen, der Eisern Eisern und Stählern, der Bleiern Bleiern und Zinnern, der Quecksilbern Quecksilbern und Zinnoberig, der Schwefelig Schwefelig und Arsenikig, der Salpeterig Salpeterig und Pottaschig, der Alaunig Alaunig und Vitriolig, der Farbig Farbig und Färbestoffig, der Purpurn Purpurn und Scharlachen, der Grün Grün und Blau, der Gelb Gelb und Roth, der Weiss Weiss und Schwarz, der Grau Grau und Braun, der Bunt Bunt und Scheckig, der Hell Hell und Dunkel, der Glänzend Glänzend und Schimmernd, der Durchsichtig Durchsichtig und Klar, der Undurchsichtig Undurchsichtig und Trübe, der Rauh Rauh und Glatt, der Weich Weich und Zart, der Hart Hart und Spröde, der Biegsam Biegsam und Geschmeidig, der Steif Steif und Starr, der Elastisch Elastisch und Federnd, der Spitz Spitz und Scharf, der Stumpf Stumpf und Abgestumpft, der Schneidend Schneidend und Beissend, der Süss Süss und Lieblich, der Sauer Sauer und Herb, der Bitter Bitter und Herb, der Salzig Salzig und Laugig, der Scharf Scharf und Beissend, der Fett Fett und Ölig, der Mager Mager und Dürr, der Saftig Saftig und Wässerig, der Trocken Trocken und Dürr, der Faul Faul und Verdorben, der Frisch Frisch und Neu, der Alt Alt und Abgenutzt, der Gut Gut und Tauglich, der Schlecht Schlecht und Untauglich, der Schön Schön und Hübsch, der Hässlich Hässlich und Abscheulich, der Gross Gross und Mächtig, der Klein Klein und Winzig, der Lang Lang und Ausgedehnt, der Kurz Kurz und Gedrungen, der Breit Breit und Weit, der Eng Eng und Schmal, der Hoch Hoch und Erhaben, der Niedrig Niedrig und Gemein, der Tief Tief und Abgründig, der Flach Flach und Eben, der Dick Dick und Stark, der Dünn Dünn und Fein, der Schwer Schwer und Gewichtig, der Leicht Leicht und Gewandt, der Stark Stark und Kräftig, der Schwach Schwach und Gebrechlich, der Alt Alt und Greisenhaft, der Jung Jung und Jugendlich, der Kindisch Kindisch und Kindlich, der Geboren Geboren und Niedergekommen, der Todt Todt und Gestorben, der Lebendig Lebendig und Lebend, der Gesund Gesund und Wohlauf, der Krank Krank und Siech, der Schmerzhaft Schmerzhaft und Peinlich, der Freudig Freudig und Lustig, der Traurig Traurig und Leidig, der Lieb Lieb und Zugeneigt, der Hassend Hassend und Abgeneigt, der Neidisch Neidisch und Missgünstig, der Zornig Zornig und Grimmig, der Rachsüchtig Rachsüchtig und Vergeltend, der Furchtsam Furchtsam und Ängstlich, der Hoffnungsvoll Hoffnungsvoll und Zuversichtlich, der Verzweifelnd Verzweifelnd und Trostlos, der Ruhig Ruhig und Gelassen, der Unruhig Unruhig und Aufgeregt, der Sorgend Sorgend und Kummervoll, der Trostreich Trostreich und Beruhigend, der Schamhaft Schamhaft und Schüchtern, der Ehrenhaft Ehrenhaft und Ehrgefühlig, der Schändlich Schändlich und Schmachvoll, der Stolz Stolz und Hochmüthig, der Demüthig Demüthig und Bescheiden, der Eitel Eitel und Ruhmsüchtig, der Habsüchtig Habsüchtig und Geizig, der Freigebig Freigebig und Verschwenderisch, der Sparsam Sparsam und Knauserig, der Arm Arm und Dürftig, der Reich Reich und Wohlhabend, der Schuldig Schuldig und Verbindlich, der Zahlend Zahlend und Tilgend, der Kaufend Kaufend und Handelnd, der Verkaufend Verkaufend und Absetzend, der Tauschend Tauschend und Austauschend, der Miethend Miethend und Pachtend, der Gewinnend Gewinnend und Profitirend, der Verlustig Verlustig und Einbüssend, der Preisend Preisend und Kostend, der Geldig Geldig und Münzig, der Silbern Silbern und Golden, der Kupfern Kupfern und Erzen, der Eisern Eisern und Stählern, der Bleiern Bleiern und Zinnern, der Quecksilbern Quecksilbern und Zinnoberig, der Schwefelig Schwefelig und Arsenikig, der Salpeterig Salpeterig und Pottaschig, der Alaunig Alaunig und Vitriolig, der Farbig Farbig und Färbestoffig, der Purpurn Purpurn und Scharlachen, der

Weiln nun oben angesetzt, wiederhole ich itzo beym Schluß abermahl, da auch zuwieder diesem meinem letzten und endlichen Willen einige Contrarietät entweder in der Primogenitur oder darauf erfolgeten Declaration sich befinden solte, will ich dieselbe hiermit ausdrücklich cassiret, und annulliret, und diß so hierinnen begriffen, simpliciter gehalten haben, damit will Ich also diesen meinen letzten Willen und Schluß-Testament und Codicill im Nahmen GOttes beschlossen haben: GOtt dem HErrn vor allen Dingen, als welcher nach seinem heiligen Gefallen die Geschlechter erhebet und erniedriget, nacher Ihro Röm. Käyserl. Maj. als König in Böhmen und Obristen Hertzog in Schlesien ꝛc. so wohl höchst-gedachter Majest. Obristen Hauptmann in Ober- und Nieder-Schlesien ꝛc. bittend, Sie wolten ob diesen meinem wohl-bedächtigen und berathschlagten Testament allergnädigst und gnädig halten, und darwieder zu thun Niemanden verstatten, auch verordnen, damit die nachfolgende Personen zu Vormünden möchten allen meinen unmündigen Kindern, Weiblichen und Männlichen Geschlechts verordnet werden, die Ich auch hiedurch aus dem sondern zu Ihnen tragenden Vertrauen, durch GOtt bitte, daß Sie ohnbeschwer der Vormundschafft sich unterfahen und daraus nicht schreiten wollen. Als erstlich die Wohlgebohrne Frau, Frau Eleonora Burggräffin zu Dohna, gebohrne von Sauerma, und Freyin, von und zur Jeltsch, Freyin auf Warttenberg und Bralin, Frauen auf Goschütz, mein geliebtes Weib; nacher die Wohlgebohrne, auch Edle und Gestrenge Herren, Herrn Heinrichen Burggraffen zu Dohna, Herrn auf Craschen, Hertzogwaldau und Witkendorff, Röm. Käyserl. Majest. Rath; Herrn Conrad von Sauerma, der Herrschafft Jeltsch Erb-Herrn, auf Snichwitz und Stertzendorff; Herrn George Rudolph von Zedlitz, auf Brick und Mirschau, Röm. Käyserl. Majest. Rath, und des Glogauischen Fürstenth: Hauptmann: Herr Balthasar Gafron von Holenfuß und Saubßdorff, Röm. Käyserl. Maj. Cammer-Rath in Ober- und Nieder-Schlesien, denen Ich ein Jedwedern zum Gedächtnüß 100. Ducaten in Gold zu einer Ketten verehret haben will.

Ferner so legire und bescheide Ich dem Edlen, Gestrengen, Ehren-Vesten und Hoch-Gelehrten Herrn Carln Jeremiä Venedigern von Bunckau auf Groß-Kotschen, der Röm. Käys. Maj. Roth und Ober-Schlesischen Cammer-Fiscaln, aus gnädiger Affection zu meinen Gedächtnüß auch 100. Fl. Hungar. zu einer goldnen Ketten. Zu End behalt Ich mir bevor solch Testament meines Gefallens zu ändern, zu mehren, oder auch gar zu caßiren, was ich auch von eigener Hand auf den Rand oder auf mein geschlossen Testament schreiben möchte, oder werde, das soll vim Testamenti haben, und eben so viel gelten, als wann Ichs mitten ins Testament gesetzet hätte, was Ich auch ferner und außer dieses in Kirchen, Schulen und Hospitäle verordnen, oder was Ich meinen Dienern einem oder dem andern verschaffen möchte, das soll alles mit Fleiß abgegeben werden. Da auch einer oder der ander meiner Söhne und Nachkommen meine aufgerichtete Primogenitur, und darauf erfolgte vorige und itzige Declaration, Testament, letzten Willen und Verordnung im wenigsten tam quoad principalia quam minus principalia zu impugniren unterstehen würden, soll derselbe alles des, so Ihm vermöge der Ordnung, Declaration und Testaments sonsten gebühret, tanquam Ingratus und Indignus benommen seyn, andern Gehorsamen, secundum modos præscripros zukommen, und gelassen werden. Alles gantz Väterlich, wohlmeinend, treulich und ohne Gefahr.

Zu mehrer Uhrkund und stett fester Haltung, habe ich diß mein Schluß-Testament und letzten Willen auf allen Blättern mit eigener Hand unterschrieben, und mit meinem angebohrnen Innsiegel bekräfftiget, darzu zu Zeugen vermocht, doch Ihnen und Ihren Erben ohne schädlichen, die Edle, Gestrenge, Ehren-Veste und Wohl-benahmte Hojerum von Gartz auf Mutschlitz und Erbsassen auf Ritza, R. K. Majest. Rath, und meiner Freyen Herrschafft Warttenberg Landes-Hauptmann, Abraham Borschnitz von und auf Schönwalda, Carl Jeremiam Venediger von Bunckau, auf Groß-Rotichen, Röm. Käys. Majest: auch Fürstl. Durchl. Ertz-Hertzogs Caroli zu Oesterreich Rath, Ober-Schlesischen Cammer-Fiscaln, Georgen von Leßwitz, und Solokau, auf Langendorff, meiner Freyen Herrschafft Warttenberg Ambts-Verwaltern, Caspar von Seydel v. und auf Kugkwitz und Oberstradam, Fürstl. Teschnischen Rath, Daniel Venediger von Bunckau, Gräffl.

Pomb-

Pombsdorffischen Rath, George Schubarten, meiner Freyen Herrschafft Warttenberg Cantzlern, Ambts-Verwaltern. Geschehen und geben Warttenberg den 22. Jan. An. 1613.

(L. S.) Abraham Burggraff zu Dohna.

(L. S.) George von Leßwitz.
(L. S.) Carl Jerem. Venediger.
(L. S.) Abraham Borschnitz.
(L. S.) Hojerus von Gärtz.
(L. S.) George Schubahrt.
(L. S.) Daniel Venedigen.
(L. S.) Caspar Seydel.

Zu Uhrkund mit Unsrem aufgedruckten Fürstlichen Secret besiegelt. So geschehen zur Oelßen den Fünfften Junij Anno Sechzehen hundert und Dreyzehn.

Carl Hertzog (L. S.)

Ober-Fürsten-Rechtl. Sententz, von Anno 1713. über das Dohna-Warttenbergische FIDEI COMMISS.

DEr Röm. Käyserl. wie auch in Germanien, Hispanien, Hungarn und Böhelmb Königl. Majestät Obrister Hauptmann im Hertzogthum Ober- und Nieder-Schlesien, und bey diesem Hoch-preißlichen Ober und Fürsten-Rechte Erlauchter Præses und Ober-Richter. Der Hochwürdigst-Durchlauchtigste Fürst und Herr, Herr Frantz Ludwig, *Administrator* des Hoch-Meisterthums in Preußen. Meister Deutschen Ordens in Deutschen und Welschen Landen ꝛc. ꝛc. (*tot. tit.*) nebst denen andern Ober-Rechts-Sitzern, Erkennen auf dasjenige was in Sachen die Succession der Freyen Standes-Herrschafft Warttenberg und was derselben anhängig ist, betreffend, von Seiten Herrn Alexander Burggraffen und Graffen von Dohna, Preußischer Linie, dann Herrn Carl Graff von Oppersdorff, und Herrn Otto Wentzel, Graffen von Nostitz in eigenem und deren gesambten Gräffl. Metrichschen Descendenten Nahmen, auch adhærendo Herrn Ernst Willhelm von Sebottendorff in obhabender Vormundschafft der Fräul. Charlottä, Freyin von Lilgenau, und Herrn Wentzel Weighard, Graff von Oppersdorff, nunmehro dessen Erben; ferner Herrn Joseph Johann Allbrecht, Graffen von Reinstein und Tettenbach; Frauen Eleonorä Esebiä, Gr. von Barbo, geb. Gräffin von Schrotenbach; Fr. Josephä Sidoniä, Gräffin von Willenstein, geb. Gräffin von Schrotenbach; Herr Rudolph Friedrich, Graffen von Schrotenbach; Herr Otto Heinrich, Graff von Schrotenbach; Herr Hannibal, Graff von Wagensberg, und Frau Mariä Elisabeth, Gräffin von Herbestein, geb. Gräffin von Wagensberg, nicht minder Fr. Cöciliä, Gräffin von Colowrath, geb. Gräffin von Jaroschin, nun auch Dero Erben Frauen Franciscä, Gräffin von Colowrath, geb. Gräffin von Jaroschin, und Fr. Charlottä verwittibter Freyin von Blankowski, geb. Gräffin von Jaroschin, und endlich Fräulein Isabelle, Gräffin von Franckenberg; Herr Hanß Wolff, Gr. von Franckenberg; Herr Max. Wentzel, Graff von Franckenberg, als Actoren, Klägern, und respective Beklagten allerseits libellando vor und angebracht, auch folgends usque ad duplicam eingewendet, und in Schrifften verhandelt worden, vor und zu Recht, daß das von weyland Abraham Burggraffen zu Dohna, Herrn auf Warttenberg, Bralin und Goschütz, über gedachte Standes-Herrschafft Warttenberg und deren Zugehörungen, im Jahr 1600. aufgerichtete, folgends declarirte und bestättigte, auch von Käys. Maj. allergnädigst confirmirte Fidei Commissum Familiæ, Primogenitur und Majorat annoch in seinem Vigor bestehe, und pro non cassato zu achten, folglich gedachte Herrschafft sambt aller Zugehör, nach erfolgtem Ableben dessen Uhr-Enckels Carl Hannibal, Bggr. zu D. als des letztern Possessoris und Männl: Descendentis nach Innhalt des Anno 1613. von dem Fundatore aufgerichteten Testaments, denen Burggraffen von Dohna Preußischer Linie, nahmentlich dem Alexander Burg-Graffen zu Dohna, und dessen Agnaten als Proxime Vocatis & Substitutis, jedoch anderer gestalt nicht, dann mit

genauer Beobachtung und würcklicher Præstation aller in gedachter Fundation und Testament ausgemessenen Conditionen und Præstandorum, und daß auch gedachter Graff von Dohna, sich, der Gebühr nach zum Lande vorher qvalificire, erblich zugefallen seye, allermaßen dann hiemit dieselbe Ihnen NB. erblich zu erkennet wird, und daß dahero solche in die gedachte Herrschafft, sambt allen ab-und Dependentien würcklich einzuführen, dabey aber auch, weil in Actis angegeben und zu Richterlicher Erkänntniß gestellet worden; daß wegen erfolgter deterioration der Herrschafft und alienation eines und andern dazu gehörigen gewesenen Stückes, in specie der Herrschafft Goschitz, daß das in dem Graff Abrahamischen Testamento ausgesetzte Pretium der 3000. Thl. Schl. cessante causa & ratione dispositionis nicht wohl mehr gefordert und bezahlet werden könte, sondern billig zu moderiren wäre, in Entstehung eines güttlichen Vergleichs durch einige hiezu benennende Commissarios der Augenschein einzunehmen, die Herrschafft nach dem jetzigen wahren Valor und Wehrt zu taxiren und so dann das eigentliche Pretium (so in der bestimmten Zeit zu erlegen seyn wird) zu determiniren sey. Es wäre dann, daß des letzt-verstorbenen Burggraffen zu Dohna volbürtige Geschwister, die obbenahmte Graff Jaroschinische Descendenten, binnen einer ihnen hiezu verstatteten Sächsischen Frist, besser und stathaffter als bishero geschehen, beweisen und darthun könten, daß obgedachtes Fidei Commissum Familiæ aufgehoben, cassiret und erloschen, mithin die Successio ad causam intestati gediehen sey. Worauf dann ferner ergehen würde was Rechtens. Welchem nach dann ferner vor und zu Recht erkennet wird, daß nach Innhalt des Groß-Väterlichen Testaments und nach erloschenen dessen Männlichen Descendenten die Succession in dem auszusetzendem und determinirendem Pretio der Herrschafft nicht allein denen Töchtern des Fundatoren weyl. Abraham Burggr. von Dohna und deren Descendenten Männ- und Weiblichen Geschlechts, sondern auch dessen Sohns Carl Hannibal, Burggraffen von Dohna, und Enckels Otto Abraham, B. z. D. Töchtern und Dero Leibes-Erben Mann- und Weibl. Geschlechts, und zwar Jure repræsentationis in stirpes zugehöre, und daß dannenhero alle diese ordine Successorio (Es würde dann ein anderes unter Ihnen in der Gütte verglichen) darzu billig zu admittiren, des letzt-verstorbenen Burggraffen halbbürtige Geschwister die Graff Franckenbergische Interessenden aber bey so bewandten Dingen mit Ihrer ungegründeten Action abzuweisen seyn. Wie dann hiemit admittiret und respective abgewiesen werden.

Die hinc inde aufgegangene Gerichts-und andere Kosten werden aus bewegenden Ursachen gegen einander compensiret und aufgehalten. Von Recht wegen Pronunciatum & Publicatum bey sitzendem Ober-und Fürsten-Recht zu Breßlau den 23. Aug. 1713. Zu Uhrkund unter dem Königl. Ober-Ambts Secret und gewöhnlicher Unterschrifft ausgefertiget.

Frantz Ludwig.

Johann Adrian,
Frey-Herr von Plencken. (L. S.)

Augustin Bayerhueber von Hueb.

Käy-

Digitized by Google

Käyſerl. allergnädigſt Reſcript an das Königl. Ober-Ambt in Schleſien.

CARL.

LIebe Getreue! Demnach Wir auf derer Gräffl. Jaroſchiniſchen Geſchwiſter und reſpective Erben allergehorſahmbſt ausgebethenen Erklärung der Käyſerl. Ferdinandeiſchen Confirmation de dato Wien den 18. Mart. An. 1625. über die Brüderliche Burggräfflich-Dahnauſche Erbtheilung und des Warttenbergiſchen Fidei-Commiſſi Renunciation die allhie mit beykommende Declaratoriam ergehen laſſen, mithin auch die bisherige Suſpenſionem executionis des Ober- und Fürſten-Rechtlichen Sententzes aufzuheben befunden, als thun Wir oberwehnte allergnädigſte Erklärung und Reſolution Euch nicht allein zu Eurer Nachricht und Wiſſenſchafft überſenden, ſondern es ergehet auch hiermit an Euch Unſer allergnädigſter Befehl, daß Ihr ſolche dem Ober- und Fürſten-Recht eröffnen und beybringen, mithin in dieſer ſtrittigen Warttenbergiſchen Fidei-Commiſs Succeſſions-Sache, das weitere was dem Proceſſ und denen Rechten gemäß erforderlich ſeyn wird, vorkehren laſſen wollet, hieran geſchiehet Unſer allergnädigſter Wille ꝛc. ꝛc. Wien den 24. Jan. 1719.

Käyſerl. Allergnädigſte Declaratorie, die vermeinte Caſſation des Dohnaiſchen Fidei-Commiſſi betreffend.

VOn der Röm. Käyſerl. auch in Germanien, Hiſpanien, Hungarn und Böheimb. Königl. Maj. Unſeres allergnädigſten Herren, wegen denen ſämbtl. Gräffl. Jaroſchiniſchen Geſchwiſter und deren reſpective Erben, nehmlich denen von weyl. Frantz Zdencko, Graffen von Colowrath, mit ſeiner gleichfalls verſtorbenen Ehe-Conſortin weil. Eleonora Edcilia, geb. Gräffin von Jaroſchin, erzeigeten Kindern und hinterlaſſenen Erben, wie auch Frauen Franciſcä, Gr. von Colowrath, geb. Gr. von Jaroſchin, und Charlotten freyin von Blankowskin geb. Gr. von Jaroſchin hiemit in Gnaden anzufügen; Allerhöchſt erwehnte Ihr. Käyſ. und Kön. Maj. wäre oberwehnter Herren und Frauen Supplicantin allerunterthänigſt und demüthigſtes Anſuchen Inhalts deſſen dieſelbige als Gräfl. Jaroſchiniſche Geſchwiſter und reſpective Erben pro impetranda declaratoria über die cum confirmatione weil. Kayſ. und Kön. Maj. Ferdinandi II. glorwürdigſter Gedächtniß geſchehene Caſſationem des Burggräfl. Abraham Donauſchen Fidei-Commiſſi bey der Freyen Standes-Herrſchafft Warttenberg in Unterthänigkeit gebethen, gehorſambſt referiret und vorgetragen worden, und haben ſolchem nach allerhöchſt erwehnte Käyſerl. und Königl. Majeſt. nach reiffer und billig-mäßiger der Sachen Erwegung obgemeldte K. und K. Ferdinandiſche Confirmation über die Brüderl. Burggräffl. Dohnauſche Erbtheilung und geſchehene Caſſation beſagten Warttenbergiſchen Fidei-Commiſſi d. d. Wien den 18. Mart. 1615. dahin erkläret, daß durch ſolche nur das Fidei-Commiſſum Reciprocum Inter Fratres, nicht aber auch das Primogenium & Fidei-Commiſſum perpetuum Familiæ caſſiret worden ſey. Welches Ihnen ſämbtl. hiermit bedeutet wird und es verbleibet. Wien den 24. Jan. 1719.

III. Stamm-Taffel
des
Hochgräflichen Hauſes von Maltzan.

❋

Lüder Maltzan, der erſte Chriſtliche Herr
a. d. H. hielt ſich in Pommern auf ums Jahr Chriſti 1060. †.
Gem. Giſela Parſenewin, †.

Bolcko Maltzan, ums Jahr Chriſti 1112. †.
Gem. N. von Schwanwerth, †.

George Maltzan, ums Jahr Chriſti 1134. †.
Gem. N. von Hohenſtein, †.

Ludwig Maltzan, ums Jahr Chriſti 1195. †.
Gem. N. von Ranzau, †.

Bernhard Maltzan, ums Jahr Chriſti 1238. †.
Gem. N. von Bodenſchwach, †.

Heinrich von Maltzan, ums Jahr Chriſti 1265. †.

Heinrich von Maltzan, † 1296. zu Coppenhagen.
Gem. N. von Ahren, †.

George Maltzan, ums Jahr Chriſti, 1310. †.
Gem. N. von Königsmarck, †.

Luno Maltzan, ums Jahr Chriſti 1322. †.
Gem. N. von Waldershoven, †.

Otto Maltzan, ums Jahr Chriſti, 1358. †.
Gem. N. Gräfin von Altenburg und Schönenburg, †.

Heinrich Maltzan, Herr auf Pentzlin,
Erb-Marſchall der Fürſtenthümer Pommern und Caſſuben,
hat gelebt ums Jahr Chriſti 1370. †.
Gem. N. eine Printzeßin aus dem Mecklenburgiſchen Stamme,
von der Linie von Morellin.
Joh. III. Fürſtens der Wenden zu Güſtrow, Enckelin, †.

Joachim I. von Maltzan,	Ludko Maltzan,
Herr auf Pentzlin,	Herr auf Sarow,
Erb-Marſchall in Pommern und Caſſuben.	Hertzoglicher Pommeriſcher
† 1456.	Rath,
Gem. Magdalena von Fuchs,	†.
a. d. H. Lindenberg, †.	
A	B

Digitized by Google

Digitized by Google

A

Bernhard von Maltzan, Herr auf Pentzlin, auch auf Graupen und Töplitz, in Böheimb, 1491. †. Gem. Gödel von Alvensleben, a. d. H. Erpleben, auf Langenstein und Zündelsburg, †.

Lüdko von Maltzan, † ohne Kinder.

Lüdko Maltzan, Herr auf Sarow und Schorschow, Land-Marschall in Pommern, †.

Cuno Maltzan, Herr auf Sarow, ein gelehrter Herr, †.

Christoph Lüdke Maltzan, auf Sarow, Land-Marschall, 1606. †.

Joachim II. Freyherr von Maltzan, auf Wartenberg und Pentzlin, Freyer Standes-Herr in Schlesien, 1552. †. Gem. Bernhardine, Freyin von Waldstein, †.

George, Freyherr von Maltzan, auf Pentzlin, Hertzogl. Pommerischer Geh. Rath, †. Gem. I. Catherina von Bülow, †. 2. Catherina von Quittiro, †.

C

Johann Bernhard, Freyherr von Maltzan, auf Wartenberg und Pentzlin, Freyer Standes-Herr in Schlesien, Kayserl. Majest. Rath, auch Landes-Hauptmann der Fürstenthümer Oppeln und Ratibor, † 1569. den 7. May zu Lublin, Gem. Elisabeth, Wenceslai, Freyherrns von Lomnitz und Meseritz, und Annæ, Gräfin von Salm, T. geb. 1530. † 1586. den 29. Novembr.

Hans Joachim, Freyherr von Maltzan, † in der Wiege.

Franz, Freyherr von Maltzan, † 1590. den 22. Nov.

Anna, Freyin von Maltzan, Gem. Christophori, Freyherrns von Auersperg, 1573. † 1583. den 29. Octobr. begraben zu Breßlau zu S. Mar. Magd. (Vid. pag. 66. Tab. Genealog. Tomi nostri II.)

Elisabeth, Freyin von Maltzan, verm. 1582. an Herrn Hannß Kochtitzky von Kochtitz Wittib, 1591. den 1. Jenner, † 1602. den 12. Jenner.

Heinrich, Freyherr von Maltzan, geb. zu Praußnitz 1587. den 7. Julii, † 1589. den 16. Mertz.

Barbara Elisabeth, Freyin von Maltzan, geb. 1588. 12. Nov. †.

Anna, Freyin von Maltzan, geb. 1589. 10. Octob. †.

Joachim IV. Freyherr von Maltzan, auf Wartenberg und Pentzlin, Freyer Standes-Herr in Schlesien zu Mielitsch, geb. 1593. den 6. Jenner, (Pohl. in Annal. 1594. d. 4. Apr.) † 1654. den 3. Junii. Gem. Anna, Freyin Kochtitzky von Kochtitz und Lublinitz, auf Kosel und Koschentin, verm. 1622. †.

A 1.

Digitized by Google

B

Veit Maltzan, auf Hagen, †.
Albrecht von Maltzan, auf Sarow, †.

Diederich Maltzan, auf Hagen, Pommerischer Land-Rath, †. Gem. Ilsabe von Riggenhagen, †.

Jochim Maltzan, †.

Bernd Maltzan, auf Schorsow, †. Gem. Anna von Bulow, a. d. H. Garlow, †.

Joachim Friedrich Maltzan, auf Sarow, Land-Marschall, 1629. †. Gem. Sabina, Freyin von Maltzan, a. d. H. Pentzlin, †.
B

Hans Friedrich Maltzan, lebte An. 1624. †.

Marquard Maltzan, †.

Hanß Albrecht Maltzan, †.

Magdalena, Freyin von Maltzan, Gem. Herrn Caſpars von Munckwitz, Kayſerl. Hoff-Cammer-Raths und Erb-Herrns der Herrſchafft Spremberg, †.

N. N. Freyin von Maltzan, verm. Freyin Slawata. †.

Magdalena, Freyin von Maltzan, Gem. Wilhelms, Freyherrns von Kurtzbach, †. †.

N. N. Freyin von Maltzan, verm. von Leßinsky, †.

N. N. Freyin von Maltzan, verm. von Sborowsky, †.

N. N. Freyin von Maltzan, verm. von Petrowsky, †.

Bernhardina, Freyin von Maltzan, verm. an einen Herrn von Zaremba, †.

Joachim III. Freyherr von Maltzan, auf Wartenberg und Pentzlin, Freyer Standes-Herr in Schleſien zu Mielitſch. geb. zu Wartenberg 1559. den 15. oder den 11. May, † 1625. den 17. May.
Gem. EVA, Johannis Chriſtophori, Freyherrns von Lobkowitz, und Annæ, Freyin von Kurtzbach T. verm. 1586. den 7. Junii.

Otto Heinrich, Freyherr von Maltzan, geb. 1594. den 4. Apr. †.

Eva, Freyin von Maltzan, geb. 1595. den 18. Jun. verm. von Hadonsky, †.

Johann Bernhard, Freyherr von Maltzan, Herr zu Neuſchloß, geb. 1596. den 7. May, † 1667. Gem. Anna Urſula, Gräfin von Hohen-Zollern, †.
A. 2.

Suſanna, Freyin von Maltzan, geb. 1599. den 18. May. †.

Wilhelm, Freyherr von Maltzan, Herr auf Freyhan, geb. 1606. den 6. Aug. † 1667. den 4. Octobr. Gem. I. Eliſabeth, Freyin von Sauermann und Jeltſch, †. II. Helena Euſebia, Freyin Borzitanin von Butſch, verwitt. Gräfin von Thurn, verm. 1644. † 1698. zu Zduny in Pohlen.
A. 3.

Digitized by Google

Digitized by Google

Eva Elisabeth, Freyin von Maltzan, geb. 1624. †.

Anna Catharina, Freyin von Maltzan, geb. 1624. verm. 1638. den 9. Novembr. an Ernestum, Freyherrn von Gellhorn, †.

Maria Elisabeth, Freyin von Maltzan, geb. 1626. †.

Barbara Juliana, Freyin von Maltzan, geb. 1628. †.

Johannes Bernhard, Freyherr von Maltzan, auf Wartenberg und Pentzlin, geb. 1629. †.

Fr… auf … und Frey… in Schl… geb. … † 169… Gr… Wilh… Bore… II. Mar… Sau… und Zelt… † 170…

I. Leopoldine Ludovica, Gräfin von Maltzan, geb. 1660. 2. Junii, verm. 1697. den 13. Febr. an Sylvium Erdmann, Freyherrn von Trach, † 1706. 6. Nov.

Joachim Wilhelm, Graf von Maltzan, Freyherr von Wartenberg und Pentzlin, freyer Standes-Herr in Schlesien, Erb-Herr der freyen Standes-Herrschafft Militsch, Herr auf Militsch, Freyhan, Groß-Peterwitz, Pinxen und Perskowa, der R. K. M. Geh. Rath, geb. 1661. den 18. Dec. † 1728. den 6. Sept. Gem. I. Anna Marianna, von Studnitz, Herrn Hannß von Studnitz, auf Groß-Peterwitz, Krütschen und Pinxen, Fürstl. Oelßn. Raths, auch solches Fürstenthums Landes-Elteſtens, T. Georgii Bernhards, Grafens von Colonna und Felß, Wittib, verm. 1687. † 1722. 29. Mertz. II. Anna Sophia Christina, Caroli Wilhelmi, des H. R. R. Grafens von Erpach, und Annæ Mariæ Erneſtinæ von Salisch T. geb. 1708. 12. Novemb. verm. 1724. 28. May, Wittib 1728. 6. Septemb.

Sylvius Henricus, Graf von Maltzan, geb. 1663. 11. Jul. † 1664. 28. May.

Franciſcus Erneſtus, Graf von Maltzan, geb. 1664. 16. Jul. † 1666. 21. Sept.

Nicolaus Andreas, Graf von Maltzan, Freyherr von Wartenberg und Pentzlin, geb. 1670. den 10. Mertz, † 1718. den 19. Sept. Gem. Thereſia, Chriſtiani, Grafens von Althann, und Sophiæ Sabinæ, Freyin von Laßberg T. verm. 1696. den 11. Nov.

Bernhardus Franciſcus, Graf von Maltzan, geb. 1673. † 1683. den 23. Jul.

Maria Thereſia, geb. 1666. den 5. Febr. † 1667. 25. Nov.

Ev… Clar… There… geb. … 29. Oct… † 16… den 11. …

Carolina Wilhelmina, Thereſia, Gräfin von Maltzan, verm. 1716. an Graff Johann Wenzel Leopold, von Stubeck und Königſtein, Wittib, 1719.

Frantz Carl Wilhelm, Graf von Maltzan, † 1729. 26. Jul.

verm…

Digitized by Google

V.
Maltzan,
berg
lin,
es-Herr
Mielitsch,
. May,
Septemb.
a Judith,
herrns von
1. 1659. †.
, Freyin von
Laskowitz
690. d. Apr.
. in Breßlau.

Carl Heinrich, Freyherr von Maltzan, geb. 1631. † als Rittmeister.

Otto Wilhelm, Freyherr von Maltzan, geb. 1632. †.

Carl Ferdinand, Freyherr von Maltzan, Herr auf Ottendorff, Neu-Thier-Garten, Posen, Seppa, Groß-Kauer und Mangelwitz, geb. 1634. † 1689. Gem. Barbara Helena, Freyin von Leßwitz, † 1692. den 26. Dec. (eine Mutter von XVI. Kindern, davon zu erwachsenen Jahren kommen.)

Cunigunda Sophia, Freyin von Maltzan, geb. 1635. verm. Freyin von Gerßdorff. †.

Rosina Sidonia, Freyin von Maltzan, geb. 1638. † 1708. den 23. Oct.

na Sophia
onstantia
b. 1671.
en 9. Jul.
† 1674.
n 15. Jul.

Anna Sophia, Freyin von Maltzan, geb. 1670. verm. 1691. an Carl Cronleben, Frey-Herrn von Grotthausen, † 1697. zu Trentschin in Ungarn.

Helena Carolina, Freyin von Maltzan, geb. 1671. verm. 1694. an Johann von der Asseburg, Wittib 1696.

Carl Heinrich, Freyherr von Maltzan, Rittmeister unter dem Pfaltz-Neuburgischen Regimente, geb. 1677. † in Italien bey Castiglione 1706.

Carl Ferdinand, Freyherr von Maltzan, geb. 1680.

Johann Wilhelm, Freyherr von Maltzan, geb. 1683.

Augustina,
sin von Maltzan,
1727. an Carolum,
herrn von Hennin,
Wittib, 1728.
) 1730. an den
archese Capons.

Leopold Joachim Wolffgang, des H. R. R. Graf von Maltzan, Freyherr von Wartenberg und Pentzlin.

Joachim Andreas, des H. R. R. Graff von Maltzan, Freyherr von Wartenberg und Pentzlin, Freyer Standes-Herr in Schlesien, Erb-Herr der freyen Standes-Herrschafft Militz, geb. 1706. den 13. Jenner. Gem. Fridrica Louyse, des H. R. R. Gräfin und edle Frau von Platen und Hallermünde, Ernesti Augusti, des H. R. R. Grafens und edlen Herrns von Platen und Hallermünde T. verm. zu Hannover 1731. 10. Octobr.

Digitized by Google

Digitized by Google

A. 2.

Sophia Polyxena, †.

Hanns George, Graf von Maltzan, Freyherr von Wartenberg und Pentzlin, Erbherr der Herrschafft Neuschloß und Nimmersaat. der R. K. Maj. General-Feld-Marschall-Lieutenant, Hauptmann des Namslauischen Weichbildes und Commendant des Posto Namslau, † 1715. 2. Octobr. zu Troppau, Gem. Maria Elisabeth, Gräfin von Trautmannsdorff, †.

Johanna Catherina, Freyin von Maltzan. verm. Staroſtin von Satowsky, † 1696. 1. Jenner.

Anna Ursula, †.

Hanns Heinrich Leopold, Freyherr von Maltzan, zu Wartenberg, Militsch und Freyhan ꝛc. Erbherr der freyen Herrschafft Neuschloß, Pentzlin und Zibingen, geb. 1640. 20. Mertz, † 1706. 8. April. Gem. I. Eva Eleonora, geb. Freyin von Bibran, Grafens Sigismundi zur Liegnitz hinterlassene Wittib, verm. 1666. † 1671. 1. Aug. ohne Kinder. II. Catherina Sophia, Heinrichs, Freyherrn von Friesen, T. verm. 1672. 21. May, † 1677. 9. Mertz. III. Agnes Juliana, Joachims Andreæ, Reichs-Grafens von Schlick zu Passaun und Weißkirchen, und Christianæ Mariæ, Gräfin von Schönburg, T. geb. 1661. 18. Aug. verm. 1678. 21. April.

Barbara Helena, Freyin von Maltzan, Gem. Eliæ Andreæ, Grafens Henckel zu Oderberg, †.

Maria Eleonora, Freyin von Maltzau, verm. 1) an Wentzeln, Freyherrn von Reisewitz. 2) an den Freyherrn von Racknitz, †.

II. 2. Söhne und 3. Töchter, sind aber in zarter Kindheit wieder gestorben.

III. Magdalena Charlotte, Freyin von Maltzan. geb. 1679. 14. Febr. † 1709. 26. Jul.

Heinrich Leopold, Freyherr von Maltzan, ꝛc. Erb-Herr der freyen Herrschafft Pentzlin, geb. 1680. 2. Jenner. † 1712. 3. Febr. Gem. Barbara Eleonora, Hanns Jacobs, Freyherrns von Maltzan, Erb-Marschalls auch Land-Raths in Pommern, Erb-Herrns auf Wolde, Sarow und Cummerow T. verm. 1708. 27. Dec.

Carl Friedrich, Freyherr von Maltzan, Kayſ. Obrist-Wachtmeister, unter dem Chur-Pfaltz-Neuburgischen Regiment, geb. 1681. 26. April. † 1710. 26. Mertz.

Joachim Anton, Freyherr von Maltzan, Kayserl. Obrist-Lieutenant, geb. 1682. 2. Julii, † 1720. 25. Febr. zu Crems in Oesterreich.

Christiana Theresia, geb. 1684. 2. April. † 12. April. e. a.

Juliana Dorothea, Freyin von Maltzan, geb. 1710. 6. Apr.

Jacobine Henriette Augusta, Freyin von Maltzan, geb. 1711. 2. Sept.

A. 3.

ra
rdine,
in
n,
slai
rti,
Ñ. R.
ns
berg,
erl.
Geheimen
hs,
es des
Vellus
nd
ssen
chters
n
eimb.

I. Wilhelm II. Freyherr von Maltzan, Erb-Herr der freyen Herrschafft Freyhan, † 1691. Gem. Renata Beata, Freyin von Novagk, blieb Wittib und Erbin der freyen Herrschafft Freyhan, verm. 2) an Erasmum Ulricum, Graf von Geist und Hagen, Sie † 1702. den 21. Dec.

Anna Maria, geb. 1631. 10. Oct. † 1708. zu Militsch.

Elisabeth Catherina, Freyin von Maltzan, geb. 1632. 5. Oct.

Anna Juliana, geb. 1634. den 12. Aug. † 1701.

Otto Wilhelm, geb. 1635. †.

II. Beata Sophia, Freyin von Maltzan, an Heinrich Levin, Freyherrn von Trach, Edlen Herrn von Birckau, auf Gelschwitz, † 1708. den 14. Aug.

Helena Eusebia, † 1711. 18. May.

Eleonora Josepha, Freyin von Maltzan, geb. 1685. 25. Aug. verm. 1704. 16. April. an den Freyherrn Hannß Heinrich von Morawitzky.

Bernhard Siegfried, geb. 1688. 4. Apr. † 1691. 21. Apr.

Augustus Eberhard, Freyherr von Maltzan, auf Wartenberg, und Pentzlin, Herr der freyen Herrschafft Neuschloß, geb. 1690. 19. April. † 1720. den 18. Mertz, Gem. Johanna Margaretha, Freyin von Reichenbach, verm. 1714. 2. May, Wittib 1720. verm. 2) an Ernst Balthasar, Freyherren von Tschammer und Osten, abermals Wittib.

Ferdinand Ludwig, Freyherr von Maltzan, geb. 1692. 24. Jenner, † 1719. 24. May in Duell.

Christina Bernhardine Henriette, Freyin von Maltzan, geb. 1694. 22. Octobr. verm. 1719. 31. Jenner, an Joh. Georgium, Freyherrn von Stoltz.

Otto Julius, Freyherr von Maltzan, auch zu Wartenberg und Pentzlin, Ritter des weissen Adler-Ordens, geb. 1691. 10. Sept.

Heinrich Wilhelm, Freyherr von Maltzan, auch zu Wartenberg und Pentzlin, geb. 1716. 12. Apr.

Helena Juliana Charlotte, Freyin von Maltzan, geb. 1717. 7. May.

Fridrich August, geb. 1718. 27. Aug. † 1719. 24. Aug.

Fridrica Eleonora, Freyin von Maltzan, geb. 1720. 10. Jenner.

Digitized by Google

Digitized by Google

B

Albrecht Jochim Maltzan, auf Sarow, Wolde ꝛc. Land-Marſchall und Land-Rath, † 1676. Gem. Urſula Eliſabeth von Steinbergin, †.

Johann Eberhardt Maltzan, Königl. Schwediſcher Obriſt-Lieutenant, † 1678. im Treffen auf der Inſul Rügen.

Sabina Eva, Gem. 1. Nicke Adolphs von Lewenzow, 2. Jobſt Ludwigs von Bredow, auf Golſen, Churfürſtl. Brandenb. Obriſt-Wachtmeiſters.

Charlotte Juliane, Gem. Philipp Jochims Herrns von Parſenewen auf Groß-Teglin und Schmarſau.

Sophia Eleonora, Gem. eines Herrns von Brockhauſen, auf Ribitz, †.

Chriſtina Eliſabeth, †.

Barbara Beata, Gem. Herrns Heinrich Chriſtophs Normanns, auf Tribberatz, †.

Hanns Jacob Maltzan, auf Wolde, Sarow und Cummerow, Erb-Marſchall und Land-Rath in Pommern. Gem. Dorothea Tugendreich, von Wulffraten, Herrn Herrmann von Wulffraten, Königl. Schwediſchen Cantzlers in Vor-Pommern, Erb-Herrns auf Luſſow, Schaffin und Fr. Chriſtianæ von Rheinſchildin T.

Albrecht Axel Maltzan, auf Wolde und Sarow, Königl. Schwediſcher Capitain, † 1692. im Dec. Gem. 1) Eliſabeth Tugendreich von Eichſtetten, †. 2) Catherina Juliana, des Herrn Cantzlers von Wulffraten T.

Carl Guſtav Maltzan, auf Sarow und Wolde ꝛc. Ober-Hofmeiſter und Geheimer Rath bey der verwittibten Hertzogin zu Mecklenburg-Güſtrow, Gem. Sophia von Mecklenburg.

Joachim Hermann Maltzan, Herr auf Wolde, Sarow, und Cummerow.

Hanns Carl Maltzan.

Hanns Bernhard Maltzan.

Axel Albrecht Maltzan.

Carl Wedige Maltzan,

Chriſtina Eliſabeth, †.

Dorothea Juliana, †.

Auguſta Charlotte.

Barbara Eleonora, verm. 1708. 27. Dec. an Heinrich Leopold, Freyherrn von Maltzan, Erb-Herrn der freyen Herrſchafft Pentzlin, Wittib 1712. 3. Febr.

Sophia Agnes.

Dorothea, Juliana.

Albrecht Herrmann Maltzan, Herr von Woldow und Sarow.

Urſula Chriſtina Maltzanin.

Eliſabeth Juliana Maltzanin.

Magdalena Beata Maltzanin.

Maria Eleonora Maltzanin.

Guſtav Adolph Maltzan, Herr auf Sarow und Wolde ꝛc.

Carl Friedrich Maltzan.

Chriſtian Ulrich Maltzan.

Magdalena Louyſe Maltzanin.

Sophia Auguſta Maltzanin.

Margaretha Ludewige Maltzanin.

C

C. Lucius, Ritter, Bürgermeister der Stadt Wien.
C. Schmid, Professor der Mathematik an der Universität zu Wien, Canonicus bey St. Stephan, und Pfarrer zu Perchtoldsdorf.
C. Schmid, Professor der Mathematik an der Universität zu Wien, Canonicus bey St. Stephan, und Pfarrer zu Perchtoldsdorf.
Caroline, Königin von Neapel und Sicilien.
Carolus, Erzherzog von Oesterreich, Herzog zu Teschen, Feldmarschall, Inhaber des Infanterie-Regiments Nr. 1, Ritter des Maria Theresien-Ordens, Commandirender General in Ungarn

*

Die abgestorbene Osten-Cummerowische Linie des Hauses Maltzan.

*

Heinrich Maltzan, Ritter,
Commendant zu Demmin, †.
Gem. Catherine von Bülow, †.

Bernd Maltzan, Ritter, Hertzogs Casimiri V. in Pommern Hoff-Marschall, †.	Hertwig Maltzan, auf Kummerow und Detzow, Hertzoglicher Pommerischer Rath und Oberster, †. Gem. Ilsabe von Bredow, a. d. H. Reinsberg in der Marck Brandenburg, †.

Joachim Maltzan, auf Osten, Erb-Land-Marschall in Pommern, Hauptmann zu Wolgast, Hertzogs Philippi I. Rath und Hoff-Marschall. †.	Jobst Maltzan, auf Cummerow, Hertzogs Philippi I. vornehmer Rath und Land-Marschall, †. Gem. Ilsabe von Hahnen, von Usedorn, †.	Jürge Maltzan, Fürstl. Pommerischer Rath, 1541.

Hartwig Maltzan, auf Cummerow, Osten, und Wanselow, Hertzogs Ernesti Ludovici, Rath, Hoff- und Land-Marschall, 1588. †. Gem. Ilsabe von Bülow,	Heinrich Maltzan, auf Cummerow und Osten, Erb-Land-Marschall, 1595. †.	Joachim Maltzan, auf Cummerow, Erb-Land-Marschall, 1600. †.

Ernst Ludwig Maltzan, auf Osten, Cummerow und Wanselow, Erb-Land-Marschall und Land-Rath 1619. Gem. Maria, Herrn Hennings, Herrns von Rammin, Fürstl. Pommerischen Cantzlers Tochter, †.	George Maltzan, auf Osten, Cummerow und Wanselow, geb. 1592. † 1620. 2) Jenner zu Demmin. Gem. Sabina, Herrn Heinrichs von Lewenzowe, auf Mistow und Marckow Tochter, †.	Hartwig Maltzan, auf Cummerow und Osten, †. | Hartwig Maltzan, auf Wanselow, † 163....

Eine T. Gem. Herrn Hanns Heinrichs von Gintersberg auf Callies und Felster †.	Eine T. Gem. Herrn Ulrichs von Silow auf Beimberg, †.	Hartwig Maltzan, †.	Philipp Heinrich Maltzan, †.	Jochim Ernst Maltzan, †.

Die Linie des Hauses Maltzan auf Rothenmohr.

Wedige Maltzan,
Erb- und Land-Marschall im Hertzogthum Mecklenburg, †.
Gem. N. Freyin von Puttlitz, †.

Ludke Maltzan, auf Grubenhagen,
Erb- und Land-Marschall, †.
Gem. Anna von Alvensleben, a. d. H. Erpleben, †.

Ulrich Maltzan,
auf Ulrichshausen, †.
Gem. Margaretha,
Jochims von Kardorff auf Gramsow und Nistöhr,
und Fr. Anne von Lewezow,
a. d. H. Lunow T. †.

Wedige Maltzan,
†.

Vollrath Maltzan,
Erb-Land-Marschall,
†.

Dittrich Maltzan,
Fürstl. Mecklenburg- und Pommerischer Rath,
auch Erb-Land-Marschall im Hertzogthum Mecklenburg, †.
Gem. Ilse von der Berge,
a. d. H. Gumze in Lüneburgischen, †.

8. Kinder, von welchen Catherine von Maltzan sich an Herrn Nick von der Lühe auf Telckow verm. †.

George Maltzan, †.

Johann Dietrich Maltzan, †.
Gem. Sophia von Lyssow, †.

Cuno Friedrich Maltzan, †.

Vollrath Levin Maltzan,
auf Rothenmohr,
Fürstl. Mecklenb. Land-Rath, †.
Gem. 1.) Ilse Mette von Hahnen,
Herrn Levin Ludewigs von Hahnen,
Churfürstl. Sächs. Cammer-Herrn und Hauptmann des Stiffts Quedlinburg,
auf Bysendorff-Seeburg,
und Fr. Margaretha von Pützow T.
† 1675.
2. Dorothea Sophia,
Adolph Friedrichs Maltzan,
auf Grubenhagen, T. †.

Ernst Friedrich Maltzan.

Wedige Friedrich Maltzan.

Hannß Ernst Maltzan.

Cuno Christoph Maltzan,

Hannß Dietrich Maltzan.

Victor Friedrich Maltzan.

Hannß Dietrich Maltzan,
auf Rothenmohr.

Levin Jochim Maltzan.

*

Die Linie des Hauſes Maltzan auf Grubenhagen.

*

Jochim Maltzan, auf Grubenhagen,
Fürſtl. Mecklenburgiſcher Land-Marſchall
und Hauptmann zu Wittenberg, 1625. †.
Gem. Anna Sophia von Holſten, †.

|

Adolph Friedrich Maltzan,
auf Grubenhagen, Bobelin und Böcke,
Land-Rath und Land-Marſchall in
Mecklenburg, †.
Gem. I. Sophia von Schacken,
ohne Kinder, †.
II. Lucia Chriſtina,
Herrn Herrmanns Simons von Wartensleben,
Erb-Herrns zu Exten in Lückeburg
und
Fr. Dorothea vom H. Donſtedt in Sachſen T.
Alexandri, Freyherrns von Erskein,
Herrns zu Erskein, Schwinge und Schwölisch
in Bremen,
Königl. Schwed. Kriegs-und Etats-Præſidenten,
auch
des Hertzogthums Bremen Erb-Cämmerers,
Wittib, † 1675.

Dorothea Sophia, Maltzanin, geb. 1660. 21. Aug. Gem. Herrn Vollrath Levin Maltzan, auf Rothenmohr, Fürſtl. Mecklenb. Land-Rath.	Eliſabeth Eva Maltzanin, geb. 1661. 30. Oct.	Sophia Eleonora Maltzanin, geb. 1662. 7. Dec.	Eliſabeth Chriſtina Maltzanin, geb. 1664. 7. Sept.	Anna Juliana Maltzanin, geb. 1668. 14. Febr.	Charlotte Beata Maltzanin, geb. 1675. 25. Merz.

Historische Erklärung der III. Stamm-Taffel.

§. 1.

Ankunfft und Linien des hochberühmten Maltzanischen Hauses.

DAs Uhralte Hauß derer Grafen und Freyherren von Maltzan, hat seinen Ursprung aus Pommern, und sich in vielerley Zweige, vornehmlich aber in zwo Haupt-Linien, die Osten-Cummerowsche und die Sarow-Schosowsche ausgebreitet, aus dieser entsprossen die Freyherren von Wartenberg und Pentzlin doch hatte jene mit dieser die gesamte Hand, ist aber zu erst abgestorben.

§. 2. Von allen Zweigen dieses vortrefflichen Stammes alhir ausführliche Nachricht zu ertheilen, hat mir dermahlen der Mangel dazu gehöriger Uhrkunden verbothen, doch hat es mir nicht an Zeugnüssen bewährter Scribenten und gewisser Nachrichten gefehlet, wohin ich hauptsächlich des im Jahre 1720. d. 18. Mertz abgelebten Freyherrns August Eberhards von Maltzan ꝛc. Herrns der freyen Herrschafft Neuschloß, mit vieler Müh aus Pommern, Mecklenburg und Rügen gesammletete Maltzanische Nachrichten, so mir die Gütigkeit eines werthen Freundes zugedacht, ferner unsers grossen Schlesischen Geschichts-Schreibers Herrn Henelii von Hennefeld in seinen Adversariis Silesiacis hinterlaßene und mit schönen Anmerckungen bereicherte Stamm-Taffel des Maltzanischen Hauses, die in Nicolai Pohlii schönen Annalibus Wratislav. MSctis ob zwar stückweise eingerückte Maltzanische Nachrichten, wie auch noch andere dazu dienliche geschriebene Stamm-Taffeln, die ich besitze, rechne.

Einige Nachrichten davon.

§. 3. Alle stimmen darinnen überein, daß der alte Stamm-Nahme, nicht Maltzan, sondern Moltzan gewesen, und daß die Herren aus diesem Geschlechte Schloß-Gesessene in der Vor-Pommerischen Regierung sind, denen mit Kayserl. Majestät allerhöchster Einwilligung BARNIMUS III. Hertzog in Pommern zu Stettin im Jahr 1357. das Erb-Land-Marschall-Ambt beygeleget. Der erste Christliche Herr von Moltzan: war Lüder Moltzan: der umbs Jahr Christi 1060. das Schloß und die Kirche zu Engelmünster an der Mecklenburgischen Gräntze erbauet, und ist der Stamm-Vater des noch blühenden Hochgräfl. und Hochfreyherrl. Hauses worden. Ludwig Moltzan erheyrathete umbs Jahr Christi 1200. Ecklenwörde in Mecklenburgischen. Bernd Moltzan: kauffte umbs Jahr Christi 1238. das Städlein Belin im Mecklenburgischen. Wehdige Maltzan: lebte ums Jahr Christi 1289. und halff seinem Herrn Hertzoge Bogislao IV. in Pommern, die Stadt Stargard an der Ihna denen Marggrafen von Brandenburg mit stürmender Hand abnehmen, mit den Pohlen wegen Hinter-Pommern Krieg führen, Belgart, Rügenwalt und die umbliegende Landschafft wieder erobern, und ist wegen seiner Mannheit und tapfern Thaten: Leib und Seele: genannt worden. Heinrich von Maltzan stund am Dähnischen Hofe bey Ausgang des XIII. Jahrhunderts in grossen Ansehen. Sein Sohn George Maltzan brachte die Gütter Bennigdorff und Heidau in der Marck Brandenburg von dem (nunmehr ausgestorbenen) Geschlechte von Königsmarck an sein Hauß, endlich aber war Heinrich Maltzan, durch Tugend und Verdienste so hoch gestiegen, daß er sich umbs Jahr Christi 1360. an eine Mecklenburgische Printzeßin und Enckin Johannis III. Fürstens der Wenden zu Güstrow, von der Linie von Morellin aus dem Geblütte derer alten Könige der Obotriten vermählen, und dabey die freye Herrschafft Pentzlin in Mecklenburgischen, nebst der Erb-Marschall-Stelle an sein Hauß verknüpfen können.

Ruhmwürdige Thaten der Herren und Freyherren von Maltzan.

§. 4. In seinen zwey Söhnen Joachim I. und Ludken Maltzan theilte sich das Geschlecht in zwo Linien, nehml. derer Freyherren von Warttenberg und Pentzlin, welche der Aeltere und die Sarowische, welche der Jüngere Herr gestifftet. Von der ersten werde ich ausführlich, von der andern aber und allen übrigen Linien dieses Stammes nur gantz kürtzlich handeln.

§. 5. Schon

§. 5. Schon zur Zeit vorher angezogener mit einer Durchläuchtigen Printzeßin aus Hertzoglichen Mecklenburgiſchem Geblütte getroffenen Vermählung, iſt das Maltzaniſche Hauß in daſigen Landen im Herren-Stande geachtet worden, und beſaß der ältere aus dieſer Eh erzeugte Sohn Joachim I. Maltzan vier Schlößer: Pentzlin, Oſten, Waldow und Sarow: ſtund auch bey dem Marggrafen von Brandenburg als Gubernatore des Johanniter-Ordens in großen Genaden, und ſtifftete im Jahr 1424. eine Capitular-Præbende zu Camin. Sein Sohn Bernd Maltzan: reiſete mit dem mächtigen Hertzoge über gantz Pommern Boguslao X. Magno damahliger Zeiten Andacht nach ins Gelobte Land, erkauffte im Jahr 1491. die Herrſchafften Graupen und Töplitz im Königreich Böhaimb und hat im Jahr 1500. dasjenige, was ihm im Dorffe Gültzow von denen von Bülow verpfändet worden, vorgedachtem Hertzoge überlaßen. In ſeinen Söhnen Joachim II. und Georgen Maltzan theilt ſich ſein Hauß abermahls in zwey neue Zweige: jener verkauffte die Gütter in Böheimb und zog ſich nach Schleſien, dieſer hat das Hauß von Pentzlin fortgepflantzet.

Sie kommen nach Böhaimb im Jahr 1491.

§. 6. Joachim II. Freyherr von Maltzan, zu Wartenberg und Pentzlin, welche Reichs-Freyherrliche Würde ihm ſo wol als ſeinem Bruder der große Kayſer Carl der V. im Jahr 1530. laut des hernachgeſetzten Diplomatis verliehen, war von Jugend auf ein großer Kriegs-Held, wie denn unſere Geſchichts- und Jahr-Bücher einhellig melden, daß er anfänglich zwar Könige Franciſco I. in Franckreich als Feld-Marſchall in Italien gedienet, auch mit in der unglücklichen Schlacht bey Pavia ſich befunden, hernach aber in gleicher Kriegs-Würde im Jahre 1527. Königs Ferdinandi I. Völcker gegen die Türcken in Ungarn geführet ja zum Oberſten Feld-Hauptmann des Hertzogthums Ober- und Nieder Schleſien gegen die Türcken erkohren, und von Churfürſten Joachim zu Brandenburg im Jahre 1551. zu ſeinem Rath und Statthalter ernennet worden. Er iſt es der die freye Standes-Herrſchafft Wartenberg in Schleſien käufflich an ſich gebracht, und dieſelbe bey ſeinem erfolgten Abſterben ſeinem mit der Freyin Bernhardine von Waldſtein erzeugten * Altern Herrn Sohne Johann Bernhard Freyherrn von Maltzan hinterlaßen.

Erlangen im Jahre 1530. des H. R. R. Freyherren-Stand.

und hernach durch Kauff die freye Standes-Herrſchafft Wartenberg in Schleſien.

§. 7. Dieſer Herr war Kayſerl. Maytt. Rath und Landes-Hauptmann derer Fürſtenthümer Oppeln und Ratibor, hernach Ambaſſadeur nach Pohlen, in welcher Geſandſchafft erd. 7. May 1569. zu Lublin verſchieden. Sein einiger hinterlaßener Herr Sohn Joachim III. Freyher von Maltzan: auf Wartenberg und Pentzlin, iſt zur würcklichen Regierung der Standes Herrſchafft Wartenberg ſelbſt nicht kommen, ſondern die Fr. Mutter Eliſabeth gebohrne Freyin von Mäſeritz und Lomnitz hat währender Vormundſchafftlichen Regierung dieſe Standes-Herrſchafft zweymalen mit Kayſ. Allerhöchſter Verwilligung an Herrn Georgen von Braun und Ottendorff: Kayſerl. Hof-Cammer-Rath und Schleſiſchen Cammer-Præſidenten, und zwar den letzten halben Theil d. 4. Sept: 1571. verkauffet: Hingegen bekam er d. 6. Dec. 1590. durch getroffenen Vergleich eine andere freye Standes Herrſchafft in Schleſien, nehml. Militſch, von Heinrich dem Jüngern Freyherrn von Kurtzbach, welches auch die Kayſ. und Königl. Maytt. Rudolphus II. d. 18. Mertz. 1595. allergnädigſt confirmiret, in welchem Jahre die Herrſchafft Sulaw von Militſch getrennet und an Herrn Otto Burggrafen von Dohna verkaufft worden. Hernach iſt

auch nachdem ſelbige an den Freyherrn von Braun verkaufft worden d. 6. Dec. 1590. die freye Standes-Herrſchafft Militſch ſo Sie annoch beſitzen.

* Der andere Hanns Joachim † in der Wiege: und der dritte Nahmens Frantz: liegt in der Wartenbergiſchen Stadt-Pfarr-Kirchen rechter Hand an der Morgen-Seiten-Mauer unter einem Marmornen Epitaphio und folgender Umbſchrifft:

OBIIT 1590. DIE, 22. Novembris.
Seu vivimus ſeu morimur, Domini ſumus: Rom. 14.
Es liegt alhi und ruht in Gott
Herr Francz Malczan welchen hat
In ſeinen beſten Jahren zwar
Der zeitlich Todt
Benommen gar
Hat in GOTT andern zugleich
Erfordert in das ewige Reich.

ist dieser Herr zweyer grossen Kayser Matthiæ und Ferdinandi II. würcklicher Rath gewesen, bey fortwährender Böhmischen Unruh von den Schlesischen Ständen an Chur-Sachsen abgesendet worden, wo er denn den Accord befördern helffen, auch sonst verschiedene wichtige ihm aufgetragene Angelegenheiten sehr glücklich und mit vielem Ruhm ausgeführet, als 1.) da er von den Schlesischen Fürsten und Ständen, nebst Herrn Friedrich von Ratzbar nach Wien abgesandt worden, nebst den Abgesandten aus den übrigen Erblanden die Handlung zwischen Kayſ. Maytt. und den Ungarn im Jahr 1606. ins Werck zu richten 2.) die Pohlnische Gräntze betreffende. 3.) Die Streitigkeit zwischen Hertzoge Carln zur Oelß und dem Woywoden Leczinsky d. 29. Dec. 1600. zu Militsch wegen der Herrschafft Medzibohr, 4.) die Verzichts-Annehmung in Nahmen des hochpreißl. Königl. Ober-Ambts in Schlesien von Frauen Barbara Leczinsky d. 6. Julij 1601. zu Militsch, 5.) da er im Jahr 1603. Kayserl. Commissarius auf dem Fürsten-Tage zu Breßlau gewesen: auch 6.) ein allergnädigstes Reſcript bekommen, die Installation weyland Herrn Niclas von Burghauß zum Münsterbergischen und Franckensteinischen Landes-Hauptmann zu vollziehen. Endlich erfolgte, wie Henelius berichtet, d. 17. May. 1625. der Tod dieses vortrefflichen Herrns, und breitete sich sein Stamm in denen noch hinterlassenen drey Söhnen abermals in drey Zweige aus, denn Joachim der IV. als der ältere Herr überkam vermöge des mit Kayserlicher allergnädigster Confirmation eingeführten Juris primogenituræ die freye Standes-Herrschafft Mielitsch: Johann Bernhard: der mittlere Herr, übernahm die Herrschafft Neuschloß: der Jüngere aber Wilhelm, die Herrschafft Freyhan, welche beyde letztere Herrschafften noch diese Stunde als Status minores von einem hochlöbl. Königl Ober-Ambte dependiren.

Unvertwelcklicher Nachruhm der freyen Standes Herren zu Militsch a. d. Hochfreyherrlichen hernach Hochgräflichen Maltzanischen Hause

§. 8. Joachim IV. Freyherr von Maltzan zu Wartenberg und Pentzlin, freyer Standes-Herr der Herrschafft Mielitsch, dessen Geburth Pohlius in seinen geschriebenen Breßl. Jahr-Büchern auf den 4. Apr. des 1594. Jahres setzet, war ein gelehrter Herr, der auch in seiner Jugend auf der hohen Schule zu Franckfurth Rector Magnificus gewesen. Bey seinem zu Mielitsch d. 3. Junij. 1654. erfolgtem Tode hinterließ er laut vorhergehenden Stamm-Taffeln unter andern Kindern 2. Söhne Joachim V. der die Linie zu Mielitsch fortgepflantzt und Carl Ferdinand Freyherrn von Maltzan auf Ottendorff und Seppa, der zwar bey seiner mit der Freyin Barbara Helena von Laßwitz geführten Ehe mit 16. Kindern geseegnet gewesen, aber dieselben meistentheils in der Wiege wiederumb durch frühzeitiges Absterben verlohren. Endlich als vor hochgedachter Freyherr von Maltzan Joachim V. Andreas, Erbherr der freyen Standes-Herrschafft Mielitsch der im Jahre 1664. als ein Chur-Brandenburgischer Gesandter Hertzogs Sylvii Niemrods zu Würtemberg Oelß in Schlesien Leichen-Begängnüß mit beygewohnet, auch im Jahre 1693. d. 26. Sept. dieses Zeitliche geseegnet, erhielten seine zwey hinterlaßene Herren Söhne Joachim Wilhelm und Niclas Andreas den schon längst-verdienten Grafen-Stand. Ersterer übernahm die Regierung der freyen Standes-Herrschafft Mielitsch und führte dieselbe als ein Vater seiner Unterthanen bis auf sein d. 6. Sept. 1728. erfolgtes Absterben mit hohem Ruhm: Erhielt im Jahre 1709. aus Kayſ. und Königl. allerhöchster Clementz unter allen freyen Standes-Herrschafften eintzig und allein eine Evangelische Gnaden-Kirche und Schule in Ansehung derer von Ihme und seinen Vorfahren gegen das allerdurchlauchtigste Ertz-Hauß Oesterreich treu geleisteter Dienste, und wegen seiner eigenen rühmlich-geführten Conduite, umb dadurch denen vornehmsten Fürstenthümern gleich zu werden: wie die eigene Worte des hohen Kayserl. Herrn Abgesandtens damals gelautet: Es haben Ihm auch ferner die allerhöchste und Königl. Maytt. zu vielfältigen mahlen und zu grossen Vergnügen des Landes zu einem hochansehnlichen Fürsten-Tags-Commissario, endlich auch im Jahre 1722. zu Dero geheimden Rathe allergnädigst erhoben. Er starb ohne Leibes-Erben, daher er in seinem letzten Willen die freye Standes-Herrschafft Mielitsch seines Herren Brudern nachgelaßenem jüngsten Herrn Sohne Graffen Joachim Andreas von Maltzan, einem denen Ruhmwürdigen Fußtapffen seiner in allen Jahr-Büchern belobten Herrn Vorfahren mit gleichen Eiffer nachgehenden jungen Herrn hinterlassen, welches auch Kayſ. Maytt. als regierender König in Böheimb allergnädigst bestätiget, und haben Sr. Hochgräffl. Gnaden das Glück gehabt, auf dero Reisen sich zu Hannover an eine in Tugend und Schönheit vollkommene Reichs-Gräfin von Platen und Hallermünde zu vermählen.

§. 9. Die-

Digitized by Google

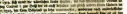

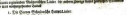

Von der Sarow-Schoſowſchen Maltzaniſchen Haupt-Linie.

§. 11. Die Sarow-Schoſowſche Haupt-Linie des Hauſes Maltzan ſtifftete Ludko Maltzan: der jüngere Sohn Herrn Heinrichs Maltzan und der Mecklenburgiſchen Printzeßin von der Linie von Morellin und verwalteten ſeine Nachkommen außer dem Land-Marſchall-Ambt von Pommern, auch viele andere höchſt-anſehnliche Ehren-Aemter. Hannß Albrecht von Maltzan auf Sarow, befand ſich 1622. bey dem Leich-Begängnis Hertzogs Ulrichs von Pommern zu Stettin: Chriſtoph Lüdke Maltzan, auf Sarow: erſtlich der Mecklenburgiſchen-Fürſtin zu Grabow Hof-Juncker hernach Land-Marſchall, hat im Jahr 1606. Hertzogs Boguſlai XIII. und im Jahr 1625. Hertzogs Philippi Julii Leich-Begängnüßen beygewohnet: und Johann Friedrich Maltzan, auf Sarow: Land-Marſchall im Jahre 1629. zu Anclam den Vertrag mit dem Herrn Obriſten Ludwig von Hochfeld wegen 30000 Rthlr. aller und jeder Landes-Beſchwerden errichten helffen. Albrecht Jochim Maltzan auf Sarow und Wolde hat ſich ettliche Jahr am Königl. Schwediſchen Hofe aufgehalten, hernach in ſeinem Vater-Lande das Land-Marſchall-Ambt und die Land-Raths-Stelle mit großem Ruhm geführet, und iſt ſo ein kluger und wolberedter Mann geweſen, daß davon die Acta publica daſigen Landes nicht ſattſam zeugen können. Er hat Ao. 1654. Hertzogs Boguslai XIV. als letzten Hertzogs in Pommern und an folgenden Tage des Pfaltz-Grafens am Rhein Ludwig Philipps Leich-Begängnüſſen zu Stettin mit beygewohnet und im Jahre 1676. dieſes zeitliche geſegnet. Sein Bruder Johann Bernd. Maltzan auf Sarow und Wolde, ſtieg durch Tapferkeit in Königl. Schwediſchen-Kriegs-Dienſten ſo hoch, daß er Obriſter-Lieutenant worden iſt, und iſt im Jahre 1678. im Treffen auf der Inſul Rügen geblieben. Hannß Jacob Maltzan auf Wolde u. Sarow: der älteſte Sohn vorerwehnten Herrn Albrecht Joachims Maltzan und Frau Urſulæ Eliſabeth von Steinbergen, deren Herr Vater Königl. Maj. in Schweden Guſtavi Adolphi Kriegs-Rath und Land-Droſt geweſen, hat ſich von Jugend auf denen Studiis gewiedmet, ſich im Jahre 1673. zu Greiffeswalde auf der hohen Schule befunden, auch daſelbſt eine gelehrte Diſputation de Legibus Romani Imperii öffentlich gehalten und iſt nach glücklich zurück gelegten Reiſen im Jahre 1695. Land-Marſchall und Land-Rath in Vor-Pommern worden. Sein Herr Bruder Axel Albrecht Maltzan auf Wolde und Sarow: hat als Königlicher Schwediſcher Capitain im Jahre 1675. dem Unglücklichen Treffen bey Fehrbellin in der Marck Brandenburg mit beygewohnet, woſelbſt er zwar Mannhafft gefochten, aber übel dabey zugerichtet und hart verwundet worden, iſt hernach am Ende des 1692ſten Jahres als er kurtz zuvor von ſeiner Campagne am Rhein wieder zurück kommen, in Stettin verſtorben. Der jüngſte Herr Bruder Carl Guſtav Maltzan, auf Sarow und Wolde, hat im Jahr 1685. der Campagne in Ungarn mit beygewohnet, ſich 1695. als Capitain unter den Königl. Schwediſ. Trouppen befunden, nachgehends iſt er abermal 1702. als Oberſter unter Ihro Durchl. dem Hertzoge von Mecklenburg-Schwerin nach Ungarn wieder die Rebellen mit einem Regiment zu Fuß gezogen, und wie er ſich dort wol verhalten von Königl. Maytt. in Dännemarck im Jahr 1707. als General-Major beruffen worden und hat das Commando bis 1709. rühmlichſt geführet, da er denn als ein Pommeriſcher Vaſall die Dähniſchen Dienſte quittiren müßen, als zwiſchen Schweden und Dännemarck Krieg entſtanden, worauf ihn die verwittibte Hertzogin von Mecklenburg-Güſtrow als Ober-Hofmeiſter und Geheimden Rath in ihre Dienſte genommen. Alle dieſe drey Herren Brüder haben ihr Hauß mit Männlichen Erben fortgepflantzt, daß alſo die Sarow-Schoſowſche Haupt-Linie des Hauſes Maltzan ſich in vollkommener Blüthe befindet.

Von der Pentzliniſchen Linie.

Die Pentzliniſche Linie ſtifftete George Maltzan, Hertzogl. Pommeriſcher Geh. Rath, den Kayſer Carl V. glorwürdigſten Andenckens, nebſt ſeinem ältern Herrn Bruder Joachim II. im Jahre 1530. laut des hernach folgenden Diplomatis zum Freyherrn von Wartenberg und Pentzlin erhoben: es beſchloß aber dieſelbige im Jahr 1701. Georgius Julius Freyherr von Maltzan und Pentzlin: und verſchaffte dieſe freye Herrſchafft an den zu Neuſchloß in Schleſien reſidirenden Freyherrn Hannß Heinrich von Maltzan: der aber auch den 3. Febr. 1712. ohne Männliche Leibes-Erben verſchieden.

Von der Oſten-Cummerowſchen Linie

Die Oſten-Cummerowſche Linie des Hauſes Maltzan hat ſchon im Jahre 1327. Heinrich Maltzan, Ritter, berühmbt gemacht, welcher wie Fürſt Heinrich von Mecklenburg

Jahr, welches dem Jahre, in welchem die Ernennung stattgefunden hat, folgt, und endigt mit dem Ablaufe des Jahres, welches dem Jahre, in welchem die Ernennung stattgefunden hat, folgt. Jedes Jahr, welches dem Jahre, in welchem die Ernennung stattgefunden hat, folgt, wird als ein Jahr der Amtsdauer gerechnet.

Art. 2. Die Ernennung der Richter des Obersten Gerichtshofes geschieht durch den Präsidenten der Vereinigten Staaten, mit Zustimmung des Senates. Jeder Richter des Obersten Gerichtshofes, sowie auch jeder Richter eines Gerichtshofes niederer Ordnung, kann durch Beschluss des Repräsentantenhauses mit einer Majorität von zwei Dritteln der Stimmen angeklagt werden. Jeder Angeklagte kann durch Beschluss des Senates mit einer Majorität von zwei Dritteln der Stimmen seines Amtes entsetzt werden. Jeder Richter, welcher durch Beschluss des Senates seines Amtes entsetzt wird, ist unfähig, irgend ein Amt unter den Vereinigten Staaten zu bekleiden.

Art. 3. Die Gerichtsbarkeit des Obersten Gerichtshofes erstreckt sich auf alle Rechtsfälle, welche unter dieser Verfassung, den Gesetzen der Vereinigten Staaten und den Verträgen, welche unter ihrer Autorität abgeschlossen wurden, entstehen; auf alle Rechtsfälle, welche Gesandte, andere öffentliche Minister und Konsuln betreffen; auf alle Rechtsfälle, welche Admiralitäts- und Seegerichtsbarkeit betreffen; auf alle Fälle, in welchen die Vereinigten Staaten eine Partei sind; auf Streitigkeiten zwischen zwei oder mehreren Staaten; zwischen einem Staate und Bürgern anderer Staaten; zwischen Bürgern verschiedener Staaten; zwischen Bürgern desselben Staates, welche Ländereien unter Ansprüchen verschiedener Staaten besitzen; zwischen einem Staate oder seinen Bürgern und fremden Staaten, Bürgern oder Unterthanen.

In allen Fällen, welche Gesandte, andere öffentliche Minister und Konsuln betreffen, sowie auch in allen Fällen, in welchen ein Staat eine Partei ist, hat der Oberste Gerichtshof die erstinstanzliche Gerichtsbarkeit. In allen anderen Fällen, welche oben erwähnt sind, hat der Oberste Gerichtshof die Gerichtsbarkeit zweiter Instanz, sowohl in Rechts- als auch in Thatsachenfragen, mit solchen Ausnahmen und unter solchen Regeln, welche der Kongress machen wird.

Alle Verbrechen, mit Ausnahme der Fälle von Amtsentsetzung, sollen durch Geschworene abgeurtheilt werden; und eine solche Gerichtsverhandlung soll in dem Staate stattfinden, in welchem die besagten Verbrechen begangen wurden; wenn aber solche nicht in irgend einem Staate begangen wurden, so soll die Gerichtsverhandlung an einem solchen Orte oder an solchen Orten stattfinden, welche der Kongress durch Gesetz bestimmen wird.

Art. 4. Landesverrath gegen die Vereinigten Staaten soll nur in der Führung eines Krieges gegen dieselben bestehen, oder in der Anschliessung an ihre Feinde, mit denselben Hilfe und Beistand leistend. Niemand soll wegen Landesverrathes verurtheilt werden, ausser auf das Zeugniss zweier Zeugen, welche über dieselbe offene That aussagen, oder auf ein Geständniss in offener Gerichtssitzung.

Der Kongress hat die Macht, die Strafe für Landesverrath zu bestimmen; doch soll kein Attainder of Blood[1] oder Einziehung von Besitzthum ausser während der Lebenszeit der Person, welche attainted wird, stattfinden.

[1] Attainder of Blood, Verlust der Ehre und Besitzthum und alle Rechte, welche ein Bürger besitzt, durch Urtheilsspruch wegen Verbrechens. Dieses Urtheil hat zur Folge, dass der Verurtheilte nicht mehr als Zeuge vor Gericht auftreten darf, dass sein Besitzthum confiscirt wird und dass seine Nachkommen nicht mehr Erben desselben sein können.

Ernsts zu Brandenburg auf die Königl. Crönung in Dännemarck, da er in hoher Personen Genade und Kundschafft kommen, auch vieles gesehen und erfahren, das ihm in seinem Stand nützlich gewesen. Er ist hernach in wichtigen Angelegenheiten verschiedenemale an benachbarte Fürsten versendet worden, endlich d. 2. Jenner auf dem Hause vor Demmin seelig entschlaffen und den 24. Febr. hernach zu Cummerow in sein Väterlich Erb-Begräbnüs gebracht worden; In seinen Söhnen aber ist dieser gantze Zweig erloschen, wie denn auch seine Brüder

3.) Jobst Maltzan, auf Cummerow und Osten ohnvermählet und
4.) Hartwieg Maltzan, in seinem Sohne gleiches Nahmens, der sich im Jahre 1625. bey Hertzogs Julii Philippi zu Wolgast, Leich-Begängnüs befunden, abgestorben.

Von der Maltzanischen Linie auf Rothenmohr.

§. 14. Die Linie des Hauses Maltzan auf Rothenmohr, hat gleichfals viele umb das Hertzogthum Mecklenburg und Pommern höchst-verdienteste Ritter ans Licht gebracht, und ist noch im Flor, wie beydes vorherstehendes Stamm-Register zeuget: ingleichen wird von der Linie des Hauses Maltzan auf Grubenhagen schon im Jahre 1478. Ludecke Maltzan in Hertzogs Magni II. zu Mecklenburg Leibgedings-Verschreibung auf Schloß und Stadt Schwerin und die Vogtey an seine Gemahlin Sophia gebohrne Hertzogin zu Stettin-Pommern als ein Zeuge mit angeführet. Jochim Maltzan auf Grubenhagen: war Fürstl. Mecklenburgischer Land-Marschall und Hauptmann zu Wittenberg im Jahr 1625. und sein Sohn Adolph Friedrich Maltzan, anfänglich Fürstl. Braunschweig-Lüneburgischer Cammer-Rath zu Zelle und Land-Drost über die Grafschafft Diepholtz. Hernach aber im Jahre 1686. Land-Rath und Land-Marschall im Hertzogthum Mecklenburg, ein Mann dessen Gelehrsamkeit und sonderbare Wissenschafft in Landes-Sachen bey männiglichen kund und gerühmt worden. Seine doppelte Vermählung und Nachkommenschafft weiset das vorgesetzte Stamm-Register. Itzt ist noch übrig an die Neuschlosische und Freyhanische Linie des Hauses Maltzan zu gedencken:

Von der Linie zu Neuschloß.

§. 15. Nehmlich Johann Bernhard Freyherr von Maltzan: Der andere hinterlassene Herr Sohn Joachims III. Freyherrns von Maltzan auf Wartenberg und Pentzlin, freyen Standes-Herrns in Schlesien zu Mielitsch und der Freyin Evz von Lobkowitz legte seine Residenz auf die Herrschafft Neuschloß in Schlesien, und vermählte sich an die Gräfin Annam Ursulam von Hohenzollern. Er hinterließ bey seinem im Jahre 1667. erfolgtem Absterben 2. Söhne

1.) Hannß Georgen Maltzan, Freyherrn von Wartenberg und Pentzlin, Erbherrn der Herrschafft Neuschloß; der durch seine Tapferkeit sich so empor geschwungen, daß ihme die Röm. Kayſ. Maytt. die hohe Würde eines General-Feld-Marschall-Lieutenants zu getheilet, auch ihn in den Grafen-Stand, ingleichen zum Hauptmann des Nambßlauischen Weichbildes und Commendanten des Postо Nambßlau erhoben. Er ging aber ohne von seiner Gemahlin Anna Elisabeth Gräfin von Trautmannsdorff Erben zu hinterlassen d. 2. Oct. 1715. zu Troppau aus der Welt: und hat seinen Herrn Bruder

2.) Hannß Heinrich Freyherrn von Maltzan: zu Wartenberg und Pentzlin allein das Glücke getroffen, laut vorhergehender Stamm-Taffel die Neuschloßische Linie des Hauses Maltzan, fortzupflantzen. Er that in seiner Jugend unter Chur-Sachsen Kriegs-Dienste, wie er denn im Jahr 1674. mit seinem Curaßirer Regiment denen Chur-Sächsischen Trouppen in die Pfaltz nachgefolget, und gegen die Frantzosen seinen Heldenmuth blicken lassen: Hernach Königl. Pohln. und Chur-Sächß. Kriegs-Rath worden, auch des St. Johanniter-Ordens Ritter und deſignirter Commendator auf Lützen gewesen, endlich aber d. 8. Apr. 1706. dieses Zeitliche gesegnet. Er erlebte den Abgang der Pentzlinischen Linie des Hauses Maltzan, als welche im Jahr 1701. Georgius Julius Freyherr von Maltzan und Pentzlin beschlossen: Der ihm diese freye Herrschafft per Testamentum vermachte, worüber er auch im Jahre 1702. die Investitur erhalten. Unter seinen hinterlassenen Herren Söhnen war der ältere Heinrich Leopold Freyherr von Maltzan, Röm. Kayſ. Maytt. Major sein Nachfolger in der freyen Herrschafft Pentzlin, ging aber zu Rostock d. 3. Febr. 1712. ohne männl. Erben aus der

Welt,

Digitized by Google

Welt, und die Herrschafft Neuschloß bekam Augustus Eberhard Freyherr von Maltzan: der selbige aber im Jahr 1717. an die Grafen von Reichenbach verkauffte und dagegen Cammerswalde im Jaurischen erhalten. Carl Friedrich Freyher von Maltzan, der andre Sohn, wie auch der dritte Joachim Anthon Freyherr von Maltzan erwählten beyde Kayserl. Krieges-Dienste, und ist jener d. 26. Merz 1720. als Kayserl. Obrister-Wachtmeister unter dem Chur-Pfaltz-Neuburgischen Regimente: dieser den 25. Febr. desselbigen Jahres zu Crembß in Oesterreich als Kayserl. Obrister Lieutenant gestorben, doch befindet sich noch der jüngste Sohn Otto Julius Freyherr von Maltzan und Pentzlin, als Ritter des weissen Adler-Ordens, ingleichen annoch der einige Enckel Heinrich Wilhelm Freyherr von Maltzan, des Freyherrn August Eberhards von Maltzan einiger Sohn am Leben, als auf welchen zwey Herren dieser gantze Neuschlossische Zweig des Hauses Maltzan dermahlen beruhet.

§. 16. Die Herrschafft Feyhan überkam bey geschehener Landes-Theilung unter Joachims III. Freyherrns von Maltzan, auf Wartenberg und Pentzlin, freyen Standes-Herrns in Schlesien zu Mielitsch im Jahre 1625. nachgelassenen drey Herren Söhnen, der jüngste, Freyherr Wilhelm von Maltzan von dem sie auch laut vorhergehender Stamm-Taffel, sein einiger nachgelassener Herr Sohn gleiches Nahmens im Jahre 1667. ererbet, als aber auch dieser im Jahr 1691. ohne Erben aus der Welt gieng, blieb diese Herrschafft seiner verwitibten Gemahlin Renatæ Beatæ Freyin von Novagk, welche sich hernach an * Graf Erasmum Ulrich von Geist und Hagen, Churfürstl. Durchl. zu Pfaltz Geh. Rath auch Dero Durchl. Herrn Bruders Pfaltz-Grafen Carls Obrist-Hof-Marschall vermählte, aber vor Ihm d. 21. Dec. 1702. ihn zum Erben derselben hinterlaßende verschieden. Von der Linie zu Feyhan.

§. 12. Also sind von dem gesamten Maltzanischen Hause annoch im Flor:

1.) Die Hochgräffl. und Standes Freyherrl. Haupt-Linie zu Mielitsch.
2.) Von der Neuschlossischen Freyherrlichen Linie annoch zwey Herren am Leben:
3.) Die Sarow-Schosowsche Herrl. Haupt-Linie in Pommern und dem Hertzogthum Mecklenburg.
4.) Die Linie auf Rothenmohr.
5.) Die Linie auf Grubenhagen: und
6.) Von der Pentzlinischen Linie zwey Fräulein, die demselben Zweige neues Wachsthum durch glückliche Vermählung geben können: annoch finde ich unter denen Herren von Maltzan in Pommern und Mecklenburg einige so ich nicht in vorhergehendes Stamm-Register bringen können: Ulrichen Maltzan: Hertzogs Ottonis I. in Pommern zu Stettin gewesenen Hochansehnlichen Rath der im Jahre Christi 1300. bey Schenckung 10. Marck Einkommens am Zoll des Dorffes Japenczin auf Andreas von Briesewitz als ein Zeuge mit angeführet worden: Dietrichen Maltzan: Fürstl. Mecklenburgischen Rath, der ums Jahr Christi 1325. gelebet; Heinrichen und Ulrichen Maltzane: so sich im Jahre 1442. vermöge schrifftlicher Uhrkundem mit bey dem Vertrage zwischen der Stadt Stralsund und Herrn Bernd Maltzan: Predigern zu Stralsund wegen einiger Teiche und Fischereyen mit befunden: Heinrich Maltzan: Marschall des Landes zu Stettin wird in einem Privilegio, der Gemeinen Landschafft vom Hertzoge Ottone III. im Jahre 1464. gegeben, als ein Zeuge mit angeführet. Adam Maltzan war im Jahr 1335. Hertzogs Barnimi IX. Hoff-Marschall, und Matz Maltzan: ist im Jahr 1610. Hertzogs Philippi Julii zu Wolgast Stall-Meister gewesen. Wigand Maltzan, ein Mecklenburger diente als Obrister im Jahre 1594. wider den Türcken in Ungarn. George Maltzan: war im Jahr 1615. Fürstl. Mecklenburgischer Hauptmann zu Crivitz: Dietrich Maltzan hat im Jahr 1551. wie ein Streit zwischen dem Hertzoge von Mecklenburg und Nachtrag unterschiedener Geschichte des Maltzanischen Hauses.

* Dieser Herr verm. sich hernach zum 2) an die verwittibte Frau Gräfin Hedwig Christina von Hohberg, geb. Gräfin von Almesloë Freyin von Tappe, welche ihn aber überlebte, auch Erbin der Herrschafft Freyhan blieben, und solche ihrem dritten Gem. Gerhard Wilhelm des H. R. R. Grafen von Strattman, Kayſ. Maj. Geh. Rath, Cämmerern und Landes-Hauptm. zugebracht.

Digitized by Google

und dem Rathe zu Roſtock wegen der Jurisdiction über die Univerſität vorgefallen, der Handlung mit beygewohnet, und an Seiten des Fürſten eine vortreffliche Rede gehalten. Ingleichen rühmen die Geſchichte die große Treue Heinrichs Maltzan: der im Jahre 1420. als der Krieg zwiſchen dem Churf. zu Brandenburg Friderico I. und dem Fürſten zu Wenden entſtanden, und die Schlacht bey Prietzwalck vorgefallen, darinnen Fürſt Chriſtophorus geblieben, es ebenfalls Wilhelmo, dem letzten Fürſten der Wenden alſo ergangen ſeyn würde, wenn nicht obgedachter ſein treuer Maltzan, ſich vor ihn in die Gefahr begeben, ihme zu Hülffe kommen, auch ſich vor ihn verwunden und gefangen nehmen laſſen. Als auch im Jahre 1491. Hertzog Boguslaus X. in Pommern der Maltzaner feſtes Gräntz-Schloß Wolde, mit ſeiner Vor-Pommeriſchen Städte Stralſund, Greiffswalde, Anclam und Demmin Hülffe beſchoſſen und beſtürmet, iſt ſelbiges nicht anders, als bis im Schloſſe ſelbſt durch der Belägerten Unachtſamkeit in der Nacht das Pulver angegangen, erobert, und in Grund abgebrochen worden. Die Herrſchafft Cummerow aber nebſt 14. Dörffern haben die Maltzane dagegen von eben dieſem Hertzoge zu Lehen bekommen.

Beylagen zu der III. Stamm-Taffel.

I. Kayſer Carls des V. Erhebung der Herrn Gebrüdere Joachim und Georgen von Maltzan, in des H. R. R. Freyherren-Stand.

WIr Carl der Fünffte, von GOttes Gnaden Römiſcher Kayſer, zu allen Zeiten Mehrer des Reichs, König in Germanien zu Caſtilien, Arragonien, Leon, beyder Sicilien, Jeruſalem, Hungarn, Dalmacien, Croacien, Navarra, Granata, Toledo, Valencien, Gallicien, Majorca, Hiſpalis, Sardinien, Corduba, Corſica, Murcien, Giennis, Algarbien: Algeziern, Gibraltar, der Canariſchen und Indianiſchen Inſuln und der Terre firme des Oceaniſchen Meeres ꝛc. ꝛc. Ertzhertzog zu Oeſterreich, Hertzog zu Burgund, zu Lothringen, zu Brabant, zu Steyer, zu Cärndten, zu Crain, zu Limburg, zu Lützenburg, zu Geldern, zu Calabrien, zu Athen, zu Neopatrien und Würtemberg ꝛc. ꝛc. Graf zu Habſpurg, zu Flandern, zu Görtz, zu Barcinon, zu Arthois und zu Burgundien ꝛc. ꝛc. Pfaltz-Graf zu Hennegau, zu Holland, zu Seeland, zu Pfyrdt, zu Kyburg, zu Namur, zu Rußilion, zu Territania und zu Zütphen ꝛc. ꝛc. Landgraf zu Elſaß, Marggraf zu Burgau, zu Oſtriani und Gocrani, und des H. R. R. Fürſt zu Schwaben, Catalonien, Aſturia ꝛc. ꝛc. Herr in Frießland, der Windiſchen Marck, Portenau, Biſcayen, zu Salins, zu Mocin, zu Tripoli und zu Mecheln, ꝛc. ꝛc. Bekennen öffentlich mit dieſem Briefe und thun kundt allermänniglich: Nachdem der Durchlauchtige Fürſt Herr Ferdinand, König zu Hungarn und Böheimb, Ertz-Hertzog zu Oeſterreich ꝛc. ꝛc. Unſer freundlicher Lieber Bruder: Die Edlen, Unſre und des Reichs lieben Getreuen Joachim und Jörgen Maltzan: Gebrüdere von ihres Alten, Adelichen, ehrlichen Herkommens und getreuen, nützlichen, Männlichen und Ritterlichen Verdienens willen, ſo ſie Sr. Liebd. zu Eroberung der Cron Hungarn und in andre mannigfaltige Wege bewieſen, Sie ihre ehliche Leibes-Erben und derſelben Erbens-Erben zu Freyherren und Frey-Freylein zu Wartenberg in Schleſien und zu Bentzlin geadelt, geſchöpfet, und in itzt-gemeldten Stand, Grad, Ehr, Würde, Schaar, Geſellſchafft und Gemeinſchafft der Freyherren und Frey-Fräulein geſetzt, laut Seiner Liebd: Brief derhalben verfertiget und ausgangen, der von Wort zu Wort alſo lautet.

WIr Ferdinand, von GOttes-Gnaden, zu Hungarn, Böhaimb, Dalmacien, Croacien, und Sclavonien ꝛc. König; Infant zu Hiſpanien, Ertz-Hertzog zu Oeſterreich, Hertzog zu Burgund, zu Braband, zu Steyer, zu Cärndten, zu Crain: zu Schleſien, zu Lützenburg, und zu Würtenberg ꝛc. Fürſt zu Schwaben: Gefürſteter Graff zu Tyrol, zu Görtz, zu Pfird, zu Kyburg, Land-Graff zu Elſaß, Marggraf des H. R. R. zu Mähren: ob der Enns: zu Burgau und zu Lauſitz ꝛc. Herr auf der Windiſchen Marck, zu Portenau und zu Salins ꝛc. bekennen offentlich mit dieſem Briefe und thun kund allermänniglich, wiewol wir aus hoher Königlicher Würdigkeit durch Macht ihres erleuchten Thrones, darinnen uns der Allmächtige geſetzet hat, mit edlen Geſchlechten und Unterthanen

thanen versehen, jedoch dieselben edlen Geschlecht und Unterthanen mit Ehren je höher gewürdiget, erhebt, und nach ihrem Verdienen begabt, jemehr derselbe unser Königlicher Thron geehret und die Unterthanen bey Erkänntnüs ihrer Gehorsam behalten und zu getreuen Diensten bewegt und gereitzet worden: Wann wir nun des Gestrengen, Unsers lieben Getreuen Joachim Maltzans, Unsers Raths, und seines Brudern Jörgen Maltzans und ihrer Vor-Eltern, Alt, ehrbar, adelich Herkommen, auch die angenehmen, getreuen und nützlichen Dienste, so der Joachim Unß in trefflichen Händeln und Sachen, die Unß und Unser Cron Böhaimb zu Gutt und Frucht erlanget seyn, bewiesen, und insonderheit mit der Rüstung seines Leibes, Haab und Gütter in Unsern schweren treffentlichen Feldzügen als Oberster Feld-Marschall in Eroberung und Einnehmung Unserer Cron Hungarn, auch zu Hülffe und mit getreuen Rath, zu Erhaltung Unserer Regierung, umbsonst in mannigfaltiger Weisse Uns und Unsern Königreichen und Hauß Oesterreich vor andern gethan hat, das auch Unß, Unserer Cron-Böheimb zu Nutz, Wohlfahrt, Ehren und Gutten kommen ist, Er und sein Bruder noch täglich thun, und hinführo in künfftige Zeit wohl thun mögen und sollen: Darumb haben wir mit wohlbedachtem Muth und gutrem Zeitlichen Rath und Vorwissen Unser Fürsten, Grafen, Freyherren, Edlen und Getreuen und Räthe die ehegenannten Joachim und Georgen, Gebrüdere Maltzan, zur Ergetzlichkeit solcher getreuen und nützlichen Dienste, auch damit Sie und ihre Erben gegen Uns und Unsern Königreichen und sonderlich der Cron-Böheimb und Unserem Hauß Oesterreich in solchen ihren getreuen Diensten beharren, und noch zu mehrern Tugenden und gutten Thaten bewegt und gereitzt werden, und Sie und ihre ehrliche Leibes-Erben und derselben Erben syhten, für und für in ewige Zeit zu Freyherren und Frey-Fräulein der Herrschafft und Schloß Wartenberg in Unserm Hertzogthumb Schlesien gelegen und zu Pentzlin, erhebt, gewürdiget und geadelt, gemacht, geschöpfft, und in Gemeinschafft derer Freyherren und Frey-Fräulein genommen und gesetzt, und dazu die besondere Gnad und Freyheit gethan und gegeben, daß Sie alle jegliche offne und beschloßene Briefe so von Ihnen oder andern unter ihren Anhangenden oder Ausgedrucktem Innsiegel oder Pettschafft ausgehen, mit rothem Wachß besiegeln und verpittschafften und sich des also gemeiniglich, Geistlichen und Weltlichen, Hohen und Niedern-Standes und an allen Enden gebrauchen sollen und mögen, erheben, würdigen, adeln, schöpffen und erheben Sie zu solcher Würd und Stand und machen Sie zu des H. R. R. Unser und Unserer Cron Böhaimb Freyherren und Frey-Fräulein mehren und setzen Sie zu der Schaar-Gesellschafft und Gemeinschafft derselben, thun und geben Ihnen solche vorberührte Gnade und Freyheit aus Königlicher Macht Vollkommenheit auch in vermöge der besonderen Freyheit, damit wir und Unser Hauß Oesterreich von Römischen Kayserrn und Königen und insonderheit von unserm liebsten Bruder und genädigem Herrn Kayser Carl dem Vten begabt und versehen seyn, wissentlich in Krafft dieses Briefes, meinen, setzen, ordnen und wollen von ietztberührter unserer Königlichen Macht und Freyheit, daß hinfüro die genannte Joachim und George Maltzan, Gebrüdere und ihre eheliche Leibes-Erben und derselben Erben, für und für ewiglich Freyherren und Freyfräulein zu Wartenberg in Schlesien und zu Pentzlin seyn, und sich des schreiben und nennen und von Männiglichen geschrieben, genannt, geacht und gehalten werden, auch alle und jegliche Gnad, Freyheit, Ehr, Würde, Vortheil, Vorgänge, Stand, Recht und Gerechtigkeit haben, in Sammlungen, Ritter-Spiel auch auf Thumstifften und andern Geistlichen und Weltlichen Ständen und an allen andern Enden, und sich des frey gebrauchen sollen und mögen, wie andre des H. R. R. und Unserer Königreiche und sonderlich der Cron Böhaimb rechte geborne Freyherren und Frey-Fräulein haben, gebrauchen und genüssen, von Recht oder Gewohnheit, vor Allermänniglich unverhindert: Und gebitten darauf allen und jeglichen Unsern Churfürsten, Fürsten, Geistlichen und Weltlichen Prälaten, Grafen, Freyherren, Rittern, Knechten, Hauptleuthen, Bizthumen, Vögten, Pflegern, Verwesern, Burggrafen, Ambtleuten, Cent-Richtern, Ehrholden, Persevanten, Burgermeistern, Richtern, Räthen, Burgern und Gemeinden, auch sonst allen andern Unser Königreiche Fürstenthume und Landen verwandten Unterthanen und Getreuen in was Würde, Stands oder Wesens die seyn, ernstlich und festiglich mit diesem Brief und wollen, daß Sie die obgemeldten Joachim und Georgen Maltzan, Gebrüdere, und ihre ehliche Leibes Erben und derselben Erbens-Erben für und für in Ewigkeit Freyherren und Freyfräulein zu Wartenberg in

Schle-

Schleſien und zu Pentzlin ſchreiben und nennen und alſo in allen und jeglichen ehrlichen Verſammlungen, Ritterſpiel uff Thumſtifften und andern Enden zu laſſen und zu halten, darzu auch aller Gnaden, Freyheiten, Ehr und Würden, Vortheile, Gewohnheiten und Gerechtigkeiten, wie andere des H. R. R. auch Unſer, Unſerer Königreiche und ſonderlich der Cron Böheimb Freyherren und Freyfräulein genüſſen und gebrauchen laßen, und hierwieder nicht thun, noch jemand andern zu thun geſtatten, und dahin weiſen, als lieb einem jeden ſey, unſere ſchwere Straff und Ungenade, und dazu eine Poen, nehml. L. Marck lötiges Goldes zu vermeiden, die ein jeder ſo offt er freventlich hierwieder thut, Uns halb in Unſere Königl. Cammer und den andern halben Theil den vorgemeldten Joachim und Georgen von Maltzan und ihren ehlichen Leibes-Erben ehegenannt, unabläßlich zu bezahlen, verfallen ſeyn ſolle, doch alles Uns, Unſerer Cron Böhaimb und derſelben zugehörigen Fürſtenthümer und Lande darunter die vorgenannte Joachim und George Maltzan geſeſſen ſeyn, auch dieſen obgemeldten Schloß und Herrſchafft Wartenberg in Schleſien, auch Pentzlin und wo andere ihre Gütter gelegen ſeyn, in Unſern Dienſten, Obrigkeiten, Geboten und Gerechtigkeiten in alle Wege unſchädlich. Mit Uhrkund dieſes Briefs beſiegelt mit Unſerm Königl. anhangenden Innſiegel. Geben zu Augſpurg am 2. Tage des Monats Auguſti nach Chriſti Unſers lieben Herrn Geburt M D XXX. Unſerer Reiche im IV. Jahre.

Daß Wir darauf als Römiſcher Kayſer in Anſehung der vorangezeigten Joachim und Georgen Maltzan: Gebrüdere: Freyherrn zu Wartenberg und Pentzlin: Alten ehrlichen Adlichen Herkommen und getreuen Ritterlichen und nützlichen Verdienens willen, auch damit andere hierdurch zu dergleichen getreuen Männlichen und Ritterlichen Dienſte und Thaten deſto mehr bewegt werden, und auf derſelben Joachim und George Maltzan, Gebrüdere: ſondere unterthänige Bitt, Ihnen ſolchen Unſers freundlichen lieben Bruders Freyherren Brief in allem ſeinen Innhalt, Meinungen und Begreiffungen genädiglich confirmiret und beſtättiget, confirmiren und beſtättigen denn auch hiermit von Römiſcher Kayſerlicher Macht Vollkommenheit wißentlichen Krafft dieſes Briefes, und meynen, ſetzen und wollen, daß der, alſo in allen ſeinen obbemeldten Innhaltungen, Meynungen und Begreiffungen gantz kräfftig und mächtig ſeyn und bleiben, und die gedachte Joachim und George Maltzan, Gebrüdere, ihre Eheliche Leibes-Erben, und derſelben Erbens-Erben, Manns- und Frauen Perſonen allenthalben und von männiglich für unſere und des H. R. und der Cron Böhaimb, Freyherren und Frey-Fräulein zu Wartenberg in Schleſien und Pentzlin gehalten, geehret, genennet, geſchrieben und geachtet werden, auch alle und jegliche Gnad, Freyheit, Ehre, Würde, Vortheile, Vorgang, Stand und Gerechtigkeit in Verſamlungen, Ritterſpielen, auch auf Thumſtifften und andern Geiſtlichen und Weltlichen-Ständen und Enden haben und ſich des freuen, gebrauchen und genüßen ſollen und mögen, wie andre Unſere und des H. R. und ſonderlich der Cron Böhaimb Freyherren und Frey-Fräulein haben, gebrauchen und genüſſen, von Recht oder Gewohnheit von allermänniglich unverhindert: Und gebitten darauf allen und jeglichen Chur-Fürſten, Fürſten, Geiſtlichen und Weltlichen Prælaten, Grafen, Freyherren, Herren, Rittern, Knechten, Haupt-Leuten, Land-Vögten, Vitzdumen, Vögten, Pflegern, Verweſern, Ambtleuten, Schultheiſen, Bürgermeiſtern, Richtern, Räthen, Ehren holden, Perſevanten, Bürgern, Gemeinden, und ſonſt allen andern Unſern und des Reichs Unterthanen und Getreuen, in was Würden, Stand oder Weſens die ſeyn, ernſtlic und feſtiglic mit dieſem Briefe und wollen, daß Sie die mehrgemeldten Joachim und George Maltzan, Gebrüdere und ihre eheliche Leibes-Erben und derſelben Erbens Erben für und für in ewige Zeit Freyherren und Frey-Fräulein zu Wartenberg in Schleſien und zu Pentzlin ſchreiben, nennen, und alſo in allen jeglichen ehrlichen Verſamlungen, Ritterſpielen, auch auf Thumſtifften und andern Enden dafür zu laßen, auch allen Gnaden, Freyheiten, Ehren und Würden, Vortheilen, Gewohnheiten und Gerechtigkeiten, wie andere des H. R. und der Cron Böhaimb Freyherren und Frey-Fräulein genüßen und gebrauchen laßen und hierwieder nicht thun, noch jemand anders zu thun zu geſtatten, in keine Weiß, als lieb einem jeden ſey Unſere und des Reichs ſchwere Ungnad und Straff und die Poen in bemeldets Unſeres lieben Bruders Brieff begriffen, auch dazu eine noch beſondere Poen: nehmlich XL. Marck lötigen Goldes zu

vermei-

vermeiden, die ein jeder ſo offt er freventlich darwieder thäte, Uns halb in Unſere und des Reichs-Cammer und den andern halben Theil den Mehrgedachten Joachim und Georgen Maltzan, Gebrüdern, Freyherrn zu Wartenberg und Pentzlin oder ihren Erben unabläßlich zu bezahlen verfallen ſeyn ſolle. Mit Uhrkund, dieſes Briefes beſiegelt mit Unſerm Kayſerl. anhangendem Innſiegel, geben in Unſerer und des Reichs Stadt Augſpurg, am X. Tage des Monaths Auguſti, nach Chriſti Unſers lieben Herrn Geburth M. D. XXXo. Unſers Kayſerthums im X. und Unſerer Reiche im XV. Jahren.

*

Elogium

IOACHIMI. II. L. B. a. MALTZAN:
DYNASTÆ IN MILITSCH ET FREYHAN:

S. C. R. M. CONSILIARII: ex Henelii Sileſ. Togata MSta.

*

LAudem ubi maximam ea præcipue meretur Nobilitas, quæ a ſemine & ſtirpe juxta illud quod Lyricus extulit: Fortes creari fortibus & bonis: Virtutis Naturam trahit, & ſponte ad Generoſum illud honeſtum exſurgit, propellitque ad imitandum ea merita, quæ Proſapiæ Initium dedere & honoris Incrementum. Id quod ætate noſtra manifeſte declaravit Perilluſtris Baro Joachimus Maltzan de Wartenberg & Pentzlino: Dynaſta in Militſch & Freyhan: Johannis Bernhardi F: Joachimi Nepos: Bernhardi, qui Baronatus honorem in Gentem ſuam Nobilitate & Opibus in Ducatu Megapolitano florentiſſimam Primus intulit: Pro-Nepos, qui, quamvis nec ipſe in Litteris, eo usque, quo decebat, progreſſus eſſet, idque non tam ſua, quam aliorum cauſâ, ævi tamen ſui Megeſtanibus & ſatrapis, ſicut Corporis dignitate, quæ Gratia ipſum honeſtabat haut aſpernenda, ſic ſolertis ingenii, Judicii recti, Prudentiæ ſinceræ, Eloquentiæ eximiæ, Laude clariſſimum Lumen proluxit. Rem quidem publicam cum primum adiiſſet, ut Jus & fas æquum & bonum, rectum & honeſtum tutaretur, pacemque cum primis publicam ſtudioſe coleret, ſancte obſervaret & conſtanter conſervaret, ſummo, quo fieri potuit opere ſibi conandum putavit: Univerſæ autem Sileſiæ Conſiliis ſuis ſapientiſſimis, maximeque ſalutaribus, Legationibus adhæc utiliſſimis & graviſſimis feliciter ac laudabiliter obitis, egregie inſervivit atque profecit. De Fide Baronis & integritate quid dicam? quid de blanda vultus gravitate? quid de ſingulari ejusdem ac prope incredibili erga Philomuſos amore? hoc vere dicam, longe digniſſimum fuiſſe Maltzanum noſtrum, quem magni Cæſares ac Rudolphus præſertim II. cujus æquitas & Clementia hinc usque ad ſidera nota, tot annis Cuſtos & Obſes Pacis publicæ fuit, clementiæ ſuæ radiis illuſtrarent, atque inter Conſilii ſui participes allegerent, quem PPcipes & Ordines Patriæ certatim certatim honoribus afficerent, quem Vicini colerent Sarmatæ, quem exteri admirarentur populi, quem ſubditi prodeuntem velut beneficium, ſydus ac Salutare Nomen adſpicerent, inter amorem, metum ancipites Dominum ſalutarent an Patrem, cujus denique Vita functi nomen, virtutes ac decora ab oblivione hominum vindicent & laudibus usque ad Cœlum efferant Muſarum Myſtæ: Felicem vero Heroem, qui novo ſic more duplicem adeptus eſt Gloriam & quæ ante illum maxime fuit diuturna, & quæ poſt illum futura eſt immortalis. Editus in hanc Lucem Id. Maij. A. C. 1559. in arce avita Wartembergenſi, cum in hoc ſeculo miſerabili vixiſſet annos LXV. M. VII. H. III. d. II. extremum vitæ Spiritum reddidit VII. Id. Jan. A. M. D. C. XXV ſolemnibus exequiis Militii funeratus, quas Ill. ac Gener. Vidua Domina Eva L. B. de Lobkowitz: Ill: item Domini Joachimus: Johannes Bernhardus ac Gvilielmus Maltzanii, Filii Germani, Marito & Patri deſideratiſſimo honorifice exornatas XIV. Kal. Maji ejusdem Anni celebrarunt.

VI. Stamm-Taffel
des
Hoch-Reichs-Gräflichen Hauses
von
PROMNITZ.

✻

Sigismund von Promnitz,
Pannerherr,
auf Weichau und Leſſendorff, † 1444.

Caſpar von Promnitz, auf Leſſendorff, † 1460.	Balthaſar von Promnitz, auf Weichau, † 1480.

Caſpar von Promnitz,
auf Leſſendorff,
†.
Gem. N. von Pogrell,
†.

Niclas von Promnitz, Pfarrer zu Croſſen, †.	Caſpar von Promnitz, †.	Balthaſar von Promnitz, †.

Caſpar von Promnitz, auf Leſſendorff, Hauptmann der Weichbilder Freyſtadt und Grünberg, †. Gem. Ludomilla von Reideburg, †.	BALTHASAR von Promnitz, geb. 1488. der XXXVII. Biſchoff zu Breßlau, (vermählt 1539. 18. Sept.) auch Oberſter Hauptmann im Hertzogthum Ober- und Nieder-Schleſien, Freyer Standes-Herr zu Pleß in Ober-Schleſien, und Freyherr zu Sorau und Triebel, † 1562. 20. Jenner.	Heinrich von Promnitz, zu Weichau, †. Gem. Margaretha, von Unruhe, a. d. H. Bohrau, †.	Balthaſar von Promnitz, †.	Hanns von Promnitz, auf Neu-Weichau und Schüttelau, Hauptmann zu Gurau, †.
			A	B C

Stanislaus, Frey-Herr von Promnitz, freyer Standes-Herr zu Pleß, †. Gem. Anna, Friedrichs, Freyherrns von Rebern in Friedland und Seidenberg, Kayſerl. Maj. Raths T. †.	Carl, Freyherr von Promnitz, freyer Standes-Herr zu Pleß, †. Gem. Salome von Löben zu Gafron und Heintzendorff, †.

Abraham,
Freyherr von Promnitz
freyer Standes-Herr in Schleſien zu Pleß,
† 1613.
Gem. Anna Maria,
Freyin von Promnitz,
a. d. H. Weichau, †.

Sidonia, Freyin von Promnitz,
geb. 1596. 13. Oct.
verm. 1620. 9. Nov. an Hannß Freyherrn
von Sunnegk und Jeſſenitz in Budetin und Bielitz,
† 1621. 24. Jenner.

Digitized by Google

Digitized by Google

I. Hedwig, Freyin von Promnitz, verm. Gräfin von Terzky in Böheimb, †.

Anna Maria, Freyin von Promnitz, Gem. Abrahams Freyherrns von Promnitz, zu Pleß, †.

Eleonora, Freyin von Promnitz, Gem. 1) Christophs Freyherrns von Schaffgotsch in Trachenberg, 2) den 26. May 1606. an Hannß Georgen Grafen von Hohenzollern, † 1611. den 19. Dec. in ihrem weiblichen Beruff, alt 35. Jahr, 11. Wochen, 5. Tage, (vid. Pohlii Annales Wrat. MSt.)

Margaretha Rebecca, Freyin von Promnitz, Gem. Carls Freyherrns von Kittlitz, in Malmitz, †.

George, Freyherr von Promnitz, †.

Annoch 6 andere Kinder sind jung gestorben.

II. Benigna Polyxena, Freyin von Promnitz, verm. 1616. 26. Junii zu Prag an Georgen, Graff von Oppersdorff, †.

Digitized by Google

A

Ursula Benigna, Freyin von Promnitz. †.

Polyxena, Freyin von Promnitz. Gem. Herrn Hans von Pückler auf Gröditz, †.

Anna Sophia, Freyin von Promnitz. Gem. Adam Johanns, Freyherrns auf Myenkrzky, †.

Bibiana, Freyin von Promnitz. geb. 1605. 2. Jenner, † 1632. 12. Aug. zur Liegnitz.

Clara Eusebia, Freyin von Promnitz. † 1612. 27. Oct.

Heinrich Christian, Freyherr von Promnitz. †.

SIGISMUND SEYFRIED, des H. R. R. Graf von Promnitz, Freyherr der Stander-Herrschafft Pleß, auf Sorau, Triebel und Naumburg, vollmächtiger Land-Vogt des Marggrafthums Nieder-Lausnitz, geb. 1595. 17. Jul. † 1654. 30. Junii zu Hirschberg, Gem. I. Anna Margaretha, Erdmanns, Freyherrn von Puttbus und der Gräfin Sabinæ Hedwig von Eberstein T. verm. 1623. den 11. Dec. † 1645. II. Catherina Elisabeth, George Ernsts, Freyherrns von Schönburg, und Benignæ, Freyin von Schwanberg T. verm. 1647. 17. Merz, † 1650. III. Agnes, Freyin von Racknitz, verm. 1651. d. Aug. Wittib 1654. 30. Junii. verm. 2) an Christoph Leopold, Graf von Schaffgotsch, des H. R. R. Semper-Frey, Rittern des goldnen Vliesses, Kayf. Geh. Rath und Cammer-Præsidenten im Herzogthum Ober- und Nieder-Schlesien, sie † 1693. 8. Febr.

A

Maximilian, Freyherr von Promnitz. †.

Digitized by Google

A

I. Sabina Sophia, Freyin von Promnitz, geb. 1624. 8. Dec. †.

Maximilian Rudolph, Freyherr von Promnitz, geb. 1626. 26. Apr. †.

Anshelm, Freyherr von Promnitz, geb. 1627. 13. May. †.

Eleonora, Freyin von Promnitz, geb. 1629. 2. Jenner, Gem. Julii, Grafens von Sunnegk, Herrn der Herrschafft Bielitz, † 1668. 15. Aug.

Erdmuth, Freyin von Promnitz, geb. 1630. 16. Febr. Gem. Joachimi Henrici Freyherrns von Schulenburg, † 165c.

ERDMANN, des H. R. R. Graf von Promnitz, Freyherr der Standes-Herrschafft Pleß, auf Sorau, Triebel und Naumburg, Kayserl. Maj. würckl. Cammer-Herr und Oberster zu Fuß, geb. 1631. 2. Sept. † 1664. 19. Jenner.

A. 1.

Julius, Freyherr von Promnitz, geb. 1632. 25. Oct. †.

Otto, des H. R. R. Graf von Promnitz, des H. Johanniter-Ordens designirter Ritter, der Comptereyen Supplenburg, Wildenbruch, und Mirau, Kayserl. Oberster, geb. 1634. 26. Febr. † 1663. 15. Nov.

ULRICH HIPPARCHUS, des H. R. R. Graf von Promnitz, Herr zu Forst und Pförten, ꝛc. Chur-Sächs. auch Chur-Brandenb. Cammer-Herr, Geh. Kriegs-Rath, General-Wacht-Meister und Oberster zu Pferd, geb. 1636. 2. Jenner, † 1655. 29. Julii.

A. 2.

Juliana, Freyin von Promnitz, geb. 1638. †.

Heinrich, Freyherr von Promnitz, geb. 1639. 6. Octobr.

II. Benigna, Gräfin von Promnitz, geb. 1648. 24. Merz, verm. 1696. an Graff Johann Friedrich zu Solms-Laubach, blieb Wittib, und † 1702.

Bibiana, Gräfin von Promnitz, geb. 1649. 8. Aug. Gem. 1) Freyherrns Czelenko Howora von Leipe, 2) an Hertzog Rudolph Friedrich von Hollstein-Norburg, † 1685. 19. Aug.

HEINRICH, des H. R. R. Graf von Promnitz, Erb-Herr zu Kreppelhoff, Chur-Sächsischer General, † 1693.

A. 3.

Digitized by Google

A 1.

Sigismund Moritz, des H. R. R. Graf von Promnitz, geb. 1656. † 1657.

Margaretha Catherina, des H. R. R. Gräfin von Promnitz, Gem. Joachim Friedrich, Baron Schencks von Landsberg, †.

Balthaſar Erdmann, des H. R. R. Graf Freyer Standes-Herr Herr in Schleſien zu Pleß, auf Sorau, Triebel und Naumburg, geb. 1659. 9. Jenner, † 1703. den 3. May, Gem. Æmilia Agnes, Grafens Henrici I. Jüngerer Linie Reuſſen zu Schlaitz T. geb. 1667. 11. Aug. verm. 1682. 11. Aug. Wittib, 1703. 3. May, verm. 2) 1711. 13. Febr. an Hertzog Friedrich zu Sachſen-Weiſſenfels, Königl. Pohln. und Chur-Sächſ. General-Lieutenant, abermals Wittib 1715. den 16. Apr. † 1729. den 15. Oct.

Anna Sophia, geb. und † 1660.

Otto Leopold, des H. R. R. Graf von Promnitz, geb. 1662. † 1663.

Chriſtoph Ulrich, des H. R. R. Graf von Promnitz, geb. 1663. den 26. Jun. † 1677. den 17. Novemb.

Erdmann, des H. R. R. Graf von Promnitz, freyer Standes-Herr in Schleſien, Erb-Herr der freyen Standes-Herrſchafft Pleß, Herr der Herrſchafften Sorau, Triebel, Naumburg, Klitſchdorff und Drehna, wie auch Peterswaldau, Kreppelhoff und Jannowitz, Königl. Pohln. und Chur-Sächſ. Geheimder Cabinets-Miniſter, und Ritter des Königl. Pohln. Ordens von weiſſen Adler. geb. 1683. 22. Aug. Gem. *Anna Maria*, Hertzogin zu Sachſen-Weiſſenfelß, Joh. Adolphi, Hertzogs zu Sachſen-Weiſſenfelß T. geb. 1683. 17. Jul. verm. 1705. 16. Jun.

Friedrich, des H. R. R. Graf von Promnitz, Herr auf Halbau, Kuhnau, Buhrau und der Herrſchafft Drehnau, ꝛc. geb. 1684. 11. Oct. † 1712. 13. Jun. Gem. Helena Maria, George Friedrichs, Grafens von Tenczin T. geb. 1694. 3. Jenn. verm. 1710. Wittib 1712. verm. 2) an Graf Johannes von Callenberg.

Heinrich, des H. R. R. Graf von Promnitz, geb. 1686. 14. Jenner, † 1700. 23. May.

Eſther Maximiliana Eliſabeth, des H. R. R. Gräfin von Promnitz, geb. 1687. 20. Febr. † 1701. 28. Sept.

Philippine Henriette Thereſia, des H. R. R. Gräfin von Promnitz, geb. 1689. 25. Nov. † 30. Nov. s. a.

Balthaſar Friedrich, des H. R. R. Graf von Promnitz ꝛc. Herr auf Halbau, Kuhnau, ꝛc. geb. 1711. 17. Dec.

Agnes Maria Fridrica, des H. R. R. Gräfin von Promnitz, Kayſerl. Hof-Dame, geb. 1712. 12. Dec.

Chriſtiana Johanna Æmilia, Reichs-Gräfin von Promnitz, geb. 1708. 15. Sept. verm. 1726. 14. Jenner an Fürſt Auguſt Ludwig von Anhalt-Cöthen.

Anna Fridrica, Reichs-Gräfin von Promnitz, geb. 1717. 10. May.

Johanna Sophia, geb. und † 1713.

Balthaſar Erdmann, geb. und † 1715.

Maria Eliſabeth, Reichs-Gräfin von Promnitz, geb. 1717. 24. Oct.

Johann Erdmann, des H. R. R. Graf von Promnitz, ꝛc. geb. 1719. 2. Febr.

Agnes Sophia, Reichs-Gräfin von Promnitz, geb. 1720. 15. May.

A 1

Mon. 8 Oct. to Sat. 13 Oct.
Mon. 15 Oct. to Sat. 20 Oct.
Mon. 22 Oct. to Sat. 27 Oct.
Mon. 29 Oct. to Sat. 3 Nov.
Mon. 5 Nov. to Sat. 10 Nov.
Mon. 12 Nov. to Sat. 17 Nov.
Mon. 19 Nov. to Sat. 24 Nov.
Mon. 26 Nov. to Sat. 1 Dec.

Capital Assembly Room, Edinburgh.

Every Evening (except Saturday) at Eight o'clock, and Saturday Afternoon at Three o'clock.

Mr. JOHN PARRY, Jun.

Mr. JOHN PARRY, Jun., will repeat his Entertainment, entitled

MY WIFE'S OPERA COMPANY,

Every Evening (except Saturday) at Eight o'clock, and Saturday Afternoon at Three o'clock.

Mr. JOHN PARRY, Jun., will repeat his Entertainment, entitled

MY WIFE'S OPERA COMPANY,

Every Evening (except Saturday) at Eight o'clock, and Saturday Afternoon at Three o'clock.

Mr. JOHN PARRY, Jun., will repeat his Entertainment, entitled

MY WIFE'S OPERA COMPANY,

Every Evening (except Saturday) at Eight o'clock, and Saturday Afternoon at Three o'clock.

Mr. JOHN PARRY, Jun., will repeat his Entertainment, entitled

MY WIFE'S OPERA COMPANY,

Every Evening (except Saturday) at Eight o'clock, and Saturday Afternoon at Three o'clock.

Mr. JOHN PARRY, Jun., will repeat his Entertainment, entitled

MY WIFE'S OPERA COMPANY,

Every Evening (except Saturday) at Eight o'clock, and Saturday Afternoon at Three o'clock.

Mr. JOHN PARRY, Jun., will repeat his Entertainment, entitled

MY WIFE'S OPERA COMPANY,

Every Evening (except Saturday) at Eight o'clock, and Saturday Afternoon at Three o'clock.

Mr. JOHN PARRY, Jun., will repeat his Entertainment, entitled

MY WIFE'S OPERA COMPANY,

Every Evening (except Saturday) at Eight o'clock, and Saturday Afternoon at Three o'clock.

A 2

Mon. 6 Dec. to Sat. 11 Dec.

Capital Assembly Room, Edinburgh.

Mr. JOHN PARRY, Jun.

Mr. JOHN PARRY, Jun., will repeat his Entertainment, entitled

MY WIFE'S OPERA COMPANY,

Every Evening (except Saturday) at Eight o'clock, and Saturday Afternoon at Three o'clock.

Mr. JOHN PARRY, Jun., will repeat his Entertainment, entitled

MY WIFE'S OPERA COMPANY,

Every Evening (except Saturday) at Eight o'clock, and Saturday Afternoon at Three o'clock.

Mr. JOHN PARRY, Jun., will repeat his Entertainment, entitled

MY WIFE'S OPERA COMPANY,

Every Evening (except Saturday) at Eight o'clock, and Saturday Afternoon at Three o'clock.

Mr. JOHN PARRY, Jun., will repeat his Entertainment, entitled

MY WIFE'S OPERA COMPANY,

Every Evening (except Saturday) at Eight o'clock, and Saturday Afternoon at Three o'clock.

Mr. JOHN PARRY, Jun., will repeat his Entertainment, entitled

MY WIFE'S OPERA COMPANY,

Every Evening (except Saturday) at Eight o'clock, and Saturday Afternoon at Three o'clock.

Mr. JOHN PARRY, Jun., will repeat his Entertainment, entitled

MY WIFE'S OPERA COMPANY,

Every Evening (except Saturday) at Eight o'clock, and Saturday Afternoon at Three o'clock.

Mr. JOHN PARRY, Jun., will repeat his Entertainment, entitled

MY WIFE'S OPERA COMPANY,

Every Evening (except Saturday) at Eight o'clock, and Saturday Afternoon at Three o'clock.

B

Mon. 13 Dec. to Sat. 18 Dec.

Capital Assembly Room, Edinburgh.

Mr. JOHN PARRY, Jun.

Mr. JOHN PARRY, Jun., will repeat his Entertainment, entitled

MY WIFE'S OPERA COMPANY,

Every Evening (except Saturday) at Eight o'clock, and Saturday Afternoon at Three o'clock.

Mr. JOHN PARRY, Jun., will repeat his Entertainment, entitled

MY WIFE'S OPERA COMPANY,

Every Evening (except Saturday) at Eight o'clock, and Saturday Afternoon at Three o'clock.

Mr. JOHN PARRY, Jun., will repeat his Entertainment, entitled

MY WIFE'S OPERA COMPANY,

Every Evening (except Saturday) at Eight o'clock, and Saturday Afternoon at Three o'clock.

Mr. JOHN PARRY, Jun., will repeat his Entertainment, entitled

MY WIFE'S OPERA COMPANY,

Every Evening (except Saturday) at Eight o'clock, and Saturday Afternoon at Three o'clock.

Mr. JOHN PARRY, Jun., will repeat his Entertainment, entitled

MY WIFE'S OPERA COMPANY,

Every Evening (except Saturday) at Eight o'clock, and Saturday Afternoon at Three o'clock.

Mr. JOHN PARRY, Jun., will repeat his Entertainment, entitled

MY WIFE'S OPERA COMPANY,

Every Evening (except Saturday) at Eight o'clock, and Saturday Afternoon at Three o'clock.

Mr. JOHN PARRY, Jun., will repeat his Entertainment, entitled

MY WIFE'S OPERA COMPANY,

Every Evening (except Saturday) at Eight o'clock, and Saturday Afternoon at Three o'clock.

Digitized by Google

C

Balthasar von Promnitz, auf Neu-Weichau,
Gem. N. von Nechern, auf Kuntzendorff, †.

Grabus von Promnitz, †.

Valentin von Promnitz, †.

Herrmann von Promnitz, auf Weichau und Skarsina, †.
Gem. Ursula von Nostitz, Erb-Frau auf Skarsina, †.

Balthasar von Promnitz, auf Skarsina, †.
Gem. Helena von Rackel, a. d. H. Küpper wird Wittib, verm. 2) an Herrn Hanns von Promnitz, auf Dittersbach, Greisitz und Küpper, der einen Stieff-Sohn adoptirte, †.

Stentzel von Promnitz, †.

Ursula von Promnitz,
Gem. Balthasars von Rackel und Daubitz, Hofe-Richters zur Mielitsch, wird Wittib,
† 1630. den 29. Jul.

Noch einige T.

Balthasar Herrmann von Promnitz auf Skarsina, auch Dittersbach, Greisitz und Küpper, †.
Gem. Helena, Wolffgangs von Bibritsch und Bahren, auf Niclasdorf und Gesäß,
und
Fr. Salome von Pobschütz, a. d. H. Crantz verm. 1624. †.

Hanns von Promnitz, auf Dittersbach, Greisitz, Küpper, Skarsina und Wilxen, Kayserl. Majest. Rath, †.
Gem. Eleonora von Schertz, †.

Helena, Freyin von Promnitz, Gem. Hansens von Borßnitz auf Panwitz, †.

Wolff, Freyherr von Promnitz, †.
Gem. Ursula Polyxena, von Rothkirch, †.

Helena Maria, Freyin von Promnitz, †. verm. von Bünau auf Matzdorff, †.

Polyxena, Freyin von Promnitz, Gem. Abrahams von Prittnitz und Gafron, auf Alt-Randen, †.

Christoph, Freyherr von Promnitz, †.

Anna, Freyin von Promnitz. Gem. Hannß von Rothkirch, †.

Hannß Christoph, Freyherr von Promnitz, auf Dittersbach, Greisitz, Küpper, Skarsina und Wilxen, †.
Gem. Anna Elisabeth, Freyin von Saurmann, auf Laskowitz, verm. 1687. 22. Jul. Wittib, verm. 2) 1692. 2. Dec. an Graf Heinrich Gottlob von Redern, auf Malnitz, † 1708. den 30. Jenner,

Eleonora Charlotte, Freyin von Promnitz, verm. Freyin von Löben, †.

Maria Eleonora, Freyin von Promnitz, geb. 1688. den 6. May, verm. 1704. den 6. May an Graff Heinrich XXIV. jüngerer Linie Reussen zu Kösteritz.

Die abgestorbene Promnitzische Linie zu Weichau-Dittersbach.

Otto von Promnitz,
auf Weichau, Dittersbach und Greisitz, †.

- Otto von Promnitz, Altarista zu Sagan 1435 †.
- Heintze von Promnitz, zu Hirschfeld, †.
  - Hanns von Promnitz, † 1514.
    - Anton von Promnitz, †. Gem. Ursula von Drauschwitz,
      - Ursula von Promnitz, Gem. Abrahams von Rackel, auf Linderoda, †.
    - Joachim von Promnitz, †.
  - Christoph von Promnitz, †. Gem. Margaretha von Niesemeuschel, †.
    - Hanns von Promnitz, †.
    - Joachim von Promnitz, † 1570.
      - Margrethe von Promnitz, Gem. Mauritii von Tschammer, †.
      - Anton von Promnitz, †.
      - Stenzel von Promnitz, †.
      - Hanns von Promnitz, auf Dittersbach und Greisitz, †. Gem. Helena von Rackel, Wittib Balzers von Promnitz, auf Skarsina, †. (Die Güter Dittersbach und Greisitz kamen per adoptionem an seinen Stieff-Sohn Balthasar Herrmann von Promnitz, wie umstehendes Geschlechts-Register zeiget.)
      - Jochim von Promnitz, auf Greisitz, †.
      - Barbara von Promnitz, Gem. Herrn Balthasars von Brann, †.
    - Dorothea von Promnitz, †.
- Niclas von Promnitz, †.
- Peter von Promnitz, †.
  - Peter von Promnitz, †.
    - Matthes von Promnitz, †.
      - Eine T. Gem. Sebastians von Haugwitz, †.
      - Joachim von Promnitz, † 1630.
    - Caspar von Promnitz, †.
      - Christoph von Promnitz, †.
      - Mariana von Promnitz, Gem. Hanses von Diebitsch in Neusorge, †.
- Matthes von Promnitz, †.
  - Sigismund von Promnitz, †.
  - Michael von Promnitz, †.
  - Matthes von Promnitz, †.
- Melchior von Promnitz, †.

Historische Anmerckungen
Bey der
IV. Stamm-Taffel.

§. 1.

DAs Hoch Reichs-Gräffliche und nunmehr mit Königlicher auch Chur- und Fürstlichen Anverwandschafften prangende Promnitzische Hauß ist aller Muthmassung nach Vandalischer Ankunfft, und mag desselben Stamm-Vater seine unerschrockene Tapfferkeit einmals unter denen Feindlichen Pfeilen, als ein Stern erster Grösse erwiesen habe, darumb ihm auch ein Pfeil mit den Sternen (deren Anzahl vielleicht seine Kinder bedeutet) ins Wappen gegeben worden. Sie haben auch dessentwegen die Würde der Panner-Herren erlanget, und sich so wol in denen Creutz-Fahrten gegen die Saracenen, als im Jahre 1241. da die erschreckliche Menge der Tartarischen Horden auch Schlesien bedeckt und verwüstet, in der Schlacht bey Liegnitz d. 9. Apr. mit unsterblichem Nachruhm hervor gethan, auch sich stets an denen Schlesischen Fürsten-Höfen in den ansehnlichsten Ehren-Stellen befunden, wie denn nun bald vor 500. Jahren unter der Regierung Hertzogs Bolezlai II. mit dem Zunahmen Calvi: Henricus de Promnitz: Advocatus zur Liegnitz gewesen, und seinen Rang bald nach dem Landes-Hauptmann vor allen andern Rittern gehabt, wie darüber vorgedachten Fürstens eigner Brief (a) d.d. 15. Sept. Anno 1261. ein unverwerffliches Zeugnüs ertheilet.

Ankunfft des Hoch Reichs-Gräfl. Promnitzischen Stammes.

§. 2. Sein höheres Ansehn aber erlangte dieses vortreffliche Geschlecht, da es d. 18. Sept. 1539. zu der Schlesischen Fürsten-Würde gelangte, und Balthasar von Promnitz, ein Gelehrter, beredter und leutseeliger Herr, aus dem Hause Lessendorff dessen Herr Bruder Caspar von Promnitz, Hauptmann der Weichbilder Freystadt und Grünberg gewesen, zum Bischoffe von Breßlau erwählet, und also Fürst in Schlesien worden: Dieser Herr erkauffte in nachfolgendem 1542. Jahre von dem Freyherrn Johann Thurzo von Bethlemfalva (dessen Gesellschaffts-Register in unserm andern Theile pag. 378. befindlich) vor Sich und Sein Hauß die in Ober-Schlesien gelegene freye Standes-Herrschafft Pleß, hernach im Jahre 1556. die Herrschafften Sorau und Triebel, erhielt auch von Kayserl. Maytt. wayl. Ferdinando I. Glorwürdigen Andenckens gegen eine vorgelehnte Summa Geldes das Fürstenthum Sagan zum Pfand-Schilling, nahm selbiges, wie auch vorgedachte Herrschafften im Jahre 1558. in würcklichen Besitz und hat d. 15. Junii seinen Einzug zu Sorau gehalten. In folgenden 1559. Jahre trat er diese Herrschafften seinem Vetter Freyherrn Siegfried von Promnitz a. d. H. Weichau ab und ließ selbigem huldigen, verfertigte im Jahr 1561. seinen letzten Willen mit Aufrichtung eines Majorats und verfiel d. 24. Sept. in ein vier-Tägiges Fieber, welches ihn auch endlich d. 20. Jenner des 1562. Jahres ins Grab befördert, nachdem er sein Alter auf 74. Jahr gebracht, und Bischoff zu Breßlau, zugleich auch Oberster-Hauptmann in Schlesien 23. Jahr lang gewesen, durch seine hochlöbliche Regierung aber (die die Geschicht-Schreiber unsers I. und II. Theils aufgezeichnet) einen unsterblichen Nahmen erworben.

Balthasar Edler Herr von Promnitz wird d. 18. Sept. 1539 Bischoff zu Breßlau.

Erkaufft seinem Hause die freye Standes-Herrschafft Pleß in Ober-Schlesien.

§. 3. In der freyen Standes-Herrschafft Pleß folgten ihm nach seines oberwehnten Herrn Brudern Caspars von Promnitz, Söhne: Stanislaus Freyherr von Promnitz, und nachdem Selbiger keine Erben hinterlassen, Carl Freyherr von Promnitz, diesem aber sein einiger Sohn Herr Abraham Freyherr von Promnitz, der sich mit dem Adel seiner freyen

(a) Dipl. X. hujus Voluminis.

Die Leſſendorffiſche Linie ſtirbt An. 1611. ab.

Standes-Herrſchafft in recht Fürſtlichem Staate bey dem Einzuge Königs Matthiæ II. zu Breßlau im Jahr 1611. befunden, aber nach 2. Jahren, als der letzte Männl. Stammes von der Leſſendorffiſchen Linie des vortrefflichen Hauſes Promnitz dieſes Zeitliche geſeegnet.

Die freye Standes Herrſchafft Pleß kommt an die Weichauiſche Linie.

§. 4. Den Anfall der freyen Standes Herrſchafft Pleß erlebte Siegfried Freyherr von Promnitz, ein jüngerer Sohn des Freyherrns Siegfrieds von Promnitz aus der Linie zu Weichau: dem der Biſchoff Balthaſar (als vorhin §. 2. gedacht worden) im Jahr 1559. die Herrſchafften Sorau und Triebel abgetreten und zwar aus beſonderer allerhöchſten Kayſ. Genade, deren er ſich als Kayſerl. Oberſter durch ſeine gegen den Erbfeind in Ungarn ausgerichtete und von Unſerem berühmten Opitz zu Brieg 1624. in Druck beförderte Helden-Thaten würdig gemacht. Da ſonſt dieſe Herrſchafft ſein älteſter Bruder Heinrich Anshelm Freyherr von Promnitz hätte beſitzen ſollen. Er ſtarb aber unvermählet, und folgte ihm ſeines jüngern Herrn Brudern Weickards Freyherrns von Promnitz (der im Jahr 1590. das Rectorat zu Wittenberg verwaltet,) einiger Herr Sohn Siegfried Freyherr von Promnitz als freyer Standes Herr zu Pleß, allein auch deſſen einiger Sohn Weickard, ging dem Herrn Vater in die Ewigkeit voran, und als dieſer im Jahre 1650. nachfolgte, war die freye Standes-Herrſchafft Pleß abermals erlediget.

Selbige wird in des H. R. R. Grafen-Stand erhoben.

§. 5. Es erhielt demnach dieſelbige als rechtmäßiger Erbe Siegmund Seyfried des H. R. R. Graf von Promnitz, vorhin gedachten Freyherrn Heinrich Anshelms von Promnitz hinterlaſſener älteſter Herr Sohn, und des Freyherrn Siegfrieds von Promnitz, der vom Biſchoffe zu Breßlau Balthaſar von Promnitz im Jahre 1559. die Herrſchafften Sorau und Triebel erhalten, Enckel. Jedoch ehe wir von Ihm mehrers erzehlen, will es nöthig ſeyn, annoch an beyder itzterwehnter Freyherren von Promnitz, als groſſer Stützen unſers Vaterlandes derſelbigen Zeit Nachruhm zu gedencken, welchen der Freyherr * Siegfried von Promnitz, Freyherr zu Sorau und Triebel, theils als Kayſ. Commiſſarius bey denen allgemeinen Schleſiſchen Fürſten-Tägen vom Jahre 1571. biß 1579. dann als Königl. Cammer-Præſident in Schleſien, welche hohe Dignität er aber um ſeine Lande perſönlich regieren zu können, ſelbſt hernach niedergelegt, ferner als Kayſerl. Maytt. würcklicher Rath und im Jahre 1593. geweſener Groß-Geſandter nach Pohlen in eyffrigſter Beförderung der allgemeinen Wohlfahrt reichlich erworben, bis er d. 25. Febr. des 1597. Jahres zu Sorau, (allwo er in der Haupt-Kirche das Kunſtreiche und rare Uhrwerck verfertigen laſſen,) entſchlaffen, und deſſen erſtgebohrner Sohn Freyherr Heinrich Anshelm von Promnitz zu Verherrlichung ſeines Geſchlechts fortgepflantzet. Er iſt im zehenden Jahre ſeines Alters nach Prag geſendet worden, die Böhmiſche Sprache zu erlernen, hernach im Jahre 1578. nach Franckfurt an der Oder denen Studiis obzuliegen, woſelbſt Er auch das Rectorat verwaltet, endlich nach ſeinen durch Deutſchland, Italien, Franckreich, Engelland und die Nieder-Lande glücklich vollendeten Reiſen an den Kayſerl. Hof zurücke kommen, allwo er anfangs Kayſerlicher Truchſeß geweſen, hernach im Jahr 1594. Königl. Böheimbiſcher Appellations-Rath, dann im Jahre 1595. Kriegs-Zahlmeiſter des Königreichs Behaimb, im Jahre 1598. Verweſer des Marggrafthumbs Nieder-Lauſitz, im Jahre 1599. d. 24. Febr. zum Landvogt in Nieder-Lauſitz, endlich vom Kayſer Matthia, zum Rath und Cämmerer erhoben worden. Seine Treue und Devotion gegen das Allerdurchlauchtigſte Ertz-Hauß Oeſterreich war ein Felß, den alle Drangſaale der Böhmiſchen Unruhe umbſonſt zu erſchüttern ſuchten, bis ihn endlich der Tod d. 4. Merz 1622. auf dem Königl. Schloſſe zu Lüben im Ober-Ambte aus der Unruhe der Welt abgefordert. Seine Gemahlin Sophia, des Freyherrns Sigismund von Kurtzbach, freyen Standes-Herrn auf Mielitſch und Trachenberg, und Frauen Helenæ, Printzeßin von Liegnitz und Brieg Tochter, war Hertzogs Friderici III. zu Liegnitz und Brieg Enckelin, deſſen Groß-Mutter Ludomilla, Königs Georgii (von Podiebrath) in Böhaimb Printzeßin Tochter geweſen, mithin durch dieſe glückſeelige Vermählung der Promnitziſche Stamm ſowol aus Königl. Piaſtiſchem als Königl. Böhaimbiſchen Geblütte neues Leben und Kräffte gewonnen.

Unverwelcklicher Nachruhm derer Freyherren und Reichs-Grafen von Promnitz.

1. Siegfried Freyherrn von Promnitz auf Sorau und Triebel,

2. Heinrich Anshelm Freyherrns von Promnitz auf Sorau und Triebel.

§. 6. Der

* Die Feder des geſchickten Henelii hat ſein Elogium weitläufftiger abgeſchildert, welches beygeſetzt folget, es haben ihn auch die Kayſerl. Maytt. Maytt. Maximilianus II. im Jahre 1564. und Rudolphus II. mit perſönlicher Beſuchung in Sorau begnadiget.

Digitized by Google

§. 6. Der aus dieſer Ehe hinterlaſſene ältere Herr Sohn, war vorhin erwehnter Siegmund Seyfried des H. R. R. Graf von Promnitz, Freyherr auf Sorau, Triebel und Naumburg, und im Jahre 1650. nach Abſterben ſeines nächſten Anverwandten Siegfrieds Freyherrns von Promnitz, laut vorhergehenden §. 4. auch in Schleſien freyer Standes Herr zu Pleß. Dieſer Herr wurde gleich ſeinem Herrn Vater in ſeiner Jugend nach Leutmeritz und Prage verſchickt, die Böhmiſche Sprache zu erlernen, nachdem ſchon ſein Herr Groß-Vater als ein Land-Stand in der Cron Behaimb aufgenommen, auch ſelbiger Land-Taffel einverleibet worden. Im Jahr 1610. begab er ſich auf Reiſen, beſahe Teutſchland, Franckreich, Engelland und die Nieder-Lande, wagte auch, ob er ſchon zu Sorau glücklich angekommen, in folgendem Jahre abermals eine Reiſe durch alle Provintzien von Franckreich. Als Kayſers Mathiæ Crönung zu Franckfurt am Mayn d. 24. Junii 1612. vor ſich ging, begab ſich dieſer Herr auch dahin und legte im Churnier ſonderbare Ehre ein, wie er denn auch einen ſchönen Diamant zum Preiß erhalten, kurtz darauf aber wendete er ſich auf die Reiſe nach Italien, beſahe auch das Königreich Neapel, und kam zu innigſter Freude der Seinigen im Jahre 1614. wieder zu Sorau glücklich an, da er dann bald folgenden Jahres zum Ober-Ambts-Verweſer in der Nieder-Lauſitz von Kayſerl. Maytt. beſtellt, und bey der hereinbrechenden Unruhe des dreyßig-jährigen Krieges von daſigen Land-Ständen im Jahre 1621. an den Kayſerl. Hof abgeſchickt worden, wobey er ſich einen unſterblichen Nahmen, die Würde eines würcklichen Kayſerl. Raths und den goldenen Schlüſſel erworben, auch nach ſeines Herrn Vatern Abſterben im Jahr 1623. zum vollmächtigen Landvogt in Nieder-Lauſitz verordnet worden, welche Regierung, die bey damahligen Kriegs-Weeſen ihm ſehr mühſam gefallen, dennoch mit aller Vorſichtigkeit zu vollkommner Zufriedenheit des Landes von ihm geführet worden. Die Kayſerl. Maytt. ertheilte auch ihme dieſer und anderer hohen Verdienſte wegen, vor ſich und alle ſeine Nachkommen d. 9. Junii des 1652. Jahres des H. R. R. Grafen-Stand, und nachdem kurtz vorher die freye Standes Herrſchafft Pleß an ihn gediehen, begab er ſich ſelbſt dahin die Huldigung anzunehmen, war aber hernach ſo unglücklich, zu Pleß durch einen ſchweren Fall ſich an dem rechten Arm ſehr zu beſchädigen, welche Schmertzen er zu lindern hernach ſich ins warme Bad nach Hirſchberg begeben, daſelbſt aber d. 30. Junii 1654. ſeelig entſchlaffen und nach Sorau zurück in ſein Erb-Begräbnüs gebracht worden.

1. Siegmund Seyfrieds des H. R. R. Grafens von Promnitz, freyen Standes Herren zu Pleß.

§. 7. Von ſeinen Kindern mit denen ihn GOtt laut vorhergehenden Geſchlechts-Regiſters reichlich geſeegnet, entſproſſen drey beſondere Linien des Hohen Promnitziſchen Stammes: der älteſte hinterlaßene Herr Sohn Erdmann des H. R. R. Graf von Promnitz, folgte ihm in der freyen Standes-Herrſchafft Pleß, als auch denen Herrſchafften Sorau, Triebel und Naumburg, und ſtifftete die noch glücklichſt-Regierende Linie zu Sorau und Pleß: deßen jüngſter Herr Bruder Ulrich Hipparchus des H. R. R. Graf von Promnitz erhielt, nach Abſterben Ferdinandi II. Herrens von Biberſtein im Jahr 1668. die Herrſchafft Pförten von dem Chur-Fürſten zu Sachſen erblich, und da laut der zuvorher darauf gehabten Anwartſchafft, ſein Herr Bruder Graff Otto die Herrſchafft Forſt am Fluße Neiße überkommen ſollen, aber noch vor dem Tode des letzten Herrns von Biberſtein verſchieden, dennoch aber Grafen Ulrichs Unterthanen zu Pförten am Neyß-Strohm und am groſſen Wehre in der Noth helffen ſolten, als iſt dem Herren Grafen aus der Forſtniſchen Stadt Mühle und dem Neyß-Hammer jährlich etwas gewißes zu heben ausgeſetzt, und Ihm ſich Herren auf Forſt und Pförten: zu ſchreiben erlaubet worden, wie er denn auch ſeine Reſidenz zu Pförten angelegt, und ſeine Linie daſelbſt fortgepflantzet, beyder Herren Grafen Halb-Bruder war Heinrich des H. R. R. Graf von Promnitz ein Herr von unvergleichlichen Gemüths-Gaben, der auf dem ſchönen Schloße zu Kreppel-Hoff im Fürſtenthum Schweidnitz ſeine gewöhnliche Reſidenz gehabt, und wegen ſeines hohen Verſtandes und Erfahrung von den Ständen gedachten Fürſtenthums zu ihrem Oberſten Landes-Beſtellten, als auch von Churfürſtl. Durchl. zu Sachſen zu Dero General erhoben worden, bey ſeinem im Jahre 1693. erfolgten Abſterben, einen groſſen Nahmen, auch von der andern Gemahlin Gräfin von Redern einen einigen Sohn Graff Erdmann von Promnitz hinterlaſſen, der gleich ſeinem Herrn Vater ſich denen Chur-Sächß. Krieges-Dienſten mit allem Eyfer gewiedmet, aber im Jahr 1704. im Treffen bey Poſen unvermählet geblieben, da denn die Herrſchafft Kreppelhoff an die regierende Linie zu Sorau gefallen.

4. Erdmanns des H. R. R. Grafens von Promnitz freyen Standes Herrn zu Pleß.

5. Heinrichs des H. R. R. Grafens von Promnitz auf Kreppelhoff.

6. Erdmanns des H. R. R. Grafen von Promnitz: auf Kreppelhoff.

§. 8.

7. Ulrichs Hipparchus des H. R. R. Grafens von Promnitz: Herren auf Forst und Pförten.

§. 8. Graff Ulrich Hipparchus von Promnitz: Herr zu Forst und Pförten: ꝛc. ꝛc. geb. 1636. d. 2. Jenner, legte den Grund derer einem Standes-Herrn nöthigen Wißenschafften zu Wittenberg und Gieſſen, alwo er auch im Jahre 1654. das Rectorat, eben zu der Zeit, als ſein Herr Vater Todes verblichen, verwaltet, begab ſich hernach nach Heidelberg, von dar nach Straßburg, durchreiſete Franckreich, Engelland, die Niederlande und Dännemarck und gieng im Jahre 1657. in Kayſ. Kriegs-Dienſte, da er dann in Ungarn und Siebenbürgen ſeine Tapferkeit blicken laßen, hernach im Jahr 1671. vor Chur-Brandenburg ein Regiment zu Pferde geworben, und als General-Major gegen die Frantzoſen und Schweden mit großem Glücke gefochten, endlich aber ſich in Churfürſtens Johannis Georgi III. zu Sachſen Kriegs-Dienſte begeben, woſelbſt er General-Wacht-Meiſter Obriſter zu Pferde, und geheimder Kriegs-Rath worden, auch in ſothanen hohen Würden ſein Leben den 29. Jul. 1695. auf dem Gräffl. Schloße zu Pförten beſchloſſen. Er verließ laut vorhergehenden Geſchlechts-Regiſters einen einigen Herrn Sohn Anshelm des H. R. R. Grafen von Promnitz: Herrn der Herrſchafft Forſt und Pförten: der ſich auch mit drey Männlichen Erben geſeegnet befunden, ſelbige aber durch den Tod gar frühzeitig wieder verlohren.

§ 9. Es kam alſo die Erhaltung des Erlauchten Promnitziſchen Stammes auf den Sorauiſchen Zweig an, Graf Ulrichs Hipparchi ältern Herrn Bruder Erdmann des H. R. R. Grafen von Promnitz ꝛc. ꝛc. der zu Geneve denen ſtudiis mit unermüdetem Fleiße obgelegen, Italien, Franckreich und die Nieder-Lande durchreiſet, ſich in der Ingenieur-Kunſt, ſonderbare Wiſſenſchafft erworben, erſtlich in Holländiſchen, hernach in Kayſerl. Kriegs-Dienſten als Oberſter über ein Regiment zu Fuß, welches er ſelbſt zu Sorau errichtet, in Ungarn im Jahr 1663. zu Felde gezogen, durch Kranckheit aber überfallen, und ſich über Wien nach Sorau zurücke zu begeben gezwungen worden, allwo er das Zeitliche d. 19. Jenner. 1664. mit dem allgemeinen Nachruff geſeegnet, daß ſich die Unterthanen keinen beßeren Herren und die Soldaten keinen beßeren Oberſten wünſchen mögen: die Turel derer hinterlaſſenen Herren Söhne übernahm und führte in die 14. Jahre höchſtrühmlich, vor erwehnter Graff Ulrich Hipparchus nach deren Endigung der älteſte davon die Regierung angetreten: Balthaſar Erdmann des H. R. R. Graf von Promnitz: freyer Standes-Herr in Schleſien zu Pleß: auf Sorau, Triebel und Naumburg: der ſich zu Franckfurt an der Oder: Tübingen und Geneve in denen ſtudiis einen groſſen Nahmen erworben, in Begleitung zweyer Durchl. Printzen von Sachſen-Merſeburg nach Italien gereiſet und nach ſeiner Zurückkunfft eine preißwürdigſte Regierung bis auf ſeinen d. 3. May. 1703. erfolgten tödtlichen Hintritt geführet. In ſeinen hinterlaßenen zwey Herren Söhnen hat laut vorhergehenden Geſchlechts-Regiſter ſich der Sorauiſche Zweig in zwey Linien abermals glücklichſt getheilet und iſt der ältere Herr davon Erdmann des H. R. R. Graf von Promnitz: freyer Standes-Herr in Schleſien: Erbherr der freyen Standes-Herrſchafft Pleß, Freyherr zu Sorau, Triebel und Naumburg, Herr der Herrſchafften Drehna und Klitſchdorff: Erbherr zu Peters waldau, Kreppelhoff und Janowitz ꝛc. ꝛc. Königl. Pohln. und Chur-Sächß. Geheimder Cabinets-Miniſter und Ritter des Königl. Pohln. Ordens vom weißen Adler, deßen hohe ſo wol in- als auſſerhalb Schleſiens erlangte Verdienſte meine Feder nur zu bewundern, aber nicht zu beſchreiben fähig, ſich an eine Printzeßin aus den Durchlauchtigſten Chur-Hauß Sachſen zu vermählen, auch aus ſo hoher Verbindung einen denen Fußſtapffen ſeiner Großen Ahnen mit gleichem Eyfer nachfolgenden jungen Herren Johann Erdmann des H. R. R. Graff von Promnitz zu ſehen, von Gott geſeegnet worden.

8. Balthaſar Erdmanns des H. R. R. Grafens von Promnitz freyen Standes Herrn zu Pleß.

9. Erdmanns des H. R. R. Grafens von Promnitz, freyen Standes-Herrns in Schleſien zu Pleß.

Hiſtoriſche Nachricht von der freyen Standes Herrſchafft Pleß.

§. 10. Was noch ſonſt vor unſterbliche Nahmen derer Freyherren und Ritter von Promnitz an denen Hofflagern der Schleſiſchen Hertzoge zu Münſterberg: Oelß: Liegnitz, Glogau und Sagan: aufgezeichnet zu finden, iſt in denen Neben-Zweigen der Weichauiſchen Haupt-Linie gleichfals vorhergehendem Geſchlechts-Regiſter zu ſehen: die freye Standes Herrſchafft Pleß aber welche ſchon im Jahre 1407. als eine beſondere Herrſchafft ſeiner Gemahlin Helenæ: Groß-Fürſtin von Litthauen Hertzog Hanns II. zu Troppau und Ratibor zum Leib-Gedinge ausgeſetzt (Diploma XLIX. Diplomatarii noſtri Bohemo-Silesiaci Tom. I.) und deſſen Enckel Hertzog Wentzel zu Ribnick im Jahre 1474. da er mit Hertzogen

zoge Heinrich dem ältern zu Mönſterberg einen unglücklichen Krieg führte, verlohren, hernach aber das herrliche Geſchlechte derer Grafen Thurzonum von Bethlehemfalva und von ſelbigen im Jahr 1542. der vortreffliche Breßlauiſche Biſchoff Balthaſar von Promnitz kauffsweiſe an ſich gebracht: liegt in Ober-Schleſien nicht weit vom Weichſel-Strohm an der Pohlniſchen Gräntze und iſt eine von denen Sechs freyen Standes-Herrſchafften in Schleſien, welche bey denen Fürſten-Tagen ihren Sitz und zuſammen ein Fürſtliches Votum haben; Ihr Umkreyß ſchließt nicht nur die Standes-Herrlichen Aembter Schadlitz, Lendzimmer, Deutſchweichſel, Hammer, ſondern auch über 30. andere gar anſehnliche Gütter und das Städtlein Mieslowitz ein, deren Ritterliche auch zum Theil freyherrliche Beſitzer des regierenden Herrn Grafens Excell. der ſeinen eigenen Landes-Hauptmann hält mit Leiſtung gebührender Treu und Gehorſamb als ihren Lehns-Herrn erkennen. Daß auch einige Hochgedachter Sr. Excell. weltberühmte Herren Vorfahren, als Biſchoff Balthaſar von Promnitz, ingleichen die Freyherren Siegfried und Heinrich Anshelm von Promnitz, das Fürſtenthum Sagan geraume Zeit Pfands-weiſe beſeſſen, iſt gleichfals in offt-angezogener Stamm-Taffel gehörigen Ortes verzeichnet worden.

Elogium

SIGFRIDI L.B. de PROMNITZ,

in Plesna, Sora, Tribella & Hoyerswerda, Ducatus Saganenſis Hypothecarii,
S. C. R. M. A CONSILIIS INTIMIS, ex Nicol. Henelii
ab Hennenfeld Sileſia Togata MSta.

SIGFRIDUM PROMNITZIUM, L. B. Anshelmi Promnicii & Urſulæ Noſticiæ F. ad eam Nominis Celebritatem ſubvectum fuiſſe, ut nulli Sileſiorum cederet, neminem ignorare arbitror, niſi qui, aut ab Eruditione & Humanitate averſus, rerum in Patria geſtarum Memoriam paulo minus puero complectatur, aut recentium ſive proximorum incurioſus, loco & ætate longinqua tantum quaſi laſſa aut fracta, temporis Senio Virtus ubique corruerit, extollat & admiretur, aut Virtutem denique veris æſtimare Pretiis neſciat. Quo magis itaque æquo animo bonus quisque accipiet, ſi cujus viventis tam magna & nobilis Virtus exſtitit, ut duos illos bonæ Famæ obices, Ignorantiam recti & invidiam viceric, ac ſupergreſſa fuerit vita quoque functum ſuo Separatim Elogio decoratum, a mordaci ſeculorum injuria vindicare coner. Meruit hoc ſane, ſi quisquam alius Vir Illuſtris, non tam Familiæ Nobiliſſimæ Vetuſtate aut Fortunarum amplitudine, licet hæc ipſa quoque ſplendorem hominum nomini concilient, haudquaquam ſpernendum, quam veris illis, internisque vere ſuis animi Bonis, præclariſſimis inquam Virtutis & Sapientiæ dotibus, quibus in eum modum excelluit, ut veriſſime de eo ſcripſerit Vates Sileſiæ minime tralaticius:

Inclytus ille
PROMNICIÆ GENTIS BARO Victoria ſemper
Pari juncta piæ felici nomine, Pallas
Conſiliis, Virtus, Fama, Fama auget honore.

Enim vero cum Maximilianus II. Imp. Opt. ac Sapientiſſ. experimentis didiciſſet, principalium Onerum adjutores non exobſcuris tantum hominibus eſſe adſciſcendos, cum quibus hoc faciunt, heſternum forte agaſonem, inglorium, Caprimulgum aut Tonſorem ſibi aliquem admoventes, non ſolum Dignitatem ſuam vehementer imminuant, ipſi ſcilicet viles viſi, qui viles modo adhibent, ſed & apud bene natos invidiam gignant tanquam poſthabitos, atque ob id inter Illuſtriores Palatinos, quorum Conſiliis ad bene regendum utebatur, PROMNICIUM quoque L.B. Titulo a Ferdinando I. CÆS. AUGUSTISS. mactatum, ex Balthaſaris autem Epiſcopi Wratislavienſis Agnati ſuo Teſtamento Ducatuum Saganenſium in Sileſia Hypothecarium, adſciviſſet, Hominis in Conſulendo Sagacitatem, in tractando dexteritatem, in perficiendo felicitatem, cum inſigni fide atque integritate conjunctam ita amplexus fuit, ut maxima quæque negotia in illius adminiſtra-

tione versari vellet. Exinde pandit noster, ut sic dicam, vela Zephyris Gratiæ, ut sicut inter Proceres præcipuæ dignationis atque auctoritatis, sic apud Cæsarem ipsum intimæ esset admissionis, hujusdem tandem Calculo Caput ac Præses Curiæ, quam Cameram Silesiæ appellant, renunciatus. In eo Officio, quod ut dignitati plenissimum: ita post Excessum Maximiliani a Rudolpho quoque II. Imp. Glorioss. cui eandem in Consiliis Fidem, non sine augmento auctoritatis, bonæque Famæ præstitit, confirmatum PROMNICIO fuit, talem ipsi se se gessit, ut invidiam Fisci, ipsis etiam Legibus notatam evitaturus, nihil aut ageret, aut conluleret, quod esset ab Heri sui dignitate, ab Honestate ab Justitia remotum, & unde Labes aliqua Probri sive Reprehensionis in Augustum illud Collegium, in quo haut aliter splenduit, quam in Corona pactili Lemniscus, aut in annuli aurei palo Smaragdus, redundaret ab utroque interim Augusto, Ingeniorum æstimatore callentissimo, multis aliis difficillimis negotiis tractandis, in publicis præsertim Principum atque Ordinum Silesiæ Diætis eo magis adhibitus, quod Judicio & multo rerum Usu jam tunc subactos animos hominum sibi conciliare & ad Usus suos adjungere apprime calleret. Cæterum Dignitate illa laudabiliter administrata cum se sponte abdicasset, post missionem ab Imperatore etsi ægre impetratam, Soraviam Lusatiæ inferioris Oppidum, velut in Portum tutissimum, concessit: Provinciis recte gubernandis totum sese impendit, in Justitiæ administratione id suarum partium esse ratus, attendere, ut ad suum cuique tribuendum & legibus mos gereretur, & æquitati satisfieret. Rigorem ob id Juris mansuetudine ac benignitate ita temperare solitus, ut ad urendum & secandum non accederet, nisi extrema necessitate coactus, cum interim tamen minime omnium probaret eorum mollitiem, qui Fasces & secures, non nisi dicis causa sibi præferri patiuntur, omniaque impune admittunt Flagitia, immemores plane præcepti Apostolici: Magistratum non frustra Gladium gerere, nam DEI Ministrum esse; Vindicem ad Iram ei, qui quod Malum est, fecerit. Civium quidem suorum ac populi subditi erat amantissimus, Inopiam illorum sua copia sublevabat, cumque bonum Pastorem, qui tondet Pecus, mallet repræsentare, quam Lanii instar habere, & misello Gregi pellem detrahere, Tributorum & Pensionum aspera pro virili mitigabat ac ne Pennæ subditorum inciderentur, ut nequirent renasci, resque adeo auferretur cum Pulvisculo, ut Plautus loquitur, studiose cavebat. Gloriam maximam sublimium esse, maxime se submittere, nescio cujus vox fuit, sed eadem tamen verissima, cum tam in magnatibus glorioſa sit humilitas & Comitas & Modestia, quam odiosa in mediocribus Jactantia, Horror, Fastus: At hæc quoque Laus adeo non defuit PROMNICIO, ut modestia & animi submissione pauculos Ordinis sui pares, vix vero quenquam haberet superiorem. Erga privatos præsertim talem se gerebat, qualem optasset ipse privatus, facilitatem temperamento paucis familiari præcavens: ne quia gravitati felicitas, neve auctoritati (ad quam sicubi opus esset tuendam externæ quoque magnificentiæ minime negligens erat, sed sine fastu ac luxu:) Mansuetudo detraheret, in ipso vultu inerat quod & timere Frons intuentis cogeretur, & amoris simul ac Venerationis affectum animaret. Mitis quædam Severitas & gratiis cincta Majestas magnitudinem Viri indicabant, ac simul miram ingenii Festivitatem. Quemadmodum vero præclara sunt ista & supra omnem commendationis aleam assurgunt Promnicii ornamenta, sic minora censeri non debent, cum insignis fortitudo cujus & in publicis & in privatis periculis non una dedit specimina tum εὐθυμίᾳ illa

\- - - tranquillaque magni
Vis animi, nulloque levis terrore moveri.

quæ in utraque Fortuna ipsum semper eundem præstitit: quippe cum ab ineunte ætate sic mentem formasset, firmasset que bonam & sinistram sortem, uti juxta haberet, atque adeo nec contraheretur in adversis, nec efferetur in secundis. De amore quid dicam Veritatis? simulationem utique ac dissimulationem Cane pejus & angue, tanquam hostem ingenuitatis & quæ magnanimum pectus minime deceret, refugiebat, ac generosam Achillis Vocem suam quoque esse volebat:

Detestor orco pejus atque abominor
Qui septuoso cordis occultat sinu
Diversa ab istis Ore quæ promit suo.

Erga

Erga Scholarum Studia, quas Reipub. ſemina, ſtatuminaque eſſe perſuaſiſſimum habebat, Beneficentia uſus fuit ſingulari: tamque præmia in bonarum artium, diſciplinarumque Candidatos Largitate, ut ſi quid poſſet Verbo, operaque, Conſilio factoque, quod conatus illorum veheret aut promoveret, id præſtaret lubentiſſime: Nimirum quemadmodum Fruges non Boniras ſoli tantum gignit, ſed Cœli, ſolisque Fœtus & temperies educit atque elicit: ſic Artes & ingenia non a Natura tantum, velut ſolo alenda, ſed Procerum Benignitate & velut cœleſti aura fovenda & attollenda ſunt, maxime inquam attollenda ſunt, cum ut Herbæ, niſi languentibus Aquam adfundas in adoleſcentiæ fruge pereunt, intereunt, ſic Semina Literarum, niſi agrum favore percolas. Faciebat Promnicius Studiis Litterariis ad Belli & Pacis Artes utilibus, Benevolentiæ auram accommodabat, melioris notæ ingenia in commune bonum, cui nata illa augurabatur, fovebat, ac tanquam Mœcenas alter, ſubſidio porrigebat: bene ſcilicet locaturus Beneficium, ac vel hoc nomine præconia meriturus & famæ (habet hoc omnis Virtus inclyta ſui præmium) Æternitatem. Ea porro Laus ſicut Heroi noſtro præcipui tituli debita, ſic præ aliis Evergeſiam Promnicianam expertus fuit Georgius Tilenus: JCtus ac Poeta Eruditione ac Nominis prærogativa clarus per Germaniam, id quod in hujus Vita ab Melch. Adamo Memoriæ proditum legimus. Neque vero ipſummet bonarum litterarum rudem fuiſſe, non modo ex iis, quæ hactenus dicta, ſed exinde quoque apparet luculenter, quod ut Muſarum Myſtas & Cultores dilexit, ſic & filios ſuos generoſiſſimos tam bene educari, tamque ſollicite bonis artibus inſtitui curavit, cum quidem ita plerumque fieri videamus, ut quæ quis ipſe ignorat, ea in aliis etiam deſpiciat & pro nihilo ducat, quæ contemnit ipſe, ab eorum Studio & Tractatione ſuos Liberos & amicos quam longiſſime cupiat eſſe remotos. Quin nec ab Artibus Mathematicis abhorruiſſe eundem, fidem facit admirandum illud Horologium Aſtronomicum, quod Soraviæ in templo Parochiali Inventore atque Ergodiocta Michaele Hirſchfeldero, Northuſano, Med. D. Muſico, Poeta, Aſtronomo & Archi-Tecto inſigni erigi curavit, haud ſine delectatione Incolis pariter & advenis ſpectari ſolitum, ab Joachimo autem Garcæo pluribus deſcriptum: Vitæ, Laborum & honorum Satur, anno ſuperioris Seculi XCVII. defunctus relictis tribus filiis.

Henrico Anshelmo, Weickardo & Sigfrido, in bona apud Cæſarem Gratia, in integra apud omnes exiſtimatione, anteactæ Vitæ Curſum digno Exitu concluſit.

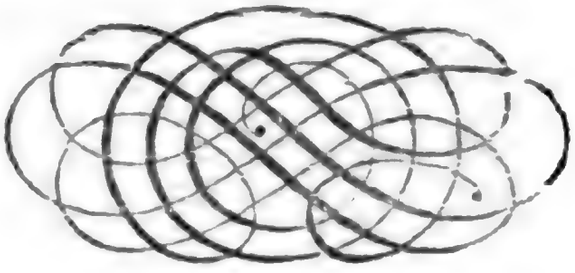

Digitized by Google

V. Stamm-Taffel
des
Hoch-Reichs-Gräflichen Hauſes
von
HATZFELD.

✻

Richard, von Hatzfeld, Ritter, †.
Gem. Hedwig von Reiffenberg, †.

Ernſt von Hatzfeld, Ritter, †.

Sebaſtian von Hatzfeld, Ritter, †.

Crafft von Hatzfeld, Ritter, †.

Gottfried von Hatzfeld, †.

Dieſe Linie iſt im Jahr Chriſti 1484. erloſchen.

Crafft von Hatzfeld, †.

Hannß von Hatzfeld, †.
Gem. Margaretha von Biedenfeld, †.

Hannß von Hatzfeld, † 1360.
Gem. Gutta,
Herrn Hannſens von Wildenberg und der Gräfin Louyſe von Sayn, Erb. Tocht. †.

Gotthard (der Rauhe) von Hatzfeld, auf Wildenberg, † 1424.
Gem. Lucia, von Efftershauſen, †.

Hanns von Hatzfeld, zu Wildenberg, †.
Gem. Catherine von Drachenfelß, 1434. †.

Hanns von Hatzfeld, auf Wildenberg, †.
Gem. Maria von Neſſelrode, †.

A

Gottfried von Hatzfeldt, †.
Gem. Maria von Kettler, †.

Henne von Hatzfeld, †.
Seine Nachkommen, die Freyherren zu Uffeln und Ordenthal ſind abgeſtorben.

Ludwig von Hatzfeld, deutſcher Ritter, †.

Gotthard von Hatzfeld. † 1458.
Gem. Jutta Weißin von Feuerbach, †.

†.

B

Digitized by Google

A

Hannß von Hatzfeld, auf Wildenberg und Weißweiler, †.
Gem. Johanna von Harff, Frau und Erbin zu Weißweiler, † 1515.

Herrmann von Hatzfeld, †.
von ihm stammten ab die Freyherrn von Hatzfeld zu Schönestein und Werthern, †.

Frantz, von Hatzfeld, † zu Dole in Franche Comté.

Adolph, von Hatzfeld, wird verrätherisch erschossen.

Lubbert, von Hatzfeld, Dohm-Herr zu Münster. †.

Edmund, von Hatzfeld, Dohm-Herr zu Maynz, † 1607.

Gottfried, von Hatzfeld, Dohm-Herr zu Worms, †.

Hanns, von Hatzfeld, Dohm-Herr zu Speyer, † 1603.

Wilhelm, von Hatzfeld, † 1623. 14. Oct. Gem. Anna von Breme, †.

Adam, von Hatzfeld, Dohm-Herr zu Speyer, †.

Catherina, Gem. Philipps von Wihe, †.

Helena, Gem. Heinrichs von Qvad, †.

Hanns Wilhelm, von Hatzfeld, geb. 1591. 16. Nov. † 1627. vor Wolffenbüttel, Gem. Adolphe von Krotten bach, †.

Philibert, von Hatzfeld, geb. 1592. ging in Holländische Kriegs-Dienste, †.

Ludwig, von Hatzfeld, geb. 1593. †.

Hanns, von Hatzfeld, geb. 1600. †.

Werner Anton, von Hatzfeld, geb. 1602. deutscher Ordens-Ritter, †.

Antoinette Margrethe, von Hatzfeld, verm. 1) Freyin von Horst, 2) von Goldstein, †.

Hedwig, von Hatzfeld, verm. von Neuland, †.

Elisabeth, von Hatzfeld, verm. Freyin von Spiering, †.

Wilhelm Heinrich, des H. R. R. Graf von Hatzfeld, auf Wildenberg und Weißweiler, †. 1655. 29. Jun. Gem. Maria von Veldbrück, † 1710.

Hanns, des H. R. R. Graf von Hatzfeld, Dohm-Herr zu Trier, †.

Adolph Alexander, Graf von Hatzfeld und Wildenberg, Chur-Pfältzischer Canzler, † 1721. 2. Octobr. Gem. Amalia, Freyin von Palland, † 1726. 6. Jenner.

Melchior Henrich, †.

Charlotte Catherine, Gräfin von Hatzfeld, verm. Freyin von Courtenbach, †.

Maria Magdalena, Gräfin von Hatzfeld, verm. Freyin von Vorst zu Lumbeck, †.

Maria Franciſca, Gräfin von Hatzfeld, verm. Gräfin von Veldbrück.

A

Digitized by Google

B

Gotthard von Hatzfeld, †.
Gem. Margaretha von Schlitz, †.

Catherina, verm. 1. an Conrad von Thorn. 2) an Graf Heinrich von Waldeck, †.

Hanns von Hatzfeld, †.
von ihm stammten ab die Freyherren von Hatzfeld in Hessen, †.

Wilhelm von Hatzfeld, † 1569.
Gem. Catherina von Seebach, Frau von Cruttendorff und Zeppenfeld, †.
Sebastian von Hatzfeld, Edler Herr zu Crottendorff und Zeppenfeld, †.
Gem. I. Lucia von Sickingen, 1590. †.
II. Maria, Georgin von Hatzfeld, T. verwit. von Hirschern, †.
III. Margretha, verwittibte von Hatzfeld, †.

George von Hatzfeld, †.
Seine Nachkommen blüheten einige Zeit in Hessen, sind aber abgestorben, †.

I. Frantz, des H. R. R. Graf von Hatzfeld, Bischoff zu Würtzburg und Bamberg, Hertzog in Francken, des H. R. R. Fürst, geb. 1596. † 1642. 20. Julii.

Melchior, des H. R. R. Graf von Hatzfeld und Gleichen, Freyherr von Wildenberg, auch in Schlesien, Freyer Standes-Herr zu Trachenberg, Herr zu Praußnitz, Blanckenhayn, Crannichfeld, Crottorff, Schönstein, Haldenberg, Stetten und Rosenberg, Kayserl. Maj. Geh. Rath, Hoff-Kriegs-Rath und General-Feld-Marschall ꝛc. geb. 1593. 20. Nov. † 1658. 9. Jenner.

Herrmann, des H. R. R. Graf von Hatzfeld und Gleichen, Freyherr zu Wildenberg, auch in Schlesien, Freyer Standes-Herr zu Trachenberg, Herr zu Praußnitz, Blanckenhayn, Crottorff, Schönstein, Haldenberg, Stetten, und Rosenberg, Kayſ. Reichs-Hof-Rath und Oberster, geb. 1603. 12. Jul. † 1677. d. Oct.
Gem. Maria Catherina, Freyin von Dalburg, †.

Heinrich Friedrich Dohm-Herr zu Maynz, †.

Bertram, †.

Lucia, Gem. 1) Adolphs von Quad, 2) Bertrams Freyherrns von Nesselrode, †.

Franciscus, des H. R. R. Graf von Hatzfeld und Gleichen, Capitular-Herr zu Maynz, Trier, und Würtzburg, † 1685. 11. Febr.

Melchior, des H. R. R. Graf von Hatzfeld und Gleichen, † in der Campagne in Nieder-Landen.

Heinrich, des H. R. R. Graf von Hatzfeld und Gleichen, Freyer Standes-Herr in Schlesien, zu Trachenberg und Praußnitz, † 1683. d. Aug.
B

Sebastian, des H. R. R. Graf von Hatzfeld und Gleichen, Edler Herr zu Rosenberg, geb. 1654. 2. Febr. † 1708. 27. Apr.
C

Lucia, des H. R. R. Gräfin von Hatzfeld und Gleichen, verm. 1658. Christianum, Graf von Hohenlohe, Witt. 1675. † 1716. 31. May.

Maria, des H. R. R. Gräfin von Hatzfeld und Gleichen, verm. 1658. an Graf Ludwig Gustav von Hohenlohe. † 1668.

Catherina, † 1690. 5. Apr.

Elisabeth, des H. R. R. Gräfin von Hatzfeld und Gleichen, Gem. Frantz Carls Voit von Hunoldstein.

Anna, des H. R. R. Gräfin von Hatzfeld und Gleichen, Gem. Philipp Adams, Freyherrns von Eckershausen.

Digitized by Google

A

Maria Anna Constantia, Gräfin von Hatzfeld, geb. 1670. 6. Nov. verm. Freyin von Blancart.

Johannes Franciscus, Graf von Hatzfeld, geb. 1673. 23. Julii, † 1703. 27. Apr.

Edmund Florens Cornelius, Graf von Hatzfeld, zu Wildenburg, Palland und Weißweiler, Kayserl. General-Feld-Marschall-Lieutenant, Chur-Pfältz. Kriegs-Commissarius und Gouverneur zu Düsseldorff, geb. 1674. 25. Dec. Gem. Isabella Johanna, Gräfin von Winckelhausen.

Antonius, Graf von Hatzfeld, in Wildenberg, geb. 1676. 9. Sept. Gem. 1. Polyxena Josepha, Gräfin von Jackuschütz, †. Anna Antoinette, Grafens Sebastians zu Hatzfeld und Gleichen T.

Marsilius Melchior, Graf von Hatzfeld, geb. 1683. 18. Jenner, † 1708. 7. Octob. in Ungarn.

Wolffgang, Graf von Hatzfeld, in Wildenberg, geb. 1686. 23. May, Gem. N. von Hafften, verwittibte von Lybeck.

Maria Anna, geb. und † 1673.

Maria Isabella, Gräfin von Hatzfeld, geb. 1680. den 29. Aug. verm. Gräfin von Schelland.

Louyse Auguste, Gräfin von Hatzfeld, † 1704.

Frantz Anton, †.

Maria Anna, Gräfin von Hatzfeld, Stiffts-Fräulein zu Cölln, geb. 1707. 17. Mertz.

Hanns Wilhelm, †.

Lotharius Frantz, †.

Joseph Anton, Graf von Hatzfeld, zu Wildenberg, Dohm-Herr zu Paderborn, geb. 1710. 12. Aug.

Johanna Maria, Gräfin von Hatzfeld, Stiffts-Fräulein zu Münster-Bilsen, geb. 1714. 13. Febr.

Theresia Walpurgis, geb. 1714. 15. Dec.

Philippine †.

Carl Eugenius, Graf von Hatzfeld in Wildenberg, geb. 1719. 14. Febr.

Digitized by Google

B

Gem. Catherina Eliſabeth,
Philippi Erwini, Grafens von Schönborn T.
† 1707.

Maria Anna, des H. R. R. Gräfin von Hatzfeld und Gleichen, geb. 1671. † 1723. 3. Dec. zu Breßlau.

Lucia, ⁊ ⁊ ⁊ ⁊ geb. 1672. † 1692.

Thereſia, ⁊ ⁊ ⁊ ⁊ geb. 1673. eine Urſuliner Nonne zu Cölln.

Sophia, ⁊ ⁊ ⁊ ⁊ geb. 1675. † 1690.

Franciſcus, des H. R. R. Graf von Hatzfeld und Gleichen, Edler Herr zu Wildenberg, Herr zu Crottdorff, Schönſtein, Blanckenhayn, Crannichfeld, Roſenberg, Haltenberg und Stetten, freyer Standes-Herr in Schleſien, Erb-Herr der freyen Standes-Herrſchafft Trachenberg und Praußnitz, Röm. Kayſerl. Maj. Geh. Rath und Cammerer, geb. 1676. Gem. Anna Charlotte Eliſabeth, Johannis Philippi, Grafens von Stadian T. verm. 1708. 25. Nov.

Melchior geb. 1677. † 1679.

Heinrich Joſeph, des H. R. R. Graf von Hatzfeld und Gleichen, geb. 1678. Dohm-Herr zu Maynz und Cölln, † 1721.

Maria Charlotte Eleonore, des H. R. R. Gräfin von Hatzfeld und Gleichen, geb. 1679. verm. 1) 1697. an Graf Hanns Otto von Dernbach, blieb Wittib, 2) 1701. an Rudolphum Franciſcum, Graf von Schönborn, † 1718.

Catherina Eliſabeth, ⁊ ⁊ geb. 1680.

Antonius Lotharius, des H. R. R. Graf von Hatzfeld und Gleichen, Dohm-Herr zu Würtzburg und Breßlau, auch Biſchöfflicher Vicarius-Generalis in Breßlau, geb. 1682. † 1727. 24. Febr.

Maria Johanna, des H. R. R. Gräfin von Hatzfeld und Gleichen, geb. 1711. 31. Dec. verm. 1731. 13. Jun. an Carl Gotthard, Schaffgotſch genannt, des H. R. R. Graf und Semper-Frey-von und auf Kynaſt, Freyherrn zu Trachenberg ꝛc. Kayſerl. Cämmerer und Ober-Amts-Rath in Schleſien, Obriſten Erb-Hofemeiſter und Hofrichter der beyden Fürſtenthümer Schweidnitz und Jauer.

Maria Charlotte Auguſta, ⁊ ⁊ geb. 1715. 6. Julii.

Franciſcus Philippus Adrianus, des H. R. R. Graf von Hatzfeld und Gleichen, geb. 1717. 2. Mertz.

Carl Friedrich Anton, ⁊ ⁊ geb. 1718. 14. Sept.

Maria Joſepha, des H. R. R. Gräfin von Hatzfeld und Gleichen, geb. 1720. 24. Mertz.

Anton, Graf von Hatzfeld und Gleichen, geb. 1725.

C

Gem. Anna Urſula,
Freyin von Keſſelſtatt, verm. 1685.

Anna Antoinette, des H. R. R. Gräfin von Hatzfeld und Gleichen, geb. 1687. 18. Oct. Gem. Antonii, Grafens zu Hatzfeld in Wildenberg.

Hanns Gottfried, geb. 1688. † 1689.

Hanns Hugo, des H. R. R. Graf von Gleichen, geb. 1690. † 1717. 25. Apr. in Ungarn in Kayſerl. Kriegs-Dienſten.

Carl Caſpar, des H. R. R. Graf von Hatzfeld, ꝛc. geb. 1691. 25 Aug. † 1716. in Ungarn in Kayſerl Kriegs-Dienſten.

Maria Catherina, des H. R. R. Gräfin von Hatzfeld und Gleichen, geb. 1692. 3. Sept. verm. 1723. 25. Nov. an Frantz Wilhelm, Graff von Hillesheim, Chur-Pfälz. Geh. Rath und Regierungs-Präſidenten.

Lotharius Franciſcus, des H. R. R. Graf von Hatzfeld und Gleichen, Edler Herr zu Wildenberg und Roſenberg, geb. 1695. 29. Oct. † 1722. 14 May

Hiſto-

Digitized by Google

Hiſtoriſche Anmerckungen
Bey der
V. Stamm-Taffel.

§. 1.

Die in Nieder-Schleſien gelegene und der Ordnung nach dritte freye Standes-Herrſchafft des Hertzogthumbs Schleſien Trachenberg, welche gegen Mitternacht an Pohlen, gegen Abend an das Hertzogthum Wohlau, gegen Morgen an die freye Standes-Herrſchafft Mielitſch, gegen Mittag aber an das Hertzogthum Oelß gräntzet, iſt ehemals ein edles Theil dieſes letzteren geweſen, bis ſie endlich gleichwie Mielitſch und Wartemberg davon abgeſondert worden und an die Frey-Herrn von Kurtzbach gediehen, deren Geſchlechts-Regiſter im I. Theile unſerer Scribenten pag. 368. 369. 370. an- und ausgeführet zu finden. Heinrich III. Freyherr von Kurtzbach, auch in Schleſien freyer Standes-Herr zu Mielitſch und Trachenberg verkauffte Sie im Jahr Chriſti 1592. vor 195000. Thl. ſchl. an den Freyherrn Adam von Schaffgotſch: der darauf mit Kayſers Rudolphi II. allergnädigſter Einwilligung im Jahre 1600. ein perpetuum Fideicommiſſum Familiæ geſtifftet, Krafft deſſen dieſelbe nach ſeinem d. 1. Aug. des 1601. Jahres erfolgtem Erbloſen Abſterben an ſeinen nächſten Agnaten Freyherrn und des H. R. R. ſemper Frey Hannß Ullrich von Schaffgotſchen, Gemahl, der aus Königl. Piaſtiſchen Geblütt entſproſſenen Liegnitziſchen Printzeßin Barbara Agnes gefallen, als aber dieſer hochberühmte Kayſerl. General den 24. Jul. 1635. ſein Leben zu Regenſpurg beſchlieſſen müſſen, ward die dadurch zugleich erledigte freye Standes-Herrſchafft Trachenberg dem annoch daſelbſt regierenden Hoch-Reichs-Gräffl. Hauſe von Hatzfeld und Gleichen im Jahre 1641. durch Kayſers Ferdinandi III. Glorw. And. Gnade verliehen.

Hiſtoriſcher Bericht von der freyen Standes Herrſchafft Trachenberg.

§. 2. Wollen wir einige noch ältere Beſitzer derſelben ſuchen, ſo findet ſich Krafft des in der Contin. des Diplomatarii Bohemo-Sileſiaci (ſo dieſem III. Theile einverleibet worden) angezogenen CLXVI. Diplomatis, daß im Jahr Chriſti 1326. nach dem Tode Herrn Ingrams von Trachenberg, auf Praußnitz: das dritte Theil aller ſeiner Gütter an Herrn Hoyers von Prittwitz, Ritters, unmündigen Sohn, den er mit Herrn Ingrams T. Elisabeth, gezeuget, gefallen, auch er als Väterlicher Vormund würcklich von Hertzoge Henrico VI. zu Breßlau, in dieſe Güter eingeſetzt worden, annoch vorher iſt Graff Sbiluto, Herr zu Praußnitz, deſſen hinterlaſſene Töchter Jagna, Eva und Sara, ihren Brüdern Gebhardo und Januſſio im Jahre Chriſti 1288. von Hertzoge Henrico IV. zu Breßlau, allen Theil ihrer Erbſchafft an der Herrſchafft Praußnitz erblich abgetreten. (Diplom. CLXII. ibidem.) worzu Herr Gebhard von Praußnitz von Hertzoge Henrico III. zu Glogau im Jahre Chriſti 1296. das halbe Theil der Stadt zu Praußnitz und den Hoff daſelbſt, ſo ſein Bruder Januſſius dem Hertzoge vertauſchet, wieder an ſich gelöſet, (Dipl. CLXIII. ibid.) von ihm kam ein Antheil der Herrſchafft mit ſeiner T. Bertha an derſelben Gemahl Paul Poduſca im Jahr 1287. (Dipl. CLXI. l. c.) ingleichen unterſchiedene Zinſen daſelbſt wurden der Gemahlin Gebhardi, Berthæ, nach ſeinem Tode An. 1297. auf Praußnitz und darzu gehöriger Gütter verſchrieben, (Dipl. CLIV. l. c. im Jahre 1317. war Herr Heinrich von Biberſtein, Pfands-Innhaber von Praußnitz (Dipl. CLXV. l. c.) davon auch noch im Jahre 1334. und hernach Spuren zu finden, (Dipl. CLXVII. CLXVIII.) im Jahre 1344. verſchreibt Herr Heinrich von Biberſtein als Eigenthumbs Herr ſeiner Gemahlin Praußnitz zum Leib-Gedinge: (Dipl. CLXIX.) Endlich aber kaufte Hertzog Conrad I. und Hertzog Conrad der II. zu Oelß, Praußnitz von den edlen Herrn von Biberſtein an ſich, wie davon die nachgeſetzten CLXX. und CLXXI. Briefe (l. c. Zeugnüs geben.

Zuſtand deſſelben unter denen Piaſtiſchen Fürſten.

Kommt an das Hochreichs-Gräfl. Haus von Hatzfeld.

Dessen Ankunfft und Geschichte.

§. 3. Das Hochreichs-Gräfflich. Hauß von Hatzfeld und Gleichen, so unter des H. R. R. Grafen, Sitz und Stimme auf der Wetteranischen Banck geniesset, und schon im X. Jahr hundert sich vor vielen andern Geschlechtern empor geschwungen, hat seinen Stamm-Sitz in Hessen, unfern Battenberg, und durch den bey Kriegs- und Staats-Geschäfften, jederzeit bezeugten Eifer längst einen unsterblichen Nahmen erworben: Hannß von Hatzfeld, Ritter, der Stamm-Vater der Westphälischen und Bergischen Linie, war im Jahr Christi 1409. Chur-Cöllnischer Marschall auch Land-Drost in Westphalen, und sein Bruder Gotthard von Hatzfeld, der Stamm-Vater der noch blühenden Reichs-Gräflichen Linie. In vorigem Jahrhundert wuchß der Glantz dieses vortrefflichen Hauses von Jahr zu Jahr, da nicht allein die Freyherren von Hatzfeld, fast in allen Deutschen Hoch- und Ertz-Stifftern als Capitular- und Dohmherren sich befunden, sondern auch in Kayserl. Kriegs-Diensten Heinrich Ludwig Freyherr von Hatzfeld, Oberster und Commendant zu Rostock gewesen, allein im Jahr 1631. wurde es auf einen noch höhern Gipffel der Ehren erhoben, da d. 26. Julii Franciscus Freyherr von Hatzfeld, zum Bischoffe zu Würtzburg und Hertzoge in Francken, ingleichen d. 25. Julii zum Bischoffe zu Bamberg erwählet worden.

Frantz des H. R. R. Graf von Hatzfeld und Gleichen, wird Bischoff zu Würtzburg und Bamberg.

§. 4. Er war gebohren im Jahre 1596. nahm den Geistlichen Stand an, wurde Canonicus und Dom-Cantor zu Bamberg, auch Probst des Collegiat-Stiffts S. Gangolphi, nichtweniger Dohm-Capitular zu Creutzburg, Vice-Dom der Bambergischen Herrschafft Wolffsburg in Cärndten, ingleichen Dohmherr zu Würtzburg. Im Jahre 1630. schickte ihn der Bischoff von Würtzburg Philippus Adolphus auf den Churfürstl. Collegial-Tag nach Regenspurg als seinen Gesandten, und der Bischoff von Bamberg Johannes Georgius im Jahr 1631. nach Franckfurt am Mayn auf den wegen der Geistlichen Güter angestellten Compositions-Tag, welche Zusammenkunfft aber wegen der herannahenden Siegreichen Waffen Königs Gustavi Adolphi in Schweden, zertrennet worden. Indessen starb der Bischoff zu Würtzburg und die Wahl traff d. 26. Jul. 1631. diesen Freyherren von Hatzfeld, wiewol er sich bald aus Francken retiriren müssen, da gedachter König Würtzburg mit Sturm eingenommen. Er hielt sich indessen theils zu Cölln, theils in denen Niederlanden auf, und wurde d. 25. Julii 1634. in währenden seinem Exilio auch zum Bischoff zu Bamberg erwählet, worauf er sich nach Wien begeben, und als noch selbigen Jahres Würtzburg denen Schweden wieder abgenommen worden, in sein Bisthumb zurücke kommen, über beyde aber im Jahre 1635. von Kayserl. Maytt. die Lehen empfangen auch im Monath Decemb. selbigen Jahres seine Vestungs-Hefer eingenommen. Als es im folgenden Jahre das Ansehen gewinnen wolte, als wenn zwischen Sr. Kayserl. Maytt. und der Cron Schweden einige Friedens-Tractaten angehen solten, ernennte der Kayser diesen hochverdienten Bischoff zu seinem Plenipotentiario, erhub ihn auch nebst seinen Herrn Brüdern in des H. R. R. Grafen-Stand, wie denn auch der Churfürst von Maynтz Anselmus Casimirus im Jahre 1639. Ihnen nach Absterben der Grafen von Gleichen das Schloß Gleichen nebst der Herrschafft Blanckenhayn und Crannichfeld, dem Dorffe Wandersleben, dem grossen See bey Gleichen, dem grossen Renneberge, XIV. Hufen Landes zu Ringhofen, dem Gerichte zu Hochheim, u. dem dritten Pfennige am Stabs-Gericht daselbst verglichen, worauf sich also die Grafen von Hatzfeld auch Grafen von Gleichen geschrieben, und auf Chur-Mayntzische Veranlassung auf der Wetteranischen Grafen-Banck admittiret worden. Im Jahr 1639. legte sich vor hochermelter Bischoff eine Leib-Guarde von 500. Mann zu, muste aber von dem Schwedischen General Königsmarck, der ihm in sein Bisthumb Würtzburg einfiel, grosse Drangsaal erdulten. Endlich überfiel ihn den 20. Jul. 1642. über der Mittags-Tafel eine starcke Ohnmacht, woran er noch in selbiger Stunde mit dem Ruhme eines Vaters der Armen und Wayfen, denn er das Wayfenhaus zu Würtzburg erbauet, ingleichen eines eyfrigen Beförderers der Wohlfahrt des Deutschen Reichs verschieden.

leidet viel Ungemach von dem Schwedischen Waffen.

erhält unterschiedene Siege wider dieselben,

wird mit der erledigten Reichs-Grafschafft Gleichen belehnet,

(Dippl. Gleichenia T. I. Script. rer. German Dn. Menkenii.)

stirbt d. 20. Jul. 1642.

Unverwelcklicher Nachruhm Graff Melchiors.

§. 5. Sein Herr Bruder Melchior des H. R. R. Graf von Hatzfeld und Gleichen, Freyherr auf Wildenberg, Herr zu Blanckenhayn, Crannichfeld, Crottorff, Schönstein, Haldenberg, Stetten und Rosenberg, geb. 20. Nov. 1593. widmete sich denen Kayserl. Kriegs-Diensten, und kam darinnen dergestalt empor, daß er Kayserlicher General-Feld-Marschall, Hoff-Kriegs-Rath auch Königl. Hungarischer und Böheimbischer Geheimbder Rath wurde. Im Jahr 1636. schickte ihn der Kayser mit einigen Regimentern dem bedrängten

ten

ten Churfürsten von Sachsen zu Hülffe, da er gegen die Schweden viel Ehre eingelegt, wie er sie denn im folgenden Jahre zurück in Pommern getrieben, hernach im Jahre 1638. die Pfältzischen Trouppen bey Lemgau völlig geschlagen, den Printz Robert von der Pfaltz nebst noch einer grossen Anzahl theils vornehmer als gemeiner und aller Bagage gefangen genommen, auch sodenn Cloppenburg, Vecht und andere Oerter erobert. Im Jahre 1641. nahm er die Stadt Dorssen durch Accord ein und gab Sie dem Churfürsten von Cölln wieder, ingleichen musten sich, als er nach Thüringen ging, Heldrungen, Mannsfeld und andere feste Plätze ergeben. Das folgende Jahr erlangte er gleichen Ruhm am Ober-Rheinstrohm und im Jahre 1644. bezwang er Halberstadt und Osterwyck: Als hernach der Schwedische General Torstensohn ins Künigreich Böhaimb einbrach, verfolgten ihn die Generale Hatzfeld und Götz, und brachten es bey Janckau unfern der Stadt Tabor d. 6. Merz 1645. zu einer Haupt-Schlacht, welche aber da der eine siegende Flügel sich zu zeitig aufs Plündern begeben, von solchem unglücklichen Erfolg gewesen, daß der erstere General der Kayserlichen gefangen, der letztere aber erschossen, und die Kayserl. Völcker völlig geschlagen worden. Allein dieser erlittene widrige Zufall konnte das Helden-Hertz des tapferen General Hatzfelds gantz nicht bewegen, vielmehr ermunterte er ihn, nach seiner Loßlassung bis zum Schluß des Friedens Seinen Kayser wie zuvor unvergeßliche treue Kriegs-Dienste zu leisten, deren Belohnung auch die freye Standes-Herrschafft Trachenberg in Schlesien gewesen, welche der General Schaffgotsche im Jahre 1633. verlohren, und nun dem General und Grafen von Hatzfeld durch Kayserliche Gnade im Jahre 1641. verglichen worden. Nachdem das Römische Reich durch den zu Münster und Osnabrück errichteten Frieden wiederumb in Ruhe gesetzt worden, brach ein anders Krieges-Feuer in Pohlen aus, da dieses Reich durch den Einfall des Königs von Schweden in die äuserste Noth gesetzt, aber von Kayser Leopold dem Grossen, glorwürdigsten Andenckens kräfftigst daraus errettet worden; denn der tapfere General Hatzfeld commandirte die Kayserl. Hülffs-Völcker im Jahr 1657. so glücklich, daß die Residenz Cracau nach Monats-Frist wieder in des Königs von Pohlen Gewalt, und der Schweden Glücke ziemlich in Abfall gerathen. Allein nach seiner Zurückkunfft in die freye Standes-Herrschafft Trachenberg starb er auf dem Dorffe Bowizko d. 9. Jenner 1658. und wurde zu Praußnitz begraben: Seine Länder aber da er keine Erben hinterlassen, kamen an seinen jüngern Bruder Graf Hermann von Hatzfeld und Gleichen, welcher nach einem langen Processs vor dem Ober- und Fürsten-Rechte in Schlesien, die freye Standes-Herrschafft Trachenberg mit seiner an den Freyherrn von Nesselrode vermählten Frauen Schwester Lucia gebohrnen Gräfin von Hatzfeld und Gleichen zur Helffte dergestalt, daß auf Sie dabey das Städtlein Praußnitz und 13. Dörffer gefallen, theilen müssen.

von Hatzfeld und Gleichen, Kayf. General-Feld-Marschalls.

der die freye Standes-Herrschafft Trachenberg in Schlesien im Jahre 1641. erhalten.

und d. 9. Jenner ohne Erben gestorben.

Theilung der freyen Standes Herrschafft Trachenberg

§. 6. Hermann des H. R. R. Graf von Hatzfeld und Gleichen: Freyherr zu Wildenberg, auch in Schlesien freyer Standes-Herr zu Trachenberg, geb. 1603. 12. Jul. Kayf. Reichs-Hofrath und Oberster, brachte also die von vorgedachten seinen Herrn Brüdern erworbene Gütter, nehmlich: die Grafschafft Gleichen nebst denen Herrschafften Blanckenhayn und Nieder-Crannichfeld in Thüringen, das alte Stamm-Schloß Hatzfeld, wie auch das Städtlein dieses Nahmens an der Eder in Hessen liegend, das Schloß Crottdorff in der Wetterau, in Francken die Herrschafft Rosenberg, woselbst das Städtlein Stetten, Schloß Haldenberg, Schloß und Flecken Waldenhofen, welche im Jahr 1632. nach Abgang der Rosenbergischen Familie dem Hochstifft Würtzburg vermannet und den Grafen von Hatzfeld zu Lehen gereichet worden, ferner in Schlesien die freye Standes-Herrschafft Trachenberg, zusammen, nur daß er von dieser letztern (wie vorhin gemeldet worden) die Helffte, wobey die Herrschafft Praußnitz seiner Frau Schwester, der Freyin von Nesselrode abtreten müssen. Er hinterließ bey seinem im Jahr 1677. erfolgtem Absterben von seiner Gemahlin Maria Catharina Freyin von Dallberg, vier Herren Söhne, von denen Franciscus des H. R. R. Graf von Hatzfeld und Gleichen, Capitular-Herr zu Maynz, Trier und Würtzburg gewesen: Melchior, des H. R. R. Graf von Hatzfeld und Gleichen in seiner Jugend in den Nieder-Ländischen Kriegen geblieben: Heinrich des H. R. R. Graf von Hatzfeld und Gleichen, dessen Gemahlin Catherina Elisabeth Gräfin von Schönborn, des umb die Wohlfahrt des Deutschen Reichs unsterblich verdienten Churfürstens zu Maynz Lotharii Francisci, der d. 29. Jenner des verflossenen 1729sten Jahres bey hohem Alter dieses Zeitliche geseeg-

welche doch aber wieder von seines Herrn Brudern Graf Hermanns von Hatzfeld und Gleichen Nachkommen vereiniget worden.

Hohe Verwandschafft des Hoch-

Reichs-Gräfl. Stammes mit den Churfürsten zu Maynz und Trier.

geseegnet, leibliche Frau Schwester gewesen, in Schlesien die Trachenbergische: und Sebastian des H. R. R. Graf zu Hatzfeld und Gleichen die im Jahre 1722. abgestorbene Rosenbergische Linie gestifftet. Vorhergedachte Frau Gräfin von Schönborn, vermählte Gräfin von Hatzfeld und Gleichen, freye Standes-Frau in Schlesien zu Trachenberg, hat, nachdem ihr Gemahl im Monath Augusto des 1683. Jahres zu Raczin in Pohlen verschieden in ihrem Wittwen-Stande, die an die Freyherrl. Familie von Nesselrode gediehene Helffte der freyen Standes-Herrschafft Trachenberg, wozu das Städtlein Praußnitz nebst 13. Dörffern gehörig wiederumb erkauffet, daß also die gantze freye Standes-Herrschafft Trachenberg sich nunmehro bey diesem Hoch-Reichs-Gräflichen Hause wiederumb befindet, wie denn auch der Anfall der Rosenbergischen Gütter im Jahre 1722. an die zu Trachenberg regierende Linie gediehen. Das Haupt derselben sind anitzo Se. Hoch-Reichs-Gräfl. Excell.

Verdienste und Flor der gantzen Trachenbergischen Haupt-Linie.

FRANCISCUS, des H. R. R. Graf von Hatzfeld und Gleichen, Edler Herr zu Wildenberg, Herr zu Crottendorff, Schönstein, Blanckenhayn, Crannichfeld, Rosenberg und Stetten, freyer Standes-Herr in Schlesien, Erbherr der freyen Standes-Herrschafft Trachenberg und Praußnitz: dessen Frauen Gemahlin Excell. Frau Anna Charlotta Elisabeth, gebohrne Reichs-Gräfin von Stadian und Tannhausen, mit itzt regierendem Churfürsten zu Trier, sich in naher Verwandschafft befinden. Hochgedachte Se. Excell. sind von Kayserl. Maytt. Unserm Allergnädigstem Herrn zu Dero geheimbden Rathe und Cämmerer erhoben, auch zu verschiedenen mahlen als hochansehnlicher Königlicher Commissarius zu den Fürsten Tagen nach Breßlau gesendet worden, die Wohlfahrt der Schlesischen Lande, als auch mit Dero unsterblichem Nachruhme geschehen, zu besorgen, auch haben Se. Excell. dero hohem Geschlecht ein immerwährendes Andencken von sich zu geben, einen kostbaren Pallast in Breßlau auferbauet, dessen innerliche Pracht als äusserliche Schönheit die Augen aller Fremden und Einheimischen an sich locket. Ausser drey jungen Herren, so zum Nutzen des Vaterlandes und gewisser Zierde ihres vortrefflichen Geschlechts bey grosser Hoffnung erzogen werden, sind S. Excell. auch mit so viel Frau- und Fräulein Töchtern geseegnet, und erlebten im Jahr 1731. 13. Junii die Freude, Dero ältere Fräule Tochter, Fräule Maria Anna Johanna, Gräfin von Hatzfeld und Gleichen, gebohrne Frey-Fräule von Trachenberg, gleichfalls an einen gebohrnen Freyherrn zu Trachenberg, des H. R. R. Grafen und Semper-frey Carl Gotthard Schaffgotsche genannt, von und auf Kynast, Herrn auf Schoßdorff, Erherrn der Herrschafft Kynast, Greiffenstein, Gierßdorff, Bober-Röhrsdorff, Buchwald, Hartau und Preilsdorff, Kayserl. und Königl. Ober-Amts-Rath im Hertzogthum Ober- und Nieder-Schlesien, wie auch Obrister Erb-Hoffmeister und Erb-Hofe-Richter der beyden Fürstenthümer Schweidnitz und Jauer, Sr. Hoch-Reichs-Gräfl. Excell. des Herrn Ober-Ambts-Directoris im Hertzogthum Ober- und Nieder-Schlesien einigen Herrn Sohn ersterer Ehe zu vermählen, welches zu unverwelcklichem Flor beyder Hoch-Reichs-Gräfflichen Häuser so gewiß gereichen müsse, als uns die Geschlechts-Register versichern, daß die Stamm-Väter beyder Hoch-Reichs-Gräfflichen Häuser beyde Nahmen Gotthard geführet, auch beyde zu einer Zeit nemlich im Jahre Christi 1420. mit unsterblichen Nachruhm gelebet.

VI. Stamm-

Digitized by Google

VI. Stamm-Taffel
des
Hoch-Reichs-Gräflichen Hauſes
von
HENCKEL.

✱

Petrus Henckel von Donnersmarck
im Zipſer-Lande, †.
|
Jacob Henckel von Donnersmarck,
1417. †.
|
Hannß Henckel, auf Leutſchau und
Donnersmarck, †.

George I. Henckel, auf Donnersmarck, 1456. †. — Niclas Henckel, Dohm-Herr in Zipß, †.
|
George II. Henckel auf Donnersmarck, † 1503.
Gem. I. Agnes von Kuntzlay, †.
II. Dorothea von Eperies, †.

Hannß Henckel, geb. 1487. † in der Wiege. — Barbara, geb. 1482. †. — Regina, geb. 1484. †. — Conrad Henckel, Herr von Donnersmarck, König Ludwigs in Ungarn Feld-Obriſter, geb. 1486. † 1543. Gem. Margaretha von Villach, †. — Bernhard Henckel, geb. 1489. †. — Barbara, geb. 1490. †. — Sebaſtian Henckel, geb. 1493. †. — Petrus Henckel, geb. 1495. †.

Johannes II. Henckel, Herr von Donnersmarck, Edel-Knab bey der verwittibten Königin in Ungarn, Maria, hernach Kayſerl. Cammer-Rath, geb. 1512. † 1585. Gem. Anna, Mathes von Wildner T. † 1558. — George Henckel, geb. 1514. †. — Margaretha, geb. 1516. †. — Anna, geb. 1518. †. — Valtin Henckel, geb. 1520. †. — Conrad Henckel, geb. 1521. †. — Blaſius Henckel, geb. 1525. †. — Margaretha, geb. 1527. †. — Sebaſtian Henckel, geb. 1530. †. — George Henckel, geb. 1532. †. — Agnes, geb. 1535. †. — Johannes Albrecht, geb. 1537. †.

Sebaſtian Henckel, †.

Jacob, †. — Sebaſtian, †. — Johannes, †. — George, †. — Conrad, †. — Bernhard, †.

Digitized by Google

A

Margaretha, geb. 1543. †.

Friedrich, geb. 1545. †.

Conrad, geb. 1547. †.

Margaretha, geb. 1549. †.

Lazarus von Henckel und Donnersmarck,
Herr zu Gefäll und Wesendorff in Oesterreich, wie auch der Schlesischen Land- und Herrschafften Beuthen-Tarnowitz und Oderberg, Kayserl. auch Ertz-Hertzogl. würckl. Rath, auch Ober-Director aller Bergwercke in Königl. Erb-Landen,
† 1624.
Gem. I. Anna, Grafin von Oettingen, †.
II. Barbara Haagin, Freyin von Steinberg und Werffenstein, †.

Johannes von Henckel und Donnersmarck, geb. 1554. † 1598. Gem. N. von Peschwitz, †.

Fridrich, geb. 1557. †.

Conrad, geb. 1559. †.

Anna, †.

Margaretha, †.

Daniel, geb. 1570. † 1573.

Lazarus II. des H. R. R. Graf von Henckel, und Freyherr von Donnersmarck, Erb-Herr der Lande Beuthen Tarnowitz und Oderberg, Kayserl. Maj. würckl. Rath, und Ertz-Hertzogl. Cammer-Herr, geb. 1573. † 1664.
Gem. I. Maria Jacobina, Freyin von Rauchenstein und Weselau, †.
II. ELEONORA, Marquese de Suarez, Don Agostino Marquese de Caldano Wittib, Ober-Hoffmeisterin zu Inspruck
† ohne Kinder.

Johannes, geb. 1574. † 1586.

Daniel, geb. 1577. † 1578.

George von Henckel, und Donnersmarck, Kayserl. Rath, † 1630. Gem. Catherina, Gräfin von Paar, †.

Margaretha, geb. 1583. Gem. Tobiä, Freyherrens von Stubeck und Königstein, auf Wendisch-Janckau, †.

Maria, geb. 1585. † 1591.

Daniel, geb. 1586. † 1596.

Johann, geb. 1588. † 1591.

Anna Maria, geb. 1592. Gem. Wolffgangs von Springer, Kayserl. Hof-Kriegs-Raths, †.

Helena, geb. 1593. †.

Anna Magdalena, geb. 1594. † 1595.

Elias, des H. R. R. Graf von Henckel, Freyherr von Donnersmarck, Erb-Herr der Herrschafft Oderberg, geb. 1603. † 1667.
Gem. Anna Maria, Gräfin von Puchheimb, verm. 1631. † 1634.

Maria Magdalena, geb. 1604. † 1619.

Gabriel, des H. R. R. Graf von Henckel, und Freyherr von Donnersmarck, Erb-Herr der Herrschafft Beuthen, geb. 1609. † 1666.
Gem. Sidonia, Freyin von Sunegk, † 1665.

Lazarus, geb. 1606. † 1607.

Maria Jacobina, geb. 1607. † 1617.

GEORGE FRIEDRICH, des H. R. R. Graf von Henckel, Freyherr von Donnersmarck, Erb-Herr der Herrschafft Tarnowitz, geb. 1611. † 1671.
Gem. ANNA HELENA, Gräfin von Kaunitz, †.

Elias Andreas, des H. R. R. Graf von Henckel, Freyherr von Donnersmarck, Erb-Herr der Herrschafft Oderberg, geb. 1632. 16. May, † 1700. 14. April.
Gem. Barbara Helena, Hannß Bernhards, Freyherrns von Maltzan, auf Neuschloß, T. geb. 1641. 27. Oct. verm. 1667. †.

Maria Magdalena, des H. R. R. Gräfin von Henckel, Gem. Carl, Grafens von Aursberg in Burgstall, † 1692. 3. Dec.

Anna Sophia, geb. 1634. † 1664.

Anna Sidonia, Gem. des Freyherrens von Broune, Kayserl. Generals, †.

Maria Jacobina, †.

Eleonora, verm. 1) Freyin von Rogendorff. 2) Freyin von Sobeck, †.

LEO FERDINAND, des H. R. R. Graf von Henckel, Freyherr von Donnersmarck, Herr zu Gefäll und Wesendorff, Freyer Standes-Herr in Schlesien, Erb-Herr der freyen Standes-Herrschafft Beuthen, Herr zu Tarnowitz, Oderberg und Gläsen, &c. geb. 1640. † 1699.
Gem. Juliana Maximiliana, Wolff Friedrichs, Grafens von Lodi, Kayserl. General-Feld-Zeugmeisters T. Frau des freyen Königl. Burg-Lehns Steubendorff, †.

Carl Maximilian, des H. R. R. Graf von Henckel, Freyherr von Donnersmarck, Herr zu Tarnowitz, Gefäll, Wesendorff und Neudeck, &c. geb. 1642. † 1720.
Gem. Helena Hedwig, Grafin von Redern, verm. 1674. 20. Octob. †.

A

B

C

Digitized by Google

A

Elias, geb. 1669. † 1697.

Maria Clara, geb. und † 1671.

Johann Carl, geb. und † 1672.

Hanns Ernst, des H. R. R. Graf von Henckel, Freyherr zu Donnersmarck, Herr auf Gefäll und Wesendorff, Erb-Herr der Herrschafft Oderberg und Peltschick, ꝛc. geb. 1673. 17. May. Gem. Anna Catherina, Johannis Georgii, Freyherrns von Stolk und Simsdorff T. verm. 1701. den 9. Octobr.

Anna Barbara, geb. 1674. † 1675.

Johanna Eleonora, geb. 1676. † 1678.

Wenzel Ludwig, des H. R. R. Graf von Henckel, Freyherr zu Donnersmarck, Herr auf Gefäll und Wesendorff, Erb-Herr der Herrschafft Oderberg und Peltschick, ꝛc. geb. 1680. den 29. May, Gem. Hedwig Charlotte, Fridrici Sigismundi, Grafens von Solms in Baruth T. geb. 1678. 24. Oct. verm. 1706. 11. Aug.

Helena Catherina, des H. R. R. Gräfin von Henckel, ꝛc. geb. 1677. den 31. Jenner, verm. 1697. den 24. Oct. an Johann Christian, Grafen von Solms in Baruth.

George Leopold, geb. 1678. 1679.

Erdmann Heinrich, des H. R. R. Graf von Henckel, Freyherr zu Donnersmarck, Herr auf Gefäll und Wesendorff, Erb-Herr der Herrschafft Oderberg und Peltschick, ꝛc. geb. 1687. 21. Sept. Gem. Louyse Sophia, Henrici Wilhelmi, Grafens von Solms in Sonnewalde T. geb. 1693. den 24. Sept. verm. 1714. den 15. Sept. † 1717. den 7. Junii.

Maximiliana Bernhardina, geb. 1683. † 1684.

Anna Helena Henriette, des H. R. R. Gräfin von Henckel, Freyin zu Donnersmarck, geb. 1703. d. Merz.

Johanna Charlotte Louyse, des H. R. R. Gräfin von Henckel, Freyin zu Donnersmarck, geb. 1704.

Johanna Eleonora Josepha, geb. 1710. 15. Apr.

Helena Ernesta, des H. R. R. Gräfin von Henckel, Freyin zu Donnersmarck, geb. 1708. 11. Merz.

Charlotte Louyse, ... geb. 1709. 3. April.

Hedwig Sophia, ... geb. 1713. 13. Nov. † 1716. 30. Jenner.

Elias Ludwig Bernhard, Graf von Henckel, geb. und † 1715.

Hedwig Sophia, geb. 1717. 4. May.

Ludewig Bernhard, des H. R. R. Graf von Henckel, geb. 1719. 5. May.

Henriette, des H. R. R. Gräfin von Henckel, ꝛc. ꝛc. geb. 1715. 14. Oct.

Erdmann, des H. R. R. Graf von Henckel, Freyherr zu Donnersmarck, geb. 1717. 5. May.

Digitized by Google

BRUNETTI,

Angelus Maria, Herr von Brunetti, †.
Gem. Catherina, Freyin Vidone aus dem Luchesischen, †.

LAZARUS, Freyherr Brunetti, Herr auf Groß-Mahlendorff und Goldschmieden, Kayserl. Geh. Rath, Königl. Ober-Amts-Cantzler und Commercien-Præses im Hertzogthum Ober- und Nieder-Schlesien, Gem. Maria Elisabeth, Freyin Zierowsky, †. (4. Söhne und 6. T. sind jung gestorben, annoch am Leben.)

JOSEPHUS AMBROSIUS, Freyherr Brunetti, Præsident im Rath des Hertzogs von Massa und Carrara.
|
Posteritat.

MARIA JOSEPHA, Freyin von Brunetti, geb. 1698. den 2. Februar. verm. 1710. an Sr. Excell. den Regierenden Freyen Standes-Herrn in Schlesien, des H. R. R. Grafen Carl Joseph Erdmann von Henckel, ꝛc.

MARIA PHILIPPINA, Freyin von Brunetti, verm. 1731. 7. May. an Graf Frantz Maximilian von Carwath, auf Meywalde, Schildau, und Eichberg, Landes Eltesten des Weichbildes Hirschberg.

CARL JOSEPH ERDMANN, des H. R. R. Graf von Henckel, Freyherr von Donnersmarck, Herr zu Gefäll und Wesendorff, Freyer Standes-Herr in Schlesien, Erb-Herr der Freyen Standes-Herrschafft Beuthen, Herr zu Tarnowitz, Oberberg und Gläsen, wie auch des Königl. freyen Burglehns Steybendorff ꝛc. Kayserl. Geh. Rath und Cämmerer, geb. 1686. 28. Febr. Gem. MARIA JOSEPHA, LAZARI, Freyherrns von Brunetti, ꝛc. ꝛc. Kayſ. Geh. Raths und Königl. Ober-Amts-Cantzlers im Hertzogthum Ober- und Nieder-Schlesien, T. geb. 1698. den 2. Februar. verm. 1710.

Leo Ferdinand, des H. R. R. Graf von Henckel, Freyherr von Donnersmarck, ꝛc. Ritter von Malta, † 1714. 13. Jul. bey Breßlau im Duell.

Anna Franciſca, des H. R. R. Gräfin von Henckel, Freyin von Donnersmarck, ꝛc. Gem. Franciſci Joſephi, Grafens von Oppersdorff, Kayserl. Geh. Raths und Land-Hauptmanns in Mähren.

Charlotte des H. R. R. Gräfin von Henckel, Freyin von Donnersmarck. † 1721.

Juliana Maximiliana Eugenia, des H. R. R. Gräfin von Henckel, Freyin von Donnersmarck, iſt im S. Claren-Kloſter zu Breßlau.

Catherina Carolina, des H. R. R. Gräfin von Henckel, ꝛc. verm. 1703. 16. Oct. an Johannem Franciſcum, Grafen von Harwath. † 1722.

Agnes Bernhardina, des H. R. R. Gräfin von Henckel, ꝛc.

Maria Joſepha Leopoldina, des H. R. R. Gräfin von Henckel, Kayſerl. Hoff-Dame. † 1725. 17. Nov.

ERDMANN VALENTIN, des H. R. R. Graf von Henckel, Freyherr von Donnersmarck ꝛc. geb. 1714. 11. Nov.

Antonia, des H. R. R. Gräfin von Henckel, geb. 1717. 16. Febr.

Franciſca, des H. R. R. Gräfin von Henckel, geb. 1718. 28. Aug.

Gabriele, des H. R. R. Gräfin von Henckel, geb. 1720. 2. Nov.

Frantz Ludwig, des H. R. R. Graf von Henckel, Freyherr von Donnersmarck, ꝛc. geb. 1721. 13. Febr.

Joſepha, des H. R. R. Gräfin von Henckel, geb. 1722. 24. Febr.

Mariana, des H. R. R. Gräfin von Henckel, geb. 1723. 8. Julii.

Charlotte, des H. R. R. Gräfin von Henckel, geb. 1724. † 1727.

Carl, des H. R. R. Graf von Henckel, geb. 1727. 12. Febr.

Lazarus, des H. R. R. Graf von Henckel, geb. 1729.

Johannes, des H. R. R. Graf von Henckel, geb. 1731. den 7. May.

Digitized by Google

Ortelia Helena, ver. A. O. R. Gräfin von Dohna.

Eleonora Charlotte, geb. A. O. R. Gräfin von Dohna, Gem. Hans Adams Dodersat von Ehrenkrook, Herrn auf Gerdauen, Ehrenkrook, Gr. Lasdehnen.

Sophia Helena, geb. A. O. R. Gräfin von Dohna, geb. 1690. 14. Jan. verm. 1715. d. 6. Jan. Friedrich Albrechten von Arnim, Herrn auf Boitzenburg, Fürstl. Anhalt. Dess. Hofmarsch.

Leo Maximilian, des A. O. R. Grafen von Dohna, Herrn auf Carwinnen, Fürstl. Anhalt. Dess. Hofmarschall, geb. 1691. d. 17. Jan. verm. mit Dorothea, geb. Gräfin von Dohna, geb. 1719.

Christian Ehrdmann, des A. O. R. Grafen von Dohna, geb. [illegible]

Carl Brismar, des A. O. R. Grafen von Dohna, geb. [illegible] Hauptmann von Bonnewarck.

Anna Carolina, ver. A. O. R. Gräfin von Dohna, geb. [illegible]

Powered by Google

Historische Anmerckungen
Zu der
VI. Stamm-Taffel.

§. 1.

Ankunfft derer Reichs-Grafen von Henckel:

DAs Hoch-Reichs-Gräffl. Hauß von Henckel dessen Stamm-Sitz Donnersmarck in Zipser Lande gelegen, hat einerley Uhrsprung mit denen abgestorbenen Grafen von Thurzo und Bethlehemsalva, (deren Geschlechts-Register im andern Theile unserer Schlesischen Scribenten pag. 379. befindlich.) Da nun aus diesem Hause nicht allein die Bißthümer Breßlau, Olmütz und Neutra ihre Bischöffe, sondern auch das Königreich Ungarn seine Ober-Hoff-Meister, Ober-Præsidenten aller Bergwercke, Grafen von Zipß, Grafen von Arva: ja endlichseine Palatinos hergehohlet, ist leicht zu erachten, in was vor Ansehen das nahverwandte vortrefliche Geschlecht derer Grafen von Henckel auch daselbst so wohl bey hohen geistlichen als weltlichen Würden gestanden haben müsse: wie denn schon Kayser Sigismundus zu Castnitz am Boden-See im Jahre 1417. Jacob Henckels von Donnersmarck ruhmwürdige Thaten in einem Diplomate erzehlet, und dessen Sohn Hanns Henckel sich auf das Schloß Leutschau und das Städlein Donnersmarck geschrieben, endlich aber in dessen Nachkommen dieses hochverdiente Geschlecht bis an den Untergang König Ludwigs so wohl im Felde als Cabinet vor die Wohlfahrt der Cron Ungarn einen unsterblichen Nahmen erworben, auch ist mit den Breßlauischen Bischoffe Johanne V. Freyherrn Thurzo von Bethlemsdorff Johannes Henckel von Leutschau in Schlesien kommen, Decretorum Doctor und Canonicus des Hochstiffts S. Johannis zu Breßlau gewesen, auch daselbst den 5. Nov. 1534. verschieden, wie dessen Henelius in seinen Schlesischen Annalibus im II. Theile unserer Schlesischen Scribenten pag. 404. (wiewohl er dessen Tod auf den Monath Septembr. setzet,) und die noch bey gedachter Haupt-Kirche verhandene und also lautende Grabschrifft gedencken:

Verwandschafft mit denen Grafen Thurzo von Bethlemsalva.

Ansehen im Königreich Ungarn.

kommen nach Schlesien

IOHANNES HENCKEL: LAYCZOVIENSIS: Jurium D Hoc sub saxo conditus, meliorem Vitam exspectat: V. Nov. An. 1534.

Petrus Prokendorfl, U. I. D. Canonicus Wratisl. & Matthias Auctus Med. D. Venerabili & præclaro Viro Dno Johanni Henckel: Decretum D. Canonico hujus Ecclesiæ Executores F. F. Anno M. D. XL.

Imus ab hac Vita morientes: nec mora sic vos
Ibitis, in quibus est nunc Vita Vigorque manendi,
Ibunt sic omnes qui posteritate sequentur.

§. 2.

auch nach Oesterreich.

Nach dem betrübten Untergange Künig Ludwigs bey Mohacz, gieng denen verwayseten Ungarn, so wie dessen andern Erbländern und Reichen zum Trost die Oesterreichische Genaden-Sonne auf, da umb seiner Gemahlin willen auf dem Ungarischen als Böhmischen Throne Ferdinandus I. Ertz-Hertzog zu Oesterreich, als Erb-König nach folgte, da denn sich das vorhin schon hochberühmte Henckelische Hauß von neuem zu Diensten des Allerdurchlauchtigsten Ertz-Hauses gewiedmet, in der Person Johannis II. Henckels: Herrens von Donnersmarck, Kayſ. Cammer-Raths nach Oesterreich gewendet, und daselbst durch Heurath die Herrschafften Gfäll und Wesendorff an sich gebracht hat. Sein Sohn Lazarus I. Henckel, Freyherr von Donnersmarck: Herr zu Gfäll und Wesendorff, war deren Röm. Kayser Rudolphi II. Matthiæ und Ferdinandi II. ingleichen derer Ertz-Hertzoge Maximiliani und Caroli würckl. Rath, auch Ober-Director aller Bergwercke in denen Kayſ. Erblanden, der sein grosses Vermögen vornehmlich zum Nutz des Kayserlichen und Ertz-Hauses angewendet: aber auch zu Erhaltung seines vortrefflichen Geschlechts,

hohe Verdienste derer Stams des Herren dieses Geschlechts.

Kauf derer Herrschafften Benthen: Tar-

Digitized by Google

schlechts, in Schlesien die Herrschafften Beuthen, Tarnowitz und Oderberg im Jahr 1629. erkauffet, und auf selbigen wie auch auf seinen Oesterreichischen Güttern das Fidei-Commiss eingeführet, Krafft dessen dieselbe allein auf seine Männliche Nachkommen mit Ausschlüssung der Töchter fallen solten, und das so lange sein Männl. Stamm währen würde dieselbigen nicht an fremde veräusert werden dörften. Er hinterließ viel Söhne, von denen aber nur allein das Geschlechte fortgepflantzet Lazarus Henckel der Jüngere: Freyherr von Donnersmarck: dessen Bruder Georgius zwar die Herrschafften Gfäll und Wesendorff besessen, die aber, weil er ohne Kinder aus der Welt gieng, Krafft oberwehntes gestifftetes Fidei-Commissi weder dessen Bruder nach dessen Erben erhalten können, ohngeachtet sie einen langwierigen Rechts-Streit mit deren mächtigen Besitzern ausgeführet.

Tarnowitz und Oderberg in Schlesien 1629.

§. 3. Nichts destoweniger wuchß der Glantz des Henckelischen Hauses in Schlesien mit neuen Strahlen, da vorgedachter Lazarus Henckel der jüngere: Freyherr von Donnersmarck: Erb-Herr der Lande Beuthen: Tarnowitz und Oderberg: der Kayſ. Mayt. Ferdinandi II. glorwürdigsten Andenckens würcklicher Rath, und des Ertz-Hertzogs Ferdinandi Caroli Cammerherr der 61. Jahr lang dem Ertz-Hause Oesterreich wichtige Dienste geleistet, selbst aber ein Alter von 91. Jahren erreichet, im Jahre 1651. in des H. R. R. Grafen-Stand vor sich und seine Nachkommen erhoben worden. Seine nachgelaßene dreo Herren Söhne theilten sich in die Väterliche Herrschafften dergestalt: daß der älteste Elias des H. R. R. Graff von Henckel: die Herrschafft Oderberg: der mittelste Gabriel: des H. R. R. Graf von Henckel, die Herrschafft Beuthen: der jüngste George Friedrich des H. R. R. Graf von Henckel, die Herrschafft Tarnowitz, überkommen, und nachdem der Mittlere ohne Erben verstorben, fiel dessen Antheil nach dem Rechte des verordneten Fidei-Commissi seinen beyden Brüdern zu, welche sich auch darein getheilet, und es dergestalt so lange besessen, bis Graf George Friedrichs ältester Herr Sohn Graf Leo Ferdinand das Theil der Beuthenischen Herrschafft vom Grafen Elia Andrea, des Grafens Eliæ zu Oderberg, nachgelassenem ältesten Herrn Sohne kaufweise an sich gebracht hat.

Erhebung in des H. R. R. Grafen-Stand.

§. 4. Elias des H. R. R. Graf Henckel: Freyherr von Donnersmarck, Erbherr der Herrschafft Oderberg, hat seinen Stamm in der noch blühenden Oderbergischen Linie fortgepflantzet: aus welcher im Jahre 1722. Graf Wenzel Ludwig von Henckel, ein Gottliebender hochgelehrter Herr und glücklich teutscher Poete das hohe Lied Salomonis in teutsche Verse gebracht, und dessen jüngster Herr Bruder Graf Erdman Heinrich von Henckel: ein gleichfals Gottesfürchtiger Gelehrter Herr, die letzte Stunden Gottseliger Personen gleichfals in gedachtem Jahre in einigen Theilen in Druck befördert.

Die Oderbergische Linie ist der Evangelischen Religion zugethan.

§. 5. George Friedrich des H. R. R. Graf von Henckel Freyherr zu Donnersmarck: der bey seines Herrn Vaters Absterben im Jahre 1664. die Herrschafft Tarnowitz, und nach Absterben seines mittlern Herrn Brudern Graf Gabriels ein Theil der Herrschafft Beuthen überkommen, hinterließ selbst 2. Herren Söhne, die sich dergestalt in die väterlichen Gütter getheilet, daß der älteste Graf Leo Ferdinand von Henckel, Freyherr von Donnersmarck: das Theil der Beuthenischen Herrschafft, und Graf Carl Maximilian von Henckel, die Herrschafft Tarnowitz erhalten, beyde haben ihr Hoch-Reichs-Gräfl. Hauß so wol in der Beuthnischen als Tharnowitzischen Linie fortgepflantzet, und ist durch hohe Verdienste Graf Leo Ferdinand von Henckel, nachdem er von Graf Elia Andrea Henckel zu Oderberg, den andern Theil der Beuthenischen Herrschafft durch Kauf an sich gebracht, und also regierender Herr der gantzen Herrschafft Beuthen worden, von Kayſ. Maj. D. Leopoldo M. d. 14. Nov. 1697. Krafft des Nachfolgenden Diplomatis zum freyen Standes Herren in Schlesien erkläret, und dessen Herrschafft Beuthen zu einer freyen Standes-Herrschafft mit allen dazugehörigen Standes-Prærogativen erkläret worden, wobey hochgedachter Herr Graf nachmahls anstatt des Seniorats das Majorat eingeführet, Krafft dessen so viel die Standes-Würde und Landschafftliche Regierung anbelangt, nach dem Recht der ersten Geburth, erstlich das Beuthenische, hernach das Tarnowitzische, endlich das Oderbergische Hauß gelangen solle. Sein im Jahr 1699. als

Beuthen wird eine freye Standes-Herrschafft.

Flor der regierenden Linie zu Beuthen.

regierender Standes Herr zu Beuthen Ihm nachfolgender Herr Sohn Carl Ioseph Erdmann des H. R. R. Graff von Henckel, Freyherr zu Donnersmarck: Herr zu Gfäll und Wesendorff: freyer Standes-Herr in Schlesien Erbherr der freyen Standes-Herrschafft Beuthen, Herr zu Tarnowitz, Oderberg und Gläsen, wie auch des Königl. freyen Burglehns Steybendorff: Röm. Kayserl. Maytt. Geh. Rath und Cämmerer, dessen Klugheit, Gelehrsamkeit und Eyser vor die Wohlfahrt des Vaterlandes Ihme schon öffters die hohe Würde eines hochansehnlichen Kayserl. Commissarii bey denen Schlesischen Fürsten-Tagen erworben, hat das Glücke gehabt sich eine Gemahlin aus dem Uhralten und hochberühmten Italiänischen Hause Brunetti zu erwählen und laut vorhergehendem Geschlecht-Registers das Vergnügen fünf Hoffnungs volle junge Herren zum Trost des Vaterlandes und beyder vortrefflichen Häuser aufzuziehen.

Verwandschafft mit dem hochfreyherrlichen und umb gantz Schlesien schon bey einen Jahrs hundert her höchstverdienten Brunettischen Hause.

§. 6. Jedoch nicht nur in denen Gräntzen Italiens ist der Brunettische Nahme empor gestiegen, da selbiges höchstansehnliches Geschlechte schon in der bekannten Unruhe zwischen den Gvelphen und Gibellinen in Florentz blühte, aber diese Stadt zu verlassen, und in das Hertzogthum Massa sich zu setzen bewogen worden, und im Jahre 1623. da Lazarus Herr von Brunetti dem Groß-Hertzoge von Toscana treue Kriegs-Dienste als Rittmeister geleistet, sondern auch in Schlesien hat dasselbe schon bey hundert Jahren her, einen unsterblichen Nahmen erworben, da Johannes Jacobus Herr von Brunetti, der andere Sohn vorhergedachten Lazari Herrns von Brunetti, als er um fremde Länder zu sehen, auch nach Breßlau kommen, von damahligem Bischoff Carolo Ferdinando, Königl. Printzen aus Pohlen, wegen seiner besondern Geschicklichkeit und ihme beywohnenden vortrefflichen Wissenschafften, gleich in den ersten Tagen seiner Ankunfft ein Canonicat bey dasigen hohen Dohmstifft erhalten, daher er auch etliche Jahre hernach seinen jüngern Bruder Johannem Herrn von Brunetti nach Breßlau beruffen und selbigem zu Erlangung eines Canonicats bey gedachter Cathedral-Kirchen behülflich gewesen. Nachgehends haben diese Prälaten sich um die Kirche und das Bißthumb grosse Verdienste gemacht, und die vornehmsten geistlichen Aemter bey dieser weitläufftigen Diœces verwaltet, so daß der erste nachdem er XL. Jahr durch Canonicus und Prälat endlich auch Gevollmächtigter Administrator des Bißthums gewesen, und VII. Bischöffe erwählen zu helffen die Ehre gehabt, als Bischofflicher Hofe-Richter, der andere aber als Weyh-Bischoff und Præsident zu Neysse gestorben. Der erstere Brief seines leiblichen älteren Herrn Brudern Angeli Mariæ Herrns von Brunetti mit Donna Catherina Vidoni, aus einem vornehmen Lucchesischen Hause erzeugten ältern Herrn Sohn Lazarum im 11ten Jahre aus Italien, und brachte es durch eine sorgfältige Erziehung dahin, daß dieser Herr besonders auch der netten teutschen Sprache und Schreib-Art so mächtig worden, daß er von einer Staffel hoher Würden glückseeligst auf die andere steigen können, und seiner hohen Verdienste wegen nicht allein den Freyherrn Stand, sondern auch da er lange Jahre bey dem hochlöbl. Königl. Ober-Ambts-Collegio in Schlesien durch weise Rathschläge die Wohlfahrt des Landes mit unermüdetem Eifer befördern helffen, von Kayserl. Maytt. das mühsame und vornehme Ambt eines Schlesischen Königlichen Ober-Ambts-Cantzlers zu allgemeinen Vergnügen erhalten, wozu noch hernach die Præsidenten-Stelle des Königl. Commercien-Collegii im Hertzogthum Ober- und Nieder-Schlesien, auch aus eigener allergnädigster Bewegnüß allerhöchstgedachte Se. Kayserl. Maytt. die Würde Dero Geheimbden-Raths Se. Hochfreyherrl. Excell. beygeleget. Dero Frau Gemahlin Maria Elisabeth Freyin von Zierowsky ist nicht mehr am Leben, war aber aus einem uhralten Schlesischen Hause, deren Herr Vater Johann Christoph Freyherr von Zierowa, Zierowsky, Herr auf Hennersdorff, Gellendorff und Herrendorff, Königl. Schlesischer Ober-Ambts-Rath, da er nach abgelegter Kayserl. Gesandschafft an die Cron Pohlen und Moscau zurücke kommen, d. 7. Jenner 1687. die Lands-Hauptmannschafft des Fürstenthumbs Liegnitz übernommen, und mit sonderbarem Ruhm, bis auf seine d. 14. Apr. 1695. auf dem Königl. Schlosse zu Liegnitz plötzlich erfolgtes Absterben, verwaltet. Dero ältere Fräule Tochter Maria Josepha Freyin von Brunetti, hat sich im Jahr 1710. laut vorhergehender Stamm-Tafel an den regierenden Standes-Herrn zu Beuthen Se. Hoch-Reichs-Gräfl. Excell. den Herrn Grafen von Henckel vermählet, davon verschiedene junge Herren Grafen in der besten Hoffnung und einer schönen Education umb künfftig dem Vaterlande ersprießliche Dienste leisten zu können,

Gründliche Historische Nachricht von selbigen.

nen,

nen, fortwachſen, entſproſſen: Die jüngere Fräule Tochter aber Maria Philippina Freyin von Brunetti, hat ſich den 7. May in dieſem 1731. Jahre an den Hoch- und Wohlgebohrnen Herren, Herren Frantz Maximilian, Graf von Carwath auf Weywalde, Schildau und Eichberg, Hochmeriorirten Landes Elteſten des Weichbildes Hirſchberg zu innigſter Freude beyder vornehmer Häuſer vermählt. Auch ſtehet ſeiner Excell. jüngerer Herr Bruder Joſephus Ambroſius als Præſident im Rath des Durchl. Hertzog von Maſſa im groſſen Anſehen, und deſſen Sohn Johannes Jacobus Herr von Brunetti iſt, nachdem er zu Piſa die Jura mit groſſem Ruhm abſolviret, und ſich nach dem Beyſpiel ſeiner Vor-Eltern in denen vornehmſten Wiſſenſchafften qualificiret gemacht, von Sr. Hochfreyherrl. Excell. um abermahlen dem Brunettiſchen Nahmen in Schleſien in beharrlichen Andencken zu erhalten nach Breßlau beruffen worden, allwo er bey daſiger Cathedral-Kirchen ein Canonicat, hernach das Archi-Diaconat zu Glogau ingleichen die Probſtey zu Ratibor erhalten. Und ſo wird der Ruhm des Brunettiſchen Nahmens noch ferner in Schleſien grünen, nachdem Ihn die Verdienſte Sr. Hochfreyherrl. Excell. auff eine ſo hohe Staffel geſetzt, die auch den künfftigen Zeiten ein Licht zu geben fahig iſt. Denn wie ſollte nicht eine bey allen Geſchafften hervorleuchtende Staats-Klugheit, der unermüdete Fleiß und Eifer täglich der Gerechtigkeit zu dienen, die gantz ungemeine Sorgfalt den Flor der Commercien zu befördern, und die Leutſeligkeit denen freyen Künſten und Wiſſenſchafften aufzuhelffen, von männiglich bewundert und verehret werden, daß aber Sr. Excell. hohes Gemüthe ein Sammel-Platz dieſer edelſten Tugenden ſey, wird mir gantz Schleſien bejahen. Ja wo entlehne ich nur geſchickte Worte die Fähigkeit abzuſchildern, mit welcher Sr. Hochfreyherrl. Excell. nach abgelegter Laſt derer auff ihren Schultern ruhenden Regiments-Sorgen, der Poeſie, Dero eigne ſonſt den wichtigſten Statts-Angelegenheiten und der Wolfarth einer ſo groſſen Provintz gewidmete Feder erlauben, und ſelbſt mit den vortrefflichſten Erfindungen die ſchönſten Gedichte geſchrieben: So hat ja Mæcenas bey der Nachwelt nicht nur durch ſeine dem groſſen Kayſer Auguſto geleiſtete kluge Rathſchläge, ſondern auch den der Poeſie gleichmäßig verliehenen Gnaden-Blick einen ewigen Nahmen erhalten, und wie ſollte nicht Unſers Schleſiens Mæcenas dadurch mit Jenen, mindeſſen Ihnen Er in den Seinigen gleiches Vaterland genoſſen, vollkommen ähnlich werden. Die dem in der Römiſchen Kirche vor einen Heiligen erklärten Joanni Nepomuceno von Seiner Excellenz im Jahre 1705. geopfferte, auch in Druck gegebne Centuria Epigrammatum iſt ſo ſo gewiß ein Kunſt-Stücke der Poeſie zu nennen, als der Diamant unter allen Edelgeſteinen hervorleuchtet: und wenn ich von allen andern ausbündig-ſchönen Gedichten Sr. Excell. ſo mir ein ſeltenes Glücke zu ſehen erlaubet, diejenigen anzuführen mich erkühne, ſo im Jahre 1719. als der Königl. Pohln. und Chur-Printz von Sachſen, ſich an die Durchlauchtigſte Ertz-Hertzogin von Oeſterreich vermählet, auch im Jahre 1721. bey Gelegenheit der Reiſe, ſo der regierenden Kayſerin Majeſtät in das Weltberühmbte Carls-Bad vorgenommen, von Sr. Excell. verfertiget worden, werde ich damit bey Kennern der Poeſie einen unſterblichen Danck verdienen.

I.

Feſtiva Hebdomada Hymenæi AUSTRIACO-SAXONICI

A

SERENISSIMO POLONIARUM REGE Dresdæ grandi
Jubilæo celebrata.

*

Dies Solis.

Sol oritur, Dresdamque videns, exterritus inquit,
Æmula ſplendoris ſiccine Dresda mei eſt?
Tanta mei nunquam ſpectarunt Lumina Currus
Quod Polus ante tulit, nunc quoque Terra feret?
Divide Phœbe Diem: Sponſo concede perennes
Ortus; quæ ſupereſt Portio tota tua eſt.

Dies Lunæ.

Luna ſuis Sponſis Noctes ſacrare paravit
Sit vobis hoc ſub Sidere longa quies:
Et ſtupeat veſtras inconſtans Vultibus Aſtrum
Conſtanti ſemper Luce micare Faces.

Dies Martis.

Mars Clangore Tubas urges, Munera Sponſo
Digna paras, numquid Bellica Dona dabis?
Sarmaticis ergo Gentiles Enſibus Enſes
Junge, Patri Natum convenit eſſe parem.

Dies Mercurii.

Hic cumulat quotquot novit Mercurius Artes
Artifices poterit quis numerare ſuos?
Has Artes inter quænam ſit maxima quæris?
Hæc eſt: Nil Virtus Principis Artis habet.

Dies Jovis.

Jupiter ex altis Auguſta Palatia cernens,
Subſtitit atque novum credidit eſſe Polum.
Conſimiles noſtris iſtæ ſunt Sedibus Arces,
Dixit, & æterno Nomine digna Domus.
Si Capitolinum quondam me Roma vocavit,
Dresdenſem faciet Regia Pompa Jovem.

Dies Veneris.

Pulchrius ut recolat tam ſplendida Fata, creandis
Principibus tantum ſerviet alma Venus.

Dies Saturni.

Tu quoque poſtremum Saturne capeſſis,
Sed procul influxus juſſimus eſſe tuos.
Si tamen hos inter plauſus Vis ſumere Partem
Læta diu ſerva, triſtia Fata vora.

II.

Vota & Omina

In Felices Uſus Thermarum

AUGUSTISSIMAE ROMANORUM IMPERATRICIS.

*

Epigramma.

*

AUGUSTA celebres fervent pro CONIUGE Thermæ
Sed mage Regnorum CAROLE vota calent:
Cuncta calent? ergo Nato TIBI Principe Cæſar
Cudes pro Populis aurea Secla Tuis.

*

2.

Principium Thermis Majus dat, Junius urget
Finem, Res magnum dixeris Omen habet.

Dum

Dum Juvenes AUGUSTA PARENS Majoribus addet,
Omine faustus erit Mensis uterque Suo.

*

3.

Ardent AUSTRIACO Populi pro PRINCIPE Vota
Grandemque inde Sitim qua patet Orbis habet.
Sic bibe felices Thermas AUGUSTA Tuamque
Et noſtram ſeda parturiendo Sitim.

*

4.

Cognomen QUARTUS Thermis dat, SEXTUS honores,
Nec ſatis eſt, Thermas Ter celebrare juvat:
SEPTIMUS Iſta dabit VESTRO qui Munere Natus
Ex his Jura Mari ponere diſcet aquis.

Viel andre Denckmahle der vortrefflichen Beredſamkeit Sr. Hochfreyherrl. Excell. welche mit denen uns übergebliebenen herrlichen Reden der alten Griechen und Römer umb den Vorzug ſtreiten, ruhen annoch in friſchem Andencken derjenigen, welche dieſelben zu bewundern das Glücke gehabt, und die bey unterſchiedenen Gelegenheiten von Sr. Excell. mit ſo auserleſenen Worten und ſcharffen Gedancken verfertigte Elogia und Inſcriptiones verdienten billig daß man ſelbige öffentlich der Nachwelt zur Bewunderung und Nachahmung auffſetzen ſollte. Ich will es wagen, nur das einige Elogium anzuführen, ſo den Stats-klugen Cardinal Alberoni urtheilet, denn man wird aus ſelbigen gar leicht den hohen Werth der andern allen ſchlieſſen können:

*

Elogium.

Julius Alberonius
Poſtquam totum animi depoſuit Candorem
Medio in nomine retinuit ALBEDINEM
Ne forte DEALBATUM deeſſet ſepulcrum
In quo extincta Viri Fides jaceret,
Vel ne potius de (a) ALBO corrupto damnaretur,
Nigro quamvis notari dignus Carbone,
attamen apud Madritenſes
ALBÆ Gallinæ audit Filius,
ſed incertus adeo (b) de Gallo
par eſt fateri
Spurium aliquid in hunc Partum irrepſiſſe
Monſtroſa interim crevit Fortuna
Quam nemo Hiſpanam dixerit
Nec enim tardigreda erat
Dum magnis Paſſibus
ab exili Tunica ad Purpuram properavit
Egebat nempe ALBERONIUS hoc amict
ut qui Vultu neſciebat Chlamyde erubeſceret
vel ideo maxime
quod Chriſtiano Sanguine tincta ſpectaretur:
Nominis vero menſuram impleturus

Foedus

(a) de Albo corrupto eſt Titul. Juris.
(b) ad illud: Mater ſemper certa, Pater incertus. Spurius eſt Patre incerto natus, Ideo autem dicitur incertus de Gallo, quia inde plus ſperavit, quam obtinuit.

Digitized by Google

Foedus obtulit (c) ALBAnis
quasi (d) Porta non satis suis firma esset Cardinibus
nisi & Opem ferret Cardinalis
Insigni profecto Christianæ Pietatis Argumento,
nam Petri Naviculæ tota nocte laboranti
(e) Lunam reddere satagit spectatricem:
(f) In medio Tybure creatus
(g) Salubrem auram pestiferam fecit in Sardinia,
Post hanc Siculos aggressus
(h) sperabat veteris Famam Tyrannidis illic restaurare,
nisi Britannorum Anchoræ
(i) Symboli natura tantisper exuta
spem Alberonij in profundum usque Pelagum confudissent,
de MESSANA plus quam de MISSA sollicitus
non Dominicæ sed suæ Passionis
gestit recolere Sacrificium
in dubio relinquens
an pro tantæ Ambitionis Holocausto
non alius quam Ætnæ (k) Ignis sufficeret:
Ignis sane & sacrificulo dignus & Victima
utpote a Fumo & sulphure plus quam a splendore celebratus.
Inde Scintillas trahere moliebatur Alberonius
quibus totius Europæ Incendium excitaret,
sed conceptam Flammam
Toto Tyrheno Victor Anglus extinxit.
relicto Documento
(l) apud Iberos Classes in Grandibus
(m) apud Britannos Grandes in Classibus numerari:
Gustaverat paululum Mellis Hispaniæ Achitophel
ex dulci ad Palermum successu,
sed mel acidum demum esse sentit
dum Melacium acrius defenditur:
Interea Vindictæ intentus Purpuratus
nihil intentatum relinquit
(n) quasi Latium Patriam habuisse sufficeret,
ut latius Castellæ Fines liceret extendere,
hinc Justitiam in Raptu,
Fortitudinem in Fastu,
Temperantiam in Ambitu,
Prudentiam in Astu quærere,
Opus Virtutum credidit Cardinalium:
Proh quam potens Vitium est!
Quadruplici Fœdere indiguit Europa
quo par esset tandem Julij Cardines frangere

In

(c) albani pro Turcis
(d) Porta Ottomannica.
(e) Turcas.
(f) Romæ creatus Cardinalis.
(g) alluditur ad vetus illud Adagium: Mors cum venerit, in medio Tybure Sardinia est.
(h) Siculi Reges: Tyrannorum maximi.
(i) Anchora Symbolum spei.
(k) Aetna Mons Siciliæ.
(l) Grandes Hispaniæ dividuntur in Grandes Primæ & Secundæ Classis.
(m) Alluditur in Verbo Classis quod duplicem habet sensum, & hic significat, quod Angli grandes seu potentes sint in Præliis maritimis.
(n) Latium seu Italia.

Digitized by Google

in Septem forſan Capita abituri
niſi Pax Turcica unum,
Sveciæ Fatalitas alterum,
Eluſaque apud Gallos Conjuratio tertium
Huic Hydræ Caput amputaſſet,
Acephala demum futura
poſtquam Julio cæſo
CAESAR AUGUSTUS triumphabit.

Jedoch bey täglichen Statts- und Regiments-Geſchäfften zur Wohlfahrt des Landes ſich zu bekümmern, auch noch den freyen Künſten und Wiſſenſchafften mit ſo herrlichen Bemühungen und eignen Kräfften empor zu helffen, würde das Feuer des edelſten Geiſtes vor der Zeit verzehren müſſen, wenn nicht ein Mæcenas die Bitten ſtatt finden laſſen wolte, welche umb ſein langes Leben ſeufftzende Gemüther täglich an Ihn ablegen, und damit Ihn nöthigen, der Regiments Sorgen durch einige Abwechſelungen * ſich zu entſchlagen. Doch auch hier ſollen Sr. Excell. Erquickungen, ebenfalls Bemühungen ſeyn: Sie lieben die Jagd, aber nur darumb, weil dieſelbe den Leib zu allerhand Mühſamkeit abhärtet, und die Geſchichte aller Zeiten verſichern, daß die gröſten Fürſten iederzeit mit dieſer männlichen Ergötzlichkeit ihre Hertzens-Sorge erleichtert, umb hernach zu ihren Geſchäfften hurtiger und geſchickter zurück zu kommen. Auch die Vergnügung Gärte zu bauen iſt ſo alt als die Welt, und bey allen Völckern iederzeit vor höchſt ruhmwürdig geachtet worden: Man rechnete ſchon zur Zeit der erſten Monarchie die Hortos Penſiles unter die Wunderwercke, dem groſſen Alexander gefielen die Kunſt-Stücke eines Gärtners dergeſtalt, daß Er Ihn zum Könige in Sidon einſetzte, Kayſer Diocletianus wurde da Er Cron und Scepter niederlegte, ein Gärtner, und der groſſe Kayſer CARL V. glorwürdigſten Andenckens, ließ ſeine Hände mit denen Er ſo herrliche Siege erfochten, endlich da Er Ruhe ſuchte, mit Pflantzung eines Gartens beſchäfftiget ſeyn, ich aber wünſchte mir des herrlichen Künſtlers Apellis Pinſel, daß ich den Uberfluß, die Anmuth und ausnehmende Pracht mit lebendigen Farben abſchildern könte, mit welchen in den zu Goldſchmieden von Sr. Excell. angelegten vortrefflichen Garten, der nicht in Schleſien, kaum auch in den angräntzenden Provintzen ſeines gleichen hat, Natur und Kunſt täglich um den Vorzug ſtreiten. Es ſcheinet ein immerwährender Frühling habe hier ſeine Wohnung genommen, und der fruchtbare Herbſt könne durch keinen Winter aus dieſer Reſidentz vertrieben werden, denn mitten in dem das gantze Land mit rauher Lufft, Eyß und Schnee bedeckenden Februar findet man hier die auserleſenſten Früchte aller Zeiten des gantzen Jahres. Ja was gantz Italien in unterſchiedenen Gegenden ſammlet, und damit die Ausländer zu ergötzen, ſich ſelbſt aber Ruhm zu gewinnen ſucht, iſt hier mit reichem Uberfluß bey allen Sorten der Welſchen Früchte in ihrer gröſten Vollkommenheit dergeſtalt beyſammen, daß wie Rom die kleine Welt, ſo auch der ausbündig ſchöne Garten von Goldſchmieden billig das kleine Italien zu nennen. Soll ich davon einen Beweiß aufbringen, ſo weiß ich keinen gröſſern zu finden, als den huldreichen Gnaden-Blick mit welchen Unſer Allergenädigſter Monarche ſelbſt in Dehro allerhöchſten Perſohn ſchon zu verſchiedenen mahlen ein treues Opffer von denen in dieſem Paradieß entſproſſnen herrlichen Früchten anzunehmen gewürdiget, und darinnen den Geſchmack gefunden, den man auch in den fruchtbahreſten Gegenden Italiens gantz vergebens ſuchen würde. Es mag alſo Schleſien denſelben billig vor ein Wunderwerck ſeiner itzigen und künfftigen Zeit rechnen, und dem gelehrten Dichter recht geben, der als Er denſelben vor einigen Jahren mit innigem Vergnügen betrachtet, folgendes Gedichte darinnen hinterlaſſen:

* Horatius ad MÆCENATEM Carm. libr. III. Od. XXIX. Idem Eod. Lib. Od. I. ad MÆCENATEM;

Quid nos? quibus TE vita ſit ſuperſtite
Jucunda, ſi contra, gravis?
Utrumque juſſi perſequemur Otium
Non dulce, ni TECUM ſimul.

Terra celer currit, Sol ſtat, Copernicus inquit.
Hunc Senſum viſa eſt plurima Turba ſequi.
Poſtquam Goldſchmieden latum parat ire per Orbem
Quis rogo nunc Terram currere poſſe neget?

Allein Sr. Hochfreyherrl. Excell. haben nach Dehro gewohnten Hulden und Macht in der Poeſie demſelben wiederumb als ein anderer Mæcenas zu begegnen geruhen wollen:

Quod mea cum Silvis cumque Hortis Prædia currant
Hoc Pedibus debent docte Poëta tuis.
Romæ ſi neſcis pro Roſtris ſtare Poëtas
Hoc Volucres dicent, hoc tibi dicet Anas
Quamvis nulla tuis ſint congrua Moribus arma,
Attamen & Martes in tua metra vocas.
Doctorum laudare Viam licet inſcius Ortus
Arridit, Cauſam Nominis hujus habe.
Frondibus hæc lætis Majo redeunte vireſcit
Fidere quid liceat Frondibus Umbra docet.
Hæc Via ſi noſti Schwinicibus adjacet Undis,
Res Hominum fluxas vel ſitus eſſe docet,
Hic procul a Turba fugiens, procul Urbe recedens,
At nemus & Littus diſcere multa docent:
Hæc Via plus juſta doctis laudata Camœnis,
Docta novis Titulis dicier illa poteſt.

Ich aber wünſchte nichts mehr ſo innigſt, als daß Sr. Hochfreyherrl. Excell. bey dem Uberfluß dieſes herrlichen Gartens bald noch andre Früchte Dehro vielfältigen hohen Verdienſte, mit allgemeinen Applauſu einerndten, und Dehro ſich herannahendes * Jubilæum Ihrer bey allhieſigem hohen Landes-Gouverno ſo mühſame geführten Regiments-Geſchäffte glückſeeligſt erreichen mögen, denn ich bin verſichert, daß gantz Schleſien Sr. Excell. dabey ſo viel ** frohlockende Wünſche als Deroſelben vortrefflicher Garten zu Goldſchmieden Blüthen und Früchte trägt in höchſter Vergnügung überreichen, und Sr. Excell. ruhmwürdigſtes Gedächtnüß in Gold und Jaßpis graben werde!

Hiſtoriſcher Bericht von der freyen Standes-Herrſchafft Beuthen

So ehmals ein Hertzogthum geweſen.

§. 7. Die in Ober-Schleſien liegende freye Standes-Herrſchafft Beuthen war ehmals ein beſonders Hertzogthum, welches eine Linie aus dem Stamme der Fürſten von Teſchen, als Hertzoge zu Beuthen beherrſchten, wie davon die VI. Stamm-Taffel der Piaſtiſchen Fürſten in unſerm I. Theile der Schleſiſchen Scribenten pag. 666. nachzuſchlagen. Caſimirus II. Hertzog zu Oppeln der ſich ſchon im Jahre 1289. vor einen Vaſallen der Cron-Böheimb erkläret, ſchrieb ſich einen regierenden Herren zu Beuthen, laut des CVII. Dipl. Spec. C. Sileſiæ Diplomatici p. 881. und da nach ſeinem Tode Koſel und Beuthen auf Hertzog Wladizlaum (der wie es ſcheinet, ſein jüngſter Sohn geweſen) gefallen, wurde Beuthen als ein beſonders Hertzogthum angeſehen, wie denn gedachter Wladizlaus ſich nicht allein ſelbſt einen Hertzog zu Beuthen ausdrücklich genennt und geſchrieben, ſondern auch ſowohl von denen Königen in Pohlen Wladizlao Lockico und Caſimiro III. ſeinen Nachbarn, als auch vornehmlich bey dem regierenden Könige zu Böhaimb Johanne als ſeinem Lehns-Herrn zu Prag davor erkennt worden, alles laut mehrerer Auſſage derer zum Beweiß der 20. Num. bey der VI. Stamm-Taffel in meinem erſten Theile Schleſiſcher Scribenten angezogener Uhrkunden, de Annis 1316. 1322. 1327. 1331. 1335. und 1339. Ob ſein erſtgebohrner Printz Caſimirus den Vater überlebt, und alſo zur Regierung des Hertzogthums Beuthen gelangt, habe ich dermahlen noch nicht finden können, wohl aber aus unverwerfflichen gleichfalls daſelbſt angezogenen

* Welches mit GOtt Anno 1740. eintreten würde.

** Horatius lib. IV. Od. II.

Tum mea (ſi quid loquar audiendum)
Vocis accedet bona Pars: & o Sol
Pulcer, o laudande, canam recepta
Sidere Felix.

nen Uhrkunden ferner zu versichern, daß der andere Printz Nahmens Bolco, als Hertzog zu Beuthen bis aufs Jahr 1355. löblich regieret, aber ohne Männliche Erben verschieden, daher zwischen Hertzoge Conrado I. zur Oelß, der seine älteste Schwester Euphemiam, und Hertzoge Przemislao zu Teschen der seine älteste Tochter * Elisabeth zur Gemahlin gehabt, wegen Anfalls und Behauptung der Hertzogthümer Beuthen und Kosel ein langer Rechts-Streit vorgefallen, von dem ausser dem §. 7. meiner ersten Dissertation im I. Theile pag. 263. gar viele daselbst befindliche Uhrkunden und Kayserl. Befehle reden, ingleichen in diesem III. und letzteren Theile das CXXI. CXXII. CXXIII. CXXIV. CXXV. CXXVI. CXXVII. und vornemlich das CXXVIII. Diploma, Krafft deren den Hertzogen zur Oelß Piastischen Stammes das Hertzogthum Kosel und das halbe Theil der Stadt und Landes zu Beuthen geblieben. Vermuthlich haben die nachfolgenden Hertzoge zu Teschen, auch dieses Antheil des Hertzogthumbs Beuthen wieder an sich und ihr regierendes Hauß gelöset, und sind Hertzoge zu Beuthen gewesen, bis König Mathias Corvinus zu Ungarn und Böhaimb, ein kluger Regente, da er gesehen, wie sehr sich damahls die Pohlen bemühten, Schlesien Stückweise wieder unter ihren Scepter zu bringen, gleich ihnen schon am Hertzogthum Auschwitz im Jahre 1457. hernach im Hertzogthum Zator, vorher auch am Hertzogthum Sevor gelungen und der Hertzog Wentzel zu Teschen auch das Hertzogthum Beuthen schon einmal an den Bischoff von Cracau verpfändet gehabt, damit diese Begebenheit sich nicht abermals zum Schaden des Schlesischen Landes zutrüge, das Land Beuthen samt dem Schlosse Schwerlenitz und allen Zugehörungen im Jahr 1477. als eine freye Herrschafft Herrn Hansen von Zierotin Pfands-weise einräumete, von dem es hernach auf gleiche Weise an Hertzog Hannsen von Oppeln und von diesem mit König Ludwigs zu Ungarn und Böheimb allerhöchster Bewilligung an Marggraf Georgium von Brandenburg, der die liegen gebliebene ehmals weitberühmte Bergwercke, wieder in Stand zu setzen, und vornehmlich die Silber und Bley Gruben zu Tarnowitz wieder aufzurichten suchte. Ihm folgte sein Sohn Marggraf George Friedrich, und da selbiger im Jahre 1603. ohne Erben aus der Welt ging, nahm der Churfürst von Brandenburg Joachim Friedrich, die versetzte Herrschafft Beuthen und Oderberg, nebst dem Fürstenthum Jägerndorff in Besitz und gab diesen Antheil in Schlesien seinem andern Sohne Johanni Georgio, dem sie auch sein Bruder Churfürst Johann Siegmund in der Erbtheilung An. 1608. überließ. Allein der Kayser gab seinen Willen nicht dazu, sondern wolte beyde Herrschafften wieder einlösen, worüber wegen der Melioration und der grossen Nutzungen ein schwerer Proceß bey dem Ober- und Fürsten-Rechte in Schlesien entstanden, durch welches endlich im Jahre 1618. d. 17. May diese Herrschafften dem Marggrafen ab- und Kayserlicher Maytt. zugesprochen worden, welche dieselben anfangs vor eine ansehnliche Summam Geldes Grafen Lazaro I. Henckel, Freyherrn von Donnersmarck verpfändet, endlich aber im Jahr 1629. (wie schon oben §. 2. gedacht worden) käufflich überlassen.

Allergnädigstes Kayserl. Diploma wegen Erhebung der Herrschafft Beuthen zur Standes-Herrlichkeit in Schlesien.

WIr Leopold von Gottes-Gnaden Erwählter Römischer Kayser, zu allen Zeiten Mehrer des Reichs, in Germanien, zu Hungarn, Böhaimb, Dalmacien, Croacien und Sclavonien ꝛc. König: Ertz-Hertzog in Oesterreich, Hertzog zu Burgund, zu Brabant, zu Steyrn und Kärndten, zu Crayn, zu Lutzenburg, zu Würtenberg, Ober- und Nieder-Schlesien: Fürst zu Schwaben, Marggraf des H. R. R. zu Burgau, in Mähren, Ober- und Nieder-Lausitz, Gefürsteter Graf zu Habspurg, zu Tyrol, zu Pfyrdt, zu Kyburg und zu Görtz: Land-Graf in Elsaß, Herr auf der Windischen Marck, zu Portenau und zu Salins

* Siehe nachfolgende Accessiones ad Historiam Genealogicam Ducum SILESIÆ Piasteorum.

lins ꝛc. ꝛc. Bekennen öffentlich mit diesem Briefe und thun kund allermännigl. Wiewohl wir aus Römischer-Kayser, auch Königlicher Macht, Höhe und Würde, darein Uns der Allmächtige nach seinem göttlichen Willen verordnet und gesetzt hat, auch angebohrner Milde und Gütigkeit geneigt seyn, aller und jeder Unserer Stände und getreuen, Ehr, Nutz, Aufnehmen und Bestes zu betrachten und zu befördern, so ist doch unser Kayserl. und Königl. Gemüthe vielmehr geneigt und begierig diejenigen mit Gnaden zu bedencken, und vor andern mit sonderbaren Prærogativen und Freyheiten zu begnadigen und zu erheben, welche samt ihren vor-Eltern in alten Geschlecht, Wesen und Tugend herkommen, auch sich bey uns und unserer Cron Böhaimb, dessen incorporirten Landen, und unserm hochlöbl. Ertz-Hauß von Oesterreich in gehorsamen, treuen, steten und unverdrossenen Diensten vor andern gutwillig und embsig halten, beweisen und erzeugen: Wann wir nun gnädigst angesehen und erwogen die getreue und ersprießliche Dienste, so von vieler langen Zeit her weyland unsern hochlöblichen Vorfahren, Römischen Kayserm, Königen zu Böheimb und Ertz-Hertzogen zu Oesterreich das Geschlecht der Grafen Henckel und besonders derer itzt lebenden Großvater Lazarus, Graf Henckel, in vielen Wegen nützlich und rühmlich gethan und bewiesen, auch die Wohlgebohrne unsere lieben getreuen Leo Ferdinand, Elias Andreas, und Carl Maximilian Gevettern und Gebrüdern Grafen Henckel Freyherren zu Donnersmarck, Herren zu Gfäll und Wesendorff: Erbherr der Herrschafften Beuthen-Tarnowitz-Oderberg-und Gläsen: annoch in diesen schweren Zeiten gantz standhafftig, getreu und aufrichtig und willig vor vielen andern unsern treugehorsamsten Unterthanen erzeigt und bewiesen haben, nach tägl. thun, und hinführo uns, unserer Cron Böheimb, denen incorporirten Ländern, und unserm hochlöbl. Ertz-Hauß Oesterreich zu leisten erbietig seynd, auch samt ihrem gantzen Geschlecht wol thun können, mögen und sollen; so haben wir demnach mit wohlbedachtem Muthe, gutem zeitigem Rath, aus eigner Bewegnüß und rechtem Wissen obgedachtem Leo Ferdinand Grafen Henckel und seinen Rechtmäßigen Successoren, und regierenden Herren der Herrschafft Beuthen in unserm Hertzogthum Ober-Schlesien, diese sonderbare Gnad und Freyheit gethan und gegeben, thun und geben ihm die hiermit als regierender König zu Böheimb und Obrister Hertzog in Schlesien aus obhabender Königlicher Macht und Vollkommenheit wissentlich und in Krafft dieses Briefes folgender Gestalt: Zum ersten bestättigen wir ihm alle und jede Gewohnheiten, Privilegien, Recht und Gerechtigkeiten, Würde und Freyheiten, so viel er und seine Vorfahrer über die Herrschafft Beuthen in Ober-Schlesien jemals gehabt, hergebracht, gebraucht, und besessen, auch absonderlich vermöge gnädigst-ertheilten Kauff-Schutz-und Schirm-Briefes de d. 26. Maij und 17. Julij 1629sten Jahres, auch Relcripti de dato 20. Julij 1631. Jahres erlanget und überkommen haben: Vors andere: verleihen, zueignen und machen wir auch diese Herrschafft Beuthen in specie theilhafftig und fähig aller derjenigen Privilegien, Rechten, Gewohnheiten, Gerechtigkeiten und Vorzüge, so die vier in Schlesien liegende freye Standes-Herrschafften, als nemlich: Wartenberg, Mielitsch, Pleß und Trachenberg mit ihren zugehörungen samt oder sonderlich haben und genüssen, nicht anders, als wann der ermeldten vier Herrschafften General-und special Privilegien von Wort zu Wort hierinnen specificiret, ausgedruckt und einverleibet wären: wie wir dann ihn Grafen Henckel samt allen seinen künfftigen rechtmässigen Successoren, Besitzern und regierenden Herren der Herrschafft Beuthen, mit allen denenselben Privilegien, Rechten, Würden, Vorzügen und Gerechtigkeiten befreyen, begaben und begnaden, mit welchen die berührte 4. Herrschafften begnadet und begabet seynd, und zum dritten: Er Graf Henckel und alle künfftige Possessores der Herrschafft Beuthen, bey Antretung dieser freyen Standes-Prærogativ niemanden andern als uns, unseren Erben und nachkommenden Königen zu Böhaimb, treu und Gewehr seyn, auch die Erbhuldigung niemand andern als uns und nachkommenden Königen zu Böhaimb bey unserer Königl. Böheimbischen Hoff-Canselley, oder auf unserm Königl. Schlosse zu Prag, oder nebst denen andern Standes Herren zu Breßlau, oder wie wir es disfals genädigst sonst anordnen möchten, zu leisten schuldig seyn: Zum vierdten haben wir ihme Grafen Henckel und künfftigen Successoribus als regierenden Herrn der Herrschafft Beuthen die ordentl. Sessionem & votum bey denen Fürsten-und Ober-Rechten-Fürsten-Tägen und allen andern Landes Zusammenkünfften

auf

auf einer Banck bey denen andern vier Standes-Herrschafften, wie Selbte es haben und genüssen, genädigst verliehen und zwar solcher Gestalt: daß Selbter die Stelle nach Trachenberg einnehmen und besitzen, doch aber weil die Herrschafft Carlath auch zu gleich diese Würde erhalten, dieser beyden Herrschafften Possessores so wohl bey denen Conventibus publicis durch ihre der allein seeligmachenden Catholischen Religion zugethane Deputatos, als auch selbst in Person, wenn sie zusammen kommen, es sey in öffentlichen Auffzügen, Solemnitæten oder Privat-Versammlungen, von Jahr zu Jahr in dem Rang und Stelle alterniren sollen: zum fünfften: soll auch die Herrschafft Beuthen, ihre Steuern Anlagen und Collecten, sie haben Nahmen wie sie wollen, nirgends anders als bey dem General-Steuer-Ambt in unserm Hertzogthum Schlesien, gleich denen andern vier Standes Herrschafften abzuführen, und zu entrichten verbunden seyn: wie nicht minder mit denen Repartitionen, Ein-Logirungen, Marchen und Verpflegungen der Militz bey ihnen wie bey andern statibus majoribus bloß allein durch unser Königl. Ambt der Zuschlag geschehen. Zum Sechsten: renoviren, confirmiren und bestättigen wir auch dem Grafen Henckel die ordentliche Regierung nebst dem von ihm anzusetzenden Landes-Hauptmann in seinem Nahmen hegenden Land-Rechte und Vermöge oberwehnter Schutz- und Schirm-Briefe competirender, wie nicht minder laut unserer d. 12. Febr. Ao. 1693. d. 14. Dec. 1694. und 31. Aug. 1696. Jahres gnädigst-ergangenen Resolutionen noch mehr befestigter Jurisdiction, über den wohn- und seßhafften Adel, Schlösser, Städte, Dörffer und selbiger verhandene Bürger und Bauerschafften in der Herrschafft Beuthen hiermit von neuem in bester Form Rechtens mit angehefftem diesem unserm weitern Privilegio, Begnadung und Concession, wofern sich ein- oder anderer Theil ob denen von dem Land-Herren, seinem Ampt oder dessen Land-Rechtergangenen Urtheilen, beschweret zu seyn vermeinen wolten, daß von itzt als künfftig und zu ewig währenden Zeiten die Apellationes von dannen aus in allen oberzehlten Stellen an keinem einig andern Orte es sey gleich zu unserm Königl. Ober-Amte, oder wohin es wolle, nicht ergehen, sondern immediate und allein zu uns oder unserer Königl. Böheimb. Appellation-Cammer ob dem Prager Schloß interponiret, und gewiesen, und damit alle vorige Ausflüchte und nichtige Provocationes sollen abgeschnitten und benommen seyn: Allermaßen wir auch siebendens: ihme Grafen Henckel und künfftigen Besitzern und Regierern der Herrschafft Beuthen dieses sonderbare Kayser- und Königl. Privilegium Exemptionis Fori in causis mere personalibus vel etiam extrajudicialibus contra quoscunque Magistratus nullo penitus excepto hiermit genädigst ertheilen, solchermassen, daß wofern er und itzt benennte seine Successores auss der ordentlichen Fürsten-Rechtes von jemand anders wo fürgenommen oder beklagt werden solten, weder er noch berührte seine Successores von keinem einzigen Judicio oder Magistratu, um was Sachen das immer quoad personalia seyn möchte, zu erscheinen und zu stehen nicht schuldig noch verpflichtet seyn sollen, dann allein vor uns als Regierendem König zu Böheim und unsern Nachkommen, oder wen wir oder unsere nachkommende Könige zu Böhaimb in specie darzu delegiren würden: Es wäre dann daß es obbemeldter massen Sachen angienge, die vermöge weyland Königs Wladizlai Privilegien vor das ordentliche und völlige Fürsten-Recht in Schlesien gezogen und die Klage oder Beschwer dahin ordentlich angestellt und vollführet werden solte, in welchen sie sich dann besagter Landes-Privilegien gemäß zu verhalten wissen werden und schuldig seyn: Achtens: auch diese Præeminenz und die davon dependirende Freyheiten und Vortheile nur jedesmal dem regierenden Besitzer der Herrschafft Beuthen alleine, keines weges aber andern aus dem Geschlechte gebühren, nach auf sie, so lange bis sie etwan Successionem zu der Regierung bekommen, gedeutet werden sollen: jedoch in diesem allen mit ausdrücklichem Vorbehalt Unserer selbst eigenen Königl. und Landes-Fürstl. Regalien, Ob- und Bothmässigkeiten, auch sonsten männiglichens Rechten, ohne einigen Abbruch, Nachtheil und Schaden alles gnädiglich und ohne Gefährde. Und gebieten darauf allen und jeden unsern Unterthanen, weß hohen- oder niedern Standes-Würden, Ampt oder Wesens die in unserm Erb-Königreich Böheimb und dessen incorporirten Landen, besonders in unserm Hertzogthum Ober- und Nieder-Schlesien wohn und seßhafft seyn: insonderheit unserm Königl. Ober-Amte, Fürsten und Ständen, wie auch andern Landes-Haupt- und Ambt-

Leuten, Prälaten, geistl. und weltliches Standes Personen hiermit ernstlich und festiglich und wollen, daß sie offterwehnten Leo Ferdinand Grafen Henckel und künfftige regierende Herren der freyen Standes-Herrschafft Beuthen für und für ewiglich, bey diesen unsern hierob specificirten Begnadigungen, Privilegien, Vortheil, Rechten und Gerechtigkeiten geruhiglich verbleiben lassen, daran nicht hindern, irren, bekümmern noch anfechten, sondern auf den Nothfall dabey schützen, schirmen und handhaben helffen, als lieb einem jeden sey, unsere schwere Straf und Ungenade zu vermeiden und dazu eine Poen nehml. hundert Marck lötigen Goldes, die ein jeder so offt er freventlich darwieder thäte, uns halb in unsere Königl. Cammer und den andern halben Theil vielgedachten Grafen Henckel und seinen Nachkommen, so hierwieder beleidiget würden, unnachläßl. zu bezahlen verfallen seyn solle. Zu Uhrkund ꝛc. ꝛc. gegeben in Unserer Stadt Wien d. 14, Nov. des 1697. Jahres.

VII. Stamm-

Digitized by Google

VII. Stamm-Taffel

des

Vortrefflichen Geſchlechts der Grafen von Schönaich.

✱

Baltzer von Schönaich,
Cantzler des Hertzogs in Schleſien Bolezlai Alii
ums Jahr Chriſti 1200. †.

✱

Conrad von Schönaich, lebte 1366. und †. zu Wien,
liegt auch daſelbſt im Auguſtiner-Kloſter
begraben.

✱

Hannß von Schönaich, zu Lindenrode, Tſchecheln und Wildenau, †.
Gem. Margaretha von Wiedebach,
a. d. H. Beutſch in der Lauſitz, †.

Caſpar, von Schönaich, welcher die Preußiſche Linie fortgeſetzt hat, †.	Anna, von Schönaich, verm. von Berg, zu Jeriſko. †.	Margaretha, von Schönaich, verm. von Blanckenſtein, zu Selten, †.	Catherina, von Schönaich, verm. Grünbergin zu Pritſchko, †.	Hanns, von Schönaich, auf Lindenrode und Wildenau, † im 108. Jahr ſeines Alters, Gem. Anna von Poſchütz, deren Mutter eine von Knobelsdorff von Halbe, †.	Chriſtoph, von Schönaich, hat die Neu-Preußiſche Linie durch Benno von Schönaich fortgepflantzet, †.

Dietrich, von Schönaich, welcher die Wildenauiſche Linie angefangen, Abavus, des berühmten Capitains, Hanns George von Schönaich zu Greißleben, der Günch wieder den Solimann ſo tapffer defendiret hat, †.	Frabara, Prioriſſin zu Sprottau, † 1507.	George, Ritter von Schönaich, Pfandes-Herr zu Sprottau, übergibt An. 1548. ſeinen 4. Söhnen ſein Vermögen in Caſum mortis, und empfangt ſambentlich Leben mit ſeinem Bruder zu Caſſel 1520. † 1556. Gem. Catherina, Hannſens von Gladiſch und N. von Stöſſelin a. d. H. Lenteredorff T. lebte 1580. zu Sprottau, † 1581. dieſe alte Frau hat auf Sprottau, Polckwitz und Quaritz als Pfandſchilling ſtehn gehabt; 74494. Thl. ſchl. 33. Grl. m.	Anna, von Schönaich, Gem. Herrn Baltzers von Mefradt zu Porſchütz, †.	Philipp, Ritter von Schönaich, auf Tſchecheln, Brensdorff, Haſſel, Tſchachsdorff, Zanckendorff, † 1555. | B

A

Valentin, Ritter von Schönaich, Verweser des Fürstenthums Glogau. †.

Hanns, Ritter von Schönaich, auf Sprottau, Freystadt, Polckwitz und Ullersdorff, Verweser in Sagan, Vice-Dom zu Breßlau, Pfands-Innhaber zu Guhrau 1554. † 1558. den 8. Febr.

Magdalena, von Schönaich, verm. 1) an Friedrich, Freyherrn von Parchwitz, 2) an Graf Hannß von Rostdrosthooff, † 1575.

Anna, von Schönaich, verm. von Zedlitz, †.

Salome, von Schönaich, verm. an Freyherren Friedrich von Redern, † 1556.

Fabian, Ritter von Schönaich, war ein grosser Kriegs-Held und reicher Herr, erkaufte unter andern auch An. 1561. von Frantz von Rechenberg, die Herrschafft Beuthen, † 1591. den 23. Sept. Gem. Elisabeth, von Lands-Cron, a. d. H. Obsendorff, verm. 2) 1595. an George, Freyherrn von Schönaich, auf Tschechel und Parchwitz, † 1614. 2. Dec.

Fabian, Ritter von Schönaich, geb. 1556. † 1561.

Sebastian, Ritter von Schönaich, auf Sprottau, † 1554. in Böheimb, Gem. Anna, Freyin von Silberberg, †.

Hanns George, Ritter von Schönaich, † 1578.

Christoph, Ritter von Schönaich, † 1558.

Brandan, Ritter von Schönaich, † 1557.

Catherina, von Schönaich, † 1572.

Annoch 2. T. so in der Wiegen verschieden.

Digitized by Google

B

Gem. Margaretha, Hannsens von Gladiß, T. † 1554.

Balzer, Ritter von Schönaich, auf Tschecheln und Hassel, †. Gem. 1. N. von Wedebach, a. d. H. Gaffer, T. 2. N. von Berge, a. d. H. Riebisch, †.
|
Salome, von Schönaich, Gem. Georgens von Schwartz, in Groß- und Klein-Selten, † 1572. den 17. April. liegt in der Hertwigswalder Kirchen.

Christoph, Ritter von Schönaich, † 1562.

George, Ritter von Schönaich, † 1560.

Hieronymus, Ritter von Schönaich, Kayserl. Obrister, †. Gem. N. †.

Ursula von Schönaich, †.

Catherina von Schönaich, Gem. Nox von Unwürden, †.

Barbara von Schönaich, 2.

Anna von Schönaich, verm. von Stössel, †.

Sabina von Schönaich, †.

Sigmund, Ritter von Schönaich, auf Bernsdorf, †. Gem. N. †.

Joachim, Ritter von Schönaich, zu Racke, †. Gem. Anna von Löben, Hannsens von Löben, auf Racke, T. verm. 1569. †.

Hanns, Ritter von Schönaich, auf Tschecheln, geb. 1530. † 1606. liegt zu Parchwitz begraben. Gem. Anna von Berge, a. d. H. Kemnitz, † 1587. (deren Mutter, Catherina von Gellhorn, a. d. H. Banckwitz, † 1554. zu Parchwitz.)
|
B

Philipp, Ritter von Schönaich, auf Hassel, †.

Jacob, Ritter von Schönaich, auf Harcke und Taubenheim, †.

Eva, von Schönaich, verm. an Barthel von Niemetz, auf Guswicke und Grantzendorff, † 1618. 28. Merz.

Christoph, Ritter von Schönaich, ermordet zu Görlitz.

Fabian, Ritter von Schönaich, auf Siegersdorf und Waldau, † 1627. 8. Nov. Gem. 1. Helena von Czedlitz, verm. 1599. den 6. Decemb. † 1606. 27. Aug. 2) Hedwig von Mühlenheim, †.

Margaretha, von Schönaich, Gem. Johannsens von Nackel, auf Briesdorff und Triebel, † 1618.

Sabina, von Schönaich, Gem. Friedrichs von Rechenberg, †.

Maria, von Schönaich, Gem. Hannsens von Briese zu Sallmitz, † 1595.

2.) Hieronymus, Ritter von Schönaich, † 1621. 24. Dec.

Helena, Gem. Heinrich Ottens von Warmsdorff, 1626. 2. Aug. †.

George Sigmund, Ritter von Schönaich, Kayserl. Rittmeister, †.

Fabian, Ritter von Schönaich, † 1616. 7. Sept.

Fabian, Hedwig, Eva, sind allerseits als Kinder gestorben.

Digitized by Google

B

Anna, von Schönaich, geb. 1556. 14. Sept. verm. 1) an Joachim von Briese, zu Zerißko, 2) an Sigmund von Unruhe, 3) an Nicolaum von Bebran, zu Kesselsdorff, trug aber keine Kinder, und † 1618.

George, Freyherr von Schönaich, zu Beuthen, geb. 1557. den 8. Nov. † 1619. 26. Febr. Gem. I. Elisabeth von Lands-Cron, Fabians von Schönaich Wittib, verlobt 1594. 11. Julii, verm. 1595. 23. Jenner zu Parchwitz, † 1614. 2. Dec. 2) Johanna Scheckin, Freyin von Landsberg, verm. 1615. 12. Oct. † 1629. verm. 3) an Balthern von Rechenberg a. d. H. Schlaue,

Anna von Schönaich, geb. und † den 9. May 1600.

Dorothea, von Schönaich, geb. 1558. 5. Dec. † 1580. 5. Aug.

Sabina, von Schönaich, geb. 1558. 5. Dec. † 1660.

Judith, von Schönaich, geb. 1561. Gem. 1) Franz von Schönaich, in Gerai und Kortlau. der, † 1591. 2) Christophs von Reibnitz, auf Girlachsdorff, †.

Johanna, von Schönaich, den 30. Julii, (Zwillinge) † 1663. 18. Apr.

Sebastian, Ritter von Schönaich, auf Parchwitz und Mellendorff, geb. 1563. 5. Apr. † 1603. Gem. Eva, von Burghauß, Sigmunds von Burghauß auf Stolz, T. Nicolai, Freyherrns von Burghauß, Schlesischen Cammer-Präsidentens Schwester, Georgens von Logau, in Altendorff, Wittib, verm. im Jun. 1590. † 1619. 19 Jenner.

Fabian, †. als ein Kind.

Esther, von Schönaich, verm. 1) an Leonhard, von Ronau, 1548. 2) an Hertwig von Nostitz, a. d. H. Rotenburg, †.

Hanns George, Ritter von Schönaich, der R. K. M. Rath, † 1618. Gem. Helena, von Posschütz, a. d. H. Crang, †.

Catherina, von Schönaich, 1.) N. von Gebenütz, 2) Christophs von Schellenderff, †.

Margaretha, von Schönaich, Gem. Abrahams von Unruh, auf Modrotz. †.

Eva, von Schönaich, Gem. Caspars von Logau, auf Altendorff, †.

Siegmund Seyffried, †. im 9. Monathe.

Anna, Gem. George Abrahams von Grimberg, † 1640. 15. Nov.

Eine T. so bald gestorben.

Elisabeth, von Schönaich, Gem. Georgens von Glaubitz, auf Jaicke, †.

Hanns, Freyherr von Schönaich, in Beuthen, Successor im Majorat, geb. 1592. 30. Jenner, † 1639. in Pohlen zu Grunau, Gem. Catherina Elisabeth, Weidengonis Reimari Ganns, Herrens von Puttlitz, T. verm. 1622. 6. Sept.

George, Freyherr von Schönaich, † unvermählt, 1619.

Sebastian, Freyherr von Schönaich, in Beuthen, geb. 1598. † 1650. Gem. Judith de la Rive, †. als eine Mutter von XVIII. Kindern.

Eva Ursula, Freyin von Schönaich, geb. 1613. 8. Sept. † 1641. 25. Nov.

Catherina, Freyin von Schönaich, geb. 1616. † 1628.

Eleonora, Freyin von Schönaich, † 1630.

Gustav Johannes, Freyherr von Schönaich in Beuthen, † 1641. im 9. Jahre.

B

Digitized by Google

Hanns, Freyherr von Schönaich, in Beuthen, geb. 1623. 14. April. † 1675. 16. Nov. Vorm. 11. Uhr, Gem. I. Elisabeth von Winterfeld, Reimari von Winterfeld auf Fischbach T. †. 2) Helena, Lucretia Ganns, Edle Frau von und zu Puttlitz und Wolffshaagen, geb. 1643. 11. Febr. † 1699. 6. April.

Dorothea †. Eva †. Zwillinge †. Judith †. Claramunde †. Lea †. Sebastian †. Elisabeth †.

Dorothea Eva, Freyin von Schönaich, geb. 1633. 13. Nov. erbte von ihrem Bruder den Usumfructum des Ritter-Sitzes Gerldorff, † 1713.

George †.

Frantz, Freyherr von Schönaich, auf Ambtitz, † 1695. 25. Sept.

Judith †.

Anna †.

Esther, Freyin von Schönaich, geb. 1640. verm. an Melchior Friedrich, Freyherrn von Canitz, †.

Sebastian †.

Judith, Freyin von Schönaich, geb. 1643. Gem. Hanns Friedrichs von Printzen, General-Majors und Hauptmanns zu Sandau, †.

Judith, † in der Wiege.

Anna Elisabeth, Freyin von Schönaich. Gem. Hannß Albrechts von Puttlitz, †.

Hanns George, des H. R. R. Graf von Schönaich, Freyer Standes-Herr in Schlesien, Erb-Herr der freyen Standes-Herrschafft Corolath und Beuthen an der Oder ꝛc. geb. 1662. 14. Apr. †. 1707. 23. Nov. Gem. Ursula, Gräfin von Redern, verm. 1683. † 1707. | A

Sebastian, Freyherr von Schönaich, geb. 1663. † 1674. 27. Aug.

Frantz Leopold, des H. R. R. Graf von Schönaich, auf Ambtitz, †. Gem. Hedwig Henriette, Gräfin von Schwerin, verm. 1697. 23. Jun. | B

Helena, †.

Adam, des H. R. R. Graf von Schönaich, geb. 1667. den 25. May. † 1699. liegt in Ambtitz.

Hanns Gottlob, des H. R. R. Graf von Schönaich, Herr auf Schlaupitz und Mollendorff, Gem. N. Freyin von Schlaberndorff.

George, Freyherr von Schönaich, geb. 1670. 13. Apr. † 1673. 22. May.

Carl Albrecht, des H. R. R. Graf von Schönaich, Verweser des Hertzogthums Crossen und Züllchau, Gem. Dorothea Maria, Gräfin von Schwerin, verwitt. Freyin von Kanitz, geb. 1670. 15. Jenner.

Philipp, des H. R. R. Graf von Schönaich, †.

Hanns Adam, von Puttlitz, Gem. N. Freyin von Landsberg. 3. Töchter.

Eva Helena, von Puttlitz, geb. 1675. den 1. Jun. Gem. Hanns Sigmunds, Freyherrns von Schwendi, Commendantens zu Spandau.

Hanns Albrecht Ganns, Edler Herr von und zu Puttlitz, Königl. Preuß. Cammer-Herr, Gem. I. N. Freyin von Mirander, †. II. Charlotta Wilhelmina Josepha, Gräfin von Schönaich, †. 1717. 24. April. III. Sophia Charlotte, Freyin von Schönaich auf Amptitz.

Louyse, des H. R. R. Gräfin von Schönaich.

Charlotte, des H. R. R. Gräfin von Schönaich.

Digitized by Google

A

Ein Sohn, † 1684.

Lucretia Mariana, des H. R. R. Gräfin von Schönaich, geb. 1686. 1. Sept. verm. 1725. 1. May, an den Freyherrn von Sandretzky, auf Langenbielau, † 1731. 6. Julii.

Hanns Carl, des H. R. R. Graf von Schönaich, Freyherr zu Beuthen, freyer Standes-Herr in Schlesien, Erb-Herr der freyen Standes-Herrschafft Carolath und Beuthen an der Oder, Herr auf Ambtitz, Stargard, Dobern, Mellendorff, Schlaupitz, Beutsch, Tarnau, Podlizar, Osteritz und Gerßdorff, Sr. Kayserl. und Königl. Maj. Geheimder Rath, geb. 1688. den 15. Junii, Gem. Amalia, Christophori, Burggrafens und Grafens von Dohna auf Schlodien, Königl. Preuß. würckl. Geh. Etats- und Kriegs-Raths, auch Generals von der Infanterie, T. geb. 1692. verm. 1715. 3. Febr. in Berlin.

Judith Sophia, des H. R. R. Gräfin von Schönaich, geb. 1690. 12. Aug. † 1696. 5. Jenner.

Frantz Gottlieb, geb. und † 1692.

Charlotte Wilhelmine, des H. R. R. Gräfin von Schönaich, geb. 1696. 22. Apr. Gem. Hanns Albrechts, Edlen Herrns von und zu Puttlitz, † 1717. 24. Apr.

Friedrich Hanns Carl des H. R. R. Graf von Schönaich, Freyherr zu Beuthen, geb. 1716. den 17. Nov.

Amalia Mariana, des H. R. R. Gräfin von Schönaich, geb. 1718. 12. Junii.

Fabian Heinrich, des H. R. R. Graf von Schönaich, geb. 1719. 25. Oct.

Fridrica Charlotte, des H. R. R. Gräfin von Schönaich, geb. 1720. 30. Sept.

Wilhelmine Henriette, des H. R. R. Gräfin von Schönaich, geb. 1722. 5. Jenner.

Christoph Albrecht, des H. R. R. Graf von Schönaich, geb. 1723. 18. Dec.

Carl Æmilius, des H. R. R. Graf von Schönaich, geb. 1724. 31. Oct.

Gottlob, des H. R. R. Graf von Schönaich, geb. 1726. 27. Febr.

Carolina, des H. R. R. Gräfin von Schönaich, geb. 1727.

Sophie Louyse, des H. R. R. Gräfin von Schönaich, geb. 1728. den 29. Aug.

Maria Eleonora, des H. R. R. Gräfin von Schönaich, geb. 1729. den 26. Aug.

B

Otto Albrecht, des H. R. R. Graf von Schönaich, auf Ambtitz ꝛc. Gem. N. Freyin von Wambold, von Umbstädt.

3. Kinder.

George Philipp, des H. R. R. Graf von Schönaich, Kayserlicher Rittmeister unter dem Palfyschen Regiment.

Carl Ludwig, des H. R. R. Graf von Schönaich.

Helena Ermegard, des H. R. R. Grafin von Schönaich.

Sophia Charlotte, des H. R. R. Gräfin von Schönaich, verwitt. von Puttlitz.

Dorothee Louyse Frenzeline, des H. R. R. Gräfin von Schönaich.

Frenzeline Leopoldine Benjamine, des H. R. R. Gräfin von Schönaich.

Digitized by Google

Historische Erklärung
Der
VII. Stamm-Taffel.

§. 1.

Das vortreffliche und annoch in unterschiedenen Linien blühende Hoch- Reichs- Gräfl. Schönaichische Hauß ist uralter deutscher Ankunfft, und in Schlesien schon vor der Tartarischen Schlacht berühmt gewesen, massen sich Balthasar von Schönaich, Ritter, am Hofe des Hertzogs in Schlesien Boleslai Alti nach Aussage alter Nachrichten und Zeugnisse des bewährten Henelii als Cantzler befunden. In der hernach das Vaterland betreffenden allgemeinen Noth, da die fast unzehlbare Menge der wütenden Tartarn Schlesien als ein reissender Strom überfallen, haben die theuren Ritter von Schönaich, gleich ihren Heldenmüthigen Vorfahren und andern edlen Geschlechtern, deren Andencken annoch in unverwelcklichen Ehren blühet, sich vor den Riß gestellt und d. 9. April 1241. bey Wohlstadt vor Liegnitz die Kräffte dieser rasenden Feinde dergestalt brechen helffen, daß sie Schlesien räumen müssen, und nichts mehr zum Schaden des Vaterlandes vornehmen können. Hernach umbs Jahr Christi 1366. findet sich ein berühmter Ritter Conrad von Schönaich, der zu Wien gelebt, daselbst gestorben, auch im Augustiner-Closter begraben worden. Wentzel von Schönaich machte sich umbs Jahr Christi 1400. am Königl. Böheimbischen Hofe durch seine Rathschläge sehr beliebt, und Hannß von Schönaich auf Lindenrode in der Laußnitz, zog, nachdem er sich nach Preussen begeben, des Hochmeisters Deutschen Ordens Genade dergestalt an sich, daß ihme und seinen Nachkommen in allen Wäldern des Hochmeisters Deutschen Ordens das Jus personale lignandi perpetuum eingeräumet, auch würcklich hernach also exerciret worden.

Ankunfft und Alter des Hoch Reichs-Gräfl. Schönaichischen Stammes.

Heldenthaten der alten Ritter von Schönaich

§. 2. Wie seine Nachkommen sich ausgebreitet, zeiget vorhergehende Stamm-Taffel klärlich, der älteste Sohn Nahmens Caspar und der jüngste Nahmens Christoph von Schönaich pflantzten beyde ihr Geschlechte in Preussen fort, und wurde die von dem ältesten abstammende, die alte Preußische, die von dem Jüngsten aber entspriessende Linie die Neue-Preußische genennet: Der mittelste Sohn Hanns von Schönaich, blieb auf Lindenrode und Mildenau seßhafft, brachte sein ruhmvolles Alter auf 108. Jahr, und hinterließ, da ihn so dann erst der Tod aus der Welt abgefordert, von seiner Gemahlin Anna von Pobschütz, gleichfalls drey Söhne, von denen der Aelteste Diettrich von Schönaich die Mildenauische besondere Linie angefangen: Der Mittelste George von Schönaich, Pfandes-Herr zu Sprottau gewesen, der Dritte aber Philipp von Schönaich, auf Pschechel, Bernsdorff, Hassel, Pschachsdorff und Zanckendorff der Uhrheber des noch in Schlesien blühenden Hoch-Reichs-Gräfl. und Standes-Herrl. Schönaichischen Hauses worden.

Unterschiedene Linien dieses Hauses.

§. 3. Die Mildenauische Linie, so ich aus Mangel tüchtiger Uhrkunden dermahlen nicht ausführen können, ist längst wieder erloschen, hat aber unter andern vortrefflichen Rittern auch den berühmten Held Hanns George von Schönaich zu Girßleben hervor gebracht, der in damahligen Türcken-Kriege gegen Solymann II. seinen Helden-Muth blicken lassen: George von Schönaich Pfandes-Herr zu Sprottau der im Jahr 1536. den Dänischen Feld-Herrn Breda von Rantzow als er zum Entsatz der Frießländischen Vestung Damm herzu eilte, zurücke schlug, und dadurch die Eroberung besagter Vestung befördern helffen, hernach

Verdienste des Mildenauischen und Sprottauischen Zweiges.

aber die Kriegs-Dienſte verlaſſen, verließ, als er im Jahre 1556. aus der Welt ging von ſeiner Gemahlin Catharina von Gladiſch verſchiedene Söhne: Von denen

Valentin von Schönaich, auf Roth-Kirche, ein Herr von ungemeinen Meriten, Hertzogs Friderici II. zur Liegnitz vertrauteſter Rath und im Jahr 1540. des Glogauiſchen Fürſtenthumbs Verweſer geweſen:

Hanns von Schönaich, auf Sprottau, Polckwitz und Ullersdorff, Pfandes-Innhaber zu Guhrau, und Verweſer zu Sagan d. 8. Febr. 1558. auf der Kayſerl. Burg zu Breßlau verſchieden, und

Sebaſtian von Schönaich, auf Sprottau, Ullersdorff und Commendator zu Groß-Tintz im Briegiſchen, nachdem er ſich lange Jahre im Kriege verſucht, als Kayſerl. Rath, Vorſchneider und Mundſchenck, auch Hauptmann zu Leutomyſſel in Böheimb im Jahre 1557. geſtorben, nachdem er mit ſeiner Gemahlin Anna, Johannſens, Freyherrns von Silberberg in Kärnthen T. die Herrſchafft Wayſenberg und Silbereck überkommen, aber in ſeinem Sohne wieder abgeſtorben.

Unſterblicher Nachruhm Freyherrn Fabians von Schönaich Freyherrns zu Beuthen.

Der ewigen Nachruhmswürdige Freyherr Fabian von Schönaich, war itzt-gedachten Herrn Hannſes von Schönaich, der im Jahre 1558. auf der Kayſerlichen Burg verſchieden, hinterlaſſener Herr Sohn, und brachte es durch ſeine Helden-Thaten dahin, daß Ihn Kayſ. Mayt. zum Freyherrn zu Beuthen im Jahre 1562. erkläret, wie er denn auch Herr auf Muſchkau, Sprottau und Freyſtadt, auch Pfandes-Herr der Herrſchafft Parchwitz, ferner der R. K. M. und des H. R. R. Kriegs-Rath auch Eques Auratus geweſen: Die Geſchichte dieſes Großmüthigen, tapfern, anſehnlichen und Kriegs-erfahrnen Herrns, (wie ihn Pohlius in Annal. Wrat. MSStis ad An. 1591. nennet,) faſſet ſehr wol, die bey ſeinem über dem Parchwitzer Thore in Stein geätztem Wappen ſtehende Inſcription mit folgenden Worten zuſammen:

Ad perpetuam Rei Memoriam.

An. Nat. Chriſti 1582. Generoſus, Magnificus, ac Præſtantiſſimus Dn. FABIANUS A SCHOENAICH, L. B. J. Dn. in Parchwitz, Carlath & Beuthen: Eques Auratus & S. R. I. in rebus Bellicis Conſiliarius, ut Nominis & Generis Sui Memoriam laudatam poſteris relinqueret & commendaret, Arcem hanc magnis ſumtibus renovandam curavit & juſto ſplendori reſtituit, manifeſto Liberalitatis ſuæ Argumento adeoque in tota Vita ſua multis magnisque rebus animoſe ſapienter ac feliciter geſtis Orbi inclaruit. Nam cum in Aula Sigismundi, Regis Poloniæ, XIII. Annis viveret, Juvenis in Prœliis adverſus Tartaros & Moſcovitas felici Tyrocinio paulatim ad majora deductus, & Ann. Chriſti 1535. a Suo Rege in Daniam ad Bellum Copenhagenſe ablegatus eſt: 1537. in Ungaria militavit: 1539. contra Walachos dimicavit: 1541. in Ungaria ſignifer & paulo poſt Dux Equitum factus eſt: 1542. Induſtria ejus atque Virtus Mauritio Sax. Duci innotuit in Tumultu ad Oppidum Wurtzen: ex quo tempore Mauritio ſemper cariſſ. atque conjunctiſſimus fuit: Eod. anno in Bello Pannonico ad Budam ſtrenue rem geſſit & ad ampliſſimos honores Deo bene adſpirante eximium gradum fecit: 1543. in Bello Gallico ad Oppida Landercy & Sandercy D. Equitum Ductor fuit: 1545. interfuit Bello Brunſvicenſi cum Dux Henricus caperetur: 1546. Bello Smalcaldico ſub Ferdinando REGE duxit M D Huſſaros in Saxoniam & in Oppidulo Zalma prope Wittebergam hyemavit: 1547. in celebri conflictu ad Mühlbergam manu ſua cepit Erneſtum Ducem Brunſvicenſem, pro quo tam illuſtri, planeque Heroico Virtutis ſuæ Documento Invictiſſimus Carolus V. Rom. Imp. & Ferdinandus Rex in Caſtris eum donarunt Equitis Aurati Jure ac dignitate: 1552. in Bello Ungarico aliquot millibus Equitum præfectus eſt: 1566. Bello Ungarico adhibitus eſt, ut præcipuus Romani Imperii in Bellorum Adminiſtratione Conſiliarius: 1567. in Bello Gothanico nomine Rom. Imperii functus eſt munere Commiſſarii, in cujus quidem dextram Johannes Fridericus II. Dux Saxoniæ primum omnium ſeſe captivum tradidit.

Feldzüge ſo er verrichtet.

Hujus tam illuſtris Viri honorificam memoriam grata benevolaque mente pia Poſteritas perpetuo conſervato.

Hat Hertzog Ernſten zu Braunſchweig

Vorgedachten Hertzog Ernſts von Braunſchweig, den dieſer Freyherr Fabian von Schönaich bey Mühlberg d. 24. Apr. 1547. in der Schlacht gefangen genommen, mit Silber beſchlage-

schlagenes Schwerdt, wird annoch zum Andencken in der Rüst-Cammer zu Carolath aufbehalten: Ihn selbst aber den Freyherrn von Schönaich zu Beuthen holte der Tod d. 23. Sept. wie Pohlius in obangezogenem Orte zeuget aus der Welt seines Alters bey 83. Jahr, und war ihm der von seiner Gem. Elisabeth von Lands-Cron erzeugte Sohn gleiches Nahmens schon in die Ewigkeit voran gegangen, daß also mit ihm der so genannte Sprottaische Ast des Schönaichischen Hauses völlig erloschen.

in der Schlacht bey Möhlberg gefangen genommen.

stirbt ohne Erben d. 23. 1591. Sept.

§. 4. Es fiel also die Herrschafft Beuthen (welche ehmals in denen alten Zeiten denen von Glaubitz gehöret, nach diesem an Herrn Frantz von Rechenberg kommen, von selbigen aber im Jahre 1561. an den Freyherrn Fabian von Schönaich verkaufft worden (bey dessen Absterben an die Linie von Tschechel, aus welcher George Freyherr von Schönaich zu Beuthen und Carolath die verwittibte Gemahlin vor hochgedachten Freyherrns Fabians von Schönaich im Jahr 1595. sich zu Parchwitz beylegen lassen, ein ewigen Andenckens würdiger Herr, dessen Herr Vater gewesen, Hannß von Schönaich zu Tschechel auf Parchwitz und Milckau, der im Jahr Christi 1553. im Treffen bey Schweinfurth in Francken drey feindliche Fahnen erbeutet, so auf dem Prager Schloß in einer Kirche unter beygehender Umbschrifft aufgehenckt worden:

Beuthen fällt an die Linie von Tschechel.

Verdienste derer aus selbiger entsprossenen Freyherren

1. Johannsens.

EX ACIE HÆC TROPHEA TULIT SCHOENAICHIUS HEROS.

Und als er im Jahr 1603. aus der Welt ging, zu Parchwitz beerdiget worden, da auf seinem Fahne in der Kirche folgende Worte zu lesen:

Herr Hannß von Schönaich auf Parchwitz:
Welcher war in der Jugend ritterlich,
Im Ehestande fruchtbarlich,
An Kindern glückseelig,
Im Alter ansehnlich,
Im Leben friedlich,
Im Tode andächtiglich,
In Christo seeliglich.

Er aber, vorerwehnter Freyherr George von Schönaich brachte es durch seine besondere Geschicklichkeit, Gelehrsamkeit und Staats-Erfahrenheit bey denen glorwürdigsten Kayserн Rudolpho II. und Mathia, so weit, daß ihm die hohe Würde eines deutschen Cantzlers im Königreich Böhaimb allergnädigst verliehen worden. Er stifftete auch zu Aufnehmen seines Hauses das Beuthnische Majorat und zu Beuthen mit grossen Unkosten ein herrliches Gymnasium, welches bis auf das Jahr 1629. in grossem Flor gestanden, sodann aber bey fortwehrendem dreyßig-jährigem schweren Kriege, der diese Herrschafft sehr verwüstet, geschlossen worden. Als er selbst d. 26. Febr. 1619. aus der Welt ging, verließ er so wol von seiner ersten oberwehnten, als andern Gemahlin Johanna Schenckin Freyin von Landsberg, keinen Männlichen Erben, daher ihm seines Brudern Sebastians älterer Herr Sohn Hannß Freyherr von Schönaich in dem Beuthnischen Majorat succedirte, der aber in Kayserl. Ungnade verfallen und d. 3. Jul. 1639. gleichfalls ohne Männliche Erben zu Grune in Pohlen verschieden.

2. Georgens der Cantzler. in Böhaimb gewesen.

§. 5. Endlich erlangte dessen jüngster Bruder Sebastian Freyherr von Schönaich der in seiner Jugend auf den besten hohen Schulen des teutschen Reiches, hernach durch lange in die benachbarten Königreiche und Länder vorgenommene Reisen sich dem Vaterlande werth und angenehm gemacht, durch allerhöchste Kayserl. und Königliche Genade im Jahre 1650. das Beuthnische Majorat wieder, wie wol er noch selbigen Jahres dieses Zeitliche geseegnet. Sein mit der Burgundischen Dame de la Rive erzeugte ältere Herr Sohn Hannß Freyherr von Schönaich: Herr der Majorats-Herrschafften Carolath und Beuthen an der Oder, der gleich seinem Herrn Vater, durch Ritterliche Wissenschafften und Ubungen zu Genff, dann in den Nieder-Landen und Franckreich zu genommen, überkam noch ferner durch Kaysers Leopoldi M. glorwürdigsten Andenckens allermildeste Gnaden-

3. Sebastians der im Jahr 1650. das Beuthnische Majorat wieder erlangt.

4. Hannsens der die Confirmation aller Privilegien Seines Hauses wieder erhalten.

den-Blicke die völlige Bestättigung aller und jeder Freyheiten des Schönaichschen Freyherrl. Gestiffts, breitete auch sein Geschlecht laut vorhergehenden Stamm-Registers in unterschiedenen annoch blühenden Zweigen aus, und sein ältester Herr Sohn Hannß George Freyherr von Schönaich zu Beuthen, dessen Gelehrsamkeit und Leutseeligkeit weit und breit gerühmet worden, war so glücklich im Jahre 1697. von Kayserl. Maytt. als regierendem Könige zu Böhaimb die schon im Jahre 1616. dem Freyherrn George von Schönaich ertheilte freye Standes Herrschafftliche Würde auf Beuthen und Carolath aufs neue zu erhalten, auch im Jahre 1698. würcklich unter die freye Standes-Herren in Schlesien auf dem Fürsten-Tage zu Breßlau introduciret, ja endlich d. 5. Febr. des 1700sten Jahres in des H. R. R. Grafen-Stand allermildest erhoben zu werden. Er starb noch selbigen Jahres d. 23. Nov. und ist ihm in der Regierung sein einiger Herr Sohn Hannß Carl, des H. R. R. Graf von Schönaich, Freyherr zu Beuthen: freyer Standes-Herr in Schlesien der freyen Standes-Herrschafft Carolath und Beuthen an der Oder, Herr auf Amtitz, Stargard, Döbern, Möllendorff, Schlaupitz, Beitsch, Tarnau, Podliar, Osteritz und Gerßdorff ꝛc. nachgefolget, der den Glantz seiner Herren Vorfahren durch seine ruhmwürdigste Regierung verdoppelt, und seiner Verdienste wegen vor kurtzer Zeit von Sr. Kayſ. Maytt. unserm allergenädigsten Herrn zu dero geheimbden Rathe erhoben worden, auch sich mit einer Zahlreichen Posteritæt nach Wunsch gesegnet befindet.

5. Hanns Georgens der d. 5. Febr. 1700. in des H. R. R. Grafen Stand gesetzt auch zum freyen Standes Herren in Schlesien zu Beuthen und Carolath erhoben worden.

6. Setzo zu Beuthen und Carolath regierende Hochs-Reichs-Gräfl. Excell.

§. 6. Annoch gedencket unser Henelius in Silesia Togata zweyer Herren von Schönaich besonders, Caspars von Schönaich, eines Herrns von grosem Verstande und Ansehn, der im Jahre 1546. derer Hertzoge Gebrüdere zu Mecklenburg Albrechts und Heinrichs Cantzler gewesen, und den Hertzog Heinrich, da er schon aufs Pferd stieg, und sich in den Schmalkaldischen Bund begeben wolte, mit wol gegründeten Vorstellungen von seiner Reise abgehalten, daß bey dem hernach entstandenen Ungelücke die Kriegs-Unruhe das Mecklenburgische Land nicht verwüsten können, ingleichen führet dieser geschickte Scribent des Freyherrns George von Schönaich, gewesenen teutschen Cantzlers im Königreich Böheimb herrliche Verdienste in einem besondern Elogio ausführlich aus, beyde aber sind werth, daß wir selbige von Wort zu Wort unserer Historischen Erklärung vorhergehender Stamm-Tafel mit beyfügen:

Besondere Elogia derer Freyherrn von Schönaich 1. Caspars, gewesenen Mecklenb. Cantzlers und

2. Georgens gewesenen Kön. Böh. Cantzlers.

Elogium

CASPARIS A SCHOENAICH:

EQV. SILESII:

ex Henelii Silesia Togata MSta.

EXimia fuit in Caſparo Schœnaichio præter Nobiliſſimæ Proſapiæ Dignitatem non minus bonarum Litterarum quam civilium Artium ſcientia, eademque cum inſigni auctoritate conjuncta, cujus velut remigio, cum in maximorum Principum Notitiam perveniſſet, magnum Gratiæ Locum apud Illuſtriſſimos Duces Megapolitanos, Albertum, quo nullus in toto Imperio Princeps heroicæ Corporis proceri & robuſti Majeſtate anguſtior & pulchrior fuiſſe perhibetur, atque Henricum Fratres Germanos, qui tunc paribus auſpiciis Ditioni cum ſalute populi præerant, obtinuit: non ad deliberationes modo de maximis rebus adhiberi ſolitus, ſed & Cancellarii dignitatem meritus, quam gentilis quoque ὁμώνυμος Vir ſapientiæ fideique probatiſſimæ ante Annos 400. in Aula Ducum Sileſiæ Lignicenſium laudabiliter obiit. Enim vero Cancellarius, quod præclare Vir doctiſſimus eſt, qui Oculus, Auris, Os, Manus, atque adeo ipſa Imago Principis. Per hunc enim ille videt, quid in Aula, quid in Urbibus, quid in Præfecturis geratur, per hunc ſupplicium, Preces & miſerorum Querelas intelligit, per hunc civibus mentem ſuam interpretatur, per hunc ad Reges, ad Reſpublicas, ad ſubditos & alios ſcribit, ex cujus moribus quis qualiſve Princeps ſit cognoſcitur. Hic eſt Cuſtos Legum, Oppreſſorum Aſylum, Flagitiorum ſcopulus, Æquitatis Officina, & ſummus Juſtitiæ ſacerdos, atque hæc omnia quidem certe pleraque ſuis Principibus de ſe SCHOENAICHIUS præſtitit, ut magno illorum bono, ſic æternæ Gloriæ augmento Henrico Duci jam jam Equum conſcenſuro & Iter ad Smalcaldianam Confœderationem ingreſſuro, ne ſocietatem iſtam adiret, diſſuaſit: eaque ratione Bello germanico paulo poſt infeliciter cadente, ditionem illam a pluribus Vexationibus conſervaſſe prædicatur.

Elogium

Digitized by Google

Elogium

GEORGII A SCHOENAICH:

L. B. IN CAROLATO, BYTHOMIO ET MILAVIA:

DNI. IN AMPTITZ, ET NENCKERSDORFF.

PErantiqua Belliquerciorum Gens multis ſeculis & Bello Illuſtres, & Togæ Artibus claros tulit, in queis Patrum Memoria floruit Generoſus Heros FABIANUS a SCHOENAICH, qui ab externa adoleſcentia adverſus Scythas, Moſchos, Turcas, Gallos, Fœderatos etiam in Germania Principes ſtrenue militavit, capto manu ſua Luneburgenſium Duce, ab Auguſtiſſima CAROLI. V. Cæſaris manu Aurati Equitis Ornamenta, Virtutis ergo magna cum Dignitate nec minore exſpectatione conſecutus, nec ab hoc tantum: ſed a Ferdinando: Maximiliano a Rudolpho IMPPP: ad ſanctiora Militiæ Conſilia adhibitus. Huic vero perinde in Fortunis atque Virtute & ſi togata ſucceſſit GEORGIUS SCHOENAICHIUS, Vir ut Generis Nobilitate, ita Doctrina & Eruditione præ cæteris illuſtris: qui Duorum Auguſtiſſimorum Cæſarum & Impp. Conſiliarius, in arduis Reipub. Negotiis ſpectatus, ſua induſtria, prudentia & dexteritate, fideque meruit, ut & a vetuſtiſſimæ ac præſtantiſſimæ Gentis Equitibus Rudolphi II. Cæſaris Beneficio ad Barones transſcriberetur, & utriusque tum Sileſiæ tum Luſatiæ Cancellarius a Mathia Imp. unus omnium ex tam illuſtri Magnatum Corona conſtitueretur, magno utique dignationis ſuæ auctario, ſed majori Patriæ bono, quæ Juſſa illum Regia ſine ſtudio Venalitatis ſic expedientem ſic pro Tribunali Jus dicentem, ſic omnia denique pro incremento Boni publici gerentem vidit, ut haut ſciam an feliciorem ſtatum Reipubl: noſtræ precari poſſimus: quam ut omnis Conſiliorum Eventus ex SCHOENAICHII ſimilium Virtute pendeat. Sed quid ego Schœnaichium nomino? Fuit, heu fuit heros incomparabilis, cujus incredibile illud rem Litterariam omnibus modis adjuvandi ſtudium, quod quidem eximie declaravit Muſarum celebri Athenæo in Oppido Bethanienſi, pro omnibus Sileſiæ, imo Totius Reipub. uſibus conſecrato, prolixiori præconio fas erat honeſtare, niſi quibus ornamentis a Patre omnis boni donatus fuerit, pro ſuo erga τὸν μακαρίτην obſequioſo affectu Vir Cl. Caſpar Dornavius: Conſil: Lygio-Breg: Panegyrico parentali, cui ex re nomen fecit Evergetæ Chriſtiani jam nunc complexus eſſet, ac tale omnino Monumentum illi in publico Mnemoſynes Templo ſuſpendiſſet, ut nulla unquam de Majeſtate nominis Schœnaichiani, vel temporis vel hominum Injuria deterere quicquam poſſe videatur: Quod ſiquis haut eo minus breve aliquot tanti Viri Præconium deſideret, abunde huic opinor ſuffecerit inſcriptio funebris, quæ in IV. diſtinctis Tabellis Sandapilæ Schœnaichianæ expreſſa eſt, auctore Tobia de Schwanenſehe & Bregoſchitz, cogn: ſculteto, Hæreditario in Hirſchfelda: Conſil: & Commiſſ: Cæſ: Auguſtalis Palatii Comite, Fiſcique Regii per Sileſ. & Luſat. inferiorem Patrono & IC.

A CHRISTO SERVATORE ſalus Ill: & Generoſus Dn. Dn. Georgius a Schœnaich: L. B. in Carolato: Bethan: & Milcovio: Dns. Ampticii: Nenkersdorffii & Slaupitzii: Duorum Augg: Cæſar. & Impp. Conſiliarius Regius, per utramque Sileſiam & Luſatiam Cancellarius, ex pervetuſta Schœnaichianorum Familia A. S. 1577. 8. Oct. naſcitur. Cumque a prima ſtatim ætate ſtudiis Litterarum eruditis Domi forisque Operam navaſſet ſedulam magnaque Juventutis parte in aula Cæſaris exacta, ſingularem addidiſſet experientiam & diligentiæ ſuæ Fructum tulit meritiſſimum & uberrimum Conjugio namque lectiſſimo & fortunis ampliſſimo ita a Deo ornatus & auctus fuit, ut habuerit, unde ceu Joſephus alter, & Parentibus dulciſſ: & Frat: Mariſſ: totique Familiæ honeſte conſuleret. Primus ſolertia in re œconomica imitabili loca plane deſerta, paludoſa & invia ad culturam redegit, longe amœniſſimos agros auxit,

latifundiis & paſcuis lætiſſimis colles ornavit, hortis & vineis feraciſſimis majalia quondam ædibus magnificentiſſ. arceque mutavit ſpatioſiſſ: & ſplendidiſſ: Delabrum ipſi arci contiguum exſtruxit ſpecioſiſſimum: Gymnaſium Bethaniæ Litterarium ſumptibus maximis fundavit, inſtruxitque Collegio operoſiſſ: Oppidum ipſum muniendum exorſus foſſa & Opere: id templo, foro, curia, Xenodochio publico, aliisque ædificiis decoravit elegantiſſ: Ea vero ipſius Vita fuit, ea integritas ea in rebus politicis cum arte conjuncta prudentia, ut non ſolum propinqui amici, vicini illum fecerint maximi, ejusque Conſilium habuerint inſtar Oraculi, ſed etiam Rudolpho II. & Mathiæ I.CÆSS. Glorioſiſſim: eum ad Conſilia vocaverint, & honor: ampliſſ: Ille quidem eum adhibuit Cameræ ſuæ Sileſiacæ, Hic vero ipſum in aula ſecum & a latere habere voluit, rebusque Sileſiorum & Luſatorum præeſſe graviſſ: utrinque Rempubl: geſſit fide bona, ſtupenda induſtria, Juſtitiæ adminiſtratione integerr. Cujus Labores & conſilia eo ſpectarunt omnia, ut bene eſſet Patriæ, quieta ſtaret Reſpubl. & ſua conſtaret Majeſtas CÆSARI. Moritur Vitæ, Laborum & Honorum ſatur A. 1619. d. 25. Febr. cum vixiſſet annos LXI. M. IV. D. VII. in Litteratos, egenos, largitatis ſummæ, in Familiam ſuam & domeſticos Charitatis, parati denique in omnes officii & humanitatis ad omnem poſteritatem relicto exemplo memorabili.

IOHANNES A SCHOENAICH ex Fratre Nepos Affectione Filius ex teſtamento nuncupatus & inter vivos deſignatus unicus in LIB. BARONATUM Hæres, Succeſſor, Filies, Patruo, Patrono imo Patrioculiſſ. cariſſ. cum Deſiderio & Lacrymis P. ejusque mortale quod fuit H. M. C.

IV.

Acceſſiones, ad Tabulas Genealogicas Ducum PIASTEORUM

Tomo I. Scriptorum noſtrorum inſertas.

Ad

Tab. I. quæ DUCES WRATISLAVIENSES PIASTI Poſteros ſiſtit

No. 19. GERTRUDIM: HENRICI I. Barbati, DUCIS ZLEZIE F. Menſe Julio an. 1224. Monaſterium Trebnicenſe tanquam Monialem ingreſſam fuiſſe, auctoritate Dipl. LXX. hoc Tom. III. exſtantis, patet, quo Pater

HENRICUS DUX ZLEZIE Monaſterio Trebnicenſi tres villas ante Novum Eorum ſituatas, videlicet Lypnizam apud Teutonicos Schadewinckel & Romeschau apud Teutonicos Kinnegyze & Breytnow apud Teutonicos ſic nominatas, nomine perpetui Teſtamenti conferens, hoc ſe facere ait:

In Introitu FILIE MEE GERTRUDIS.

Intrante Julio I. die: ab Incarnacione Dmni Ao. M. CC. xx. iv.

Ad Tab. II. quæ DUCES GLOGOVIENSES PIASTI Poſteros ſiſtit:

No. 3. Brigittam: Dieterici Sapientis: March. Misniæ: Luſatiæ & Landsbergæ F. CONRADO II. Duci Sileſiæ Glogovienſi nuptam fuiſſe, vult Reyherus quoque in Monumentis Landgr. Thur. & March. Misniæ Tom. II. Script. Rer. Germ. Nobiliſſ Dn. Menkenii p. 842. ſed nullo Teſtimonio fide digno allato.

Vol.

Digitized by Google

Annales vero Vetero-Cellenſes eodem Tomo extantes hæc p. 407. Reliquit autem Theodericus & duas Filias quas Wiſſenfels Monachas fecerat, & unicum F. FRIDRICUM: nomine Tuthe: qui duxit Uxorem Filiam Ducis Bavariæ. Hic Princeps & Marchio Misnenſis & de Landisberg eſt mortuus ſine hæredibus in Wiſſenfels & ſepultus.

No. 27. ANNAM: Wankonis Ducis Maſoviæ, Domini Plocenſis F. Conjugem HENRICI V. Ducis Sileſiæ Glogovienſis, anno 1337. jam nupram fuiſſe Dipl. CXLI. hoc Vol. extans teſtatur, quo Civitas Freyſtadienſis Homagium præſtat CONRADO & JOHANNI DUCIBUS Sileſiæ & Dnis de Olsniz & Stinaro, de juſſu & mandato.

HENRICI Senioris (IV.) &

HENRICI Junioris (V.) Ducum Slezie, & Dnnorum Glogoviæ & Sagani: Salvo Homagio & Juramento fidelitatis, pro Doralicio

SERENISSIME PNCIPI DNE ANNE: DNI NRI JUNIORIS CONSORTI KARISSIME: & pro Dote ipſius facto.

No. 37. HENRICUS IX. cogn. RAMPOLDUS, DUX SILESIÆ de Glogovia Majori an. 1423. oriente, Wratislaviæ ſplendidiſſimæ Epporum, Legatorum & Principum Concioni interat, & Arberitrio Teſtis, quo SIGISMUNDUS IMP. Pacem inter Regem Poloniæ Ducesque Lithuaniæ ac Mazoviæ & Ord. Hoſpital. S. MARIÆ Domus Teutonicorum Ieroſolymitani Magiſtrum Generalem ſancivit:

vid. Dipl. LXXII. hoc Vol. extans.

Broderi Boiſſen Chronic. Sleswicenſe ad an. 1423.

Mediante LEGATO REGIS SIGISMUNDI RAMPOLDO DE SLEZIA, Rex Daniæ Ducem Ericum in Gratiam recipit.

Tom. III. Script. Rer. Germ. Nobiliſſ. Dni Menkenii p. 628.

No. 15. BOLEZLAUM DUCEM ZLEZIE, DNM. in OLESNITZ, an. 1322. jam defunctum fuiſſe Dipl. CXIII. hoc Vol. extans, teſtatur; quo

CONRADUS (I.) DEI Gracia Dux Zlezie, Dns Olsnicenſis & Namslavie ita loquitur: Dni & Ruſtici villarum predictarum --- in manus FRATRIS NRI DNI BOLEZLAI FELICIS MEMORIE QUONDAM DUCIS ET DNI OLSNICENSIS unanimiter reſignarunt:

Præterea de Eo teſtantur hoc Vol. Dipl. CLXV. & CLXXIX. de annis 1315. & 1317.

Ad Tab. III. quæ DUCES OLSNENSES PIASTI Poſteros ſiſtit:

No. 1. CONRADUM I. DUCEM SLEZIE, DNM. IN OLESNITZ HÆREDEM REGNI POLONIE

probat Dipl. CXVIII. Tomi hujus III, Script. nrorum.

Henrici VI. Ducis Sileſiæ Wratislav. GENERUM an. 1322. ob ductam F. Eliſabethen, Dipl. CVI. his verbis:

Wir Heinrich von GOTTS Gnaden, Herezog von Slezien und Herre ezu Breczlaw, thun kund allen den die dieſen Brief ſehen odir lezen hören, daſs Wir Uns mit dem Edlen Vürſten Herezogen CUNRAD von Namtzlaw, vnſerm lieben Eydam &c.

No. 3. OFFKAM S. EUPHEMIAM ſecundam DUCIS CONRADI I. Conjugem fuiſſe

probat Dipl. CVII. hujus Voluminis, hiſce Verbis:

Johannes Divina Miſeracione Abbas Canon. Regular. Man. S. MARIE Wrat. in Arena una cum Fratribus nris totius Conventus --- promittimus fide bona & Corde ſincero Donacionem Diſpoſicionem & Teſtamentum ſpeciale per SERENISSIMAM PRINCIPEM DNAM NRAM DNAM OFFKAM CONTHORALEM LE-

Digitized by Google

GITIMAM INCLYTI PRINCIPIS DNI NRI CONRADI DEI GRACIA DUCIS SLEZIE ET DNI OLSNICZENSIS--- factum solemniter---

Datum Wratisl. A. DNI M. CCC. LXIV. In die Viti & Modesti Martyrum BB.

Dipl. CXXIII. l. c. hisce Verbis:

Wir Kazimir von GOTTS Gnaden und Przymcko unser Sun, Herczoge zu Tessin, bekennen an diesem Brieve allen den die En sehen oder hören lezen, daſs wir Uns Entschicht und bericht haben mit dem Irluchten Vürsten HERCTOGE CONRAD VNO DEROELSSEN, MIT SYNER HUSVROWEN VROWEN OFFKEN &c. Gegeben zu Bithom im nehsten Freytage nach S. Niclas-Tag, nach Gottes Geburth M. CCC. LVII. Jahr.

Eadem habet Dipl. CXXXI. Matrem vero CONRADI II. Ducis Olsnensis fuisse, affirmat Dipl. CLXXIV. Contin. Diplomatarii nostri Bohemo-Silesiaci his Verbis:

Johannes DEI Providentia Abbas--- Totusque Conventus Regularium Canonicorum Monasterii S. MARIE VIRGINIS apud Wratizlaviam omnibus & singulis tam presentibus quam futuris notum esse volumus per pntes, quod SERENISSIMUS PNCEPS ET DNS NR DNS CONRADUS DEI GRACIA SECUNDUS, DUX OLSNICENSIS ET KOZLENSIS una cum ILLUSTRI DNA EUFEMIA, MATRE SUA, EADEM GRACIA DUCISSA OLSNENSI -- &c. Datum Wrat. Sabbo ante Diem Palmarum An. Dni M. CCC. LXVII.

add. Jodoci Chron. Abbatum B. M. V. in Arena MStum, cujus Testimonium Tom. I. pag. 376. addidi.

No. 6. AGNESEN: Conradi II. Ducis Silesiæ Olsnensis Conjugem, Casimiri III. Ducis Tessinensis Filiam: Przemislai sororem fuisse probant hoc Vol. Dipl. CXXV. his Verbis:

an dem Ehgelde daz wir dem Irluchten Vürsten Herczoge Conrad von der Oelss gegeben sulden haben, wir Kazimir mit Unsrer Tochter: und wir Przemisl. mit Unsrer Schwester: --- In Pyssenkreczim nach CHRISTUS Geburth M. CCC. in LVIII. Jahre: an des h. zwölff Bothen Tage S. Mathes.

Add. Dippl. CXXIX. & CXXX. quæ idem disertis Verbis affirmant.

No. 13. CONRADUS V. Dux Silesiæ Olsnensis, dictus Kantner: Dipl. LXXVII. l. c. Testis subscripsit, cum SIGISMUNDUS Imp. an. 1423. oriente, Wratizlaviæ Arbitrum ageret, inter Regem Poloniæ, Ducesque Lithuaniæ ac Masoviæ ab nra, & Ord. Hospit. S. MARIÆ Domus Teutonicorum Jerosolymitani Magistrum Generalem ab altera Parte.

Ad Tab. IV. quæ DUCES SVIDNICENSES JAVORIENSES: & MONSTERBERGENSES: PIASTI Posteros: sistit:

DUCES Svidnicenses qui fuerint, suo ordine Dipl. XCI. l. c. HENRICUS I. Dux Javoriensis recenset, his verbis:

In GOTTS nahmen: amen! wir HENRICH (I) von GOTTS Gnaden Herczog von Slezien: Herr von Vürstenberg und ezu dem Jawr: (: Audi loquentem HENRICUM I. Ducem Javoriensem 1)

Do die Lande UNSERS LIBEN VETTERS HERCZOG BOLCKENS an uns, gevallen: - - (de Duce BOLCONE II. Svidnicensi: cujus erat Patruus:)

Sie zu lassen und zu behalden bey alle den Rechten die sie gehabt haben von alter und um dero milden Vürsten biz an den EDLEN VURSTEN HERCZOG BOLCKEN UNSERN LIBEN VATER und von dem an biz an UNSERN LIEBEN BRUDER HERCZOGEN BERNHARD: den allen GOTT gnade:

Digitized by Google

de: und och von dem biſs an Unſerm LIBEN VETTER HERCZOG BOLCKEN: (ſequ. ſchemate ergo Duces Svidnicenſes qui fuerint, probat:

Bolco I. † 1303.

Bernhardus † 1326	Henricus I. Jav. † 1346.	Bolco Monſterb. † 1341.
Bolco II. ultimus Suidnicenſium. † 1368.		

Caſum vero hunc Succeſſionis, de quo Svidnicii, 1345. In vigilia S. S. Apoſtol Petri & Pauli loquebatur non extitiſſe, ſed BOLCONEM potius II. Ducem Svidnicenſem, Javorienſem quoque Ducatum, mortuo an. 1346. inter fer. II. poſt Dnicam Invocavit, & Diem B. Dyonyſii, HENRICO I. adeptum fuiſſe, probant Dippl. IV. & V. Contin. noſtri Diplomatarii Bohemo Sileſiaci Bolizlaviæ enim fer. II. prox. poſt Dnicam Invocavit, an. 1346. HENRICUS I. Dux Javorienſis, de Cenſu Foreſti cum Dominio in Henrichsdorff Litteras quas publici Juris feci, ipſe edidit, eodem vero anno, de eodem Cenſu Sanctimonialibus in Lübau, dicato, teſtabatur BOLCO II. Dux Svidnicenſis, Svidnicij in die B. Dionyſii hiſce Verbis:

coram PATRUO NRO FELICIS RECORDACIONIS DUCE HENRICO INCLYTO PNCIPE ET DNO JAVORIENSI.

Orbi itaque jam valedixerat HENRICUS I. Dux Sileſiæ Javorienſis, Ducatumque Javorienſem ad BOLCONEM II. Suidnicenſem, Jure Sanguinis tranſiiſſe, ipſe eodem Diplomate affirmat, ita locutus:

Nos igitur EIUSDEM DUCIS HEYNRICI, PATRUI NRI, SUCCESSOR HÆREDITARIUS.

Ad Tab. V. quæ DUCES Sileſiæ *Lygnicenſes & Bregenſes* PIASTI POSTEROS ſiſtit:

Dipl. XXVIII. hoc Vol. extans, ad An. 1392. Duces Lygio-Bregenſes qui fuerint hoc ordine indicat:

In nomine Dmni amen.

Nos

LUDOVICUS DEI GRACIA Dux Zlezie, Dns Burgenſis & Niemtſchenſis, & Nos

WENCEZLAUS, RUPERTUS, BOLEZLAUS, & HENRICUS, Fratres:

Eadem Gratia Duces Zlezie, Dmni Legnicenſes & Niemtſchenſes.

Dipl. LXVII. ad ann. 1383. hanc eorum Seriem & Præſentiam Pragæ fuiſſe teſtatur:

Wir

Ludwig von GOttes Gnaden, zum Briege, und Heinrich ſein Sohn, Hertzogen in Slezien.

Wenzlaw, von GOttes Gnaden, Biſchoff zu Breßlau.

Ruprecht Wunzlaw, und Gebrüder von Derſelben Gnaden GOttes, Hertzogen in Slezien und Herren zur Liegnitz.

No. 3. CATHERINAM, Bolezlai III. Ducis Silesiæ Lygio-Bregensis Conjugem, Diplomata probant sequentia:

Wir Katherina von GOTTIS Gnaden Herczogin in Slezien und Fraw czum Briege bekennen offentlich mit diesem gegenwärtigen Briefe allen denen die ihn sehen odir hören lezen dass wegen der Irrung und Zwiespalt so sich zwischen Uns, und Herrn Wenzeln Hertzoge zu Liegnitz unserm Sohn erhaben vollkommlich macht und Gewalt geben dem allerdurchleuchtigsten Fürsten und Herrn Herrn CARLN Römischen Kayser czu allen Czeiten Mehrer des Reichs auch Könige cze Beheimb dieselbe güttlich oder rechtlich czu entscheiden, zu heben und zu erinnern &c. Datum Pragæ nach CHRISTI Geburth Unsers lieben HERRN M. CCC. LVI. Sambstag vor Jacobi Apostoli.

Ejusdem Frawen Katherinen Vertragungs-Brieff wie dieselben Zweihung durch Hochgedachten Fürsten und Herrn CARLN Römischen Kayser zwischen Ihnen in der Gütte vereiniget und vertragen worden. Datum in Prag nach Christi Geburth Unsers lieben HERRN M. CCC. LVI. Jahr, am Dienstag nach S. Jacobi Tag des H. Zwölff Bothen.

Desgleichen Herrn WENZELN Herzogen in Slezien zur Liegnitz Pergamen-Brieff, darinn die Vertrags-Artickl sonderlich begriffen, darauf auch Kayser CARL als König zu Beheimb alles das so von Seiner Majestät vorgenommen, und nachgelassen, stett fest und getreulich nachzukommen und zu halten gelobt und zugesagt. Prag nach Christi Unsers lieben Herrn Geburth M. CCC. LVI. Jahr, des nechsten Dienstags nach S. Jacobs Tag des H. Zwölff Bothen.

Ex Cod. Diplomat. MSto.

No. 78. JOHANNIS CHRISTIANI Ducis Silesiæ Lygio-Bregensis, in Exilio Osterodæ d. 25. Dec. an. 1639. defuncti Conjuges & Liberos, quos Pag. 419. Tom. I. recensui, denuo Ordine Chronologico sequ. Schemate repetere, MSti Codicis nuper allati jussit Auctoritas.

Con-

Digitized by Google

Conjunx I.
DOROTHEA SIBYLLA, Joh. Georgii, Elect. Brandenb. F. nata 1590. 19. Oct. nupta 1610. 12. Dec. Berolini,
† 1625. 19. Martii, hora antem. $1\frac{1}{4}$.
II. ANNA HEDWIG, L. B. DE SITSCH, FRIDRICI L. B. de Sitsch F.
ducta 1626. 13. Sept. † 1639. d. Octobr.

GEORGIUS III. DUX SILESIÆ BREGENSIS, SUPREMUSque CAPITANEUS SILESIÆ, nat. Bregæ 1611. 4. Sept. antem. hora 8. † 1664. 4. Jul.
I. SOPHIA CATHERINA, Caroli III. Ducis Monst. & Osn. F. nat. 1601. 2. Sept. ducta 1638. 22. Febr. † 1659. 21. Martii.
II. ELISABETH MARIA, Ludovici Com. Palat. Lineæ Simmerensis F. ducta 1660. 19. Oct. † 1664. 10. Maji.
I. DOROTHEA ELISABETH, nat. 1646. 17. Dec. nupta 1663. 13. Oct.
HENRICO, Principi Nassovio-Dillenburgensi, † 1691. 9. Jun.

Joachimus, nat. Bregæ 1612. 2. Dec. hor. antem. 8. † 1613. 9. Febr.

Henricus & Ernestus, nati 1614. 3. Febr. † e. a. & die.

Anna Elisabeth, nat. 1615. 1. Apr. post hor. antem. 8. † 1616. 28. Martii.

LUDOVICUS IV. DUX SILESIÆ LIGNICENSIS, nat. Bregæ 1616. 19. Apr. hor. antem. 9. † 1663. 23. Nov.
ANNA SOPHIA, Joh. Alberti, Ducis Megapolit. F. ducta 1649. † 1669. 19. Febr.
Christianus Albertus, nat. 1651. 5. Nov. † 1652. 20. Jan.

Rudolphus nat. Bregæ 1617. 6. April. † 1633.

CHRISTIANUS, DUX SILESIÆ LIGNICENSIS & WOHLAVIENSIS, nat. Bregæ 1618. 19. Apr. † Lignizii 1672. 28. Febr. hor. merid. 11.
LUDOVICA, Joh. Casimiri. Pr. Anhaltini F. ducta 1648. 14. Nov. † 1680. 25. Apr.

CHARLOTTE, nat. 1652. 2. Dec. nupta 1673. Fridrico, Duci Holsatiæ in Wiesenburg, † Wratislav. 1707. 24. Dec.

Ludovica, nat. 1657. 28. Jul. † 1660. 6. Febr.

GEORGIUS WILHELMUS, DUX SILESIÆ, LIGNICENSIS, BREGENSIS, & WOHLAVIENSIS, ULTIMUS GENTIS PIASTEÆ, nat. 1660. 29. Sept. † 1675. 21. Nov.

Augustus, nat. Bregæ 1619. 15. Martii, † 1620. 12. Martii.

SIBYLLA, MARGARETHA, nat. Bregæ 1620. 30. Jun. nupta 1637. 23. Dec. Gerardo Comiti a Dönhoff, Palatino Pomerelliæ, † 1657. 26. Jun.

Dorothea & Agnes, nat. 1622. 26. Aug. hæc † e. a. & die, illa † e. a. d. 3. Sept.

SOPHIA, MAGDALENA, nat. Bregæ 1624. 14. Jun. nupta 1642. 2. Dec. CAROLO FRIDRICO DUCI Monsterb. & Olsnensi, † 1660. 8. April,

II. AUGUSTUS, Comes Lignicensis Capitaneus Bregensis, Dns in Priborn, Kurtwitz & Canters-dorff, nat. 1627. 21. Aug. Bregæ, † 1677.
Conjux I. Elisabeth, L. B. de Kuppa, Caroli Deodati L. B. de Zahradeck, Vidua, nupta 1653. 8. Oct. †.
II. CHARLOTTE, Georgii Ludovici Pr. Nassovii Dillenburgensis F. nupta 1665.
2) 1679. Comiti Ferdinando Goberto ab Aspremont & Reckheim, † 1686.

I. Christianus Augustus, nat. 1655. 30. Apr. † 1671.

Anna Ludovica Elisabeth, nat. 1658 18. Jan. † 1659. 2. Nov.

Johanna Elisabeth, nat. & † 1660. 5. Apr.

Dorothea Sibylla, nat. 1628. 17. Jul. † 1629. 18. Jul.

Anonymus, nat. & † 1629. 30. Jun.

Ernestus, nat. 1630. 27. Nov. † 1631. 16. Martii,

SIGISMUNDUS L. B. de Klein-Lignitz, Dns in Kurtwitz, Johnsdorff, Rudelsdorff, Borsitz, Ossig, Barsau, & Dobergas, nat. 1632. 31. Jun. † 1664.
EVA ELEONORA L. B. de Bibran, in Ossig, Barschau, & Borsitz, nupta 1659. †.

Joanna Elisabeth, nat. 1636. 8. Jun. nupta Czdenkoni Howora L. B. de Leipa, † 1678.

Anna Christina, nat. 1639. 18. Oct. † 1642.

Digitized by Google

Ad. Tab. VI. quæ DUCES SILESLÆ TESSINENSES: OPOLIENSES RATIBOLIENSES: BITHUMIENSES & KOZLENSES PIASTI Posteros sistit:

No. 19. 20. Siemovitum & GEORGIUM Fratres WLADIZLAI: Ducis Silesiæ Kozlensis fuisse, affirmat Dipl. CXX. hujus Voluminis, quo Johannes Bohemiæ Rex ita fatur:

Filias quoque suas legitimas vel etiam eisdem non superstitibus ILLUSTROS SEMOVITH & GEORGIUM FRATRES suos in ipsâ Terra (WLADIZLAI DUCIS KOZLENSIS) & Regij Flavoris Plenitudine succedere Jure volumus:

Op aviæ ao. Dmni M. CCC. XXVIIo. XI. Kl. Martij. Georgium vero hunc nemini adhuc Scriptorum nostrorum cognitum, nunc primum ab Interitu vindicatum, ao. 1335. & 1339. cum Transactione Trencinensi nullum sibi in Silesiam Jus esse Casimirus II. Pol. Rex confiteretur, defunctum jam fuisse, ex Silentio Dippl. I. & II. C. Sles. Diplomatici Tom. I. extant. quæ singulos Ejusdem Ætatis Silesiæ Duces recensent, colligimus.

No. 24. 25. 26. 27. EUFEMIAM Conrad. I. Ducis Olsnensis Conjugem:
AGNETEN: abbatissam Trebnicensem:
CATHERINAM: abbatissam Trebnicensem:
BEATRICEN, Berchtoldi Burggravij Magdeburgensis Conjugem:
Sorores: & WLADIZLAI Ducis Silesiæ Kozlensis Filias fuisse probant Dippl. h. Tomo III. extantia:

CXXXI. quo an: 1356. prox. die sabb. post Diem B. Scholasticæ Virginis advocatus & Consules nec non tota Universitas in Pissenkrexim EUFEMIE DUCISSE OLSNENSI & Dne BEATRICE SORORI ejus: - - - fidelitatis homagium præstant.

CXXXIII. quo advocatus & Consules jurati nec non tota Universitas Civit. Cozlensis testantur SERENISSIMAM PNCIPEM Dnam BEATRICEM MAGNIFICI PNCIPIS DNI WLADIZLAI CLARE MEMORIE DUCIS KOZLENSIS FILIAM - - - Jus in Civitatem predictam - - - Illustri PNCIPI Dno CONRADO DUCI SLEZIE Dnoque OLSNIZENSI; SORORIO suo KARISSIMO & suis Posteris legitimis & heredemonitaliter vendidisse - - Ao. DMNI M. CCC. LVIII. fer. IV. infra octav. BB. aplorum Petri & Pauli.

CXXXVI. quo AGNES Miseracione Divina ABBATISSA & KATHERINA: Cantrix: SORORES ord. Cistercienſ. ac professe moniales Trebnicenses: MAGNIFICI PRIDEM DUCIS WLADIZLAI DNI BUTHUMIENSIS FILIE - - - de sorte Hereditatum ad se hereditarie devolutarum cum ILLUSTRI PNCIPE ac SORORIO KARISSIMO DUCE CONRADO: DNO OLSNICENSI Pactum ineunt, Ao. Dmni M. CCCLXI. fer. IV. prox. post Diem & festum Pentecostes.

CXLV. quo Bertholdus Burggravius Magdeburgensis & Comes Hardecensis fatetur:

Seine eliche Wirtinn VROWE BEATICA (sey) SEEL. HERTZOGS FLOTTIGES (: i. e. VVladizlai) Tochter von der Büthum.

Zu Recz am S. JOHANNS Tag in den VVeynacht Ferien do man zehlt nach CHRISTS Geburth M. CCC. LXXIV. Iahr.

No.

Digitized by Google

No. 28. MARGARETHAM DUCIS BOLCONIS KOZLENSIS Conjugem: Familia Illuſtri Sternbergenſi ortam teſtatur Initium Dipl. CXXXII. Nos Jaroslaus de Sternberk: & MARGARETHA FILIA EIUS: RELICTA OLIM ILLUSTRIS PNCIPIS DNI BOLCKONIS: DUCIS KOZLENSIS ET BüTHUMIENSIS: - - - Pragæ fer. II. in Rogacionibus ao. Dnini M. CCC. LVIIIo.

No. 29. EUFEMIAM DUCIS Sileſiæ Cozlenſis BOLCONIS Filiam Bolconi III. DUCI Monſterbergenſi Uxorem fuiſſe teſtatur Dipl. CXLVII. h. Tomi III. Initium:

Wir BOLCKO von GOTTS Gnaden Herczog in Slezien und Herr zu Mönſterberg bekennen offentlich allen den die dieſen Brief ſehen odir hören lezen: wenn der hochgebohrne Fürſt Herczog Conrad Herr zur Oelſen und zur Kozil unſer lieber Freund uns mit ſeiner Mumen der Irrlauchten EUFEMIEN: SEELIGEN HERZOGEN BOLCKEN TOCHTER von DER KOZIL: die uns zu elichen Huſ Vrouen vertrauet iſt - - - zu Münſterberg an dem Dienſtage nach mittvaſten: nach CHRISTI Geburth M. CCC. LXX. Iahr.

No. 30. ELIZABETHEN: BOLCKONIS DUCIS SILESIÆ KOZLENSIS; Filiam Natu Majorem fuiſſe, & PRZEMISLAI Ducis Teſſinenſis & Majoris Glogoviæ Conjugem Dipl. LXXVIII. Initium l. c. hisce Verbis probat:

Wir KARLL von GOTTS Gnaden Römiſcher Kayſer: ze allen Zeiten mehrer des Reichs und Kunig ze Beheimb: bekennen und thun kund offentlich mit dieſem Briefe allen den die ihn ſehen oder hören leſen: Wann wir dem hochgebohrnen PRZYMCKO Herczogen von Teſchen Unſerm lieben Fürſten, der dreyer Kinder *Herczog Bolcken von der ſeel. Töchtern*: ELSEN: OFFKEN: und BOLCKEN vor etlichen Jahren -- zum Vormund geſezt haben, und ER DIE ELTERE ELSEN mit nahmen zu einer elichen Künftigen Wirtinne genommen hat - - - - Geben zu Prag nach CHRISTS Geburth M. CCC. im LXo. Iahre am S. Veits Tag.

No. 29. Idem Diploma Verbis ſequentibus, EUPHEMIAM quam antea Ducis Bolkonis III. Monſterbergenſis Conjugem fuiſſe probavimus, WENCESLAO Duci Falcobergenſi deſponſatam fuiſſe affirmat, BOLCONIS II. ſenioris (no. 107.) Filio, præmature absque dubio poſtea defuncto, cujus ergo Nomen & hoc loco ab Interitu vindicare licuit:

Hertzog Wenzel von Falkenberg ſoll mit OFFKEN Hochzeit halten von S. Michels Tag der ſchierſt Kompt über vier Iahr - - - - und ſoll der Hochgebohrne BOLCKO der Eltere: Hertzog von Falckenberg unſer lieber Fürſt und Hertzog WENZLAW ſein Sohn. - - -

No. 31. Idem Diploma, Czdenckoni Nobili a Wartenberg deſponſatam fuiſſe aſſerit Verbis ſeqqu.

und von wegen derſelben Vreundſchafft die Vorgenannte OFFKEN dem Hochgebohrnen Hertzogen WENZLAwen von Falckenberg: unſerm lieben Fürſten. und BOLCKEN dem Edlen Czdencken von Wartenberg auch zu elichen künfftigen Wirtinnen geben hat: - -

Digitized by Google

No. 116. BOLCONEM II. S. IV. Ducem Opolienſem, Falckobergenſem BOLCONEM Ducem Svidnicenſem ob Matrem Eliſabethen Bolconis II. Svidnic. ſororem neceſſitudine attigiſſe Dipl. XXIV. l. a. probat, his Verbis Bolconis II. in fine:

Preſentibus ILLUSTRI BOLCONE: DUCE OPOLIENSI: NEPOTE NRO KARISSIMO. Actum & datum in Monavv: nro Predio: Id. apr. An. Dmni M.CCC.LIV. *Celſiſſimus S. R. I. Comes ac Dominus*, Dominus HENRICUS XIII. SENIORIS LINEAE RUTHENUS: COMES ac DOMINUS DE PLAUEN: DOMINUS IN GRAITZ: CRANICHFELD: GERA: SCHLEITZ ET LOBENSTEIN &c. &c. ILLUSTRISSIMAE GENTIS SUAE SENIOR uti eſt Rei Hiſtoricae ac Genealogicae amantiſſimus ac ſcientiſſimus, cum in Lucem publicam ſupplementum hoc noſtrum properare certior factus eſſet, nuper gratioſe monuit, incorruptis Gentis ſuae Monimentis & Tabulis Genealogicis quae in Arce Graitczenſi ſuperſunt, conſtare HENRICO III. Duce SILESIAE GLOGOVIENSI ET OLSNENSI, quem REGNI POLONIAE HAEREDEM fuiſſe ad Tab: II. Genealog: no. 6. Tom. I. Scriptorum noſtrorum probant Diplomata, Filiam fuiſſe SALOMEN, HENRICO JUNIORI RUTHENO, *advocato de Plauen*, nuptam, hujus vero Filiam SALOMEN patrii ſoli dulcedine ductam Sileſiam repetiiſſe, annoque 1384. DUCI SILESIAE OSSWICIMENSI nuptam inveniri, ſequentis Diplomatis Teſtimonio ex authentico Archivi Capituli Naumburgenſis depromti:

Wir Kirſtan von GOTTES Gnaden: Biſchoff zu Nuemburgk; bekennen offentlich in dieſem brieve allen den die ihn ſehen hören oder leſen, daß wir durch ſunderlich Gunſt und Bethe willen des Edlen Herren Herren Heinrichs Reuſens von Plauen: Herren zu Ronneburg belihen haben und belehen an dieſem brieve die Edle Frawe Frawe Salomen etzwenne Hertzogin zu Uſchwitze, ſine Schweſter, zu ihren Leibe mit dem Huſe und mit der Stadt zu Schmölln mit aller ihrer Zugehörungen, als daß der ehgenannte Herr Herr Heinrich Reuſſe ihr Bruder von uns und unſerm GOttes Huſe vorgehabt hat, alſo ob der vorgenannte Herr Heinrich Reuſſe ohne Erbe abgienge, daß GOtt wende, daß denn die vorgenannte Frawe Salome Hertzogin, uns im Fall es bewahren ſolle, ohn argen die uns unſerm Nachkommen und unſern Capitul ſchaden bringen möchten nach laut ihrer Brieve die ſie uns darüber gegeben hat: und daß zu Bekenntnüſſe geben wir ihr dieſen Brieff mit unſern und unſers Capittels anhangenden Innſiegeln verſiegelt und wir Burckhard von Burckersroda: Probſt Johann von Eckardsberg: Dechant Hermann von Etelsdorff: Cuſtos: und das gantze Capittel zu Nuemburgk: bekennen auch in dieſem Brieſe, daß die obgenannte lehn mit unſern guten Willen und wiſſen geſchehen ſind und hengen des zu Bekenntnüſſe unſers Capittels Innſiegl mit Unſers vorgenanndten Herrn Herrn Criſtans Biſchoffs zu Nuemburgk Innſiegel an dieſen Briev, der geben iſt nach Chriſti Geburth im M. CCC. LXXX. IVo. Jahre an der Mittwochen in denen Pfingſt heiligen Tagen.

Nobis cujus Oſvvicimenſis Ducis Conjux fuerit anquirendum: Ritters huſius & qui eum ſequuntur, Conradum quendam ea Tempeſtate Oſwicimenſem Ducem fingunt, cum ignorent Litem de Succeſſione in Bona defuncti Ducis Coslenſis Bolkonis an: 1355. & ſqq. inter Ducem Conradum Olsnicenſem & Przemislaum Ducem Teſſinenſem coram Imp. CAROLO IV. tanquam BOHEMIAE REGE agitatam fuiſſe, quod mihi non exigua Diplomatum Serie affirmare licuit Tom. I. Script. noſtror. pag. 263. 265. 376 683. & 689.

hunc

hunc vero Conradum, Olsnicenſem Ducem Oſwicenſem fuiſſe crediderat ipſe Tileſius Ducum Teſſinenſium Secretarius de Rebus eorum pag 729. Tom. I. Script. noſtror. quem vero Erroris arguunt Diplomata XXX & XXXI. Spec. Cod. Sileſ. Diplomat. noſtri p. 805. & 806. Tom. I. hinc ſi conjecturæ Locus SALOMEN hanc Illuſtriſſime Ruthenorum Gente oriundam annoque 1384. Duciſſam Sileſiæ Oſſwicenſem, Johanni Duci Oſſwicenſi qui an: 1402. Fœderi inter Duces & Urbes Sileſiæ pro ſalute Patriæ ſancito ſubſcripſit (: vid. p. 693. l. c.) Conjugem tribuimus, ni forte Przemislao Seniori Filius fuerit Conradus Nomine, ad quem tanquam Agnatum Vi * Expectativa a REGE BOHEMIÆ IOHANNE, CASIMIRO III. Duci Teſſinenſi conceſſæ, mortuo Johanne Duce Oſſwicimenſi ac Scholaſtico Cracovienſi & Przemislao Seniore, Duce Teſſinenſi, Patre Conradi conſentiente Ducatus iſte Oſſwicimenſis fuerit translatus, Liberorum Solatio carens, quippe Dlugoſſus coævus ſequentem Ducem Oſſwicimenſem Caſimirum, a quo Ducum Oſſwicimenſium ſeries ad annum usque 1513. deſcendit, non Conradi ſed Przemislai Junioris Ducis Teſſinenſis anno 1401. Kal. Januarij occiſi Filium fuiſſe profiteatur, loco ad no. 42. Tab. Genealog. VI. Tomi I. Script. noſtror allato CELSISSIMO vero COMITI quod hanc Rei noſtræ hiſtoricæ & Genealogicæ Acceſſionem indulgenter fecerit Grates agimus publicas, DEUMque precamur, ut in Germaniæ Ornamentum & ingens ILLUSTRISSIMÆ GENTIS SVÆ ſolatium diutius SENIOREM ſupereſſe jubeat incolumem, quod & Rei hiſtoricæ & Genealogicæ Lucro apponendum in Sinu gaudemus, cum Fide Diplomatica Bello & Pace fulgentiſſimam RUTHENORUM Familiam Secretario Doctiſſimo Büchnero edendam commiſſerit, & Prodromi Loco nuper Diploma a FRIDRICO II. Imp. an. 1232. d, 10. Maij nobilibus & dilectis HENRICIS: Seniori, Regni advocato & Exercitus capitaneo, Dominis de Plauen, & Juniori Strenui Militis Ejus Filio, advocato de Plauen, de Jure monetandi ac Metalli fodinarum conceſſum Integritati ſuæ reſtitutumin Lucem publicam prodire juſſerit.

* * *

CCII. Litteræ DUCIS HENRICI I. Javorienſis quibus Civitati Svidnicenſi in Caſum Succeſſionis cautum.

IN Gottis NahmenAmèn. WirHeinrich von Gottis Gnaden Herezog von Slezien; Herr von Fürſtenberg und zu dem Jawr: Bekennen offenbahr in dieſem Brive allen den die ihn ſehen odir hören leſen, daſſ wir globit haben und globin in gutten trewen on alle arge liſt mit guttem Willen und Rayt bedachtem Muth mit Rath unſrer getrewen Manne der Stadt und den Erbarn und den getrewen Bürgern zu der Sweidnitz arm und reich, do dy Land Unſers Vettern Herczog Bolckens an Uns gefallen by alle den Rechten dy ſy haben gehabt von alder und von dero milden Vürſten biz an den Edlen Fürſten Herczog Bolcken Unſern lieben Vater und von deme biz an Unſern lieben Brudern Herczog Bernhard den allen GOTT Gnade und och von deme biz an Unſern liben Vettern Herczog Bolcken: dorüber globen Wir zu, was sie mit Iren Briefen beweyſen mögen odir mit andir bewyſen daſſ wir sie dobey laſſen wollen on alle arge Liſt och globen wir Ihn ob Ihn Ire Brive abgiengen odir verlohren würden, daſſ wir Ihn ſo gutte geben wollen als ire geweſt ſyn, und yne die Briſe nicht ergern wollen, dozu globen wir der Stadt Swydnitz und den getreuen Bürgern dazu allen Handwerckern und der Gemein arm und reich ſie czu laſſen und ſie czu behal-

* (vid. quæ ad no. 14. Tab. Genealog. VI. l. c. dixi.)

halden bey ihren Rechten geſchoſſe und bey ihrem rechten gelde wy ſie genannt ſyn als ſie von alders geweſt iſt bishero und globen vorbaſſ denſelben getrewen Bürgern zur Sweidniz on alle arge Liſt kein gewalt keyn beſchwernüs noch kein Ungemach an ihn noch an ihrer keyn beſchwernüs zu thun: Wir gelobin och denſelben Bürgern arm und reich on alle arge Liſt bey Unſern gutten trewen daſſ wir yn alle die vorbeſchriebene Gelübde die wir ihn globit haben und hy globen wollen ſtete und ganz halden, wer abir daſſ die Bürger des keine Var hetten, daſſ wir ſie hindern wollen, daſſ ſy die Stadt beſſerten, daſſ wollen wir yn dencken, und wollen ſie nicht hindern daran, des globen wir yn bey unſern gutten trewen: wer och daſſ ſey daſſ ſie des nicht Var hetten daſſ wir ſie daran nicht hindern wollen, ob ihn Unſer Vetter icht gutts thete, verlyhe, odir zu kauff an iren Vorwercken oder an ihren Dörffern odir yn der ſtadt daſſ wir Ihnen daſſ vvohl gönnen und bey dem Rechte laſſin wollen vven als viel vvelcherley gerecht Unſere Eldern dy vorbeſchriben ſteen gehabt haben, daſſ vvir daſſelbe Recht eynden daſſ vvir das ſtete und gantz haldin vvollen: Des haben wir ihn diſen Briv laſſen werden verſiegelt mit Unſerm wiſſen mit Unſerm Innſiegel der iſt geben ze der Svveidnitz nach GOTTIS Geburth im MCCCXLVo. Iahr: an der zvvey ezvvölff Bothen abend S. Peters und S. Pauls: Darzu in gezeuge geruffen und gebethen Unſre getrevven Manne bey dir ſit dy die Sache haben getädingt Herrn Hartmann von Ronavv: Herr Jürge und Herr Gekill Gebrüdere von Czirney genanndt: Herr Renoz SCHOFF: Herr Girtzing und Cunrad Gebrüdere von Czedlitz genannt: Leopold von Uchteritz: Tizmann Buch und andir Byderleuthe genung.

INDEX
RERUM MEMORABILIUM,
Quæ
III. hiſce Voluminibus continentur.

Prior Numerus Tomum. Alter Paginam commonſtrat.

Acc. denotat Acceſſiones Tabb. Genealogg. ad T. II factas.

A.

ABBATISSA. Abbatiſſarum ad S. Claram Wratislaviæ obitus. II. 273

ABRAHAM. Burggraf und Graf zu Dohna, freyer Standes-Herr in Schleſien zu Wartenburg und Bralin, ꝛc. Abraham Burggrafens und Grafens von Dohna Sohn ꝛc. Ejus Elogium. III. 225. Richtet ein Fideicommiſs auf. III. 232

ABSCHATZIUS. (Caſparus.) Litteræ Conradi Albi II. Ducis Olsnenſis, quibus Caſparum Abſchatzium & Conjugis Catharinæ & Sororum ipſius bona & paterna & materna conſecutum teſtatur. Olsnæ. 1451. I. 973

ABSCHATZ. (Margaretha ab) Litteræ Conradi Albi Ducis Olsnenſis, quibus Margarethan ab Abſchaz. Johannis de Borsnitz Conjugem curatore Matheo de Haugwitz marito quicquid ex paterna & materna hæreditate ſibi debebatur contuliſſe ratum habet. Wolaviæ, 1469. I. 1018

ABUSUS. Poloniæ abrogati, an. 1180. II. 238

ACADEMIA. (vide Univerſitæt. Hohe Schule.) Pragenſis fundata. II. 288. Diſſidia in Academia Pragenſi, an. 1406. II. 306. Diſſidia in Academia Pragenſi, Academiæ Lipſiæ fundandæ anſam prebent, an. 1409. II. 307. Senatus Wratislavienſis de condenda Academia conſilium, an. 1505. II. 382

ACROAMA. Johannis Cratonis a Craffthein. II. 445. Georgii II. Ducis Sileſiæ Bregenſis. II. 446

ACHATIUS, Burggraf von Dohna Herr auf Carwinden, Reichertswalde, Schlobitten ꝛc. Herrn Peters, Burggrafs von Dohna Sohn. Fängt an an. 1560. das Schloß der Familie gehörig in Morungen zu bauen. III. 201. Hat an. 1562. die Pohlen an der Weichſel commandiret. III. 201. Hat an. 1566. dem Kayſer in Ungarn wider die Türcken gedienet. III. 201. Wird an. 1567. von Marggraf Albrecht zum Ober-Cammer-Herrn vociret. III. 201. Wird in Geſandſchafft nach Böhmen geſchickt. III. 201.

ADALBERTUS, S. Epiſcopus Prag. II. Ejus memoria. I. 17. 18. Martyrio coronatus. I. 17. 18. 30. II. 78. Polonos confirmat in fide. I. 18. II. 79. 203. Hujus corpus Boleslaus I. auri pondere comparavit. I. 18. Primus fidem Catholicam Prutenicis predicans gentibus. I. 30. Ad hujus Sepulcrum perveniens multa diſtribuit in pauperes Boleslaus III. Rex Pol. I. 25. Otto III. Imp. S. Adalberti gratia in Poloniam proficiſcitur. II. 25. 79. In Epiſcopum Pragenſem conſecratur, an. 982. II. 79. An. 991. cœcus Adalbertus factus eſt Monachus Romæ apud Sanctam Allexium. II. 79. Anno 1038. translatus eſt. II. 79. Paſſus eſt an. 997. II. 81 Hungariam in fide confirmavit. II. 203

ADALBERTUS. Imperator Rex Ungar. & Bohem. Dux Sil. (vide Albertus)

ADAMUS WENCESLAUS Filius Wenceslai Adami Poſthumi, Ducis Teſſinenſis & M. Glogoviæ. Dux Teſſin. & Maj. Glogoviæ. Hält ein Treffen mit dem Zichler Moyſes. I. 705. Wird zu einem Verwalter der Hauptmannſchafft im Schleſiſchen Fürſtenthum verordnet. I. 705

ADELHEIDA. Hertzog Boleslai Alti zu Schleſien Tochter. Herrn Dypoltens Marckgrafens in Mähren Gemahlin. Hat eine unglückliche Ehe. I. 524. Wird vertrieben. I. 524

ADELHEIDA von Anhald, Uxor Boleslai Calvi Ducis Sileſiæ Lignic. Requieſcens in monaſterio fratrum prædicatorum in Lignitz. I. 45. Propter adulterium a Boleslao Calvo ejus marito commiſſum, rediit ad patrem. I. 330

ADOLPHUS. Romanorum Rex. Cognomine Pius Naſſovius. II. 265. Inveſtitura Wenceslai Bohemiæ Regis, per Adolphum Rom. Reg. Francofurti, 1292. I. 941. Diploma Gerhardi Archi-Epiſcopi Moguntini, quo an. 1292. Adolphum Naſſoviæ Comitem Romanorum Regem electum eſſe teſtatur. Francofurti. 1292. I. 946

ADRIANUS. IV. P. R. Ejus Bulla pro Epiſcopatu Wratislavienſi. II. 234

ÆGIDIUS S. Multis in partibus Galliæ corruſcavit miraculis in Monaſterio ſuper Rodanum. I. 24. Juttam ſterilem precibus ſuis fœcundam reddit. I. 24. II. 28. 30

ÆGIDIUM ad S. Monaſterium ſuper Rodanum. I. 24. 35. Peregrinationes Boleslai III. Regis Pol. ad S. Ægidium. I. 35

Aembter. Hohe, ſo die Schaffgotiſchen bedienet. III. 175

ÆNEUS Sylvius. Fit P.R. dictus Pius II. II. 340

ÆSTUS. Inſolitus an. 1472. II. 353

ÆTUS. Merco ætatem vicit Induſtria. I. 4

Agneß. Hertzogs Leopoldi zu Oeſterreich Tochter, Hertzog Bolckens zu Schweidnitz und Jauer Gemahlin. Behält als Wittib beyder Fürſtenthümer Genuß ad dies vitæ. I. 165. 399. 576. Argumenta ejus originem affirmantia. I. 399. Cœnobio Griſſovienſi villam Calndorff ad amorem erga Maritum defunctum teſtandum donavit. I. 400. Ejus memorabilia recenſentur. I. 400. Ejus Sepulcrum. I. 402. 576. Lapidis ſub quo requieſcit inſcriptio. I. 402. Inſcriptio ad Imaginem ejus. I. 402. Diploma Wenceslai Regis Bohemiæ, quo uſumfructum Agneti Auſtriacæ Conjugi Bolckonis II. Ducis ex Suidnicenſi & Javorienſi Ducatu ad vitæ dies confirmat, an. 1369. I. 868. Ejus Litteræ quibus Johannem & Nicolaum Fratres de Stephinshayn omnia jura Ducalia in Villa Bela Terræ Czobohenſis Abbati S. Mariæ in Arena Wratislavienſi vendidiſſe teſtatur. Suidn. 1376. I. 938. Ducatum dotalitii Jure ad vitæ ſuæ tempora obtinuit. II. 295. Ejus Litteræ in gratiam Senatus Suidnicenſis editæ. Suid. an. 1391. III. 94. Ejus Litteræ de vendito annuo cenſu Senatui Javorienſi. Suidnic. 1388. III. 94. Ejus Litteræ Senatoribus Javorienſibus conceſſæ. Suidnic. 1373. III. 95. Ejus Litteræ quibus Kopponem de Czedliz Wernhero & Czettras Clerico annuum ex villa Trewelwitz cenſum vendiſſe ratum habet. Newnhoff. 1385. III. 98. Litteræ Wenceslai Bohemiæ Regis, quibus Ducibus Suidn. & Javor. in caſum ſucceſſionis mortua Ducisſa Agnete privil. & Jurium omnium confirmationem pollicetur. Suidnicii. 1369. III. 99

AGNES. Regina Ungariæ. Litteræ Henrici Com. ab Ortenberg, quibus Agneten Reginam Ungariæ Caſtrum Ortenberg a ſe pleno jure emtionis titulo conſecutam aſſerit, Curatore Stephano Duce Bavariæ, an. 1355. I. 976

AGNES. Filia Wladislai Ducis Koslenſis & Bithumienſis, Abbatiſſa IX. Trebnicenſis. Ejus & Catharinæ Sor. Litteræ, quibus tutelam Sororii Conradi I. Ducis Olsnenſis ſubeunt, & mandato Inſtruunt ut earum nomine, quid ex paterna & materna hæreditate debeatur vindicet. Actum in Monaſterio Trebnicenſi. 1355. I. 887. Ejus & Catharinæ Sor. Litteræ de eorum hæreditate a Duce Conrado expect. Trebnicii. 1361. III. 124

ALBA REGALIS. Urbs veterum Hungariæ Regnum Domicilio ac ſepulcris olim nobilis. II. 467. Albam Regalem Cæſareani recuperant, an. 1601. II. 467

ALBERTUS I. Rom. Imp. &c. Ejus conſenſus ſuper emtione Civitatis & Caſtri Pirin, & incorporatione Regno Bohemiæ Norimbergæ an. 1298. I. 948. Ejus Diploma quo concedit Wenceslao Bohemiæ Regi quicquid de Terra Ladislai Ducis Poloniæ ſibi ſubjugare poterit. Mogunt. 1300. I. 948. Bellum Bohemiæ infert. II. 268. Occiſus per Johannem filium fratris. I. 634. II. 18. 174. 271. Erſticht Kayſer Adolphum von Naſſau. I. 151. Wird erſtochen, an. 1308. I. 151

AELBRTUS, ADALBERTUS { II. I. 177. II. 275. III. 51. 99 / V. I. 444. / - - I. 77. 283. II. 220.
Imperator, Rex Ungar. & Bohem. Dux Sileſiæ. Filius Alberti IV. Archi-Ducis Auſtriæ.

Electus { in Regem Ungarorum, an. 1437. I. 77. II. 320 / in Regem Romanorum, an. 1438. I. 77. II. 321 / in Regem Bohemiæ, an. 1438. I. 77. II. 321

Inivit civitatem Pragenſem. I. 77. Venit Wratislaviam. I. 78. 283. II. 175. 322. Audivit ſummam Miſſam in Eccleſia Wratislavienſi. I. 78. Amovit Conſulatum Wratislaviæ. I. 78. Ejus receſſus de Wratislavia. I. 78. Nimia peponum eſu extinctus. I. 283. Moraviam ab Huſſitarum Turbine liberat, an; 1431. II. 316. Cum exercitu in Bohemiam deſcendit, an. 1438. II. 321. Pragæ Diademate cinctus. II. 321. Prælio cum Polonis geſto victor. II. 321. In Ungariam redit. II. 322. Ventris profluvio haud procul Piſonio moritur. II. 323. Ejus Diploma pro Eccleſia Wratislavienſi S. Crucis. Wratislav. 1439. III. 52. Ejus Litteræ de Eccleſia S. Adalberti Javorii erigenda. Pragæ, 1438. III. 100. Erlangt in einem Jahre 3. Königreiche. I. 177. Verwundert ſich über ſein Glücke. I. 177

Gecrönet { zum Könige in Ungern, an. 1438. I. 178 / zum Römiſchen Kayſer, an. 1438. I. 178 / zum Könige in Böhmen, 1433. I. 178

Deſſen Ankunfft in Breslau. I. 178. Sein Lob. I. 178. Thut einen gefährlichen Fall, davon er hinckend wird. I. 178. Henrici Mutii Urtheil von ihm. I. 178. Sein Grabmahl. I. 178

ALBERTVS. Könta in Pohlen zwiſchen Ihm und ſeinem Bruder Wladislao, Könige in Ungarn, wird Friede geſchloſſen. I. 737

ALBERTUS II. Cognomine Sapiens. Archi Dux Auſtriæ. Filius Alberti Regis Romanorum: Ejus Litteræ quibus Rudolpho filio Catharinam Caroli IV. March. Morav. Filiam Uxorem petit. Vindobonæ. 1344. I. 997. Ejus Litteræ, quibus Rudolphum Filium Catharinam Imp. Caroli IV. F. duxiſſe hunc dotem ſolviſſe, ideo dotalitium in Urbe Laa inſcriptum teſtatur: quæ, ſi absque liberis Catherina deceſſerit, Regis Bohemiæ ſubſit Dominio. Vindobonæ 1356 I. 998. Ejus Litteræ, quibus Albertum de Puchhaym mandato ſufficienti inſtructum pro obtinenda Rudolpho filio Conjuge ad Carolum Marov. March. dimittit. Vindobonæ. 1344. I. 999. Ejus & Ottonis Fratr. Litteræ ſuper deſponſatione relictæ Filiæ Fratris & Regis Romanorum Fridrici pulchri, Eliſabeth, facta Johanni Regi Bohemiæ Viennæ. 1332. III. 58. Ejus Compromiſſio in Carolum IV. Rom. Imp. & Boh. Reg. III. 59. Ejus Litteræ quibus inter

Digitized by Google

inter Lucembergenſem & Bavarum gentem Arbiter pronunciatur &c. Paſſavii. 1353. III. 60. Ejus Litteræ, quibus ſeſe Johanni Bohemiæ Regi ſub certis ditionibus obligatum confitetur. Enſæ. 1336. III. 63

ALBERTUS IV. Archi-Dux Auſtriæ deſtinatus Sigismundi in Regno Hungariæ ſucceſſor. II. 306

ALBERTUS. Archi-Dux Auſtriæ. Ejus Litteræ de Conventione cum Georgio Rege Bohemiæ. Vindobonæ. 1458. I. 1025. Litteræ Friderici III. Rom. Imp. ad Georgium Regem Bohemiæ de conventione cum Alberto Archi-Duce Auſtriæ. Neoſtadii 1463. I. 1029

ALBERTUS. Dux Bavariæ Com. Holland. & Seelandiæ. Filiis Ludovici Imperatoris. Princeps pius atque manſuetus. I. 442. Ejus Litteræ, quibus ſalvo feudi Jure vaſallum Bernholdum Burggrav. Magdeburg. Terras quasdam Conrado I. Olsnenſi Duci pignoris nomine offerre concedit. Vindobonæ. 1374. I. 969. Ejus Litteræ, quibus ſuo & fratris Wilhelmi Nomine, ſe Carolo IV. Imp. in Germaniam reduci intra XIV. dierum ſpatium fidelitatis & obedientiæ Homagium præſtare velle promittit. Ratisbonæ. 1352. I. 991. Ejus Litteræ, quibus ſuo & fratris Wilhelmi nomine fœdus cum Carolo IV. Rom. Imp. ac Boh. Rege ſancit. Patavii. 1353. I. 991. Liga Ruperti Senioris & Alberti Bavariæ Ducum & promittunt nullam Ligam inire niſi excipiatur Dominus Carolus Rex. Patavii. 1353. I. 992. Contractus matrimonii inter Duciſſam Lignicenſem Margaretham, & Albertum Ducem Bavariæ. Patavii. 1353. I. 992.

ALBERTUS. Marchio Brandenburgicus. Litteræ quibus Albertus March. Brand. & Georgius Podibradius fœdus pro ſalute Regni Bohemiæ, & utriusque tam Brandenburgicæ quam Podiebraticæ Gentis ineunt, Pragæ. 1454. I. 1023

ALBERTUS. March. Brandenb. Magnus Magiſter Pruſſiæ, Filius Caſimiri. Litteræ Caroli V. Rom. Imp. ad Sigismundum Regem Poloniæ de ineunda pace cum Alberto March. Brandenb. &c. in Maſtrichten. an. 1520. I. 1067. Litteræ Wolf Schombergii, Ducis copiarum Alberti Magni Magiſtri Pruſſiæ, quibus bellum Sigismundo Regi Polon. indicit, an. 1520. I. 1067. Boruſſia Ducatus & feudi nomine huic conceſſa, an. 1525. II. 392. Bellum ejus cum Sigismundo Poloniæ Rege. II. 392

ALBERTUS. Dux Bavariæ. Poloniæ Regnum recuſat. II. 324

ALBERTUS. Fürſt von Aſcanien und Graf zu Anhalt. Litteræ Alberti & Waldemari Princip. Aſcan. quibus Carolum IV. Rom. Imp. & Boh. Reg. Rupertum Juniorem Adolphi (ſimplicis) Elect. Palatini filium ex Carcere Wittenbergenſi, præſtita cautione pignoratitia liberaſſe confitentur. Pragæ. 1353. I. 989

ALBERTUS. Cracovienſis Advocatus. Boleslao Opolienſi Duci civitatem Cracovienſem tradidit. I. 706. II. 96. Advocatia Cracovienſi privatus. II. 96

ALBERTUS PALUCA. In Epiſcopum Poznanienſem conſecratur, an. 1348. II. 79

ALBERTUS a BUCHHAYM (vide Buchhaym.)

Albrechtsdorff. Ein Dorff in Franckenſteiniſchen Weichbild gelegen. I. 153. Wird der Stadt Franckenſtein beſtätiget. I. 153

ALBUS. Dux. Fuit antea Legniz. I. 80. Ejus concordia cum Wratislavienſibus. I. 80. 81. Captus a Fratre Conrado I. 81. Spoliavit Oppidum Canth. I. 82. Detentio Ducis Albi & ſuæ Conjugis. I. 83

ALEXANDER. Rex Polon. Ejus Laus. II. 383. Ejus Succeſſor. II. 383

ALEXANDDR. M. Rex Macedonum. Miſit Legatos ad Lechitas. I. 2. 14. Lechitarum de Alexandro M. victoria. I. 3. 14. In ſtudio virtutis & ſapientiæ intuit exempla præclara. I. 98

ALEXANDER. Hertzog und Groß-Fürſt in Litaw. Sonſt Viguntus geheiſſen. I. 530. Sein Lob. I. 530

ALLICIENSE Regnum (vide Halicienſe R.)

ALOSYUS von Urpach. (vide Urpach)

ALTELMANSDORFF (villa) Litteræ Wilhelmi Ducis Opaviæ & Monſterb. quibus Fridricum a Stoſch in Schiltberg villam Altelmansdorff emiſſe teſtatur & ratum habet. Monſtirbergæ. 1443. I. 1014

Alterthum. Der Burg Dohna. III. 217

ALTOVADENSE Monaſterium in D. Pragenſi. Vulgo Nohnafarth. I. 927. Litteræ Johannis Epiſcopi Pragenſis, quibus fundationem hujus Monaſterii confirmat. an. 1259. I. 927. Fundator hujus Monaſterii. I. 927

ALZENAV ab. (vide de Zedliz in Alczenau.)

ANATHEMA. Anathemate Dux Wladislaus II. perculſus. II. 42

ANDREAS. Comes Tenczinenſis. Diploma Ferdinandi I. Rom. Imp. & Boh. Reg. quo Andreæ Comitis Tenczinenſis Inſignia, ob egregia merita amplificat. Vindobonæ. 1591. I. 1071

ANDREAS. Epiſcopus Wratislavienſis, ſuperioris & inferioris Sileſiæ ſupremus Capitaneus. II. 155. Ejus teſtimonium de vita Thomæ I. Epiſcopi Wratisl. II. 155. Verum prænomen eſt Simon. II. 155

ANDREAS DUDITHIUS de Horehowitz. L. B. Dominus in Smigla. II. 455. Epiſcopus quondam quinqueccleſienſis. II. 455. Uxore ducta dignitate Epiſcop. abdicavit. II. 455. Trium Imperatorum Ferdinandi I. Maximiliani II. Rudolphi II. Conſiliarius & Orator primarius. II. 455

ANDREAS JERINUS. Theologiæ Doct. & Cathedralis Eccleſiæ præpoſitus. II. 445. Epiſcopus Wratislav. XL. I. 68. II. 177. 445. 462. III. 22. Electus. 1585. I. 68. II. 445. III. 22. Ejus Inſignia. II. 177. Ejus merita. III. 23. Ejus Sepulcrum. II. 462. III. 23. Ejus Succeſſor. I. 68. II. 465. III. 23. Ejus Epitaphium. III. 23. Supremus Sileſiæ præfectus. III. 22

ANDREOVIENSE Cœnobium. Hoc condit Johannes II. Epiſcopus Wratislavienſis XIV. II. 162. 184

ANGELUS. Gladius Regibus Poloniæ ab Angelo datus. II. 25

ANHALT. (vide Aſcania.) Familia Anhaltina Marchionum Brandenburgicorum extincta. II. 274

Digitized by Google

Ankunfft (vide Origo.) Derer edlen Herrn von Schaff. III. 173. Des Maltzaniſchen Hauſes. III. 260. Des Hoch-Reichs-Gräflichen Promnitziſchen Stammes. III. 281. Des Hoch-Reichs-Gräflichen Hauſes von Hatzfeld. III. 294. Derer Reichs-Grafen von Henckel. III. 302. Des Hoch-Reichs-Gräflichen Schönaichiſchen Stammes. III. 321

ANNA. Herrn Heinrichs zum Jauer in Schleſien Tochter. Kayſer Carls des IV. dritte Gemahlin. Ihr Grabmahl. I. 404. 496. Ejus Diploma quo Jura & Immunitates Suidnicenſis & Javorienſis Ducatus confirmat. I. 865. Heres Ducatus Suidnicenſis & Javorienſis. I. 386. Aquisgrani Diademate cincta. II. 291

ANNA. Filia Guilielmi Com. Candellani. Conjux Wladislai Hungar. & Bohem. Regis. Ejus Stemma. II. 374. Locus educationis. II. 374

ANNA. Wladislai Hungar. & Bohem. Filia. Ferdinandi Archi-Ducis Auſtriæ Conjux. Ejus Laus. II. 410. De ejus morte verſus Bernhardi Sturmii. II. 411

ANNA. Filia Regis Ottocari, Henrici II. Pii Ducis Sileſ. Conjux. Tumuli ejus Inſcriptio. I. 307 Hæc inter Cadavera truncum mariti agnovit & Wratislav. in Templo D. Jacobi ſepultura affecit. I. 655. Ejus Sepulcrum. I. 655. Cœnobium D. Claræ Wratislav. dicavit, & Hoſpitale D. Mathiæ. II. 256

ANNA. Hertzog Johanſens des II. zu Sagan Tochter. Carls des I. des H. R. R. Fürſtens, Hertzogs zu Münſterberg und Oels Gemahlin. Litteræ Caroli I. Ducis Monſterbergenſis & Olsnenſis, quibus Conjugem Annam Monſterbergam pignoris nomine ad vitæ dies habere teſtatur. Francoſteinii. 1529. I. 1068

ANNA. Filia Henrici V. Ducis Glogov. Johannis I. Ducis Opaviæ Conjux. Litteræ Johannis, Primogeniti Nicolai II. Ducis Opav. & Ratibor: quibus ſe accedente Caroli IV. conſilio & aſſenſu Annam Henrici IV. (V.) Duc. Glogov. filiam ducere aſſerit &c. &c. I. 843

ANNA. Filia Przemislai Ducis Teſinenſis. Henrici IX. Ducis Sileſ. Domini in Luben Conjux. Huic dotalitium conſtitui concedit Ludovicus I. Dux Sileſiæ Dominus Bregenſis. I. 439. 449

ANNA. Filia Boguslai X. Ducis Pomeran. Conjux Georgii I. Ducis Sileſiæ Bregenſis. Bekommt Lieben zum Leib-Gedinge. I. 457. 590. Schlägt viele Freyer aus. I. 457

ANNA. Ducissa Oſſwentimenſis. Conjux de Czaſtalowitz. Urbem Czaſtalowitz dotalitii Jure habuit, quod eluceſcit ex Diplomate Bohemico. I. 696. Verkaufft ihre Güter dem Herrn Hinconi Kruſchina von Lichtenburg Saſſen auf Kumbuetſch. I. 696.

ANNA. Hertzogs Caſimiri des III. zu Teſchen Tochter. VVenceslai Hertzogs zu Liegnitz Gemahlin. Iſt gantzer 18. Jahr unfruchtbar, wird aber im 48. Jahre ihres Alters ſchwanger. I. 432. 659

ANNAMARIA. Filia Joachimi Erneſti Principis Anhaltini. Conjux Joachimi Friderici Ducis Sileſiæ Lignicenſis & Bregenſis. Sarcophagi ejus inſcriptio. I. 471. Ihr Grabmahl. I. 594

ANNALES. VVratislavienſes. II. 172. Sileſiæ Nicolai Henelii ab Hennenfeld, Sac. Cæſ. Regiæque Maj. Nec non illuſtriſſimi Ducis Lignic. Conſiliarii, Ducatus Monſterb. Pro-Cancellarii, inclitæque Reipublicæ VVratislavienſis olim ſindici, ab origine gentis ad obitum usque Imp. Rudolphi II. ex Codice ipſius Autoris Manuſcripto editi, & obſervationibus neceſſariis inſtructi. II. 197

ANNONA. Annonæ penuria, an. 1583. II. 443. Annonæ Caritas & Peſtis, an. 1553. II. 416

ANONYMUS. Anonymi Archi-Diaconi Gneznenſis brevior Chronica Cracoviæ. II. 78. ſq. Anonymi vitæ Epiſcoporum Eccleſiæ, quæ olim Smogrovienſis, deinde Rytzinenſis, mutato Loco & Nomine VVratislavienſis appellatur. II. 177

Anſehen. Der Reichs-Grafen von Hunckel im Königreich Ungern. III. 302

ANSHELMUS. Epiſcopus, S. ſedis Apoſtol. Legatus. II. 18. 137. Eccleſiam S. Mariæ in VVrat. reconciliavit. an. 1263. II. 18. 173

AQUA. Inundatio aquarum. I. 72. 93. II. 66. 244. Inundatio aquarum Lignicii 1569. II. 428. Inundationes aquarum in Sileſia, an. 1591. II. 464.

ARABES. Conradus Cæſar Epeditionem in Aſiam pro Chriſtianis adverſus Arabes Perſasque parans, per Pannoniam iter facit. II. 233

ARCHI-EPISCOPUS. Archi-Epiſcopi Romam vocati, an. 1240. II. 60

ARCHRAZDORFF. (villa.) Donatio Henrici I. Barbati utilitatis hujus villæ Monialibus in Trebniz facta, an. 1223. I. 828.

Arme } vide Pauper, Paupertas Inopia. Ge-
Armuth } gen dieſelben erweiſt ſich Hertzog VVladislaus, Ertz-Biſchoff zu Saltzburg milde. I. 329. In groſſer Armuth ſtirbt Fr. Scholaſtica Rudolphi III. Elect. Sax. Tochter, Johannis I. Hertzogs in Schleſien, Herrns zu Sagan Gemahlin. I. 358 Arme ſchadhaffte Leuthe heylet Hertzog Wenzel Adam zu Teſchen gar gerne. I. 703

ARNOLDSDORFF. (villa.) Litteræ Nicolai Ducis Oppaviæ, quibus villam Arnolds-dorff Regi Bohemiæ tradit, an. 1335. I. 842

ARNOLDUS. Præpoſitus de Blanckenſtein. Contractus inter eum & Gerhardum Dominum in Schœnberg cum Carolo Romanorum & Bohemiæ Rege Trevir. 1353. III. 71

ARX. (vide Aula.) Arces Sileſiæ montanæ diruæ, an. 1491. II. 369

ASCANIA. (vide Anhalt.) Danielis Czepkii Aſcania connubiorum vincula fato quaſi connexa pluries cum priſcis Illuſtriſſimorum Sileſiæ Ducum, Domus Apprime adhuc Florentis Lygio-Bregenſis familiis illuſtriſſimis &c. I. 625. ſq.

ASSENHEIMER. (Leonhard.) Obriſter über der von Breßlau Kriegs-Volck. I. 734. Wird bey dem Rath zu Breßlau als ein Verräther angegeben, und daher enthauptet. I. 734

ATTILA. Pannoniam occupat. II. 20

AVARITIA. Exemplum avaritiæ ſingulare. II. 405

AUCTUS. (Mathias.) Med. D. II. 407. Ejus Sepulcrum. II. 407

Digitized by Google

Aufruhr. (vide Turbæ.) zu Prag, an. 1483. I. 208
Auge. (vide Oculus.) Die Augen läst Johannes I. Hertzog in Schlesien Herr zu Sagan, dem Abt zu Sagan Henrico II. Anderbarck ausstechen. I. 358. 738.
Augspurg. (vide Augusta Videlicorum.) Reichs-Tag daselbst, an. 1566. I. 134. Reichs-Tag daselbst, an. 1530. I. 223
Augspurgische Confession. Dazu bekennen sich die Hertzoge zu Münsterberg. I. 226
AUGUSTA VIDELICORUM. (vide Augspurg.) Carolus V. Imperator Augustam Videlicorum redit, & Doctrinæ Principum Protestantium Confessionem sibi adhiberi concedit. an. 1530. II. 399. Comitia Augustana. an. 1555. II. 417. Comitia Augustana. an. 1559. II. 420
AULA. (vide Arx. Schloß.) Sobrietas & integritas aulica in Georgio Thilone Consil. Lignic. laudata. II. 470
AULA REGIA. (vide König-Saal.) Cœnobium in D. Pragensi. VVenceslai Regis Bohemiæ Diploma fundationis hujus Cœnobii. Brunnæ. 1304. I. 943. Diploma Johannis Regis Bohemiæ huic Monasterio concessum. Pragæ. 1336. I. 952
AUREUS DENS. Historia de Aureo dente. II. 458
AUREUS MONS. A Boleslao Henrici V. Lignic. & VVratislav. Ducis Filio pro tribus millibus marcarum obligatur. I. 52
AURIFODINA. Aurifodinæ Legnic. deficere cœperunt sub Imperio Wenceslai Ducis Silef. Lignic. I. 659. Diploma Bolkonis II. Ducis Silesiæ Suidnicensis, quo sese Aurifodinas Reichsteinenses ea lege emere confitetur, ut se defuncto ad Regem Bohemiæ ejusque Dominium transeant. Actum Pragæ, 1356. II. Acc. 76
AUSTRIA. Diplomatarium Rerum Austriæ. I. 293. Bohemiæ Rex Austriam occupat, an. 1252. II. 254. Victoria Hussitarum ad Austriam, an. 1426. II. 314. Turcarum in Provincias Austriacas excursio, an. 1476. II. 360. Mathias Rex Ungar. & Bohem. Austriam cum exercitu ingreditur, an. 1476. II. 361. Mathiæ Regis Hungar. & Bohem. expeditio in Austriam denuo suscepta, an. 1483. II. 364. Mathias Rex Hungar. & Bohem. Austriam iterum ingressus, an. 1484. II. 364. Austriæ status, an. 1568. II. 428. Pax inter Archi-Duces Austriæ & Poloniæ Regnum restitura, an. 1589. II. 453
AUXILIUM. Hoc Nissensis civitas Regi Bohemiæ contra quemcumque præstare promittit, eo casu excepto, si cum Episcopo Wratislaviensi Rex bellum gerat. I. 787. Litteræ Ludovici Elect. Brandenb. quibus Carolum IV. Imp. sibi contra Johannem Burggravium Norimbergensem CC. armatorum auxilia promisisse testatur. nec ipsum nisi consentiente Ludovico cum Johanne Burggravio in Gratiam redire velle. Norimbergæ, 1350. I. 994

B.

Bad. Bader im Fürstenthum Münsterberg. I. 125
BAGUSLAUS. } Hertzog in Pommern. Hat das
BVGSLA. X. } Fürstl. Pommerische Hauß zu grossen Aufnehmen gebracht. I. 590
BAJAZETHES. Turca. A Tamerlano victus & captus, an. 1397. II. 304
BALTHASAR. Dux Saganensis Prostratur. I. 96
BALTHASAR. { a Promniz. I. 68. II. 404. 422. III. 20. ----- II. 196.
Eques Silef. Episcopus { XXXVII. I. 68. III. 20. Wratislav. { ----- II. 404. 422.
Electus in Episcop. an. 1539. I. 68. II. 404. Ejus Laudes. II. 196. 422. Ejus Sepulcrum. II. 196. 422. Ejus Insignia. II. 177. Ejus Successor. I. 68. II. 196. 422. III. 20. Optime de re Ecclesiastica & publica meritus Gentis locupletator indulgentissimus. III. 20. Pauperum amator singularis. III. 20
BANCZ. (Nicolaus) Canonicus Wratislav. Consiliarius Ducis Henrici VI. I. 51. In Capitulo in Ecclesia sancti Egidii constitutus captivus extrahitur. I. 51
BANEWITZ. (villa.) Litteræ Conradi Albi Ducis Silesiæ Olsnensis, quibus quod in villa Banewiz Jus Czenkoni Borsnitzio competebat Johanni Borsnitzio venditum esse testatur. Trebnicii, 1456. I. 974. Litteræ Conradi Ducis Silesiæ Olsnensis, cognomine Cantiensis, quibus fratribus de Borsnitz villam Banevvitz confert, an. 1431. I. 974
Bann. Darein geräth Casimirus König in Pohlen, und Wladislaus, König in Böhaimb. I. 207. Darein wird gethan Boleslaus Audax, König in Pohlen, weil er S. Stanislaum, der ihn wegen seines sündlichen Lebens gestrafft, tödten lassen. I. 726. Boleslaus III. Hertzog zu Lügnitz wird auf 17. Jahr in den Bann gethan. I. 429. Boleslaus II. König in Pohlen wird vom Pabst in Bann gethan. I. 726. 746. Lassen die Priester über Groß-Glogau ergehen. I. 738
BAPTISMVS. Baptismi gratiam suscepit Mesco, primus Polonorum Princeps & Rex. I. 4
BARAN. Junior Comes. Controversia Ecclesiæ Poznanensis cum comite Baran. Jun. II. 87
BARBARA. Conjux Rudolphi III. Elect. Saxon. Hat eine gar unglückliche Ehe. I. 506. Ihr Grabmahl. I. 506. Ihr Stamm-Register. I. 507. Inscriptio sepulcri. I. 436
BARBARA. Hertzogin zu Troppau und Ratibor. Ejus Diploma de præstando Wladislao Regi Homagio. Carrovii, 1498. I. 1062
BARBARA. Conjux Henrici XI. Ducis Silef. Domini Glogoviæ. Heyrathet im 12. Jahre. I. 360. Hertzog Heinrich vermachet ihr als seiner Wittib, das gantze Land Testaments-weise. I. 360. Post mortem mariti sibi Glogoviensem Ducatum vindicare vult. I. 366. Sprottam redire coacta est. I. 366. Anno ætatis XI. matrimonium init. II. 353
BARBARICA GENS. Boleslaus Rex Poloniæ coercet Barbaricas gentes ad tributum pecuniæ. I. 19
BARDO. } Ein altes Schloß im Münsterbergi-
BYRDO. } schen Fürstenthum. I. 137. Ob solches das heutige Städtgen Warta sey? I. 137
BARNYM. Dux Slavorum. II. 62. Castrum Santock frustra obsidet. II. 62
BAROTSWERDE. (Bosco. von) Kaufft vom Hertzog Primislao zu Teschen und Groß-Glogau die Teutsche und Pohlnische Leute, mit aller Zugehör um 400. Marck. I. 730

BARTHOSIVS. Miles. Concordia Polonorum cum hoc. II. 127. Caſtrum Caliſſienſe fruſtra tentat, dolum præſentiente Piſtore. II. 139. Qualiter exercitum Polonorum in Vineo monte perturbat. II. 150

BARUTH. (Sygfridus) Miles. Litteræ Conradi II. Olsnenſis & Koslenſis Ducis, quibus hunc omnia bona ſua in Meleciz Johanni Baſer vendidiſſe teſtatur. Oſtervvitz, 1381. I. 965

BASEL. Concilium Baſilienſe, an. 1431. I. 76. 176. II. 317

BEATRIX. Conjux JohannisRegis Bohemiæ. Coronatur, an. 1337. II. 280. Ejus Sepulcrum. II. 280. Inſcriptio ſepulcri. II. 280

BEATRIX. Conjux MathiæRegis Hungariæ & Bohemiæ. Latinæ Linguæ gnara & erudita. II. 360. Diademate cincta, an. 1477. II. 360. Neapolim redit, an. 1491. II. 369

BEATRIX. Conjux Berchtholdi Burggrav. Magdeburg. Litteræ Urbis Toſchecenſis, quibus Euſemiæ & Beatrici, defuncti Bolconis Ducis Pozlenſis ſororibus, tanquam veris & legitimis Dominabus homagium præſtat, an. 1356. I. 886. Litteræ Urbis Bithumienſis, quibus Beatricem partem urbis Bithumienſis ad ſe pertinentem Conrado I. Duci Olsnenſi tradidiſſe profitetur, an. 1358. I. 887

BEDESISCH. Hæreſiarcha & Spoliator Sileſiæ. I. 77. Captus fuit. I. 77

BEIER. (Nicolaus.) Diploma Bolckæ Ducisſæ Sileſiæ Kozlenſis, quo Petrum Trenzelini Nicolao Beier Allodium in Probiſthayn vendidiſſe teſtatur & ratum habet, an. 1408. I. 1000

Bein. Zerbricht Heinrich der Jüngere, Natterburgicus genannt, Hertzog Ottonis Königs in Ungern Sohn, und muß daran ſterben. I. 353. 498

Bela. König in Ungern. I. 728. Fällt König Ottocaro in Böhmen ins Land, von dem er aber geſchlagen wird. I. 728

BELA. (villa) Litteræ Bolconis II. Ducis Sileſ. Suidnicenſis de Villa Bela. Act. in Landishutt, 1326. I. 936. Litteræ Agnetis Auſtriacæ Ducisſæ Suidnicenſis, quibus Johannem & Nicolaum fratres de Stephinshayn omnia Jura Ducalia in Villa Bela Terræ Czobohenſis Abbati S. Mariæ in Arena Wratislav. vendidiſſe teſtatur. Suidnicii, 1376. I. 938

BELGRAD. Belgradum Turcæ ſed irrito conatu obſident, an. 1456. II. 334

BELLUM. (videPrælium, Clades, Krieg, Schlacht, Treffen.) Quadorum & Lygiorum. I. 108. Marcomannicum. I. 108. 207. Sileſiorum. I. 111. Virtus bellica principum Sileſ. I. 112. Saganenſe, an. 1472. II. 352. Civile Poloniæ. I. 7. Bohemiæ inteſtinum. I. 34. Poloniæ inteſtinum. I. 40. Ludovici Ducis Bregenſis prope Creuzberg. I. 57. Henrici V. Ducis Saganenſiscum Polonis. I. 59. Conradi I. Ducis Olsnenſis cum Polonis prope Olsnam. II. 59. Sileſios inter & Polonos ob Ducatum Severienſem. II. 326. Litteræ Wolf Schombergii Ducis Copiarum Alberti Magni Magiſtri Pruſſiæ, quibus Bellum Sigismundo Regi Polon. indicit, an. 1520. I. 1067. Alberti March. Brandenb. Magni Magiſtri Pruſſiæ cum Sigismundo Poloniæ Rege. II. 392. Boleslaus III. Dux Lignic. & Breg. Henrico Glogovienſi Duci bellum intulit. I. 424. Boleslai III. Ducis Ligic. & Breg. cum Wladislao fratre. I. 425. Boleslaus II. Rex Pol. omnia Regna in circuitu gentium bellis invaſit. I. 22. Boleslai III. Regis Pol. cum Pomeranis. I. 28. 29. Boleslai Regis Polon. cum Prutenis. I. 30. Boleslai III. Regis Pol. cum Henrico IV. Imperatore. I. 31. Boleslai III. Regis Pol. cum Henrico IV. Imp. prope Hundsfeldum. I. 33. Bolconis II. Ducis Monſterberg. cum Johanne Bohemiæ Rege. I. 406. Boleslai III. Ducis Lichic. cumConrado Duce Oleſchnicenſi. I. 477. 657. Boleslai III. Ducis Lignic. cum Henrico IV. fratre. I. 427. 657. Boleslai IV. ſ. V. Ducis Opol. cum Nicolao Duce Ratiborienſi. I. 713. Inter Bohemos & Polonos, an. 991. II. 203. Boleslai Ducis Brigenſis cum Conrado Duce Olsnenſi. II. 274. Boleslai I. Regis Pol. cum Henrico II. Imp. II. 211. 213. Boleslai I. Regis Polon. cum Ruſis. II. 214. Inter Reges Hungariæ & Bohemiæ, an. 1258. II. 256. Alberti I. Imperat. cum Bohemis. II. 268. Bella Conradi I. Ducis Olsnenſis cum Polonis propeOlsnam. I. 58. Conradi I. Olsnenſis cum Boleslao Duce Olsnenſi. II. 274. Smalcaldicum ſive Germanicum inter Carolum V. Imperatorem & Germaniæ Principes, an. 1546. II. 410. Inter Daniæ & Sueciæ Reges compoſitum, an. 1569. II. 429. Fridrici II. Ducis Lignic. cum Wratislavienſibus. I. 454. Wratislavienſ. cum Friderico II. Duce Lignic. an. 1509. II. 384. Turcicum a Ferdinando I. Rom. Imp. inſtauratum, an. 1541. II. 405. Initium belli Germanici, an. 1431. II. 316. Finis belli Germanici, an. 1552. II. 415. Gallicum, an. 1544. II. 408. Glogovienſe, an. 1476. II. 360. Civile inter filios Henrici I. Barbati Henricum & Conradum. I. 10. 41. 308. Inter Henricum V. Ducem Wratislavienſem & Conradum Ducem Glogov. ſubortum. II. 264. Johannis Ducis Sileſ. Dom. Bregenſis & Luben. cum Lignicenſibus. I. 662. Inter Januſium ſ. Johannem II. Ducem Osvvieczimenſem, & Nicolaum I. Ducem Opolienſem. I. 719. Johannis Bohemiæ Regis cum Polonis. II. 286. Johannis Bohemiæ Regis cum Suidnicenſibus. II. 286. Maximiliani II. Imp. Rom. cum Johanne Sigismundo Tranſylvaniæ Principe, an. 1565. II. 425. Lithuaniæ Ducum inteſtinum. II. 136. Mieslai II. Ducis Teſchinenſ. & Opav. cum Tartaris. I. 676

BELZ. (Caſtrum) Expugnatio hujus Caſtri, an. 1376. II. 118

BERCHTOLDUS. Comes & Burggrav. Magdeburg. Ejus Litteræ, quibus ſe partem dotis Uxori Beatrici ab Affine Conrado I. Duce Olsnenſi promiſſæ accepiſſe teſtatur. Coſel. 1359. I. 967. Ejus Litteræ, quibus de dote Conjugis Beatricis nomine ſibi a Conrado I. Duce Olsn. ſoluta teſtatur, deque ejusdem ſecuritate Domino Feudi conſentiente decernit. Act. Recz. 1374. I. 968. Litteræ Alberti Archi-Ducis Auſtriæ, quibus ſalvo Feudi jure Vaſallum Bertholdum Burggrav. Magdeb. Terras quasdam Conrado I. Olsnenſi Duci Pignoris nomine conferre concedit. Vindobonæ, 1374. I. 969

Berg.

Berg. Wird GOttes Schatz-Kammer genennet. I. 123
BERGMANNVS. Conſiliarius Ducis Pribuſienſis. Capite plexus. II. 362
Bergwerck. (vide Metalli fodina) zu Beuten iſt reich an Silber-Ertz. I. 730. Zu Beuten wird aus ſonderbaren Gerichte GOttes abgeſchnitten. I. 730
BERNBURG. Litteræ quibus Romanæ Eccleſiæ Cardinales Capellam S. Wolffgangi prope Bernburg ab Hedvvige Duciſſa Saganenſi Princ. in Anhalt fundatam conſtitutis diebus adeuntibus veniam ab injunctis Pœnitentiis concedunt. Romæ, 1479. I. 1062
BERNHARDUS. Hertzog zu Würſtenberg und Svviedniz. Stehet eine Zeitlang unter der Vormundſchafft Hermanni Longi Margarafens zu Brandenburg. I. 150. Tritt die Regierung an. I. 151. Beſtätiget denen Franckenſteinern das Recht einer Saltz-Niederlage. I. 151. Verkaufft den Fuß-Zoll in ſeinen Landen, denen von Breßlau und Schweidnitz. I. 151: Giebt dem Kloſter Camentz das Jus Ducale, Auſſetzung der Handwercker und den Bau-Urbar. I. 151. Inſcriptio Lapidis in Cœnobio Griſſovienſi. I. 392. Ejus & Henrici Ducum Sileſiæ Dominorum de Furſtenberg Litteræ de Villa Kaſſendorff. Act. Suidnicii, 1310. I. 936
BERNHARDUS. Dux Opolienſis & Falckobergenſis Epiſcopus Posnanienſis & Wladislav. Terram Wratislavienſem deprædatur. II. 308. Ob Singularem eruditionem & familiæ celebritatem Posnanienſis primo, inde Wladislavienſis Epiſcopus conſtitutus eſt. I. 715. Ad Archi-Epiſcopatum Gnesnenſem adſpirat. I. 715
BERNSTADIUM. Incendium hujus Urbis, an. 1603. II. 471
BERNSTEIN. (Johannes a) Ejus Litteræ, quibus filiam Margaretham Henrico Duci Monſterbergenſi & Olsnenſi deſponſat Roſislavæ, 1526. I. 1070
BERNSTEIN. (Margaretha a) Litteræ Johannis a Bernſtein, quibus filiam Margaretham Henrico Duci Monſterbergenſi & Olsnenſi deſponſat. Roſislavæ, 1526. I. 1070
BEROLSTADIENSIS. Terra. Litteræ Boleslai Ducis Lignicenſis, quibus cum filiis Wenceslao & Ludovico Civitatem & terram Berolſtadienſem cum omnibus & ſingulis Juribus & pertinentiis Conrado Duci Olsnenſi pro MDCC. Marc. groſſ. Pragenſ. vendit. I. 835. Litteræ Johannis Bohemiæ Regis, quibus ad inſtantiam Boleslai Ducis Lignicenſis Conradum Ducem Olsnenſem terram Berolſtadienſem emiſſe ratum habet. I. 836
BEUTHENSIS. Baronatus. Johanni de Zierotin conceſſus. II. 360. Ad Johannem Ducem Opolienſem tranſit, an. 1498. II. 373. Georgio Marchioni Brandenburg. conceſſus, an. 1526. II. 392
Beutenſche Silber-Bergwerck. Iſt reich an Silber-Ertz. I. 730. Wird aus ſonderbaren Gerichte GOttes abgeſchnitten. I. 730
BEZA. (Theodorus) Vezelius. Theol. Ejus Epigramma de nova in via lactea ſtella viſa, an. 1572. II. 432
BIBLIA. Complutenſia. II. 376
BIBLIOTHECA. Rœdigeriana Wratislaviæ. II. 436
BICINA. (vide Ritzina.) oppidum diſtrictus Brigenſis. Leonhardus Epiſcopus Sedem Epiſcopalem conſenſu & approbatione Pontificis & Caſimiri Regis Smogrovia Bicinam transtulit. II. 216. Caſimirus Poloniæ Rex Sedem & Collegium Epiſcopi Bicina Wratislaviam transfert. II. 218
Bild der Marien. (vide Marien-Bild.)
BITHUM. Litteræ Caroli IV. Imp. Bohem. Regis, quibus Conrado Duci Olsnenſi, & Caſimiro Toſſinenſi Jus in Ducatum Cozlenſem & Bithumienſem eſſe teſtatur. I. 857. Litteræ Luchardis Duciſſæ Bithumicenſis, quibus Conrado Duci Olsnenſi Advocatiam Provincialem in Bithom ea lege tradit, ut ad vitæ dies ſibi proventus alteram partem concedat. in Bithom. 1358. I. 886. Litteræ Urbis Bithumienſis, quibus Beatricem Duciſſam Bithumienſem partem urbis Bithumienſis ad ſe pertinentem Conrado I. Duci Olsnenſi tradidiſſe profitetur, ſalvo tamen Duciſſæ Senioris Luchardis dotalitio. in Bithom, 1358. I. 887. Metalla Bithumienſia evanuerunt. II. 296
Blut-Hochzeit. Zu Paris. I. 244
BLYSTEIN. (oppidum.) Permutatio oppidi Colin pro oppido Blyſtein. Lutizii. Actum Colin, 1475. I. 1035
BOBROWNIKUS. (caſtrum.) Circumvallatur, an. 1390. II. 154
BOCK. (Wolffgangus a) Cancellarius Lignicenſis. Ejus Elogium. III. 409. Orationem extemporaneam diſertam & nervoſam habuit, an. 1546. II. 409
BODZAUTHA. Archi-Epiſcopus Gneznenſis. De ejus adventu Cracoviam occultato. II. 145
Böhaimb. Böhmen. (vide Bohemia.) Der Königliche Stamm männlichen Geſchlechts gehet unter. I. 150. Dieſem wird gantz Schleſien incorporiret. I. 164. 258. Unruhe daſelbſt. I. 173. Einfall der Schleſier. I. 174. Daſelbſt entſtehet Unruhe, 1468. I. 187. Die Böhmen fallen in Schleſien ein, welche es mit Mathia Könige in Ungern gehalten. I. 197. Deren Einfall in Mähren. I. 198
BOGUPHALUS II. Epiſcopus Poznanienſis. Ejus Chronicon Poloniæ, cum continuatione Paskonis, Cuſtodis Posnanienſis. II. 18. ſq. Ejus viſio. II. 64-83. Ejus Elogium. II. 65. Ejus merita. II. 84. Ejus Succeſſor. II. 65
BOGUPHALUS III. Epiſcopus Poznanienſis. Ejus Electio confirmatur. II. 67. Conſecratus. II. 67. Ejus Succeſſor. II. 75. Theutunicis de Medzyrzecz indulſit decimam infra duos annos, an. 1248. II. 81. Recepit villam Sozlavo a Duce Semovito &c. an. 1248. II. 81
BOHEMIA. (vide Böhaimb, Böhmen.) Primus incola Czech. I. 13. A Boleslao III. Rege Poloniæ devaſtata. I. 30. Bellum Bohemiæ inteſtinum. I. 34. Obſiderunt novum forum, an. 1459. I. 91.

Digitized by Google

I. 91. Wratislaviam venerunt, an. 1459. I. 91. Qua ratione & quo titulo Bohemiæ Regnum adeptum ſit Ducatum Suidnicenſe. I. 278. Illuſtriſſimæ Bohemiæ familiæ. I. 292. Diploma Caroli IV. Rom. Imp. & Boh. Regis, quo Bohemiæ Sileſiam addidit. I. 776. Niſſenſis Civitas Regi Bohemiæ ſe contra quemcumque auxilia præſtare promittit, eo Caſu excepto ſic cum Epiſcopo Wratislavienſi Rex bellum gerat. I. 787. Preczlai Epiſcopi VVratisl. Litteræ, quibus Duces Sileſiæ, & Civitatem VVratislavienſem Regis Regnique Bohemiæ clientelam ſubiiſſe teſtatur, Regemque Eccleſiæ VVratislav. immediate patronum eſſe. I. 788. Preczlai, Epiſcopi & Capituli Eccleſiæ VVratislav. Litteræ, quod Reges Bohemiæ Ducatus & Civitatis VVratislavienſis aliorumque quoque Ducatuum Sileſiæ nullo modo a Regno Bohemiæ dividendorum, aut alienandorum Domini ſint hæreditarii ordinarii ac naturales legitimi, & quod Rex Bohemiæ Dominus ſit ac patronus Eccleſiæ VVratislavienſis Epiſcopus vero cum præcipuis Prælatis ex Capitulo, Coronationi Regis adeſſe debeat. I. 789. VVladislai Regis Ungariæ ac Bohemiæ Litteræ, quibus Eccleſiam VVratislavienſem immediate Regi Bohemiæ ſubeſſe teſtatur. I. 798. Litteræ Nicolai II. Ducis Opaviæ, quibus ſe Regis Bohemiæ Vaſallum profitetur, an. 1318. I. 840. Monaſterii Heinrichovienſis Litteræ erga Bohemiæ Reges obligatoriæ. I. 853. Litteræ Nicolai Ducis Monſterbergenſis, quibus Vaſallos ad homagium Regi Bohemiæ præſtandum adhortatur, an. 1343. I. 854. Diploma Bolckonis Ducis Sileſiæ Suidnicenſis, quo utrumque Ducatum Suidnicenſem & Javorienſem Regno Bohemiæ addit. I. 863. Wenceslai & Ludovici Fratrum Ducum Lignic. Litteræ, quibus ſe Vaſallos Regum & Regni Bohemiæ profitentur, an. 1338. I. 901. Boleslai Ducis fil. Domino Lignic. Litteræ, quibus fatetur ſe quædam bona ſua pignori dare poſſe, modo reluendi poteſtas ipſius hæredibus aut Bohemiæ Regibus reſervetur, an. 1341. I. 901. Diploma Ducum Lygio Bregenſium, quo ſe Bohemiæ Regis Vaſallos profitentur, an. 1343. I. 902. Diplomatarium Bohemo Sileſiacum, CCVIII. Bohemiæ Moraviæ & Sileſiæ Res illuſtrantia & confirmantia. I. 917. Ludovici Elect. Brandenb. Litteræ, quibus promiſit, quod nullum Vaſallum ad ſe trahere velit, vel aliqua Caſtra vel bona emere in Regno & pertinentiis Bohemiæ. Sulzbach. 1354. I. 994. Diploma Ladislai Hungariæ & Bohemiæ Regis, quo Georgium Podiebradium Bohemiæ Gubernatorem conſtituit. Vindobonæ. 1453. I. 1044. Bohemi Sileſiam dilacerant. II. 30. Turbæ in Bohemiæ exortæ. II. 35. 122. Rex Bohemiæ, quo Juræ Poloniæ Regnum obtinuerit. II. 95. Quo ratione Johannes Imperator Bohemiæ Regnum acceperit? II. 122. Ducatus Wratislavienſis incorporatio Regno Bohemiæ facta. II. 173. Ducatus VVratislav. ſit Fœdum Regni Bohemiæ. II. 174. Bellum inter Bohemos & Polonos, an. 991. II. 203. Bohemi VVratislaviam expugnant. II. 216. Sileſia a Bohemis pervaſtata. II. 223. Pax ſancita inter Bohemiam & Poloniam, an. 1115. II. 228. Sileſia a Bohemis vaſtata, an. 1133. II. 230. Moravia a Bohemis vaſtata, an. 1133. II. 230. Bohemi bello Poloniam petunt. II. 231. Dignitas Regia Bohemiæ vindicata. II. 235. Bellum inter Reges Ungariæ & Bohemiæ, an. 1258. II. 256. Albertus I. Imper. bellum Bohemiæ infert. II. 268. Luſatia Regno Bohemiæ acceſſit. II. 272. Sileſia accedit Regno Bohemiæ. II. 275. Duces Sileſiæ Regis Bohemiæ Vaſalli. II. 277. Pax inter Hungariæ & Bohemiæ Reges ſancita, an. 1335. II. 279. Fœdera varia inter Hungariæ & Bohemiæ Reges ſancita, an. 1338. II. 280. Conventus Regum Bohemiæ & Hungariæ Wratislaviæ, an. 1342. II. 284. Bulla aurea Bohemica, an. 1348. promulgata. II. 288. Sileſia Regni Bohemiæ Provincia. II. 292. Succeſſio in Regnum Bohemiæ ſtabilita, an. 1358. II. 292. Lignicenſis Civitas a Regno Bohemiæ non alienanda. II. 293. De Fœdere inter Bohemiæ & Poloniæ Regem tractatus, an. 1404. II. 306. Ciſca Dux Huſſitarum Bohemiam pervaſtare cœpit, an. 1420. II. 312. Sigismundus Imperator cum exercitu Bohemiam ingreditur, an. 1420. II. 312. Turbæ in Bohemia creſcunt, an. 1422. II. 313. Bohemorum in Germaniam excurſiones, an. 1430. II. 316. Expeditio totius Germaniæ contra Bohemos hæreticos, an. 1431. II. 316. Quies Bohemiæ reſtituta, an. 1432. II. 318. Albertus Dux Bavariæ Bohemiæ Regnum recuſat, an. 1440. II. 324. Gubernatores Regni Bohemiæ deſignati, an. 1440. II. 324. Turbæ in Hungaria & Bohemia ortæ, an. 1443. II. 325. Ladislai Regis Adventum poſcit, an. 1451. II. 329. Pax inter Bohemiæ & Poloniæ Reges ſancita, an. 1460. II. 342. Compactata Bohemorum P. R. approbare recuſat, an. 1462. II. 342. Fœdus inter Bohemiæ & Galliæ Regem, an. 1464. II. 344. Fridricus Elect. Brandenburgicus Bohemiam recuſat, an. 1468. II. 347. Turbæ in Bohemia exortæ, an. 1483. II. 364. Ferdinandi I. Regis in Bohemiam adventus, an. 1527. II. 396. Controverſia inter Bojemos & Sileſios, an. 1546. II. 409. Succeſſionis in Bohemiam Negotium, an. 1547. II. 411. Ordinum Regni Bohemiæ Litteræ ad Archiducem Auſtriæ Mathiam. II. 474. Merita Bojemorum in Regnum Hungariæ. II. 474. Bojemorum de illatis ſibi ab Hungaris querelæ, an. 1606. II. 475. Mathias Archi-Dux Auſtriæ Bohemiam cum exercitu ingreditur, an. 1608. II. 479. Turbæ in Bojemia exortæ, an. 1609. II. 482. Motus in Bojemia Novi, an. 1611. II. 483. Jus Regis Bohemiæ in Ducatum Mazoviæ & Plocenſem. II. Acc. 4. Litteræ Przemislai Ducis Teſſinenſis & Bithomienſis, quibus ſeſe Vaſallum Regis Bohemiæ profitetur. Pragæ. 1366. II. Acc. 76. Litteræ Ulrici & Johannis, Landgrav. Leuchtenbergenſ., quibus ſeſe arces Plegnſtein & Reichenſtein feudi Regi Bohemiæ nomine obtinere teſtantur, an. 1350. II. Acc. 80. Index Litterarum Regni Bohemiæ ex Diplomatario MSto Poloniæ. II. Acc. 85. Firma & perpetua Liga inter Reges Bohemiæ, Marchiones Moraviæ & Marchiones Misnenſes. Dresdæ. 1348. III. 64

BOLCKO I. Dux Suidnicenſis, Javor. & Monſterbergenſis, Filius Boleslai Calvi Ducis Sil. Lignic. Fratrem

Digitized by Google

Fuentes Henricus Ligurinibus odio habet 16
Fürsten Ursachen, warum sie Gesandte schicken 1
Gesandte Dank sowohlmündl. in fremden Herrschaften Ligurinibus, s. d. 1. Ursachen, warum sie Gesandte schicken 1
Gesandten Ehrerbietung gegen ihren Herrn 2
Gesandten Ehrerbietung gegen ihren Herrn 2
Gesandten Ehrerbietung gegen ihren Herrn 2

I. 961. Ejus Diploma quo ſeſe Aurifodinas Reichſteinenſes ea lege emere confitetur, ut ſe defuncto ad Regem Bohemiæ ejusque Dominium tranſeant: actum Pragæ. 1356. II. Acc. 76. Ejus Diploma ſuper villa Hoëndorff Diſtrictus Javorienſis in quo Dux inſerit III. Diplomata illorum Dominorum, qui donaverunt villam Capitulo approbat Donationem ac ipſam confirmat & omni Jure & Dominio Eccleſiæ Wratislav. appropriat, & promittit pro ſe & hæredibus ſuis eam defenſare. an. 1354. III. 47. Ejus Litteræ de Libertatibus Alodii Mleczov Eccleſiæ S. Crucis Wratislavienſis, Wratisl. 1351. III. 55. Ejus confirmatio Privilegiorum ab Ava Bolckone I. Judæis Suidnicenſibus conceſſorum d. d. in Hain VII. Id. Aug. 1295. & in Swidniz die S. Nicolai 1328. III. 91. Ejus Litteræ de prohibitis Conventiculis publicis & privatis Suidnicii. 1351. III. 95. Ejus Litteræ ſuper Balneo Javorienſi Javorii. 1350. III. 97. Ejus Sepulcrum. II. 295. Wird von Johanne Könige in Böhaimb bekriegt. I. 161. 396. Kriegt ſeine Lande auf eine beſondre Kriegs-Liſt wieder ein. I. 161. Deſſen Wittib behält beyder Fürſtenthümer Genuß ad dies vitæ. I. 165. 476

BOLCKO III. Dux Monſterbergenſis. Filius Nicolai Ducis Monſterbergenſis. Ejus memorabilia. I, 411. Coenobio Henrichovienſi Jura & immunitates confirmat & auger. I. 412. Ejus & Ludovici I. Ducis Sileſiæ Bregenſis Litteræ quibus ſententiam inter Conradum II. Olsnenſem, & Przemislaum Teſinenſem Ducem diſſidentes ferunt &c. Nyſſæ. 1373. I. 1004

BOLCKO. Dux Sileſiæ Dominus in Olesnitz Diploma Ducum Boleslai & Conradi de Oelsniz fratrum ſuper libertatibus Eccleſiæ Wratislav. & donatione Villæ Prizino & Jure Ducalis villæ utriusque Domaszino, an. 1315. I. 831

BOLCKO II. Dux Falcobergenſis. Filius Boleslai I. Ducis Opolienſis. Ejus memorabilia. I. 707. Anno 1342. coram Epiſcopo Wratislav. cum aliis Sileſiæ Ducibus ſe Regis Bohemiæ Vaſallum profeſſus eſt. I. 707

BOLCKO III. ſ. II. Dux Opolienſis, filius Boleslai I. Ducis Opol. Dicitur etiam Henricus. I. 486. 710 Ejus memorabilia. I. 709. Anno 1327. oppaviæ ſe Regis Bohemiæ Vaſallum profitebatur. I. 709. Ejus Diploma quo ſe Ducatum ſuum a Rege Bohemiæ feudi titulo ſuſcepiſſe teſtatur. Oppaviæ 1327. I. 883. Ejus Litteræ Homagiales, Johanni Regi Bohemiæ datæ. Wratislav. 1327. I. 883

BOLCKO. Dux Opolienſis & Dominus Kozlenſis Filius VVladislai Ducis Koslenſis & Bithumienſis. I. 666. 687. Petriſio in VVecſchiz Dominium Ducatus Coslenſis tamdiu tenendum conceſſit, donec ipſi de aliis bonis provideret. I. 687. ἄπαις obiiſſe falſo creditur. I. 687. Litteræ Jaroslai de Sternberg, quibus ſe pactum cum VVladislao Duce Bithumienſi iniiſſe teſtatur, quo Margaretham filiam Bolckonis Duci Kozlenſi nubere juſſit, cui inde de dotalitio cautum &c. Cozlæ. 1347. I. 885. Ejus Litteræ, quibus VVenceslavam Theoderici de Moruzow relictum Dominium quinque manſorum in Mozurow contra Mirſanum de Proskow ſex teſtium autoritate, ex quibus duo ſacerdotes & quatuor Equites Ratiborienſes probaſſe teſtatur. Kozlæ an. 1349. I. 971. Ejus Litteræ quibus Peterſino in VVeſchwiz Dominium Ducatus totaliter donat ſub certa conditione. Kozlæ 1352. I. 972

BOLCKA. Abbatiſſa XIII. Trebnicenſis. Filia Bolckonis Ducis Kozlenſis. Ejus Litteræ, quibus Petrum Trenzelini Nicolao Beier Allodium in villa Prbithain vendidiſſe teſtatur & ratum habet, an. 1408. I. 1000

BOLESLAUS I. Rex Poloniæ. Filius Meſconis I. Regis Pol.
Acer }
Chabri } dictus. I. 5. 17. 649. II. 25. 214.
Traba }
Ab Imper. Henrico II. Coronam accepit. I. 17. Ottonem III Imperatorem Advenam excipit. I. 17. Hic primus ſedem Ducalem Pragæ conſtituit. I. 5. 649. Moraviam & Bohemiam occupat. I. 17. 649. Gentes conterminas imo & alias longe lateque victor ſuperat. I. 17. Sanctum Corpus Adalberti Martyris auri pondere comparavit. I. 18. Ejus victoria de Rutenis. I. 18. II. 79. Virtutes aliæ Boleslai I. 18. In reddenda Juſtitia ſibi non fuit acceptio perſonarum. I. 18. 649. Neminem ex Principibus & Nobilibus ſuis permiſit offendere Clericum vel Prelatum I. 19. Coercens barbaricas nationes ad Chriſtianæ Religionis Augmentum. I. 19. Principaliter pollebat virtutibus. Juſtitiæ, pietatis & æquitatis. I. 19 649 In actibus apparere voluit glorioſus I. 19. Habuit duodecim Conſiliarios de Magnatibus. I. 19. Menſas undecim tenuit principales exceptis minoribus & his quæ pro venatoribus & aucupibus habebantur. I. 20. Annus Coronationis. I. 649. Ejus ſepulcrum. I. 649. Ejus merita in Regnum Poloniæ II. 25. Otto III. Imp. S. Alberti gratia in Poloniam proficiſcens hunc Regem appellat. II. 25. Ab Ottone III Imp. Coronam accepit. II. 204. Luſatiam Miſniamque pervaſtat. II. 205. Ejus Clades. II. 205. Fugatur. II. 206. Henrici II. Cæſaris in Boleslaum Polonum ſuſcepta expeditio. II. 206. Pax ſancita inter Henricum Imp. & Boleslaum, verum haud diuturna. II. 207. Fines Imperii prorogat. II. 208. Obſeſſas Glogoviam ſervat. II. 208. Libuſiam Urbem expugnat. II. 209. Pax firmior Cæſatem inter & Boleslaum ſancita. II. 209 Turbis in Bohemia exortis ſeſe immiſcet Boleslaus. II. 210. Bellum ejus cum Henrico II. Imp. II. 211. Novi de pace tractatus inter eum & Henricum II. Imp. ſed irriti II. 212. Novum bellum cum Henrico II. Imp. II. 213. Huic Henricus II. Imp. Pacem dat. II. 214. Bellum Ruſſis infert. II. 214. Regnavit XXV. annos. II. 214. Ejus Sepulcrum. II. 214. Ejus Elogium. II. 214. Ejus Succeſſor. II. 214. Sein Lob. I. 726. Erlangt vom Kayſer Ottone III. die Königl. Würde. I. 726. 745. Seine Merckwürdigkeiten. I. 726. Verordnet noch bey Lebens-Zeiten ſeinen Sohn Miecislaum II. zum Könige in Pohlen. I. 726. Sein Grabmahl. I. 726. 745. Wenn und wo er gekrönet worden, I. 745

Digitized by Google

BOLESLAUS II. Rex Poloniæ. Filius Caſimiri I. Regis Pol. Cognomine Audax. II. 219. S. Stanislaum trucidat. I. 5. 22. 510. 615. 651. II. 79. 222. In exilium abiit. I. 22. 23. 615. II. 222. Omnia Regna in circuitu gentium bellis invaſit. I. 22. Rutenis Regem dat. I. 23. Multa egregiæ virtutis ſpecimina edidit. I. 23. Clericum pauperem divitem facit. I. 23. 651. Ipſe Salomonem Regem Hungariæ propriis viribus effugavit. I. 23. In maximam ſuperbiam eſt evectus. I. 23. Locus & tempus coronationis. I. 650. Ejus Res geſtæ. I. 651. II. 28. 219. Ejus Sepulcrum. I. 651. Inſcriptio Sepulcri. I. 651. Ejus Laus. II. 26. Ruſſia devicta Hungariam adiit. II. 26. Salomonem Regem vincit. II. 26. Bohemorum Ducem fugat. II. 26. Pruthenos finibus Poloniæ expellit. II. 27. De Sævicia Boleslai II. 27. Monitus a Stanislao Epiſcopo Cracovienſ. iraſcitur eumque trucidat. II. 28. Ejus Commendatione Petrus, Scholaſticus VVratislavienſis eligitur in Epiſcopum VVratislavienſem. II. 161. Bohemos Regni finibus arcet. II. 219. In Boruſſos movet. II. 219. Jaroslaum exulem in Principatum Ruſſiæ reſtituit. II. 220. Concordia inter Boleslaum Poloniæ Regem, & VVratislaum Bohemiæ Ducem Misniæ ſancita. II. 220. Audax genannt. I. 726. Läßt S. Stanislaum, der ihn ſeines ſündlichen Lebens halber geſtrafft, umbringen, I. 726. Wird von den Pabſt in den Bann gethan. I. 716. 746. Wird von Hunden zerriſſen, und gefreſſen. I. 726

BOLESLAUS III. Dux Poloniæ. Filius VVladislai I. Regis Pol. Mater Defuncta eſt ejus ex partus languore. I. 6. 24. 652. Huic Petrus Ulaſt Regem Ruziæ in dolo victum adducit. I. 7. Ejus ſpecimina virtutis. I. 25. Bellum gerit cum Bohemis. I. 27. 34. Nuptias celebrat. 1104. I. 27. 300. Sbigneum fratrem vocat ad nuptias, qui venire contempſit. I. 27. Bellum ejus cum Pomeranis. I. 28. Venationi dat operam. I. 28 Ignorans incidit in hoſtium inſidias. I. 28. Sbigneum fratrem ſuum in auxilium vocat. I. 29. Perit auxilium a Rege Rutenorum & Rege Ungarorum. I. 29. Pacem ſtatuit cum Bohemis I. 29. Ei reconciliatus eſt frater Zbigneus. I. 29. Denuo bellum gerit cum Pomeranis. I. 29. Zbigneum fratrem fidefractorem perpetuo exilio relegavit. I. 29. II 32. Nobili cuidam Duellum facienti cum Sbigneo oppidum Ponitus dedit perpetuo poſſidendum pro triumphi titulo. I. 29. Bellum ejus cum Prutenis. I. 30. Victor Bohemiam devaſtavit. I. 30. Bellum ejus cum Henrico IV. Imper. I. 30. Ab hoc quærit pacem Henricus IV. Imp. I. 33. De ejus prælio cum Henrico IV. Imperatore prope Hundsfeldam facto anceps fama. I. 33. Fratrem Sbigneum exilio rerelegatum quadam conditione ad Patriam revocat. I. 35. Boleslaum pœnituit permiſſionis datæ fratrem Sbigneum interficiendi. I. 35. Ad ſepulcrum S. Adalberti Martyris perveniens multa diſtribuit in pauperes, ad Eccleſiæ Altaria multa obtulit. I. 35. Ejus peregrinationes ad S. Ægidium & ad St. Stephanum Regem Ungar. I. 35. Honorat quemlibet de Canonicis. I. 36. Diviſa inter filios Polonia. I. 37. Qua ratione inter filios ejus Provincia fuerit diviſa? I. 38. Caſimiro filio nihil legavit deſignando ſibi majora debere. I. 7. 37 39. Diem ſuum obiens filio primogenito VVladislao II. teſtamento legat Sileſiam. I. 258. II. 41. Ejus fata adverſa. I. 258. Ejus Sepulcrum. I. 652. Ejus cum Sbigneo diſcordia. I. 6. 25. 29. II. 31. 226. Ejus amor in Patrem defunctum II. 30. Caſtrum Nakel ejus virtute expugnatum. II. 34 Heinricum V. Imperatorem Poloniam impugnantem ſubitis incurſionibus maximopere vexat. II. 35. Ducem Bohemiæ expulit II. 35. Ejus expeditio in Daniam ſuſcepta. II. 36. In Ruſſiam venit, ibique a Ruſſis circumventus fortiter cum ſuis pugnat, vix tamen evadit II. 40. Ejus Teſtamentum. II. 41. Crivouſtus dictus. II. 225. Ejus virtus. II. 225. Pax inter Imperatorem & Boleslaum Poloniæ Regem ſancita. II. 228. Bohemiam cum exercitu ingreditur. II. 228. Sbigneo ignoſcit. II. 228. Collegium Glogoviæ Maj. fundavit. II. 229. Expeditio in Danos an. 1124. a Boleslao ſuſcepta. II. 229. Se Imperatori ſubmittit. II. 230. Ein ſtreitbarer König. I. 726. Hat 47. Schlachten gethan, und in allen geſieget. I. 726. 746

BOLESLAUS IV. Majoris Pol. Dux Filius Boleslai III. Regis Pol. Criſpus dictus. I. 301. 615. 746. II. 43. 238. Ad Gubernacula Regni Poloniæ accedit. II. 43. Ejus de VVladislao II. fratre Triumphus. II. 43. Ejus expeditio in Boruſſos. II. 43. Conradum Imperatorem in terram ſanctam peregrinantem magnifice ſuſcepit. II. 44. Wird nach Verjagung ſeines Bruders König. II. 746

BOLESLAUS ALTUS, Dux Sileſiæ & Poloniæ. Primogenitus VVladislai II. Monarchæ. Cognomine Altus. I. 9. 298. 613. 653. II. 186 238. Ejus fata. I. 8. 39. In hujus ditionem rediit Glogovienſis Marchia. I. 8. Duellum habet cum Equite Mediolanenſi I. 10. 39. 139. 304. 653. Ædificavit caſtra Len & Lignitz. I. 10. 39. Cœnobium Leubuſinum fundat. I. 39. 139. II. 238. Concilio Lancicienſi interfuit, an. 1180. I. 315. Verſus ſepulcro Boleslai inſcripti. I. 306. Ejus Sepulcrum. I. 653. Epithaphium in Monaſterio Leubenſi. I. 653. Ejus Tabulæ fundationis Domus Ciſtercienſium Lubenſis, an. 1178. edit. I. 898. Secundas Ejus Nuptias improbat filius Jaroslaus Dux Sileſ. Epiſcopus VVratislav. XVIII. II. 185. In exilium pulſus a filio. II. 186. Huic reconciliatur filius. II 186. Poſt mortem Conradi Ducis Glogovienſis ejus Ditiones quas in prima Sileſiæ partione conſecutus fuerat gubernandas acceperat. II. 238. Ejus Laus. II. 241. Ejus Sepulcrum. II. 241. Inſcriptio Tumuli. II. 241. Der Lange und Starcke genannt. I. 727. Theilt mit ſeinen Brüdern das Land Schleſien. I. 727. Ein ſtreitbarer Held. I. 727. Kämpfft mit einen Longobardiſchen Ritter, der ihn ausgefordert, welchen er auch erlegt. I. 727. Erbt von ſeinem Bruder Conrado Nieder-Schleſien. I. 139. 727. Wird von ſeinem Bruder Mieslao angefeindet, weil er das Land

Digitized by Google

Nieder-Schleſien alleine eingenommen. I. 727. Wird vermittelſt des Königs Caſimiri in Polen, mit ſeinem Bruder wiederum vereiniget. I. 727. Zieht nebſt denen andern Schleſiſchen Fürſten, mit Caſimiro dem Könige in Polen, in Krieg nach Preuſſen. I. 727. Procerus. I. 746. Hertzog zu Breßlau, Liegnitz und Groß-Glogau. I. 746

BOLESLAUS. Dux Lignicenſis, Henrici barbati filius. Ejus Sepulcrum. I. 10. 40. Thomam I. Epiſcopum VVratislav. XX. capit. I. 62. 65. II. 17. 69. 155. 156. 157. 165. 173. 187

BOLESLAUS CALVUS. Dux Sil. Lignicenſis, Filius Henrici Pii Ducis Sileſ. Henricum IV. Ducem VVratislavienſem rapi fecit & in caſtrum Ren ſub duris Vinculis crudeliſſime detinuit. I. 12. 146. 324. 344. Mirabilis dicebatur propter Loquelam. I. 45. Fundavit Monaſterium fratrum prædicatorum in Ligniz. I. 45. VVratislavienſem Ducatum igne ferroque vaſtat. I. 324. 655. Sævus dictus. I. 330. In ſummam inopiam redactus eſt. I. 655. Ejus Diploma quo majorum ſuorum Donationes Cœnobio Henrichovienſi factas confirmat. I. 846. Ejus Diploma quo Tabernam Cœnobio Henrichovienſi in Richenow locandam concedit. an. 1276. I. 847. De Polonia ejicitur. II. 61. 251. Huic Caſtrum Caliſſienſe eripitur. II. 61. Caſtrum Santock Barnym Dux Slavorum fruſtra obſidet, & Boleslaus Calvus Przemislao Duci Posnanienſi reddit. II. 62. Thomam Epiſcopum VVratislav. cum Præpoſito & Canonico in Carcerem abripit. I. 61. 65. II. 17. 69. 155. 156. 157. 158. 165. 255. A Conrado II. Duce Glogovienſi captus. II. 69. Synodus Lancicienſis contra Boleslaum Calvum. II. 71. Major Polonia a Boleslao Calvo Duce Sileſiæ deficit. II. 252. Ejus fata. II. 252. A fratre captus. II. 256. Ejus Nuptiæ cum Adelheyda. II. 259. Incrementus Henrici probi Ducis VVratislav. invidens, eum in Captivitatem abripit. II. 259. Ejus Litteræ, quibus civibus in Lewenberg Libertatem de ſerviciis in L. Manſis, & mercatoribus de Telonio ſuper fluvio Bober concedit. Leoberg. an. 1261. III. 33. Hat viel von guten Schützen gehalten. I. 321. Hält nebſt ſeinem Weibe auch gemeine Weiber. I. 330. 655

BOLESLAUS. III. Dux Lignicenſis & Breg. Henrici V. Lignicenſis & VVratisl. Filius. Tutorem habet Bolckonem, & poſt obitum ejus Henricum de VVirbna Epiſcop. VVratisl. I. 48. 49. Annorum quindecim exiſtens recipitur ad VVenceslao Rege Bohemiæ. I. 49. Bregenſem primo, inde Lignicenſem Ducatum recipit. I. 50. 425. 656. Vindicat captivitatem mortemque Patris in filios Conradi Ducis Glogovienſis. I. 50. 425. Conradum I. Ducem Olsnicenſem Conradi II. Glogovienſis Nepotem Henrici III. F. bello ſuperatum ad incitas redegit. I. 50. 425. Henricum fratrem continuis excurſionibus & Turbis eo redigit, ut quietis amans cum filios non haberet Bohemiæ Regi Ducatum VVratislavienſem feudi titulo offerret. I. 51. 657. Nicolaum de Bancz canonicum VVratislav. Conſiliarium Ducis Henrici VI. in Capitulo in Eccleſia Sancti Egidii conſtitutum extrahi fecit captivum. I. 51. Factus eſt Regis Bohemiæ & Regni ſubditus & Vaſallus. I. 51. 424. 427. Omnes munitiones ſuas involvit obligationibus. I. 52. Ad magnam pervenit inopiam. I. 52. 429. Filiis terram Lignicenſem cum ſuis pertinentiis aſſignavit. I. 52. Monaſterium fratrum predicatorum in Brega fundavit. I. 55. 657. VVenceslao Bohemiæ Regi omnem partem Ducatus ſui Sileſiæ quam Henricus Dux Glogov. occupaverat, reſignat. I. 421 Ejus memorabilia. I. 421. ſq. Villam Quechowiz Cœnobio Lubenſi tradidit. I. 424 Henrico Glogovienſi Duci bellum intulit. I. 424. Præter ſortem accepit Brigam. I. 425. Huic VVladislaus frater natu junior Lignicenſem civitatem obligat. 425. Bellum ejus cum VVladislao fratre. I. 425. VVladislaum fratrem comprehendit, & in Lignicenſ. Caſtro in carcere dimidio anno alligat. I. 425. Bellum ejus cum Conrado Duce Oleſchnicenſi. I. 427. 657. Ab Henrico VI. fratre contendit, ut ſibi Wratislavienſem Dominatum concederet, Lignicenſem vero a ſe acciperet. I. 427. Bellum ejus cum Henrico VI. fratre. I. 427. 657. Inſcriptio Tumuli in Monaſterio Leubuſino. I. 429. Ejus Litteræ, quibus cum filiis VVenceslao & Ludovico civitatem & Terram Berolſtadienſem cum omnibus & ſingulis Juribus & pertinentiis Conrado Duci Olsnenſi pro M DCC. Marc. Groſſ. Pragenſ. vendit. I. 835. Litteræ Johannis Bohemiæ Regis, quibus ad inſtantiam Boleslai Ducis Lignicenſis, Conradum Ducem Olsnenſem Terram Berolſtadienſem emiſſe ratum habet. I. 836. Ejus Litteræ, quibus fatetur, ſe quædam bona ſua pignori dare poſſe modo reluendi Poteſtas ipſius hæredibus aut Bohemiæ Regibus reſervetur. an. 1341. I. 902. Ejus Litteræ quibus promiſit, ſe Carolo Primogenito Johannis Regis Bohemiæ homagium præſtare velle. Posnow. 1341. II. 903. Diploma Johannis Bohemiæ Regis huic conceſſum. Gorlicii, 1329. I. 934. XIII. Pullos gallinaceos uno in prandio edit. II. 283. Conditor Cœnobii Prædicatorum Pragæ. II. 283. Ejus Sepulcrum. II. 283. Urſache ſeines Todes. I. 429. 657. Wird auf 17. Jahr in den Bann gethan. I. 429. Sein Grabmahl. I. 429. 562. 657

BOLESLAUS. Filius VVenceslai Ducis Lignicenſis. Wird im Rennen und Stechen mit einem Spieß durchſtoſſen. I. 432. 659. Sein Grabmahl. I. 432

BOLESLAUS, Dux Maſoviæ & Plocenſis. Filius Wankonis ſive VVenceslai Ducis Plocenſis. Ejus Littere quibus ſe nonſolum Bohemiæ, & Poloniæ Regis Johannis Vaſallum, verum etiam Caroli primogeniti ejus profeſſus eſt. II. Acc. 6

BOLESLAUS I. Dux Caliſſienſis, Filius Wladislai Sputatoris, Ducis Pomer. Caliſſ. Polonia major diviſa inter duos fratres Przemislaum & Boleslaum. II. 62. 85. Captus. II. 64. Polonia Major iterum diviſa inter duos fratres Przemislaum & Boleslaum II. 66. Diſcordia inter eum & Caſimirum Cuyaviæ. II. 71. Ejus a Caſi-

Digitized by Google

a Caſimiro Cujaviæ Duce reportata inſignis victoria. II. 72. Caſtrum Pacoſzcz in præjudicium Boleslai Ducis Caliſſienſis extructum. II. 27. Rehabuit Caſtellaniam Landenſem. II. 74. Reædificavit Caſtrum Plocenſe. II. 74. Caſtrum ſulenz impugnavit. II. 77. Ædificavit Caſtrum Dupin. II. 88. Munivit de blancis civitatem ſuam Medpyrzecz. II. 88. Ædificavit Caſtrum ſuum Drdzen. II. 89. Collecto maximo exercitu intravit terram de Caſtellania. II. 89. Ejus de voluntate Caſtrum Chruſchvicia comburitur. II 89, Victoria Boleslai Pii. II. 89. Caſtrum Drdzen capit. II. 89.

BOLESLAUS I. Dux Opolienſis. Filius Wladislai Ducis Opol. Ejus memorabilia. I. 709. In bello captus vulneratus. I. 706. Theloneum Oppolienſe Civitati Wratislav. vendidit. I. 706. Anno 1312. Cracoviam occupat ſed Wladislaoi octico adventante in Sileſiam rediit. I. 706. II. 272, Ejus Sepulcrum. I. 706. Ejus Diploma, quo cum filiis Bolcone & Alberto pedagium terræ opolienſis pro C. Marc. Regalium denariorum civitati Wratislavienſi vendit. Act. apud Opul. 1310. I. 945

BOLESLAUS III. ſ. IV. Dux Opolienſis & Falckobergenſis. Filius Bolckonis III. ſ. II. Ducis Opol. Ejus Sepulcum. I. 712. Ejus Litteræ quibus non alium quam Bohemiæ Regem ſibi Dominum eſſe teſtatur. Wratislav. 1359. I. 884.

BOLESLAUS IV. ſ. V. Dux Opolienſis, Filius Boleslai III. ſ. IV. Ducis Opolienſis & Falckobergenſis. Ejus memorabilia. I. 713. Cum aliis Sileſiæ Ducibus pro pace patriæ publica conſervanda fœdus inivit. I. 713. Bellum inter eum & Nicolaum Ducem Ratiborienſem. I. 713. Victus a Nicolao Ratiborienſi Duce ante oppidum Rybniki. I. 713. Ejus Sepulcrum. I. 714. Führt mit Beyſtand der benachbarten Fürſten einen Krieg in Klein-Pohlen. I. 733. Nimt denen Kauff-Leuten ſo auf Johannis nach Breßlau zum Jahrmarck ziehen wollen 2000. fl. I. 733

BOLESLAUS V. ſ. VI. Dux Opolienſis, Filius Boleslai IV. ſ. V. Ducis Opol. Caſimiro Poloniæ Regi Bellum intulit, an. 1452. I. 718. II. 330. Ejus Sepulcrum. II. 719. Ejus Succeſſor. I. 1719

BOLESLAUS. Dux Teſſinenſis & Maj. Glogov. Filius Przemislai Ducis Teſſin. & Maj. Glogov. Ejus memorabilia. II. 691. Ejus Sepulcrum. I. 691. Nobili Domino Mixoni dicto Kolowrat de Miſchus curiam ſive Domum ſuam donavit hæreditarie poſſidendam ſitam in minori Civitate Pragenſi ſub Caſtro &c. I. 691. Wird von Wenceslao dem Römiſchen und Böhmiſchen Könige beſchliget zu Groß-Glogau Hof zu halten. I. 731. Ein tapffrer und ſtreitbarer Fürſt. I. 731. Erb-Huldigung welche ihm der Rath und Stadt Groß-Glogau gethan, in was vor Worten ſie beſtanden. I. 731. Ihm verpfändet Spitko Moleſtinus, Woywoda zu Cracau, das Lublintz, Olesnitz und Gortzen. I. 731. Verträgt ſich mit ſeinem Vettern dem Hertzogen zu Auſchwitz. I. 731. Wenn er die Regierung angetreten. I. 731. Wie lange er mit ſeinem Herrn Bruder zugleich regieret. I. 731. Bekommt in der Theilung das Hertzogthum Teſchen. I. 731. Wird an. 1407. zu Teſchen und Groß-Glogau von Wenceslao, Römiſchen und Böhmiſchen Könige in ſeine Geſellſchafft Potnitze genannt, auf und angenommen. I. 732. Verträgt ſich mit Hertzog Hannſen zu Troppau und Ratibor. I. 732. Theilt mit ſeinem Vetter Hertzog Caſimiro zu Auſchwitz. I. 732. Sonſt Bolcke genannt. I. 732. Kriegte an. 1414. mit Kayſer Sigismundo wider die Preuſſen. I. 748

BOLESLAUS. Dux Teſſinenſis, Filius Boleslai Ducis Teſſinenſis & Maj. Glogov. Ejus memorabilia. I. 697. Ejus Sepulcrum. I. 698. Petens ſibi a Deo eam vitam eamque felicitatem concedi, ut non videret prius mortem, donec univerſam Sileſiæ Regionem videret ad Integritatem, ſubjectionem & obedientiam Regis & Regni Poloniæ rediiſſe. I. 698. Theilt mit ſeinen Herrn Brüdern ihre ancerbte Fürſtenthümer. I. 733. Theilt ſich mit ſeinem Herrn Bruder Primislao in die Güter, welche Frau Sophia, ihre Frau Mutter zum Leib-Gute im Beſitz gehabt. I. 734. Iſt bey der Crönung Caſimiri, Groß-Fürſtens in Littauen, zum Könige in Polen, zugegen. I. 734. Trifft einen Wechſel mit ſeinem Herrn Bruder Hertzog Wladislao. I. 734

BONAVENTURA HAIN. Glogovienſis Sileſius, Epiſcopus Wratislavienſis { XLI. I. 68. II. 177, III. 23 - - II. 462.

Electus. 1596. I. 68. II. 462. III. 23. Epiſcopatu cedere fuit coactus. I. 68. II. 462. III 23. Ejus Inſignia. II. 177. Rediit ad vitam privatam. III. 24

BONCZLAW. Hertzog in Schleſien von der Oels. Verſetzt vor 70. Marck ſeine Fürſtl. Rechte zu Emygrod, Garbeze, Borzunino, Jannſchen von Trachenberg. I. 352

BONIFACIUS. IX. P. R. Electus. I. 72. Jubilæum inſtituit Romæ. I. 72

BONIFACIUS S. Epiſcopus. II. 94. Martyriſatur, an. 754. II. 94

BOTSKAIUS. (Stephanus) de Kismar, Tranſylvaniæ Princeps dictus, an. 1604. II. 471. Ejus Succeſſus in Hungaria, an. 1605. II. 472. Turcaram auxiliis adjutus & Corona ab ipſis donatus. II. 472. Pax cum hoc ſancita, an. 1606. II. 473. Ejus Succeſſor. II. 477

BORA. (Fortalitium.) Fuit obtentum, an. 1459. I. 92

BORCUM. Caſtrum in media Sileſia ſitum. Epiſcopo Lebuſienſi ab Henrico barbato Sileſiæ Duce conceſſum. II. 247

BORSNITZ. de (Czenko.) Litteræ Conradi Albi Ducis Sileſiæ Olsnenſis, quibus quod in villa Banewiz Jus Czenkoni Bornitzio competebat, Johanni Borsnitio venditum eſſe teſtatur. Trebnicii. 1456. I. 974

BORSNITZ. (Johannes de) Litteræ Conradi Albi Ducis Sileſiæ Olsnenſis, quibus quod in Villa Banewiz Jus Czenkoni Borsnitzio venditum eſſe teſtatur. Trebnicii. 1456. I. 974 Litteræ Conradi Albi Ducis Sileſiæ Olsnenſis, Johanni de Borsniz conceſſæ. Wolaviæ, an. 1469. I. 978

Digitized by Google

BORSNITZ. (Fredmannus de) Litteræ Conradi Ducis Sileſiæ Olsnenſis, cognom. Cantienſis, quibus fratribus de Borsnitz villam Banewitz confert, an. 1431. l. 974

BORSNITZ. (Hermannus de) Litteræ Conradi Ducis Sileſiæ Olsnenſis, cognomine Cantienſis, quibus fratribus de Borsniz villam Banewitz confert, an. 1431. l. 974

BORUSSIA. (vide Prusſia, Preuſſen.) Boleslai Criſpi expeditio in Boruſſos. ll. 43. Caſimirus ll. Polon. Monarcha cum exercitu Borusſiam ingreditur. ll. 49. Expeditio Polonorum in Boruſſos. ll. 240. Equites Teutonici Borusſiam occupant. ll. 245. Ducatus & Feudi nomine Alberto March. Brandenburgico conceſſa, an. 1525. ll. 392

BRANDENBURG. Fœderis Tabulæ Georgium inter Bohemiæ Regem, & Marchiones Brandenburgenſes, an. 1459. init Egræ l. 1026. Familia Anhaltina Marchionum Brandenburgicorum extincta. ll. 274. Fata Marchiæ-Brandenburgicæ, an, 1351. ll. 290. Fata Marchiæ-Brandenburg an 1363. ll. 293. Marchia-Brandenburgenſis ad gentem Lucemburgicam translata, an. 1373. ll. 296. Marchia Brandenburgenſis ad Fridricum Burggravium Norimbergenſem translata. ll. 30[illegible] Crosnenſis Ducatus ad Brandenburgenſes tranſit, an. 1480. ll. 362. Nullitas pacti Confraternitatis inter Brandenburgenſes & Lignicenſes, an. 1546. ll. 409

BRAUN. (Johannes a) L. B. in Wartenberg & bralin. ll. 483. Ejus Epigramma, autore Johanne Lindnero. ll. 483

BRAUNECK. (Ulricus de) Ejus Litteræ, quibus notum facit, ſe Caſtrum Wendeck a Carolo Rom. & Boh. Rege, titulo feudali accepiſſe. Spiræ. 1353. lll. 74

Braunſchweig. Hertzoge von Braunſchweig wo ſie herſtammen. l. 520

BREGA.]
BREGENSIS Ducatus]
De Ducibus Bregenſibus. l. 59. Monaſterium fratrum prædicatorum in Brega a Boleslao Duce Legnicenſi fundatum. l. 55. De devolutione terræ Bregenſis poſt obitum Bolckonis ad Ducem Ludovicum l. 57. De Eccleſia collegiata Canonicorum ſecularium, a Ludovico l. Duce Bregenſi una cum Wenceslao fratre, in honorem B. Hedwigim Duciſſam Poloniæ fundata. l. 57. 431. De multis debitis & obligationibus quibus per patrem ſuum Boleslaum Ducem fuit involuta, redimitur a Ludovico l. Duce Bregenſi. l. 57. Fuit traditum. l. 81. Reſtitutio oppidi Bregæ. l. 81. B. D. an. 1675. Regis Bohemiæ hæreditarius eſſe cupit. l. 280. B. D. ſitus. l. 279. Tabula Genealogica Duces Sileſ. Lignic. & Bregenſes Piaſti poſteros ſiſtens. l. 417. Bregenſem Ducatum præter ſortem accepit Boleslaus Henrici V. Lignicenſis & Wratislav. filius l. 425. Ortus Ducum Bregenſium. l. 647. Gymnaſium Bregenſe a Georgio Duce Sileſiæ Bregenſi conditum. l. 462. Daniel Zepkenii Gynæceum Sileſiacum Ligio-Bregenſe l. 481. Diplomata ad inferioris Sileſiæ Ducatum Lignicenſem Bregenſem & Wohlavienſem pertinentia. l. 894. Johannis Bohemiæ Regis Diploma, quo Duces Ligio-Bregenſes terras ſuas ſibi feudi nomine obtuliſſe, ſe vero illos vaſallos recepiſſe teſtatur, an. 1329. l. 899. Diploma Ducum Ligio Bregenſium, quo ſe Bohemiæ Regis Vaſallos profitentur, an. 1343. l. 902. Caroli, Johannis, Regis Bohemiæ primogeniti Diploma quo omnia Jura & immunitates Ducum Ligio-Bregenſium confirmat. Pragæ, 1343. l. 904. Diploma Wenceslai Rom. Imp. & Reg. Bohem. quo Ducibus Ligio-Bregenſibus ſimultanea inveſtitura conceſſa. Pragæ. 1379. l. 905. Diploma Wenceslai Romanorum Imp. ac Regis Bohem. quo immunitates Ducum Ligio-Bregenſium auget & confirmat. Pragæ. 1383. l 906. Diploma Wladislai Hungariæ Bohemiæque Regis, de ſimultanea Ducum Ligio-Bregenſ. inveſtitura. Olomucii. 1502. l. 907. Diploma Ladislai Regis Hungariæ ac Bohemiæ, Ducibus Ligio Bregenſibus conceſſum. Budæ. 1506. l. 908. Templum S. Mariæ virginis Bregæ corruit, an. 1534. ll. 401. Gymnaſium Bregenſe extructum, an. 1564. ll. 424. Rectoratus Bregenſis, an. 1573. ll. 433. Fata Gymnaſii Bregenſis, an. 1579. ll. 439. Fata Gymnaſii Bregenſis, an. 1584. ll. 444. Status Ducatus Bregenſis, an. 1587. ll. 448. Ejus fata, an. 1595. ll. 460. Der erſte regierende Hertzog daſelbſt. l. 610

BRENSTENSIS Urbs Ruſiæ. Caſimirus ll. Monarcha Pol. Brenſtenſem Urbem occupat. ll. 47. Vallatur. an. 1322. ll. 80. Expugnatur. an. 1322. ll. 80

BRESCENSIS Civitas. Qualiter ſtyborius hanc inſtraſſet. ll. 145. Impugnatur per Ungaros. ll. 150

Breßlau. (vide Wratislavia.) Von Georg Podiebrad. Könige in Böhem vergebens belägert l. 186. 734. Fürſtentag daſelbſt, an. 1471. l 200. Fürſten-Tag daſelbſt, an, 1477. 205. Königs Wladislai in Behaimb Einzug. l. 217 Fürſtentag daſelbſt, an. 1529. l. 222. Peſt daſelbſt. 1533. l. 227. Fürſten-Tag daſelbſt an. 1544 l. 2[illegible] Fürſten-Tag daſelbſt, an. 1573. l. 244. Fürſten-Tag daſelbſt an. 1578. l 252. Fürſten-Tag daſelbſt, an. 1586. l. 255. Von Wladislao Hertzog zu Teſchen und Groß-Glogau, an. 1446 bekriegt. l. 748. Breßlauer, nehmen denen Hußiten die Stadt Münſterberg. l. 176. Schlagen die Hußiten. l. 175. Mit dieſen wird ein Vergleich aufgerichtet. l. 188. Deren Uneinigkeit mit Herrn Hannſſen von Warmsdorff Königl. Hauptmann zu Franckenſtein. l. 188. Erobern Cunſtadt, l. 189. Nehmen das Fürſtenthum Münſterberg ein. l. 191. Verlieren bey Franckenſtein. l. 192. Ziehen vor Münſterberg. l. 193. Wollen Georgium Podiebrad nicht vor einen König in Böhmen erkennen. l. 734

BRETISLAVS. Rex Bohemiæ Sileſiam incendiis & populatione vexat. ll. 223 Sileſiam cum exercitu ingreditur. ll. 224

Brücke. Brücken-Zoll der Stadt Franckenſtein über die Nayß confirmiret Hertzog Heinrich der I. zu Münſterberg l. 211. Darauf läſt Hertzog Hannß zu Sagan die Glogauiſche Prieſterſchafft

Digitized by Google

ſchafft beſcheiden, ſich mit denenſelben zu unterreden. l. 738

Brunnen. Im Münſterbergiſchen Fürſtenthum. l. 125

BRUSCHNA de Arnaw. Ejus Concordia cum Epiſcopo Wratislav. l. 79. Obtinuit novum caſtrum. l. 79. Proſtratus. l. 79

BUCHHAYM. (Albertus.) Sein Brieff wegen Heyraths Verrichtung zwiſchen Rudolphen Hertzogs von Oeſtreich und Catharinen Carls des IV. Tochter, an. 1344. l. 998. Alberti ll. ſapientis Archi-Ducis Auſtriæ Litteræ, quibus hunc mandato ſufficienti inſtructum, pro obtinenda Rudolpho filio Conjuge ad Carolum Morav. March. dimittit. Vindobonæ. 1344. l. 999

Buckel. Hat Hertzog Valentin zu Ratibor. l. 766

BUDA. Ludovicus Rex Ungar & Pol. Conventum Polonis indicit prope Budam: ubi Zavisium Epiſcopum Cracovienſem, Dobeslaum Caſtellanum Cracovienſem & Sandivogium de Subino Vicarios Regni Poloniæ creat. ll. 124. Capta. an. 1526. ll. 392. Spectrum Budæ ante Regis Ludovici occaſum apparuit an. 1526. ll. 394. Solymannus Turcarum Imperator Budam occupat, an. 1529. ll. 398. Fruſtra obſeſſa. an. 1530. ll. 400. Ab Imperat. Ferdinandi l. copiis fruſtra obſeſſa, an. 1540. ll. 405. A Cæſareanis fruſtra obſeſſa, an. 1603. ll. 470

BUDKOW. (villa in diſtrictu ſtinavienſi.) Diploma de donatione Henrici I. Barbati villæ Budkow, Monialibus in Trebniz facta. l. 818

BULGARIA. Ortus hujus Regni. ll. 19

BULLA. Bulle. Die güldene von Kayſern Carln dem IV. verfertiget. l. 165, Innocentius IV. P. R. qua recipit Eccleſiam Wratislavienſem, cum omnibus Eccleſiæ bonis in protectionem, & eximit Epiſcopatum a Jurisdictione omnium aliorum Epiſcop. & Archi-Epiſcop. excepta Autoritate Metropolitani in Caſibus ei a Jure conceſſis. l. 779. Pii ll. Pontif. Rom. qua Georgium Bohemiæ Regem ad diætam ſolemnem Mantuæ Kal. Junii celebrandam vocat, & ad Auxilia oppreſſis Turcarum ferocitate Gentibus Chriſtianis ferenda hortatur. Romæ. 1408. l. 1025. Pii ll. Pontif. Rom. qua Georgium Bohemiæ Regem certiorem reddit: ſe duas diætas in Alemannia, unam in oppido Numbergenſi, alteram in Curia Imperiali indixiſſe: ad quas vel ipſe Rex accedat, vel Legatos pleno mandato inſtructos mittat. Mantuæ 1459. l. 1026. Bulla Aurea Bojemica an. 1348. promulgata. ll. 288. Bulla Aurea Germaniæ ab Imp. conceſſa. an 1356. ll 292

BUNTZLAW. Ab Huſitis obtenta. l. 75

BYDGOST. (Caſtrum.) Proditor ſuo juſſu occiſus. ll. 77

BYRDO. vide Bardo.

BYTYN. Impugnatio Bytyn, an. 1384. ll. 153

C.

CÆCUS. Meſco Polonorum Princeps cæcus generatus ſeptennio cæcus educatus. l. 4. 16. Jaroslaus Archi-Epiſcopus Gneznenſis cæcus factus. ll. 107

CALCAR. (vide Sporn.) Johannes I. Dux Saganenſis conjugem ſuam, Landgravii Thuringiæ calcaribus per ὕβριν agitavit. ll. 323

CALENDER. CALENDAR. Gregor. Neuer in Schleſien. l. 254. Ad Imperatorem miſſum, ut in Germanico etiam Imperio illud promulgaret, an. 1582. ll. 442. Ratio emendationis. ll. 442. In Sileſiæ receptum an. 1584. ll. 443

CALIS. (caſtrum.) vide Kalis.

CALIXTUS, III. Papa. Coronatus. l. 88. Ejus Succeſſor. ll. 340

CALLEN. (caſtrum.) Ruptum. l. 80

CAMENTZ. Ein Feld-Kloſter im Weichbilde am Neyſſ-Fluſſe gelegen. l. 129. 134. Hat eine ſchöne Kirche. l. 129. Deſſen Urſprung. l. 143. Kommt an den Ciſtercienſer-Orden, deſſen erſter Abt Ludovicus l. 145. Bekommt unterſchiedene Dörffer. l. 145. Uberkommt die Kirche zu Michelau. l. 146. Bekommt vom Hertzog Bernharden zur Schweidnitz das Jus ducale, Ausſetzung der Hand-Wercker und den Bräuhabar. l. 151. Bekommt vom Hertzogen Bernharden ein Diploma über die Jagt-Gerechtigkeit. l. 153. Bekommt Schlottendorff und die Herſchafft Goldeck. l. 155. Bekommt vom Hertzog Bolckone II. in Schleſien zu Münſterberg unterſchiedene Freyheiten. l. 158. Wird von Carolo dem IV. Römiſchen Kayſer in Schutz genommen. l. 163. Deſſen Rechte und Freyheiten werden vom Kayſer Sigismund beſtättiget. l. 173. Deſſen Rechte und Freyheiten beſtättiget Ladislaus König von Ungarn und Böhmen, Hertzog in Schleſien. l. 182. Deſſen Rechte beſtättiget Hertzog Heinrich der I. zu Münſterberg. l. 210. Litteræ Bolckonis Ducis Sileſiæ Swidnicenſis de allodio in Golſchuz, huic Cœnobio vendito. Suidnicii 1330. l. 953

CAMENTZ. (civitas.) Diploma Nicolai Ducis Monſterbergenſis, quo regi Bohemiæ civitatem Francoſteinenſem cum diſtrictu Camencenſi omnique jure ac Dom. pro VI. M. Marc. Groſs. Prag. Polon. numeri vendit. an. 1351. l. 852. Ludovici Bavari Imp. diploma quo Marchiam Budiſſinenſem & civitatem Camentz mortuo Woldemaro March. Brandenburg Johanni Bohemiæ Regi & Succeſſoribus Bohemiæ Regibus Feudi Titulo confert. In caſtro prope villam Hazelach. 132. l. 948

CAMIN. vide Kamin.

CANISIA. a Cæſareanis fruſtra obſeſſa. an. 1601. ll 467

CANTH. (Oppidum.) Epiſcopo Wratislav. conceſſum an. 1474. ll 356

CANTIENSIS terra. Eccleſiæ Wratislav. pignoris titulo oblata. an. 1419. ll. 311

CANONICUS. (vide Clericus.) Petrus I. Epiſcopus Wratislavienſis, numerum Canonicorum Wratislav. auget. ll. 162. 181. 223. Boleslaus III. Rex Polonorum honoravit quemlibet de Canonicis. l. 36

CAPELLA. In caſtro Læben a Ludovico I. Duce Breg. inſtaurata l. 57. Litteræ quibus Romanæ Eccleſiæ Cardinales Capellam S. Wolffgangi prope Berenburg. ab Hedwige Ducissa Saganenſi, Princ. in Anhalt. fundatam conſtitutis diebus adeuntibus, veniam ab injunctis pœnitentiis concedunt. Romæ 1479. l. 1662

Digitized by Google

CAPISTRANUS. (Johannes) Aprutius a Franciſcanorum ſodalitate Monachus. ll. 331. Wratislaviam appulit. ll. 331

CAPITE plexus. (vide Enthauptung.) Conradinus ll. 18. Laurentius Charwolskii. 175. Smirzitius an 1453. ll. 331. Ladislaus Hunniades. an. 1457. ll. 335. Bergmannus Conſiliarius Ducis Pribuſienſis. ll. 362. Nicolaus II Dux Opolienſis. l. 667. 721. Zabiſius nobilis & potens Bohemus. l. 753

CAPPLEUS (M. Joannes) ſcholaſticus Plocenſis. ll. 60

CAPTIVITAS (vide Gefangenſchafft.) Meſiconis ll. Regis Pol. l. 21. Henrici Barbati Ducis Sil. l. 41. 69. 654. ll. 246. Wladislai Filii Henrici V. Ducis Legnicenſis. l. 50. Nicolai de Banez Canonici Wratislavienſis l. 51 de Mollensdorff civit. Wratislavienſis. l. 51. Wenceslai Regis Bohemiæ & Romanorum. l 72. 169. 170. Joannis Holſatiæ Comitis l. 355. Ludovici ll. Ducis Sileſiæ Domini legnicenſis & Bregenſis. l. 444. Boleslai Ducis Opolienſis. l. 706. Joannis Kropidlo Epiſcopi Caminenſis Ducis opolienſis l 716 ll. 308. Litteræ ſuper captivitate Junioris Ruperti Ducis Bavariæ Pragæ. 1353. l. 989. Litteræ, quibus Joannes Dux Opol. Epiſcopus Wratislavienſis ex captivitate Wratislavienſi liberatus coram teſtibus multis & fide digniſſimis, ſe neminem hanc ob cauſam impetere vel moleſtare velle promittit an. 1511. l. 1074. Sandivogii de Sabino in Ungaria. ll. 151. Thomæ Epiſcopi Wratislavienſis l. 61. 65. ll. 17. 69 155. 156. 157. 158. 165. 173. 187. Matthiæ Hunniadis an 1457. ll. 335. Fantini de Valla nuncii Apoſtolici. ll. 343. Victorini Ducis Monſterbergenſis an. 1469. ll. 349. Albi Ducis. l. 81. Henricus III. Dux Sileſiæ Lignicenſis & Bregenſis vindicat captivitatem mortemque patris in filios Conradi Ducis Glogovienſis l. 50. Wladislai l. 425. Henrici IV. Ducis Wratislavienſis. ll. 38. 265. Boleslai l. Ducis Opoliens. in bello. l. 706 Boleslai Calvi Ducis Sileſiæ Lignicens. ll. 69. Henrici Probi Ducis Wratislaviens. ll. 269. Bajazethi Turcæ, an. 1397. ll. 304. Henrici V. Ducis legnicens. l. 46. 344. ll. 265. Conradi ll. Ducis Glogoviens. l. 324. Conradi III. Albi Ducis Sileſiæ Domini in Kozle & Olesniz l 378. ll. 326. Litteræ quibus Duces Bavariæ March. Brandenburgens. fratres, pacem cum Carolo IV. Imper. ineunt, & captivos omnes dimittunt Eltevillæ 1349. l. 989. Procerum Poloniæ ll. 72. Litteræ Hermanni de Czettriz Equitis de non vindicanda captivitate qua famulos ſuos Javoriens. civitas affecerat, 1445. III. 100. Henrici IV. Probi Ducis Cracoviæ. l. 12. 146. Henrici XI. Ducis Lignicens. an. 1580. ll. 440. Henrici IV. Ducis Wratislaviens. ll. 83. 265. Judæorum Wratislav. l 84. Judæorum Swidnicens. l. 85. Joannis Holſatiæ Com. l. 356. Præpoſiti Wratislav. ll. 170. Ludovici. ll. ducis Sileſiæ l. 445. 612. 661. Captivitatem evadit Ladislaus Princeps Halicienſis ll. 48. Martini Archi Epiſcopi Gneznenſis. ll. 33. Matthiæ Regis Hungariæ & Bohem. an. 1457. ll. 335

CAPUT. B. Vincentii Martyris Roma allatum. ll. 160

CARISTIA (vid. fames)

CARNOVENSIS. Ducatus. Eius Fata. l. 269. Hodiernus ejus Dux idem ac Opavienſis. l. 270. Diplomata ad ſuperioris Sileſiæ Ducatus Opavienſem & Carnovienſem pertinentia. l. 839. Litteræ Ludovici Regis Ungariæ & Bohemiæ, quibus Patrem Wladislaum Georgio Schelnbergio Ducatum Carnovienſem, an. 1506. feudi nomine conceſſiſſe teſtatur Budæ, 1515. l. 1040. Ejus fata, an. 1595. ll. 460. Ducatus Carnovienſis Homagium Elect. Brandenb. præſtat. 1603. ll. 470. Ad Johannem Georgium March Brand. Elect. F. ſecundogenitum delatus, an. 1606. ll. 477. Fata Ducatus Carnovienſis, an. 1607. ll. 478. Celſiſſimæ gentis Lichtenſteiniæ, quæ Sileſiæ Ducatu Opavienſi & Carnovienſi gaudet Tabula genealogica ex monumentis fide digniſſimis. ll. Acc. 34

CAROLUS IV. Roman. Imp. Rex Bojemiæ, Dux Sileſiæ Dominus Francoſteinenſis. Filius Johannis Regis Bohemiæ. Electus in Regem Romanorum. l. 70. Venit Wratislaviam l. 70. Coronatus in Imperatorem. l. 70. Fata Ducatus Wratislavienſis ſub ejus regimine. l. 282. Locus, annus, & Dies quo Romanorum Rex eſt electus. l. 286. Ludovico Bavaro defuncto, amicos ſibi parat Bavaros. l. 286. Saxones Contra Guntherum Com Schvvarzburgicum ſocios experitur. l 286. Palatinos quoque ad Rhenum Comites ſocios experitur, ex quibus Adolphi Elect F. Rupertum ll. ex Captivitate Wittenbergenſi liberat. l. 286. Pacata Germania de Bavaris bene mereri non deſiit. l. 286. Pomeraniæ Duces abſentes in fidem clientelamque recipit. l. 286. Huic fidem dedit Wenceslaus Dux Lignicenſis, ſe Civitatem arcemque Lignicenſem nunquam vendere velle. l. 431. Hunc March. Morav. Dominio & Titulo Regni Poloniæ cedere procuratores Caſimiri Regis Pol. profitentur. l. 774. Ejus Diploma, quo Bohemiæ Sileſiam addidit. l. 776. Cogitans Duces Sileſiæ & Poloniæ olim Bohemiæ Regibus cenſum ſolviſſe l. 776. Epiſcopus & Capitulum Eccleſiæ Wratisl. ſe Marchionem Moraviæ ſi ſine hæredibus Carolus IV. deceſſerit Dominum habere confitentur. l. 783. Epiſcopum & Capitulum Eccleſ. Wratislav. urbem & terram Grotkovienſem, quam a Boleslao Duce Bregenſi emerant, a ſe & Regno Bohemiæ feudi Titulo ſuſcepiſſe affirmat &c. l. 784. Litteræ Preczlai Epiſcopi & Capituli Eccleſ. VVratislav. quibus confitentur Carolum Imperatorem & Bohemiæ Regem & ejus ſucceſſores Bohemiæ Reges, veros naturales hæreditarios & legitimos Sileſiæ eſſe Dominos l. 790. Cum hoc pactum mutuæ defenſionis init Preczlaus Epiſcopus VVratislav. l. 789. Ejus Diploma quo Eccleſiæ VVratislavienſis Jura ſingula auget & confirmat, contra hoſtes quoscunque auxilium promittit, & in bonis & villis meram plenam & omnimodam concedit Libertatem. l. 795. Ejus Litteræ de finibus, quibus erat controverſia inter Conradum Olsnenſem & Przemislaum Teſſinenſem Ducem. l. 806. Ejus Litteræ quibus in controverſia quæ de finibus erat Conrado Olsnenſi & Przemislao Teſſinenſi Duci interloqui-

quitur &c. I. 807. Ejus Litteræ quibus Conrado Duci Olsnenſi & Kazimiro Duci Teſſinenſi jus in Ducatum Cozlenſem & Bithumienſem eſſe teſtatur. I. 837. Litteræ Conradi I. Ducis Olsnenſis, quo Jus aperturæ Regi Bohemiæ in Caſtro Militz Carolo IV. concedit, an. 1358. I. 838. Ejus Litteræ quibus cum Ludovico Bregenſi & Przemislao Teſſinenſi Duce Controverſiam de diviſione Ducatus Opavienſis certa ratione dirimit, an. 1365. I. 842. Diploma Nicolai Ducis Monſterbergenſis, quo confitetur ſe Johanne Bohem. Rege decedente non alium niſi Carolum Moraviæ Dominum habere, an. 1341. I. 850. Ejus Diploma, quo Nicolao Duci Monſterbergenſi terras & urbes quascunque vendendi libertatem concedit, ſalvo ſaltim feudi & reluitionis ad tredecim ſeptimanarum ſpacium Bohemiæ Regi Jure &c. an. 1343. I. 850. Diploma Civitatis Franckoſteinenſis, quo Johanni Regi Bohemiæ & Carolo March. Morav. Homagium præſtat, in caſum deficientium abſque ſobole maſculina Ducum, an. 1343. I. 852. Diploma Nicolai Ducis Monſterbergenſis quo Carolo Regi Bohemiæ Civitatem Franckoſteinenſem cum diſtrictu Camencenſi omnique Jure ac Dominio pro VIM. Marc. Groſſ. Prag. Polon. numeri vendit, an. 1351. I. 852. Ejus & Annæ Conjugis Duciſſ. Javorienſis Diploma, quo Jura & immunitates Svvidnicenſis & Javorienſis Ducatus confirmant, an. 1353. I. 865. Ejus Diploma, quo ſingula Ducatuum Svvidnic. & Javor. præſtito filio VVenceslao & ſibi homagio jura confirmat. an. 1369. I. 867. Ejus Litteræ quibus Euphemiam defuncti Bolckonis Ducis Coslenſis filiam conſentiente Marito Bolckone III. Duce Monſterb. in Conradi II. Ducis Olsnenſis gratiam, jure quod ſibi in Koslenſem, Bithumienſem & Glivicenſem terram ſupererat ceſſiſſe teſtatur. Furſtenbergæ. 1370. I. 888. Boleslai Ducis Sileſ. Dom. Lignicenſis Litteræ, quibus promiſit, ſe Carolo primogenito Johannis Regis Bohemiæ homagium præſtare velle, an 1341. I. 903. Ludovici Ducis Lignicenſis conſtitutio, & ordinatio VVenceslai fratris ſui, ut nomine ipſius a Carolo Johannis Bohemiæ Regis filio primogenito feudum ſuſcipiat, an. 1342. I. 904. Ejus Diploma, quo omnia Jura & immunitates Ducum Ligio-Bregenſium confirmat. Pragæ. 1343. I. 904. Ejus Diploma quo Jura & Immunitates VVratislaviæ confirmavit & auxit. Pragæ. 1356. I. 910. Diploma Johannis Regis Franciæ, quo factam cum Carolo IV. Rom. Imp. tanquam Bohemiæ Rege ligam denuo confirmat, & Delphinatum Burgundiæque Comitatum feuda ſacri Imperii eſſe, ipſe confiterur, an. 1355. I. 949. Ejus Diploma, quo fundationem Monaſterii Schalizenſis in D. Pragenſi confirmat. Pragæ. 1358. I. 954. Diploma Conſtantiæ Filiæ Bernhardi Ducis Suidnicenſis, conjugis Przemislai Ducis Glogovienſis: inde Abbatiſſe in Tzaniza Cracovienſ. Diœceſ. quo bonorum dotalium tutela Carolo IV. & Romanorum Imperatori ut Regi Bohemiæ oblata. In Tzaniza. 1340. I. 961. Ejus Diploma, quo Jodoco March. Morav. pignoris nomine Glocium Francoſteinium & alias Urbes confert, an. 1368. I. 962. Litteræ Ludovici March. Brandenb. & Luſatiæ Ducis Bavariæ, quibus ſe Imperii Inſignia Carolo IV. tradere & homagium præſtare velle ſpondet. Eltevillæ. 1349. I. 980. Litteræ Ludovici March. Branden. & Luſatiæ, quibus ſub Juramento, ſe fœdus inter Carolum IV. & Johannem Morav. March. fratres ab una, & Bavariæ Duces ab altera parte ſancitum ſanctum obſervare velle pollicetur, an. 1349. I. 980. Litteræ quibus Fratres Duces Bavariæ March. Brandenburgenſes pacem cum Carolo IV. Imp. ineunt, & captivos omnes dimittunt. Eltevillæ. 1349. I. 981. Litteræ Ludovici March. Brandenburgenſis, quibus confirmat pronunciationem pacis editam a Duce Ruperto Seniore, inter eum & ejus fratres, & Dominum Carolum IV. Rom. Regem: Budiſſinæ. 1350. I. 981. Litteræ Ludovici Electoris Brandenburgenſis quibus Carolo fidelitatis Homagium præſtat, ſecundum litteras elect. Palatini Ruperti. Budiſſinæ, an. 1350. I. 986. Litteræ Ducis Saxoniæ Rudolphi ſuper electione Caroli IV. Baſilez. 1346. I. 986. Litteræ Boguslai, Barnimi & Wratislai Ducis Pomeraniæ Princip. Rugiæ, quibus Ducatus quos poſſident. S. R. I. feuda eſſe, ſeque Carolo IV. Imp. coram Conſtituto ab eo procuratore Barnimo Duce Pomeraniæ ipſorum patruo præſente Johanne Epiſc. Caminenſi fidelitatis & obedientiæ Juramentum præſtitiſſe confitentur. Stettini. 1348. I. 987. Litteræ quibus Albertus Dux Bavariæ ſuo & fratris Wilhelmi nomine ſe Caroli IV. Imp. in Germaniam reduci intra XIV. Dierum ſpatium fidelitatis & obedientiæ homagium præſtare velle promittit. Ratisbonæ. 1352. I. 991. Litteræ quibus Albertus Dux Bavariæ ſuo & fratris Wilhelmi nomine fœdus cum Carolo IV. Rom. Imp. ac Bohemiæ Rege ſancit. Patavii. 1353. I. 991. Littera Ruperti I. ſenioris Com. Pal. Rheni Elect. & Ruperti II. junioris, quibus Carolo IV. Imperatori tanquam Bohemiæ Regi Waldeck, Starſtein. Naumſtadt. Hiſſavv, Muroch & Drasvvitz vendunt: ſub lege reluitionis. Patavii. 1353. I. 995. Homagium Urbium Ducatus Svvidnicenſis & Javorienſis Carolo IV. Imp. Bohem. Regi, an 1369, præſtitum. Suidnicii 1369. I. 1083. Ejus Elogium. II. 122. II. 289. Periculum Vitæ huic imminens ope Divina ſublatum. II. 278. 292. Succedit Patri in Bojemiæ Regno. II. 286. In Baptismo vocatus Wenceslaus. II. 287. In Confirmatione a francorum Rege Caroli nomen accepit. II. 287. Coronatur Rex Bohemiæ. II. 287. Condit novam civitatem Pragenſem. II. 288. Promulgat Bullam auream Bojemicam, an. 1348. II. 288. Academiam Pragenſem fundat. II. 288. Ejus adventus VVratislaviam, an. 1348. II. 289. Pax eum inter & Poloniæ Regem ſancita, an. 1348. II. 289. Francoſteinenſis terra Carolo Regi Bohemiæ vendita, an. 1351. II. 290. Templum D. Dorotheæ VVratislaviæ exſtruxit. II. 290. Pacta inter eum ac Caſimirum Poloniæ Regem. II. 291. Romam proficiſcitur, an. 1355. II. 291. Fœdus inter eum & Poloniæ Regem ſancitum, an. 1356. II. 295. Aurea Bulla Germaniæ ab eo conceſſa, an. 1356. II. 292. Libertatem & Jura Eccleſiæ

Digitized by Google

VVratislav. confirmat. II.292. Aureæ Monetæ cudendæ Jus VVratislaviæ concedit. II. 293. Iterum in Italiam proficiſcitur, an. 1369. II.296. In Galliam proficiſcitur, an. 1342. II.297. Verſus comprehendentes annos obitus Conjug. Caroli IV. II.302. Ejus Jus in Ducatum Mazoviæ & Ploceníem. II. Acc.4. Ejus Litteræ, quibus ob ſingularem in Eccleſiam VVratislavienſem affectum omnia ejus Jura Dominia, Cenſus & libertates confirmat. VVratisl. 1358. III. 38. Ejus Litteræ, quibus Eccleſiam VVratislavienſem pulcherrimis immunitatibus fulgentiſſimam contra quoscunque hoſtium inſultus, in ſuam regnique Bojemiæ protectionem recipit. VVratislav. 1358. III.39. Ejus Litteræ, quibus terram Grotkovienſem ab Epiſcopo & Capitulo VVratislavienſi emtam feudi titulo ipſis concedit, injungens, ut ad Coronationem Regis Bohemiæ Epiſcopus tanquam Princeps Liggius, Capitulum vero tanquam Vaſalli accedant, terra vero Grotkovienſis ab Eccleſia nullo unquam modo divellatur. VVratisl. 1358. III. 39. Litteræ Dietrici de VVildenſtein, officialis Ducis Bavariæ, quibus in Caſum mortis Elect. Carolo IV. Rom. Imperatori Bohemiæ Regi homagium præſtat. Francofurti. 1349. III. 57. Litteræ Ruperti II. Junioris Com. Pal. Rheni, quibus fœdere ſe Carolo IV. Romanorum Imperatori, Bohemiæ Regi Marito Annæ Palatinæ ſub ſpe ſucceſſionis (Electoratus Jure excepto) facto adſtringit. III.57. Compromiſſio Alberti II. Ducis Auſtriæ in Carolum IV. Rom. Imp. &c. III. 59. Pronunciatio inter eum & Marchionem Brandenburgenſem. Paſſavii. 1353. III.60. Litteræ Ludovici ſenioris Elect. Brandenburgenſis, quibus Albertum II. Ducem Auſtriæ, arbitrum pro firmanda ſe inter & Carolum IV. Rom. Imp. Bohem. Regem pace agnoſcit. Paſſavii. 1353. III.61. Litteræ Ottonis Ducis Auſtriæ, quibus ratione Uxoris Annæ, ſororis Caroli IV. ſe Arcem Znoym pignoris loco pro ſumma XM. marc. argenti habere teſtatur. Viennæ. 1335. III. 61. Ejus Litteræ ad P. M. de Electione filii VVenceslai in Regem Romanorum peracta, Francof. ad Moenum, an. 1376. III.65. Litteræ Fœderis perpetui Burggravium Norimbergenſium cum Carolo IV. Romanorum Imperatore Rege Bohemiæ initi. Norimbergæ. 1355. III.60. Litteræ Johannis II. & Alberti II. Frat. Burggrav. Norimb. quibus Carolum IV. Romanorum Imperatorem tanquam Bohemiæ Regem arces Flozz & Parchenſtein reluiſſe teſtantur, an. 1353. III.66. Litteræ Eberhardi III. & Ulrici V. Com. VVürtemberg. quibus Conſilio procerum ſuorum ſeſe Carolo IV. tanquam Bohemiæ Regi, feudi nomine Neuenburg, Bilſtein, Botbavvr, & Lichtenberg Arces & Urbes obtuliſſe, Regique & Regno Bohemiæ Homagium præſtitiſſe teſtantur. Neuenberg. 1366. III. 67. Litteræ Eberhardi & Ulrici Com. in VVürtemberg, quibus fatentur omnia Fœda a Carolo Romanorum & Bohemiæ Rege accepiſſe. Norimbergæ. 1346. III. 86. Liga inter eum & Johannem & Albertum Burggravios in Nürnberg. Paſſavii. 1353. III.69. Litteræ quibus Albertus & Fridricus, Burggravii in Nürnberg fatentur ſereniſſimo Carolo Romanorum & Bohemiæ Regi vendidiſſe fœdum Caſtrum & montem Rottenberg, pro 3. mil. floren. an. 1360. III.70. Litteræ Rudolphi Marggrav. in Baden, Domini in Pforzheim, quibus fatetur ſua fœda accepiſſe a Carolo Romanorum & Bohemiæ Rege Spiræ. 1348. III.70. Litteræ VVilhelmi Com. in Catzenellenbogen, quibus notum facit, mutuaſſe a Carolo Rom. & Bohem. Rege V. M. floren. Moguntii. 1349. III.71. Contractus inter Arnoldum Præpoſitum de Blanckenſtein, & Gerhardum Dominum in Schœnberg, cum Carolo Rom. & Bohem. Rege. Trevir. 1353. III.71. Litteræ Ulrici Landgravii de Leuchtenberg, quibus notum facit, ſe aliquos Domus & Villas a Carolo Rom. & Boh. Rege in feodum accepiſſe. Norimbergæ. 1356. III.72. Litteræ Ulrici & Johannis Landgrav. de Leuchtenberg, quibus notum faciunt, ſe a Carolo Romanorum & Bohemiæ Rege Domum Pleinſtein & Reichenſtein cum ſuis pertinentiis in fœdum accepiſſe. Norimbergæ. 1350. III.72. Litteræ Ulrici de Brauneck, quibus notum facit, ſe Caſtrum VVendeck a Carolo Rom. & Bohemiæ Rege Titulo feodali accepiſſe. Spire. 1353. III. 74. Litteræ Leopoldi Epiſcopi Bambergenſis, quibus notum facit nobili Conrado, Ulrico & aliis Schencken, ſe obedire in circulo feodali Carolo Rom. & Bohem. Regi. an. 1353. III.74. Litteræ Rudigeri de Sparneck, quibus notum facit, ſe obligaſſe circulo feodali Carolo Romanorum & Boh. Regi Dominium VValdenſtein cum continentiis & villis, Schœnbach, Stein, & Hoffvvald. Pragæ. 1356. III.75. Ejus Litteræ quibus ſe Ducem Teſſinenſem tutorem filiarum relictarum Ducis Cozlenſis Bolckonis conſtituiſſe, cum ſpe ſucceſſionis Duci Teſſinenſi Przemislao ſe certis ſub conditionibus oblata teſtatur. Pragæ. 1360. III.88. Ejus Litteræ in favorem Commercii VVratislavienſis cum Urbibus Hirſchberg, Hain & Landshut, editæ. Pragæ. 1366. III.98. Ejus Litteræ, quibus Diviſionem Ducatus Cozleſis & Buthonienſis inter Duces Sileſiæ Teſſinenſem & Olsnenſem facta ſub iisdem Conditionibus habet ratum. Pragæ. 1356. III.116. Gelanget zur Cron Böhaimb. I.162. Erhebt das Bißthum Prag mit Päbſtl. Conſenz zu einen Ertz-Bißthum, und verehrt ihm die Gewalt den König in Böhaimb zu ſalben und zu crönen. I.162. Beſtättiget denen Franckenſteinern ihre Rechte und Freyheiten. I. 163. Nimmt das Kloſter Camentz in ſeinen Schutz. I. 163. Beſtättiget der Stadt Franckenſtein das Privilegium über den Jahrmarck. I.163. Beſtättiget der Stadt Franckenſtein die Hoff-Gerichte. I. 163. Kaufft vom Hertzog Niclaſſen von Münſterberg das Franckenſteiniſche Weichbild. I.163. Vermählt ſich an die Printzeßin von Schweidnitz und Jauer. I. 164. 404. Incorporirt gantz Schleſien der Cron Böhaimb. I.164. Verfertiget die güldene Bulle. I.165. Ein in 5. Sprachen gelehrter Herr. I.167. Liebet die Gelehrten. I.167. Hört gerne diſputiren. I.167. Ihm wird ein Sohn gebohren, den er 5½. Woche ungetaufft läſt, bis die Chur-Fürſten dahin kommen. I.404. Heyrathet zum 4ten mahl. I.729. Was vor Könige bey

bey ſeiner 4ten Vermählung gegenwärtig geweſen. I.729. Brieff Hertzog Ludwigs Chur-Fürſtens zu Brandenburg, worinnen er verſpricht, mit niemanden ein Bündniß aufzurichten, er nehme denn den Kayſer Carln den IV. und ſeine Nachkommen dazu. Dresdæ, 1351. I.986. Ludwigs und Friedrichs Grafens zu Oettingen und Land-Grafens zu Elſaß Brieff, in welchen ſie bekennen, daß ſie mit Carolo IV. Röm. Kayſer eine Verwechſelung gehalten um die Landgraffſchafft in Nieder-Elſaß und andre Städte. Flochberg, an. 1351. III. 70

CAROLUS V. Romanorum Imperator P. F. A. filius Philippi Regis Caſtiliæ. I. 244. Ejus Diploma quo inſignia VVratislavienſem & alia urbis jura auxit. Auguſtæ Vindelicorum. 1530. I.911. Ejus Litteræ ad Sigismundum Regem Poloniæ de ineunda pace cum Alberto March. Brandemb. magno magiſtro Pruſſiæ in Maſtrichten. 1520. I.1067. Friderici Electoris Saxon. Verba de electione Caroli V. imperatoris, an. 1519. II.389. Zum Römiſchen Kayſer erwehlet. I.219. Schlägt den Chur-Fürſten von Sachſen, und nimmt ihn gefangen. I.229. Legt die Regierung nieder, und ſtirbt in Spanien, an. 1558. I.231. Sein Succeſſor. I.231. Brieff darinnen er die Herrn Gebrüder Joachim und Georgen von Malzan in des H. R. R. Frey-Herrn Stand erhebt. III.268

CAROLUS IX. Galliarum Rex. Nuptias celebrat cum Eliſabetha Auſtriaca Maximiliani Imperatoris Filia, an. 1570. II.430.436. Heyrathet Eliſabethen Kayſer Maximiliani II. Tochter. I.250

CAROLUS VI. P.F.A.P.P. Bohemiæ Rex. Ejus Diploma quo Sereniſſimo Duci Lotharingiæ Leopoldo Ducatum Teſſinenſem, an. 1722. Feudi & Maſculini & Fœminei nomine conceſſit. I.813

CAROLUS
- - - - I.68. II.481. 482
I. II. 177
Arch. Auſtriæ magnus Magiſter ordinis Theutonicorum Epiſcopus Prixienſis. I.68. III.25

Epiſcopus Wratislav.
XLIV. I.68. II.77
- - II.481.482. III.25

Electus, an. 1608. I.68. III.26. Ejus inſignia, II.177. Ejus pro eccleſia Wratislavienſi litteræ, an. 1609. II.482. Deſignatus Luſitaniæ Pro-Rex. III.26. In Hiſpaniam profectus. III.26. Ejus ſepulchrum. III.26

CAROLUS
Ferdinandus Princeps Polon. & Sueciæ.
II. II.177

Epiſcopus Wratislavienſis XLV. Ejus inſignia. II.177. Eccleſiam Wratislaviens. neque filiam neque ſubjectam Archi-Epiſcopalis Gnesnenſis eſſe una cum Regio Parente teſtatus eſt. III.26. Vota pro incolumitate ejus ſoluta. III.27

CAROLUS I. Hertzog zu Münſterberg und Oels Hertzog Heinrichs des ältern zu Münſterberg und Oels Sohn. Läſt alle Jüden in der Stadt Franckenſtein verjagen. I.216. Iſt Landvoigt in Oberlauſitz. I.220. Wird Obriſter-Hauptmann des Königreichs Böheimb. I.220. Ejus Litteræ, quibus conjugem Annam Monſterbergam pignoris nomine ad vitæ dies habere teſtatur. Francofteinii. 1529. I.1068. Nuptias celebrat. an. 1481. II.365. Bohemiæ Pro Rex conſtitutus. an. 1522. II.391. Ejus laus II.402

CAROLUS II. oder III. Hertzog zu Münſterberg und Oels ꝛc. Röm. Kayſerl. Maj. Rath und Ober-Hauptmann in Ober- und Nieder-Schleſien Hertzog Heinrichs II. zu Münſterberg und Oels Sohn. Nuptias celebrat cum Catharina Berckin, an. 1570. II.431. Nuptias celebrat cum Eliſabeth Magdalena Duc. Lygio-Bregenſi, an. 1583. II.445

CAROLUS CHRISTOPHORUS. Hertzog zu Münſterberg und Oels Hertzog Johannſens zu Münſterberg und Oels Sohn. Nimmt ſeines Herrn Vaters Land und Städte ein. I.233. Verkaufft dem Kayſer Maximiliano das Hertzogthum Münſterberg. I.234. Ejus laus II.421.

CASIMIRUS I. Rex Poloniæ filius Meſiconis II. Regis Pol. Ex Monacho fit Rex Poloniæ. I.5. 22.60.650. II.26.160. Habitum non mutat. I.5.21. Adhuc parvulus patrem amiſit. I.21. Vocatus ex Monaſterio Cuniacenſi I.21.650. II. 160.216. Inſtauravit clauſtrum in monte Tinez. I.22. Præliis binis devictus a Maslao Duce Maſoviæ. I.22. Maslaum Maſoviæ Ducem vicit. I.22.650. Eccleſiam Wratislavienſem primordialiter fundavit. I.60.64.650. II.160. Fundator Cœnobii Laubuſini. I.280.566. Sileſiam recuperat. I.258. Ejus memorabilia. I.650.216. Ejus virtus pro amplificandis finibus II.26. Mazovia Caſimiro rebellis, ſed ejus virtute ad obſequium coacta. II.26. in Galliam abiit. II.216. In Cluniacenſe cœnobium ſe recipit. II.216. Regnum impetrata a Pontif. Rom. venia occupat. II.217. Epiſcopatum Sileſiæ in Inſulam S. Joannis prope Wratislaviam transfert. 218. Pacificus dictus. II.218. Ejus ſepulchrum. II.219. Wird von ſeiner Mutter als einer damahligen Wittib nach Paris geſchaffet. I.726. Begiebt ſich aus Luſt zu denen freyen Künſten in den Orden der Benedictiner Mönche in Franckreich zu Chunias. I.726. Wird auf Vorbitte der Pohlen von den Pabſt ſeiner Kloſter Gelübte losgezehlet. I.726. Kommt wieder nach Pohlen. I.726. Wird aus einen Mönche ein König in Pohlen. I.745

CASIMIRUS II. Rex Poloniæ filius Boleslai III. Regis Poloniæ. Pater ejus nihil ei legavit, deſignando ei majora debere. I.7.37.39. Cracoviam occupat. I.40. Ab hoc Mazoviæ & Cujaviæ duces originem trahunt. I.59. Ejus poſteri ad Caſimirum usque III. Regem Poloniæ ejusque ſucceſſorem Ludovicum. M. Ungariæ ac Polon. Regem, ex ſorore Eliſabetha nepotem ſinguli recenſentur. I.59.60. Poſteritas ejus, an. 1526. interiit. I.301. Fit Monarcha totius Poloniæ. I.46. Diſcordia inter eum & Sileſiæ Duces. II.46. Reſtituit rempubl. Polon. ac abuſus quosdam abrogat. II.46. Qualiter Mesko Caſimiro ſupplicat, ut eum ad patriam revocare dignetur. II.47. Poloniæ Breſtenſem urbem occupat. II.47. Ruſſos magno Prælio vincit. II. 48. Ladimiro Rege Allicienſi fugato Romanum inſtituit. II.48. Ladimirus Caſimiri gratiam & veniam impetravit. II.28. Cracoviæ Caſimi-

Caſimiro derelicto Meſconem ſenem in dominum ſuſcipiunt. II. 48. Cum exercitu in Boruſſiam ingreditur. II. 49. Ejus elogium. II. 49. Ejus laus. II. 240. Stifftet zwiſchen ſeinen Vettern Boleslao und Mieslao, Hertzogen in Schleſien Friede. I. 727. Zieht nebſt allen Fürſten in Schleſien in Krieg nach Preuſſen. I. 727. Sein Nachfolger in der Regierung. I. 727

CASIMIRUS III. Rex Poloniæ filius Wladislai Loctici Regis Poloniæ. Libenter ædificavit eccleſias. I. 60. Pacem amans reformavit caſtra in regni finibus conſtituta. I. 60. Ducatum Teſſinens, an. 1327. Feudi nomine a Johanne Bohemiæ Rege ſuſcipit. I. 263. Terram Severiens. emit ab Ladislao Duce Bythumienſi & Kozlenſi. I. 263. Ejus diploma, quo ipſe nullum ſibi in Sileſiam jus fuiſſe nec ſupereſſe confitetur. I. 775. Ejus diploma, quo omni, quod ſibi & regno Poloniæ in Swidn. & Javoriens. Ducatum jure ſupererat cedit. an. 1356. I. 865. Succedit Wladislo patri in regno. II. 96. Ejus coronatio. II. 97. Ejus elogium. II. 97. Regnum Ruſſiæ occupat. II. 97. De Tartaris victoriam reportavit. II. 97. Ejus virtutes & munificentia. II. 97. Quomodo regebat regnum & populum. II. 97. Ejus fortuna adverſa. II. 98. Convivium magnum Cracoviæ inſtituit, an. 1363. II. 99. Teſtamentum condidit. II. 100. De teſtamento & & legatis defuncti Regis Caſimiri quæſtio. II. 102. De exequiis Dn. Caſimiro celebratis. II. 104. De oblationibus in exequiis Dn. Regis factis. II. 105. Vexilla in funere Regis fracta. II. 105. Terram Sileſiæ Frauenſtadienſem contra pacta occupat. II. 284. Pax eum inter & Carolum IV. Imperatorem ſancita, an. 1348. II. 289. Pacta inter Carolum IV. Imperatorem & Caſimirum Pol. Regem, an. 1354. II. 291. Fœdus inter eum & Caroli IV. Imperatorem, an. 1354. II. 291. Sein Nachfolger im Reich. I. 502

CASIMIRUS { - - - - II. 354
CASIMIRUS { IV. Rex Pol. filius Caſimiri Regis Pol. I. 444

Ejus Diploma quo Wenzceslaum Ducem Zatorienſem ad Poln. regnum tanquam vaſallum redïiſſe adfirmat. I. 810. Litteræ Georgii Regis Bohemiæ ad Legatos, quos ad Polon. Regem Caſimirum miſerat. Pragæ, an. 1468. I. 133. Ejus ſepulchrum. II. 155. Wratislavia Regi Matthiæ obſequens a Caſimiro Polon. & Wladislao Bohem. rege ſed irrito conatu obſeſſa. II. 354

CASIMIRUS, Rex Bohemiæ. Diploma Wenzeslai Ducis Opaviens. quo Caſimiro electo Regi Bohem. ſe homagium non præſtare poſſe confitetur, donec ſacro regni ejusdem diademate fuerit inſignitus. Ratisbonæ, 1438. I. 110

CASIMIRUS, Cujaviæ Lancic. & Sirad filius Conradi Ducis Maſoviæ. Diſcordia inter eum & Boleslaum. II. 71. Boleslai Ducis Caſſienſ. a Caſimiro Duce Cujaviæ reportata inſignis victoria. II. 72. Proceres Polon. a Caſimiro Duce Cujaviæ capti. II. 72

CASIMIRUS II. Dux Opolienſis & Dominus in Bithum filius Wladislai Ducis Opolienſis. Ejus memorabilia I. 682. Seſe Regis Bohem. vaſallum profitetur. 263. Ejus Diploma quo ſe Vaſallum, Ducatumque ſuum Regni feudum profitetur, facta publice per vexillum Reſignatione & præſtito in Teſtium præſentia fidelitatis & devotionis Juramento. Pragæ, an. 1289. I. 881

CASIMIRUS III. Dux Teſſinenſis, Filius Caſimiri II. Ducis Opol. Ejus memorabilia. I. 684. Anno 1327. Opaviæ agens ſe Regis Bohemiæ Vaſallum Ducatumque Teſſinenſem Regni ejusdem feudum profeſſus eſt. I. 684. Litteræ Johannis Regis Bohemiæ ac Pol. quibus Caſimirum Ducatum Teſſinenſem feudi titulo poſſidere, imo expectativam in Oſwienczimenſem Ducatum accepiſſe teſtatur. I. 804. Ejus Litteræ quibus ſe Vaſallum, Ducatumque Teſſinenſem Feudum Bohemiæ profitetur. I. 804. Ejus Literæ quibus ſe a Duce Bithumienſi Terram ſeverienſem emiſſe confitetur, ita tamen, ut certis conditionibus infra hinc & Epiph. Domini proxime venturam Ducibus Buthumienſibus eam recuperandi poteſtas ſuperſit. I. 805. Litteræ Caroli IV. Imp. Bohemiæ Regis, quibus Conrado Duci Olsnenſi, & Caſimiro Teſſinenſi Jus in Ducatum Cozcenſem & Bithumienſem eſſe teſtatur. I. 837. Ubergiebt ſich nebſt andern Hertzogen König Johanni in Böhmen. I. 728. Wird von Johanne Königen in Böhmen mit dem Erb-Lehn über Teſchen begnadiget. I. 729. 746. Vermählet ſeine Tochter Hertzog Wentzeln zur Liegnitz, Goldberg, Hayn und Luben. I. 729. 746

CASIMIRUS, Dux Bithumienſis, Filius Wladislai Ducis Koslenſis & Bithumienſis. Ejus Litteræ quibus Franczkoni Molendinum in Jaworonicze ſub annuo V. Marc. argenti cenſu confert. Act. Maventitz. 1295. I. 969. Ejus Litteræ quibus Jus Ducale in Villa Mechnitz ſtraloni antiquo de Othmud pignoris nomine confert. Actum Bitom. an. 1340. I. 971

CASIMIRUS, Dux Oſſwiezimenſis. Filius Premislai Ducis. & maj. Glogov. Succedit Johanni Duci Oſſwiezimenſi in Regno I. 683. Ejus memorabilia. I. 692. Ludovico II. Duci Ligio-Bregenſi terram ſtrehlenſem vendidit, an. 1427. I. 692. Ejus Sepulcrum. I. 692. Litteræ Janusſii Ducis Oswiecimenſis, quibus Caſimiro Ducatum Oswiecimenſem vendidiſſe profitetur. I. 809

CASIMIRUS IV. Dux Teſſinenſis & Maj. Glogov. Filius Boleslai Ducis Teſſinenſis. Ejus memorabilia. I. 701. Glogovienſis Terræ Ducatusque partem a Majoribus hæreditario Jure acceptam Mathiæ Ungar. Bohemiæque Regi vendidit. I. 701. Ejus Litteræ quibus de dotalitio Urſulæ Duciſſæ Monſterbergenſis teſtatur. Hlupitz. 1497. I. 1037. Diploma Sophiæ Victorini Conjugis, quo Marito conſentiente partem Ducatus Teſſinenſis ad ſe devolutam in fratrem Caſimirum transfert. Opaviæ. 1474. I. 1039. Diploma Wladislai Hungariæ Bohemiæque Regis, quo Opavienſis Ducatus præfecturam Caſimirus Dux Teſſinenſis accepit. Budæ 1515. I. 1065. Diploma Ludovici Hungariæ Bohemiæque Regis, quo Caſimirus

Digitized by Google

mirus Dux Teſinenſis præfecturam Ducatus Opavienſis ad vitæ dies accepit. Poſonii. 1523. I. 1068. Litteræ Ludovici Hungariæ Bohemiæque Regis ad Caſimirum Ducem Teſinenſem, quibus antecedens Diploma confirmat. Piſonii. 1524. I. 1069. Conſtitutus Præfectus Sileſiæ. an. 1490. II. 368. Huic Præfectura Sileſiæ reſtituitur a Ludovico Rege Hungar. & Bojem. an. 1525. II. 392. Wenn er die Regierung angetreten, und wie lange er regieret. I. 735. Zwiſchen ihm und Hertzogen Primislao wird ein Vertrag aufgerichtet. I. 735. Ihm vermacht Primislaus, Hertzog zu Teſchen, das Land und alle ſeine Fürſtenthümer. I. 736. Seine Merckwürdigkeiten. I. 735. Wird Vormund ſeines Vettern Hertzog Primislai zu Teſchen Tochter, Fräulein Hedwigin. I. 736. Zwiſchen ihm und Herrn Johannſen Biſchoffen zu Waradin, und Grafen zu Sbiſani, an ſtatt und von wegen Königl. Maj. zu Böhaimb wird ein Vertrag aufgerichtet. I. 736. Beniemet Fräulein Hedwigin, Hertzogin zu Teſchen, Hertzogs Primislai Tochter 8000. Gülden zur Ausſtattung. I. 736. Ober-Hauptmann in Ober- und Nieder-Schleſien. I. 737. 739. Zerſtöret Georgii Stenii, Königs Mathæi zur ſelben Zeit vornehmſten Rath, und Hof-Dieners Raub-Schlöſſer. I. 737. Wird vom Könige Wladislao zu Böhaimb, und allen Lehen, die in der Schleſien an Ihro Königl. Maj. verfallen, begnadiget. I. 737. Wird von Hertzog Niclaſſen von Oppeln, auf einem Land-Tage verwundet. I. 737. Läßt Hertzog Niclaſſen von Oppeln zur Neyſſe vorm Rath-Hauſe den Korff abſchlagen. I. 737. Ihm macht König Wladislaus zu Ungarn und Böhaimb das gantze Fürſtenthum auſſer Lehn zur Erbe I. 738. Nach Königs Sigismundi in Polen Abſchied wird er wiederum zum Ober-Hauptmann in Ober- und Nieder-Schleſien geordnet. I. 739. Räumet das Amt der Hauptmannſchafft über Nieder-Schleſien Hertzog Friedrichen ein I. 739. Eheſtifftung zwiſchen ſeinem Sohne Hertzog Wenzeln zu Teſchen, und Fräulein, Anna Marggrafs, Friedrichs zu Brandenburg Tochter. I. 739. Wird vom Könige Ludovico zu Böhaimb mit allen Lehen und Anfällen, die ſich bey Leben Ihro Königl. Maj. verledigen, und auf dieſelbigen fallen möchten begnadet. I. 739. Wird vom König Ludwigen in Ungarn und Böhaimb wiederum zum Ober-Hauptmann in Ober- und Nieder-Schleſien und Herr über das Fürſtenthum Troppau beſtättiget, an. 1525. I. 740

CASIMIRUS. Hertzog zu Auſchwitz und Toſt. Conradi Hertzogs zu Auſchwitz und Toſt Sohn, Theilt ſich mit ſeinem Vetter Hertzog Boleslao zu Teſchen. I. 732. 747. Wird vom Kayſer Sigismundo Ungariſchen und Böhmiſchen Könige zum Hof-Diener mit 3000. Gulden Ungariſch Beſoldung angenommen. I. 732

CASPARUS ABSCHATZIUS. (vide Abſchatzius.)

CASPARUS a LOGAU. Eques Sileſius.

Epiſcopus Wratisl. { XXXIII. III. 20 ; - - II. 422 ; XXXVIII. I. 68. II. 176. III. 20

Electus, an. 1562. I. 68. II. 422. III. 20. Ejus inſignia. II. 177. Ejus laudes. II. 422. Ejus Succeſſor. I. 68. II. 176. 434. III. 21. Antea Epiſcopus Neoſtadienſis Auſtriæ. III. 20. Supremus Sileſiæ Præfectus. III. 20. Ejus Sepulcrum. III. 20. Ejus Epitaphium. III. 20. Ejus fratres Germani. III. 20

CASPARUS von Schlick. (vide Schlick.)

CASSUBITÆ. Origo Caſſubitarum. II. 19

CASTITAS. Votum caſtitatis bona fide exſolvit Henricus II. Imperator. II. 214. Lucilius Epiſcopus IV. Wratislavienſis, non niſi caſtitatis ſtudioſos amavit, & ad dignitates promovit. III. 4

CASTRUM. a Caſimiro III. Rege Polonorum in regni finibus conſtituta caſtra. I. 60

CATHARINA. Conjux Boleslai II. Ducis Lignicenſis & Bregenſis. In Dotalitium tenuit Bregam & Olaviam. I. 429

CATHARINA. Filia Henrici Ducis Megapolitani, Conjux Friderici III. Ducis Sileſiæ Lignicenſis. Ihr Grabmahl. I. 592. Ihr Stamm-Regiſter. I. 592

CATHARINA SOPHIA. Filia Henrici XI. Ducis Sileſiæ Lignicenſis, conjux Friderici Com. Palatini Bipontin. in Veldenz Ihr Grabmahl. I. 522. Ihr Stamm-Regiſter. I. 522. Nimmt ihre zwey Schweſtern zu ſich. I. 522

CATHARINA. Filia Wladislai Ducis Koslenſis & Bithumienſis, Abbatiſſa XI. Trebnicenſis. Ejus & Agnetis Sororis litteræ, quibus Tutelam Sororii Conradi I. Ducis Olsnenſis ſubeunt, & mandato inſtruunt, ut eorum nomine, quid ex paterna & materna hæreditate debeatur, vindicet. Actum in Monaſterio Trebnicenſi, an. 1355. I. 887

CATHARINA. Filia Wilhelmi Ducis Opav. & Monſterberg. Conjux Johannis II. Ducis Saganenſis. Monumentum ejus in Monaſterio Trebnicenſi. I. 770. Ejus Litteræ de terra Stynaw. dat. Stynaw. 1494. I. 1080

CATHARINA. Filia Caroli IV. Romanorum Imperatoris, Conjux Rudolphi IV. Archi Ducis Auſtriæ. Alberti II. Cognomine Sapientis, Archi-Ducis Auſtriæ litteræ, quibus Rudolpho filio Catharinam Caroli IV. March. Morav. filiam uxorem petit. Vindobonæ. 1344. I. 997. Albrechts von Puchhaym Brief wegen Heyraths Verrichtung zwiſchen Rudolphen Erb-Hertzogs in Oeſterreichs und Catharinen, Kayſer Carls des IV. Tochter. In Caſtello cherme Tullenſis Diœceſis. 1344. I. 998. Litteræ Alberti II. Archi Ducis Auſtriæ, quibus Rudolphum filium, Catharinam Imp. Caroli IV. F. duxiſſe, hunc dotem ſolviſſe, ideoque Dotalitium in urbe Laa inſcriptum teſtatur. quæ ſi absque liberis Catharina deceſſerit, Regis Bohemiæ ſubſit dominio. Vindobonæ, 1356. I. 998

CATHARINA. Caſparis Abſchatzii Conjux. Litteræ Conradi Ducis Olsnenſis quibus Catharinem Caſparis Abſchazii Conjugem Sorores de dote ſolvenda certiores reddidiſſe teſtatur. Praunitii. 1451. I. 975

CATHOWITZ. villa propo Auras (uraz) Diploma de Donatione Henrici I. Barbati villæ Cathowitz Monialibus in Trebnitz facta, a. 1208. I. 833

Digitized by Google

CATTIMELIBOCENSIS Comitatus. Diploma Friderici III. Imp. quo Georgio Regi Bohemiæ & filiis expectativam in Comitatum Cattimelibocenſem concedit. Græcii. 1461. I. 1028
CENSOR. Clericorum Thomas I. Epiſcop. Wratislav. II. 154
CEREVISIA. Propter Cereviſiæ carentiam Archi-Epiſcopatum Salisburgenſem dimiſit Conradus Saganenſis & Præpoſitus Wratisl. I. 58. 346. II. 269. Tantum in una Domo in ſummo fuit propinata. I. 88. Libere propinata fuit in ſummo. I. 89
CERVIMONTIUM. Litteræ Bolkonis II. Duis Sileſ. Suidnicenſis quibus Cervimontium donat. Suidnicii, 1360. I. 936. Litteræ Henrici I. Ducis Sileſiæ Javorienſis Cervimontio datæ an. 1341. I. 937
CETERITZIUS. (Udalricus) Eques Sileſ. ac Cubiculi Regii familiarius. Mortis Ludovici Regis Hungariæ & Bohem. ſpectator II. 394. Signa de quibus Regium corpus agnovit. II. 395
CHANSTIZ (Burchart.) Litteræ Euphemiæ Duciſſæ Monſterbergenſis, Friderici IV. Comitis Ottingenſis uxoris, quibus fratres de Chanſtiz Henrico de Reibnitz villam Virhofen vendidiſſe teſtatur & ratum habet. Monſterbergæ, 1438. I. 1014
CHANSTIZ. (Johannes) Litteræ Euphemiæ Duciſſæ Monſterbergenſis Friderici IV. Com. Ottingenſis uxoris, quibus fratres de Chanſtiz Henrico de Reibnitz villam virhofen vendidiſſe teſtatur & ratum habet. Monſterbergæ. 1438. I. 1014
CHARWOILSKY. (Laurentius) Hæres in Czulawff. II. 175. Capite plexus. II, 175
CHRISTIANA Fides } (vide Chriſtlicher
CHRISTIANUS. } Glaube.)
Meſco, primus Polonorum Princeps fit Chriſtianus. I. 4. 17. II. 24. 200. Ad augmentum Chriſtianæ Religionis Barbaricas nationes coercet Boleslaus Rex Pol. I. 19. Sarmatia Chriſtianam fidem recipit. II. 24. Suantopulcus Pomeraniæ Dux Pruthenos contra Chriſtianos inſurgere fecit. II. 61. Mendolphus Rex Boruſſiæ a fide Chriſtiana recedit. II. 73. De Vaſtatione terrarum Paganicarum a Chriſtianis. II. 73. Miſſi fuerunt flagellatores deſtruendo fidem Chriſtianam. II. 83. Clades Chriſtianorum, an. 1541. II. 406. Victoria Chriſtianorum ad Echinadas, an. 1571. II. 431. Victoria Chriſtianorum de Turcis ad Siſſeckum, an. 1593. II. 457. Victoria Chriſtianorum ad Albam Regalem, an. 1593. III. 458. Victoria Chriſtianorum in Tranſylvania, an. 1601. II. 467
CHRISTIANUS. Dux Sileſ. Lignicenſis, Bregenſis & Wohlavienſis, Filius Johannis Chriſtiani Ducis Sileſ. Lignic. & Bregenſis. Inſcriptio quæ Tumbam ejus illuſtrat. II. 478
Chriſtlicher Glaube. Dieſen nimmt Hertzog Meſſico zu Pohlen an. I. 726. Darzu bekennet ſich gantz Schleſien. I. 726
CHRISTOPHORUS MAURO. Dux Venetiarum. Ejus Litteræ ad Georgium Regem Bohemiæ, quibus ſe Legato ejus Romam eunti & circa oppidum Ancalis furtum paſſo facturum ſatis promittit. Venetiis. 1462. I. 1030. Ejus Litteræ quibus Suaſu Georgii Regis Bohemiæ ſe Tergeſtinis pacem daturum promittit. Venetiis. 1463. I. 1030
CHRONICA. }
CHRONICON. } Polonorum (Johannis) I. 1. Principum Polonorum cum eorum geſtis. (Anonymi) I. 13. Epiſcoporum Wratislavienſium (Sigismundi Roſctzii) I. 64. Excerpta ex Nicolai Henelii ab Hennenfeld Chronica Ducatus Monſterbergenſis & Territorii Francoſteinenſis. I. 114. Chronici Sileſiæ veteſtiſſimi fragmentum. II. 17. ſq. Boguphali II. Epiſcopi Poznanienſis Chronicon Poloniæ, cum continuatione Paskonis, Cuſtodis Poſnanienſis. II. 18. Anonymi Archi-Diaconi Gneznenſis brevior Chronica Cracoviæ. II. 78. ſq.
CHRZIENOWITZ (oppidum.) Litteræ quibus Boczko de Cunſtadt & Conjux Eliſabetha de Sternberg ſeſe ab Henrico Seniore Duce Monſterbergenſi Arcem Hiltſchin & Oppidum Chrzienowitz emiſſe, illi vero reluitionis Jus competere teſtantur. Ludiczii. 1473. I. 1030
CISCA. Dux Huſitarum. Bohemiam pervaſtare cœpit, an. 1420. II. 312. Oculum amiſit. II. 312. Alterum quoque oculum ſagitta ictus amiſit. II. 313. Emblema. II. 313. Ejus Sepulcrum. II. 313. Deſcribitur. II. 313
CISTERCIENSIS Ordo. Quando inceperit. II. 83
CLADES. (vide Bellum, Prælium, Schlacht, Krieg, Treffen.) Bartholomæi Ducis Monſterbergenſis, a Wratislavienſibus accepta, an. 1512. I. 386. Chriſtianorum, an. 1541. II. 406. Johannis Ducis Sileſiæ Lubenſis ad Lignicium capta. II. 330
CLAUSTRUM. (vide Cœnobium, Monaſterium. Kloſter.) In monte Tinez prope Cracoviam a Caſimiro I. Rege Pol. inſtauratum. I. 22
CLEMENS I. Tertius Epiſcopus Smogorzovienſis. Urbani Comes. II. 159. 178. 206. Ejus Sepulcrum. II. 159. 215. Mores. II. 178. Ejus Sedulitas. II. 178, Ejus Inſignia. II. 177. Ejus Succeſſor. II. 159. 178. 206. III. 4. Ein Römer. III. 4. Wird Biſchoff zu Schmogra. III. 4. Sein Grabmahl. III. 4. Sein Nachfolger im Biſſthum. III. 4
CLERICUS. (vide Canonicus.) Boleslaus I. Rex Polon. neminem Principibus & Nobilibus permiſit offendere Clericum vel Prelatum. I. 19. Boleslaus II. Rex Poloniæ Clericum quendam pauperem divitem facit. I. 23. Ludovicus I. Dux Bregenſis modernus Clericorum fautor. I. 55. Wenceslaus Romanorum & Bohemiæ Rex Clerum permiſit expelli. I. 63. Clericorum Cenſor Thomas I. Epiſcopus Wratislav. II. 155. 157. 158
Cloſter. (vide Kloſter.)
CLUNIACENSIS Ordo. Quando inceperit. II. 83
COCHLÆUS. Ejus de diſpare Ladislai Regis & Mathiæ Hunniadis fatorum curſu egregia ſententia. II. 338
COENOBIUM. (vide Monaſterium, Clauſtrum, Kloſter.) Leubuſinum a Boleslao Alto fundatum. I. 39. Henrichovienſe ab Henrico Barbato fundatum. I. 42. 309. Griſſovienſe a Bolckone I. fundatum. I. 274. 389. Leubuſinum. I. 280. Nobiliſſima Diœceſis Pragenſis Cœno-

Digitized by Google

Cœnobia. I. 291. S. Claræ Wratislavienſe villam Wilkowiz ab Henrico V. Duce Sileſiæ & Dno Wratislav. & Lechnic. dono accepit. I. 332. ſq. 335. Tabulæ fundationis Cœnobii Leubuſini Ordinis Ciſter. quas Boleslaus Altus Dux Sileſiæ, an. 1178. edidit. I. 894. Diploma Henrici I. Barbati Ducis Sileſiæ, quo Cœnobio Leubuſino villam Schonfeld donavit, an. 1201. I. 896. Diploma Henrici Barbati Ducis Sileſiæ, quo an. 1203. V. Id. ſeptemb. quingentas manſos magnos Franconicæ menſuræ Cœnobio Lubenſi obtulit. I. 897. Diploma fundationis Cœnobii Spineæ Coronæ vulgo Güldenkron in in D. Pragenſi. Act. 1263. I. 926. Litteræ Smilo de Luchtenburg, de fundatione Cœnobii Vallis Sanctæ Mariæ, vulgo Frawenthal, in D. Pragenſi. Act. in Luchtenburg. 1267. I. 928. Wenceslai Bohemiæ Regis Diploma fundationis Cœnobii Aulæ Regiæ Kœnig-Saal, in D. Pragenſi. Brunnæ, an. 1304. I. 943. Litteræ Henrici VI. Ducis Sileſiæ Wratislavienſis, quibus Cœnobio S. Claræ Wratislav. facultatem Molendina in Maslitz exſtruendi concedit. Wratislaviæ. 1316. I. 951. Litteræ Bolckonis II. Ducis Suidnicenſis, quibus Ulmannum & Nicolaum fratres de Ruswin Allodium in Golſchitz Cœnobio Camenenſi vendidiſſe teſtatur. Suidnicii. 1330. I. 953. Litteræ Ludomillæ filiæ Wladislai II. Regis Bohemiæ Conjug. Ludovici Ducis Bavariæ Com. Palat. Rheni, quibus monialium Ciſtercienſium Cœnobium Seeligenthal, in D. Ratisbonenſi dotat. an. 1231. I. 961. Litteræ Ruperti Sileſiæ Ducis Lign. quibus Allodium Sanckau Cœnobio Trebnicenſi vendit Legnicii. 1393. I. 105. Goldbergenſe, ab Hedwige, Henrici barbati Conjuge conditum. II. 242. Naumburgicum fundatum. II. 243. D. Claræ Wratislav. dicatum. II. 256. Cœnobii Naumburgenſis Translatio, II. 261. Huſſitarum furor Sileſiæ Cœnobia celeberrima dilacerat. II. 318

COLIN. (oppidum) Permutatio hujus oppidi pro Oppido Blyſtein. act. Colin. 1475. I. 1035

COLLEGIUM. Legnicenſe fundatum. I. 70

COLLOQVIUM. In Radomske hab. II. 138. In Syradia per Terrigenas facta, an. 1383. II. 144. In Radomske hab. an. 1384. II. 152

COLSLOWO. (villa.) Qualiter Eccleſiæ Poznanienſi acceſſerit. II. 63

COMBUSTIO. (vide Incendium, Exuſtio, Conflagratio, Feuers-Brunſt.) Olsnæ per Olsnicenſes. I. 76. Judæorum. I. 85. Oppidi Koslæ. I. 86. Wratislavia per totum combuſta, an. 1276. II. 18. Caſtri Chruſchniciæ voluntate Boleslai Pii Ducis Caliſſienſis. II. 89. Cracoviæ, an. 1925. II. 79. Eccleſia Cracovienſis combuſta, an. 1230. II. 82. Monaſteriorum quorundam ab Huſſitis facta. I. 76. Lignicix, an. 1411. I. 73. 85

COMETA. (vide Stella, Sidus.) In occidente, an. 1402. I. 72. Apparuit, an. 1455. I. 88. Appar. an. 1457. verſus orientem. I. 89. Appar. an. 1264. II. 17. 256. Appar. an. 1472. II. 352. Appar. an. 1491. II. 368. Appar. an. 1531. II. 400. Appar. an. 1539. II. 403. Appar. Wratislaviæ, an. 1254. II. 173. Appar. an. 1558. II. 420. Appar. an. 1577. II. 438. Appar. an. 1580. II. 440. Appar. an. 1582. II. 442

COMITIA. Pragæ habita, an. 1462. II. 343. Wratislaviæ habita, an. 1474. II. 357. Sileſiæ Niſſæ habita, an. 1497. II. 371. Sileſiæ Neoſtadii habita, an. 1506. II. 382. Ratisbonæ habita, an. 1532. II. 400. Wratislaviæ habita, an. 1544. II. 407. De præcedentia in Comitiis, an. 1546. II. 409. Wratislaviæ habita, an. 1549. II. 413. Wratislaviæ habita, an. 1554. II. 417. Auguſtana, an. 1555. II. 417. Auguſtana, an. 1559. II. 420. Sileſiæ Opaviæ habita, an. 1567. II. 427. Poloniæ Wratislaviæ habita, an. 1575. II. 434. Sileſiæ, an. 1576. II. 436. Sileſiæ Wratislav. habita, an. 1578. II. 438. Sileſiæ Wratislav. habita, an. 1585. II. 444. Wratislaviæ habita, an. 1586. II. 446. Wratislaviæ habita & quæ in iis acta an. 1587. II. 447. Poloniæ Wratislav. habita, an. 1591. II. 456. Ratisbonenſia, an. 1594. II. 459. Ratisbonenſia, an. 1597. II. 463. Sileſiæ, an. 1598. II. 463. Sileſiæ & quæ in iis acta, an. 1604. II. 471. Sileſiæ, an. 1606. II. 473. Sileſiæ an. 1607. II. 478. Sileſiæ, an. 1608. II. 480. Sileſiæ, an. 1609. II. 482. Moguntiæ habita, an. 1354. II. 291

COMMERCIUM. Litteræ Henrici IV. Ducis Sileſiæ Wratislavienſis pro favore commerciorum Wratislavienſium. an. 1274. III. 91. Litteræ Caroli IV. Rom. Imperatoris & Boh. Reg. in favorem commercii Wratislavienſis cum urbibus Hirſchberg, Hain & Landshut editæ. Pragæ 1366. III. 98

COMPLUTENSIA BIBLIA. II. 376

CONCILIUM. Concilii Baſileenſis initium. an. 1431. I. 76. 176. II. 317. Lugdunenſe, in quo excommunicatus eſt Fridricus II. Imp. II. 63. Conſtantienſe, an. 1414. II. 309. Bojemorum ad Concilium Legati, an. 1432. II. 318

CONCIONATOR. Concionatores illiterati Ducatu Lignicenſi territorio Leobergenſi aliisque nonnullis locis vagati, an. 1590. II. 455

CONCORDIA. Inter Poloniæ Regem & Bohemiæ Ducem Miſniæ ſancita. II. 220

CONCUBINA. Concubinæ Boleslai Calvi Ducis Lignicenſis. I. 330

CONFESSIO. Auguſtana Lutheranorum Carolo V. Imperatori exhibita, an. 1530. II. 399

CONFLAGRATIO. (vide Incendium. Exuſtio, Combuſtio Feuers-Brunſt.) Hainoviæ, an. 1581. II. 441. Grunbergæ, an. 1582. II. 443. Goldbergæ, an. 1554. II. 417

CONFRATERNITATIS Pactum. Nullitas pacti Confraternitatis inter Brandenburgenſes & Lignicenſes, an. 1546. II. 409

CONNUBIUM. Danielis Czepkii Aſcaniæ Connubiorum vincula fato quaſi connexa, plures cum priſcis illuſtriſſimorum Sileſiæ Ducum, Domus apprime adhuc florentis Ligio Bregenſis familiis illuſtriſſimis. I. 616

CONRADUS III. Imperator. Wladislaum II. Ducem Sileſiæ & Cracoviæ exulem ſuſcipit. I. 301. Ad reſtituendum Wladislaum in Poloniam profectus. I. 302. Ejus Iter in terram ſanctam. II. 44. Expeditionem in Aſiam pro Chriſtianis adverſus Arabes Perſasque parans per Pannoniam

niam Iter fecit. II. 233. Ejus expeditio in Polonos. II. 234

CONRADUS. Dux Cujaviæ & Maſoviæ, Filius Caſimiri. Reconciliatio inter eum & Henricum cum barba Maj. Polon. & Sileſ. Ducem. I. 329. Leſco & Conradus terras ſuas dividunt. II. 56. Boleslai pudici tutor efficitur. II. 58. Paganos contra Nepotes educebat. II. 58. Ejus expeditio in Pruſſiam. II. 58. Hoſpitalarius ſanctæ Mariæ Ieroſolymitanæ de Domo Theutunica conceſſit terram Culmenſem viginti annis II. 59. Bona Eccleſiæ Cracovienſis ſpoliavit. II. 62. Interdicto Eccleſiaſtico ſubjectus, & quam ob cauſam. II. 61. Irruptio Lithuanorum inſtigante Conrado Duce Maſoviæ. II. 61. Cracovienſem Ducatum occupat. II. 251

CONRADUS. Dux Inferioris Sileſiæ, Filius Henrici Barbati Ducis Sileſiæ. Criſpus dictus. I. 298. 308. Ejus Bellum cum Henrico fratre. I. 10. 41. 298. 308. Ei Pater Filiam Ducis Saxoniæ deſponſat, & Lubucenſem terram Luſatiæque Regionem perpetua conſignat portione. I. 308

CONRADUS II. Dux Glogoviæ. Filius Henrici Pii Ducis Glogovienſis. Ejus Sepulcrum. I. 44. 345. Henricum Legnicenſem per inſidias abripit in carcerem. I. 46. 344. II. 265. Captus ab Henrico IV. Duce Wratislavienſi I. 324. In Wratislavienſis Ducatus poſſeſſione aliquanto tempore permanens ex Wratislavia diſcedere coactus ab Henrico Lignic. I. 331. In Epiſcop. Patavienſem eligitur. I. 344. A Boleslao Duce Suidnicenſi bello aggreditur. I. 345. Fratrem ſuum Germanum Henricum Ducem Wratislavienſem captivat. II. 64. Terram Grosnenſem occupat. II. 64. Baltheo militari cinctus. II. 65. Boleslaum Calvum Ducem Lignicenſem captivat. II. 69. Ejus nuptiæ cum Brigitta Misnenſi. II. 258. Stirps Ducum Glogoviæ. II. 359. Sein Grabmahl. I. 586

CONRADUS. Dux ſtinavienſis & Gohrenſis, Præpoſitus Wratislavienſis, & electus Archi-Epiſcopus Salisburgenſis. Filius Conradi II. Ducis Glogoviæ. Electus in Archi-Epiſcopum Salzburgenſem. I. 57. 346. II. 269. 359. Propter cereviſiæ carentiam Archi-Epiſcopatum dimiſit. I. 58. 346. II. 269. Juſſu fratris ſui captivus Glogoviam ductus a vaſallis ejus de Loeben vinculis liberatur. I. 58. Ob deformitatem corporis Dux Kokirlenſis nuncupatus. I. 345. Gibboſus dictus. I. 57. 345. II. 359. Monumenti in Monaſterio Leubuſino deſcriptio. I. 347

CONRADUS I. Dux Olsnenſis & ſtinavienſis, Filius Henrici II. Ducis Glogov. Bello ſuperatus ad incitas redigitur a Boleslao filio Henrici V. Ducis Wratislav. I. 50. 265. 427. Ejus bella cum Polonis prope Olsnam I. 159. Milicenſem arcem ab Epiſcopo Wratislavienſi ſibi comparavit. I. 263. Ejus ſepulcrum. I. 375. Diploma Ducum Boleslai & Conradi de Ols Fratrum ſuper libertatibus Eccleſiæ Wratislav. & donatione villæ Przino & jure Ducalis villæ utriusque Domaszino. I. 831. Ejus Litteræ quibus Ducatum ſuum Johanni Bohemiæ Regi Feudi nomine offert. I. 832. Litteræ Johannis Regis Bohemiæ, quibus Conrado Duci Olsnenſi oppidum Prausniz ab Henrico Duce Wratislav. receptum tradere pollicetur, an. 1329. I. 834. Diploma Johannis Regis Bohemiæ, quo Conrado Duce Olsnenſi absque prole maſculina decedente filiam ejus Hedwigen, & legitimos ejus hæredes in Ducatu Olsnenſi ſuccedere poſſe decrevit. I. 834. Litteræ Boleslai Ducis Lignicenſis, quibus cum filiis Wenceslao & Ludwico civitatem & terram Berolſtadienſem cum omnibus & ſingulis Juribus & pertinentiis Conrado Duci Olsnenſi pro MDCC. Marc. Groſſ. Pragenſ. vendit. I. 835. Litteræ Johannis Bohemiæ Regis, quibus ad inſtantiam Boleslai Ducis Lignicenſis Conradum Ducem Olsnenſem terram Berolſtadienſem emiſſe ratum habet, an. 1339. I. 836. Litteræ Conradi Ducis Olsnenſis, quibus ob damna in Bello cum Polonis accepta & ad redimendos captivos terræ Gorenſis partem, partem Urbium ſtinaviæ & Köben ac civitatem Frauenſtadt pro D. M. Marcarum Polon. pagamenti & numeri Regi Bohemiæ vendit cum omnibus & ſingulis Juribus, an. 1345. I. 837. Litteræ Caroli IV. Imp. Regis Bohemiæ, quibus Conrado Duci Olsnenſi & Caſimiro Teſinenſi Jus in Ducatum Cozlenſem & Bithumienſem eſſe teſtatur, I. 837. Ejus Litteræ, quibus Jus aperturæ Regi Bohemiæ in Caſtro Militz concedit, an. 1358. I. 838. Litteræ Ludovici Ducis Bregenſ. quibus in controverſia de finibus inter Conradum Olsnenſem & Henricum Saganenſem Ducem nata, decernit, ut Henricus Conrado intra anni ſpatium DC. Marc Groſſ. Prag. Polon. numeri ſolvat, eaque ratione urbes Grünenberg, Lindam, Polckowitz & Heinczendorff ſibi vindicet, Mezeritz vero cum ſylvis adjacentibus Conradus ſenior ad vitæ dies habeat. Actum in Lobin. 1365. I. 876. Litteræ Jaroslai de Sternberg quibus ſe cum Duce Olsnenſi Conrado pactum iniiſſe teſtatur, ut Marcharethæ filiæ relictæ Bolckonis Ducis Cozlenſis liberum dotalitii uſumfructum concedat, in Muchelniz. 1358. I. 886. Litteræ Luckardis Duciſſæ Bithumicenſis, quibus Conrado Duci Olsnenſi advocatiam provincialem in Bithom ea lege tradit, ut ad vitæ Dies ſibi proventus alteram partem concedat. in Bithom. 1358. I. 886. Litteræ Agnetis Abbatiſſæ Trebnicenſis & Catharinæ defuncti Bolckonis Ducis Cozlenſis ſororum, Wladislai Ducis filiarum, quibus tutelam Sororii Conradi I. Ducis Olsnenſis ſubeunt & mandato inſtruunt, ut earum nomine, quid ex paterna & materna hæreditate debeatur indicet. Actum in Monaſterio Trebnicenſi, an. 1355. I. 887. Litteræ Urbis Bithumienſis, quibus, Beatricem Duciſſam Bithumienſem partem Urbis Bithumienſis ad ſe pertinentem Conrado I. Duci Olsnenſi tradidiſſe confitetur ſalvo tamen Duciſſæ ſenioris Luckardis dotalitio in Bithom. 1385. I. 887. Ejus Litteræ quibus Conrado de Bomiz & Henrico de Hugwicz villam Stampen una cum ſculteto & Jure patronatus vendit. Wratisl. 1338. I. 954. Litteræ Berchtoldi Com. & Burggraf. Magdeburg quibus ſe partem dotis Uxori Beatrici ab Affine Conrado I. Duce Olsnenſi promiſſæ

Digitized by Google

promiſſæ accepiſſe teſtatur. Coſel. I. 1359. I. 967. Litteræ Bertholdi Magdeb. quibus de dote Conjugis Beatricis nomine ſibi a Conrado I. Duce Olsn. ſoluta teſtatur, deque ejusdem ſecuritate Domino feudi conſentiente decernit. Act. Recz. 1374. I. 969. Litteræ Alberti Archi-Ducis Auſtriæ, quibus ſalvo feudi Jure vaſallum Bertholdum Burggrav. Magdeburg. terras quasdam Conrado I. Olsnenſi Duci pignoris nomine offerre concedit. Vindobonæ 1374. I. 969. Litteræ Johannis Ducis Stinaviæ, quibus Conrado fratri Duci Olsnenſi & Patruo Henrico Duci Saganenſi ſeſe litteras March. Brandenburg. tradere velle pollicetur, Terras vero & Urbes ſuas nunquam ſe alienare velle, ſub pœna. de quo ſecuros eſſe jubet Vaſallos & Cives. Stinaviæ. 1342. I. 972. Huic bellum infert Boleslaus Dux Olsnenſis. II. 274. Ejus Litteræ, quibus Woytechum de Smoln Conjugi Magdalenæ Reditus omnes in Ducatu Olsnenſi ſiti competentes mortis Cauſa donaſſe teſtatur. Olsnæ. 1344. III. 109. Ejus Litteræ quibus Peregrinum de Wiſerburg VI. marc. annui reditus ex Villa Sedlitz Conſulibus Olsnenſibus vendidiſſe ratum habet. Olsnæ. 1357. III. 109. Litteræ quibus Heincko & Nicolaus Petri Com. de Stoſchvvitz filii mediam Villam Jancovvitz Duci Olsnenſi Conrado I. vendunt. Olsnæ. 1361. III. 111. Ejus Litteræ, quibus Jus ſuum in antiqua & nova Villa Ponatovvitz Reynczconi Civi Olsnicenſi Creditori Fratris defuncti Ducis Boleslai vendit. Namzlaviæ 1322. III. 111. Litteræ Boleslai III. Ducis Sileſ. Lignic., quibus Conrado I. Duci Sileſ. Olsnenſi Beroldi Villam pignoris loco tradit, ſub certo temporis ſpatio. Cracoviæ. 1323. III. 112. Ejus Litteræ de Piſcina prope Civitatem Wartenberg. III. 114. Litteræ Przimckonis Ducis Sil. Teſſin., quibus Ducatus Kozlenſem & Bithonienſem mortuo Duce Bolckone ad ſuas & Conradi I. Ducis Oslnenſis manus perveniſſe, ſimulque de Dote & Elocatione filiarum relictarum inter ſe conſtitutum eſſe teſtatur. Pragæ. 1356. III. 115. Litteræ Johannis Ducis Sileſiæ Stinavienſis, quibus Conrado I. Duci Sileſiæ Olsn. pro C. marc. denariorum Civitatem Stynaviam & Villam Mereczicz oppignorat, certis tamen ſub Conditionibus reſpectu Henrici Ducis Saganenſis. Stynaviæ. 1339. III. 128. Ejus Litteræ de annuo cenſu ex villa Cosla. Wartemberg 1352 III. 133. Ejus Litteræ, quibus Renczkonem Hake cum Uxore Hedvvige bona ſua in Villa Petrovvitz prope Civitatem Trebnitz Apeczkoni de Lutkovv vendidiſſe teſtatur & ratum habet. Trebnicii. 1334. III. 135

CONRADUS II. Dux Olsnicenſis. Filius Conradi I. Ducis Olsnenſis. Diploma Wenceslai Bohemiæ Regis, quo Conradum II. Kozlenſem, Olsnenſem & Bithumienſem terram feudi nomine a ſe recepiſſe, ac fidelitatis & obedientiæ juramentum præſtitiſſe teſtatur. I. 839. Litteræ Caroli IV. Imp. & Bohemiæ Regis, quibus Euphemiam defuncti Bolckonis Ducis Coslenſis filiam conſentiente marito Bolckone III. Duce Monſterbergenſi in Conradi II. Ducis Olsnenſis gratiam Jure quod ſibi in Coslenſem Bithumienſem & Glivicenſem raterm ſuper erat ceſſiſſe teſtatur. Fürſtenbergæ. 1370. I. 888. Litteræ Wladislai Ducis Opolienſis Palat. Ungariæ, quibus cum Conrado II. Duce Olsnenſi pactum mutuæ defenſionis init, contra quoscunque excepto Rege Bohemiæ, Rege Hungariæ & Bolckone Duce Opolienſi. Actum Olsnæ. 1372. I. 889. Ejus Litteræ, quibus Syfridum Baruth Militem omnia bona ſua in Meleciz Johanni Poſer vendidiſſe teſtatur. Oſterwitz. 1381. I. 965. Ejus Litteræ, quibus ſe Patris conſenſu accedente Dobuſchio de Domantz omnia & ſingula bona ſua Jure feudi contuliſſe teſtatur. Kozlæ. 1363. I. 972. Litteræ Ludovici II. Ducis Bregenſis & Bolckonis III. Ducis Monſterbergenſis, quibus ſententiam inter Conradum II. Olsnenſem & Przemislaum Teſſinenſem Ducem diſſidentes ferunt &c. Nyſſæ. 1373. I. 1003. Poloniæ arma infert. II. 140

CONRADUS III. Albus Dux Sileſiæ Dominus in Kozle & Olesniz Filius Conradi II. Ducis Sileſiæ Domini in Kozle & Olesniz. In captivitatem incidit, qua tamen mox liberatur. I. 377. Turbæ ab eo in Sileſiæ excitatæ. I. 378. Ab Epiſcopo Conrado fratre captus Nyſſam abductus. I. 378. II. 326. A Filio Duce Conrado Albo Juniore denuo captus & Ducatu cedere coactus eſt, a quo tempore usque ad mortem ſuam privatus Wratislaviæ vixit. I. 378. 379. Ejus & Conradi Nigri Induciæ cum civitate Wratislavienſi, an. 1466. I. 933. Wird von ſeinem Sohne, auch Conradus Albus genannt, gefangen. I. 734. Wird durch Hertzog Ladislaum zu Teſchen und Groß-Glogau von ſeiner Gefangenſchafft loß gebeten. I. 734. Muß ſeinem Sohne das Fürſtenthum übergeben. I. 734. Bringt ſein Leben in Breßlau zu. I. 734

CONRADUS { VI. Primus. I. 372. 378. 379. II. 169. 193. III. 15. - - - II. 319. 326. 328. III. 80.

Filius Conradi II. Ducis Olsnenſis: Dux Olsnenſis, Epiſcopus Wratislav. { - - - I. 378. 379. 382. II. 319. 326. XXII. I. 66. XXX. I. 66. 372. II. 169. 193. III. 15.

Character Animi ejus. II. 169. 193. 310. Ejus conſuetudo offerendi vinum. II. 169. 193. Statutum a Baſileenſi Concilio obtentum. II. 169. 193. Ejus Sepulcrum. I. 382. 193. III. 15. Epiſcopatum deponit & recipit. II. 169. 193. Archi-Epiſcopum Gnesnenſem viſitantem Eccleſiam admittere noluit. II. 169. 193. Ottmuchoviam recepit, an 1435. II. 319. Fratrem Conradum Album capit, an. 1444. II. 326. Ejus Succeſſor. II. 326. Ejus Litteræ quibus preces Mareſchalli ſupremi Ord. B. Mariæ Domus Theutonicorum fœderis conditiones cum Rege Poloniæ ſub Auſpiciis Imp. Sigismundi initi ſe vidiſſe teſtatur, & cumulatius ejus Capita recenſet &c. VVratisl. 1423. III. 80. Verkaufft die Ober-Gerichte zu Korbitz in Bernſtadtiſchen. I. 382. Verpfändet den meiſten Theil ſeiner Biſchöffl. Güter. I. 381. 383. Tritt vom Biſthum völlig ab. I. 383

CONRADUS VII. Niger, Dux Sileſiæ Dominus

Digitized by Google

in Kozle, Olesniz, VVohlau & VVartemberg, Teutonici ordinis Eques. Filius Conradi III. Albi Ducis Sileſiæ Domini in Kozle & Olesniz. Wird beſchrieben. I. 384. Ejus & Conradi Albi Inducíæ cum Civitate VVratislavienſi, an. 1466. I. 933

CONRADUS { Albus II. I. 973. - - - II. 369. VIII. Albus, Dux Sileſiæ, Dominus in Olesniz, Kosle, VVohlau & Wartemberg. I. 372. Patrem Conradum III. Album capit & Ducatu cedere cogit. I. 378. 734. Ejus Litteræ, quibus Caſparum Abſchatzium & Conjugis Catharinæ & ſororum ipſius bona & paterna & materna conſecutum teſtatur. Olsnæ. 1451. I. 978. Ejus Litteræ, quibus quod in villa Banevviz Jus Czenkoni Borsnitzio competebat, Johanni Borsnitzio venditum eſſe teſtatur. Trebnicii. 1456. I. 974. Ejus Litteræ quibus Margaretham ab Abſchatz Johannis de Borsnitz Conjugem Curatore Mathæo de Haugvvitz Marito quicquid ex paterna & materna hæreditate ſibi debebatur contuliſſe ratum habet: VVolaviæ. 1469. I. 1018. Ejus Litteræ de annuo Cenſu villæ Rauden, Danieli a Brogell vendito. VVohlau. 1483. I. 1081. Controverſia inter eum & Abbatiſſam Trebnicenſem, an. 1483 II. 364. Wird in der Schlacht zwiſchen König VVladislao zu Pohlen und den Preuſſen, vornehmlich wider die Creutz-Herrn und Hoch-Meiſter Deutſchen Ordens Michael Küchmeiſter, gefangen. I. 732. Nimmt ſeinen Vater Conradum III. Album gefangen. I. 734. Bekömmt das Fürſtenthum von ſeinem Vater. I. 734

CONRADUS de BORSNITZ (vide Borsnitz.)

CONSILIARIUS. Boleslaus I. Rex Polon. Duodecim habuit Conſiliarios de Magnatibus. I. 19

CONSTANTIA. Filia Bernhardi Ducis Sileſiæ Domini de Vurſtenberg & in Svvidnitz. Conjux Przemislai Ducis Glogovienſis. Poſt mortem Mariti Abbatiſſa in Tzaniza. Ord. S. Claræ Diœceſ. Cracov. I. 961. 386. Ejus Diploma quo Carolo IV. Imp. tanquam Regi Bohemiæ bonorum dotalium Tutelam offert in Caſu ſi fratrem Bolckonem II. Ducem Suidnicenſem mori contingeret. In Tzaniza. 1340. I. 962

CONSTANTIENSE Concilium. Munificentia Ludovici II. Ducis Lignicenſis in Concilio Conſtantienſi, an. 1415. II. 309

CONSTANTIN. (villa) Ludovici I. Ducis Bregenſis Litteræ, quibus diſſidentes Epiſcopum VVratislavienſem, Prezlaum & Conradum I. Ducem Olsnenſem arbiter componit. VVratislav. 1365. I. 966

CONSTANTINOPEL. Von denen Türcken erobert. I. 182

CONSTITUTIO. Rudolphina pro ſalute Sileſiæ, an. 1580. II. 440

CONSUL. Interfectio Conſulum Wratislav. I. 73

CONTROVERSIA. Inter Ducem Olsnicenſem & Abbatiſſam Trebnicenſem, an. 1483. II. 364. De fodinis metallicis Dynaſtiæ Bythomienſis, an. 1560. II. 411

CONVENTICULA. Litteræ Bolckonis II. Ducis Sileſiæ Suidnicenſis, de prohibitis Conventiculis publicis & privatis, Suidnicii. 1351. III. 96

CONVENTIO. } Prope Dudam a Ludovico Re-
CONVENTUS. } ge Ungar. & Polon. indictus, ubi Zaviſſium Epiſcopum Cracovienſem & Sandivogium de Subino Vicarios Regni Poloniæ creat. II. 124. Conventio per Nobiles Regni in Syradia habita ante Letare feria quinta. II. 142. Conventio Regnicolarum in Sandecz habita. II. 144. Conventio Nobilium iterum in Sandecz habita. II. 153. Conventus Principum Sileſiæ Glogoviæ habitus, an. 1255. II. 255. Imper. ac Bohemiæ, Ungariæ, Poloniæque Regum Viennæ, an. 1515. II. 386. Egræ, an. 1461. II. 342. Regum Bohemiæ & Poloniæ Glogoviæ, an. 1462. II. 342. Bojemorum Polonorum & Hungarorum de pace, an. 1473. II. 364

CONVIVIUM. Memorabile, eſt Zimomislai, quo ſeptennio cæcus educatus filius, Meſco, videns conſpicitur. I. 17. Magnum Cracoviæ, a. 1363. II. 99

CORNEOBURUM AUSTRIÆ. A Mathia Rege Hungar. & Bohem. expugnatum, an. 1484. II. 364

COSMUS de MEDICES. Dictus Magnus Dux Hetruriæ, an. 1569. II. 428

COZLE Caſtrum. (vide Kosla) in Ducatu Oppolienſi, Moraviæ finibus vicinum. II. 31. Exuſtio hujus Caſtri. II. 31

COZLENSIS Ducatus. Litteræ Caroli IV. Imp. Bohemiæ Regis, quibus Conrado Duci Olsnenſi & Caſimiro Teſſinenſi Jus in Ducatum Cozlenſem & Bithumienſem eſſe teſtatur. I. 837. Litteræ Lesckonis Ducis Ratiborienſis, quibus ſe urbem & terram Coslenſem a Wladislao Duce Bithumienſi Pignoris nomine accepiſſe, & ipſi ad annos quindecim Jus reluitionis competere teſtatur; quod ſi intra hoc tempus decederet Dux Ratiborienſis alter omnia percepta defalcare poterit excepto Legato Sorori Lesckonis Offka Moniali ſolvendo &c. Coslæ 1334. I. 984

CRACCUS Senex. Princeps creatur a Lechitis. I. 2. 14. II. 21. Jura inſtituit & Leges promulgat Lechitis. I. 2. 14. Ejus prolem Regni ſucceſſione digniſſimam ſtatuunt Lechitæ. I. 2. Olophagum occidit. I. 2. 14. In ejus memoriam Cracovia fundata eſt. I. 2. 14. II. 21. 198

CRACCUS Minor. Filius Cracci ſen. Dolo fratricidii deprehenditur. II. 2. 14. II. 21. Perpetuo exilio relegatus. I. 2. 14

CRACCOVIA. ſ. CRACCOVIA. Condita. I. 2. 14. II. 21. 198. A nomine Cracci ſic dicta. I. 2. 14. Leskonem habet Monarcham. I. 8. A Leſckone Filio Caſimiri Filii Conradi munita. I. 9. Deſcribitur ab Alexandro. I. 3. 14. Antea Wavvel dicta. II. 21. Cathedralis Eccleſia in Caſtro Craccov. a Wladislao Poloniæ Duce fundata. II. 29. Meſco ſenex prælio cum Cracovienſibus geſto victus & vulneratus. II. 51. Adverſus hoſtes munitur. II. 52. Mieſco ſenex denuo Cracovia expulſus. II. 54. Nicolaus Palatinus Cracov. in Exilium abire juſſus. II. 54. Mieſco ſenex quarto Cracoviam recuperat. II. 54. Leſco Albus reſpuit Cracovienſem Principatum. II. 55. Turbæ inter Craccovienſes. II. 55. Conradus Dux Maſoviæ bona Eccleſiæ Cracovienſis ſpoliavit. II. 61. Anonymi Archi-Diaconi Gneznenſis brevior Chronica Cracoviæ. II. 78.

Com-

Digitized by Google

Combuſta, an. 1125. II. 79. Eccleſia Cracovienſis combuſta, an. 1231. II. 82. Thartarorum introitus in terram Craccovienſem, an. 1241. II. 82. Muro cincta a Wladislao. II. 95. Wenceslaus Rex Epiſcopatum Cracovienſem multa libertate adornat. II. 95. Zyroslaus I. Epiſcopus Wratislav. X. Officia Cracovienſis Eccleſiæ introducit. II. 161. Henricus Probus, Dux Wratislavienſis Cracoviam occupat. II. 263. Incendium Cracoviæ, an. 1306. II. 270. Boleslaus Dux Opolienſis Cracoviam occupat. II. 272. Expugnata, an. 1587. II. 451. Sigismundus Suecus Cracoviam ingreditur, an. 1587. II. 451

CRAFFTHEIM. (Johannes Crato) Medicus Ferdinandi I. Maximiliani II. & Rudolphi II. Augg. Conſiliarius & archiater Palatii Comes. II. 445. Theologiæ, Philoſophiæ & Medicinæ peritiſſimus. II. 445. Ejus Acroama. II. 446

Creutz-Herrn. (vide Cruci feri. geri.) Werden vom König Wladislao zu Pohlen bekrieget. I. 732

CROATIA. Turcarum in Croatiam irruptio, an. 1592. II. 456

CRONSPERG. (caſtrum) Litteræ Luczonis de Hohenlohe, quibus notum facit, ſe a Johanne Boh. & Pol. Rege Caſtrum & Dominium Cronſperg in feudum accepiſſe Cremaviæ. 1334. III. 74

CROSNENSIS DUCATVS. Crossen. Kommt an das Hauß Brandenburg. I. 207. 276. Ad Brandenburgenſes tranſit, an. 1480. II. 362. Croſna Incendio periit. II. 363. Crosnenſis Ducatus ad Sereniſſ. Domum tranſit, an. 1538. II. 403. Crosnenſis Ducatus juſtus Brandenburgenſis Titulus. II. 428

CRUCI (feri. geri.) vide Creutz-Herrn) Cujaviam occupant, an. 1329. II. 96. Expugnatio Caſtri Troky Lithuaniæ per Cruciferos. II. 152. Circumvallarunt Civitatem Dobzin & Caſtrum ibidem. II. 154. Victoria Wladislai Jagellonis Regis Poloniæ, Duce Balthaſare, Saganenſi, an. 1454. III. 333

CUJAVIA. Cujaviæ ſuo Duci obedientiam recuſarunt. II. 77. Cujaviam Crucigeri occupant. II. 96. Proditio terræ Cujavienſis, an. 1383. II. 145. Ziemovitus Dux Maſoviæ Cujaviam occupat. II. 146

CULMENSIS Terra. Hoſpitalariis S. Mariæ de Domo Theutonico oblata. II. 59. Suantopolcus Pomeraniæ Dux terram Culmenſem cum Exercitu ingreditur. II. 61

Cummerow. Cummerowiſche Linie des Hauſes Maltzan. III. 257. 265

CUNEGUNDIS. Filia Wladislai Loctici Pol. Regis Conjux Bernhardi Ducis Sileſiæ Domini de Vürſtenberg in Svvidniz. Ejus Litteræ, quibus Monaſterio Griſſovienſi annuum quinque marcarum ex ſylva Rusk cenſum confert. Suidniz, an. 1326. I. 953

Cunſtadt. Von denen Breßlauern erobert. I. 189

CUNSTADT. (BOCZKO de) alias de PODIEBRAT Litteræ, quibus Potho de Czaſtalovvitz & Boczko de Cunſtandt & Podiebrat Dynaſtias Bohemiæ Ruchenbergenſem & Skurovvskenſem emtionis Titulo Lüticii, an. 1387. Die Lunæ proxima poſt S. Viti conſequuntur. II. 1008

CUNSTADT. (Erhardus de) Litteræ Jodoci Marchionis Moraviæ quo Erhardo de Cunſtadt oppidum Nopagodl feudi titulo confert. Brunnæ, 1386. I. 964. Litteræ Procopii Marchionis Morav. quibus Erhardo de Cunſtadt oppidum Nopagodl cum omni pleno ac mero Dominio feudi titulo confert. Kunovviz. 1386. I. 964

CUNWALD. (villa) prope Caſtrum Luritz. Litteræ Wenceslai Rom. Imp. & Bohemiæ Regis, quibus villam Cunvvald Boczkoni de Podiebrat confert. Pragæ, 1389. I. 965

CURÆUS. Deſſen Fehler wegen des Fürſtenthums Münſterberg wird verbeſſert. I. 170

CURRICULUM, Vitæ. Joachimi Fridrici Ducis Ligio-Bregenſis. II. 468

CURTIUS. (Martinus) Medicinæ Doctor Wratislao. II. 363. Ejus Epitaphium. II. 363

CUSSENDORFF. (villa) vide Kuſſendorff.

CYMBARKA. Filia Zcemoviti Ducis Plocenſis. Conjux Erneſti Arch. Auſtr. I. 381. Der Ort ihrer Auferziehung. I. 514. Soll von groſſer Stärcke geweſen ſeyn. I. 514. Ihr Lob. I. 514. Ihr Grab-Mahl. I. 514. Ihr Stamm-Regiſter. I. 515

CYPRIANUS. Lubucenſis. I. 61. 65. II. 186. 240. III. 8

Epiſcopus Wratislavienſis XIX. I. 61. 186; XIII. I. 65; -- II. 240. III. 8

Eques Poloniæ. I. 65. Electus an. 1201. II. 241. Ejus Sepulcrum II. 164. Ejus virtutes. II. 186 Ejus Inſignia. II. 177. Biſchoff zu Lebus. III. 8. Biſchoff zu Breßlau. III. 8. Sein Nachfolger. III. 8

CZASTALOWIZ. (Potho.) Hauptmann in Francfenſtein. I. 173. Litteræ quibus Potho de Czaſtalovvitz & Boczko de Cunſtadt & Podiebrad, Dynaſtias Bohemiæ Ruchenbergenſem & Skarobskenſem emtionis titulo Lüticii an. 1387. die Lunæ, proxima poſt S. Viti conſequantur. I. 1008

CZECH. Primus Incola Bohemiæ poſt diviſionem linguarum. I. 13

CZEDLITZ. (Sigismundus) Ejus Elogium. II. 416

CZEDLITZ. (Georgius) Filius Sigismundi L. B. a Czedlitz. II. 416. Ejus Elogium. II. 416

CZEDLITZ. (Chriſtophorus) Ejus virtus in obſidione Viennenſi ſpectata, an. 1529. II. 398

CZEDLITZ. (koppo.) Litteræ Agnetis Duciſſæ Suidnicenſis, quibus koponem de Zedlitz Wernhero de Czettras Clerico annuum ex Villa Trevvelvvitz Cenſum vendidiſſe ratum habet. Neunhoff. 1385. III. 98

CZETTRAS. (Wernherus de) Litteræ Agnetis Duciſſæ Svvidnicenſis, quibus Kopponem de Czedliz vvernhero de Czettras Clerico annuum ex villa Trevvelvvitz Cenſum vendidiſſe ratum habet. Nevvnhoff. 1385. III. 98

CZETTRAS. (Hermannus de) Eques. Ejus Litteræ quibus Societatem & Fœdus cum Urbibus quibusdam infraſcriptis pangit. In Arce Fürſtenſtein. 1445. III. 101

CZETTRITZ. (Hermannus de) Eques. Ejus Litteræ de non vindicanda Captivitate qua famulos ſuos Javorienſis Civitas affecerat, an. 1445. III. 100
CZOPLA. (municipium.) Incurſiones Suanthoborii Ducis Stettinenſis. II. 121
CZUCKMANTEL. (oppidum) Matthiæ Corvini Ungariæ Bohemiæque Regis Litteræ, quibus oppidum Czuckmantel & Caſtrum Edelſtein a Jodoco Epiſcopo Wratislav: recuperatum ſempiterno Jure Eccleſiæ Wratislavienſi addixit, & Diplomata duo, quibus ea olim id erat adepta, confirmavit. I. 795. Epiſc. Wratislav: conceſſum: an. 1474. II. 356. Litteræ quibus Nicolaus Dux Oppaviæ oppidum Czuckmantel, Regi Bohemiæ tradit. an 1339. I. 842
CZWANSZIN. Caſtrum. Occupatum a Przemislao Duce Maj. Pol. II. 84

D.

DALMATIA. Ortus hujus Regni. II. 19
DANIA. Boleslai III. Regis Pol. Expeditio in Daniam ſucſepta. II. 36. 229. Theſaurus Regis Daniæ ablatus. II. 16. Bellum inter Daniæ & Sueciæ Reges compoſitum. an. 1659. II. 429
Daumen. Iſt Fürſt und Graf Ulrichen zu Würtemberg an der rechten Hand gröſſer geweſen als an der lincken. I. 536
DECIMÆ. Decimas cogitur permutare Thomas I. Epiſcopus Wratislav. II. 156. Zyroslaus II. Epiſcopus Wratislav. XVI. Monaſterio Lubenſi donat Decimas Lignicenſes. II. 163. 185. Jaroslaus I. Dux Sileſiæ, Epiſcop. Wratisl XVIII. Leubenſibus Decimas eripit. II. 186. Polonia Decimas confert pro expeditione in terram Sanctam. II. 239
DECKENDORFF. (Civitas) Litteræ hujus Civitatis, quibus Margarethæ Ludovici. I. Ducis Ligio-Bregenſis filiæ Dotalitium XXXII. florenorum conſtituit. Deckendorffii. 1353. I. 993
DELIRANS. In modum delirantis ambulavit Wladislaus Lignicenſis Dux a vinculis dimiſſus. I. 425
DENS. Hiſtoria de Aureo dente. II. 458
DEVASTATIO. Ducatus Opavienſis. II. 67. Ducatus Wratislav. II. 67
DEWCZEN - NEWDORFF. (villa) Litteræ Euphemiæ Duciſſæ Monſterbergenſis, quibus annuum trium marcarum cenſum ex villa Dewczen - Newdorff Henrico Rungio conceſſit. an 1429. I. 1004
DIADEMA. Anna Conjux Caroli IV. Aquisgrani Diademate cincta. II. 291. Beatrix Conjux Mathiæ Regis Hungariæ & Bohem. Diademate cincta. an. 1477. II. 360. Litteræ Wenceslai Ducis Opavienſis & Ratiborienſis, quibus Caſimiro electo Regi Bohemiæ ſe homagium non præſtare poſſe confitetur donec ſacro Regni ejusdem Diademate fuerit inſignitus. Ratiboriæ. 1438 I. 1010. Mathias Hunniades Rex Hungariæ & Bohemiæ, Olomucii diademate cinctus. an. 1469. II. 348
DIETA. Plures Dietæ factæ ſunt propter Ierſigk. I. 90. Facta fuit in Corbus. I. 91
DIETRICUS de WILDENSTEIN. (vide Wildenſtein.)
DIPLOMA. De quibusdam Sileſiæ Urbium Diplomatibus. I. 285. Diplomatarium Bohemo-Sileſiacum, quid illuſtret. I. 286. Diplomatarium Bohemo Sileſiacum illuſtrans res Bohemiæ Regum. I. 287. Diplomatarium Bohemo-Sileſiacum, illuſtrans res Coenobiorum Dioeceſeos Pragenſis. I. 291. Diplomatarium Bohemo-Sileſiocum, illuſtrans res familiarum illuſtriſſimarum Bohemiæ. I. 292. Diplomatarium Bohemo-Sileſ. illuſtras res Moraviæ I. 293. Diplomatarium Bohemo-Sileſiac. illuſtrans res Auſtriæ. I 293. Diplomatarium Bohemo-Sileſiac. illuſtrans res diverſorum Regnorum. I. 294. Diplomatarium Bohemo - Sileſ. illuſtrans res poloniæ. I. 295. Codicis Sileſiæ Diplomatici ſpecimen, quo Ducum ſuperioris & Inferioris Sileſiæ litteræ clientelares, fœdera, contractus matrimoniales emtiones & venditiones, pacta, conventiones, monaſteriorum quorundam fundationes & dotationes, denique Romanorum Imperatorum Pontificum & Bohemiæ Regum Diplomata munificentiæ in Duces Ducatus, urbes & Coenobia quædam Sileſiæ documenta egregia continentur. I. 773. ſq. Diplomata quædam ad Sileſiam univerſalem. pertinentia. I. 774. ſq. Diplomata ad Epiſcopatum Wratislavienſem pertinentia. I. 779. ſq. Diplomata ad ſuperioris Sileſiæ Ducatum Teſinenſem pertinentia. I. 804. ſq. Diplomata ad Sileſiæ Inferioris Ducatum olsnenſem ejusque coenobium Trebnicenſe pertinentia I. 815. ſq. Diplomata ad ſuperioris Sileſiæ Ducatus oppavienſem & Carnovienſem pertinentia I. 839. Diplomata ad Inferioris Sileſiæ Ducatum Monſterbergenſem pertinentia. I. 846. ſq. Diplomata ad Inferioris Sileſiæ Ducatus Svvidnicenſem, Javorienſem pertinentia. I. 857. ſq. Diplomata ad Inferioris Siliſiæ Ducatum Glogovienſem pertinentia. I. 869. ſq. Diplomatarium Bohemo Sileſiacum ſive diplomata CCVIII. Bohemiæ-Moraviae & Sileſiae res illuſtr. antia & confirmantia. I. 916. Diplomatum variorum ſeries de anno 1348. II. 285. Mantiſſa Diplomatum. II. Acc. 76. Diplomata varia Sileſ. III. 29. ſq.
DISCORDIA. De Electione Epiſcopi Poznanienſis. II. 85
DISSERTATIO. Hiſtorica, quæ res univerſæ Sileſiæ & Ducatum ſingulorum vices ac fata Diplomatica fide illuſtrat. I. 256. Genealogica, quæ VII. Tabulis genealogicis ex monumentis fide dignis ſuperioris & Inferioris Sileſiæ Duces a Piaſto Duce Poloniæ & Przemislao III. ottocaro Rege Bohemiæ oriundos ab initio ſeculi XII ad finem usque XVII. ſiſtit. I. 297
DOBRAM. (villa.) Donatio Henrici I. Barbati utilitatis hujus Villæ Monialibus in Trebnitz facta an. 1224. I. 830
DOBSCHUTZ. (Adama) Praefectus Ducatus Wratislav. conſtituitur an. 1607. II. 479
DOBRZIN. (Civitas & Caſtr.) Circumvallatum a Cruciferis an. 1390. II. 154
DOBUSIUS de DOMANZ. (vide Domanz.)
DOCTUS. Virorum doctorum promotor Jodocus. I. Epiſcopus Wratisl XXXII. II. 170
Dörre. Eine groſſe in Schleſien. 1473. I. 101

Digitized by Google

DOHNA. Stamm-Taffel des vortreffl. Geſchlechts der Burggrafen von Dohna. III. 199. Urſprung des Geſchlechts der Burggrafen von Dohna. III. 217. Alterthum und Fata der Burg-Dohna. III. 217. Gehört der Helffte nach der Cron Böheimb. III. 218. Gehört der andern Helffte nach dem Stifft Meißen. III. 219. Hat einen ſtarcken Lehnhoff gehabt, der endlich von dem Marggrafen von Meißen zerſtöret worden. III. 219. Praerogativen der Burg Dohna, beſtehend 1.) im Schöppen-Stuhl, 2.) in der Zoll-Gerechtigkeit auf der Elb-Brücken. III. 219. Ankunfft des Dohnaiſchen Geſchlechts in Schleſien. III. 219. Geiſtl. und Weltl. Ehren-Aempter zu denen das Dohnaiſche Geſchlechte gelanget. III. 220. Groſſe Verdienſte der Schleſiſchen Burgarafen von Dohna. III. 220. Untergang der Schleſiſchen Linie der Burggrafen von Dohna. III. 221. Geſchlechte der Preußiſchen Linie der Burggrafen und Grafen von Dohna. III. 221. Schwediſche Linie der Burggrafen von Dohna. III. 223. Geſchichte der Abgeſtorbenen böheimiſchen Linie der Burggrafen von Dohna. III. 224. Geſchichte der abgeſtorbenen Meißniſchen Linie der Burggrafen von Dohna. III. 225. Primogenitur der Freyen-Standes-Herrſchafft Wartenberg in Schleſien, bey dem Geſchlechte und Nahmen der Burggrafen und Herrn von Dohna. III. 227. Ober-Fürſten-Rechtl. Sententz von Anno 1713. über das Dohna Wartenbergiſche FideiCommiſſ. III. 245. Käyſerl. allergnädigſte Declaratoriæ, die vermeinte Caſſation des Dohnaiſchen Fidei-Commiſſ betreffend. III. 247

DOMANOWIEZ (villa.) Henrici III. Ducis Wratislav. Litteræ de hac Villa Monaſterio Trebnicenſi vendita. I. 931

DOMANTZ. (Dobuſcius de) Litterae Conradi II. Olsnenſis, quibus ſe Patris Conſenſu accedente huic omnia & ſingula bona ſua Jure feudi contuliſſe teſtatur. kozlæ. 1363. I. 972

DOMARATUS. { Caſtellanus Poznanienſis. II. 147 / Capitaneus Polon. II. 138. 139. 140. 141

De Conflictu inter Domaratum & Terrigenas habito II. 141. De ſecundo conflictu inter Domaratum & Terrigenas habito. II. 141. Qualiter Zneynam dolo obtinuit. II. 147. Qualiter ejus exercitus fuit debellatus. an. 1383. II. 151

DOMASZINO (villa) De Donatione Boleslai Ducis Olsnenſis juris Ducalis villæ utriusque Domaszino Monialibus in Trebnitz facta an. 1315. I. 831

DONYN. (Otto de) Diploma Henrici II. & Conradi Ducum Glogovienſium, quo huic villam Topherdorff cum omni honore utilitate commodo & Dominio imo ab omni Exactione liberam conferunt. an. 1310. I. 945

DORNHEIM. (Chriſtophorus de) Diploma Eliſabethae Duciſſæ Teſſinenſis ac Legnicenſis, quo Chriſtophoro & Nicolao fratribus de Dornheim kczenaviam feudi Titulo confert. Lignicii. 1444. I. 1019

DORNHEIM. (Nicolaus de) Diploma Eliſabethæ Duciſſæ Teſchinenſis ac Legnicenſis, quo Chriſtophoro & Nicolao fratribus de Dornheim kczenaviam feudi Titulo confert. Lignicii. 1444. I. 1019

DOROTHEA. Filia Joh. Ducis Holſatiæ. Conjux Fridrici IV. Ducis Sileſ. Lignic. Sarcophagi Inſcriptio. I. 467. Ihr Grabmahl. I. 467. 596. Ihr Stamm-Regiſter. I. 597

DRAGHYCZIN / DRAGYCZIN } (Caſtrum.) Expugnatio hujus Caſtri. an. 1383. II. 143

DRASWITZ. Litteræ Ruperti I. Senioris Com. Pol. Rheni Elect. & Ruperti II. Junioris, quibus Carolo IV. Imperatori tanquam Bohemiæ Regi Drasvvitz &c. venduntur, ſub lege reluitionis. Patavii. 1353. I. 995

DRDZEN. (Caſtrum.) A Boleslao ædific. II. 89

Dreydinge. Im Münſterbergiſchen Fürſtenthum, was es ſeyn. I. 135. Urſprung des Namens. I. 135

DROGOSSIUS. Capitaneus Siradiæ. Quomodo Woyborz occupavit. II. 149

DUELLUM. Signei cum nobili quodam. I. 29

DUX. Duces ſuperioris Sileſiæ. I. 9. Ortus Ducum Wratislavienſium. I. 43. Ortus Ducum Lignicenſium. I. 44. Ortus Ducum Glogovienſium. I. 44. De Ducibus Olsnenſibus. I. 59. De Ducibus Opolienſibus. I. 59 De Ducibus Mazovienſibus & Cujavienſibus. I. 59 Senior & potior Sileſiæ eſt Epiſcopus VVratislavienſis. I. 262. Tabula Genealogica Duces Sileſiæ VVratislavienſes Piaſteos ſiſtens. I. 298. Tabula Genealogica Duces Sileſiæ Glogovienſes & Saganenſes Piaſt. Poſteros ſiſtens. I. 342. Tabula Genealogica Duces Sileſiæ Olsnenſes Piaſti poſteros ſiſtens. I. 372. Tabula Genealogica Duces Sileſiæ Swidnicenſes Javorienſes & Monſterbergenſes Piaſti ſanguine ortos ſiſtens. I. 386. Tabula Genealogica Duces Sileſiæ Lignicenſes & Bregenſes Piaſti poſteros ſiſtens. I. 417. Tabula Genealogica, ſuperioris Sileſiæ Duces Teſſinenſes, Opolienſes & Ratiborienſis Piaſti ſanguine ortos ſiſtens. I. 666. Conventio ſuperioris Sileſiæ Ducum cum Mathia Rege Hungariæ. Olomucii: 1469. I. 1054

DYPOLDUS. vide THEOBALDUS.

DZBANSZIN. (Caſtrum.) Ejus fata. II. 65

E.

EBERHARDUS III. Comes VVurtemberg. Ejus Litteræ, quibus VVenceslaum Bohemiæ Regem, quoque Regem electum, futurum Imperatorem itaque deſignatum, & ab Archi-Epiſcopo Colonienſi diademate cinctum Dominum veneratur Norimbergæ. 1376. III. 65. Ejus & Ulrici Com. VVurtemberg. Litteræ, quibus fatentur à Rege Bohemiæ Naumburg, Burg, & Civitatem Billenſtein, Burg & Civitatem Borbawr & Lichtenberg in fœdum accepiſſe. Neuenberg 1366. III. 68. Ejus & Ulrici Com. VVartemberg. Litteræ, quibus fatentur omnia Fœda à Carolo Romanorum & Bohemiæ Rege accepiſſe. Norimbergæ 1346. III. 68

ECCLESIA. VVratislavienſis, cujus Patronus Johannes Baptiſta. I. 57. Collegiata Canonicorum

rum ſecularium in Braga à Ludovico I. Duce Bregenſi fundata, in honorem B. Hedwig. Duciſſ. Polon. l. 57. Caſimirus III. Rex Pol. libenter ædificavit Eccleſias. l. 66. De Inſtitutione Eccleſiæ VVratislavienſis. l. 60. Wratislavienſis à Caſimiro I. Rege Pol. fundata. l. 60. 64. Eccleſiæ Wratislavienſis Præſules. l. 60. Sanctæ Crucis VVratislav. ab Henrico IV. VVratislav. fundata. l. 62. 147. 801. Pragenſis erecta. l. 70. Fundatio Eccleſiæ Carthuſienſis prope Ligniz. l. 74. 83. Legnicenſis conſecrata. l. 75. S. Dorotheæ in VVratislavia ruit. l. 82. Inimici Eccleſiæ obierunt. l. 84. Bona Eccleſiæ ſpoliavit VVaſil. l. 91. Dux de Thoſt ſpoliavit bona Eccleſiæ. l. 91. Collegiata in Glogovia ab Henrico Falckobergenſi & Strelicenſi Domino ſuper Glogov. fundata. l. 712. Novem Eccleſiæ Cathedrales fundatæ in Polonia. ll. 159. Smogrovv prima Sileſiorum Eccleſia. ll. 177. Parochiales Eccleſias fundat Godofredus I. Epiſcopus VVratisl. ll. 177

EDELSTEIN. (Caſtrum.) Matthiæ Corvini Hungariæ Bohemiæque Regis Litteræ, quibus Oppidum Czuckmantel & Caſtrum Edelſtein à Jodoco Epiſcopo VVratisl. recuperatum ſempiterno Jure Eccleſiæ VVratislavienſi addixit, & diplomata duo, quibus ea olim id erat adepta confirmavit. l. 795. Litteræ Nicolai Ducis Opaviæ, quibus Caſtrum Edelſtein Regi Bohemiæ tradit, an. 1339. l. 842

EGER. EGRA. Ludovici cogn. Romani Elect. Brandenb. Litteræ, quibus Litteras Caroli IV. Imp. ac Bohemiæ Regis, quibus ſe regnumque Bohemiæ civitatem & terram Egrenſem pignoris nomine poſſidere probabat incendio abſumtas renovat, ad exemplum aliorum Electorum, in gratiam Regis Regnique Bohemiæ. Norimbergæ 1355. l. 997. Conventus Egræ, an. 1461. ll. 342

ELISABETH. Filia Alberti V. Rom. Imp. Ungar. Boh. quæ Regis Conjux Caſimiri IV. Regis Pol. Wie es bey ihrem Einzuge zu Teſchen zugegangen. l. 734

ELISABETH. Filia Henrici Pii Ducis Sileſ. Pol. & Cracov. Conjux Przemislai Ducis Poznaniæ. In Perſonas religioſas munifica & liberalis. l. 329. Ejus Sepulcrum. l. 329

ELISABETH. Filia Henrici VI. Ducis Sil. Dom. VVratislav. Conjux Conradi I. Ducis Olsnenſis. Ejus Sepulcrum. ll. 277

ELISABETH. Boleslai des Frommen Tochter, Hertzog Heinrichs zu Liegnitz Gemahlin. l. 608. 630. Hat eine unglückſelige Ehe. l. 608. Ihr Grabmahl. l. 608. Ihr Stamm-Regiſter. l. 608

ELISABETH. Filia Fridrici I. Elect. Brandenb. Conjux (1) Ludovici II. Ducis Sileſ. Dom. Lignic. & Breg. 2) VVenceslai Ducis Teſchinenſis. Ejus Dotalitium. l. 448. 612. Ejus memorabilia. l. 448. Ihr Grabmahl. l. 662. Ihr Stamm-Regiſter. l. 612. Ejus Litteræ quibus Chriſtophoro & Nicolao fratribus de Dornheim Kczenaviam feudi titulo confert. Lignic. 1444. l. 118

ELISABETH. Filia Caſimiri III. Regis Pol. Conjux Fridrici II. Ducis Sileſ. Dom. Lignicenſis. Monumenti in æde S. Johannis inſcriptio. l. 456. Ihr Grabmahl. l. 564. Ihr Stamm-Regiſter. l. 564

ELISABETH. Filia VVladislai Loctici Regis Pol. Conjux Caroli Regis Hungar. Diſcordia inter eam regemque Ludovicum filium. ll. 117. In Ungariam rediit. ll. 118

ELISABETH. Conjux Ludovici M. Ungariæ & Polon. Regis. Polonorum precibus mota filiam Juniorem Hedwigem ſe ſe miſſuram promittit. ll. 42. Qua ratione Juſſu ejus Theſaurus Caſimiri Regis diviſus ſit. ll. 106

ELISABETH. Filia Boguslai Stetinenſium Ducis Conjux 4ta. Caroli IV. Imp. & Bohemiæ Regis. Ejus Robur & virtus. ll. 296. Ejus ſepulcrum. ll. 302

ELLNBOGENSIS. Dynaſtia. Diploma VVladislai Hungariæ ac Bohemiæ Regis, quo Hieronymo, Nicolao & Caſpari Comitibus Schlickiis fratribus Jura & diplomata à Regibus olim Bohemiæ, præſertim de dynaſtia Ellnbogenſi accepta auget & confirmat. Pragæ 1489. l. 1031

Enthauptung. (vide Capite plexus) Leonhardi Aſſenheimeri Obriſtens über der von Breßlau Kriegs-Volck. l. 734. Hertzog Niclaſens von Opeln. l. 211. 727. Marien, Ludwigs des I. Churfürſtens und Pfaltzgrafens beym Rhein Gemahlin, wegen verdachter Untreue willen. l. 504. Bergmanns, Johannis II. zu Sagan vornehmſten Raths. l. 718

ENCOMIUM. Georgii Stenii Auſtriaci. ll. 362. Mathiæ Regis Hungariæ & Bohemiæ. ll. 367. Familiæ Thurzonum de Bethlehem ſalva. ll. 376

EPIGRAMMA. Bolckonis II. Ducis Sileſiæ Dom. de Würſtenberg & Monſterb. l. 159. Johannis Lindneri in Johannem à Braun. ll. 483. De Nova in via Lactea ſtella viſa, an. 1572. auctore Theod. Beza Vezelii Theol. ll. 432. In Inſignia illuſtriſſimorum Ducum Teſchinenſium in Sileſia l. 743. De diſpare Ladislai Regis & Mathiæ Hunniadis fatorum curſu, auctore Manlio. ll. 338. In Johannis Hermanni Philoſophiæ ac Medicinæ Doct. Acad. VVittemb. Profeſſoris. ll. 473. Johannis Sigismundi Tranſylvaniæ Principis Autore Marc. Henning. ll. 430. Epigrammata in honorem Rudolphi II. Imperatoris VVratislaviam ingredientis, inſcripta portæ D. Nicolai, an. 1577. ll. 437

EPISCOPUS. EPISCOPATUS. vide Biſchoff. Epiſcopi Eccleſiae VVratislav. l. 60. ſq. Chronica & Numerus Epiſcoprum VVratislavienſium l. 64. Epiſcopatus VVratislav. Hiſtoria. l. 112. Epiſcopus VVratislavienſis eſt ſenior & potior Sileſiæ Dux & Ligius Princeps. l. 262. Jus Epiſcopum eligendi eſt penes ſenatum Canonicorum utriusque Collegii in Inſula S. Johannis. l. 263. Catalogus Epiſcoporum Patavienſium ex avtographo Sand-Hypolytenſi. l. 327. Diplomata ad Epiſcopatum VVratislavienſem pertinentia. l. 779. Innocentii IV. P. R. Bulla, qua recipit Eccleſiam VVratislavien-

lavienſem cum omnibus Eccleſiæ bonis in protectionem, & eximit Epiſcopatum à Juriſdictione omnium aliorum Epiſcop. & Archi-Epiſc. excepta autoritate Metropolitani in Caſibus ei à Jure conceſſis. l. 778. Henrici IV. Cognomine Probi, Ducis Sileſiæ Dom. VVratislav. Diploma, quo Epiſcopo VVratislavienſi Jus Ducale in terris Neſſenſi & Ottmuchovienſi concedit. l. 781. Diploma Johannis Regis Bohemiæ quo Epiſcopi VVratislavienſis Jura & immunitates confirmat. l. 782. Epiſcopus & Capitulum Eccleſiæ VVratislavienſis confitentur, ſe Marchionem Moraviæ ſi ſine hæredibus Carolus IV. deceſſerit Dominium habere. l. 783. Carolus IV. Imp. & Bohemiæ Rex Epiſcopum & Capitulum Eccleſiæ VVratislavienſis urbem & terram Grotkovienſem, quam à Boleslao Duce Bregenſi emerant à ſe & Regno Bohemiæ feudi titulo ſuſcepiſſe affirmat. l. 784. Carolus IV. Imp. & Boh. Rex affirmat; Epiſcopum VVratislavienſem eſſe Principem Lygium: Capitulum Vaſallos Regni & Coronæ Bohemiæ. l. 705. Preczlaus Epiſcopus VVratislavienſis & Capitulum emerunt Caſtrum Fridеberg, vendiderunt Myelitz. l. 785. Niſſenſis Civitas Regi Bohemiæ ſe contra quemcunque auxilia præſtare promittit, eo caſu excepto, ſi cum Epiſcopo VVratislavienſi Rex Bellum gerat. l. 787. Preczlai Epiſcopi VVratislavienſis litteræ, quibus Duces Sileſiæ & Civitatem VVratislavienſem Regis Regnique Bohemiæ Clientelam ſubiiſſe teſtatur, Regemque Eccleſiæ VVratislav. immediate Patronum eſſe. l. 788. Litteræ Preczlai Epiſcopi VVratislav. quibus confitetur Epiſcopum VVratislav. cum melioribus Prælatis ad coronationem Bohemiæ Regis tanquam ad ſolemnitatem & gaudium Patroni & Domini Eccleſiæ VVratislavienſis debere accedere: Terram Grotcovienſem in feudum ſuſcipere, & Juramentum homagii, fidelitatis, obedientiæ ac ſubjectionis præſtitum ſolemniter innovare. l. 791. Litteræ Joachimi Elect. Brandenb. quibus Joachimum Ducem Sileſ. Monſterbergenſem, poſtulatum Epiſcop. Brandenburgenſ. confirmat, adjectis certis conditionibus: Coloniæ ad Svevum, 1546. l. 1049. Diſcordia de Electione Epiſcopi Poznanienſis ll. 85. Ruſſia in Epiſcopatus diviſa. ll. 112. Johannis Lonini Canonici Cracovienſis Epiſcoporum Smogorzonovienſis & Pizinenſis, quæ nunc VVratislavienſis Eccleſiarum Hiſtoriae & Acta. ll. 158. Nicolai Henelii ab Hennenfeld ſeries Epiſcoporum VVratislavienſium. lll. 1, ſeq. Epiſcopus quinqueccleſienſis. ll. 455. Uxore ducta dignitate Epiſcop. abdicavit Andreas Dudithius de Horehowitz. ll. 455. Anonymi vitæ Epiſcoporum Eccleſiæ, quæ olim Smogrovienſis deinde Rytzynenſis mutato loco & Nomine VVratislavienſis appellatur. ll. 177.

EPITAPHIUM. (vide Inſcriptio, Grab-Schrift.) Andreæ Gerini Epiſcopi VVratislav. XL. lll. 23. Boleslai Alti in Monaſterio Leubenſi. l. 653. Martini Curtii Med. Doct. ll. 363. Caſpari à Logau. Epiſc. VVratislao. lll. 20. Fridrici IV. Ducis Lignicenſis in æde S. Johannis l. 466. Henrici I. Ducis Monſterberg. l. 242. Juthæ Conjugis Bolckonis ll. Ducis Sileſiæ Monſterbergenſis. ll. 282. Joachimi Fridrici Ducis Sil. Lignic. & Breg. l. 470. Johannis Metzleri ſenatoris VVratislav. Scholarumque Præſidis, in Æde Eliſabethana prope ſupremam aram. ll. 403. Johanni Muſculo ab Amico ſcriptum. ll. 462. Martini Gerſtmanni Epiſcopi VVratislav. lll. 22. Sophiæ filiæ Fridrici lll. Ducis Sileſ. Lignic. l. 464. Hertzogs VVenceslai von Sagan. l. 367

Erbſen. Soll es an. 1571. in Schleſien geregnet haben. l. 241

ERNESTUS. Hertzog zu Braunſchweig und Lüneburg. Wird von ſeinem Sohne bekriegt. l. 520. Wird gefangen. l. 520

ERNESTUS. Archi-Epiſcopus Pragenſis. Factam à Theoderico Misnenſi Epiſcopo Schalitzenſis Monaſterii fundationem confirmat. an. 1357. l. 708. 959

ERNESTUS. Dux Opaviæ & Monſterbergenſis, Filius Przemislai Ducis Opaviæ & Monſterbergenſis. In extremam redactus paupertatem vixit in monaſterio Leubuſino. l. 771

ERNESTUS Princeps Aſcaniæ. Diploma Henrici ſenioris Ducis Monſterbergenſis, quo cum filiis tribus & Vaſallis filiæ Margarethae Erneſto Principi Aſcanio nubenti dotem addit, & in ejus ſecuritatem Dynaſtias Lippen & VVarlitz inſcribi poſcit. Glocii, 1494. l. 148

ERNESTUS. Comes Pal. Rheni Arch-Epiſcopus Salisburgenſis. Proles Alberti & Kunegundis Frid. Imp. Filiae. ll. 421. Ejus Præceptor ll. 421. Humanioribus Litteris bene inſtitutus. ll. 421. Ejus ſepulcrum. ll. 421

Erſtechen (vide Todten.)

Ertrãncken. Im Jahr Chriſti 1515. ertranck in der Donau Bartholomäus, des H. R. R. Fürſt, Hertzog zu Münſterberg, Graf zu Glatz, Herr auf Kumberg. l. 116

ERUDITIO. Sileſiorum. l. 113

EUPHEMIA. Printzeßin von Münſterberg. Friedrichs des IV. Grafens von Oettingen Gemahlin. Ejus Litteræ, quibus annuum trium marcarum Cenſum ex villa Dewczen-Newdorff Henrico Rungio conceſſit, an. 1429. l. 104. Ejus Litteræ, quibus fratres de Chanſtirz Henrico de Reibnitz villam Virhofen vendidiſſe teſtatur & ratum habet, Monſterbergæ. 1438. l. 1014

EUPHEMIA. Filia Henrici V. Ducis Sileſiæ Dom. Wratislav. & in Legniz. Conjux Ottonis March. Meran. Ihr Lob. l. 528. Stifftet das Jungfrauen Kloſter zu S. Clara, in der Stadt Meran, im Voigt-Lande. l. 528. Ihr Grabmahl. l. 528. Ihr Stamm-Regiſter. l. 529

EUPHEMIA. Filia Wladislai Ducis & Domini Kozlenſis. Conradi I. Hæredis Regni Polon. Ducis Sileſiæ Dominiin Olesniz Conjux altera. Litteræ Urbis Torcecenſis quibus Euphemiæ & Beatrici defuncti Bolkonis Ducis Kozlenſis ſororibus, quarum illa Conrado I. Duci Olsnenſi nupſit, tanquam veris & legitimis Dominabus homagium præſtat, an. 1356. l. 884

EUPHEMIA. (vide Offka.) Filia Conradi II. Ducis

cis Silesiæ Domini in Kozle & Olesnitz Conjux. 1. Alberti Electoris Saxoniæ. 2. Georgii Principis Ascanii. Wird sonst genannt Offka, Offga, Offega. I. 518. II. 312. Ihr Leib-Gedinge. I. 518. Ihr Stamm-Register. I. 518

EUPHEMIA. Filia Bolckonis Ducis Kozlensis. Conjux Bolckonis III. Ducis Silesiæ Domini in Monsterberg. Litteræ Caroli IV. Imp. & Bohemiæ Regis, quibus Euphemiam consentiente marito Bolokone III. Duce Monsterbergensi in Conradi II. Ducis Olsnensis gratiam Jure quod sibi in Koslensem, Bithumiensem & Glivicensem terram supererat cessisse testatur. Fürstenbergæ. 1370. I. 888

EUROPA. Turcarum in Europam adventus, an. 1364. II. 294

EXCOMMUNICATIO. (vide Bann.) Friderici II. Roman. Imperat. in Concilio Lugdunensi. II. 63. Georgii Regis Bohemiæ. II. 344. Fridrici Imperatoris. II. 91. Jerlicki Regis Bohemiæ. I. 95. 96. Ladislai Ducis Opolienſis ab Episcopo Plocensi, an. 1381. II. 124. Johannis Regis Bohemiæ. I. 62. I. 167. 190. III. 12

EXEMPLUM. Exempla præclara intuenda sunt in studio virtutis & sapientiæ. I. 98

EXEQUIÆ. Regis Ladislai. I. 90

EXILIUM. } Wladislaus II. Dux Silesiæ & Craco-
EXUL. } viæ. I. 302. Boleslai Alti Ducis Wratislav. II. 186. Boleslai II. Regis Polon. I. 5. 22. III. 222. Jaroslaus exul in Principatum Russiæ restituitur. II. 220. Nicolai Palat. Cracov. II. 54. Zbignei. I. 29. III. 32. Johannis II. Ducis Saganensis. II. 365. Ladimiri Principis Halicienſis II. 48. Nanckeri Episcopi Wratislav. II. 167. 190

EXPUGNATIO. (vide Belägerung Oppugnatio, Impugnatio, Obsessio) Libunæ a Boleslao I. Rege Pol. II. 209. Brenstensis civitatis. 1322. II. 80. Wratislaviæ a Bohemis. II. 216. Castri Belz, an. 1376. II. 118. Corneoburgi Austriæ a Mathia Rege Hungariæ & Bohemiæ. an. 1484. II. 364. Castri Troky Lithuaniæ per cruciferos. II. 152. Cracoviæ. an. 1587. II. 451. Castri Draghyczin. II. 143. Glogoviæ. an. 1481. II. 365. Castri Kamgen. II. 147. Libnitz. I. 700. Constantinopolis a Turcis. an. 1453. II. 331.

EXUSTIO. (vide Incendium, Combustio, Conflagratio, Feuers-Brunst.) Castri Cozle. II. 31 Municipii Welcz. II. 121. Oppidi Leknensis. an. 1383. II. 150. Terræ circa Wronky. 1384. II. 153. Wratislaviæ. an. 1342. I. 70

F.

FABER. Vulgo Kockritz (Franc.) Reipublicæ Wratislav. Secretarius. Ejus Sepulcrum. II. 425. Ejus Elogium. II. 425.

FAMES. (vide Caristia.) In Polonia & Silesia. an. 1317-1319. I. 69. 152. II. 273. Magna. I. 71. 78. Magna in Silesia. I. 76. 77. Magna. an. 1315. II. 93. Magna. 1362. II. 93. Ingens Silesiam turbat. an. 1437. III. 320

FAMILIA. vide { Genealogica. / Tabula genealogica. / Stamm- { Linie. / Register. / Tafel.

Jagellonica. I. 276. Illustrissimarum Bohemiæ familiæ. I. 282. Lobkowitziorum. I. 292. 293. Sternbergiorum. I. 292. Czastolowicensium. I. 292. Pernsteiniorum. I. 292. Postapitziorum. I. 292. Cunstadiorum. I. 292. Schlickiorum. I. 293. Tenciniorum. I. 293. Foxianorum. II. 374

FANATICI. In Ducatu Lignicensi Territorio Leobergensi aliisque nonnullis locis vagati. an. 1590. II. 455

FERDINANDUS I. Imp. Rex Hungariæ & Bojem. Dux Silesiæ. Ducatum Saganensem recepit. I. 270. Incrementum Ducatus Wratislaviensis sub regimine Ferdinand. I. I. 284. Huic fidem juravit Johannes Dux Opolienſis & Ratiborienſis. I. 721. Ejus Litteræ, quibus Liberis minoribus Henrici II. Ducis Monsterbergensis & Olsnensis tutores constituit Georgium Ducem Lygio Bregensem, & Henricum Gotsch ab Hertwigswalde. Viennæ. 1548. I. 1054 Provincias Austriacas adit. an. 1521. II. 390. Nuptias Lincii. celebrat. an. 1521. II. 390. Fit Rex Hungariæ & Bohemiæ. an. 1526. II. 395. Ejus in Bohemiam & Silesiam adventus. an. 1527. II. 396. Reditus in Hungariam & victoriæ repetitæ de Johanne Com. Scepusienſi, an. 1526. II. 397. Nascitur ei filius primogenitus Maximilianus. II. an. 1527. II. 397. Ejus Gratia quam Silesii experti maximam. an. 1527. II. 397. Eligitur Rex Romanorum. an. 1531. II. 400. Ejus Commissarii ad Silesiæ ordines. an. 1534. II. 401. Pax inter eum & Johannem Comitem Scepusienſem sancita, an. 1538. II. 403. Budam frustra obsedit, an. 1540. II. 405. Bellum Turcicum instaurat, an. 1541. II. 405. Cum familia Regia Wratislaviam adventat, an. 1546. II. 408. Provocationem Magdeburgum sustulit, an. 1548. II. 413. Saganensis Ducatus a Saxonum Imperio ad eum redit, an. 1548. II. 413. Transylvaniam occupat, an. 1551. II. 414. Pax inter eum & Isabellam Regem & Reginam Ungariæ, an. 1551. II. 414. Fit Romanorum Imperator, an. 1558. II. 419. Induciæ inter eum & Solymannum, an. 1560. II. 421. Ejus Elogium. II. 424. Ejus Justa Viennæ soluta, an. 1565. II. 425. Hält Beylager mit der Erb-Printzeßin von Ungarn und Böhaimb. I. 219. Wird König in Ungarn und Böhaimb. I. 221. Dessen Ankunfft in Prag. I. 221. Dessen Ankunfft in Breßlau. I. 221. Siegt wider Johannem Grafen von Zips. I. 222. Wird Römischer König. I. 224. Kommt zum andernmal nach Breßlau. I. 226. Kommt das drittemal nach Breßlau. I. 228. 703. Seine Gemahlin stirbt in Kindes-Nöthen. I. 228. Löset das Fürstenthum Münsterberg ein. I. 230. Dessen Vergleich mit denen jungen Printzen von Siebenbürgen. I. 230. Ihm hält sein Sohn Kayser Maximilianus, ein herrlich Leichen-Begängniß. I. 233

FERDINANDUS II. Bohemiæ Rex Caroli Archi-Ducis filius. Wratislaviensem Ducatum adeptus est. I. 284. Incrementum Ducatus Wratislav. sub ejus Regimine, I. 284. Recuperavit Bohemiam. I. 284. Fridericum Regem Bohemiæ Regno pepulit. I. 284

Digitized by Google

Feuer. Ein koſtbares von Welſchen Nüſſen läſt Ludovicus II. Hertzog zu Liegnitz anzünden, und in Ermanglung des Holtzes dabey kochen. I. 446. 661

Feuers-Brunſt. (vide Conflagratio, Incendium, Exuſtio, Combuſtio.) Der Stadt Hayn von denen Hußiten verurſachet. I. 450

FIDEI-COMMISS. Das Dohna-Wartenbergiſche. III. 226. Ober-Fürſten-Rechts Sententz, von an. 1173. über das Dohna-Wartenbergiſche Fidei-Commiſs. III. 245. Allergnädigſte Declaratorie, die vermeynte Caſſation des Dohnaiſchen Fidei-Commiſſi betreffend. III. 247

FIDES. A Zbigneo nunquam tenetur. I. 29

FLORIANUS S. Ejus oſſa Cracoviam apportantur. II. 48. 82

Fluch. Laſſen die Prieſter über die Stadt Groß-Glogau ergehen. I. 708

FLAGELLATORES. Flagellatorum ſecta in Polonia. II. 74. 289. Miſſi deſtruendo fidem Chriſtianam, an. 1261. II. 83

FOEDUS. (vide Pax, Friede, Vertrag.) Litteræ quibus Albertus March. Brand. & Georgius Podiebradius fœdus pro ſalute Regni Bohemiæ & utriusque tam Brandenburgicæ quam Podiebradicæ gentis ineunt. Pragæ 1454. I. 1023. Inter Caſimirum III. Regem Polon. & Carolum IV. Imperat. an. 1556. II. 292. Litteræ fœderis perpetui Burggrav. Norimbergenſium cum Carolo IV. Rom. Imp. Rege Bohemiæ initi Norimbergæ. 1355. III. 66. Litteræ Conradi Epiſcopi VVratislav. quibus ad preces Marcſchalli ſupremi Ord. B. Mariæ Domus Theutonicorum fœderis conditiones cum Rege Poloniæ ſub auſpiciis Imp. Sigismundi initi ſe vidiſſe teſtatur, & cumulatius ejus Capita recenſet, &c. VVratislav. 1423. III. 80. Fœderis Tabulæ inter ſuperiores Sileſiæ Duces quosdam & Regem Poloniæ, an. 1447. confect. I. 1011. Litteræ Alberti March. Brandenburgenſis, & Georgii Podiebradii, quibus fœdus pro ſalute regni Bohemiæ & utriusque tam Brandenburgicæ quam Podiebradicæ gentis ineunt Pragæ. 1444. I. 1024. Fœderis Tabulæ Georgium inter Bohemiæ Regem, & Marchiones Brandenburgenſes, an. 1459. initi. I. 1026. Inter Fridricum III. Rom. Imp. & Regem Bohem. an. 1459. II. 341. Inter Bohemiæ & Galliæ Regem. an. 1464. II. 344. Inter Georgium Podibradium & Galliæ Regem, an. 1464. II. 344. Fœdera varia inter Hungariæ & Bohemiæ Reges ſancita. II. 280. Henrici I. Ducis Javorienſis cum Rege Bohemiæ, an. 1337. ſancitum. I. 934. Fœderis tabulæ inter VVladislaum Regem Hungariæ & Bohemiæ, & Johannem Albertum fratrem, an. 1491. confecti, inter exercitus utriusque partis penes civitatem Caſſovienſem. I. 1056. Litteræ Ludovici March. Brandenb. & Luſatiæ, quibus ſub Juramento ſe fœdus Carolum IV. inter & Johannem March. Morav. fratres ab una & Bavariæ Duces ab altera parte ſancitum, ſanctum obſervare velle pollicetur. 1349. I. 980. Inter Johannem Sigismundum Tranſylvaniæ Principem & Imperatorem Maximilianum II. an. 1370. II. 429. Diploma Ducum Pomeraniæ, quo cum Johanne Bohemiæ & Poloniæ Rege fœdus ineunt, an. 1337. II. Acc 77. De fœdere inter Bohemiæ & Poloniæ Regem tractatus, an. 1404. II. 306. Ruperti Ducis Legnicenſis cum aliis Sileſiæ Principibus. I. 434. Smalcaldicum, an. 1536. II. 402. Litteræ quibus fœdus inter Duces & Urbes Sileſiæ ſancitum, an. 1458. I. 1002. Fœdus Ducum & Urbium quarundam Sileſiæ ad quasvis hoſtium injurias propulſandas VVratislaviæ, an. 1402. initum. I. 1006. Litteræ Hermanni de Czettriz Equitis, quibus ſocietatem & fœdus cum urbibus quibusdam pangit. III. 101

FOEMINA. Se marem fingens. II. 408.

FRANCI. Resgeſtæ Francorum ab an. 750. ad an. 961. II. 94. Sclavi victi a Francis. II. 94. Italia a Francis capta, an. 774. II. 94

FRANCISCUS. I. 61. 65. II. 163. 185. III. 8

FRANCKO. I. 61. 65. II. 163. 185

SUANTHO. I. 65. II. 163

- Prawdita. I. 65. II. 239
- Primus. II. 163. 185

Epiſcopus VVratislav.
- XI. I. 61. 65
- XVII. 163. 185. III. 8

Boleslai Alti Cancellarius. II. 163. 185. 239. III. 8. Per ſcrutinium eligitur. II. 163. 185. III. 8. Ordinatus. an. 1183. I. 65. Eques Sileſius. I. 65. II. 163. 185. 239. Commendatione Boleslai Alti eligitur. II. 185. Ejus Sepulcrum. II. 185. Ejus Inſignia, II. 177. Ejus Laus. II. 239. Ejus Succeſſor. II. 240

FRANCISCUS I. Galliæ Rex. Captus. II. 96

FRANCISCUS LUDOVICUS Archi-Epiſcopus Trevirenſis S.R.I. per Galliam & Regnum Arelatenſe Archi-Cancellarius & Princeps Elector Generalis militiæ Hieroſolym. ordinis B. Mariæ Theutonicorum Pruſſiæ Adminiſtrator, ac ejusdem per Germaniam, &c. I. 68. II. 177. III. 28. Electus Epiſcopus VVratislav. an. 1683. I. 68. Ejus Inſignia. II. 177

FRANCISCUS. Graff von Hatzfeld. (vide Frantz.)

Franckenſtein. vide Francoſtein. Urſprung des Nahmens. I. 127. Urſprung der Stadt. I. 127. Deſſen Beſchaffenheit. I. 127. Hat 4 Kirchen. I. 127. Derſelben Schloß I. 128. Deren Dörffer. I. 128. ſq. Dominicaner Kloſter daſelbſt. I. 142. Bekommt von Bolckone I. Hertzogen in Schleſien, Herrn zu Münſterberg und Fürſtenberg die Saltz- und Niederlage, auch die Meilen-Rechte. I. 148. Das Recht einer Saltz-Niederlage wird beſtätiget von Hertzog Bernharden zur Schweidnitz. I. 151. Bekommt das Dorff Altrechts-Dorff. I. 153. Das Altar in der Pfarr-Kirchen dotiret Bolcko II. Hertzog zu Münſterberg. I. 155. Deren Fiſcherey beſtättiget Bolcko II. Hertzog zu Münſterberg. I. 156. Deren Privilegia confirmiret Hertzog Bolcko II. in Schleſien zu Münſterberg I. 156. Wird vom Hertzog Bolcken II. dem Könige von Böhaimb verkaufft. I. 158. Kaufft vom Hertzog Bolckone II. den Land-Zoll. I. 159. Huldiget dem König zu Böhaimb. I. 160. Deren Privilegia werden von Johanne dem Könige von Böhaimb confirmiret. I. 160. Deren Rechte und Freyheiten werden beſtättiget von Carln den IV. Röm. Kayſer. I. 163. Deren Jahr-Marckt wird beſtättiget. I. 163. Deren Hof-Gerichte

werden beſtättiget. I. 163. Beſitzt Hincko von Leuchtenberg. I. 176. Deren Rechte und Gewohnheiten werden durch Kayſer Sigismundum beſtättiget. I. 176. Daſelbſt verlieren die Breßlauer. I. 192. Deren Rechte, Freyheiten und Gewohnheiten confirmirt Hertzog Heinrich der I. zu Münſterberg. I. 210. Deren Brücken-Zoll über die Nayß confirmiret Hertzog Heinrich der I. zu Münſterberg. I. 210. Daſelbſt iſt an. 1516. auf Anordnung Hertzog Carls der Breßlauiſche Thurm erbauet. I. 219. Wird auf Verordnung Hertzog Carls zu Münſterberg verbeſſert, an. 1520. I. 219. Schloß daſelbſt wird verbeſſert, an. 1530. I. 223. Land-Recht für dem Schloſſe zu Franckenſtein an. 1571. gehalten. I. 241

Franckenſteiniſche Dominicaner-Kloſter, zum heiligen Creutz genannt. Erbauet. I. 142. Eine Inſcription an einem derer Pfeiler. I. 175. Begnadiget Wladislaus Rex Hungariæ & Bojemiæ, Dux Sileſiæ. I. 209

Franckenſteiniſche Weich-Bild. Beſitzt der Marggraf zu Mähren. I. 169. Wird verkaufft. I. 234. ſq.

FRANCOFURT. Diploma Gerhardi Archi-Epiſcopi Moguntini, quo an. 1291. Wenceslaum Bohemiæ Regem ad Electionem futuri Regis Romanorum in Urbem Francofurt. vocat, an. 1291. I. 947

FRANCOSTEIN. (vide Franckenſtein.) Excerpta ex Nicolai Henelii ab Hennenfeld Chronico Ducatus Monſterbergenſis & territorio Francoſteinenſis. I. 114. Diploma Bolckonis Ducis Monſterbergenſis, quo Johanni Regi Bohemiæ Urbem Francoſteinenſem pignori dat, an. 1337. I. 849. Diploma quo Civitas Francoſteinenſis Johanni Regi Bohemiæ & Carolo March. Moraviæ Homagium præſtat in caſum deficientium abſque ſobole maſculina Ducum, an. 1343. I. 851. Diploma Nicolai Ducis Monſterbergenſis, quo Regi Bohemiæ Civitatem Francoſteinenſem cum diſtrictu Camencenſi, omnique Jure ac Dominio VIM Marc. Groſſ. Prag. Polon. numeri vendit, an. 1351. I. 853. Diploma Caroli IV. Rom. Imp. & Reg. Boh. quo Jodoco March. Morav pignoris nomine Glocium Francoſteinium ac alias Urbes confert, an 1368. I. 963. Regi Bohemiæ pignoris nomine oblatum. II. 280. Francoſteinenſis terra Regi Bohemiæ vendita, an. 1351. II. 290. Litteræ Henrici ab Haugvvitz, quibus pignoris titulo ſe terram Francoſteinenſem habere teſtatur, an. 1348. II. 79

FRANCZKONUS. Litteræ Caſimiri Ducis Bithomienſis, quibus Franczkoni Molendinum in Javvoronicze ſub annuo V. Marc. argenti cenſu confert. Act. Slaventicz. 1295. I. 969

Franz. Des H. R. R. Graf von Hatzfeld und Gleichen. Wird Biſchoff zu Würtzburg und Bamberg. III. 294. Leidet viel Ungemach von denen Schwediſchen Waffen. II. 294. Erhält unterſchiedene Siege wider die Schweden. III. 294. Wird mit der erledigten Reichs-Grafſchafft Gleichen beliehen. III. 294

FRATRICIDIUM. Commiſit Graccus minor. I. 2. 14

FRATRUM minorum ordo. Quando inceperit. II. 83

FRAUENSTADIENSIS terra. A Polonis intercepta. I. 276. Litteræ Conradi Ducis Olsnenſis, quibus Regi Bohemiæ Civitatem Frauenſtadt vendit. I. 837. Caſimirus Rex Poloniæ terram Frauenſtadienſem contra pacta occupat. II. 284. A Sileſiis pervaſtata, an. 1474. II. 354

Fräulein. Daniel Zepkeri Hiſtoriſche Beſchreibung und Ausführung der Stamm-Linien von denen Hochlöbl. Ahnen etlicher Fürſtl. Fräulein in Schleſien, die an Kayſerl. Königl. Chur- und Fürſtl. Gräffl. Herrl. Stämmen und Häuſer auſſerhalb Landes verheyrathet worden; Und im Gegentheil etlicher Kayſerl. Königl. Chur- und Fürſtl Gräfflicher Fräulein auſſerhalb Landes, ſo ins Land und Hertzogthum Schleſien gebahret, und etlichen Schleſiſchen Fürſten beygeleget worden. I. 481. ſq.

Freygebigkeit. (vide Liberalitas)

Fridberg. } Freideberg. } Caſtrum. Hoc emit Prezlaus Epiſcopus Wratislavienſis, conſentiente Capitulo. I. 785

FRIEDECK. Wird von Hertzog Wentzel Adam zu Teſchen verſetzt an Herrn Jahn von Bernſtein. I. 740

FRIDERICUS I. Imp. Anno 1157. in Poloniam profectus eſt ad reſtituendum Wladislaum, I. 302. Barbaroſſa appellatus. II. 234. 239. Ejus Expeditio in Poloniam ſuſcepta. II. 234. Ejus vita. II. 234. In fluvio demerſus periit. II. 239. Krieget wider der Saracenen Sultan in Egypten. I. 139. Ertrunck an. 1190. I. 139. Ein Liebhaber der Gelehrten. I. 139. Hat ſich der reiſſenden Studenten erbarmet. I. 140. Sonſt Barbaroſſa genannt. I. 726. Uberzieht die Pohlen, und zwingt Boleslaum unter andern ſchweren Conditionibus, auch ſeinen Bruder Wladislaum wieder anzunehmen. I. 727

FRIDRICUS II. Imp Rom. Ejus Diploma, Ottocaro Bohemiæ Regi III. conceſſum, an. 1212. I. 921. Ejus Diploma, quo Electionem Wenceslai Regis Bohemiæ ratam habet Ulmæ, an. 1216. I. 925. Ejus Diploma Regi Bohemiæ Wenceslao I. Ottocaro patre defuncto datum. Actum Melfiæ. 1231. I. 925. In Concilio Lugdunenſi excommunicatus. II. 63 84. Hunc Innocentius IV. Papa ab imperio depoſuit. II. 24

FRIDRICUS { I. Dux Auſtriæ. III. 63. II. Imperator. I. 274. 278. Cognomine Pulcher. I. 274. III. 63. Prælium atrox eum inter & Ludovicum Bavarum, an. 1322. II. 274. Fundavit Monaſterium Mauerbacenſe. II. 278. Ejus Sepulcrum. II. 278. Ejus Litteræ quibus Marchionatum Moraviæ ſibi oppignoratum Johanni Regi Bohem. liberum reddit. Patav. 1311. III. 63

FRIDRICUS { - - - II. 78. 80. 210. 341. 342. 364. III. I. 1028. 1029. 1046. 1077. IV. I. 1013. II. 310. 348. 352. 370. Auſtriacus Rex Romanorum. Filius Erneſti Archi Ducis Auſtriæ. II. 310. Electus in Regem Romanorum, an. 1440. I. 78. Coronatus in Regem Romanorum. 1441. I. 80. Ejus Diploma quo Nicolaum de Lobkovvitz & Sophiam de Ziero-

Digitized by Google

Zierotin in Confratres ſocietatis atque Amprifiæ Stolæ Albæ cum tribus liliis adoptat. Brunæ. 1459. I. 1013. Ejus Diploma quo Georgio Regi Bohemiæ & Filiis expectativam in Comitatum Cattimelibocenſem concedit. Græcii. 1461. I. 1028. Ejus Litteræ, ad Georgium Regem Bohemiæ de conventione cum Alberto Archi Duce Auſtriæ. Neoſtadii. 1463. I. 1029. Ejus Diploma, quo Maximiliano Archi. Auſtriæ Filio Tutorem Georgium Bohemiæ Regem conſtituit Kor Neuburg. 1462. I. 1046. Ejus Diploma quo terram Glocenſem in comitatum evehit, Ducesque Monſterbergenſes S. R. I. Principes creat. Nevvburg. 1462. I. 1077. In Italiam proficiſcitur. II. 329. Redux ex Italia Auſtria in gratiam Ladislai Regis redit. II. 330. Fœdus inter eum & Bohemiæ Regem, an. 1459. II. 341. Naſcitur ei filius Maximilianus dictus. II. 342. In obſidione Vindobonenſi Georgii Regis Bohemiæ ope liberatur, an. 1462. II. 343. Romam proficiſcitur, an. 1468. II. 348. Pax inter eum & Mathiam Regem Ungariæ & Bohemiæ ſancita, an. 1472. II. 352. Renunciata filii electione in Regem Romanorum largiter illachrymat. II. 364. Bekennet daß ein geſunder Bauer weit glücklicher ſey denn ein ungeſunder Kayſer. II. 210. Urſache ſeines Todes. II. 210. Sein Nachfolger. II. 210

FRIDRICUS I. Dux Lignicenſis, Filius Johannis Ducis Sileſiæ Domini in Brega & Luben. I. 418. 451. 662. Ejus Memorabilia. I. 451. ſq. 662. ſq. Tumuli ejus in æde S. Johannis Inſcriptio. I. 453. Litteræ Ducum Monſterbergenſium fratrum, quibus Ludomillæ Sorori Fridrico I. Duci Ligio-Bregenſi nubenti dotem VIII. M. floren. Hungar. promittunt. quam ſi termino præfixo non acceperit ſeſe in XII. M. flor. Hungar. ſumma teneri affirmant. Glocii. 1476. I. 1075. Diploma quo ſe dotem accepiſſe conſitetur. Lignicii. 1480. I. 1076. Ducatum Lignicenſem occupat, an. 1469. II. 349. Von wem er auferzogen worden. I. 451. Ihn verſtoſſen die Land-Stände von Liegnitz. I. 451. 662. Wird zu Liegnitz wieder angenommen, und mit beſondern Pracht eingehohlet. I. 451. 663. Sein Grabmahl. I. 451

FRIDRICUS II. Dux Lignicenſis, Filius Fridrici I. Ducis Lignic. Ejus memorabilia. I. 454. 663. Ejus Elogium. I. 453. Bellum ejus cum Wratislavienſibus. I. 454. Doctrinam Evangelii per Doctorem Martinum Lutherum in Lucem editam cupide amplexus eſt. I. 445. 664. II. 412. Inſcriptio lapidis in Templo S. Johannis. I. 455. Wenceslai Regis Hungariæ & Bohemiæ diploma, quo Fridricum II. Ducem Lignicenſem Jura Metallifodinarum donat, eas ubicunque placuerit adornandi, cum immunitate ad XV. annos ab eo quo cepta fuerint tempore. Budæ. 1505. I. 908. Litteræ Ludovici Regis Hungariæ & Bohemiæ, quibus Fridricus II. Dux Lignic. urbes & terras Wolavienſem, Stinavienſem & Raudenſem feudi titulo recepit. Budæ. 1514. I. 916. In terram ſanctam profectus eſt, an. 1507. II. 384. Bellum Wratislavienſibus cum Fridrico II. Duce Lignicenſi, an. 1509. II. 384. Nuptias celebrat cum Eliſabetha, an. 1515. II. 388. Ejus Laus. II. 412. Ejus Sepulcrum. II. 415. Hält das Fürſtenthum Münſterberg Pfandweiſe. I. 227. Zieht nach dem heil. Grabe. I. 454. 663. Wie er ſeiner Schulden entlediget worden. I. 454. Richtet zu Liegnitz eine hohe Schule auf, welche nach 3. Jahren wieder eingehet. I. 455. Sein Grabmahl. I. 455

FRIDRICUS III. Dux Sileſiæ Lignicenſis, Filius Fridrici II. Ducis Lignic. Ejus Memorabilia. I. 457 Ejus Sepulcrum. I. 665. Ejus Elogium. I. 457. Ejus Præceptor. I. 664. Ingenuis litteris excultus. II. 664. II. 430. Ferdinandum Regem Hungariæ & Bohemiæ in Ducatum Legnicenſem adventantem oratione latina eleganti ſalutavit. I. 664. Cum fratre Ducatum diviſit. I. 665. Puram Evangelii doctrinam amavit. I. 665. A profanis hominibus Pfaffen-Fürſte dictus. I. 665. Nuptias celebrat cum Catharina Henrici Ducis Megapolitani filia, an. 1538. II. 402. Verba ejus ad Henricum filium. II. 430. Wird nach ſeines Herrn Vaters Tode wieder in das Land gefodert. I. 455. Zwiſchen ihn und Hertzog Georgen wird das Land getheilet. I. 455. Verſtehet viel Sprachen. I. 458. Sein Lehrmeiſter. I. 458. Empfängt den König Ferdinanden aus Hungern und Böhmen, mit einer zierlich Lateiniſchen Rede. I. 458. Sein Grabmahl. I. 459. 592. Hinterläſt nach ſeinem Tode 70000. Floren Schulden. I. 466

FRIDRICUS IV. Dux Sileſiæ Lignicenſis, Filius Fridrici III. Lignicenſis. Ejus memorabilia. I. 466. Epitaphium ejus in æde S. Johannis. I. 466. Ejus Elogium. I. 466. Nuptias celebrat cum Dorothea Holſatica, an. 1589. II. 455. Verſus Simonis Grunæi in obitum Fridrici IV. Ducis Sil. Lignic. II. 462. Hinterläſt viel Schulden, und was ſolches verurſachet. I. 456. Sein Grabmahl. I. 466. 596

FRIDRICUS. Dux Teſſinenſis & maj. Glogov. Filius Caſimiri IV. Ducis Teſſinenſis & Maj. Glogov. Litterarum ſtudia amans. I. 702. Eccleſiæ Cathedralis Wratislaviæ Decanus. II. 384. Ejus Sepulcrum. II. 384. Sein Grabmahl. I. 702. Dechant der Thum-Kirchen zu Breßlau. I. 703

FRIDRICUS CASIMIRUS. Dux Teſſinenſis & Majoris Glogoviæ. Filius Wenceslai Adami Poſthumi, Ducis Teſſinenſis & Maj. Glogov. Ejus memorabilia. I. 704. Deſſen Lob. 740. Seine Hoff-Statt. I. 740. Deſſen Geburths-Stadt. I. 740. Deſſen Grabmahl. I. 704. 740

FRIDRICUS. [- - II. 347] [I. I. 718. II. 311] Elector Brandenburgicus. Litteræ Georgii Regis Bohemiæ, quibus diſſidia ipſum inter & Fridricum Electorem Brandenburgicum orta ſublata eſſe confitetur. Gubin. 1462. I. 1028. Bohemiam recuſat, an. 1468. II. 347. Sein Grabmahl. I. 718

FRIDRICUS. R. E. Cardinalis Diac Haſſiæ Landgravius, ordinis militaris S. Johannis Hieroſolym. in Provinciis Germaniæ magnus Magiſter, & utriusque Sileſiæ ſupremus Capitaneus. I. 68. III. 28. Epiſcopus Wratislav. XLIX. I. 68. II. 177. III. 28. Ejus Inſignia. II. 177. Electus. an. 1671. III. 28. Ejus Sepulcrum. III. 28

FRIDRICUS. V. Burggravius Norimbergenſis. ll. 302. Marchia Brandenburgenſis ad hunc translata. ll.302

FRIDRICUS. a Stosch. (vide Stoſch.)

Friede. (vide Vertrag, Pax, Foedus.) Stifftet Hertzog Caſimirus zu Pohlen zwiſchen ſeinen beyden Herrn Vettern Boleslao und Mieslao, Hertzogen in Schleſien. l. 727. Zwiſchen Georgen von Podiebrad Könige in Böhmen, und Caſimiro, Könige in Pohlen geſchloſſen. l. 189. Hierzu ermahnet Hertzog Lescko zu Pohlen ſeinen Sohn. l. 725

FUGA. Pompilius II. Dux Poloniæ ad fugam primus & ad prælium ultimus dicitur. l. 4. 16

Fürſten-Tag. Zu Breßlau, an. 1471. l. 200. Zu Breßlau. an. 1477. l. 205. Zu Neyß. an. 1496. l. 211. Zu Breßlau. an. 1529. l. 222. In Schleſien an. 1532. l. 224. Zu Breßlau, an. 1544. l. 227. In Schleſien 1554. l. 230. In Troppau, an. 1567. l. 234. Zu Breßlau, an. 1573. l. 244. Zu Breßlau. an. 1578. l. 252. Zu Breßlau, an. 1586. l. 255

FUNUS. Pompilius II. Dux Pol. Funeribus Patruorum ſuorum ſepulturam prohibuit. l. 4

Fuß-Zoll. Wird von Hertzog Bernharden zur Schweidnitz in ſeinem Landen verkaufft denen von Breßlau und Schweidnitz. ll. 151

G.

GALLIA. Foedus inter Bohemiae & Galliae Regem. an. 1464. ll. 344. Bellum Gallicum, an. 1544. ll. 408

GALLICUS MORBUS. Diverſa hujus morbi nomina. ll. 370. Origo hujus mali. ll. 371

GALOWITZ. (villa in diſtrictu Wratislav.) Litterae Henrici VI. Ducis Sileſiæ Wratislav, quibus Fridmannum de Schweidnitz hanc villam fratribus vendidiſſe teſtatur & ratum habet. Wratislaviae. 13[illegible]. l. 971

GAMBICZE. (oppidum Regale) De deprædatione hujus oppidi. ll. 146

Gaſtmahl. Ein herrliches ſtellet Ternicus ein teutſcher Bürgermeiſter zu Cracau an, darauf er 15. Könige und Fürſten ladet, welche er nach der Mahlzeit auch ſtattl. beſchencket. l. 729

GAUDENCIUS. Epiſcopus ordinatus, an. 997. ll. 81

GEDEON. Epiſcopus Cracov. Oſſa ſancti Floriani Cracoviam apportata ſuſcipit reverenter & devote. ll. 48

Gefangenſchafft. (vide Captivitas.) Der Churfürſten von Sachſen. l. 229. Matthiae Hunniadis Königes in Böhmen. l. 84. Hertzog Ludwigs II. in Schleſien, und wie er von ſeinen Unterthanen daraus erlöſet wird. l. 445. Herrn Stibitzens, Ritters Ludovici II. Hertzogs zu Liegnitz und Brieg bedienten, und was ſich in derſelben mit ihm zugetragen. l. 445. Heinrichs des XI. Hertzogs zu Liegnitz Brieg und Goldberg. l. 463. König Ottonis des Beynen in Ungarn l. 498. Johannis S Januſſii Ducis opol. & Ratiborienſis. und wie er davon befreyet wird. l. 720 Conradi VIII. Albi, Hertzogs zu Schleſien in Oleßnitz, kozla &c. l. 732. Conradi III. Albi Hertzogs in Schleſien zu Oelsnitz und wie er davon wiederum befreyet wird. l. 734

GEISA. (vide Yeſſe.)

Gelehrte. werden von Kayſer Friedrichen ſehr geliebet. l. 139

Gelobte-Land. (vide Terra ſancta. Heilige Grab) dahin reißet Hertzog Niclaß in Schleſien zu Münſterberg. l. 164

GENEALOGIA. vide { Familia. / Tabula genealog. / Stamm- { Linie. / Regiſter. / Tafel.

Johannis Schrammii Genealogia illuſtrium & inclytorum Principum & Dominorum Ducum Sileſiæ Legnicenſium, Bregenſium & Goldbergenſium, qui paterna ſtirpe ex antiqua & Serenisſima familia Regum Poloniæ, materna autem ex Caroli M. Imp. Romani & Dn. Hedvvigis progenie orti ſunt. l. 645

GEORGIUS. VII. P. R. Ejus minæ in Henricum IV. Imp. ll. 221

GEORGIUS. IX. P. R. Juſſit omnes Archi-Epiſcopos Roman. convenire. ll. 60. Fridricum Imperatorem excommunicavit. ll. 91

GEORGIUS. X. P. R. Ejus Diploma, quo omnia Coenobio Raudenſi Jura confirmat. l. 880. Ejus Litterae quibus Coenobium Raudenſe ſub B. Petri Protectionem ſuſcipit. l. 880. Ejus Diploma de Monaſterio Vallis S. Mariæ in D. Pragenſi. l. 929

GEORGIUS I. Dux Sileſiæ Bregenſis Filius Fridrici I. Ducis Sileſiæ Lignicenſis. Locus educationis. l. 457. ll. 391. Ejus vitia. ll. 391. Sein Grabmahl. l. 590

GEORGIUS. II. Dux Sileſiæ Lignicenſis & Bregenſis, Filius Fridrici II. Ducis Sileſiæ Legnicenſis. Ejus elogium. l. 459. ll. 446. Elogium Conditorio τῷ μακαρίτῃ inſcriptum l. 461. Gymnaſium illuſtre Bregenſe condidit. l. 462. Contra Turcas in Pannoniam profectus eſt. l. 462. Inter eum & Fratrem Fridricum III. Ducatus dividitur. l. 665. Ejus Laus. l. 665. Sinceram Religionem amavit. l. 665. Litterae Ferdinandi I. Rom. Imp. Reg. Hungar. & Bohemiæ, quibus liberis minoribus Henrici II. Ducis Monſterbergenſis & olsnenſis Tutores conſtituit: Georgium Ducem Lygio-Bregenſem & Henricum Gotſch ab Hertvvigsvvalde. Viennæ 1548. l. 1054. Ejus Acroama. ll. 446

GEORGIUS III. Dux Sileſiae Bregenſis. Filius Johannis Chriſtiani Ducis Sileſ. Lignic. & Breg. In Academia Francofurtana Muſis operam dans, Rectoris Magnicifi in ſe dignitatem ſuſcepit. l. 476

GEORGIUS RUDOLPHUS. Dux Sileſiæ Lign. Breg. & Goldberg. Filius Joachimi Fridrici Ducis Sileſiæ Lignicenſis & Bregenſis. Locus educationis. l. 475

GEORGIUS WILHELMUS, Dux Sileſiæ Lignic. Bregenſ. & Wohlavienſis. Filius Chriſtiani Ducis Sileſiae Lign. Breg. & Wohlavienſis. Ultimus Piaſteæ gentis Dux. l. 419

GEORGIUS FRIDRICUS. Filius Henrici XI. Ducis Sileſiae Lign. Sarcophagi, qui cineres Georgii Fridrici habet, Inſcriptio. l. 464

GEORGIUS FRIDRICUS. March. Brandenburgenſis, Boruſſorum Stettini, Pomeranorum, Caſſu-

Digitized by Google

Caſſubiorum, Wandalorum & Carnoviae in Sileſia Dux. II. 470. Huic Ducatus Carnovienſis homagium praeſtat an. 1603. II. 470

GEORGIUS PODIEBRAD. König in Böhmen, Marggraf in Mähren und Lauſitz, Hertzog in Schleſien und zu Lützelburg. Fit Rex Bohemiæ. I. 291. II. 175. 312. Hunc Sileſia Regem agnoſcere recuſat. II. 175. Litterae Alberti Archi-Ducis Auſtriae de conventione cum Georgio Podiebradio Rege Bohemiae. Vindobonae. 1458. I. 1025. Bulla Pii II. Pontif. Rom. qua Georgium Bohemiae Regem ad diaetam ſolemnem Mantuae Kal. Junii celebrandam vocat, & ad auxilia oppreſſis Turcarum ferocitate Gentibus Chriſtianis ferenda hortatur Romae. 1458. I. 1025. Bulla Pii II. Pontif. Rom. qua Georgium Bohemiae Regem certiorem reddit, ſe duas diætas in Alemannia, unam in oppido Nürnbergenſi, alteram in Curia Imperiali indixiſſe, ad quas vel ipſe Rex accedat, vel Legatos pleno Mandato inſtructos mittat, Mantuæ, 1459. I. 1026. Foederis Tabulae Georgium inter Bohemiæ Regem, & Marchiones Brandenburgenſes, an. 1459. initi. I. 1026. Diploma Fridrici III. Rom. Imp. quo Georgio Regi Bohemiæ & filiis expectativam in Comitatum Cattimelibocenſem concedit Græcii. 1465. I. 1028. Ejus Litterae quibus diſſidia ipſum inter & Fridricum. Electorem Brandenburgicum orta, ſublata eſſe confitetur. Gubin. 1462. I. 1028. Litterae Fridrici III. Rom. Imperat. ad Georgium Regem Bohemiæ, de Conventione cum Alberto Archi-Duce Auſtriæ. Neoſtadii, 1463. I. 1029. Litterae Ducis Venetiarum ad Georgium Regem Bohemiæ, quibus ſe Legato ejus Romam eunti & circa oppidum Ancalis furtum paſſo facturum ſatis promittit. Venetiis 1462. I. 1030. Litterae Ducis Venetiarum, quibus Suaſu Georgii Regis Bohemiæ ſe Tergeſtinis pacem daturum promittit. Venetiis. 1463. I. 1030. A Pio II. Pontif. Rom. Salvus Conductus, Georgii Regis Bohemiæ Legatis Romam euntibus datus Romæ. 1461. I. 1031. Ejus Litterae ad Legatos, quos ad Poloniæ Regem Caſimirus miſerat. Pragae. 1469. I. 1034. Diploma Ladislai Hungariæ & Bohemiæ Regis, quo hunc Bohemiæ Gubernatorem conſtituit. Vindobonæ 1453. I. 1044. Diploma Ladislai Hungariæ & Bohemiæ Regis, quo huic Jus reluitionis in Ducatu Monſterbergenſi concedit. Viennae, 1456. I. 1044. Pax inter Matthiam Corvinum Hungariæ & Georgium Bohemiæ Regem, an. 1464. ſancita, I. 1045. Diploma Fridrici III. Imp. quo Maximiliano Archid. Auſtriæ Filio, Tutorem Georgium Bohemiæ Regem conſtituit. Kor Neoburg. 1462. I. 1046. Litterae fratrum Ducum Sileſ. Monſterb. quibus terras a Patre Georgio Bohemiæ Rege relictas inter ſe dividunt in Bodiebrad. 1472. I. 1049. Ejus Litterae quibus ſe electum & coronatum Bohem. Regem eſſe Wratislav. certiores reddit, ideoque ad obſequium vocat, an. 1458. I. 1075. Ejus Litterae, quibus Cives opavienſes coram Judice civitatis & duobus conſulibus teſtamenta concedere jubet, ab inteſtato vero decedentium hæredes eſſe propinquiores amicos, ſimulque ſe pignoris nomine Opaviam habere confitetur. Glocii 1464. I. 1075. Eminet inter omnes II. 324. Ejus de Religione Sententia, an. 1454. II. 333. Eligitur Rex Bohemiæ an. 1458. II. 339. Diademate cinctus. II. 339. Sileſia hunc deſerit. II. 339. Huic Wratislavia omnes vires opponit. II. 340. Irrita obſidione cingit Wratislaviam an 1459 II. 340. In Ducatus Suidnicenſem & Javorienſem proficiſcitur. II. 341. Foedus inter eum & Fridricum III. Imp. II 341. Induciæ inter eum & Wratislavienſes. II. 341. Conventus Regum Bohemiæ & Poloniæ Glogoviæ an. 1462. II. 342. Inferior Luſatia ab hoc recepta, II. 344. Cæſar in obſidione Vindobonenſi Georgii Regis ope liberatus. II. 344. A. P. R. excommunicatus II. 344. Foedus inter eum & Galliæ Regem, an. 1464. II. 344. Paulus II. P. R. ſubditos Georgii Regis ab obſequio ſolvit, an. 1465. II. 345. Exercitus in Sileſia contra Georgium Regem collectus. II. 345. Mathias Hungariæ Rex Georgium Bohemiae Regem Bello petit. II. 347. Induciae inter Mathiam & Georgium Reges ad annum ſancitæ. an 1469. II. 348. Bona ſpe plenus ad ſuos revertitur. II. 348. Ejus excurſiones in Sileſiam an. 1470. II. 350. De ſucceſſore ſollicitus II. 351. Litterae Ladislai Hungariæ ac Bohemiæ Regis, cum quibus Georgium de Podiebrad Legatum ad Electorem Saxoniæ mittit Tulnæ. 1455. I. 1023. Litterae Alberti March. Brandenburgenſis & Georgii Podiebradii, quibus foedus pro ſalute Regni Bohemiæ & utriusque tam Brandenburgicæ quam Podiebradicæ gentis ineunt. Pragae. 1454. I. 1023 Litterae Wilhelmi Kruſchina de Lichtenburg quibus Dynaſtias zaſtalovvizenſis gentis extinctæ Georgio Podiebradio vendit. an. 1454. I. 1024 Origo Nominis Podiebrad. II. 312. Bekommt die Herrſchafft Glatz. I. 185. Wird gecrönet. 1458 I. 185. Verliehret bey ſeiner Crönung das beſte Edelſtein aus ſeiner Crone, welches einige auf ſeine Regierung gedeutet. I. 185. Wird von denen Schleſiern nicht angenommen I. 185. Befreundet ſich mit dem Chur-Hauſe Sachſen. I. 186. Gewinnet nach und nach die Schleſier. I. 186. Belägert Breßlau vergebens I. 186. 734. Nimmt das Fürſtenthum Sagan ein. I. I. 189. Ziehet nach Großglogau. I. 189. Macht mit dem Könige Caſimiro von Pohlen einen Friedens-Schluß. I. 189. Zerfällt mit dem Päbſtl. Stuhl. I. 190. Pabſt Pauli II. Bullen wider ihn. I. 191. Geräth in groſſen Kummer. I. 193. Kömmt mit dem Könige Mathia von Ungern zuſammen in Ollmütz. I. 195

GEORGIUS Dux Saxoniæ. Capitalis Luthero hoſtis. II. 401. Facies Ducatus Saganenſis ſub ejus Regimine, an. 1533. II. 401

GEORGIUS. Dux Monſterbergenſis, Henrici I. Ducis Monſterbergenſis Filius. Litterae Ludovici Hungariæ Bohemiæque Regis, quibus Eliſabethen de Poſtubitz Georgio Duci Monſterbergenſi conjugem concedit. Piſonii 1524. I. 1070. Nuptias celebrat, an. 1481. II. 365

GEORGIUS. Marchio-Brandenburgicus, Dux Carnovienſis. II. 407. Emit Ducatum Oppa-

Digitized by Google

vienſem, an. 1524. II. 392. Ejus Laus. II. 707

GEORGIUS FRIDRICUS Marchio-Brandenburgicus. Ducatum Saganenſem occupat, an. 1556. II. 419

GEORGIUS BASTA. Hält ein Treffen mit dem Seckler Moyſes. I. 705

GEORG SCHELLENBERG (vide Schellenberg.)

GEORGIUS STENIUS (vide Stenius.)

GEORGIUS Unruhe. (vide Unruhe.)

GEORGIUS SCANDERBERG. (vide Scanderberg.)

GERHARDUS Archi-Epiſcopus Moguntinus. Ejus Diploma, quo an. 1292. Adolphum Naſſoviæ Comitem Romanorum Regem electum eſſe teſtatur, Francofurti 1292. I. 946. Ejus Diploma, quo an. 1291. Wenceslaum Bohemiæ Regem ad Electionem futuri Regis Romanorum in Urbem Francofurtenſem vocat, an. 1291. I. 947

GERMANIA. } vide Teutſche Völcker. Germania per fluvios deſcripta. II. 20. Sclavorum & Germanorum amicitia. II. 20. Victoria Miecislai a Germanis reportata. II. 201. Aurea Bulla Germaniæ ab Imperatore Carolo IV. conceſſa. II. 292. Bojemorum in Germaniam excurſiones, an. 1430. II. 316. Expeditio totius Germaniæ contra Bohemos hæreticos an. 1431. II. 316. Germanicum bellum incipit, an. 1546. II. 415. Germanicum bellum finitum. II. 415

GERSTMANNUS. Epiſcopus Wratislavienſis (vide Martinus Gerſtmannus.)

GERSTMANNUS. (Chriſtophorus) Adminiſtrator Epiſcopatus Wratislav. Sacellum Gerſtmannianum in æde D. Johannis. II. 464

GERSTOW (Malchierus de.) Sigismundi I. Regis Pol. Litteræ ad Carolum Ducem Monſterbergenſem, quibus ut pro Malchiore de Gerſtow in Canonicum Misnenſem evehendo apud Misnenſem March. intercedat hortatur. Wangrowiz. 1520. I. 1079

Geſchlecht-Regiſter. vide { Genealogia, Familia, Tabula, Geneal. { Stam̃ { Linie. Regiſter. Tafel.

Geſpenſt. Läſt ſich im Schloß zu Ofen ſehen, und kündiget Ludwigen, Königen von Ungarn und Böhmen, Hertzog von Schleſien den Tod an. I. 221

GETHO. In Epiſcopum conſecratur, an. 1156. II. 82

GEYSA. (vide Yeſſe.) Hungarorum Princeps. A Conjuge perſvaſus Chriſtianam Religionem ſuſcepit. II. 202

Gifft. (vide Venenum.) Hiermit wird vergeben Kayſer Heinrich der VII. Graf zu Lützelburg. I. 492. Mit Gifft wird vergeben Chur-Fürſt Rudolphus zu Sachſen. I. 506. Daran iſt geſtorben Hertzog Alexander Groß-Fürſt in Littaw. I. 530. Damit vergiebt Hertzog Popielus zu Pohlen ſeinen Vettern. I. 725. Damit wird Rudolphus III. Elector Saxon. vergeben. 1419. I. 506. 627

GISCO. (vide Gyſo.)

GLADIUS. Regibus Bohemiæ ab Angelo datus. II. 25

Glatz. Grafſchafft. (vide Glocenſis terra Glocium.) Derſelben Herrſchafft bekommt Georg von Podiebrad, Stadthalter des König-Reichs Böhmen. I. 182. Kaufft Graf Albrecht von Hardeck. I. 214

GLEIWIZ. Obſeſſum ab Huſitis. I. 75

GLOCENSIS Terra. } (vide Glatz.) Diploma
GLOCIUM. } Fridrici III. Imp. quo Terram Glocenſem in Comitatum evehit, Ducesque Monſterbergenſes S. R. I. Principes creat. Newburg. 1462. I. 1077. Diploma Caroli IV. Rom. Imp. & Regis Bohem. quo Jodoco March. Moraviæ Pignoris nomine Glocium, Francoſteinium ac alias Urbes confert, an. 1368. I. 962

Glogau. (vide Glogovia, Glocovienſis Ducatus.) Dahin kömmt Georg Podiebrad König von Böheimb. I. 189. Dahin kömmt Caſimirus König von Pohlen. I. 189. Der Glogauiſche Krieg, an. 1488. I. 209. Groß Glogau thut an. 1383. Die Erbhuldigung Hertzog Primislao von Teſchen. I. 730. Eleaſari Tilisch kurtze Verzeichnüß Bericht und Auszug von dem Stammling und Ankunfft der Hertzoge zu Teſchen und Groß-Glogau. I. 723. Groß-Glogau haben die Hertzoge von Teſchen inne. I. 731. Erbhuldigung ſo der Rath und die Stadt Groß-Glogau auf Befehl Wenceslai des Römiſchen und Böhmiſchen Königes dem Teſchniſchen Fürſten gethan. I. 731. Kloſter daſelbſt in der Vorſtadt ohnweit des Schloſſes auf dem Berge von der Hertzogin Margaretha von Cylien, Hertzogs Ladislai zu Teſchen und Groß-Glogau nachgelaſſne Wittib geſtifftet. I. 735. Hertzog Hanns zu Sagan läſt etliche Glogiſche Raths-Herrn im Thurm tödten. I. 738

GLOGOVIA. }
GLOGOVIENSIS DUCATUS. } vide Glogau. Ortus Ducum Glogovienſium. I. 44. De Ducibus Glogovienſibus. I. 57. Incendium Glogoviæ majoris. I. 74. Duces ejus ex gente Piaſte. I. 275. Quæ ejus Olim amplitudo fuerit. I. 276. Duces Glogovienſes ex Famlia Jagellonica. I. 276. Nunc inter Regis Bohemiæ hæreditarios refertur. I. 276. Tabula Genealogica Duces Sileſiæ Glogovienſes & Saganenſes Piaſti poſteros ſiſtens. I. 342. Diplomata Inferioris Sileſiæ Ducatum Glogovienſem pertinentia. I. 869. ſq. Litteræ fratrum Ducum Glogovienſium Filiorum Ducis Henrici III. quibus A. O. R. M. CCCXII. terras paternas inter ſe diviſerunt. I. 869. Litteræ Johannis Ducis Sileſiæ Domini ſtinav. quibus Regi Bohemiæ Johanni ſe Jus ſuum in Ducatum Glogovienſem vendidiſſe teſtatur. an. 1331. Litteræ Bolckonis Ducis Sileſiæ Swidnicenſis, quibus alteram Glogoviæ partem ſeſe adeptum confitetur. Suidnicii 1361. I. 878. Homagium Urbis Glogovienſis, an. 1383. Wenceslai Rom. & Bohemiæ Regis Juſſu ducibus Teſinenſibus præſtitum. Act. an. 1383. I. 1074. Glogovia mira civium virtute ſervata. II. 226.

Digitized by Google

226. Collegium Glogoviæ Maj. fundatum. II. 239. Conventus Principum Sileſiæ Glogoviæ habitus, an. 1255. II. 255. Glogovia Leges & Jura Germaniæ recipit. II. 258. Johannes Rex Bohemiæ Glogoviam præſidio firmat. II. 278. Glogoviæ partem recipit Henricus Dux Saganenſis. II. 293. Glogoviæ pars Duci Suidnicenſi conceſſa. II. 293. Glogoviæ pars Duci Teſſinenſi conceſſa, an. 1404. II. 306. Incendium Glogoviæ ſubortum, an. 1442. II. 325. Conventus Regum Bohemiæ & Poloniæ Glogoviæ, an. 1462. II. 342

Glogovienſe Monaſterium Bernhardinianorum, Extructum, a. 1465. II. 345. 353 Conſecratum, an. 1473. II. 353 Deſtructum an. 1488. II. 353

Series Ducum Glogoviæ. II. 359. Bellum Glogovienſe, an. 1476. II. 360. Glogovia expugnata, pulſo Duce Johanne, an. 1481. II. 360. Maxima pars Glogoviæ incendio abſumta, an. 1488. II. 366. Fata Ducatus Glogovienſis, an. 1493. II. 370. Glogovia fere tota incendio horribili abſumta an. 1517. 388. Hieronymus a Biberſtein Ducatum Glogovienſem pignoris nomine obtinet, an. 1537. Ducatus Glogovienſis Pignoris nomine ad Lignicenſem Ducem tranſit, an. 1540. II. 405. Tumultus Glogovienſis, an. 1581. II. 441

GLOBNA. Eccleſia in Glowna in honorem omnium ſanctorum & S. Laurentii Martyris. II. 88

GLUBOCKE. (Aula.) Litteræ quibus Leo de Roſenthal ex teſtamento matris Johannæ Reginæ Bohemiæ Glubocke adipiſcitur. Blaten. an. 1476. I. 1038.

GNESNA. } A Lecho condita. II. 20. 198. Pome-
GNEZNA. } ranorum Archi-Epiſcopo Gneznenſi illatæ Injuriæ. II. 20. Synodus Gneznæ habita, qua Jura Poloniæ excommunicantur. II. 46. Qualiter Caſtrum Lowiz cum diſtrictu ad Eccleſiam Gneznenſem pervenit. II. 60. Caſtrum Gneznenſe & Monaſterium combuſt. an. 1092. II. 91. Turbæ in Archi Epiſcopatu Gneznenſi. II. 107. Synodus Gneznenſis, an. 1375. hab. II. 112

GNEVOMIRUS. Rebellis ſupplicio ultimo affectus. II. 33

GNEWKOVIENSIS Ducatus. Hunc emit Ludovicus M Rex Ungariæ & Pol. II. 111. De ſolutione Tributi pro terra Gnewkovienſi Wladislao Albo per Ludovicum Ungariæ & Poloniæ Regem. II. 123

GODOFREDUS. I. Epiſcopus Smogorzovienſis. Patria Romanus. II. 159. 177. 201. III. 1. Ejus Sepulcrum. II. 159. Ejus Laudes. II. 177. III. 1. Parochiales Eccleſias fundat. II. 177. 201. III. 1. Ejus Inſignia. II. 177. Biſchoff von Smogra. III. 1. Ein Römer. III. 1. Sein Nachfolger. III. 1

Görlitz. (vide Gorlicium.) Wird von Hertzog Heinrichen I. zu Jauer dem Könige zu Behaimb verkaufft. II. 155

GOLA. (Fortalitium) Circumvallatur, an. 1459. I. 92

GOLDBERGA } Ludovici Ducis
GOLDBERGENSIS Civitas. } Lygio-Bregenſis Diploma, quo Civitatis Goldbergenſis Jura & immunitates confirmat. Goldbergæ. 1417. I. 915. Occupata ab Huſſitis, an. 1427. II. 315. Scholæ Goldbergenſis Initia. II. 361. Goldberga conflagravit, an. 1554. II. 417. Goldbergæ incendium exortum 1576. II. 436. Goldbergenſe Cœnobium ab Hedwige, Henrici barbati Conjuge conditum. II. 242

GOLSCHUTZ. Litteræ Bolkonis Ducis Sileſiæ, Suidnicenſis, de Allodio in Golſchutz Cœnobio Camenſenſi vendito. Suidnicii 1330. I. 953

GOOSNENSIS Terra. Conradus II. Dux Glogovienſis Terram Gooſnenſem occupat. II. 64

GORA, Oppidum. } Exuſtum. I. 98. Litteræ Ducis
GORENSIS Terra. } Johannis ſtinavienſis, quibus Johanni Regi Bohemiæ Terram Gorenſem vendit. Wratislav. 1337. I. 874 Litteræ Henrici II. quibus terram Gorenſem auget. Glogoviæ 1310. I. 875. Litteræ Johannis Ducis Sileſiæ Stinavienſis, quibus primogenitum Regis Bohemiæ Pignoris Nomine terram Gorenſem habere teſtatur. Wratislav. 1343. I. 876

GORLICIUM. (vide Görlitz.) Urbs juxta fluvium Niſſam. II. 230. Reſtauratum. II. 230 Schola Gorlicenſis adornata, an. 1565. II. 425

Gorzen. Verpfändet Spitko Moleſtinus, Woywoda zu Crackau, Hertzogen Primislao zu Teſchen und Groß-Glogau und ſeinen Söhnen. I. 738

GOTHARDUS S. A Precislao de Pogarella, Epiſcopo Wratislav. magna reverentia habetur. I. 62

GOTHCA. (vide Gedeon.)

GOTHI Gothorum migrationes. II. 20

GOTHINI Was ſie in Schleſien bewohnet. I. 121

Grab. (das Heilige.) vide Terra ſancta, Gelobte Land. Dahin ziehet Hertzog Friedrich der II. von Liegnitz. I. 456. 662

Grab-Schrifft. vide Inſcriptio. Epitaphium, Heinrichs des VIII. Römiſchen Kayſers. I. 492

GRACCOVIA. (vide Craccovia.)

GRACCUS. (vide Craccus.)

GRANUS. (Nicolaus.) Revenit Wratislaviam. I. 82

Grauſamkeit. Von Hertzog Johannſen zu Troppau auf dem Schloſſe Carlſtein verübt. I. 169. Von denen Wayſen in Schleſien verübt. I. 174

GREIFFENBERG. Litteræ Alberti II. & Ottonis Fratr. Ducum Auſtriæ, quibus pro firmanda amplius cum Johanne Rege Pace Filio ejus Johanni Caſtra Greiffenberg & ſtein ex manibus Com Goritiæ abſtringenda promittunt. Enſæ 1336. III. 62. Incendium Urbis Greiffenberg, an. 1603. II. 475

Greiffenſtein. Wird von Hertzog Heinrichen dem IV. in Schleſien zu Breßlau wieder eingelöſt. I. 146

Griſſau. (Kloſter Ciſtercenſer Ordens. I. 149. 274.) (vide Griſſovienſe Cœnobium) Von Hertzog Bolcken in Schleſien geſtifftet. I. 149. 388. Bekommt von Wenceslao Könige zu Böhaimb, Marggrafen zu Mähren ꝛc. eine

Verſchreibung, daß ſie bey allen ihren Rechten und Leib-Gedingen verbleiben ſoll. l. 400

GRISSOVIENSE. Cœnobium. (vide Geiſſau.) Huic Bolco I. Dux Swidnicenſis villam ſaſtirhuzen largitus eſt. l. 390. Huic Agnetis vidua Bolckonis ultimi Ducis de Vürſtenberg & Swidniz villam Calndorff ad amorem erga maritum defunctum teſtandum donavit. l. 400. Primæ fundationis Cœnobii Griſſovienſis Litteræ, quibus Anna Duciſſa Sileſiæ & Poloniæ Monachis Ord. S. Benedicti ſylvam Griſſobor confert. VVratisl. 1242. l. 857. Fundationis ſecundæ Cœnobii Griſſovienſis à Bolckone Duce Swidnicenſi factæ Diploma, an. 1292. l. 857. Johannis XXII. Pontificis Romani Litteræ, quibus Immunitates Coenobii Griſſovienſis confirmat, an. 1318. l. 859. Diploma Bolckonis Ducis Sileſiæ, quo Cœnobio Griſſovienſi ſylvas quasdam confert. an. 1254. l. 862. Diploma VVenceslai Rom. Imperat. & Bohemiæ Regis, quo Cœnobium Griſſov. ab omni Jurisdictione ſeculari liberat, an. 1395. l. 862. Litteræ Cunegundis Duciſſæ Suidnicenſis, quibus huic Monaſterio annuum quinque marcarum ex ſylva Rusk Cenſum confert. Suid. an. 1326. l. 953. A Boleslao ſive Bolckone Duce Svvidnicenſi fundatur. ll. 189

GRODZISCZE. De ſtrage inter Grodziſzcke & Keplovvo facta. ll. 143

Großburg. (Caſtrum) vide Borcum.

GROSSUS. Groſſorum Bohemialium origo. l. 69. Mutatio Groſſorum Misnenſium. l. 94. Inventor Groſſorum Bohemialium. l. 69

GROTKAVV.
GROTKOVIANSE Territorium } Caſtrum & Oppidum Gratkau emit Precislaus de Pogarell Epiſcopus VVratislav. XXVII. ll. 167. Kaufft Precislaus Pogarell Biſchoff zu Breßlau. l. 166. Incorporatio Territorii Grotkovienſis. l. 784. Litteræ Prezlai Epiſcopi & Capituli Eccleſiæ VVratislav. quibus confitentur, Epiſcopum VVratislavienſem melioribus Prælatis ad coronationem Bohemiæ Regis tanquam ad ſolemnitatem & gaudium Patroni & Domini Eccleſ. VVratislav. debere accedere, terram Grotcovienſem in feudum ſuſcipere & juramentum homagii, fidelitatis, obedientiæ ac ſubjectionis præſtitum ſolemniter innovare. l. 791. Preczlaus Epiſc. & Capitulum VVratislav. ſe Terram Grotkovienſem à Boleslao Duce Brig. emiſſe & à Johanne Boh. Rege veri feudi nomine recepiſſe teſtantur. l. 793. Preczlai Epiſcopi, & Capituli VVratislavienſis litteræ, quibus terram Grotkovienſem a Carolo Rege Bohemiæ in feudum recipiunt. l. 793. Grotkovienſem terram Eccleſiæ VVratislavienſi adſcripſit Nanckerus Epiſcopus VVratislav. ll. 281. Litteræ VVenceslai Epiſcopi VVratislav. quibus fatetur præſtitiſſe corporale Juramentum Regi Wenceslao ſuper feudo Terræ Grotkovienſis. Pragæ, 1383. lll. 76

GROVVONO. (villa.) Donatio Henrici I. Barbati utilitatis hujus villæ Monialibus in Trebniz facta, an. 1224. l. 830

GRUNBERGA. Conflagravit. 1598. ll. 443

GRZEGORZEVVO. De vaſtatione Grzegorzevvo. ll. 150

GRZIMALA, Præfectus Znegnenſis. ll. 151. Receptio Znegnæ de manibus Grzimala per Archi-Epiſcopum. ll. 151

GUBERNATOR. Gubernatores regni Bohemiæ deſignati, an. 1441. ll. 324

Güldene Bulle. (vide Bulla aurea) Von Kayſer Carln den IV. verfertiget. l. 165

Gülde-Kroon. (vide Spinea Corona.) Cœnobium in D. Pragenſi. Ottokari Regis Bohemiæ Diploma Fundationis hujus Cœnobii. an. 1263. l. 926

Günther. Graf von Schwartzburg. Brieff derer Hertzoge zu Sachſen, Herrn Rudolphs des Jüngern, und Ottonis, daß ſie mit denen andern Fürſten des Reichs, dem Römiſchen Könige, ſonderlich wider Graf Günthern von Schwartzburg beyſtehen wollen. Coloniæ ad Rhenum. 1349. l. 989. Ejus Litteræ, quibus teſtatur Henricum olim Sileſiæ Ducem Javorienſem, Ducatum hunc ab Imp. Ludovico Bavaro feudi nomine accepiſſe, an. 1351. ll. Acc. 78

Guray. (eine Stadt.) Die Innwohner derſelben nehmen ſich der vertriebenen Hertzogin Margarethen von Cylien, Hertzog VVladislai zu Teſchen und Groß-Glogau Wittib, treulich an. l. 736. Bringen Hertzog Hannſen zum Sagan ſo weit, daß er mit der Hertzogin Margarethen von Cylien, Hertzog VVladislai zu Teſchen und Groß-Glogau Wittib, ſich auf leidlichen Weg vertragen muß. l. 716. Dieſer Stadt giebt die Hertzogin Margaretha von Cylien ꝛc. viele Freyheiten. l. 736. In dieſer Stadt ſtirbt die Hertzogin Margaretha von Cylien ꝛc. l. 737.

GYMNASIUM. (vide Schola.) Eliſabethanum VVratislav. extructum, an. 1560. ll. 421. Bregenſe extructum, an. 1564. ll. 424. Fata Gymnaſii Bregenſis, an. 1579. ll. 439. Fata Gymnaſii Bregenſis, an. 1584. ll. 444

GYSO. Ejus prædiſtatio qualiter ſe obligavit Monaſterio ſanctæ Mariae VVratislavienſi. an. 1284. l. 931

H.

HAAZMBURG. (Johannes.) Ejus Libellus ſupplex, quo nomine Uxoris Duciſſæ Ratiborienſis & Oppavienſis Immiſſionem in bona defuncti fratris ejusdem Ducis Johannis petit. l. 1081

HÆRETICUS. Proſtratio haereticorum ante Brux. l. 74. Expeditio totius Germaniae contra Bohemos Haereticos, an. 1431. ll. 316

HAINOVIA. Conflagravit, an. 1581. ll. 441

HALLICIA. Ejus fata. ll. 48. Leſco Albus in Hallicia Romanum inſtituit. ll. 52. Romanus in Hallicienſes Tyrannidem exercet. ll. 53

Hanns. (vide Johannes.)

HARPRECHTSDORFF. (villa.) Diploma Henrici I. Barbati Ducis Sileſiae de villis Probiſthayn & Harprechtsdorff. Act. in Len. 1206. l. 931

HARTLIBSDORFF. villa in Caſtellatura Lewnbergenſi ſita. l. 827. Diploma de donatione Henrici I. Barbati hujus villae Monialibus in Trebniz facta, an. 1223. l. 827

HASSENSTEIN. (Caſtrum.) Diploma Sigismundi

Digitized by Google

mundi Rom. Imp. & Bohemiæ Regis, quo Nicolao de Lobkovvitz Caſtrum Haſſenſtein confert. in Lentmericze. 1421. l. 1001
Hatzfeld. (Hoch-Reichs-Gräfl. Hauß.) Stam-Tafel des Hoch-Reichs-Gräfl. Hauſes von Hatzfeld. III. 288. Die Frey-Standes-Herrſchafft Trachenberg komt an das Hoch-Reichs-Gräfl. Hauß von Hatzfeld. III. 293. Deſſen Sitz und Stimme unter des H. R. R. Grafen. III. 294. Hohe Verwandſchafft des Hoch-Reichs-Gräfl. Stammes Hatzfeld mit dem Chur-Fürſten zu Maynz und Trier. III. 296. Verdienſte und Flor der gantzen Trachenbergiſchen Haupt-Linie. III. 296
HAUGVVITZ. (Henricus ab) Litterae Conradi I. Ducis Olsnenſis, quibus Conrado de Borsnitz & Henrico de Haugvvitz villam ſtampen una cum Sculteto & Jure Patronatus vendit. VVratislav. 1338. l. 954. Ejus Litterae, quibus pignoris titulo ſe terram Francoſteinenſem habere teſtatur, an. 1348. II. Acc. 79
HAUGVVITZ. (Merboto ab) S. C. R. M. & illuſtriſſ. Lignic. Ducis Conſiliarius Ducatus Monſterbergenſis, & Territorii Francoſteinenſis Procancellarius, ac Inclytae Reipublicae Wratislav. Syndicus. III. 1. Ejus Series Epiſcoporum Wratislavienſium. III. 1. ſq.
HAUGVVITZ. (Matthaeus ab) Litterae Conradi Albi Ducis Olsnenſis, quibus Margaretham ab Abſchatz, Johannis de Borsnitz Conjugem Curatore Mathaeo de Haugvvitz Marito quicquid ex paterna ac materna haereditate ſibi debebatur, contuliſſe ratum habet. Wolaviae. 1469. l. 1018
HAYMO. Epiſcopus VVratislavienſis. vide Ludislaus.
HAYNAVV. A Boleslao Henrici V. Lignic. & VVratislav. Ducis filio obligatur pro quatuor millibus marcarum. l. 52
HEDVVIGIS S. Filia Bertholdi Ducis Moraviae. Conjux Henrici Barbati Ducis Sileſ.) Ejus precibus vinculis liberatur Henricus Barbatus Dux Sileſ. l. 41. 369. 654. II. 246. Inter ſanctos relata, an. 1266. l. 43. Canoniſata, an. 1267. l. 145. 312. II. 17. 173. In ejus memoriam Feſtum inſtituitur. l. 70. Suffragium de S. Hedvvige ſtatutum ab Epiſcopo VVratislav. l. 80. Exaltatio S. Hedvvigis. II. 17. 173. Ejus memorabilia. II. 252. Ejus Sepulcrum. II. 252. Ihre Ankunfft aus Kayſerl. Stamme erwieſen. l. 140. Stifftet das Kloſter Trebnitz. l. 141. 578. 654. Ihr Verhalten bey Abſterben ihres Gemahls. l. 313. Ihr Grabmahl. l. 578. Ihr Stamm-Regiſter. l. 579
HEDVVIGIS. Filia Johannis I. Ducis Sileſiae Domini Sagani, Conjux Bernhardi VI. Principis Anhaltini, lineae Bernburgenſis. Ihr Stam-Regiſter. l. 535
HEDVVIGIS. Filia Conradi I. haeredis Regni Poloniae Ducis Sileſiae Domini in Olesniz.) Ejus in gratiam Ducatus Olsnenſis Feudi feminei naturam accepit. l. 370. 834
HEDVVIGIS. Filia Ludovici II. Ducis Sileſiae Domini Legnicenſis & Bregenſis, Conjux Johannis Ducis Sileſiae Domini Lubenſis.) Ejecta eſt cum filio. l. 662
HEDVVIGIS. Filia Przemislai Ducis Sileſiae Teſſinenſis & Maj. Glogov. Conjux Stephani Com. Scepuſienſ.) Ihr Vormund. l. 736. Ihr werden von ihrem Vetter, Hertzog Casimiro zu Teſchen 8000. Gülden Mitgabe zur Ausſtattung benemet. l. 737
HEDVVIGIS. Filia Bernhardi Ducis Falckobergenſis Abbatiſſa IX. ad S. Claram VVratislav.) Hanc Cœnobio ad S. Claram VVratislavienſem Abbatiſſam fuiſſe charta vetus probat. l. 77
HEDVVIGIS. Filia Ludovici M. Ungar. & Pol. Regis, VVladislai Jagellonis Polon. Regis Conjux.) Marito in expeditione Lithuanica abſente cum altero exercitu in Ruſſiam profecto eſt, & omnes VVladislai Ducis Copias Provincia expulit. l. 712. Inſidiae huic Reginae ſtructae. II. 145. Coronatur, an. 1384. II. 154. Jagelloni Magno Duci Lithuaniae nubit, ad Romano-Catholicam fidem prius converſo. II. 154 Regina ſalutatur. II. 300. Poloniae Regnum occupat. II. 301. Ejus Laus. II. 303. Ejus Sepulcrum. II. 303
Heinrich. vide Henricus.
HELENA. Filia Rudolphi I. Electoris Saxoniae.) Litterae Rudolphi I. Elect. Saxon. quibus cum filio Rudolpho II. ſuaſu Caroli IV. Imp. & Bohemiae Regis Helenam filiam Johanni Comiti de Retz elocat & Dotis loco Burggraviatum Magdeburgenſem addit, cui inde de dotalitio praeſtatur ſecuritas. Pragae 1355. I. 990
HELGUNDA. Hiſtoria de Comite Walthero & Helgunda. II. 37. Ejus Sepulcrum. II. 37
HELMRICH. (Georgius) Conſul Goldbergenſis. II. 401. Linguarum peritiſſimus. II. 401. Tumuli in Goldbergenſium Templo Parochiali ad arae ſummae latus dextrum Inſcriptio. II. 401
HENNENFELD. (Nicolaus Henelius ab) S. C. R. M. & illuſtriſſ. Lignic. Ducis Conſiliarius Ducatus Monſterbergenſis & Territorii Francoſteinenſis Procancellarius ac inclytae Reipublicae Wratislavienſis Syndicus II. 197. III. 1. Ejus Annales Sileſiae, ab origine gentis ad obitum usque D. Imp. Rudolphi II. ex Codice ipſius Autoris Manuſcripto editi, & obſervationibus neceſſariis inſtructi. II. 197. Ejus Series Epiſcoporum Wratislavienſium. III. 1. ſq.
HENRICHOVIENSE. Monaſterium. (vide Henrichau.) Sub Auſpiciis Henrici cum Barba Ducis Sileſiae Wratislav. fundatum. l. 309. Diploma Boleslai Ducis Sileſiae quo majorum ſuorum Donationes Cœnobio Henrichovienſi factas confirmat. l. 846. Diploma Boleslai Ducis Sileſiae, quo Tabernam Cœnobio Henrichovienſi in Rychenow locandam concedit, an. 1276. l. 847. Ejus Litterae quibus ſe, ſi Ducatum Monſterbergenſem vacuum reddi contigerit, non alium niſi Bohemiae Regem Dominum habere profitetur. Monſterb. 1343. l. 853. Fundatum, an. 1222. l. 61. 65. II. 264. 186. 244
Henrichau. (vide Henrichovienſe Monaſterium.) Feld-Kloſter im Fürſtenthum an der Oblau gelegen. l. 129. Hat eine ſchöne Kirche, auf deſſen Thurn eine Inſcription zu leſen. l. 129. Stiffter deſſelben. l. 42. 142. Inſcription der

Kloſter-Kirchen. I. 142. Bekommt die Ausſetzung der Handwercker. I. 152. 405. Deren Güter und Rechte confirmiret Hertzog Bolcko zu Münſterberg. I. 168. 412. Kaufft das Gut Bolwinsdorff. I. 170. Kaufft den Wald und das Gebürge Ober-Lamprechtsdorff. I. 172. Hertzog Heinrich zu Münſterberg begnadiget das Kloſter Henrichau. I. 208

HENRICHSDORFF. Litteræ Henrici I. Ducis Sileſiæ de Cenſu Foreſti cum Dominio in Henrichsdorff, an. 1346. III. 31. Litteræ Bolckonis I. Ducis Sileſiæ Suidnicenſis de cenſu foreſti cum Dominio in Henrichsdorff, an. 1346. III. 31

Henckel. (Hoch-Reichs-Gräfl. Hauß von) Stam̃-Tafel des Hoch-Reichs-Gräfl. Hauſes von Henckel. III. 297. Ankunfft derer Reichs-Grafen von Henckel. III. 302. Verwandſchafft mit denen Grafen Thurzo von Bethlemfalva. III. 302. Deren Anſehen im Königreich Ungern. III. 302. Kommen nach Schleſien. III. 302. Kommen nach Oeſterreich. III. 302. Hohe Verdienſte derer Standes-Herrn dieſes Geſchlechts. III. 302. Erhebung in des H. R. R. Grafen-Stand. III. 303. Die Oderbergiſche Linie derer Reichs-Grafen von Henckel iſt der Evangeliſchen Religion zugethan. III. 303

HENRICUS I. Imperator.
Dictus { Claudus. II. 205
Sanctus. II. 205. 214
Ab hoc accepit Boleslaus I. Rex Pol. Coronam. I. 5. Hic, Boleslao Polono fugato, Jaromirum Bohemiæ Ducem conſtituit. II. 206. Ejus in Boleslaum Polon. ſuſcepta expeditio. II. 206. Pax ſancita inter eum & Boleslaum I. Polon. Reg. ſed haud diuturna. II. 207. Pax firmior eum inter & Boleslaum I. Reg. Pol. ſancita. II. 209. Cum exercitu Sileſiam ingreditur eamque pervaſtat. II. 211. Novi de pace tractatus eum inter & Boleslaum Pol. Regem, ſed irriti. II. 212. Iterum Sileſiam ingreditur. II. 213. Nemicia ab hoc fruſtra obſeſſa. II. 213. Boleslao I. Poloniæ Regi Pacem dat. II. 214. II. 214. Cur ſanctus ſit dictus. II. 214. Votum Caſtitatis bona fide exſolvit. II. 214

HENRICUS IV. Imperator.) Poloniam invadit. I. 31. Glogoviam fruſtra obſidione cingit. I. 31. Querit pacem a Boleslao III. Rege Polon. I. 33. De ejus prælio cum Boleslao III. Rege Polon. prope Hundsfeldam, an. 1109. geſto anceps fama. I. 33. Conſilio Suatopolci Ducis Moraviæ Poloniam invaſit. I. 33. Cum exercitu Hungariam ingreditur. I. 33. Minæ Gregorii VII. P. R. Henricum IV. Imp. I. 221

HENRICUS V. Imperator.) Poloniam invadit. II. 35. A Boleslao ſubitis incurſionibus maximopere vexatur. II. 35. Bellum Hungariæ infert. II. 226. Bellum Sileſiæ infert, ſed eventu ſiniſtro. II. 226. Prælio ad Wratislaviam geſto victus. II. 227. Pax eum inter & Boleslaum III. Polon. Regem ſancita. II. 228

HENRICUS Andegavenſis, Poloniæ Rex.) Eligitur Rex Poloniæ, an. 1573. II. 433. Dictus Valeſius. II. 433. In Poloniam tranſit per Sileſiam, an. 1574. II. 433. In Galliam redit, an. 1574. II. 433

HENRICUS. Archi-Epiſcopus Gnesnenſis.) Synodum convocat, an. 1217. II. 243

HENRICUS { de Wirbenaw. I. 49. 62. 66. II. 166. 189. 268. III. 11
I. II. 166. 189. 274. III. 1

Epiſcopus Wratislav. { XIIX. I. 62
XXIV. I. 62. II. 166. 189. III. 11
- - II. 268. 274

Ordinatus an. { 1301. I. 62. 66
1302. I. 66

Caſtrum Kaldenſtein cum multis villis Eccleſiæ obligavit. I. 66. Per ſcrutinium eligitur. II. 166. 189. Sumptuoſus homo. II. 49. Ejus Ortus. II. 166. III. 11. Ejus mores. II. 166. 189. Henrici V. filiorum tutor. II. 266. 189. 268. Ejus Inſignia. II. 189. In magna inopia mortuus. II. 274. Eliſabetham Bohemiæ & Poloniæ Reginam ſacro diademate cingit, an. 1303. III. 11. Synodum diœceſanam celebrat, an. 1305. III. 11. Geräth in groſſes Armuth. III. 11. Ejus Epitaphium. III. 11

HENRICUS VIII. Epiſcopus Wratislavienſis, Filius Wenceslai Ducis Sileſiæ Domini in Legniz.) Ejus Sepulcrum. I. 438. Inſcriptio monumenti ipſius in æde Cathedralis S. Johannis Wratislaviæ. I. 438

HENRICUS I. Barbatus Dux Sileſiæ Poloniæ & Cracoviæ. Filius Boleslai Alti ex Adelheida. Ejus res geſtæ. I. 8. 653. Multis vulneribus affectus. I. 841. Bellum Sileſiæ inteſtinum inter filios Henricum & Conradum. I. 41. II. 243. Fere XXX. annis ob Caſtitatis vidualis inſigne Decus ſolemni voto a Toro matrimoniali abſtinuit. II. 654. Fit Dux Cracoviæ. II. 11. 143. Ejus Captivitas. I. 41. 654. II. 246. Precibus S. Hedwigis e vinculis liberatur. I. 41. 309. 654. II. 246. Silvam ſuam in diſtrictu Aurei Montis Cœnobio Trebnicenſi donavit. I. 267. 307. Schœnfeld Cœnobio Leubuſino donavit. I. 307. Quingentos magnos Manſus, Franconicæ Menſuræ, Monaſterio Leubuſino donavit. I. 307. Filio Conrado Ducis Saxoniæ filiam deſponſavit, & Lubucenſem terram Luſatiæque Regionem perpetua conſignat portione. I. 308. Henricum Filium Sileſiis & Wratislavienſibus Ducem deſtinat. I. 308. Cur Barbatus ſit dictus. I. 313. Reconciliatio inter eum & Conradum Maſoviæ & Cujoviæ Ducem. I. 329. Ejus Diploma de fundatione Monaſterii Trebnicenſis, an. 1203. I. 815. Monaſterio Trebnicenſi prædium Trebnitz adſcribit & alias villas. I. 816. Ejus Diploma de Donatione villæ Budkow Monialibus in Trebnitz facta, an. 1207. I. 818. Ejus Diploma de fundatione altera Monaſterii Trebnicenſis, an. 1208. I. 819. Novis Munificentiæ documentis Cœnobium Trebnicenſe auget, lapides Terminos ulterius prorogat, & prioribus XVII. duos alios addit, rogans Innocentium III. P. R. Henricum Archi-Epiſcopum Poloniæ, & Cyprianum Wratislav. Epiſcopum, ut omnia & ſingula jubeant eſſe firma & rata. I. 821. ſq. Diploma de Donatione Henrici I. Barbati villæ Cothowitz Monialibus in Trebnitz facta, an. 1208. I. 823. Diploma de fundatione ultima Monaſterii Trebnizenſis Henrici I. Bar-

Barbati, &c. an. 1218. I. 814. Ejus Diploma de Donatione duarum villarum Tuzmanſtorff & Hartlibsdorff Monialibus in Trebniz facta, an. 1223. I. 817. Ejus Diploma de donatione villæ Lanke Monialibus in Trebniz facta, an. 1223. I. 827. Ejus Diploma ſuper foro Trebnizenſi, an. 1224. I. 829. Forum Monaſterio Trebnicenſi conceſſum certis limitibus circumſcribit. I. 829. Jus Patronatus Capellæ S. Petri Abbatiſſæ tribuit. I. 819. Ejus Donatio Villæ Lazi cum mellificibus & aliarum villarum utilitatibus Monialibus in Trebniz facta, an. 1224. I. 838. Ejus Donatio certarum hubarum prope Monſterberg Monialibus in Trebnitz facta, an. 1234. I. 831. Ejus Diploma quo Cœnobio Leubuſino villam Schœnfeld donavit, an. 1202. I. 896. Ejus Diploma quo anno 1203. V. Id. Septembr. quingentos manſos magnos Franconicæ Menſuræ Cœnobio Leubuſino obtulit. I. 897. Ejus Diploma quo Eccleſiam in Polsnitz dotat. Act. Leobergæ. 1228. I. 929. Ejus Diploma de villis Probiſthayn & Harprechtsdorff. Act. in Len. 1206. I. 931. Ejus ſepulcrum. II. 172. 247. Fundator Monaſterii Trebnicenſis. II. 241. Cœnobium Naumburgicum fundavit. II. 243. Induciæ inter eum & Leſcum Album Pol. Principem, an. 1225. II. 244. Vitæ diſcrimen init. II. 245. Bellum Civile Poloniæ inter eum & Conradum Maſoviæ Ducem. II. 246. Terras majoris Poloniæ occupat. II. 246. Boleslaum in Sendomirienſem & Lublicenſem Ducatum reſtituit. II. 247. Caſtrum Borcum Epiſcopo Lebuſienſi ab Henrico Barbato conceſſum. II. 247. Ejus Litteræ, quibus Cœnobio Trebnicenſi nomine perpetui Teſtamenti III. villas ante novum forum ſituatas: Schadewinckel, Romſchau & Breytnow cum omnibus Libertatibus & fructibus confert: imo Jus Patronatus in Romiſchau, ſilvam Hegwald dictam & Lacus adjacentes. Incolas variis immunitatibus afficiens, ſub Conditione duarum Refectionum, certis diebus. In Novo foro. 1224. III. 97. Stifftet das Kloſter Trebnitz. I. 141. 267. 313. Stifftet das Kloſter Ciſterienſer Ordens Henrichau, eignet aber ſolche Stifftung ſeinem Sohne Hertzog Heinrichen dem II. zu. I. 42. 141. 309. Giebt dem Stifft Camentz das Jus Patronatus über die Kirche zu Franckenburg und Wartte. I. 143

HENRICUS II. Pius, Dux Sileſiæ, Poloniæ & Cracoviæ. Filius Henrici Barbati Ducis Sileſiæ Pol. & Cracov.) Terram Lignicenſem diviſit. I. 12. Hunc Pater ejus Sileſitis & Wratislavienſibus ducem deſtinavit. I. 308. In ejus memoriam Oppidum Walſtadt ædificatur, & quo in Loco Princeps occubuit, ejus oppidi Templum extructum fertur. I. 654. Ejus Sepulcrum. I. 654. II. 172. Ejus Truncum inter Cadavera agnovit Conjux ejus. I. 654. Ejus Litteræ de Villa Pirſino. I. 932. a Tartaris occiſus. 1241. II. 17. 60. 82. 92. 250. II. 172. Polonia Major ab Henrici Pii Ducis Liberis deficit. II. 92. Iſt der Stiffter der Kloſters S. Jacobs in Breßlau. I. 144

HENRICUS III. Dux Wratislavienſis. Filius Henrici Pii Ducis Wratisl.) Cum fratre Wladislao usque ad ipſum vitæ ſuæ punctum in una ſorte permanſit. I. 12. Filium Henricum IV. fratri ſuo Wladislao in fœdere primæ ſortis & conſortii commendavit. I. 12. Ejus Litteræ de villa Domanowiez Monaſterio Trebnicenſi vendita. I. 931. Ejus Diploma, quo Civitatem Olsnitz Jure Teutonico locat. Wratisl. 1255. I. 1073. A Conrado II. Duce Glogov. fratre captus. II. 64. Bey deſſen Regierung hat ſich mit dem Stifft Camens eine groſſe Veränderung begeben. I. 145. Sein Grabmahl. I. 323. 568

HENRICUS IV. Dux Sileſiæ, Cracoviæ & Sandomiriæ. Filius Henrici III. Ducis Wratislav.) Cognomine Probus. I. 45. 62. 69. 299. 324. II. 188. 259. A Boleslao Duce Lignicenſi captus, non niſi Regis Bohemiæ ope liberatur. I. 12. 146. II. 260. Perſecutus eſt Thomam II. Epiſcopum Wratislav. I. 62. 65. 147. 325. 679. II. 165. 188. Eccleſiam Sanctæ crucis Wratislav. fundavit. I. 62. 147. 325. 387. 801. Caſtrum & Oppidum ſuum Klozko repetiit. I. 324. Przemislaum Majoris Poloniæ, Henricum Legnicenſem & Conradum Glogovienſem Duc. capit. I. 324. Arcem Caliſienſem occupat. I. 325. Se Thomam Epiſcopum Wratislavienſem, bonaque Eccleſiaſtica Tyrannice occupando vehementer offendiſſe placat. I. 315. 679. Civitatem Wratislavienſem cum ſuis ſuburbiis & attinentiis univerſis Eccleſiæ & Epiſcopatui Wratislavienſi perpetua & irrevocabili donatione decrevit conferre, quod Thomas Epiſcopus Wratislav. patenter & expreſſe abnuit. I. 325. Wratislavienſem Ducatum Patruo ſuo Conrado Glogovienſi, Majoris Poloniæ Duci, Teſtamentali ordinatione conſignat. I. 326. Cracovienſem & Sandomirienſem Przemislao Majoris Poloniæ Duci teſtamentali ordinatione conſignat. I. 326. Ejus Sepulcrum. I. 326. 588. II. 264. Verba Tabulæ in æde S. Cruce ad Tumulum Ducis affixæ. I. 326. Tumuli Inſcriptio. I. 326. Ad eum liberandum ex captivitate Wratislavienſibus auxilia miſit Wladislaus Dux de Opol. I. 679. Wladislaum Ducem Opolienſem impugnat. I. 679. Ejus Diploma quo Epiſcopo Wratislavienſi jus Ducale in terris Niſſenſi & Otmuchovienſi concedit. I. 781. Majorem Poloniam occupat. II. 95. Ejus Litteræ ſuper vendito Prato ſito circa Swydnitz Theoderico de Syttavia ab Henrico Advocato de Swydnitz & Vythone de Stregom pro XXVIII. marcis ab omnibus ſolutionibus libere poſſidendo. III. 32. Ejus Litteræ de V. Marcis Franconicis Adilheydi conceſſis. III. 32. Ejus Litteræ de Officio & Depoſitionis tam Vini quam cereviſiæ Suidnici conſtituto. Wratislav. an. 1277. III. 33. Ejus Litteræ, quibus Eccleſiam S. Johannis Wratislaviæ, quam olim multis injuriis adfixerat libertate ab omnibus ſervitiis Juris Teutonici atque Polonici & Jure Ducali donat. Wratislav. 1290. III. 35. Ejus Litteræ pro favore Commerciorum Wratislavienſium, an. 1174. III. 90. Giebt an. 1273. dem Abt zu Camentz Ludovico II. ein Diploma über alle Metalle und Bergwercke auf des Kloſters Gütern. I. 146. Löſet Greiffenſtein wieder ein. I. 146.

Digitized by Google

l. 146. Sühnet ſich wiederum aus mit dem Biſchoff Thoma von Breßlau. l. 147. Wird Hertzog in Groß-Pohlen. l. 147, Schrifft auf ſeinem Monumento zu leſen. l. 148

HENRICUS V. Dux Sileſiæ Wratislavienſis & Lignic. Filius Boleslai Calvi Ducis Lignicenſis.) Deſcribitur quoad externa. l. 45. Pinguis, Ventroſus communiter dictus. l. 45. 655. ll. 266 Fit Dux Wratislavienſis. l. 45. 46. 331. ll. 264. Ob incrementa, fratris Bolckonis Ducis Suidnicenſis invidiam, & Conradi Ducis Glogovienſis carcerem meruit. l. 46. 69. 149. 387. 656. ll. 265. Fratrem Bolckonem in auxilium vocat contra Conradum Glogov. qui vero recuſat. l. 46. 387. Pakuslaum intimum Conſiliarium ſuum mandat decollari propter homicidium. l. 46. Ex carcere ingenti Wratislavienſis Ducatus detrimento ſolutus. l. 47. 149. 608. ll. 205. Filiorum tutelam Bolckoni Duci Swidnic. fratri commiſit. l. 47. 388. Ab Henrico IV. Duce Wratislavienſi, an. 1281. captivus Wratislaviam ductus. l. 324. 508. Conradum Glogovienſem Ducem in Wratislavienſis Ducatus poſſeſſione aliquanto tempore permanentem ex Wratislavia diſcedere coegit. l. 331. Ejus Sepulcrum. l. 332. 608. De Theloneo Neoforenſi litteras edidit. l. 332. Hopitale S. Nicolai Lignicii fundavit. l. 332. In Caſtro Lignicenſi ægrotans villam ſuam VVitzkovvitz Cœnobio S. Claræ Wratislavienſi obtulit. l. 332. 335. Mortilogium ejus ad S. Claram. l. 332. A Ludovico Bavaro Romanorum Imperatore egregium accepit diploma. l. 335. Ejus Laus. l. 655. Bellum ſubortum inter eum & Conradum Ducem Glogovienſem. ll. 264. Ejus Diploma, quo ex carcere Glogovienſi redux, Henrico II. Duci Glogovienſi magna terrarum ſuarum parte perpetuo cedit; quarum urbes & Caſtra ſpeciatim recenſet; finibus inde conſtitutis, liberam ſubditis ſuis facultatem in terras Ducum Glogovienſium migrandi concedit: Decem Equites promiſſorum teſtes provocat; fœdus inde in annos quinque cum Duce Glogovienſi init, & contra hoſtes quoscunque auxilia ſpondet. Imo Equites L. fidejuſſores addit. Actum. 1294. l. 891. Ejus Litteræ, quibus A. O. R. MCCXCVI. Prid. Non. Februarii villam ſuam Pilczkovvicz Cœnobio S. Claræ Wratislavienſi obtulit, in Caſtro Legnicenſi. 1296. l. 949. Captus eſt per Luthconem. ll. 83. 265. Ejus Filii Ducatus inter ſe partiuntur. ll. 273. Ejus Litteræ, quibus ſe Gozvvino F. olim Sculteti de Patayen villas Breſinken & Toker Jure Teutonico locandas conceſſiſſe teſtatur. Olsnæ. 1292. III. 10. Setzt ſeinen unmündigen Söhnen zum Vormunde Hertzog Bolckonem ſeinen Bruder. l. 149

HENRICUS VI. Dux Sileſiæ Wratislavienſis. Filius Henrici V. Ducis Legnicenſis & Wratislav.) Primo Bolckonem Ducem Svvidnicenſem, deinde Henricum de Wirbna, Epiſcopum Wratislavienſem tutorem habet. l. 48. 49. Ducatum Wratislavienſem recipit. l. 50. Simplex homo & mitis. l. 51. 334. 337. A Boleslao fratre Duce Lignicenſe continuis excurſionibus & turbis eo redigitur, ut quietis amans, cum filios non haberet, Bohemiæ Regi Ducatum Wratislavienſem feudi titulo offerret. l. 51. 156. 334. 427. Ducatum Wratislavienſem Johanni Bohemiæ Regi feudi nomine ſubmiſit. l. 278. 337. Ejus Sepulcrum. l. 337. ll. 279. Diploma Ludovici Bavari Romanorum Imperatoris, quo Henrico VI. Ducatum VVratislavienſem feudi nomine confert. in Fulda. 1323. l. 893. Diploma Johannis Bohemiæ Regis, quo ſe cum ſpe ſuccedendi ab Henrico VI. Duce VVratislavienſi Ducatum hunc accepiſſe, Duci vero Dominium & ad vitæ dies uſum fructum ſupereſſe teſtatur VVratislav. 1327. l. 893. Ejus Litteræ, quibus Cœnobio S. Claræ VVratislav. facultatem Molendina in Marlix exſtruendi concedit. VVratislaviæ. 1316. l. 952. Ejus Litteræ, quibus Fridmannum de Svveidnitz villam Galovvitz in diſtrictu VVratislavienſi, fratribus vendidiſſe teſtatur & ratum habet. VVratislaviæ. 1332. l. 971. Litteræ VVernheri Ord. S. Mariæ, Domus Teutonicæ Magiſtri, quibus promittit, ſe Henrico Duci VVratislavienſi opem eſſe laturum contra VVladislaum Regem Cracoviæ. Thorunii. 1326. III. 78. Ejus Litteræ de cenſu annuo a Johanno Czanbor de Schildberg fratribus de VVaczenrode vendito, an. 1328. III. 91. Seine Grabſchrifft. l. 337

HENRICUS IX. Dux Sileſiæ Dominus in Luben. Filius Henrici VII. Ducis Sileſiæ Domini Bregenſis.) Macht viele Schulden. l. 456

HENRICUS XI. Dux Sileſiæ Lignicenſis, Bregenſis & Goldbergenſis. Filius Fridrici III. Ducis Sileſiæ Lignicenſis.) Ejus memorabilia. l. 463. Cum ſuis Copiis in Hungariam profectus eſt, militatum contra Turcas cum exercitu Imperatoris Maximiliani II. l. 665. Ejus Laus. l. 665. Imperatoris Juſſu captus, inde VVratislaviam deductus, an. 1580. II. 440. Poloniam fuga elabitur, an. 1585. II. 445. Wird in der Stadt Liegnitz von dem Biſchoffe, Fürſten und Städten belagert. l. 463. Wird in Prag gefangen genommen, und von darauf die Kayſerl. Burg nach Breßlau gebracht. l. 463. Entſpringt aus dem Gefängniß. l. 463. Sein ſterbe Ort. l. 463. 522. Sein Grabmahl. l. 463. 522. Hält ſich eine lange Zeit zu Breßlau, in England und in Pohlen, auſſerhalb ſeinen Fürſtenthum auf. l. 522

HENRICUS I. Dux Sileſiæ Dominus de Vürſtenberg & in Javvor. Filius Bolckonis Ducis Svvidnicenſis.) Ducatum Javorienſem adeptus eſt. l. 48. 154. 275. 386. Absque Liberis defunctus Ducatum ad Bolckonem II. Ducem Suidnicenſem transmiſit. l. 48. 275. Civibus Civitatis Görlitz grave Jugum injuſte ſæpius impoſuit. l. 393. Johannem Regem Bohemiæ conatus fuit latenter occidere. l. 393. Ejus Fœdus cum Rege Bohemiæ, an. 1337. ſancitum. l. 934. Ejus Litteræ Cervimontio datæ, an. 1341. l. 937. Ejus Litteræ, quibus XI. maldratas Braſii ab Alberto de Bavaro ad fratrem Thomam de Lubens donationis titulo translatas eo de ſancto Monaſterio Lubenſi confert, an. 1314. III. 29. Ejus Litteræ, quibus V. Marc. reditus annui cenſus ex Bancis Panum, Calceamentorum & Carnium Urbis Javorienſis Monialibus in Liebenthal confert, an. 1326. III. 29. Ejus Litteræ, de fundatio-

Digitized by Google

datione Hoſpitalis Javorienſis, an. 1344. III. 30. Ejus Litteræ de cenſu forenſi cum Dominio in Heinrichsdorff, an. 1346. III. 30. Ejus Litteræ, quibus contractum emtionis & venditionis inter Johannem & Ottonem de Donyn ratione Villæ Hoëndorff celebratum ratum habet &c. an. 1334. III. 47. Ejus Litteræ, quibus in Caſum ſucceſſionis Suidnicenſibus omnia Jura & immunitates ſalvas & ſalva tueri velle pollicetur. Suidnicii. 1345. III. 96. Verkaufft dem Könige zu Böhaimb Görlitz. I. 155. Sein Nachfolger in Reich. I. 394

HENRICUS II. Dux Sileſiæ Dominus de Vürſtenberg & in Svvidnicz. Filius Bernhardi Ducis Sileſiæ Domini de Fürſtenberg & in Suidnicz.) Ejus & Conradi Fratr. Diploma, quo Ottoni de Donyn villam Topherdorff cum omni honore, utilitate, commodo & Dominio, imo ab omni exactione liberam conferunt, an. 1310. I. 946. Stifftet das Kloſter zu S. Mar. Magdalen zu Lauben. I. 403. Sein Grabmahl. I. 403

HENRICUS III. Dux Sil. Glogov. Filius Conradi II. Ducis Glogovienſis.) Fratrem Conradum Ducem Stnavienſem duci fecit Glogoviam captivatum. I. 57. Glogovienſi Ducatu integro potitus eſt. I. 58. Se hæredem Regni Poloniæ dixit. I. 58. 348. 580. Malefactorum præcipuus perſecutor & mulctatos. I. 348. Litteræ fratrum Ducum Glogovienſium, filiorum Ducis Henrici III. quibus A. O. R. MCCCXII. terras paternas inter ſe diviſerunt. I. 869. Diploma Henrici V. Ducis VVratislavienſis, quo ex carcere Glogovienſi redux, Henrico III. Duci Glogovienſi magna terrarum ſuarum parte perpetuo cedit; quarum Urbes & caſtra ſpeciatim recenſet; finibus inde conſtitutis, liberam ſubditis ſuis facultatem in terras Ducum Glogovienſium migrandi concedit. decem equites promiſſorum teſtes provocat; fœdus inde in annos quinque cum Duce Glogovienſi init, & contra hoſtes quoscunque auxilia ſpondet: imo Equites L. fide Juſſores addit. Actum. 1294. I. 891. Ejus Diploma, quo Merbotoni de Hugvvitz villam Mogenczicz cum omni Jure & Libertate confert. Olsnæ. 1308. I. 969. Majorem Poloniam occupat. II. 91. Ejus Litteræ, quibus Judæos in terris ſuis degentes teneri conſtituit. III. 105. Sein Grabmahl. I. 580

HENRICUS IV. Dux Saganenſis & Glogoviæ. Filius Henrici III. Ducis Glogovienſis.) Ejus Succeſſor. I. 58

HENRICUS V. Dux Sileſiæ Saganenſis & Glogov. Filius Henrici IV. Ducis Saganenſis.) Cognomine Ferreus. I. 58. 343 354. 631. 635. II. 295. 359. Terras ſuas Johanni Bohemiæ Regi feudi titulo obtulit. I. 59. Bella cum Polonis geſſit. I 59. Romam cum Carolo IV. Imperatore profectus eſt. I. 59. 355. Tranſivit ad ſepulcrum Domini. I. 59. 355. Ejus Diploma, quo terram ſuam a Johanne Bohemiæ Rege feudi nomine ſuſcipit, an. 1329. I. 846. Litteræ Ludovici Ducis Bregenſis, quibus in controverſia definibus inter Conradum Olsnenſem, & Henricum Saganenſem Ducem nata decernit: ut Henrico Conrado intra anni ſpatium DC. Marc. Groſſ. Prag. Polon. numeri ſolvat: eaque ratione Urbes Grünenberg Lyndam, Polckovvitz & Heinczendorff ſibi vindicet: Mecericz vero cum Silvis adjacentibus Conradus Senior ad vitæ dies habeat. Act. in Lobin. 1365. I. 876 Litteræ Johannis Regis Bohemiæ quibus Henricum V. Ducem Sileſ. Glogovienſem in fidem clientelamque recipit. Pragæ. 1344. I. 877. Litteræ Johannis Ducis Stinaviæ, quibus Conrado fratri, Duci Olsnenſi, & Patruo Henrico, Duci Saganenſi ſeſe Litteras March. Brandenburg tradere velle ſub pœna: de quo ſecuros eſſe jubet Vaſallos & Cives. Stinaviæ. 1342. I. 972. Glogoviæ partem recipit. II. 293. Ejus Sepulcrum. II. 295. Alteram ejus partem Glogov. a Carolo IV. Imperatore recepit, amiſſo interim, & a Polonis recepto Frauſtadienſi tractu. II. 359. Kommt in ſeinem Alter in groſſe Verachtung. I. 355. Sein Grabmahl. I. 355

HENRICUS IX. Dux Sileſiæ Dominus Glogoviæ. Filius Henrici VIII. Ducis Glogoviæ.) Cognomine Rampoldus. I. 343. 357. II. 313. 359. Miſſus in Daniam per Regem Sigismundum pro concordia facienda inter Regnum Daniæ & Duces Slesvvicenſes. I. 358. Ein weiſer Fürſt. I. 358. 535. Sein Grabmahl. I. 534

HENRICUS X. Dux Sileſiæ Dominus dimidiæ Glogoviæ & Freiſtadii. Filius Henrici VIII. Ducis Glogovienſis.) Ejus Sepulcrum. I. 359. Homagium Ladislao Regi Bojemorum præſtat, an. 1454. II. 332. Wird nach ſeinen Qualitäten beſchrieben. I. 360

HENRICUS XI. Dux Silcſiæ Dominus Glogoviæ. Filius Henrici X. Ducis Sileſiæ Domini Glogoviæ.) Ejus Laus. II. 358. Wird beſchrieben. I. 360. Verſchreibt ſeiner Wittib das gantze Land erblich. I. 360. Nach ſeinem Tode geſchehen mancherley Anſprüche wegen ſeines Reichs. I. 360

HENRICUS { - - - II. 365. I. Senior. I. 116. 198. 212. 266. II. 345. I. 1034. 1038. 1039. 1047. 1050. 1075.

Dux Sileſiæ Monſterbergenſis.) Filius Georgii Bohemiæ Regis. Litteræ Boczkonis de Cunſtadt, & ejus Conjugis Eliſabethæ de Sternberg, quibus ſeſe ab Henrico ſeniore Duce Monſterbergenſi Arcem Hileſchin & Oppidum Chrzienovvitz emiſſe: illi vero reluitionis Jus competere teſtantur: Lüticzii. 1473. I. 1034. Litteræ VVladislai Bohemiæ Regis, quibus Victorinum Ducem Monſterbergenſem & Liberis ſuis & Ducatui Opavienſi ſe conſentiente Henricum ſeniorem Ducem Monſterbergenſem fratrem Tutorem conſtituiſſe teſtatur. Budæ. 1490. I. 1038. Litteræ Victorini Ducis Monſterbergenſis & Opavienſis, quibus ſuos ex Cuthnenſibus montibus reditus in fratrem Henricum Seniorem transfert. Glocii. 1479. I. 1039. Ejus Diploma, quo cum filiis tribus & Vaſallis filiæ Margarethæ Erneſto Principi Aſcanio nubenti dotem addit, & in ejus ſecuritatem Dynaſtias Lippen & VVarlitz inſcribi poſcit. Glocii. 1494. I. 1047. Litteræ fratrum Ducum Sileſiæ Monſterberg; quibus terras a Patre Georgio, Bohemiæ Rege relictas ita dividunt; ut Henricus ſenior Monſterbergenſem Ducatum, Comitatum Glo-

Digitized by Google

Glocenſem, Arcem Homol, Nachod, VVilſenburg, Skalitz & Kunzenberg cum appertinentiis habeat. Actum in Podyebrad, an. 1472. I. 1050. Litteræ Victorini Henrici Senioris & Henrici Junioris, Ducum Monſterb. quibus Ludomillæ ſorori, Fridrico I. Duci Ligic. Bregenſi nubenti dotem VIII. M. floren. Hungar. promittunt: quam ſi termino præfixo non acceperit, ſeſe in XII. M. floren. Hung. ſumma teneri affirmant. Glocii. 1476. I. 1075. Ejus Litteræ quibus Girſikonis dicto Czansvvitz bona ob feloniam amiſſa Kinczoni & Henrico fratribus Rongiis de Borovve confert. Glocii. 1472. I. 1077. Patſcoviam diripuit, an. 1467. II. 346. Venit ad nuptias filiorum, an. 1481. II. 365. Ejus Sepulcrum. II. 373. Bekömmt an. 1476. ſeine Stadt und Land wieder. I. 205. Verkauffi Teppelwuda in Münſterbergiſchen, an die von Seidlitz. I. 205. Verträgt ſich mit Rudolphen, Biſchoffen zu Breßlau. I. 205. Deſſen 3. Söhne heyrathen Hertzog Hantzens zu Glogau ſeine 3. Töchter in einem Tage. I. 208. Begnadiget das Dominicaner-Kloſter zu Franckenſtein. I. 209. Beſtättigen dem Kloſter Camentz ihre Privilegia. I. 210. Confirmiret der Stadt Franckenſtein alle Rechten, Freyheiten und Gewohnheiten. I. 210. Beſtätiget denen Franckenſteinern das Bier-Recht. I. 212. Sein Epitaphium. I. 212. Ihm folgen ſeine 3. Söhne. I. 213

HENRICUS, Hincko. { II. I. 116. 210. Junior. I. 1036. 1037. 1050. 1054. 1076. II. 370.

Dux Sileſ. Monſterbergenſis. Filius Georgii Regis Bohemiæ &c.) Litteræ Johannæ Reginæ Bohemiæ, quibus filio Henrico Juniori Duci Monſterbergenſi & Fratri Leoni de Roſenthal litteras, quibus Dynaſtiæ quædam Bohemiæ ſibi adſcripræ erant, donat. Mielnitſch. 1475. I. 1036. Litteræ quibus Hinco Junior Dux Monſterbergenſis ex teſtamento Matris Johannæ Reginæ Bohemiæ Lichtenburg: Mielnick & Teplitz adipiſcitur, & Leo de Roſenthal, frater defunctæ Glubocke Blaten. an. 1476. I. 1037. Litteræ fratrum Ducum Sileſiae Monſterbergenſium, quibus terras a Patre Georgio Bohemiæ Rege relictas ita dividunt, ut Henricus Junior ſeu Hinco arcem Podiebrad & Coſtomlatt cum appertinentiis habeat &c. actum in Podiebrad 1472. I. 1050. Litteræ Victorini, Henrici ſenioris & Henrici Junioris, Ducum Monſterbergenſium, quibus Ludomillæ ſorori Fridrico I. Duci Lygio-Bregenſi nubenti dotem VIII. M. floren. Hungar. promittunt; quam ſi termino praefixo non acceperit, ſeſe in XII. M. flor. Hungar. ſumma teneri affirmant. Glocii 1476. I. 1076

HENRICUS II. Dux Monſterbergenſis & Olsnenſis. Filius Caroli I. Ducis Monſterbergenſis. Litterae Ferdinandi I. Romanorum Imperatoris, Regis Hungariae & Bohemiæ, quibus liberis Minoribus Henrici II. Ducis Monſterbergenſis & Olsnenſis Tutores conſtituit. (Georgium Ducem Ligio-Bregenſem, & Henricum Gotſch ab Hertvvigsvvalde. Viennæ. 1548. I. 1054. Litterae Johannis a Bernſtein, quibus filiam Margaretham Henrico Duci Monſterbergenſi & olsnenſi deſponſat. Roſislave. 1526. I. 1070. Ejus Laus. II. 412

HENRICUS. Dux Bavariae, Huic accedit Miecislaus Poloniae Dux Contra Imperatorem ottonem III. II. 202

HENRICUS JULIUS. Hertzog zu Braunſchweig und Lüneburg. I. 520. Sein Grabmahl. I. 520. Sein Elogium. I. 520

HENRICUS. Comes ab Ortenberg. Ejus Litterae, quibus Agneten Reginam Ungariæ Caſtrum Ottenberg a ſe pleno Jure emtionis titulo conſecutam aſſerit, Curatore Stephano Duce Bavariae. an. 1355. I. 975

HENRICUS. Dux Falcobergenſis. Filius Bolckonis II. Ducis Falcobergentis. Ejus Sepulcrum. I. 709. Eccleſiam Collegiatam in Ducatus opolienſis oppido Glogovia fundavit. I. 712

HENRICUS KURTZBACHIUS. (vide Kurtzbachius.)

HENRICUS de ROSENBERG. (vide Roſenberg.)

HENRICUS RUNGIUS. (vide Rungius.)

HENRICUS de STOSCH. (vide Stoſch.)

HERMANN. Litterae Wladislai Bithumienſis Ducis, quibus Hermanno bona Theſchnov nuncupata confert, uno tamen equo ſibi ſervato. Coslæ 1322. I. 970

HERMANN LONGUS. Marggraf zu Brandenburg. War Vormund über die 3. unmündigen Printzen Bolckens des I. Hertzogs in Schleſien zu Fürſtenberg und Münſterberg. I. 148.

HERMANSTADT. (oppidum) Litteræ Nicolai Ducis Oppav quibus oppidum Hermanſtadt Regi Bohemiæ tradit an. 1339. I. 842

HERTWIGK. (Tilemannus) ICtus. Ejus Laus. II. 431

HERTWIGSWALD. (Henricus Gotſch. ab) Litterae Ferdinandi I. Romanorum Imperatoris, Regis Hungariae & Bohemiæ, quibus Liberis minoribus Henrici II. Ducis Monſterbergenſis & olsnenſis tutores conſtituit: Georgium, Ducem Ligio-Bregenſem, & Henricum Gotſch ab Hertvvigsvvalde. Viennæ. 1548. I. 1054

HIACYNTHUS. (S. Jacintus) II. 255. D. Dominici in ſui ordinis Primordiis ſodalis. II. 255. Monaſterium D. Adalberti Wratislav. fundavit. II. 255

HIERONYMUS I. Epiſcopus Rytzinenſis { -- I. 64. 67. II. 218 VII. I. 61. II. 160. 179. III. 7

Per ſcrutinium eligitur. II. 160. 179. Nobilis Italus. II. 160. 180. 218. III. 5. Eccleſiam transfert Wratislaviam. II. 160. 181. III 5. Ejus Sepulcrum. II. 160. 219. Antea Ryczinenſis Eccleſiae Cantor & Canonicus Juris Pontificialis. II. 179. Error de Caſimiro & Hieronymo. II. 180. Ejus Inſignia. II. 177. Hic. D. Vincentii Martyris Caput ex Urbe Wratislaviam, ubi hodie colitur adduxit. II. 218. Ejus Succeſſor. I. 61. 64. II. 160. 180. 219. III. 5. Ein Römer. III. 5. Seine Grab-Stätte. III. 5. Sein Nachfolger. III. 5

HIEROSOLYMA. A Saracenis capta. II. 239

HILTSCHIN. (Arx.) Litteræ quibus Botzko de Cunſtadt & Conjux Eliſabetha de Sternberg ſeſe ab Henrico ſeniore Duce Monſterbergenſi Arcem Hiltſchin & Oppidum Chrzieneovvitz emiſſe,

Digitized by Google

emiſſe, illi vero reluitionis Jus competere teſtantur. Luticzii 1473. l. 1034
HINCO. Junior. Dux Monſterberg. (vide Henricus.)
HIRSAW. Litteræ Ruperti I. ſenioris Com. Pol. Rheni Elect. & Ruperti II. ſenioris, quibus Carlo IV. Imperatori tanquam Bohemiæ Regi Hirſavv &c. vendunt, ſub lege reluitionis Patavii. 1353. l. 995
HISPANIA. Invicta Hiſpanorum Clasſis disjecta. an. 1588. II. 458
HISTORIA. De Illuſtriſſimo Sileſiæ Ducatu &c. l. 98. Fons dicitur virtudum haurientarum. l. 98. Hiſtoriæ laus l. 98. Dei providentia hiſtoriae ſeries conſervata. l. 98. Veterum diligentia in hiſtoria ſcribenda l. 98. Neceſſitas Hiſtoriae l. 99. Jucunditas Hiſtoriæ l. 99. Utilitas Hiſtoriæ l. 99. Hodie maxime floret. l. 99. Hiſtoriae Inſtitutum diverſum. l. 99
Hochzeit. Blut-Hochzeit zu Pariß, an. 1572. l. 244
HOENDORFF. (villa in diſtrictu Javorienſi) Diploma Bolconis II. Ducis Sileſiæ Lignicenſis, quo teſtatur, Henricum I. Ducem Sileſiæ Javorienſem contractum emtionis & venditionis inter Johannem & Ottonem de Donyn ratione Villæ Hoendorff celebratum habuiſſe, cum facultate ipſis conceſſa Bona ſua Eccleſiaſticis perſonis aſsignanda: Boleslav. 1334 &c. ipſum vero, cum prius eadem acta inter Patrueles de Donyn a. e. fer. VI. prox ante Dncam Palmarum confirmaſſet, conceſsiſſe ut eandem villam liberam penitus & exemptam Johannes de Donyn Eccleſiae Wratisl. inferret. an. 1354. III. 47. ſq.
HOERSEL (Chriſtophorus.) Senex quidam Wratislavienſis. II. 405. Avaritia extrema famigerabilis. II. 405. Vitam finit Inedia un. 1539 II. 405
Hoff-Gerichte. Das Königliche in Münſterbergiſchen Fürſtenthum. l. 135. Der Stadt Francenſtein beſtättiget Carolus IV. Röm. Käyſer. l. 163
HOHENLOHE. (Crafft. de) Ejus litteræ, quibus notum facit, ſe a Johanne Bohem & Pol. Rege Caſtrum Seldeneck in feodum acceptiſe an. 1341. III. 73
HOHENLOHE. (Lutzo de) Ejus Litteræ, quibus notum facit, ſe a Johanne Bohem. & Polon. Rege Caſtrum & Dominium Crenſperg in feodum acceptiſe. Cremaviæ. 1334. III. 4
Hohe-Schule. (vide Univerſitæt, Academia.) Richtet Hertzog Friedrich der II. zu Liegnitz auf, welche aber nach 3. Jahren wieder eingehet. l. 455
HOMERUS. Wegen deſſen Geburth haben ſieben Städte in Griechen-Land mit einander geſtritten. l. 128
HOREHOWCZ. (Andreas Dudichius de) L. B. Dominus in Smigla. II. 455. Epiſcopus quondam Quinqueeccleſiensis, II. 455. Uxore ducta, dignitate Epiſcop. abdicavit. II. 455. Trium Imperatorum Ferdinandi I. Maximiliani II. Rudolphi II. Conſiliarius & orator primarius. II. 455. Ejus Laus. II. 455
HOROLOGIUM. Commutata Horologiorum ratio Wratislaviæ an. 1580. II. 440
HOSPITALE. S. Nicolai Lignicii fundatum ab Henrico V. Wratislav Duce 1332. Henrici I. Ducis Sileſiæ Javorienſis Litteræ, de fundatione Hoſpitalis Javorienſis an. 1344. III. 30
HOTOMANNUS. (Franciſcus, JCtus Ejus logium. II. 455. Ejus ſcripta. II. 455
HRADIS HZKO. (villa) Litteræ Drahozlavvæ de Rovvnich, quibus Boczkonem de Cunſtadt villam ſuam Hradiſchzko a vinculo Hypothecæ liberaſſe teſtatur. Pragæ 1356. l. 966
HUCHTENHAIM (Haſſo) Ottonis Marchionis Brandenburgenſis Capitaneus S. Advocatus Filius Haſſonis de Wedel. II. 103. Caſtrum Santock obſedit. II. 103
Hun. Dreyzehen Junge Hüner iſſet Boleslaus III. zu Brieg auf einmahl, davon er ſtirbt. l. 429
Hund. Von Hunden wird Boleslaus Audax König in Pohlen zerriſſen und gefreſſen. l. 726
HUNDSFELD. Spoliata ab Leonhardo Aſſenheimer. l. 82
HUNGARIA. HUNGARI. (vide Ungaria.) Diplomatarium Bohemo Sileſiacum, illuſtrans res Hungariæ. l. 294. Origo Hungarorum. II. 20. Ruſſia devicta Hungariam adiit Boleslaus II Rex Polon. II. 26. Fata Hungariæ, an. 1293. II. 205. Pax inter Hungariæ & Bohemiæ Reges ſancita. 279. Foedera varia inter Hungariæ & Bohemiæ Reges ſancita II 280. Convenrus Regum Bohemiæ & Hungariæ Wratislav. an. 1342 II 284. Henricus IV. Imp. cum exercitu Hungariam ingreditur. II. 33. Pax inter Hungariam & Poloniam ſancita. II. 49. Tartari in Hungariam incurrunt. II. 92. Turbæ in Hungaria ortæ II. 219. Turbæ in Hungariæ Sopitae. an. 1069 II. 220. Henricus V Imp. bellum Hungariæ infert. an 1108 II. 226. Albertus Imperator Hungariam rediit an. 1439 II 322. De Hungariae Regno certatum an. 1490 II 367. Johannes Scepuſienſis Turbas in Hungaria excitat. an. 1526. II. 396. Turbas Hungaria vexata an. 1397. II 304. Turbæ in Hungaria & Bohemia, an. 1443 II 325. Ladislai Regis adventum poſcit an 1451. II 329. Hungari ſacram Coronam ab Imp. redimunt. an. 1464. II. 345. Turbae in Hungaria exortæ an. 1421. II. 352. Turcarum in Hungariam furor an 1521. II. 390. Ferdinandi I. Regis Hungariæ & Bohemiæ reditus in Hungariam, an 1527. II. 397. Res Hungariae peſtimo loco conſtitutae an. 1552. II. 405. Turcarum in Hungaria progreſſus an. 1555. II. 418. Johannis Sigismundi Tranſylvaniæ principis in Hungariam excurſiones an. 1564. II. 425. Bellum Rudolphi II Imp cum Turcis in Hungaria geſtum an 1593. II. 457. Rudolphi II. Imp. Expeditionis ſucceſſus in Hungaria contra Turcas, an. 1596. II. 461. Merita Bojemorum in Regnum Hungariae an. 1606. II. 474. Bojemorum de illatis ſibi ab Hungaris querelæ an. 1606. II. 475. Index litterarum Regni Hungariæ ex Diplomatario MSto Poloniæ. II. Acc. 81
Hungers-Noth. (vide Fames.)
Hure. (vide Concubina) Hält Boleslaus Calvus Hertzog zu Liegnitz, nebſt ſeinem Weibe. l. 330

Digitized by Google

HUSS. (Joh.) Combuſtus an. 1417. l.73.171
HUSSITAE. Proſtrati ante Brux. l. 74. Primus ingreſſus Huſſitarum in Sileſiam. l.75. Secundus ingreſſus Huſſitarum in Sileſiam. l.75. Peſſimi fuerunt ante Wratislaviam. l.75. Obtinuerunt oppidum Buntzla. l.75. Obſederunt Monſterberg. l. 75. Obtinuerunt Gleivvitz & Nimtsch. l. 75. Proſtratio Huſſitarum per Wratislavienſes. l.76 Fuerunt ante Lüben l.76. Combuſſerunt Monaſteria quædam. l.76. Proſtrati. l.77. Terram Goldbergenſem & Bregenſem vaſtant. l.446. Huſſitarum furor an. 1427. ll. 174. Huſſitarum rabies an. 1418. ll. 310. Bohemiam pervaſtare coeperunt, an 1420 ll.312. Irruunt in Luſatiam an. 1424. ll. 313. Huſſitarum in Orphanos & Taboritas diviſio. ll. 314. Victoria Huſſitarum ad Auſtriam, an. 1426. lll. 314 Huſſitarum in Sileſiam irruptio, an. 1426. ll. 314. Ad Niſſam victi, an. 1428 ll.315. Ab his prælio occiſus fuit Johannes Dux Monſterbergenſis. ll. 136. Wratislavia & Suidnicia militem contra Huſſitas conſcribunt, an. 1429. ll.316. Wratislavia & Suidnicia Olaviam Huſſitis eripiunt, an. 1429. ll. 316 Wratislavia & Suidnicia Monſterbergam Huſſitis eripiunt, an. 316. ll. 316. Sileſiæ Ducum fœdus contra Huſſitas, an. 1431. ll. 317. Albertus, Auſtriæ Dux, Moraviam ab Huſſitarum turbine liberat, an. 1431. ll. 317. Husfitarum furor Sileſiæ Cœnobia celeberrima dilacerat, an. 1432. ll. 318. Duces Husfitarum cæſi, an. 1434. ll. 318. Halten ein Treffen mit denen Teutſchen. l. 174. Erobern Ottmuchau. l. 175. Dieſen wird von denen Breßlauern Neyſern die Stadt Münſterberg genommen. l. 176. Streifen in das Fürſtenthum Oelß. l. 176. Haben an Boleslao Hertzog zu Oppeln einen Bunds-Genoſſen. l. 176. Werden von denen Breßlauern und Schweidnitzern geſchlagen. l. 176. Brennen die Stadt Hayn aus. l. 450. Dieſe ſchläget Hertzog Ludovicus III. zu Liegnitz aus dem Schloſſe Hayn. l. 450
HYWO. Epiſcopus. Conſtruxit Hoſpitale in Prandnik. ll. 82. Per eam ad Sanctam Trinitatem ordo Prædicatorum & in Caliz ordo Ciſterienſis ſtatuitur, an. 1222. ll. 82
HYEMS. Dura, an. 1364. l. 71. Dura, an. 1440. l. 78. Dura, an. 1455. l. 85. Dura anno 1460. l. 92. Aeſtualis, 1303. ll. 17. 173. Calida, an. 1412. ll. 308. Acris, an. 1442. ll. 325. Rigida, an. 1453. ll. 332. Aſperrima, an. 1469. ll. 350. Calida, an. 1521. ll. 390

I.

JACOBUS. { - - ll. 404. a Salza. l. 68. 177. 196. lll. 19.
Epiſcop. Wratisl. { XXXVI. l. 68. 177. 196. lll. 19. - - ll. 390. 404.
Eques Sileſius. l. 68. ll. 390. lll. 19. Electus, an. 1520. l. 68. ll. 390. Ducatus Glogov. Præfectus. ll. 390. lll. 19. Ejus ſepulcrum. l. 68. 196. lll. 19. Character animi. ll. 196. Ejus Inſignia. ll. 177. Ejus ſucceſſor. l. 68. 196. ll. 404. lll. 19. Magna vi animi & corporis præditus. lll. 19. Legatus R. Bohem. ad Comit. Imperii Francofurti ad Mœnum celebranda. lll. 19. Caroli V. Imperatori ſuffragia dedit. lll. 19. Ejus fratrem D. Ferdinandum I. Magnum Sileſiæ Ducem totius provinciæ nomine excepit. lll. 19. Effigies ejus ad vivum expreſſa Wratislavia in æde S. Crucis lll. 19
JACOBUS. Archi-Diaconus Leodnenſis, Domini Papæ Capellanus, & in Polonia Pruſſia & Pomoria nuncius. Celebravit ſynodum in Wratislavia. ll. 63. 81
JACOBUS M. Canonicus Cracovienſis.) Ad Curiam Romanam mittitur, pro Canoniſatione S. Stanislai. ll. 82
JAGELLO. l. 712. ll. 144. lll. 81
JAGTELLO. ll. 154.
JEGELLO. ll. 154.
SGERGALO ELGEMOTH. ll. 154.
JAGJELLO. ll. 154.
} Rex Poloniæ. l. 712. ll. 301. lll. 81. Dux Lithuaniæ. ll. 154. 301. Baptizatus. ll. 154. 301. Cognomen Wladislai adeptus eſt in Baptiſmate. ll. 154. 301. Quomodo cum Hedwige matrimonium contraxit. ll. 154. Bellum Duci Opolienſi infert. ll. 303. De Fœdere inter Wenceslaum Regem Bojemiæ & Wladislaum Poloniæ Regem, an. 1404. ll. 306. Ejus victoria a Crucigeris reportata, an. 1410. ll. 308. Eligitur Rex Bohemiæ. ll. 324. Pacem cum Turcis ad decennium ſancit, an. 1443. ll. 324. Ejus ad Varnam Clades. ll. 325. Ejus Litteræ, quibus ad Pacem ſe optimi Cæſaris nutu adſpirare, ejusque ſe arbitrum & Laudum ratum habere velle ſub pœna pollicetur. Cracoviæ, 1419. lll. 82. König in Pohlen. l. 170. Deſſen Verrichtung zu Breßlau. l. 170. Deſſen Krieg wieder die Creutz-Herrn. l. 171
JAHN. von Bernſtein. (vide Bernſtein.)
Jahr-Marckt. Der Stadt Franckenſtein wird beſtätiget. l. 163
JANUSSIUS. } Dux Opolienſis
JOHANNES. } & Ratiborienſis. Filius Nicolai I. Ducis Opolienſis.) Ejus memorabilia. l. 720. Fraterni Teſtamenti executor conſtituitur. l. 720. Monaſterii Raudenſis immunitates confirmat. l. 720. Ferdinando I. Auſtriaco Ungar. Bohemiæque Regi, Wratislaviæ commoranti, fidem jurabat l. 721. Wird von Polack, Königlichen Hauptmann in Ober-Schleſien gefangen. l. 720. Kömmt nach Erlegung 80000. Gülden wieder loß. l. 720
JANUSSIUS II. } Dux Oſſwieczimenſis. Filius Caſimiri Ducis Oſſwieczimenſis. Ejus
JOHANNES } memorabilia. l. 693. Olomucii ſe Mathiæ Corvini Bohemiæ Ungariæque Regis Vaſallum profeſſus eſt. l. 693. Ducatum Oſſwentimenſem Poloniæ Regi Caſimiro IV. vendidit. l. 693. Bellum ejus cum Cracovienſi l. 693. Bellum eum inter & Nicolaum I. Ducem Opolienſem. l. 719. Giebt an. 1453. das gantze Fürſtenthum Auſchwitz denen Polacken wieder. l. 747
JANUSSIUS. Dux Zatorienſis.) Ab hoc Ducatum Zatorienſem emit Johannes Albertus Rex Poloniæ, & promittit ad vitæ Dies ſingulis annis

Digitized by Google

C. C. Marcus commentis mostris, & XVII Sermonibus.

JAROSLAUS. Primo Archi-Diaconus Cracovien. deinde Archi-Episcopus Gnesnen. & S. 719. 720. Cruce Christi S. 1170. Carmen monachum vitæ facit Sodali. S. 1166. Archi-Episcopus Constantiæ. an. 1342. & 73. E. Jan Hingius. E. 116

JAROSLAUS. Duo Opuscula Epiphanii Wratislaw. [XII. 1. 6.

[XVIII. 2. 6. 11. 24. 29. 31. & Nidecken Pol. Historiæ Scriptor. S. 1. 2. Ejus Sermones 1. 24. 26. 28. 30. 31. 43. 44. 45. 60. Pro Epiphyo Wratislav. 1. 60. 100. Patrem Stanislaum Gnesnæ Archi-Diaconum, & Archi-capitanæ in Sandecz Archi-Antist. Cap. Tempus Nidecken perperam ad annum 1260. huc refert. S. 116. 118. Epistolæ. 20. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. Quibus Epistolis non respondet. S. 129. Pro Epiphyo Wratislav. Archi-Diacono. S. 1. 2. Archi-Capellano. S. 3. Archi-Cancellario. S. 4. Jam Archi-Antistite Pomeraniæ. Pro Ursæ Ordinem. S. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40.

an. 1383. II. 148. Expugnatio novi Caſtri Nakyel. II. 67

INCENDIUM. vide Exuſtio, Combuſtio, Conflagratio, Feuers-Brunſt.) Pretislaus Rex Bohemiæ Sileſiam Incendiis vexat. II. 224. Boleslaus Calvus Dux Sileſiæ Lignicenſis Wratislavienſem Ducatum Incendiis vexat. I. 324. 655. Bernſtadii an. 1603. II. 471. Croſnæ. II. 363. Cracoviæ, an. 1036. II. 270. Glogoviæ Majoris, I. 74. Goldbergæ, an. 1576. II. 436. Glogoviæ ſubortum, an. 1442. II. 325. Glogoviæ, an. 1588. II. 366. Glogoviæ, an. 1517. II. 388. Greiffenbergii, an. 1603. II. 471. Niſſæ. 1525. II. 196. Wratislaviæ, 1200. II. 241. Sagani, an. 1486. II. 364. Leobſchuzii, anno 1603. II. 471

INDEX. Litterarum Regnorum Hungariæ & Bohemiæ, ut & Ducatus Sileſiæ, ex Diplomatario MSto. Poloniæ. II. Acc. 81

INDULGENTIÆ. Pragæ. I. 72. Wratislaviæ, an. 1462. I. 93. Wratislaviæ, an. 1463. I. 94. Wratislaviæ, an. 1465. I. 95

INDUSTRIA. Meſco ætatem vicit induſtria. I. 4.

INNOCENTIUS IV. P. R. Ejus Bulla, qua recipit Eccleſiam Wratislavienſem cum omnibus Eccleſiæ bonis in protectionem, & eximit Epiſcopatum a Jurisdictione omnium aliorum Epicoporum & Archi-Epiſcoporum excepta autoritate Metropolitani, in caſibus ei a Jure conceſſis. I. 779

INNOCENTIUS. VI. P. R. Ejus Bulla, qua Indulgentias illis, qui certis diebus Feſtis Monaſterium Schalitzenſe adierint, ad annum unum & XL. dies promittit. Avin. 1361. I. 957. Ejus Litteræ quibus Theodericum Epiſcopum Misnenſem conſentiente Ernesto Pragenſi, Archi-Epiſcopo Monaſterium ſchalitzenſe fundaviſſe & dotaviſſe ratum habet. I. 957

INOPIA. (vide Paupertas, Armuth.) In ſummam inopiam redactus eſt Boleslaus Calvus Dux Lignicenſis. I. 655. Inſumma periit Johannes II. Dux Saganenſis. II. 359

INSCRIPTIO. (vide Epitaphium, Grabſchrifft.) Lapidis ſub quo requieſcit Agnes Bolckonis Ducis Swidnicenſis & Javorienſis Conjux. I. 402. Ad Imaginem Agnetis Bolckonis Ducis Suidnicenſis & Javorienſis Conjugis I. 402. Tumuli Annæ, Henrici II. Pii, Ducis Sileſiæ Conjugis. I. 307. Sarcophagi Annæ Mariæ, Conjugis Joachimi Fridrici Ducis Sileſiæ Lignicenſis & Bregenſis. I. 471. Sepulcri Boleslai II. Regis Poloniæ. I. 651. Lapidis Bernhardi Domini de Fürſtenberg & in Suidniz, in Cœnobio Griſſovienſi. I. 392. Sepulcri Bolckonis II. Ducis Monſterbergenſis. I. 407. II. 282. Sepulcri Barbaræ Rudolphi II. Electoris Saxoniæ Conjugis. I. 136. Tumuli Boleslai III. Ducis Sileſiæ Lignicenſis & Bregenſis in Monaſterio Leubuſino. I. 429. Tumuli Boleslai Alti Ducis Wratislav. II. 241. Monumenti Eliſabethæ Conjugis (1.) Ludovici II. Ducis Lignic. (2.) Wenceslai Ducis Teſſinenſis, in æde S. Johannis. I. 465. Fridrici II. Ducis Lignicenſis in Templo S. Johannis. I. 455. Henrici I. Barbati. I. 322. 654. Tumuli Henrici IV. Ducis Wratislav. I. 326. Monumenti Henrici VIII. Epiſcopi Wratislav. I. 438. Tumuli Georgii Helmrich Conſul. Goldbergenſis, in Goldbergenſium Templo Parochiali ad aræ ſummæ Latus dextrum II. 401. Tumuli Johannis III. Epiſcopi Wratislav. III. 10. Sepulcri Johannis IV. Epiſcopi Wratislavienſis. I. 67. II. 383. III. 17. Johannis IV. Epiſcopi Wratislavienſis in Tabula quadam. II. 383. III. 18. Duplex Sepulcri Johannis V. Epiſcopi Wratislav. I. 67. II. 390. III. 18. 19. Sepulcri Nanckeri Epiſcopi Wratislav. I. 66. III. 12. Sarcophagi, qui cineres Sophiæ Conjugis Henrici XI. Ducis Sileſ. Lignic. habet. I. 419. 464. II. 421. Sarcophagi, qui Cineres Sidoniæ Mariæ, Conjugis Fridrici IV. Ducis Sileſ. Lignic habet. I. 467. Sarcophagi, qui Cineres Sabinæ Barbaræ habet. I. 464. An einem derer Pfeiler in Franckenſteiniſchen Dominicaner Kloſter. I. 175. An dem Thurm des Heinrichoviſchen Feld-Kloſters zu leſen. I. 129. Der Kloſter-Kirchen zu Henrichau. I. 132

INSIGNIA. (vide Wappen.) Epigramma in Inſignia Illuſtriſſimorum Ducum Teſchinenſium in Sileſia. I. 743. Hexaſtichon in Inſignia illuſtriſſimæ & vetuſtiſſimæ familiæ Ducum Saxoniæ Infer. in Labenburg. I. 744. Diploma Ferdinandi Rom. Imp. & Bohemiæ Regis, quo Andreæ Comitis Tenczinenſis Inſignia, ob egregia merita amplificat. Vindobonæ. 1561. I. 1071. Epiſcopatus & Epiſcoporum Wratislaviæ. II. 176

INTEGRITAS. Aulica in Georg. Thilone Conſil. Legnic. lat data. II. 470

INUNDATIO Aquarum (vide Aqua)

JOACHIMUS FRIDRICUS. Dux Sileſiæ Lignicenſis & Bregenſis Filius Georgii II. Ducis Sileſiæ Bregenſis.) Ejus Elogium. I. 467. II. 467. Ejus Epitaphium. I. 470. Ejus Nuptiæ cum Anna Maria Anhaltina, an. 1577. II. 438. Ejus Vitæ curriculum. II. 468. Ejus Symbolum. II. 469

JOACHIMUS II. Elector Brandenburg. Ejus Litteræ, quibus Joachimum Ducem Sileſiæ Monſterbergenſem poſtulatum Epiſcopum Brandenburgenſem confirmat adjectis certis conditionibus. Coloniæ ad Suevum. 1546. I. 1048. Ejus Succeſſor. II. 431

JOACHIMUS. Dux Monſterberg; Epiſcopus Brandenburg.) Litteræ Joachimi Electoris Brandenburgici, quibus Joachimum Ducem Sileſiæ Monſterbergenſem poſtulatum Epiſcopum Brandenb. confirmat, adjectis certis conditionibus. Coloniæ ad Svevum. 1546. I. 1048. Ejus Laus. II. 422. Ejus Sepulcrum. II. 422

JODOCUS. (March. Morav.) Diploma Caroli IV. Romanorum Imperatoris & Regis Bohemiæ, quo huic pignoris nomine Glocium, Francoſteinium ac alias Urbes confert, an. 1368. I. 962. Ejus Litteræ quibus Erhardo de Cunſtat Oppidum Nopagold feudi Titulo confert. Brunnæ, 1386. I. 964

JODOCUS. { Primus. II. 170. 194
de Roſenberg. I. 67. II. 170. 194. 334. III. 16
- - - II. 346. III. 16

Epiſcopus Wratisl. { XXIV. I. 67
XXXII. I. 67. II. 170. 194. III. 16.
- - - II. 334. 346

Digitized by Google

Bojemus. l. 67. lll. 16. Electus an. 1456. l. 67. ll. 334. lll. 16. Ejus Inſignia. ll. 177. 194. Regiis animi dotibus inſignis. lll. 16. Ejus Sepulcrum. l. 67. ll. 346. Sepulcri in S. Johannis Templo Inſcriptio. l. 67. Commendatione Ladislai Regis electus. ll. 170. Ejus Dignitates. ll. 170. 194. Ejus Character. ll. 170. 194. Ejus ſtemma. ll. 170. 194. Præpoſitum Wratislav. captivum tenet. ll. 170. 194. Virorum Doctorum promotor. ll. 170. 194. Georgii Podiebradii fautor, poſtea hoſtis. ll. 170. 194. Portam Niſſæ ædificavit. ll. 194

JOHANNA. Regina Bohemiæ. Ejus Litteræ, quibus Filio Henrico Juniori Duci Monſterbergenſi & Fratri Leoni de Roſenthal Literas, quibus Dynaſtiæ quædam Bohemiæ ſibi adſcriptæ erant, donat. Mielnitſch 1475. l. 1036. Coronatur, an. 1458. l. 339

JOHANNES. XXII. P. R.) Ejus Litteræ, quibus Immunitates Cœnobii Griſſovienſis confirmat, an. 1318. l. 859

JOHANNES. XXIII. P. R.) Ejus Bulla pro Epiſcopatu Wratislavienſi. Romæ Pontif. an. lll. lll. 42

JOHANNES ALBERTUS. Rex Poloniæ. Filius Caſimiri Regis Poloniæ.) A Januſſio Duce Zatorienſi & Conjuge ejus Barbara pro LXXX. M. floren. Hungar. Auri veri & puri juſti Ponderis ſumma Ducatum Zatorienſem emit, & promittit ipſis ad vitæ dies ſingulis anni CC. Marcas communis monetæ & XVI. Bancos Salis. l. 811. Ejus Diploma de Ducatu Zatorienſi Poloniæ Regno adſcripto. l. 811. Fœderis Tabulæ inter Wladislaum Regem Hungariæ & Bohemiæ, ac Johannem Albertum fratrem, an. 1491. confecti, inter exercitus utriusque Partis penes Civitatem Caſſovienſem. l. 1056. Pax inter Wladislaum Regem & Johannem Albertum Fratres, de Regno Hungariæ certantes. an. 1491. ll. 368. Eligitur Rex Poloniæ, an. 1492. ll 370. Ejus Succeſſor. ll. 373

JOHANNES. Bohemiæ Rex. Dux Sileſiæ.) Glogoviæ mediam partem emit. l. 58. A Nanckero, Epiſcopo Wratislav. excommunicatus l. 62. ll. 167. 190. Venit Wratislaviam. l. 70. Ab Henrico IV. Duce Wratislavienſi Ducatum Wratislav. feudi nomine accipit. l. 278. 281. 418. Fata Wratislavienſis Ducatus ſub ejus regimine. l. 281. Huic ſe ſubjecit Boleslaus III. Dux Lignicenſis. l. 428. Hunc Regni Poloniæ cedere Procuratores Caſimiri Regis Poloniæ profitentur. l. 774. Epiſcopi Wratislavienſis Jura & immunitates confirmat. l. 782. Epiſcopo Wratislavienſi contra quoscunque hoſtes opem ſe laturum ſpondet, exceptis Ducibus Henrico Javorienſi & Bolckone Suidnicenſi. l. 782. Innovat diplomata Prædeceſſorum. Præfert in defenſionem & immunitatem l. 783. Ejus Litteræ, quibus Caſimirum Ducatum Teſſinenſem feudi titulo poſſidere, imo expectativam in Oſſwienczimenſem Ducatum accepiſſe teſtatur. l. 804. Litteræ Conradi I. Ducis Olsnenſis, quibus Ducatum ſuum Johanni Bohemiæ Regi feudi Nomine offert, an. 1319. l. 832. Ejus Litteræ, quibus Conrado Duci Olsnenſi Oppidum Prausnitz ab Henrico Duce Wratislav. receptum tradere pollicetur &c. an. 1329. l. 834. Ejus Diploma, quo Conrado Duce Olsnenſi absque prole Maſculina decedente, filiam ejus Hedwigen & legitimos ejus hæredes in Ducatu Olsnenſi ſuccedere poſſe decrevit. l. 834. Ejus Litteræ, quibus ad inſtantiam Boleslai Ducis Lignicenſis Conradum Ducem Olsnenſem Terram Berolſtadienſem emiſſe habet ratum, an. 1339. l. 836. Henrici Ducis Sileſiæ & Glogovienſis Domini Saganenſis Diploma, quo terram ſuam a Johanne Bohemiæ Rege feudi nomine ſuſcepit, an. 1329. l. 845. Diploma de Homagio Bolckonis Ducis Monſterbergenſis Johanni Bohemiæ Regi, & Coronæ ejusdem Regni, ex voluntate ſubortorum ipſius Ducatus facto, & quod Ducibus absque Liberis maſculinis decedentibus Reges & Regnum Bohemiæ in Ducatum ſuccedant, & ſi Liberi Ducis extantes, legitimam ætatem non habeant, quod Reges Bohemiæ debeant eſſe eorum Tutores & Curatores &c. l. 847 Diploma Bolckonis Ducis Monſterbergenſis, quo Johanni Regi Bohemiæ Urbem Francoſteinenſem Pignori dat an. 1337 l. 849. Diploma Bolckonis Ducis Monſterbergenſis, quo Johanni Regi Bohemiæ Jus Caſtrum & Urbem Reichenbach, Ducibus Suidnicenſibus pignori datum reluendi concedit. l. 849. Diploma Nicolai Ducis Monſterbergenſis, quo confitetur, ſe Johanne Bohemiæ Rege decedente, non alium niſi Carolum March. Morav. Dominum habere, Pragæ. 1341. l. 850. Diploma civitatis Francoſteinenſis, quo Johanni Regi Bohemiæ & Carolo March. Morav. homagium præſtat, in caſum deficientium absque ſobole maſculina Ducum. an 1343. l. 852. Litteræ Bolckonis Ducis Monſterbergenſis, quibus Johanni Regi Bohemiæ civitatem Strelin vendit. l. 853. Litteræ Johannis Ducis Sileſiæ Domini Stinaviæ, quibus Regi Bohemiæ Johanni ſe Jus ſuum in Ducatum Glogovienſem vendidiſſe teſtatur. 1331. l. 871. Ejus Litteræ quibus contractum emtionis venditionis Ducatus Stinavienſis ratum habet, an. 1338. l. 872. Litteræ Johannis Ducis Stinavienſis, quibus Johanni Regi Bohemiæ Terram Gorenſem vendit. Wratislav. 1337. l. 874. Ejus Litteræ, quibus Henricum V. Ducem Sileſiæ Glogovienſem in fidem clientetamque recipit. Actum Pragæ. 1244. l. 877. Litteræ homagiales Bolckonis Ducis Opolienſis, Johanni Regi Bohemiæ datæ. Wratislav. 1327. l. 883. Litteræ VVladislai Ducis Koslenſis, quibus ſe Regis Bohemiæ Vaſallum profitetur. Oppaviæ. 1327. l. 884. Ejus Diploma, quo Ducatum Wratislavienſem Regno Bohemiæ illatum eſſe confitetur. Wratislav. 1327. l. 892. Litteræ Ducum Lignicenſium, quibus terras ſuas Johanni Bohemiæ Regi offerunt in Feudum, an. 1331. l. 898. Ejus Diploma in favorem Ducum Ligio-Bregenſium editum, an. 1329. l. 899. Ejus Diploma Boleslao Duci Lignicenſi conceſſum. Gorlicii. 1329. l. 933. Ludovici Bavari Imp. Diploma quo Marchiam Budiſſinenſem & Civitatem Camenz, mortuo Waldemaro March. Brandenb. Johanni Bohemiæ Regi & Succeſſoribus Bohemiæ Regibus feu-

Digitized by Google

feudi titulo confert. In' Caſtro prope Villam Hazelach. 132.--- I. 948. Declaratio Ludovici Regis Romanorum ſuper ſervitiis Regis Johannis Bohemiæ, taliter, quod Rex Johannes obtinet ſuper media parte Bacherach. Stalburg Stalck XXXV. Marcarum Argenti pignoris nomine & 7--- in Theoloneo ibidem cum conditionibus, donec redimatur ſalvis permanentibus aliis Litteris compromiſſionum. In Bungen. 1320. I. 948. Ejus Diploma Monaſterio Aulæ Regiæ D. Pragenſis conceſſum. Pragæ. 1336. I. 952. Qua ratione Bohemiæ Regnum acceperit. II. 122. Qua ratione Sileſiam acceperit. II. 123. Cœcus vocatus. II. 166. 190. Caſtrum Miliſch occupat. II. 166. 190. Bohemiæ Regno potitur. II. 271. Naſcitur ei primogenitus ejus. II. 273. Diplomata, quibus Johannes Bohemiæ Rex Wratislaviam donavit. II. 276. Duces Sileſiæ Johannis Regis Bohemiæ vaſalli. II. 277. Glogoviam præſidio firmat. II. 278. Liga inter Carolum Regem Hungariæ & Johannem Regem Bohemiæ. II. 279. Ejus Diſcordia cum Nanckero Epiſcopo Wratislav. II. 280. Ejus Confirmatio omnium Privilegiorum Eccleſiæ, Epiſcopi & Capituli Wratislav. an. 1348. II. 285. Confirmat Litteras Francoſteinenſibus a Carolo filio conceſſas. II. 285. Bellum Polonis infert. II. 286. Ducatui Sileſiæ Suidnicenſi bellum infert. II. 286. Ejus Succeſſor. II. 286. Terram Opavienſem Ducibus Wratislavienſibus obligat. II. 272. Diploma Ducum pomeraniæ, quæ cum Johanne Bohemiæ & Poloniæ Rege fœdus ineunt, an. 1337. II. Acc. 77. Ejus Diploma, quo prolixo in Eccleſiam Wratislavienſem animo, conceſſa Ducum Wratislavienſium & Glogovienſium Privilegia, Regia munificentia auget & confirmat, promittens, contra quosvis hoſtium Inſultus præſens auxilium. Pariſ. 1342. III. 26. Ejus Litteræ, quibus Eccleſiæ Wratislavienſi in villis ejus, quas recenſuit, meram plenam & omnimodam concedit libertatem. Wratislav. 1345. III. 37. Compoſitio facta eum inter & Auſtriæ Duces. Enſæ. 1336. III. 62. Compoſitio facta inter eum & Duces Auſtriæ ſuper Caſtro Lucemberg. Enſæ. 1336. III. 62. Aſſignatio Civitatis Laa, Waitra, pro IX. M. marcis Argenti, ratione captivitatis factæ per Johannem Regem Bohemiæ, an. 1324. III. 62. Litteræ Fridrici I. Pulchri Ducis Auſtriæ, quibus Marchionatum moraviæ ſibi oppignoratum Johanni Regi Bohem. Liberum reddit. Patav. 1311. III. 63. Litteræ Alberti II. Ducis Auſtriæ, quibus ſe Johanni Bohemiæ Regi ſub certis conditionibus obligatum confitetur. Enſæ. III. 63. Litteræ Crafftii de Hohenlohe, quibus notum facit, ſe a Johanne Bohem. & Polon. Rege Caſtrum Seldeneck in feodum accepiſſe, an. 1341. III. 73. Litteræ Lutzonis de Hohenlohe, quibus notum facit ſe a Johanne Bohem. & Polon. Rege Caſtrum & Dominium Cronſperg in feodum accepiſſe Cremaviæ. 1334. IIII. 73. Confirmiret denen Franckenſteinern ihre Privilegia. I. 160. Wird blind. I. 160. 729. Führt Krieg mit dem Hertzog zu Schweidnitz und Jauer. I. 161. Lob, welches ihm Petrarcha gegeben. I. 161. Sein Begräbniß. I. 191. Zieht anno 1343. durch Troppau, Teſchen und Auſchitz nach Pohlen. I. 729. Will gerne ſterben, wenn er nur mit geſiegter Hand die Stadt-Mauer zu Cracau angerühret. I. 729. Wird von denen Pohlen geſchlagen. I. 729

JOHANNES. Rex Franciæ.) Ejus Diploma quo factam cum Carolo IV. Rom. Imp. tanquam Bohemiæ Rege ligam denuo confirmat, & Delphinatum Burgundiæque Comitatum feuda Sacri Imperii eſſe confitetur, an. 1355. I. 949

JOHANNES. Archi-Epiſcopus Gneznenſis.) Primo vocatus Januſſius Suchiwilk. II. 243. Ejus memorabilia. II. 334

JOHANNES I. Epiſcopus VII. Wratislav.) Nobilis Polonus. II. 161. 180. 219. III. 5. Primus ex Polonis Epiſcopus. II. 161. 180. III. 5. Ejus Sepulcrum. II. 161. Boleslai commendatione rejectis Italis eligitur. II. 180. Canonicos a Popularibus eligit. II. 181. Ejus Inſignia. II. 177. III. 5. Ein edler Pohle. III. 5. Wird Biſchoff zu Breßlau. III. 5. Sein Nachfolger. III. 5

JOHANNES II. Epiſcopus Wratislavienſis { VIII. I. 61. 64; XIV. I. 64. II. 162. 183. III. 7; --- II. 233

dictus { Janick. I. 61. II. 233. III. 7; Janech. I. 64; Janislaus. II. 233. III. 7; Grypho. II. 233

Ordinatus an. { 1146. I. 61. II. 233; 1147. I. 64

Fit Archi-Epiſcopus Gneznenſis. I. 62. 64. II. 163. 184. 233. III. 7. Nobilis Polonus. I. 64. II. 162. 183. Ejus Sepulcrum. I. 64. II. 184. Cœnobium Andreovienſe condit. II. 162. 184. Per ſcrutinium electus II. 183. Ejus mores. II. 183. Ejus Inſignia. II. 177. Ejus Laus. II. 233. III. 7

JOHANNES { --- I. 65; III. I. 62. II. 166. 188. 265. 268. III. 10; Romcka. I. 62. 65. II. 166. 188. III. 10

Epiſcopus Wratisl. { XVII. I. 62. 65; XXIII. I. 62. 65. II. 166. 188. III. 10; --- II. 265. 268

Eques Polonus. I. 65. II. 166. 189. 165. III. 10. Ordinatus an. 1292. I. 62. 65. II. 265. Per compromiſſum electus. II. 166. 188. 265. Ejus virtutes. II. 189. Collegiatam in Gniezmo fundat. II. 189. Ejus Inſignia. II. 177. III. 10. Einet von Adel aus Pohlen. III. 10. Stirbt an der Peſt. III. 10. Seine Grab-Stätte. III. 10. Tumili inſcriptio. III. 10

JOHANNES IV. { IV. I. 67. II. 171. 195. 371. 382. III. 17; --- II. 363. 370

Epiſcopus { Primo Laventinus. II. 363; Deinde Wratisl. { XXXIV. I. 67. II. 171. 177. 195 --- II. 363. 370 371. 382

Wemdingenſis Suevus. I. 67. II. 363. III. 17. Rothdictus. II. 195. 363. III. 17. Electus an. 1482. I. 67

l. 67. Eius Sepulcrum. l. 67. ll. 383. lll. 17. Sepulcri Inſcriptio. l. 67. ll. 383. lll. 17. Inſcriptio in alia Tabula. ll. 383. lll. 18. Ejus dignitas. ll. 171. 195. 363. 382. lll. 17. Ejus ſtudia. ll. 171. 363. 382. lll. 17. Legationes varias obiit. ll. 171. lll. 17. Abrogat. ll. 171. 382. lll. 17. Reparat. ll. 171. 382. lll. 17. Coadjutorem adoptavit. ll. 171. 195. lll. 17. Ejus Laus. l. 195. 370. 382. lll. 17. Curiam Epiſcopalem ædificavit. ll. 195. Ejus Inſignia. ll. 195. 382. Synodum Diœceſanam celebrat Wratislav. an. 1496. ll. 371. Synodum alteram celebrat, Wratisl. 1497. ll. 371. Fridrici Imperatoris in Italiam proficiſcentis Comes. lll. 17. Mathiæ Regi familiaris. lll. 17. In Eccleſiam Wratislavienſem optime meritus. lll. 17. Läßt Hertzog Niclaſen von Oppeln zue Neyſſe, vor dem Rath-Hauſe den Kopff abſchlagen. l. 737

JOHANNES { V. l. 67. ll. 172. 195. 382. 383. 384. 390. lll. 18 / - - l. 799. ll. 388

Epiſcopus Wratisl. { XXXV. l. 67. ll. 172. 177. 195. lll. 18 / - - ll. 382. 390

Thurzo de Bethlem. Falva. l. 67. 799. ll. 172. 195. 382. 388. 390. lll. 18. Eques. l. 67. lll. 18. Aliis Polonus. l. 67. Aliis Hungarus. l. 67. lll. 18. Electus an. 1506. l. 67. ll. 382. lll. 18. Bonarum litterarum Mœcenas. lll. 18. Ejus Sepulcrum. l. 67. 196. ll. 390. lll. 18. Duplex Sepulcri Inſcriptio. l. 67. ll. 390. lll. 18. 19. Ejus Laudes. ll. 172. 195. 390. lll. 18. Arcem S. Johannis ſtruit. ll. 172. Ejus Inſignia. ll. 177. Supremus Sileſiæ Capitaneus conſtitutus, an. 1507. ll. 384. Synodum celebrat Wratislav. an. 1509. ll. 384. Gubernium deponit, an. 1509. ll. 384. Maximiliani I. Imperatoris P. F. A. Diploma, quo huic Jus aureæ Monetæ cudendæ conceſſit, an. 1515. l. 799. ll. 388. lll. 18. Ejus monumentum. ll. 390. Ejus Succeſſor. ll. 390. lll. 18

JOHANNES { VI. a Sitſch. ll. 177 / l. 68. ll. 466. 481

Epiſcopus Wratisl. { - - ll. 466. 481 / XLIII. l. 68. ll. 177. lll. 25

Eques Sileſ. l. 68. ll. 466. Electus an. 1600. ll. 466. lll. 25. Supremus utriusque Sileſiæ Capitaneus. lll. 25. Ejus Inſignia. ll. 177. Ejus Succeſſor. ll. 68. ll. 481

JOHANNES. Epiſcopus Pragenſis.) Ejus Litteræ, quibus fundationem Monaſterii Altovadenſis vulgo Nohenfurth in D. Pragenſi confirmat, an. 1259. l. 927

JOHANNES LODZA. Epiſcopus Poznanienſis. ll. 81. Ejus res geſtæ. ll. 81

JOHANNES { Cropidlo. ll. 308 / Eropidlo. ll. 152 / Kropidlo. l. 715. 716 / Olich. ll. 152

Epiſcopus Wladislavienſis. l. 715. ll. 152. 308. Archi-Epiſcopus Gneznenſis & Opolienſis Dux. l. 716. ll. 308. Ad Camyenenſem Eccleſiam benigno fato promotus, l. 715. A Conſulibus Wratislavienſibus captus. l. 716. ll. 308. De Eccleſia Poznanienſi ad Eccleſiam Wladislavienſem translatus. ll. 152. Ejus Sepulcrum. l. 716

JOHANNIS. Biſchoff zu Waradin und Graf zu Waradin und Graf zu Sbihani. l. 736. Zwiſchen ihm und Caſimiren zu Teſchen wird ein Vertrag aufgerichtet. l. 736

JOHANNES. Magnus Dux Moſcoviæ.) Ruſſiam occupat. ll. 373

JOHANNES SIGISMUNDUS. Tranſylvaniæ Princeps.) Dictus Scepuſienſis. ll. 429. De Zapolya. ll. 430. Stephanus primo appellatus. ll. 430. Ejus in Hungariam excurſiones, an. 1564. ll. 425. Bellum ejus cum Maximiliano Imperatore Roman. an. 1565. ll. 425. Se Hungariæ Regem ſcribit. ll. 425. 430. Fœdus inter eum & Imp. Maximilianum II. an. 1570. ll. 429. Ejus Stirps. ll. 430. Epigramma Marci Henningi de hoc. ll. 430. Ejus Succeſſor. ll. 430

JOHANNES HENRICUS. Dux Carinthiæ. Filius Johannis Regis Bohemiæ.) Ejus Litteræ quibus teſtatur Johannem Bohemiæ Regem patrem Caſtrum Naclod permutationis Titulo accepiſſe. In Caſtris ante Franckenfurt. 1348. l. 953. Ejus Diploma, quo ſe feudi Moraviæ Marchionatum cum omni Jure & Dominio exceptis ſaltim Epiſcopo Olomucenſi & Duce Opaviæ, propter ſpecialia ipſorum Jura litteris Rom. Imp. firmata cum ſpe quoque Succeſſionis in Regnum Bohemiæ & Comitatum Lucemburgenſem a fratre Carolo IV. ſuccepiſſe teſtatur. Pragæ anno Jubilæo. 1350. l. 977. Litteræ Ludovici March. Brandenb. & Luſatiæ, quibus ſub juramento ſe fœdus Carolum IV. inter & Johannem March. Morav. fratres ab una, & Bavariæ Duces ab altera parte Sancitum obſervare velle pollicetur. 1349. l. 980. Kommt durch ſein untreues Weib, Margarethen, um ſein Land l. 161. Wird von ſeinem Weibe geſchieden. l. 161

JOHANNES I. Dux Sileſiæ Saganenſis. Henrici VIII. Ducis Glogovienſis Filius.) Vir malus. ll. 359. Princeps crudelis. ll. 323. Conjugem ſuam calcaribus per νῶτα agitavit. ll. 323. Conjugem cum duabus filiabus & tribus filiis domo ejecit. ll. 323. Ladislao Abbati Saganenſi oculos eruit. ll. 313. Pœnitentiam agit. ll. 323. Ejus familiaris ſermo. ll. 323. Geht mit ſeinem Weibe tyranniſch um. l. 358. 738. Verſtößt ſein Weib mit 2. Töchtern und 3. Söhnen. l. 358. 738. Läſt dem Abt zu Sagan die Augen ausſtechen. l. 358. 738. Was er vor Worte wegen ſeines Todes zum öfftern von ſich vernehmen laſſen. l. 358. Bereitet ſich noch zum Sterben. l. 358. Sonſt der Wilde genannt. l. 551. Sondert ſich von ſeinem Bruder ab. l. 550

JOHANNES II. Dux Saganenſis. Filius Johannis I. Ducis Saganenſis.) Saganum fratribus Wenceslao & Balthaſari eripere tentat. l. 359. ll. 353. Deſtruxit Monaſterium Bernhardianorum Glogoviæ, an. 1488. ll. 353. Impius in fratrem. ll. 359. Periit in ſumma inopia. ll. 359. Ducatum Glogovienſem feudi nomine accepit, an. 148. ll. 362. Ducum Monſterbergenſium nuptiæ cum tribus ſororibus, filiabus Johannis Ducis Saganenſis contractæ, an. 1481. ll. 365. Ejus horrenda facinora, an. 1481. ll. 365. 376. Pulſus, an. 1481. ll. 365. Thut nach dem Her-

Tode Hertzogs Henrici XI. Anſpruch an dem Hertzogthum Groß-Glogau, welches er auch erhält. I. 360 366. Sonſt der Grimmige genannt. I. 551. Suchet die Unterthanen der Hertzogin Margarethen, Hertzogs Wladislai zu Teſchen und Groß-Glogau Wittib, abſpenſtig zu machen. I. 736. Vertreibt die Hertzogin Margarethen von Cylien, Wladislai Hertzogs zu Glogau und Teſchen Wittib aus dem Schloſſe. I. 736. 738. Muß ſich mit der Hertzogin Margarethen auf leidlichen Weg vertragen. I. 736. Seine Untugenden. I. 738. Tödtet etliche Glogiſche Raths-Herrn in Thurm. I. 738. Seinetwegen werden alle Ceremonien und Geſänge in der Kirchen eingeſtellet. I. 738. Zwinget die Prieſterſchafft, die Geſänge in der Kirchen wieder einzuführen. I. 738. Hat ſeinen Bruder Hertzog Balzer getödtet. I. 738. Verjaget ſeine Schweſter. I. 738. Läſt ſeinen vornehmſten Rath den Bergmann aus Zorn enthaupten. I. 738. Stirbt in groſſer Armuth. I. 738

JOHANNES. Dux Stynavienſis. Filius Henrici III. Ducis Glogov.) Alias Primcko dictus. I. 58. Per ſuos proprios vaſallos intoxicatus. I. 58. Johanni Regi Bohemiæ mediam partem Glogoviæ ſe concernentem vendidit I. 58. II. 359. Ejus Litteræ quibus Johanni Regi Bohemiæ ſe jus ſuum in Ducatum Glogovienſem vendidiſſe teſtatur, an. 1331. I. 872. Litteræ Johannis Bohemiæ Regis, quibus contractum, quo Johannes Dux Stynaviæ Henrico & Conrado fratribus Ducatum Stynavienſem, an. 1321. vendidit, ratum habet. I. 872. Ejus Litteræ, quibus Johanni Regi Bohemiæ Terram Gorenſem vendit. Wratislav. 1337. I. 874. Ejus Litteræ, quibus Conrado fratri Duci Olsnenſi & Patruo Henrico Duci Saganenſi ſeſe Litteras March. Brandenburg. tradere velle pollicetur: terras vero & Urbes ſuas nunquam ſe alienare velle ſub pœna: de quo ſecuros eſſe jubet vaſallos & cives. Stynaviæ. 1342. I. 973

JOHANNES. Dux Sileſiæ Dominus in Brega & Luben. Filius Ludovici III. Ducis Sileſiæ, Domini in Brega, Luben & Haynovv;) Ejus memorabilia. I. 662. Bellum ejus cum Lignicenſibus. I. 662. Clades Johannis Ducis Sileſiæ Lubenſis ad Lignicium capta. II. 330. Sein Grabmahl. I. 418

JOHANNES GEORGIUS. Dux Sileſiæ { Lignicenſis & Bregenſis. II. 443. Wohlavienſis. I. 419. 599.

Nuptias celebrat, an. 1582. II. 443. Ejus Symbolum. II. 457. Sein Grabmahl. I. 471. 598

JOHANNES CHRISTIANUS. Dux Sileſiæ Lignicenſis & Bregenſis. Filius Joachimi Fridrici Ducis Sileſiæ Lignic. & Bregenſis.) Ejus memorabilia. I. 472. Argentorati Muſis operam dedit I. 472. Nuptias celebrat, an. 1609. II. 483

JOHANNES ſ. Januſſius, Dux Opolienſis & Ratiborienſis. (vide Januſſius.)

JOHANNES Cropidlo, Dux Opolienſis, Epiſcopus Caminenſis XVII. & Wladislavienſis. Filius Boleslai III. ſ. IV. Ducis Opolienſis & Falckobergenſis.) Ejus Litteræ, quibus ex captivitate Wratislavienſi liberatus coram teſtibus multis & fide digniſſimis ſe neminem hanc ob cauſam impetere vel moleſtare velle promittit, an. 1411. I. 1074

JOHANNES. Dux Oſſvviezimenſis, Scholaſticus Cracovienſis. Filius Boleslai Filii Caſimiri II. Ducis Opol.) Ejus memorabilia. I. 682. Se Regis Bohemiæ Vaſallum profeſſus eſt. I. 683. Ejus Succeſſor. I. 683. Ejus Litteræ quibus ſe Regis Bohemiæ Vaſallum profitetur. I. 807. Ejus Litteræ, quibus Caſimiro Regi Poloniæ Ducatum Oſſvviecimenſem vendidiſſe profitetur. I. 808. Ejus Litteræ, quibus ſeſe Pecuniæ ſummam, pro qua Ducatum Oſſvvieczimenſem vendiderat, accepiſſe confitetur. I. 810

JOHANNES I. Dux Opaviæ & Ratibor. Filius Nicolai II. Ducis Opaviæ.) Ejus memorabilia. I. 756. Capitaneus fuit Glocenſis. I. 756. Ejus Litteræ, quibus ſe accedente Caroli IV. Conſilio & aſſenſu Annam Henrici IV. Ducis Glogov. filiam ducere aſſerit: Diſpenſationem P. R. ſuis ſumtibus petere, & pro dote allata IIM. Marc. Prag. Groſſ. Polon. pagam. verum & certum dotalitium conſtituere &c. an. 1361. I. 844. Ejus Litteræ, quibus ſe fratrum minorennium Tutorem agere illosque Carnoviam, Freudenthal & Caſtri Lobinſteyn partem alteram hæreditatis Jure habere teſtatur. Carnovii. 1371. I. 844. Ejus Litteræ ſuper ſeptem Manſis in Villa Ulrichsdorff: Glocii. 1397. I. 1083. Ihm wird von Carln dem IV. Römiſchen Kayſer das Land zu Ratibor alleine zugeſprochen. I. 756

JOHANNES II. Dux Opav. & Ratiborienſis. Filius Johannis I. Ducis Opav. & Ratibor.) Carnovienſis Dux vocatur a Fiſchero. I. 760. Ejus memorabilia. I. 760

JOHANNES. Dux Ratiborienſis. Filius Wenceslai Ducis Oppav. & Ratibor.) Ejus memorabilia. I. 765

JOHANNES. Dux Ratiborienſis. Filius Johannis Ducis Ratiborienſis. I. 750. Erbet von ſeinem Herrn Bruder Hertzog Niclaſſen zu Ratibor das Land. I. 706. Verläſt ſein Land ſeinem jüngſten Bruder Hertzog Valentin. I. 766

JOHANNES. Dux Carnovienſis. Filius Nicolai Ducis Opav. & Ratibor.) Ejus memorabilia. I. 763. Der Aeltere genannt. I. 763

JOHANNES. Hertzog zu Troppau und Ratibor. Deſſen verübte Grauſamkeit auf dem Schloſſe Carlſtein. I. 169

JOHANNES. Comes a Retz. Burggraviatum Magdeburgenſem adeptus eſt. I. 286. 990. Litteræ Rudolphi II. Electoris Saxoniæ, quibus cum filio natu majore Rudolpho II. ſuaſu Caroli IV. Imp. & Bohemiæ Regis Helenam filiam Johanni Comiti de Retz elocat, & Dotis loco Burggraviatum Magdeburgenſem addit, cui inde de dotalitio præſtatur ſecuritas. Pragæ. 1355. I. 990

JOHANNES. Comes Scepuſienſis.) Turbas in Hungaria excitat, an. 1526. II. 396. Ferdinandi Regis Hungariæ & Bohemiæ victoria de Johanne Com. ſcepuſienſi, an. 1527. II. 397. Albæ Regali Rex Hungariæ dictus, an. 1527. II. 396. Wird vom Könige Ferdinando I. Ertz-Hertzogen in Oeſterreich und König in Ungern und Böhaimb geſchlagen. I. 222

JOHANNES. Abbas ad S. Vincentium Wratislav. II. 158. Ejus Teſtimonium de vita Thomæ I. Epiſcopi Wratislavienſis. II. 158

JOHANNES. Abt zu Camentz.) Kaufft die Mühle zu Franckenberg. I. 169. Erbauet die neue Kirche zu Warta. I. 169. Sein Succeſſor. I. 173

JOHANNES III. Abt zu Camentz.) Reſigniret. I. 183

JOHANNES. Burggravius Norimbergenſis.) Litteræ Ludovici Elect. Brandenburg. quibus Carolum IV. Imp. ſibi contra Johannem Burggravium Norimbergenſem CC. armatorum auxilia promiſiſſe teſtatur: nec ipſum niſi conſentiente Ludovico cum Johanne Burggravio in Gratiam redire velle. Norimbergæ. 1350. I. 994

JOHANNES de Capiſtrano. Ordinis fratrum minorum de obſervantia Profeſſor. I. 84. Venit Wratislaviam. I. 84

JOHANNES BAPTISTA. In hunc magnam devotionem habuit Ludovicus I. Dux Bregenſis. I. 57. Patronus Eccleſiæ Wratislavienſis. I. 57. Inſula S. Johannis Baptiſtæ. I. 261

JOHANNES I. B. Czimburg. (vide Czimburg.)

JOHANNES Kravarczio de Giczin. (vide Giczin.)

JOHANNES de Oſtrorog. (vide Oſtrorog.)

JOHANNES Loninus. (vide Loninus.)

JOHANNES a Rechenberg. (vide Rechenberg.)

JOHANNES de Hazmburg. (vide Hazmburg.)

JOHANNES Poſer. (vide Poſer.)

JOHANNES de Borsnitz. (vide Borsnitz.)

JOHANNES Kurtzbachius. (vide Kurtzbachius.)

JOHANNES a Bernſtein. (vide Bernſtein.)

JOHANNES Capiſtranus. (vide Capiſtranus.)

JOHANNES de ZIEROTIN. (vide Zierotin.)

JOHANNES von Poſitſche. (vide Poſitſche.)

JOHANNES Rot. (vide Rot.)

JOHANNES de Roſenberg. (vide Roſenberg.)

ITALIA. A Francis capta, an. 774. II. 94

JUDÆUS. (vide Jüde.) Interfectio Judæorum in Wratislavia. I. 71. Interfectio Judæorum. Pragæ. I. 72. Judæi capti in Wratislavia. I. 84. Judæi capti in Svveidniz. I. 85. Judæi forcipibus lacerati. I. 85. Judæi combuſti. I. 85. Abductio Judæorum de Wratislavia. I. 86. Perſecutio Judæorum Wratislav. an. 1453. II. 175. Sileſia excedere juſſi, an. 1582. II. 442. Bolckonis II. Ducis Sileſiæ Suidnicenſis Confirmatio Privilegiorum ab Avo Bolkkone I. Judæis Suidnicenſibus conceſſorum d. d. in Hain VII. id. Aug. 1295. & in Svvidnitz, die S. Nicolai. 1328. III. 91

JUDITH. (vide Jutha.)

Jüde. (vide Judæus.) Hertzog Carl von Münſterberg läſt die Jüden zu Franckenſtein verjagen. I. 216

JULIUS CÆSAR. Fabula de Julio Cæſare in Lechitos cum exercitu profecto. I. 22

JUTHA. Filia Wratislai Bohemiæ Regis, Conjux Wladislai I. Regis Polon.) Sterilis precibus S. Ægidii fœcunda redditur. I. 24. II. 28. 30. Multum Eccleſiis erogavit. I. 24

JUTHA. Conjux Bolckonis II. Ducis Sileſiæ Monſtirberg.) Ejus Epitaphium. II. 282

JUSTITIA. Boleslai I. Regis Poloniæ in reddenda juſtitia non habuit acceptionem perſonarum. I. 18. Sententia Boleslai I. Regis Poloniæ de Juſtitia. I. 649

K.

KALDENSTEIN. (Caſtrum.) Litteræ Preczlai Epiſcopi Wratislavienſis, quibus Caſtrum Kaldenſtein, quod in manibus Laicorum fuerat, cum omnibus & ſingulis Juribus, quod potens & nobile Caſtrum ſit, emtionis Titulo Eccleſiæ VVratislavienſi addit &c. VVratislav. 1343. III. 49

KALIS. (Caſtrum. Oppidum.) VVladislaus magnus, dictus Laronogi, VVladislaum filium odonis de Caſtro Kalis fugiendem, usque ad Ungariam profugavit. II. 57. BoleslaoCalvo Duci Sileſiæ Caſtrum Kaliſſienſe eripitur. III. 61. Barthoſſius Caſtrum Kaliſſienſe fruſtra tentat, dolum præſentiente Piſtore. II. 139. Qualiter Kalis per Vincentium Palatinum Poznanienſem impugnatur. II. 140. Quomodo Caſtrum Kalis Terrigenis fuerat præſentatum. II. 143. De Obſidione civitatis Kaliſſienſis. II. 146. Henrico Probo VVratislavienſium Duci traditur. II. 262

KAMIN. Deſolatio villarum Epiſcopatus Kaminenſis. II. 123. Expugnatio hujus Caſtri II. 147

Kampff. Hält Boleslaus Altus Hertzog in Schleſien, vor Mayland mit einem Longobardiſchen Ritter, welchen er erleget. I. 727

KASSENDORFF. Litteræ Bernhardi & Henrici Ducum Sileſiæ Dominorum de Fürſtenberg. de Villa Kaſſendorff. Act. Suidnicii 1310. I. 936

KATHARINA. (vide Catharina.)

Kauff-Leute Hertzog Boleslaus zu Oppeln nimmt denen Kauffleuten von Cracau, ſo auf Johannes nach Breßlau zum Jahrmarckt ziehen wollen, 2000. Flor. I. 733

Kayſer. Römiſche werden zu gleicher Zeit zwey erwählet. I. 152

KEMNITZ. Diploma Boleslai Ducis Sileſiæ & Poloniæ ſuper Caſtro Kemnitz, Sibotoni de nobili familia ovium datum, an. 1243. III. 32

KEPLOVVO } De ſtrage inter Grodziſczce &
KIEBLOVV } keplovvo facta. II. 143

Kertze. Will Hertzog Nicolaus II. zu Oppeln vor ſeinem Grabe brennend haben bis ans Ende der Welt vor ſeine Sünde. I. 721

Kitſchdorff. Deſſen Schloß von Bolkone I. Hertzoge in Schleſien erbauet. I. 150

Kloſter. vide { Cœnobium. Monaſterium.

Zu S. Marien Magdalenen zum Lauben von Heinrichen dem II. Hertzog zu Fürſtenberg und Swidnitz geſtifftet. I. 403. Der Cartheuſer vor der Stadt Liegnitz, hinter dem Glogauiſchen Hage, von Hertzog Ludwigen dem II. in Liegnitz und Brieg geſtifftet. I. 445. Der Jungfrauen zu S. Clara, in der Stadt Meran im Voitlande, von Frau Euphemien, gebohrnen Hertzogin von der Liegnitz, Hertzog Ottens in Kamdten Gemahlin geſtifftet. I. 518. Bernhardiner auf dem Berge in der Vorſtadt zu Glogau, von Margarethen, gebohrnen Gräfin von Cilien, Hertzog Ladislai in Schleſien zu Teſchen Gemahlin geſtifftet. I. 606. Zenſtochavv, von VVladislao,

Hertzogen zu Oppeln und Königl. Stadthalter in Pohlen geſtifftet. l. 711. Ein neues in der Vorſtadt zu Groß-Glogau, ohnweit dem Schloſſe auf dem Berge, geſtifftet von Frauen Margarethen, Hertzogin von Cylien, Hertzogs Ladislai zu Teſchen Gemahlin. l. 735. Vor der Stadt Teſchen nach Mitternacht, von Hertzog Primislao geſtifftet und erbauet. l. 735

KOCHMEISTER. (Michael) Ord. Hoſp. S. Mariæ Domus Teuton. Ieroſolym. Magiſter Generalis.) Ejus Litteræ, quibus in præſentia Epiſcoporum VVarmienſis, Culmenſis & Pomezanienſis, ut & Conſiliariorum Ordinis, pacem Imp. Sigismundi arbitrio recipere cupiens Ejus ſe voluntate ſtare & juſſa exequi velle teſtatur. In Suburbio Caſtri Grudenitz 1419. III. 83. Aliæ ejus Litteræ. III. 84. ſeq. Zwieſpalt zwiſchen ihm und König VVladislao zu Pohlen. l. 732. Kömmt an. 1410. in Schleſien um. l. 732

Königſaal. Cœnobium in D. Pragenſi. (vide Aula Regia.) Diploma fundationis Cœnobii Aulæ Regiæ, Kœnigs-Saal. Brunæ 1304. l. 943

KOLOVVRAT. (Albertus de) Supremus Regni Bohemiæ Cancellarius. II. 370. Ab hoc Transactio Kolowratenſis nomen habet. II. 376

KOLOWRATENSIS. Transactio, (vide Kolowratiſcher Vergleich.) Ejus Capita præcipua. II. 376. Ab Alberto de Kolowrat vulgariter ſic dicta. II. 376

Kolowratiſche Vergleich. (vide Kolowratenſis transactio.) In Schleſien, an. 1504. l. 215

Korn. Soll es an. 1571. in Schleſien geregnet haben. l. 241

KOSLA. (vide Cozle) Exuſta. l. 86. Lis de ſucceſſione in terras Bolckonis Ducis Koslenſis & Birhumienſis inter Ducem Teſſinenſem & Olsnenſem. l. 263

KOZENAVIA. Kozenau. Diploma Eliſabetha Ducissæ Teſchinenſis ac Legnicenſis, quibus Chriſtophoro & Nicolao de Dornheim Kozenaviam feudi Titulo confert. Lignicii 1444. l. 1019. Deſſen Schloß von Bolcken dem I. Hertzogen in Schleſien erbauet. l. 150

Krieg. vide Bellum, Clades, Prælium, Schlacht, Treffen.) Boleslaus Altus zieht nebſt denen andern Schleſiſchen Fürſten mit Caſimiro dem Könige in Pohlen in Krieg nach Preuſſen. l. 717. Hertzog Boleslaus IV. ſ. V. zu Oppeln führt mit Beyſtand derer benachbarten Fürſten einen Krieg in Klein-Pohlen. l. 733. Hertzogs Boleslai zu Teſchen und Groß-Glogau mit Kayſer Sigismundo wieder die Preuſſen. l. 748. Der Glogauiſche, an. 1488. l. 209. Zwiſchen Johanne, Könige in Böhmen, und dem Hertzoge zu Schweidnitz und Jauer. l. 161. Im Moſcovvitiſchen verhält ſich Laurentius Miſcovius, ein Pohle von Adel wohl. l. 695. Derer Creutz-Herrn mit dem Könige Wladislao in Pohlen. l. 732. Ernſtens Hertzogs zu Braunſchweig und Lüneburg, mit ſeinem Sohne Ottone. l. 510.

Krieges-Liſt. Auf eine beſondere kriegt Bolco ultimus, Hertzog zu Schweidnitz und Jauer ſeine Länder wieder ein. l. 161

KUNEGUNDE. (vide Cunegundis.)

KUNZENSTÆDT. Fractio Kunzenſtædt l. 93

KURNICK. (Nicolaus) Epiſcopus Poznanienſis. II. 131. Ejus Sepulcrum. II. 134

KURTZBACHIA Familia.) Tabula genealogica, de Illuſtri Kurzbachiorum gente. l. 368. Sind vor Zeiten Grafen im Reich geweſen. l. 548. Wo ſie ehedeſſen ihren Sitz gehabt. l. 548

KURTZBACH. (Johannes von) Herr auf Drachenberg und Militz. l. 548. Diploma VVladislai Regis Hungariæ ac Bohemiæ, quo Sigismundi defuncti fratribus, Johanni & Henrico liberam Sileſiæ Dynaſtiam Milicenſem confert. Budæ, 1514. l. 1064

KURTZBACH. (VVilhelmus) Baro à Trachenberg & Miltſch. Dominus in Dorum & Lemberg. S. C. M. Conſiliarius, & Cameræ utriusque Sileſiæ Præſes. II. 427. Ejus Laus. II. 427. Ejus Succeſſor. II. 427. Sein Lob. II. 427. Sein Grabmahl. II. 427

KURTZBACH. (Sigismund.) Frey- und Erb-Herr auf Trachenberg und Mielitſch, Erb-Herr Hertzogs Mathiä von Oeſterreich ꝛc. Stallmeiſter. II. 439. Sein Lob. II. 439. Sein Grabmahl. l. 548. II. 439. Diploma VVladislai Regis Hungariæ ac Bohemiæ, quo Sigismundum à Kurzbach Dynaſtam Trachenbergenſem de Dynaſtia Milicenſi inveſtit. an. 1493. l. 1063. Diploma Wladislai Regis Hungariæ ac Bohemiæ, quo Sigismundi defuncti Fratribus Johanni & Henrico liberam Sileſiæ Dynaſtiam Milicenſem confert. Budæ, 1514. l. 1064. Ejus Fata. II. 439

KYEBLOW. (vide Keplóvvo.)

KYNGA. Filia Boleslai Regis Hungariæ, Conjux Boleslai Pudici, Monarchæ Cracov. II. 60. Tabula de ea. II. 60. Cum viro ſuo celibem vitam duxit. II. 60

L.

LADIMIRUS. Princeps Halicienſis.) De Regno fugam inire coactus. II. 48. A Rege Pannoniorum reſtitutionis implorat auxilium. II. 48. Ergaſtulo incluſus. II. 48. Captivitatem evadit. II. 48. In Exilium relegatus. II. 48. Caſimiri gratiam & veniam impetravit. II. 48

LADISLAUS. Rex Ungariæ & Bohemiæ Dux Sileſiæ Alberti V. Imp. poſthumus. Coronatus in Regem Bohemiæ. l. 85. 179. 182. II. 323. Venit Wratislaviam. l. 86. 283. II. 175. 333. Huic VVratislavienſes Homagium præſtiterunt. l. 86. Intravit Hungariam. l. 88. II. 330. Exequiæ hujus Regis. l. 90. Fata Ducatus VVratislav. ſub ejus regimine. l. 283. Ejus Litteræ, quibus Georgium de Podyebrad Legatum ad Electorem Saxoniæ mittit. Tulnæ, 1455. l. 1023. Ejus Diploma, quo Georgium Podyebradium Bohemiæ Gubernatorem conſtituit. Vindobonæ 1453. l. 1044. Ejus Diploma, quo Georgio Podyebradio Jus reluitionis in Ducatu Monſterbergenſi concedit. Viennæ 1456. l. 1044. Litteræ VVladislai Bohemiæ Regis, de mortis genere Regis Ladislai. Pragæ. 1472. l. 1079. Ejus Titulus totus. II. 323. Educatus. II. 324. Rex Hungariæ denuo electus, an. 1445. II. 327. Indoles Regis Ladislai. II. 327. In hujus gratiam cedit Auſtria. II. 330. Ejus adven-

adventus Viennam. ll. 330. Huic homagium præſtat Henricus X. Dux Glogovienſis ll. 332. Rebus in Sileſia conſtitutis Viennam rediit, an. 1455. ll. 333. Ciliæ Comitem in gratiam recipit. ll. 334. Repentino fato ſublatus. ll. 335. Ejus ſepulcrum. ll. 336. De morbi quo periit genere. ll. 336. Poſthumus. ll. 317. Cochlæi de diſpare Ladislai Regis & Matthiæ Hunniadis fatorum curſu egregia ſententia. ll. 338. Manlii de diſpare Ladislai Regis & Mathiæ Hunniadis fatorum curſu Epigramma. ll. 338. Beſtätiget dem Kloſter Tamentz ſeine Rechte und Freyheiten. l. 182. Kömmt nach Breßlau, woſelbſt er die Huldigung empfängt. l. 182. Ernennt Heinrichen von Roſenberg zum Hauptmann zu Breßlau und Schweidnitz. l. 182. Urtheil von deſſen frühzeitigem Tode. l. 183. Wird an. 1477. im 18ten Jahre ſeines Alters zu Prag durch Gifft umbracht. l. 734

LADISLAUS. (vide Wladislaus.) Dux Teſſinenſis & Opolienſis. Filius Caſimiri Ducis Opol. & Teſchin.) Räumet denen Pohlen die Herrſchafft Welun wieder ein. l. 727. Seinet wegen wird Ratibor vom Biſchoff zu Ollmütz in Brand geſteckt. l. 727. Hält ein Treffen mit denen Ungern. l. 728

LADISLAUS. (vide Wladislaus) Hertzog zu Teſchen und Groß-Glogau, Hertzogs Boleslai zu Teſchen und Groß-Glogau Sohn.) Theilt mit ſeinen Brüdern ihre anererbte Fürſtenthümer. l. 733. Bekömmt in der Theilung die halbe Stadt Groß-Glogau und Gur. l. 733. Iſt bey der Crönung Caſimiri Groß-Fürſtens in Littauen zum Könige in Pohlen zugegen. l. 734. Wird in der Schlacht geſchoſſen, und muß das 4te Jahr drauf von ſolchem Schuß ſterben. l. 734. Bittet vor den gefangenen Hertzog Conradum Album zur Oelß. l. 734

LADISLAUS. (vide Wladislaus) Dux Opolienſis.) Excommunicatus ab Epiſcopo Plocenſi, an. 1381. ll. 124. Damna tandem data reſarciens abſolvitur. ll. 125

LADISLAUS. Albus Saganenſis. Huic Johannes I. Dux Saganenſis oculos eruit. ll. 323

LAMBARTUS. Epiſcopus Cracovienſis.) Ordinatus, an. 1082. ll. 79. Sacrum corpus Beati Stanislai tranſtulit ad Eccleſiam majorem cum debita reverentia de Rupella, & de Eccleſia pro tunc ſancti Michaelis. ll. 79

LAMBERTUS. Epiſcopus Cracovienſis.) Ordinatus. ll. 79. Sula vocatus. ll. 79. Ejus Succeſſor. ll. 79

LANCICIENSIS Synodus contra Boleslaum Calvum Ducem Sileſiæ Lignicenſem. ll. 71

LANCICIENSIS Terra. Pervaſtata. ll. 72. Turbæ in Lancicienſi & Syradienſi terra exortæ. ll. 74

LANDENSE Caſtrum. Hoc recuperavit Boleslaus Dux Kaliſienſis. ll. 62

Land-Friede. Schleſiſcher de an. 1435. l. 1019

LANDISHUT. (Civitas.) Conſtructa à Bolckone Duce Suidnicenſi. l. 48. 390. Ratio denominationis. l. 48. 390

Land-Recht, Im Münſterbergiſchen Fürſtenthum. l. 132. Auf dem Schloß zu Franckenſtein. l. 241

Lands-Gebräuche. Im Münſterbergiſchen Fürſtenthum. l. 134

Land-Stände. Im Münſterbergiſchen Fürſtenthum. l. 131

Land-Tag. zu Prag. an. 1462. l. 190. Zu Prag, an. 1525. l. 220. Zu Prag an. 1552. l. 230

Land-Zoll. Verkaufft Hertzog Bolcko der II. in Schleſien zu Münſterberg denen Franckenſteinern. l. 159

LANKE. (villa.) Donatio Henrici I. Barbati Villæ Lanke Monialibus in Trebniz facta an 1223. l. 828

LATROCINIUM. LATRO. Sileſia Latorociniis vaſtata an. 1443. ll. 325. Cura Senatus Wratislav. de extirpandis Latrociniis an. 1508. ll. 384. Latrunculi graſſantur in Sileſia. an. 1513. ll. 386

LAURENTIUS. —— l. 61. ll. 242; Dolivita. l. 65; l. ll. 164. 186. lll. 8

Epiſcopus Wratislav. XIV. l. 61. 65; XX. l. 61. 65. ll. 164. 186. lll. 8; —— ll. 242

Eques Polonus. l. 65. Epiſcopatum auget Villis. ll. 186. ordinatus an. 1207. l. 65. Conſanguineis benefacit ll. 186. Ejus temporibus fundatum eſt Monaſterium Henrichavv an. 1222. l. 61. 65. ll. 164. 186. Per Scrutinium eligitur. ll. 164. 186. lll. 8. Roſarum odore perit. ll. 164. 187. 246 lll. 9. Ejus Lis cum Epiſcopo Cracov. lll. 8. Ejus Inſignia. ll. 177. Ejus Studia. ll. 186. Ejus mores. ll. 186. Canonicus Wratislav. ll. 242. Inter eum & Henricum Ducem Sileſiæ commutatio quorundam bonorum facta. ll. 242. Stirbt vom ſtarcken Roſen-Geruch an. 1232. lll. 9. Sein Nachfolger. lll. 9

LAURENTIUS MISCOVIUS. Ein Pohle von Adel.) Kan weder durch Bitten, noch des Königes Sigismundi Befehl, bey dem Hertzoge Johanne zu Gleibitz und Zator erhalten, daß er ihm nicht das Waſſer benehmen und anders wohin leiten wollte. l. 695. Erſchlägt Johannem Hertzog zu Gleibitz und Zator auf der Jagt. l. 695. Hält ſich im Moſcowitiſchen Kriege wohl. l. 695

LAURENTIUS CHARWOLSKY. (vide Charvvolsky.)

LAWENBURG. Hexaſtichon Eleaſar Tileſii S. T. in Inſignia illuſtriſſimæ & vetuſtiſſimæ familiæ Ducum Saxoniæ infer. in Lavvenburg. l. 744

LAZI. (villa) Donatio Henrici I. Barbati, hujus villæ, Monialibus in Trebnitz facta. l. 830

LECH. LECHUS. Primus Incola Polonorum poſt Diviſionem Linguarum. l. 13. Poloniam occupat. ll. 20. Gnesnam condit. ll. 20. 198

LECHI. LECHITÆ. LECHITI. (vide Poloni.) Dicuntur Poloni. l. 1. Tempore gentilitatis litterarum ignari fuerunt, nec aliqua originis ſuæ primordia paginis commendare potuerunt. l. 1. 13. Origo

Digitized by Google

Gentis Lechiticæ. l. 1. 13. ll. 19. Expeditiones Lechitarum. l. 2. Poſt multa bellorum diſcrimina cum Romanis urbem occupant. l. 2. Graccum Principem ſuper ſe creant. l. 2. 14. His Jura inſtituit Graccus, & Leges promulgat. l. 2. Gracci prolem Regni ſucceſſione digniſſimam ſtatuerunt. l. 2. Legati Alexandri M. ad Lechitas. l. 2. 14. Lechitarum de Alexandro M. victoria. l. 3. 14. Nomen habent a Lech, qui poſt diviſionem Linguarum, ubi nunc eſt Polonia, Conſtituiſſe dicitur ſuam ſedem. l. 13. Cum Gallis qui ſunt Germani foedus faciunt. l. 14. Hiſtoria de Lecho Kuffo. ll. 19. Origo Regum Lechitarum. ll. 20. Tabula de Julio Cæſare in Lechitos cum Exercitu profecto. ll. 22

LEGATUS. Legati Alexandri M. ad Lechitas. l. 2. 14. Legati Boleslai III. Regis Pol. ad Regem Ungarorum. l. 29. Legati Boleslai III. ad Zbigneum fratrem carceri mancipantur. l. 29. Legati Wladislai Regis Bohemiæ ad Imperatorem, an. 1473. ll. 354. Legati Poloniæ ad Maximilianum. II. Imp. an. 1576. ll. 435. Legati Imperat. Rudolphi II. ad Comitia Regni Poloniæ, an. 1593. ll. 460. Legati Imperatoris Rudolphi II. ad Magnum Moſcoviae Ducem, pro obtinendis contra Turcas auxiliis. an. 1595. ll. 461. Legati Imp. Rudolphi II. ad Regem Polon. an. 1596. ll. 461. Legati Sileſiorum in Bohemiam. an. 1611. ll. 484. Legatus Poloniae in Sileſia occiſus. ll. 229. Legati Sileſiorum ad P. R. an. 1459. ll. 340. Legati P. R. in Bohemiam. ll. 341. Legati Bohemiæ Romam miſſi an. 1462, ll. 343. Legatus Pontificius Wratislaviam appulit. an. 1478. ll. 361. Legati Regis Mathiæ ad Comitia Sileſiæ an. 1608. ll. 480. Legatus Sileſiorum ad Imperatorem Aug. Rudolphum II. an. 1708. ll. 481. Legatus Fridrici IV. Imp. ad Caſimirum IV. Pol. Regem. ll. 351. Legatus Imper. ad Portam Ottomannicam, an. 1545. ll. 408

LEGIO NIGRA PANNONICA. Fata hujus Legionis. ll. 371

Leipziger Univerſität. (vide Lipſienſis Academia.) wird fundiret. l. 171. Deren erſter Rector. l. 171

LEKNENSE. Oppidum. Exuſtio hujus oppidi an 1383. ll. 156

LEO de ROSENTHAL. (vide Roſenthal.)

LEOBERGENSE. Territorium. Fanatici in Leobergenſi Territorio vagati. an. 1590. ll. 455. Boleslai I. Calvi. Ducis Sileſiæ Litteræ, quibus Civibus in Levvenberg Libertatem de ſerviciis in L. manſis, & mercatoribus de Telonio ſuper fluvio Bober concedit. Leoberg. 1261. III. 33

LEOBSCHUZIUM. Præcipuum Ducatus Carnovienſis Oppidum. ll. 471. Incendium hujus Urbis an. 1603. ll. 471

LEONHARDUS. I.
Epiſcopus. { Smogorzovienſis. ll. 160. 216 / Ritzinenſis. ll. 160. 216 / Bicinenſis. ll. 216. 217 / Wratislavienſis. ll. 159. 178. III. 4
Antea Eccleſiæ Smogrov. Decanus. ll. 178. Electus per ſcrutinium. ll. 159. 178. Nobilis Italus. ll. 159. 178. III. 4. Ejus Mores. ll. 160. 178
Eccleſiam transtutit { Bicinam. ll. 216. III. 4 / Ritzinam. ll. 160. 179. 216
Ejus Sepulcrum. ll. 160. Poſt transactionem Eccleſiæ Ritzinam, Epiſcopus Ritzinenſis nuncupatur. ll. 160. Ejus Inſignia. ll. 177. Gratus Sileſiis. ll. 179. Virtutes. ll. 179. Ejus Succeſſor. ll. 160. 179. 217. III. 4. Ein Wahle. III. 4. Dohm-Dechant und Schul-Rector in Collegio. III. 4. Wird Biſchoff. III. 4. Sein Lob. III. 4. Seine Grab-Stätte. III. 4. Sein Nachfolger. III. 4

LEONORA. (vide Eleonora.)

LEOPOLDUS. Epiſcopus Bambergenſis.) Ejus Litteræ, quibus notum facit nobili Conrado, Ulrico & aliis Schencken ſe obedire in Circulo feodali Carolo Romanorum & Bohemiæ Regi. an. 1353. III. 74

LEOPOLDUS WILHELMUS. Archi-Dux Auſtriæ Filius Ferdinandi. II. Imp.) Epiſcopus Wratislav. XLVI. I. 68. ll. 177. III. 27. Ejus Inſignia. ll. 17

LEOPOLDUS. Dux Lotharingiæ. Diploma Caroli VI. P. F. A. P. P. Bohem. Reg. quo huic Ducatum Teſinenſem an. 1722. feudi & maſculini & foeminini nomine concesit. l. 813

LESKO. I. Dux Poloniæ. l. 3. 14. ll. 198. Origo Nominis. l. 3. 14. ll. 21. Antehac Prcymiſel dictus. l. 14. Quomodo ad Imperium pervenerit. ll. 21. Creatus. ll. 198

LESKO II. Dux Poloniae. l. 3. 15. ll. 198. Quomodo ad Imperium pervenerit. ll. 21

LESKO III. Dux Poloniæ. Filius Leskonis II.) Pompilium, filium ſuum Regem ſtatuit. l. 4. 15. Setzt ſeinen Sohn Pompilium zum Regenten und Succeſſor nach ſeinem Tode ein. 725. Theilt das Land unter ſeine Söhne aus. l. 725. Deſſen Söhne befeſtigen viel Schlöſſer und Städte in Schleſien, die ſie zum Theil nach ihren Nahmen nennen. l. 725

LESKO. { - - l. 4. 300 / IV. l. 258. 615. 648. 725. II. 24. 200
Dux Poloniæ, Filius Ziemoviti Ducis Polon.) Ejus Laus. ll. 24. 200. Quomodo ad Imperii gubernacula acceſſerit. ll. 24. Sein Lob. l. 725. Ermahnet ſeinen Sohn zum Frieden. l. 725

LESKO. { - - l. 8. ll. 82 / IV. l. 40 / Albus. l. 615. II. 50. 57
Dux Poloniæ. Filius Caſimiri Ducis Poloniæ.) Comitia in quibus eligitur. ll. 50. Dolos Mieslai Senis ob Leſcum album electum. ll. 51. Turbæ exortæ ob Leſcum album electum. ll. 51. In Hallicia Romanum inſtituit. ll. 52. Reſpuit Carnovienſem Principatum. ll. 55. Perpetuus efficitur Cracoviæ Poſſeſſor. ll. 56. De Diviſione terrarum inter Lesconem & Conradum. ll. 56. Lesko & Conradus Romanum Principem Ruſſiae vicerunt. ll. 56. ll. 82. Pomeraniæ res ordinat. ll. 56. Interfectus. ll. 57. Ejus Succeſſor. ll. 57

LESKO. { - - l. 9. / Niger. l. 622. } Pol. Monarcha. Filius Caſimiri Ducis Cujaviæ Filii Conradi.) Ejus memorabilia l. 9. Ejus bellum cum Rebellibus. ll. 262. Fidelitate civium Cracov. inſpecta Civitatem munivit. l. 9

Digitized by Google

LESKO. Dux de Rathibor. Filius Przemislai Ducis Opol. Domini in Rathibor.) Ejus Litteræ, quibus ſe Urbem & Terram Coslenſem a Wladislao Bithumienſi Pignoris Nomine accepiſſe, & ipſi ad annos quindecim jus reluitionis competere teſtatur, quod ſi intra hoc tempus deceſſerit Dux Ratiborienſis, alter omnia percepta defalcare poterit, excepto Legato ſorori Leskonis Offkae Moniali ſolvendo &c. Coslæ. 1334. I. 884

LESNA. (oppid.) Circumvallatum. an. 1459. I. 91

Leßel. (Melchior.) Ein Edler Knabe Herrn Sigismundi von Kurtzbach. II. 439. Gehet unvorſichtig mit dem Pulver um, welches den Tod ſeines Herrn verurſachet. II. 439

LEUBUSINUM. } Cœnobium. Huic Cœnobia Vil-
LUBENENSE. } lam Quechovviz tradidit Boleslaus III. Dux Sileſiæ Lignicenſis & Bregenſis. I. 424. Tabulæ fundationis Domus Ciſtercienſium Lubenſis, quas Boleslaus altus Dux Sileſiæ an. 178. edidit. I. 894. Ejus fundator. I. 280. Ejus incrementum. I. 280. Diploma Henrici I. Barbati Ducis Sileſiæ, quo huic Coenobio villam Schoenfeld donavit, an. 1201. I. 896. Diploma Henrici I. Barbati, quo an. 1203. V. Id Septembr. quingentos manſos magnos Franconicæ menſuræ huic Monaſterio obtulit. I. 897. Thomas I. Epiſcopus Wratislavienſis factas Lubenſi & Trebnicenſi Monaſterio donationes revocat. II. 155. 156. 157. 158. 165. 187. Huic Monaſterio donat Zyroslaus II. Epiſcopus Wratislav. XVI. Decimas Lignicenſes. II. 163. 185. Jaroslaus I. Dux Sileſiæ, Epiſcopus Wratislav. XVIII. Leubenſibus Decimas eripit. II. 186. Ordini Ciſterc. dicatum. II. 238. Litteræ Henrici I. Ducis Sileſiæ Javorienſis, quibus XI. maldratas Braſii ab Alberto de Bavaro ad Fratrem Thomam de Lubens Donationis Titulo translatus eo de S. Monaſterio Lubenſi confert. an. 1314. III. 29

LEU HTENBERG. Landgravii Leuchtenbergenſes, Arces Pleynſtein & Reichenſtein, Feuda Regni Bohemiæ eſſe teſtantur, an. 1356. II. Acc. 80

LEUCHTENBERG. (Hincko de) Beſitzt die Stadt Frqnckenſtein. I. 176

Leuchtenburg. Land-Grafen von Leuchtenburg, wenn ſie abgeſtorben. I. 526

LEUCHTENBURG. (Johannes de) Capitaneus Reg Suidnic. & Javor. Ejus Litteræ de Villa ſtrehlitz. Suidnicii 1405. I. 937

LEWENBERG. (vide Leobergenſe Territorium.)

LEWTCKO PACKUSLAI. Suum Dominum Ducem Henricum Legnicenſem capit & Duci Conrado Glogovienſi preſentat I. 47

LIBERALITAS. In perſonas religioſas munifica & liberalis fuit Elſabeth, Filia Henrici Pii Ducis Sileſiæ, Conjux Przemislai Poſnanienſis Ducis. I. 329. Matthiæ Regis Hungariæ & Bohemiæ. II. 351

LIBERTAS. Principum Polonorum perdita. I. 52.

LIBUSIA (Urbs.) Hanc urbem expugnat Boleslaus I. Rex Pol. II. 209

LICHTENBURG. (Aula.) Litteræ, quibus Hinco junior Dux Monſterbergenſis ex Teſtamento matris Johannæ Reginæ Bohemiæ Lichtenburg: Mielnick, & Teplitz adipiſcitur. Blaten, an. 1476. I. 1037

Lichtemburg. (Kinco Kruſchina von) Saſſe auf Kumbuerſch.) Kaufft von Frau Annen Hertzogin von Oſchwittin, Herrn Pnotho von Czaſtalovviz Gemahlin, alle ihre Erb-Güter, ohne ihr Heyraths-Gut Tſchaſtalovvitz. I. 696. Nimmt alle Schulden des Pnotho von Czaſtalovvitz über ſich. I. 696

LICHTENSTEINIANA Gens) Tabula genealogica celſiſſimæ Gentis Lichtenſteiniæ, quæ Sileſiæ Ducatu Oppavienſi & Carnovienſi gaudet. II. Acc. 34. ſq.

LIEGNICIA.
LIGNICENSIS Ducatus. } Ordo Ducum Liegnicenſium. I. 44. 644. Lignicenſe Monaſterium a Boleslao Calvo fundatum. I. 45. Obligatur a Boleslao, Henrici V. Lign. & Wratislav. Ducis Filio, pro octo millibus marcarum. I. 52. Collegium Lignicenſe fundatum. I. 70. Combuſtum, an. 1411. I. 73. 85. Legnicenſes præſtiterunt homagium ſecundario. I. 85. Legnicenſes detinuerunt Conſules. I. 85. Notarius Legnicenſis capite plexus. I. 86. Situs. I. 278. Duces. I. 279. Vices & fata. I. 279. Anno 1675. cum Bregenſi ac Wohlavienſi Ducatu Regis Bohemiæ hæreditarius eſſe cœpit. I. 280. Hoſpitale S. Nicolai Lignicii fundatum ab Henrico V. Wratisl. I. 332. Tabula genealogica Duces Sileſiæ Lignicenſes & Bregenſes Piaſti poſteros ſiſtens. I. 417. Civitas obligatur Boleslao III. Duci Bregenſi a Wladislao. I. 425. Huic ſaltum Lignicenſem vendidit Rupertus Dux Lignicenſis. I. 434. Daniel Zepkenii Gynæceum Sileſiacum Ligio-Bregenſe. I. 482. Legnicenſes legitimum hæredem Ducatus Legnicenſis Fridricum Filium Johannis Legnic. ejecerunt. I. 451. 662. Revocant Fridricum ejectum. I. 662. Cives Legnicenſes præfectum Regium Protzky urbe excedere cogunt. I. 662. Diplomata ad Inferioris Sileſiæ Ducatus Lignicenſem, Bregenſem & Wohlavienſem pertinentia. I. 894. Litteræ Ducum Lignicenſium, quibus terras ſuas Johanni Bohemiæ Regi offerunt in feudum. Pragæ. 1331. I. 898. Johannis Bohemiæ Regis Diploma, quo Duces Lygio-Bregenſes Terras ſuas ſibi feudi nomine obtuliſſe, ſe vero illos vaſallos recepiſſe teſtatur, an. 1329. I. 899. Diploma Ducum Lygio-Bregenſium, quo ſe Bohemiæ Regis Vaſallos profitentur, an. 1343. I. 901. Caroli, Johannis Regis Bohemiæ primogeniti Diploma, quo omnia Jura & Immunitates Ducum Lygio-Bregenſium confirmat. Pragæ. 1343. I. 904. Diploma Ludovici Ducis Sileſiæ, quo ſe Ducatum Lignicenſem habere confitetur. Wratisl. 1345. I. 904. Diploma Wenceslai Ducis Lignicenſis, de non alienanda Terra Lignicenſi. In Piska. 1362. I. 905. Diploma Wenceslai Rom. Imp. & Regis Bohemiæ, quo Ducibus Lygio-Bregenſibus ſimultanea Inveſtitura conceſſa. Pragæ. 1379. I. 905. Diploma Wenceslai Rom. Imp. ac Regis Bohemiæ, quo Immunitates Ducum Lygio-Bregenſium auget & confirmat. Pragæ. 1383. I. 906. Homagium Ducum Lignicenſium VVenceslao Bohemiæ Regi præſtitum. Pragæ. 1383. Diploma VVladislai Hungariæ Bohemiæque Regis, de ſimultanea Ducum Ligio-Bregenſium Inveſtitura. Olomucii. 1502. I. 907.

Digitized by Google

Diploma VVladislai Regis Hungariæ ac Bohemiæ, Ducibus Lygio-Bregenſibus conceſſum. Budæ. 1505. I. 907. Diploma VVladislai Regis Hungariæ ac Bohemiæ, quo Fridricum II. Ducem Lignicenſem Jura Metalli-fodinarum donat, eas ubicunque placuerit adornandi, cum immunitate ad XV. annos ab eo quo ceptæ fuerint tempore. Budæ. 1505. I. 907. Fata Ducatus Lignicenſis, an. 1538. II. 196. Tartari Prælio ad Lignicium geſti victores. II. 249. Lignicenſis Civitas a Regno Bohemiæ non alienanda. II. 293. Ducatus Lignicenſis fata, an. 1364. II. 294. Carthuſia Lignici extructa. II. 313. Fata Ducatus Lignicenſis, an. 1448. II. 328. Tumultus Lignicenſis, an. 1454. II. 332. Fridricus I. Ducatum Lignicenſem occupat, an. 1469. II. 349. Ducatus Lignicenſis ſtatus, an. 1527. II. 397. Ducatus Glogovienſis pignoris nomine ad Lignicenſem Ducem tranſit, an. 1540. II. 405. Nullitas Pacti Confraternitatis inter Brandenburgenſes & Lignicenſes, an. 1546. II. 409. Privilegia Lignicenſium confirmata, an. 1549. II. 413. Ejus fata, an. 1551. II. 415. Ejus fata, an. 1559. II. 421. Ejus fata, an. 1576. II. 436. Status Ducatus Lignicenſis, an. 1587. II. 448. Fanatici in Ducatu Lignicenſi vagati, an. 1590. II. 455. Fata Ducatus Lignicenſis, an. 1593. II. 458. Daſelbſt richtet Hertzog Friedrich der II. zu Liegnitz, und Brieg eine hohe Schule an, welche aber nach 3. Jahren wieder eingehet. I. 455

Liegnitzer Cartheuſer-Kloſter, vor der Stadt, hinter dem Glogauiſchen Hayn.) Von Ludovico II. Hertzog in Liegnitz und Brieg geſtifftet. I. 445. Bekommt unterſchiedne Dörffer und andre Güter. I. 445. Wird an. 1548. zu Hülffe der Stadt-Mauer, von Hertzog Friedrichen eingeriſſen. I. 445

LIPPEN. (Dynaſtia.) Diploma Henrici Senioris Ducis Monſterbergenſis, quo cum filiis tribus & Vaſallis filiæ Margarethæ Ernesto Principi Aſcanio nubenti dotem addit, & in ejus ſecuritatem Dynaſtias Lyppen & VVarlitz inſcribi poſcit. Glocii. 1494. I. 1048

LIPSIENSIS Academia. Diſſidia in Academia Pragenſi, Academiæ Lipſiæ fundandæ anſam præbent. II. 307

LITHUANIA. LITHUANI. LITHWANI. Lithuanorum incurſiones in Polon. II. 91. Res geſtæ Lithuanorum. II. 93. Excurſiones Lithuanorum, an. 1376. II. 94. Lithuani Polonis infeſti, an. 1368. II. 99. Caſtrum Wladimirienſe Dux Lithuaniæ occupat. II. 103. Wladislaus Albus Gniewkovienſis cum exercitu cruciferorum civitatumque ipſorum contra Lithuanos ivit, an. 1376. II. 111. Horum expeditio in Ducatum Sandomirienſem. II. 117. Bellum Lithuaniæ Ducum inteſtinum. II. 136

LITTERATI. Magni æſtimantur a Fridrico III. Duce Lignicenſi. I. 427. 665

LOBKOWITZIA Gens. Celſiſſimæ gentis Lobkowitziæ, quæ Sileſiæ Ducatum Saganenſem habet, Tabula genealogica ex monumentis fide digniſſimis. II. Acc. 46

LOBKOWITZ. (Nicolaus a) Tabularum terræ Regni Bohemiæ Protonotarius.) Litteræ Sigismundi Imp. Bohem. Regis, quibus huic ob egregia merita, quæ ſpeciatim recenſet, Caſtrum Haſſenſtein confert. in Lentmericze, 1421. I. 1001. Diploma Friderici IV. Rom. Imp. quo hunc & Sopliam de zierotin in Confratres ſocietatis atque Ampriſiæ ſtolæ albæ cum tribus Liliis adoptat. Brûne 1559. I. 1013

LOBSCHUTZ. Tempeſtas in Lobſchütz. I. 85

LODORIUS. Princeps Ruſiæ.) Ejus Captivitas. II. 36

LOGAU. a Epiſcopus Wratislav. (vide Caſparus a Logau.)

LONINUS. (Johannes) Canonicus Cracovienſis.) Ejus, Epiſcoparum Smogorzovienſis Pitzinenſis, quæ nunc Wratislavienſis, Eccleſiarum Hiſtoriæ & acta. II. 188

LOQUELA. Boleslaus Calvus mirabilis loquelæ dicitur I. 45.

LOSE. (Hans.) Fœmina ſe marem fingens. II. 408

LOSSOW. (Fortalitium.) Impugnatur, an. 1383. II. 148

LOTHARINGICA Gens. Tabula genealogica Serenisſimæ gentis Lotharingicæ, cujus nunc ſuperioris quoque Sileſiæ Ducatus Teſſinenſis poſſeſſio monumentis fide digniſſimis. II. Acc. 10 ſq.

LOTHARIUS. Imperator.) Ejus infelix cum Bohemis pugna. II. 230. Coronatus, an. 1131. II. 230. Germaniam ingreditur. II. 230. Huic ſe ſubmittit Boleslaus III. Rex Poloniæ II. 230. Majeſtas a Lothario Imperii Imper. aſſerta. II. 231

LOWICZ Caſtrum.) Qualiter cum diſtrictu ad Eccleſiam Gneznenſem pervenit. II. 60

LUBENENSE Cœnobium. (vide Leubuſinum Cœnobium.)

LUBLIN. Prutheni per diverſos in ſuburbio Lublin vaſtant & ſuccendunt, an. 1243. II. 82

LUBLINTZ. Verpfändet Spitko Moleſtinus Woywoda zu Crackau, Hertzogen Primislao zu Teſchen und Groß-Glogau, und ſeinen Söhnen. I. 731

LUCCARDUS. (vide Leutgard.)

LUCEMBURGICA GENS. Hanc Ludovicus Ungariæ & Poloniæ Rex certiorem reddit nec ſibi nec hæredibus nec ſucceſſoribus Poloniæ Regibus Jus in Sileſiam ſupereſſe. I. 778. Origo hujus gentis. II. 122. Marchia-Brandenburgenſis ad gentem Lucemburgicam translata, an. 1373. II. 296

LUCHTENBERG. (Smilo de.) Ejus Litteræ de fundatione Cœnobii Vallis Sanctæ Mariæ, vulgo Frawenthal, in D. Pragenſ. Actum in Luchtenburg, an. 1267. I. 928

LUCILIUS. I. Epiſcopus Smogorzovienſis. - - II. 215. Quartus. II. 159. 178. III. 4. Electus. II. 159. 178. Italus. II. 159. 178. 215. III. 4. Ejus Laus. II. 159. Ejus ſtudia. II. 159. 178. Ejus Inſignia. II. 177. Miecislai Commendatio. II. 159. 178. Cenſor morum. II. 159. 178. 215. III. 4. Libros comparat. II. 178. Libros Eccleſiæ legat. II. 159. 178. 216. III. 4. Ejus Sepulcrum. II. 216. III. 4. Non, niſi caſtitatis ſtudioſos amat, & ad dignitates promovet. III. 4. Ejus Succeſſor. II. 159. 178. 216. III. 4. Ein gebohrner Wahle. III. 4. Sein Lob. III. 4.

Vermacht

Vermacht ſeine Bibliothec den Dohm-Capitul zu Smogra. III. 4

LUCKARDIS. Conjux Caſimiri Ducis Bithumienſis. I. 666. Ejus Litteræ, quibus Conrado Duci Olsnenſi advocatiam provincialem in Bithomea lege tradit: ut ad vitæ dies ſibi proventus, alteram partem concedat. in Bithom. 1358. I. 886. Litteræ Urbis Bithumienſis, quibus Beatricem Duciſſam Bithumienſem partem Urbis Bithumienſis ad ſe pertinentem Conrado I. Duci Olsnenſi tradidiſſe confitetur ſalvo tamen Duciſſæ Senioris Luckardis dotalitio. in Bithom. 1358. I. 887

LUCZO de Hohenlohe (vide Hohenlohe.)

LUDOMILLA. Künig Georgens in Böhmen Tochter, Hertzog Friedrichs des I. zu Liegnitz und Brieg Gemahlin.) Litteræ Victorini, Henrici Senioris & Henrici Junioris Ducum Monſterbergenſium, quibus Ludomillæ Sorori Fridrico I. Duci Ligio-Bregenſi nubenti dotem VIII. M. floren. Hungar. promittunt, quam ſi termino præfixo non acceperat, in XII. M. flor. Ungar. ſummam teneri affirmant. Glocii. 1476. I. 1076. Ejus Sepulcrum. I. 663. Ejus Laus. I. 663. Ejus Litteræ, quibus dotem ſibi ſolutam eſſe teſtatur. Lignicii. 1480. I. 1076. Annos XV. præfuit Ducatui II. 376. Regieret als Wittib zur Liegnitz XV Jahr lang. I. 209. 452. 663

LUDOMILLA. Filia Wladislai II. Regis Bohemiæ. Conjux Ludovici Ducis Bavariæ. Com. Palat. Rheni.) Ejus Litteræ, quibus Monialium Ciſtertienſium Cœnobium Seeligenthal in Ducatu Ratisbonenſi dotat, an. 1232. I. 961. Ejus Sepulcrum. I. 629

LUDOVICUS Bavarus. Rom. Imp.) Egregio Diplomate donavit Henricum V. Ducem Lignicenſem. I. 335. Ejus Diploma, quo Marchiam Budiſſinenſem, & Civitatem Camens, mortuo VVoldemaro March. Brandenburg. Johanni Bohemiæ Regi, & ſucceſſoribus Bohemiæ Regibus feudi titulo confert, in Caſtro prope Villam Hazelach. 142-. I. 948. Declaratio Ludovici Regis Roman. ſuper ſervitiis Regis Johannis Bohemiæ taliter: quod Rex Johannes obtinet ſuper media parte Bachorach, ſtalburg Stulck. XXXV. Marcarum argenti pignoris nomine, & 7--- in Theoloneo ibidem cum conditionibus donec redimatur, ſalvis permanentibus aliis Litteris compromiſſionum, in Büngen. 1320. I. 948. Præliatrox eum inter & Fridricum Auſtriacum. II. 274. Verſpricht ſich noch ſehr jung. I. 494. E. in Grabmahl. I. 494

LUDOVICUS M. Ungar. & Polon. Rex. Ejus Diploma quo & ſibi & Conjugi Juræ nullum in Sileſiam Jus eſſe teſtatur. I. 778. Ejus Litteræ, quibus nullum ſibi in Suidnicenſem & Javorienſem Ducatum Jus ſupereſſe confitetur, an. 1353. I. 864. Quando Regni Poloniæ gubernacula acceſſerit. II. 93. Propter ipſius abſentiam & venia facilitatem in Regno Poloniæ multa mala emerſerunt. II. 94. De ejus adventu in Cracoviam. II. 101. Solemniter ſuſceptus eſt in Cracovia. II. 101. Fata Familiæ Regiæ. I. 101. Denis quæ ante Coronationem ejus acciderunt. II. 102. De ejus coronatione in Cracovia. I. 104. Damna Regno Poloniæ ſub Ludovico Rege illata. II. 106. De conflictu inter Ducem Wladislaum Album Gniewkovienſem & homines Domini Ludovici Regis Poloniæ commiſſo. II. 109. Ducatum Gnewkovienſem emit. II. 111. De exactione Tributi Poradlue per Ludovicum. II. 112. Diſcordia inter Reginam matrem Regemque Ludovicum filium. II. 117. Sandivogium de Subino Capitaneum Poloniæ de Capitaneatu hoc amovit, & terræ cracovienſi in Capitaneum præfecit. II. 118. Caſtrum Belz circumvallavit. II. 118. Huic Wladislaus Ruſſiæ Dux Ruſsiam reſtituit. II. 119. Difficultas de exactione Tributi a Clero Regni Poloniæ pro Rege Ludovico. II. 120. Solutio Tributi pro terra Gnewkovienſi Wladislao Duci Albo per Ludovicum &c. II. 123. Conventum Polonis indicit prope Budam ubi Zavisium Epiſcopum Cracovienſem, Dobeslaum Caſtellanum Cracovienſem & Sandivogium de Sabino Vicarios Regni Poloniæ creat. II. 124. Adventus Palatinorum per Ludovicum Regem Poloniæ & Hungariæ pro Juſtitia facienda de injuriis miſſorum. II. 127. Ejus exequiæ celebratæ. II. 138

LUDOVICUS. Rex Hungariæ & Bohemiæ Dux Sileſiæ, Filius Wladislai Hungariæ & Bohemiæ Regis.) Ejus Diploma quo Jura immunitates & libertates Eccleſiæ Wratislavienſis ſe tueri & defendere pollicetur. I. 800. Ejus Litteræ, quibus Fridericus II. Dux Lignicenſis Urbes & terras Wolavienſem, Stinavienſem, & Raudenſem feudi titulo recepit. Budæ. 1524. I. 916. Ejus Litteræ, quibus Patrem Wladislaum, Georgio Schellenbergio, Ducatum Carnovienſem, feudi nomine conceſſiſſe teſtatur Budæ, an. 1515. I. 1040. Ejus Diploma, quo Caſimirus Dux Teſſinenſis Præfecturam Ducatus Oppavienſis ad vitæ dies accepit. Poſonii. 1523. I. 1069. Ejus Diploma ad Caſimirum Ducem Teſſinenſem quibus antecedens Diploma confirmat. Budæ. 1524. I. 1069. Ejus Litteræ quibus Eliſabethen de Poſtubitz Georgio Duci Monſterbergenſi Conjugem concedit. Piſonii. 1524. I. 1070. Ungariæ Corona cinctus, an. 1518 II. 384. Nummi aurei in ejus Coronationem cuſi. II. 384. Corona Regni Bohemiæ cincta, an. 1509. II. 384. Succedit Patri in Regno, an. 1516. II. 388. Nuptias celebrat cum Maria Ferdinandi ſorore, an 1521. II. 390. Pragæ commoratur, an. 1522. II. 391. Privilegium ſtatibus Regni Bohemiæ a Wladislao Patre an. 1510. Conceſſum novo diplomate confirmat. II. 391. Tria peculiaria annotata in Ludovico. II. 393. Ante ejus occaſum ſpectrum Budæ apparuit. II. 394. Eius Succeſſor. II. 395. Quomodo ejus corpus inventum II. 395. Signa de quibus Udalricus a Cetritz regium corpus agnovit. II. 395 Confirmiret denen Hertzogen zu Münſterberg alle Rechte und Freyheiten I. 219. Begnadiget Hertzog Caſimirum zu Teſchen mit allen Lehn und Anfällen. I. 739. Begnadet Hertzog Caſimirum zu Teſchen mit dem Fürſtenthum Troppau auf ſein Lebtage. I. 739

LUDOVICUS. Der erſte Churfürſt und Pfaltzgraf bey Rhein. Ein Sohn Ottonis des Erlauchten. I. 504. Läßt ſeine erſte Gemahlin aus Verdacht hinrichten. I. 504. Sein Grabmahl. I. 504.

LUDOVICUS Senior, Marchio Brandenb. & Luſatiæ Dux Bavariæ. Filius Ludovici Bavari Imp.) Ejus Litteræ, quibus ſe Imperii Inſignia Carolo IV. tradere, & homagium præſtare velle Spondet. Eltevillæ. 1349. I. 980. Ejus Litteræ, quibus ſub Juramento ſe fœdus inter Carolum IV. & Johannem Morav. March. fratres ab una & Bavariæ Duces ab altera parte ſancitum Sanctum obſervare velle publicatur. 1349. I. 980. Ejus Litteræ, quibus confirmat Pronunciationem Pacis editam a Duce Ruperto Seniore, inter eum & ejus fratres & Dominum Carolum IV. Romanorum Regem. Budiſſinæ. 1350. I. 981. Ejus Litteræ, quibus ſe cum ſociis ab una & Electores Saxoniæ Principem Anhaltinum Ducem Megapolitanum. Com. Barbyenſem Arch. Epiſc. Magdeburgenſem, & ſocios ab altera parte in controverſia de Marchia Brandenburgenſi Sueciæ Regem Arbitrum elegiſſe, cujus ſententiæ omnes ac ſinguli ſeſe ſubmittere velint teſtatur. Interea Marchiam tutam fore & tranquillam. Sprembergæ. 1350. I. 985. Ejus Litteræ, quibus Carolo Imp. fidelitatis homagium præſtat ſecundum Litteras Elect. Palatini Ruperti. Budiſſyn, an. 1350. I. 985. Sein Brief, in welchem er verſpricht, mit niemanden ein Bündniß zu machen, er nehme denn den Kayſer aus. Dresdæ. 1351. I. 986

LUDOVICUS Romanus. Elector Brandenburgicus. Filius Ludovici Bavari Imp.) Datur poteſtas Fridrici & Balthaſari Marchionibus Misnenſibus, ſi contingat ipſum Ludovicum Brandenburgenſem cum Domino Imperatore guerras inire, quod poſſint eſſe interlocutores. Norimbergæ. 1355. I. 993. Ejus Litteræ, quibus Carolum IV. Imp. ſibi contra Johannem Burggravium Norimbergenſem CC. armatorum auxilia promiſiſſe teſtatur, nec ipſum, niſi conſentiente Ludovico in gratiam redire velle. Norimbergæ. 1350. I. 994. Ejus promiſſio, quod nullum vaſallum ad ſe trahere velit, vel aliqua caſtra vel bona emere in Regno & Pertinentiis Bohemiæ, Sulzbach. 1354. I. 994. Ejus Renuntiatio pignorum in Suevia. Sulzbach. 1394. I. 996. Ejus Litteræ, quibus Litteras Caroli IV. Imperatoris ac Boh. Regis, quibus ſe regnum Bohemiæ, Civitatem & terram Egrenſem pignoris nomine poſſidere probabat, incendio abſumtas renovat, ad Exemplum aliorum Electorum in gratiam Regis Regnique Bohemiæ. Norimbergæ. 1355. I. 997. Genannt der Römer. I. 593. Deſſen Brief, wegen Beſtellung des Patriarchens zu Agley, an. 1354. I. 996

LUDOVICUS I Dux Bregenſis. Filius Boleslai III. Ducis Lignicenſis.) Modernus Clericorum fautor. I. 55. Ejus Res geſtæ. I. 55. Huic in ſortem cecidit civitas Legnicenſis cum ſuo diſtrictu I. 55. In odium Wenceslai fratris venit. I. 55. Ejus bellum prope. Creutzberg. I. 57. Specialem devotionem habuit in Sanctum Johannem Baptiſtam Patronum Eccleſiæ Wratislavienſis. I. 57. In Caſtra Lœben capellam pulcram inſtauravit. I. 57. In Brega Collegiatam Eccleſiam Canonicorum ſecularium fundavit. I. 57. 658. Redimens civitatem Bregenſem de multis debitis & obligationibus quibus Patrem ſuum Boleslaum Ducem ipſa Civitas fuit involuta. I. 57. Filiorum Wenceslai fratris curam & tutelam fideliter & provide adminiſtrat. I. 432. 659. Teſtamentum conſcripſit. I. 440. Ejus memorabilia. I. 439. Ejus Sepulcrum. I. 658. II. 304. Ejus Laus. I. 658. Ejus Litteræ, quibus in Controverſia de finibus inter Conradum Olsnenſem & Henricum Saganenſem Ducem nata, decernit, ut Henricus Conrado intra anni ſpatium DC. Marc. Groſſ. Prag. Polon. numeri ſolvat, eaque ratione Urbes Grunenberg Lyndam, Polckowitz & Heinczendorff ſibi vindicet. Mezcericz vero cum ſylvis adjacentibus Conradus Senior ad vitæ dies habeat. Actum in Lobin, an. 1365. I. 876. Ejus & Wenceslai Fratr. Ducum Lignicenſium Litteræ, quibus ſe Vaſallos Regum & Regni Bohemiæ profitentur, an. 1338. I. 901. Ejus & Wenceslai frat. Diploma quo ſe Bohemiæ Regis Vaſallos profitetur, an. 1343. I. 902. Ejus conſtitutio & ordinatio Wenceslai fratris ſui, ut nomine ipſius a Carolo, Johannis Bohemiæ Regis filio primogenito feudum ſuſcipiat, an. 1342. I. 903. Ejus Diploma, quo ſe Legnicenſem Ducatum adeptum eſſe, eundemque a Rege Bohemiæ feudi titulo recepiſſe teſtatur. Wratisl. 1345. I. 904. Ejus Litteræ, quibus Epiſcopum Wratislav. Preczlaum & Conradum I. Ducem Olsnenſem occaſione villæ Conſtantin arbiter componit &c. Wratislan. 1365. I. 967. Ejus & Bolckonis III. Ducis Monſterbergenſis Litteræ, quibus ſententiam inter Conradum II. Olsnenſem, & Przemislaum Teſſinenſem Ducem diſſidentes ferunt &c. Niſſæ 1373. I. 1003. Vaſallus Regis Bohemiæ. II. 283. Will gantz ſchlecht und ohne Unkoſten begraben ſeyn. • I. 440

LUDOVICUS II. Dux Sileſiæ Legnicenſis & Bregenſis. Filius Henrici VII. Ducis Sileſiæ Bregenſis.) Ejus memorabilia. I. 445. ſq. 660. Fit Cæſaris Sigismundi aulicus. I. 660. In terram Sanctam abiit. I. 445. 612. 661. In captivitatem incidit. I. 445. 612. 661. Huſitas hoſtes expertus eſt. I. 446. Liberatus vinculis. I. 661. Huic Caſimirus Dux Oſſwieczenſis terram Strehlenſem vendidit. I. 692. Ejus Diploma, quo Henrico ab Alczenau (i. e. Henrico de Zedliz in Alczenau) Jus venandi in ſaltu Kozenaw concedit. Legnicii. 1412. I. 1017. Ejus Diploma, quo civitas Goldbergenſis Jura & immunitates confirmat. Goldbergæ. 1417. I. 915. Ejus munificentia in Concilio Conſtantienſi. II. 309. Ejus Iter in terram ſanctam. II. 309. Sein Grabmahl. I. 446. 612. 661. Wie und mit was vor Beſcheid er von ſeinem Vetter Wenceslao dem Biſchoff, Liegnitz und Goldberg bekommen. I. 245. 660. Wie es ihm in Gefängniß ergangen. I. 445. 661. Wird von ſeinen Unterthanen wieder ausgelöſt. I. 445. Stifftet das Kloſter der Carthäuſer vor der Stadt Liegnitz hinter dem Glogauiſchen Hayn. I. 445. Lud dem Kayſer ſamt den Chur- und Fürſten zu zu Gaſte. I. 446. 661. Läßt in Ermanglung des Holtzes bey Nüſſen kochen. I. 446. 661. Wo er ſich in ſeiner Jugend aufgehalten. I. 612. Iſt mit

mit 200. Roſſen dem Kayſer Sigismund zu Ehren und Gefallen auf das Coſtnitzer Concilium gezogen. I. 612

LUDOVICUS III. Dux Sileſiæ, Dominus in Brega, Luben & Haynow. Filius Henrici IX. Ducis Sileſiæ Dom. in Luben. Ejus memorabilia. I. 449. Jagt die Hußiten aus dem Schloſſe Hayn. I. 450

LUDOVICUS IV. Dux Sileſiæ Lignicenſis. Filius Johannis Chriſtiani Ducis Sileſiæ Lignicenſis. Ejus memorabilia. I. 477

LUDOVICUS. Comes Palatinus Rheni.) Ejus Diploma, quo Rudolpho I. Romanorum Rege defuncto Wenceslaum Bohemiæ Regem Francofurtum vocat ad alium Germaniæ Regem eligendum. Act. in Ingolſtadt 1291. I. 946

LUDOVICUS (Joh.) Rector Gorl. II. 459. Ejus Laus. II. 459. Ex ſe tanquam ex Equo Trojano plurimos emiſit viros doctos. II. 459. Ejus Opera. II. 459

LUES [Epidemica / venerea.] Diverſa hujus morbi nomina. II. 371. 440. Origo hujus morbi. II. 371. 440. Diſſimilitudo hujus morbi. II. 440

LUGDUNENSE Cœnobium.) In hoc excommunicatus eſt Fridricus II. Rom. Imp. II. 63

LUSATIA. Boleslaus I. Rex Pol. Luſatiam & Misniam pervaſtat. II. 205. Regno Bohemiæ acceſſit. II. 272. Huſſitæ irruunt in Luſatiam, an. 1424. II. 313. Inferior Luſatia à Georgio Rege Bohem. recepta, an. 1462. II. 343

LUTHERANA Doctrina. Hanc amplexus & confeſſus eſt Fridricus II. Dux Sileſiæ Legnicenſis Bregenſis & Goldbergenſis. I. 664

LUTHOLDUS. Electus Epiſcopus Wratislav. Electio gemina Viti Germani & Lutholdi Poloni, in Epiſc. Wratislav. I. 62. 66. II. 166. 189. 274. III. 11

LYGII. Primi Sileſiæ Incolæ. I. 105. 256. Lygiorum non ignobile nomen. I. 107. Bella Lygiorum. I. 108. Eorum Reges. I. 256

M.

MACHA de Wartemberg (vide Wartemberg.)

Mähren. (vide Moravia.) Deſſen bemächtiget ſich Mathias König in Ungern. I. 193. Der Böhmen Einfall. I. 198

Mäuſe. Von ſolchen wird Popielus Hertzog zu Pohlen, nebſt ſeiner Gemahlin und Kindern gefreſſen. I. 725

MAGDEBURGENSIS BURGGRAVIATUS. Hunc Johannes Comes à Retz adeptus eſt. I. 286. Litteræ Rudolphi I. Electoris Saxoniæ, quibus cum filio natu majore Rudolpho II. ſuaſu Caroli IV. Imp. & Bohemiæ Regis Helenam filiam Johanni Comiti de Retz elocat, & dotis loco Burggraviatum Magdeburgenſem addit; cui inde de dotatitio præſtatur ſecuritas. Pragæ 1355. I. 990

MAGNUS I. Epiſcopus Wratislavienſis.) A Papa conſtitutus. II. 162. III. 6. Ejus mores. II. 162. 183. III. 6. Ordinatus, an. 1141. I. 64. Boleslai Commendatione eligitur. II. 183. III. 6. Ejus Inſignia. II. 177. Ejus Succeſſor. I. 61. 64. II. 162. 183. 233. III. 7. Biſchof. III. 7. Sein Nachfolger. III. 7

Mayne. (Ein Fluß) Deſſen Urſprung u. Lauf. I. 124

MALCHIERUS de GERSTMANN. (vide Gerſtmann.)

Maltzan. Stamm-Taffel des Hoch-Gräflichen Hauſes Maltzan. III. 248. Die abgeſtorbene Oben-Cummerowiſche Linie des Hauſes Maltzan. III. 257. Die Linie des Hauſes Maltzan auf Rothenmohr. III. 258. Die Linie des Hauſes Maltzan auf Grubenhagen. III. 259. Ankunfft und Linien des hochberühmten Maltzaniſchen Hauſes. III. 260. Einige Nachrichten von dem Maltzaniſchen Hauſe. III. 260. Ruhmwürdige Thaten der Herren und Frey-Herren von Maltzan. III. 260. Sie kommen nach Böhaimb. III. 261. Erlangen im Jahre 1530. des H. R. R. Frey-Herren-Stand. III. 261. Erlangen die Freye Standes-Herrſchafft Wartenberg in Schleſien. III. 261. Erlangen die Freye Standes-Herrſchafft Militſch, ſo ſie annoch beſitzen. III. 261. Unverwelcklicher Nach-Ruhm der Freyen Standes-Herrſchafft zu Militſch. a. d. Hochfreyherrlichen hernach Hoch-Gräflichen Maltzaniſchen Hauſe. III. 262. Von der Saxow-Schoſowſchen Maltzaniſchen Haupt-Linie. III. 264. Von der Pentzliniſchen Linie. III. 264. Von der Oſten-Cammerowſchen Linie. III. 264. Von der Maltzaniſchen Linie auf Rothenmohr. III. 266. Von der Linie zu Neu-Schloß. III. 266. Von der Linie zu Freyhan. III. 267. Nachtrag unterſchiedener Geſchichte des Maltzaniſchen Hauſes. III. 267. Kayſer Carls des V. Erhebung der Herren Gebrüder Joachim und Georgen von Maltzan, in des H. R. R. Freyherren-Stand. III. 268

MATZANIUS. (Joachimus L. B.) ſileſiarum copiarum Dux.) Ejus virtus in bello Turcico exhibita, an. 1543. II. 407

MATZANIUS. (Joh. Bernhard. L. B.) Ejus virtus in bello cum gallis geſto, an. 1544. II. 408

MARBOTO de Hugwitz. (vide Hugwitz.)

MARCHICUM Bellum. Origo. II. 358. Progreſſus. II. 360. Compoſitum. II. 363

Marck. Märckiſche Krieg, an. 1478. I. 207

MARCOMANNI. Virtus bellica Marcomannorum. I. 108. Bellum Marcomannicum Marci Imperatoris. I. 109

MARCUS. Patriarch und Cardinal zu Aquileja. I. 200. Kömmt als Legat aus Pohlen in Schleſien, Friede zu ſtifften zwiſchen denen Königen Caſimiro, Wladislao und Mathia. I. 200

MARGARETHA. Wenceslai IV. Bohemiæ Regis filia. Boleslai III. Ducis Sileſiæ Legnic. & Bregenſis Conjux.) Ejus Sepulcrum. II. 275. Ejus Epitaphium. II. 275. Ihr Stam-Regiſter. I. 563

MARGARETHA. Graf Hermanns zu Cillen, Fürſtens des Heil. R. R. Tochter, Hertzog Ladislai und Wladislai in Schleſien zu Teſchen Gemahlin. Stifftet das Bernhardiner-Cloſter in der Vorſtadt auf dem Berge zu Glogau. I. 606. 735. Ihr Grabmahl. I. 606. 737. Ihr Stamm-Regiſter. I. 606. Bringt ein herrlich Heyraths-Gut mit. I. 733. Rufft als Wittib ihres Gemahls Bruder, Hertzog Caſimirn zu Teſchen um Hülffe und Schutz an, weil Hertzog Hanns zu Sagan ihre Unterthanen abſpenſtig zu machen ſucht. I. 736. Man will ſie nicht huldigen, weil ſie ohne Erben iſt. I. 736.

Digitized by Google

Wird von Hertzog Hannsen zu Sagan aus dem Schloß zu Glogau vertrieben. l. 606. 736. Wird von denen Innwohnern der Stadt Gurau beschützet. l. 736. Mit ihr muß sich Hertzog Hanns zu Sagan auf leidlichen Weg vertragen. l. 736. Begnadet die Stadt Gurau mit vielen Freyheiten. l. 736

MARGARETHA. Filia Jaroslai de Sternberg. Conjux Bolckonis Ducis Kozlenſis.) Litteræ Jaroslai de Sternberg, quibus ſe pactum cum Wladislao Duce Bithumienſi iniiſſe teſtatur, quo Margaretham filiam Bolckoni Duci Kozlenſi nubere juſſit, cui inde de dotalitio cautum. Kozlæ, 1447. l. 885. Litteræ Jaroslai de Sternberg, quibus ſe cum Duce Olsnenſi Conrado pactum iniiſſe teſtatur, ut Margarethæ filiæ relictæ Bolckonis Ducis Kozlenſis liberum dotalitii Uſumfructum concedat, in Mugilnitz, an. 1358. l. 886

MARGARETHA. Filia Ludovici I. Ducis Bregenſis, Conjux Alberti Ducis Bavariæ. Hanoviæ, nec non Hollandiæ Comitis.) Contractus Matrimonii inter hanc Duciſſam & Albertum Ducem Bavariæ. Patavii 1353. l. 992. Ejus dotalitium. l. 993. Litteræ civitatis Deckendorff, de dotalitio hujus Margarethæ. Deckendorffi 1353. l. 993. Wird auch ſonſt eine Polackin genannt. l. 538. Ihr Grabmahl. l. 538. Ihr Stamm-Regiſter. l. 538

MARGARETHA. Filia Henrici Senioris Ducis Monſterbergenſis Conjux Erneſti Princ. Aſcan.) Diploma Henrici Senioris Ducis Monſterbergenſis, quo cum filiis & Vaſallis filiæ Margarethæ Erneſto Principi Aſcanio nubenti dotem addit, & in ejus ſecuritatem Dynaſtias Lippen & Warlitz inſcribi poſcit. Glocii 1494. l. 1048

MARGARETHA. Conjux Caroli IV. Imp. & Bohem. Regis.) Alias Blanka dicta. ll. 218. Hanc Carolus IV. nominat Margaretham. ll. 288. Ejus Laus. ll. 288. Ejus Sepulcrum. ll. 288

MARGARETHA ab Abſchatz (vide Abſchatz.)

MARGARETHA à Bernſtein (vide Bernſtein.)

MARIA. Filia Philippi Regis Caſtaliæ Conjux Ludovici Hungariæ Regis.) Ejus Laus. ll. 420. Ad ſecundas nuptias animum nunquam adjicere voluit. ll. 420. Impudicitiæ tota vita acerrimus Vindex fuit. ll. 420

MARIA von Bernſtein. Herrn Johns von Bernſtein auf Helffenſtein Tochter, Hertzog Wenceslai Adami zu Teſchen erſtere Gemahlin.) Was ſie zum Ehe-Gelde mit bekommen. l. 540

Marien-Bild. Das der H. Evangeliſt Lucas ſoll gemacht habē liegt im Kloſter Zenſtochaw. l. 711

MARTINUS II. (IV.) P. R. Confirmatio ejus donationis Monaſterio S. Claræ Wratislav. l. 930

MARTINUS. Archi Epiſcopus Gneznenſis.) Ejus merita in Regnum Poloniæ. ll. 33. Pomerani hunc invadunt captivandum. ll. 33

MARTINUS Gerſtmann. Boleslavienſis Sileſius, Epiſcopus Wratislav. { XXXIX. l. 68. ll. 177. - - - lll. 21. - - - ll. 434. 445. Electus, an. 1574. l. 68. ll. 434. Ejus Inſignia. ll. 177. Supremus utriusque Sileſiæ Capitaneus. ll. 445. lll. 21. Ejus Elogium. ll. 445. Ejus Sepulcrum. ll. 445. lll. 22. Ejus Teſtamentum. ll. 445. Antea Epiſcopus Olomucenſis, Cancellarius & Decanus Wratislav. lll. 21. D. Maximiliani ll. Imp. à Secretis. lll. 21. Variis legationibus inclyt. [lll.] 21. De Rebus Patriæ optime meritus. lll. 21. Ejus Epitaphium. lll. 22

MARTYRIUM. Martyrio coronatus S. Adalbertus Epiſc. Prag. l. 17. 18. 30. ll. 79. Quinque fratres Heremitæ de Polonia Martyrio coronantur. l. 21

MASLAUS. Maſoviæ Rex.) Præliis binis devincit Caſimirum I. Regem Pol. l. 22. Victus à Caſimiro I. Rege Pol. l. 22. Alto patibulo appenſus. l. 22

MASLIZ. (villa) Litteræ Bolckonis Ducis Sileſiæ Swidnicenſis, quibus A. O. R. 1301. in diviſione Apoſtolorum Villam ſuam Masliz Cœnobio S. Claræ Wratislav. facultatem Molendina in Masliz exſtruendi concedit. VVratislav. 1316. l. 951

MASOVIA. } Ordo Ducum Maſoviæ, l. 647. Re-
MAZOVIA. } gis Poloniæ cum Duce Olsnenſi de Ducatu Maſoviæ Tranſactio, an. 1465. ll. 345. De Ducibus Maſovienſibus. l. 8. 22. 59. Mendolphus Rex Boruſſiæ Ducatum Maſoviæ dilacerat. ll. 73. Jus Regis Bohemiæ in Ducatum Mazoviæ & Plocenſem. ll. Acc. 4. Caſimiro Rebellis, ſed ejus virtute ad obſequium redire coacta. ll. 26. Neceſſitudo quæ Sileſiæ cum Maſoviæ Ducibus interceſſit. ll. 64

MATHIAS. Rom. Imperator, German. Hungar. & Bohemiæ Rex. Filius Maximiliani ll. Imperatoris. Strigonium expugnat, an. 1595. ll. 460. Ordinum Regni Bohemiæ Litteræ ad Archid. Auſtr. Mathiam, an. 1606. ll. 474. Bohemiam cum Exercitu ingreditur, an. 1608. ll. 479. Rex Bohemiæ Dictus, pauloque poſt Hungariæ, an. 1608. ll. 480. Ejus Legati ad Comitia Sileſiæ, an. 1608. ll 480. Preces Auſtriæ & Moraviæ ad Regem Mathiam delatæ, an. 1609. ll. 482. Legati Sileſiæ in Bohemiam, Mathiam Regem Sileſiæ Ducem adpellant, an. 1611. ll. 484. Ejus VVratislaviam adventus, an. 1611. 484. Ejus cum Anna Auſtriaca Nuptiæ, an. 1611. ll. 484. Fit Romanorum Imperator, an. 1612. ll. 484

MATHIAS HUNNIADES Corvinus, Rex Hungariæ & Bohemiæ, Dux Sileſiæ.) Introitus ejus in VVratislaviam. l. 97. Ejus Litteræ, quibus Oppidum Czuckmantel & Caſtrum Edelſtein à Jodoco Epiſcopo VVratislavienſi recuperatum ſempiterno Jure Eccleſiæ VVratislaviensi addixit, & Diplomata duo, quibus ea olim id erat adepta, confirmavit. l. 795. Ejus Litteræ, quibus Bona, Jura, Immunitates & Libertates Eccleſiæ VVratislavienſis ſe tueri & defendere velle promiſit. l. 797. Pax inter Mathiam Corvinum Hungariæ & Georgium Bohemiæ Regem, an. 1464. ſancita Budæ 1464. l. 1045. Conventio ſuperioris Sileſiæ Ducum cum Mathia Rege Hungariæ. Olomucii, 1469. l. 1054. In carcerem ejectus. ll. 335. Ejus Succeſſor. ll. 176. A carcere ad Regnum Hungariæ vocatur, an. 1458. ll. 337. Sponſalia contrahit cum Georgii Regis Bohemiæ filia, an. 1458. ll. 337.

Digitized by Google

Cochlæi de diſpare Ladislai Regis & Mathiæ Hunniadis fatorum curſu egregia Sententia. ll. 338. Manlii de diſpare Ladislai Regis, & Mathiæ Hunniadis fatorum curſu Epigramma. ll. 338. Bohemiæ Regnum ambit, anno 1467. ll. 346. Georgium Bohemiæ Regem Bello petit, anno 1468. ll. 347. Moraviam ingreditur, cujus Urbes præcipuas occupat. an. 1468. ll. 347. Induciæ inter Mathiam & Georgium Bohemiæ Regem, ad annum ſancitæ, an. 1469 ll. 348. Rex Bohemiæ vocatus, an. 1469. ll. 348. Olomucii Diademate cinctus, an. 1469. ll. 348. In Sileſiam proficiſcitur, an. 1469. ll. 349. Ferro non veneno pugnans. ll. 350. Ejus Liberalitas ll. 351. Huic Wratislavienſes denuo homagium præſtant, an. 1471. ll. 352. Pax inter eum & Imperatorem ſancita, an. 1472. ll. 352. Secundum Bellum Sileſiacum inter Mathiam Hungariæ & Caſimirum Poloniæ Wladislaumque Bojemiæ Reges, an. 1474. ll. 354. Sileſiæ Ducibus gravis, an. 1475. ll. 357. Huic Olsnenſes homagium præſtant, an. 1475. ll. 357. Ejus Conſtitutio pro Epiſcopatu Wratislavienſi, an. 1457. ll 358. Auſtriam cum Exercitu ingreditur, an. 1477. ll. 361. Pax inter eum & Imperatorem ſancita, an. 1477. ll. 361. Pax firmior inter eum & Wladislaum Regem ſancita, an. 1478. ll. 361. Bellum inter eum & Cæſarem, an. 1479. ll. 362. Ejus Expeditio in Auſtriam denuo ſuſcepta, an. 1485 ll. 364. Auſtriam ingreſſus Corneoburgum expugnat, an. 1484. ll. 364. Viennam capit, an. 1485 ll. 364. Ejus ſepulcrum, ll. 366. Encomium Regis Matthiæ. ll 367. König in Ungern. l. 735. Bringt das Städtlein Oelßnitz unter ſeine Gewalt. l. 735. Wird gefangen. l. 184. Wird auf eine ſeltſamme Arth zum Könige erwehlet l. 184. Bemächtiget ſich des Marggrafthums Mähren. l. 193. Bezwingt das veſte Schloß Spielburg bey Brünn l. 195. Thut im harten Winter einen Zug in Schleſien. l. 195. Deſſen Zuſammenkunfft mit dem König Georg von Podiebrad bey Olmitz. l. 195. Wird König in Behaimb. l. 196 291. Kömmt nach Breßlau. l. 197. Zerſtört die Raub-Schlöſſer in Schleſien. l. 201. Eilt nach Breßlau. l. 202. Verſchreibt die Fürſten und Stände wegen des Land-Friedens zu berathſchlagen. l. 204. Deſſen Beylager mit der Neapolitaniſchen Printzeßin. l. 205. Bleibt Lehns-Herr von denen Städten in Schleſien, ob gleich Wladislaus, König in Boheim dieſelbe von Kayſer Friedrichen empfängt. l. 206. Wird auch mit Böhaimb belehnt. l. 207. Macht Friede mit Wladislao Könige in Böhaimb. l. 207. Kommt mit Wladislao Könige in Böhaimb in Olmitz zuſammen, l. 207. Erobert Wien, an. 1485. l. 208

MATRIMONIUM. Matrimonia ſacerdotum abrogata. ll 221

Mauer der Stadt Cracau wünſchet Johannes König in Böhmen mit ſiegender Hand anzurühmen, darauf er freudig ſterben will. l. 729

MAXIMILIANUS I. Auſtriacus, Imperator Romanorum. Filius Fridrici III. Imp. l. 1046. ll. 342. 364 Ejus Diploma quo jus aureæ monetæ cudendæ Epiſcopo Wratislavienſi conceſſum. l. 799. Diploma Fridrici III. Imp. quo Maximiliano, Archid. Auſtriæ Filio tutorem Georgium Bohemiæ Regem conſtituit. Korneoburg 1462. l. 1046. Fit Imperator. ll 342. 364. Pacta inter eum & Wladislaum Hungariæ & Bohemiæ Regem, de Succeſſione in Regnum Hungariæ, an. 1491. ll. 368. Ejus Sepulcrum. ll. 389. Ejus Succeſſores. ll. 389. Hält Beylager mit der Burgundiſchen Printzeßin Maria. l. 206. Wird zum Römiſchen Kayſer gecrönet. l. 200. Sein Nachfolger. l. 219

MAXIMILIANUS II. Imperator Rex Hungariæ & Bohemiæ, Dux Sileſiæ. Filius Ferdinandi Auſtriaci Imperatoris Romanorum &c.) Incrementum Ducatus Wratislavienſis ſub ejus regimine, l. 284. Nuptias celebrat cum Maria Caroli V. Imperatoris filia, an. 1548. ll. 412. Dictus Rex Bohemiæ, an. 1548. ll. 410. 413. Ex Hiſpania in Auſtriam redit, an. 1551. ll. 414. Romanorum & Bohemiæ Rex dictus, an. 1562. ll. 410. 422. Hungariæ Rex dictus, an. 1563. ll. 410. 422. Ejus in Sileſiam adventus, an. 1563. ll. 423. Franciſci Fabri Epigramma in Introitum Maximiliani II. Regis Hungariæ & Bohemiæ in Sileſiam. ll. 423. Vota ſoluta pro incolumitate ejus, an. 1563. ll. 423. Fit Imperator Romanorum. ll. 424. Ejus Expeditio in Turcas ſuſcepta, an. 1566. ll. 426. Ejus gratia opavienſibus exhibita, an. 1565. ll. 425. Ejus Bellum adverſus Johannem Sigismundum Tranſylvaniæ Principem, an. 1565. ll. 425. Induciæ inter eum & Selymum Turcarum Imperatorem. 1568. ll 428. Fœdus inter eum & Tranſylvaniæ Principem Johannem Sigismundem Scepuſienſem, an. 1570. ll. 429. Duas filias duobus Chriſtiani Orbis Regibus, ſingulari & exquiſita ſponſaliorum Pompa elocavit, 1570. ll 430. Eligitur Princeps Tranſylvaniæ, an. 1575. ll. 434. Legati Poloniæ ad Maximilianum II. Imperatorem, an. 1576. ll. 435. Polonium adire recuſat, an. 1576. ll. 435. Juſta ejus ſoluta, an. 1577. ll. 437. Wird König in Böhaimb. l. 229. 232. Wird König in Ungern. l. 232. Hält ſeinem Herrn Vater ein herl. Leichen-Begängnüs l. 233. Hält zu Augſpurg einen groſſen Reichs-Tag, an. 1566. l. 234. Macht Friede mit dem Türckiſchen Kayſer Selymo. l. 234. Kaufft als regierender König in Böhaimb das Hertzogthum Münſterberg. l. 234. Wird zum Könige in Pohlen erwehlet. l. 248. Schreibt einen Reichs-Tag zu Regenſpurg aus. l. 249

MAXIMILIANUS. Poloniæ Rex Archi-Dux Auſtriæ &c. Filius Maximiliani II. Imperatoris.) Clades prope Biczynum huic illata, an. 1588. ll. 452. Tractatus de Pace inter eum & Polonos, an. 1588. ll. 453

MECHNITZ. (villa.) Littera Caſimiri Ducis Koslenſis, quibus Jus Ducale in hac villa Straloni antiquo de Othmud pignoris nomine confert. Actum Bythom, an. 1340. l. 971

MECHTILDIS. Alberti Ducis Brunſwicenſis filia, Conjux 1) Erichi VII. Regis Daniæ 2) Henrici III. Ducis Glogovienſis.) Wird auch eine Pohlniſche Königin genennet. l. 580. Ihr Grabmal. l. 580. Ihr Lob. l. 580. Ihr Stamm-Regiſter. l. 581

Digitized by Google

MELANCHTHON. (Philippus.) Ejus merita. II. 421

MELECIZ. (villa.) Litteræ Conradi II. Olsnenſis & Koslenſis Ducis, quibus Syfridum Baruth, militem omnia bona ſua in Meleciz Johanni Poſer vendidiſſe teſtatur. Oſterwitz 1381. I. 965

Melonen (vide Pepones) Daran ſtirbt Albertus I. Römiſcher Kayſer, König in Hungern und Böhmen. I. 178

MENDOLPHUS. Rex Boruſſiæ. II. 73. A fide Chriſtiana recedit. II. 73. Ducatum Mazoviæ dilacerat. II. 73

MENSA. Boleslaus I. Rex Pol. Menſas undecim tenuit principales exceptis minoribus & his, quæ pro venatoribus & aucupibus habebantur. I. 20

Meran im Voitlande. Jungfrauen Kloſter daſelbſt zu S. Clara. von Frauen Euphemien gebohrne Hertzogin von der Liegnitz, Hertzog Ottonis in Kärndten Gemahl. I. 529

MESCO. } vide Mieslau.)
MESSICO. }

MESERICIA. (Arx.) A Sileſiis intercepta, anno 1474. II. 356

MESSIS. Uberrima miro fato, an. 1351. II 290

METALLI-FODINA. (vide Bergwerck.) Wladislai Regis Hungariæ & Bohemiæ Diploma, quo Fridrico II. Duci Lignicenſi Jura Metalli fodinarum donat, eas ubicunque placuerit adornandi, cum immunitate ad XV. annos ab eo, quo ceptæ fuerint tempore. Budæ 1505. I. 909. Controverſia de Fodinis Metallicis Dynaſtiæ Bythomienſis, an. 1560. II. 421

METZLER. (Johannes) Senator Wratislav. Scholarumque Præſes. Epitaphium ejus in æde Eliſabethana prope ſupremam aram. II. 405

MICHAEL. Epiſcopus Wladislavienſis.) Conſecratur, an. 1323. II. 79

MICHAEL. Kochmeiſter. (vid. Kochmeiſter.)

MIELNICK. (Aula.) Litteræ, quibus Hinco Junior Dux Monſterbergenſis, ex Teſtamento Fratris, Johannæ Reginæ Bohemiæ Lichtenburg, Mielnick & Teplitz adipiſcitur &c. Blaten. 1476. 1037

MIESLAUS. Varia ſcribendi ratio. 648. Significatio vocis. I. 16. 416. II. 24

MIESLAUS. }
MESSICO. }
MIESCO. }
MESCO. } Poloniæ Princeps. Filius Zemomislai Ducis Poloniæ.)
MIESSICO. }
MIECISLAUS. }

Cæcus natus ſeptennio cæcus educatur. I. 16. 649. 24. Ætatem vicit Induſtria. I. 4. Septem pellices habuit. I. 4. Fit Chriſtianus. I. 4. 17. 615. II. 200. III. 1. Baptizatus I. 4. 649. II. 24. 79. 81. 94. Ab Ottone III. Imperatore Rex dicitur. I. 4. Epiſcopatum Poloniæ inſtituit & dotavit. I. 4. II. 24. 201. Idola e Templis avelli, comminui & abjici edicto juſſit. I. 649. Unde nomen habuerit. II. 24. Ejus victoria a Germanis reportata. II. 201. Quedlinburgum ad Imperatorem proficiſcitur. II. 202. Henrico Duci Bavariæ contra Imperatorem Ottonem III. accedit. II. 202. Ottoni III. Imperatori ſeſe ſubmittit. II. 202 Ejus Sepulcrum. II. 203. Ejus Succeſſor. II. 203. Iſt blind gebohren, und im ſiebenden Jahre ſeines Alters ſehend worden. I. 726. Nimmt die Chriſtl. Religion an, und wird zu Gniſen getaufft. I. 726. 745. Bringt gantz Schleſien zum Chriſtenthum. I. 726

MIESLAUS II. Rex Poloniæ, Filius Boleslai I. Regis Polon.) A Bohemis captus. I. 21. Exiens vincula Uxorem ſuam amplius non cognovit. I. 21. Dies coronationis. I. 649. Ejus ſepulcrum. I. 650. Ejus res geſtæ. II. 216. Wird noch bey Leb-Zeiten ſeines Vaters zum Könige in Pohlen verordnet. I. 726

MESSICO { III. I. 6. 7. 36. 59 / IV. I. 38 / Senex. I. 301. 615. II. 44. 51. 238. 241 / Magnus. II. 81

Dux Poloniæ. Filius Boleslai III. Curvi, Ducis Poloniæ.) In diviſione terræ Gnesnam & Pomeraniam adeptus eſt. I. 7. 37. II. 41. Succedit fratri Boleslao in Regno. I. 7. 38. Cum filiabus multorum Principum affinitatem contraxit. I. 7. 98. Ejus Laudes. II. 44. Abbatiam Laudenſem Ordinis Ciſtercienſis fundavit. 1145. II. 44. In deterius ruit. II. 44. Proceres hunc cracovia pellunt. II. 45. Caſimiro ſupplicat, ut eum ad patriam revocare dignetur. II. 47. Poloniam majorem iterum occupat. II. 47. Ejus dolor ob Leſcum Album electum. II. 51. Prælio cum Cracovienſibus geſto victus. II. 51. Helenæ perſvadet, ut ſibi de Monarchia Poloniæ cedat. II. 54. Denuo Cracovia expulſus. II. 54. Quarto Cracoviam recuperat. II. 54. Ejus Sepulcrum. II. 55. 241. Poſteritas ejus an. 1335. interiit. I. 301. Per Cracovitas vulneratur, & Boleslaus Filius occiditur. II. 81. Ejus fata. II. 238. Der Alte genannt. I. 727. Wird nach ſeines Bruders Caſimiri, Königs in Pohlen Tode in der Wahl übergangen. I. 727. 746. Hält ein Treffen nicht weit von Cracau mit Leſci Oberſten, woſelbſt er verwundet, ſein Sohn aber erleget wird. I. 727

MIESLAUS Dux Mazoviæ. Filius Conradi Ducis Maſoviæ. Devoratus a muribus I. 625. Suos ſubditos crudeliter expilavit. I. 647

MIESLAUS I. Dux Opolienſis, Teſinenſis & Ratiborienſis. Filius Wladislai II. Pol. Monarchæ.) Deſcribitur. I. 674. Ejus memorabilia I. 673. Fundator Monaſterii Sancti monialium ordinis Præmonſtratenſis in Ribniki. I. 675. II. 242. Unter ihn und ſeinen Bruder wird das Land Schleſien getheilet. I. 727. Zwiſchen ihm und ſeinen Bruder Boleslao Alto entſtehet ein Zwieſpalt. I. 727. Nimmt Breßlau ein, I. 727. Wird vermittelſt des Königs Caſimiri in Pohlen mit ſeinen Bruder wiederum ausgeſöhnet. I. 727. Ziehet nebſt andern Schleſiſchen Fürſten mit Caſimiro dem Könige in Pohlen in Krieg nach Preuſſen. I. 727. Wird nach des Königes Caſimiri in Pohlen tode in der Wahl übergangen. I. 727. Hält ein treffen, darinnen er die Pohlen in die Flucht ſchlägt. I. 727

MIESLAUS II. Dux Teſinenſis & Opavienſis. Filius Caſimiri Ducis Opolienſis & Teſinenſis.) Ejus memorabilia. I. 675. Bellum ejus cum Tartaris, I. 676. 746. Evadens in Caſtrum confugit

Digitized by Goog

Fata Apostolorum Petri, & Pauli, &c. Historia, Scholia & Observationes publicæ. 1. 1.
Fata Apostolorum Petri, & Pauli, &c. Historia, Scholia & Observationes publicæ. 1. 2.
Fata Apostolorum Petri, & Pauli, &c. Historia, Scholia & Observationes publicæ. 1. 3.
Fata Apostolorum Petri, & Pauli, &c. Historia, Scholia & Observationes publicæ. 1.

Hennenfeld Chronico Ducatus Monſterbergenſis & Territorii Francoſteinenſis. l. 114. Duces ex Gente Piaſtea. l. 271. De fatis Ducatus Sec. XV. inchoante. l. 272. Ad Duces opavienſes tranſit. l. 272. Hodiernus Dux Monſterbergenſis ex ſereniſſima gente Auersbergica. l. 273. Tabula genealogica Duces Sileſiæ Suidnicenſes, Javorienſes & Monſterbergenſes Piaſti ſanguine ortos ſiſtens. l. 386. Tabula Genealogica Duces Superioris ſileſiæ Opavienſes Ratiborienſes & Monſterbergenſes Regum Bohemiæ Sanguine ortos ſiſtens. l. 750. Diplomata ad inferioris Sileſiæ Ducatum Monſterbergenſem pertinentia. l. 846. ſq. Diploma de Homagio Bolckonis Ducis Monſterbergenſis Johanni Bohemiæ Regi & Coronæ ejusdem Regni, ex voluntate ſubditorum ipſius Ducatus facto, & quod Ducibus absque Liberis Maſculinis decedentibus Reges & Regnum Bohemiæ in Ducatum ſuccedant, & ſi Liberi Ducis extantes legitimam ætatem non haberent, quod Reges Bohemiæ debeant eſſe eorum Tutores & Curatores l. 847. Litteræ Ducatus Monſterbergenſis, quibus ſe An. 1443. Duci Opavienſi Wilhelmo ſubmiſit. l. 855. Rudolphi II. Romanorum Imp. Diploma, quo Ducatus Monſterbergenſis Jura & Immunitates confirmat & auget, an. 1584. l. 856. Diploma Ladislai Hungariae & Bohemiae Regis, quo Georgio Podiebradio Jus reluitionis in Ducatu Monſterbergenſi concedit. Viennae 1856. l. 1045. Diploma Fridrici III. Rom. Imp. quo terram Glocenſem in Comitatum evehit, Ducesque Monſterbergenſes S. R. I. Principes creat Nemburg. 1462. l. 1077. Wratislavia & Svvidnicia Monſterbergam Huſſitis eripiunt, an. 1429. ll. 316. Wratislavienſes Ducatum Monſterbergenſem occupant, an. 1467. ll. 346. Ejus amplitudo an. 1495. ll. 371. Ducatus Olsnenſis ad Monſterbergenſes Duces delatus, An. 1495. ll. 371. Ducatus Monſterbergenſis reluitio. an. 1551. ll. 414. Celſiſſimae gentis Auſtriacae, quae Sileſiae Ducatum Monſterbergenſem habet Tabula Genealogica ex monumentis fide digniſſimis. ll. Acc. 54. Monſterberga ab Huſſitis obſeſ. l. 75. Litterae Caroli l. Ducis Monſterbergenſis & Olsnenſis, quibus Conjugem Annam Monſterbergam Pignoris nomine ad vitae dies habere teſtatur Francoſteinii 1529. l. 1068

MORAVIA. (vide Mähren) Diplomatarium Bohemo Sileſiacum, illuſtrans res Moraviae l. 293. Olim Regni nomine inclaruit. l. 293. Ad Bohemos Marchionatus translata. l. 293. Johannem Bohemiae Regem & Carolum primogenitum ejus March. Morav. Dominio & Titulo Regni Poloniae cedere procuratores Caſimiri Poloniae Regis profitentur. l. 774. Epiſcopus & Capitulum Eccleſiae Wratislavienſis ſe Marchionem Moraviae, ſi ſine haeredibus Carolus IV. deceſſerit, Dominum habere confitentur. l. 783. Diplomatarium Bohemo Sileſiacum, ſive Diplomata CCVIII. Bohemiae, Moraviae & Sileſiae Res illuſtrantia & confirmantia. l. 917. A Polonis pervaſtata, an. 1094. ll. 223. A Bohemis vaſtata, An. 1133. ll. 230. Albertus Dux Moraviae Moraviam ab Huſſitarum turbine liberat, an. 1431. ll. 317. Mathias Hungariae Rex Moraviam ingreditur, cujus Urbes praecipuas occupat, an. 1468. ll. 347. Firma & perpetua liga, inter Reges Bohemiae, Marchiones Moraviae & Marchiones Misnenſes. Dresdae. 1348. lll. 64

MORBUS Gallicus diverſa hujus morbi nomina. ll. 370. Origo hujus mali. ll. 370

MORENBERGER. (Johann) Senior Wratislav. Reip. Senator praecipuus Eccleſiarum & Scholarum Ephorus. ll 427. Rath und Schul-Herr. ll. 427. Seine Mariteu um Kirchen und Schulen. ll. 427. Seine Grab-Stätte. ll. 427

MOSCHI. Ruſſiam occupant, an. 1500. ll. 373. Stephani Regis Pol. Expeditio contra Moſchos, an. 1579. ll. 439

Münſterberg. (vide Monſterberga.) Stamm-Taffel der Hertzoge von Münſterberg und Oels aus Königlichem Böhmiſchen Geblüte. I. 115. Sonſt Sambice oder Sambiz genannt. I. 125. Warum ſie Münſterberg genennt wird. I. 125. Deren Alterthum. I. 125. Die Fürſtl. Häuſer daſelbſt. I. 127. Wird von dem Zoll zu Franckenſtein auf gewiſſe Weiſe loßgeſprochen. I. 153. Huldiget den König zu Böhaimb. I. 160. Erlangt von ihrem Hertzoge unterſchiedene Freyheiten. I. 167. Deren Privilegium wegen Erkauffung allerley Zinſen. I. 169. Die Hertzoge von Münſterberg erzeigen ſich gegen die Stadt Münſterberg ſehr gnädig. I. 171. Wird von denen Breßlauern belagert. I. 193. Kaufft Kayſer Maximilianus II. als regierender König in Böhaimb. I. 234

Münſterbergiſche Hertzogthum. (vide Monſterbergenſis Ducatus.) Wer es ehedeſſen bewohnet. I. 122. Deſſen Gräntzen, Breite und Länge. I. 122. ſq. Deſſen Fruchtbarkeit. I. 123. Deſſen Bergwercke. I. 123. Deſſen Flüſſe. I. 124. ſq. Die darinnen befindliche Brunnen und Bäder. II. 125. Deſſen Städte. II. 125. Deſſen Dörffer. II. 129. Was vor Obrigkeit und Regiment dieſes Fürſtenthum gehabt und noch habe. I. 130. Land-Stände. I. 131. Vom Regiment der Städte. I. 132. Vom Königlichen Land-Rechte. I. 132. Gebrauchen ſich des Sachſen-Rechts. I. 133. Von ſonderbahren Landes-Gebräuchen. I. 134. Vom Königlichen Hof-Gerichte. I. 135. Von Dreydinge. I. 135. Vom Zauden-Rechte. I. 136. Vom Religions-Zuſtande. I. 136. Kommt an den Hertzog von Troppau. I. 180. Wird von denen Breßlauern eingenommen. I. 191. Wird von Hertzog Fridrichen von der Liegnitz Pfands-weiſe gehalten. I. 227. Wird von König Ferdinanden den I. in Ungern und Böhaimb, Hertzog von Schleſien wieder eingelöſt. I. 230. 272. Kaufft Kayſer Maximilianus II. als regierender König in Böhaimb. I. 234

Müntze. (vide Moneta.) Mit derſelben gehet in Schleſien eine Unrichtigkeit vor. I. 181

MULBERGA. Victoria Caroli V. Imp. ad Mulbergam, an. 1547. ll. 410

MUNIFICENTIA. Caſimiri III. Regis Pol. ll. 97

MUROCK. Litteræ Ruperti I. ſenioris Com. Pal. Rheni Elect. & Ruperti II. junioris, quibus Carolo IV. Imperatori tanquam Bohemiæ Regi

Digitized by Google

Muroch &c. vendunt, ſub lege reluitionis. Patavii. 1353. I. 995

MUSELUS. (Joh.) Med. D.) Ejus Elogium. II. 461. Epitaphium ab Amico huic ſcriptum. II. 462

N.

NACHOD. (Caſtrum Bohemiæ.) Von denen Schleſiern erobert. I. 179. Litteræ Johannis Ducis Karinthiæ filii Johannis Regis Bohemiæ de hoc Caſtro. In Caſtro ante Franckenfurt. 1348. I. 953

Nagel. Schläget Frau Cymbarka gebohrne aus Königl. Stamme zu Pohlen, Hertzogin in der Mahne, Erb-Hertzog Ernſts zu Oeſterreich Gemahlin, mit der Hand ohne Hammer in die Wand. I. 514

NAKEL. NAKYEL. Caſtrum.) Boleslai III. Regis Pol. virtute expugnatum. II. 34. Pomerani Caſtrum Nakyel ſubita & inopina irruptione capiunt, II. 67. 86. Impugnatio novi Caſtri Nakyel. II. 67. Inſidiæ a Suantopulco militi præſidiario novi Caſtri prope Nakyel ſtructæ. II. 68

NAMISLAVIA. Exuſta, an. 1466. II. 95

NANCKERUS. - - I. 62. 66. II. 80. 113. 280
NECKERVS. I. II. 166. 190
Oxius. I. 66. III. 11

Epiſcopus Wratislav. - - I. 66. II. 80. 280. III. 11.
XIX. 62
XXVI. I. 62. II. 166. 177. 190.

De Eccleſia Cracovienſi ad Eccleſiam Wratislavienſem translatus. I. 62. 66. II. 113. 190. III. 11. Eques Sileſiæ Opolienſis. I. 66. II. 190. Deſcribitur. I. 66. Ejus Sepulcrum. I. 66. III. 12. Ejus Sepulcri Inſcriptio. I. 66. III. 12. Ejus Succeſſor. II. 113. 281. III. 12. Johannem Regem Bohemiæ excommunicavit. I. 62. II. 167. 190. III. 12. In Exilium pulſus. II. 167. 190. III. 11. Ejus Inſignia. II. 177. Wladislaus Loëticus huic alapam impingit, II. 190. Quotannis Donum Cracoviam mittit. II. 190. Ejus mores. II. 190. Ejus Diſcordia cum Rege Bohemiæ. II. 280. Jurium Eccleſiaſticorum Propugnator acerrimus. III. 11. Ein Edler Schleſier. III. 11. Biſchoff zu Cracau, und Breßlau. III. 11. Sein Lob. III. 12. Seine Grab-Stätte. III. 12

NAUMBURGICUM Cœnobium. Fundatum. II. 243. Cœnobii Naumburgenſis Translatio. II. 261. Ab Henrico primum Barbato fundatum. II. 261

NAUMSTADT. Litteræ Ruperti I. Senioris Com. Pal. Rheni Elect. & Ruperti II. Junioris, quibus Carolo IV. Imperatori tanquam Bohemiæ Regi Naumſtadt &c. vendunt, ſub lege reluitionis. Patavii. 1353. I. 995

NECKERUS Epiſcopus Wratislavienſis, (vide Nanckerus.)

Neyß. Ein reicher Ohla und Vitriol-Fluß. I. 124. Deſſen Urſprung, I. 124. Deſſen Lauff. I. 124. Die allererſte und älteſte Meldung von dieſem Fluſſe in denen Hiſtorien. I. 124

Neyß. (Stadt.) vide Niſſa.) Fürſten-Tag daſelbſt, an. 1496. I. 211. Die Neußer nehmen denen Hußiten die Stadt Münſterberg. I. 176

NEMICIA. Urbs magni momenti in Sileſia. II. 213. Ab Imperatore Henrico II. fruſtra obſeſſa. II. 213.

NEOSTADIUM. Comitia Sileſiæ Neoſtadii habita, an. 1506. II. 382

NICOLAUS. Dux Monſterbergenſis. Filius Bolckonis II. Ducis Monſterbergenſis.) Cognomine Parvus. I. 160. 386. 410. II. 295. In terram ſanctam religionis ergo profectus. I. 49. 160. 271. 410. Ejus memorabilia, I. 410. Ejus Diploma, quo profitetur, ſe Johanne Bohemiæ Rege decedente non alium niſi Carolum March. Morav. Dominum habere. Pragæ, an. 1341. I. 850. Diploma Caroli March. Morav. quo Nicolao Duci Monſterbergenſi Terras & Urbes quascunque vendendi libertatem concedit, an. 1343. I. 850. Ratum habet, quod Civitas Francoſteinenſis Regi Bohemiæ & March. Moraviæ homagium præſtet in caſum deficientium abſque ſobole maſculina Ducum. I. 852. Ejus Diploma, quo Regi Bohemiæ Civitatem Francoſteinenſem cum diſtrictu Camencenſi omnique Jure ac Dominio pro VIM. Marc. Groſſ. Prag. Polon. numeri vendit, an. 1351. I. 852. Ejus Litteræ, quibus Vaſallos ad Homagium Regi Bohemiæ præſtandum adhortatur, an 1343. I. 854. Ejus Sepulcrum. II. 295. Litteræ Henrici ab Haugvvitz, quibus ſe terram Francoſteinenſem a Nicolao Duce Sileſiæ Monſterbergenſi Pignoris nomine accepiſſe teſtatur, an. 1348. II. Acc. 79. Ejus Litteræ de exaltatione villæ Wycherovv. III. 158. Verkaufft Kayſer Carln das Franckenſteiniſche Weichbild. I. 163. 271. Giebt dem Städlein Canth ein Privilegium über die Mühle daſelbſt. I. 161. Sein Grabmahl. I. 410

NICOLAUS I. Dux Opolienſis. Filius Boleslai IV. (V.) Ducis Opolienſis.) Bellum ob ſucceſſionem inter eum & Januſſium Oſſvviezimenſem Ducem exortum. I. 719. Pro Rege Georgio coram Pontif. Rom. interceſſit. I. 719. Ejus memorabilia. I. 719. Anno 1469. adventantem Mathiam Ungariæ Bohemiæque Regem Wratislaviæ excepit. I. 720

NICOLAUS. - - I. 211. II. 195. 378
II. I. 667. 720

Dux Opolienſis. Filius Nicolai I. Ducis Opolienſis.) Capite plexus Niſſæ. 1497. I. 667. 721. II. 195. 371. Uberläufft auf dem Fürſten-Tage zu Neyß Fürſt Caſimirum und andre mit dem bloſſen Degen. I. 211. 737. Wird enthoupiet. I. 211. 737. Wird von Polock Königl. Hauptmann in Ober-Schleſien gefangen. I. 720. Verordnet ſeinen Herrn Bruder Johannem zu einem Chriſten Teſtamentario. I. 720. Will daß bey ſeinem Grabmahl eine wächſerne Kertze brennen, und nimmermehr auslöſchen ſoll, bis zu Ende der Welt vor ſeine Sünde. I. 721. Sein Grabmahl. 721. Deſſen Untugenden werden erzehlet. I. 737.

NICOLAUS I. Dux Opaviæ. Filius Przemislai Ottocari Regis Bohem. V.) Ex hoc Duces olim Opavienſes & moderni Ratiborienſes ſuam traxerunt originem. I. 752. Ejus memorabilia. I. 752. Fit Capitaneus Regni Poloniæ in terris Cracovienſibus. I. 753. A Capitaneatu Regni Poloniæ amotus. I. 753. Opprimitur in terra Cracovienſi a Wladislao Duce Syradyenſi. I. 753

NICOLAUS II. Junior. Dux Opaviæ. Filius Nicolai I. Ducis Opaviæ.) Ejus fata. II. 279. Ejus memorabilia. I. 754. Ejus Litteræ, quibus ſe Regis

gis Bohemiæ Vaſallum profitetur, an. 1318. I. 840. Ejus Litteræ, quibus Vaſallis ſuis omnia Jura ſalva fore promittit, an. 1339. I. 841. Ejus Litteræ, quibus Oppidum Zuckmantel cum Oppido Hermanſtadt villa Arnoldsdorff & Caſtro Edlſtein Regi Bohemiæ tradit, an. 1339. I. 842

NICOLAUS. Dux Opaviæ & Ratibor. Filius Johannis II. Ducis Opav. & Ratibor.) Cum Boleslao Duce Opolienſi bellum geſſit, victoriamque reportavit. I. 762. II. 318

NICOLAUS Dux Ratiborienſis. Filius Johannis Ducis Ratibor.) Bellum inter eum & Boleslaum IV. ſ. V. Ducem Opolienſem. I. 713. Boleslaum IV. (V.) Ducem Opolienſem vicit I. 714. Oppidum Bithom. cepit. I. 714. Ejus Sepulcrum. I. 766

NICOLAUS I. Abt zu Tamentz.) Bekömmt das Dorff Reichenau. I. 152

NICOLAUS II. Abt zu Tamentz.) Deſſen Lob. I 173

NICOLAUS. Canonicus Wratislav.) Henrichovienſe Cœnobium in Ducatu Monſterbergenſi fundat. II. 244

NICOLAUS. Canonicus Cracovienſis.) Ad Curiam Romanam mittitur pro canoniſatione Sancti Stanislai. I. 82

NICOLAUS. Comes Serinus.) Ejus Elogium. II. 427

NICOLAUS. Patriarche zu Agley.) Brief Ludwigs des Römers, Marggrafens zu Brandenburg und zu Loſitz, des H. R. R. Obriſten-Cämmerers, Pfaltzgrafens am Rhein und Hertzogs zu Bayern, wegen Geſtellung des Patriarchens zu Agley. I. 996

NICOLAUS de BANCZ. (vide Bancz.)

NICOLAUS Henelius ab Hennenfeld. (vide Hennenfeld.)

NICOLAUS Beier. (vide Beier.)

NICOLAUS de Dornheim. (vide Dornheim.)

NICOLAUS Lobkovvitz. (vide Lobkovvitz.)

NICOPOLIS. Infelix prælium cum Turcis apud Nicopolim geſtum, an. 1395. II. 303

NIGER. (Antonius) Medicus celeb. Wratislav.) Ejus Laus. II. 418

NIGER. (Bertholdus) Chymiſta. II. 298. Monachus German. II. 298. Inventor Pulveris Pyrii. II. 298

NIGER. (Chriſtophorus) Famoſiſſimus Latro. II. 386. Suſpenſus. II. 386

NIMICENSIS Arx. A Wratislavienſibus expugnata, an. 1434. II. 318

NIMPTSCHIUS. (Conradus) Nobilis Sileſius.) Ejus virtus in Bello cum Gallis geſto, an. 1544. II. 408

NIMTSCH. (Oppidum.) Obſeſſum ab Huſſitis. I. 75. Fractio hujus oppidi. I. 77

NISSA. NISSENSIS Ducatus. Incendium Niſſenſe, an. 1525. II. 196. Niſſenſes Thomam Epiſcopum furioſum vocant II. 261. Pœna civibus Niſſenſibus injuncta I. 261. Comitia Sileſiæ Niſſæ habita, an. 1497. II. 371. Niſſenſis Ducatus ad Epiſcopatum Wratislavienſem ex Donatione Jaroslai Ducis Sileſiæ pertinet I. 260. De Jure Ducali Epiſcopi in Terris Niſſenſi & Ottmuchovienſi. I. 260. Henrici IV. Cognomine Probi Ducis Sileſ. Domini Wratislav. Diploma, quo Epiſcopo VVratislavienſi Jus Ducale in terris Niſſenſi & Ottmuchovienſi concedit. I. 781. Niſſenſis civitas Regi Bohemiæ ſe contra quemcunque auxilia præſtare promittit, eo caſu excepto, ſi cum Epiſcopo VVratislav. Rex Bellum gerat. I. 787

NIX. Cecidit in die Pentecoſtes, an. 1353. I. 82. II. 80. Magna in Polonia circa feſtum S. Adalberti, an. 1334. II. 93. Sanguinea in locis quibusdam Bohemiæ, an. 1416. II. 310

NOHENFARTH. (Monaſterium in Ducatu Pragenſi. Vide Altovadenſe Monaſterium.)

NOPAGODL. (oppidum.) Litteræ Jodoci March. Morav. quibus Erhardo de Cunſtatt oppidum Nopagodl feudi Titulo confert. Brunnæ. 1386. I. 964. Litteræ Procopii March. Morav. quibus Erhardo de Cunſtatt Oppidum Nopagodl cum omni pleno & mero dominio feudi titulo confert. Kunowicz. 1386. I. 965

NUNCIUS. Nuncii Boleslai III. Regis Polon. ad Zbigneum fratrem miſſi, ab hoc carceri mancipantur. I. 29

Nuß. Ludovicus II. Hertzog zu Liegnitz und Brieg, läſt in Ermanglung des Holtzes bey Welſchen Nüſſen kochen. I. 446. 661. Welſche- und Haſel-Nüſſe zerdruckt Cymbarcka, Erz-Hertzog Ernſts zu Oeſterreich Gemahlin, mit denen Fingern. I. 515

O.

OBSESSIO. (vide Expugnatio, Impugnatio, Belagerung.) Buda ab Imperatoris Ferdinandi I. Copiis fruſtra obſeſſa, an. 1540. II. 405. Buda a Cæſareanis fruſtra obſeſſa. an. 1603. II. 470. Caniſſiæ a Cæſareanis, an. 1601. II. 467. Urbis Gleiwiz ab Huſſitis. I. 75. Monſterbergæ ab Huſſitis facta. I. 75. Civitatis Kaliſienſis. II. 146. Viennæ a Turcis, an. 1529. II. 296

OCCISIO. OCCISUS. (vide tödten.) Proditor Caſtri Bydgoſt ſuo juſſu occiſus. II. 77. Benjamin Palatinus Poloniæ occiſus, an. 1354. II. 93. Carolus Audax Dux Burgundiæ &c. occiſus in prælio ad Nacejum geſto. I. 1477. Olophagus occiſus. I. 2. 14. Henricus II. Pius Dux Poloniæ & Cracoviæ in prælio cum Tartaris occiſus. an. 1241. I. 9. 11. 42. 69. 144. 172. 298. 313. 315. 628. 632. Henricus I. Dux Sandomirienſis occiſus I. 301. 615. Kmytha Capitaneus Caſtri Cracov. occiſus, an. 1370. II. 117. Legati Poloniæ in Sileſia occiſi. II. 229. Ludovicus Hungariæ & Bohemiæ Rex occiſus in prælio, ad. 1526. II. 393

OCULUS. (vide Auge.) Oculum amiſit Ciſca Dux Huſſitarum. II. 312. 313. Johannes I. Dux Saganenſis Abbati Saganenſi Ladislao oculos eruit. II. 323

ODO. (vide Otto.)

Ofen. Artige Begebenheit in Ofen mit einem Geſpenſt, und Ladislao in Ungarn und Böhmen, Hertzoge in Schleſien. I. 221. Wird wird von denen Türcken eingenommen, an. 1541. I. 226

Ohlau Fluß. Deſſen Urſprung und Lauff. I. 125. Ein vergifftig, ungeſund und böß Waſſer. I. 125. Verglichen. I. 125

OLAVIA. Wratislavia, & Suidnicia Olaviam Huſſitis eripiunt, an. 1429. II. 316

Digitized by Google

Olesnitz. (vide Olsna, Olsnenſis Ducatus. Verpfändet Spitko Meleſtinus, Woywod zu Crackau, Hertzogen Primislao zu Teſchen und Groß-Glogau und ſeinen Söhnen. I. 731

OLOPHAGUS. Monſtrum in quibusdam Poloniæ Scopulis cultum. I. 2. 14. A Græcis occiſus. I. 2. 14

OLSNA.
OLSNENSIS Ducatus. } De Ducibus Olsnenſibus. I. 59. Olsna ab Olsnicenſibus combuſta. I. 76. Lis de Succeſsione in terras Bolckonis Ducis Kozlenſis & Bithumienſis inter Ducem Olsnenſem. I. 263. Olsnenſis Teſſinenſem & Ducatus amplitudo. I. 264. De Ducibus Olsnenſibus Piaſtea Gente oriundis, ſub quibus feudi fœminei naturam induit. I. 264. De Titulo Ducum Coslenſis Ducis nomine aucto. I. 265. Olsnenſis Ducatus ad familiam Podiebradicam tranſit. I. 266. De incrementis Ducatus. I. 266. Anno 1647. ad Serenisſimam Ducum Wurtembergicorum gentem pervenit. I. 266. In tres partes & qua ratione & qua lege diviſus. I. 266. Tabula genealogica Duces Sileſiæ Olsnenſes Piaſti Poſteros ſiſtens. I. 372. Diplomata ad Sileſiæ inferioris Ducatum Olsnenſem ejusque Cœnobium Trebnicenſe pertinentia. I. 815. Diploma Henrici III. Ducis Sileſiæ, quo Civitatem Olsnæ Jure Teutonico locat. Wratislav. 1255. I. 1073. Milicenſe Caſtrum ad Ducatum Olsnenſem pervenit. II. 293. Fata Ducatus Olsnenſis II. 328. Olsnenſes homagium præſtant Mathiæ Hungar. & Bohem. an. 1475. II. 357. Ad Monſterbergenſes Duces delatus, an. 1495. Horribilis & inaudita Tempeſtas Olsnam dilacerat, an. 1535. II. 401

OPITIUS. Stadthalter zu Groß-Glogau. I. 736. Ein unruhiger Kopff. I. 736

OPPAVIENSIS Ducatus. (vide Troppau.) Qua tempeſtate ad Bohemiam & quo titulo tranſierit. I. 267. De Ducibus Oppavienſibus ex Ottokari Bohemiæ Regis ſanguine. I. 267. Ad Victorinum Ducem Monſterbergenſem pervenit. I. 268. Tabula Genealogica Duces Superioris Sileſiæ Opavienſes, Ratibonienſes & Monſterbergenſes Regum Bohemiæ ſanguine ortos ſiſtens. I. 750. Ducum Opavienſium origo. I. 752. Diplomata ad ſuperioris Sileſiæ Ducatus Opavienſem & Carnovienſem pertinentia. I. 839. Diploma de Homagio civitatis Oppavienſis A. O. R. M CCC XI. Ducibus Wratislavienſibus præſtito. I. 839. Litteræ Ducum Wratislavienſium Olomucii 1311 editæ, quibus ſi octo marcarum millia acceperint, terram Oppavienſem, quam pignoris nomine habebant, ſe reſtituros promittunt. I. 840. Litteræ Nicolai II. Ducis Oppavienſis, quibus ſe Regis Bohemiæ Vaſallum profitetur, an. 13:8. I. 840. Litteræ Nicolai Ducis Opaviæ, quibus Vaſallis ſuis omnia Jura ſalva fore promittit, an. 1339. I. 841. Litteræ Caroli IV. Imp. Bohem. Regis, quibus cum Ludovico Bregenſi & Przemislao Teſinenſi Duce Controverſiam de diviſione Ducatus Oppavienſis certa ratione dirimit, an. 1367. I. 842. Wenceslai Romanorum & Bohemiæ Regis Diploma in favorem Ducum Oppav. editum, an. 1404. I. 845. Diploma Ludovici Hungariæ Bohemiæque Regis, quo Caſimirus Dux Teſinenſis Præfecturam Ducatus Oppavienſis ad vitæ dies accepit Poſonii. 1523. I. 1068. Litteræ Georgii Regis Bohemiæ, quibus Cives Oppavienſes coram Judice civitatis & duobus Conſulibus Teſtamenta condere jubet, ab inteſtato vero decedentium hæredes eſſe propinquiores, Amicos ſimulque ſe pignoris nomine Opaviam habere confitetur. Glogovii. 1464. I. 1075. Devaſtatio terræ Oppaviæ. II. 67. Bohemiæ Rex Oppaviam occupat, an. 1252. II. 254. Opavienſis terra Ducibus Wratislav. obligatur. II. 272. Georgius Marchio Brandenb. emit Ducatum Oppavienſem, an. 1524. II. 392. Maximilani II. Cæſaris gratia Oppavienſibus exhibita, an. 1565. II. 425. Comitia Sileſiæ Opaviæ habita, an. 1567. II. 427. Opavienſis Ducatus a Sileſiis diſcedere tendat, an. 1670. II. 430. Oppaviæ Calamitas, an. 1607. II. 478. Celliſſimæ Gentis Lichtenſteiniæ quæ Sileſiæ Ducatu Oppavienſi & Carnovienſi gaudet Tabula Genealogica ex monumentis fide dignisſimis. II. Acc. 34

OPPERSDORFIUS. (Johannes.) L. B Capitaneus Opolienſis inde Monſterbergenſis. Ejus virtus in bello Turcico exhibita, an. 1542, II. 406. Ejus virtus in bello Turcico exhita, an. 1543. II. 407. Ejus virtus in Bello cum Gallis geſto, an. 1545. II. 408. Ejus Elogium II 415. L. B. Digniratem ob egregia merita adipiſcitur, & Jus in Ditionem Gentis Czedlitziæ Parchwicenſem, an. 1554. II. 417. Fit Capitaneus Opolienſis, inde Monſterbergenſis. II. 418. Vicario Jure Præfecturam Sileſiæ habet, an. 1562. II. 422

OPPOLIA. OPPOLIENSIS Ducatus. De Ducibus Opolienſibus. I. 59. Feudo nomine Bohemiæ Regi oblati fata. I. 277. Tabula genealogica ſuperioris Sileſiæ Duces Teſinenſes Oppolienſes & Ratiborienſes Piaſti ſanguine ortos ſiſtens. I. 666. Diplomata ad ſuperioris Sileſiæ Ducatus Oppolienſem & Ratiborienſem pertinentia. I. 87. Diploma Boleslai I. Ducis Opolienſis de Pedagio terræ Opolienſis. Act. apud Opol. 1310. I. 945. Induciæ Ducum Opolienſium cum Rege Poloniæ, an. 1396. I. 1009. Bellum civile inter Sileſiæ Duces Ratiborienſem ac Opolienſem, an. 1433, II. 318

ORCASIENSIS Ordo. Incepit, an. 1083. II. 83.

ORDO. Cluniacenſis, quando inceperit. II. 83. Orcaſienſis, quando inceperit. II. 83. Ciſtercienſis, quando inceperit. II. 83. Sanctæ Trinitatis, quando inceperit. II. 83. Fratrum minorum, quando inceperit. II. 83. Templariorum, quando inceperit. II. 83. Præmonſtratenſis, quando inceperit. II. 83. Prædicatorum, quando inceperit. II. 83. Jeſuitarum, quando inceperit. II. 196

ORIGO. (vide Ankunfft.) Gentis Lechiticæ S. Poloniæ. I. 1

ORPHANI. Proſtrati. I. 77

ORTENBERG. Litteræ Henrici Com. ab Ortenberg, quibus Agneten Reginam Ungariæ Caſtrum Ortenberg a ſe pleno jure emtionis

Digitized by Google

nis titulo conſecutam aſſerit: Curatore Stephano Duce Bavariæ, an. 1355. I. 975
OSSEKENSE Monaſterium in D. Pragenſi.) Diploma fundationis hujus Monaſterii, an. 1207. I. 918
OSSWIECZ. OSSWIECZIMENSIS Ducatus. Ducatum Oſſwieczimenſem Poloniæ Regi Caſimiro IV. vendidit Johannes Dux Oſſwieczimenſis. I. 693. Litteræ Johannis Regis Bohemiæ, ac Poloniæ, quibus Caſimirum Ducem Teſſinenſem expectativam in Oſſwienczimenſem Ducatum accepiſſe teſtatur. I. 804. Litteræ Janusſii Ducis Oſſwiecimenſis, quibus Caſimiro Regi Poloniæ Ducatum Oſſwieczimenſem vendidiſſe profitetur. I. 808. Litteræ Janusſii Ducis Oſſwieczimenſis, quibus ſeſe pecuniæ ſummam, pro qua Ducatum Oſſwieczinenſem vendiderat, accepiſſe confitetur. I. 810. Ad Polonos venit, an. 1457. II. 336
OSSWALDUS WINCKLERUS. (vide Wincklerus.
OTTMUCHAW. OTTMUCHOVIA. Caſtrum. Obligatur. I. 82. Reſignatur I. 82. De Jure Ducali Epiſcopi in terris, Niſſenſi & Ottmuchovienſi. I. 260. Henrici IV. Cognomine Probi Ducis Sileſiæ, Domini Wratislav. Diploma, quo Epiſcopo Wratislavienſi Jus Ducale in terris Niſſenſi & Ottmuchovienſi concedit. I. 781. Arcis fata. II. 174. Ab Epiſcopo Wratislav. recepta, an. 1435. II. 319
OTTO { I. II. 202 / M. II. 201 } Imperator
Quedlinburgum profectus ad diem Paſch. de more celebrandum. II. 202
OTTO III. Imper. Adalberti gratia in Poloniam proficiſcitur. II. 25. Boleſlaum I. Ducem Pol. Regem appellat. I. 4. II. 25. Miecislaus Pol. Dux Henrico Duci Bavariæ contra Ottonem III. Imperatorem accedit. II. 202. Huic ſeſe ſubmittit Miecislaus Poloniæ Dux. II. 202. Ejus Succeſſor. II. 205
OTTO. Dux Auſtriæ. Ejus Litteræ, quibus ratione Uxoris Annæ Sororis Caroli IV. ſe arcem Znoym Pignoris loco pro ſumma XM. marc. argenti habere teſtatur. Viennæ. 1335. III. 61. Litteræ Alberti II. & Ottonis fratr. Duc. Auſtriæ, quibus pro firmanda amplius cum Johanne Rege Pace Filio ejus Johann. Caſtra Greiffenberg & Stein ex Manibus Com. Goritiæ abſtriganda promittunt. Enſæ. 1336. III. 62. Ejus & Alberti II. fratris Litteræ, quibus Johanni Bohem. Regi Caſtrum Lucemberg ex manibus Alberti de Rauchenſtein deſtrigandum, aut ejus loco civitatem & Caſtrum Velsperg promittunt. Enſæ. 1336. III. 62
OTTO. Dux Bavariæ Rex Ungariæ. Ejus Filius Henricus Junior in Juventute fracto in ſaltando Crure extinctus eſt, an. 1333. I. 353. 498. Captivus abducitur a Ladislao. I. 353. 498. Ei viam ad fugam aperuit ſervus quidam. I. 353
Bekommt unterſchiedene Wunden. I. 498.
Das merckwürdigſte von Ihm. I. 498
OTTO, der Böſe. Ein Sohn Hertzog Ernſtens zu Braunſchweig und Lüneburg. Bekrigt ſeinen Vater. I. 520. Seine Stamm-Linie der Braunſchweigiſ. Hertzoge zu Göttig gehetunter. I. 520
OTTO, der Lange, Marggraf zu Brandenburg, Ottonis des Wohlthätigen, Churfürſtens zu Brandenburg Sohn. Caſtrum Sczulencz ædificavit. II. 77. Urbem Medzirz devaſtavit. II. 77
OTTO de Donyn. (vide Donyn.)
OTTOKARUS. (vide Przemislaus Rex Bohemiæ) Rex Bohemiæ, Filius VVenceslai III. Regis Bohemiæ.) Ejus memorabilia. I. 287. Eo invito Rudolphus electus fuit Imperator I. 287. Auſtriam pervaſtavit. I. 288. II. 254. Prælio ſuperatus à Rudolpho. I. 288. Ejus Diploma quo Zlauconem Comitem Belinenſem in Prædio Ohzech Cœnobium fundaſſe & decenter dotaſſe, ſe vero illud in protectionem regiæ poteſtatis recepiſſe teſtatur, a. 1207. I. 918. Ejus Diploma fundationis Monaſterii VVellehradenſis in Moraviæ D. Olomucenſi. I. 919. Fridrici II. Rom. Imp. Diploma huic conceſſum, an. 1212. I. 921. Ejus Diploma fundationis Cœnobii Spineæ Coronæ vulgo Gülde-Kroon, in D. Pragenſi. Act. 1263. I. 926.
Bekriegt die Preuſſen mit Beyſtand Ottonis zu Brandenburg. I. 728. Ihm fällt König Bela in Ungern ins Land, den er aber in die Flucht ſchlägt. I. 728
OTTOMANNICA Porta. Legatus Imper. ad Portam Ottomannicam, an. 1545. II. 408
OTTOMANNUS. Princeps) Autor Imperii Turcarum. II. 267
OVVECZISSZEVVO (Oppidum) vaſtatur. II. 147

P.

PACKUSLAUS. Intimus Henrici Lignicenſis Conſiliarius, propter homicidium factum decollatur. I. 46
PACOSZCZ. (Caſtrum.) In præjudicium Boleslai Ducis Calisienſis extructum. II. 72
PACZANS (Caſtrum.) Expugnatur, an. 1323. II. 80
PAGANI. Vaſtatio terrarum Paganicarum à Chriſtianis. II. 73
PALATINI. Horum origo. II. 197
PANNONIA. Mater Sclavonicarum Nationum. I. 19. Conradus III. Cæſar Expeditionem in Aſſyriam pro Chriſtianis adverſus Arabes Perſasque parans, per Pannoniam iter facit. II. 233
PANNONICA Legio Nigra.) Fata hujus Legionis. II. 365
Pariß. Blut-Hochzeit daſelbſt, an. 1572. I. 244.
Laniena Pariſienſis, an. 1572. II. 431
PATAVIA. Catalogus Epiſcoporum Patavienſium ex autographo Sand. Hypſolytenſi. I. 317
PATSCOVIA. Ab Henrico I. Duce Montterbergenſi direpta, an. 1467. II. 346
PAULUS ALBERTUS. Suevus Epiſcopus VVratislav. { - - II. 465. 466. / XLII. I. 68. II. 177. / - - III. 24. } Electus, an. 1599. I. 68. II. 465. III. 24. Ejus Inſignia. II. 177. Ejus Succeſſor. I. 68. II. 466 II. 25. Supremus utriusque Sileſiæ Capitaneus. III. 24.
Electus, an. 1599. I. 68. II. 465. III. 24. Ejus Inſignia. II. 177. Ejus Succeſſor. I. 68. II. 466. II. 25. Supremus utriusque Sileſiæ Capitaneus. III. 24
PAULUS. Epiſcopus Cracovienſis) Conſecratus { 1267. II. 76 / 1268. II. 83 }
PAU-

PAUPER. PAUPERTAS. (vide Inopia, Armuth.) Balthaſar à Promnitz Epiſcopus Wratislav. XXXVIII. ſingularis pauperum amator fuit. III. 20. Litteræ fratrum Ducum Sileſiæ Suidnic. quibus Tribulationibus Pauperum condolentes Pedagium vendunt, plenamque libertatem Peditibus niſi quis in Carucis res mercimoniales traxerit concedunt. Suidnic. 1310. III. 90. Erneſtus Dux Opaviæ & Monſterb. in extremam redactus paupertatem, vixit in Monaſterio Leubuſino. I. 771

PAX. (vide Fœdus, Friede, Vertrag.) Statuta inter Boleslaum III. Regem Pol. & Bohemos, I. 29. Caſimirus III. Dux Pol. Pacem amans reformavit Caſtra in Regni finibus conſtituta. I. 60. Inter Hungariæ & Bohemiæ Reges ſancita. I. 279. II. 279. Henricus IV. Imperator pacem quærit à Boleslao III. Rege Pol. I. 33. Litteræ quibus fratres Duces Bavariæ March. Brandenburgenſes Pacem cum Carolo IV. Imp. ineunt, & Captivos omnes dimittunt. Eltevillæ, 1349. I. 981. Litteræ Ludovici March. Brandenburgenſis, quibus confirmat pronunciationem pacis editam à Duce Ruperto ſeniore inter eum & ejus fratres & Dominum Carolum IV. Romanorum Regem. Budiſſinæ 1350. I. 981. Litteræ Caroli V. Rom. Imp. ad Sigismundum Regem Poloniæ de ineunda pace cum Alberto March. Brandenb. &c. in Maſtrichten, an. 1520. I. 1067. Inter Przemislaum Ducem Teſſinenſem & Regem Regnumque Poloniæ. I. 700. Inter Hungariam & Poloniam ſancita. II. 49. Inter Przemislaum Majoris Poloniæ & Swantopulcum Pomeraniæ Duces. II. 87. Sancita inter Henricum Imp. & Boleslaum I. Ducem Polon. verum haud diuturna. II. 207. 209. 212. Henricus II. Imp. Boleslao I. Regi Pol. Pacem dat. II. 214. Inter Imperatorem & Boleslaum III. Ducem Pol. ſancita. II. 228. Inter Bohemiæ & Poloniæ Reges ſancita, an. 1460. II. 342. Inter Caſimirum III. Reg. Polon. & Carolum IV. Imp. ſancita, an. 1348. II. 289. Conventus Egræ Bojemorum Polonorum & Hungarorum de Pace, an. 1473. II. 354. Inter Wladislaum Regem & Johannem Albertum fratres de Regno Hungariæ certantes, an. 1492. II. 370. Inter Polonos & Duces Teſſinenſes, an. 1446. II. 328. Inter Ferdinandum I. Rom. Imp. & Iſabellam Regem & Reginam Hungariæ, an. 1551. II. 414. Jagellonis Ducis Lithuaniæ & Regis Bohemiæ cum Turcis ad decennium ſancita, an. 1443. II. 424. Inter Archi-Duces Auſtriæ & Poloniæ Regnum reſtituta, an. 1589. II. 453. Inter Stephanum Bathory Poloniæ Regem & Maſoviæ Ducem victum, an. 1581. II. 441. Inter D. Rudolphum II. Aug. & Imperatorem Turcarum ſancita, an. 1606. II. 476. Stephani Botskaji de Kismar Tranſylvaniæ Principis Tractatus de Pace cum Turcis ſancienda, an. 1605. II. 472. Pax cum Stephano Botskajo de Kismar ſancita, an. 1606. II. 473. Litteræ Jagellonis Ducis Lithuaniæ, quibus ad Pacem ſe optimi Cæſaris nutu adſpirare, ejusque ſe arbitrium & Laudum ratum habere velle ſub pœna pollicetur. Cracoviæ 1419. III. 82. Litteræ Michaelis Kochmeiſteri Ord. Hoſp. S. Mariæ Domus Teuton. Ieroſolym. Magiſtri Generalis, quibus in præſentia Epiſcoporum Warmienſis, Culmenſis & Pomezanienſis, ut & Conſiliariorum ordinis Pacem Imp. Sigismundi arbitrio recipere cupiens Ejus ſe voluntati ſtare & juſſa exequi velle teſtatur. In ſuburbio Caſtri Grudenitz 1419. III. 83

PEDAGIUM. Diploma Boleslai Opolienſis, quo omne Pedagium terræ Opolienſis pro C. Marcis Regalium Denariorum Civitati Wratislavienſi vendit. Act. apud Opul. 1310. I. 945

PELLEX. Septem pellices habuit Meſco. I. 4

PEPONES. (vide Meloner.) Nimia Peponum eſu extinctus eſt Albertus Romanorum Imperator Hungariæ & Bohemiæ Rex. II. 283

PERJURIUM. A Bolckone ſeu Boleslao Duce Suidnicenſi patratum. I. 388

PERNSTEIN. (Johannes à) Moraviæ Capitaneus. I. 292. Filiam Mariam Wenceslao Adamo Duci Sileſiæ Teſſinenſi & Majoris Glogoviæ elocavit. I. 292. Filiam Margaretham Henrico II. Duci Sileſiæ Monſterbergenſi deſponſavit. I. 292

PERSÆ. Conradus III. Cæſar Expeditionem in Aſiam pro Chriſtianis adverſus Arabes Perſasque parans, per Pannoniam iter facit. II. 233

Peſt. PESTIS. In pluribus locis Sileſ. an. 1358. I. 70. Magna, an. 1371. I. 71. Maxima in Sileſiæ, I. 73. Horrenda, an. 1439. I. 78. Notabilis Wratislav. 1451. I. 84. Notabilis in Sileſia, 1452. I. 84. Satis notabilis in Wratislavia, an. 1464. I. 95. Magna, an. 1359. II. 80. Poloniam pervagatur, an. 1371. II. 107. Horrenda in Sileſia, an. 1413. II. 174. Horrenda per Sileſiam, an. 1438. II. 175. Horrenda in Sileſia, an. 1460. II. 175. Acerba in Polonia, an. 1264. II. 256. Orbem terrarum pervagatur, an. 1394. II. 289. Sileſiæ Urbes pervaſtans, an. 1395. II. 303. In Sileſia, an. 1412. II. 308. Sileſiam turbat, an. 1437. II. 320. Atrox in Sileſia, an. 1467. II. 346. Sileſiæ infeſta, an. 1483. II. 363. Saganum vexat, an. 1552. II. 416. Annonæ, an. 1553. II. 416. Sæviens VVratislav. an. 1568. II. 428. Horrenda Wratislav. an. 1585. II. 445. Graviſſima in Sileſia, an. 1606. II. 477. Daran ſtirbt Chriſtophorus, Abt zu Tamentz. I. 178 Zu Breßlau 1543 I. 227. In Schleſien, an. 1585. II. 254

PESTUM. Commodiſſimus locus, ex adverſo Budæ. II. 471. A Turcis Occup. an. 1607. II. 479

PETERSICUS in VVeſchutz. Litteræ Bolckonis Ducis Kozlenſis, quibus Peterſico in VVeſchutz Dominium Ducatus totaliter donat ſub certa conditione. Kozlæ, 1353. I. 972

PETRASSIUS. Præfectus Lancicienſis.) Pelkam occidit. II. 128. Occiſus. II. 128

PETRUS I. Epiſcopus VVratislavienſis - - II. 121. III. 61. 64. IV. II. 161. IX. I. 61. 64. II. 181. 277. III. 5. Boleslai II. Commendatione electus. II. 161. 181. Nobilis Polonus. II. 161. 181. 221. III. 5. Beato Stanislao Cozvus. II. 161. 181. III. 6. Numerum

merum Canonicorum Wratislav. auget. II. 161. 181. 223. Ejus Inſignia. II. 177. Ejus Laus. II. 181. Sein Urſprung. III. 5. Stanislai Freund. III. 5. Vermehret die Zahl der Dohm-Herrn. III. 5. Sein Nachfolger. III. 5

PETRUS II. Epiſcopus VVratislav. { - - II. 328. 334. / XXIII. I. 67. / XXXI. I. 67. II. 169. 193. III. 15.

Nowck dictus. II. 193. 328. III. 15. Per ſcrutinium eligitur. II. 169. 193. Electus, an. 1447. I. 67. II. 328. III. 15. Ejus Sepulcrum. I. 67. Sepulcri in VVratislavienſium S. Johannis Cathedrali Templo Inſcriptio. I. 67. Humili loco natus. II. 169. 193. Alienata redimit. II. 170. 194. Æs alienum ſolvit. II. 170. 194. Ejus virtutes, II. 194. III. 15. Ejus Inſignia. II. 177

PETRUS. Primo Decanus Poznanienſis, deinde Epiſcopus Poznanienſis. II. 65. Electio ejus confirmatur. II. 65. Conſecratur. II. 66. Ejus Succeſſor. II. 67

PETRUS Nobilis Adoleſcens.) Poſthac dictus Pyotryco Magnus. II. 36. Per Boleslaum III. Regem Poloniæ conſideratione Magnifici Principis Rege Danorum pro eo ſupplicante, in familiarem fuit receptus. II. 36. Ejus adverſa fata. II. 41. Septem Monaſteria erexit, & convenienter dotavit. II. 41

PETRUS II. Cardinalis.) venit in Poloniam. II. 82. Matrimonium inſtituit. II. 82

PETRUS DANUS. five Dunius.) (vide Ulaſt.) Ejus fata. II. 232. Ejus Sepulcrum. II. 234. Verſus Duo Lapidi inſcripti II. 234

PETRUS Polonus. Dux Husſiticus.) VVratislavienſium manu captus, an. 1433.

PETRUS ULAST. (vide Petrus Danus, Ulaſt.)

PETRUS TRENZELINI. (vide Trenzelini.)

PETRUSIUS in VVeſchicz. Huic Bolcko Dux Kozlenſis Dominium Ducatus Coslenſis tamdiu tenendum concesſit, donec ipſi de aliis bonis provideret, I. 687

PETRZIKO. Primo Præpoſitus, deinde Epiſcopus Poznanienſis. II. 75. Ejus Electio maximam diſcordiam peperit. II. 75

PEUCERUS. (Caſparus) Philoſophus ac Medicus. II. 449. Ejus fata. II. 449

PETZENSTEIN. Litteræ Ulrici, Landgravii de Leuchtenberg, quibus notum facit, ſe à Dno. Johanne Rege Bohemiæ & Poloniæ mediam partem Dominii Petzenſtein in feudum accepiſſe. Pragæ 1327. III. 73

Pfaffen-Fürſt. Sic diebatur Fridricus III. Dux Sileſiæ Lignicenſis, Bregenſis & Goldbergenſis, à profanis hominibus. I. 665

PIASTEA Familia.) Tabula genealogica, quæ Duces Sileſiæ VVratislavienſes Piaſteos fiſtit. I. 298. Tabula genealogica Duces Sileſiæ Glogovienſes & Saganenſes Piaſti poſteros ſiſtens. I. 342. Tabula genealogica Duces Sileſiæ Olsnenſes Piaſti poſteros ſiſtens. I. 372. Tabula genealogica Duces Sileſiæ Suidnicenſes, Javorienſes & Monſterbergenſes Piaſti ſanguine ortos ſiſtens. I. 686. Tabula genealogica Duces Sileſiæ Lignicenſes & Bregenſes Piaſti poſteros ſiſtens. I. 417. Tabula genealogica a Piaſto usque ad Tempora Seculi XVI. I. 613, Tabula genealogica Superioris Sileſiæ Duces, Teſinenſes, Opolienſes & Ratiborienſes, Piaſti ſanguine ortos ſiſtens. I. 666. Ultimus gentis Piaſteæ Sileſiæ Dux. II. 236. Tabula generalis acceſſiones quasdam ad hiſtoriam Ducum Sileſiæ Piaſtorum Tomo I. ſcriptorum inſertam ſiſtens. II. Acc. 3

PIASTUS. Dux { Sarmatiæ. I. 300. / Poloniæ. I. 4. 16. 257. 616. II. 199.

Deſcribitur ratione ſtirpis, opum, ſtaturæ &c. I. 4. 16. 647. 725. II. 23. Ejus Laus. I. 647. Stirps omnium Regum Poloniæ. I. 647. Duces ex hac Regia ſtirpe orti. I. 647. Legitur: Paſch. II. 23. Quomodo ad Imperium pervenerit. II. 23. Miraculum quod in comitiis contigit. II. 23. Sein Lob. I. 725. Hertzoge, welche von ihm herſtammen. I. 725. Aus deſſen Linie haben alle Schleſiſche Fürſten ihre Ankunfft. I. 725. Wird zum Regenten in Pohlen erwählet. I. 745

PINCERNATUS Officium.) Diploma Rudolphi I. Rom. Imp. de officio Pincernatus ac Electoratus Regis Bohemiæ. Egræ. 1289. I. 940. Aliud Ejusdem Rudolphi Diploma de officio Pincernatus S. R. I. Erfordiæ. 1290. I. 941

PIPINUS. Miles.) Rex appellatur. II. 94. Italiam intrat, an. 754. II. 94. Saxoniam ingreditur. II. 94

PIRIN. (Civitas & Caſtrum.) Alberti I. Romanorum Regis Conſenſus ſuper emptione civitatis & Caſtri Prin, & incorporatione Regno Bohemiæ. Norimbergæ. 1298. I. 948

PIRSINO. (villa) Litteræ Henrici II. Pii Ducis Sileſiæ, quibus Laurentium Cuſtod. Wratislav. villam ſuam Pirſino Eccleſ. Wrat. contuliſſe teſtatur. Wratislav. 1239. I. 932. De donatione Boleslai Ducis Olsnenſis hujus villæ, monialibus in Trebniz facta. I. 831

PIUS II. P. R. Ejus Bulla, qua Georgium Bohemiæ Regem ad diætam ſolemnem Mantuæ Kal. Junii celebrandam vocat, & ad auxilia oppreſſis Turcarum ferocitate gentibus Chriſtianis ferenda hortatur. Romæ. 1458. I. 1025. Ejus Bulla, qua Georgium Bohemiæ Regem certiorem reddit, ſe duas diætas in Alemannia unam in oppido Nurnbergenſi, alteram in Curia Imperiali indixiſſe: ad quas vel ipſe Rex accedat, vel Legatos pleno mandato inſtructos mittat. Mantuæ. 1459. I. 1026. A Pio II. Pontifice Romano Salvus Conductus Georgii Regis Bohemiæ Legatis Romam euntibus datus, Romæ. 1461. I. 1031. Dictus antea Aeneas Sylvius. II. 340. Fit Pontifex Romanus. II. 340. Ejus Conſilium de Bello Turcis inferendo. II. 341. Diſcordia inter eum & Sigismundum Archid. Auſtriæ, an. 1460. II. 342. Compactata Bohemorum approbare recuſat, an. 1462. II. 342. Wratislavienſes in ſuam protectionem recipit, an. 1463. II. 343. Georgium Regem Bohemiæ excommunicat, an. 1463. II. 344. Subditos Georgii Regis Bohemiæ ab obſequio ſolvit, 1465. II. 345. Mit dieſem zerfällt Georg von Podiebrad, König in Böhaimb. I. 190

Pleß. Freye Standes-Herrſchafft.) Kommt an die Weichauiſche Linie. III. 382. Wird in des H. R. R. Grafen-Stand erhoben. III. 282. Hiſtoriſche Nachricht von der freyen Standes-Herrſchafft Pleß. III. 284

PLEYNSTEIN (Arx.) Litteræ Ulrici & Johannis Landgrav. Leuchtenbergenſ. quibus ſeſe arces Pleynſtein & Reichenſtein feudi Regni Bohemiæ nomine obtinere affirmant. 1350. II. Acc. 80

PLOCENSIS Terra. } A Boleslao Pio Duce Po-
PLOCENSE Caſtrum. } loniæ reædificatum. II. 74. Prutheni terram Plocenſem pervaſtant. II. 76

PODAGRA. Hac infirmitate annis triginta laboravit Przemislaus Dux Teſſinenſis & majoris Glogoviæ. I. 690

PODIEBRAD (George von) König in Böhmen. (vide Georgius de Podiebrad.)

PODIEBRAD de (Boczko de Cunſtad, alias Podiebrad.) Litteræ, quibus Potho de Czaſtalovvitz & Boczko de Cunſtad & Podiebrad Dynaſtias Bohemiæ Ruchenbergenſem & Skurovvskenſem emtionis Titulo Luticii, an. 1387. die Lunæ proxima poſt S. Viti conſequuntur. I. 1008

POLACK. Königlicher Hauptmann in Ober-Schleſien.) Fängt die zwey Oppliſche Fürſten, Hertzog Johannem und Hertzog Niclaſſen Gebrüder. I. 720

POLLIO. (Lucas) Paſtor ad D. Mar. Magdal.) Ejus Scripta. II. 443

POLONI. POLONIA. vide Lechitæ.) Chronica Polonorum. I. 1. Lechi dicti. I. 1. Tempore gentilitatis litterarum ignavi fuerunt, nec aliqua Originis ſuæ primordia paginis commendare potuerunt. I. 1. 13. Origo hujus gentis. I. 1. 13. II. 19. Bellum Civile Poloniæ. I. 17. Primus Incola poſt diviſionem Linguarum fuit Lech. I. 13. Cum Gallis, qui ſunt Germani fœdus faciunt. I. 14. Quendam Graccum nomine Principem conſtituunt. I. 14. In quibusdam Poloniæ monſtrum Olophagum dictum colunt. I. 14. Polonia ab Henrico IV. Imperatore invaſa. I. 31. Polonia diviſa inter filios Boleslai III. Regis Poloniæ. I. 37. Bellum Poloniæ inteſtinum. I. 40. II. 48. Libertas Principum Polonorum perdita. I. 52. Intraverunt Sileſiam. 1441. I. 79. Receſſerunt de Sileſia. I. 79. Proſtratio Polonorum in Pruſſia. I. 88. Diplomatarium Bohemo Sileſiacum illuſtrans Res Poloniæ. I. 295. Stirps omnium Regum Poloniæ Piaſtus. I. 647. Polonica gens e tenebris & cœcitate Idololatrica ad Lucem doctrinæ Chriſtianæ pervenit. I. 649. Tartarorum in Poloniam excurſiones. 1250. I. 17. Res geſtæ Polonorum. II. 79. Diploma, quo Procuratores Caſimiri Regis Poloniæ profitentur Regi Regnoque Poloniæ nullum in Sileſiam jus eſſe, an. 1335. I. 774. Induciæ Ducum Opolienſium cum Rege Polonorum, an. 1396. I. 1009. Fœderis Tabulæ inter ſuperioris Sileſiæ Duces quosdam, & Regem Poloniæ, an. 1447. confect. I. 1011. Poguphali II. Epiſcopi Poznanienſis Chronicon Poloniæ cum continuatione Poskonis cuſtodis Posnanienſis. II. 18. Boleslai I. merita in Regnum Poloniæ. II. 25. Gladius Regibus Poloniæ ab angelo datus. II. 25. Pomeranorum in Poloniam excurſiones. II. 30. Polonia ab Henrico V. Imperatore impugnata. II. 35. Caſimirus II. Monarch. totius Poloniæ reſtituit Rempublicam Poloniæ, ac abuſus quosdam abrogat. II. 46. Pax inter Hungariam & Poloniam ſancita. II. 49. Variæ in Polonia Turbæ. II. 57. Monarchia Poloniæ ad Sileſiæ Duces tanquam lineam Ducum Poloniæ Principem translata II. 59. De primis Thartaris, qui Poloniam & Ungariam intrarunt. II. 60. Privilegia Eccleſiæ Poznanienſis Barones Poloniæ tollere contendunt, Ducibus eo magis has ipſas libertates confirmantibus. II. 62. Concordia inter Duces Sileſiæ & Poloniæ, an. 1247. II. 62. Polonia Major inter duos fratres Przemislaum & Boleslaum diviſa. II. 62. Turbæ in Polonia. II. 63. Nova Majoris Poloniæ diviſio, an. 1249. II. 63. Teutones in Poloniam & Sileſiam allecti. II. 63. Polonia Major iterum inter duos fratres Przemislaum & Boleslaum diviſa. II. 66. Anno nongenteſimo nonageſimo quarto Polonia fidem recepit Catholicam. I. 83. Diviſio Majoris Poloniæ, an. 1253. II. 85. Sileſia a Polonis pervaſtata. II. 86. Poloniæ Regnum ad Wenceslaum Bohemiæ Regem translatum. II. 90. Res geſtæ Polonorum. II. 91. 94. Henricus IV. Dux Sileſiæ Wratislavienſis majorem Poloniam occupat. II. 95. Rex Bohemiæ, quo jure Poloniæ Regnum obtinuerit. II. 95. Lithuani Polonis infeſti, an. 1368. II. 99. Prærogativa Ducum Poloniæ. II. 104. Damna Regno Poloniæ ſub Ludovico Rege illata. II. 106. Monetæ in Polonia mutatio. II. 106. Capitanei majoris Poloniæ mutatio. II. 107. Peſtis Poloniam pervagatur, an. 1371. II. 107. Turbas in Polonia Dux Wladislaus Albus Gniebkovienſis excitat. II. 108. Bellum Poloniæ inteſtinum. II. 108. Exactio tributi per Poloniam. II. 112. Tumultus inter Ungaros & Polonos excitatus. II. 117. De mutatione nonnullorum Capitaneorum Poloniæ. II. 118. Ruſſia ad Poloniam rediit. II. 119. Difficultas de exactione tributi a Clero Regni Poloniæ pro Rege Ludovico. II. 120. Status Poloniæ perturbatus. II. 124. Ludovicus Rex Hungariæ & Poloniæ Conventum indicit prope Budam, ubi Zaviſſium Epiſcopum Cracovienſem Dobeslaum, Caſtellanum Cracovienſem, & Sandivogium de Subino Vicarios Regni Poloniæ creat. II. 124. Concordia Polonorum cum Barthoſſio milite facta. II. 127. Diſcordia inter Sigismundum Marchionem & Poloniæ Proceres. II. 138. Quæſtio de novo Rege Poloniæ creando, an. 1382. II. 138. Bellum Polonorum inteſtinum. II. 139. Conradus Dux Olsnenſis Poloniæ arma infert. II. 140. Cauſa diſcordiæ inter Polonos, an. 383. II. 142. Concordia inter Polonos ſancita, an. 1382. II. 143. De Conjunctione Regnorum Hungariæ & Poloniæ cogitatum, an. 1383. II. 144. Turbæ in Regno Poloniæ per Ducem Maſſoviæ excitatæ, II. 146. Qualiter Barthoſſius exercitum Polonorum in Vineo monte perturbat. II. 150 Novem Eccleſiæ Cathedrales fundatæ in Polonia. II. 159. Bellum inter Bohemos & Polonos. II. 203. Bellum Polonos inter & Ruſſos. II. 208. VVratislavia ad Poloniam redit. II. 217. Dux Polonorum in Regem conſecratus. II. 221. Pax ſancita inter Bohemiam & Poloniam, an. 1115. II. 228. Bohemi bello Poloniam petunt. II. 231. Conradi III. Imperatoris expeditio in Polonos, an. 1149. II. 234. Fridrici I. Barbaroſſæ Imperatoris expeditio in Poloniam ſuſcepta. II. 234.

Digitized by Google

Turbæ in Polonia civiles ſopitæ. II.237. Abuſus Poloniæ abrogati, an.1180. II.238. Bellum Poloniæ civile, an.1185. II.239. Polonia decimas confert pro expeditione in terram ſanctam, an.1188. II.239. Expeditio Polonorum in Boruſſos, an.1192. II.240. Adventus Legati R. P. an. 1197. II.240. Henricus Barbatus terras Majoris Poloniæ occupat. II.246. Major Polonia a Boleslao Calvo Duce Sileſiæ Henrici Pii filio natu maximo deficit. II.252. Bellum Sileſios inter & Polonos. II.254. Thartarorum excurſio in Poloniam, an.1260. II.256. Peſtis acerrima in Polonia graſſata in pecudes & pecora, an.1264. II. 256. Turbæ in Polonia exortæ, an.1273. II.258. Bellum Poloniæ inteſtinum, an.1288. II.262. Turbæ in Polonia exortæ, an. 1306. II.262. Johannes Rex Bohemiæ bellum Polonis infert, an. 1348. II.286. Bellum inter Sileſios & Polonos exortum, an.1383. II.300. De fœdere inter Bohemiæ & Poloniæ Regem tractus, an. 1404. II. 306. Scepulienſis tractatus Poloniæ pignori datus, an.1412. II.308. Bellum Sileſios inter & Polonos ſopitum, an.1434. II.318. Prælio inde cum Polonis geſto victor Albertus Auſtriacus Rex Hungariæ & Bohemiæ, an.1438. II.321. Bellum Sileſios inter & Polonos exortum, an. 1442. II.325. Bellum Sileſios inter & Polonos, ob Ducatum Severienſem, an 1444. II.326. Pax inter Polonos & Duces Teſſinenſes ſancita, an. 1447. II.328. Diſcordia inter Poloniam & Sileſiam, an.1451. II.329. Crucigerorum victoria de Polonis Duce Balthaſare Saganenſi, an.1445. II.333. Ducatus Osvenſimenſis Polonis venditur, an. 1457. II.336. Pax inter Bohemiæ & Poloniæ Reges ſancita, an.1460. II.342. Polonorum Clades, an.1474. II.355. Legati Poloniæ ad Maximilianum II. Imperatorem, an. 1576. II.435. Maximilianus II. Imperator Poloniam adire recuſat, an.1576. II.435. Tractatus de Pace inter Polonos & Maximilianum Archi-Ducem Electum Polon. Regem, an.1588. II.453. Pax inter Archi-Duces Auſtriæ & Poloniæ Regnum reſtituta, an 1589. II 453. Polonorum metus de bello Turcico, an.1590. II.455. Zwieſpältige Wahl daſelbſt, an.1568. I.255. Erſchlagen an. 1542. viel Tartern, und nehmen 16000. gefangen. I. 739

POLSNITZ. Diploma Henrici I. Barbati Ducis Sileſiæ, quo Eccleſiam in Polsnitz dotat. Act. Leobergæ. 1228. I.929

POMERANI. A Wladislao I. Rege Poloniæ, an. 1091. victi. I.24. Bellum gerunt cum Boleslao III. Rege Poloniæ I.28. 29. Pomeranorum in Poloniam excurſiones. II. 30. Boleslai Regis Poloniæ de Pomeranis reportata victoria. II.32. Pomeranorum Archi-Epiſcopo Gneznenſi illatæ Injuriæ. I.33. Leſco Albus Rex Poloniæ Pomeraniæ Res ordinat. II.56. Turbæ in Pomerania, an. 1271. II.78. Diploma Ducum Pomeraniæ, quo cum Johanne Bohemiæ & Poloniæ Rege fœdus ineunt, an.1337. II.Acc.77

POMPILIUS] Dux Poloniæ, Filius Leſconis III.
POPIELUS.] Ducis Pol. Quomodo ad Imperium pervenerit. II.22. Wird von ſeinem Vater zum Regenten und Succeſſor eingeſetzt. I.725. Ihn müſſen ſeine andern Brüder Huldigen. I.725

POMPILIUS II. Dux Poloniæ. Patruos veneno interemit. I.4.15. II.23. Se infirmum ſimulat. I.4.15. II.23. Funeribus Patruorum ſuorum ſepulturam prohibuit. I.4.15. A muribus cum uxore & Liberis devoratur. I.4.16.647. II.23. Ultimus in prælio, primus in fuga ſemper fuit. I.4.16. Wird annoch Unmündig ins Regiment geſetzt. I.725. Führt ein Böſes und Wollüſtiges Leben. I.725. Vergiebt auf angeben ſeiner Gemahlin ſeinen Vetter mit Gifft. I.725. Ihn, ſein Gemahl und Kinder freſſen die Mäuſſe. I.725

PONECZ. Qualiter Dux Conradus obtinuit Ponecz. II.149. Qualiter Capitaneus peregrinus Poloniæ recuperavit Ponecz. II.149

PONS. (vide Brücke.) Ruina Pontis Wratislavienſis. I.74

POPIELUS. (vide Pompilius.)

PORTA Cœli (Monaſterium vulgo Tiſſniow in D. Olomucenſi.) Przemislai March. Morav. Diploma fundationis hujus Monaſterii Znoymæ, an. 1234. I.923. Aliud ejusdem Przemislai March. Morav. Diploma eidem Monaſterio conceſſum. Brunnæ 1235. I.924

POSER. (Johannes.) Litteræ Conradi II. Ducis Olsnenſis & Koslenſis, quibus Syfridum Baruth militem omnia bona ſua in Meletz Johanni Boſer vendidiſſe teſtatur. Oſtervvitz. 1381. I.965

POSNANIA.] Exuſta. I.82. Clades Wladislai II.
POZNANIA.] ad Poznaniam, an. 1142. II.42. Privilegia Eccleſiæ Poznanienſis Barones Poloniæ contendunt. Ducibus eo magis has ipſas libertates confirmantibus. II.62. Qualiter villa Cozlovvo Eccleſiæ Poznanienſi acceſſit. II.63. Locus quidam cum flumine Eccleſiæ Poznanienſi vindicatur. II.86. Ædificatio civitatis Poznanienſis. II.66. 83. Fundatio Parochiæ in civitate Poznanienſi. II.74. Fundatio hoſpitalis in Poznania. II.74. Diſcordia de Electione Epiſcopi Poznanienſis. II.85. Controverſia Eccleſiæ Poznanienſis cum Comite Baran Juniore. II.87. Libertas & Jura Eccleſiæ Poznanienſis. II.92. Turris Eccleſiæ Poznanienſis concuſſa. II.107. Bona Eccleſiæ Poznanienſis pervaſtata. II.140. Quid egerit Svvidna Caſtellanus Naklenſis civitatem Poznanienſem ingreſſus. II.140

POSTUBITZ (Eliſabetha de) Litteræ Ludovici Hungariæ Bohemiæque Regis, quibus Eliſabetham de Poſtubitz Georgio Duci Monſterbergenſi Conjugem concedit. Piſonii. 1524. I.1070

POTHO von Czaſtalovvitz (vide Czaſtalovvitz.)

POZNANIA (vide Posnania)

PRÆFECTVRA Superioris & inferioris Sileſiæ diviſa an. 1519. II.389

PRÆLIUM (vide Bellum, Clades, Treffen, Schlacht, Krieg.) Pompilius Dux Poloniæ dicitur ultimus ad prælium, primus ad fugam. I.4.16. De prælio Henrici IV. Imp. cum Boleslao III. Rege Pol. prope Hundsfeldam geſto, an. 1109. anceps fama. I.33. In Pruſſia, an. 1410. I.75.

l. 75. Inter Fridricum III. Auſtriacum Poloniæ Regem, & Ludovicum Bavarium, an. 1322. II. 274. Caſimirus Rex Poloniæ prœliis binis devictus a Maslao Duce Maſoviæ. I. 22. Mieskonis ſen. cum Cracovienſibus. II. 51

PRÆSUL. Præſules Eccleſiæ Wratislav. I. 60

PRAGA. Prag. } Novam civitatem Pragenſem condit Carolus IV. Imp. Rex Boh. II. 288. Comitia Pragæ habita, an. 1375. II. 297. Sigismundi Imperatoris adventus Pragæ, an. 1436. II. 319. Novæ Leges Pragenſibus dictæ, an. 1547. II. 411. Unruhe daſelbſt. I. 171. Aufruhr daſelbſt. an. 1483. I. 208. Land-Tag daſelbſt, an 1462. I. 190. Land-Tag daſelbſt, an. 1525. Land-Tag daſelbſt, 1552. I. 230

PRAGENSIS ACADEMIA. Fundata. II. 288. Diſſidia in Academia Pragenſi, an. 1406. II. 306

PRAGENSIS ECCLESIA. Archi-Epiſcopatus honore aucta. II. 285

PRAUSNITZ (Oppidum) Exuſtum. I. 84

PRECISLAUS. { de Pogarella. I. 62. 66. 191. II. 281. III. 12 / I. II. 267. 191 / - - II. 297. III. 49

Epiſcopus Wratislav. { XX. I. 62. 66 / XXVII. I. 62. 66. II. 167. 191. III. 12 / - - II. 297. III. 49

Electus, an. 1341. I. 53. 66. II. 167. 191. III. 12. Eques Sileſiæ Monſterbergenſis. I. 66. II. 191. 281. Fuit Aulæ Regiæ Cancellarius. I. 66. verſus de ejus morte. I. 66. Magna reverentia habuit ſanctum Gothardum. I. 62. II. 167. 191. Fortunatus & felix fuit. I. 63. Pulcram Capellam in honorem virginis glorioſæ retrochorum Wratislav. Eccleſ. fundavit. I. 63. 66. Inſtituit in Niſſa conventum XX. pauperum Laicorum, quibus bene fecit. I. 63. Ejus Epitaphium. I. 166. III. 13. Conſentiente Capitulo emit Caſtrum Frideberg, vendit Myclitz. I. 785. Ejus Litteræ, quibus Duces Sileſiæ & Civitatem Wratislavienſem Regis Regnique Bohemiæ Clientelam ſubiiſſe teſtatur, Regemque Eccleſiæ Wratislav. immediate Patronum eſſe. II. 788. Cum Carolo March. Morav. Pactum mutuæ defenſionis init. I. 789. Ejus & Capituli Eccleſiæ Wratislav. Litteræ, quod Reges Bohemiæ Ducatus & Civitatis Wratislavienſis, aliorum quoque Ducatuum Sileſiæ nullo modo a Regno Bohemiæ dividendorum aut alienandorum Domini ſint hæreditarii ordinarii ac naturales legitimi: & quod Rex Bohemiæ Dominus ſit ac Patronus Eccleſiæ Wratislavienſis, Epiſcopus vero cum præcipuis Prælatis & Capitulo, Coronationi Regis adeſſe debeat. I. 789. Preczlaus Epiſcopus & Capitulum Wratislavienſe terram Grotkovienſem a Boleslao Duce Brig. emiſſe & a Johanne Boh. Rege veri feudi nomine recepiſſe teſtantur, anno 1345. I. 793. Ejus & Capituli Wratislav. Litteræ quibus confitentur, ſe terram Grotkovienſem a Boleslao Duce Brigenſi emiſſe & a Carolo Imp. tanquam Bohemiæ Rege in feudum ſuſcepiſſe &c. I. 793. Ludovici I. Ducis Bregenſis Litteræ, quibus diſſidentes Epiſcopum Wratislav. Preczlaum & Conradum I. Ducem Olsnenſem occaſione villæ Conſtantin arbiter componit &c. Wratislav. 1365. I. 966. Grotkovienſem terram Eccleſiæ Wratislavienſi adſcripſit. II. 281. A Pontifice Romano conſecratus. II. 167. 191. Caſtrum & Oppidum Grotcov. emit. II. 167. 191. Epiſcopatum aureum facit. II. 167. III. 12. Mantionarium Collegium erigit. II. 191. Ejus Inſignia. II. 177. 191. Eo defuncto oriuntur turbæ. II. 114. Carolo March. Morav. poſtea Imperat. amicisſimus. III. 12. Ipſe a Carolo Imperatore Princeps Sileſiæ dictus, Aulæ Regiæ Cancellarius. III. 13. Magna ejus in Epiſcopatum collata merita. III. 13. Ejus Litteræ, quibus Caſtrum Kaldenſtein, quod in manibus Laicorum fuerat, cum omnibus & ſingulis Juribus, quod potens & nobile Caſtrum ſit, emtionis titulo Eccleſiæ Wratislavienſi addit, vendita villa Proczam Francoſteinenſis Diſtrictus, Wratisl. 1345. III. 49. Von Pogarell genannt. I. 166. III. 12. Biſchoff zu Breßlau. I. 166. III. 12. Ein Schleſiſcher Edelmann. I. 166. Sein Grabmahl. I. 166. Kaufft das Fürſtenthum Grottkaw. I. 166. Sein Bißthum wird das Güldene genannt. I. 166

PREDICATORUM Ordo.) Incepit, an. 1300. II. 83

Prediger. Prieſter. Predicant. } vide Concionator.

Ihren eigenen bringen die Einwohner zu Beuten um, und werden deßwegen von GOTT geſtrafft. I. 730. Laſſen ihren geiſtlichen Fluch und Bann über die Stadt Groß-Glogau ergehen. I. 738. Prieſter der Stadt Groß-Glogau läſt Hertzog Hannß zu Sagan auf die Brücke beſcheiden, ſich mit denenſelben zu unterreden. I. 738

PREMISLAUS. (vide Primislaus.)

PREMONSTRATENSIS Ordo. Incepit. 1120. II. 83

Preuſſen. (vide Boruſſia, Pruſſia.) Werden vom König Wladislao zu Pohlen bekrieget. I. 732.

PRICZLAUS. Epiſcopus Wratislav. (vide Precislaus.)

PRIMISLAUS. PRZEMISLAUS. I. 632. 752. II. 254 / PREMISLAUS OTTOCARUS. I. 147. 324. 750. 752 / OTTOCARUS. I. 69. 287. 728. 752. II. 18. 173. 254 / WENCESLAUS. I. 752 } (vide Ottocarus.)

Rex Bohemiæ. Filius Wenceslai Regis Bohemiæ. Propter ſterilitatem uxoris unam de virginibus ejus ſequacibus filiam Baronis de Künring in Concubinam recepit. I. 752. Ejus Cura Henricus III. Carcere liberatur. I. 324. Ejus Cura Primislaus Dux Posn. & Gnesn. Carcere liberatur. I. 324. Glocenſem Urbem a Wratislavienſibus accipit. I. 324. Bellum ejus cum Rudolpho I. Imperatore. I. 324. 700. Auſtriam invaſit, an. 1252. II. 254. Opaviam occupat, an. 1252. II. 254. König in Böhaimb. I. 147. Bekommt die Stadt und Schloß Glatz geſchencket. I. 147. Macht einen Ver-

trag zwiſchen Hertzog Heinrichen dem III. auf der einen und Hertzog Boleslao Calvo zu Liegnitz auf der andern Seite. I. 147. Durch deſſen Vermittelung kömmt Heinrich der III. von ſeiner Gefangenſchafft wieder loß. I. 147. Durch deſſen Vermittelung kömmt Premislaus, Hertzog zu Poſen und Gnieſen von ſeiner Gefangenſchafft wieder loß. I. 147. Führt mit Kayſer Rudolpho I. wegen der Oeſterreichiſchen Lande und Fürſtenthümer Krieg. I. 147

PRIMISLAUS I. Dux Majoris Poloniæ, Gnesn. Posn. Filius Wladislai Sputatoris, Ducis Pomer. Caliſſ. &c. Qualiter Caſtrum Kalis recuperavit. II. 61. Diviſio terræ Majoris Poloniæ inter Primislaum & Boleslaum fratres. II. 62. Qualiter rehabuit Caſtrum Rudenſe. II. 64. Ædificavit Caſtrum Bythom. II. 64. Boleslaum fratrem captivum Duxit. II. 64. Fratrem ſuum Boleslaum captivitate abſolvit. II. 66. Diviſio Poloniæ iterum facta inter duos fratres Primislaum & Boleslaum. II. 66. Novam civitatem erigit, & Eccleſiæ Poznanienſi adſcribit. II. 66. Devaſtavit Ducatum Wratislavienſem. II. 64. Caſtrum Nakyel occupavit. II. 67. Caſtrum Racziascz Pomeraniæ capit & comburit. II. 67. De Concordia inter Przemislaum & Swantopolcum Duces facta. II. 68. Ejus Elogium. II. 70. 85. 255. Sororem Effegam Wladislao II. Duci Opolienſi dedit in uxorem. I. 84. Diviſio Majoris Poloniæ inter Primislaum & Boleslaum fratres. II. 85. Pax ſancita inter Przemislaum Majoris Poloniæ & Swantopolcum Pomeraniæ Duces. II. 87

PRZEMISLAUS { - - II. 266 / II. 615. II. 70. 83. 90

Ædificavit Poznaniam Metropolin. &c. 83. Huic dedit Boleslaus frater partem ſuam terræ Kaliſienſis, & ipſius Caſt. Kalis. &c. II. 83. Sacro oleo nunctus. II. 88. Ejus Sepulcrum. II. 90. Ejus Succeſſor. II. 266. Deſſen Crönung. I. 512

PRIMISLAUS. Dux Spottavienſis & Saganenſis. Filius Conradi II. Ducis Glogov.) Falſo dicitur Bolcko. II. 17. 173. Ejus Sepulcrum. I. 347. Transtulit Cœnobium Canonicorum regularium ab Henrico primum Barbato fundatum ex Oppido Naumburgo in oppidum Saganum. II. 261. Hertzog zu Sagan und Spottaw. I. 147. Hält nebſt ſeinen Herrn Gebrüdern eine Schlacht mit denen Pohlen. I. 147

PRIMISLAUS Marchio Moraviæ) Ejus Diploma fundationis Monaſterii, quod Porta Cœli, vocatur, ord. Ciſterc. D. Tiſſinowicz in D. Olomucenſi. Znoymæ, an. 1234. I. 922. Aliud ejusdem Przemislai March. Morav. Diploma, eidem Monaſterio conceſſum. Brunnæ. 1235. I. 924

PRIMISLAUS. Dux Opolienſis, Dominus in Rathibor, Filius Wladislai Ducis Opol.) Ejus memorabilia. I. 706. Urbi Rathiboriæ Sylvam quandam dedit, an. 1290. I. 706. Ejus Sepulcrum. I. 707. Ejus Diploma, quo Civibus Rathibornienſibus ob Urbem eorundem virtute ſervatam ſylvam confert, cujus limites ſpeciatim recenſet. Ratiboriæ, I. 914. 290

PRIMISLAUS. Dux Teſſinenſis & Maj. Glogov. Filius Caſimiri III. Ducis Teſſinenſis.) Ejus memorabilia. I. 689. Pars altera Civitatis Glogovienſis Ipſi, Fratri, & Filiis ejus duobus homagium præſtat, an. 1382. I. 690. Podagrica infirmitate annis triginta vexatur. I. 690. Ejus Sepulcrum. I. 690. Ejus Litteræ, quibus cum Conrado Duce Olsnenſi de Succeſſione in terras defuncti Bolckonis Ducis Koslenſis & Bithumienſis convenit, &c. I. 805. Litteræ Ludovici I. Ducis Bregenſis, & Bolckonis III. Ducis Monſterbergenſis, quibus ſententiam inter Conradum II. Olsnenſem, & Primislaum Teſſinenſem Ducem diſſidentes ferunt. Nyſſæ. 1373. I. 1013. Ejus Litteræ, quibus ſeſe Ducatum Teſſinenſem & Bythumienſem Wratislaviæ ante aliquot annos a Carolo IV. Imperatore tanquam Bohemiæ Rege feudi nomine recepiſſe teſtatur. Pragæ. 1366. II. Acc. 76. Ejus Diploma, quo ſe alteram Urbis Glogovienſis partem, denique Sonaviam & Goram feudi nomine obtinuiſſe teſtatur, ſalvo in ſingulis arcibus Regi Bohemiæ Jure Aperturæ. Lucemburgi. 1384. II. Acc. 77. Thut Johanni dem Könige in Böhaimb groſſen Vorſchub, als er nach Pohlen zieht. I. 729. Beſtätiget der Stadt Teſchen ihre Privilegia, an. 1364. I. 730. Verkaufft die Teutſche und Polniſche Leute mit aller Zugehör, Herrn Boſconi von Barotswerde, um 400. Marck. I. 730. Irrungen zwiſchen ihm und Hertzog Conraden zur Oelſe und Steinau. I. 730. Kaufft die Vogtey zu Teſchen. I. 730. Wird vom Kayſer Wenceslao Könige in Böhmen mit dem Anfall des Hertzogthums Falckenberg, und mit der Neuſtadt, Grothau und Soneſchowitz begnadiget. I. 730. 747. Ihm thut an. 1383. der Rath und die Stadt zu Groß-Glogau die Erb-Huldigung. I. 730. Ihm verpfändet Spitko Meleſtinus, Weywode zu Crackau, Lublintz, Olesnitz und Gortzen. I. 731. Verträgt ſich mit ſeinem Vetter dem Hertzoge zu Auſchitz. I. 731

PRIMISLAUS. Dux Teſſinenſis & Majoris Glogoviæ, Filius Primislai Ducis Teſſinenſis.) Ejus Sepulcrum. I. 691. Sonſt Przencken genannt. I. 731. Ihm verpfändet Spitko Moleſtinus, Weywoda zu Crackau, Lublintz, Olesnitz und Gortzen. I. 731. Wenn er die Regierung angetreten. I. 731. Wie lange er mit ſeinem Bruder Boleslao zugleich regieret. I. 731. Bekömmt in der Theilung das halbe Fürſtenthum Glogau. I. 731. Wird an. 1404. vom König Wenceslao zu Böhaimb, mit Steinau und Guhe beliehen. I. 731. 748. Verträgt ſich mit Hertzog Hanſen zu Troppau und Rathibor. I. 732

PRIMISLAUS, Dux Teſſinenſis & Majoris Glogoviæ. Filius Boleslai Ducis Teſſinenſis & Maj. Glogov.) Ejus memorabilia. I. 699. Pacem cum Rege Regnoque Poloniæ perpetuam iniit. I. 700. Ribnicium expugnavit. I. 700. Seine Merckwürdigkeiten. I. 1733. ſq. Sein Grabmahl. I. 736. Läßt ein Jahr vor ſeinem Tode ſeinen Theil an Groß-Glogau aus dringender Noth dem Könige Mathiæ, I. 700. Vermacht ſein Land und alle Fürſtenthümer ſeines Brudern Sohne, Hertzog Caſimiro zu Teſchen im Teſtament. I. 700. Theilt mit ſeinen Herrn Brü-

Brüdern ihre anererbte Fürſtenthümer. I. 733. Theilt mit ſeinem Bruder Boleslao, Hertzogen zu Teſchen, die Güter, welche Frau Sophia, ihre Frau Mutter zum Leib-Gut im Beſitz gehabt. I. 734. Hebt Königs Caſimiri, Fräulein Tochter, Hedwig, aus der Tauffe. I. 735. Krieg, zwiſchen ihm und Hertzog Wentzeln zu Ribnick. I. 735. Stifftet für der Stadt Teſchen nach Mitternacht ein Kloſter. I. 735. Zwiſchen ihn und Hertzog Caſimiro zu Teſchen richtet Primislaus zu Auſchitz und Toſt einen Vertrag auf. I. 735

PRIMISLAUS. Dux Teſſinenſis, Major. Glogov. Filius Wenceslai Ducis Teſſinenſis & Maj. Glogov.) Wer ſein Amt bekömmt. I. 736

PRIMISLAUS. Zatorienſis, Filius Caſimiri Ducis Oſſwieczimenſis.) Ejus memorabilia. I. 693. Olomucii cum aliis Sileſiæ Superioris Ducibus Mathiæ Corvino Bohemiæ Ungariæque Regi ſe ſubmiſit. I. 693

PRIMISLAUS. Dux Opaviæ, Filius Nicolai II. Ducis Opav.) Ejus memorabilia. I. 766

PRINCEPS. Malus deſcribitur. I. 20. Plerique occulto Dei Judicio etiam mores turpes habentes aliquando fortuna temporali proficiunt. I. 20 Principes Sileſiæ unde deriventur. I. 112. Principes diverſi Sileſiæ. I. 112. Principum Sileſiæ virtus bellica. I. 112. Principes Lignicenſes Religionis amore adducti magnifica extruxerunt Templa. I. 113

PROBISTHAYN. (villa.) Diploma Henrici I. Barbati Ducis Sileſiæ de Villis Probiſthayn & Harprechtsdorff. Actum in Len. 1206. I. 931. Adminiſtratores Eccleſiæ Wratislavienſis Laurentio Wegroch Animarum curam in Probyſthayn committunt. Wratisl. 1476. I. 932. Diploma Bockæ Ducisſæ Sileſiæ Kozlenſis, quæ Petrum Frenzelini Nicolao Beier Allodium in Villa Probiſthayn vendidiſſe teſtatur & ratum habet, an. 1408. I. 1000

PROCOPIUS Raſus. Thut einen Feldzug in Schleſien und Laußnitz. I. 176

PROCOPIUS, March. Morav. Ejus Litteræ, quibus Erhardo de Cunſtatt oppidum Nopagodl cum omni pleno ac mero Dominio feudi titulo confert. Kunowicz. 1386. I. 965

PROCZANO. (villa.) Litteræ Preczlai Epiſcopi Wratisl. venditionis villæ Proczano Diſtrictus Francoſteinenſis, pro redemtione Caſtri Kaldenſtein. Wratisl. 1345. III. 49

PRODITIO. Terræ Cujavienſis, an. 1383. II. 145. Caſtri Cruſchvicienſis. an. 1383. II. 146

PROGRELL (Daniela) Litteræ Conradi VIII. Ducis Sileſiæ Olsnenſis de annuo Cenſu villæ Rauden Danieli a Progrell vendito. Wohlav. 1483. I. 1081

PROMNITZ. Stamm-Tafel des Hoch-Reichs-Gräfl. Hauſes von Promnitz. III. 272. Ankunfft dieſes Stammes. III. 281. Die Laſſendorffiſche Linie des Hauſes Promnitz ſtirbt ab, an. 1611. III. 282. Unverwelcklicher Nachruhm derer Freyherrn und Reichs-Grafen von Promnitz. III. 282

Promnitz (Balthaſar von) vide Balthaſar a Promnitz.) Sein Lob. III. 281. Was er angekaufft. III. 281. Tritt die Herrſchafft ſeinem Vetter Siegfried von Promnitz ab. III. 281

Promnitz (Siegfried von) Freyherr von Promnitz auf Sorau und Triebel. Seine Merckwürdigkeiten. III. 282. Ejus Elogium. III. 285

Promnitz (Heinrich Anshelm von) Freyherr von Promnitz auf Sorau und Triebel.) Seine Merckwürdigkeiten. III. 282

Promnitz (Siegmund Seyfried von) des H. R. R. Graf, freyer Standes-Herr zu Pleß. Seine Merckwürdigkeiten. III. 283

Promnitz (Erdmann von) des H. R. R. Graf, freyer Standes-Herr zu Pleß. Seine Merckwürdigkeiten. III. 283

Promnitz (Heinrich von) Graf von Promnitz auf Kreppelhoff. Seine Merckwürdigkeiten. III. 283

Promnitz (Erdmann von) des H. R. R. Graf, auf Kreppelhoff. Seine Merckwürdigkeiten. III. 283

Promnitz (Ulrich Hipparchus von) des H. R. R. Graf, Herr auf Forſt und Pförten. Seine Merckwürdigkeiten. III. 284

Promnitz (Balthaſar Erdmann von) des H. R. R. Graf, freyer Standes-Herr zu Pleß. Seine Merckwürdigkeiten. III. 284

Promnitz (Erdmann von) des H. R. R. Graf, freyer Standes-Herr in Schleſien zu Pleß. Seine Merckwürdigkeiten. III. 284

Prophezeyung. Hertzog Johannes I. zu Sagan prophezeyet ſich ſelbſt den Tod. I. 358

PROSKOW (Mirſanus de) Litteræ Boſkonis Ducis Opolienſis, quibus Wenceslavam Theoderici de Mozurow relictam Dominium quinque manſorum in Mozurow contra Miſſanum de Proskow ſex Teſtium Autoritate, ex quibus duo ſacerdotes & quatuor Equites Ratiborienſes probaſſe teſtatur. Kozlæ. 1349. I. 972

PROTZKY. Præfectus Regius Lignicenſis. Urbe excedere coactus eſt a Civibus. I. 662

PRUSNITZ. Litteræ Johannis Bohemiæ Regis, quibus Conrado Duci Olsnenſi Oppidum Prusnitz ab Henrico Duce Wratislav. receptum tradere pollicetur. I. 834

PRUSSIA. (vide Boruſſia. Preuſſen.) Expeditio Conradi Ducis Maſoviæ in Prusſiam. II. 58. Expeditio Cruciata contra Pruſſos. II. 144

PRUTHENI. Locatio Prutenorum. I. 30. A Boleslao III. Debellati. I. 30. Oppoſitio Prutenorum. I. 85. Caſimirus Rex Pol. Pruthenos finibus Poloniæ expellit. II. 27. Suantopolcus Pomeraniæ Dux Pruthenos contra Chriſtianos inſurgere fecit. II. 61. Terram Plocenſem pervaſtant. II. 76. Per diverſos in ſuburbio Lublin vaſtant & ſuccendunt. II. 82. Clades Pruthenorum, an. 1310. II. 174

PRZEMISLAUS. (vide Primislaus.)

PRZETSLAUS. Capitaneus Majoris Poloniæ. Ejus Mutatio. II. 107

PRZYMISEL. Hoſtes plus aſtutia quam viribus ſuperavit. I. 3. 14. Princeps conſtituitur, & dictus eſt Leſtius. I. 3. 14

PYOTRYCO Magnus (vide Petrus.)

Q.

QUADI. Primi Sileſiæ Incolæ. I. 106. 107. 256. Bella Quadorum. I. 108. Fortes animos gerunt.

runt. l. 109. Heroes eorum regio ſanguine orti. l. 110. Late regnant. l. 110. Quadorum poſteri Sileſii & Auſtriaci. l. 110. Eorum Reges. l. 256

QVECHOWIZ. (villa.) Hanc tradidit Boleslaus III. Dux Lignicenſis & Bregenſis Cœnobio Lubenſi. l. 424

R.

RACZANS. RCZIASCZ. Caſtrum Pomeraniæ.) Expugnatur. ll. 67

RADOMSKE. (Oppidum.) Colloquium in Radomske hab. an. 1382. ll. 138. Colloquium in Radomske hab. an. 1384. ll. 152

RAMA. Ortus hujus Regni. ll. 19

RATIBORIENSIS { Civitas. Ducatus.

Situs. l. 277. Quando Regis Bohemiæ hæreditarius eſſe cœperit. l. 278. Tabula genealogica ſuperioris Sileſiæ Duces Teſſinenſes, Opolienſes & Ratibornenſes Piaſti ſanguine ortos ſiſtens. l. 666. Ratiborienſe Oppidum propter præſentiam Thomæ Epiſcopi & ſui Cleri Wratislavienſis obſidione vallatur ab Henrico Probo Duce Wratislav. l. 679. Ratiborienſi urbi Przemislaus Dux Opolienſis ſylvam quandam dedit. l. 706. Tabula genealogica Duces ſuperioris Sileſiæ Opavienſes, Ratiborienſes & Monſterbergenſes Regum Bohemiæ ſanguine ortos ſiſtens. l. 750. Ducum Ratiborienſium modernorum origo. l. 750. Diplomata ad ſuperioris Sileſiæ Ducatus Oppolienſem & Ratiborienſem pertinentia. l. 879. Wladislai Ducis Opolienſis Diploma, an. 1267. Civitati Ratiborienſi conceſſum. l. 914. Wladislai Ducis Opolienſis Diploma, quo Cives Ratiborienſes facultate in Sylvis Ducalibus Ligna incidendi donat. & ab annuo unius Marcæ Auri Cenſu abſolvit. Ratiboriæ, 1280. l. 914. Premislai Ducis Opolienſis Dni in Rathiboria Diploma, quo civibus Ratiborienſibus ob urbem eorundem virtute ſervatam ſylvam confert. cujus Limites ſpeciatim recenſet. Ratiboriæ, 1290. l. 914. Thomas II. Epiſcopus Wratislav. Collegiatam Ratiborienſem fundat. ll. 165. Bellum civile inter Sileſiæ Duces Ratiborienſes ac Opolienſes, an. 1433. ll. 318. Ducum Ratiborienſium fata, an. 1506. ll. 383

Rath-Herr. Etliche Glogiſche Raths-Herrn läſt Hertzog Hannß zu Sagan im Thurme tödten. l. 783

Raub-Schlöſſer. In Schleſien werden geſchleift. l. 181. König Mathias zerſtöhret die Raub-Schlöſſer. l. 201. Georgii Stenii, Königs Mathiä vornehmſten Raths und Hof-Dieners, zerſtöhret Hertzog Caſimirus zu Teſchen. l. 737

RAUDEN. (villa.) Litteræ Conradi VIII. Ducis Sileſiæ Olsnenſis de annuo Cenſu villæ Rauden, Danieli à Pregrell vendito. Wohlav. 1483. l. 1081

RAUDENSE Monaſterium.) Hujus immunitates confirmat Johannes Dux Sileſiæ Opolienſis & Ratiborienſis. l. 721. Diploma Wladislai Ducis Opolienſis, quo cum Conjuge & filiis Cœnobio Raudenſi plenam libertatem & exemtionem à Jurisdictione ſeculari concedit. Act. Ratibor. 1258. l. 880. Diploma Gregorii X. Pontif. Rom. quo omnia Cœnob. Raudenſi jura confirmat, Lugduni, an. 1258. l. 880. Litteræ Gregorii X. quibus Cœnobium Raudenſe ſub B. Petri Protectionem ſuſcipit, Lugduni, l. 880. Fundatum à Wladislao Caſimiri filio Duce Opol. ll. 254

RAUDENSIS Terra. Litteræ Ludovici Regis Hungariæ & Bohemiæ, quibus Fridricus II. Dux Lignicenſis Urbes & terras Wolavienſem, Stinavienſem & Raudenſem feudi titulo recepit. Budæ 1524. l. 916

RECTORATUS. Bregenſis, an. 1573. ll. 433

Regenſpurg. Reichs-Tag daſelbſt vom Kayſer Maximiliano II. ausgeſchrieben. 1576. l. 249

Regiment. Der Städte im Münſterbergiſchen Fürſtenthum. l. 132. Wie ſolches recht zu verwalten. l. 149

REIBNITZ (Henricus de) Litteræ Euphemiæ Duciſſæ Monſterbergenſis Friderici IV. Com. Otting. Uxoris, quibus fratres de Chanſtitz Henrico de Reibnitz, Villam Virhofen vendidiſſe teſtatur & ratum habet. Monſterbergæ, 1438. l. 1014

REICHENBACH. RICHBACH. Diploma Bolckonis Ducis Monſterbergenſis, quo Johanni Regi Bohemiæ Jus Caſtrum & Urbem Reichenbach Ducibus Suidnicenſibus pignori datum reluendi concedit, an. 1337. l. 849

Reichenſtein. (Städtlein in Schleſien.) Deſſen Gebürge der güldne Eſel genannt. l. 123. Wem er angehöret. l. 129. Reichenſteiniſche Ducaten. l. 129. Diploma Bolckonis II. Ducis Sileſiæ Suidnicenſis, quo ſeſe Aurifodinas Reichenſteinenſes ea Lege emere confitetur, ut ſe defuncto ad Regem Bohemiæ ejusque Dominium transeant. Act. Pragæ 1356. ll. 76

REICHENSTEIN (Arx.) Litteræ Ulrici & Johannis Landgrav. Leuchtenbergenſium, quibus ſeſe Arces Pleynſtein & Reichenſtein Feudi Regni Bohemiæ Nomine affirmant. Norimbergæ, 1350. ll. Acc. 81

Reichs-Tag. Zu Augſpurg. 1530. l. 223. Zu Augſpurg, an. 1566. l. 234. Zu Regenſpurg, an. 1576. l. 249

RELIGIO. Ad Chriſtianæ Religionis augmentum coercentur Barbaricæ nationes à Boleslao I. Rege Pol. l. 19. Georgii Podiebradii, Regis Bohemiæ ſententia de Religione. ll. 333. Religions-Zuſtand im Münſterbergiſchen Fürſtenthum. l. 136

RENCZO-Schaff. Miles.) Aſſignat X. Manſos agrorum in Villa Proczano cum Jure Ducali Eccleſiæ Wratislavienſi, conſenſu Filii, Primogeniti Ulrici: imo renuncians Privilegio fratris Ulrici Schaff. Wrat. 1354. ll. 51

REUSNERUS. (Nicolaus) JCtus, Comes Palatinus Cæſar. Conſiliar. Saxon. Anteceſſor & Senior in illuſtri Salana &c.) Ejus Sepulcrum. ll. 470

REX. Fit ex Monacho. l. 5. Quadorum & Lygiorum Reges. l. 256

RHEDIGERUS. (Thomas) Ab eo Wratislaviæ cele-

celeberrima Bibliotheca publica Rhedigeriana nomen habet. II.437
RHODUS. Amiſſa, an.1521. II.391
RICHBACH. (vide Reichenbach.)
RICZINA. (vide RUCZINA.)
RIBISCH. (Henricus) Quæſtor Regis. II.408. Ejus Sepulcrum. II.408
RIBISCH. (Sebaſtianus) Ejus virtus in bello Turcico exhibita, an.1541. II.406
RIBNIK. Monaſterium Sanctimonialium ordinis Præmonſtratenſ. I.675
RIBNITZ. Expugnatur a Przemislao Duce Teſſinenſi. I.700
RIBNICENSE Monaſterium.) Fundatum. II.242
Ritter-Pferd. Bringet Hertzog Bolcko der I. oder Boleslaus zu Sweidnitz in ſeinem Lande auf. I.390
RIPIZA. Uxor Piaſti Ducis Poloniæ.) Ejus Laus. I.647
RIXA. { Siegfrieds des I. Churfürſten beym Rhein Tochter. I.567 / Ezzilonis Com. Palat. Filia. I.300.649
Conjux Meſſiconis Regis Pol.) Muß nach dem Tode ihres Herrn aus dem Lande zu Kayſer Conraden fliehen. I.566.650.726. Ihr Stamm-Regiſter. I.566. Will ſich nach ihres Gemahls Tode des Regiments anmaſſen. I.726. Ihr wird nach Leib und Leben geſtellet. I.726. Nimmt bey ihrer Flucht beyde Königliche Cronen mit, nebſt einem ziemlichen Schatze zum Unterhalt. I.726. Schafft ihren Sohn nach Paris. I.726
RIXA. (alias Eliſabeth) Filia Przemislai II. Regis Pol. Conjux 1) Wenceslai Senioris Regis Bohemiæ. 2) Rudolphi Ertz-Hertzogs von Oeſterreich.) Ihr Grabmahl. I.512. Ihr Stamm-Regiſter. I.512. In Reginam Bohemiæ inauguratur. II.269
ROECHLIZ. (Caſtrum) Fuit ruptum. I.83
ROMA. Archi-Epiſcopi Romam conveniunt, an. 1240. II.60. Capta, an.1527. II.397
ROMANUS, Princeps Hallicienſis.) Inſtituitur. II.48. Ejicitur Regno. II.48. In Halicienſes Tyrannidem exercet. II.53. Lesko & Conradus Romanum Principem Ruſſiæ vicerunt. II. 56. II.82
ROSA. Roſæ floruerunt denuo Auguſto Menſe, an.1576. II.436
ROSENBERG. (Woco de) Regni Bohemiæ Marſchallus.) Fundator Cœnobii Ord. Ciſterc. Altovadenſis in D. Pragenſi. I.927
ROSENBERG. (Johannes de) Ulrici de Roſenberg filius.) Deſcribitur. I.361
Roſenbergiſche Geſchlechte in Böhmen.) Iſt jederzeit in groſſen Anſehen geweſen. I.546
ROSENTHAL. (Leo de) Litteræ Johannæ Reginæ Bohemiæ, quibus filio Henrico Juniori Duci Monſterbergenſi & Fratri Leoni de Roſenthal Litteras quibus Dynaſtiæ quædam Bohemiæ ſibi adſcriptæ erant donat. Mielnitſch. 1475. I.1036. Litteræ quibus Hinco Junior Dux Monſterbergenſis ex Teſtamento Matris Johannæ Reginæ Bohemiæ Licl.tenburg, Mielnick, & Teplitz adipiſcitur; & Leo de Roſenthal frater defunctæ Glubockæ. Blaten, an.1476. I.1038
ROTTENBERG. Litteræ Alberti & Fridrici Burggrav. in Nürnberg, quibus fatentur Sereniſſimo Carolo Romanorum & Bohemiæ Regi vendidiſſe feodum Caſtrum & Montem Rottenberg pro 3. Mill. Floren. III.69
ROWINCH. de (Drahozlavva.) Ejus Litteræ, quibus Boczkonem de Cunſtadt, villam ſuam Hradiſchzko a vinculo Hypotecæ liberaſſe teſtatur. Pragæ. 1356. I.966
RUDENSE Caſtrum.) Ejus fata. II.64. Qualiter Dux Przemislaus rehabuit Caſtrum Rudenſe. II.64
RUDOLPHUS I. Imperator.) Antea Habſpurgi Comes. II.258. Eligitur Rom. Imperator. II. 258. Pax eum inter & Wenceslaum Bohemiæ Regem. II.260. Ejus Diploma, quo Ducatum Wratislavienſem mortuo Duce Henrico IV. Wenceslao Regi Bohemiæ feudi titulo confert. Erfordiæ. 1290. I.892. Aliud Ejusdem Diploma de Ducatu Wratislavienſ. Erfordiæ. 1290. I. 892. Aliud Ejusdem Diploma, quo Wenceslaum Bohemiæ Regem Ducatum Wratislavienſem & feudi titulo & vi pacti ſucceſſionis, quod cum Henrico IV. Duce Wratislav. inierat, accepiſſe teſtatur. Erfordiæ. 1290. I.892. Ejus Caſſatio & Irritatio argumentorum & promiſſionum factarum per Wenceslaum Regem Bohemiæ, & abolitio obligationum Sittaviæ, & Caſtri Ronavv & civitatis Harffenſtein pro XXV. Marc. Argenti. Datum Freiburg in Ottlandia. 1283. I. 939. Ejus permutationes inter Wenceslaum Bohemiæ Regem & Fridricum Misnenſem & Orientalem Marchionem celebratas habet ratas. Egræ. 1289. I.940. Ejus Diploma de Officio Pincernatus ac Electoratus Regis Bohemiæ. Egræ. 1289. I.940. Aliud ejusdem Diploma de Officio Pincernatus S. R. I. Erfordiæ. 1290. I. 941. Ottokarum Regem Bohemiæ occidit in bello. II. 173. 260. Ejus Sepulcrum. II. 264. Hat wohl regieret. I.149. Was er zum öfftern vor ſonderbahre Worte zu wiederholen gepfleget. I.149. Hat die Unterthanen gerne gehöret. I.149. Ihm folget Adolphus aus dem Hauße Naſſau. I.149
RUDOLPHUS II. Imperator Romanorum, Rex Hungariæ & Bohemiæ, Dux Sileſiæ.) Ejus Diploma, quo Ducatus Monſterbergenſis Jura & Immunitates confirmat & auget. Pragæ. 1584. I. 856. Rex Hungariæ dictus, an.1572. II.432. Bohemiæ Rex dictus, an.1575. II.434. Rex Romanorum dictus, an.1575. II.434. Sileſiam ingreditur, an.1577. II.437. Uno omnium ordinum & Aetatum Applauſu Wratislaviæ exceptus, an.1577. II.437. Arcus Triumphalis elegantia. II.437. Epigrammata in ejus honorem Wratislaviam ingredientis inſcripta portæ D. Nicolai, an.1577. II.437. In Moraviam redit, an. 1577. II.438. Sanctiones Pragmaticæ Rudolphinæ. II.438. Conſtitutio Rudolphina pro Salute Sileſiæ, an.1580. II.340. Ejus afflicta valetudo, an.1581. II.441. Induciarum inter Rudolphum II. & Turcarum Imp. Prorogatio, an. 1584. II.443. Ejus Bellum cum Turcis in Hungaria geſtum, an.1593. II.457. Tranſylvania, Moldavia & Wallachia ad eum deficiunt, an. 1595. II.460. Ejus Legati ad Comitia Regni Poloniæ, an.1596. Ejus Legati ad magnum Moſcoviæ Ducem pro obtinendis contra Turcas

Digitized by Google

Auxiliis, an. 1595. II. 460. Ejus Legati ad Regem Poloniæ, an. 1596. II. 461. Expeditionis ejus ſucceſſus in Hungaria contra Turcas, an. 1596. II. 461. Tranſylvaniam occupat, an. 1598. II. 461. Pax inter eum & Imperatorem Turcarum ſancita, an. 1606. II. 476. Legati Sileſiorum ad Imp. Aug. Rudolphum II. an. 1608. II. 481. Ejus Succeſſor. II. 484. Kommt nach Breßlau. I. 250. Sein Brieff über den Freyherrn-Stand des Schaffgotſchiſchen Hauſes. III. 126

RUDOLPHUS. Dux Auſtriæ, Conſtitutus Rex Bohemiæ.) Ejus Epitaphium Kœnigsfeldenſe. II. 271

RUDOLPHUS I. Elector Saxoniæ.) Ejus Litteræ ſuper Electione Caroli IV. Baſileæ. 1346. I. 986. Ejus Litteræ quibus cum filio Rudolpho II. natu majore ſuaſu Caroli IV. Imp. & Boh. Regis Helenam filiam Johanni Comiti de Retz elocat & dotis loco Burggraviatum Magdeburgenſem addit, cui inde de dotalitio præſtatur ſecuritas. Pragæ. 1355. I. 991

RUDOLPHUS II. Elector Saxoniæ. Filius Rudolphi I. Electoris Saxon.) Litteræ Rudolphi I. Elect. Sax. quibus cum filio natu majore Rudolpho II. ſuaſu Carolo IV. Imp. & Boh. Regis Helenam filiam Johanni Comiti de Retz elocat & dotis loco Burggraviatum Magdeburgenſem addit, cui inde de dotalitio præſtatur ſecuritas. Pragæ. 1355. I. 991

RUDOLPHUS III. Elector Saxoniæ. Filius Wenceslai Electoris Saxoniæ.) Ejus Tabula geneal. I. 627. Seine Söhne werden auf dem Schloſſe Schweidnitz in der Nacht im Bette durch Einfall des Schloß-Thurms erſchlagen. I. 506. Wird bey Fritzlar in Heſſen von einem Grafen von Waldeck ſehr verwundet. I. 506. Sein Grabmahl. I. 506

RUDOLPHUS IV. Archi-Dux Auſtriæ. Filius Alberti II. Sapientis Ducis Auſtriæ.) Litteræ Alberti II. Sapientis Archi-Ducis Auſtriæ, quibus Rudolpho Catharinam Caroli IV. March. Morav. filiam uxorem petit. Vindobonæ. 1344. I. 997. Litteræ Alberti II. Sapientis, Archi-Ducis Auſtriæ, quibus Rudolphum filium Catharinam Imp. Caroli IV. filiam duxiſſe; hunc dotem ſolviſſe, ideoque dotalitium in Urbe Laa inſcriptum teſtatur: Quæ, ſi abſque Liberis Catharina deceſſerit, Regis Bohemiæ ſubſit Dominio, Vindobonæ. 1356. I. 998. Litteræ Alberti II. Archi-Ducis Auſtriæ, quibus Albertum a Buchhaym Mandato ſufficienti inſtructum pro obtinenda Rudolpho filio conjuge ad Carolum Morav. March. dimittit. Vindobonæ. 1344. I. 999

RUDOLPHUS. Epiſcopus Laurentinus.) Legatus venit Wratislaviam. I. 95. Ivit ad Poloniam. I. 95. Fecit Sermonem Wratislav. in Circulo & excommunicavit Terskonem, & ejus adhærentes. I. 95. Kommt als Legate nach Cracau. I. 193. Suchet Münſterberg einzunehmen. I. 194. Verträgt ſich mit Hertzog Heinrichen dem I. zu Münſterberg. I. 205

RUDOLPHUS. { - - I. 67. II. 176. 353. 357. 363. III. 16
{ Primus. II. 170. 195

Rudisheimenſis Moguntinus, Epiſcopus { Lavantinus. II. 347. III. 16
{ Wratislav. { XXV. I. 67
{ XXXIII. I. 67. II. 170. 176. 195. III. 16
{ - - II. 347. 353. 357. 363

Electus, an. 1468. I. 67. II. 347. III. 16. Synodum Diœceſ. Wratislav. celebrat. an. 1473. II. 353. Sepulcri Inſcriptio. I. 67. III. 17. Ejus Sepulcrum. I. 67. II. 363. III. 17. Ejus mores. II. 171. 195. Ejus Ortus. II. 171. 195. III. 16. Ejus Dignitates. II. 171. 195. Ejus Inſignia. II. 171. 177. 195. Ejus Succeſſor. II. 363. III. 17. Poſt electum Premislaum Oppaviæ Ducem Commendatione Oratorum Regis Poloniæ poſtulatur. II. 195. Synodum Diœceſ. Wratislav. celebrat. an. 1475. II. 357

RUDOLPHUS. Marggravius in Baden, Dominus in Potzheim.) Nominatus Wetzker. III. 70. Ejus Litteræ, quibus fatetur, ſe ſua feoda accepiſſe a Carolo Roman. & Bohem. Rege. Spiræ. 1348. III. 70

RUCHENBERGENSIS Dynaſtia. Litteræ, quibus Potho de Czaſtalovvitz & Boczko de Cunſtadt & Podiebrad Dynaſtias Bohemiæ Rüchenbergenſem & Skurovvskenſem emtionis titulo Lutii, an. 1387. conſequuntur. I. 1008

RUNGIUS. (Henricus) Litteræ Euphemiæ Duciſſæ Monſterbergenſis Comitiſſæ Ottingenſis, quibus annuum Trium Marcarum cenſum ex Villa Devvczen Nevvdorf Henrico Rungio conceſſit, an. 1429. I. 1004

RUPERTUS. Dux Lignicenſis. Filius Wenceslai Ducis Lignic.) Ejus memorabilia. I. 434. Se Regis Bohemiæ Vaſallum profitetur. I. 434. Monaſterio Trebnicenſi Allodium Sanckavv vendidit. I. 434. Cum aliis Sileſiæ Principibus fœdus iniit. I. 434. Ejus Diploma, quo Catharinæ Abbatiſſæ & Cœnobio Trebnicenſi Allodium Sanckavv fratrum conſenſu accedente vendit. Legnicii. 1393. I. 1005. Bringt aus dem gelobten Lande ein groß Heiligthum mit. I. 106

RUPERTUS I. Senior. Dux Bavariæ, Comes Pal. Rheni Elector.) Liga Ruperti Senioris & Alberti Bavariæ Ducum, qua promittunt nullam Ligam inire, niſi excipiatur Dominus Carolus Rex. Patavii. 1353. I. 992. Ejus & Ruperti II. Junioris litteræ, quibus Imperatori tanquam Bohemiæ Regi Waldeck, Starſtein, Naumſtadt, Hirſavv, Muroch & Drazvvitz vendunt, ſub Rege reluitionis. Patavii. 1353. I. 995

RUPERTUS II. Junior. Dux Bavariæ, Comes Pal. Rheni.) Litteræ Alberti & Woldemari Principum Aſcanii, quibus Carolum IV. Rom. Imp. & Bohemiæ Regem hunc ex carcere VVittembergenſi præſtita Cautione pignoratitia liberaſſe confitentur. Pragæ. 1353. I. 989. Ejus & Ruperti I. ſenioris Litteræ quibus Imperatori tanquam Bohemiæ Regi Waldeck, Starſtein, Naumſtadt, Hirſaw, Muroch & Draswitz vendunt, ſub lege reluitionis. Patavii, 1353. I. 995. Ejus Litteræ, quibus fœdere ſe Carolo IV. Rom. Imp. Bohemiæ Regi marito Annæ Palatinæ ſub ſpe ſucceſſionis (Electo-

ratus Jure excepto) facto adſtringit. Paſſau, 1353. III. 58

RUPERTUS I. Epiſcopus Wratislav. { . . II. 230 / VI. I. 61 / XII. II. 162. 182. III. 6

Per Scrutinium electus. II. 162. 182. III. 6. Ordinatus, an. 1127. I. 64. Cracovienſis Epiſcopus factus. I. 61. 64. II. 162. 183. III. 6. Ejus virtutes. II. 183. III. 6. Ejus Inſignia. II. 177. Ejus Sepulcrum. II. 162. Biſchoff zu Breßlau. III. 6. Sein Lob. III. 6. Wird Biſchoff zu Crackau. III. 6

RUPERTUS Magiſter Ord. S. Johannis Hieroſolymitani. Filius Henrici IX. Ducis Sileſiæ Domini in Luben.) Ejus Diploma de Cenſu annuo ex æde Ordin. Littaviæ dicata ſolvendo. Wratislaviæ, 1431. I. 963

RUSK. (Sylva.) Litteræ Kunegundis Ducissæ Swidnicenſis, quibus Monaſterio Griſſovienſi annuum quinque Marcarum ex Sylva Rusk cenſum confert. actum Suidnitz, 1326. I. 953

RUSSI. RUSSIA. RUTHENI. } Ruſſis Rex datur à Boleslao II. Rege Poloniæ. I. 23. Quomodo Caſimirus II. Monarcha Poloniæ vicit Ruthenos. II. 47. Victoria Boleslai I. Regis Pol. de Ruthenis. I. 18. II. 79. Ruſſia in Provinciæ formam redacta. I. 18. Ortus hujus Regni. II. 19. Ruſſia devicta Hungariam adiit Boleslaus II. Rex Pol. II. 26. Boleslaus III. Pol. Rex in Ruſſiam venit, ibique à Ruſſis circumventus, fortiter cum ſuis pugnat, vix tamen evadit. II. 40. Turbæ in Ruſſia. II. 56. Devaſtatio terræ Ruſſiæ 1266. II. 76. Caſimirus III. Rex Poloniæ Regnum Ruſſiæ occupat. II. 97. Fata Ruſſiæ. II. 98. In Epiſcopatus diviſa. II. 112. Ruſſia ad Poloniam redit. II. 119. Bellum Polonos inter & Ruſſos exortum. II. 208. His bellum infert Boleslaus I. Rex Pol. II. 214. Victoria Wladislai Lasconogi Pol. Pr. à Ruſſis reportata. II. 242. Moſchi Ruſſiam occupant, an. 1500. II. 373

RUSVVIN de) Litteræ Bolckonis II. Ducis Suidnicenſis, quibus Ulmannum & Nicolaum fratres de Ruswin Allodium in Golſchiz Cœnobio Camenſi vendidiſſe teſtatur. Suidnicii, 1330. I. 953

RYCZINA. Leonhardus I. Epiſcopus V. Smogorzovienſis Eccleſiam transtulit Ryczinam. II. 160. 179. 216. Anonymi Vitæ Epiſcoporum Eccleſiæ, quæ olim Smogrovienſis, deinde Ryczinenſis, mutato Loco & nomine Wratislavienſis appellatur. II. 177. Hieronymus I. Epiſcopus VVratislav. VII. ſedem Eccleſiæ Ryczinenſem transfert VVratisl. II. 160. 180

S.

Sachſen-Recht. Iſt auch in Schleſien im Münſterbergiſchen Fürſtenthum gebräuchlich. I. 133

SÆVICIA. Boleslai III. Regis Polon. II. 27

Sagan. SAGANENSIS Ducatus. } Duces Piaſtei. I. 270. Ad Saxoniæ Duces transit. I. 270. Reſtitutus Regi Bohemiæ. I. 270. Tabula genealogica Duces Sileſiæ Glogovienſes & Saganenſes Piaſti poſteros ſiſtens. I. 343. Diploma Henrici Ducis Glogov. & Saganenſis, quo ſe Bohemiæ Regis Vaſallum, & terram ſuam Saganenſem ab eo feudi titulo recepiſſe profitetur præſtito fidelitatis debitæ homagio, belli tamen jure ſibi reſervato & Regi ſpe ſuccedendi, exſtincta Ducum ſtirpe, promiſſa, an. 1329. I. 846. Cœnobii Naumburgenſis, translatio in oppidum Saganum. II. 261. Bellum civile inter Sileſiæ Duces Saganenſes, an. 1467. II. 346. Saganenſe bellum, an. 1472. II. 353. Ducatus Saganenſis Principibus Saxoniæ venditus, an. 1472. II. 353. Saganum Incendio periit, an. 1486. II. 364. Fata Ducatus Saganenſis, an. 1505. II. 382. Facies hujus Ducatus, ſub Georgio Duce Saxoniæ, an. 1533. II. 401. Saganenſis Ducatus à Saxonum Imperio ad Ferdinandum Regem Bohemiæ redit, an. 1549. II. 413. Peſtis Saganum vexat, an. 1552. II. 416. Ducatum Saganenſem Georgius Fridricus Marchio occupat, an. 1556. II. 419. Parochia Saganenſis ad Canonicos Regulares redit, an. 1560. II. 421. Celſisſimæ gentis Lubkowitziæ, quæ Sileſiæ Ducatum Saganenſem habet Tabula genealogica ex monumentis fide dignisſimis. II. Acc. 46. ſq. Saganenſe Monaſterium Franciſcanorum conditum. II. 266. Das Fürſtenthum wird von Georg Podiebrad, Könige in Böhmen eingenommen. I. 189

SALOME. Filia Henrici II. Ducis Monſterbergenſis & Olsnenſis, Conjux Georgii Comitis de Thurn.) Ejus Sepulcrum. II. Acc. 7. Inſcriptio Sepulcri II. Acc. 7. Ihr Grabmahl. I. 118

SALOMO. König in Ungern.) Victus à Boleslao II. Rege Pol. II. 27. Sein Grabmahl. I. 554

SALTATIO. Henricus Junior dictus Natterburgicus, in Juventute fracto in ſaltando crure extinctus eſt. I. 353. 498

SALVUS Conductus. A Pio II. Pontif Rom. Georgii Regis Bohemiæ Legatis Romam euntibus datus Romæ 1461. I. 1031

SANCKAU. Diploma Ruperti Ducis Lignicenſis, quo Allodium Sanckau Cœnobio Trebnicenſi vendit. Legnicii, 1193. I. 1004

SANDECZ. Conventio Regnicolarum in Sandecz habita, an. 1383. II. 144. Conventio Nobilium iterum in Sandecz habita, an. 1384. II. 153

SANDIVOGIUS de Subino, (vide Subino)

SANDOMIRIA. Tarthari ſecundario Terram ſandomirienſem vaſtaverunt. II. 73. Lithuani terram Sandomirienſem intrant, an. 1367. II. 94. Vaſtatio Ungarorum in terra Sandomirienſi. II. 116. Lithuanorum Expeditio in Ducatum Sandomirienſem. II. 117

SANTOCK. (Caſtrum) Boleslao Calvo Duci Sileſiæ Caſtrum Santock eripitur. II. 61. Caſtrum Santock Barnym Dux Slavorum fruſtra obſidet, & Boleslaus Calvus Dux Sileſiæ Przemislao Duci Poſnanienſi reddit. II. 62. De occupatione Caſtri Santock fraudulenta. II. 76. Novum Caſtrum Santock combuſtum. II. 76. Fata hujus Caſtri. II. 78. Ædificatio. II. 78. Perditum. II. 103

SAPIENTIA. Sapientiæ ſtudium præſtantisſimum bonum. I. 98. In ſtudio ſapientiæ opus eſt intueri exempla præclara. I. 98

SARACENI. Hieroſolyma a Saracenis capta, an. 1188. II. 239
SARMATIA. Facies Sarmatiæ ſemovito imperante. II. 23. Chriſtianam fidem recipit. II. 24. Forma defendendæ Sileſiæ turbata Sarmatia. II. 449. Conſtitutus Senatus Provincialis, anno 1587. II. 449. Turbarum ſarmaticarum Hiſtoria. II. 449
SARRFY (Franciſcus) Proviſor Gaurinenſis) Ejus egregiæ Litteræ de Interitu Ludovici Regis Hungar. & Bohem. ad Stephanum Brodericum, Epiſcopum Vacienſem, an. 1526. II. 394
SAVERMANN (Valentinus a) in Jelitſch & Gnichwitz S. C. R. M. Conſil.) Ejus Laus. II. 431
SAVERMANN. (Albertus) Capitaneus Wratislav.) Ejus Succeſſor. II. 433. Ejus Laus. II. 433
SAVERIENSIS. Terra. A Wladislao Duce Bythumienſi & Kozlenſi emit Dux Caſimirus Savernienſem terram, an. 1337. I. 263
SAXONES. SAXONIA. Saxones Caſtrum Santock obtinent. II. 103. Saganenſis Ducatus a Saxoum Imperio ad Ferdinandum Regem Bohemiæ redit, an. 1549. II. 413
SBILUTUS. Epiſcopus Wladislavienſis. Ejus Elogium. II. 148
SBIGNEUS. (vide Zbigneus.)
SCARBIMIRUS. Dux Exercitus. Ejus virtus. II. 31. Dextro oculo orbatus. II. 31
SCEPULIENSIS Tractus Poloniæ Pignori datus. II. 308
SCHALITZIENSE Monaſterium in D. Pragen. A Theoderico Misnenſi Epiſcopo fundatum. I. 708. Diploma Caroli IV. Imp. & Reg. Boh. quo fundationem hujus Monaſterii confirmat. Pragæ. 1358. I. 954. Bulla Innocentii VI. Pontif. Rom. qua Indulgentias illis qui certis diebus feſtis Monaſterium Schalitzenſe adierint ad Annum unum & XL. dies promittit. Avin. 1361. I. 957. Innocentii VI. Pontif. Rom. Litteræ, quibus Theodoricum Epiſc. Mindenſem, conſentiente Erneſto Pragenſ. Archi-Epiſcopo Monaſterium Schalitzenſe fundaviſſe & dotaviſſe teſtatur. I. 957. Litteræ Theoderici Mindenſis Epiſcopi, quibus in loco dicto Schalitz Monaſterium fundat. Pragæ. 1557. I. 958. Litteræ Erneſti Archi-Epiſcopi Pragenſis, quibus Theodericum Mindenſem Epiſcopum Cænobium Schalitzenſe fundaſſe, dotaſſe & nomine: ad Gratiam B. B. V. donaſſe teſtatur. Pragæ. 1357. I. 959
Schaffgottiſche [Familie / Hauß] (vide Schaffgotſchiana Gens. Stamm-Tafel des Hoch-Reichs-Gräfl. Schaffgottiſchen Hauſes. III. 163. Ankunfft. III. 173 Verdienſte dererſelben um die Piaſtiſchen Hertzoge in Schleſien, III. 173. Fürſtl. Hof-Lager an denen ſie ſich befunden. III. 173. Ihre anſehnliche Güter im Rieſen-Gebürge. III. 174. Beſondere Linie zu Hertwigswaldau. III. 174. Hohe Aemter ſo die Schaffgottiſchen bedienet. III. 175. Erlangen die freye Standes-Herrſchafft Trachenberg und Prauſnitz. III. 175. Führen den Herren-Stand, das Prædicat Wohlgebohren den Freyherrn-Stand. III. 176. Brief Kayſer Rudolphi des II. über den Freyherrn-Stand des Schaffgotſchen Hauſes. III. 176. Erlangen das Prædicat des H. R. R. Semper-frey, laut des, von Kayſer Ferdinand des II. Diplomatis. III. 180 Erlangen den Titul Hochgebohren. III. 183. Erlangen die Vermehrung des Wappens. III. 183. Werden mit dem Fürſtl. Schilde der abgeſtorbenen Hertzoge zu Liegnitz und Brieg begnadiget. III. 183. Kommen in des H. R. R. Grafen-Stand. III. 183. Brief Kayſer Joſephs, in welchem er die Herrn von Schaffgotſch zu des H. R. R. Grafen declariret. III. 183. Geſchichte zu Kriegs- und Friedens-Zeiten. III. 188. Eifriger Wunſch vor das immerwährende Wohl des erlauchten Stammes. III. 194. Zweig derer Edlen Herrn von Schaff in Ober-Iſſel. III. 195. Geſchlecht derer Edlen Herrn von Schaff in Ober-Iſſel, wo es herſtammet. III. 197. Zweig derer Grafen von Schaffgotſch im Königreich Böhmen. III. 197. Abgeſtorbene Linie. III. 198
SCHAFFGOTSCHIANA Gens. Tabula Genealogica celſiſſimæ gentis Schaffgotſchianæ. I. 474. Dynaſtia Trachenbergenſis ad Schaffgotſchianam gentem pervenit, an. 1609. II. 483
Schaffgotſch. (Hannß Ulrich) Kayſerl. General. Deſſen Nachruhm. III. 189. Deſſen Merckwürdigkeiten. III. 190. Seiner Herrn Söhne erworbene groſſe Verdienſte. III. 190
Schaffgotſch. (Chriſtoph Leopold) Graf, Staats-Miniſter. Unverweicklicher Nachruhm. III. 191
Schaffgotſch. (Johann Anthon) Kayſerl. Maj. würckl. geh. Rath, Cämmerer und Landes-Hauptmann der Fürſtenthümer Schweidnitz und Jauer. III. 193. Schleſien blühendes Glücke, unter ſeinem Ober-Amts-Directorio. III. 193
SCHELLENBERGIUS. (Georgius) Litteræ Ludovici Regis Ungariæ & Bohemiæ, quibus Patrem Wladislaum, Georgio Schellenbergio Ducatum Carnovienſem, an. 1506. feudi nomine conceſſiſſe teſtatur Budæ. 1515. I. 1040
SCHILTBERG (Johannes Czamborius de) Litteræ Henrici VI. Ducis Sileſiæ Wratislav. de cenſu annuo a Johanne Czambor de Schiltberg, Fratribus de Waczenrode vendito, an. 1328. III. 91
Schlacht. (vide Krieg, Treffen, Bellum. Clades.) Bey Varna. I. 180. Derer hat Boleslaus III. Hertzog zu Pohlen 47. gethan, und in allen geſieget. I. 726. Hertzog Primislai zu Sagan und Spottau, mit denen Pohlen. I. 147. Zwiſchen König Wladislao zu Pohlen und denen Preuſſen vornehmlich wider die Creutz-Herrn, und den Hoch-Meiſter Teutſchen Ordens. I. 731.
Schleſien. (vid. Sileſia.)
SCHLICKIUS. Diploma Wladislai Regis Hungariæ Comitibus Schlickiis datum. Pragæ. 1489. I. 1031
Schlick. (Caſpar von) Graf. Iſt in groſſen Anſehen bey dem Kayſer Sigismunden, Albrechten den II. und Friedrichen den III. I. 544
Schloß. (vide Aula, Arx.) Klitſchdorff, ingl. zu Kotzen erbauet. I. 150. Zu Franckenſtein verbeſſert, an. 1530. I. 223
Schönaich. (Reichs-Graffe.) Stamm-Taffel des vortrefflichen Geſchlechts der Grafen von Schö-

Schönaich. III. 315. Ankunfft dieſes Stammes. III. 321. Helden-Thaten der alten Ritter von Schönaich. III. 321. Unterſchiedene Linien dieſes Hauſes. III. 321. Verdienſte des Mildenauiſchen und Sprottauiſchen Zweiges. III. 321

Schönaich. (Fabian) Freyherr zu Beuthen. Sein Nachruhm. III. 322. Feld-Züge ſo er verrichtet. III. 322. Nimmt Hertzog Ernſten zu Braunſchweig in der Schlacht bey Mühlberg gefangen. III. 323

Schönaich. (Caſpar) Mecklenburgiſcher Cantzler. Ejus Elogium. III. 324

Schönaich. (Georg) Königlicher Böhmiſcher Cantzler. Ejus Elogium. III. 325

CHOENFELD (villa) Diploma Henrici I. Barbati Ducis Sileſiæ, quo Cœnobio Leubuſino villam Schœnfeld donavit, an. 1201. I. 896

CHOLA. (vide Gymnaſium.) Prima Sileſiæ. II. 159. 177. III. 4. Scholæ Goldbergenſis initia, an. 1504. II. 381. Gorlicenſis adornata, an. 1565. II. 425

SCHOLASTICA. Filia Rudolphi II. Elect. Saxon. Conjux Johannis I. Ducis Sileſiæ Saganenſis. Diplomata quædam ab hac edita. I. 362. Tabula genealogica, ex qua Scholaſticæ origo eluceſcit. I. 364. Wird von ihrem Manne mit Spornen getritten. I. 358. 738. Wird mit 2. Töchtern und 3. Söhnen von ihrem Manne verſtoſſen. I. 658. 738.

SCHOMBERG. (Wolf) Dux Copiarum Alberti Magni Magiſtri Pruſſiæ. Ejus Litteræ, quibus Bellum Sigismundo Regi Polon. indicit, an. 1520. I. 1067

SCHRAMMIUS. (Johannes) Henrici. Ducis Lignicenſis Cancellarius I. 645. Ejus Genealogia illuſtrium & inclitorum Principum & Dominorum Ducum Sileſiæ Lignicenſium & Goldbergenſium, qui paterna ſtirpe ex antiqua & Sereniſſima familia Regum Poloniæ, materna autem ex Caroli M. Imp. Romani & Dn. Hedwigis progenie orti ſunt. I. 645

Schützen. Gute werden von Boleslao Calvo zur Liegnitz ſehr æſtimiret. I. 321

Schwartz. (Bartholdus) (vide Niger.) Ein Mönch. Erfindet das Pulver. I. 169. Inventor bombardarum. I. 660

Schwartzburg. (vide Günther, Graf zu Schwartzburg.) Günther Graf zu Schwartzburg, heyrathet Graf Vollraths zu Mannsfeld Tochter, Ameleyam. I. 367

Schweidnitz. (vide Suidnicenſis Ducatus.)

Schwenckfeld. (Caſpar) Ein Schleſier Adelicher. Seine Irthümer verurſachen, daß in Liegnitz die Univerſität wieder eingehet. I. 455. Schwenckfeldii errores. II. 397. 405. Ejus Errores Sileſiam turbant, an. 1532. II. 401. Patria eliminatus. II. 421

SCLAVI. Sclavoniſche Völcker. Pannonia mater Sclavonicarum Nationum. II. 19. Quatuor Regna gentium Sclavonicarum & alia. II. 19. Sclavorum & Germanorum amicitia. II. 20. Sclavi victi a Francis. II. 94. Sileſiam occupant. II. 198. Linguæ Sclavicæ Exercitium in ſacris Eccleſiaſticis interdictum. II. 201

SCRUTINIUM. Per ſcrutinium eligitur Thomas I. Epiſcopus Wratislav. II. 155. 156. 157. 158. 165. 187. Per ſcrutinium eligitur Leonhardus I. Epiſcopus quintus Wratislavienſis II. 159. 178. Per ſcrutinium eligitur Hieronymus I. Epiſcopus VII. Rytzinenſis. II. 160. 179. Per ſcrutinium eligitur Ziroslaus I. Epiſcopus Wratislavienſis X. II. 161. 181. Per ſcrutinium eligitur Imislaus I. Epiſcopus Wratisl. II. 161. 182. Per ſcrutinium eligitur Rupertus I. Epiſcopus Wratislav. II. 162. 182. Per ſcrutinium eligitur Johannes II. Epiſcopus Wratislavienſis XIV. II. 162. 183. Per ſcrutinium eligitur Franciſcus Epiſcopus Wratislav. XVII. I. 163. 185. Per ſcrutinium eligitur Petrus II. Epiſcopus Wratislav. XXXI. II. 170. 193. Per ſcrutinium eligitur Laurentius I. Epiſcopus Wratislav XX. II. 186. Per ſcrutinium eligitur Henricus I. Epiſcopus Wratislav. XXIV. II. 189. Per ſcrutinium eligitur Precislaus I. Epiſcopus Wratislav. XXVII. II. 191

SEBASTIANUS a Roſtoch. Epiſcopus Wratisl. XLVIII. Electus, an. 1664. I. 68. Inſcriptio ejus famam & fata recenſ. III. 27. Ejus Inſignia. II. 177. Ejus ortus. III. 27

SEELIGEN-THAL. Monialium Ciſtercienſium Cœnobium in D. Ratisbonenſi. I. 961. Litteræ Ludomillæ Filiæ Wladislai II. Regis Bohemiæ, Conjug. Ludovici Ducis Bavar. Com. Palat. Rheni, quibus Monialium Ciſtercienſium Cœnobium Seeligenthal dotat. an. 1231. I. 961

SELDENECK. (Caſtrum.) Litteræ Craffii de Hohenlohe, quibus notum facit, ſe a Johanne Bohem. & Polon. Rege Caſtrum Seldeneck in fœdum accepiſſe, an. 1341. III. 73

SELYMUS. Turcorum Imperator.) Inducix inter Imperatorem Maximilianum II. & Selymum Turcam. an. 1568. II. 428

SEMOMISLAUS. (vide Zemomislaus.)

SEPULTURA. Pompilius II. Dux Pol. funeribus Patruorum ſuorum ſepulturam prohibuit I. 4

Sever. SEVERIENSIS Terra. Solches bringt Sbigneus Biſchoff zu Cracau um ein leicht Geld, liſtiger Weiſe und mit Behendigkeit, an ſich. I. 733. Litteræ Caſimiri Ducis Teſſinenſis, quibus ſe a Duce Bithumienſi Terram Severienſem emiſſe confitetur: ita tamen, ut certis conditionibus, infra hinc & Epiph. Domini proxime venturam Ducibus Bithumienſibus eam recuperandi poteſtas ſuperſit. I. 805. Bellum Sileſios inter & Polonos ob Ducatum Severienſem, an. 1444. II. 326

SIDONIA CATHARINA. Filia Wenceslai Adami Ducis Teſſinenſis. Conjux Fridrici IV. Ducis Sileſiæ Lignicenſis.) Sarcophagi inſcriptio. I. 467. Ihr Lob. I. 741

SIDONIA CATHARINA. Filia Franciſci I. Ducis Sax. Angar. & Weſtph. Conjux 1) Wenceslai Adami Ducis Sileſ. Teſſinenſis, 2) Emerici Forgatſchii Com. Trenſchin.) Ihr Grabmahl. I. 582. Ihr Stamm-Regiſter. I. 582. Ihr Leib-Gedinge. I. 704. 741

SIDUS. (vide Cometa, Stella.) Novum in via lactea apparuit, an. 1572. II. 432. Novum, an. 1604. viſum. II. 471

Sieg. (vide Victoria.) Kayſer Ferdinandi des I. über Johannem Grafen von Zips. l. 222. Hertzog Jagellonis von Lithau über die Creutz-Herren. l. 170

Sieghard. Abt zu Camentz.) Deſſen Lob. l. 159

SIGISMUNDUS. Imp. Rex Hungar. & Bohem. Dux Sil. Filius Caroli IV. Regis Bohem. &c.) In Regem Ungariæ coronatus. l. 72. 167. Proſtratio hujus Regis. l. 72. Coronatus in Imperatorem. l. 73. 76. 167. ll. 308. Venit Wratislaviam. l. 74. ll. 174. Ejus Litteræ, quibus Nicolao de Lobkowitz Tabularum Terræ Regni Bohemiæ Protonotario, qui olim Tutelam Regni Bohemiæ geſſerat, ob egregia merita, quæ ſpeciatim recenſet, Caſtrum Haſſenſtein confert. in Lentmericze, 1421. l. 1001. Fata Ducatus Wratislav. ſub ejus regimine. l. 282. Ejus Litteræ, quibus Machnæ de Wartemberg teſtandi facultatem concedit, modo non Eccleſiaſticis perſonis bona ſua conferat. Pragæ, 1437. l. 1023. In Bohemiam vocatus. ll. 305. Albertus Dux Auſtriæ deſtinatus Sigismundi in Regno Hungariæ Succeſſor. ll. 306. Ejus Exercitus a Turcis Prælio ſuperatus profligatusque fuit ad Columbarium Serviæ oppidum. ll. 308. Brunnam adveniens Moraviam in fide ſua confirmat. ll. 311. Ejus Adventus Wratislaviam. ll. 311. Cum exercitu Bohemiam ingreditur, an. 1420. ll. 312. Ejus Copiæ in fugam conjectæ. ll. 315. In Italiam proficiſcitur, an. 1431. ll. 317. Ejus Adventus, Pragæ. ll. 319. Ejus Litteræ pro Eccleſia S. Crucis Wratislavienſi. Baſileæ, 1434. lll. 54. Ejus Litteræ, quibus ſeſe arbitrum a Rege Pol. Ducibusque Lithuaniæ & Mazoviæ & Ord. Hoſp. S. Mariæ Domus Teutonicorum Ieroſolymitani Magiſtro Generali ad componenda diſſidia electum teſtatur. lll. 81. Ejus Litteræ quibus Suidnicio Facultatem ſigillandi cum rubra Cera concedit. Piſonii. 1435. lll. 99. Wird König in Böhaimb. l. 172. 291. Beſtätiget dem Kloſter Camentz ſeine Rechte. l. 173. Beſtätiget der Stadt Franckenſtein ihre Rechte und Gewohnheiten. l. 176. Verſchreibet Hertzog Bolcken zu Teſchen und Groß-Glogau, wegen ſeiner treuen Dienſte, jährl. 2000. Gülden Ungriſch. l. 733

SIGISMUNDUS I. Rex Polon.) Litteræ Caroli V. Rom. Imp. ad Sigismundum Regem Polon. de ineunda pace cum Alberto March. Brandenb. Magno Magiſtro Pruſſiæ, in Maſtrichten, 1520. l. 1067. Litteræ Wolf Schombergii Ducis Copiarum Alberti Magni Magiſtri Ruſſiæ, quibus Sigismundum Pol. Regem ſe ad ulciſcendas Ordini Teutonico a Polonis illatas injurias adventaſſe certiorem reddit, an. 1520. l. 1067. Ejus Litteræ ad Carolum Ducem Monſterbergenſem, quibus ut pro Malchiero de Gerſtovv in Canonicum Misnenſem evehendo apud Misnenſem March. intercedat, hortatur. Wangrovvitz, 1520. l. 1079. Nuptias celebrat cum Barbara de Zapolya. ll. 385. Hält Hochzeit mit Barbara, Graf Stephans zu Trenſchin und Zips Tochter. l. 736

SIGISMUNDUS II. Rex Pol. filius Sigismundi I. Regis Pol.) Fit Rex Poloniæ. ll. 412. Contra Turcas auxilia nulla mittit, an. 1571. ll. 431

SIGISMUNDUS Glogoviæ & Opaviæ Dux.) Sileſiæ Conventum Neoſtadii egit. an. 1506. ll. 382

SIGISMUNDUS Bathory, Pr. Tranſylvaniæ.) Ejus virtus. ll. 459. A Rege Hiſpano velleris Aurei Torque & Adamante immenſi pretii in Pyramidis modum cæſo donatus. ll. 463. Conjugem Auſtriacam dimiſit. ll. 464. Omnes Ditiones ſuas Imperatori Rudolpho tradit, an. 1598. ll. 464. Ex lege Conventionis Opolienſem & Ratiborienſem Sileſiæ Ducatum occupat. ll. 464

SIGISMUNDUS Suecus.) Cracoviam ingreditur, an. 1587. ll. 451

SIGISMUNDUS KURTZBACH. (vide Kurtzbach.)

Silberberg. (Städtlein in Schleſien.) Woher es den Nahmen hat. l. 123. Hat in derſelben Gegend viel Gold-Ertz. l. 129

SILESIA. Schleſien. Urbium deſcriptiones. l. 112. Eruditio Sileſiorum. l. 113. A Bohemis pervaſtata. l. 6. 258. Bellum Sileſiæ inteſtinum inter fratres Henricum & Conradum Henrici Barbati filios. l. 41. Inferior inter Filios Henrici II. Pii diviſa. l. 43. Sileſia tota Bohemiæ Regis obſequium ſubit. l. 55. A Regibus Poloniæ ſpoliata. l. 78. A Polonis intrata. l. 79. Hiſtoria de illuſtriſſimo Sileſiæ Ducatu &c. l. 98. Hiſtorico caret. l. 100. Laude digna. l. 100. Loci natura. l. 102. 103. Antiquitas incolarum. l. 102. 106. Limites ad ortum, ad occaſum, ad meridiem, ad ſeptentr. l. 104. Olim termini ampliores. l. 104. Aëris benignitas. l. 105. Fertilitas. l. 105. 123. Montes. l. 105. Thermæ. l. 105. Flumina. l. 105. Metalli-fodinæ. l. 105. 123. Gemmæ. l. 106. Ortus Incolarum Sileſiae. l. 106. Incolarum nomina varia. l. 107. Sileſiorum nomen & res geſtae. l. 110. Sileſii unde ſic dicti. l. 111. Quæ bella geſſerint. l. 111. Principes Sileſiæ unde deriventur. l. 111. 715. Principum Sileſ. virtus bellica. l. 112. Diſſertatio Hiſtorica, quæ res univerſæ Sileſiæ & Ducatuum ſingulorum vices ac fata Diplomatica fide illuſtrat. l. 256. Ejus fata adverſa. l. 258. Diviſio Sileſiæ in Ducatus XVII. & Dynaſtias liberas VI. l. 259. Epiſcopus Wratislavienſis & ſenior & Potior Dux Sileſiæ. l. 262. De quibusdam Sileſiæ Urbium Diplomatibus. l. 285. Daniel Zepkeni Gymnæceum Sileſiacum Ligio Bregenſe. l. 474. De conſuetudine, qua pueri & puellæ in Sileſia quotannis Dominica lætare, deforme & monſtroſum Idolum e pannis & ſtramine conſarcinatum tam e pagis oppidis publicitus exportant, deinde in fluvium abjiciunt. l. 649. Tabula genealogica ſuperioris Sileſiæ Duces Teſſinenſes, opolienſes & Ratiborienſes Piaſti ſanguine ortos ſiſtens. l. 666. Codicis Sileſiæ Diplomatici ſpecimen, quo Ducum ſuperioris & inferioris Sileſiæ Litteræ clientelares, fœdera, contractus matrimoniales, emtiones, & venditiones, Pacta, conventiones, monaſteriorum quorundam fundationes & dotationes, denique Romanorum Imperatorum, Pontificum & Bohemiæ Regum Diplomata, munificentiæ in Duces

Digitized by Google

Duces, Ducatus, urbes & Cœnobia quædam Sileſiæ Documenta egregia continentur. l. 773. ſq. Diplomata quædam ad Sileſiam univerſam pertinentia. l. 774. ſq. Diploma, quo procuratores Caſimiri Pol. Regis profitentur Regi Regnoque Poloniæ nullum in Sileſiam Jus eſſe, anno 1335. l. 774. Diploma Caſimiri Poloniæ Regis, quo ipſe nullum ſibi in Sileſiam Jus fuiſſe nec ſupereſſe confitetur. l. 775. Diploma Caroli IV. Imp. & Bohemiæ Regis, quo Bohemiæ Sileſiam addidit. l. 776. Diploma Ludovici Hungariae & Pol. Regis, quo & ſibi & Conjugi ſuae nullum in Sileſiam Jus eſſe teſtatur. l. 778. Diploma Prezlai Epiſcopi & Capituli Eccleſiae Wratisl. quo confitentur Carolum Imperatorem & Bohemiae Regem & ejus Succeſſores Bohemiæ Reges veros, naturales haereditarios & legitimos Sileſiae eſſe Dominos. l. 790. Diplomatarium Bohemo Sileſiacum, ſive Diplomata CCVIII. Bohemiae, Moraviae & Sileſiae res illuſtrantia & confirmantia. l. 917. Litterae, quibus Fœdus inter Duces & Urbes Sileſiae ſancitum, an. 1458. l. 1002. Fœdus Ducum & Urbium quarundam Sileſiae ad quasvis hoſtium injurias propulſandas. Wratislav. an. 1402. initum. l. 1006. Fœderis Tabulae inter ſuperioris Sileſiae Duces quosdam & Regem Poloniae, an. 1447. confect. l. 1011. Conventio Superioris Sileſiae Ducum cum Mathia Rege Hungariae. Olomucii, 1469. l. 1054. Chronici Sileſiae vetuſtiſſimi fragmentum. ll. 17. ſq. Bellum Sileſiae civile. ll 18. Bohemi Sileſiam dilacerant. ll. 30. Sileſia inter filios Wladislai ll. diviſa. ll. 43. Monarchia Poloniae ad Sileſiae Duces tanquam Lineam Ducum Poloniae principem translata. ll. 59. Concordia inter Duces Sileſiae & Poloniae, an. 1247. ll. 62. Teutones in Poloniam & Sileſiam allecti. ll. 63. Neceſſitudo, quae Sileſiae cum Maſoviae Ducibus interceſſit. ll. 64. A Polonis pervaſtata, an. 1253. ll. 86. Tartari in Sileſiam irruunt. ll. 92. 156. Qua ſtatione Johannes Imperator Sileſiam acceperit. ll. 123. A Bojemis vaſtata, an. 1133. ll. 230. Wladislai ll. Ducis Pol. exulis excurſio in Sileſiam. ll. 234. Wladislai ll. Ducis Filii Sileſiam recuperant atque inter ſe dividunt. ll. 136. Bellum Sileſiae civile, an. 1182. ll. 239. Bellum Sileſiae inteſtinum inter Henrici Barbati Ducis filios. ll. 243. Inferior, inter fratres Henrici Pii libens diviſa. ll. 252. Bellum Sileſios inter & Polonos, an. 1254. ll. 254. Accedit Regno Bohemiae. ll. 275. Duces Sileſiae Regis Bohemiae Vaſalli. ll. 277. Ab omni nexu Poloniae penitus liberata. ll. 279. Sileſia Regni Bohemiae Provincia ll. 291. Bellum inter Sileſios & Polonos exortum, an. 1383. ll. 300. Turbae & Peſtis Sileſiae Urbes pervaſtantes, an. 1395. ll. 303. Peſtis in Sileſia, an. 1412. ll. 308. Huſſitarum in Sileſiam irruptio, an. 1431. ll. 314. Sileſiae Ducum fœdus contra Huſſitas, an. 1431. ll. 317. Bellum Sileſios inter & Polonos ſopitum, an. 1434. ll. 318. Famis ingens & Peſtis Sileſiam turbat, an. 1437. ll. 320. Turbae in Sileſia exortae, an. 1438. ll. 321. Bellum Sileſios inter & Polonos exortum, an. 1442. ll. 325. Sileſia latrociniis vaſtata, an. 1443. ll. 325. Bellum Sileſios inter & Polonos, ob Ducatum Severienſem, an. 1444. ll. 326. Mutatio Monetae in Sileſia, an. 1450. ll. 328. Diſcordia inter Poloniam & Sileſiam, an. 1451. ll. 329. Georgium Regem deſerit. ll. 339. Legati Sileſiorum ad P. R. an. 1459. ll. 340. Exercitus in Sileſia contra Georgium Bohemiae Regem collectus, an. 1466. ll. 345. Turbis Sileſia pervaſtata, an. 1468. ll. 348. Principes quidam Sileſii interdicto Sacrorum notati, an. 1468. ll. 348. Mathias Rex Hungariae & Bohemiae in Sileſiam proficiſcitur, an. 1469. ll. 349. Georgii Regis Bohemiae excurſiones in Sileſiam, an. 1470. ll. 350. Terra Frauſtadienſis a Sileſiis pervaſtata, an. 1474. ll. 354. Arx Meſericia a Sileſiis intercepta, an. 1474. ll. 356. Mathias Rex Hungar. & Bohem. Sileſiae Ducibus gravis, an. 1475. ll. 357. Peſtis Sileſiae infeſta. ll. 363. Arces Sileſiae montanae dirutae, an. 1491. ll. 369. Res Sileſiae turbatae, an. 1497. ll. 372. Wladislai Regis Hungariae & Bohemiae Privilegium commune Sileſiae conceſſum, an. 1498. ll. 372. Conſtitutio de pace publica Sileſ. an. 1512. ll. 386. Praefectura ſuperioris & infer. Sileſiae diviſa, an. 1526. ll. 396. Ferdinandi I. Regis in Sileſiam adventus, an. 1526. ll. 396. Periculum Sileſiae imminens, an. 1529. ll. 398. Provincia in quatuor Regiones ſuo ordine defendendas diviſa, an. 1529. ll 398. Errores Schvvenckfeldiani Sileſiam turbant, an. 1532. ll. 401. Virtus Sileſiorum in bello Turcico exhibita, an. 1542. ll. 406. Controverſia inter Bojemos & Sileſios, an. 1546. ll. 409. Bellum Sileſiorum civile, an. 1551. ll. 414. Status Sileſiae, an. 1552. ll. 415. Maximiliani II. Regis Hungariae & Bohemiae adventus in Sileſiam, an. 1563. ll. 423. Oppavienſis Ducatus a Sileſiis diſcedere tentat, an. 1570. ll. 430. Comitia Sileſiae, an. 1576. ll. 436. Conſtitutio Rudolphiana pro Salute Sileſiae, an. 1580. ll. 440. Judæi Sileſia excedere juſſi, an. 1582. ll 442. Anabaptiſtae Sileſia excedere juſſi. 1582. ll. 442. Calendarium Gregorianum in Sileſia receptum, an. 1584. ll. 443. Auxilia contra Turcas a Sileſiis praeſtita, an. 1596. ll. 461. Comitia Sileſiae, an. 1598. ll 463. Aquarum in Sileſia inundationes, an. 1598. ll. 464. Comitia Sileſiae, an. 1600. ll 466. Comitia Sileſiae, & quae in iis acta, an. 1604. ll. 471. Comitia Sileſiae, an. 1606. ll 473. Peſtis graviſſima in Sileſia, an. 1606. ll. 477. Comitia Sileſiae, an. 1607. ll. 478. Legati Sileſiorum ad Imp. Aug. Rudolphum II. an. 1608. ll 481. Comitia Sileſiae, an. 1609. ll 482. Sileſiorum miles conſcriptus pro defendenda patria, an. 1611. ll. 483. Legati Sileſiorum in Bohemiam, an. 1611. ll. 484. Legati Sileſiorum Mathiam Regem Sileſiae Ducem appellarunt, an. 1611. ll. 484. Index Litterarum Ducatus Sileſiae, ex Diplomatario MSto Poloniae, ll. Acc. 87. Tartarorum irruptio in Sileſiam. lll. 9. Von was vor teutſchen Völckern es ehmahls bewohnt geweſen. l. 121. Von Ankunfft der Sclaven in Schleſien. l. 122. 257. Warum die Schleſier Eſels-Freſſer genennet werden. l. 123. Giebt ſich unter die Cron Böhaimb. l. 155. 258. Wird der Cron Böhaimb incorporiret. l. 164. In Schleſien fallen die Wayſen und Thaboriten. l. 174. Schleſier fallen in Böhaimb. l.

Digitized by Google

174.197. Abermahliger Einfall der Wayſen in Schleſien. I.174. Schleſier erobern Nachod. I. 179. Unterſchiedene Raub-Schlöſſer daſelbſt werden geſchleifft. I. 181. Daſelbſt gehet eine Unrichtigkeit vor mit der Müntze. I.181. Unruhe in Schleſien. I. 194. Kriegs-Flammen in Schleſien. I.197. Wieder-Läuffer daſelbſt circa an.1526. I.220. Lands-Privilegium wird beſtättiget. 1528.I.222. Fürſten-Tag daſelbſt,an. 1532. I.224. Fürſten-Tag daſelbſt,an.1554. I. 230. Groſſe Theurung daſelbſt, an.1584.I.254. Peſt in Schleſien, an.1585. I. 254. Die Nahmen vieler Fürſtenthümer in Schleſien, woher ſie erwachſen. I.608. Wie gantz Schleſien zum Chriſtenthum kommen. I.726. Unter die Söhne Wladislai II. zertheilt. I.727.746

SISSECK. Victoria Chriſtianorum ad Siſſeckum, an.1593. II.457

SIVERHUSIANA pugna, an.1553. II.416

SKUROWSKENSIS Dynaſtia. Litteræ, quibus Potho de Czaſtalovvitz & Bazko de Cunſtadt & Podiebrad Dynaſtias Bohemiæ Ruchenbergenſes & Skurovvskenſem emtionis titulo Luticii, an.1387. conſequuntur. I.1008

SMALCALDEN. Smalcaldicum fœdus, an.1536. II.402. Smalcaldicum bellum,an.1546. II.409

SMOGROVIA. Anonymi vitæ Epiſcoporum Eccleſiæ, quæ olim Smogrovienſis, deinde Rytzinenſis, mutato loco & nomine Wratislavienſis appellatur. II.177. Smogrovv prima Sileſiorum Eccleſia. II.177. Fundator Eccleſiæ Smogrovv. II.177. Scholæ initium. II.177. III. 2. Leonhardus I. Epiſcopus V. Smogrovienſis Eccleſiam transtulit Ryczinam. II.160. 179. 216. Mieslaus Epiſcopatum Sileſiæ Smogræ inſtituit. II.201. Primus Smogræ Epiſcopus. II.159.177. 201. III.4. Die erſte Schule daſelbſt richtet Biſchoff Urbanus an. III. 3

SOBRIETAS. Aulica in Georg. Thilone, Conſil. Lign. Laudata. II.470

SOL. Ejus Ecchipſis, an.1415. I. 73

SOLYMANNUS. Imper. Turc.) Budam occupat, & Viennam,ſed irrito conatu, obſidet, an.1529. II.398. Conſtantinopolin redit. an.1529.II.399. Ejus in Hungariam adventus, an.1541. II.406. Albam Regalem oppugnat, an.1543. II.407. Induciæ inter Imperatorem Ferdinandum & Solymannum, an.1560. II.421. Belagert die Stadt Wien mit 300000. Mann. I.740.

SOPHIA. Filia Bolckonis Ducis Teſſin. & Maj. Glogov. Conjux Victorini Ducis Monſterb.) Ejus Litteræ, quibus marito conſentiente Partem Ducatus Teſſinenſis ad ſe devolutam in fratrem Caſimirum transfert. Opaviæ. 1474. I. 1040

SORABIA. ſ. SERVIA. Ortus hujus Regni. II.19

SPARNECK. (Rüdigerus de) Ejus Litteræ, quibus notum facit ſe obligaſſe Circulo feodali Carolo Romanorum & Bohemiæ Regi Dominium Waldenſtein cum continentiis & Villis, Schœnbach, Stein & Hoffvvald. Pragæ.1356. III. 75

SPECTRUM. Budæ ante Regis Ludovici occaſum apparuit, an.1526. II.394

Speiſe. Läſt Ludovicus der II. Hertzog zu Liegnitz bey Müſſen kochen. I.446.661

SPINEA-CORONA. Cœnobium vulgo gülde Kron, in D. Pragenſi.I.926. Ottokari Regis Bohemiæ Diploma fundationis hujus Cœnobii. Act.1263. I.926

SPITKO MOLESTINUS. Weywode zu Cracau.) Verpfändet Hertzog Primislao zu Teſchen und Groß-Glogau und ſeinem Sohne, Lublintz, Olesnitz und Gortzen. I.731

Sporn. (vide Calcar.) Hertzog Johannes I. zu Sagan, reitet ſeine Gemahlin, Scholaſtica genannt, mit Sporen. I.358.738

Stärcke. Von beſondrer iſt geweſen Frau Cymbarcka, gebohrne aus Königl. Stamme zu Pohlen, Hertzogin in der Maſur, auch vermählte Ertz-Hertzogin zu Oeſterreich.I.514. Von beſondrer iſt geweſen Eliſabeth, Kayſer Carls des IV. vierdte Gemahlin. I.514

Stam-Tafel, Linie, Regiſter. (v. Tab. geneal.) Der Hertzoge von Münſterberg und Oelß, aus Königl. Böhmiſchen Podiebradiſchen Geblüte. I.115. Der Hertzoge in Schleſien zur Oelß, aus Hochfürſtl. Würtenbergiſchem Geblüte. I.119. Daniel Zepkens Hiſtoriſche Beſchreibung und Ausführung der Stamm-Linie, von den Hochlöbl. Ahnen etlicher Fürſtl. Fräulein in Schleſien, die an Kayſerl. Königl. Chur- und Fürſtl. Stämmen und Häuſer auſſerhalb Landes ſind verheyrathet worden; und im Gegentheil etlicher Kayſerl. Königl. Chur- und Fürſtl. Gräfl. Fräulein auſſerhalb Landes,ſo ins Land und Hertzogthum Schleſien gebahret,und etlichen Schleſiſchen Fürſten beygeleget worden. I.481.ſq. Frauen Eſthern, gebohrne Hertzogin von Oppeln, Kayſer Heinrichs des VII. Gemahlin. I. 493. Frauen Beatricis, gebohrnen aus Königl. Stamm zu Polen, Hertzogin in Schleſien, zu Glogau, vermählten Römiſchen Kayſerin. I. 395. Frauen Annen, gebohrnen aus Königl. Stamm zu Polen, Hertzogin in Schleſien, zu Jauer, vermählten Römiſchen Kayſerin. I. 497. Frauen Agneten, gebohrnen aus Königl. Stam zu Polen, Hertzogin in Schleſien von Glogaw, König Ottonis des Beyers in Ungarn Gemahlin. I. 499. Frauen Violæ, gebohrnen Hertzogin von Teſchen, Königs Wentzels des Jungen in Böhmen Gemahlin. I. 501. Frauen Hedwigis, gebohrnen aus Königl. Stamm zu Polen, Hertzogin in Schleſien zu Glogaw ꝛc. vermählten Königin in Polen. I. 503. Frauen Annæ, gebohrnen aus Königl. Stamm zu Polen, Hertzogin in Schleſien, zu Glogaw, vermählten Churfürſtin und Pfaltzgräfin bey Rhein. I. 505. Frauen Barbara, gebohrnen aus Königl. Stamm zu Polen, Hertzogin in Schleſien zur Liegnitz, vermählten Churfürſtin und Hertzogin zu Sachſen. I. 507. Frauen Sophien, gebohrnen aus Königl. Stamm zu Polen, Hertzogin in Schleſien zur Liegnitz, vermählten zu Brandenburg. I. 509. Frauen Agneten, gebohrnen aus Königl. Stamm zu Polen, vermählten zu Oeſterreich. I. 511. Frau Richſæ, gebohrnen aus Königl. Stamm zu Polen, vermählten Ertz-Hertzgin zu Oeſterreich. I. 513. Frauen Cymbarka, gebohrnen aus Königl. Stamm zu Polen, Hertzogin in der Maſur, auch vermählten Ertz-Hertzogin zu Oeſterreich. I. 515. Frauen Judith, gebohrnen aus Königl. Stamm

Stamm zu Polen, Hertzogin in Schlesien, zur Schweidnitz, auch vermählten in Bayern l. 517. Frauen Euphemiæ, gebohrnen aus Königl. Stamm in Polen Hertzogin in Schlesien, zur Oelse, auch vermählten in Sachsen. l. 519. Frauen Barbaræ, gebohrnen aus Königl. Stamm zu Polen, Hertzogin in Schlesien von Glogaw, auch vermählten zu Braunschweig und Lüneburg. l. 521. Frauen Catharinæ Sophiæ, gebohrnen aus Königl. Stamm zu Polen, Hertzogin in Schlesien zur Liegnitz und Brieg, auch vermählten Pfaltzgräfin beym Rhein. l. 523. Frauen Adelheid, gebohrnen aus Königlichem Stamm zu Polen, Hertzogin in Schlesien, auch vermählten Marggräfin zu Mähren. l. 525. Frauen Elisabethen, gebohrnen aus Königl. Stamm zu Polen, Hertzogin in Schlesien von Oppeln, auch vermählten Landgräfin zu Leuchtenberg. l. 527. Frauen Euphemiæ, gebohrnen aus Königl. Stamm zu Polen, Hertzogin in Schlesien von der Liegnitz, auch vermählten in Kärndten. l. 529. Frauen Hertwig, gebohrnen aus Königl. Stamm zu Polen, Hertzogin in Schlesien zu Oppeln, auch vermählten Groß-Fürstin in Littawen. l. 531. Frauen Elisabeth, gebohrnen aus Königl Stamm zu Polen, Hertzogin in Schlesien, auch vermählten zu Pommern. l. 533. Frauen Hertwig, gebohrnen aus Königl. Stamm zu Polen, Hertzogin in Schlesien zu Glogaw, auch vermählten Fürstin zu Anhalt. l. 535. Frauen Agneten, gebohrnen aus Königl. Stamm zu Polen, Hertzogin in Schlesien von der Liegnitz, auch vermählten zu Würtemberg. l. 537. Frauen Margarethen, gebohrnen aus Königl. Stamm zu Polen, Hertzogin in Schlesien zum Brieg, auch vermählten in Holland. l. 539. Frauen Hertwigs, gebohrnen aus Königl. Stamm zu Polen, Hertzogin in Schlesien zu Teschen, auch vermählten Gräfin zu Treschin und Zips. l. 541. Frauen Margarethæ, gebohrnen aus Königl. Stamm zu Polen, Hertzogin in Schlesien zum Sagan, auch vermählten zu Manßfeld. l. 543. Frauen Agneten gebohrnen aus Königl. Stamm zu Polen, Hertzogin in Schlesien zur Oelß, auch vermählten Gräfin zu Schlick. l. 545. Frauen Annæ, gebohrnen aus Königl. Stamm zu Polen, Hertzogin in Schlesien zu Crossen, auch vermählten Frauen zu Rosenberg. l. 547. Frauen Helenen, gebohrnen aus Königl. Stamm zu Polen, Hertzogin in Schlesien zur Liegnitz und Brieg, auch vermählten Freyin zu Kurtzbach. l. 549. Frauen Margarethæ, gebohrnen aus Königl Stamm zu Polen, Hertzogin in Schlesien zum Sagan, auch vermählten Freyin zu Ungarn. l. 551. Frauen Sophiæ, gebohrnen aus Königl. Stamm, auch vermählten in Polen und Schlesien. l. 555. Frauen Christinæ, gebohrnen aus Kayserl. Stamm, auch vermählten in Polen und Schlesien. l. 557. Frauen Annæ, gebohrnen aus Kayserl. Stamm zu Oesterreich, auch vermählten Hertzogin in Schlesien zu Breßlau. l. 559. Frauen Elisabethen, gebohrnen Königin in Ungarn, auch vermählten Hertzogin in Schlesien zu Oppeln. l. 561. Frauen Margarethæ, gebohrnen Königin in Böhmen, auch vermählten Hertzogin in Schlesien zum Brieg. l. 563. Frauen Elisabethæ, gebohrnen Königin aus Polen, auch vermählten Hertzogin in Schlesien zur Liegnitz und Brieg. l. 565. Frauen Richsæ, gebohrnen aus Churfürstl. Hause der Pfaltz-Grafen beym Rhein, auch vermählten in Polen und Schlesien. l. 567. Frauen Agneten, gebohrnen aus Churfürstl. Hause der Hertzoge zu Sachsen, auch vermählten in Schlesien zu Breßlaw. l. 569. Frauen Barbaræ, gebohrnen aus Churfürstl. Hause der Marggrafen von Brandenburg, auch vermählten Hertzogin in Schlesien zur Liegnitz Brieg. l. 571. Frauen Agneten, gebohrnen aus den Hochlöbl. Hause der Ertz-Hertzoge von Oesterreich, auch vermählten Hertzogin in Schlesien zu Jauer. l. 573. Frauen Catharinæ, gebohrnen aus dem Hochlöbl. Hause der Ertz-Hertzoge von Oesterreich, auch vermählten Hertzogin in Schlesien zu Glogau. l. 575. Frauen Agneten, gebohrnen aus dem Hochlöbl. Hause der Ertz-Hertzoge von Oesterreich, auch vermählten Hertzogin in Schlesien zur Schweidnitz. l. 577. Frauen Hedwig, gebohrnen Hertzogin zu Meranien, auch vermählten in Schlesien. l. 579. Frauen Mechtild, gebohrnen Hertzogin von Braunschweig und Lüneburg, auch vermähleten in Schlesien zu Glogaw. l. 581. Frauen Sidonia Catharina, gebohrnen Hertzogin von der Lawenburg in Nieder-Sachsen, auch vermähleten in Schlesien zu Teschen, l. 583. Frauen Scholasticæ, gebohrnen Pfaltz-Gräfin zu Sachsen, auch vermählten Hertzogin in Schlesien zum Sagan. l. 585. Frauen Brigittæ, gebohrnen Landgräfin in Thüringen auch vermählten Hertzogin in Schlesien zu Glogaw. l. 587. Frauen Mechtildis, gebohrnen Marggräfin von Brandenburg, auch vermählten Hertzogin in Schlesien zu Breßlaw. l. 589. Frau Annæ, gebohrnen Hertzogin in Pommern, auch vermähleten in Schlesien zur Liegnitz und Brieg. l. 591. Frauen Catharinæ, gebohrnen Hertzogin zu Mechelburg auch vermählten in Schlesien zur Liegnitz und Brieg. l. 593. Frauen Annen Marien, gebohrnen Fürstin von Anhalt, auch vermählten Hertzogin in Schlesien zur Liegnitz und Brieg. l. 595. Frauen Dorotheæ, gebohrnen Hertzogin in Schlesien zur Liegnitz und Brieg. l. 597. Frau Annæ, gebohrnen Hertzogin zu Würtemberg und Teck, auch vermähleten in Schlesien zur Liegnitz und Brieg. l. 599. Frau Elisabeth, gebohrnen Hertzogin in Liefland, zu Churland und Semgallen, auch vermählten Hertzogin in Schlesien zu Teschen. l. 601. Frauen Adelheid, gebohrnen Gräfin von Sultzbach, auch vermählten Hertzogin in Schlesien. l. 603. Frauen Juttæ, gebohrnen Gräfin von Sapholen, auch vermählten Hertzogin in Schlesien zu Mönsterberg. l. 605. Frauen Margarethæ, gebohrnen Gräfin von Ellien, auch vermählten Hertzogin in Schlesien zu Teschen. l. 607. Frauen Elisabeth, gebohrnen Hertzogin aus Groß-Polen, auch vermählten in Schlesien zur Liegnitz und Breßlau. l. 609. Frauen Salomæ, gebohrnen Hertzogin in der Masur, auch vermählten in Schlesien zur Liegnitz und Brieg. l. 611. Frauen Elisabethen,

gebohrnen Marggräfin von Brandenburg, auch vermähleten Hertzogin in Schlesien zur Liegnitz. I. 613. Von Piasto her bis auf die Zeiten des XVII. Seculi. I. 606. sq. Der Hertzoge zu Teschen in Schlesien, wie dieselben aus dem uralten Stamm der Könige zu Polen entsprossen und herkommen, gestellt von Eleasaro Tilisch. I. 745. Des Hoch-Reichs-Gräfl. Schaffgottischen Hauses. III. 163. Des vortrefflichen Geschlechts derer Burggrafen und Grafen von Dohna III. 199. Des Hochgräfl. Hauses von Maltzan. III. 248. Des Hoch-Reichs-Gräfl. Hauses von Promnitz. III. 272. Des Hoch-Reichs Gräfl. Hauses Hatzfeld. III. 288 Des Hoch-Reichs-Gräfl. Hauses von Henckel. III. 297. Des vortrefflichen Geschlechts der Grafen von Schönaich. III. 315

STAMPEN. (vill.) Litteræ Conradi I. Ducis Olsnensis quibus Conrado de Borsnitz & Henrico de Hugvvitz villam Stampen una cum Sculteto & jure Patronatus vendit. Wratisl. 1338. I. 954

STANISLAUS. S. Bischoff zu Crackau.) Trucidatur a Boleslao II. Rege Pol. I. 5. 22. 510. II. 28. 79. 222. Canonisatus. 1250. II. 17. 65. 82. 83. 172. In ejus Canonisatione mortuus resuscitatus est. II. 65. Ejus Corpus exhumatum & ossa pro reliquiis in Veneratione habentur. II. 66. Martyrisatus est. II. 79. Ejus Successor. II. 79. Miraculum a Stanislao editum. II. 221. Wird von Boleslao II. Könige in Pohlen umbracht, weil er ihn seines sündlichen Lebens halber gestrafft. I. 726

STARSTEIN. Litteræ Ruperti I. Senioris Com. Pal. Rheni Elec. quibus Carolo IV. Imperatori tanquam Bohemiæ Regi Starstein vendunt, sub lege reluitionis. Patavii. 1353. I. 995

STATUTA. Civitatis Suidnicensis. II. Acc. 73

STEIN. (Castrum) Litteræ Alberti II. & Ottonis Fratr. Ducum Austriæ pro firmanda amplius cum Johanne Rege Pace Filio ejus Johanni Castra Greiffenberg & Stein ex manibus Com. Goritiæ abstriganda promittunt. Ensæ. 1336. III 62

STELLA. (vide Sidus, Cometa.) Nova in via lactea apparuit, an. 1572. II. 432

STENIUS. (Georg) Königs Mathiæ in Ungern vornehmster Rath und Hof-Diener.) Dessen Raub-Schlösser zerstöhret Hertzog Casimirus zu Teschen. I. 137. Ejus Encomium. II. 362. Ejus Odium inane in Wratislavienses. II. 363 Ejus Insolentia. II. 366

STEPHANUS. Rex Polon.) Ejus Expeditio contra Moschos, an. 1579. II. 439

STEPHANUS BATHORY. Rex Polon.) Eligitur Princeps Transylvaniæ, an. 1575. II. 434. In Poloniam proficiscitur, an. 1575. II. 435. Pax inter eum & Moscoviæ Ducem victum, an. 1581. II. 441. Ejus Laus. II. 430. Electio ejus confirmatur. II. 430

STEPHANUS. Dux Bavariæ.) Fridricum Austriacum a Bavaria fugavit. I. 408. Erlanget von denen Oesterreichischen Fürsten und etlichen Bischöffen einen herrlichen Sieg. I. 516. Sein Grabmahl. I. 516

STEPHANUS. Dux Bavariæ. Filius Ludovici Bavari Imp.) Ejus promissio, quod nullum Vasallum & subditum ad se trahant aut Castra vel bona emant in Regno Bohemiæ & Marchionatu Moraviæ. Pisis. 1355. I. 992

STEPHINSHAYN. (Nicolaus) Litteræ Agnetis Austriacæ Ducissæ Suidnicensis, quibus Johannem & Nicolaum fratres de Stephinshayn omnia Jura Ducalia in Villa Bela Terræ Czobolienſis Abbati S. Mariæ in Arena Wratislav. vendidisse testatur. Suidnicii. 1376. I. 958

STERILITAS. } Fuit Jutta Wladislai I. Regis Pol.
STERILIS. } Conjux. I. 24. II. 28. Precibus S. Aegidii depulsa. I. 24. II. 23

STERNBERG. (Jaroslaus a) Pactum iniit cum Wladislao Duce Koslensi & Bithumiensi. I. 291. 687. Ejus Litteræ, quibus se pactum cum Wladislao Duce Bithumiensi iniisse testatur, quo Margaretham Filiam Bolckoni Duci Kozlensi nubere jusit, cui inde de dotalitio cautum &c. Actum Kozlæ. 1347. I. 885. Ejus Litteræ, quibus se cum Duce Olsnensi Conrado Pactum iniisse testatur, ut Margarethæ filiæ Relictæ Bolckonis Ducis Kozlensis liberum dotalitii usum fructum concedat. In Mugilnitz. 1358. I. 886

STERNBERG. (Elisabeth de) Boczkonis de Cunstadt & Podiebrad Conjux.) Litteræ Boczkonis de Cunstadt & Conjugis Elisabethæ de Sternberg, quibus sese ab Henrico Seniore Duce Monsterbergensi Arcem Hilschin & Oppidum Chrzienovviz emisse: illi vero reluitionis Jus competere testantur. Lüticzii. 1473. I. 1034

Seidlitz. Ein Ritter, Hertzog Ludwigs des II. zu Liegnitz und Brieg Bedienter.) Wird mit seinem Herrn gefangen, und was sich in seinem Gefängnisse mit ihm zugetragen. I. 445

STINAVIENSIS Ducatus. Litteræ Johannis Regis Bohemiæ quibus contractum Emtionis venditionis Ducatus Stinavienſis ratum habet. I. 872. Litteræ Ludovici Regis Hungar. & Bohem. quibus Fridricus II. Dux Lignicensis, urbes & terras Wolavienſem Stinavienſem & Raudenſem feudi titulo recepit. Budæ. 1524. I. 916. Litteræ Catharinæ Ducissæ Saganensis de terra Stinavienſi. Dat. Stynav. 1494. I. 1080

STOSCH. (Fridricus a) Litteræ Wilhelmi Ducis Opav. & Monstirb. quibus Fridricum a Stoſch in Schiltberg Villam Aldelmansdorff emisse testatur & ratum habet. Monstirb. 1443. I. 1014

STOSCH. (Heinrich a) Ein Ritter.) Kaufft Groß-Schiltberg. I. 171

Strehlische Weichbild.) Bekommt unterschiedene Herrn. I. 169. Litteræ Bolckonis I. Ducis Silesiæ Suidnic., quibus sese Civitatem Strelin eodem quod Suidnicium Jure locasse testatur. Suidn. 1293. III. 89

STRIGONIUM. Expugnat. a Mathia Archid. Austr. an. 1595. II. 460

STROSZA. Tributum in Polonia. II. 25

STREHLITZ. (villa) Litteræ Johannis de Leuchtenburg Capitanei Regii Suidnicensis & Javorienſis de hac Villa. Suidnicii. 1405. I. 938

STUBLAU. (Georgius Lessota a) J. U. D. Illustr. Brig. Ducis Georgii Consiliarius &c.) Ejus Laus. II. 433

STUDIUM. Virtutis & Sapientiæ præstantissimum bonum. I. 98. In studio virtutis opus est intueri exempla præclara. I. 98

Digitized by Google

STURMIUS. (M. Bernhardus) Paſcovius: Iglavienſis Reipubl. Protonotarius.) Ejus Scripta. II.443

STYTORIUS. Qualiter Civitatem Breſcenſem intraſſet. II. 145

SVANTOBORIUS. (vide Svvanthoborius.)

SVANTOPOLCUS. Pomeraniæ Dux.) Lesconem Album Ducem Poloniæ interficit. II.57. 245. Sibi Ducatum in Pomerania uſurpavit. II. 57. Proditor dictus. II.61. Pruthenos contra Chriſtianos inſurgere fecit. II.61. Terram Culmenſem cum exercitu ingreditur. II.61. Ejus adverſa fata. II.61. Novum Caſtrum prope Nakiel non poteſt expugnare. II.68. Ejus doloſæ inſidiæ, militi præſidiario novi Caſtri prope Nakyel ſtructæ. II.68. De concordia inter Przemisl. & Suantopolcum Duces facta. II.68. Staciones Warczislai devicit. II.72. Ejus Clades. II.86. Ejus Prælium ad Caſtrum Nakiel. II. 86. Pax ſancita inter Przemislaum Majoris Pol. & Svvantopulcum. II.87. Ejus perfidia in Theutones. II. 92

SUBINO. (Sandivogius de) Capitaneus Poloniæ. II. 118. Hunc Ludovicus M. Rex Ungariæ & Poloniæ de Capitaneatu prædicto amovit, & terræ Cracovienſi in Capitaneum præfecit. II. 118. Vicarius Regni Poloniæ creatur a Ludovico Ungariæ & Pol. Rege. II.124. Ejus Captivitas in Ungaria. I. 151

SUEVIA. Ludovici Rom. Elect. Brandenburgici renuntiatio pignorum in Suevia. Sulzbach. 1354. I. 996. Bellum inter Daniæ & Sueciæ Reges compoſitum, an. 1569. II. 429

SUFFRAGIUM. De S. Hedvvige ab Epiſcopo Wratisl. Statutum. I. 80

SUIDNICENSIS Ducatus. (vide Svveidniz.)

SULCO. Epiſcopus Cracoviæ.) Principem pronunciavit Leczconem filium ejus primogenitum Monarcham Cracoviæ. I. 8. 40

SULENS. (Caſtrum) Aedificatum. II.77. A Boleslao Pio, Duce Pol. captum. II. 77

SULISLAUS. Filius Dobrogaſtii.) Petrum Canonicum Poznanienſem trucidat. II. 77

SVVANTHOBORIUS. Dux Pomeraniæ. II. 123. Stetinenſis. II. 123. Stentinenſis. II. 121. Expugnat municipium Czopla. II. 121. Ejus victoria. II. 123

SVVEIDNITZ. (Fridmann de) Litteræ Henrici IV. Ducis VVratislav. quibus Fridmannum de Svveidnitz villam Galovvitz in diſtrictu VVratislav. fratribus vendidiſſe teſtatur & ratum habet. VVratislav. 1332. I. 971

SVVIDNA. Caſtellanus Naklenſis.) Quid egerit civitatem Poznanienſem ingreſſus. II. 140

SVVIDNITZ. (villa) Litteræ Bolkonis II. Ducis Sileſiæ Monſterbergenſis, quibus villam Svvidnitz Eccleſiæ S. Crucis VVratislav. Jure Teutonico locari poſſe concedit. Monſterberg. 1359. III. 56

SYLVA. Przemislaus Dux Opolienſis Urbi Ratiboriæ Sylvam quandam dedit. I. 706. Anna Ducisſa Sileſiæ & Poloniæ Monachis Ord. S. Benedicti Sylvam Criſſobur confert. I. 857. Diploma Bolkonis Ducis Sileſiæ, quo Cœnobio Griſſovienſi Sylvas quasdam confert, an. 1254. I. 862. Diploma Przemislai Ducis Opolienſis, quo Cives Ratiborienſes facultate in Sylvis Ducalibus Ligna incidendi donat, & ab annuo unius Marcæ Auri Cenſu abſolvit. Ratiboriæ. 1280. I. 914. Przemislai Ducis Oppol. Domini in Ratiboria Diploma, quo civibus Ratiborienſibus, ob urbem eorundem virtute ſervatam Sylvam confert, cujus Limites ſpeciatim recenſet. Ratiboriæ. 1290. I. 915. Litteræ Kunegundis Ducisſæ Sileſiæ Suidnicenſis, quibus Monaſterio Griſſovienſi annuum quinque marcarum ex Sylva Rusk Cenſum confert. Act. Suidnicz. 1326. I. 953

SYMBOLUM. Johannis Georgii Ducis Ligio-Bregenſis. II. 457. Joachimi Fridrici Ducis Lygio-Bregenſis. II. 469

SYNODUS. Gnesnæ habita. II. 46. 243. In VVratislavia per legatum Papæ celebr. II. 63. Lancicienſis contra Boleslaum Calvum Ducem Sileſiæ Lignicenſem. II. 71. Gnesnenſis, an. 1375, habita. II. 112. VVratislaviæ Diœceſana, an. 1479. II. 260. Oecumenica, an. 1419. II. 309. Diœceſana VVratislaviæ, an. 1473. II. 353. Diœceſana VVratislav. an. 1475. II. 357. Diœceſana VVratislav. an. 1496. II. 371. Diœceſana VVratislav. an. 1497. II. 371. Diœceſana VVratislav. an. 1509. II. 384. Diœceſana VVratislav. an. 1580. II. 440. Diœceſana celebrata ab Henrico I. Epiſcopo VVratisl. an. 1305. III. 11

SYRADIA. SYRADIENSIS Terra. De Convention per Nobiles Regni in Syradia habita ante Lætare feria quinta. II. 142. De Colloquio in Syradia per Terrigenas facta. II. 144. Turbæ in Lancicienſi & Syradienſi Terra exortæ. II. 74

SYROSLAUS. (vide ZYROSLAUS.)

SZEZECH. Princeps militiæ.) Perpetuo exilio proſcriptus. II. 30

SZULENZ. (Caſtrum) Ab Ottone Marchione Brandenburg. ædificatum. II. 77

T.

TABULA GENEALOGICA. (vide Stamm-Tafel, Linie, Regiſter.) Duces Sileſiæ Wratislavienſes Piaſteos ſiſtens. I. 298. Duces Sileſiæ Glogovienſes & Saganenſes Piaſti Poſteros ex monumentis fide digniſſimis ſiſtens. I. 342. Ex qua Scholaſticæ Johannis I. Ducis Sileſiæ Saganenſis origo eluceſcit. I. 364. De illuſtri Kurzbachiorum gente. I. 367. Duces Sileſiæ Olsnenſes Piaſti poſteros ſiſtens. I. 372. Duces Sileſiæ Suidnicenſes, Javorienſes & Monſterbergenſes Piaſti ſanguine ortos ſiſtens. I. 386. Duces Sileſiæ Lignicenſes & Bregenſes Piaſti poſteros ſiſtens. I. 417. A Piaſto usque ad Tempora ſeculi XVII. I. 613. ſq. Superiores Sileſiæ Duces Teſſinenſes, Opolienſes & Ratiborienſes Piaſti ſanguine ortos ſiſtens. I. 667. Duces Superioris Sileſiæ Opavienſes Ratiborienſes & Monſterbergenſes Regum Bohemiæ ſanguine ortos ſiſtens. I. 750. Foxiæ Familiæ. II. 375. Thurzonum de Bethlem ſalva. II. 377. Tabulæ genealogicæ Serenisſimæ Gentis Lotharingicæ, & celſisſimæ Lichtenſteinenſis Lobkovvitziæ ac Aurſpergicæ Familiæ ex monumentis fide digniſſimis. II. Acc. Tabula generalis, Acceſſiones quasdam ad Hiſtoriam Ducum Sileſiæ Piaſteorum

Digitized by Google

ſteorum Tomo I. ſcriptorum noſtrorum inſertam ſiſtens. II. Acc. p. 3. Serenisſimæ gentis Lotharingicæ, cujus nunc ſuperioris quoque Sileſiæ Ducatus Teſsinenſis Poſſeſsio, ex monumentis fide digniſsimis. II. Acc. 10. ſq. Celſisſimæ gentis Lichtenſteiniæ quæ Sileſiæ Ducatu Oppavienſi & Carnovienſi gaudet. II. Acc. 34. ſq. Celſisſimæ gentis Lobkovvitziæ, quæ Sileſiæ Ducatum Saganenſem habet. II. 46. ſq. Celſisſimæ gentis Aurſpergicæ, quæ Sileſiæ Ducatum Monſterbergenſem habet. II. Acc. 54. ſq.

Tag. Ein unglücklicher denen Böhmiſchen Königen. I. 500

TAMERLANUS. TEMISCHANUS. TEMISLANC. Bajazetem Turcam vicit & captivum duxit. III. 304

Tantz. Im Tantz zerbricht Hertzog Heinrich, König Ottonis des Beyers in Ungern Sohn, das Bein. I. 498

TARTARI. Ruſsiam, Hungariam, Poloniam Sileſiamque dilacerant. I. 315. Henricum Pium Ducem Sileſiæ Poloniæ & Cracoviæ ſuperant. I. 315. Bellum Mieslai II. Ducis Teſsinenſis & Opav. cum Tartaris. I. 676. Tartarorum in Poloniam excurſiones. 1250. II. 17. Ungariam devaſtaverunt, an. 1238. II. 60. De primis Tartaris, qui Poloniam & Ungariam intrarunt. II. 80. Henricum Pium Ducem Sileſiæ & Poloniæ interfecerunt. II. 60. 172. Poloniam depopulantur & Sandomiriam occupant. II. 73. 82. De Tartarorum introitu in terram Cracovienſem. II. 82. In Hungariam irruunt. II. 92. In Sileſiam irruunt. II. 92. III, 10. Henricum Pium Sileſ. & Cracov. Ducem interficiunt. II. 92. 250. Caſimirus III. Rex Polon. de Tartaris Victoriam reportat. II. 97. Sileſiam invadunt. II. 156. Tartarorum incurſiones in Poloniam. II. 173. 248. 256. Sileſiam ingrediuntur. II. 248. Igne Cœleſti ab obſidione Wratisl. repulſi. II. 249. Prælio ad Lignicium geſto victores. II. 249. Werden von Mieslao II. Hertzogen zu Teſchen und Oppau geſchlagen. I. 727. Werden an. 1542. von denen Pohlen viel erſchlagen und 16000. gefangen. I. 739

Tauffe. (vide Baptismus.) Uberkommt Mieslaus Hertzog in Pohlen. I. 726

TEMPESTAS. Magna, an. 1435. I. 77. In Lobſchutz. I. 85. Horribilis. I. 90. Magna, an. 1463. I. 94. Horribilis & in audita Olsnam dilacerat, an. 1535. II 401

TEMPLARIORUM Ordo. Incepit, 1223. II. 83

TEPLITZ. (Aula.) Litteræ, quibus Hinco Junior Dux Monſterbergenſis, ex Teſtamento matris Johannæ Reginæ Bohemiæ Lichtenburg, Mielnick & Teplitz adipiſcitur &c. Blaten, 1476. I. 1037

TERNICUS. Ein teutſcher Bürgermeiſter zu Crackau.) Ladet, ſeine Pracht zu erweiſen, funffzehen Könige und Fürſten in ſeiner Behauſſung zu Gaſte, welche er zugleich herrlich beſchencket. I. 729

TERRA Sancta. (vide gelobte Land, Heil. Grab.) In terram Sanctam profectus eſt Ludovicus II. Dux Lignicenſis, an. 1507. II. 384. Polonia Decimas confert pro expeditione in terram ſanctam. II. 239

TERRIGENÆ. Qualiter Vincentius Palatinus Posnanienſis cum Terrigenis Poloniæ civitates Regales expugnabant. II. 139. De conflictu inter Domaratum & Terrigenas habito. II. 141. De ſecundo conflictu inter Terrigen. & Domaratum habito. II. 142. Quomodo Caſtrum Kaliſſienſe Terrigenis fuerat præſentatum. II. 143. De Colloquio in Syradia per Terrigenas facto. II. 144

TESCHNOW. Litteræ Wladislai Ducis Richumienſis, quibus Hermanno bona Theſchnow nuncupata confert. uno tamen equo ſibi ſervato. Koslæ, 1322. I. 970

Teſchen. (vide Teſsinenſis Ducatus.) Eleaſari Tiliſch kurtze Verzeichniß, Bericht und Auszug, von dem Stammling und Ankunfft der Hertzoge zu Teſchen und Groß-Glogau. I. 723. Von der Genealogie und andern denckwürdigen Verlauff und alten Zuſtand der Fürſten zu Teſchen findet man wenig Nachrichricht. I. 724. Fürſtl. Hauß Teſchen iſt eines alten löbl. Herkommens, gleichwie auch deſſelben Fürſten. I. 724. Deſſen Lage. I. 724. Wie es kommen, daß deſſen Verzeichniß-Bücher diſtrahirt und verruckt worden. I. 724. Das Schloß zuſammt der Stadt iſt etliche mahl abgebrannt. I. 724. Erſte Fundation des Schloſſes zuſammt der Stadt Teſchen, wie auch die Ankunfft und Fortpflantzung der Fürſtl. Perſonen. I. 725. Zu Teſchen auf dem Schloſſe iſt eine alte gemauerte Kirche zu ſehen, welches ein Heidniſches Fanum geweſen. I. 728. Kloſter für der Stadt Teſchen nach Mitternacht von Hertzog Primislao geſtifftet und erbauet. I. 715. Erklärung des Fürſtl. Stamm-Wappens derer Hertzoge zu Teſchen in Schleſien, beſtehend in einigen Verſen. I. 744. Genealogie und Ankunfft derer Hertzoge zu Teſchen, wie dieſelben aus dem alten Stamme der Könige zu Pohlen entſproſſen und herkommen, geſtellet von Eleaſar Tileſch. I. 741

TESSINENSIS Ducatus. (vide Teſchen.) Ejus Amplitudo. I. 263. A Caſimiro III. Duce, an. 1327. feudi nomine à Johanne Bohemiæ Rege ſuſcipitur. I. 263. De Expectativa Ducum Teſſinenſium in Ducatum Orsvviacimenſem. I. 263. Lis de ſucceſſione in Terras Bolcomir Ducis Kozlenſis & Bithumienſis inter Ducem Teſſinenſem & Olsnenſem. I. 263. De Incrementis & detrimentis Ducatus Teſſinenſis. I. 264. Hoc Leopoldus Dux Lotharingiæ & Barri Rex Hieroſolymorum adeptus eſt. I. 264. Tabula genealogica ſuperioris Sileſiæ Duces Teſſinenſes & Ratiborienſes, Piaſti ſanguine ortos ſiſtens I. 666. Epigramma in Inſignia illuſtriſſimorum Ducum Teſſinenſium in Sileſia. I. 743. Diplomata ad Superioris Sileſiæ Ducatum Teſſinenſem pertinentia. I. 804. ſq. Litteræ Johannis Regis Bohemiæ ac Poloniæ, quibus Caſimirum Ducatum Teſſinenſem feudi titulo poſſidere affirmat. I. 804. Litteræ Caſimiri Ducis Teſſinenſis, quibus ſe vaſallum Ducatumque Teſſinenſem feudum Bohemiæ profitetur. I. 804. Diploma, quo Carolus VI. P. F. A. P. P. Bohemiæ Rex Sereniſſimo Duci Lotharingiæ Leopoldo Ducatum Teſſinenſem, an. 1722. feudi & maſculini & fœminini nomine conceſſit. I. 813.

Diplo-

Diploma Sophiæ Victorini Conjugis, quo Marito conſentiente partem Ducatus Teſinenſis ad ſe devolutam in fratrem Caſimirum transfert. Opaviæ 1474. l. 1040. Homagium Urbis Glogovienſis, an. 1383. Wenceslai Romanorum & Bohemiæ Regis Juſſu, Ducibus Teſinenſibus præſtitum. Act. an. 1383. l 1074. Controverſia inter Ducem Teſinenſem & Wratislavienſem, an. 1446. ll. 328. Pax inter Polonos & Duces Teſinenſes ſancita, an. 1446. ll. 328. Sereniſſimæ gentis Lotharingicæ, cujus nunc ſuperioris quoque Sileſiæ Ducatus Teſinenſis poſſeſſio, Tabula genealogica ex monumentis fide digniſſimis. ll. Acc. 10

TESSINENSE Monaſterium fratrum de obſervantia.) Fundatum, an. 1476. ll. 358

TESTAMENTUM. Henrici a Wartenberg, an. 1434. confectum. l. 1022. Caſimiri III. Regis Pol. ll. 100. De Teſtamento & legatis defuncti Regis Caſimiri III. quæſtio. ll. 102

TEUTONES. (vide Teutſche Völcker, Germani.) In Poloniam & Siletiam allecti. ll. 63. Equites Teutonici Boruſſiam occupant, an. 1226. ll. 245

Teutſche Völcker. (vide Germani, Teutones.) Wo ſie in Schleſien ſich nieder gelaſſen. l. 122. Deren Treffen mit denen Huſiten. l. 174

THABORITAE. Proſtrati. l. 77. Fallen in Schleſien ein. l. 174

THARTARI (vide Tartari.)

Theobald. Marggraf zu Mähren.) Wird vertrieben. l. 524. Nimmt ſeine Zuflucht zu Hertzog Heinrichen mit dem Bart. l. 524

THEODERICUS. Misnenſis Epiſcopus.) Scholitzenſe Monaſterium fundat. an. 1358. Quam fundationem confirmat Erneſtus Archi-Epiſcopus Pragenſis. l. 708. Diploma Caroli IV. Rom. Imp. & Regis Bohemiæ, quo Theodericum Misnenſem Epiſcopum Cœnobium Schalitzenſe conſtruxiſſe & dotaſſe ratum habet &c. Pragæ, 1358. l. 954. Litteræ Innocentii VI. P. R. quo teſtatur Theodericum Epiſcopum Misnenſem conſentiente Erneſto Prag. Archi-Epiſcopo Monaſterium Schalitzenſe fundaviſſe & dotaviſſe. l. 957. Ejus Litteræ, quibus in loco dicto Schalitz Monaſterium fundat. Pragæ, 1357. l. 958

THEODERICUS { - - l. 66 / Primus. ll. 167. 191. III. 13

Epiſcopus Wratislav. XXVIII.) Electus, an. 1376. l. 66. III. 13. Hunc P. R. Gregorius XI. confirmare noluit. l. 33. 66. ll. 167. 191. III. 13. Electio ejus confirmatur a Clemente ſeptimo. ll. 168. 192. Wratislaviæ non recipitur. ll. 192. Ejus Inſignia. ll. 192. Ad vitam privatam rediit. III. 14

THEODERICUS. Generalis Magiſter Ordinum Theutonicorum.) Ejus Inſcriptio ſuper ceſſione ipſius de Bonis Breſt & Dobrin. an. 1334. III. 78

THESAURUS. Regis Daniæ ablatus. ll. 36. Caſimiri III. Regis Pol. qua ratione diviſus. ll. 106

Theurung. Groſſe in Schleſien. an. 1584. l. 254. Macht daß in Liegnitz die Univerſität wieder eingehet. l. 455

THOMAS, { Primus. l. 62. ll. 75. 155. 164. 173. 157. III. 9 / - - l. 65. ll. 17. 69. 173. 255 / Coslerogus. l. 65

Epiſcopus Wratisl. { XIV. ll. 158 / XV. l. 62. 65 / XXI. l. 62. 65. 154. ll. 185. III. 9 / - - ll. 17. 69. 155. ſq. 255. 257

Ordinatus, an. 1232. l. 62. 65. Ejus Vita ex variis teſtimoniis Epiſcopi, Capituli & Abbatis S. Vincentii congeſto. ll. 155. 157. 158. Perſcrutinium eligitur. ll. 155. 156. 157. 165. 187. Nobilis Polonus. l. 62. 65. ll. 155. 156. 157. 165. 187. 246. III. 9. Virtutes ejus. ll. 155. 157. 158. 187. Clericorum cenſor. ll. 155. 157. 158. 187. Factas Lubenſi & Trebnicenſi Monaſterio donationes revocat. ll. 155. 156. 157. 158. 165. 187. A Boleslao Lignicenſi Duce captus. l. 62. 65. ll. 17. 69. 155. 156 157 165. 173. 187. 255. Dimittitur certis conditionibus. ll. 156. 157. 158. 165. 187. Decimas cogitur permutare. ll. 156. Ejus ſepulcrum ll. 188. III. 9. Ejus Inſignia. ll. 188. Eo præſidente multæ Sileſiam calamitates adfixerunt, imprimis Tartarorum irruptio. III. 9. Monaſteria varia ejus ſub auſpicis condita. III. 9. Seine Grab-Statt. III. 9. Seine Nachfolger. III. 9

THOMAS { ll. l. 62. 65. 69. ll. 165. 188. 257. 265. III. 9 / - - l. 147. 326. 679. 261.

Epiſcopus Wratisl. { XVI. l. 62. 65. / XXII. l. 62. ll. 195. 188. III. 9 / - - l. 69. 147. 325. 679. ll. 257. 265

Ordinatus, an. { 1270. l. 62 / 1271. l. 65

Plurimas perſecutiones ſuſtinuit. l. 62 65. III. 10. Summum Altare Eccleſiæ Wratislav. conſecravit an. 1272. l. 69. Lites graviſſimæ inter eum & Henricum IV. Ducem Wratislav. exortæ. l. 325. 679. Relegatus. l. 679 ll 165. 188. Ratiboriam confugit. l. 679. Confirmatus ll. 155. 257. 188. Ratiboriæ obſidetur. ll. 165. 188. III. 9. Duci reconciliatur ll. 165. 188 III 10. Collegiatam Ratiborienſem fundat. ll. 165. Ejus Sepulcrum. ll. 188. Ejus Inſignia. ll. 177. Concedit Capitulo plenam Jurisdictionem de more aliorum capitulorum Regni Poloniæ ll. 257. A Civibus Niſſenſibus furioſus vocatur. ll. 261. Jure Ducali in terra Niſſenſi donatus. III. 10. Wird von Hertzog Heinrich verjagt. an. 1287. l. 147. Flieht in die Stadt Ranbor zu Hertzog Caſimiren. l. 147. Wird mit Hertzog Heinrichen den IV. zu Breßlau wieder ausgeſöhnet. l. 147. Seine Grab-Statt. III. 10. Sein Nachfolger. III 10

THOMNITZ. (villa.) Litteræ Ducum Lignicenſium Ducisque Bregenſis, quibus contractum emtionis villæ Thomnitz Eccleſiæ S. Crucis Wratislavienſi confirmant. Pragæ, 1392. III 54

THURCK. De vaſtatione Thurck ll. 150

Thurm. (vide Turcis.) Schloß-Thurm zu Schweidnitz fällt ein, und erſchlägt nebſt 7. andern Perſonen 2. Printzen, Wenceslaum und Sigismundum. l. 506. In ſolchem läſt Hertzog Johan-

Johannes zu Sagan etliche Glogauiſche Raths-Herrn tödten. l. 738

THURZO de BETHLEHEM ſalva.) Encomium. ll. 376. Tabula Genealogica. ll. 377

TILESIUS, (Melchior) Rector Brigenſis Gymnaſii) Ejus methodus vitia diſcipulorum corrigendi. ll. 470. Ejus Scripta. ll. 470

THIMOTHEUS. I. Epiſcopus { - - 217 / Sextus Ritzinenſis. ll. 160. 179. 218. lll 4

Electus. ll. 160. 179. 217. lll. 4. Bona Epiſcopatus creſcunt ejus cura. ll. 160. Ejus virtutes. ll. 160. 179. lll. 5. Ejus Sepulcrum. ll. 160. Ejus Inſignia. ll. 177. Viduarum Patronus ſingularis. lll. 5. Zum Biſchoff erwählet. lll. 4

TISSNIOW Monaſterium, quod Porta-Cœli vocatur Ord. Ciſterc.) Przemislai March. Morav. Diploma fundationis hujus Monaſterii Znoymæ, an. 1234. l. 923. Aliud ejusdem Przemislai March. Morav. Diploma, huic Monaſterio conceſſum. Brunæ. 1135. l. 923

Tod. Hat ſich Johannes I. Hertzog zu Sagan ſelbſt Prophezeyet. l. 358. Darzu bereitet ſich Hertzog Johannes der I. zu Sagan. l. 358

Todes-Fälle. Der Fürſtl. Perſonen in Schleſien. l. 212

Tödten. (vide Occidere.) Etliche Glogiſche Raths-Herrn läſt Hertzog Hanns zu Sagan im Thurm tödten. l. 738. Georg. ein Graf Stephans Trauſchin und Zips wird in der Schlacht getödtet. l. 736. 748. Janusius ſ. Johan. Hertzog zu Oſchwitz wird getödtet, an 1513. l. 670. 695. Johannes der II. Hertzog zu Sagan tödtet ſeinen Herrn Bruder Balthaſar genannt. l. 738. Ladislaus König in Ungern und Böhmen wird. an. 1477. im 8 1ten Jahre ſeines Alters durch Gifft getödtet. l. 734. Ludovicus König in Ungern und Böhmen, Hertzog in Schleſien wird in der Schlacht getödtet. l. 220. 291. 740. S. Stanislaus wird von Boleslao dem II. Könige in Pohlen umbracht, weil er ihn ſeines ſündlichen Lebens halber geſtrafft. l. 726

TOSCHECENSIS Urbs) Litteræ Urbis Toſchecenſis, quibus Euphemiæ & Beatrici Defuncti Bolckonis Ducis Kozlenſis ſororibus, quarum illa Conrado I. Duci Olsnenſi nupſit, tanquam veris & legitimis Dominabus homagium præſtat, an. 1356. l. 886

TRACHENBERGENSIS Dynaſtia.) Ad Schaffgottſchianam gentem pervenit, an. 1609. ll. 483

TRANSACTIO KOLOVVRATENSIS) Ejus præcipua Capita. ll. 376. Unde nomen habet. ll. 376

TRANSYLVANIA. Hanc Ferdinandus Rex Hungariæ & Bohemiæ occupat, an. 1551. ll. 414. Ad Johannem Scepuſienſem redit. an. 1556. ll. 418. Eligitur ab una Procerum parte Maximilianus Imperator, ab altera Stephanus Bathory Princeps Tranſylvaniæ, an. 1575. ll. 434. A Cæſare Rudolpho II. occupata, anno 1598. ll. 463. Victoria Chriſtianorum in Tranſylvania, an. 1601. ll. 467. Turbæ in Tranſylvania exortæ, an. 1604. ll. 471

TREBNITZ (Oppidum.) Exuſtum. l. 88

TREBNICENSE Monaſterium. } Trebnitzer-Kloſter. } Ejus Privilegium. l. 142. Ab Henrico I. Barbato Sylvam in diſtrictu Aurei montis dono accepit. l. 267. Huic Monaſterio Allodium Sanckaw vendidit Rupertus Dux Lignicenſis. l. 434. Diplomata ad Cœnobium Trebnicenſe pertinentia. l. 815. Diploma de fundatione Monaſterii Trebnicenſis, Henrici I. Barbati Ducis Sileſiæ. l. 815. Huic Henricus I. Barbatus Prædium Trebnitz adſcripſit & alias villas. l. 816. Diploma de Donatione Henrici I. Barbati villæ Budkow Montalibus in Trebniz facta. an. 1207. l. 818. Diploma de fundatione altera Monaſterii Trebnicenſis Henrici I. Barbati, Ducis Sileſiæ, an. 1208. l. 819. Novis munificentiæ documentis augetur ab Henrico barbato. l. 821. Diploma de Donatione Henrici I. Barbati Villæ Cothowitz Monialibus in Trebnitz facta, an. 1208. l. 823. Diploma de fundatione ultima Monaſterii Trebnic. Henrici I. Barbati Ducis Sileſiæ. an. 1218. l. 824. Diploma de donatione Henrici I. Barbati duarum villarum Tuzmanstorff & Hartlibsdorff Monialibus in Trebniz facta an. 1223. l. 827. Diploma de Donatione Henrici I. Barbati Villæ Lankæ Monialibus in Trebniz facta, an. 1223. l. 828. Diploma Henrici I. Barbati ſuper foro Trebnicenſi. an. 1224. l. 829. Donatio Henrici I. Barbati Villæ Laci cum Mellificibus & aliarum Villarum utilitatibus Monialibus in Trebnicz facta, an. 1224. l. 830. Donatio Henrici I. Barbati certarum Hubarum prope Monſterberg Monialibus in Trebniz facta, an. 1234. l. 831. Diploma Ducum Boleslai & Conradi de Ols fratrum, ſuper libertatis Eccleſiæ VVratisl. & donatione villæ utriusque Domaszino, anno 1315. l. 831. Henrici III. Ducis VVratislav. Litteræ, de Villa Domarowiez huic Monaſterio vendita l. 931. Litteræ Ruperti Sileſiæ Ducis Lignicenſis, quibus Allodium Sanckaw huic Cœnobio vendit. Legnicii 1393. l. 1004. Diploma VVenceslai Romanorum & Bohemiæ Regis huic Monaſterio conceſſum Wratislav. 1404. l. 1016. Aliud Diploma Wenceslai Monaſterio Trebnicenſi conceſſum, Wratislav. 1404. l. 1017. Thomas I. Epiſcopus Wratislav. factas Lubenſi & Trebnicenſi Monaſterio Donationes revocat. ll. 155. 156. 157. 158. 165. 187. A Boleslao Barbato fundatum. ll. 240. Litteræ Henrici I. Barbati, de donatione Cœnobio Trebnicenſi, anno 1224. lll. 97. Von Hertzog Heinrich dem I. des Bärtigten, auf Anſtiffien S. Hedwigen, ſeiner Gemahlin, fundiret. l. 141. 267. 578. 645. Wie lange man daran gebauet. l. 141. Deſſen Einkünffte. l. 142

Treffen. (vide Schlacht, Krieg, Bellum, Clades Prælium.) Der Teutſchen mit denen Hußiten. l. 174. Hertzogs Ladislai zu Teſchen mit denen Ungern. l. 728. Unglückliches Hertzog Meſticonis des III. zu Pohlen, mit Leſci Obriſten ohnweit Cracau. l. 727. Hertzogs Meſticonis von Oppeln und Teſchen mit denen Pohlen, darinnen die letzten in die Flucht geſchlagen worden. l. 727

TREWELWITZ. (villa.) Litteræ Agnetis Duciſſæ

Digitized by Google

ſx Suidnicenſis & Javorienſis, quibus Kopponem de Czedlitz Wernhero de Czettras Clerico, annuum ex Villa Trewelwitz cenſum vendidiſſe ratum haber. Newnhoff. 1385. lll. 98

TRIBUTUM. De Tributo quod Stroscza dicitur. ll. 25. Exactio Tributi per Poloniam ll. 112. Difficultas de exactione Tributi a Clero Regni Poloniæ pro Rege Ludovico ll. 120. De Solutione Tributi pro Terra Gnewcovienſi Wladislao Duci Albo per Ludovicum Ungariæ & Poloniæ Regem. ll. 123. De Tributo Regio in bonis Eccleſiaſticis competente diſceptatio. ll. 129

TRINITAS. Adoranda. l. 83. Sanctæ Trinitatis Ordo quando inceperit. ll. 83

TROCENDORFFIUS. Celeberrimus Goldbergenſis Scholæ Rector.) Magnum diſcipulorum numerum habuit. ll. 400. 419. Ejus Elogium. Diſtichon in ejus imaginem .419. ll. 419

TROKY. (Caſtrum) Expugnatum per Cruciferos. ll. 152

TROPHERDORFF. (villa.) Diploma Henrici ll. & Conradi Ducum Glogovienſium, quo Ottoni de Donyn hanc villam cum omni honore, utilitate, commodo & Dominio, imo ab omni exactione liberam conferunt, an. 1310. l. 945

Troppau. (vide Opavia.) Fürſten-Tag daſelbſt, an. 1567. l. 234

Türcken. (vide Turci.) Erobern Conſtantinopel. l. 182 Belagern Wien, an. 1529. l. 222. Nehmen Ofen ein, an. 1541. l. 226

TUMULTUS. Wratislaviæ, an. 1418. ll. 174. Lignicenſis, an. 1454. ll. 332. Glogovienſis, an. 1581. ll. 441. Wratislaviæ ortus & ſedatus, an. 1608. ll. 481

TUNETANUM. Regnum. A Turcis recuperatum, an. 1574. ll. 433

TURBÆ. (vide Aufruhr, Unruhe.) In Regno Poloniæ per Ziemovitum Ducem Maſoviæ excitatæ. ll. 146. In Sileſia excitatæ. l. 378. In Ungaria Ortæ, an. 1061. ll. 219. In Ungaria Sopitæ, an. 1069. ll. 220. In Polonia Civiles Sopitæ. ll. 237. In Polonia exortæ, anno 1273. ll. 258. In Polonia exortæ, an. 1306. ll. 270. Wratislaviæ exortæ, an. 1390. ll. 302. Turbæ & Peſtis Sileſiæ Urbes pervaſtantes. ll. 303. In Bohemia creſcunt, an. 1422. ll. 313. In Sileſia exortæ, an. 1438. ll. 322. In Hungaria exortæ, an. 1471. ll. 352. In Bohemia exortæ, an. 1383. ll. 364. Turbarum Sarmaticarum hiſtoria, an. 1587. ll. 449. In Tranſylvania exortæ, anno 1604. ll. 471. In Bojemia exortæ, an. 1609. ll. 481. In Bohemia exortæ. ll. 122. In Ungaria & Bohemia ortæ, an. 1443. ll. 325. Inter Cracovienſes. ll. 55. In Archi-Epiſcopatu Gneznenſi. ll. 107. In Hungaria, an. 1526. ll. 396. Exortæ ob Leſcum Album electum. ll. 51. In Lancicienſi & Syradienſi terra exortæ. ll. 74. Variæ in Polonia. ll. 57. 63. In Ruſſia. ll. 56

TURCAE, TURCI. (vide Türcken.) Proſtrati. l. 58. Cruce ſignati iverunt contra Turcas. l. 88. Proſtrati, an. 1463. l. 94. Vienna a Turcis obſeſſa, an. 1529. ll. 196. Fere totam Ungariam occupant, an. 1540. ll. 196. Ottomannus Autor Imperii Turcarum. ll. 267. Turcarum in Europam adventus, an. 1364. ll. 294. Infelix Prælium cum Turcis ad Nicopolim geſtum, an. 1395. ll. 303. Turcarum victoria a Sigismundo Imperatore reportata, an. 1411. ll. 308. Johannis Hunniadis victoria a Turcis reportata, an. 1441. ll. 324. Wladislaus Rex Hungariæ & Bohemiæ Pacem cum Turcis ad decennium ſancit, an. 1443. ll. 325. Conſtantinopolis a Turcis expugnata, an. 1453. ll. 331. Belgradum Turcæ, ſed irrito conatu obſident, an. 1456. ll. 334. Pii ll. Pontif. Romani Conſilium de Bello Turcis inferendo, anno 1459. ll. 341. Turcarum in Provincias Auſtriacas excurſio. an. 1476. ll. 360. Turcarum in Hungariam furor, an. 1521. ll. 390. Turcarum increſcens fortuna, an. 1526. ll. 394. Solymannus Turcarum Imperator Budam occupat, & Viennam, ſed irrito conatu obſidet. an. 1529. ll. 398. Ferdinandus Rex Hungariæ & Bohemiæ Bellum Turcicum inſtaurat, an. 1541. ll. 405. Solymanni Turcarum Imperat. adventus in Hungariam, an. 1541. ll. 406. Virtus Sileſiorum in bello Turcico exhibita, an. 1542. ll. 406. Turcarum motus, an. 1551. ll. 414. Turcarum in Hungaria progreſſus an. 1555. ll. 418. Maximiliani II. Imp. expeditio in Turcas ſuſcepta, an. 1566. ll. 426. Lazari Swendii de Turcis victoriæ, an. 1567. ll. 427. Sigismundus Auguſtus Poloniæ Rex auxilia contra Turcas nulla mittit, an. 1571. ll. 431. Regnum Tunetanum recuperant. an. 1574. ll. 434. Turcarum in Croatiam irruptio, an. 1592. ll. 456. Bellum Rudolphi II. Imp. cum Turcis in Hungaria geſtum, an. 1593. ll. 457. Victoria Chriſtianorum ad Siſſeckum de Turcis, an. 1593. ll. 457. Succeſſus ſiniſter belli Turcici, an. 1594. ll. 459. Auxilia contra Turcas a Sileſiis præſtita, an. 1596. ll. 461. Rudolphi II. Imperat Expeditionis Succeſſus in Hungaria contra Turcas, an. 1596. ll. 463. Succeſſus Belli contra Turcas, an. 1697. ll. 463. Copiæ contra Turcas collectæ, an. 1597. ll. 463. Varatinum fruſtra obſident, an. 1598. ll. 464. Belli Turcici continuatio, an. 1599. ll. 465. Succeſſus belli cum Turcis geſti, an. 1600. ll. 466. Turcarum in Styriam excurſio, an. 1600. ll. 466. Belli cum Turcis geſti ſucceſſus, an. 1602. ll. 468. Peſtum occupant, an. 1604. ll. 471. Tractatus de Pace Botskaji cum Turcis ſancienda, an. 1605. ll. 472. Pax inter D. Rudolphum II. Aug. & Imperatorem Turcarum ſancita, an. 1606. ll. 476

TURRIS. (vide Thurm.) Swidnicenſis exuſta. l. 72. Eccleſiæ Poznanienſis concuſſa. ll. 107. Eliſabethana Wratislaviæ corruit, an. 1529. ll. 398

TUZMANSTORFF. (villa in Caſtellatura Lewnbergenſi ſita.) Diploma de Donatione Henrici I. Barbati hujus villæ Monialibus in Trebnitz facta. l. 827

U.

UDALRICUS. Ciliæ Comes. Aula exulare juſſus, an. 1453. ll. 331. Hunc in gratiam recipit Ladislaus Rex Bohemiæ, an. 1455. ll. 334

ULAST. (vide Petrus Danus.) Comes de Kszauſth. Tempore Boleslai curvi Principem Ruſſiæ Lodori-

dorium adivit, & victum Boleslao adduxit. I. 7. 37. II. 37. Ejus fata. I. 37. Uxor Wladislai II. Ducis Poloniæ insidias ei paravit. I. 37. Totum suum patrimonium piis locis distribuit. I. 38. Ejus Elogium. II. 37

ULRICHSDORFF. (villa) Litteræ Johannis Ducis Opav. & Ratiborienſis ſuper ſeptem Manſis in villa Ulrichsdorff. Glocii, 1397. I. 1083

ULRICUS. Landgravius de Leuchtenberg. Ejus litteræ, quibus notum facit, ſe aliquos Domus & villas a Carolo Romenorum & Bohemiæ Rege in feudum accepiſſe. Norimbergæ. 1356. III. 72. Ejus & Johannis Landgrav. de Leuchtenberg Litteræ, quibus notum faciunt, ſe a Carolo Romanorum & Bohemiæ Rege Domum Pleinſtein & Reichenſtein cum ſuis pertinentiis in feudum accepiſſe. Norimbergæ. 1350. III, 72. Ejus Litteræ, quibus notum facit, ſe a Domino Johanne Rege Bohemiæ & Poloniæ mediam partem Dominii Petzenſtein in fœdum accepiſſe. Pragæ. 1327. III. 73

UNCOBIENSE Caſtrum. Occupatum a Bernhardo de Carbowo. II. 128

UNGARIA, UNGARI. (vide Hungaria.) Proſtratio Ungarorum. I. 83. A Tartaris devaſtata, an. 1238. II. 60. De primis Tartaris, qui Poloniam & Ungariam intrarunt. II. 60. De vaſtatione Ungarorum in terra Sandomirienſi. II. 116. Tumultus inter Ungaros & Polonos excitatus, an. 1376. II. 117. Impugnatio urbis Breſcenſis per Ungaros. II. 150. Bellum inter Reges Ungariæ ac Bohemiæ, an. 1238. II. 256

UNIVERSITÆT. (vide Hohe-Schule, Academia.) Zu Leipzig fundiret. I. 171. Der Univerſität zu Leipzig erſter Rector. I. 171

Unterthanen. Ihnen ſoll die Audientz nicht verſaget werden. I. 149

Unruhe. (vide Turbæ.) In Böhaimb. I. 187. In Schleſien, an. 1468. I. 194. In Schleſien, an. 1503. der Geiſtlichkeit halber. I. 215

UNRUHE. (Georgius.) Præfectus Goldbergæ. Se reſiſtendo imparem videns Huſſitis, fuga ſe periculo ſubduxit. II. 314

URBANUS I. Epiſcopus Smogorzovienſis II. II. 159. 177. 202. III. 4. Sacerdotes & Libros aſſert. II. 159. 177. III. 4. Primam Sileſiæ Scholam conſtituit. II. 159. 177. III. 4. Ejus Sepulcrum. II. 159, 178. Ejus Inſignia. II. 177. Ortus. II. 202. Eccleſiam amplificat. III. 4. Ejus Succeſſor. II. 159. 178 206. III. 4. Zum Biſchoff erkläret. III. 3. Sein Lob. III. 3. Bringt viele Bücher aus Welſch-Land mit. III. 3. Richtet die erſte Schule zu Schmogra an. III. 3

URBS. Lechitæ poſt multa bellorum diſcrimina cum Romanis urbes occupant. I. 2. Urbium Sileſiacorum deſcriptiones. I. 112

URSINUS. (Zacharias) Wratislavienſis. Acad. Heidelbergenſis, indeque Scholæ Neapolitanæ Profeſſor. Ejus Laus. II. 443. Ejus Opera Theologica. II. 443

URSINUS. (Johannes) Diaconus Lubenſis. Ejus Laus. II. 477. Epigramma. II. 478

URSULA. Filia Alberti Achillis Germanici Electoris Brandenburgici. Litteræ Caſimiri Ducis Teſſinenſis, ſupremi utriusque Sileſiæ Capitanei, quibus de dotalitio teſtatur Hlupitz. 1497. I. 1037. Ejus Sepulcrum. II. Acc. 7. Ejus Inſcriptio in Templo Parochiano Wratislav. II. Acc. 7. Ihr Grabmahl. II. 216.

USZCZE (Caſtrum.) Hoc Wladislaus Magnus dictus Laſconogi vallavit, an. 1227. II. 57

UTHA. (Nobilis Matrona.) Fundatrix Cœnobii Vallis S. Mariæ, vulgo Frawenthal in D. Pragenſi. I. 928

V.

VALENTINUS. Dux Ratiborienſis. Ejus memorabilia. I. 766. Erbt von ſeinem Herrn Bruder Hertzog Johannſen das Land. I. 766. Hat einen Buckel. I. 766. Sein Lob. I. 766

VALLA. (Fantinus de) Nuncius Apoſtolicus. Captus an. 1462. II. 343

VALLIS Sanctæ Mariæ (vide Frawenthal.) Cœnobium in Ducatu Pragenſi.) Litteræ fundationis hujus Cœnobii Act. in Luchtenberg. 1267. I. 918. Aliæ dotationis Litteræ ad idem Cœnobium ſpectantes, in Sathka, an. 1265. I. 919. Diploma Gregorii X. P. M. de hoc Monaſterio. I. 919

VARADINUM. In finibus ſuperioris Hungariæ propugnaculum. II. 464. A Turcis fruſtra obſeſſum, an. 1598. II. 464

VARNA. Wladislai Regis Hungariæ & Poloniæ ad Varnam Clades, an. 1444. II. 325. Schlacht daſelbſt im Jahr 1444. Worinnen der König Wladislaus in Ungarn geblieben. I. 180

VENATIO. Boleslai III. Regis Pol. I. 28. Diploma Ludovici II. Ducis Bregenſis, quo an. 1412. Henrico ab Alzenau venationis Jus in ſaltu Kozenavienſi concedit. Legnicii. 1412. I. 1017

VENDA. Ejus Res geſtæ. II. 198

VENENUM. (vide Gifft.) Pompilius Patruos veneno interemit. I. 4. 15. Henricus III. Dux Wratislav. veneno interemtus. I. 12. Conradus Dux Glogov. ſubito Veneno interiit. I. 12. 57. 299. 342. 348. 634. Meſſico III. Veneno periit. I. 24. Veneno interiit Henricus IV. Dux Wratislav. I. 325. Veneno interiit Boleslaus Twideni Ducis Maſoviæ filius. I. 381. Hauſto veneno obiit Fridericus II. Imperator. II. 254

VENEREA Lues. (vide Gallicus Morbus. Diverſa hujus morbi nomina. II. 370. Origo II. 370

VENTUS. Validus Wratislaviæ, an. 1459. I. 91. II. 175. Magnus. 1335. II. 93

Verachtung. In groſſe Kömmt Heinrich der V. der Eiſerne, Hertzog zu Glogau und Sagan, in ſeinem Alter. I. 355

Verräther. Davor wird Leonhard Aſſenheimer angegeben. I. 734

Verſtoſſen. Scholaſtica, Rudolphi III. Elect. Sax. Tochter, wird mit 2. Töchtern und 3. Söhnen von ihrem Manne Hertzog Johannſen I. zu Schleſien Herrn zu Sagan, verſtoſſen. I. 358

Vertrag. (vide Friede, Pax, Fœdus.) Zwiſchen Biſchoff Johannſen zu Waratin, und Hertzog Caſimiro zu Teſchen aufgerichtet. I. 736. Hertzog Hannſens zu Sagan mit Margarethen, Hertzog Ladislai zu Teſchen Gemahlin. I. 736. Zwiſchen Hertzog Heinrichen den III. auf der einen, und Hertzog Boleslao Calvo zu Liegnitz auf der

Digitized by Google

der andern Seite. I. 147. Zwiſchen Biſchoff Rudolphen und Hertzog Heinrichen dem Erſten zu Münſterberg. I. 205

VICTORIA. (vide Sieg.) Lechitarum de Alexandro Magno. I. 3. 14. Boleslai I. de Rutenis I. 18. II. 79. Caſimiri I. Regis Poloniæ de Maslao Duce Maſſov. I. 22. Wladislai I. Regis Polon. de Pomeranis. I. 24. Nobilis cujusdam de Zbigneo. I. 29. Boleslai III. Regis Pol. de Pomeranis reportata. II. 32. Chriſtianorum de Turcis ad Siſſeckum, an. 1593. II. 457. Chriſtianorum ad Albam Regalem, an. 1595. II. 457. Huſſitarum ad Auſtriam, an. 1426. II. 314. Boleslai Ducis Caliſienſis a Caſimiro Duce Cujaviæ reportata inſignis victoria. II. 72. Caſimiri III. Regis Pol. de Tartaris reportata. II. 79. Caſimiri II. Regis Polon. a Ruſſitis reportata. II. 48. Wladislai Jagellonis Regis Poloniæ a Crucigeris reportata, an. 1410. II. 308. Crucigerorum de Polonis Duce Balthaſaro Saganenſi, an. 1454. II. 333. Caroli V. Imp. ad Mulbergam, an. 1547. II. 410. Chriſtianorum ad Echinados, an. 1571 II. 431. Chriſtianorum in Tranſylvania, an. 1901. II. 467. Francorum a Sclavis. II. 94. Miecislai a Germanis reportata. II. 201. Ferdinandi Regis Hungariæ & Bohemiæ reportata de Johanne Com. Scepuſienſi, an. 1527. II. 397. Lazari Swendii de Turcis victoria, an. 1567. II. 429. Tamerlani de Bajazetha Turca. II. 304

VICTORINUS. Dux Monſterbergenſis. Ducatum Monſterbergenſem adeptus eſt. I. 268. A Wladislao Rege Hungariæ & Bohemiæ Ducatu pulſus, qui eum fratribus Johanni, Alberto contulit. I. 269. Ejus Litteræ, de permutatione oppidi Colin pro Blyſtein. Actum Colin. 1475. I. 1035. Litteræ Wladislai Regis Bohemiæ, quibus Victorinum Ducem Monſterbergenſem & Liberis ſuis & Ducatu Opavienſi ſe conſentiente Henricum Seniorem Ducem Monſterbergenſem Fratrem Tutorem conſtituiſſe teſtatur. Budæ, 1496. I. 1039. Ejus Litteræ, quibus ſuos ex Cuhnenſibus montibus reditus in fratrem Henricum ſeniorem transfert. Glocii. 1479. I. 1039. Litteræ fratrum Ducum Sileſiæ Monſterb. quibus terras a Patre Georgio Bohemiæ Rege relictas ita dividunt, ut Ducatum Opavienſem, arcem Hraditſch, arcem Colin cum appertinentiis Victorinus natu maximus habeat &c. act. in Podiebrad. 1472. I. 1049. Litteræ Victorini, Henrici Junioris Ducum Monſterberg. quibus Ludomillæ Sorori Friderico I. Duci Lygio-Bregenſi nubenti dotem VIII. M. Flor. Hungar. promittunt, quam, ſi termino præfixo non acceperit, ſeſe in XII. M. flor. Hungar. ſumma teneri affirmant. Glocii. 1476. I. 1075. A Mathia Rege Hungariæ captus, an. 1469. II. 349. Ex carcere liberatus, an. 1472. II. 352. Krieget mit Hertzog Hannſen zu Reibnick. I. 201. Ein frommer Fürſt. I. 214

VIDUA. Timotheus Epiſcopus Wratislav. Vt. viduarum patronus ſingularis fuit. III. 5

VIENNA. (vide Wien.) A Turcis obſeſſa, an. 1529. II. 196. Ladislai Regis Hungariæ adventus Viennam, an. 1452. II. 330. Capta a Mathia Rege Ungariæ & Bohemiæ, an. 1484. II. 364. Conventus Imp. ac Bohemiæ Ungariæ Poloniæque Regum Viennæ, an. 1515. II. 386. Solymannus Turcarum Imperator Viennam ſed irrito conatu obſidet, an. 1529. II. 398

VIEZDEL (villa.) Donatio Henrici I. Barbati utilitatis hujus villæ Monialibus in Trebnitz facta, an. 1224. I. 830

VILLACO. Terræ motus in Villaco, an. 1348. I. 71

VINCENTIUS. Martyr. II. 160. Ejus Caput Roma allatum. II. 160. Hieronymus Epiſcopus Wratislavienſis Vincentii Caput ex urbe Wratislaviam, ubi hodie colitur, adduxiſſe fertur. II. 218. Corpus ex Sacro promontorio quod hodie Capo de S. Vinzenzo allatum Olyſipone in Cathedrali Templo ſumma cum reverentia aſſervari teſtatur Ludovicus Nonius in Hiſpania. II. 218. Memoria ejus cum triplici ſolemnitate Wratislaviæ celebratur die 22. Januarii. II. 218

VINCENTIUS. Palatinus Poznanienſis. Qualiter cum Terrigenis Poloniæ Civitates Regales expugnat. II. 139. Qualiter Calis per Vincentium impugnatur. II. 140

VINUM. Conradi Epiſcopi Wratislav. XXX. Conſuetudo offerendi vinum. II. 169. 193. Maxima vini ubertas, an. 1573. II. 434

VIRHOFEN (villa) Litteræ Euphemiæ Duciſſæ Monſterbergenſis Com. Oettingenſis de vendita Villa Virhofen Monſtirbergæ. 1438. I. 1014

VIRTUS. Virtutis & ſapientiæ ſtudium hominis præſtantiſſimum bonum. I. 98. In ſtudio virtutis opus eſt intueri exempla præclara. I. 98. Fons virtutum hauriendarum Hiſtoria. I. 98

VISIO. Boguphalo Epiſcopo Poznanienſi facta. II. 64. 83

VITUS. Epiſcopus Lituonienſis. Conſecravit Eccleſiam Glowna in honorem omnium ſanctorum & ſancti Laurentii Martyris. II. 88

VITUS { Habdanckius. I. 62. 66. II. 166. 189. 274. III. 11 ; I. II. 166. 189 ; - - III. 11

Epiſcopus Wratisl. { - - I. 62. 66 ; XXV. I. 66. II. 166. 189. III. 11

Electio gemina Viti Germani & Lutholdi Poloni. I. 62. 66. II. 166. 189. 274. Poſt ſeptem annos Vitus vincit. II. 166. 190. 274. Ejus Inſignia. II. 177

VULNUS. Henricus Barbatus multis vulneribus affectus in lecto. I. 8

W.

Wachs-Kertze. (vide Kertze.)

Wahlſtad. Groſſes Dorff in Nieder-Schleſien, im Fürſtenthum Liegnitz. I. 654. In memoriam Henrici Pii Ducis Sileſ. ædificatur. I. 654

WALDECK. Litteræ Ruperti I. Senioris Com. Pal. Rheni Elect. & Ruperti II. Junioris, quibus Carolo IV. Imperatori tanquam Bohemiæ Regi Waldeck &c. vendunt, ſub lege reluitionis. Patavii. 1353. I. 995

WALTHERUS. { - - I. 61. II. 233 ; I. II. 162. 184. 237. III. 7

Epiſcopus Wratisl. { IX. I. 61 ; XV. II. 163. 184. III. 7 ; - - II. 233. 237

Digitized by Google

Ordinatus, an. 1148. l. 65. Hic primo introduxit Conventum Monachorum in Lubes Ordinis S. Benedicti. l. 65. Eccleſiam Cathedralem ſtruxit Lapideam. ll. 163. 184. Ritus Eccleſiæ Lugdunenſis æmulatur. ll. 163. 184. 233 lll. 7. Ejus Inſignia. ll. 177. Ejus virtutes. ll. 184. Ejus Sepulcrum. ll. 184. Seine Grabſtatt. lll. 7. Sein Nachfolger. lll. 7

WALTHERUS Comes. Hiſtoria de eo. ll. 37

WANDA Virgo. Patris imperio ſubrogatur. l. 2. Ab hac fluvius Wandalus nomen habet. l. 2. 14. ll. 21. Deſcribitur. ll. 21. Legitime Hamus nominatur. ll. 21. Ejus Victoria. ll. 21

WANDALI. Unde Homen habeant. l. 2. 14

WANDALUS. Fluvius. Unde nomen habeat. l. 2. 14. ll. 21. Nunc Wyzla vocatur. l. 2. 14. ll. 21

WANKO. Mazoviæ Dux. (vide Wenceslaus.)

Wappen. (vide Inſignia.) Eleaſari Tilliſch von Hirſch, Erklärung des Fürſtl. Stamm-Wappens derer Hertzoge zu Teſchen. l. 744. Vermehrung deſſelben erlangen die Herrn von Schaffgotſch. lll. 183

Warnsdorff. (Hannß von) Königl. Hauptmann zu Franckenſtein. Hat Uneinigkeit mit denen Breßlauern. l. 188

WASIL. Spoliavit bona Eccleſiæ. l. 91

WARLITZ. (Dynaſtia) Diploma Henrici Senioris Ducis Monſterbergenſis, quo cum filiis tribus & Vaſallis filiæ Margarethæ, Erneſto Principi Aſcanio nubenti dotem addit, & in ejus Securitatem Dynaſtias Lippen & Warlitz inſcribi poſcit. Glocii. 1494. l. 1047

Warta. Städtlein im Münſterbergiſchen Fürſtenthum. l. 128. Wem es angehöret. l. 128. Wird beſchrieben. l. 128. Ihre Kirchen. l. 128. Ob ſolches vormahls das alte Schloß Byrdo oder Bardo geweſen. l. 137

WARTEMBERG. (Henricus de) Ejus Teſtamentum quo Agnetæ Machnæ de Wartemberg arcem Weliſch, Bydow & Gradisko donat, an. 1434. l. 1012

WARTEMBERG. Agneta Machna de) Henrici a Wartemberg Teſtamentum, quo Agnetæ Machnæ a Wartemberg arcem Weliſch Bydow & Hradisko donat, an. 1434. l. 1012. Litteræ Sigismundi Rom. Imp. & Bohem. Regis, quibus Mahnæ de Wartemberg Teſtamenti facultatem concedit, modo non Eccleſiaſticis Perſonis bona ſua conferat. Pragæ. 1437. l. 1024

Wayſen. Fallen in Schleſien. l. 174. Abermahliger Einfall der Wayſen in Schleſien. l. 74. Derſelben verübte Grauſamkeit in Schleſien. l. 174. Erlegen Hertzog Hanſen von Münſterberg im Treffen. l. 175

WEDELI. (Fridericus de) De ejus interfectione. ll. 110

Weiber. Bitten ihre gefangene Männer wieder aus. l. 157

Weichbild. Das Franckenſteiniſche beſitzt der Marggraf zu Mähren. l. 169. Das Strehliſche bekommt unterſchiedne Herrn. l. 169

Weitzen. Soll es an. 1571. in Schleſien geregnet haben. l. 241

WELLEHRADENSE Monaſterium in Moraviæ D. Olomucenſi. Diploma Fundationis hujus Monaſterii. l. 919

WELZ (municipium) Exuſtum. ll. 121

WENCESLAVA. Theoderici de Mozurow Conjux.) Litteræ Bolckonis Ducis Opol. quibus Wenceslavam Theoderici de Mozurow relictam, Dominium quinque manſorum in Mozurow contra Mirſanum de Proskow ſex teſtium Autoritate probaſſe teſtatur. Kozlæ. 1349. l. 972

WENCESLAUS. Imper. Rom. Bohemiæ Rex. Dux Sileſiæ.) Boleslaum, Henrici V. Legnic. & Wratislav. Ducis Filium, annorum quindecim exiſtentem recipit ad ſe. l. 49. Ejus Diſſidia cum Neckero Epiſcopo Wratislav. l. 52. Caſtrum Melicz obſedit l. 52. Wenceslaum Ducem Sileſiæ Lignicenſem & Epiſcopum VVratislav. perſecutus eſt. l. 63. Clerum permiſit expelli. l. 63. Electus in Regem Romanorum. l. 71. 166. ll. 297. Captus. l. 72. Cum VVladislao Rege Polon. fuit VVratislaviæ. l. 72. Deſtituit Conſules. l. 82. Fata Ducatus VVratislav. ſub ejus regimine. l. 282. Hunc Privilegia ſingula confirmaſſe, imo novis Eccleſiam auxiſſe teſtantur Adminiſtratores & Capitulum Eccleſiæ VVratislavienſis. l. 791. Ejus Diploma, quo Conradum II. Cozlenſem Olsnenſem & Bithumienſem terram feudi nomine a ſe recepiſſe, ac fidelitatis & Obedientiæ juramentum præſtitiſſe teſtatur. l. 839. Ejus Diploma in favorem Ducum Opavienſium editum, an. 1403. l. 845. Ejus Diploma, quo Cœnobium Griſſov. ab omni Jurisdictione ſeculari liberat, an. 1395. l. 872. Diploma Caroli IV. Rom. Imp. quo ſingula Ducatuum Suidn. & Javorienſis præſtito filio Wenceslao & ſibi Homagio Jura confirmat, an. 1369. l. 867. Ejus Diploma, quo uſum fructum Agneti Auſtriacæ Conjugi Bolckonis II. Ducis ex Suidnicenſi & Javorienſi Ducatu ad vitæ dies confirmat, an. 1369. l. 868. Ejus Diploma, quo Ducibus Ligio-Bregenſibus ſimultanea Inveſtitura conceſſa. Pragæ. 1379. l. 905. Ejus Diploma, quo immunitates Ducum Lygio-Bregenſium auget & confirmat. Pragæ. 1383. l. 906. Homagium Ducum Lignicenſium VVenceslao Bohemiæ Regi præſtitum. Pragæ. 1383. l. 906. Ejus Litteræ, quibus Villam Cunwald prope Caſtrum Luticz Boczkoni de Bodyebrad confert. Pragæ. 1389. l. 965 Litteræ Procerum Bohemiæ & Senatus quarundam Urbium Sileſiæ, quibus de ſolvenda certa Pecuniæ ſumma pro Rege VVenceslao Ducibus Opolienſibus fidejubent in Arce Lyns. 1389. l. 1001. Ejus Diploma Monaſterio Trebnicenſi conceſſum. VVratislav. 1404. l. 1026. Ejusdem VVenceslai aliud Diploma Monaſterio Trebnicenſi conceſſum. VVratislaviæ 1404. l. 1016. Poloniæ Regnum ad VVenceslaum Boh. Regem translatum. ll. 90. Bona Eccleſiæ VVratislav. occupat. ll. 126. Abbatem S. Mariæ in Arena in Carcerem detrudit. ll. 126. Abbatem S. Vincentii ad fines Poloniæ expellit. ll. 126. Corona Bohemiæ cinctus. ll. 194. Captus in carcerem conjicitur. ll. 303. Ex carcere liberatus. ll. 303. VVenceslao ab Imperio deſtituto Fridericus Dux Brunſuicenſis ſuccedit. ll. 305. De fœdere inter VVenceslaum Regem Bohemiæ & VVladislaum Poloniæ Regem Tractatus, an. 1404. ll. 306. Boleslao Duci Teſſinenſium alte-

alteram Glogoviæ partem attribuit. II. 306. Ejus confirmatio omnium Privilegiorum, Jurium & Libertatum Eccleſiæ Wratiſlav. an. 1382. III. 34. Caroli IV. Rom. Imp. ad P. M. Litteræ, de Electione filii Wenceslai in Regem Romanorum peracta. Ffancof. ad Mœnum, an. 1376. III. 65. Comitis de Wurtemberg Litteræ pro Wenceslao Rege Romanorum Norimbergæ. 1376. III. 65. Litteræ Wenceslai Epiſcopi Wratiſlavienſis, quibus fatetur præſtitiſſe corporale Juramentum Regi Wenceslao ſuper feudo terræ Grotkovienſis. Pragæ. 1383. III. 76. Wird im andern Jahre ſeines Alters zum Könige erwählet. I. 165. Wird vom Schlag gerühret. I. 730. Begnadiget Hertzog Primislaum mit dem Anfall des Hertzogthums Falckenberg, ingleichen mit der Neuſtadt Grothau und Sonnſchowitz. I. 730. Zum Römiſchen Könige erwählet. I. 167. Von ihm fordert. Wladislaus König in Pohlen die Schleſien wider ab, erlanget es aber nicht. I. 730. Beſetzt die abgeſtorbene Lehen Fürſtenthümer in Schleſien mit anweſenden Fürſten. I. 750. Hat Hertzog Boleslaum II. zu Teſchen und Groß-Glogau mit Steine Guhr beliehen. I. 731. Nimmt Hertzog Boleslaum zu Teſchen und Groß-Glogau in ſeine Geſellſchafft, Pohnitze genannt, auf I. 732.

WENCESLAUS III. Rex Bohemiæ. Filius Ottokar. I. Regis Bohemiæ.) Electus. I. 287. Diploma Fridrici. II. Rom. Imp. quo electionem Wenceslai Regis Bohemiæ ratam habet. Ulmæ. 1216. I. 924. Ejus ſucceſſor. I. 287.

WENCESLAUS. { Secundus. I. 95. 269. / IV. I. 288. II. Acc. 4. / Senior. III. 95. 269.

Bohemiæ & Poloniæ Rex.) Cognomine Bonus. II. Acc. 4. Quo Jure Poloniæ Regnum obtinuerit. II. 95. Connubio Rixæ Regibus Bohemiæ jus hæreditarium in Poloniam aſſeruit. I. 288. Cracoviam muro cingit. II. 95. Epiſcopatum Cracovienſem multa liberalitate adornat. II. 95. Filium Wenceslaum V. Juniorem Bohemiæ & Poloniæ Regem de Regno Bohemiæ inveſtivit. I. 288. Ejus Succeſſor in Rgno. I. 288. II. 95. II. Acc. 4. Pax inter eum & Rudolphum. I. Imperatorem. II. 260. Occupat Regnum Poloniæ. II. 267. Filium Wenceslaum e Regno Hungariæ revocat. II. 269. Diploma Caſimiri Ducis Opolienſis, Domini in Bithum quo ſe Wenceslai Regis Bohemiæ Vaſallum, Ducatumque ſuum Regni feudum profitetur. an. 1289. I. 881. Diploma Rudolphi. I. Imper. quo Ducatum Wratiſlavienſem, mortuo Duce Henrico IV. Wenceslao Regi Bohemiæ feudi titulo confert. Erfordiæ. 1290. I. 892. Diploma Rudolphi I. Imperatoris, quo Wenceslaum Bohemiæ Regem Ducatum Wratiſlavienſem, & feudi titulo & vi pacti ſucceſſionis, quod cum Henrico IV. Duce Wrat. inierat, accepiſſe teſtatur, Erfordiæ. 1290. I. 892. Rudolphi Romanorum Regis Caſſatio & Irritatio Juramentorum & Promiſſionum factarum per Wenceslaum Regem Bohemiæ, & abolitio obligationum Sittaviæ & caſtri Ronaw, & civitatis Haſſenſtein pro XXV. Marc. Argent. Datum Freiburg in Ottlandia an. 1283. I. 939. Rudolphus I. Romanorum Rex permutationes inter Wenceslaum Bohemiæ Regem, & Fridricum Misnenſem, & Orientalem Marchionem celebratas habet ratas. Egræ. 1289. I. 940. Ejus Inveſtitura per Adolphum Romanorum Regem. Francofurt. 1292. I. 441. Diploma Boleslai Ducis Sileſiæ Wratiſlav, quo reſignat omnem partem Ducatus ſui Sileſiæ Regi Wenceslao, quam Henricus Dux Glogoviæ detinet occupatum, in Grez. 1303. I. 943. Ejus Diploma fundationis Cœnobii Aulæ Regiæ, Kœnigſaal; in D. Pragenſi. Brunnæ. 1304. I. 943. Diploma Ludovici Com. Palat. Rheni, quo Rudolpho. I. Romanorum Rege defuncto Wenceslaum Bohemiæ Regem Francofurtum vocat, ad alium Germaniæ Regem eligendum. Act. in Ingolſtadt. 1291. I. 946. Diploma Gerhardi Archi-Epiſcopi Moguntini quo an. 1291. Wenceslaum Bohemiæ Regem ad Electionem futuri Regis Romanorum in Urbem Francofurtenſem vocat, an. 1291. I. 947. Diploma Alberti. I. Rom. Imp. quo concedit Wenceslao Bohemiæ Regi quicquid de terra Ladislai Ducis Pol. ſibi ſubjugare poterit. Mogunt. 1300. I. 948. Schencket dem Kloſter Camentz das Städtlein Mittel-Walte. I. 149. Verwechſelt Salisdorff mit Tirebenowitz im Troppauiſchen Krayß gelegen. I. 149.

WENCESLAUS, { -- II. 268. / III. II. 269. / V. I. 288. II. 95. / VIII. I. 728. 746. / Junior. I. 288. II. 95.

Bohemiæ & Poloniæ Rex.) Rex Hungariæ eligitur. II. 268. Deſcribitur. II. 269. A banno Imperiali egregie abſolvitur. II. Acc. 4. Wird zum Könige in Ungern beruffen. I. 500. Wird von ſeinem Herrn Vater aus Ungern wieder um zurück geruffen. I. 400. Rüſtet ſich mit einem Kriegs-Heer nach Pohlen. I. 500. 728. Sein Grabmahl. I. 500. 728. Sein Lob. I. 728.

WENCESLAUS, { Primus. II. 168. 192. / III. 14. / --I. 56. 66. 417. 436. 659. II. 299. 310. III. 75.

Dux Sileſiæ Lignicenſis. I. 63. 66. 417. 432. 445. II. 168. 192. 299. III. 14. Primo Lubucenſis Epiſcopus. I. 56. 63. 66. 432. 436. 659. II. 168. 192. 299. III. 14. Deinde

Epiſcopus Wrat. { XXI. I. 63. 66. / XXIX. I. 63. 66. 417. II. 168. 177. 192. III. 14. / -- I. 432. 436. 445. 659. II. 137. 299. 310.

Translatus de Eccleſia Lubenſi ad VVratiſl. an. 1382. I. 63. 66. 436. II. 299. III. 14. Hunc VVenceslaus Bohemiæ Rex admittere noluit. I. 137. II. 168. 192. 299. A Wenceslao Romanorum & Bohemiæ Rege multas perſecutiones ſuſtinuit. I. 63. 66. Ejus memorabilia. I. 436. Civitatem VVratiſlavienſem Eccleſiaſtico ſubjicit interdicto. I. 439. Ætate confectus Epiſcopatu ſeſe abdicabat. an. 1417. I. 437. II

311. Patrueli Ludovico. II. Bregenſi Ducatum Lignicenſem dat. I. 445. Hunc VVenceslaus Romanorum Imperator & Bohemiæ Rex egregio Diplomate donat, quo ipſi terram Lignicenſem in Ludovicum. II. Ducem Bregenſem transferendi facultas conceſſa. I. 445. A. P. R. impetratur. II. 192. Ejus Inſignia. II. 177. Ejus ſepulcrum. II. 311. III. 14. Eccleſiam multis modis ornavit. III. 14. Ejus Litteræ, quibus fatetur præſtitiſſe corporale Juramentum Regi VVenceslao ſuper feudo Terræ Grotkovienſis. Pragæ. 1383. III. 75. Ejus aliorumque Ducum Ligio-Bregenſium Litteræ, quibus renuntiant omnibus Juribus, ſi quæ in Ducatibus Terrarum & Civitatum VVratisl. Novofor. Namslav. Suidnic. ac Jaurens. excepto Nimptſch promittunt non impetere, Pragæ. 1386. III. 76. Ubergiebt ſeinem Vatter Hertzog Ludwichen zu Brieg Liegnitz und Goldberg. I. 445.

VVENCESLAUS. Archi-Dux Auſtriæ, Filius Maximil. II. Imper.) Ejus Laus. II. 438.

VVENCESLAUS, ſive VVANKO. Dux Maſoviæ & Dominus Plocenſis) Crudelis & ſeverus in milites & ſubditos. II. Acc. 6. Ejus Sepulcrum. II. Acc. 6. Ejus Diplomata, quibus ſponte ac libere Maſoviam Provinciam reſignavit, & Vaſallus Regis Bohemiæ factus eſt. II. Acc. 5.

VVENCESLAUS, Dux Saganenſis, Filius Johannis, I. Ducis Sileſiæ Sagan.) Ejus Sepulcrum. II. 359. Sein Grabmahl. I. 364. Deſſen geweſene Wohnung I. 364. Sein Epitaphium. I. 364.

VVENCESLAUS, Dux Lignicenſis. Stifftet mit ſeinem Bruder das Stifft und Canonicat zur Liegnitz. I. 729.

VVENCESLAUS, { I. I. 66. / - - I. 52. 55. 417. 429. 431. 657.

Dux Lignicenſis, Filius Boleslai. III. Ducis Lignicenſis.) Ejus memorabilia. I. 429. Odit fratrem Ludovicum Ducem Legnicenſem. I. 55. 432. 439. 658. In gratiam cum fratre Ludovico redit. I. 431. Conjugium ſterile octodecim an. expertus eſt. I. 431. 659. Pactum inter eum & Fratrem Ludovicum. I. 658. Huic in ſortem cecidit Goldberg, Lobyn & Haynonia. I. 55. 658. In magnam inopiam venit. I. 57. 432 659. In odium fratris Ludovici Duci Bolckoni Suidnicenſi vendidit partem ſuam ad tempora vitæ illius. I. 56. Prope arcem Lignicenſem Templum condidit, quod a Sancto Sepulcro nomen habet. I. 431. Fundator Collegii Canonicorum Legnicii. I. 659. Sub ejus Imperio Aurifodinæ exaruerunt. I. 659. Fidem dedit Carolo IV. Romanorum Imperatori & Bohemiæ Regi ſe Civitatem Arcemque Lignicenſem nunquam vendere velle. I. 431. Se Johannis Regis Bohemiæ vaſallum profitetur. I. 429. Hainoniæ Jus Magdeburgicum introduxit. I. 430. Aurifodinas Nicolſtadienſis urbi Lignicenſi pignori dedit. I. 430. 432. Ejus Sepulcrum. I. 431. 695. Inſcriptio Saxi ex Templo S. Sepulcri in illud S. Johannis translati. I. 433. Ejus & Ludovici fratrum Litteræ, quibus ſe vaſallos Regum & Regni Bohemiæ profitentur: an. 1338. I. 901. Ejus & Ludovici fratrum Diploma quo ſe Bohemiæ Regis Vaſallos profitentur, an. 1343 I. 902. Ludovici Ducis Lignicenſis conſtitutio & ordinatio VVenceslai fratris ſui, ut nomine ipſius a Carolo Johannis Bohemiæ Regis filio Primigenito feudum ſuſcipiat, an. 1341. I 903. Ejus Diploma de non alienanda Terra Lignicenſi, in Piska 1362. I. 905. Hat 18. Jahr eine unfruchtbare Ehe. I. 432. 659. Soll die Dumb-Kirche zu S. Johannis geſtifftet haben. I. 432. Geräth in groſſes Armuth. I. 432. Sein Grabmahl. I. 432.

VVENCESLAUS. Dux Teſſinenſis & Maj. Glogov. Filius Boleslai Ducis Teſſin. & Maj. Glogoviæ. Ejus memorabilia. I. 697. Pacem perpetuam inivit cum fratribus Boleslao & Przemckone. I. 697. Homo devotus & religioſus. I. 697. Ejus ſepulcrum. I. 697. Theilt mit ſeinem Brüdern ihre anererbten Fürſtenthümer. I. 733. Bekommt in der Theilung das Hertzogthum Teſchen. I. 733. Hat ſeiner unmündigen Brüder Güter zu verwalten. I. 733. Verwechſelt ſeinem Bruder Bolcken zu Teſchen, die halbe Stadt Beuthen, und das gantze Beuthniſche Land. I. 734. Verpfändet die halbe Stadt Teſchen ſeinen Brüdern um 2000. fl. Ungriſch. I. 735.

VVENCESLAUS ADAMUS, Dux Teſſinenſis. VVenceslai Ducis Teſſinenſis filius.) Ejus memorabilia. I. 703. Ferdinandum. I. comitabatur, cum tertia vice VVratislaviam ingrederetur I. 703. Poſonii egit, cum Maximilianum. II. Rom. & Bohem. Regem Archi Ducem Auſtriæ ſibi quoque Regem conſtituerent Hungari. I. 703. Anno 1565. Exequiis D. Ferdinando. I. Cæſari Vindobonæ habitis interfuit. I. 703. Sein Grabmahl. I. 582. Sein Lob. I. 703. Ein guter erfahrner Wund-Artzt, der gerne arme ſchadhaffte Leute curiret. I. 703. Iſt in Käyſerlichen Geſandſchafften öffters nach Pohlen geſchickt worden. I. 703. 740. Iſt an ſtatt der Kayſerl. Maj. bey der Könige in Pohlen Crönung, Hochzeit und Begräbniß geweſen. I. 703. Ehe-Stifftung zwiſchen thn und Fräulein Marien, Herrn Jahns von Bernſtein, auf Helffenſtein Tochter. I. 740. Verſetzt die Herrſchafft Frideck Herrn Jahn von Bernſtein. I. 740

WENCESLAUS. Dux Opav. & Ratiborienſis. Filius Johannis II. Ducis Opav. & Ratibor.) Ejus memorabilia. I. 762. Ejus Sepulcrum. I. 763. Ejus Diploma, quo Caſimiro electo Regi Bohemiæ ſe homagium non præſtare poſſe confitetur, donec ſacro Regni ejusdem Diademate fuerit inſignitus. Ratiboriæ. 1438. I. 1010

WENCESLAVS. Dux Ribnicenſis, Filius Nicolai Ducis Opav. & Ratibor.) Ejus memorabilia. I. 763. Inter Comites Wladislai Electi Bohemiæ Regis, cum ad occupandum regnum proficiſceretur, fuit. I. 763. Ejus Sepulcrum. I. 764. Totius fere Sileſiæ arma in ſe concitavit. I. 764

WENCESLAUS. Dux Oſſvviaczimenſis & Zatorienſis.) Diploma Caſimiri IV. Regis Poloniæ, quo Wenceslaum Ducem Zatorienſem ad Poloniæ Regnum, tanquam Vaſallum rediiſſe affirmat. I. 810

WENDECK. (Caſtrum) Litteræ Ulrici de Brauneck, quibus notum facit, ſe Caſtrum Wendeck a Caro-

a Carolo Romanorum & Bohemiæ Rege Titulo feudali accepiſſe. Spiræ. 1353. III. 74

WERNHERUS. Ordinis S. Mariæ Domus Teutonicæ Magiſter.) Ejus Litteræ, quibus promittit, ſe Henrico Duci Wratislavienſi opem eſſe laturum contra Wladislaum Regem Cracoviæ. Thorunii. 1326. III. 78

WEYROCH. (Laurentius) Diploma, quo Adminiſtratores Eccleſiæ Wratislavienſis huic Animarum curam in Probiſthayn committunt. Wratislav. 1476. I. 932

Wieder-Täuffer. In Schleſien, circa an. 1526. I. 220

Wien. (vide Vienna.) Von denen Türcken belägert, an. 1529. I. 222. 740

WILCZKOWIZ. (villa) Henrici V. Ducis Sileſiæ Wratislav. Litteræ, quibus A. O. R. MCCXCVI. Prid. Non Februarii Villam ſuam Wilczkovvitz Cœnobio S. Claræ Wratislavienſi obtulit in Caſtro Lignicenſi. 1296. I. 941

WILDENSTEIN. (Dietricus de) Eques Bavarus, Officialis Ducis Bavariæ.) Ejus Litteræ, quibus in Caſum mortis Elect. Carolo IV. Imp. Boh. Regi homagium præſtat. Francofurti. 1349. III. 57

WILHELMUS. Dux Opav. & Monſtirbergenſis. Filius Przemislai Ducis Opaviæ.) Litteræ Ducatus Monſterbergenſis, quibus ſe an. 1443. Duci Opavienſi Wilhelmo ſubmiſit. I. 855. Ejus Litteræ, quibus Fridricum a Stoſch in Schiltberg villam Aldelmannsdorff emiſſe teſtatur & ratum habet. Monſtirbergæ. 1443. I. 1014. Zerſtöhret die Raub-Schlöſſer in Schleſien. I. 180. Deſſen Uneinigkeit mit dem Biſchoffe zu Breßlau I. 180. Ob er auch das Franckenſteiniſche beſeſſen. I. 181. Ihm folgt in der Regierung ſein Bruder Ernſt. I. 181

WILHELMUS. Dux Bavariæ Comes Hollandiæ. Filius Ludovici Bavari Imperatoris.) Ejus & Alberti Ducum Bavariæ recognitio præſtiti homagii Imperatori, & quod velint ei aſſiſtere ſicut Regi Romanorum. Ratisbonæ. 1352. I. 991. Ejus & Alberti Fratrum litteræ, quibus fœdus cum Carolo IV. Rom. Imp. ac Bohem. Rege ſancium. Patavii. 1353. I. 992

WILHELMUS. Comes in Catzenellenbogen.) Ejus Litteræ, quibus notum facit, mutuaſſe a Carolo Romanorum & Bohemiæ Rege V. M. Floren. Moguntii. 1349. III. 70

WISLICIA. (Urbs in Regno Lechitarum.) Deſtruitur. II. 39. 79

VVLADIMIRIENSE Caſtrum.) Perditum. II. 103

VVLADISLAUS. Rex Hungariæ & Bohemiæ, Dux Sileſiæ.) Victorinum, Georgii Regis Bohemiæ filium Ducem Opavienſem Ducatu pepulit, quem fratribus Johanni Alberto contulit. I. 269. Ejus Litteræ, quibus Eccleſiam VVratislavienſem immediate Regi Bohemiæ ſubeſſe teſtatur. I. 798. Ejus Diploma de ſimultanea Ducum Lygio-Bregenſium inveſtitura. Olomucii. 1502. I. 907. Ejus Diploma, Ligio-Bregenſibus conceſſum Budæ. 1505. II. 907. Ejus Diploma, quo Fridricum II. Ducem Lignicenſem Jure metallifodinarum eas ubicunque placuerit adornandi, cum immunitate ad XV. annos ab eo quo ceptæ fuerint tempore. Budæ. 1505. I. 908. Ejus Diploma, quo Comitibus Schlickiis Jura & Diplomata a Regibus olim Bohemiæ, præſertim de Dynaſtia Ellenbogenſi accepta auget & confirmat. Bragæ. 1489. I. 1031. Ejus Litteræ, quibus Victorinum Ducem Monſterbergenſem & Liberis ſuis & Ducatui Opavienſi ſe conſentiente Henricum ſeniorem Ducem Monſterbergenſem fratrem tutorem conſtituiſſe teſtatur. Budæ. 1490. I. 1039. Litteræ Ludovici Regis Hungariæ & Bohemiæ quibus Patrem VVladislaum Georgio Schellenbergio Ducatum Carnovienſem, an. 1506. Feudi nomine conceſſiſſe teſtatur. Budæ. 1515. I. 1040. Fœderis Tabulæ inter VVladislaum Regem Hungariæ & Bohemiæ, ac Albertum fratrem ejus confecti, an. 1491. inter exercitus utriusque partis, penes civitatem Caſſavienſem I. 1056. Diploma Barbaræ Duciſſæ Carnovienſis de præſtando VVladislao Regi Homagio. Carnovii. 1498. I. 1062. Litteræ quibus Sileſiæ Principes Regi Bohemiæ VVladislao VVratislaviam adventuro homagium ſeſe præſtare velle ſpondent. VVratisl. 1498. I. 1063. Ejus Diploma quo Sigismundum a Kurtzbach Dynaſtam Trachenbergenſem de Dynaſtia Milicenſi inveſtit, an. 1494. I. 1063. Ejus Diploma, quo Sigismundi defuncti fratribus, Johanni & Henrico liberam Sileſiæ Dynaſtiam Milicenſem confert. Budæ. 1514. I. 1064. Ejus Diploma, quo Opavienſis Ducatus Præfecturam Caſimirus Dux Teſſinenſis accepit. Act. Budæ. 1515. I. 165. Ejus Litteræ de mortis genere Regis Ladislai. Pragæ. 1472. I. 179. Ad Regnum Bohemiæ vocatur, an. 1469. II. 349. Per Sileſiam in Bohemiam ad Capeſſendum Regnum proficiſcitur. II. 352. Pragæ Diademate cinctus. II. 352. Ejus Legati ad Imperatorem, 1473. II. 354. Ab Imperatore confirmatur, an. 1474. II. 354. Bohemiam victi inſtar redit, an. 1474. II. 356. Bohemiæ Inveſtituram ab Imperatore accipit, an. 1477. II. 360. Pax firmior inter eum & Mathiam Ungariæ Regem ſancita, an. 1478. II. 361. Fit Rex Hungariæ, an. 1490. II. 367. Fit Dux Sileſiæ, an. 1490. II. 368. Pax eum inter & Johannem Albertum fratres, de Regno Hungariæ certantes, an. 1491. II. 368. Pacta inter eum & Maximilianum I. Romanorum Regem, de ſucceſſione in Regnum Hungariæ, an. 1491. II. 368. Ejus gratia VVratislaviæ conceſſa, an. 1491. II. 369. Ejus Edictum. 1497. II. 372. Ejus Nuptiæ cum Anna Candalenſi, an. 1502. II. 374. Ejus Diploma Bohemiæ conceſſum, an. 1510. II. 385. In Hungariam cum filia Regia proficiſcitur an. 1510. II. 385. Ejus Diploma Ducatui Lignicenſi conceſſum, an. 1511. II. 385. VVratislaviam adpulit, an. 1511. II. 385. Ejus Succeſſor. II. 388. VVratislavia Regi Mathiæ obſequens a Caſimiro Poloniæ & VVladislao Bohemiæ Rege magno, ſed irrito conatu obſeſſa, an. 1474. II. 354. Wird zum künfftigen Nachfolger in der Cron Böhaimb erwählet. I. 197. 199. Deſſen Vertrag mit Königs Georgens hinterlaſſnen Söhnen. I. 199. Belagert Breßlau vergeblich. I. 102. Zieht von Breßlau wieder ab. I. 102. Macht Friede mit dem Könige Mathia zu Böhaimb. I. 204. 207. Empfängt die Lehn von Kayſer Friedrichen. I. 206. Geräth

Digitized by Google

in den Bann. I. 207. Kömmt mit Mathia Könige in Böhaimb zusammen in Ollmitz. I. 207. Wird König in Ungern. I. 209. Wird mit dem Hertzogthum Oels belehnet. I. 211. Ihm wird von seiner Gemahlin Anna ein Printz gebohren ohne Haut, die ihm erst die Aertzte mit Salbe und Pflaster zuwege bringen müssen. I. 216. Dessen Einzug in Breßlau. I. 217. Besucht mit seinem Sohne Ludvvig, Könige in Ungern, dem Kayser Maximilianum den I. zu Wien. I. 218. Hat alle Abend und Morgen ein gewisses Lied gesungen. I. 218. Zwischen ihm und seinem Bruder Alberto, Könige in Pohlen wird Friede gestifftet. I. 737. Macht Hertzog Casimiro zu Teschen das gantze Fürstenthum ausser Lehn zu Erbe, I. 738. Verschreibt Hertzog Casimiro zu Teschen die Ober-Hauptmannschafft über Ober- und Nieder-Schlesien auf sein Lebtage. I. 739. Sein Brieff, darinnen er das Schloß und die Stadt Nambslaw zu befestigen befiehlet. Prag. 1509. III. 160

VVLADISLAUS. { - - II. 95. 238 / Locticus. I. 970. II. 95. 190. 263. 266 / Locketh. I. 59. 278 / Locktek. II. 190

Rex Poloniæ.) Ejus Litteræ quibus VVladislao Duci Cozlensi & Bithumiensi hæreditates Pfary vulgariter nuncupatas, quas Loctici olim fratres Lesko patri VVladislai Kozlensis dederat, restituit Cracoviæ. 1316. I. 970. Prohibuit Divina celebrare officia. II. 91. VVladislaus Locticus Interdicto subjectus. II. 91. Quando ad gubernacula Regni Poloniæ accesserit II. 95. Aversarium Boleslaum Ducem Opoliensem habet. II. 96. Ejus Successor. II. 96. Expulsus de Regno Poloniæ per VVenceslaum quendam Reg. Boh. I. 59 Alapam impingit Nankero I. Episcopo VVratisl. XXIV. I. 190. Ejus bellum cum Henrico IV. Probo, Duce VVratisl. & Cracoviensi. II. 263. Cur Locticus sit dictus. II. 266. Ejus bellum cum Silesiis. II 266

VVLADISLAUS I. Dux Poloniæ. Filius Casimiri I. Regis Pol.) Devotione Religionis insignis. I. 6. 24. II. 28. Ecclesiæ Poloniæ omnem libertatem dedit I. 624. Hermannus dictus. I. 615. 651. Ejus Coniux Jutta sterilis precibus S. Aegidii fœcunda redditur. I. 24. II. 28. Pomeranos vicit, an. 1091. I. 24. 651. Annus Coronationis. I. 651. Ejus Bella. I. 651 sq. Ejus Sepulcrum. I. 652. Cathedralem Ecclesiam in Castro Cracoviensi primus fundavit. II. 29. Eius a Borussis reportata victoria. II. 223. Bellum Boiemiæ infert. II. 223. Turbas in Polonia excitat Sbigneus filius nothus VVladislai Poloniæ Ducis. II. 224. Succediri seinem Bruder im Regiment. I. 726. Wenn er erwählet worden. I. 746

VVLADISLAUS II. Dux Poloniæ & Silesiæ. Primogenitus Boleslai III. Curvi.) Tota Polonia adversus eum armatur. I. 7. Filii ejus tres Silesiam recuperant. I. 7. 38. 139. 258. II. 43. 236. Ejus Sepulcrum. I. 9. Ejus fata. I. 37. Ejus Uxor Petro Ulast insidias parat. I. 37. Ei Pater Silesiam confert. I. 258. Exul ad Conradum III. Imp. abiit, quem Conjux & Liberi sequebantur. I. 301. Ad restituendum VVladislaum, Conradus Poloniam adiit. I. 302. Ad hunc restituendum Fridricus I. Imp. Poloniam profectus est. I. 302. Adversa ejus fata. II. 41. Anathemate percussus. II. 42. Ejus Clades ad Poznaniam, an. 1142. II. 42. Boleslai Crispi de VVladislao II. fratre Triumphus. II. 43. Ejus mores. II 43. Dissidium inter fratres Duces Poloniæ. II. 232. Bellum inter fratres Duces Poloniæ. II. 234. Ejus Clades & fuga. II. 233. VVladislai Exulis excursio in Silesiam. II. 234. Ejus Sepulcrum. II. 236. Wird von seinen Brüdern vertrieben. I. 138. 301. 726. Nimmt seine Zuflucht zum Kayser Conrado III. dann zum Kayser Fridrico Barbarossa. I. 138. 726. Sein Grabmahl. I. 556. 652. Kayser Friedrich Barbarossa überzieht die Pohlen, und zwingt Boleslaum, seinen Bruder VVladislaum wieder ins Land zu nehmen. I. 726. Seine Söhne theilen das Reich. I. 727. 746

WLADISLAUS Dux Silesiæ nec non Archi Episcopus Salisburgensis &c. Filius Henrici Pii Ducis Sil.) Maritavit pulcherrimam filiam pauperrimi cujusdam hominis I. 62. Ist gegen die Armen sehr milde. I. 329

WLADISLAUS { - - I. 7. 38. II. 56 / Magnus. II. 57 / Lasconogus. II. 57. 241. 246

Poloniæ Monarcha Dux Poznan. Filius Mesticonis Ducis Polon.) Wladislaum Filium Ottonis de Castro Kalis fugientem usque ad Ungariam profugavit. II. 57. Castrum Uszoze vallavit. II. 57. Wladislaum Odonis filium incaptivavit. II. 58. Frustra Gnesnam impugnat. II. 58. Ejus Laus. II. 241. Imperium suscepit. II. 241. Ejus victoria a Rossis reportata. II. 242

WLADISLAUS. Sputator, Dux Pomer. Calisf. &c. Filius Odonis Ducis Polon. Gnesn. & Sandonis.) Odonis de terra fugatur. II. 57. Uszcze, Castrum vallavit. II. 57. Captus. II. 58. 82. Post obitum Wladislai Magni, totius Poloniæ Dominio principatur. II. 58. Ejus fata. II. 58. Brunnonem Præfectum Majoris Polon. interf. II. 247

WLADISLAUS. Dux Silesiæ Legnicensis. Filius Henrici V. Ducis Legn. & Wratislav.) Ejus fata. I. 50. Antiquam vetulam Duciſſam quandam uxorem duxit, propter aliquales pecunias quas habuit. I. 51. Regi Bohemiæ asseruit, se fore verum hæredem & Dominum Legnicensem I. 51. Fratri Boleslao III. Duci Bregensi Lignicensem civitatem obligat. I. 475. Egestate ductus contra Boleslaum Ducem Bregensem bellare cepit. I. 425. Captus a Boleslao III. fratre, in Legnic. Castro in carcere dimidio anno alligatur. I. 425. 656. A vinculis dimissus nunquam stabilem tenuit gradum, sed in modum delirantis ambulavit. I. 425

WLADISLAUS I. Dux Opolienſis, Filius Casimiri Ducis Opol.) Ejus memorabilia. I. 677. Ducatum Rudensem sive Wielunensem amisit. I. 677. Wratislavienſibus auxilia misit, cum Ducem suum Henricum probum a Boleslao Calvo Legnicensi Duce captum liberare vellent. I. 679. Thomam Episcopum Wratislaviensem ab Henrico in Auxilium actum Ratiboriam confugere permisit. I. 679. Henrici

Digitized by Google

Probi Ducis Wratislav. hoſtilem expertus eſt Impetum. l. 679. Ejus Diploma, quo cum Conjuge & Filiis Cœnobio Raudenſi plenam libertatem & exemtionem a Jurisdictione ſeculari concedit, Actum in Ratibor. 1258. l. 880. Ejus Diploma, an. 1267. Civitati Ratiborienſi conceſſum. l. 913. Ejus Diploma quo Cives Ratiborienſes facultate in ſylvis Ducalibus Ligna incidendi donat, & ab annuo unius Marcæ Auri Cenſu abſolvit. Ratiboriæ. 1280. l. 914. Monaſterium Raudenſe fundavit. ll. 254

WLADISLAUS. II. Dux Opolienſis Palatinus Ungariæ Filius Bolckonis III. ſ. II. Ducis Opolinſis.) (vide Ladislaus) Ejus memorabilia. l. 710. Fœdus cum Conrado II. Duce Olsnenſi iniit. l. 710. Morti & exequiis Caſimiri III. Pol. Regis adfuit, an. 1370. l. 711. Sigismundum Marchionem Brandenburgenſem vaſtata Maſovia & Cujavia in Hungariam redeuntem circa Juniwladislaviam adortus magna ſtrage affecit. l. 711. Fortuna ejus decreſcere cœpit. l. 712. Ejus bella. l. 712. Ejus ſepulcrum. l. 712. Ejus Litteræ, quibus cum Conrado Duce Olsnenſi Pactum mutuæ defenſionis init, contra quoscunque excepto Rege Bohemiæ, Rege Ungariæ, & Bolckone Duce Opolienſi. Act. Olsnæ. 1372. l. 889

WLADISLAUS. Dux Teſchinenſis. Filius Caſimiri II. Ducis Opolienſis & Domini in Prithum.) Ejus memorabilia. l. 684. Sein Grabmahl. l. 684

WLADISLAUS. Dux Teſchin. & Maj. Glogov. Filius Boleslai Ducis Teſchinenſis & Maj. Glogov.) (vide Ladislaus) Ejus memorabilia. l. 698. Bekriegt die Stadt Breßlau. l. 748

WLADISLAUS. Dux Cozlenſis & Bithumienſis.) Ejus memorabilia. l. 686. Hunc egregio Diplomate donavit Wladislaus Loëticus Hæres Regni Poloniæ. l. 686. Coram Epiſcopo Wratislavienſi Prezlao, ſe Regis Regnique Bohemiæ Vaſallum profeſſus eſt. l. 685. Cum Jaroslao de Sternberg pactum init. l. 687. Ejus Litteræ, quibus ſe Regis Bohemiæ Vaſallum profeſſus eſt. Opaviæ. 1327. l. 884. Litteræ Leſconis Ducis Ratibienſis, quibus ſe Urbem & Terram Coslenſem a Wladislao Bithumienſi pignoris nomine accepiſſe & ipſi ad annos quindecim Jus reluitionis competere teſtatur, quodſi intra hoc tempus deceſſerit Dux Ratiborienſis, alter omnia percepta defalcare poterit, excepto legato Sorori Leſkonis Offkæ Moniali ſolvendo &c. Coslæ 1334. l. 884. Litteræ Jaroslai de Sternberg quibus ſe pactum cum Wladislao Duce Bithumienſi iniſſe teſtatur, quo Margarethan Filiam Bolconi Duci Kozlenſi nubere jusſit, cui inde de dotalitio cautum &c. act. Kozlæ 1347. l. 885. Litteræ Wladislai Loëtici hær. Regni Pol. quibus huic Wladislao hæreditatis Pfarii vulgariter nuncuparas, quas Loëtici olim fratres Lesko Patri Wladislai Cozlenſis dederat, reſtituit. Cracoviæ. 1316. l. 970. Ejus Litteræ, quibus Hermanno bona Theſchnow nuncupata confert, uno tamen Equo ſibi ſervato. Coslæ 1322. l. 971

WLADISLAUS Albus. Dux Gniewkovienſis. Turbas in Polonia excitat. ll. 108. De Conflictu inter Ducem Album & homines Domini Ludovici Regis Polon. commiſſo. ll. 109. Ejus origo & ſtemma. ll. 111. Ejus fata. ll. 111. Ad Sepulcrum Chriſti profectus eſt. ll. 111. Cum exercitu Cruciferorum civitatumque ipſorum contra Lithwanos ivit. ll. 111. Solutio Tributi pro terra Gniewcovienſi Wladislao Albo per Ludovicum Ungariæ & Poloniæ Regem. ll. 123

WLADISLAUS JAGELLO. (vide Jagello.)

WLASTIDES. (vide Ulaſt.)

WOHLAVIENSIS Ducatus. Regis Bohemiæ hæreditarius eſſe cœpit. ll. 230. Diplomata ad inferioris Sileſiæ Ducatus Lignicenſem, Bregenſem & Wohlavienſem pertinentia. l. 89. Litteræ Ludovici Regis Hungariæ & Bohemiæ, quibus Fridricus II. Dux Lignicenſis Urbes & Terras Wolavienſem, Ilnavienſem & Raudenſem feudi titulo recepit. Budæ 1524. l. 916.

WOHLAV. (Oppidum) Exuſtum. 1465. l. 95.

WOLDEMARUS Princeps Aſcanius.) Alberti & Woldemari Principum Aſcan. Litteræ, quibus Carolum IV. Rom. Imp. & Bohemiæ Regem Rupertum Juniorem, Adolphi (ſimplicis) Elect. Palatini filium, ex carcere Wittembergenſi, præſtita cautione pignoratitia liberaſſe confitentur. Pragæ. 1353. l. 989

WOYWORZ (Caſtellania) Qualiter Drogoſius Capitaneus Siradiæ Woyworz occupavit. ll. 149

WRATISLAVIA. } Ducum Wra-
WRATISLAVIENSIS Ducatus. } tislavienſium ortus. l. 43. Patronus Eccleſiæ Wratislav. Johannes Baptiſta. l. 57. Inſtitutio Eccleſiæ Wratislav. l. 60. Wratislavienſis Eccleſiæ a Caſimiro I. Rege Polon. primordialiter fundata. l. 60. Præſules Wratislavienſis Eccleſiæ l. 60. Eccleſia ſanctæ crucis Wratisl. ab Henrico IV. Wratisl. fundata. l. 62. Exuſta, an. 1342. l. 70. Terræ motus notabilis in Wratislavia. l. 80. Wratislavienſes præſtiterunt Homagium. l. 86. Wratislavienſes exiverunt cum exercitu usque ſtrelen, an. 1459. l. 91. Longe clariſſima & nobiliſſima civitas. l. 112. Condita. l. 112. 280. Eccleſia Wratislavienſis ab Innocentio IV. P. R. in B. Petri Protectionem recipitur. l. 260. Epiſcopus VVratislavienſis eſt ſenior & potior Sileſiæ Dux & Lygius Princeps. l. 262. Jus Epiſcopum VVratislavienſem eligendi. l. 263. Fata Ducatus VVratislavienſis. l. 278. Ejus fata ſub Regibus Poloniæ. l. 280. Incrementa ſub Regibus Bohemiæ. l. 281. VVratislavienſis Ducatus Igne ferroque vaſtata a Boleslao Calvo Duce Lignic. l. 324. Diplomata ad Epiſcopatum VVratislavienſem pertinentia. l. 779. ſq. Diplomata ad inferioris Sileſiæ Ducatum VVratislavienſem pertinentia. l. 889. ſq. Diplomata duo ad Wratislaviam pertinentia. l. 929. Diplomata quædam ad VVratisl. pertinentia. l. 930. ſq. Litteræ Georgii Bohem. Regis, quibus ſe electum & coronatum Bohemiæ Regem eſſe VVratislav. certiores reddit, ideoq; e ad Obſequium vocat, an. 1458. l. 1075. Eccleſia

Digitized by Google

S. Mariæ in VVratislavia reconciliata, an. 1263. ll. 18. 173. VVratislavia, an. 1276. per totum combuſta. ll. 18. 173. Prælium ad VVratislaviam, an. 1109. geſtum. ll. 35. Templum B. M. V. in Arena VVratislav. fundatum. ll. 41. De Synodo in VVratislavia per Legatum Papæ celebrato. ll. 63. Devaſtatio Ducatus VVratislavienſis. ll. 67. Bona Eccleſiæ VVratislavienſis VVenceslaus IV. Bohemiæ Rex occupat ll. 126. VValtherus I. Epiſcopus VVratislav. Eccleſiam Cathedralem VVratisl. ſtruxit lapideam. l. 163. 184. Privilegium Eccleſiæ VVratislav. ll. 168. 192. Epiſcopatus VVratisl. in manus Papæ reſignatur, anno 1417. ll. 168. Annales VVratislavienſes. ll. 172. Eccleſia S. Vincentii donata. ll. 172. Ducatus VVratislavienſis Incorporatio Regno Bohemiæ facta. ll. 173. Ducatus VVratislav. fit feudum Regni Bohemiæ. ll. 174. Tumultus VVratislaviæ. 1348. ll. 174. Ruina Pontis inter ſummum & Arenam VVratislav. ll. 174. Adventus Sigismundi Imp. in VVratislavia, an. 1420. ll. 174. Adventus Alberti II. Imp. in VVratislav. ll. 175. Terræ motus VVratislav. an. 1443. ll. 175. Ventus validiſſimus VVratisl. an. 1459. 175. Hieronymus I. Epiſcopus VVratislav. VII. ſedem Eccleſiæ Ryczinenſem transtulit VVratislav. an. 1052. ll. 160. 180. Inſignia Epiſcopatus VVratislav. ll. 177. Bohemi VVratislaviam expugnant. ll. 216. VVratislavia ad Poloniam redit. ll. 217. Unde nomen habeat ll. 223. Monaſterium S. Vincentii VVratislav. fundatum. ll. 231. Bulla Adriani IV. P. R. pro Epiſcopatu VVratislavienſi. ll. 234. Flammis abſumpta, an. 1200. ll. 241. Tartari igne Cœleſti ab obſidione VVratislaviæ repulſi. ll. 249. Adventus Legati Pontificis Romani VVratislaviam, an. 1248. ll. 253. Fundator Monaſterii D. Adalberti VVratislav. ll. 255. Cœnobium S. Claræ VVratislav. dicatum. ll. 256. Hoſpitale D. Matthiæ dicatum ll. 256. Adventus Legati P. R. VVratislaviam, anno 1266. ll. 257. Henricus Probus Dux VVratislav. Templum S. Crucis, in Inſula VVratislavienſi e Regione Baſilicæ condidit. ll. 262. Libertas & Jura Eccleſ. VVratislav. ll. 263. Terra Opavienſis Ducibus VVratislavienſibus obligatur. ll. 272. Abbatiſſarum ad S. Claram VVratislav. obitus. ll. 273. Diplomata, quibus Johannes Bohemiæ Rex VVratislaviam donavit. ll. 276. Jura Eccleſiæ VVratislavienſis ampliſica. ll. 279. Nanckerus Epiſcopus VVratislav. Grotkovienſem terram Eccleſiæ VVratislavienſi adſcripſit. ll. 281. Adventus Caroli IV. Imperat. VVratislaviam an. 1348. ll. 289. Templum D. Dorotheæ VVratislaviæ extructum. ll. 290. Ducatus Wratislav. Præfectura Senatui Wratislav. commiſſa, an. 1357. ll. 292. Libertas & Jura Eccleſiæ Wratisl. confirm. an. 1358. ll. 292. Aureæ Monetæ cudendæ Jus Wratislaviæ conceſſum ll. 293. Terræ motus Wratislav. an. 1372. ll. 296. Turbæ Wratislav. exortæ, an. 1390. ll. 302. Seditio Plebis Wratislav. an 1418. ll. 310. Terra Cantienſis Eccleſiæ Wratisl. Pignoris Titulo oblata, an. 1419. ll. 311. Adventus Sigismundi Imperatoris & Hungariæ Regis, an 1420. ll. 311. Concordia inter Wratislavienſes & Ordinem Eccleſiaſticum, an. 1425. Wratislavienſes & Suidnicenſes militem contra Huſſitas conſcribunt, an. 1429. ll. 316. Wratislavienſes Olaviam Huſſitis eripiunt. ll. 316. Wratislavienſes Monſterbergam Huſſitis eripiunt. ll. 316. Arx Nimicenſis a Wratislavienſibus expugnata, an. 1434. ll. 318. Adventus Alberti Imperatoris Wratislaviam, an. 1438. ll. 322. Res Epiſcopatus Wratislavienſis. ll. 327. Controverſia inter Ducem Teſſinenſem & Wratislavienſem, an. 1446. ll. 328. Wratislavia omnes Georgio Regi vires opponit, an. 1459. ll. 340. Georgius Rex Bohemiæ irrita obſidione Wratislaviam cingit, an. 1459. ll. 340. Induciæ inter Georgium Bohemiæ Regem, & Wratislavienſes, an. 1459. ll. 340. Induciæ inter Georgium Bohemiæ Regem, & VVratislavienſes, an. 1459. ll. 341. Pius II. P. R. VVratislavienſes in ſuam protectionem recipit. an. 1463. ll. 343. VVratislavienſes Ducatum Monſterbergenſem occupant, an. 1467. ll. 346. VVratislavienſes Mathiæ Regi Hungariæ homagium præſtant, an. 1469. ll. 349. Denuo homagium præſtant Regi Mathiæ, an. 1471. ll. 352. VVratislavia Regi Mathiæ obſequens a Caſimiro Poloniæ & VVladislao Bohemiæ Rege magno ſed irrito conatu obſeſſa, an. 1474. Comitia VVratislaviæ habita, an. 1474. ll. 357. Synodus Diœceſana VVratislaviæ, an. 1473. ll. 353. Synodus Diœceſana VVratislaviæ, an. 1475. ll. 357. Mathiæ Regis conſtitutio pro Epiſcopatu VVratislavienſi, an. 1475. ll. 358. Legatus Pontificius VVratislaviam adpulit, an. 1478. ll. 361. Georgii Stenii odium inane in VVratislavienſes. ll. 363. Gratia VVladislai Regis Hungar. & Bohemiæ VVratislaviæ conceſſa, an. 1491. ll. 369. Synodus diœceſana VVratislaviæ a Johanne IV. Epiſcopo VVratislav. celebrata, an. 1496. ll. 371. Altera Synodus Diœceſana a Johanne IV. Epiſcopo VVratisl. celebrata, an. 1497. ll. 371. Controverſia de Coadjutore Epiſcopi VVratislavienſis, an. 1501. ll. 374. Coadjutor Epiſcopi VVratislav. de Thurzonum de Bethlehemfalva familia. ll. 375. Controverſia inter collegium Canonicorum & VVratislavienſes, an. 1503. ll. 376. VVratislavienſis Senatus de condenda Academia Conſilium, an. 1505. ll. 382. Cura ſenatus VVratislav. de extirpandis Latrociniis, an. 1508. ll. 384. Synodus Diœceſana VVratislav. an. 1509. ll. 384. Bellum VVratislavienſibus cum Fridrico II. Duce Lignicenſi, an. 1509. ll. 384. De Jure Emporii Civitatis VVratisl. an. 1511. ll. 385. Bartholomæi Ducis Monſterbergenſis Clades a VVratislavienſibus accepta, an. 1513. ll. 386. VVratislavia Hanſæ Teutonicæ renunciat, an. 1518. ll. 389. Jura Emporii VVratislaviæ vindicata, an. 1524. ll. 392. Turris Eliſabethana VVratislav. corruit, an. 1529. ll. 398. D. Vincentii Monaſterium ante Portam VVratislav. S. Mariæ deſtructum, an. 1529. ll. 399. Comitia VVratislaviæ habita, an. 1544. ll. 407. Libertas Eccleſiæ VVratislavienſis, an. 1545. ll. 408.

408. Ferdinandus I. Rex Hungar. & Bohem. VVratislaviam adventat cum familia Regia, an. 1546. II. 408. Comitia VVratislaviæ habita, an. 1549. II. 413. Comitia VVratislav. habita, an. 1554. II. 417. Gymnasium Elisabethanum VVratislaviæ extructum, an. 1560. II. 421. Comitia Poloniæ VVratislaviæ habita, an. 1575. II. 434. Bibliotheca Rhedigeriana VVratislaviæ. II. 436. Rudolphi II. Imp. ingressus VVratislaviam, an. 1577. II. 437. Epigrammata in honorem Rudolphi II. Imperatoris VVratislaviam ingredientis, Portæ Nicolai in scripta, an. 1577. II. 437. Comitia Silesiæ VVratislaviæ habita, an. 1578. II. 438. Comutata horologiorum ratio VVratislaviæ, an. 1580. II. 440. Synodus Diœcesana VVratisl. celebrata, an. 1580. II. 440. Comitia Silesiæ VVratisl. habita, an. 1585. II. 444. Pestis horrenda VVratisl. an. 1585. II. 445. Comitia VVratislaviæ habita, an. 1586. II. 446. Comitia VVratisl. habita, & quæ in iis acta, an. 1587. II 447. Terræ motus VVratisl. an. 1590. II. 455. Comitia Poloniæ VVratisl. habita, an. 1591. 2. 456. Tumultus VVratislaviæ ortus & sedatus, an. 1608. II. 481. Mathiæ Regis VVratislaviam adventus, an. 1611. II. 484. Litteræ fundationis Templi VVratislav. S. Dorotheæ sacri. II. Acc. 78. Nicolai Henelii ab Hennenfeld series Episcoporum VVratislaviensium. III. 1. sq. Diplomata quædam ad Episcop. & Ecclesiam VVratisl. pertinentia. II. 34. 56. 90

VVRATISLAUS I. Rex Poloniæ & Bohem.) Cognomine Justus. II. 223. Consecratus in Regem. II. 223. VVratislaviam ab hoc Wratislao Rege nomen habuisse, scribit Curæus. II. 223. Ejus Sepulcrum. II. 223. Ejus successor. II. 223

WRONKY. Exustio terræ circa Wronky, an. 1384. II. 153

Wund-Arzt. Ein guter und geschickter ist gewesen Hertzog Wentzel Adam zu Teschen. I. 703

Wunde. Mit 3en wird Wenzeslaus der VII. in Böhmen auf der Reise zu Ollmitz unvorsichtiger Weise erschlagen.

WYZLA. (Fluvius) Olim Wandalus dictus. I. 2. 14. II. 21

Y.

YESSE. (vide Geysa.)

Z.

Zäncker. So ist Fürst und Graf Ulrich zu Würtemberg genennet worden. I. 536

ZARNOVO. (villa.) Donatio Henri I. Barbati hujus villæ Monialibus in Trebnitz facta, an. 1223. I. 828

ZATORIENSIS Ducatus. Diploma Johannis Alberti Regis Poloniæ de Ducatu Zatoriensi Poloniæ Regno adscripto. I. 811

Zauden-Recht. Im Münsterbergischen Fürstenthume. I. 136. Ursprung des Nahmens. I. 136

ZAVISIUS. Episcopus Cracovienſis.) Vicarius Regni Poloniæ creatur a Ludovico Ungar. & Polon. Rege. II. 124. Ejus Vituperium. II. 129. Qua ratione ad Episcopatum venerit. II. 129. Polonos eo commovit, ut Regis Filiam Reginam vocarent. II. 133

ZBIGNEUS. Dux Polon.) In desertis educatus. I. 6. 24. II. 29. Boleslaum Fratrem suum Ducem Poloniæ quatuor vicibus debellat. I. 6. 25. 29. II. 31. Turbas excitat. I. 25. II. 29. 214. Vocatus ad Nuptias fratris, venire contemsit. I. 27. Fidem Boleslao III. fratri sæpius promissam nunquam tenet. I. 29. 35. Occultis machinationibus Barbaris adhesit contra fratrem. I. 29. Nuncios Boleslai III. fratris, eum in auxilium vocantes, carceri mancipavit. I. 29. Mediantibus Jaroslao Duce Rutenorum, nec non Balidewino Cracovienſi Episcopo reconciliatus est fratri. I. 29. Perpetuo exilio relegatus a fratre. I. 29. II. 32. Duellum faciens cum quodam Nobili vincitur. I. 29. 301. 615. Particulam hæreditatis paternæ sibi dare per Boleslaum humiliter supplicavit. I. 35. Sub quadam conditione a Fratre suo Boleslao ad Patrem revocatus arroganter est reversus. I. 35. Ejus fata. II. 29. 228. Interpretatio vocis. II. 29. Ejus excursiones in Silesiam. II. 228

ZBIGNEUS. Bischoff zu Cracau. I. 733. Bringt listiger Weise mit Behendigkeit vom Hertzoge Wentzeln zu Teschen das Fürstenthum Severn ein leicht Geld an sich. I. 733

ZEBRACKEN. Kommen zu Roß und zu Fuß in Hertzog Niclasens Land zu Oppeln. I. 719

ZECKLER Moyses. Dessen Treffen mit Herrn George Basta. I. 703

ZEDLITZ in Alczenau (Henricus) Ludovici II. Ducis Bregenſis Diploma, quo an. 1412. Henrico ab Alczenau Venationis jus in saltu Kozenavienſi concedit Lignicii. I. 1017

ZEMSTOCHAW. Kloster.) Gestifftet. I. 711. In diesem liegt das Marien-Bild, das der H. Evangelist Lucas soll gemahlet haben. I. 711

ZEMOMISLAUS. } Dux { Sarmatiæ. I. 300
SEMOMISLAUS. } { Poloniæ. I. 4. 16. 258. 615. 745. II. 200

Significatio vocis. I. 648. II. 24. Convivium instituit, quo filium suum hactenus cœcum videntem conspicit. I. 17. Ejus Laus. I. 648. II. 200. Ejus Sepulcrum. I. 648. Wenn er zum Regiment kommen. I. 745

ZEMOVITUS. } Dux { Sarmatiæ. I. 300
ZIEMOVITUS. } { Poloniæ. I. 4. 16. 258. 615.
SEMOVITUS. } { II. 199

Origo vocis & significatio. II. 23. Propter hospitalitatis pietatem natus dicitur. I. 4. 16. Multas nationes suo subjecit Imperio. I. 4. 16. 648. Ejus Successor. I. 4. 16. 300. 612. II. 23. Prius Magister militum est effectus. I. 4. 16. Singulis Urbibus Præsides & potestates constituit. I. 16. 648. Ejus memorabilia. II. 23. 199. Ejus Laus. I. 648. 725. Hat diejenigen Lande, so zuvor von Pohlen abgefallen, wiederum eingenommen. I. 725

ZIEGENHALS. Reemtio hujus Oppidi. I. 83

ZIEMOVITUS. Dux Masoviæ.) Captus & Capite truncatus a Rusis. I. 381. 615. A fratre Casimiro captus. II. 67. A Carcere liberatus. II. 67

ZIEROTIN. (Johannes de) Baronatus Beuthenſis huic concessus, an. 1477. II. 360

ZIEROTIN (Sophia de) Conjux Nicolai de Lobkowitz.) Diploma Fridrici IV. Rom. Imp. quo Nicolaum de Lobkowitz, & Sophiam de ZIEROTIN, Conjugem ejus, in Confratres Societatis

Digitized by Google

atque Ampriſiæ ſtolæ Albæ cum tribus Liliis adoptat. Brünnæ, 1459. I. 1013

ZIROSLAUS. } {Roſa. II. 223. III. 6
ZYROSLAUS. } {I. I. 64. II. 161. 181. 177.
SYROSLAUS. } {- - II. 223. III. 6

Epiſcopus Wratislav. {IV. I. 61
{X. II. 161. 181. III. 6

Per ſcrutinium eligitur. II. 161. 181. Officia Cracovienſis Eccleſiæ introducit. II. 161. 182. 223. Ejus Sepulcrum. II. 161. Ordinatus. 1110. II. 182. 225. Ordinatus. 1112. I. 64. Ejus Inſignia. II. 177. Ejus Succeſſor. II. 225. III. 6. Wird Biſchoff zu Breßlau. III. 6. Sein Nachfolger. III. 6

ZIROSLAUS. {II. I. 61. 65. II. 163. 184. 238. III. 7
{Roſa. I. 65

Epiſcopus Wratislav. {X. I. 61. 65
{XVI. I. 65. II. 163. 184. III. 7
{- - II. 238

Ordinatus. an. 1170. I. 61. 65. III. 7. Per Compromiſſum electus. II. 163. 184. Monaſterio Lubenſi donat Decimas Lignicenſes. II. 163. 184. 238. Ejus mores. II. 185. Ejus Inſignia. II. 177. Ejus Succeſſor. I. 61. 65. II. 163. 185. 239. Sein Nachfolger. III. 7

Ziſchka. (vid. Ciſca.) Der Böhmen Kriegs-Obriſter.) Sein Bildniß mit einer Inſcription, wo es zu ſehen. I. 173

ZLAUCO. Comes Belinſienſis.) Ottokari Regis Bohemiæ III. Diploma, quo Zlauconem Comitem Belinenſem in Prædio Ohzech Cœnobium fundaſſe & decenter dotaſſe: ſe vero illud in Protectionem Regiæ poteſtatis recepiſſe teſtatur, an. 1207. I. 918

ZNEYNA. (Civitas) Qualiter Domaratus Zneynam ſub dolo obtinuit. II. 147. De vaſtatione Zneynenſis diſtrictus. II. 150. Impugnatur. II. 150. De receptione Zneynæ, de manibus Grzimala per Archi-Epiſcopum. II. 151

ZNOYM. (Arx.) Litteræ Ottonis Ducis Auſtriæ, quibus ratione Uxoris, Annæ ſororis Caroli IV. ſe arcem Znoym pignoris loco, pro ſumma XM. Marc. Argent. habere teſtatur. Viennæ 1335. III. 61

Zoll. Fuß-Zoll verkaufft Hertzog Bernhard nebſt ſeinen Brüdern in ſeinen Landen, denen von Breßlau und Schweidnitz. I. 151. Davon wird Münſterberg auf gewiſſe Weiſe loß geſprochen. I. 153. Land-Zoll verkaufft Hertzog Bolcko der II. in Schleſien zu Münſterberg denen Franckenſteinern. I. 159. Brücken-Zoll der Stadt Franckenſtein über die Neiß, confirmiret Hertzog Heinrich der I zu Münſterberg. I. 211. Statuta der Stadt Schwidnitz vom Zoll. II. Acc. 75

ZUCKMANTEL. Oppidum. (vide Cauckmantel.)

INDEX

SERENISSIMARVM ILLVSTRISSIMARVM ET NOBILISSIMARVM SILESIÆ FAMILIARVM

Quarum Imagines hiſce Tomis continentur.

(Prior Numerus Tomum: Alter paginam commonſtrat.)

A.

ABSCHATZ, von
- - Caſparus, an. 1451. I. 974. Seine Gemahlin. I. 974
- - Nickel, von Wirſwitz, an. 1469. I. 918

ACHILLES. Joachimus.) Medicus D. Poliater Suidnicenſis.) Obiit. 1555. II. 418

ACIDALIUS. Valens.) Philoſophus & Medicus, Poeta egregius.) Obiit. 1598. II. 461

ADALBERTUS, Epiſcopus Pragenſis II.) Occiſus. an. 996. II. 203

ADAMUS.
- - Wenceslaus. Dux Teſſinenſis & Maj. Glogov.) Filius Wenceslai Adami Poſthumi, Ducis Teſſin. & Maj. Glogov. I. 671. 705. II. 439. Natus. 1574. I. 671. 705. Ejus Conjux. I. 671. 705. Ejus Liberi. I. 671. Obiit. 1617. I. 671. 705. Hertzog Wentzel, Adams zu Teſchen Sohn. I. 741. 749. Gebohren. 1574. I. 741. 749. Seine Gemahlin. I. 600. Seine Kinder. I. 600. Geſtorben. 1617. I. 600
- - Gotthardus. Filius Adami Wenceslai Ducis Teſſin. & Maj. Glogov. I. 671. Natus. 1596. I. 671. Obiit. 1597. I. 671

ADELSBACH. Conradus de an. 1312. I. 152

AICHHEUSERUS. Stanislaus. Patricius Wratislav.) Obiit. 1592. II. 457

ALBERTUS.
- - I. Romanorum Imperator.) Ejus Conjux. I. 631. 634. Occiſus. 1308. I. 631. 634. Wird erſtochen. 1308. I. 151
- - II. I. 177. II. 175. III. 51. 99. } Imperator, Rex
- - V. I. 444. } Ungar. & Bohem. Dux Sileſ.) Natus. 1399. I. 444. Ejus Conjux. I. 283. 444. Ejus Liberi. I. 283. 444. Obiit. 1439. I. 78. 283. 444. II. 323. Seine Gemahlin. I. 178. Seine Kinder. I. 178. Geſtorben. 1439. I. 178
- - I. Chur-Fürſt zu Sachſen.) Bernhards Chur-Fürſtens zu Sachſen Sohn. I. 568. Seine Gemahlin. I. 568. Seine Kinder. I. 580. Bernhardi I. Elect. Saxon. Filius. I. 628. 629. Ejus Conjux. I. 628. 629. Obiit. 1260. I. 628. 629
- - II. Cognomine Sapiens. Archi-Dux Auſtriæ.) Filius Alberti Regis Romanorum. I. 403. Natus. 1298. I. 293. Ejus Conjux. I. 403. Ejus Liberi. I. 294. 403. Obiit. 1358. I. 293. 403
- - IV. Archi-Dux Auſtriæ.) Ejus Conjux. I. 444. Ejus Liberi. I. 444

ALBERTUS.
- - Archi-Dux Auſtriæ, Archi-Epiſcopus, primum Toletanus, Cardinalis & Luſitaniæ Prorex &c. I. 250.) Filius Maximiliani II. Imp. II. 436. Natus. 1559. II. 436. Obiit. 1621. II. 436. Kayſer Maximiliani des II. Sohn. I. 250. Gebohren. 1559. I. 250
- - Hertzog zu Sachſen.) Seine Gemahlin. I. 518. Geſtorben von Schrecken, an. 1422. I. 518
- - Dux Saxoniæ.) Filius Fridrici II. Placidi Electoris Saxoniæ. I. 364. Obiit. 1500. I. 364
- - Marchio Brandenburgicus, Magnus Magiſter Pruſſiæ.) Filius Caſimiri. II. 419. Obiit. 1557. II. 419
- - Dux Bavariæ Com. Hollandiæ & Seelandiæ.) Filius Ludovici Imperatoris. I. 442. 981. Ejus Conjux. I. 438. 442. 444. Ejus Liberi. I. 442. Obiit. 1405. I. 442. 444. Seine Gemahlin. I. 538. Seine Kinder. I. 538. Stirbt. 1404. I. 538.
- - Dux Straubingenſis.) Filius Alberti Ducis Bavariæ, Comitis Hollandiæ. I. 444. Obiit Juvenis. I. 444
- - Der Groſſe, Hertzog zu Braunſchweig.) Hertzog Ottonis zu Braunſchweig Sohn. I. 581. Seine Gemahlin. I. 580. Seine Kinder. I. 580. Ejus Conjux I. 634. Obiit. 1279. I. 634
- - Hertzog zu Münſterberg und Oels ꝛc.) Heinrichs des Aeltern, Hertzogs zu Münſterberg und Oels Sohn. I. 117. 213. Gebohren. 1468. I. 117. 213. Seine Gemahlin. I. 117. Seine Kinder. I. 117. Geſtorben. 1511. I. 117. Filius Henrici Ducis Monſterbergenſis. II. 365. Ejus Conjux. II. 365
- - Dux Strehlizenſis.) Filius Boleslai I. Ducis Opol. I. 667. Ejus Conjux. I. 667. Obiit. 1361. I. 667

ALBUS. Dux. Ejus Conjux. I. 82. Obiit. 1452. I. 82

ALEXANDER.
- - Rex Poloniæ.) Obiit. 1506. II. 383
- - Hertzog und Groß-Fürſt in Littaw.) Geſtorben. 1391. I. 530. Ejus Conjux. I. 530. 666

ALTZENAU. ab
- - Heinrich, Ritter, an. 1412. I. 1017
- - Henrſchell, Hauptmann zur Liegnitz, an. 1444. I. 1019

AMBROSIUS. Mediolanenſis Epiſcopus.) Obiit. 931. II. 94

AMURATH III. Imp. Turc.) Obiit. 1595. II. 460

ANDREAS. Jerinus. Reudlingenſis Svevus. Epiſcopus Wratisl. { XL. I. 68. II. 177. III. 22 / - - II. 445. 446

Obiit 1596. I. 68. II. 465. 445. III. 23

ANSHELM. Georgius. Senator Wratislav.) Obiit. 1505. II. 473

ANTHER. Nicolaus. Superintendens Brigenſis.) Obiit. 1608. II. 481

APECZKO. Canonicus & Officialis in Wratislav. an. 1345. III. 50

ASSENHEIMER. Leonhardus.) Decollatus. I. 82

AUCTUS. Mathias Med. D.) Obiit 1543. II. 417

AUGUSTUS. Comes de Ligniz, Dominus in Priborn, Ducatus Bregenſis Capitaneus.) Filius Johannis Chriſtiani Ducis Sileſiæ Lignicenſis & Bregenſis. I. 419. Natus, 1627. I. 419. Ejus Conjuges. I. 419. Ejus Liberi. I. 419. Obiit 1672. I. 419

AURIFABER.
Andreas. Medicus, Academiæque Regiomontanæ Profeſſor.) Obiit, 1558. II. 419
- - Johannes. Eccleſiæ & Scholarum A. C. Wratislav. Inſpector.) Obiit, 1568. II. 428

AURSBERGICÆ. Gentis Sereniſſ. Splendor & Nomina. II. 15. 16. Acc. 54-70

AURSBERG. (vide Tab. Geneal. Celſiſſimæ Gentis Aursbergicæ, quæ Sileſiæ Ducatum Monſterbergenſem habet. II. Acc. 55

AZO. Ein reicher Marggraf zu Eſte.) Seine Gemahlinnen. I. 520. Seine Kinder. I. 520

B.

BAGUSLAUS. X. Hertzog in Pommern. Hertzog Erichs in Pommern Sohn. I. 591. Ejus Conjux. I. 419. 590

BALTHASAR.
Dux Sileſiæ Dominus Sagani. Filius Johannis I. Ducis Sileſiæ Sagan. I. 243. II. 359. Ejus Conjux. I. 343. 671. Obiit. 1472. I. 343. 365. II. 359. Von ſeinem Bruder Hertzog Hannſen zu Sagan getödtet. I. 738
- - Landgravius Turingiæ. Filius Fridrici March. Misnenſis Landgravii Thuringiæ. I. 364. Ejus Liberi. I. 364. Obiit, 1403. I. 364
- - A PROMNITZ. (vide Promnitz.)

BANCK. (Antonius.) Capitaneus Wratislav. Obiit, 1569. II. 429

BANCZ. (Nicolaus). Canonicus Wratislav. Conſiliarius Ducis Henrici VI. I. 51

BANTUS. (Nicolaſs.) an. 1322. III. 108

BARAN. Comes. II. 87

BAROTSWERDE. (Boſco.) I. 730

BARTHOSIUS. Miles. II. 127. 139. 150

BARUTH. (Syfridus) I. 965

BARUTH. (Henricus.) an. 1345. III. 51

BATHI. Rex Thartarorum. II. 60

BAUDISIUS. (Laurent.) Conſil. Olsnenſis.) Obiit. 1581. II. 442

BECZSCHOW de.
- - Conradus, an. 1330. I. 953
- - Bartholomæus, an. 1330. I. 953

BECZOW. (Conradus,) an. 1328. III. 94

BEDA. Presbyter.) Obiit, 730. II. 94

BEDESICH. hæreſiarcha & Spoliator Sileſiæ. I. 77

Beblaw von.
- - Conrad, an. 1394. I. 169
- - Hannß, an. 1394. I. 169

BEHM. (Jeremias.) Conſiliarius Ducis Monſterbo.) Obiit, 1590. II. 456

BEIER. (Joh.) Phyſicus Lign.) Obiit, 1565. II. 425

BEIER. (Nicolaus.) an. 1408. I. 1000

BELA. König in Ungern. 728

BENJAMIN. Palatinus Poloniæ. II. 93. Occiſus, 1364. II. 93

BERGE. (Joach. à) In Herrndorff & Claden Div. Imppp. Auguſtis Ferdinando I. Maximiliano II. & Rudolpho II. a Conſiliis Secretioribus Imperialibus.) Obiit, 1602. II. 469

BERGMANNUS. Conſiliarius Ducis Pribuſienſis.) Capite plexus. II. 362

BERNHARDUS.
-- Elector Saxoniæ.) Ejus Conjux. l. 628. 637. 640. Obiit, 1212. l. 628. 637
-- Episcopus Wladislavienſis.) Obiit, 1331. II 80
-- Saltator. Agilis. } Filius Boleslai Calvi Ducis Lignic. l. 13. 299. 321. 333. 610. Natus, 1249. l. 299
Defunctus an. {1286. l. 299 / 1296. l. 45. 333
-- Dominus de Furſtenberg & Swidnitz.) Filius Bolckonis Ducis Suidnicenſis. l. 48. 386. Ejus Conjux. l. 386. 392. Ejus Liberi. l. 386. Obiit, an. 1326. l. 386. 392. II. 80
-- Dux Sileſiæ Opolienſis.) Ejus Conjux. l. 638. Obiit, 1455. l. 638
-- Dux Falcobergenſis.) Filius Bolckonis II. Ducis Falcobergenſis. l. 666. Obiit, 1396. l. 666
-- Dux Falcobergenſis.) Filius Boleslai III. f. IV. Ducis Opol. & Falcobergenſis. l. 666. Ejus Conjux. l. 667. Ejus Liberi, l. 667. Obiit, 1455. l. 667
-- IV. Hertzog zu Meranien.) Bertholdts des III. Hertzogs zu Meranien Sohn. l. 579. Seine Gemahlin. l. 579. Seine Kinder. l. 579
-- III. Pr. Anhalt.) Ejus Conjux. l. 638. Obiit, 1340. l. 638
-- Pr. Anhalt.) Filius Conradi Pr. Anhalt. l. 638. Ejus Conjux. l. 638. Obiit, 1468. l. 638
-- VI. Fürſt und Graf zu Anhalt. Seine Gemahlin. l. 534. Seine Tochter. l. 534. Stirbt, 1468. l. 534
BERNSTEIN à.
-- Gnuch. an. 1294. l. 891
-- Jahn. Herr auf Helffenſtein. l. 740
-- Johannes, an 1526. l. 1070
BEZA. (Theodorus) Vezelius Theologus, an. 1572. II. 432
BIBERSTEIN à.
-- Butcho, 1288. l. 332
-- Gunther, an. 1290. l. 782
-- Gunther, an. 1312. l. 871
-- Johannes, an. 1312. l. 871
-- Heinricus. an. 1338. l. 954
-- Hannß, Pfarrer zu Münſterberg, an. 1416. l. 414
-- Hieronymus, Dominus Soraviæ.) Ejus Conjux. l. 417. 225. II. 403
BIRCKENHAN. (Joh.) Præpoſitus Paſtor Eccleſiarum in Neapoli Wratislaviana.) Obiit, 1584. II. 444
-- Stephan. Burggraf zu Münſterberg, 1411. l. 414
BISCHOFFSHEIM de.
-- Balthaſar, an. 1506. l. 217
-- Heinrich, an. 1380. l. 412
-- George, an. 1497. l. 218
-- Reinhard, an. 1334. l. 156. 406
-- Heintze, } an. 1433. l. 855
-- Heintich, } an. 1429. l. 1004
-- Heymannus, an. 1338. l. 954
-- Chriſtoph. auf Dittmannsdorff. l. 130
BLACHHEIM. (Johannes a) Miles, an. 1338. l. 954
BLANCKENBURG. (Joh. Wenceslaus a) Magiſter ad S. Mathiam Wratislav. II. 482
BLUMEL. (Jacobus) J. U. D. Acad. Lipſienſi P. P. Obiit. 1598. II. 465
BOCK. a
-- Nicolaus Epiſcopus Caminenſis. Electus. an. 1394. l. 716
BOCK. a
-- Wolffgang. Cancellarius Lignicenſis. II. 409
-- Bertholdus. an. 1288. l. 332
-- Nicodem. an. 1583. l. 1082
-- Sigmund. Auf Habendorff und Roſenbach, Kayſerl. Rath und Lands-Hauptmann des Fürſtenthums Münſterberg. l. 130
BOCZKO.
-- Graff von Barneck und Nidda. Deſſen Gemahlin. l. 115. Deſſen Nachkommen. l. 115. Deſſen Nachkommen. l. 115. Geſtorben. an. 1255. l. 115
-- Graff Gerhards von Barneck und Nidda Sohn. l. 115. Geſtorben. 1296. l. 115
-- von Cunſtadt. Herrn Smilo von Cunſtadt Sohn. l. 115. Deſſen Gemahlin. l. 115. Deſſen Sohn. l. 115. Geſtorben. . . . l. 115
-- von Cunſtadt. Herrn Boczko von Cunſtadt Sohn l. 115. Deſſen Gemahlin. l. 115. Deſſen Sohn. Geſtorben. l. 115
-- von Cunſtadt und Podiebrad. Herrn Boczko von Cunſtadt Sohn. l. 115. Deſſen Gemahlin. l. 115. Deſſen Nachkommen. l. 115. Geſtorben. 1411. l. 115
-- von Cunſtadt und Podiebrad. Herrn Boczko von Cunſtadt und Podiebrat Sohn. l. 115. Erſchlagen zu Prag. an. 1426. l. 115
-- Herr von Cunſtadt und Podiebrad. l. 116. 196. 1034. 1051. Herrn Georgens, Königs in Böhaimb ꝛc. Sohn. l. 116. 196. Gebohren. an. 1442. l. 198. Seine Gemahlin. l. 116. Geſtorben. 1496. l. 116
BODZANTHA. de Schelingi. Archi-Epiſcopus Gnesnenſis. Obiit. 1389. l. 715
BOGUPHALUS.
-- II. Epiſcopus Poznanienſis. II. 18. 69. 83 84. Obiit. 1253. II. 365
-- III. Epiſcopus Poznanienſis. II. 67. 75. 81. Obiit 1265. II. 75
BOLCKO.
-- I. Dux Suidnicenſis, Javor. & Monſterbergenſis. Filius Boleslai Calvi Ducis Sil. Lignic. l. 13. 148. 299. 387. Natus, 1253. l. 299 386. Ejus Conjux. l. 386. 390, 632. Ejus Liberi. l. 48. 150. 380. 390. 516
Obiit. {1301. l. 48. 632. II. 18. 174 267 / 1303. l. 275. 386 / 1304. l. 299
Geſtorben. an. 1301. l. 150. 390
-- II. Dux Suidnicenſis, Javorienſis & Monſterbergenſis. Filius Bolckonis I. Ducis Suidnicenſis &c. l. 48. 154. 405. Ejus Conjux. l. 385. II. 282. Seine Gemahlin. l. 407. Sein Sohn. l. 407. 408. Geſtorben. 1341. l. 56. 159. 271. 386. 407. 408
-- (II.) Ultimus. Dux Sileſiæ, Dominus de Vürſtenberg in Sweidniz & Jauer.) Filius Bernhardi Ducis Suidnicenſis. l. 48. 386. 395. Ejus Conjux. l. 380. 666. Deſſen Gemahlin. l. 576. 863. Obiit. 1368. l. 71. 165. 386. 398. 576. II. 295
-- III. Dux Sileſiæ, Dominus in Monſterberg. Filius Nicolai Ducis Monſterbergenſis. l. 271. 386. Ejus Conjux. l. 386. Obiit. 1410. l. 385
-- Dux Sileſiæ Dominus in Olesnitz. Filius Henrici III. Ducis Glogov. l. 342

Digitized by Google

BOLCKO.
-- II. Dux Falckobergenſis. Filius Boleslai I. Ducis Opol. I. 656. 707. Ejus Liberi. I. 666. 707
-- III. ſ. II. Dux Opolienſis. Filius Boleslai I. Ducis Opol. I. 666. Ejus Conjux. I. 666. 486. 710. Ejus Liberi. I. 666. 710. Obiit. 1368. I. 666
-- III. ſ. IV. Dux Opolienſis & Falckobergenſis. Filius Bolckonis III. ſ. II. Ducis Opol. I. 666. 712. Ejus Conjux. I. 299. 44. 665. Ejus Liberi. I. 666. Obiit. 1382. I. 666. 709. 712
-- Dux Opolienſis & Dominus Kozlenſis. Filius Wladislai Ducis Koslenſis & Bithumienſis. I. 666. 687. Ejus Conjux. I. 666. Ejus Liberi. I. 666. 687. 688

BOLESLAUS.
-- I. Rex Poloniæ. Filius Meſconis I. Regis Poloniæ. I. 17. 300. 649. II. 25
Acer, Chabri, Traba } dictus. I. 5. 17. 649. II. 25. 214
Ejus Conjuges. I. 300. II. 215. Ejus Liberi. I. 300. II. 215. Obiit. an. 1025. I. 5. 20. 300. 615. 649. II. 81. 214. Ein Sohn Meſſiconis, Hertzogs in Polen. I. 726. 745. Gebohren. 967. I. 726. Geſtorben. 1025. I. 726. 745
-- II. Rex Poloniæ. Filius Caſimiri I. Regis Pol. I. 22. 300. 615. 650. II. 26. 219. Cogn. Audax. II. 219. Natus. 1041. I. 300. Ejus Conj. I. 300. 651. Ejus Liberi. I. 300. 651
Obiit { 1039. I. 5 / 1089. I. 5. in Not. / 1081. I. 300. II. 79. 222 / 1087. I. 615
Ein Sohn Caſimiri. I. 746. Audax genannt. I. 726
-- III. Rex Poloniæ, Curvus dictus. I. 6. 27. 615. 652. Filius Wladislai I. Regis Polon. I. 24. 301. 615. 652. II. 29. Natus. 1086. I. 301. II. 79. Ejus Conjuges. I. 301. 652. II. 30. 225. 228. 231. Ejus Liberi. I. 6. 36. 301. 615. II. 41. 231
Obiit. { 1139. I. 37. 295. 301. 616. 652. II. 231 / 1138. I. 295. II. 41 / 1140. II. 44
Geſtorben. { 1138. I. 137 / 1139. I. 726. 746
-- IV. Majoris Poloniæ Dux. Filius Boleslai III. Regis Poloniæ. I. 6. 36. 301. 615. II. 43. Criſpus dictus. I. 301. 615. 746. II. 43. Natus 1127. I. 301. Ejus Filius. II. 238. Obiit. 1173. I. 301. 615. II. 238. Poſteritas ejus, an. 1186. interiit. I. 301. Ein Sohn Boleslai III. Königs in Polen. I. 746
-- Altus. Dux Sileſiæ & Poloniæ. Primogenitus Wladislai II. Monarchæ. I. 7. 10. 37. 39. 298. 304. 615. 657. II. 241. Natus. 1127. I. 298. Ejus Conjuges. I. 10. 39. 140. 298. 306. 608. 615. 653. II. 241. Ejus Liberi. I. 10. 39. 140. 298. 306. 608. 615. 653. II. 241. Obiit. 1201. I. 10. 39. 140. 298. 366. 653. II. 241. Ein Sohn Wladislai Königs in Polen. I. 727. 746. Der Lange und Starcke genannt. I. 727
-- Filius Boleslai Alti Ducis ſileſiæ. I. 10. 39. 298. 307. 615. Obiit. 1201. I. 298. 307
-- Dux Lignicenſis. Filius Henrici Barbati. I. 10. 14. 298. II. 187. Obiit. 1213. I. 298
-- Calvus. Dux Sileſiæ Lignicenſis.) Filius Henrici Pii Ducis Sileſ. I. 12. 43. 299. 319. 631. 640. 655. II. 61. 251. Natus. 1217. I. 299. Ejus Conjug. I. 12. 299. 321. 330. 630. 632. 655. II. 259. 260. Ejus Liberi. I. 12. 299. 321. 655. II. 260
Obiit { MCC, 1278. I. 45. I. 299. 320. 630. 632. 640. II. 260
Seine Concubinen. I. 330. 655. Seine Kinder. I. 608
-- III. Dux Sileſiæ Lignicenſis & Bregenſis. Filius Henrici V. Ducis Lignic. & Wratislav. I. 48. 299. 647. II. 18. Natus. 1291. I. 299. 417. 424. II. 18. 178. Ejus Conjug. I. 52. 55. 417. 637. II. 283. Ejus Liberi. I. 52. 55. 417. 429. 657. 836. II. 283
Obiit: { 1342. II. 283 / 1352. I. 299. 417. 429. 262. 657
-- Filius Wenceslai Ducis Lignicenſis. I. 56. 417. 438. Obiit. 1394. I. 417. Wird im Rennen und Stechen mit einem Spieß durchbohret. I. 432. 659
-- Pudicus. Dux Cracoviæ. Filius Leſconis occiſi. I. 9. 615. II. 57. 60. Ejus Conjux. II. 248. Obiit. 1239. I. 616
-- Maſoviæ Dux.) Filius Conradi Maſoviæ Ducis. I. 329. 615. Ejus Conjux. I. 329. II. 247. Obiit. 1247. I. 615
-- Dux Plocenſis.) Filius Ziemoviti Ducis Maſoviæ, Filii Boleslai V. Pudici. I. 381. Ejus Conjuges. I. 381. Obiit: 1313. I. 381
-- Filius Twideni Ducis Maſoviæ. I. 381. Obiit. veneno. 1340. I. 381
-- Dux Maſoviæ & Plocenſis.) Filius Wankonis ſive Wenceslai Ducis Plocenſis. I. 381. II. Acc. 6. Obiit. 1351. I. 381
-- Dux Maſoviæ & Warſovienſis.) Filius Johannis Ducis Warſovienſis. I. 381. Ejus Conjux. I. 381. Ejus Liberi. I. 381
-- Dux Maſoviæ.) Filius Boleslai Ducis Maſoviæ & Warſovienſis. I. 381. Ejus Conjux. I. 381
-- Pius. Dux Caliſſienſis,) Filius Wladislai Sputatoris, Ducis Pomer. Caliſſ. I. 615. II. 61. 89. Ejus Conjux. II. 71. Ejus Liberi. II. 71. Obiit. 1279. I. 615. II. 260
-- I. Dux Opolienſis.) Filius Wladislai Ducis opol. I. 666. 705. Ejus Liberi. I. 666. 945. Obiit. 1313. I. 666. 706
-- II. III. Duc. Opol. vide Bolcko.)
-- IV. ſ. V. Dux Opolienſis.) Filius Boleslai. III. ſ. IV. Ducis Opol. & Falckoberg. I. 666. Ejus Conjux. I. 666. Ejus Liberi. I. 666. Obiit. 1437. I. 666. 714.
-- V. ſ. VI. Dux Opol. Filius Boleslai IV. ſ. V. Ducis Opol. I. 667. 719. Ejus Conjux. I. 667. 719. Ejus Filius. I. 667. 719. Obiit. 1460. I. 667. 719
-- Dux Teſſinenſis & Maj. Glogoviæ.) Filius Przemislai Ducis Teſſinenſis & Maj. Glogoviæ. I. 666. 691. Ejus Conjuges. I. 666. 692. Ejus Liberi. I. 668. 692. Obiit. 1426. I. 666. 692. Hertzog Primislai zu Teſchen und groſſen Glogau Sohn. I. 731. 748. Seine Gemahlin. I. 732. 733. 748. Seine Kinder. I. 733. 748. Geſtorben. an. 1433. I. 733. 748
-- Dux Teſſinenſis & Maj. Glogoviæ.) Filius Boleslai Ducis Teſſinenſis & Maj. Glogov. I. 671
-- Ein Sohn Hertzog Boleslai zu Teſchen und groß Glo-

Digitized by Google

Glogau. I. 733. 748. Ejus Conjux. I, 671. 698 Ejus Liberi. I. 671. 698 Obiit. 1460. I. 671
-- Hertzog zu Beuten.) Ein Sohn Hertzog Johannis zu Teschen und Auschwitz. I. 747. Stirbt ohne Erben. I. 747
-- DuxBrigensis) Henrici V. Ducis Wratisl. Filius. II. 274
-- Sowka, Episcopus Plocensis.) Obiit. 1381. II. 128
BOLENCZ. (Joh.) an. 1346. III. 31
BOLESLOWITZ. (Rudoslaus de) an. 1224. III. 97
BONAVENTVRA HAIN. Glogoviensis Silesius, Episcopus Wratislav. { XLI. I. 68. II. 177. / III. 23. / -- II. 462.
BONCZLAW. Hertzog in Schlesien von der Oels. I. 352
BONIFACIVS. S. Episcopus.) Martirisatur an. 754 II. 94
BOROW. (Petrus) an. 1346. III. 31.
BORSNITZ. de
-- Margaretha, vicaria ad S. Claram Wratisl. an. 1391 I. 717
-- Hanns zu Lobschütz. an. 1433. I. 855
-- Czenko. in Bennwitz. an. 1456. I. 974
-- Hanns. an. 1456. I. 974
-- Frantz. an. 1377. I. 167.
-- Fredmann. an. 1431. I. 974
-- Herman. an. 1431. I. 974
-- Heintze. an. 1431. I. 975
-- Kuntz. an. 1431. I. 975
-- Hannß von Borsnitz von Beuenwitz. an. 1469. I. 1018. Seine Gemahlin. I. 1018
-- Hermann. an. 1411. I. 1075
-- Heinczko. an. 1411. I. 1075
-- Janus. an. 1316. I. 952
-- Conradus, in Stampen. an. 1338. I. 954
-- Johannes & Hermannus. 1326. I. 336
-- Hermann. Dom-Herr zu S. Johannis in Breßlau. an. 1394. I. 169
-- Heintze. 1448. I. 384
-- Czencko. an. 1449. I. 384
-- Nancker. 1408. I. 412
-- Johannes. 1469. I. 1018
-- Hermann. 1392. III. 55
-- Conradus. an. 1334. III. 48
-- Johannes, an. 1334. III. 48. an. 1392. III. 53. an. 1322. III. 108
BORWITZ. (Otto) an. 1343. I. 160
BORZISLAUS. Archi-Episcopus Gneznensis.) Obiit. 1317. II. 93
BOSCOWITZ. (Petrus) an. 1322. III. 108
BOTSKAIUS. (Stephanus) de Kismar. Transylvaniæ Princeps. II. 471. Obiit. 1606. II. 477
BRAUN. a
-- Johannes. M. Equitum, an. 1606. II. 473
-- Johannes. L. B. in Wartemberg & Bralin. II. 483. Obiit. 1609. II. 483
BRASIATOR. (Johannes) Ein gelehrter Dominicaner Mönch. I. 181. Gestorben. 1446. II. 181.
BRAUNECK. (Ulricus de) an. 1353. III. 74
BRETISLAUS. Rex Bohemiæ. II. 218. 223. Obiit. 1055. II. 218
BRUNETTI. de) Famil. Illustr. II. 6. 7
BRUNO. Præfectus maj. Polon. Nepos Henrici Barbati. II. 247. Occisus, an. 1236. II. 247
BRUSCHA de ARNAW.) Ejus Conjux. I. 78
BUCH. (Tizmann) an. 1346. III. 31. an. 1345. III. 96
BUCHAYM. (Albertus) an. 1344. I. 998. 999
BUCHERUS. (Sigismundus) Patricius Reipublicæ Wratislav. & Scholarum Præses.) Obiit. 1590. II. 456
BUCHOLCERUS. (Abraham) Ecclesiæ Spottavienſis διάκονος, inde Freistadiensis Pastor. II. 444. Obiit. 1584. II. 444. Ejus Laus. II. 444
BUCHOM. (Stephanus. Com.) an. 1224. III. 57
BUCHWALT.
-- Henricus, & Fil. Ejus Henricus, an. 1330. I. 953.
-- Henricus, an. 1328. III. 94
BUCK. (Tinzmannus) an. 1344. III. 30
-- Johannes, an. 1326. III. 30
BURGHAUSIUS. Burghausiorum gens Illustrissima. I. 256
-- Niclas, Freyherr. I. 130
-- Frantz, Land-Rechts-Sitzer des Fürstenthum Münsterb. auf Stoltz; Strodorff und Willitzsch, auch Rath und Hauptmann zu Münsterb. I. 130. an. 1570. 240
-- Sigmund auf Stoltz, an. 1587. II. 452. 481
-- Christoph. Sigmund. I. 256
BUTTNER. (Andreas) Patric. Wratislav.) Obiit. 1603. II. 470

C.

CALAGIUS. (Andreas) Poëta. Obiit. 1609. II. 482
CALAMINUS. (Petrus) Theol. D. primum in Leucorea, exin in Heidelbergensi Academia Professor Publicus.) Obiit. 1398. II. 405
CALIXTUS III. Papa.) Coronatus. I. 88. Obiit, an. 1458. I. 90. II. 340
CAPISTRANUS. (Johannes) Aprutius & Franciscanorum Sodalitate Monachus. II. 331
CAPPLEUS. (M. Johannes) Scholasticus Plocensis. II. 60
CAROLUS.
-- IV. Romanorum Imperator, Rex Bohemiæ, Dux Silesiæ.) Filius Johannis Regis Bohemiæ. I. 69. 70. 289. II. 273. 286. Natus, an. 1316. I. 69. II. 373. Ejus Conjuges I. 496. 514. II. 121. 288. 290. 244. Acc. 4. Ejus Liberi. II. 122. 288. 290. 298. Obiit. 1378. I. 71. 167. 261. 289. 496. II. 121. 298. Seine Gemahlinnen. I. 71. 167 729. Seine Kinder. I. 71. 167
-- V. Romanorum Imperator &c.) Filius Philippi Regis Castiliæ. I. 444. Obiit. 1558. II. 196. 420
-- Robertus. Rex Hungarorum.) Ejus Conjuges. I. 666. 685
-- Ertz-Hertzog, Kayser Ferdinandi I. Königs in Hungern und Böhaimb, Hertzogs in Schlesien Sohn. I. 233. Gebohren. 1540. I. 233. Gestorben. 1590. I. 233. Natus. 1540. II. 410. Obiit. 1590. II. 410
-- Kayser Maximiliani II. Sohn. I. 250. Gebohren. 1565. I. 250. Gestorben. 1566. I. 250. Filius Maximiliani II. Imp. II. 436. Natus. 1565. II. 436. Obiit. 1566. II. 436
-- Audax. Dux Burgundiæ, Dominus totius Belgii.) Filius Philippi Boni Ducis Burgundiæ. Lotharingiæ, Brabantiæ &c. I. 444. Obiit in prælio ad Nacejum gesto, an. 1477. I. 444. Ejus Filia. I. 444

CAROLUS.
-- I. II. 177
-- I. 68. II. 481. 482 } Epi-
Arch. Auſtriæ, Magnus Mag. Ord. Theut. I. 68. III. 25 }
Epiſcopus { Brixinenſis. I. 68. III. 25
Wratislav. { XLIV. I. 68. II. 177
-- II. 481. 482. III. 25
Obiit. 1624. I. 68. III. 26
-- II. II. 177 } Princeps Po-
Ferdinandus. I. 68. III. 26. } loniæ & Sueciæ. I. 68. III. 26. Epiſcopus Wratislav. XLV. I. 68. II. 177. III. 226. Filius Sigismundi III. Regis Polon. I. 68. III. 26. Obiit. 1655. I. 68. III. 27
-- III. II. 177 } Archi-Dux
Joſephus. I. 168. III. 27 } Auſtriæ. I. 68. III. 27
Epiſcopus { Patavienſis ac Olomucenſis. I. 68
VVratislav. XLVIII. I. 68. II. 177
Filius Ferdinandi III. Imp. I. 68. III. 27. Obiit. 1664. I. 68. III. 27
-- I. Hertzog zu Münſterberg und Oels.) Heinrichs des Aelteren, des H. R. R. Fürſtens, Hertzogs zu Münſterberg und Oels ꝛc. Sohn. I. 17. 205. 213. Gebohren. 1476. I. 117. 205. 213. Deſſen Gemahlin. I. 117. 224. 1068. Deſſen Nachkommen. I. 117. 224. Geſtorben. 1536. I. 117. 224. Filius Henrici Ducis Monſterbergenſis. II. 365. 402. Ejus Conjux. II. 365. Obiit. 1536. II. 402
-- II. Heinrichs des II. Hertzogs zu Münſterberg und Oels ꝛc. Sohn. I. 118. Gebohren. 1542. I. 118. 229. Geſtorben, an. 1543. I. 118. 229
-- II. oder III. Hertzog zu Münſterberg in Schleſien zur Oels ꝛc. Röm. Kayſerl. Maj. Rath und Ober-Hauptmann im Hertzogthum Ober- und Nieder-Schleſien ꝛc. I. 118. 229. Heinrichs des II. Hertzogs zu Münſterberg Sohn. I. 118. 229. Gebohren. 1545. I. 118. 229. Deſſen Gemahlinnen. I. 118. Deſſen Nachkommen. I. 118. Geſtorben. 1617. I. 118. Ejus Conjug. II. 481. 445
-- Chriſtoph. Hertzog zu Münſterberg und Oels ꝛc. Hertzog Johannens zu Münſterberg und Oels ꝛc. Sohn. I. 118. Gebohren. 1545. Filius Johannis Ducis Monſterb. II. 429. Obiit. 1569. II. 429
-- Carls des II. oder III. Hertzogs zu Münſterberg und Oels Sohn.) Gebohren und geſtorben, an. 1590. I. 118
-- Friedrich. Hertzog zu Münſterberg und Oels.) Carls des II. oder III. Hertzogs zu Münſterberg und Oels Sohn. I. 118. Gebohren 1593. I. 118. Deſſen Gemahlin und Nachkommen. I. 118. Geſtorben, 1647. I. 118
-- Ferdinand, Hertzog Sylvii Minrod zu Würtemberg und Teck, auch in Schleſien zur Oels, Sohn. I. 119. Gebohren, 1650. I. 119. Geſtorben, 1668. I. 119
-- Hertzog zu Würtemberg und Teck, auch in Schleſien zur Oels ꝛc. I. 119. Gebohren, 1682. I. 119. Deſſen Gemahlin. I. 119
-- Friedrich, Hertzog zu Würtemberg und Teck, auch in Schleſien zur Oels ꝛc. Hertzog Chriſtian Ulrichs zu Würtemberg und Teck, auch in Schleſien zur Oels ꝛc. Sohn. I. 120. Gebohren, 1690. I. 120. Deſſen Gemahlin. I. 120
-- Chriſtian Erdmann, Hertzog Chriſtian Ulrichs zu Würtemberg und Teck, auch in Schleſien zur Oels, Grafens zu Mompelgart ꝛc. Sohn. I. 120. Gebohren, 1716. I. 120. Filius Chriſtiani Ulrici Ducis Wurtembergici, Teccenſis ac in Sileſia Olsnenſis. II. Acc. 7. Natus, 1716. II. Acc. 7
CASIMIRUS.
-- I. Rex Poloniæ. Filius Meſſiconis II. Ducis Pol. I. 5. 21. 300. 566. 615. 650. II. 26. 216. Natus, 1016. I. 300. Ejus Conjux. I. 22. 300. 650. II. 26. 219. Ejus Liberi. I. 22. 300. 615. 651. II. 26. 219. Obiit, an. 1058. I. 5. 22. 300. 615. 650. II. 218. Ein Sohn Meſſiconis des II. Königs in Pohlen. I. 726. 745. Deſſen Kinder. I. 726. 746. Geſtorben, 1058. I. 726
-- II. Rex Poloniæ. Filius Boleslai III. Regis Polon. I. 6. 36. 40. 59. 615. Ejus Liberi. I. 615. Obiit, an. 1194. I. 40. 301. 615. 673. II. 49. 82. 240. Poſteritas ejus, an. 1526. interiit. I. 301
-- III. Rex Poloniæ. Filius Wladislai Regis Polon. I. 59. II. 80. 96. Natus, 1312. II. 80. Ejus Conjux. I. 60. 502. Obiit, 1370. I. 60. 502. II. 99. 296
-- IV. Rex Poloniæ. Filius Caſimiri Regis Poloniæ. II. 155. Ejus Conjux. I. 444. II. 331. Obiit, 1484. II. 155. Seine Gemahlin. I. 734
-- Rex Poloniæ. Obiit, 1492. II. 155
-- Rex Bohemiæ, an. 1438. I. 1010
-- Dux Maſoviæ. Filius Twideni Ducis Maſoviæ. I. 381. Obiit, 1354. I. 381
-- Dux Maſoviæ. Filius Boleslai Ducis Maſoviæ & Warſovienſis. I. 381
-- Dux Bielczenſis. Filius Ziemoviti Ducis Plocenſis. I. 381. Ejus Conjux. I. 381. Obiit, 1446. I. 382
-- Dux Opol. & Teſchin. Filius Mieslai I. Ducis Opolienſis, Teſchin & Ratibor. I. 615. 666. 675. Natus, 1179. I. 666. Ejus Conjux I. 666. II. 247. Ejus Liberi. I. 615. 666. 675. II. 247. Obiit { 1236. / 1234. } 615. 666. 675. Ein Sohn Mieslai I. Hertzogs zu Oppeln, Teſchen und Ratibor. I. 727. Seine Kinder. I. 727. 746. Geſtorben, an. 1234. I. 727. 746
-- Dux Cujaviæ, Lancic. & Sirad.) Filius Conradi Ducis Maſoviæ. I. 615. Ejus Conjux. I. 299. II. 91. Ejus Liberi. I. 625. Obiit, 1266. I. 615. II. 88
-- II. Dux Opolienſis & Dominus in Bithum. Filius Wladislai Ducis de Opol. I. 666. 682. II. 263. Ejus Conjux. I. 666. 682. Ejus Liberi. I. 666. Obiit { 1306. I. 666. 682 / 1312. II Acc. 7 } Ein Sohn Wladislai, Hertzogs zu Oppeln und Teſchen. I. 728. Seine Gemahlin. I. 728. 747. Seine Kinder. I. 728. 747
-- III. Dux Teſchinenſis. Filius Caſimiri II. Ducis Opol. & Domini in Bithom. I. 666. Obiit. 1358. I. 666. 684. Ein Sohn Caſimiri, Hertzogs zu Teſchen. I. 728. 746. Seine Kinder. 729. 746
-- IV. Dux Teſſinenſis & Maj. Glogov. Filius Boleslai Ducis Teſſinenſis & Maj. Glogoviæ. I. 671. Ejus Conjux. I. 116. 214. 671. Ejus Liberi. I. 671. Obiit, 1528. I. 671. 700. II. 397. Hertzog Boleslai

leslai zu Teschen und Groß-Glogau Sohn. I. 735. 748. Seine Kinder. I. 748
-- Dux Bithumiensis. Filius Wladislai Ducis Koslensis & Bithumiensis. I. 666. Ejus Conjux. I. 666
-- Dux Ossvvieczimensis. Filius Przemislai Ducis Tessin. & Maj. Glogov. I. 666. 683. 692. Ejus Conjux. I. 666. 692. Ejus Liberi. 666. 683. 692. Obiit. 1433. I. 666. 683. 692
-- Hertzog zu Auschwitz und Tost. Hertzog Conradi zu Auschwitz und Tost Sohn. I. 747. Seine Kinder. I. 747. Stirbt, 1427. I. 747
-- V. Dux Stettinensis.) Ejus Conjux. I. 381. II. 125
CASPARUS a Logau. Supremus Silesiæ Præfectus. III. 20
Episcopus { Neostadiensis Austriæ. III. 20
Wratisl. { XXXVIII. I. 68. II. 176
XXXIII. III. 20
- - II. 434
Electus, an. 1562. I. 68. III. 20. Obiit, 1574. I. 68. II. 434 III. 21. Bischoff zu Breßlau. I. 245. Gestorben 1574. I. 245
CASSUTH. (Nicolaus de) Præpositus Gnecznensis. Nepos Jaroslai Archi-Episcopi Gneznensis. II. 112. Obiit, 1373. II. 112
CHANSTITZ.
-- Burchart. an. 1438. I. 1014
-- Johannes. an. 1438. I. 1014
CHARWOLSKY. (Laurentius) Hæres in Czulawff. Capite plexus. II. 175
CHILO. (M. Johann) Rector Scholæ Magdol. Wratislav. Obiit. 1560. II. 421
CHINSKIORUM COMITUM, egregia Nomina, inque Rem Germaniæ, Bohemiæ Hungariæ, Austriæ & Silesiæ publicam infinita merita. II. 5. 6
CHRISTIANUS.
-- Dux Silesiæ Lignicensis & Wohlavensis. Filius Johannis Christiani Ducis Silesi. Lignic. & & Bregensis. I. 419. Natus. 1618. I. 419. 478. Ejus Conjux. I. 419. Ejus Liberi. I. 419. Obiit. 1672. I. 419. 478
-- Augustus. Filius Augusti Comitis de Lignitz Domini in Briborn, Ducatus Bregensis Capitanei. Natus. 1655. I. 419. Obiit. 1671. I. 419
-- Adamus, Filius Adami Wenceslai Ducis Tessinensis & Maj. Glogov. I. 671. Natus. 1600. I. 671. Obiit. 1601. I. 671
CHRISTOPHORUS.
-- Rex Daniæ, Sueciæ & Norvagiæ. I. 365. Ejus Conjux. I. 364
-- Mauro. Dux Venetiarum. I. 1030.
-- Abt zu Camenz. Gestorben. 1439. an der Pest. I. 178
CINDAL. (Bertholdus de) an. 1287. III. 135
CIRCLERUS. (Laurentius.) Rector Gymnasii Bregensis. Obiit. 1598. II. 465
CIRNA. (Joh.) an. 1328. III. 91
CIRNEY. (Conradus) an. 1346. III. 31
CISCA. Dux Hussitarum. Obiit. 1424. II. 313
CLEMENS I. Episcopus Smogorzoviensis. III. II. 159. 178. 206. 216. III. 4
-- Pfarrers zu Seiffersdorff. an. 1388. III. 95
COCHLAEUS. (Johannes) Canonicus Wratislav. Obiit. 1552. II. 416
COLDITZ. (Thimo) an. 1348. III. 64
-- Albertus, an. 1423. III. 87
COLINAS. (Johannes) an. 1336. III. 141
COLMAS. (Joh.) an. 1328. III. 91
COLO. (Opicius) Juris Canonici Licentiatus Cantor Majoris & utriusque Ecclesiæ in Insula S. Johannis Wratislaviæ Canonicus, Johannis Glogovienſis quondam Cancellarius. II. 389. Obiit. 1517. II. 389
CONRADUS.
-- Imperator. I. 301. II. 44. 233. 234
-- Dux Silesiæ Episcopus Bambergensis XIV. I. 298. Filius Boleslai Alti Ducis Polon. I. 39. 298. 615. Obiit. 1203. I. 298
-- VI. I. 372. 378. 379
Primus. II. 169. 193. III. 15 } Dux Senior
- - - II. 319. 326. 328. III. 80
dictus. I. 66. II. 169. 193. Dux Olsnensis &c. I. 372. 382. II. 169. 193. 328. III. 15
Episcopus Wratisl. { - - I. 378. 379. 382. II. 319. 326
XXX. I. 66. 372. II. 169. 193
XXII. I. 66
Obiit. { 1447. I. 66. 372. 379. 382. 193. II. 328. III. 15
1446. II. 169
Gestorben. 1447. I. 383
-- Loripedus. Dux Glogoviæ. Filius Wladislai II. Ducis Pol. & Silef. I. 37. 615. II. 238
Obiit. { 1178. I. 298. 307
1179. II. 238
-- Dux Cujaviæ & Masoviæ. Filius Casimiri Poloniæ Monarchæ. I. 8. 615. Ejus Conjux. I. 633. 637. Ejus Liberi. I. 615. II. 63. Obiit. 1247. I. 615. 633. 637. II. 63
-- Crispus, Dux Inferioris Silesiæ. Filius Henrici Barbati Ducis Silesiæ. I. 10. 40. 615. Natus. 1192. I. 298. Obiit. 1213. I. 10. 41. 615
-- II. Dux Glogovienſis. Filius Henrici Pii Ducis Silef. I. 12. 44. 299. 342. 634. Ejus Conjuges. I. 12. 37. 341. 345. 586. 634. II. 64. 258. Ejus Liberi. I. 12. 57. 341. 345. 586. II. 267. 359. Obiit veneno. 1298. I. 12. 57. 299. 342. 348. 634. II. 267. 359
-- Dux Stinavienſis & Guhrenſis, Præpositus Wratislav. & Electus Archi Episcopus Salisburgenſis. Gibbosus. I. 57. 345. II. 359
Obiit. { 1303. I. 269
1304. I. 58. 342. 346. II. 359
-- I. Dux Olnenſis & Stinav. Filius Henrici III. Ducis Glogov. I. 50. 58. 342. II. 359. Ejus Conjuges. I. 372. 666. II. 277. Obiit. an. 1366. I. 59. 265. 372. 375
-- II. Dux Olsnenſis. Filius Conradi I. Ducis Olsnenſis. I. 59. 372. Ejus Conjuges I. 372. 639. 666. Ejus Liberi I. 372. Obiit. an. 1395. I. 372. 377. 379. 639
-- III. Albus. Dux Silesiæ Dominus in Kozle & Olesnitz. Filius Conradi II. Ducis Silesiæ Domini in Kozle & Olesnitz. I. 372. Ejus Conjux. I. 372. Ejus Liberi. I. 372. Obiit. 1451. I. 372. 378. 379
-- IV. Dux Silesiæ, quem Wohlavienſem vocant. Filius Conradi II. Ducis Silesiæ, Domini in Kozle & Olesnitz. I. 372. Ejus Conjux. I. 372. 379. Obiit. 1431. I. 372. 379
-- V. Niger. Dux Silesiæ, Dominus in Kanth. Filius Conradi II. Ducis Silesiæ Domini in Kozle & Olesnitz. I. 372. 379. Ejus Conjuges I. 372. 381.

381. Ejus Filia. l. 372. Obiit. 1452. l. 372. 379. 769
.. VII. Niger. Dux Sileſiæ, Dominus in Kozle, Olesnitz, Wohlau & Wartemberg Theutonici ord. Eques. Filius Conradi III. Albi, Ducis Sileſiæ, Domini in Kozle & Olesniz. l. 372. Obiit. 1471. l. 372. 379. 383
.. VIII. Albus, Dux Sileſiæ Dominus in Olesnitz, Kozle Wohlau & Wartemberg. Filius Conradi III. Albi Ducis Sileſ. &c. l. 372. 379. Obiit. 1492. l. 372. 379. 385
.. Dux Maſoviæ. Filius Ziemoviti Ducis Maſoviæ. l. 381. Ejus Conjux. l. 381. Ejus Liberi. l. 381. Obiit. 1294. l. 381
.. Hertzog zu Auſchwitz und Toſt. Johannis Hertzogs zu Teſchen Sohn. l. 747. Sein Sohn. l. 747
.. IV. Hertzog zur Oels und Wohlau der Weiſe genannt. l. 211. Geſtorben, 1496. ohne Erben. l. 211
.. Abt zu Camentz. l. 147
COPASSINUS.
.. Budywayus. an. 1287. III. 137
.. Budrovyus. an. 1288. III. 137
CORCZEWITZ. (Conradus) an. 1354. III. 133
CORNICK. (Nicolaus de) Primo Præpoſitus S. Mariæ in Cracovia & Canonicus Poznanienſis, Doctor decretorum, deindn Epiſcopus Poznanienſis. II. 113
CORNICZ. de
.. Sobco. an. 1337. l. 805
.. Joh. Kornitz de Sambork. an. 1452. l. 810
.. Jasco. an. 1322. l. 970
.. Jeneczko & Porsco. Barones. an. 1350. l. 980
CORVINUS.
.. Gubernator Hungariæ. II. 327
.. Johannes, Dux Opavienſis. Filius naturalis Mathiæ Regis Hungar. & Bohem. II. 374. Obiit. 1501. II. 374
.. Albertus. Medic. celeb.) Obiit. 1566. II. 427
CORZAC. (Peczco.) an. 1354. III. 133
COSMUS. de Medices. Dictus Magnus Dux Hetruriæ. an. 1569. II. 428
COZLA. (Wlodko) an. 1333. III. 155
COZLAC. (Simon) an. 1334. III. 136
CRACOVITZ. (Henricus) an. 1336. III. 11
CRAFFTHEIM. (Johannes Crato) Medicus Ferdinandi I. Maximiliani II. & Rudolphi III. Auggg. Conſiliarius & Archiater, Palatii Comes. II. 445. Natus. 1519. II. 445. Obiit. 1585. II. 445
CRAWORTZ.
.. Jesko. an. 1348. III. 64
CUNSTADT.
.. Erhard. Ejus Parentes. l. 292. an. 1386. l. 964
.. alias Podiebrad. Bozko.) an. 1356. l. 966. an. 1387. l. 1008
CURAEUS.
.. Joachimus. Annalium Sileſiæ conditor. II. 433. Obiit. 1573. II. 433
.. Adam. Theologus Wratisl. II. 427. Obiit. 1566. II. 427
CURTIUS. (Martinus) Medicinæ Doctor Wratisl.) Obiit. 1481. II. 363. Ejus Epitaphium. II. 363
CUSTOD. (Laurentius) an. 1239. l. 931
CZASTALOWITZ. (Potho.) Hauptmann zu Franckenſtein. l. 166. 173. 1008. Ejus Conjux. l. 292. 386. Obiit. 1454. l. 292
CZECH. Primus incola Bohemiæ poſt Diviſionem Linguarum. l. 13
CZEDLITZ.
.. Bernhard. Burggraf zu dem Fürſtenſtein. an. 1569. l. 868.
.. Nickel. Burggrafe zu Lehn. an. 1369. l. 868
.. Bernhard Burggrafe zu Lehn, an. 1369. l. 868
.. Hanns Ropps genannt Burggraf zu Schonau, an. 1369. l. 868
.. Hincko Jäger-Meiſter der Fürſtenthümer Schweidnitz und Jauer. an. 1369. l. 868
.. Petrus. Protonotarius Bolckonis. II. Ducis Sileſiæ Suidnicenſis. an. 1351. l. 935. an. 1360. l. 936
.. Bernhardus an. 1310. l. 937
.. Sigmund. auf Storswitz. l. 130
.. Johannes. an. 1316. l. 153
.. Otto. Ritter auf Parchwitz. an. 1554. l. 230
.. Peter. 1347. l. 396
.. Hans. Ritter zu Nobſchutz geſeſſen. 1428. l. 415
.. Bernhard, auf Rochlitz. an. 1445. l. 448
.. Conrad. Hertzog Heinrichs der I. zu Jauer. Marſchall. an. 1326. II. 29. an. 1344. III. 30. an. 1346. III. 31. an. 1351. III. 56. an. 1345. III. 96
.. Petrus. an. 1346. III. 31. an. 1351. III. 56. an. 1351. II. 96. an. 1350. III. 97
.. Clunemann. an. 1351. III. 96
.. Gitznig. an. 1345. III. 96
.. Otto. an. 1388. III. 98
.. Sigismundus. II. 416
.. Georgius. Filius Sigismundi L. B. in Czedlitz. II. 416
.. Chriſtophorus. an. 1529. II. 398
.. Otto. Eques Auratus, Parchwicii Dominus. Obiit. 1562. II. 422
.. Kroppo. an. 1385. III. 97. 98
CZEGENBERG. (Hans) III. 97
CZETTERUS. (Merboto) an. 1243. III. 32
CZETTRAS.
.. Wernherus Canon. Wratisl. an. 1382. l. 791. an. 1385. III. 97. an. 1385. III. 98
CZETTRITZ.
.. Udalricus Cubicularii Regii Hung. & Boh. Regis Ludovici familiaris, & Regiæ mortis ſpectator ad Mohatzium. an. 1525. d. 29. Aug. II. 394
.. Herrmann. Burggraf und Graf zu Nymbrſch. an. 1396. l. 868. an. 1376. l. 939
.. Herrmann. an. 1444. l. 180. an. 1445. III. 100
CZEZANS. (Joh.) an. 1317. III. 117
CZIMBURG. (Johannes L. B.) Ejus Conjux. l. 751
CZIRNA.
.. Conradus. an. 1307. l. 150
.. Hain. Hauptmann zu Franckſtein. an. 1449. l. 181
CZRINEY. { Gürge. / Jeckil. } an. 1345. III. 96
CZISKEMBERG. (Poczko) an. 1243. III. 32
CZLIVITZ. (Joh.) Notarius. an. 1326. III. 30
CYPRIANUS. l. Epiſcopus
Wratislav. { XIX. l. 61. 186 / XIII. l. 65 / .. II. 240. III. 8 }
Antea Epiſcopus Lubucenſis. l. 61. 65. II. 186. 249. III. 8
Obiit. { ... l. 61 / 1206. l. 65 / 1207. l. 65. II. 164. 186. III. 8 }

Digitized by Google

CYRNEM (Conradus) Miles, an. 1359. III. 56
CYRUS. (Joh.) Cervimontanus. Monaſterii Wratislav. ad. D. Vincentii Abbas. II. 446. Obiit. 1586. II. 447

D.

DAMOBORZ. (VVladislaus) Caſtellan. Nacklenſis.) Ejus Conjux. I. 751. 763
DANIEL. Rex Ruſſiæ. Obiit. 1266. II. 76
DOBESLAUS. Caſtellanus Cracovienſis. Vicarius Regni Poloniæ creatus. II. 124
DOBSCHUTZ. a.
-- Adam. Præfectus Duc. VVratislav. conſtituitur. an. 1607. II. 479
DOHNA. vide Stamm-Taffel des vortrefflichen Geſchlechts derer Burggrafen und Grafen von Dohna. III. 199
DOMANTZ. (Dobuſius de) an. 1363. I. 972
DOMARATUS. Caſtellanus Poznanienſis. II. 138 139. 140. 141. 147. 151
DONIN. (Otto. de) an. 1310. I. 945. an. 1328. III. 91
DOREN. (Henricus de) Avunculus Ducis Henrici V. VVratislav. an. 1296. I. 942
DORNHEIM. de
-- Chriſtophorus, an. 1444. I. 1019
-- Nicolaus, an. 1444. I. 1019
DROGOSSIUS. Capitaneus Siradiæ. II. 149
Droguz. (Dither. v.) an. 1322. III. 108
Dronaw. (Bernhard und Stephan.) an. 1433. I. 85
DUDITHIUS. (Andreas de Horancz L. B.) Epiſcopus Quinqueccleſienſis. Moritur VVratislav. 1589. II. 455
DYHRN. (Georgius a) in Deutſchkeſſel & Herzogsvvaldavv. S. C. M. per Ducatus Glogovienſem ac Saganenſem Quæſtor, &c. Obiit. 1602. II. 469
DYPOLDUS. (vide Theobald.)

E.

EBERHARD III. Comes VVürtemberg, an. 1376. III. 65. an. 1366. III. 68 an. 1346. III. 68
EBERSBACH. (VVilricus de) an. 1308. I. 97
ECKHOFEN. (VVenc. Ecker. ab) S. C. R. M. ſupr. per Sil. Vectigalium Præfectus. II. 484
EGIDIUS. Epiſcopus Muthinenſis, an. 1184. II. 82
ELOGIUS. (Caſpar) Paſtor Habelſchvverd.) Obiit. 1593. II. 415
ERASMUS. Abt zu Camentz. Geſtorben. 1479. I. 208
ERICH.
-- VII. König in Dennemarck.) Wird an. 1252. heimlich erſtochen. I. 581
-- Dux Saxon. Infer.) Ejus Conjux. I. 615. Obiit. 1401. I. 615
-- III. Dux Saxon. Infer.) Filius Erici II. Ducis Saxon. Infer. I. 635. Ejus Conjux. I. 635
ERNESTUS.
-- Archi-Epiſcopus Pragenſis. I. 708. 959. II. 80. Obiit. 1339. II. 80
-- Ertz-Hertzog, Kayſer Maximiliani des II. Königs in Ungern und Böhaimb Sohn. I. 250. Gebohren, an. 1553. I. 250. Geſtorben, an. 1595. I. 250. Archi Dux Auſtriæ. II. 460. Obiit. 1595. II. 460
-- Hertzog zu Braunſchweig und Lüneburg. I. 520. Seine Gemahlin. I. 520. Seine Kinder. I. 520
ERNESTUS.
-- Hertzog zu Troppau und Münſterberg. I. 181
-- Archi-Dux Auſtriæ.) Natus. 1553. II. 436. Obiit. 1595. II. 436
-- Elector Saxoniæ.) Filius Fridrici II. Placidi Electoris Saxon. I. 364. Obiit. 1436. I. 364
-- Filius Johannis Chriſtiani Ducis Sileſ. Lignic. & Breg. I. 419. Natus. 1614. I. 419. Obiit. 1614. I. 419
-- Filius Johannis Chriſtiani Ducis Sileſiæ Lignicenſis & Bregenſis. I. 419. Natus. 1631. I. 419. Obiit. 1632. I. 419
-- Dux Opav. & Monſterberg. Filius Przemislai Ducis Opav. & Monſterberg. I. 751. Ejus Filia. I. 757. 771. Obiit. 1434. I. 757. 771
-- Princeps Aſcan. an. 1494. I. 1047. Ejus Conjux. I. 1047. Fürſt von Anhalt. I. 117. 213. Seine Gemahlin. I. 117. 213. Seine Kinder. I. 213
-- Comes Pal. Rheni, Archi-Epiſcopus Salisburgenſis. Proles Alberti & Kunegundis, Frid. Imp. Filiæ. II. 421. Obiit. 1560. II. 421. Ejus Sepulcrum. II. 421. Ejus Præceptor. II. 421
EUSENBERG. (Siffrid) an. 1344. III. 30

F.

FABER. vulgo Kœckritz. (Franc.) Reipubl. VVratislav. Secretarius. II. 452. Obiit. 1565. II. 425. Ejus Elogium. II. 425. Ejus Sepulcrum. II. 425
FALCKENHAYN. de
-- VValtherus, an. 1296. I. 942
-- Hannß, an. 1483. I. 1081
-- Berentz, an. 1369. I. 400
Falckenſtein. (Cuntz von) an. 1369. I. 868
FALCOSLARIUS. (Nicolaus) an. 1342. III. 32
FERDINANDUS.
-- I. Imperator Roman. Rex Hungariæ & Bohemiæ, Dux Sileſiæ.) Filius Philippi Regis Caſtaliæ. I. 444. Ejus Conjux. II. 390. 410. Ejus Liberi. II. 410. Obiit. 1564. II. 424. Deſſen Gemahlin. I. 228. 233. Seine Kinder. I. 233. Geſtorben. 1564. zu Wien. I. 232. 284
-- Ertz-Hertzog, Kayſer Ferdinandi I. Sohn. I. 233. Gebohren. 1529. I. 233. Gemahlin. I. 233. Tochter. I. 233. Geſtorben. 1595. I. 233. Natus. 1529. II. 410. Obiit. 1595. II. 410. 460
-- Ertz-Hertzog, Kayſer Maximiliani II. Königs in Ungern und Böhmen, Hertzogs in Schleſien Sohn. I. 249. Geb. an. 1552. I. 249. Geſt. 1552. I. 249. Filius Maximiliani II. Imp. I. 436. Natus. 1551. II. 436. Obiit. 1552. II. 436
-- II. Bohemiæ Rex. Caroli Archi-Ducis Auſtriæ Filius. I. 284. Obiit. 1637. I. 284
-- III. Dux VVratislav. I. 284. Obiit. 1654. I. 285
FERINARIUS.
-- Johannes, Bregenſis Gymnaſii Rector. II. 431. Obiit. 1570. II. 431
-- Johannes, Prof. Marpurgenſis. II. 470. Obiit. 1602. II. 470
FERSIUS. (Joh.) Canon. VVratislav.) Obiit. 1611. II. 484
FLEISCHER. (Joh.) Inſpector. Schol. & Eccl. A. C. VVrat. II. 458. Obiit. 1593. II. 458
FLOREANUS. S. II. 48
FOXIA Familia. II. 374

Digitized by Google

FRANCISCUS.
-- I. Galliæ Rex. Obiit. 1558. II.196
-- Pravvdita. I.65. II.239 } Epi.
Primus. I.61.65.239. II.163. 185. III.8 }
ſcopus VVratislav. { XI. I.61.65 / XVII. II.163.185. III.8
Obiit. 1198. I.61.65. II.163.185.240. III.8
-- Ludovicus, Archi-Epiſcopus Trevirenſis, S.R. I. per Galliam & Regnum Arelatenſe Archi-Cancellarius, & militiæ Hieroſolym. Ordinis B. Mariæ Theutonicorum Pruſſiæ Adminiſtrator, ac ejusdem per Germaniam &c. I.68. II.177. III.28. Epiſcopus VVratislav. L. I.68. II.177. III.28. Natus. 1664. I.68
--- Filius Philippi Boni Ducis Burgundiæ, Lotharingiæ, Brabantiæ, Limburgiæ &c. I.444. Obiit. 1481. I.444
-- Dux Saxoniæ, Angar. & VVeſtphal.) Filius Magni Ducis Saxon. Angar. & VVeſtphal. I. 636. Ejus Conjux. I.636. Obiit. 1581. 636
-- Stegmund von Burghauß, Hauptmanns zu Münſterberg Sohn. I.255
FRANCK. (Caſp.) Cameræ Cæſareæ VVratislav. a Rationibus. II.483. Obiit. 1609. II.483
FRANCKENBERG. de
-- Theodericus, an. 1312. I.871. an. 1308. I.970
-- Jacob. Legatus Sileſiæ ad Archi-Ducem Mathiam, an. 1608. II.481
FRANCZKONUS. an. 1295. I.969
FRIDLANDUS. (Paulus) Med. D. Obiit. 1608. II.481
FRIDRICUS.
-- I. Imperator Roman.) Barbaroſſa appellatus. II.234.239. Obiit. 1190. II.239. Ertrunck, an. 1190. I.139
-- II. Romanorum Imperator. I.921.925. II.63. 84.254. Obiit. 1250. II.84.254
-- III. Imperator Romanorum &c. Pulcher dictus. II.278
-- III. I.1029.1077 }
IV. I.1013. II.310.348 370 } Romanorum
-- II. 341.342.364 }
Imperator.) Filius Erneſti Archi-Ducis Auſtriæ. II.310. Obiit. 1493. II.370. Etirbt. 1493. I.211
-- Bellicoſus, Elector Saxoniæ. I.364. Ejus Liberi. I.364. Obiit. 1482. I.364
-- II. Placidus, Elector Saxon.) Filius Fridrici Bellicoſi, Elect. Sax. I.364. Ejus Liberi. 1464. I.364. Obiit. 1464. I.364
-- I. Elector Brandenb. I.718. 1028. II.311. Seine Gemahlin. I.718. Seine Kinder. I.718. II.311
-- II. Elector Brandenb. II.327
-- R. E. Cardinalis Diac. Haſſiæ Landgravius, Ordinis militaris S. Joannis Hieroſolym. in Provinciis Germaniæ magnus Magiſter, & utriusque Sileſiæ ſupremus Capitaneus. I.68. III.28. Epiſcopus VVratislav. XLIX. I.68. II.177. III. 28. Filius Ludovici V. Landgrav. Haſſiæ. III. 28. Natus. 1616. III.28. Electus. 1671. III.28. Obiit. 1682. I.68. III.28
-- Dux Auſtriæ. Obiit. 1246 II.254
-- I. Dux Lignicenſis. Filius Johannis Ducis Sileſiæ, Domini in Brega & Luben. I.418.451. 662. Natus. 1446. I.418.451 662. II.327. Ejus Conjux. II.176.365. Ejus Liberi. II.176.365. 663. Obiit. 1488. I.663. II.176.365. Seine Gemahlin. I.209.418.663.1075. Seine Kinder. I.418
-- II. Dux Lignicenſis. Filius Fridrici I. Ducis Sileſiæ Domini in Legniz. & in Brega. I.419.453. 663. Natus. 1481. I.419.453. II.362. Ejus Conjux. I.229.419.454.456.641.664. Ejus Liberi. I.419.454.664. II.412. Obiit. 1547. I.229. 419.455.641.664. II.412.
-- III. Dux Lignicenſis. Filius Fridrici II. Ducis Lign. I.419.664. Natus. 1520. I.419.664. Ejus Conjux. I.419.665. II.402. Ejus Liberi. I.419. 665. Obiit. 1570. I.419.665. II.430. Ein Sohn Fridrici des II. Hertzogs zu Legnitz. I.455. Gebohren. 1520. I.458. Seine Gemahlin. I.459. 592. Seine Kinder. I.459.592. Geſtorben, an. 1570. I.459.592
-- IV. Dux Lignicenſis. Filius Fridrici III. Ducis Lignic. I.419.466.596. III.455. Natus. 1552. I.419.466. Ejus Conjuges. I.419.466. 596. 671. II.455.462. Ejus Liberi. I.419.596. Obiit. 1596. I.419.466.596. II.462
-- Archi-Dux Auſtriæ. Filius Maximiliani II. Imp. II.436. Natus. 1562. II.436. Obiit. 1563. II. 436. Kayſer Maximiliani des II. Sohn. I.250. Geb. 1562. I.250. Geſt. 1563. I.250
-- March. Misnenſis, Landgravius Thuringiæ. I. 364.
-- Strenuus, Marchio Misnenſis, Orientalis & in Landisberg.) Filius Fridrici March. Misn. I.364. Obiit. 1379. I.364.
-- Simplex. March. Misn. Filius Balthaſ. Landgrav. Thuring. I.364. Obiit. 1440. I.364
-- March. Brandenb.) Ejus Conjux. I.636. Obiit. 1536. I.636
-- Caſimirus. Dux Teſſin & Maj. Glogov.) Filius Wenceslai Adami Poſthumi, Ducis Teſſin & Maj. Glogov. I.671.704. Ejus Conjux. I. 419.465.671.704. II.424. Ejus Filia. I.671. Obiit. 1571. I.671.704. Ein Sohn Hertzog Wentzel, Adams zu Teſchen. I.740.749. Seine Gemahlin. I.740.749. Tochter. I.740.749. Geſtorben. 1571. I.740.749
-- Wilhelmus, Dux Teſſinenſis & Maj. Glogov. Filius Adami Wenceslai Ducis Teſſinenſis & Maj. Glogov. II.671. Natus. 1601. I.641. Obiit. 1525. I.671
-- Dux Teſſinenſis & Maj. Glogov. Filius Caſimiri IV. Ducis Teſſin. & Maj. Glogov. I.571.702. II.384
Obiit. { 1507. I.671 / 1508. II.384
Caſimiri Hertzogs zu Teſchen Sohn. I. 703. Geſtorben. 1507. I.703
-- Filius Wilhelmi Ducis Opav. & Monſterbergenſis. I.751.769. Obiit adoleſcens. I.751.769
-- V. Burggravius Norimbergenſis. II.302
-- Pfaltzgraf bey Rhein, Graf zu Veldentz. I.522. Seine Gemahlin. I.522. Seine Kinder. I.522. Geſtorben, an. 1597. I.522
-- IV. Comes Oettingenſis. Ejus Conj. I.386
-- Abt zu Henrichau. I.149
FULCO. Archi-Epiſcopus Gnecznenſis. Obiit. 1207. II.72
FURTIUS. Quadorum & Lygiorum Rex. I.257

G.

GABINUS. Quadorum & Lygiorum Rex. I. 257
GAFRON.
-- Wentzel, auf Rosdrozow, Pomsdorff und Glambach. I. 130
-- Nickel, an. 1488. I. 385
GAUDENCIUS. Episcopus Ordinatus, an. 997. III. 81
GAIOVOMARUS. Quadorum & Lygiorum Rex. I. 257
GEBHARD.
-- Comes Querfurtensis. Ejus Conjux. I. 639. Obiit. 1400. I. 639
-- Sebald. Secret. Wratislav. Obiit. 1604. II. 472
GEDEON. Episcopus Cracov. II. 48
GEISA. (vide Yesse.)
GEISLER. (Simon) an. 1444. I. 1019
GELLHORN.
-- Christoph auf Neu-Altmannsdorff. I. 130
-- Fridericus, in Rogan. Altergrothaw. Weigelsdorff & Geraw, an. 1603. II. 470
GEORGIUS.
-- Podiebrad, Rex Bohemiæ, Dux Silesiæ. Filius Victorini &c. (vide Podiebrad.) Obiit. 1471. II. 351. Dessen Gemahlinnen. I. 116. 198. Gebohren. 1420. I. 172. Dessen Nachkommen. I. 116. 198. Gestorben. 1471. I. 116. 198. 291. 1049
-- Dux Saxoniæ. Ejus Liberi. 1539. II. 403. Obiit. 1539. II. 403
-- Dux Monsterbergensis. Filius Henrici Ducis Monsterbergensis. II. 365. Ejus Conjux. II. 365. Heinrichs des ältern, des H. R. R. Fürstens, Hertzogs zu Münsterberg und Oels, &c. Sohn. I. 117. Gebohren. 1470. I. 117. 213. Dessen Gemahlin. I. 117. Gestorben. 1502. I. 117. 215
-- Carls des I. Hertzogs zu Münsterberg Sohn. I. 117. 224. Gebohren. 1512. I. 224. Gestorben. 1553. I. 117. 230. Filius Caroli Ducis Monsterb. & Olsn. II. 417. Obiit. 1553. II. 417
-- Carls des I. Hertzogs zu Münsterberg und Oels Sohn. I. 117. Gebohren und gestorben. 1515. I. 117. 224
-- Carls des II. oder III. Hertzogs zu Münsterberg und Oels &c. Sohn. Gebohren und gestorben. 1587. I. 118
-- Joachim, Carls des II. oder III. Hertzogs zu Münsterberg und Oels &c. Sohn. Gebohren. 1597. Gestorben. 1598. I. 118
-- Kayſers Alberti II. Sohn. Stirbt in der Kindheit. an. 1446. I. 178
-- Fridericus March. Brandenb. Borussorum Stettini Pomeranorum, Cassubiorum, Wandalorum & Carnoviæ in Silesia Dux. an. 1630. II. 470
-- Filius Fridrici Strenui March. Mishensis Orientalis & in Landesberg. I. 364. Obiit. 1403. I. 364
-- I. Dux Silesiæ Bregensis. Filius Fridrici I. Ducis Silesiæ Domini in Legniz & in Brega. I. 419. 457. Natus 1483. I. 419. Ejus Conjux. II. 391. Obiit. 1521. I. 419. 457. 590. Seine Gemahlin. I. 457. II. 391
-- Dux Silesiæ Lignicensis & Bregensis. Filius Fridrici II. Ducis Silesiæ Legnic. I. 419. 641. II. 446. Natus 1513. I. 419. 462. Ejus Conjux. I. 419. 463. 570. 641. 642. Obiit. 1586. I. 419. 462. 570. 641. 642. II. 446. Seine Kinder. I. 570
-- III. Dux Silesiæ Bregensis. Filius Johannis Christiani Ducis Silesiæ Lignicensis & Bregensis. I. 419. 476. Obiit. 1664. I. 419
-- Fridricus. Filius Henrici XI. Ducis Silesiæ Lignicensis. I. 419. Natus. 1565. I. 419
-- Christophorus. Filius Johannis Georgii Ducis Silesiæ Wohlavienſis. I. 419. Natus. 1583. I. 419. Obiit. 1584. I. 419
-- Ernestus. Filius Joachimi Fridrici Ducis Silesiæ Lignicensis & Bregensis. I. 419. 472. Natus. 1589. I. 419. 472
-- Rudolphus. Dux Silesiæ Lign. Breg. & Goldberg. Filius Joachimi Fridrici Ducis Silesiæ Lignicensis & Bregensis. I. 419. 642. Natus. 1595. I. 419. 475. Ejus Conjuges. I. 419. 475. 642. Obiit. 1595. I. 419. 475
-- Wilhelmus. Dux Silesiæ Lignicensis Breg. & Wohlavienſis. Filius Christiani Ducis Silesiæ Lignic. Breg. & Wohlav. I. 419. 479. Natus. 1660. I. 419. 479. Obiit. 1675. I. 419. 479. Ultimus Piasti gentis Dux. I. 419
-- Princeps Anhaltinus. Filius Sigismundi Pr. Anhalt. I. 639. Ejus Conjux. I. 639. 372. Obiit, 1474. I. 639
-- March. Brandenb. Dux Carnov. & Oppav. Filius Fridr. II. 407. Ejus Conjug. II. 407. Ejus Liberi II. 407. Obiit, 1543. II. 407
-- Fridricus, Marchio Brandenb. an. 1556. II. 419
-- Ein Sohn Graf Stephans zu Trentschin und Zips, Palatin. Transylvaniæ. Obristen Hauptmanns in Ungern. I. 736. 748. Kommt in der Schlacht mit König Ludwigen um. I. 736. 748
-- Basta. I. 705
-- Abt zu Camentz.) Gestorben, an. 1557. I. 231
GERHARDUS.
-- Archi-Episcopus Moguntinus, an. 1292. I. 646
-- Graf zu Berneck und Nidda, Herr zu Cunstadt. I. 115. Dessen Gemahlin und Nachkommen. I. 115. Gestorben, an. 1291. I. 115
-- Herrn Schmilo von Cunstadt Sohn. I. 15
GERLACH. (Joach.) Medicinæ Doct. Physicus Jauravienſis) Obiit, 1570. II. 430
GERLACHSHEIM. von
-- Heldan, an. 1316. I. 153
-- Bernhard. an. 1364. I. 411
-- Siffridus, an. 1310. III. 90
GERSDORFF. (Georgius.) an. 1607. II. 478
GERSTMANN.
-- Martinus (vide Martinus Gerstman.)
-- Vincentius. Senator Boleslao. II. 461. Obiit, 1595. II. 461
-- Christophorus, Administrator Episcopatus Wratislav. II. 464. Obiit, 1598. II. 464
-- David. Obiit, 1607. II. 479
GERSTOW. (Malchierus de) an. 1520. I. 1079
GETHO. In Episcopum consecratus, an. 1156. II. 82. Obiit, 1185. II. 82
GICZIN. (Johannes Kravarczia de) Ejus Conjux. I. 751
GIGAS. (Johannes) Pastor Suidnicensis.) Obiit, 1581. II. 442

GLAUBITZ.
-- Jöerge, an. 1469. I. 1018
-- Bernhard, Hautmann zu Haynaw, an. 1444. I. 1019
GLOGOW. (Hermannus.) an. 1261. III. 33
GNEVOMIRUS. Rebellis ſupplicio ultimo affectus. II. 33
GODOFREDUS. I. Epiſcopus Smogorzovienſis. II. 159. 177. 201. Obiit, 983. II. 159. 177. III. 1
-- Abt zu Camentz. I. 152
GOTTHARD.
-- Hertzog in Liefland zu Churland.) Seine Gemahlin und Kinder. I. 600
-- S. I. 61
GOTTWALD. (Jerem.) Paſtor Frideberg.) Obiit, 1606. II. 478
GRACCUS.
-- Senex, Princeps Lechitarum. I. 2. 14. II. 21. Ejus Liberi. II. 21
-- Minor. Filius Gracci Sen. I. 2. 14. II. 21
GRANUS. (Nicolaus) I. 82
GREIFFENBERG, an. 1428. I. 415
GRODZISZCZE. II. 143
GRYSAVER. (Georgius) Obiit, 1554. II. 417
GRZEGORZEWO. II. 150
GUNDACKARUS. S. R. I. Princ. Lichtenſtein. Ejus Conjux. I. 671
GUNTER. Graf von Schwartzburg, an. 1349. I. 989. Comes Schvvartzburgicus. an. 1351. II. Acc. 78

H.

HABERSDORFF. (Jaroslaus de) an. 1290. I. 782. an. 1293. I. 149
HACKE de. Lutold. an. 1294. I. 891
HACKENBORNE de.
-- Ludovicus, an. 1301. I. 943
-- Hannß, an. 1369. I. 868
-- Johannes, an. 1354. III. 94
HANNIWALD. (Simon.) de Eckersdorff, Piſitz & Rothfirben. S. C. R. M. & Ill. Pr. & utriusque Sileſiæ Conſiliarius, defunctus d. 4. Nov. 1599. II. 9
Hatzfeld von. vide Stamm-Tafel des Hoch-Reichs-Gräfl. Hauſes von Hatzfeld. III. 288. ſq.
HAUBITZ. (Johannes.) in Rupersdorff, an. 1529. II. 399
HAUGWITZ von.
-- Albrecht, 1368. I. 411
-- Kilianus, an. 1307. I. 150. an. 1310. I. 405. an. 1316. I. 153
-- Henricus, F. Dn. Kiliani, an. 1312. I. 152
-- Henricus, Pfandes-Inuhaber des Franckenſteiniſchen Weichbildes, an. 1348. I. 160
-- Wentzel. Auf nieder Jahnsdorff, an. 1374. I. 166. ap. 1380. I. 412
-- Wentzel, an. 1390. I. 376. 412
-- Hannß, an. 1448. I. 384
-- Rüdiger, an. 1408. I. 412
-- Polan, an. 1416. I. 414
-- Schwediger, an. 1428. I. 415
-- Heinrich, Pfands-Innhaber zu Franckenſtein, an. 1348. II. Acc. 80
-- Poppe, an. 1358. I. 787
-- Hancko, an. 1310. I. 876
-- Henricus Miles Dnus Caſtri Fridberg. I. 786. 854
-- Henczco Miles, an. 1358. I. 788
-- Wenzeslaus, an. 1358. I. 786
-- Rudigerus, an. 1358. I. 855
-- Rudiger, an. 1296. I. 942. an. 1290. I. 148
-- Henricus in Stampen, an. 1338. I. 954
-- Merboto. In Mopenczicz, an. 1308. I. 969
-- Senchino, an. 1308. I. 970
-- Matheß, an. 1469. I. 1018
-- Heintze, an. 1469. I. 1018
-- Wentzel, an. 1364. I. 411
-- Rüdiger, an. 1397. I. 1083
-- Hannß, an. 1397. I. 1083
HAZEMBURG.
-- Johannes. I. 1082
-- Zbincko. Cammer-Meiſter, an. 1348. III. 64
HEIDENREICH. (Eſaias.) S. Th. D. Eccleſiæ Eliſabethanæ Paſtor, ac reliquarum Inſpector. Obiit, an. 1588. II. 455
Heinrich. (vide Henricus.)
Helmrich.
-- Georgius, an. 1535. II. 401
-- Johannes, an. 1535. II. 401
HELWIGIUS. (Martinus.) Niſſenus. Obiit, an. 1574. II. 234
Henckel von. vide Stamm-Tafel des Hoch-Reichs-Gräfl. Hauſes von Henckel. III. 297
HENCKELUS. (Johannes.) Canonic. Wratislav. Obiit, 1539. II. 404
HENNENFELD.
-- Niclas Henel, Kayſerlicher auch Fürſtl. Liegn. Rath und Syndicus zu Breßlau ꝛc. II. 10. 197. III. 1
HENRICUS.
-- II. Imperator. Sanctus dictus. II. 114. 205. 214. Ejus Conjux. II 214
-- III. Romanorum Imperator. Der Schwartze genannt. I. 554. Seine Gemahlin. I. 554. Seine Kinder. I. 554
-- IV. Imperator. I. 31. 33. 228
-- V. Imperator. II. 35. 226. 227. 228
-- VII Imperator. Obiit, 1313. II. 272. Deſſen Gemahlin und Kinder. I. 492. Wird mit Gifft vergeben, an. 1313. I. 492. Sein Grabmahl. I. 492. Seine Grabſchrifft. I. 492
-- I. Barbatus. Dux Sileſiæ, Poloniæ & Cracoviæ. Filius Boleslai Alti Ducis Sileſ. I. 10. 39. 298. 615. 653. Natus, 1168. I. 298. Ejus Conj. I. 10. 40. 47. 140. 143. 298. 308. 317. 678. II. 17. 59. 172. 241. 246. Ejus Liberi. I. 10. 40. 140. 143. 298. 317. 578. 615. 654. Obiit, 1238. I. 9. 11. 42. 143. 298. 311. 313. 615. 628. 640. 654. II. 17. 59. 82. 91. 172. 247
-- II. Pius. Dux Sileſiæ, Poloniæ & Cracoviæ. Filius Henrici Barbati Ducis Sileſiæ. I. 10. 40. 69. 143. 298. 308. 312. 615. 628. 654. II. 82. Natus, an. 1191. I. 298. Ejus Conjux. I. 42. 144. 298. 628. 632. 633. 637. 640. 654. II. 251. Ejus Liberi. I. 12. 42. 144. 316. 615. 654. II. 251. Obiit, an. 1241. in prælio cum Tartaris geſto. I. 9. 11. 42. 69. 144. 298. 313. 315. 615. 628. 632. 637. 654 II. 17. 60. 82. 92. 172. 250
-- III. Dux Wratislavienſis. Filius Henrici Pii &c. I. 12. 42. 299. 628. 633. 637. Natus, 1221. I. 299. Ejus Conjug. I. 299. 322. 323. 568. 628. 633. 637. Ejus Liberi. I. 299. 322. 323. 568. Obiit, 1266. I. 12. 69. 145. 299. 322. 568. 617. 633. 637. II. 18. 173. 257

HENRICUS.

--IV. Probus. Dux Sileſiæ, Cracoviæ & Sandomiriæ. Filius Henrici III. Ducis Wratislav. l. 12. 145. 588. 633. ll. 188. Ejus Conjux. l. 633. Obiit, 1290. l. 45. 69. 148. 299. 325. 326. 588. 633. ll. 18. 173. 263

--V. Dux Lignicenſis. Filius Boleslai Calvi Ducis Sil. Lignic. l. 13. 45. 299. 630. 615. Ejus Conj. l. 45. 299. 331. 608. 530. 656. ll. 264. 266. Ejus Liberi. l. 48. 149. 299. 332. 337. 608. 630. 656. ll. 266. Obiit, an. 1296. l. 48. 149. 299. 331. 388. ll. 266. Geſtorben 1296. l. 149. 608

--VI. Dux Sileſiæ Wratislav. Filius Henrici V. Ducis Sileſiæ Legnicenſis & Wratislav. l. 48. 299 ll. 174. Natus, 1294. l. 299. ll. 18. 174. Ejus Conjux & Liberi. l. 51. 299. 337. 341. 558. Obiit, an. 1335. l. 69. 156. 299. 337. 341. ll. 279

--VII. Stigmatias, Dux Sileſiæ Legnicenſis & Bregenſis. Filius Ludovici I. Ducis Sileſiæ Bregenſis. l. 418. 441. 608. Ejus Conjuges. l. 418. 666. Obiit, 1400. l. 418. Seine Gem. und Kinder. l. 608

--VIII. Dux Lignicenſis Epiſcopus Wladislavienſis. Filius Wenceslai Ducis Sileſiæ Legnicenſis. l. 417. 438. Obiit. 1398. l. 417. 438. ll. 305

--IX. Dux Sileſiæ Dominus in Luben. Filius Henrici VII. Ducis Sileſiæ Bregenſis. l. 418. 449. Ejus Conjux. l. 418. 449. 666. Ejus Liberi. l. 418. 449. Obiit. 1421. l. 418. 449

--X. Dux Sileſiæ Dominus in Goldberg. Filius Ludovici III. Ducis Sileſiæ Domini in Brega, Luben & Haynow. l. 418. Natus. 1420. l. 418. Obiit. 1452. l. 418. 450

--XI. Dux Sileſiæ Legnicenſis Bregenſis & Goldbergenſis. Filius Fridrici III. Ducis Sileſiæ Legnicenſis. l. 419. 665. ll. 453. Natus. 1539. l. 419. 463. Ejus Conjux. l. 419. 464. 522. ll. 421. Ejus Liberi. l. 419. 522. Obiit. 1539. l. 419. 522. ll. 453

--I. Dux Sileſiæ Dominus de Vürſtemberg & Javor. Filius Bolckonis I. Ducis Swidnic. l. 48. 275. 380. Ejus Conjux. l. 386. 394. Obiit. 1346. l. 275. 386. 394. Absque Liberis defunctus. l. 48. 275. Hat keine Kinder. l. 394

--II. Dux Sileſiæ Dominus de Vürſtenberg & Swidnicz. Filius Bernhardi Ducis Sileſiæ Domini de Vürſtenberg & in Suidniz. l. 336. 403. Ejus Conjux. l. 386. Obiit. 1345. l. 386. 463. Sein Grabmahl. l. 403

--III. Dux Glogovienſis. Filius Conradi II. Ducis Glogov. l. 12. 57. 342. 347. 580. 634. ll. 271. 359. Ejus Conjux. l. 58. 342. 348. 580. 634. ll. 271. Ejus Liberi. l. 58. 342. 580. ll. 271. Obiit, an. 1309. l. 58. 341. 348. 424. 580. 634

--IV. Dux Saganenſis & Glogoviæ. Filius Henrici III. Ducis Glogov. l. 58. 342. 634. ll. 359. Ejus Conjux. l. 342. 354. 631. 634. ll. 359. Ejus Liberi. ll. 359

Obiit. 1332. ll. 359
Obiit. 1334. l. 58. 342. 354. 631. 634

--V. Ferreus. Dux Glogovienſis & Saganenſis. Filius Henrici IV. Ducis Saganenſis & Glogov. l. 58. 343. 354. 631. ll. 293. 359. Ejus Conjux. ll. 295. 359. Ejus Liberi. 343, 355. 631. ll. 295. Obiit. 1369. l. 59. 343. 355. 627. 631. 635. ll. 295. 359

--VI. Dux Saganenſis Filius Henrici V. Ducis Saganenſis. l. 59. 343. 356. ll. 359. Ejus Conjux. l. 342. Obiit. 1387. l. 343

--VII. Rampoldus. Dux Glogovienſis. Filius Henrici V. Ducis Saganenſis & Glogovienſis. l. 59. 343. ll. 359. Ejus Conjux. l. 638. Obiit. 1369. l. 59. 638

--VIII. Paſſer. (Sperling) Dux primum Freiſtadienſis & Sprottanus, tandem poſt fratres totius Paterni Ducatus Princeps. Filius Henrici V. Ducis Glogov. l. 343. 635. Ejus Conjux. l. 358. 635. 638. ll. 359. Ejus Liberi. l. 343. 351. 358. ll. 359

Obiit. 1397. l. 343. 357
Obiit. 1395. l. 357. 358. 635. 638. ll. 359

--IX. Rampoldus. Dux Glogovienſis. Filius Henrici VIII. Ducis Glogov. l. 343. 357. ll. 359. Ejus Conjux. l. 343. 358. ſq. 534. Obiit. 1423. l. 343. 574. ll. 313. 359

--X. Dux Sileſiæ Dominus Glogov. Filius Henrici VIII. Ducis Glogov. l. 343. 357. ll. 359. Ejus Conjux. l. 343. 359. 372. ll. 346. Ejus Liberi. l. 343. 359. ll. 346. 359. Obiit. 1467. l. 343. 359. ll. 346. 359

--XI. Dux Sileſiæ Dominus Glogov. Filius Henrici X. Ducis Glogov. l. 343. 359. ll. 359. Ejus Conjux. l. 343. 360. ll. 353. 358. 359. Obiit. 1476. l. 343. 360. ll. 358. 359

--I. Hertzog zu Münſterberg und Oels ꝛc. König Georgens in Böhaimb ꝛc. Sohn. l. 116. 266. 1050. Gebohren. 1448. l. 116. 198. Deſſen Gemahlinnen. l. 116. 212. Deſſen Nachkommen. l. 116. 212. Geſtorben. 1498. l. 116. 212. 266. Filius Georgii Bohemiæ Regis. ll. 372. Ejus Conjux. ll. 345. 373. Ejus Liberi. ll. 365. 373. Obiit. 1498. ll. 372

--II. oder Hincko. Hertzog zu Münſterberg. König Georgens in Böhmen ꝛc. Sohn. l. 116. 199. 1050. Gebohren. 1452. l. 116. 199. Deſſen Gemahlin. l. 116. 210. Geſtorben. 1492. l. 116. 210. Deſſen Tochter. l. 116. 210. Obiit. 1492. ll. 370

--II. Hertzog zu Münſterberg und Oels. Hertzog Carls des I. zu Münſterberg Sohn. l. 117. 224. Gebohren. 1507. l. 117. 224. Deſſen Gemahlinnen und Nachkommen. ll. 117. 221. lll. 224. Geſtorben. 1548. l. 117. 229. Caroli Ducis Monſterbergenſis Filius. ll. 417. Obiit. 1548. ll. 412

--III. Heinrichs des II. Hertzog zu Münſterberg und Oels Sohn. l. 118. 229. Gebohren. 1542. l. 118. 229. Geſtorben. 1587. l. 118. Obiit. 1587. ll. 452

--Wentzel. Hertzog zu Münſterberg und Oels. Hertzog Carls des II. oder III. zu Münſterberg Sohn. l. 118. Gebohren. 1575. l. 118. Geſtorben. 1591. l. 118. Caroli Ducis Monſterb. Filius. ll. 456. Obiit. 1591. ll. 456

--Wentzel. Hertzog Carls des II. oder III. zu Münſterberg Sohn. l. 118. Gebohren. 1592. l. 118. Geſtorben. 1639. l. 118. Deſſen Gemahlin und Nachkommen. l. 118

--Crucifer de Domo Theutonica. l. 49. 386. ll. 295. Filius Nicolai Ducis Monſterbergenſis. l. 49. 386. ll. 295. Mortuus in Pruſſia in Pœnitentia. l. 49

Digitized by Google

HENRICUS.
-- Dux Monſterbergenſis. Filius Bolckonis III. Ducis Monſterbergenſis. Obiit. I.386
-- Decanus & Canonicus Wratisl. Filius Wenceslai Ducis Legnic. I. 56
-- Filius Ludovici I. Ducis Bregenſis. I. 57
-- Filius Ziemoviti Ducis Maſoviæ. I.381. Ejus Conjux. I.381. Obiit. 1391. I. 381
-- Julius, Hertzog zu Braunſchweig und Lüneburg. I.520. Seine Gemahlin. I.520. Geſtorben, an. 1613. I.520. Sein Elogium. I.520
-- Pius. Dux Saxoniæ. Ejus Conjux. I.636. Obiit. 1541. 636
-- Dux Falcobergenſis. Filius Bolckonis II. Ducis Falcobergenſis. I.666.709. Obiit. 1382. I.666. 709
-- Dux Falcobergenſis. Filius Boleslai III. ſ. IV. Ducis Opolienſis & Falcobergenſis. I.667. Obiit. 1394. I. 667
-- Dux Opolienſis. Filius Boleslai IV. ſ. V. Ducis Opolienſis. I.667. Obiit. 1436. I. 667
-- Archi-Epiſcopus Gnesnenſis, an. 1217. II.243
-- Archi-Epiſcopus. Obiit. 1219. II. 82
-- de Wirbnavv. I.49.62.66. II.166. 189.268. III.11 } Epiſcopus Wratislav. I. II.166.189.274. III.11 } XIIX. I.62 XXIV. I.62. II.166.189. III.11 -- II.268.274
Obiit. 1319. I.62.66. II.166.189.274. Geſtorben. 1319. III.11. Ejus Epitaphium. III.11
-- I. Princeps Anhaltinus. Filius Bernhardi Elect. Saxon. I.637.640. Ejus Conjux. I.632.637. 640. Obiit. 1257. I.632.637
-- Junior dictus Natterburgicus a Caſtro, in quo nutritus fuerat. Filius Ottonis Ducis Bavariæ Regis Ungariæ, an. 1331. I. 353
-- Comes ab Ortenberg, an. 1355. II. 975
-- Abt zu Camentz. I. 164
-- Martinus. Theol. ac Profeſſor Academ. Wittembergenſis.) Obiit. 1584. II. 444
HERBERSTEIN. (Sigismundus L. B. de) Legatus Maximiliani Imp. ad Magnum Moſchorum Ducem. II. 386
HEREMITÆ de Polonia. (quinque fratres) Martyrio Coronati. I. 21
Hering.
-- Jencke, an. 1438. I. 1014
-- Weincke an. 1406. I. 171
-- Weincke, auf Girsdorff, an. 1502. I. 215
Herman.
-- Princeps Henneberg. Elect. R. Rom.) Ejus Conjux. I.630.633. Obiit. 1290. I.630.633
-- Longus, Marggraf zu Brandenburg. I. 150. 341.558.631.634. Filius Ottonis Longi March. Brandenb. I.631.634. Seine Gemahlin. I.341. 558.631..634. Seine Kinder. I.341.558. Geſtorben. 1308. I.341.558.631.634
-- an. 1322. I. 970
-- Johannes, Philoſophiæ ac Medicinæ Doctor. Academiæ olim Wittenbergenſis Profeſſor &c. Obiit. 1605. II.473. Epigramma. II.473
HERTWIG.
-- Andreas, in Wonevvitz JCtus S. C. M. Conſiliarius ac per utramque Sileſiam Fiſci procurator. II.427. Obiit. 1567. II.427
HERTWIG.
-- Tilemannus, JCtus.) Obiit. 1571. II.431
HESSUS.
-- Johannes, JCtus. S. C. M. Ducumque Monſterbergenſium Conſiliarius. II.459. Obiit. 1594. II.459
-- Johannes, Theol. Doct. Paſtor Wratislav. Obiit. 1547. II.412
HEUGEL. ab
-- Sebaſtianus, in Polockovvitz & Bertlem, Regni Bohemiæ Vice-Cancellarius. Obiit. 1593. II.458
-- Andreas, S. C. R. M. Conſ. Cancell. Lign. II. 482. Obiit. 1609. II.482
-- Laurentius in Polockovvitz & Sagvvitz, S.C.M. Conſil. Obiit. 1583. II.443
-- Balthaſar in Polockovvitz, an. 1602. II.461
HIACYNTHUS. (ſeu Jacintus. II.255.) D. Dominici in ſui ordinis Primordiis ſodalis. II.255. Obiit. 1257. II.255
HIERONYMUS I.
Epiſcopus { Rytzinenſis { -- I.64.67. II.218 VII. I.61. II.160 Wratislavienſis VII. II.179. III.5
Obiit. 1062. I.61.64. II.160.180.219. III.5. Geſtorben, an. 1062. III.5
HINCO. (vide Henricus.) Junior. Dux Monſterbergenſis. I. 1037. Obiit. 1492. II. 370
HOHBERG. Carolus ab S.C.R.M. Conſil. Obiit. 1606. II. 477
HORNIGK. (Petrus) Canonicus Wratislav.) Obiit. 1532. II. 401
HOERSEL. (Chriſtophorus) Senex quidam Wratislav. avaritia extrema. Obiit. 1539. II. 405
HOFFMANNUS.
-- Caſparus, Leobergenſis Med. Obiit. 1584. II. 444
-- Joach. JCtus & Poëta Laurentius & Practicus in Rep. Wratislav. aliquot annis Cancellarius Wartemb. Obiit. 1611. II. 484
-- Martinus. Wratislav. Obiit. 1578. II. 439
HOLTZBERCHER. (Paulus) Syndicus Wratislav. Obiit. 1595. II. 461
HOMERUS. I. 128
HOHENDORFF. (Gunzelinus de) an. 1310. III. 90
HOHENLOHE. de
-- Crafft. an. 1341. III. 73
-- Lutzo. an. 1334. III. 74
HOREHOWICZ. (Andreas Dudithius de) L.B. Dominus in Smigla, Epiſcopus quondam Quinqueccleſienſis. II.455. Ejus Conjux. II.455. Obiit. 1589. II.455
HORN. (Antonius) Abt zu Camentz. I. 244
HORWATH. (Karbarth) Magnus Ungariæ Cuſtos Corporis Regii Ludovici ad Mohazium, an. 1525. oppreſſi. II. 395
HUBERG. (Sebald) Med. D. Obiit. 1404. II. 381
HUCHTENHAIM. (Haſſo) II. 103
Haugwitz. (vide Haugwitz.) Kilian. an. 1328. III. 94
Hund.
-- Hannß, an. 1433. I 855
-- Hantſchel, an. 1377. I. 167

Lund.
-- Arras, an. 1377. I.167
-- Frantz, an. 1377. I.167
-- Nickel, an. 1408. I.412.an.1416.I.414
HUNGER. (Joh.) Senator Wratislav. Obiit. 1561. II.421
HUNNIADES.
-- Johannes. Capite truncatus, an.1456.I.89.II.334
-- Ladislaus. Capite plexus, an 1457. II.335
HUSS. (Joh.) Combuſtus, an. 1417. I.73.171
HYWO. Epiſcopus. an. 1222. II.82

J.

JACOBUS.
-- a Salza. Epiſc. Wratisl. { XXXVI. I.68.177.196. III. 19 / - - II.390.404
Electus. 1539.I.86. II. 390. Obiit. 1539. I. 68. 196. II. 404. III. 19
-- Hannibal. Com. de Hohenembs. Ejus Conj. I.671
-- Abt zu Camentz. I. 108.214
-- M. Canonicus Cracovienſis. II.82
-- Archidiaconus Leodnenſis, Domini Papæ Capellanus & in Polonia. Pruſſia & Pomoria Nuncius. II. 63.81
JAGELLO. I.712. II.154. III.81
JAGIELLO. II. 154
JAGTELLO. II. 154 } Rex Polon.
JEGELLO. II. 154
SGERSHLO ELGEMOTH. II.154
Ejux Conjux. II.301.314.327
JANISLAUS.
-- Primo Archi-Diaconus Gneznenſis, deinde Archi-Epiſcopus. Obiit. 1361. II.93
-- Archi-Epiſcopus Gneznenſis. Obiit.1361.II.80
JANUSSIUS.
-- Dux Maſoviæ. Filius Boleslai Ducis Maſoviæ & Warſovienſis. I. 381. Obiit. 1495. I.381
-- ſ. Johannes. Dux Opolienſis & Ratiborienſis. Filius Nicolai I. Ducis Opolienſis. I.667. Obiit. 1532. I. 667.721. II.400
-- II. ſ. Johannes. Dux Oſſwieczimenſis. Filius Caſimiri Ducis Oſſwieczimenſis. I. 670.693. Ejus Conjux. I. 670. 695
-- III. Dux Gleibitz & Zator. Filius Wenceslai Ducis Toſchecenſis. I. 670. Obiit. 1513. I. 670 Wird auf der Jagd von Laurentio Miſcovio, einem Polen von Adel, erſchlagen. an. 1513. I. 670. 695
-- Dux Zatorienſis. I. 811
-- Primo Præpoſitus, deinde Archi-Epiſcopus Gneznenſis. II. 71
-- Advocatus de Oberniky. Obiit. 1384. II. 153
JAROMIRUS. DUx Bohemiæ Conſtitutus ab Henrico II. Imp. II. 206
JAROSLAUS.
-- Dux Opolienſis. Epiſcopus Wratislavienſis. { XII. / XVIII. } I. 61. I.65. II.164.185. III.8
Filius Boleslai. Alti Ducis Sileſ. I. 10.39.61.65. 260.298.305. II. 240. III. 8. Obiit. an. 1201. I. 61.65. 298. 307. 615. II. 164. 186. 241. III. 8. Geſtorben. an. 120. III.8
-- Filius Boleslai II. Calvi Ducis Sileſ. Legn. I.299. 330
JAROSLAUS.
- de Sternberg. I.292.687.886
-- Primo Archi-Diaconus Cracovienſis, deinde Archi-Epiſcopus Gnecznenſis. II.79.116. Obiit. 1376. II. 116
JENCKWITZ. a
-- Abraham. Capitan. Wratisl. Obiit.1606. II.477
-- Henricus. Conſul Wratisl. an. 1432. I.76
JERONIMUS.
-- Epiſcopus Eccleſ. Wratislav. (vide Hieronimus.)
- Epiſcopus Cretenſis. I.94
JERSICK. Rex Bohem. I.90.95.96
IMISLAUS. I. Epiſcopus Wratislavienſis. { V. I.61 / VI. II.162 / XI. II.182. III.6 / - - II.64.225
Obiit. { 1126. I.61.64. II.162.182. III.6 / 1125. II. 230
Geſtorben. 1126. III.6
JOACHIMUS.
-- II. Churfürſt zu Brandenburg. Seine Gemahlin. I. 371. Seine Kinder. I. 571. Geſtorben. 1571. I.741
Ejus Conjux. I. 641. II.431. Obiit. 1571. I.641. II.431
-- Fridericus. Dux Sileſiæ Lignicenſis & Bregenſis. Filius Georgii II. Ducis Sileſ. Bregenſis. I.419. 641,642. II. 414. 438. 468. Natus 1550. I. 419. II. 414. 468. Ejus Conjux. I. 419. 471. 594. 642. 646. II. 438. 469. Ejus Liberi. I. 419. 594. II. 469. Obiit. 1602. I. 419. 469. 544. 641. 642. II. 468. 469
-- Filius Johannis Chriſtiani Ducis Sileſiæ Lignicenſis & Bregenſis. I. 419. 477. Natus. 1612. I. 419. 477. Obiit. 1613. I. 419. 477.
-- Dux Monſterbergenſis Epiſcopus Brandenb. Caroli Filius. II. 422. Obiit. 1562. II. 422
JOCISCUS. (Andreas) Profeſſor Heidelbergenſis. Obiit. 1569. II. 429
JODOCUS.
-- Imper. Roman. Obiit, 1411. I. 171. II. 307
-- I. II. 170. 194
de Roſenberg. I. 67. II. 170. 149. 334. III. 16 } Epiſcopus
- - II. 346. III. 16
Wratislavienſis { XXIV. I. 67 / XXXII. I. 67. II. 170. 194. III. 16 / - - II. 346. III. 16
Obiit { 1467. I. 67. II. 194. 346. III. 16 / 1461. II. 170
-- March. Moraviæ. an. 1368. I. 962. 964
-- I. Abt zu Camentz. I. 181
-- II. Abt zu Camentz. I. 181
JOHANNES.
-- Rex Hungariæ. Ejus Conjux. II. 405. Ejus Conjux. II. 405. Ejus Liberi. II. 405. Obiit, 1540. II. 405
-- Rex Bohemiæ, Dux Glogoviæ &c. Ejus Conjuges. II. 280. Seine Gemahlin und Kinder. I. 161. Bleibt in der Schlacht bey Cneſſy, an. 1346. I. 70. 161. 280
-- Rex Franciæ, an. 1355. I. 949
-- Albertus, Rex Poloniæ, Dux Sileſiæ. Filius Caſimiri Regis Poloniæ. I. 1056. Obiit, 1500. II. 373
-- Stephan. König in Ungern. Graf Stephans zu Trenſchin und Zips Sohn. I. 736. 748

Digitized by Google

JOHANNES.
-- Rex Bohemiæ. Filius Henrici VII. Imp. I. 69
-- Elector Brandenburgicus. II. 356
-- Electus Episcopus Leodiensis. Dux Bavariæ & Comes Hollandiæ Filius Alberti Ducis Bavariæ, Comitis Hollandiæ. I. 444. Natus, 1374. I. 444. Ejus Conjux. I. 444. Obiit, 1424. I. 444
-- Sigmund Weida in Siebenbürgen, ad tempus Hertzog in Schlesien. Gestorben 1570. I. 241
-- Heinrichs des ältern, Hertzogs zu Münsterberg Sohn. Gebohren 1472. I. 117. Gestorben, 1472. I. 117. 213
-- Georgens, Hertzogs zu Münsterberg und Oels Sohn. Gestorben, 1490. I. 117
-- Hertzog Carls des I. zu Münsterberg und Oels Sohn. Dessen Gemahlin und Kinder. I. 117. Gestorben, 1565. I. 117. 233. Obiit, 1565. II. 425
-- Filius Boleslai Alti Ducis Silesiæ. Obiit, 1201. I. 298
-- Dux Münsterberg.)
Obiit, an. 1428. II. 316
an. 1429. I. 75. 175. II. 174
-- Dux Stinaviensis. Filius Henrici III. Ducis Glogov. I. 58. 342. II. 359. Per suos proprios Vasallos intoxicatus, an. MCCC--- I. 58
-- Ertz-Hertzog. Kayser Ferdinandi I. Königs in Hungern und Böhmen, Hertzogs in Schlesien Sohn. I. 233. Gebohren, 1538. I. 233. Gestorben, 1539. I. 233
-- Kayser Carls des IV. Sohn. Insgemein Hertzog zu Görlitz genannt. I. 167. Dessen Gemahlinnen. I. 167. Gestorben, 1395. I. 167
-- I. Dux Silesiæ Dominus Sagani. Filius Henrici VIII. Ducis Glogov. I. 343. 355. 635. II. 359. III. Acc. 7. Ejus Conj. I. 343. 635. II. 328. 359. Ejus Liberi. II. 328. 359. II. Acc. 7. Obiit, 1439. I. 343. 358. 635. II. 323. Seine Gemahlin. 358. Dessen Kinder. I. 358. 550
-- II. Dux Saganensis. Filius Johannis I. Ducis Saganensis. I. 343. II. 359. Ejus Conjux. I. 343. 550. 751. Ejus Liberi. I. 343. 550. II. 359. Obiit, 1504. I. 343. 366. II. 359. 376
-- Dux Masoviæ. Filius Boleslai Ducis Masoviæ & Warsovienſis. Obiit, 1495. I. 381
-- Dux Masoviæ. Filius Conradi Ducis Masoviæ. I. 381. Obiit, 1526. I. 381
-- Dux Monsterberg. Filius Bolckonis III. Ducis Monsterbergensis. I. 386. 629. Obiit in prælio cum Hussitis, an. 1429. I. 629. Ejus Conjux. I. 629
-- Dux Bregensis & Lubensis. Filius Ludovici III. Ducis Bregensis, Lubensis & Haynow. I. 418. 662. Natus, 1418. I. 418. Ejus Conjux. I. 418. 662. Ejus Filius. I. 418. 662
Obiit. 1453. I. 418. 450. 662
1452. II. 330
-- Dux Silesiæ Legnic. & Breg. Filius Fridrici I. Ducis Silesiæ Domini in Legnitz & Brega. 419. 453. Natus, 1477. I. 419. Obiit, 1495. I. 419. 453
-- Georgius. Dux Sil. Lignicensis & Bregensis. Filius Georgii II. Ducis Silesiæ Bregensis. I. 419. 471. Natus, 1552. I. 419. 471. Ejus Conj. I. 419. 471. Ejus Conj. I. 419. 471. 598. II. 443. Ejus Liberi. I. 419. 598. Obiit, 1592. I. 419. 471. 598. II. 457
-- Christianus. Dux Sil. Lignic. & Bregensis. Filius Joachimi Fridrici Ducis Silesiæ Lignicensis & Bregensis. I. 419. 472. Natus, 1591. I. 419. 472. Ejus Conjuges I. 419. II. 483. Ejus Liberi. I. 419. Obiit. 1639. I. 419
-- Dux Burgundiæ. Ejus Conjux, I. 444. Ejus Liberi. I. 444. Obiit, 1419. I. 444
-- Georgius. Elector Brandenburgensis. Filius Johannis II. Elect. Brandenb. II. 431
-- Dux Opolienſis. (vide Januſſius.)
-- Dux Oſſwieczenſis. Filius Przemislai Ducis Teſſinensis & Maj. Glogov. I. 666. 693
-- Cropidlo, Dux Opolienſis, Episcopus Caminensis XVII. & Wladislav. Filius Boleslai III. f. IV. Ducis Opol. & Falckobergenſis. I. 667. Obiit, 1421. I. 667
-- f. Januſſius. Dux Ratiborienſis. Ejus Conjux. I. 67
-- Albertus. Filius Wenceslai Adami Posthumi, Ducis Teſſin. & Maj. Glogov. I. 671. Ein Sohn Hertzog Wentzel Adams zu Teschen und Groß-Glogau. I. 749. Gestorben, I. 749
-- I. Dux Opav. & Ratibor. Filius Nicolai II. Ducis Opav. I. 705. 756. Ejus Conjux. I. 343. 750. 758. Ejus Liberi. I. 750. 767. ſq. Obiit, 1360. II. 359
-- II. Dux Opav. & Ratibor. Filius Johannis I. Ducis Opav. & Ratibor. I. 750. Ejus Conjux. I. 750. 761. Ejus Filius Nicolaus. I. 750. 763
-- Dux Ratibor. Filius Wenceslai Ducis Oppav. & Ratibor. I. 751. 763. Ejus Liberi. I. 751. 766. Ejus Conjux. I. 765. Obiit, 1489. I. 751
-- Dux Ratibor. Filius Johannis Ducis Ratibor. I. 751
-- Dux Opaviæ & Lubſchiz. Filius Wenceslai Ducis Opav. I. 751. Ejus Conjux. I. 751. 768. Obiit, circa an. 1480. I. 751. 768
-- Dux Ratiborienſis. I. 750
-- Dux Carnovienſis. Filius Nicolai Ducis Opav. & Ratibor. I. 750. 762. Obiit, 1483. I. 750
-- Hertzog in Kärnthen, und Marggraf in Mähren. I. 161. Filius Johannis Regis Bohemiæ. I. 963. II. 287. Seine Gemahlinnen. I. 161. Seine Kinder. I. 161. Gestorben, an. 1375. I. 162
-- Episcopus Pragenſis, an. 1259. I. 927
-- Archi-Episcopus Gneznenſis. II. 134. Obiit, 1382. II. 134
-- Cropidlo. II. 308.
Kropidlo. I. 715. 716.
Eropidlo. II. 152.
Olich. II. 151.
} Episcopus Wladislavienſis, Archi-Episcopus Gneznenſis & Opolienſis Dux. I. 715. 716. II. 152. 308 Filius Boleslai Ducis Opol. II. 152. Obiit, 1421. I. 716
-- Doliva. Episcopus Poznanienſis. II. 1356. II. 9
-- I. Episcopus V. Wratislav. I. 61. 64. II. 160. 180. 219. III. 5. Obiit, 1072. I. 61. 64. 161. 181. 221. Gestorben, an. 1072. III. 5
-- II. Episcopus Wratislav. VIII. I. 61. 64
XIV. I. 67. II. 162. 183. III. 7
-- II. 233
Dictus Janick, I. 61. II. 233. III. 7
Janech. I. 64
Janislaus. II. 233. III. 7
Grypho. II. 233
Fit Archi-Episcopus Gneznenſis. I. 62. 64 II. 163. 184. 233. III. 7. Obiit, 1165. I. 64. II. 163. 148. III. 7
-- III. I. 62. II. 166. 188. 265. 268. III. 10
Romcka, I. 62. 65. II. 166, 188. II. 10.
-- I. 65
} Episcopus Wra-

Wratislavienſis { XVII. l. 62 / XXIII. l. 62. 65. ll. 166. 188. lll. 10 / - - ll. 265. 268
Obiit, 1301. l. 62. 65. ll. 166. 189. 268. lll. 10.
Stirbt an der Peſt. lll. 10
-- IV. l. 67. ll. 171. 195. 371. 382. lll. 17 / - - ll. 363. 370 } Rothdi-
ctus. ll. 195. 363. lll. 17
Epiſcopus Wratisl. { XXXIV. l. 67. ll. 171. 177. 195 / - - ll. 363. 370. 371. 382
Obiit, 1506. l. 67. ll. 171. 195. 382. lll. 18
-- V. Thurzo de Bethlem Falva, Epiſcopus Wratislav. { XXXV. l. 67. ll. 172. 177. 195. lll. 18 / - - ll. 382. 390
Obiit, 1520. l. 67. 68. ll. 172. 196. lll. 18
-- VI. ll. 177 } Epiſcopus
à Sitſch. l. 68. ll. 466. 481. lll. 25 }
Wratislavienſis { XLIII. l. 68. ll. 177. lll. 25 / - - ll. 466. 481
Obiit, 1608. l. 68. ll. 481. lll. 25
-- Biſchoff zu Lúthomißhel, an. 1366. lll. 68
-- Hertzog von Troppau und Ratibor. l. 169
-- Magnus Dux Moſcorum. Ejus Conjux. ll. 373
-- Filius Ferdinandi Auſtriaci, Imperatoris Romanorum, Hungar. & Bohem. Regis, Principis Sileſ. Natus, 1528. ll. 410. Obiit, 1539. ll. 410
-- Sigismundus, Tranſylvaniæ Princeps. ll. 425. 429. Obiit, 1570. ll. 430
-- Marchio Moraviæ. Obiit, 1375. ll. 297
-- Burggravius Norimbergenſis, an. 1350. ll. 994
-- Comes à Retz. Ejus uxor. l. 280. 990
-- Holſatiæ Comes. Ejus uxor. l. 356
-- Antonius Chriſtophorus Comes Pruskovius. Natus 1698. l. 474. Ejus Conjux. l. 474. Ejus Liberi. l. 474
-- Chriſtophorus. Filius Johannis Antonii Chriſtophori Comitis Pruskovii, l. 474. Natus, 1726. l. 474. Obiit. 1727. l. 474
-- March. Brandenb. Filius Hermanni March. Brandenb. l. 631. Obiit, 1312. l. 631
-- Pr. Anhaltinus. l. 639. Ejus Conjux. l. 639
-- Pr. Anhalt. Ejus Conjux. l. 641. Obiit, 1551. l. 641
-- Georgius. Filius Joachimi Erneſti. Pr. Anhalt. l. 642. Ejus Conj. l. 642
-- Albertus, Com. Mansfeld. Ejus Conjux. l. 642. Obiit, 1586. l. 642
-- Henricus Comes Lucemburgenſis. Ejus Conjux. l. 750
-- Hunniades. Obiit, 1456. l. 89. ll. 334. Ejus victoria à Turcis reportata, an. 1441. ll. 324
-- de Capiſtrano. Ord. Fratrum minorum de Obſervantia Profeſſor. l. 84
-- Abt zu Camentz. Geſtorben, 1422. l. 173
-- III. Abt zu Camentz. Reſigniret. l. 183
-- de Heſſen. Canonicus Wratislav. Obiit, 1434. ll. 319
-- Abbas ad S. Vincentium Wratislav. ll. 158
JULIUS Cæſar. l. 22
IWO. Epiſc. Cracov. Obiit, 1229. ll. 82

K.

KAUFFUNG. (Hildbrand) auf Landsret, an. 1494. l. 1047
KEPLOWO. ll. 143
KINDLERUS.
-- Fabianus, Senior Med. Wratisl. Obiit. 1561. ll. 421
KINDLERUS.
-- Johannes, Leob. Theologus. Obiit. 1604. ll. 472
KITTLITZ. de
-- Wittigo, Baro, an. 1292. l. 859. an. 1293. l. 149
-- Hermannus, Miles, an. 1342. l. 904
-- Henricus, an. 1311. l. 422
-- Carolus L. B. in Malmitz & Euſenberg, Ducatus Saganenſis Præfectus, an. 1604. ll. 471
-- Otto, an. 1314. lll. 29
-- Bolco, an. 1326. lll. 29
KLITSCHKE. (Conrad.) auf Tomnitz. l. 130
KNOBELSDORFF.
-- Hanko, an. 1359. l. 165
-- Niclas, an. 1394. l. 169
-- Laurentius, an. 1529. ll. 399
-- Balthaſar, an. 1529. ll. 399
KOCHMEISTER. (Michael) Ord. Hoſp. S. Mariæ Teuton. Jeroſolim. Magiſter generalis, an. 1419. lll. 81. 83. 84
-- Michael, kommt an. 1410. in der Schlacht um. l. 732
Köhler. (Georgius) Abt zu Camentz. l. 222
KOENIG. (Rudolphus) Ord. Fratrum Hoſpitalis S. Mariæ Domus Teutoniorum Jeroſolymitani Magr. Generalis, an. 1423. lll. 86
KOZOWRAT. (Albertus) ſupremus Regni Bohemiæ Cancellarius. ll. 376
KONOW. de
-- Thymo, } an. 1310. lll. 90
-- Hertelo, }
KOTTULIN. de ſ. Kottulinsky.)
-- Krſeno, an. 1352. l. 972
KOTTWITZ.
-- Bernhard, an. 1351. l. 935
-- Melchior, an. 1451. l. 974
-- Nicolaus, an. 1419. lll. 84
KRENZHEIM. (Leonhardus) Nobilis Francus. Theologus & Chronologus. Obiit. 1598. ll. 464
KRUMBKRüGERIUS. (Martinus) Conſiliarius Cæſareus & Fiſci Sileſiaci procurator. Obiit. 1604. ll. 471
KRZISNOWITZ. (Güntherus) an. 1328. lll. 91
KURTZBACH. de
-- Tabula Genealogica de Illuſtri. Kurtzbachiorum gente. l. 368. Sind vor Zeiten Grafen im Reich geweſen. l. 548. Wo ſie ehedeſſen ihren Sitz gehabt. l. 548
-- Sigismundus, ſeine Gemahlin. l. 419. 465. 548. Seine Kinder. l. 548. ll. 439. Geſtorben. 1579. l. 548. ll. 439
-- Hannß, Herr auf Drachenberg und Militz. Seine Kinder. Seine Gemahlinnen. l. 548
-- Henricus, an. 1514. l. 1064
-- Wilhelm, Baro a Trachenberg & Militſch, Dominus Lemberg, S. C. M. Conſiliarius, & Cameræ utriusque Sileſiæ Præſes. ll. 427. Obiit. 1567. ll. 427. Freyherr auf Trachenberg und Mielitſch, R. K. M. Rath, und in Ober- und Nieder-Schleſien Cammer-Præſident. ll. 427. Seine Gemahlin. ll. 427. Geſtorben, an. 1567. ll. 427
KURNICK. (Nicolaus de) Epiſcopus Poznanienſis. Obiit. 1382. ll. 132. 133
KYEYSTUD. Dux Lithuaniæ. ll. 103
KYMEN. (Tamon) an. 1346. lll. 31

L.

LADIMIRUS. Princeps Hallicienſis. II. 48

LADISLAUS.

-- Rex Ungariæ & Bohemiæ Dux Sileſiæ &c. Kayſer Alberti II. Poſthumus. I. 179. 283. 444. II. 175. 227

-- Dux Teſſinenſis & Opolienſis. Filius Caſimiri Ducis Opol & Teſchinenſis. I. 615. Obiit. 1272. I. 615. Ein Sohn Hertzogs Caſimiri zu Oppeln und Teſchen. I. 727. Seine Gemahlin. I. 727. Seine Kinder. I. 727. Geſtorben. I. 727. (vid. VVladislaus.)

-- Hertzog zu Teſchen und Groß-Glogau. Ein Sohn Hertzog Boleslai zu Teſchen und Groß-Glogau. I. 733. Seine Gemahlin. I. 733. 735. Stirbt von einem Schuſſe. I. 734. (vide VVladislaus.)

-- De Gora, Palat. Hungariæ. Ejus Conjux. I. 671

-- Dux Opolienſis. Filius Boleslai Ducis Opol. II. 124. Ejus Conjux. II. 125. (vide VVladislaus Filius Bolckonis III. ſ. II. Ducis Opol.)

-- Albus, Saganenſis. II. 323

-- Hunniades, Capite plexus, an. 1457. II. 335

LAMBARTUS. Epiſcopus Cracovienſis. Ordinatus, an. 1082. II. 79

LAMBERTUS.

-- Epiſcopus Cracovienſis. Ordinatus. II. 79
Obiit. 1071. II. 79

-- Abt zu Hentrichau. I. 146

LANDISKRON.

-- Henricus, Miles, an. 1339. I. 836. an. 1342. I. 904

-- Petrus, -- Friczko, } Fratres, Barones, an. 1292. I. 859

-- Chriſtoph, auf Schlauſe und Olbersdorff. I. 130

LANDUS. (Johannes) Decanus Wratislavienſis. Obiit. 1605. II. 473

LANGÆUS. (M. Martinus) Gymnaſii Eliſabethani Profeſſor Wratislav. Obiit. 1596. II. 465

LANGENAU. an. 1412. I. 1017

LANGIUS. (Johannes) Medicus celeber. Obiit. 1569. II. 425

LATOFFKY. (Steffan) an. 1456. I. 1018

LAURENTIUS.

-- Hertzogs Victorini zu Münſterberg und Troppau ꝛc. Sohn. Stirbt in der Jugend. I. 116. 214

-- Doliveta. I. 65
I. -- II. 164. 186. III. 8 } Epiſcopus Wratisl. I. 61. II. 242
XIV. I. 61. 65
XX. I. 61. 65. II. 164. 180. III. 8
-- -- II. 242
Obiit. 1232. I. 61. 65. II. 246. III. 9
1233. II. 164
Stirbt vom ſtarcken Roſen-Geruch, an. 1232. III. 9

-- Miſovius, ein Pohle von Adel. I. 695

LECH. } Primus incola Sileſ. poſt diviſionem
LECHUS. } Linguarum. I. 13. II. 10. 198

LEMBERGK. (Nicolaus) an. 1392. III. 55

LEONHARDUS I. Epiſcopus V.
Smogorzovienſis. II. 160. 216
Ritzinenſis. II. 160. 216
Bicinenſis. II. 216. 217
Wratislavienſis. II. 159. 178. III. 4
Antea Eccleſiæ Smogorzov. Decanus. II. 178.
Obiit. 1445. II. 160. 179. 217. III. 4. Stirbt. 1445. III. 4

LEOPOLDUS.

-- Dux Lotharingiæ & Barri, Rex Hieroſolymorum. I. 264

-- I. Archi Dux Auſtriæ. Ejus Conjux. I. 399. 631. Ejus Liberi. I. 399. Obiit. 1326. I. 399. 631

-- Wilhelmus, Archi Dux Auſtriæ, Epiſcopus VVratislav. XLVI. I. 68. II. 177. III. 27. Filius Ferdinandi II. Imp. I. 68. III. 27. Obiit. 1662. I. 68. III. 27

-- Dux Auſtriæ. I. 72. 301
Occiſcus, an. 1386. II. 301
1387. I. 72

-- Dux Lotharingiæ. I. 813

-- Victorin. Hertzog Chriſtian Ulrichs zu Würtemberg und Teck, auch in Schleſien zur Oels und Bernſtadt, Grafens zu Mompelgard ꝛc. Sohn. Gebohren 1675. Geſtorben. 1676. I. 120

-- Fridrich, Hertzog Julius Sigismundi zu Würtemberg und Teck auch in Schleſien zur Oels ꝛc. Sohn. Gebohren. 1680. Geſt. 1681. I. 119

-- Landgraf zu Leuchtenburg. Seine Gemahlin. I. 526

LESCINIUS. } (Raphael.) Eques Pol. Legatus
LESZINIUS. } Imp. Fridrici IV. ad Caſimirum IV. Pol. Regem. II. 350. 351

LESKO.

-- I. Alias Liſtius. Dux Poloniæ. I. 3. 14. II. 198

-- II. Dux Poloniæ. I. 3. 15. II. 21. 198

-- III. Dux Poloniæ. Filius Leskonis II. Ducis Poloniæ. I. 3. 15. 925. II. 22. 198. Ejus Liberi. I. 4. 15. 725

-- IV. Dux Poloniæ. Filius Ziemoviti. I. 4. 258. 300. 615. Ejus poſteri. I. 300. 615. 725. II. 24
Obiit. 913. I. 300
921. I. 615

-- IV. Dux Poloniæ. Filius Caſimiri Ducis Poloniæ. I. 8. 40. II. 50 82. 240. Albus dictus I. 615. II. 50. Ejus Filius. I. 615. II. 57. Obiit. 1227. I. 615. II. 57. 82

-- Niger Dux Sileſiæ. Filius Caſimiri Filii Conradi. I. 9. II. 95
Obiit. 1289. I. 325. II. 95
1280. I. 623

-- Dux Rathiborienſis. Filius Przemislai Ducis Opol. Domini in Rathibor. I. 667. 707. 884. Obiit. 1361. I. 710. De Liberis Autores non conveniunt. I. 110

LESSEL. (Melchior) Ein Edler Knabe Herrn Sigismund von Kurtzbach. II. 439

LEST. (Adamus de) Ducatuum Suidn. & Javor. Præfectus, an. 1607. II. 478

LEUCHTENBERG. de

-- Johannes, Landgraf, an. 1366. III. 68

-- Ulricus, Landgraf, an. 1366. III. 68

LEUCHTENBURG (Smilo) an. 1267. I. 928

LEUCHTENBURG. Landgraf von Leuchtenburg ſterben ab. I. 526

LEWKO PACKUSLAI. I. 47

LICHTENBURG. (Hinco Kruſchina von) Saſſe auf Krumbuetſch. I. 6, 6

LICHTENSTEIN. Lichtenſteiniæ Gentis Sereniſſimæ Splendor & Ingentia Nomina. II. 11. 12. 13. Acc. 34-43

LINDNERUS. (Nicolaus) Medicinæ D. Obiit. 511. II. 385
LIPPA. (Henricus) an. 1423. III. 87
LOBKOVVITZ. a) Lobkovvitziæ Gentis Serenissimæ Splendor & Pulcherrima Nomina. I. 13. 14. Acc. 46-51
-- Nicolaus, Tabularum Terræ Regni Bohemiæ Protonotarius. I. 292. 1001. Ejus Conjuges & Liberi. I. 292. Obiit. 1459. I. 292
-- Littvvinus Popelius. Ejus Conjux. I. 293
-- Christophorus Popelius. Ejus Conjux. I. 293
LODORIUS. Princeps Russiæ. II. 36
LOGAU.
-- Valentin. Ejus virtus in obsid. Viennensi, an. 1519. spectata. II. 399
-- Christoph. an. 1433. I. 855. an. 1438. I. 1014. an. 1429. I. 1004
-- Hannß, Burggraf zum Hayn und Hof-Richter zu Jauer, an. 1369. I. 400. 868
-- Heintrich, an. 1360. I. 936
-- George, auf Schleigitz, Dom-Probst zu Breßlau, ein sehr gelehrter Herr, an. 1524. I. 223
-- Mathias, an. 1568. I. 234. 256. II. 449
-- George, an. 1568. I. 234. 256. II. 449
-- Heintrich, an. 1568. I. 234. 256. II. 449
-- Gotthard, an. 1568. I. 234. 256. II. 449
-- Mathes, Schlesischer Cammer-Præsident, an. 1570. I. 240. II. 444
-- Caspar a Logau. Episcopus VVratisl. XXXVIII. (vide Casparus a Logau.)
-- Hanß, an. 1351. III. 96
LONINUS. (Johannes) Canonicus Cracov. II. 158
LOSE. (Hans) Fœmina se marem fingens. II. 408
LOTHARINGIÆ. Gentis Regiæ Ortus & Splendor. II. Acc. 10. 11--22. 23
LOTHARIUS. Imperator. II. 230. 231
LUCEMBURGICA Gens. I. 778. II. 122. 296
LUCHTENBERG. (Smilo.) an. 1267. I. 928
LUCILIUS I. Episcopus Smogorzovienſis. II. 159. 178. 215. III. 4. Obiit. 1036. II. 159. 178. 216. III. 4. Gestorben. 1036. III. 4
LUDOVICUS.
-- Bavarus, Rom. Imp. I. 335. 494. II. 272. Electus. 1314. II. 272. Ejus Conj. I. 342. 494. II. 287. Ejus Liberi. I. 981. II. 287. Obiit. 1347. I. 981. II. 287. Seine Gemahlin. I. 494. Seine Kinder. I. 494. Gestorben. 1347. I. 494
-- Magnus, Ungariæ & Poloniæ Rex. Ejus Conjux. I. 60. 778. II. 106. 300. Ejus Liberi. I. 60. II. 300. Obiit. 1382. II. 137. 300
-- Rex Hungariæ & Bohemiæ, Dux Silesiæ. Filius VVladislai Hungariæ & Bohemiæ Regis. I. 1040. II. 388. Ejus Conjux. II. 393. Ad Mohatzium occisus. 1526. II. 196. Bleibt in der Schlacht bey Mohatz. { 1525. I. 740 / 1526. I. 220. 291
-- Senior, Marchio Brandenb. & Lusatiæ: Dux Bavariæ. Filius Ludovici Bavari Imperatoris. I. 981
-- Romanus, Elector Brandenb. Filius Ludovici Bavari Imperatoris. I. 981
-- Archi-Episcopus Magdeburgensis. Filius Fridrici, Marchion. Misnensis, Landgravii Thuringiæ. I. 364. Obiit. 1377. in Carnisprivio. I. 364
-- Der erste Churfürst und Pfaltzgraf bey Rhein, Ottonis des Erlauchten Sohn. I. 504. Seine Gemahlin. I. 504. Gestorben. 1294. I. 504
LUDOVICUS.
-- I. Dux Lignicensis & Bregensis. Filius Boleslai III. Ducis Lignicensis. I. 55. 417. 439. 657. II. 304. Natus. 1316. I. 417. Ejus Conjux. I. 55. 57. 417. II. 283. 304. Ejus Liberi. I. 57. 417. 440. 658. II. 304
Obiit. { 1370. I. 440 / 1396. I. 440. II. 304 / 1398. I. 417. 440
-- II. Dux Lignicensis & Bregensis. Filius Henrici VII. Ducis Silesiæ Bregensis. I. 418. 660. Natus. 1374. I. 418. Ejus Conjuges. I. 418. 446. 612. 660. 661. II. 311. 319. Ejus Liberi. I. 418, 446. 612. 661. II. 319. Obiit. 1436. I. 77. 418. 446. 612. 661. II. 175. 319
-- III. Dux Silesiæ, Dominus in Brega, Luben & Haynovv. Filius Henrici IX. Ducis Silesiæ Domini in Lüben. I. 418. Natus. 1397. I. 418. Ejus Conjux. I. 418. 449. 667. Ejus Liberi. I. 418. 449. Obiit. 1397. I. 418
-- IV. Dux Silesiæ Lignicensis. Filius Johannis Christiani Ducis Silesiæ Lign. & Breg. I. 419. 477. Natus. 1616. I. 419. 477. Ejus Conjux. I. 419. Ejus Filius. I. 419. Obiit. 1663. I. 419
-- Filius Ludovici II. Ducis Silef. Dom. Lignic. & Bregensis. I. 419. 451. Obiit Juvenis. I. 418 451
-- Heinrichs des Aeltern, des H. R. R. Fürstens, Hertzogs zu Münsterberg und Oels ꝛc. Sohn. I. 117. 213. Gebohren. 1472. I. 117. 213. Gestorben. 1480. I. 117. 213
-- Filius Nicolai I. Ducis Opolienſis. I. 667
-- Dux Silesiæ Lubensis. Henrici Ruperti Filius. II. 317. Ejus Conjux. II. 317. Ejus Liberi. II. 317. Obiit. 1431. II. 317
-- Comes Palatinus Rheni. I. 629. 946. 961. Ejus Conjux. I. 629. 961. Obiit. 1231. I. 629
-- Johannes, Rector Gorl. Obiit. 1394. II. 459
LUTHERUS. (Martinus) Obiit. 1546. II. 409
LUTHOLDUS. Electus Episcopus VVratislav. I. 62. 66. II. 166. 189. 274. III. 11

M.

MAGNUS I. Episcopus VVratislav. XIII. I. 61. 64. II. 233. II. 162. 183. III. 6. Boleslai Cancellarius. I. 64. II. 162. 183. Ordinatus. 1141. I. 64.
Obiit. { 1146. I. 61. 64. II. 162. 183. 233. III. 7 / 1145. I. 61. 64
Stirbt, an. 1146. III. 7
MALMITZ. von
-- Heinze, an. 1411. I. 171
-- Nickel, an. 1411. I. 171
MALTITZ. von
-- Otto, Miles, an. 1342. I. 904
-- Hannß Sigmund, Freyherr auf Altalmannsdorff. I. 129
-- Albrecht, an. 1348. III. 65
Maltzan. von vide Stamm-Tafel des Hochgräfl. Hauses von Maltzan. III. 248. sq.
-- Joachimus L. B. Silesiacarum Copiarum Dux. II. 407. Ejus virtus in bello Turcico exhibita, an. 1543. II. 407
-- Joh. Bernhard. L. B. Silesius. Ejus virtus in bello cum gallis gesto, an. 1544. II. 408. Obiit. 1569. II. 429
MANFREDUS. / MONFREDUS. Occisus, an. 1265. II. 173

gitized by Googl

MANLIUS. II. 338
MARCUS. Patriarch und Cardinal zu Aquileja. I. 200
MAROBOTUUS. Rex Quadorum & Lygiorum. I. 257
MARSIGNI vid. MARSINGI. I. 121. 122
Martinitz. (Stephan von) Hauptmann zu Frankenstein. I. 169
MARTINUS.
-- Papa, Electus. I. 73
-- II. (IV.) Pontifex Romanus. I. 930
-- Gerſtmann, Boleslavienſis Sileſius. Epiſcopus Wratislav. { XXXIX. I. 68. II. 177. III. 31 / -- II. 434. 445
Electus. 1574. I. 68. II. 434. Obiit. 1585. I. 68. II. 445. III. 22
-- Bohemus dictus Chrzan. I. 691
-- Franc. Verbi Divini Miniſter Landeci. Obiit. 1597. II. 465
MASLAUS. Maſoviæ Rex. De Ignobili proſapia natus. I. 22. Alto patibulo eſt appenſus. I. 22
MATHIAS.
-- Romanorum Imperator. Germaniæ, Hungariæ & Bohem. Rex. Filius Maximiliani II. Imp. II. 436. Natus. 1557. II. 419. 436. Obiit. 1619. II. 436. Kayſer Maximiliani des II. Sohn. I. 250. Gebohren. 1557. II. 419. 436
-- Hunniades Corvinus. Rex Hungariæ & Bohemiæ, Dux Sileſiæ.) Johannis Hunniadis Corvini, Stadthalters in Ungern Sohn. I. 184. Geſtorben. 1490. I. 209. 291. Ejus Conj. II. 337. 360. Obiit, an. 1490. II. 176. 366
-- Auctus. Med. D. (vide Auctus.)
MAXIMILIANUS.
-- I. Rom. Imperator. Filius Fridrici III. Imp. I. 1046. II. 342. 364. Natus, an. 1460. II. 342. Obiit. 1519. II. 489. Seine Gemahlin. I. 206. Geſtorben. 1519. I. 219
-- II. Imperator Romanorum &c. Filius Ferdinandi Auſtriaci Imperatoris Romanorum Hungar. & Boh. Regis &c. II. 397. 410. Natus, an. 1527. II. 397. 410. Ejus Conjux. II. 412. Gebohren. 1527. I. 232. Deſſen Gemahlin und Kinder. I. 249. Geſtorben. 1576. I. 249. 284
-- Ertz-Hertzog, erwählter König in Pohlen, Adminiſtrator des Hochmeiſterthums in Preuſſen, und Meiſter teutſchen Ordens in teutſchen und welſchen Landen. I. 250. Gebohren. 1558. I. 250. Geſtorben. 1618. I. 250. Filius Maximiliani II. Imperatoris. II. 436. Natus. 1558. II. 436. Obiit. 1620. II. 436
MECZCHO Crucifer, Filius Caſimiri II. Ducis Opolienſis & Domini in Prithum. I. 666. 685
MEDZIBO. (Woldko) an. 1344. III. 109
MELANCHTHON. (Phillppus) Obiit. 1560. II. 421
MENDOLPHUS. Rex Boruſſiæ. II. 73
MESSICO.
-- I. Rex Poloniæ. Filius Zemomislai Ducis Poloniæ. I. 4. 16. 649. II. 200. Ejus Conjux. I. 17. 300. II. 24. 94. Ejus Liberi. I. 17. 300. II. 24. 203
Obiit. an. { 992. II. 203 / 996. II. 203 / 999. I. 4 / 1001. I. 4. 17 / -- XCIX. II. 81
Ein Sohn Ziemoviti, Hertzogs zu Polen. I. 745. Seine Gemahlin. I. 426. Sein Sohn Boleslaus. I. 726. 745. Starb Chriſtlich. an. 999. I. 726. 745
-- II. Rex Poloniæ. Filius Boleslai I. Regis Poloniæ. I. 4. 19. 300. 615. 649. II. 25. 81. 215. Natus. an. 999. I. 19. 300. Ejus Conjux. I. 300. 566. 649. II. 25. Ejus Liberi. I. 21. 300. 566. 650. II. 25. 216
Obiit. an. { 1035. II. 79. 216 / 1034. I. 5. 21. 300. 615. 650. II. 81
Ein Sohn Boleslai I. Hertzogs in Polen. I. 726. Seine Gemahlin. I. 726. Sein Sohn. I. 726. 745. Geſtorben. an. 1034. I. 726. 745
-- III. Rex Poloniæ. Filius Boleslai III. Curvi Ducis Poloniæ. I. 6. 7. 36. 59. 301. 615. II. 44. 238. Natus. 1131. I. 301. Ejus Conj. I. 7
Obiit. { 1197. III. 82 / 1202. I. 301. 615. II. 55. 81. 241
Ein Sohn Boleslai III. Königs in Polen. I. 746
-- Poloniæ Princeps. Filius Caſimiri I. Regis Poloniæ, ex uxore, quam de Ruſſia duxiſſe dicitur. I. 22. 300. 615. Natus. 1046. I. 300. Obiit. 1066. I. 300. 615
-- Filius Meſſiconis III. (IV.) Ducis Pol. I. 738. II. 44. 81. Obiit. 1183. II. 81
-- III. Unicus Filius Boleslai II. Regis Polon. I. 23. 615. 651. Veneno periit, an. 1087. I. 24. 615. 651
-- Caſſiconis, Dux Maſoviæ. Filius Conradi Ducis Maſoviæ. I. 615. 647
Devoratus a muribus { 1238. / 1228. } I. 615. 647
-- I. Dux Opolienſis, Teſſinenſis & Ratiborienſis. Filius Wladislai II. Pol. Monarchæ. I. 7. 37. 616. 673. Ejus Conjux. I. 666. 674. Ejus Filius. I. 616. 674. Obiit. 1211. I. 616. 666. 674. II. 242. Ein Sohn Wladislai II. des Monarchen in Polen. I. 727. 746. Sein Sohn. I. 746. Stirbt an. 1211. I. 727. 746
-- II. Dux Teſſin. & Opav. Filius Caſimiri Ducis Opol. & Teſchin. I. 615. 666. 675. Ejus Conjux. I. 666. 675. Ejus Liberi. I. 615. Obiit. 1246. I. 615. 666. 675. 676. Ein Sohn Hertzog Caſimiri zu Oppeln und Teſchen. I. 727. 746. Seine Gemahlin. I. 746. Seine Kinder. I. 727. 746. Geſtorben. 1246. I. 727. 746
-- Dux Opolienſis. Filius Wladislai Ducis de Opol. I. 666. Ejus Filia. I. 666
METTICH. a
-- Johannes, in Schrebsdorff Capitan. Monſterb. an. 1605. II. 473
-- D. Johann. Ord. Hieroſolym. Eques & Commendator Olsnenſis, an. 1604. II. 471
-- Hanß, auf Schrittsdorff, Nacksdorff, Gläſendorff, Schittwitz, Rügersdorff, Lands-Hauptmann des Fürſtenthums Münſterberg. I. 130
METZLER. (Joh.) Senator Wratislav. Scholarumque profeſſor. Obiit. 1438. II. 403
MEZRAD.
-- Caſpar. I. 130
-- Niclas, an. 1549. I. 270
MICHAEL. Epiſcopus Wladislavienſis. Conſecratus, an. 1323. II. 79. Obiit. an. 1333. II. 79
MILKOWITZ. (Peczco a) an. 1334. II. 406
MILSIN. (Otto a) an. 1261. III. 13
MINCKOWITZ. (Caſpar a) Eques auratus. D. Maximiliani II. Imp. Conſil. an. 1569. II. 429

Digitized by Google

MIESLAUS. (vide Meſſico.)
MIXO. Dictus Kolowrat de Miſchy. I.691
MOENSTERBERG. v.
-- Thame, an. 1456. I. 970
-- Ulrich, an. 1425. I 382. an. 1449. I.384
MOIBANUS.
-- Johannes Baptiſta. Philoſophiæ & Medic. Doctor. Filius Ambroſii Theol. Wratislav. II.422. Obiit. 1562. II. 422
-- Ambroſius, Theol. D. Eccleſiæ Wratislav. ad D. Eliab. Paſtor. Obiit. 1554. II.417
MOLLENSDORFF. de Civis Wratislavienſis, Conſiliarius Henrici VI. Ducis Wratislav. Occiſus. I. 51.427
MONAU. a
-- Conrad, an. 1408. I.412
-- Sebaſtianus. Præfectus Urbis & Ducatus Wratislav. Obiit. an. 1533. II.401
-- Petrus. Patric. Wratislav. II.453. Obiit. 1588. II.453
-- Jacobus. II. 470
MONDELIUS. (Hieron.) Suidnicenſis Theologus. II. 456. Obiit. 1590, II.456
MONSTIRBERG.
-- Geczko, an. 1310. I.405
-- Nicolaus, an. 1310. I.405
MONTANUS. (Johan.) Med. celeberr. Obiit. 1604. II. 272
MORENBERGER. (Johan.) Senior Wratislav. Reipubl. Senator, præcipuus Eccleſiarum & Scholarum Ephorus. II. 427. Obiit. 1567. II. 427. Rath- und Schul-Herr. II.427. Seine Meriten in Kirchen und Schulen. II. 427. Stirbt. 1567. II.427
MORITZ. Herrn Emilo von Cunſtadt Sohn. I. 115
MOYSES. Ziclorum ſive Siculorum Dux. II.470 In Tranſylvania occiſus, an. 1613. II.470
MULHEIM. a
-- Joh. Dns in Pleswitz, arcis Noviforenſis Hæreditarius. Obiit. 1607. II.479
-- Ditricus. Senator Sileſiæ Provincialis, an. 1587. II.449
MUSELUS. (Joh.) Med. D. II. 461. Ejus Elogium. II. 462. Obiit. 1596. II. 462. Epitaphium ab Amico ſcriptum. II.462

N.

Näſe.
-- Friedrich. I. 129.130
-- Achatz, auf Raudnitz, Raſchdorff und Schreibersdorff. I. 130
NANCKERUS. { -- I. 66. II. 80. 113. 280 ; Oxius. I. 66. III. 11 ; I. II. 166. 190
Epiſcopus Wratisl. { XIX. I. 62 ; XXVI. I. 62. II. 166. 177. 190 ; -- I. 66. II 80. 280. III. 11
Obiit. 1341. I. 62. 66. II. 80. 167. 190. 281. III. 12. Geſtorben, an. 1341. III. 12
NASSENGRIEF. de
-- Guntherus, an. 1381. I. 965
-- Janke, von Skarſyn, an. 1456. I. 974. 1018
NEANDER.
-- Balthaſar. De Scholis Wratislavienſium & Republ. Litteraria bene meritus. Obiit. 1568. II. 428
NEANDER.
-- Mich. Rector Ilfeld. Obiit. 1595. II. 460
NECHERN. a
-- Balthaſar. Can. Wrat. Obiit. an. 1538. II.403
NICOLAUS.
-- Filius Boleslai III. Ducis Legnicenſis & Bregenſis. Natus & Denatus, an. 1322. I. 417
-- Dux Moſterbergenſis. Filius Boleslai II. Ducis Monſterbergenſis. I. 49. 271. 386. Ejus Conjux. I. 386. 410. II. 295. Ejus Liberi I. 21. 49. 164. 295. 386. 410. Obiit. 1369. II. 295. Stirbt in Hungern. 1369. I. 164. 386. 408. 410
-- Filius Boleslai III. Ducis Monſterberg. I. 386
-- I. Dux Opolienſis. Filius Boleslai IV. I. V. Dux Opolienſis. I. 6. 67. 719. Ejus Conjux. I. 667. 720. Ejus Liberi, I. 667. 720
Obiit. { 1486. I. 667 ; 1376. I. 720
-- II. Dux Opolienſis. Filius Nicolai I. Ducis Opol. I. 667. Capite plexus Niſſæ. 1497. I. 667. 721. II. 195. 371
Wird enthauptet. { 1496. I. 737 ; 1497. I. 737
-- Dux Ratiborienſis. Filius Johannis Ducis Ratibor. I. 750. Ejus Conjux. I. 750. Obiit. 1506. I. 750, 766 Stirbt. 1506. I. 766
-- I. Dux Opav. Filius Przemislai Ottocari Regis Bohemiæ. V. I. 750. 752. Ejus Filius. I. 750. 754. Obiit. 1318. 750. 754
-- II. Junior. Dux Opaviæ. Filius Nicolai I. Ducis Opaviæ. I. 750. 754. Ejus Conj. I. 667. 750. 756. Ejus Liberi. I. 750. 756
-- Dux Opaviæ. Filius Nicolai II. Ducis Opav. I. 750. Obiit. 1394. I. 750. 759
-- Dux Carnovienſis. Filius Johannis I. Ducis Opav. & Ratibor. I. 750. Obiit. 1414. I. 750. 761
-- Dux Opaviæ. Filius Przemislai Ducis Opav. I. 751. Obiit. 1441. I. 751. 768
-- Dux Opav. & Ratib. Filius Johannis II. Ducis Opav. & Ratibor. I. 750. 762. Ejus Conj. I. 750. 762. Ejus Liberi. I. 750. 762. Obiit. 1452. I. 750. 762. II. 330
-- Filius Nicolai Ducis Opav. & Ratibor, I. 750. 761
-- Primo Capellanus P. R. deinde Epiſcopus Poznanienſis. II. 76
-- Comes Serinius. II. 427
-- I. Abt zu Camentz. I. 152
-- II. Abt zu Camentz. I. 173
-- V. Abt zu Camentz. Stirbt, 1453. I. 182
-- VI. Abt zu Camentz. Stirbt, an. 1461. I. 189
-- VII. Abt zu Camentz. Stirbt, an. 1529. I. 222
-- Patriarcha Aquilejenſis. Filius Naturalis Johannis Regis Bohemiæ. II. 287
-- Siegmund von Burghauß, Hauptmanns zu Münſterberg Sohn. I. 256. Gebohren. 1562. 256. Deſſen Gemahlin und Kinder. I. 256. Geſtorben. 1619. I. 256
-- Canonicus Wratislavienſis. II. 244
-- M. Canonicus Cracov. II. 82
NIGER.
-- Antonius. Medicus celebr. Wratislav. Obiit. 1555. II. 418
-- Bertholdus. Chymiſta. Monachus German. Inventor Pulveris Pyrii. II. 298
-- Chriſtophorus. Famoſiſſimus Latro. Suſpenſus. II. 386

Digitized by Google

NIMPSCIUS.
-- Conradus. Nobilis Sileſius. II. 408. Ejus virtus in bello cum Gallis geſto, an. 1544. II. 408
-- Urbanus. Capitaneus Glogovienſis. II. 365
NITIUS. (Valentinus) Reipublicæ Wratislav. Secretarius. Obiit. 1567. II. 428

O.

OPITIUS. Stadthalter zu Groß-Glogau, ein unruhiger Kopff. I. 736
OPPERSDORFF. ab
-- Johannes. L. B. Capitaneus Opolienſis, inde Monſterbergenſis, an. 1556. II. 406. 407. 408. 415. 418. Præfecturam Sileſiæ vicario Jure habet. II. 422
-- Hannß. Freyherr, an. 1551. I. 230. 245. II. 406. 414. 417
-- Georg. an. 1551. I. 230. 245. II. 406. 414 417
-- Niclas. Hertzogl. Münſterbergiſcher Kuchel-Meiſter. 1416. I. 414
-- Wilhelmus L. B. in Aich, Fridſtein, Herczmanſtitz & Slaventicz S. C. R. M. Conſil. Obiit. 1588. II. 453
ORTENBERG. ab) Henricus Com. an. 1355. I. 975
OSTROROG. (Johannes de) Caſtellan. Myedzirzenſis. I. 751. 763. Ejus Conj. I. 751. 763
OTHMUD. de (Stalo.) an. 1340. I. 971
OTTO.
-- I. Imperator. Obiit. an. 973. II. 201
-- II. Imperator. II. 202. Obiit. an. 984. II. 202
-- III. Imperator. Nullos Liberos habuit. II. 205. Obiit. an. 1002. II. 205
-- Dux Bavariæ, Rex Ungariæ. I. 383. 498. Ejus Conjuges. I. 353. 498. Filius Henrici Junioris in Juventute fracto in ſaltando crure extinctus eſt, an. 1333. I. 353. 498
-- Electror Brandenburgicus. Filius Ludovici Bavari Imperatoris. I. 981
-- Filius Caſimiri I. Regis Poloniæ ex uxore quam de Ruſſis duxiſſe dicitur. I. 22. 615. Natus & Defunctus an. 1049. I. 300. 615
-- Dux Poloniæ, Gnesn. & Sandom. Filius Meſſiconis Filii Ducis Poloniæ. I. 615. II. 81
Obiit. 1183. II. 81
Obiit. 1212. I. 615
-- Hertzog in Kärndten. I. 338. 528. Ejus Conjux. I. 338. 528. Seine Kinder. I. 528. Obiit. 1310. 338. 528
-- Der Böſe. Ein Sohn Hertzog Ernſtens zu Braunſchweig und Lüneburg. I. 520. Sein Sohn. I. 520. Seine Stamm-Linie der Braunſchweigiſchen Hertzoge zu Göttingen gehet unter. I. 520
-- Der Wohlthätige Churfürſt zu Brandenburg. Ein Sohn Albrechts des II. Churfürſtens zu Brandenburg. I. 589. Seine Gemahlin. I. 589. 630. 633. Obiit. 1276. I. 630. 633
-- Puer, Dux Brunſuicenſis. Ejus Conjux. I. 628. 637 640. Obiit. 1252. I. 628. 637
-- Filius Ottonis Longi Marchio Brandenb. Ejus Conjux. II. 630
-- Dux Auſtriæ. an. 1336. III. 61. 62
-- Craſſus. Princeps Anhaltinus. Filius Henrici Principis Anhalt. Ejus Conj. I. 637
Princeps Anhalt. Filius Bernhardi III. Pr. Anhalt. I. 638. Ejus Conj. I. 638. Obiit. 1400. I. 638
-- Patavienſis Epiſcopus. Obiit. 1265. I. 327
-- Abt zu Camentz. I. 149
OTTOKARUS I. Rex Bohemiæ. I. 287. 728. Primogenitus ejus. I. 287. Obiit. an. 1229. I. 287
-- Rex Bohemiæ. (vide Primislaus Rex Bohemiæ.) Filius Wenceslai III. Regis Bohemiæ. I. 287. Ejus Conjux. I. 288
Obiit. 1279. I. 69. 288
Obiit. 1278. II. 18. 173 260
OTTOMANNUS. Princeps, Autor Imperii Turcarum. II. 267

P.

PACK. (Albrecht v.) an. 1322. III. 108
PACKUSLAUS. Intimus Henrici Lignicenſis Conſiliarius, propter homicidium factum decollatur. I. 46
PALUCA, Epiſc. Poznanienſis Obiit. 1355. II. 80
PANCKENDORFF. (Kurc v.) an. 1360. I. 936
PANCKOW. (Nicolaus de) an. 1359. III. 56
PANOWITZ, de
-- Melchior. an. 1519. II. 399
-- Friczko. Canon. Wratislav. I. an. 1345. 793
-- Vernerus. Miles. an. 1281. I. 796
-- Wernherus, an. 1326. I. 953
-- Hannß, von Rengersdorff, Hauptmann zu Glatz, an. 1494. I. 1047.
-- Hannß, Kayſers Maximiliani des II. Hof-Kriegs-Rath. I. 127. 252
-- Hannß, Hauptmann zu Münſterberg, an. 1491. I. 210. an. 1494. I. 211.
-- Ludwig, von Rengersdorff. 1523. I. 237
PARCHWITZ (Joh. de) an. 1423. III. 87
-- Stephanus. Miles. an. 1342. I. 904
PATOST. Epiſcopus Wratisl. Obiit. 1142. II. 82
PAULUS.
-- De Przemokow. Epiſcopus Cracovienſis. Conſecratus, an. 1267. II. 76
Conſecratus, an. 1268. II. 83
-- Albertus. Suevus. Epiſcopus Wratislavienſis. -- II. 465. 466
Electus. an. 1599. I. 68. II. 465. III. 24. Obiit. 1600. I. 68. II. 466. III. 24
-- Abt zu Camentz. I. 152
PECHWINCKEL. von
-- Fridricus, Burggraf zu Hirſchberg, an. 1369. I. 868. an. 1346 III. 31
PELKA. Præpoſitus Kurcelov. Procur. & Gubern. Caſtri Uncowienſis. Occiſus, an. 1381. II. 128
PENCERUS. (Caſparus) Philoſophus ac Medicus. Philippi Melanchthonis gener. II. 449. Ejus fata, an 1587. II. 449
PETERSICUS in WESCHITZ. an. 1352. I. 972
PETIRSWALDAU.
-- Arnoldus, an. 1312. I. 152
-- Hermannus, an. 1312. I. 152
-- Johannes, an. 1406. I. 471
-- Frantzke. Ritter. I. 382
PETRASIUS. Præfectus Lancicienſis. Occiſus. an. 1381. II. 228
PETRUS.
-- I. Epiſcopus Wratisl. -- II. 121
III. III. 6. 64
IV. II. 161
IX. I. 61. 64. II. 181. 177. III. 5
Obiit. 1091. I. 61. 64. II. 161. 181. 223. III. 6
Geſtorben. 1091. III. 5

Digitized by Google

PETRUS.
--Episcopus Wratisl. { - II. 328. 334 / XXIII. I. 67 / XXXI. I. 67. II. 169. 177. 193. III. 15
Electus 1447. I. 67. II. 328. III. 15. Obiit. 1456. I. 67. II. 170. 194. 334. III. 16
-- Episcopus Plocensis. Obiit. 1254. II 66
-- Episcopus Plocensis. Cognomine Golck. Obiit. 1261. II. 74
--Polonus Dux Hussiticus, an. 1433. II. 318
-- II. Cardinalis. II. 82
-- Von Reichenbach, Abt zu Lamentz. I. 166
-- Nobilis adolescens. Posthac Dictus Pyotryco Magnus. II. 36. 41
-- Canonicus Poznanienſis. Occisus, an. 1258. II. 77
--Danus (vide Ulast) Obiit. 1151. II. 234
--Ulast. Wlastides. } vide Ulast.
PETRUSIUS. in Wecschicz. I. 687
Pfeil. von
-- Daniel, I. 130
--Sebastian. auf Kleitschaw. I. 130
--Ludwig. an. 1568. I. 287
PFOERTNER. à) Dominici F. Obiit. 1607. II. 479
-- Henr. Senator Suidn. Obiit. 1607. II. 479
PHILIPPUS.
--II. Rex Hispaniarum Ejus Conjux. II. 430. 536 Seine Gemahlin. I. 250.
--Bonus Dux Burgundiæ. Lotharingiæ &c. Filius Johannis Ducis Burgundiæ. I. 444. Natus 1396. I. 444. Obiit. I. 444. Ejus Filius I 444
--Rex Castaliæ Pater Carol. V. & Ferdinand. I. à quo Gens Augustissima Austriaca descendit. I. 444. Natus 1578. I. 44. Obiit. 1506. I. 444
PICVS. (Joachim.) Theologus Glogovienſis. Obiit. 1579. II. 439
PIPINUS. Miles, Rex appellatus, Obiit. 768. II. 94
PISTOR. (Jensco) an. 1314. III. 29
PIASTUS. Dux Poloniæ. Casticonis. Crusvicenſis Filius. I. 616. 725. II. 195. Ejus Conj. I. 4. 16. 300. 647. Ejus Filius Zemovitus Dictus. I. 4. 16. 300. 616. 647. 725. II. 199
Obiit. { 851. II. 199 / 861. I. 616 / 855. II. 199
Legitur Pasch. II. 23. Stirps omnium Regum Poloniæ I. 647. Sein Sohn Zemovitus genannt. I. 745. Stirbt im 120. Jahre seines Alters. I. 725. 745
PIUS.
--II. Papa. Dictus antea Aeneas Sylvius. II. 340. Obiit. 1464. I. 95. 191
PLOCZK. (Jackshe.) an. 1322. III. 108
PNOTO von Czestalowitz. Königlicher Hauptmann zu Franckenstein. I. 166
PODIEBRAD. de
-- George. (vide Georg von Podiebrad.) Erstlich Gubernator, darnach König in Böhmen. Herrn Victorini &c. Sohn. I. 172. 1023. Gebohren 1420. I. 172. Filius Victorini à Cunstadt Baronis Bojemiæ II. 312. Origo Nominis II. 312. Natus 1420. II. 312
-- (Boczko de Cunstad alias Bodiebrad,) an. 1387. I. 1008. an. 1389. I. 965
POGRELL. de
-- Precislaus Episcopus Wratislavienſis XXVII. (vide Precislaus de Pogrell,) an. 1341. I. 62. 66
-- Ragusius, an. 1290. I. 782
-- Jaroczlaus. Miles, an. 1358. I. 782
-- Prezlaus. Burggraf zu Friedenburg k. an. 1369. I. 858
--Bogus, an. 1294. I. 891. an. 1301. I. 943
--Daniel, an. 1483. I. 1081. 769
- Georg. I. 130
--Comes Bogus, an. 1276. I. 146
--Johannes, an. 1406. I. 171
--Albrecht. Zu Lamprechtsdorff, an. 1545. I. 228
-- Preczlaw. Burggraf und Hof-Richter zu Niembtsch, an. 1369. I. 400
POLACK. Königlicher Hauptmann in Ober-Schlesien.. I. 700
POLLIO. (Lucas) Pastor ad D. Mar. Magdal. Obiit. 1583. Ejus Scripta. II. 443
POLTZ, (Rupertus) an. 1310. III. 90
POMPILIUS.
--I. Dux Poloniæ. Filius Lesconis III. Ducis Poloniæ. I. 4. 15. 725. II. 22. 199. Ejus Filius. II. 199. Sein Sohn. I. 725
--II. Dux Poloniæ. I. 4. 15. 415. 647. II. 23. A muribus cum uxore & Liberis devoratur I. 4. 16. 647. II. 23. Ein Sohn Pompilii Hertzogs zu Pohlen. I. 725. Wird nebst seiner Gemahlin und Kindern von denen Mäusen gefressen. I. 725
POSADOWSKY. (Nickel.) an. 1488. I. 385.
POSER. (Hanß.) 1448. I. 348.
-- Johannes, an. 1381. I. 965
Potho von Czastalovvitz (vide Czastalovvitz.)
PRECISLAUS. { de Pogarelle. I. 62. 66. II. 167. 191. III. 12 / I. II. 167. 291 / - - II. 297. III. 49
Episcopus Wratisl. { XX. I. 61. 66 / XXVII. I. 62. 66. II. 167. 191. III. 12 / -- II. 297. III. 49
Electus, an. 1341. I. 53. 66. III. 12. Eques Silesiæ Monsterbergenſis. I. 66. II. 191. 281. Aulæ Regiæ Cancellarius fuit. I. 66. Obiit. an. 1376. I. 63. 66. 166. II. 167. 191. 297. III. 13. Bischoff zu Breßlau. I. 166. III. 12. Ein Schlesischer Edelmann. I. 166. Gestorben 1376. I. 166
PRANDOTHA. Episcopus Cracovienſis. Obiit. 1266. II. 76
PRAUSIUS. (Nicolaus) S.S. Theol. Doctor Ecclesiæ Cathedralis Canonicus & Scholasticus Glogov. Obiit. 1604. II. 471
PRIEDEMANN. (Caspar) Gymnasii Wratislav. Magdalenæi Rector, Obiit. 1598. II. 465
PRIMISLAVS.
--Dux Maj. Poloniæ. Gnesn. Posnan. Filius Wladislai Sputatoris Ducis Pomer. Class. &c. I. 615. II. 61. 70. Ejus Cunjux. II. 61. 255. Ejus Liberi. I. 615. II. 255. Obiit. 1257. I. 615. II. 70. 255. Ein Sohn Wladislai des Spitzler, Hertzogs in Groß-Pohlen. I. 515. Seine Gemahlin. I. 513

Digitized by Google

PRIMISLAUS.
-- II. Rex Poloniæ. Filius Przemislai I. Ducis Maj. Poloniæ Gnesn. Posnan. l. 615. ll. 370. Posthumus. l. 513. ll. 70. Natus, an. 1257. ll. 70. Ejus Conjux. ll. 90. Ejus Filia. ll. 288. 615. Occiſus. 1296. l. 615. ll. 63. 70. 90. Ein Sohn Premislai I. Hertzogs in Groß-Pohlen l. 513. Seine Gemahlin. l. 513. Seine Tochter. l. 512. 513. Wird erſtochen. an. 1296. l. 512
-- Ottocarus Rex Bohemiæ. Ejus Conjux. l. 628. Ejus Filia. l. 628. Obiit. 1231. l. 628
-- (vide Ottocarus) Rex Bohemiæ (V. l. 750.) l. 324. 632. 750. 752. Filius Wenceslai Regis Bohemiæ. l. 752. Ejus Conjug. l. 632. 750. 752. Ejus Liberi. l. 750. 752. Occiſus in prælio. an. 1278. l. 324. 632. 750. Bleibt in der Schlacht. an. 1278. l. 147
-- Dux Spottavienſis & Saganenſis. Filius Conradi II. Ducis Glogov. l. 12. 57. 342. 347. 619. ll. 261. 359
In bello occiſus { -- l. 57; 1287. ll. 17; 1288. ll. 173; 1290. l. 342. 347. 359. ll. 17. 173. 359
Kommt in der Schlacht um. an. 1290. l. 147
-- Dux Sileſiæ. Dominus Poznaniæ & Sagani. Filius Henrici III. Ducis Glogoviæ. l. 58. 342. ll. 359. Ejus Conjux. l. 342. 386. ll. 278. Obiit. 1331. l. 342. 351
-- Dux Opolienſis. Dominus in Rathibor. Filius Wladislai Ducis Opol. l. 667. 706. Ejus Liberi l. 667. 707. Obiit. 1295. l. 667. 706
-- Dux Teſſinenſis & Maj. Glogoviæ. Filius Caſimiri III. Ducis Teſſinenſis & Maj. Glogoviæ l. 386. 666. 689. Ejus Conjux. l. 386. 666. 690. Ejus Liberi. l. 666. 690. Obiit. 1410. l. 666. 690. Seine Kinder. l. 731. 747. Stirbt an. 1407. l. 731. 747
-- Dux Teſſinenſis & Maj. Glogov. Filius Przemislai Ducis Teſſinenſis & Maj. Glogoviæ. l. 666. 691. Ejus Conjux. l. 57. 418. 451. 666. Ejus Liberi. l. 666. 691. Occiſus an. 1401. l. 666. 691. Ein Sohn Hertzogs Przemislai zu Teſchen und Groß-Glogau. l. 731. 748
-- Dux Teſſinenſis & Maj. Glogoviæ. Filius Boleslai Ducis Teſſinenſis & Maj. Glogoviæ. l. 671. Ejus Conjux. l. 677. 700. Obiit. 1477. l. 671. 700. ll. 361. Ein Sohn Hertzog Boleslai zu Teſchen und Groß-Glogau. l. 700. 748. Seine Tochter. l. 736. Geſtorben. 1477. l. 736. 748
-- Dux Teſſinenſis, Major. Glogov. Filius Wenceslai Ducis Teſſinenſis & Maj. Glogoviæ. l. 671. 697. 736. Obiit. 1477. l. 671. 697. Ein Sohn Hertzog Wentzels zu Teſchen und Groß-Glogau. l. 733. Geſtorben. an. 1477. l. 736. 748
-- Dux Zatorienſis. Filius Caſimiri Ducis Oſſvviecziemenſis. l. 670. Obiit. 1484. l. 670. 663. Ein Sohn Caſimiri Hertzogs zu Auſchwitz und Toſt. l. 747
-- Dux Opaviæ. Filius Nicolai Ducis Opaviæ. l. 751. Ejus Conjux. l. 386. 751. 767. Ejus Liberi. l. 751. 767. Obiit. 1433. l. 751
-- Dux Opaviæ. Filius Przemislai Ducis Opav. l. 751. Obiit. 1478. l. 751. 771. ll. 362. Ein Sohn Hertzog Przemislai zu Opau. l. 771. Geſtorben. 1478. l. 771.
-- March. Morav. an. 1235. l. 924.
PRITTWITZ.
-- Conrad, an. 1451. l. 974
-- Berentz, an. 1456. l. 974
-- Hoger, an. 1316. l. 336
PROCOPIUS. March. Morav, an. 1386. l. 965
PRODUS. (Conradus) Notarius, an. 1314. III. 29.
PROGRELL. (Joh. à) Miles, an. 1392. III. 55
-- Marquardus, an. 1393. III. 55
-- Daniel, an. 1483. l. 1081
PROMNITZ. de (vide Stamm-Taffel des Hoch-Reichs-Gräflichen Hauſes von Promnitz.)
-- Henricus. S. R. J. Comes. Dominus in Krepelhoff, in Duc. Sil. Suid. Filius Sigismundi Seyfridii S. R. J. Com. de Promniz &c. l. 465. Ejus Filius. l. 465. Obiit, 1693. l. 465
-- Sigmundus Seyfridus. S. R. I. Com. an. 1693. l. 465
-- Johannes Erdmannus. Filius Erdmanni S. R. I. Com. &c. Natus. 1719. l. 466
-- Henricus Anshelmus. L. B. in Pleſs, Sorau & Tribul, Hæreditarius in Prim. & Naumburg &c. Ejus Conjux. l. 465. Ejus Filius. l. 465
-- Balthaſar. Epiſcopus VVratislavienſis. (vide Balthaſar a Promnitz.)
-- Balthaſar Fridricus. Filius Fridrici S. R. I. Comitis de Promnitz, Domini in Halhau &c. Natus. 1711. l. 466
-- Balthaſar Erdmannus. S. R. I. Comes &c. Filius Erdmanni S. R. I. Com. de Promnitz. l. 465. Natus. 1659. l. 465. Ejus Conj. l. 465. Ejus Liberi l. 465. Obiit. 1703. l. 465
PROTZKY. Præfectus Regius Legnic. l. 662
PRUSKOW.
-- Beld, an. 1337. l. 805
-- Mirſanus Boldan, an. 1349. l. 972. an. 1372. ibid.
-- Hannß Pruskowsky, Ober-Hauptmann der Fürſtenthümer Oppeln und Ratibor, an. 1570. l. 240
PRZETLAUS. Capitaneus Maj. Polon. II. 106. 107
PRZYMISEL. Princeps conſtitutus dictus Leſtig. l. 3. 14

R.

RACKEWITZ. (Apeczko) Miles, an. 1326. III. 29
RAGOCZY. (Sigismundus) Princeps. Tranſylvaniæ. an. 1606. II. 477
RAINIBALDUS. Abt zu Camentz. l. 149
RAUCHENSTEIN. (Albertus) an. 1336. III. 62
RAZBAR. (Fridricus a) Conſil. Elect. Brand. Ducatus Carnovienſis Capitaneus, an. 1606. II. 476
RECHENBERG. de
-- Gelfradus, an. 1312. l. 871
-- Henricus, an. 1365. l. 967
-- Theodericus, an. 1365. l. 967
-- Johann. Hält ſich in Thüringen wohl, an. 1512. l. 217. Erhält den Freyherrn-Stand, vom Kayſer Carln den V. an. 1515. l. 218. Stirbt, an. 1537. II. 402
-- Johannes, in Schlava. Eques auratus. Vir ſtrenuus ac Rei militaris peritiſſimus, an. 1512. II. 386. Obiit, 1537. II. 402

Digitized by Google

RECHENBERG. de
-- Nicol. Virtus in Obſid. Vienn. an. 1529. ſpectata. II. 399
-- Nicolaus, an. 1423. III. 87
-- Nicolaus, an. 1388. III. 95
REDERN. a
RHEDERN.
-- Hannß, auf Heintzendorff, an. 1570. I. 238. Stirbt, an 1579. I. 253
-- Melchior. L. B. Eques Auratus. L. B. Fridlandæ, Rechenbergæ & Seidenbergæ Toparcha, S. C. M. Conſilii Bellici Præſes, nec non Generalis per Hungariam &c. Obiit. 1600. II. 466
-- Fridricus, Cameræ Sileſiacæ Præſes, an. 1556. II. 419. Obiit. 1564. II. 425
-- Georgius, Senator Sileſiæ Provincialis, an. 1587. II. 449
-- Johannes, an. 1385. III. 98
REIBNITZ. von
-- Nickel, an. 1433. I. 855
-- Nickel, an. 1369. I. 868. 401
-- Heintze, an. 1438. I. 1014
-- Frantz, Hertzog Caroli I. zu Münſterberg und Oels Hochmeiſter, an. 1529. I. 1068
-- Conradus, an. 1359. I. 165
-- Diprand, an. 1443. I. 1014
-- Chriſtoph. und Diprand, an. 1493. I. 210
-- Daniel, 1571. I. 241
-- Henricus, an. 1438. I. 1014
-- Hannß. Virtus in Obſid. Vienn. an. 1529. ſpectata. II. 399
REICHEL. a
-- Servatius, Capitaneus Wratislav. Obiit, an. 1569. II. 429
-- Iſraël, Senator VVratislav. an. 1600. II. 466
REICHEMBACH. de
-- HENCZCO. Miles, an. 1358. I. 787
-- Heintze, zu Peterwitz, an. 1494. I. 1047
-- Hermann, an. 1307. I. 155
-- Carl Chriſtoph, auf Miſkowitz. I. 130
-- Rudolph, auf Groſſau. I. 130
-- Arnoldus, an. 1312. I. 152
-- Heimannus, an. 1359. I. 165
-- Petrus, Abbas Camencenſis, an. 1376. I. 166
-- Mentzlaw, Steffan, Sigmund, Hannß und Heinrich, Gebrüder von Reichenbach, an. 1420. I. 172
-- Fabianus, Capitaneus Monſterb. Obiit. 1605. II. 473
-- Hermann, an. 1310. III. 90
REICHENAU. (Ab. Urſinus. a) J. C. patria Lubecenſis Reipubl. Wratislav. Syndicus. Obiit. 1589. II. 455
REICHENSTEIN. (Nickel a) an. 1416. I. 414
REINMANNUS. (Joh.) JCtus. Olim Epiſcoporum VVratislavienſium, poſtea vero illuſtriſſ. Ducis Ligio-Brigenſis Cancellarius. Obiit. 1597. II. 463
RENCKER. (Syfridus) an. 1326. III. 29
RENCZKO. HAKE. an. 1334. III. 135. Ejus Conjux. III. 135
-- Schaff. Miles, an. 1354. III. 51
RETWITZ. Bernhardus, de miles, an. 1336. III. 56
REUSSIUS. (Andreas) Secret. Reip. Wratislav. Obiit. 1603. II. 470
REUSNERUS. (Nicolaus) JCtus Comes Palatinus Cæſareus, Conſiliarius Saxonicus, Anteceſſor & Senior in illuſtriſſima Salana &c. Obiit. 1602. II. 470
REUTER. (Criſpus) Secret. Lignic. Obiit. 1607. II. 479
RHEDIGER.
-- Joh. Obiit, an. 1567. II. 427
-- Nicolaus, Capitaneus Wratislav. an. 1572. II. 433. 452
-- Thomas, Auctor Celeberr. Bibl. Rhedigerianæ. II. 436
-- Adamus & Jacobus, Fratres. II. 437. 459
RIBENITZ. (Nicol.) an. 1423. III. 87
RIBISCH. a S. C. R. M. Conſil. Ob. 1584. II. 444
-- Henricus, Quæſtor Regius. Obiit. 1544. II. 408
-- Sebaſtianus. Ejus virtus in bello Turcico exhibita, an. 1542. II. 406
-- Sigfridus, Conſiliarius Imper. Obiit. 1584. II. 444
RICHIUS. (Georgius) Paſtor Roſtochienſis. Obiit. 1565. II. 425
RIEDEBURG. (Friedrich von) auf Seitendorff, Land-Recht-Sitzer im Fürſtenthum Münſterberg. I. 130
-- Tyczo, an. 1328. III. 91
Rohr. von
-- Georg, an. 1449. I. 384
-- Simon, an. 1451. I. 974
-- David, zu Seyfersdorff. I. 256
-- Lorentz, Marſchall, Hertzog Conrads des VI. zu Oels, an. 1419. I. 382
ROMANUS. Princeps Hallicienſis, Filius Sororis Caſimiri II. Monarchæ Poloniæ. II. 48. 52. 53. 56. 82
RONOW.
-- Thymo, an. 1308. I. 151
-- Havemann, an. 1328. III. 94
-- Hartmann, an. 1345. III. 96
RORAW. (Simon) an. 1348. III. 111
ROSENAW. (Laurentius Scholtzius a) Med. D. Obiit. 1599. II. 465
Roſenberg. (Dieſes Geſchlechte iſt in Böhmen jederzeit in groſſen Anſehen geweſen.)
-- Johannes, Domus Roſenſis Gubernator Magnificus. Ulrici de Roſenberg filius. I. 361. 546. Ejus Conjux. I. 361. 546. II. 359. Obiit. 1472. I. 343. 546
-- Wilhelm, Deſſen Gemahlinnen. I. 546. Geſtorben. 1592. I. 546
-- Woco, Regni Bohemiæ Marſchallus. I. 927
-- Ulricus, Regni Bohemiæ principalis Baro. II. 194
-- Heinrich, Hauptmann in Breßlau u. Schweidnitz. I. 182
-- Petrus, Seine Gemahlin. I. 500. 666. 728. 746. Sein Sohn. I. 500. 728. Ejus Conjux. II. 273
ROSENTHAL. (Leo de) an. 1475. I. 1036. an. 1476. I. 1038
ROTHE. (Franc.) Paſtor Strigovienſis. Obiit. 1607. II. 479
ROTHKIRCH. von
-- Heinrich Steffen, an. 1428. I. 446
-- Hannß, auf Sabnitz, Hof-Marſchall zu Liegnitz, an. 1409. I. 438

ROTHKIRCH. von
-- Nicolaus, Miles, an. 1339. I. 836
-- Friedrich, Land-Recht-Sitzer in Fürſtenthum Münſterberg. I. 130
-- Heinrich und Stephan, Gebrüder, an. 1428. I. 446
-- Nicolaus, an. 1392. III. 55
ROTT. (Johannes) Biſchoff zu Breßlau, I. 738. 749
ROWINCH. (Drahozlavva.) an. 1356. I. 966
RUBENAU. (Henitius) an. 1392. III. 55
RUDOLPHUS.
-- I. Rom. Imperator. Electus. II. 258. Obiit. 1291. II. 264. Geſtorben. 1290. I. 148
-- II. Rom. Imperator &c. Maximiliani II. Imper. Filius. II. 415. 432. 436. Natus, an. 1552. II. 415. 436. Obiit. 1612. II. 436. 484
-- I. Elector Saxoniæ. Ejus Conjux. I. 627. Obiit. 1356. I. 627
-- II. Elector Saxoniæ. Filius Rudolphi I. Elect. Sax. I. 990
-- III. Elector Saxon. Filius Wenceslai Electoris Saxoniæ. I. 627. Ejus Conjux. I. 627. II. 319. Ejus Liberi. I. 506. II. 319. Ejus Tabula Genealogica. I. 627. Seine Söhne. I. 505. Seine Gemahlin. I. 506. Wird mit Gifft vergeben. 1419. I. 506. 627
-- Archi Dux Auſtriæ, Conſtitutus Rex Boh. Filius Alberti Regis Romanorum. II. 271. Obiit. 1307. II. 271
-- IV. Archi-Dux Auſtriæ. Filius Alberti II. Sapientis, Ducis Auſtriæ. I. 294. Natus, an. 1339. I. 294. Ejus Conjux. I. 294. Obiit. 1342. I. 294
-- Dux Sileſiæ, Dominus Sagani. Filius Johannis I. Ducis Sileſiæ Domini Sagan. I. 343. II. 359
Obiit. 1444. I. 343
Obiit. 1462. II. 359
Obiit. 1454. I. 365
-- Filius Johannis Chriſtiani Ducis Sileſiæ Lignicenſis & Bregenſis. I. 419. Natus. 1617. I. 419. Obiit. 1633. I. 419
-- Epiſcopus Laurentinus. I. 95. 193. 194. 205
-- { -- I. 67. II. 176. 353. 357. 363. } III. 16 } Epiſcopus Primus. II. 170. 195
Epiſcopus Wratisl. XXV. I. 67
Epiſcopus Wratisl. XXXIII. I. 67. II. 170. 176. 195. III. 16
Epiſcopus Wratisl. -- II. 347. 353. 357. 363
Electus, an. 1468. I. 67. II. 347. III. 46
Obiit. 1481. II. 176
Obiit. 1482. II. 176
-- Marggravius in Baden, Dominus in Potzheim. III. 70

RUMBAUM.
-- Chriſtophus, Med. Doctor. Obiit. 1605. II. 473
-- Barth. Paſtor Mersburgenſis. Obiit. 1579. II. 439
RUMPLERUS. (Joh.) Med. D. Lignic. Obiit. 1578. II. 439

RUNGIUS.
-- Peczoldus, an. 1310. I. 937
-- Heintze, an. 1433. I. 855. I. 1014
-- Henricus, an. 1429. I. 1004
-- Beczko, an. 1346. III. 31
RUPERTUS.
-- Romanorum Imperator. Obiit. 1410. II. 307
RUPERTUS.
-- I. Epiſcopus VVratislaviensis. -- II. 230
Epiſcopus VVratislaviensis. VI. I. 61
Epiſcopus VVratislaviensis. XII. II. 162. 182. III. 6
Ordinatus, an. 1127. I. 64
Obiit. 1140. I. 61. 64
Obiit. 1143. I. 64. II. 162. 183
-- I. Junior, Dux Bavariæ. Comes Pal. Rheni Elector. I. 992. 995. III. 58
-- II. Junior, Dux Bavariæ. Com. Palat. Rheni. Filius Adolphi (Simplicis) Elect. Palat. I. 989
-- Dux Legnicenſis. Filius Wenceslai Ducis Lignic. I. 56. 357. 417. 433. 659. Natus. 1352. I. 417. Ejus Conjux. I. 357. 417. 627. 659. Ejus Filia. I. 417. 506. 627
Obiit. 1390. I. 627. 660
Obiit. 1400. I. 660
Obiit. 1409. I. 417. 435
-- Magiſter Ord. S. Johannis Hieroſolymitani. I. 418. 963. Filius Henrici IX. Ducis Sileſiæ Domini in Luben. I. 418. 450. Natus. 1399. I. 418. Obiit. 1432. I. 418. 450
RUSSENDORFF. Syffridus, von) an. 1346. III. 31
RUSWIN. de
-- Ulmannus, an. 1330. I. 953
-- Nicolaus, an. 1330. I. 953

S.

SACCO. de
-- Wittipo, an. 1341. I. 937
-- Peregrinus. Miles, an. 1368. I. 411
SALINUS. Vinc. Canon. Wratisl. Obiit. 1594. II. 459
SALOMO. Rex Ungariæ, effugatus a Boleslao II. Rege Pol. I. 23. Ejus Conjux. I. 554. Stirbt in Elend, an. 1077. I. 554
SARTY. (Franciſcus) Proviſor Gaurinenſis, an. 1526. II. 394
SASSOUSKY.
-- Johannes, an. 1457. I. 810
-- Nicolaus. an. 1457. I. 810
SAUROMANNUS. (Albertus) Capitaneus Wratislav. Obiit. 1572. II. 433
-- Adam, auf Haltauf und Aiche. I. 130
-- Conrad, Hauptmann zu Breßlau, an. 1509. I. 455
SAXO.
-- Hynco, an. 1314. III. 29
-- Heinnynus, an. 1314. III. 29
SCANDERBEG. (Georgius) Flagellum Turcorum. Natus. 1404. II. 366
SCARBINUS. Dux exercitus. Ejus virtus. II. 31
SCHAFF.
-- Joachim, an. 1350. III. 97
-- Henricus, an. 1354. III. 51
-- Ulricus, an. 1354. III. 51
-- Renczo. Miles, an. 1354. III. 51
SCHAFFGOTSCHIUS. (vide Schaffgotſchiæ Gentis Illuſtriſſimæ Gloria. I. 474. II. 6 Stamm-Tafel des Hoch-Reichs-Gräfl Schafgottiſchen Hauſes. III. 163. Tabula genealogica celſiſſimæ Gentis Schaffgotſch. I. 474
-- Heinricus, an. 1543. II. 407
-- Antonius. Filius Johannis Antonii Schaffgotſchii S. R. I. Comitis & ſemperfrey de & in Kynaſt

Digitized by Google

naſt, L. B. de Trachenberg, &c. I. 474. Natus. 1710. I.474
-- Ludovicus. Filius Johannis Antonii Schaffgotſchii S. R. I. Comit. & ſemperfrey, L. B. de Trachenberg, &c. Natus. 1414. I. 474
-- Ludovicus. Filius Johannis Antonii Schaffgotſchii, &c. Natus. 1717. I. 474
-- Henricus, ab Hertwigs-Walde. Magiſter Equitum. Obiit. 1543. II. 407
-- Chriſtophorus Leopoldus, S. C. R. M. Conſul Intim. Aurei Velleris Eques, Cameræ Sileſiacæ Regiæ Præſes, Ducatuum Suidnic. & Javor. ſupremus hæreditarius, Aulæ Præfectus & Judex Aulicus. I. 474. Filius Johannis Ulrici. L. B. Schaffgotſchii Dynaſt. Sileſ. Trachenbergenſ. I. 474. Natus. 1623. I. I. 474. Ejus Conjux. I. 474. Ejus Liberi. I. 474. Obiit. 1703. I. 474
-- Carolus Godhardus. Filius Johannis Antonii Schaffgotſchii &c. Natus. 1706. I. 474
-- Chriſtophorus. Filius Johannis Antonii Schaffgotſchii S. R. I. Comitis & ſemperfrey, de & in Kynaſt. I. 474. Natus. 1712. I. 474. Obiit. 1714. I. 474
-- Chriſtophorus. Filius Balthaſaris. II. 468. Ejus Liberi. II. 468. Obiit. 1601. II. 468
-- Franciſcus. Filius Johannis Antonii. Natus. 1711 I. 474

SCHELLENBERG.
-- Georgius, an. 1515. I. 1040
-- Johannes & Henricus, an. 1529. II. 299
-- Georgius. L. B. Ejus Conjux. I. 750. 765. Obiit. 1512. I. 750
-- Paul. an. 1408. I. 412
-- Johannes, an. 1342. I. 904
-- Nickel, an. 1494. I. 1047
-- Johannes, an. 1334. III. 48
-- Johannes, an. 1392. III. 55

SCHELLENSTEIN. Bernhard. Ritter. an. 1394. I. 169

SCHENCKENDORFF. Hincko de Pincerna, an. 1316. I. 952

SCHEPS. (Daniel) Protho-Phyſicus Suidnic. Obiit. 1609. II. 482

SCHILDBERG.
-- Schamborius. I. 782
-- Johannes Czamborius, an. 1358. III. 91

SCHILLINGIUS. (Mart.) Patricius Wratislav. Obiit. 1595. II. 460

SCHLICK. von
-- Caſpar, Freyherr. Ejus Conjux. I. 372. 385. 544. Wird zum Grafen zu Paſſau in Welſchen Landen erhaben. I. 385. 545. Obiit. 1449. I. 372
-- Hieronymus, an. 1489. I. 1031
-- Nicolaus, an. 1489. I. 1031
-- Caſparus, an. 1489. I. 1031

SCHMIDT. de) Laurentius ejusque Filius Fridericus. II. 459

SCHNECKENHAUS. Joh. M. Equitum, an. 1606. II. 473

SCHOBER. Huldericus, Gymnaſii Thorunienſis Pro-Rector. Obiit. 1598. II. 465

SCHOENAICH. (vide Stamm-Tafel des vortrefflichen Geſchlechts der Grafen von Schönaich.)
-- Sebaſtianus. Obiit. an. 1603 II. 470
-- Caſpar. Cancellarius Megapolitanus. II. 402

SCHOENAICH.
-- Fabianus. Dynaſta Carolathenſis. Obiit. 1591. II. 456

SCHOENBURG. (Fridrich) an. 1348. III. 64

SCHOFF. Reinze, an. 1351. III. 96

SCHOMBERG. (Wolf) Dux Copiarum Alberti
-- Magni Magiſtri Pruſſiæ, an. 1520, I. 1067

Schwartz.
Bartholdus. Ein Mönch der das Pulver erfunden. I. 169. 669
-- Petrus, an. 1354. III. 51

Schwartzenberg. (Adolphus L. B.) German. Cop. Præfectus, an. 1598. II. 463

Schwartzenborn. Hannß) an. 1322. III. 108

SCHWARZENSTEIN. (Mart. Pinnerus) Muſicus & Poeta egregius. Obiit. 1597. II. 463

Schwein. von dem) Nickel und Cuntze, Gebrüder, an. 1369. I. 868

SCHWENCKFELD.
-- Steffan, an. 1444. I. 1019
-- Caſparus. Nobilis Sileſius, Ob peſtifera Dogmata Patria eliminatus. II. 421. Obiit. 1561 II. 421

SCRIPTOR.
-- Johannes. } an. 1291. III. 89
-- Syfridus. }

SCZILSDORF. (Pacuſco) an. 1348. III. m

SEBASTIANUS a Roſtoch. Epiſcopus Wratislav. XLVIII. I. 68. II. 177. Electus, an. 1664. Obiit. 1671. I. 68. III. 27

SEBOTTENDORFF.
-- Sigmund, an. 1523. I. 371
-- Hannß, von Mäuchhoff, an. 1523. I. 371
-- Carl, auf Kuneraw. I. 130
-- Friedrich, auf Kuneraw und Mertzdorff. I. 130
-- Thome, an. 1390. I. 238
-- Hannß, an. 1571. I. 241
-- Thome und Peter Gebrüder, an. 1391. I. 412

Seckerwitz. (Pribko v.) an. 1383. III. 95

SEDLITZ. Gerlacus & Jaroslaus, an. 1337. I. 805

SEIDLITZ. v.
-- Cunemann, an. 1369. I. 400. 868
-- Hannß, Burggraf, an. 1369. I. 400. 1368
-- Cuntz, an. 1369. I. 400. 868
-- Apecz, an. 1326. I. 936
-- Cunemannus & Hermannus Fratres, an. 1310. I. 937
-- Hermannus, an. 1310. I. 937
-- Thame. Logau genannt, an. 1405. I. 937
-- Jan. Hauptmann zu Oelß, an. 1485. I. 384
-- Cuntze, an. 1494. I. 1147
-- Friedrich, auf Lamolt, Land-Recht-Sitzer im Fürſtenthum Münſterberg. I. 130
-- Niclas, an. 1461. I. 189
-- Conrad und Heintich, an. 1476. I. 205
-- Hertwig, an. 1502. I. 314
-- Hannß von Karoiſchke, an. 1488. I. 384
-- Hannß. 1376. I. 401
-- Balthaſ. & Conrad, an. 1529. II. 399

SEILERUS. (Georgius) Paſtor Lignic. Obiit. 1560. II. 421

Seitendorff. (Thomas) an. 1435. I. 855

SEMOMISLAUS. (vide Zemomislaus.)

SEMOVITUS. (vide Zemovitus.)

Senewitz. (Heintze.) an. 1447. I. 769

Senitz. a
-- Heintze, an. 1433. I. 855
-- Melchior. Legatus Sileſiæ ad Archi-Ducem Mathiam. II. 481
SETSER. J. U. D. Academiæ Francofurtenſis Profeſſor publicus, &c. Obiit. 1608. II. 481
SEYDA. (Albertus) an. 1425. III. 87
SIGMUNDUS.
-- Imperator, Rex Hungar. & Bohem. Dux Sileſ. Filius Caroli IV. Regis Bohemiæ. I. 71. II. 294 Natus. 1367. II. 295. Ejus Conjux. II. 154. Obiit. 1437. I. 167. 177. 283. 290. II. 320. Seine Gemahlin und Kinder. I. 177. Stirbt, an. 1437. I. 733
-- I. Rex Poloniæ. Filius Caſimiri Regis Sarmatiæ. II. 345. Natus, an. 1467. II. 345. Ejus Conjux. II. 385. Ejus Filius. II. 412. Obiit. 1548. II. 412
-- II. Rex Poloniæ, Magn. Dux Lithuaniæ. Filius Sigismundi I. Regis Polon. II. 412. Ejus Conjux. II. 410. 412. 416. Obiit. 1575. II. 432
-- III. Rex Poloniæ. Ejus Conjux. II. 457
-- Filius Henrici X. Ducis Glogov. I. 343. 360, II. 359. Natus. 1430. I. 343. Obiit. 1458. I. 343. 360. II. 359. Geſtorben, an. 1458. II. 360
-- von Burghauß, Hauptmann zu Münſterberg. Deſſen Gemahlin und Kinder. I. 356. Geſtorben. 1585. I. 255
-- L. B. de Klein-Lignitz. Filius Johannis Chriſtiani Ducis Sileſiæ Lignicenſis & Bregenſis. I. 419. Natus. 1632. I. 419. Ejus Conjux. I. 419. Obiit. 1664. I. 419
-- Filius Johannis Pr. Anhaltini. I. 639. Ejus Conjux. I. 639. Obiit. 1405. I. 639
-- Bathory. Princeps Tranſylvaniæ Chriſtophori Filius. II. 459. Ejus virtus. II. 459
-- Suecus. an. 1587. II. 451
SILICZK. (Kunemannus.) an. 1291. III. 89
SIMON.
-- I. Abt zu Camentz, an. 1521. I. 219
-- II. Abt zu Camentz. I. 231. Geſtorben, an. 1572. I. 244
SITTEN. a) Hertwich. Legatus Sileſiæ ad Archi-Ducem Mathiam, an. 1608. II. 481
SIXTUS. V. P. R. Obiit. 1519. II. 455
SLAWNIG. (Heintze) an. 1433. I. 855.
SLEWITZ. (Bernhard v.) an. 1385. III. 98.
SLIEBEN. (Gumbrecht v.) an. 1419. I. 382.
SMILO.
-- Ein Sohn Boczko des Grafen von Berneck und Nidda. I. 115. Geſtorben. 1258. I. 115.
-- Ein Sohn Gerhards Graffens von Berneck und Nidda, Herr von Umſtadt. I. 115. Seine Gemahlin und Nachkommen. I. 115. Geſtorben. 1312. I. 115
SMIRZITIUS. Capite plexus. II. 331
SMOL. (Wogtechus) an. 1344. III. 109
SMOLZ. (Jelco) an. 1328. III. 91
SOKELOW. (Philippus de) an. 1344. III. 109
SOLIMAN. Türckiſcher Käyſer. I. 740. II. 398
SOMMERSFELD. von Gottfried. an. 1294. I. 891
SPANA. (Laurentius Spon a) Medicus Obiit. 1575. II. 435
SPARNECK. (Rüdigerus de) an. 1356. III. 75
SPECHT. (Joachimus) J. V. D. Joachimi Friderici Ducis Lign. & Breg. Conſiliarius Obiit. 1598. II. 455
Spiegel. Friedrich. an. 1334. I. 406
SPITKO. Moleſtinus. Weyrode zu Crackau. I. 731
SPREMBERGER.
-- Synd. Wratislav. Obiit. 1604. II. 471
-- Joh. Reipubl. Wratislav. Phyſicus Obiit. 1577. II. 438.
STANGE.
-- Ludovicus. an. 1337. I. 805
-- Chriſtoph. ſeine Gemahlin. an. 1488. I. 385
-- Ludovicus Miles. an. 1293. III. 89
STANISLAUS.
-- S. Biſchoff zu Crackau. I. 726. Wird umgebracht. an. 1079. I. 726
Occiſus an. { 1079. II. 222 / 1090. II. 83
-- Dux Maſoviæ. Filius Conradi Ducis Maſoviæ. I. 381. Obiit. 1526. I. 381
STANITZ. de
-- Fridericus an. 1310. I. 945
STAPHYLUS. (Fridericus) Osnaburgenſis Weſtphalus. Ejus Fata. an. 1552. II. 426
STEFFANSHAYN. (Conradus Nimptſch.) Miles. an. 1419. III. 84
STENIUS.
-- Georgius. Königs Mathiæ in Ungern vornehmſter Rath und Hoff-Diener. I. 737. Obiit. 1490. II. 368
STEPHANUS.
-- König in Pohlen geſtorben. an. 1586. I. 254. Ejus expeditio contra Moſchos. 1579. II. 439
-- Dux Bavariæ. Filius Henrici ſecundo geniti. I. 408. Ejus Liberi. I. 409. Seine Kinder I. 516. Geſtorben. an. 1311. I. 516. Obiit. an. 1311. I. 409
-- Dux Bavariæ Filius Ludovici Bavari Imperatoris. I. 981. 992
-- Bathory. Rex Poloniæ Eligitur Princeps Tranſylvaniæ. an. 1375. II. 430. 434. Obiit. 1586. II. 446
-- Von Zapolya. Graf von Zips, wird Oberhauptmann in Schleſien. I. 204. Seine Gemahlin. I. 706. 748. Seine Kinder. I. 736. 748. Ejus Conjux. I. 671. Obiit. 1489. I. 671
-- Graf zu Trentſchin. I. 541. Seine Gemahlin I. 540. Seine Kinder. I. 540
STEPHINSHAYN.
-- Johannes. an. 1376. I. 938
-- Nicolaus. an. 1376. I. 938
-- Conradus. an. 1376. I. 939
Stercze. von der
-- Thamen. an. 1332. III. 108
STIBITZ. Ein Ritter Ludovici II. Hertzogs zu Liegnitz und Brieg Bedienter. I. 445
STIBRITZ. (Nicolaus a) Miles. an. 1423. III. 87
STOSCHE. à
-- Ramſoldus. an. 1358. I. 787
-- Heintze Friedrich und Chriſtoph Gebrüder von Schiltberg. an. 1433. I. 855
-- Friedrich von Schildberg. an. 1443. I. 1014
-- Fridericus. Capitaneus in Monſterberg. an. 1441. I. 79
-- Jerſico. an. 1445. I. 82

Digitized by Google

STOCHE. a
--Henricus. an. 1449. I. 83
--Comes an. 1276. I. 146
--Andreas. an. 1406. I. 171
--Heinrich. an. 1413. I. 171
--Siegmund auf Döbitſch. an. 1474. I. 201
--Heinczke. 1391. 1380. I. 412
--Otto. 1392. I. 412
--Heintze. Ritter. an. 1416. I. 414
--Heintze Unter-Hauptmann zu Schweidnitz und Jauer. an. 1429.
STOSCHEWITZ. à
--Heintzko. an. 1336. III. 111
--Nicolaus. an. 1336. III. 111
--Petrus. an. 1336. III. 111
--Petrus. an. 1290. I. 782
STRIBITZ. à) Nicolaus. an. 1423. III. 87
STROSBERG. Nicolaus. primo Cantor Poznanienſis, deinde Præpoſitus Gneznenſis. II. 112
STUBLAU. (Georgius Leſſota à) J. V. D. Obiit. 1572. II. 433
STRYM. Hannß an. 1416. I. 414
SVANTHO. Epiſcopus Wratislav. Obiit, 1195. I. 65
SVANTOPOLCUS.
--Dux Moraviæ. I. 33
--Dux Pomeraniæ. Obiit, 1266. II. 76
SUBINO. (Sandivogius de) Capitaneus Poloniæ. II. 118. 124. 151
SVECUS. (Sigismundus) Obiit, 1596. II. 463
SULCO. Epiſcopus Cracoviæ. I. 8. 40
SULISLAUS. Filius Dobrogaſtii. II. 77
SWANTHOBORIUS. Dux Stettinenſis. II. 121. 123
SWEIDNITZ. (Fridmann de) an. 1332. I. 971
SWENDIUS. (Lazarus) Ejus de Turcis victoria, an. 1567. II. 427
SWIDNA. Caſtellanus Naklenſis. II. 140
SWYN.
--Gunczelinus, an. 1326. I. 953
--Conrad, 1266. I. 322
--Joh. an. 1350. III. 97
SYDLITZ. (Cunemann.) an. 1350. III. 97
--Cunemann. an. 1314. III. 29
SYFRIDOW. (Albrecht Zeckel von) an. 1351. III. 96
SYLVIUS. Hertzog Sylvius Nimrods zu Würtenberg und Teck, auch in Schleſien zu Oels ꝛc. Sohn. Geb. und geſt. 1660. I. 119
SYROSLAUS. (vide Zyroslaus.)
SZECZECH. Princeps militiæ, perpetuo exilio proſcriptus. II. 30

T.

TAMERLANUS. II. 304
TENCZINIUS. (Andreas.) Palatinus Cracovienſis. Legatus Regis Polon. ad Ludovicum Regem Hungar. & Bojem. an. 1524. II. 392
TERNICUS. Ein Teutſcher Bürgermeiſter zu Cracau. I. 729
THEOBALD. Marggraf in Mähren. I. 39. 42. 298. 524. 615. Ejus Conjux. I. 39. 42. 298. 524. 615
THEODERICUS.
--Misnenſis Epiſcopus. I. 708. 954. 957
--Primus. Epiſcopus Wratislavienſis XXVIII. I. 63. 66. II. 167. 191. III. 13. Bohemus. I. 62. 66. II. 167. 191. III. 13. Electus, 1376. I. 66. III. 13. Obiit, 1382. I. 66
--Generalis Magiſter Ordinis Theutonicorum, an. 1334. III. 78
--Abt zu Camentz. I. 156
--Cantor Wratislav. Interfectus, an. 1243. II. 92
THEODORUS. (Henricus.) Superintendens Lignicenſis. Obiit, 1571. II. 431
THILO.
--Adam. Paſtor Freyſtad. Obiit, 1595. II. 460
--Georg. Conſiliarius Lignic. Obiit, 1602. I. 470
THOMAS.
--Archi-Epiſcopus Canturienſis, Martiriſatus. II. 82
--Primus. I. 62. II. 75. 155. 164. 178. 186. 246. 257. III. 9 } Epiſcopus
Coslerogus. I. 65 } Epiſcopus
--- I. 65. II. 17. 69. 173. 255 } Epiſcopus
Wratislavienſis { XV. I. 62-65 / XXI. I. 62. 65. 164. II. 186. III. 9 / --. II. 17. 69. 155. ſq. 255. 757
Ordinatus, an. 1232. I. 62. 65
Obiit, { 1265. II. 17 / 1267. I. 62. 65. 156. 157. 158. II. 188. III. 9 / 1268. II. 165
Stirbt, 1267. III. 9
II. Epiſcopus Wratislav. { XVI. I. 62. 65 / XXII. I. 62. II. 165. 188. III. 9 / --. I. 325. 679. III. 257
Ordinatus, an. { 1270. I. 62 / 1271. I. 65
Obiit, { 1291. III. 10 / 1292. I. 62. 65. II. 165. 188. 265
Filius Thomæ. I. 65. Nepos Thomæ. I. 65. Stirbt, an. 1292. III. 10
--Abt zu Camentz. Stirbt, 1474. I. 204
--Caſtellanus Poznanienſis. II. 81
THURZONUM de Bethlemfalva Encomium. II. 376. Tabula genealogica. II. 377
TILENUS. (Georgius) Conſiliarius Monſterbergenſis. Obiit, 1590. II. 456
TILESIUS. (Melchior) Rector Brigenſis Gymnaſii. II. 470. Obiit, 1603. II. 470
--Hieron. Paſtor Mühlhuſanus. Obiit, 1566. II. 417
TIMOTHEUS.
--I. Epiſcopus Sextus Ritzinenſis. II. 160. 179. 218. III. 4. Nobilis Italus. II. 160. 179. 217. III. 4. Electus, 1045. II. 179. Obiit, 1051. II. 160. 179. 218. III. 5. Stirbt, an. 1051. III. 5
TITIUS. (Jacobus M.) Paſtor Lignicenſis. Obiit, 1554. II. 417
TORGAW. (Boto) an. 1348. III. 64
TRAYDENUS. Dux Maſoviæ. Obiit, 1341. II. 79
TROCENDORFFIUS. Celeberrimus Goldbergenſis Scholæ Rector. II. 400. 419
TSHERNITZ. (Heidenreich.) an. 1388. III. 95
TUDRUS. Rex Quadorum & Lygiorum. I. 257
TWIDENUS. Dux Maſoviæ. Filius Conradi Ducis Maſoviæ. I. 381. Ejus Conjux. I. 381. Ejus Liberi. I. 381

U.

UCHTERITZ. (Pentzhe) an. 1350. III. 97
UDALRICUS.
--Comes Wirtembergenſis. Ejus uxor & Liberi. I. 331
--Ciliæ Comes. Aula exulare juſſus, an. 1453. II. 331. Occiſus, an. 1456. II. 335

ULRI-

ULRICUS.
-- Salisburgenſis Archi-Epiſcopus. I. 327
-- Fürſt und Graf zu Würtemberg, mit dem groſſen Daumen. Sonſt auch der Zäncker genannt. I. 536. Seine Kinder. I. 536. Stirbt, 1265. I. 536
-- Comes Ciliæ. Capite truncatus periit à manibus Ungarorum. I. 89
-- Hipparchus. S. R. I. Comes de Promnitz. Dominus in Forſt & Pförtern. Filius Sigismundi Seyfridi. S. R. I. Com. Promnitz L. B. in Pleſſ. Sorau, Friebel, & Naumburg &c. I. 465. Ejus Conjux & Poſteri. I. 465. Obiit, 1695. I. 465
-- Landgravius in Leuchtenberg. Ejus Conjux. I. 666. III. 72. 73
ULOCH. (Apeczko de) an. 1291. III. 89
ULAST. (Petrus.) Comes de Kszauſth. II. 37
UNRUH. (Georgius.) Præfectus Goldbergæ. II. 314
URBANUS.
-- I. Epiſcopus Smogorzovienſis II. Natione Romanus. II. 159. 177. 202. III. 4. Obiit, 1005. II. 159. 178. 206. III. 4
-- A Nimptſch. Capitaneus Glogovienſis. II. 365
URSINUS.
-- Zacharias, Wratislavienſis Academiæ Heidelbergenſis indeque Scholæ Neapolitanæ in Nemetibus Profeſſor. II. 443. Ejus Laus. II. 443. Ejus Opera. II. 443. Obiit, 1583. II. 443
-- Johannes. Diaconus Lubenſis. Ejus Laus. II. 477. Obiit, 1606. II. 477. Epigramma. II. 478

V.

VALENTINUS. Dux Ratiborienſis. Filius Johannis Ducis Ratibor. I. 751. Obiit, 1521. I. 751. 766
VALLA. (Fantinus de) Nuncius Apoſtolicus. Captus, an. 1462. II. 343
VANNIUS. Rex. Electus de genere Quadorum. I. 108
VECHNERUS. (Georgius.) Rector Saganenſis. Obiit, 1600. II. 467
VICTORINUS.
-- Herr zu Cunſtadt und Podiebrad. Herrn Boczko von Cunſtadt und Podiebrat Sohn. I. 115. Deſſen Gemahlin und Nachkommen. I. 115. 116. Geſtorben, 1427. I. 115. 174
-- Des H. R. R. Fürſt, Hertzog zu Münſterberg und Troppau. Graf zu Glatz, Herr zu Cunſtadt und Podiebrad. I. 116. 683. 1035. Georgens, Königs in Böhaimb Sohn. I. 116. 268. Deſſen Gemahlinnen. I. 316. 214. 683. 735. Deſſen Nachkommen. I. 116. 214. 683. Geſtorben, 1500. I. 116. 198. 214. 683
VIDUARIUS, Quadorum & Lygiorum Rex. I. 257
VINCENTIUS.
-- Martyr. II. 160. 218
-- Palatinus Poznanienſis. II. 139. 140
-- Petrus. Gymnaſii Wratislav. Eliſabeth. Rector. Obiit, 1581. II. 442
VISCHEMBURG. (Thaſcza de) Capitaneus in terris Cujaviæ. I. 733
VISLAUS Cracovienſis Epiſcopus. Obiit, 1242. II. 92
VITOLD. Hertzog aus Luthau will König in Böhmen werden. I. 173
VITUS.
-- Epiſcopus Lituonienſis. II. 88
-- I. II. 166. 189. Habdanckius, I. 62. 66, II. 166. 189. 274. III. 11 } Epiſcopus
Wratislav. -- I. 62. 66; XXV. I. 66. II. 166. 189. III. 11
Obiit, 1326. I. 62. 66. II. 166. 190. III. 11
VOLRATH. Graf zu Mansfeld. I. 367. Graf Volrath zu Mansfeld, der an. 1450. geſtorben. Sohn. I. 367. Deſſen Gemahlin und Kinder. I. 367. Geſtorben, 1499. I. 367
VROBUZCH. (Henricus.) an. 1326. III. 29

W.

WALDAU. (Henricus de) an. 1334. III. 48
WALDARUS. (Bernhardus) an. 1436. III. 31
WALDEN. (Thomas) Theol. Doct. an. 1419. III. 84
WALDOW. (Burghard.) an. 1346. III. 31
Wallſtein. (Wolfgang von) Obriſter Hofmeiſter zu Oeſterreich. I. 733
WALTHERUS.
-- I. II. 163. 184. 237. III. 7 -- I. 61. II. 233 } Epiſcopus
Wratislavienſis. IX. I. 61; XV. II. 163. 184. III. 7; -- II. 233. 237
Ordinatus, 1148. I. 65
Obiit, 1169. I. 60; 1170. II. 237. III. 7; 1176. II. 163. 184
Geſtorben, 1170. III. 7
-- Comes. II. 37
WARCZISLUS. Dux Pomeraniæ. Obiit, 1271. II. 89
WARNSDORFF. (Hannß von) Königl. Hauptmann zu Franckenſtein. I. 188
WARTEMBERG de.
-- Henricus, an. 1434. I. 1022
-- Torniſch, an. 1348. III. 64
WEDELI. (Fridricus) Interfectus. II. 110
WEGROCH. (Laurentius) an. 1476. I. 923
WEIGEL.
-- Nicolaus, Canonicus Wratislav. S. Theologiæ Profeſſor Acad. Lipſ. II. 326. Obiit. 1434. II. 326. Ejus Epitaphium in S. Nicolai Templo. II. 326
-- Caſpar, Archi-Diaconus VVratislav. Obiit. 1462. II. 343. Monumenti Inſcriptio. II. 343
WEINRICH. (Mart.) Med. Obiit, 1609. II. 482
WEISKOPF. (Stanislaus) Med. D. Epiſcopi & Civitatis Niſſenſis Patriæ ſuæ Archiater. Obiit. 1601. II. 468
WELFF. Ein Sohn Azonis des Reichen, Marggrafs zu Eſte. I. 520. Von dieſen ſtammen alle Hertzoge in Braunſchweig her. I. 520
WENCESLAUS.
-- Romanorum Imperator, Bohemiæ Rex, Dux Sileſiæ. Filius Caroli IV. Imperatoris. I. 63. 165. 289. II. 122. 290. 293. 298. III. 65. Natus, 1361. I. 17. 165. II. 293. Ejus Conjux. II. 311. Ejus Liberi. II. 311. Obiit, 1419. I. 74. 289. II. 311. Seine Gemahlin. I. 172. Geſtorben. 1419. I. 167. 171. 290
-- III. Rex Bohemiæ. Ottokari I. Regis Bohemiæ filius. I. 287. Ejus Conjux. I. 287. Obiit. 1253. I. 287
-- IV. I. 288. II. Acc. 4 } Fi-
Secundus. II. 95. 269 }
Senior. I. 288 }
lius { Ottocari II. Bohemiæ Regis. I. 288. II. 95; Henrici. II. 95

WENCESLAUS.
Bohemiæ & Poloniæ Rex.) Ejus Conj. I. 288. II. Acc. 4. Obiit. 1305. I. 288. II. 95. 296. II. Acc. 4
-- V. I. 288. II. 95. II. Acc. 4
VIII. I. 728. 746
III. II. 269
Junior. I. 288. II. 95
--- II. 268
Bohemiæ &
Poloniæ Rex. Filius Wenceslai IV. Boh. & Pol. Regis. I. 288. II. 268. Acc. 4. Alvi profluvio in Caſtris extinctus. I. 288
Obiit. 1306. II. 95. II. 270 Acc. 4
1307. I. 288
Wird erſtochen. 1307. I. 500. 728
-- Elector Saxoniæ. Filius Rudolphi I. Electoris Saxoniæ. I. 627. Ejus Conjux. I. 627. Obiit. 1402. I. 627
-- Kayſer Carls des IV. Sohn, von der andern Gemahlin. I. 167. Geſtorben im 8. Jahre ſeines Alters, an. 1353. I. 167. Filius Caroli IV. Imp. ex ſecunda Conjuge. II. 290. Natus, an. 1350. II. 290. Obiit. II. 390
-- Kayſer Maximiliani des II. Sohn. I. 250. Gebohren. 1561. I. 250. Geſtorben. 1578. I. 250. Natus, an. 1558. II. 436. Obiit. 1578. II. 436. 438
-- Filius Henrici VIII. Ducis Glogov. I. 343. 442. III. 359. Dux Crosnenſis. II. 359. Obiit Adoleſcens. I. 343. 442
-- Dux Sileſiæ, Dominus Sagani. Filius Johannis I. Ducis Sileſiæ, Domini Sagani. I. 343. 364. II. 359. Obiit. 1488. I. 343. 364. II. 365
-- Dux Sileſiæ, (quem Stinavienſem vocant.) Filius Conradi IV. Ducis Sileſiæ, (quem VVohlavienſem vocant.) I. 372. 379. Ejus Conjux. I. 379. Obiit. 1474. I. 372. 379
-- ſ. VVanko, Dux Mazoviæ & Dominus Plocenſis. Filius Conradi Ducis Maſoviæ. I. 381. Ejus Conjux. I. 381. II. Acc. 6. Ejus Liberi. I. 381. Acc. 6. Obiit. 1330. Acc. 6
-- Adamus, Hertzog zu Teſchen Poſthumus genannt. I. 582. 671. Hertzog VVenceslai zu Teſchen Sohn. I. 739. 749. Seine Gemahlinnen. I. 582. 636. 671. Seine Kinder. I. 582. 671. 704. 740. 741. 749. Geſtorben, an. 1579. I. 582. 636. 704. 740. 741. 749. VVenceslai Ducis Teſſinenſis filius. I. 582. 636. 671. Natus. 1526. I. 671. Ejus Conj. II. 439. Obiit. 1578. II. 439
-- Dux Sileſiæ Teſſinenſis. Filius Caſimiri Ducis Sileſiæ Teſchinenſis. I. 636. 671. 702. Ejus Conjux. 636. 671. 702
Obiit. 1524. 1526. I. 636. 671. 702. Ein Sohn Hertzog Caſimiri zu Teſchen. I. 739. 749. Seine Gemahlin. I. 739. 749
Geſtorben. 1524. 1528. I. 739. 749
-- Dux Teſſinenſis. Filius Caſimiri Ducis Oſſvviecimenſis. I. 670. 693. Ejus Conjux. I. 670. Ejus Liberi. I. 670. Obiit. I. 693
-- Dux Teſſinenſis & Maj. Glogoviæ. Filius Boleslai Ducis Teſſin. & Maj. Glogoviæ. I. 671. Ejus Conj. I. 671. 448. 697. Ejus Liberi. I. 671. Obiit. 1474. I. 671. Ein Sohn Hertzog Boleslai zu Teſchen und Groß-Glogau. I. 733. 748. Seine Gemahlin. I. 733. 748. Seine Kinder. I. 733. 748

WENCESLAVS.
-- Filius VVenceslai Ducis Teſſinenſis & Maj. Glogov. I. 671. Obiit. 1462. I. 671. Ein Sohn Hertzog Wentzels zu Teſchen und Groß-Glogau. I. 733. 748
-- Hertzog zu Rübnickh. Ein Sohn Hertzog Caſimiri zu Auſchwitz und Toſt. I. 747. Sein Sohn. I. 747
-- Ein Sohn Hertzog Wentzels zu Rübnickh. I. 747
-- Dux Opaviæ. Filius Nicolai II. Ducis Opaviæ. I. 750. Obiit. 1381. I. 750. 766
-- Dux Opaviæ. Filius Przemislai Ducis Opav. I. 751. Ejus Conjux. I. 751. Ejus Liberi. I. 751. Obiit. 1452. I. 751. 767
-- Dux Opaviæ & Ratiborienſis. Filius Johannis II. Ducis Opav. & Ratibor. I. 751. 763. Ejus Conjux. I. 751. 763. Ejus Liberi. I. 751. 763. Obiit. 1457. I. 751. 763
- Filius VVenceslai Ducis Opav. I. 75
-- Filius VVilhelmi Ducis Opav. & Monſterberg. I. 751. 769. Obiit veneno. I. 751. 769. Adoleſcens miræ pulchritudinis. I. 769
-- Dux Lignicenſis. Filius Nicolai Ducis Opav. & Ratibor. I. 751. Obiit. 1479.
-- Dux Oſſvvieczimenſis & Zatorienſis. I. 810
-- Dux Lignicenſis. Filius Boleslai III. Ducis Lignicenſis. II. 52. 55. 66. 417. 429. 431. 657. Natus. 1306. I. 417. Ejus Conjux. I. 55. 56. 417. 431. 433. 627. 658. 659. Ejus Liberi. I. 56. 417. 431. 659. II. 294
Obiit. 1364. I. 417. II. 294
1347. I. 627. 659
Seine Kinder. I. 432. Geſtorben. 1364. I. 432. 433
-- Filius VVenceslai Ducis Lignicenſis. I. 56. 66. 417. 436. 659. II. 168. Dux Sileſiæ Lignicenſis. I. 63. 66. 417. 432. 445. II. 168. 192. 299. III. 14. Epiſcopus Lubucenſis. I. 56. 63. 66. 432. 436. 659. II. 168. 192. 299. III. 14. Epiſcopus VVratislaviensis XXI. I. 63. 66
XXIX. I. 63. 66. 417. II. 168. 177. 192. III. 14
-- I. 432. 436. 445. 659. II. 137. 299. 310
Obiit. 1417. II. 168. 310
1419. I. 437. II. 311. III. 14
1420. I. 66. 417. 437. 438
Ein Sohn VVenceslai Hertzogs zu Liegnitz. I. 432
VVERNHERUS. Ordinis Sanctæ Mariæ Domus Theutonicæ Magiſter, an. 1326. III. 77
VVESINBURG. Peregrinus, an. 1357. III. 110
VVIDE. de) Albertus Conradus, an. 1261. III. 33
VVIDEMANN. Laurentius, Paſtor Saganenſis. Obiit. 1593. II. 458
Wildberg. von
-- Rüdger, an. 1350. III. 97
-- Heinrich, Bernhard, an. 1385. III. 98
VVILDENBERGIUS. ſive Ferimontanus. (Hieronymus) D. Medicus, Phiſicus Torunenſium. Obiit. 1558. II. 420
VVILDENSTEIN. (Dietricus de) Jun. Eques Bavarus. Officialis Ducis Bavariæ. III. 57

by Google

VVILHEMUS.
-- Dux Opaviæ & Monſterberg. Filius Przemislai Ducis Opav. I. 751. Ejus Conjux. & Liberi. I. 751. 769. Obiit. 1452. I. 751. 768. 769. II. 330
-- Marchio Misnenſis. Filius Fridrici March. Misn. Landgravii Thuringiæ. I. 364. Obiit. 1412. I. 364
-- Marchio Misnenſis. Filius Fridrici Ænei March. Misn. Oriental. & in Landisberg. I. 364
-- Dux Ligio Bregenſis. Ultimus Gentis Piaſteæ Sileſiæ Dux. II. 236. Obiit. 1675. II. 236
-- III. Landgravius Thuringiæ. Filius Fridrici bellicoſi Electoris Saxoniæ. I. 364. Obiit. 1482.
-- Comes Hollandiæ, Filius Ludovici Bavari Imperatoris. I. 981 991
-- Comes Hollandiæ. Filius Alberti, Ducis Bavariæ, Comit. Hollandiæ. I. 444. Natus. 1365. I. 444. Ejus Conjux. I. 444. Ejus Filia. I. 444. Obiit. 1409. I. 444
-- Comes in Catzenellenbogen, an. 1349. III. 70

VVINCKLERUS.
-- Theolog. D. ad S. Crucem Canonicus, & Paſtor Magdalenæus VVratislav. Obiit 1517. II. 389
- Andreas. Obiit. 1575. II. 435

VVINNSBERG. Engelhard, von an. 1353. III. 74

VVISENBURG. Peregrinus, an. 1357. III. 110

VVISLAUS. Epiſcopus Cracovienſis, Conſecratur, an. 1231. II. 82. Obiit. 1242. II. 82

VVLADISLAUS.
-- I. Dux Poloniæ. Filius Caſimiri I. Regis Pol. I. 5. 22. 615. 651. Ejus Conjux. I. 24. 554. 651. II. 225. Ejus Liberi. II. 225
Obiit. 1101. I. 300
1102. I. 27. 615. 625. II. 29. 79. 225
Geſtorben. 1102. I. 554
1103. I. 746
-- II. Dux Sileſiæ & Cracoviæ. Primogenitus Boleslai III. Curvi. I. 7. 9. 30. 301. 615. 652. II. 30. 229. 232. Natus, an. 1104. I. 298. 301. Ejus Conjux. I. 298. 301. 557. II. 229. Obiit. 1159. II. 236. Boleslai III. Königs in Pohlen Sohn. I. 746. Seine Kinder. I. 556. 615. 726
-- Locticus, Rex Poloniæ. Ejus Liberi. I. 59. 96. Obiit. 1333. II. 96. 278
-- Magnus Poloniæ Monarcha Dux Poznan. I. 615. II. 56. 241. 246
Obiit 1231. II. 246
1235. I. 615
-- König in Ungern bleibt in der Schlacht bey Varna. I. 180
-- Rex Ungariæ & Bohemiæ Dux Sileſiæ.) Filius Caſimiri Pegis Polon. II. 176. 334. 349. Natus an. 1456. II. 334. Obiit. 1516. II. 388. Königs Caſimiri in Pohlen Sohn. I. 199. Geſtorben. an. 1516. I. 218. 291. 739
-- Sputator Dux Pomer. Caliſſienſis Filius Ottonis. Ducis Polon. Gnesn. & Sandomir. I. 615. II. 57. Ejus Liberi. I. 615
Obiit 1238. I. 615
1239. II. 59

VVLADISLAUS.
-- Dux Sileſiæ nec non Archi Epiſcopus Salisburgenſis Filius Henrici Pii. I. 12. 42. 145. 299 II. 89. Natus 1227. I. 299. Ejus Conjux. I. 62. Obiit. 1270. I. 299. 329. II. 78. 89. 357 Deſſen Gemahlin und Kinder. I. 145
-- Dux Ligmicenſis Epiſcopus Wratislav. II. 115
-- Dux Legnicenſis Filius Henrici. V. Ducis Legn. & Wratislav. I. 48. 299. 337. 656. II. 18. 174. Natus 1296. I. 299. 337. II. 18. 174
-- Dux Plocenſis Filius Ziemoviti Ducis Plocenſis. I. 381. Ejus Conjux. I. 381. Ejus Liberi. I. 387. Obiit. 1454. I. 381
-- Dux Plocenſis. Filius Wladislai Ducis Plocenſis. I. 381. Obiit. 1462. I. 381
-- I. Dux Opol. Filius Caſimiri Ducis de Opol. I. 666. 677. Ejus Conjux. I. 666. 677. II. 64. 254. II. Acc. 7. Ejus Liberi. I. 666. Obiit. 1288. I. 666. 680.
-- II. Dux Opolienſis. Filius Bolckonis III. f. II. Ducis Opolienſis. I. 666. 710. II. 84. (vide Ladislaus.) Ejus Conjux. I. 381. 666. II. 84. Ejus Liberi. I. 666. 713. Obiit. 1401. I. 666. 712
-- Dux Teſchinenſis. Filius Caſimiri. II. Ducis Opolienſis & Domini in Prithum. I. 666. 684. Obiit. 1355. I. 666. 684
-- Dux Teſſinenſis & Maj. Glogoviæ Filius Boleslai Ducis Teſſin. & Maj. Glogov. I. 671. Ej. Conjux. I. 671. Obiit. 1463. I. 671. Hertzog Boleslai zu Teſchen und Groß-Glogau Sohn. I. 748. Seine Gemahlin. I. 748. Geſtorben. 1463. I. 748
-- Dux Koslenſis & Bithumienſis. (De Patre Autores non conveniunt. I. 686.) Ejus Liberi. I. 666
-- Albus Dux Gnewkovienſis. Filius Caſimiri Filii Zemomislii Ducis Cujaviæ &c. II. 111. Ejus Conjux. II. 111. Ejus Origo & Stemma II. 111

WLASTIDES. (Petrus) vide Ulaſt.)

WOLFFGANGUS.
-- Comes Barbienſis. Ejus Conjux. I. 641. Obiit. 1565. I. 641
-- Von Wallſtein Obriſter Hoffmeiſter zu Oeſterreich. I. 733

WOLDEMARUS.
-- Princeps Aſcaniæ. an. 1353. I. 989
-- Fictitius. Ejus fata. II. 289

WOLRAD. Graf zu Manßfeld. Seine Gemahlin. I. 542

MOYSSEL, (Sigm.) Phyſ. Wratislav. Obiit. 1607. II. 479

WRADISLAUS.
-- Rex Poloniæ & Bohemiæ. Obiit. 1093. II. 222.
-- Dux Pomeraniæ. Ejus Conjux I. 638. Obiit. 1392. I. 638

Y.

YESSE. (alias Geyſa) Rex Hungariæ Duxit Adelheidam ſororem Meſconis I. I. 17. II. 201

Digitized by Google

Z.

ZABISIUS SOPANUS. Nobilis & potens Bohemus. I. 753. Ejus ortus. I. 753. Ejus Conjux. I. 753. Capite plexus. I. 753

ZACHARIAS. Hermannus Civis Wratisl. Obiit, 1308. II. 18

ZACKENKIRCHE. Burggraf von Zoboten. an. 1369. I. 868

ZAVISIUS. Episcopus Cracovienſis Filius Dobeslai. II. 129. Obiit 1382. II. 129

ZBIGNEUS.

- - Filius VVladislai I. Regis Poloniæ ex Concubina. I. 6. 24. 301. 615. II. 29. 224. Ejus Obitus. II. 228

- - Bischoff zu Crackau. I. 733. Gestorben, an. 1455. I. 733

ZCEDLICZ. (Bernhard) an. 1314. III. 29

ZECKLER MOYSES. I. 703

ZEDLITZ. in Alczenau (Henricus de) I. 1017

ZEG. (Petrus) an. 1310. III. 90

Zeißberger. (Nickel von) Burggraf zu der Strigau, an. 1369. I. 868. an. 1376. I. 939

ZEMOMISLAUS.

- - Dux Poloniæ. Filius Meſconis Ducis Sarmatiæ. I. 300. 615. 648. 725. II. 24. Origo nominis. I. 648. Ejus Liberi. I. 300. 615. II. 24. Obiit. 964. I. 300. 615. 648. Ein Sohn Meſſiconis, Hertzogs zu Sarmatien. I. 745

- - Dux Gnevvcovienſis. Ejus Filii. II. 111

ZETTERITZ. (Hermannus) Eques Auratus. Occubuit in Tumultu Legnic. I. 662

ZIEMOVITUS.

- - Dux Poloniæ. Piaſti, Ducis Sarmatiæ Filius. I. 300. 616. 647. 648. 745. II. 199. Ejus Conj. II. 200. Ejus Liberi. II. 200. Obiit. 892. I. 300. 616

- - Dux Maſoviæ. Ejus Conjux. I. 381. Ejus Liberi. I. 381

Obiit. 1262. II. 74. 83
1269. I. 625
1283. I. 381

ZIEMOVITUS.

- - Dux Maſoviæ Filius Conradi Ducis Maſoviæ. I. 381. Natus. 1283. I. 381. Obiit. 1343. I. 381

- - Dux Maſoviæ. Filius Tvvideni Ducis Maſoviæ. I. 381. 759. Ejus Conj. I. 381. 442. 750 759. II. 125. Ejus Liberi. I. 381. 442. 759. II. 125. Obiit. 1381. I. 381. 750. II. 124

- - Dux Plocenſis. Filius Ziemoviti Ducis Maſoviæ. I. 381. II. 125. Ejus Conjux. I. 381. Ejus Liberi. I. 381. Obiit. 1426. I. 381

- - Dux Plocenſis. Filius Ziemoviti Ducis Plocenſis. I. 381. Ejus Filia. I. 381

- - Dux Maſoviæ. Filius VVladislai Ducis Plocenſis. Obiit. 1462. I. 381

- - Dux Cilivienſis. I. 666. 689. Natus. 1342. I. 666. 686

- - Ord. S. Joh. Hieroſolymitani Magiſter. I. 666. 691

- - Hertzog zu Plocen in der Maſſavv. Ejus Conjux. I. 697. Ejus Filia. I. 597. Obiit. 1426. I. 697

ZIEROTIN. de

- - Jan. an. 1467. I. 192

- - Johannes, an. 1477. II. 360

ZIRLA. von der Waſſerrabe, Burggraff zu Reichenbach, an. 1369. I. 868

ZIRN. de

- - Wentzel und Nickel. } Gebrüder, an. 1360. I. 936

- - Magnus, an. 1310. I. 937

ZIROSLAUS. (vide Zyroslaus)

ZISCHKA. Der Böhmen Kriegs-Obriſter. I. 173. Geſtorben. 1424. I. 173. Sein Bildniß mit einer Inſcription zu ſehen. I. 173

ZYROSLAUS.

- - I. Episcopus VVratislav. Obiit. 1120. I. 61. 64

- - II. Episcopus VVratislav. Obiit, an. 1183. I. 61, 65

FINIS.

Errata

Digitized by Google

Errata Typographica

OPeri huic irrepſiſſe fateri cogitur Auctor, Res ipſa loquitur. Leviora quæ unam vel alteram Litteram commutant Abſentiæ Autoris & gravibus ex Cauſis interruptis plus ſimplici Vice primi Voluminis Typis dabit Amicus Lector, Iniquus vero ſi quis & hæc corripere velit Cenſor, animum Malevolentia turpeſcentem, ſuæ ipſius Tenuitatis immemorem, & ſupremam ſcribendi Neceſsitatem prodet, quem vero infra invidiam eſſe remur. Majora tamen & quæ Lituram unius vel alterius Litteræ excedunt adeſſe, quæ vel Incuria Amanuenſis vel Imprimentis peperit, doleo, ut

Tom. I. pag. 7. lin. 45. *pro* Tus *lege* Tres.
- p. 9. lin. 19. *pro* literatus *lege* liberatus.
- p. 12. lin. 8. *pro* extruvit *l.* extruxit.
- p. 14. lin. 35. *pro* facienda *l.* facianda.
- p. 27. lin. 31. *pro* fratem *l.* fratrem.
- p. - - lin. 45. *pro* Ablaſſoris *l.* Abſciſſoris.
- p. - - lin. 55. *pro* conta *l.* contra.
- p. 34. lin. 23. *pro* manes *l.* inanes.
- p. 45. lin. 10. *pro* locum *l.* lacum.
- p. 48. lin. 20. *pro* domino *l.* dominio.
- p. 67. lin. 30. *pro* accepit *l.* accipit.
- p. 70. lin. 25. *pro* per *l.* in.
- p. 72. lin. 11. *pro* Suecia *l.* Suevia.
- p. 79. lin. 41. *pro* falmen *l.* fulmen.
- p. 87. lin. 52. *pro* eriſtis *l.* eritis.
- p. 94. lin. 31. *pro* fugibus *l.* frugibus.
- p. 96. lin. 30. *pro* fugum *l.* fugam.
- p. 101. lin. 11. *pro* ſaquatur *l.* ſequatur.
- p. 129. lin. 10. *pro* 95. Ellen *l.* 55. Ell.
- p. 153. lin. 14. *pro* grenitus *l.* grenitiis.
- p. 181. lin. 9. *pro* privatis *l.* pravitatis.
- p. 217. lin. 31. *pro* Thruzo *l.* Thurzo.
- p. 233. lin. 28. *pro* warg *l.* ward.
- p. 259. lin. 14. *pro* fobole *l.* ſobole.
- p. - - lin. 19. *pro* impullus *l.* impulſus.
- p. 261. lin. 21. *pro* couinivit *l.* counivit.
- p. 262. lin. 30. *pro* Tetutas *l.* tenutas.
- p. 272. l. 3. *pro* dovolutum *l.* devolutum.
- p. 275. lin. 53. *pro* occidente *l.* oriente.
- p. - - lin. 55. *pro* Tactaris *l.* Tartaris.
- p. 280. lin. 48. *pro* Caroli IV. *l.* Caroli V.
- p. 284. lin. 7 *pro* Exitus *l.* Exortus.
- p. 290. lin. 54. *pro* deſtineri *l.* deſtinari.
- p. 294. lin. 28. *pro* Baraviæ *l.* Bavariæ.
- p. 296. lin. 1. *pro* Flagellonis *l.* Jagellonis.
- p. 303. lin. 54. *pro* Navatio *l.* narratio.
- p. 306. lin. 44. *pro* altria *l.* atria.
- p. 314. lin. 11. *pro* SOSOR *l.* SOROR.
- p. 315. lin. 41. *pro* memotatam *l.* memoratam.
- p. 316. l. penult. *pro* novabant *l.* navabant.
- p. 324. lin. 22. *pro* dilantandi *l.* dilatandi.

Tom. I. p. 324. lin. 25. *pro* ferit *l.* fecit.
- p. 344. lin. 48. *pro* parcare *l.* parare.
- p. 358 lin. *quibusdam pro* Dacia *l.* Dania.
- p. 374. lin. 24. *pro* diſtinctu *l.* diſtrictu.
- p. 391. lin. 11. *pro* mutilitati *l.* mutilati.
- p. 411. lin. 94. *pro* facta *l.* facta.
- p. 439. lin. ult. *pro* libertat *l.* liberat.
- p. 453. lin. 28. *pro* ſublemati *l.* ſublimati.
- p. 454. lin. 33. *pro* oblibus *l.* oblitus.
- p. 458. lin. 9. *pro* Gregorx *l.* Gregorii.
- p. 460. lin. ult. *pro* minirum *l.* nimirum.
- p. 461. lin. 21. *pro* medeſtia *l.* modeſtia.
- p. 480. lin. 28. *pro* EXPLICIT *l.* Explicita.
- p. 651. l. antepen. *pro* beneficia *l.* benefica.
- p. 665. l. 6. *pro* Krutzbachio *l.* Kurtzbachio.
- p 676. lin. 4. *pro* initio *l.* inito.
- p. 678. lin. 48. *pro* temerate *l.* temerare.

Tom. II. p. 11. lin. 34. *pro* ducent. *l.* ducens.
- p. 19. lin. 6. *pro* vetutisſimis *l.* vetuſtisſimis.
- p. 20. lin. 18. *pro* Agermann *l.* a Germann.
- p. 21. lin. 20 *pro* ponſorcia *l.* conſortia.
- p. - - lin. 43. *pro* nomeo *l.* nomen.
- p. 22. lin. 13. *pro* libertatis *l.* liberalitatis.
- p. - - lin. 26. *pro* conſtruxerant *l.* conſtruxerat.
- p. 23. lin. 18. *pro* preotunc *l.* pro tunc.
- p. 24. lin. 32. *pro* pordent. *l.* poſſident.
- p. 25. lin. 11. *pro* menſuarum *l.* menſuram.
- p. - - lin. 37. *pro* amonicionem *l.* admonitionem.
- p. 27. lin. 17. *pro* feracitate *l.* ferocitate.
- p. - - lin. 29. *poſt* nolebant *l.* uti.
- p. - - lin. 39. *pro* ſervusque *l.* ſervosque.
- p. 28. lin. 43. *pro* fame *l.* fama.
- p. 29. lin. 39. *pro* filios *l.* filius.
- p. 31. lin. 36. *pro* ſolito *l.* ſolitos.
- p. 32. lin. 42. *pro* ingeditur *l.* ingreditur.
- p. - - lin. 52. *pro* obſequioſe *l.* obſequio.
- p. 33. lin. 5. *pro* volneris *l.* vulneris.
- p. 35. lin. 25. *pro* Pietaſevertit *l.* pietas evertit.
- p. 42. lin. 12. *pro* confluxit *l.* conflixit.

Digitized by Google

Tom. II. pag. 42. lin. 22. *pro* diuinvine dicte *l.* divine vindicte.
- p. 43. lin. 28. *pro* fama *l.* fame.
- p. 44. lin. 5. *pro* contiqua *l.* contigua.
- p. -- lin. 17. *pro* ultra *l.* ultro.
- p. 45. lin. 54. *pro* fine *l.* five.
- p. 47. lin. 36. *pro* nuncicorum *l.* nunciorum.
- p. 48. lin. 1. *pro* teſte *l.* teſta.
- p. -- lin. 38. *pro* nunc *l.* non.
- p. 50. lin. 18. *pro* dolet *l.* doletur.
- p. 62. lin. 6. *pro* ſpote *l.* ſponte.
- p. 65. lin. 5. *pro* & *l.* ut.
- p. -- lin. 6. *pro* ut *l.* &
- p. 70. lin. ult. *pro* matunis *l.* matutinis.
- p. 76. lin. 42. *pro* dicati *l.* ditati.
- p. 77. lin. 26. *pro* ſartophagum *l.* ſarcophagum.
- p. 80. lin. 54. *pro* cedidit *l.* cecidit.
- p. 84. lin. 32. *poſt* libertatis *l.* afflixerat.
- p. 88. lin. 13. *pro* reſpectuum *l.* reſpectum.
- p. 89. lin. 35. *pro* amituo *l.* amitino.
- p. 101. lin. 24. *pro* conſilium *l.* cum filium.
- p. 102. lin. ult. *pro* mallatenus *l.* nullatenus.
- p. 105. lin. 8. *pro* uluvatum *l.* ululatum.
- p. 117. lin. penult. *pro* aderebant *l.* aderant.
- p. -- lin. ult. *pro* interempta *l.* interemptum.
- p. 126. lin. 56. *pro* mivium *l.* mirum.
- p. -- lin. 57. *pro* grannidem *l.* tyrannidem.
- p. 143. lin. 46. *pro* venienes *l.* venientes.
- p. 148. lin. 21. *pro* natura *l.* jactura.
- p. 154. lin. 37. *pro* defuncte *l.* defuncto.
- p. 179. lin. 13. *pro* petio *l.* petito.
- p. 182. lin. 28. *pro* ſcutimo *l.* ſcrutinio.
- p. 185. lin. 34. *pro* habeat *l.* habebat.
- p. 196. lin. 1. *pro* madno *l.* magno.
- p. 198. lin. 45. *pro* qaum *l.* quam.
- p. 200. lin. 13. *pro* hoſpipitalis *l.* hoſpitalis.
- p. 201. lin. 21. *pro* puſſaros *l.* paſſuros.
- p. 208. lin. 13. *pro* abto *l.* ablato.
- p. 213. lin. 55. *pro* oppugnadam *l.* oppugnandam.
- p. 215. lin. 10. *pro* ſumpta *l.* ſumptu.
- p. -- lin. 52. *pro* debiutm *l.* debitum.
- p. 230. lin. 23. *pro* ad *l.* ab.
- p. 235. lin. 40. *pro* Monorcachiam *l.* Monomachiam.
- p. 245. lin. 33. *pro* curanda *l.* curandis.
- p. -- lin. 48. *pro* percurſores *l.* percuſſores.
- p. 264. lin. 2. *pro* plateos *l.* plateas.
- p. 265. lin. 49. *pro* ſe moribus *l.* femoribus.
- p. 267. lin. 1. *pro* æquo *l.* equo.
- p. 275. lin. 29. *pro* ludis *l.* lucis.
- p. 276. lin. 1. *pro* quiritari *l.* querelari.
- p. 282. lin. 11. *pro* beneficio *l.* benefico.

Tom. II. pag. 284. lin. 55. *pro* decendentibus, decedentibus.
- p. 287. lin. 9. *pro* naſculorum *l.* maſculorum.
- p. 288. lin. 19. *pro* a pertinent *l.* ac pertinent.
- p. 293. lin. 2. *pro* inſeudationem *l.* infeudationem.
- p. - lin. 39. *pro* interdum *l.* interdiu.
- p. 301. lin. -- *pro* adjugendo *l.* adjungendo.
- p. 302. lin 6. *pro* annus *l.* annos.
- p. 312. lin. 35. *pro* auſtu *l.* auſu.
- p. 313. lin. 9. *pro* mſit *l.* miſit.
- p. 315. lin. 25. *pro* impreſſionem *l.* ingreſſionem.
- p. 334. lin. 38. *pro* fidiſſimo *l.* fideliſſimo.
- p. 338. lin. 31. *pro* Ladikaus *l.* Ladislaus.
- p. 340. lin. 15. *pro* pincipum *l.* Principum.
- p. 344. lin. 24. *pro* excommunicatus *l.* excommunicatas.
- p. 350. lin. 8. *pro* propreſſus *l.* progreſſus.
- p. -- lin. 30. *pro* curritus *l.* curribus.
- p. 351. lin. 19. *pro* paſſis *l.* paſſus.
- p. 352. lin. 51. *pro* utra *l.* ultra.
- p. 353. lin. 15. *pro* compartatarum *l.* comparatarum.
- p. 357. lin. 53. *pro* fraudes *l.* frondes.
- p. 358. lin. 37. *pro* a deſiſtendum *l.* ad deſiſtendum.
- p. -- lin. 50. *poſt* cui *l.* ob.
- p. 363. lin. 21. *pro* compoſium *l.* compoſitum.
- p. 369. lin. 18. *pro* eadem *l.* easdem.
- p. 384. lin. 19. *pro* culcitæ *l.* culcitræ.
- p. 389. lin. 25. *pro* judicium *l.* indicium.
- p. 398. lin. 36. *pro* Patres *l.* paſtes.
- p. 402. lin. 9. *pro* fidem *l.* fidam.
- p. 407. lin. 4. *pro* principue *l.* principe.
- p. 409. lin. 53. *pro* 1526. *l.* 1536.
- p. 414. lin. 55 *pro* venari *l.* venerari.
- p. 415. lin. 48. *pro* interuſarium *l.* interuſurium.
- p. 444. lin. 15. *pro* exitium *l.* exitum.
- p. 446. lin. ult. *pro* benficum *l.* beneficum.
- p. 452. lin. 36. *pro* dandem *l.* dandam.
- p. 459. lin. 46. *pro* Trajano *l.* Trojano.
- p. 469. lin. 13. *pro* conſerendis *l.* conferendis.
- p. -- lin. 25. *pro* ſaus *l.* ſalus.
- p. 477. lin. 39. *pro* venationibus *l.* venenationibus.
- p. 482. lin. 59. *pro* nuncuam *l.* nunquam.

Tom. III. p. 6. lin. 2. *pro* 1029. *l.* 1079.
- p. -- lin. 14. *pro* commendatum *l.* commendatus.
- p. 7. lin. 47. *pro* An *l.* Eum.
- p. 9. lin. 12. *poſt* Henrici Pii *l.* F. qui & anno 1256. Epiſcopum captivum abduxit.
- p. 13. lin. 21. *pro* ſecuta *l.* ſecula.

Tom. III.

by Google

Tom III. pag. 19. lin. 6. *pro* ponis *l.* bonis.
- p. 21. lin. 17. *pro* ſperavit *l.* ſuperavit.
- p. 23. lin. 8. *pro* Oracovienſi *l.* Cracovienſi.
- p. 25. lin. 10. *pro* familias *l.* familia
- p. 30. lin. 7. *pro* auxilia us *l.* auxiliatus.
- p. 34. lin. 15 *pro* prepoſitos *l.* prepoſitus.
- p. 40. lin. 39. *pro* diſtrictus *l.* diſtrictu.
- p. -- lin. 47. *pro* perſentis *l.* preſentis.
- p. 41. lin. 19. *pro* Itentiones *l.* Intentiones.
- p. 42. lin. 13. *pro* attende *l.* attente.
- p. 44 lin. 6. *poſt* pro *l.* Epiſcopatu.
- p. 46. lin. 26. *pro* precupiendo *l.* precipiendo.
- p. 47. lin. 42. *pro* & *l.* eſt.
- p 51 lin. ult. *pro* Cantori *l.* Cantoris.
- p. 52. lin. 32. *pro* arcis *l.* areis.
- p. 53. lin. 13. *pro* Creaturis *l.* Creatoris.
- p 54 lin. 44 *pro* locum *l.* eorum.
- p. 55. lin. 22. *pro* Raleenau *l.* Rabenau.
- p. 57. lin. 42. *pro* wen *l.* wer.
- p. 62. lin. 2. *pro* Ducis *l.* Duces.
- p. 75. lin. 3. *pro* Dominum *l.* Dominium.
- p. 77. lin. 43 *pro* habituri *l.* habituri.
- p. -- lin. 39. *pro* LXVII. *l.* LXVIII.
- p. 78. lin. 31. *pro* proprius *l.* propius.
- p. -- lin. 47 *pro* putabit *l.* putabit.
- p. 79. lin. 3. *pro* Colnobio *l.* Cœnobio.
- p. 82. lin. 21. *pro* facturum *l.* factum.
- p. 83. lin. 21. *pro* Dnos *l.* Dnus.
- p. 87. lin. 44 *pro* Pnnpbius *l.* Pnnpibus.
- p. 88. lin. 36. *pro* unmündig *l.* nu mündig.
- p. 90. lin. 17. *pro* provenire *l.* prævenire.

Tom. III. pag. 102. lin. 8. *pro* emtuo *l.* mutuo.
- p. 106. lin. 7. *pro* furtmo *l.* furtim.
- p. 111. lin. 1. *pro* dum *l.* poſſidendum.
- p. 113. lin. 34. nach Hertzog *l.* Conrad.
- p. 120. lin. 21. in marg. *pro* 1670. *l.* 1370
- p. 125. lin. 41. *pro* filiabres *l.* filiabus.
- p. 135. lin. 35. *pro* ydonerum *l.* ydoneorum.
- p. 139. lin. 38. *pro* pacifie *l.* pacifice.
- p. 142. lin. 48. in marg. pro Promniz *l.* Pruſniz.
- p. 147. lin. 42. *pro* ſic *l.* ſi.
- p. 148. lin. 37. *pro* Raſtro *l.* roſtro.
- p. 163. lin. ſetze Gottſche III. unter Gottſche. II.
- p. 177 lin. 43. *pro* häufflich *l.* käufflich.
- p. 190. lin. 45. *pro* Sache *l.* Ehe.
- p. 19 . lin. 30. *pro* Gnaden *l.* Gnaden-Sonne.
- p. 192. lin. 17. *pro* davon *l.* dafern.
- p. 202. lin. 8. *pro* Deutſchland *l.* Deutſchend.
- p. 215. lin. 1. *pro* vid. p. 1031. *l.* vid. p. 201.
- p. 228. lin. 40. *pro* 32. Jahre. *l.* 23. Jahre.
- p. 247. lin. *pro* Dahnauiſche *l.* Donaiſche.
- p. 272. lin. 1. *pro* VI. Stamt. *l.* IV. Stamm-Taffel.
- p. 281. lin. 26. *pro* Geſellſchaffts *l.* Geſchlechts.
- p. 286 lin. 37. *pro* affectum *l.* affectum.
- p. 306. lin. 37. *pro* mange *l.* mage.
- p. 319. lin. 1. *pro* A. *l.* B.

Scriptorum aliquot vetuſtiorum ex illis quos edere licuit, Codices MSStos partim præſtantiores noſtris, partim v. g. Johannis autographum indagare licuit, hinc nobis ipſis integrum ſit Senſum quandoque vel interruptum vel Ordinem Chronologicum (quem ab Autore Codicis vel Amanuenſis Manu omiſſum, noſtra inſerere Audaciæ non Prudentiæ fuiſſet) ſupplendi, ſi de enumerandis Ordine Chronologico Gentis noſtræ rebus, Syſtemate per Lemmata probanda deſcripto, Fide tum hujus noſtræ Colectionis tum aliorum Annalium, largaque Diplomatum nec in noſtris adhuc Voluminibus obviorum Segete agere DEUS & Dies conceſſerint. Eo quoque Tabulis Genealogicis Ducum Sileſiæ imprimis quæ REGIAM PIASTEAM GENTEM & BRZEMISLAI OTTOCARI BOHEMIÆ REGIS POSTEROS oppavienſes & Ratiborienſes Duces Vol. I. exhibuerunt, novam afferre Lucem conſtitutum eſt, dum cumulatius ad annorum Seriem eorum Res Domi Foriſque geſtas exponere, Annalium ab Autoribus maxime coævis confectorum Fide firmare, & quo unius cujusvis anno Occaſus contigerit, de Liberorum Numero Monumentorum quæ nullo modo depravari poſſunt Fide agere noſtrorum erit Partium; hiſce enim Tabulis noſtris Genealogicis Vol. I. inſertis non omnes ſingulorum Res deſcribere ſed nomina ſaltim & Seriem haud interruptam ab Interitu vindicare & quibusdam aſſertionibus probare Inſtituti permiſit Ratio, hoc vero adornando Syſtemate dum totius Sileſiæ Res, vernaculæ Linguæ Eloquio, barbararum Vocum inſpergendarum haud indigæ, per Lemmata enumerare, & non niſi optimorum Monumentorum Concentu firmare & defendere Animus eſt, omnium Sileſiæ Ducum præ cæteris vero Capitum Familiæ Res ad Annorum Seriem geſtæ, deſcribendæ & ab Interitu revocandæ occurrunt, cumque Votis noſtris & Precibusquæ ſub Finem Præfationis noſtræ Vol. II. exſtant, locum nunc relictum eſſe non uno Exemplo cognoſcere inque Sinu gaudere liceat, confido, me Glogovienſium Ducum, inter quos tot Henrici,

rici, olsnenſium inter quos tot Conradi, Bregenſium denique & omnium ſuperioris Sileſiæ, Seriem, Vitas, Matrimonia, Liberos, luculentiorem in Aſpectum prolaturum. Quæ de Dynaſtiarum Sileſiæ liberarum Wartembergenſis & Milicenſis Finibus Vol. I. p. 273. dicta ſunt, mutata ad finem Vol. II. leguntur, quam veram de illis Sententiam hoc Vol. III. repetii cum LIBERORUM SILESIÆ BARONUM Nomina in novum quaſi atrium collocarem. Breslographiam Renovatam Ill. Henelii huic Vol. me inſerere velle promiſiſſe recordor, aderant MSSti Codices duo, ipſius Autoris, Celeberrimi quoque Viri: Martini Hanckii Acceſſiones; nec curta quibus obſervationes an annum usque præſentem augere poteram Supellex, diſſuaſerunt tamen Progreſſus hoſce in Lucem Rationes aliæ graviores, noſtroque Muſeo ita adornatum Codicem ſervandum juſſerunt. Hæc cum ad Exitum perducerem Volumina, quibus Scriptores quosdam, adhuc ineditos, eorumve excerpta, Diplomata plura, & alia Rei noſtræ Hiſtoricæ ac Genealogicæ inſervientia Monumenta collegi & in publicam Lucem PROUT VENIA EXORATA LICUIT dedi, monere A. L. volui; duxi Lineas, quibus junctæ aliæ plures Lemmata conſiſtere poſſent Rerum apud nos geſtarum Seriem continuam conficientia, firmiſſimisque munienda Præſidiis: perfectum ergo hoc Labore opus me exædificaſſe nunquam perſuaſum habui, nec his in Paginis me profeſſum memini, ſed revocare aut cohibere me ab Incepto haud potuit appropinquantis forte iniqui Cenſoris Umbra, quod exiguam tamen Patriæ utilitatem præbere hoſce meos Conatus perciperem: me plura ad invidum ſi quis forte ſeſe obtruſerit Lectorem verba ſimilem ob Cauſam Martialis Lib. II. Epigram. VIII. fecit.

CORO-

Digitized by Google

CORONIDEM

hanc

noſtris Scriptorum Rerum Sileſiacarum Voluminibus imponere jubet
Diplomatum adhuc ineditorum Affluentia:

SPECIMINIS loco

qualem a nobis Ordine Chronologico Annalium more ſuſcipiendam pleniorem Enarrationem Rerum Geſtarum & Familiarum DVCVM SILESIÆ
expectare DEO DUCE Lector Amicus poſſit.

*

Ad TAB. I. GENEALOG. Tom. I. Script. noſtror.

Quæ Ducum SILESIÆ WRATISLAVIENSIVM PIASTEA GENTE oriundorum Seriem ſiſtit.

No. 48. Errorem Typographi, qui Bolconis I. Ducis Sileſiæ SVIDNICENSIS annum mortis 1304. poſuit, vel transeundo notamus, ad Tab. enim III. p. 386. & 391 expreſſis Verbis & Numeris eum an. 1303 deceſſiſſe ſcriptum eſt.

Ad TAB. II. Genealog. l. c.

Quæ Ducum SILESIÆ GLOGOVIENSIUM & SAGANENSIUM Progeniem PIASTI Poſteros ſiſtit.

Me Ducum Henricorum (quo nomine tot Glogovienſes veniunt) ac utriusque Johannis Saganenſium Ducum, cujus Imi Vitam ultra Terminum a Pohlio in Annal. Wratislav. ad an. 1439. præfixum, (loco ad no. 36 Tabulæ hujus allato) ſeſe porrigere edoctus ſum, Res & Gentem larga Diplomatum præſtantiſſimorum Serie & adhuc ineditorum fide enumerare velle ſpondeo.

Ad TAB. III. Genealog. l. c.

quæ DUCUM SILESIÆ OLSNENSIVM PIASTEORUM Stemma exhibet.

No. 5. affirmandum eſt, CONRADUM II. DUCEM non alio quam anno 1403. & die quidem 11. Junii diem ſuum obiiſſe, Teſtimonio Inſcriptionis Sepulcralis, in Cœnobio Trebnicenſi adhuc extantis, quæ nec recentior, nec mutanda, Dlugoſſus vero dum ad an. 1409. Conradi antiqui mentionem injecit, vel Conradum I. Album, (amanuenſium vitio antiquum pro Albo ſcriptum) vel eum qui κατ' ἐξοχὴν Senior dictus, & Epiſcopus poſtea Wratislavienſis electus, nulla ratione vero Tertius in Ordine Conradorum eſt, intellexit.

No. 10. 13. 16. 19. & 20. ſive de Tot Conradis IV. V. VI. VII. VIII. ſpecialiter & copioſe allatis de an. 1403. ad annum 1492. Diplomatibus adhuc ineditis agam, atque de Conrado Seniore an. 1416. Adminiſtratore Ducatus Bregenſis, de duobus Conradis Nigris, de Conrado Wohlavienſi, de Conrado Decano, & de Conrado Teutonici Ord. Equite ad annorum quo quisque defunctus Seriem diſſeram cumulatius, & quibus ſinguli Locis adſcribendi tradam, ſit Speciminis loco Titulus Ducis Olsnenſis in Maſoviæ Ducatum Connubii Cauſa acquiſitus, quod Conradus, cum MARGARETHA Ziemoviti Ducis Maſoviæ F. unica contraxit, qui CONRADUS Olsnæ ſedem habuit, & uti loquimur Princeps Regens extitit, quis in ordine ille ſit, con-

Digitized by Google

tra ea quæ Dlugoſſus lib. XIII. ad an. 1465. edidit, tradam Diplomatum quorundam ſumma ſaltim edere liceat Capita Cod. noſtri MSti Verbis:

„CONRADUS D. G. DUX ZLEZIE: Dnus OLSNIEZENSIS nomine Dne „MARGARETHÆ DNI olim Ziemoviti Ducis Maſoviæ & Ruſſiæ Vnicæ Filiæ: Conſor„tis vero ſuæ: mediantibus Oratoribus Dmni Georgii Regis Bohemiæ cedit Caſimiro Re„gi Terris Goſtinenſi & Ravenſi in Maſovia & Belzenſi in Ruſſia: nec non omni Jure, „quod ſibi in futurum ad infraſcriptas Terras Plocenſem Wisnenſem & Sochacovienſem „competere videretur: Idemque recognoſcit ſe nomine Dotis a præfato Dno Caſimiro „Rege XXIII. Florenor. Hungaric. recepiſſe: Datum Caliſii Sabbatho ante S. Hedvvigis „Anno DMNI M.CCCC.LXV.

„Jodocus Epiſc. Wratislav. & Wilhelmus Junior de Rozemberg nomine Geor„gii Regis Bohemiæ Domini ſui inter Caſimirum Regem Poloniæ ex una & CON„RADUM DUCEM OLSNICENSEM & MARGARETHAM IPSIUS CON„SORTEM ex altera Partibus Mediatores recognoſcunt certam factam eſſe inter eas„dem Partes Occaſione Terrarum & Dominiorum per Prædeceſſores MARGARETHÆ „DUCISSÆ MASOVIÆ derelictorum Concordiam, atque Litteras tam ipſius Ducis, „quam MARGARETHÆ Conſortis ipſius, ſuper ea re Confectas Litteris ſuis inſe„runt: Datum Wratizlav. Sabbatho poſt S. Luciæ Anno DMNI M.CCCC.LXV.

„DNA MARGARETHA prædicta Duciſſa approbat eandem Confirmationem „ſpecialibus Litteris ſuis. Datum Poznaniæ fer. III. in Craſtino SS. Simonis & Judæ, Ao. „DMNI M.CCCC.LXL.

„Caſimirus Rex Poloniæ obligat ſe ſoluturum prædicto Conrado Duci Sileſiæ XX.M. „floren. Hungarical. ad certos Terminos in eodem Privilegio ſpecificatos ſub vadio ſimili & „ſub nonnullis appoſitis ratione Dotis prædictam MARGARETHAM concernentes & „ratione prædicti Juris in Ducatum Maſoviæ per eandem ſibi ceſſi: Caliſii Datum Sabbat. „ante feſtum S. Hedvvigis Ao. DMNI MCCCC. LXV.

„MARGARETHA DUCISSA cedit Caſimiro Regi de omni Jure in Terris Maſo„viæ Goſtinenſi Ravenſi ac Belczenſi in Ruſſia ſibi poſt Patrem nec non in Terris Plocenſi „Wisnenſi, Zavvrzenſi, Plonenſi, Sochacovienſi poſt Patruos ad ſe quoquomodo ſpectanti„bus: Caliſii in die S. Hedvvigis Ao. DMNI MCCCC.LXV.

Sequuntur XV. aliæ Litteræ ad idem Negotium ſpectantes, ultimarum hæc Inſcriptio:

„CONRADUS D. G. DUX ZLEZIE DNS. OLSNICZENSIS ET „KOCZLENSIS cum MARGARETHA CONJUGE Sua recognoſcunt ſibi perſoluta „eſſe pro ultima rata III. M. Florenor. Hungarical. ac proinde Regem Caſimirum de inte„gra Summa XX. M. Florenor. Hungarical. perſoluta quietant & liberum faciunt: Datum „Poznaniæ ipſo Die S. Jacobi Apoſtoli Ao. DMNI M.CCCC.LXX.III.

TAB. IV. GENEALOG. l. c.

Quæ DUCES SILESIÆ SUIDNICENSES, JAVORIENSES ET MONSTERBERGENSES Piaſti Poſteros exhibet:

No. 2. BEATRIX: Bolconis I. Ducis Suidnicenſis Conjux: an Ottonis Longi March. Brandenb. Filia fuerit dubitare jubet ſequ. Diplom. Teſtimonium, quo hunc quidem Marchionem Brandenburgenſem ſe inter & Filios Arbitrum fuiſſe probat, haud vero Patrem eſſe demonſtrat, quod ſilere vix debuiſſet Filia:

In nomine DMNI amen. Nos BEATRIX D. G. DUCISSA ZLEZIE ET DNA DE VüRSTENBERCH: notum eſſe volumus univerſis - - - quod cum ſuper Discuſſione Diſſenſionis Dotalitii, quod inter nos ex Parte una & *haredes nros carif-*

carisſimos Dnm Bernhardum & Bolconem ex altera vertebatur in Illuſtrem Principem Dnm. ſcilicet OTTONEM MARCHIONEM BRANDENBURGENSEM alternatim conſenſimus: Idem Dns Otto omnibus & ſingulis ſagaciter trutinatis & conſideratis nobis adjudicando invenit, ut quandoquidem poſt Obitum MARITI NRI CARISSIMI, DNI inquam DUCIS BOLCKONIS, cujus memoria ſit in Benedictione nris Denariis - - - - - - - - - - - - - - Cum igitur ad Capellam Caſtri in Strzegom quam nris Denariis ædificari fecimus & ad ipſam ædificatam X. marcas Redituum annis ſingulis contulimus - - - - - - - - Sanctimonialibus Clauſtri in Stregonia cujus Clauſtri Fundationis Cauſa & Exordium ſumus - - - - - Datum in Stregonia Ao. DNI M. CCC. VIII. in Vigilia S. Mathæi.

Duces quoque Bolconis I. relicti Filii minoris ætatis, non Ottonem Longum, ſed Gebhardum (forte Hackenbornium) avunculum nuncupant auctoritate Litterarum ſequentium:

In nomine DMNI Amen. Nos Bernhardus & Henricus D. G. Duces Zlezie & Dni de Vürſtenberch notum eſſe volumus univerſis tam præſentibus quam futuris ad quos preſens ſcriptum pervenerit, quod Sanctimoniales Clauſtri in Strigonia apud Avunculum nrum dilectum Dnm Gebhardum * de - - - cum villa quæ Pfaffendorff nuncupatur apud Strigoniam XIII. marc. - - - - - - emptione vero facta idem Dns Gebhardus Avunculus nr. dilectus ad nram Preſenciam veniens - - - - - - - - - - - - - - - - - - actum in Svvidnitz Ao. Dni 1310. d. 24. Martii.

* Codex MStus qui Copiam harum Litterarum prodit nomen gentilitium rudi Calamo exprimit: Quinocheo: nos in Originali (quod omni Solertia indagare noſtrarum erit Partium) aliud extare haud dubitamus.

Sequentis porro Diplomatis Auctoritate compertum eſt, BEATRICEN hanc, forte Hackenbornam, non vero Brandenburgicam, ad ſecunda Vota Bolconi I. defuncto tranſiiſſe, & Coslenſem Sileſiæ Ducem duxiſſe, qui ſi Synchronismi Rationem habeas, non alius quam Wladizlaus Dux Sileſiæ Coslenſis eſt, de quo no. 20. ad Tab. noſtram Genealog. VI. diximus, cujus & Filiarum una nomen Beatricis fert:

In nomine DMNI Amen. Nos Bernhardus Henricus & Bolco D. G. Duces Zlezie & Dni de Vürſtenberch recognoſcimus & Tenore preſentium publice proteſtamur, quod BEATRIX D. G. DUCISSA QVONDAM ZLEZIE, ſed modo DUCISSA KOZLENSIS: MATER NRA KARISSIMA: Clauſtro Sanctimonialium in Strigonia de novo per eam ædificato & conſtructo bona ſuis Denariis emta & comparata, videlicet duo Molendina ante Civitatem Strigonienſem & unam Piſcinam nec non in Stanovvitz XIII. Manſos cum dimidio: Item in Halbendorff VI. manſos cum dimidio: in Cirla vero IV. magnos Manſos contulit rite & racionabiliter donavit Jure hereditario & libere ab omnibus obventionibus Angariis & Perangariis qualibuscunque etiam Nominibus cenſeantur perpetuo poſſidenda in quibus predictis bonis nos omnia & ſingula Ducis ſi quæ ſunt vel fuerunt vel eſſe poterunt irritavimus caſſavimus & penitus revocavimus ſicut patet per Inſtrumenta ſuper predicta Libertate in Bonis prehabitis ſpecialiter per nos data: Nos vero volentes predicto Clauſtro Sanctimonialium in Strigonia facere gratiam ampliorem in Remiſſionem Peccaminum Patris nri KARISSIMI DUCIS BOLCONIS cujus Memoria ſit Beata, & ob Salutem Cariſſimarum Animarum Predeceſſorum nrorum concedimus & donamus predicto Clauſtro Jus Patronatus Eccleſie in nova Eccleſia circa Schönau quod ad nos de Jure dignoſcitur pertinere Jure perpetuo poſſidendum: Hanc vero graciam Donationem & Collationem Juris Patronatus Eccleſiæ prefate cum aliis Beneficiis pernarratis ipſis Sanctimonialibus in Stregonia damus *noſtris puerilibus Annis* pro certis datis & concesſis eximi cum Domini vero Gracia opitulante ad annos magis diſcretos maturos pervenimus & adultos attendentes quod multum bonum inde reſurgat ratam gratam & inviolabilem obſervamus. Ne igitur MATRIS NRE KARISSIME predictorum nrorum Bonorum

Digitized by Google

Donacionem & nram cum Jure Patronatus memorate Ecle nove nec non Libertatibus eorundem bonorum Confirmacionem imposterum aliquis presumat vel audeat impedire presentem Paginam nrorum Sigillorum Appensione jussimus roborari. Actum & Datum Stregon XVII. Kal. Aug. Ao. DNI M.CCC.XV. Presentibus honorabilibus Conrado de Czirn Thymone de Cunone Wenczlao de Zylicz Henrico Byr Apeczcone de Viltron nris Militibus: Item Ruperto Unnogis Hartmanno de Corone Henrico de Dychmannsdorff, Bernhardo de Sydlitz: Hermanno de Czedlitz: Diprando de Reibnitz: Dno Jacobo nro Capellano & aliis fide dignis.

Ad No. 12. 13. & 14. *Bernhardo* DUCI SILESIÆ SVIDNICENSI Tres Filias tribuimus, Quarram nunc addimus

CATHERINAM, Conjugem alteram BOLESLAI III. DUCIS SILESIÆ Lignicenſ. & Bregenſis, quam allata ad no. 3. Tab. noſtræ Genealog. V. Scriptorum Teſtimonia, Croacia oriundam fuiſſe dicunt, ni forte tres Uxores Dux Boleslaus III. duxerit: De noſtra hac, Catherina Suidnicenſi Dux Frater BOLCO II. ita teſtatur:

Nos Bolco D. G. Dux Zlezie Dns de Vürſtenberch in Suidnitz & in Brega harum Serie Litterarum recognoſcimus univerſis quod conſiderata Fidelitatis Conſtantia fidelis nri & dilecti Hynconis de Lichtenberg & ad ipſius votivæ Supplicationis Inſtantiam Contractum Venditionis & Emptionis inter ipſum Parte ex una & Dnam dictam Prevvdelyne parte ex altera in villa Pampiz Diſtrictus nri Bregenſis olim coram ILLUSTRIS E'T PRECLARE DMNE KA'THERINE FELICIS RECORDACIONIS DUCISSE BREGENSIS SORORIS NOSTRE KARISSIME preſencia celebratum juxta continentiam & Vigorem Littere ſue deſuper edite & confecte ratificamus & preſentis Scripti Patrocinio in omnibus ſuis Clauſulis Punctis & articulis confirmamus harum Teſtimonio Litterarum quibus nrum ſigillum preſentibus eſt appenſum in Evidentiam & Certitudinem clariorem. Dat. Wratizlav. in die S. Andreæ Apli Ao DMNI M.CCC.LVIII.

Ad No. 7. BOLCONEM II. Ducem Sileſiæ Suidnicenſem an. quidem 1368. non vero Julio Menſe, ſed jam ante Dominicam: Miſericordias Domini: Diem ſuum obiiſſe Diplomatum Fide affirmare licet.

Ad TAB. V. GENEALOGIC.

quæ DUCES SILESIÆ LYGIO-BREGENSES PIASTI Poſteros ſiſtit.

No. 3. CATHERINAM: quam ad Tab. anteced. IV. no. 14. BERNHARDI Glorioſi Ducis Suidn. Filiam fuiſſe probavimus, Matrem LVDOVICI I. DUCIS Sileſiæ Bregenſis fuiſſe ſequ. Diplom. Auctoritate eluceſcit.

In nomine DMNI Amen. Nos Ludvvicus D. G. Dux Zlezie & Dns Bregenſ. Legnicenſ. & Lubinenſ. Univerſis & ſingulis preſentes intuentibus volumus publice fore notum quod ad devotarum Precum Inſtantiam honeſti Viri Hynckonis de Lichtenberg Civis Wrat. tres cum dimidio Manſos cenſuales in Pampiz nri Bregenſ. Diſtrictus, quos ab honeſta Dna Elyzabeth relicta quondam Nicolai Prevvdlonis & ſuis Pueris racionabiliter emit prout Littere INCLYTE DMNE KA'THERINE OLIM DUCISSE BREGENSIS NRE MATRIS CARISSIME PIE RECOLENDE MEMORIE deſuper confecte atteſtantur cum Hynconi ſuisque heredibus & pro ſpeciali gracia tam Filiabus quam Filiis damus & conferimus cum Jure & Dominio ut in eisdem litteris lucidius exprimitur, nris Juribus Ducalibus & Exactionibus in eisdem nobis reſervatis & ut cum Tribus Talentis Piperis minus Trium Florenorum Ponderis quolibet B. Michaëlis feſto dandis nobis deferantur, in perpetuum Jure hereditario poſſidendos, vendendos, dandos, permutandos & in Uſus placitos convertendos. In cujus Rei Teſtimonium preſentes fieri juſſimus & nri Sigilli Munimine roborari: Datum Brege in octava Nativ. MARIE VIRGINIS GLORIOSE: Ao. M.CCC.LVIII. Preſentibus nris fidelibus Ulrico de Wanginzen Milite, Henrico de Rechnberg, Fridrico de Sultz, Hanckone de Reſchiz, Niczcone

cone Pakuſch, Theodrico de Poſern, & Joanne nro Notario, qui preſencia habuit in commiſſis.

Eadem CATHERINA: Duc. Zlezie & Dna Bregenſ. confirmat Capitulo Bregenſi ſupremum Jus in Piskeravv. Wratislav. Ao. DMNI M. CCC. LII. Kal. Septembr.

BOLESLAUS (III.) D. G. Dux Slezie & Dns Legnic. & Bregenſ. cum Conſenſu KATHERINE CONTHORALIS SUE GENEROSE DUCISSE: vendidit unum manſum liberum Hanckoni, Godeyn: Jure feodali. Wratislav. fer. VI. ante Dncam Quadr. Oculi A. D. M. CCC. LI.

No. 13. & 14. LUDOVICUM I. Ducem Sileſiæ Bregenſem Agneten Henrici IV. Ducis Glogovienſis Filiam, Uxorem duxiſſe probamus, ſed & Sororium Kariſſimum Semovitus Dux Teſchinenſis: Prior Bohem. Ord. S. JOHANN. HIEROSOLYMITANI Ao. 1379. dixit, quod qua ratione factum, ſuo loco indagare noſtrarum erit Partium: Ita vero loquitur Ziemovitus:

Nos Ziemovitus DEI GRACIA Dux Teſchinenſis: Prior Bohemie Ord. S. JOANNIS HOSPITALIS IEROSOLYMITANI: Univerſis & ſingulis preſentes intuentibus volumus publice ſore notum, qualiter Venerabilis Frater Jeſchko de Svveretícz Felicis Memorie quondam Generalis Prior prætacti Bohemiæ Prioratus Prædeceſſor nr Charisſimus de expreſſo Conſenſu & aſſenſu ac plena ratihabitione omnium Confratrum Ordinis nri predicti & precipue Commendatarum Domorum ſubſcriptarum videlicet Henslini de Sytavia: Comptoris in Brega: Jeskonis in Tyncia, Beneſſii in Lichtenau: Beſendi in Stregonia: & Petri in Goldberg: concorditer conſentientium atque etiam unanimiter conſentientibus Domorum nrarum Conventibus ad Preces MAGNIFICI PNCIPIS ET DMNI DMNI LUDWICI DUCIS ZLEZIE: DNI BREGENSIS: SORORII NRI KARISSIMI: qui Ordinem nrum & proſperum ſtatum bonorum Ordinis nri ſummo & benigno zelatur affectu ſub cujus alarum Protectione ſuaviſſima cum villis domibus & bonis nris fiducialiter requieſcimus & bona Pace fovemur Vice & nomine Eccle nre Parochialis in Brega contheratas ſive Plateas ſubnotatas - - -

Abbrechung der Kirche iſt beſtehen blieben, welchen auch zu erhalten die Stadt höch lichen bemühet hat, aber nichts ausrichten mögen, dann J. F. Gn. ihre Urſachen warum Sie es befohlen gehabt, iſt derhalben alles ſo darinn befunden worden an 17. Tag Junii herausgeräumet, und weil denn allda in ſelbigem Chor ein Fürſtl Begräbniß befunden, hat man daſſelbe abgebrochen, darinnen nichts denn etlich Gebeine gefunden, welches weyland der Durchl. Fürſtin und Frau Helenä: her zogs Heinrichs des Aelteren Gemahls geweſen, wie aus dem Epitaphio in der Wand gegen dem Chor befunden, alſo lautend:

A. M. CCC. LXIX. in die S. Gervaſii & Prothaſii: Generoſa HELENA DE ORLAMüNDE: obiit in Dno Inclyti Pncipis Henrici Majoris Conjux: Materque Junioris hic ſepulta.

Welche Gebein und Reliquias man in einen neuen Sarg hat einſchlagen laſſen, an welchem nachfolgender Text auff ein Pergament geſchrieben per me Blaſium Gebe auf geleimet iſt alſo lautend:

A Nativitate CHRISTI 1546. anno die vero 18. Junii ſolenniter translata ſunt Oſſa quorundam Antiquorum Pncipum Legnicn. & Bregenſ. ac SERENISSIMÆ DUCISSÆ & Dnæ HELENÆ DE ORLAMüNDE: Inclyti Henrici Majoris Conthoralis & Junioris Matris, ex evacuato per revelatum Evangelium Monaſterio Ord. Prædicatorum in hanc veterum Pncipum Sepulturam hujus Bregenſ. Collegii m. Imperante CAROLO V. Regnante FERDINANDO: Principe Fridrico Seniore Duce: D. Johanne a Leinin, Bregenſ. Præſide: Petro Horto: Proto-Conſule &c.

und iſt folgenden Tages nehmlich d. 18. Junii, welcher war der nächſte Tag vor S. Gervaſio aus bemeldtem Cloſter mit ehrlicher Pompa Funebri durch etliche Adels-Perſonen in die Thum-Kirche in den Chor getragen, allda zu denen andern ruhenden Fürſten geleget und behalten worden. (Hæc Gebelius.)

An. F. Henricus Junior, de quo loquitur Inſcriptio, is ſit qui in ordine Henricorum, IX. Dux Zlezie: Dns in Löben & Ohlau, in Diplomat. audit, vel Henricus hic in Juventute defunctus, anquirendum: ſuperſunt plura cumulatius Dippl. fide ſolvenda, e. g. quaratione factum, ut in Litteris quibusdam confirmatoriis Henricus IX. qui vero ratione Terrarum quas fortitus eſt, minor omnino Ludovico II. cenſendus, primum tamen in Ordine Locum occupet. Sed & hoc & quæ de reliquis Henrici VII. Conjugibus ſuperſunt Dubia, ſuo loco tollam.

Ad TAB. VI. GENEALOGICAM.

Quæ DUCES SUPERIORIS SILESIÆ TESSINENSES: OPOLIENSES & RATIBORIENSES PIASTI POSTEROS ſiſtit.

No. 20. Wladizlai Ducis Coslenſis Uxorem fuiſſe BEATRICEM, Viduam Bolconis I. Ducis Sileſiæ Suidnicenſis, ad Tab. IV. Genealog. No. 2. anteced. Diplomatis & Synchroniſmi fide collegi.

No. 31. Przemislao Duci Teſinenſi (extincta procul dubio prima Ducum Oſſvviecimenſium ex Teſinenſium Gente Linea) Ducatum Oſſvviecimenſem Jure Feudi Regem Bohemiæ WENCESLAUM dediſſe, ab eoque Tempore inter Poſteros Ducis Przemislai permanſiſſe Diplomata teſtantur plura, quorum hæc ſumma proferam Capita:

Wenceslaus Boh. Rex: Marchio Brandenb. Ducatum Oſſvviecimenſem Jure Feudi conſert Przemislao Duci Teſinenſi: Ao. 1372.

Johannes Dux Oſſvviecimenſis HEDWIGI conſorti ſuæ ſuper Oppido Zator & Caſtro Woleck ac villis Spytkovvice, Przeciczovv, Przevvcz, V. mill. marc. groſſ. Pragenſium Dotalitii nomine obligat: Sabbato die S. Mathæi Apoſtoli an. 1396.

Cives

Digitized by Google

Cives Zatorienſes profitentur obedientiam HEDWIG Duciſſæ Zatorienſi quoad in vivis ſuperſtes fuerit: A. D. 1398.

Wenceslaus Rom. & Boh. Rex approbat dotalitii Inſcriptionem per Janusſium Ducem Oſſuiecimenſem Hedvvigi Conſorti ſuæ factam: Dat. An. 1400.

Idem confirmat Feodum Ducatus Oſſvviecimenſis Przemislao Duci Teſczinenſi A. D. 1407.

Diviſio Ducatus Oſſvviecimenſis inter Wenceslaum, Przemislaum & Johannem Fratres: per Nicolaum Ducem Opavienſem & alios quosdam aſſeſſores facta An. 1445.

CASIMIRUS, WENCESLAUS, JANUSSIUS & WLADIZLAUS Duces Zatorienſes pollicentur Regi Pol. Caſimiro ſe ad Decurſum unius anni cum nullo alio de eodem Ducatu Contractum inituros. Datum in Conventu Petricovienſi Die Præſentationis B. M. V. 1470.

Colligimus inde Johannem Ducem Oſſvviecimenſem cujus Conjux Hedvvigis, Przemislai An. 1410. defuncti juniorem forte Fratrem fuiſſe, quo absque liberis defuncto ad Przemislaum natu majorem an. 1407. Ducatus iſte redierit.

No. 9. Diplomatis cujusdam ſequens occurrit Teſtimonium:

MIESZKO DUX THESZYNENSIS, WLADIZLAI FILIUS: Arnoldo Capellano vendit Advocatiam in Zator: & fundandi Oppidi cum Libertatibus concedi ſolitis Facultatem concedit: Dat. Oſſvviecimen. in Vigilia S. Martini Ao. DMNI M. CC. XC. II.

AD TAB. VII. GENEALOGICAM.

Quæ DUCES SUPER. SILESIÆ OPAVIENSES RAITBOR. ET MONSTERBERGENSES PRZEMISLAI OTTOKARI REGIS BOHEMIÆ V. Poſteros ſiſtit vel tranſeundo notamus,

ante Nicolaum I. ejusdem Regis F. Ducum horum omnium Parentem, & Ducem Opavienſem, alium Nicolaum Regis Wenceslai III. Monoculi F. naturalem eodem Ducatu, ut autores quidam tradunt, donatum fuiſſe, nec me latuiſſe, verum absque liberis defunctus eſt, ego vero hoc loco continua Serie Ducum Opavienſium & Ratiborienſium Gentem deſcribere, itaque a Nicolao Przemislai Regis F. Initium capere in animum induxeram.

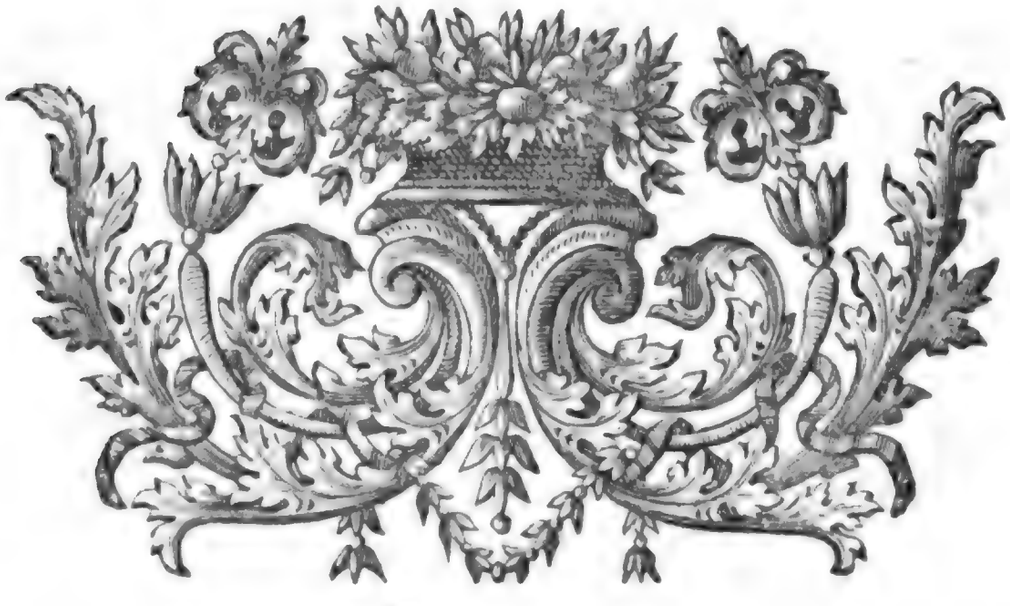

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google